Civil Forró

BARANYAI

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

I. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM

Indít *4-5. oldal*

Örömünnep *10-11. oldal*

Liverpool 2008 *9. oldal*

A Civil Közösségek Háza novemberi programja

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS PRÓBÁI

25-én, pénteken 18 órakor:
Ünnepi hangverseny Tillai Aurél 75. születésnapjára
Helyszín: Kertvárosi Református Templom. A belépés ingyenes!

Minden kedden 18.30-21 óráig
MECSEKI FOTÓKLUB
8-án: Őszi klubpályázat
15-én: Könyvbemutató – Kalmár Lajos legújabb fotóalbumai.
22-én: A PTE Földrajztudományi Intézet egy oktatójának vetített-képes előadása
29-én: SENIOR FOTÓK 1980-2000 (válogatás)
Kiállításmegnyitó
A programok nyilvánosak!

Halász Rezső Galéria:
25-ig: „A víz – az esőcsepptől a tengerig" c. kamarakiállítás
29-én, 18.30 órakor: SENIOR FOTÓK 1980-2000 (válogatás)
a Magyar Fotóművészek Szövetsége
Senior csoportjának kiállítása
Megnyitja: Tillai Ernő MFIAP fotóművész

Minden hétfőn 14.30 órakor
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK „BARÁTSÁG"
KÓRUSÁNAK próbája

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA

Minden hétfőn 18 órakor
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása

Minden pénteken 15 és 17 óra között
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ

Minden csütörtökön 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖR foglalkozása

Minden pénteken 14-16.30 óra között
LENGYEL ISKOLA – FIATALOKNAK

Minden szerdán 17-19 óra között és minden pénteken 18 és 20 óra között
BARANYA MEGYEI REPÜLŐ ÉS EJTŐERNYŐS KLUB – VITORLÁZÓREPÜLŐ SZAKOSZTÁLY összejövetele

Minden hónap első keddjén, 10 és 12 óra között
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUS SZAKSZERVEZET összejövetele

16-án, szerdán 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

GEBAUER GALÉRIA
25-ig: „ Arcok, emberek" címmel
Kiss Imre és Kunvári Gábor közös fotókiállítása
29-én, 18 órakor: Az Alkotó Pedagógusok
Képzőművészeti Műhelyének „Pécs 2000 éve" c. kiállítása.
Megnyitja: Dr. Husz Mária esztéta
A kiállítás megtekinthető: hétfőtől-péntekig 9-19 óra között

9-én, szerdán 17.30 órakor
PÉCSI MAGYAR – OROSZ TÁRSASÁG összejövetele
Ny. Osztrovszkij: Balzaminov álmai –
a Budapesti Orosz Stúdió-Színház bemutatója.
Rendező: Zinaida Zichermann

30-án, szerdán 17 órakor
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG összejövetele

Minden pénteken 16.30 órakor
Finn nyelvtanfolyam

4-én, pénteken 15 és 19 óra között
NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE összejövetele
Karácsonyfa-díszek készítése, ruhaosztás

4-én, pénteken 16-20 óra között
PSZICHODRÁMA INTÉZET ALAPÍTVÁNY foglalkozása
Személyes fejlődés és kiképző célú pszichodráma tréning
Zánkay András és Varga Gyöngyi vezetésével

15-én, kedden 17.30 órakor
BARANYA-STEIERMARK BARÁTI TÁRSASÁG összejövetele
A baranyai drogambulenciák tapasztalatai, megelőzés, kezelés –
Dr. Szemelyác János előadása

30-án, szerdán 16.30 órakor
MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG
Cervantes Don Quijote műve megjelenésének 400. évfordulója alkalmából
Kiss Tamás Zoltán , a PTE egyetemi docensének előadása

14-én, hétfőn 16 órakor
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA
Téma: Nagy Sándorné élete és munkássága

8-án és 22-én kedden, 17-19 óra között
WALDORF SZÜLŐI KÖR összejövetele
A Hármas Egység Pedagógiai Alapítvány szervezésében

26-án, szombaton 14 és 19 óra között
HINDU-MAGYAR KULTURÁLIS ALAPÍTVÁNY összejövetele
IV. Regionális Egészségnap
Don Juan-tól Don Quijote-ig – „Az egészséges férfilélek útja"

22-én, kedden 17 órakor
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET összejövetele
Rozs András főlevéltáros előadása:
„Fejezetek Pécs történetéből – a koalíciós évek 1944-48" címmel

26-án, szombaton 10 órakor
NOÉ BÁRKÁJA EGYESÜLET előadása
Dr. Kőszegi Tamás előadása:
„A gyógynövények hatása az emberi szervezetre"

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215-543
Telefon/Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

TARTALOM

Megelőzés

INDITványok a megelőzésért 4

Emlékezzünk

Mindenszentek napja – Halottak napja 6

Lakmusz

Megvalósuló álmok (Lakni muszáj II.) 7

Szerintem

Pécs 2010 – Mit várunk? 8

Liverpool 2008

Liverpool – Európa Kulturális Fővárosa 2008

Örömünnep

Örömünnep – Pécs 2010 10

Művészet

Gondolatok Kiss Ágnes Katinka és Könyvásó László TEK-PRESSZIÓ című kiállításáról 12

Világörökség

Magyarországi világörökségi helyszínek és történeti városok konferenciája 13

Pro-háló

ProHáló Miskolc-Tapolcán 14

Környezeti nevelés

Környezeti nevelés nem csak gyerekeknek! 15

Kiállítás/felhívás

„A víz az esőcsepptől a tengerig” 16
Felhívás 16

Pályázatok

Pályázati ajánló 17

Köszönet

Köszönet az 1%-ért 18

Megrendelő ***19***

Megjelent 2005. október 31-én.

Tisztelt Olvasó!

Hosszú évek élénk városi vitái és az elmúlt egy év feszített tempójú pályázat-előkészítő munkája után 2005. október 19-én a kormány Pécs városát jelölte ki 2010 Európa magyar Kulturális Fővárosának (a címet Pécs egy német várossal közösen viselheti majd). A siker a városé, az itt élő embereké, és jelzi a helyi civil társadalomban lévő erőt, amely képes volt a pályázati menedzsment meghatározó tényezőjévé válni. Ugyanakkor megmutatja azt a konszenzusos városvezetői akaratot is, amely már 2002-ben egyértelművé tette: Pécs kulturális főváros akar lenni! Hát, megvan! Pécs lehetőséget kapott, hogy az általa elképzelt multikulturális régióban, a pályázatban megfogalmazott déli kulturális övezetben, proaktív központtá váljon, fejlesztőjeként a nemzetközi kulturális kapcsolatoknak, és generátoraként a különböző társadalmi szereplők közötti hálózatos együttműködésnek. A fejlődési folyamat során, amely a cím elnyerésével soha nem látott mértékű lökést kaphat, a civil szervezetek egy új kooperációs térben találják magukat, és reményeim szerint a lehetőségekhez mérten aktivizálják a magukban rejlő kreativitást, tenniakarást, mobilizálva az általuk képviselt helyi társadalmat egy jobb életminőség elérése érdekében. Meg kell tehát valósítani mindazt, amiről eddig csak álmodtunk. Ez összefogásban, együtt gondolkodva, egymást segítve sikerülhet. Folytassuk az építkezést, honosítsunk meg egy új együttműködési kultúrát, amely az itt élők igényeire figyel, tehetségére és tudására támaszkodik, részvételére a megvalósításban számít.

Üdvözlettel:

Tarrósy István
az Európa Centrum Kht.
ügyvezető igazgatója,
a Pécs2010 Pályázat Iroda vezetője

www.pecs2010.hu

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Szerkesztőség vezető: Pusch Gizella
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543
Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Dandé István, Egyedné Megyesi-Schwartz Éva, Hajnal Zsolt, Kiss Gergely, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés: Edenscript Kft.
Cser Valér – 72/212-021 – 30/500-84-13 – cserv@edenscript.hu

A lap megjelenését támogatja:
Nemzeti Civil Alapprogram
Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE
ICSSZEM Civil Kapcsolatok Főosztálya

Kiss Gergely

INDITványok a megelőzésért

Az *IN*tegrált *D*rogterápiás *I*ntéze*T* Közalapítvány az ősszel két új szolgáltató irodát is nyitott – az egyik a FÜGE, a másik az ALTERNATIVA –, melyek központi célja a prevenció, s bár elsődleges célcsoportja mindkettőnek a 14-20 éves korosztály, szakmai programjuk sokban különbözik egymástól.

Az Alternatíva „szolgáltató iroda" gyakorlati megvalósítása, kísérleti „próbaterepe" egy bevásárlóközpontokban – a Nemzeti Drogmegelőzési Intézet, az MTA Pszichológiai Kutató Intézet, a BKÁE Viselkedéskutató Központ, valamint a Budapesti Szociális Forrásközpont által – végzett kutatás eredményei alapján készült tanulmánynak, mely a plázalátogató fiatalok életvezetési és kábítószer-fogyasztási szokásait kívánta feltárni. Nem véletlenül tettem a szolgáltatói iroda megnevezést idézőjelek közé: a fiatalok körében csak akkor válhat felkapottá, ha megnevezése fiatalos és túllépve a formális behatárolhatóság keretein, csak annyit lehessen róla mondani, hogy egy „jó hely, nézd meg te is." A szolgáltatásait három egymástól nehezen különválasztható csoportra vagy inkább szintre lehet osztani.

Az első, amin legelőször megakad az ember szeme, s amit leginkább szeretne magáénak tudni egy fiatal, az a közösségi tér. Kialakítása, kényelmes ülőalkalmatosságai, színei, a háttérben szóló zene mind-mind nyugalmat és frissességet sugároznak, a fiatal munkatársak pedig bizalmat ébresztenek az odalátogatóban. Mondhatnánk, a hely szelleme igazán megragadó, barátságos, s a betérő otthon érezheti magát: különböző újságokat olvashat, társasjátékozhat, teázhat sőt javaslataival segítheti a hely szolgáltatásainak kibővítését, az információs pultnál pedig bármilyen kérdésére választ kaphat.

Ezzel szinte már összefonódik a szolgáltatások második szintje, hiszen ebben a környezetben könnyű ismerkedni, beszélgetést kezdeményezni, mind a plázákban lógva erre kószáló fiatalok mind a szociális munkások részéről. A fiatalok problémáikat megbeszélhetik a „személyzettel", akik szakmai kompetenciájuk határáig segítséget, tanácsot nyújtanak vagy azt meghaladó szituációkban, a megfelelő szakemberhez irányítják a rászorulót.

A harmadik szint, a bizalom és az érdeklődés egy magasabb szintjét feltételezve – hogyan is lehetne ezt biztosan megállapítani, hiszen az egyik

potenciális vonzereje a helynek épp a közösséghez tartozás élménye, mely közösség egyben motivációs tényező is –, csoportos foglalkozásokat hirdet különböző témaköröket – pl. család, kapcsolatok, önismeret – felvetve vagy személyes beszélgetésekre, konzultációra ad lehetőséget. A különböző témák bemutatására és megvitatására alkalmazott technikák palettája igen széles: spontán szerveződő beszélgetés, előadás, pszichodráma, beszélgetéssel egybekötött filmvetítés stb...

A fent említett országos kutatás eredményei – a fiatalokat foglalkoztató főbb problémákat tekintve –, egybevágnak a Dr. Kákai László és Szabó Andrea által készített szociológiai vizsgálat eredményeivel, melyet a pécsi fiatalok helyzetéről és életmódjáról készítettek, ezért az iroda szolgáltatásai – bár csak a Pécsi Plázában csellengőkre koncentrálva – valós helyi problémákra keresnek megoldást. Ezek közül a legfontosabbak a munkanélküliség, a fiatalság igényeihez alkalmazkodó szórakozási lehetőségek (és helyek) megteremtése – mint a szabadidő tartalmas, aktív, közösségben való eltöltésének színterei – és az egyéni szociális hátterek instabilitása. Az említett területeken tapasztalható defektusoknak számtalan vonzata, következménye lehetséges, az identitáskeresés okozta frusztrációtól elkezdve az egzisztenciális gondokig, melyek a kábítószer-fogyasztás melegágyául szolgálhatnak. Ez alatt nem csak az illegális, hanem az erre a korosztályra jobban jellemző legális drogok – a cigaretta és az alkohol – fogyasztását értem, melynek megelőzése és a róluk való tájékoztatás szintén része az Alternatíva programjának.

A FÜGE Deviancia Prevenció, Regionális Képzési és Koordinációs Központ egy komplex, a drogprevenció teljes vertikumát lefedő intézményrendszert, szolgáltatási palettát kíván kialakítani és működtetni. Az iroda november 7-én nyitotta meg kapuit a Hungária úton, cirka félúton az utcá- ▶

ban található vendéglátó-ipari egységek – kocsmák – és a kórház között. Valószínűleg nem véletlen, hogy az iroda központi helyen van, mégis – félúton a megnyitót követő kerekasztal-beszélgetés színhelyéül szolgáló szórakozóhely felé –, elgondolkodtam azon, vajon a kábítószer-fogyasztás sőt – élvezet, valóban a kultúránkba ágyazódott, legális hangulatjavító szerek egy „eltúlzott hatású" – és így illegálissá vált – változata, mely súlyos egészségügyi és ehhez kapcsolódóan társadalmi problémákat okoz, vagy ennél többről van szó. Nem kívánok belemenni a különböző drogok hatásmechanizmusába, csupán arra a néhány dologra szeretnék rávilágítani, ami szükségessé tette a FÜGE létrehozását – többek között a kerekasztal-beszélgetés alkalmával hallottak alapján – illetve bemutatni, vázolni, milyen aspektusokból lehet a drogfogyasztás problematikáját megközelíteni.

Gondolkodjunk együtt. Az orvostudomány szemléletmódját mindenki ismeri: a betegséget gyógyítani kell. De ez már csak a tünetek – a függőség – kezelése, melyhez később csatlakozik a gyógyult beteg rehabilitációja, visszaillesztése a társadalomba. Közgazdaságtanilag van kínálatunk és keresletünk. Vagyis van rá igény, melynek kielégítésével mindkét fél a hatályos törvényekbe ütközően cselekszik. A gazdaság milliárdokat veszít a drogterjesztők tevékenykedése miatt, míg a jogi rendszer a társadalom érdekében korlátot szab: sem pénzt, sem embert nem veszíthetünk és a bűnözést sem segíthetjük elő megengedő törvényekkel. Ez az egyik oldal: a tiltás, mely mint tudjuk – főleg a fiatalok körében – ellenreakciót vált ki. Az igény viszont megmarad. Miért?

Talán az oktatás és a pedagógia mezsgyéjén találunk rá választ? Vagy a családon belül? Kire milyen hatással voltak a szocializáció előbb említett színterei és milyen élményekre, tudásra, világnézetre és lelki alkatra tett szert az információs szupersztrádán száguldozva. Nagyon sok inger éri a felnövekvő generációt, sok minden csábítja és kábítja: ki a megmondója annak, hogy mi a rossz és mi a jó? Nekik és egyben a társadalom egészének is. Miért élvezhetőbb valaki számára a drog, mint a valóság? Erre sokféle választ adhatunk. Talán élvezhetőbbé kellene tenni a valóságot. Vagy megtanítani úgy látni a fiatalokat, hogy élvezni tudják azt, ami számukra az életükben adatott. De amíg nincs kialakult világképük, nincs követendő jó példájuk, mely boldogságot hoz az életükbe, addig választani sem tudnak. Addig könnyebb olyan eszközökhöz folyamodni, ami azonnali élvezetet nyújt vagy eltereli a figyelmüket a problémákról: vajon hány óra tévénézés feleltethető meg két korsó sörnek vagy egy füves ciginek? Vagy a szeretet, mint alapvető emberi igény, miért nem indukál sokkal nagyobb kínálatot? Persze, kapni jobb. A politikát vajon miért utoljára említem? Nem, nem az előbbivel akartam párhuzamba hozni. A politikai élet szereplői legszívesebben kimaradnának az egészből: a választások előtt igencsak rizikós drogpolitikai kérdésekben állást foglalni.

Végletekig sorolhatnám a bennem felmerülő kérdéseket, de a választ mindenki jól tudja: a drogfogyasztás – bár több oldalról is szemlélhető –, gyökerét tekintve merőben társadalmi probléma, és megoldása is egyedül ott keresendő. Ennek csak egy szegmense a nevelés, hiszen annak megvalósítása is rengeteg dologtól függ. Mégis. A fiatalokat lelkiekben, szemléletmódjukban kell felvértezni, hogy döntésképesek legyenek. Választani alapvető emberi jog – nem csak a politikában: tanuljunk meg élni vele! Vannak akik, nem csupán átgondolták mindezt, de a gyakorlatba is átültették már. Van Alternatívánk. Mutassunk fügét a függőségnek!

Tóth Krisztina

Mindenszentek napja – Halottak napja

Temetőink díszbe öltöztek. E háborítatlan terület élettel telik meg, hiszen november 1-jén és 2-án is halottainkra emlékezünk: falun és városon, katolikus, protestáns közösségekben. Az ünnepre való felkészülés azonban vallási hovatartozástól függetlenül ma is általános szokás, jóval korábban elkezdődik. A sírok rendbetétele, a sok virág, gyertyák: tiszteletadás az elhunytak emlékének.

A naptári év bizonyos napjaihoz kötődő szokások és hiedelmek számos ősi, keresztény és antik hagyományokra visszavezethető elemet hordoznak. Ünnepeink zöme az egyházhoz kapcsolódva, a hagyományos paraszti kultúra évkörét is meghatározva hagyományozódott át. A kiemelt időszakhoz, ünnepeinkhez tartozó tárgyak, rítusok és szokások azonban mára feledésbe merült jelentésekkel bírnak, amiket a mai ember használ, anélkül, hogy ismerné eredeti funkcióját. Az emlékezés egyik leggyakrabban használt kelléke például a gyertya – amivel korábban csak a katolikus temetőkben emlékeztek – a keresztény szimbolikában az örök élet és Krisztus jelképe, aki meghalt az emberekért, hogy elhozza a megváltás fényét – ez pedig arra emlékeztet, ahogyan a gyertya megsemmisül, miközben fényt sugároz. Ez tükröződik abban is, hogy az erdélyi református falvakban mindenszentek estéjét „világításnak" mondják. Nem mellékes a tűz tisztító, gonoszűző szerepe sem.

Mindenszentek napja azoknak a szenteknek az ünnepe, akikről a naptár név szerint nem emlékezik meg. A XX. században a halottak napja előestéje, vigíliája lett. Hagyományőrző katolikus vidékeken magát az egész november hónapot is *Halottak hónapjának* tartják, amikor is illő a halottakért misét mondani, s róluk a napi élet során is megemlékezni.

A néphit szerint november 1-jén hazalátogatnak a halottak. Ezért sokfelé számukra is megterítettek, kenyeret, vizet, sót tettek az asztalra. Máshol, ahány halottja volt a családnak annyi gyertyát gyújtottak otthon. Szokás volt a szegények és koldusok megvendégelése: Szeged vidékén „Mindönszentök kalács" néven üres kalácsot sütöttek, amit a temető kapujában várakozó koldusoknak adtak, hogy a halottak lelki üdvéért imádkozzanak, mert a szegények imáját jobban meghallgatják. A szegények számára való adakozás a halott-tisztelet jellegzetes motívuma, amelyben a megajándékozott a halott megszemélyesítője. Ennek szép példája az erdélyi Gyimesben élő gyakorlat is, ahol az ilyenkor sütött és adománynak szánt cipó a „hóttaké".

Baranyában – Berze Nagy János gyűjteséiből tudjuk – egyes falvakban kialakult a házról házra járó adománygyűjtés, a *mindenszenteki koldulás* szokása. A szegények étetése mellett ez is egy módja volt a közösségen belüli élelmiszerkészletek újraelosztásának, a különbségek kiegyenlítésre való törekvésnek.

A halottak napja alkonyattól-alkonyatig tart, ezért már a hónap első napjának estéjén szokás felkeresni a sírokat. E napot régen *halottak estéjének* nevezték.

Az ünnephez, mint a mindennapoktól eltérő, különleges időszakhoz számos megkötés is fűződött: tiltották a munkát, nehogy megzavarják a holtak nyugalmát. Így nem meszeltek, azzal a hiedelemmel, hogy a férgek ellepnék a házat, tilos volt továbbá varrni, mert minden öltéssel a halottak testét szurkálták volna meg. A halottak hetében nem volt szabad ásni, kapálni, földet bolygatni, annak analógiájaként, mely szerint a föld nem más, mint halottaink pora, illetve nyughelye. Nem véletlen tehát, hogy a halottak őszi ünnepe a termények betakarítása utánra esik, mikor már nem bolygatják a földet.

A halotthoz való viszony egyúttal az elődökhöz, az ősökhöz való viszony is. Az ősök tisztelete tulajdonképpen nem más, mint az élő közösség létét lehetővé tevő, azt eredményező és megszabó saját múlt emlékének ápolása, az élő közösség identitásának egyik alapforrása. Erre az alkalomra ma is hazatérnek az időközben elszármazottak, az idegenben élő családtagok. Az elődök sírja így egyesíti maga körül az élő utódokat. Ezért írta Kányádi Sándor, hogy:

> Mert a legárvább akinek
> még halottai sincsenek
> bora ecet könnye torma
> gyertyájának is csak korma
> álldogálhat egymagában
> kezében egy szál virággal
> mert a legárvább akinek
> még halottai sincsenek.

A nap a katolikus egyház számára a saját – élőket és holtakat egybefogó – transzcendens egységének kinyilvánítása. Parasztságunk számára egykoron mélységesen átérzett ünnep volt ez, de a mai ember számára is élők és halottak összetartozásának áhítatos alkalma, amikor is átadva magunkat az emlékezésnek, a közös élmények felidézésének egy lelki megtisztulás részesei is lehetünk.

Óh hányszor kell a sírra néznünk,
Hogy vigasztaljuk önmagunk
Dobjuk el a tettető álcát:
Ma ünnep van, ma sírhatunk!...
(Ady Endre: Halottak napján)

Pusch Gizella

Megvalósuló álmok (Lakni muszáj II.)

Újabb fejezetéhez érkezett az állami gondozásból kikerülő fiatalok számára létrehozott LAKMUSZ program. A MIOK Alapítvány gondozásában működő kezdeményezés a pécsi István-aknán újította fel a már régóta gazdátlanul álló bányamentő épületet – a leendő lakók aktív közreműködésével. A fiatalok az otthonok kialakítása közben szakmát is szereztek.

A 14 résztvevő között ebben a hónapban sorsolták ki a lakásokat, melyek önkormányzati tulajdonúak. Az utcafronti otthonok voltak a népszerűbbek, de azért a többiek is örültek az eredménynek. A garzonok hasonló nagyságúak és elrendezésűek, pár négyzetméter különbséggel. Az egyéni igényeket is figyelembe vették a végső kialakításnál, így több helyen is leválasztották az eredetileg amerikai konyhát a nappalitól.

Ekkor még nem túl jó a kilátás

– Jelenleg az ablakok berakása, a villanyszerelés és a burkoló munkák folynak, melyeket november végéig befejez a fővállalkozó. Terveink szerint december elején tarthatjuk a kulcsátadást – tájékoztat az építkezés jelenlegi állásáról Gyalog Zsolt, a program vezetője. A ház környékén is számos tennivaló akadt, ugyanis az évek folyamán felgyűlt rengeteg szemetet is el kellett hordanunk. Most, hogy a lakások lassan elkészülnek, a következő feladatunk, hogy segítsük a fiatalokat az elhelyezkedésben. A vizsgák letétele után építőipari munkás végzettséget szereztek, de a tél nem kedvez az elhelyezkedésnek ebben a szakmában. Így most más területeken is keresgélünk, és segítünk az önéletrajzok megírásában. Vannak, akiknek már sikerült is állást találniuk például a kereskedelemben.

A programban résztvevő ifjak közül többen is kedvet kaptak ahhoz, hogy folytassák tanulmányaikat. Vannak, akik kőműveskéképzésre jelentkeznek, de olyan is akad, aki a távolabbi jövőben egyetemi tanulmányokat tervez.

– A Csokonai Általános Iskola felnőttképző osztályának befejezése után szeretnék leérettségizni, távolabbi célom pedig a bölcsészkar elvégzése – avat be határozott elképzeléseibe a 22 éves Tóth Viktor. Eddig társaimmal együtt úgy láttuk, hogy semmi lehetőséget nem nyújt számunkra az élet, így nem volt, ami ösztönözzön a továbbtanulásra. Egy lakás megszerzése is reménytelennek látszott. Most kaptam az élettől egy lehetőséget, így lakásom is lesz, és tovább is tudok tanulni. Bár kicsit nehezen tudtuk elképzelni az elején, hogy itt otthonunk lesz valamikor. Amikor nekiláttunk úgy tűnt, hogy csak a felfordulás lesz egyre nagyobb, de amikor elkezdtük a falazást, már mindannyian hittünk abban, hogy megvalósulnak az álmaink.

A csapat

Az épület következő szintjén újabb 15 lakás kialakítását tervezik egy újabb pályázat keretében.

– Már elkezdtük a fiatalok toborzását a következő szint megvalósításához – vázolja a további elképzeléseket Gyalog Zsolt. Most nagyobb az érdeklődés, mint amikor az első rész indult. A sikeres megvalósítás megnövelte a fiatalokban a bizalmat a program iránt.

Fotó: Gyalog Zsolt

Elméleti vizsga

A lakások sorsolása

Pécs 2010 – Mit várunk?

Talán nem túlzás, hogy minden pécsi nagy várakozással tekint az Európa Kulturális Fővárosa 2010 címmel együtt járó lehetőségek felé. Néhány véleményt gyűjtöttünk össze arról, hogy mire számíthatunk a címmel kapcsolatban.

Bizonyára sokan emlékeznek még arra, amikor a 80-as évek vége felé – a kelet-európai régióból elsőként – Pécs rendezhette az Europa Cantat világtalálkozót, mennyire megszépült a város, micsoda pezsgés indult be. Akkor újult meg az elefántos tömb a Hild-udvarral, a Szent István tér az új szökőkúttal, a Városháza, a Megyeháza.

2010-re hasonló fellendülést, hasonló pezsgést várok a várostól, természetesen az új évezrednek megfelelően nagyobb léptékkel. Többek között bízom benne, hogy addigra Pécset is eléri az autópálya, vagy legalább egy gyorsforgalmi út, új burkolatot kap (legalább) a belváros úthálózata, a város és a régió 2010-re elmozdul a decentralizáció irányába, a Balokányba tervezett kulturális tömb illetve a Zsolnay-gyár épületegyüttese kreatív kulturális centrum lesz és végre az egykori DOZSO is visszanyeri a régi rangját.

Természetesen a Szélkiáltó együttes is keresi a kapcsolódási pontokat a 2010-es eseménysorozathoz. Annyira közeli a hír, hogy még nem volt időnk a teljesség igényével átgondolni a lehetőségeinket, de egy konkrét tervként felvetődött, a jeles évre a bor témakörben kortárs zeneszerzők írnának egy olyan oratóriumot, amelyben szerepet kapna több pécsi kórus, a Szélkiáltó és a Pannon Filharmonikusok is.

A Európa Kulturális Fővárosa pályázati döntés még friss, az öröm perceiben nem szeretnék foglalkozni a pályázati anyag kisebb nagyobb hibáival, (pl.: a leendő hangversenyterem közelsége a vasúti sínekhez ill. a forgalmas Zsolnay Vilmos úthoz), és azzal sem, hogy a magyar belpolitikai légkör mennyire vetett árnyat a pályázati időszakra. Most az örömködés ideje van és csak az foglalkoztat, hogy sikeresen járuljunk hozzá az összeurópai kultúra értékeihez.

Pécs 2010-ben egész Magyarországot fogja képviselni Európában.

Keresztény Béla, Szélkiáltó együttes

Az Európa Kulturális Fővárosa cím elnyerése nagy öröm, és tudni kell örülni! Az öröm mellett azonban látni kell, hogy rengeteg még a tenni való, és hogy 2010 nagyon közel van. Nem csupán a beruházások előkészítéséhez és lebonyolításához, vagy a projekt év eseményeinek megszervezéséhez szükséges a feszes és tervszerű munkavégzés, de 2006-tól kezdve minden év úgynevezett „felvezető év", melyek során egy előre tervezett tematika szerint kell programokat, eredményeket felmutatni; így időrendben az esztendők a *kulturális örökség*, *a tanítás és tanulás*, *a környezet- és egészségkultúra*, illetve a *vallási kultúra* jegyében telnek majd. E tematikus kereteket tartalommal kell feltölteni. Az EKF projekt egyik legnagyobb lehetősége abban van, hogy a politikai szereplők és a civil potenciál között kiépülhet egy hatékony kommunikáció, az eddigi szembenállás helyett a partnerség felépítésére kínál lehetőséget. A lehetőség kiaknázásának mértéke azonban a szereplők intelligenciájától, alkalmasságától függ. Ez a mérték végső soron éppúgy lehet a semmivel egyenlő, mint ahogyan sorsfordító is. A pályázatírás során az együttműködés, illetve külön-külön a politikai szereplők és a civil szféra megmérettetése is eredményesnek tekinthető, hiszen a pályázat meggyőző fölénnyel a legalkalmasabbnak bizonyult. Az eredmény ellenére ugyanakkor felszínre kerültek azok a nehézségek is, melyek rámutatnak a legfontosabb teendőkre. A további munka helyes ütemezése, a megfelelő, a munkavégzésre valóban (!!!) alkalmas stáb felállítása, a hatékony és szakértő munkavégzés körülményeinek megteremtése terén a városvezetésnél van a kezdeményezés és a felelősség, ez megkerülhetetlenül az ő feladatuk. Ugyancsak a városnál és a megyénél van az általuk működtetett kulturális intézmények alkalmasságának felmérése, és szükség esetén azok átalakítása. E téren bátor és kreatív lépésekre volna szükség, de az eddigi felvetések, tendenciák, szándékok többsége a legnagyobb jóindulattal is felületesnek és felelőtlennek tekinthető, de éppúgy a semmittevés állapota is. Ezek már olyan kényes kérdések, amelyekben markáns véleményekre csak a civil szférától lehet számítani és komoly konfliktusokkal járnak. Nehézséget jelent azonban, hogy a civil szféra az ilyen típusú helyzetekben többnyire megfutamodik, nem rendelkezik elegendő erővel, az ilyen típusú kommunikációban tapasztalattal és híján van általában a stratégiának, jellemzően a pillanatnyi szituációnak akar megfelelni. A politikának és a civileknek egyaránt van mit tanulniuk. A legközelebbi lépések azonban meghatározóak lesznek és többé-kevésbé eldönthetik az elkövetkező öt esztendő hatékonyságának kérdését: az a legalapvetőbb kérdés, hogy a döntéshozók valóban megfelelő személyeket, megfelelő struktúrában bíznak-e meg a munkával. Ez fogja mindennél jobban befolyásolni, hogy Pécs 2010-es esélye beváltja-e a hozzáfűzött reményeket, azaz hogy európai mércével is érdekes lesz-e pécsi projekt, vagy pedig számba vételre sem érdemes. Ez komoly tét, sokkal komolyabb, mint maga a pályázati győzelem, ugyanakkor a végén majd nem lehet objektív mérleget vonni, mert bármilyen vélemény is fogalmazódik meg az eredményről, azt a másik fél szubjektívnek fogja beállítani.

A projekt egyik ma már látható tartalmú eleme a fejlesztések köre. Bár ezek jobbára intézményesített ügyek, s ekként a polgároknak mintegy az ölükbe hullanak majd, ezek sorsa, tartalma, haszna, fenntarthatósága is a fenti elvek szerint dől el. Ezek ügyében is bőven volna mit tenni. Civil oldalról még csak volnának is kezdeményezések, egyelőre a politikai oldal nem fogadókész és olyan, mintha nem akarna rátalálni azon személyekre, akik valóban a helyes és hatékony irányba mozdíthatnák el az ügyet. Ha volna értelmes egyeztető fórum, ahol az értelmes és szakmailag megalapozott érvek befolyásolhatnák a fejlesztések ügyét, akkor

- a Zenei és Konferencia Központ bizonyosan nem ötletpályázat, hanem tervpályázati formában kerülne kiírásra, ugyanakkor tanulmányok készülnének a környezet megfelelő átalakítására, forgalomtechnikai problémáinak feltárására és megoldására,
- a Nagy Kiállítótérnek elkészülne egy határozott és szakmailag megalapozott funkcionális programja és folyna a tervpályázati előkészítése,
- a Regionális Könyvtár számára alkalmas telket kellene kijelölni a jelenlegi alkalmatlan helyett és a tervpályázatot e tárgyban is ki lehetne írni,
- a Zsolnay Kulturális Negyedre ötletpályázatot kellene kiírni, mert e terület lehetőségei jelenleg messze kiaknázatlanok és a megfogalmazott szándékok elképesztő hibákat építenek be,
- végül pedig a közterek tárgyában elindulna az a munka, amely kidolgozná a terveztetések módszereit, a tartalmakat, az ütemezést.

Az bizonyosan téved, aki a város gazdasági felemelkedését reméli a kultúrától, vagy akár a 2010-es projekt évtől. 2010 után legalább annyival növekednek majd a terhek a felállított intézmények és épületek költségei által, mint amennyivel gyarapszik a város e téren, vagy amennyi bevételt lehet e munkától várni. Azonban ha a város és polgárai a munka során professzionális képességekre tesznek szert abban, hogyan fogalmazzanak meg célokat és hogyan aknázzák ki ennek érdekében erőforrásaikat, akkor e képességeik a jövőjük szempontjából tőkévé és munícióvá válhatnak.

Patartics Zorán – építész

Mint minden pécsi én is örömmel fogadtam, hogy Pécs 2010-ben Európa Kulturális Fővárosa lesz. Annak különös fontosságot tulajdonítok, hogy a pályázatban kiemelten értékelték a délre való nyitást, mely segítségével Horvátország, Szerbia-Montenegró és Bosznia-Hercegovina is egyre jobban bekapcsolódhat Európa kulturális vérkeringésébe.

Ez egyben lehetőséget ad elsősorban a pécs-baranyai horvátságnak az e projektben való erőteljesebb szerepvállalásra, melyhez megvan a potenciális lehetőség.

A cél érdekében felajánljuk emberi erőforrásainkat és az adott régiókban meglévő kapcsolatrendszerünket, csak éljenek vele.

Hepp Mihály
A Magyarországi Horvátok Szövetsége
Baranya Megyei Elnöke

A Zöld-Híd Regionális Energiahatékonysági és Környezetvédelmi Alapítvány kuratóriumi elnökeként úgy gondolom, a civil szervezeteknek nagyon fontos szerepe lesz az „Európa Kulturális Fővárosa-program" céljainak elérésében, mert ezek a szerveződések valóban a helyi szükségletek és érdekek megtestesítői. A szervezetek tagjai és tisztségviselői lelkesen, odaadóan és nem utolsó sorban rendkívül költséghatékonyan tudják közvetíteni – az egyes emberek, és szervezett csoportok számára is –, azokat konkrét témákat, amelyek köré megszerveződtek.

Az általam vezetett Alapítvány számára a „Kulturális Főváros 2010 – felvezető évek" alaptémái különösen a 2007 és 2008-as esztendőben jelentenek fontos kihívást. A 2007-es esztendőben, a globalizáció és a lokalitás összefüggésrendszerének tanítása és tanulmányozása kapcsán, a környezetvédelem elveinek és gyakorlatának a bemutatásában vállalhatunk fontos szerepet. Az iskolások ökológiai szemléletének környezeti nevelési eszközökkel történő fejlesztésével már napjainkban foglalkozunk az ún. Öko-Kuckó program keretében. Ezt az oktatási tevékenységünket a későbbiekben tovább szeretnénk fejleszteni és akár a felnőtt lakosság számára is tanulási lehetőséget nyújtunk, többek közt a környezetbarát technológiák és a fenntartható fejlődést szolgáló technikák megismertetésével, valamint az esetleges környezetszennyezés egészségi kockázatainak kivédési lehetőségeinek bemutatásával.

A 2008-ban a „Kulturális Főváros eseménysorozat" átfogó alaptémája a környezet és egészségkultúra tárgyköre. Ehhez a Zöld-Híd Alapítvány, a Pécsi Kulturális Központtal közös szervezésű „A világ, amiben élünk" című előadássorozatunk folytatásával járulhatunk hozzá, ahol az érdeklődők számos, mindennapi életünket is befolyásoló hasznos ismeretek elsajátítására, megismerésére kapnak lehetőséget. Mindezekhez egyéb közérdekű szerepvállalással is kapcsolódik szervezetünk. Részt veszünk nemzetközi Zöld Napok (Környezetvédelmi Világnap, Föld Napja, Autómentes Nap), helyi rendezvényein, felvállaljuk az országos és helyi energiahatékonysági programok népszerűsítését, valamint kommunikáljuk a helyi környezeti veszélyek egészségvédelemi aspektusait és lehetőség szerinti kiküszöbölésük, társadalmi-gazdasági megvalósíthatóságának a kerekasztal-beszélgetések formájában történő elemzését, megvitatását is. A pályázatokon elnyerhető támogatás függvényében, nemzetközi kapcsolatok építését is tervezzük.

A feladatok elvégzésében továbbra is számítunk Pécs város támogatására, valamint a helyi tudományos élet (egyetemi oktatók és kutatók), illetve országosan ismert szaktekintélyeknek és a gazdasági szervezetek vezető szakembereinek az aktív közreműködésére, annak érdekében, hogy 2010-re méltóvá váljunk a Kulturális Főváros címre.

Dr. Bank Klára kuratóriumi elnök

Dr. Kanizsai Péter

Liverpool – Európa Kulturális Fővárosa 2008

Fiatal orvosként kerültem ki Angliába még 1996 nyarán, nagy reményekkel és minimális helyismerettel. Liverpoolban telepedtem le, ahol aztán később éveket töltöttem és a város életem egyik legmeghatározóbb helyszíne lett. Az Ír-tenger partján elhelyezkedő, hatalmas kikötőjéről jól ismert (ki ne emlékezne az Onedin családra?) nagyvárost színes etnikai ötvözete – itt található Európa legrégebbi afrikai és kínai közössége – és történelme teszi ma is élhető közeggé.

Természetesen magam is örültem, amikor megtudtam, hogy Liverpool lesz 2008-ban Európa Kulturális Fővárosa, de meglepődve fogadtam a hírt, mivel az általam ismert várost az én kelet-európai mércémmel mérve nem tartottam a kultúra fellegvárának, míg versenytársait, főképp Bristolt és Oxfordot annál inkább. Persze a cím odaítélésénél nem feltétlenül az adott város lakóinak kultúréhsége esik latba, Liverpoolt márcsak gazdag történelme is feljogosította a versenyzésre. Innen indult az első gőzmozdony, ide futottak be a brit „kalandozások" hajói, na és persze itt születtek a Gombafejűek is, akiknek vitathatatlan érdemei vannak egy merőben új zenei irányzat kialakításában.

Jó ideig csak plakátok hirdették a városlakóknak az örömhírt, tudniillik a cím elnyerését, de az utóbbi hónapokban a város egy felbolydult méhkasra kezdett hasonlítani. Ismerősnek tűnő részek váltottak arcot, a város tele munkagépekkel, a megszokott terek, utcák csak kicsit hasonlítanak korábbi önmagukhoz. Ottélő barátom sem igazán tud eligazodni a rengeteg építkezés között, számára is kaotikus a helyzet, az autóval közlekedőknek pedig érdemes naponta tájékozódni az épp aktuális változásokról. Bosszankodásra azonban nincs ok, ha megvizsgáljuk a számokat. A város infrastruktúrájának fejlesztésére szánt összeg ugyanis nem kevesebb mint 2 milliárd font, ami körülbelül 720 milliárd forintnak felel meg. 2008-ig 14 000 új munkahelyet teremtenek, a város látogatóinak száma pedig az előzetes becslések szerint 1,7 millióval nő majd.

A Liver Building, előtérben az Albert Dokk kikötője

Liverpool eleddig is büszkélkedhetett olyan egyedülálló építményekkel, mint az Albert-dokk, amit az utóbbi években rengeteg munkával restauráltak, a város nevét adó Liver-bird-ről elnevezett Liver Building, vagy Anglia leghatalmasabb anglikán katedrálisa, mely a Hope Street (Remény utca) egyik végén tornyosul a magasba, míg az utca másik végén a szokatlan formájú, de nem kevésbé monumentális Liverpool Cathedral, a város római katolikus katedrálisa található. Ezek a műremekek egész biztosan még vonzóbbá teszik Liverpoolt, nem beszélve az új fejlesztésekről. A kikötő 20 millió fontos beruházást mondhat magáénak, a bevásárló utca eddig igencsak elhanyagolt környékének rendbetételére pedig 920 millió fontot fordítanak. Épül Liverpool új villamos sínpályája is, az erre szánt összeg 300 millió font. A belváros arcának ráncfelvarrására 150 millió fontot különítettek el a városgazdák és Ben Johnson, a walesi származású grafikusművész már dolgozik a kulturális főváros egyik szimbólumán, a több száz légi felvétel, és több ezer aprólékos rajz alapján megszülető városportrén. A remények tehát nagyok, a készülődés gőzerővel folyik és a Thatcher kormányzat alatt tudatosan elhanyagolt város újra virágzik.

Anglia legmonumentálisabb anglikán temploma

Említést érdemel, hogy a város rendőreit kötelezték minimum egy idegen nyelv tanulására, amire szükség is van, hiszen az itt lakó emberek – az angolokra jellemző módon – „érdeklődés híján" nem beszélnek idegen nyelveket. A másik érdekesség, hogy a legfrissebb országos felmérés szerint Liverpool Anglia második legudvariasabb városa, ebben csak Newcastle előzi meg.

Azt hiszem, nem kell különösen ecsetelni az angol parlamenti viták hevességét, de van mit tanulnunk a szigetország politikusaitól. Ugyanis a napi politika szintjére degradált kicsinyes és szánalmas viták helyett itt megvalósult az a nemzeti összefogás, amely az angolokat olyannyira jellemzi és emeli ki Európa nemzetei közül. Nem látni irigységet, vádaskodást, egyszerűen örülnek az emberek megszerzett lehetőségnek és szemmel láthatóan élnek is vele. Csak javasolni tudom, hogy aki nem hiszi, járjon utána és győződjön meg saját szemével, mivel jár a cím elnyerése. Bízom benne, hogy Pécsett is hasonló lelkesedéssel és erőbedobással folynak majd az előkészületek és 2010-ben mi is annyit profitálhatunk majd ebből a hatalmas lehetőségből és ugyanolyan büszkék lehetünk magunkra mint Európa többi Kulturális Fővárosa.

Örömünnep – Pécs 2010

Bozóki András kulturális miniszter a 2005 október 19-i kormányülés után jelentette be, hogy 2010-ben – magyar részről – Pécs városa viselheti az Európa Kulturális Fővárosa címet. A kitüntető cím elnyerését követően október 25-én rendezték meg az Örömünnepet, melyen a pécsi kulturális élet több ismert és közkedvelt szereplője lépett a közönség elé.

A délutántól késő estig tartó rendezvényen a Belváros több helyszínén is kulturális programokon ünnepelhettünk: a Jókai téren látványos fotográfia-installációk és a Bóbita Bábszínház előadása várta a pécsieket és a városunkba látogató vendégeket. A Széchenyi téri színpadon a Pannon Filharmonikusok, a Szélkiáltó együttes, Kandech Evelyne, a 30Y, valamint a Kispál és a Borz gondoskodott arról, hogy legalább 2010-ig emlékezzünk a határtalan öröm ünnepére, melyet látványos tűzijáték zárt.

Jegenyés Diána

Gondolatok Kiss Ágnes Katinka és Könyvásó László TEK-PRESSZIÓ című kiállításáról

Civil Közösségek Háza – Gebauer Galéria

A Gebauer Galéria 1993 óta működik a Civil Közösségek Házában hogy befogadja és bemutassa a város érdeklődő közönségének a meghívott művészeket és alkotásaikat. Változatos programjával: havonta új tematikájú kiállításaival, fontos szerepet játszik a város kulturális életének gazdagításában.

A Gebauer Galéria művészeti vezetője Husz Mária esztéta, neki köszönhető ez a változatosság. Maga a kiállítást befogadó tér a Civil Közösségek Háza is rendkívül impozáns környezetet ad a műalkotásoknak, így a kiállítások méltó helyszíne, A városban is központi helyen van, a Szent István térről közelíthető meg.

A Galériában az országos és nemzetközi kortárs művészet bemutatása mellett a helyi érdekeltségű alkotók is lehetőséget kapnak a bemutatkozásra. Példa erre a jelen kiállítás is.

Kiss Ágnes Katinka és Könyvásó László a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának utolsó éves festő szakos hallgatói, mindketten Tolvaly Ernő festőművész, tanszékvezető egyetemi tanár osztályába járnak, a diploma megszerzése előtt állnak.

A kiállításhoz kapcsolódóan egy kortárs művészeti irányzatokat bemutató előadássorozat elindítására is sor került Tolvaly Ernő tanár úr közreműködésével.

A fiatal alkotók festményei teljesen betöltötték a Galéria három termét, nagy méretüknek és erőteljes festői gesztusaiknak köszönhetően, amelyet a cikkhez kapcsolódó képek is jól illusztrálnak, bár érdemes eredetiben megnézni őket hogy a hatásuk még fokozottabb, valóságosabb legyen.

Két erős egyéniséget, tehetséges fiatal művészt ismerhettünk itt meg alkotásaikon keresztül, ellentétes gondolkodásuk, témaválasztásuk jól kiegészítette egymást: Kiss Ágnes Katinka munkái elsősorban dinamikusságukkal, játékosságukkal ragadtak magukkal, szabad teret hagyva a fantáziának: a képein megjelenő színek és formák szabad-asszociatív értelmezésének.

Könyvásó László művei melankolikusabbak, elsősorban befelé fordulásra késztettek, de festői eszközhasználatában rendkívüli kifinomultságot tapasztaltam és nagyon érzékeny, megfontolt szín és anyaghasználatot.

Mindkét alkotó leginkább nagy méretű képeit hozta el a kiállításra, a térkihasználás így teljesebb volt de az intimebb színes grafikák, rajzok nem jutottak elég hangsúlyhoz. A műalkotások többnyire alapozott vászonra festett olajképek voltak, de megjelent még több anyag használata is egyszerre a vásznakon: akril, tempera, festékpor. Könyvásó László munkáin megjelenik a kettősség. Témaválasztásában is: kettős portrék, ahol leginkább önarcképei voltak láthatóak, és technikailag is: az eredeti kép anyagától eltérő alapra történő kasírozással

Kiss Ágnes Katinka munkái nonfiguratívnak tűnnek de szabad, színekkel, formákkal előadott energiaáramlásoknak, indulatkitöréseknek is értelmezhetőek amelyekbe az asszociálható figuralitás is beilleszthető mindenféle magáravállalt, erőltetett kötöttségek nélkül, szabadon.

Mindkettőjük munkáira, szellemiségére jellemző a szabad játékosság, lendületesség – ami anyaghasználatukban és festői gesztusaikban is jól megnyilvánul – lehetőséget adva ezzel a képeiket szemlélő nézők átlényegülésének is!

Magyarországi világörökségi helyszínek és történeti városok konferenciája

A közelmúltban Pécsett került megrendezésre a fenti címmel az a találkozó, mely a nevezett helyszínek és települések, térségek turisztikai fogadókészségét, örökségét hivatott bemutatni. A résztvevők beszámoltak fejlesztéseikről, terveikről, illetve arról az elhatározásukról, hogy örökségüket, örökségünket milyen formában kívánják kezelni és közvetíteni a helyi lakosság és a turisták felé.

Világörökségi helyszíneink bizonyos szemszögből nem összehasonlíthatók (lélekszám, elhelyezkedés, kiterjedés). Más a Hortobágyi Nemzeti Park, mint természeti örökség és más a hollókői ófalu táji környezete. Az azonban ismét bizonyossá vált, hogy máig nem teremtődött meg a finanszírozás központi-költségvetési rendszere. A fejlesztések és a pályázatokon való nyerés esélye esetleges, hiszen a pályázati önrészek megteremtése több esetben lehetetlen feladat.

Az ezredfordulón egyre inkább megfogalmazódott az igény, hogy épített és szellemi örökségünk elfoglalja méltó helyét a társadalom szellemi infrastrukturájában.

Példa erre az A.V.E.C. (Európai Kulturális és Történelmi Városok Egyesülete), mely projektként indult és egyesületként folytatta és ma is folytatja nemzetközi tevékenységét. Pillanatnyilag Pécs látja el a közel 40 tagot számláló szervezet titkársági, elnökségi feladatait.

Több hazai fórumon körvonalazódott a szándék és igény, hogy Magyarországon is létre kellene hozni szervezetet. Ezért több, általunk is jelentős történelemmel, történetiséggel bíró települést meghívtunk. Örömmel fogadta a meghívást: Szombathely, Sopron, Veszprém, Székesfehérvár, Győr, Szentendre, Szeged, Gyula, Kecskemét, Miskolc, Debrecen és Esztergom városa. Képviselőik elmondták, hogy mit és miért tartanak fontosnak településük örökségéből. A tervezett alapszabályt egyöntetűen elfogadták és szándéknyilatkozatban rögzítették a szövetség létrehozásának fontosságát. Hallhattunk új formákról, melyek bizonyos értelemben mobilitást igényelnek, de nem okvetlenül. Példa erre két „kulturális út". Szombathely, mint egyik jelentős helyszíne tours-i Szent Márton kultuszának, több országon átívelő, kisebb, nagyobb településeket érintő „útvonalat" hozott létre. A monostori erődből indult el a kezdeményezés, hogy a monarchia korabeli erődrendszert lehet felfűzni, összefogni, az eddig meglehetősen másként értelmezett hadkultúra szempontjából. Mindkettőben fontos, hogy új megközelítésbe helyezi és ezzel felhívja a figyelmet olyan összefüggő értékekre, melyek mellett eddig elmentünk és nem egységében, hanem külön-külön csodálkoztunk rá. Persze az elmúlt évszázadokban is léteztek „kulturális utak", csak akkor esetleg zarándoklatnak, vagy háborúnak hívták őket. Közös mindkettőben, hogy megismerhető legyen minden egyes „állomáson" a téma köré szerveződött, épített, szellemi örökség, hagyomány. Érdekességét, vonzerejét az adhatja, hogy mindenhol más és más kaphatott kiemelt figyelmet, esetleg kiállítást az adott témakörben.

A konferencia résztvevői megismerhették az Európa Kulturális Fővárosa 2010 pécsi pályázatát – a cím elnyerése akkor még nem volt tudható – és a ROP pályázat, a pécsi világörökség turisztikai vonzerővé fejlesztése folyó ásatási illetve rekonstrukciós munkálatait.

A konferencia talán legfontosabb üzenete, hogy próbáljunk meg szervezetten, szervezetben, rendszeresen együttműködni nemzeti örökségünk megtartásában, fejlesztésében, kiaknázatlan lehetőségeinken keresztül e globalizálódás felé tartó világban.

Ami a ránk legjellemzőbb, a számunkra legmeghatározóbb, az a kultúránk.

Mert a hozzánk látogató külföldiek sohasem arra lesznek kíváncsiak, hogy hogyan fogyasztjuk ez egyen-gyorsétermek egyen-kínálatát.

Varga Zoltán
Pécs/Sopianae Örökség Kht.

Fűri Ildikó

ProHáló Miskolc-Tapolcán

2005. október 20-21-én Miskolcon találkozott a ProHáló Hálózatot alkotó 18 civil szervezet képviselője. A Program a Nonprofit szolgáltatások és a nonprofit szolgáltatók hálózatának fejlesztéséért - ProHáló az ország 18 megyei jogú városában működő Nonprofit Szolgáltató Központot-Civil Házat működtető nonprofit szervezet hívta életre.

Közel egy éves előkészítő munka után, 2003. januárjában „Szolgáltató Központok a tartalmas nonprofit Szolgáltatásokért" címmel pályázatot nyújtottak be a Charles Steward Mott Alapítványhoz. Az országos hatókörű projekt célja, hogy a nonprofit közösségeknek szolgáltatásokat nyújtó szervezetek munkája még színvonalasabb legyen, épüljön és megerősödjön a szakmai hálózatuk. A Charles Steward Mott Alapítvány 2005-től az előző program lezárását és értékelését követően további két évre biztosítja a Hálózat programjaihoz szükséges tőkét. A Hálózati találkozók szervezését mindig más szervezet vállalja, így a tagoknak lehetőségük nyílik egymás munkájának, a környék civil szervezeteinek megismerésére. Ennek a találkozónak a miskolci Regionális Civil Iroda Alapítvány volt a házigazdája.

A program 20-án kora délután a házigazda szervezet bemutatásával indult. Hrotko László az Alapítvány vezetője beszélt a szervezet múltjáról, jelenleg futó programjaikról, valamint a jövő terveiről. Hallhattak a jelenlévők az uniós pályázatok finanszírozási problémáiról, valamint a régióban

zajló fejlesztési tervekről. A délután folyamán a hálózati tanács tagjai beszámoltak az elmúlt időszakban történéseiről, valamint javaslatokat tettek új munkacsoportok létrehozására. Két új munkacsoport jött létre: egy innovációs, valamint egy pályázati munkacsoport. Pocsajiné Fábián Magdolna beszámolt a kistérségi projektek keretében megrendezésre kerülő un. „Látóutak" szervezéséről, bemutatta a lehetséges helyszíneket, valamint ismertette a pályázat feltételeit. A Hálózat önértékeléséről Kovács Piroska a munkacsoport vezetője beszélt, ismertette a felmerülő szempontokat. Bárdos Ferenc ismertette a KÖRTE program keretében zajló együttműködési modellekről, a program regionális és országos kiterjesztéséről. A nap végén a miskolci civil szervezet életével, munkájával ismerkedtek a jelenlévők. Vincze András a 2002-ben alakult Tér-Kép Egyesületet vezetője mutatta be szervezetét és Miskolc életében betöltött szerepét.

21-én a miskolci székhelyű Szimbiózis Alapítvánnyal ismerkedtek a jelenlévők. Az alapítványt hat éve alapították. A célcsoportként a halmozottan fogyatékosokat jelölték meg. Igényfelmérést végeztek a fogyatékkal élők családjainál, személyes segítő programokat indítottak, pályázatokat írtak ki, melyek pontos képet kaptak a fogyatékosok életéről, igényeikről. Fogyatékos szakmai műhelyt hoztak létre Miskolcon és kezdeményezték Fogyatékosügyi Alap létrehozását. A délelőtt folyamán Menyhért Péter mutatta be a CÉKLA – Civil Érdekképviselet Lehetséges Alternatívái programot. Ismertette a kutatás eredményeit, valamint a továbblépés lehetőségeit. A kétnapos program zárásaként a hálózat tagjai beszéltek az elkövetkező időszak feladatairól, valamint legközelebbi programokról.

A hálózatról, tagjairól valamint programjaikról a *www.prohalo.hu* oldalon olvashatnak az érdeklődők.

Környezeti nevelés nem csak gyerekeknek!

Műhelymunka Pécsett az Öko-kuckóban

Környezeti nevelés. Fenntarthatóságra nevelés. Felkapott fogalmak. Legalábbis mi – akik ilyesmivel foglalkozunk – azt hisszük. Sokszor tartanak erről nagy konferenciákat, ahol okos és tapasztalt emberek elmondják az elméleti hátterét a dolognak, miszerint, a környezettudatos szemléletmód terjesztése egy olyan, egyre fontosabbá váló terület, mert a legtöbb (például magyar) ember jelenlegi életvitele az emberiség és még sokmillió fajta élőlény számára nem biztosítja a jelenlegi életfeltételeket hosszú távon. Mindezt időszerű tudatosítani mindenkiben. Azt is el szokták mondani, hogy hogyan is kéne mindezt megvalósítani. Mi pedig ezt tesszük, sokan sokféle módon: van, aki erdei iskolázik, más táborokat szervez, akad aki oktatóteremben tart résztvevő élményközpontú foglalkozásokat és olyan is van, aki földalatti földrajzórát tart mecseki barlangokban. Úgy gondoltuk, ha az ennyiféle módon ugyanazon témakört megközelítő emberek összegyűlnek, mesélnek egymásnak, együtt játszva lesik el módszereket, együtt gondolkodnak az minden résztvevőnek hasznos lehet.

Szerencsére erre is lehet pénzt nyerni pályázati úton, erre most az Ökotárs Alapítvány adott lehetőséget. Meg is hívtunk három napra Pécsre 13 hazai szervezet 15 képviselőjét, akik az iskolán kívüli környezeti neveléshez valamilyen módon kapcsolódnak. Érkeztek Kecskemétről, Balmazújvárosból, Nyíregyházáról, Budapestről és persze a helyi szervezetek is képviselve voltak.

És hogy mi történt a három nap alatt? Mi a Zöld-Híd Alapítvány dolgozói bemutattuk a helyszínként szolgáló Öko-Kuckót az ország egyetlen interaktív környezetvédelmi oktatótermét, majd ízelítőt adtunk egyik gyerekeknek szóló, egészséges táplálkozást körüljáró foglakozásunkból. Jókedvcsinálónak is szántuk, mert miután az összes szervezet bemutatkozott és mindenki elmondta mivel is foglalkozik, módszervásárt tartottunk.

Számomra ez volt a legizgalmasabb része a programnak. Ahogy azt előzetesen megbeszéltük, mindenki hozott magával két-három „játékosan nevelő módszert". Ezeket felírtuk a táblára, majd mindenki szavazott a legszimpatikusabbakra. Népszerűségi sorrendben elkezdtük megtanítani egymásnak a játékokat, természetesen úgy hogy végigéltük az összest. Ez a vidám délután, rengeteg inspirációt adott. Volt csomagoló anyagok olimpiája, megtudtuk, hogyan lehet munkacsoportokat létrehozni a magyar háztáji állatok táblázatba foglalásával, megtanulhattuk nagyon egyszerűen és szemléletesen az ökológiai fenntarthatóság fogalmát, miközben egy halászfalu közösségét alkottuk, kergettük egymást a táplálékklánc fogócska közben, majd egy komoly szerepjátékban civil, politikai, önkormányzati és lakossági pozíciókban próbáltunk felelős döntést hozni a Hajógyári-sziget jövőjéről.

Rengeteget tanultunk, hogy eredményesebben taníthassunk. Mert nagyon fontos, hogy ne száraz előadásokkal próbáljuk a gyerekek figyelmét megragadni, hanem olyan cselekvésen és részvételen alapuló módszereket találjunk, hogy egy problémát érthetően szemléltessünk, és a gyerekek kreativitásának segítségével megoldási lehetőséget is találjunk.

Másnap korosztályt váltottunk. Mivel a műhelymunka címében is szerepelt: nem csak a gyerekeket kell, hogy elérjük a mondandónkkal. A legtöbb környezeti nevelési program az általános iskolás korosztálynak (6-14 év) szól. Egyik kolléganőm megfogalmazása szerint, a globális környezeti problémák nem várják meg, míg sikerül egy felelősen és érzékenyen generációt felnevelni. Ezek a problémák már a „spájzban vannak", és egyre jönnek kifelé. Ezért fontos a következő döntéshozói pozícióba kerülő generációt is megfogni valamivel. Ők a középiskolások és egyetemisták. Ez a nap úgy kezdődött, hogy környezeti nevelő minikommandók felderítették a terepet. Kis interjúcsoportok indultak az egyetemi könyvtárba, egy közép- és egy általános iskolába, egy csoport pedig az utca emberét kérdezte meg, a környezettudatosság, a felelősség és érdeklődés kérdésiről. A begyűjtött válaszok képezték az alapját annak az ötletrohamnak, amiben javaslatok, ötletek és tervek születek a fiatal korosztály bevonásra, aktivizálására. Bizony rengeteg használható ötletet hagytak itt vendégeink.

Szó esett még a nemzetközi környezetvédelmi projektekben, ifjúsági cserékben az Ifjúság 2005-2006 Programban rejlő lehetőségekről, meghallgattuk több érintett beszámolóját.

A műhelymunka a közös ötletek összegyűjtésével, az együttműködési lehetőségek számbavételével zárult.

És vége lett. Amit sajnálok, nemcsak azért mert végig vidám volt a hangulat, ebben a remek alkalmi csapatban. Hanem mert rengeteget tanultam és sok ötlettel töltődtem fel. Ez volt a cél. Nem becsülném én alá a nagy konferenciák, előadások jelentőségét, de amikor tizenöt ember egymás tudásából építkezve dolgozik, az bizony ritka hatékony tud lenni.

Szilágyi Ákos
Zöld-Híd Alapítvány

„Lebegek a tengeren és mintha a létezés kotyogna a fülemben.
Végtelen az ég és én is elvesztem testem körvonalát.
Egy vagyok mindennel.
Nem tudom medd ig ér el kezem, hol van a lábam.
A mindenségen járok, és a minden ölel magához."
Myreille

„A víz az esőcseppt ől a tengerig"

A Mecseki Fotóklub nyílt pályázatának legsikeresebb alkotásaiból létrehozott fotókiállítás

A víz maga az élet. A víz maga a pusztítás. Az univerzum egyik legkülönlegesebb, legrejtélyesebb anyaga. A víz az érzés, az intuíció, a sejtelem jelképe, a lelkierőé és az én feloldódásáé.

A víz ellentmond a fizika törvényeinek. Nem úgy viselkedik, ahogyan viselkednie illene; 75 fok helyett – ahol molekulasúlya miatt kellene – csak +100 fokon forr fel, és nulla fokon fagy meg, holott a periódusos rendszer szerint csak -120 foknál kellene. A víz ha megfagy, kitágul és nehezebb lesz, ahelyett, hogy szabályosan összehúzódna és könnyebbé válna. Ez tudományos rejtély. Ugyanakkor éppen ennek köszönhető, hogy élet létezik a Földön. Ha a víz úgy viselkedne, ahogy pusztán logikai szemszögből nézve viselkednie kellene, akkor Földünk lakatlan, puszta sivatag volna, mindenfajta szerves élet nélkül.

Lenyűgöző a víz kristályformáló képessége. Nincs a világon két teljesen egyforma hópehely, mindegyik egyedi, egyéni és individuális, nagyon szabályos, hatszög alakú kristály. Mintha valamennyi vízcsepp önálló személyiség lenne megváltoztathatatlan karakterrel. Ha felolvasztjuk és újra megfagyasztjuk, pontosan ugyanazt a mintát képezi, mint korábban. Ez tökéletesen meghökkentő, már csak azért is, mert felolvasztva vízcseppé válik, amely minden további nélkül összevegyül a többi vízcseppel.

Az emberi élet nagyban függ a víz minőségétől, mind belül, mind körülöttünk. Masaru Emoto japán kutató szerint az ember belső energiája, a gondolatok, a szavak, ötletek és a zene hatással van a víz molekuláris szerkezetére, ugyanarra a vízre, amiből az ember szervezete is áll és a földünk nagy részét is ugyanekkora arányban borítja. A víz fizikai alakja könnyen igazodik mindahhoz, amit a környezet alkot. Nemcsak a fizikai megjelenése, hanem a molekuláris szerkezete is változik. A környezet vibráló energiái megváltoztatják ezt a szerkezetet. A víz az őt körülvevő térből képes rezgéshullámokat átvenni, s ezeket az információkat megtartani.

Masaru Emoto megmutatta, hogy az ugyanolyannak tűnő víznek számtalan arca van. Lefényképezte a vízkristályokat miután egy buddhista szerzetes megáldotta, vagy zenét játszott le nekik, vagy éppen felcímkézett palackban tartotta. Chopin, Bach, Beethoven, Mozart dallamainak hatására a víz különleges alakzatokat hozott létre, amely tükrözte az adott melódia hangulatát. A szép szavak hatására a vízkristályok gyönyörű, cizellált formákat vettek fel, szinte kivirágoztak; a rossz, fájdalmas feliratokra, gondolatokra pedig zavarosak, baljóslatúak és kaotikusak lettek. A legszebb alakzatot talán a tibetiek világmindenséget jelképező varázsszava, az AUM felirat váltotta ki.

A kiállítás megtekinthető
2005. október 25-től 2005. november 25-ig
a Mecseki Fotóklub klubhelyiségében
(Civil Közösségek Háza, Pécs, Szent István tér 17.)

Felhívás

A Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. TIPP Kapacitásfejlesztő Programirodája információs napokat szervez, melynek keretében a ***„TIPP – Tudás Innoovatív Projektekhez, Partnerséghez – regionális kapacitásfejlesztés és hálózatépítés a Dél-Dunántúlon"*** című projekt képzési lehetőségeit ismertetik, a résztvevők együttműködési készségét fejlesztik.

A TIPP projekt **célja** a **regionális** és **kistérségi szervezetek** humánerőforrás-fejlesztése partnerség-építő, kommunikációs tréningekkel, valamint együttműködési-partnerségi hálózatok, együttműködések kialakítását célzó képzésekkel, a civil, az állami és a magán szektor képviselőinek részvételével.

Az információs rendezvények a tervek szerint az alábbi helyszíneken és időpontokban kerülnek megtartásra:

2005. november 14. hétfő – Tab
Helyszín: Rudnay Gyula Középiskola kollégiuma – Tab, Virág u. 14.
Érintett kistérségek: Tab, Tamási, Siófok, Balatonföldvár

2005. november 17. csütörtök – Szekszárd
Helyszín: Babits Mihály Művelődési Ház – Szekszárd, Szent István tér 10. I. emelet
Érintett kistérségek: Szekszárd, Bonyhád, Paks

2005. november 24. csütörtök – Mohács
Helyszín: Ifjúsági Centrum – Mohács, Széchenyi tér
Érintett kistérségek: Mohács, Pécsvárad

2005. december 1. csütörtök – Pécs
Helyszín: Baranya Megyei Önkormányzat földszint 7-es tárgyaló terme – Pécs, Széchenyi tér 9.
Érintett kistérségek: Pécs, Szentlőrinc

2005. december 8. csütörtök – Szigetvár
Helyszín: Szigetvár Városháza nagyterme – Szigetvár, Zrínyi tér 1.
Érintett kistérségek: Szigetvár, Siklós, Sellye

2005. december 15. csütörtök – Dombóvár
Helyszín: Koronás Udvarház – Német Közösségi Ház – Dombóvár, Bezerédj u. 14.
Érintett kistérségek: Dombóvár, Sásd, Komló

2006. január 12. csütörtök – Nagyatád
Helyszín: Művelődési Ház kamaraterem – Nagyatád, Baross Gábor u. 2.
Érintett kistérségek: Nagyatád, Barcs, Csurgó

2006. január 19. – csütörtök – Marcali
Helyszín: Marcali Kulrturális Központ – Marcali, Széchenyi tér 3.
Érintett kistérségek: Marcali, Fonyód, Lengyeltóti

2006. január 26. csütörtök – Kaposvár
Helyszín: egyeztetés alatt
Érintett kistérségek: Kaposvár

A **rendezvények időpontja és helyszínei jelenleg tájékoztató jellegűek**, azokról az alábbi elérhetőségeken érdemes érdeklődni. Ugyanitt részletes program is igényelhető a tájékoztató napokról.

DDRFÜ Kht. TIPP Kapacitásfejlesztő Programiroda;
telefon: 72/513-760; e-mail: tippinfo@ddrft.hu

A rendezvényeken való részvétel díjtalan, de az előzetes regisztráció feltétele a részvételnek.

Pályázati ajánló

Nemzeti Kulturális Alapprogram Szépirodalmi Szakmai Kollégium Pályázati felhívása

Pályázat célja: irodalmi és könyvszakmai rendezvények támogatása 2006. I. félévében

Beérkezési határidő: ***2005. november 22.***

Pályázók köre: csak magas színvonalú irodalmi programok támogatására nyújthatnak be pályázatot író- és irodalmi szervezetek és ismert irodalmi műhelyekkel együttműködő kulturális (közművelődési és közgyűjteményi) intézmények, valamint könyvszakmai szervezetek.

Támogatás a következő jogcímekre kérhető: tiszteletdíj és annak járulékai, szállásköltség, útiköltség, bérleti díj, szállítási költség, reklám és propagandaköltség.

Célkeret: 20 millió Ft

Fotópályázat a roma emberek hétköznapi helytállásáról – Az érem másik oldala

Kiíró: Dunántúli Roma Vezetők Szövetsége

Pályázók köre: Dunántúlon élő amatőr és hivatásos fotósok

Beadási határidő: ***2005. november 25.***

A pályázat célja: Olyan élethelyzet, esemény, emberi magatartásminta bemutatása a fotóművészet eszközeivel, amely elősegíti a cigány/roma emberekkel szembeni negatív sztereotípiák csökkentését. Olyan fotókat várunk, amelyek képi világukkal közvetíti a roma emberek hétköznapi helytállását, ezen keresztül lehetővé teszik a pozitív példák megjelenítését, így elősegíti a többségi és kisebbségi társadalom tagjai közötti távolság csökkenését.

Egy pályázó maximum 5 db fekete-fehér vagy színes – bármilyen technológiával készült – papírképet küldhet be. A képek mérete 20×30 cm legyen. A címmel ellátott képeket jeligésen kérjük beküldeni. A szerző adatait, a kitöltött pályázati adatlapot zárt borítékban csatolják. Kérjük, a jeligét jól olvashatóan tüntessék fel a képeken és a borítékon is! A fotókat semmilyen hordozó anyagra nem kell felragasztani.

Díjazás: A pályázat első 3 helyezettje pénzjutalomban részesül. I. helyezett: 50 000 Ft; II. helyezett: 30 000 Ft; III. helyezett: 20 000 Ft.

A pályázatokat szakértő zsűri bírálja el. Az eredményt az elbírálást követően a www.drvsz.hu honlapon lehet megtekinteni. A zsűri által kiválogatott legjobb pályaműveket a 2005. december 18-án, Nagykanizsán megrendezésre kerülő kiállításon ismerheti meg a közönség. A fotók szerzőit előre értesítjük.

Elbírálás határideje: 2005. november 30.

A pályázati adatlap letölthető a www.drvsz.hu honlapról.

A pályázattal kapcsolatban további információ kérhető Kollerné Mészáros Adrienntől, DRVSZ Nagykanizsa, Zrínyi u. 42.; tel./fax: 93/789-067; e-mail: drvsz@drvsz.hu.

A Tempus-programban részt vevő országok közti együttműködéseken keresztül a felsőoktatási rendszerek fejlesztése/Tempus

Kiíró: Tempus Közalapítvány

Pályázhatnak: Felsőoktatási intézmények, civil szervezetek (NGO), cégek, vállalatok, állami hatóságok.

Beadási határidő: 2005. október 15., december 15., 2006. február 15., október 15.

Célkitűzés: A program elsődleges célja a részt vevő EU-s (és tagjelölt) országok közti együttműködéseken keresztül a felsőoktatási rendszerek fejlesztésének támogatása.

Pályázati formák

1. Joint European Project (JEP) - Közös európai projekt

2-3 évig tartó intézményközi együttműködések támogatása. A támogatást intézményi konzorciumok nyerhetik el a következő tevékenységtípusokra: tantervfejlesztés; intézményirányítási projektek, intézményfejlesztési képzések szervezése.

Pályázati határidő: ***2005. december 15.***

2. Structural and Complemetary Measures (SCM) - Strukturális és kiegészítő tevékenységek

Rövidebb időtartamú együttműködések, néhány héttől egy évig terjedően. Speciális, a nemzeti reformtörekvések körébe tartozó fejlesztéseket támogat, amelyeket az adott ország prioritásként jelölt meg.

Pályázati határidő: 2005. október 15., **2006. február 15. és október 15.**

3. Individual Mobility Grant – Egyéni mobilitási ösztöndíj

Egyéni munka támogatása, amely a reformtörekvésekkel harmonizál, a kiutazás 1-8 hétig terjedő időtartamú lehet. A mobilitás az EU-államokból a kedvezményezett országokba, illetve a kedvezményezett országokból az EU-országokba irányulhat.

Pályázati határidő: **2006. február 15.** (június 1. és október 30. között megvalósuló mobilitás esetén) és október 15. (következő év február 1. és június 30. között megvalósuló mobilitás esetén)

További információ: Tempus Közalapítvány; 1438 Budapest 70, Pf. 508; infovonal: 237-1320; e-mail: info@tpf.hu; web: www.tka.hu.

Lehetőség kis költségvetésű nonprofit szervezetek, alapítványok, egyesületek részére igényes és esztétikus webes megjelenésre

Kiíró: Design and Style Stúdió

Pályázól köre: minden olyan kis költségvetésű nonprofit szervezet, melynek tevékenységi köre beletartozik az alábbiak valamelyikébe:

a; Tevékenységük hozzájárul a kultúra és a művészeti értékek terjesztéséhez

b; A fogyatékossággal élőknek esélyt és lehetőséget biztosít a teljes értékű élethez

Beadási határidő: **folyamatos** évente 2 alkalommal, minden év **december 15-én** és június 15-én zárunk le egy félévet.

Jelentkezés módja: Kérjük, a pályázaton való részvételhez töltsék ki a jelentkezési lapot (letölthető a http://www.dns-studio.hu/thot weboldaláról), majd küldjék el címünkre, mellékelve az Alapító Okirat másolatát. Postai címünk: Design and Style Stúdió Bt. 1145 Budapest, Torontál u. 51/b 4/4.

További információ: http://www.dns-studio.hu/thot; e-mail: info@dns-studio.hu; tel./fax: 1/221-5130.

Kulturális együttműködéshez utazási támogatás Európában (STEP beyond program)

Kiíró: European Cultural Foundation

Pályázhatnak: Művészeti professzorok, kulturális szervezők, újságírók, fordítók, kutatók.

Beadási határidő: **folyamatos**

Pályázat célja: utazási támogatást nyújtani a határon átívelő kulturális együttműködési programok minden európai országból érkező résztvevőinek (a nem EU-tagországbelieknek is), kiknek utazása azzal a céllal történik, hogy közelebb kerüljenek egymáshoz a különböző kultúrák.

A pályzati adatlapokat csak angol nyelven lehet kitölteni.

Bővebb információ: European Cultural Foundation; Jan van Goyenkade 5, 1075 HN; Amsterdam, The Netherlands - Ms Lieke Schuitmaker; lschuitmaker@eurocult.org; I: http://www.eurocult.org; T: +31 20 5733868; F: +31 20 6752231.

Számítógépek kiosztása

Kiíró: Biogreen Alapítvány

Szponzorunk lévén lehetőségünk nyílt nagy mennyiségű számítógép ingyenes kiosztására. A gépek használtak HP, és IBM típusúak. Teljesítményük 400, és 533 MHz. 10gb hard drive. 128-256 Mb. ram 17" Digitális Monitor, CD -olvasó, floppy, billentyűzet, egér. A gépekre alapítványuk Linux operációs rendszert telepít, OpenOffice szövegszerkesztővel, internet böngészővel stb. A gépek tökéletesen alkalmasak irodai, illetve internet feladatok ellátására. A telepített programok jogtiszták (ingyenesen használhatók). Lehetőség van továbbá több darab HP 4 lézernyomtató kiosztására, ezekre a gépekkel együtt lehet pályázni.

Pályázók köre: nonprofit szervezetek, közhasznú társaságok, cégek és egyéni vállalkozók, stb. Egy pályázó legfeljebb két gépre, és egy nyomtatóra pályázhat.

Beadási határidő: 2005. december 20.

Zenei pályázat gyermekkórusok, -zenekarok, iskolai kórusok, vegyeskarok és egyházi kórusok, zenekarok számára

A pályázat célja: Páter Tamás Alajos zeneműveinek előadása, népszerűsítése és a XX. Századi egyházi kórusművészet remekeinek széleskörű bemutatása. Pályázni csak olyanhangversennyel lehet, amelyen más művek mellett Páter Tamás Alajos műveiből legalább 2-3 motettát, vagy egy nagyobb lélegzetvételű kompozíciót mutat be az együttes.

Beadási határidő: **folyamatos, végső határidő: 2007. június 30.**

Díjazás: A Kuratórium a legjobb pályázatokat díjazza: I. díj, 100 000 Ft, II. díj, 80 000 Ft, III. díj 50 000 Ft összegekkel, valamint különdíjjal is jutalmazhatja, melyeket 2007. szeptember folyamán a Kuratórium képviselői ünnepélyes keretek között adnak át a győztes együttesek vezetőinek.

A jelentkezés módja: Jelentkezési űrlapot (mely a honlapunkról letölthető) és a Tamás Alajos műveinek kottaanyagát megcímzett és felbélyegzett (kb. 200 Ft) A4-es válaszboríték eljuttatásával lehet igényelni Kovács Mártánál. A jelentkezőknek vállalniuk kell, hogy a kölcsönkapott kottákat - vagy annak ellenértékét - legkésőbb két héten belül visszaküldik a titkárságra, címünkre, 1024. Bp., Rómer Flóris u.2-4. Nevezési díjat nem kérünk, de adományokat köszönettel elfogadunk.

További információ: Páter Tamás Alajos Alapítvány, 1024 Budapest, Rómer F. u. 4., tel: (06-1) 212-5482 (10-16 óráig), fax: (06-1) 316-1152, 315-1452, web: http://orszagut.ofm.hu/patertamas

Pályázati felhívás az ifjúsággal európai szinten foglalkozó szervezetek támogatására

Pályázat célja: az ifjúsággal kapcsolatos közösségi fellépés megerősítése és hatékonyabbá tétele a területen aktív szervezetek támogatásával

Pályázók köre: nonprofit szervezetek (ifjúsági, vagy széles társadalmi rétegeket célzó szervezetek)

A támogatás maximális összege szervezetenként: 35 000 Euro (50% saját költségből történő társfinanszírozás)

Beadási határidő: **2005. december 1.**

További információ: http://europa.eu.int/comm/youth/program/ingyo_en.html

Köszönet az 1%-ért

SOL(Hungary)Alapítvány
7629 Pécs, Búzavirág. u. 2.
Adószám: 18302345-1-02

A SOL(Hungary)Alapítvány a 2004. évi 1%-os adófelajánlásokból kapott 19495 Ft-ot angol anyanyelvi tanárok toborzására használta fel magyar állami iskolák számára.

Támogatóinknak ezúton mondunk köszönetet!

Deli Katalin képviselő

Pécsi ILCO Egyesület
Pécs, Hajnóczy út 21/c
Adószám: 18302572-1-02

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik 2003 évben személyi jövedelemadójuk 1%-át javunkra ajánlották fel.

Egyesületünk így 2004. 10. 14-én 105.152-Ft támogatásban részesült.

A teljes összeget Béres csepp vásárlásra fordítottuk.

Régi Sándorné gazdasági vezető

Máza Községi Bányász Fúvószenekarért Alapítvány
7351 Máza, Kossuth u. 24.
Adószám: 18303937-1-02

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik 2004. évi személyi jövedelemadójuk 1 %-ával támogatták alapítványukat. A befolyt összeget – 98.101,-Ft – hangszertartozék vásárlásra és hangszerjavításra költöttük.

Az alapítvány kuratóriuma

Máza Községért Közalapítvány
7351 Máza, Kossuth u. 24.
Adószám: 18311075-1-02

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik 2004. évi személyi jövedelemadójuk 1 %-ával támogatták alapítványunkat.

A befolyt összeget – 14.764,-Ft – az Általános Iskola támogatására fordítottuk.

Az alapítvány kuratóriuma

A **Vox Humana Alapítvány** (Szigetvár, Rákóczi u. 9.) tisztelettel köszöni, hogy 2003. évi személyi jövedelemadójuk 1 %-ából 2004-ben 133 477,-Ft-tal támogatták céljaink megvalósulását. Az összeget a hangversenyek megrendezésére és a kórustalálkozókon való részvétel költségeire használtuk fel.

Szabó Attila kuratóriumi elnök

A Tehetséges Tanulókért Alapítvány (Szigetvár, Rákóczi u. 9.) 2004 évben 355 764,-Ft támogatásban részesült a személyi jövedelemadó 1%-ából. Köszönjük támogatóink segítségét! A felajánlott összeget a tanulmányi versenyek díjazására, az iskola külföldi kapcsolatai támogatására, valamint a kiváló tanulók jutalmazására használtuk fel.

Dr. Vass Péterné kuratóriumi elnök

A **Nevelők Háza Egyesület** (Pécs, Szent István tér 17) – adószám: 19027319-1-02 – 2004. 10. 19-én 37.653 Ft. támogatásban részesült az SZJA 1%-os felajánlásokból. Az összeget a 19. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny megrendezéséhez használta fel.

A **Nevelők Háza Kórusalapítvány** (adószám: 19032090-1-02) 2004.10.19-én 346.436 Ft. támogatásban részesült az SZJA 1%-os felajánlásokból. Az összeget a Szófia Nemzetközi Kórusverseny költségeire használta fel.

A **„Pécsi Pszichodráma Intézet" Alapítvány**, a **Nevelők Háza Egyesület** és a **Nevelők Háza Kórusalapítvány** 2004. évi közhasznúsági jelentései megtekinthetők a *www.civilhaz-pecs.hu* oldalon.

CIVIL SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

Az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium – Civil Kapcsolatok Főosztálya támogatásával

Folyamatos NCA tanácsadás – előzetes bejelentkezés alapján.

A Nevelők Háza Egyesület programja Baranyai civil szervezeteknek

Szolgáltatásaink:

- Információszolgáltatás, tanácsadás: civil szervezet létrehozása, működése, együttműködési lehetőségek, stb.
- Adatszolgáltatás: nonprofit szervezetek, szakember lista
- Pályázati, pályázatírási lehetőség, adatlapok
- Tanácsadások (csak előzetes bejelentkezés után):
    - o Pénzügy és könyvelés témájában (minden nap délelőtt)
    - o Jogi tanácsadás
    - o Pályázatírás
    - o Informatika
    - o Nonprofit marketing és PR – egyeztetés szerint
    - o Szervezetfejlesztés, változás menedzsment – egyeztetés szerint
    - o Szervezeti stratégia építés – egyeztetés szerint
- Információszolgáltatás
- Kiadványok, segédletek, nonprofit szakkönyvtár

Kedves Olvasónk!

Új lapot tarthat most a kezében. A **Baranyai CIVIL KORZÓ** a Nevelők Háza Egyesület alapításában és felelős kiadásában havonta megjelenő új kiadvány a nonprofit szervezetekhez, civil közösségekhez kötődő baranyai polgárokat, az önkéntes segítőket, a civil szervezetekben szakmai munkát végzőket szólítja meg. A lap kiadója – s ez a kiadvány funkciójában és megjelenésében is elvárás – tudatosan és felelősségteljesen odafigyel arra, hogy hasznos és aktuális információk (hírek, pályázatok, riportok) szerepeljenek az oldalakon azon túl, hogy egy-egy sokakat érintő témát hosszasabban kifejtünk, magyarázunk, bemutatunk, netán kritikával élünk. Színes és fekete-fehér fotók várják majd a lapozókat, s a cikkeket, riportokat közösen készítik és állítják össze profi és amatőr szerzők.

Célunk, hogy Baranya megye valamennyi teleházában, közösségi házában, a lap tartalma iránt érdeklődő civil szervezeteknél fellelhető legyen a **Baranyai CIVIL KORZÓ**.

Előfizetőink táborát azzal a felajánlással is gyarapítani szeretnénk, hogy közhasznúsági jelentéseik, az 1 %-os felajánlásokból befolyt bevételeik kötelező közzétételét ingyenesen vállaljuk a lap oldalain, illetőleg a laphoz kapcsolódó www.civilhaz-pecs.hu weboldalon.

A lap előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken vagy személyesen). Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Ezért is kérjük Önöket, jelezzék, ha bármilyen kívánalmuk, elvárásuk, ötletük lenne a kiadvány tartalmát illetően. Juttassák el információikat, kérdéseiket a civilkorzo@civilhaz-pecs.hu e-mail címre, a 72/ 315-679-es telefon és faxszámra, vagy személyesen a Civil Közösségek Házába (7624 Pécs, Szent István tér 17.).

MEGRENDELŐ (2006. /10 szám/1250Ft)

SZÁMLÁZÁSI CÍM

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon..... Fax:..... Email: .....

POSTÁZÁSI CÍM (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon..... Fax:..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/fax: (+36 72) 315-679 •
E-mail: nevhaz@t-online.hu • Internet: www.civilhaz-pecs.hu

Baranyai Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

I. ÉVFOLYAM - 2. SZÁM

Áldom, magasztalom seregeknek urát,
Hogy megadta élnünk ez karácsony napját.
Áldjo meg az Isten e háznak gazdáját,
Kedves gazdaasszonyát és minden családját!
Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk!

(szépkenyerűszentmártoni kántálók beköszöntője)

A Civil Közösségek Háza decemberi programja

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái

Minden kedden 18.30-21 között
MECSEKI FOTÓKLUB
13-án: Könyvtárest – a klubkönyvtár és a klubtagok könyveinek tallózása
20-án: Karácsony előtt – évbúcsúztató pályázat, zsűrizés forraltbor mellett.
A programok nyilvánosak!

Halász Rezső Galéria:
SENIOR FOTÓK 1980-2000 (válogatás)
a Magyar Fotóművészek Szövetsége Senior csoportjának kiállítása

Minden hétfőn 14.30 órakor
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK „BARÁTSÁG" KÓRUSÁNAK próbája
21-én, szerdán 16 órakor: Karácsonyi összejövetel

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA

Minden hétfőn 18 órakor
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása

Minden pénteken 15 és 17 óra között
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ

Minden csütörtökön 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖR foglalkozása

Minden pénteken 14-16.30 óra között
LENGYEL ISKOLA – FIATALOKNAK

Minden szerdán 17-19 óra között és minden pénteken 18-20 óra között
BARANYA MEGYEI REPÜLŐ ÉS EJTŐERNYŐS KLUB – **VITORLÁZÓREPÜLŐ SZAKOSZTÁLY** összejövetele

Minden hónap első keddjén, 10-12 óra között
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUS SZAKSZERVEZET összejövetele

14-én, szerdán 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

GEBAUER GALÉRIA
Az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének „Pécs 2000 éve" c. kiállítása.
A kiállítás megtekinthető 2006. 01. 03-ig, hétfőtől-péntekig: 9-19 óra között

10-én, szombaton 15 órakor
PÉCSI MAGYAR – OROSZ TÁRSASÁG összejövetele
Orosz Fenyőünnep

13-án, kedden 17 órakor
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG összejövetele
Pikkojoulu – kiskarácsony kicsiknek és nagyoknak

Minden pénteken 16.30 órakor
Finn nyelvtanfolyam

2-án, pénteken 17 órakor
NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE összejövetele

16-án, pénteken 16-20 óra között
PSZICHODRÁMA INTÉZET ALAPÍTVÁNY foglalkozása
Személyes fejlődés és kiképző célú pszichodráma tréning
Zánkay András és Varga Gyöngyi vezetésével

20-án, kedden 17.30 órakor
BARANYA-STEIERMARK BARÁTI TÁRSASÁG összejövetele
Karácsonyi piknik

6-án és 20-án kedden, 17-19 óra között
WALDORF SZÜLŐI KÖR összejövetele
A Hármas Egység Pedagógiai Alapítvány szervezésében

17-én, szombaton 10 órakor
NOÉ BÁRKÁJA EGYESÜLET összejövetele
Karácsonyfa-díszek készítése

9-én, pénteken 17-20 óra között
LENGYEL KLUB Karácsonyi összejövetele

7-án, szerdán 16 órától
PÉCSI RHEUMA KLUB karácsonyi összejövetele
Horváthné Szemerédi Mária vezetésével

7-én és 14-én szerdán, 18-20 óra között
KREATÍV EGYETEMI MŰHELY foglalkozása
Virágkötészet, gyertyaöntés

16-án, pénteken 18 órakor
KONCERT – klasszikus szerzők műveiből
„Mentsük meg a művészeti oktatást!" címmel

10-én, szombaton 10-15 óra között
ZÖLDKARÁCSONY – Családi kézműves nap
A Magyar Környezetei Nevelési Egyesület Baranyai Csoportja és a Mecseki Erdészeti Rt. Természetismereti Központja szervezésében

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215-543
Telefon/Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Civil Közösségek Háza 2005. december 22. és 2006. január 1. között zárva tart!

TARTALOM

Jeles napok

Advent 4
Pikkujoulu 14

Európai Szeminárium

A szociális szolgáltatások strukturális fejlesztése az új Európában 5

Esélyegyenlőség...

A koldus nem egyenlő a hajléktalannal... 6
Akik a gondjaikat nem viszik haza 7

Beszámoló

Civil jelöltállítási rendszer 2005 8

Gratulálunk

Tillai Aurél 75 éves 9

Decemberi programajánló 10

Kiállítás

Az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének kiállítása 12

ProHáló 13

Szakmai műhely 15

OFA-ROP Hálózat 16

Pályázati ajánló 17

Szerintem

A Szentföldön jártunk I. 18

A lap megjelenését támogatja:
Nemzeti Civil Alapprogram
Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE
ICSSZEM
Civil Kapcsolatok Főosztálya

A siker tőlünk függ

Életünk fontos eseményeit előkészítjük, hogy az jól sikerüljön. Felkészülünk a vizsgára, egy munkahely megpályázására, a családalapításra. Lázasan készülünk egy ünnep megülésére, ajándékot készítünk vagy vásárolunk, valami olyat, ami kifejezi örömünket és a másik személy iránti szeretetünket.

Karácsony Isten ajándékozó szeretetének megnyilvánulása: Önmagát adta nekünk, hogy beleírja szívünkbe örök elkötelezettségét irántunk: ennyit jelentünk mi Őneki.

Karácsonyi ajándékozó kedvünk forrása Jézus Krisztus személye. Amit mi Őbenne nyertünk, azt próbáljuk megosztani szeretteinkkel. Igyekezetünk tehát nem az ötletgyűjtéssel kezdődik, s főként nem a vásárlással, hanem az ok és a cél tisztázásával.

Az ok: Isten Fiának közénk érkezése. A cél, hogy földi életünket Övele együtt élhessük. Vele legyünk életünk minden napján, örömben, bánatban, szenvedésben, kudarcban és tanácstalanságban.

Ahhoz, hogy Jézus személyéhez közel kerüljünk, meg kell ismernünk Őt, nemcsak eszünkkel, hanem szívünkkel is. Közénk érkezésére lélekben kell felkészülnünk. A karácsony előtti négyhetes advent ennek az intenzív ideje: szívünk hangolása az Érkező fogadására, a kegyelem megragadására.

Enélkül karácsony csak egy munkaszüneti nap lesz, az előzménye pedig vásárlási láz idegeskedéssel, bosszankodással, csalódással és kimerüléssel.

Persze istenismeret nélkül is megrendezhetjük a család karácsonyozását, és őszinte igyekezettel szerezhetünk egymásnak örömet. De az, ami önerőből készül, az nem képes az emberi horizont fölé emelni a tekintetet. Ha kíváncsiak vagyunk ennek az ünnepnek isteni dimenziójára, akkor a formákat megtöltő tartalom előtt kell megnyitni szívünket.

Ez sikerült már minden kor emberének, egyszerű pásztoroknak és világhírű tudósoknak. Semmi külső körülménytől nem függ, végérvényesen még a neveltetéstől sem, csak önmagunktól, benső világunktól: mi, a sokat látott felnőttek bátrak vagyunk-e az Istengyermeket komolyan venni?

Garadnay Balázs

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Szerkesztőség vezető: Pusch Gizella
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543
Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Dandé István, Egyedné Megyesi-Schwartz Éva, Hajnal Zsolt, Kiss Gergely, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés: Edenscript Kft.
Cser Valér – 72/212-021 – 30/500-84-13
cserv@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: G&G Nyomda Kft.

Tóth Krisztina

ADVENT

Az előkészület, a várakozás és reménykedés ideje, négyhetes szent időszak András napja (nov.30.) és karácsony (dec.25.) között, amelyet régen böjttel is megszenteltek. A szerdai és pénteki böjtölésre utal, hogy ezen időszakot a Dél-Alföldön „kisbűt" vagy „ádventbűt" néven is emlegették. Akárcsak nagyböjtben, advent idején sem tartottak lakodalmakat és zajos mulatságokat, a disznótoroktól eltekintve. Nem vallási tilalomhoz való igazodásból, hanem közösségi illemből a reformátusok is tartózkodtak a hangos összejövetelektől.

Az advent Krisztus-váró hangulatát katolikusoknál alapvetően meghatározták a **hajnali misék**, amelyeket ebben az időszakban reggelente napfelkelte előtt tartott az egyház. Régen *angyali* vagy *aranyos misének* hívták. A különleges időpontban tartott istentisztelet, korai harangozás a sötét reggelek sejtelmes izgalma a magyar katolikus nép különleges élményévé tették a hajnali misét. Varázscselekedetek, szerelmi varázslások sokasága fűződött hozzá. Az Alföldön volt szokás, hogy a hajnali misére való harangozáskor a lányok mézet vagy cukrot ettek, hogy ettől édes legyen a nyelvük, s mielőbb férjet „édesgessenek" magukhoz.

Az advent egyik legkedveltebb kelléke manapság az **adventi koszorú**, amelyet először az észak-német területeken, főleg protestáns környezetben készítették majd Ausztriában is népszerűvé vált a katolikus lakosság körében is. A kb. 100-150 éves múlttal bíró dísztárgy a magyar nyelvterületen a parasztság körében nem honosodott meg, csak a második világháborút követő időben vált szokásossá, templomokban, középületekben, polgári otthonokban adventi koszorút a csillárra függeszteni. Újabb divatja hazánkban mintegy 10 éve indult, amely manapság különös izgalma az adventi vasárnapoknak: először egy, majd két, három, végül négy gyertya gyulladhat meg rajta. A keresztény tanítás szerint az advent hagyományos színe a lila, a bűnbánat és a megtérés jelképe miatt. A koszorú négy gyertyája közül – a meggyújtás sorrendjében – az első, a második és a negyedik lila, míg a harmadik, a közelgő ünnepet szimbolizálva: rózsaszín. Maga a koszorú, kör alakjával a tökéletességet, az éggel való szoros kapcsolatot jelzi és a folyamatosság, a tökéletesség jelképe.

Fotó: Szentpéteri L. József

Advent időszaka olyan jeles napokat is magába foglal mint: András, Borbála, Miklós, Luca, melyekhez termékenységvarázslás, termés-, időjárás-, férj-, sőt haláljóslás is kapcsolódott. Az volt a cél, hogy mágikus módon segítsék elő a következő esztendő sikerét mind a földművelésben, állattartásban, mind pedig az emberek egyéni életében. Hozzátartozott ehhez a gonosz, rossz szellemek, a boszorkányok elhárítására, előzésére vonatkozó számtalan eljárás is pl. **Luca-nap**kor (dec. 13.). Ezen a napon kezdtek a Luca-székhez, amit karácsonyig kellett elkészíteni. Ha készítője ráállt, meglátta a boszorkányt a templomban.

A keleti egyház védőszentjének, **Szent Miklós** püspöknek ünnepét a magyar görög katolikus egyházszenteléssel és ajándékozással tartotta meg. Ennek során több zempléni és abaúji egyházközségben némi terményt: diót, gyümölcsöket, esetleg tojást vittek a templomba. Miután a pap mindezeket megáldotta, az ajándékok őt és az egyházat illették.

Protestáns vidéken már advent idején megkezdődött a **kántálás**. A szokás – lakóházak ablaka alatti egyházi énekek éneklése – különösen karácsony estéjén-éjszakáján volt gyakori.

A legnépszerűbb karácsonyi szokás a magyar nyelvterületen a **betlehemezés volt.** Nagyobb előkészületet, betanulást igénylő dramatikus játék ez, melynek tájanként eltérő, négy típusa alakult ki.

Advent utolsó kilenc napjának jellegzetes újkori népi ájtatossága a **szálláskeresés**, vagy Szent család-járás volt. Egymáshoz közel lakó családok vitték egymáshoz a szentképet vagy szobrot. Énekeltek, imádkoztak és másnap reggelig a háznál hagyták a képet vagy szobrot.

Advent a várakozás időszaka. Várjuk a csöndet, a nyugalmat, az azt teremtő Megváltót. A karácsonyhoz közeledve a mai emberek számára talán halványult advent vallási tartalma, azonban a kisböjtöt lezáró karácsony nagyon fontos esemény minden család életében: ünnep, a szeretet, az elfogadás, az összetartozás ünnepe, a családok összejövetelének egyik kiemelt alkalma. Az ünnepi időszak egykoron eltérő magatartást követelt a hagyományos magyar paraszti életben: munkatilalom, templomlátogatás, meghatározott ételek fogyasztása, megszabott viselet jellemezte, amely elválasztotta a profán hétköznapoktól.

Advent idején öltöztessük díszbe lelkünket is: a gyertyafény melegében, egymás tekintetében és az ünnep megnyugtató csendességében.

Vincze Csilla Anna

A szociális szolgáltatások strukturális fejlesztése az új Európában

Európai szeminárium Sint-Niklaasban (Belgium)

A belga „Mikulás" városban 2005. november 17-20. között zajlott az a nemzetközi szeminárium, ahol kilenc európai ország szociális és közösségszolgáltatási területen tevékenykedő szakemberei oszthatták meg tapasztalataikat, ötleteiket, szerezhettek új inspirációkat munkájuk végzéséhez.

Belga, holland, lett, litván, ukrán, román, cseh, lengyel és magyar résztvevőkkel zajlott a nemzetközi polémia az egyes országok szociális szolgáltatásainak tartalmáról, struktúrájáról, színvonaláról, fejlesztési elképzeléseiről.

A vendéglátó EUROMF szervezet a hasznosság jegyében gondolkodott és kimagasló színvonalon működő, innovatív jellegű projektek meglátogatásával, a helyben gyűjthető tapasztalatok teljes tárházával szolgált.

A továbbiakban ötleteket adó leírás következik mindazoknak, akik a szociális szférában innovatív elképzelések után kutatnak, vagy kíváncsiak egy jóléti állam jól finanszírozott és jól működtetett szociális szolgáltatásaira.

Láthattunk egy, a keresztény szellemiség jegyében szerveződő országos egészségügyi szolgáltató hálózatot. Tevékenységük a gyógyászati segédeszközbérléstől és -eladástól, a házi segítségnyújtáson keresztül a babamasszázs tanfolyam szervezéséig terjed.

Bepillanthattunk pszichiátriai betegek munkaterápiás kezelésébe egy többhektáros farmon, ahol többek között állattenyésztést, gyógynövénytermesztést, használt és új kerékpárok javítását és összeszerelését, saját fenntartású pékség és bolt működtetését végezték a betegek. A szakalkalmazottakat (pszichológusokat, orvosokat, egyéb adminisztratív munkát végzőket) az egyházi fenntartású kórház foglalkoztatja, míg a farm teljes infrastruktúráját saját bevételekből az egyház által alapított civil szervezet működteti.

Ellátogattunk egy állami fenntartású, idősellátással foglalkozó intézménybe – amely egyébként minden belga városban fellelhető az esélyegyenlőség jegyében! – ahol láthattuk a szociális otthon, az idősek lakásotthona, a közösségi ház (kórus, klubok, műsoros estek stb.), a különleges közérzetjavító (relaxációs szoba, színi tanoda) és általános szolgáltatások (Pl.: pénzügyi tanácsadás, adminisztratív segítség, jogi tanácsadás, étterem stb.) és a kórházi idősgondozás monumentális egységét. Innovatív szolgáltatásként megnéztünk egy szobát, ahol az idősek vízágyon, kellemes zene- és aromaterápiás kezelések közepette néhány órát pihenhetnek. Ugyanez egyszerűbben víz- és aromaterápiás kezelések formájában minden szobában megvalósítható. Ezzel az egyszerű és olcsón kivitelezhető ötlettel az intézmény gyógyszerfelhasználását 20 % -kal csökkentették!

Fizikai és szellemi hendikeppel élők komplex foglalkoztatási projektjét néztük meg egy több mint 25000 m^2-es telephellyel rendelkező privát cégnél (működésének 50 %-át állami támogatásként kapja!), ahol a nutellás és sörös dobozok átcsomagolásától kezdve, a gyógyászati segédeszközök összeszerelésén keresztül a praliné-pakolásig, legalább 15 különböző, futószalag-szerű monoton munkaformát láthattunk. Ezen kívül mezőgazdasági, textilipari, elektrotechnikai munkákat is elvállalnak. Az ott dolgozó több mint 550 fogyatékkal élő ember a belga átlagkeresetnek megfelelő bért kap.

Jártunk egy magán hospice szervezetnél, akik nappali ellátás keretében gondoznak krónikusan, vagy/és tartósan beteg időseket.

Végül tanköteles, de az oktatási rendszerből kikerült fiatalok komplex foglalkoztatási-képzési modelljét tanulmányozhattuk. A munkára nevelést, a csapatmunka fontosságát hangsúlyozó projekt különösen nagy jelentőségű egy viszonylag nagy számú bevándorlót befogadó országban.

A projektlátogatások során más és más szempontok váltak hangsúlyossá aszerint, hogy a főként közép-kelet európai országokból érkezettek számára mi számított újdonságnak, és milyen kapcsolódási pontokat találtak az otthoni lehetőségek és a látottak között.

Tapasztalatcserét folytattunk, új kapcsolatokat szereztünk, és hazaérve reménykedünk, hogy a magyar szociális ellátórendszer (az állami, civil és privát szerepvállalók összessége) egykoron elérkezik ahhoz a komplex megközelítésű problémakezeléshez, amelynek töretlen ívű fejlődése megadatott Belgiumnak.

Pusch Gizella

A koldus nem egyenlő a hajléktalannal...

A Támasz Alapítvány munkája ma már a legtöbb pécsi lakos előtt ismert. Céljuk a hajléktalan emberek segítése, napi gondjaik enyhítése, az otthonát és sokszor reményét vesztett ember önbecsülésének és a társadalommal való kapcsolatának helyreállítása. Ehhez olyan ellátórendszert működtetnek, ami a problémák számos fajtáját igyekszik megoldani.

Az Alapítvány élére új elnököt választottak idén tavasszal: Fajcsiné Sándor Andreát.

– Az ellátó rendszerben folyamatosan több száz hajléktalant látunk el. Az Alapítvány által működtetett Gondozási Központ munkáját két szakmai egységvezető segíti, akik a szociális munka minőségéért felelnek. Munkájuk során fontos szempont, hogy a központon belül egységes gondolkodásmód érvényesüljön a rászorulók érdekében.

– Milyen változtatásokat tartott szükségesnek a szervezet hatékonyabb tevékenysége érdekében?

– A működés növekedésével úgy tapasztaltuk, hogy túl nagy feladat a menedzselés és a működtetés ellátása egyszerre, így célszerűnek tartottunk egy szintet közbeiktatni. Az ellátás rendszere ugyanakkor nem változott. Két utcai szociális munkás helyett jelenleg négyen próbálnak segíteni a hajléktalanokon. Tavasz óta sikerült megszerveznünk a 24 órás orvosi ügyeletet is. Állandóan működik már a lábadozó is, ahol a tartós ápolást nem igénylő, de fekvő betegek felerősítését segítjük. Korábban ez csak a téli krízis időszakában működött. A betegszoba keretein belül pedig a lábadozásra nemigen volt mód.

– A tél beálltával módjuk van-e arra, hogy több hajléktalannak nyújtsanak fedelet?

– December 1-jétől éjjel is nyitva tartjuk a nappali melegedőt. Férfi menhelyünk 70 fős, de tavaly télen is többen vették igénybe. Ez a legalacsonyabb szintű ellátásunk, itt ágyat, tisztálkodási lehetőséget tudunk biztosítani a rászorulóknak.

– Milyen forrásokból fedezik működési költségeiket?

– A működési forrásaink egy részét az állami normatíva, valamint az önkormányzati támogatás képezi. Ezt egészítik ki a különböző térítési díjak és pályázatok. Egy országos kampány keretében pedig a telefonos adományvonalnak köszönhetően 7,5 millió forint gyűlt össze, melyet a népkonyhára fordítunk: az ÁNTSZ előírásának megfelelően kialakítjuk a HACCP rendszert. Az eddig ismert költségvetési tervezet sajnos nem sok jóval kecsegtet, úgy tűnik, a hét szűk esztendőre kell felkészülni. Jelentősen csökkenni fog az állami normatíva, a fenntartás költségei pedig nőnek.

– Terveik között bővítési elképzelés is szerepel.

– A jelenlegi nappali ellátási rendszer akadályozza az egyéni szociális munka lehetőségét. Külön helyiségre lenne szükségünk az egyéni beszélgetésekhez, probléma megoldásokhoz. Ehhez megpályáztunk egy Európai Uniós programot, mely egy komplex nappali ellátást nyújtó intézmény, a Támasz-Pont létrehozását tenné lehetővé. A Dugonics utcában a lábadozó melletti épületet szeretnénk ehhez megvásárolni, de a szomszédok fellebbezést nyújtottak be az építési engedély ellen. Az irányító hatóságnál már jeleztük a problémát, és 2007. végére kaptunk határidő-módosítást a megvalósításra.

– Tavaly már működött a diszpécser-szolgálat, várható-e, hogy az idén is beindul az ingyenesen hívható zöldszám?

– Még nem dőlt el, hogy a Támasz Alapítvány, vagy a UWYTA Kht. nyeri el a működtetését. Szakmailag mindenképpen az lenne indokolt, ha mi üzemeltethetnénk, mivel nélkülözhetetlen hozzá az utcai szociális munka, melyet mi tudunk nyújtani. A közfelfogás amúgy is összekapcsolja a hajléktalanok ellátását a Támasz Alapítvánnyal, ezért eddig is sokan kerestek minket a bejelentéseikkel.

– Mi a tapasztalatuk, hogyan értékeli a lakosság a Gondozási Központ tevékenységét?

– Sokszor hívnak is minket, hogy segítsünk. Ugyanakkor több esetben is azt várja el tőlünk a lakosság, hogy a hajléktalanokat gyűjtsük össze és szállítsuk el az utcákról, parkokból, de ez nem így működik a valóságban. Az utcai szociális munkás nem kényszerítheti be akaratuk ellenére a szabad ég alatt élőket egyik intézményünkbe sem. Csak akkor lehet a Gondozási Központba szállítani, ha ő is ezt akarja. A másik téves felfogás, hogy a koldusok egyenlők a hajléktalanokkal. Ez nem igaz, számos olyan koldus kéreget az utcákon, akiknek van hol lakniuk. Sokan pedig olyan helyiségekben élnek, ami nem minősül lakásnak, mégsem tartják magukat hajléktalannak. Mindezek ellenére úgy érzem, hogy ismerik és elismerik tevékenységünket. Jelenleg 79 munkatársunk fáradozik a hajléktalanok minél jobb ellátásáért, akik elkötelezett és jó csapatot alkotnak. Az ő hozzáállásuk elengedhetetlen a rólunk kialakult képhez.

Kiss Gergely

Akik a gondjaikat nem viszik haza

Az élővilágban működik egy törvény, melyet úgy hívnak, hogy természetes kiválasztódás. Egy egyszerű példán szemléltetve ez azt jelenti, hogy például, ha egy antilopcsordát megtámad pár oroszlán, akkor az ösztönösen „szétrebben" és azon egyedek, melyek gyengébbek – fiatalok vagy betegek – áldozatul esnek a táplálékláncc csúcsán álló ragadozóknak. Vajon az ember civilizált világában is ezen ösztönökön alapuló törvényt érhetjük tetten, mikor azt látjuk, hogy az egyszer már sorsára hagyott hajléktalanokat kirekeszti a társadalom? Az biztos, hogy ilyen helyzetben senki nem érzi magát kiválasztottnak.

November 18-án „Ébren-lét, szolidaritás éjszakája hajléktalan embertársainkért" címmel, az ötletgazda „Az Utca Embere" budapesti és szegedi programjaival egy időben demonstrációt szerveztek a „Lehet más a világ!" aktivistái Varga Attila vezetésével, a Támasz Alapítvány és a Szent Egyed Közösség közreműködésével. A pécsi megmozdulásnak a budapestivel ellentétben nem voltak politikai felhangjai, nem beszélt a kilakoltatásokról és a lakhatáshoz való jogot sem tűzte zászlajára. Amellett, hogy lehetőséget nyújtott arra, hogy a hajléktalanokkal megosszunk egy pár szendvicset és pokrócot, legfőbb célja az volt, hogy kapcsolatot teremtsen közöttünk, megtörje a társadalom közönyét.

Várakozást felülmúló népszerűségnek örvendett e rendhagyó péntek esti virrasztás. Annak ellenére, hogy az ünnepek közeledtével karácsonyi hangulattal leginkább csak a boltokban találkozhatunk, mégis akadt jó néhány ember, aki valami megmagyarázhatatlan oknál fogva ajándékozó kedvében volt, sőt – főleg a fiatalok közül – sokan vállalták, hogy saját bőrükön tapasztalják meg milyen az, ha a fagyos utca a hálószobájuk.

Talán még mindenki emlékszik arra a „sorsdöntő" kérdésre melyet élete hajnalán tettek fel neki: „Mi leszel, ha nagy leszel?" A válaszok a megkérdezettek korától, családjától és fantáziájától függően igen változatosak lehetnek: masiniszta, színész, táncos, kézműves vagy akár királylány. Nem hinném, hogy bárki is földönfutó hajléktalannak született vagy az akart lenni.

Vajon milyen tényezők játszanak szerepet abban, hogy valaki az utcára kerül? A kutatások szerint ezen okok meglehetősen sokszínűek, de az alapján, hogy hány ember hajléktalanná válásában játszottak szerepet, némiképp rangsorolhatóak.

Az esetek mintegy kétharmad részében rossz családi körülmények vagy kapcsolati konfliktusok – válás, az élettárs kihasználása, nyugdíjas magára hagyása, konfliktusokkal teli diszfunkcionális családi helyzet – állnak a háttérben. Ehhez társulnak gyakran a szenvedélybetegségek, a fizikális és mentális egészség romlása, valamint a bűnözés. Megközelítőleg egytizedük állami intézményből – nevelőotthonból, börtönből, pszichiátriai intézetből, kórházból, szociális otthonból –, került ki. A társadalmi szerkezet megváltozásával – munkanélküliség, önálló életkezdés és a lakáshoz jutás nehézségei, tartós szegénység –, bár nehezen becsülhető meg arányuk, egyre többen gazdasági okok miatt kényszerülnek az utcára. Ezek mellett nem elhanyagolható az a tényező sem, hogy sokukat olyan krízishelyzet, személyes tragédia vagy balszerencse – lakásmaffia, betegség, gyermekük halála – sodort kiszolgáltatott helyzetbe, amit a mai napig nem tudtak megoldani vagy feldolgozni.

A fentieket összefoglalva úgy látom, hogy a hajléktalanság legfőbb oka egyrészt a családban, a társas kapcsolatok minőségében keresendő, másrészt a társadalom különböző tényezőitől, lehetőségeitől függ, melyhez az egyén személyisége adja a kulcsot, hogy az adott körülményekre hogyan reagál. Talán ezzel kvázi elfogadható választ adtam arra a kérdésre, hogy miért éppen bizonyos emberek válnak hajléktalanná és mások nem.

Hadd szemléltessem e téma komplexitását egy saját példán. 1998-ban Franciaországban kiraboltak és mivel se útlevelem, se pénzem, se holmim nem volt, arra gondoltam, Párizs megér egy misét. Valójában nem igazán szívlelem a túlságosan elméretezett városokat, de papírok nélkül még nevem és állampolgárságom sem volt, ezért felkerestem a legközelebbi konzulátust. Rövidre vágva a történetet, egy hétig – míg kiállították a hazautazási okmányt, melyhez ugyan fénykép kellett, de pénzt nem adtak rá –, az Üdvhadsereg által üzemeltetett hajléktalanszállót színesítettem Möszjő Zserzseli néven. Önhibámon kívül kerültem oda és hiszem, hogy a gondviselés mellet a következő – sokszor meglepő – tényezőknek köszönhetem, hogy egy percig sem nélkülöztem és kikerültem a szorult helyzetből: tudok gitározni, beszélek nyelveket, jól kommunikálok, van érzékem az iróniához és tudtam, hogy otthon várnak. Vajon hány hajléktalanná vált ember szocializálódott úgy, hogy ugyanezt elmondhassa magáról? Érdemes ezen elgondolkodni.

Milyennek látjuk mi őket, kik a társadalom peremére szorulva, a szociális háló utolsó szálaiba kapaszkodva tengődnek? Fogyasztói társadalmunk haszonelvre neveltetett, patinás érvekkel vértezett tagjai általában két dolgot említenek velük kapcsolatban: ne igyanak (1), hanem inkább dolgozzanak (2). A hajléktalanok kb. ötven százaléka fogyaszt alkoholt hasonló okok miatt, mint mi: örömükben, de leginkább bánatukban. A különbség az, hogy a lecsúszástól minket megvéd az a közeg amiben élünk, őket viszont sodorja az amiben léteznek. A hajléktalanok több mint fele munkát is vállal és háromnegyed részük munkaképes, viszont a lehetőségük igen kevés – sokan gyűjtögetnek ezt-azt, embertelen munkákat vállalnak ahol kihasználják őket vagy „feketézni" kényszerülnek – és mostoha körülményeik miatt ez sokszor túl megterhelő.

Mit teszünk mi értük? Mondhatnánk, hogy van erre egy „jól" kitalált hajléktalanellátó intézmény, de ha a mélyére nézünk a dolgoknak, akkor ez csupán a vegetáláshoz szükséges minimális igényeket elégíti ki. Véleményem szerint az állam nem az egyes embereken segít, csupán társadalmi problémákat próbál megoldani. Talán ennél több nem is igen várható el tőle. A probléma megoldása nem is itt, hanem a megelőzésben keresendő, bár ha már oly" sokat foglalkozunk az esélyegyenlőséggel, hát a lakáshoz jutás terén igazán nyújthatnának valamivel több lehetőséget.

Felteszem az előző kérdést kicsit máshogy: mit tehetünk azért, hogy kikerüljenek ebből a helyzetből? Intézményi szinten még nem találkoztam meggyőző alternatívákkal. Igaz, hogy az állam igyekszik kedvezményeket tenni – egyes szervezetek közbenjárására -, hogy fedelet tegyen mindenki feje fölé, de kétlem, hogy csak azért mert valaki szobában lakik, már meg is oldódott minden gondja. Angliában az is hajléktalannak számít, akire kevesebb mint 6m^2 jut: ezen definíció alapján lehet, hogy nem is „csupán" 30-40 ezer hajléktalanunk van... De a „többivel" legalább nem kell – annyit – foglalkozni: a „nagy hal" ma már nem megeszi a kicsit, hanem konzerválja?

A hajléktalanságból való kikerülés egyik gátja éppen az énkép, az önbecsülés megváltozása és a támogató emberi kapcsolatok hiánya. Úgy vélem, leginkább ezzel kellene foglalkoznunk, ha segíteni akarunk. Az egészséges identitástudat, a készségek fejlesztése, a motiváció és az elérhető lehetőségek minimális feltételei annak, hogy valaki ki tudjon lépni abból a közegből, melybe a körülmények és személyisége – nem önhibája – kényszeríttette. Talán azért is idegenkedünk tőlük, mert azt hisszük, mi nem kerülhetünk hasonló helyzetbe, mi jobbak vagyunk. Pedig, ha beszélnénk velük, mindent másképp látnánk.

Közeledik a Karácsony. Jusson eszünkbe, hogy kint a hidegben a hóemberek mellett valódiak is vannak. Olyanok mint mi: egy használt pulóvernek vagy kabátnak is nagyon tudnak örülni, de pár jó szó sokkal tovább melegen tart.

BESZÁMOLÓ

CIVIL JELÖLTÁLLÍTÁSI RENDSZER, 2005.

A civil jelöltállítási rendszer a Nemzeti Civil Alapprogram rendszerének alapintézménye, amelyen keresztül a civil szervezetek bekapcsolódhatnak az Alapprogram működésébe és tagokat delegálhatnak az elvi irányító testületként működő Tanácsba, valamint a források elosztásáról döntő kollégiumokba. A Tanács és a Kollégiumok civil delegáltjait a civil szervezetek elektorai az általuk jelölt személyek közül, „kislistás" szavazással, elektori gyűléseken választják meg.

A civil jelöltállítási rendszerben a részvétel bejelentkezés útján történik. A bejelentkezésre a regionális (legalább egy megyére kiterjedő hatókörrel működő) és az országos (legalább hét megyére kiterjedő hatókörrel működő) civil szervezetek jogosultak. Ezek a civil szervezetek szabályszerű, így eredményes bejelentkezés esetén elektoruk útján képviseltethetik magukat a civil jelöltállítási rendszerben, tehát beleszólást nyernek abba a kérdésbe, hogy kik döntsenek az Alapprogram forrásainak felosztásáról.

A 2003-ban megválasztott testületek mandátuma 2006. januárban, illetve márciusban jár le, így a korábbihoz hasonló választási-delegálási eljárás lefolytatása vált szükségessé.

A civil jelöltállítási felhívásra **3164 civil szervezet** jelezte részvételi szándékát, amely a 2003. évi bejelentkezésekhez képest (2764 bejelentkezés) mintegy 14,47 %-os növekedést jelent.

A bejelentkezések feldolgozása során eddig 1515 hiánypótlási felhívás kibocsátására került sor. A bejelentkezési eljárás során – a 2005. november 28-ig bezárólag – **2095 civil szervezet bejelentkezését fogadtuk el érvényesként.**

Az igazolt bejelentkezések elektori gyűlésenkénti megoszlása a következő:

1./ Regionális szervezetek (a létesítő okirata szerinti tevékenységét legalább egy megyére kiterjedő hatókörrel végzi) elektori gyűlései
   a) Nyugat-Dunántúl (Győr-Moson-Sopron megye, Vas megye, Zala megye): 189 db
   b) Közép-Dunántúl (Veszprém megye, Fejér megye, Komárom-Esztergom megye): 240 db
   c) Dél-Dunántúl (Baranya megye, Somogy megye, Tolna megye): 225 db
   d) Közép-Magyarország (Budapest, Pest megye): 236 db
   e) Észak-Magyarország (Heves megye, Nógrád megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye): 231 db
   f) Észak-Alföld (Jász-Nagykun-Szolnok megye, Hajdú-Bihar megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye): 104 db
   g) Dél-Alföld (Bács-Kiskun megye, Békés megye, Csongrád megye): 355 db.

2./ Országos szervezetek (a létesítő okirata szerinti tevékenységét legalább hét megyére kiterjedő hatókörrel végzi) elektori gyűlései
   a) egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, rehabilitációs foglalkoztatás, hátrányos helyzetű rétegek segítése: 71 db
   b) kulturális tevékenység, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység: 172 db
   c) természetvédelem, állatvédelem, környezetvédelem, műemlékvédelem: 42 db
   d) gyermek- és ifjúsági érdekképviselet, gyermek- és ifjúságvédelem, sport, szabadidő: 133 db
   e) közrend és közlekedésbiztonság védelme, önkéntes tűzoltás, mentés, katasztrófa-elhárítás, emberi és állampolgári jogok védelme, fogyasztóvédelem, euroatlanti integráció elősegítése, nonprofit szervezeteknek nyújtott szolgáltatások, egyéb nonprofit tevékenységek: 97 db.

A tanácsválasztó elektori gyűlések várhatóan 2005. január 18-21. között kerülnek megrendezésre, ahol 12 elektori gyűlésen 1-1 tagot választanak a civil szervezetek képviselői. A Tanácsba ezen felül 3 főt delegál a miniszter asszony és 2 főt az Országgyűlés Társadalmi Szervezetek Bizottsága. Az így 17 tagú Tanács már 2005. január 27-28-án megtarthatja első ülését. Ekkor határozzák meg többek között azt, hogy milyen kollégiumok létrehozására tesznek javaslatot, és azokba az egyes elektori gyűlések hány tagot delegálhatnak.

A kollégiumi elektori gyűlésekre ezen döntések ismeretében 2005. február 15-18. között kerülhet sor. A pontos helyről és időpontról a Tanács választását célzó elektori gyűléseken adunk az érintetteknek tájékoztatást, az adatok elérhetőek lesznek továbbá az Alapprogram honlapján keresztül, és sajtóközleményt is kibocsátunk a témában.

NCA Miniszteri Titkárság

A Baranya megyében bejelentkezett elektorokat 2005. december 14-én szerdán 13 órakor várják Fórumra Pécsett a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szt. István tér 17.).

Szauer Dezső

Kedves Tanár Úr, Karnagy Úr! Kedves Aurél!

Szeretettel köszöntünk jubileumodon. Úgy is, mint a Nevelők Háza Egyesület elnökét (nem felejtjük a Ház megmaradásáért folytatott küzdelmeidet). Mint a kamarakórus versenyek szellemi vezérét, mint a Pécsi Kamarakórus hűséges karnagyát, sokunk barátját. Ritka, hogy valaki minden erejével, tudásával egy életen át tevékenykedik egy városért, egy munkahelyért, egy kórusért. Köszönjük alkotóművészetedet. Látod, ennyit és ennyien énekeljük muzsikádat!

Munkatársaid, (karnagy)tanítványaid, tisztelőid nevében szeretettel kívánom: Isten éltessen!

Pécsi Advent

december 9.–22.

A programsorozat keretében a Pécsi Bazilikában a magyar kultúra jeles képviselői lépnek fel, a téren pedig kézművesek kínálják portékáikat, hívogat a forralt bor és a kürtős kalács illata.

A Pécsi Advent ideje alatt – kedd-től szombatig, naponta 11.00 órától idegenvezető kíséretében - ingyenesen látogatható a Bazilika, a Péter-Pál Sírkamra, valamint a Dómmúzeum.

A számos zenei műsor mellett kiállítást rendezünk a Bazilika altemplomában és a Dómmúzeumban.

E rendezvénysorozattal nem csak a Bazilikát és annak terét akarjuk megnyitni, hanem az emberi szíveket is,

hogy békességet és szeretetet sugározzanak minden jóakaratú és jó szándékú ember felé, hogy a jó jobbá, a rossz pedig jóvá válhasson.

A rendezvénysorozat fővédnöke: Dr. Szili Katalin az Országgyűlés elnöke

AZ ADVENTI ÜNNEPI NAPOK PROGRAMJAI INGYENESEN LÁTOGATHATÓK!

Részletes program a rendezvény műsorfüzetében, valamint a www.pecsiadvent.hu oldalon

Luca Napi Varázslatok a Pécsi Kulturális Központ szervezésében

december 10.-15.

Idén is sor kerül az Új Borok Mustrájára, ahol a zord zsűri arany-ezüst-bronz és szóra sem érdemes címeket oszt a benevezett újboroknak. S tán Luca vérét is megtalálják, amely cím a legvarázslatosabb újboroknak jár!

A néphagyomány az utóbbi 300 évben Luca napján a meszelt arcú Luca asszonyt ünnepelte, aki tiltotta a nők bizonyos munkáit neve napján (mosás, kenyérsütés, egyéb kényelmetlenségek), s termékenységet, egészséget ígért cserébe bizonyos tevékenységekért. Megmondta a jövőt időjárás, halál, s szerelem ügyében is! Persze ezért búzát kellett csíráztatni, tollas pogácsát sütni, férfinevet rejtő gombócokat főzni.

Igaz is, miért az újbor ünnepe? Mert hazánkban nagyjából Luca napjára érnek meg az újborok. A franciáknál Márton-napra (november 11.), de ezt a korai rekordot csak Bock József „magyar bozsoléja" a Szent Márton bora

Fotó: Horváth Norbert

tudja tartani, sok varázslat árán. Az egyszerűbb mágusok örülnek, ha Lucára kész a boruk.

Kuriózumokkal is várják a közönséget a rendezők:

10-én szombaton az egri Monarchia Borászat mutatkozik be a pécsi borkedvelőknek, *11-én vasárnap* pedig a VYLYAN Szőlőbirtok és Pincészet borait ismerhetik meg a látogatók, *12-én hétfőn* az August Senoa Horvát Klubban horvát borok kiállítása és isztriai plakátkiállítás, *13-án, kedden* a „Luca vére Borverseny" nyilvános eredményhirdetésére kerül sor, ahol a részvevők kóstolhatnak is a benevezett újborokból.

Részletes program külön műsorfüzetben!

További felvilágosítás és jegyárusítás: Pécsi Kulturális Központ Információs Irodája

Pécs, Széchenyi tér 1. 72 336 622

A Szárnyas Malac napja a Bóbita Bábszínházban

december 30.

Program:

10.00 A szépen szóló Grüffmadár
11-13.00 Gyermek vidámpark
17.00 A bolond lovag – Parsifal
20-22.00 Jom és Terry Show és koncert

Szilveszter a Széchenyi téren

december 31.

Program:

22.00 Meglepetés koncert
24.00 Polgármesteri köszöntő, himnusz, tűzijáték
00.15 Edvin Marton koncertje

Fotó: Horváth Norbert

Husz Mária

A Pécsi Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének „Pécs 2000 éve” című kiállítása

Civil Közösségek Háza – Gebauer Galéria

A művészetet és a szépet szerető, az alkotásban örömüket lelő pedagógusok 1978 óta kötődnek a Nevelők Házához, amelynek alagsorában akkoriban litográfia, rézkarc, fametszet és más sokszorosító grafikai, nyomtató gépekkel felszerelt műhely működött. Ellesték a hazai és külföldi ösztöndíjas művészektől a fogásokat, megvitatták egymás munkáját, pedig akkoriban hivatásos és amatőr művész között szigorú különbséget tett a művészetpolitika.

Az alkotóműhely tagjai – óvónő, tanító, rajzszakkör-vezető, nevelőtanár – Takács Dezső vezetésével a rajzoláson, festésen kívül műveket elemeztek, esztétikai előadásokat hallgattak. Évente közösen bemutatták munkáikat, a kiemelkedően dolgozóknak önálló kiállítást szerveztek.

Fordultak az idők. A Grafikai Műhely feloszlott, új helyet kellett találni. Megnőtt a szerepe a tagok által szervezett nyári alkotótáboroknak, ahol a tanév fáradalmaitól mentesen csak az alkotásnak élhettek. Zebegény, Ófalu, Gyula, Siklós, Kőszeg adott friss élményeket, és kovácsolta össze az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének tagjait baráti közösséggé.

Jó tíz éve Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna vezeti a társaságot. Frissen végzett rajztanártól nyugdíjas pedagó-

gusig, külföldről hazatért építészmérnöktől a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagjaiig terjed a névsor. A művésztelepek közé Sellye, Esztergom, Mór, Zsámbék, Alsóbélatelep, Vác is bekerült. A tűzzománcosok önálló szakosztályt alakítottak H. Barakonyi Klára vezetésével. Portré, csendélet és egyéb feladatok megoldására a Belvárosi Iskola ad termet, de a sokszorosító grafikai technikák gyakorlására jelenleg nincsen lehetőség. A cél azonban ugyanaz. Összefogni, egybegyűjteni azokat a pedagógusokat, akik megőrizték nyitottságukat, kreativitásukat, és a tanítás mellett a képzőművészet valamely ágát is művelik. A lényeg nem a grand art babérjainak elhódítása, bár sokszor ez is megadatik. Pótolhatatlan az együtt-munkálkodás élménye, a magányos küzdést felváltó kommunikáció, a tapasztaltabb, elismert kollégák véleménye, segítő szava. Ki-ki a maga egyéniségét, szorgalmát, odaadását, szakma iránti odafigyelését adja. A „lelki vitaminként" működő kirándulások, művészettörténeti programok is az élmény- és tapasztalatgyűjtést szolgálják. Azt a töltekezést, amelyből jut majd az ifjú nemzedéknek, amikor a művészből újra pedagógus lesz.

Az idei kiállítás témája: *Pécs 2000 éve*. Zömében Pécs város gyönyörű műemlékei, ezek átírt motívumai jelennek meg a munkákon. Gazdag az alkalmazott technikák tárháza. Akvarell, pasztell, kollázs, tempera, sokszorosítógrafika, kréta, lavírozott tus. Fő stílusvonzalom a posztimpresszionizmus (Kutnyánszky Géza, Keszthelyi Gyula, Cziráky Gabriella), a lágy, hangulatérzékeny színhasználat (Kapoli Ilona) mellett a pasztózusabb karakteradás (Szakácsné Kozári Piroska, Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna). Lírai pillanatképeket karcolt Takács Dezső, Domonkos Imre a tus-illusztrációk híve, míg Kormos Erzsébet a szerkezetes rajzban jeleskedik, Ágoston Zsuzsanna pedig a stilizált tusfestésben. Kiemelkedőek Daczóné Szabó Margit fakturált papírra készített finom akvarelljei, dr. Futó László konstruktív ceruzaképe, Huszár Ferenc briliáns elbeszélő, leíró rajzkészsége.

Kedves, lelkes, életszeretetet sugárzó társaság.

Fűri Ildikó

Szakmai Műhely a ProHálóban

A ProHáló projekt tagjai 2005. november 18-án csütörtökön Budapesten szakmai műhelyt szerveztek. A programért felelős szervezet a Nevelők Háza Egyesület volt. A helyszínt a Civil Foglalkoztatási Szervezetek Szövetsége biztosított, melyet ezúton is szeretnénk megköszönni.

A szakmai műhely programjának alapját a Nevelők Háza Egyesület pályázatának eredménye adta, melyet a Nemzeti Civil Alapprogramhoz adott be.

A pályázat a civil szervezetek átláthatósági-elszámoltathatósági sztenderdjeinek kidolgozására és kipróbálására íródott. Ennek a pályázatnak a szakmai eredményeiről hallhattak beszámolót. A nap facilitátora és egyben előadója a Nevelők Háza Egyesület munkatársa Fűri Ildikó volt.

A 10 órakor kezdődő program első részében a hálózat tagjai rövid megbeszélést tartottak aktuális ügyekről, problémákról, valamint a hálózaton belül működő munkacsoportok vezetői számoltak be az elmúlt időszakban végzett szakmai munkáról.

A délelőtt folyamán elhangzott egy előadás az átláthatóság-elszámoltathatóság fogalmáról, a mérés lehetséges módszereiről, alapelveiről. Megismerkedhettek a jelenlévők már működő nemzetközi rendszerekkel, valamint azok tapasztalataival. Majd bemutatásra került a pályázat keretében kidolgozott „Bizalom Védjegye", a célok, célcsoportok, formai és tartalmi követelmények és a továbblépés lehetőségei.

A rövid pizzás ebédszünet után „Bizalom Védjegye" elszámoltathatósági sztenderd tervezetével dolgoztak a hálózat tagjai, véleményezték a munkaanyagot, javaslatokat tettek a tovább dolgozásra. Megállapodás történt arra vonatkozóan, hogy a szakmai anyag továbbvitelre alkalmas, némi átdolgozás után jelenlegi formájában akár egy módszertani kiadvány készülhet belőle.

A program zárásaként KÖRTE programban regionális tapasztalatcseréket vállaló szervezetek munkamegbeszélésére került sor.

Tóth Károly

Pikkujoulu

Karácsony előtti, karácsonyt váró társas esemény, összejövetel. Talán így lehetne meghatározni északi rokonainknak, a finneknek naphoz nem köthető szép, az advent idejére eső ünnepét.

Főszereplője Joulupukki, a „Karácsonyapó". (A szótárban Jézuskának is jelölik!) Lakhelye messze északon, a sarkkör melletti Rovaniemihez tartozó Korvatuntturiben van. Itt él, pontosabban itt élnek a Joulupukkik,

mert több is van belőlük, és manóik segítségével készítik az ajándékokat. Aki képeslapon, levélben kérést intéz hozzájuk (némi pénzt is lehet küldeni), ahhoz feltétlenül elviszik, vagy eljuttatják az ajándékot. Amikor eljön az ő idejük, a december, a Joulupukki rénszarvasszánra ül (maradjunk az egyes számnál), s miután csomagjait gondosan elhelyezi, meg sem áll a rovaniemi repülőtérig, hogy a gyerekek hívására – az újabb időkben – repülőgéppel induljon a szélrózsa minden tája felé, Japántól Amerikáig vagy éppen Pécsig – ahol már két alkalommal is járt, az őt váró sok kisgyerek nagy-nagy örömére.

Ezalatt szerte Finnországban is zajlanak a pikkujoulu eseményei az iskolában, a családban és a munkahelyen is. Az iskolában a szép, ünnepi terítéken ott ég a gyertya, a kisebb és nagyobb nebulókat keksszel, édességgel kínálják. A családokban együtt ünnepelnek a felnőttek és a gyerekek, s az ajándékozás után az apró, finom süteményekhez az eredetileg feketeribizli szörpből speciális ízesítéssel készített cukorral édesített glögit kortyolgatják (a szörpöt hírek szerint nem ritkán a vörösbor helyettesíti, persze csak felnőttek részére).

A pikkujoulut természetesen a pécsi Magyar-Finn Társaságban is évről évre megünneplik. Az esemény alkalmával a Pécsett élő finneket is vendégül látják (ma már sajnos kevesebben vannak, mint évekkel ezelőtt, például az SFOR-osok itt tartózkodása idején). Rövid, hangulatos műsor után, amikor is magyar és finn nyelvű köszöntők hangzanak el, a társaság tagjai, a Pécsi Tudományegyetem finn szakos hallgatói verset, mesét mondanak, dalokat adnak elő, az estét gyertyafényes asztalok körül elfogyasztott, a résztvevők által hozott ételek, italok fogyasztása, közös éneklés teszi emlékezetessé.

Megjegyzendő: a legnépszerűbb, így leghamarabb elfogyó sütemények közé az egyetem finn lektora, Anja Haaparanta által készített finn kalács, valamint a karácsonyi csillag tartozik. Továbbá a Joulupukki helyi képviselője természetesen itt is jelen van, és minden gyereknek kis ajándékkal kedveskedik. Fontos, ha nem is kizáró körülmény, hogy ez alkalommal mindenki valamilyen piros ruhadarabot viseljen (ing, nadrág, pulóver, sál, nyakkendő), de ha minden kötél szakad, akkor elég a készlet erejéig kiosztott piros sapkát, a tottut viselni. Általános vélemény, hogy ebben az „öltözetben" igazán hatásos a helyben forralt glögit kortyolgatni. Ami ilyen alkalmakkor szörp helyet kizárólag vörösbor felhasználásával készül...

A Magyar-Finn Családi Pikkujoulu „kicsiknek, nagyoknak énekkel, zenével és finom ínyencségekkel" ez évben december 13-án kedden 17 órakor veszi kezdetét a Civil Közösségek Háza megfelelően feldíszített helyiségeiben.

Dandé István

Regionális humán szakmai egyeztető műhely Pécsett

Az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium támogatásával és a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet megbízásából a Regionális Szociálpolitikai Tervezési és Fejlesztési Hálózat keretében regionális humán szakmai egyeztető műhely megrendezésére került sor Pécsett, a Baranya Megyei Közgyűlés Dísztermében 2005. november 22-én.

A II. Nemzeti Fejlesztési Terv előkészületei a szociális szférában is javában zajlanak. Mind ágazati, mind regionális szinten folyik a tervezői munka. A szociális terület tervezésének helyzetéről, a tervezett – kialakulófélban lévő regionális elképzelések kifejtésének is lehetőséget adott a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont által szervezett műhely.

Arany Orsolya Virág, a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet munkatársa

Tasnádi Péter, a Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács elnöke Magyarország felkészülését mutatta be a 2007-2013 közötti időszakban. A megnyitó előadásában ismertette az Európai Unió biztosította mozgásteret, amely bár még nem végleges, a Közösségi Stratégiai Irányelvek például támaszkként szolgálnak a tervezés során. Szólt az Európai Bizottság véleményéről a magyar tervek kapcsán, valamint a tervezett operatív programok struktúrájáról. Bemutatta a szociális ágazat kihívásait, a jelenlegi ellátórendszer jellemzőit és a javasolt fejlesztési irányokat.

Baksa János, a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség projektmenedzsere az egész régióra kiterjedő tervezési folyamatról tájékoztatta a műhely résztvevőit. Előadásában ismertette, hogy régiónk a „maximális tervezés" alapján készül a következő uniós költségvetési időszakra. Közbeszerzési eljárás keretében a humán közszolgáltatások racionalizálását is magában foglaló tervezési feladatokat fognak elvégeztetni, amely a lehető legszélesebb körben fogja a régió szociális ellátórendszerét elemezni, illetve ezekre működtetési javaslatot adni.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet részéről Arany Orsolya Virág tartott prezentációt. Ismertette a tervezési folyamat eddigi főbb állomásait, valamint összegezte azokat a megállapításokat, amelyek fejlesztési területként régiónkban megfogalmazódtak.

Ezeknek a területeknek a megvitatásával; pontosításával – kibővítésével négy különböző munkacsoport foglalkozott a délutáni részben. A munkacsoportok felosztása szakított a hagyományos ellátórendszeri felosztással, és inkább a célcsoportok – célterületek felől közelített: I. Gyermek, család, ifjúság; II. Hátrányos helyzetű települések, településrészek; III. Fogyatékossággal élők; IV. Munkaerőpiacon hátrányos helyzetűek.

Minden munkacsoportról jegyzőkönyv készült, amelyeket a tervezők tanulmányoznak és az elhangzottakat igyekeznek figyelembe venni későbbi munkájuk során. A megközelíthetőség – tömegközlekedés problematikát biztosan nem felejtik el, mert a részvevők egy része a hirtelen hóeséstől (jogosan) megijedve maradni sem tudott...

A szociális ágazat tervezési anyagainak társadalmasítása a jövőben is folytatódik. Az érdeklődők a Forrásközpontnál, mint regionális háttérszervezetnél Arany Orsolyát kereshetik a 72/514-104-es telefonszámon, illetve az arany.orsolya@ncsszi.hu e-mail címen.

A rendezvényen részt vettek civil szervezetek, kistérségi társulások és intézmények is

Speciális és teljeskörű térítésmentes szakmai szolgáltatás a szociális gazdaság területén működő és a helyi – nonprofit – foglalkoztatási kezdeményezésekben és a foglalkoztatási partnerségekben érdekeltek számára

Az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) a kedvezményezettje a ROP 3.2 intézkedés 3.2.3. – **„A helyi foglalkoztatási kezdeményezések hosszú távú fenntarthatóságához szükséges szakmai kapacitások kiépítése és megerősítése"** című komponensnek, mint központi programnak.

Az MTRFH és az OFA között 2005. június 20-án aláírásra került a Támogatási szerződés.

A projekt keretében az **OFA-ROP Hálózat Központi és Regionális Irodái** (Budapest, Debrecen, Miskolc, Pécs, Szeged, Veszprém) képzéseket, workshopokat szerveznek, folyamatos tanácsadást, módszertani támogatást nyújtanak egyrészt a szociális gazdaság területén tevékenykedő szervezeteknek, a helyi foglalkoztatási kezdeményezések területén érintetteknek másrészt biztosítják a helyi foglalkoztatási partnerségek koordinációját.

Az OFA-ROP Hálózat célja a szociális gazdaság megalapozása, helyi foglalkoztatási kezdeményezések elterjesztése és megerősítése a régiókban a foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci reintegrációjának elősegítése érdekében.

A munkanélküliség enyhítésében érintett és érdekelt helyi intézmények és szervezetek tevékenységének összehangolásának elősegítése, együttműködésük ösztönzése.

Ezen belül:

- A szociális gazdaság megerősödését és elterjedését szolgáló országos szakmai támogató hálózat kialakítása,
- A szociális gazdaságban tevékenykedő szervezetek – különös tekintettel a ROP 3.2.2. komponensben részt vevő pályázókra - megerősítése, annak érdekében, hogy piacképes és közösségi igényeket kielégítő, hosszú távon is fenntartható szolgáltatásokat legyenek képesek nyújtani vagy termékeket előállítani,
- Olyan a szociális gazdaság területéhez kapcsolódó szolgáltatásrendszer kialakítása, működtetése, amely a projektgazdák speciális és változó szükségleteire gyors, hatékony és célzott válaszokat képes adni,
- Európai Uniós és hazai szociális gazdasághoz kapcsolódó **„best practice" projektek, modellek megismertetése, elterjesztése**,
- Foglalkoztatást elősegítő **helyi fejlesztések összehangolása, helyi foglalkoztatási stratégiák, paktumok működtetése**.

Célcsoport

Elsősorban (a ROP PD és a Támogatási szerződés szerint):

- potenciális pályázók,
- már működő pályázati projektekben részt vevő felek,
- helyi foglalkoztatási projekt irányítását végző szakemberek,
- a szociális gazdaság erősítését segítő szakemberek, VÁTI, RFÜ munkatársak,
- a már működő foglalkoztatási paktumok, a ROP 3.2.1. komponensben támogatottak, és a potenciálisan működőképes paktumok,

Továbbá:

- a 3.2.2 komponensben nem pályázott önkormányzatok,
- állami szervek és intézmények,
- egyházak,
- vállalkozások,
- a foglalkoztatási paktumokhoz kapcsolódó szervezetek és intézmények.

Szolgáltatásaink

- képzés
- tanácsadás
- hálózatépítés
- kommunikáció
- minőségfejlesztés

A szakmai szolgáltatás típusai az érintettek számára

- képzés
- aktív tanácsadás
- szakmai ügyfélszolgálat
- műhelymunka
- workshop
- egyéb, a célcsoport által igényelt szolgáltatás

További Információk:

OFA-ROP Hálózat

Központi és Közép-Magyarországi Régiós Iroda (Budapest)

Munkatársak:

Lehel Andrásné, irodavezető

Kodák Mónika, gazdasági pénzügyi feladatokat ellátó programvezető

Huszti Zsolt, képzési és tanácsadási programvezető

Pappné Kovács Katalin, kommunikációs programvezető

Nagy Sándor, asszisztens

Cím: 1037 Budapest, Galagonya u. 5.

Tel: (1) 555-2900

E-mail cím: rop@ofa.hu

Regionális Irodák

Közép- és Nyugat-Dunántúl (Veszprém)

Munkatársak:

Török Ágnes, programvezető

Németh Tímea, asszisztens

Cím: Veszprém, Kossuth u. 10.

Tel.: (88) 328-921

Dél-Dunántúl (Pécs)

Munkatársak:

Ignácz József, programvezető

Peterácz Linda, asszisztens

Cím: Pécs, Garay u. 31.

Észak-Magyarország (Miskolc)

Munkatársak:

Dr. Simkó János, programvezető

Gyarmati Mihály, témavezető

Ombódi Ágnes, asszisztens

Cím: Miskolc, Görgey u. 5.

Tel.: (46) 509-934/57. 58. 59-es mellék

Észak-Alföld (Debrecen)

Munkatársak:

Máté Szilvia, programvezető

Dr. Csáky Gyopár, témavezető

Zsoltánszki Renáta, asszisztens

Cím: Debrecen, Iparkamara u. 2.

Dél-Alföld (Szeged)

Munkatársak:

Kis Mónika, programvezető

Benczúr Tamás, asszisztens

Cím: Szeged, Marostői u. 23.

Köszönet az 1%-ért

Pécsi Szemle Várostörténeti Alapítvány

7626 Pécs, Búza tér 8.

Adószám: 18319138–1–02

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik 2004-ben személyi jövedelemadójuk 1%-át a Pécsi Szemle várostörténeti folyóirat számára ajánlották fel. Alapítványunk 2004-ben 64.191,- Ft támogatásban részesült.

Dr. Romváry Ferenc főszerkesztő

EURÓPAI UNIÓ
STRUKTURÁLIS ALAPOK

OFA - ROP HÁLÓZAT

REGIONÁLIS FEJLESZTÉS OPERATÍV PROGRAM

Pályázati ajánló

Belföldi, nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshelyek fejlesztésének támogatása

Kiíró: Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium, Magyar Turisztikai Hivatal

Pályázók köre: Alapítvány, egyház, költségvetési szerv, közalapítvány, közhasznú társaság, társadalmi szervezet, intézmények

Beadási határidő: **2005. december 17. 16 óra**

Pályázati kategóriák:

A) kategória: az ifjúsági turizmus és természetjárás céljaira szolgáló belföldi, nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshelyek felújítását, infrastrukturális és higiénés körülményei javítását szolgáló projektek támogatása, legfeljebb 3.000.000 Ft támogatási igényig;

B) kategória: az ifjúsági turizmus és természetjárás céljaira szolgáló belföldi, nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshelyek felújítását, infrastrukturális és higiénés körülményei javítását szolgáló projektek támogatása legfeljebb 10.000.000 Ft támogatási igényig

A támogatás mértéke: legfeljebb a projekt bruttó értékének 70%-a, amely az A) kategóriában legalább 500.000 Ft, azaz ötszázezer forint, és legfeljebb 3.000.000 Ft, azaz hárommillió forint; B) kategóriában legalább 3.000.000 Ft, azaz hárommillió forint, és legfeljebb 10.000.000 Ft, azaz tízmillió forint.

További információ: **palyazat@mobilitas.hu** e-mail címen és a **www.mobilias.hu/palyazat** honlapon, illetve az információs vonalon: (40) 444-555 (9-16 óra között);

IIASA-SHIBA Díj a nonprofit minőségfejlesztés elismeréséért

Célja: a minőségfejlesztésben kiemelkedő eredményeket elérő nonprofit szervezetek elismerése. Az immár 16 éves múltra visszatekintő Díjat a japán Shiba professzor alapította, akinek nagy szerepe van abban, hogy hazánkban egyre ismertebbé válik a minőségkultúra. A Díjat először vállalatok, majd állami-önkormányzati szervezetek számára hirdették meg.

A megmérettetésre jelentkezők konzultációkon vehetnek részt, és a visszajelzésekből tapasztalt minőségügyi szakemberek véleményére támaszkodva javíthatják tovább a tevékenységüket. Az emlékérmen és pénzjutalmon kívül a díjazottak a Nemzeti Minőség Klub tagjai lehetnek, és a támogatóik, kliensek felé is büszkélkedhetnek az elért eredményeik bizonyítékával.

A konzultációk időpontjai: **2005. november 25., 2005. december 15., 2006. január 9.**

Az előjelentkezés határideje **2006. január 16.,**

a 15-30 oldalas pályázat benyújtásának határideje: **2006. január 31**.

A pályázat eljárási díját idén a Minőségfejlesztési Központ 100 000 Ft+ÁFA-ról 25 000 Ft+ÁFA-ra csökkentette a nonprofit jelentkezők számára.

Bővebb információ: a CTF Alapítványtól kérhető: www.ctf.hu

Pályázat civil szervezetek 2005. évi személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó általános, többcsatornás kommunikációs kampány kidolgozására és megvalósítására

Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma

Pályázat célja: Jelen pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését célozza. A pályázat célja a civil szervezetek összessége pénzügyi lehetőségeit növelő, a szféra ismertségét és társadalmi beágyazottságát elősegítő, fejlődését segítő alábbi közhasznú tevékenységek támogatása:

Kidolgozandó és megvalósítandó a 2005. évi személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó általános, többcsatornás kommunikációs kampány.

Pályázók köre: Társadalmi szervezetek és alapítványok, amelyek közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú minősítéssel rendelkeznek, és amelyeket a bíróság 2004. január 1. előtt nyilvántartásba vett és az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják.

Felosztható keret: **68.459.700 forint**

Támogatás mértéke: max. 5 000 000 forint

A pályázat benyújtásának határideje: **2005. december 19**

További információ: a 80/204-453-as zöld számon, vagy az nca@icsszem.hu e-mail címen, a részletes pályázati anyag letölthető: a www.nca.hu illetve a www.allamkincstar.gov.hu honlapról.

„Ti hogyan csináljátok?" – Innovatív, mások számára közreadható jó gyakorlatok gyűjtése a szociális ágazatban

Kiíró: Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet NCsSzI

Pályázat célja, hogy leírásra és összegyűjtésre kerüljenek azok a gyermekjóléti-gyermekvédelmi és szociális ellátások területén jelenleg is működő jó gyakorlatok, amelyek valós szükségletek kielégítésére jöttek létre, és hatékonyan hozzájárulnak a szolgáltatások fejlesztéséhez.

Pályázati kategóriák:

1) Társadalmi kirekesztődés megelőzése
2) A szolgáltatást igénybe vevők jó közérzete
3) A személyzet jó közérzete
4) Aktivizálás, motiválás az egyes ellátási formákban (alap-, szakellátás, egyéb ellátás)
5) Forrásnövelési technikák
6) Minőségirányítási és szolgáltatásfejlesztési eredmények
7) Gyermekek bántalmazásával kapcsolatos prevenciós és esetkezelő szolgáltatások

Pályázók köre: minden, Magyarországon bejegyzett és Magyarországon működő szolgáltató, aki/amely rendelkezik a gyermekjóléti-gyermekvédelmi, a szociális ellátások végzéséhez szükséges végleges/ideiglenes működési engedéllyel, vagy az önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján, pályázati forrásokból/saját forrásból nyújt szolgáltatásokat.

Pályadíj: Az értékeléskor odaítélt pályadíjak összegének erejéig a támogató a pályázó szolgáltatóval köt szerződést, mely szolgáltató köteles a pályadíj teljes összegét a jó gyakorlat bemutatását leíró szakemberek számára kifizetni. Az első helyezett **300 000 Ft**, a második helyezett **200 000 Ft,** a harmadik helyezett **100 000 Ft** pályadíjban részesül. Az értékelő bizottság dönthet különdíjak kiosztásáról is.

Beadási határidő: **2005. december 30.**

További információ: www.ncsszi.hu

Vidám nyár a Balatonon

Kiíró: Programőr Bt.

Pályázók köre: Ifjúsági szervezetek, valamint azok ernyőszervezetei, iskolák, óvodák, ifjúsággal foglalkozó civil szervezetek és közösségeik - különös tekintettel **sport**, illetve **művészeti** ágazatban tevékenykedő csoportokra, valamint **beteg gyermekekkel** foglalkozó csoportokra -, felsőoktatási intézmények hallgatói érdekképviseletei, szervezetei, alapítványok, egyesületek..

Pályázat célja: A gyermekek és fiatalok szaktáboraihoz, illetve tartalmas időtöltéséhez kedvezményes szálláshely biztosítása, valamint csoportonként 1–10 fő ingyenes szállásdíj elnyerése.

Kedvezményes áru szállásdíj:

Főszezonban (06.20 – 08.20.):	
faházas elhelyezés	1.200,-Ft/fő/éjszaka
üdülő épületes elhelyezés	2.000,-Ft/fő/éjszaka
Elő- és utószezonban:	
faházas elhelyezés	900,-Ft/fő/éjszaka
üdülő épületes elhelyezés	1.500,-Ft/fő/éjszaka

A pályázat benyújtásának határideje: **2005. december 15.**

A pályázatokat 30 napon belül elbíráljuk !

Fontos tudnivalók: az étkezési és utazási költségeket a pályázónak kell fizetni

További információ kérhető: 30-99-75-347 – es telefonszámon, vagy E-mail-ben az info@vakaciotabor.hu címen, a szálláslehetőségeket a www.vakaciotabor.hu honlapon lehet megtekinteni.

Varga Zoltán

A Szentföldön jártunk I.

Kissé tartva a közel-keleti helyzettől keltünk útra november elején, hogy körutazást tegyünk Izraelben. A térség köztudottan nem igazán tartozott a történelem folyamán a nyugodt élet színterei közé. Ferihegyen azonban arra gondoltam – volt rá idő a rendkívül szigorú biztonsági intézkedések okán, hiszen minden utassal külön készített interjút a földi személyzet - hogy végül is a sorsunkról nem mi döntünk. Mintegy három és fél órás repülés után landoltunk a Ben Gurion repülőtéren.

Ha repülök, mindig az jut eszembe, hogy pár óra alatt földrészt, kultúrát, klímát vált az utazó és tulajdonképpen átmenet nélkül, talán ez a legcsodálatosabb az utazásban. Mindig izgatott, hogy a kibucokban hogyan élnek az emberek. Három éjszakát töltöttünk a Lavi kibucban, Galilea szívében. A kibuc egy kommuna, tehát az az életforma, amit egy rendszer egy hatalom kényszerített annak idején egy fél földrészre, de hogy ez hogyan lehet életképes kapitalista környezetben? Leginkább úgy, hogy a lakók maguk választják kényszer nélkül. A Lavi Kibucban 500 ember él. Fő bevételi forrásuk a szálloda, ami európai léptékkel mérve is színvonalas. Bevételi forrásuk még a 700 holdon termesztett gyümölcsök, zöldségek eladásából befolyó összeg, harmadik pedig egy asztalosüzem, ami a világ zsinagógái számára gyárt esztétikus és korszerű bútorzatot. A fiatalokat az egyetemi diploma megszerzéséig támogatják. Az egyetemi évek alatt kifizetett magas tandíjat a végzettnek vagy a családjának vissza kell „fizetnie", le kell dolgoznia. Minden egyéb szükségletet a (háztartási gépek, mosószer) a közösből kell igényelni. A gyerekekre bölcsődés koruktól iskolás korukig a lakásban vigyáznak, amíg a szülők dolgoznak, az idős emberekről is figyelemmel gondoskodnak. Van a kibucnak saját sportlétesítménye, ebédlője, közösségi háza, könyvtára, orvosi rendelője és zsinagógája. Rendszeresen fogadnak a világ minden részéről gyermek és felnőtt csoportokat, akik el akarnak mélyülni a vallásban, valamint megtapasztalják gyökereiket. Van még egy lényeges nevelési elv. Minden izraeli állampolgár felnőtt korára teljesen tisztában lesz örökségével, mert kicsi kortól végigjárja szervezett formában azokat a helyeket (akár több alkalommal is) ami a zsidóság számára fontos és alapvető volt a történelem folyamán. Ez nem csak a kibucokra, hanem az ország alap és középfokú oktatási intézményeire is érvényes és alapvető az identitástudat kialakításában.

Vannak nem vallásos kibucok is. Ezen életforma hanyatlását jelzi, hogy egyre több kommunát privatizálnak napjainkban.

Mindig megdobbant a szívem, amikor bibliai neveket hallottam, vagy róluk olvastam. Az út során végig így volt. Az az érzés, hogy bibliai-történelmi földön járunk borzongatóan egyedülálló, semmi máshoz nem hasonlítható. Ezen a kicsi területen évezredek óta együtt él több vallás és ezek irányzatai, népcsoportok, kulturák kohézióban. Napjaink mobilitása és a migráció ehhez még hozzáteszi a maga jellegzetességeit. Ez a jelenség sok helyen spontán is megjelenik (lásd: Tabgha).

A Jordán folyónál kezdtük az első napot Yardenitben, ahol éppen baptisták merítkeztek, majd a Genezáreti tó partján kerestük fel a Nyolc boldogság hegyét, pontosan a Hegyi beszéd helyszínét, Tabghát a kenyér és halszaporítás csodájának helyén emelt templomot (a temlom előtt kínai pár Mozartot játszott). Capernaumban hajóra szálltunk, hogy egy csendes órát eltöltsünk a tavon. Délután Nazarethben az Angyali Üdvözlet Templomában és Kanaban jártunk. Másnap a Tábor hegyre indultunk, azt követően a Gilboa hegy felé áutaztunk az ország egyetlen igazán termékeny alföldjén, ahova a geológusok szerint, úgy 5000 év múlva benyomul a Földközi tenger. A kopár, sziklás hegyvonulat lábánál levő oázisban megálltunk egy órára, hogy a déli 30 fokos melegben felfrissüljünk az oázis természetes medencéiben. A hely igazán paradicsomi volt.

Így Adventben, ugrom utunk egyik utolsó állomására a Születés Templomához. Betlehem Palesztín fennhatóság alatt áll és Jeruzsálemtől alig 10 km-re, délre felszik. A médiumokban látjuk, amint a Palesztín területek körbe vannak betonfallal kerítve. Szorongató látvány volt, ahogy ezen a „határon" átmentünk. A Születés Temploma a VI. században épült és mint általában a korabeli bazilikák, mai járószinje egy méterrel a mai szint alatt látható. Megmaradtak az eredeti padlómozaikok és részben a falfestmények. A bizánci egyház a kezdetektől jelen van e helyszínen is és éppen egy szertartás közepette mentünk le a szentély alá a születés helyére és a jászolhoz. Az előzőekben már utaltam az érzésre ami a Szentföldön kíséri a látogatót, hívőt és nem hívőt úgy gondolom egyaránt. Szinte egyszerre kezdtük el : „Mennyből az angyal"... ezzel az érzéssel kívánok a kedves olvasónak áldott karácsonyt.

A fal Bethlehemnél

Nazareth a távolban

Tabgha – mozaik

A Születés Bazilika – Bethlehem

A Genezáreti tavon

A „Mozart Duó"

A Születés Bazilika

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/fax: (+36 72) 315-679 •
E-mail: nevhaz@t-online.hu • Internet: www.civilhaz-pecs.hu

CIVIL SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

Az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium – Civil Kapcsolatok Főosztálya támogatásával

Folyamatos NCA tanácsadás – előzetes bejelentkezés alapján.

A Nevelők Háza Egyesület programja baranyai civil szervezeteknek

Szolgáltatásaink:

- Információszolgáltatás, tanácsadás: civil szervezet létrehozása, működése, együttműködési lehetőségek, stb.
- Adatszolgáltatás: nonprofit szervezetek, szakember lista
- Pályázati, pályázatírási lehetőség, adatlapok
- Tanácsadások (csak előzetes bejelentkezés után):
    - o Pénzügy és könyvelés témájában (minden nap délelőtt)
    - o Jogi tanácsadás
    - o Pályázatírás
    - o Informatika
    - o Nonprofit marketing és PR – egyeztetés szerint
    - o Szervezetfejlesztés, változás menedzsment – egyeztetés szerint
    - o Szervezeti stratégia építés – egyeztetés szerint
- Információszolgáltatás
- Kiadványok, segédletek, nonprofit szakkönyvtár

BARANYAI
125 FT

Civil Forrás

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

II. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM

Hymnus, a' Magyar nép
Zivataros századaiból.
Cseke. Januar. 22d.
1823

Isten áld meg a' Magyart
Jó kedvel, bőséggel,
Nyújts feléje védő kart
Ha küzd ellenvéggel,
Bal sors a' kit régen tép
Hozz rá vég esztendőt,
Megbünhödte már a' nép
A' múltat s' jövendőt!

Őseinket felhozád
Karpat szent bérczére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S' merre dúgnak Labjai
Tiszának, Dunának
Árpád hős magzatjai
Felvirágozának.

Értünk Hunnia mezein
Ért halálszt vergettél,

A Magyar Kultúra Napja – január 22.

A Civil Közösségek Háza januári programja

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái

Minden kedden 18.30-21 óra között
MECSEKI FOTÓKLUB
A programok nyilvánosak!

Halász Rezső Galéria:
SENIOR FOTÓK 1980-2000 (válogatás)
a Magyar Fotóművészek Szövetsége Senior csoportjának kiállítása

Minden hétfőn 14.30 órakor
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK „BARÁTSÁG" KÓRUSÁNAK próbája

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA

Minden hétfőn 18 órakor
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása

Minden pénteken 15 és 17 óra között
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ

Minden csütörtökön 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖR foglalkozása

Minden pénteken 14-16.30 óra között
LENGYEL ISKOLA – FIATALOKNAK

Minden szerdán 17-19 óra között és minden pénteken 18-20 óra között
BARANYA MEGYEI REPÜLŐ ÉS EJTŐERNYŐS KLUB – VITORLÁZÓREPÜLŐ SZAKOSZTÁLY összejövetele

Minden hónap első keddjén, 10-12 óra között
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUS SZAKSZERVEZET összejövetele

Minden hónap első keddjén 16 órakor
VITÉZI REND összejövetele

Minden hónap második hétfőjén 16 órakor
MAGYAR VETERÁN REPÜLŐSÖK SZÖVETSÉGE összejövetele

18-án, szerdán 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

GEBAUER GALÉRIA
3-ig: Az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének „Pécs 2000 éve" c. kiállítása.
6-án, pénteken, 18 órától:
„Égi és földi" címmel Kőnig Frigyes, a Képzőművészeti Egyetem rektorának kiállítása
Megnyitja: Tolvaly Ernő festőművész
A kiállítás megtekinthető 2006. február 6-ig, hétfőtől-péntekig: 9-19 óra között

14-én, szombaton 18 órakor
PÉCSI MAGYAR – OROSZ TÁRSASÁG összejövetele
Jelmezbál a pravoszláv Újév alkalmából a Fenyves étteremben

25-én, szerdán 17 órakor
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG összejövetele

Minden pénteken 16.30 órakorl
Finn nyelvtanfolyam

13-án, pénteken 17 órakor
NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE összejövetele

3-án 17-én és 31-én kedden, 17-19 óra között
WALDORF SZÜLŐI KÖR összejövetele
A Hármas Egység Pedagógiai Alapítvány szervezésében

28-án, szombaton 10 órakor
NOÉ BÁRKÁJA EGYESÜLET összejövetele

10-én, kedden 16 órakor
MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG
Tóth Szekeres Dániel közgazdász előadása:
„Európai Önkéntes Szolgálatban Spanyolországban" címmel.

24-én kedden, 17 órakor
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET összejövetele
Treddin Ágost helytörténet-kutató előadása
„Ha leszáll az est" – Hogyan szórakoztak nagyszüleink? címmel

23-án, hétfőn 16 órakor
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA összejövetele
Megemlékezés Csokonai Vitéz Mihályra, halálának 200. évfordulóján – Dr. Olasz István előadása

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/215-543
Telefon/Fax: +36 72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

TARTALOM

JELES NAPOK
Évkezdő szokásaink: Újév, Vízkereszt 4

ESÉLYEGYENLŐSÉG
A leszakadó városrészek megújítási lehetőségei I. 5

SZERINTEM
Vásárolok, tehát vagyok 6
A Szentföldön jártunk II. 18

TÁRSADALMI ÖSSZETARTOZÁS
EAPN Küldöttgyűlés – Zárónyilatkozat 8

GRATULÁLUNK
Bertók László 70 éves 9

KIÁLLÍTÁS
Égi és földi – Kőnig Frigyes kiállítása 12

BESZÁMOLÓ
Civil jelöltállítási rendszer 2005. 13

PROGRAMAJÁNLÓ
Rendezvények a Magyar Kultúra Napja alkalmából 13

PROHÁLÓ
Látóutak a kunszentmiklósi kistérségben 14

KÓRUSÉLET
A Barátság kórus a Dunakanyarban 15

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

FELHÍVÁS
Versmondó verseny Nagy László emlékére 17

A lap megjelenését támogatja:
Nemzeti Civil Alapprogram
Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE
ICSSZEM
Civil Kapcsolatok Főosztálya

Ismét választanak a civilek!

A magyarországi civil szervezetek finanszírozásában új helyzetet teremtett a kormány által megalkotott Nemzeti Civil Alapprogramról (NCA) szóló törvény (2003. évi L. tv.). A kormány az alapprogram céljául, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését, a kormányzat és a civil társadalom közötti partneri viszony és munkamegosztás előmozdítását (különös tekintettel az állami és önkormányzati közfeladatok hatékonyabb ellátására) jelölte meg. Két év elteltével az alapprogram működését elismerés övezi, ugyanakkor az eltelt időszak alatt számos kétely, kérdés és kritika is megfogalmazódott a nonprofit szervezetek részéről. Az alapvető dilemma egyfajta szerepzavar, amit úgy lehetne megfogalmazni, hogy tulajdonképpen mi is az NCA? Sokan az érdekképviselet fontosságát hangsúlyozzák és azért akarnak jelölteket bejuttatni az országos tanácsba, vagy a kollégiumokba, hogy ennek a feladatnak közvetlenül eleget tehessenek. Azonban az NCA-nak nem ez a feladata! Az NCA egy pénzosztó állami intézmény, amelynek vezető testületeiben többségben vannak a civilek. Az országos tanács pedig egy *elvi irányító testület*, amely konkrét – a forrásmegosztáson kívül – pénzügyi döntéseket nem hoz, hiszen az a kollégiumok feladata. A szerepzavar mára egyértelmű, hogy mind a tanács, mind a kollégiumok egyre gyakrabban érdekképviseletként lépnek fel, vagy foglalnak állást civil szervezeteket érintő kérdésekben. Ezek alapján fölmerül a kérdés, hogy kiről döntsünk, harcos érdekképviselőről, vagy ügyes lobbistáról? Talán az lenne a legjobb, ha a kettőt kombinálni tudnánk egy személyben. Bárki mellett is döntenénk, olyan emberre van szüksége a szektornak, aki meg tud felelni a szervezetek elvárásainak, másrészről a törvény és annak végrehajtási rendeletében megfogalmazottaknak. Azaz partikularizmus helyett nyitottság, széles látókör, problémaérzékenység, társadalmi beágyazottság. Ne felejtsük el a fő cél, hogy az alapprogram olyan pályázati alappá fejlődjön, amely hosszútávon, kiszámíthatóan biztosít forrásokat és hozzájárul a civil szektor országos és dél-dunántúli fejlődéséhez. Ehhez a feladathoz keressük a legmegfelelőbb személy(eket), együtt, közösen.

Dr. Kákai László

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Szerkesztőség vezető: Pusch Gizella
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543
Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Dandé István, Egyedné Megyesi-Schwartz Éva, Hajnal Zsolt, Kiss Gergely, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés: Edenscript Kft.
Cser Valér – 72/212-021 – 30/500-84-13
cserv@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: G&G Nyomda Kft.

A Magyar Néprajz VII. kötetének felhasználásával összeállította: Tóth Krisztina

Évkezdő szokásaink: Újév, Vízkereszt

Újév első napját régi nevén *kiskarácsonynak* hívjuk. A középkorban az év kezdetét karácsonytól számították, a XVII. század – Gergely-féle naptárreform – óta viszont január elseje a polgári év kezdete. Ez a nap a katolikus hagyományban Krisztus körülmetélésének ünnepe.

Az e naphoz fűződő hagyományaink a gazdasági élet, a háztartás, a család és az egyén szerencséjét kívánta megalapozni jóslással, varázslással, mágikus praktikákkal.

A gazdasági élet kedvező alakulását nagymértékben befolyásolta az időjárás, így nem véletlen, hogy az ünnepek, jeles napok az időjárásjóslás alkalmai is voltak, így a bukovinai magyarok azt tartották, hogy „ha újesztendő napján szép, fényes üdő van, az jó esztendőt jelent".

Közismert az a hiedelem, hogy újév napján semmit sem adnak ki a házból, mert akkor egész éven át minden kimegy onnan. Ezen a napon is munkatilalom volt, mint a legtöbb jeles napon. Nem volt szabad főzni, mosni. Általános hiedelem, hogy ami e napon történik valakivel, az ismétlődik egész évben. Ezért igyekeztek a veszekedéstől is tartózkodni.

Leány háromkirályok. (Szakmár) fotó: Bárth János

Szokás volt újévkor korán reggel a kútnál mosdani, hogy egész évben frissek legyenek.

Január első napja alkalmas az idő a férjjóslásra is. A bukovinai magyarok úgy vélték, hogy újév reggelén amilyen nevezetű férfit látnak először, olyan nevű lesz a férjük. Lónyán a hagyományos újévi étel a kocsonya volt. Annak elfogyasztása után a lányok mindegyike kiválasztott egy csontot, kitette az udvarra, és úgy tartották, hogy akiét a kutya elvitte az éjszaka során, az még abban az esztendőben férjhez megy.

Az újesztendei jósló, varázsló eljárásoknak igen fontos része volt a táplálkozás is, a megszabott ételek fogyasztása és egyes ételek szigorú tiltása. Jól ismert a baromfihús evésének tilalma, mert úgy tartják, a baromfi elkaparná, kikaparná a szerencsét. Disznóhúst kell enni, mert a disznó előtúrja a szerencsét. Előnyben részesítik ilyenkor a szemes terményeket (lencse, rizs, köles), abban a hitben, hogy a sok apró mag pénzbőséget jelent a következő évben. Sok helyen rétest sütöttek azzal a magyarázattal, hogy „hosszúra nyújjon az esztendő, sokáig éjjenek, hogy nyújtsák a gazdaságot".

Háromkirályok a kiugratható csillagukkal (Endrőd) – fotó: Kunkovács László

Vízkereszt, január 6-a valamikor évkezdő nap volt. Ekkor emlékezett meg a katolikus egyház Krisztus megkereszteléséről és erre a napra esett a *háromkirályok ünnepe* is. A keleti egyház Krisztus megkeresztelésének emlékeként ezen a napon szentelte a vizet. A középkor folyamán a víz-és tömjénszentelés a nyugati egyházban is elterjedt. Ebből fejlődött ki a lakóházak megszentelése és megfüstölése vízkereszt táján, ami a katolikus falvakban, országszerte gyakorolt liturgikus szokás volt, azonban napjainkra visszaszorult.

A szentelt vízzel való házszentelésnek sokféle változata alakult ki, de általános volt, hogy a pap néhány kísérővel: a kántorral, tekintélyes férfiakkal és ministráns gyerekekkel járta a falu házait. Megszentelte, megfüstölte, megáldotta a házakat és a bennük lakókat, majd a kántor felírta a szoba ajtajára a három bölcs király nevének (Gáspár, Menyhért, Boldizsár) kezdőbetűjét és az évszámot, hiszen az volt a vélekedés, hogy ez a felirat megvédi a házat a villámcsapás és a boszorkányok rontása ellen. Ezt követően a pap elbeszélgetett a házban élő családdal, esetleg vallásos oktatást tartott a megáldottaknak. A pap kísérői a házszentelés alkalmával pénzt és terményadományt: diót, szilvát, kolbászt gyűjtöttek.

Más helyeken a liturgikus vízszentelést vízkereszt vigíliáján végezték a templomban, amivel együtt krétát is szenteltek. Legtöbb helyen a *szenteltvíz* dézsákban, kádakban állt a sekrestyében vagy a templom arra alkalmas helyén. A hívek üvegekben és nagyobb edényekben is hordták haza, amivel meghintették a házat, a melléképületeket, szobát, de került a kútba, a gyümölcsfák tövébe, és a szántóföldekre is, sőt a jó termés érdekében Tokaj-Hegyalján a szőlők tőkéjére is. Évközben aztán sokféle baj, pl. állatok betegségének elhárítására szolgált. Általánosságban elmondható, hogy a szentelt vizet a bölcsőtől a koporsóig felhasználták, hiszen hatékonynak tartották az ártó hatalmak, a rossz szellemek elűzésére, így tettek az újszülött fürdővizébe, meghintették vele a menyasszonyt és a vőlegényt, a felravatalozott halottat.

A vízkereszti ünnep másik jeles eseménye a betlehemi csillagot követő nevezetes három bölcs király: Gáspár, Menyhért, Boldizsár egykori cselekedeteinek színjátékszerű megjelenítése a – Baranyában is szokásban volt – *háromkirályozás, csillagozás,* vagy *csillagjárás.* A szokásnak több formája is élt. A három főszereplő legtöbb helyen fiú, férfi volt, akik az egykori királyokat idéző jelmezben járt házról házra. Egyikük kezében rugós szerkezetű csillag volt. A házban énekelve köszöntöttek, közben a csillagvivő ki-kiugrasztotta a rugós csillagot a házbeli gyerekek nagy örömére. Köszöntésükért pénzt vagy élelmet kaptak. Bárth János kutatásaiból tudjuk, hogy Kalocsa vidékén lányok jártak háromkirályozni: leeresztett hajjal, tiszta fehér ruhában, fejükön csillagos papírsüveggel köszöntöttek.

Vízkereszt vagy háromkirályok napjának jelentősége máig él, hiszen ez a karácsonyi ünnepkör zárónapja és a farsang kezdőnapja, újabb szokás szerint pedig ekkor bontják le a családok karácsonyfát is.

Pusch Gizella

A leszakadó városrészek megújítási lehetőségei I.

Az európai nagyvárosokban számunkra egyenlőre szokatlan módon igyekeznek a leszakadóban lévő városrészeket megújítani. A lerobbant lakásállományon és a rossz állapotú infrastruktúrán kívül a kutatók szerint meg kell erősíteni az érintett helyi társadalmat is, mivel tartós eredményeket csak a megújult városrészek erős közösségei garantálhatnak. A korábban megszokott lakónegyed-bontásokkal ugyanis nemcsak a romos épületeket tüntették el, hanem az ott lakók kiköltöztetésével megszüntették a kis közösségeket, emberi kapcsolatokat is. Akik korábban egymásra tudtak támaszkodni, a kiköltöztetéssel magukra maradtak. Az emberek áttelepítése pedig az új környezetben a korábbi lakóhelyre jellemző folyamatokat indított be.

Dr. Füzér Katalin, a PTE-BTK Szociológia Tanszékének adjunktusa mutatja be a szociális városrehabilitáció fontosságát.

– A leszakadó városrészek megújítása során felismerték a szakemberek, hogy nagyon eltérő a fejlettségi szint egy városon belül is. Ez az ingatlanok minőségére és a társadalom összetételére egyaránt igaz. A szociális városrehabilitáció célja, hogy az infrastruktúra megújításán kívül a helyi társadalmakat is megerősítse és így a leszakadó kirekesztetteknek helyben adjon élhető jövőképet. A lakásokat és köztereket úgy kell felújítani, hogy a helyiek használatában maradhassanak. A krízisterületen élő társadalmat, kapcsolathálóikat pedig meg kell erősíteni. Ezt úgy lehet megtenni, hogy bevonják a lakókat a problémák megoldásába, például részt vesznek a házak felújításában és közben szomszédsági közösségeket hoznak létre. Eközben átalakulhat a lakók bérlői szemlélete is egy kicsit tulajdonosivá, így felelősséget fognak érezni lakóhelyükkel szemben és igyekeznek a felújítás eredményét sokáig megőrizni. Pécsett ilyen kezdeményezés az István-aknán működő Borbála-projekt, melynek során az épületek felújításával kapcsolatos problémák megszervezésén kívül kapcsolatokat alakíthatnak ki és képzettséget is szerezhetnek az ott lakók.

– Milyen módon lehet megakadályozni, hogy ezek a kisebb közösségek elszigetelődjenek a társadalom más részeitől?

– Kétfajta módszer létezik ennek a problémának a megoldására. Az egyik, amikor az ott lakóknál magasabb státuszú családokat költöztetnek a területre és így egy kevert társadalomszerkezetet hoznak létre. Ehhez csak olyan szintre szabad az otthonokat feljavítani, hogy az ott lakók még meg tudják fizetni, de a korábbihoz képest egy élhetőbb lakókörnyezetet jelentsen. Tehát olcsóbb legyen a fenntartása a frekventáltabb otthonokhoz képest, hogy az alacsonyabb szinten élők is képesek legyenek fenntartani, de a náluk magasabb státuszúaknak is elfogadható környezetet nyújtson. Így lehet megőrizni egy területen azokat, akik az elköltözést fontolgatják.

A másik lehetőség az új városi funkciók odatelepítése, amely új rétegeket vonz a városrészbe. Ilyen lehet például egy rekreációs funkció, fesztivál, vagy művésztelep meghonosítása.

Mindezeken kívül fontos célkitűzései a programoknak az iskolarendszerbe tartozó, vagy azon kívüli képzések kialakítása, valamint a munkahelyteremtés. Nem szabad ugyanis kizárólag a kapcsolathálók megerősítésének csodájában bízni.

– Az infrastrukturális beruházásokhoz sok pénzre van szükség. Számíthatnak-e a programok anyagi támogatásra?

– A magyar önkormányzatok igen alulfinanszírozottak. Egyre növekvő körben kell közszolgáltatásokat teljesíteniük és ehhez képest stabil, kiszámítható bevételekkel nem rendelkeznek. A programok finanszírozása jelenleg kilátástalan önkormányzati forrásokból. A nemzeti fejlesztési politika fő akcióterületévé kell tenni ezt a területet és egyrészt célzott központi, másrészt uniós forrásokat kell bevonni. Az Európai Unió egyik fő célkitűzése ugyanis a térben koncentráltan jelentkező nagy társadalmi különbségek mérséklése.

Magyarországon jelenleg két program tart a kivitelezés fázisában, mindegyik fővárosi kezdeményezés. Pécsett a keleti városrészbeli folyamatok indokolják egy szociális városrehabilitációs program kidolgozását.

Következik: Megújulhat-e Pécs keleti városrésze?

Kiss Gergely

Vásárolok, tehát vagyok

Egy baktérium, kedvező körülmények között, húsz másodpercenként osztódik. Egy grammnyi szaporodó baktérium tehát egy óra alatt meghaladja az ezer tonnát, 24 óra múlva pedig a Földgolyó súlyával vetekszik. A valóságban ezt azért sem teheti meg, mert nem áll rendelkezésére ennyi tápanyag. A baktériumok szaporodása mégsem a tápanyaghiány miatt áll le, hanem saját anyagcsere-termékeik felhalmozódása mérgezi meg őket.

Az emberiségre vetítve e példát három karakteres különbséget fedezhetünk fel. A középkori járványokból okulva az ember kitalálta a higiénia fogalmát, a szemétszállító vállalatokat, a hulladéktemetőket és az újrahasznosítást. (Csak tudnám, hová tűnik csupán a vásárlásokból Magyarországon felhalmozódó évi 23 millió köbméternyi hulladék?) A fenntartható fejlődéshez és a fogyasztói igények kielégítéséhez szükséges nyersanyagkészletek tekintetében már kicsit gondban vagyunk: óvatos becslések szerint – ha a fogyasztás üteme nem lassul – kb. 30-40 év múlva több olyan nyersanyagkészlet is kimerül, mely a mai civilizált világ alapjául szolgál. Az utolsó nagy különbség, mely némi optimizmusra ad okot az az, hogy az ember képes gondolkodni, felelősen dönteni és tudatosan cselekedni. Vajon mennyire él ezen képességeivel? Vizsgáljuk meg kicsit alaposabban a homo consumens – a fogyasztó ember – egyik alapvető szokását, a vásárlást.

Épp kapóra is jön egy olyan ünnep, mely vásárlásra késztet, sőt kényszerít, hiszen a keresztény gyökerekből táplálkozó civilizált világ szokásait szem előtt tartva, nem engedhetjük meg magunknak azt a luxust, hogy „szakadár eretnekségbe" burkolózva senkinek se vegyünk ajándékot karácsonykor. A vevők 2005 decemberében kb. 850 milliárd forintot hagytak az üzletekben, ami az éves bolti vásárlásokra költött pénz – kb. 2200 milliárd forint – több mint egyharmada. Egy család átlagosan 200 ezer forintot hagyott az üzletekben, míg kifejezetten ajándékokra kb. 70 ezer forintot költött egy háztartás. Akik nem akartak leszakadni a nagy átlagtól – Magyarország lakosságának kb. egyharmada él a létminimum környékén –, azok hitelt vehettek fel, ezzel is „stabilizálva" a fogyasztói-láncban elfoglalt helyüket.

Vajon tényleg erről kell szólnia a karácsonynak? Keresztény ünnepről lévén szó, nézzünk utána a Bibliában! Itt is van: Pál levele a fogyasztókhoz. „Ha majdan I. Gyula pápa a Mithrasz kultuszt – és egyéb téli napfordulót ünneplő pogány hitvilágot – háttérbe szorítandó, december 25-re teszi Urunk születését, ünnepeljétek azt szent bevásárlási tébollyal és drágábbnál drágább ajándékokat véve felebarátaitoknak, tegyétek magatokat emlékezetessé..." Komolyra fordítva a szót, a karácsony a kereszténység egyik legszentebb ünnepe, mely bár megőrzött néhány elemet a megtért népek – főként termékenységgel kapcsolatos – hiedelmeiből, azok szimbolikája nemhogy elhomályosította, inkább tovább emelte az ünnep fényét.

2004 karácsonya előtt pár nappal a megboldogult II. János Pál pápa óva intette a hívőket a túlzott anyagiasságtól, mely megfullasztja a karácsony igazi szellemiségét és arra buzdította őket, hogy tartsák meg az ünnep központi elemének az azt szimbolizáló jászolt és karácsonyfát. A karácsonyfa üzenete az, hogy „az élet örökzöld, ha adsz: nem anyagi dolgokat, hanem saját magadat azáltal, hogy segítesz másokon, megbocsátasz másoknak és odafigyelsz másokra..." Ha nem itt, hát hol találjuk a gyökerét a karácsonyi ajándékozásnak?

Ha valaki nem jártas a keresztény szimbolikában, azt hiheti, hogy a napkeleti bölcsek ajándékai szolgáltak követendő például, de én nem tartom valószínűnek, hiszen azok mindegyike szimbolikus jelentéssel bírt. (Persze ez nem zárja ki azt, hogy a napnyugati „bölcseknek" jogukban áll erre hivatkozva vásárolni.) Hazánkban először

Mátyás király udvarában találkozunk karácsonyi ajándékozással. Mátyás a neki kedves vagy hozzá hűséges alattvalóit, szolgáit jutalmazta meg, ezért ez az „ajándékozás" kicsit más színezetet kap, mint az, ha valaki önzetlenül, szeretetből ad. Mégis e hatalmi, függőségi viszony kifejeződése a mai napig tetten érhető pl. abban, hogy a szülők vesznek ajándékot a gyerekeknek, vagy a vállalkozó az alkalmazottainak. Ráadásul vannak olyan országok, ahol a „Mikulás" dönti el, hogy ki érdemli meg az ajándékot, ami megint csak furcsa, hiszen az ajándék azért az ami, mert nem kell kiérdemelni. A harmadik nyom a falusi népszokásokhoz vezet. A karácsonyi köszöntőket, jókívánságokat kántáló pásztorokat, regösöket, kolindásokat ajándékozták meg almával, dióval és kaláccsal a háziak: a vendéglátók és az énekesek között semmilyen alá- vagy fölérendeltségi viszony nem volt. Viszont azt sem mondhatjuk biztosan, hogy a családon belüli ajándékozásnak itt találjuk a gyökerét, hiszen nem drága, vásárolt javak ajándékozásáról volt ez esetben sem szó, csupán pár szimbolikus értékkel bíró ételekről. A falvakban amúgy – az elszigeteltségnek köszönhetően - sokkal tovább megmaradt a karácsony meghitt hangulatú, népi szokásokkal tarkított formája, mely az ünnepekre való készülődésre és az együttlétre helyezi a hangsúlyt. A karácsony e családi jellege, úgy vélem a mai napig megmaradt, csak a családok lettek kicsit csonkábbacskák.

Az előbbi példákból kiderül, hogy családon belül – egyértelmű okok miatt – a szülők adtak először ajándékot gyermekeiknek, míg családon kívül a hatalommal és vagyonnal bíró emberek. Persze falun még a XX. század elején is főleg házilag készített játékokat és pár gyümölcsöt adtak a gyerekeknek, míg a városokban már a XIX. század végén megjelenik valamiféle karácsonyi ajándékozási láz. Oly' sokáig nem volt szokás a falvakban ajándékozni, hogy megkockáztatom azt feltételezni, hogy a városi mintát követték csupán a saját szűkös lehetőségeikkel élve, fantáziájukkal és kézügyességükkel helyettesítve a városi árusok kínálatát.

Vajon a városlakók miért kezdtek el ajándékozni? Valószínűleg ebben fontos szerepet játszott az ipar fejlődése, a kereskedelem felélénkülése és az értékrendek, szemléletmódok megváltozása. Nem szándékozom elemezni e bonyolult helyzetet, de abban talán mindenki egyetért velem, hogy a vásárláshoz két dolog elengedhetetlen: áru és pénz. Minél több van mindkettőből, annál élénkebbé válhat a cseréje. Ha valaki megteheti, legtöbb esetben meg is teszi, vagyis meg is veszi. Az alkalom még kapóra is jön. És ha az ifjabb parvenü már megengedheti magának, hát viszonozza szülei tárgyiasult szeretetét... És az egyre elhalványuló karácsonyi szimbólumok helyébe pöffeszkedő státuszszimbólumok kerülhetnek. A XXI. század küszöbén, amikor a technikai újdonságok csak pár hónapig képviselik a csúcstechnológiát, aztán elavulnak, igen nagy frusztrációt okoz az embereknek kiválasztani azt az ajándékot, aminek a másik ennél kicsit tovább tud örülni. Vagy abból is szemét lesz.

Számomra úgy tűnik, nem igazán tükröz keresztény szemléletmódot – sőt hagyományt sem – az, hogy szeretetünket értékes ajándékok formájában hozzuk tudomására másoknak, mégis korunkban elfogadottá vált, hogy szeretetünk, hálánk anyagiakban is kifejezhető. Persze a kényszer-szülte karácsonyi ajándékok már ezt az üzenetet is elvesztik: gondoljunk csak az üzleti partnerekre. Eljön majd az az idő is amikor ajándékozunk, de már nem tudjuk, hogy miért?

Apropó: az ünnepeltnek ki mit adott karácsonyra?

EAPN[1] Küldöttgyűlés 2005 – Zárónyilatkozat

A Társadalmi Összetartozás Agenda tényleges megvalósítása – Ígéretek helyett valóságot!

Az EAPN 2005. november 24-26-án az angliai Liverpoolban tartotta meg 16. Küldöttgyűlését. Az európai hálózat ezen Küldöttgyűlésén fogadta tagjai közé a ciprusi és a norvég taghálózatokat. A rendezvény fő témája „A társadalmi összetartozást célzó programok tényleges megvalósítása" volt. A Küldöttgyűlés záró akkordjaként a delegáltak az alábbi nyilatkozatot fogadták el:

Az EAPN Küldöttgyűlésén részt vevő delegáltak komoly aggodalommal tekintenek az Európai Unió számos tagállamában **növekvő egyenlőtlenségekre, a hátrányos megkülönböztetés fokozódására és a hátrányos helyzetű közösségek leszakadására, elidegenülésére**. Nem mehetünk el mindezen jelenségek mellett, amelyek a szociálpolitikába és a szociális programokba történő beruházás hiányából fakadnak. Ezen tendenciák megállításához az Európai Unió társadalmi összetartozást célzó stratégiájának központba helyezésére, hatékonyságának növelésére és a társadalmi kohézió erősítésére van szükség.

Az Európai Unió által felállított politikai prioritások nagyban hozzájárulnak a növekvő egyenlőtlenségekhez. Ennek megfelelően a Küldöttgyűlés bosszúságát fejezte ki a következőkkel kapcsolatban:

- A Lisszaboni Stratégia felülvizsgálatának központi elemét képező Nemzeti Reform Programok (National Reform Programmes[2]) teljes mértékben nélkülözik a társadalmi összetartozás és társadalmi kohézió kérdéseire adandó válaszokat. Az, hogy ezen dokumentumok nem foglalkoznak a társadalmi kohézió témájával, közvetlen következménye az Unió vezetői által meghozott döntésnek, melynek értelmében a megújított Lisszaboni Stratégia fókuszában elsősorban a foglalkoztatás és a növekedés állnak.
- Napvilágot látott az állam- és kormányfők által 2000-ben Nizzában elfogadott, a társadalmi összetartozás növelésére vonatkozó átfogó és közös célkitűzések gyengítésére vonatkozó javaslat. Félő, hogy a javaslat következményeként csökkenni fog a Társadalmi Összetartozásról szóló Nemzeti Cselekvési Tervek megvalósítása iránti politikai elköteleződést. Nem fogjuk elfogadni ezen Tervek stratégiai fontosságának bárminemű csökkenését, illetve szerepük gyengítését a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni politikák továbblendítésében.
- A Strukturális Alapokra vonatkozó új keretszabályozással kapcsolatos jelenlegi tárgyalások és tervezés elmulasztja a társadalmi összetartozás problémájának központi kérdésként kezelését. Hasonló módon hiányzik a nem kormányzati szervezetek (civilek) teljes jogú partnerként történő elismerése a Strukturális Alapok irányításában és felhasználásában.

A nemzeti és Uniós szinten meghatározott politikai prioritásokat ezen problémák fényében újra kell gondolni. A Küldöttgyűlés felszólítja valamennyi érintett szereplőt és különösen a nemzeti és Uniós szintű politikai vezetőket, hogy:

1. Erősítsék meg egy olyan **Szociális Európa** képét, ahol bármely állampolgár és lakos ténylegesen gyakorolhatja valamennyi alapvető jogait, beleértve a gazdasági, szociális és kulturális jogokat. Az Európai Szociális Modellről folyó diskurzusnak ezen jövőkép erősítését kell megcéloznia, és törekednie kell valamennyi állampolgár és az Unióban élő bevonására annak érdekében, hogy az Európai Unió mint „projekt" közelebb kerüljön az emberekhez.
2. Biztosítsák, hogy a felülvizsgált Lisszaboni Stratégia központi elemét alkotó **Nemzeti Reform Programok** különös hangsúlyt helyeznek a társadalmi összetartozás és társadalmi kohézió növelésére.
3. Erősítsék meg saját elköteleződésüket az **Unió társadalmi összetartozás stratégiája** és a **Társadalmi Összetartozásról szóló Nemzeti Cselekvési Tervek** megvalósítása iránt. Ez alatt értjük a politikai koordináció javítását mind Európai mind pedig tagállami szinten, a Nemzeti Parlamentek és a különböző kormányzati szintek hatékonyabb bevonását, valamint a szegénység és társadalmi kirekesztés ellen küzdő civil szervezetekkel történő együttműködés kiterjesztését. A Nemzeti Cselekvési Tervek hatékonyságának biztosításához a megfelelő pénzügyi források befektetésére van szükség. A Terveknek továbbra is a szegénység és társadalmi kirekesztés elleni politikák fő hajtóerejének kell maradnia.
4. Biztosítsák, hogy az állam- és kormányfők által 2000-ben Nizzában megfogalmazott **átfogó és közös célkitűzések** a központi elemét képezik majd az Európai Bizottság javaslatának, amely a Nyitott Koordinációs Módszer szociális védelem és társadalmi összetartozás témáira történő kiterjesztésére vonatkozik.
5. Biztosítsák, hogy **a hátrányos megkülönböztetés csökkentését és a társadalmi kohézió növelését célzó politikák kiegészítik egymást**. Garantálják, hogy a Társadalmi Összetartozásról Szóló Nemzeti Cselekvési Tervek megfelelő választ adnak a hátrányos megkülönböztetést, különösen a raszszizmust elszenvedő egyének és közösségek problémáira.
6. Ismerjék el az Unióba történő bevándorlás történelmi gyökereit, és **foglalkozzanak a** már az Unió területén élő **bevándorlók nehézségeivel**. Első lépésként tagállami és Uniós szinten is átfogó és koherens integrációs politikák kidolgozására van szükség, amelyek hozzájárulnak a bevándorlók gazdasági, civil és politikai részvételének növeléséhez. Az Unió nem zárhatja le határait a gazdasági bevándorlók előtt. Ezzel egy időben szükség van mindazon, már létező nemzetközi kötelezettség vállalások megvalósítására, amelyek a globalizációs folyamatok által keltett társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentését célzó fejlesztéspolitikákba és eszközökbe történő beruházásra vonatkoznak.
7. Biztosítsák, hogy a foglalkoztatás központi kérdésként kezelése hozzájárul egy **befogadó munkaerőpiac** kialakításához, ahol mindenki, aki tud dolgozni, minőségi munkához juthat, ezenközben érzékelhetően csökkentve a dolgozó szegények számát. A foglalkoztatáspolitikáknak egyenlő esélyeket és azonos fizetéseket kell kínálniuk a nők és férfiak számára. Emellett megfelelő támogatást kell nyújtaniuk a rászoruló családtagok ellátásához kapcsolódó költségekhez, valamint a munka, a családi és a közösségi élet összeegyeztetéséhez. A szociális gazdaság fontossága meg kell, hogy jelenjen a foglalkoztatáspolitikákban.
8. Ismerjék el teljes jogú partnerként a nem kormányzati szervezeteket a Strukturális Alapok irányításában és felhasználásában, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy felszabaduljanak mindazon **hihetetlen potenciálok, amelyek az Alapokban rejlenek**, s amelyek hozzájárulhatnak az Unión belüli társadalmi összetartozás és társadalmi kohézió növeléséhez. A civil szervezetek hozzáférésének biztosítása lehetőséget teremt arra, hogy a Strukturális Alapok felhasználása jobban igazodjon a hátrányos helyzetben élő egyének és közösségek szükségleteihez, valamint arra is, hogy az érintett egyének és közösségek bevonásával fejlesszünk és valósítsunk meg programokat. Az érintett emberek és közösségek közvetlen részvétele nélkülözhetetlen ahhoz, hogy garantáljuk, hogy az Alapok válaszolnak szükségleteikre és hozzájárulnak a számukra megfelelő lehetőségek megteremtéséhez. A civil szervezetek Strukturális Alapokhoz történő hozzáférését nem gátolhatják meg a nemzeti hatóságok bürokratikus eljárásmódjai és elvárásai. Mindez különös fontossággal bír ezen időszakban az Unió új tagállamaiban.
9. Erősítsék meg a **részvételi demokrácia és a civil párbeszéd** lehetőségeit, és – kiemelten – biztosítsák, hogy a szegénységet, társadalmi kirekesztést és egyenlőtlenségeket megtapasztaló emberek és szervezeteik számára rendelkezésre álljanak mindazon szervezeti kapacitások, a részvétel struktúrái és a pénzügyi támogatás, amely biztosítja részvételüket. A Szegénységet és Társadalmi Kirekesztést Megélő Emberek Európai Találkozói, valamint a Találkozóhoz kapcsolódóan számos tagállamban megrendezett programok olyan jó példaként szolgálnak, amelyet tovább kell vinni és fejleszteni.
10. Garantálják mindenki jogát a **minőségi szociális szolgáltatásokhoz**, csakúgy mint az egészségügyi és foglalkoztatáshoz kapcsolódó szolgáltatásokhoz, valamint a **közjavakhoz**, mint a tüzelőanyag és a víz. Biztosítsák a megfelelő közhatóságok kontrollját és szabályozását mindenez szolgáltatások felett.

Botrányosnak és elfogadhatatlannak tartjuk a kiterjedt szegénység folyamatos jelenlétét egy olyan gazdag társadalomban, amilyen az Unió. A Nemzeti Cselekvési Tervek következő köre (2006-2009) az Uniót ténylegesen tovább kell, hogy mozdítsa a közösen meghatározott cél elérése felé, miszerint „ténylegesen csökkenteni kell a szegénységet 2010-ig". Ahogyan a Szegénységet és Társadalmi Kirekesztést Megélő Emberek 4. Európai Találkozójának résztvevői megfogalmazták: **„A szegények nem várhatnak"**.

1 European Anti Poverty Network – Európai Szegénységellenes Hálózat www.eapn.org (Magyar Szegénységellenes Hálózat – www.eapn.hu vagy www.hapn.hu)

2 Magyarországon Nemzeti Akcióterv néven futó dokumentum

Keresztény Béla – Szélkiáltó együttes

Köszöntjük a 70 éves Bertók Lászlót

Bertók Lászlóhoz régi kapcsolat fűzi a Szélkiáltó együttest. Az évek során időnként kaptunk Tőle olyan verseket is, amik addig nem jelentek meg kötetben. Nagyon sok éve, amikor hallotta egy koncerten, milyen lelkesen énekelik velünk a gyerekek a „Dinynye Döme" című versét, koncert után odajött gratulálni és enyhe iróniával azt mondta: Ti fogtok engem híressé tenni.

Később Bükkösdi László „Zénó a csodálatos" című darabjához írt verseket, amelyek közül az egyik, az azóta már Szélkiáltó CD-n is megjelent „Boldogság-dal" című verse. Amerre járunk az országban kérik, hogy ezt a verset feltétlenül játszuk el. Ezzel tett minket „híressé"...

... hát Isten éltessen Bertók László!

Január						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

Február						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

Március						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	**15**	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Július						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

Augusztus						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	**20**
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Szeptember						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Április						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	**16**
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Május						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Június						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Október						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

November						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

December						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	**24**
25	**26**	27	28	29	30	31

Kőnig Frigyes – Égi és földi

Új kiállítás nyílik ÉGI ÉS FÖLDI címmel a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában 2005. január 6-án, 18 órakor. Az új év első kiállító művésze Kőnig Frigyes tanszékvezető, a Képzőművészeti Egyetem rektora lesz. A köszöntő beszédet dr. Husz Mária esztéta, a Galéria művészeti vezetője mondja, akit Tolvaly Ernő a PTE tanárának megnyitó beszéde követ.

Kőnig Frigyes a 70-es évek végén induló művészgenerációhoz tartozik. Művészi attitűdjére a tudományos alapú vizsgálódás, a kutatás, a tapasztalaton alapuló megismerés, a kísérletezés jellemző.

Rom

Pályája kezdetétől folyamatosan foglalkoztatják a térrel kapcsolatos problémák, a perspektívával összefüggő kérdések. Tértanulmányaiban a statikus tárgyak és az elmozduló fény viszonyrendszerét jelenítette meg, és a pillanatról pillanatra változó látvány egymásra vetülését rögzítette. „Idő és tér Kőnignél egyformán titokzatos, nyugtalanító fluidum, amely átitatja a jelenségeket, és megfejthetetlen árnyékokat növeszt köréjük."

Struktúra

Fürdőzők

A 80-as években realisztikus portrékat, anatómiai tanulmányokat rajzolt. Az 1988-as római ösztöndíj idején kezdett torzult terekkel foglalkozni, ekkor alakult ki festészetének az a vonulata, mely a geometrikus késztetésektől az építészeti konstrukciókig terjed (Hommage à Andrea Pozzo-sorozat). Rómában kezdte el festeni a Gyermekkori monumentumokat, amelynek alapja egy gyermekkori fotóalbum. A plasztikusan megfestett, hiperrealista, monokróm figurák erősen stilizáltak, a fotókat úgy használta fel, hogy az alakok szoborszerűen jelennek meg; a gyermekkor groteszk emlékművei. A pszichológiai tanulmányokra emlékeztető Arcképek sorozatban portrék, képmások töltik ki a képmezőket, szokatlan képkivágataikkal rendkívül morbid, ugyanakkor transzcendens világot teremtenek.

Műterem

A Tervek egy meg nem épülő templomhoz sorozat a térábrázolási, grafikai munkásságának festészeti összegzése volt, ami közvetlenül vezetett át Quodlibet sorozatokhoz. Ebben mindhárom érdeklődési körét – reális, plasztikus emberábrázolás, a térábrázolás, és a kvázi archaikus megjelenítés – egyesítette. Különféle vetületekben megfestett belső és külső terek, kvázi történelmi jelenetek, kosztümös figurák népesítik be vásznait. 2002-es sorozata a Fürdőzők, melyben anatómiai és a realitás-irrealitás határán mozgó szemléletét egyesíti. 2001-ben, könyvformában jelent meg egy grafikai-gyűjteménye a Helikon Kiadó gondozásában. A kiadvány több évtized gyűjtőmunkájának eredményeként 1560 hazai erődítményről, várról és várromról készített, több mint négyezer rekonstrukciós rajzot tartalmaz.

A kiállításon két legújabb festménysorozatát mutatja be. Az Oszlopsor című sorozat oszlopai antifunkcionális, teherhordó és -tartó feladattal nem rendelkező, metafizikus, a térben szétáradó, hajladozó, burjánzó vegetatív lények. A rom problematikából indul ki a Bunker-sorozat.

A kiállítás megtekinthető: február 6-ig, hétfőtől péntekig 9-19 óráig

Forrás: *www.szekesfehervar.hu/turizmus/hir.php?id=4690* - 42k

Tengerpart

Hommage à Seurat

Rendezvények a MAGYAR KULTÚRA NAPJA alkalmából

Pécsi Ifjúsági Központ Ifjúsági Háza – Billentyű
16. 00
MEGNYITÓ
Dr. Glatz Ferenc akadémikus, történész professzor

„Platon benéz az ablakon"
Beszélgetés Bertók László Kossuth-díjas költővel és Glatz Ferenc történészszel művészetről, tudományról, közéleti tevékenységről.
Közreműködnek:
Sólyom Katalin színművész
InterMagyar Zenekar

IH Galéria
17. 00
KISHÁZ LESÚJT 3.
A Janus Pannonius Tudományegyetem festőszakos hallgatóinak
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSA
Megnyitja: Pinczehelyi Sándor Érdemes Művész

Színházterem
18. 00
SZINBÁD (magyar játékfilm)
Rendező: Huszárik Zoltán
Fsz.: Latinovits Zoltán, Ruttkai Éva

Pécsi Kulturális Központ – Dominikánus Ház
21-én 19.00 „Csillagok palotája" – a Sebő együttes koncertje
Az együttes alapítója Sebő Ferenc, a magyarországi táncházmozgalom egyik elindítója egyben az újraszülető énekelt vers műfajának is első számú „vitéze". Szövegforrásként rátalált a XVI–XVII. századi magyar históriás énekekre, a klasszikus szerelmi költészetre, illetve a XX. század világirodalmi rangú magyar költészetének gazdag tárházára, József Attila versei mellett az élő költészet frissességére, dallamos „hangjára", amelyet Weöres Sándor, Nagy László és Szécsi Margit neve fémjelez.
Az együttes tagjai: Sebő Ferenc, Barvich Iván, Orczi Géza és Perger László. Pengetős, ütős és fúvós hangszerjátékuk harmonikusan illeszkedik az énekelt vers műfajához.

Bazilika
22-én 19.30 ÜNNEPI HANGVERSENY
Műsor:
Liszt Ferenc: Les Preludes
Bartók Béla: Két önarckép
szólista: Gy. Vass Ágnes - hegedű
Kodály Zoltán: Budavári Te Deum

Közreműködnek:
- A Pécsi Nemzeti Színház magánénekesei
- a Bach énekegyüttes (karigazgató: Lakner Tamás Dla)
- a Pécsi Kamarakórus (karigazgató: Tillai Aurél)
- Pannon Filharmonikusok
  Vezényel: Hamar Zsolt

Rendezők:
Pécsi Kulturális Központ;
Pannon Filharmonikusok;
Pécs/Sopianae Örökség Kht.

Pécsi Városi Könyvtár
22-én 09:00 Pinokkió Gyermekkönyvtár
Könyvkiállítás és emlékfaliújság készítése

23-án 11:00 Várkonyi Nándor Könyvtár
Örökségünk a nyelvünk
Dr. Balázs Géza egyetemi tanár előadása

Fűri Ildikó

Beszámoló
Civil jelöltállítási rendszer 2005.

2005. december 14-én 13 órakor Pécsett a Civil Közösségek Házában találkoztak a Nemzeti Civil Alapprogram elektori rendszerébe bejelentkezett Baranya megyei szervezetek képviselői. Az igazolt 90 elektorból 49-en jöttek el, hogy együtt gondolkodjanak.

A jelenlévő elektorokat Vincze Csilla, a Nevelők Háza Egyesület ügyvezető igazgatója köszöntötte, aki beszámolt az NCA Tanácsának munkájáról, az aktuális hírekről.

A jelenlévők tájékoztatást kaptak az elektori választás menetéről.

- A választás helyszíne még nem dőlt el, közbeszerzési eljárást folytatnak le.
- A pontos forgatókönyvről sem érkezett még hivatalos információ.
- Az elektorokat postai úton fogják értesíteni a választás helyéről és idejéről.
- Az első választásra, ahol a régió egy tanácstagjáról döntünk valószínűleg januárban kerül sor.
- A kollégiumi tagválasztó ezt követően körülbelül egy hónap múlva.
- Az elektor esetleges akadályoztatása esetén, megbízólevéllel lehetséges a helyettesítés. (Ennek formanyomtatvány az interneten elérhető lesz.)

Több felszólaló is megjegyezte, hogy fontos az egységesség, az egységes álláspont kialakítása a jelölteket illetően.

Vincze Csilla az eddigi tanácstag nem kívánja jelöltetni magát újra, helyette Dr. Kákai Lászlót, a Pécsi Tudományegyetem Politikai Tanulmányok Tanszékének adjunktusát javasolták.

A regionális kollégium két tagja Farkas Tamás és Kárpáti Árpád vállalja a megmérettetést, harmadik tagként Bank László neve merült fel. Bokor Béla is szívesen folytatná a szakmai kollégiumban a munkát.

Az elektorok a fentiek jelöltséget elfogadták.

A következő találkozóra 2006. január 5-én, csütörtökön 13 órától kerül sor.

A jelöltek szakmai önéletrajza hamarosan elérhető lesz a *www.civilhaz-pecs.hu* internetes lapon.

Látóutak a kunszentmiklósi kistérségben

„Egy helyi közösség fejlődése többek között attól függ, hogy kinek az ellenőrzése alatt állnak a helyi források, vagyis lényeges, hogy a közösség tagjai meg tudják-e szerezni a szükséges ellenőrzést tulajdon helyi forrásaik – úgymint föld, tőke, infrastruktúra, emberi erőforrások és szaktudás-felett"
Alf Ronnby: Helyi közösségek mozgósítása

A fenti címen szervezett kistérségi tapasztalatcsere látogatást a ProHáló (Szolgáltató Központok a tartalmas nonprofit szolgáltatásokért) program pályázati támogatása révén a United Way-Vértes Vidéke Alapítvány (Tatabánya) és a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete Kunszentmiklósra és térségébe.

A program elsődleges célja az volt, hogy a résztvevők megismerkedjenek egy olyan kistérségi projekttel, amelybe tudatos fejlesztői munka révén a helyi lakosok is bekapcsolódnak, létrehozva saját önsegítő közösségeiket.

Az oroszlányi kistérség civil fórumának, valamint a Körös-sárréti Civil Műhelynek a tagjai november 30-án érkeztek a kunadacsi művelődési házba, ahol Mészáros Zsuzsa közösségfejlesztő és munkatársai várták a vendégeket.

Az ismerkedés után a látogatók megtekintették a települést, ellátogattak az egyesület által működtetett szociális mosodába.

Ezt követően a közösségi házban tájékoztatót hallgattak meg Mészáros Zsuzsa előadásában a kunszentmiklósi kistérségi közösségfejlesztő munkáról.

Bevezető tájékoztatójában elmondta, hogy a kunszentmiklósi statisztikai kistérség a Duna-völgyében helyezkedik el (10 település), területe 803 km^2, lakosságának száma több mint 36 000 fő. A kistérség földrajzi fekvése igen sajátos, négy régió találkozásánál és nyolc másik kistérség szomszédságában terül el.

A közösségfejlesztők 1998. tavaszán kezdték el azt a közösségfejlesztő munkát, amelynek révén 6 településen (Kunadacs, Kunpeszér, Tass, Kunszentmiklós, Kunbábony, Szalkszentmáron) 200 interjút készítettek a helyben élőkkel, amelynek tapasztalatait település-szintű közösségi beszélgetéseken összegezték az ott lakókkal. E feltáró-munka során kerültek a felszínre azok a problémák, amelyek a későbbiekben meghatározták a közös cselekvés irányát:

- a munkanélküliség
- a közösségek, közösségi terek hiánya
- az információáramlás és nyilvánosság hiánya
- a falusi turizmus lévő kiaknázatlan lehetőségek
- személyiségek, animátorok, közösségfejlesztők hiánya

A feltáró munka révén egyértelművé vált, hogy szükség van egy olyan közösségi munkás hálózat kiépítésére, amelynek a tagjai helyben, a településeken segítik a fejlesztő folyamatokat.

1998-ban képzést indítottak azoknak a helyi lakosoknak, akik a kutatómunka során a „felszínre" kerültek, és akikben érezhető volt a helyi ügyek iránti elkötelezettség. Az elméleti és gyakorlati képzés során a hallgatók megismerkedtek egymás településeivel és a közösségfejlesztő munka lényegével., A képzés résztvevőiből megalakult 1999-ben a Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete, amely azóta számos sikeres projektet indított.

Ezek közül néhány jelentősebbet ismertetett meg velünk az előadó.

Mivel nyilvánvalóvá vált, hogy a kistérség legnagyobb problémája a munkanélküliség, az egyesület pályázati támogatással mentor-szolgálatot indított a kistérségben. Célja: a munkanélküliek képessé tétele az önálló munkahelykeresésre, vagy önfoglalkoztatásra.

2005-ig az egyesület a Kunszentmiklósi Fogyatékosokért Alapítvánnyal közösen 6 mentorral végezte ezt a munkát, – az 1999-től eltelt időszakban a kistérségben több mint ezer főnek találtak munkát.

A Felső – Kiskunság gazdasági fejlődésére, a vállalkozások élénkülésének elősegítésére, új típusú szövetkezetek fejlődésére alakult meg a Felső-Kiskunsági Gazdaságfejlesztő Alapítvány, amelynek egyik alapító tagjai a Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete. Az alapvetően civil szervezetek összefogásával alakult alapítványnak a székhelye az egyesület által működtetett Közösségi Információs Központ és Kávéház. Az Alapítvány legnagyobb nyertes projektje 2004-ben indult be a ROP 3.2.1 keretében elnyert pályázati támogatással közel 40 millió forint – **Kistérségi Foglalkoztatási megállapodás létrehozása** címmel, amelynek fő célja a kistérségi gazdaságpolitikai és foglalkoztatáspolitikai stratégiájának összehangolása, a helyi lakosság életminőségének javítása érdekében. A projekt során települési tájékoztatók, képzések, foglalkoztatási fórumok, konferenciák, tanulmányutak lebonyolítására kerül sor. A projekt része, hogy a helyiek Kistérségi Hangadó címmel megjelentetnek kéthavonta egy információs lapot.

Az egyesület tevékenységének jelentős része a helyi társadalom fejlesztésére irányuló projektek generálása, megvalósulásának segítése.

Mészáros Zsuzsa előadásában kiemelte, hogy minden kistelepülésen létrejöttek helyi önálló jogi személyiségű egyesületek, akiknek a munkáját képzett közösségfejlesztők, facilitátorok segítik. (pl.1998-ban az Együtt Kunpeszérért Egyesület, Kunbábonyért Egyesület)

A saját tevékenységük egyik fő bázisát a kunadacsi közművelődési-közösségfejlesztő munka adja. A tassi önkormányzat által fel nem használt, Kunadacsnak átadott 10 millió forintos támogatása révén az egyesület felvállalta a kunadacsi közösségi színtér működtetését. Jelenleg a Közösségi Információs Központot és Kávéházat a helyi önkormányzattal kötött megállapodás alapján működtetik, az intézményben 12 000 fő fordul meg egy év alatt. A közösségi színtér egyfajta inkubátor funkciót tölt be: papírbolt, kávéház található benne, szaktanácsadást itt ad a falugazdász, az iskola pszichológusa és itt bonyolódnak a falu és a településen működő intézmények nagyobb rendezvényei.

Több kistérségi projekt genenerálása is innen történik, az alkalmazottak száma 9 fő.

Mészáros Zsuzsa még bemutatta a TANTÉR nevű programjukat, amely az Európai Unió társfinanszírozásával, az Európa-terv keretében valósul meg és amelynek keretében a kistérség lakóit képezik: nyelvi, számítástechnikai, falusi vendéglátás, társadalomismereti kurzusokban.

A rövidnek bizonyult látogatás során a résztvevők még információt cseréltek egymással, illetve megtekintették az egyesület által Kunszentmiklóson működtetett közösségi rádiót, valamint a Családi Napközit.

Pocsajiné Fábián Magdolna
Közösségfejlesztők
Békés Megyei Egyesületének tiktára

Dr. Antos Árpád

A Barátság kórus a Dunakanyarban

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság kórusa október közepén kiránduláson vett részt a Dunakanyarban. Az Esztergomi Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesületének meghívására utazott a népes társaság hazánk egyházi fővárosába.

A kora délutáni órákban, napfényes, meleg időben a Várhegyen jártunk. A Főszékesegyházat 1822-ben kezdték építeni a X. századi Szent Adalbert templom helyén. Mai alakját Hild József tervei szerint 1856-ra nyerte el, és augusztus 31-én szentelték fel. Erre az alkalomra írta Liszt Ferenc híres Esztergomi miséjét. Hazánk legnagyobb temploma: hosszúsága 118, szélessége 40, oldalfalainak magassága 34 méter. 100 méteres kupoláján 7 méteres a kereszt. Megcsodáltuk Bakócz Tamás, esztergomi érsek XVI. században készült világhírű reneszánsz kápolnáját, melyet a korábbi templomból 1600 darabra szétszedve telepítettek át. A remek akusztikájú térben szépen hangzott Wolf Péter: Ave Maria című duettje.

Ezután a Kincstárban jártunk. Országunk legértékesebb ötvösművészeti remekeit őrzik itt. Az 1200-as évek elejétől királyaink a Koronázási keresztre tették le esküjüket. Páratlan érték Mátyás király kálváriája. A 72,5 cm magas kereszt színaranyból készült 1410 körül Párizsban. A Golgota jelenetet örökíti meg. Talpazatán nagy királyunk hollós címere látható. Az 1450. körül készült gótikus kelyhet Suky Benedek főúr adományozta a gyulafehérvári egyháznak.

Délután a volt Megyeháza dísztermében Erős Miklós egyesületi elnök köszöntője után sikeres hangversenyt adott a kórus Gálfiné Magyar Ibolya vezetésével. A műsoron Praetoriustól a mai szerzőkig sok klasszikus mű szerepelt. A közönség kórusműveket hallott Vecchitől, Pitonitól, Wolf Pétertől és Mendelssohntól. Felhangzott Vangelis dallama is. Verdi Nabuccojából a Rabszolgák kórusa és Smetana: Eladott mennyasszony című operájából a Nyitó kórus volt a legsikeresebb.

Gálfiné Magyar Ibolya és dr.Fülöpné Meláth Dia Mendelssohn: A vándormadár búcsúja című dalt adta elő. A kórust Bánky József zongoraművész kísérte, aki Alabjev-Liszt Csalogány című művét játszotta. Befejezésül a kórus Erkel Ferenc: Éljen a haza című művét adta elő.

A közös vacsora után ködös időben, a gyönyörűen kivilágított Főszékesegyház környékén sétált a társaság.

A következő nap végigutaztunk a Dunakanyaron.

*Visegrád*on a Duna fölé magasodó Várhegyen, a tatárjárás után, a XII. században kezdték a vár építését. 1323 után Károly Róbert király rendezte be itt udvartartását. Zsigmond és Mátyás király igazi Fellegvárrá építtette. A mohácsi vész után török katonaság birtokolta. Kiűzésük után Lipót császár felrobbantatta. Feltárása, a régi falak megőrzése évtizedek óta tart.

A napfényes időben a felső várudvarban a kórus jókedvű hangversenynyel köszöntötte a látogatókat. „Boldog aki énekel" és „Van három jó barát" – visszhangozták az ódon falak.

A Duna partjától alig 200 méterre, a meredek hegyoldalba Károly Róbert 1330 körül kezdett palotát építtetni.

A lépcsőzetesen kialakított épületegyüttest Nagy Lajos és Zsigmond király tovább szépíttette. A királyi palota Mátyás király idejében volt a legszebb. Híre ment annak, hogy fogadások alkalmával a harmadik várudvarban, az oroszlános kútfejekből vörös és fehér bor folyt.

A palota legszebb része a korhűen helyreállított Herkules-udvar. Mátyás király Itáliából hívott mesterembereket, akik a 25×25 méteres, négyzet alakú udvart építettek, körben gótikus ülőfülkés kerengővel, emeletén bábos korlátos fedett körfolyosóval. Az udvar közepén a horvát Jurij Dalmatinac szobrász által készített Herkules-kút áll. A vörös márvány nyolcszögű medencéből kiemelkedő közép pilléren a hétfejű lernai hydrával küzdő gyermek Herkules szobra magasodik.

A nagy reneszánsz király halála után a palota elnéptelenedett, kövei nagy részét elhordta a lakosság és beépítette házaiba. A hegyről lezúduló víz az évszázadok alatt a palota maradványait betemette... A tudósok tudtak a palotáról, keresték, kutatták a környéket.

1934-ben, szilveszter napján Schulek János építészmérnök megtalálta egyik falát a hegy oldalában. Ettől kezdve fokozatosan feltárták. A magyar műemlékvédelem célja, hogy a múlt teljes visszaidézéseként egykori szépségét megközelítően helyreállítsák.

Az utóbbi években igen nagy munkával, szinte újra építették a palota falait, sok helyen tetőzetét is.

A királyi palota teljesen helyreállított, jó akusztikájú Herkules kutas udvarában is „fellépett" a dalos kedvű társaság, a látogatók nagy örömére. A környezethez illően reneszánsz kórusművek hangzottak el.

A kirándulás befejezéseként rövid sétára megálltunk a Dunakanyar fővárosában, Szentendrén.

Pályázati ajánló

Ifjúsági Nemzetközi Konferencia

Kiíró: Magyar Tudományos Akadémia

Pályázók köre: A Magyar Tudományos Akadémia felügyelete alatt álló intézmények (kutatóintézetek, támogatott kutatóhelyek) tudományos munkakörben dolgozó 30 év alatti, legalább egyetemi doktorátussal rendelkező magyar kutatói.

Beadási határidő: **2006. január 31.** A pályázatokat az MTA Titkársága Humánpolitikai Osztályához (1051 Budapest, Nádor u. 7; postacím: 1245 Budapest, Pf. 1000.) kell benyújtani

Pályázat célja: A **Magyar Tudományos Akadémia** a kezelésére bízott magánalapítvány felhasználásával, **Ifjúsági Nemzetközi Konferencia Pályázat** létrehozásával támogatni kívánja a fiatal magyar tudományos kutatók nemzetközi tudományos rendezvényeken való részvételét.

Támogatás legmagasabb összege: 150 000 Ft, vissza nem térítendő támogatás a nemzetközi konferenciákon való részvétel fedezetére.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a pályázó nevét, születési időpontját;
- az egyetemi doktori oklevél számát;
- a pályázó szakmai publikációinak jegyzékét;
- a munkahely megnevezését és címét;
- a nemzetközi rendezvény megnevezését, időpontját és helyét;
- a pályázó esetleges előadásának címét;
- a részvételi költség várható nagyságát;
- az intézményi és/vagy saját hozzájárulás mértékét;
- az igényelt támogatás összegét;
- az intézmény vezetőjének javaslatát;
- a tudományos szakterület egyik neves képviselőjének ajánló véleményét.

A támogatás odaítéléséről a Kuratórium javaslatára a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese, a Kuratórium elnöke dönt, amelyről az érintettek névre szóló értesítést kapnak. A nyertes pályázók nevét és a támogatás összegét az Akadémiai Értesítő 2006. áprilisi számában teszik közzé.

Pályázat kulturális-művészeti tevékenységű civil szervezetek számára

A Pótkávé – Kultúr, Művész, Média online kulturális magazin szerkesztősége segítséget szeretne nyújtani olyan kultúrával, művészetekkel foglalkozó szervezetek számára, melyek nem rendelkeznek honlappal, vagy jelenlegi honlapuk már elavult, hibás, nehezen karbantartható. Az ingyenes weboldalak készítésével a Pótkávé szerkesztősége hozzá kíván járulni a hatékony információs társadalom kialakulásához – fejlődéséhez. Programunk erre kínál alternatívát, a nyertes pályázók olyan portálmotort kapnak, mint amilyenre a Pótkávé is épül. Pályázók köre: társadalmi célú szervezetek, non-profit szervezetek, művészeti tevékenységet pártoló szervezetek, társaságok

A program kezdete: 2005. december 1.

Pályázati határidők: A pályázat 1 éves időtartama alatt 12 érvényes pályázatot kívánunk pozitív elbírálásban részesíteni, és a Cikória Programot számukra megvalósítani. Az első szakasz beérkezési határideje: **2006. február 1**. További határidők: 2006. április 1., június 1. , augusztus 1. , október 1. és december 1.

A pályázatot kizárólag az erre rendszeresített Adatlap kitöltésével nyújthatják be a megfelelő mellékletek csatolásával.

További információ: érdeklődhetnek az info@potkave.hu email-címen vagy Tóth Zsuzsannánál hétköznaponként munkaidőben a 06 70 315 9396 telefonszámon. A pályázat anyaga elérhető a www.potkave.hu -n.

ALAPOK Program

Pályázók köre: az OTP Fáy András Alapítvány „ALAPOK Program" címmel pályázatot hirdet Magyarországon bejegyzett egyesületek, alapítványok, közalapítványok, közhasznú társaságok, közösségek (jogi személyiség nélküli közösségi formák), non-profit és for profit szervezetek, cégek, felsőoktatási intézmények vagy annak hallgatóiból álló csoportok számára középiskolások, középiskolai csoportok részére megrendezendő kétnapos - ifjúsági karrier - oktatási tréning tematikájának összeállítására.

Pályázat célja: az OTP Fáy András Alapítvány e pályázatával alkalmat kíván teremteni középiskolások számára egy gyakorlatias szemléletű – iskolai képzést kiegészítő – tréning rendszer eléréséhez. A pályázat az életbe kilépő diákokat hivatott segíteni a pályaválasztáshoz, a munkavállaláshoz, a továbbtanuláshoz, illetve az elhelyezkedés szükséges alapvető ismeretek nyújtásával.

A pályázók feladata: egy olyan eredeti ötleteket tartalmazó pályázati anyag összeállítása, amely körbefogja a gazdasági alapismeretek, fogalmai, eszközei, a takarékosság, gazdálkodási kultúra témakört. Továbbá olyan értékes ismeretekkel lássa el a diákokat, amelyek a résztvevők számára a jövőjük alakításához, karrierjükhöz elengedhetetlenek, ugyanakkor nem feltétlenül részei a középiskolai tantervnek.

Az Alapítvány a Kuratórium által legígéretesebbnek ítélt pályamű(vek) felhasználási jogait megvásárolja, vagy az azt összeállító pályázó csoportot felkéri annak folyamatos Magyarország különböző pontjain - elsősorban középiskolákban - történő megvalósítására 2006. folyamán.

Beadási határidő: **2006. január 31.** (a postabélyegző dátuma)

További információk: az Alapítvány honlapján (www.otpfayalapitvany.hu) érhetőek

Március a Nőké – az önmegvalósítás útjai, kihívások – jó példák bemutatása

Pályázat célja: 2006. márciusában közvélemény-formáló rendezvények, programok szervezése, melyek jó példák bemutatásával a magyarországi nők korosztályonkénti sajátos helyzetét és lehetőségeit jelenítik meg. A programok során a különböző életkorú és élethelyzetű nőknek legyen lehetősége az egymás közötti párbeszédek kialakítására, tapasztalatcserékre a munka, a család és az emberi önmegvalósítás közötti egyensúly megteremtésére irányuló küzdelemben. A programok egyúttal széles körben ismereteket nyújtanak a nők és férfiak társadalmi egyenlőségének megteremtése érdekében, érzékenyítik a társadalmat a nőkkel szembeni diszkrimináció és a nemi szerepekkel kapcsolatos sztereotípiák és előítéletek legyőzése iránt.

A támogatásban részesíthetők köre: a nők érdekvédelmével és esélyegyenlőségével foglalkozó, önálló jogi személyiséggel rendelkező civil és társadalmi szervezetek (egyesületek, alapítványok, érdekképviseleti szervezetek), felsőoktatási intézmények, gender tanulmányokat oktató karai.

Benyújtási határidő: **2006. január 25., 24.00 óra** (a postabélyegző szerint)

Pályázati kiírás és adatlap a www.icsszem.hu című honlapról tölthetők le. Ezek szükség szerint másolhatók.

A pályázati program megvalósítási ideje: 2006. március 1. - 2006. március 31.

Az elnyerhető támogatás mértéke: a pályázat támogatására rendelkezésre álló keretösszeg 10.000.000 Ft, azaz tízmillió forint, mely a nyertes pályázók között oszlik meg. (egy pályázó min. 500.000- max.2.000.000 Ft támogatást igényelhet). A pályázat elbírálása során az igényeltnél alacsonyabb mértékű támogatás is megítélhető.

A támogatás formája: utófinanszírozás

A pályázat benyújtásának feltételei: a pályázatot kizárólag a Pályázati Kiírásban található **formanyomtatványokon**, a megadott forma megőrzése mellett kérjük benyújtani, kivéve azon Mellékletek esetében, ahol nem adtuk meg a formát. A megadottól eltérő formában benyújtott pályamű (a mellékleteket is beleértve) formai hibásnak minősül.

A pályázatot **postai úton** (ajánlottan) 1 eredeti és 3 másolati példányban, valamint elektronikusan (floppyn vagy CD-n) kérjük elküldeni az alábbi címre:

Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlősége Főosztály

1373 Budapest, Pf. 609.

A borítékon szerepeltessék a pályázat címét is („Március a Nőké" c. pályázat).

Pályázati kapcsolattartó: Verebélyi Ágnes, verebelyi.agnes@icsszem.hu, Tel: 06-1-235-4687

Professzionális vírusirtó szoftver-hozzáférés biztosítása fogyatékos emberek érdekvédelmi és non-profit szervezetei számára

Pályázat célja: A Fogyatékosok Esélye Közalapítvány és a Panda Software Hungary (a továbbiakban: kiírók) hozzá kívánnak járulni a számítógép- és internethasználó fogyatékos személyek információbiztonságának növeléséhez, a fogyatékossággal élők érdekében tevékenykedő nonprofit szervezetek informatikai infrastruktúrájának erősítéséhez.

Ennek érdekében a kiírók – hálózati biztonsági alkalmazások telepítése révén – támogatni kívánják a fogyatékkal élő személyek számára szolgáltatást nyújtó non-profit szervezetek internethasználatának és elektronikus levelezésének védelmét, elősegítendő a fogyatékos személyek számára a munkaerőpiachoz és egyéb (köz)szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést.

A pályázat nyertesei jogosultak a Panda Software Hungary hálózati vírusvédelmi szoftvereinek 90%-os kedvezménnyel történő megvásárlására. A nyertes pályázók a Panda Software Hungary-val kötnek szerződést. A termék eljuttatásáról a nyertes pályázókhoz a Panda Software Hungary gondoskodik. A termék árának 10%-nyi része (pályázó önrésze) közvetlenül a Panda Software Hungary vagy az általa kijelölt szállító számára kerül kifizetésre.

Pályázók köre: fogyatékossággal élő emberek érdekvédelmi szervezetei, valamint minden 2003. január 1-nél régebben alapított civil és egyházi fenntartású non-profit szervezetek (egyesületek, alapítványok, stb.), melyek a fogyatékos személyek számára nyújtanak szolgáltatás (oka)t, illetve életminőségük javításával kapcsolatos tevékenységet folytatnak..

Egy szervezet csak egy pályázatot nyújthat be.

A pályázaton való részvétel technikai feltétele, hogy a pályázó szervezet:

- rendelkezzen megfelelő (minimum 5 számítógépből álló) belső informatikai hálózattal[1];
- rendelkezzen megfelelő operációs rendszerrel*;
- rendelkezzen olyan üzemeltetővel, aki a termék telepítését el tudja végezni (ellenkező esetben a Panda Software Hungary munkatársai díjazás ellenében ezt elvégzik, de ez nem képezi a pályázat részét);
- rendelkezzen a 10% önrésszel.

Pályázati keretösszeg: 2 millió Ft.

Pályázat benyújtási határideje: **2006. január 30.** (postai felülbélyegzés alapján)

Pályázat regisztrációs díja: **1.000,- Ft.**

A pályázatra vonatkozó általános információk: pályázni kizárólag a részletes pályázati feltételeket és tudnivalókat is tartalmazó pályázati dosszié kitöltésével lehet, amely 2005. december 7-től igényelhető a Közalapítvány Titkárságán, telefonon, e-mailen, valamint letölthető a Közalapítvány honlapjáról (www.foka.hu).

További információ: **Fogyatékosok Esélye Közalapítvány** Budapest, Dózsa György út 144.

Levelezési cím: 1243 Bp., Pf. 630. Tel.: (1) 239-5295, Tel./Fax: (1) 239-5954 Honlap: www.foka.hu

E-mail: titkarsag@foka.hu

„Nők és a szegénység"

A pályázat célja: a szegénység megelőzésére, a szegénység kockázatának csökkentésére, valamint a szegénység által veszélyeztetett, de a munkaerőpiac szempontjából aktív korú nők helyzetének javítására programok, képzések, valamint egyéb szolgáltatások szervezéséhez támogatás nyújtása, különös tekintettel az alábbi célcsoportra: szakképzettséggel nem rendelkező nők, tartósan munkanélküli nők, gyermeküket egyedül nevelő nők.

Pályázók köre: magyarországi székhellyel rendelkező civil és társadalmi szervezetek, egyesületek, alapítványok, akiknek alapító okiratában szerepel a pályázat témájában megfogalmazott célcsoport helyzetének javítása érdekében végzett tevékenység, valamint azok a szervezetek, akik korábbi programjaik révén referenciaként be tudnak mutatni hasonló témában önállóan, vagy együttműködő partnerként megvalósított programokat.

A pályázat benyújtási határideje: **a** pályázatok benyújtása folyamatos, az utolsó postára adási határidő: **2006. február 1., 24.00 óra** (a postabélyegző szerint)

Pályázati kiírás és adatlap: a www.icsszem.hu című honlapról tölthetők le. Ezek szükség szerint másolhatók.

A pályázati program megvalósítási ideje: 2006. március 15. – 2006 május 15.

Rendelkezésre álló keretösszeg, az elnyerhető támogatás mértéke: a pályázat támogatására rendelkezésre álló keretösszeg 10.000.000 Ft, azaz tízmillió forint, mely a nyertes pályázók között oszlik meg. (egy pályázó min. 1.000.000- max.3.000.000 Ft támogatást igényelhet). A pályázat elbírálása során az igényeltnél alacsonyabb mértékű támogatás is megítélhető.

A támogatás formája: utófinanszírozás

A pályázat benyújtásának feltételei: a pályázatot kizárólag a Pályázati Kiírásban található formanyomtatványokon, a megadott forma megőrzése mellett kérjük benyújtani, kivéve azon Mellékletek esetében, ahol nem adtuk meg a formát. A megadottól eltérő formában benyújtott pályamű (a mellékleteket is beleértve) formai hibásnak minősül.

A pályázatot **postai úton** (ajánlottan) 1 eredeti és 3 másolati példányban, valamint elektronikusan

Pályázati kapcsolattartó: Verebélyi Ágnes, verebelyi.agnes@icsszem.hu, Tel: 06-1-235-5650/4687

Az ajánlót összeállította:
Egyedné Megyesi Schwartz Éva

A Pécsi Ifjúsági Központ és a Nevelők Háza Egyesület Vers- és Prózamondó Műhelye

Versmondó versenyt hirdet

Nagy László költő
emlékére

középiskolai és egyetemi hallgatóknak és bármilyen korú és nemű pécsi polgár részére

A verseny időpontja 2006. április 11.

A Költészet Napja
(József Attila születésnapja)

A verseny fővédnöke:

Bertók László
Kossuth-díjas költő

Helye:
Pécsi Ifjúsági Központ
Pécs, Nagy Lajos király útja 13.

A verseny feltételei:

három kötelező

Nagy László ***vers***
A következő sorrendben:

Adjon az isten
Táncbeli tánc-szók
I.;II.;III.; IV.
Ki viszi át a szerelmet

és
egy szabadon választott 20. századi magyar költő
versének előadása

Teljes szövegtudás!
(szövegkönyv vagy egyéb külső segítség igénybevétele kizárást jelent)

Jelentkezni: Pécsi Ifjúsági Központ
(Pécs, Nagy Lajos király útja 13.
tel.: 211-511)címen

2006. március 15-ig lehet!

A **„Dél-Vidék Kulturális Egyesület"** 2004. évi közhasznúsági jelentése megtekinthető a *www.civilhaz-pecs.hu* oldalon.

Varga Zoltán

A Szentföldön jártunk II.

Decemberi számunkban kezdtük el a szentföldi beszámolót, melynek második része következik, a felejthetetlen történelmi élményekről és hangulatokról.

Megido romjainál vált világossá, hogy a város miért uralhatta az ókori világ kereskedelmét. A földrajzi fekvés eleve meghatározta, hiszen az afrikai és a Kínából érkező karavánok e pontig szállították terheiket. Ez az a pont, ahol az ázsiai medve találkozott az afrikai oroszlánnal, az utolsó példányokat a múlt század elején lőtték ki.

Az előző részben említett termékeny alföld fölé magasodó város romjaiban is fenséges, nem beszélve a kilátásról. Jobbra látható a Gilboa-hegy, szemben a Tabor-hegy, mellette Nazareth, majd Galilea hegyei, végül mindezt lezárja a Karmel-hegy, mely mögött a Földközi-tenger terül el.

A délutánt Akkoban töltöttük. Évszázadokig nem volt tudható a keresztesek által épített grandiózus épületcsoportok pontos helye, mignem a XX. század elején két angol fogoly menekülési útvonalat keresve egyszerűen bezuhant egyik térbe, amit a lovagok 800 évvel ezelőtt építettek. Az épületek megépítése tereinek nagyságát, belmagasságát tekinteve, a kor technikai színvonalához, tudásához képest építészeti bravúr. Tulajdonképpen ezek a boltívek hordozták a később évszázadok alatt ráépült várost.

Másnap reggel Haifába utaztunk. A város a Karmel-hegy keleti és északi oldalát foglalja el. Egyszerre keleti, nyugati, történelmi és modern város, tele ellentmondással. A tetőt a Stella Maris kolostor uralja, alatta egyfelől az elmúlt ötven év alatt épült nagyvonalú városrészek, valamint egy óriási kikötő, melyet egy valójában háborítatlan természeti környezet övez. A Karmel-hegyen található az a flóra és fauna, ami a bibliai időket idézi. Izraelben csak azokat a növényeket telepítik, amik a hegy bizonyos területein élnek és ilymódon génbankként is funkcionál.

Megido föld- és kultúrtörténeti rétegek

A legrégebbi kripta fedele a Karmel-hegyi Stella Maris kolostorban

Akko, a keresztesek remekművének részlete, a föld alatt

Meglepő és hihetetlen látvány amit a Bahai kertek adnak. E legújabb keletű monoteista egyház a környezettől merőben eltérő kertépítészetével, különös növénytársulásaival, mértani pontosságú szerkesztésével, benne épületegyüttesekkel a közel-keleti környezetben meghökkentő.

A Karmel-hegyet elhagyva a Heródes által épített Caesarea városában gyönyörködtünk. Hihetetlen, hogy a római időkben milyen nagyságrendű épületek születtek, milyen agy kellett e munkák megszervezéséhez és milyen infrastruktúra, „logisztika", szakmai tudás és anyagi háttér! És csak eztán következtek az igazán izgalmas helyszínek.

Jaffa és Tel-Aviv érintésével Jeruzsálem felé vettük az irányt. Rendhagyó és egyedülálló, hogy Izrael fővárosa Jeruzsálem, de a diplomácia képviseletek Tel-Aviv-ban vannak így a két város között ingáznak naponta a diplomaták. Sötétedés után rátértünk a Jeruzsálembe tartó, végig kivilágított (ami látszik az űrből is) autópályára.

Tel-Aviv Jaffa felől

Caesarea – a lóversenytér

A Bahai-kertek Haifában, a Karmel-hegy keleti oldalán

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/fax: (+36 72) 315-679 •
E-mail: nevhaz@t-online.hu • Internet: www.civilhaz-pecs.hu

CIVIL SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT

Az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium – Civil Kapcsolatok Főosztálya támogatásával

Folyamatos NCA tanácsadás – előzetes bejelentkezés alapján.

A Nevelők Háza Egyesület programja baranyai civil szervezeteknek

Szolgáltatásaink:

- Információszolgáltatás, tanácsadás: civil szervezet létrehozása, működése, együttműködési lehetőségek, stb.
- Adatszolgáltatás: nonprofit szervezetek, szakember lista
- Pályázati, pályázatírási lehetőség, adatlapok
- Tanácsadások (csak előzetes bejelentkezés után):
    - o Pénzügy és könyvelés témájában (minden nap délelőtt)
    - o Jogi tanácsadás
    - o Pályázatírás
    - o Informatika
    - o Nonprofit marketing és PR – egyeztetés szerint
    - o Szervezetfejlesztés, változás menedzsment – egyeztetés szerint
    - o Szervezeti stratégia építés – egyeztetés szerint
- Információszolgáltatás
- Kiadványok, segédletek, nonprofit szakkönyvtár

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

II. ÉVFOLYAM - 3. SZÁM

A Civil Közösségek Háza márciusi programja

Minden hétfőn 14.30 órakor
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK „BARÁTSÁG” KÓRUSÁNAK próbája

Minden hétfőn 18 órakor
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS PRÓBÁI

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA
7-én összejövetel

Minden hónap első keddjén, 10-12 óra között
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUS SZAKSZERVEZET összejövetele

Minden hónap első keddjén 16 órakor
VITÉZI REND összejövetele

Minden kedden 18-20 óra között
BARBAKÁN FOTÓISKOLA
Vezeti: Dékány Zsolt

Minden kedden 18.30-21-ig
MECSEKI FOTÓKLUB
7-én: A PTE Földrajzi Intézet egy munkatársának diavetítéses előadása
14-én: A klub 50 éves jubileumának tennivalói
21-én: Arcok és maszkok –Tám László kamarakiállításának megnyitója, Megnyitja Bogádi Kis György
28-án: Diapályázat
A programok nyilvánosak!

Minden szerdán 18-20 óra között és minden pénteken 18-20 óra között
BARANYA MEGYEI REPÜLŐ ÉS EJTŐERNYŐS KLUB – VITORLÁZÓREPÜLŐ SZAKOSZTÁLY összejövetele

Minden csütörtökön 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI KÖR foglalkozása

Minden pénteken 15-17 óra között
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN NYELVTANFOLYAM

Minden pénteken 14-17 óra között
LENGYEL ISKOLA – FIATALOKNAK

Halász Rezső Galéria:
20-ig: Kiss Imre „Fekete-fehér Pécs” c. kamarakiállítása
21-től: „Arcok és maszkok” – Tám László kamarakiállítása

GEBAUER GALÉRIA
6-ig: A Városi Képzőművészeti Kör Tűzzománc Szakosztálya „Pécs 2000 éve” c. kiállítása
9-én: Kováts Niki és Prell Noémi (PTE-Művészeti Kar) KI-TEKINT-ÉS c. közös kiállítása
17 órakor megnyitja Somody Péter festőművész
A kiállítás megtekinthető 2006. 04.04.-ig, hétfőtől-péntekig: 9-19 óráig

1-jén, szerdán 18 órakor
PEOPLE TO PEOPLE INTERNATIONAL PÉCSI BARÁTI KÖR összejövetele

3-án, pénteken 17 órakor
NAGYCSALÁDOSOK EGYESÜLETE összejövetele

7-én, kedden 16.30 órakor
MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG összejövetele
Dr. Harsányi Iván egyetemi tanár előadása:
Tojástánc a madridi magyar követség körül (1973-1977) címmel

7-én és 21-én kedden, 17-19 óra között
WALDORF SZÜLŐI KÖR összejövetele
A Hármas Egység Pedagógiai Alapítvány szervezésében

8-án, szerdán 18 órakor
PÉCSI MAGYAR – OROSZ TÁRSASÁG összejövetele
Szentpétervári est a Gyöngyszem Galériában!

11-én, szombaton 14 órakor
HAJNAL KLÁRA ELŐADÁSA az ökotudatosságról.
Az előadást Feldmár Andrásról szóló filmvetítés követ

14-én, kedden 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

20-án, hétfőn 16 órakor
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA összejövetele
Dr. Szabó Szabolcs előadása „Nagy László kedves témái” címmel

28-án, kedden 17 órakor
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET összejövetele
„Életem a munka”. Dr. Vargha Dezső főlevéltáros emlékezik dr. Nádor Tamásra

29-én, szerdán 17 órakor
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG összejövetele
Templomépítészet Finnországban – Kaszás Károly egyetemi tanár (Bp.) előadása

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215-543
Telefon/Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

TARTALOM

JELES NAPOK

Nagyböjt 4

NCA VÁLASZTÁSOK

Tárgyaltunk, jelöltünk, választottunk... 5

KÖZELRŐL

Múlt és jövő összhangja Pécs kulturális életében 6

„Rablóból lettem pandúr” 10

VÁROS-SZEMLE

Center a város szélén 7

KIÁLLÍTÁS

Pécs 2000 éve 9

Törékeny varázslat apró kezekben 13

Magyar királyok panoptikuma 19

EU-S INFORMÁCIÓK

Kézikönyv az EU Strukturális Alapjainak felhasználásról 14

Fiatalok az Unióban 15

Vedd ki a részed – fórumsorozat

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

KULTURÁLIS AJÁNLÓ 18

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE

ICSSZEM

Civil Kapcsolatok Főosztálya

Március idusa

A magyarság legnagyobb nemzeti ünnepe. Másfél évszázada „rendszerfüggetlenül” a nemzet legkülönbözőbb gondolkodású tagjai ünnepelik ezt a napot. Mint mindenre, ami fontos és értékes, erre a felbecsülhetetlen eszmei értékkel bíró ünnepre is szüntelen veszély leselkedett. A benne rejlő tőkét koronként megpróbálták az adott időszak vezető (gyakran egyetlen) ideológiai áramlatába illeszteni és a rendszer szolgálatába állítani, több kevesebb sikerrel.

A szabadságharc leverését követően, érthetően, tilos volt megemlékezni róla, majd a kiegyezés után lehetett ünnepelni, bár hosszú ideig volt egy kis kellemetlen szájíze a megemlékezésnek (illett ugyanis ügyelni az uralkodóház érzékenységére.) A trianoni Magyarországon törvénybe iktatva ünnepelte a csonka ország lakossága a nemzet egykori nagyságának büszke szimbólumát. A II. világháborúban helytállásra lehetett vele buzdítani a távoli szovjet frontra induló magyar bakákat. Néhány évvel később, nemzeti ünnepi létében törvényileg megerősítve, az imperialista bérenc Tito és magyarországi társai elleni fellépéshez „adott” támaszt legnagyobb nemzeti ünnepünk, hogy utóbb a mindennapok forradalmává szelídítve az ifjúság elé állítsák példaként, nagyobb kedvet csinálva az országépítés fáradtságos munkájához.

Március 15-e értékeit és üzenetét mindenki bátran magáénak vallhatja. Vallotta és vallja is mindenki. Ki hangosabban, ki halkabban. Természetesen március 15-ének nem lehet egyetlen üzenete. A magyar nemzet tagjai számára, társadalmi helyzetüktől, adott esetben lakóhelyüktől (országhatárokon belül, avagy azokon kívül élnek) és még számos egyéb ismérvtől függően, az 1848-as események kezdetét jelölő napnak kisebb-nagyobb, olykor csupán árnyalatnyi eltéréssel más tartalma van.

Nem vegytiszta ez az ünnepünk sem. Nem lehet az, hiszen rárakódott az egy és fél évszázad történelmének pora, s a mindegyre szállingózó porhulláson áttörő fényben március 15-e is mindig kicsit másként láttatja magát. Egy azonban biztos. Vannak örök érékek, amiket semmilyen fénytörés, nem tud elrejteni és más megvilágításba helyezni. Március 15-e számos ilyen értéket hordoz: szabadság, egyenlőség, hogy csak a legfontosabbakat említsem.

Okkal és joggal lehet büszke minden magyar ember midőn a nagy elődök tetteire emlékezve, kitűzi kabátjára a nemzeti színű kokárdát.

Hornyák Árpád

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Szerkesztőség vezető: Pusch Gizella
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543
Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Dandé István, Egyedné Megyesi-Schwartz Éva, Hajnal Zsolt, Kiss Gergely, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés: Edenscript Kft.
Cser Valér – 72/212-021 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • cserv@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: G&G Nyomda Kft.

Tóth Krisztina

NAGYBÖJT
(Negyvenlőbűt, Bűt)

A keresztény egyházban a húsvéti előkészület ideje, melyet Jézus 40 napi böjtölésének és kínszenvedésének emlékére tartottak böjtöléssel, egyházi és népi ájtatosságok végzésével.

Az időszak hamvazószerdától húsvétvasárnapig tart, utolsó előtti hete a virághét, amely virágvasárnappal zárul.

A nagyböjt első napja a farsang utáni *hamvazószerda*, amelyet *csonkacsütörtök (kisfarsang)* követ. A paraszti szemléletnek megfelelően a farsangi ételek maradékai nem vesztek kárba, hiszen ezen a napon még el lehetett fogyasztani a húsféleségeket is.

A böjtölés igen régi múltra vezethető vissza, hiszen a VII. század óta szokás. A böjt szigorúsága sokszor változott és tájanként is különbözött a történelem folyamán. A magyar kereszténység első századaiban böjti időszakban naponta csak egyszer volt szabad jóllakni. Megkövetelték a hústól, zsírtól és egyéb állati termékektől való tartózkodást, ami azt jelentette, hogy csak kenyeret, sót, vizet, száraz növényi eledeleket és halat lehetett enni. Az 1920-as évekre enyhült a helyzet, a katolikus egyház csak a hamvazószerdát, a nagyböjti pénteket és a nagyszombat deléig terjedő időszakot tekintette szigorú böjtnek: e napokon tartózkodni kellette a hústól és csak egyszer lehetett jól lakni. Sokan azonban még a '70-es években is a régi módi szerinti szigorúsággal böjtöltek, kifőzték, hamuval kisúrolták a zsírtól az edényeket, és a böjt alatt összesen negyvenszer ettek: ezt nevezték *negyvenelésnek.* (Bárth J., 1990.)A böjt megtartása a magyarországi görög katolikusok körében napjainkig is igen szigorú.

A böjti táplálkozás tilalmai miatt jellemzőek voltak a zsírtalan rántással készült levesek, a savanyú káposzta, a kukorica és a különböző aszalt gyümölcsökből készült ételek. A görög katolikusok kedvelt böjti csemegéje a mákos kukorica volt. (Bartha E., 1990.) Nagyböjtben nemcsak az étkezési szokások változtak meg, hiszen sokan tartózkodtak a nemi élet és a dohányzás örömeitől is, a szeszesital fogyasztásától, egyesek nem nyiratkoztak és nem borotválkoztak, a lányok és menyecskék pedig egyszerűbb, sötétebb színű ruhákat viseltek.

Tilos volt a lakodalom, a bálok, mindenféle zenés, hangos mulatság tartása is, de a bírói tárgyalás és a testi büntetés is! Böjtben gyóntak, áldoztak, a haragosok igyekeztek kibékülni.

Leánykarikázó (Galgamácsa, Pest-Pilis-Solt-Kiskun vm.) Gönyei Sándor felvétele 1939. (Néprajzi Múzeum)

Mancsozás (Őrhalom, Nógrád vm.) Honti János felvétele, 1932. Néprajzi Múzeum

A tilalmak ellenére a parasztifjúság körében a böjti vasárnapokon jellegzetes szokások és játékok alakultak ki. Ez az időszak volt a lányok táncának, a *karikázónak* a fő alkalma is, hiszen az énekszóra járt, archaikus körtáncok a közvélekedés szerint nem számítottak táncnak. Elsősorban a palóc vidéken és a Dél-Dunántúlon volt gazdag hagyománya. A böjti vasárnapokon ezentúl általánosak voltak a *faluhossza-játékok*, amelyet fiúk-lányok közösen a falun végigvonulva énekkel, különböző kapuzós játékkal megszakítva végeztek. Ilyen volt a *pilikézés* is: 3 kisebb guggoló lány körül énekelve, kanyargósan vonultak a többiek. E mellett sportjellegű népi játékokat űztek: a fiúk *csülköztek,* a lányokkal *mancsoztak*: magasba dobott golyót kellett eltalálni, akinek nem sikerült, kiesett a játékból. A játéknak a párválasztásban is fontos szerepe volt, hiszen a cifra mancsozóbotot a legények faragták a nekik tetsző lányoknak. (Tátrai Zs.-Karácsony Molnár E., 1997.) A lányok rongyvagy tehénszőr labdával labdáztak, énekszóra köcsögöt dobáltak.

A böjt hamvazószerda utáni első vasárnapja a *csonkavasárnap*. A magyarországi németeknek volt ez kedves ünnepe. Szokásaikban nagy szerepe volt a tűzgyújtásnak.

Fűri Ildikó

Tárgyaltunk, jelöltünk, választottunk...

2006. február 17-én került sor az elektori választások második fordulójára. Ez alkalommal választhatták meg az elektorok a Dél-Dunántúli Regionális kollégium kilenc tagját, valamint két szakmai kollégium 1-1 tagját.

A választást a korábbiakhoz hasonlóan az elektorok találkozói előzték meg a régió mindhárom megyéjében. A jelenlévők egyetértettek abban, hogy a legdemokratikusabb, egyben legideálisabb megoldás az lenne, ha a kollégiumokban a három megye egyenlő arányban képviseltetné magát. Sajnálatos tény hogy az előzetes megbeszéléseken a baranyai elektorok töredék része volt jelen, ami még ennél is érthetetlenebb, hogy a választásra sem jöttek el. Miért jelentkezik be valaki egy rendszerbe, ha valójában nem kíván benne részt venni? Voltak olyanok, nem kis számban, akik mind a tanácstag választásról, mind a kollégiumi tag választásról távol maradtak.

A választást megelőző héten tárgyalások egyeztetések folytak a megyék között, ismerkedtek az elektorok a lehetséges jelöltekkel. A végleges lista persze csak a hivatalos jelöltállítás pillanataiban derülhetett ki. A gyűlésen a somogyi elektorok között kis vita keletkezett a jelöltjeikről, de a többség helyre tette ezt a kis megingást, és tulajdonképpen szinte az eredeti tervekkel megegyező eredmények, születtek. Az előzetesen bejelentkezett 232 elektorból 159-en regisztrálták magukat, melyből 157-en vették fel a szavazócédulát.

A Dél-Dunántúli Regionális Kollégium kilenc helyéért az alábbi jelöltek indultak és nyerték el a szavazók bizalmát:

Baka Ferenc (122) Balogh Imre (40) **Farkas Tamás** (121) **Gulyás Katalin** (121) **Harasztia Attila** (62) **Illés Tamás** (91) **Kárpáti Árpád** (130) Klujber László dr.(49) **Peszt Péter** (68) **Somogyváry Attila** (111) **Takács István** (65) Ureczky József dr. (35)

A két szakmai kollégium egy –egy helyére a jelöltek és a szavazás végeredménye is a várakozásoknak megfelelően alakult:

Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium:
Boda János (29), **Bokor Béla** (123)

Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma:
Farkasné Szalai Mária (115), Kiss Erzsébet (38)

A teljes lista olvasható a Nemzeti Civil Alapprogram honlapján: www.nca.hu

A megválasztott kollégiumi tagok március első hetében veszik át megbízó levelüket és tartják első alakuló ülésüket.

Gratulálunk a megválasztott tagoknak, kitartást és sok türelmet kívánunk munkájukhoz!

Hajnal Zsolt

Múlt és jövő összhangja Pécs kulturális életében

Idén harmadszor adták át a Tüke-díjat, mellyel azon pécsi polgárokat ismerik el, akik a legtöbbet tették a városért. Idén az egyik díjazott dr. Ujvári Jenő, akinek életpályája és munkássága jelentős mértékben járult hozzá Pécs kulturális arculatához.

Az Ön eddigi pályafutásán végigtekintve elmondható, hogy mindig a kultúra területein dolgozott, hiszen a JPTE Közművelődési Tanszékének alapítója és vezetője volt, majd a Janus Pannonius Múzeum igazgatója, később a város kultúráért felelős alpolgármestere, jelenleg a Pécs/Sopianæ Örökség kht. ügyvezető igazgatója. Mennyiben motiválta az Ön pályáját Pécs kulturális kisugárzása?

Bonyolult motivációs háttérről beszélhetünk, hiszen egyrészről visszavezethető az érdeklődésem kialakulása arra, hogy a szüleim pedagógusok voltak, így a családi körülményeim is erre ösztönöztek. Jelentős tényező volt az is, hogy már középiskolában tanítóképzőbe jártam, ez volt az utolsó olyan iskolai rendszer, amelyben az ún. néptanítókat képezték. Előnyei között érdemes megemlíteni, hogy fiatalon – 14 évesen – került az ember pedagógiai szituációba, a nálánál alig fiatalabbak közé. Hasonló irányba ösztönzött az egyetem is. Akkor indult hazánkban a népművelő képzés, és a debreceni egyetem volt ebben az úttörő, mi voltunk a második végzős évfolyam. Ez befolyásolta elhelyezkedésemet is, az egyetem elvégzése után Kaposváron kezdtem a pályámat, az akkor még működő Népművelési Tanácsadó Intézetben, majd a Somogy Megyei Tanácsra kerültem, mint művészeti főelőadó.

Minden város kialakít maga körül olyan hangulatot, amit az ember talán nem is érzékel tudatosan, de beleivódik szemléletébe, gondolkodásába, esztétikai ízlésébe, világlátásába, tehát jelentős alakító tényező. Így van ez Pécs esetében is. Más ebben élni és megint más ezért felelős helyen dolgozni és irányítani.

Pályája során alpolgármesterként, mint hivatásos, városvezető politikus mennyire volt nehéz olyan döntéseket hozni, mint az iskola összevonások, megszüntetések, vagy a DOZSO bezárása?

Többször kerültem olyan helyzetbe, hogy a kulturális élet valamilyen részét befolyásoltam, vagy vezettem. Nagy ellentmondás érződött ebben a munkában, mi az, ami maradandóan megőrzendő és mi az, ami átalakítandó. A kialakult intézményrendszer, a szokások, a kulturális hagyományok állandósága mennyiben oldható fel és alakítható át, még akkor is, ha ezek rendkívül fontos értékek. Felmerül a kérdés, hogy milyen összhangban legyen a múlt és a jövő.

Az intézményhálózat átalakítása igen élénk és sokszor ellentmondásos hangulatot váltott ki városszerte, nemcsak a szakértők, hanem a közönség körében is. Ezek csak részben voltak kényszerhelyzetek. Az iskolaügyben a tanulólétszám drasztikus csökkenése indokolta a mennyiségi változtatást. A kulturális intézmények közül a meszesi József Attila Művelődési Ház és a DOZSO került hasonló sorsra. A DOZSO esetében speciális helyzet, az épület magas költségigényű felújítása indokolta az átalakítást. De ez végül pozitívan bontakozott ki, létrejött a Pécsi Kulturális Központ.

Úgy gondolom, hogy a szükséges átalakításokat sikeresen végezte el a város, mert nem semmisült meg az intézményrendszere, a megmaradt intézetekben belső átalakulás indult meg, kialakult az alkalmazkodási képesség, új jelenségek keletkeztek. Új programok jöttek a városba, mint a POSZT, a Világörökség színterévé váltunk, elnyertük az Európa Kulturális Fővárosa címet. Ezeket a programokat a belső átalakulás, szerves fejlődés, rugalmas alkalmazkodás vonzotta és tette lehetővé.

Mi a véleménye a jelenlegi kulturális intézményrendszer szerkezetéről?

Minden intézményátalakulásnak van egy belső törvényszerűsége is, vagyis a hagyományos működés a megváltozott világban kevésbé alkalmas, a belső intézményi átalakulásra is szükség lenne. Nagy kérdés, hogy az intézmény vezetése észreveszi-e ezt és megfelelően tudja megváltoztatni belülről, vagy kényszer hatására következik-e be a szükséges átalakulás. Úgy tűnik számomra, hogy a magyar intézmények kevésbé voltak alkalmasak erre az elmúlt 15 évben. Ebből adódóan mind a mai napig számtalan konfliktus származik. Például a hagyományos múzeumi intézményrendszer világszerte válságban van, mert a közönség érdeklődését kevésbé tudja felkelteni és így támogatókat sem tud igazán szerezni a működéséhez. A kultúra állami támogatása mellett rendkívül fontos lenne, hogy mások is felismerjék a saját hasznukat abban, hogy a kultúra mellé álljanak, mely kiváló reklámlehetőséget, felületet, alkalmat biztosíthatna a gazdaság számára. Nem jóindulatú adomány formájában képzelem ezt el, hiszen kétoldalú haszon lehetősége rejlik egy-egy ilyen kapcsolatban. Igazából ez még nem alakult ki Magyarországon, a polgárosodásnak ez a klasszikus mintája még nem terjedt el, de remélhető, hogy lassan ilyen fordulatot is vesz ez a világ és akkor más alapokra helyeződhetne a kulturális szféra.

Mennyiben fontos a kulturális életben a civilek megjelenése?

Az állam és a gazdaság jelenléte után, a civilek csatlakozásával hárompólusú rendszerként épülhetne fel a kultúra támogatása. Ez átalakulást is hozna, mivel az újonnan megjelenő tényezők érdeke is ebbe az irányba hat. A rendszerváltozás után olyan

civil kezdeményezések születtek, mint a Civil Közösségek Háza elgondolásai és törekvései, a Tüke-alapítvány, a magángalériák megjelenése és még hosszasan lehetne a példákat sorolni.

Örök kérdés, hogy áru-e a kultúra?

Még mindig nem nyugodtak meg a szakvélemények ezzel kapcsolatban. Egyrészt áru a kultúra és ez egyre világosabb, másrészről viszont ki kellene vonni a kultúra bizonyos termékeit az áru-jelleg hatása alól. Az értékes kulturális alkotásokat nem piaci értéken kellene közvetíteni. Az emberek folyamatosan beszélnek arról, hogy mennyibe került húsz éve a kenyér és a benzin, de arról senki nem beszél, hogy annak idején mennyibe került egy könyv. Nem elégséges csak az értékek olcsó megjelenítése, hanem nagyon fontos megszervezni a közművelődés, az iskola, a média, a tömegkommunikáció révén azt, hogy a fogyasztókhoz eljusson, és befolyást gyakoroljon a közműveltségre. Persze a közműveltséget nem lehet csak arra alapozni, hogy mit olvasunk, járunk-e színházba, hangversenyre, ha az a munka, amit végzünk, nem csikar ki belőlünk egy művelt szakértőt. A munkakultúra, a munkavégzés mikéntje nagy befolyást gyakorol egy nép műveltségi állapotára.

Örök harc van a kultúra finanszírozásával kapcsolatban. Egyik oldalról elhangzik, hogy növekvő mértékű a támogatás, a másik oldalról állandó a panasz, hogy nem lehet megélni ezekből a pénzekből, hiszen drágul a világ. Más forrásokra is kell támaszkodni, de ezekre csak akkor lehet, ha mindkét fél számára hasznos az, amit a kultúra tud nyújtani.

Vizsgálandó feladat a közönség átalakulása is, amiben érzek lemaradásokat. Az utóbbi évtizedben nem volt igazán átfogó, a műveltséget feltáró szociológiai vizsgálat. A tömegkultúra szörnyű jelei is megjelentek a horizonton és ez sokunkat aggodalommal tölt el, de ezekről sem tudjuk pontosan, hogy milyen mélységben nyertek teret. Mindig is sokat beszéltünk a tömeg- és az elitkultúra ellentmondásairól, mintha ez kiéleződne napjainkban.

Valóban kitörési pontként lehet-e a kultúrát és a kulturális idegenforgalmat értékelni? Hiszen a Világörökség részévé vált a város és az Európa Kulturális Fővárosa cím is ebbe az irányba mozdítja Pécset.

Valószínű, hogy szerves fejlődést és egymásra épülést kell feltételeznünk. A turizmus nem most jelenik meg először kitörési pontként a pécsi gondolatok között. A XIX. sz. végén a filoxéra miatt elpusztultak a szőlők, akkor a város vezetése a turizmusban látta ezt a lehetőséget, mégpedig a Mecsek vonzóvá tételében. Akkor kezdték az erdei utakat és pihenőket kialakítani, majd szállodák épültek. Amikor 1938-ban a Cella Septichora-t feltárták, akkor is arról beszéltek, hogy ez az ókori római leletegyüttes milyen turisztikai vonzerőt jelenthetne és mennyi munkalehetőséget biztosíthatna. A turizmussal való kacérkodás folyamatosan benne van a gondolkodásban és ez most felerősödött. De azt hiszem, hogy ez csak regionális keretben jelenthetne számunkra igazi gazdagodást. Fantasztikus környezetben vagyunk, egyrészt a természeti környezet: a Duna, a Dráva, a Mecsek, a Zselic, másrészt a történelmi környezet: Siklós, Pécsvárad, Mohács, Szigetvár. De további vonzerőt jelentenek az üdülő övezetek – Harkány, Orfű, Sikonda – és a villányi borvidék. Ezeknek egységbe foglalása és együttes kínálata biztos, hogy jelentős vonzerőt gyakorolhat. Ez nagyon nagy tartalék, ha ehhez hozzávesszük, hogy ebbe az irányba közvetíthet Pécs, mint egyetemváros és mint régióközpont, akkor azt hiszem a gazdaságnak ez a metszete továbbfejlődhet. Komoly szakemberképzés folyik, így jelentős a város szakember-ellátottsága, melybe a minőségi ipar is megtalálhatná a képzett munkaerőt. Olyan, a történelemben is meglévő szerep folytatását jelentené a városnak, amit most nagyvonalúan úgy foglalunk össze, hogy a Balkán kapuja.

Kiss Gergely

Center a város szélén

Az elmúlt hónapokban a média rengeteget foglalkozott Pécs egyik – építészeti jelképének (is) tervezett – létesítményével, az Expo Centerrel. Nem szeretném ugyanazt szajkózni, amit már mindenki tudhat és állást foglalni is korai lenne még a beruházó és kivitelező között elmérgesedett viszályban, „csupán" a város kulturális és üzleti életét felvirágoztatni szándékozó, sorsát szívükön viselő olvasóinkat szeretném tájékoztatni e téma publikus történetéről annak reményében, hogy a tények hátterében rejlő hibákból tanulunk és nem követjük el azokat újra. E nagyszabású beruházás – mely egyesek számára sikertörténet – a jelenleg még kifizetetlen alvállalkozók személyében már most is számos vesztest számlál, de az anyagiakon túl sokkal többet veszíthetünk: bizalmat, presztízst, valamint abba vetett hitünket, hogy 2010-ben az EU-s pályázatban szereplő és a vállalt funkciókkal bíró, rentábilis intézmények fogják várni a Kulturális Fővárosba látogatókat.

A történet 2003 nyarán kezdődött, amikor is prof. dr. Bachmann Zoltán főiskolai tanárokból és építész hallgatókból álló csapata elvállalta a Pécsi Városüzemelési és Vagyonkezelő ZRt. megbízását, egy multifunkcionális konferencia- és rendezvényközpont tervezését. A jelenleg még szárnyait és a közeljövőben sátorponyváit bontogató és újraépítő Expo Center egy 8-10 év alatt, 4 ütemben megvalósulandó beruházás első ütemének eredménye. Az impozáns építmény a Megyeri udvar 40 ezer négyzetméteres térbeton mezőjén állt, 4 ezer m^2-es beton felépítményt váltotta le. De haladjunk csak sorjában!

A Pécs Expo Center megvalósításához és működtetéséhez a PVV ZRt. létrehozta Pécsi Rendezvényszervező Kht.-t, ami projektszervezetként, 2003. szeptember 15-én kezdte meg tevékenységét. Ezt megelőzően 2003. július 13-án pályázatot írt ki a Pécs Expo Center I. ütemének megépítésére, majd a nyertes KIPSZER FT. Rt.-vel 2004. szeptember 1-én szerződést kötött, melynek értelmében a vállalt teljesítési határidő 2005. július 30-a, valamint a nettó szerződéses vállalási összeg 1,9 mil-

liárd forint. A határidő a kivitelezés alatt kétszer is módosult, míg végül a 2005. november 25-én megkezdett és majd' egy hónapig tartó műszaki átadás-átvétel – mivel a létesítmény nem felelt meg a rendeltetésszerű és biztonságos használat minimális követelményeinek sem – meghiúsult. Ezt követően a Kht. vezetése felhívta a vállalkozót a hibák javítására és az újabb „készrejelentés" megtételére, de a KIPSZER FT Rt. a munkavégzést beszüntette és a munkaterületről 2005. december 22-én levonult. Az egyeztetések nem vezettek eredményre, így a Kht. 2006. január 17-én nem teljesítés miatt a szerződést – a befejezéshez szükséges pénzügyi források visszatartásával – egyoldalúan felmondta. Ezzel kapcsolatban a sajtó hírei igen ellentmondásosak, mert ha a visszatartott kifizetések összege – mely a Kht. nyilatkozata alapján a pénzügyi források 20 százaléka – megegyezik a kifizetetlen alvállalkozók által követelt közel 600 millió forinttal, akkor a beruházás – a legutóbbi hírek szerint maximum 2,4 milliárd helyett – 3 milliárd forintba kerülne. Ebből mindenki levonhatja a saját, logikus következtetéseit, én inkább a Kht. és az Expo Center eddigi történetéhez fűznék még hozzá pár észrevételt, megjegyzést.

Nem szeretnék a beruházó és a kivitelező csöppet sem barátságos mérkőzésében labdaszedőként részt venni, mégis elkerülhetetlen a történet lényegének, a nézeteltérés alapjának elfogulatlan felvázolása. Rövidre vágva, a felelősség egymásra hárítása miatt dúl most a viszály, vagyis míg az egyik fél a tervezés és az előkészítés hiányosságaira hívja fel a figyelmet, addig a másik szerint a tervektől elrugaszkodott kivitelezésben keresendők a hibák. Feltehetően majd csak a bíróság által kirendelt igazságügyi műszaki szakértő felmérése után tudhatunk biztosat e „meccs" eredményéről.

Apropó, szakértők. E történet bővelkedik szakértőkben. Kettőt közülük név szerint is ismerünk. A sátorszerkezetet tervező, a téma specialista szakértője, Majoros Gábor harmincéves tapasztalata is biztosítékul szolgált (volna) a szerkezet megbízhatóságára. A sátortető mellett a követező érvek szóltak: illik a vásár témájához, nagyon gyorsan építhető, olcsó és csúcstechnológiájú anyagokból építve akár 20-30 évet is kibír. A tervező szerint a szerkezet visszabonthatatlan, bár ma már a technika és a nézetek előrehaladásával azt is tudjuk, hogy 100 millió forintból még újra is építhető. Majoros Gábor az ellenséges felek álláspontja mellett egy újabb aspektust hozott a harc színterére. Véleménye szerint a zavaros helyzet kialakulásának egyik legfőbb oka az volt, hogy a beruházást nem

profi cég, hanem egy rendezvényszervező koordinálta és hogy a zavartalan munkavégzéshez szükséges légkör és együttműködési hajlandóság végig hiányzott. A jelen helyzet tükrében állításának hitelében nem nagyon kételkedhetünk. Nem csak azért, mert a Kht. immáron saját maga helyett egy nemzetközi tapasztalatokkal rendelkező szakcéget szándékozik megbízni a beruházás befejezésének lebonyolításával, hanem azért is mert az építkezés mediterrán – pardon: ellenséges – hangulatát és az együttműködés hiányosságait tűnik alátámasztani az a tény is, hogy az építkezés közben bár sok probléma felmerült, mégsem orvosolták azokat. Itt jön képbe a következő szakember.

2005. augusztusában, mikor már nyilvánvalóvá vált, hogy a kivitelező nem tudja betartani a másodjára módosított határidőt sem, a PVV ZRt. Hoffbauer József után Schmidt Károlyt, a Kht. addigi műszaki vezetőjét bízta meg a Kht. ügyvezetésével. Ő, mint a műszaki ellenőrök vezetője valószínűleg első kézből értesülhetett az építkezés problémáiról mégsem találtam semmilyen, a vezetőség által még a nyár derekán nyilvánosságra hozott információt arról, hogy a hírneves Pécs Expo 2005-ben elmarad. Ez év elejétől – immár harmadik ügyvezetőként – Kapás Szabolcs vette át tőle a feladatokat. A Kht. új, programigazgatói poszttal is bővült, melynek feladatkörét Meixner András – a város kulturális bizottságának elnöke – látja el.

Az említett szakembereken kívül – egy 2003-as cikk arról tanúskodik, hogy – a Bachmann Zoltán vezette mérnök csapat külső gazdasági, színházi, zenei és rendezvényszervező szakértők bevonásával készítette terveit. Ennek kapcsán felmerül bennem néhány kérdés. A színházteremben található négy hatalmas vas oszlop vajon nem szúrta senkinek sem a szemét? Vajon az épületkomplexum legnagyobb belső tere mi célra hasznosítható, ha a szolgáltatások köréből az alábbi rendezvényeket nagy valószínűséggel kizárhatjuk: fedett pályás labdajátékok (a méretek, az oszlopok és az öltözők elégtelen száma miatt), színházi előadások (szintén az oszlopok miatt), koncertek (talán nem véletlen, hogy akusztikai tulajdonságai miatt hangszereket sem gyártanak ponyvából) és bár az épület befogadóképessége igen tiszteletre méltó, köztudott, hogy – bármilyen reprezentatív eseményre gondolva is – méltatlan hozzá, hogy a nagyközönség számára csak konténer WC-k állnak rendelkezésre.

A két utolsó kérdésre – mely a közlekedési infrastruktúrát érinti - egy internetes fórumon akadtam. Hol van az a Rendezvényközpontot övező terület, ahol 276 gépjárműnek és 9 autóbusznak van kiépített parkolóhelye és vajon miért kell működtetni azokat a rendőrlámpákat, melyek a jelenleg még csak kevesek által „látogatott" létesítmény előtt csupán dugókat okoznak?

Nem látok a jövőbe és tanulva a múltban beharangozott és mégis elmaradt eseményekből, inkább nem írok a Kht. tervezett programjairól, csupán reményeket fűzhetek ahhoz, hogy tavasszal már színvonalas szolgáltatásainak méltatásától lesz hangos a sajtó, melynek bevételeiből valóban fenntartható lesz e nem mindennapi épületegyüttes működtetése.

Az épületkomplexum eddigi története leginkább egy közismert székely balladára hasonlít, melybe posztmodern módon eposzi kellékek is vegyülnek: sok benne a homályos rész, „in medias res" nyilatkoznak róla és minden kétséget kizáróan a falazás is része a felépítménynek. A szereplők után, talán ideje stílust váltani, hogy e „krónika" vidáman végződjön és senki ne vélje befeketítésnek azt, ha valaki Pécsnek szurkol.

H. Barakonyi Klára

Pécs 2000 éve – kiállítás

A Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában nyílt kiállítás „Pécs 2000 éve" címmel február 8-án. A tűzzománc alkotásokból álló tárlat iránt kiemelt érdeklődés mutatkozik. Megtekinthető március 8-ig, hétfőtől péntekig 9 és 19 óra között.

A kiállítást prezentáló Városi Képzőművészeti Kör Tűzzománc Szakosztálya az 1970-es évek elején alakult Horváth Olivér festőművész vezetésével. Akkor a műhely 8-10 tagot számlált.

Ma a Hajnóczy Kollégium ad otthont 24 olyan amatőr művésznek, akik nemcsak szabadidejüket akarják hasznosan eltölteni, hanem alkotói ambíciójukat kívánják minél magasabb szinten kiélni. A zománcozást gyűjtőmunka, átgondolt tervezés, tervrajzok készítése előzi meg.

„Pécs 2000 éve" feladattal 2 évvel ezelőtt kezdtek foglalkozni. A műhely tagjai jórészt Pécsett élő és dolgozó polgárok. Szeretik városukat, nyitott szemmel és szívvel járnak, kelnek. A nagy formátumok mellett sokszor olyan apró részletekre mutatnak rá, ami mellett mások figyelmetlenül mennek el. Az értékteremtő és értéket megőrző munka mellett a kiállított

tárgyakkal az is cél volt, hogy segítse a várost 2010-ben Kulturális Fővárossá avanzsálni.

A sokrétű szemléletet és munkamódszert a barátság kovácsolja össze.

A jelenlegi munkát 13 éve örömmel és lelkesen H. Barakonyi Klára képzőművész irányítja. Az eredmény a Gebauer Galériában látható kiállításon is kézzelfogható.

Pusch Gizella

„Rablóból lettem pandúr”

A Pécsi Balett nemrég ünnepelte fennállásának 45. évfordulóját. Az ünnepi gálán jót nevettek a nézők, amikor a Balett igazgatója azt mondta, hogy 29 évesen örökölt egy 45 éves együttest. Nincs könnyű dolga Vincze Balázsnak, aki 2005. augusztusa óta igazgatja a társulatot. Beszélgetésünk során azonban nem egy klasszikus, komor vezetőt, hanem egy felelősségteljes, de nagyon kedves és barátságos fiatal művészt ismertem meg.

fotó: Birta Endre

– Úgy tudom, Édesanyád hatására kezdted a pályádat.

– Édesanyám balettozott, néptáncolt, zongorázott, tehát művészi ambíciói voltak, de anyagi okok miatt abba kellett hagynia. Igazából azt éreztem, hogy bennem akarja megvalósítani azt, ami neki nem sikerült – ami szerintem teljesen normális és sok szülőnél előfordul.

– Ezt egyből el is fogadtad, nem is voltak más elképzeléseid?

– Nagyon sírós baba voltam és azzal tudott Anyu lenyugtatni, ha a Sokol rádiót a fülem alá dugta. Amikor látta, hogy már nagyon elzsibbad, próbálta kihúzni alóla, de abban a pillanatban rögtön sírtam. Így inkább hagyta, had nyomja a fülem, csak csöndben legyek. Tehát már kiskoromban észre lehetett venni, hogy érzékeny vagyok a zenére. Később kisebb táncversenyeken vettem részt, majd tesi tagozatos lettem. Elég nyüzsgő, rossz gyerek voltam. Egy színésznő rokonunk ajánlotta az Állami Balettintézetet, ami 2-3 percre volt tőlünk és Anyunak nagyon megtetszett az ötlet. Amikor elmentünk felvételizni, először nem tudtam, hol vagyunk. Amikor Anyu megmondta, azonnal haza akartam menni. Állítólag felvettem egy nagyon groteszk pózt és úgy mentem be a bizottság elé, hogy már a látványomtól irtózzanak és nehogy felvegyenek. De úgy látszik, így is kellettem és sikeres felvételt nyertem. Utána pedig már elkezdtem élvezni, szeretni, a magaménak éreztem és később egy percig sem merült fel, hogy mást szeretnék. Tehát egy jó megérzés volt szüleim részéről, ami bejött.

Fotó: Szebeni András

– Ha Neked lenne gyermeked, Te is ösztönöznéd erre a pályára?

– Én nagyon optimista vagyok és remélem, hogy a színművészetnek és táncművészetnek újra lesz rangja. De a gyerekemet talán keveset hoznám be a színházba, mert a színház egy olyan varázs, narkotikum, amibe ha beleszagol az ember, beleszeret és nehezen lehet elengedni. De most önző vagyok, mivel a családunkban nemigen van orvos, talán inkább szeretném az öregkoromat biztosítva, ha majd orvosi pályára jelentkezne, de ez kiszámíthatatlan.

– Többféle szerepben láttunk már itt a Pécsi Nemzeti Színházban, a prózai, énekes szereptől a különböző táncszerepeken át a koreográfusig. Melyik áll legközelebb a szívedhez?

– Természetesen a tánc. A Valahol Európában Ficsúrját játszottam itt. Amikor 1995-ben végeztem, és az Operett Színházhoz kerültem másfél évre, pont a „Valahol Európában”-t játszották, amiben statisztáltam. A zene, a történet, az egész miliő annyira megfogott, hogy a darab szerelmese lettem. Ezt akkor még nem is tudtam, csak amikor itt meghallottam újból a címet, a zenét, akkor jött elő bennem igazából. Elhatároztam, hogy kipróbálom magam, és hál’ istennek sikerült. Azt gondolom, hogy a tánckarrieremben is és az energiában, erőben is nagyon sokat segített, hogy egy kicsit mást tudtam csinálni. A művészeti ágakon belül nekem ez egy utazás volt és felerősítette azt is, amivel már addig is foglalkoztam.

– A későbbiekben is tervezel hasonló szerepet, vagy csak a darab kedvéért próbáltad meg?

– Ha felkérnének, biztos elvállalnám, hiszen kihívás. Mivel nem az általam gyakorolt művészeti ág, így jó dolog benne megmutatkozni és előhozni a rejtett ambíciókat, művészi hajlamokat. De a tánc az, amit tanultam, amit olyan százalékban tudok adni és teljesíteni, ami felvállalható és egészséges.

– Mennyire tudtál megbarátkozni az új, direktori szereppel?

– Nehezen, a mai napig is küszködök vele. Most már a régi főnökeimet is értem, hogy mit miért tettek. Rablóból lettem pandúr. Teljesen más dolgot kell képviselni, felvállalni. Döntéseket kell hozni, ami felelősséggel jár. Ez nagyon nehéz számomra, mivel tele vagyok érzésekkel, fontos a másik, tudom, hogy ők mit élnek meg, amellett mégis követelnem kell. Nehezen is szoktam aludni sokszor a döntéseknél, nehezen élem meg és fáj. Tóth Sanyit kérdeztem – aki sokáig volt itt balett-igazgató –, hogy elmúlik-e. Ő azt mondta, hogy nála ez soha nem múlt el. Nem tudom igazából, mit válasszak, hogy elmúljon-e, vagy nem. Ha elmúlik, annyiból lesz jó, hogy az egészségem tovább fog tartani, ha pedig nem, akkor talán racionálisabban fogok döntéseket hozni.

– Szerinted könnyebb, vagy nehezebb dolgod volt így, hogy a társulatból emelkedtél ki direktorrá?

– Nehezebb dolog kiemelkedni azokból a tagokból, akikkel együtt dolgoztál. Nagy szerencsém volt, hogy sokan egyébként is elmentek volna és 9-10 új táncos jött, akik 8-10 évvel fiatalabbak nálam. A csapat vegyes lett, a fiatalok rengeteg energiát adtak az idősebbeknek, az idősebbek pedig tapasztalatot. Azt gondolom, hogy sokkal nehezebb dolgom lett volna, ha egy ki- ▶

forrott, 5-6 éve együtt dolgozó társaságból kerülök ki, és azt nekem kell vezetnem.

– Milyen érzéseket keltett Benned, hogy ilyen nagy nevű elődök után kerülsz a székbe?

– Nehéz, de azt gondolom, hogy erős egyéniség vagyok, tudom, hogy mit vettem át és mik az elvárások. Azt is tudom, hogy az életben hibázni is lehet, és lehet jó és rossz dolgokat is csinálni. A fiatalságom viszont sok erőt ad, akarom, csinálom, nem adom fel. Bizonyítani akarok saját magamnak, őrült nagy vágy él bennem, hogy adjak, teljesítsek. Örülök, hogy a színházi vezetés részéről az öreg mogulok segítik a munkámat. Nyitott vagyok a tanácsokra, Markó Ivánnál és Keveházi Gábornál is. Figyelek és próbálok a legjobb úton járni. A fiatal általában temperamentumos és rögtön akar mindent. Én próbálom ezt az erőt visszahúzni, és úgy viselkedni, mint egy rutinos vezető. Egy vezetői székben

Fotó: Körtvélyesi László

nem szabad kapkodni, mert rosszul sülhet el. Szóval a nap minden percében kontroll alatt vagyok, figyelem saját magam, kérdezősködök. Nincs bennem ilyen szempontból hiúság, hogy nem árulom el kifelé, hogy igenis kezdő vagyok. Balikó Tamás mondta, hogy „Balu ne izgulj, egy 5 éves egyetemet nem lehet elvégezni 1 év alatt, értelmes vagy, neked való ez a feladat". Senki nem vezetőnek születik, legfeljebb kiderül, hogy tudja-e csinálni, vagy nem.

– Korábban azt mondtad, hogy szükséged van valakire, akire felnézhetsz, akivel lelkizhetsz. Most viszont Te töltöd be több fiatal balettosnak ezt a szerepet.

– Igen, és megmondom őszintén, hogy nagyon jól esik. Érzem a fiatalokon, hogy felnéznek rám. Ez jó dolog, mert erőt ad nekem és sokkal intenzívebb figyelmet, mivel tudom, hogy odafigyelnek rám, fontos vagyok nekik. Figyelek arra, hogy olyan fényben tűnjek fel előttük, ami a jó és helyes út. Szerintem ez teljesen normális, egy művészembernek kell, hogy legyen példaképe. Nekem Markó Iván mondta régen, hogy a jót el lehet, el is kell „lopni". A szép, értelmes, dolgokat tovább kell vinni. Hiszen egy csomó olyan dolgot csinálunk ma is, amit már valaki régen kitalált, de mi

Fotó: Körtvélyesi László

továbbvisszük, mert jó. Biztos, hogy én is mondok olyant, ami még berögződött az Ivánnál, vagy a Gábornál, amit magadba lehet szívni és továbbadni, mert az megfelelő, azt lehet képviselni.

– Most viszont nincs a közeledben, akire így fel tudsz nézni, akivel lelkizni is lehet...

– Igazából kiskorom óta nehezen osztom meg a gondolataimat, ez a párkapcsolataimban is sokszor probléma. Amikor hazamegyek, a kedvesem mindig várja, hogy elmondjam, mi történt velem, én viszont nem szeretek róla beszélni. Nap mint nap sok öröm és sok bosszúság éri az embert, és ha este elmesélem, akkor újból átélem, és akkor megint két évvel öregebb leszek. Sokszor pedig úgy érzem, hogy nem is fontos, nem kell megosztanom, ez az én terhem. Kiskorom óta mindent magamban rendeztem le és nagyon ritkán tör ki belőlem, hogy lelkizzek. Amikor 2001-ben idejöttem, volt egy magánéleti válságom. Állandóan Uhrik Dóra nénihez mentem a problémáimmal. Kiderült, hogy a fia, Kamarás Iván, ugyanazokkal keresi meg, azonos időben, valami hihetetlen párhuzamban. Akkor ő a fiának fogadott, és most a Dóra néni az, akivel általában megosztom a problémáimat, örömeimet, mivel Gábornak sok elfoglaltsága van az Operaházban, mert ott se mennek jól a dolgok.

– Az anyagi feltételekre gondolsz?

– Igen. Pont most volt a város 2006. évi költségvetésének elfogadása, itt ültem a tévé előtt és néztem. Hát mit mondjak, tényleg az országban a legrosszabbul fizetett színház vagyunk, ráadásul úgy, hogy a legtöbb tagozata a Pécsi Nemzeti Színháznak van. Az Operaházban is folyamatosak a problémák és az egész országban is. Nem tudom, hogy mi lesz. Tóth Sanyi szerint, aki egy rutinos öreg róka – remélem, hogy hinni lehet neki – 2-3 év, ami nagyon nehéz lesz a színházi életben, utána talán egy felfelé ívelő út jön el. Nehézségek vannak, néha erről is kell beszélni. Hiszen nagyon jól tudjuk, hogy ha a függöny felmegy, bármi történik, nem szabad ennek lejönnie, de egyre nehezebb. A Notre-Dame-i toronyőrt szponzorok segítségével tudtuk csak létrehozni, mert a Nemzeti Kulturális Alap pályázati forrásai nem fedezték az előadás költségeit. És bizony megkapja a Pécsi Balett a közönségtől, hogy miért készít egyfelvonásosokat, miért nem látni díszleteket, jelmezt, mert amikor beül a

Fotó: Körtvélyesi László ▶

színházba, szeretne egy másik világba eljutni, amihez igenis kellenek a vizuális élmények. De nagyon nehéz, mert tényleg nincs pénz díszletre, jelmezre. Korábban nem gondoltam, hogy tudok ilyet csinálni, hogyha az ajtón kivágnak, akkor visszamegyek az ablakon, de megyek, csinálom és nem hagyom magam. A Városházára is hetente járok, de azt gondolom, hogy ezt így kell. Felvállaltam, hogy képviselek több, mint húsz táncost, egy művészeti ágat, egy 45 éves együttest, és ha felvállalta az ember, akkor csinálja. Kell beszélni a problémákról, tudni kell róla, hogy készüljenek fel és most értékeljék még azt, ami van, mert nem biztos, hogy jövőre lesz. Attól függetlenül azért optimista vagyok. El kell mondanom, hogy a város nagyon sokat segít, és remélem, hogy a későbbiekben is fog.

Fotó: Körtvélyesi László

– Milyen visszajelzéseid vannak arról, hogy az új elképzeléseidet – a Notre Dame-i toronyőr is ennek jegyében valósult meg – hogyan fogadja a közönség?

– Erről mindig jó beszélni. Abszolút úgy aratom le a sikert, mint egy táncművész és semmi többet nem gondolok magamévá ebből a produkcióból. Őszintén mondom, szakmai pályafutásom alatt még nem értem meg ilyen sikert. A premier általában mindig egy kiemelt előadás és egy kiemelt siker. Most fantasztikus megélni, hogy 5-6 hónappal a premier után ugyanolyan óriási sikerünk van minden előadáson. Ez valami hihetetlen érzés. Elindítottunk egy utat. Említettem, hogy nyitott vagyok és figyelek. Fontosak a fiatalok, ők fogják alkotni a jövő kultúráját és a jövő színházát. Amikor az előadásokra beültem, észrevettem, hogy a ritmusos, könnyen befogadható zenénél a fiatal mindig jobban kezd figyelni és bármi öröm, bánat éri őket, a zenéhez nyúlnak, szóval fontos szerepe van a gyerekek életében. Azt találtam ki, hogy a zenén keresztül lehet lekötni őket és így elkezdenek a színpadra, a cselekményre figyelni, tehát a zenén keresztül a magukévá teszik a darabot. Felmerült, hogy az időseket nem fogja-e zavarni ez a zene. Azt mondtam, hogy nem, mert az idős emberek inkább a szemükön keresztül fogadják be a darabot, a zene egy plusz dolog. Ezt a kettőt akartam kombinálni egy olyan társasjátékká, amit 4-99 éves korig lehet játszani, és azt gondolom, hogy sikerült egy ilyen produkciót létrehoznunk. A gyerekek nagyon szeretik a zenét, leköti őket, de érdekes, hogy az időseknek is tetszik. Én a végén mindig elsírom magam az előadáson, szóval tényleg olyan érzelmeket tud kifacsarni, ami az idősebbekhez is eljut. Ezt az utat szeretném folytatni, kicsit közeledni a közönséghez, hiszen a közönség a piac, ezt tudomásul kell venni. A színház viszont egy nevelő intézmény is, aminek meg kell tartania azt a művészeti színvonalat, ami színházban elfogadható. Én azt gondolom, hogy ezt megtartottuk, ugyanakkor – bár ez rossz szó - a zenén keresztül egy kis popularitást is vittünk bele, hogy közeledni tudjunk a nézőkhöz. Szerintem ez nagyon jól sikerült.

Fotó: Körtvélyesi László

– A Hamupipőke is ezt az irányt képviseli?

– Nem, a Hamupipőke gyerekdarab, a Rossini operából vágtunk ki részleteket. Nagyon vidám, aranyos, kedves a zene, abszolút gyerekeknek való. Egy darabon belül száz százalékos egységet kell adni, ezt én mindig fel szoktam osztani. A végeredmény az egész előadás, a hatás. Most klasszikus a zene, de nagyon barátságos, a tánc pedig tele van humorral. A jelmez színes, látványos, és ha a klasszikus zene nem lesz annyira sikerhangú, akkor is ott van benne a siker, mert a többi rész annyival hangsúlyosabb. Szóval úgy próbálom mindig elosztani ezeket a százalékokat, hogy tényleg mindig egy sikeres produkció jöjjön ki.

– Mik a további terveid?

– Pont egyik reggel találtam ki a jövő évi kamaradarabot. Most beszéltem a Notre-Dame-i toronyőr koreográfusával, Jurányi Patrickkal – akivel egyébként nagyon jó barátok vagyunk és nagyon jó a munkakapcsolatunk –, szeretném, ha a jövő évben megint ő készítené a koreográfiát. Én a kamaraelőadást fogom csinálni, és nyáron is koreografálok egy egyfelvonásost. Ezen az úton szeretnék továbbhaladni. A célom az volt, hogy Pécsett vagyunk, ez a Pécsi Balett, és a pécsi közönséget kell visszahódítani. Legyünk itthon sikeresek, elfogadottak, szeressenek, és akkor van egy olyan bázisunk, ahonnan kezdve majd repülgethetünk és próbálkozhatunk a nemzetközi vizekkel.

– Mennyire érzed magad itthon Pécsett?

– 24 éves koromig nem gondoltam, hogy létezik más város Budapesten kívül. Aztán egy szerelem miatt jöttem le, nem a szakma miatt. Keveházi Gábor hívott - aki rangos név és tudtam, hogy itt valami jó lesz – de végül is nem a Gábor miatt jöttem. Egy szerelmes ember lejön egy mediterrán városba és minden percben boldog. Sokat sétáltunk, mindent hamar megismertem, és rögtön a magaménak éreztem. Megmondom őszintén, nem nagyon szeretnék elmenni ebből a városból, nagyon szeretem Pécset, és ahogy ide lejöttem, az enyémnek is éreztem. Most már édesanyámnak is mondom, hogy ha látni akar, jöjjön le. Nem nagyon járok már haza, ha fel is megyek, akkor reggel elmegyek és este jövök is vissza. Nagyon szeretek itt lenni. Nehezen barátkozó ember vagyok, de ennyi barátom soha nem volt, mint itt. Rögtön beleszerettem ebbe a miliőbe, átvettem a város ritmusát, rájöttem, hogy ez fekszik nekem, ez jó nekem, és pont itt forrtam ki, itt kaptam a legnagyobb élményeket szerepileg, színházilag, művészileg. Csak jót kaptam tényleg ebben a városban, szóval nagyon jó itt, nagyon szeretek itt lenni. Úgy érzem, hazatáltam, Pécsett itthon vagyok.

Fotó: Körtvélyesi László

Vinczéné Tarr Judit

Törékeny varázslat apró kezekben

Gyerekek a zengővárkonyi Míves Tojás Múzeumban

A múzeumalapítás lehetőségét – marsallbotként – minden gyűjtőszenvedéllyel megáldott ember a tarsolyában hordja. Ez a kijelentés bizonyára nem lepi meg azokat, akik meglátogatták már Zengővárkonyban a Míves Tojás Múzeumot. Dr. Nienhaus Rózsa Németországban élő matematikus több évtizedes gyűjtőmunkájának eredményeként 2000. április 16-án, virágvasárnap nyílt állandó kiállítás, mely az országban egyedülálló, de Európában is ritkaság. A tulajdonos 5000 darabos gyűjteményéből mintegy 3000 látható itt. A Kárpát-medence mintakincsét felvonultató alkotások tájegységenként csoportosítva kerültek a vitrinekbe. A hazánkban leggyakoribb viaszlevonatos tojásoknak számtalan változata kápráztatja el a látogatót, de láthatók itt berzselt (növényi rátétes), karcolt, faragott, áttört, patkolt, szalmarátétes remekek is. Igazi csemegeként tekinthetünk kínai, indonéz, izraeli alkotók munkáira. A múzeumban helyet kapnak a népi iparművészek és iparművészek alkotásai is. 2003. februárjában az állandó kiállítás anyagát felfrissítették, s további 28 alkotó 350 alkotása került a nagyközönség elé. A legszebb darabokból képeslapok, másodpéldányok vásárolhatók, de aki kedvet kapott a tojásfestéshez, a szükséges eszközöket, mintalapokat is beszerezheti itt. A múzeum hozzáértő személyzete pedig az apró fogásokat, műhelytitkokat is szívesen megosztja az érdeklődőkkel. Terveik között szerepel a díszített tojásokat és a tojásdíszítést bemutató kiadványok közreadása.

Aki úgy gondolja, hogy az ünnepélyes megnyitót követően pihenőre vonulhat egy múzeum alapítója, alaposan melléfog. Hiszen a gyűjteményt folyamatosan gondozni, népszerűsíteni, gyarapítani kell. Mindig újabb alkotókat felkutatni, a meglévőket alkotásra ösztönözni – már ez sem kis feladat. De a legnehezebb – és egyben a legszebb is – a jövő tojásdíszítőinek felnevelésében is részt vállalni, hiszen az évek múltán legjobbak még a múzeum anyagát is gyarapíthatják. E tevékenység haszna a nevelés számos területén kézzelfogható. Gondoljunk csak a különböző képességek fejlődésére, a hagyományőrzés fontosságára vagy az identitás kialakítására. Mindezekhez a népművészeti hagyományok iránti érdeklődés felkeltése, e hagyományok fenntartásához a cselekvő részvétel lehetőségének kínálata a múzeum értékes hozzájárulása.

Az alapítás óta eltelt közel hat esztendőben a múzeum számos rendezvényén mindig kiemelt figyelem övezi a gyerekeket. Gyakorlott szakemberek vezetésével ismerkedhetnek a tojáshímzés minden fortélyával. A legkisebbek még zsírkrétával a kézben álmodhatják papírra saját mintáikat, a nagyobbak ugyanitt a hagyományos díszítőelemeket gyakorolhatják, mielőtt tojást vennének kézbe. A Kárpát-medencében ismert gyakoribb technikákat mind kipróbálhatják, így a viaszolást, karcolást, berzselést is.

2005-ben a múzeum ötödik születésnapja alkalmából irodalmi pályázattal bővült a gyermekprogramok sora. „Én és a tojás" címmel meseírásra buzdítottuk a gyerekeket. A beérkezett nagy számú történet közül kiválasztott győztes mű a jubileumi ünnepségen hangzott el május 26-án és közölte a Hetedhét határ című folyóirat is.

A múlt év nagyhetén a pécsi Árkád bevásárlóközpontba is „kitelepült" a múzeum, és minden nap gyerekek százai írták fáradhatatlanul a szebbnél szebb hímeseket.

a fotókat Dr. Nienhaus Rózsa készítette

Két, hat éves múltra visszatekintő, hagyományos gyermekprogramot kell még megemlítenem.

Minden évben virágvasárnap rendezzük meg az Országos tojásfestő versenyt 10-14 éveseknek. A nevezés feltétele két – szabadon választott technikával – előzetesen elkészített hímes tojás beküldése. Előzsűrizés után a legszebbek alkotói a helyszínen mérhetik össze tudásukat. A feladat itt sem könnyű, hiszen két viaszlevonatos tojást kell elkészíteni, melyből az egyiknek a mintáját a zsűri előre meghatározza. E testület tagjaként mondhatom, évről évre nagyobb öröm ebben a munkában részt venni, hiszen jól nyomon követhető, hogy a „varázserejű hímes tojás" egyre több gyereket bűvöl el. Ami pedig külön jó

érzéssel tölt el mindannyiunkat: az alkotók között megjelentek a fiúk is! Míg a színpadon a verseny folyik, a szurkolók természetesen húsvéti játszóház résztvevői lehetnek. A szemlélődők pedig a megjelent „hivatásos" tojáshímzők bemutatójában is gyönyörködhetnek, átélhetik az együtt alkotás örömét, megismerkedhetnek ősi szimbólumokkal.

A tojásfestő versenyt idén nélkülöznünk kell, hiszen rangos közéleti esemény, az országgyűlési választás napja lesz virágvasárnap, s úgy véljük, más rendezvénnyel nem illik a közönség figyelmét megosztani.

Virágvasárnappal kezdetét veszi a Nagyhét, melynek minden napján csoportos tojásfestő foglalkozások lesznek. A program címe: „Hímes tojás szeretteinknek". Természetesen nemcsak szervezett csoportok, hanem családok, baráti társaságok is felkereshetik a helyszínt. Ajándékként a múzeum a XX. századi magyar írók jeleseinek húsvéti történeteiből válogatott antológiát jelentetett meg.

Zárszóként prof. Dr. Andrásfalvy Bertalan idevágó mondatait idézem, melyek a hat évvel ezelőtti megnyitó ünnepségen hangzottak el.

„Van anyanyelvünk, van zenei anyanyelvünk és van a mintáknak, a szépnek, a dísznek is anyanyelve. Ez nem száll úgy ránk, mint szemünk színe, vagy a génekben az örökség, ezt tanulni kell!"

„Ez a kézikönyv nem politikai dokumentum, és nem is egy útmutató ahhoz, hogy a civil szervezetek minél ügyesebben tudjanak pályázni. Mindezek helyett, e könyv inkább arról szól, hogy a Strukturális Alapokat hogyan tervezik, építik fel, hozzák nyilvánosságra, a támogatásokat miként bocsátják a kedvezményezettek rendelkezésére, a programokat pedig hogyan ellenőrzik és értékelik – azaz, hogy miként irányítják a Strukturális Alapokat, és hogy a civil szervezetek miként vehetnek részt e folyamatban."

MEGJELENT: Kézikönyv az Európai Unió Strukturális Alapjainak felhasználásáról

Idézet a magyar kiadás előszavából:

„Az Európai Szegénységellenes Hálózat jóvoltából már második alkalommal jelenik meg ez a kiadvány.

Tekintettel arra, hogy a kézikönyv nem véletlenül a Nemzeti Stratégiai Referencia Keret és az Operatív Programok készítése idején jelenik meg – a „Civilek a Nemzeti Fejlesztési Terv Nyilvánosságáért" (CNNY) nevű csoport által is használt „civil szervezet" fogalmát vettük alapul[1]; így következetesen ezt alkalmaztuk – eltekintve azoktól az esetektől, amikor az eredeti dokumentum is érezhetően egy tágabb szervezeti körre utalt.

Többször tapasztaltuk azt, hogy az Európai Unió honlapján elérhető magyar nyelvű dokumentumok más fogalmakat használnak, mint amelyek itthon már-már közhasználatba vétettek, és többé-kevésbe ugyanazt értjük alatta. Csak a pontos, szó szerinti idézetek esetén hagytuk meg ezeket a fordításokat, egyébként a már használatos formákat alkalmaztuk.

Friss tagságunk az Európai Szegénységellenes Hálózatban – és annak Strukturális Alapok Munkacsoportjában – már most sok változást hozott mindennapi munkánkban. A Strukturális Alapok tervezésével összefüggésben azt is megtanultuk, hogy mire figyeljünk oda, és hogyan tegyük fel ezekkel kapcsolatos kérdéseinket.

Azzal a reménnyel bocsátjuk útjára a kézikönyvet, hogy sikerül összetettségében is bemutatni: mi mindenre kell figyelnünk, és jól megfogalmazott kérdéseinket a megfelelő helyen tudjuk feltenni."

Az elsősorban a társadalmi befogadás területén tevékenykedő civil szervezetek számára készült kézikönyv fejezetei:

1. fejezet
Hogyan működnek a Strukturális Alapok?
2. fejezet
Információk
3. fejezet
Tervezés, felépítés és partnerség
4. fejezet
Társadalmi befogadás
5. fejezet
Terjesztés és hozzáférhetőség
6. fejezet
Monitoring: struktúrák, mutatók és ismeretek
7. fejezet
Szakértői segítségnyújtás

Minden fejezetben megtalálhatjuk úgy az európai, mint a hazai szintre vonatkozó releváns információkat. Valamenynyi fejezet végén „Ellenőrző lista" is található, amely főként hasznos kérdésekkel segít tisztázni helyzetünket és szerepünket, valamint tájékozottságunk szintjét.

A Nemzeti Stratégiai Referenciakeret, valamint az Operatív Programok tervezése és megvalósítása időszakában kulcsfontosságú, hogy a civil szervezetek is tisztában legyenek a főbb folyamatokkal; illetve azzal, hogy mindebben milyen szerepük is lehet.

A kézikönyv letölthető a Magyar Szegénységellenes Hálózat www.hapn.hu honlapjának „Munkacsoportok" menü „Strukturális Alapok Munkacsoport" rovatából.

Az Európai Szegénységellenes Hálózat az Európai Unió tag- és jelöltállamaiban működő, a szegénység és társadalmi kirekesztés ellen küzdő civil szervezetek és csoportok független szövetsége. A Hálózat tagjainak célja, hogy a szegénységben és társadalmi kirekesztésben élő embereket és közösségeket képessé tegye jogaik gyakorlására; valamint arra, hogy leküzdjék elszigeteltségüket és harcoljanak a társadalmi kirekesztés ellen.

Dandé István

1 A CNNY definíció megtalálható a www.cnny.hu honlapon elérhető második Jelentésben

Fiatalok az Unióban

2006. január 30-án került sor az „Aktív Fiatal Állampolgárok" elnevezésű, az Európa Tanács által szervezett díjkiosztó ünnepségére, a franciaországi Strasbourgban. Az ünnepségre az Európa Tanács konferencia megnyitó ülésén került sor. A három napos (január 30. – február 1.) konferencia témája: „Egységesített politika a gyermekekről és a fiatalkorúakról: a hátrányos környezet szükségletei".

Az Európa Tanács főtitkárhelyettese, Maud de Boer-Buquicchio nyitotta meg a konferenciával egybekötött ünnepséget és rövid bemutatót tartott a díjról, melyet 2002-ben azzal a szándékkal alapítottak, hogy a fiatalok aktív részvételét ösztönözze a társadalomban, különösen helyi és regionális szinten. A díj célja, hogy szövetséget teremtsen a helyi és/vagy regionális hatóság és fiatalkorúak között.

A zsűri 5 projektet választott ki, melyeknek célja megteremteni a demokratikus társadalomba való beilleszkedést. A nyertes pályázatok képviselői Németországból, Horvátországból, Magyarországról, az Orosz Föderációból és az Egyesült Királyságból kerültek ki.

A németországi St. Ursula Gymnasium Attendom Egyesület projektjének címe: „Ábrázoló Demokrácia". A szervezet célja az volt, hogy felhívják a fiatalok figyelmét a politikai élet megismerésére és megértésére.

A horvátországi Gong Egyesület pályázatának címe: „Először szavazok", ők az állampolgári jogaikra, a társadalmi-, és politikai életben való részvétel fontosságára hívták fel a fiatalok figyelmét.

Az Orosz Föderáció ORLYNOK Szervezete, „Jogom van" című projekttel azt próbálták elérni, hogy a fiatalok tudomást szerezzenek emberi jogaikról.

Az Észak-Írország Közteljesítmény Egyesülete, „Hol van a közszolgám?" című projekttel, a fiatalok és a politikusok közötti kommunikáció megkönnyítését tűzték ki célul.

Magyarországról a pécsi Cigány Kulturális és Közművelődési Egyesület „Rács Helyett Háló I." című projektjét díjazták, mely a hátrányos helyzetű, elsősorban roma fiatalok bűnmegelőzésével foglalkozott.

A projektet az Igazságügyi Minisztérium keretében működő Országos Bűnmegelőzési Bizottság Titkársága támogatta.

A sikeres program modell értékét emeli, hogy a Bizottság ismételt támogatásával „Rács Helyett Háló II." elnevezéssel a pécsi programot a Baranya megye hátrányos helyzetű kistérségeibe is eljuttatja az egyesület, reméljük hasonló sikerrel!

Kosztics Laura
Projekt asszisztens

„Vedd ki a részed!" Minden, amit az EU és a civilek egymásért tehetnek – fórumsorozat

A Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány, az Álláskeresők Egyesületeinek Megyei Szövetsége, a Hajdúsági Hallgatói Önkormányzatok Kulturális Egyesülete, a Landorhegy Alapítvány, a **Nevelők Háza Egyesület**, a Regionális Civil Központ Alapítvány és a United Way-Vértes Vidéke Alapítvány közös szervezésében, a Miniszterelnöki Hivatal EU Kommunikációs Főosztályának támogatásával fórumsorozatot rendez „Vedd ki a részed" címmel.

Az Európai Unióhoz való csatlakozással a magyarországi civil szervezetek számára is megnyílt a lehetőség az EU programokban való részvételre, és arra, hogy a támogatásokból részesüljenek. Az eddigi tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy az információk hiánya illetve pontatlansága, az intézmények működési mechanizmusainak ismeretlensége gátolja ezen szervezetek hatékony bekapcsolódását az uniós civil életbe. A „Vedd ki a részed" programban részt vevő Civil Szolgáltató Központok közös célja, hogy enyhítsen ezen az információs problémán, az érdeklődő civilek részére átfogó ismereteket nyújtson a civil ügyek működéséről, az uniós pályáztatási rendről, az európai civil hálózatok programjairól, illetve arról, hogy Magyarországon ezek milyen formában, mely intézményeken keresztül érhetők el.

Vedd ki a részed!
minden, amit az EU és a civilek egymásért tehetnek

A fórumsorozat regionális rendezvényeinek időpontja:

- 2006. március 7. Debrecen
- 2006. március 18. Kecskemét
- 2006. március 21. Zalaegerszeg
- **2006. március 23. Pécs**
- 2006. március 30. Miskolc
- 2006. április 3. Tatabánya

A záró rendezvény időpontja: 2006. április 5. Budapest

Pályázati ajánló

<u>Non-profit szervezetek humánerőforrás- fejlesztésének támogatása</u>

Kiíró: Országos Foglalkoztatási Közalapítvány OFA

A pályázók köre: minden, magyarországi székhelyű, a bíróság által legkésőbb 2005. január 31-ig jogerősen nyilvántartásba vett alapítvány (kivéve közalapítvány, párt alapítvány), társadalmi szervezet (kivéve pártok, érdekképviseletek, biztosító egyletek), valamint a bíróság által legkésőbb 2005. január 31-ig jogerősen bejegyzett közhasznú társaság, illetve ezek konzorciumai.

A pályázati felhívás hivatkozási száma: NHR/2006

A pályázat célja: Non-profit szervezetek által ellátott feladatok szakmai hatékonyságának növelése, a projektek megvalósításhoz szükséges ismeretek bővítése, a szervezet céljainak megvalósításában közreműködő humán-erőforrás munkahelymegtartó képességének növelése, szakmai kompetenciáik fejlesztésének támogatásával.

Beadási határidő: 2006. március 17.

A pályázat keretében támogatás igényelhető az alábbi program elemekre:

A) A pályázó non-profit szervezet humán-erőforrásának saját szervezeten belül megvalósuló képzése (amennyiben a pályázó non-profit szervezet nyilvántartásba vett felnőttképzési intézmény),

B) A pályázó non-profit szervezet humán-erőforrásának, akkreditált felnőttképzési intézménynél történő képzése (a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. tv. rendelkezései alapján)

C) A pályázó non-profit szervezet létesítő okiratában szereplő tevékenységi körökhöz illeszkedő szakkönyvek, kiadványok, képzési segédanyagok megvásárlása.

Az a-c. programelemekre külön-külön, illetve több elemre együttesen is igényelhető támogatás.

A pályázat letölthető: www.ofa.hu

További információ: A pályázattal kapcsolatban a pályázat benyújtásáig felvilágosítás telefonon Molnár Eszter programvezetőtől kérhető az (1)555-2914-es telefonszámon, vagy a molnar@ofa.hu e-mail címen. A döntés-előkészítés ideje alatt az OFA Közalapítványi Irodája a pályázattal kapcsolatban információt nem ad.

<u>A Népművészeti Szakmai Kollégium Pályázati Felhívása</u>

A Népművészeti Szakmai Kollégium pályázatot hirdet a szakterület programjainak és eseményeinek támogatására.

A Kollégium megkülönböztetett figyelmet fordít a hagyományos roma kultúra támogatására.

<u>Pályázni az alábbi témakörökben lehet:</u>

1. Nemzetközi, országos és regionális, 2006. szeptember 1. és 2007. március 31. között megvalósuló rendezvények, konferenciák, fesztiválok és kiállítások megrendezésére.

Altéma kódszáma 1907

2. Az élő népművészet (néptánc, népzene, tárgyalkotó népművészet, stb.) országos és regionális hatókörű továbbképzéseinek támogatására, valamint népművészeti szaktáborok és rendszeres táncházak programjainak megvalósítására.

A pályázat megvalósításának időtartama a 2006. év.

Altéma kódszáma 1904

3. Népművészeti közösségek tevékenységének szakmai tárgyi feltételeinek javítására.

Altéma kódszáma: 1931

4. Népművészeti szakmai ismeretterjesztés tárgykörébe sorolható 2007. március 31-ig megjelenő kiadványok

Altéma kódszáma: 1912

Beérkezési határidő: 2006. március 8

Bővebb információ: **www.nka.hu**

<u>A Táncművészeti Szakmai Kollégium Pályázati Felhívása</u>

A Táncművészeti Szakmai Kollégium pályázatot ír ki a 2006.02.01-je után megvalósuló, magas művészeti- szakmai színvonalú táncművészeti tervek megvalósításának támogatására.

1. Hivatásos, független alternatív művészek és művészeti együttesek új produkcióinak megvalósítására.

A megvalósítás végső határideje: 2007.05.31.

Altéma kódszáma: 1517

Támogatás igényelhető: honoráriumra, tiszteletdíjra és annak járulékaira, jelmezre, díszletre, kellékre, fény- és hangtechnika tervezésére, promócióra.

2. Hivatásos, független alternatív művészek és művészeti együttesek új és korábbi produkcióinak forgalmazására.

A megvalósítás végső határideje: 2006.08.31.

Altéma kódszáma: 1518

Támogatás igényelhető: az alkotók és közreműködök, előadók tiszteletdíjára, szállásköltségre, útiköltségére, szállításra.

3. Hazai hivatásos táncművész együttesek, szólisták, szakemberek nemzetközi fórumokon – versenyeken, konferenciákon, tanulmányutakon való részvételére.

A megvalósítás végső határideje: 2006.08.31.

Altéma kódszáma: 1503

Támogatás igényelhető: szállás- és útiköltségre, részvételi díjra, regisztrációra, nevezési díjra, standbérleti díjra, területfoglalási díjra.

4. Rendező szervezetek a fontos külföldi társulatok és szólisták hazai találkozókon, fesztiválokon való felléptetésére, külföldi szakemberek fogadására.

A megvalósítás végső határideje: 2006.08.31.

Altéma kódszáma: 1535

Támogatás igényelhető: honoráriumra, szállás- és útiköltségre, országos találkozók, fesztiválok esetében a külföldiek csoportos étkeztetésére.

5. Művészeti közép- és felsőfokú oktatási intézmények táncprogramjainak megvalósítására és forgalmazására.

A megvalósítás végső határideje: 2006.08.31.

Altéma kódszáma: 1504

Támogatás igényelhető: honoráriumra, díszlet, jelmez, kellék.

6. Hivatásos független alternatív művészek és művészeti együttesek nagysikerű nemzeti és nemzetközi értékű táncműveinek felújítására.

A megvalósítás végső határideje: 2007.05.31.

Altéma kódszáma: 1536

Támogatás igényelhető: honoráriumra, jelmezre, díszletre, kellékre, vendégművész szállás-, és útiköltségre, bérleti díjra, kölcsönzési díjra.

7. Határon túli hivatásos magyar művészek, hivatásos művészeti táncegyüttesek produkcióik magyarországi bemutatására.

A megvalósítás végső határideje: 2006.08.31.

Altéma kódszáma: 1532

Támogatás igényelhető: tiszteletdíjra, útiköltségre, szállásra, promócióra, reklám,- és propaganda költségekre, dokumentálásra.

8. Táncművészeti rendezvények, képzések, továbbképzések megvalósítására.

A megvalósítás végső határideje: 2006.08.31.

Altéma kódszáma: 1507

Pályázatot a rendezőszerv nyújthatja be. Magánszemély nem pályázhat.

Támogatás igényelhető: terembérleti díjra, kölcsönzési díjra, szállás-, és útiköltségre, csoportos étkeztetésre, tiszteletdíjra és járulékaira, vagy számlás kifizetésére, reklám és propaganda költségre, dokumentálásra.

9. Táncprodukciók folyamatos (legalább 5előadás/év) bemutatására.

Pályázatot csak a befogadó intézmény nyújthatja be.

A megvalósítás végső határideje: 2006.08.31.

Altéma kódszáma: 1531

Támogatás igényelhető: kölcsönzési díjra, szállás- és útiköltségre, csoportos étkeztetés, tiszteletdíjra, reklám és propaganda költségre.

Beérkezési határidő: 2006.március 14.

További információ: www.nka.hu

Pályázat kistérségi ifjúsági érdekegyeztető érdekképviseleti fórumok létrehozására, meglévő fórumok működésének támogatására

Kód: IFJ-GY-DD-05-M1

Kiíró: Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Tanács (DD-RIT)

Beadási határidő: 2006. március 10.

Pályázat típusa: regionális

A pályázat célja: Olyan ifjúsági szervezetek együttműködésével megvalósuló kistérségi érdekképviseleti fórumok létrejöttének, működésének támogatása, melyek hozzájárulnak a kistérség ifjúságának legitim képviseletéhez, közös cselekvési tervek megfogalmazásához és kivitelezéséhez.

Pályázatot nyújthatnak be: A dél-dunántúli régió többcélú kistérségi társulásai, kivéve a megyeszékhely központtal működő többcélú kistérségi társulások.

Együttműködő partnerek lehetnek: a dél-dunántúli régióban működő

- társadalmi szervezetek (kivéve pártok és szakszervezetek);
- alapítványok (kivéve iskolai és óvodai alapítványok);
- közhasznú társaságok;
- egyházak ifjúsági szerveződései

személyek egyéb közössége (pl. ifjúsági klub, közösség, ifjúsági önkormányzat stb.), amelyek:

- gyermek és ifjúsági közösségeket fognak össze; vagy
- a gyermek és ifjúsági közösségek számára szolgáltatásokat biztosítanak; vagy
- a gyermek és ifjúsági korosztályok érdekeinek képviseletét vállalták fel létesítő okiratukban;
- vagy más, az alapszabállyal/alapító okirattal egyenértékű dokumentumban a gyermek és ifjúságügyet kiemelt célként jelenítik meg.

Pályázatkezelő
Mobilitás Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda (DDRISZI)
7621 Pécs, Mária u. 9.

Bővebb információ: www.mobilitas.hu

Bipolar német-magyar kulturális együttműködések

Pályázat célja: hogy együttműködési projektek anyagi támogatásával új lendületet adjon a német-magyar kulturális kapcsolatoknak 2006-2007-ben.

Pályázók köre: németországi és magyarországi kulturális kezdeményezések, egyesületek, szervezetek és intézmények

A Bipolar olyan kortárs művészeti és kulturális projekteknek valamint civiltársadalmi kulturális kezdeményezéseknek nyújt támogatást, amelyeket minden esetben legalább két szervezet - egy magyarországi és egy németországi - együttesen kíván megvalósítani. A Bipolar elsősorban olyan újító művészeti együttműködéseket, társadalmilag elkötelezett kulturális projekteket és a kritikai reflexiónak teret adó fórumokat részesít támogatásban, melyek a program futamidején túlmutató, hosszú távú együttműködés lehetőségét is magukban rejtik. A fővárosokon és vonzáskörzetükön kívül működő szervezetek pályázatait különös érdeklődéssel várjuk.

Kiemelt témakörök:

- Az utópia jövője
- Kollektív emlékezet és az emlékezés kultúrája
- A normalitás utáni vágy

A felsorolt témakörök ajánló jellegűek. A szakmai zsűri más projektjavaslatokat is figyelembe vesz, amennyiben azok összeegyeztethetőek a Bipolar általános céljaival.

Beadási határidő: 2006. március 31.

Beküldési cím: Bipolar deutsch-ungarische Kulturprojekte c/o relations e.V., Blücherstr. 37 A, D-10961 Berlin, Németország

Pályázati űrlap: Figyelem! pályázatokat a megfelelő adatlapokon kell benyújtani. Kérjük, olvassák el figyelmesen a támogatási alapelveket! A pályázati dokumentumok letölthetők az interneten: www.projekt-bipolar.net.

Bővebb információ: Bipolar program igazgató: Tálasi Flóra berlini szervezőiroda: Blücherstr. 37 A, D-10961 Berlin, Németország tel.: +49-(0)30-600319-30, fax: +49-(0)30-600319-40, email: info@projekt-bipolar.net budapesti információs iroda (elérhető 2006. március 31-ig) tanácsadó: Máté Péter, tel.: +36-30-4399321, email: posta@projekt-bipolar.net

Az oldalt összeállította:
Egyedné Megyesi-Schwartz Éva

Kedves Szülők!

A Légúti Osztályon és a Légúti Gondozóban folyó gyógyító munka feltételeinek javítása és az allergiás gyermekek nyári táboroztatása céljából létrehoztuk a

„Pécs – Baranyai Allergiás Gyermekekért”
elnevezésű alapítványt

Alapítványunkat támogatni lehet: személyi jövedelemadójuk 1%-ával és
közvetlen adományokkal

Számlaszám: 50700114-11019105

Adószám: 18323791-1-02

Bizalmukat és támogatásukat köszönjük!

A Légúti Osztály és a Légúti Gondozó dolgozói

Pécsi Tavaszi Fesztivál

Március 15-én 19.00 Pécsi Nemzeti Színház
ÜNNEPI MEGNYITÓ
Köszöntőt mond: dr. Toller László polgármester
A PANNON FILHARMONIKUSOK koncertje

Március 16. 18.00 Csontváry Múzeum
ELINDULTAM SZÉP HAZÁMBUL
A Pécsi Mecsek Kórus, a Pécsi Bartók Béla Leánykar és Körtesi András koncertje Bartók Béla születésének 125. évfordulója alkalmából

Március 16. 20.00 Ifjúsági Ház
HOBO BLUES BAND KONCERT

Március 17. 20.00 Ifjúsági Ház
CONTEMPORARY GREGORIAN
Dés László-Balázs Elemér Quartet és a Voches4 Ensemble lemezbemutató koncertje
Egy négytagú énekegyüttes, valamint egy szabad zenét játszó jazz quartet két műfajból egy harmadikat hoz létre. Találkozik a középkor, a reneszánsz és a 21. század zenéje, amelyben az előbbi inspirálja az utóbbit.

Március 20. 19.00 Pécsi Nemzeti Színház
STEEL – A FÉM LEGENDÁJA
Az ExperiDance Tánctársulat és a Bolzano Városi Színház közös produkciója
A fém szellemei egy barlang mélyén vannak megkötözve. Jó szándéktól vezérelve néhányak arra törekszenek, hogy kiszabadítsák őket. A kiszabadult két lélek különbözőségük miatt szétválva örök harcban áll egymással: míg egyikük a jóra törekedne, a másik rossz célok szolgálatába állítja a fémet.

Március 22. 19.00 Dominikánus Ház
A BRAN EGYÜTTES (VESZPRÉM, BUDAPEST) ÍR, ÓSZIRMI MESÉKKEL TŰZDELT NÉPZENEI KONCERTJE

Március 22. 19.00 ZenePark
AZ AMADINDA ÜTŐEGYÜTTES KONCERTJE
Az 1984-ben alakult Amadinda Ütőegyüttes tagjai a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán végezték tanulmányaikat. A megalakuláskor két alapvető célkitűzést állítottak működésük középpontjába. Az addig még Magyarországon ismeretlen ütőhangszeres kompozíciók bemutatását, valamint a magyar zeneszerzők műveinek hazai és külföldi megismertetését.

Március 24. 19.30 ZenePark
BUDAPEST JAZZ ORCHESTRA ÉS CHARLIE KONCERTJE

Március 25. 19.00 Dominikánus Ház
A BAROKK TRIÓ KONCERTJE
„Ancor che col partire"
Zenei körutazás a XVII-XVIII. századi Európában
A Barokk Trió ezzel a műsorával a reneszánsz korból a barokkba történő átmenet különböző útjait járja be, a vokális művek hangszeressé válásának állomásait érintve, s azt is reprezentálva, hogy ez a három hangszer mikor és milyen módon lett az európai instrumentális zene történetében meghatározó szólóhangszer.

Március 27. 19.30 Pécsi Nemzeti Színház Kamaraterem
FRENÁK PÁL TÁRSULAT: FIÚK

Március 28. 19.00 Dominikánus Ház
250 ÉVE SZÜLETETT W. A. MOZART
Zongora-hegedű szonáta sorozat II. rész
Keszthelyi Tamás – hegedű, Hargitai Imre – zongora
Mozart korának legkiválóbb hangszeres virtuóza is volt. Hegedű-zongora szonátáit a hangszerek tökéletes birtoklása mellett az a csodálatos invenció jellemzi, ami összetéveszthetetlenül megkülönbözteti zenéjét a kortársakétól.

Március 29. 19.00 Palatinus szálló Bartók terme
BARTÓK BÉLA ÉS A KÁRPÁT-MEDENCE
Emlékest Bartók Béla születésének 125. évfordulója tiszteletére
Az est folyamán azok a művek hangzanak el, melyekben egyértelműen tetten érhető a Kárpát-medence parasztzenéjének hatása, megidézve a dallamok eredeti megszólalását is.

Március 28. 20.00 Ifjúsági Ház
A PEGE QUARTET KONCERTJE - 50 éve pódiumon Pege Aladár

Március 30. 20.00 IH Billentyű
A HÉTRÉT EGYÜTTES KONCERTJE
A Hétrét, amely eredetileg tradicionális ír zenét játszott, a későbbiekben erdélyi, balkán, moldvai, sőt a finn dallamvilágából vett zenei elemekkel is színesebbé tette repertoárját.

Március 31. 19.00 Dóm Kőtár
A BUDAPESTI BOLYKI BROTHERS KONCERTJE
A családi nevük után neveztetnek, testvérek. Képzett komoly (és könnyű) zenészek. Éveken át rótták egyedül az a cappella zene könnyed, de tartalmas változatával a hazai porondokat. Sajátos ízű humoruk, és önálló zenei stílusuk hamar barátokra, sőt követőkre talált.

FRANKOFON HÉT

Március 13-tól április 9-ig Café Zacc
TEST ÉS ÁRNYÉK – fotókiállítás
A fekete-fehér aktfotókat a fiatal tehetség, Klajkó Dóra készítette. Különös intimitást sugalló képei a fény-árnyék játékának tanulmányozására irányuló kísérletek.

Március 16. 19.00 Bóbita Bábszínház
LE 8 RENVERSÉ – modern tánc
A Carla Fôris, Franciaországban élő magyar koreográfus által színpadra vitt darabok egyikében magyar popzene kíséri utunkat a 60-70-es évek, '56 utáni Közép-Európájába. A másik táncelőadásnak Weöres Sándor versei illetve a magyar free-jazz és az erdélyi népzene keveréke adják alapját.

Március 16-tól 30-ig Művészetek Háza
PÁRIZS KÉZMŰVESEI – fotókiállítás

Március 17. 16.00-hajnalig Uránia Mozi
Március 18. 16.00-24.00-ig Uránia Mozi
FILMFESZTIVÁL

Március 21. 20.00 Művészetek Háza
MIMI BLAIS KONCERT
Szellemes, színes, költői, energikus, romantikus, különleges, hihetetlen... Ilyen és hasonló szavakkal próbálják leírni rajongói Mimi egyedülálló fellépéseit. A „ragtime királynője" címet vitathatatlanul kiérdemlő kanadai Mimi Blais, aki mesterien ötvözi a klasszikus zenét a modernnel, a folk, a jazz, a blues, a tangó és a ragtime elemeivel, a műfaj komikus sztárja is egyben... egy zongorista, akit látni kell!

Március 23-tól április 1-ig Ifjúsági Ház
VERNE GYULA KÉPREGÉNYBEN

Március 23-tól 26-ig Ifjúsági Ház
FRANCIA NYELVŰ KÖZÉPISKOLÁS SZÍNJÁTSZÓ FESZTIVÁL

Március 23. 20.00 Pezsgőház Étterem
PROVENCE-I VACSORA

Március 24. 21.00 Ifjúsági Ház
SAYAG JAZZ MACHINE KONCERT
Az elektronikus zene és a jazz mesteri keverékét játszó Sayag Jazz Machine egyedülálló, kifinomult, légies zenei egyveleget kínál, ami néha nem várt irányokat mutat: egy, a jazz, bossa nova, breakbeat, hip-hop, jungle, drum'n bass hangzásvilágát felidéző energikus koktélt.

Március 25. 21.00 Ifjúsági Ház
LA VARDA KONCERT
A hat zenész európai bolyongásai különféle hangszerekkel és ötletekkel gazdagította zenéjüket. Régi melódiák olvadnak össze a rock erejével, hogy helyet adjanak annak az egyvelegnek, melyben régi és új hangszerek kísérik költői, több nyelven énekelt szövegeiket. Ez a kulturális keveredés adott teret egy új műfaj kibontakozásának, az „alternatív folk"-nak.

Dómmúzeum Alapítvány, Pécs/Sopianae Örökség Kht., Pécsi Galéria
Pécsi Egyházmegyei Rendezvényszervező és Programiroda
rendezésében megtekinthető a

MAGYAR KIRÁLYOK PANOPTIKUMA

című kiállítás

a

Dómmúzeumban

március 11. – április 18.

(7621 Pécs, Káptalan u. 8.
Az ásatások miatt bejárat
a Bazilika keleti oldalánál)

I. András

Szent László

2006 a Pécs Európa Kulturális Fővárosa 2010 projekt első felvezető éve és az „Örökség Éve" nevet viseli, melynek indításaként nyílik meg a királyainkat életnagyságban bemutató kiállítás.

I.(I.) András

IV. Béla

Miért érdemes megnézni?:

- Kuriózum
- Igazi látványosság (PANOPTIKUM)
- Rövid ideig látogatható
- Kihagyhatatlan élmény bárki számára

Iskolai csoportoknak külön figyelmébe ajánljuk ezt a csodálatos kiállítást, hiszen hasznos kiegészítése lehet az iskolában tanultaknak.

Az egyedülálló élmény mellett mit kínálunk még?

- Tárlatvezetést
- A gyermekeknek rendhagyó órán való részvételi lehetőséget, ahol egy vetítés keretében megismerkedhetnek a középkor zenei és történelmi világával.

A tárlatvezetés állandó időpontokban, óránként zajlik 10:00 és 16:00 óra között, mely magában foglalja a Dómmúzeum és a galéria részen elhelyezkedő panoptikum bemutatását is. Az utolsó vezetés 15.00-kor indul!

Belépőjegy árak:

Csoportos:	Egyéni:
Diák/Nyugdíjas: 250 Ft	Diák/Nyugdíjas: 300 Ft
Felnőtt: 500 Ft	Felnőtt: 600 Ft

Csoportokat kizárólag előzetes bejelentkezés alapján tudunk fogadni.
7621 Pécs, Káptalan u. 8. (Bejárat a Bazilika keleti oldalánál.)
Tel.: 72/513-057 • E-mail: programiroda@pphf.hu

1%

ADJON EGY RÉSZT A CIVILEKNEK!

NIOK információs zöldszám:

06/80 200-074

NIOK

BARANYAI

Civil Forzó

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

III. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM JANUÁR

A Civil Közösségek Háza közvetítésével

Pályázatkészítés és projekt menedzselés

Sokan, sokféleképpen írnak manapság pályázatot. Amiben munkamódszereink különböznek, azok az alábbiak, modulokra bontva:

I. modul
- Projektötlet felvetése – igények és lehetőségek elemzése;
- Döntés a projektről, partnerek, szakemberek bevonásával;
- Pályázat elkészítése, a szükséges dokumentumok beszerzése határidőre;
- Folyamatos kapcsolattartás a kiíróval;
- Kifogástalan tartalmi – formai dokumentáció beadása;

II. modul
- Szerződéskötés előkészítése;
- A projekt menedzselése;
- A programban résztvevő szakemberek felkészítése – képzése;
- Monitorozás;
- A projekt folyamán fellépő negatív anomáliák kiküszöbölése, korrekciók;
- Beszámolók elkészítése;
- Kapcsolattartás a kiíróval;

III. modul
- A projekt zárása, az eredmények számszerűsítése, értékelése;
- Az összegző beszámoló elkészítése;
- A fenntarthatóság vizsgálata;
- Újabb fejlesztések – beruházások előkészítése, források felkutatása;

HR menedzselés

Tapasztalataink szerint a cégek, szervezetek jelentős része – függetlenül a nagyságuktól – viszonylag kevés figyelmet fordít az emberi erőforrás optimalizálására. Sokak számára a problémakör csak munkaügyi – személyügyi kérdéskörre szűkül le. Hiba ez akkor is, ha úgy érezzük – jelenleg túlkínálat van a munkaerőpiacon, tehát van kiből válogatni.

A XXI. sz. vállalatai (szervezeti) fejlődésének talán legnagyobb kihívása: miként képes kiaknázni a dolgozóiban rejlő értékeket, hogyan tudja hatékonyabb – innovatívabb munkavégzésre ösztönözni őket, mivel képes azt az „elégedettségi" egyensúlyt megteremteni cégen belül, amivel versenyképesebbé válik és ezáltal üzleti eredménye növekszik.

Ha ez érdekes lehet az Ön számára is, az alábbi szolgáltatásaink közül választhat:

- HR tanácsadás;
- Az aktuális humán erőforrás állapotának, hatékonyságának, megfelelőségének vizsgálata;
- Szükségletek, igények felmérése a munkáltató–munkavállaló szempontjainak figyelembe vételével;
- Javaslatok a szervezetfejlesztésre, átalakításra;
- HR. fejlesztési terv kidolgozása a vállalati operatív és stratégiai célok ismeretében;
- Munkaerő toborzás – kiválasztás;
- Munkakör elemzés, munkaköri leírások elkészítése, meglévők aktualizálása;
- Új, hatékonyabb foglalkoztatási struktúra kialakítása, munkaerő-gazdálkodási program bevezetése, hatékonyságnövelés;
- Munkatársi teljesítményértékelő rendszerek kidolgozása;
- Külső források bevonása;
- Képzések – tréningek lebonyolítása;
- Monitoring, eredmények mérése, kimutatása.

Akkreditáció

Az alábbi szolgáltatásokat nyújtjuk a megváltozott munkaképességű embereket foglalkoztató, vagy foglalkoztatni szándékozó munkáltatóknak:
- rehabilitációs szaktanácsadás;
- akkreditációs eljárás lebonyolítása;
- források bevonása a foglalkoztatásba;
- innovatív – modellkísérleti programok megvalósítása;
- képzések, tréningek;
- állami – üzleti – és nonprofit együttműködés menedzselése a megváltozott munkaképességűek rehabilitációja és tartós foglalkoztatása érdekében.

Érdeklődni: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: +36-72/215-543 • Telefon/Fax: +36-72/315 679

E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

JELES NAPOK

Jeles napokról álmodom 4

IDŐMOZAIK

„...a valódi látványt jelző kürtszó” 5

KULTÚRA

„...és a jó Isten, amit csak tesz, azt mind a mi javunkra teszi.” 8

Magyar Kultúra Napja 8

VÁROS-SZEMLE

Séta a téren 9

KÖZELRŐL

Szemem fénye 10

CIVIL KREATÍV

Róka-komaságba 12

SZERINTEM

A kórházprivatizációról... 14

A SZOCIÁLPOLITIKAI TANÁCSOKRÓL 15

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:
Paksi Atomerőmű
K&H Bank

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Múlt és jelen

Új évet írunk. Új remények, új fogadkozások, új lehetőségek... és egy megújult hely: a Szent István tér 17.

„A HÁZ, ahova mindig jó bejönni”. Másoktól hallottam, és szerintem is így van. 15 éve már, hogy ide járok, de soha nem volt olyan nap, hogy ne örömmel léptem volna be a nyikorgós kapun. Hogy miért? Talán az ódon falak varázsa hatott így rám? Vagy a fatüzeléses kazánok utánozhatatlan füstös illata és búgása? A stukkós mennyezet megkopott indái? A csodás faragott fakorlát? Az elvadult kert? Nem tudom, de érezhetően, sokszor kézzelfoghatóan átjárta a házat a „szellem”, sőt „szellemiség”.

S ezt az idejárók is mondták, mondják.

Ott, ahol a házaknak lelket osztogattak, ennek a kis barokk palotának nagy maroknyi jutott.

2007-től új időszámítás kezdődik a HÁZ életében. Részese lehetett annak a nagyszerű vállalkozásnak, amely főként az ókereszténység korában épült emlékeket volt hivatott bemutatni. Hogy mégis miért kerülhetett be ebbe a körbe ez a ház? Talán a közelsége miatt, s mert megérdemelte már nagyon, hogy jót tegyenek vele. Ennél fogva 2007-től helyet kap az épületben az a funkció is, amelynek a megújulását köszönheti. Gazdagodik, gyarapodik, s ezzel mi is csak gazdagodhatunk. Eddig is sokan jártak a Házba, ezek után – remélem – még többen.

A hely nyitott. Várja a csoportokat, kiállításokat, a hagyományos és az újszerű művészeti megnyilvánulásokat, a baráti találkozókat, a kórusmuzsika termeket betöltő visszhangját, időseket, fiatalokat... egyszóval: embereket. Embereket, akik élettel töltik meg a most még üres tereket, hogy leülhessenek, beszélgethessenek, tanulhassanak. Akik táncolnak, festenek, fotóznak, vagy énekelnek. Nekik öltözött új ruhába a HÁZ. Nekünk.

Sokan a szülőházukról, iskolájukról írnak ilyen szeretettel. Én a munkahelyemről.

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Dandé István, Egyedné Megyesi-Schwartz Éva, Fenyvesi Kristóf, dr. Kanizsai Péter, Kiss Gergely, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft., Cser Valér – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: G&G Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Jeles napokról álmodom

V. Tarr Judit

„Adjon Isten minden jót
Ez új esztendőben.
Fehér kenyér dagadjon
Fűzfa tekenőben,
Bor, búza, kolbász
Legyen mindig bőven,
A patikát felejtsük el
Ez új esztendőben!”

Az év első hónapjának küszöbén toporogva rendszerint visszatekintünk a közelmúlt eseményeire, és képzeletbeli vagy nagyon is valóságos naptárunk üres rovatait elkezdjük feltöltögetni a ránk váró újabb feladatok sorával. A január ebből a szempontból is végtelenül hosszúnak tűnik. 6-án kihunynak a karácsonyi ünnepkör meleg fényei, szemétdombra kerül a karácsonyfa, s néha valóban csak annyit érez az ember, hogy egy soha véget érni nem akaró, hideg, sötét időszak veszi kezdetét. Még alig érezni a téli napfordulót, a fény születését, hiszen a kakaslépéssel hosszabbodó nappalokból az amúgy is szürke, reménytelen égbolt alatt vajmi keveset érzékelünk. Bár én az év legtöbb időszakában tudok örülni az új hónapnak, szinte lélegzet visszafojtva várom a január elmúlását, rögtön érkezésekor.

Eleink hasonló érzelmeit bizonyítja, hogy az esztendő legvidámabb, legzajosabb eseményeit erre az időszakra helyezték.

Gondolom, mindenki előtt ismert, hogy hónapneveink latin eredetűek. Római hagyomány szerint egyenesen a városalapító Romulus adott első ízben nevet a hónapoknak. Ez az első római naptár valószínűleg csak a mezőgazdasági munkák szempontjából számba vehető hónapokat vette figyelembe. A fennmaradó téli holt időt csak később iktatták be az új, 12 hónapos holdnaptárba Ianuarius és Februarius néven. Ianuarius névadója Janus, a kezdet és a vég kétarcú istene volt.

A hónap ábrázolása többféle lehet. Hólepelbe öltözött ifjú, aki jobbjában a Vízöntő jelét tartja, vagy érett férfi, aki kezeiben különböző szerszámokat cipel, lábánál pedig a növekvő világosságot jelképező kakas kuporog. Megjeleníthető még ifjú vadászként, favágóként, vigadozó emberként is.

A csillagászati naptár szerint Vízöntő hava.

A régi magyarok Boldogasszony havának nevezték. Bár Szűz Mária számos ünnepet mondhat magáénak az év minden időszakában, a hazai Mária-kultusz ismeretében természetesnek tűnik, hogy őseink az év első hónapját neki szentelték.

Január első napja *újév, kiskarácsony*. A régi Rómában csak a Julius Caesar-féle naptárreform után került erre a napra. Még a középkori Európában is többféle évkezdet volt szokásban. Hazánkban például az új évet december 25-től számították egészen XIII. Gergely pápa 1582-es naptárreformjáig.

Az év utolsó estéjét az újév hajnalával összekötő éjszakán nem fekszik le egy lélek sem, mert az óévet az újjal ébren kell összekötni. Ezen az éjszakán mindenütt zajongtak, mert a gonoszt hangoskodással lehet a legjobban elűzni. Csengettyűzéstől, kolompolástól, hejgetéstől, ostorpattogástól volt hangos minden település.

Szilveszter napján baromfihúst kell fogyasztani, mert a baromfi elkaparja az óesztendőt, viszont újév napján nem szabad fogyasztani, mert kikaparja a házból a szerencsét. A malac vagy disznóhúst újév napján kell enni, mert mind a kettő előre túr, és így rábukkan a szerencsére.

Sokféle szerelmi és időjósló eljárás kötődik ehhez a naphoz. Talán ma is élő hiedelem, miszerint olyan lesz az új év, mint annak első napja. Aki tehát jókedvűen, békességben üli meg ezt a napot, bízhat benne, hogy az egész esztendő is hasonlóan telik majd.

A karácsonyi ünnepkör lezárása 6-án, *vízkereszt nap*ján történik. Általában ezen a napon gyújtják meg utoljára a gyertyákat a karácsonyfán.

A keleti egyház e napon ünnepli Jézus születését. Nálunk a napkeleti bölcsekről, a három királyokról, illetve Jézus megkeresztelkedéséről és első csodatételéről emlékezünk.

Ezen a napon volt a házszentelés, és ilyenkor írták fel a három királyok nevének kezdőbetűit az ajtóra. *(G 20 M 07 B)*

A vízkereszt vigíliáján megszentelt vizet a katolikus falvakban háromkirályok vizének nevezték, és sokféle hiedelem fűződött hozzá: meghintették a ház ajtaja előtt a földet, hogy a gonosz elkerülje a házat, gyógyítottak vele, s a kútba is öntöttek e vízből. Régi szokás a csillagozás: a díszes papírsüvegben járó gyermekek csillagot hordoztak, csillagéneket énekeltek.

Ezzel a nappal kezdetét veszi a hamvazószerdáig tartó *farsang*.

A szőlészek védőszentje *Szent Vince*, 22-én emlékezünk rá. A név jelentése: győzedelmes. Régtől fogva úgy tisztelik, mint aki a tél felett győzedelmeskedik. Nevének rokon hangzása a *vinum*, vagyis a bor szóval magyarázza, hogy a szőlészek védőszentje lett. Az e napi időjárásból a várható bortermésre próbáltak következtetni:

„Ha megcsordul a pince,
Tele lesz a pince.”

Január 25-én emlékezünk *Pál apostol* megtéréséről, a pálfordulásról. (Saulusból Paulus lett)

Ennek a napnak csillagászati jentősége is van. Túl vagyunk már a tél felén, s várható, hogy az idő hamarosan jobbra fordul. Erre időjárási jövendölések, mondókák is utalnak:

„Pál fordulta hogyha tiszta,
Bőven terem mező, puszta.”

Fenyvesi Kristóf

„...a valódi látványt jelző kürtszó”

A Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZaIK DOKUMENTUMfilmklub sorozatának első, 2006-os évfolyamát B. Révész László „Diogenész hordót keres” című filmjének bemutatója zárta 2006. december 6-án a Dominikánus Házban.

B. Révész Lászlót, több mint negyvenévnyi filmes és televíziós rendezői munkásságának köszönhetően nem csak a magyar televíziózás, hanem a magyar dokumentumfilm történetének is meghatározó szereplőjeként tisztelhetjük. A Balázs Béla-díjas és 1993-ban az Év Rendezőjének választott alkotó, nem csak több mint egy tucat nívódíj birtokosa, hanem 2006-ban a Kamera Hungária kategóriadíját és a Magyar Dokumentumfilm Rendezők Egyesületének vándordíját, a Kamera-díjat is átvehette. Ez utóbbit, Diogenész hordót keres című dokumentumfilmjével nyerte el. B. Révész László 2005-ben készült alkotása olyan emberekről szól, akik életük során elvesztették lakásukat, hajléktalanná váltak, még hordójuk sincs, akár az anekdota szerint Diogenésznek volt, az időszámításunk előtti V. században élt görög filozófusnak. Az egy éven keresztül forgatott film egyik nagy érdeme, hogy bebizonyítja: a perifériák perifériáján is emberek élnek. Gondolkodó, érző, beszélni és hallgatni is egyaránt képes lények, akik érdemesek a jó szóra, a figyelemre, és mint mindenki másnak, nekik is megvan a maguk egyedülálló története.

– A Diogenész hordót keres című filmed lehetőséget kínál arra az igazi találkozásra, amely tulajdonképpen bármikor bármelyikünkkel megtörténhetne, de csaknem kivétel nélkül mindig meghiúsul. Hiszen az utcán járva nap mint nap megszólítanak bennünket hajléktalanok, mi pedig pénzt, ételt adunk nekik vagy nem adunk, vásárolunk tőlük egy Fedél nélkül újságot vagy nem vásárolunk, szóba elegyedünk velük vagy sem, de akárhogy is döntsünk, azon a falon – mondhatni: biztonságos otthonunk falán –, amely elválasztja a mi világunkat a fedél nélkül élő emberek világától, nagyon nehéz, szinte lehetetlen átjárót vágni a kívül rekedtek felé. Nektek ez sikerült, és aki megnézi a filmet, az a valóságnak egy olyan, szinte hermetikusan zárt rétegébe nyer betekintést, amelyről előzőleg csak sejtései, a legkülönfélébb előítéletektől vezetett vélekedése lehetett. Milyen felkészülés előzte meg a forgatást, hogyan választottátok ki a szereplőiteket?

Részlet a „Diogenész hordót keres” című filmből

– Nem volt könnyű. Több tucat dokumentumfilmet csináltam már és mindig csak hálával tudok gondolni azokra az emberekre, akik tulajdonképpen odaadják az életüket, hogy mások is betekinthessenek abba. Más egy fikciós film, ahol színészek játsszák a rájuk osztott szerepeket és más a dokumentumfilm, amelynek készítése során a filmesnek mindvégig tartania kell magát ahhoz a kettős erkölcsi kötelességhez, hogy egyrészt igyekezzen igazat mondani, ugyanakkor pedig tiszteletben kell tartania azoknak a személyiségét is, akik önmagukat tárják fel, önmagukat mutatják meg a világnak. Egyébként minden dokumentumfilm meglehetősen nagy előkészítő munkát igényel, tudományos műszóval ezt „research”-nek hívják. Szociológus is lévén a kutatómunka módszertanát is ismerem, de más dolog a tudomány és más dolog a film. A filmnek elsősorban hatnia kell, tehát érzékletes módon kell az adott problémát bemutatnia, hiszen a végeredmény nem egy száraz tanulmány kell majd, hogy legyen. Kremsier Edit szerkesztő kolléganőmmel persze mi is végigolvastuk a fellelhető szakirodalmat, például Varga Imre Utcalakók című rendkívül jó szociografikus riportkönyvét is. Imre maga is hajléktalan volt, utána szociális munkás lett, tőle sok mindent meg lehetett tanulni. Az ő közvetítésével találkoztunk Szappanos Lajossal, aki tizennégy év hajléktalan-lét tapasztalatával a háta mögött, a helyszínektől kezdve az embereken át szinte mindent és mindenkit ismer Budapesten. Lajos, akár Dante poklában az alvilági kalauz, úgy vezetett minket ebben a világban.

– És amint Vergilius volt, Lajos is író ember, a Fedél nélkül újság egyik szerkesztője...

– Igen, még ma is ír a lapba, neki szenvedélyévé vált az írás, és igazából ő az egyetlen, akinek sikerült a hajléktalan-létből kilépnie, jelenleg ipari őrként dolgozik. A filmet 2004-ben forgattuk, de azóta is, immár kamera nélkül igyekszem a szereplők sorsát nyomon követni. Van aki már nem él közülük és van olyan is, akivel sajnos nem tudom mi lett. Elzer Annát, aki válása következtében vesztette el a lakását, azután tévesztettem szem elől, hogy elzavarták annak a templomnak a lépcsőjéről, ahol előzőleg esténként meghúzta magát. Nagyon hálás vagyok neki, mert megengedte, hogy egy teljes nap erejéig belepillantsunk az életébe, még kukázni is megtanított minket...

Részletek a „Diogenész hordót keres” című filmből

– Az emberek a nyomorúságukról nehezen beszélnek, talán csak akkor nyithatók meg igazán, ha érzik, hogy a másik, aki hallgatja őket, nemcsak figyel, hanem azonosulni is képes a problémáikkal. A film közvetlensége, bensőséges hangvétele a bizonyíték rá, hogy mély empátiával, az elfogadáson túl, nektek sikerült megtennetek még egy lépést ezek felé az emberek felé. Meghívást kaptatok az őket, személyiségüket, privát életüket határoló nagyon érzékeny vonalon belülre, ahol a mindennapjaik zajlanak.

– Alapvető etikai parancs, hogy éreztetni és nyilvánvalóvá kell tenni mindazok számára, akikről filmet csinálunk azt, hogy nem gombostűhegyre tűzött rovarokként vizsgáljuk, hanem élő emberekként szólítjuk meg őket, akiknek a személyiségét tiszteljük és a sorsukat másoknak való tanulságképpen szeretnénk megmutatni. ▶

– Egy interjúban, amikor a Diogenész hordót keres című film forgatásán szerzett élményeidről kérdeznek, mondod, hogy „volt amikor annyira »terepszínűvé« váltunk, hogy egy járókelő meghívott bennünket reggelizni”.

– Mikor az Anna kukázásának egyik epizódját forgattuk, akkor az operatőr, Nádorfi Lajos és a technikusunk kísérte csak el Annát, mi pedig Szappanos Lajossal álldogáltunk a Fogarasi úton, a Tesco-val szemben. Egyszer csak odalépett hozzánk egy idősödő úr és így szólt: „Fiúk, jöhet két szendvics?”. Mi pedig mondtuk, hogy már reggeliztünk, s erre akkor a szendvics helyett hozott nekünk egy-egy sört... Beszélgetni kezdtünk és kiderült, hogy ő is egy szerencsétlen ember: az 1952-es Helsinki Olimpia labdarúgó válogatott keretének volt a tagja, az Aranycsapatba már nem fért bele, és végül is ez az olimpia volt az egyetlen igazi élménye az életben, ebbe kapaszkodik már ’52 óta. Elővette a fényképeit, mesélni kezdett... Külön filmet érdemelt volna, ha lett volna rá elég nyersanyagunk, vagy van még egy felvevőnk, hogy akár ezt is rögzíthessük... Egy másik alkalommal pedig Iványi Lászlóval, a hajléktalanokat segítő lelkésszel kevertek össze, és lelkesen üdvözöltek, hogy „Jó napot Iványi úr, mit tud rajtunk segíteni?”

– Nem ez volt az első munkád, amelyben a társadalom peremén élők világát mutattad be. 1979-ben készült Az őszinte szó kevés című filmed, ebben három „csöves” fiatal – két fiú és egy lány – portréját rajzoltad meg...

– Akkoriban a hajléktalanokat csöveseknek hívták, akiknek a kemény magját a volt állami gondozottak adták. Napjainkra sem sikerült rendezni ezt a helyzetet és elgondolkodtató, hogy egy önmagát újratermelő jelenségről lévén szó, azóta is évente körülbelül harmincezer gyerek él állami gondozásban. Abban az időben is a megoldatlan kérdések közé tartozott, hogy a felnőttkort elérők sorsa mi legyen. Kaptak egy rendkívül csekély összegű életkezdési segélyt, amit azok, akiknek nem volt elég erős az életben maradási affinitása vagy nem volt elég erejük ahhoz, hogy megkapaszkodjanak a társadalomban, nagyon hamar elvertek, a munkából pedig kikoptak és belőlük lettek az akkori csövesek. Erre az időszakra, a hetvenes évek végére esett a Beatrice együttes klasszikus, „baboskendős” korszaka is, és a zenekar rajongótáborából választottuk ki azt a két fiút és egy lányt, akikről az a film szólt. Az őszinte szó kevés című film olyannyira jól sikerült, hogy tíz évig nem is kerülhetett a nagyközönség elé. Nem volt teljesen betiltva – a Kádár-rendszer felemássága ennek a filmnek a sorsában is megmutatkozott –, hiszen, ha a televízióban nem is mutatták be, viszont kérésünkre szűk körű, beszélgetéssel egybekötött vetítésekre a Televízió elnöke mégis engedélyt adott. Ez az eljárásmód, a vetítéshez szükséges technikai feltételek összetettsége miatt – jóval a DVD-korszak előtt –, meglehetősen leszűkítette a bemutatásra adódó lehetőségek számát. A Rendőrtiszti Főiskolán, KISZ-iskolákon, különböző megyei KISZ-táborokban, a Legfőbb Ügyészség egy továbbképzésén és pszichiátriai intézetekben sikerült bemutatókat szerveznünk.

– A széleskörű „társadalmi forgalmazás” tehát nem valósulhatott meg...

– Tulajdonképpeni társadalmi forgalmazásról valóban nem beszélhetünk, viszont sokan látták azok közül, akik hasonló sorsú gyerekekkel találkoznak a munkájuk során. A filmben bemutatott három sors megismerése talán segítette őket abban, hogy kevesebb előítéletük legyen. A betiltásra, vagy erre a fajta szűkített körű forgalmazásra egyébként azért került sor, mert a filmben bemutatott fiúk fasisztoid nézeteket hangoztatnak, ez viszont akkoriban egy szőnyeg alá söprendő, tabu téma volt. Még a szipuzást is meg lehetett mutatni, de ezt a vonalat ki kellett volna vágnom a történetből, hogy a film bemutatását engedélyezzék. Erre viszont nem voltam hajlandó, hiszen amint azt ma is tapasztaljuk, egyre-másra bukkannak fel ilyesfajta ideológiák, ezekkel kapcsolatban pedig a legrosszabb amit tehetünk, ha elhallgatjuk a létezésüket. Egészen 1989-ig, a rendszerváltó évig kellett várni arra, hogy a film valódi nyilvánosságot kapjon. Akkor viszont egy másik probléma merült fel. Mivel én, mint dokumentumfilmes, „élő anyaggal”, valódi emberekkel dolgozom, meg kellett keresnem tíz év után a szereplőket, hogy megbizonyosodhassam afelől, hogy nem származik-e esetleg valamiféle káruk abból, hogy nyilvánosságra kerül a múltjuk egy szelete. A legérdekesebben a lányszereplő, Margó sorsa alakult, aki mintegy „újratermelte” a maga történetét. Szült egy gyereket, akit nevelőintézetbe adott. Ám, ha lehetett volna mondjuk Tíz év után címmel egy epilógust forgatni az elkészült filmhez, akkor az teljesen pozitív végkicsengéssel zárult volna, hiszen végül is ki tudta hozni gyermekét az intézetből és aztán kemény, szorgalmas munkával nevelte fel. Hamar megértette, hogy ha bemutatjuk azt, hogy tíz évvel azelőtt milyen gondokkal küzdött, akkor az a jelenlegi helyzetén nem változtathat, és beszéltem a főnökeivel is... Ha már a dokumentumfilmezés etikájáról beszélünk, akkor szólnunk kell arról is, hogy a valósághoz fűződő viszonyukat tekintve micsoda őrületes zavar kezd kialakulni manapság a nézők, a társadalom tagjainak a fejében. El sem tudom mondani, hogy mekkora károkat okoznak a kereskedelmi televíziók. Az úgynevezett valóság-showk-ról és azok környékéről beszélek, amelyekben azt látjuk, hogy laborszerűen zárt, luxus-körülmények között van húsz gyerek, akikkel kapcsolatban aztán amikor véget ér a sorozat, kiderül, hogy milyen komoly problémákkal kerülnek szembe a való életben. És néhány néző még el is hiszi, hogy az a való világ, amit a tévéje képernyőjén lát, pedig ez egyáltalán nem igaz. Éppen egy pécsi zenekar, a Kispál és a Borz egy szövegével tudnám a legjobban illusztrálni ezt a helyzetet, miszerint „Úgyse hiszi senki el magának / Hogy amit lát az tényleg van / Ha nem várja, hogy a valódi látványt / Jelző kürtszó felharsan”. Tehát amíg nem harsan fel a kürtszó, addig nem hiszi el senki, hogy amit lát, az tényleg van. Mindez nagyon képszerűen és a problémát világosan megfogalmazva találja fején a szöget. A közkedvelt „kibeszélő-showban” zömmel a társadalom egy olyan rétegéből érkező statiszták ülnek, akik rászorulnak arra az ötvenezer forintra, amit a kamerák előtt megrendezett műveszekedésért kapnak. Ez, és az ehhez hasonló jelenségek, a valóságérzékelés torzulásai mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy ilyen nehéz helyzetben van ma a dokumentumfilm Magyarországon.

– A manipulált nézői tudattól a filmkészítés nehézségein át a forgalmazásig valóban sok mindenről lehetne a magyar dokumentumfilm helyzetével kapcsolatban beszélni...

– Azután az egy éves kegyelmi időszak után, amikor Péterffy András szerkesztette a Televízió Filmidő című sávját, mostanra megszűntek a műhelybeszélgetések, az alkotókkal készített interjúk, és újra a pénzhiányra, erre az állandóan visszatérő, hamis érvre hivatkoznak. Ezúttal is el kell, hogy mondjam a dokumentumfilmezéssel kapcsolatos egyik idevágó rögeszmémet – talán nem téveszme –, miszerint az igazi dokumentumfilm nem hazudik, hanem elemez. Ezzel szemben a mindenkori politikai hatalomnak mindig egy kissé, rossz szóval mondva, „agit-prop”-os elvárásai vannak. A hatalom ugyanis mindig csak azt mondja, hogy „tükröm, tükröm mondd meg nékem, ki a legszebb a vidéken –, de ha nem én, akkor összetörlek.” És ebben a játszmában éppen mi, dokumentumfilmesek vagyunk a tükör. Ebből a leosztásból következik, hogy az igazi dokumentumfilm mindig egy kicsit ellenzéki kell, hogy legyen. És ez ugyanolyan világos ma is, mint amilyen egyértelmű volt a rendszerváltozás előtt, amikor még nem a kapitalizmust, hanem a szocializmust kellett volna építenünk. Kénytelenek vagyunk ellenzéki szemlélettel lenni, egyszerűen azért, mivel az elemzés mindig kritikai elemeket hordoz, a kritika pedig óhatatlanul is ellenzékivé teszi a dokumentumfilmet és a dokumentumfilmest. Én nem csak a hajléktalanokról csináltam filmet, hanem például arról a Pécs mellett található, Pogány nevű községről is, ahova 1970 óta járunk filmezni és ahol 2001-ig tizenhat filmet készítettünk Hanák Gáborral közösen. A nemzetiségi ellentétek elmúlásától a termelőszövetkezet történetén keresztül a község újraéledéséig rengeteg folyamatot sikerült rögzítenünk. 2001-ben szponzorok hiányában abba kellett hagynunk a pogányi filmezést, a krónikát azonban tovább kellene írni, hiszen rengeteg változás történt ezen a településen azóta is. Ha viszont húsz, harminc vagy ötven év múl- ▶

va bárki előveszi az elkészült anyagokat, akkor többé-kevésbé pontos képet kaphat majd a mélyben lejátszódó folyamatokról, olyan dolgokról, amelyekről a negyven másodperces híradó-tudósításokból egyáltalán nem is lehet tudomást szerezni.

– *„Pogány 1970-2001 – Egy magyar falu évtizedei I-X.", ez lett a címe az eddig elkészült sorozatnak. A hozzávetőlegesen tíz éves periódusokban zajló visszatéréseitekből egy valóban egyedülálló, rendkívül széles időtartamot átfogó mikrotársadalmi filmtanulmány született...*

– Ez így van. Példának okáért az egyik 1970-es epizódban, egy helyi nagygazda frissen érettségizett lányát, Annát kérdezzük arról, hogy mi szeretne lenni, ha nagy lesz. Anna aztán többször előkerül a harminc év során, nem orvos lesz belőle, mint akkor gondolta, hanem üzletasszony, gyerekei lesznek, akik felnőnek. Jó lenne, ha az ilyen és ehhez hasonló fejleményeket továbbra is bemutathatnánk. Persze csak ha volna pénzünk a film folytatására...

– *Munkásságod történetében azonban felmerült olyan eset is, amikor nem feltétlenül a tudatos szociografikus koncepció, hanem végső soron a kényszer szülte a forgatás helyszínére való visszatérést. Az ózdi munkáskolónia mindennapjait feldolgozó Kisamerika című dokumentumfilmedre gondolok, amelyért egyébként a Kamera Hungária életrajzi és történelmi filmek kategóriájának első díját vehetted át Pécsett 2006-ban. A díjátadón Ragályi Elemér nyilvánosan követett meg azért, hogy annak idején még a Balázs Béla Stúdió sem állt ki a film mellett, ami a betiltás hatására majdnem megsemmisült. Tudniillik 1975-ben, amikor a Kisamerika elkészült, akkor sem a film, sem pedig a filmmel párhuzamosan készített szociológiai tanulmány nem kerülhetett nyilvánosságra, majd pedig egy titokzatos raktári szennyvízbetörés következtében a film eredeti munkakópiája tönkrement...*

– A Kisamerikát is Kozák Gyula szociológussal csináltuk, akivel munkás-életmód témában korábban két filmet forgattunk a Televíziónak. A Kisamerikát azonban már eleve nem a Televíziónak, hanem a Balázs Béla kísérleti Stúdiónak adtuk be elbírálásra, mivel éreztük mi is, hogy olyan kuriózum lesz a dologból, ami majd ellenállásba ütközhet, ha engedélyeztetni kell a bemutatást. De mint kiderült, a Balázs Béla Stúdió vezetősége sem tudta felvállalni az anyagot, ami aztán egy raktárban végezte. A leforgatott filmtekercseket selejtnek minősítették, én azonban jóban voltam a gyártási emberekkel, így amikor ki akarták dobni az egészet a kukába, pont ott voltam és elkaptam a dobozokat. Aztán azt a harminc doboznyi szalagot hazavittem, és ily módon vált végül is rekonstruálhatóvá az eredeti Kisamerika, 2004-ben...

– *És nem csupán az 1975-ös eredeti Kisamerika rekonstrukciója történt meg ekkor, hanem vissza is mentetek az ózdi Kisamerika sorra, hogy a 2004-es állapotokat is rögzíthessétek. Ez az ötlet pedig azon túl, hogy 2004-ben gyakorlatilag a saját, publikálatlan filmed remake-jét, újraforgatott változatát sikerült elkészítened, egyfajta filmes, szociológiai játéknak is teret nyitott. A végeredmény, a 2004-es Kisamerika ekképpen nem csak mint kísérlet és a körülmények abszurditása ellenében megfogalmazott válasz lett érdekes, hanem egy valódi időutazás kivitelezésére is alkalmat adott. A 2004-es visszatérés során rögzített képeken látjuk a jelenlegi állapotokat, miközben az 1975-ös felvételekről megelevenednek a valaha ott élt emberek kísértetei is...*

– Amikor 2004-ben visszamentünk, akkor már csak egy embert találtunk meg az akkori szereplők közül, voltak akik meghaltak, mások elköltöztek. „Finomúl a kín" – mondja József Attila egyhelyütt, és valóban, az ózdi Kisamerika sor lakásainak komfortja talán javult valamelyest 2004-re, csatornáztak is, de mégis van aki mind a mai napig nem tudott fürdőszobát csináltatni magának. 1975-ben maguk az állapotok produkálták azokat a rendkívül groteszk történeteket, amiket bemutatván az akkori hatalom úgy értelmezhette, mintha mi a munkásosztályon akartunk volna gúnyolódni ezzel a filmmel. Egyik hősünk, Benya úr például elmeséli, hogy miképpen mentett meg egy kislányt, aki beleesett a budiba. Egy másik szereplőnk, Kerekes bácsi pedig, aki korábban élmunkásztahanovista volt, elmondja, hogy miután felnőttek a gyerekei, kiköltöztették két szobás lakásából és mintegy száműzték ide, a Kisamerika sorra. Kerekes bácsi a nyugdíjbamenetel után is tevékeny, látjuk, amint a maga által készített medencében fürdik, amit a nyolc négyzetméteres kertjében állított fel. A medence éppen akkora mint egy koporsó, ráadásul ezt az önkéntelen asszociációt csak fokozza, hogy kénytelen volt egy nejlonból készült lecsukható fedőt is a medencére illeszteni, amit magára kell húznia, mikor a medencébe ül, hiszen a gyár közelsége miatt a környéken mindent belep a por és a korom. Az, hogy mi mindezt megmutattuk, volt a mi munkásosztályon való gúnyolódásunk... De találkoztunk egy költővel is, aki nagy hittel faragta a kínrímeket és a lakógyűlésen történő felszólalását is a saját költeményeiből vett idézetekkel tarkította...

– *1942-ben születtél a mai Horvátország területén található Jakobshof (ma: Jakobovac) nevű településen, gimnáziumba Pécsett jártál, aztán az egyetemen magyar-latin szakon szerezted első diplomád. Hogyhogy nem a tanári katedrán találunk most téged, hanem a felvevőgép mögött?*

– Ha jól belegondolok, akkor ez a történet is Pécsett kezdődött. 1956-ban voltunk elsős gimnazisták, örülök neki, hogy ma este két osztálytársam is eljött.

– *Sólyom László, köztársasági elnök is az osztálytársad volt, vele legutóbb a Magyar Dokumentumfilm Rendezők Egyesülete által szervezett „13 nap remény című" '56-os dokumentumfilm-fesztivál megnyitóján találkoztatok...*

– Sólyom László nem csak, hogy osztálytársam, de padtársam is volt, együtt jógáztunk, azóta is tartjuk a kapcsolatot. Mindez természetesen semmi különleges előnnyel nem jár rám nézve, mivel Sólyom alkotmánybíróként is megközelíthetetlen volt, mindig is el tudta választani a privát szférát a hivatalos ügyeitől... Első meghatározó élményem, ami a filmezés felé vitt, az Radványi Géza Valahol Európában című filmje volt, amit az akkori Petőfi, mostani Uránia moziban működő filmklubban láthattam 1958-ban. A filmet Maár Gyula, akkor még filmes újságíró, ma már egy tucat játékfilm rendezőjének előadása vezette be. Rendkívüli lelkesedéssel nem csak arra hívta fel a figyelmet, hogy mit lesz érdemes figyelni a filmben, hanem szólt arról is, hogy miért rosszak az akkori, 1958-ban készült filmek, és mit kellett volna másképp csinálni ahhoz, hogy jobbak legyenek. Pestre kerülve már első éves egyetemistaként tudtam, hogy nem leszek latintanár. Már csak azért sem, mivel két olyan korszakos jelentőségű filmet is láttam abban az évben, mint a Hamu és gyémánt Andrzej Wajdától és a Szerelmem Hirosima Alain Resnais-től... Másodikos egyetemista voltam, amikor megalapítottuk az ELTE amatőr filmklubját. Az egyetem fixoptikás, nyolcmilliméteres Admira felvevőgépével kezdtünk el iskolai filmhíradókat készíteni, itt találkoztam például Ráday Mihállyal is, aki azóta híres városvédő lett... 1965-ben, az egyetem elvégzése után elmentem a Televízióhoz, ahol a ranglétrát végigjárva, munka mellett végeztem el a Filmművészeti Főiskolát, 1969-ben lettem önálló rendező. Már amatőrfilmesként is a valóság foglalkoztatott, később a dokumentumfilmezésre a televíziós munkáim mellett és után jutott időm.

– *Nem csekély erőfeszítésedbe kerülhetett mindez, hiszen több mint ezerötszáz televíziós adás rendezése fűződik a nevedhez. Többek között olyan emlékezetes műsorok, mint a Jogi esetek, a Kalendárium, az Ablak, a Tudósklub, a Napi Mozaik vagy a Kriminális...*

– A stúdióműsorokat is szerettem csinálni, az élő adás frissen tartja az ember reflexeit. Ennek azonban vége van úgy tűnik, hiszen a Televízióból gyakorlatilag minden külsőst elküldtek, csak keveseknek sikerült státuszba kerülni. Idén sajnos a pályázataink sem voltak sikeresek, pedig a Pogány történetét feldolgozó sorozatunkat is jó volna folytatnunk. Mindazonáltal harcos pesszimizmussal tekintek a jövőbe...

– *És „szárazon tartod a puskaport", hogy – Cromwell után szabadon – téged idézzelek.*

– Ha nem hinnék abban, hogy változtatni lehet, mégpedig a jó irányba, akkor nem csinálnám. Egyszerűen muszáj, és ez erkölcsi parancsként érvényesül akkor is, ha pillanatnyilag úgy tűnik, hogy a többség csak nehezen mozdítható.

Fűri Ildikó

„...és a jó Isten, amit csak tesz, azt mind a mi javunkra teszi.” (Mozart)

Egy negyed évezred, 250 év. Ha csak a nagy történelmi eseményeket gondoljuk végig, akkor is irdatlanul hosszú idő. 1756 januárjában Salzburgban megszületett egy gyermek, akinek muzsikája, zsenialitása, kiállta a történelem viharait, a zenei korszakok változásait, a zenei ízlés romlásait. Wolfgang Amadeus Mozart helye a zenetörténetben mindezek ellenére sem tudott meginogni. Mindössze 35 évet élt ez a minden tekintetben ellentmondásos személyiség, aki olyan maradandót tudott alkotni, amelyhez hasonlíthatót azóta sem senki.

Ha végignéznénk Európa nagy színházainak, operaházainak repertoárját, Mozart operái hiánytalanul megtalálhatóak lennének. Szimfóniái, kamaradarabjai hallhatóak a világ koncerttermeiben.

2006-ban ez talán még hangsúlyosabbá vált. Ünnepelt, megemlékezett az egész világ a legkisebb településtől a világvárosig.

Pécsett is több tucat koncerten, rendezvényen emlékeztek a géniuszra.

A pécsi Mozart kórus Szamosi Szabolcs vezetésével nem kisebb feladatra vállalkozott, mint hogy bemutassa Mozart összes miséjét Pécs templomaiban. A sort 2006 januárjában egy válogatás indította, december 5-én halálának 215. évfordulóján pedig mi más szólalhatott volna meg, mint az utolsó műve a Requiem.

2006-ban Mozart mellett 1956-os forradalom és szabadságharcra is emlékeztünk. A Pécsi Kamarakórus Mozarttal emlékezett az 50 éve történtekre. 23-a előestéjén a Pécs-Kertvárosi Református templomban csendült fel Mozart halhatatlan Requiem-je – a Szekszárdi Kamarazenekar közreműködésével – Tillai Aurél vezényletével. 23-án pedig Szekszárdon a Belvárosi templomban a városi ünnepség sorozat részeként csendültek fel Mozart örökérvényű dallamai.

Véget ért a „Mozart-év”, lehet, hogy kicsit ritkábban fogjuk műveit hallani, de népszerűsége töretlen és időtlen marad.

A Magyar Kuktúra napja

Magyar Kultúra Napja ugyan nem tartozik a hivatalos, piros betűs ünnepek közé, de már hosszú évek óta egyre eredményesebben hívja fel a figyelmet azokra a tárgyi és szellemi értékekre, melyeket méltán érezhetünk magunkénak.

A dátum apropóját az az esemény szolgálja, hogy Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én fejezte be a Himnusz megírását. Ennek emlékére 1989-től január 22-én a Magyar Kultúra Napját ünnepeljük.

Ezen a napon különböző rendezvények emlékeztetnek minket évezredes hagyományainkra, gyökereinkre, múltunkra. Talán ezen a napon sikerül felhívni a figyelmet azokra az értékekre, amelyeket az évszázadok alatt sikerült megőrizni.

Rendezvények Pécsett a Magyar Kultúra Napja alkalmából

22-én Ifjúsági Központ Ifjúsági Háza

19.00 A Magyar Kultúra Napja

Megnyitja: Jordán Tamás Kossuth-díjas színművész

Ünnepi műsor:

Tritónus Fúvósötös

Testünk nyelvén beszélve – a Pécsi Művészeti Szakközépiskola tánctagozatának előadása

József Attila: Szólt az ember – Jordán Tamás és Sebő Ferenc előadói estje

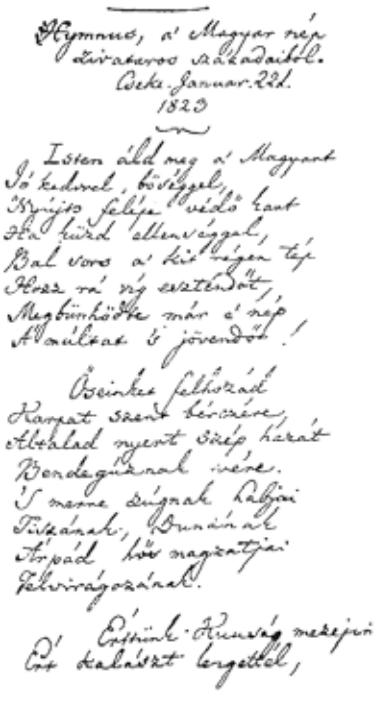
Pécsi Városi Könyvtár

Várkonyi Nándor Könyvtár

15-től 31-ig A Magyar Kultúra Napja tiszteletére

Híres Könyvtáraink – kiállítás

Megtekinthető a könyvtár nyitvatartási idejében

Hymnus, a' Magyar nép
dicsőséges szabadsága.
Cseke-Jánosi 22d.
1823

Isten áld meg a' Magyart
Jó kedvet, bőséget,
Bújtó fellyén vedd hant
Ha kűzd ellenvéggel,
Bal sors a' kit régen tép
Hozz rá még esztendőt,
Megbűnhődte már e' nép
Multjáért s' jövendőt!

Őseinkre felhozád
Kárpát szent bércére,
Hűtlenül nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S' mennyi dicsnek halljai
Tettének, Bunának
Árpád hős magzatjai
Felvirágozának.

Ettünk-Hunnia mezejin
Ez kalászt tengettek,

Kiss Gergely

Séta a téren

Valami megváltozott Pécsett. Nem kicsit, nagyon. Hangulatos kandeláberek helyett csupasznyakú, gömbfejű lámpák feszengnek a bazilika előtti téren: ők sem értik, hogyan kerültek oda. Mellettük, mintha csak puszta létüket szeretnék tudtunkra adni, csőszerű világítótestek emelkednek ki a földből. Már néhánnyal kevesebben: valakinek talán szúrhatták a szemét. Majd a lábát. De az is lehet, hogy az elkövető azt hitte, hogy a Szputnyik néhány alkatrésze esett a földre és csak arrébb akarta rúgni őket. Szó mi szó, látványuk felébreszthetti az emberben alvó cyber-vandált.

Nem szeretném védeni a futurisztikus lámpaültetvény károkozóit, de az éjszakai lepkékkel ellentétben – akiket bármilyen lámpafény elszédít –, engem nem vett le a lábamról a megújult Sétatér látványa. Megújult csupán, nem megszépült. Persze a szépség relatív. Egy repülőtéren jól mutatnának – ha mást nem, utat biztosan. Ott legalább nem tűnnének ki környezetükből, itt viszont – funkciójukkal ellentétben – beárnyékolják a tér hangulatát. Ha körülnézünk, amerre a szem ellát, letűnt korok építményei övezik a teret, stílusukban jól illeszkedve egymáshoz. Egyet kivéve. A tér legrégebbi épületegyüttese – vagyis annak maradéka – betonba csomagolva, a föld alatt húzta meg magát. Az ókeresztény síremlékeket rejtő, védő betonbunker nem csak a bemutatandó romoktól, de mindentől ami körülveszi könnyedén megkülönböztethető. Cirka fél évszázaddal ezelőtt nagy „divatja" volt az efféle korszakalkotó „ojjektumoknak", bár stílust nem neveztek el róluk, sőt alkotóit is sűrű homály és pár réteg beton fedi.

De földet a múltra! Vagy betont, ha már kikapartuk a gesztenyefák árnyékából... A sötét középkor és az „informálatlanság korának" találkozója a bonc-asztalon. Így már rögtön érthető, miért vezetnek repülőtéri lámpák a bunker bejáratához: „szállj le a földre, majd kicsit alá és fogd fel végre, hogy azért olyan csúnya itt minden, hogy észrevegyed a szépet!" Briliáns elgondolás: ha már belerondítunk a térbe, a lámpákat igazítsuk hozzá, ezzel is – már séta közben – felkészítve a bunkerlátogatót, hogy valami egészen lélegzetelállító fogja odabent várni. Persze, ez így ebben a formában nem igaz, mert azért majd levegőhöz lehet jutni, ha működik a szellőztető rendszer.

A „betonozós műemlékvédelem" hosszú múltra tekint vissza. Ha emlékezetünkben felidézzük Görögország, Olaszország vagy esetleg Egyiptom híres ókori építményeit – melyek csupán pár évszázaddal vagy évezreddel idősebbek a mi büszkeségünknél –, mindegyik betonnal van körülvéve. Vagy mégsem? Természetesen más megoldásokkal is találkozhatunk. Például Norvégia legrégebbi városa, Tönsberg kora középkori apátságának romos alapjai egy üvegből épített könyvtár alsó szintjén láthatóak,

míg az ugyanebből a korból származó vár romja – dacolva az időjárás viszontagságaival – egy városszéli domb tetején csalogatja a látogatókat. Persze a norvégokkal – a parkosított tengerparti lőállásokból következtetve – a németek ismertethették meg a betont és ezért valószínűleg nem nagyon kedvelik azt.

Messzire kalandoztunk Pécstől – térjünk hát vissza és pihentessük lábainkat egy sétatéri kovácsoltvas padra ülve. Nem, ez nem fog menni. Nem a lábak, a régi padok tűntek el. Helyettük fémlemezekből hajtogatott, padra emlékeztető tákolmányok könyörögnek bocsánatunkért: ők sem érzik otthon magukat. A karácsonyi fényekben úszó tér e padokkal szegélyezve még inkább leszállópálya képzetét kelti. Le is szállok róla. Ő semmiről sem tehet.

Visszavonulok egy pohár forralt borba párolni bánatom a közeli Dante kávéházba és közben azon gondolkodom, hogy talán stílszerű lenne a kapujára kiírni, hogy „ki itt kilépsz, hagyj fel minden reménnyel."

Pusch Gizella

Szemem fénye

Szemünk fénye – gyermekünk – rengeteg örömöt hoz életünkbe. Rengeteg fájdalmat viszont, ha beteg, és küzdeni kell gyógyulásáért. Ha a küzdelem sikertelen, az elmondhatatlan kínnal járhat. Talán ahány szülő, annyiféle életút lehet a tragédia után. Gyura Barbara nem mindennapi utat választott, miután elvesztette kisfiát, aki leukémiában szenvedett. Létrehozta a Szemem Fénye Alapítványt, mellyel a beteg gyermekeken és családjukon szeretne segíteni. 2006-ban, pontosan azon a napon vette át a Pannon Példakép Alapítvány díját, melyen elvesztette egyik kincsét.

– Mennyi idővel a tragédia után kristályosodott ki Önben, hogy ezzel a területtel szeretne foglalkozni?

– Már a tragédia előtt jött az ötlet, hiszen több mint 5 hónapot töltöttem a Gyermekklinika onkológiáján a kisfiammal. Akkor fogalmazódott meg bennem, hogy mennyi mindenben kellene segíteni az érintett szülőket és gyermekeket. A Tőlősi Alapítvány a Klinikán belül segíti az osztályt, és inkább a műszereket beszerzésében nyújt segítséget. Én pedig azt a részt láttam, amire a szülőknek van jobban szükségük. Akkor még azt gondoltam, hogy a kisfiam gyógyulásáért hálából tenném valahogy a sorsnak, hiszen az ember ilyen helyzetben megpróbál alkut kötni vele. Amikor 2000. szeptember 6-án teljesen váratlanul elment, sokkos állapotba kerültem, mint a legtöbb ember ilyen helyzetben. Két évvel az ő halála után hoztam létre az alapítványt. Akkor még nem volt konkrét cél, csak azt tudtam, hogy segíteni szeretnék az érintett szülőknek. Másfél évre rá kezdtük meg az első adomány mentőautóval a rákbeteg gyermekek ingyenes szállítását Pécsről. Ez azért fogant meg bennem, mert láttam, hogy sokszor milyen nagy probléma, ha egy gyermeket át kell szállítani akár városon belül egy sugárkezelésre, vagy egy másik vizsgálatra. Órákig kellett várni a mentőautóra, reggel elmentek és este hozták őket vissza, vagy napokig nem juthatott valaki haza. Ennek a segítése volt az elsődleges cél, illetve nagyon megfogott a gyógyíthatatlan beteg gyermekek sorsa, ezért 2003-ban felállíttattam az „Örök gyermek” emlékművet a pécsi temető gyermekparcellájában. Ez egy 2 méter magas carrarai fehér márványból készült modern piéta, egy édesanya a gyermekével, mely mementó minden elhunyt gyermek emlékére és ma már egy zarándokhely is. Sok rákos gyermek márványtáblája is fenn van a szülők kérésére. A gyermekbeteg-szállítást azóta folyamatosan fejlesztjük, idén pedig megkezdtük a mentést is.

– Hogy fogadta az egészségügyi intézményrendszer a munkájukat?

– Úgy gondolom, vegyesen. A kisfiam halála után kiadtam egy könyvet, amelyben őszintén leírtam, hogy szerintem milyen hiányosságok vezethettek az ő halálához. Nyilván ez nem váltott ki osztatlan sikert, viszont az orvosok körében is sokan vannak, akik megértően mellém álltak. Sok minden van, amit utólag másképp látok és nem feltétlenül az orvosokat hibáztatom, hanem a rendszert, amely rákényszeríti őket sokszor olyan döntésekre, ami a beteget súlyosan érintheti. Most így 6 és fél év távlatában úgy érzem, hogy a lehetőségeikhez képest igyekeznek megtenni mindent. Viszont sokszor látom, hogy figyelmetlenségből, kimerültségből ők is hibáznak. Tehát biztos, hogy túl vannak terhelve. Azt szeretném, ha egyszer a diagnosztikai és terápiás eszközök mind rendelkezésre állnának ahhoz, hogy ideális körülmények között tudjanak az orvosok gyógyítani.

– Öt mentőautóval rendelkezik már az alapítvány. A gyermekek szállításáról hogyan értesülnek?

– Egyrészt a háziorvosoktól. 150-200 állandó gyermekkliensünk van, akik vérképzőszervi leukémiás betegségben szenvednek. Most már 8 megyében szállítjuk őket. Ezen felül vannak az egyéb betegek. Most már nem utasítunk vissza egyetlen egy olyan szállítást sem, amit az Országos Mentőszolgálat átad. Augusztustól őrzött betegszállítást is végzünk. A legutolsó autónk, az Őrangyal Mentőautó egy gyermek esetkocsi teljes felszereltséggel, mentőtiszttel, szakápolóval, mellyel a súlyos beteg gyermekeket szállítjuk.

– Munkatársaival együtt rengeteg újabb tragédiával találkoznak. Hogy tudják ezt feldolgozni?

– Igazából nem lehet a tragédiát feldolgozni. Mint szülő azt mondom, hogy egy idő után meg lehet tanulni együtt élni vele, mert az embernek nincs más választása, ha életben akar maradni. Az egészségügyi személyzet pedig megtalálja a módját, hogy folyamatosan megbeszélje ezeket az eseteket. Nagyon megérint minket, amikor olyan kisgyermeket veszítünk el, akit hónapokon-éveken keresztül szállítunk. Sajnos évente 10-15 ilyen esetünk van. Igyekszünk részt venni a temetésben, és a szülővel is tartani a kapcsolatot. A kialakulóban lévő hospice jellegű ReményKék Szolgálatunk is erről szól, hogy utána is segítséget tudjunk nyújtani a szülőnek és emléket állítani a gyermeknek. Ebben próbálunk töltődést találni, illetve mindig jönnek újabb gyermekek, akikre oda kell figyelni.

– Hol tart most a ReményKék Szolgálat kialakítása?

– Pécsett szeretnénk Közép-Kelet-Európa első gyermek hospice házát felépíteni. Ezt a kifejezést tudatosan nem használjuk, mert nagyon kevés még a hazai tapasztalat, a felnőtt hospice is csak 10 éves. Azért hívjuk ReményKék Szolgálatnak, mert szemben a felnőttel, ahol egy felnőtt el tudja dönteni, hogy szeretné-e tudni, mi vár rá, mennyi ideje van hátra, ha gyógyíthatatlan betegséggel küzd, addig egy gyermektől és szüleitől nem lehet elvenni a reményt. És ezt a reményt kell életben tartanunk, ameddig lehet. A gyermek egész más, nem lehet vele egyenesen közölni, hogy meg fog halni. A klinikán persze minden segítséget megkapnak, de ezt szolgálná majd a Dóri Ház, hogy nem kórházi, hanem családi körülmények között – persze orvosi felügyelettel – tudják az utolsó heteket-hónapokat eltölteni ezek a családok és együtt lehetnének. Nagyon kevés téglajegy-megrendelésünk érkezett eddig a Dóri Házra, de bízunk benne, hogy az emberek jobban bekapcsolódnak ebbe a mozgalomba.

– Mennyire fogékonyak az emberek a beteg gyermekeknek szóló adakozásra?

– Nem akarok telhetetlennek tűnni, hiszen sok segítséget kapunk, csak sajnos ez nem elég. A legtöbb támogatónk általában abból a körből kerül ki, ahol amúgy is szűkösek a lehetőségek. Akkorára nőttük ki magunkat, hogy óriásiak a működési költségeink, ugyanakkor minimális állami támogatással működünk. Havi 5 millió forintot kell körülbelül összeszednünk, ennek az ötöde az állami támogatás. Mindig lyukakat tömködünk és hónapról-hónapra létezünk. Nagyon szeretnénk találni két-három olyan szervezetet, akik felvállalnák a járulékok kifizetését, mert ezek teszi ki költségeink nagyobb részét. Most 31-32 fős személyzetünk van, amely szükséges ahhoz, hogy a 24 órás szolgálatunkat működtetni tudjuk. A másik lehetőség, amiben az emberek nagyon sokat tudnak segíteni, ha az adó 1%-át felajánlják. Szeretnénk eljutni egy olyan szintre, mint a budapesti nagy alapítványok, hogy nekünk is legyen először 40-50, majd később 80-100 millió forintos adó 1 %-unk, mert akkor nem szorulnánk arra, hogy mindig kuncsorogjunk. Ez rettentően megalázó. Felvállaltam, mert más előrejutási lehetőség nincs a civil életben, de sokan összetévesztik azzal, mint-

ha ezt magamnak tenném. 100-ból 99 esetben elküldenek, pedig tényleg olyan dolgot csinálunk, ami mindenkinek az érdeke és soha nem tudja senki, mikor szorul rá. Idén mintegy 12 millió háromszázezer forintot kaptunk a felajánlásokból, legközelebb jövő októberben kapunk. Jó lenne úgy feltornázni ezt az összeget, hogy a működési költség fennmaradó részét fedezhessük az adó 1%-ból, mert akkor a pályázatokból tudnánk fejleszteni. Ha csak kivárnánk, akkor tíz év múlva is egy mentőautóval rendelkeznénk, ennek meg sok értelmét nem látom. Vagy segítem a társadalmat, és akkor szívvel-lélekkel csinálom, reggeltől estig, hétvégén is, vagy nem csinálom.

– A családja hogy fogadja, hogy ennyire le van terhelve?

– Napközben a gyerekek óvodában, iskolában vannak, este igyekszem azt a pár órát intenzíven velük tölteni. Elfogadták azt, hogy hétvégén is ide rohanok. Tudják, hogy ez része az életünknek, hogy sokszor mentővel megyek haza vagy indulok, mert sokszor részt veszek a szállításokban is, hogy a szülőkkel kapcsolatban legyek. Az egyik barcsi kisfiú keresztanyja is lettem, és úgy érezzük, hogy ő az Alapítvány keresztgyermeke. Tehát a szülők többségével tényleg jó a viszonyunk.

– Honnan meríti az energiát a rengeteg feladat ellátásához?

– Hát ezt én sem tudom. Amikor a kisfiam beteg volt és éjszakákon és nappalokon át ott virrasztottam mellette, a háziorvosunk mondta, hogy beteg gyermek mellett a szülő sosem fáradt és sosem beteg. Ez valahogy megmaradt. Vannak holtpontjaim, néha összeesek egy-egy órára, és akkor összeszedem magam és igyekszem ezekből hamar kimászni. Olyan emberek vannak a közvetlen közelemben, akik optimisták és bíztatni tudnak. Akik pedig nem bíznak abban, hogy bármit létre lehet hozni, megpróbálom leépíteni az életemből. Amikor van hitem és bizalmam, akkor én is igyekszem adni. Az esetek 90%-ában ez van, csak néha előfordul, hogy én is elfáradok.

– Milyen csapattal dolgozik együtt?

– Idén nyáron egy szervezeti kultúra-váltást hajtottunk végre. Úgy gondolom, hogy egy magasabb szintre jutottunk, amikor szükségessé vált az egészségügyi személyzet alkalmazása is. Egy korábbi 6-7 fős csapatról hirtelen 30-32 fős csapatra váltottunk. Ez nekem is nagy kihívás volt, nem is volt annyi tapasztalatom, hogy rögtön jól tudtam volna kezelni. Váltani kellett, a korábbi családias hangulat ennyi embernél már nem működött olyan jól, 14 embertől váltunk meg. Most már tudatában vagyunk, hogy az Alapítvány nem az emberekért, hanem a gyermekekért és a célokért van, és ha valaki nem tudja felvállalni az Alapítvány problémáit, bizonytalanságait, akkor ne legyen itt. Most már szigorúan ragaszkodunk ahhoz, hogy olyan emberek legyenek körülöttünk, akik tudnak bízni bennünk. Kell még másfél év ahhoz, hogy összeálljon az ideális csapat, de remélem, hogy a régiek közül minél többen megmaradnak.

Az Alapítványnál folyamatosan ápolják az elhunyt gyermekek emlékét. Emlékszobát alakítottak ki, részt vettek a világot átölelő gyertyagyújtásban, és emlékkönyvet szeretnének kiadni, hogy ne felejtsenek el egyetlen gyermeket sem. A szülőkre is odafigyelnek, keddenként várják azokat, akik sorstársaikkal osztanák meg gondjaikat.

És persze remélik, hogy tevékenységükhöz mindig sikerül megteremteni az anyagi feltételeket. Várják a ReményKék Szolgálat keretében tervezett Dóri Házhoz a hozzájárulásokat, és a 18321407-1-02 adószámra a felajánlásokat.

„Reménynek vannak kicsinyei, mint bármely más állatnak. Őket Reménykéknek hívják." (Erma Bombeck: Azt akarom, hogy kinőjön a hajam, fel akarok nőni, Boisba akarok menni című könyvéből)

Kiss Gergely

Róka-komaságba

– egy külföldi tanulmányút magyarázatos története –

A történet kerek. Négy keréken gurul és épp most, november elején kezdődik. Pontosabban nem most kezdődik, hanem már régóta tart, és senki sem mondhatja meg azt sem, mikor is kezdődött valójában. Arról viszont már lehet mesélni, milyen képeket, milyen cselekményeket láthatunk, tanulmányozhatunk a történések közben. Most éppen egy alagútban járunk – bocsánat, nem is járunk, hanem gurulunk! (Ez itt most nem egy formális kérdés csupán, hanem értelmi is, hisz ez adja majd a történet valódiságát.) Tehát egy fénylő, kanyargós, végeláthatatlan alagútban gurulunk egy metálnarancs színű „fém róka" négyszögletes gyomrában. Valahol talán Németország vagy még csak Ausztria egyik néma hegyének mélyén.

A kisbuszban 7 (többé-kevésbé pécsi) fiatal ül és Franciaország felé robog. Úgy ahogy egy 20 éves Volkswagen robogni tud: magabiztosan. Egyik fényalagút a másik után. Nem tudjuk éppen eldönteni bent: felfelé, avagy lefelé robogunk, de mindenesetre mindezt lendületesen teszszük. Lassan kiderül: emelkedőn vagyunk túl, de egy hegyi határ után végre Svájcba érünk, nemsokára Lausanne-ban reggelizünk. A mesebeli svájci-rokon vendégszeretete elbűvöl mindannyiunkat. Maradásunk a vastag délutánba hajlik, a városi sétára szomjazó gémberedett én az utolsó pillanatra halasztja a továbbindulást. Nem vagyunk eltéríthetetlenek, de mindenképpen odaérünk még ma. Ráadásul csak holnapra várnak minket. Azaz ma nem várnak, mivel nem is tudják, hogy jövünk. Ettől függetlenül mi megérkeztünk. Itt vagyunk tehát Lyonban, belvárosának szélén, egy hatalmas hangárépület bejáratánál. Ezekből az épületekből kaptuk az e-maileket, hogy persze jöhetünk többen is, ha akarunk, de akkor ki kell gazdálkodnunk 2 fő repülőjegyes költségén az utazást és az itt tartózkodást, aludni tudunk a „Friche"-ben is. Illetve úgy néz ki mégsem tudunk, merthogy tényleg nem vár minket egy lélek se, sőt nincs is itt senki. Este tizenegy óra, egy gyártelep parkolójában, ahol különböző nagyságú lakókocsikban alszanak valakik. Ilyet eddig nem nagyon láttunk, szokatlanul hat hát, kicsit szorongunk is: mitévők legyünk? Sötét van. A hangárárok közötti udvart lezáró, hatalmas vasrácskapun apróbb ajtó nyílik, két alak lép ki rajta. Közelebb érve a kocsihoz, segítségünkre lesznek és megerősítenek bennünket abban a feltevésben, miszerint jó helyen járunk, csak későn, mert ilyenkor már nincs itt nagyon senki, ők is csak azért, mert éppen későig próbáltak. (A vállról lelógó hegedűtok, az elhadart francia válasz, az apróbb megsajnáló mosoly, legalábbis ezt jelenti számunkra!)

De állj! A semmiből itt termett, fanyarképű, borostás figura kezd el minket

Zig-rolling

fürkészni a homloka fölött megfeszülő lámpával. Szinte észrevétlen, az épület belsejébe kerülünk, most az egyik hatalmas hangárcsarnokban kongunk. Az autó fényei világítanak a falon. A visszavert fény több tíz négyzetméternyi falfestményről hullámzik szemünkbe. A terem festett beton falai közt kiszuperált autók, buszok kis csoportja alkot apróbb tábort. A nylon függöny mögött egy alak. Kis idő elteltével ő is mellettünk világít. Nem vártak, de itt vannak. Valaki mégis csak itt van és tud rólunk, tudja hogy kik, vagyunk és miért jöttünk, illetve annyit tud, hogy valamiért jöttünk. Talán azért mert mutatni szeretnének nekünk valamit, és látni azt, amit mi mutatunk nekik. Nekünk ennyire sem egyértelmű: mi csak sejtjük miért is ácsorgunk egy hideg, sötét gyár belsejében kisbuszunk körül. Feltehetően azért, mert úgy döntöttünk részt veszünk azon a novemberi lyoni szabadműhelyen, ahol a „heterotópia" jegyében megpróbálunk valamit megfigyelni, valamit ennek tapasztalásával alkotni. Tudtuk azt is, nem egy hivatalos kulturális intézmény fogad majd minket vendéglakosztályaival, hanem egy foglaltház, ad hoc megoldásait kell majd nekünk elfogadnunk. Ez történik most, elfogadjuk, hogy a megoldást az alvás problémájára együtt kell megtalálnunk. Gondolkozunk és keresünk. Elindulunk a hangár belsőbb részeibe vezetőnkkel, aki fejlámpájával könnyen emlékeztethet a cseh „kisvakondra", vagy *Caro és Jeunet Delicatessen*-jének „csatornalakó-partizánjainak" egyikére. (Egyébként az egész épület-belső kialakítása végig a film hangulatát idézi majd...) Ő az aki végig mutatja azokat a helyeket, ahol aludni lehet, ezek általában kis lakókocsik, vagy valamivel elválasztott fülkék, amiket belülről ilyen-olyan hősugárzóval fűteni lehet. Egy öreg mikro-sütő időzítőjét elforgatva neonok gyulladnak, láthatóvá válik a hátsó gyárrész is. Nemsokára ki-ki meg is találja számára a legmegfelelőbb kuckót, berendezkedünk tehát, éjféli vacsora után körbejárjuk a környéket, majd visszatérve lefekszünk. Hosszú volt e nap!

Most reggel van. Angéla már ébren, órák óta arra vár, hogy valahogy kijusson a hangárból. Nappali fénynél még izgalmasabb a hely. Nyolcszögletű faház, benne zenekar próbál, vagy csak egy dobos, mindenesetre elszánt. A csarnokban egymásba fonódva különböző minőségű és nagyságú műhelyek, lakhelyek. Engem mintha fészkekre emlékeztetnének, a nagyvárosi madarak fészkeire, amiben a kazetta szalag kócától, a cigaretta csikkekig minden civilizációs

Mi a „Friche"?

A Friche RVI (Renault Véhicule Industriel) egy 1997 óta elhagyott gyárépület, melyet a múlt század során olyan vállalatok használtak, mint a Berliet vagy a Renault. (A XX század egyik ipari szimbóluma azóta megkapta az ipari örökség [patrimoine industriel] címet). 2002 nyarán egy lyon-i művészeti egyesület alkotótábor jelleggel művészeket hívott az épületbe egy kisebb fesztivál erejéig (Jardin des possibles). A program végeztével viszont egyes résztvevők (művészek, helybéliek, aktivisták) úgy gondolták: maradnak, és alkotóműhelyeket rendeznek be a gyárépület egyes részein. Féléves illegalitásuk után azonban Lyon város önkormányzata gyümölcsözőnek ítélte ezt a közösségi kísérletet a hely életrekeltésére és ezért szerződést ajánlott a leendő <frichardoknak> az épület használatára. A Friche RVI jelenlegi területe 35 000 m^2. A közel 150 jelenlevő frichard 6 kollektíva köré csoportosul (5+1). A hatodik, mintegy felsőbb tanács, külön testülettel, magában foglalja/összefogja az öt másikat. Ezek mindegyike az önigazgatás elve alapján működik.

vívmány képviselteti magát. Itt is ezt látni. A lekerített terek egyediek, alapanyaguk talált, kidobott kacat, építkezési maradék, akár hulladék. Valaki bambuszból épít katedrális-szerű boltíveket, más farost-lapból karton házat, megint más lejárt óriás reklám PVC nyomatokat használ térelválasztó függönynek. A funkcionalizmus adja a hely esztétikáját (romantikáját). Lassan min-

Mi a Heterotópia?

Több helyszín, több idősík, több cselekmény, megszakítás és átadás, kapcsolattartás és szakaszosság. Egy terület nem kizárólagosan és szükségszerűen csak egy tér, hanem pontok összessége, a fókusz, mindaz, ami számunkra más vagy idegen. Itt vagyunk mi, de ez az itt magában foglalja mások máshol-ját. Ezek azok a terek, melyekből számos lehetőség bontakozik ki és ahol ezek meg is valósulhatnak.

Ami érvényes a térre, melyet mi heterotópiának nevezünk, az érvényes az időre, a tettekre, az akciókra, amelyek kísérletezés tárgyává válhatnak, kibontakozhatnak, átadhatóvá válhatnak, vagy épp abbamaradhatnak.

(Lásd még : http://foucault.info/documents/heteroTopia/foucault.heteroTopia.fr.html)

denki ébren, ki is jutunk valahogy az épületből, a szomszéd csarnokrészben várnak a vendéglátóink. Immáron valóban. Sőt, nemcsak velük, hanem országunk fővárosából érkező honfitársainkkal is megoszthatjuk hírtelen szerzett élményeinket. Ők pár napja már itt vannak, de mintha még mindig kicsit zavarban lennének. Pierre és Julie kedves emberek, végigvezetnek ebben a második csarnokban is, majd valamelyikünk nyakába kulcsot akasztanak, mely a „Friche" mindent nyitó varázskulcsa. Ez egyben a ház működési elvét is jelezi. Van egy kulcs, ami szinte mindenhová beenged, ahova nem, annak oka van. Vannak tehát közösen használt nyilvános terek, de léteznek kisebb csoportoknak saját, magán terei is. A hely egy nagy *„Matrjoska-baba*": tér a térben. Hatalmas ipari terület, rajta hangárok, a hangárokban csarnokok, azokban leválasztott műhelyek, műtermek, irodák, legvégül pedig parányi alvó-kuckók. Ebben a pillanatban, egy nylon-falú térben gyülekezünk, ami a konyha funkcióját tölti be. A feltehetően talált (guberált) bőr ülőgarnitúra, kényelmes, úrias érzetet kelt. El is nyel bennünket órákra, napokra. Az ittlétünk jórészét is ebben a térben töltjük, ami újból bizonyságul szolgál, a konyha nélkülözhetetlen társadalmi szerepvállalására. Ha lakrész lennék, én bizony konyha lennék, de nem olyan kis panel-fajta, inkább valami ilyesmi, nagy és tágas, sok embernek a konyhája.

De mi is történik itten a Frichben? Mi történik akkor, ha mi nem vagyunk itt? A magunk részéről megfogalmaztuk feladatunkat: egy új közösségi teret hozunk létre, alkalmilag, ami modellként foglalja magában az összeállításához szükséges szellemi tudást és gyakorlati képességet. A hely viszont felderítésre csábít. Indulunk hát. Napokba telik, míg kiismerjük magunkat a helyen, míg összeáll egy térkép a fejünkbe, ahol a viszonyítási pont egy sárga-piros lakókocsi – talán egy vándor cirkusz selejtezhette ki – egy félig kész fa iroda félemelete, no meg narancsszín kisbuszunk. Hamar berendezkedtünk, nekünk is lett egy táborunk, innen kezdődnek a napok, itt is fejeződnek be. Közvetlen szomszédunk a már említett óriásreklámokból kialakított pirotechnikai műhely. Bent hatalmas asztal, szekrények, szakavatatlan szem számára kacatok-lomok a földön elszórva. Egy függöny mellett műanyaghordó nyeli el a becsöpögő esőt. Szembeszomszédunk a nyolcszögletű fa próbaterem, tengeralattjáró ablakokkal. Ha benézünk rajtuk változa-

Zsonglőrök

tos zenekarok fegyelmezett játékát látjuk, a próbák pontos menetrend szerint zajlanak, már reggel kilenckor megszólal az elektromos-kakas a házikóban. Előtte kanapékból, kábeldobokból, polcból álló nappali, itt várják be egymást a tagok. Picit odébb egy táncterem, fekete függönyökkel, dobogós emelvénnyel. Különböző előadások színtere. Ittlétünk alatt dobos csoportok, zsonglőrök, performancer-ek próbálnak bent, fellépésekre készülve. E terem mellett, hátul egy sarokban színházi díszletkészítő műhelye. A területet egy fejetlen óriás rinocérosz őrzi, ősi nyugalommal, kerekeivel pedig el is szökhetne, de minek? A hangárban még festőműhelyek, számítógép terem, megannyi ilyen-olyan műhely, ahova már vezető kéne, hogy mindent megismerhessük. Egy délután beülünk egy képsokszorosító műhelybe, ahol a szitázás fortélyairól hallunk rövid előadást, nyomtatni nem fogunk, legalábbis most nem. Christof társadalomkritikáit gyakran ezen csatornán közvetíti. Egy-két színű nyomatai világosan, szellemesen fogalmazzák meg a helyi – vagy éppen globális – társadalmi problémákat. A műhelyvezetőnk egyéb-

A résztvevők Pécsről

Bodó Márton (Fpt, Mediátor Egyesület) – grafika, stencil, zene, szervezés
Hatházi Laci (festő DLA) – falfestés
Nagy Róbert (Macrobite Stúdió) – grafika, web
Szolga Hajnal (Smart Egyesület) – installáció, videó dokumentáció
Szuhay Márton (Mediátor Egyesület, Macrobite) – installáció, kapcsolattartás
Tátrai Barna - falfestés
Thiesz Angéla (Retextil Alapítvány) – tér-teremtés, retextil

ként a pirotechnikai foglakozások vezetője is, látható módon inkább ezzel foglalkozik mostanában. Ma estére például önálló tűzijátékot szervez. A robbantás koreográfiája leginkább egy bankrabláséhoz hasonlít: két kis mikrobusz, két csapat, telefonok, útvonaltervek, kietlen ipari városrész. Nem veszélytelen játék így sem, hisz a tűzijátékra nincs engedély és ez, pedig itt is kötelező lenne. Este, tizenegy után el is indulunk, kanyarok tucatjai után ipartelepre érünk, ahol feláll a rendszer. Éjfél körül felrobbannak a rakéták, utánunk csak a füst marad. Mielőtt hazaérnénk, egy „fekete bárban" iszunk egy korsó világos sört. Jól esik. Mindenki ugyanazt a sört issza, de Pierre valamiért becseréli az övét egy másik típusra, aztán nevet. Nem megfejthető mi is történt. Pierre ravasz.

A Friche másik nagyobb szárnya is bővelkedik felfedezendő helyekkel. Tony színháztermet rendezett be magának, „zig"-nevű installációs elemeit is itt készíti. Az alumínium csövekből készített gömbcikkelyek úgy kapcsolódnak egymáshoz, hogy abba belemászva és meghajtva, haladásra képes eszköz jön létre. A forma a matematika egy terméke lehet, igen elmés, látványos szerkezet. Vizsgálnám még, de egy xilofon elvonja figyelmem. Legszívesebben itt maradnék, ráadásul, mintha melegebb is lenne. Majd később esetleg visszajövök még, bár mintha ezen a részén jobban érződne a magánszféra távolság tartásra szólító hangulata. Sebaj! A konyhától kicsit hátrább újabb műhelyt találunk, benne furcsa hangszerekkel, melyek zenélésre csábítanak. A francia zenék gyakori bolondosságát vélem felfedezni itten. A tárgyak könnyedséget árasztanak magukból, valószínű hát teremtőik is ezen emberi alaphangulattal álltak a munkában. Ugyanebben a csarnokban van egy nagyobb szerelőműhely is, ahol kiöregedett bicikli vázak alakulnak át szobrokká, készülnek méteres fogaskerék szobrok, láncmadarak. Mi is innen szerezzük be alapanyagát, készülő térkonstrukciónknak. Angéla vezetésével kerékpárok abroncsairól fejtjük le a gumit, melyekből spirálisan felvágva, majd összepödörve gumi fonal lesz. Hálót szövünk mi is, hogy beleakadhassunk. A munka inkább

könnyed baráti együttlétnek tűnik, ami gyakran átfolyik az esti közös vacsorába, késői beszélgetésekbe. Úgy tűnik, szeretnek minket, néha egy nagycsalád érzetét kelti a kommunális együttlét.

Sokat láttunk. Lyon a mi Budapestünkre emlékeztet. Olyan a szerkezete is, hangulata is. Nem is tűnik úgy, hogy valami soha vissza nem térőt hagyunk el. Holnapután elutazunk, ma pedig bemutatjuk, mit készítettünk eddig. Az erre a célra kapott teremben létrejött a terünk. Bicikli felnikből összeállított gömb vázak valamiféle űrre emlékeztetnek. A magukban elfordulni tudó szerkezetek folyamatos kapcsolatba kerültek a tér közepén kifeszülő gumihálóval. Belefeküdve, a szétszórt gömb testeket

Hátsóudvar

figyelve, a zenei és fénybeli aláfestéssel a lebegés érzetét kelti az installáció. A gumitest minden rezdülésére válaszul megszólalnak a „bolygók", kilengenek, csilingelnek, majd nyugalmi állapotba visszakerülve egy kis idő elteltével újra felröppennek. A térben egy bohóc-bicikli űrhajóként siklik el, kétségtelen nekünk is indulni kell hamarosan. Majd másnap összepakolunk, ma még mulatunk egy kicsit. Álmok. Holnap. Pakolás. Megbeszélés. Sok minden történt, követni se lehetett rendesen. Tony kis birodalmában, abban maradunk vendéglátóinkkal és a budapesti antropológus különítménnyel, hogy az általuk szervezendő tavaszi konferenciának – mely a civil együttműködésen alapuló kulturális intézményeket kutatja – helyszínéül Pécset választjuk. Sok szál kötheti ide ezt a találkozót. Lehet, hogy Lyon is kulturális Főváros lesz 2013-ban, egyébként meg Pécs testvérvárosa is, de ha nem is lenne semmi ilyesmi formális analógia a városok között, akkor is találkoznánk, mert egész egyszerűen megszerettük egymást, összebarátkoztunk. A történet kerek. Négy keréken gurul most tova és majd április közepén folytatódik. Pontosabban nem is folytatódik, hanem...

A cikk a 2006. december 19-i a Periszkóp Rádió „Civil Kreatív" műsorában, az útról elmondottak alapján íródott.

Szuhay Márton

(PTE – Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék - Mediátor Egyesület)

A fotókat a macrobite.com készítette.

Dr. Kanizsai Péter

A kórházprivatizációról...

Mottó: A lázat nem célszerű olyannyira csillapítani, hogy a beteg végül megfagyjon!
(Dr. Bubó)

Hadd osszam meg önökkel visszatérő problémámat a magyar egészségüggyel kapcsolatban. Ahányszor csak hazajöttem hosszabbrövidebb angliai vendégszerepléseimről kis Hazánkba – a szebb jövő és biztos megélhetés illúziójával – mindig azt hittem, hogy az egészségügyet uraló kaotikus állapotok egyszer csak javulni kezdenek, illetve szent meggyőződésem volt, hogy a dolgok rosszabbra már nem fordulhatnak. Be kellett lássam számtalan alkalommal, örök optimizmusom cserbenhagyott. De hogy valamit ennyire sikerüljön megsemmisíteni, arra álmomban sem gondoltam!

Tanítványaimnak, és persze magamnak is szóló kedvenc mantrám: Használd a józan paraszti eszedet! Hát itt most ez a típusú gondolkodás és a kevésbé józan, furfangos ész is megáll, tanácstalanul pislog körbe-körbe és várja, hogy véget érjen az a rémálom, amit mai napság kórházreformként aposztrofálnak.

Mert a legnagyobb tisztelettel: hogy a fészkes fenébe lehet reformokat kezdeni egy már düledező, ragtapasz által összeragacsolt, éhbérért dolgoztatott munkaerőkkel fűszerezett egészségügyben? Fennhéjázó cinizmussal először megszorítani, majd utána megreformálni? Nem titok, az egészségügy, főleg, ha az állami, sehol sem üzlet. Vagy ha igen, akkor ráfizetéses. Mindig.

A magyar egészség(telen)ügy száz sebből vérzik. És most sikerült egy olyat ütni rajta, ami remélhetőleg exsanguinálja, azaz ki is vérezteti. Nézzük csak a finanszírozást! A „pazarló" osztályokat, orvosokat. Az ún. homogén betegségcsoport finanszírozás (hábécsé, mert ennek van ám rövidítése is) alapvetően alulfinanszírozta a rendszert. Mégha meg is kapta volna X kórház a neki jutó pontokat, akkor sem lehetett volna azokból tisztességesen gazdálkodni, mert a pontok valós értéke köszönőviszonyban sem volt a beavatkozások, vagy az ápolás reális értékével, de elárulom Önönknek: meg sem kapta. Így maradt a huszáros furfang: elszámoljuk a falfestést is, mint hangulatjavító beavatkozást, csak a beteg ugyanmár, hozza magával az ennivalóját és a gyógyszereit, mert arra már nem futja. És ezt most katonásan megfaragják. Így lesz aztán elégséges gyógyszer, kötszer, élelmezés, meleg szoba. Módjával csak, persze, nehogy megint elkapassuk magunkat!

Hogy fizetjük a társadalombiztosítást, a nyugdíjat és egyéb járulékokat? Kéremszépen, ez csak természetes, nemdebár? Hiszen azt a Lajtán túl is fizetik. Ja, hogy emellé az orvosnak illő adni némi kis hálapénzt is? Hát ez van. Ehhez nem mer egyetlen magasan repülő szabad madár hozzányúlni, merthát voltak országos próbálkozások (pl. halapenz.hu), melyek hamvában haltak el. Hogy miért, arra nem tudom a választ, és mint egyszerű állampolgár döbbenten állok a tények előtt. Maradt a szégyen, a megaláztatás annak, aki adja, s annak is, aki kénytelen elfogadni. Erre a gyalázatra nincs gyógyszer, még csak halkan sem emlegették kicsiny minisztériumi szobákban, hogy nem ezzel kellett volna tán kezdeni?

De sebaj, van itt áttörés, majd jönnek a súlyponti kórházak. Érdekes helyzetben vagyok, mert mint „vándoraneszteziológus" lehetőségem van kiemelt súlyponti kórházban és éppen összerogyasztandó, kisvárosi kórházban is dolgoznom. A kettő közötti alapvető különbség, hogy az egyikben rossz a hangulat, a másikban meg tragikus. Az ellátás mindkét helyen, mérhetetlenül becstelen módon, az egészségügyi dolgozók lelkiismeretén alapszik. Csak a súlyponti kórházban tudják, hogy holnap is lehetőségük adódik bizonyítani a magyar egészségügyhöz fűződő beteges lojalitásukat, a másikban már nem biztos. Édesanyám annak idején sűrűn bólogatva támogatta a medicinával kapcsolatos törekvéseimet, részint mert büszke volt arra, hogy fia orvos lesz, részint mert gondoskodó szülőként biztos jövőt szánt csemetéjének. Hát kérem tisztelettel: a jövő mérhetetlenül bizonytalan. Jönnek a bicskanyitogató frázisok: majd relokáljuk az orvosokat. Mintha fekvőrendőrök lennének. Ha nem kell Marcaliban, akkor menjen Berettyóújfaluba. Családostól, házastól, nyaralóstól. Ez ám a nagyvonalú gondolkodás!

Meg aztán a súlyponti kórházak úgy vannak elszórva, hogy azok mindenünnen könnyedén elérhetőek. Valóban? Erre adott az infrastruktúra a tanyavilágban is, ugye? Csak egy a baj. A beteg mindenütt beteg és emiatt - hinnye az anyját ! – adott esetben mozgásképtelen. Magyarázat erre is van: a csodásan megreformált tömegközlekedéssel néhány nap alatt el is jut a súlyponti kórházba, és ugyanennyi idő alatt haza is kerül, ha éppen időben érkezett és tudtak rajta segíteni. A kontroll vizsgálatokra meg kezdődik az egész elölről. Mert azt már rég tudjuk, a mentőszolgálat nem betegszállításra van berendezkedve, hanem akut ellátásra. Jöhetnek a magánmentők. Jó pénzért. Gratulálok!

Hogy mit hoz a jövő, nem is sejtem. Tény, hogy az egészségügyben szükség van reformokra. (Persze hol nem?). De ész nélkül nekirontani valaminek, ami már eddig is kiszolgáltatott helyzetben volt, számomra etikátlan.

Magyarországon új járvány van kialakulóban. Tünetei közt a téves eszmék mellett a következmények nélküli rombolással járó, végiggondolatlan álreformokat jegyzik. A betegség neve: Morbus Molnaricus.

A Szociálpolitikai Tanácsokról

Mi a Szociálpolitikai Tanács?

A Szociálpolitikai Tanács létrehozásáról szóló javaslat széleskörű szakmai egyeztetéssel körvonalazódott, amelyben részt vettek a szektor szakmai szervezetei, egyházi és civil partnerek, melyet az érdekképviseleti szövetségekkel, szakszervezetekkel, munkaadói szervezetekkel történő egyeztetések követtek.

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény - az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2003. évi IV. törvénnyel beiktatott - 58/B. §-a felhatalmazása alapján, a 129/2005. (VII.1.) kormányrendelet rendelkezik a Szociálpolitikai Tanácsról.

A Szociálpolitikai Tanács összetételéről, szervezetéről és működéséről szóló 129/2005. (VII.1.) kormányrendeletben foglaltak alapján, a tanács működési feltételeinek biztosításáról és a titkársági feladatok ellátásáról a szociális és munkaügyi miniszter gondoskodik. A tanács szervezeti felépítése kétszintű, az Országos Szociálpolitikai Tanácsból, valamint hét regionális szociálpolitikai tanácsból.

A Szociálpolitikai Tanács elősegíti az állam, az önkormányzatok, az egyházak, a nonprofit szféra és a gazdálkodó szervezetek együttműködését a szociális ágazat területén. Szakmai koncepciókat, fejlesztési terveket, jogszabálytervezeteket, intézkedési programokat véleményező, tanácsadó testület.

A tanács létrehozása várhatóan hatékonyabbá teszi a szakmai egyeztetést, a szervezetek véleményező munkája javíthatja a szolgáltatások és azok szabályozásának színvonalát.

A Szociálpolitikai Tanács felépítése

A Szociálpolitikai Tanács kétszintű szervezet:

a) hét regionális szociálpolitikai tanács (észak-magyarországi, észak-alföldi, dél-alföldi, észak-dunántúli, nyugat-dunántúli, dél-dunántúli, közép-magyarországi)

b) Országos Szociálpolitikai Tanács.

a) A regionális tanácsok 15 tagból állnak, amelyben széles körben és differenciáltan szerepet kapnak a szociális szolgáltatást végző módszertani intézmények képviselői, a szolgáltatók, illetve az ellátottak érdekképviseleti szerveinek képviselői, továbbá az intézményt fenntartó egyházi jogi személyek, valamint a helyi önkormányzatok képviselői.

b) Az Országos Szociálpolitikai Tanács 13 tagból áll. Képviseltetik magukat a különböző fenntartó típusok, a szolgáltatói és ellátotti érdekképviseleti szervek, az önkormányzati érdekszövetségek, a módszertani intézmények és a felsőfokú szociális alapvégzettséget nyújtó képzőhelyek.

Tanácskozási joggal részt vesznek a regionális szociálpolitikai tanácsok képviselői, az Országos Érdekegyeztető Tanács munkavállalói és munkáltatói oldalának, valamint az egyes minisztériumoknak a képviselői, valamint olyan szervezetek, melynek tevékenysége szorosan kapcsolódódik a szociálpolitikai döntések meghozatalához.

A tanács szerveinek megbízatása 5 évre szól. Tagjait a képviselt szervezetek javaslata alapján a szociális és munkaügyi miniszter bízza meg.

Feladatainak végrehajtására, döntéseinek előkészítésére a Tanács tagjaiból, illetve más szakértőkből szakmai kollégiumokat és bizottságokat hozhat létre.

Mi a Szociálpolitikai Tanács feladata?

A Szociálpolitikai Tanács a szociális és gyermekvédelmi területet illetően:

- szakmai koncepciókat, fejlesztési terveket, jogszabálytervezeteket, intézkedési programokat véleményez.
- vizsgálja a terület jogszabályainak hatályosulását, valamint a régiók szociális és gyermekvédelmi ellátórendszerének működését.
- megvitatja az ágazat aktuális kérdéseit, lehetővé teszi közös álláspont kialakítását.
- javaslatot tesz kutatási és fejlesztési programokra, valamint figyelemmel kíséri ennek megvalósítását.

Szociálpolitikai Tanács a Dél-Dunántúli Régióban

A Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács 2005. október 26-án alakult meg Pécsett.

A fent ismertetettekkel összhangban egyik legfontosabb feladata a (legalább 2000 lakosú) települési önkormányzatok és önkormányzati társulások szolgáltatástervezi koncepcióinak véleményezése.

Az önkormányzatok és társulásaik kötelezettségét a szolgáltatástervezési koncepció elkészítésére a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 92§-ának (3) bekezdése állapítja meg:

A legalább kétezer lakosú települési önkormányzat, illetve a megyei önkormányzat a településen, illetve a megyében, fővárosban élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít. Amennyiben a települések egyes szociális feladataikat társulás keretében látják el, e szolgáltatások tekintetében a szolgáltatástervezési koncepciót a társulás készíti el. A szolgáltatástervezési koncepció tartalmát a helyi önkormányzat, illetve a társulás kétévente felülvizsgálja és aktualizálja.

Továbbá, a 92§ (7)-(8) bekezdése kimondja:

A szolgáltatástervezési koncepciót a helyi önkormányzat az elfogadást megelőzően véleményezteti az intézményvezetőkkel, a kisebbségi önkormányzat(ok)kal, továbbá a települési önkormányzat és a társulás a Szociálpolitikai Tanács területi szervével, a megyei, fővárosi önkormányzat a Szociálpolitikai Tanács országos szervével. A koncepció végleges változatának elfogadása során a kialakított véleményeket az önkormányzat lehetőség szerint figyelembe veszi.

A települési önkormányzat és a társulás szolgáltatástervezési koncepcióját a megyei, fővárosi önkormányzat előzetesen véleményezi. A megyei, fővárosi önkormányzat és a megyei jogú város a szolgáltatástervezési koncepciót a saját területére készíti el, amelyet az egyeztető bizottság is megtárgyal. A megyei, fővárosi önkormányzat a szolgáltatástervezési koncepcióját véleményezteti a működési területén lévő - szolgáltatástervezési koncepciót készítő - települési önkormányzattal és a szociális szolgáltatási feladatot ellátó társulással.

A fenitek alapján a Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanácsnak a Dél-Dunántúli Régióban a 2000 lakosnál nagyobb települések, valamint az önkormányzati társulások által készített szolgáltatástervezési koncepciókat kell tárgyalnia; miután a megyei önkormányzat - megyei jogú város esetében az egyeztető bizottság is - véleményezte már azt.

A Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács eddigi tevékenysége

A Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács 2005-ben kettő alkalommal, 2006-ban öt alkalommal ülésezett. A A Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács titkársági teendőit a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont látja el. A Tanács működésével kapcsolatos széleskörű tájékoztatás érdekében a munkaszervezet egy internetes felület létrehozását is tervezi, ahol – többek között – a Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács üléseinek dokumentumait, a Dél-Dunántúli Regionális Szociálpolitikai Tanács által hozott határozatokat is nyomon lehet majd követni. Megyei bontásban összegyűjtésre kerülnek a szolgáltatástervezési koncepció készítésében érintett önkormányzatok és társulások. A weblap tervezetét a http://www.ddrszt.hu címen lehet megtekinteni; a struktúrára és a tartalomra vonatkozó javaslatokat az info@ddrszt.hu e-mail címre várjuk.

Dandé István
Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont

Pályázati ajánló

Az NCA Dél-dunántúli Regionális Kollégium 2006. évi II. körös működési pályázatának kiírása

A Nemzeti Civil Alapprogram Dél-dunántúli Regionális Kollégiuma pályázati felhívást tesz közzé, melynek célja az NCA törvény 3. § szerinti civil szervezetek 2006. évi működéséhez kapcsolódó kiadásaihoz történő hozzájárulás.

Támogatási keretösszeg: **36.165.000 Ft**

A pályázat benyújtásának határideje: 2007. január 29.

A pályázatokat ajánlott küldeményként a székhely szerint illetékes Magyar Államkincstár Megyei Területi Igazgatóság Állampénztári Irodáihoz kell benyújtani:

- **Baranya megye: 7621 Pécs, Apáca u. 6**., telefon: 72/213-388, e-mail: nca_baranya@allamkincstar.gov.hu
- **Somogy megye: 7400 Kaposvár, Széchenyi tér 3-4**., **7401 Pf.: 115.,** telefon: 82/419-411

e-mail: nca_somogy@allamkincstar.gov.hu

- **Tolna megye: 7100 Szekszárd, Augusz Imre u. 7. , 7101 Pf.: 73.,** telefon: 74/416-411,

e-mail: nca_tolna@allamkincstar.gov.hu

A támogatásban részesítés **feltételeit**, a hiánypótlás keretében nem pótolható tartalmi elemeket, az elbírálás rendjét, szempontjait, határidejét, az eredmény közlésének módját, a támogatás felhasználásának és a beszámolás rendjének alapvető szabályait a **pályázati kiírás** tartalmazza, amely letölthető a www.nca.hu illetve a www.allamkincstar.gov.hu honlapokról, továbbá személyesen beszerezhető a pályázati kiírásban szereplő címeken és a **megyei Civil Szolgáltató Központokban**.

További információ kérhető a call centertől a **06-80/204-453**-as ingyenesen hívható telefonszámon.

Az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma Pályázati Felhívása

A Nemzeti Civil Alapprogram Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma pályázati felhívást tesz közzé, melynek célja az NCA törvény 3. § szerinti civil szervezetek meglevő országos és regionális civil nyomtatott sajtótermékei fejlődésének támogatása (NCA-CIV-06-I).

Támogatási keretösszeg: **73.143.000**,- Ft

A pályázat benyújtásának határideje: 2007. január 29.

A pályázatokat ajánlott küldeményként a Magyar Államkincstár alábbi Állampénztári Irodájához kell benyújtani:

Magyar Államkincstár Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Igazgatóság Állampénztári irodája

4400 Nyíregyháza, Széchenyi u. 3.

Bárány Pál irodavezető, telefon: 42/315-793

Tóth Katalin pályázati referens, telefon: 42/418-888/6150 m.

A támogatásban részesítés feltételeit, a hiánypótlás keretében nem pótolható tartalmi elemeket, az elbírálás rendjét, szempontjait, határidejét, az eredmény közlésének módját, a támogatás felhasználásának és a beszámolás rendjének alapvető szabályait a pályázati kiírás tartalmazza, amely letölthető a www.nca.hu, illetve a www.allamkincstar.gov.hu honlapokról, továbbá személyesen beszerezhető a pályázati kiírásban szereplő címeken. További információ: **06-80/204-453** (call center).

Az NCA Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma Pályázati Felhívása

A Nemzeti Civil Alapprogram Civil Önszerveződés Területi és Szakmai Együttműködés Kollégiuma pályázati felhívást tesz közzé, melynek célja az azonos ágazatban vagy területen működő, illetve közös érdekekért, szakmai célokért tevékenykedő civil szervezetek tartós együttműködésének továbbfejlesztése.

Támogatási keretösszeg: 48.846.000 Ft

A pályázat benyújtásának határideje: 2007. január 29.

A pályázatokat ajánlott küldeményként a Magyar Államkincstár alábbi Állampénztári Irodájához kell benyújtani:

Magyar Államkincstár Győr-Moson-Sopron Megyei Területi Igazgatósága Állampénztári Iroda, 9022 Győr, Czuczor G.u.26.

Telefonszáma: 96/314-066, e-mail címe: api@makgyor.axelero.net

A támogatásban részesítés feltételeit, a hiánypótlás keretében nem pótolható tartalmi elemeket, az elbírálás rendjét, szempontjait, határidejét, az eredmény közlésének módját, a támogatás felhasználásának és a beszámolás rendjének alapvető szabályait a pályázati kiírás tartalmazza, amely letölthető a www.nca.hu, illetve a www.allamkincstar.gov.hu honlapokról, továbbá személyesen beszerezhető a pályázati kiírásban szereplő címeken. További információ: **06-80/204-453** (call center).

Az NCA Nemzetközi Kapcsolatok És Európai Integráció Kollégiuma Pályázati Felhívása

A Nemzeti Civil Alapprogram Nemzetközi Civil kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma pályázati felhívást tesz közzé, melynek célja az NCA törvény 3. § szerinti civil szervezetek határon túli magyar szervezetekkel való együttműködésének erősítését segítő közhasznú tevékenységek támogatása.

Támogatási keretösszeg: 69.388.000 Ft

A pályázat benyújtásának határideje: 2007. január 29.

A pályázatokat ajánlott küldeményként az illetékes Magyar Államkincstár Megyei Területi Igazgatóság Állampénztári Irodájához kell benyújtani az alábbi címre:

Magyar Államkincstár Nógrád Megyei Területi Igazgatósága Állampénztári Iroda

3100 Salgótarján, Rákóczi út 15.

A támogatásban részesítés feltételeit, a hiánypótlás keretében nem pótolható tartalmi elemeket, az elbírálás rendjét, szempontjait, határidejét, az eredmény közlésének módját, a támogatás felhasználásának és a beszámolás rendjének alapvető szabályait a pályázati kiírás tartalmazza, amely letölthető a www.nca.hu, illetve a www.allamkincstar.gov.hu honlapokról, továbbá személyesen beszerezhető a pályázati kiírásban szereplő címeken. További információ: **06-80/204-453** (call center).

Az NCA Országos Hatókörű Civil Szervezetek támogatásának Kollégiuma Pályázati Felhívása

A Nemzeti Civil Alapprogram ORSZÁGOS Kollégiuma pályázati felhívást tesz közzé, melynek célja az NCA törvény 3. § szerinti civil szervezetek 2006. évi működéséhez kapcsolódó kiadásaihoz történő hozzájárulás.

Támogatási keretösszeg: 144.605.000 Ft

A pályázat benyújtásának határideje: 2007. január 29.

A pályázatokat ajánlott küldeményként a székhely szerint illetékes Magyar Államkincstár Megyei Területi Igazgatóság Állampénztári Irodáihoz kell benyújtani:

Magyar Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Regionális Igazgatóság Állampénztári Iroda Pályázatos Támogatási Osztály

1139 Budapest, Váci út 71.

A támogatásban részesítés feltételeit, a hiánypótlás keretében nem pótolható tartalmi elemeket, az elbírálás rendjét, szempontjait, határidejét, az eredmény közlésének módját, a támogatás felhasználásának és a beszámolás rendjének alapvető szabályait a pályázati kiírás tartalmazza, amely letölthető a www.nca.hu, illetve a www.allamkincstar.gov.hu honlapokról, továbbá személyesen beszerezhető a pályázati kiírásban szereplő címeken. További információ: **06-80/204-453** (call center).

Honlap pályázat civil szervezetek, egyesületek számára

Kiíró: Klasszis Informatikai és Szolgáltató Bt.

Pályázók köre: non-profit szervezetek

A Klasszis Informatikai és Szolgáltató Bt. segítséget szeretne nyújtani azon szakmai szervezetek számára, amelyek nem rendelkeznek honlappal, vagy meglévő honlapjukat elavultnak tartják.

A honlap elkészítésével a nyertes cég számára lehetőséget kívánunk nyújtani a jelenleg legdinamikusabban fejlődő információs hálózaton, az interneten való hatékony megjelenéshez.

A nyertes pályázó számára az alábbi szolgáltatásokat biztosítjuk: egy CMS alapú rendszer telepítése, a rendszer egyéni igényekhez történő igazítása, a honlap havi szintű frissítése a hozzánk elektronikus (e-mail, CD) formában beérkezett adatok alapján, a honlap üzemeltetéséhez szükséges tárhely biztosítása 2 éven keresztül, szükség esetén aldomain biztosítása (példaként megtekinthető a cégünk által készített www.szivtars.hu)

Beérkezési határidő: 2007. január 31.

A pályázat regisztrációs díja 3.000 Ft

A pályázat csak a Pályázat adatlapon adható be, amely letölthető a www.klasszis.hu weboldalról, vagy telefonon igényelhető.

További információ: Tel: 06-1-788-9312; email: info@klasszis.hu, web: www.klasszis.hu;

Pályázati felhívás költségkompenzációs támogatásra

Kiíró: Szociális és Munkaügyi Minisztérium

A pályázat célja: A munkáltatók foglalkozási rehabilitációs tevékenységének segítése, a megváltozott munkaképességű munkavállalók foglalkoztatásának támogatása

A pályázatot benyújtók köre: Pályázatot nyújthat be a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 73. §-ában meghatározott munkáltató, ha a megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól szóló 176/2005. (IX. 2.) Korm rendelet 7. §-a alapján kiadott kiemelt, illetőleg feltételes tanúsítvánnyal védett foglalkoztatónak minősítették.

A támogatás mértéke és jellege: A védett foglalkoztató részére megtéríthetők a megváltozott munkaképességű munkavállalók

- munkába járásával összefüggő, olyan költségek, amelyek megtérítésére a munkáltató külön jogszabály alapján nem köteles, valamint
- foglalkoztatásához, illetőleg a munkavégzés feltételeinek biztosításához szükséges, az irányításhoz és adminisztrációhoz kapcsolódó, továbbá a logisztikai, munkaszervezési és szállítási költségek.

Beadási határidő: 2007. január 31.

További információ: web: www.szmm.gov.hu, tel: 1/473-8100

Családbarát Munkahely 2007

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium meghirdeti kis- közép- és nagyvállalat, továbbá költségvetési szerv és non-profit szervezet kategóriákban a „Családbarát Munkahely 2007" Díjat.

A kormány különleges hangsúlyt helyez a munkahelyi esélyegyenlőség, valamint a munkáltatók társadalmi felelősségvállalásának elősegítésére. Az Európai Unió tagállamaiban a foglalkoztatottság növelésének igénye és a demográfiai egyensúly megőrzésének szándéka kiemeli a munka és a magánélet harmonikus összeegyeztetésének fontosságát és ebben a munkaadók felelősségét. A családi kötelezettségeket tiszteletben tartó, rendezett munkaügyi kapcsolatokkal bíró munkahely vonzó az alkalmazottak számára, és növeli a vállalat versenyképességét is. Ahol a vállalati stratégia része a családi élet és a munkahelyi feladatok összeegyeztetése, ott nő a motiváció, a munkavégzés hatékonysága. A kevesebb stressz, továbbá a kisebb fluktuáció és betegség miatti távolmaradás növeli a vállalat eredményességét. Az elkötelezett munkaerő hosszú távon nyereséges a vállalat számára. Így találkoznak a vállalati és munkavállalói érdekek a családbarát intézkedések mentén. Az idén nyolcadik alkalommal meghirdetett Családbarát Munkahely pályázat a munkáltatók e téren alkalmazott példamutató intézkedéseit és kezdeményezéseit díjazza.

Pályázni a pályázati adatlap kitöltésével és érvényes aláírásával lehet, pályázati díjat nem kell fizetni. A pályázati adatlap és információs háttéranyag letölthető az alábbi honlapról: www.szmm.gov.hu. A pályázatról **további információ** kérhető Makár Orsolyától (Tel: 06-1-475-7989, csaladbarat2007@szmm.gov.hu).

A pályázati adatlap kérdései az alábbi fő témakörökhöz kapcsolódnak:

1. Munkaidő - különböző munkaidőmodellekből való választás lehetősége
2. Képzés - a munkavállalók alkalmazkodóképességének megteremtése
3. GYES, GYED, GYET utáni visszatérés a munka világába
4. Gyermekintézmények - megőrzésük, fenntartásuk és korszerűsítésük
5. Munkavállalói juttatások
6. Munkahelyi biztonság - munkavállalói jogok, egészségmegőrzés, stb.

Beküldési határidő: 2007. február 1.

Értékelésre csak a határidőig postán (bélyegző) ÉS elektronikusan is beérkezett pályázatok kerülnek!

Az eredményhirdetésre előreláthatólag 2007 áprilisában kerül sor. A nyertes pályázók jogosultak a „Családbarát Munkahely 2007" elnevezést és emblémát használni.

Új lakóotthonok létesítése fogyatékossággal élő emberek részére

Kiíró: Fogyatékosok Esélye Közalapítvány

A program célja: a családban élő, felnőtt korú fogyatékossággal élő személyek önálló életvitelének elősegítése.

A program forrása: a program teljes költségvetése 689.487.000 Ft, melyet a Szociális és Munkaügyi Minisztérium bocsát rendelkezésre, melyből e pályázat keretében pénzbeli támogatásra fordítható összeg 650.458.000 Ft.

Az egy pályázó által elnyerhető pénzbeli támogatás maximális összege: 80.000.000 Ft

A pályázók köre: az 1993. évi III, törvény A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 4. §. m) pontjában meghatározott, lakóotthon fenntartására és működtetésre jogosult szervezetek, azaz

- közigazgatási szervek, azaz helyi önkormányzatok, helyi kisebbségi önkormányzatok és az egyéb állami szervek,
- magyarországi székhelyű egyházi jogi személyek,
- a szociális vállalkozói engedéllyel rendelkező természetes személyek,
- magyarországi székhelyű jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok,
- jogi személyiséggel rendelkező gazdálkodó szervezetek, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, amelynek székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más tagállamban van

amennyiben vállalják, hogy az 1993. évi III. törvényben és a lakóotthonokra vonatkozó jogszabályi feltételek szerint lakóotthont létesítenek és működtetnek.

A pályázatok értékelésekor figyelembe vesszük, hogy régiónként legalább 1-1 lakóotthon létesüljön, ennek értelmében a nyertes pályázatok kiválasztásakor minden régióban a legmagasabb pontszámot elért pályázat kerül támogatásra.

Egy pályázó csak egy pályázatot nyújthat be, egy lakóotthon létrehozására.

Beadási határidő: 2007. február 15. (1. forduló). 2007. június 30. (2. forduló)

További információ: Fogyatékosok Esélye Közalapítvány, Budapest, Dózsa György út 144., Levelezési cím: 1243 Budapest, Pf.: 630., Tel.: (1) 239-5295; Tel./Fax: (1) 239-59-54 Honlap: www.foka.hu E-mail: nagy.orsolya@foka.hu,

Pályázati felhívás az EU kulturális örökség díjának lebonyolítására

Kiíró: Európai Bizottság

Az Európai Bizottság feltételes pályázatot hirdet, melyen az EU kulturális örökség díjának kezelésére jogosult szervezetet választják ki.

Beadási határidő: 2007. február 28.

Az Európai Bizottság feltételes pályázati felhívást tett közzé az EU évente kiosztott kulturális örökség díjának kidolgozására, megvalósítására és odaítélésére feljogosított testület kiválasztására. A feladatra a kulturális örökség megőrzése területén szerzett széleskörű szakmai tapasztalattal rendelkező közjogi vagy magánjogi szervezetek pályázhatnak, melyek székhelye az Unió tagállamaiban, a három EGT-országban, vagy valamelyik EU tagjelölt országban van. A pályázati felhívás a Kultúra program (2007-2013) része; azt az európai jogalkotók hivatalosan még nem fogadták el, tehát változások még lehetségesek a pályázati feltételekben. A Bizottság azonban a felhívás közzététele mellett döntött, hogy a jogi alapok elfogadását követően a program minél hamarabb elindulhasson.

A pályázat dokumentációja hamarosan elérhető lesz a KultúrPont Iroda honlapján.

További információ: www.kulturpont.hu/content.php?hle_id=9815

http://ec.europa.eu/culture/eac/how_particip2007/conditions/cult_heritage_en.html

Vakvezető kutya-kiképzés támogatása, kiképző-hálózat fejlesztése

Kiíró: Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Pályázók köre: vakvezető kutyákat kiképző, nem állami fenntartású szolgáltatók

A pályázat célja: vakvezető kutyák kiképzésének támogatása, kiképző-hálózat fejlesztése, képzési módszertani kézikönyv kidolgozása.

A pályázaton támogatható tevékenységek: vakvezető kutyák kiképzése, trénerek számára a kutyakiképzés módszertani kézikönyvének kidolgozása, kutyakiképzők szolgáltatási hálózatba szerveződése.

A pályázaton elnyerhető maximális támogatás: 15.000.000.-Ft.

További információ: Tel: 1/473-8100; www.szmm.gov.hu; kemeny.peter@szmm.gov.hu

Esélyt az anyáknak és a babáknak! – gyerekvállalás, abortusz, csecsemőgyilkosság

Kiíró: No-Ko Sat Bt. - Kiadó

Pályázók köre: Kortól, nemtől, származástól és foglalkozástól függetlenül bárki, kizárólag magyar nyelvű pályázati anyaggal

Postázási határidő: 2007. március 31.

Kategória: irodalmi, szociális témában (akár prózában, akár versben)

A pályázat célja: sok nő életében komoly dilemmát okoz annak az eldöntése, hogy előre nem tervezett gyermekét megszülje-e vagy sem. Ezzel a problémával ma már jóval fiatalabb korban szembesülnek a női nem képviselői, mint korábban. Célunk, hogy ezt – a sokak által tabuként kezelt, illetve nem preferált – témát megvitassuk, beszéljünk róla, mert kizárólag úgy segíthetünk az akaratukon kívül teherbe esett lányoknak, nőknek, ha őszintén elmondjuk véleményünket. Esélyt teremthetünk továbbá olyan gyerekeknek, akik - egy esetlegesen nem kellően átgondolt döntés miatt - meg sem kaphatnák az ESÉLYT AZ ÉLETRE!

Egy pályázat keretében pályázóink maximum 5 verssel vagy 1 prózai művel pályázhatnak.

Egy pályázó több pályázati anyagot is benyújthat, külön pályázat keretében.

Beküldés: a pályázati anyagokat E-mailben (csatolt fájlként) vagy postacímünkön nyomtatott formában fogadunk, a 13. pontban szereplő elérhetőségeinken. (Times New Roman betűtípussal, másfeles sorközzel). Prózai művek esetén maximum 3 oldal terjedelemben. Kizárólag jogtiszta, a pályázó által írt pályázati anyagot tudunk elfogadni.

Nevezési díj: 1.000 Ft/pályázat

Díjak: Első díj: 15.000 Ft értékben könyvutalvány és ingyenes bemutatkozási lehetőség honlapunkon. Második díj: 10.000 Ft értékben könyvutalvány és ingyenes bemutatkozási lehetőség honlapunkon. Harmadik díj: ingyenes bemutatkozási lehetőség honlapunkon.

Eredményhirdetés: 2007. május 1-jétől, honlapunkon lesz megtekinthető. A nyerteseket természetesen elérhetőségükön külön értesítjük

További információ: telefonon: 06-20-541-54-83, E-mailben: nkskiado@freemail.hu, postai úton: Budapest 15. Pf. 199., 1255, vagy honlapunkon: a www.nokosatkiado.ini.hu címen.

Az oldalt összeállította: Egyedné Megyesi Schwartz Éva

A napokban jelent meg egy hasznos módszertani kiadványsorozat első kötete olyan civil szervezetek számára, amelyek kistérségi projektek megvalósítását tervezik. A kézikönyvet a proHáló kistérségi munkacsoportja állította össze. A proHáló programot 16 – civil szervezeteknek szolgáltatásokat nyújtó – hazai nonprofit szervezet kezdeményezte.

A munkacsoport a civil szervezetek kistérségi szintű együttműködésének lehetőségeivel foglalkozik. A tagjai arra keresik a választ, hogyan lehet a kistérségekben hálózatokat létrehozni? Hogyan lehetnek ezek a hálózatok később, amikor már megerősödtek, az önkormányzatok és vállalkozók partnerei? Hogyan kapcsolódhatnak be a civil szervezetek a kistérségi önkormányzati társulások tevékenységébe?

A kötetben két és fél év kutató munkájának eredményeit összegzik a szerkesztők olyan projektek bemutatásával, amelyek már megvalósultak és jól működnek az ország különböző területén.

A módszertani kiadvány ezer példányban jelent meg, beszerezhető Pécsett a Civil Közösségek Házában.

Program a nonprofit szolgáltatások és a nonprofit szolgáltatók hálózatának fejlesztéséért

A proHáló projekt megvalósulását a Charles Stewart Mott Alapítvány támogatása teszi lehetővé.

A Rácváros Diákalapítvány köszönetet mond mindazoknak, akik adójuk 1%-ával hozzájárultak céljaink megvalósításához. A 386.400 forintból diákok kirándulásait, kulturális és sportprogramjait, táborozásait és a versenyeken való részvételét, valamint a felújított iskola dekorációját támogattuk.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám)

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Civil Közösségek Háza szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu , civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. számítógép-kezelés területén.
3) Minimum évi 3 képzés megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

ISSN: 1787972-8

BARANYAI

Civil Forró

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

III. ÉVFOLYAM - 2. SZÁM FEBRUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA – HOUSE OF CIVIC COMMUNITIES

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJA

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái

Minden hétfőn 14.30 órakor
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK „BARÁTSÁG" KÓRUSÁNAK próbája

Minden hétfőn 18 órától
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása

Minden kedden 18.30 órától
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden szerdán 16 órától
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden csütörtökön 16–16.30-ig
RINGATÓ – zenei képességfejlesztő foglalkozás az óvodát megelőző korosztálynak a kodályi elvek alapján. Vezeti: *Megyesi Zsófia*, óvónő

Minden csütörtökön 18-20 óráig
BLUE SKY SIKLÓERNYŐS SPORT EGYESÜLET összejövetele

Minden pénteken 15 és 17 óra között
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30- 18.00 óra között
FINN TANFOLYAM HALADÓKNAK

Február 1-jén, csütörtökön 17 órától
PEOPLE TO PEOPLE INTERNATIONAL
PÉCSI BARÁTI KÖR összejövetele

Február 6-án, kedden 15 órától
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA

Február 6-án, kedden 18.30 órától
A MECSEKI FOTÓKLUB összejövetele
„Első bál" az új Galériában – évi rendes közgyűlés a Fotóklub új otthonában, a Halász Rezső Galériában. A felújított Civil Közösségek Háza körbejárása, megtekintése. Házigazda: Hámori Gábor

Február 9-én, pénteken 8-14 óráig
Véradás a Nevelők Háza Egyesület szervezésében
Helyszín: Pécsi Regionális Vérellátó Központ, Dischka Gy. u. 7.

Február 9-én, pénteken, 17 órakor
A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA HIVATALOS (ÚJRA-) MEGNYITÁSA

Február 13-án, kedden 18.30 órától
A MECSEKI FOTÓKLUB összejövetele
A PTE Földrajzi Intézet munkatársának diavetítéses előadása.
Házigazda: Mánfai Zoltán

Február 14-én, szerdán, 16 órától
BELESZÓLHATUNK-E? A Civil Fórumok Szerepe a Dél- Dunántúli Operatív Program Akcióterveinek alakításában és az elkövetkező időszak fejlesztési terveiben.
Előadó: Farkas Tamás,
a Dél-Dunántúli Regionális Civil Egyeztető Fórum elnöke
A Kistérségi és a Regionális Akciótervek jelenlegi állásának ismertetése
Előadók: a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. munkatársai

Február 14-én, szerdán 17.30 órától
PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG összejövetele
„Palacsintás" farsang"

Február 15-én, csütörtökön, 13-16 óráig
Interprofesszionális esetmegbeszélő konferencia
A Támasz Alapítvány szervezésében

Február 18-án, vasárnap 16.30 órakor
A PÉCSI KAMARAKÓRUS műsoros teadélutánja
Közreműködnek a kórus tagjai

Február 20-án, kedden 18.30 órától
A MECSEKI FOTÓKLUB összejövetele
Tóth József „Füles" fotóművész „A hegedű mosolya" c. kiállításának megnyitója.
Házigazda: Tillai Ernő

Február 21-én, szerdán, 15 órától
„CSELLENGŐ FIATALOK" – képzés
Szervező: Baranya Ifjúságáért Kht.

Február 21-én, szerdán 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Február 23-án, pénteken 17 órától
LENGYEL KLUB
Hagyományőrző lengyel Zsíros-csütörtök

Február 24-én, szombaton 16 órától
FARSANG, a Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány szervezésében

Február 27-én, kedden 17 órától
A PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET összejövetele
Emlékezés Zichy Gyula pécsi munkásságára.
Előadó: dr. Kövecs Ferenc

Február 28-án, szerdán 17 órakor
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG összejövetele

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543 • Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

SZERINTEM

V-Day 4
Gyógyszer-mizéria 15
Egy pályázat ellentmondásai 15

IDŐMOZAIK

A befogadó kamera 6

JELES NAPOK

Jeles napokról álmodom 8

VILÁGJÁRÓ

A velencei karnevál története 8

MEGSZÉPÜLT A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA 10

KÖZELRŐL

A minta belül van I. 12

CIVIL ÉLET

Régióban gondolkodunk 14
A Microsoft támogatja a NIOK és a Civil Szolgáltató Központok közös pályázatát 14
Népszavazás a tubesi radar ügyében 17
Bemutatkozik a Noé Bárkája Egyesület 17

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

A Civilek Napja

1998 óta február 1. a Civilek Napja Magyarországon. A Civil Parlament jelölte meg így ezt a napot 1997-ben azzal a céllal, hogy felhívja a figyelmet a civil szervezetek működésének szükségességére. A kitüntetett nap mindig alkalom arra, hogy az adott kérdésről kicsit eltűnődjünk. Egy civil újságnak a Civilek Napján pedig ez szinte kötelessége.

A civil szervezetek a civil társadalom formalizált szereplői. Hatalmas irodalma ellenére a civil társadalom nem egy letisztult fogalom, mibenléte, szerepe vitatott, néha zűrzavaros. A mai nézetek összegzéseként azt mondhatjuk, hogy a modern civil társadalom a család, az állam és a piac között elhelyezkedő intézmények, szervezetek és egyének együttese, amelyben az emberek *önkéntesen* társulnak különböző *közös* érdekek, célok elősegítése, elérése érdekében. A civil szervezetek megítéléséhez támpontot adhat ez a meghatározás, ami két ok miatt is fontos. Egyrészt a köznyelvben gyakran, ám pontatlanul, szinonimaként használják a nonprofit szervezetek megnevezést, amelyek egy részének (közalapítványok, kht-k) semmi köze a civilséghez. Másrészt jónéhány formálisan civil szervezet ugyancsak távol van a civil eszményektől.

A hivatalos statisztikák tükrében a hazai civil szféra egyszerre mutat kedvező és kedvezőtlen képet. A szervezetek száma ma hatszorosa (kb. 50 000) a rendszerváltozás előttinek, bár 10 éve alig van számszerű növekedés. Egyre sokszínűbb a tevékenységszerkezet, amely már jobban tükrözi a társadalom pluralizmusát, de az egyesületek körében még mindig túlsúlyban van a szabadidős tevékenység és a sport, és egyre szövevényesebb a civil szervezetek és a politikai pártok nyílt és rejtett kapcsolatrendszere. Összességében 2004-ben is töretlen a bevételi források növekedése (kb. 450 milliárd Ft), bár a bevételi struktúra rendkívül egyenetlen. Az alapítványok fő forrását a támogatások (75%), az egyesületekét az alaptevékenység bevétele (50%) jelenti. Örvendetes, hogy az SZJA 1%-ának fő kedvezményezettjei a civil szervezetek, bár az egyesületek 9%-a pénz nélkül működik. A civil szférát fémjelző önkéntes munka a szervezetek 2/3-át jellemzi, ami kb. 460 000 önkéntes segítőt és közel 80 millió becsült munkaórát jelent. A tagsággal rendelkező civil szervezetekben kb. 4,3 millió a tagok száma. Mégsem lehetünk elégedettek a civil aktivitás mértékével. Egy egészen friss, nem reprezentatív kutatás szerint például 50 egyetemistából mindössze egy vesz részt civil szervezetek munkájában.

Nem meglepő ez az eredmény. Ismert tény, hogy a civil aktivitást az egyének társadalmi-gazdasági státusza és a tágabb környezet számos eleme befolyásolja, alakulására döntő hatást azonban az egyén személyiség jellemzői (identitás, értékek, attitűdök, viselkedésminták, kompetenciák) gyakorolnak. A civil aktivitás ugyanis nem velünk született adottság, hanem egy sajátos viselkedési forma, az egyén élete során kialakuló szokás és képesség, vagyis alapvetően *tanult magatartás,* ha a tanulásnak megvannak a lehetőségei. A nélkülözhetetlen személyiségjegyek formális, informális és legfőképpen nonformális (különböző élethelyzetekben elsajátítható) tanulási folyamatokban alakulnak ki, amelyek egyik fontos terepét éppen a civil szervezetek jelentik.

Dr. Pavluska Valéria

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Dandé István, Egyedné Megyesi-Schwartz Éva, Fenyvesi Kristóf, dr. Kanizsai Péter, Kiss Gergely, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft., Cser Valér – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: G&G Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

V-Day

Kiss Gergely

E napot nem lehet elfelejteni! Sokkal több embert érint, mint a Rózsák Háborúja és több szívet dobogtat meg, mint a tiszavirág életű Őszirózsás Forradalom. A globa(merika)lizálódott világ ünnepi álruhába öltözött üzleti alakulatai a 90-es évek elején érték el hazánk partjait és egy ünnepnek álcázott üzleti fogással bevettek egy addig kiaknázatlan piacot: Ámor kezében megpendült az automata sorozatnyilazó húrja, mellyel kezdetét vette az Interkardiális Virágháború, vagyis a V (mint Bálint) –nap. Azóta ezen a napon hazánkban is évről-évre sokkal több virág hullik el, mint amennyi élet eliramlik, méghozzá úgy, hogy azt sem tudjuk, mit ünnepelünk február 14-én. Hacsak nem a névnapunkat.

Összes ünnepünk közül talán – sihederkorának is köszönhetően – ez a legellentmondásosabb. Azt már megszoktuk, hogy Karácsonykor mindenki kap ajándékot, kivéve az ünnepelt; azt is, hogy Húsvétkor két csepp kölni felér egy vödör vízzel, de az még új nekünk – vagy tán nem is tudjuk –, hogy egy termékenységünnepből miért éppen az erre utaló, sőt, ezt elősegítő – de legalább szimbolizáló – rítusok hiányoznak. Hiszen arra is lehet ipart építeni, sőt egy egész országot is, ha kicsit gyarapodna a – keresetlen kereső – népesség. Persze lehet, hogy ahhoz inkább egy új nemzeti ünnepre lenne szükségünk... De minek is fürkésszük a jövőt, míg azt sem tudjuk, hogy kinek, miért és mennyiért valljunk szerelmet? És egyáltalán mi köze van a Vatikán által nyilvántartott 27 Szent Valentin közül egynek is a szerelemhez vagy a termékenységhez? Ez utóbbira egyszerű a válasz: semmi.

Az egyszerűnek tűnő válaszok mögött mindig valami szövevényes, összetett dolog lappang (pl.: $E=mxc^2$), amit az utókor, a fejlődés vagy az igazság nevében időnként megcáfol. Jelen esetünkben sincsen ez másképp. Fordulatokkal teli történetünk első írásos emlékei az ókori Rómába kalauzolnak bennünket, abba a korba, ahol a szentek helyeit még istenek foglalták el a naptárban. Az információs társadalom korával ellentétben, akkor még jól emlékeztek arra, hogy az év egyes napjain kit, miért és hogyan kell megünnepelni, főleg ha az adott hónap elnevezése is onnan származik.

Február 14-e Juno Februa(ta), vagyis Februatio fesztiválja volt. Mint minden magára valamit is adó fesztivál, ez is két napig tartott. Amit magukra adtak – a beavatott férfiak – az frissen nyúzott kecske bőréből készült tanga volt, melynek elengedhetetlen kellékével, az áldozati kecske bőréből hasított szíjjal gyógy-ostorozták, vagyis „fertőtlenítették", megtisztították és termékennyé tették az ünnepi körfutáson útjukba kerülő fehérnépet. Az ünnepség nőket – finomabban – is érintő része ezután következett. A hajadon nők un. bilétára írták és egy urnába dobták nevüket, majd az arra érdemes egyedülálló férfiak kihúzták annak a nevét, akivel aztán együtt maradtak a fesztivál idején. Sőt, ha az ismerkedés nem ütközött akadályokba, akár egész évben vagy életük végéig. Ha mélyebbre ások e fesztivál névadóinak – hiszen a tudományos szakirodalom 15-re már más isteneket is említ, ugyanazokat a ceremóniákat párosítva hozzájuk –, szimbolikájában, akkor kikerülve a „parádé" lényegi elemeinek virágnyelven történő ecsetelését, megérthetjük azt is, hogy az egyháznak miért volt szüksége egy Szent Valentinra.

Junonak – az asszonyok és a házasság – istennőjének Februa(ta) előneve lázasat vagy heveset jelent, mely egyben jelöli magát a megtisztítási szertartás módját (a februare-t, a láz vagy hév – febris – által való megtisztítást) és eszközét (a februumnak nevezett, kecskebőrből készült, hevítő hatású gyógyászati segédeszközt) is. Más források szerint Februatio csupán Lupercalia előestéje volt, viszont ez nem koptatja meg az előző fényét, hiszen mindkettő ugyanarról szól. A Lupercalia eredetileg Róma védő totemjének – Lupercusnak –, a városalapító Remust és Romulust tápláló nőstényfarkasnak az

ünnepe volt, mely egybefonódott egy ősibb, pogány termékenységistennek, Faunusnak szentelt – fentebb már említett – kecske és kutyaáldozatokkal. Mint tudjuk, a rómaiak isteneiket a görög mitológiából „kölcsönözték". Itt sem véletlen, hogy Faunus, a görög Pán – a juhászok, nyájak, legelők kecskelábú és –szarvú istenének – római megfelelője. Valószínűleg, ha az utcán összefutnánk egy ünneplő, bortól mámoros, szemérmetlen bőrtangában vigyorgó Lupercivel, az első gondolatunk, mely sikolyba torzítja arcunkat, az lenne, hogy: „Szatír!" Kétségtelen, hogy kevés nő szívét hevítené fel és a termékenység is csak mint páni félelem, vagy kósza rettegés fordulna meg a fejünkben.

El is érkeztünk az ókorba belefáradt Római Birodalom utolsó évszázadaihoz, vagyis II. Claudius császár uralkodásának idejéhez. „Hitegetős" források ▶

szerint legalább három Valentin élt e korban, melyek közül kettő biztosan Rómában vált a keresztényüldözés áldozatává. Egy hitelesebb forrás szerint a mártírhalált halt Szent Valentinról szóló történetek a kora középkor sötét bugyraiból kerültek napvilágra, azzal a leplezett szándékkal, hogy a Szentszék és a karóba húzás árnyékában visszalopjon a sivár keresztény világba egy álruhába bújtatott ősi tradíciót és egy kis romantikát. Hiszen a néphagyomány a mai napig őrzi azt a babonát (megfigyelést?), hogy a madarak (néhány országban csak a galambok) február idusán választanak egy életre párt maguknak, vagy hogy Valentin napján különféle mágikus praktikákkal meglelhetjük életünk párját. De ki is volt ez a Szent Valentin? Mit mond a legenda?

II. Claudius 269-ben betiltotta a házasságot, mert úgy vélte, katonái lelki állapotára negatív hatással van, s ezzel harcbéli teljesítményüket is csökkenti. Valentin – a kettő római vértanú közül a rangosabb – Terni püspöke volt, aki ellenszegülve e törvénynek, fiatal párokat adott össze. Engedetlensége és megingathatatlan hite miatt tömlöcbe vetették, ahol bensőséges kapcsolatba került a börtönőr vak lányával. Az általa összeesketett ifjú házasok virágokat dobáltak a börtön ablakába – innen eredeztetik a virágok ajándékozását –, mígnem egy februári napon kivégezték. Eddig tart a hihető rész. Persze a későbbi tradíciót alátámasztandó és a „hiteles szentség" kedvéért még tartozom egy apró részlettel. Mielőtt Valentint kivégezték volna, a hite erejével visszaadta a vak lány látását és üzenetet hagyott neki, melyet úgy írt alá, hogy „a te Valentinod". (Mindezek előtt persze olvasni is megtanította, hiszen ez akkoriban még nem szerepelt a Life Long Learning programjában.)

Az eredeti pogány ünnep „keresztény hitre térítése" Galesius pápa nevéhez fűződik, aki 496-ban száműzte a szent kalendáriumból Juno és Lupercus tivornyázó termékenységünnepét és helyére a szelídebb keresztényi és plátói szerelem kimutatásának is méltó alkalmául szolgáló Szent Valentin napját tette.

A sors iróniája, hogy időközben e Valentin alakja összemosódott egy később élt német püspök alakjával, aki a nyavalyások – vagyis epilepsziások – gyógyításával vált híressé és azok védőszentjévé avatták. Ezért február 14-e egyben az ő, és 1997-től az Epilepsziával Élők Világnapja is. A katolikus naptárban így sem állta meg a helyét, mert 1969-ben áldozatul esett egy olyan szelekciónak, mely törölte a csupán legendákban szereplő szenteket az egyházi kalendárium ünnepeltjeinek köréből.

Térjünk vissza kicsit a középkorba. Az ősi rítusok lassan valóban visszaszorultak, majd el is tűntek – bár a „tombolán nyert szerelem" viszonylag sokáig fennmaradt Franciaországban -, mígnem az 1400-as években már csak a keresztény hagyomány élt tovább, részint kijátszva a kor társadalmi normáit. Mit értek ezen? Az ismerkedés konvencionális formái oly' merevek voltak, hogy egy spontán, romantikus ismerkedést teljességgel lehetetlenné tettek.

Valentin napon viszont bárki írhatott – ha tudott – titkon üzenetet szíve választottjának. Bonyodalmat csupán az okozhatott, hogy rendszerint e szerelmes, verses leveleket úgy szignálták, hogy „a te Valentinod", így a hős lovag kiléte lehet, hogy örökre homályba merült.

Az 1700-as években divatossá vált „valentájn"-verseket tartalmazó könyvek és a kézzel írott szerelmi vallomások korszakát a nyomdaipar térhódítása zárta le. A XIX. században már előre gyártott üdvözlőlapokat küldtek egymásnak az emberek, fellendítve ezzel az egyre olcsóbbá és népszerűbbé váló posta forgalmát is. Napjainkban csak a Karácsonykor feladott levelek mennyisége előzi meg a statisztikák szerint.

E napot nem lehet elfelejteni! Élénkvörös színű szívecskékbe és kerekded Cupidókba ütközik az ember tekintete már hetekkel az ünnepnap előtt. Az édességipar felvirágzik, szintúgy az addig kihaltnak tűnt virágboltok kirakatai is. Szent Valentin-ipar. Vajon melyik Valentin volt édesség-gyáros vagy virágkötő? Mintha elvesztené az ünnep az intimitását, az egyediségét – a lelkét. A helyzetet nem csak a kommercializálódott világ marketing-stratégái teszik lehetetlenné, hanem az érzelmek virtuális utakra terelése is. Az egykor kézzel írt levelek internetes képeslapokká,

sablonos SMS-ekké silányultak. Ez sem a romantikára, sem pedig a termékenységre nincs jó hatással. Az üzletre viszont annál inkább, hiszen ha már jegyzik a naptárban, a „mindenkik" sorából csak kevesen szeretnek kilógni. Csak néhány adatot szeretnék kiemelni az eladási statisztikákból, hogy lássuk, milyen arctalan, jellegtelen tömegtermelés van a „Szerelmesek ünnepének" hátterében. E napon – a Greeting Card Association becslése szerint – kb. egymilliárd üdvözlőlapot küldenek világszerte, melyből megközelítőleg 192 milliót csak Amerikában. Az angol férfiak 73 százaléka lepi meg kedvesét virággal, míg Grazban kb. 20 millió szál vörös rózsát adnak el. És még sorolhatnám... Én egy tucat szőkét kérnék. Vagy barnát. Mindegy.

Mit lehet tenni? Varnus Xavér elgondolását tovább fejtegetve, a legjobb az lenne, ha az év minden napját Valentin napnak, vagy Karácsonynak élnénk meg és kijelölnénk egy napot az „Utálat" vagy „Gyűlölet" napjának, hogy emlékezzünk, mit kell elfelejtenünk. Ha ez mégsem sikerülne, a gyökerekhez való visszatérés esetleg lophat némi színt az életünkbe. Itt nem az ókori tradíciók ápolására gondolok – mely részben, ha el is pirulunk, ma is érvényesül –, hanem a népi babonákra, megfigyelésekre. „Bálint napján jó tyúkot ültetni, mert akkor a háznak szerencséje lesz..." (Jung Károly: Régiek kalendáriuma) És Húsvétkor lekaszálhatjuk a termést a nyulak elől.

Fenyvesi Kristóf

A befogadó kamera

– Beszélgetés Andor Tamás operatőrrel –

A Pécsi Kulturális Központ Dominikánus Házában zajló IDŐMOZaIK DOKUMENTUMfilmklub első évfolyamában nyolc filmest és tizenöt dokumentumfilmet mutattunk be közönségünknek. A 2007-es új évadot az „Elszállt egy hajó a szélben" című filmmel nyitjuk február 20-án, melyet Kisfaludy András, az 1968-tól 1971-ig fennálló Kex együttes egykori dobosa, jelenleg filmrendező készített a legendás zenekar és frontembere, Baksa-Soós János (jelenleg Január Herceg) szellemét megidézendő. A vetítést Kisfaludy András és Koszits Attila klubbeszélgetése követi. Addig is, a 2006-ban beszélgetések közül, az Andor Tamás operatőrrel 2006. november 8-án készült interjút ajánljuk olvasóink figyelmébe.

– Andor Tamás operatőr képeit, látásmódját a magyar filmtörténet számos jelentős darabjából megismerhettük, hiszen a hetvenes évektől kezdve Gazdag Gyula, Simó Sándor, Mészáros Márta, Makk Károly, Koltay Gábor és Bacsó Péter alkotótársaként meghatározó szerepet játszik a hazai és nemzetközi koprodukciókban készülő játékfilmek látványvilágának megteremtésében. Azt azonban kevesebben tudják, hogy Andor Tamás – kezdetben a Balázs Béla Stúdió tagjaként – a magyarországi dokumentarista filmezés megújításában is komoly érdemeket szerzett. Schiffer Pál rendezővel kidolgozott, mind a mai napig úttörőnek számító programjuk jegyében az elsők között forgattak „filmes szociográfiát", a korszerű társadalomtudomány módszertani alaposságával tárva fel a hetvenes-nyolcvanas évek államszocialista Magyarországának olyan mélyrétegeit, amelyekről eladdig beszélni nem, csak hallgatni volt szabad. A Schiffer Pál és Andor Tamás filmjei által megteremtett második nyilvánosság képet ad mindazokról, akiket a hivatalos statisztika ívein megnyilvánuló igyekezet is inkább eltüntetni, mintsem feltüntetni szándékozott, és hogy a film szemének, a kamerának az éberségét se lehessen többé kijátszani: alkotásaikban az esélytelenek, Lányi András kifejezésével élve „a szociális némák" lépnek a közönség elé... Az 1970-ben készült és napjainkra a magyar dokumentumfilm történetének meghatározó darabjaként értékelt Fekete vonat című film a Szabolcs megye és Budapest között ingázó munkások kilátástalan helyzetébe nyújt drámai erejű bepillantást. A pártfogolt című alkotás 1981-ből, pedig egy tizenhét évesen a fiatalkorúak börtönéből szabadult kamasz beilleszkedési kísérletének és kudarcának a történetét mutatja be. A két film közötti kapocs: ifjú Kitka János személye, akit még a Fekete vonat gyerekszereplőjeként ismerhettünk meg, s aki tizenegy évvel később, mint „pártfogolt", azaz a hetvenes évek végén kidolgozott ifjúságvédelmi rendszer alanya került ismét Schiffer Pál és Andor Tamás látóterébe...

– Tisztelegnünk kell az öt éve elhunyt Schiffer Pál emléke előtt. Mind a *Fekete vonat*, mind pedig *A pártfogolt*, életművének nagyon értékes darabjai. Fontos kiemelni, hogy a két film elkészítésének módszerében van egy alapvető különbség. Míg a *Fekete vonat* a szó hagyományos értelmében vett dokumentumfilm, addig *A pártfogolt*, a későbbiekben forgatott *Cséplő Gyuri* című munkánkhoz hasonlóan, az úgynevezett „szituációs dokumentumfilmek" műfajába sorolható. Ugyan a szereplőknek a szituációs dokumentumfilm esetében is a saját élethelyzeteikben kell helytállniuk, azonban a rendezői és a szociológiai felderítő munka már jóval a forgatás előtt kezdetét veszi. A film szereplői elmondják,

Részlet a „Feket vonat" című filmből

hogy mi történt velük, vagy éppenséggel mik a terveik, a stábnak ebből kell felkészülnie és felvételre gyakorlatilag ezeknek az előzetesen egyeztetett helyzeteknek a rekonstrukciója kerül. A módszer lényege, hogy az alkotási folyamat során mindazok akikről a film

Névjegy: Andor Tamás – operatőr.
Született: 1937. december 20-án.
Tanulmányok: Színház- és Filmművészeti Főiskola, operatőr, 1961-65.
Életút: Nemzeti Színházban világosító, 1958-61 az Iparművészeti és Képzőművészeti Kivitelező Vállalat modellezője, makettkészítő iparművésze, 1965- a Mafilmnél rövidfilmek, 1970- játékfilmek operatőre.
Főbb művek:
Schiffer Pál – *Fekete vonat* (1970); Kenyeres Gábor – *Végre hétfő* (1971); Gazdag Gyula – *Sípoló macskakő* (1971); Simó Sándor – *Apám néhány boldog éve* (1977); Schiffer Pál – *Cséplő Gyuri* (1978); Bacsó Péter – *Áramütés* (1979); Mészáros Márta – *Anna* (1981); Schiffer Pál – *A pártfogolt* (1981); Simó Sándor – *Viadukt* (1982); Makk Károly – *Egymásra nézve* (1982); Bacsó Péter – *Te rongyos élet* (1983); Koltay Gábor – *István, a király* (1984); Dobray György, Horváth Péter – *Szerelem első vérig* (1985); Bacsó Péter – *Hány az óra, Vekker úr?* (1985); Bacsó Péter – *Banánhéjkeringő* (1986); Dobray György – *Szerelem második vérig* (1987); Simó Sándor – *Isten veletek barátaim* (1987); Bacsó Péter – *Sztálin menyasszonya* (1991); Bacsó Péter – *Megint tanú* (1994); Bacsó Péter – *Hamvadó cigarettavég* (2001); Bacsó Péter – *De kik azok a Lumnitzer nővérek?* (2005)
Díjak, elismerések: Ernest Artaria Prize (Locarno) (1978), Balázs Béla-díj (1979), Merited Artist (1985), érdemes művész (1985).

szól, annyira hozzászoknak a kamera és a forgatócsoport jelenlétéhez, hogy amikor egy későbbi forgatási szakaszban a filmes stáb már váratlanul érkezik, a saját, valós élethelyzeteikben természetesen tudnak viselkedni. És ez nem csak abban áll, hogy nem néznek bele a kamerába. Hanem minden színészt felülmúló természetességgel képesek megnyilvánulni. Kendőzetlenül jelennek meg előttünk a szorongásaik, kíváncsiságuk, és sokszor az a tragikus értetlenség, ahogyan ezek az emberek mindennapi környezetükhöz, tulajdonképpeni életszituációikhoz viszonyulnak.

Elbert Márta, Schiffer Pál és Andor Tamás

– A módszer sikerességéhez, a hitelesség elmélyítéséhez nyilván bizonyos „cselek" alkalmazása, a stáb leleményessége is hozzátartozik. Például nem biztos, hogy szerencsés, ha a filmre vett jelenet minden egyes szereplője tud arról, hogy mire megy ki a játék, miről is szól tulajdonképpen az adott szituáció, amit éppen rögzítenek...

– Pontosan. Például a *Cséplő Gyuriban* és *A pártfogoltban* is volt egy-egy olyan jelenet, amikor a gyári munkafelvételt irányító ügyintéző nem tudott arról, hogy melyik munkáért folyamodó lesz az, akiről filmet csinálunk. Csak annyit tudtak, hogy a munkafelvétel processzusát szeretnénk lefilmezni...

– Nincs egyszerű dolga tehát az operatőrnek sem, hiszen ezeknek a jeleneteknek a lényege, hogy nyitott helyzetek, a lehető legváratlanabb eseményekre is fel kell készülni. Folyamatosan résen kell lenni, nem szabad lemaradni az akcióról.

– A legizgalmasabb dolgok valóban akkor jönnek létre, ha valami a kamera előtt spontán módon történik. Az előre kiszámíthatatlan szituációk megragadásában kiemelt szerepe van a figyelem mellett a gyorsaságnak, a mozgékonyságnak is, amire egyébként egy technikai újdonságnak köszönhetően nyílt lehetőség. Ekkor jelentek meg ugyanis az első vállra vehető kamerák. Már a *Fekete vonatot* is ilyen eszközzel forgattuk.

– A képek intenzitását, a kamera akció-éhségét figyelve lehet, hogy nem csak nekem támadt az az érzésem, hogy Andor Tamás már a hetvenes években Dogma-filmeket forgatott...

– A pártfogoltnál még „lesett jeleneteket" is sikerült elkapnunk. A filmbe több olyan felvétel is bekerült, amikor a szereplők nem tudták, hogy a kamera éppen be van kapcsolva. Egyébként a játékfilm-forgatásokon, vagy akár a hagyományos dokumentumfilmek forgatásán szokásos stábtól eltérően mi mindig egyfajta szűkített stábbal dolgoztunk. Csak a szigorúan professzionális szakemberekből álló hat-nyolc fős gárda, két Zsigulinyi ember volt az, aki

Részlet a „Cséplő Gyuri" című filmből

részt vehetett egy ilyen munkában. Az első filmjeinknél, a vállra vehető kamera magyarországi megjelenése előtt, a technikai feltételekkel még külön is meg kellett küzdenünk. Ahhoz, hogy hasonlót tudjunk csinálni, mint amit például akkoriban a Jean Rouch-ék filmjeiben is láttunk, nekem egy vascsővel kiegészített és két óriási réz súllyal kiegyensúlyozott huszonöt kilós műtermi kamerát kellett a vállamra vennem. Mindezt azért, hogy akár közeli felvételeket is tudjak csinálni egy mozgásban lévő – természetesen viselkedő, nem pedig a kamera elé beültetett – szereplő arcáról. Aztán szerencsére a technika is utolért bennünket. Hogy kamerával a kézben fel lehet szállni egy vonatra, és lehet az emberekkel beszélni úgy, hogy a gép nem zörög a kezemben – ez maga volt a csoda. A *Fekete vonat* egy oda-vissza vonatút során, egyetlen hétvége alatt készült. A vonaton, a forgatás közben ismerkedtünk meg mindazokkal, akiket megérkezvén az otthonukban is felkerestünk. Így akadtunk rá a főszereplőnkre, Kitka Jánosra is, akinek aztán a fiáról, ifjú Kitka Jánosról szóló filmet, *A pártfogoltat* tizenegy évvel később megcsináltuk. Az a sajátos szabadság, amit az új kamera biztosított, tette lehetővé mindezt, és részben ennek is köszönhető, hogy a *Fekete vonat* a maga korában elég nagy feltűnést keltett. Soha nem felejtem el, hogy Bódy Gábortól ezért a filmért kaptam életemben a legnagyobb dicséretet. Azt mondta, hogy azért szereti ezt a filmet, mert „mindenre nyitva van a kamera, végig csak befogad és nem erőszakol meg semmit."

– Ezek a filmek betöltik azt a nehezen kivihető és talán minden dokumentumfilmre egyaránt vonatkozó küldetést, hogy sorsokat, mégpedig hiteles emberi sorsokat tegyenek hozzáférhetővé. Azonban mi az, amit maguknak a dokumentumfilmeknek a sorsáról elmondhatunk?

– Rendkívül fontosnak tartom, hogy olyan körök működjenek, mint amilyen például ez is, amelynek keretében most beszélgethetünk. Fontos, hogy legyen érdeklődő, aki egy-egy ilyen filmet megnéz, az emlékei között megőriz és a film által tudomására jutott információkat továbbadja. Ugyanis a dokumentumfilm sorsa azon múlik, hogy van-e alkalma arra, hogy találkozzon a közönséggel. A televíziók által biztosított, egyre szűkülő ilyen irányú nyilvánosság, ehhez jelenleg kevésnek tűnik. Pedig nem sok érdekesebb dolgot lehet elképzelni annál, mint hogy az ember a saját szemével láthatja, hogy teszem azt húsz évvel ezelőtt mi történt, hogyan éltek az emberek. Példának okáért még a legaljasabb hazugságokra épülő, legsematikusabb ötvenes évekbeli dokumentumfilmek is magukban rejtik a valóságot: a hátterekben, a tárgyakban, az emberek viselkedésében benne van mindaz, ami arra a korra jellemző volt. Mindenki, aki elszánja magát, hogy dokumentumfilmet csináljon, vagy akárcsak dokumentumfilmet nézzen és beszéljen róla, nagyon fontos feladatot teljesít...

IDŐMOZaIK
DOKUMENTUMfilmklub
Programinformáció:
Pécsi Kulturális Központ
(Pécs, Színház tér 2.)
Tel.: 72/510-644 (Fenyvesi Kristóf)
E-mail: idomozaik@freemail.hu
Web: www.pkkinfo.hu

V. Tarr Judit

Jeles napokról álmodom

Február az utolsó téli hónap. Vidámabbá teszi a közelgő tavasz tudata, a megkönnyebbülés, hogy már csak 28 nap a kikeletig.
A hónap régi magyar neve Böjtelő hava. A csillagászati naptár szerint Halak hava.
A latin elnevezés valószínűleg a „februm", tisztulás szóból ered. De Februa, azaz „Engesztelő" volt Mars isten anyjának, Junónak az egyik mellékneve. Ahogy Februa adott életet Marsnak, úgy ad helyt február Mars havának, márciusnak.
A hónapot esőszínű ruhába öltözött, repülő alakként ábrázolták, jobbjában a Halak jelével. A mezei tennivalók alapján gyümölcsfáit, szőlőtőkéit metsző érett férfi jelképezte.

Lássuk a medvét! *Február 2-án* bújik elő barlangjából a medve a néphit szerint. Ha napos idő van, és meglátja saját árnyékát, visszabújik a barlangjába, mert rossz időt vár, hosszú lesz még a tél. Egyes vélekedések szerint mackó úr nem fényes nappal, hanem még éjszaka tekint fel az égre. Ha ugyanis telihold van, messze esik a böjt végét jelző tavaszünnep, a húsvét.

Ez a nap jeles egyházi ünnep is egyben; *Gyertyaszentelő Boldogasszony* napja, s *Mária megtisztulásának ünnepe*. Ekkor emlékezünk a gyermek Jézus templomi bemutatására is.

A gyertyaszentelő név valószínűleg abból a szokásból ered, hogy ezen a napon a tűzhelyek tüzét kioltották, s azzal a gyertyával gyújtották újra, melyet a pap ezen a napon szentelt meg a misén.

Balázs-járás

A torokfájósok, énekesek, kikiáltók védőszentje *Szent Balázs*, névünnepe 3-án van. A hagyomány szerint örmény püspök volt, aki egy halszálkától fuldokló gyermeket mentett meg. A néphit úgy tartja, hogy e napon lehet védekezni a torokfájás ellen; ez a *balázsolás*. Általános volt a templomi *Balázs-áldás*. Akik ebben részesültek, az otthon maradottak torkát megsimogatták, hogy őket is elkerülje a torokfájás.

Sok emberöltőre visszanyúló szokás volt, hogy ezen a napon a diákok újabb tanulókat verbuváltak. Házról házra járva hívogatták a megfelelő korú gyerekeket, ugyanakkor ajándékokat is gyűjtöttek tanítójuk számára. Ez a szokás a *Balázs-járás*.

Február 6-án *Dorottya* napján virágot és almát szenteltek a templomokban, mivel ő a kertészek és virágárusok védőszentje.

A középkor végétől diákok, céhek adták elő a vértanú dramatizált élettörténetét. Később farsangi elemekkel bővült a Dorottya játék.

A néphit szerint ha ezen a napon hideg van, Julianna napjára megenyhül az idő (Ha Dorottya szorítja, Julianna tágítja).

Igazi farsangi szent *Bálint* vagy latin nevén *Valentin* 14-én. Lelkibetegség nyavalyatörés, szédülés esetén hívták segítségül.

Régi szokás szerint a farsang a párválasztás ideje Európa-szerte. Így válhatott ez a nap a szerelmesek „ünnepévé". (Mára pedig elsősorban az élelmes kereskedők jeles napjává.)

Hazánkban ezen a napon szokták megültetni a kotlósokat, hogy 21 nap múltán kikeljenek a tojásból a kiscsibék.

Ha megszólal a pacsirta, hangja is jelzi, egyre közelebb a tavasz. A fű is növekedésnek indul a napos domboldalakon. *Zsuzsanna napján*, 19-én történik mindez.

Hangos mulatság zajlott *húshagyó kedden* is: a pártában maradt lányokat csúfolták cseppet sem kíméletes módon.

Ebben az évben *hamvazószerda* február 21-re esik. Az ezt megelőző hét vége a farsang farka. Ekkor van a mohácsi busójárás és a velencei karnevál is.

22-én egyetlen napra felmentést kapunk a böjt alól. *Zabálócsütörtökön* el lehet fogyasztani a farsangi mulatságból megmaradt zsíros falatokat.

Idén *jégtörő Mátyás* napját már a nagyböjt csendje fogadja. 24-én az időjárást figyeljük újra, hiszen ha Mátyás nem talál jeget, akkor csinál.

S bár ez a tél eddig nem mutatta ki méregfogát, azt hiszem, mindannyian szívszakadva várjuk már a tavaszt.

A Velencei Karnevál története

A maszk kétségtelenül a karnevál jelképe – és Velence szimbóluma. Ez a lehetetlenre építkező város a lehető legalkalmasabb rá, hogy a fantázia birodalmának fővárosa legyen. A karneválról sokunknak Velence jut az eszünkbe. De vajon miért is?

A karnevál elnevezés az egyik magyarázat szerint a középkori latin carne levare, „a hús elhagyása" kifejezésből alakult ki. Ez nem csak a keresztény ünnep böjtmegelőző jellegére utal, hanem a farsangi eszem-iszomra is. Egy másik verzió szerint carrus navalisnak nevezték azt a kerekeken guruló, hajó formájú szekeret az ókori Rómában, amelyet a február 15-én tartott Lupercalia-ünnepen álarcos tömeg húzott végig az utcákon – a termékenység, bőség szimbólumaként – a természet újjászületését köszöntve. Ez az eredetmagyarázat azonban valószínűleg téves, ugyanis a „carrus", azaz kocsi szó az olasz nyelvben megőrizte a két r-es alakot, a carneval szót pedig egyik későbbi változatában sem írják két r-rel.

Az ókori Görögországban volt egy olyan Dionüszosz ünnep, ami éppen a mai farsangi időszakkal esik egybe. Ezeket a vidám mulatságokat hangos, álarcos felvonulások kísérték. Ezekből alakult ki később az athéni vígjáték.

A Saturnaliák ősrégi latin népünnep. Annak a boldog aranykornak az emlékezetét rejtette, mely Saturnus uralkodása alatt volt a világon. A gazdagok rózsával koszorúzták fejüket, megvendégelték a szegényeket, leszedték a rabszolgák láncait, a cselédeket saját asztalukhoz ültették, a családtagok pedig apró ajándékokkal kedveskedtek egymásnak. Cirkuszi versenyek, gladiátorjátékok és alakos felvonulások követték egymást, melyek a bolondok ünnepe, karnevál és más ünnepek ősképéül tekinthető.

A középkorban is tovább éltek az álarcos, állatjelmezes felvonulások. Ezeket a régi, pogány ünnepeket később az egyház megtöltötte keresztény tartalommal. Európa legtöbb országában mindig újra várt esemény volt az álarcos felvonulás, amikor a hajó formájú kocsik tetején, vagy más feldíszített szekereken óriási maszkos, jelmezes alakokat hordoztak körül.

Ekkor alakult ki a vízkereszttől hamvazószerdáig tartó időszak farsang elnevezése (a ▶

német fasen, faseln – mesélni, pajkosságot űzni – szóból), amely – főként az utolsó három napban – a szabados mulatozás, kicsapongás, böjtök előtti népünnepélyek ideje is. Az egyébként szigorúan vallásos, hétköznapi életet a féktelen örömünnep váltotta fel.

A farsang hazája Olaszország, ahol ez a régi római Saturnália ünnepekből származott, melyeket a keresztény egyház nem bírt a nép tudatából kiirtani. Így kénytelen volt e régi pogány ünnepeknek némi vallásos színezetet adni.

Korábban nemcsak álarcos felvonulásokat tartottak, virág és confetti dobálással (ez akkor még gipszből vagy cukorból készült golyócskákat jelentett). A velencei karnevál híres volt még állatviadalairól, valamint a római kori lóversenyeiről is. Történelmi érdekesség pedig: a Köztársaságnak a császárhű Ulrico pátriárka felett aratott győzelme óta tartanak ünnepséget „Húshagyó Csütörtökön", a Piazetta San Marco-n.

Az első írásos emlékek, melyek megemlítik a karnevált, 1094-ből származnak. Ez időben Velence nagy és félelmetes mediterrán tengeri hatalom volt, s győzelmeit meg is ünnepelte, de mindig is a karnevál volt a legkedveltebb mulatságok egyike.

A XIII. század végén nyilvánították hivatalos ünnepnek a húshagyókeddet, és a maszk-készítőknek már a középkorban saját alcsoportjuk volt a festők céhén belül. Európa több országába eljutottak az itt készült maszkok, Magyarországra is innen hozatták az álarcokat és ruhákat Mátyás király korában.

Velence a XVIII. században elnyerte a karneválok városa címet. Ekkor már Európa nemesei százával özönlötték el, hogy jól kimulassák magukat a város terein és utcáin, a kaszinókban és színházakban. 1869-ben Ferenc József is részt vett – inkognitóban – a karneválon.

Az Adriai Köztársaság idejében minden tilalmat feloldottak a karneváli időszak idejére. Az utcákat, tereket az álarcokba, álruhákba öltözött nép vette birtokába. A szalonokból, kávéházakból a hangos és féktelen mulatozás zaja szűrődött ki. Kötelező volt az álarc viselése, amelyet már akkor is papírmaséból

készítettek és díszesen dekoráltak. Az álarcot azonban nemcsak szórakozásra használták. Hiába korlátozták viselését törvények, az álarc lehetőséget nyújtott a fegyverviselésre anélkül, hogy bárki felismerhette volna az éjszakai randalírozót vagy szerencsejátékost. De alkalmas volt a maszk a polgárok számára

a hitelezők előli rejtőzésre is, emiatt a kaszinók nem engedélyezték játékosaik számára viselését.

Amikor a köztársaság megbukott, a város fejlődése alábbhagyott, a karneválról is megfeledkeztek.

1980-ban, kétszáz év Csipkerózsika-álom után újították fel a Velencei Karnevált. Ma már a Szent Márk téren és a szűk utcákon álarcos látogatók serege hömpölyög. Aki ilyenkor ellátogat Velencébe, megismerheti ennek az elvarázsolt, romantikus városnak farsan-

gi, nagyvilági szalonokat utánzó arculatát, amely ma a világ legrangosabb eseményeinek egyike. A farsang ideje alatt félmillió turista keresi fel a várost. Amióta ez a szép hagyo-

mány újra életre kelt, a látogatók száma évről évre nő. Főleg az ünnepségsorozat utolsó hétvégéje zsúfolt. Nem ritka, hogy sokan csak a várostól 10 kilométerre találnak szállást.

Oscar Wilde szerint: „Egy szép maszk sokkal többet árul el a gazdájáról, mint maga az arca."

És hogy mit árulhat el egy csodás álarc a viselőjéről? Például a következőket:

Arany szín – hűség és őszinteség
Fekete szín – kegyetlenség
Fehér szín – közönséges jellem
Hajlott orr – szemtelenség
Ráncos arc – öregség
Nagyívű szemöldök – gőg, hencegés

összeállította: Pusch Gizella

Nedjalkov Iván

Megszépült a Civil Közösségek Háza

Ezév január közepén nyitotta meg ismét kapuit a Civil Közösségek Háza, melynek felújítása a ROP 1.1 „Turisztikai vonzerők fejlesztése" intézkedés keretében megvalósult „Pécs világöröksége, turisztikai vonzerő fejlesztése" projekt kapcsán jöhetett létre.

A Ház ünnepélyes megnyitójára február 9-én kerül sor, az alábbi program szerint:

17.00 A vendégeket köszönti:
Tasnádi Péter, Pécs Megyei Jogú Város polgármestere

17.05 A Civil Közösségek Háza – múlt, jelen, jövő
Gondolataikat elmondják:
Groskáné Piránszki Irén közösségfejlesztő, Kelet-magyarországi Közösségfejlesztő Szolgálat - Debrecen (ProHáló)
Gerencsér Balázs igazgató, NIOK Alapítvány – Budapest (CISZOK)
Balogh Anikó elnök, Magyar Teleház Szövetség Dél-Dunántúli Regionális Tagozata

17.35 Köszöntőt mondanak:
Dr. Szili Katalin, a Magyar Országgyűlés elnöke
Dr. Herczog László, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium szakállamtitkára
Dr. Hargitai János, a Baranya Megyei Közgyűlés elnöke
Dr. Ujvári Jenő, a Pécs/Sopianae Örökség Kht. ügyvezető igazgatója

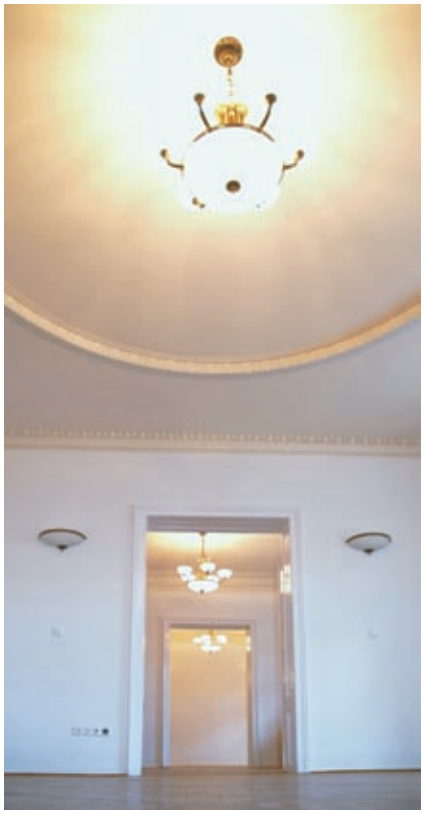
18.00 Fogadás – pohárköszöntőt mond:
Tillai Aurél, a Nevelők Háza Egyesület elnöke

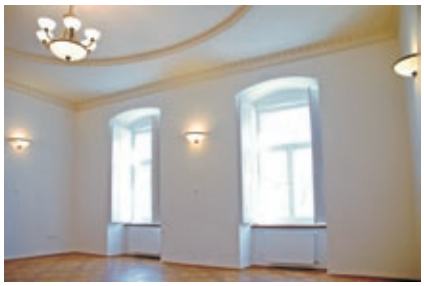

Fenyvesi Kristóf – Erdély Dániel

A minta belül van I.

– Beszélgetés a spidronokról –

Matematikus-fizikus berkekben egyre kevésbé hangzik szokatlanul a „spidron" kifejezés, különösen mióta a világ egyik legjelentősebb tudományos folyóirata, a másfél millió példányban megjelenő Science News, 2006 októberében a címlapján adott hírt a hazai felfedezésről. Erdély Dániel, a spidron-rendszer kidolgozója, még a hetvenes évek végén folytatott grafikusi-formatervezői tanulmányai során, egy olyan különleges mértani struktúrát állított elő, amelynek a valódi jelentősége, még az ő számára is csak hosszú évekkel később, egy kristályfizikussal való véletlen találkozása folytán vált világossá.

A spidron története a Magyar Iparművészeti Főiskola „Formatan" kurzusán kezdődött 1979-ben, amikor a bűvöskocka megalkotója, Rubik Ernő a következő feladvánnyal lepte meg növendékeit: hajtogassanak össze egy papírlapot úgy, hogy az utána harmonika-szerűen szétnyitható, majd újra összecsukható legyen. Az egyszerűnek tűnő feladat kivitelezésében a hallgatóknak kerülniük kellett a szokványos megoldásokat, de ez a feltétel voltaképpen csak lendületet adott Erdély Dánielnek ahhoz, hogy egy olyan szisztéma alapján fogjon neki a szerkesztésnek, amellyel őelőtte még soha senki nem kísérletezett. A kizárólag egyenlő oldalú és egyenlő szárú, 120 fokos csúcsszögű háromszögek összekapcsolásából spirálisan kibontakozó szerkezet láttán – amely pókhálószerűségére és mértani sajátosságaira utalva, az angol pók („spider") és a „poligon" szavak összeolvasztásából nyerte később a „spidron" nevet –, még maga a mester, Rubik Ernő is meghökkent. A következetesen érvényesített geometriai minimalizmusból előálló, magas fokon szervezett konstrukció fokozatosan napvilágra kerülő rendkívüli tulajdonságai pedig egyre sokrétűbb kutatásra és az alapötlet továbbfejlesztésére ösztönözték Erdélyt. Mára a szellemi játékból tudományos szenzáció, egy eleddig példátlan adottságokkal rendelkező térkitöltő rendszer jött létre, amely a nanotechnológiától az építeszeten át az űrkutatásig, számtalan alkalmazási területtel kecsegtet. A spidron technikai karrierjétől függetlenül, azonban nem kevésbé figyelemre méltóak Erdély Dániel és kollégái azon törekvései sem, hogy a kutatások során kifejlesztett, lélegzetelállító szépségű alakzatok dekorációs elemként, műalkotásként vagy pedagógiai célú prezentációk modelljeiként jussanak szerephez. Erdély Dániellel a virtuális térben, elektronikus leveleket váltva beszélgettünk, érintve több olyan területet is, amelyek mindeddig viszonylag ritkán kerültek előtérbe a felfedezést bemutató, korábbi közleményekben.

– 1994-ben találkoztál Cristiana Grigorescu román optikai kristályfizikusnővel, aki elsőként hívta fel a figyelmedet az általad kidolgozott rendszer tudományos relevanciájára. A spidron, az ezt megelőző csaknem tizenöt éven keresztül mindössze a fejedben, illetve azokon a fáradhatatlanul hajtogatott papírlapokon létezett, amelyeket a kifejlesztésére áldoztál. Felfedezésed jelentőségének felismerése és nyilvánosságra hozatala után, azonban a spidronnal kapcsolatos kutatásokon már egy nemzetközi gárda munkálkodik. A szakemberek között van elméleti matematikus és képzőművész is, te magad pedig, a Pécsi Tudományegyetem PhD-hallgatójaként, kultúratudománnyal is foglalkozol. Kire milyen feladat hárul a spidron-csapatban, és mit gondolsz, miért szegődtek melléd ezek az emberek?

Spidron-mintázat. Erdély Dániel és Rinus Roelofs szobrász és matematikus közös munkája

– 1979-ben készítettem el az első spidron-reliefet, amely már majdnem „mindent tudott", azaz a legizgalmasabb olyan tulajdonságokkal rendelkezett, amelyek lehetővé tették a különböző későbbi változatok megtalálását. Azt hiszem, azok az ötletek és hozzáállásbeli attitűdök segítették sikerre a spidront, amelyek nem magának a megvalósításnak vagy a tervezésnek köszönhetőek, hanem sokkal inkább annak, hogy el szerettem volna kerülni rutinokat, bevett fogásokat, logikusnak tűnő megközelítéseket és következtetéseket. Ebben segítségemre voltak azok a magatartás és gondolkodásbeli „edzések", amelyeket apám, Erdély Miklós kreativitási gyakorlatain gyakoroltunk, amikor kimutattuk, hogy a problémamegoldások és a problémaelkerülések hasonló rutinokat követő cselekvések, mentális gesztusok, és azt is, hogy ezek a műveletek állandóan újratermelik saját magukat. Tudatosan helyeztem olyan alkotói pozícióba magam, amely előidézhette a meglepő eredményt. Hogy mik ennek a bizonyos pozíciónak a jellegzetességei? Sokat gondolkoztam, hogy vajon miért nem jött rá senki előttem arra, hogy egy papírlapot úgy is meg lehet hajtogatni, hogy a hajtások apró, egyre rövidebb szakaszokból felépülő spirálkarokat formáljanak. A munka precíz végrehajtása érdekében az összes szerkesztést a papírlap mindkét oldalán elvégeztem és csak a legfontosabb pontokat vittem át a túlsó oldalra tűszúrás segítségével. Tudatos megfontolások eredménye volt, hogy a remélt térbeli relief hálóját egymásba helyezett hatágú csillagok rend- ▶

A 2,5 méter átmérőjű spidron-plasztika Wijk van Aalburg-ban (Hollandia) Fotó – Ulyana Vankovych

szeréből szerkesztettem ki. Mindig tetszett a hatágú csillag szimmetriája: tudjuk, hogy a kör sugarát is pontosan hatszor lehet a kerületre rámérni. Mégis valamiféle gátlással párosult ez a szimpátia. Biztos vagyok benne, hogy a csillag vallásos szimbólumként való használata, az antiszemitizmustól való látens szorongás is közrejátszott abban, hogy nem volt meg az a jóleső, triviális magától-értetődőség, amikor a Dávid-csillagok méhsejtek mintázataiba rendezett hálózatát kiszerkesztettem, ami a felszabadult tervezőmunkához kellett volna. Ugyan egy pillanatra sem álltam meg, de éreztem, hogy egy belső gátat kell átszakítanom, és arra gondoltam, hogy másokban is munkálhatnak ilyen ambivalenciák, és esetleg be sem vallott szorongások miatt, inkább más alapmotívumot választanak. Emlékszem, hogy például a hetvenes években az egyetlen magyar hanglemezgyárban határozottan megmondták, hogy ne tervezzünk a lemezborítókra semmiféle csillagot, mert arra – ideológiai felhangjai miatt – „háklis" a zsűri! Ez a használatra vonatkozó belső gát, több vallás és a történelem különböző szereplői által kisajátított jelképre is igaz volt, és részben, máig az is maradt. Például egy horogkereszthez hasonló formai megoldás esetén szinte biztosak lehetünk abban, hogy a „megjegyzés" nem marad el, ezt a lehetőséget zsigerileg próbálja elkerülni az ember. Tudniillik, akkor már nem arról van szó, amit csináltunk, hanem egy megfoghatatlanul bonyolult jelentéshálózatról, amelybe sokszor belegabalyodik az a tartalom, amelyet meg szerettünk volna fogalmazni a munkánkon keresztül. Később a Dávid-csillag miatt is valóban „megkaptam" azt az idétlenül szellemeskedő beszólást, hogy „Biztos sikered volt vele Jeruzsálemben!". Teljesen véletlenül, valóban a Jeruzsálemben megrendezett XII. Kristálynövesztési Világkonferencián mutattam be először tudományos közönség előtt a spidronokat. Szerintem nem szabadna a formákat, jeleket és jelképeket engedni kisajátítani senkinek, azaz, természetesen lehet használni minden formát, de nem szabadna lemondani sem róluk, ahogy az anyagokról, a méretekről, a szabadságról és a véletlenről sem. Ezekhez a dolgokhoz joga van az embereknek, ahogy a levegőhöz, a munkához és az élethez. A szabad véleménynyilvánításhoz, mozgáshoz és hithez. De a jog, az érdem és a méltányosság egyáltalán nem játszott szerepet a spidron sikerében. Inkább az, hogy tényleg van valami követelően és örvényszerűen magával ragadó ebben a formavilágban. Én legalábbis ennek, és talán a kitartásomnak tulajdonítom a legnagyobb eredményt, nevezetesen azt, hogy körülbelül egy tucat ember, művész, tudós, és műkedvelő önként és kitartóan dolgozik a projekten. Nem tudom igazából, hogy alakult ez így, de az biztos, hogy nagyon megbecsülöm a segítségüket. Nem tudom, mi lesz akkor, ha ez az önkéntes és lelkesedésből végzett kutatómunka intézményesül, esetleg gazdasági haszonnal járó projektté válik. Lehet, hogy ennek a változásnak, minden kísértés ellenére, gátat kellene vetni. Az a tudás, amit a spidronok tanulmányozása kapcsán felhalmozunk, mindenképpen egyfajta eredmény, amely alkalmassá tesz minket még több tudás megszerzésére. Emiatt egyszerűen értelmet találunk a spidronokkal való foglalkozásban. Ez bizonyára azért is így van, mert a legkülönbözőbb kutatási területeken használható „partnert" találnak benne. Szép és látványos munka az évezredek alatt annyiszor felhasznált, megszokott, kissé merev, zárt és szigorú geometriai formákat ilyen virágszerűen mozgalmas, burjánzó motívumokkal kiváltani, méghozzá úgy, hogy ez az egész transzformáció algoritmizálva van, tehát magát a kutatást is ezek a matematikai formalizmusok támogatják. Újabban azt szoktam mondani, hogy „a minta belül van". Olyan, mintha az emberi díszítőkedv formálná az újabb és újabb spidron-objektumokat, miközben azok szinte tökéletesen determinált alakzatok.

Általában nincs kiosztott feladat, mindenki azt csinálja, ami érdekli, amit szeretne, amiben izgalmat talál, de ha bármelyikünknek problémája akad a spidronokkal kapcsolatban, akkor a többiek készséggel segítenek. Egymás tudását kiegészítjük. Barátok vagyunk. A csapatban több működvelő matematikus is van, akik ezzel a munkával egyből fejest ugranak a tudományos életbe. Mások nagy tudással, szinte látnoki erővel jósolnak meg egyes alakzatokat. Ez kicsit olyan, mint a Mengyelejev-féle periódusos rendszer. Ha valamit meg tudunk alkotni, abból már következik sok más dolog létrehozásának lehetősége is, csak egy kicsit rá kell látni a geometria, a krisztallográfia, és a fizika világára.

– *„Nem kell kontextusba helyezni, azaz van egy kontextusa, amely kicsit tudományos, kicsit matematikai, de mégis emberi, hozzáférhető, sőt akár mondhatnánk intimnek is. [...] Tiszta, mint egy ékszer." – írod a háromszögek természetén elmélkedve, a spidron-struktúra születésének körülményeit dokumentáló „Spidron jegyzetlapok" címmel megjelent írásaid egyikében. Ehhez nagyon hasonló érzés kerített hatalmába engem is Walt van Ballegooijen birtokán Hollandiában, amikor az ott felállított nagy méretű spidront személyesen is alkalmam volt körbejárni. De aki ellátogatott 2005-ben a Budapest Galériában megrendezett kiállításodra, vagy akár csak megnézte már a spidron-honlapon (www.spidron.hu) gyűjtött anyagot, szintén ilyesféle élményekkel gazdagodhatott. Úgy tűnik, hogy a spidron nem csupán világraszóló felfedezés és sokrétűen alkalmazható találmány, hanem képes művészi produktumként is megnyilvánulni. Mi lehet ennek a valóban lenyűgöző együttállásnak a mélyén lappangó titok?*

– Ennek a kérdésnek nagyon örülök, mert ezt eddig még nem volt alkalmam rendesen kifejteni. A kérdésed lényege végül is az, hogy mi az oka annak, hogy ez a formarendszer egyszerre tudományosan is figyelmet érdemlő stúdium, miközben szépsége és alakíthatósága folytán számtalan műalkotás megvalósítását is lehetővé teszi. A spidronok hihetetlenül intelligensen képesek követni egy rakás befoglaló-formát, felületet, de ez még mind nem elég. Mozgathatósága révén átmeneti formák képzésére is alkalmas, sőt, különböző célokra tervezett mobil szerkezetek megvalósítását is lehetővé teszi. Ami pedig a legdöbbenetesebb az az, hogy mindez úgy valósulhat meg, hogy az alkotóelemei merevek és állandóak maradnak. Egyszóval semmi trükk vagy torzítás nem kell, hogy ugyanaz a térbeli formakomplexus a legkülönbözőbb funkciókban megjelenhessen. Egyszer szabályos és félszabályos testeket vagy nyeregfelületek vázait tölthetünk ki velük, másszor kettévághatjuk vele a platóni vagy az archimédeszi testeket, prizmákat, rácsokat és térbeli labirintusokat képezhetünk belőlük. Ez a különleges alakíthatóság azzal is tovább bővíthető, hogy magukat az alapháromszögeket módosítjuk. Nem kétféle, hanem például négyféle háromszögből épülő formációk esetén, a spidronoknak ez az „alkalmazkodóképessége" meghatványozódik. Így sikerült néhány hete spidronokkal burkolt platóni és archimédeszi testeket létrehoznunk, méghozzá a teljes 5+13-as sorozatot. Ebből is úgy tűnik, hogy a változatok, és ebből következtethetően később majd az alkalmazások száma is jelentős lesz. Az ilyesféle formai intelligencia, amelyet a térben meghajtott szabályos és félszabályos sokszögek lehetővé tesznek, ideális alkotóeleme lehet a nanotechnológiának is, ahol atomi méretekben lehet majd különböző igényeknek megfelelő tulajdonságokkal rendelkező anyagokat és később önépítő szerkezeteket tervezni és kivitelezni. A lehetőségek beláthatatlanok és forradalmian újszerűek. A nanofizikusok maguk beszéltek olyan, a tudományos-fantasztikus irodalomba illő alkalmazásokról, amelyek lehetővé teszik például azt, hogy nano-szinten beprogramozott csírákból városok nőnek majd ki a földből. Olyasmit találtunk, ami nem csak az anyag belső lényegéhez vihet közelebb, hanem az anyagokat szervező geometriai térhez is. Mindezt tovább általánosítva megtehetjük akár többféle geometriában és akár több dimenzióban. Ebbe szédítő belegondolni, de a tudósok egyre szélesebb csoportja már tényként kezeli ezeket a számunkra sokszor felfoghatatlan dolgokat.

(folytatás a következő számban)

A Microsoft támogatja a NIOK és a Civil Szolgáltató Központok közös pályázatát

2007. január 23-án a budapesti Gresham Palotában Brad Smith, a Microsoft Corporation alelnöke és jogi vezérigazgatója 130 ezer dollárról kiállított csekket nyújtott át a NIOK/CISZOK civil hálózat részére a Microsoft Korlátlan Lehetőségek (Unlimited Potential – UP) elnevezésű programjának keretében. A hároméves projektet a Microsoft több részletben, összesen félmillió dollárt meghaladó támogatásban részesíti, mely elsősorban pénzbeli, valamint szoftver- és tananyag támogatásból tevődik össze. Az adományt Brad Smith Csizmár Gáborral, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium államtitkárával közös sajtótájékoztatóján jelentette be, azt is kifejezve, hogy a projekt és a Microsoft további, informatikai tudást és készségeket fejlesztő programjai szervesen illeszkednek Magyarország munkaerő fejlesztési és munkahelyhez jutási esélyeket növelő programjaihoz.

A Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) és a Civil Szolgáltató Központ (CISZOK) hálózat pályázata szerint, a hároméves projekt folyamán a CISZOK-hálózat tagjai számára 19 közösségi technológiai központot kíván létesíteni. A cél nemcsak az informatikai infrastruktúra létesítése, hanem a professzionális támogatások (tréning, tanácsadás, mentori programok) elektronikus civil szolgáltatások formájában való elérhetősége is.

A program kezdetben három fő pillére épül: cél a civil szervezetek IT-műveltségének fejlesztése a hatékonyabb mindennapi munkához ; a megnövekedett feladatok által további munkalehetőségek biztosítása. Illetve mindezek által a megszerzett – elsősorban informatikai – tudás átadása a civil szervezetek célcsoportjainak, a hátrányos helyzetű közösségeknek.

Fűri Ildikó

Régióban gondolkodunk

A Nevelők Háza Egyesület fórumsorozatot rendezett a Dél-Dunántúlon. A program keretében a régió három megyéjében három különböző témában hívták párbeszédre az érdeklődő civil szervezetek képviselőit. A szervező Nevelők Háza Egyesület 2006-ban Nemzeti Civil Alapprogram Civil Szolgáltató és Fejlesztő Kollégiumához adott be pályázatot regionális tanácsadó szolgálat működtetésére, illetve regionális szintű szolgáltatások fejlesztésére. A pályázati program egyik eleme a januárban lezajlott program.

A fórumok helyszíne Kaposváron a Pártok Háza, Szekszárdon a Tolna Megyei Gyermek-és Ifjúsági Közalapítvány Tanácsterme, Pécsett a Civil Közösségek Háza volt. A témák megválasztásakor elsősorban a szervezetek igényeit próbálták figyelembe venni a szervezők.

Az első téma az Európai Unió volt, ezúttal nem általános uniós ismereteket szerezhettek a jelenlévők, hanem összefoglalót hallhattak a csatlakozás óta eltelt időszak pályázatairól. Az előadó Dr. Kovács Katalin, akinek a neve az ISPA projekt mellett a ROP 1.1 kapcsán is ismerős, a számszerű adatok mellett, olyan hasznos információkkal is szolgált, mint például, mit jelent egy projektben a fenntarthatóság, vagy az esélyegyenlőség. Milyen buktatói lehetnek egy uniós pályázatnak, mire figyeljünk a projektek menedzselésekor. Mit szeretnek olvasni a pályázatban a bírálók, milyen kulcsszavakat ajánlatos beleírni a pályázati beszámolóba.

A fórum második előadója Puxler Eszter volt, aki az uniós pályázatokat pénzügyi oldalról igyekezett megvilágítani. Bemutatta a költségvetés készítés módszertanát, felhívta a figyelmet az apró, rejtett buktatókra és azok megoldásaira. Beszélt az uniós pályázatokban bekövetkezett pénzügyi változásokról.

Az uniós téma harmadik előadója Vincze Csaba volt, aki a pályázatokat a praktikum oldaláról közelítette meg. Beszélt a projektmenedzselés, a finanszírozás napi problémáiról és ezek megoldási lehetőségeiről. A jelenlévőknek alkalmuk nyílt kérdéseket feltenni, valamint ezeket közösen megvitatni, egyúttal lehetőséget biztosítottak a szervezők az egyéni tanácsadásra is.

A fórumsorozat második témája a pénzügy és a számvitel volt. Az előadó mindhárom helyen Győrfi Gyula, a szekszárdi Ifjúsági Unió Civil SzámAdó Szolgálatának program vezetője volt. Előadásában érintette a pénzügy és számvitel területén bekövetkezett civil szervezetekre is érvényes változásokat. Nagy érdeklődés kísérte az un. telefonadóról, illetve annak kiszámításáról szóló előadását. Legnagyobb figyelem azonban mindhárom helyszínen a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló beszámolót kísérte. A szervezetek találkozhattak a regionális kollégium tagjaival is, akik a helyszínen válaszoltak a felmerülő kérdésekre.

A harmadik téma a szervezetek mindennapjait érintette. Dr. Kákai László a Pécsi Tudományegyetem politológia tanszékének adjunktusa a civil szervezetek kapcsolati hálójáról tartott előadást, melynek alapját egy a dél-dunántúli régióban zajlott, illetve jelenleg is zajló kutatás adta. A kutatásból kiderült, hogy a szervezetek település nagyságtól függően alakítanak ki, de jellemzőbben nem alakítanak ki kapcsolatokat. A kisebb települések szervezetei elsősorban vertikális szintű kapcsolatokat alakítanak ki, a horizontális szintű partneri viszony inkább a megyei jogú városokban működő szervezetekre jellemző. Problémaként felmerül, és ez a kutatásból is egyértelműen kiderül, hogy a szervezetek finanszírozása kisszámú csatornán történik, és ez gyakran okoz likviditási problémákat. A szervezetek nagy része finanszírozási oldalról erősen függ az önkormányzatoktól. Kevés szervezetnek van feladat-ellátási szerződése. Folytatásként jelenleg futó és aktuális hazai pályázatokat ismerhettek meg a jelenlévők.

A fórumsorozat keretében a szervező Nevelők Háza Egyesületnek lehetősége nyílott megismerni a régió másik két megyéjének civil szervezeteit, problémáit, valamint egy kérdőív segítségével igyekeznek feltérképezni a fejlesztésre szoruló területeket.

A rendezésben partnerek voltak: Nagycsaládosok Kaposvári Egyesülete, Ifjúsági Unió Szekszárd, valamint a Tolna Megyei Gyermek- és Ifjúsági Közalapítvány.

Dr. Kanizsai Péter

Gyógyszer-mizéria

Előző számunkban azt hittem kellően kifüstölögtem magam az eszement romboláson, ami az egészségügyben végbemegy. Azóta beszélgettem pár kollégával és baráttal, akik abban bíznak, hogy a rendszer így valójában atomjaira hullik szét és lehet valami újat, valami jót csinálni. Minthogy azonban kétkedő típus vagyok, és hiszek a turáni átokban, nem tartom én azt olyan biztosnak, hogy a „megreformált" egészségügy nem valami kificamodott lábú, háromfejű, hímnős szörnyeteg lesz…

Mert a gyógyszerek terén ám minden jó lesz! Kígyózó sorok jelzik a jól átgondolt támogatáscsökkentés és egyes szerek vénykötelessé tételének logikáját.

Algopyrin. Szinte már hungarikum. A benne lévő hatóanyag valóban nem a legfrissebb fejlesztés, de gyógyító orvosként bizton állíthatom, kevesebb veseelégtelenséget idéz elő, mint májelégtelenséget a rosszul adagolt paracetamol. Pedig én „hivatalból" paracetamol hívő vagyok, mivel az angolszász országokban ez a szer kapható csak. (Épp ezért vittük magunknak bőröndben az Algopyrint arra az eshetőségre, ha a paracetamol kutyagumit sem ér.)

Dobozdíj. Az meg mi? Kis dobozra kis díj, nagy dobozra nagy, a társadalmi igazságosság jegyében. Fityfenét! Nem más, mint az eltüffentett és rosszul kezelt gyógyszerkassza lyukas büdzséjének befoltozására szánt szerényebb összeg. Attól meg aztán végképp falnak megyek, ha azzal jön bárki, főként vezető beosztású politikus, hogy Európa más országaiban is… Hát ilyenkor szeretném elmeorvossal megvizsgáltatni az ilyen eszement alakot, hogy felnőtt emberként van-e fogalma a kinti és a hazai keresetek közötti különbségről. Ha nem, akkor mit beszél? Ha igen, akkor miért nem hallgat?

Az azonos hatóanyagtartalmúak közül az olcsóbbat. Ez a legnagyobb átverés, kérem tisztelettel. A minisztériumi szóvivő – feltételezve, hogy nem direkt vezeti félre a jónépet – enyhén tapasztalatlan e téren. (Tán a miniszter is, de hát ilyet csak zárójelben merek megjegyezni.) A helyzet ugyanis az, hogy tény és való, mindkét, három, vagy akár több szerben is ugyanaz a hatóanyag, milligrammra pontosan, még a molekulaszerkezet is stimmel. Hát akkor mi a baj? – merülhetne fel jogosan a kérdés. Csupán csak annyi, hogy egészen más a vivőanyag, a vehikulum. Ez az, ami a szer felszívódását szabályozza, adott esetben előfordulhat az is, hogy a hatóanyagból épp a vehikulum miatt kevesebb szabadul fel, lassabban fejti ki a hatását. Tehát az, hogy az azonos hatóanyagú szerek ugyanazok, nem igaz. És gyalázatosnak tartom, hogy ennek az ellenkezőjét állítják.

A tb járulékot nem fizetők kiszűrése. Végre valami jó! Mert erre már szükség volt, mint egy falat kenyérre! De miért csak most? Kinek kellett volna ezt már az első percben ellenőrizni? Hol vannak azok a nagyhangú, magabiztos „szakemberek", akik eddig is tudtak erről az anomáliáról, de nem beszéltek róla? Van egy fogadásom. Sosem tudjuk meg kik ők. Minthogy arra is van fogadásom, meglelhető ez alól is a kibúvó. Régi jó szokásunk ez. És még persze sikk is itt-ott átverni Állam bácsit, hiszen megtehettük, mi több jót röhöghettünk eddig is az ügyeskedőkön. Egészséges társadalom kiveti az olyant, aki más kárán hajt hasznot. Mi még tán vállon is veregetjük a fifikás cimborákat…

Én most a kivárásra játszom. Közben oktatom a jövő orvosgenerációját szigorúan szakmai alapon, altatok itt-ott szigorúan szakmai alapon, és dühös, kilátástalan helyzetben lévő, lassan középkorú polgárnak látom magam fénytelen jövőképpel – szigorúan szakmai és érzelmi alapon.

Hajnal Zsolt

Egy pályázat ellentmondásai

2006. februárjában a pécsi Nevelők Háza Egyesület gesztorságával alakult nemzetközi konzorcium pályázatot adott be az INTERREG III A Közösségi Kezdeményezés Uniós alapra, „Tudásbástyák Baranyában" – az online munka és online tanulás fejlesztése és alkalmazása technikai és emberi erőforrásbéli feltételeinek megteremtése a magyar és horvát Baranya tíz pontján címmel.

A kidolgozott projekt Horvátország baranyai részén – Bilje, Beli Manastir, Knezevi Vinogradi, Ugljes – , illetve Baranya megyében öt település: Dunaszekcső, Drávafok, Magyarbóly és Siklós bevonásával, pécsi központtal és helyszínnel valósult volna meg. A projekt általános célja a határmenti területek munkanélküliségének csökkentése és a munkaerőpiaci esélyegyenlőség elősegítése volt. A projekt célcsoportja elsődlegesen a hátrányos helyzetű térség azon hátrányos helyzetű munkaerőpiaci szereplői – megváltozott munkaképességűek, fogyatékkal élők, tartós munkanélküliek – és a pályakezdő munkanélküliek. A megvalósulás során lehetőség nyílt volna a civil és a gazdasági szervezeteknek, valamint az önkormányzatoknak közvetlen, vagy közvetett bekapcsolódni a projektbe. Az ötletgazda és a konzorcium vezetője a Nevelők Háza Egyesület volt és a beérkezett 170 pályázatból a legjobb tizenöt közé sorolták a pályázatot, kiemelve annak szakmai megalapozottságát., egyúttal értesítették az Egyesületet, hogy forráshiány miatt a projekt tartaléklistára került. 2006. decemberében a horvát partner jelezte, hogy értesítették őket arról, hogy a program 77 ezer euró támogatásban részesül. 2007. januárjában a Nevelők Háza Egyesületet viszont arról értesítették, hogy a pályázati forrás elfogyott, így az igényelt 113 ezer eurótól elesett az Egyesület.

Ezek után több kérdés is felmerül:

- hogyan lehetséges egy szakmailag egységes programot két Uniós forrásból pénzelni, hiszen a horvát partnereket mint nem EU tagot a PHARE, míg a magyar pályázókat az Európai Fejlesztési Alap (ERFA) pénzügyi alap finanszírozza, ezáltal a szakmai programot kettéválasztani?
- miképp valósulhat meg úgy egy projekt, hogy a konzorcium ötletgazdája nem, míg a másik konzorciumi partner részesül támogatásban?
- miért részesül a konzorcium egyik tagja támogatásban, míg a másik nem, hiszen a kiírás értelmében szakmai együttműködésről van szó, amiről ezek szerint le kell mondani?
- hogyan fog így megvalósulni a közösségi kezdeményezés és a határon átnyúló együttműködés, hiszen a projekt alacsonyabb kategóriába történő sorolásával az eddigi partner – mely erre egyáltalán nincs felkészülve – lép elő gesztornak?
- miért sorolták az amúgyis nagy gazdasági potenciállal rendelkező hazai, állami szervezetek pályázatát egy non-profit szervezet szakmailag megalapozott pályázat elé?

Pályázati ajánló

Klebelsberg Kuno emlékére szakalapítvány pályázata
Kiíró: Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány
Pályázat célja: az idegen nyelvi képzés és idegen nyelvű kiadványok készítésének támogatása
Pályázni lehet az idei évben:

1. Az Európai Unió gondolatköréhez illeszkedő, a magyar kultúrát, valamint a magyar és az európai kultúra kapcsolatát bemutató tudományos művek: tanulmányok, folyóiratcikkek, könyvek idegen nyelven való elkészítésére, idegen nyelvre történő fordítására, illetve megjelentetésének előkészítésére.

2. A felsőoktatás területéről az idegen nyelvi tanszékek munkatársainak kutató és oktató munkájához ösztöndíjak biztosítására.

Pályázók köre: egyének, munkaközösségek, intézmények

- Szakmai életrajzát, két elismert pályatárs ajánlását kérjük a pályázathoz csatolni.

- Kiadókat, kiadási költségeket, valamint technikai fejlesztéseket a kuratóriumnak nem áll módjában támogatni.

A támogatás összege: az egy pályázattal elnyerhető támogatás egyéni pályázat esetén maximum 200 000 Ft, kollektív pályázat esetén maximum 300 000 Ft.
A pályázat benyújtásának határideje: 2007. február 23.
További információ: http://www.prof.iif.hu/prc illetve az alapítvány titkárságán a 1/343-3913, 343-9706 számú telefonon hétfőtől csütörtökig 10-15 óráig, pénteken 10-12 óráig.

A Fotóművészeti Szakmai Kollégium pályázati felhívása
Kiíró: Nemzeti Kulturális Alapprogram – NKA
Beérkezési határidő: 2007. február 26.

A Fotóművészeti Szakmai Kollégium pályázatot hirdet a fotóművészek alkotómunkájának támogatására, a fotográfiai kultúra értékeinek megőrzését és terjesztését célzó programok segítésére. Pályázni a **2007. január 1.–2008. június 30. között megvalósuló projektekre** lehet az alábbi témakörökben:

1. Alkotói és kutatói támogatásra, új alkotások megvalósítására. *Altéma kódszáma: 1802*
2. Egyéni és csoportos kiállítás megvalósítására, valamint a kiállítás katalógusának, dokumentációjának elkészítésére. *Altéma kódszáma: 1806*
3. A fotográfia szakmai rendezvényei – konferenciák, szimpozionok, szakmai továbbképzések, workshopok – támogatására. *Altéma kódszáma: 1808*
4. Szakkönyvtárak könyvvásárlásának (fotóalbumok, fotóelmélet, fotótörténeti és gyakorlati kézikönyvek) támogatására. *Altéma kódszáma: 1810*
5. Kétnyelvű fotóalbumok megjelentetésének támogatására. *Altéma kódszáma: 1812*
6. A fotókultúra terjesztése szempontjából fontos kiadványok megjelentetésére. *Altéma kódszáma: 1821*

További információ: tel: 1/327-4300, web: **www.nka.hu,** e-mail: igazgatosag@nka.hu; info@nka.hu

Többéves együttműködési projektek és kulturális együttműködési tevékenységek támogatása / 1.1 terület, 1.2.1 terület
Kiíró: Európai Bizottság - KultúrPont Iroda

Az Európai Unió Bizottsága megjelentette a Kultúra keretprogram (2007-2013) 2007. évi kiírásait Többéves együttműködési projektek (1.1. terület) és Kulturális együttműködési tevékenységek (1.2.1. terület) támogatására.

A Kultúra keretprogram (2007-2013) az Európai Unió legfontosabb kultúrát támogató kezdeményezése.
Célja: egy közös európai kulturális térség kialakítása, amely elősegíti az európai népek egymás iránti toleranciáját, kölcsönös megismerését.
Pályázók köre: a pályázaton jogi személyiséggel rendelkező kulturális szervezetek vehetnek részt, nemzetközi összefogásban, a tervezett időtartamtól függően legalább 3-6 partnerország bevonásával megvalósuló projektekkel.
Beadási határidő: 2007. február 28.
A nyertes pályázatok között összesen kb. 27,5 millió eurót osztanak szét.
Támogatandó területek: valamennyi kulturális terület, az audiovizuális terület és a műfordítás kivételével.
További információ: a kiírás teljes szövege és az űrlapok több nyelven letölthetők a Kultúra keretprogram hivatalos magyarországi koordinátorának, a KultúrPont Irodának honlapjáról: http://www.kulturpont.hu/k2007 Tel.: +36-1-413-7565 Fax: +36-1-413-7574

E-mail: info@kulturpont.hu Internet: http://www.kulturpont.hu

Kodály Zoltán emlékére szakalapítvány pályázata
Kiíró: Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány
Pályázat célja: 2007 Kodály Zoltán jubileumi éve: március 6-án lesz halálának 40., december 16-án pedig születésének 125. évfordulója A Szakalapítvány pályázatot hirdet a kettős évforduló megünneplésére rendezett események - iskolai kórustalálkozók, valamint hangversenyek, konferenciák és más, méltó megemlékezések - támogatására.

A pályázatnak tartalmaznia kell az esemény helyszínét, időpontját, továbbá műsorát, költségtervét és a résztvevők létszámát. A kuratórium kiemelten értékeli, ha a rendezvény több megye vagy régió összefogásával jön létre.
Pályázók köre: A pályázaton egyének, munkaközösségek, intézmények egyaránt részt vehetnek.
A támogatási összeg: 150 000 Ft.
A pályázatok benyújtásának határideje: 2007. február 28.
További információ: http://www.prof.iif.hu/prc illetve az alapítvány titkárságán a 1/343-3913, 343-9706 számú telefonon hétfőtől csütörtökig 10-15 óráig, pénteken 10-12 óráig.

Az év akadálymentes épülete 2006
Kiíró: Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium
A pályázat célja: hogy feltárja, értékelje és közzétegye az épített környezet akadálymentesítésében elért kiemelkedő építészeti és mérnöki teljesítményeket; s ezáltal elősegítse a mozgásukban, illetve a tájékozódásban korlátozott emberek helyzetének lényeges javítását, valamint a jogszabályokban foglalt, ilyen célú követelmények további magas színvonalú teljesítését.
A pályázaton való részvétel feltételei:
A pályázatra olyan újonnan megvalósult vagy felújított közhasználatú épületekkel, illetve azok példaértékű építészeti-műszaki részletmegoldásaival (pl. rámpák kialakítása, bejáratok megoldása, különböző szintek közötti közlekedési biztosítása, egészségügyi helyiségek példamutató kialakítása stb.) lehet jelentkezni, amelyeknél az akadálymentes használat követelményét a jogszabályi követelményeknek megfelelően, kiemelkedő építészeti-kivitelezői színvonalon építették meg. Díjazásban az épületek építtetői, tervezői és kivitelezői részesülnek.
További információ: A „Pályázati Felhívás"-t az érdekelt minisztériumok hivatalos közlönyei teszik közzé, de hozzáférhető a www.vati.hu honlapon is letölthető formában.

XII. Peron Music Tehetségkutató Fesztivál
Kiíró: Peron Music Alapítvány
Pályázók köre: a Magyarországon működő, feltörekvő rock és alternatív zenekarok
Pályázat célja: részvétel a XII. Peron Music Tehetségkutató Fesztiválon.
A pályázat kétfordulós. Az első forduló díjmentes. A zenekarok 2 dallal (szerzeménnyel) pályázhatnak, amelyet CD-n küldhetnek be. Mellékelni szükséges a zenekar bemutatkozó leírását, egy zenekari fotót, illetve a kitöltött űrlapot.
Beadási határidő: 2007. február 15.
A beérkezett pályázatokat zsűri bírálja el. Ezekből 18 előadót a Peron meghív a 2007. március 17-én, a Tatabányán megrendezésre kerülő fesztiválra.
További információ: http://www.peronmusic.hu címről.

Az oldalt összeállította: Egyedné Megyesi Schwartz Éva

A napokban jelent meg egy hasznos módszertani kiadványsorozat első kötete olyan civil szervezetek számára, amelyek kistérségi projektek megvalósítását tervezik. A kézikönyvet a proHáló kistérségi munkacsoportja állította össze. A proHáló programot 16 – civil szervezeteknek szolgáltatásokat nyújtó – hazai nonprofit szervezet kezdeményezte.

A munkacsoport a civil szervezetek kistérségi szintű együttműködésének lehetőségeivel foglalkozik. A tagjai arra keresik a választ, hogyan lehet a kistérségekben hálózatokat létrehozni? Hogyan lehetnek ezek a hálózatok később, amikor már megerősödtek, az önkormányzatok és vállalkozók partnerei? Hogyan kapcsolódhatnak be a civil szervezetek a kistérségi önkormányzati társulások tevékenységébe?

A kötetben két és fél év kutató munkájának eredményeit összegzik a szerkesztők olyan projektek bemutatásával, amelyek már megvalósultak és jól működnek az ország különböző területén.

A módszertani kiadvány ezer példányban jelent meg, beszerezhető Pécsett a Civil Közösségek Házában.

Bemutatkozik a Noé Bárkája Egyesület

A Noé Bárkája Egyesület 2001-ben alakult, vegyes korosztályú kert és természetbarátokból.

Motivációnk a gyógynövényvilág veszélyeztetettsége, a régi parasztkerti kultúra feledésbemerülése, és ezzel együtt az öngyógyító képesség elvesztése.

A „Föld Barátai Magyarország" tagja

Céljaink ezért a következők: a természet és az emberi egészség védelme,
A magyar parasztkertek vegyeskultúrás termesztésének feltámasztásával,
egészséges zöldség és gyógynövények együttes termesztésével,
ezzel az önellátás és a (határokon belüli) öngyógyítás képességének megvalósítása, a gyógynövények hatásainak megismertetése, úgy a növényvédelem, mint az emberi egészség megőrzése terén.
A magyar kertkultúra öntudatának visszanyerése.

Programjainkkal megcélozzuk a kertművelőket, gyógynövények gyűjtése, termesztése, felhasználása iránt érdeklődőket, természetjárókat.

Tevékenységünk ezért sokrétű: előadások a felnőttek számára, kézműves foglalkozások a gyermekeknek, ismertető túrák bárkinek.
Minden évben megrendezzük a ***MAGYAR KERTEK VIRÁGAI*** című népdalversenyt, az általános iskolák felső tagozatosai számára.

2005-ben pedig megkezdtük a *NOÉ KERT* építését, a Havi hegy oldalában, az Alsó-havi Boldogasszony utcából nyíló, elvadult kert helyén.

A bozótirtás, teraszok építése után a növények telepítése folyik.

Várjuk a tevékenységünk iránt érdeklődő önkénteseket, támogatókat.

Szükségünk lenne segítőkre a rendezvények szervezéséhez, lebonyolításához, a növények begyűjtéséhez, telepítéséhez, ápolásához.
Nagy segítség lenne, ha vállalná valaki a könyvek folyóiratállomány gondozását, valamint az adminisztratív munka végzését.
Szakkönyvek és folyóiratok helyben olvashatóak.
Komposztáláshoz ágaprítót kölcsönzünk.

Adószámunk 18321029-1-02, ahol az 1 %-os felajánlásokat is fogadni tudjuk.

Az érdeklődőket a 06/30/9o-22576-os telefonon, Bérces Viktória várja.

Népszavazás a tubesi radar ügyében

Március 4-én népszavazás lesz Pécs Városában arról, hogy módosuljon-e úgy a helyi építési szabályzat, hogy Pécs területén ne épülhessen meg a tervezett nagy hatótávolságú NATO-radar. A pécsiek tudják azt, hogy a Tubes nem Pécs közelében van, hanem Pécsett, tehát helyi népszavazáson dönthetnek ebben a kérdésben.

Ez az első alkalom, hogy Pécsett helyi népszavazás lesz, ráadásul olyan népszavazás, amelyet állampolgári kezdeményezésre írtak ki. Aki civilként népszavazást kezdeményez, tudnia kell, hogy 30 nap áll rendelkezésre, hogy a választópolgárok 10 %-ának aláírását összegyűjtse. Ez Pécs esetében több mint 12 000 aláírást jelent. Több mint 18 000-et sikerült összegyűjtenünk, ami sok-sok önkéntes folyamatos munkájának köszönhető. Az aláírások gyűjtésénél és hitelesítésénél a legtöbb nehézséget a más célra már rég nem használt személyi számok pontos megadása jelentette.

A szavazás ügydöntő és véget vet a tubesi radar-ügy történetének, amennyiben március 4-én az arra jogosultak több mint fele adja le voksát, és a szavazók többsége **IGENNEL** szavaz.

A népszavazás az alkotmányban biztosított közvetlen demokrácia intézménye, amelynek során az állampolgárok nem képviselőik útján, hanem személyesen döntenek.

Ahogy az aláírásgyűjtés során, úgy a népszavazás alkalmával is a politikai meggyőződéseken fölül álló állampolgári akarat fog megnyilvánulni.

Peták Péter
Istenkúti Közösségért Egyesület

FELHÍVÁS

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium,
a Magyar Művelődési Intézet,
a Magyar Írószövetség,
a Magyar Versmondók Egyesülete,
Komárom-Esztergom Megye Önkormányzata,
a Magyary Zoltán Városi és Megyei Művelődési Központ, Tata,
Tatabánya Megyei Jogú Város,
a József Attila Megyei Könyvtár,
és A Közművelődés Háza Közhasznú Társaság
meghirdeti a

„JÓZSEF ATTILA"
VIII. ORSZÁGOS VERS-, ÉNEKELT VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ VERSENYT

„Jöjj el, szabadság! Te szülj nekem rendet,
Jó szóval oktasd, játszani is engedd
szép, komoly fiadat!"
(József Attila)

A nevezés feltételei:

1. A versenyre amatőr vers- és prózamondók, versénéklők jelentkezését várjuk, akik betöltötték 14. életévüket, és befejezték tanulmányaik nyolcadik évfolyamát.
2. A jelentkezők hat verssel, megzenésített verssel, vagy prózával nevezhetnek az alábbiak szerint:
   - három József Attila vers vagy próza,
   - egy vers vagy próza József Attila kortársaitól.
   - egy vers vagy próza a 100 éve született Hajnal Anna vagy Dsida Jenő életművéből,
   - egy vers vagy próza ma élő költők, írók műveiből választva,

Az egyenletesebb elbírálás érdekében kérjük az énekelt vers kategóriába jelentkezőket, hogy valamennyi nevezett mű énekelt vers legyen.
A verseny rendezői örömmel fogadják az új megzenésített versek előadását!

3. A versenyzők más országos versenyen helyezést elért produkcióikkal nem nevezhetnek.

A „József Attila" VIII. Országos vers-, énekelt vers- és prózamondó verseny lebonyolítása:

A verseny felmenő rendszerű. **A megyei válogatóra március 9-én pénteken 10.00 órától kerül sor a Pécsi Kulturális Központban.**

A nevezéseket kérjük név, cím, elérhetőség, megjelölésével postán, vagy faxon (72/510-644) juttassa el a következő címre:
Pécsi Kulturális Központ, 7621 Pécs, Színház tér 2.
E-mailen is jelentkezhet a pkk@externet.hu címen „szavalóverseny" megjelöléssel
A megyékből 2-2 fő jut a döntőbe.
Az országos döntő helyszíne: Közművelődés Háza
2800 Tatabánya, Szent Borbála tér 1.
Időpontja. 2007. április 5-6-7.
Az országos döntőn a zsűri minden versenyzőtől három produkciót hallgat meg.
Az egyes produkciók ideje lehetőleg ne haladja meg az 5 percet!

In memoriam Méhes Károly

Hálaadás. Ő kérte még életében, hogyha itthagyja az árnyékvilágot, szó sem lehet gyászmiséről, hanem adjunk köszönetet azért a teljes életért, amit élhetett. Mint medikus, majd később orvos és nem utolsó sorban a tágabb család tagja, abban a kivételes kegyben részesültem, hogy ismerhettem Őt oktatóként, gyógyítóként és nagyapaként. Nem tudnám rangsorolni melyik volt legerősebb oldala, mert mindegyik feladatának maximálisan tett eleget, a szó szoros értelmében vett nemes egyszerűséggel. Mikor régmúlt idők nagyjai költöznek el tőlünk óhatatlanul ott a kérdés, lesz-e utánpótlás? Méhes Károly erre volt a legszebb példa, hiszen vele élve láttuk, amint kiemelkedik az önjelölt tudósok és oly kevély, rangkóros kortársai közül soha nem látott, de mindig tisztelt szerénységével és hihetetlen tudásával.

A mai napig őrzöm azt a papírt, amit még medikusként kaptam tőle szinte ismeretlenül, miszerint látogathatom a gyermekklinika intenzív osztályát, amikor csak úri kedvem tartja. Ezt a papírt ő maga gépelte, aláírta és nyomta a kezembe, szavak nélkül is buzdítva a kitartásra és az extra teljesítményre.

Számtalan kitüntetés jelzi dolgos életútját, de számomra a legszebb pillanatok azok a balatoni kávézgatások voltak, ahol az unokák között mesélte életének nehezebb-könnyebb szakaszait. A vizsgákon oly szigorú, de mindig igazságos Professzor közülünk való Apa és Nagyapa volt a nagy kőris árnyékában.

A legnehezebb a véglegesbe való beletörődés, de valahogy úgy vagyok én most, hogy ahova Ő ment, van még folytatás. Addig is körülvesz minket szeretete, emléke és az utódok vonásaiban öröklődő jósága és nagyvonalúsága. Nyugodjál békében, Károly bácsi!

Dr. Kanizsai Péter

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám)

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....
Irányítószám: ..... Település: .....
Utca, házszám: .....
Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....
Irányítószám: ..... Település: .....
Utca, házszám: .....
Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Civil Közösségek Háza szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu , civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. számítógép-kezelés területén.
3) Minimum évi 3 képzés megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

ISSN: 1787972-8

BARANYAI Civil Forró

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

III. ÉVFOLYAM - 3. SZÁM

MÁRCIUS

Fotó: Pusch Gizella

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA – HOUSE OF CIVIC COMMUNITIES

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁRCIUSI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2007. március 7-ig, az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének és a Tűzzománc Egyesület kiállítása
- 2007. március 9-től, Mánfai György: „A változatos mediterráneum" című jubileumi fotókiállítása. Megnyitó: 17.30. A kiállításról gondolatait elmondja: Dr. Szelényi Zoltán professzor. Közreműködik: Bánky József zongoraművész
- 2007. március 27-től, Fiatalok Feketén Fehéren – építész kiállítás

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- 2007. február 20-tól Tóth József „Füles" fotóművész „ A hegedű mosolya" című kiállítása.
- 2007. március 27-től Arnaldo Grundner (Olaszország): Isonzofront c. kiállítása.

A kiállítások megtekinthetők 9-19-ig, a belépés díjtalan.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁRCIUSI PROGRAMJA

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS PRÓBÁI

Minden hétfőn 14.30 órakor
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK „BARÁTSÁG" KÓRUSÁNAK próbája

Minden hétfőn 18 órától
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása

Minden kedden 18.30 órától
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden szerdán 16 órától
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden páratlan hét csütörtökén 18-20 óráig
BLUE SKY SIKLÓERNYŐS SPORT EGYESÜLET összejövetele

Minden pénteken 15 és 17 óra között
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 17 és 20 óra között
A BARANYA MEGYEI REPÜLŐ ÉS EJTŐERNYŐS KLUB VITORLÁZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK összejövetele

Minden pénteken 16.30-18.00 óra között
FINN TANFOLYAM HALADÓKNAK

EGYÉB PROGRAMOK

Március 1-jén, csütörtökön 17 órától
PEOPLE TO PEOPLE INTERNATIONAL PÉCSI BARÁTI KÖR összejövetele

Március 6-án, kedden 15 órától
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA

Március 6-án, kedden 14 órától
A MAGYAR URBANISZTIKAI TÁRSASÁG összejövetele

Március 6-án, kedden 18.30 órától
A MECSEKI FOTÓKLUB összejövetele
Képpályázat (vetített, dia és digitális képek). Házigazda: Horváth Csaba

Március 7-én, szerdán, 17 órától
KÖNYVBEMUTATÓ – Kozári Piroska: Lélekbe zárt történelem

Március 8-án, csütörtökön, 17 órától
A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma Öreg Cserkészeinek összejövetele

Március 8-án, csütörtökön, 19 órától
Timo Väänäen kantelevirtuóz világzenei koncertje a „Pécsi Finn Hét" keretében

Március 9-én, pénteken, 17.30 órától
Mánfai György: „A változatos mediterráneum" című jubileumi fotókiállításának megnyitója
A kiállításról gondolatait elmondja: Dr. Szelényi Zoltán professzor. Közreműködik: Bánky József zongoraművész

Március 13-án, szerdán, 18 órától
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET összejövetele
A Mecsek orchideái – Gergely Tibor előadása

Március13-án, kedden 18.30 órától
A MECSEKI FOTÓKLUB összejövetele
A Kirlian-fotótechnika – Szabó Gábor előadása.
Házigazda: Hámori Gábor

Március 14-én, szerdán, 17.30 órától
A PÉCSI MAGYAR OROSZ TÁRSASÁG szervezésében
Ny. **A. Osztrovszkij: Balzaminov házassága. Rendezte:** Zinaida Zicherman
A **Budapesti Orosz Stúdió Színház előadása**

Március 20-án, kedden 16 órától
A PÉCSI MAGYAR_SPANYOL TÁRSASÁG összejövetele
„Világörökségi kincsek Kubában" címmel előadást tart Blas Nabel Perez Camejo, a Kubai Köztársaság budapesti ideiglenes ügyvivője.

Március 20-án, kedden 18.30 órától
A MECSEKI FOTÓKLUB összejövetele
Negyedéves tematikus pályázat – Téma: árnyékok, tükröződések.
Házigazda: Antos Árpád

Március 27-én, 18.30 órától
A MECSEKI FOTÓKLUB összejövetele
Arnaldo Grundner (Olaszország): Isonzofront c. kiállításának megnyitója. Házigazda: Hámori Gábor

Szolgáltatásaink

- Információszolgáltatás, tanácsadás: civil szervezet létrehozása, működése, együttműködési lehetőségek, stb.
- Adatszolgáltatás: non-profit szervezetek, szakember lista
- Pályázati, pályázatírási lehetőség, adatlapok
- Tanácsadások (csak előzetes bejelentkezés után):
  - Pénzügy és könyvelés témájában (minden nap délelőtt)
  - Jogi tanácsadás
  - Pályázatírás
  - Informatika
  - Non-profit marketing és PR - egyeztetés szerint
  - Szervezetfejlesztés, változás menedzsment – egyeztetés szerint
  - Szervezeti stratégia-építés – egyeztetés szerint
- Információszolgáltatás
- Kiadványok, segédletek, non-profit szakkönyvtár

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

KÖZELRŐL

A közönségnek játszva 4
A félúton túl 10
A minta belül van 2. 12

IDŐMOZAIK

„Nem hitte el, hogy szeretem...” 6

JELES NAPOK

Jeles napokról álmodom 8
Értjük-e a csíziót? 15

KIÁLLÍTÁS

Kelet-Európai digitális üzenet 2. 9

SZERINTEM

Március idusa a 21. század elején, valahol Dél-Magyarországon...! 14
A globalizációról 15

KULTÚRA

A Művészetek Háza 2007. évi programjai 16

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 17

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

Közös kincsünk: a víz

Napjaink egyik legfontosabb környezetvédelmi kérdésköre természetes vizeink és vízkészleteink minőségének védelme. A víz rendkívül fontos természetes anyag az emberi társadalom számára – hiszen víz nélkül nem tudunk élni. A megfelelő minőségben rendelkezésre álló víz csökkenése gátjává válhat az élővilág, az emberi tevékenység fejlődésének, veszélyeztetheti a Föld ökológiai egyensúlyának fennmaradását. Erre hívják fel figyelmünket március 22-én, ugyanis 1993-ban az ENSZ 47. Közgyűlése ezt a napot nyilvánította a Víz Világnapjává.

Miért van szükség a Víz Világnapjára? Ezen a napon erőteljesebben lehet hangsúlyozni e természeti kincsünk fontosságát, jobban rá lehet irányítani a társadalom figyelmét annak megóvására. Ez a nap éppen ezért nem csak ünnepet jelent, hanem felelősséget is. Felelősséget a víz használói, fogyasztói számára és felelősséget a vízügyes szakemberek számára is.

A Víz Világnapjának jelmondatai mindig más oldalról közelítik meg a víz és az ember viszonyát. Az eddigi jelmondatok a katasztrófáktól a fejlődésig a legkülönbözőbb területeket ölelték fel. 2007-ban a „Küzdelem a vízhiánnyal” kerül a középpontba, ezzel is hangsúlyozva, milyen nagy szüksége van a vízre az emberi társadalomnak. Nem is kell messzire mennünk ahhoz, hogy érzékeljük a probléma súlyosságát – elég, ha a nyári nagy hőségeket és az ilyenkor szokásos kiszáradt növényeket és öntözési tilalmakat emlékezetünkbe idézzük.

A vízkészleteket bő száz éve herdáljuk folyamatosan, egyre erősödő ütemben. A huszadik században a népesség háromszorosára nőtt, a vízfelhasználás viszont hatszorosára! Becslések szerint 2050-re kilencmilliárdan leszünk a Földön, a vízkivételek viszont 40%-kal emelkednek a következő két évtizedben – az egy főre eső szabadon felhasználható vízkészlet viszont egyharmaddal lesz kevesebb, mint ma.

A víz az egyik megújuló természeti erőforrásunk, ez a megújulás azonban nem tud lépést tartani a hatalmas szennyezéssel. Nem alaptalan tehát a világméretű aggodalom, hiszen az emberiség jelentős része nem jut egészséges ivóvízhez.

Vigyázzunk hát rá, ameddig van mire!

Pusch Gizella

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Dandé István, Egyedné Megyesi-Schwartz Éva, Fenyvesi Kristóf, dr. Kanizsai Péter, Kiss Gergely, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés:
e.graphic stúdió – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A közönségnek játszva

Hajnal Zsófia

A harmadik Hamlet előadását játszotta a Krétakör társulat Pécsett, a Leőwey Klára Gimnáziumban. A középiskolás közönség meglehetősen szokatlan elemekkel találkozott az előadáson, hiszen kevesen szoktak hozzá a Hamletbe írt rapbetéthez, Pilinszky János verséhez és más művészek idézeteihez, melyek a darab mondanivalóját erősítették. A pécsi közönség már ismerheti Schilling Árpád munkáit, hiszen a POSZT-on díjat is nyert a Krétakör társulat A siráj című művel.

– Azt tervezitek, hogy csak középiskoláknak adjátok elő a darabot?

– Schilling Árpád: Elsősorban igen, szeptemberben szeretnénk, ha Pesten is lenne egy bemutató.

– Ha ezzel a darabbal mentek külföldre, milyen nyelven adjátok elő?

– S.Á.: Magyarul fogjuk, majd felirattal fogjuk játszani. Ott is körben ülnek a nézők, ki lesz vetítve a szöveg, illetve a verset a végén leírjuk majd franciául. A kommunikációt, ami veletek kapcsolatos – amikor felolvastok szövegrészleteket – azt is megpróbáljuk majd franciául.

– A végén ott is lesz beszélgetés, mint nálunk?

– S.Á.: Mindig örülünk, ha van beszélgetés utána, bár a diákokkal folytatott beszélgetés sokkal erősebb, mint egy hagyományos felnőtt előadáson. Itt sokkal bátrabban lehet beszélgetni.

– Miért döntöttél úgy, hogy csak három ember játssza el a darabot?

– S.Á.: Az első nagyon praktikus felismerésem a Hamletben az volt, hogy a legtöbb jelenet maximum három szereplővel játszódik. Valószínűleg ez az akkori kor színházi konvenciója is. Néha négy-öt szereplő van jelen, de csak egy-egy mondattal és azt a néző is be tudja olvasni. Ez volt a praktikus része a dolognak. A másik a koncentráció, hogy három ember között talán még jobban létre tud jönni az a feszültség, ami nagyon fontos mindannyiunknak. Ha minden szerepet mindenki külön-külön eljátszana, akkor talán nem volna akkora élvezet. Egy bizonyos értelemben a színházról is szól ez a darab, és a színház képes azt a csodát megcsinálni, hogy egy ember két szerepet is eljátszhat gond nélkül és a néző számára ugyanolyan élvezhető lesz. Sőt még plusz élvezet az látni, hogy a színész hogyan alakul át, amikor eljátszik egy másik szerepet.

– Mikor készült ez az előadás?

– S.Á.: Októberben beszélgettünk a darabról, december végén kezdtük el a próbákat. A bemutató előtti héten vidéken voltunk egy kis házikóban. Három kolléga, én és két-három munkatárs még. Ott voltunk összezárva, reggeltől estig mentek a próbák. Egy hónap alatt készült el a darab.

– Mi alapján válogattátok a szövegeket? Volt egy jelenet és ahhoz eszetekbe jutott egy alkotó, vagy valami más koncepció alapján?

– S.Á.: Ezek a vendégszövegek, amik belekerültek, engem nagyon érdekeltek már régebben is, valószínűleg azért mert a Hamlet témája körül forogtak. Az egyik monológ végén a Leance és Lénából hangzik el egy szöveg, Leance monológja: „Az életem egy üres papír, tele kéne írnom, de egy árva betűre nem telik belőle". Olyan szövegek ezek, amikkel foglalkoztunk eleve, mint a Szabad ötletek jegyzékével, vagy azzal a blues-zal, amit Rába Roland énekel. Az egy Allen Ginsberg vers, amit Eörsi István fordított. Most, hogy elkezdtünk a Hamlettel foglalkozni, én azt gondoltam, hogy ezeket oda lehet valahogy illeszteni. Volt olyan, ami bekerült és olyan, ami kikerült mert túlságosan idegen volt. De amiket most hallottatok, azok úgy érzem, hogy kiegészítik, továbbviszik a szöveget. Kerültek be saját szövegek is, mint pl. Nagy Zsolt és Gyabronka József személyes történetei. Rába Roland is mondott saját szöveget a kultúráról és arról, hogy a Hamlet kapcsán mi jut az eszünkbe, mennyire merünk elszállni, mennyire merünk asszociálni egy darab kapcsán, nem tönkre téve a konkrét mesejátékot a királlyal és a többiekkel.

– Három éve a POSZT-on a Sirájjal a közönség és a szakmai zsűri díját is megnyertétek. Melyiket tartottátok nagyobb érdemnek, a közönség vagy a szakmai díjat?

– S.Á.: Természetesen az olyan jól hangzana, ha azt mondanám, hogy a közönségét. Mind a két díj nagyon nagy élmény volt. De igazából azt volt az élmény, amikor játszottunk. A közönség-díj azért volt nagyon furcsa, mert két előadást tudtunk csak játszani és ezeken nagyon sok közönség nem volt, inkább szakmabeliek: sok színész, dramaturg, rendező. Ami igazán nagy élmény lett volna, az nem is egy közönség-díj, hanem, hogy hagyjuk a szakmát és még többet játszunk itt a pécsi közönségnek. Tehát ilyen értelemben a közönséggel való találkozás és nem a díj a lényeg.

– A POSZT-ra készültök most valamivel?

– S.Á.: Ha meghívnak minket, akkor majd elgondolkozunk rajta. Pécsre szívesen jövünk, meg hozzátok.

– Hazai vagy külföldi közönség előtt szerettek jobban játszani?

– Gyabronka József: Más. A figyelő, értő közönséget szeretjük, hogy milyen nemzetiségű, az nem számít.

– Van különbség a magyar közönség és a francia közönség között?

– S.Á.: Én azt érzem, hogy mind a két irányban van pozitív és negatív tapasztalat. Az egyik ilyen legendás történetünk, amikor a Leance és Lénát játszottuk egy franciaországi kisvárosban és Nyíregyházán is. Érdekes volt, hogyan fogadta a nyíregyházi közönség és a francia közönség. A francia közönségnek nagyon sok preferenciája volt, mert sokfajta színházat látott már és ezért nagyon nyitott volt rá. Egy szőnyegen játszottuk az előadást. A nyíregyházi közönségnek az volt a hozzáfűzni valója, hogy biztos nagyon szegények vagyunk, hiszen nincsen pénzünk venni egy szőnyeget. Itt az mutatkozott meg, hogy mivel nincs tapasztalat, a színházra való rálátás is szűkebb. Ugyanakkor mivel természetesen magyarul játsszuk az előadásokat, ezért a darab legmélyebb részét, ami a szövegen keresztül átmegy, azt azért mégis csak Magyarországon lehet elsősorban érteni. Lehet, hogy

a stílust meg a hozzáállást, vagy azt, hogy megpróbálunk egyszerűségre törekedni, vagy milyen eszközöket választunk, abban egy külföldi közönség nyitottabb tud lenni. Nagyon sok fesztiválon játszunk, ahol végképp olyanok vannak, akik már sokfélét láttak és ezért be tudják valahova helyezni, hogy ez milyen. A magyar közönségnél az az óriási előny nyilvánvalóan, hogy minden szót ért és minden szót számon kérhet és azt mondhatja, hogy ha én azt nem értettem, akkor az nem egy hangulat volt mint egy külföldinek.

– Van esetleg törzsközönségetek, akiről tudjátok, hogy gyakran jár, minden előadást megnéz, akár többször is?

– S.Á.: Ti vagytok a törzsközönségünk és minden olyan néző, aki valamiért azt mondja, hogy ezt a színházat, az új előadásukat meg akarja nézni. Nincs ilyen klasszikus értelemben vett pártolói csoport. Van egy e-mail lista, 3-4 ezer emberrel, akiket értesítünk, de érdekes, hogy nem mindig ők jönnek el az előadásokra. Ha ti fogjátok magatokat vasárnap este és eljöttök... Akkor welcome to the club!

– Visszatérve a középiskolásokra, mi a benyomásotok róluk?

– S.Á.: Jó előtettek játszani, meg utána beszélgetni is róla. Nem mindegyik helyszínen ugyanaz az aktivitás az előadás alatt, de a beszélgetésben már kiderül, hogy nagyon értitek mindenhol.

– Nagy Zsolt: Én inkább nem vártam semmit ettől a közönségtől, mert én mindig ma- ▶

gamból indultam ki és tudom, hogy milyen voltam gimnazista koromban. Úgy gondoltam, hogy biztos lesz járkálás, hülyéskedés, bohóckodás, fegyelmezetlenség és teljes meglepetés számomra, hogy nem ez volt. Ha be tudjuk őket szippantani, akkor nagyon odafigyelnek.

– Nagyon sokat segít, hogy a mi nyelvünkön szóltok hozzánk és ezekkel a szövegekkel valóban tudjátok aktualizálni a darabot.

– S.Á.: Hála Nádasdy Ádámnak. Ez nyilván a formán is múlik, de számunkra a legérdekesebb, hogy elkezdtetek a színházról beszélni, ami az igényetek és ez teljesen egyezik azzal, amit mi keresünk. Csakhogy ez egy őszinte kérdés, hogy milyennek kéne lennie a színháznak. Én egy nagyon fontos kérdésnek tartom, hogy tényleg olyan színházat csináljunk, amitől beindul valami gondolat és nem csak az az öröm, hogy eljöttek és játszottak nekünk, hanem, hogy tényleg azért jöttek, mert akartak mondani valamit. Eddig tényleg nagyon jó volt az őszinteség és én őszintének tartom a kikapcsolást is. Azt is érzem, hogy ha valahol kikapcsolás van, akkor az teljesen világos üzenet arra, hogy az a része a dolognak nem működik, vagy nem elég frappáns. Egyik helyen sem volt olyan érzésem, mint felnőtt közönség előtt – ahol rengeteg a prekoncepció – hogy milyennek kéne lennie, hogyan kéne játszani. Itt az számít, hogy most mi történik és ebben nagyon őszinték és világosak vagytok.

– N. Zs.: Nagy kérdés volt számunkra, amikor elkezdtük az egészet, hogyan tudnánk hozzátok szólni. Itt a kiindulási pont az volt, hogy lehetne titeket megfogni, hogyan tudnánk veletek kommunikálni, hogyan tudnánk hozzátok még jobban eljutni. Ebben a mai világban nem tudjuk felvenni a tempót a mozival, internettel, és 500-szor gyorsabbak vagytok, mint mi iskolás korunkban. Hogyan lehet lekötni titeket 1óra 50 percen keresztül úgy, hogy csak gondolatok cikáznak folyamatosan. Érdekes-e számotokra ez. De hát a tapasztalatok azt mutatják idáig, hogy nagyon jó nektek játszani, veszitek és érzitek.

– Gáspár Mátéval közös vitairatodban említed, hogy fontosnak tartod a színházi nevelést. Lehetséges, hogy a Krétakörnek ez most egy új arculata lesz?

– S.Á.: Igen. Én úgy gondoltam, hogy új közönség, gyertek. Az se tetszik igazán, hogy ez olyan „budapesti színház". Én nem vagyok budapesti. Ott élek, de egyébként vidéki voltam. Számomra ez is fontos, hogy ne az legyen, hogy van a budapesti közönség és nekik játszunk, ők eljönnek és akkor baromira jól elvagyunk, hanem, hogy mindenhol játszani, mindenhova elmenni és ezt nem csak színházi nevelésnek gondolom. A világ legtermészetesebb dolgának kellene lennie, hogy a színháznak menni kell. Erőteljesen fel fog merülni a kérdés, hogy mivel bizonyítják a színházak, hogy szükség van rájuk, azon kívül, hogy ötven éve így van. Mit adnak, mi a kapcsolat, találkoznak-e a közönséggel, vagy sem. Mert igazából ez sok-sok kifejezni valót hagy maga után. Én úgy érzem, a színház ezért el is válik a közönségtől és akkor maximum marad a csodálat, hogy ez nagyon szép, jó elmenni. Felmegy az ember Budapestre, megnéz egy előadást, miközben én azt tartanám természetesnek, hogy a színház megy a közönségéhez és nem fordítva. Lehet, hogy holnap nagyon rossz kedvünk lesz, mert valami nem működik. Ma este egy izgalmas találkozás volt, én ezt éreztem. Nekem nagyon jó érzés volt és nem csak azért, mert jó volt a beszélgetés, hanem, mert azt éreztem, hogy az előadás is előrébb lépett. Mind szakmailag, mind a veletek való találkozás nagyon hasznos volt. Nyilván arról is szól ez a kísérlet a mi részünkről, hogy megnézzük, hol, mi történik, mik a visszajelzések. Nem visszakoztok, hanem meritek vállalni a véleményeteket, mert egy kicsit erről is szól ez a közönségtalálkozó, hogy ha van egy gondolat, akkor azt vállalni kell. Nem úgy, ahogyan általában szocializálódtunk, hogy van véleményem, de azt a kocsmában mondom el és csak panaszkodom, hanem, hogy megmondom abban a pillanatban, ami nem tetszik, kiállok mellette és vállalom a vitát. Nem ököllel, hanem szóban. Egyenlőre azt látom, hogy a vitakultúrátok igen fejlett és ez jó jel, mert egyébként nem ez a típusú kommunikáció zajlik az életben.

– Melyiket nehezebb színpadra állítani, egy klasszikus író művét, vagy egy kortársét?

– S.Á.: Ha a Hamletra gondolok, akkor annál nincs könnyebb. Ami nehézség van benne, az a könnyűsége, az, hogy ennyire jó. Annyi anyag van benne, hogy a felénél se tartunk. A Sirájt is három éve játsszuk és még most is jönnek a kérdések, hogy miről szól egy mondat, Csehov hol nyit ki egy újabb kiskaput. Csehov, Shakespeare, vagy Zsótér Sándor szövegei hihetetlenül erősek, borzasztó mélyek és ezért jó velük foglalkozni, még ha nehéz is. Várjuk nyilván mindannyian, hogy lehessen olyan kortárs darabokat olvasni – biztos, hogy itt-ott lehet vele találkozni – de ennek még nem volt olyan nagy átütő élménye, hogy ennyire megfogna. Ezért vicces, hogy ilyen kérdésekről lehet beszélgetni egy négyszáz évvel ezelőtt írt darab kapcsán.

– A közönség mennyire aktív? Volt már rá példa, hogy a Fekete országban valaki nem fogadta el a kamerát?

– N.Zs.: Az a legboldogabb pillanatok egyike volt, amikor valaki azt monda, hogy nem, köszönöm, nem kérem. Volt öt sor, senki nem fogadta el, és a végén egy teljesen naiv ember, aki nem figyelt oda, vállalta: „persze csinálom". Olyan jó volt, hogy öt sor azt mondta, hogy nem akarok benne lenni, mert értette azt, hogy miről van szó, értette az egész viccet. Szuper volt.

– S.Á.: Ez benne volt a pakliban, az elején beszélgettünk erről, hogy lehet, hogy senki nem akarja megfogni és ez jó. Akkor le kell rakni középre és akkor jó, mert akkor tényleg értjük, hogy a kamerát nem kell megfogni.

– A Fekete országgal kapcsolatban, a fiatalok közül is sokan megbotránkoztak azon, hogy egyes jelenetekben meztelenül játszanak. Ezt miért érezted szükségesnek?

– S.Á.: Amikor csináltuk, Gyabronka József mondta, hogy talán nem kellene ennyi meztelenség, vagy másképp is meg lehetne oldani. Mondtam, hogy abban a pillanatban, ahogy van egy jó ötleted, kiváltjuk. Az a három pont, ahol megaláznak, a hülyeség, az ostobaság, a lelepleződés kínossága. Azt ott máshogy nem nagyon lehetett elképzelni. Az iraki jelenetben, illetve a terhes anya öltöztetésében is fontos volt a megalázottság érzése és miután nem találtunk ennél jobb megoldást, ezért úgy döntöttünk, hogy mivel a jelenet annyira értékes és fontos és a gondolat ami mögötte van megér annyit, és így is bevállaljuk. Természetesen ez nem mindenki számára ilyen evidens, vagy nem érdekli a probléma, vagy volna erre egy mélyebb ötlete és ezért ezt túlságosan felszínesnek tartja, az elutasítja. De hát mi vállaltuk. Az nagyon fontos volt számomra, hogy nő ne vetkőzzön. Hogyha volt is olyan jelenet, amiben női vetkőzés indult, akkor itt ez a férfiak története legyen és ne használjuk a női testet arra, hogy ezt a megalázottságot elmeséljük a Fekete országban, ami erről a társadalomról szól. Például annak a másfél éves gyereklánynak a története, amit a Csákányi Eszter mesélt el. Ott például meg sem fordult az a gondolat, hogy bármilyen módon megjelenítsük a nőkkel szembeni erőszakot, mert valahogy azt éreztem, hogy az lenne a túlzás és a túl egyszerű.

– Olyan tervetek nincs, hogy az egyes darabjaitokat újra előveszitek, vagy újra műsorra tűzitek?

– S.Á.: Ha nagyon sok ember meg szeretné nézni, akkor bármit előveszünk. Mindegyiket akkor vettük le, amikor már nem volt olyan erőteljes a közönség igénye, és már nem jött volna össze belőle három-négy előadásnyi, vagy pedig volt olyan érzés bennem rendezőként, hogy ez a maga történetét már végigjárta. Ez mindig nagyon nehéz. Nem tartom elképzelhetetlennek, hogy egyszer nosztalgiából eszünkbe jut és valamelyik darabot elővesszük. Az is lehet, hogy megéri. De ki is fáradhat. Van, amikor egy előadás nagyon sokáig elpihen és akkor nem olyan jó ez az egész.

„Nem hitte el, hogy szeretem...”

– a KEX és Baksa-Soós János az IDŐMOZaIK műsorán – Kisfaludy András és Koszits Attila beszélgetése

„A kedvességet is valahogy be kell tanítani,
a szívet is be kell tanítani, mert műveletlen a szívünk.”
(Baksa-Soós János – Január Herceg Tova ICY)

Február 20-án, a Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZaIK DOKUMENTUM-filmklubjában Kisfaludy András Elszállt egy hajó a szélben című filmje nyitotta a 2007-es évadot. A Kex zenekar megalakulásának harmincadik évfordulójára készített film nem csak a zenekar frontemberéről, Baksa-Soós Jánosról rajzol eleven portrét, hanem a rajongók, barátok megszólaltatásával annak a nyomasztó űrnek a kitöltésében is segít, amit a Kex, ez a kivételes hatása ellenére csaknem nyomtalanul eltűnt zenekar hagyott maga után. Az IDŐMOZaIK vendégével, Kisfaludy András filmrendezővel – a Kex egykori dobosával – Koszits Attila, a Magyar Rádió zenei szerkesztője beszélgetett. Az eseményt a Magyar Televízió is megörökítette, így a rendezvényről majd az MTV Átjáró című műsorában is láthatunk összeállítást…

Koszits Attila: Nagyon örülök, hogy ilyen sokan voltak kíváncsiak erre a filmre, különösen a fiatalok közül, hiszen Kisfaludy András *Elszállt egy hajó a szélben* című dokumentumfilmje a magyar kultúrtörténet egy olyan fehér foltjának a feltérképezésében nyújt segítséget, amelyről még azoknak sem lehet teljes képük, akik végigélték ezt a korszakot. Eleinte mi magunk sem tudtuk, tudhattuk például azt, hogy szinte mindenkit és mindent megfigyeltek, hogy csaknem minden eseményen ott volt a III/III-as ügyosztály... Egy mai fiatal számára nagyon érdekes lehetett találkozni azzal is, hogy a hatvanas évek második felétől kezdődően, milyen fontos dolgok történtek a magyar kultúrában, amelyekről még a rendszerváltás után sem álltak rendelkezésre kielégítő információk. Úgyhogy a film ebből a szempontból is rendkívül értékes és egyre inkább felértékelődik. Hiszen 1998-ban készült, de azóta is számos publikáció született a magyar avantgarde, underground kultúráról, amely a huszadik századi magyar kultúrának nagyon fontos része volt. A hetvenes évek generációja már sokat meríthetett mindabból, amit a hatvanas évek végén, hetvenes évek elején a Kex zenekar, Baksa-Soós Jánossal az élen megvalósított. Sok más jelentős alkotó mellett például Najmányi László – aki a filmben is megszólal – a Spions együttessel, olyan akciókat talált ki, melyeket az avantgarde újfajta megnyilvánulásai között is értékelhetünk. De folytathatnánk a sort a nyolcvanas évek kultúrájának olyan máig emlékezetes szereplőivel, mint az URH, a Kontroll Csoport vagy az Európa Kiadó együttesek... A társművészetek, például a magyar képzőművészeti, akcióművészeti avantgarde új fejezete vagy a filmművészet újabb tendenciái is szorosan kötődnek a Kexhez és ezt Pauer Gyulának, Rajk Lászlónak, Szomjas Györgynek, Szabó Ildikónak vagy Vető Jánosnak a filmben megörökített történetei is alátámasztják. Elmondhatjuk, hogy a korszak fiatal művészeinek a java résztvevője, esetenként szereplője volt a Kex zenekar koncertjeinek. Több könyv is megjelent minderről, Szőnyei Tamás *Nyilván tartottak – Titkos szolgák a magyar rock körül, 1960-1990* című nemrégiben kiadott dokumentumkönyvéből például a Kex és Baksa-Soós titkosszolgálati megfigyelésére vonatkozó adatok is visszakeresthetők. Az *Elszállt egy hajó a szélben* című film volt az első, ami nem csak a Kex történetére, de az ezt a közeget érintő politikai atrocitásokra és a megfigyelésekre is széles körben hívta fel a figyelmet...

Csaknem tíz évvel a film elkészülte után érzékelsz-e bármiféle változást a magad személyes emlékeit, élményeit illetően?

Kisfaludy András: Rendszerint nem szoktam újranézni a már elkészült munkáimat, viszont ezzel a filmmel is – néhány más munkámhoz hasonlóan – kivételt kell tegyek. Olyan történeteket tartalmaz, melyekkel még nekem is, újra és újra szembesülni kell. 1998 óta ez az anyag is csak erősödött, sokkal sűrűbb lett, minden bizonnyal azért, mivel a magyar kultúrtörténetnek és egyáltalán a mi történetünknek egy olyan oldalát helyezi éles megvilágításba, amiről ezt megelőzően egyáltalán nem volt szó, és lehet, hogy ezt követően sem lesz szó. Amikor ezt a filmet csináltam, akkor a saját emlékeimen kívül már csak a szóbeli hagyományra hagyatkozhattam, hiszen Mészáros Márta *Szép leányok ne sírjatok* című filmjén és egy amatőr felvételen kívül nem maradt fenn semmilyen kép- vagy hanganyag, ami felidézhette volna koncertjeink hangulatát. Viszont amint Thomas Mann írta, *„Mélységes mély a múltnak kútja”* – így mindazok, akik valaha valamilyen módon kapcsolatba kerültek velünk, olyan történeteket őriztek meg emlékezetükben, amelyeket még évtizedek elmúltával is rendkívüli intenzitással képesek felidézni. Ezek a maguk hihetetlenül szürreális jellegében is gyönyörű, nem egyszer megható történetek. Pécsett járva is eszembe jut számos élmény, egy mulatságos kalandunk éppen Mészáros Márta már említett filmjéhez kötődik, amelynek Pécsett volt a bemutatója (lévén, hogy akkoriban az országos filmszemle is Pécsen került megrendezésre). Ezen a film szereplőiként részt vettünk mi is, utána pedig a Baksával beültünk egy bárba, ahol megismerkedtünk két lánnyal, akiket végül egy izgalmas szerelmi kaland reményében elkísértünk az Uránvárosba. Végül nagy meglepetésünkre egy hatalmas üveg-portállal körülvett gyógyszertárban kötöttünk ki. Igen ám, de nyilván az egyikük papája tudott arról, hogy a lánya hajnali fél kettő felé mit szokott csinálni a patikában, így alig telt el pár perc és máris megcsörrent a telefon. A lányok megijedtek, minket azonnal kipenderítettek az üres és mínuszos utcára... Na most, ott állsz egy idegen városban éjjel kettőkor. Sehol nincs semmi. Nincs telefon, nincs csajozás, nincs taxi. Nincs egy ember, aki megmondaná, hogy hol vagyunk. Gyakorlatilag egy szál ingben állunk a mínusz négy fokban... Félelem szállta meg a lelkünket. Felderengett bennünk, hogy itt fogunk meghalni. Ugrabugrálunk, hogy meg ne fagyjunk. Elkezdünk futni. Igen, de merre? Milyen irányba fussunk? Sehol senki, aki el tudna igazítani bennünket. Megállunk, kifújjuk magunkat, aztán menekülnénk tovább, de hova? És egyszer csak, mint valami szürreális történetben megjelenik egy hegedűs. Egy kontrás. Nem a kép, hanem a történet olyan, mintha Chagall írta volna tovább: *Vityebszk külvárosa* – ez a kép címe. Valójában egy hegedűs, aki batyuval és egy bottal elszáll a város felett. Az történik a képen, ami velünk a valóságban. Megjelenik a kontrás, akit azonnal letámadunk. Ő éppen befejezte valahol az esti, éjszakai muzsikálást és megy haza. Gyalog. Szóba elegyedünk. Mi elmondjuk, hogy zenészek vagyunk, válaszként elmondja, hogy ő is. Nincs hol aludnunk. Neki van, menjünk vele, végül megérkezvén kicsi, szegényes otthonába, hogy legyen hol aludnunk, a saját fiát keltette ki az ágyból. Megmelegedtünk, elaludtunk, és reggel aztán egy kitűnő rántottával is megvendégelt bennünket. Azóta sem tudom, hogy hívták, soha többet nem találkoztunk... Mindezt máig nem meséltem el senkinek. Ezer ilyen és ehhez hasonló történet játszódott le velünk a valóságban, és került fel aztán a színpadra, Baksa fantasztikus előadásában.

Kisfaludy András

Baksa Soós János

Azonban a dokumentumfilmemben elhangzó történetekre és titkosszolgálati beszámolókra visszatérve, azt a filmben is megszólaló Szabó Ildikó filmrendező javasolta, hogy a Történeti Hivatalból kérjem ki a Kexre vonatkozó besúgói jelentéseket. Erre, hogy a szemtanúk beszámolói az ügynöki jelentésekkel ütköztetve kerüljenek bemutatásra, az *Elszállt egy hajó a szélben* című filmet megelőzően nem volt példa. A filmből egyébként világosan kiderül az is, hogy a hatalom nem csak a zenekar működését korlátozta, hanem a hatalom képviselői egészen odáig elmentek, hogy a Baksa-Soós életét már effektíve veszélyeztették, *az életére törtek*. Neki ezért sem volt más választása, hetente készültek róla a jelentések, egyszerűen *el kellett mennie*, el kellett hagynia az országot... ▶

Koszits Attila: Téged sosem ért semmilyen atrocitás?

Kisfaludy András: Dehogynem, hányszor! Az Egyetem Presszóban például úgy folytak a razziák, hogy a rendőrségi kisbusz megállt az épület előtt és addig maradtak, amíg egy mikrobuszra való srácot össze nem szedtek. Aztán elvitték, jól összeverték, végül kiengedték őket. Akkoriban nem volt szokatlan, hogy valaki egy-két napra eltűnt, majd váratlanul ismét előkerült... Nekem szerencsém volt ilyen alkalmakkor, mert a Képzőművészeti Főiskolára jártam és a személyimben benne volt, hogy főiskolai hallgató vagyok. Azért egy pici verést vesére, hátra, agyra kaptam így is. Imre Attila a Műszaki Egyetemre járt, neki is volt hivatalos igazolása. Kezdetben Bianki Ivánnal sem volt gond, hiszen ő a Zeneművészeti Főiskola hallgatója volt. Doleviczényi Miki már extra eset, mert ha jól emlékszem, neki az volt beírva a személyijébe, hogy „polbeat zenész". Ezt ugye sokféleképpen lehetett értelmezni... Mindenesetre volt úgy, hogy egy-két napra őt is hűvösre tették. Csak a Baksának nem volt semmi a személyijében. Nem volt hivatalos, nem volt ember, nem volt munkája, nem volt képesítése, egy szóval ő nem volt senki és semmi. A hivatalos szervek így minden további nélkül elvihették. Vigyáznia kellett a mindennapi életben, mi is úgymond „óvtuk őt", de ez nem sokat jelentett... Személyesen is átélve ezeket a történeteket, azt kell mondjam, hogy a filmben elhangzó, rólunk készült ügynöki jelentések, annak a valóságnak a fonákját, a másik olvasatát adják, amiben benne éltünk, amelynek mi magunk is a részesei voltunk. Nemcsak, hogy érdekes volt a filmben egymás mellé vágni ezeket a szálakat, hanem ezáltal talán sikerült bemutatnom azt is, hogy milyen rövid pórázon igyekeztek tartani minket. Mindazonáltal az ilyen és ehhez hasonló filmek által válhat csak nyomon követhetővé, hogy az elmúlt évtizedekben milyen vágyak vezéreltek bennünket, mire irányultak leglényegesebb törekvéseink, mi volt a mi szabadságélményünk. Ebből a filmből is kiviláglik, hogy elsősorban a Baksa gondolkodásának, attitűdjének köszönhetően a szabadság akarásának egy olyan foka talált a Kexben kifejezésre, amelyre sem előtte, sem utána nem volt példa. Ez a szabadságélmény vált aztán elfogadhatatlanná az akkori hatalom számára...

Koszits Attila: Mint a Kex frontembere, úgy filmed főszereplője is természetesen Baksa-Soós János, viszont nagyon érdekes, hogy ő maga még a te filmedben sem mesél részletesen erről a korról vagy éppen arról, amit a Kexben ő megélt vagy fontosnak tartott. Nagy fegyvertény, hogy egyáltalán sikerült megszólaltatnod és ilyen erőteljes képet sugároznod róla, hiszen tudvalevő, hogy nem nagyon szeret Magyarországra jönni és még ha jön is, erről az időszakról szinte egyáltalán nem hajlandó beszélni. Szerinted meggyőzhető lesz-e valaha arról, hogy fontos, hogy elmondja ő is a maga Kex-történetét?

Kisfaludy András: Nem tudom. Jelenleg éppenséggel János engem akar meggyőzni arról, hogy – mivel ő most hatvan éves lesz – csináljunk egy filmet közösen. Azonban ennek én nem sok esélyét látom. János zseniális ember volt akkoriban, de nem vagyok abban biztos, hogy ugyanezt most is el tudnám róla mondani. Rengeteg betegséggel, szenvedélybetegséggel megterhelten él Németországban *Január Herceg Tova ICY* néven a berlini török negyedben, és nagyon egyedül van. Disszidálása előtt fél évvel a Moszkva téren beszélgettünk arról, hogy mit tervez és engem is hívott, hogy menjek vele, én azonban nemet mondtam. Nem a „haza" vagy a „nemzet" jutottak akkor eszembe, ösztönösen válaszoltam. Mintha sejtettem volna valamit abból, ami őt odakint várta – annak ellenére, hogy neki tényleg nem volt más választása. János azzal, hogy elment, egy teljesen idegen környezetbe került, nincsenek barátai, nincs meg az a kapcsolatrendszere, ami egyébként itthon megvolt. Idehaza mindenki ismerte őt, mindenki hozzá igazodott. Most nagy befelé fordultságban, rendkívül furcsa filozófiával próbálja elhelyezni magát a világban és rendszerint kudarcba fulladnak itthoni próbálkozásai. Én Magyarországon maradtam, mert tudom azt, hogy számomra az az élet kínál lehetőségeket, amit itt élhetek. Mindez azt is jelenti, hogy akár Pécsre jövök, akár Budapesten vagyok, vannak barátaim, vannak emberek, akikhez bármikor odafordulhatok. És ez az, ami számomra a hazát jelenti. Ez a néhány ember. Ha az ilyen kapcsolatokról kell lemondania valakinek, akkor hazátlanná válik. Én úgy érzem, és ki is merem mondani, hogy János, bár kényszerűségből ment el, de ebbe a szomorú helyzetbe került. Ő ott van Berlinben, én itt vagyok Pécsett, a róla szóló filmet vetítjük és nem tudunk egymással kommunikálni. Ez is a mi történelmünk szörnyű tanulsága. Hogy ugyan nem volt akasztás, főbelövés vagy börtön, de mégis ennyire durva, drasztikus módon választottak el embert az embertől... És egyébként nagyon szép az, amit a János a filmben mond, hogy *a szívet is meg kell tanítani szeretni*, csak szerintem hozzá kellene tenni mindazt, amit én most itt elmondtam.

Koszits Attila: Az viszont, hogy mindez a ma fiataljai számára mit jelenthet, nyitott kérdés...

Kisfaludy András: Szerencsére mindez tényleg nem szerepel a jelen megélhető tapasztalatai között. Eddigi kutatásaim során szembesültem csak igazán azzal a döbbenetes ténnyel, hogy az ötvenes évektől kezdődően a legkülönfélébb módszerek micsoda tárházát sikerült a hatalomnak kidolgoznia pusztán azért, hogy mások életét tönkretegyék. A kemény kádári rendszer egyáltalán nem tudott választ kínálni a fiatalok által felvetett problémákra, teljességgel alkalmatlan volt arra, hogy bármiféle alternatívát mutasson a beáramló nyugati szellemiséggel szemben. Ebből fakadt az a tragédiákat eredményező tendencia, hogy sokkal többet foglalkoztak a fiatalokkal, mint például a tudományos vagy a politikai élet szereplőinek a megfigyelésével. Még ha abszurdnak vagy teljességgel értelmetlennek is tűnik ez a megállapítás, érdemes ezen mégiscsak elgondolkodni. Mivel a fiatalságot nem értették, és egyáltalán nem tudták kezelni, ezért amennyire csak lehet beépítették, minden oldalról megpróbálták megtámasztani. Féltek tőlünk. Nagyon féltek...

Koszits Attila: A filmben elhangzó besúgói jelentések készítői közül egyébként ismertél valakit?

Kisfaludy András: Ezek titkos jelentések, ráadásul az akkori, 1998-as jogi szabályoknak megfelelően, az ügyek szereplőire nézve anonimitást biztosítottak. A Történeti Levéltárból megkapott anyagokon a besúgó és az érintettek neve mindig ki volt törölve, úgyhogy nehéz volt megfejteni, ki volt a tégla. Hiába jutsz hozzá egy jelentéshez, ha a fontosabb részek egyszerűen le vannak fedve: akkor csak értelmetlen katyvasz az egész... Amikor a film és a Kex lemez készítése miatt összejött a csapat és Babos Gyuláékkal ott ültünk nálunk, egyre-másra kérdezgettek, hogy ki volt a besúgó. Hiszen én akkor már a besúgói jelentések és a valódi történetek összevetéséből tudtam ezt, de akkor nem mondtam el nekik. Egyébként egy személyes történet kapcsán derült ki számomra minden. És ezt már akár nyilvánosan is elmesélhetem... A Kex annak idején nemcsak az avantgarde művészeket, a fiatal jampeceket, a gyönyörű csajokat vonzotta, hanem a jazz zenészeket is. A koncertek végén jam session-ök voltak: Országszky Jackie-vel, Bögöllyel, Kőszegi Imrével, Beamter Pubival, Fogarasi Jánossal és még folytathatnám a sort... A Hammond orgonán játszó Fogarasi egy isten volt, szerettem a játékát, a tudását, az invencióit, és mint ember is lenyűgöző volt számomra. Tudtuk róla, hogy Udo Jürgens-szel turnézott a világban, sőt ő írta az arrangementeket és a zenekart is ő vezette. A Citadella étteremben több alkalommal muzsikáltunk együtt a Kex koncertek után és volt úgy, hogy a zenélést követően tovább pörgettük a programot. Egyik alkalommal azzal az ötlettel állt elő, hogy a buli végén menjünk fel hozzá, mert lesz valami meglepetés. Már nem lehet tudni, hogy ki hozta, de tény, hogy előkerült egy kis fű, és hát ahogyan azt kell, szertartásosan elkezdtük körbeadni a staubot. Sem előtte, sem utána nem szívtam, nem vagyok drogos – ezért merem mindezt elmondani... A lényeg, hogy Balaskó Jenőt már másnap reggel behívták a rendőrségre, hogy mondja el, hogy Fogarasinál mi történt az este. Ott volt a Szentjóby, a Baksa, az Erdély Miklós és mások, mindenesetre a Balaskó kihallgatása borzalmas gyanakvást indított el köztünk. Elültette a kételyt, megszűnt a feltétel nélküli baráti bizalom... Csak 1997-98-ban, miközben a Kex-filmen dolgoztam jöttem rá, hogy ki volt az. Ráadásul, az már a hatalom diszkrét bája, hogy miután az ügyosztály vezetői rájöttek, hogy milyen nagy lehetőséget szalasztott el az ügynök, elrendelték, hogy őt magát is hallgassák le: többé nem bíztak benne. A barátaimnak és a kollégáimnak akkor mindenről nem beszéltem, úgy éreztem, hogy tisztességtelen lenne visszaélnem azzal a többlet-információval, ami a Levéltár akkori vezetője, Markó György segítségével folytatott kutatásaim során került a birtokomba. Eltelt két év, aztán amikor az Illés-Metró-Omega koncerten a tanúja voltam, hogy ez a bizonyos illető fehér ingben és fehér nadrágban fotóztatja magát, és úgy viselkedik, mintha nem történt volna semmi, amiért a fotózás helyett inkább szégyenkezhetne, hanem sztárnak kijáró módon odaállt a kamerák elé... Nos, ekkor gondoltam, hogy ennek véget kell vetnem, és megmondom a barátaimnak is, hogy ki az, aki rólunk jelentett: Fogarasi János. Az a zenész, akit egészen addig bálványoztam, és akitől nagyon sokat tanultam... A mai fiatalok életében már nem ismétlődhet meg semmi ilyesmi – gondolják ők... De ne felejtsék el, a telefonjaikat most is lehallgathatják, és ha kell minden egyes kapcsolatot kinyomoznak, mindent, ami a világhálón, az internetezés közben történt, vagy történni fog. Nem költői túlzás, amikor azt mondom, hogy a dokumentumfilmes mindig a valóságot figyeli, abból indul ki. De tudnunk kell azt is, hogy a valóság pedig minket figyel – minden percben...

Szerkesztette: Fenyvesi Kristóf

V. Tarr Judit

Jeles napokról álmodom

Március régi magyar neve Böjtmás hava. Az elnevezés arra utal, hogy március a böjt második hónapja. A csillagászati naptár szerint Kos hava. Az elnevezés a régi Martius hónapnévből ered, ami annyit tesz: Mars hava.

A hónapot régen tüzes ifjú személyesítette meg, Marshoz illően sisakban, vörös és fekete ruhában. Jobbjában a Kos jelét tartotta virágkoszorúban, baljában a mediterrán tavasz terményeivel színültig telt serleget emelt.

Ha Mátyás megtörte a jeget és Zsuzsanna elvitte a havat, akkor a természet kezd újjáéledni.

A mezőn kezdődnek a munkák, lehet trágyázni és szántani, illetve – ha az idő engedi – el lehet vetni a tavaszi gabonát, borsót, lóherét, mákot.

A gyümölcsösökben már lehet oltani, csemetéket ültetni, gyümölcsfa magját elvetni.

Gyümölcsoltó Boldogasszony

Márciusban szapulták a felfont fonalat, majd következett a szövés ideje.

Az első nagyobb takarítás és szellőztetés időpontja március elseje. Ezt a munkát bolhaseprésnek nevezték.

Kázmér napja 4-én patkányűző nap. Az élősködők távoltartása a háztartásokból fontos szerepet játszott, hiszen számos betegség terjesztéséért okolhatóak. Miután igazán hatásos módszerek az irtószerek megjelenéséig nem voltak, országszerte sok változatban élő mágikus eljárásokat alkalmaztak. A féregűzést gyakran hozzáértő ember végezte; szinte mindegyik körzetnek megvolt a patkányküldője, akinek alakját titkok övezték, s aki módszereit nem árulta el. Néhány módszer még ma is említésre érdemes, bár hatásosságát illetően komoly kétségeink lehetnek: halottmérő rúd darabját vagy lóistráng csatját dugják a patkánylyukba; a patkányt megetetik búzával vagy kukoricával, majd ráolvasással vagy zajkeltő eszközökkel küldik el; a házat meztelenül körülseprik vagy körülfutják; arra haladó kocsival elvitetnek egy patkányt abban a reményben, hogy a többi majd utána megy.

Március 12-én azt a nagy, tudós férfiút ünnepeljük, aki megvetette alapját a középkor zenei műveltségének. *Nagy Szent Gergely pápa* (540-604) összegyűjtette korának és birodalmának keresztény népénekeit, s gondoskodott fennmaradásukról. A középkori iskolák egyik legfőbb tantárgy volt ez az ő nevéről elnevezett gregorián ének.

Szent Gergely az iskolák pártfogója volt.

Ezt a napot *Gerely-járás*sal ünnepelte a diákság, ami jellegében emlékeztet a Balázs-járásra. Ez utóbbi vidámabb, tréfálkozó, táncos toborzás volt, mely az iskolában vendégséggel zárult.

A Gergely-járás komolyabb. Országosan ismert, többszereplős dramatikus játék volt, melynek célja a köszöntés, adománygyűjtés volt a tanítónak illetve az iskola számára. A szokás iskolai ünnepségben gyökerezik, melyet IV. Gergely pápa rendelt el 830-ban Nagy Szent Gergely tiszteletére.

Gergely-járás

Ezen a napon az ifjak és gyerekek katonást játszottak, a várost, falut körüllovagolták. Szent Gergely vitézei verselve, énekelve új diáktársakat toboroztak. Maszkjuk jellemző darabja volt a csúcsos süveg és a fakard. Az adományok gyűjtését Kosárhordónak vagy Nyársasnak nevezett szereplők végezték. A természetbeni adományokból a tanító megvendégelte a köszöntőket.

Számos Gergely-napi vers és ének maradt fenn napjainkig. Most egy olyan rigmust idézek, mely a hétfalusi csángóktól származik, s melynek kora több száz évesre tehető.

Nem jó tudatlanul
Felnőni parasztul
E világra
Mert így emberségre
Nem juthatunk tisztre
Ez országban.
Jertek el mivelünk
Mert értetek jöttünk,
Jó gyermekek.

Az ismert mondás szerint *Sándor, József, Benedek* zsákban hozzák a meleget 18-án, 19-én és 21-én.

A göcsejiek szerint Sándor és József a szegény nép ellenségei, mert böjti szeleik szétkócolják a zsúpfedeles háztetőket.

Bár Szent József névünnepe nem véletlenül kerülhetett a tavaszi napéjegyenlőséget megelőző napok egyikére, illetve Jézus fogantatásának ünnepe elé.

A hosszú téli takarmányozás után ezen a napon engedik ki először a szarvasmarhákat, s kezdik ültetni a burgonyát.

21-én nemcsak a harmadik „meleghozót", Benedeket, hanem a *tavaszi napéjegyenlőséget* is ünnepeljük. Ez a nap a csillagászati tavasz kezdete. Innentől kezdve a nappalok hosszabbak, mint az éjszakák. (S az éjjelek rövidülése egészen Szent Iván napjáig tart.)

Benedek ünnepének böjti időpontjának magyarázata egy legenda. E szerint a szent egy megközelíthetetlen barlangban remetéskedett, és böjti maradékon élt, amit egy remetetársa engedett le neki kötélen. Amikor ez a társ meghalt, az ördög – aki igencsak haragudott a szentre – eltörte a harangocskát, amivel a világnak jelt adhatott volna. Benedeket az isteni gondviselés mentette meg az éhhaláltól.

Gábriel (Gábor) arkangyal névünnepe 24-én van.

Gábriel Isten „küldönce", a jó hírt, az evangéliumot hozza a gyermektelen asszonyoknak.

Nemcsak a kereszténynél, hanem már a zsidóknál és később a muzulmánoknál is nagy becsben állt.

Ő jelentette meg Keresztelő János, Szűz Mária és Jézus születését, valamint Jézus üres sírjánál az odaérkező asszonyoknak Isten fiának feltámadását.

Pontosan kilenc hónappal a következő karácsony előtt, 25-én ünnepli az egyház Jézus fogantatását. Legrégebbi ünnepeink egyike; 624-ben rögzítették e napra.

Magyar elnevezése *Gyümölcsoltó Boldogasszony* napja, ami onnan ered, hogy a fák oltását nálunk ez idő tájt szokták kezdeni.

Göcsejben azt tartották, hogy amely fát ezen a napon oltanak, azt nem szabad letörni vagy levágni, mert vér folyik belőle. Aki ilyen fát levág, megvakul, halála után pedig elkárhozik.

Az ünnep magyarázatából fakad az a hiedelem, hogy az az asszony, aki ezen a napon érintkezik a férjével, biztosan teherbe esik.

Március utolsó napja idén a virágvasárnapot megelőző szombat.

Gamus Árpád

Kelet-európai digitális üzenet 2.

A **Kapos Art Képző- és Iparművészeti Egyesület** 6. alkalommal rendezte meg a korábban Közép-Kelet-Európai Képeslap című kiállítást, ezúttal digitális formában s új, a tematikának jobban megfelelő címmel 2007. január 19. – február 24. között. A kiállítás első helyszíne a kaposvári **Vaszary Képtár** volt, majd ezt követően látható márciusban Pécsett. A kiállításon 49 alkotó több mint 100 alkotása látható, köztük két pécsi, **KOCSIS Zita** és **GYENES Zsolt** munkái. A tárlat mottója lehet a Kelet-Európai ember életérzésének, gondolatainak középpontba állítása változó lét-szituációnkban.

A kiállításon az interaktív művészeti áramlatok képek, szövegek, hanganyagok, mozgóképek és multimédiás montázsok keretében kerülnek bemutatásra, melyek célja a művészi kreativitás szabadságának,a digitális technológiák alkalmazásának megismertetése, a vizuális közvetítési gyakorlatok technikai-gondolati kitágítása földrajzi és műfaji határok nélkül. A bemutatott anyag sajátos megközelítésben láttatja a virtuális és valóságos világ érintkezési pontjait. A bemutatott művekben ezek a gondolatok műfaji szempontból határtalan szabadságban jelennek meg úgy, hogy közben valóságos esztétikai élményt adnak a mai kor technológiájának alkalmazásával.

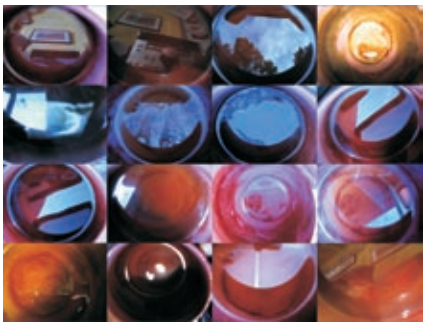
A tárlat jó példája a két szomszédos megyeszékhely intézményeinek, művészeti egyesületeinek jó együttműködési lehetőségeire, mely követendő lehet mások számára is .

A kiállítás március 2-tól 25-ig tekinthető meg a Pécsi Kisgalériában

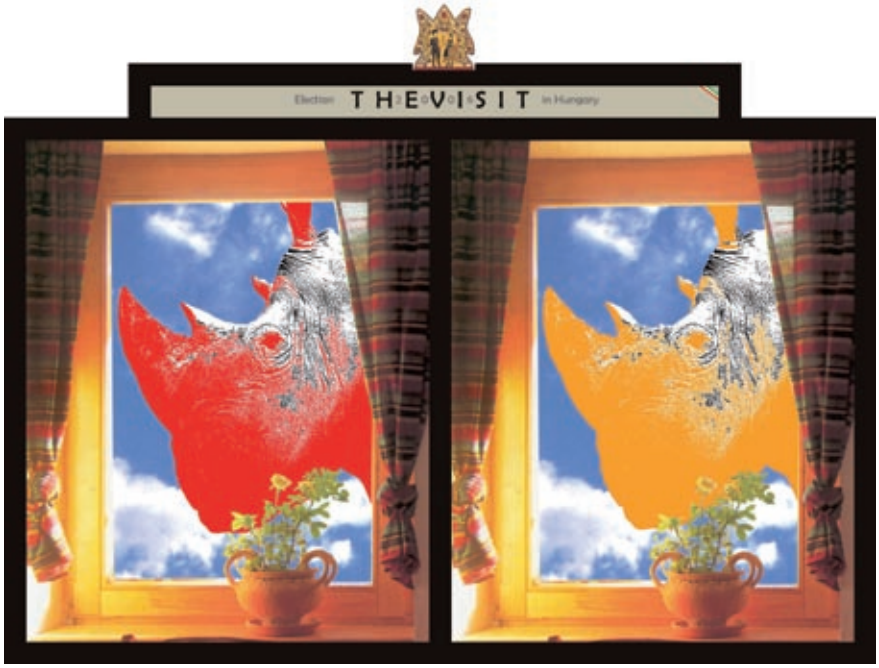

Hajnal Zsolt

A félúton túl

Mánfai György fotóival több helyszínen is találkozhatnak az érdeklődők, hiszen nemcsak kiállításokon tekinthetők meg alkotásai. Fotói megtalálhatók többek között pécsi kórházak és klinikák betegszobáiban és váróiban, valamint a Pécsi Tudományegyetem több épületében is. A beszélgetés apropóját az a kiállítás adja, amely március 9-én nyílik meg a Civil Közösségek Házában „A változatos mediterráneum" címmel.

– Hogyan kerültél kapcsolatba a fotózással?

– Elsősorban zenei pályára készültem, de miután kiderült, hogy a zenében nincsenek vérmes reményeim – bár állítólag tehetséges voltam – volt egy olyan időszakom, amikor sok mindennel próbálkoztam, hogy hol és miképp tudom kifejezni magam. Mindinkább a fotózás felé kezdtem fordulni és egyszer csak azt vettem észre, hogy tudatosan készülök erre a pályára.

Természetfotózással kezdtem. Éppen 20 éve egy barátom elhívott egy vulkán-expedícióra, azzal a felkéréssel, hogy dokumentáljam azt. A háromhetes út alatt nemcsak a működő, szunnyadó és kialudt vulkánokat kellett fotóznom, hanem a növényvilágot és a településeket is. Ennek az útnak a kapcsán kerültem az egyetemre. Akkor még szinte csak természet- és tájfotókat készítettem, bár már akkor is voltak kísérleteim művészfotók készítésére.

Később egyre jobban megérintett a szociofotó, az ember és környezete bemutatása. Egyetemi fotósként alkalmam nyílik tudósportrék készítésére. Nagyon szeretek embereket fényképezni, figyelve jellegzetes mozdulataikat, mimikájukat. Kiemelt figyelmet fordítok arra, ha bármerre megyek, akkor ne csak a tájat, a települést, esetleg a településszerkezetet, hanem az ott élő emberek mindennapjait is megörökítsem.

– A zenéhez visszakanyarodva Fenyvesi Béla barátomtól hallottam, hogy régi vágyad teljesült azzal, hogy együtt zenélhettél a Szélkiáltóval.

– Több alkalommal játszottunk már együtt és az az érdekes, hogy egyiket sem beszéltük meg előre. Egyszer ők húztak be a csőbe, amikor felhívtak a színpadra és közölték, hogy mit kell játszani, a következő alkalommal viszont revansot vettem, mert én mondtam meg nekik, hogy mit és milyen hangnemben játszunk együtt. A zenéjük közel áll hozzám, hiszen nagyon szeretem a verseket. Mivel elég sokat utazom, utazásaim közben a magam által összeállított verseket és zenéket hallgatom, miközben a tájban gyönyörködöm.

– Nagyon büszke vagy a lányodra, aki zeneművész.

– A lányom kitűnő egyetemi, zeneművészi diplomája mellé Münchenben szerezte meg a zongoraművészi címet, ahol jelenleg is tanít, alkot, koncertezik. Arra is büszke vagyok, hogy már gyermekkorától tudatosan erre a pályára készült, mindenről lemondva és nagyon sok mindent ennek alárendelve, ehhez édesanyja minden segítséget megadott és biztosít

– A közeljövőben – március 9-én – nyílik meg „A változatos mediterráneum" c. kiállításod a Civil Közösségek Házában, amellyel nagyon közeli és szoros kapcsolatban vagy.

– A Civil Közösségek Háza valóban nagyon közel áll hozzám, hiszen tíz évvel ezelőtt volt ott egy önálló estem, ahol zongoráztam és diaporámákat mutattam be. 50 évesen pedig szintén itt volt az Életképek c. kiállításom. A mostani kiállítás apropóját az adja, hogy nagyon sokat utazom és a mediterráneum az egyik olyan vidék, melynek szinte az egész európai részét bejártam. Nagyon közel áll hozzám az ottani mentalitás és a földrajzi környezet. Igyekeztem úgy válogatni a kiállítás anyagát, hogy a szép tájak mellett érdekes portrékat és jellegzetes mediterrán településeket, házakat és környezetet is megmutassak. Természetesen az ókori csodákból is lesz ízelítő.

– Melyik város áll a legközelebb a szívedhez?

– Kedvenc városom: PÉÉÉÉCS! Hiszem azt, hogy nem véletlenül mondják, hogy ez a város a mediterráneum legészakibb része, hiszen az elválasztó flórát a Szársomlyó jelenti.

– Egyidős vagy az egyetem botanikus kertjével, mindketten 55 évesek vagytok. Mit jelent neked ez a kert?

– Nagyon szeretem és nagyon sokat jelent nekem, ide járok kikapcsolódni. Mivel ketten együtt 110 évesek vagyunk, így egy olyan albumot készítek, amelyben 110 fotó mutatja be a botanikus kert csodáit. Még nincs meg az album pontos címe, de kacérkodom „A zöld sziget a város szívében" címen. Természetesen nemcsak a növényvilág említésre méltó, hiszen mókusok, madarak lakják ezt a kertet. Sőt lakik a kertben egy rókacsalád is, őket tavaly fedeztem fel és azóta kísérem figyelemmel az életüket.

– Többszáz fotód van pécsi kórházakban és klinikákon.

– Ezzel egyrészt az volt a célom, hogy segítsék a betegek gyógyulását a szép és különleges tájakról, egzotikus növényekről és morfológiai csodákról készült képek. Azt gondoltam akkor is, hogy ha a beteg látja ezeket a képeket és felmerül benne, hogy de jó lenne ott lenni, akkor elindul a pszichéjében a gyógyulás felé vezető apró lépés.

– A kiállítások után mi lesz a fotóid sorsa?

– A célom az, hogy a kiállítások után a képeim az egyetem falaira kerüljenek. Ez egyfelől dekorációként szolgál, másrészt közelebb hoz embereket az általam bejárt tájakhoz, hiszen nincs mindenkinek módja eljutni ezekre a helyekre. Itt kell megemlítenem, hogy rendkívül hálás vagyok a vezetőimnek – Tóth, Dövényi és Schweitzer professzoroknak és dr. Pap Norbertnak – , hogy segítik az utazásaimat. Ezekkel az alkotásokkal talán le tudom róni a hálámat feléjük és az egyetem felé.

– Mi az, amivel elégedetlen vagy?

– Nem tetszik sok ember hozzáállása a kultúrához, nem tetszik a napjainkra oly jellemző elidegenedés és az sem tetszik, hogy az emberek irigyek egymásra és egymás sikereire. Elmondhatom, hogy nagyon sok embert szeretek. Elfogadom mindenkinek a hibáit. Azt vallom, hogy jók között az ember könnyebben válik jóvá, rosszak között az ember azonosul a rosszal. Felnézek a nagytudású emberekre és hiányolom, hogy a médiában nem lehet nagyszerű embereket és emberekről hallani.

– Mit tartasz fontosnak az életben?

– A legfontosabb, amiről keveset beszélnek a szeretet, mert ahol szeretet van ott nincs önzés. Akik szeretetben élnek azokban megvan az alázat, ahogy megközelítik az élet dolgait és a problémákat, mert ebben az elidegenedett világban ezt nagyon lényegesnek gondolom. A visszahúzódó emberek nem kerülnek előtérbe, pedig sokuk példakép lehetne a társadalom számára. Pécsett is sok olyan embert tudnék mondani, akik rendelkeznek ilyen tulajdonsággal és megérdemelnék a nyilvánosságot. A ma médiasztárocskái sehol sincsenek felkészültségben, tudásban, gondolatgazdagságban ezekhez az emberekhez képest. Nagyon köszönöm, hogy lehetőségem van olyan emberek közt lenni, akik elfogadtak engem és baráti kapcsolatok alakultak ki közöttünk. Ha valamire, akkor erre vagyok nagyon büszke.

Fenyvesi Kristóf – Erdély Dániel

A minta belül van II.

– Beszélgetés a spidronokról –

Matematikus-fizikus berkekben egyre kevésbé hangzik szokatlanul a „spidron" kifejezés, különösen mióta a világ egyik legjelentősebb tudományos folyóirata, a másfél millió példányban megjelenő Science News, 2006 októberében a címlapján adott hírt a hazai felfedezésről. Erdély Dániel, a spidron-rendszer kidolgozója, még a hetvenes évek végén folytatott grafikusi-formatervezői tanulmányai során, egy olyan különleges mértani struktúrát állított elő, amelynek a valódi jelentősége, még az ő számára is csak hosszú évekkel később, egy kristályfizikussal való véletlen találkozása folytán vált világossá.
Az előző számunkban megkezdett beszélgetést, mely a virtuális térben elektronikus leveleket váltva történt, most folytatjuk.

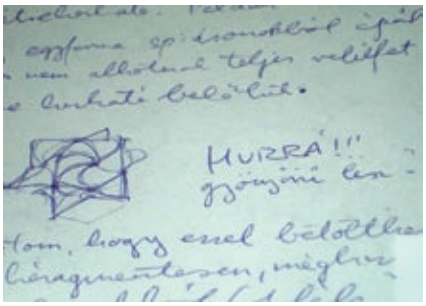
Erdély Dániel egy dodekaéderből kialakított 'spidronlabdával' Fotó – Márkus Regina

– Egyhelyütt Szabó Lajos, a magyar filozófiatörténet méltatlanul elfeledett nagysága is felhívja a figyelmet arra, hogy a teória és a praxis elválasztása a lehető legnagyobb intellektuális baklövések egyike, hiszen a kérdéskör mélyebb analíziséből kiderül: a praxis nem más, mint „leszűkített" és ily módon alkalmazhatóvá tett teória. Édesapád, Erdély Miklós a hazai posztneoavantgard művészet kiemelkedő alakja, ugyancsak ebben a szellemben alkotott, aminek rendkívül sok következménye van a munkáiban felhasznált fizikai és szellemi értelemben vett új technikák, médiumok adta lehetőségek tudományos igényű elemzésétől kezdve, a tudományelméleti reflexióktól az esztétikai önreflexióig, vagy az ismeretek közvetítésében való elkötelezettségig bezárólag. A te spidronod már-már vibrálni kezd abban a kettősségben, hogy ennyire explicit formában teszi nyilvánvalóvá a művészi és a tudományos aspektus közösségét. Eddigi tapasztalataid szerint megvonható-e bármiféle határ a művészi alkotómunkát meghatározó kutatás és a tudományos kutatás, mint művészi értelemben is felfogható alkotó tevékenység között?

– Szerintem a praxis, és elsősorban az alkotói gyakorlat a legtökéletesebb empíria, hiszen ilyenkor – a tervezés, az alkotás, felfedezés vagy kivitelezés közben – nem csak a használt anyagot, a keletkező formát és magát az alkotó folyamatot kísérhetjük figyelemmel, hanem szinte azt érezzük, hogy személyiségünk is folyamatos változásban van az alkotás olvasztótégelyében, és mi eközben felelőssé válunk nem csak a művünkért, hanem önmagunk formálódásáért is. Ez sokszor nagyszerű és izgalmas dolog, máskor pedig szinte ijesztő. Az efféle empíria ugyanakkor a tudományos „felület" vagy „terep" egy részét is kiteszi. A másik része, maga az empíriában szerepet játszó tudat, az észlelés, az érzékelés és az értelmezés, amely szintén a megfigyelés tárgya, sőt, maga a megfigyelés is az. A spidron nagyon jó példája annak, hogy a képzelet találkozhat az ideális formákkal. Igen, a platóni ideákra gondolok. Platonista lettem. Bizonyítva látom, hogy vannak tudatunktól független, tökéletes formák.

Vannak kiolvasható igazságok, és vannak megvilágosodásszerű felismerések. Ez utóbbiak pedig – de csak utólag – ismét leírhatóak, amellyel ugyanazt a „könyvet" írják tovább a felfedezők. A művészek legtöbbször nagyobb egységeket látnak homályosan, és a derengésből lassan kibontakozik valamiféle tudásszövet, míg a tudomány képviselői mintha az „egész"-re vonatkozó törvény, kép vagy akár képlet leírásán fáradoznának, amelyet lépésről lépésre ismernek meg és rögzítenek. De az ellenkező esetre is van bőven példa.

Szerintem nincs két világ, azaz, ha kettő van, akkor végtelen sok van, de csak ezeknek a világoknak az együttes elképzelése, érzékelése vagy felfogása – és ez önmagunk belefoglalásával együtt adja a világ teljességét. Nagyon jó példa erre a talán sokaknak ijesztő virtuális világ, ahol akár az anonimitás védelmében

A felfedezés öröme – Erdély Dániel egy korai vázlatfüzetéből

szerepeket cserélhetünk, külsőt, hangot, kort, helyet és barátokat választhatunk és akár hagyhatunk el örökre, nyomtalanul. Mindez csak látszat, de nem a virtualitás okozta látszat, hanem a személyiségünk, az énünk elkeseredett próbálkozása, a determinizmusok, a rendelkezésünkre álló tér és az idő valószínűnek tetsző végessége tudomásulvételének elkerülése érdekében. Van némi betekintésem ebbe a világba. Azt a megoldást választottam, amit kevesen. Magamat vittem be a virtuális térbe. Bemutatkoztam, nem sokat változtattam a „virtuális teremtők", a szoftverfejlesztők által kiosztott külsőmön és elkezdtem a magam életét élni a többi olyan virtuális lény között, akik mögött hozzám hasonló emberek állnak. Mindez ma már lehetséges, és előbb-utóbb ragályossá vált a példám. Egyre többen „vették elő" a valódi arcukat. Leveleket és fényképeket is küldtek. Több barátot és ismerőst szereztem így. A spidron utóbbi 3 évének történetében az internetes kapcsolat, amúgy is döntő kommunikációs formává vált. Az elektronikus levelezéstől az írásban történő beszélgetésen, a chatelésen, az internetes telefonbeszélgetéseken és videokonferenciákon át a virtuális világban „avatar"-ként megjelenő figurákig, több szinten vettem fel a kapcsolatot különböző emberekkel. Olyan személyekkel, akikkel ilyen összetételben szinte lehetetlen lenne találkozni. Rendkívül sok zárkózott ember telepszik meg a hálózatokon, akik nehezen nyílnak meg. Ha mégis megteszik, hihetetlen energiák szabadulnak fel belőlük. Ez az úgynevezett digitális forradalom egyik alig felismert előnye. A könyvekből és a gyakorlatban tanultak mellett az informatikai eszközök által kínált további lehetőségeket is szerettem volna a projektjeim szolgálatába állítani. Őszintén megmondtam az ismerőseimnek, hogy túl sok időm nincs a virtuális világban időzni. Akik megértették, gyors tempóban segítettek, szinte élvezték, hogy virtuális galériákban is megvalósítjuk a virtuális spidron-kiállításokat. Legutóbb sikerült virtuális szobrokat és épületeket létrehozni, amelyeket valós emberek avatarjai élvezhettek a számomra rendelkezésre bocsájtott virtuális bemutatótermekben és lakásokban.

A spidron végességéről és végtelenségéről szólva: igen, jól látod, ezt a megvalósíthatóság érdekében szabályoznom kellett. A spidron – ha egyetlen és befejezhetetlen spidronkart szemlélünk – mint processzus a végtelenül nagyot köti össze a végtelenül sokkal. Ez ugye elég szépen hangzik, de ráadásul igaz is. Mivel a spidron a szemmel nem látható és végtelenül kis területek felé tendáló apró daraboktól, a felfoghatatlanul és a végtelenhez tartó nagy méretekig bármeddig építhető (a spidronmozgásokat algoritmusokkal sikeresen leíró Dr. Szilassi Lajos matematikus kimutatta, hogy a spidronkar 123 lépésben a teljes megismert világot átérné a legapróbb atomrészecskéktől a világegyetem felételezett méretéig), a megvalósítás érdekében valahogy gátat kellett szabnom ezeknek a felfoghatatlan minőségeknek. Ez úgy történt, hogy egy kézhez álló méretű spidronkar leghosszabb éléről kijelentettem, hogy ez a legnagyobb. Kijelentésem nyomatékosításaképpen, ennek a bizonyos leghosszabb élnek a felezőpontjára tükröztem az egyre kisebb háromszögek sorozataiból képzett spirálkart. A kis méretek esetén hasonló műveletre kényszerültem, hisz sem megszerkeszteni, sem ▶

látni nem lehetett volna azokat az apró darabkákat, amelyek a spidronfészek centruma felé felgyülemlettek volna. Egy huszárvágással kivágtam tehát az alakzat közepét, tudva azt, hogy – ugyan a pirinyó háromszögek tovább már nem megrajzolhatóak, de – az összes háromszög együttes területe pontosan annyi lenne, mint annak a háromszögnek a területe, amelynek az átdarabolásával megszerkesztettem a spidronkart. Ez következett annak a mértani sornak az összegére felírható képletből, amely a háromszögsorozatok területösszegét megadja.

– Már csak tanulmányaidból kifolyólag is gyakran megfordulsz Pécsett, bizonyára nyomon követed az „Európa Kulturális Fővárosa – Pécs, 2010" projekt alakulását.. Ha munkád nemzetközi elismertségének köszönhetően megbíznának egy köztéren felállítható spidron elkészítésével, akkor hogy nézne ki és mit testesítene meg a kiállított alkotás?

– Több elképzelésem is van. Az első irány a síklefedés. Mivel soha nem látott periodikus és nem-periodikus kétdimenziós burkolatokat, csempéket, parkettákat és reliefeket is tudunk készíteni különböző spidron-alakzatokból, nagyon szép belső tereket, padló és falfelületeket valamint álmennyezeteket tudunk ezekből kialakítani. Csupán három-négyféle elemből kimeríthetetlen gazdagságú vizuális és plasztikai világot tudunk teremteni. Meggyőződésem – és ebben a mérnök ismerősök is megerősítettek –, hogy a háromszögek rendszeréből kialakított formarend nagyon masszív térbeli alkotmányok létrehozását is lehetővé teszi. A Hollandiában kiállított, több mint két méter átmérőjű szobornál sokkal nagyobb méretű, fából, fémből, vagy akár betonból készített izgalmas plasztikákat is el tudok képzelni. Egy fokkal talán még jobban érdekelne valamiféle épület vagy medence kialakításához felhasználni a spidron-geometriát. Ebben van tapasztalatom, hiszen apámmal sok murális mozaikalkotás mellett, a Gellért fürdő és a Dagály uszoda medencéinek burkolatán is együtt dolgoztunk. Több száz sík és plasztikai terv elkészült már, amely mind-mind az spidron-rendszer szinte kimeríthetetlen lehetőségeit mutatja. Tényleg rengeteg ötletünk van, ezért leginkább a hely, a környezet, a funkció és a materiális peremfeltételek határozzák meg, hogy mit fogunk azok közül vagy azokon felül elkészíteni. Ami még elengedhetetlenül fontos: a háttérben elkészített matematikai számítások, az idő-tényező, az anyag hozzáférhetősége, a szerszámigény és a szaktudás. A tapasztalt és ügyes szakemberek, akik közül külön kiemelném Sági István asztalosmestert, akivel a legbonyolultabb munkákat csináltuk, rendkívül elegáns és szellemes megoldásokkal járultak hozzá a spidron-plasztikák megvalósításához. Ezek sokszor bonyolult, rengeteg különböző darabból álló formák, mégis, mivel az egész rendszer a síkból építkezik, viszonylag egyszerű megoldásokkal létrehozhatók. Ha nem lenne egy igen odaadó és kiválóan felkészült, önmagát állandóan továbbfejlesztő team „mögöttem" (de sokszor előttem), akkor mindez tulajdonképpen megvalósíthatatlan lenne, ezért elmondhatom, hogy nemigen félek attól, hogy a spidronokat valaki lemásolja. Azt hiszem, addig kellene megpróbálni az építészet, a különböző művészeti, tudományos és ipari alkalmazások kifejlesztésével előrelépni, ameddig ez a spontán szerveződött, de hihetetlenül lelkes és aktív társaság együtt van.

Kár, hogy a nemzetközi elismertséget díjazza a magyar megrendelő, és nem fordítva. Ezt sok kollégámnál tapasztalom. Előbb a világban kell megmutatni, hogy érvényes a munkánk, kizárólag ezután figyelnek fel ránk itthon. Ennek a kegyetlen kritikai és kissé sznob hozzáállásnak ugyan vannak előnyei is: az ember megtanul nyelveket és megtanul küzdeni. De vajon ez a legfontosabb képesség egy alkotó ember számára? Nem lehetnének az erre a szerepre kiképzett művészettörténészek, pedagógusok, szabadalmi szakértők és maga a magyar közönség az érdekes eredmények respektálói, tehetségek felismerői? Még a lelkesedést is importálnunk kell ebben az országban? Én azért nem panaszkodhatok, mert nem egy lapra tettem fel mindent. Nyomdaipari képesítést is szereztem az egyetem mellett. Mindig volt kisebb-nagyobb vállalkozásom is, ami ugyan a mai Magyarországon elég nehéz dolog, de mégis, meg tudtam néhány ötletemet valósítani. Ilyen volt az *Internet.galaxis* sorozat, amelyet kollégáimmal 1995-től 2000-ig csináltunk, és a közben azóta nagyon népszerűvé váló ötletem, a *Freemail*, amely a mi aDam-Studio-s műhelyünkből indult útjára, igaz, a haszon máshol realizálódott. Gyerekeket neveltem, három fiam és egy lányom van. Évekig a szüleimmel dolgoztam, és amikor el kellett búcsúznom tőlük, akkor az ő és a nagyapám hagyatékaival való törődés jelentett számomra hatalmas és gyönyörű munkát. Most, hogy két fiam már felnőtt, a ránk hagyott értékeket valamennyire rendbe raktuk, lett időm és energiám ismét a magam dolgaival foglalkozni. Most belőlem a világnak a spidron kell. Szeretettel adom, amit tudok. Ez a projekt kimeríthetetlen és izgalmas, szeretném, ha nagyszerű dolgokhoz vezetnének a belőle kifejlesztett alkalmazások, és az általa lehetővé váló tárgy- és forma-alakítási potenciál is megérlelné a benne rejlő gyümölcsöket.

– A Pécsi Kulturális Központ és a Közelítés Művészeti Egyesület már tárgyalásokat folytat veled egy a Tanítás és Tanulás Évében (a pécsi Kulturális Főváros Program idei tematikus felkészülési évében) megrendezendő spidron-kiállításról. Ha a tervek valóra válnak, akkor mire számíthatnak majd mindazok, akik elmennek megnézni az anyagot?

– Én a világos beszéd és a szemléletes oktatás híve vagyok. Ugyanakkor azt szeretném, hogy olyan kérdésekkel kelljen a diákoknak foglalkozniuk, amelyek valóban kérdések. A tanárral együtt fedezzék fel a világot, és ha mégis olyan kérdést kapnak, amelyet már korábban megoldottak, akkor is legyen valahogy helye a kreativitásnak. Nemrégiben részt vettem a *SuliNova* oktatásfejlesztési projektjében. Azt a feladatot kaptam, hogy írjam le a gondolataimat arról, hogyan lehetne kedvet csinálni az iskolásoknak a matematikához, matematikaórán kívül. Ha jól belegondolunk, szinte bármivel foglalkozunk, szerepet kap valamilyen módon a logika, a matematika vagy a geometria valamelyik ága. A spidronokat rendkívül jól tudjuk hasznosítani az általános iskolai, a középiskolai, de még az egyetemi oktatásban is. Különleges térbeli tulajdonságaik alkalmassá teszik őket arra, hogy az iskolai tananyagokhoz többféle módon hozzákapcsolhassuk őket. A tanulás alapvető funkcióin túl, gondolnunk kell a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra.

Készültem képekkel, szobrokkal, animációkkal gazdagított bemutatóval is. Az amerikai barátaim, akik egyben a munkatársaim is, legyártottak egy szép adag összeilleszthető mágneses spidron-lapot, amelyek a különböző illeszthetőségi lehetőségek miatt, szinte megunhatatlan szórakozást nyújtanak kicsiknek és nagyoknak.

Észrevettem magamon, hogy a didaktikus kiállításokat nagyon kedvelem. Miközben élvezem vagy firtatom a műveket, elindul egy folyamat, amelynek révén közelebb kerülnek hozzám. A Budapest Galériabeli kiállításom meghívóján már igyekeztem a spidronokkal kapcsolatos alapinformációkat megismertetni a közönséggel. Persze nem minden képzőművészeti alkotás magyarázható el ilyen módon. Tavalyelőtt láttam Rotterdamban egy XVII. századi németalföldi életkép-kiállítást. Szeretem az életképeket, de inkább a legújabb művészeti alkotásokra szoktam mozdulni. Ha Vermeer neve nem csalogat be, talán ki is hagyom a tárlatot. Rengeteget vesztettem volna. És nem csak a művek miatt. Olyan bravúros érzékenységgel voltak a művek egymás után elhelyezve, minden képnek a megfelelő teret és időt engedve a befogadáshoz, hogy egyszerűen nem lehetett megúszni, hogy az ember ne érezze magát a megjelenített világban, ne ismerje meg személyesen az ábrázolt embereket, bűneikkel, kacérságaikkal, szorongásaikkal, eleganciájukkal, trehányságaikkal, esendőségükkel és vidámságaikkal együtt. Egyre több részletre lettem figyelmes. Ezek pedig, akár egy túlságosan rövidre sikeredett, de különösen kedves városban eltöltött vakáció gyorsan, de mélyen bevésett emlékei, elraktározódtak a tudatomban. Amikor a végül mégis meglepően hosszúra nyúlt kiállításlátogatás utolsó termét is elhagytam, egy sötét szobába értem, ahol több ember állt. Egyszer csak gyönyörű zeneszó mellett egy vetítés indult el a szoba egyik falán. Ugyanúgy, ahogy az emlékezetemben elraktározódtak a képi információk, egymásután jelentek meg, hívódtak elő a tudatalattinkból előttünk ugyanazok a kedves részletek, amelyeket amúgy sem szerettünk volna soha többé elfelejteni. A kiállítás és annak tálalása így felejthetetlen élményt adott. Annyira, hogy szinte megváltoztatta a festészethez való viszonyomat. Szeretném én is így bemutatni a munkáimat. Ezért készítek a munkáimhoz ismertetőket, képeslapokat, összehajtogatható modelleket és munkafüzetet. Remélem, hogy a bemutatásnak ezt a módját a közönség is értékeli majd.

Prucsi Zsolt

Március idusa a 21. század elején, valahol Dél-Magyarországon...!

Van egy ország, ahol ünnepelnek, akkor is, ha sajog a múlt, akkor is, ha rá nehezedik a jelen súlya, vagy ha jövője homályba vész. Van egy ország, amiben veszélyes, ha a fúj a szél, mert lobog a piros-fehér-zöld, annak kék egén. Mily kevesen tudják, hogy ez, az *erő*, a *hűség*, és a *remény*! Van egy ország, ahol félnek is az ünneptől, tartanak a zászlóktól, címerektől és egyre jobban távolodnak a nemzettől. Más népek nem gyűlölködnek, hagyományaikat tartva, őseiket tisztelve ünnepelnek, olykor vidáman, vagy éppen szomorúan, de nem tétován tele kétkedéssel.

Volt egyszer egy Reformkor, és benne nemzeti összefogás, érdekegyeztetés, megannyi lemondás. Voltak nagyjaink, akik gyarló módon éltek, eltérően gondolkodtak, de kétségbe nem vonták soha azt, hogy „Magyar". Centralisták, mérsékelt és radikális liberálisok, konzervatívok, arisztokraták, grófok, nemesek, jobbágyszármazású értelmiségiek, bárók, költők, tanárok, művészek, diákok, de mind-mind magyarok, akik egy irányba tartottak. Ki így, ki úgy, de a maga területén és lehetőségein belül, tehetségével, akarásával szorgalmazta a változásokat, reformokat, Erdély és Magyarország Unióját.

Nem voltak rontó-emberek, akik mélybe taszítanak, nem riogattak, és nem sarcoltattak. Nemcsak beszéltek, hanem felemeltek, áldozatot hoztak, és cselekedtek. Mi lett volna velünk, ha 1848. március 15-én, Jókai, Petőfi, Vasvári tovább kortyolgatnak a Pilvaxban, és vitáznak napestig az asztal körül? Mi lett volna velünk, ha elfoglaljuk a Landerer nyomdát, körbe nézünk, fosztogatunk, és hazamegyünk? Aztán másnap megvitatjuk a többiekkel, hogy mit is tettünk, miért nem nyomtattunk, ki milyen zászlót lengetett...?!

Mi lett volna, ha a Városházát csúzlikkal lövik a „Gyerekek", aztán István nádor közli velünk, hogy ezután reszkessetek! Ha csak felvonulunk, tüntetünk, aztán visszavonulunk, és lesünk...! Ma, Európában a XXI. században ott tartunk, MI MAGYAROK, hogy ne gyülekezzünk, ne szóljunk, ne ünnepeljünk, mert az veszélyes?

Valahol, Dél-Magyarországon, ülök egy szobában, és azon gondolkodom, – miközben bámulom az ablakon kívüli februárt, ezt a nagy szürkeséget – hogy valami nincs itt rendben. Milyen nép vagyunk Mi? Ambíció nélküliek, nihilisták, elgyötört pesszimisták, „magyartalanok", alulkultúrált tömeg. Ahogy Wass Albert írja: „*aki magyarnak nem jó, az embernek is hitvány*".

És vezetőink? Ez a sok „luxus ember", lelketlen, manipulatív agy, akiknek projektjeikből éppen az hiányzik, ami a szívből jön! Ők visznek el a Kánaánba? Hiszen nap, mint nap kísérleteznek velünk, az Isten adta néppel! Gróf Széchenyi Istvánnak igaza volt: „*minden nemzetnek olyan kormánya van, aminőt megérdemel*", „*ha egy hitvány kormány huzamosan megmarad a helyén, akkor bizonyos, hogy a nemzetben van a hiba. Akkor a nemzet aljas, vagy műveletlen*".

El tudjuk képzelni, hogy milyen hangulat volt azon az első népképviseleti országgyűlésen 1848. július 5-én, amikor Kossuth 200 000 főnyi katonát kért? Nyári Pál felugrott, s jobbját esküre emelve kiáltotta: „*Megadjuk*!", s a képviselőház egy emberként ugrott talpra és harsogta, hogy „*Megadjuk! Megadjuk*!". Hát ilyenek voltak magyar őseink! Nem szégyellem kimondani, van mit tanulnunk tőlük, mert különbek nálunk! Deák, Kossuth, Széchenyi, Batthyány és a többiek, akiket éltetett a szabadság, és a megújulási szándék. Több mint fél évszázados késéssel talpra állították a magyar hont. Európában, egyedülálló módon a régi feudális előjogokkal rendelkező nemesség állt a polgári átalakulás élére, és megvalósította az érdekegyesítést, ami nem kevés türelemmel, lemondással járt. Ezt soha nem szabad felejtenünk! Így születhetett meg az „esernyős forradalom" eredményeképpen az önálló, liberális magyar nemzetállam, amely jogegyenlőségen alapult.

A sors fintora, hogy ezen nagyszerű történelmi órákban egy „gügye" királyunk volt. V. Habsburg Ferdinánd a degenerált knédliimádó, aki hisztizett, ha nem ehetett, sírt, ha nem sétálhatott kedvenc piros ernyőjével, és jajgatott, ha nem tologathatta vasúti modelljeit. Ilyenkor durcásan napokig nem fogadott senkit, és nem írt alá semmit. Úgy állt félre, hogy észre sem vette...!

Európa, ekkorra csendes volt, a reakció polipja már tarolt, de Mi álltunk büszkén és ragaszkodtunk a kiharcolt vívmányainkhoz. Ma is ezt kell tennünk, mert rafinált módon korlátoznak, és kétségeket ültetnek el Bennünk!

Ma nincsenek félreállók! Az úriemberek pedig hallgatnak. Vannak viszont önjelölt királyaink, akik sziszegnek, hogy ne beszélj magyar, ne gyülekezz, csak emlékezz! Némán állj, akár saját sírod felett is! Hát ilyenek legyünk Mi? Talán valentin napon kellene nagy beszédeket tartanunk, és giccsparádé közepette imádni anyagi sikereinket és csillogó felszínünket? Új idők, új ünnepek, kifúrt világító töklámpák torz világa, tőlünk idegenek és egyebek. A piros szívek, és rózsaszín léggömbök között feltűnik egy gyanús zászló. Piros-fehér sávokban valami kékség, csillagokkal. Ők persze nem félnek ettől. Büszkék rá, legyenek is azok! Jeles megmondóink vajon miért nem teszik fel a kérdést, Szálasi New Yorkban is járt?

Van egy ország, amiben veszélyes, ha fúj a márciusi szél. Árpád dicső dinasztiájáról, és utódairól regél. Had lobogjon a piros-fehér! Négy folyó van rajta, hé magyar, Te tudatlan, ettől ne félj! Van egy ország, ahol romokban hever a nép. Sajog mindene, és nem leli e világban a helyét. Őseink ezért harcoltak? Ezért hozták törvényeinket, majd hullatták érte vérüket? Tekints a dicső múltra, és változtass a jelenben, hogy legyen jövőd! Tanulj, de ne csak emlékezz, hanem tegyél, mert ma egyre több ember van, akinek „*egyetlen gondolata, hogy mit ad neki a világ, s nem az, hogy ő mit ad a világnak*"!

V. Tarr Judit

Értjük-e a csíziót?

„Érti a csíziót". Bizonyára sokan hallották, olvasták már ezt a szólást. S valószínűleg tudják, hogy akire ezt mondják, nagyon okos, ravasz ember.
De mi az a csízió, amit érteni kell egy okos embernek?

CISIO
Magyar nyelven, és az
MAGYAR PLA-
NETÁS KÖNYV.
INVISIBILIA DEI PER
COLOSVARAT
1592

CSÍZIÓ

A csízió eredetileg 24 sorból álló verses öröknaptár, amelyben minden két sorban egy-egy hónap ünnepeit jelezték, erősen rövidített formában. Az eredeti latin nyelvű csíziók első sora a *cisio* szóval kezdődött. (Ez a *Circumcisio Domini* – az Úr körülmetélésének ünnepe- kifejezésre utalt, ami január 1-jén van) Ezért kezdték később ezzel a szóval jelölni a naptárakat, amelyek az ünnepek felsorolásán kívül egyre gyakrabban tartalmaztak horoszkópot, időjóslást, álmoskönyvet.

Az első magyar csízió a kéziratos Peer-kódexből maradt ránk a 15. századból, de Európában a 12. századtól esmert.

Az alábbi részlet a Nagyenyedi-kódexből, az 1480-as évek körüli időkből származik. Nézzük, mit ír márciusról?

„Apostollá tevé Keffás
Csudálom ha mevel Geregel sert
Mire teszen ez Il ben pert
Ódj, védj Mária kéntól"

Amint látszik, szinte tudósnak számított az, aki mindent értett és tudott, ami a csízióban le volt írva. (Idézetünkben bizonyára felismerik Gergelyt és Máriát, a Gyümölcsoltó Boldogasszonyt.)

A csíziók nyomtatott, erőteljesen bővített változata a *kalendárium*. A szó a görög *kaleo*-kikiált, illetve a latin *Calendae Januariae*- az év első napjának nevéből származik. Az első magyar naptár 1538-ban készült Krakkóban, valószínűleg lengyel minta alapján.

A kalendáriumok hagyományosan két részből álltak: a naptárból és az oktató, olvasmányos részből. A naptári részben, a lapok alján az egyes hónapokra vonatkozó rigmusok voltak:

„Szent Gyergy hava terömt nekünk szip virágokat,
És megtiltott rétet sok jó szénáért."

A második részben pedig a tulajdonképpeni csillagászati ismeretterjesztésen kívül krónikát, időjárási megfigyeléseket, politikai eseményeket és jövendöléseket jegyeztek fel. Közölték még a vásárok helyét, idejét, a postajáratokat is.

A 16-17. században a magyar nyelvű kalendárium minden művelt ember fontos olvasmánya volt. Sok házban nem is volt egyéb könyv a mestergerendán, mint a Biblia és a Csízió/Kalendárium. A 18. századra azonban lassan elavulttá váltak ismeretei.

Ma már a különböző évkönyveket szerkesztik kalendárium formára, s kiadóik minden bizonnyal gondosan ügyelnek arra, hogy az ott közölt ismeretekről ne lehessen rövid időn belül elmondani, elavult.

Mire ennek a kis írásnak a végére érünk, egyet biztosan elmondhatunk magunkról: értjük a csíziót!

Dr. Kanizsai Péter

A globalizációról

A probléma (már akinek az) nem újkeletű. Szakértők és félszakértők százai foglalkoznak vele, riogatnak, biztatgatnak, elítélik, áldják. Tekintve, hogy e sorok magánvéleményt tükröznek én csak szigorúan érzelmi alapon közelítem meg a kérdést, tehát azt kell mondjam, nekem nem tetszik. Természetéből adódóan sem, hiszen sosem támogattam az uniformizáló törekvéseket, azokból legtöbbször csak baj lett.

Számomra a globalizáció – a modern világ népeinek növekvő kapcsolatrendszere és kölcsönös függése – kicsit egy szépen megálmodott utópiának tűnik. Talán az egyik zavaró anomália, hogy míg az utópiák mindenki számára álmodják a csodát, a globalizációs utópia „haszonélvezője" csupán egy szűk réteg. Orwellel élve az „egyenlők és egyenlőbbek".

A meghatározások szerint a globalizáció része kellene, hogy legyen a franchise rendszerben működő bolti hálózat. Ha a különbséget zongorázni tudnám a szigetországbéli gazdaságos és az itthoni közt, rég abból élnék. És ez zavar engem igazán ebben a fene nagy egyenlőségben, a globalizáció hozta minikánaánban. Mert ugye, régtől tudjuk, minket magyarokat rém könnyű megvezetni – hát így jártunk a nagy globalizációs folyamattal is. Nekünk is van gazdaságosunk, csak folyik benn a húslé, a rokkantparkolókban sötétített üvegű Merdzsókkal, vagy a – tán épp a globalizációs fejlődés során Trabiból népautóvá avanzsált – Swiftekkel találkozunk, amiken persze ott a vonóhorog, kinek-kinek más célból. És azok, akiket nem csapott meg a látszatjólét fényes szele, fogukat szívva átkozódnak a megvezetett csorda bőgésén és tipródásán.

Láttunk globalizáció ellenes tüntetéseket, jónéhányat. Az eredmény gyakorlatilag nulla. Gombamódra szaporodnak a „legolcsóbb, legszebb" és ugyanakkor „legtucatabb" globalizációs csodák. A globalizációs paradoxon pedig önmagáért beszél. J. Tobin szerint a globalizációellenes kérdéseket feszegetők csak akkor kapnak jó választ, ha még több a globalizáció. Hát nem aranyos? A baj alighanem ott van, amikor keveredik a haszon és az érzelem. E kettő nem jár együtt, különösen nem a mi kis rablókapitalista országunkban. Nagy szavak persze hallhatók, hogy a genetikailag módosított termékek ezrek életét mentik meg, hogy a globalizáció a jólét kulcsa, a globalizációs törekvésekben résztvevő országok nemzeti összterméke ilyen, meg olyan gyorsan szaporodik. Az afrikai kávétermesztő meg le van ejtve. Mire a szupermerketekbe ér az áru, már aranyáron kapjuk ahhoz képest, amennyiért a termelőtől felvásárolták. Hja kérem, ugye Krisztus koporsóját sem? De azt csak nem akarja velem elhitetni senki, hogy ennek ez az ára. Mert mi tudomásul vesszük a kávé, a gáz, a villany és egyéb áremeléseket is. Mert persze jól meg is magyarázzák. Hiszen ilyen a globalizáció. Európai árak, európai szolgáltatás. Ázsiai bérezésért. Helló! Figyel valaki? Nem lenne a globalizáció feladata az egyenlő bérezés elvének gyakorlatba történő átültetése? Persze, hogy nem. Mert az nem jövedelmező. És így a kutyát sem érdekel. Úgyhogy maradok tisztelettel a balatoni kisbolt, a sarki fűszeres mellett, ha csak tehetem. Mert ott nemcsak gazdaságos, hanem esetleg magyar és a szám íze szerinti ételt tehetek a szatyromba. Már ameddig a globalizáció hosszú karja el nem ér ide is.

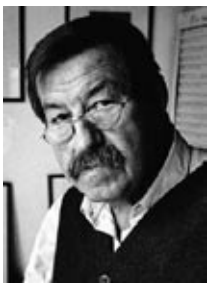
Schäffer Andrea

A Művészetek Háza 2007. évi programjai

A Civil Kreatív című műsor minden adásában fél hatkor kulturális híreket olvasunk be négy nyelven. Mivel számtalanszor beszéltünk már különböző kulturális szereplőkről, helyszínekről, ezért azt gondoltuk, hogy időszerű lenne közelebbről is bemutatnunk közülük néhányat. Kezdésként, január 30-i adásunkba Halmai-Nagy Róbertet, a pécsi Művészetek Háza munkatársát hívtuk meg, akivel a Ház 2007-re tervezett programjairól beszélgettem.

A Művészetek Háza az utóbbi időben olyan nagyszabású programokkal gazdagította a Pécs kulturális életét, mint a Mednyánszky, az egyiptomi halotti kultuszt bemutató, illetve a Salvador Dalì grafikáiból rendezett kiállítások. Ezen felül számos zenei, irodalmi, színházi programot szervez a kultúrára éhes közönségnek. A lelkes csapat az idén is több, nagy volumenű programtervet készített, melyek mindegyike érdekes, sokszínű, több művészeti ágat ötvöző elképzelést rejt.

Időrendben a legelső a május 1. és 30. között megvalósuló, *Grafirodalom* című komplex művészeti programsorozat, mely szöveg és kép termékeny kapcsolatát kívánja bemutatni, rávilágítva az egyes művészeti ágak alkotásai közötti szoros kapcsolatra. Így a projekt igyekszik a lehető legtöbb művészeti- és kulturális területet felölelni. Kiállítások - Günter Grass, Nobel-díjas német költő és Banga Ferenc grafikáiból, felolvasóest Parti Nagy Lajossal és Banga Ferenccel, konferencia, filméjszaka és közönségtalálkozó Pálfi Györggyel, valamint egy teljes, kicsiknek szóló „mesenap“ színesíti a programot.

Günter Grass

Megtudtuk, hogy a Művészetek Háza célkitűzései között szerepel, hogy olyan új megjelenési formákat is találjon, melyek a művészeti alkotásokat az eddigieknél jelentősen szélesebb társadalmi körben teszik elérhetővé. Ezért a Ház június hónapra az egészt várost érintő programot tervez. A Café Bábellel közösen kigondolt VersMegálló projekt a Budapesten már három alkalommal megrendezett, mind a szakma, mind a nagyközönség körében komoly elismerést és figyelmet kapott VersMetró-kiállítás alapkoncepcióját követi.

Eszerint a város forgalmas buszmegállóiban száz darab nagyméretű plakátot helyeznek el, melyeken egy-egy vers, annak egy idegennyelvű fordítása, valamint egy fénykép kap helyet. A művek kiválasztására a szervezők nyílt, országos vers- és fotópályázatot hirdettek meg *Határtalanul* címmel. A beérkező pályamunkákból szakmai zsűri választja ki azokat az írásműveket és fényképeket, melyekből összeáll a kiállítás anyaga. E hatalmas „tablók” célja az utazás megszokottságának feloldása és a kultúra értékeinek közvetítése, mely az embereket a kortárs művészet megismerésén túl egymáshoz is közelebb viszi. A kiállítás ideje alatt folyamatos kísérőprogramok várják az érdeklődőket.

A pécsi Művészetek Háza harmadik nagy projektje a 2007. őszére tervezett, ***Utazás a török félhold körül*** nevet viselő programsorozat, melynek célja a kulturális „testvérfőváros” Isztambul, illetve Törökország kultúrájának bemutatása. Az isztambuli *The City of 4 Elements* pályázati anyag koncepcióját alapul véve a programsorozat a kultúra négy elemére, négy művészeti ágára helyezi a hangsúlyt. A fotóművészet, táncművészet, zene és filmművészet területéről válogatott programok, bemutatott alkotások sokszínűségükből, kuriózum jellegükből adódóan nem csupán a város és a régió, de országos, sőt európai érdeklődésre is számot tarthatnak.

A török kulturális hagyaték bemutatását célozza meg az Arasinda együttes és Alexander Horsch koncertje, a gasztronómiai előadás és bemutató, a tudományos előadások, valamint a kultúrtörténeti körséta. Ara Güler és Mánfai György fotókiállítása, a török filméjszaka, az orientális táncművészetet a kortárs mozdulatművészettel ötvöző Banat Umm al-Ard tánccsoport előadása, valamint a New Yorkból érkező Ilhan Ersahin jazz-koncertje viszont már a múlt hagyományaiból táplálkozó kortárs török művészetből mutat be egy tartalmas és színes montázst.

Amennyiben a programokkal kapcsolatban további információkra lenne szükségük, a Művészetek Házában készséggel adnak információt a 06-72/522-824-es telefonszámon. A pályázati kiírásról bővebben a www.pmh.hu weboldalon olvashatnak.

A Ház programjaiért felelős munkatársak:

Grafirodalom és VersMegálló: Halmai-Nagy Róbert, info@pmh.hu

Grafirodalom és Utazás a török félhold körül: Kiss Mónika, kissm@pmh.hu.

Pályázati ajánló

Pályázati kiírás református kötődésű szervezeteknek
Kiíró: Magyarországi Református Egyház
Pályázók köre: az országos hatókörben működő református indítású vagy kötődésű civil szervezetek (egyesület, szövetség, alapítvány).
A pályázat célja: a református kötődésű civil szervezetek mindennapi működésének segítése és támogatása
A pályázható összeg mértéke pályázatonként: max. 450.000,- Ft.

A Magyarországi Református Egyház Zsinati Tanácsa 2006. december 6-iki ülésén úgy határozott, hogy 2007-ben a különböző református hátterű szervezetek, egyesületek működéséhez egy pályázati alapot hoz létre, amelyhez ezek a szervezetek pályázhatnak működési támogatás elnyeréséért.

Beadási határidő: 2007. március 30. 15 óra
További információ: www.reformatus.hu , zsinat.tanacsos@zsinatiiroda.hu

Karácsony Sándor emlékére szakalapítvány pályázata
Kiíró: Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány
A pályázat célja: a helyi hagyományok feltárása és a hagyományokon alapuló művelődési igények kielégítését megvalósító kulturális közösségek, egyesületek támogatása.
Pályázók köre: a helyi hagyományokra épülő, újjászerveződő közösségek, egyesületek, alkotóműhelyek, amelyek tevékenységüket az adott település, lakóterület vagy kistérség kulturális igényeinek kielégítése érdekében végzik.

A 2007. évi pályázatokban azokat a programokat támogatjuk, amelyek:
- az adott település hagyományait dolgozzák fel és mutatják be kiadványokban, kiállításokon,
- Kodály Zoltán születésének 125., halálának 40. évfordulójára emlékezve bemutatják, hogy a népi, népzenei hagyományok miként élnek tovább településükön,
- azokat a kezdeményezéseket, amelyek a fiatalok, gyerekek helyismeretét, lakóhelyükhöz való kötődését erősítik.

Beadási határidő: 2007. március 20.
További információ: az alapítvány titkárságán személyesen vagy a 343-3913, 343-9706 számú telefonon hétfőtől csütörtökig 10-15 óráig, pénteken 10-12 óráig, illetve a http://www.prof.iif.hu/prc weboldalon.

Rainprecht Antal emlékérem
Kiíró: Falvak Kultúrájáért Alapítvány
Pályázók köre: társadalmi szervezetek

A magyarországi páneurópa mozgalom 80. évfordulóján, dr. Rainprecht Antal emlékére alapított kitüntetés, melyet megkaphatja mindazon magyar és nem magyar állampolgár, aki Európa békés újraegyesítéséért, a nemzetek és népek közötti kapcsolatok építéséért tevékenykedett, illetve tevékenykedik. Az elismerést évente egy alkalommal, legfeljebb két arra érdemes személynek veheti át a páneurópa mozgalom magyarországi meghirdetésének évfordulóján.

Pályázat formája kötetlen. Jelölt lehet az alapító gondolatot és a pályázat célját huzamosabb időn át hitelesen megvalósító magyar és külföldi állampolgár, illetve „postumus" személy.

Beadási határidő: 2007. március 30.

A döntés és értesítés: az alapítvány a Rainprecht Emlékbizottság javaslatára 2007. április 30-ig hozza meg döntését. Az elismerés 2007. június 4-én a Magyar Páneurópa Mozgalom zászlóbontás évfordulóján Veszprémben kerül átadásra.

További információ: http://www.alkotohazak.shp.hu e-mail:falvak@freemail.hu

Ifjú utak Európában
Kiíró: Junge Wege in Europa
A Junge Wege in Europa (Ifjú utak Európában) programban 13 és 21 év közötti németországi, illetve közép- és kelet-európai fiatalokból álló csoportok pályázhatnak anyagi támogatásért projektjeik megvalósításához.
Beadási határidő: 2007. május 15.
További információ: Junge Wege in Europa; Schillerstrase 57., Berlin 10627, Germany E: mail@jungewenge.de I: http://www.jungewege.de T: +49 30 3151 7475 F: +49 30 3151 7471

Pályázati felhívása helyi rádiófrekvenciák hasznosítására kisközösségi rádiók céljára
Kiíró: Országos Rádió és Televízió Testület (ORTT)
A pályázat célja: Az Országos Rádió és Televízió pályázatot hirdet műsorszolgáltatási jogosultságokra. A jogosultság három évre szól, mely további három évre megújítható.

Pályázati ajánlat csak nem nyereségérdekelt vagy közműsor-szolgáltatói státuszú műsorszolgáltatásra nyújtható be, melynek a jogosultság egész időtartamára vonatkozni kell.

A kisközösségi rádiózás célja, hogy lehetővé tegye olyan rádiók működtetését a kistelepüléseken és kisebb közösségekben, amelyekben nem lehetséges egy helyi rádió gazdaságos működtetése, de a helyi közösség igényelné egy neki szóló rádióadó létét, valamint, hogy lehetőséget nyújtson azon intézményeknek, amelyek a rádiózással egy speciális hallgatói kör igényeit elégítenék ki. A pályázatban bemutatott műsortervnek, gazdálkodási és pénzügyi tervnek alá kell támasztania, hogy a pályázó kisközösségi rádiózás megvalósítása céljából nyújtotta be a pályázati ajánlatát.

Pályázók köre: magyarországi lakóhellyel rendelkező természetes személy, – a Magyar Köztársaságban nyilvántartásba vett jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, – a rá vonatkozó szabályok szerint nyilvántartásba vett önkormányzati intézmény, közhasznú társaság, alapítvány, közalapítvány, egyesület.

A műsorszolgáltatási jogosultság **pályázati díja** 10 000 Ft + áfa.
Beadási határidő: folyamatos
További információ: www.ortt.hu

Kísérleti gyakornoki program fogyatékkal élők számára
Kiíró: Európai Parlament
Pályázat érdekeltségi köre (csak tájékoztató jelleggel): diplomások, fogyatékossággal élők
Beadási határidő: 2007. május 15.
A pályázat célja: az Európai Parlament pozitív intézkedésként fizetett gyakornokprogramot ajánl a fogyatékkal élők számára annak érdekében, hogy megkönnyítse munkahelyen történő integrációjukat. E program egyetemet végzettek, illetve hasonló szintű intézményben oklevelet szerzők, illetve egyetemi végzettségnél alacsonyabb szintű képzettséggel rendelkezők számára nyújt részvételi lehetőséget. A program fő célja, hogy hasznos és értékes munkatapasztalatot nyújtson a fogyatékkal élők számára és lehetőséget adjon számukra, hogy megismerkedjenek az Európai Parlament tevékenységeivel.

További információ és az on-line jelentkezési lap az Európai Parlament internetes oldalán, a következő linkre kattintva érhető el:
http://www.europarl.europa.eu/parliament/public/staticDisplay.do?id=147&pageRank=4&language=HU

NKA – Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégium pályázati felhívása
1. Könyvek és elektronikus kiadványok támogatására
Általma kódszáma: 2521

Az Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Szakmai Kollégium támogatja a hagyományos és elektronikus úton megjelentetni kívánt bölcseleti és tudományos ismeretterjesztő, valamint a környezetkultúrát fejlesztő könyvek, kiadványok, információhordozók megjelentetését.

2. Alkotói támogatásra
Általma kódszáma: 2502

Az Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Szakmai Kollégium a Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete 30 millió Ft-os szakmai keretéből alkotói támogatást nyújt bölcseleti és tudományos ismeretterjesztő, valamint a környezetkultúrát fejlesztő művek megírására.

Pályázni csak a 2007. évre érvényes pályázati adatlapon lehet!
Beérkezési határidő: 2007. március 26.
További információ: www.nka.hu

NKA – Zenei Kollégium felhívása
1. A belföldi komolyzenei hangversenyélet támogatására
Általma kódszáma: 1434

1.1. A 2007. április 1. és 2008. június 30. között megrendezendő egyedi hangversenyekre, vagy hangversenysorozatokra

1.2. Koncertszerű rendezvényekre

2. Új komolyzenei műveknek a 2007/2008. évadban történő ősbemutatójára, vagy magyarországi bemutatójára
Általma kódszáma: 1439

Pályázhatnak hangversenyrendező természetes és jogi személyek, olyan hangversenyek támogatására, amelyek programjain új művek ősbemutatója, vagy magyarországi bemutatója szerepel.

3. A nemzetközi élvonalba tartozó külföldi művészeknek a 2007/2008. évadban történő meghívására magyarországi komolyzenei hangversenyekre
Általma kódszáma: 1424
Pályázhatnak hangversenyrendező természetes és jogi személyek.
Pályázni lehet egyedi hangversenyekre és tematikus/bérleti hangversenysorozatokra.
Pályázni csak a 2007. évre érvényes pályázati adatlapon lehet!
Beérkezési határidő: 2007. március 20.
További információ: www.nka.hu

Az oldalt összeállította: Egyedné Megyesi Schwartz Éva

Az IDŐMOZaIK DOKUMENTUM filmklub műsora (03.06 – 04.03.):

Március 6., kedd, 18.00

Elbert Márta: Mozgóképes történelem – Rendszerváltás Magyarországon és Kelet-Európában 1988-1990 (Fekete Doboz Alapítvány, Magyar Televízió 2006, 118').
Vendégünk lesz: Elbert Márta
A beszélgetést vezeti: Fenyvesi Kristóf

Március 20., kedd, 18.00

Gyarmathy Lívia: Együttélés (Objektív Filmstúdió, 1982, '90)
Vendégünk lesz: Gyarmathy Lívia
A beszélgetést vezeti:
Zalán Vince filmkritikus, egyetemi tanár

Április 3., kedd, 18.00

Sára Sándor: Néptanítók
Vendégünk lesz: Sára Sándor
A beszélgetést vezeti: Zalán Vince filmkritikus, egyetemi tanár

Helyszín: Pécsi Kulturális Központ, Dominikánus Ház (Pécs, Színház tér 2.)

Programinformáció:
Tel.: 72/510-644 (Fenyvesi Kristóf)
E-mail: idomozaik@freemail.hu
Web: www.pkkinfo.hu

A Gyűrűfű Egyesület 2005. évi és a Tegyünk az Idősekért Alapítvány 2006. évi közhasznúsági jelentése megtekinthető a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

A napokban jelent meg egy hasznos módszertani kiadvány-sorozat első kötete olyan civil szervezetek számára, amelyek kistérségi projektek megvalósítását tervezik. A kézikönyvet a proHáló kistérségi munkacsoportja állította össze. A proHáló programot 16 – civil szervezeteknek szolgáltatásokat nyújtó – hazai nonprofit szervezet kezdeményezte.

proHÁLÓ
Program a nonprofit szolgáltatások és a nonprofit szolgáltatók hálózatának fejlesztéséért

A munkacsoport a civil szervezetek kistérségi szintű együttműködésének lehetőségeivel foglalkozik. A tagjai arra keresik a választ, hogyan lehet a kistérségekben hálózatokat létrehozni? Hogyan lehetnek ezek a hálózatok később, amikor már megerősödtek, az önkormányzatok és vállalkozók partnerei? Hogyan kapcsolódhatnak be a civil szervezetek a kistérségi önkormányzati társulások tevékenységébe?

A kötetben két és fél év kutató munkájának eredményeit összegzik a szerkesztők olyan projektek bemutatásával, amelyek már megvalósultak és jól működnek az ország különböző területén.

A módszertani kiadvány ezer példányban jelent meg, beszerezhető Pécsett a Civil Közösségek Házában.

A GYŰRŰFŰ EGYESÜLET (adószám: 18321641-1-02) ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik 2004. évi személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogatták. A befolyt összeget –79.338,-Ft –az egyesület kulturális és oktatási tevékenységéhez eszközvásárlásra fordítottuk.

A 2006. évben megkapott 1% 49506 Ft volt, mely összeget a Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete az iroda elhasználódott monitorjának cseréjére fordította.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám)

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....
Irányítószám: ..... Település: .....
Utca, házszám: .....
Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....
Irányítószám: ..... Település: .....
Utca, házszám: .....
Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Civil Közösségek Háza szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu , civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. számítógép-kezelés területén.
3) Minimum évi 3 képzés megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Legyen jó, tegyen jót!

Adjon esélyt másnak és adjon esélyt magának,
hogy jobb legyen! Sokszor elég csak 1 mozdulat. 1 szó.
1 perc. 1%. Ajánlja fel adója 1%-át valamely civil szervezetnek!
Információért forduljon a NIOK-hoz!

Támogatók:
Nemzeti Civil Alapprogram

akció-nxs

1%

ADJON EGY RÉSZT A CIVILEKNEK!

NIOK információs zöldszám:

06/80 200-074

NIOK

BARANYAI

Civil Körző

125 FT

„Lassan húsvét hetébe fordulunk.
Krisztus már indul a Kálváriára.
Zarándokútban piros bogyó
és fájdalom mindenütt terem.”

Dsida Jenő: Zarándokút (részlet)

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

III. ÉVFOLYAM - 4. SZÁM

2007. ÁPRILIS

Fotó: Nedjalkov Iván

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2007. március 27-től, Fiatalok Feketén Fehéren – építész kiállítás
- 2007. április 10-től 14-ig a PTE – Művészeti Kar Országos Tudományos Diákköri Konferencia kiállítása, Festészet- és Fotó Szekció
- 2007. április 15-én vasárnap 11 órakor, a Bicsérdi Művésztelep kiállításának megnyitója. A tárlatot megnyitja: Dr. Gréger Melinda művészettörténész. A kiállítás megtekinthető május 5-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- 2007. március 27-től április 27-ig Arnaldo Grundner (Olaszország): „Isonzo front" c. kiállítása.

A kiállítások megtekinthetők 9-19-ig, a belépés díjtalan.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJA

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái

Minden hétfőn 14.30 órakor
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK „BARÁTSÁG" KÓRUSÁNAK próbája

Minden hétfőn 18 órakor
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása

Minden kedden 16.30 órakor (új)
„FOGYI-KLUB" – Mozgalom az egészséges és szép nőkért

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: Miklya Gábor, szobrászművész

Minden páratlan hét csütörtökén 18-20 óráig
BLUE SKY SIKLÓERNYŐS SPORT EGYESÜLET összejövetele

Minden pénteken 15 és 17 óra között
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 17 és 20 óra között (utolsó találkozó 2007. április 13-án)
A BARANYA MEGYEI REPÜLŐ ÉS EJTŐERNYŐS KLUB VITORLÁZÓ SZAKOSZTÁLYÁNAK összejövetele

Minden pénteken 16.30- 18.00 óra között
FINN TANFOLYAM HALADÓKNAK

EGYÉB PROGRAMOK

Április 3-án, kedden 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok klubja

Április 5-én, csütörtökön 17 órakor
PEOPLE TO PEOPLE INTERNATIONAL PÉCSI BARÁTI KÖR összejövetele

Április 10-én, kedden 18 órakor
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET összejövetele
Horváth Zoltán: A magyarországi rétisas-védelmi program eredményei (1987-2006)

Április 11-én, szerdán 18 órakor
Az ÚJ SZABADEGYETEM 2006 EGYESÜLET előadássorozata
A magyar gazdaság alapvető problémái és a megoldás lehetőségei
Előadó: Szakolczai György, egyetemi tanár

Április 12-én, csütörtökön, 17 órakor
A CISZTERCI REND NAGY LAJOS GIMNÁZIUMA ÖREG CSERKÉSZEINEK összejövetele

Április 13-án, pénteken, 17 órakor
A NEMZETKÖZI SZENT GYÖRGY LOVAGREND összejövetele

Április 13-án, pénteken, 16 órakor
A TÁJAK KOROK MÚZEUMOK EGYESÜLET szervezésében
Séta a nyugati városfal kertjeiben.
Találkozás a Civil Közösségek Háza előtt

Április 18-án, szerdán 10-14 óráig
Regionális Konferencia. „Fókuszban a hálózatok – ProHáló"

Április 18-án, szerdán 17 órakor
A MAGYAROK VILÁGSZÖVETSÉGE BARANYA MEGYEI EGYESÜLETE összejövetele

Április 19-én, csütörtökön, 13 órakor
Interprofesszionális esetmegbeszélés

Április 20-án, pénteken 19 órakor
„Egyedül nem megy" – a PTE Művészeti Kar karvezetés szakos hallgatóinak koncertje

Április 21-én, szombaton, 16 órakor
Ünnepi megemlékezés a PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG megalakulásának 10. évfordulója alkalmából

Április 24-én, kedden, 17 órakor
A PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET összejövetele
„Fejezetek a Pécsi Kamarakórus történetéből"
Előadó: Szauer Dezső, kórustitkár

Április 25-én, szerdán, 17.30 órakor
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG összejövetele

Április 26-án, csütörtökön 10 órakor
DÉL-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS CIVIL EGYEZTETŐ FÓRUM szervezésében: **„Civilek a területfejlesztésben"** – tanácskozás

Április 27-én, pénteken, 18 órakor
Az **ÚJ SZABADEGYETEM 2006 EGYESÜLET** előadássorozata
Versenyképesség, fejlettség. Helyünk a nemzetközi mezőnyben.
Előadó: Csath Magdolna, egyetemi tanár, közgazdász

Április 28-30 között
KODÁLY- mesterkurzus

Április 28-án, szombaton 18.30 órakor
Pécs 2010 EKF hatásai regionális és országos szinten – konferencia

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: +36-72/215-543

Telefon/Fax: +36-72/315 679

E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

IDŐMOZAIK

A rendszerváltás fekete doboza 4

SZERINTEM

Örökségünk 7

Az állatkísérletekről 8

JELES NAPOK

Jeles napokról álmodom 9

CIVIL KREATÍV

Lakások, lakosok 10

CIVIL ÉLET

10 éves a Pécsi Magyar-Orosz Társaság 12

Be(pro)Hálózzuk az országot 14

Az ESZA Kht. és a civil szolgáltató központok együttműködése 15

KIÁLLÍTÁS

Az isonzói front 13

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Húsvét

Ünnepeink sorából kiemelkedik a Jézus életének stációira épülő: Karácsony és Húsvét. Mindkét ünnep szokáskörében azonban a keresztény liturgikus rend mellett számos más, így az antik pogányság és az európai népek archaikus ünneplő hagyománya is ötvöződött. Ünnepi cselekményeink nagy részét azonban ma már úgy végezzük, hogy jelentéstartalmukkal, üzenetükkel kevésbé vagy egyáltalán nem vagyunk tisztában, és egyáltalán: a bennünket körülvevő, ünnepi tárgyak szimbólumvilágáról pedig mintha teljesen megfeledkeznénk.

Az ünnepek pedig évszázadok óta fontos szerepet töltenek be a társadalom, a közösségek és az egyén számára egyaránt. Kilépve az esztendő munkával eltöltött napjaiból, lehetőséget adott és adhat ma is, hogy idejére átlépjünk egy másik szférába...ezt segíti a mindkét nagy ünnepünket megelőző, mintegy előkészítő szakasz: karácsony előtt ez az advent, húsvét előtt pedig a nagyböjt.

A 40 napos böjtöt hajdanán a csend, a visszafogottság jellemezte. Némák maradtak a hegedűk, kiürültek a báltermek, zárva maradtak a zsíros bödönök. A Jézus böjtölésének és kínszenvedésének emlékére vállalt sorsközösség fegyelmezettségre, empátiára tanított, a templomokban felidézett szenvedés-történet pedig minden évben figyelmeztetett; tudatosította az egyénekben a „jó" és a „rossz" fogalmát, az erkölcsileg elfogadható és elutasítandó magatartásra hívta fel a figyelmet. Az effajta szellempallérozás – a böjt révén – a test tisztításával, „méregtelenítésével" járt együtt, de a csend a lelket is regenerálta és elmélyülésre késztette. A nagypéntek-hajnali patakban való mosdás, a néppdal szerint nemcsak a testet tisztította, hanem a szeplős lányt testi bűneit is eltüntette. A nagypénteki kereplés a – bennünk lévő – gonosztól is igyekezett megszabadítani. Ebben a teljes megtisztulási törekvésben a régiek bölcs, holisztikus szemlélete érvényesült („Ép testben ép lélek"), amely minden évben segített a testi, lelki betegségek megelőzésében is.

Hajdanán a vallási, egyházi előírásokon túl, a falu szája volt a másik meghatározó magatartásszabályozó tényező. Az Árulkodó Júdás, nem kapsz piros tojást mondóka gyermekkorban „tanított", de minden korosztályt érintett az a soproni szokás, amikor is a Júdást – aki Jézust 30 ezüstpénzért elárulta – jelképező szalmabábut ünnepélyesen körülhordozták és megégették. Ma már nemigen figyelmeztetnek bennünket hasonló rítusok, így hát az elmélyülésre, az erkölcsi kontrollra mi magunk kell, hogy figyeljünk, a csendet nekünk kell megteremtenünk! Azért, hogy az ébredő természettel együtt, mi magunk is megújulva, tiszta szellemmel és nyugodt lelkiismerettel, termékeny testtel ünnepelhessünk.

A tojás az életnek, újjászületésnek az archaikus jelképe. Amint a tojásból új élet kel, éppen úgy támad föl Krisztus is sírjából az emberek megváltására. A szombati – feltámadó Jézust jelképező – piros tojás festésekor erről se feledkezzünk meg.

Tóth Krisztina

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Dandé István, Egyedné Megyesi-Schwartz Éva, Fenyvesi Kristóf, dr. Kanizsai Péter, Kiss Gergely, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés:
e.graphic stúdió – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A rendszerváltás fekete doboza

Fenyvesi Kristóf

Húsz éves a Fekete Doboz Alapítvány – Beszélgetés Elbert Márta filmrendezővel

1987 márciusában, húsz évvel ezelőtt jött létre a rendszerváltás időszakának legjelentősebb dokumentumfilmes műhelye, a Fekete Doboz. A keleti blokk első független politikai videó-folyóirataként induló kezdeményezés, szamizdatos korszakát követően az első civil alapítványok között került bejegyzésre, amint a törvényi keretek ezt lehetővé tették. A Fekete Doboz Alapítvány vezetője, Elbert Márta filmrendező *Mozgóképes történelem – Rendszerváltás Magyarországon és Kelet-Európában 1988-1990* című legújabb filmjét, március 6-án mutatta be a Pécsi Kulturális Központban működő IDŐMOZaIK DOKUMENTUMfilmklub.

A Fekete Doboz Alapítvány nem csak a rendszerváltás eseményeit megörökítő felvételek révén szerzett nevet a magyar médiatörténetben, hanem a független elektronikus média kelet-európai legitimációjának kiküzdésében is egyedülálló szerepet játszott. A Fekete Doboz archívuma több mint százötven olyan, a hivatalos állami cenzúra megkerülésével, gyakran kalandos körülmények között készített dokumentumfilmet, és több ezer órányi archív felvételt tartalmaz, amelyek egyedüli mozgóképes forrásokként állnak rendelkezésre a rendszerváltás történetének feldolgozásához. Ebből a hatalmas anyagból, korábban soha be nem mutatott filmfelvételekkel és a Magyar Televízió korabeli hír- és vitaműsorainak részleteivel kiegészítve készült el, és került az idei Magyar Filmszemlén bemutatásra az a kétórás dokumentum-mozi, amely a kelet-európai térség politikai átrendeződésének összetett kontextusába ágyazva vonultatja fel a rendszerváltó évek legfontosabb eseményeit. A *Mozgóképes történelem – Rendszerváltás Magyarországon és Kelet-Európában 1988-1990* című film, amellett, hogy a Fekete Doboz hőskorszakának is méltó foglalatát adja, sodró ütemben frissíti fel emlékezetünket és segít eligazodni ezredvégi történelmünk egyértelműen sorsfordító, ugyanakkor ellentmondásokban gazdag momentumai között. A mindenfajta politikai elkötelezettség helyett, egyedül a nyilvánosság szabadságának érvényesítésében elkötelezett alkotói közösség eredeti szellemiségéhez méltóan, a Fekete Doboz Alapítvány idén márciusban esedékes huszadik születésnapját is egy olyan filmmel ünnepelhetjük, amely az előre gyártott válaszok helyett a társadalmi reflexió, és a felelős önálló véleményalkotás számára nyit teret.

– A Fekete Doboz hírnevét és nemzetközi elismertségét megalapozó filmek nem csak a kelet-európai rendszerváltó évek történéseinek következetes dokumentálásában játszottak rendkívül fontos szerepet. Egyre szélesebb körű publikálásuknak köszönhetően, maguk a felvételek is a rendszerváltás folyamatának aktív részeseivé lettek. A hatalom igazi arcát leleplező és a demokratikus ellenzék akcióit egyaránt megörökítő képsorok drámai erővel hatottak vissza mindarra, amit ma „rendszerváltás" néven foglalunk össze. Egy veled készült interjúban találtam azt az első olvasatban talán meghökkentő, viszont teoretikus értelemben is komoly megfontolást érdemlő kijelentést, miszerint „a videó feltalálása nagymértékben hozzájárult a szocializmus bukásához". *Dávid parittyája ledönti lábáról az óriást – a videokamera pedig képes lenne megdönteni egy egész rezsimet? Merthogy a Fekete Dobozt valóban egy videokamerára alapították annak idején...*

– Valószínűleg, ha mi öten – Lányi András, Ember Judit, Jávor István, Vági Gábor és én – 1987-ben nem döntünk úgy, hogy elkezdjük videóra venni a történéseket, akkor több rendkívül fontos eseményről most semmiféle filmfelvétel nem állna rendelkezésünkre. Abban az időben szinte csak hivatalos keretek között lehetett filmezni, hiszen a filmkészítés állami monopólium volt, és alig akadt magánszemély, akinek lett volna videokamerája. Mivel a monopólium a filmnegatív előhívására is vonatkozott, és kizárólag a Magyar Állami Filmlaboratóriumban zajlottak ilyen jellegű munkálatok, ezért, ha még esélyt sem akartak hagyni arra, hogy bizonyos filmek a cenzúrán átcsússzanak, akkor egy szép éjszaka a filmfőigazgató vagy valamelyik pártember bement a Laboratóriumba és egyszerűen elvitte a negatívokat. És akkor volt film, nincs film. Mivel a videofelvétel nem negatívra készül, így már lehetetlen volt nyomon követni, hogy ki mit csinált, mit vett fel a saját kamerájával. A mi nagy szerencsénk is az volt, hogy Jávor István kollégánk, nyugatra disszidált nővérétől éppen akkortájt kapott egy videokamerát kárpótlásként, mert nővére távozása miatt őt már nem engedték kiutazni az országból. Manapság, amikor egy hatéves gyereknek a születésnapjára kamerát vesznek a szülei, már el sem tudjuk képzelni, hogy 1987-ben, húsz évvel ezelőtt, milyen nagy dolog volt egy magánkézben lévő videófelvevő. Vági Gábor szociológuson kívül egyébként mindnyájan a Filmgyárban dolgoztunk – Lányi András, Ember Judit filmrendező, Jávor István fotós, én pedig gyártásvezető voltam –, és a körülmények szerencsés együttállásának köszönhető, hogy a Fekete Doboz csapata abban a pillanatban állt össze, amikor a politikai változások éppen csak megkezdődtek Magyarországon. Mi pedig mindenhol ott voltunk a videokameránkkal, és mindent, amit csak tudtunk, rögzítettünk. Így jöhettek létre a rendszerváltás fő történéseit megörökítő felvételek, hisz tudvalevő, hogy a Magyar Televízió és a Magyar Filmhíradó szerkesztőségei megtiltották az utcai események forgatását. Húsz évvel később, 2006-ban aztán a *Mozgóképes történelem* című filmünk lett az első olyan összeállítás, amelyben a Magyar Televízió és a Fekete Doboz anyagai egymást kiegészítve, együtt kerülhettek bemutatásra. Ennek azért van jelentősége, mert a Fekete Doboznak sem Grósz Károly, sem Kádár János nem nyilatkozott volna soha, így a *Mozgóképes történelem* a korabeli hivatalos és a nem-hivatalos média első igazi találkozásának is tekinthető.

– De nem csak a rendszerváltás eseményeinek dokumentálásában jutott számodra kivételes szerep. 1987-et megelőzően több olyan filmben dolgoztál, amelyeket a mai magyar filmtörténetírás mint a „rendszerváltást előkészítő filmeket" is tárgyalni szokott. Már a hetvenes évektől, pályád kezdetétől számos olyan játék- és dokumentumfilmes produkcióban vettél részt – a filmes ranglétra szinte minden fokát végigjárva –, melyek nagymértékben járultak hozzá az úgynevezett második nyilvánosság köreinek egyre szélesedő kiterjesztéséhez, a kényszeres társadalmi elfojtások felszínre hozatalához. Itt a történelmi tabuk megdöntése mellett, hasonló jelentőséget kell tulajdonítanunk annak a szociológiai filmes perspektívának is, aminek érvényesítésében a te személyes mestereid, Schiffer Pál filmrendező, Andor Tamás operatőr és a hatalom által éppen csak megtűrt szociológus, Kemény István képviselték az élvonalat. Később pontosan az ezen filmek által is leképezett traumák sűrűsödnek össze és indítják el a közvélemény egyre nyíltabb rendszerkritikus tematizációját, mindazokat a folyamatokat, amelyek betetőzéséről – azaz a rendszerváltásról – a Mozgóképes történelem *szól. Miként élted meg ezt a '70-től '87-ig, a kezdetektől a Fekete Doboz megalapításáig ívelő időszakot?*

– Húszéves koromban kerültem a Filmgyárba és pályafutásomat valóban a ranglétra legalsó fokán, mint produkciós pénztáros-gyakornok kezdtem. Bármilyen szakmáról legyen is szó jó, ha az ember teljesen alulról kezdi, mert akkor a folyamat minden fázisába kénytelen beletanulni. Tényleg kivételesen alakult az életem, hiszen dolgoztam játékfilmekben, például Mészáros Márta különböző francia koprodukciós filmjeiben az akkori nagyokkal – Isabelle Hupperttől Marie-José Nat-ig –, és emellett dokumentumfilmeket forgathattam. Ez a kettősség rálátást biztosított nem csak a filmezés egészére, hanem a világra is. Schiffer Pál rendezővel például Magyarország összes börtönét végigjártuk, vagy *Paraszti élet Magyarországon* címmel filmsorozatokat készítettünk. A másik énemmel hatalmas mozikban dolgoztam Sándor Pállal, Szabó Istvánnal, Gazdag Gyulával és másokkal. De ▶

kezdettől a dokumentumfilm volt számomra az igazi terep. Később filmrendezőként több mint százötven dokumentumfilm készítésében vettem részt. A politikai filmezést gyakorlatilag 1994-ben fejeztük be, azóta elsősorban szociológiai tárgyú filmeket csináltunk, a társadalom árnyékos oldalát szerettük volna bemutatni. Minden bizonnyal a politikai filmezés felfüggesztése jelentette a legkomolyabb cezúrát a Fekete Doboz eddigi történetében is. Ekkor szűnt meg ugyanis az a fajta privilégium-szerű, akár kivételesnek is mondható pozíciónk, hogy bizonyos dolgokkal csak mi foglalkoztunk, bizonyos eseményeken csak mi forgattunk. Mi voltunk azok, akiket például Végvári József belügyi őrnagy először értesített, hogy a kerekasztal-tárgyalások lezárása után, az új választások előtt néhány héttel is folytatódnak a Belügyminisztérium megfigyelései az ellenzékiekről. Ez volt a Dunagate-ügy. Voltak olyan civilek, például sofőrök, akik szóltak nekünk, mielőtt az éjszaka leple alatt, az iratokat a zúzdákba vitték. A kereskedelmi televíziók megjelenésével, vagy azzal, hogy a Magyar Televízió operatőrei is bárhol és bármikor ott lehetnek és tudósíthatnak, ez a szerepünk megszűnt. Annak pedig semmi értelmét nem láttuk, hogy huszonkilencedik kameraként a Fekete Doboz is odaálljon egy politikai eseményhez forgatni. Sokkal fontosabbá vált számunkra különböző társadalmi problémákat a Fekete Doboz speciális látásmódjával feldolgozni. Először mi kezdtünk el, 1995-től cigány gyerekeket filmkészítésre, újságírásra és rádiózásra tanítani.

– Ez volt a Roma Média Iskola...

– Gyakorlatilag 2004-ig működött és a diákjaink hallatlan sikereket értek el. Itthon csaknem minden diákfilmes, független-filmes fesztivált megnyertek és külföldön is nagyon szép eredményeik voltak. 2004-től azonban lehetetlen anyagi helyzetbe került az iskola, megszűntek a pályázati lehetőségek, és be kellett fejeznünk az oktatást. A tanítás továbbra is része maradt az életemnek, hiszen már ezt megelőzően is az ELTE szociológus és politológus hallgatóit tanítottam. Amikor a legutóbbi, a rendszerváltás eseményeit bemutató *Mozgóképes történelem* című filmemet vetítettem le hallgatóimnak, szembesültem azzal, hogy a most felnövekvő generáció számára már a rendszerváltás időszaka éppen olyan távolinak tűnik, mint számunkra távolinak tűnt az első világháború vagy a waterlooi csata. Holott alig telt el azóta tizenhét év. Mégis, a mai húsz-huszonkét éves diákok számára a Kádár-rendszer, vagy a nyolcvannyolc és kilencven közötti időszak csaknem teljesen fehér folt. A rendszerváltás időszakának oktatásában a Fekete Doboz filmjein kívül nagy segítségemre vannak a Balázs Béla Stúdió régi dokumentumfilmjei, amelyek közül többen magam is dolgoztam, anno. Bármi is történt azóta, a rendszerváltás időszakánál meg kell állnunk egy kicsit. És nem árt, ha gyönyörködni is tudunk mindabban, ami ezekben az években történt –, azután gyorsan el is lehet szomorodni...

– A Mozgóképes történelem *valóban döntő jelentőségű képsorokkal ismerteti meg nézőit és sikerül egy olyan folyamatként bemutatnia ezt az időszakot, amelyet mint a történetek, vagy a történelem „fordulatait" általában, újra és újra értelmeznünk kell. A film rendkívüli érdeme, hogy az úgynevezett „történelmi folyamat" megképzése során mindvégig számot vet azzal is, hogy ez a munka, tudniillik az értelmezés feladata – míg elmesélésre való világ a világ –, soha nem lehet véglegesen megoldott vagy lezárt. Tudnunk kell, hogy az 1988-tól 1990-ig tartó időszak leírása még a szaktörténészek számára is igen nagy kihívást jelent, talán azért is, mivel közvetlen hatással van nem csak napi politikai jelenünkre, hanem személyes történeteinkre is mindaz, amit ezzel a két évvel kapcsolatban megállapítunk. Nem éreztétek-e magatokon annak a hihetetlen nagy kockázatát és felelősségét, hogy egy erre az időszakra vonatkozó narratíva megalkotásával egyszersmind a kétséges legitimációk és a zavaros hivatkozások terepére is be kell, hogy merészkedjetek? Ha nem csupán egy filmet, de magát a történelmet vágja és szerkeszti az ember, akkor mi mindenre kell figyelnie?*

Elbert Márta és Fenyvesi Kristóf. Fotó: Koncsek László

– A rendszerváltás szempontjából kulcsfontosságú Ellenzéki és Nemzeti Kerekasztal tárgyalásain kizárólag a Fekete Doboz forgathatott. A rendszerváltás hivatalos része ezeken az egyeztetéseken ment végbe, és az, hogy ma ilyen a választási rendszerünk, ilyen a büntetőjogunk, vagy az Alkotmányunk, mind-mind ezen megbeszélések eredménye. Gyakorlatilag százötven órában rögzítettük a tárgyalásokat, és ebből a rendkívül izgalmas anyagból állítottuk össze még 1989-ben azt az ötször ötven perces filmsorozatot, ami befogadható és végignézhető hosszban mutatja be a „tárgyalásos forradalom" történetét. Ez a sorozat mind a mai napig akár „betiltottnak" is tekinthető, hiszen egyetlen televízió sem vállalja bemutatását. Annyit azonban sikerült elérnem, hogy egy nyolckötetes könyv formájában mindez megjelenhessen[1]. Amikor elkészült a könyv, még egy kötőszót sem módosított senki a szövegben, annyira pontosan sikerült átírnunk a jegyzőkönyvek hangfelvételeit, a videó szövegeket. Rengeteg dokumentumot gyűjtöttünk, amely a tárgyalások anyagait egészítette ki, illetve tette könyvünket forráskiadvánnyá. A filmes változat tehát érdemeihez méltatlan módon egyelőre nem jelenhet meg, nem válhat ismertté, de a *Mozgóképes történelem* elkészültéig is tizenhat év telt el... Talán az Ellenzéki Kerekasztalról szóló filmünket is műsorra tűzi egyszer valamelyik adó. Ugyanakkor ilyen jellegű filmeket valóban hatalmas felelősség készíteni és bemutatni. A *Mozgóképes történelem* esetében is nagyon nehéz volt eldönteni, hogy abból a több ezer órás anyagból, ami a Televízió és a Fekete Doboz archívumában rendelkezésre állt, mi az, ami publikálásra érdemes, milyen sorrendben, narrációval, avagy narráció nélkül kerüljön bemutatásra, és így tovább... De végtére is ez az, amit a dokumentumfilmes felelősségének nevezünk. Hogy megfelelő távolságtartással és rendkívül szigorú szerkesztéssel sikerül-e valamit végigvinni vagy sem. Ha a *Mozgóképes történelemben* valami sikerült, akkor az talán Grósz Károly átváltozásának nyomon követése volt. Számomra Grósz Károly a Kádár-korszak végének azon figurája, akinek metamorfózisán keresztül a rendszer metamorfózisa is átélhetővé válik. Egyébként az Ellenzéki Kerekasztalt dokumentáló film esetében a százötven órából készült öt rész vágása 1989-ben történt, amikor még fogalmunk sem lehetett arról, hogy ki kerül majd hatalomra. Tehát a film készítése szempontjából, az egy sokkal objektívebb helyzet volt. És az az anyag végül is olyannyira jól sikerült, hogy elkészülte után, azon nyomban be is tiltották. Amikor a kerekasztal-tárgyalásokra beengedtek forgatni, akkor el kellett fogadnunk, hogy csak az összes résztvevő párt hozzájárulása esetén hozhatjuk majd nyilvánosságra felvételeinket. Erre az egyezségre egyébként azért is szükség volt, mert az, ami a tárgyalásokon folyt, az akkori hatályos törvények szerint rendszerellenes tevékenységnek minősült, és büntethető volt. Tehát nem lehetett tudni, hogy nem viszik-e rögtön börtönbe a tárgyalások szereplőit. 1989 decemberére aztán elkészült a film és a Magyar Televízió már majdnem műsorra is tűzte, azonban a bemutatáshoz végül négy résztvevő párt nem járult hozzá. Később, a könyv megjelentetése előtt, Majtényi László adatvédelmi ombudsman hozott egy ajánlást, hogy ez az anyag közkincs, közérdeklődésre tart számot, nem pedig magánemberek tárgyalását dokumentálja. Most, hogy a könyv is megjelent, valójában semmi akadálya nem lenne annak, hogy a film is nyilvánosságra kerüljön. Azonban jelenleg nincs olyan televízió, amelyik bemutatná.

– Előfordul, hogy a Fekete Doboz manapság is hasonló akadályokkal találja szembe magát, mint annak idején?

– A Fekete Doboz úgynevezett hőskorszaka lezárult. Ezt én azonban egyáltalán nem bánom. Amit nagyon rossznak érzek, az a Roma Média Iskola megszűnése. Egy komoly egyenlőtlenséget próbáltunk ezzel a kezdeményezésünkkel megszüntetni. Azzal, hogy igen szegény, de tehetséges cigány fiatalokat ingyen, sőt ösztöndíjjal jutalmazva tanítottunk a televíziózás, az újságírás, a dokumentumfilm készítés ismereteire, elsők voltunk. És komoly sikereket értünk el a tanításukban.

– Nálatok az érettségi nem is szerepelt a felvételi követelmények között...

1 Bozóki András (főszerk.), Elbert Márta, Kalmár Melinda, Révész Béla, Ripp Erzsébet, Ripp Zoltán (szerk.): A rendszerváltás forgatókönyve: kerekasztal-tárgyalások 1989-ben. 1-4. köt. Budapest. Magvető, 1999. és Bozóki András, Elbert Márta, Kalmár Melinda, Révész Béla, Ripp Erzsébet, Ripp Zoltán (szerk.): A rendszerváltás forgatókönyve: kerekasztal-tárgyalások 1989-ben. 5-8. köt. Budapest. Új Mandátum, 1999-2000.

– Nyolc befejezett általános iskolai osztályt vártunk el a jelentkezőktől. Hihetetlenül tehetséges diákjaink voltak, ha a Televízió *Provokátor* című műsorát említem, akkor elmondhatom, hogy szinte a teljes stáb a mi iskolánkból került ki. Fesztiváldíjas rendezők, operatőrök, riporterek lettek olyan gyerekekből, akik az iskola előtt talán még fényképezőgépet sem láttak, nemhogy kamerát vagy vágóasztalt... Amit mi, feketedobozosok meg tudtunk tanítani diákjainknak, az azokon a tapasztalatokon alapult, amibe nekünk is annak idején bele kellett tanulnunk. Tudniillik, hogy miként lehet nem hivatalos formában, minimális költséggel televíziót, rádiót, újságot készíteni, amolyan „szamizdatos" módra, mégis valódi tényfeltáró újságírást, televíziózást, rádiózást csinálni.

– *Ha eddigi életművedet tekintjük, meglepő, hogy szinte kizárólag olyan munkákban vettél részt – sokszor párhuzamosan többen is –, amelyek a magyar film- vagy médiatörténet igen jelentős eredményeivé váltak, annak élvonalához tartoznak. Schiffer Pál, Mészáros Márta, Sándor Pál, Gazdag Gyula, vagy Tarr Béla* Családi tűzfészek *című első filmje, és hosszan lehetne sorolni egészen a Fekete Dobozig mindazokat a neveket, produkciókat és műhelyeket, amelyek a te pályád alakulásában is meghatározó jelentőségűek voltak. Ez a véletlennek köszönhető – egyik sikeres kísérlet hozta magával a másikat –, vagy van valamiféle stratégiád, ami alapján eldöntöd, hogy a következő lépésed mi lesz?*

– Ezen még soha nem gondolkoztam. Életem minden egyes lépését szerencsének tekintek, hiszen kiváló emberekkel dolgozhattam együtt. Sokat tanultam tőlük, és nem csak a filmesektől, hanem szociológusoktól is... Schiffer Pál révén például Magyar Bálinttal nyolc évig voltunk munkatársak. Ez az az időszak volt, amikor ő munkanélküli, állásából politikai okok miatt kirúgott szociológus volt...

– *Schiffer Pál pedig az egyedüli, aki őt alkalmazta, akárcsak Kemény Istvánt...*

– ...és Havas Gábort és Kardos Lászlót vagy Juhász Pált... A politikai okokból állásukból kitett szociológusok adták a Schiffer-filmek szakértői gárdáját, s nekem sikerült hosszú éveken át velük együtt dolgozni, és rengeteget tanultam tőlük.

– *Minthogy ekkoriban az ELTE szociológia szakos hallgatója is voltál, mindez kitűnően egészíthette ki a tanulmányaidat...*

– Igen. Amit a társadalom működésében a gyakorlatban láttam, annak elméletét az egyetemen sajátíthattam el. Az is szerencse volt, hogy ezt megelőzően a Színművészeti Főiskolára jártam, és sok jó tanárral hozott össze a sors, például a televíziós rendezést tanító Horváth Ádámmal.

– *Gondolom, hogy mindezen tapasztalatok és az a valóban egyedülálló filmes és szociológiai „szabadiskola" is, amiben neked részed volt, komoly szerepet játszanak abban, hogy képes voltál megoldani azt a nem kis feladatot, amit egy olyan léptékű film, mint a* Mozgóképes történelem *elkészítése jelenthetett. Mennyi időt vett igénybe a felkészülés, mikor kezdtél dolgozni ezen a filmeden?*

– A *Mozgóképes történelem*-ben öt-hat év munkája fekszik. De én szeretem az ilyen nagyobb lélegzetű dolgokat, ilyen alkat vagyok. Ilyenkor végigolvas és végignéz az ember mindent, ami a témával kapcsolatos, és ez – akár a Fekete Doboz, akár a Magyar Televízió archívumára gondolunk, az írásos anyagról már nem is beszélve – rengeteg időt, az anyaggal való törődést, és barátkozást igényel. Az elkészült film teljes időtartama végül kétszer hatvan perc lett, de az első verzió még tizenhárom órás volt. Ezt a szakértőkkel végignéztük és mérlegeltük az egyes anyagok erejét, fontosságát, sorrendiségét, s ezek után lett egy három és fél órás film. Majd újraszerkesztettük az egészet, és aztán kialakult a végleges verzió, ami 2006-ban *Mozgóképes történelem* címen került forgalomba, majd pedig bemutatásra az idei Filmszemlén.

– *A* Mozgóképes történelem *képei közül – mivel archív felvételekről van szó – többet már korábban láthattunk. Jó néhányat még akkoriban, amikor azok készültek, de van olyan is – például a március tizenötödikék vagy a még illegális október huszonharmadikai megemlékezések képanyagai –, melyeket csak később, a rendszerváltás után. Nagyon érdekes élmény mindezekkel ebben a sűrített és csaknem a szó szoros értelmében véve* történelemmé *szervezett kontextusban újra szembesülni. Sok olyan képet idéz fel a film, amely már akkoriban is óriási erővel hatott vissza az események alakulására. Néhány felvételre viszont csak én nem emlékezem, vagy valóban a* Mozgóképes történelem*-ben kerülnek először bemutatásra?*

– Ha arra gondolsz, hogy Orbán Viktornak izzad a tenyere, amikor aláírja a Fideszbe való belépési nyilatkozatát, akkor az valóban itt kerül először bemutatásra. Egyébként a Fekete Doboz első filmje is a Fidesz megalakulásáról készült. Az irat-megsemmisítéseket leleplező filmünket, amit 1989. november 25-ének fagyos éjszakáján forgattunk, körülbelül egy hétre rá már sugározta a Magyar Televízió. Utána januárban, a szintén a mi felvételeink nyomán kirobbanó Dunagate botránnyal, pedig gyakorlatilag belügyminisztert buktattunk. Ma már a III/III-as ügyosztály és annak tevékenysége közismert. Akkoriban viszont még fogalmunk sem volt róla, hogy kik ők és hogyan csinálják, csak a Dunagate ügy kapcsán derült fény minderre. A Fekete Doboznak egyébként ezek a leleplező felvételek hozták meg az igazi hírnevet, a világ nagy tévétársaságai jelentkeztek nálunk.

– *Amikor 1990 januárjában az SZDSZ és a Fidesz bejelentették, hogy közösen tesznek feljelentést az ellenzéki politikusokról és mozgalmakról titkosszolgálati eszközökkel történő törvényellenes adatgyűjtés miatt, akkor épp a Fekete Doboz felvételei kerültek megnevezésre, mint igen fontos „filmbizonyítékok". A Dunagate-ügy egyik kulcsfiguráját, Végvári Józsefet miként sikerült rábírnotok arra, hogy aztán később a módszereket, részleteket illetően is beszámoljon a III/III-as ügyosztály tevékenységéről és tegye mindezt az „ellenség", a Fekete Doboz kamerája előtt?*

– Végvári József keresett meg bennünket. Novemberben ő is – akárcsak az egész ország – látta a televízióban az irat-megsemmisítéseket leleplező anyagunkat. Azzal, hogy mindez nyilvánosságra került, bizonyára ő is és még sokan mások is megijedtek és igyekeztek kiutat találni szorult helyzetükből. Végvári József először Kőszeg Ferencet kereste meg azzal, hogy ismeri-e a Fekete Doboz munkatársait, mert szeretne módot találni arra, hogy kapcsolatba lépjen velük.

– *Végvárinak munkájából és beosztásából fakadóan meglehetősen pontos információi lehettek arról, hogy Kőszeg Ferenc* ismeri *a Fekete Dobozt...*

– Igen, a III/III-as ügyosztály munkatársaként nyilván nagyon jól tudta, hogy kit kell megkeresnie. Miután megtörtént a kapcsolatfelvétel, decemberben először Lovas Zoltán kollégám nézhetett körül a III/III-as ügyosztály pincéjében, majd ezt követően több interjút is készített Végvári Józseffel. Manapság egymást követik a nagyobbnál nagyobb leleplezések, olyan ütemben, hogy szinte ki is oltja egyik a másikát. Viszont akkoriban, közvetlenül az első szabad választások előtt, szembesülni azzal, hogy ugyanúgy zajlik az ellenzékiek megfigyelése, mint annak előtte, hogy a kerekasztal-tárgyalások során létrejött az ellenzék és a pártállam képviselői közötti megállapodás, nos, ez sokkolta a közvéleményt. Valójában az általunk kirobbantott Dunagate volt az első olyan ügy, amelyben arcot kaptak, és megnevezésre kerültek a mindaddig rejtésben tevékenykedő, a besúgást és a jelentéskészítést irányító emberek.

– *Gondolom, hogy amikor ezek a titkosszolgálati anyagok már kutathatóvá váltak, a Fekete Dobozt illetően is számos meglepő dolog derült ki. A* Mozgóképes történelem *DVD extrái között található is egy összeállítás a Fekete Dobozról készült jelentésekről. A legkellemetlenebb meglepetést, ami az aktáitok tanulmányozása során ért benneteket, nyilván nem fogod elmesélni. De mégis, mi mindennel kellett szembesülnöd a rólatok készült jelentéseket olvasván?*

– Én magam akkor derültem a legjobban, amikor az anyagaink között arra az abszurd megállapításra bukkantam, hogy a Fekete Doboz a Német Szövetségi Köztársaság hírszerző szervének magyarországi képviseleteként működött. Én tudni szoktam, hogy mit csináltam és mit nem, így abban is biztos vagyok, hogy az NSZK kémje sem voltam soha. Persze volt elég időnk, hogy hozzászokjunk ahhoz, hogy állandóan figyelnek bennünket. A Fekete Dobozt megelőzően is olyan szociológusokkal, művészekkel dolgoztam együtt, akiket rendszeresen lehallgattak, megfigyeltek. Emlékszem, úgy 1976-ban Schiffer Pál Cséplő Gyuri című filmjének egyik vetítésekor a diszpécser figyelmeztetett bennünket, hogy a vetítőben néhány elvtárs már előttünk megnézte a forgatott felvételeinket. A belügyesek – akikről nem is tudtuk akkoriban, hogy a munkahelyüket III/III-nak hívják – mindenütt ott voltak, így természetesen a dokumentumfilmes világban is. Valamilyen módon mindenki érintett volt: vagy őt figyelték, vagy ő volt az, aki megfigyelt. Közismert tény, hogy azon lista alapján, amit Antall József miniszterelnök az átvilágításokat követően a belügyminiszterétől megkapott, az első szabadon választott parlament kétharmadát el lehetett volna zavarni. De akkor mi van a rendszerváltással?

Örökségünk

Kiss Gergely

Tudományos eszközök és kutatások nélkül is könnyen bizonyítható tény, hogy van egy hely, ami minden egyes ember életében kiemelt jelentőssséggel bír. Sehol máshol nem lehet sem csokit, sem hamburgert, sem kerge-marha kórt kapni. Csak itt vehetünk ásványvizet, levegőt és elégtételt sérelmeinkért. Ez az egyetlen hely ahol élőlényekkel, ismerősökkel találkozhatunk és lefelé esik a tantusz. A Földön járunk. Lótunk-futunk. De leginkább botladozunk.

Talán az űrkutatások során jöttek rá, mikor a Földön kívüli életnek semmi jelét nem lelték, hogy e kék bolygóra kicsit jobban oda kellene figyelni. Az is lehet, hogy csupán egy „átlagos" földi halandó kétségbeesett szavaira lettek figyelmesek, amikor az limuzinjából kiszállva megrökönyödve konstatálta, hogy az olajjal szennyezett tengervízben vergődő pelikánok, nem az ökoszisztéma olajozott működését igyekeznek szemléletesen bemutatni. Az persze korántsem véletlen, hogy épp a 20. század derekán kezdtek el egyre nagyobb figyelmet szentelni a környezet – vagy inkább a környezetszennyezés – problémájának, hiszen az emberi kényelem növelésére kitalált civilizáció és az azt kiszolgáló tudomány, technika és ipar akkor indult rohamos fejlődésnek. „Áldásos" hatásai sokkal gyorsabban és észrevehetőbben érvényesültek, leckét adva az emberiségnek a matematika axiómáiból, mint pl. „ha valamiből elveszek, az kevesebb lesz, sőt el is fogyhat", rámutatva ezzel pl. az ökológiai egyensúly megzavarásának káros következményeire. Gondoljunk csak bele: az indiánok hiába strapálták volna magukat, hogy füstjeleikkel üvegházhatást érjenek el, sőt az ókori görögök sem tudták volna kipusztítani a halakat azt bizonygatva, hogy ugyanabba a vízbe nem léphetnek kétszer. Mi már olyan fejlettek vagyunk, hogy mindkettőt könnyűszerrel – vagy vegyszerekkel – megvalósíthatjuk. De ők tudtak valamit, amit mi nem vettünk számításba...

Hosszas fejszámolás után rá kellett jönnünk, hogy egy életünk, egy halálunk és egy Földünk van. Az is tudatosult bennünk, hogy e korszakalkotó felfedezést népszerűsíteni kell, hiszen mindannyiunk érdeke, hogy e Föld hosszú távon is élhető maradjon. De hogyan juttassuk el ezt az életbevágó felismerést mindenkihez? Hogyan keltsük fel a figyelmét a tisztelt emberiségnek, hogy a vécépapírja valaha fa volt, a szmog nem egy filmforgatás látványeleme vagy a klór nem természetes alkotóeleme az ivóvíznek? Mi az amit mindenki szeret? Megvan! Ünnepeljük meg a Föld Napját! De mikor?

A születésnapján? Lehetetlen, hiszen a különböző vallások szent iratai alapján kiókumlált időpontok, bár napra pontosak, de évmilliókra, sőt milliárdokra vannak a tudományos kutatások eredményeitől, melyek a rádióizotópos mérések alapján nemhogy napokat, de akár több millió évet is tévedhetnek. Ez nem lehet hit kérdése. Nincs más megoldás: kell találni egy napot, mely megerősíti, legalizálja e fontos üzenetet. Az első javaslat – a helyzet komolyságát egy kis humorral oldandó – tőlem származott volna, ha kicsit korábban születek: ünnepeljünk minden munkanapon! A görög mitológia Föld Anyjának – Földünk megszemélyesítőjének –, Gaianak tiszteletére ünnepeljünk minden nap, amikor gályázunk! Persze bármilyen nevetségesnek is tűnik e javaslat, a környezettudatos életvezetés nem évi egy napot jelent vagyis hosszú távon csakis ez az elgondolás vezetne fenntartható eredményre. Az ünnepnapok viszont arról nevezetesek, hogy évente egy van belőlük. Figyelemfelkeltésre és minimális energiabefektetést igénylő társadalmi munkára ez elegendőnek mondható. Halkan.

Valami különös véletlen folytán az első Föld Napjából kettő volt. Mindkettő az Egyesült Államokban, 1970-ben. Az egyiket – elméletileg – előbb találták ki, míg a másikat előbb valósították meg. Mindkettő eredetinek vallja magát, mégis világszerte csak az egyiket ünnepeljük, míg a másik tiszteletére az ENSZ „főhadiszállásán" megkongatják a japán békeharangot. Érdemes tüzetesebben megvizsgálni e két konkurens ünnepnap kijelölésének történetét, hogy lássuk miért örvend nagyobb népszerűségnek az egyik, mint a másik.

Kezdjük az eredetibbnek tűnővel! Március 21. Valóban elmés ötletnek tűnik ekkor ünnepelni a Földet, hiszen e nap már évezredes hagyományokkal bír. A tavaszi napéjegyenlőség szimbolizálhatja az egyensúlyt, a harmóniát, a természet újraéledését és a termékenységet is. Egyetlen szépséghibája csupán, hogy ekkor tartjuk a Költészet Világnapját is, bár hazai viszonylatban, egy 1989-ben eltörölt ünnepnapot végre mindenki által elfogadható tartalommal töltene fel. Ezen időpont szellemi atyja John McConnel volt, aki „ünnepalapító" szándékát már 1969-ben jelezte az UNESCO környezetvédelmi konferenciáján, sőt még zászlót is tervezett hozzá. Az 1970-ben megtartott első ünnepség – sorsát megpecsételve – csupán San Francisco városát érintette...

1970 április 22-e: V. I. Lenin születésének 100. évfordulója. Kevésbé közismert, hogy e napon született Bárány Róbert Nobel-díjasunk, Yehudi Menuhin és a múlt század végén vagy egy tucat focista is. Kétlem, hogy a fentiek munkássága közvetlen kapcsolatba hozható a környezet védelmével vagy közeli rokonai lennének Gaianak. Pedig e nap születésnapot jelöl, méghozzá egyszerre két olyan emberét is, akik az ünnep „napadói" kritériumának megfelelnek: Eddie Albert tévésztár és környezetvédelmi aktivista és Julius Sterling Morton, az Arbor Day vagyis az amerikai faültetési nap alapítója. Erre nem lehet mást tenni csak bólintani: hosszan, komótosan... Végül is a szándék a fontos, Lenin meg nem tehet róla... Mégis e napot ünnepeljük. Miért?

A vietnámi háború ellen tiltakozó mozgalom hatalmas társadalmi bázisára és sikereire felfigyelve Gaylord Nelson szenátornak zseniális ötlete támadt: az elégedetlenség irányát fordítsuk saját házunk tájéka felé és egyben tágítsuk ki szemléletmódunkat, hogy szembesüljünk egy, az egész világot érintő, égető problémával: Földünk, környezetünk szennyezésével. A 60-as évek Amerikáját ismerve – Woodstock, flowerpower stb. –, egy cseppet sem lepődünk meg azon, hogy a háború ellen tiltakozó – főleg fiatal – amerikai „álompolgárokat" könnyedén meg lehetett fertőzni ezzel – az élet mohó élvezetét hirdető és a Földet kizsákmányoló rendszert önkritikára késztető – eszmével. Nelson már a 60-as évek elejétől Amerika-szerte hirdette a környezetvédelem fontosságát, sőt Kennedyt is értesítette a „Föld-számlálás" elkeserítő eredményéről, de – a fáma szerint – csak 1969-ben elégelte meg elhivatott politikájának hatástalanságát. Stratégiát váltott. Igen, ő szállt ki a limuzinból. (Nálunk az Audiból való kiszállás még kezdetleges stádiumban leledzik.) Az április 22-re tervezett országos előadássorozat olyan érdeklődésre tett szert, hogy Nelson irodája már nem boldogult a szervezéssel, ezért Nelson egy egyetemistát bízott meg annak koordinálásával. Az ezután már Denis Hayes által (is) fémjelzett eseményen, akkor, 1970-ben kb. 20 millióan vettek részt. Hozzávetőleg 200 főiskola és egyetem, 10 ezer általános és középiskola és helyi önszerveződő közösségek százai csatlakoztak a demonstrációhoz és vettek részt közvetlen környezetük takarításában. Ma 175 országban 500 millió ember ünnepli e napot. Magyarország a rendszerváltozás után, 1990-ben csatlakozott a mozgalomhoz. Azóta hazánkban is egyre több helyen rendeznek vetélkedőket, ismeretterjesztő előadásokat, faültetéseket vagy pl. patak- és falutakarítást ezen a napon. Vagy – mint idén –, ha hétvégére esik, akkor az azt megelőző vagy követő napon. ▶

Néhány éve egy másik esemény is emeli e nap fényét, mégpedig a Kritikus Tömeg elnevezésű kerékpáros felvonulás, mely a közlekedés e környezetkímélő és egészséges formájára kívánja felhívni a figyelmet.

Vajon milyen hatása volt napjainkig e mozgalomnak? Világszerte környezetvédelmi törvények születtek a föld, a vizek, a levegő és a veszélyeztetett állatok védelmében. Sajnos e törvények gyakorlati megvalósulását sokszor még ma is a „zöldeknek" kell kiharcolniuk és a pénzbírsággal való „kiválthatóság" sem mindig oldja meg a környezeti szennyezés által okozott problémákat. A helyzet iróniája az, hogy épp a környezetvédelem bölcsőjének nevezhető, Egyesült Államok – bár aláírta – még mindig nem ratifikálta sem a kyotoi, sem a baseli egyezményt.

Szerintem a Föld Napja merőben különbözik a hagyományos értelemben vett ünnepnapoktól: inkább „dinamikus emlék- és akciónapnak" nevezném. Dinamikusan reflektál az aktuális környezeti problémákra, cselekvésre ösztönöz és emlékeztet minket: a jövőre. Ne felejtsük el: a Föld nem csak a mi örökségünk, hanem az unokáinké is. Nem csak lehetőségeket hordoz, de felelősséggel is tartozunk iránta.

Ha minden ünnepünk ilyen lenne, valószínűleg több odaadással vennénk részt benne, sőt e változó világhoz is könnyebben alkalmazkodnánk, egyre élhetőbbé és élvezhetőbbé téve azt. Mennyire máshogy élnénk meg pl. március 15-ét, ha csupán csak a közvetlen környezetünkben található vagy saját bőrünkön tapasztalt problémákat foglalnánk 12 pontba és osztanánk meg ismerőseinkkel, barátainkkal megoldást keresve azokra. Persze személyesen és nem a modern technikai vívmányok segítségével. Végül is ez is egy forradalom, sőt tán még szabadságharc is: nem kisebb mint amit elődeink vívtak, még ha nem is mozgat meg egy egész országot: egy új világot teremthet az, ha aktívan foglalkozunk problémáinkkal és nem kívülről (felülről) várjuk a megoldást. A világ, a Föld, a környezetünk és az életünk mindig csak olyan – se nem rosszabb, se nem jobb – mint amilyennek azt látjuk. Egyetlen „dolgon" mindenki tud változtatni: saját magán – szemléletmódján.

Ne feledjük: a Föld egy – és talán az egyetlen – élő bolygó. Egy bonyolult, kölcsönhatásokra épülő rendszer, melynek mi is részei vagyunk. Nem mindegy hogyan tekintünk rá. Ahogy az indiánok mondanák: „Ha a Földre köpsz, magad leszel nyálas."

Dr. Kanizsai Péter

Az állatkísérletekről

Mint annyi minden manapság, az állatkísérletekről alkotott kép sem tiszta jó honpolgáraink fejében. Nékem nem is tisztem azt kikristályosítnai, annál is inkább, mert évtizedek óta aktív résztvevője vagyok e sokak által kritizált procedúrának, s így az egyik oldalt képviselhetem csupán. Azonban néhány tévhitet nagyon is szeretnék eloszlatni, ugyan tudom, nem könnyű, mert egyszerűbb sajnálni és együttérezni a kísérleti állattal persze csak addig, amíg valami igazán nagy baj nem történik. Akkor persze teljesen egyértelmű, hogy mihamarabb, minél jobb gyógyszerrel álljon elő az orvostudomány.

A részleteket mellőzve kövessük csak végig egy adott szer sorsát a kutató agyában kipattanó szikra állapotától a dobozig. Még ma is 10-20 éves fejlesztési folyamatról beszélünk, s ebben kulcsszerepet játszanak a kísérleti állatok. Van ugyanis a kipróbálásnak egy fázisa, melyben a már kész hatóanyagot rajtuk kell tesztelni, tetszik, vagy sem. Minthogy az emberi élet drága (és azért hadd jegyezzem meg, nemkülönben az állatoké), kénytelenek vagyunk egy általában jól működő modellt alkalmazni az újonnan kifejlesztett hatóanyagok vizsgálatára. Igen, hallatják szavukat az állatjogi aktivisták, miért nem használunk sejtkultúrákat? Nos, egyszerű hasonlattal élve az körülbelül olyan, mintha egy új autó születésénél csak a főtengelyt, vagy csak az abroncsokat tesztelnénk, aztán persze az összes alkatrészt, aztán majd összerakva meglátjuk mi sül ki belőle. Az emberi test számtalan típusú sejtből és szövetből áll, melyek funkciója hihetetlenül sokrétű. Ha elvben megvizsgálnánk minden egyes sejt és szövettípust, akkor sem számolhatunk sejtkultúrákban a sejtek egymás közti kölcsönhatásaival. A másik ellenérv, hogy egy patkány, vagy tengerimalac nem ugyanaz, mint az ember. Valóban, még kinézetre is különböznek, persze egyedi esetekben ezen érdemes elgondolkodni... Azonban az ember és a tengerimalac génállománya között jóval nagyobb a hasonlóság, mint pl. két növény génállománya között. Így hát „jobb híján" megint csak maradnak az állatok.

Aztán gondoljunk csak bele! Ugye a laborokban javarészt albinó állatokkal dolgozunk. Etetjük, itatjuk őket, nagyon is szigorú szabályozás szerint. Ha adnánk egy esélyt nékik a szabad életre, hát valószínűleg pár napot sem élnének meg, hiszen az még a legvérmesebb állatjogi aktivista szemének is feltűnik, hogy ők bizony igencsak elütnek környezetüktől. A kóbor macskáknak pedig éles a szemük.

Mélységesen elítélem azokat a kísérleteknek titulált otromba állatkínzásokat, melyekben a szabályok durva áthágásával az állat kegyetlenül szenved. Még inkább undorító az, amikor aljas nyereségvágyból kínozzák szerencsétleneket, mint azt a napjainkban a neten is terjedő videó bizonyította. De ezeknek az égvilágon semmi köze azokhoz az állatkísérletekhez, amiket a tudomány nevében végeznek. Bárki meggyőződhet arról, saját szemével, hogy az állatok feleslegesen nem kínlódnak. Valóban, szörnyű látvány a laikus számára egy cica, elektródával a fejében. Azt azonban kevesek tudják, hogy ezt az elektródát altatásban, műtéti körülmények között ültettük be az állatba, utána fájdalmát csillapítottuk, és a rajta keresztül bevezetett árammal például az epilepszia egyes formáit vizsgálják. Nem azért, mert a kutatónak nincs jobb dolga, mint azt figyelni, hogy görcsöl az állat, hanem azért, mert adott esetben a bősz aktivisták gyerekében is megjelenő kórt modellezik, tanulmányozzák. Az meg már annyira természetes, ugye, hogy a patikában kiváltott gyógyszernek hatnia kell, mellékhatások nélkül.

Igazán „tökös" viselkedésnek azt tartanám, ha azok, a magukat oly empatikusnak képzelő állatvédők jelentkeznének egy extra kísérleti fázisra, akik szabadon engednek kísérleti állatokat és kutatókat vernek össze a nagy állatbarátság jegyében. A jelentkezéskor persze tudniuk kell, hogy a még nem tökéletesen biztonságos szernek lehetnek mellékhatásai is, amik akár az életükbe is kerülhetnek. Kíváncsian várom az ellenérveket. És persze a megoldást is. Addig pedig maradnak az állatok, vicc nélkül állíthatom: a legnagyobb tisztelettel.

V. Tarr Judit

Jeles napokról álmodom

Április a hagyomány szerint Romulustól kapta nevét, isteni anyjának, Vénusznak etruszk neve után. A csillagászati naptár szerint Bika hava. Régi magyar neve Szent György hava, amit harmadik dekádjának legnépszerűbb szentje után kapott.
Antik eredetű megszemélyesítője zöld ruhás, mirtuszkoszorús, szárnyas ifjú, jobbjában ibolya és más virágok koszorújában a Bika jele, baljában kosár zsenge borsóval, zöldbabbal, articsókával, mandulával.

Mezőgazdasági tennivalók szerint a szőlőbe nádat cipelő paraszt jelképezi a hónapot, környezetében borját szoptató tehénnel és juhokkal. Áprilist jelképezi az antik mitológiából származó jelenet, amely a virágkoszorús Zeusz-bikát ábrázolja, amint Európának teszi a szépet.

A hónap –különösen első kétharmada- állandó keresztény ünnepekben elég szegény, a naptár a helyet a húsvétnak biztosítja. (Mivel a Nagyhét és a Húsvét szokásaival tavaly áprilisi számunkban részletesen foglalkoztunk, ezeket most csak jelzésszerűen említem.)

Ebben az évben a közismert nevén csak bolondok napjának emlegetett *április elseje Virágvasárnap*pal esik egybe. Ezen a napon Jézus jeruzsálemi bevonulásának emlékére barkát szentelnek a templomokban. A néphit úgy tartotta, hogy ez a szentelmény távol tartja a betegségeket és a gonoszt. Ha földekre is szórnak belőle, elűzi a vakondokat, ha parázsra teszik, megvéd a villámcsapástól. A szobába bevinni nem szabad, mert akkor sok lesz a légy. E naphoz két énekesjátékos népszokás is tartozik. Az egyik a kiszehajtás vagy téltemetés, ez elsősorban a palóc falvakban terjedt el. A másik szokás a villőzés vagy zöldágjárás. Előbbi Zobor-vidéken szokásos, utóbbi a Dunántúlon.

Április elsejét régen évkezdő napként ünnepelték. A téli napfordulótól számított századik nap. Időjárásából a terméskilátásokra következtettek. Az indás növények vetőnapja volt, minden más munka végzésére szerencsétlennek tartották, mert a néphit szerint Júdás ezen a napon akasztotta fel magát (kötél = inda). Az *„április járatás”* ma már egyre inkább a beugratások, megtréfálások napja, mely az újabb időkben terjed.

Nagypéntek, Jézus kereszthalálának a napja április 6-án van. A böjti időszak legszigorúbb napja. A harangok Rómába mennek, azaz a feltámadási mise kezdetéig nem szólnak.

Nagyszombat estéjén kezdetét veszi Jézus feltámadásának ünnepe, a Húsvét. Ezen a napon szokták az új tüzet meggyújtani ősi módon dörzsöléssel vagy csiholással, és egész évben őrizték.

A legnagyobb keresztény ünnep 8-án a *húsvét*. Korábban az ébredő természet, a tavasz kezdetének ősi ünnepe.

*Húsvét-hétfő*n a legelterjedtebb szokás a locsolás. Régebben *vízbevető hétfő*nek is nevezték, mert a lányokat a patak vagy a tó vizébe mártották. A locsolás -némely helyen korbácsolás- ősi termékenységvarázslás maradványa.

Tibor napján, 14-én szólal meg a kakukk és a pacsirta. Ha rét ekkor már zöld, jó lesz a szénatermés.

A húsvétra következő vasárnap a *fehérvasárnap*, 15-én. Neve onnan ered, hogy a korai kereszténységben a nagyszombaton keresztteltek ekkor vetették le a keresztteléskor felvett fehér ruhájukat. Ebből az alkalomból keresztszüleik megvendégelték, megajándékozták őket. E napon szoktak egymásnak komatálat küldeni főként a fiatal lányok, de előfordult, hogy leány fiúnak küldte, vagy fiúk egymásnak küldték. A komatálat küldők egymást testvérré fogadták, sírig tartó barátságot kötöttek, s ezután magázták és komának, a lányok pedig mátkának nevezték egymást.

A komatál tartalma tájanként változott, de nem hiányzott belőle a húsvéti tojás, kalács, kis üveg ital. Az ajándékot kapó kivett a tálból egy tojást s helyette két másikat rakott. A komatál átadása énekelt, mondott köszöntő kíséretében történt. (Az óvodából ismert „Komatálat hoztam...” kezdetű dalocska is ilyen köszöntő.) Azok, akik összekomásodtak, ezzel vállalták egymás gyermekének keresztszülői funkcióit is.

Húsvét és pünkösd között, vasárnap volt régen a lányok, legények *játszó*ja. Rendszerint a falu határában labdáztak, fogócskáztak, tekéztek. Egyes vidékeken a nagylányok a litániáról kijövet az utcán összefogódzkodtak, és énekes játékokat játszottak. Ezek közül nem hiányozhatott a „Bújj, bújj, zöld ág...” kezdetű játék, melyből mára, a játszó eltűnésével, énekes gyerekjáték lett.

A hónap névadója *Szent György*, névünnepe 24-én van. Sok országban tavaszkezdő napnak tartják.

Szent György a legenda szerint Kisázsiában született és Palesztinában halt mártírhalált Diocletianus uralkodása idején. Különös tekintélyre tett szert Nagy-Britanniában. A krónikák tanúsága szerint Szent István királyunk Szent György és Szent Márton zászlaja alatt verte le Koppányt. A Szent Korona alsó pántján is megtalálható a képmása.

Károly Róbert 1326-ban alapította a Szent György lovagrendet. Ez a legrégebbi alapítású világi lovagrend, melynek lovagjai világi és egyházi szolgálatot egyaránt ellátták. Egyházi feladatukból fakadt a kereszténység védelme, az ünnepek fényének biztosítása, a gyöngék, szegények és elesettek gyámolítása. Ők óvták a király és az udvartartás biztonságát, ők őrizték a Szent Koronát, emellett lovagi tornákon ők látták el a király kíséretét és a szabályok ellenőrzését. A rend alkotmányát a 20. század végén felújították. Szent György lovagjai ma is aktívan tevékenykednek városunkban is.

Az ábrázolások legjellemzőbb formája a sárkányölési jelenet. A korai keresztények számára a sárkány a legfőbb rosszat, a pogányságot jelképezte, s a mitikus jelenet segítségével egy pogány nép vagy ország megtérését kívánták ábrázolni.

Hazánkban igen jelentős ünnep volt. Pásztorbeálló, pásztorfogadó és állatkihajtó nap, ezért az állattartók és pásztorok egyik legfontosabb napja.

Ez volt a tavaszi gonoszjáró nap, mikor a boszorkányok szabadon garázdálkodhattak. Ilyenkor tüskés ágakat, nyírfaágakat tűztek a kerítésre, ajtóra, hogy a gonoszt távol tartsák. Az állatokat is tűzön hajtották keresztül, hogy megtisztítsák őket az ártó szellemtől.

Aki ilyenkor keresztútra ment, meglátthatta a boszorkányokat; a néphit szerint e nap hajnalán mentek harmatot szedni.

25-én emlékezünk *Márk* evangélistára. Valószínűleg ő volt Alexandria első püspöke, ott is szenvedett mártírhalált húsvét napján. Ez a nap a húsvét legkésőbbi lehetséges időpontja.

Márk a hagyomány szerint „elvész a búzában”. Ilyenkor sok helyen tartottak búzaszentelő körmenetet. A megszentelt búzát a Völgységben az állatoknak adták, hogy ne dögöljenek. A palócoknál a férfiak egy szálat a kalapjuk mellé tűztek, az asszonyok imakönyvükben lepréselték. Ekkor szokták kezdeni a kukorica vetését is.

Pusch Gizella

Lakások, lakosok

Ezzel a címmel nyílt kiállítás Pécsett, melyen az Uránvárosban és a berlini Karl-Marx-Allee-ban élő emberek élettörténeteivel ismerkedhettünk meg. A két városrész lakóit fotók és interjúszövegek segítségével mutatták be, így személyes bepillantást kaptunk a két városrész történelmébe, melyek változatos múltja kevéssé ismert a széles nyilvánosság számára.

A tárlat a berlini b-wohner csoport (Lidia Tirri és Ylva Queisser), a Pécsi Tudományegyetem Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék és a Robert Bosch Alapítvány Kultúrmenedzserprogram közös projektje, Lidia Tirri fényképeivel.

Kelet-Berlinben a Karl-Marx-Allee (egykori Sztálin sugárút) mentén 14 díszes épület áll. Ezek az 1950-es évek elején, a második világháborús romok után nőttek a magasba.

Pécs az 1950-es évektől kezdődően a kiemelt támogatást élvező városok közé tartozott. Elsősorban a bányászatnak köszönhette a fejlesztéseket. Uránvárosban 1974 végéig 7350 lakás épült fel. A városrész ma is több tízezer embernek biztosít otthont. Így van ez Berlinben is, ahol kisebb-nagyobb korszerűsítésekkel sikerült a polgároknak az otthonukat kényelmesebbé tenni.

A kiállítás egyik szervezője, Axel Halling szerint nagyon érdekes volt az anyaggyűjtés.

– *Honnan jött az ötlet, hogy ezt a két városrészt együtt mutassátok be?*

– A berlini projektet 2 éve ismertem meg. Nagyon megtetszett, nagyon szépek a képek, az interjúk pedig nagyon érdekesek. 1953-ban Karl Marx Alleben (annak idején Stalin Allenak hívták) tört ki a német felkelés, erről is sokat beszéltek az emberek, úgyhogy nagyon életgazdag interjúk születtek. Érdekfeszítő, mit éltek át ezek az emberek. Így ez volt az első ötlet, hogy meg kell mutatni ezt itt, Pécsett is. Aztán arra gondoltunk, hogy még érdekesebb lenne, ha vegyes lenne, tehát ne csak a német részt mutassuk meg, hanem hasonló, helyi dolgot, és így hamar megtaláltuk az Uránvárost.

– *Uránvárosban hogy fogadták a lakosok, hogy érdeklődtök a lakásuk, életmódjuk iránt?*

– Az volt a benyomásom, hogy nem nagyon csodálkoztak, mert egy csomó ember, aki régóta itt lakik, szívesen él itt. Akikkel mi beszéltünk, nagyon szívesen élnek itt. Mondták, hogy mindig jó volt itt lakni, és még most is az. Nagyon szívesen meséltek az életükről és a kezdetekről. Sok pécsi csak keveset tud Uránvárosról, honnan a név, vagy miért ilyenek a házak. És az itteniek akartak is mesélni, hogy ők még emlékeznek arra az időre, amikor felépült ez a városrész. Érdekes beszélgetések voltak, főleg azok a történetek, amelyek visszamentek 50 évet, hogy mi nem volt, mert tényleg semmi nem volt az elején. Uránváros teljesen új városrész, előtte repülőtér volt a helyén és kertek voltak, ott volt a bolgárkert is. A 6-os út nem volt még, tényleg a semmiből kezdték építkezni. Érdekes volt megtudni, hogyan éltek ott az elején, amikor nem voltak boltok, óvodák, de mégis sikerült ott élni az első években.

Mindenki, akivel mi találkoztunk, nagyon kedves és nyitott volt, személyes dolgokat is elmeséltek. Természetesen, amikor átnéztük az interjú szövegeket, megbeszéltük velük, hogy mit fogunk majd kiállítani, de nagyon kedvesen belementek a részletekbe, hogy nézett ki az első lakás, mi volt, mi nem volt, milyenek voltak a szomszédok, milyen volt az Uránbányában dolgozni, mert az Uránbánya volt az oka, hogy oda került ez a városrész.

– *Két városrészt mutat be a kiállítás. Találtok valami párhuzamot a berlini és a pécsi között?*

– Igen, de van elég sok különbség is. Szerintem a nagy párhuzam az, hogy mindkét helyen nagyon fontos volt a tervezőknek, hogy modern, színvonalas lakásokat hozzanak létre. Mindkét helyen az ötvenes évek közepén vagy végén, a legmodernebb elvek szerint építették meg a lakásokat. Nagy ablakokkal, jól használhatóan, sok zölddel

a környezetükben. Ez annak idején nem volt természetes, elfelejtik az emberek, hogy az ötvenes években még nagyon el volt szegényedve Európa, Németország és Magyarország is. Ebben az időben nagy dolog volt lakást kapni. A családok sokszor egy szobában éltek, nekünk ez ma nagyon furcsa, de ez annak idején természetes volt. Uránvárosban egy kétszobás lakás nagyon-nagy dolog volt, egy szoba a felnőtteknek, egy a gyerekeknek.

– Ez Berlinben is ilyen fontos volt?

– Természetesen. Berlin le volt bombázva, rengeteg rom volt. Berlin központjának 80 %-át tönkretették, mivel ott volt a náci birodalom központja, ezért nagyon fontos volt az a rész, amit ott felépítettek, hogy a munkásoknak szép, nagy lakásuk legyen. Nem a régi bérházakat építették újra, amikben régen nagyon rossz körülmények között éltek.

– Berlinben is volt egy ilyen fontos vállalat, mint nálunk az Uránbánya?

– Nem, ez nagy különbség, Berlinben az állam vezetése határozta meg, hogy legyen, itt pedig a Mecseki Ércbányászati Vállalat. Maguk az épületek nem olyan hasonlóak, de az elvek a háttérben igen.

– Nagy munka lehetett ennek a kiállításnak az anyagát összegyűjteni, menynyi időt vett igénybe és kik vettek részt a munkában?

– Nagy előnyünk volt, hogy a berlini anyag már kész volt. A fotográfus és szociológus 2002-ben egy évig gyűjtötte össze a német anyagot. Pécsett nemcsak azt a 8 interjúpartnert találtuk, akiket kiállítottunk, hanem 15-öt. Nem volt túl sok időnk, nagyon hamar meg kellett csinálnunk, de sikerült. Először szeptemberben találkoztunk mi, mint szervezők, a kommunikációs tanszékről és Lipcséből is, egy magyar kutató és a fotográfus. Októbertől decemberig készültek az interjúk. Megtaláltuk a megfelelő embereket és érdekes történeteiket. Decemberben jött Lidia, a fotográfus, és ő 1 héten belül lefényképezte az összes interjúpartnert. Nagyon fárasztó, de nagyon érdekes volt.

– Mit tudtatok meg az interjúk alapján, milyen volt akkor ott élni, és milyen most?

– Van egy nosztalgikus különbség az akkor és most között. Ez érthető, mert az Uránbányát ’89-ben bezárták, és ez nagyon sok embernek komoly változást jelentett. Az uránbányászok a többi munkáshoz képest jól kerestek. Sokan említik, hogy akkor még szép volt, most már viszont más a világ és nehezebb is. Ez a hangulatnál elég fontos téma, de mindenki azt mondja, hogy még nagyon szívesen él itt, szép a lakás, a környék, sokkal szebb, mint Kertváros. Sokan, akikkel beszéltünk, nemcsak egy lakásban lakott, de mindig Uránvárosban maradt, csak különböző pontjaira költözött, ahogy nőtt a család, vagy nagyobb lakást lehetett kapni. A legtöbben három lakásban laktak, a rekord egy családnál, hogy ötször költöztek, és csak Uránvároson belül.

– Az Olympia jelentős centruma volt a városrésznek. Mit tudtatok meg róla?

– Ez nagyon meglepő azok számára, akik ma ismerik az épületet, mert elég rossz állapotban van, teljesen máshogyan használják. Régen két különböző étterem és egy bár volt ott, és sokan jártak oda. Egyrészt étkezni, mert olcsón és jót lehetett ott enni. Este pedig bárba mentek, az étteremben pedig volt zene is, mindig nagy élet volt ott. Amikor a Filmszemlét még Pécsett rendezték, rendezvényeket is szerveztek ide, ismert magyar színészekkel. Nemcsak az első bányásznemzedék beszélt erről, hanem a fiatalabbak is, akik az ötvenes években születtek, mesélték, hogy a ’60-as, ’70-es években, amikor ők tinédzserek voltak, nagy élet volt az Olympiában, a Kuba Presszóban, és Ságvári Művelődési Központban. Tehát a város egyik központja volt, Pécs belvárosából is jártak ide szórakozni.

– Hogy látjátok a városrész lakosságának összetételét?

– Vegyes összetétel jellemző. Egyrészt az első lakosok is itt élnek, de ez a nemzedék lassan kihal, a legidősebb 82-83 éves volt, de sok egyetemista is él itt, szépek a lakások és többen is lehet egy lakásban lakni, úgyhogy elég érdekes fejlődés. Uránvárosnak megvan a lehetősége, hogy egy nagyon igényes városrész legyen továbbra is. A legtöbb ember ma is szeret itt élni, kiépítették a tetőtereket, sok a zöld, szép a városrész, a sok egyetemista miatt pedig fiatalos a városrész.

Részletek az interjúkból:

– berlini lakos: „A hangulat fantasztikus volt annak idején. Éveken keresztül az egyik elvtárssal a házból március 8-án, nők napján összegyűjtöttük a nőket és mindenkinek ajándékoztunk egy szál rózsát. Már csak én maradtam a többiek meghaltak. Valakinek folytatni kell. Egy csokor rózsa nem kerül sokba.”

– pécsi lakos: „Még mindig presztízsnek számít itt lakni. 1958-ban költöztem Uránvárosba. Ha én egy mai fiatalnak elmondom, hogy hogyan volt, azt hiszi hazudós vagyok. Mi 1958-ban esküdtünk a férjemmel, de még nem volt meg az esküvő, amikor ő megkapta az első lakásunkat.”

– pécsi lakos: „Lakásunkban nem volt benne fürdőszoba, csak egy mosdókagyló. Utána cserékkel kaptunk nagyobbat, amikor megszülettek a gyerekek. Az ősidőkben borzalmas volt, nem volt bölcsőde, út, buszjárat. Nem hiszem, hogy van még egy ilyen lakótelep Magyarországon mint Pécsett az Uránváros.”

A cikk a Periszkóp Rádió (http://fm.moire.hu; fm 97,1) Civil Kreatív műsorában 2007. március 6-án elhangzott interjú szerkesztett változata.

10 éves a Pécsi Magyar-Orosz Társaság

A Pécsi Magyar-Orosz Társaság (PMOT) 1997. február 27-i alakuló ülése után felvettük a kapcsolatot az Orosz Föderáció (OF) budapesti konzulátusával és az Orosz Kulturális Központtal (OKK). Ellátogatott hozzánk az Orosz Föderáció (OF) Nagykövetségének két konzulja Alekszander Oliszov úr 2003-ban és Vlagyimir Mihejev úr 2005-ben. Nagy megtiszteltetés volt számunkra az, hogy az Orosz Föderáció nagykövete Igor Szavolszkij úr 2007. február 22-én pécsi magánlátogatása alkalmából találkozott az immár 10 éves társaságunk vezetőségével a megújult Civil Közösségek Házában. Az OKK-tól számos kulturális programot kaptunk, és igazgatói: Gleb Visinszkij és Valerij Platonov urak kiállításainkat nyitották meg Pécsett. Ljudmilla Csizsova asszony, az OKK kulturális igazgatója pedig kalap-, divat-, kötöttruha-bemutatóval és orosz csipkekiállítással lepett meg bennünket.

Jó kapcsolatot alakítottunk ki a Pécsi Tudományegyetem Szláv Filológiai, Világirodalom és Történelem tanszékeivel (amelyek tanárai gyakori előadóink voltak), a pécsi kulturális intézményekkel, kisebbségekkel (különösen a szlávokkal: bolgár, horvát, lengyel, ruszin, szerb, ukrán) és klubokkal (finn, lengyel, német, spanyol).

Tagjaink egy harmada orosz anyanyelvű, majdnem két harmada oroszul beszélő magyar, és csak páran nem beszélnek oroszul. Programjainkat általában a hónap második szerdáján 17.30-kor tartjuk a Civil Közösségek Házában.

Az elmúlt 10 év alatt több mint 200-szor találkoztunk, volt 192 saját szervezésű programunk, 8 alkalommal tartottunk előadást és rendeztünk kiállítást (társaságunkról, az orosz népművészetről, az ikonfestészetről stb.) az egyetemi diákoknak, gimnazistáknak, a Német körben, Értelmiségi klubban stb., valamint kb. 20-25 alkalommal vettünk részt külső, azaz pécsi szervezésű orosz fellépéseken, koncerteken, kiállításokon, vetítéseken (Mojszejev, Griskovec, Basmet, Rugyin, a Moszkvai Patriarhátusi kórus, Chagall, Eisenstein) stb.

Programjaink egyharmada hagyományőrző és kétharmada kulturális jellegű. Hagyományőrző programjainkra, amelyek mindig sok résztvevőt vonzanak, sokszor hívunk vendégeket. A pravoszláv újévi álarcosbálunkra nemcsak a felnőttek, hanem a gyerekek is jelmezt öltenek (1. kép). A tradicionális „palacsintás" orosz farsangunk (2. kép: farsangi daltanulás) és a júniusi sasliksütésünk (3.kép) nagyon népszerűek. Pécsett mi szervezzük a május 9-i koszorúzást a szovjet emlékműnél, amelyre meghívjuk a pécsi társadalmi szervezetek, kisebbségek és pártok képviselőit. Fenyőünnepélyünkre mindig „eljön Oroszországból" a Gyed Moroz és Sznyegurocska, hogy megajándékozza tagjaink gyermekeit-unokáit és a Gyakorló iskola oroszul tanuló diákjait (4. kép).

1. kép

2. kép

3. kép

4. kép

Kulturális rendezvényeinkkel – évente egy-két orosz színházi esttel, koncerttel, kiállítással, ismeretterjesztő előadással – gazdagítottuk Pécs multikulturális arculatát. A 10 éves budapesti Orosz Stúdió Színház teljes repertoárját elhozta hozzánk. A Szamarai Színház balett-, dráma-, báb- és stúdiószínházi tagozata is fellépett Pécsett, a milánói Tyeátr na Daganke pedig kétszer is. Baranya megyében három városba vittük el táncolni a Berjózka együttes ifjúsági együttesét az Umélicit. Fellépett nálunk a Csernozjomocska, a Voronyezsi Egyetem néptánc együttese, énekelt: az Ivanovói Centr férfi kamarakórusa, a jekatyerinburgi fiúkórus és sok neves orosz szólista. Egyikük, a Kaposváron élő idős Nagyezsda Polovnaja Sztanyiszlávszkij tanítványa volt. (5. kép).

5. kép

Dudás Jelena ikonkiállításának megnyitója

Sok programunknak adtak helyet a Fenyves étterem és kiállításainknak a Gyöngyszem Galéria tulajdonosai. A paksi, kaposvári és győri orosz társaságokkal is volt néhány közös rendezvényünk

A hozzánk érkezőknek igyekeztünk megmutatni Pécset és ha volt rá idő Baranyát. Többen társadalmi munkában tolmácsoltunk a nemzetközi bordal- és bábfesztiválokon és a Folkloriádán.

Köszönetünket fejezzük ki a nálunk fellépett színészeknek, művészeknek, előadóknak és támogatóinknak, szponzorainknak, akiknek segítségével ezek a programok eljutottak hozzánk, valamint tagjainak, barátainknak a támogatásukért, a nekünk adott szja 1%-áért.

A PMOT vezetősége nevében:
H. Szemerédi Mária

Hámori Gábor

Az isonzói front

Az első világháború véres csatáinak területe

Arnaldo GRUNDNER *fotóművész*

(Gradisca d'Isonzo, Olaszország)

Arnaldo Grundner fotóművész feketén-fehéren, de leginkább fájdalmas szürkén mutatja be történelmünk közös tragédiájának színhelyét. A távoli idő távoli horizontját, a halott katonák lelkének felhőkbe burkolózását, a temetőt, a magányos fejfát, a szűk lövészárkot és a máig ott heverő katonasisakot. A hegyek közötti völgyekben, a sziklaszirten vagy a végtelenbe vezető felhőkben rejtőző magányos üzenetek, melyek az Isonzo menti és a Carso hegyek közti egykori csatatereken megfejtésre várnak.

Ebben a háborúban a 650 000 olasz áldozat mellett az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregéből 300 000 katona halt meg. A géppuskák elsőként ezeken a harcmezőkön ejtettek halálos sebeket. A San Michele hegyen a Monarchia hadserege először vetett be gázfegyvert, a Sabotino hegyen pedig az olasz sereg lángszóróval elevenen elégetett több ezer Monarchia-beli katonát.

Örökségünk nehezen feldolgozható része ez. A képanyag megőrzi az idővel eltűnő emlékeket, s a fotóval sok ezer emberhez eljut a sziklába vésett üzenet:

„PACE"

A kiállítás megtekinthető a Civil Közösségek Háza Halász Rezső Galériájában április 27-ig.

Be(pro)Hálózzuk az országot

A **Nevelők Háza Egyesület** a proHáló Hálózat tagjaként regionális konferenciát szervez.

A **„Fókuszban a hálózatok - proHáló"** című konferencia célja:

- a hálózati együttműködésben rejlő lehetőségek bemutatása, különös tekintettel a proHáló Hálózat tevékenységére,
- hálózat tagjai és partnerszervezeteik által megvalósított kistérségi munkák bemutatása,
- valamint a „Civil Műhely kötetek 1. – Kistérségi fejlesztések" című kiadvány ajánlása.
- A dél-dunántúli régióban zajló kistérségi programok bemutatása

A konferencia időpontja:
2007. április 18. (szerda) 10-14 óráig
Helyszín: Civil Közösségek Háza -
Pécs, Szent István tér 17

A regionális konferencia-sorozat további helyszínei és időpontjai:
Miskolc – 2007. március 23.
Zalaegerszeg – 2007. április 11.
Pécs – 2007. április 18.
Veszprém – 2007. április 25.
Békéscsaba – 2007. május 19.

A proHáló Hálózatról röviden

A proHáló – közös tudásunk tárháza, ahová jó tartozni!

A proHáló hálózat megalakítását 2003-ban 18- civil szervezeteknek szolgáltatásokat nyújtó hazai nonprofit szervezet kezdeményezte és nem formalizált hálózatként, működteti.

Legfontosabb törekvésünk egyrészt, olyan hálózat kialakítása, amelyben programok tervezése és, megvalósítása során épül és fejlődik partnerségünk, és hosszútávon működőképes marad.

Másrészt olyan szolgáltatások és kezdeményezések kidolgozása, és megvalósítása, amely a nonprofit szektor épülését segíti elő helyi szinteken.

A tagjai valamennyien megyei szinten működő nonprofit szervezetek, amelyek alaptevékenységük mellett, információt szolgáltató, tanácsadó, szolgáltató funkciókat is ellátnak. Egy részük az 1995-ös évektől résztvevője volt a legkülönfélébb hazai hálózatépítési kezdeményezéseknek.

Hálózattá válásunkban szerepe volt annak, hogy 1999-2003 között valamennyien részt vettünk a Civil Ház programban.

Az önálló hálózati együttműködés elindulását, a közös munka örömének megismerését a Közösségi aktivitás és részvétel programban való bekapcsolódás indította el döntően, az egri Életfa Környezetvédő Szövetség kezdeményezése révén. Majd ezt követte egy éves közösségi tervezéssel kialakított projekt, amelyet a **„Szolgáltató Központok a tartalmas nonprofit szolgáltatásokért"** címmel nyújtottunk be **Charles Stewart Mott Alapítványhoz.**

Céljaink:

Működési területünkön elősegíteni a demokratikus társadalom öntevékeny közösségeinek fejlődését. A jogi és nem jogi formában működő közösségek motiválása, önszerveződésük elősegítése. A civil társadalom szervezetei közötti kommunikáció, együttműködés ösztönzése, technikai és módszertani segítségnyújtás.

Települési és területi önkormányzatokkal való együttműködés, kommunikációs kapcsolat kialakítása, melynek eredményeként szélesebb körűvé válik az állampolgárok és szervezeteik közvetlen részvétele a helyi stratégiák kialakításában, a helyi döntési folyamatokban. Hozzájárulás egy dinamikus, a kormányzati, önkormányzati és profitorientált szektorral harmonikusan együttműködő, sajátos szerepét tudatosan vállaló nonprofit szektor kialakulásához, dinamikus fejlődéséhez.

A hálózat tagjai jelenleg:

Alföldi Civilekért Alapítvány	Kecskemét
Civil Szervezetek Fejér Megyei Szövetsége	Székesfehérvár
MTESZ Győr-Sopron Megyei Szervezete	Győr
Életfa Környezetvédő Szövetség	Eger
Első Nyírségi Fejlesztési Társaság	Nyíregyháza
Impulzus Egyesület	Szolnok
Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány	Debrecen
Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete	Békéscsaba
Mozgáskorlátozottak Egymást Segítő Egyesülete	Salgótarján
Nagycsaládosok Kaposvári Egyesülete	Kaposvár
Nevelők Háza Egyesület	Pécs
Regionális Civil Központ Alapítvány	Miskolc
Szegedi Ifjúsági Ház Kulturális Fejlesztő és Médiaközpont Kht.	Szeged
United Way Vértes Vidéke Alapítvány	Tatabánya
Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület	Veszprém
Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület	Zalaegerszeg

A közelmúltban jelent meg egy hasznos módszertani kiadványsorozat első kötete olyan civil szervezetek számára, amelyek kistérségi projektek megvalósítását tervezik. A kézikönyvet a proHáló kistérségi munkacsoportja állította össze. A proHáló programot 16 – civil szervezeteknek szolgáltatásokat nyújtó – hazai nonprofit szervezet kezdeményezte.

A munkacsoport a civil szervezetek kistérségi szintű együttműködésének lehetőségeivel foglalkozik. A tagjai arra keresik a választ, hogyan lehet a kistérségekben hálózatokat létrehozni? Hogyan lehetnek ezek a hálózatok később, amikor már megerősödtek, az önkormányzatok és vállalkozók partnerei? Hogyan kapcsolódhatnak be a civil szervezetek a kistérségi önkormányzati társulások tevékenységébe?

A kötetben két és fél év kutató munkájának eredményeit összegzik a szerkesztők olyan projektek bemutatásával, amelyek már megvalósultak és jól működnek az ország különböző területén.

A módszertani kiadvány ezer példányban jelent meg, beszerezhető Pécsett a Civil Közösségek Házában.

A Hálózat honlapcíme:
www.prohalo.hu

A konferencia-sorozat támogatói:
A proHáló Hálózatot és programjait a Charles Stewart Mott Alapítvány és a Nemzeti Civil Alapprogram támogatja.

Az ESZA Kht. és a civil szolgáltató központok együttműködése

A Nemzeti Civil Alapprogram pályáztatási, tájékoztatási feladataihoz kapcsolódóan az ESZA Kht. és a civil szolgáltató központok együttműködésükről döntöttek. Ennek megfelelően a civil szolgáltató központok az NCA pályázatok pályáztatási időszakában tájékoztatási, információszolgáltatási tevékenységet látnak el az ESZA Kht. támogatásával, valamint megyénként 1-1 információs napot szerveznek az érdeklődő, pályázó szervezetek számára.

Elkészült és a pályázók számára is elérhetővé vált mától az új pályázatkezelő szoftver: az **Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszer (EPER)** regisztrációs oldala.

2007. március és április hónapban meghirdetésre kerülnek a Szociális és Munkaügyi Minisztérium, a Nemzeti Civil Alapprogram és a Gyermek és Ifjúsági Alapprogram idei pályázati felhívásai. Amennyiben a pályázati felhívás úgy rendelkezik, hogy a pályázatot a pályázó választása szerint, vagy kizárólag internetes pályázatként kell benyújtani, a pályázónak a pályamű benyújtása előtt regisztrálnia kell az EPER rendszerben.

A regisztráció megkezdése előtt el kell dönteni, hogy személyként vagy szervezetként szeretne nyilvántartásba kerülni az EPER rendszerben. Személy alatt a magánszemélyeket, valamint az egyéni vállalkozókat, szervezet alatt a társadalmi szervezeteket, alapítványokat, közalapítványokat, közhasznú társaságokat, gazdasági társaságokat, önkormányzatokat, egyházakat, személyek egyéb közösségeit, intézményeket stb. értjük. Fontos, hogy amennyiben Ön egy szervezet nevében szeretne később pályázatot beadni, akkor a szervezet regisztrációja funkciót válassza, hiszen a pályázó adataihoz a regisztráció során megadott adatokat fogja a rendszer automatikusan beemelni.

Sikeres regisztrációt követően minden pályázónak ki kell nyomtatnia egy Regisztrációs Nyilatkozatot. Ezt a rendszerbe történő belépést követően a „Reg.nyilatkozat" menüpont alatt a nyilatkozat nyomtatása gombbal teheti meg. Az így kinyomtatott nyilatkozatot hivatalos aláírással kell ellátnia, és azt legkésőbb az Ön által megpályázni kívánt kategória beadási határidejéig meg kell küldenie az ESZA Kht. címére. Ezen kívül addig be kell fizetnie a rendszer használatának éves, adott naptári évre vonatkozó díját, 3000 Ft-ot az ESZA Kht. 10032000-00286318-00000031 számú bankszámlaszámára. A befizetés, átutalás során mindenképp tüntesse fel felhasználónevét vagy adószámát a közlemény rovatban a könnyebb azonosíthatóság érdekében!

Pályázatot a regisztrációt és érvényesítést követően azonnal lehet benyújtani az EPER-ben megtalálható, aktuális pályázati kiírásokra. A regisztrációs nyilatkozat beérkezését, valamint az éves regisztrációs díj befizetését a pályázat formai (érvényességi) ellenőrzésénél fogják vizsgálni.

Bejelentkezés után a **Pályázati kategóriák** menüpontra kattintva megtekintheti az aktuális pályázati kiírásokat. A kiírás megjelölése után a „Megtekintés és új pályázat beadása" gombra kattintva megtekintheti a kiválasztott pályázati kiírás alapadatait, és megkezdheti új pályázat benyújtását.

Figyelem! Az évi egyszeri, rendszerhasználati díj befizetésével és a Regisztrációs Nyilatkozat megküldésével a pályázó jogosulttá válik a Szociális és Munkaügyi Minisztérium ESZA Kht. által kezelt, az adott naptári évben a hazai forrásokra kiírt, minden, elektronikus úton beadható pályázati kategóriájára pályázatot beadni.

Meghívó

Tisztelettel meghívjuk
2007. április 19-én, csütörtökön, 16.00 órakor a
Civil Közösségek Házában
(Pécs, Szent István tér 17.)
megrendezésre kerülő

NCA– pályázati fórumra.

Tervezett témák:

- NCA Dél-Dunántúli Regionális Kollégium által kiírt működési célú pályázati kiírás általános ismertetése (tartalmi és formai szempontok a pályázatkészítés során, elszámolható költségek köre, bírálati folyamat, változások az adatlapon)
- EPER (Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszer) regisztráció és a rendszer használatának gyakorlati ismertetése
- Igény szerint – szervezetenként – NCA működési pályázatokkal kapcsolatban pályázatkezelési és gazdasági tanácsadás

Meghívott vendégeink:

- Az NCA Dél-Dunántúli Regionális Kollégium tagjai, valamint
- az ESZA Kht. munkatársa

A pályázati fórumon való részvétel ingyenes, de előzetes regisztrációhoz kötött.

Részvételi szándékát a következő adatok megadásával jelezze Fűri Ildikó felé (tel: 72/215-543, e-mail: furi.ildiko@civilhazpecs.hu) legkésőbb 2007. április 16-ig: résztvevő neve, küldő szervezet neve, résztvevő telefonos és e-mailes elérhetősége.

Megjelenésére feltétlenül számítunk!

Az IDŐMOZaIK DOKUMENTUMfilmklub műsora:

Április 17., kedd, 18.00:
Dárday István-Szalai Györgyi: Jutalomutazás
Vendégek: Dárday István és Szalai Györgyi
A beszélgetést vezeti: Fenyvesi Kristóf

Május 2., szerda, 18.00
Oláh Lehel: Dixi; Gubera
Vendégek: Oláh Lehel és Bárdos Deák Ágnes
A beszélgetést vezeti: Fenyvesi Kristóf

A vetítések helyszíne a Pécsi Kulturális Központ Dominikánus Háza (7621 Pécs, Színház tér 2.).
A belépődíj az egyes előadásokra 400 forintba kerül.

Programinformáció:
idomozaik@freemail.hu; idomozaik@freemail.hu
72/510-644 (Fenyvesi Kristóf vagy Spolár Attila)

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk.

Pályázati ajánló

NCA-pályázat a dél-dunántúli régió civil szervezetei működésének támogatására

Kiíró: az NCA Dél-dunántúli Regionális Kollégiuma

Pályázat célja: a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése a dél-dunántúli régió civil szervezetei működéséhez való hozzájáruláson keresztül.

Pályázók köre: azon társadalmi szervezetek vagy alapítványok, amelyeket a bíróság 2006. január 1. előtt nyilvántartásba vett, az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják, és **a dél-dunántúli régióban van a székhelyük**, valamint megfelelnek a pályázati kiírásban foglalt további előírásoknak.

Beadási határidő: a lapzárta időpontjában még nem ismeretes

További információk: a pályázati kiírás elektronikus úton letölthető a www.nca.hu honlapról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára.

A pályázati kiírás emellett személyesen is átvehető 9.00 és 16.00 óra között az ESZA Kht. telephelyén (1145 Budapest, Amerikai út 96.), valamint a megyei civil szolgáltató központokon keresztül.

A pályázattal kapcsolatban további információkat a megyei civil szolgáltató központokban, illetve az ingyenesen, 9.00-15.00 óra között hívható 80/204-453 telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mail címen is kaphatnak.

Információs napok: az ESZA Kht. és a civil szolgáltató központok együttműködése keretében a civil szolgáltató központok információs napot szerveznek a pályázattal kapcsolatos tájékoztatás céljából. *Helyszín és időpont: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17) 2007. április 19. 16 óra.*

Internetes pályázás: Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy a pályázó választhat papíralapú vagy internetes pályázás között. Amennyiben pályázatukat interneten keresztül szeretnék benyújtani, úgy ezt megelőzően regisztrálniuk kell az internetes pályázatkezelő rendszerben a www.esf.hu honlapon.

NCA-pályázat országos civil szervezetek működésének támogatására

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

Pályázat célja: a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése.

Az NCA történetében először lehetőség nyílik a pályázat interneten keresztüli benyújtására is.

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 1.327.522.000,- Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2007. április 25.

Pályázók köre: pályázatot azon társadalmi szervezetek vagy alapítványok nyújthatnak be, amelyeket a bíróság 2006. január 1. előtt nyilvántartásba vett, az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják, és a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény szerint **országos hatókörrel működnek** (létesítő okiratuk szerinti tevékenységüket legalább hét megyére kiterjedő hatókörrel végzik), valamint megfelelnek a pályázati kiírásban foglalt további előírásoknak.

További információk: a pályázati kiírás elektronikus úton letölthető a www.nca.hu, valamint a www.esf.hu honlapokról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára. A pályázattal kapcsolatban további információkat a megyei civil szolgáltató központokban, illetve az ingyenesen, 9.00-15.00 óra között hívható 80/204-453 telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mail címen is kaphatnak.

Internetes pályázás: Felhívjuk az érdeklődők figyelmét, hogy a pályázó választhat papíralapú vagy internetes pályázás között. Amennyiben pályázatukat interneten keresztül szeretnék benyújtani, úgy ezt megelőzően regisztrálniuk kell az internetes pályázatkezelő rendszerben a www.esf.hu honlapon

Tudomány az oktatásban szakalapítvány pályázata

Kiíró: Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány

Pályázat célja: a tudományos kutatások során született eredmények alkalmazásának elősegítése a felsőoktatásban. **Pályázni lehet:** új kutatási eredmények, illetve új tudományterületek, új tantárgyak oktatását szolgáló jegyzet formájában vagy elektronikus hordozón megjelenő tananyag készítésére. Ebben az évben kizárólag a természet- tudományok területéről várunk pályázatokat.

Pályázók köre: magánszemélyek és alkotó közösségek.

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 2,5 millió forint.

Az egy pályázattal elnyerhető támogatás: egyéni pályázat esetén 100-200 000 Ft, szerzői kollektívák esetén max. 300 000 Ft.

A pályázat benyújtásának határideje: 2007. április 27.

A pályázat eredményéről 2007. szeptember végéig írásban tájékoztatjuk.

Pályázatot csak alapítványi pályázati űrlapon, a szükséges mellékletekkel kiegészítve fogadunk el. **Pályázati űrlap** igényelhető személyesen a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány titkárságán (Professzorok Háza 1146 Bp., Ajtósi Dürer sor 19-21.), illetve postai úton nagyalakú, (A4-es) felbélyegzett válaszboríték küldésével. A felhívásokat az INTERNETEN http://www.prof.iif.hu/prc alatt is megtalálhatók, ahonnan a szükséges pályázati űrlapok is letölthetők. A fentiekkel kapcsolatban érdeklődni lehet az alapítvány titkárságán személyesen vagy a 343-3913, 343-9706 számú telefonon hétfőtől csütörtökig 10-15 óráig, pénteken 10-12 óráig.

International Visegrad Fund - stratégiai grant

Kiíró: International Visegrad Fund

2007-ben az évi költségvetés a stratégiai grantok számára 300 000 EUR.

A pályázatok beküldésének határideje február 15. és május 15.

A stratégiai grantok pályázatának programjában a V4 összes országait bevonó együttműködés szükséges, tehát csak a V4 minden országában megvalósuló tervezethez nyújtható a támogatás. A V4 országain kívül élő pályázókra ugyanezek a feltételek érvényesek, ha tematikailag érinti a visegrádi együttműködést.

2007-ben azok a Stratégiai grantok lesznek jóváhagyva, melyek a következő feltételeknek megfelelnek:

- A V4 identitás összekapcsolása az európai identitással
- A visegrádi együttműködés népszerűsítésének modern lehetőségei
- A V4 know-how megosztása a szomszédos régiókkal

További információ: www.visegradfund.org

Ifjú utak Európában

Kiíró: Junge Wege in Europa

A Junge Wege in Europa (Ifjú utak Európában) programban 13 és 21 év közötti németországi, illetve közép- és kelet-európai fiatalokból álló csoportok pályázhatnak anyagi támogatásért projektjeik megvalósításához.

Beadási határidő: 2007. május 15.

Bővebb információ: Junge Wege in Europa; Schillerstrase 57., Berlin 10627, Germany

E: mail@jungewenge.de I: http://www.jungewege.de T: +49 30 3151 7475 F: +49 30 3151 7471

Az Anna Lindh Alapítvány pályázata

Kiíró: Anna Lindh Euro-mediterrán Alapítvány

Az Anna Lindh Euro-mediterrán Alapítvány 2007-ben is több kulturális témában várja a pályázatokat. (on-the-move)

Az Anna Lindh Alapítvány hat témában hirdet pályázatot az Euro-mediterrán Partnerség országainak:

- zene és más művészeti alkotások;
- iskolai programok;
- fiatal kutatócsoportok;
- nyári egyetemek, csereprogramok, alkotóházak;
- a nők, mint a párbeszéd előmozdítói;
- az Anna Lindh "Hálózatok Hálózata" tagjainak: képzés, adatbázis és cserék.

Beadási határidő: 2007. június 1.

További információ: Anna Lindh Euro-mediterrán Alapítvány www.euromedalex.org

Felhívás EU képzésen való részvételre

Kiíró: Magyarországi Cigányokért Közalapítvány

Beadási határidő: 2007. április 30.

Pályázók köre: cigány kisebbségi önkormányzatok, cigány civil szervezetek munkatársai, valamint a kistérségi társulások roma származású munkatársai.

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány a Szociális és Munkaügyi Minisztérium Országos Felnőttképzési Tanács Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprész iskolarendszeren kívüli felnőttképzési célú keretéből elnyert támogatása terhére az ország hét régiójában a cigány kisebbségi önkormányzatok, cigány civil szervezetek és kistérségi társulások munkatársainak megfelelő szakmai felkészítése, az európai uniós támogatások megszerzése, feladataik hatékonyabb és sikeresebb ellátása érdekében képzést szervez.

A képzésre való jelentkezés és részvétel előfeltétele a felsőfokú iskolai végzettség megléte, ennek hiányában európai uniós pályázatok elkészítésében, lebonyolításában való részvétel. Kérjük az érdeklődők szakmai önéletrajzukat és a legmagasabb iskolai végzettséget igazoló okiratok fénymásolatát 2007. április 30. napjáig szíveskedjenek megküldeni a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány postacímére (1091 Budapest, Üllői u. 47-49.) A jelentkezők közül a résztvevők személyének kiválasztására a Közalapítvány Kuratóriuma által kerül sor. Minden jelentkező írásban kap választ a Kuratórium döntéséről.

További információ: Magyarországi Cigányokért Közalapítvány, 1091 Budapest, Üllői u. 47-49. 06-1-455-9030 http://www.macika.hu

Népművészeti alkotások létrehozása

Kiíró: Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány

Pályázók köre: a pályázaton bárki részt vehet

A Pro Renovanda Cultura Hungariae „Népművészetért" szakalapítvány pályázatot ír ki a tárgyalkotó népművészet, népi iparművészet alkotói számára.

A pályázat célja: olyan népművészeti alkotások létrehozásának elősegítése, melyek méltó díszei lehetnek közintézményeknek (pl. önkormányzat, oktatási, művelődési, egyházi intézmény, egészségügyi intézmény, pénzintézet, múzeum, termelő üzem stb.), ahol sok ember megfordul, és ahol az elkészült alkotások sok ember számára tudatosítják a tárgyalkotó népművészet, nemzeti művészeti anyanyelvünk értékeit. Ezért fontos, hogy az alkotás közcélt szolgáljon. A pályázat kétfordulós.

További információ: http://www.prof.iif.hu/prc illetve az alapítvány titkárságán: 1/343-3913, 1/343-9706 számú telefonon hétfőtől csütörtökig 10-15 óráig, pénteken 10-12 óráig.

Kiállítási helyszín ingyenes biztosítása

Kiíró: Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtára

Pályázók köre: amatőr és profi művészek

Beadási határidő: 2007. május 10.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Egyetemi Könyvtára pályázatot hirdet kiállítások helyszínének ingyenes biztosítására.

Budapest belvárosában az Egyetemi Könyvtár 2007-ben húsz kiállítónak ad lehetőséget műveinek, alkotásainak bemutatására. Az aulában megtalálható installáció 2 db 140x200-as és 2 db 70x200 cm-es paravánból áll, saját világítással rendelkezik. A kiállítások 2007-ben és 2008-ban 4 hétig tekinthetők meg.

További információ: Tel: 1/211-6738, 1/211-6700/3419, email: diszterem@ludens.elte.hu web: http://www.konyvtar.elte.hu/hirek/friss/kiall_paly2007.html

Magyar Kézművesség 2007, és A szőlő és a bor - kézműves szemmel

Kiíró: Magyar Kézművességért Alapítvány; IPOSZ Országos Kisipari Kézműves Tanácsa; Magyar Országos Művészi Kézműves Egyesület; BKIK Kézműipari Tagozata

Beadási határidő: 2007. május 11.

Pályázók köre: hazai és határon túli magyar alkotók, népművészeti vagy iparművészeti tevékenységgel foglalkozó kézművesek, egyéni jelentkezők és alkotóközösségek

A Magyar Kézművességért Alapítvány idén is a főváros egyik legszebb, leghangulatosabb helyszínén: a városligeti Vajdahunyadvárban, a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban rendezi meg szokásos nyári kiállítását, amelyen a jelen kettős pályázat válogatott anyaga kerül bemutatásra.

További információ: Postacím: Gergely Imre, IPOSZ, AMKA 1392 Bp. 62., Pf. 289; személyesen (telefonon történt egyeztetést követően): Bp., V. ker. Kálmán I. u. 20. IV. 403. Tel: 1/354-3146; 30/394-6010; email: amka@chello.hu, web: http://www.kezmuvesportal.hu

Az oldalt összeállította: Egyedné Megyesi Schwartz Éva

A JUBILATE Kórus Alapítvány 2004., 2005. és 2006. évi közhasznúsági jelentése megtekinthető a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

KELET-, NYUGAT-BARANYA MEGYEI TÁMOGATÓ SZOLGÁLAT

A Fogyatékosok Fóruma közhasznú társadalmi szervezet által működtetett **Kelet-Nyugat-Baranya Megyei Támogató Szolgálat** 2007. január 1-jén kezdte meg működését Pécsett két irodával, a Jókai tér 2. és Uitz B. u. 3. szám alatt.

A Támogató Szolgálat fő feladatai

- a lakáson kívüli közszolgáltatások elérésének segítése,
- az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása,
- információnyújtás, ügyintézés, problémák megoldásának segítése
- szállító szolgálat működtetése, személyi szállítás,
- érdekképviseleti szervezetekkel kapcsolattartás,
- gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás segítése…

Szolgáltatásaink:

Az otthoni ápolási és háztartási munkák **térítési díjas tevékenységek.** Pl.: higiénés feladatok, mozgatás, öltöztetés, ebédszállítás, takarítás, varrás, stb.
Más egyéb személyi segítés és szabadidős tevékenységben való támogató munka **térítés mentes**. Pl.: kísérés, bevásárlás, felügyelet, ügyintézés stb.

Az ellátottak köre

- Siketek és nagyothallók
- Vakok és gyengénlátók
- Értelmi fogyatékosok
- Mozgásszervi fogyatékosok
- Halmozottan fogyatékosok

Információnyújtás, tanácsadás:
hétfőtől-péntekig: 8:00-16:00-ig.
Személyi segítés, szállítás:
Hétfőtől-péntekig: 8:00-16:00-ig

Irodáink:		**Elérhetőségeink:**
- 7621 Pécs, Jókai tér 2.	-	72/511-508
- 7632 Pécs, Uitz Béla u. 3.	-	70/382-8413

www.gportal.hu/tamogatoszolgalat

Dél-Dunántúli Régió

Dél-Dunántúli Regionális Civil Egyeztető Fórum

Meghívó

– Civilek a területfejlesztésben –

Program:

10:00-11:00 A civil szervezetek szerepe a területfejlesztésben, a civil együttműködés helyzete a dél-dunántúli régióban – Farkas Tamás

11:00-12:00 A Dél-Dunántúli Akcióterv (DD AT) vizsgálata, civil javaslatok – Hajnal Klára

12:00-13:00 Fejlesztési elképzelések az adott megyében, a kistérségi akciótervek összeállításának tapasztalatai

13:00-14:00 Ebéd, kötetlen beszélgetés

Időpont, helyszín:

2007. április 26. Pécs, Civil Közösségek Háza (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

A részvétel ingyenes, részvételi szándékát kérjük a tanácskozás előtt legkésőbb két nappal az alábbi e-mail címen jelezze:

mezojani@vahoo.com (Mező János – Pécsi Zöld Kör)

Tisztelettel:

Farkas Tamás
a Dél-Dunántúli Regionális
Civil Fórum elnöke

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám)

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: .....

Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: .....

Email: .....

Dátum: .....

Megrendelő aláírása: .....

VALAHOL EURÓPÁBAN TÁRSADALOMPOLITIKAI TÁRSASÁG

VETT

Ha

- szervezetük céljában bizonytalanok
- munkájuk örömtelen
- a munkatársak fásultak
- a kliensek elvesztek…

…akkor igazán érdemes elgondolkodnia!

Ehhez nyújt segítséget 30 órás
„Stábépítés, stábfejlesztés" c.
szakmai készségfejlesztő tréningünk,
melyet munkahelyi stábok számára ajánlunk.

A képzés akkreditált, a személyes gondoskodást végző személyek számára a továbbképzés pontértéke 30 pont.

Várjuk jelentkezésüket az ország bármely pontjáról!
Bővebb információ Farkas Évától kérhető
a 30/747 88 45 -ös telefonszámon, vagy
a „Valahol Európában Társadalompolitikai Társaság"
Közhasznú Alapítvány e-mail címén:
valaholeuropaban@gmail.com

„Valahol Európában Társadalompolitikai Társaság" Közhasznú Alapítvány
7621 Pécs, Jókai tér 7. valaholeuropaban@gmail.com

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu , civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. számítógép-kezelés területén.
3) Minimum évi 3 képzés megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Legyen jó, tegyen jót!

Adjon esélyt másnak és adjon esélyt magának,
hogy jobb legyen! Sokszor elég csak 1 mozdulat. 1 szó.
1 perc. 1%. Ajánlja fel adója 1%-át valamely civil szervezetnek!
Információért forduljon a NIOK-hoz!

Támogatók:
Nemzeti Civil Alapprogram

akció-nxs

1%

ADJON EGY RÉSZT A CIVILEKNEK!

NIOK információs zöldszám:

06/80 200-074

NIOK

BARANYAI Civil Körzó

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

III. ÉVFOLYAM - 5. SZÁM
2007. MÁJUS

Fotó: Nedjalkov Iván

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁJUSI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2007. április 15-től május 5-ig a Bicsérdi Képzőművész Alkotótelep kiállítása – „Bicsérd 13" címmel
- 2007. május 8-tól június 5-ig kiállítás a PTE Művészeti Kar Mesteriskolások munkáiból

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- 2007. április 24-tól a Mecseki Fotóklub tagjainak „Árnyékok, tükröződések"c. kamara-kiállítása Megtekinthető május 25-ig.
- 2007. május 29-től Módos Gábor fotóművész (Bp.) „Akt-divat-zene" c. kamarakiállítása. Megnyitja:Tillai Ernő MFIAP fotóművész (MF)

A kiállítások megtekinthetők 9-19-ig, a belépés díjtalan.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁJUSI PROGRAMJA

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái

Minden hétfőn 14.30 órakor
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK „BARÁTSÁG" KÓRUSÁNAK próbája

Minden hétfőn 18 órakor
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: Miklya Gábor, szobrászművész

Minden pénteken 15 és 17 óra között
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30- 18.00 óra között
FINN TANFOLYAM HALADÓKNAK

EGYÉB PROGRAMOK

Május 2-án, szerdán 16.30 órakor
Megemlékezés a **PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG** 15 éves évfordulójáról

- **Spanyol- Magyar két-tannyelvű oktatás a Kodály Zoltán Gimnáziumban** *címmel Fernando Escribano Martin spanyol nyelvtanár tart előadást a Spanyol Nagykövetség képviseletében*
- Bemutatót tart a **Pécsi Flamenco Egyesület** tánccsoportja gitárzene kísérettel

Május 3-án, csütörtökön 17 órakor
PEOPLE TO PEOPLE INTERNATIONAL PÉCSI BARÁTI KÖR összejövetele

Május 8-án, kedden 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok klubja

Május 8-án, kedden 18 órakor
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET összejövetele
Nagy Gábor: Válogatás legkedvesebb természetfotóiból

Május 8-án, kedden 18 órakor
Az **ÚJ SZABADEGYETEM 2006 EGYESÜLET** előadássorozata
A külföldi tőke szerepe. Áldás vagy átok?
Előadó: Bogár László, egyetemi tanár

Május 8-án, kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB
„Beszélgessünk a fotóról" Tám László estje. Házigazda: Szabó Gábor

Május 9-én, szerdán, 17.30 órakor
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG összejövetele
Dr. Frankné Font Márta professzor előadása a Kijevi Rusz korabeli kutatásairól

Május 11-én, pénteken, 18 órakor
A Művészeti Szakközépiskola zongoristáinak hangversenye

Május 15-én, kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB
„Világ-látás és a fotográfia" – Pál Dániel (MF) fiatal fotográfus estje.
Házigazda: Hámori Gábor

Május 16-án, szerdán 17 órakor
A **VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYÉNEK** versmondó estje
„Akarom: légy víg!"
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas színművész

Május 17-én, csütörtökön 13 órakor
Interprofesszionális esetmegbeszélés

Május 18-án, pénteken 18.30 órakor
Hegedüs Endre zongoraművész koncertje

Május 19-én és 20-án, szombaton és vasárnap
Európai Ifjúsági Zenei fesztivál a Művészetek Háza szervezésében

Május 22-én, kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB
Vetítettképes klubpályázat

Május 23-án, hétfőn 18 órakor
Riester Árpád: A zászló félárbóc alatt című könyvének bemutatója

Május 24-én és 25-én, csütörtökön és pénteken
KODÁLY-SZIMPÓZIUM
„Kodály zenei nevelési koncepciója és zeneszerzői munkássága" címmel

Május 25-től 28-ig, péntektől hétfőig
20. PÉCSI NEMZETKÖZI KAMARAKÓRUS VERSENY ÉS FESZTIVÁL
20 hazai és külföldi kórus részvételével

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: +36-72/215-543

Telefon/Fax: +36-72/315 679

E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

IDŐMOZAIK

A hazaszeretet filmje 4

SZERINTEM

A globális felmelegedésről 6

Kétszintű érettségi, avagy két szinttel lejjebb... 15

JELES NAPOK

Jeles napokról álmodom 7

KULTURÁLIS AJÁNLÓ

20. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Kodály Szimpózium 8

KÖZELRŐL

Akik felébresztették Csipkerózsikát 10

Akit a színház irányít 12

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

ISSN: 1787972-8

A 20. Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Kodály Szimpózium elé

Forrai Miklós (a rendezvény örökös díszelnöke) és Mohos Antal (fesztiváltitkár) emlékének

Gondoltátok, hogy meglesz a 20. is?

Miklós bácsi! Te vetetted fel a gondolatot egy kerekasztal-beszélgetésen a Nevelők Háza Kamarakórusa budapesti koncertje után, hogy az egyre szaporodó kamarakórusoknak legyen egy országos találkozója!

Tóni bácsi, te meg felálltál, hogy Pécs vállalja a rendezést. Mindketten halálotokig rajta tartottátok szemeteket a rendezvényen.

1964-ben az I. Országos Kamarakórus Fesztivál óriási siker. Nincs műsormegkötés, ismerkedés előbányászott régi művekkel, újakkal, eredeti nyelven megszólalásokkal, új fordításokkal, modern művekkel, új hangzásvilágokkal. Szakmai tanácsokat lehetett kapni. És a mecsekaljai tavasz várta a vidám énekeseket! Záráskor úgy szólt az egyhangú döntés: maradjon ez a rendezvény Pécsett.

A Dobos-Tillai-Mohos trió ontotta az ötleteket, s szakszervezeti-tanácsi segítséggel, sok egyéni támogatással ezek sorba meg is valósultak. Rangja lett a rendezvénynek, szívesen jöttek a kórusok, a külföldiek is. Egyre többet lehetett hallani: ennek nemzetközivé kell válnia.

1984-ben rendeztük az I. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Fesztivált. Ez később kórusversennyé fejlődött, s most másodszor fesztivállal ötvöződött.

A 20. jubileumi verseny-fesztivál május 24-25-én Kodály-szimpóziummal indul, hisz Kodály-év van, és ő sok szállal kötődött Pécshez.

Húsz együttes jelentkezett, ebből hat külföldi.

Bőven lesz dolga a rendezőknek: a Nevelők Háza Egyesületnek és a Pécsi Kamarakórusnak. Ügyszeretetük, áldozatos munkájuk a siker kulcsa. Jártunk Európa versenyein, fesztiváljain. Gazdagságukkal, helyszíneikkel sokszor nem versenyezhetünk, de a szívélyes vendéglátással, szakszerűséggel, a város szépségével sok mindent ellensúlyozhatunk.

Miklós bácsi, Tóni bácsi nem akarunk Rátok szégyent hozni. Már csak azért sem, mert meg kell felelnünk az Európa Kulturális Fővárosa 2010 elvárásainak is

Szauer Dezső,
aki énekesként, szervezőként
mind a húsz fesztivál-verseny résztvevője

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Egyedné Megyesi-Schwartz Éva, Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Kiss Gergely, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés:
e.graphic stúdió – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A hazaszeretet filmje – huszonöt év múltán az Együttélésről –

Gyarmathy Lívia és Zalán Vince beszélgetése

Huszonöt évvel ezelőtt, 1982-ben készült el Gyarmathy Lívia *Együttélés* című dokumentumfilmje. Az évforduló alkalmából a Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZaIK DOKUMENTUMfilmklubja által rendezett közönségtalálkozón részt vett Gyarmathy Lívia is, akivel a telt házas vetítést követően Zalán Vince beszélgetett. A találkozás különlegességéhez hozzájárult az is, hogy Zalán Vince az *Együttélés* eredeti bemutatóját követően – *Történelmi ingajárat* címmel –, az elsők között írt méltató kritikát a filmről még annak idején...

Somberek és Palotabozsok: két, egymástól alig öt kilométernyire található, aprócska község Nyugat-Baranyában. Mindkettőt elsősorban svábok és bukovinai székelyek leszármazottai lakják. Aki csak átutazóban fordult meg ezen a vidéken, nem valószínű, hogy bármi is felhívta volna a figyelmét arra, hogy e két nép együttélésének alakulásában nem az egymást gazdagító kulturális sokszínűség tisztelete, hanem a személyes tragédiákban lecsapódó, drasztikus történelmi kényszer lett volna eleinte a meghatározó erő. Amikor Gyarmathy Lívia és Böszörményi Géza, a nyolcvanas évek elején a világháborús ki- és betelepítések visszafordíthatatlan lokális következményeit kezdték el itt feltérképezni, talán az első lépést tették a mindmáig eleven traumák társadalmi feldolgozása felé. Munkájuk eredménye az *Együttélés* című alkotás, egyedülállóan gazdag rétegzettségű mikrotársadalmi filmtanulmány, de ami ennél is fontosabb: hiteles emberi dokumentum, amely huszonöt év múltán is eleven erővel hat nézőjére. Gyarmathy Lívia történelmi távlatokban is érvényesülni képes mély empátiája, a feltörő érzelmekkel együtt mozgó, mégis szigorúan tárgyszerű rendezői látásmódja elengedhetetlen összetevője ennek a kettős dinamikának. A konfliktusok bonyolult hálózata, ugyanis – hiszen az élet örök mintákat követ – egy palotabozsoki székely fiú és egy sombereki német lány szerelmének történetén keresztül kerül bemutatásra. A fiatalok, családjaik és a rokonság mélyen gyökerező ellenérzéseivel szembeszállva, örök hűséget fogadnak egymásnak. Végül elkezdődik a lakodalom, azaz az ifjú pár virradatig tartó „történelmi ingajárata" egy Ladával, a palotabozsoki és a sombereki, a székely és a sváb lakodalmas ház között...

Zalán Vince: *A magyarországi németek kitelepítése, vagy a bukovinai székelyek betelepítése, illetve mindazok a történelmi tények, amelyekre az* Együttélés *című filmed épül, nem mondhatni, hogy 1980-81-ben, a film készítésének idején a napi újságokban szerepeltek volna, sőt, talán egyáltalán nem is voltak napirenden akkoriban... Valamiféle személyes kötődés inspirált arra, hogy éppen ezt a témát dolgozd fel, vagy más, ettől eltérő motívumok játszottak szerepet a témaválasztásban?*

Gyarmathy Lívia: Az *Együttélés* másképpen készült, mint ahogyan én általában filmezni szoktam. Az én közelítésem a filmem témáihoz, alapvetően érzelmi közelítés. Ezt én soha nem tagadtam és nagyon büszke is vagyok rá. Nagyra tartom, ha egy filmben igazi érzelmek vannak, amelyek által a filmek sem lesznek ridegek vagy taszítóak. Az *Együttélés* azonban számomra egy fordított helyzetből indult, talán abból a döbbenetből, ami akkor ért, mikor elkezdtem megismerni ezt a világot. Például, amikor Palotabozsokon járva azt láttam, hogy a kilenc órai mise magyar nyelven folyik, a szagos mise, azaz a nagymise, pedig németül. A rákövetkező héten, pedig a kilenc órai mise volt német nyelven és a szagos mise magyarul. Ez engem meglepett,

Gyarmathy Lívia

és eleinte nem is igazán értettem, hogy miért kell Palotabozsokon két nyelven misézni. Vagy: láttam olyan férfiakat, akik vastag fehér gyapjúzoknit viseltek, miközben mások nem hordtak ilyesmit... Apránként jöttem csak rá, hogy itt bizonyára két különböző népcsoport él egyazon helyen, és ezek a különféle emberek alapvetően másféle érzelmi életet élnek, másképpen strukturálódtak, eltérő értékeket

Zalán Vince

tartanak fontosnak. Mindez elkezdett érdekelni és arra gondoltam, hogy egyedülállóan izgalmas lenne, ha sikerülne egy filmben is bemutatnom. Azokat az embereket, akikkel ezeken a településeken járva találkoztam, a történelem kényszerítette arra, hogy együtt, egymás környezetében éljenek. Amint az ismeretes, a második bécsi döntés következtében elviselhetetlen lett a romániai székelység helyzete. Sokukat vonatra tették, majd rövid ideig tartó bácskai letelepítés után, iszonyatos nélkülözés árán és embertelen hányattatások közepette érkeztek meg végül Magyarország területére. Az igazi problémák azonban csak ekkor kezdődtek. Tudniillik elsősorban olyan helyeken igyekeztek letelepíteni őket, ahol szép nagy és gazdag porták voltak. A szép nagy és gazdag portákon korábban javarészt olyan magyarországi németek éltek, akik többségében az úgynevezett „Hűség a Hazához" mozgalomhoz tartoztak. Róluk azt kell tudni, hogy németnek vallották magukat, de Magyarországot tekintették a hazájuknak, tehát egyfajta erős szolidaritást vállaltak az országgal és az itt élő emberekkel. A magyarországi svábság szegényebb rétegeiből viszont többen is a Volksbundba vagy más hasonló szervezetekbe léptek be, mivel helyzetükből fakadóan fogékonyabbak voltak a szociális demagógiára és ezért könnyebb is volt őket megvadítani. Voltaképpen ott kezdődött minden, hogy az újonnan érkező székelyeket elsősorban olyan portákra telepítették be, ahol korábban olyan németek éltek, akiknek a saját magyarságuk, öntudatuk miatt az eszük ágában sem lett volna, hogy az országot elhagyják. Márpedig őket telepítették ki, és tulajdonképpen azok a németek maradtak itt, akik jóval elesettebbek, szegényebbek voltak. 1945 szörnyű krízise, a háború befejezése után nem sokkal, pedig már el is jött 1948-49, amikor a kommunisták magukhoz ragadták a hatalmat és teljesen megmerevítették az országot. Ekkor viszont az történt, hogy a bányákba először a németek mentek el dolgozni, ebből fakadóan ▶

ők tölthették be a vezető pozíciókat. Belőlük lettek a brigádvezetők, s így újra a főnökeikké váltak azoknak a székelyeknek, akik csaknem mint az eszelősök, még mindig ragaszkodtak ahhoz, hogy várnak, mert ők mindenek előtt földet akartak. Sokan még a téeszcsébe sem léptek be, aztán végül kénytelenek voltak mégis a bányákban elhelyezkedni, ahol a svábok már jóval korábban elkezdtek dolgozni. A történelem nagyon érdekes és egyáltalán nem olyan egyszerű, ahogyan azt sokszor a politikusok igyekeznek velünk elhitetni. A történelem ennél sokkal motiváltabb. Az ilyen és az ezekhez hasonló beágyazott ellentétek azok, amelyeknek a kontinuitása soha nem szakad meg. A ki nem mondott, vagy

Részlet a filmből

akár a csak félig kimondott szavakból, gesztusokból még a gyerekek is megérzik a mélyben lappangó ellentéteket, és még húsz év múltán is érezni fogják. Talán már kevésbé, de hát ilyen a világ. Aztán később pedig lehet, hogy minden össze fog mosódni és egyáltalán nem biztos az sem, hogy az jó lesz vagy akár csak jobb lesz annál, mint ami most van.

– *Ha már az* Együttélés *című film történetének aktuális jelentőségéről beszélünk, nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy tőlünk nem is oly messze, a Vajdaságban is hasonló kitelepítések, lakosságcserék zajlottak le a közelmúltban. Néhány évtized elteltével, gyakorlatilag egy az* Együttélés *történelmi gyökereit képező szituációhoz hasonló helyzet állt elő a jelenben is. Mondhatni, hogy a filmet akár ma is leforgathatnád. Az* Együttélés *azonban mégiscsak huszonöt évvel ezelőtt készült, és emellett a tény mellett sem mehetünk el szótlanul. Amikor a nyolcvanas évek elején belevágtál ennek a filmnek az elkészítésébe, akkor a témaválasztás miatt nem gördültek-e eléd bizonyos akadályok, amelyekkel meg kellett küzdened?*

– A stúdió részéről nem merült fel semmi ilyesmi, mivel a filmet rendkívül kevés pénzből és kevesen csináltuk. Egyáltalán nem a pénzért dolgoztunk, egyszerűen csak beszélni akartunk minderről. Viszont amikor az *Együttélés* már elkészült, akkor adódtak vele kisebb kellemetlenségeink. A filmet nyolcvan-nyolcvanegyben forgattuk, és 1982-ben, amikor a cenzúra a bemutató előtt ellenőrizte az anyagot, emlékszem rá, hogy még a minisztérium is összeült. Az volt ugyanis az álláspontjuk, hogy itt „béke van, és nem kell a sebeket felszaggatni". Jól ismerjük ezeket a szövegeket és mindenki pontosan tudja azt is, hogy ha nem volnának sebek, akkor valóban nem is lenne mit felszaggatni... De igazán kellemetlen ügyekről mégsem tudok ezzel a filmemmel kapcsolatban beszámolni: a minisztérium elszórakozott velem egy darabig, aztán végül mégis bemutathattuk. Voltak más filmjeim, amelyekkel több volt a baj.

– *Az* Együttélés *szerkezete kapcsán egyet tudsz-e érteni azzal a megállapítással, hogy ez a film, bizonyos értelemben véve játékfilmes stílusú alkotásnak is tekinthető? Arra gondolok, hogy miközben nagyon finoman megy előre a konkrét történet, szövődik a szerelmi szál, amibe belefonódik az esküvő és amiben fokozatosan elhelyezésre kerülnek az egyes alakok, a háttérben egyszer csak kinyílik egy ablak a történelemre. Az* Együttélésben *valami olyasmi megy végbe, amit a legtöbb játékfilmes csak szeretne elérni, hogy tudniillik egyetlen figura magatartásában leképezve, sikerüljön a történelmi fejlődést vagy a történelmi helyzet változásait érzékeltetni. Megjelenik egy olyan együttes perspektíva, ami a személyes drámát és a történelmet együtt tudja láttatni...*

– Mielőtt erre reagálnék, egy meglehetősen kemény dolgot szeretnék mondani azzal kapcsolatban, hogy azok a fajta problémák, amelyeket az *Együttélésben* ábrázolok, miért nem mosódnak el, illetve miért nem mosódhatnak el teljesen. Ha teszem azt egymillió, valahonnan keletről jött ember most Magyarországra érkezne, akkor ugyanezt a filmet meg lehetne csinálni, csak talán még annál is keményebb lenne a végeredmény, mint amilyen akkoriban, 1982-ben lett. Ugyanis nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy az *Együttélés* történetének igazi drámája már 1945-46-ban lezajlott. Voltaképpen ebből fakad az is, hogy én ezen a filmen egyfajta fordított helyzetből kezdtem el dolgozni, hiszen előbb kezdett el érdekelni maga a történelmi szituáció és tulajdonképpen ehhez kezdtem el keresni a történetet, azaz a házasulandó embereket. Hónapokig csak járkáltam faluról-falura, házról-házra, azt kérdezgetve, hogy lesz-e itt esküvő és ki kit vesz majd el. Egy kockás füzetben naplóztam, hogy kik a házasulandó párok, miközben azt is igyekeztem mérlegelni, hogy leendő szereplőim vajon elég erősek lesznek-e ahhoz, hogy elbírják majd egy film terheit... Az *Együttélés* általad játékfilmesnek nevezett szerkesztésmódjával kapcsolatban egyébként teljes mértékben igazat kell, hogy adjak neked. Azokban a filmjeimben, amelyekben megpróbálok vállalni bizonyos fajta általánosításokat, gyakorlatilag bár dokumentumelemekkel dolgozom, mégis egy nagyon erőteljes és tudatosan felépített játékfilmes dramaturgiát alkalmazok, és ebben a szerkezetben bújnak meg tulajdonképpen a dokumentumfilmes elemek. Így csináltam az *Együttélést,* és így csináltam a legutóbbi filmjeimet a *A mi gólyánkat* vagy a *Táncrendet* is. A *Kilencedik emeletet* viszont nem, mivel ott egy olyannyira erőteljes érzelmi hatás ért, és olyannyira felháborítónak találtam azt a helyzetet, hogy egyszerűen nem voltam képes semmiféle általánosításba belemenni és konkrétan arról a családról és azokról az emberekről akartam csak beszélni. Tehát ez egy filmkészítési módszer, amit én előszeretettel alkalmazok. Egyébként is, én már amikor évtizedekkel ezelőtt, a *Kilencedik emelettel* Oberhausen-ben nagydíjat nyertem, akkor láttam, hogy a magyar dokumentumfilmmel csak akkor lehet továbbmenni, ha az ember nem „beszélő fejekről" készít filmeket. Abban a hihetetlenül kiélezett versenyhelyzetben, amikor a televíziót bekapcsolva a nézőre zúdul minden szín, látvány és eleddig soha nem látott élmény, akkor azzal a magyar film nem sokra megy, ha más sem történik benne, mint hogy ülnek az emberek a kamera előtt és panaszkodnak. Egy ilyen kis jelentéktelen történetet, mint ez az *Együttélés*, ami tényleg nem szól többről, mint hogy két nép nem fér össze, valahogy úgy kell megcsinálni, hogy az végignézhető legyen. A dokumentumfilmjeimet én általában nagyon is játékfilmesen szerkesztem, de az anyag, ami benne van, nagyon képlékeny és nagyon is élő, lüktető, akár a szív lüktetése – legalábbis remélem, hogy olyan.

– *Valójában mi itt a mérce? Egyfelől nem láttam még esküvőt, amelyen annyian zokogtak volna mint az* Együttélésben *bemutatott esküvőn...*

– Mert kevés esküvőre jársz!

– *Igen, ez könnyen lehet, hogy csak ezért lepett meg, mindazonáltal van egy kedvenc Fellini mondásom, ami úgy szól, hogy* „szeretném egyszer úgy kimondani az igazságot, hogy senki se fakadjon sírva." *És mindezt még összekötném azzal is, amire te magad is utalsz, hogy az* Együttélés *egy olyan film, ami az igazságról beszél. Amikor viszont a forgatás zajlik és készülnek az interjúk, akkor hogyan lehet eldönteni, hogy mi az, ami igaz? Hogy tudod elkülöníteni, hogy meddig tart a „film igazsága" és hol kezdődik az az anyag, amit a legjobb esetben is már csak a „szereplő igazságának" nevezhetünk?*

– Nem tudok mást mondani, mint azt, hogy megérzem. Egyszerűen érzékeny vagyok a hazugságra. Nagyon hamar észre tudom venni az álnokságot és a hazugságot, hiszen gyakorlatilag ez a mesterségem. Filmes vagyok és abból élek, hogy az emberek szemébe nézve megérzem, hogy mi az a határ, ameddig a dolog igazi, és utána már nem az. Eddig nem fáztam rá, de persze ettől még ráfázhatok – bár túl sok filmet már nem fogok csinálni, azt hiszem...

– *Van egy jelzős szerkezetem, ami a filmjeiddel kapcsolatban az eszembe szokott jutni. Így hangzik: „konok türelem". Ezzel én a kérdezési technikádat tudnám összefoglalni, tudniillik a kérdéseidben nyoma sincs semmiféle agresszivitásnak, ami pedig ma már szinte kötelező. Másfelől pedig mindenfajta tudálékosságnak is híján vannak az általad megfogalmazott kérdések. Csendesen kérdezel, de nem adod fel. Nem hagyod eltéríteni magad az érzelmi viharok, élesebben fogalmazva, a hazugságok vagy kisebb füllentések által. Ez egyébként a Recsk-filmben is megfigyelhető...* ▸

– Lehet, hogy valóban így van. Én mindenesetre különösebb rendezői erénynek nem tartom ezt a magam részéről. Ki így csinálja, ki úgy csinálja – nyilván van olyan filmes is, aki addig gyötri a riportalanyait, míg azok mindent elmondanak, amit ő hallani akart. Én nem lennék képes ilyesmire, már csak azért sem, mivel mindig is tartottam magam ahhoz az elvhez, hogy mástól sem kérhetek soha többet annál, mint amennyit magamtól is elvárok. Nem szabad a riportalanyt kizsákmányolni. Engem mindig felbosszant az, ha egy filmben azt látom, hogy agyongyötrik a filmalanyokat és addig manipulálják, kínozzák őket, amíg a készítők prekoncepcióihoz igazodó eredmény meg nem született. Természetesen mindenkinek vannak prekoncepciói. Hisz anélkül el sem lehet kezdeni a forgatást, hogy ne tudja az ember, hogy mit akar csinálni. De soha nem szabad senkit sem kihasználni. A filmesnek olyan személyiségnek kell lennie, vagy sokkal inkább olyan személyiséggé kell válnia, hogy higgyék el neki azt, hogy nem azért csinálja, amit csinál, és tér vissza akár századszor is ugyanarra a dologra, mert a szereplőit meg akarná alázni vagy nevetségessé szeretné tenni... Én ennél sokkal nagyobb léptékben gondolkodom. Számomra nincs nagyobb dolog annál, hogy egy egyszerű film, amelyet, mint például az *Együttélést,* huszonöt évvel ezelőtt csináltam, mind a mai napig érdeklődést vált ki, gondolkodásra késztet valakit. Huszonöt év márpedig nem kis idő...

Hozzászólás a közönség soraiból: *Nem véletlen, hogy ez így van, hiszen az Együttélés megőrizte az aktualitását. Ha csak azokra a szélsőséges ideológiákra gondolunk, amelyekre ebben a filmben is történik utalás, akkor elmondható, hogy attól függetlenül, hogy ezek új köntösbe bújtak, hasonlóan szélsőséges hangok, vélemények napjainkban is tetten érhetők...*

– Az ember nem tud tanulni a történelméből. Újra és újra el kell buknia, aztán fel kell állnia, végül ismét el kell kövesse ugyanazokat a hibákat. Az ember nem annyira okos. Ha okos lenne, akkor nem lenne többé háború, nem lenne több ellentét, és csaknem olyan boldogan élhetnénk mint a madarak...

– Mégis óriási különbség van aközött, ha az ember különböző ideológiákat gyárt vagy pedig filmet csinál annak érdekében, hogy ne ismétlődjenek meg bizonyos korábban elkövetett hibák... E kérdéskör kapcsán én nagyon szeretem idézni Eötvös Józsefet, aki éppen a nemzetiségi ellentétek kapcsán hívta fel a figyelmet azokra az „egy-okú" egyénekre – vagy, ha tetszik, igaz lehet ez nagyobb csoportokra, népekre is – akik azt állítják, hogy „az én bajom egyetlen okból származik és ennek az egyetlen oknak a megszüntetésével az én helyzetem vagy a mi helyzetünk is megjavul". Ez az ideológiai alapállás azt sugallja, hogy ha eltűnnének a föld színéről ezek vagy azok az emberek, vagy dolgok, akkor azzal nekünk sokkal jobb lenne. Ez a fajta gondolkodás sajnos kikerülhetetlenül és mindig is jelen van, akármilyen távolságra is próbálunk visszamenni a történelemben. Talán ebből a szempontból is kifejezetten szerencsés és találó a filmed címe: Együttélés*. Nem csak egy másik emberrel való együttélésre utal, hanem arra is, hogy a múltunkkal és a történelmünkkel is együtt kell tudnunk élni – akár tetszik, akár nem. Mit szólnál, ha azt mondanám, hogy az* Együttélés *a hazaszeretet filmje is?*

– Meglepő, amit most mondtál és ha jól meggondoljuk, akkor egyáltalán nem alaptalan. Mind a bukovinai székelyek, mind pedig a magyarországi németek valami miatt nem mozdultak el innen, itt maradtak Magyarországon. Bármilyen nehéz is volt sokszor, mégis minden tudásukkal és erejükkel, akár az utódaik által is, de többre akartak jutni. Sokan voltak, akik például az egykori NDK területéről szöktek vissza Magyarországra. Elképesztő, hogy megalázták és kiűzték őket, elvették mindenüket és ők valami miatt mégis úgy érezték, hogy vissza kell ide jönniük. Valami visszahozta őket, valami olyasmi, amit talán soha nem fognak tudni megfogalmazni, és nem tudunk szavakba önteni mi sem, akik szintén mehettünk volna százfelé, de mégis valami itt tartott, ide kötött bennünket. Ahogy te az imént Fellinit idézted, most hadd idézzem őt én is. Fellini valahol azt mondja, hogy *„a világ tele van csodával, csak észre kell venni"*. Ilyen csoda az is, hogy ezek az emberek ezt a földet ennyire szeretik. Tudják, hogy itt vannak a gyökereik, de nem csak nekik, hanem a nagyszüleiknek, dédszüleiknek is, csakúgy mint a gyermekeiknek. Viszik és hurcolják magukban mindazokat a géneket, tulajdonságokat, akarásokat, amelyeket továbbadnak az utánuk következőknek. Igen, valóban azt kell mondanunk, hogy az *Együttélés* a hazaszeretet filmje – még ha én ezelőtt még nem is gondoltam erre így soha...

Szerkesztette: Fenyvesi Kristóf

Dr. Kanizsai Péter

A globális felmelegedésről

Sosem szerettem a szélsőségeket, és ez érvényes a tudományos, illetve áltudományos megállapításokra is. A globális felmelegedés témaköre is számtalan kérdést vet fel bennem – s gyanítom – nem vagyok ezzel egyedül.

Kicsit olyan ez, mintha a rabszolgahajcsár arról panaszkodna, hogy embereinek izomereje már nem a régi. Pedig ő mit sem változtatott praxisán, még tán havi egy vitamintablettát is belekever az amúgy ehetetlen ételbe.

Így vagyok ezzel az „Uramisten, mi lesz velünk?" rémképpel. Enyhe volt a tél. Valóban, magam sem emlékszem ilyenre, hogy fagypont alá ritkán süllyedt a hőmérséklet. Igen. Itt Magyarországon. De jelentem, a világ nagyobb részén kutya egy hideg volt. Száraz, meleg április. Emlékszünk 1990 tavaszára, amikor március 15-én kinyílottak a tulipánok és virágba borultak a gyümölcsfák? És ugyanazon a nyáron milyen kegyetlen meleg lett? De a teljességhez hozzátartozik az is, hogy a tél viszont farkasordító volt, alig vártuk már a tavaszt. És akkor senki sem nyilatkozott rémült orcával, hogy globálisan melegszünk.

Természetesen más kérdés az a farizeus hozzáállás, hogy a TV-műsor előtt, melyben aggódó, vagy éppen pökhendi, cinikus politikusok és szakértők nyilatkoznak a klímaváltozásról, épp csak két-három autóreklám megy le. Ez pedig ugye implicite nem tesz jót a CO_2 kibocsájtásnak, vagy én tévednék? Feje tetejére állt itt is a világ. Az alternatív hajtóanyagok keresése helyett ma is a demokrácia leple alatt öldökölnek Irakban és egyebütt az olajért, holott rég lejárt szólam, hogy mi lenne, ha a fegyverkezésre szánt pénzeket megújuló, vagy legalábbis kevésbé környezetszennyező energiaforrásokra fordítanánk. Katasztrófa. Mert az undorítóan pénzéhes, de igen szűk olajlobbinak ez nem érdeke. Sőt, ellenérdeke. Márpedig hogy lehet az, hogy az éves többmilliárdos haszon helyett csupán néhány millióval kell beérni?

Parasztvakítás az is, amit a különböző egyezmények kapcsán deklarálnak. Az autók meg csak pöfögnek, számuk egyre nő, az üvegházhatás pedig érvényesül. Persze, hogy hol és mennyire, erről ugyancsak megoszlanak a vélemények. Semmiképp nem szeretném, ha úgy tűnne, én is elbagatellizálom a kérdést, sőt! Fiaimat is arra nevelem, hogy figyeljenek környezetükre, ne pazarolják feleslegesen a vizet, áramot. De addig, amíg a jólét és a sokak számára követendő minta szimbólumai hatalmas luxusautókból vigyorognak porcelánfogaikkal ránk, miért is várjuk, hogy népszerű legyen az elektroautó? Az egyik neves német autógyár megalkotta hidrogénhajtású négykerekűjét. Luxuskivitelben. A német miniszterelnök azért mégis a benzines verziót használja. Vicces, nem?

Érzésem szerint a klímaváltozás és globális felmelegedés kapcsán a legnagyobb baj ugyanaz, ami az átkosban volt: a kollektív felelőtlenség, a képmutató magatartás és a számonkérés hiánya. De ez már csak így van. Az emberiség önpusztító tényekedése következmények nélkülinek tűnik. Hogy meddig, azt majd meglátjuk, de gyanítom, nem a sajtóból, hanem saját bőrünkön tapasztaljuk azt. Több hiteles szakértő véleményére lenne szükség és olyan jó lenne, ha nem korrupt politikusok nyilatkoznának erről a húsbavágó problémáról. De a média hatalma nagy. Eleddig nem tudtam eligazodni az irányvonalak és a tudományos tények között. Nincs egyértelmű igen, vagy nem, hallani gyomorforgató híreket a tudomány manipulálásáról, meghamisított jelentésekről. A percemebereknek ez nem gond. Ők csak estig látnak, nekik a holnap nem számít. És addig pedig tövig nyomják a gázt.

V. Tarr Judit

Jeles napokról álmodom

A latin Maius hónapot Ovidius szerint a meglett korúak (maiores) tiszteletére nevezték volna el. Valószínűbb azonban, hogy a régi római *Maia* istennő vagy férfi párja *Maius* volt a névadó. Jelképe a zöldruhás, virágfüzéres ifjú, jobbjában az Ikrek rózsakoszorús emblémájával, baljában kosár, tele eperrel és a május egyéb adományaival.
A hónap a csillagászati naptár szerint *Ikrek* hava. Régi magyar neve *Pünkösd* hava.

Május elseje a népi kalendáriumnak is jeles napja. Ez a nap a tavasz beállásának ünnepe, az ilyenkor állított májusfa a természet újjászületésének jelképe. Már a XV. Században is élt az a szokás, hogy a házakat zöld lombokkal díszítették fel.

A *májusfaállítás* hazánk egész területén ismert. A májusfát elsősorban a legények állítják a lányoknak. Régen a fát főként lopták, s ezért a hatóságok

Májusfa

igen sokszor tiltották ezt a szokást. A hatósági rendelet azonban mit sem ért, hiszen e fával adta tudtára a legény a falunak, hogy melyik lánynak udvarol. A májusfa általában nyárfa vagy jegenye. Egyes vidékeken a legények a már feldíszített fát állították fel, másutt ez a feladat a lányra és édesanyjára hárult. Sok helyütt pünkösdkor vagy május utolsó napjaiban kitáncolták a fát, vagyis a fa kidöntése táncmulatság keretében, muzsikaszó mellet történt.

Május 4-én a ház tűzvész elleni védőszentjére, *Szent Flóriánra* emlékezünk. Flórián római katonatiszt volt Noricumban, a mai Ausztriában. Diocletianus uralkodása idején szenvedett hitéért vértanúságot. A legenda szerint már gyermekkorában megmentett egy égő házat az elhamvadástól. A tűzzel dolgozók védőszentje lett, de a gyakori tűzesetek miatt a barokk kortól kezdve már minden tehetősebb polgár házának homlokzatán fülkébe állították szobrocskáját.

A naphoz fűződő népszokások is ezzel kapcsolatosak. Egyes falvakban nem raktak tüzet, nem sütöttek kenyeret, a kovácsok nem dolgoztak. Néhány faluban ezen a napon csak új, ősi módon csiholt tűzről szabad tüzet gyújtani.

Május 6. *Szent János* evangélista és apostol emlékünnepe. Olajban főtt Szent Jánosnak is emlegetik. Az elnevezés onnan ered, hogy Domitianus császár idején a már idős apostolt fortyogó olajjal teli katlanba vetették. János nemcsak hogy sértetlenül lépett ki belőle, de valósággal megfiatalodott.

Ezen a napon vetik a babot, a borsót, a lencsét, ezért a régi kalendáriumok Babevő Jánosként tartották számon.

A májusi fagy rettegett szentjei *Pongrác, Szervác, Bonifác* 12-én, 13-án, 14-én gyakran „leszüretelnek" névnapjukon, pusztító fagyokat hozva a kertekre. E néphitnek tudományos alapja is van. Május közepén gyakori a jelentős mértékű lehűlés.

Áldozócsütörtök ebben az évben 17-re esik. Mozgó ünnep, a húsvét utáni hatodik vasárnap előtti csütörtök. Krisztus mennybemenetelének ünnepe. Teljes asszonyi dologtiltó nap, csupán palántázásra és tökvetésre használhatják fel. Mivel dologtiltó nap, az asszonyok a szentmise után fekete ruhában csendes menetben kenderkézni mennek. A néphit szerint az a bor, amelyet ezen a napon isznak, vérré változik, ezért a betegeket gyakran kínálgatják, az egészségesek viszont borral böjtölnek.

Az utolsó fagyosszent *Orbán*, 25-én van névünnepe. I. Urbanus pápa 220-230 között uralkodott. Állítólag ő rendelte el, hogy a misekelyhet nemesfémből készítsék. Orbánt a szőlőművesek, kádárok, kocsmárosok választották védőszentjüknek. Szobrot, kápolnát emeltek a szőlőhegyen tiszteletére. Ha neve napján szép idő járja, szobrát felvirágozzák, ha fagyot hoz, kővel dobálják, megpálcázzák, leköpdösik szobrát.

Általában ezidőtájt rajzanak a méhek, ezért Orbán bogarainak is nevezik őket.

A húsvét utáni 50. nap 27-én van. Ez a *pünkösd*, melyen a Szentlélek eljövetelére és az egyetemes egyház születésnapjára emlékezünk.

A pünkösdhöz különböző eredetű és korú népszokások fűződnek, a legarchaikusabb a pünkösdi királyválasztás. Európa-szerte elterjedt szokás volt. Versengés útján választották, hatalma rendszerint egy napig, de legfeljebb egy évig tartott. Dologtiltó nap. Tilos mezőgazdasági munkákat, és egyes házimunkákat végezni. Néhány helyen e napon tartják a barátságkötő mátkálást. Szokás volt a cselédvásár, továbbá a községi pásztor megajándékozása. Kirándulásokat, táncmulatságokat is rendeztek ezen a napon. Az ünnep természetes jelképei a zöld ág és a rózsa.

Május 30. a *Szent Jobb megtalálásának emléknapja*. Amikor Szent László király 1083. augusztus 20-án Szent István fehérvári sírját kibontatta, a holttest jobb keze a királyi pecsétgyűrűvel már nem volt a sírban. A gyanú Merkúr fehérvári prépostra terelődött, aki ereklyegyűjtő szenvedélyéről volt híres.

Szent jobb

A következő évben ezen a napon a prépost mindent bevallott, de a büntetés elkerülése érdekében legendát kerített a tolvajlás köré. Eszerint az ereklyét egy angyal bízta rá. László király a magyarázatot elfogadta, s a helyszínen egy új kőmonostort építtetett. Ez a Szent Jobb monostor.

20. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Kodály Szimpózium

Kodály Zoltán születésének 125. és halálának 40. évfordulójára

Pécs, 2007. május 24-28.

2007. május 24-25.

Kodály zenei nevelési koncepciója és zeneszerzői munkássága
nemzetközi szimpózium

Védnök:
Kodályné Péczely Sarolta

Levezető elnök:
Szőnyi Erzsébet
nyugalmazott egyetemi tanár
Kossuth-díjas zeneszerző, zenepedagógus

Helyszín: Baranya Megyei Közgyűlés Díszterme
(Pécs, Papnövelde u. 5.)

Program:

Május 24., csütörtök

15.00 Köszöntő

15.05 ***A Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola éltető elvei***
Előadó: ifj. Sapszon Ferenc, Liszt-díjas karnagy

15.45 ***Nincs teljes személyiség zene-ének nélkül***
Előadó: Hámori József, az MTA alelnöke

16.25 Kávészünet

16.40 ***Molnár Anna megtérése***
Előadó: Tillai Aurél, professor emeritus

17.20 ***...A haza fényre derül...” – Gondolatok a „Huszt” és a „Rabhazának fia” c. művekről***
Előadó: Lakner Tamás, egyetemi docens
Közreműködik a Pannon Volán Zrt. Bartók Béla Férfikar

19.30 *Ünnepi Kodály Hangverseny a Baranya Megyei Közgyűlés dísztermében*
Közreműködnek:
Kovács István – basszus
Fodor Gabriella – zongora
Veszprémi Liszt Ferenc Kórus
Pannon Volán Zrt. Bartók Béla Férfi Kar
Bartók Leánykar
Pécsi Kamarakórus

2007. május 25. péntek

9.00 ***Kodály pedagógia és az OAKE program Amerikában***
Előadó: Beth McCoy, karnagy (Bristol, USA)

9.40 ***Homérosz és a magyar népdal hangja – Kodály dalköltészetéről***
Előadó: Ittzés Mihály, az LFZE Kodály Intézet tanára

10.20 Kávészünet

10.35 ***Játék, művészet, közösség***
Előadó: Andrásfalvy Bertalan, etnográfus

11.15 ***Kapcsolatom Kodály Zoltánnal***
Előadó: Szőnyi Erzsébet,
Kossuth-díjas zeneszerző, zenepedagógus

11.55 Összefoglalás, hozzászólások

20. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny, 2007. május 25-28.

A Nevelők Háza Egyesület, valamint a Pécsi Kamarakórus **2007. május 25-28.** között negyedik alkalommal rendez kamarakórus versenyt a nemzetközi fesztiválok folytatásaként.

Program

Május 25-én, pénteken

19.00 **Nyitóceremónia** a Jókai téren
A kórusokat és vendégeket *Tasnádi Péter*, Pécs város polgármestere köszönti
Megnyitót mond *Szőnyi Erzsébet* Kossuth-díjas zeneszerző

20.00 **Nyitóhangverseny** a Bazilikában
Műsor
Kodály Zoltán: Köszöntő
Tillai Aurél: Tüke mise
(hangverseny bemutató)
G.Rossini: Stabat Mater
Közreműködik: a Pannon Filharmonikusok és Pécsi Kamarakórus
Vezényel: **Tillai Aurél,** Liszt-díjas karnagy
Belépődíj: 1500,- Ft felnőtteknek, 700,- Ft diákoknak, nyugdíjasoknak

Május 26-án, szombaton

9.30 Gyorstanulási verseny a Leőwey Klára Gimnáziumban (első forduló)

15.30 a Verseny második fordulója (A)
a Dómmúzeumban (Pécs, Káptalan u. 8.)
Fellépő kórusok: **VÁROSMINOR KAMARAKÓRUS – Budapest, BRILLANTE ÉNEKLŐ EGYESÜLET – Balatonfüred, GESUALDO KAMARAKÓRUS – Budapest, ISHANGO CHAMBER CHOIR NAMUR – Namur, Belgium, GRASSALKOVICH ÉNEKEGYÜTTES – Hatvan, ZENSKI HOR SREDNJE MUZICKE SKOLE TUZLA – Tuzla, Bosznia- Hercegovina, AMADEUS KÓRUS – Budapest**

18.00 Fesztiválhangverseny a Csontváry Múzeumban
Fellépő Kórusok: **ENSEMBLE „ISKRE" – Tuzla, Bosznia- Hercegovina, MENEGALI FÉRFIKAR – Nyíregyháza, PROVOCAL KAMARAKÓRUS – Budapest, QUARTETTO VOCALE – Pécs, SIKLÓS VÁROS ÉS A SIKLÓS ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET VEGYESKARA – Siklós, TUZLANKE – Tuzla, Bosznia- Hercegovina**

20.00 a Verseny második fordulója (B)
a Dómmúzeumban (Pécs, Káptalan u. 8.)
Fellépő kórusok: **AULA KAMARAKÓRUS – Budapest, PESTSZENTLŐRINCI VÖRÖSMARTY LEÁNYKAR – Budapest, CANT'ART ÉNEKEGYÜTES – Győr, PRO MUSICA KAMARAKÓRUS – Szabadka, Szerbia, VESZPRÉMI GIZELLA KÓRUS – Veszprém, KARCAG VÁROS VEGYESKARA – Karcag, HIGHLANDS YOUTH ENSEMBLE – Bristol, USA**

Május 27-én, vasárnap

11.00 a Verseny második fordulója (B)
a Dómmúzeumban (Pécs, Káptalan u. 8.)
Fellépő kórusok: **AULA KAMARAKÓRUS – Budapest, PESTSZENTLŐRINCI VÖRÖSMARTY LEÁNYKAR – Budapest, CANT'ART ÉNEKEGYÜTES – Győr, PRO MUSICA KAMARAKÓRUS – Szabadka, Szerbia, VESZPRÉMI GIZELLA KÓRUS – Veszprém, KARCAG VÁROS VEGYESKARA – Karcag, HIGHLANDS YOUTH ENSEMBLE – Bristol, USA**

15.30 a Verseny második fordulója (A)
a Dómmúzeumban (Pécs, Káptalan u. 8.)
Fellépő kórusok: **VÁROSMINOR KAMARAKÓRUS – Budapest, BRILLANTE ÉNEKLŐ EGYESÜLET – Balatonfüred, GESUALDO KAMARAKÓRUS – Budapest, ISHANGO CHAMBER CHOIR NAMUR – Namur, Belgium, GRASSALKOVICH ÉNEKEGYÜTTES – Hatvan, ZENSKI HOR SREDNJE MUZICKE SKOLE TUZLA – Tuzla, Bosznia- Hercegovina, AMADEUS KÓRUS – Budapest**

15.30 Fesztiválhangverseny a „Pünkösdölő a Sétatéren" rendezvény keretében
Fellépő kórusok: **ENSEMBLE „ISKRE" – Tuzla, Bosznia- Hercegovina, PROVOCAL KAMARAKÓRUS – Budapest, QUARTETTO VOCALE – Pécs, SIKLÓS VÁROS ÉS A SIKLÓS ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET VEGYESKARA – Siklós**

16.30 Fesztiválhangverseny a „Pünkösdi Nyitott Pincék Palkonyán" rendezvény keretében
Fellépő kórusok: **TUZLANKE – Tuzla, Bosznia- Hercegovina, MENEGALI FÉRFIKAR – Nyíregyháza**

20.00 Az UniCum Laude Énekegyüttes hangversenye a Hotel Palatinus Bartók termében
Belépődíj: 1000,- Ft

Május 28-án, hétfőn

11.00 Gálahangverseny és díjkiosztó ünnepség a Dr. Romhányi György Aulában (POTE)
A Verseny ünnepélyes zárása

Jegyelővétel:
Civil Közösségek Háza – Pécs, Szent István tér 17.
Pécsi Kulturális Központ Információs Irodája – Pécs, Széchenyi tér 1.

Pusch Gizella

Akik felébresztették Csipkerózsikát

Az ExperiDance társulat 2000-ben alakult azzal a céllal, hogy szétröppentse a világba a Román Sándor nevével fémjelzett, kategóriájukban egyedülállóan nagyszabású táncprodukciók hírét. Darabjaik hazánkban a legkeresettebb színpadi táncprodukciók közé tartoznak, előadásaikon minden alkalommal fergeteges sikert aratnak. Hatalmas élményt nyújt a nézők számára könnyed, gyors mozgásuk, virtuóz tánctudásuk, és az, hogy nem „csak" fantasztikusan táncolnak, hanem játszanak is a színpadon. Ezen kívül természetesen a remekül eltalált zenétől a gyönyörű jelmezekig minden a nézők elvarázslását szolgálja.

Az ExperiDance Tánctársulat elkötelezettsége:

„Kevés olyan sokarcú kifejezési forma létezik, mint a mozgás, a tánc. Amióta emberek élnek, azóta létezik tánc a földön. A tánc és az ember egymástól elválaszthatatlanok.

Nekünk magyaroknak olyan tánchagyományaink vannak, amelyek a világon mindenhol híressé és kedveltté váltak, ismertté tették országunkat. Ezalatt több generáció felnőtt, átalakult a világ, változott az emberek igénye, ízlése. A mai táncosok feladata mára sokkal nehezebb, összetettebb, mint elődeiké volt, hisz úgy kell megőrizniük és népszerűsíteniük a régi tánchagyományokat, hogy azok a mai emberek számára is érthetővé, élvezhetővé váljanak. Ezt a nehéz feladatot vállalta tánctársulatunk produkcióival.

Őszintén hiszünk abban, hogy múltunkat megbecsülve, értékeinket megőrizve sikerül felébreszteni a néptánc iránti hagyománytiszteletet több mint 50 éves Csipkerózsika álmából."

Szerintem Csipkerózsika jó pár éve nem alszik már... A Társulat pécsi fellépésén Vona Tibor ügyvezető igazgató avatott be a kulisszatitkokba.

– Hogyan választják ki, hogy melyik darabot állítják színpadra?

– A témakör felelőse általában Schwajda György. Neki hihetetlen jó szimata van ahhoz, hogy melyik művet érdemes táncba átdolgozni. A prózai művek közül nem minden mutat ugyanis ennyire jól a színpadon. Ludas Matyi történetét is ő választotta ki, amiből készült a Revans, és Arany János vígeposzát is, a Nagyidai cigányokat. Övé az ötlet, és ő felel a forgatókönyvért és a dramaturgiáért.

– Külföldön is egyre több a fellépésük. Mennyire értik ott, hogy miről szól az Ezeregyév, vagy a Revans?

– Mindkettő járt már külföldön, Németországban nem egyszer játszottuk már az Ezeregyévet, Finnországban pedig a Revans futott már több alkalommal. Fontos, hogy nem táncfesztiválokon, hanem rendes jegyértékesítési rendszerben, amikor megveszik egy félig vagy esetleg teljesen ismeretlen együttesre a jegyeket. Az Ezeregyévnél kicsit bizonytalan vagyok. Azt gondolom egyébként, hogy mindegyik produkciónknál a látványelemek, a fény, a hang, a tánc, koreográfia, a zene elvonja a figyelmet a dramaturgiáról. A Revansnál teljesen tisztán levették, hogy egy népi hősről szól, merthogy népi hősök mindenhol vannak, csak Till Eulenspiegelnek, vagy Robin Hoodnak hívják. Az, hogy a kisember talpra áll és megmutatja, egy általános üzenet. Minden országnak megvan a maga Ludas Matyija. Egyre populárisabb darabok készülnek, melyeknek az értelmezése egyre általánosabb, mint pl. a Steel – a fém legendája, amely egy olasz-magyar koprodukció. Ott kimondottan a nemzetközi piacot kívántuk megszólítani. Vagy itt az

Revans

új összeállításunk, a Best of ExperiDance kétfelvonásos változata, amely az egész estés produkciók legjobb részeit tartalmazza, ott már szinte nincs is dramaturgia, hanem a leglátványosabb részek vannak egymáshoz kapcsolva. Egy olyan stílust hoztunk létre, ami érdekli a világot. Hét éve létezünk, három éve járunk külföldre. Az első négy évben bizony komoly kétségeink voltak, hogy ezt csak a Kárpát medencében értik, amit mi. Most volt a lengyelországi turnénk, 1800 ember – köztük Lengyelország közjogi főméltóságai – állva tapsoltak 20 percen keresztül az Ezeregyévre. Tehát az Ezeregyévnek is megvolt a maga turnészériája, és működik. Úgy gondolom, hogy büszkék lehetünk azokra a táncértékekre, melyeket a stílusjegyeken keresztül létrehoztunk.

– Egyre nagyobb a társulat rajongótábora. Mekkorára tehető?

– Nem tudom, nincsenek erre vonatkozó felméréseink. Két nagyon fontos szám: több, mint ezer teltházas fellépésen vagyunk túl, és 600 000 nézőt sikerült megszólítanunk és elhívnunk az ExperiDance előadásaira, ők azok akik jegyet váltottak. Most nem arról beszélek, amikor a Hősök terén, az Uniós csatlakozáskor 70 000 néző állt velünk szemben és 16 nemzetközi tévécsatorna közvetített minket, hanem azokról, akik a szombat estéjüket ránk szánják és még pénzt is áldoznak ezért. Ez nagyon nagy felelősség, mi ezt ténylegesen felelősségtudattal éljük meg. Az emberek hálásak az igényes produktumok iránt, nem lehet már őket bevinni az erdőbe. Rengeteg külföldi járt már Magyarországon, tudják pontosan, mi a jó és rossz produkció között a különbség. Úgy gondolom, hogy nekünk egészségesen populárisan mindig is a közönség lesz a kontrollunk, és ez meghálálja magát.

– Hogy kezdődik el egy előadás létrehozása? Mennyi idő telik el az ötlet felmerülésétől a bemutatóig?

Ezeregyév

– Közel egy év. Első az ötlet, kimazsolázva belőle a lényeget, dramaturgiailag illesztve, aztán a zenei alapok, és erre elindul a koreográfia megépítése. Nagyon fontos, hogy egy fix stábbal dolgozunk. Nagyon büszkék rá és le is védettük az embléma formájában a fémjelet: magyar produktum. Ez minden anyagunkon ott van, hisz csak magyar alkotókkal dolgozunk, a zeneszerzőtől a dramaturgig, a táncostól a koreográfusig, az arculatért felelős grafikusig. Az ExperiDance jelenséget közvetlenül egy 50 fős művészcsapat, egyéb tekintetben egy 150 fős háttérapparátus, tehát mintegy kétszáz ember generálja, és itt mindenki magyar. Czomba Imre a zeneszerzőnk és nagyon fix a stáb, egy jól összeszokott team, akik szemmel láthatóan együtt nagyon nagy sikereket tudnak létrehozni.

Muskétások

– A koreográfia csak Román Sándor fejében születik meg, vagy a táncosok is belevihetik a saját ötleteiket?

– A táncosok is belevihetik, mi több, a táncosok közül nőtt már ki egy új koreográfus, Vári Bertalan személyében. Ő már társkoreográfusként van feltüntetve, tehát van két nagyon jó képességű koreográfusunk. De természetesen ezek elsősorban Román Sándor koreográfiái és az ő neve fémjelzi a produkciókat.

– A táncosok mennyire leterheltek, menynyi gyakorlást igényel ez a fantasztikus teljesítmény?

– Nagyjából hat szabadnapjuk van egy hónapban. Egy átlagos hónapban van 14 fellépésünk, de nem egyszer előfordul, hogy 18. Ezt a munkamennyiséget csak úgy lehet bírni, ha nem munkaként, hanem élethivatásként éljük meg. Az egy kegyelmi állapot, ha az ember olyat csinál, amit szeret. Nagyon sok milliárd ember elmegy reggelente dolgozni, de csak egy szűk réteg szereti, amit csinál. Van egy még szűkebb réteg, aki ezzel jól is keres, meg tud belőle élni, de még mindig nem ez a legszűkebb réteg, hanem az, aki a kontrollingjaitól, családjától, főnökétől azt kapja, hogy jól végzi a munkáját. Ezek az emberek évente 150-170 alkalommal a képükbe kapják, hogy jó az, amit csinálnak. Ez fantasztikus érzés. Itt is már az első felvonás után meg voltak őrülve az emberek, sikoltoztak, hujogattak. Jönnénk mi többet is, de ennyi fér bele. A kényes egyensúlyra vigyázunk, nem akarunk eltűnni Magyarországról. Ez úgy működik, hogy egyszer meghívnak, onnantól elindul egy 20-40-60 előadásos széria, és egyszer csak azt veszi észre az ember, hogy éveken keresztül nem talál haza. A „B" stáb építése pedig nem olyan könnyű dolog. A repertoárunkba – jelenleg öt egész estés produkciónk fut színpadon – betanulni három év. Tehát ha most felveszek 28 nagyon tehetséges embert, azok három év múlva fogják azt tudni, amit a mostani táncosok a lábukban és a fejükben tartanak pillanatnyilag. Hisz ez egy folyamatos tanulás 2000-óta.

– Vannak tartalék táncosok?

– Nincsenek. A Táncművészeti Főiskola végzős hallgatóinak nagyjából a fele hozzánk szeretne jönni. Nem tudunk ennyi embert felvenni, pénzügyi korlátok vannak, de mindig több a jelentkező, mint amennyit munkával el tudnánk látni. Tehát az utánpótlás vonal az egyik fontos kérdés, illetve a másik, azoknak a sorsa, akik lejönnek a színpadról, hiszen ez a leggyorsabban öregedő szakma. 40 évesen egy táncművész ha lejön a színpadról, nem szabad olyan törésnek érnie, hogy egyik pillanatban még sztárként kezelik több ezres nézőterek előtt, és a következő pillanatban munkanélküli. Gondolkozunk egy tánciskolán. Nagyon sok tervünk van, de nekünk is csak 24 órából áll egy nap, és ezt azért meg kell valósítani. Ez egy folyamat, de nem szeretnénk azokról az emberekről elfeledkezni, akiknek a sikereket köszönhetjük. Ez egy csapatmunka, itt semmit nem ér önmagában sem az egyik, sem a másik, ez ebben a csomagban működik így. Annak idején 2000-ben olyan társulatot szerettünk volna Román Sándorral létrehozni, ahova az emberek egyrészt szívesen járnak be dolgozni, másrészt nagyon jó az, amit csinálnak. És úgy gondolom, hogy sikerült ezt megteremteni.

– Komoly anyagi hátteret kíván egy ilyen produkció. Mennyire nehéz ezt manapság összehozni?

– Nem könnyű, ez az én feladatom, többek között, nekem van meg a kapcsolati tőkém. Amikor Sándorral összeálltunk, mindketten megosztottuk egymással azokat a tartalékokat, tudást, ki amivel bír. Ő létrehozza a színpadi produktumot, nekem pedig el kell tudnom adni. És azt hiszem, mint mutatja a példa, hogy ez egész jól működik. Ma a színházi életben általában panaszkodást hallunk, de nem szeretnék panaszkodni. Nagyon minimális állami támogatást kapunk, a közönség viszont életben tart minket. És ennyi ebben a formában pillanatnyilag elég ahhoz, hogy megvalósítsuk az álmainkat.

Steel

– Van esetleg már valami következő álom a tarsolyukban?

– Igen, mindig van, és Sándor most próbatermi körülmények között próbálja felállítani azt, amit elképzelt. Itt azért viaskodik az értékesítés és a művészet. Merthogy létrejött a Nagyidai cigányok formájában egy új produkció, ugyanakkor az Ezeregyév is túl van a 350. fellépésén – tehát hova? Most se tudjuk kiszolgálni a piacot. Általában a színházi struktúrákban 30 előadásról szól egy produkció és jön a következő évad, amikor már a következő előadást készítik. Nem cél tartósat létrehozni, mert ha jó, ha nem, úgyis 30 előadás után leveszik. De hát nekünk még a legelső 2000-es produkciónk is színpadon fut, sőt az összes többi is. Tehát felmerül a kérdés – azon túlmenően, hogy persze koreografálni kell, ő is azzal tartja frissen magát szellemileg – de hát nem tudjuk ellátni a piaci igényeket pillanatnyilag. És ha elmegyünk három hónapra Kanadába, ahogy a szerződés-tervezeteink kötnek minket, akkor nincs miért, mert akkor megint lehet, hogy kellene egy „B" lista, de azt ki kellene építeni. Most 8-10 pecabot be van lógatva nagyon mélyre és várjuk, hogy hol van kapás: a 3 hónapos kanadai turné érkezik meg előbb, vagy egy új felkérés egy új produkcióra egy új partnertől. Nem tudjuk, picit még követjük a körülményeket. És hát az Magyarországon ma elég kiszámíthatatlan.

Hajnal Zsófia

Akit a színház irányít

Idén is bejutott egy pécsi rendezésű Háy János darab a POSZT-ra. A főszereplőt alakító Zayzon Zsolt, egykori marosvásárhelyi színészt két év alatt, nagyon sokféle szerepben láthatta a pécsi közönség.

– Erdélyben voltak olyan erőszakos begyűjtések, mint a darabban?

– Persze, sőt sokkal durvábbak is. Ráadásul nem feltétlenül a magyarok végezték a téeszesítést, hanem más megyékből odaküldött románok, akik senkit nem ismertek, ezért jóval kegyetlenebb módon történt. De ugyanúgy megvoltak a beépített embereik, mint a Senák. Én ezt a nagyszüleim elmeséléseiből tudom. Elég közel áll hozzám ez a téma, attól függetlenül, hogy én akkor még nagyon kicsi voltam.

– A nagyszüleid történeteit felhasználtad Rák Jani megformálásához?

– Persze. Amikor elolvastuk a darabot, rögtön az ugrott be, hogy menynyire közeli. Olyan, mintha színészként mesélném el a nagyapám életét. De azért jóval nehezebb a történet eljátszása, mint az olvasásakor gondoltam. Tíz éves koromig éltem abban a romániai rendszerben, ami nem volt egyszerű. Fenyegetések és szülők elhurcolása mellett nőttem fel, úgyhogy van egy furcsa saját tapasztalatom is a felső nyomással kapcsolatban, ami ránehezedik az emberre, és ennek ellenére megpróbál valamilyen szinten gerinces embernek maradni, az elveit nem sutba dobni. Nagyapámnak is elvették a lovát, az összes földjét, de attól függetlenül megpróbált valamit kitalálni, nem akarta elveszíteni a felhalmozódott hagyományt. Beszűkült ez egy kis udvarra, azon belül élték lekicsinyítve az életüket, mintha meglenne a ló, a föld, meglenne minden. Megpróbáltak ugyanolyan emberek maradni, mint azelőtt.

– Más Háy János művet is olvastál?

– Inkább láttam, mert az ember ritkábban olvas darabokat csak úgy. Igazából Háyt nem nagyon kell olvasni, mert szerencsére elég felkapott szerző, valamelyik színház minden évben műsorra tűzi egy darabját. Van egy furcsa stílusa, ami megérinti az embereket. Azt látom, hogy ma a kortárs magyar drámairodalomban nem véletlen, hogy pont Háy János talán a legfelkapottabb szerző. Ez nagyon rossz szó, hogy felkapott, mert ezeket a darabokat nem feltétlenül az örömszerzés céljából játsszák, hanem, hogy szembesítsék a nézőket a harminc-negyven évvel ezelőtt történtekkel, és ha ezt átvetíted a mába, lehet, hogy ugyanaz történik most, csak másfajta, talán láthatatlanabb eszközökkel. Hogyan vesszük el az ember egyéniségét, hogyan próbáljuk meg kizsigerelni. Most már terrorista szinten próbálnak ránk erőltetni mindenféle bóvlit. Az ember meg kell, hogy maradjon a saját értékrendjén belül és csak az általa értékesnek tartott dolgokat szabad beengedni. Szerintem egy Háy-darab komplexebb élményt nyújt a nézőnek, mint egy másik darab. Ő most az én szememben is feljebb került a „drámaírói ranglétrán".

– Úgy veszem észre, hogy az emberek nem közömbösek Háy János műveivel.

– Nagyon behatol az emberekbe. Talán ezért is ennyire jó, hogy látszólag furcsa, többnyire komikus a párbeszédszerkesztés és a szereplők elbeszélnek egymás mellett. Amikor elkezdtük próbálni A Senákot, akkor derült ki, hogy mennyire zseniálisan van megírva. Mindenki a saját gondolatmenetét

követi és ez a humor forrása, hogy három perccel később kérdez vissza egy olyan dologra, amiről már rég eltértek és mégis megélnek ezek a párhuzamos gondolatmenetek egymás mellett. Humoros is, de közben azzal szembesül a néző, hogy ez van ma is, mindenki megpróbál a saját gondolatmenete alapján párbeszédbe elegyedni. Időnként lemaradunk dolgokról és hülyeségeket mondunk, de egyszer csak kiderül, hogy mégis ugyanarról beszélünk, mert a konklúzióhoz mindenki elér, csak a saját kis ösvényén. Talán ettől is ilyen szívhez szóló. Valakivel biztos, hogy valamilyen szinten azonosul, vagy sajnálja, de mindenképp elgondolkodtatja, és a történetnek legalább egy kis szála lenyomatot hagy az agyában.

– Sok embert megbotránkoztat a káromkodás a darabban, de ezekkel a szavakkal napi kapcsolatban vagyunk, gyakran halljuk őket.

– A színháznak még mindig van egy szentélyi megközelítése. A tv-ből árad a szenny, a mocsok és mindenféle káromkodás, de ahogy beül az ember a színházba, hirtelen megbotránkoztatja az, ami otthon a tv-t nézve vagy az utcán hallva nem. Viszont nélkülözhetetlen bármelyik Háy darabból, mert nem hiszem el, hogy ha egy faluban egy ember ideges lesz, akkor „A macska rúgja meg!" vagy hasonlót mondana. Nem fog válogatni a szavakban. Van a káromkodásnak is egy régről megmaradt, fejlődő tradíciója. Én a saját nagyapám 15 perces káromkodásaira emlékszem még a mai napig. Úgy tudta cifrázni, hogy mire a végére ért, már ki is fújta magából a dühöt. Nem lehet úgy eljátszani egy ilyen történetet, hogy nincs benne káromkodás, hiszen akkor egy nagyon meseszerű helyzetet kellene teremteni, ami nem adja vissza a realitás érzetét.

– Mennyire tudtál azonosulni Rák Jani szerepével?

– Könnyen tudtam azonosulni, és úgy gondoltam, hogy könnyen meg fogom tudni csinálni, de ez sajnos ilyen egyszerű dolog. Nagyon nehéz most, 2007-ben belekerülni egy olyan ember gondolkodásmódjába, aki ezelőtt x évvel élt, bármennyire is közelinek éreztem. Egy egész másfajta gesztusrendszert, gondolkodásmódot követelt, ezért meg is kínlódtunk rendesen. Szerencsére Balikó Tamás sokat segített. Igazából a legtöbb helyen nem is a párbeszéd a mérvadó, hanem, hogy Rák Jani milyen szinten tudja tartani a feszültséget magában. Nem kezdhetem úgy az előadást, hogy nyugodtan ülök, hiszen a kezdetén mondja a feleségem: „Már itt vannak a faluban". Közeleg valami veszély, ezért van egy furcsa feszültség és ezt már a legelején meg kell találni. Utána pedig már azzal kell azonosulni, amikor elveszít mindent. Én még túl fiatal vagyok ahhoz, hogy legyen ilyen történetem, de ettől függetlenül az embernek vannak olyan pillanatai, amikor azt érzi, hogy teljesen kicsúszott a talaj a lába alól. Megpróbáltam ezeket felpiszkálni, hogy mit is éreztem akkor. De egy pillanatig sem volt kétségem a próbafolyamat során, hogy hamis lenne az, amit Háy János leírt Rák Jani szövegeként. Balikó Tamás még a szórendet is következetesen számon kérte tőlünk. Nem szabadott megváltoztatni két szót, mert akkor már vagy veszített a súlyából a mondat, vagy egész mást jelentett. Máskor elolvasunk egy darabot és semmiféle közös dolgot nem érzek a szereppel, most meg első olvasás után azt mondtam, hogy ez én vagyok, ezt könnyen meg fogom csinálni. Ettől függetlenül iszonyú „szenvedés" volt, mert sokszor a színészi munka sem feltétlenül csak az örömről szól, rendesen meg kell szenvedni, hogy utána a végtermék jó legyen.

– Nagyon sokféle szerepben játszottál. Milyen karaktert szeretsz a legjobban játszani?

– Nincs olyan karakter, amit nagyon szeretnék. Olyan karakter van, amit nem szeretek. A bonviván és a hősszerelmes karaktert kimondottan utálom. Általában a fizikai alkatom miatt szoktak rám ilyen szerepeket osztani, de sose érzem úgy, hogy meg tudnám csinálni, ezért nem is szeretem. Nem vagyok olyan lelki alkatú ember. Én mindig azt érzem, amikor egy bonvivánt látok, hogy egy piperkőc alak. Minden korszaknak van egy nagy bonvivánja, aki teljesen természetesen el tudja játszani a hősszerelmest. Én ezektől rettegek, viszont minden mást szeretek. Nagyon szeretek picit lelkileg vagy szellemileg torzult emberekkel bíbelődni. Azok a kedvenceim. Egy bolond, egy furcsa, valamiért sérült ember. Mindig mélyebbre tud ásni az ember saját magában, amikor egy ilyet alakít. Azt szeretem, ha nem skatulyáznak be. Ha az egyik szerepben kapok egy piti ügyvédet és jól sikerült, akkor a következő szerepben ne tegyenek be a másik ügyetlen orvosnak, hanem tegyenek be az agresszív állatnak. Nagy csapdája a színészeknek, amikor egy figurát jól eltalálnak, hogy utána hajlamosak mindig azt a figurát ráerőltetni a szerepre. Én inkább azt szeretem, ha szép lassan bújok bele a szerepbe. Nem szeretem azt, amikor megerőszakolnak egy leírt figurát, hogy olyanná tegyék, ami nekik jól áll. Inkább legyek rossz egy előadásban, de nem szeretném, ha azt mondanák, hogy mindig ugyanolyan vagyok. Keresem a változatosságot, más-más embert megformálni,

hiszen olyan sokfélék vagyunk és jó ezt boncolgatni. Ha az ember egy picit elgondolkodik, akkor rögtön rájön, hogy bizonyos helyzetekben milyen típussá válik. Én azt szeretem, amikor próbálok egy szerepet, és az rám ragad. A Vízkeresztet próbáinál másfél hónapon keresztül az életben is ilyen elmebeteget játszottam és próbáltam azzal játszadozni, hogy mi van, ha az ember mond látszólag egy marhaságot, miközben tudja jól, hogy mit akart vele mondani. Hogy ki érzi azt, hogy nem is marhaság, csak úgy látszott. Hiszen ugyanerről szólt a Vízkeresztben a bolond, aki látszólag hülyeségeket beszél, közben iszonyú csípősen odamond mindenkinek. Amikor pedig egy csetlő-botló kisembert kell játszanom, akkor elkezdem leverni a poharat, magamra öntöm az innivalót, belebotlok mindenbe, és ezek jönnek maguktól, nem feltétlenül erőltetem. Eléggé érdekesen alakul az életem a színházi próbáknak megfelelően. ▸

– Szerepálmod van esetleg?

– Vannak szerepek, amiket szeretnék eljátszani, de nincs szerepálmom. Az ember hajlamos beledédelgetni magát, hogy ha ezt most eljátszom, akkor így fogom, és ez mennyire talál rám. Aztán egyszer csak odateszik elé a szöveget, elkezdődik egy próbafolyamat, és nem tudja megcsinálni. Vagy lehet, hogy meg tudja, de nagyobb a veszélye a bukásnak abban az esetben, ha nagyon várunk egy szerepet. Én ezzel egyszer már megbuktam, még a főiskolán. Nagyon vártam, végre meglett és nagyot buktam vele.

– A POSZT-ra bekerült A Senák. Mennyire számítottál rá?

– Amikor meglett A Senák, Balikó Tamás lehívta a válogatót, mert szerinte ennyit megérdemel ez a munka, hátha bekerül. És pont A Senák lett a befutó. Nagyon sokan a Nem félünk a farkastól-ra számítottak. Lehet, hogy ha egy más ember válogat, akkor az, vagy az Ördögök kerül be.

– Hogy kerültél kapcsolatba a színházzal, mennyi idősen döntöttél úgy, hogy színész szeretnél lenni?

– Nyolcadik osztály végén be kellett tanulni egy darabot, amit előadtunk a szülőknek. A magyartanárnőm, mondta anyukámnak, hogy a fiadból színész lesz. 14 évesen ez a mondat megütötte a fülemet, utána elkezdtem erre készülni. Az elején még jó kifogás is volt, amikor megkérdezték, hogy miért állok bukásra matekból. Azt válaszoltam, hogy én színész leszek, miért foglalkozzak a matematikával? Volt egy megúszós oldala is, de szép lassan, ahogy közeledett az érettségi, egyre komolyabban vettem. Volt szerencsére a suliban egy színjátszó kör, ami komolyabb lett, ahogy mi odamentünk, mert nagyon sokan készültünk színire. Már nyolcadik osztály után arra készültem, hogy oda felvételizem. Felvettek és azóta nem én vagyok a saját sorsom irányítója, mert a színházi világ nem ilyen egyszerű. De azért jól érzem magam.

– Hogy kerültél Pécsre?

– Amikor Mészáros Sára elszerződött innen, már ki volt alakítva a következő évad terve, amiben a Liliom is szerepelt, de nem volt Julika. Béres Attila – akivel már többször dolgoztunk együtt – mondta, hogy van Marosvásárhelyen egy lány, aki jó lenne a szerepre és van egy fiú is, aki jó lenne, ha idejönne. Balikó Tamás beleegyezett, és kaptunk egy egyéves szerződést. Ha nem váltam volna be, akkor évad végén elköszöntünk volna egymástól. De hál' isten úgy néz ki, hogy beváltam és már aláírtam a jövő évadra is a szerződést.

– Játszottátok a Nem félünk a farkastól-t Nagyszebenben. Milyen érzés volt visszatérni?

– Nagyszebenben nagyon kevés magyar él és már nincs olyan összetartó ereje a magyarságnak, hogy színházat tudjon szervezni. A kulturális főváros révén jutottunk el oda. Jól esett, hogy Marosvásárhelyről eljöttek a főiskolások, meg a volt tanáraim. Érdekes élmény volt, hogy az ember felmegy egy idegen városban a színpadra és tudja, hogy ott ül pár olyan ember, akik miatta jöttek el, meg persze Béres Attiláért, Balikó Tamásért, Darabont Mikoldért és Udvaros Dorottyáért. Nem éreztem úgy, hogy ez a nagy hazatérés és megmutatom magam. Talán ha Marosvásárhelyre, vagy Csíkszeredára mennénk, akkor érezném azt, hogy visszajöttem a régi színházamhoz.

– Rossz darab vagy rendezés esetén esetleg jobban játszol, hogy megmutasd, ki lehet hozni belőle egy jó előadást, vagy nem teszel különbséget jobb és rosszabb darab között?

– Az ember már az első olvasópróbán felfogja, hogy a saját ízléséhez képest ezt ő rossznak, jónak, szellemesnek, esetleg katasztrofálisnak minősíti. De ettől függetlenül ezt a gondolatot nagyon gyorsan el is kell dobni. Nekem nagy drukk első pillanattól egy szerep felépítésén dolgozni. Nem az van, hogy most már van harminc előadás a hátam mögött és már arccal a pénztár felé megcsináljuk. Nem ilyen egyszerű. Nem szabad, hogy a színész minősítse azt, amit csinál. Nem mehetek be úgy egy előadásra, hogy bocsánatot szeretnék kérni, de ez egy rémes darab, ez egy rémes szerep, én amúgy, zseniális vagyok. Ez undorító, sokszor látom azt, amikor egy színész „véleményezik" és éppen, hogy csak bocsánatot nem kér. Etikátlan dolog, ezt nem szabad észrevennie a nézőnek.

– A közönség vagy a szakma véleményét tartod fontosabbnak?

– Mind a kettőt, mert mindegyik érdekes, de muszáj mindegyikből válogatni. Nem szabad mindent szóról-szóra sem elfogadni, sem nagyon zokon venni, mert akkor belehülyül az ember. Szakmai véleménynél, ha tudom, hogy egy olyan kritikus írja, aki nem azért ül be, hogy utána gyorsan hazamenjen, vitriolt öntsön a tollából a papírra és kegyetlenül szétszedjen bármilyen fajta előadást, hanem egy olyan kritikus ír rossz kritikát, akinek hiszek a szakmai tudásában, attól elfogadom. Sokszor volt már rá példa, hogy írtak egy rossz kritikát rólam, dühöngtem, de bejött a kritikus, elkezdtünk beszélgetni, ő megmagyarázta, hogy miért ezt gondolja, én megértettem és utána barátok maradtunk. Tudtam, hogy nem a rosszindulat vezérelte, hanem egyszerűen a szakmai tapasztalat, hogy az ő ízlésének megfelelően én ebben a történetben rossz voltam. Amikor valaki rosszindulatból ír, azt nem szeretem. Arról azt gondolom, hogy akkor ne jöjjön el színházba, mert már előre tudja, hogy mit fog írni. Undorító dolognak tartom, hogy vannak kritikusok, akik azért élnek egy színház mellett, hogy lépten-nyomon megpróbálják a sárba tiporni.

– Szabadidődben mit szoktál csinálni?

– Szabadidőm elég kevés van. Most az új időtöltésünk a barátnőmmel, hogy megpróbálunk valamerre kirándulni. Szerencsére Pécs ilyen szempontból jó környezet. Nagyon sok hobbim volt, de valamiért a színházi elfoglaltságok miatt leszakadoztak. Jégkorongoztam, de az Pécsett téli sportnak számít, akkor meg a színháznak főszezonja van. A sportok sajnos kezdtek kiesni, már hobbi szinten se tudok velük foglalkozni. Az olvasás lett a másik hobbim, de már az is periodikussá vált. Középiskolás koromban faltam a könyveket. Most úgy olvasok, hogy amit játszunk, ahhoz olvasok hozzá. Most jön egy szabadabb periódus, amikor nagyon gyorsan megpróbálom elolvasni azokat a könyveket, amiket úgy érzem, hogy nekem most 28 évesen el kell olvasnom. De már sokkal türelmetlenebb vagyok olvasás szempontjából mint régen. Nem engedem közel magamhoz a könyvek nagy részét. Nyolcvan oldal után eldöntöm, hogy engem ez a történet már nem érdekel és leteszem.

Prucsi Zsolt

Kétszintű érettségi, avagy két szinttel lejjebb...

Eljött május első hétvégéje. Orgonaillat, döngicsélő méhek, virágzó fák, ballagás, és az a sok-sok izgalom… Évek óta lesem a meghitt pillanatokat. A néha gyűrtmackóban megjelenő rokonokat, a kamerával lótó-futó szülőket, a négy éven át meg nem ismert Anyukákat, Apukákat…

Milyen sok a gyermekével törődő ember, ekkortájt? Rohan a világ, és vele együtt pusztulnak a régi értékek. Sérül az anya-gyermek kapcsolat, csak külsőségeiben működik együtt a szülő és a tanár. Nincs idő! Mondják az elfoglaltak. Semmire sincs semmi! Mondhatnák a pesszimisták. Közben felcsendülnek a ballagó dalok, amelyek jobbára, az elit gimnáziumok folyosóin szólalnak meg autentikusan, emberien. Sok iskolában már nem énekelnek a fiatalok. Van helyette hangszóró, rágógumi, tetoválás, miniszoknya, és az elmaradhatatlan, kézben szorongatott mobiltelefon, és újabban az MP3-as nagyothalló készülék.

Sokszor tűnődtem már azon, hogy vajon mire gondolnak a lassan kígyózó ballagó diáksorok? Mit jelentett számukra a középiskola, mert az biztos, hogy az én számomra egészen mást. Mi az életre készültünk, és nem erre a bizonytalanságra! Igaz, azóta fenekestül felfordult a világ, így a mi generációnk is kénytelen volt alkalmazkodni, bár azt hiszem sok mindent nem fogunk feladni a régi értékrendünkből. Nézem az öltönyös fiatalokat, és alig látok közöttük olyan diákot, aki végig tanulta volna a négy évet. Jó részének csillog a szeme! Hamis dicsőségtől, mert hát nem nagy művészet, tanulás nélkül eljutni az érettségiig! 1983-ban még az volt! Hallom barátaimtól, hogy már a gimnáziumokban sem divat az óráról órára tanulás. A szakközépiskolákban még inkább nem! Nincs tartós tudás, nincs tetten érhető műveltség, vagy ha akad, azt nagyon meg kell becsülni! A diákok többsége kampányszerűen tanul, ad hoc módón kívánja teljesíteni a négy év anyagát. Az agyonliberalizált középiskola végkifejlete az érettségi vizsga lenne. Hiszem, hogy az iskolának konzervatívnak kell maradnia, és az érettségi a felnőtt világba való belépést jelenti.

A padon fekvő, grimaszokat vágó fiatalok kiábrándultak, alulmotiváltak. Sokan elalszanak a leghangosabb tanár óráin is, de jogaik harsogásához felébrednek. Az éjszakázó, bulizó diákok, a Tescoban, Metróban gürcölő fiatalok nem sokat tudnak nyújtani a tudás műhelyeiben. Ők, már áldozatok. Miközben esélyegyenlőségről papolnak a „nagyon megmondó emberek", a diákok jelentős része tanulás, és felkészülés nélkül jut el az érettségiig. Szinte röhej, hogy még az alászállt színvonalon is bukdácsolnak, majd negyed – bocsánat – félműveltséggel leérettségiznek. Hogy lehet tehát teljesítmény nélkül állami vizsgáról oklevelet kapni? A válaszhoz nem kell felfedeznünk „kanálban a mélyedést"! Változó korunkban nem várható el, hogy folyamatosan tanuljanak gyermekeink, úgy, ahogy azt tették elődeink már Arisztotelész korától kezdődően. A rendszert át kellett alakítani, méghozzá a tanulatlan ifjúság tanulatlansági igényéhez igazítva. Persze, nem szabad elfeledkeznünk a „magasabb" és „távolba tartó" szándékokról sem, amelyek felülről gyűrűznek be az oktatásba. Valakik tudják, hogy hova vezet ez az út. A nép legyen engedelmes, és szánalmasan buta! Jó nekünk az Amerikában, Hollandiában megbukott modell.

Hogyan lehet egyre többféleképpen mérni az egyre kevesebbet? Megjelentek a kompetenciák, és egyéb idegen szavak, hogy káprázzon a szemünk és az agyunk ettől a hatalmas modernizációtól! A kompetenciák, olyan képességek, készségek, amelyek eddig is megszerezhetőek, és mérhetőek voltak, csak nem lettek ilyen idegesítően felnagyítva, és előtérbe helyezve. Most szükség van rájuk, mert különben nem tudnánk varázsolni 0 pontból 4-et. Van, hogy ugyanazon elemért két különböző szempontból is adható pont. Ha, valaki például, le tud olvasni térképről egy adatot, akkor 1 pontot kap a leolvasásért (művelet), és 1 pontot, hogy beépítette, azaz leírta a papírjára (megjelent ismeret). Ehhez hasonló bűvészmutatványok emelik a tanulók középszintű műveltségét az analfabéták fölé.

Nehogy félreértsenek, egyetértek a kétszintű érettségi eredeti szándékával! Nem kell Mindenkinek mindent tudnia! A praktikus, gyakorlatias tudásra van szükség, inkább műveletekre, leleményességre, hogy aztán fel tudja magát találni a diák, ebben az „agyon fejlett" világban. „*A tanuló tehát gyakorlatias lesz az életben, boldogulni fog az általa megszerzett információkkal. Az új érettségi igazságosabb, átláthatóbb rendszert biztosít. Korszerű, és a továbbtanulni szándékozók maguk dönthetik el, hogyan gyűjtik össze a számukra szükséges pontszámokat. Csökkennek a társadalmi különbségek, mert megszűntek a költséges egyetemi, főiskolai felkészítő különórák. Iskolai keretek között lehetővé vált akár két szinten is gyakorolni az érettségire és a továbbtanulásra*". Valahogy így hangzik a liberálisnak mondott hivatalos álláspont az érettségi jó oldaláról.

Én nem vitatom, hogy némely alkotót a jó szándék vezérelte. Egyetértek, hogy széles rétegek kapják meg a lehetőséget a középiskola elvégzésére. A problémát abban látom, hogy ennek érdekében hatalmas színvonalesés tapasztalható. Az új rendszert 1 év alatt, rengeteg hibával erőltették rá a magyar oktatásra. Más országokban 1-2, vagy 3 év alatt vezették be. Az elsők között kapcsolódtam be az emelt szintű felkészítésbe, de csak az utolsó pillanatban jutottam hozzá a megfelelő anyagokhoz. Addig „vak vezet világtalant" játszottam. Az oktatásban megszokhattuk, hogy minden késve érkezik. Az érettségi nem korszerűbb lett, hanem bonyolult. Az adminisztrációja óriásira duzzadt. Képtelenség az írásbeli dolgozatokat, minden tantárgyból átnyálazni az elnököknek. Azóta bevezették, az ún. „mintavételt". Az érettségi lebonyolítása, jelentősen megnövelte a szervezők, tanárok, bizottságok, elnökök, és nem különben a jegyzők munkáját, ám pénztöbbletet nem rendeltek hozzá. Ugyanakkor a tanárok jelentős része elesett a felkészítésből származó kiegészítő jövedelemtől. A gyors átmenet zűrzavart okozott, és csak a tanárok lelkes munkájának, diákok, szülők türelmének volt köszönhető, hogy nem omlott össze az egész gépezet.

Gondok jelentkeztek a felvételi pontrendszernél. Voltak, akik előnyökhöz jutottak, és voltak hátrányt szenvedők is. Ma már tudjuk, hogy aki nem vizsgázik emelt szinten, nem szerez plusz pontokat, az nem jut be az egyetemre. A szakközépiskolák, vidéki gimnáziumok tanulói nem sok esélyt kapnak a bekerülésre. A középszinten megszerzett közepes, és jó eredmény, valójában szerény tudást, és műveltséget takar. A jeles pedig önmagában nem elég, mert az emeltszintű vizsgával nem állja a versenyt. Sok szakközépiskola, még a tanulóinak negyedét sem tudja eljuttatni a nyelvvizsgáig. Az is kiderült, hogy 25 000 fővel kevesebben jelentkeztek a felsőfokra, mert nem tudják megfizetni a költségeket! A kismamák pluszpontot kapnak, hasonlóan azon diákok is, akiknek szülei bizonyítani tudják, hogy nem végezték el a nyolc általánost. Íme az esélyegyenlőség! Nem kell mindenkinek diploma, de ha értelmiségi gyerekek tehetséggel nem jutnak be pusztán anyagi megfontolásokból, és egyéb ordító hátrányokból az egyetemre, akkor abban az országban nagy bajok vannak!

Nem kell memoriter, nem kell kronológia, topográfia, nem kellenek a szakmai fogalmak, tankönyvszövegek, verses kötetek, házi feladat. Nem kell olvasni, kutatni, keresni, szomjazni a tudást. Ott vannak helyettük a szótárak, fogalomgyűjtemények, számítógépek és egyéb „virtuális buzervanciák", amelyek mindent tartalmaznak, mindent elvégeznek helyettünk! A tanuló, majd elmegy a könyvtárba, hasznosítja az Internetet! Sajnos nem ez történik a nagy többséggel, legalábbis a kevert, monstre iskolákban, mert ▶

könyvtárba nem járnak a diákok csak elvétve, az Interneten pedig inkább szörföznek, ismerkednek, ferdülnek, minthogy tudatos felhasználói legyenek az értékes, tudományos anyagoknak. Mára kevés kutató, érdeklődő diák akad a nagy iskolák falai között. Ők azok, akik – Leonardo da Vincit megidézve – még „szeretnek ködben tartózkodni, hogy aztán megtalálják a kiutat". Elnökként tapasztaltam olyant, hogy a felelő diák nem jutott túl egy 12 éves általános iskolás memoriterén. A Himnusz 2. versszaka már nem ment, illetve a verselemzés a vers felolvasásával kimerült. Hallottam olyan történelem feletet is, amely „az István jó király vót"-al kezdődött és végződött. Gyakorló szaktanárként megtapasztaltam, hogy igaz-hamis állításra épülő, illetve gügye információgyűjtéses, leolvasásos feladatokkal túl lehet jutni az érettségin, miközben alapvető műveltségi hiányosságokkal rendelkezik az illető. Mit ér az érettségink, ha olvasottság, műveltség nélkül teljesíthető? Nem hiszek abban, hogy a világot teljes egészében gyermekeinkhez kell igazítani! Lassan semmiben és semmihez nem alkalmazkodnak. A Mi feladatunk a felvértezés, a tudás átadása, de Voltaire jutott eszembe, aki filozófiai abc-jében az alábbiakat írja: *„próbáld meg fölkelteni a muzsika és a költészet iránti hajlamot abban, akinek rossz az ízlése és botfüle van, nem jársz több sikerrel, mint ha a vakon születettnek próbálnál látást adni..."*

Valójában, itt mindenki bármit kaphat, mint a piacon. Akár dys, akár nem dísz. Én őszintén sajnálom azokat a gyerekeket, akiknek dys-es problémáik vannak. A Mi időnkben nem volt, mert mindenki megtanult olvasni, írni, számolni. Voltak közöttünk lassabbak, kevésbé olvasottak, de ilyen, hogy „papírja van róla" alig akadt. Nem értem, hogy hogyan fognak ők boldogulni az érettségi után, merthogy az életben nem fognak sokat bíbelődni egy dyslexiás, mutista, vagy kóros hyperkinetikus fiatallal, az biztos! Másik probléma, hogy sok tanuló ezen papírok mögé bújva próbál előnyökre szert tenni, holott később, ebből csak hátránya lesz. Esélyegyenlőség jegyében eljuthatnak az érettségiig, ahol egy alternatív, egyedi vizsga keretében sok cécóval átjutnak valahogy, de ki fogja őket később alkalmazni?

Ezen kívül van egy másik nagyobb dilemmám! A mai fiatalok már nem könyv központú világban szocializálódtak, de feladataikat még az írásbeli kultúra követelményrendszere felől kapják. Nem olvasnak, de az olvasásra épülő írásbeliség van rajtuk számon kérve. Nyugaton a „poszt-Gutenberg galaxis" világa bontakozódott ki. Innen gyűrűzött be a „homo digitalis" technikai eszköztára, miközben Európának ezen a felén még „verbális kontinensről" beszélhetünk Konrád Györgyöt idézve. Hogyan lehet az ellentmondásokat feloldani? Ez lesz a jövő oktatásának egyik kulcskérdése. A tananyag csökkentése, a műveltség elhanyagolása, a tanulatlanság társadalmi elfogadottsága mennyiben lehet hosszú távú megoldása a problémáknak? Az új iskolakísérletek, programok arra fókuszálnak, hogy hogyan lehet kikerülni a meg nem tanult tananyag hagyományos értékelését. Az elképzelt tanulási folyamatban a tanár koordinál, beöltözik, gügyög, változatos lesz, a diák pedig megjegyzi, azonnal tudja, ráragad, és megszállja a „nagy szellem". A programok úgy halnak el, hogy egyszerűen elfogy a finanszírozásuk. A feltételek, a technika, az időtényező hiányoznak, csak a létében fenyegetett pedagógus van kéznél, aki ingyen ezt a műbalhét is bevállalja. Miért nem várható el a mai diákoktól, hogy rendszeresen tanuljanak? Hogyan lehet ebben a villámgyorsan változó, pörgő világban pillanatok alatt tudásra szert tenni? Sehogy! Az iskola arra való, hogy tanuljanak benne! Ha nincs tanulás, nem lehet mit értékelni. Hiába ültetjük monitor elé a hallgatót, hogy töltsön ki néhány tesztet, ha alapvető ismeretei nincsenek az adott témakörből. Hiába ragadunk ki fogalmakat, rövidebb tananyagrészeket, ha az összefüggéseket nem látja, és sorolhatnám a disszonáns helyzeteket. Mi lesz azokkal a gyerekekkel, akik önhibájukon kívül bekerülnek egy programba, ami közelről sem harmonizál azzal a követelményrendszerrel, amelyet majd a program elhalása után számon kérünk rajtuk? Egy biztos, hogy ez a kaotikus állapot az ügyeskedőknek, lusta, számító, és jogaikat nagyon is szem előtt tartó diákoknak kedvez. Ők „leérettségiznek" két szinttel is lejjebb, és ami perverz, hogy ezután ők fognak boldogulni legjobban, ebben a világban...

Pályázati ajánló

Az NCA Civil Önszerveződés Területi és Szakmai Együttműködés Kollégiuma pályázatot hirdet a részvételi demokrácia és a demokratikus intézményrendszer feltételeinek támogatására

Kiíró: NCA

A pályázat célja: jelen pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek tartós területi és/vagy szakmai együttműködésének előmozdítása, továbbfejlesztése, a hosszú távú kapcsolatrendszerek megalapozása, valamint az ehhez szükséges feltételek javítása, különös tekintettel az érdekképviseleti célú tevékenységek támogatására. Fenti célok megvalósulását alábbi közhasznú tevékenységek támogatásával segíti:

Pályázati kategóriák:

A) Civil együttműködések, érdekképviseleti és egyéb hálózati rendszerek létrehozása, fejlesztése

Azonos ágazatban vagy területen (település, kistérség, megye, régió, ország) működő, illetve közös érdekekért, szakmai célokért tevékenykedő civil szervezetek tartós együttműködésének kialakítása, továbbfejlesztése. Például civil kerekasztalok, fórumok, területi, ágazati együttműködések, ernyőszervezetek, egyéb érdekképviseleti hálózati rendszerek létrehozása, bővítése, érdekérvényesítést elősegítő szakmai programok lebonyolítása.

B) Hozzájárulás civil szervezetek belföldi döntéshozó, tanácsadó és szakértői testületekben történő részvételéhez illetve szektorok közötti együttműködés támogatása.

Különös tekintettel:

- Térségi fejlesztési tanácsok mellett működő civil egyeztető fórumok működési hátterének biztosítására, fejlesztésére
- Önkormányzati, minisztériumi, parlamenti döntés-előkészítő folyamatokban való részvétel feltételeinek biztosítására
- Az Új Magyarország Fejlesztési Terv monitoring és egyéb bizottságaiban, illetve az Operatív Programok regionális és országos bizottságaiban való részvételre
- Az NCA Tanács - és NCA kollégiumok civil tagjainak a civil szervezetekkel történő folyamatos kapcsolattartási és tájékoztatási (beszámolás, fórumok, tájékoztatók megszervezése, stb.) tevékenységeire
- Civil szervezetek és/vagy az önkormányzati és/vagy a gazdasági szektor együttműködésének elősegítésére

A támogatásra rendelkezésre álló forrás mértéke: a Civil Önszerveződés Területi és Szakmai Együttműködés Kollégiuma az arra érdemes pályázatok között összesen **402 919 000 Ft**-ot oszthat szét.

Beadási határidő: 2007. május 16.

A pályázattal kapcsolatban további információkat az ingyenesen 9.00-15.00 óra között hívható 80/204-453 telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mail címen is kaphatnak

Az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma pályázatot hirdet magyarországi civil szervezetek nemzetközi szervezetekkel való együttműködésének támogatására

A pályázat célja: jelen pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek nemzetközi szerepvállalásának segítését szol-

gálja. A pályázat célja **a civil szervezetek nemzetközi szervezetekkel való együttműködését segítő közhasznú tevékenységek támogatása.** A Kollégium elsősorban a magyarországi civil szervezetek nemzetközi jelenlétét, együttműködését, cserekapcsolatok kialakítását támogatja.

Pályázatonként maximum 3 millió Ft támogatás igényelhető.

A támogatásra rendelkezésre álló forrás mértéke: 100 millió Ft

A támogatás a pályázó **2007. június 1. és 2008. május 31.** között megvalósuló, az 1. pontban részletezett tartalmú tevékenységének gyakorlásához, programjának megvalósításához nyújtott vissza nem térítendő támogatás.

Beadási határidő: 2007. május 11.

A pályázattal kapcsolatban további információkat az ingyenesen 9.00-15.00 óra között hívható 80/204-453 telefonszámon , valamint az info@nca.hu e-mail címen is kaphatnak

Közkincs 2007

Kiíró: Oktatási és Kulturális Minisztérium

Az OKM kulturális vidékfejlesztés céljából 2007. évben az alábbi témakörökben hirdet pályázatot

1. Kistérségi Közkincs-kerekasztal létrehozása, működésének támogatása

Altéma kódszáma: Közkincs-I.

A pályázati altéma támogatási keretösszege: **25 millió forint**.

A pályázat célja: *K*erüljön be a kistérségi döntéshozók és előkészítők gondolkodásmódjába, hogy a kulturális fejlesztés a területfejlesztés elengedhetetlen része; egy térség fejlesztési teveinek megfogalmazásakor kihagyhatatlan tényező. A kultúra területén feladatot vállalók között alakuljon ki és erősödjön a közös tervezés, cselekvés. Az előkészítő és elemző munkával készüljenek fel a különböző pályázati források és normatív támogatások lehívására kulturális fejlesztések területén is.

Pályázók köre: többcélú kistérségi társulás, többcélú kistérségi társulás által megbízott szervezet (intézmény; bejegyzett, alapfeladatként közművelődési tevékenységet folytató kulturális célú egyesület, alapítvány, közhasznú minősítésű kht, nonprofit célú gazdasági társaság, – határon túl a kisebbségi magyar művelődési intézetek, könyvtárak, muzeális intézmények, illetve ernyőszervezet).

A megvalósítás ideje: 2007. május 25. – 2008. május 20.

Egy pályázó által pályázható maximális összeg: 450 000 Ft. *Önrész*: minimum 10%.

Az altémára egy kistérségben egy pályázat nyújtható be.

Támogatási szerződést a pályáztató a Közkincs-kerekasztal megalakulása, és az ezt igazoló dokumentum beküldése után köti meg.

2. A kistérségi feladatot végző közművelődési intézmények, közművelődési célú közösségi színterek, nyilvános könyvtárak, könyvtári szolgáltató helyek, muzeális intézmények, kulturális feladatot ellátó társadalmi szervezetek programjának támogatása.

Altéma kódszáma: Közkincs-II.

A pályázati altéma támogatási keretösszege: **60 millió forint**.

A pályázat célja: A kulturális terület szakembereinek együttműködését elősegítő, a többcélú kistérség kulturális fejlődését szolgáló programok és kezdeményezések támogatása, a partnerség és a hálózatosodás elősegítése; a többcélú kistérség önazonosságához szervesen hozzátartozó kulturális örökség ápolása, megismertetése.

Pályázók köre: többcélú kistérségi társulás, többcélú kistérségi társulás által megbízott szervezet (intézmény, bejegyzett, alapfeladatként közművelődési tevékenységet folytató kulturális célú egyesület, alapítvány, közhasznú minősítésű kht, nonprofit célú gazdasági társaság).

A megvalósítás ideje: 2007. május 25. – 2008. május 20.

Egy pályázó által pályázható maximális összeg: 2,5 millió Ft. *Önrész*: minimum 10%.

A támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás.

3. Közművelődési intézmények, közművelődési célú közösségi színterek, nyilvános könyvtárak, könyvtári szolgáltató helyek, népművészeti alkotóházak és muzeális intézmények infrastrukturális fejlesztése

Altéma kódszáma: Közkincs-III.

A pályázati altéma támogatási keretösszege: **95 millió forint**.

A pályázat célja: A kistérségi, mikrotérségi és település szintű kulturális szolgáltatást végző intézmények infrastrukturális helyzetének javítására.

Pályázók köre: közművelődési intézményt, közművelődési célú közösségi színteret, nyilvános könyvtárat, könyvtári szolgáltató helyet, muzeális intézményt fenntartó önkormányzat; bejegyzett, alapfeladatként kulturális tevékenységet folytató közművelődési célú egyesület, alapítvány, közhasznú minősítésű kht, non-profit célú gazdasági társaság.

A megvalósítás ideje: 2007. május 25. és 2008. május 20. között.

Egy pályázó által pályázható maximális összeg: 4,5 millió Ft. *Önrész:* minimum 10%

A támogatás formája vissza nem térítendő támogatás.

További információ: tel: 36-1-473-7000; **email:** info@okm.gov.hu; **web:** www.okm.gov.hu

Személyiség- és közösségfejlesztés 14-18 éveseknek

Kiíró: Nagyító Alapítvány

Beadási határidő: 2007. május 25.

Pályázók köre: 14-18 évesek

Célunk, hogy a középiskolás korosztályt érdeklő, de az iskolai oktatásban kellő hangsúlyt nem kapó témák feldolgozásán keresztül fejlesszük a résztvevők személyiségét és közösségét. Főképp kiscsoportos foglalkozásokat és különböző játékos gyakorlatokat alkalmazunk. Programjaink bentlakásos rendszerűek, péntek délutántól vasárnap délutánig tartanak. Ez egy intenzív együttlét, amely során a választott témák feldolgozásán túl új oldalukról ismerhetik meg egymást a résztvevők, az osztálykirándulásoknál strukturáltabb formában.

Képzéseinket igényesen kialakított, nyugodt légkörű, képzési- és konferencia központban tartjuk pl. Megbékélés Háza (Berekfürdő http://www.berekfurdo.hu). A helyszínen teljes ellátást biztosítunk. A pályázó csoportoknak (25-35 fő) a 2007 tavaszi félévben 4 időpontot és 8 témát kínálunk fel, amelyek közül a jelentkezők választhatnak.

Részletes pályázati információ és űrlap letölthető a honlapunkról: http://www.nagyito.hu ill. Vikor Csabánál csaba@nagyito.hu , **telefon:** 62/451-662, **mobil:** 20/329-4854

Az oldalt összeállította:
Megyesi Schwartz Éva

A Civil Korzó budapesti bemutatkozása

„Többszemközt a kommunikációról" címmel panelvitát szervezett az Európa Ház Egyesület és a Fiatalok a Vidékért Egyesület 2007. április 23-án Budapesten a Parlament Caféban.

A rendezvény egy hat részből álló programsorozat része volt, melynek keretében a civil szervezeteket érintő, mindennapi munkájukat segítő kérdéseket vitattak meg avatott szakértők közreműködésével.

A nap felkért előadói voltak:

- Gergely András a Reuters munkatársa, aki beszélt a hírügynökség szervezeti egységeiről, valamint arról, hogy milyen hírek jutnak el Magyarországról Európába. Milyen típusú tudósítások érdeklik az európai polgárokat Magyarországról.
- Pócs Balázs a Népszabadság külpolitikai rovatvezetőjétől megtudhatták a jelenlévők, hogy miként lehet az Unióról minden olvasó számára érthetően és érdekesen írni.
- Hajnal Zsolt a Civil Korzó főszerkesztője a vidéki közösségi lapok helyzetéről, valamint a civil lapok hitelességéről beszélt.

A vendégek 10-10 perces bemutatkozása után a jelenlévők reagáltak az elhangzottakra, illetve kérdéseket tettek fel a szakemberekhez.

A napokban jelent meg egy hasznos módszertani kiadvány-sorozat első kötete olyan civil szervezetek számára, amelyek kistérségi projektek megvalósítását tervezik. A kézikönyvet a proHáló kistérségi munkacsoportja állította össze. A proHáló programot 16 – civil szervezeteknek szolgáltatásokat nyújtó – hazai nonprofit szervezet kezdeményezte.

proHÁLÓ

Program a nonprofit szolgáltatások és a nonprofit szolgáltatók hálózatának fejlesztéséért

A munkacsoport a civil szervezetek kistérségi szintű együttműködésének lehetőségeivel foglalkozik. A tagjai arra keresik a választ, hogyan lehet a kistérségekben hálózatokat létrehozni? Hogyan lehetnek ezek a hálózatok később, amikor már megerősödtek, az önkormányzatok és vállalkozók partnerei? Hogyan kapcsolódhatnak be a civil szervezetek a kistérségi önkormányzati társulások tevékenységébe?

A kötetben két és fél év kutató munkájának eredményeit összegzik a szerkesztők olyan projektek bemutatásával, amelyek már megvalósultak és jól működnek az ország különböző területén.

A módszertani kiadvány ezer példányban jelent meg, beszerezhető Pécsett a Civil Közösségek Házában.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám)

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu , civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. számítógép-kezelés területén.
3) Minimum évi 3 képzés megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Legyen jó, tegyen jót!

Adjon esélyt másnak és adjon esélyt magának,
hogy jobb legyen! Sokszor elég csak 1 mozdulat. 1 szó.
1 perc. 1%. Ajánlja fel adója 1%-át valamely civil szervezetnek!
Információért forduljon a NIOK-hoz!

Támogatók:
Nemzeti Civil Alapprogram

akció-nxs

1%

ADJON EGY RÉSZT A CIVILEKNEK!

NIOK információs zöldszám:

06/80 200-074

NIOK

BARANYAI

Civil körző

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

III. ÉVFOLYAM - 8. SZÁM
2007. OKTÓBER

Fotó: Hámori Gábor

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA OKTÓBERI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2007. szeptember 11-től október 8-ig **Lengyel képzőművészek Magyarországon**.
- 2007. október 12-től november 2-ig **Szalai Dániel**, nyitrai képzőművész kiállítása.

Megnyitó: október 12-én, pénteken 18 órakor

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- 2007. október 5-től a Klub jubileuma alkalmából a **Mecseki Fotóklub tagjainak kiállítása**.

A kiállítások megtekinthetők hétközben 9 órától 19 óráig, a belépés díjtalan.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA OKTÓBERI PROGRAMJA

Minden hétfőn 14.30 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok **BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK** próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*

Minden hétfőn 18 órakor
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása
Vezeti: *Keszthelyi Sándor*

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Kéthetente keddenként (szeptember 25-től) 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden pénteken (szeptember 14-től) 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken (szeptember 28-tól) 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Október 1-én, hétfőn 16 órakor
Irodalmi délután – A NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA szervezésében
Megemlékezés **Kodály Zoltán** születésének 125. évfordulójáról, melynek keretében **Ivasivka Mátyás**, karnagy, tanár **„Serkenj fel kegyes nép”** címmel tart előadást és vezeti a műsort.
Közreműködik a Berze Nagy János népdalkör.

Október 2-án, kedden 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Október 5-én, pénteken 10 órakor
A jelenlévő tudás – kerekasztal konferencia a kreatív írásról és az alternatív irodalomtanításról
Bővebb információ: V.Gilbert Edit gilbert@btk.pte.hu

Október 5-én, pénteken 18 órakor
50 éves a **MECSEKI FOTÓKLUB** – ünnepi fogadás

Október 9-én, kedden 18 órakor
Parragh Tibor: **Élet a barlangokban**
A biológiai sokféleség nem csak a földön, vízen, levegőben tapasztalható, hanem a föld alatt is. Ezekről mesél nekünk a téma avatott szakértője, a biológus és barlangász.
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Október 10-én, szerdán 17.30 órakor
„Az Európai Unió és Oroszország kapcsolata napjainkban”
Laczkóné Tuka Ágnes a PTE BTK Politológia Tanszékvezetőjének előadása.
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG rendezvénye

Október 16-án, kedden 17 órakor
A Littke Pezsgőgyár története
Előadó: *Trebbin Ágost*, várostörténet-kutató
A PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET rendezvénye.

Október 17-én, 15 órakor
A VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰVÉSZETI MŰHELYÉNEK összejövetele
Vezeti: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

Október 17-én, szerdán 17 órakor
„Kedvenc verseim” – versmondó est
Előadó: *Hernádi László Mihály* – a VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYÉNEK tagja

Október 20-án, szombaton 6.30 órakor
„Szláv és magyar emlékek nyomában”
A **PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG** autóbuszos kirándulása Zala, Buzsák, Zalavár, Tapolca útvonalon.

Október 26-án, pénteken és 27-én szombaton
Civil társadalom… amit az idősebbektől megtanulhatunk – szeminárium
Bővebb információ: *dr. Pavluska Valéria, programfelelős*
72/510-500/2508; valeria_pavluska@human.pte.hu

Október 27-én, szombaton
A budapesti **Orosz Kulturális Központban**: Az orosz egyesületek közös ünnepsége a **Népi egység napja** alkalmából. Közös műsor.
A Russzkoje zarubezsje kiadó kiállítása.
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG rendezvénye

Október 30-án, kedden 16.30 órakor
Megemlékezés a spanyol-magyar diplomáciai kapcsolatok helyreállításának 30. évfordulójáról
Előadó: *dr. Harsányi Iván, történész*
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG rendezvénye

November 6-án, kedden 17.30-kor
Adalékok a pécsi magyar-finn kapcsolatok történetéhez – könyvbemutató
Díszvendég: *Jari Vilén, finn nagykövet*
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG rendezvénye

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

REGÉLŐ
Boszorkányéj 4

IDŐMOZAIK
Dixi, a helyzetek médiuma 5

SZERINTEM
Magyar celebritások 7

CIVIL KREATÍV
Kritikus Tömeg 8

KULTÚRA
A Mecseki Fotóklub jubileumára 10

KÖZELRŐL
Szűxavú Félix 12

CIVIL ÉLET
Hálózatokról „Eger csillagai alatt” 12
A Nevelők Háza Egyesület újdonságai 13
Civiliáda 13

HATÁRTALANUL
Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért Alapítvány 14
IX. Civil Fórum 2007. 15

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Soros Alapítvány – Trust Fund for CEE

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

Ötvenéves a Mecseki Fotóklub

A Mecseki Fotóklub létrejötte és ötven éves múltja is igazolja, hogy mintha Pécs vizuális művészetében vagy száz esztendeje munkálna valamilyen több forrásból táplálkozó, formális intézményekhez lazán tapadó és immár legalább négy-öt nemzedék munkálkodását tartalmazó áramlat, amit nem nevez meg senki sehogyan sem, különösen Pécsi Iskolaként nem. Különben is rettenetesen nehéz lenne ma néhány semmi mással össze nem téveszthető stílusjegyet kimutatni a klubban és körülötte tevékenykedő nemzedékek egymásra épülő munkálkodásában. De van néhány körülmény, ami mégis alátámasztani látszik a feltételezést, hogy a történeti folyamat kisebb egységei, diffúz személyes kitörési kísérletei, progresszív és hagyományos alakzatai, vagy éppen a másutt kiteljesedő életművek mégis ide kapcsolódó kontúrjai nagyobb távolságból kirajzolnak egy laza és mégis értelmezhető jelhalmazt. Ami legalább itt, Közép-Európában, legalább az itt élők számára akár önmegerősítésként is feltétlen nagyobb figyelmet követelhetne magának. Amely jelhalmaz tartalmát most a megszokottnál fölényesebben lehetne a couleur locale valamiféle összegzett értékeként kezelni. Nem szükséges még ma sem fenntartásokat megfogalmazni az említett nemzedékekhez tartozó vezéralakokkal kapcsolatban. Ellenkezőleg! Teljes elismeréssel kell adóznunk azoknak az alkotó személyiségeknek, akik ebben a minden kétséget kizáróan – ugyanakkor jellemzően – kissé vidékies légkörben korszakról korszakra vezéralakok maradtak. Jelentős súlyú helyben maradók és nagy emigránsok. Visszatérők, vagy éppen most távozók. A hatvanas-hetvenes években kevésbé, mostanában több ok miatt veszélyeztetettebb formában (van ebben önveszély, és külső nyomás is...), de a Mecseki Fotóklubban létezik a személyeknek és teljesítményeknek olyan folyamatossága, az intézménynek olyan presztizse, amelyek megkövetelik az általánosítás nagyobb formátumában is az elismerést. Talán éppen ebben a nagyobb léptékű áttekintésben lesz igazán észrevehető, hogy a Mecseki Fotóklub ténylegesen mit jelentett az elmúlt fél évszázad vizuális kultúrájában. Itthon és máshol is.

Ebben a közösségben most az ötven évvel ezelőtt még nem is sejtett látásmódok, technológiák és társadalmi beállítódások szemléjét is el kell végeznie annak, aki a fotóval bárminő közösséget kíván vállalni. De hihetetlen mégis, hogy egy közösség, amelynek létrejöttét nem hivatalos szándék, vagy politikai megfontolás, hanem a közakarat sürgette, mindmáig úgy és azért létezik, ahogy és amiért megteremtői létrehozták.

Aknai Tamás
művészettörténész

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés:
e.graphic stúdió – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Boszorkányéj

V. Tarr Judit

„Jövünk az idők kezdete óta, jövünk a fékezhetetlen förgeteg hátán, jövünk az öreg Puszta honából, Szépmező Szárnya és Jószél Fúvása honából, Hunor és Magor birodalmából, jövünk örökkön örökké, és általunk a múlt üzen!"

Október már közelít az év legsötétebb hónapjához, nem csoda hát, ha a boszorkányok is egyre többször röppennek fel képzeletünkben, s a boltok polcain is.

A Mondák könyve egyik fejezetében Délibáb mostohája a Kalamona elől bújtatja lányait egy szuszékba, s elrettentésül maga is a bútor tetejére pattan. Az akció nem marad hatástalan, a lányok megmenekülnek. Csak a szépséges Délibáb lakodalmán derül ki, hogy az öreg Puszta felesége valójában boszorkány; seprűn kénytelen viharos gyorsasággal távozni a mulatságból.

A magyar mitológia világfelépítése szerint a világ három részből áll. A felső világ a jó szellemeké, az alsó a rosszaké. A köztük lévő középső világ az általunk ismert fizikai valóság, melyen az emberek és más természetfeletti lények osztoznak. Ez utóbbiak egyike a rosszindulatú, idős asszony, akit boszorkánynak nevezünk. „Őnagysága" vasorrú bábaként is szép karriert futott be népmeséinkben, s a gonosz mostoháról is szinte mindig kiderül, hogy seprűre szól a jogosítványa.

A szó a török nyelvek azonos jelentésű *baszargan, baszirgan* kifejezéséből származik. E szavak az ótörök *„basz"* (nyomni) igető származékai. A boszorkány tehát eredetileg olyan lény, aki rátelepszik az alvó ember mellére, megnyomja, és ezzel kínzó álmokat idéz elő.

A *bűbájos* kifejezést ma már általában pozitív értelemben használjuk, pedig a szótő – a bű- jelentése *fertelmes, borzalmas*. Idővel azonban a pejoratív értelmezés kikopott. Hasonlóan járt a bájos szavunk is, melynek mára csupán „lebilincselő" átvitt értelme maradt meg. Vagyis a boszorkány jelentésű bűbájos *igéző, rabul ejtő személy*.

A magyar boszorkányhit több rétegből tevődik össze. A paraszti élet mindennapjaiban előforduló boszorkány élő személy, aki gyógyító és ártó, rontó tevékenységet folytat, akinek azért bizonyos természetfeletti képességeket is tulajdonítottak. A magyar hitvilágban élő boszorka csúnya, öreg, összenőtt szemöldökű asszony, ritkábban férfi. Előszeretettel tartották annak a rendezetlen életű vagy elmebeteg egyéneket, a bábákat, valamint a gyógyítókat. Az emberfeletti képességet a hit szerint örökli vagy tanulja. Leggyakrabban anya lányára, illetve apa a fiára hagyja a tudományt. Addig nem is halhat meg, míg képességeit át nem adta valakinek. Ez az átadás leginkább kézfogással történik.

Úgy is boszorkánnyá válhat valaki, hogy Szent György, ritkábban karácsony éjjelén, esetleg újhold péntekén a jelölt a keresztúton szentelt krétával bűvös kört húz maga köré, melyben állva nem szabad megijednie a megjelent ijesztő alakoktól, vagy a feje fölé hajszálon ereszkedő malomkőtől. Feltétel Isten megtagadása, illetve az ördöggel való szövetkezés. (A boszorkány lelke az ördögé.)

Felismerése a legelterjedtebb hit szerint lucaszék segítségével történik.

Halála a hit szerint nehéz, mert megkínozzák társai. Halála után vihar támad, koporsója nehezebb vagy éppen könnyebb a rendesnél. Képességei közül a legjellemzőbb az átváltozás; számos állatfajta bőrébe könnyedén belebújik, de megjelenhet tök- vagy szederinda képében is. Láthatatlanná tud válni, lát a sötétben is, sőt még a kulcslyukon is be tud surranni.

Jellegzetes időpontokban tevékenykedik: Szent György és Luca napján, karácsony éjjelén, újhold péntekén vagy vasárnapján, kedden és pénteken, és általában éjjel.

Hatalmát minden esetben ártó szándékkal használja. Számos képessége közül ismerkedjünk meg néhánnyal.

Az *igézés* a leggyakoribb ártás. Ezt másként *szemmel verés*nek is nevezték. A boszorkány gonosz tekintetétől annyira tartottak, hogy a nagy perek idején a vádlottnak hátat kellet fordítania a bíróságnak. Az igézést *ráolvasás*sal lehetett kivédeni. Ezzel jó dolgokat kívántak egymásnak az emberek.

A boszorkány egy másik gonosz praktikája a *kötés*. Az ördöggel cimboráló egy csomót készít mindenféle anyagból (fontos eleme a só), és azt a megátkozni kívánt személy közelében helyezi el. Ezzel a rontás megköttetett és azt csak maga a kötő oldhatja fel. Sokszor mondjuk ma is: meg van kötve a kezem, azaz nem tehetek semmit. A szólás pontosan erre a boszorkánypraktikára utal. A kötés feloldására a csomót meg kell ereszteni, oldani, tágítani. Hogy ez nem mindig lehetett sikeres, arra a „nem tágít" kifejezés utal.

Elsősorban saját erejének növelésére használta a *megevés*t. Ekkor ellenségének belső szerveit, egyes testrészeit falta fel. Ha azonban a befolyását akarta növelni valakin, megszerezte annak egy ruhadarabját, s azt fogyasztotta el főzve.

A *megfüvelés* már valódi bájitaltan ismereteket kívánt. Babból, füvekből, kígyókból, békákból kotyvasztottak különféle italokat. Ha valakire kígyót-békát kiáltottak a középkorban, azt tulajdonképpen boszorkánysággal vádolták.

Mestere volt a tehéntej kiszopásának, a szőlőtőke megfejésének illetve a ház körül fellelhető javak megszerzésének.

A hit szerint gyógyító képessége sem tiszta; az ördög segítségével valamilyen haszon érdekében végzi.

Egy valamirevaló boszorkány természetesen állatalakot is tudott ölteni. Az ebadta és a *kutya teremtette* kifejezés őrzi ezt a hiedelmet. Azonban nemcsak kutyává, hanem farkassá is át tudott alakulni. Az embertársai jószágát farkas képében pusztító banya *küldött farkas*. A feladó pedig maga az ördög.

Az nyilván nem ismeretlen az olvasó előtt, hogy a boszorkányok az ördög cimborái, szeretői, leszármazottai, gyakran mindegyik egyszerre. Akit ördögadtának tituláltak, kezdhette a rőzsegyűjtést a máglya alá.

Minden boszinak van egy saját, személyes szolgálatra küldött ördöge, akivel szerződést kötött, s aki ezt követően mindenben segíti őt. Ez a szerzet a *küldött ördög*. Göcsejben ismernek *főd ördögöt* is, ez inkább manóra vagy koboldra hasonlít. Segít a házimunkában, vigyáz az állatokra. Az ilyen „cseléddel" bíró emberre mondták, hogy ördöge van. Manapság már a szerencsés emberé ez a megtisztelő cím.

Érdemes eltöprengeni azon, hogy ennyi rossz tulajdonság ellenére miért válik manapság egyre inkább pozitív csengésűvé a boszorkány szó. Természetesen nagy szerepe van ebben olyan alkotásoknak, mint a Harry Potter vagy a Bűbájos boszorkák.

Pedig talán csak fogalmi keveredésről van szó. Nemcsak a magyar mitológiában léteznek *tündér*ek, szépasszonyok. Előbbiek csodálatosan szép, túlvilági lények. Nevük valószínűleg a tündököl, elcsábít szavakból ered. Élhetnek túlvilági helyeken, többek között víz alatti palotákban. A tündérek „népsűrűsége" hazánkban a Csallóközben a legnagyobb. Varázslataik többnyire jó célt szolgálnak.

A boszorkák vonásaival inkább rokoníthatók a *szépasszony*ok, akik hol jó, hol rosszindulatúak. A velük való találkozás veszélyes. A néphit szerint csecsemőket rabolnak, férfiakat csábítanak el, az ördöggel hálnak. Kísértet- és szellemszerű vonásaik is vannak; délben vagy éjféltől hajnalig járnak láthatatlanul. Néhol azt tartották, hogy hasadékokban, barlangokban laknak, s az átok alatt lévő kincset őrzik.

Függetlenül az eddig leírtaktól, úgy gondolom, a sok nőtársam eljátszott már a gondolattal: mennyivel egyszerűbb lenne a dolgainkat seprűn lovagolva, varázsigéket mormolva intézni! S vajon miért van az, hogy a körülöttünk élő férfiak szentül meg vannak arról győződve: nemcsak ábrándozunk, hanem tudjuk, merjük, tesszük?

Egy csipetnyi boszorkányság...

Dixi, a helyzetek médiuma

A Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZaIK DOKUMENTUMfilmklubjának vendége májusban Oláh Lehel filmrendező volt, aki a Dixi, a Gubera és a Természetfilm című filmjeit hozta el Pécsre. A rendezővel Bárdos Deák Ágnes, a legendás Kontroll Csoport énekesnője beszélgetett.

Bárdos Deák Ágnes: Mit jelentett neked Dixi? Miért róla csináltál filmet?

Oláh Lehel: Dixi számomra rendkívül ellentmondásos figura volt. Ez nem tudom mennyire jön le a filmemből, mindenesetre szándékomban állt, hogy ez is kiderüljön. Egyrészt szerettem volna bemutatni azt a különös életformát, amit ő hozott és mindazt, ami ezzel járt, másrészt pedig azokat az alkotói folyamatokat, amelyekben ő részt vett. Erre ugyan részletesen nem tér ki a film és ebben az értelemben nem is hagyományos portréfilmet csináltam. Szó sincs arról, hogy például bemutatnám Dixi munkásságát vagy azt, hogy milyen csoportokkal dolgozott együtt...

– Akiket megszólaltattál a filmben – Demszky Gábor, ef. Zámbó István, Müller Péter, Víg Mihály, Xantus János, Wahorn András és a többiek –, mindannyian Dixi kortársai voltak, azokhoz a körökhöz tartoztak, amelyekben Dixi is mozgott annak idején. A filmed azonban már jóval a rendszerváltás után készült és egy másik történelmi korszakban játszódik, mint amelyikben ezek az emberek kultfigurák lettek. Hisz Müller Péter, Víg Miska vagy ef. Zámbó Öcsi nem csak a Sziámi, a Balaton vagy a Bizottság zenekaroknak voltak a meghatározó egyéniségei. Ők azon kevesek közé tartoztak, akiknek sikerült kiharcolniuk a maguk személyes szabadságát és a magatartásukkal ezáltal egyszersmind azt a politikai időszakot is meghatározták. Dixi közéjük tartozott és nagy tiszteletet vívott ki magának akkoriban. A te filmedben azonban már érezni rajta, hogy megöregedett és csak átszellemült mása önmagának. Valamiféle emléket akartál állítani Dixinek, mert érezted, hogy hamarosan meg fog halni?

– Nem, erről nincs szó. Dixi, polgári nevén Gémes János, meghalt mielőtt a filmet befejeztük volna. Én még további forgatásokat is terveztem, miután viszont meghalt, leálltunk és végül azt az anyagot vágtam össze, amit addig felvettünk. A filmemből tényleg nem derül ki, hogy milyen volt ő, úgymond ereje, avagy költészete teljében. Archív anyagokat sem akartam használni, mindössze az elején és a végén van két ilyen rész. Szirtes András *Lenz* (1986) című filmjéből egy snitt, aminek éppen ott volt a helye, a végén pedig egy olyan részlet szerepel Müller Péter *Ex-Kódexéből* (1983), amiben Dixi pont azt mondja, hogy „mit érdekel engem a múlt, bármiféle elhagyott part – csak a jövő". Úgyhogy már csak ezért sem volt és nem is lehetett visszatekintés az én filmemben sem. Létezik egyébként Dixiről számos felvétel, ami Dixi „hőskorában" készült. Nyilván nem láthattam mindegyiket, azonban szerintem egyiken sem jelenik meg, mert nem jelenhet meg felvételen az a fajta nagyon erőteljes improvizatív és az élő beszédben, az aktuális helyzetekben, pillanatnyi szituációkban élő és érvényesülő jelenlét, az a különleges képesség az azonnali reagálásra, amiből a művészete fakadt és amitől ő legendássá vált.

– Dixinek valóban volt egy olyan képessége, hogy hihetetlen feszültséget tudott teremteni maga körül. Azok, akik ennek tanúi voltak néha úgy élték át, hogy Dixi egy hatalmas játékos, aki képes arra, hogy egyik pillanatról a másikra egy fantasztikus szépségű metafora-rengetegbe vigye magával a hallgatóságát, néha pedig úgy, hogy Dixi egy agresszív ember, aki puszta szavaival ostorozza a környezetét. Akárhogy is, mindenesetre kivételes figyelmet volt képes kiprovokálni az emberekből és mindig volt körülötte egy kis udvartartás, amelynek a tagjai tátott szájjal hallgatták vagy jókat röhögtek mindazon, amiket Dixi mondott. Ezek jobbára kocsmai, utcai vagy házibuli-helyzetek és társaságok voltak, Dixi akciói és a közönség reakciói például elválaszthatatlanok voltak attól is, hogy mennyire volt berúgva a társaság. Dixi rabul ejtette mindazokat, akik köréje sereglettek. Sokan a tanítványaivá váltak, de nem úgy követték, hogy eltanultak tőle valamit, hanem egyszerűen csak itták a szavait...

– ...és nem csak a szavait. Furcsán érzem magam, mert megnéztünk egy filmet, most pedig elmondjuk azt, ami nincs benne a filmben.

– Mert mindaz, amit te rögzítettél és összeraktál a magad gondolatai és érzései sze-

DIXI – Gémes János (1943–2002). Ki ne ismerte volna ezt a nevet, ki ne találkozott volna vele? DIXI. Mindenki tudta, ki volt, aki a hatvanas évek elejétől az új évezred elejéig valaha is ellátogatott a budapesti éjszaka frekventált szórakozóhelyeire. Budapest Harlekinje, Szókratésze volt, vándorprédikátor és expresszionista költő, akiről csak most kezd kiderülni, milyen pótolhatatlan űrt, mennyi titkot, megválaszolatlan kérdést hagyott maga után. Ki tudja, talán legenda lesz, akiről ötven év múlva többet beszélnek, mintha az idő valami előhívó folyadék lenne, mely az egykor közöttünk botladozó hús-vér emberből fényből ragyogó holografikus szellemképet varázsol. A filmről a rendező ajánlásként annyit mondott, hogy „sokat pofáznak benne, meg asszociatív, olyan, mint Dixi volt." „Extatikus, boldog, mennyei állapotokban gondolja azt, hogy ennek az állapotnak minél hamarabb véget kell vetnie. Le kell jönnie a Földre. Vissza kell térnie a városba. Blokkolnia kell a gyár ajtajánál. Gondoljon a kötelességére! A családra! Szálljon alá! Szabaduljon! Jöjjön le! Keresse ki gyári blokkoló céduláját! Ha ezt nem teheti meg, képzelete megcsinálja. Blokkoljon! Ugyebár öt óra ötvenkilenc perc van. Nem késett el. Ön nem késhet el többé. 1984 van." (Dixi: Moebius Magica Light Show És Életképek. 1984.)

rint, azok számára, akik Dixit nem ismerhették, csak a filmet látták, nyilvánvalóan egész mást jelentenek, mint nekünk, akik közelről ismertük őt...

– Engem nagyon érdekelne például az is, hogy aki most megnézte a filmet, de Dixit nem ismerte személyesen, hogy tüdőzte le magának a filmet. De ha már itt tartunk, akkor valamiképpen a Dixi lényegéhez tartozott az is, hogy mindenhol, minden eseményen jelen volt. Például egy ilyen vetítésen, ahol most vagyunk. És teljesen váratlanul tudott felbukkanni.

– Igen, és mindig mindent azonnal kommentált.

– Dixi költészete ezért nem is olyan képződmény, ami leírt formában létezett volna vagy képes lett volna hagyományos módon is érvényesülni. Fennmaradt ugyan egynéhány alkotása lejegyzett formában is, de az a filmemben is benne van, hogy Dixi mondatainak, vagy a róla szóló történeteknek micsoda változatai terjedtek el. Amikor például Dönci, az Európa Kiadó és a Balaton gitárosa elkezdte leírni Dixi néhány szövegét, mert akart csinálni Dixivel egy lemezt (nemrégiben jelent meg), akkor kiderült, hogy ezek a szövegek néhol már-már banálisak. De elhangzásuk pillanatában, ott és akkor, hihetetlenül erősek tudtak lenni. Ezért is mondom, hogy Dixi mindenekelőtt előadó volt, nagyon erőteljes gesztusokkal.

– A hetvenes-nyolcvanas években pedig ezért is vált rendkívül fontossá számunkra. Dixi egy olyan szabadságélményt, egy olyan kivételes szabadságtudatot testesített meg, ami példa nélkül állt abban a közegben. Ezt nemcsak mi, hanem a rendszer is felismerte. Dixi, akármennyire is nem szólt adott esetben úgymond semmiről, tehát nem mondott soha semmi olyasmit, hogy „utálom a rendőrt", mégis az a hihetetlen szabadság, ahogy ő meg tudott jelenni, ahogy pusztán a jelenlétével is azt sugározta, hogy minden rendszert szétzúz és egyetlen rendszert sem tisztel, mert neki megvan a saját rendszere, különleges volt. Dixi a mi bátor hősünk lett ettől és soha nem gondoltuk azt, hogy ő most részeg és azért beszél ilyen furcsán össze-vissza. Úgy éreztük, hogy nagyon is tudatában van mindannak, amit mond. Hiszen az a különös nyelv, amit Dixi használt, magát a szabadságot jelentette és ezt jelentené ma is. Még a neve, ez a furcsa név, a Dixi is azt jelenti, hogy „beszélő"...

– Egyébként, ha a nevével kapcsolatban kérdezték, akkor mindig csak mellébeszélt. Nem került bele a filmbe, de például amikor én feltettem neki ezt a kérdést, hogy „miért vagy te Dixi?", akkor a következő válaszba kezdett: „nagyon szeretem én, a dezoxiribonukleinsav az élet csírája...", és amikor itt tartottunk, akkor kifutottunk a filmszalagból. Szóval mellébeszélt. Azt, hogy ő miért, illetve miként lett Gémes Jánosból Dixi, nem lehet pontosan tudni.

– Legendák persze vannak, miszerint Bereményi Géza nevezte el őt Dixinek... Dixi együtt kocsmázott már ezzel a minket megelőző generációval is, Bódy Gáborékkal, Cseh Tamással...

Kérdés a közönség soraiból: Az akkori rendszer igazi ellenségének tartotta-e Dixit vagy inkább csak amolyan kultikus figurája volt ő az éjszakai életnek, aki nyíltan nem ment szembe az uralkodó ideológiával?

– Az egy bizarr rendszer volt, tele bizarr helyzetekkel. Amikor például Dixi egy Amnesty International felirattal, rabruhában végigment a városon, akkor az most rendszerellenes volt vagy sem? Nem kapták el, végül odaért arra a koncertre, amelyikre igyekezett. Performansz volt, ám a performansznak abban a rendszerben nem volt létjogosultsága.

– Abban a rendszerben katonás rend uralkodott. Aki kilógott a sorból, azt a rendszer az ellenségének tekintette. Akkor a hazugság volt maga a nyelv, és ezért minden jelentés, még a leginkább magától értetődő dolgoknak a jelentése is gyanússá vált. Állandóan ismétlődő kérdés volt, hogy ez és ez mit jelent? Amit nem tudtak értelmezni, azt veszélyesnek tartották még akkor is, ha az utalások szintjén sem hordozott azonosítható politikai tartalmakat. Például a Kontroll Csoportot egyáltalán nem támogatták, sőt, néha még tiltották is, hiszen az olyan szövegeinkkel nem lehetett mit kezdeni, hogy például „egy kis piros bombázógépet akarok én, de nagyon szépet" – mindez alapvetően gyanús volt. Betiltani nem tudták, de mégsem volt egyértelmű, hogy szabad-e ilyeneket mondani. A Dixi pedig a mindennapitól vagy az elfogadottól olyannyira különböző nyelvet használt, hogy ha azok akiknek az volt a dolguk, hogy ezt figyeljék, nagyon paranoiásak – márpedig minden elnyomó rendszer nagyon paranoiás – akkor volt arra lehetőségük bőven, hogy mindenfélét belelássanak, belemagyarázzanak. Nem értették. Dixi fő megjelenési formája – és ezt ma már kevesebben tudják – eleinte egyébként is a színpadi jelenlét volt. Amikor például az URH zenekar megalakult, az URH első koncertjén a Dixi szövege, az Atommagömlés már rögtön megjelent és minden bizonnyal maga Dixi is ott volt ezen a koncerten. Dixi olyan figura volt, akinek megvolt a maga titkos vagy teljesen világos szerepe azokban a pillanatokban, amikor történt valami lényeges, amikor megváltozott valami az emberekben. Dixi nem csak, hogy jelen volt az ilyesfajta fordulatoknál, hanem a maga módján motiválta is ezeket a történéseket. Meg tudta változtatni az emberek látásmódját. Ebben az értelemben volt ő nagy művész, mert szerintem elsősorban ebben áll a művészek és a művészet igazi hatékonysága. A művészet mindig valami olyasmi, ami megváltoztatja az emberek látásmódját.

– Én egy Sziámi koncertfelvételen hallottam először Dixi nevét, valamikor a nyolcvanas évek végén. Ezt a koncertet Müller Péter, a Sziámi énekese szabályosan végigpofázta, hosszan konferált, a számok között a szövegeit elemezte, és így tovább. Fütyültek, kiabáltak közben az emberek. Ezen a felvételen volt egy szám, ami előtt a Müller elmesélte azt a kis anekdotát, miszerint egy bizonyos Dixi hozott nekik egy szöveget a próbájukra, ami nagyon megtetszett nekik és csináltak is belőle egy számot. Azonban a következő próbára a Dixi már nem jött el és így a szöveg elveszett, ezért aztán a számot szöveg nélkül játsszák. A történet után pedig egy instrumentális szám következett. És még ebben a kis történetben is van valami olyasmi, amiről az Ági beszél, hogy Dixi megváltoztatta a dolgokat maga körül, hogy éppen Dixi, aki ugye a beszélő, fogja be a Müller száját a koncerten, amit az egyébként végigpofázott. De érdekes az is, hogy amikor Müllerrel forgattunk és én erre a sztorira rákérdeztem, akkor ő nem emlékezett. Gasner Jánosnak, a basszusgitárosnak viszont beugrott: „igen, és az egy instrumentális szám volt..." Szóval én így hallottam először a Dixiről – egyébként pedig mindig áttekertem azt a számot a kazettán, mert nagyon szerettem, ahogy a Müller beszél... Egyébként amikor először találkoztam személyesen a Dixivel, akkor a következőket mondta nekem: „voltál te is szerelmes, jártál te is oviba."

Kérdés a közönség soraiból: A filmben Müller Péter utal Dixi és Bódy Gábor kapcsolatára. Erről mit lehet tudni?

– Dixi játszotta volna Bódy Gábor *Kutya éji dala* (1983) című filmjében a papot. Bódy ezt nagyon szerette volna, mintegy médiumként akarta használni Dixit, aztán valami miatt mégsem így alakult. De Dixi szerepel például Xantus Jánosnál a *Rocktérítőben* (1988) és Müller Péter már említett *Ex-kódexében* is...

– Az Ex-kódex egyébként mindazok számára érdekes lehet, akiket mélyebben is érdekel Dixi megfejtése. Az Ex-kódex ugyanis bemutatja azt is, amikor Dixi még az elemében volt. Lehel filmjében már azt az élete vége felé járó Dixit látjuk, aki pontosan tudja, hogy már nincs sok hátra és egy kicsit máson gondolkodik. Nem arról beszél ami van, hanem amint nem sokkal ez előtt elhangzott, a jövőbe néz és ugye egy idős ember számára a jövő nem lehet más, mint maga a halál, az elmúlás. Én ezt nagyon érzem Lehel filmjének hangulataiban. Az Ex-kódexben viszont még azt a középkorú férfit látni, aki mindenestül jelen van és a jelenben van. Különösen emlékezetes számomra az Ex-kódexnek az a jelenete, amelyben Dixi virágot vásárol. Fontos, hogy az Ex-kódex bizonyos értelemben dokumentarista módszerekkel készült, tehát odamentünk egy igazi virágárusasszonyhoz és elmondtuk neki, hogy hamarosan érkezik egy színész, Dixi, aki virágot fog vásárolni. Nos, úgy festett a dolog, hogy megérkezett Dixi, a fél szeme bekötve – a filmben titokzatos spirituális ufót játszott, akinek nincsenek emberi emlékei –, megállt a virágárusnő előtt és rámutatott a vadrezgő nevű virágra és megkérdezte, hogy mi az. Amikor a virágárusnő kimondta a nevét, hogy „vadrezgő", Dixi egy gyönyörű himnuszba kezdett a vadrezgőhöz, és levágott a nőnek egy olyan dumát, egy olyan gyönyörű szóáradatot, hogy az csak nézett és őszinte élvezettel, bár döbbenten hallgatta. Ilyen volt Dixi és ilyen volt az ő világhoz való viszonya. Médiuma tudott lenni a helyzeteknek.

De, hogy a ma este látott többi filmedről is beszéljünk, a Természetfilmben (2006), ebben a kis lírai etűdben is egy ilyesfajta furcsa viszony és a helyzeteknek ez a különös költőisége jelenik meg... Ha már a Természetfilmnél tartunk, akkor fontos megjegyezni, hogy te úgy kezdted a filmes pályafutásodat, hogy egyrészt jelentkeztél a filmművészetire, ahova nem vettek fel, de közben már elkezdtél filmezni kölcsönkamerával, baráti alapon, és csak azután jött az Inforg Stúdió, ami segített a produceri feladatokban. Ez a rövidke Természetfilm, azonban megint csak úgy készült el, hogy már régóta nem kaptál pénzt az ötleteidre, de nem hagytad annyiban, hanem csak azért is megcsináltad, úgy ahogy régen: kölcsönkamerával, kölcsönidőkből... E tekintetben most visszajutottál oda, ahonnan elindultál annak idején. Meddig lehet azt bírni, hogy akár nulla forinttal is neki kell veselkedni, ha filmet akar csinálni az ember?

– Azt, hogy meddig bírja az ember, nem akarom megtudni. Az tény, hogy amióta a Guberával megnyertem a 2004-es Filmszemle legjobb kísérleti-dokumetumfilm díját, azóta egyetlen pályázatomat sem fogadták el. De ezt most hagyjuk is, mert én utálom, amikor valaki azon nyavalyog, hogy mennyire nehéz... Volt aki azt kérdezte, hogy pénz nélkül nem lehet filmet csinálni? De lehet, régen is úgy csináltam, és most is tudok, csak jelenleg éppen nem az volna a szándékom, hogy aki éppen ráér azzal csinálgassam a magam kis etűdjeit...

– Hol lehet megnézni, megszerezni a filmjeidet? Csak Budapesten?

– Nem, még ott sem. Akkor talán külföldön? ... Komolyra fordítva a szót, csak ritkán adódik erre alkalom. Például én most elég sok barátomnak szóltam, hogy itt lesznek a filmjeim Pécsett, gyertek el megnézni. Örülök neki, hogy akik ráértek, eljöttek. Ilyen alkalmak vannak...

Szerkesztette: Fenyvesi Kristóf

Dr. Kanizsai Péter

Magyar celebritások

Hogy alkalmakként barátommal olyannak tűnünk, mint a Muppet-show két örökké elégedetlen öregura, annak bizony nyomós oka van. Amúgy cizellált lelkületünket időnként feltüzeli egy-egy blőd jelenség, ezúttal a semmiből jött, semmit mondó és sehova sem tartó „celebek" borzolták kedélyeinket, így határoztam e rövid szösszenet mellett.

A jelenség ismert: gagyi színfalak és élettér ketrecébe zárt szerencsétlen, megvezetett, ámde olykor szemnek igen csinos leánykák és legénykék teszik fel a pszeudo-élet nagy kérdéseit és a maguk vaskos, vagy éppen primitív módján keresik rájuk a választ. Nem lenne itt semmi hiba, ha nem érezném úgy, hogy ennek valamilyen nagyon ostoba, de ugyanakkor aljas célja van – a mindennapi életbe nem is túl nagy óvatossággal becsempészett és mesteri szintre fejlesztett népámítás, parasztvakítás. Hiszen emlékezünk rá jónehányan: az orosz tankönyvben, példát statuálandó, a szereplők vagy traktorosok, vagy gyári munkások, legjobb esetben „inzsenyérek", (gy.k.: mérnökök) voltak, hiszen hogyan is képzelhetnénk, hogy tudósok, művészek, tanárok, orvosok viszik előre a világot a kétesen vereslő csillagzat alatt? A gond csupán az, hogy nem nehéz meglelni az analógiát. A nép egyszerű fiai egy fedél alá kerülnek, jóban-rosszban, hidegben-melegben és fesztelen viselkedésük iriggyé teszi a létminimum környékén életét élő (tengető?) honpolgárt. Izgi, nem? A bökkenő csak ott van, hogy ebben a csili-vili valóságtalanságban hajlamosak leszünk elfeledni kik is azok a szerencsétlen agyonajnározott csillagocskák. Felsorolni persze semmi értelme miféle viselkedésmintákkal szembesülünk, annál sokkal érdekesebb a hazai (és persze más országokbéli) médiában betöltött szerepük boncolgatása. Ikonok lennének? Követendő példák? Ugyan kérem, hiszen már a műsorvezető is legtöbbször önmagában vicc. Gyerekként emlékszem az akkori sztárokra. Érdekes, hogy akiket akkor tenyerén hordott a publikum köztük ma is sok a neves ember, teljesítményük időtálló. De hogy a csudába vési kőbe a nevét az, aki úgy válik híressé, hogy valamilyen egzotikus országban iszonytatóan gyenge kunsztokat csinál. Vagy az, aki a Nagy Testvér előtt hülyére izgulja magát, vajon ki lesz a következő, aki repül a show-ból? Őszintén szólva nem nagyon követtem nyomon a fenti műsorokat, egyes szereplők nevére is csak azért emlékszem, mert elég idiótának hangzottak. Ami inkább zavar az, hogy a hullócsillagok követőkre lelnek. A TV-csatornák pedig valószínűleg jót röhögnek a markukba. Nem elég, hogy sikerül elterelni az emberek figyelmét a valós értékekről, még egy halom pénzt is hoz a konyhára a „beszavazós" sms. Persze ne legyünk igazságtalanok: születnek ma is időtálló értékek és az ilyeneket képviselők előtt magam is fejet hajtok. A baj csak az, hogy egyre nehezebb kibogarászni a sok sallang közül az igazi tehetséget. Azért a kérdés természetesen megfogalmazódik bennem: a műsorszerkesztők vannak olyan imbecilek, hogy elhiszik, jót csinálnak? Vagy akarva butítják a népet? Az első orvosi eset, a második inkább tárgyalótermi. Szerintem.

Tálos András

Kritikus Tömeg

Avagy: mindenki dobja el, ami a kezében van!

Legfőképp az autóját! Erre szeretné rávenni a drótszamáron közlekedők egyre népesebb tábora mindazokat, akik egy kényelmes, többnyire fém és kőolajszármazék, azaz műanyag keverékéből álló, börrögő és füstülő dobozban ülnek; nevezetesen egy gépjárműben. Több kerékpárutat, több kerékpártárolót, kevesebb autót és több jó levegőt szeretnének szívni magukba a Kritikus Tömeg kerékpáros felvonuláson résztvevők.

– Kezdjük az elején! Mit jelent a Kritikus Tömeg? Teszi fel a kérdés a mindenre kíváncsi korunk senkije. És mielőtt elvesznénk az atomfizika 2s 2p elektronhéj szerkezetben, segítségül hívjuk Mező Jánost a Lehet Más a Világ! pécsi Aktivista Klubjának alapítóját, a zöld mozgalom aktív tagját a pécsi Kritikus Tömeg civil kezdeményezés egyik főszervezőjét.

– A Kritikus Tömeg az angol Critical Mass (röviden CM) szószerinti fordítása és csak Pécsett hívják így ezt a biciklis felvonulást. A kifejezés annak a jelenségnek az elnevezéséből származik, amikor a nem motorizált közlekedők (értsd ezalatt a gyalogosokat, a kerékpárosokat, a babakocsit toló kismamákat, görkorisokat stb.) szeretnének átkelni egy forgalmas úton, a zebrán, de az összefüggő és folyamatosan hömpölygő kocsisortól ezt csak egy bizonyos létszám után, egy bizonyos tömeg felett tudják megtenni, mert az egyesével átkelni szándékozókat egyenesen semmibe veszik az autósok. A kritikus tömeg elérésekor már – mondjuk így – kiegyenlítődtek az erőviszonyok.

– Ez az eredete a kifejezésnek, de ma már egy kicsit többet jelent ennél.

– Így van. Ted White használta először ezt a kifejezést az 1992-ben készült Return of the Scorcher című dokumentumfilmjében. De ma már inkább arra használjuk, hogy a kerékpárosokból álló felvonuló tömeg segítségével megmutassuk az adott város vezetésének, hogy mekkora igény van kerékpárutakra, rendezett, biztonságos közlekedésre és nem csak a motorizált járművekre értve ez utóbbin.

– Óriási igény mutatkozik.

– Ó igen. Vannak előrelépések, de ez még korántsem az általunk és sokak által óhajtott paradicsomi állapot. Bár ha belegondolunk maga a CM kezdeményezés is csak 1992-ben indult – ekkor volt az első Critical Mass felvonulás 48 fővel San Franciscóban, tehát alig 15 éve viszik ki az emberek a kerékpárutak és a tisztább városi levegő iránti igényüket – mégis nem egy nyugat-európai kis és nagyváros fényévekre tart előrébb a kerékpáros közlekedés tekintetében bármely magyarországi településnél. Természetesen nem akarom Amsterdamhoz vagy Stockholmhoz hasonlítani városainkat. Sőt, Budapest igen innovatív kezdeményezéseket visz és vitt végbe az elmúlt időszakban. Gondolok itt a már megépült kerékpárutakra vagy a biciklis civil szervezetek véleményének kikérésére és figyelembevételére a megépítendő további kerékpár kilométerekhez és megjegyzem ez Pécsett is így van. Próbálunk partneri viszonyt ápolni Pécsi Önkormányzattal, a Városi Rendőrkapitányság munkatársai is készséggel segítenek az útvonal biztosításban a Kritikus Tömeg felvonulás idején. A pécsi bringásoknak és környezetvédőknek saját lapjuk is van: a Kerékváros, melyet a Pécsi Túrakerékpáros és Környezetvédő Klub ad ki kéthavonta. A kerékpáros városnézés is igen népszerűnek mondható, azonban egyelőre sajnos csak Budapesten létezik ilyen. 2000-ben viszont meghirdették a „2000 km kerékpárút Magyarországon" kezdeményezést.

– Hol tartunk most?

– A legtöbb kerékpárúttal, összefüggő városi hálózattal természetesen Budapest rendelkezik. A közel 150 km-es kerékpárútból 114 km összefüggő hálózat. Pécsett az épített kerékpárutak hossza 6.2 km, de ehhez további közel 7 km kerékpározásra kijelölt kerékpárbarát utca is kapcsolódik. Ez hihetetlen kevés a város nagyságához, az igényekhez képest. Sok biciklis csak a kiépített kerékpárúton érzi magát teljesen biztonságban. Ráadásul tíz éve semmi nem történt, a helyzet csak romlott az autók száma megkétszereződött, a bringautak (az a kevés) minősége pedig alaposan leromlott. Minderre már csak hab a tortán, hogy a pécsi városvezetés szerint: „Pécsnek nincs jó adottsága a kerékpáros közlekedésre", mindenki ezt a szemléletet tudja magáénak. Holott ez nem feltétlenül van így csupán azért mert a város kúszik fel a Mecsek oldalra (ennek káros környezet– és természetvédelmi hatásáról majd egy külön alkalommal), gondoljunk csak a Kertvárosra. Sajnos még nem tartunk ott, hogy a döntéshozók cselekedetei valóban az emberek, a bringások véleményét tükröznék.

– Ezeken szeretnétek változtatni a Kritikus Tömeg felvonulással?

– Alapjában véve igen. Egy olyan forró és száraz nyár után, mint az idei volt, amikor sorra dőltek meg a melegrekordok, mindenki izzadt és fulladozott a városban, egyre könnyebben értetjük meg az emberekkel, hogy nem a közeljövőben van szükség a városi közlekedés megreformálására, hanem most! És azt is egyre többen fogadják el, hogy a kerékpározás a tömegközlekedés mellett a legjobb alternatíva a városi közlekedésben felváltva ezáltal az autós közlekedést. Kerékpárral nincs dugó, nincs kipufogógáz, nincs félórás parkolóhely keresés a belvárosban, parkolási díj sincs, sőt még jegyet sem kell rá venni!

– Mi lehet a baj? Miért nem pattan a sok autós gyorsan a bringákra?

– Ugye alapvetően nincsenek meg a kerékpáros közlekedés feltételei Magyarországon. De van még itt szerintem egy másik, annál érdekesebb jelenség is! Ma Európa keleti felében a volt szocialista országokban a hedonizmus korszakát éljük: mindenki fogyasztani akar, mintha attól boldogabb vagy felszabadultabb ember lenne, ha még egy számmal nagyobb kocsit vesz. Persze arról órákig lehetne vitatkozni, hogy erre még mennyivel tesznek rá a felturbózott fogyasztást gerjesztő reklámok és a mögöttük álló érdekcsoportok. Egy biztos, mi magyarok iszonyú gyorsan akarjuk elérni legalább azt az élet- ▸

színvonalat, amint mondjuk Ausztria tudhat magáénak. Ezt sokan érzik, csak kevesen merik bevallani maguknak, és még kevesebben vannak azok, aki fel merik emelni a hangjukat ez ellen az egész folyamat ellen. Két métert is kocsival teszünk meg, ha a szomszédba megyünk, utána meg súlyos összegeket fizetünk, hogy egy zárt helyen félórát gyalogoljunk a futógépen vagy spinningeljünk egyet egy csúfos eszközön:

a szoba(!)biciklin! Nem fura és groteszk ez az egész, úgy hogy a fent említett folyamat gerjesztette környezetszennyezésről még nem is szóltunk?

– De az...

– Jó. Hagyjuk ezt a mélyfilozófiát, mert közben, mint már előbb is említettem, történnek jó kezdeményezések is. Például Budapesten nyugati mintára a RABIC tagjai és barátaik 2007. július 4-én üzembe helyezték az első Közbringát!

– Az micsoda?

– Egy bárki által ingyen használható kerékpár, amelyet a BKV-vel megegyezve a forgalmasabb BKV állomásra helyeztek ki. Felpattansz a bringára a Kálvinon és a Blahán hagyod, hogy majd más menjen vele tovább valahova máshová! Teljesen ingyen és bérmentve! Érdekes kezdeményezés ez egy olyan országban ahol még a magánszemélyekhez tartozó kerékpárokat sem tisztelik. Szegeden és persze a fővárosban köztudottan igen népszerű a bicikliloPás. (*Sajnos a pont a Kritikus Tömeg felvonulás előtti éjszakán léptek akcióba a pécsi tolvajok, így sokan nem tudtak mivel kimenni a felvonulásra. Igaz a bringás sor így is több mint egy kilométeren keresztül kanyargott. – T.A.*) Amikor beindult ez az egész Közbringa „szolgáltatás" fogadások érkeztek, hogy mennyi idő alatt lopják el a bringákat. Tippek érkeztek egy másodperctől (!) pár hétig. Elmondásokból tudom, hogy a tapasztalatok alapjában véve pozitívak. Nem úgy, mint Pécsett! Itt egyre több helyről tiltják ki a bicikliket, ha valahová le szeretnénk zárni vagy valamihez odalakatolni a bringákat. Nemrég a Dantéból kellett kitolni a bringákat, mert kifestették a lépcsőházat. De akkor kérdezem: az utcán mihez zárjam a bringát, a másfél méteres fatörzshöz? De ugyanez a megoldatlan helyzet itt nálatok is a Periszkóp Rádióban, azaz a TESZ székházban: kifestettek, a bringákat meg kint kell hagyni az utcán. De csak egy kuka van, amihez oda lehet láncolni a kerékpárt. És ott is legfeljebb egy darab fér el. Szóval a váltón kívül van még mit finomra állítani. És ezen tényleg komolyan el kell gondolkodnunk, nemcsak

a fent említett környezeti vagy közlekedési problémák miatt, hanem azért is mert a magyarországi Critical Mass felvonulások történetében először, tavaly április 22-én Budapesten maga a köztársasági elnök, Sólyom László is felpattant a drótszamárra és végig kerekezett a kijelölt útvonalon a Kritikus Tömeggel együtt...

A cikk a pécsi Periszkóp Rádió (www.periszkopradio.hu; Pécs fm 97.1) Civil Kreatív műsorában 2007 szeptember 18-án elhangzott interjú szerkesztett változata.

További információ:
www.kritikustomegpecs.hu
http://criticalmass.hu
Kerékváros: http://ptkk.baranya.com/kerekvaros.html

A Mecseki Fotóklub jubileumára

50 év.

Az ember életkorában az a pont, amikor ránéz addigi életére, számvetést készít, fölméri, mi az, ami álmaiból, vágyaiból, terveiből még előtte van. Végiggondolja, utódainak mit adott át, lesz e majd nyoma ebben a világban. Nagy tervekkel vág neki a következő évtizedeknek. Elég tapasztalt , hogy ne az összes hibáját kövesse el újra, elég bölcs, hogy a fiatalabb generációt ne erőszakkal vezesse az általa vélt igazság felé. Tudja, hogy a talmi sikerek nem helyettesítik a lélek gazdagságát, az anyagiak az egészséget. Van esélye, hogy ebben az érték-kavarodott világban elválassza az ocsút a búzától, a felszíni mázat a valódi tartalomtól. A Képet a blöfftől.

Egy alkotó közösség 50 éve akár ezzel a megközelítéssel is értelmezhető .

A benne megfordult több száz tag értékeinek, bölcsességének, tehetségének rezgése a fizika törvényszerűségeit követve interferál. Időnként a hullámhegyek azonos fázisban érkezve erősítik egymást, utólag lazán azt állapítjuk meg: az volt ám a Klub fénykora. Máskor kisebbek a hullámok, vagy épp kioltják egymást, ekkor fanyalgunk: ráfogjuk a társadalmi változásokra, a világerkölcs romlására, időhiányra, elszegényedésre a pillanatnyi gyengébb teljesítményt. Majd Münchausen bárókénti saját hajunknál fogva kihúzzuk magunkat a „mocsárból" és megint szépnek látjuk a fényeket, komponáltnak képeinket. A Világ kisimul.

A Mecseki Fotóklub itt van, mindenkori tagjai teszik a dolgukat, hogy saját maguknak, egymásnak és a közönségnek – akár elmúlt 50 éves, akár ezután lesz 50 éves, akihez képeivel szólnak – megmutassák, hogyan tükröződik bennük az Univerzum.

Hámori Gábor
A Mecseki Fotóklub elnöke

KALMÁR LAJOS: Törésvonal, 2007

TILLAI ERNŐ: Halász utca, 2001

HARNÓCZY ÖRS: Lágy házak, 1982

HALÁSZ REZSŐ: Etüd, 1970

HÁMORI GÁBOR: Siva, 1992

DR. GYURÓ BÉLA: Hiztépor, 1958

MARSALKÓ PÉTER: Utcáról álmodtam, 1981

Hajnal Zsófia

Szűxavú Félix

Lajkó Félix ittjártakor megpróbáltam egy rövid interjút készíteni vele, ami sikerült is, bár rövidebbre mind szerettem volna (összesen három „hosszú" perc lett). Bármennyire is próbáltam válaszokat „kiszedni" a hegedűművészből, ez nem volt egy egyszerű feladat. A válaszok egy részét a világhírű zenésztől személyesen hallhattam, de, hogy a megfelelő karakterszám meglegyen, egy kicsit még kutatnom kellett.

– Először citerázott. Miért váltott át hegedűre?

– A citera egy nem annyira mozgékony hangszer. Nem lehet rajta másféle zenét játszani, például népzenét, vagy improvizációkat, amiket én szeretek. Hiányzott még egy hangszer.

– Szeretett gyerekkorában gyakorolni, vagy inkább noszogatni kellett?

– Szerettem, persze. A hegedűt nem annyira szereti az ember először, mert nagyon nehezen szólal meg. Az első három-négy év inkább szenvedés, mint élvezet.

– Gyerekkorában milyen zenéket hallgatott?

– Minden félét, főleg klasszikusakat, Mozart, Beethoven, Bach. Ezen kívül magyar és külföldi népzenét is. Meg persze a szokásos, a disco.

– Nem kottából játszik, hanem improvizál. Eljátssza kétszer ugyanazt, vagy a színpadon alakít még rajta?

– Hasonlót igen, de ugyanazt soha. Megvannak a számok, hogy miket fogunk a koncerten játszani, azokon belül improvizálunk. Néha fejből játsszuk, de általában a helyszínen találjuk ki, ezért előfordul, hogy elég sokáig tartanak a próbák. Előfordul, hogy szinte egész nap dolgozunk. Havonta egyszer-kétszer van koncertünk, nem szeretem túlzásba vinni. Föl lehetne vállalni, hogy bejelentkezünk egy koncertirodához, akkor 365 koncert lenne egy évben, de azt nem szeretném.

– Merít ihletet más mai zenéből?

– Nem tudom, szerintem igen, persze. De úgy nem merítek ihletet semmiből sem, hogy ha megtetszik valami, arra hasonlítson, hanem ami jön. Nincs előre átgondolva az egész. Általában adott egy téma, azt rakjuk körbe a zenekarral.

– Sokat játszik külföldön. Van különbség más nemzetek hallgatóságai között?

– Vannak nüanszok, de nincs lényeges különbség. Amikor játszom, csak a hangszer létezik, de vannak a számok között szünetek, amikor kiderült, hogy mennyire fogadták szívesen, de a végére úgy csináljuk, hogy tetsszen.

– A mai fiatalok inkább a modern zenét szeretik. Ön szerint, hogyan lehet megkedveltetni a klasszikus hangszereken játszott zenét?

– Sehogy. Akinek tetszik az úgy is ezt fogja hallgatni. Szerintem elég ember van a Földön, hogy legyen közönsége.

Fűri Ildikó

Hálózatokról „Eger csillagai alatt"

– nemzetközi konferencia Egerben –

Hagyományosan a 12. Eger Ünnepe programsorozat keretében került megrendezésre szeptember 14 – 16 „Fókuszban a hálózatok" címmel az a nemzetközi konferencia, melynek szervezője az egri Életfa Környezetvédő Szövetség mellett a proHáló országos hálózat volt.

A konferencia legfontosabb célja a meghívott országok civil hálózatainak bemutatása, azok működésének, működtetésének körüljárása volt.

A háromnapos tanácskozás pénteken a Dobó téren, az Eger Ünnepe programsorozat nyitásával indult. Ezt követően a jelenlévők az Egri Civil Házban két felvezető előadást hallgathattak meg. Bárdos Ferenc a hálózatok építéséről, működésének problémáiról beszélt, majd Groskáné Piránszki Irén egy konkrét, működő hálózaton – a proHálón – keresztül ismertette az érdeklődőkkel a hálózat építés módszertanát.

Szombati programnak a Helyőrségi Művelődési Klub adott helyet. A délelőtt folyamán előadások hangzottak el külföldi és határon túli magyar hálózatok munkájáról.

Előadás hangzott el a Lengyelországban működő diabéteszes betegeket segítő szervezetek hálózati munkájáról, majd megismerhették a jelenlévők a Dél-Szlovákiai Civil Információs Hálózat működését. A Felvidékről érkezettek beszéltek az internet adta lehetőségekről a non-profit szervezetek képzésében, valamint egy új kezdeményezésről a közösségi internethálózatról. Komoly problémaként említették a kultúra és közművelődés helyzetét Dél-Szlovákiában.

Erdélyből két partnerségben együttdolgozó szervezet, a Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége és az Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért Alapítvány képviselője volt a nemzetközi konferencia vendége. Az előadásukban hallhattak a jelenlévők a kisebbségek és a közösségi lét kapcsolatáról, taglalták a „Mitől magyar egy civil szervezet?" kérdéskörét. Beszéltek egy mindannyiunkat érintő demokratizációs dilemmáról a civil szervezetek és a politika között húzódó, vagy helyenként nem húzódó határról. Elmondták, hogy Romániában nem állíthat civil szervezet jelöltet, kivéve, ha kisebbségi szervezet.

Szerbiából, a Vajdaságból érkező, az ott működő Rákóczi Szövetség képviselője a magyarságról, mint kisebbségi karakterről beszélt nagyon irodalmian és gyönyörű, általunk már nem használt magyarsággal. (Lenne mit tanulnunk tőle!)

A Magyarországon működő hálózatok közül a társrendező proHáló került bemutatásra.

A délután folyamán négy szekcióban folyt tovább a munka. A szekcióüléseken a ▶

jelenlévő szakemberek megvitatták a hálózatok működésének finanszírozási lehetőségeit, koordinálását, beszéltek a belföldi és külföldi együttműködések lehetőségeiről, nehézségeiről, formáiról. Javaslatokat tettek képzési és fejlesztő programok kidolgozására és indítására.

Az este folyamán informális keretek között, az Excalibur Középkori Lovagi Étteremben épültek a kapcsolatok, erősödtek a hálózati együttműködések.

Vasárnap délelőtt lehetőség nyílott ismerkedni a város nevezetességeivel, valamint elvegyülni az Eger Ünnepe forgatagában.

A Nevelők Háza Egyesület futó, illetve az ősz folyamán induló programjai

Közösségi Technológiai Központ infrastrukturális hátteret biztosít azon civil szervezeteknek, amelyek nem rendelkeznek megfelelő informatikai eszközökkel a napi munkájuk elvégzéséhez. Az eszközhasználaton kívül a központ munkatársai személyes segítséget, tanácsadást nyújtanak annak érdekében, hogy a civil szervezetek a számítógép és az internet adta lehetőségeket minél jobban hasznosítsák munkájukban. (A programot a Microsoft támogatja.)

Civil Szolgáltató Központ 1999 óta segíti a megye civil szervezeteinek munkáját.Folyamatos szakmai tanácsadást biztosít jogi, pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben, pályázati módszerekben és technikákban. Rendelkezik adatbázissal a megye civil szervezetiről, szakértőiről, ernyőszervezeteiről, valamint non-profit tanácsadókról. (A progaramot a SZMM támogatja.)

A Nevelők Háza Egyesület új szolgáltatása az **EU-s tanácsadó szolgálat** működtetése a régióban. A program keretében tanácsadó, szakmai napok kerülnek megrendezésre a régió három megyei jogú városában, ahol aktuális pályázati lehetőségekről, pályázat írási technikákról illetve a hatékony projekt menedzselésről hallhatnak az érdeklődők, valamint egyéni konzultációra is lehetőséget biztosítanak a szervezők. Pécsett a Civil Közösségek Házában konzultációs napokon tehetik fel kérdéseiket a szervezetek. A www.civilhaz-pecs.hu honlapon keresztül is elérhetők a tanácsadók.

A Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával az Ifjúsági Unió Szekszárd Egyesülettel partnerségben **Regionális Tanácsadó Szolgálat** működtetése a Dél-Dunántúlon.

Megvalósuló programok:

Ifjúsági Unio Szekszárd Egyesület	Nevelők Háza Egyesület
• ***Előadások, c***soportos ***tanácsadások,*** személyes ***konzultációk*** szervezése számadó (számviteli, közhasznúsági, adózási, ügyviteli és pénzügyi) témában a régió valamennyi kistérségében tájékoztatás, figyelemfelkeltés, igényfelkeltés céljából. Gyakoriság: a megvalósítás időszaka alatt kistérségenként legalább kettő alkalommal, hátrányos helyzetű kistérségekben négynégy alkalommal. • ***Személyes és telefonos konzultációk, fogadóórák*** *egyesületünk szekszárdi irodájában, Pécsett és Kaposváron kihelyezett helyszíneken előre meghirdetett időpontokban.* *A „**Civil Számadó Portál**” elkészült, jelenleg is működik. A portált a kutatásban feltárt igények alapján állítottuk össze. Jelen pályázat keretében a dél-dunántúli civil szervezetek számára egyszerű, díjmentes regisztráció után elérhetővé tesszük a portál tanácsadó rendszerét: 24 órában rendelkezésre áll és a szervezetek szakértőinktől 48 órán belül választ kapnak kérdéseikre. Fontosnak tartjuk, hogy az EU szabványainak megfelelően akadály mentesítsük a portált. (V3C és CSS szabványosítás, táblamentesítés, szemantikai és ergonómiai szempontok figyelembevétele, nyomtatható verzió, karakteres módú megjelenítés.)*	• ***alap-tanácsadásokat*** *biztosít az egyes megyék szervezeteinek: jogi-, projekttervezési-, szervezetfejlesztési-, stb. Ezek formája elsősorban egyénre szabott, szükségletalapú, személyes. (Átjárható rendszer, standard szolgáltatások, online és telefonos tanácsadás.)* • ***Rendszeres, összehangolt fórumok*** *keretében, rotáció-szerűen látogatható kínálat. (Amely szervezet lemarad saját megyéje tájékoztatójáról, vagy földrajzilag közelebb esik, legyen lehetősége a másik megyében ugyanazon tartalmú fórumon részt venni.* • *Lehetőséget kell biztosítani bizonyos **speciális területeken** felmerülő kérdésekkel kapcsolatos tanácsadásra. Ezt **kiközvetítéssel, egyéni tanácsadás formájában,** civil szervezeteknek megfelelő díjszabással kívánjuk biztosítani, együttműködve az adott szakterületen kompetens szervezetekkel.* • ***Kistérségekkel partnerkapcsolat*** *kialakítása, az adott térség hiátusait közösen felmérve, egyeztetve „testre szabott” képzések megszervezése, különös tekintettel a hátrányos helyzetű kistérségekre.*

A Nevelők Háza Egyesület a non-profit szektorban működő, **kulturális és közművelődési tevékenységet folytató szervezetek számára szervez képzést.** Ezen a területen dolgozó szervezetek képviselőinek és önkénteseinek indítjuk a képzést, amely – szándékunk szerint – jelentős segítséget nyújthat a szervezeteknek egyrészt a mindennapi működésben, másrészt olyan új és praktikus ismereteket nyújt, melynek segítségével tovább bővíthetik és tehetik hatékonyabbá tevékenységüket.

A képzés során a résztvevők non-profit, PR és marketing és munkaerő-piaci ismereteiket gyarapíthatják, gyakorlati tudnivalókat kapnak az önkéntes menedzsment lehetőségeiről, valamint naprakész információkat szerezhetnek a pályázati forrásokról és pályázati technikákról. A képzések ingyenesek, Pécsett és várhatóan még két kistérségben kerülnek megrendezésre. (A programot a Nemzeti Kulturális Alap és a proHáló program keretében Charles Mott Alapítvány támogatja.)

Civiliáda október 18-19-én ...ahol a civilek találkoznak

Tizenkettedik alkalommal rendezik meg a Civiliádát, a magyarországi civil szervezetek éves találkozóját. **Az idei rendezvény mottója: Esélyt a civileknek!**

Nem véletlen a címválasztás, hiszen az Európai Unió a 2007-t az Esélyegyenlőség Európai Évének nyilvánította. Olyan kérdések megvitatását teszi ez lehetővé, melyek valamennyiünket érintenek: közös érdekünk, hogy olyan összetartó és nem megosztó társadalomban éljünk, ahol természetes dolog a szolidaritás, a megkülönböztetés-mentesség, a társadalmi életben való aktív részvétel és a kirekesztettség elleni fellépés vagy a leszakadók segítése. Mindezekről a Civiliádán nem az általánosságok szintjén kívánunk beszélni, hanem konkrét példákon, érdemi párbeszéden keresztül bemutatni a jó és előrevivő gyakorlatot. Ebben a reményeink szerint össztársadalmi folyamatban természetes, megkerülhetetlen résztvevők a civil szervezetek.

A Civiliáda előzményeiről érdemes felidéznünk azt, hogy az Európa Ház 1996-ban indította útjára a rendezvényt azzal a céllal, hogy minden évben találkozzanak a civil társadalom hazai szereplői és lehetőségük legyen a társadalmi nyilvánosság előtti bemutatkozásra, tapasztalat- és eszmecserére. Az elmúlt tizenegy év alatt több száz szervezet, civil kezdeményezés élt a megjelenés lehetőségével és számos kiadvány bemutatásának, program beindításának lehettünk tanúi és szakmai eszmecserének részesei. A rendezvénynek hagyományosan nemzetközi résztvevői is vannak és fontos szerepe van az európai kérdések megvitatásának.

Szakmai programok ízelítőül:

- Eltelt egy év: eszmecsere a kormányzat civil politikájáról
- Csak pénzről lenne szó? Az operatív programokról civil szemmel
- Sohasem késő: eszmecsere az élethosszig tartó tanulásról
- Merre és hogyan tovább? górcső alatt a Nemzeti Civil Alapprogram
- A mi Európánk: közérthetően és mindenkinek az Európai Unióról
- Civil szemmel az átláthatóságról európai kitekintésben

Valamennyi szakmai rendezvény nyitott, azokon előzetes bejelentkezés nélkül részt lehet venni.

A rendezvény helyszíne a budapesti Aranytíz Művelődési Központ. (Budapest, V. ker., Arany János u. 10.

A Civiliáda 2007 rendezvényeire a belépődíj 100 forint (kétnapi jegy 150 forint, mely teljes értékben levásárolható a helyszínen működő Nonprofit Könyvesboltban).

Nyitva tartás: 2007. október 18.: 13.00-18.00 óra, 2007. október 19.: 10.00-16.00 óra

Helyszín: Aranytíz Művelődési Központ (Budapest, V. ker., Arany János u. 10., legközelebbi metrómegállók: Arany János u. (M3), Kossuth tér (M2))

Szervező: Európa Ház

További információ: Európa Ház, Cím: 1389 Budapest 62., Pf. 113. Tel.: (1) 356-8440, Fax: (1) 356-8499, E-mail: info@europeanhouse.hu

Internet: http://www.civiliada.hu

Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért Alapítvány – ERMACISZA

Alapítóink / Kuratórium

Alapítványunkat 1999 őszén az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT), a Kolozsvári Magyar Diákszövetség (KMDSZ) és a Romániai Magyar Közgazdász Társaság (RMKT) hozta létre. A kuratóriumban minden alapító szervezetet két személy képvisel.

Küldetésünk, céljaink

Segíteni az erdélyi magyar civil szervezeteken a következő feladatok felvállalásával:

- civil szervezetek kapcsolatrendszerének kiépítése és az együttműködés feltételeinek megteremtése;
- civil integrációs folyamat támogatása;
- szakmai segítségnyújtás képzésekkel és tanácsadással;
- fórum teremtése és nyilvánosság biztosítása a civil szférának;
- információáramoltatás.

Célkitűzéseinket a következő tevékenységekkel igyekszünk magvalósítani:

- Civil Fórum konferencia
- Civil Fórum folyóirat
- ERMACISZ levelezőlista
- Képzések

Elérhetőségek

ERMACISZA Kolozsvár
Székhely: 400196 Kolozsvár (Cluj), Aviator Bădescu u. 35 sz.
Postacím: Cluj-Napoca, OP. 1, CP. 1004
Telefon/fax: +40 264 450230
E-mail: ermacisza@gmail.com

Csáki Rozália – a Civil Fórum lap főszerkesztője
Feladatkör: Civil Fórum lap szerkesztése
535600 Székelyudvarhely (Odorheiu Secuiesc), Bethlen Gábor u. 43 sz.
Telefon: +40 266 211755
Fax: 40 266 218481
Mobil: +40 760 151570, +40 741 655773
E-mail: csaki.rozalia@gmail.com

Egri István – elnök
Mobil: +40 723 207516
E-mail: egri_istvan@yahoo.com

Jakab Vilma – programfelelős
Feladatkör: Civil Fórum konferencia és képzések szervezése
E-mail: jakab_vilma@ermacisza.ro, jvilma2000@yahoo.com,
Mobil: +40 742 362289

Kolumbán Éva – programfelelős
Feladatkör: önkéntes programok szervezése
(Európai Önkéntes Szolgálat keretében önkéntesek küldése és koordinálása)
E-mail: evakolumban@gmail.com
Mobil: +40 722 387915

Bankszámla

Fundația pentru Organizațiile Civile Maghiare din Transilvania
RO62RNCB0106026606590001 RON
RO35RNCB0106026606590002 EUR
RO08RNCB0106026606590003 HUF
Banca Comerciala Română (BCR) – Sucursala Cluj

Civil Fórum lap

Az erdélyi magyar civil társadalom szakmai folyóirata negyedévente, A4-es formátumban jelenik meg. Tematikus lapszámainkban elsősorban szakmai kérdésekre kap választ az olvasó, ugyanakkor lapunk tájékoztatni kívánja a civil szervezeteket a rájuk vonatkozó aktuális történésekről, a civil szféra életének eseményeiről. Segítségével a szervezetek ismertethetik tevékenységeiket és véleményeiket, valamint patnereket is kereshetnek. A kidolgozott témákkal igyekszünk a civil szervezetek számára kínálkozó lehetőségekre felhívni a figyelmet.

Civil Fórum konferencia – *ahol a civilek összefognak*

1999-től minden évben megszervezzük az erdélyi magyar civil szervezetek fórumát. A ***Civil Fórum*** lehetőséget ad az erdélyi magyar társadalom hasznát szolgáló ismeretek, gondolatok és elképzelések köztudatba kerülésére, a rendezvényen a civil szervezetek kapcsolatba kerülhetnek egymással, összehangolhatják erőfeszítéseiket fejlődésük és közös gondjaik megoldása érdekében. A konferencia munkálatai plenáris előadások, nyilvános vitafórum és a fő témát részleteire kibontó tematikus szekcióülések keretében zajlanak.

ERMACISZ levelezőlista

A 2001-ben létrehozott levelezőlistánk célja olyan fórumot teremteni, amely lehetővé teszi a gyors és naprakész tájékoztatást, illetve az erdélyi magyar civil társadalmat érintő kérdések megvitatását. A levelezőlista a civil szervezetek együttműködéséhez is jelentős mértékben hozzájárul.

Bárki feliratkozhat a levelezőlistára, ha üres levelet küld az ermacisz-subscribe@yahoogroups.com címre. Feliratkozás után a listára szánt leveleket ermacisz@yahoogroups.com címre kell küldeni.

2006. október 1-én a listának 1087 tagja volt. A napi forgalom 5-10 levél.

Támogatóink

Communitas Alapítvány
Nemzeti Kulturális Alap
Nemzeti Civil Alapprogram
Szülőföld Alap

Szponzoraink

Antenna Hargita Kft, Dennver Kft, Electrosigma Rt, Inoxriv Romania Kft, MOL Románia Kft, Quantumpaharm Kft

Partnereink

Báthory István Alapítvány
Civitas Alapítvány
Civitalis Egyesület
CREST Forrásközpont
Erdővidék Egyesület
Közösségi Kapcsolatokért Alapítvány
Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége
Non-profit Információs és Oktató Központ Alapítvány
Areopagus Alapítvány
Magyar Ifjúsági Tanács
Romániai Magyar Közgazdász Társaság

IX. CIVIL FÓRUM 2007.
Ahol a civilek összefognak

EURÓPAI UNIÓS FORRÁSOK

TÁRSSZERVEZŐK

Hargita Megye Tanácsa , Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetsége, Areopagus Alapítvány, Magyar Ifjúsági Tanács Civitas Alapítvány, Polgártárs Alapítvány, Impuls Consulting Kft., Romániai Magyar Cserkészszövetség

Csíkszereda – Jakab Antal Tanulmányi Ház
2007. október 19–20.

PROGRAMTERV

Október 18. Csütörtök

16.00 – 20.00 Regisztráció

Október 19. Péntek

09.00 – 09.40 Megnyitó, köszöntők
Egri István, az Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért Alapítvány elnöke, Kolozsvár
Ráduly Róbert, Csíkszereda polgármestere, Csíkszereda
Bunta Levente, a Hargita Megyei Tanács elnöke, Csíkszereda
Boros Károly, Felcsíki főesperes, Csíktapolca plébánosa

09.40 – 13.00 **A konferencia fő témájával kapcsolatos szakmai előadások.**
Bonfig Ági, OFA szakmai igazgatója, Budapest
Strukturális Alapok budapesti szemmel
Horváth Anna, Régiófejlesztési Minisztérium államtitkára, Bukarest
Strukturális Alapok bukaresti szemmel
Brüsszeli szakember előadásában:
Eddigi tapasztalatok a strukturális alapokkal kapcsolatosan
Márkus Eszter, Nemzeti Fejlesztési ügynökség partnerségi menedzsere, Budapest
Partnerség az EU-ban
Farkas András, Pályázati tanácsadó, Bukarest
Civilek pontos szerepe a térségfejlesztésben és az uniós alapok felhasználásában
Mara Diaconu, OPCP PR szakembere, Bukarest
Az EU-s projektek PR követelményei
OTP Bank küldöttje
Nyertes EU-s projektek meghitelezése.
Kolumbán Gábor, a Civitas Alapítvány elnöke, Székelyudvarhely
Civil küldetés az EU-ban

13.00 – 14.30 Ebéd

15.00 – 16.30 **Tematikus szekciók munkálatai**
Párhuzamosan a következő két szekcióban zajlanak munkálatok:
Operatív Programok, Partnerség.

16.30 – 17.00 Szünet
17.00 – 18.30 Tematikus szekció munkálatainak folytatása
19.00 – 19.30 **Árvácska együttes fellépése**, Csíkszereda
19.30 – 21.00 **Állófogadás**

Október 20., szombat – Szekciótanácskozások

09.00 – 11.00 **Szakmai szekciók munkálatai**
Párhuzamosan a következő három szekcióban folynak a munkálatok:
Alternatív finanszírozások
Közösségi részvétel
Civil szervezetek szerepe a munkaerőpiacon

11.00 – 11.30 Szünet
11.30 – 13.00 **S**zakmai szekciók munkálatainak folytatása
13.00 – 14.30 Ebéd
15.00 – 16.00 **Szekciómunkálatok plénum előtti kiértékelése**
16.20 – 18.00 **Vitafórum**
19.00 – 20.00 Vacsora

ERMACISZA

IX. CIVIL FÓRUM
Ahol a civilek összefognak

Főtámogató MOL

Pályázati ajánló

A legjobb vidéki kezdeményezések támogatása a felzárkózás érdekében (BRIDGE)

Kiíró: Kárpátok Alapítvány

Beadási határidő: 2007. december 31.

Pályázók köre: olyan szervezetek, amelyek pályázatot kívánnak benyújtani az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013 programjaira

A Kárpátok Alapítvány-Magyarország egy adományozói, támogatási és technikai segítségnyújtási programot indít Carpathian Best Rural Initiatives for Development and Gateway to Europe (BRIDGE) Program - A legjobb vidéki kezdeményezések támogatása a felzárkózás érdekében címmel.

A BRIDGE program keretén belül a Kárpátok Alapítvány-Magyarország komplex technikai támogatást - szükség esetén pénzügyi hozzájárulással egybekötve - ajánl olyan szervezeteknek, amelyek pályázatot kívánnak benyújtani az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013 programjaira. A Kárpátok Alapítvány-Magyarország az **alábbi lehetőségeket kínálja fel** a programban résztvevő szervezetek számára:

1. Projekt előkészítés - ingyenes szakmai és technikai segítségnyújtás a programban résztvevő szervezetek számára az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013 Operatív Programjai keretében kiírásra kerülő pályázatok előkészítéséhez és elkészítéséhez.

2. Önerő hozzájárulás - a pályázótól elvárt önerő 25-75%-ának biztosítása, maximum 20 000 USD értékben.

3. Projekt minőség-biztosítás - a Kárpátok Alapítvány-Magyarország közreműködik a nyertes, támogatott projektek megvalósításában projekt minőség-biztosítási feladatok ellátásával (előrehaladási és pénzügyi jelentések elkészítése, monitoring és egyéb minőségbiztosítási feladatok).

A pályázóknak 2007. december 31-ig kell benyújtani kérelmüket a Kárpátok Alapítvány-Magyarországhoz a projekt előkészítés szakmai támogatására és az igényelt önerő hozzájárulásra. A jelentkezéseket a jelen pályázati felhívás útmutatójában található jelentkezési lapon várjuk, a projekt ötlet rövid leírásával, a tervezett költségvetéssel és az igényelt önerő hozzájárulás megjelölésével. A BRIDGE pályázati útmutató, jelentkezési lap, prioritások és értékelési szempontok letölthetők a Kárpátok Alapítvány honlapjának magyar nyelvű oldaláról: http://www.karpatokalapitvany.hu További információk: Kárpátok Alapítvány-Magyarország - 3300 Eger, Szarvas tér 1.

Tel: +36 36 516-750; Fax: +36 36 516-751;

E-mail: boglarka.bata@cfoundation.org ; Web: http://www.karpatokalapitvany.hu

A kultúra területén európai szinten tevékenykedő szervezetek támogatása / EACEA/22/07

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2007. november 5.

Pályázók köre: legalább két éve fennálló, nonprofit szervezetek. Ezen túlmenően olyan, az állami vagy magánszektorban működő, jogi formával rendelkező független kulturális szervezeteknek kell lenniük, amelyek fő tevékenysége a kulturális szférába tartozik

Célkitűzések és leírás: A Program része az Európai Unió hosszú távú kötelezettségvállalásának, amelynek értelmében az alkotók, a kulturális élet szereplői és a résztvevő országok kulturális intézményei közötti kulturális együttműködés fejlesztésével hozzájárul az európai polgárok közös kulturális örökségen alapuló kulturális térségének előmozdításához, annak érdekében, hogy elősegítse az európai polgári azonosságtudat kialakulását. A Program közösségi beavatkozást ír elő az olyan, kulturális együttműködésért dolgozó szervezetek támogatására, amelyek közösségi szintű képviseletet biztosítanak, információt gyűjtenek vagy terjesztenek a transzeurópai közösségi kulturális együttműködés elősegítése érdekében, európai szintű hálózatot szerveznek a kultúra területén működő szervezetek számára, kulturális együttműködési projektekben vesznek részt vagy az európai kultúra nagyköveteiként lépnek fel.

További információk: az EACEA/22/07 ajánlattételi felhívást kiegészítő követelmények a felhívás szerves részét képezik. A pályázatoknak eleget kell tenniük a teljes szövegben megállapított követelményeknek, és azokat az erre a célra biztosított formanyomtatványon kell benyújtani.

A követelmények, a pályázati dosszié és az összes vonatkozó formanyomtatvány megtalálható az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség internetes oldalán: http://eacea.cec.eu.int/index.htm

Európa a polgárokért / Aktív állampolgárok Európáért - Testvérvárosi találkozók

Kiíró: Tempus Közalapítvány; Európai Bizottság

Beadási határidő: 2007. december 1.

Pályázók köre: Pályázatot testvérvárosi kapcsolattal rendelkező önkormányzatok, vagy ezek jogi személyiséggel bíró testvérvárosi egyesületei, bizottságai nyújthatnak be. A pályázatot az a település nyújtja be, amely a találkozó helyszíne lesz.

Az Európai Bizottság Európa a polgárokért programjának keretében megvalósuló testvérvárosi találkozók célja, hogy összehozzák a részt vevő települések polgárait, biztosítva, hogy az önkormányzati együttműködés mellett erős informális, személyes kapcsolatok alakuljanak ki közöttük.

Ezeknek a találkozóknak fontos összetevője:

- az európai integráció iránti elkötelezettség: az Európai Unió alapgondolatának, jövőjének és értékeinek megvitatása, az EU demokratikus életében való részvétel megtanulása, tapasztalatcsere az európai integráció konkrét, helyi vagy egyéni szinten tapasztalható előnyeiről, a szolidaritás és az összetartozás kifejezése a testvérvárosok között stb.;

- a résztvevők között szövődő barátság: személyes kapcsolatok kialakulása a testvérvárosok lakói között, egymás mindennapi életének megismerése, a kulturális sokszínűség és az európai közös kulturális örökség megtapasztalása és megosztása egymással stb;

- az aktív részvétel: a helyi közösség (egyesületek, iskolák, önkéntes szervezetek stb.) bevonása a projekt megtervezésébe és végrehajtásába, a résztvevők aktív szerepvállalása (műhelyfoglalkozások, közös kulturális előadások, sportesemények) stb.

További információ: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm, http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm

Hagyományos közművelődési tevékenységek támogatása, helyi kulturális előadások, képzések

Kiíró: Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

Beadási határidő: 2007. október 14.

Pályázók köre: civil szervezetek, egyesületek, alapítványok, ▶

könyvtárak, faluházak, községi szintű művelődési intézmények. Határon túli civil szervezetek csak magyarországi partnerszervezetekkel együtt pályázhatnak

A pályázat célja: olyan hagyományos közművelődési tevékenységek támogatása, melyek kifejezetten a helyi lakosság kulturális alapismereteinek a bővítését szolgálják előadások, képzések formájában.

Pályázni lehet:

- művészeti és közművelődési programok megvalósítására,
- a kultúra területén tevékenykedő szervezetek, alkotócsoportok működésének támogatására,
- ismeretterjesztő előadás-sorozattal, amely hozzájárul a település helytörténetének, kulturális értékeinek a bemutatásához,
- a humán műveltség, a művészettörténet, a zenekultúra, az irodalom és a tánckultúra alapismereteinek a megismertetésére.
- Figyelembe véve, Kodály Zoltán születésének 125-ik évfordulóját.

Egy szervezet csak egy pályázatot nyújthat be. A pályázat keretében adható támogatás legmagasabb összege általában a 300 000 Ft-ot nem haladhatja meg. Pályázni csak az Alapítvány által kiadott pályázati űrlapon lehet, amely az alapítvány honlapjáról (http://www.vigado.hu) letölthető, vagy levélben igényelhető a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány címén (1035 Budapest, Miklós tér 1.) felbélyegzett válaszboríték megküldésével.

A pályázat részvételi díja 4000 Ft, melyet postai utalvánnyal vagy átutalással lehet befizetni az alapítvány 10404065-49565754-56531003 sz. számlájára.

Az adatlap beszerezhető és a pályázatokkal kapcsolatban **információ kérhető** az alapítvány titkárságán: Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány, 1035 Budapest, Miklós tér 1. Tel.: 354-3750, 354-3755, fax: 354-3752 E-mail: iroda@msza.hu http://www.vigado.hu

Táncház-Népzene 2008

Kiíró: Hagyományok Háza

Beadási határidő: 2007. október 30.

Tárgymutató: **népzenei CD-készítés**

Pályázók köre: hivatásos és műkedvelő népzenei együttesek, hangszeres és énekes szólisták, illetve énekegyüttesek

A Hagyományok Háza Népművészeti Műhelye a Magyar Művelődési Intézet „Tánctáztalálkozó" sorozatának folytatójaként hetedszer ír ki lemezpályázatot hivatásos és műkedvelő népzenei együttesek, hangszeres és énekes szólisták, illetve énekegyüttesek részére. A felhívás célja, hogy a népzenei mozgalom különféle előadóinak színvonalas produkciói egy igényes válogatás keretében CD-lemezen megjelenhessenek. Pályázni hagyományhű népzenei felvétellel lehet. A beküldött pályázati anyag időtartama együtteseknél legfeljebb összesen 15 perc, szólistáknál legfeljebb összesen 10 perc (maximum 3-3 műsorszám) legyen. Egy-egy műsorszám időtartama lehetőleg ne haladja meg az 5 (öt) percet. A pályázatban csak olyan összeállítások szerepelhetnek, amelyeket az előadók korábban CD-n még nem jelentettek meg, illetve párhuzamosan futó pályázatra (pl. Új Élő Népzene) a tárgyévben nem adtak be. További információ: http://www.hagyomanyokhaza.hu

Telekom Adományvonal

Kiíró: Magyar Telekom Nyrt.

Beadási határidő: 2007. október 26.

Pályázók köre: társadalmi szintű problémák megoldásán fáradozó közhasznú szervezetek

A Telekom Adományvonal egyszerűen és átlátható módon szervezi a rászorulók megsegítését. A 1788-as szám hívásával bárki 100 forintot tud adományozni a meghirdetett támogatási célra, minden esetben társadalmi szintű problémák megoldásán fáradozó közhasznú szervezet munkájához segítséget nyújtva. A vállalat a szolgáltatást térítésmentesen, a teljes adományozott összeg átutalásával, tehát bevételi törekvés nélkül, a költségek átvállalásával biztosítja, és jelentős segítséget nyújtunk a szervezeteknek a gyűjtési időszak kommunikációs kampányához is (pl. TCR film elkészítés, televíziós és egyéb sajtómegjelenések szervezése). 2006. december 31-ig az Adományvonal segítségével 28 nonprofit szervezet jutott több mint 200 millió forinthoz. A Telekom Adományvonal arca, szóvivője Katona Klári, egyéniségével, szívével és gondolataival segít abban, hogy az alapítványok minél több pénz gyűjthessenek munkájukhoz. Katona Klári 2005. március 15-én karitatív munkájának elismeréseképpen miniszteri elismerésben részesült: Pro Caritate díjat kapott. A Telekom Adományvonalra egy évre előre lehet pályázni. A Magyar Telekom kuratóriuma a pályázati adatlap szerint megküldött pályázatot tekinti érvényesnek.

A pályázatok elbírálásáról a pályázók 2007. december 15-ig kapnak értesítést. Csak T-Com és T-Mobile hálózatból hívható, Dominó előfizetésről kezdeményezett hívás kivételével áfamentes. Internetcím: http://www.magyartelekom.hu

A Képzőművészeti Szakmai Kollégium pályázati felhívása

Kiíró: Nemzeti Kulturális Alap

A Képzőművészeti Kollégium pályázatot hirdet a **2008. január 1–2008. december 31-ig** terjedő időszakra az alábbi témakörben:

1. Professzionális képzőművészek részére vissza nem térítendő, alkotói támogatást biztosít, kizárólag új alkotások létrehozására.

Altéma kódszáma: 1602

Pályázni lehet:

a) maximum 500 000 Ft-ra/év

b) kiemelt támogatás havi 200 000 Ft-ra (2 400 000 Ft/év)

Az utóbbi támogatást (b pont) maximum 3 fő nyerheti el.

Egy pályázótól vagy az „a", vagy a „b" pontra fogadunk el pályázatot!

Az altémára felsőoktatási hallgatói jogviszonyban állók nem pályázhatnak! (Kivétel a költségtérítéses DLA képzésben résztvevők.)

A pályázatokra kioszthatő keret teljes összege: 43 millió Ft

Alkotói támogatás igénylése esetén a pályázónak minden esetben pénzügyi lebonyolítót kell felkérnie. A lebonyolító kizárólag magyarországi önállóan gazdálkodó jogi személy, illetve jogi személyiség nélküli gazdasági társaság lehet.

A támogatott pályázók a szerződésben megjelölt határidőig kötelesek az elkészült új mű (művek) – papír alapú – dokumentációját, fotóját szakmai beszámolójukhoz mellékelni. A szöveges szakmai beszámoló maximum 1 oldal terjedelmű lehet.

Beérkezési határidő: 2007. október 25.

További információ: www.nka.hu

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

Az Alapítvány a Nemzetközi Kulturális Együttműködésért 2006. évi közhasznúsági jelentése megtalálható az alapítvány holnapján: http://ficc.fpn.hu

A proHáló országos hálózat állásfoglalása a nonprofit kutatásokról

Napjainkban egyre több nonprofit kutatás születik, vizsgálva a szektor történéseit, változásait. Ez örvendetes tény, hiszen ahhoz, hogy tiszta képet kapjunk magunkról, valamint, hogy lehetőséget adjunk a hatalmi és gazdasági szféra szereplőinek a civil szervezetek helyzetének megismeréséhez, fontosak az elemzések, empirikus kutatások, a feltáró munkák.

Több alkalommal kapunk azonban mostanában olyan megkereséseket, amelyek arra bíztatnak, hogy olyan adatokat szolgáltassunk, amelyek megkérdőjelezik: valóban a fentiek elérésre törekednek a kutatást végzők! Sokszor az sem derül ki a hozzánk küldött több oldalas kérdőívekből, hogy milyen célból kellene kitölteni, ki végzi a kutatást, kinek a megbízásából.

Ezért:

Elutasítunk és sérelmesnek tartunk minden olyan kutatást, melynek küldetését titkolják előlünk, kutatási módszerei tisztázatlanok, és amelyeknél valószínűsíthető, hogy csak a hosszú évek alatt összegyűjtött tudástáraink tartalmának megszerzése a cél, sértve ezzel a szellemi termékek védelmét!

Egyetértünk viszont minden olyan tisztázott és egyeztetett célkitűzéssel létrejövő szektor-kutatással, amely az adatszolgáltatók részére megfogalmazható, kölcsönös eredménnyel zárul, és publikálhatóan hozzájárul a nonprofit szféra fejlődéséhez!

A proHáló országoshálózat tagszervezetei
www.prohalo.hu

Előző számunkból *Tálos András: Beszéljük meg* c. írásából kimaradt a forrás és a felhasznált irodalom jegyzéke, melyet ezúton pótolunk

Forrás és felhasznált irodalom

A posztfeminizmusról:

Csejk Miklós: A posztfeminizmus és előzményei: Anya fürdik, apa főz, együtt lenni jó - Magyar Narancs XVIII. évf. 48. szám (2006. november 30.)

Csejk Miklós: Anya megfürdött, apa főzött, és utána? (A posztfeminizmus problémái) - Magyar Narancs XIX. évf. 31. szám (2007. augusztus 2.)

Sylviane Agacinski (2001): Politique des sexes, Seuil, Paris

A magyarországi feminizmusról:

Fekete Vali: Elvetélt feminizmus? 2006. május 04. Tűsarok.org

Bozzi Vera és Czene Gábor (2006): Elsikkasztott feminizmus - Osiris, Bp. 194 oldal, 2480Ft

Az Erőszakmentes Kommunikációról bővebben: www.emk.hu

Magyar női szervezetek, portálok:

Tűsarok - www.tusarok.org

Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen (NANE) - www.nane.hu

MONA - www.mona-hungary.org

MINők, Magyar Internetező Nők Egyesülete - www.minok.hu

Nők a munka világában Egyesület - www.nokvilaga.hu

A Gender Studies-ről bővebben:
http://gender.lap.hu/

A Pécsi Magyar-Spanyol Társaság
(7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Adószáma: 18304031-1-02
Ezúton köszöni tagjainak és támogatóinak a 135.505,- Ft összegű a 2005. évi SZJA 1% átutalását, melyet klubdélutánjaink nyomda- és postaköltségére, valamint előadóink tiszteletdíjára fordítottunk.

A Baranya Megyei Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány
(7621 Pécs Megye u.21.)
Adószám: 19030957-2-02
Az 2005. évi SZJA 1%-át – 82 151,-Ft – hátrányos helyzetű gyermekek üdültetésére és a számukra szervezett programok megvalósítására használta fel, valamint a kórháziskola program fejlesztéséhez használta fel.
Köszönjük, hogy támogatták közalapítványunkat.

Tasnádiné Hardy Judit
Alapítványi titkár

Pécsi Magyar-Orosz Társaság
(Pécs, Szent István tér 17.)
Adószám:18311123-1-02
A Társaság vezetősége ezúton köszöni tagjainak és támogatóinak, hogy a 2005. évi személyi jövedelmi adójuk 1%-ával társaságunkat támogatták. A kapott 64.937 Ft-ot kulturális és hagyományőrző rendezvényeinkre fordítottuk.

H. Szemerédi Mária alelnök

Az Alapítvány a Nemzetközi Kulturális Együttműködésért
(7632 Pécs, Kodolányi J.u.29)
Adószám:18323014-1-02
Az Alapítvány ezúton köszöni meg a 2005-ös 1% felajánlásokat. Az összeget, 297.554,-Ft-ot, tárgyi eszközvásárlásra (fax, nyomtató, számítógép) fordítottuk.

A Vadvirág Egyesület
(7624 Pécs, Szetnt István tér 17.)
Adószám: 18322219-1-02
Ezúton köszönjük meg minden támogatónknak az 1%-os felajánlást a 2006-os évre. Az összeg 18 353 Ft-ot tett ki, melyet az egyesület működésére fordítottunk.
Előre is megköszönjük a jövőbeni felajánlásokat.

Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának Pro Ludovico Alapítványa
(7621. Pécs, Széchenyi tér 11.)
Adószám: 180069-1-02
Köszönetet mondunk mindazoknak, akik 2005.évi személyi jövedelemadójuk 1 %-át javunkra ajánlották fel. Az 1 %-os felajánlásokból számlánkra 2.082.856.- Ft érkezett.
Ezt az összeget dísztermi székek vásárlására, külföldi testvérkapcsolataink és rászoruló diákjaink támogatására fordítottuk, és döntöttünk az összeg egy részének lekötéséről.

Magyarországi Ciszterci Rend Incipit Vita Nova Alapítványa
(7621. Pécs, Széchenyi tér 11.)
Adószám: 19032382-1-02
Magyarországi Ciszterci Rend Incipit Vita Nova Alapítványának kuratóriuma hálásan köszöni a 2005.évi személyi jövedelemadókból részére felajánlott 1 %-ot.
A felajánlott 1.017.377.- Ft összeget
- a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma diákújságjának előállítási költségeihez (tavaszi és év végi számok): 2x135600.-Ft = 271.200.- Ft
- Diákzarándoklatok zászlója a gimnázium részére 90.000.- Ft
- Falitérkép hitoktatáshoz és történelemoktatáshoz 76.416.- Ft
- Horvát Adolf Emlékterem és természetrajzi előadó felújítása és átadási ünnepségének költségei 612.218.- Ft
A felhasznált összeg mindösszesen:
1.049.834.- Ft

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu , civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Civil társadalom
… amit az idősebbektől megtanulhatunk

ADDING QUALITY TO LIFE

THROUGH INTER-GENERATIONAL LEARNING VIA UNIVERSITIES

SZEMINÁRIUM

Civil társadalom … amit az idősebbektől megtanulhatunk

Civil társadalom
… amit az idősebbektől megtanulhatunk

Információ és jelentkezés
Pécsi Tudományegyetem
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar
7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
http://www.feek.pte.hu

dr. Pavluska Valéria programfelelős
tel: 72/510-500/2508
e-mail: valeria_pavluska@human.pte.hu

dr. Kleisz Teréz
tel: 72/510-500/2522
e-mail: kleisz@human.pte.hu

Pécsi Tudományegyetem

Együttműködő partnerek:
- Nevelők Háza Egyesület – Civil Közösségek Háza
- Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület
- Baranya Ifjúságáért Kht
- Pécsváradi Teleház

Education and Culture
Socrates
Grundtvig

With the support of the European Union within the framework of the Socrates Grundtvig programme.
Grundtvig 1 - project
No: 229596-CP-1-2006-1-AT-GRUNDTVIG-G1

BARANYAI
125 FT
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
III. ÉVFOLYAM – 9. SZÁM
2007. NOVEMBER
Fotó: Pusch Gizella

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA NOVEMBERI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2007. október 12-től november 20-ig **Szalai Dániel**, nyitrai képzőművész kiállítása.
- 2007. november 21-30-ig a PTE – Művészeti Kar Lengyel András vezette *Mobil kurzusának* kiállítása
  Megnyitó: november 21-én 18 órakor
- 2007. december 4-től az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének kiállítása

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- 2007. október 5-től a Klub jubileuma alkalmából a **Mecseki Fotóklub tagjainak kiállítása**.
- 2007. november 13-án 18.30 órakor **A MAFOSZ szalon 2007** kiállítás megnyitója

A kiállítások megtekinthetők hétközben 9 órától 19 óráig, a belépés díjtalan.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA NOVEMBERI PROGRAMJA

Minden hétfőn 14.30 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok **BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK** próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*

Minden hétfőn 18 órakor
ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása
Vezeti: *Keszthelyi Sándor*

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Kéthetente keddenként (szeptember 25-től) 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden pénteken (szeptember 14-től) 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken (szeptember 28-tól) 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

November 5-én, hétfőn 15.30 órakor
A VOSZ Baranya Megyei szervezetének alakuló ülése

November 6-án, kedden 17.30-kor
Adalékok a pécsi magyar-finn kapcsolatok történetéhez – könyvbemutató
Díszvendég: *Jari Vilén, finn nagykövet*
A **PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG** rendezvénye

November 6-án, kedden 18.30 órakor
A PTE Földrajztudományi Intézet vetítése
A MECSEKI FOTÓKLUB rendezvénye

November 6-án, kedden 18 órakor
A MAGYAR HÖLGYEK GASZTRONÓMIAI- és BORRENDJE összejövetele

November 7-én, szerdán 9 órakor
MUNKAHELYTEREMTES.HU – konferencia
A régióban működő **munkahelyteremtéshez kapcsolódó humánszolgáltatásokról**
Alternatíva Egyesület és a Magyar Teleház Szövetség szervezésében

November 7-én, szerdán 17 órakor
A Nevelők Háza Egyesület közgyűlése

November 13-án, kedden 18 órakor
Baumann József: **A mecseki források kutatásának eredményei**
Amikor egy erdei kirándulás során forrásra bukkanunk, természetesnek vesszük, hogy ott felfrissülhetünk. Hogy ezt ki(k)nek köszönhetjük, és mennyi munka van mögötte, az általában eszünkbe sem jut.
A **MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET** rendezvénye

November 14-én, szerdán 17.30 órakor
Beszélgetés Serbakov Tibor, orosz származású pécsi iparművésszel
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG rendezvénye

November 15-én, csütörtökön 15 órakor
5 éves a VADVIRÁG Egyesület – ünnepi közgyűlés

November 15-én, csütörtökön 17 órakor
A POLGÁRI-KÖZBIZTONSÁGI AKADÉMIA foglalkozása
Előadó: dr. Cserép Attila r. ezredes és dr. Dombay Péter nyá. r. alezredes

November 19-én, hétfőn 16 órakor
Nagy Ferenc József nyugdíjas mg. mérnök: *Sáros kerék* című könyvének bemutatója
A **NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK** rendezvénye

November 20-án, kedden 17 órakor
„Hol sírjaink domborulnak" a pécsi temetők története
Előadó: *Dr. Vargha Dezső, főlevéltáros*
A **PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET** rendezvénye.

November 20-án, kedden 17 órakor
A **DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET** taggyűlése

November 20-án, kedden 18.30 órakor
Tillai Ernő: A festői Adria mentén. Fotófestmények
A **MECSEKI FOTÓKLUB** rendezvénye

November 21-én, szerdán 15 órakor
A VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰVÉSZETI MŰHELYÉNEK összejövetele
Vezeti: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

November 21-én, 17.30 órakor
Az egészségügyi reform eredményei ill. hatása
Moderátor: *Dr. Schmidt László*
A **BARANYA-STEIERMARK BARÁTI KÖR** rendezvénye

November 22-én, csütörtökön 17 órakor
A **POLGÁRI-KÖZBIZTONSÁGI AKADÉMIA** foglalkozása
Előadó: dr. Cserép Attila r. ezredes, dr. Csényi Attila r. alezredes és Pápai Balázsné r. százados

November 23-án, pénteken 17-19 óráig
A Lengyel Kisebbségi Önkormányzat nyílt napja

November 23-án, pénteken 17 órakor
Tari Eszter előadása indonéziai élményeiről
A PÉCS-BARANYA MŰVÉSZEI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

November 26-án, hétfőn 16.30 órakor
Lányi András előadása
Az **ESZERGÁR LAJOS KONZERVATÍV KÖR** rendezvénye

November 29-én, csütörtökön 9.30 órakor
„Szükségletek, előírások és a valóság" – Esélyek Napja Baranya megyében
A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont, az Esélyek Háza és a Nevelők Háza Egyesület közös konferenciája.

November 22-én, csütörtökön 17 órakor
A **POLGÁRI-KÖZBIZTONSÁGI AKADÉMIA** foglalkozása
Előadó: dr. Nochta tibor, Fekete Tibor r. őrnagy és dr. Arató Attila r. alezredes

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

REGÉLŐ

Napkirály hajfonata, Hold mosolya, éjfél szempillantása 4

KÖZELRŐL

Nem lusta és nem hülye 5

SZERINTEM

A több-biztosítós egészségügyről 6

A globális társadalom civil társadalma 7

CIVIL ÉLET

Változások az 1 %-os törvényben 8

Közművelődési „tanácstalanság” 12

Polgári Közbiztonsági Akadémia 13

Köszönet az 1 %-os felajánlásokért 18

HATÁRTALANUL

A kultúráról, mint az európai egység megteremtésének eszközéről tanácskoznak Pécsett 9

Észak eszméje – Jyväskylä, Aalto és a finn design 10

EU TIPPEK

Az Uniós források hatékony kihasználása 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

Megjelent 2007. október 31-én.

ISSN: 1787972-8

Köszöntő

„Mi az a pár csepp vér? Neked szinte semmi,
De másnak e néhány csepp az életet jelenti.
Kevésből a sok, sokból pedig tenger,
S tengernyi vérrel már segíthet az ember.

Láttad már haldokló, lázas gyermek arcát,
Ki életéért vívta reménytelen harcát?
Néztél már reménnyel teli ki szemébe?
Kezedet adta-e gyönge kis kezébe?”

(Náhóczki János: Ember vagy)

Földünkön emberek milliói köszönhetik életüket olyan személyeknek, akikkel soha nem találkoztak, és akik mindenféle ellenszolgáltatás nélkül, önkéntesen nyújtják karjukat embertársaik érdekében.

A Magyar Vöröskereszt 1939 óta vesz részt a véradásszervezésben, 1993-tól pedig törvényi keretek között, illetve a nemzeti vérellátásért felelős Országos Vérellátó Szolgálattal kötött együttműködési szerződés alapján, kiemelt tevékenységként végzi ezt a feladatot. A térítésmentes véradómozgalom 1959-ben indult.

November 27-e a Véradók Napja a Magyar Vöröskereszt jóvoltából: a Magyar Vöröskereszt VII. Kongresszusa 1987. decemberében határozott úgy, hogy november 27-ét 1988-tól a Véradók Napjává nevezi ki. Annak oka pedig, hogy miért épp erre a napra esett a választás az volt, hogy először 1954-ben november 27-én adományozott a legfelsőbb állami testület kitüntetéseket a sokszoros véradóknak és a kiváló véradó szervezőknek.

Ez az a nap az évben, amikor köszönetet mondunk mindazoknak, akik önkéntesen adnak vért - nem várva egyéb jutalmat, mint azt a jó érzést, hogy segítettek életet menteni -, különösen azoknak, akik rendszeresen, évente kétszer, háromszor vagy többször is adnak vért.

Ez a nap arra is jó alkalmat ad, hogy megértessük, az önkéntes, térítésmentes véradók jelentik a biztonságos vérellátás alapját, melyhez évente 500 ezer egység vérre van szükség. A Magyar Vöröskereszt évente 450-460 ezer donort mozgósít az Országos Vérellátó Szolgálattal egyeztetett éves, illetve heti donortoborzó tervek alapján.

A véradás nagyszerűsége nem a tűszúrásban, nem a néhány perces vérlevételben, vagy az idő feláldozásában van. A nagyszerűség az önzetlenségben és a szolidaritásban rejlik, abban, hogy erre a vérre bármikor bárkinek szüksége lehet, és ez egyben bármikor és bárkinek az életét jelentheti!

Ha a gyerekünkről, vagy családtagunkról van szó, segítünk, ahogyan és amilyen gyorsan csak tudunk. De egy ismeretlennek segíteni: ez igazi emberséget jelent!

Aki vért ad önzetlenül, az példát is ad, és ezzel is segít. Befelé forduló társadalmunkban, ahol a közömbösség, a nemtörődömség számtalan jelenségével találkozhatunk, érdemes felmutatni a véradók példáját.

Aki vért ad, életet ad. Véradással három emberen segíthetünk, mert a vér a legnemesebb adomány. Napjainkban egyre elterjedtebb, hogy nem teljes vért kapnak a gyógyulni vágyók, hanem különböző vérkészítményeket, koncentrátumokat alkalmaznak a gyógykezelések során.

A véradás alkalmával a véradó egyúttal saját egészségéről is meggyőződhet, hiszen ez szűrővizsgálat is egyben. Aki vért adhat, büszke lehet, hiszen egészségesnek mondhatja magát.

E napon köszöntjük a szervezőket is, akik megtiszteltetésnek érzik, hogy ilyen nemes célt szolgálhatnak, s maguk is részesei lehetnek annak a hatalmas láncnak, amely jószándékú és előrelátó emberekből áll. Nélkülük ez a mozgalom nem létezne.

A véradók tudják azt, hogy bárki bármikor lehet rászorult, akár ők maguk is. Gyerek vagy felnőtt, fiatal vagy idős, bárki.

A gyerekek – szüleiket kísérve – a minta révén válnak a felnövekvő nemzedék azon rétegévé, akik életének már szerves része lesz az, hogy rendszeres véradóként tegyenek számot emberségükről. Nagy örömünkre szolgál, hogy az utóbbi években egyre több fiatalt sikerül megnyernünk e nemes célra.

Aki vérét adja, az saját magát adja, teljesen, hálát és köszönetet nem várva.

Aki önként a vérét adja, az biztosan látott már százéves gyermekarcot, reménybe és orvosi köpenybe kapaszkodó idős kezeket.”

Aki vért ad, életet ad! Köszönet érte mindenkinek!

Szücs Edit
megyei igazgató

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés:
e.graphic stúdió – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Napkirály hajfonata, hold mosolya, éjfél pillantása

V. Tarr Judit

„Jövünk az idők kezdete óta, jövünk a fékezhetetlen förgeteg hátán, jövünk az öreg Puszta honából, Szépmező Szárnya és Jószél Fúvása honából, Hunor és Magor birodalmából, jövünk örökkön örökké, és általalunk a múlt üzen!"

Amikor Attila, a hun király meghalt, Csaba fia először ősi törvény szerint akarta örök nyugovóra helyezni. Eszébe jutott azonban édesanyja, Réka álma, melyet az a halálos ágyán mondott el neki.

„Éjszaka az Aranyerdőn jártam, s egy pompás, napfényes asztal előtt égi királyok vártak rám. Egy öreg, kinek őszes hajfonata az asztalra, mint a repkény aláfolyt, így szólított meg: - Réka, már vártunk rád! Mondd meg jó fiadnak: Ha atyja végórája ütött, adja meg a végtisztességet, mint ahogy nagy királynak illik. Légyen a koporsója Napkirály hajfonata, a Hold mosolya, éjfél szempillantása. Úgy temettesse el, hogy még az se tudhassa, hol fekszik, aki eltemette."

Az álmot Torda táltos így fejtette meg: *„Attilának a föld alatt is palotát kell építeni. Koporsóba kell tenni. Hármas koporsóba. Aranyba, ezüstbe és vasba. Hogy meg ne tudják, hol nyugszik, a Tiszába temetjük egy kanyarodóban. Oda, ahol gyakran hallgatta velem a víz zúgását. Azt a Tisza-ágat rabszolgákkal elrekesztetjük, és a medrében ásatjuk meg a sírt. A vizet rá visszaengedjük. A sírásó rabszolgákat lenyilazzuk. Így aztán senki nem tudja majd, hol fekszik Attila."*

Így történt? A monda szerint igen. S teljesült az Aranyerdő öregjeinek kívánsága is: a mai napig nem találta meg senki a nagy király nyugvóhelyét.

Attila temetése azonban nem volt mindennapos. A főemberek és közvitézek végső búcsúja másként történt.

A halál utáni élet ősi magyar elképzelése abból az alapgondolatból indul ki, hogy míg az életet vesztő test lassan elporlad, a lélek vissza-visszajár belé, majd ismét eltávozik belőle, s éli a maga életét, mint mikor a testtel együtt élt. Mivel a test már mozdulatlan, halott, a lélek maga jár el övéi közé. A lélekre – útján a másvilág felé – számtalan kaland és megpróbáltatás vár. Hozzátartozói már a temetéskor gondolnak erre, s ezért a test mellé adnak minden olyan tárgyat, melyre e nagy úton szüksége lehet. Ezek a sírba helyezett tárgyak pontosan tükrözik azokat a viszonyokat, melyben az elhunyt élt.

A temetés a sírgödör tájolásával kezdődött. A halottat ugyanis mindig arccal kelet, az őshaza felé helyezték el. A nagycsaládi temetőknél középen van a nemzetségfő nyughelye, tőle balra nyugszanak a fiúk és férfiak, jobbra pedig a nők. Ez az elrendezés pontosan a fordítottja annak, ahogyan a jurtában helyezkedtek el a család tagjai. A sírba a halott használati tárgyait, fegyvereit is fordítva helyezték be, talán abból a megfontolásból, hogy ezeket más ne érinthesse. Az előkelők sírjának feltűnő jellegzetessége a bennük talált lócsontok és lószerszámok. Férfi és női sírokban egyaránt előfordulnak, sőt a női sírokban talált lószerszámok általában még díszesebbek a férfiakénál. A lovas temetkezésnek több módját ismerték; volt, amikor a ló részeit és a lószerszámokat egy csomóban a halott lábához helyezték, volt, amikor a kitömött lóbőrt felszerszámozták, és úgy fektették a halott mellé a sírba, és végül volt, amikor csak a nyerget és a lószerszámot temették a sírba. A halott vitéz kedves lovát valószínűleg feláldozták a sírnál, s húsát a halotti tor keretében elfogyasztották.

A sírokat minden bizonnyal fejfákkal jelölték, ezek azonban nem maradtak fenn.

A fejfa általában a halottat képviseli. Vámbéry Ármin szerint a kopjafaállítás szokását őseink a türk népektől vették át, s tőlük ered az a gyakorlat is, hogy az elhunyt kilétére utaló jelekkel díszítik. Orbán Balázs elgondolása szerint a „fejfa összeölelkezése a pogány és a keresztény hagyományoknak."

Minden kopjafa meghatározott jelentéssel bír. A székelyek úgy gondolják, hogy a kopjafa őse egy dárdaféle fegyver volt, melyet az elhunyt harcos sírhantjába szúrtak. Ezt a szokást szerintük a magyarok az ázsiai pusztákról hozták magukkal. Elképzelésük szerint a kopjafa négy fő istenség megtestesítője: A Napé, a vízé, a földé és a tűzé. Az őselemek fő díszítő motívumként vannak jelen. Amennyiben tulipánt faragtak a fejfa végére, női temetésre utal. Ha az oszlopfő más forma, nem virág, akkor a sír férfié. Buzogány-, vagy szigonyvégződéssel gyalogos katona, lándzsás vagy sisaktaraj formánál lovas, lámpásnál pedig vezér az elhunyt. A pap fejfájára kelyhet faragtak, a lányok sírján tulipán, rügy vagy bimbó található. A nemes eredetű székely sírján pajzs van, amelyre társai ráfaragták a címert. Annyi rovást vésték a fába, ahány gyermeke volt az elhunytnak, és külön jellel jelezték, ha házas volt az illető. A gyermekek kopjafája fele akkora méretű, mint a felnőtteké.

A kopjafák elhelyezése a családi síron utal a halott családon belüli helyzetére, magassága és vastagsága, a díszítmény tagolása az elhunyt neméről, életkoráról, társadalmi és vagyoni helyzetéről és foglalkozásáról beszél. Szokásban lehetett a kopjafák festése is. Ennek elsősorban gyakorlati célja volt: tartósítás. Ezzel párhuzamosan azonban a felhasznált szín jelezte az elhunyt életkorát is. A középkorú és idős halottak fejfáját feketére, barnára, néhol lilára színezték. A kisgyerekeké kék, mivel az ég színe távol tartja a rontó szellemeket. Régi adatok szerint az erőszakos halált haltak kopjafája piros volt.

A kopjafák formája, díszítménye tájegységenként más és más. Ma már csak ezek utalnak őseink temetkezési szokásaira, s ha körülnézünk a temetőkben, egyre kevesebbet találhatunk belőlük.

A sírkertek képe a X. század táján kezdett megváltozni. Az egyház szigorúan tiltotta a lovas temetkezést, s útravalót is egyre kevesebb elhunyt mellé helyeztek el. A kopjafákat sok helyen felváltották az egyszerű keresztek. Ezek a megváltozott szokások eredményezték azt, hogy őseink temetkezési szokásairól olyan keveset tudunk ma.

Felhasznált irodalom:

- Komjáthy István: Mondák könyve
- Kiszely István: A magyar nép őstörténete

Pusch Gizella

Nem lusta és nem hülye

A dyslexia kifejezést ma már talán mindenki ismeri. Horgas Tamásné szerint lassan olyan, mint a magyar foci: mindenki ért hozzá és mindenki próbálja diagnosztizálni.
Az olvasászavaros gyermekek a törvény szerint sajátos nevelési igényűek. Részképesség-zavarról van szó, ami örökölhető, de a szülés folyamán fellépő oxigénhiányos állapot is eredményezheti. Akár vizuális, akusztikus vagy mozgáskoordinációs probléma áll is a hátterében, a baj forrása idegrendszeri eredetű. S ennek semmi köze az értelmi képességekhez!
A Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület elnöke avatott be a probléma részleteibe.

– Aránylag fiatal problémának tűnik a dyslexia. Régebben nem okozott ez ennyi gondot, vagy csak nem ismerték fel korábban?

– Amikor a 80-es évek végén a saját gyermekeim kapcsán elkezdtem szakfolyóiratokban, továbbképzéseken kutakodni, akkor találkoztam először a kifejezéssel. Aztán belemélyedve a szakmába megismertem azt, hogy a dyslexia problémakör már az 1950-es években megjelent a szakirodalomban, de nagyon szűk körben, szinte csak a publikációkban. Az elterjedése elég hosszas időbe telt a terápiás kísérletekhez képest. A köztudatba kerülés nehézségét az okozta, hogy az én időmben a pedagógusképzésben egyáltalán nem szerepelt, de sajnos ma sincs a helyén a szakmában ez a probléma. Természetesen a mai pedagógusképzésben már hallani ezt a szót, de szinte csak a tüneteket sorolják, és ennyi.

– Mi lehet ennek az oka? Elzárkóznak a probléma elől?

– Az elmúlt évtizedben sok energiát, időt, hitet fektettem abba, hogy ez ne egy misztikum legyen, hanem egy olyan köztudatban lévő kifejezés, ami elől nem elzárkózni kell, hanem kezelni. Nem tudom, mi lehet az oka, hogy a pedagógusképzésben ma sincs a helyén. Az, hogy mi a dyslexia, most már mindenki tudja. A tüneteit is tudják, mégis, amikor az osztályban ott ül minimum 1, de sokszor 3-5 dyslexiás gyerek, akkor a pedagógusnak – merthogy módszertanilag nincs felkészítve – fogalma sincs, hogy a húsvér gyerekkel hogyan foglalkozzon. Erre semmiféle módszere nincs, pláne egy szaktanárnak, hiszen azt gondolja, hogy az írás-olvasás zavara általános iskola első osztályának a feladata – pedig ez nem így van.

– A dyslexiás gyerekek között is vannak nagyon okosak, sokszor zsenik is. Mivel azonban probléma van velük, és nem tudják, hogyan kezeljék őket, sokszor egyből leírják őket, hogy „hülyék", nem lehet velük mit kezdeni. Milyen korban lehet először tapasztalni a tüneteket?

– Látszólag ellentmondás van az elsődleges tünetek és a megjelenési forma között. Az olvasászavar nyilván csak az iskolás korban tűnhet fel, ugyanakkor alapvetően születéstől meglévő, egyre erősebb jeleket mutató tünetcsoport. Az első jól érzékelhető tünetek az óvodás kor körül jelentkeznek. Tömbökben lehet ezeket felfedezni, például a mozgás köré csoportosuló, a beszédben megjelenő, és a percepciós (érzékelés, észlelés) tünetegyüttesekben. A mozgásfejlődésben az első jel, hogy általában nagyon ügyetlen a mozgásuk. Gyakran kimarad a kúszás, mászás fázisa a mozgásfejlődésben, koordinálatlan a nagy mozgásuk: „elesik a saját lábában", képtelen labdát elkapni, dobni, lépcsőn ügyetlenül szaladnak. Tehát a „két bal kezes", „két bal lábas" meghatározás az első jel. A beszédben nagy hányadban megkésett beszédfejlődés tapasztalható. Erre a tünetcsoportra mondják a szülők, hogy annyira édes, mert olyan kis lusta, hogy 3 évesen még mindig nem volt hajlandó megszólalni, pedig mindent megért, és tudna, ha akarna beszélni, csak lusta. Mivel egy fél-egy éves fejlődés-elmaradást nem lehet egy hónap alatt behozni, ezt az elmaradást cipelik magukkal éveken keresztül. Óvodában szűk szókinccsel rendelkeznek, egy szavas válaszokat adnak, nem lehet mesehallgatással lekötni őket, nem tudnak egy 4 soros mondókát megtanulni. A percepciós tünetek minden olyan érzékelés, észlelés, ami a hallás, látás elmaradásai. Az egymással hasonló dolgokat nem tudják differenciálni, minden egyforma nekik. Nem tudnak apró részleteket megfigyelni, akusztikusan sem, az egymáshoz hasonló szavakat nem tudják differenciálni: ugyanaz számukra a gépkép, vagy a villamos és vimmalos – ami nagyon aranyos, de ezek a hangátvetések a hallási megkülönböztetés problémáját jelzik előre, ami aztán tünetként megjelenik az írás-olvasásban is.

– Melyik korosztálynak tudnak a legjobban segíteni?

– Minél korábban felfedezzük, annál jobb az esély arra, hogy egy szakirányú terápiával jól rendezhető ez a probléma. Elsőben még nem tapasztalható, a második osztály pedig egy átmeneti időszak, mert annyit felejtenek a nyáron, hogy ősszel szinte újra kell tanulniuk egy rövid időn keresztül. Az igazán látványos lemaradás tünetei a harmadik, negyedik osztályban mutatkoznak. Ekkor olyan mértékű a tananyagban a mennyiségi ugrás, hogy már nem jegyzi meg egyszeri hallásra az anyagot. Korábban úgy tud „olvasni", hogy emlékezetből szinte kívülről mondja, ezért ez másodikban még nem nagyon derül ki. Harmadikban viszont már olyan hosszúak az olvasmányok, hogy azt már nem tudja kívülről megtanulni, és kiderül, hogy félreolvas, mást olvas, akadozik, és elkezd szenvedni.

– Ha későn derül ki a probléma, pl. egy nyolcadikos gyereknél, ott is lehet még segíteni?

– Ilyenkor a terápia már nagyon kétesélyes. A terápia harmadik-negyedik-ötödik körül nagyon intenzív újratanítással, másfél-két év alatt eredményes lehet. Minél nagyobb a gyerek, annál nagyobb benne az ellenállás, annál kevesebb ideje van a napi gyakorlásra. Egyre nagyobb mennyiséget kell megtanulnia, ugyanakkor a „dedós" módszerű gyakorlás – a terápia – már nagyon derogál nekik.

– Mit jelent ez a „dedós módszer"?

▶

– Akárhány éves is, bizonyos betűpárokat téveszt, nem tudja differenciálni a hasonlókat. Első lépésként rögzíteni kell ezeknek a betűknek az ismeretét. Ehhez szóoszlopokat olvasunk, és nem szövegeket, szókártyákat rakosgatunk, tehát nem a korosztályhoz, tananyaghoz kapcsolódó intellektuális képességeket igénylő feladatokat végzünk. Meg kell tanítani nekik azt, ami az első néhány évből kimaradt.

– Van-e olyan terület, amiben kárpótolja őket a természet, és amiben sokkal többet tudnak nyújtani?

– Mivel a dyslexia nyelvi zavar, az esetek 90 %-ában az idegen nyelv elsajátításával szenvednek leginkább. Tehát hatalmas hátrányban élnek ezek a fiatalok, hiszen pontosan attól vannak megfosztva, ami a tanuláshoz kell. Főleg a műszaki, vagy reál tárgyakban tudnak viszont jeleskedni. Számtalan olyan gyereket vizsgálok, aki mondjuk két óra alatt nem tud egy történelem leckét megtanulni, de matematikából, fizikából nagyon kiváló. Műszaki főiskolán, egyetemen nagy számban ülnek dyslexiás hallgatók, mert az agyuknak az a része, ahol a reál tárgyak rendeződnek, brillírozni tud.

– A szülők is segítségre szorulnak, hogy elfogadják ezt a helyzetet. Hogy tudnak a szülőknek segíteni ebben?

– Sokszor a szülőt kell elsősorban lelkileg megerősíteni. Az a család, ahol dyslexiás gyerek van, egy más életformát jelent. Itt, ha nem áldozza be a szülő a saját szabad idejét, és egyedül hagyja a gyerekét, akkor az a gyerek elveszett, és a poklok poklát járja. Hiszen folyamatosan az a konfliktus helyzet, hogy tanulj már fiam, hülye vagy fiam, már megint nem tanultál. A szülőknek ezt próbáljuk elmagyarázni. Ez olyan képességhiány, ami nem tud magától rendeződni, csak a gyerek pechére, ez nem látható. Amit nem látunk, azt pedig nehéz elfogadni, és ekkor jön a hitetlenkedés. Ebben kell segíteni a szülőt, hogy ez nem az akaromnemakarom kérdése. A szülőnek itt komoly feladata van, akkor tesz a legtöbbet a gyerekéért, ha naponta ott ül mellette a tanulásnál, akár helyette felolvassa a leckét, kiemeli a lényeget, elmagyarázza az idegen szavakat. A gyerek egyedül nem tud megbirkózni a nehézségeivel.

A cikk a pécsi Periszkóp Rádió (www.periszkopradio.hu; Pécs fm 97.1) Civil Kreatív műsorában 2007. október 30-án elhangzott interjú szerkesztett változata.

Dr. Kanizsai Péter

A több-biztosítós egészségügyről

Azt hiszem abban még a legortodoxabb kollega is egyetért velem, hogy az egészségügy mai rendszerén mindenképp változtatni kell. Nem tartható fenn egy paraszolvenciából és ragtapaszból összetákolt, a hivatástudat kétes értelmezésén nyugvó szisztéma. Azonban a hogyan komoly problémákat vet fel.

Kérdezhetnénk, mégis mi baj az elképzeléssel? Tán épp az, hogy nem más, mint elképzelés. Semmilyen modell nem támasztja alá a kormányzati álmokat, illetve az így működő rendszerek iszonyatos állami dotációval tarthatók csak fenn (lásd Hollandia). Az ígéretek szerint persze mindenkinek jár alapellátás, sürgősségi ellátás és még ki tudja mi. Azt azonban megtanultuk, hogy az elmúlt pár év ígéreteit csak a hiperidealisták vagy gyengeelméjűek veszik komolyan. Erős kétségeim támadnak a járulékfizetéssel is. Azt már megismertük, hogy a biztosítók nem leánynevelő intézetek, még kevésbé jótékony és nagyvonalú működésükről híresek. Van úgy, hogy a biztosítási díj fizetése mellett a társaság mégis talál némi fogást a delikvenseken, amiért például nem fizeti meg a kárt. Miért is ne fordulhatna elő ugyanez az egészségügyben? Nincsenek továbbá kétségeim afelől sem, hogy az olcsó működtetés okán olcsó személyzetet is alkalmaznak majdan. Az erre tett első lépések egyike a kamarák jogkörének durva és visszataszító megnyirbálása. Arra persze a biztosítók szakemberei is gondoltak, hogy az összes lyukat külföldi orvosokkal betölteni nem lehet (például azért sem, mert a nevetségesen alacsony béreken az ukrán, román, arab, stb. kollegák is csak mosolyognak). Hogy mi a megoldás, nem is sejtem. Mert abban valamiért egész biztos vagyok, hogy nem az orvos-, és nővérfizetések rendezése lesz a kezdeti cél. Ez esetben pedig marad minden a régi: kedvetlen, frusztrált, alulfizetett személyzet fog tigrisvicsorítással mosolyogni reánk. Magyarosan sajátságos...

Sok a nyitott kérdés a kórházakkal kötött szerződésekkel kapcsolatban is. Mi a garancia arra, hogy a krónikus betegeknek nem kell évente más és más kórházakba zarándokolniuk az amúgy derekasan lefejezett (szinonimaként alkalmazzák ilyen esetekben a *racionalizált* kifejezést is) tömegközlekedést igénybe véve?

Milyen alapon dől majd el, melyek lesznek a kiváltságos, a biztosítók által kegyesen működtetett kórházak? Csak sejtéseim vannak, de azok elég setétek.

Nem kétlem: a piacközpontú szemlélettől egyáltalán nem idegen az a tény, hogy akinek lehetősége van rá, hát fizessen egy jobb, fényesebb és személyre szabottabb ellátást. De ezt nem szabad összekeverni az alapellátással. Annak véleményem szerint is állami kézben kell maradnia. De hát a mai világ már csak ilyen. Kicsit harapni nem érdemes, mert nem biztos, hogy holnapra is marad belőle. Minél nagyobbat kell, aztán ha nem tudjuk megrágni, vagy kiköpjük, vagy rosszul emésztjük. Az előbbinek szemétdomb, az utóbbinak trágyadomb a hozománya.

A problémák gyökerének persze azt érzem, hogy semmi, de semmi konkrétumot nem ismerünk a küszöbön álló rendszerrel kapcsolatban. Velünk, orvosokkal és nővérekkel senki nem ült még le, hogy elmondja mi várható az új rendszertől, mi változik és mi marad a régiben. De hát egy olyan országban, ahol a délelőtti tuti igazság délutánra már böszmeséggé avanzsál, s majdan másnap erénnyé válik, miért pont ezt ne szúrnánk el?

Kolumbán Gábor

A globális társadalom civil társadalma

Kelet Európa civil társadalma alig eszmélt újra és indult fejlődésnek, amikor az ezredforduló integrációs törekvései elérték a térséget. Beléptünk az Európai Unióba. Nehezen és talán megkésve is ébredünk rá, hogy ami velünk civilekkel történik, az tulajdonképpen egy új, erőteljes világrendhez való alkalmazkodási képességünk hiányából származik. Nem tudott szinte egyik újonnan csatlakozott kelet európai ország civil társadalma sem megerősödni a nemzeti keretek közt. Nem alakulhatott ki ilyen rövid idő alatt a saját civil társadalmát áldozatészségével fenntartó polgárság, és késni látszik az önkéntesség kultúrájának meghonosodása is. A civil társadalmunk bennragadt a modernizáció nemzeti keretei között, mintha a befejezetlen tizenkilencedik század szociális kérdéseire keresné a válaszokat, miközben a demokráciát és az emberi jogokat, az emberi életet sokkal erőteljesebb törekvések veszélyeztetik, mint valaha: a multinacionális vállalatok önző profitéhsége és a hatékonyság iránti mindent elsöprő törekvése.

A múlthoz, vagy a jövőhöz alkalmazkodjunk?

Korunkat minden túlzás nélkül nevezhetjük a globalizáció kiteljesedése korának. A globalizáció nem újkori jelenség. A görög és római kereskedők, a spanyol és angol gyarmatosítók törekvései a Föld összes elérhető nyersanyaglelőhelyeinek, és árupiacainak megszerzését célozták. Ma is ezért küzdenek a vállalatóriások.

A korai globalizációtól azonban korunkat az különbözteti meg, hogy a digitális kommunikáció elterjedése rendkívül olcsóvá és ez által elérhetővé tette a világot mindenki számára. Egy nagy falu lett a világ, anélkül, hogy a szomszédoknak lett volna idejük megismerni és megérteni egymást.

David C. Korten szerint elérkeztünk a nagy fordulathoz, a Birodalomtól a Föld közösséghez[1]. A birodalmi logikát felváltja, fel kell, hogy váltsa a Föld egészét átfogó társadalom, közösségi szemlélet. Azért szükségszerű ez, mert az életünket meghatározó jelenségek, mint a globális felmelegedés, környezeti ártalmak és betegségek határokat nem ismerő terjedése, a távoli kultúrák közelsége, a gazdasági piacok integrációja, a médiák uralma, a terrorizmus mind, mind arra figyelmeztetnek, hogy világunk egyre összefüggőbb és törékenyebb lesz. Nagy lehetőségek és nagy veszélyek kísérik életünket.

Soha nagyobb szükség és igény nem volt, mint korunkban az értékek által vezérelt civil szervezetekre. Olyan szervezetekre van szükség, melyeket a globalizációt vezérlő szellemi fejlődés mellé az eredeti kulturális értéket és az emberek számára az élet iránti morális elkötelezettséget jelenítik meg. A multinacinális vállalatok és érdekeik szerint alakított fogyasztói társadalom a vele járó környezeti és emberi ártalmak miatt nem fenntartható. Helyére egy új társadalomnak, az életet szolgáló rendnek kell felnövekedni. Ehhez szükséges a birodalmi logikát meghaladni képes civil szervezetek megerősödése. Ez azonban csak akkor következhet be, amikor a civil szervezetek is globálissá válnak. Ez nem jelenthet mást, mint azt, hogy az egyébként is erőteljes helyi társadalmi beágyazottságuk mellé kiépítik a nemzetközi befolyásolási képességhez szükséges világméretű hálózatos együttműködésüket.

A globális korban fel kell, hogy ismerjük, hogy a legégetőbb lokális problémáinkra csak globális megoldások léteznek. A „gondolkodj lokálisan és cselekedj globálisan" jelszó kellene, hogy kiegészítse a régebben a környezetvédők által megfogalmazott „gondolkodj globálisan és cselekedj lokálisan" jelszót.

Az Európai Uniós tagság minket is a globális világ részeivé tesz. Be kell kapcsolódnunk a nagy globális civil hálózatokba. Ez nyilván erőforráshiányunk és kommunikációs gátjaink átlépését teszi szükségessé. A civil társadalom globalizációja elkerülhetetlen. Az 1902 Rio-i civil fórum óta egyre erőteljesebben hallani a civilek új globális hangját, amikor a biodiverzitásért, az emberi jogokért, a fenntartható fejlődésért, a neoliberális kereskedelmi politika ellen, a kihaló fajok védelmében lépnek fel globális együttműködésben. A globális közösség megszületéséhez, Korten szerint, alulról feltörő hiteles vezetésre van szükség, politikai többséget kell felépíteni, és fel kell szabadítani a kreatív energiákat. Kulturánkat, intézményeinket és szervezeteinket az emberi tudat és szellem olyan magaslataira kell vinni, amelyek a lehetőségeinkkel összemérhetőek. Az együttműködés, demokrácia és az élet szeretete kell, hogy jellemezze életünket. Az új világot erőszakmentesen, önszerveződbe megélve lehet megteremteni. A fogyasztói társadalomban elaltatott emberek szellemi, spirituális ébresztése, a gyerekek, családok, közösségek és a természet védelme a feladat. Össze kell kapcsolni az összetartozó közösségeket és a nagy világcégek érdekei által meghatározott politikában más eszközökkel többségi befolyást kell szerezni. A gazdaságban a neoliberális uralom ellen kell fellépni, a fogyasztói szabadság erejével tudatos magatartással. A közösség által fenntartott egészséges élelmet előállító gazdálkodói hálózatoktól, a helyi gazdaságok támogatásáig nagyon sok a teendő, amire ma csak civil kezdeményezéssel lehet vállalkozni.

A globális kor társadalma most születik. Globális kihívásokra keresi a globális válaszokat. Vegyünk részt az újjászületésben, hogy magunk is alakíthassuk a jövőnket. Ehhez kell minél előbb felkészülnünk és átalakuljunk.

A szerző az erdélyi Civitas Alapítvány elnöke.

A cikk az Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért Alapítvány kiadásában megjelenő Civil Fórum 2007. évi július-szeptemberi számában jelent meg.

1 David C. Korten, The Great Turning, From Empire to Earth Community, Berrett-Koehler Publishers, Kumarian Press, 2006

Változások az 1 %-os törvényben

A Magyar Országgyűlés 207 igen, 47 nem és 23 tartózkodik szavazattal elfogadta az 1%-os törvény módosítását, mely 2008. január 1-től lép hatályba, így a 2007. évi adóbevallásokat már érinti. Az alábbi összeállítás természetesen nem mentesíti a szervezeteket a törvény teljes szövegének megismerésétől, azonban előzetesen néhány fontos változást tartalmaz.

A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvényt (továbbiakban: Szftv.) az Országgyűlés 1996. december 19-én fogadta el. A törvény egy olyan új konstrukciót hozott létre, amelyet azóta számos kelet-közép európai ország átvett és kisebb-nagyobb változtatásokkal ma is alkalmaz. A több mint tíz éves törvény egyik nagy érdeme, hogy első ízben adott lehetőséget az adózó állampolgárnak arra, hogy közvetlenül „beleszóljon" a központosított javak újraelosztásába. Vagyis az adózó maga dönthessen befizetett adója egy részének felhasználásáról. A törvény másik nagy érdeme a civil társadalom fejlesztése. A bevezetett rendszer a kedvezményezettek számára évről évre egy nagymértékben kiszámítható állami forrást biztosít, továbbá az adományozás lehetőségének, fontosságának tudatosításával ösztönzi a magánadományozást.

A törvény többször módosult, amelyek során többek között változott a civil kedvezményezettek várakozási ideje, a kedvezményezetti kör kibővült az egyházakkal, enyhültek a kedvezményezetti jogosultság igazolásának feltételei, bővült az APEH tájékoztatási kötelezettsége.

A törvény módosítását a megalkotása óta eltelt tíz év alatt a gyakorlati megvalósítás során felhalmozódott számos probléma, tapasztalat teszi szükségessé. Ezek megoldása, kezelése mind a rendelkező magánszemély, mind a kedvezményezettek, mind a rendszert működtető adóhatóság szempontjából sürgető feladat. Ezt bizonyítja APEH által készített átfogó módosítási tervezet mellett, hogy az Szftv. módosítását a civil szervezetek kérésének megfelelően „A kormányzati civil kapcsolatok fejlesztésének irányelvei 2006-2010" című program (ún. civil stratégia) a megfogalmazott feladatok között hangsúlyosan tartalmazza. A törvényjavaslat elkészítésének megalapozása érdekében a módosítást igénylő területekről a civil szervezetek és egyházak véleményének kikérésére is sor került. Az érintettek többségét pozitívan érintő legfontosabb javaslatok beépültek a törvényjavaslat szövegébe. A törvényjavaslat a leglényegesebb változást a személyi jövedelemadó 1%-áról történő rendelkezés rendszerében hozza. Ennek lényege, hogy főszabályként **megszűnik a jelenlegi ún. borítékos rendszer** és a rendelkező nyilatkozat az adóbevallási nyomtatvány részét fogja képezni. A nyilatkozatnak a magánszemély személyes adatait tartalmazó része perforáció mentén elválasztható a kedvezményezett adó-, illetve technikai számát tartalmazó rendelkező résztől. A módosítás a rendelkező nyilatkozatok adóhatósági kezelésére vonatkozó – a magánszemély személyes adatainak védelmét szolgáló – rendelkezéseket nem érinti. Ez a változás várhatóan növeli a felajánlók számát és csökkeni az érvénytelen nyilatkozatoknak az összes rendelkező nyilatkozathoz viszonyított arányát, így elősegíti az érvényes rendelkező nyilatkozatok számának növekedését.

Ugyancsak a lehetséges 1%-ból a kedvezményezettekhez eljutó összeg növekedését eredményezi a befizetési határidővel kapcsolatos két módosítási javaslat. Az egyik lényege, hogy ha az **adóbevallás adóhatósági javításakor többletfizetési kötelezettség keletkezik, az erre megállapított határidőre történő teljesítés esetén az 1 %-os felajánlás érvényes marad.** A másik javaslat azt az esetet kezeli, melynek során a kedvezményezettnek történt kiutalás után az 1% alapjául szolgáló adó összege növekszik. Ez esetben az önellenőrzés, adóhatósági ellenőrzés nyomán keletkező növekmény után járó 1%-ot az adóhatóság, illetve az Oktatási ésKulturális Minisztérium pótlólagosan átutalja a kedvezményezettnek.

Egységesítésre kerül a rendelkező nyilatkozatok benyújtási határideje. A határidő egységesen minden adómegállapítási mód esetén **az önadózó adóbevallásának benyújtására – az adózásrendjéről szóló törvényben meghatározott – határidőhöz igazodik.** (Ez a jelenleg hatályos szabályok szerint május 20-a). Ez a kedvezményezett számára kiszámíthatóvá teszi a felajánlások időpontját, így tervezhetőbbé válik a felajánlások megszerzésére irányuló tevékenység. Ugyanezt a célt szolgálja, hogy a törvényjavaslat az APEH által a honlapján közzéteendő adatok körét kibővíti.

A törvényjavaslat a köztartozás-felhalmozás csökkentésének érdekében **megszünteti a felajánlott összeg köztartozás-törlesztésre történő felhasználásának lehetőségét.** Ennek indoka, hogy nem célszerű azon szervezetek részére állami közreműködéssel forrást juttatni, amelyek köztehervíselési kötelezettségüket nem, vagy csak részben teljesítették. E szervezeteknek is lehetőségük van azonban – számítva arra, hogy részesülni fognak 1 %-os támogatásban – a köztartozást megfelelő időben rendezni. A javasolt módosítás ugyanakkor – tevékenységtől függően differenciált mértékig – lehetővé **teszi működési költségek közcélú kiadásként történő figyelembevételét.** A törvény 4.§-ában felsorolt ún. civil kedvezményezettek számára jelentős könnyítést jelent, hogy a **kapott összeg felhasználásáról készített beszámolót nem költséges sajtóközleményként kell közzétenniük. A jövőben a Szociális és Munkaügyi Minisztérium honlapján ingyenesen közzéteszi a beszámolókat.**

A jogkövető magatartás ösztönzése érdekében a közzététel elmulasztása, illetve a közleményben valótlan adat közlése esetén az adóhatóság egy évre kizárja a kedvezményezett a felajánlott összegekből. **Szintén a közpénzekkel való szigorúbb elszámoltatás érdekében kerül meghatározásra a közlemény tartalma. Így el kell különíteni a közcélú, és a működési költségeket és összegszerűen meg kell határozni azokat. A törvényjavaslat legfeljebb kettő olyan kiemelt előirányzat megnevezését teszi lehetővé, amelyek javára adott évben rendelkezni lehet.** Ezzel a kiemelt célok száma korlátlan növelésének kívánunk gátat szabni.

A kultúráról, mint az európai egység megteremtésének eszközéről tanácskoznak Pécsett

Európa egyesítése nem csupán a politikáról és a gazdaságról szól – az egyesítés kulturális jelentősége is kiemelkedő. A „Soul for Europe" (Lelket Európának) elnevezésű alulról jövő kezdeményezés figyelmének előterében az európai egység kulturális dimenziója áll. A cél: az intézmények Európájával szemben az „emberek által az emberekért" működő Európa létrehozása.

Az európai népek összefogásában, az Európával szomszédos államokkal és a világ többi részével fennálló kapcsolatok fejlesztésében egyre fontosabb szerepet játszik Európa kulturális „lelke". A 2004-ben útnak indított Soul for Europe (Lelket Európának) kezdeményezés célját José Manuel Barroso így fogalmazta meg: „Az EU elérte történetének azt a szakaszát, amikor kulturális dimenzióját már nem hagyhatjuk figyelmen kívül". A tanácskozás keretében a civil társadalom tagjai, tudósok, oktatók, valamint a kultúra, a politika és a gazdasági élet képviselői vitatják meg az európai kulturális erőforrások hatékony és fenntartható kiaknázásának lehetséges módjait.

A berlini majd belgrádi helyszín után **2007. november 10-én Pécsett** a Hotel Palatinusban folytatódik az eszmecsere.

A konferencián jelen lesznek többek közt **Doris Pack,** Európa Parlamenti képviselő, **Marschall Miklós** a Transparency International regionális Európa és Közép-Ázsia igazgatója, **Konrád György** író, **Szili Katalin** az Országgyűlés elnöke, **Tasnádi Péter** Pécs polgármestere.

A fórum egy valós társadalmi kezdeményezés,a **Soul for Europe** (Berlin) és a **Felix Meritis Alapítvány** (Amsterdam) szervezésében valósul meg, amelyek szorosan együttműködnek a szervezői a **helyi civil szervezetekkel** és a **Pécs 2010 Menedzsment Központtal.**

Fórum Pécs – "Európának lelket adni" konferencia a következő témákat érinti:

- Kultúra a strukturális fejlődés érdekében
  - Európának lelket adni – a civil társadalom és politikai döntéshozók közötti dialógus
  - Fórum X – Egy modell a civil társadalom és a politika közötti kommunikáció megteremtésére
  - Kommunikáció és új munkamódszerek a civil társadalom és a politika között
  - Legjobb példák Dél-Kelet Európából
  - Az infrastrukturális fejlődés lehetőségei

- A civil társadalom és a város szerepe Európa fejlődésében
  - Kulturális fővárosok és városfejlődés
  - A civil részvétel szerepe a városfejlődésben
  - Városfejlődés-politika
  - Pécs: Kelet és Nyugat / Észak és Dél közvetítője
  - Isztanbul-kísérlet
  - A kultúra, mint Európa „puha hatalmának" tartóoszlopa a 21. században
- Európa mint kulturális folyamat.
  - A kulturális szektor iránti felelősség: városi, regionális, nemzeti és európai szinteken
  - Városok és Régiók, mint európai szereplők a kultúra eredményessége érdekében: A városok és a régiók projektje
  - Gyakorlati következmények
  - „A kultúra, mint a strukturális fejlődés alapja" irányelv tartalma és címzettjei

A tanácskozások szervezésén kívül a 2008-ig tartó hároméves projekt munkatársai együttműködnek a Közel-Kelet és Európa kulturális kapcsolatainak fejlesztésével foglalkozó ügynökséggel, az ALEPH-fel. Céljuk, hogy ráirányítsák a figyelmet Európa szerepére a világ kulturális színpadán. A kezdeményezés további kiemelt célja Délkelet-Európa kulturális erőforrásainak mozgósítása a régió fejlesztésének előmozdítása érdekében, illetve a játékfilmekben rejlő lehetőségek fokozottabb kihasználása az európai kultúra gazdagságának és sokszínűségének bemutatása céljából.

Észak eszméje – Jyväskylä, Aalto és a finn design

Fenyvesi Kristóf riportja Finnországból

Reggel nyolc óra, őszies finn félhomály, útban a tervezőjéről elnevezett *Aalto Alvari*, azaz a Jyväskylä-i Egyetem uszodája felé. A városközponttól tizenöt, az egyetemtől tíz percre lakom, mégis mintha egy erdei kolónia, afféle rurális remeteközösség bátran kalandozó ellen-pionyírja volnék, úgy közelítem az urbánus civilizációt. Nyír, tölgy és fenyő, fürge patakocska, magányos biciklisták, s egy vízesés lesznek kirándulásom képei. Aztán egy északról délnek tartó, két mozdony húzta tehervonat. Rakománya ugyancsak egy erdő, több tonnányi hántolt törzsű szálfa utazik lassan a végtelen vagonsoron. Hideg is van, esik is. A töltés mentén, súlyos fenyőillatban lépdelek. Jó, hogy a tanszéki értekezlet, péntek lévén, a szaunában is megrendezhető. Kitartó szabadúszás (gyors, mell, hát, vegyes) ékelődik a két gondoktól eloldott szauna-szeánsz közé. Mindez, mintha az élet példázata volna, gondolnám az uszodaépületből kilépve, de szerencsére nem gondolom. Inkább meglepődöm egy kisfiún, aki gumicsizmájával, nagykabátjával, s a szakadó esővel elszántan dacolva, vadul hintázik a játszótéren, velem átellenben, az iskola előtt. Hogy nem egy jövendő muszáj-Herkulest csodálok, hanem csak azt a finn gyereket, akinek kicsöngetéskor elsőként sikerült kiszabadulnia a tanteremből, arról rögvest megvilágosít az a további kétszáz hevesen gesztikuláló kiscsizmás nagykabát, ami a következő pillanatban nagy zenebonával és az esővel mit sem törődve elözönli a teret. *„Friday is free-day”* a finn múzeumokban, és ha nekem már úgyis az Aalto uszodájában és Jyväskylä-ben adatott kezdenem ezt a pénteket, nem is keverem a *session*-t a *fashion*-nel: irány tehát a Jyväskylä-i Alvar Aalto Múzeum.

Jyväskylä kis város, nincs is ezeréves múltja – miként Finnországnak sincsen –, mégis sok minden van itt, ami jogos büszkeséggel táplálhatja a finn önérzetet. A kisbetűs magyar valóságból idecsöppent peregrinus-deákot – mert mire is eszmélne először a mentális hungaro-hendikepeken trenírozott tudat? – minden másnál előbb ejti zavarba a feléje áradó szeretet, és az általánosan tapasztalható tolerancia, melyet buszvezetők, eladólányok és egyetemi kollégák egyként és szokatlan egyenletességgel közvetítenek. Finnországban így a *vendégszeretet* nem csak az útikönyvekben, esetleg valamiféle királyi intelmek penészes kódex-másolataiban élő tradíció. Csak aztán, ha már túl van az ember a kontinentális normalitással történt találkozásból eredő kezdeti sokkokon, válik számára érdekessé az a néhány enciklopédikus tény-adat, amelyben Jyväskylä, mint a finn tóvidék fővárosa meghatározza helyét és szerepét a nagy finn egyetemesben. Mert Jyväskylä-ben járva érdemes megtanulni azt is, hogy a XIX. század közepén itt született meg a finn nyelvű közép- és főiskolai, majd egyetemi szintű oktatás, s 16.000 diákjával mind a mai napig a Jyväskylä-i az egyik legnépszerűbb finn egyetem. És azt is, hogy a nyár örömére itt rendeztek az országban először szabadtéri fesztivált 1881-ben. Aztán hamar kiderül az is, hogy alig több mint húsz évvel az első hetedhét tóra és szigetre (nem kevesebb mint 187.888 tavat és 179.584 szigetet számoltak össze Finnországban nemrégiben!) szóló finn fesztivál után költözik a városba családjával az akkor még gyerek Alvar Aalto, aki később – nevének kettős „a”-ja révén – rendszerint a második szócikket kapja a világ építészetének és design-jának alfáit és omegáit összefoglaló jobb

lexikonokban. (Mert az első cikk Aino Aalto mérnök és designer asszony, Alvar első feleségének birtoka: így kívánja az ábécé, s így az etikett.) A legújabb kori örökségéhez hű Jyväskylä-ben és környékén a mai napig húsz épület őrzi Alvar Aalto körzője, vonalzója meghatározó nyomait, köztük az egyetem központi épületei, az uszodával, vagy nem messze mindezektől az Aalto-múzeum.

Maga a múzeum kicsinek korántsem mondható: rendkívül sűrű és tartalmas anyagot vonultat fel, közel hétszáz négyzetméteren. Ám olyan bámulatos ▸

szerénységgel és tömör áttekinthetőséggel teszi mindezt, hogy órákat tölthet el benne komolyan tanulva bárki, ám mégsem tűnik fárasztónak a sok újdonsággal és érdekességgel való megismerkedés. Mintha a tudtán kívül olvasna ki a látogató egy részletes Aalto-monográfiát, aminek ismeretében már ez a múzeum-paradoxon is kommentálható. Hisz miként Aalto munkásságában fontos helyet foglal el az egyéniség és az egyetemesség közötti érzékeny egyezség kikutatása, a kiállítás is úgy mutat be mindent, hogy közben minden ízében emberléptékű marad. És arra, hogy ezt a kettős játékot magától a mestertől, Aalto-tól leste el, bőven találni példát a kiállításon bemutatott anyagban is. Például a finn sport-kultuszt és állhatatosságot, a *„sisu”*-t megtestesítő, kolosszális úszóbajnokként pózoló, vagy a hétvégi háza, *„mökki”*-je előtti öbölből a saját maga által épített hajón kivitorlázó Aalto, miközben nagyban hozzájárul a „finn álom”, mint univerzalitás reprezentációjához, valamiféle csak rá jellemző individuális iróniával szól ki a képekből. A vizet győzhetetlen izmozással, bajnokként fenyegető tóparti gesztusok komikuma, vagy az, hogy hajójának a „Nemo Propheta in Patria” – „Senki sem próféta a saját hazájában” nevet adja, egyszerre teszik finné és ugyanakkor összetéveszthetetlenül Aalto-ivá ezt a gondosan dizájnolt imázst. „Az almafa minden virága egységes szabványt követ, mégis mindegyik különböző. És ez az, ahogy nekünk is meg kell tanulnunk építeni.” – írja egyhelyütt. Nem vitás, hogy az önmagát örökbe oltó esetlegességnek ezt a kikacsintását látjuk az Aalto és felesége által alapított, mind a mai napig működő design cég, az ARTEK (Art & Technology, 1935) termékein – a Breuer „szék-elméletét” is hasznosító Paimio széken, vagy a híres Savoy vázán, ami remélem tetszeni fog majd Nikinek is –, és ez az, ami épületeit is különlegessé teszi. Ahogy a nehezen szerzett függetlenséget és nemzeti egységet megtestesítő, Helsinkiben található Finlandia Ház kongresszusi szárnyának fehér karéjai egyszerre védelmezőn és egyfajta finoman megszólító odafordulással hajlanak az épület mögött elterülő park fái köré (az ötlet Aalto egy korábbi épületénél, a Jyväskylä-i Egyetem könyvtáránál is felmerült, de akkor még kiborult tőle a tervet bíráló bizottság), vagy azok a meglepő ívek és a fény-árnyék játék eleganciája az Essen-i Operaház homlokzatának megoldásaiban...

De talán ennek a hatásnak a másik, a véletlenszerűen előállót a véglegessel egybejátszó hangulata érintette meg Moholy-Nagy Lászlót, a jó barátot is, aki Aalto-nál tett finnországi látogatása során lenyűgözve a Hattula nevű vidéki kőtemplom tiszta formáitól, első lányának ajándékozta tovább a Hattula nevet. És ha a barátoknál tartunk, talán érdemes szóba hozni Fernand Léger-t, a festőművészt is, aki olyan pofátlan lazasággal nyúlik el Aalto-ék kanapéján az egyik fotográfián, hogy egyáltalán nem hat váratlanul az az Aalto-nak címzett kérdése sem, miszerint „nem szerepel egy bisztró, esetleg mozi a terveid között, amit majd kidekorálhatok?” Mert Aalto-nak egyébként tényleg sok minden szerepelt a tervei között. Hétvégi háza kísérleti laboratóriuma is volt, különféle új anyagok, épületkerámiák tesztelésére szolgáltak az udvarát kerítésként határoló falak. Befejezhetetlen terv és hatalmas kísérlet lett ennek jegyében maga az életmű is, amit Alvar Aalto 78 éves korában, 1976-ban maga mögött hagyott...

Mindezekkel az élményekkel telve már nem akkora meglepetés, ám annál nagyobb döbbenet, hogy Glenn Gould Kanadával kapcsolatos fixációjának kioltására is Jyväskylä-ben kerül sor. Tudniillik Gould legendás elbeszélő fúgájának, az „Észak eszméjének” (The Idea of North, 1967) kifejezhetetlenül jó ellenpontját kongja a Jyväskylä-i templom, a helyi „Hattula” hármas nagyharangja minden nap dél körül. Ez a történet nélküli hang, ha csak néhány percre is, de mintha az Aalto-i észak eszményi épületének belsejében helyezné el a várost (erdőstül, tavastul, utcástul, autóstul, járókelőstül). Ki- és visszabillenti az időt, érinti is meg nem is, miközben úgy tűnik: megváltoztatta a teret...

Közművelődési „tanácstalanság”

Részletek az 1997.évi CXL Törvényből:
„A közművelődés helyi lakossági képviselete

82. § *A közművelődés helyi, lakossági képviselete érdekében településenként, fővárosi kerületenként legfeljebb hároméves időtartamra egy-egy Közművelődési Tanács (a továbbiakban: Tanács) alakítható. A Tanács elsődlegesen a lakossági igények megjelenítésének, a kulturális érdekérvényesítésnek és a közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásának rendszeres és folyamatos helyi fóruma.*

83. § *(1) A Tanácsot azok a közművelődési célú társadalmi szervezetek hozhatják létre, melyeknek bejegyzett székhelye az adott település, s amelyeknek legfelsőbb szerve írásos határozatban jelzi ez irányú szándékát.*

(2) A Tanács megalakítását célzó határozatokat a település jegyzőjéhez kell benyújtani, aki azokat a helyben szokásos módon kihirdeti. A kihirdetéstől számított 30 napon belül az (1) bekezdésben foglaltak szerint további szervezetek nyújthatják be a jegyzőhöz csatlakozási szándékot tartalmazó határozataikat.

(3) A 30 napos határidő lejárta után a jegyző írásban szólítja fel a (2) bekezdés szerinti határozatot benyújtó szervezeteket a Tanács megalakítására.

(4) A felszólítást követő 90 napon belül a határozatokat beküldő szervezetek mint alapító tagok kimondják a Tanács megalakulását, meghatározzák a Tanács szervezeti és működési rendjét, megválasztják képviselőiket. Az erre vonatkozó, az alapító tagok képviselőinek eredeti aláírásával ellátott határozatot benyújtják a jegyzőnek.

(5) A jegyző a Tanács működési idejének lejártát 30 nappal korábban, a helyben szokásos módon közzéteszi.

(6) A Tanács tagja lehet minden jogi személyiséggel rendelkező, helyben működő közművelődési társadalmi szervezet, valamint a helyi közművelődést támogató gazdasági vállalkozás képviselője.

(7) Az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelő szervezetek csatlakozása a Tanácshoz nem utasítható el. Az alapító és csatlakozó tagok jogai egyenlők.

(8) A Tanács

a) véleményt nyilváníthat, illetőleg javaslatot tehet a település közművelődési tevékenységével kapcsolatos valamennyi kérdésben,

b) az önkormányzat által közművelődési célra biztosított pénzügyi támogatás felhasználását és a vagyoni eszközök célszerű használatát a vonatkozó döntések, illetve az éves önkormányzati költségvetési tervezet és a zárszámadás alapján figyelemmel kíséri, véleményezi,

c) elősegíti a különböző közművelődési szervezetek együttműködését.

(9) A Tanács ülései nyilvánosak és a működése során keletkezett dokumentumokba bárki betekinthet és azokról - másolási díj ellenében - másolatot kaphat.

(10) A Tanács működési feltételeit tagjai biztosítják.

(11) A jegyző a Tanács tagjaira, szervezeti és működési rendjére, illetve megszűnésére vonatkozó dokumentumokat

a) a változás bejelentését követő 15 napon belül a helyben szokásos módon közzéteszi,

b) hivatali időn belül a település lakossága számára betekintésre, rendelkezésre bocsátja.”

Miért ez a nagy csend és tanácstalanság? A CXL. törvény a civil oldalnak egyértelmű – bár részleteiben elnagyolt – keretet és jogosítványokat adott. A közművelődési tanácsok, mint a részvételi demokrácia helyben megjelenő – egyik jellemző – fóruma országos tapasztalat szerint hiányzik a döntést előkészítő folyamatban.

Hiányzik?

A képviselő testületek nem szorgalmazzák – nem az ő dolguk. A közművelődési intézmények nem segítik létrejöttét – nem is hiányolják. A kulturális területen működő civil szervezetek nem szövetkeznek – ez érthetetlen. Mi ez közömbösség, vagy tanácstalanság?

Kérdés-e szakmai, etikai szempontból a civil szervezetek partnerségének elősegítése, a civil kontroll szervezett formájának megjelenítése a helyi társadalomban?

...

A választ tudjuk. Lépjünk!

(*Részletek a Közművelődési Tanácsok Fóruma, azaz a www.ktf.hu oldalról)*

Partnerség és a formális demokrácia – e fogalmak tartalmának értelmezése, kifejtése, meghatározzák nemcsak a civil szektor fejlődését, de a helyi társadalom demokráciaépítési folyamatát is. Rendelkezünk azzal a tudással, amely lehetővé teszi a partnerség és formális demokrácia jelenségeit tisztázó kérdések elemzését, a válaszok érvekkel és tényekkel árnyalt megfogalmazásához? A Nemzeti Civil Alapprogram lehetőséget kínál és ösztönzi a civil szakemberek képzését, ezért időszerű, sőt egyre sürgetőbb feladat, hogy ne csak tapasztalatcseréken, tréningeken adjuk át a megszerzett tudást, de rendszerré szervezett, tudatos, hosszú távra tervezett civil felkészítő programok induljanak a kistérségekben, megyékben, régiókban. Szükséges, mert tudáshiány jelenik meg a sikertelen pályázatokban, a szakmai, területi, valamint a többszektorú konzorciumi együttműködés gyakorlatában. Nincs lezárva a kérdések sora, nem kerülhetjük el, hogy a civil területen dolgozó szakemberek újra és újra kicseréljék gondolataikat, számot vessenek a szektor fejlődését befolyásoló tényezőkkel, meghatározzák a közös feladatokat.

(Részlet F. Gál Sándor: A partnerségről és a formális demokrácia jelenségéről c. előadásából. Folytatás a következő számban.)

Polgári Közbiztonsági Akadémia Programja

Civil Közösségek Háza, 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Az Akadémia célja:

- a közbiztonsághoz, a szubjektív biztonságérzethez kapcsolódó fogalmak, szerepek és feladatok a helyi lakosság minél szélesebb körben való megismertetése,
- a lakosság, a társadalmi és gazdasági szervezetek képviselőinek támogatása, felvilágosítása a közbiztonsággal kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről,
- a bűnmegelőzés eszméinek terjesztése és a társadalom önvédelmi mechanizmusának alakítása,
- alkalomteremtés a rendőrség és a lakosság közti párbeszédre, a rendőri munka megismertetése, a rendőrség iránti bizalom erősítése.

I. nap 2007. november 15. 17.^{00} – 19.^{30}

Időpont	Foglalkozás	Előadó
17.^{00} – 17.^{10}	Megnyitó, tanfolyam ismertetés	dr. Cserép Attila r. ezredes
17.^{10} – 18.^{15}	A közbiztonságról általában	dr. Dombay Péter nyá. r. alezredes
18.^{15} – 19.^{30}	Közösségi biztonságkezelés	dr. Cserép Attila r. ezredes

II. nap 2007. november 22. 17.^{00} – 19.^{30}

Időpont	Foglalkozás	Előadó
17.^{00} – 17.^{50}	Jogos védelem, mint állampolgári jog	dr. Cserép Attila r. ezredes
17.^{50} – 18.^{40}	Rendőrség tevékenységének joghoz kötöttsége	dr. Csényi Attila r. alezredes
18.^{40} – 19.^{30}	Áldozat védelem, áldozatsegítés	Pápai Balázsné r. százados

III. nap 2007. november 29. 17.^{00} – 19.^{30}

Időpont	Foglalkozás	Előadó
17.^{00} – 17.^{50}	Birtokvédelem és tilos önhatalom	dr. Nochta Tibor
17.^{50} – 18.^{40}	Állampolgári és sértetti teendők bűncselekmény észlelése esetén	Fekete Tibor r. őrnagy
18.^{40} – 19.^{30}	Sértett és tanú eljárásjogi helyzete	dr. Arató Attila r. alezredes

IV. nap 2007. december 6. 17.^{00} – 19.^{30}

Időpont	Foglalkozás	Előadó
17.^{00} – 17.^{50}	Rendőri intézkedések, kényszerítő eszközök	Páter Attila r. százados
17.^{50} – 18.^{40}	Állampolgári kötelezettségek a rendőr intézkedésével kapcsolatban	dr. Böröcz Károly r. alezredes
18.^{40} – 19.^{30}	Szabálysértési felelősség és felelősségrevonás	dr. Cserép Attila r. ezredes

IV. nap 2007. december 13. 17.^{00} – 19.^{30}

Időpont	Foglalkozás	Előadó
17.^{00} – 17.^{50}	Együttműködés a közbiztonság fenntartásában	Schrancz Richárd
17.^{50} – 18.^{40}	Pécs Megyei Jogú Város közbiztonságának helyzete, további teendők	dr. Schmidt József közbiztonsági tanácsnok
18.^{40} – 19.^{30}	Programértékelő kérdőív kitöltése Tanfolyamzárás, értékelés. Emléklapok átadása	dr. Cserép Attila r. ezredes

A proHáló országos hálózat állásfoglalása a nonprofit kutatásokról

Napjainkban egyre több nonprofit kutatás születik, vizsgálva a szektor történéseit, változásait. Ez örvendetes tény, hiszen ahhoz, hogy tiszta képet kapjunk magunkról, valamint, hogy lehetőséget adjunk a hatalmi és gazdasági szféra szereplőinek a civil szervezetek helyzetének megismeréséhez, fontosak az elemzések, empirikus kutatások, a feltáró munkák

Több alkalommal kapunk azonban mostanában olyan megkereséseket, amelyek arra bíztatnak, hogy olyan adatokat szolgáltassunk, amelyek megkérdőjelezik: valóban a fentiek elérésre törekednek a kutatást végzők! Sokszor az sem derül ki a hozzánk küldött több oldalas kérdőívekből, hogy milyen célból kellene kitölteni, ki végzi a kutatást, kinek a megbízásából.

Ezért:

Elutasítunk és sérelmesnek tartunk minden olyan kutatást, melynek küldetését titkolják előlünk, kutatási módszerei tisztázatlanok, és amelyeknél valószínűsíthető, hogy csak a hosszú évek alatt összegyűjtött tudástáraink tartalmának megszerzése a cél, sértve ezzel a szellemi termékek védelmét!

Egyetértünk viszont minden olyan tisztázott és egyeztetett célkitűzéssel létrejövő szektor-kutatással, amely az adatszolgáltatók részére megfogalmazható, kölcsönös eredménnyel zárul, és publikálhatóan hozzájárul a nonprofit szféra fejlődéséhez!

A proHáló országos hálózat tagszervezetei
www.prohalo.hu

Az Uniós források hatékony kihasználása

Új rovatot indítunk újságunkban EU-s tippek címmel. Célunk, hogy az olvasókat információkkal lássuk el az EU támogatási politikájáról az Új Magyarország Fejlesztési Tervben megfogalmazott fejlesztési irányokról és területekről. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az aktuális pályázati lehetőségeket, kiírásokat. A havonta megjelenő rovatban hasznos és praktikus tanácsokkal szeretnénk ellátni az olvasókat. A programot, melynek része ez a rovat a Nemzeti Civil Alapprogram támogatja. A program keretében tanácsadó, tájékoztató napokat szervezünk a régióban, valamint lehetőséget biztosítunk egyéni konzultációkra is.

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) 6 prioritást (stratégiai fontosságú fejlesztési irányt) határoz meg. 15 Operatív Program (OP) részletezi az ágazati és regionális feladatokat, ~ 90 intézkedési területen, ún. prioritási tengelyen belül ~ 500 támogatási konstrukció keretében juthatunk EU forrásokhoz a különféle fejlesztési programokhoz. A konstrukciók jelentős része kiemelt állami beruházás, de akadnak szép számmal kisebb léptékű, 1 vagy 2 fordulós, meghívásos és nyílt pályázatok is.

Aki hozzá szeretne férni valamilyen módon az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében rendelkezésre álló uniós forrásokhoz, és nem akar több lépés hátrányból indulni, az idejekorán el kell olvasnia a Tervet, az őt érintő Operatív Programokat, Akcióterveket és végül a Pályázati Kiírásokat.

Ehhez a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség honlapján található dokumentumokat kell letölteni.

www.nfu.gov.hu/ Az Új Magyarország Fejlesztési Terv önmagában 196 oldal, külön-külön a 15 Operatív Program és hozzájuk kapcsolódó 1-5 akcióterv-táblázat mindegyike is hasonlóan terjedelmes! Ezért először csak képernyőn olvassunk bele, aztán csak a szükséges passzusokat nyomtassuk, ha ragaszkodunk a kényelmesebb papírhoz! Jó sok van belőlük, többnyire PDF formátumban.

Mindenekelőtt tehát muszáj elolvasni magát az **Új Magyarország Fejlesztési Tervet.** Nem kötelező egyetértenünk az abban foglaltakkal, sem a helyzetértékeléssel, sem a célokkal azonosulnunk, avagy egyetértenünk, de meg kell értenünk. Olvasás közben egy sokkal praktikusabb szempont vezéreljen minket! Pályázatírási alapelv, hogy a benyújtott szöveg „tükrözze" a kiíró által megfogalmazottakat.

Márpedig maga az ÚMTF és dokumentumai tartalmazzák az általunk készítendő pályázat érvrendszerét és „szókészletét" A támogatás érdekében az ott megfogalmazottakat kell visszhangoznunk!

Nézegessük már most az Operatív Programokat és az Akciótervek táblázatait is!

Az ígéretek szerint 2007 folyamán mindegy 200 pályázat kiírása várható.

Az akciótervek lényegében ezen pályázatok „előzetesei". A pontos forrásmegosztások, jogosultsági körök, keretösszegek még nem véglegesek, de gyökeres tartalmi változások már nem várhatók. Az akciótervek arra mindenképp jók, hogy megkezdjük a felkészülését a pályázatokra!

Mit jelentenek a rövidítések?

GOP – Gazdaságfejlesztési Operatív Program
KÖZOP – Közlekedés Operatív Program
TIOP – Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program
KEOP – Környezet és Energia Operatív Program
EKOP – Elektronikus Közigazgatás Operatív Program
VOP – Végrehajtás Operatív Program
AROP – Államreform Operatív Program
TÁMOP – Társadalmi Megújulás Operatív Program
DDOP – Dél-Dunántúli Operatív Program

DDOP – Dél-Dunántúli Operatív Program

Az operatív program hosszútávú átfogó célja (2020-ig) a Dél-dunántúli régió felzárkóztatása az ország fejlettebb térségeihez. A 2007-2013 közötti programozási időszakban reális célként a fejlettségi differenciák növekedésének megállítása fogalmazható meg. ennek értelmében jelen program stratégiai célkitűzése (2013-ig) a Dél-Dunántúli régió leszakadásának megállítása, azaz a régiónak az országos növekedési pályán való tartása annak érdekében, hogy a későbbiekben elindulhasson egy felzárkózási folyamat. A stratégia célok eléréséhez az alábbi specifikus célok megvalósulására van szükség:

- A természeti-és épített környezet megóvása a régióban.
- Helyi adottságokra épülő versenyképes gazdaság megteremtése.
- A régión belüli társadalmi különbségek növekedésének megállítása.

<u>DDOP 2007-/2.1.1/2F Komplex turisztikai termékcsomagok kialakítása</u>

Támogatás célja:

A régió turisztikai versenyképességének javítása és a termékkínálatának bővítése jelentős turisztikai keresletet teremtő, országos illetve nemzetközi jelentőségű termékek létrehozásával, a meglévő vonzerők megújításával, a turisztikai termékek élményláncra fűzésével. Területileg és termék-alapon összehangolt fejlesztési elképzelések megvalósítása, a turisztikai szereplők közötti hatékony együttműködés megteremtése.

Kedvezményezettek köre:
- költségvetési szervek és intézményeik
- önkormányzatok
- non profit szervezetek
- gazdasági társaságok
- egyéni vállalkozó

Támogatási feltételek:
- Vízi turizmus
- Kerékpáros turizmus
- Ökoturizmus és aktív turizmus
- Borturizmus
- Kisvasutak
- Kulturális turizmus

Beadási határidő: 2008. február 21.

DDOP-2007-/2.1.1/S Helyi jelentőségű egészségturisztikai fejlesztések ösztönzése

Támogatás célja:
A Dél-dunántúli régió gyógy- és termál turisztikai adottságait és sajátosságait összefoglaló egészségturisztikai program mentén kisebb léptékű egészségturisztikai fejlesztések megvalósítása.

Kedvezményezettek köre:
- központi költségvetési szervek és intézményeik önkormányzatok
- önkormányzati társulások
- non profit szervezetek
- gazdasági társaságok
- egyéni vállalkozó

Támogatási feltételek:
- termál- és gyógyfürdők technológiai és infrastrukturális fejlesztése, medencék korszerűsítése, új medencék építése
- meglévő élményelemek korszerűsítése, új élményelemek kialakítása
- A meglévő kiszolgáló helyiségek korszerűsítése, új kiszolgáló helyiségek kialakítása (pl.: higiéniás helyiségek, öltözők)
- termál- és gyógyfürdők szolgáltatásainak fejlesztése és bővítése
- a meglévő szolgáltatásokhoz kapcsolódó fejlesztések (pl.: kezelő helyiségek korszerűsítése)
- új szolgáltatások kialakítása (a meglévő szolgáltatások körének bővítéséhez szükséges fejlesztések)

Beadási határidő: 2008. február 1.

DDOP-2007-3.1.2./2F Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése

Támogatás célja:
A közoktatási feladatellátás intézményintegráción alapuló infrastrukturális fejlesztése, célirányos támogatása a közoktatási reformfolyamatoknak és a 21. század iskolája zászlóshajó programnak megfelelően a minőségi oktatás megteremtéséhez szükséges feltételek biztosítása érdekében.

Kedvezményezettek köre:
A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti alábbi nevelési-oktatási intézmények fenntartói és alkotott konzorciumaik:
- óvoda;
- általános iskola;
- gimnázium
- szakközépiskola (az iskolatípus számára a Nemzeti Alaptanterv műveltségi területei között felsorolt feladatellátáshoz kapcsolódó területeken);
- alapfokú művészetoktatási intézmény
- gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény;
- diákotthon és kollégium
- többcélú intézmények

Támogatási feltételek:
- energiatakarékos és korszerű közoktatási intézmények kialakítása, meglévő intézmények akadálymentes felújítása, rekonstrukciója, bővítése, modernizációja, többfunkcióssá és energiatakarékossá tétele.
- A megújult tartalmi és módszertani programokhoz illeszkedő integrált, funkcionális intézményi belső terek kialakítása a méltányos oktatási környezet alapkövetelményeinek figyelembe vételével.
- Az intézmények udvarának akadálymentes felújítása, balesetmentesítése, tanulást segítő térként való bekapcsolása a nevelés-oktatás folyamatába (pl.: udvari játékok, udvari utcabútorok, kerékpártároló). Mellékhelyiségek, higiéniás létesítmények, konyha, szerverszoba, tornaterem, tornaszoba, orvosi szoba, szocializációt segítő helyiségek akadálymentes kialakítása (pl. játszóudvar, klubhelyiség, könyvtár) kialakítása, tanuszoda/medence korszerűsítése.
- Épület/rész akadálymentes építése, felújítása (fizikai állagjavítás), korszerűsítése (műszaki színvonal emelése), átépítése, bővítése.
- Óvoda és bölcsőde (létesítés kizárólag többcélú intézmény keretében történhet) új intézmény létrehozásához kapcsolódóan új épület/épületrész akadálymentes építése.

Beadási határidő: 2008. január 2.

Pályázati ajánló

Az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma pályázatot hirdet civil szervezetek 2008. I. félévi szakmai programjainak támogatására

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek nemzetközi szerepvállalásának segítését szolgálja.

A meghirdetett kategóriák:

- **F/1: Lengyel és magyar civil szervezetek együttműködésének kialakítását és továbbfejlesztését segítő közhasznú tevékenységek támogatása**
- **F/2: Szlovák és magyar civil szervezetek együttműködésének kialakítását és továbbfejlesztését segítő közhasznú tevékenységek támogatása**

(Pályázat kódja: NCA-NK-07-F)

Támogatási keretösszeg: 44. 726. 940,- Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2007. november 30.

Pályázók köre: pályázatot nyújthatnak be mindazon **társadalmi szervezetek** és **alapítványok**, amelyek **közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú** minősítéssel rendelkeznek, és amelyeket a bíróság 2006. január 1. előtt nyilvántartásba vett és az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják, valamint megfelelnek a pályázati kiírásban foglalt további előírásoknak. Pályázhatnak a fenti feltételeknek megfelelő, a pályázat kiírásának évében közhasznúsági bejegyzést jogerősen elnyert szervezetek is.

A pályázás részletes feltételeit, így a támogatható szervezetek körét, a támogatás formáját és mértékét, a támogatható költségek körét, a pályázat benyújtásával kapcsolatos információkat stb. a pályázati kiírás tartalmazza.

További információk:

A pályázati kiírás és a pályázati adatlap elektronikus úton letölthető a www.nca.hu, valamint a www.esf.hu honlapokról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára.

A pályázattal kapcsolatban további információkat az ingyenesen, 9.00–15.00 óra között hívható 80/204-453 telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mail címen is kaphatnak.

Az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma pályázatot hirdet civil szervezetek 2008. I. félévi szakmai programjainak támogatására

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek nemzetközi szerepvállalásának segítését szolgálja.

A meghirdetett kategóriák:

- **G/1: Civil szervezetek együttműködése magyar vonatkozású köztéri műemlékek felállítása céljából**
- **G/2: Civil szervezetek együttműködése magyar nyelvű folyóiratok, kiadványok készítésében, terjesztésében**
- **G/3: Civil szervezetek együttműködése a 20 évnél fiatalabb korosztály cserekapcsolata céljából**
- **G/4: Civil szervezetek határon átnyúló szakmai együttműködése**

(Pályázat kódja: NCA-NK-07-G)

Támogatási keretösszeg: 80. 000. 000,- Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2007. november 30.

Pályázatot nyújthatnak be mindazon **társadalmi szervezetek** és **alapítványok**, amelyek **közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú** minősítéssel rendelkeznek, és amelyeket a bíróság 2006. január 1. előtt nyilvántartásba vett és az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják, valamint megfelelnek a pályázati kiírásban foglalt további előírásoknak. Pályázhatnak a fenti feltételeknek megfelelő, a pályázat kiírásának évében közhasznúsági bejegyzést jogerősen elnyert szervezetek is.

A pályázás részletes feltételeit, így a támogatható szervezetek körét, a támogatás formáját és mértékét, a támogatható költségek körét, a pályázat benyújtásával kapcsolatos információkat stb. a pályázati kiírás tartalmazza.

További információk:

A pályázati kiírás és a pályázati adatlap elektronikus úton letölthető a www.nca.hu, valamint a www.esf.hu honlapokról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára.

A pályázattal kapcsolatban további információkat az ingyenesen, 9.00–15.00 óra között hívható 80/204-453 telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mail címen is kaphatnak.

BRIDGE - A legjobb vidéki kezdeményezések támogatása a felzárkózás érdekében

Kiíró: Kárpátok Alapítvány-Magyarország

A Kárpátok Alapítvány-Magyarország egy adományozói, támogatási és technikai segítségnyújtási programot indít ***Carpathian Best Rural Initiatives for Development and Gateway to Europe (*BRIDGE*) Program – A legjobb vidéki kezdeményezések támogatása a felzárkózás érdekében*** címmel.

A BRIDGE program keretén belül a Kárpátok Alapítvány-Magyarország komplex technikai támogatást - szükség esetén pénzügyi hozzájárulással egybekötve – ajánl olyan szervezeteknek, amelyek pályázatot kívánnak benyújtani az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013 programjaira.

A Kárpátok Alapítvány-Magyarország az alábbi lehetőségeket kínálja fel a programban résztvevő szervezetek számára:

- Projekt előkészítés - ingyenes szakmai és technikai segítségnyújtás a programban résztvevő szervezetek számára az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013 Operatív Programjai keretében kiírásra kerülő pályázatok előkészítéséhez és elkészítéséhez.
- Önerő hozzájárulás - a pályázótól elvárt önerő 25-75%-ának biztosítása, maximum $20,000 értékben.
- Projekt minőség-biztosítás - a Kárpátok Alapítvány-Magyarország közreműködik a nyertes, támogatott projektek megvalósításában projekt minőség-biztosítási feladatok ellátásával (előrehaladási és pénzügyi jelentések elkészítése, monitoring és egyéb minőségbiztosítási feladatok).

A pályázóknak 2007. december 31-ig kell benyújtani kérelmüket a Kárpátok Alapítvány-Magyarországhoz a projekt előkészítés szakmai támogatására és az igényelt önerő hozzájárulásra. A jelentkezéseket a jelen pályázati felhívás útmutatójában található jelentkezési lapon várjuk, a projekt ötlet rövid leírásával, a tervezett költségvetéssel és az igényelt önerő hozzájárulás megjelölésével.

A BRIDGE pályázati útmutató, jelentkezési lap, prioritások és értékelési szempontok letölthetők a Kárpátok Alapítvány honlapjának magyar nyelvű oldaláról: **www.karpatokalapitvany.hu**

További információk: Kárpátok Alapítvány-Magyarország – 3300 Eger, Szarvas tér 1. Tel: +36 36 516 750, Fax: +36 36 516 751**,** E-mail: **boglarka.bata@cfoundation.org**

Nemzetközi Jövőkutatás Verseny - Budapest 2007

Kiíró: Budapesti Corvinus Egyetem

A verseny célja: Rávilágítani arra, hogy milyen szerepe van a (mai) gazdasági életben a megbízható előrejelzéseknek; megismertetni a jövőkutatást mint tudományt, annak fejlődését és technikáit többféle megközelítés alapján; Jövővel összefüggő empirikus vizsgálat eredményeit bemutatni; Alternatívákat készíteni a választott terület rövid, közép- és hosszú távú jövőjére vonatkozóan.

A versenyben résztvevő célcsoport: Pénzügyi Intézmények, alapítványok, civil- és nonprofit szervezetek vezetői és munkatársai, közgazdászok, pedagógusok, egyetemisták, főiskolások, gazdasági társaságok munkatársai és vezetői.
A verseny napja: 2008. március 15.
Pályázni saját, önálló, eredeti, magyar vagy angol nyelvű jövőorientált tanulmánnyal lehet. A tanulmány terjedelme nem haladhatja meg a 40 000 karaktert. A versenyre elkészült tanulmányokat a Budapesti Corvinus Egyetemen a Jövőkutatás Tanszéken Dr. Nováky Erzsébet tanszékvezető egyetemi tanár részére (telefonszáma: 482-5319, e-mailcíme: erzsebet.novaky@uni-corvinus.hu) lehet leadni, CD vagy DVD adathordozón, illetve papír alapon, könyvkötészeti eljárással beköttetve. Postai úton történő beküldés esetén: Hitelezés-Kockázatkezelés Újság Kft. 1148 Budapest, Kalapács utca 06.
Jelentkezési Lap és a Részletes Versenykiírás az alábbi linken tölthető le: http://www.nvo.hu/letoltesnew2.php?lang=hun
A határidőre beküldött pályázatok adatait a http://www.verseny.nvo.hu web oldal címen tesszük közzé. A legjobb 3 pályamunkát díjazzuk. Jelentkezési Lap leadási határideje 2007. december 31.
A Pályázatok leadási határideje 2008. február 1.
További információ: Ügyfélszolgálat, Hitelezés-Kockázatkezelés Újság Kft, e-mail: njv@nvo.hu; Tel: 06 20 252-7725. WEB: http://www.verseny.nvo.hu

Fénymásolók kiosztása
Kiíró: Biogreen Alapítvány
Beadási határidő: folyamatos, érvényes 2008. december 20-ig
Pályázók köre: nonprofit szervezetek, közhasznú társaságok, egyesületek, cégek, intézmények, önkormányzatok és egyéni vállalkozók
Szponzorunk lévén lehetőségünk nyílt nagy mennyiségű Canon típusú fénymásoló ingyenes kiosztására. A gépek használtak, A4/A3 formátumúak. A gépek tökéletesen alkalmasak irodai feladatok ellátására, teszteltek. Egy pályázó legfeljebb két fénymásoló gépre pályázhat. A pályázati díj: 3500 forint támogatás, mely összeget a BIOGREEN ALAPÍTVÁNY, Unicredit bank Szeged, 10918001-00000015-37640004 számlájára kérünk átutalni.
A pályázók rövid bemutatkozása szükséges, hogy miért pályáznak és mire használják a fenti eszközöket. Pályázati adatlap nincs. A pályázatokat, és a befizetésről szóló igazolást, átutalást, postai csekket, az alábbi címre kérjük postai úton elküldeni: BIOGREEN ALAPÍTVÁNY, Szeged, Gáspár Zoltán u. 2. (6723). A pályázok a pályázat beadását követő 60 munkanapon belül érdeklődhetnek a biogreen@tvnetwork.hu e-mailcímen.
Tudnivalók a pályázatról: Pályázati űrlap nincs. Mindenkinek saját magának kell megfogalmaznia a pályázatot. A pályázat mérete maximum 5 oldal lehet. Minimális méret 1 oldal. A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázó eddigi tevékenységét, és azt, hogy a gépeket mire szeretné használni. Csatolni semmit sem kell, de a pályázat nyertesei csak alapító okiratuk, vagy cégkivonatuk, vagy vállalkozói igazolványuk bemutatásával vehetik át a gépeket.
További információ: web: http://www.biogreenfoundation.org

Az NKA aktuális pályázati felhívásai

A Táncművészeti Kollégium Pályázati Felhívása
A Táncművészeti Szakmai Kollégium pályázatot hirdet magas művészeti szakmai színvonalú
pontnál sem kíván önrészt előírni.
A programok megvalósításának tervezett időtartama: 2007. november 1.–2008. június 30.
Beérkezési határidő: 2007. november 26.

A Színházi Szakmai Kollégium Folyóirat-Pályázati Felhívása
A pályázaton hazai bejegyzésű, valamint határon túli magyar nyelvű, hagyományos, vagy internetes folyóirat tulajdonosa vagy kiadója vehet részt, a főszerkesztő – felelős szerkesztő – ellenjegyzésével.
Pályázati adatlapot kitölteni csak az NKA honlapján lehet.
A pályázatok ilyen módon történő elkészítése a www.nka.hu honlap (portál) „pályázatok" cím alatt található „pályázati adatlap kitöltése" címszónál lehet.
Beérkezési határidő: 2007. december 3.

A Színházi Szakmai Kollégium Pályázati Felhívása
A Színházi Szakmai Kollégium pályázatot hirdet csereprogramok megvalósításának és szakemberek utaztatásának támogatására.
1. Magyar színházi együttesek külföldi, valamint külföldi együttesek magyarországi vendégjátékára.
2. Magyar színházi szakemberek külföldi, valamint külföldiek magyarországi tanulmányútjára.

Beérkezési határidő: 2007. december 3.

A Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégium Pályázati Felhívása
A Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégium pályázatot hirdet a műemlékvédelem és régészet elméletét, történetét, gyakorlatát, valamint megvalósulásának konkrét példáit tárgyaló kiadványok, szakkönyvek hagyományos formában, vagy elektronikus illetve digitális adathordozón történő megjelentetésére vissza nem térítendő támogatás formájában.
Beérkezési határidő: 2007. december 4.

A Képzőművészeti Kollégium Folyóirat-Pályázati Felhívása
A kollégium pályázatot hirdet a tárgykörébe tartozó 2008. január 1. és 2008. december 31. között kiadásra kerülő hagyományos és internetes folyóiratok megjelentetésének vissza nem térítendő támogatására. Új folyóirat alapítását a kollégium nem támogatja.
Beérkezési határidő: 2007. december 4.

A Fotóművészeti Szakmai Kollégium Folyóirat-Pályázati Felhívása
A Fotóművészeti Szakmai Kollégium pályázatot hirdet a 2008. január 1.–december 31. között hagyományos formában megjelenő fotóművészeti szakfolyóiratok vissza nem térítendő támogatására, új lap indítására.
Beérkezési határidő: 2007. december 4.

A Szépirodalmi Szakmai Kollégium Folyóirat-Pályázati Felhívása
A Szépirodalmi Szakmai Kollégium pályázatot hirdet a tárgykörébe tartozó 2008. január 1. és 2008. december 31. között kiadásra kerülő hagyományos és internetes folyóiratok megjelentetésére.
A pályázaton hazai bejegyzésű, valamint határon túli magyar nyelvű, hagyományos, vagy internetes folyóirat tulajdonosa vagy kiadója vehet részt, a főszerkesztő – felelős szerkesztő – ellenjegyzésével.
Beérkezési határidő: 2007. december 14.

Pályázattal kapcsolatos felvilágosítás az NKA Igazgatósága ügyfélszolgálatától kérhető
(327-4444, 327-4445 telefonszámokon)
Ügyfélfogadási idő: hétfőtől csütörtökig 8.30–16 óráig;
pénteken 8.30–13 óráig.
www.nka.hu

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

A Drávafok Községért Közalapítvány
7967 Drávafok, Fő u. 1.
Adószám: 19034061-1-02
Köszönetet mond mindazoknak, akik 2005. évi. személyi jövedelemadójuk 1 %-át, 50.287 Ft-ot felajánlották közalapítványunk támogatására. A befolyt összeget a dr. Csikesz Sándor emléknap lebonyolítására fordítottuk.

Unger Károly
elnök

A Szociális Kuckó Közhasznú Alapítvány
Családsegítő Szolgálat 7773 Villány, Deák F. u. 48.
Adószám: 18322862-1-02
Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik 2005. évi személyi jövedelemadójuk 1 %-ával támogatták alapítványunkat. A befolyt összeg 10.465 Ft, amelyből karácsonyi csomagokat vásároltunk a rászoruló gyermekeknek.
Szokolovics István
Kuratóriumi elnök

A Drávafok Községért Közalapítvány
7967 Drávafok, Fő u. 1.
Adószám: 19034061-1-02
Köszönetet mond mindazoknak, akik 2006. évi. személyi jövedelemadójuk 1 %-át, 44.867 Ft-ot felajánlották közalapítványunk támogatására. A befolyt összeget a közalapítvány működtetésére fordítottuk.

Unger Károly
Elnök

A Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre
7622 Pécs Nagy Lajos király útja 9.,
Adószám: 19031202-1-02
Köszönetet mond mindazoknak, akik a személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogatták az egyesületet. 2006-ban ezen felajánlásokból 67.131 Ft folyt be, melyet az ország négy pontján megszervezett civil hálózatépítő és -fejlesztő tréningünkre, a szervezés kapcsán felmerülő működési költségekre fordítottunk.

Matkovits Kretz Eleonóra
Elnök

A Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület
7635 Pécs, Közép-Deindoli út 66.
/adószám:18304608-1-02/
Köszönetet mond mindazoknak, akik 2005. évi adójuk 1%-át, 159.700 Ft.-ot az egyesület javára ajánlották fel. Az egyesület a felajánlott összeget a Fadd-Dombori közös nyári nyaralásra és a Családi Játszódélután megrendezésére fordította.

Az Asztmások, Allergiások Baranyai Egyesülete
Pécs, dr. Veress Endre utca 6.
Adószám: 18307759-1-02
Ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik 2006. évben az adójuk 1 %-át az Egyesületünk részére felajánlották. a 180.933 Ft-ot.
A befolyt 180.933 Ft-ból mintegy 150.000 Ft-ot az egyesület működésére kellett felhasználnunk, mivel 2006. végén és 2007. évben erre más forrás nem állt rendelkezésünkre.
Közösségi programjainkhoz sikerült pályázati úton támogatást nyernünk, így az adó 1%-ból közel 30.000 Ft-ot költöttünk, amely összegből az ABOSZ-rendezvényeken tudtunk részt venni. A működésen belül a könyvelés 50.000 Ft-ot, a telefonköltség 63.000 Ft-ot, a közlekedés-posta-irodaszer 20.000 Ft-ot, egyéb költség 20.000 Ft-ot tett ki.
További segítségüket kérjük, és reméljük!

Kóczián Erzsébet, elnök

Kortárs Oktatók Pécsi Egyesülete
7634 Pécs, Hóvirág u. 12/1
18312825-1-02
A KOPÉ Egyesület ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik a 2005. évi SZJA 1%-os felajánlásukat számunkra megtették. A befolyt összeg 15 815 Ft Ft, melyet működési költségekre fordítottunk.

A Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület
Pécs, Szent István tér 17.
Adószám: 18317569-1-02
Köszönetet mond mindazoknak, akik a 2006. évi SZJA 1%- ával támogattak bennünket. A 103.289 Ft.-ot dyslexia szűrésre és működési költségekre fordíttottuk.

A Baranyai Fiatalok Egészséges Életéért Alapítvány
7623 Pécs, Szabadság út 7.
Adószám: 11992000-02507077
Köszönetet mond mindazoknak, akik 2005. évi SZJA-juk 1%-át, 349 000 Ft-ot az Alapítvány javára ajánlották fel. Az összeget a megyében meghirdetett „Füstmentes osztály" verseny lebonyolítására és díjazására, valamint általános iskolás gyerekek táboroztatására használtuk fel.

A Néptánccal a Gyermekekért Alapítvány
7633 Pécs Veress Endre u. 6.
Adószám: 19033390-1-02
A Néptánccal a Gyermekekért Alapítvány ezúton tájékoztatja a 2005. évi személyi jövedelemadó 1 %-ával őt támogatókat, hogy a 129.877 Ft. támogatást működési kiadásokra fordította. Az alapítvány kuratóriuma köszöni a támogatást, és reméli a tisztelt támogatók további párfogását.

A Mecsek Táncegyüttes Egyesület
7633 Pécs, Veress Endre u. 6.
Adószám: 18303748-1-02
A Mecsek Táncegyüttes Egyesület értesíti támogatóit, hogy a 2005. évi személyi jövedelemadó 1 %-ából származó 180.464 Ft. bevételt a táncegyüttes oktatói és zenekíséreti költségekre fordította. Remélve további pártfogásukat, köszönjük a támogatást.

A Kerek Világ Jóléti Szolgálat Alapítvány
7627 Pécs, Gesztenyés .2.
adószám: 19031628-1-02
Tisztelt Támogatóink! Alapítványunk 2005. évben 1.105.675 Ft támogatásban részesült az Önök SZJA 1%-os felajánlásából, melyet ezúton is tisztelettel köszönünk. Az így befolyt összegből az alapítvány által fenntartott oktatási intézményben fogyatékos gyermekek oktatását és fejlesztését segítjük. Amennyiben céljainkkal azonosul és teheti, a következő évben is kérjük, támogassa alapítványunkat.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....
Irányítószám: ..... Település: .....
Utca, házszám: .....
Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....
Irányítószám: ..... Település: .....
Utca, házszám: .....
Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu , civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Civil társadalom
… amit az idősebbektől megtanulhatunk

ADDING QUALITY TO LIFE

THROUGH INTER-GENERATIONAL LEARNING VIA UNIVERSITIES

SZEMINÁRIUM

Civil társadalom … amit az idősebbektől megtanulhatunk

Civil társadalom
… amit az idősebbektől megtanulhatunk

Információ és jelentkezés
Pécsi Tudományegyetem
Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar
7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/b.
http://www.feek.pte.hu

dr. Pavluska Valéria programfelelős
tel: 72/501-500/2508
e-mail: valeria_pavluska@human.pte.hu

dr. Kleisz Teréz
tel: 72/501-500/2522
e-mail: kleisz@human.pte.hu

Pécsi Tudományegyetem

Együttműködő partnerek:
- Nevelők Háza Egyesület – Civil Közösségek Háza
- Országos Fogyasztóvédelmi Egyesület
- Baranya Ifjúságáért Kht
- Pécsváradi Teleház

Education and Culture
Socrates
Grundtvig

With the support of the European Union within the framework of the Socrates Grundtvig programme.
Grundtvig 1 - project
No: 229596-CP-1-2006-1-AT-GRUNDTVIG-G1

BARANYAI

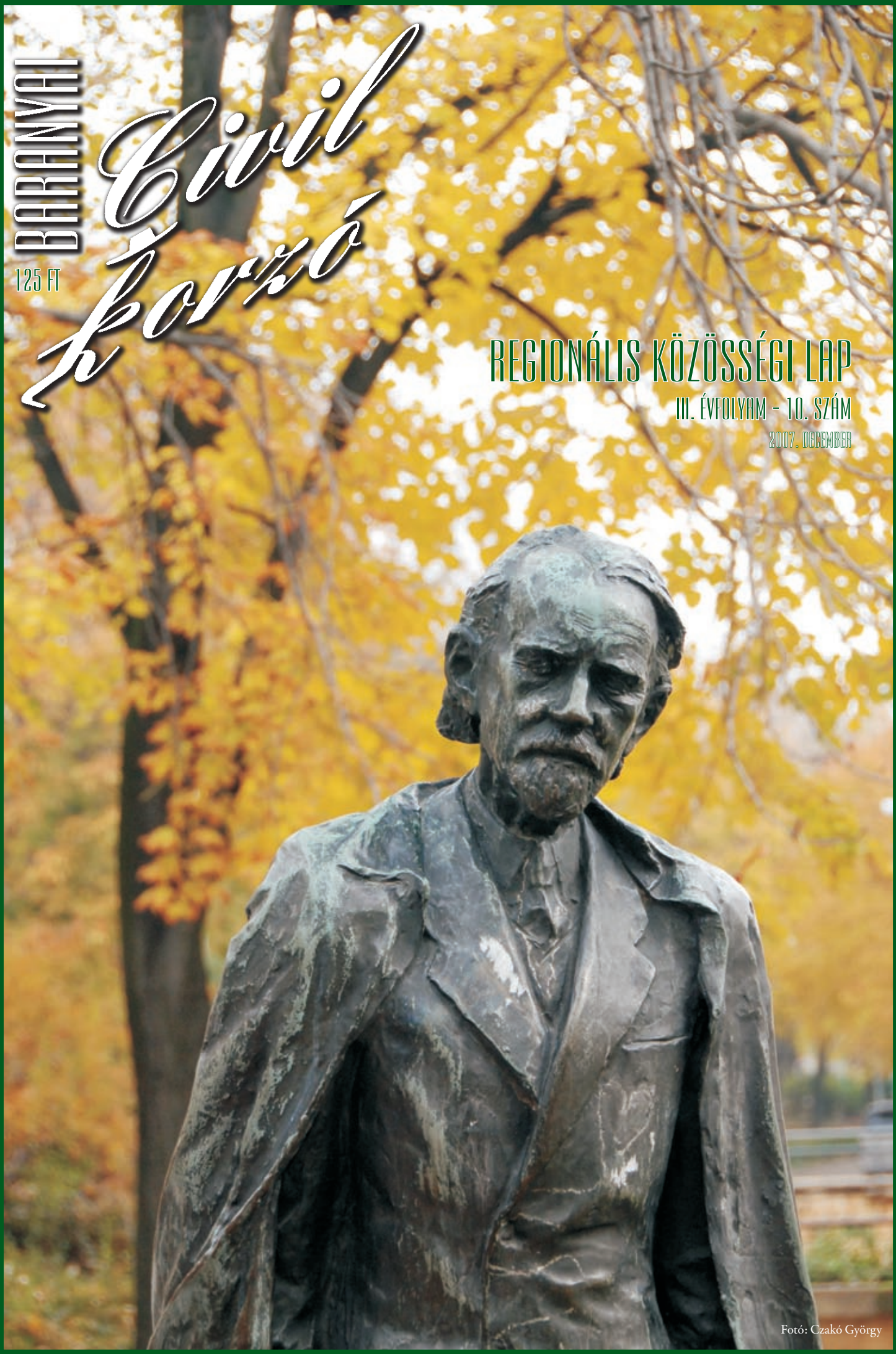
Civil Forró

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

III. ÉVFOLYAM - 10. SZÁM

2007. DECEMBER

Fotó: Czakó György

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA DECEMBERI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2007. december 4-től az **Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének** kiállítása.
  Megnyitó: december 4-én, 18 órakor. A kiállítást megnyitja: Méhes Márton

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9 órától 19 óráig, a belépés díjtalan.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA DECEMBERI PROGRAMJA

Minden hétfőn 14.30 órakor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok **BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK** próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*

Minden hétfőn 18 órakor

ASTRA PÉCSI CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET foglalkozása
Vezeti: *Keszthelyi Sándor*

Minden kedden 18.30 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Kéthetente keddenként 16 órakor

BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor

FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

December 5-én, kedden 15.00 órakor

Önkéntesek Nemzetközi Hete-Gála

December 7-én, pénteken 17.30 órakor

A Pécsi Művészeti Szakközépiskola zongora szakos növendékeinek hangversenye
Közreműködik: Bajnok Ádám, Zsoldos Benjámin, Menyhei Ádám, Bosnyák Málna
Felkészítő tanáruk: Petőcz Zsuzsanna

December 7-én, pénteken 18 órakor

A **BARANYA MEGYEI REPÜLŐ ÉS EJTŐERNYŐS KLUB** összejövetele

December 8-án, szombaton 15.30 órakor

Gyed Moroz Fenyőünnepély
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG karácsonyi rendezvénye

December 10-én, hétfőn 14-18 óráig

A Nevelők Háza Egyesület képzése kulturális célú civil szervezetek számára

December 11-én, kedden 18 órakor

Kiefer Béla mutatja be kedvenc természetfotóit
Kötelező program mindenkinek, aki a természetfotókat szereti!
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

December 11-én, kedden 18 órakor

Spanyolország építészetének története. Előadó: Szigetvári Krisztián, építészmérnök
A **PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG** rendezvénye

December 11-én, kedden 18.30 órakor

dr. Antos Árpád Adriai utazások című diaporáma estje
A **MECSEKI FOTÓKLUB** rendezvénye

December 12-én, szerdán 17 órakor

Kiskarácsony – Pikkujoulu
A **PÉCSI FINN-MAGYAR TÁRSASÁG** rendezvénye

December 14-én, pénteken 17 órakor

A **LENGYEL KLUB karácsonyi ünnepsége**

December 18-án, kedden 17.30 órakor

Karácsonyi piknik
A BASTEI rendezvénye

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: +36-72/215-543

Telefon/Fax: +36-72/315 679

E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

REGÉLŐ

„Bűvös erőd bontsd ki menten, szárnyalj szélnél sebesebben” 4

IDŐMOZAIK

A Jutalomutazástól Márai Sándor utolsó naplójáig I. 5

HATÁRTALANUL

IX. Civil Fórum 2007 – Ahol a civilek összefognak 8

10+1 éjszaka és nappal meséje I. 10

KÍVÁNJ IGAZI ÜNNEPET! 9

CIVIL KREATÍV

Komótos Étkezés: le a gyorsérleléssel! 12

KULTÚRA

Kodály, a magyar 13

EU TIPPEK

Az Uniós források hatékony kihasználása 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

Minden kedves olvasónknak áldott, békés karácsonyt és boldog újévet kívánunk!

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Kodály 125

December 16-án lesz az évforduló. És éppen száz éve, hogy elkezdi tanítani a Zeneakadémián első zeneszerző növendékeit. Csak most fejezte be egyidejű tanulmányait a budapesti egyetemen, és a Zeneakadémián, párizsi útján most ismerkedik meg az új, impresszionista francia zenével, ideje nagy részét mégsem csupán a zeneszerzésre fordítja. Egy váratlan fölfedezés nyomán népdalgyűjtő utak sorozatát kezdi el. Egyedül, vonattal és főleg gyalog, a hátizsákban a nehéz fonográf. És nem ám ösztöndíjjal, kiküldetéssel, csak küldetéstudattal és saját költségen. De vissza kell adni a magyar nép számára az elveszett 2-3000 éves népdalkincset. Kodály egymaga tízezer népdalt gyűjt saját útjain. Aztán közbejön az I. világháború, Trianon. De az elveszett kincs nagy része egybegyűlt.

A felfedezett ősi zene nemcsak zeneszerzői nyelvébe ívódik. Az egész eljövendő társadalom zenei anyanyelvévé kívánja tenni. Ennek kialakítására az óvoda és az iskola való. Nagy tanítási reformját éppen Pécsett, 1945-ben a Nemzeti Színházban hirdeti meg Azt szeretné, ha „a zene mindenkié” lenne. „Száz éves terv”-e hogy eljussunk oda, hogy éppúgy olvassunk kottát, mint könyvet. Nehéz időkben is keresztülviszi, hogy másfélszáz zenei általános iskola működjön. Pécsett és Komlón is személyes közbenjárása révén jön létre a zenei általános, és a később Kodály nevére keresztelt énekes gimnázium. Az új módszer egész emberre kiterjedő nevelési hatását tudományos vizsgálatok igazolják, s Japántól Kanadáig jönnek csodálni és eltanulni... És ma? Lehet, hogy nem is oly sokára a Föld túlsó oldaláról fogjuk majd visszaimportálni a „magyar módszert”?

Kodály gondolkodásmódját a test és lélek harmóniájára alapozza, s ezt példázza élete is. Teniszezik, korcsolyázik, még 84 évesen is reggelente a Lukács fürdőben úszik. De mindenekelőtt nagy turista. Olykor nappal és éjszaka is egyedül barangol a Mátrában, vagy az Alpok csúcsait mássza meg. 1908-ban írja Genfbe újdonsült barátjának, Bartóknak: „Ölts szandált, dobd el a kalapot, és vetkezz le. Kezdjünk új életet ezen a földön. Ép testben kell, hogy ép maradjon a lélek és a szellem is. 84 évesen görög szerzőket fordít gyóntató atyjával, s az utolsó időkig alkot, komponál. Halálos ágyán is ott egy Ady kötet, „Az Isten harsonája” c. verset szerette volna még feldolgozni.

Mint költőink sora, ő is nemzetféltő szeretettel fordul népéhez nagy költőink buzdító szavaival. 1936-ban Vörösmarty soraival biztat: Állj közénk és mondjuk: hála égnek, van még lelke Árpád nemzetének!:1944-ben: Isten csodája, hogy még áll hazánk – énekli Petőfivel... 1955-ben Zrínyi szavaival kiáltja: Ne bántsd a magyart! , s 56 előestéjén Petőfivel rázza föl nemzetét: Talpra magyar... Itt az idő, most, vagy soha!

Új Széchenyiként nemzetéért élt és munkált. Egymagában három óriás életművét végezte el, mint világhírű zeneszerző, mint népdalgyűjtő zenetudós és népének nagy tanítómestere. Hogy volt mindehhez ideje, ereje? És hogy tudta megőrizni nemzetének példaképeként – gonosz időkben is – emberi tisztaságát, európaiságát, magyarságát? Próféta volt.

40 éve már, hogy eltávozott. Roppant feladatot hagyott ránk, utódaira. Lesznek-e, akik megbirkóznak vele?

Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga? – Hol?

Tillai Aurél

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Fotó: Nedjalkov Iván
Tördelés, nyomdai előkészítés:
e.graphic stúdió – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

„Bűvös erőd bontsd ki menten, szárnyalj szélnél sebesebben”

V. Tarr Judit

„Jövünk az idők kezdete óta, jövünk a fékezhetetlen förgeteg hátán, jövünk az öreg Puszta honából, Szépmező Szárnya és Jószél Fúvása honából, Hunor és Magor birodalmából, jövünk örökkön örökké, és általunk a múlt üzen!”

A címadó mondat tulajdonképpen egy „használati utasítás”. A Napkirálynak, Szélkirálynak, Szépmező Szárnyának, s a többi mondai és mesehősnek mindig ezt kell paripája fülébe súgnia, ha azt szeretné, hogy az táltossá változzon.

Gyerekként mindannyian megismerkedünk népmeséink csodálatos képességekkel bíró, a hősöket feltétel nélkül segítő állattal, a táltoslóval. Nélküle a főszereplő nem tudná teljesíteni küldetését, mely rendszerint valamilyen sárkány legyőzése, s a királylány kiszabadítása. A táltosló emberi nyelven beszél, segít eltűnni, átváltozni, jelentős varázserővel rendelkezik, bölcs tanácsait mindig érdemes megszívlelni.

Amikor később a magyar mondavilág fejezeteit kezdjük olvasgatni, ismét feltűnik a táltos, de most már emberi alakban is. Ki ez, mi ez a táltos, hogy ilyen fontos szereplője ősi történeteinknek?

Az eddig elmondottakból is egyértelműen kiviláglik, hogy a táltos természetfeletti képességű személy, aki nem evilági elrendelés következtében lesz táltossá. Az elrendelés már születésekor megnyilvánul, mert jellel jön a világra. Ez a jel általában fölös számú csont: egy kezén hat ujja van, vagy foggal születik. Csillag alakú anyajegye is csak egy táltosnak lehet. Viselkedése már gyerekkorban sem átlagos. Nagyon sokáig szopik; a hagyomány szerint hét évig, mert a tej az élet vize, a halhatatlanság itala. A tejben vagy tejtóban gyakran meg is fürdik. Csendes, szótlan, zárkózott, félrevonuló, sőt néha búskomor, de korához mérten rendkívül erős gyermek. Már ekkor meg tudja jósolni a vihar közeledtét. Kalapját szög nélkül is képes a falra akasztani.

A hetedik év jelentős az életében, hiszen addig ellophatták a fogát, és akkor nem fejlődtek tovább képességei. Táltossá avatása is életének abban az évében történik, amelynek száma héttel osztható.

Az avatás próbatétel: egy ágas-bogas fa vagy egy hét fokú létra megmászása. Ez a fa az égig érő fa – a táltosok szent fája – jelképe, mely útként szolgál a felső világba. Ezen az úton járnak fel az égiekhez lovukon a táltosok. Menet közben csatákat vívnak félelmes sárkányokkal, gonosz boszorkányokkal, kiszabadítják Hold királylányt... S mindezek után helyet foglalnak Anyácska napfényes asztalánál, hogy ott Atyácskával vagy a Hadak Urával tárgyaljanak. Pontosan ismerik a jövendőt, s a föld mélyén rejtőző kincs helyét.

A viaskodás a táltos jellemző tevékenysége. Kerekek, különböző színű lángok, csődörök vagy bikák alakjában viaskodtak. Ennek célja az időjárás jóra illetve rosszra fordítása. Azt, hogy mikor, kivel kell megvívniuk, előre tudják. Mint ahogy haláluk helyével és idejével is tisztában vannak.

Az ősi magyar hitvilág táltosai a természettudományokban jártas, gyógyító képességekkel rendelkező papok. Rendkívül nagy tudás birtokában voltak. A törzs, nemzetség legszűkebb vezető rétegéhez tartozva módjukban állt más kultúrák vallásaiból, tudásából a legtöbbet magukévá tenniük. Szerepük Európába érve fokozatosan halványodott, de a hagyomány gyökerei olyan mélyek, hogy bizonyos formában máig fennmaradtak. A táltosok egy-egy részfeladatát viszik tovább a javasasszonyok, füvesasszonyok, jövendőmondók. Asztrológiai ismereteiket az Alföld pásztorai hasznosították, termékenység rítusuk pedig néphagyománnyá vált. Tevékenységük elemeit legmarkánsabban a regösök ritmikus ütemű énekei, a busó táncok és a garabonciás diák körüli hiedelmek őrzik. Sokat jelentő szimbólumaikkal népművészetünk motívumkincse gazdagodott (pl.: archaikus tojáshímek).

Rendkívüli jelentőségüket jól mutatja, hogy egyes hiedelmek szerint táltos volt az összes magyar király és fejedelem, Koppány, Mátyás király, II. Rákóczi Ferenc is.

A Jutalomutazástól Márai Sándor utolsó naplójáig

– a Budapesti Iskola harminchárom éve - Beszélgetés Dárday Istvánnal és Szalai Györgyivel, I. rész

Fenyvesi Kristóf

A Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZaIK DOKUMENTUMFILM-klubja Dárday Istvánt és Szalai Györgyit, a filmes Budapesti Iskola immár több mint harminc éve közösen alkotó alapítóit látta vendégül ez év áprilisában. A rendezőpáros Márai Sándor utolsó naplójából készült legutóbbi játékfilmje Az emigráns címmel került a mozikba nemrégiben. Pécsi látogatásuk alkalmával első mozisikerük, a Jutalomutazás megtekintését követően beszélgettünk.

Fenyvesi Kristóf, Dárday István, Szalai Györgyi

– ***Fenyvesi Kristóf:*** *Dárday István és Szalai Györgyi Jutalomutazás című filmje 1974-ben készült. Egy évbe telt, amíg a filmet a cenzúra elfogadta, 1975-ben mutatták be a pécsi Filmszemlén. Ezzel megszületett egy a magyar film történetében addig ismeretlen műfaj: a dokumentum-játékfilm. Kibontakozott egy újfajta művészi-dokumentarista attitűd és a Budapesti Iskola, mint filmes irányzat, illetve alkotói módszer létrejöttét azóta is a Jutalomutazáshoz köti a nemzetközi filmes szakirodalom. A Jutalomutazás a párt-állami apparátus funkcionáriusai elé tart tükröt, amely tükör egy cseppet sem torzít, ám mégis torz az a kép, amivel szembesít. Ugyanakkor Balogh Tibi, a kiválasztott úttörő története napjaink nézőit is képes megszólítani. A film szerkezetéből is adódó, már-már önkéntelen irónia és az egyes jeleneteket átható groteszk komikum a hatalomnak való kiszolgáltatottság általános érvényű leleplezőjévé válik. A filmben feldolgozott eset megtörtént. Hogy szeretetek tudomást Tibi történetéről?*

Dárday István-Szalai Györgyi: Jutalomutazás (1974)

– **Szalai Györgyi:** Elsősorban dokumentumfilmeket csináltunk már akkoriban is. A *Küldöttválasztás* (1972) című filmünkön dolgoztunk és éppen Pápán, a járási KISZ-titkárral forgattunk, aki a nap végeztével meghívott bennünket, bort töltött és elkezdett történeteket mesélni. Az egyik története arról szólt, hogy nemrégiben egy tudatlan falusi házaspár gyereke elutazhatott volna Angliába, ám a szülei végül nem engedték, s így ő és kollégái igen kellemetlen helyzetbe kerültek. Szöget ütött a fejünkben mindez, sejtettük, hogy valami nincs rendben ezzel a történettel. Persze a KISZ-titkárt empatikus tekintettel végighallgattuk, de utána rögtön, még a *Küldöttválasztás* forgatását is félbeszakítva, két nap alatt a történet összes szereplőjét végigjártuk. Megírtuk a szinopszist és pont amikor beadtuk, egy cikk is megjelent a Népszabadságban az esetről. Maga a cikk már nem tetszett az apparátusnak, úgyhogy a továbbiakban velünk sem voltak hajlandók szóba állni. Mi viszont úgy éreztük, hogy mindez annyira kerek és túlmutat önmagán, hogy érdemes lenne megcsinálnunk. Ez a történet egyáltalán nem arról szól, hogy egy parasztházaspár nem engedi el a gyerekét Angliába. Hanem arról, hogy mi történik, amikor beindul az apparátus. A KISZ-titkár, mert jó haver, megkapja azt a kitüntetést, hogy ő választhatja ki azt a gyereket, aki egy úttörő-találkozóra Angliába utazhat. És akkor a titkár veszi a vaskalapját, elindul, és elkezdi „teljesíteni a feladatot". A kiválasztott legyen munkás szülők gyermeke, legyen jóképű, ne legyen túl nagy a hangszere, hogy azt a repülőgépen is magával tudja majd vinni, és más hasonlóan mély és lényegi szempontok esnek itt latba. Tehát szó sincsen arról, hogy egy gyereket megjutalmaznának valamiért, csak arról, hogy az apparátus ezt a szép kis feladatot végre akarja hajtani. Mindössze azt hagyják figyelmen kívül, hogy emberekkel van dolguk. Lényegében ezt érzékeltük mi, és különösen árulkodónak tartottuk az apparátus és az egyén viszonyára vonatkozóan még azt is, ahogyan a pápai KISZ-titkár ezt a történetet előadta.

– Az apparátus végrehajtói egy bizonyos célra keresnek valakit, azonban ezt a célt elég, ha azok ismerik, akik kiadták a direktívákat. Már csak a perspektívák különbözőségének érzékeltetése végett is nagyon érdekes, ahogyan a filmben az „anya" és a „párt-aktíva", mint a történet két legbefolyásosabb karaktere szembekerülnek egymással. Ez már a dramaturgia, a figurateremtés része, és kétségkívül sokrétűen ábrázolódik ebben a jutalomutazás gerjesztette konfliktus kibontakozása. De miért gondoltátok, hogy Balogh Tibi otthonmaradásának történetét újra kell játszatni más szereplőkkel, és nem mondjuk a történet felkutatása során keletkezett interjúkból megcsinálni egy „hagyományos", a dokumentumfilmes konvenciókat tiszteletben tartó dokumentumfilmet? Miért erre a sajátos határműfajra, a dokumentum-játékfilmre esett a választásotok?

– **Dárday István:** Megsejtettük, hogy ebben a történetben a legalsóbb szinttektől a legmagasabbig megmutathatjuk a teljes struktúrát. Ebből valóban lehetett volna csinálni az eredeti szereplőkkel egy konvencionális dokumentumfilmet is, de az egy visszaemlékezés lett volna arra, ami történt. Legjobb esetben is csak oknyomozás. Úgy éreztük, hogy egy ilyesfajta oknyomozó film, még ha jól is sikerül, kevesebbet mutathat meg, másrészt sokkal kisebb hatást tesz majd a befogadókra is. A feladatunkat inkább abban láttuk, ▸

hogy a múltat minél jobban kikutassuk és mintegy azt rekonstruálva, hogy „mi volt", dokumentumfilmes eszközökkel próbáljuk meg ábrázolni. Ráadásul a formakeresésben befolyásolt bennünket az is, hogy már a főiskolán, sőt, azt megelőzően is, elsősorban a játékfilm irányában gondolkodtunk. Játékfilm-forgatókönyveket írtunk, a játékfilm számunkra olyasvalami volt, mint egy szerelem...

– **Sz.Gy.:** Egy játékfilm a mozin keresztül sokkal több emberhez juthatott el, mint például egy dokumentumfilm, amit esetleg be is tiltottak. Akkoriban a televízió szerepe is más volt, mint ma, hiszen egyetlen tévécsatorna működött, és hétfőnként nem is volt tévéadás, ám a filmekre nagy igény volt, sokan jártak moziba.

– **D.I.:** A befogadói oldallal és a nyilvánosság szintjeivel kapcsolatban nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy akkoriban a társadalmi nyilvánosság is egész más szerkezet szerint épült fel, mint most. Úgy láttuk, hogy a megszokott dokumentumfilmes rekonstrukció nem lehet elég hatékony, nem szólhat olyan mélyen az emberekhez, és nem is feltétlenül jelenhet meg benne az a fajta irónia, amit mi szintén rendkívül fontosnak tartottunk. Egy dokumentumfilmnél feltétlen tisztelet kell övezze magát a szereplőt. Ez a dokumentumfilm legfontosabb etikai szabálya. Azok az emberek akik egy hagyományos dokumentumfilmben megnyilatkoznak, ugyanis az azonosságukat megőrizve élnek tovább, és ha a filmet levetítik, akkor abból nekik különböző konfliktusaik támadhatnak. Akár olyanok is, amelyekért mi, filmalkotók, a továbbiakban nem vállalhatunk felelősséget. Mi az egész történetnek azt az ironikus szintjét tartottuk a legfontosabbnak, ami a nézőket megnevetteti, és ugyanakkor elővezettünk egy szociológiailag nagyon komolyan vett és nagyon alaposan végiggondolt strukturális elemzést is. Ha mindez egy száraz tanulmány lenne és nem lehetne nevetni rajta, vagy ha például nem hiteles az amit megmutatunk, miközben mégis egyfajta játékosság uralja az egészet, akkor sokkal kisebb hatást tesz a film az emberekre. Így viszont a *Jutalomutazás* látszólag nem más, mint egy ártatlan kis filmecske.

Dárday István

Azonban ez az ártatlanság – a szociológiai feldolgozottság és az irónia együttes jelenlétének köszönhetően – nagyon bonyolult jelenségeket is színre visz. Például leleplezi, hogy a hatalom, azért, hogy szert tegyen a legitimációs programjában szereplő tényezőkre, a következményekre való tekintet nélkül végrehajt ilyen és ehhez hasonló önigazoló beavatkozásokat. Mivel azonban mi egy „ártatlan történetet" forgattunk ebből az anyagból, ezért sokan megnézték a filmet, akik jól szórakoztak, és közben egy nagyon bonyolult, lépcsőzetes rendszeren keresztül megérthették a lényeget is. Eszerint egy a magyar társadalom többségét megjelenítő falusi házaspár – a házasságon belüli pszichológiai viszonyokat, konfliktusokat, drámákat most nem is elemezve – ellent mert mondani a hatalomnak. Ki merik mondani, hogy „a gyerekemet nem adom". Tulajdonképpen a film azt állítja, hogy amit ez a hatalom ránk akar kényszeríteni, azt mi nem akarjuk, az nekünk nem kell. És adódik egy nagyon furcsa párhuzam is az elmondottakkal kapcsolatban, miszerint, amikor mi a filmünkhöz szereplőket kerestünk, akkor teljesen eltérő szándékkal és védhető pozícióból ugyan, de csaknem ugyanabban a motívum-környezetben találtuk magunkat, mint amelyet a filmünkben is be akartunk mutatni. Tudniillik: mi, mint filmesek, mit is csinálunk? Kiemelünk a környezetéből egy gyereket, akiből film-főszereplőt faragunk, de azt nem tudjuk biztosítani számára, hogy színész legyen... Tehát itt egy más jellegű, de legalább annyira súlyos etikai kérdés merült fel. Ez az oka, hogy a mi módszerünk legfontosabb eleme deklaráltan is az lett, hogy a film az emberekre épít. Mert emberekkel mindig csak úgy szabad dolgozni, ha megtanuljuk abszolút egyenrangú félként kezelni egymást. A filmrendezés egy hierarchikus feladat, mostanság már például nem is a rendező, hanem a producer mondja meg, hogy mi az, amit végre kell hajtani. Ellenben az a fajta filmezés, amit mi csinálunk, sokkal inkább arról szól, hogy a szereplőkhöz fűződő viszonyunk a legmesszebbmenőkig demokratikus és egyenrangú viszony legyen. Megtartottuk magát az alapstruktúrát, miszerint kitaláljuk, pénzt szerzünk rá és megvalósítjuk. Viszont ha mi ott bárkinek is ezek közül a nem-színész emberek közül elkezdtünk volna parancsolgatni, akkor egyikük sem játszotta volna el az adott jelenetsort, amire kértük.

– Ha már itt tartunk, akkor fontos lehet az is, hogy például a kövérkés úttörővezető bácsi szerepére éppen egy kövérkés úttörővezető bácsit kerestetek, vagy a látottak hitelességére vonatkozó megjegyzést nem így kell érteni?

– **Sz.Gy.:** A módszernek éppen az volt a lényege, hogy mindenki a saját életének megfelelő helyzetben alakítson. Így a *Jutalomutazásban* is csaknem minden olyan elem megtalálható, ami egy dokumentumfilmben, de mivel mindenki más néven és nem a saját történetében szerepel, ezért nyugodtan megnyilvánulhat úgy is, ahogy egy kamera előtt nem valószínű, hogy megkockáztatná, ha a saját történetében játszana. Itt mindenki az, aki. A filmben megjelenő kövérkés úttörővezető bácsi a valóságban is egy nagyon kedves, kövérkés úttörővezető bácsi. A parasztházaspár is egy parasztházaspár: a magtáros és a felesége. Ebben az értelemben nem is szerepet játszanak. Például nem is láttak forgatókönyvet. Úgy forgattunk, hogy mindig csak egy adott szituációról beszélgettünk velük. És arról is szigorúan külön-külön. Megesett az is, hogy nagyon hosszas megbeszéléseket igényelt egy-egy szituáció kidolgozása. Volt olyan eset, hogy állt a stáb és mindenki azt hitte, hogy vége a világnak, mert már dél volt és mi még egy centit sem forgattunk, csak beszélgettünk. Ugyanis előttünk így még senki nem csinált filmet Magyarországon. A szereplő tudta, hogy honnan hová kell neki eljutni a másikkal, vagy akár többekkel történő dialógusban, azt viszont nem tudta, hogy a másik hogyan reagál rá és mit fog mondani. Ebben az értelemben a kamera a háttérbe szorult, mert a szereplők nem a kamerával, hanem egymással kerültek kontaktusba. Szabadon beszéltek és szabadon használták a saját szókincsüket, gesztusaikat.

– Milyen rendezői, színházi vagy filmes előképek szolgáltak számotokra modellként, miből merítettetek inspirációt amikor az új műfajhoz új módszert kellett kidolgoznotok? Voltak-e ennek a korábbi munkáitokban előzményei?

– **D.I.:** A főiskolás vizsgafilmjeimben már valóban elkezdtem ebben az irányban is tájékozódni. Például civil szereplőkkel dolgoztunk fikciós helyzetekben. De igazi inspirációnak és előzménynek én azt a visszatérő tapasztalatunkat tekinteném, amellyel még a *Jutalomutazás* előtt elkészített rengeteg dokumentumfilmünk forgatása során szinte kivétel nélkül szem- ▶

be kellett néznünk, miszerint: egy-egy témát feldolgozva, mindig adódik egy pont, amin nem lehet továbbmenni. Amikor sorra csak falakba ütköztünk, akkor kezdett el érlelődni bennünk az az ötlet, hogy mi lenne, ha áttennénk a történeteinket fikcióba és játékfilmet csinálnánk belőlük, de közben megőriznénk a dokumentumfilm-jelleget is úgy, hogy hasonló élethelyzetekben lévő embereket választunk szereplőinknek. Ezzel a műfogással aztán meg tudunk mutatni bármilyen szituációt, ad absurdum, akár a párt elsőtitkárát is. Ily módon át tudtuk lépni a tabukat.

– Ráadásul nektek sikerült direkt politizálás, vagy egyértelműen politikai orientációjú véleményalkotás nélkül, úgymond forradalmat csinálni. A Jutalomutazás meglehetősen heves vitákat váltott ki: egyrészt ismertek lettetek, másrészt az Úttörő Szövetségben nem győzték fogalmazni feljelentéseket ellenetek. Miféle lavinákat indított el ez a film?

– Sz.Gy.: Egy teljes évig tartott a film elfogadása. Bár ez nem volt akkora újdonság, hiszen az összes többi nagy munkánkkal is hasonlóan indultunk. Egy darabig az Úttörő Szövetség vezetői azt hitték, hogy eldönthetik, hogy ezt a filmet be lehet-e mutatni vagy sem. Ha rajtuk múlt volna, akkor természetesen nem mutatják be. Volt egy gyönyörű esemény: Zánkán az ország összes úttörővezetőjét összehívták és levetítették nekik a filmet, akik annak tudatában értékelték a látottakat, hogy majd rajtuk múlik a film sorsa. Természetesen – a sötétség leple alatt – mi is beosontunk a vetítőbe és azt tapasztalatuk, hogy az úttörővezetők ugyanolyan jól szórakoznak saját magukon, mint bárki rajtuk, de amint felgyulladt a villany, akkor mindenki rendkívül komoly lett. Ők voltak vagy háromszázan, mi pedig az akkori stúdióvezetőnkkel, aki meg sem mert szólalni. Leültettek bennünket egy piros terítővel letakart asztal mögé, a háromszáz, részben már élemedett korú úttörővel szembe. Nos, ezen a szürreális közönségtalálkozón aztán olyasmik történtek, hogy egy idős, nagydarab úttörővezető elmondta, hogy olyan úttörővezető márpedig nem létezik, amilyet mi a filmben ábrázoltunk. Nos, ő pont olyan volt, csak nem volt annyira szimpatikus. És hozzátette azt is, hogy olyan sincs, ami a filmben, hogy vörös asztalnál ülnek – miközben minket is egy vörös asztalhoz ültettek le. Aztán odakönyökölt elénk, hogy nem félünk-e attól, hogy megvernek bennünket? Tehát afféle vidám, bensőséges lincshangulat uralkodott. De ebben a történetben még Benke Valéria, akkori komoly potentát, a Pártközpont lapjának, a Társadalmi Szemlének a főszerkesztője is szerepet kapott. Végül ő volt az, aki úgy nyilatkozott, hogy az Úttörő Szövetségnek szembe kell néznie saját magával. Ezért aztán nem az úttörővezetők döntöttek a filmmel kapcsolatban.

– D.I.: Ez egy nagyon bonyolult társadalmi helyzet volt, mivel egy monolit egypártrendszer uralkodott, de – amint az később már világosan is körvonalazódott – valójában nem volt teljes az egység a párton belül sem. Különböző irányzatok, amelyeket később már platformoknak neveztek, felváltva jutottak szerephez és az Úttörő Szövetség volt az egyik legkonzervatívabb része az egész apparátusnak. Innen nézve válik érthetővé, hogy az úttörők azért támadták annyira ezt a filmet, mert számukra az felért egy az Úttörő Szövetség elleni feljelentéssel. A *Jutalomutazás* bemutatása annak köszönhető, hogy éppen az a csoport volt nyerő helyzetben, amelyik valamiféle nyitást akart. Nyilvánvaló azonban, hogy a rezsimnek voltak olyan periódusai, amikor még a *Jutalomutazást* sem lehetett volna bemutatni. És voltak olyan filmek amelyeket a *Jutalomutazás* idejében sem engedtek a közönség elé. De ha azon gondolkodunk, hogy mit engedtek és mit nem a hetvenes évek világában, akkor a történet csak még érdekesebbé válik. Mindezekről a mozgásokról, vitákról persze a társadalom nem tudott, mert a nyilvánosság pedig úgy épült fel, hogy létezett egy szigorúan kis példányszámú, belső párt-információs lap, amit csak a párttitkárok kaphattak meg, illetve a nagyon magas pozícióban lévők. Ennek volt egy másik fajtája, amelyet minden párttag megkapott, viszont abból már rengeteg információt kiszűrtek. Ezután következett a napilapok szintje, de azokban már a pártlaphoz képest is más információk szerepeltek. Végső soron, mivel a legszélesebb nyilvánosságot mégiscsak a televízió biztosíthatta volna, ezért ott volt a legerősebb a cenzúra. Nekünk, filmeseknek, ebben a nyilvánosságszerkezetben kellett viaskodnunk.

– Sz.Gy.: Szóba került, hogy a *Jutalomutazás* dokumentumfilm, vagy nem dokumentumfilm. El kell mondjam, hogy készült egy hagyományos dokumentumfilm is a történetből, *Az egyedi eset természetrajza* (1975) címmel.

– Azt a filmet is együtt készítettétek?

– Sz.Gy.: Mi minden filmet együtt csinálunk, csak vannak olyan filmek, amelyek készítésében nem fele-fele arányban veszünk részt. Ez utóbbi filmet például én találtam ki, én rohantam rá, tehát ez nagyobb részt az én dokumentumfilmem. Istvánnak is vannak olyan filmjei, amelyekben nekem kisebb volt a szerepem.

– Hogyan indult a kapcsolatotok?

– D.I.: Együtt jelentkeztünk a Főiskolára, Györgyit felvették, engem nem. Aztán Györgyit kirúgták, engem pedig felvettek. Tehát meglehetősen bonyolult módon indult. Mindenesetre együtt kezdtünk el filmezni.

– Sz.Gy.: Én is rendező szakra jártam, és azért rúgtak ki, mert a második év végén kiderült, hogy a minisztérium két hallgató támogatásának összegével csökkenti a főiskolai keretet. A vezetőség akkor nagy bölcsen arra jutott, hogy én, mint nő, milyen jó kis dramaturg lehetnék, ahelyett, hogy rendezőnek tanulok. Így lettem én a Főiskola egyetlen dramaturgia szakos hallgatója. Ezt nagyon nehéz volt elfogadnom, ki is jelentettem: olyan, hogy dramaturg, számomra nem létezik. Ráadásul talán, hogy ez irányú véleményemben meg is erősítsenek, kaptam egy egészen őrületes feladatot. Móricz Zsigmond Sárarany̋ból írott filmforgatókönyvét kellett volna 1963-ra aktualizálnom. Ezzel a feladattal mindösszesze két problémám adódott. Egyrészt az, hogy Móricz a Sárarany̋ból borzalmasan rossz forgatókönyvet írt, másrészt pedig az, hogy mihez kezdjek én Túri Danival és a többiekkel 1963-ban? Ehelyett én kiválasztottam inkább egy Sánta Ferenc novellát, amin alig kellett változtatnom, hogy abból kész filmforgatókönyv legyen. Írtam mellé egy kisebb tanulmányt is, ami arról szólt, hogy véleményem szerint, milyen az az irodalmi mű, amiből érdemes filmet csinálni.

– És mire jutottál a tanulmányban? Ha össze lehet foglalni...

Balsai Mónika, Dárday István, Szalai Györgyi: Az Emigráns (2006)

– Sz.Gy.: Hogy a lehető legrövidebben összefoglaljam és egyben legutóbbi, *Az emigráns* című filmünkre is utaljak: olyan, mint Márai Sándor utolsó naplója.

IX. Civil Fórum 2007 – Ahol a civilek összefognak

Mire jó az Európai Unió a civileknek?

Október 19-20. között az Erdélyi Magyar Civil Szervezetekért Alapítvány (ERMACISZA) és Hargita Megye Tanácsa közös szervezésében IX. Alkalommal került sor az erdélyi magyar civil szervezetek éves nagy fórumára. A több mint 250 erdélyi és magyarországi résztvevőt számláló rendezvénynek a csíkszeredai Jakab Antal Tanulmányi Ház adott otthont, amelyet valósággal megszálltak a civil szervezetek képviselői.

Konferenciáink **mindig egy adott témára összpontosítva szerveződnek**, mely téma az éppen aktuális társadalmi kérdéseket, ezeknek a civil szervezetek számára releváns felvetését helyezik előtérbe, így az idei fórum az Európai Uniós források témakört járta körül, ugyanis Románia 2007-es csatlakozása az Európai Unióhoz új távlatokat nyitott a civil szféra előtt.

A 2007-2013 fejlesztési periódusban a civil szervezetek számára jelentős források, lehetőségek nyílnak meg, közel 19 milliárd euró áramlik majd az ország felzárkóztatására szolgáló strukturális és kohéziós alapok által, de csak abban az esetben lesznek elérhetőek a nonprofit szektor számára, ha képesek lesznek alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez, az EU támogatási rendszeréhez.

A konferencia munkálatai ez évben is plenáris előadások és tanácskozások, illetve tematikus szekcióülések és vitafórum keretében zajlottak. A plénum keretében Lehel Andrásné, az Országos Foglakoztatási Közalapítvány irodavezetője, megosztva velünk a magyarországi strukturális alapokkal kapcsolatos tapasztalatokat, hangsúlyozta, hogy nem megnyerni nehéz egy EU-s pályázatot, hanem azt levezetni, az önrészt előteremteni, és mivel utólagos támogatásról van szó, meghitelezni a projektet. Takács Emőke, az OTP Bank Románia munkatársa beszámolt arról a programról, amellyel a pénzintézmény támogatni próbálja a civil szervezeteket a pályázás során. Mint mondta, nem csupán hiteleket biztosítanak, hanem pályázati tanácsadást, az iratcsomó áttekintését is vállalják. Márkus Eszternek, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség partnerségi menedzsere előadásának „Egyedül nem megy...” volt a központi gondolata a partnerség az EU-ban témát boncolgatva. Elmondása szerint a civil szervezetek működési feltétele (jogi környezet, finanszírozás, adminisztráció, partnerek keresése), a társadalmi részvétel és az érdekérvényesítés területén való szerepvállalása változott meg az EU-s csatlakozás után. A fent említettek mellett előadást tartott még Borboly Csaba, Hargita Megye Tanácsának alelnöke, *Civil szervezetek Együttműködése* címmel, Farkas András a FatimexROConsulting kft. pályázati tanácsadója, Civil partnerség és hálózatépítés témában, valamint Korodi Attila a Környezetvédelem és Fenntartható Fejlődés Minisztériumának minisztere ismertette a zöld támogatásokat civil szervezetek számára.

A plénum keretében elhangzott szakmai előadások rendre hangsúlyozták, hogy az EU-s pályázatok már nem finanszíroznak egy-egy apróbb egyedi megmozdulást, elképzelést, hanem csak partnerségre, együttműködésre alapozott, sokszereplős projekteket. Tehát a civil szféra szereplői számára elérhetetlenek maradnak az EU-s pénzek, ha nem alakítanak ki partnerségi viszonyt önkormányzatokkal, hazai vagy külföldi civil szervezetekkel.

Az előadások többségétől eltérő véleményt fogalmazott meg Kolumbán Gábor, a Civitas Alapítvány elnöke, aki a civil szervezetek szerepét és helyét latolgatta az EU-ban, a globalizálódó világban.

A plénum munkálatait követően, a rendezvény második felében a résztvevők tematikus szekcióüléseken vehettek részt, amelyek a következő témákban való elmélyülésre adtak lehetőséget: Operatív programok, Partnerség, Alternatív finanszírozások, Közösségi részvétel, Civil szervezetek szerepe a munkaerőpiacon.

A civil fórum keretében a szakmai előadások mellett, a szünetekben zajló beszélgetések és kapcsolatépítések is jelentős hasznossággal bírnak. Ilyenkor lehet ismerkedni, tapasztalatokat cserélni.

A rendezvény végén a fórumon résztvevők megfogalmazták abbéli igényüket, hogy az elkövetkezőkben a civil fórum partnerségi fórumnak is adjon otthont, belátva „Egyedül nem megy...”

Vincze Réka

Kívánj igazi ünnepet!

„... gondolkodtam, mit is adhatnék neked...”

„A szeretet az, ami karácsonykor a szobában van. Ha egy pillanatra abbahagyod az ajándékok kicsomagolását, akkor lehet meghallani.”

Az imént egy hétéves kisfiú szavait idéztem, akinek egy röpke percre sikerült megragadnia azt, ami manapság néha elsikkad a díszes csomagolópapírok, színes szalagok, a lázas készülődés és rengeteg tennivaló között. Álljunk meg egy pillanatra, és emlékezzünk vissza gyermekkorunk karácsonyaira! Összegyűlt a család, a rég nem látott rokonok, és az egész házat a fenyő, a karácsonyi sütemények illata töltötte be. Eszembe jut kislánykori önmagam, a régi adventek, a közös gyertyagyújtások, mesék, melyek napról napra közelebb vittek a várva várt ünnephez. Emlékszem a december 24.-ékre, melyek már reggeltől kezdve az örömteli várakozás jegyében teltek. Aztán amikor besötétedett, és a fenyőfa már állt, szívdobogva vártam, hogy megszólaljon a csengő, és felcsendüljenek a már jól ismert karácsonyi dallamok.

Azt hiszem, ilyenkor, az adventi időben valahol, a szívünk mélyén újra feléled a kisgyermek, aki izgatottan készül megélni az ünnep minden varázsát. Az advent felkészülés. Felkészülés, mind az égi kegyelem befogadására, mind szeretteink megajándékozására. Azonban nem elég ajándékot venni, az ajándékot adni is kell. Adni hittel, jó szóval, szeretettel, odafigyeléssel, akár csak egy mosollyal, de adni, mindig adni!

Mert *„... amit a pásztor látott, azt mi is megláthatjuk, mert az angyalok minden karácsony éjjel fent lebegnek az égben, csak észre kell vennünk őket.*

És nem a gyertyáktól, nem a lámpáktól függ, nem a holdvilágtól, avagy a napfénytől függ, hanem az a legfontosabb, hogy olyan szemünk legyen, amely meglátja az Úr dicsőségét.”

Fotó: Nedjalkov Iván

Hajnal Zsófia

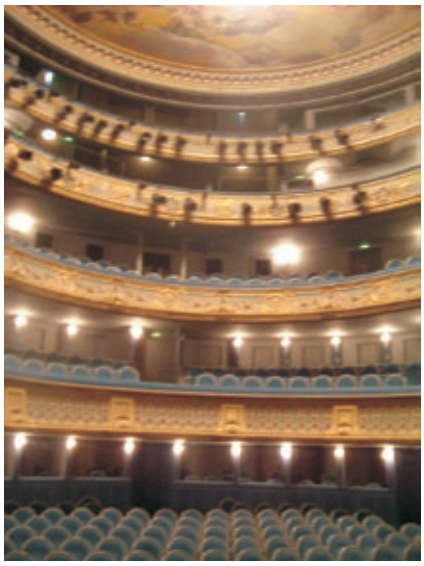
10+1 éjszaka és nappal meséje I.

2007. október 20-án hajnalban 38 gyerek és szüleik gyülekeztek a parkolóban. A Leőwey Klára 10.F, francia tagozatos osztálya volt, akik nagy utazásra készülődtek, mégpedig, hogy átszelve fél Európát, eljussanak a 2200km-re fekvő Saint-Nazaire-be, ahol létrejött a cserekapcsolat a két iskola között.

Irány Franciaország! Habár ez a kijelentés nagyon jól hangzik, azért az út busszal mégsem olyan kellemes, de így legalább láttunk más városokat is, nem csak uticélunkat. 17 óra buszozás után megérkeztünk Strasbourgba, első megállónk színhelyére. Két és fél napot töltöttünk itt, ezalatt az idő alatt volt alkalmunk körbejárni a várost és megnézni a nevezetességeket. Érkezésünk utáni napon nyakunkba vettük a várost, egy idegenvezető és a busz (na meg persze a sofőrök) segítségével. Busszal gyorsan körbenéztük a város távolabbi pontjain lévő színházakat, operát és sok más kulturális kötődésű építményt, majd gyalogszerrel folytattuk tovább utunkat. Először az Európa Tanács épületéhez érkeztünk, aminek a kertjében megtekintettük néhány ország ajándék szobrát. Séta közben sok német stílusban készült épületet láttunk, majd következett a város szívében található katedrális, melynek belsejében található a Világ Órája. Ez a hatalmas szerkezet minden nap délután fél egykor „zenés-mozgós műsorral" szórakoztatja az érdeklődőket. Itt a főtéren rengeteg árus próbálja „ráderőltetni" termékeit, de ez is hozzátartozik a város hangulatához, hasonlóképpen, mint az utcai zenészek, a gesztenyesütő árusok és a plüss gólyák (Elzász jelképe). Másnap jelenésünk volt az Európai Parlamentben, ahova – szokásunkhoz híven – késve érkeztünk. Az Ille folyó partján fekvő hatalmas üveg építmény lenyűgöző látványt nyújtott. Persze nem lehet ott csak úgy kényünk-kedvünk szerint nézelődni, csakis előre bejelentkezve, csoportosan és idegenvezetővel lehet körbenézi. De még ezek a feltételek sem elegendőek, ugyanis átvilágítják a táskákat, és fémdetektoros kapun kell áthaladni, bár nem tudom mennyire gondolják komolyan a biztonságot, én ugyanis bennfelejtettem a késemet a táskámban, mégis szó nélkül átengedtek. Na, ennyit a biztonságról! Strasbourgtól elköszönve elindultunk a Bretagne félsziget alatt fekvő St-Nazaire-be. Ott egy felejthetetlen hetet töltöttünk el, családoknál elszállásolva. Többségében az osztály együtt látogatta meg a nekünk szervezett programokat, olykor egy-egy cserediák kíséretében. Nehéz lenne pontosan felidézni, hogy napra pontosan mikor mit látogattunk meg, nem is próbálkozom vele, de azért mindent megkísérlek leírni. Egy teljes napot Nantes-ban töltöttünk, ami egy nagyon kellemes város. Bemehettünk és körbecsodálhattuk az Operát. Láttuk XIV. Lajos páholyát – bár sajnos nem várt meg minket – és megtudhattuk, hogyan utánozzák a szél, eső és a mennydörgés hangját. Körbejártuk az egész épüle-

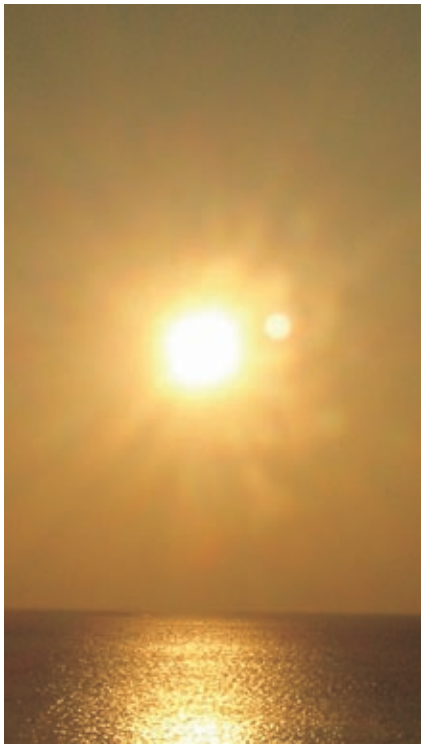

tet a padlástól a színpadig. Kicsit furcsa volt a kék kárpit, de mint megtudtuk, az akkori női divat miatt van, hiszen évszázadokkal ezelőtt a sápadt bőrszín volt a divat, amit a piros bársony torzított volna. Láttunk továbbá egy múzeumot, ahol gépből és fából készített életnagyságúnál nagyobb állatok találhatóak, majd mikor kimentünk az épületből szembe találtuk magunkat, a - szintén gép - városnéző elefánttal, ami valósággal fölénk magasodott a maga 12 méterével és hidegzuhanyként ért miket, mikor az ormányából vizet locsolt ránk. Vennes-tól nem messze található az Océárium du Criosic, ahol rengeteg tengeri és óceáni élőlénnyel találkozhatunk egészen közelről, hiszen a cápáktól is csak egy üvegfal választ el. Olyan különleges állatokat láthatunk, mint a skorpió elődje, két hatalmas teknős, polipok, medúzák és még sok más, de talán a legérdekesebb a kistestű pingvinek etetése. Ha már ott járunk, természetesen muszáj elmenni Vennes városába, ami egy valóságos ékszerdoboz, bár mi időszűkében nem tudtuk megnézni, de aki teheti szánjon rá legalább egy teljes napot. A várostól nem messze található a Faïencerie de Pornic, ami a magyar Zsolnay-nak felel meg. Itt nyomon követhettük a porcelánkészítés különböző fázisait az első égetéstől, a festésen és feliratozáson át a cégér felragasztásáig. Habár St.-Nazaire-t nem gyakran választják a turisták utazásuk célpontjának, azért tartogat érdekességeket. A várost a világháborúk alatt szinte teljesen lebombázták a német tengeralattjáró bázis miatt. Ebben a városban építik az Airbusokat és sok luxus hajót is. Azért számomra - és még sok más osztálytársamnak is - a leglenyűgözőbb az óceán volt. Csodálatos, főleg naplementénél. A parton elhelyezett tájoló segítségével megtudhattam, merre felé kell fordulnom, hogy „ellássak" New Yorkig vagy Moszkváig. Hosszabb sétát pont apály idején tettünk, így a nap végén sárosan és átfagyva, de élményekkel és kagylókkal megrakodva térhettünk vissza a családhoz. Végül eltelt az egy hét és tovább kellett indulnunk – Párizsba!!! –, de még így is maradt sok – számunkra megnézetlen – gyönyörű táj, hiszen a Bretagne-félsziget nagy és csodálatos. Érdemes hajóval kiutazni a kis szigetekre és különböző kisvárosokat felfedezni. Megérte-megéri.

Tálos András

Komótos Étkezés: le a gyorsérleléssel!

A nagy rohanásban mindenki csak bekap valamit. Így van ez akkor is, ha nem az étkezésről van szó. A pécsi Periszkóp rádiójának Civil Kreatív műsorában a gasztro szokásainkról, valamint a Slow Foodról, azaz a fehér abrosznál történő komótos étkezésről beszélgettünk.

– A fast food után egy másik angol kifejezéssel kell megismerkednünk, ez pedig a Slow Food. Mit jelent ez utóbbi?

Alvári Károly, a Baranyai Ízek Asztaltársaságának vezetője:

– Ez egy Mozgalom, amely a hagyományos, a tájra jellemző hagyományos ételek fogyasztását helyezi előtérbe. Mégpedig nem is akármilyen fogyasztását: az élvezettel történő, mondjuk így ráérős, komótos fogyasztását. Az olasz Carlo Petrini gasztronómiai szakértőtől származik az elképzelés és a Mozgalom elindítása is. A legenda szerint akkor lett elege a gyorsétkezdékből, amikor az egyik kedvenc helyén épp egy multi kezdett el gyorséttermet nyitni. Ezért 1989-ben Párizsban meg is alapította a Slow Food vagy magyarul a Komótos Étkezés Mozgalmát. Szimbólumként pedig nem véletlenül a csigát választotta. Tehát azokon az éttermekben, teázókban, ahol ezt a csigát látjuk, biztosak lehetünk abban, hogy az ott felszolgált ételek a komótos étkezés elvei alapján készültek.

– Mit jelent ez, milyen elvekről van itt szó?

– Tulajdonképpen, ha úgy vesszük két dolgot kötött össze Petrini, nem biztos, hogy teljesen tudatosan. Az alapgondolat ugye az, hogy a gyorséttermeknek és a tömegtermelésnek köszönhetően ételeink egyre sivárabbá váltak, hagyományos ízek tűnnek el, illetve mesterségesen, kemikáliák segítségével állítunk elő az eredetire csupán emlékeztető ízeket. Mindenki jól ismeri az eper ízű joghurt történetét, ahol az eper ízt a városi legenda szerint egy fából nyerik. De lassan tényleg elérkezünk oda, hogy különböző ízt produkáló spray-k lesznek, amelyekkel a standard alapanyagot, mondjuk a tésztát kívánság szerint befújuk, és onnantól kezdve dől el, hogy pizzát, lasagne-t, mákos tésztát vagy éppen káposztás tésztát eszünk. Ez az egyik vonatkozása a Slow Foodnak, tehát előnyben részesíti a veszendőbe menő régi recepteket és hagyományos, tájjellegű ízeket, mint gasztronómiai értékeket. A másik, amely természetesen szorosan kötődik ehhez, az az, hogy lehetőleg a helyi kispiacon szerezzük be a dédmamánk receptjéhez az étel alapanyagokat. Méghozzá attól az öreg nénikétől, őstermelőtől, akivel már régóta jó kapcsolatban vagyunk és tudjuk: a terménye tényleg a saját kertjéből származik, a burgonya pedig tényleg a saját keze munkájának eredménye. Így két legyet ütünk egy csapásra! Életben tartjuk a helyi kistermelőket, és életben tartjuk magunkat is, abban az értelemben, hogy nem mérgezzük szervezetünket a 8000 kilométeres út során érlelt, permetezett, génmanipulált, szépen csillogó, hipermarketekben kapható tengerentúli almával. Tehát ez egészség– és környezetvédelem is egyben, mert a termékek utaztatása során kibocsátott széndioxid problémája is mindenki által ismert.

– Van-e ennek a Mozgalomnak magyar követői?

Nőth Lenke az ormánysági ételek királyi mesterszakácsa, a nagyszakácsi Királyi Szakácsok versenyének helyezettje:

– Igen, Magyarországon már több asztaltársaság van, aki a komótos étkezést tűzte zászlajára: Budapesten, Debrecenben, Kiskunságban, Szatmárban és Pécsett is működnek úgynevezett konvíviumok. A magyarországi Mozgalom koordinátora pedig Erdős Zoltán. Baranyában Alvári Károly vezetésével működik a helyi konvívium, azaz a Baranyai Ízek Asztaltársasága. Célunk a helyi gasztronómia értékek felmutatása, akár a különböző megyei vagy régiós versenyeken (Nagyszakácsi, Babócsa például) vagy a komótos étkezést felkaroló éttermekben. Régi, az adott településre jellemző, kicsit talán már feledésbe is merült ízeket szeretnénk az érdeklődőknek megmutatni.

– Hogyan kell elkészíteni egy a komótos étkezés elveinek megfelelő ételt?

Erdei Sándor sajtkészítő Gyűrűfűről:

– Szívvel és szívből! Ez az egésznek a kulcsa. Élvezettel, teljes odaadással kell nekiállni az étel készítésének. A rohanó világot kívülre zárni, baráti társaságban úgy, hogy az étel készítésének varázslatos folyamatában mindenki örömét lelje. És természetesen az alapanyagokra is odafigyelve. Én például kecske-, és juhsajtkészítéssel foglalkozom Gyűrűfűn, amely település nem véletlenül viseli az ökofalu elnevezést. Az a baj Magyarországon, de az egész nyugati kultúrkörben, hogy túlszabályozunk mindent, túl sterillé akarunk tenni mindent. Az egész eltolódott abba az irányba, hogy megfelelünk-e a szigorú EU-s szabványoknak, előírásoknak, miközben az igazi ízre vagy arra, akinek az ételt készítjük, már oda sem figyelünk. Én amondó vagyok, hogy inkább legyen egy étel egészséges és ízletes, amely esetleg nem 100 %-osan felel meg a szabványoknak, mint gyorsérlelésű, laboratóriumban előállított, adalékanyagokkal megspékelt, hosszú távon emberi fogyasztásra alkalmatlan mondjuk így: nem is étel, hanem egy egyszerű „termék".

– Ezek a gondolatok igen messzire vezetnek... De ha már itt tartunk, mitől lesz egy bor igazán a Slow Food elveinek megfelelő? Netán visszanyúlunk a régi technológiákhoz?

Kovács László versendi borász:

– A bor esetében nem erről van szó. Hiszen a minőségi borkészítést az új technológiai eszközök csak elősegítik semmiképpen sem hátráltatják. Arról van szó, hogy a nagy, nemzetközi szőlő fajták mellett jelenjenek meg a hazai tájakra, vidékre jellemző kevésbé preferált, de szintén szép bort adó fajták, mint például a juhfark, amely a versendi körzet jellegzetes bort adó szőlője vagy az egri királyleányka, amely például Kárpát medencei eredetű, és a mai napig is csak nálunk és Erdélyben termesztik.

– Sokan a Komótos Étkezés Mozgalom kritikáját úgy fogalmazzák meg, hogy ez tulajdonképpen csak egy „úri muri", a kiváltságosok kedvtelése, akik pénzüknél fogva kizárhatják az életükből a tömegtermeléses ételeket, csak egy dolguk van. Hátradőlni és élvezni az életet, az ízeket, a borokat stb. Mi a helyzet Magyarországon ha a fogyasztók oldaláról vizsgáljuk a dolgot, milyen igények vannak és valóban igaz-e ez a kritika?

Havasi István a mohácsi Veli Aga Étterem tulajdonosa:

– Rögtön leszögezném, hogy ez nincs így! Miért lenne az az étel drágább, amit mondjuk egy régi magyar recept alapján készítünk el, mint mondjuk egy olyan amelyhez ananászt vagy olajbogyókat kell használnunk? Pontosan ez a lényeg, hogy a komótos étkezés nem arról szól, hogy luxus, egzotikus ételkülönlegességet szolgáljunk fel, hanem ahogy azt már az előttem szólók is többször hangsúlyozták: helyi jellegzetes ételeket, amelyekhez az alapanyagokat a helyi kispiacról szerezzük be. Miért lenne ez drágább? Viszont sajnos az már inkább jellemző, hogy ha egy magyar család beül egy étterembe, akkor az esetek többségében rántott húst vagy rántott sajtot kérnek, húslevessel. Hiába van az étlapon több helyi specialitás is, amely hangsúlyozom nem drágább a rántott húsnál, mégsem azt kéri. Mintha félne az újtól, ami tulajdonképpen régi. Nincs meg az emberekben a vállalkozási kedv és ez az étkezési szokásaikról is levonható. Inkább biztosra mennek. Még akkor is, ha veszi a fáradtságot, felkerekednek és beülnek egy étterembe. Pedig ez egy különleges alkalom lenne. Mert az emberek nem sűrűn járnak étterembe. Sőt, sajnos egyre ritkábban. Mint ahogy egyre ritkábban ül le az egész család legalább egyszer egy héten, vasárnap a fehér abroszhoz, ahol az ízletes falatok komótos fogyasztása mellett megjönne a kedvük a beszélgetéshez is. Ezen szeretnénk javítani...

Aki csatlakozni szeretne a Mozgalomhoz Alvári Károlynál, a Baranyai Ízek Asztaltársaságának elnökénél ezt megteheti: alvarik@citromail.hu

A cikk a Periszkóp Rádió Civil Kreatív műsorában 2007 október 16-án elhangzott interjú szerkesztett változata.

Az egész interjú meghallgatható a Periszkóp Rádió honlapján: www.periszkopradio.hu.

Dr. Kanizsai Péter

Kodály, a magyar

Azt hittem nem lesz nehéz pár gondolatot összeszednem a fenti párosításról, de belátom, tévedtem.

Kodály szellemisége gyakorlatilag gyerekkoromtól ölel körül – néhai Édesanyám egyik maradandó hagyatéka kórusmuzsikájának ismerete, szeretete és művelése. Körülöttem éltek olyanok, akik tanítványai voltak, a Kodály-módszerrel kisiskolásként ismerkedtem meg: Péczely Sárika néni tanított szolmizálni. Arra azonban, hogy milyen komolyan gondolta ő azt, hogy magyarnak lenni keserédes hitvallás, csak felnőtt fejjel jöttem rá, akkor is csak összefüggésekből. Így bontakozott ki az a tézis, miszerint hazafinak lenni nem egyenlő a konvencionális hősiességgel, sokkal inkább a kitartás, a magyar népzenébe vetett töretlen hit és a múló idők leginkább feledésbe merülő senkijeinek véleményét ignoráló gondolkodás az, ami igaz magyar emberré tehette őt. Márpedig ez utóbbi kategória képviselői olvasatomban igencsak kis létszámban voltak, vannak jelen vérzivataros történelmünkben. Ő komolyan gondolta azt, miszerint *„Minden népnek van egy sereg népdala, amely oktatásra kiváltképpen alkalmas. Ezeket jól kiválogatva, a népdal lesz a legmegfelelőbb tananyag, hogy rajta a gyermekeknek az egyes zenei elemeket bemutassuk és tudatosítsuk ezeket... Mielőtt más népeket akarunk megérteni, magunkat kell megértenünk. Semmi sem alkalmasabb erre, mint a népdal..."* (A népdal szerepe a zenei nevelésben, 1966). Valóban nem lehetett könnyű hátat fordítani előbb a wagneri hagyatéknak, majd később politikai irányvonalak mentén masírozó zenei áramlatoknak. Ember s magyar maradt ő a századfordulón, a dicstelen Tanácsköztársaság ideje alatt, a Horthy-korszak ambivalens világában és a szovjet uralom sem tudta megváltoztatni a szent célt: *„Mindenkinek hozzáférhető a zene megismerésének útja: a zenei írás-olvasás. Ennek birtokában mindenki részese lehet nagy zenei élményeknek."* (Mire való a zenei önképzőkör, 1944) Érdemes elgondolkodni egy kicsit ezeken a gondolatokon, hiszen annyit nyavalyogtam már újságunk hasábjain is értékvesztett világunkról. Mennyivel könnyebben

kerülhetnek helyükre dolgok, ha valóban a zenei élmények részeseként természetesebben találjuk meg a harmóniát önmagunkkal és környezetünkkel ? Aktív zenészként tudom mit jelent a zene gyógyító ereje, ehhez már csak adalék, hogy megismerkedhettem először szkeptikus kívülállóként, majd „megtérített hívőként" a zene- és művészetterápiával. Kodály módszere és szellemisége itt is visszaköszön, hiszen a gyógyítás alapja kétségkívül az, hogy a beteg emberhez közel vigyük a muzsikát, művészeteket.

Gondolataival az aktuális Kodály-év kapcsán megrendezett Kodály versenyre való felkészülés során (melyre Fiaim „neveztek be" s maradtak tisztes szemlélői apjuk nyüglődésének..) kerültem közeli kapcsolatba, amikoris művei talán némileg érettebb koromban találtak rám. Ennek kapcsán, a világhálónak hála, összehasonlíthattam számos honi és külföldi együttes által előadott Kodály darabot. Hogy miért írtam gondolatot s nem zenei hagyatékot? Elsősorban azért, ami a külföldi előadók által megszólaltatott művekből nem, vagy csak kevésbé érintett meg, szemben a magyar kórusok, zenekarok ab ovo értelmezésével az a nyilvánvaló üzenet: az ő szellemi hagyatéka az is, hogy magyar fül az, ami hallja azt a magyar dallamot, amire kalibrálva van. Tisztelet a külföldi kórusok gigászi erőfeszítéseiért, amivel időt s energiát nem kímélve tanulták meg magyarul a Mester műveit, de a verejték, ha látszik, úgy akármilyen szépen is csillog a remekmű, csak magán viseli a nehéz szülés kórjeleit. Hátborzongató és felemelő az „Ének Szent István királyhoz", vagy az „Isten csodája", ahogy azt a számomra oly kedves Bartók férfikar énekli. Valószínűleg, mert Kodály pontosan ugyanígy szánta azokat az utókornak, a tisztességes rend, az oly sokszor viharos és mégis megújuló magyar lét nyűgén át is egyértelmű üzenetét: maradjunk meg magyarnak, s ennek gyökereit ne valóságtól elrugaszkodott hamis tanokban keressük, hanem az igazgyöngy-szerű, füleinknek s lelkünknek oly könnyen értelmezhető magyar népdalban.

Az Uniós források hatékony kihasználása

Új rovatot indítottunk újságunkban EU-s tippek címmel. Célunk, hogy az olvasókat információkkal lássuk el az EU támogatási politikájáról az Új Magyarország Fejlesztési Tervben megfogalmazott fejlesztési irányokról és területekről. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az aktuális pályázati lehetőségeket, kiírásokat. A havonta megjelenő rovatban hasznos és praktikus tanácsokkal szeretnénk ellátni az olvasókat. A programot, melynek része ez a rovat a Nemzeti Civil Alapprogram támogatja. A program keretében tanácsadó, tájékoztató napokat szervezünk a régióban, valamint lehetőséget biztosítunk egyéni konzultációkra is.

A Terv, Operatív Programok és különösen a leendő pályázatokat előrevetítő Akciótervek olvasása közben az alábbi praktikus szempontokat javasoljuk szem előtt tartani:

Sokaknak a **jogosult pályázók köre (jogi forma)** tűnhet az első logikus szempontnak. Valójában számos civil szervezet vagy szakértőszámára csak az vállalható – leginkább az adminisztratív és pénzügyi-likviditási szempontok miatt - ha a pályázat során inkább háttérben marad és eleve az alvállalkozó vagy együttműködő partnerszervezet szerepkörét vállalja fel. Ez nem csak a nyílt pályázatokra, hanem a kiemelt központi programokra is igaz: megpróbálhatunk bejelentkezni külső szakértőnek vagy helyi partnerszervezetnek, esetleg civil monitoring feladatok ellátására.

1. Az első szempont tehát a támogatás célja, a **támogatható tevékenységek köre.** Ez határozza meg, hogy milyen jellegű konkrét tevékenységeket végezhetünk el egy-egy támogatási konstrukció keretében. Civil szervezetek infrastruktúra-fejlesztésben aligha vehetnek érdemben részt, de szakértői vagy képzési programokban annál inkább. Ne kerülje el a figyelmünket egyes kiírások területi vagy szociológiai korlátozása.

2. Ne úgy nézzük tehát az akcióterveket és pályázatokat, hogy mi tudunk-e pályázni, hanem hogy **ismerünk-e bármely szervezetet, amely tud és akar pályázni.** Ugyanez vonatkozik a kiemelt, nyilvános pályáztatásra nem kerülő projektekre is.

3. Érdemes összefüggéseiben megvizsgálni rendelkezésre álló **forrás nagyságrendjét, a támogatás formáját** (visszatérítendő-e vagy sem, egy-vagy kétfordulós a pályázat), az egy pályázatra jutó **támogatás mértékét,** az esetleges minimális vagy maximális elfogadható, ill. elvárt **projektméretet** és a **támogatandó projektek számát.** Sajnos számos, jogi értelemben nyílt, de a lehetséges nyertesek körét tekintve lényegében szervezetre szabott és de facto címkézett, „gyanúsan egyértelmű" pályázati kiírás is várható. Itt azt kell megtippelnünk, hogy melyik szervezet rúghat valójában labdába, aztán eldönthetjük, hogy igyekszünk-e külsős szakértőként beállni a csapatba.

4. A **kiválasztási kritériumok** elolvasása ugyancsak sok fölösleges bosszúságtól óvhat meg bennünket. Nem elsősorban a formai elvárásokra, mellékletekre és határidőkre gondolunk, hanem a szakmai szempontokra.

5. Egy egészen alapvető szempont: a **pályázat benyújtásának módja, helye és határideje.** Ne pályázzunk lejárt kiírásra, és reálisan becsüljük meg, hogy az adott határidőig össze tudjuk-e állítani. (Megjegyzés: nem tudjuk! Pontosabban a pályázat megjelenésekor már késő elkezdeni, abból csak kapkodás lesz! Tessék már **MOST** elkezdeni írni a szövegeket, gyűjteni a partnereket az Akciótervek alapján!)

6. Végül, de nem utolsósorban: a **projekt mérföldkövei.** Milyen ütemezéssel, elő- vagy utófinanszírozással, milyen adminisztratív kötelezettségek betartásával kell megvalósítanunk a programot?! Biztató, hogy az uniós alapok felhasználásról szóló 16/2006. (XII.28.) MeHVM-PM együttes rendelet és a

255/2006. (XII. 8.) Kormányrendelet sokkal gyorsabb, átláthatóbb és kiszámíthatóbb ügyintézést ígér és ír elő. Ugyanakkor az előző körben több szervezet jutott csődközei állapotba a kifizetések csúszása és a bürokratikus követelmények miatt. Jobb tehát azt végiggondolni, hogy bírjuk-e erőforrással abban az esetben is, ha „minden a legrosszabb lehetséges forgatókönyv jön össze". Ha mindezt összefüggéseiben sikerült mérlegelnünk, akkor és csak akkor állunk készen az Új Magyarország Fejlesztési Terv projektekben való részvételre.

A támogatások túlnyomó részét már eddig is utakra, épületeke és eszközökre allokálták, nem az emberekre. Számos civilek által elérhető környezetvédelmi és szociális intézkedést megkurtítottak, vagy teljesen töröltek az utóbbi hónapokban – úgyhogy „nagyító és sűrű fésű" kellett a civil lehetőségek megtalálásához.

Ami maradt, annak jó része „de jure civil, de facto állami jellegű" szervezeteknek címkézett forrás.

A civileknek már eddig is nagyon észnél kellett lenniük. Egyrészt azért, hogy a „versenyképességet" és „gazdasági növekedést" gerjesztő beruházások mellett emberléptékű, minőségi programok, a szó nemes értelmében értett „fejlesztések" is megvalósulhassanak. Még inkább azért, hogy a sikeres pályázatok ne pirruszi győzelmek legyenek, amelynek adminisztratív és pénzügyi terhei alatt a nyertes szervezet végül összeroppan.

A sikeres pályázó tízparancsolata

Dan Swartz szerint

1. Ragadd meg a figyelmet és tartsd is meg!
2. Használd a támogató nyelvezetét!

3. Legyél magabiztos, kerüld a feltételes módot! (írd úgy: „fogjuk", „tesszük", „csináljuk")
4. Érthetőség
5. Kezelhető méret, reális program („Aki sokat markol, keveset fog!")
6. „Falatka-elmélet" és világos stratégia („rész-egész" viszonya)
7. Alaposan értelmezd és kövesd a támogató kiírását!
8. Lényegre, lényegre, lényegre!
9. Hitelesség
10. Teljesség

TÁMOP–TIOP: Társadalmi Megújulás Operatív Program és Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv alcíme „Foglalkoztatás és Növekedés". A TÁMOP és TIOP az első 2004-206-os Nemzeti Fejlesztési Terv Humán Erőforrás Operatív Programjának „szebb nevű" folytatásai.

Céljait tekintve azért még mindig inkább van szó gazdasági szempontból értelmezett „humánerőforrásokról", mint emberekről.

A Társadalmi célú operatív programok célja elsősorban munkáltatás és munkavállalás segítése, közvetlen beavatkozásokkal a munkaerő-piacon, áttételesen, az oktatás és egészségügy fejlesztésével, de a majd minden „civil" társadalmi aktivitást és részvételt segítő támogatás is ezen Operatív Programok költségvetésében található.

Mi a különbség a kettő között? A TÁMOP az Európai Szociális Alap (ESZA) forrásaira támaszkodik és humán jellegű fejlesztéseket valósít meg, míg „testvére", a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program (TIOP) az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA) finanszírozza a kapcsolódó infrastrukturális fejlesztéseket.

TÁMOP 1. prioritás: A foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkaerőpiacra való belépés segítése és ösztönzése – Akcióterv 2007-08

„Ez a prioritás azokat a szolgáltatásokat és intézkedéseket támogatja, amelyek célja a munkanélküli

és inaktív emberek foglalkoztathatóságának javítása olyan programokon keresztül, amelyek igazodnak:

- az egyes munkavállalói csoportok sajátos helyzetéhez, speciális szükségleteihez, az egyéni képességekhez, készségekhez és
- a helyi munkaerő-piaci sajátosságokhoz és gazdasági lehetőségekhez."

1.4.1. Alternatív munkaerő-piaci programok támogatása

Nagyságrendileg 100 darab, egyenként 35-50 milliós, 100%-os támogatású projektet valósíthatnak meg olyan foglalkoztatási célú non-profit szervezetek, amelyek korábban már főpályázóként valósítottak meg OFA vagy HEFOP6 projekteket. A cél az akciótervben foglaltak szerint e konstrukció célja az, hogy az állami feladatokat és szolgáltatásokat átvállaló civil szervezetek „kiszerződéses" formában, azaz érdemi pályázat benyújtása és elbírálása nélkül, pusztán jogosultsági papírok alapján, kvázi normatív alapon kapjanak rendszeresen forrásokat. Már amíg vannak források. Ez esetben ugyanis az „első 100" beérkezett pályázat kaphat automatikusan támogatást, tartalomtól és minőségtől függetlenül. Nem vádoljuk persze ezen civil szervezeteket, hogy rossz munkát végeznének vagy netán „nyúlják" a pénzt, épp csak a közvetlen normatív támogatás egyetlen esetben működhet jól: ha van elegendő forrás mindenkinek. Jelen esetben nincs, úgyhogy lehet készülődni a versenyfutásra...

TÁMOP 2. prioritás: Az alkalmazkodóképesség javítása

„A gazdaság és a munkaerőpiac változása folyamatos alkalmazkodást kíván meg a munkavállalóktól és a vállalkozásoktól egyaránt. A változásokhoz való alkalmazkodás elősegítésének és a szerkezetváltási folyamatok kezelésének legfontosabb eszköze a képzés. Az alkalmazkodóképességet tágan értelmezve emellett azokat a programokat is támogatni fogjuk, amelyek a különböző szervezeteknek (köztük a civil szervezeteknek) és intézményrendszereknek a változásokhoz való igazodását, a gazdasági-társadalmi kihívásoknak megfelelését szolgálják"

A kulcsszó: képzés! Oktatási, át-, tovább- és szakképzési programok összesen 12 konstrukcióban, amelyből 6 kiemelt, 3 nyílt pályázat, egy kétfordulós pályázat, egy közvetett támogatás és egy automatikus támogatás. Jobbára a Szociális és Munkaügyi Minisztériumhoz kapcsolódó és háttérintézményeinek félretett támogatások.

2.1.4. Munkahelyi képzések támogatása – ernyőszervezeteken keresztül

Nyílt pályázat, amelyben vállalkozásfejlesztési vagy oktatási tevékenységet folytató országos vagy regionális hatókörű szervezetek vehetnek részt. Ők végzik el a képzési igények feltárását és a tananyagfejlesztést, míg a leendő „tanulók és haszonélvezők" részvétele kevésbé szigorú feltételekhez kötött, mint egy pályázati részvétel. A szűk keresztmetszet az, hogy összesen 10 darab 100-300 millió forint közti projektet kívánnak finanszírozni, így a lehetséges pályázó esernyőszervezetek köre eléggé szűk és meghatozott.

DDOP 2007-/2.1.1/2F
Komplex turisztikai termékcsomagok kialakítása
Beadási határidő: 2008. február 21

DDOP-2007-/2.1.1/S
Helyi jelentőségű egészségturisztikai fejlesztések ösztönzése
Beadási határidő: 2008. február 1.

DDOP-2007-3.1.2./2F
Integrált kis- és mikrotérségi oktatási hálózatok
és központjaik fejlesztése
Beadási határidő: 2008. január 2.

Pályázati ajánló

A Nemzeti Civil Alapprogram Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma pályázati kiírása a civil szervezetek 2007. évi személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó megyei, vagy országos szintű kampányának kidolgozására és megvalósítására

NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma pályázatot hirdet civil szervezetek 2007. évi jövedelemadó bevallásához kapcsolódó megyei, vagy országos szintű kampányának kidolgozására és megvalósítására.

A pályázat célja: a civil szervezetek működését segítő alábbi közhasznú tevékenységek támogatása: a 2007. évi személyi jövedelemadó-bevalláshoz és 1% felajánláshoz kapcsolódó megyei, illetőleg országos szintű kampányok lebonyolítása, amelyek:

- mozgósítják az adóbevallókat az 1%-os felajánló nyilatkozataik szabályos megtételére, függetlenül attól, hogy adóbevallásukat mily módon készítik el;
- támogatják a felajánlókat abban, hogy felajánlásaikat hibátlanul tegyék meg;
- felhívják a munkáltatók figyelmét arra, hogy kellő időben és az ügyet támogatóan tájékoztassák a munkavállalóikat az adóbevallás és az 1%-os felajánlás megtételének változó jogi szabályozásairól;
- felhívják az adóhatóság által készített adóbevallást (ADAM) elfogadók, valamint az adóbevallásukat elektronikusan vagy hagyományos űrlapon elkészítők és beküldők figyelmét arra, hogy ők is megtegyék felajánlásaikat
- tudatosítják az adózókban az 1% felajánlására vonatkozó szabályozás változásait;
- szorosan illeszkednek az SZJA bevallás és 1% felajánlás törvényben foglalt, adózó-csoportonként eltérő határidejéhez

A pályázat benyújtására két kategóriában van lehetőség:

H/1 kategória: Magyarország egy meghatározott megyéjére kiterjedő kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása

H/2 kategória: Országos szintű, speciális célcsoportot magszólító, vagy célzott tömegkommunikációs eszközt alkalmazó kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása

A pályázat kódja: NCA-CIV-07-H

Támogatási keretösszeg: 88. 376. 815,- Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2007. december 27. 24:00 óra

Pályázók köre: mindazon **társadalmi szervezetek** és **alapítványok**, amelyek **közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú** minősítéssel rendelkeznek, és amelyeket a bíróság 2006. január 1. előtt nyilvántartásba vett és az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják, valamint megfelelnek a pályázati kiírásban foglalt további előírásoknak. Pályázhatnak a fenti feltételeknek megfelelő, a pályázat kiírásának évében közhasznúsági bejegyzést jogerősen elnyert szervezetek is.

További információk: a pályázati kiírás és a pályázati adatlap elektronikus úton letölthető a www.nca.hu, valamint a www.esf.hu honlapokról.

A pályázattal kapcsolatban további információkat az ingyenesen, 9.00–15.00 óra között hívható 80/204-453 telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mail címen is kaphatnak.

„Civilek a Weben" PW 07.2.1

A támogatás célja: a pályázat célja a civil szervezetek Interneten való megjelenésének támogatása, illetve teljes körű ügyintézése, fenntartása. Ennek keretében a nyertesek saját domain név regisztrációban, egyedi webes megjelenés elkészítésében és karbantartásában részesülnek.

Pályázatot nyújthatnak be: társadalmi szervezetek (kivéve pártok, szakszervezetek); köztestületek; alapítványok; közalapítványok; egyházak; egyházi fenntartású intézmények; szociális, egészségügyi, oktatási intézmények; önkormányzatok és fenntartásukban működő egyéb intézmények

A pályázaton igényelhető támogatás formája és összege: a nyertes pályázók weblapjának elkészítését, igény szerinti frissítését, (1 db „.hu") domain név regisztrációját, domain hostingot, saját e- mail címet 5 MB tárhellyel 100%- ban támogatjuk.

A weblap tartalmazhat 5- 6 menüpontot, animált egyedi megjelenést, levélküldő felületet, üzenőfalat.

Támogatható: 30- 35 szervezet

A támogatás feltételei:

1. A Támogatott 1 éves szerver fenntartási kötelezettséget vállal, melynek mértéke 6000 Ft +ÁFA/hó.
2. A Támogatott biztosítja a weblap elkészítéséhez szükséges anyagokat és adatokat a pályázat elbírálását követő egy hónapon belül.
3. A Támogatott vállalja, hogy a weblapjának főoldalán olvasható-an megjelenik: „A honlap a PW Studio támogatásával készült" felirat, valamint emblémája.

Néhány weboldal elérhetősége, melyek a pályázat keretében készültek el: www.tudosok.hu ; www.ziccerkosarsuli.hu; www.msmba.hu

Beadási határidő: a keret kimerüléséig folyamatos

A pályázatnak tartalmaznia kell: adatlap, a szervezet bejegyzéséről, nyilvántartásba vételéről hozott bírósági végzés másolata egy példányban.

A pályázati felhívással kapcsolatban felvilágosítás kérhető az info@palyazatlesen.hu e-mail címen és a 06-20-483-7239–es telefonszámon munkanapokon 10 – 16h –ig.
PW STUDIO

Kábítószer-prevenciót célzó kommunikációs kampányok megvalósítása

Kiíró: Deloitte Magyarország

Beadási határidő: 2008. január 11.

Pályázhatnak: egyesületek, alapítványok illetve ezek konzorciumai melyek alapító okiratában kábítószerrel kapcsolatos prevenciós tevékenységi kör szerepel.

A pályázat célja: olyan - Magyarországon megvalósuló – figyelemfelhívó prevenciós kommunikációs kampány, esemény, mozgalom, akció indítása, mely széles rétegek számára felhívja a figyelmet a kábítószer-használat ártalmaira, veszélyeire. A megvalósult projektnek nem lehet tárgya a kábítószer legalizálásával kapcsolatos állásfoglalás.

A program várt eredményei: innovatív módon történő figyelemfelhívás, széles rétegeket megszólító program, a program hozzájárul a drog-prevencióval kapcsolatos ismeretek elterjedéséhez A kommunikációban jártas egyéb szervezetek is pályázhatnak konzorciumi partnerként. Egy szervezet csak egy pályázatot nyújthat be, akár konzorciumi partner akár főpályázó.

A program keretében támogatás nyújtható az alábbi tevékenységekhez:

- televíziós és rádiós műsorok készítéséhez és sugárzásához
- széles rétegeket megmozgató, bevonó akciókhoz, eseményekhez

- a drogokkal rendhagyó módon foglalkozó kiadvány megjelentetéséhez
- társadalmi célú reklámok készítéséhez és sugárzásához
- vetélkedő-, képregény-, plakát-, fotópályázat lebonyolításához, a pályázat eredményeinek bemutatásához
- gerilla marketinghez

A támogatási forrás mértéke: a teljes projekt költség 100%-a, a pályázó biztosíthat önerőt, de nem kötelező. A Deloitte Magyarország egyéb forrásból támogatott programhoz is nyújt támogatást, de ez a forrás nem származhat más könyvvizsgáló cégtől. A támogatás felső határa 1 000 000 Ft, (azaz egymillió), mely teljes keretösszeget a Deloitte egy nyertes pályázónak ítél oda. A projektek megvalósításának időtartama: a támogatás a 2008. március 1. és 2008. június 30. közötti időszakban megvalósuló program megvalósítására szól. Beadási határidő: 2008. január 11. Bővebb információ: Paulik Mónika +36-1-411-0940 http://www.deloitte.com

Asztali kultúra napja 2007

Kiíró: Zsolnay Porcelánmanufaktúra Zrt.
Beadási határidő: 2007. december 31.
Pályázhat: bárki

A pályázat célja és díjazása: a Zsolnay Porcelánmanufaktúra Zrt. az „ASZTALI KULTÚRA NAPJA 2007" címmel pályázatot hirdet. Mivel az étkezés mindennapi életünk szerves része az asztali kultúra ápolására nagy hangsúlyt kellene fektetni. A pályázat célja, hogy felhívjuk a figyelmet az étkezések kulturáltságára, az ehhez tartozó ismeretek elmélyítésére, igényt azok ápolására.

Nevezni az alábbi kategóriákban lehet:

- ISKOLAI-Általánosiskolásokésközépiskolásokrészére:aterített asztal és az otthoni asztali terítéshez kapcsolódó rajzokat, fogalmazásokat illetve fotókat, novellákat várunk.
- OTTHON - Otthoni terítési verseny: melyre elsősorban háziasszonyok jelentkezését várjuk, akik fényképet készítenek az általuk terített karácsonyi ünnepi asztalról vagy egy csendes estére készített terítésről.
- FOTÓ - A terített asztal hangulatát bemutató fotók, melyeken az ízlés, a harmónia, a hangulat művészi képi megjelenítése a fő szempont.

További információ: www.zsolnay.hu; www.asztalikultura.hu Amennyiben kérdésük lenne, keressék Bencsik Kata marketingmenedzsert a 72/507-658-as számon.

Szellemi kulturális örökség védelméről szóló Egyezmény emblémájának elkészítése

Kiíró: UNESCO
Beadási határidő: 2008. február 15.

Pályázók köre: professzionális és amatőr grafikusok, művészek és a szellemi kulturális örökség területén dolgozók a világ minden részéről Nemzetközi pályázatot írt ki az UNESCO a Szellemi kulturális örökség védelméről szóló Egyezményt megjelenítő grafikus embléma készítésére. A verseny mindenki számára nyitott. A szervezők olyan emblématerveket várnak professzionális és amatőr grafikusoktól, művészektől és a szellemi kulturális örökség területén dolgozóktól a világ minden részéről, amely hűen tükrözi az Egyezmény célját és szellemiségét.

A pályázat kiírása és feltételrendszere a http://www.unesco.org internetcímen érhető el.

Pályázat az összetartó közösségekért

Kiíró: Egészséges Településekért Alapítvány

Az Alapítvány hosszú távú célja, hogy növekedjen az egészségtervet készítő és azt megvalósító kistelepülések száma, amely folyamat keretében a jövőben a kisközösségekben élő emberek öntevékenységének, kezdeményező-, cselekvő-, és közös problémamegoldó képességének, ezáltal életminőségének javulása elősegíthető.

Pályázók köre: Település képviseletében pályázhat az a szervezet, amely az alábbi kritériumok mindegyikének megfelel:

- Magyarországon bejegyzett önkormányzat, önkormányzati működtetésű intézmény, civil és/vagy nem-kormányzati szervezet, közhasznú társaság, egyházi és egyházi működtetésű intézmény, amely
- olyan településen tevékenykedik, amely legfeljebb 5000 fő lakosságszámmal rendelkezik.
- Szándékában áll a helyi közösségek bevonásával elkészíteni vagy aktualizálni a település egészségtervét, és a szomszédos település(ek) képviselőivel közös programokat tervezni és megvalósítani.

Pályázható támogatás:
- Települési pályázatban: max. 1 millió Ft
- Közös pályázatban: max. 2 millió Ft

Beadási határidő: 2008. március 20.
További információ: www.egeszsegterv.hu

Civil szervezetek európai uniós tevékenységének civil újságírás formájában történő megjelenésének támogatása / KÜM-2007-KKF-3

Kiíró: Külügyminisztérium
Beadási határidő: 2007. december 27.
Pályázhat: Civil szervezetek
- amelynek céljai összeegyeztethetőek a pályázati kiírás céljaival,
- amelyet Magyarországon vettek nyilvántartásba 2005. szeptember 1. előtt,
- amely az alapszabályának, alapító okiratának megfelelő tevékenységet ténylegesen folytatja.

A pályázat keretében olyan, a civil szervezet számára új on-line kommunikációs megjelenési forma alkalmazását/kialakítását támogatjuk, amelynek segítségével a pályázó uniós tematikája szélesebb ismertséget szerezhet, emellett a kommunikációs eszközáltal közvetítendő, kellően újszerű tartalom is elősegíti, hogy a téma komolyabb nyilvánosságot kapjon. A nyertes projektekhez a Külügyminisztérium szakmai segítséget és pénzügyi támogatást ad. A projekt megvalósítása teljes mértékben a pályázó és esetleges együttműködő partnerei feladata.

A projekt megvalósításának időtartama 2008. január 11. és 2008. május 30. között.

Támogatási összeg: minimálisan 500 000 forint, maximálisan l millió forint vissza nem térítendő támogatás ítélhető meg, amely utófinanszírozás. A pályázónak minden esetben rendelkeznie kell saját forrással.

További információ: www.kulugyminiszterium.hu; A pályázattal kapcsolatban kiegészítő információkért kizárólag írásban lehet a Külügyminisztérium Kommunikációs és Közkapcsolati Főosztálya Titkárságához (fax: 06-1-458-1901, e-mail: kkfo@kum.hu) fordulni.

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

A Kerek Világ Jóléti Szolgálat Alapítvány 2006. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.kerekvilag.sulinet.hu honlapon.

Kedves Olvasó!

Nagy örömmel és jó szívvel ajánlom figyelmébe időszaki kiadványunkat, a proHáló szellemi műhelyének legújabb gyümölcsét.

Kiadványunkban a proHáló hálózatban jelen lévő szemléletet, hálózatfejlesztési törekvéseinket, elért eredményeinket mutatjuk be. Az a célunk, hogy tevékenységünket megismertessük a nonprofit szervezetek mind szélesebb körével, más részről, hogy együttműködő partnert találjunk Önökben.

Terveink között szerepel az is, hogy időről időre olyan témákat is felvetünk, amelyekről úgy véljük, hogy azt érdeklődés övezi a civil szektorban.

A proHáló hálózat – amelyet mi közös tudásunk tárházának is tartunk – 2003-ban alakult.

Létrejöttét, 18 civil szervezeteknek szolgáltatásokat nyújtó, megyeszékhelyen működő nonprofit szervezet kezdeményezte, és nem formalizált hálózatként, működteti napjainkban is. Jelenleg 15 tagja van.

Tagjaink szolgáltató-fejlesztő tevékenységük végzéséhez a hálózati forrásokon túl állami, helyi önkormányzati és pályázati forrásokat is bevonnak, többen más hazai hálózatok tevékenységében is részt vállalnak.

Tevékenységünkben a szolgáltató és fejlesztő elemek egyaránt jelen vannak, és ezek az információszolgáltatástól a képzésekig széles skálán mozognak.

Küldetésünk lényege, hogy igényes szolgáltatásokkal, fejlesztő szemlélettel, a valós szükségletekre alapozott, rugalmas és gyors reagálással, elősegítsük a hazai nonprofit szektor fejlődését. Elkötelezetten bátorítjuk az önszerveződést, segítjük elő közösségek létrejöttét.

Közösségünk azonban több ennél, olyan szakmai műhely, ahol fontosak a személyes kapcsolatok, súlya van az adott szónak, hiszen ezek képezik az alapját a szakmai együttműködésünknek.

Munkánk fókuszában az önként vállalt feladataink megvalósítása mellett, a folyamatos önképzés, az egymás tapasztalataiból történő építkezés, és tanulás áll.

Tudatosan, és elkötelezetten működtetjük és fejlesztjük hálózatunkat, amelyben alapérték a Szakmaiság, a Megbízhatóság, a Hitelesség, az Együttműködés, Nyitottság, Függetlenség, és Folyamatosság.

Elkötelezettek vagyunk abban, hogy szükséges ösztönözni a partnerség építést helyi, kistérségi és régiós szinteken, valamint a társadalom szektorai között.

Hisszük, hogy az önkormányzó helyi társadalom nem létezik helyi ügyekért tenni tudó és akaró állampolgárok, valamint azok közösségei nélkül.

Valljuk, hogy bátorítással, információkkal, kapcsolatépítéssel a helyi közösségekben megfogalmazott és kiérlelt törekvések életre kelhetnek.

Megtapasztaltuk, és nap, mint nap átéljük, hogy közösséghez tartozni, közösséget alkotni jó.

A proHáló hálózatban van lehetőségünk együttműködni, segíteni, segítséget kérni, a „valahová tartozás érzését megélni", részt venni a közösség életében úgy, hogy közben alakíthatjuk is azt.

Remélem, hogy a közreadott írások révén megérinti Önöket a proHáló szellemisége, új információkat szereznek tevékenységünkről, és megerősítést nyernek mindennapi munkájukhoz.

Kívánom, hogy olvassák érdeklődéssel és haszonnal kiadványunkat.

Groskáné Piránszki Irén

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu , civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

„Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.”

(Ady Endre: Karácsony)

Fotó: Hámori Gábor

BARANYAI

Civil Forró

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM

2008. JANUÁR

Fotó: Pusch Gizella

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JANUÁRI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2008. január 11-től az **Albóci Gabriella FÉNYRAJZOK című** kiállítása. **Megnyitó:** 11-én 18 órakor. A kiállítást megnyitja: **Körtvélyesi László**

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9 órától 19 óráig, a belépés díjtalan.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JANUÁRI PROGRAMJA

Minden hétfőn 14.30 órakor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok **BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK** próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*

Minden kedden 18.30 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Kéthetente keddenként 16 órakor

BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor

FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18.00 órakor

A BARANYA MEGYEI REPÜLŐS ÉS EJTŐERNYŐS KLUB VITORLÁZÓREPÜLŐ SZAKOSZTÁLYÁNAK klubnapja

Január 8-án, kedden, 15 órakor

Örökifjú nyugdíjasok klubja

Január 8-án, kedden 18 órakor

Pál Róbert: A takahe Új-Zélandon
Előkerült egy kihaltnak vélt madárfaj
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZET-VÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Január 9-én, kedden 16.15 órakor

A Finn Társaság vezetőségi ülése
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG rendezvénye

Január 11-én és 12-én 9-16.30 óráig

Civil ügyintéző képzés
A Civil SzámAdó Szolgálat képzése civil szervezetek ügyintézői számára

Január 22-én, kedden 16.30 órakor

Ki volt Ernesto Che Guevara?
Megemlékezés életéről, munkásságáról, halálának 40. évfordulóján.
Előadó: Dömény János ny. nagykövet

Január 29-én, kedden 17 órakor

Hívő ember, orvos, sportvezető, magyarság-kutató. 100 éve született dr. Zsolt Zsigmond.
Előadó: **dr. Vargha Dezső főlevéltáros**
A PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET rendezvénye

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: +36-72/215-543

Telefon/Fax: +36-72/315 679

E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

REGÉLŐ
„Rőt ökör, régi törvény, haj, regő, rejtem” 4

IDŐMOZAIK
A Jutalomutazástól Márai Sándor utolsó naplójáig II. 5

HATÁRTALANUL
10+1 éjszaka és nappal meséje II. 8

A KÖZPÉNZEKBŐL NYÚJTOTT TÁMOGATÁSOK ÁTLÁTHATÓSÁGÁRÓL (T/4120) 12

SZERINTEM
A külföldi munkavállalásról 13

EU TIPPEK 14
Az Uniós források hatékony kihasználása

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

KULTÚRA
Rendezvények a Magyar Kultúra Napja tiszteletére 18

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

ISSN: 1787972-8

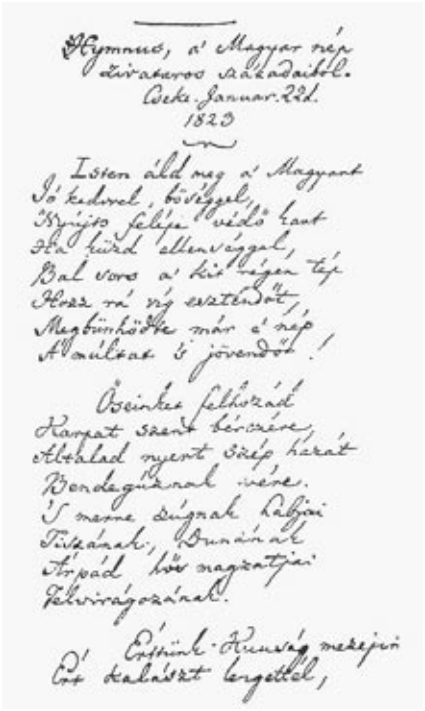
A Magyar Kultúra Napja

A Magyar Kultúra Napja ugyan nem tartozik a hivatalos, piros betűs ünnepek közé, de már hosszú évek óta egyre eredményesebben hívja fel a figyelmet azokra a tárgyi és szellemi értékekre, melyeket méltán érezhetünk magunkénak.

A dátumot az az esemény szolgálja, miszerint Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én fejezte be Szatmárcsekén a Himnusz megírását. Ennek emlékére 1989-től ezen a napon ünnepeljük a Magyar Kultúra Napját. Száznyolcvanöt éve írta Kölcsey – korabeli helyesírással – a Hymnust, s lett ez a januári nap a magyar kultúra születésnapja. Jellemző a magyar kultúra századokon keresztül azonosnak mutatkozó helyzetére az a körülmény, hogy ez a mű a megalkotását követően csak hat év múltán jelent meg az Aurórában, hogy később, a mai napig elismert és közismert legyen. 1844-ben pályázatot írtak ki megzenésítésére, melyen Erkel Ferenc művét választották a legjobbnak. Ugyanebben az évben hangzott el először a Nemzeti Színházban.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a kultúra nemzedékről nemzedékre hagyományozódik, és csak akkor képes a fönnmaradásra, ha minden nemzedék talál benne válaszokat a saját kérdéseire. Ezért minden életerős nemzedék újrafogalmazza a hagyományt a maga igényei szerint. Pontosabban szólva: az a nemzedék bizonyul életerősnek, amelyik képes és hajlandó erre az újrafogalmazásra. Az „írástudók” felelőssége és feladata abban rejlik, hogy folyamatosan fenntartsák az egymást követő nemzedékekben az örökség újraalkotó módon való használatának igényét és képességét.

Ezen a napon kulturális rendezvények emlékeztetnek minket évezredes hagyományainkra, gyökereinkre, múltunkra. Talán ezen a napon sikerül felhívni a figyelmet azokra az értékekre, amelyeket az évszázadok alatt sikerült megteremteni és megőrizni.

Hymnus, a' Magyar nép
Szivainnak szózatából.
Cseke. Januar. 22d.
1823

Isten áld meg a' Magyart
Jó kedvvel, bőséggel,
Nyújtó Feléje vidám karát
Ha kűzd ellenvéggel,
Bal sors a' kit régen tép
Hozz rá új esztendőt,
Megbűnhődte már a' nép
Multját s jövendőjét!

Őseinkre felhozád
Kárpát szent bércére,
Általad nyert szép hazát
Bendegúznak vére.
S mentse dúlnak Lelkei
Tűzzátnak, Dunánál
Árpád hű magzatjai
Felvirágozának.

Ősünk Dicsőség mezején
Ott halálért lengettél,

„Törekedjél ismeretekre! de ismeretekre, melyek ítélet s ízlés által vezéreltetnek. E vezérlet híjával sok ismeret birtokába juthatsz ugyan, hanem ismereteid hasonlók lesznek a szertelen sűrű vetéshez, mely gazdag növésű szálakat hoz mag nélkül. Ítélet által rendbe szedett s keresztülgondolt ismeret ver mély gyökeret, s őriz meg a felületességtől; ízlés pedig adja azon kellemes színt, mi nélkül a tudomány setét és zordon: mint a cellájába zárkózott remetének erkölcse.”

(Kölcsey Ferenc: Parainesis – részlet)

Hajnal Zsolt

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Tördelés, nyomdai előkészítés:
e.graphic stúdió – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

V. Tarr Judit

Regélő

„Jövünk az idők kezdete óta, jövünk a fékezhetetlen förgeteg hátán, jövünk az öreg Puszta honából, Szépmező Szárnya és Jószél Fúvása honából, Hunor és Magor birodalmából, jövünk örökkön örökké, és általunk a múlt üzen!"

**„Rőt ökör, régi törvény, haj,
regő, rejtem"**

Télünnep bűvös éjszakája közelgett. Keve háza népe is ugyanolyan izgalommal várta a nagy napot, mint a többi magyar család.

A Luca napján elkezdett nyírfa seprű immár elkészült. Ha ezzel veregetik meg a fákat, bő termést fognak hozni. Az ezen az éjszakán piros almáról itatott lovakról elmúlik a varázslat. Akinél regösök regölnek, az szerencsés lesz a tavaszon, áldás lesz életén, jószágán. És éjfélkor a lányok megpillanthatják, akit várnak.

A Télünnep az ünnepek anyja, Napkirály győzelmének ünnepe. Holnap vív meg Napkirály a szerecsenországi sárkányok katonáival. A világosság arat győzelmet a sötétség felett. A nagy Tavaszünnepen a megszabadult Napkirály már félúton van hazafelé, a nyárünnepre pedig végre-valahára hazaérkezik.

Az ünnepi sátorban a rőt ökör középen foglal helyet. A rőt ökröt a legkiválóbb hun mesterek faragták. Jó tíz arasz volt széle-hossza. A szarva, mint az aranyos holdkifli, felkunkorodott, fonott kalács meg perec lógott rajta. A füleiben aranypénz fénylett. Széles farára almát, diót, mogyorót helyeztek a gondos kezek. De még a farkára is volt kötve egy apró szilke, teli édes mézsörrel. Lenn a hasát komlófüzér koszorúzta.

Az ünnepi asztal a tűzhely előtt állt. Gyönyörű, madaras hímzett terítővel volt letakarva. Ezt a terítőt esztendőben csak egyszer terítik fel a bőség asztalára. Az asztal régi törvény szerint mindenféle földi jóval volt megrakva: kaláccsal, almával, dióval, sült tyúkkal, csemegével, lépes mézzel, pirosra sült cipóval. Az asztal alá egy szakajtókosárban só és árpa került, a szénára pedig merítőkanalat, sodrófát, ólomtuskót helyeztek gondos kezek, hogy azok is egész esztendőre bűvös erőt nyerjenek. Az asztal négy sarkán négy fej hagyma, az abrosz alatt egy kis gyürke rejtőzött.

Alig kezdődött el a lakoma, felcsapódott az ajtó, s öreg pásztorok sorjáztak be a jurtába. Odaugrottak a család lányai elé, nyírfa korbáccsal nevetve meglegyintették őket, majd ekként kívántak szerencsét:

Friss légy
Keléses ne légy,
Ha vízért küldenek, bort hozz,
Ha borért küldenek, vizet hozz,
Lenek küldenek, fölnek menj,
Fölnek küldenek, lenek menj!

A pásztorok eltűntével nagy csörömpölés, durrogatás hallatszott a bejárat felől. Egy bikafej kukkantott be, mordult egyet, s visszahúzódott, aztán óriási agancsú szarvas tűnt fel az ajtóban, megvakarta agancsát az ajtószárnyban, s ő is visszament. Ekkor egy gubás pásztor lépett be, földhöz csapta láncos, csörgős botját, s rekedtes hangon rázendített:

– Megjöttek Nemere szolgái hideg, havas országból, elfagyott kinek füle, kinek lába, a kendtek adományából akarjuk meggyógyíttatni. Mondjuk-e vagy nyomjuk?

Valahogy így kezdődhetett egy regölés honfoglaló őseink idejében a téli napforduló idején. A szokást a mai napig őrzi az emlékezet, s talán élő hagyományként van jelen néhány közösség életében is.

A regölés szerte Európában is ismert karácsonyi, újévi köszöntés. Ilyenkor gyermekek, legények vagy felnőtt férfiak maskarába öltözve, csörgő botokkal, láncokkal felszerelve házról házra járva bőséget, boldogságot kívánnak a következő évre.

Az ősmagyar kultúrában a regös a táltos énekmondója, ráéneklője lehetett. Szent István idejében a regösök kóborló, pogány hagyományokat ápoló vándor énekesek voltak, akiket a nép ördöngösöknek tartott. A középkorban már valószínűleg ők lehettek a király udvari énekesei, együttivói. Ebben az időben a „regüs" foglalkozásnévként fordul elő.

A regölésről írott formában először Heltai Gáspár tesz említést 1552-ben íródott művében. Az első fennmaradt regösének szöveg is ebből a korból származik.

A reges, regös, valamint a regel, regöl szócsalád vitatott eredetű. Az egyik felfogás úgy tartja, hogy ezek hangutánzó szókként keletkeztek, és a rekeg szó rokonságába tartoznak. E szavak eredetileg a regösök hangoskodására, zajongására, nyers előadásmódjára utalhattak. Mások úgy vélik, hogy a magyar nyelvben a reg alapszó annak a finnugor kori, vagy uráli ősi örökséget képező szótőnek a származéka, amely a révül szónak is az alapja volt. A szó e magyarázat szerint összefügg a táltos extázisát, átszellemülését jelző szóval. Sőt, olyan vélemény is van, hogy a regös a táltost jelölő egyik kifejezés lett volna.

A regölés legmeghatározóbb eleme az ének, mely több részből áll.

Mindig beköszöntővel kezdődik: „Kelj föl, gazda, kelj föl...".

Fontos misztikus eleme az éneknek a csodaszarvas, csodafiú szarvas megjelenése. Egyes kutatók szerint egyáltalán nem véletlen, hogy az év kezdetekor az ünneplők újra és újra a magyarság eredetmondájának legfontosabb, sorsfordító szereplőjét jelenítik meg. Ezekben az értelmezésekben a csodaszarvas egyértelműen azokat a legfontosabb erőket személyesíti meg, melyek meghatározzák az egész nemzet sorsát.

Ez a motívum utal a téli égbolt csillagképére is. A csodaszarvas szarvai közt a Nap, majd az azt helyettesítő gyertyák a megújuló, újjászületető fényt jelképezik, egyben a hosszú életet, a halhatatlanságot szimbolizálják. A regösénekek pogány, csillaggyertyás agancsú csodaszarvasa keresztény vonatkozásban a karácsonykor megszületető Krisztussal azonosul. A felhőből alászálló szarvas tehát égi követté válik - Krisztust jelképezi. A mitikus csodaszarvas a magyarságnak új hazát mutatott, a csodafiú szarvas, vagyis Jézus Krisztus az égi hazát nyitotta meg Szent István királynak. Ebből is kitűnik, hogy a régi pogány kori szokásokat átszínezték a keresztény vallás elemei.

Természetesen nem maradhat el a bőségvarázslat sem. A gazdának és a ház népének kívánnak gyarapodást, majd egy lányt és egy legényt név szerint említve összeénekelnek, összeregölnek.

A versszakokat jellegzetes refrénnel zárják, mely a táltosok révüléshez használt varázsigéje lehetett. („Haj, regő, rejtem!")

Az ének végén adományozásra szólítanak fel. Aki nem ad jutalmat, azt megátkozzák.

Újévi jókívánságaimat magam is egy regölő ének részletével szeretném kifejezni:

Adjon az Úristen
Egy tyúk alatt száz csibefiat
Egy pulyka alatt száz pókafiat,
Egy lúd alatt száz zsibafiat,
Egy disznó alatt kilenc sima malacot,
Egy tehén tejéből száz bödön vajat,
Rőt ökör, régi törvény,
Haj, regő, rejtem.

A Jutalomutazástól Márai Sándor utolsó naplójáig

Fenyvesi Kristóf

– a Budapesti Iskola harminchárom éve –
Beszélgetés Dárday Istvánnal és Szalai Györgyivel, II. rész

A Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZAIK DOKUMENTUMFILM-klubja Dárday Istvánt és Szalai Györgyit, a filmes Budapesti Iskola immár több mint harminc éve közösen alkotó alapítóit látta vendégül. A rendezőpáros Márai Sándor utolsó naplójából készült legutóbbi játékfilmje Az emigráns címmel került a mozikba nemrégiben. Pécsi látogatásuk alkalmával első mozisikerük, a Jutalomutazás megtekintését követően beszélgettünk.
A beszélgetés első részét decemberi számunkban olvashatták.

Bács Ferenc, Gyöngyössy Katalin – Dárday István, Szalai Györgyi: Az Emigráns (2006)

– Fenyvesi Kristóf: *Eddig javarészt a Jutalomutazásról beszélgettünk, de az irodalmi művek filmes adaptációja kapcsán szóba került legutóbbi munkátok, a Márai Sándor utolsó naplójából készült Az emigráns – Minden másképp van (2006) című film.*

– Szalai Györgyi: Már a beszélgetés kezdetén az eszembe jutott, hogy a *Jutalomutazás* története is egy kész dráma, ugyanúgy ahogy Márai utolsó naplója is az. De Márai esetében még ennél is többről van szó. Márai kiadásra szánt naplói ugyanis irodalmi alkotások, többek mint Márai Sándor életét rögzítő egyszerű naplóbejegyzések. Csak olyasvalamihez érdemes hozzányúlni, amiben már eleve megvan a filmes lehetőség. Megerőszakolni bármifajta munkát, történetet, nem érdemes. Ismerjük azokat a filmeket – köztük egyébként sok kifejezetten kellemes darabot is –, amelyek egyes nagyregényeket adaptálnak a filmvászonra, hosszan, szép, kosztümökbe öltöztetett színészekkel. Amikor főiskolás voltam, akkor engem egyáltalán nem érdekelt az ilyesmi, és én ezt, miután a hallgatói keret megvonása miatt belőlem rendezőből dramaturgot akartak csinálni, elméletileg is megpróbáltam kifejteni. Ezt nem vették jónéven, ráadásul a dramaturgia-tanárom a vizsgabizottság előtt meg is hazudtolt. Ezután otthagytam a Főiskolát.

– Valahol ennek az eseménynek a tájékán kezdtetek el Istvánnal közösen dolgozni?

– Sz.Gy.: Nem, már jóval korábban, amikor felvételiztünk. Tudni kell a Dárdayról, hogy ő iszonyú maximalista. A felvételi film elkészítéséhez kaptunk egy napra kamerát és egy bizonyos mennyiségű filmet. Istvánnak volt egy nagyszabású elképzelése, aminek a rendelkezésre álló idő alatt egy részét tudta csak leforgatni. Emiatt el is ment a kedve az egésztől. Én viszont azt mondtam, hogy engem nem érdekel, hogy ő milyen filmet szeretett volna csinálni, hanem abból az anyagból, amit addig leforgatott, összerakunk egy filmet. Én pedig fogtam egy ollót és megcsináltam a filmet. A film végül elég jó lett, Istvánt végül nem is ezért nem vették fel. „Osztályidegennek" és „deviáns" jelenségnek számított. Egyébként aztán ő is kedvet kapott az efféle filmezéshez, hiszen a következő évben, amikor valaki hasonlóan járt mint ő, tehát nem tudta befejezni a filmjét, mondtuk neki, hogy adja oda a tekercset és mi majd megcsináljuk. Összeraktuk, írtunk hozzá narrátor-szöveget és a végén nem is hasonlított arra, amit ő eredetileg elképzelt. Viszont olyan jól sikerült, hogy majdnem fel is vették, csak közben kiderült, hogy nincs érettségije.. A későbbiekben aztán elkezdtünk együtt forgatókönyveket írni és kiderült, hogy a lényeges kérdésekben hasonlóan gondolkodunk, egyformán érzékeljük a világot. Ez akkor bizonyosodott be igazán, amikor egy filmnovellán dolgoztunk, amire nagyon rövid volt az idő, ezért különváltunk, megbeszéltük, hogy melyik jelenetet melyikünk írja meg. És amikor készen lettünk, olyan jól összepasszolt minden, hogy egy idő múlva már azt is elfelejtettük, hogy melyik részt melyikünk készítette el. Ez egy szerencsés találkozás volt.

– Dárday István: Közben már együtt is éltünk egy ideje. Ez semmiképpen sem jelentéktelen körülmény. Ebből fakadóan mi az egész világgal szemben előnyben voltunk. Éjjel-nappal együtt voltunk, ezért amikor dolgoztunk sem dolgoztunk, hanem éltünk. Egész mást jelent élni és csinálni valamit, és mást jelent dolgozni. Rendkívüli, és nagyon előnyös szituáció volt a miénk.

– Mit gondoltok arról, hogy mivel nem csak, mint filmesek, hanem mint férfi és nő is jelen vagytok a közös munkáitokban, egyszerre tudjátok női és férfi szemszögből is megmutatni a világot a filmjeitekben? Az egyéniségetekből fakadó személyiségvonásokon túl, van-e ilyen jellegű különbség kettőtök reflexiója között, ami az alkotásaitokban összegződik? Lola és Márai Sándor kapcsolatának érzékeny bemutatása révén Az emigránsban, vagy a férfi-nő viszonyok sokrétű kidolgozása során a Jutalomutazásban, mintha egy ilyesfajta komplex látásmód, valamiféle „kettős látás" is érvényesülne a filmjeitekben..

– Sz.Gy.: A férfi és a női látásmódról, a munkáról és kapcsolatunkról annyit szeretnék mondani, hogy az életünk úgy alakult, hogy elváltunk, de a munkát együtt folytattuk tovább. A férfi és női látásmódnak nyilvánvalóan megvan a filmjeinkben is a maga jelentősége, de nincsen semmiféle tudatos vonatkozása. Például kettőnk közül lehet, hogy a Dárday az érzékenyebb. Ő különben is költőnek készült. Miután elsőre nem vették fel a Főiskolára, egy évig vívódott, hogy költő legyen-e vagy filmes. Nehéz is volt elviselni azt az egy évet, de szerencsére sikerült eldöntenie.

– D.I.: Az általános megállapítások szintjén nem létezik ilyen, hogy női meg férfi látásmód és hasonlók. Ez egyik filmünk készítése során sem merült fel, csak az utóbbi években vált akár az esetünkben is fontosabb témává. Volt amelyik szereplővel Györgyi beszélt, a másikkal én. Mindig attól függ, hogy ki melyik szereplő jellemét próbálja majd kialakítani, hogy az adott szereplő melyikünkkel találja meg könnyebben a kontaktust.

– D.I.: Nyilvánvalóan alapvető különbségek vannak férfiak és nők között. Mentalitásban, gondolkodásmódban van egy hajszálnyi különbség, ami bizonyára segíthet sok mindenben. De ez nem feltétlenül tudatosan működik.

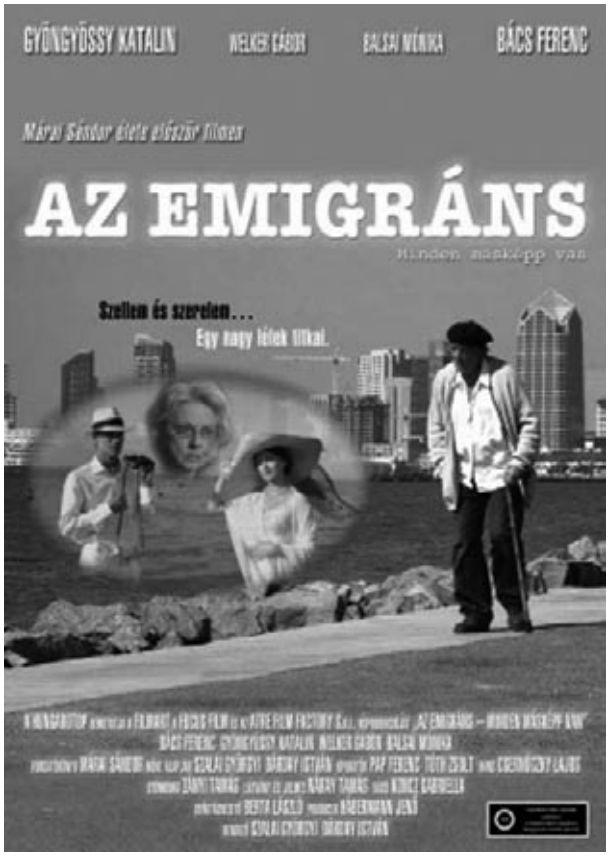
– **Sz.Gy.:** Egyetlen példát mondanék, amely a *Jutalomutazás* kapcsán jut az eszembe. Talán én vagyok az, aki jobban tudom, hogy milyennek kell lennie egy nőnek a vásznon. Az anya szerepére először nem ezt az asszonyt találtuk meg, hanem valaki mást, aki ugyan nagyon tehetséges szereplő volt, gombnyomásra sírni tudott, azonban nekem valamiért mégsem tűnt elég erőteljesnek. Végül hetekig ordibálva kiharcoltam, hogy inkább Eszter legyen a főszereplő. Mert ő, ha még meg sem szólalt, már sugárzott belőle az egyénisége. Ugyanez történt az úttörővezetőnő, a pártaktíva esetében is, akinek a kiválasztása szintén nagy csatába és kiabálásomba került. Nyár volt, mindenhol voltak KISZ-táborok, én pedig beültem egy taxiba, és elkezdtem ezeket végigjárni. Az egyikben éppen a partról jött fölfelé vagy húsz KISZ-vezető lány és én már messziről láttam, hogy melyikük az, akire nekünk szükségünk lesz. A *Jutalomutazás* már több mint harminc évvel ezelőtt készült, de ma is biztos vagyok benne, hogy ők az igazi főszereplők, valóban őket kellett választanunk. A filmben szereplő kislányt, aki végül Balogh Tibi helyett elutazik Angliába, szintén én találtam. Koltai Lajos volt az operatőr és napokig csinálta szegény a próbafelvételeket, véleménye szerint mást kellett volna keresnünk. De én esküdtem rá, hogy igenis rá van szükségünk, mert nagyon jó hangja van, hibátlanul énekelt. Aztán nem kevés munka árán, Koltai Lajos végül gyönyörűen megoldotta a feladatot.

– **D.I.:** Az anya valóban kifejezetten jó választás volt, mert ő az, aki vizuálisan is képes megjeleníteni azt az alkatot, akire szükségünk volt. Ebben a fajta több-nézőpontúságban egy hajszálnyira valóban ott van a női-férfi kettősség. Mindazonáltal kivételes kapcsolat volt a mi kapcsolatunk, hiszen rendkívül eredményes volt, mint élet és mint munka is. Ebből mostanra maradt a munka, amely továbbra is többé-kevésbé eredményes. Bár nem tudunk eléggé bizonyítani, mert nyolcévenként csinálni egy filmet, az majdnem semmi.

Sz.Gy.: Rengeteg dokumentumfilmet és nyolc játékfilmet csináltunk együtt, azt hiszem. 1974-75-ben a Jutalomutazást, 1976-ban a Filmregényt, de aztán egyre ritkábban adódott lehetőség filmeznünk. 1983 után 1988-ban, azután 1992-ben csináltunk filmet. A Márai-filmnek már 2001-ben kész volt a forgatókönyve, mindenki mondta rá, hogy mennyire szép, mégis csak 2006 nyarán jött össze annyi pénz, hogy úgy-ahogy meg tudtuk csinálni.

– **D.I.:** Valószínűségszámításaim alapján, én még egy filmben fogok tudni dolgozni. Ha mázlim van.

– Amikor azon gondolkoztam, hogy melyek lehetnek azok a pontok, amelyek köré el lehetne rendezni azt a rengeteg filmet, amit eddig csináltatok és mindazokat a szerepeket, amelyekben kipróbáltátok magatokat, arra jutottam, hogy mintha egy társadalmi szinten is érvényesíthető és hangsúlyozottan demokratikus közösség-eszmény kutatása és kifejezése felé mutatna minden munkátok. Beleértve az aktuális közegre adott reflexióitokat és mindazokat a vállalkozásokat, amelyekbe sokszor sokat kockáztatva belefogtatok. A Balázs Béla Stúdió hőskorszakának attitűdje és a ti személyes vállalásotok talán a Társulás elnevezésű kezdeményezésetekben összegződött a legerőteljesebben, amely már a nevében is egy döbbenetes üzenetet hordozott. Nem is tűrték el sokáig..

– **D.I.:** Mi már a Főiskolán egy nagyon erőteljes dokumentumfilmes termést hoztunk létre. Aztán bekerültünk a Balázs Béla Stúdióba, amely egy önkormányzati jellegű irányítással működtetett műhely volt és ez az akkori politikai viszonyok tekintetében példátlannak számított, hallatlanul progresszív intézménnyé vált az akkori magyar kultúrában. A Stúdió kapott egy bizonyos összeget, majd pedig a tagság demokratikus úton, viták során döntött a pénzek elosztásáról. A BBS-ben megtanultuk, hogy a közéletben miként kell demokratikusan és önkormányzati gondolkodással érvényesülni. Ugyanakkor megtanultuk azt is, hogy miként lehet fillérekből is jó és jelentős filmeket csinálni. A legkülönbözőbb művészeti irányzatok találkoztak és vitatkoztak itt egymással. A Bódy-féle és a dokumentarista irány voltak legerőteljesebbek, de rengeteg másféle törekvés is jelen volt. Ámbár ez egyúttal egy hamis képzetet is kialakíthatott az emberben, ugyanis mindez csak illúzió volt. Mert közben maga a társadalom egyáltalán nem így működött. A BBS, mint egy kis sziget, kétségtelenül jó és nagyon hasznos volt nekünk, azonban, ha az ember kikerült egy gyárba, akkor azt érezte, hogy ott egészen őrületes viszonyok vannak, mindenbe beleszólnak, semmit nem lehet úgy csinálni, ahogy kellene, és így tovább. Hosszas érlelődés és hosszú évek elteltével határoztuk el, hogy mi úgy akarunk dolgozni, ahogy a Balázs Béla Stúdióban dolgoztunk, de nem valamiféle hermetikus elszigeteltségben, hanem kint az életben. Így jött létre a Társulás. Többek között Vitézy László, Tarr Béla és mi is nagyon sok jelentős eredményt tudtunk már felmutatni és egymás munkáit látva és mindezekben a kérdésekben hasonlóan gondolkodva azt mondtuk, hogy együtt akarunk dolgozni. Kidolgoztuk az elméletet, odatettük mellé a fontosabbnál fontosabb filmeket és összegyűjtöttük azokat az embereket, akik mindebben részt akartak venni. Végül fölmentünk a miniszterhez, Pozsgay Imréhez és letettük az asztalára a Társulás koncepcióját. Ez, mint minden „alulról jövő kezdeményezés" teljességgel szokatlan és megdöbbentő dolog volt. Mindössze annyival érzékeltetném a légkört és a bejelentés jelentőségét, hogy amikor a titkárnő behozta a kávét, akkor egymáshoz ütődtek a kávéscsészék, annyira remegett a keze a szobában uralkodó feszültségtől. Ugyanis ehhez hasonló szituációk az úgynevezett szocializmusban nemigen fordulhattak elő. A filmes világban, de talán az egész akkori kulturális életben ez volt az első olyan alulról jövő kezdeményezés, amelynek deklaráltan is sikerült megvalósulnia. Ráadásul mi ezt Társulásnak neveztük el. Hasonló filmes és művészeti elkötelezettséggel bíró embereknek a szabad társulását kellett érteni ez alatt, és már maga a név is irritáló volt abban a közegben. Hosszú idő telt el, mire sikerült kiverekednünk. Mindenesetre az a rengeteg dokumentumfilm, játékfilm, ami a kezeink közül kikerült, annak az évtizednek a művészeti élvonalát adta. Hozzá kell tenni, hogy maga a szakma is rendkívül ellenségesen fogadta a kezdeményezést és a létező összes stúdió ellenünk volt. Az első két évünk a dokumentum-játékfilm jegyében telt. Itt ▶

készült a *Vörös föld* (Vitézy László, 1982), az *Adj király katonát!* (Erdőss Pál, 1982), amely az első film volt, amely ezt a hazai dokumentum-játékfilmes műfajt kivitte a világba: Cannes-ban Aranykamera-Díjat kapott. Időközben kiderült, hogy a filmszakmában olyan sajátos generációs problémák és klikk-rendszerek vannak, hogy egy csomó tehetséges ember nem is tudja megvalósítani a terveit. Ezért a mi kezdeti, valamelyest akár szigorúnak is tekinthető dokumentarista programunk meg kellett, hogy nyíljon az olyan nagyszerű alkotók előtt, mint például Jeles András vagy Bódy Gábor. Mintha egy generációs stúdióvá váltunk volna, hiszen később aztán a Xantus János is itt csinálta meg a *Rocktérítőt* (1988), de ekkorra már nagyon elege volt a szakmának és a politikának is belőlünk, mert a mi filmjeink jócskán átlépték azt a nyilvánossági szintet, ami meg volt engedve.

– **Sz.Gy.:** Az utolsó csepp azonban mégiscsak a mi filmünk volt, a négy és háromnegyed órás *Átváltozás* (1984), ami alaposan szíven ütötte a politikát. Abban az időben ugyanis a fiatal íróktól, költőktől úgy féltek, mint a tűztől. Az *Átváltozás* főszereplője Csordás Gábor volt. Minthogy Gábor költő az életben, így egy költőt játszott a filmben is, aki a történet szerint lapot szeretne alapítani. Nagyon sokan megjelennek a filmben, felvonul az egész akkori jeles csapat: Bódy Gábor, Dobai Péter, Szilágyi Ákos és a többiek. Ráadásul a filmbe még Brezsnyev elvtárs temetése is bekerült. Mindezek miatt a filmmel nagyon sok probléma volt, ezért az engedélyezése is rendkívül elhúzódott. Az egész Pártközpont kis csoportokban ment megtekinteni a filmet. Mire végre engedélyezték, addigra meghalt már két másik elsőtitkár is, mindenesetre az volt az ára a bemutatásnak, hogy meg kellett rövidítenünk Brezsnyev elvtárs temetését. Tehát szájcsók és egyéb finom részletek ki kellett, hogy maradjanak.. Aztán, mint kiderült, még így is sok volt. A Filmszemlén a temetés nélkül kellett a filmet bemutatnunk. Tettük ezt úgy, hogy a vetítés előtt a temetést tartalmazó filmcsíkot vörös szigetelőszalaggal leragasztottuk.

– **D.I.:** Szólt a munkásmozgalmi gyászinduló, és közben vörösen izzott a moziváson.. Erősebb lett a hatás, mintha magát a temetést mutattuk volna..

– **Sz.Gy.:** És mindez annak volt köszönhető, hogy az éjszaka közepén kiszaladt hozzánk a vágószobába a filmfőigazgató, hogy közölje: nagy a baj, nem lesz bemutató, mert a Csernyenkó elvtárs is meghalt..

– **D.I.:** Nos, végül különböző irányokból lassacskán összeépült a fejünk felett ez a megszüntetés, és tényleg ez volt az utolsó csepp, de sokat nyomott a latban Bódy Gábor *Kutya éji dala* (1983) című filmjének az a jelenete is, amelyben a hadsereg magas rangú vezetője és a rendőrkapitány részegen motorcsónakáznak a Dunán. Emiatt a jelenet miatt ugyanis a hadsereg és a rendőrség is feljelentette a filmet. Valahogy aztán mégiscsak átvertük a filmet a cenzúrán. Ezt követően Jeles András *Álombrigád* (1985) című filmje viszont már olyan mértékben húzta ki a talajt az egész állami berendezkedés alól, hogy azután már valóban úgy tekintettek ránk a szakmában is, mint valamiféle börtöntöltelékekre. Makk Károly barátunk azt mondta, hogy ne aggódjunk, ő majd hozza a hideg élelmet a börtönbe. Nagyon éles helyzet volt. Ez az érem egyik oldala. A legszomorúbb tanulság viszont mégiscsak az lett, hogy a szakma ugyan megvédhetett volna bennünket, de nem tette. Ha a kollégáink akkor azt mondják, hogy márpedig nem engedjük ezt a stúdiót megszüntetni, akkor nem lett volna ilyen egyszerű mindezt keresztülvinni. A Pártközpontban lezajlott egy tárgyalás, ahol az összes stúdióvezető potentát és a fontosabb filmesek is jelen voltak. Itt az egyik filmes például a következőket mondta: „sajnos tudomásul kell vegyük, hogy az egyik karunkat levágják".. Még a szakma sem állt ki mellettünk.

– **Sz.Gy.:** A döntést követően pedig szétosztották a többi stúdió között a még befejezetlen filmjeinket. Szép sorjában jelentkeztek a stúdióvezetők és szétvitték a folyamatban lévő munkáinkat. Ez egy véres gesztusnak tűnik, még ennyi év távlatából is. De megcsinálták. Miközben nekünk, első hazai stúdióként, már volt egy Oscar-nominált filmünk is, a *Jób lázadása* (1983), Gyöngyössy Imre és Kabay Barna alkotása. Ez egy óriási jelentőséggel bíró eredmény volt. De például Zolnai Pál sem kapott lehetőséget máshol, ezért ő is nálunk filmezett.. A Társulással kapcsolatban érdemes azt is elmondani, hogy a stúdió hetente ülésező konzultációs tanácsában olyan emberek ültek, mint Bihari Mihály, Schlett István, Papp Zsolt, Bíró Zoltán és Gombár Csaba.

Kérdés a közönség soraiból: Napjaink játékfilmkészítésében jut-e a dokumentumnak is valamiféle markáns szerep? És a fikciós dokumentumfilmnek a mai magyar filmes szcénában?

– **D.I.:** Nehéz kérdés. Az ezredforduló környékén megjelent egy teljesen új filmes generáció, nagyon tehetséges emberekkel, akiknél a dokumentum egészen másként jelenik meg, mint ahogy azt megszokhattuk. Például Fliegauf Benedek *Dealer* (2004) című filmjéről is beszélhetnénk, amely egy nagyon furcsa, Tarr Béla látásmódjával rokon perspektívában mutatja meg a droggal és a dealer-léttel kapcsolatos problémákat. Ennek a filmnek a mélyén

Csordás Gábor, Dárday István, Szalai Györgyi: Átváltozás (1984)

például egyértelműen ott rejtőzik egyfajta filozófiai szintre emelt dokumentarizmus is. De a *Bolse Vita* (Fekete Ibolya, 1996) című filmmel ugyancsak hasonló volt a helyzet. Ezen a ponton, mintegy kiegészítésképpen a korábbiakban elhangzottakhoz, el kell mondjam, hogy összekevervén a dolgokat, gyakran olyan állítások is napvilágot látnak, miszerint a Budapesti Iskola azt jelentené, hogy a filmjeinkben nem játszanak színészek. Ez tévedés. Mert a módszernek egyáltalán nem az a lényege, hogy színészek vagy nem színészek jelennek a vásznon. Hanem az, hogy a legmélyebb összefüggések feltárása végett, igazi gesztusokat és hiteles gondolatmeneteket rögzítsenek a kamerák. Ezt a rejtőzködő régiót célozták meg a filmjeink azzal, ha civil embereket vontunk be. De egyáltalán nem ez a lényeg. Mert egy jó színész is meg tudja csinálni ugyanazt, amit egy civil, feltéve, hogy hajlandó a maga teljességében megismerni azt az életet, amit majd a vásznon alakítania kell. Márpedig egy színész élete rendszerint egyáltalán nem erről szól. A hetvenes-nyolcvanas években pedig egészen biztos, hogy az egyik helyről a másikra rohanásban telt el. Ebből következően nem lehetett senkinek sem azt mondani, hogy akkor most fogjuk magunkat és leutazunk három hétre egy faluba, ahol kiveszünk egy szobát, és egy kicsit élünk, beszélgetünk, dolgozunk, úgy ahogy az ottaniak teszik. Pedig itt kezdődik az, hogy bárki egyfajta hitelességet tudjon hozzáadni a meglévő, akár nagyszerű színészi tudáshoz. Ha a kettő együtt van, akkor a színész többet tudhat még annál is, mint akit játszania kell, mert megvannak mindazok az eszközei, amitől ő a színész.. De visszatérve a tendenciákra, én úgy látom, hogy miként a dokumentumfilm tíz-húsz évente mindig bekerül az első vonalba, úgy ennek az egésznek lesz, illetve már bontakozik is egyfajta reneszánsza. A dokumentarista törekvések, igaz más formában, de újra a felszínre fognak kerülni. A színészettel és a színészekkel kapcsolatban pedig el kell mondjam, hogy *Az emigránst* forgatva, Bács Ferenccel és Gyöngyössy Katalinnal sem mint színészekkel, hanem mint emberekkel dolgoztunk együtt. Két csodálatra méltó emberrel, akik ráadásul rendkívüli tehetséggel megáldott színészek is.

Hajnal Zsófia

10+1 éjszaka és nappal meséje II.

Decemberi számunkban kezdtük el a Leőwey Klára Gimnázium 10.F francia tagozatos osztályának útibeszámolóját a francia útjukról. A csapat a Saint-Nazaire-i tartózkodás után elindult a nagy utazás utolsó állomására Párizsba.

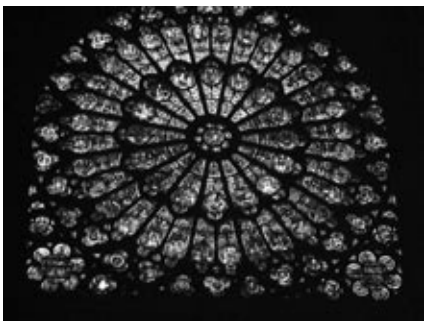

Délután érkeztünk Párizsba, ahol a buszról leszállva egyből a Louvre-ba mentünk. Az osztályt két részre osztották, a mi csoportunk az egyiptomi részt, míg a másik a mezopotámiait

látogatta meg, francia nyelvű idegenvezetővel. Láttunk egyiptomi ékszereket, ruhákat, szarkofágokat és egy múmiát is. Bemehettünk egy rekonstruált masztabába (egyiptomi temetkezési hely) is. Mikor véget ért az idegenvezetés mindenki rohant a Mona Lisa-hoz. A festmény tényleg lenyűgöző, feltéve ha odafársz a vadul fényképező japán turistáktól, ami jelentősen rontja a hangulatot. Ráadásul legalább öt nyelven ki van írva, hogy tilos fényképezni vakuval. Az emberek többsége ezt mégis figyelmen kívül hagyja, bár nem értem miért kell fényképezni, hiszen jó pár méter választ el a remekműtől, és a boltban kiváló minőségben lehet megvenni akár poszteren, akár tollon. Mivel a múzeum hatalmas, könnyű eltévedni, még úgy is, hogy ki vannak írva a nevezetességek és a kijárat. Láttuk Nikét is, igaz csak szobor formájában. Mona Lisához vezető utunk során láttunk sok olasz festményt, bár ezeket össze sem lehet hasonlítani Leonardo da Vinci leghíresebb művével. Sajnos az én kedvenceim, Archimboldo Négy évszak című négy sorozatból álló festménye nem volt ott, elköltöztették a Luxembourg Palotába. Kilépve a múzeumból vettük észre, hogy esik. Annak ellenére, hogy St.-Nazaire-ben, az óceán parton egy hetet voltunk, nem esett az eső, viszont ezt Párizsban bepótolta, ugyanis két nap alatt majdnem folyamatosan esett. Az eső, a hideg és az este dacára tovább vettük az irányt a Concorde tér felé, ahol egy hatalmas óriáskeréken az embernek lehetősége nyílik a magasból megnézni a várost. Ezen a téren áll a híres Obelisque (Obeliszk), amit Napóleon hozott (lopott?) Egyiptomból. Ezután metróra ültünk, majd felgyalogoltunk a Sacré Coeur-höz. A fehér templom csodálatos látványt nyújt, még éjszaka is, hiszen kiemelkedik a sötét éjszakából. Bár a templom belseje is figyelemre méltó, többségünk szerint azért kívülről impozánsabb. Ott, a Montmarte-on lépten-nyomon kis boltokba botlunk, ahol mindenfélét lehet venni és itt még az árak sem túl magasak. Vásárolhatunk Párizs feliratú táskát, képeslapokat, tollakat, különböző felirattal díszített pólókat, de még Monet festményével ékesített hajcsatot is. De betérhetünk a sok palacsintázó (Crêperie) egyikébe is, ahol szend-

vicseket is fogyaszthatunk, viszont a palacsinta-kínálat szinte végtelen. Ha olcsón szeretnénk megúszni, ehetünk cukros-citromosat, ami hangzása ellenére valóban ízletes, de megkóstolhatunk minden földi jóval megrakott finomságot is. A szállás felé menet még integettünk a Molin Rouge malmának is. Másnap az Eiffel torony volt a soros a látnivalók terén. Néhányan felmentünk a toronyba – a többség lifttel – ahol nagyon sokat kellet sorban állni (akár órákat is). Csak ketten vállalkoztunk gyalog megmászni a tornyot a második emeletig. Miután kigyönyörködtük magunkat, hajóbusszal elmentünk a Notre-Dame-ig, mely tiszteletre méltóan magasodik Párizs szívében. Érdemes megmászni a templomot, hogy egészen közelről szemlélhessük a vízköpő szörnyeket, de bemenni is „kötelező", mert csodálatos látványt nyújt a festett rózsaablakokkal és egész belsejével. Ezek után tovább indultunk Párizs leghíresebb sugárútja, a Champs-Élysée felé. Természetesen nem tudtunk végigsétálni rajta, hiszen az egy napos program lenne, de csodálatos volt az ízelítő is, amit kaptunk belőle. Mindkét oldala tele van drágábbnál-drágább luxusüzletekkel, kávézókkal, lakásokkal és szállodákkal. Természetesen az eső itt is rázendített, és mint a legtöbb ember, mi is bemenekültünk egy metrómegállóba. De még az időjárás sem vette el a kedvünket, és miután az eső elállt, továbbnézelődtünk. Mivel a csúcsforgalom idején jártunk ott, láthattuk a párizsi forgalom nagyságát. A Champs-Élysée-n a gyalogosok csak két-két lámpán tudnak keresztüljutni, mivel olyan széles, hogy középen egy járdaszigeten meg kell állni, nem lehet egyszerre átjutni rajta. Furcsa érzés volt a 6 sávos sugárút közepén állni, fényképezni és figyelni az elhaladó járműveket. A szálláshoz vezető út alatt láttuk a Kis- és Nagypalotát. Az előbbit nagyon érdekes módon világította meg a felhők közül előbújó nap, mely csak az épületen ragyogott, amit még jobban felerősített az arany díszítés, kontrasztként pedig a sötét esőfelhők domináltak. Ezek után beültünk a buszba és meg sem álltunk Pécsig. A hazafele út már gyorsabban telt el, mindenki élménybeszámolót tartott, vagy a 10 napos „kalandtól" fáradtan aludt el. Összességében elmondható: Párizs megér egy misét. De még mennyire!

BARANYAI Civil Forzó

2008

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

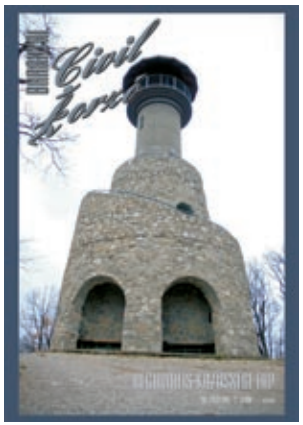
Január

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Február

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29		

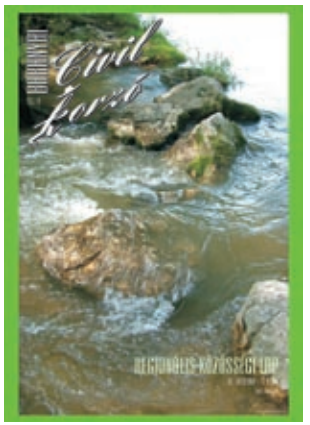

Március

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

Április

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Május

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18

Június

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15

19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

16	17	18	19	20	21	22
23/30	24	25	26	27	28	29

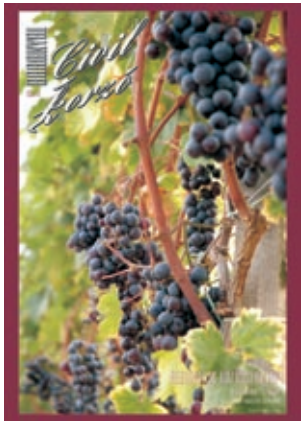

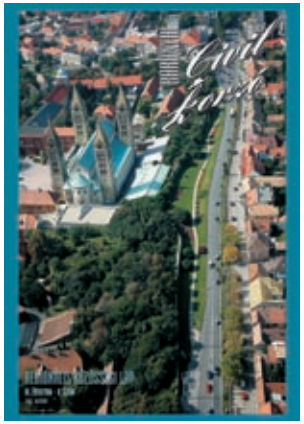
Július

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Augusztus

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	**20**	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

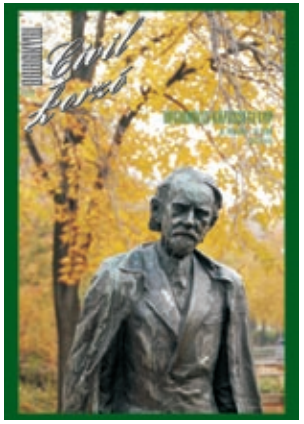
Szeptember

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Október

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	**23**	24	25	26
27	28	29	30	31		

November

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

December

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	**25**	**26**	27	28
29	30	31				

A közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról (T/4120)

A törvény hatálya minden olyan az államháztartáson kívülre folyósított pénzügyi támogatásról szóló egyedi döntésre kiterjed, amely az államháztartás alrendszereiből, európai uniós forrásból, vagy nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó kifizetésről szól. Így a törvény hatálya alá nem csak a központi kormányzati támogatások tartoznak, hanem a helyi önkormányzati támogatások is. Ugyancsak differenciálás nélkül vonatkozik a törvényjavaslat minden, az Európai Unió által nyújtott pénzügyi forrás szétosztására vonatkozó döntéshozatalra.

A törvény értelmező rendelkezései meghatározzák azt a személyi kört, amely esetében a törvény vagy a pályázati eljárásokban való részvételt tiltja meg, vagy a pályázaton való indulásról szóló tájékoztatás közzétételét írja elő. A döntés-előkészítésben közreműködő és a döntéshozó személyek a pályázati eljárás résztvevői, befolyással bírnak a támogatás odaítéléséről szóló döntés megszületésére, még ha nem is feltétlenül személyesen hozzák a döntést, vagy nem egyszemélyi döntést hoznak. A közjogi tisztségviselők nem feltétlenül az eljárásokban való részvételük miatt, hanem megbízatásukra tekintettel tartoznak a törvényjavaslat személyi hatálya alá. Ezek a tisztségviselők még ha nem is rendelkeznek döntéshozatali jogkörrel a támogatási döntések meghozatalában, pozíciójuknál, informális kapcsolataiknál, befolyásuknál fogva hatással lehetnek egy pályázati eljárás végeredményére. A vezető tisztségviselő fogalmáról a gazdasági társaságokról szóló törvény rendelkezik.

Tekintettel arra, hogy a törvény az eljárás konkrét formájától függetlenül minden támogatás odaítéléséről szóló döntés meghozatalára vonatkozik, nem csak a pályázati úton, hanem az azon kívül odaítélt forrásokra is kiterjed, ezért a (2) és (3) bekezdések értelmező rendelkezésekkel a nem pályázati úton odaítélt támogatásokra is elrendelik a törvény alkalmazását.

Tekintettel arra, hogy a közélet tisztaságának és átláthatóságának egyik legeredményesebb eszköze a nyilvánosság, a legteljesebb adatnyilvánosság érdekében a törvény egyértelművé teszi a támogatásokkal kapcsolatos adatkezelési szabályokat.

A törvényben meghatározott szabályok érvényre juttatása érdekében felhatalmazást kap a döntéshozó, hogy a pályázó érintettségét megalapozó személy hozzátartozójának nevét, születési helyét és idejét, valamint lakcímét kezelje. Az adatkezelés szükséges ahhoz, hogy a döntéshozó jogszerűen megállapíthassa, hogy az összeférhetetlenség valóban fennáll-e .

A nyilvánosság biztosítása érdekében a javaslat központi honlap fenntartását rendeli el. A Kormány által kijelölt szerv által üzemeltetett honlap egységes felületet biztosít a pályázati eljárás alatt minden pályázat alapvető adatainak, a támogatási döntés meghozatala után az elnyert támogatások adatainak, és végül a benyújtott és elfogadott támogatási elszámolás közzétételére. A (4) bekezdés a közzétételi kötelezettséget nem rendeli el azon támogatások tekintetében, amelyeket természetes személyek számára szociális szempontok szerint, a társadalombiztosítási alapokból vagy a Munkaerőpiac Alapból nyújtanak.

A természetes személyek közül nem indulhat pályázóként a pályázati eljárásban döntés-előkészítőként közreműködő vagy döntéshozó személy, illetve a kizárt közjogi tisztségviselő, valamint ezen személyek közeli hozzátartozói. A törvény alapján nem megengedett bizonyos jogi személyek támogatási igénye sem. Így tilos az olyan gazdasági szervezet részvétele a pályázatokon, amely az eddig felsorolt személyek tulajdonában áll, illetve az a gazdasági szervezet, alapítvány vagy társadalmi szervezet sem indulhat, amelyben az említett személyek valamelyike vezető tisztségviselő, az alapítvány kezelőszervének, szervezetének tagja, tisztségviselője, vagy a társadalmi szervezet képviseleti szervének tagja. A törvény kizárja a pályázati eljárásokból azokat a társadalmi szervezeteket, illetve alapítványokat, amelyek valamely párttal a törvényjavaslatban meghatározott módon kapcsolatban állnak vagy álltak. Biztosítja, hogy a korábban kizárt pályázatok benyújtói két évig ne részesülhessenek támogatásban.

A törvény különös szabályként a helyi önkormányzatok és a kisebbségi önkormányzatok és érdekeltségi körük által benyújtott pályázatok esetében kimondja, hogy a pályázataikról való támogatási döntés meghozatalában a megbízatásuk alapján a helyi önkormányzatok támogatásában feltehetően érdekelt közjogi tisztségviselők nem vehetnek részt.

A törvény hatálya alá tartozó személyeknek, akiknek a pályázaton való indulása az 5. § alapján nem kizárt, nyilvánosságra hozatali kötelezettséget ír elő, amennyiben támogatási pályázaton indulni kívánnak. A nyilvánosság tájékoztatását erről a tényről a pályázónak kell kezdeményeznie. A tájékoztatás a Kormány által fenntartott központi honlapon történik. Abban az esetben is fennáll a honlapon való közzététel kezdeményezésének a kötelezettsége, ha a pályázat benyújtása és a támogatási döntés megszületése között merül fel olyan körülmény, amely alapján a pályázónak a pályázaton történő indulását nyilvánosságra kellett volna hoznia. A törvény alapján a honlapon történő tájékoztatási kötelezettség elmulasztásának szankciójaként a tájékoztatást elmulasztó személy nem részesülhet támogatásban .

A javaslat klasszikus összeférhetetlenségi szabállyal biztosítja, hogy munkavégzésre irányuló jogviszony alapján érintett személyek az érdekeltségi körükbe tartozó személy vagy szervezet számára részrehajló módon ne járhasson el. A törvény a döntés-előkészítő szerv, illetve a döntést hozó szerv vezetőjének vagy a döntést hozó személynek kötelezettségévé teszi a törvényben foglaltak betartatását. A döntés-előkészítő szerv vezetőjének írásbeli értesítési kötelezettsége van, ha a döntés-előkészítés során a törvényjavaslat rendelkezéseinek megsértését tapasztalja. A törvény az összeférhetetlenségi szabályok megszegésével benyújtott pályázatok esetében rendelkezik a pályázatok kötelező kizárásáról. A pályázatból történő kizárásról a döntést hozó szerv vagy személy soron kívül határoz, ebben a döntésben a kezdeményezéssel érintett személy nem vehet részt. Amennyiben a döntéshozó szerv vagy személy a törvényjavaslat szabályainak megszegését állapítja meg, az érintett pályázat automatikusan elutasítottnak minősül; ha pedig ezt nem állapítja meg, a döntéshozatali eljárás tovább folytatódik az érintett pályázó részvételével.

A honlap üzemeltetője a kizárt pályázatokról nyilvános nyilvántartást vezet.

Amennyiben a pályázati eljárás során beépített garanciák ellenére mégis olyan pályázó részesülne támogatásban, aki a törvény rendelkezései alapján nem lett volna erre jogosult, a törvény további következményeként a pályázat elfogadására,

érvényesnek nyilvánítására vonatkozó döntés érvénytelenné nyilvánítására ad lehetőséget. Az érvénytelenné nyilvánított döntés alapján kötött szerződés semmis, és ebben az esetben a támogatásban részesülő személynek a folyósítás és a visszafizetés időpontja közötti időszakra eső késedelmi kamattal együtt vissza kell fizetnie.

A döntés érvénytelenné nyilvánítását a döntéshozatalt követő két éven belül lehet döntést hozó szerv vezetőjénél vagy a döntést hozó személynél kezdeményezni. A döntéshozatalt követő hat hónapon túl, illetve a pályázatban foglaltak megvalósítását követően a § szankciói nem alkalmazhatók, az esetleges büntetőjogi felelősség és a két évig tartó kizárás ugyanakkor továbbra is fennáll. Az érvénytelenné nyilvánítás kezdeményezésére bárki jogosult. A kezdeményezésről annak beérkezése után 15 napon belül kell dönteni.

A törvény kizárja azt az eshetőséget is, hogy egy, az összeférhetetlenségi szabályok hatálya alá eső döntéshozó személy a támogatás elnyerése után szerezzen egy gazdasági társaságban részesedést. Ennek az esetnek a szabályozatlansága esetén ugyanis elő fordulhatna, hogy az összeférhetetlenségi szabályokat egy érintett személy oly módon játssza ki, hogy a pályázati eljárás előtt eladja a gazdasági társaságban fennálló tulajdoni részesedését, majd a támogatási döntés megszületése után visszavásárolja azt. Ennek érdekében a törvény kimondja, hogy támogatást elnyert gazdasági társaságban a támogatásról szóló döntés megszületését követő két évig nem szerezhet tulajdonrészt az a döntéshozó, aki a pályázat elbírálásában részt vett.

A törvény a kizárásról hozott határozat bírói felülvizsgálatára a nemperes eljárások szabályait rendeli alkalmazni.

A törvény felhatalmazást ad a Kormánynak, hogy kormányrendeletben rendezze a törvényben előírt közzétételi kötelezettségekkel kapcsolatos részletes szabályokat.

A törvény hatálybalépésére a kihirdetését követő második hónap első napján kerül sor. A kihirdetés és a hatálybalépés között a szabályozás tárgyára tekintettel mindenképpen érdemes legalább egy hónapot hagyni, hogy kellő idő maradjon a törvény alkalmazására való felkészülésre. Az összeférhetetlenségi szabályokat csak a hatálybalépés után kiírt pályázatoknál kell alkalmazni, mivel ellenkező esetben a már kiírt, folyamatban lévő pályázatoknál a rendelkezések egy része betarthatatlan lenne, emellett a szabályozás a törvényben felállított, civil részvételű testületeknél átmeneti szabállyal biztosítja, hogy a korábban e testületekbe került tagokat ne érhesse hátrány.

Dr. Kanizsai Péter

A külföldi munkavállalásról

Tágra nyílt szemmel figyelem, amint a távolságok hipp-hopp áthidalásával tűnnek el határok a szó valós és átvitt értelmében is. A „fapadosok" néha egészen elképesztő jegyárai teszik mostanra olyanná a Londonba, vagy Berlinbe való kiruccanást, mint régen a nagy utazások voltak pl. a Balatonra, vagy épp a Magas-Tátrába. Ennek és más kényszerítő körülménynek, meg persze az EU csatlakozás kínálta fergeteges lehetőségeknek köszönhetően ki-ki vérmérséklete szerint próbál szerencsét új földeken, s vizeken. Többkevesebb sikerrel.

A jelenség, miszerint reggel még Angliában ébredek, s altatok néhány órát a műtőben, majd estére kelve már repesztek, hogy másnap itthon álljak be a műtőbe, nemcsak engem, hanem jópár munkatársamat vonzza. Vonzza, hiszen ha körbenézünk a nagyvilágban, hát magyarral rendszerint találkozunk, még a legváratlanabb helyeken is.

A külföldi munka nem tejjel-mézzel folyó kánaán. Még ha sokan így is hiszik. Mesterem szokta volt mondani: minket nem azért irigyelnek, amiért irigyelniük kéne. A kerítés – jelentem – valóban nem kolbászból készült, a pénzért igenis meg kell dolgozni. Az egyetlen árnyalatnyi különbség, hogy esetemben Ángolhonban tudom, hogy miért hajtok. A sokak által áhított biztos megélhetésért egy olyan helyen, ahol a szakmaiság érvényesül az eszement reformtörekvésekkel szemben, ahol a beteg nem a gyógyítás tárgya és a mosoly is ingyen van. Cserébe persze az elvárások sem provinciálisak. Ott van például a magától értetődő őszinteség: ha elkésem nem kell kitalálnom szívhez szóló meséket, hanem egyszerűen elnézést kérek és teszem a dolgom. Ha hibáztam, beismerem, nem hazudok a beteg és a hozzátartozók szemébe. A szavaknak és a tetteknek súlya van, a két dolog pedig paralel. A diszkrepancia előbb-utóbb felszínre tör.

Egyáltalán nem irigylésreméltó idegen országban, idegen kultúrában megállni a helyünket. Sosem felejtem el, még a múlt évezredben, amikor Liverpoolban vackoltam be gyakornokként az orvosszállóra, hogy megörültem annak, hogy a takarítónő is külföldi. Frászt. Azonnal kiderült, hogy helyi lakos és szépnek egyáltalán nem nevezhető „scouser"-t beszéli. És ez így volt hetekig – nem mertem lefeküdni ügyeletben, mert úgyis ki kellett mennem szájról olvasni azt, amit a nővér kért.

És a kulturális különbségeket nem is említettem. Eleinte nem volt világos, hogy lehet élni egy olyan országban, ahol az autók a rossz oldalon mennek, ahol állandóan esik és ahol amellett, hogy babot reggeliznek, még a teába is tejet öntenek. A vicc, hogy mindez tizenkét év után sem teljesen világos. Kicsit fel is nézek azokra a barátaimra, akik mindezeket vállalván maradtak és nem erőltetve, de alkalmazkodtak. Mégis látok némi irigységgel vegyes vágyakozást, ha a Túró Rudiról, vagy a házipálinkáról esik szó.

Ugyanakkor elszomorít az a jelenség, amit tapasztalok a semmiből lett és sehova sem tartó munkaközvetítők kapcsán. Azokat a szerencsétlen ágrólszakadtakat tépázzák, akik utolsó fillérjeiken vett valutájukkal kóválygottak ki a szomorú magyar valóság elől a fényesnek hitt külországba. Nem hinném, hogy sajátosan magyar jelenség, de miért épp ebben lennének szemfüles honfitársaink tisztességesek, morális útmutatás s példa híján. Elkeserítő az a naivitás is, amivel egyesek nekivágnak a nagyvilágnak – nyelvismeret nélkül, tökéletesen különböző kulturális gyökerekkel tisztességes segítség nélkül dőreség külföldön munkát vállalni.

Én a hibrid megoldás mellett voksoltam – maradtam vándoraneszteziológus. Ez szép szakma, a távolság nem akadály, csak némileg energiaigényes – ugyanakkor itthon élek, de Angliában keresem a mindennapit.

Tanítványaimnak pedig próbálom azt üzenni, hogy menjenek, tanuljanak külhonban, de egy szép napon jöjjenek haza, mert mi, akik láttuk már, hogy másképp is lehet csinálni a dolgokat, miért éppen ne a magyar betegen segítsünk – ha már épp stílszerű akarok lenni – az angol beteg helyett.

Az Uniós források hatékony kihasználása

Tavaly novemberben indítottuk el rovatunkat EU-s tippek címmel. Célunk, hogy az olvasókat információkkal lássuk el az EU támogatási politikájáról az Új Magyarország Fejlesztési Tervben megfogalmazott fejlesztési irányokról és területekről. Folyamatosan figyelemmel kísérjük az aktuális pályázati lehetőségeket, kiírásokat. A havonta megjelenő rovatban hasznos és praktikus tanácsokkal szeretnénk ellátni az olvasókat. A programot, melynek része ez a rovat a Nemzeti Civil Alapprogram támogatja. A program keretében tanácsadó, tájékoztató napokat szervezünk a régióban, valamint lehetőséget biztosítunk egyéni konzultációkra is.

Miután a projektötlethez, projektstratégiához kiválasztották a lehetséges finanszírozási forrást, pályázatot neki lehet fogni a pályázat konkrét elkészítéséhez. A projekt részletes elkészítése az indítványozó feladata, de a munkába be kell vonni mindazon szervezeteket, akik majd partnerként részt fognak venni a projektben.

A pályázatírás elkezdése előtt át kell tanulmányozni a **pályázat teljes dokumentáció**ját, hogy megismerjék a pályázat benyújtásának formai, tartalmi, valamint pénzügyi követelményeit. A teljes információszerzés érdekében vegye igénybe a pályázató szervezet/intézmény által nyújtott segítséget. Ilyen lehet az úgynevezett *információs nap,* amikor a pályáztató munkatársai és más szakértők az ország több pontján szervezett rendezvény keretében segítik a potenciális pályázókat. A rendezvényeken a pályázati kiíráshoz kapcsolódó előadásokon túl a jelenlévők kérdéseket tehetnek fel a kiírással kapcsolatban. Ezenkívül, a közzététel és a pályázatok beadási határideje közötti időszakban a pályázóknak lehetővé teszik, hogy kérdéseket tegyenek fel a nyomtatványok kitöltésével, pályázataik összeállításával kapcsolatban. A *Gyakran Ismételt Kérdések* a pályázató honlapján, jól elkülönített helyen találhatóak, s folyamatosan frissítve vannak. A mások által feltett kérdések válaszaiból sokat lehet tanulni.

A legfontosabb alapinformációkat (program átfogó céljai és prioritásai, pályázó és partnereinek alkalmassága, projekt illeszkedése a programba, elszámolható költségek, lehetséges projektek/tevékenységek, önerő szükségessége, pályázati űrlapok és mellékletek kitöltése/beszerzése, pályázatok elbírálási/kiválasztási rendszere, stb.) a **pályázati felhívás**ban és a **pályázati útmutató**ban lehet megtalálni. A figyelmetlenség vagy tájékozatlanság miatt **formai hibás** pályázat nem kerül tartalmi bírálatra, vagyis, azelőtt elutasítják, hacsak a pályázati felhívás nem tesz lehetővé utólagos hiánypótlást, pontosítást. A formai értékelés során vizsgálják, hogy a pályázathoz mellékelt dokumentumok hiánytalanok-e, azok alapján a pályázó jogosult-e a pályázásra, a pályázatot az előírt formanyomtatványon, megfelelő példányszámban, hiánytalanul nyújtották-e be. A pályázati anyag megfelelő összeállítását a dokumentációban előzetesen megadott ellenőrző lista segíti

A pályázatot mindig a támogató által kibocsátott **pályázati űrlap**on kell benyújtani. Pályázató szervezetenként eltérően nagyon sokféle pályázati űrlap létezik, azonban a legtöbb tartalmazza az alábbi alapvető részeket.

I. Adatok – a projekt címe és alapadatai, a pályázó és partnereinek elérhetősége.

Az űrlap ezen részének kitöltése meglehetősen rutinszerűnek tűnik, hibázni azonban itt is lehet, leginkább azzal, hogy pályázatuknak rossz címet adnak. A jó cím megválasztása egyrészt fontosabb, másrészt nehezebb, mint első látásra gondolnák. A cím lesz az „első benyomás", egy szakszerűtlen, körülményes vagy unalmas cím egy szakszerűtlen, körülményes vagy érdektelen projektre utal, amit a bíráló nem tart érdemesnek támogatni. Keressenek tehát olyan titulust, amely rövid, tömör, világos és terveik lényegére utal.

II. Projektleírás – amely a projekt megvalósítás teljes folyamatának ismertetését jelenti.

1. A tervezett projekt rövid összefoglalása
2. A tervezett projekt célja
3. A projekt célcsoportja, kedvezményezettek (kiválasztás, jellemzés, esélyegyenlőség biztosítása)
4. A projekthez kapcsolódó tevékenységek
5. A projekt várható eredményei és hatásai
6. A projektben részt vevő partnerintézmények szakértelme és feladatai
7. Monitoring (nyomonkövetés) és értékelés, azaz hogyan biztosítják a projekt ütemterv szerinti végrehajtását és a munka értékelését
8. Az eredmények terjesztése, átadása
9. A tevékenységek ütemezése és időterve, azaz egy áttekinthető munkaterv, az egyes feladatok végrehajtásáért felelősök megjelölésével.

III. Költségvetés – a pályázat pénzügyi terve

A költségvetés készítésekor alapelvként kell működjön, hogy az anyagi háttér megteremtése nem cél, hanem eszköz. Ezért mindig egy meglevő tervhez kell költségvetést készíteni, és nem az elérhető pénzforrásokhoz kell terveket kitalálni. A költségvetési terv elkészítéséhez csak akkor kezdjen hozzá, ha már a szakmai részt megírta, pontosan tudja, hogy mit akar megvalósítani a pályázat segítségével! A támogatás a projekt költségeihez való hozzájárulás, és nem fedezi a projekttel kapcsolatban felmerülő valamennyi költséget. A pályázó intézményeknek így megfelelő nagyságú saját forrás biztosítását is vállalniuk kell, amely pályázattípustól függően lehet anyagi vagy természetbeni hozzájárulás. A költségvetés elkészítésénél vegye számításba, hogy milyen önerő-

vel rendelkezik, amit a projekt megvalósítása érdekében el tud különíteni (készpénz, személyes közreműködés, tárgyi támogatások, rendelkezésre álló tárgyi eszközök, stb.) Különböző pályázati kiírások pénzügyi feltételei eltérőek lehetnek, tehát az *elszámolható költség*ek vonatkozásában minden esetben a pályázati kiírást, illetve útmutatót kell részletesen áttekinteni. Általában nem elszámolható költségek: ÁFA, pénzügyi műveletek díjai, átváltási veszteségek, büntetések, kamattartozások.

A költségvetés jellemzői:
- A költségvetés a tevékenységeket számszerűsíti, vagyis pénzben kifejezett értéket rendel melléjük
- A költségvetés úgy irányítja a kiadásokat, hogy az erőforrások csak a kitűzött célok elérése érdekében legyenek elköltve
- A költségvetés azonosítja a szükséges erőforrásokat és megmutatja, hogy mikor van rájuk szükség
- A költségvetés lehetővé teszi a célok és tevékenységek elemzését az aktuális költségek függvényében
- A költségvetés tisztázza a projekt végrehajtásához közvetlenül szükséges költségek és a beruházási, valamint a fenntartási költségek közötti arányt
- Egy valósághű és naprakész költségvetés lehetővé teszi a projekt pénzügyi értékelését

A költségvetésben szereplő összegek „őszinték/ normálisak" kell legyenek. Például a fizetések esetében az országos jövedelemszinteket kell használni, és amennyiben egy tevékenység nem igényel különleges szakembert, nem irányozhatunk elő jóval az országos átlagon felüli fizetést.

A költségvetés elkészítésének befejezését követően, számoljon át még egyszer mindent, hogy a számadatok hibátlanok legyenek, hiszen a költségvetésbe becsúszott számítási hibák miatt is elutasíthatnak pályázatot. Ellenőrizze, hogy a kiírásban meghatározott maximális összeghatárt nem lépte át!

IV. Mellékletek

A kötelezően csatolandó mellékletek listáját a pályázat kiírói a felhívásban, illetve az útmutatóban mindig közzéteszik. Ezeket a mellékleteket abban a sorrendben kell csatolni, ahogyan azt a pályázat kiírásában kérik, így kisebb az esélye, hogy valami kimaradjon, és esetleg formai okokra hivatkozva a pályázatot elutasítsák. Az egyik legfontosabb melléklet a **logikai keretmátrix,** amely az egész projekt kiindulási pontja, a monitoring tevékenység alapja. Jelentősége óriási. Vigyázzanak tehát a minőségre, kivitelezésre. Az űrlapnak ezt a részét biztosan figyelmesen áttanulmányozza az elbíráló szakértő, mert segítségével nagyon gyorsan meg lehet állapítani, hogy a projekt valóban megalapozott-e, vagy csak „hámozott léggömb".

Más lehetséges mellékletek: a pályázó szervezet és partnerek tevékenységi és pénzügyi beszámolói, megvalósíthatósági tanulmányok, partnerségi szerződés, pályázó jogi dokumentumai, a projektcsapat tagjainak szakmai önéletrajzai, árajánlatok, szándéknyilatkozatok, támogató nyilatkozatok, ajánlások stb. Az egész pályázatkészítő munka során ne tévessze szem elől az elbírálási kritériumokat, amelyek megtalálhatóak a pályázati útmutatóban. A kritériumok általában egy táblázat formájában, az elérhető lehetséges pontszámokat tartalmazzák, meghatározva, hogy az elbíráló szakember mi alapján pontoz és, hogy ezek az információk a projekt mely részében fordulhatnak elő.

Végezetül bizonyosodjon meg arról, hogy a beadott pályázati űrlap valóban egyértelmű és világos, valamint, hogy minden egyes kérdésre választ adott. Ügyelni kell arra is, hogy az egyes rovatokat úgy töltse ki, hogy a rendelkezésre álló helyen, illetve a formanyomtatvány szerint megadott mennyiségű helyen férjen el a pályázati szöveg. Ellenőrizze, hogy a szükséges mellékleteket hiánytalanul csatolta, a szükséges helyeken aláírta és lepecsételte a dokumentumokat. A megfelelő példányszámú pályázati dokumentációt a kiírásban szereplő címre a meghatározott beadási határidőig kell eljuttatni.

DDOP-2007-2.1.1/D. A balatoni térség turisztikai vonzerejének növelése

Támogatás célja: A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet számára az általános távlati cél, hogy a Balaton Európa egyik legvonzóbb lakó-, munka és üdülőhelyévé váljon, igényességet és új minőséget követel meg a fejlesztések tervezésében, menedzsmentjében és a kialakítandó szolgáltatások színvonalában.

Támogatási feltételek:
- Víziturizmus fejlesztése
- Vitorlás kikötők fejlesztése
- Termál- és gyógyvízhez kötődő turizmus fejlesztése,
- Kerékpáros turizmus
- Ökoturizmus
- Kulturális turizmus: - Rendezvények - Innovatív termékek/tematikus parkok – Kisvasutak

Beadási határidő: 2008.02.01.

DDOP-2007-2.1.1/2F. Komplex turisztikai termékcsomagok kialakítása

Támogatás célja: A régió turisztikai versenyképességének javítása és a termékkínálatának bővítése jelentős turisztikai keresletet teremtő, országos illetve nemzetközi jelentőségű termékek létrehozásával, a meglévő vonzerők megújításával, a turisztikai termékek élménylláncra fűzésével. Területileg és termék-alapon összehangolt fejlesztési elképzelések megvalósítása, a turisztikai szereplők közötti hatékony együttműködés megteremtése.

Támogatási feltételek:
- Vízi turizmus
- Kerékpáros turizmus
- Ökoturizmus és aktív turizmus
- Borturizmus
- Kisvasutak
- Kulturális turizmus

Beadási határidő: 2008.01.21.

Pályázati ajánló

A nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek 2008. évi költségvetési támogatása

Kiíró: Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil– és vallásügyi bizottsága

Beadási határidő: 2008. február 15.

Pályázók köre: nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló törvény hatálya alá tartozó, 2005. december 31-ig nyilvántartásba vett kulturális tevékenységet folytató és/vagy érdekképviseletet ellátó – nemzeti és etnikai kisebbségi szervezetek (egyesületek).

Nem pályázhatnak kisebbségi önkormányzatok, alapítványok és a párttörvény hatálya alá tartozó szervezetek.

A bizottság a jelen pályázat kiírásával a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetéséről szóló törvényben a szervezetek 2008. évi működési támogatására elkülönített 110 millió forint odaítélését készíti elő. Működési támogatásnak tekintendő: személyi juttatások; dologi kiadások: üzemeltetési kiadás (fűtési költségek, víz, áramszolgáltatás stb.), bérleti díj, telefonköltség, postaköltség, útiköltség.

A támogatási kérelmeket kizárólag pályázati adatlapon lehet benyújtani.

További információk a Bizottság titkárságán (tel.: 441-5032, 441-5035, fax: 441-5986) kaphatók. A pályázati kiírás és az adatlapok átvehetők az Országgyűlés Képviselői Irodaháza Tudakozójában (Bp. V., Széchenyi rkp. 19.) is, illetve a pályázati adatlap kimásolható a Magyar Közlönyből.

Letölthető továbbá a http://www.parlament.hu címen, illetve az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottsága honlapján!

Az egész életen át tartó tanulás programja – 2008

Célkitűzés és leírás: e pályázati felhívás alapját az egész életen át tartó tanulás programjának létrehozásáról szóló, az Európai Parlament és Tanács által 2006. november 15-én elfogadott határozat képezi (1720/2006/EK határozat). A program a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozik.

Jogosult pályázók: az egész életen át tartó tanulás programja az oktatás, a szakoktatás és – képzés minden típusára és szintjére vonatkozik és részt vehet benne a határozat 4. cikkében felsorolt valamennyi jogalany.

Költségvetés: az e pályázatra elkülönített teljes összeg hozzávetőlegesen 901 millió EUR.

A pályázatok benyújtási határideje:

Comenius, Grundtvig: Mobilitás – **2008. január 31.**
Leonardo da Vinci: Mobilitás – **2008. február 8.**
Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig: Partnerségek – **2008. február 15.**
Jean Monnet Program – **2008. február 15.**
Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig: Többoldalú projektek, hálózatok és kísérő intézkedések – **2008. február 29.**
Erasmus: Mobilitás – **2008. március 14.**
Leonardo da Vinci: Az innováció átadására irányuló többoldalú projektek – **2008. március 14.**
Transzverzális program – **2008. március 31.**

További információ: a pályázati felhívás teljes szövege, a formanyomtatványok és az útmutató a következő honlapról tölthetők le: http://ec.europa.eu/llp

Grundtvig – Tanulási Kapcsolatok

A Tanulási kapcsolat projektek célja a felnőttoktatással (is) foglalkozó szervezetek európai szakmai kapcsolatainak megalapozása nemzetközi projektmunkán keresztül. A Tanulási kapcsolat projektek a részt vevő partnerek közös érdeklődésére alapozott, folyamatorientált együttműködések, melyek lehetővé teszik a felnőtt tanulók aktív részvételét is.

Az együttműködés célja a felnőttek tanulási képességének fejlesztése, amely révén az egyén képes felismerni a személyes és szakmai fejlődéséhez szükséges tanulási igényét, valamint kiválasztani és eredményesen kihasználni a számára megfelelő tanulási lehetőségeket.

A Tanulási kapcsolat pályázattípus elsősorban olyan intézmények részvételét támogatja, amelyek még kevés tapasztalattal rendelkeznek a nemzetközi együttműködés és a projektszerű munka terén. Az Egész életen át tartó tanulás programban részt vevő 31 ország bármely iskolarendszeren belüli vagy kívüli felnőttoktatással (is) foglalkozó intézménye vagy szervezete (például népfőiskolák, társadalmi, oktatási vagy kulturális szervezetek, egyházak stb.) pályázhat Tanulási kapcsolatban való részvételre.

Lehetséges tevékenységek: a támogatás felhasználható az együttműködéssel kapcsolatban helyben felmerülő költségek fedezésére (például honlap készítése, fenntartása, kiadvány szerkesztése és nyomtatása, résztvevők nyelvi felkészítése, értékelés, disszemináció stb.), illetve mobilitási tevékenységekre. A mobilitás lehet akár a projekttalálkozókon való részvétel, akár tanár-, illetve tanulócsere.

A Tanulási kapcsolat projektekhez önrészt nem kötelező hozzáadni.

A projektekben legalább három, különböző országbeli partner vesz részt, amelyek közül legalább egy EU-tagállamból származik.

Az új projektek hossza egységesen két év.

Tanulási kapcsolat projektben való részvételre egy évben egyszer lehet pályázni.

Pályázati határidő:
2008. február 15. (postai feladás határideje)

További információ: www.tka.hu

Leonardo – Innováció transzfer

Az alprogram keretében nyújtott támogatás célja, hogy korábbi Leonardo da Vinci vagy egyéb projektek innovatív eredményeit vagy tartalmait adaptálják, és beépítsék a köz– vagy magánszférában működtetett szakképző intézménybe vagy képzési rendszerbe nemzeti, helyi, regionális vagy ágazati szinten, és ezáltal vonzóbbá tegyék az európai szakképzési rendszert, javítsák minőségét.

Az innovatív képzési tartalom vagy eredmény adaptálásának folyamata a következő elemeket tartalmazza (amelyek részben már a pályázat előkészítése során felmerülnek feladatként):

- a megcélzott felhasználói kör elvárásainak meghatározása és elemzése;
- az olyan innovatív tartalmak kiválogatása és elemzése, amelyek alkalmasak az elvárások kielégítésére;
- az eredmények beépítése (vagy elismertetése) európai, nemzeti, regionális, helyi szinten és/vagy ágazati képzési rendszerbe és gyakorlatba, amely magába foglalja
  - a megcélzott felhasználói kör szükségleteihez és elvárásaihoz, valamint a képzési rendszerhez, kultúrához történő átdolgozást, illesztést (a termék korszerűsítése, stb.)
  - az új nyelvi, szocio-kulturális környezethez való átalakítást
  - az új ágazatban vagy célcsoporti körben való alkalmazást, beleértve a köz– vagy magánszféra intézményében lebonyolítandó kísérleti képzést.

Gyakorlati tudnivalók

- a partnerség minimális mérete: 3 különböző ország, 3 különböző intézmény
- a támogatás maximális összege: 150.000 euró/év projektenként
- a projekt időtartama minimum 1 év, maximum 2 év
- a pályázatot a pályázó intézmény nemzeti irodájához kell benyújtani

Beadási határidő: 2008. március 14.

További információ: www.tka.hu ill., Hegyi Erzsébet: 06-1-237-1300/158, erzsebet.hegyi@tpf.hu

Az Iparművészeti Szakmai Kollégium pályázati felhívása

Az Iparművészeti Szakmai Kollégium pályázatot hirdet a kortárs magyar iparművészek szakmai programjainak és eseményeinek támogatására, eredményeinek, értékeinek megőrzésére, azok népszerűsítésére. A pályázatokat a 2008. március 1.–2009. március 1. között megvalósuló pályázati célra lehet benyújtani.

A kollégium kiemelt figyelmet fordít az iparművészeti szakterület tár- ▶

sadalmi ismertségét, elismerését és integrációját segítő kezdeményezések támogatására.

A kiírási pontokra a pályázati adatlapot csak az NKA portálján lehet kitölteni!

A pályázatok elkészítése a portálon a „ Pályáztatás" cím alatt található „Pályázati adatlap kitöltése „ címszónál történhet!

Pályázni az alábbi témakörökre lehet:

1. Alkotói támogatás új iparművészeti művek létrehozására
Altéma kódszáma: 1702

Az Iparművészeti Szakmai Kollégium legfeljebb 25 alkotó művének létrehozását támogatja személyenként maximum 600 000 Ft-tal.

Nem pályázhatnak azok a személyek, akik 2006 és 2007-ben már alkotói támogatásban részesültek.

A kollégium kiemelten figyeli *a közösségi tereket szolgáló, szakhatóság által minősített műveket.*

A műveket 2009*. március *1-jéig kell elkészíteni.

2. Kiállítások megrendezésére és az eseményt kísérő katalógus kiadására
Altéma kódszáma: 1706

A magyar iparművészek, szakterületük hazai csoportos és egyéni kiállítására, és az ehhez kapcsolódó színvonalas kiadvány megjelentetésére pályázhatnak.

Pályázatot, a kiállítást rendező szervezet vagy magánszemély nyújthat be.

3. Szakmai rendezvényeken való részvételre, rendezvények előkészítésére, megvalósítására
Altéma kódszáma: 1704

Mesterkurzusok, szimpóziumok, szakmai továbbképzések, konferenciák, művésztelepi szakmai programok előkészítésére, megrendezésére. Ezen rendezvényeken való részvételre kizárólag alkotóművészek adhatnak be pályázatot.

Pályázatot rendezőszerv illetve magánszemély nyújthat be.

4. Szakirodalom előkészítésére és megjelentetésére
Altéma kódszáma: 1712

Pályázni lehet az iparművészet múltját és kortárs törekvéseit bemutató kiadványok (pld. szakkönyvek, enciklopédiák) nyomtatott vagy elektronikus megjelentetésére.

5. A kortárs magyar iparművészeti gyűjtemények gyarapítására
Altéma kódszáma: 1709

Pályázatot közgyűjteményi és művészeti intézmények, illetve azok fenntartói nyújthatnak be.

Támogatás kérhető: vásárlásra

6. Iparművészeti alkotások restaurálására
Altéma kódszáma: 1711

Pályázatot jogi személyiséggel rendelkező, és jogi személyiség nélküli szervezetek nyújthatnak be.

Pályázni az iparművészet-történet jelentős világi és egyházművészeti alkotásainak restaurálására lehet.

7. Technikai – technológiai eszközfejlesztés
Altéma kódszáma: 1705

Pályázatot művészeti intézmények, önálló jogi személyiséggel rendelkező művészeti szervezetek, folyamatosan, illetve időszakosan működő alkotóműhelyek nyújthatnak be.

8. A magyar iparművészet nemzetközi szakmai szervezetekben való jelenlétének biztosítására
Altéma kódszáma: 1733

Pályázatot a nemzetközi iparművészeti szervezetek magyar tagozatai nyújthatnak be a 2008. évi tagdíjbefizetés támogatására.

Beérkezési határidő: 2008. február 5-ig

További információ: www.nka.hu

Európai Fiatal Újságíró Díj
Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2008. március 15.

Pályázók köre: print és on-line újságok szerzői pályázhatnak a 27 tagállamból, a tagjelölt államokból és a lehetséges tagjelölt országokból

Az Európai Bizottság Bővítési Főigazgatóságának támogatásával pályázatot hirdetett fiatal európai újságíróknak. Az Európai Fiatal Újságíró Díjért a print és on-line újságok szerzői pályázhatnak a 27 tagállamból, a tagjelölt államokból és a lehetséges tagjelölt országokból is.

Az alábbi témák segítenek megválasztani a cikk tárgyát:

- 6 országtól 27 országig: Mit gondolsz az elmúlt 50 év európai integrációjáról? Mit gondolsz a további bővítésekről?
- Mi a haszna és milyen kihívásokkal kell szembenézni a további bővítésekkel?
- Csatlakozni az EU-hoz – jó az EU-nak vagy jó az új tagállamoknak?
- Mit jelent az EU-hoz tartozni neked/az országodnak?
- Melyek a főbb okok vagy/és értékek amelyek miatt az EU nyitott az új tagállamok felé?
- Mit jelentenek neked az „európai értékek"?
- Európai állampolgárnak érzed magad? Az emberek az országodban európai állampolgárnak érzik magukat?

A cikkeknek 2007. január 1. és 2008. március 15. között kell megjelenniük egy EU tagállamban kiadott print vagy on-line újságban.

A cikkeket a szerzők anyanyelvükön publikálják, melyek hosszúsága ne haladja meg a 2000 szót. A beküldött cikkhez egy 200 szavas kivonatot kell csatolni angolul.

További részletekről a http://www.eujournalist-award.eu oldalon olvashat.

„Valódi Civil Partnerségért" – díj adományozása
2006 és 2007 után immár harmadik alkalommal idén is kiosztja az Ökotárs Alapítvány által koordinált Civil-Társ Trust Programiroda a „Valódi Civil Partnerségért" díjat!

A díjjal a Programiroda olyan **közigazgatási szerveket, intézményeket kíván elismerni**, melyek egy adott program illetve ügy kapcsán **hatékonyan egyeztettek, együttműködtek a civil szektor képviselőivel**. A díj célja, hogy az egyébként gyakran rejtve maradó **„jó gyakorlatok" bemutatásával felhívja a figyelmet** a civil-közigazgatás együttműködés és partnerség fontosságára, és így elősegítse, hogy a közigazgatási szervek a civilek, mint megkerülhetetlen és professzionális partnerek véleményét kikérjék, valamint az általuk megfogalmazott igényeket és javaslatokat ténylegesen mérlegeljék és megvalósítsák.

A díjra idén két kategóriában jelölhetnek **civil szervezetek**

1) helyi önkormányzati vagy területi közigazgatási intézményeket, illetve

2) országos, központi közigazgatási szerveket

amelyek a civilekkel való példás, partneri magatartásról tettek tanúbizonyságot, különösen a **döntéshozatal és a bevonás terén**.

A „Valódi Civil Partnerségért" díj szimbolikus: **a díjazott helyi önkormányzat vagy közigazgatási szerv oklevelet valamint a témához kapcsolódó könyvcsomagot kap**, és egy évig viselheti a Civil-Társ Programiroda „Év civilbarát intézménye" címet.

Jelölni egy konkrét együttműködés, ügy leírásával, **a mellékelt pályázati űrlap kitöltésével lehet** (az űrlap letölthető az www.okotars.hu/trust oldalról).

Eddigi díjazottak:

2006: Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, Szécsény Város Polgármesteri Hivatala valamint a Nyugat-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség

2007: Budapest XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre Önkormányzat Polgármesteri Hivatala; különdíjban részesült Szentgotthárd Város Önkormányzata

A jelöléseket 2008. február 1.-ig várjuk levélben vagy e-mailen (postacímünk: 1463 Budapest, Pf.: 931, illetve e-mail: move@okotars.hu). Amennyiben további információra lenne szüksége, kérjük, keresse Móra Veronikát, az Ökotárs Alapítvány igazgatóját az alábbi elérhetőségeken: a move@okotars.hu vagy 06-1/411-3501.

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

Vedd ki a részed! II. fórumsorozat

Vedd ki a részed! Fórumsorozat civil szervezeteknek a TÁMOP 2.5.1. pályázatok megismertetéséről. Előadássorozat, beszélgetések, tanácsadás, tréning a szociális partnerek és a civil szervezetek együttműködésének megszilárdítása, elősegítése céljából. A rendezvénysorozatról és a rendezvények programjáról a www.niok.hu/tamop.htm honlapon tájékozódhat.

A „Vedd ki a részed!" II. program célja, hogy az érdeklődő civilek részére átfogó ismereteket nyújtson a Társadalmi Megújulás Operatív Program 2.5.1. – Érdekképviseleti szervezetek kapacitásainak fejlesztése támogatására pályázat kiírási feltételeiről, a pályázás és a lebonyolítás, a részvétel gyakorlati kérdéseiről.

A Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány a Civil Szolgáltató Központok Országos Hálózatával összefogva a Társadalmi Párbeszéd Központ támogatásával fórumsorozatot rendez „Vedd ki a részed! II." címmel.

A félnapos regionális fórumok, és a Budapesten megrendezésre kerülő kétnapos záró műhelyvita pontos időpontjai és helyszínei hamarosan elérhetőek lesznek a honlapon.

A NIOK Alapítványról: Az 1993-ban alapított Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány kiemelten közhasznú nyitott alapítvány. A szervezet célja a civil társadalom fejlesztése Magyarországon a nonprofit szervezetek munkáján keresztül, valamint a civil szervezetek hosszú távú működését segítő háttérbázis biztosítása. A NIOK fő tevékenységei: Civil Szolgáltató Központ működtetése, a társadalmi egyeztetés támogatása, adományozási kultúra fejlesztése, „1% - Adjon egy részt a civileknek!" kampány. Az alapítvány a legnépszerűbb magyar civil információs portál, a nonprofit.hu tulajdonosa és üzemeltetője. További információ az alapítványról a www.niok.hu webcímen található.

További információ:
Pikó Zsuzsanna
projektvezető
Telefon: (1) 315 3151
E-mail: program@niok.hu

A Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete (7967 Drávafok, Arany J. u. 2. adószám: 18303164-1-02) ezúton köszöni a 2005-ben felajánlott összeget: 48 646 Ft-ot, melyet a Sasréten megrendezett falugondnoki Családi nap költségeire fordítottunk.

* * *

A Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete (7967 Drávafok, Arany J. u. 2. adószám: 18303164-1-02) ezúton köszöni a 2007-ben számára felajánlott 1%-ot, mely 39 535 Ft volt, melyet a Kisdéren megrendezett falugondnok – polgármester találkozó költségeire fordítottunk.

* * *

A Gyűrűfű Egyesület (7935 Ibafa-Gyűrűfű 089/15 adószám: 18321641-1-02) köszönetet mond mindazoknak, akik a 2005. évi SZJA 1%-ával támogatták az egyesületet. A befolyt 98 661 Ft-ot az Egyesület oktatási tevékenységéhez projektor vásárlására fordítottuk. Kérjük, hogy a következő évben is támogassa egyesületünket.

A Gyűrűfű Egyesület 2006. évi Közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

Rendezvények a Magyar Kultúra Napja tiszteletére

január 16-án 10:00 Dominikánus Ház
Ifjúságstratégiai alapelvek
Helyzetkép, stratégiai irányok, intézményi háttér
Előadó: Bánáti Ferenc szociológus

január 21-én 17:00 Szivárvány Gyermekház
A Magyar Kultúra Napja
Köszöntőt mond: dr. Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke
Közreműködnek: Fiatal pécsi művészek és művészeti együttesek, a Berze Nagy János Művészetoktatási Intézmény művészeti csoportjai

január 21-25. Szivárvány Gyermekház
A Berze Nagy János Alapfokú Művészetoktatási Intézmény kiállítása a Magyar Kultúra Napja alkalmából

január 21-én 19:00 Dominikánus Ház
A Szélkiáltó együttes ünnepi koncertje a Magyar Kultúra Napja előestéjén

január 23-án 10:00 Dominikánus Ház
Kreatív kór, vagy kreatív kor?
A kreatív gazdaság szerepe a regionális fejlődésben
Előadó: Ságvári Bence szociológus

január 24-én 19:30 ZenePark
A Ghymes együttes koncertje

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu , civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Adományportál és adományozási adatbázis civil szervezeteknek

A magyarországi adományozási kultúra fejlesztése érdekében a Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány 2008 januárjában útjára indítja az ADHAT.HU nevű adományportálját.

A portál célja, hogy egy helyre gyűjtsön össze minden olyan szükséges információt és tudnivalót, és technikai segítséget mely mind az adakozóknak, mind pedig az adományokat fogadó civil szervezeteknek hasznos lehet.

Egy-egy civil szervezet az adatlap kitöltésével immáron két portálon is bemutatkozhat: szerepelni fog a nonprofit.hu Nonprofit Önarcképében, valamint az új adományportál adományozási adatbázisában, így mostantól nem csak az 1%-os felajánlásokat tudjuk segíteni, hanem lehetővé tesszük, hogy egyéb adományokat (pénz, tárgy, vagy szolgáltatás) is könnyebben tudjanak a potenciális adományozók felajánlani a civilek számára.

Az adatbázisba való bejelentkezés ingyenes!

www.adhat.hu

BARANYAI

Civil Forró

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM - 2. SZÁM

2008. FEBRUÁR

fotó: Backó László

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2008. február 5-től március 4-ig** a Pécsi Zománc Műhely kiállítása. (Vezetője: H. Barakonyi Klára)
  Megnyitó: 5-én 17 órakor.
  A kiállítást megnyitja: **Mészáros András**

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2008. február 19-ig** *Körtesi Károly* marosvásárhelyi fényképészmester *életmű-kiállítása*, születésének 100. évfordulója alkalmából
- **2008. február 26-án** 18.30 órakor nyílik Várai Enikő kamara-kiállítása. Megnyitja: Mánfai György fotóművész

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9 órától 19 óráig, a belépés díjtalan.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJA

Minden hétfőn 14.30 órakor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok **BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK** próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*

Minden kedden 18.30 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor

BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása,
Vezeti: *Miklya Gábor*, szobrászművész

Minden szerdán 17 órakor

VITORLÁZÓREPÜLŐ TANFOLYAM

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor

FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta*, lektor

Minden pénteken 18.00 órakor

A BARANYA MEGYEI REPÜLŐS ÉS EJTŐERNYŐS KLUB VITORLÁZÓREPÜLŐ SZAKOSZTÁLYÁNAK klubnapja

Február 5-én, kedden 18.30 órakor

Vetítés a PTE Földrajztudományi Intézet anyagából
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 12-én, kedden 18 órakor

Szekeres Tibor: Az országot járva
Tapasztalatok a honi természetvédelemről.
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Február 12-én, kedden 18.30 órakor

Színkezelés. Kalmár-Nagy András gyakorlati bemutatója
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 13-án, szerdán 10 órakor

„Vedd ki a részed! II." fórumsorozat
A program célja, hogy az érdeklődő civilek részére átfogó ismereteket nyújtson a Társadalmi Megújulás Operatív Program 2.5.1. – Érdekképviseleti szervezetek kapacitásainak fejlesztése támogatására pályázat kiírási feltételeiről, a pályázás és a lebonyolítás, a részvétel gyakorlati kérdéseiről valamint egyéb EU-s pályázati lehetőségekről, tapasztalatokról.

Február 13-án, szerdán 17 órakor

„Norvég ballada" (E. Grieg életéről Pausztovszkij elbeszélései alapján), Előadó: Tatjána Gerbenyova
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG farsangi mulatsága

Február 19-én, kedden 17 órakor

Hogyan, hol, miként érvényesítheti a szülő a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermeke jogait?
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET taggyűlése

Február 19-én, kedden 18.30 órakor

Beszélgetés a fotográfia hazai állapotáról Haris László–Kardos Sándor: *Helyzetkép a magyar fotográfiáról* c. filmje alapján

Február 22-én, pénteken 17 órakor

Erdély-járók baráti találkozója.
Házigazda: Antos Árpád

Február 26-án, kedden 17 órakor

„Fényt áraszt a pécsi gáz"
A pécsi légszeszgyártás története 1920-ig.
Előadó: Rayman János, vegyészmérnök, helytörténész
A **PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET** szervezésében

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

KULTÚRA

Lyukasórán 4

Pécsi körkép – beszélgetés Bacskó Lászlóval 10

SZERINTEM

Tanítás, vagy tanulás 6

KÖZELRŐL

„Jönni fog egy lovas, Lovasi a neve...” 8

CIVIL ÉLET

Elindult a CivilTech Informatikai Adományozó Program 12

Vedd ki a részed! II. 13

Jelentősen bővül az ESZA Kht. ügyfélszolgálatának kapacitása 13

A Nevelők Háza Egyesület képzései 18

EU TIPPEK

Az Uniós források hatékony kihasználása 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Civil vagy nem civil

Napjaink, Pécs. Lehetne másik város is, de mi itt élünk, tehát ez a mérvadó. Cikkek és ellencikkek hada, bizonyítások és cáfolatok, ujjal mutogatás, szorong(at)ás. Te ide tartozol, ő meg oda. Te ott voltál az egyik fórumon, te meg a másik gyűlésen. Pedig én nem! Nem tartozom sehova, csak dolgozni akarok. Csendben, tisztességgel, megmutatni, hogy fenntartható az, amit 15 éve megálmodtunk. Azt mondják, hogy mi – intézményfenntartó civilek - nem is vagyunk igazi civilek. Ki az igazi civil? Az érdekvédő? A szolgáltató? Az önkéntes? A nem-abból-élő? Az önmagát annak valló? A nem-politikus? A hétköznapi ember? Az öntudatos, aki kiáll az igazáért? Aki a többieket fejleszti? Az öntevékeny, kreatív alkotó? Ki az, aki ezt a divatos szlogent-szót önmagára nézve értelmezheti?

Ma Pécsett – a média és sok egyéb fórum értelmezése és szóhasználata szerint például – mindenki civil, aki „külsősként” szemben áll, vagy legalábbis kritikával illeti az aktuális pártpolitikákat – legyen az formalizált szervezet, egyén, érdekcsoport, bárki és bármi. Az egyszerűség kedvéért „lecivileznek” mindenkit.

Aki szimplán – s lehet, hogy kissé naivan és idealistaként – „csak” teszi a dolgát, az pedig az előbbi „civilek” és az ilyen-olyan pártkatonák szerint „lefeküdt” az aktuálpolitikának, „prostituálódott”, eladta magát, vagy közömbös, érdektelen, stb. Akár az előbbi értelmezést nézzük, akár az utóbbit – mindenképpen negatív kicsengésű a tartalom.

Belefáradtunk ebbe a kategorizálásba. Biztos, hogy sokaknak pontosan ez az érdekük, hogy mindenkor mindenkit szembeállítsanak, hogy lelkiismeret-furdalást keltsenek bennünk, hogy degradálóan nyilvánuljanak meg e fogalommal kapcsolatban. Elég már! Hagyjanak minket, hétköznapi civil szervezeteket dolgozni, tenni azt, amiben hiszünk! Ismerjék el, ha valamit jól végeztünk és ne csak az országban zajló – egyébként a politikával mindenkor összefüggésbe hozható – botrányok kapcsán említődjék fel ez a szó – persze negatívan –, hogy CIVIL.

Az igazi civilséget mindenkor a tenni akarás, az aktivitás, az öntevékenység, a függetlenség, s ugyanakkor a cél érdekében történő együtt-működés és -munkálkodás jellemezte. Nincs ez másként most sem, csak a valóságot ne értelmezzék félre helyettünk.

Vincze Csilla

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Dr. Vajda Istvánné

Lyukasórán

Beszélgetés Turbuly Lillával, az „Év Könyve”-díjas íróval legújabb regényéről, az Üvegholdról

Tanár és diák párbeszéde mindennapos egy magyaróra menetében. Itt a PTE Egészségtudományi Karának könyvtárában is minden feltétel megvan ahhoz, hogy magyarórát tartsunk. Ugyanis nemcsak Lillát mondhatom kedves diákomnak, akadnak tanítványok a hallgatók között is, az óra témája is szerepel a meghívón, mégis a lyukasóra keretét érzem megfelelőbbnek a beszélgetéshez. Egyrészt ezt a kötetlen formát még a tanár is jobban szereti, másrészt a TV-s Lyukasórához hasonlóan akár szerepelhetne feladványként is Turbuly Lilla Üveghold című regénye: annyira friss, még nemigen akadhat beavatott olvasója a történetnek.

– Az „Év könyve”-díjas Eltévedt hold megjelenése óta még egy év sem telt el. Ennyire könnyen jön az írás? Amikor hozzáfogsz, mi motoszkál benned először?

– Mindkét regényemnél akkor éreztem először, hogy talán meg tudom írni, amikor megvolt a hangütés és megvolt a lezárás, az utolsó mondat. A hangütésen részben az elbeszélés módját értem: az elsőnél az egyes szám harmadik, a másodiknál az egyes szám első személyt; másrészt a szöveg alaphangulatát, tónusát. Ebből a szempontból is különbözik a két könyv, az Eltévedt hold lassúbb, kicsit talán melankolikus hangon szól, az Üveghold egy fiatal férfi gyorsabb tempójú, ironikus, a köznyelvhez közel álló hangján. És ennek a hangnak az első mondattól az utolsóig ki kell tartania. Ezért fontos a bevezetés, hiszen az olvasó már abból eldönti, hogy ez a regény hozzá szól-e vagy sem.

Elég lassan és nehezen írok, verseket főleg. Ez a könyv kivétel volt, nagyjából fél év alatt, szokatlanul gyors tempóban készült, egy idő után úgy éreztem, ez a regény meg akar íródni, és talán nem is egészen úgy, ahogy az elején gondoltam.

– Az olvasói befogadás általában úgy működik, hogy a regényvilágból következtethetünk az alkotó egyéniségére. Nálam azonban rendhagyó módon most éppen fordítva létezik: ismerem az író személyiségét és próbálok rátalálni mindarra az Üvegholdban is, amit már tudtam a szerző egyéniségéről. Biztosra vehettem a külső élmények helyett a belső történések hihetetlen gazdagságát, az önelemzés fontosságát, a finom önirónia, a humor gyakoriságát, de honnan a páratlan emberismeret és pszichológiai érzékenység?

– Azt hiszem, alapvetően megfigyelő típus vagyok, aki egy társaságban is úgy érzi a legjobban magát, ha szép csendben hallgathatja a többieket. A szakmám – bíró vagyok – ugyanerről szól: olvasom az aktákat, némelyik szinte kész regény, ülök a pulpituson és meghallgatom az embereket. Az a jó pár év, amit különböző bíróságokon eltöltöttem, nyilván adott némi emberismeretet, tapasztalatot. Sokáig úgy éreztem, ennek mégsem lesz irodalmi hozadéka, mert más egy ügyet jogász szemmel nézni és így, vagy úgy eldönteni, és más egy történetet megírni. Aztán egy idő után mégis lepárlódott valami, ami már nem jog, hanem irodalmi alapanyag.

– A 2006-os év abszolút győztese voltál a Révai Digitális Kiadó regénypályázatán: 320 műből az Eltévedt hold az „Év könyve” lett. Az első díj után vajon milyen a második regény sorsa? Kapott hátszelet, lendületet a sikertől?

– Az első regény után tartottam attól, hogy egykönyves író maradok, meg attól is, hogy tudok-e valami újat, valami mást írni. Aztán rájöttem, hogy van egy novellám, amiből talán regényt is lehetne írni, és amiben megvan az a bizonyos, már emlegetett hangütés, sőt, az utolsó mondat is, és ettől megnyugodtam.

Az, hogy az első könyvemmel megnyertem egy regénypályázatot, sokat segített abban, hogy elhiggyem, képes vagyok kiadható és olvasható regényt írni. Egy ismeretlen, elsőkötetes szerzőnek nagyon nehéz kiadót találni, és valamiféle minimális ismertségre, olvasottságra szert tenni. Ebből a szempontból is szerencsém volt, hiszen a pályázat kapcsán nemcsak kiadták a könyvemet, de írtak is róla, így az olvasókhoz is eljutott.

– Minden műnek van valami előtörténete. Olvastam egy útirajzod, amelyből az Eltévedt holdra lehet következtetni, s egy novellád, amely nemcsak műfaji követelményeiben tér el a mostani regényedtől.

– Ezt a bizonyos novellát, aminek szintén Üveghold a címe, még 2006 nyarán írtam, hónapokat foglalkoztam vele. Az alaptörténet egy régebbi ügyemből jött, amit természetesen úgy átírtam és megváltoztattam, hogy valószínűleg az sem ismerne magára benne, akiről szól. Miután a novella elkészült, a történet még egy fél évig tovább íródott bennem, és 2007 tavaszán nekiálltam a regénynek. Valószínűleg ez a hosszas érlelődés is hozzájárult, hogy aztán jó fél év alatt készen is lett.

– Bár mindkét regényed címében szerepel a hold..., ebben jóval összetettebb a címszimbolika. Az üvegholdnak van egy konkrét jelentése, amolyan mikszáthos tárgy, cselekményszervező is, ugyanakkor a történet végére elvont értelme is nyilvánvaló: a véletlen, a sors eleve elrendeltsége, törékenysége is hozzárendelhető. A szereplőkhöz való kapcsolhatósága is ezt az utat járja be: Jenő számára csupán a köddé vált milliókat konkretizálja, a főszereplőnek a felismerést, a döntés elodázhatatlanságát hozza, Helénnél pedig gesztusértékű: méltósággal léphet ki egy méltatlan kapcsolatból.

– Az Eltévedt holdnál az egyik kritikusnak az volt a véleménye, hogy szerencsétlen címválasztás volt, a hold mint a nőiség szimbóluma túlságosan leszűkítő, ráadásul az olvasót félrevezető fogalom, valami romantikus, könnyfakasztó könyvet vár, ha ezt a címet olvassa. Erre most itt van még egy holdas regény, aminek ráadásul férfi a főszereplője. Mivel itt a történet tényleg egy üveghold – egy műalkotás – körül forog, nem tudtam volna más címet elképzelni. A konkrét jelentésen kívül persze sok minden más is jelent, jelenthet ez a cím. Az emberi kapcsolatok törékenységét, változékonyságát például. De azt már rábízom az olvasóra, hogy mit lát bele az én üvegholdamba. Mindenesetre nem leszek „holdkóros” író, nem lesz több holdas cím.

– A könyv mottójához kapcsolódó Nick Cave neve az én generációmnak nem hangzik ismerősnek.

– Úgy gondoltam, az is egy adalék lehet a főszereplő jellemzéséhez, hogy milyen zenéket hallgat. Unokaöcsém javasolta többek között Nick Cave-et és a mottóul választott Siratódalt. Pedig akkor még nem is gondoltam rá, hogy az apa-fiú kapcsolat (amiről a dal is szól) ilyen hangsúlyos szerepet kap majd a regényben. Aztán egy könyvesboltban felfedeztem, hogy Nick Cave szövegeit legjobb kortárs költőink fordították magyarra, a Siratódalt például Háy János. Arra már nyilvánvaló volt, hogy a könyvem apa-regény is lett, és úgy gondoltam, ez a két sor („Apám, biztos találunk okot/ Nem, az igazi sírás még hátravan”) talán jó mottó lehet. ▶

Az már csak a ráadás, hogy megnéztem a dal videóklipjét, és abban is ott van a hold.

– Második regényednek az Eltévedt holdhoz képest nehezebb a műfaji meghatározása. Naplóregény, vallomásregény, lélektani regény? Melyiket vennéd szívesebben?

– A legjobban annak örülnék, ha mindegyikből lenne benne egy kicsi. A naplójelleget már a szerkesztés során erősítettük meg azzal, hogy hónapokra tagoltam a szöveget. Az ügyvédekre (a főszereplőnek ez a foglalkozása) nagyon jellemző, hogy a határidőnaplójukkal élnek együtt, és különben is állandó harcot vívnak a határidőkkel. Ezért lett a borító is ilyen határidőnaplós. A szövegnek tényleg van némi vallomásos jellege, és próbáltam azt a változást is megírni, ami a főszereplőben a regény szűk egy esztendeje alatt végbemegy, de azért nem merném fejlődésregénynek nevezni.

– Érdekes a könyv narrációja. A napló forma ugyan kijelöli az E/1. személyű közlésformát, de rendhagyó a tekintetben, hogy a „kiszólások" az olvasóhoz a szándékolt irodalmiságot sejtetik, a múltbeli események felidézése pedig a retrospektív jelleget erősíti. Kihez szól tehát a megformált elbeszélő, és kit, miről akar meggyőzni? (A hihetetlent igyekszik hihetővé tenni? A lelkiismeretét szeretné felmenteni?)

– Hogy kit szólít meg a főhős? Olyan alaphelyzetet képzeltem el, amiben egy barátjának meséli el a vele történteket. Amennyire lehet, szépítés nélkül, objektivitásra törekedve, és olyan közvetlenül, ahogy tényleg csak a hozzá közel állókhoz beszél az ember. De ezt a barátot nem nevesítettem, az elbeszélő az olvasóhoz szól, sőt, időnként valóban kiszól az olvasónak. Néha kételkedik is a saját elbeszélői képességeiben – hiszen ő csak egy ügyvéd, nem író...

Másrészt maga is szeretné tisztábban látni, hogy mi miért történt, szeretne rálátni az életére, ezért részben magának is mesél.

– Mindkét regényed ugyanazt az emberi élethelyzetet jeleníti meg, a főszereplő mindkét esetben sorsfordító döntés előtt áll. Ám az egyikben egy nő, a másikban egy férfi köré szerveződik. Milyen következményekkel jár ez a szándékos (?) nemválasztás?

– Sokat vitatkoznak manapság arról, hogy létezik-e olyan, hogy női irodalom, eldönthető-e egy szövegről, ha nem ismerjük az írója, hogy nő írta vagy férfi, egyáltalán, a nők csak nőknek írnak-e. Természetesen vannak kifejezetten női és férfi tapasztalatok, ezeket nyilván máshogy írja meg, aki maga is átélte, de azt hiszem, egy nő, mint író ugyanúgy belebújhat egy férfi bőrébe, ahogy számos férfi író belebújt egy nőébe. Szerettem volna kipróbálni, hogy tudok-e hitelesen egy férfi hangján szólni. Különösen azok után, hogy az első regényemet a kritikák alapvetően nőknek szóló női lélektani regényként határozták meg. Hogy sikerült-e, azt majd döntse el az olvasó. És szerettem volna ugyanazokat az élethelyzeteket, amiket első regényem főszereplője nőként átélt (a fiatal felnőtt kor első komolyabb megpróbáltatásait, amikor először borul be „az élet vidám álorcája") egy férfi szemszögéből megmutatni.

– Képzeld el, hogy a hajdani magyarórák egyikén, a kötelező olvasmányok „cikizős" kérdései következnek. Először egy részlet a könyvből: „Láttam egyszer egy filmet, ahol a végén azt mondta a főhős: aggasztóan kevés ember van életében, akiért fájna a szíve, ha tudná, hogy utoljára látja. Ha tőlem egy évvel ezelőtt megkérdezik, van-e ilyen az enyémben egyet tudtam volna mondani. Most meg ötöt, és közülük egyet nem látok már soha többé"? Ki ez az öt ember, és mutasd be őket!

– Az öt ember, akit a fülszöveg említ: a főszereplő anyja, a regény kezdetekor csak hozzá kötődik, senki máshoz; Helén és Vera, a két nő, akik között sokáig ingadozik; Vera apja, aki a főszereplő számára barát és apapótlék is lesz egyben; és az apja, akihez már csak annak halála előtt kerül valamivel közelebb. Miután Helént választja, kétségessé válik, hogy Verával és Vera apjával sikerül-e hosszú távon megmenteni a kapcsolatukat, de legalább fontosnak tartja, hogy ezt megpróbálja.

– „Vadgesztenye". Hol szerepel a regényben?

– Nehezen jutott eszembe, hogy hol szerepel a könyvben a vadgesztenye, pedig a múltkor ellenőriztem a Károlyi kertben, hogy van-e ott vadgesztenyefa. Jelentem, van. Szeretem, ha stimmelnek az ilyen kis részletek, a vadgesztenye meg amúgy is nagy kedvencem, minden ősszel szedek egy marokravalót.

– Ki az a Precíz Jenő, a kis terrorista, a biztonsági őrök gyöngye?

– Szeretem az állandó jelzőket, és szívesen használom a szereplők jellemzésére, szerintem jól orientálják az olvasót. Precíz Jenőt talán könnyebb elképzelni, ha hozzákötjük ezt a nevet. De sosem tudatosan találok ki ilyen jelzőket, egyszerűen csak jönnek.

– Nagyon érdekes a regény szerkezete. Egyrészt érvényesül az epikus művek hagyományos szerkesztésmódja, másrészt a motivikus szerkesztésre is felfigyelhetünk. Csak néhány példa a motívumokra, a visszatérő elemekre: a helyszínek, a bútorok, az emberi kapcsolatok párhuzama, a hold, stb.

– Bizonyos motívumok tényleg mindkét regényben visszatérnek, ilyen a lakások leírása, vagy például, hogy a szereplők időnként kilátóhelyekre, tévétornyokba kirándulnak. Az előbbi részben talán lakberendezési mániából ered: szerintem az, hogy hogyan, milyen tárgyi környezetben, milyen lakásban él valaki, nagyon sokat elárul róla és az életéről, ezért szívesen használom a jellemzéshez ezt az eszközt.

Magas helyekre meg azért viszem a szereplőket, hogy rálássanak a saját életükre, de be kell vallanom, ez csak most, a második regénynél tudatosodott bennem. A svábhegyi kilátóhelyre először Helén viszi el Pétert. Amikor maga próbál odatalálni, nem sikerül, aztán a regény végén újra ott állnak mind a ketten. Itt már valóban tudatosan éltem ezzel a visszatérő motívummal.

– Sajátos mindkét regényed lezárása, illetve lezáratlansága. Mindkettő nyugvópontra jut ugyan, a főszereplők sorsa, a kapcsolatok folytatása azonban nyitva marad. Hogyan írhatnánk meg a történet befejezését? Milyen jövő vár a szereplőkre, van-e kapcsolatuknak jövője?

– Érdekes, hogy olvasóként nem rajongok a nyitva hagyott történetekért, szeretem, ha az író ide vagy oda, de leteszi a voksát. Íróként mégis nyitva hagytam mindkét regényem végét. Talán a realista felem nem hisz a jövő beláthatóságában, talán el szerettem volna kerülni a hepiendet. Az olvasói visszajelzések az első regénynél igen különbözőek voltak, mindenki saját tapasztalatai szerint írta tovább a történetet, hogy ott marad-e Stuttgartban a főhősnő a szerelmével, vagy sem. Én azért vagyok szkeptikusabb azzal a regénnyel kapcsolatban, mert úgy gondolom, a főhősnő nem tudna hosszú távon idegenben élni. Az Üvegholddal kapcsolatban optimistább vagyok, talán képessé vált a főhős egy hosszú távú kapcsolatra.

– Néhány éve Pergamonban hallottam, a Perzsa szőnyegek mindig úgy készülnek, hogy szándékosan rejtenek el bennük egy-egy hibát, mert csak Allah lehet tökéletes, az emberi kéz munkája soha. Utólag hogyan látod, van-e a regényednek ilyen „uno defetto"-ja?

– Túlságosan friss még ez a regény, nincs meg a kellő távolság ahhoz, hogy meglássam a szerkezeti vagy más jellegű hibáit, amelyek nyilván bőven vannak. Kisebb (szórendi, stilisztikai) hibák is biztosan maradtak benne, de az az igazság, hogy miután kinyomtatták, nem olvastam el újra, és egyhamar nem is fogom. Zavarna, hogy már nem tudok javítani rajta. Csak remélni merem azt is, hogy kevés olyan baki maradt benne, mint például az elsőben, ahol a főszereplő Stuttgartba az Országh-féle (angol) szótárt vitte magával, nem Halász Előd...

– Ha én nem, a közönség úgyis megkérdezi: milyen tervek foglalkoztatnak, lesz-e írói pályádnak „regényes" folytatása?

– Az első regényemet 2005-ben írtam, a másodikat 2007-ben, úgyhogy most pihenek egy kicsit 2009-ig. Írni azért fogok, a közepén járok egy gyerekverskötetnek. Lackfi János felkérésére kezdtem el gyerekverseket írni egy gyerekirodalommal foglalkozó lapnak. És megszerettem ezt a kicsit ironikus, svéd gyerekverses hangot, úgyhogy szeretnék ezekből a verseimből egy kötetet összeállítani. Azért már gondolok a következő regényre, még ha hagyom is érni egy darabig. 13-14 évesen egy sportiskolában éltem, varázslatos évek voltak, talán megérdemelnének egy regényt.

– Biztosan. „A hold ma oly kerek..."

Tapasztalataim a nonprofit menedzser szakképzésben

Előzmények:
Az elmúlt évben felkérést kaptam egy oktatással is foglalkozó gazdasági társaságtól, hogy vegyek részt az általuk szervezett *nonprofit ügyintézői és menedzseri* szakképzésben, és három témakörben (projektmenedzsment, forrásteremtés, érdekképviselet) segítsem elő képzési tevékenységüket. A nonprofit menedzseri szakképzésen a nonprofit ügyintézői szakképesítéssel már rendelkező hallgatók vehettek részt.

November hónapban a hallgatók sikeres vizsgát tettek, és egy fő kivételével megkapták a szakképesítésüket igazoló bizonyítványt. A tanítás vagy tanulás kérdéséről ***gyakorlati tapasztalataim*** alapján rajzolok képet.

A képzés célját alkotta, hogy a hallgatók képessé váljanak a következő ***összetett feladatok*** állátására:

A nonprofit menedzser, ***vezető munkatársként*** tevékenykedik egy nonprofit szervezetben.[1] Folyamatos irányító, koordináló, elemző és értékelő tevékenységet folytat. Munkáját a szervezet (alapítvány, egyesület, közhasznú társaság, közalapítvány, köztestület) vezető testületének felügyeletével végzi. Irányítja a szervezet szakmai tevékenységét és gazdálkodását. Képviseli a szervezetet a külső kapcsolatokban.

A nonprofit menedzser feladatai magukba integrálják a nonprofit szervezetek vezetésének összes metódusát, így vezető, irányító tevékenységének célja:- a szervezet tevékenységének, munkaprogramjának megtervezése és a megvalósítás irányítása,- a szervezet működési feltételeinek folyamatos biztosítása,- a ***szervezet projektjeinek*** teljes körű kidolgozása és megvalósításának irányítása,- a szervezet pénzügyi, gazdálkodási tevékenységének tervezése és folyamatos nyomon követése,- a szervezet ***erőforrás-gazdálkodásának*** megtervezése és megvalósítása,- a szervezet munkatársainak és önkénteseinek irányítása,- a szervezet anyagi erőforrásainak biztosítása forrásteremtési technikák, adományszervezési kampányok, illetve pályázatok segítségével,- a szervezet belső és külső ***kommunikációjának*** kialakítása és működtetése,- a szervezet fejlesztési szükségleteinek feltérképezése és a fejlesztési lehetőségek kidolgozása,- a szervezet képviselete annak külső kapcsolataiban.

A ***képzés területei*** a következők voltak:

a) Szervezetdiagnosztika, szervezetfejlesztés
b) Projektmenedzsment
c) Emberi erőforrás-gazdálkodás
d) PR és marketing
e) Érdekképviselet és érdekvédelem
f) Forrásteremtés
g) Vállalkozás
h) Gazdasági ügyintézés

A tanítás során a következő alapkérdések merültek fel:

Mielőtt az alapkérdések leírására sor kerülne érdemes pontosítani a tanítással, tanulással kapcsolatos ***hagyományos alapfogalmakat,*** amely azért is fontos, mert jelentősen változik a tartalmuk:

Tanítás (oktatás, képzés): ismeretek átadása, valamire megtanít, oktatómunka, tanok rendszere.[2]

***Tanulás*:** ismeretek elsajátítása, ismeretet, tudást, készséget elsajátítani igyekszik.

***Megértés*:** az információk (ismeretek) értelmének (jelentésének) felfogása. Helyzet felfogása, empatikus beleérzés.

1. Motiváltság

Az egyik legfontosabb tapasztalat, hogy a hallgatók motivációja az adott személytől és az adott helyzettől függ. Be kell látni azt is, hogy a tanulás és a tudás, a motiváltság mellett függ ***az egyén környezetétől*** és az ebből eredő elvárásoktól, kihívásoktól, nehézségektől. A képzésben sokan munkanélküliként vettek részt, és az ebből az élethelyzetből adódó hatások erősen rányomták a bélyegüket a tanulás folyamatára.

Az egyik legfontosabb feladat, rögtön ebből a felismerésből adódik. Csak akkor lehet sikeres a feladatok ellátásához szükséges tudás megszerzése, ***ha a hallgató motivált*** és a problémamegoldás iránt elkötelezett. Motiváció nélkül nem lehet a tanítás eredményes. A tanulás és tapasztalás szoros kapcsolatban van a motivációval, és a motiváció visszahat a tanulási folyamatra. A személyiség önmagát alakíthatja, ösztönzések jöhetnek létre, amelyek elősegíthetik a megfelelő ismeretek elsajátítását és a feladatellátáshoz szükséges képességek kialakulását, még akkor is, ha előtte ***kudarcélmények érték*** és nem voltak sikerei.

Ez után rögtön felmerül az a kérdés, hogy ***milyen célok vezetik*** a képzésben résztvevőket? Hogyan lehet alkalmazható tudás birtokába jutni, ha elsősorban a tanfolyami beiratkozással járó anyagi előny kerül előtérbe? Ha ezután a munkacélok, alkalmazkodási célok és csak utoljára a

1 *7/1998. (III. 11.) MüM rendelet a nonprofit ügyintéző és a nonprofit menedzser szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeinek kiadásáról*

2 *Magyar Értelmező Kéziszótár, MTA Nyelvtudományi Intézete*

tanulási célok következnek a sorban. Jelentős eltérés alakul ki a képzés és a hallgatók céljai között.

Meghatározó a kihívás, ***milyen korábbi tudásra*** lehet építeni, hogyan lehet alkalmazható tudás birtokába jutni? A gyakorlatban már többször kiderült, hogy a tanulás eredményessége alapvetően az akarati tényezőktől, a törekvésekre, ***fáradozásra való hajlandóságtól*** függ, ami fárasztó és fáradságos munkával jár. A tanulási folyamatot eredmények és kudarcok kísérik, amelyek alapvetően befolyásolhatják a motivációt a tanulási folyamat során. Alapvető jelentőségű a tanár általi ***elismerés és a kudarc*** feloldásához nyújtott segítsége. A ***pozitív beállítottság*** hordozhatja magában a tanulás eredményességét.

Tapasztalatként megfogalmazható, hogy a ***hallgatók tanulási motívumainak*** megismerése, meghatározó jelentőségű lehet és fontosak azok a módszerek, amelyekkel ezek a motívumok megismerhetőek. Ha tanulás folyamatának szervezésekor háttérbe szorul a minőségi tanítás, és a motiváció fejlesztése, akkor erősen megkérdőjelezhető a képzés hatékonysága.

2. A hatékony tanár

A színvonalas tanítás megtervezésénél a tanár elemzi a diákok érdeklődési területeit és motivációit. A tanulási tevékenység ***rendszeres értékelése*** javíthatja a tanulási folyamat hatékonyságát. Meghatározó az érzelmi hozzáállás is, amellyel a tanár a tanulásra mozgósít, annak folyamatát sokszínűvé teszi, és tevékenysége során befolyással van a hallgatókra. Tudja lelkesíteni, vagy untatni tanítványait, közeledik, vagy távolságot tart, bizalommal van, vagy bizalmatlan, gyanakvó.

Az érzelmek a tanítás elválaszthatatlan részei. Az ***érzelmi megértés***, az alapja a tanulás-tanítás folyamatának. A hatékony tanár tudatosan fejleszti érzelmi kompetenciáját, hogy tudatosan fejleszteni tudja az érzelmi megértést mindazokkal, akiket tanít.

A nonprofit menedzseri képzésnél nagyon fontos tényezőnek bizonyult, hogy mennyire sikerült beleérezni a hallgatók helyzetébe, és hogyan sikerült közvetíteni az ismeretek átadásánál a téma iránti ***elkötelezettséget.***

A képzés során csoportos feladatok megoldására is sor került, amelyekkel mintegy modellezhetővé vált az a követelmény, amelyekkel később a mindennapi munkájuk során is találkozhatnak a hallgatók. Ehhez már a feladat megfogalmazásánál tudni kell, milyen képességek szükségesek annak megoldásához, másrészt azonban a feladat végzése során és annak értékelésekor utalni kell arra, hogy ***milyen képességeket*** mozgósítottak a hallgatók személy szerint is a feladatmegoldás érdekében.

3. A tanulók igényei és közösségi tevékenysége

Alapvető fontosságú megismerni a hallgatói igényeket, kiválasztani az adott körülmények között ***leghatékonyabb oktatási és információs*** módszereket, amelyek beépíthetők a tanításba.

Célszerű gondot fordítani a ***közösségi munka ösztönzésére***, és az egymást segítő technikák megismertetésére és az ehhez szükséges tolerancia kialakulására. Az eltérő tanulási stílusok, képességek és igények miatt ez alapvetően szükséges. Az információs készségek kialakítása a hallgatók érdeklődésén, tanulási igényén alapul, és összefügg az eredményekkel.

A tanítási és a tanulási folyamat során célszerű a ***sokféle képességre*** építeni, nyíltan megfogalmazni mindazon képességek értékének elismerését, amelyek szükségesek és értékesek a közös munka során ugyanúgy, mint a mindennapi életben.

A tehetségek, képességek fejlesztéséhez nélkülözhetetlen a képzés során elvégzett ***gyakorlat***, amely során a sokféle képességre épülő feladat megoldásában szerezhetnek a hallgatók tapasztalatot.

Következtetések

Az alábbi ***legfontosabb*** területeken a következőket lehet megállapítani:

a) A tanítás és a motiváción alapuló tanulási folyamat ***szerves egységet*** képez, a hallgatók tudásának, gondolkodási képességeinek, tanulási motivációjának értékelése és összefüggéseinek elemzése kiemelt fontosságú

b) Elő kell segíteni az ***eltanulást és újratanulást***, és a meglévő ismeretekre lehet építeni a képzés során tanultakat, ami jelentős erőfeszítést igényel a hallgatók részéről.

c) Meg kell tanítani az ***együttműködésen alapuló tanulást***, a megfelelni tudás (és akarás) képességét, a csoportmunkára való alkalmasságot.

d) A ***gyakorlat során megszerzett tudás*** alapvető lehet a későbbi sikerességben, az elvárt tudáshoz vezető, eredményes tanulás tudatos erőfeszítés és nehéz munka.

e) Célszerű kifejleszteni a ***folyamatos továbbképzés, ismeret, és képességfejlesztés igényét,*** a tanulás feladatként történő felfogását, mert a problémákat megoldani az új tudás megszerzésével lehet.

Bárdos Ferenc ügyvezető
Életfa Környezetvédő Szövetség
Eger

Felhasznált irodalom:

1. B. Nagy Éva (2003): Mitől más az interkulturális tanulás és tanítás? Minőség az oktatásban. Magyar Gallup Intézet, Budapest.
2. Réthy Endréné: Motiváció, tanulás, tanítás. Miért tanulunk jól vagy rosszul? Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2003.
3. B. Nagy Éva (2003): A tanítás érzelmi térképe. Összefoglaló Andy Hargreaves cikkéből (Teachers College Record) Magyar Gallup Intézet, Budapest.
4. Csapó Benő – Csíkos Csaba – Korom Erzsébet A tanítás és tanulás kutatása Finnországban. Iskolakultúra, Budapest, 2004/3

Hajnal Zsolt

„Jönni fog egy lovas, Lovasi a neve...”

1987-ben alakult meg a Kispál és a Borz zenekar, amely rövid idő alatt a magyar popzene kultikus és meghatározó zenekarává nőtte ki magát. A 20 éves jubileum koncertjét tavaly decemberben Pécsett adta a zenekar. Az elmúlt húsz évről, a nehézségekről és a megújulásokról beszélgettünk Lovasi Andrással a Kispál és a Borz frontemberével.

– 20 évvel ezelőtt kezdtétek a pályátokat, mint garázs-zenekar.

– Az első próbahelyünk az ürögi városrészben volt, egy barátunk szőlőjében, ahonnan egy hónap után eljöttünk. Utána egy évig az egyetemen próbáltunk. Elmondható, hogy általában próbaterem problémáink voltak. Az első koncertünket a Szenesben adtuk, egy ideig ott is próbáltunk. Az első városi koncertünkön a Nevelési Központban léptünk fel a Kampec Dolores előzenekaraként. Utána a DOZSO-ban találtunk próbahelyet.

– Akkor gondoltad, hogy ilyen pályát fogtok befutni?

– Arra nem gondoltunk, hogy mekkora pályát fogunk befutni, de arra természetesen számítottunk, hogy népszerűek leszünk. Minden zenekar olyan ambíciókkal áll neki, hogy sikeres legyen. Nem akarok értelmiségi fanyalgó lenni, miszerint magunknak csináltuk a zenét, nem is gondoltunk arra, hogy sikeresek leszünk és nagyon meglepődtünk amikor az első rajongók mondták, hogy nagyon jó a zenénk. Természetesen az emberben van becsvágy és azért csináltuk, hogy másoknak is tetsszen. Azon nem lepődtünk meg, hogy lemezünk lett és népszerűvé váltunk.

– Mennyire volt nehéz vidéki – pécsi – zenekarként karriert csinálni?

– A vidékiségnek nemcsak hátrányai voltak. Nemrégiben jelent meg egy cikk, melyben Pécset a magyar Liverpoolnak nevezik, hiszen egy olyan vidéki város, ahonnan nagyon sok zenekar került ki és a mostani izgalmas időszakban is több olyan produkció van, amely befutott, vagy befutás előtt áll. Ez összefüggésben van azzal, hogy a Petőfi Rádió elkezdett ifjúsági rádióként zenét sugározni. A magyar könnyűzene egy érdekes jelenség, informálisan és minden egyéb módon levált arról a főcsapásáról, amit az angolszász országokban művelnek rockzene címén, ezért elképesztő milyen furcsa, provinciális zenekarok jönnek létre. Ennek van egy pozitív oldala, mindenki elég komolyan keresi azt a fajta autentikus megszólalást, ahogy meg lehet szólalni egy magyar zenekarnak, olyan nyelven, ami nemzetközileg is érthető. Ennek vannak olyan képviselői – mint a Yonderboi és a Zagar – amelyik, eurokompatibilis és nagyjából bárhol megszólalhatna és van egy olyan vonal is, mint Palya Bea, vagy Szalóki Ági, akik inkább a magyar tradíciók felől közelítenek. De van egy olyan belterjes, rettenetes popzenénk is, amit csak elég szomorúan tudunk a nagy nyilvánosság elé tárni.

– Mennyire nehéz, hogy a kereskedelmi csatornák csak elvétve játsszák a dalaitokat?

– Pont erről beszéltem. Most, hogy a Petőfi Rádió a nyár közepétől elkezdett adni mai popzenéket – és még nem is gitárzenét – a szerkesztési elvekben nem a németes zenei ízlés érvényesül, bátrabban merítenek fiatal zenekarok közül, ettől megbolydult a hazai popmezőny. Létrejött egy olyan helyzet, hogy ismét érdemes slágereket írni. Egy saját példát hozva: 10 évvel ezelőtt a Kispál és a Borz is eljutott egy olyan válaszút elé, hogy lehet erre is és arra is fordulni. Akkor mi azt mondtuk, legyen a dalunk még agyamentebb, hiszen a rádiók így se, úgy se adják a dalainkat. Egyrészt ez jó, mert elrúghatod magad a medence falától és bármi lehet, másrészt, ahogy Menyhárt Jenő mondta: „nekem minden egyformán popzene”. Ennek a műfajnak igenis szüksége van slágerekre, karókra, amiket ha leszúrunk, megjelennek körülötte emberek, filmek, lemezek, időpontok. Ha azt mondom Smells Like Teen Spirit, akkor egyből beugrik, hogy 1991, rendszerváltás, megy a csatornákon a Nirvana. Nagyon sok ilyen dal van, amik azért fontosak, mert az ilyen slágerek mentén lehet stílusáttörésekről beszélni. Most újra vannak olyan slágerek, amelyeket nem feltétlenül a kereskedelmi rádiók eresztettek ránk, azzal, hogy rengetegszer ismétlik, hanem szinte maguktól lettek slágerek. Kiderül az is, amit a PANKK kapcsán többször is elmondtunk a politikusokkal való tárgyalások közben: a fiatal generációnak, hallgatóságnak igenis van egy olyan számottevő része, amely nem vesz részt a hivatalos popzenei kínálatban, statisztika adatként sem jelenik meg. Hiszen a Petőfi Rádió hallgatottsága úgy ment fel fél év alatt 3 %-ról közel 11 %-ra, hogy a többié nem csökkent látványosan, tehát volt egy olyan réteg, amely egyáltalán nem hallgatott rádiót, vagyis nem volt olyan zene, amit hallgatott volna. A rendszerváltás óta nem futott be ennyi fiatal előadó, talán akkor volt ilyen esélye a Kispál és a Borznak és a Tankcsapdának. Most mesélte a Kaukázus zenekar énekese, hogy bevitte az anyagukat és három hét múlva már játszották a számot. Máshol ez a természetes, nálunk viszont az a természetes, hogy felhív egy zenekar, hogy kit kell felhívni, hogy az beajánljon, hogy majd játsszák a számainkat. Nyugaton tudják, hogy ez az iparág úgy működik, hogy jönnek fiatalok, friss hangok és ezek kellenek, hogy posztert, pólót, CD-t, vagy online hangfelvételeket tudjunk eladni, ehhez kellenek fiatal, tehetséges arcok, hogy ez az egész pezsegjen. Magyarországon ez senkinek nem érdeke, az az érdeke, hogy minél kevesebben legyenek a torta körül, vagyis a piacot mesterségesen szűkítsük.

– Nem arról vagytok híresek, hogy show-műsorokban, plázákban léptek fel, nem vállaltok play-back fellépést és nem rólatok szól a bulvársajtó.

– Ennek is megvan a magyar, sajátos kitaposott útja, mi nem is választottuk ezt. Már a pályánk kezdetén – ’91-’92-ben – ▶

elég gyakori volt, hogy a rock-zenekarok elmentek play-back-elni, hiszen egyre nehezebb volt élőben játszani. Minket is hívtak, de nem vállaltuk ezeket a fellépéseket, ennek nyilván voltak kényelmi okai is, egy éjszaka akár hét kocsmában fellépni és ott az asztal tetején ugrálni, miközben ez nyilván jobb pénz volt, mint élőben zenélni, nyilván ezért is választották, akik választották. Ugyanakkor ezzel megszoksz egy olyan valamit, ami sajátosan a magyar szórakoztatóipar terméke és aminek ma látjuk a következményeit. Ehhez nem volt kedvünk, hiszen nem ezért kezdtünk el zenélni, úgy gondolom ez egy jó döntés volt annak idején. Nagyjából ez mára ki is alakult, hogy nem hívnak ilyen helyre zenélni.

– A bulvársajtóban csak annyi jelenik meg rólatok, hogy feloszlik a Kispál és a Borz! Feloszlik a zenekar?

– Erre csak azt tudom mondani, hogy nagyon sok olyan helyzet volt a zenekar életében, amikor szóba került a megszűnés. De szerintem ez egyáltalán nem baj, hiszen egy zenekar, amelyik folyamatosan dolgozik 20 éve, minden lemeze, vagy időszaka után megpróbálja újra és újra kitalálni magát. Mi most ennek az időszaknak az elején vagyunk. Ha feloszlik a zenekar, bár ez valószínűleg nem fog megtörténni, az azért van, mert nem tudtuk kitalálni magunkat. Ez minden egyes alkalommal, amikor ilyen történt benne volt a pakliban. Most is benne van. Egyet azért leszögezhetünk: nem akarunk olyan zenekar lenni, amelyik a 15 évvel ezelőtti dicsőségéből él. Azt gondolom, hogy minél hosszabb életű egy zenekar, annál kevésbé hagyják az elvárások megújulni, ha nagyon elrugaszkodik és ha nagyon kitalál valami újat, akkor azt mondják ez nem elég Kispálos. Tehát elég nehéz eltalálni azt az arányt, amire a közönség is azt mondja, igen ilyesmit képzeltem el és mi is azt mondjuk igen ezért érdemes folytatni, mert most kitaláltunk valami mást.

– A másik zenekar, amiben zenélsz – a Kiscsillag – még hobby-zenekarként működik?

– Most nagyon dolgozunk a második lemezen, mondjuk úgy, hogy egy szobademot készítünk, ezzel január végére végzünk, februárban lemezfelvétel és ha minden jól megy március végére meg is jelenik a lemez, ha mégsem, akkor már csak ősszel jelentetjük meg, mert tavasz után már nem érdemes lemezt kiadni. Még nem tudjuk, hogy fogjuk csinálni a zenekart, de a megalakulásunkkor vett értelemben már nem vagyunk hobby-zenekar.

– A szövegeid dalszövegek, vagy versek?

– Dalszövegek. Elsősorban azért, mert ez nem minőség kérdése, hiszen vannak jó dalszövegek és rossz versek, de ez természetesen fordítva is igaz. A dalszövegnek vannak bizonyos szabályai, sokkal inkább kapcsolódik a zenéhez, emiatt inkább alkalmazott művészetnek számít. Természetesen vannak versszintű dalszövegek és versek, amelyek dalszövegként is funkcionálhatnak. A sajátos magyar pop-kultúrának köszönhetően, amikor is a '60-as, '70-es, '80-as években nem csak popzeneként működött, hanem volt benne társadalmi felhajtóerő, emiatt a hazai popzene sokkal inkább szövegcentrikusabb és költőibb, mint az angolszász dalszövegek.

– Nálatok nem lehet különbséget tenni a közönség számára kedvelt slágereitek és a számotokra kedves dalok között, ezt bizonyítja a decemberi koncert válogatáslemeze is.

– Nálunk a slágereink és a legjobb dalaink között nincs akkora különbség, azok lettek igazán Kispál slágerek – Húsrágó, hídverő; Zsákmányállat; Csillag vagy fecske – amik eszenciálisan Kispálosak. A zenekarnak nincs az a titkos története, hogy vannak slágereink és vannak iszonyú jó számaink. Nekünk vannak jó dalaink és azok közül a legjellegzetesebbek lettek slágerek.

– Elégedett vagy az elmúlt 20 évvel?

– Igazából nem. Azért nem vagyok elégedett, mert ez egy rosszul dokumentált működés. Bizonyos lemezeket, azért nehéz meghallgatni, mert technikailag vannak nagyon elrontva, van amit mi rontottunk el. Hallom a dalokon, hogy mit lehetett volna sokkal jobban csinálni. Nem is szeretem hallgatni a lemezeinket, mert állandóan felbosszantom magam.

Fenyvesi Kristóf

Pécsi körkép – beszélgetés Bacskó Lászlóval

Bacskó László Város-kép című fotókiállítása január 19-én nyílt meg a pécsi Dante Kávéházban. Molnár Tamás könnyed humorú megnyitó beszéde után, Takáts Eszter és zenekarának koncertje tette az eseményt külön is emlékezetessé. A kávéház patinás termeiben megtekinthető nagyméretű képek már a megnyitóra rengeteg érdeklődőt vonzottak. A kiállítás június 1-ig lesz látható.

Bacskó László, noha egyre többen ismerik és szeretik alkotásait, nem tartja magát fotóművésznek. A huszonkilenc éves ügyvéd, szakmájában a gyors problémamegoldást és az intellektuális feszültséget, a fotózásban pedig az elmélyült, nagy türelmet igénylő kikapcsolódást, és a képek által is közvetíthető harmóniát keresi. Habár munkája Budapesthez, a nyüzsgő nagyvároshoz köti, amikor csak teheti hazajön Pécsre és a mecseki erdőket vagy a város utcáit járja. Megkapó témák, megörökíthető szépségek után kutat fényképezőgépével.

– Nemrégiben természetfotóiddal mutatkoztál be a közönségnek, legújabb kiállításod azonban a Város-kép címet viseli. Ez azt jelenti, hogy magad mögött hagytad az erdőt és a városi dzsungelbe vetetted bele magad?

– Nem, erről nincs szó. Nálam a fotózás és a természetjárás mindig is elválaszthatatlanul összekapcsolódott. A Dante Kávéházban húsz képet állítottam ki, köztük nyolc olyan természetfotót, amelyeket csaknem kivétel nélkül itt készítettem a Mecseken. Viszont ezúttal a Pécsről készült képekre helyeztem a hangsúlyt. Úgy gondolom, hogy a Csontváry Múzeum épületében működő sétatéri kávéház Pécs emblematikus helye, és az ide betérőket a város különleges szépségét megmutató képek esetleg jobban érdekelhetik. Valójában az köti össze a képeket, hogy a legtöbbjük panorámafotó

– Miért vált ennyire fontossá számodra a panoráma-technika?

– A panorámafotó több egyedi kép összefűzésével hozható létre, s ezáltal olyan vizuális elemeket rendezhetek egymás mellé, amelyek a valóságban soha nem találkoznak. Fejben kell megtervezni a kép vonalvezetését, hiszen az ember csak a folyamat legvégén láthatja egyben az egészet. Mindig izgatottan várom, hogy összeilleszthessem végre az egyes képeket: vajon meglesz-e az a megfoghatatlan kecsesség, könnyedség az egészben, ami az érdektelen és az érdekes fotót megkülönbözteti egymástól... Nagyon izgalmas, hogy egy előzetes sejtésre lehet csak alapozni a kompozíciót.

– Miután kiválasztottál egy témát és azt lefotózod, akkor egy bizonyos látószögből bekeretezed, leválasztod a környezetéről, azaz kiemeled a valóságból a tárgyadat. A panorámafotózás során azonban nem is egyetlen képkivágás létrehozatala, hanem több képkivágás összekomponálása zajlik. Ez a technika nagyon jól illusztrálja, hogy a fotózás nem azonos a látvány passzív rögzítésével, hanem valódi alkotó művészetként, a helyek, a tárgyak aktív megkonstruálásáról, megképzéséről szól...

– Persze, de mindezt nem kell túlmisztifikálni. Amikor elkezdek fotózni, akkor nincs bennem semmiféle mélyebb „gondolatiság" vagy tudatos művészi teljesítményre való törekvés. A témaválasztás szinte teljesen esetleges, nincs semmilyen „alkotói" koncepcióm. Maga a mostani kiállítás sem egy tudatos anyaggyűjtés eredménye. Az elhatározás akkor született meg, amikor meglepődve tapasztaltam, hogy az elmúlt években összekattintgattam egy olyan képanyagot, amelyben az egymás mellé rakott fotók valamiféle egységet képeznek. A fotózást a magam örömére csinálom, ezért kezdett el érdekelni a panorámafotózás is. Panorámaképet készíteni egy olyan folyamat, amihez idő kell, felkészülést igényel... Számomra nem is a kép, a végeredmény az igazán fontos, hanem sokkal inkább az, hogy maga a fotózás sokáig tartson, hiszen amikor fotózom, mindent ki tudok zárni, kikapcsolódok, pihenek. Képeimmel nem is feltétlenül akarok újat mondani. Szabályosság és kiegyensúlyozottság – ezek az én eszményeim. Nem akarok semmiféle áttörést végbevinni: a harmóniát keresem.

– Orhan Pamuk, Nobel díjas török író, Isztambul: A város és az emlékek című könyvében írja, hogy „Talán saját városunkat csak azért szeretjük, amiért családunkat is: nincs más választásunk. Ám hogy melyik arcát szeretjük, s hogy miért szeretjük egyáltalán, magunknak kell felfedeznünk." Most, hogy kedves városodat, Pécset fotóztad, mennyiben jutottál közelebb a város és egyben önmagad titkához?

– Örülök annak, hogy van egy olyan hely a földkerekségen, ahol elég csak beleszippantanom a levegőbe és azt érzem, itthon vagyok. Szerencsére nem kellett bejárnom a világot ahhoz, hogy rájöjjek: ide tartozom. Néha kicsit sajnálom is azokat a pécsieket, akik egész évben csak az egy hetes egyiptomi utazásra spórolnak és úgy töltik az életüket, hogy „abban az egy hétben fogunk majd csak igazán élni". És nem történik meg a csoda, hanem hazajönnek, aztán megint várják egy évig a csodát. Miközben a csoda itt van. Bárki élménye ugyanez lehet, csak nem mindenki tudja olyan formában megfogalmazni, mint Pamuk tette Isztambul kapcsán. Én miközben mindezt megélem, fényképezek is, és mint örök újdonságra, úgy tudok a városra nézni.

Elindult a CivilTech Informatikai Adományozó Program

A Nonprofit Információs és Oktató Központ 2008 januárjában indítja új programját a közhasznú szervezetek informatikai segítésére. A Microsoft támogatásával induló CivilTech program a vezető technológiagyártó vállalatok szoftver- és hardveradományait juttatja el az arra jogosult szervezeteknek a www.civiltech.hu online adománykérő portálon keresztül.

A CivilTech Informatikai Adományozói program az amerikai TechSoup által működtetett globális adományozó program részeként a Microsoft támogatásával jött létre, annak érdekében, hogy a magyar civil szervezetek is hozzáférhessenek a legnagyobb szoftver- és hardvergyártó cégek adományaihoz. A program, amelyet Magyarországon a Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) működtet, a gyártók által adományozott szoftvereket és hardvereket egy csekély szolgáltatási díj ellenében ingyenesen biztosítja a közhasznú minősítéssel rendelkező és az adományozó partnerek által meghatározott kritériumoknak megfelelő szervezeteknek. A gyártók nagylelkű felajánlásainak köszönhetően a program a helyi civil szervezeteknek nagyobb működési hatékonyságot, költségmegtakarítást, valamint az üzleti adományozókhoz való jobb hozzáférést biztosít, hosszútávon hozzájárulva ezzel a magyarországi civil szektor fejlesztéséhez.

A CivilTech program jelenleg a Microsoft és a CISCO által felajánlott adományokat közvetíti. A TechSoup Globális Adományozó programjának keretében azonban a későbbiekben lehetőség van arra, hogy a többi országban már adományozó programmal rendelkező más vezető technológiagyártók is bekerüljenek a CivilTech rendszerébe, így várhatóan a Microsoft és a CISCO adományozói programjai mellett áprilistól a Symantec termékeit is kérelmezhetik a civil szervezetek.

A CivilTech Program és a www.civiltech.hu portál magyarországi működtetője a NIOK, a civil szervezetek tájékoztatása, a napi kapcsolattartás és az adománykérés folyamatának segítése az országos civil szolgáltató partnerhálózat, a CISZOK-ok együttműködésével valósul meg. A közhasznú szerveztetek a portálon keresztül regisztrálhatnak és jelentkezhetnek a programra, a pályázatok elbírálásának kritériumait az egyes adományozó partnerek programjai határozzák meg, általában a támogatandó tevékenységi körök megadásával. A Microsoft termékek esetében általánosságban elmondható, hogy a legtöbb közhasznú státusszal rendelkező szervezet jogosult a programban való részvételre és egy kétéves rendelési periódus során összesen hatféle terméket igényelhet termékenként maximum 50 felhasználói licenccel. A CICSO támogatási politikája szerint a közhasznú szerveztek egy szűkebb köre pályázhat adományra, elsősorban a szolgáltatásaikkal az alapvető emberi szükségleteket megcélzó szervezetek (pl. lakhatás, étkeztetés stb.) vehetnek részt a programban. A CICSO programjában a rendelhető termékek számát az egy évben kérelmezett termékek után fizetett szolgáltatási díj maximálásával határozzák meg.

A program keretében igényelt szoftverek ingyenesen jutnak el a civil szervezetekhez, de a program hosszú távú fenntarthatósága érdekében a szervezeteknek szolgáltatási díjat kell fizetniük, amely a szoftverek értékének csupán 4-8%-t teszi ki. A díj az adományozói portál működtetésével, fejlesztésével, az elbírálással, valamint a szoftverek szállításával kapcsolatos kiadások fedezésére szolgál.

A Microsoft azon túl, hogy az arra jogosult civil szervezeteknek több, mint 100- féle terméket ajánl fel, támogatásával a TechSoup globális adományozói program fejlesztését is segíti, így hozzájárult a CivilTech program kialakításához is. A globális adományozói program így már a magyar civil szervezetek számára is elérhető és hozzáférhető az Egyesült Királyságban, Írországban, Belgiumban, Spanyolországban, Lengyelországban, Dél-Afrikában, Ausztráliában, Dél-Afrikában és Indiában valamint a közeljövőben további 20 országra terjed majd ki. A Microsoft Szoftveradományozói programja így hamarosan közel harminc ország civil szervezeteihez juthat majd el, köztük nagyon sok olyan kis szervezethez, amelyek saját erőből nem tudnának Microsoft termékeket vásárolni.

További információért, kérjük, látogassanak el a www.civiltech.hu online adományozó portálra, ahol a regisztrációt követően, a jogosultság elbírálása után feladhatják rendelésüket. Az adománykérési folyamattal, az elbírálással vagy a rendeléssel kapcsolatos további kérdéseikkel forduljanak bizalommal a helyi Civil Szolgáltató Központ ill. a NIOK Alapítvány kollégáihoz.

Elérhetőség:

Nevelők Háza Egyesület
Fűri Ildikó
Pécs, Szent István tér 17.
Tel/fax: 72/315-679
e-mail: nevhaz@t-online.hu
web: www.civilhaz-pecs.hu

NIOK Alapítvány 1/315-3151
Makádi Zsófia - CivilTech programvezető
info@civiltech.hu
Kereszturi Zoltán – CivilTech informatikai segítségnyújtás rendszergazda@niok.hu

Környezet- és Természetvédő Társadalmi Szervezetek XVIII. Országos Találkozója (OT) PÉCS

2008. március 27-30.

Helyszín:
- Programok: Pécsi Tudományegyetem „A" épület (Pécs, Ifjúság útja 6.)
- Szállás: Kodály Zoltán úti Középiskolai Kollégium (Pécs, Kodály Zoltán u. 20/A.)

Szervező: Pécsi Zöld Kör
Társszervezők: Art-Éra Kulturális és Környezetvédelmi Egyesület, Gyűrűfű Egyesület, Misina Természet- és Állatvédő Egyesület, Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

Támogatók: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium, Pécs2010 Menedzsment Központ Kht., Pécsi Tudományegyetem, Pécs MJV Önkormányzata, Ökotárs Alapítvány, Környezetünkért Közalapítvány

Kapcsolat: Dr. Pánovics Attila 30/366-5639, email: panovics@ajk.pte.hu
Mező János: 30/575-87-37, email: mezojani@yahoo.com

Jelentkezés, információ: www.zoldot.hu, www.pzk.hu
Jelentkezési határidő: 2008. február 29.

Jelentősen bővül az ESZA Kht. ügyfélszolgálatának kapacitása

Az átalakulásról

Az ESZA Kht. 2007-es bővülése során a szervezet szerződésállománya 20 ezer fölé emelkedett. Ez magával hozta a korábbi **kapcsolattartási gyakorlat megváltoztatásának** szükségességét, a továbbiakban ugyanis a szakmai munkatársak nem tudnak telefonos felvilágosítást adni. Helyettük szakmailag felkészült, call-centeres kollégák válaszolják meg az ESZA Kht. ügyfélszolgálatára beérkező napi átlag **500 telefonos és 100 e-mailes megkeresést**. Gyors kalkuláció alapján nyilvánvaló, hogy a telefonos ügyintézés elvenné a szakmai munkatársak munkaidejének tetemes részét, így a pályázatok kezelésére nem maradna elegendő idejük. Az új rendszerben a partnerek igényeit gyorsabban ki tudjuk elégíteni. Amennyiben az érdeklődő felkészült ügyfélszolgálatos munkatársakra hagyatkozik, akkor a pályázatával / programjával kapcsolatos adminisztráció is gyorsabban halad.

2007 novemberétől 10 munkatárs intézi az ESZA Kht. ügyfélszolgálatára befutó kérdések kezelését. 2008 első negyedévében újabb három operátor fog munkába állni annak érdekében, hogy a pályázatokkal kapcsolatos kérdések megválaszolása minél zökkenő-mentesebb legyen. A hazai és uniós pályázatokkal kapcsolatos kérdésekkel két csoportban, az egyes területekre specializálódott munkatársak foglalkoznak.

A megújult ügyfélszolgálat információt ad az érdeklődők számára a támogatási lehetőségekről, a pályázatok részleteiről és feltételeiről, valamint a megvalósítás alatt lévő programokkal kapcsolatos adminisztratív teendőkről (beszámolók, jelentések befogadása és jóváhagyása, számlázás, monitoring tevékenységek stb.) Az ügyfélszolgálaton dolgozó kollégák a folyamatban lévő ügyekről – a nyomon-követési rendszerek segítségével – valósidejű adatokkal szolgálnak. A beérkezett kérdésekből adatbázis készül, melyet partnereink az ESZA Kht. (www.esf.hu), a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (www.nfu.hu), illetve a Nemzeti Civil Alapprogram (www.nca.hu) honlapjain is olvashatnak.

TIPPEK – Hogyan kapjunk a lehető leggyorsabban választ a kérdésünkre?

– Az említett honlapokon olvassa át a pályázatra vonatkozó kérdés-válaszokat. Elképzelhető, hogy telefonálni sem kell, mert a válasz egy-két kattintással elérhető.

– Amennyiben teheti, telefonáljon 10 óra előtt, illetve 16 óra után, a statisztikai adatok szerint az ügyfélszolgálaton ebben az időszakban a legkevesebb a bejövő hívás.

– Minden alkalommal készítse elő a következő adatokat: a pályázó neve, a pályázó képviselője, a pályázat azonosítószáma.

– Telefonálás előtt olvassa el a vonatkozó anyagokat és dokumentumokat, mert minél pontosabb kérdéseket kapunk, annál gyorsabban tudjuk megadni rá a választ.

– Ha tudja, írja meg e-mailben kérdését. 2-3 nap alatt írásban válaszolunk megkeresésére.

(Részben) az elérhetőségek is változtak

Ügyfélszolgálatunk hétfőtől csütörtökig 9 és 17 óra között, péntekenként 9 és 14 óra között várja a megkereséseket az alábbi elérhetőségeken.

Kérjük, kérdés esetén minden esetben az ügyfélszolgálat központi telefonszámait és e-mail címeit használja, mert közvetlenül az ügyintéző kapcsolása nem lehetséges.

Központi telefonszám: 273-4250

– 1-es menüpont: hazai támogatásokkal kapcsolatos kérdések

– 2-es menüpont: uniós támogatásokkal kapcsolatos kérdések

– NCA kérdések esetén: 80-204-453 (zöld szám)

Email címek:

hazaitamogatas@esf.hu
EUtamogatas@esf.hu
info@nca.hu

Egyéb tudnivalók

Az ügyfélszolgálat központi számának hívását követően automatikus menüpontok segítségével választhatja ki, hogy uniós vagy hazai programokkal kapcsolatban szeretne információhoz jutni. Az e-mailen érkező kérdéseket az ügyfélszolgálat munkatársai 4 munkanapon belül kötelesek megválaszolni. A hazai internetes pályázatok esetén a határidő 3 munkanap.

Bízunk abban, hogy sikeres pályázását megújult ügyfélszolgálatunkkal hatékonyan tudjuk segíteni. A tájékoztatás egészével és minőségével kapcsolatban, illetve, ha határidő-túllépést tapasztal, kérjük, az Ügyfélszolgálat vezetőjét keresse.

MEGHÍVÓ

A Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány,
a pécsi *Nevelők Háza Egyesület* és
a szekszárdi *Mentálhigiénés Műhely*
a Társadalmi Párbeszéd Központ támogatásával
fórumsorozatot rendez

„Vedd ki a részed! II."
címmel,

2008. február 13-án, szerdán 10.00 órától
a Civil Közösségek Házában
(Pécs, Szent István tér 17.)

A „Vedd ki a részed!" II. program célja, hogy az érdeklődő civilek részére átfogó ismereteket nyújtson a Társadalmi Megújulás Operatív Program 2.5.1. – **Érdekképviseleti szervezetek kapacitásainak fejlesztése támogatására** pályázat kiírási feltételeiről, a pályázás és a lebonyolítás, a részvétel gyakorlati kérdéseiről. A rendezvénysorozatról és a rendezvények programjáról a www.niok.hu/tamop.htm honlapon tájékozódhat.

Program:

9.30 – 10.00 Regisztráció

10.00 – 10.30 Az Új Magyarország Fejlesztési Terv-ről
Előadó: dr. Kovács Katalin
Pécs Megyei Jogú Város Stratégiai Tervezési Osztály vezetője, Európai Uniós szakértő

10.30 – 11.15 A TÁMOP program és a TÁMOP 2.5.1 – „Érdekképviseleti szervezetek kapacitásainak fejlesztése" támogatására pályázat kiírási feltételeiről, a pályázás és a lebonyolítás, a részvétel gyakorlati kérdéseiről
Előadó: Dr. Stenczer Ákos,
Új Magyarország Fejlesztési Terv tanácsadó

11.15 – 11.30 Szünet

11.30 – 12.00 Aktualitások a hazai UMFT pályázatok körében, valamint egyéb nemzetközi EU-s pályázatok
Előadó: Kerner Barbara
Baranya megyei EIP vezetője

12.00 – 12.30 Modellprogram a siklósi kistérségben (HEFOP 2.2.2)
Előadó: Kiss Erzsébet
Új Esély Egyesület ügyvezetője

12.30 – 13.00 Aktualitások (1 %-os törvény változásai, NCA pályázatai)

Információ:
Nevelők Háza Egyesület – Hajnal Zsolt
Telefon:72/215-543
Fax: 72/315-679
e-mail: hajnal.zsolt@civilhaz-pecs.hu

Az Uniós források hatékony kihasználása

Az előző részekben részletesen beszéltünk a pályázat előkészítéséről a tervezésről a pályázatírásról. Ha valaki úgy gondolta, hogy a pályázat beadásával fellélegezhet, akkor nagyon téved. Miután átverekedte magát a szervezet az esetleges hiánypótlások útvesztőjén és megérkezett az utolsó papír is, mely közli, hogy megnyertük a pályázatot, akkor kezdődik a neheze. Szerződést kell kötni, valamint a programot meg kell valósítani!

A tapasztalatok, valamint az Irányító Hatóság (IH) ügymenete alapján eddig kb. 5-6 hónap telt el a pályázat beadásától. A pályázatban ezért hasznos, ha a program kezdetét egy viszonylag távolabbi időszakra tesszük. A szerződés aláírásával egyidőben, amennyiben ez lehetséges, igényeljük az előleget, melynek összege pályázatonként változó lehet. Leggyakrabban a megpályázott összeg 25%-a.

Azonban amíg ez a folyamat lezajlik és megjelenik számlánkon a pénz már el kell kezdenünk dolgozni. Szerencsés esetben rendelkezünk annyi likvid tőkével, hogy ez nem okoz gondot. Ha nem, akkor érdemes már a pályázatban is úgy ütemezni, hogy első időszak ne legyen lehetőleg nagy forrás igényű. Ne erre az időszakra tervezzük a nagy beruházásokat, eszközvásárlásokat, ez legyen a felkészülés a projektben résztvevők, felkészítésének az időszaka.

A pályázatokban előszeretettel használt és a kiírók által elvárt fogalmak a : projekt, projektmenedzsment, projektmenedzser. Érdemes őket tisztázni.

I. Alapfogalmak

Mielőtt projektmenedzsmentről beszélnénk szükséges a felhasznált szakkifejezések meghatározása. A **projekt** szó a latin *projectus* (előrevetített) szóból ered, és a következőképpen határozható meg:

- terv, vagy szándék valaminek a létrehozására vagy megszervezésére
- kezdeti formája egy szociális, gazdasági, pénzügyi tervnek, amelyet megvitatás és jóváhagyás után végrehajtanak
- egy adott feladat műszaki megoldása, amely tartalmazza a műszaki feltételeket, rajzokat, a tervezett objektum hasznosságát és elhelyezését

Más megfogalmazásban **a projekt, logikus sorrendben, meghatározott időintervallumban levezetett, egymással összefüggő tevékenységhalmaz, melynek jól meghatározott eredménye hozzájárul a kitűzött cél megvalósításához.**

Gyakran előfordul, hogy a projekteket a könnyebb adminisztráció végett alprojektekre bontják. Az alprojekteket sokszor a szervezeten kívüli szerződő felek kivitelezik.

A **menedzsmen**t szó az angol **managemen**t szóból ered, *„a vezetés mestersége, amely adott körülmények között egy meghatározott csoportot irányít egy közös cél eléréshez, a szervezet küldetésével összhangban.”*

Egyszerűbben a **projektmenedzsment**et egy olyan tevékenységként határozhatjuk meg, amelynek célja egy terv megvalósításának vezetése. Ebből a meghatározásból 3 következtetést vonhatunk le:

1. a projektmenedzsment meghatározott célú tevékenység
2. a projektmenedzsment egy terv kivitelezésének vezetéséről szól
3. a projektmenedzsment időben behatárolt, a tervek elkészítésének megkezdésétől a projekt hatékonyságának végső elemzéséig tart.

Így **a projektmenedzsment az a folyamat, amelynek során a vezető megtervezi, ellenőrzi és megvalósítja a projekt tevékenységeit, azoknak a rendelkezésre bocsátott erőforrásoknak a segítségével, amelyeket a szervezet különböző forrásokból biztosít.**

A projekt koordinálásáért felelős szakembert **projektmenedzser**nek nevezik és a következő **képességek**kel kell rendelkeznie:

– jó szervező, aki képes megtervezni és koordinálni a rendelkezésre álló erőforrásokat a kitűzött célok megvalósítása érdekében

– jó stratéga, aki különbséget tud tenni a rövid és hosszú távú célok között, figyelve ezekre a projekt egész időtartama alatt

– rendelkezzen meggyőzőerővel, tudja motiválni a csapatát

– legyenek meg a szükséges ismeretei és felkészültsége, hogy a projekt megvalósításához szükséges forrásokat megszerezze és felhasználja

– legyen képes az ötleteket, elképzeléseket hasznos közösségi projektekké, tevékenységekké átalakítani

– legyen előrelátó, aki képes újító programokat, valós változásokat elindítani

– ismerje a közösség értékeit, gondjait

– legyen szociálisan érzékeny, aki képes megérteni embertársait, valamint fenn tudja tartani bennük a motivációt és a hitet a projekt sikerre vitelében

– tudjon tanulni a mások tapasztalataiból és legyen képes átadni a saját tapasztalatait is.

A szakirodalom szerint a projektmenedzsernek **4 alapkövetelmény**nek kell megfelelnie:

- *Tudás*, a projektmenedzsment elméleti és gyakorlati ismerete
- *Találékonyság*, a mesterség módszertanának alkalmazási képessége
- *Talpraesettség*, a tudás és a találékonyság integrálásának képessége különböző helyzetekben
- *Motiváció*, a projektben együtt dolgozó csapat közös értékeinek, céljainak ismerete és a közös munkára való motiválás képessége.

Némi történeti kitekintés:

A projektmenedzsment megjelenése a második világháború idejére tehető és mint önálló szakterületről a „*Manhattan terv*” óta beszélhetünk (ennek célja sajnálatos módon az atombomba elkészítése volt). Egy ilyen jelentőségű projekt az emberi és pénzügyi erőforrások hatékony felhasználását, valamint működő módszertani és technikai eszköztárat követelt. A Manhattan terv felhívta a figyelmet arra, hogy szükség van olyan projektmenedzser szakemberekre, akik egy teljesen másfajta tudással rendelkeznek, mint azok, akik eddig dolgoztak ezen a területen. Később ezt az észrevételt megerősítették az informatika területén és a fejlett technológiájú iparágakban beindított projektek is, amelyekhez komoly kutatási- és fejlesztési forrásokat irányítottak.

Lassan a nagy magáncégektől a projektmenedzsment átkerült a köz-, illetve civil szektorba is. Manapság a projektmenedzsment általánosan elterjedt az egyetemeken, minisztériumokban, állami intézményekben, polgármesteri hivatalokban, főispánságokon, kis- és közepes vállalkozásokban, civil szervezetekben, iskolákban stb. Egyes szakemberek szerint a projektmenedzsment hatása a társadalmi és gazdasági életben az ipari forradalomhoz hasonlítható.

A második világháború után a gazdasági életben megjelenő világméretű versengés megerősítette a projektekben való gondolkodási modellt. A hangsúly az összefüggő fejlesztési stratégiák kidolgozásán és életbe léptetésén volt, ezek tervezésén és szervezésén, egyszóval projektekben gondolkodtak. Az Európai Unióban az integrációs kényszer hatására a projektmenedzsment a gazdasági élet fő létformájává vált.

Az egyetemek (főként az amerikaiak), felismerve ezt a szükségszerűséget, projektmenedzsment tananyagokat dolgoztak ki és vezettek be, előbb műhelyszerű munkák, modulok, részlegek révén, majd később teljes egyetemi oktatás, sőt doktorátus formájában is.

Jelenleg a terület „nagykorúsodásáról" beszélhetünk, még akkor is, ha a projektmenedzserség mint szakma, még mindig nem vált teljesen elismertté.

Az Európai Unió, a Világbank és más nemzetközi szervezetek programjainak megjelenése, illetve a multinacionális cégek betörése elkerülhetetlenné tette a rugalmas szervezést, a projektekben való gondolkodást. A projektmenedzser szakemberek fontosságát ma már mindenki elismeri, sőt nemzeti prioritásként kezelik a hatóságok is, hiszen az ország európai integrációs küzdelmében fontos szerepet játszanak a sikeres projektek. A civil szektorra jellemző projektekben való gondolkodás meghonosodott a köz-, valamint a gazdasági szektorban is. Egyre gyakrabban jelennek meg ezekben a szektorokban is a projektmenedzsmentre szakosodott osztályok, részlegek.

Projekttípusok

Nagyon sokféle projekt létezik, nincs általánosan elfogadott csoportosítás, de általában az alábbi rendszert használják3:

1. Méret szerinti csoportosítás:
- szervezeti szintű
- helyi
- regionális
- országos
- nemzetközi

2. A cél és a tevékenységi területek szerinti csoportosítás:
- ipari
- szociális
- kereskedelmi
- kulturális
- környezetvédelmi
- tudományos (kutatás)
- oktatási
- menedzsment

Ha a végtermék és a tevékenységforma alapján csoportosítunk, akkor a következő projekttípusokat különböztethetjük meg:

1. Fizikai munkával megvalósított kézzelfogható végtermék (pl. építkezési projektek).

Jellemzői:
- a javasolt tevékenységek nagyjából hasonlóak, ismétlődnek
- a változási lehetőségek száma csekély
- a rendelkezésre álló erőforrások előreláthatóak
- relatív magas költségek

2. Fizikai munkával megvalósított nem kézzelfogható végtermék (pl. egyes politikák, eljárások felülvizsgálata).

Jellemzői:
- egy előző modellre alapoznak
- az előző modellen csak javítanak, korrigálnak
- a rendelkezésre álló erőforrások előreláthatóak
- relatív alacsony költségek, amelyek a termék módosításához és sokszorosításához szükségesek

3. Szellemi munkával létrehozott kézzelfogható végtermék (pl. egy új termék fejlesztési terve, beruházási tervek).

Jellemzői:
- nem alapoznak egy már meglevő modellre vagy termékre
- a tevékenységek nem ismétlődnek, sokrétűek
- a költségek nehezebben meghatározhatóak
- a költségek változnak

4. Szellemi munka és nem kézzelfogható végtermék (pl. kutatási és fejlesztési projektek).

Jellemzői:
- alkotó és innovatív munkát igényelnek
- az erőfeszítéseket nem lehet teljesen meghatározni egyik szakaszról a másikra, ezek a projekt időtartama alatt jelentősen változnak
- kutatói munkát igényelnek
- nem alapoznak valami eddig létezőre
- a felhasználandó erőforrások előre nem meghatározhatóak
- a költségek nem előreláthatóak és általában nagyok

A fenti példákból kitűnik, hogy az első projekttípustól a negyedikhez közeledve a kockázat jelentősen növekszik, de sokasodnak a lehetőségek is, amelyek az eredményességhez vezethetnek. Amennyiben sikerül a projektet a fenti osztályozás szerint elhelyezni, vagy legalábbis a főbb jellemzőket összeírni, akkor jelentősen könnyebb lesz a tervezési és kivitelezési munka is. Az osztályozás után, a projekt alapvető tulajdonságai ismeretében könnyebben elvégezhetőek a következő feladatok:
- a tevékenységek megfelelő megtervezése,
- a rendelkezésre álló erőforrások ésszerű elosztása (négyes típusú projektnél a kockázat elemzése és menedzsmentje sokkal nagyobb hangsúlyt kap, mint például egy első vagy második típusú projektnél, tehát az idő-, a pénz- és az emberi erőforrások elosztása nagymértékben különbözik).

A projekt komplexitása függ az elvégzendő feladatok számától, illetve a folyamat során jelentkező kényszerítő hatások intenzitásától és számbeli nagyságától.

Bármely projektet három tényező befolyásol:
a.) *Idő* – a tervezés szerinti szükséges időmennyiség
b.) *Pénz* – a projekt költségvetése, a szükséges erőforrások költségeire alapozva
c.) *Célok*

Ezek a fogalmak definiálják a projekt *„ háromszögét".* Amennyiben bármelyik tényező megváltozik, maga után vonja a másik kettő változását is. Habár hasonló mértékben fontos mindhárom tényező, általában az egyikre fektetnek nagyobb hangsúlyt. Egyébként a három tényező közötti összefüggések projektenként különböznek, és ezek határozzák meg a megoldandó problémákat.

Egy jó projektmenedzser folyamatosan követi ezen összefüggéseket és elemez minden információt. A projekt típusától függően választhatunk a vezetői felfogások, módszerek között, így néha a *„megengedő",* néha pedig a *„szigorú"* vezetői stílus alkalmazható sikerrel. A helyesen meghatározott projekttípus alapján választják/nevezik ki a projektmenedzsert is, azt a személyt a szervezetből, akinek az adottságai legközelebb állnak a megoldandó feladathoz.

TÁMOP-2.5.1/07/1.
Érdekképviseleti szervezetek kapacitásainak fejlesztése

a) komponens: Munkavállalói és munkáltatói érdekképviseleti szervezetek fejlesztése

b) komponens: Munkavállalói és munkáltatói jogsegélyszolgálat létrehozása

c) komponens: Érdekképviseleti tevékenységet ellátó civil ernyőszervezetek kapacitásainak fejlesztése

c) komponens: Érdekképviseleti tevékenységet ellátó civil ernyőszervezetek kapacitásainak fejlesztése

1. A szervezet munkatársainak képzése, készségeinek fejlesztése azzal a céllal, hogy a pályázó munkatársai és tisztségviselői képesek legyenek a civil érdekképviselet létrehozásában, működtetésében, fejlesztésében történő közreműködésre.
2. Szakmai-stratégiai terv kidolgozása annak érdekében, hogy a pályázó megvalósítsa a civil érdekképviseleti együttműködések szervezésének pályázatában vállalt feladatait.
3. Szervezetfejlesztési terv kidolgozása és megvalósításának elősegítése annak érdekében, hogy a pályázó szervezet alkalmas legyen a pályázott civil érdekképviseleti együttműködés szervezésére.
4. Szakértői tevékenység, amely a civil érdekképviseleti együttműködések szervezésének egyes részfeladataiban biztosít szakértői segítséget a pályázó számára.
5. A szervezet honlapjának fejlesztése, akadálymentesítése annak érdekében, hogy hatékonyabb eszközéül szolgálhasson a civil érdekképviseleti együttműködések segítésének.

Pályázati ajánló

MADE - művészet a diszkrimináció ellen

Kiíró: Art Sector Alapítvány
Beadási határidő: 2008. 04. 30.
Pályázók köre: bárki

Rendezvénysorozat a Párbeszédek Napja alkalmából.

A Tűzraktér 2008 májusára olyan eseményt tervez, mely Budapest egyik központi térségébe és annak környékére csábítja a városlakókat, a lehető legnagyobb számú részvétellel, egy hatalmas kulturális és a civil életet is megrengető programmal, mely a diszkrimináció ellen lép fel, és egyúttal egy 37 országot átfogó nemzetközi esemény részévé válik.

A több ezer hazai, illetve nemzetközi művészt képviselő, támogató Tűzraktérnek az Anna Lindh Foundation nemzetközi hálózatának tagjaként idén lehetősége nyílik egy olyan programban való részvételre, melynek témája a Hálózatok hálózatának kiépítése, célja pedig az emberi kommunikáció és odafigyelés megvalósítása egyszerre 37 országban egy adott időszakban, 2008. május elején. A nemzetközi program a Párbeszédek éjszakája címet viseli.

Ebben a programban bármilyen témával részt lehet venni, ami a cél megvalósításáért minél több embert képes egyszerre az utcára csalni. A résztvevő szervezetek az oktatástól a tudományig, emberi jogoktól és környezetvédelmen keresztül a művészetekig szinte minden témakört felölelnek.

A Tűzraktér eddigi elvei szerint továbbra is a kultúra legszélesebb skáláját próbálja képviselni, a minél nagyobb számú embertömegek egymásra való odafigyelésének jegyében pedig a diszkrimináció elleni fellépést választja.

Az alkotások bármilyen művészeti ágat képviselhetnek.

A MADE egy egy hónapig tartó élő kiállítás, mely Budapest egyik központi térségében, illetve terveink szerint egy eddig kihasználatlan térben jönne létre. Az alkotások minden egyes darabja a diszkrimináció ellen lép fel, a maga szabad, alkotói módján. A művek közt lehetnek versek, óriásszobrok, installációk, egyéb művészettel határos alkotások stb.

A Művészettel A Diszkrimináció Ellen, MADE, programjára 2008. január elejétől lehet jelentkezni a MADE jelentkezési lapján, mely a http://tuzrakter.hu letölthető le, elküldve azt a 2008made@gmail.com e-mailcímre, a témában feltüntetve, MADE.

Ugyanezeken a címeken várjuk TÁMOGATÓK jelentkezését is!

A projekt kitalálója és megvalósításáért felelős: Simor Ágnes - Tűzraktér Művészeti felelős: simorag@gmail.com

Felhívás a zene ünnepén való részvételre Európa 5 fővárosában

Kiíró: Párizsi Magyar Intézet
Határidő: 2008. március 3.
Pályázhat: Olyan zenekarok jelentkezését várjuk, akik szívesen képviselik hazánkat a magyar népzene gyökereiből táplálkozó, de a XXI. század zenei stíluselemeit is felhasználó muzsikájukkal, és ambíciójuk együttműködni angol, belga, francia, német, illetve szlovák szervezőkkel, művészekkel.

A Párizsi Magyar Intézet (PMI) a Zene Ünnepe alkalmából a tavalyi és tavalyelőtti évhez hasonlóan önálló helyszínen szeretné felvonultatni a magyar tehetségeket. A sikeres programhoz idén először csatlakoznak a berlini, brüsszeli, londoni és pozsonyi magyar intézetek is.

A kiírók szándéka, hogy több magyar zenekarnak legyen lehetősége külföldi bemutatkozásra. A pályázat célja a Zene Ünnepén való egyszeri fellépésen túl az, hogy a kiutazó zenekarok a kint töltött maximum 6 nap alatt saját csatornáikon elindulva, önállóan megszervezhessék következő turnéikat.

Olyan zenekarok jelentkezését várjuk, akik szívesen képviselik hazánkat a magyar népzene gyökereiből táplálkozó, de a XXI. század zenei stíluselemeit is felhasználó muzsikájukkal, és ambíciójuk együttműködni angol, belga, francia, német, illetve szlovák szervezőkkel, művészekkel, és öntevékenyen keresik a kapcsolatokat jövőbeni külföldi megjelenésük számára. A kapcsolatok létrehozásához a kulturális intézetek minden tőlük telhető segítséget megadnak, de a szervezést nem vállalják magukra.

A postai úton, zárt borítékban beadott jelentkezésnek tartalmaznia kell egy legalább 20 perces saját hanganyagot CD-n, valamint legalább egy digitális fotót a fellépőkről (külön CD-n) és egy legfeljebb A4-es oldal terjedelmű, magyar nyelvű leírást a zenekarról (kontakt, történet, stílus, tagok, egyéb fontos közlendők), valamint a kitöltött és aláírt adatlapot.

A pályázatot egy vagy több városba is be lehet nyújtani, ám ahány helyre pályázni kívánnak, annyi példányt kérünk elküldeni a komplett dossziéból.

Fellépést a kiírók egy nyertes zenekarnak csak egy helyre biztosítanak, a helyszíneket az intézetek egymás között egyeztetik.

A pályázat elbírálásánál előnyt jelent, ha a jelentkezők koncertjükre az adott országból is tudnak vendégzenészeket hívni és velük közösen fellépni.

A kiírók a beérkezett hanganyagok alapján ötször 2-4 együttest választanak ki és hívnak meg az öt fővárosba, hogy a különböző színpadokon játszanak 2008. június 21-én, 16 és 23 óra között.

A nyertes zenekarokat a Gödör Klub május 24-én és 25-én meg szeretné hívni egy-egy koncertre, melyen a hazánkat a Zene Ünnepén Európában képviselő zenekarok lépnének fel.

A jelentkezés tényéről rövid e-mailt várunk a zeneunnepe@instituthongrois.fr e-mail címre (bővebb információ is itt kérhető) pályázati dossziét pedig az alábbi címre kérjük küldeni:

„Zene Ünnepe 08*5"Balassi Intézet, Somlói út 51., Budapest – 111, http://www.instituthongrois.fr/

Európa a polgárokért program/Aktív európai emlékezet

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány
Határidő: 2008. április 30.
Pályázhat: jogi státusszal és jogi személyiséggel rendelkező nonprofit szervezetek

Az alprogram célja: az Európai Unió alapvető értékei közé tartozik a szabadság, a demokrácia és az emberi jogok tiszteletben tartása. Annak érdekében, hogy valóban értékelni tudjuk e fogalmak jelentését, emlékeznünk kell rá, hogyan sértette meg a nácizmus és a sztálinizmus ezeket az elveket. Az áldozatokra való megemlékezéssel, a deportálásokhoz kapcsolódó helyszínek és dokumentumok megőrzésével Európa megőrzi a múlt emlékét, sötét oldalaival együtt. Ez különösen fontos most, hogy azok, akik mindezt megélték, egyre kevesebben vannak. A fiatal generációk bevonása teszi lehetővé, hogy a második világháború és tragikus következményei ne merüljenek feledésbe.

Fontos, hogy a polgároknak képe és véleménye legyen az Európai Unió eredetéről, ötven évvel ezelőtt, az európai integráció folyamatáról, amely biztosítja a békét a tagok között, és nem utolsó sorban a mai Európáról, túllépve a múlton, a jövőt építve.

Támogatható tevékenységek: a támogatandó projektek fő célja, hogy életben tartsák a nácizmus és a sztálinizmus áldozatainak emlékét, hogy a mostani és jövőbeni generációk is tudják és megértsék, mi és miért történt a koncentrációs táborokban és más tömeges kivégzések helyszínein.

Néhány példa a támogatható tevékenységekre: megemlékezési ünnepség, video-interjúk, kiállításokhoz végzett kutatások,

archívumok digitalizálása, a helyszínek megőrzésére irányuló önkéntes munka stb.

Pályázók köre: a pályázatot jogi státusszal és jogi személyiséggel rendelkező nonprofit szervezetek nyújthatják be. Például: civil szervezetek (NGO-k), túlélők egyesületei, az áldozatok családjának egyesületei, emlékhelyek, múzeumok, helyi és regionális hatóságok, szövetségek, kutatóintézetek, oktatási intézmények, vallási szervezetek, önkéntességgel foglalkozó szervezetek stb.

További információ: a részletes pályázati felhívás és a szükséges űrlapok megtalálhatók a Tempus Közalapítvány honlapján: http://www.tka.hu. Infóvonal: (06 1) 237 1320 E-mail: info@tpf.hu

Ötletpályázat: bárki megtervezheti a magyar pavilont

Kiíró: világkiállítás.hu
Határidő: 2008. május 31.
Pályázhat: bárki

Ötletpályázatot hirdet a http://www.vilagkiallitas.hu. A nyílt és nyilvános ötletpályázat keretében bárki megmutathatja, hogyan tervezné meg a 2010-es shanghai Világkiállításon megjelenő magyar pavilon belső kialakítását.

A pályázat kiírói azt szeretnék elérni, ha a magyar pavilon kreatív kialakításával kiemelkedne a többi résztvevő közül. A terveket a 2010-es világkiállítás mottója „Jobb Város, Jobb Élet" szem előtt tartásával kell elkészíteni. Az Expo témája a város, mint egyre növekvő élettér környezetbarát technológiákkal való harmonikusabbá és élhetőbbé tétele.

A pályázaton való részvétel ingyenes, egy pályázó több pályaművet is készíthet. A pályázatot két kategóriában írjuk ki. Külön az építészeti és külön a civil pályázatokat.

További információ: az ötletpályázat részletes feltételei 2008. január 5-től tölthetők le a http://www.vilagkiallitas.hu oldalról a „Magyarország" menüpont alatt a „Pályázati lehetőségek" linkre kattintva.

WiFi falu

Kiíró: Az Internet Terjesztéséért Alapítvány
Határidő: 2008. április 30.
Pályázhat: települési önkormányzatok; települési cigány kisebbségi önkormányzatok; helyi civil szervezetek, alapítványok, melyek alapító okirata tartalmazza a cigányság vagy a mély szegénységben élők, valamint a halmozottan hátrányos helyzetben élők segítését.

A pályázat célja az ingyenes otthoni Internet és olcsó számítógép biztosítása mély szegénységben élők részére. A nyertes pályázók települése drótnélküli internetes hálózathoz (WiFi) jut. Az ehhez szükséges internet-előfizetést 2008-ban az Alapítvány ingyenesen biztosítja. A végfelhasználóknak az Alapítvány olcsó, felújított, Internetezésre alkalmas, a szükséges szoftverekkel feltelepített számítógépeket kínál megvásárlásra. Az Alapítvány a számítógéphez fél éves garanciát és ingyenes helyszíni internet-oktatást is biztosít.

A teljes pályázati anyag letölthető a http://wififalu.blog.hu/ oldalról.

A Közművelődési Szakmai Kollégium pályázati felhívása

A kollégium pályázatot hirdet a 2008. évi közművelődési szakmai tevékenységek fejlesztése és megújítása céljából az alábbi témakörökben:

1. Közművelődési célú nyári táborok szakmai programjainak támogatása (Altéma kódszáma: 2032)

Pályázat nyújtható be **2008. június 1. és szeptember 1.** között megvalósuló művészeti, alkotó jellegű és honismereti nyári bentlakásos táborok támogatásra.

Egy pályázó **egy** pályázatot adhat be, de a pályázat több (max. 3) tábor támogatására is vonatkozhat. *Előnyben részesül:* a kistérségi összefogással megvalósuló tábor. A kollégium nem támogatja a népművészeti jellegű táborokat.

Az altéma támogatásának keretösszege: **20 millió Ft.**

2. A hazai cirkuszművészet fejlesztése (Altéma kódszáma: 2035)

A pályázat célja: a cirkuszművészet színvonalának emelése, a műsorok fejlesztése, bővítése, a cirkuszművészet újszerű törekvéseinek, új artistaszámok alkotásának támogatása a **2008. február 8.–2009. február 8.** közötti időszakra.

Egy pályázó csak **egy** pályázatot adhat be.

Az altéma támogatásának keretösszege: **10 millió Ft.**

3. Közművelődési programok tájoltatása (Altéma kódszáma: 2031)

Pályázat nyújtható be a közművelődési szempontból hátrányos települések művészeti programokkal való ellátásának támogatására. A megvalósítás időszaka: **2008. szeptember 1.–2009. május 31.**

Az altéma támogatásának keretösszege: **40 millió Ft**

Pályázati adatlapot kitölteni csak az NKA honlapján lehet, a kitöltött és kinyomtatott adatlapot az NKA Igazgatóságára kell beküldeni. A pályázatok ilyen módon történő elkészítése a www.nka.hu portál „pályázatok" cím alatt található „pályázati adatlap kitöltése" címszónál lehet.

Beérkezési határidő: 2008. február 22.

Egészséges Településekért Alapítvány Pályázat 2008

Kiíró: Egészséges Településekért Alapítvány

Az Egészséges Településekért Alapítvány pályázatot ír ki 5000 lelkesnél kisebb községek önkormányzatai illetve civil szervezetei számára egészségtervek megvalósítására. Az Alapítvány az egymással összefogó, közös programokat is szervező települések közösségi klubjait, rendezvényeit, tevékenységeit kívánja segíteni vissza nem térítendő támogatással, a 30 százalékos önrészt önkéntes munkával kell biztosítaniuk a jelentkezőknek.

A pályázat szövege a www.egeszsegterv.hu honlapról tölthető le. Tel: 1/302-0178

TAMOP 2.5.1 Érdekképviseleti szervek kapacitásainak fejlesztése

Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében

A támogatás céljai 3 komponens keretében valósíthatóak meg.

a) komponens - Munkavállalói és munkáltatói érdekképviseleti szervezetek fejlesztése

b) komponens - Munkavállalói és munkáltatói jogsegélyszolgálat létrehozása

c) komponens - Érdekképviseleti tevékenységet ellátó civil ernyőszervezetek kapacitásainak fejlesztése

A pályázat meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 2.000.000.000 Ft.

Ebből az egyes komponensekre jutó összegek:

A komponens: 500.000.000 Ft

B komponens: 1.000.000.000 Ft

C komponens: 500.000.000 Ft

Pályázók köre: pályázni jogosultak azok a szervezetek, amelyeknek a bírósági nyilvántartásba vételéről szóló végzés jogerőre emelkedésének napja a pályázat postára adásának napjához képest legalább egy évvel korábbi keltezésű.

További információ és részletes pályázati kiírás: a pályázati időszakban a pályázók kérdéseiket a 06-40-638-638 ügyfélszolgálati kék számon vagy az nfu@meh.hu email címen tehetik fel. A pályázati feltételekkel, tudnivalókkal kapcsolatosan információkat az NFÜ honlapján talál (www.nfu.hu)

Az oldalt összeállította: E. Megyesi Schwartz Éva

A NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET KÉPZÉSEI

Február 21. 14.00

Pécs, Civil Közösségek Háza (Szent István tér 17.)

Közművelődési célú civil szervezetek képzése II.

PROGRAM:
Pályázatfigyelés
Pályázatírási technikák
A beszámolás és az adatszolgáltatás törvényileg meghatározott formái

---

MÁRCIUS 6. 10.00

Siklós, Szolgáltató Ház (Köztársaság tér 1.)

Közművelődési célú civil szervezetek képzése I.

PROGRAM:
Non-profit alapismeretek
Pályázatfigyelés
Pályázatírási technikák
Adománygyűjtési technikák

A programsorozat a Nemzeti Kulturális Alap, a Nemzeti Civil Alapprogram és a Charles Stewart Mott Alapítvány támogatásával valósul meg.

MÁRCIUS 4. 10.00

Pécs, Civil Közösségek Háza (Szent István tér 17.)

Középfokú informatikai képzés civil szervezetek számára

A projektet a Microsoft Korlátlan Lehetőségek (Unlimited Potential - UP) programja támogatja

Információ:
Civil Közösségek Háza – Pécs, Szent István tér 17.
Tel/fax: 72/315-.679
e-mail: nevhaz@t-online.hu
web: www.civilhaz-pecs.hu

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Adományportál és adományozási adatbázis civil szervezeteknek

Elindult a Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány új, adományportálja a www.adhat.hu.

A portál célja, hogy egy helyre gyűjtsön össze minden olyan szükséges információt, tudnivalót, és technikai segítséget mely mind az adakozóknak, mind pedig az adományokat fogadó civil szervezeteknek hasznos lehet.

Válasszanak az adományok, és az adománykérések közül, Várjuk további adományozók felajánlásait, és a civil szervezetek adománykéréseit.

Adományozni öröm, adni egyszerű. Ön próbálta már?

www.adhat.hu

Civil Körző

BARANYAI

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM – 3. SZÁM 2008. MÁRCIUS-ÁPRILIS

Fotó: Mihály László

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2008. március 31-én, hétfőn 18 órakor Keményffy Gábor „Gábriel a város felett" című kiállítása** (grafikák és versek) a MAGYAR-LENGYEL BARÁTSÁG NAPJA ALKALMÁBÓL. Megnyitja: Dr. habil. Pedryc Andrzej CSC docens.
  A kiállítás megtekinthető április 4-ig

- **2008. április 7-én, hétfőn 17 órakor nyílik** a Csontváry Képzőművészeti Stúdió Egyesület **„Különös világok"** című kiállítása **a Pécsi Gyermekotthonban élő gyermekek és fiatalok alkotásaiból.** A tárlatot megnyitja *Nyögéri Lajos* a PMJV Önkormányzat Népjóléti Bizottságának elnöke, az alkotásokat méltatja *dr. Aknai Tamás* művészettörténész, egyetemi tanár.
  A kiállítás megtekinthető április 30-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2008. április 15-én, kedden 18.30 órakor „Földtörténet"** címmel **dr. Boda Miklós** kamara-kiállításának megnyitója

A kiállítások megtekinthetők 9 órától 19 óráig.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJA

Minden hétfőn 14.30 órakor
A **Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK** próbái, Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Március 31-én, szombaton 16 órakor
Tüskés Tibor: A Sorsunk című Antológiájának bemutatója
A NÉPI IRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

Április 2-án, szerdán 17 órakor a Művészeti Szakközépiskolában
Tavaszi jótékonysági hangverseny az idős egyedülálló kisnyugdíjas pedagógusok javára.
A Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának és a reinheimi VoCapella Zeilhard vegyeskar koncertje. Közreműködik: Bánky József zongoraművész és Gyermánné Vass Ágnes Liszt-díjas hegedűművész.

Április 4-én, pénteken 18 órakor
A **BM REPÜLŐ ÉS EJTŐERNYŐS KLUB VITORLÁZÓREPÜLŐ SZAKOSZTÁLYÁNAK** utolsó tavaszi összejövetele.

Április 8-án, kedden 18.30 órakor
A **MECSEKI FOTÓKLUB** közgyűlése

Április 8-án, kedden 18 órakor
Sár József: Atlanticától Amazóniáig
Egy rovarkutató élményei Dél-Amerikában
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Április 12-én, szombaton 16 órakor
Gitárklub

Április 15-én, kedden 17.30 órakor
„Tiszavirág" – vetítés és könyvbemutató
Előadó: Dr. Szentpétery József
A **BARANYA-STEIERMARK BARÁTI TÁRSASÁG** rendezvénye

Április 16-án, szerdán 15 órakor
A **VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYÉNEK** Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin,* Jászai-díjas művész

Április 17-én, csütörtökön 9 órától 17 óráig
Alkotás-pszichológia című konferencia
Téma: az ihlet, mint megkülönböztetett tudat-állapot
A Pécsi Egyetemi Napok 2008 rendezvénye, szervező: EHÖK

Április 22-én, kedden 18.30 órakor
„Padlás-söprés" – a Mecseki Fotóklub archívuma. A 60-as, 70-es évek képeinek, dokumentumainak tallózása.
MECSEKI FOTÓKLUB

Április 24-én, csütörtökön 10-14 óráig
Norvég-Alap Információs nap
Az Ökotárs Alapítvány, az Autonómia Alapítvánnyal, a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal és a Kárpátok Alapítvánnyal együttműködve 2008-ban (2008. április 10-i meghirdetéssel) és 2009 -ben pályázatot hirdet két körben az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus Civil Támogatási Alapjának keretében magyarországi civil szervezetek támogatására az alábbi négy témakörben:

- Környezetvédelem és fenntartható fejlődés
- Humán erőforrás, kapacitásépítés és szabadságjogok
- Szociális ügyek, egészség- és gyermekvédelem
- Kulturális örökségvédelem

Április 26-án, szombaton 16 órakor
Gitárklub

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

SZERINTEM

A nyilvánosság, a civil társadalom éltető kerete 4

A természetgyógyászatról 13

IDŐMOZAIK

Ökológiai katasztrófák nyomában 6

KULTÚRA

A Füsti Molnár Színi-Stúdió féléves bemutatója 9

Grace és Gloria – több mint százszor 10

Kulturális ajánló 18

CIVIL HÍREK

A Nemzeti Civil Alapprogram pályázatairól beszélgettünk... 12

EU TIPPEK

Az Uniós források hatékony kihasználása 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Paksi Atomerőmű

K&H Bank

ISSN: 1787972-8

Esélyek és veszélyek – A civil szervezetek lehetőségei a XXI. század elején

Sokak szerint megkérdőjelezhető, hogy mikortól beszélhetünk igazán Magyarországon civil társadalomról. Vitathatatlan, hogy a kilencvenes évek elején nagy lendületet kapott a civil szféra. Mivel kezdetben a szervezetek a demokrácia gyakorló terepeiként is fontos szerepet töltöttek be, nem mindig csak a célok, hanem sokszor a csoportos együttlét is fontos volt. Később elindult az egyre nagyobb szakmai specializáció, a szervezetek elkezdték komolyan venni magukat és erre kényszerítették partnereiket is, az üzleti és kormányzati szféra résztvevőit. A legfontosabb partner azonban továbbra is maga a társadalom maradt, amely a szervezetek bázisát képezi.

Az ezredforduló tájékán új tényezők jelentek meg, amelyekre sokan bizakodva építettünk, de előnyei mellett a hátrányai is megjelentek. Úgy tűnt a megnyílnak lehetőségek, források, amelyek talán gazdaságilag is fenntarthatóvá teszik a szervezetek életét. Ennek jelei voltak a Nonprofit- törvény, az 1 %-os törvény és jött az NCA. Mind olyan formák, amelyre számítottunk, hogy majd rendbe rakja a szervezetek anyagi helyzetét, nem kell napról-napra élnünk. A reményeink azonban nem teljesültek maradéktalanul. Nem baj- gondoltuk, hiszen itt vagyunk az Európa Unió előszobájában, illetve most már tényleges tagokként nyakig benne. Elárasztanak bennünket az EU-s pályázatok és talán könnyebb lesz.

Mi lett az álmokból, vágyakból? A szervezetek egyre több feladatot vállalnak, sokszor olyanokat is, amelyeket nem lett volna szabad, mert nem voltak adottak megfelelő feltételek. A pályázati feltételek egyre bonyolultabbá váltak, a források nem növekedtek, inkább szűkültek és specializálódtak. Minél nagyobb egy pályázat, annál bonyolultabb a megírása és ez csak az egyik része, legalább ilyen fontos a végrehajtás, kivitelezés és az azt követő elszámolás. Ennek feltételei csapatmunka, a megfelelő infrastruktúrával, szakmai háttér. Néhány szervezet intézményesült, hasonló keretek között kénytelen működni, mint egy vállalkozás.

A szervezetek egyrésze azonban nem azért jött létre, hogy könyveléssel, pályázatírással és egyéb adminisztrációs tevékenységgel töltse az idejét. Vajon kevesebbet ér-e az az egyesület, amelynek a tagjai egyszerűen csak a közösségi élet miatt szeretnének összejönni akár egyet énekelni, megbeszélni a helyi társadalmi eseményeket, kitisztítani a falu árkát és lehetne még tovább sorolni.

Milyen lehetőség van az ő számukra? Számolni kell a realitásokkal! Szükség van a társadalmi szervezetek szakmai és nagyságrendi sokszínűségére. A támogatások elérése a mai helyzetben csak az együttműködéssel, partneri viszonyok kialakításával lehetséges. Egyenrangú partnerekké kell válnunk egymás és mások számára is! Ehhez azonban csak a korrekt és betartható megállapodások rögzítésével lehet. Ez természetesen nem csak a civil szervezetek egymás közötti együttműködésére, hanem a szervezetek és a társadalom más résztvevői viszonylatában is igaz (állami szervek, önkormányzatok, hatóságok stb.)

Farkas Tamás
Elnök
Misina Természet- és Állatvédő Egyesület

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Sümegi Nyomda Kft.
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A nyilvánosság, a civil társadalom éltető kerete

Ha a társadalmi nyilvánosságot szeretnénk a közösségi szektor kereteiben jól használni, fejleszteni; akkor érdemes ezt a két – a modern társadalom működésében alapvető jelentőségű – fogalmat alaposabban megismerni.

Kezdjük előbb a *civil társadalommal*. Jól tudjuk, hogy a civil társadalom nem csupán a nonprofit szervezetek (matematikai) összessége. Ez nagyban egyszerűsítené a dolgot, ezt még esetenként megengedné a hatalomgyakorlás is: kicsit nehezen, de kiismerhető így számára; lehetőleg egyetlen tárgyalópartnert nevezzenek meg a település, a kerület, a város, a megye nonprofit szervezetei; s azzal majd tárgyalnak. Csakhogy a civil társadalom ennél sokkal tágasabb, kifinomultabb fogalom. Abba beletartoznak azok a formációk is, amelyek nem jogi személyiségűek. Asztaltársaságok, alkalmi koalíciók, helyenként közösségi tanácsok, baráti körök. „A szabadság kis körei". De a civil társadalom meg ennél is több. Nem csupán ezek halmaza, de folyamatos *reflexió* egymásra: érvekre, elhatározásokra, érdekekre, kezdeményezésekre. *Rezonancia a környezetre*. Ennek lehet(ne) széles kerete a nagyon hiányzó társadalmi párbeszéd.

Ez az összetett, mozgásokkal, konfliktusokkal és dialógusokkal teli társadalmi tér a hatalomgyakorlás értékelésében gyakran már maga az áttekinthetetlen káosznak tűnhet. Pedig *igazából itt kezdődik a civil társadalom*. Az a folyamat, amely kedvet ébreszt az emberekben a véleményformálásra, a közösség ügyeibe való bekapcsolódásra, amely a személyes, családi, közösségi tartalékokat még mozgósítani képes. Elismerem, ezek a konglomerátumok kicsit cizelláltak, a körvonalai nehezen adnak határozott kontúrt, s a vége is bizonytalanul látszik. Ugyanis a civil társadalom egy *folyamat*, amely mindezek ellenére áttekinthető – ha kinyitjuk a szemünket, a fülünket és az agyunkat -, amely bizonyos mértékig kiszámítható, kalkulálható.

A *társadalmi nyilvánosságot* értelmezhetjük a kommunikáció színteréül szolgáló térnek, populációnak, szervezettségi szintnek, a megközelíthetőség – bekapcsolódás – a hozzáférhetőség lehetőségének; a politikai állam és a társadalom viszonyszerkezetének, talán kissé kitágítva, de le is egyszerűsítve a társadalmi kapcsolatok rendszerének.

Mire is jó, miért is fontos a társadalom szempontjából a nyilvánosság?

Teret nyújt a legkülönbözőbb véleménycseréknek, információkhoz juttat, illetve segíthet az információk közötti eligazodásban – az öntudatosabbá válásban, hozzájárulhat az önkifejezés és az önmeghatározás kifejlődéséhez, az önszervezés és általában a kooperáció feltétele. Kontrollt jelent társadalmon belül, de a társadalom és az állam között is, biztosíthatja a hivatalos (az állami) erőforrásokon kívüli tartalékok mobilizálódását és általában a közmegegyezésnek – esetenként a racionálisabb döntésnek a létrejöttét.

Vegyük számba, hogy *milyen szükségletei és esélyei vannak a nyilvánosság fejlesztésének és szélesítésének*.

Ami a szükségletek illeti, a kulturális-közösségi munka lényegének megfogalmazásakor könnyen összetalálkozhatunk a nyilvánosság funkciójának meghatározásával. Az ember életében alapvető törekvései általában arra irányulnak, hogy:

- megismerje, megértse környezetét, a körülötte zajló világot, önmagát, továbbá (ha gyerek vagy felnőtt korában nem szerzett elég negatív tapasztalatot ez ügyben)
- hogy megváltoztassa – vagy részt vegyen – környezete és önmaga sorsának (saját viszonyainak) alakításában.

A közösségfejlesztés megközelítésében alapvető célnak tekintjük a helyi nyilvánosság kibontakoztatását, hogy a változásokba bekapcsolódhassanak a helyi társadalom tagjai, közösségei; hogy megteremtődjön a részvétel, kifejlődjön a véleménycsere, az együttműködés a közösség tagjai között. Olyan sokirányú kommunikációs folyamatok alakuljanak, amelyekben mód nyílik a társadalom működése szempontjából fontos információk társadalmi használatba vételére. Hogy kiépüljön a közhatalom társadalmi kontrollja. A nyilvánosság keretében olyan helyzet, társadalmi légkör teremtődjön, amely a civil társadalom tagjainak lehetőséget kínál az információk értelmezésére, felszínre hozza a véleményeket, segít azok mérlegelésében, a konfliktusok kezelésében, s a helyi közösségekben hozzájárul az álláspontok finomodásához, a konszenzus megteremtődéséhez.

A közösségfejlesztés értelmezésében az egyik legfőbb érték: a közösségiség, azaz cselekvés a közösségben. A cselekvés ugyanis önépítés, a közösségi cselekvés: a lehetőségeinknek a kitágítása, önmagunk megsokszorozása.

Az emberek képesek közösen cselekedni – a közös cselekvés pedig kommunikációt jelent, amely közben új társadalmi struktúrák, kapcsolatok és egymás megértése jöhet létre. A közösség ügyeiben a részvétel megteremtődése a felelőssé válást, az átélhető azonosulást hozza, ami cselekvést eredményezhet.

A civil társadalom kiépülésének, működésének, az önszerveződésnek tehát lételeme a társadalmi nyilvánosság. Amikor a civil társadalom fejlesztéséről beszélünk, akkor többnyire a nyilvánosság fejlesztésére is gondolunk. A közösség képessé tételére, hogy használja a nyilvánosságot. Hogy a társadalmi nyilvánosságban meg tudja szervezni önmagát, meg tudja jeleníteni céljait, érdekeit, hogy együttműködéseket, partnerséget tudjon kialakítani a társadalom különböző szektoraival, s hogy kommunikálni tudjon a társadalmi környezetével.

A társadalmi környezetnek pedig igen fontos szereplői a tömegkommunikációs eszközök, *a média*. Ennek a ▶

használatára megint csak felkészültnek kell lenniük a civil szervezeteknek. A mi környezetünkben sajnos az a gyakorlat, hogy gyenge a kapcsolata a szervezeteknek a média szektorával. Ennek több oka is van.

Egyrészt a befogadó, a média közege Közép-Kelet-Európában feltűnően tájékozatlan a harmadik szektor dolgaiban. Az üzleti verseny – amely a politikai szereplőket is magába foglalta –, kiszorítja a médiumok tematikájából a nonprofit szektort. Az újságírók – felkészületlenségük (esetenként műveletlenségük) miatt – gyakran semmilyen szakmai ismerettel nem rendelkeznek a civil társadalomról. Amerikában, Nyugat-Európában szalonképtelenségnek minősülne ez a tájékozatlanság.

Felelős ezért a helyzetért a nonprofit társadalom önmaga is. Amely nem ért ahhoz, hogy megfelelően tálalja, kínálja saját történéseit a nyilvánosság számára. A nonprofit szervezetek tagjainak általában nincs ebben a kérdésben megfelelő szakismeretük, tudásuk, nem értenek ahhoz, hogy a szektor történéseit hogyan tudják hírré formálni, most tanulják, hogyan építsenek és ápoljanak folyamatosan sajtókapcsolatokat. A szervezetek gyakran nem helyeznek erre megfelelő hangsúlyt, mert túl szemérmesek, szerények, s – *tévesen* – úgy gondolják, nem illik tevékenységük tartalmához a nagy purparlé, a füst, a látványosság. A másik ok, hogy nincs is megfelelő kapacitásuk erre figyelni, hiszen valamennyi energiájukat felemészti a küldetésük, a hétköznapi munkájuk. Ez a helyzet a szektor oldaláról természetesen tarthatatlan, fejlődésük és működésük hatékonyságának gátja – amit a különféle képzéseken, kiadványokban és más helyzetekben komoly erőfeszítésekkel sokan igyekeznek megváltoztatni.

Pedig van legalább egy közös jellemvonása, szándéka a sajtónak és a civil társadalomnak: mindkettő kontrollálhatóvá, ellenőrizhetővé, átláthatóvá és beszámoltathatóvá akarja tenni a kormányzatokat, az államot, az önkormányzatokat és a gazdasági élet szereplőit.

Létezhet a nyilvánosság alakításában, a tömegkommunikációban való megjelenítésnek egy sajátos útja, esélye is a civil társadalom szereplőinek – amely út egyúttal önmagában is közösségfejlesztői szerepvállalás: ha önmaguk alapítanak és működtetnek médiumokat. Helyi lapokat, rádiót, esetleg Tv-műsorokat készítenek. Mi közösségfejlesztők, főként a közösségi módon működő médiumokat tartjuk jó lehetőségnek, amelyeket nem profi újságírók, hanem a közösség önmaga készít. Némi felkészüléssel, szakmai segítséggel. Ezeknek a médiumoknak többnyire mások a szereplői, más a tematikája és más a hangneme- mentalitása is, mint a kereskedelmi vagy közszolgálat társaiké. Gyakran ezek települési, városrészi szinten vállalnak nyilvánosság erősítő szerepet; sokan szakmai kiadványokat, programokat működtetnek közösségi médiumként. Ezeknek az orgánumoknak a speciális szakmai ismereteit még nem tanítják a média -, vagy kommunikáció szakokon sem, ezeket jelentős adaptációkkal maga a civil társadalom hozza létre napjainkban.

Péterfi Ferenc
közösségfejlesztő

A cikk megjelent a proHáló ÉRTÉK 2. számában

Bogdán Mária

Ökológiai katasztrófák nyomában

– beszélgetés Kocsis Tibor filmrendezővel –

Verespatak az erdélyi Szigethegység déli részén fekvő település. Nem mindennapi látvány fogadja az erre járót. A környező hegyek, a kora reggelenként ködfelhőbe tűnő kis város, ahol három templom fogadja a híveket, a mesebeli fényben csillogó, régről itt maradt házak, mind egy hajdanvolt, gazdag kultúra nyomait őrzik. A környék híres az aranyat és ezüstöt rejtő hegyeiről. Már az ókorban bányásztak itt aranyat. A múlt század elején még hagyományos vízzel hajtott kőtörők segítségével. Most, a huszonegyedik század elején, pedig egy kanadai többségi tulajdonban lévő bányásztársaság, a legmodernebbnek és leghatékonyabbnak tartott, ám környezetvédelmi szempontból kifogásolható, cianidos eljárással szeretne szerencsét próbálni – létrehozva Európa legnagyobb aranybányáját.

Kocsis Tibor filmrendező éveken át dokumentálta a verespataki eseményeket, melyekről Új Eldorádó című 2004-ben bemutatott filmjében, a nagyközönség is képet kaphat. A film a 36. Magyar Filmszemlén elnyerte a legjobb dokumentumfilmnek járó díjat. Az idén Balázs Béla díjjal kitüntetett filmrendező már a film második részén dolgozik. Március 19-én a Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZaIK DOKUMENTUMFILMklubjának vendége volt, ahol legújabb terveiről is beszélt a közönségnek.

– Mi történik most Verespatakon?

– Kitört a háború. A filmemben is szereplő az Alburnus Maior egyesület pert nyert az kanadai Rosia Montana Gold Corporation ellen. Bizonyítást nyert, hogy a bányatársaság annak idején egy illegális városrendezési terv alapján kezdte meg az előzetes munkálatokat, és készítette el azt az ötezer oldalas hatástanulmányt, aminek elfogadása lehetővé tenné az arany cianidos eljárással történő kitermelését. A kanadai cég erre beperelte a román kormányt az eljárás akadályoztatása miatt, valamint pár hónappal ezelőtt három-négyszáz embert bocsátott el. Az emberek egymásnak estek. Az Új Eldorádó elkészültekor a verespatakiak nagyobb része a bánya ellen volt, de azóta megszerveződött a Pro Rosia Montana Egyesület is. Ők a bánya mellett vannak, mivel a környéken nincs más munkalehetőség. Rengetegen beléptek, több százan lehetnek. Főleg ex-bányászok, akik nagygyűléseket tartanak, tüntetnek, felvonulnak, hogy „munkát akarunk, enni akarunk”... Romániában viszont a közvélemény fel van háborodva, és nem támogatják az aranybányatervet.

– Szerinted a román kormány igent fog mondani Goldnak?

– A bányamunkálatok elindítása mellett érvelő hatástanulmányt még 2006 májusában megkapták a Goldtól. Azóta sincs döntés, és úgy tűnik, hogy 2009 tavasza előtt nem is lesz, mert 2008 novemberében lesznek a választások. Két héttel ezelőtt pedig az ipari bizottságban leszavazták a cianid használatát megtiltó törvényjavaslatot. Ha ezt a parlament megszavazza, az azt jelenthette volna, hogy a román kormánynak nem kell igent, vagy nemet mondania. A civil szervezetek és a bányát ellenzők összefogásának eredményeként, a törvényjavaslatot az Európai Parlament elé vitték, hogy akkor egész Európában tiltsák be a cianidot. Úgyhogy most az Európai Parlamentben elkezdtek erről beszélni...

– Ezek szerint a pénz, vagy természetvédelem dilemmája mostanra már új színezetet kapott.

– Igen, csak a probléma az, hogy a Gold sok olyan dolgot ígér, amelyeknek a megvalósulását kétségek övezik. Az mondják, megőrzik a temetőt és Verespatak központját, ahova egy skanzent is terveznek. Éttermet, szállodát is építenének és restaurálnák a házakat. Ez jól hangzik, de nehéz elképzelni, hisz a kitermelés miatt négy hatalmas kráter tátongana a belváros körül. Naponta nagyjából ötven-hatvan tonna dinamitot és negyven tonna cianidot használnának fel. Az ICOMOS, az UNESCO régészeti részlege közben tiltakozik, mert, ahogyan ezt majd elmondják a film második részében is, Verespatak római öröksége egyedi, akárcsak Pompei. Egyelőre azonban a román kormány még nem kezdeményezte, hogy Verespatakot terjesszék fel világörökség címre. Ezen túl, számomra az emberi drámák a legfontosabbak, az a sok törés, amit az elmúlt tíz év okozott az itt élő családok, barátok életében. Egy csomó olyan tragédia van, ami arról szól, hogy barátok nem beszélnek már egymással. Ezekre fogok a leginkább koncentrálni a film második részében.

– Én a te történetedre is kíváncsi lennék. Hogy kezdtél el ezzel az egésszel foglalkozni?

– A filmakadémián dokumentum-ismeretterjesztő szakon végeztem, majd a filmezésen belül az ökológia kezdett el érdekelni, így erre szakosodtam. Idén tizenöt éves az általam alapított Talpalatnyi zöld című műsor a Duna TV-n. Itt kezdtem. Minden második adást mi készítjük, a Flóra Film International. Amikor a tiszai katasztrófa történt 2000-ben, elkezdtem forgatni, és bár végül nem lett film belőle, de innen jött az ötlet, hogy megnézzem, mi történik itt Közép-Európában. Ekkor megtaláltam Verespatakot... 2002-ben jártam ott először. Az emberek fokozatosan kezdtek megbízni bennem. Ehhez kellett egy-két év. Eleinte idegenkedtek, azt gondolták, hogy jön a magyar, mert vissza akarja kapni az erdélyi aranyat... Aztán rájöttek, hogy én nem ezért jöttem, hanem azért, hogy a kamerával bemutassam a világnak, mi történik ott. Egyre több barátom van most már Verespatakon, a falu egy része elfogadott.

– Neked mennyire kell szakembernek is lenned? Hisz ezzel foglalkozol évek óta.

– Annyira mint egy miniszternek. Egy miniszter nem ért mindenhez, de vannak szakértői. Én egy filmes vagyok, aki sok mindent megtanult az elmúlt hat-hét évben, de vannak szakértőim, akiktől segítséget tudok kérni: régészek, bányászok, európai uniós szakértők, a román és magyar Környezetvédelmi Minisztérium szakemberei és más, külföldi szakértők.

– Több fesztiválon is ment a filmed külföldön, milyen fogadtatása volt?

– Nagyon jól fogadták. Harminckét fesztiválon volt a film versenyben, és sok díjat is kapott. Volt Ázsiában, Amerikában. Taiwan-on például ugyanilyen beszélgetést rendeztek. Jó volt látni, hogy a világ minden táján azonnal fogták az emberek, és ugyanolyan hatást váltott ki belőlük. Televíziókban is lement, Európában többfelé. Fontos volna, ha az európai televíziók főműsoridőben a második részt is levetítenék majd, mert azt gondolom, hogy akkor a közvélemény ereje elsöpörhetné az egész verespataki projektet. Mostanában ezért sokat utazom és tárgyalok különböző televíziós társaságokkal.

– Mit gondolsz, hogy hat a filmed?

– Ez a film közel öt évig készült. Az volt a célunk, hogy egy erős szerkezetű, megdöbbentő, drámai film szülessen, ami elgondolkodtatja az embereket. Azt hiszem, hogy ezt sikerült elérnünk. 2007 nyarán Amerikában a Public Broadcasting Service is leadta. Amikor a Gold vezetősége megtudta, hogy az amerikai közszolgálati televízió le akarja adni a filmet, azonnal megkérték azt a tíz legnagyobb amerikai alapítványt, akiknek a támogatásától a PBS függ, hogy ezt ne engedélyezzék. A PBS nem ijedt meg, mert úgy dolgozik mint az összes nagyobb televízió, vagyis minden adatot három-négy forrásból ellenőriznek. Új narráció lett a filmben, kivettek részeket, emellett kiegészítettem egy a román környezetvédelmi miniszterrel, Korodi Attilával készített interjúval. A román állam részéről ő mondja ki itt először, hogy a verespataki aranybányaterv az egy magánbefektetés és nem állami beruházás.

Tehát a tulajdonok nem kisajátíthatóak és az emberek nem kötelesek elköltözni onnan. Végül új címet is kapott a film – Gold Futures – és persze leadták. Mielőtt lement, a Wall Street Journalban egy komoly cikk is felhívta rá a figyelmet. Akkor még nem tudtam, hogy ezt nem csak Amerikában látták, hanem Kanada déli részén is, Torontótól Vancouverig. Ez engem is meglepetésként ért. Persze, hogy a Toronto-i székhelyű cég, a Gold, egy kicsit beijedt ettől a vetítéstől, mert ugye nem mindegy, hogy a részvényeseik mit gondolnak az egész projektről...

– Romániában, helyi kezdeményezésre, készítettek már filmet erről a helyzetről?

– Több film is készült, de eddig ezt tekintették a legerősebbnek. A román fesztiválokon is sok díjat kaptunk. Más filmek is születtek de nem értek el hasonló sikereket.

– Milyen apparátussal dolgozol, mert a filmből az derül ki, hogy te vagy a producer, az operatőr, a rendező. Hogy tudsz ennyi mindenre figyelni egyszerre?

– Vannak a munkatársaim, akik hihetetlen munkát végeznek a Flóra Filmben. Konecsny Emőkét külön megemlíteném közülük, aki egyben az egyik lelke is mellettem az egész dolognak. 18 évig Erdélyben nőtt fel, tehát beszél románul. Én nem beszélek. Kapiskálom már, de Emőke az én hangom, mindig mellettem van, de a ▸

fordító munka egy részét is ő végzi, ami nem könnyű, mert több száz óra anyagot forgattunk le.

– Hogyan dolgoztál? A filmen látható emberek gyakorlatilag beengedtek téged az életükbe és egész nap ott voltál a kamerával, vagy valamennyire megrendezted a filmben látható szituációkat, úgy mint Schiffer Pál régen?

– Semmi nem volt megrendezve. Olyan történt, hogy amikor az Alburnus Maior irodájában forgattunk éppen, és egyszer csak belépett a Dávid Ferkó, akkor megkértem, hogy jöjjön be még egyszer, hogy fel tudjam venni. Filmkészítés szempontjából ez a legnehezebb módszer. Ha belecsöppensz egy szituációba, gyorsan kell reagálni és közben annyi képet felvenni a riportok mellett, hogy utána filmszerűen össze lehessen vágni. Erre egy jó példa a filmből, amikor a hegyekben sétáltunk az Eugennel és jött szembe a Mária néni, aki sajnos már nincs közöttünk. Amikor egymáshoz szóltak, elkezdtem venni a szituációt, miközben arra is figyeltem, hogy úgy csináljam meg, mintha több kamerával lenne felvéve. Egyszerkétszer közbeszóltam, hogy folytassák a beszélgetést azért, hogy fel tudjak venni még képeket. De összességében, a filmben megrendezett szituáció egy sem volt.

– Pedig pont azt gondolnám, hogy egy ilyen komoly témánál nem hagyod, hogy a véletlen irányítson.

– A második részben valamit fogok változtatni a film stílusán. Moziszerű lesz úgymond, tehát szituációk lesznek, és nem lesznek benne ezek a riportázsos félközelik. Ettől kicsit nehezebb is lesz a film, ezért gondolkodok egy narráción. Mondok egy példát: a boltosok közül, akiket most ki akarnak onnét tenni, a Sorin nevű szereplőnek volt egy tündéri kis malaca. Elnevezte Sperantanak – Reménynek. Azért mert 12 kismalacból csak ez az egy maradt meg, és úgy vélte, hogy ez lehet számára a Gold elleni küzdelemnek a szimbóluma, mert ő fennmaradt, és győzött, ő életben maradt. Korábban láttam, ahogy Sorin erről mesél az egyik szomszédjának, ezért, hogy rekonstruálni tudjam a jelenetet, megkértem rá, hogy beszélgessen újra erről valakivel. Tehát a második részben már rásegítek, amennyire lehet, a történetnek, de sokkal kevésbé, mint Schiffer. A nagy részében observer, követő kamera lesz.

– Nehéz nem beavatkozni, egyensúlyozni az objektivitás és a személyes érzések határán...

– Kész van még egy ilyen jelenet a második részből, amikor Eugene David és felesége bekopognak a brüsszeli román képviselők ajtaján, elkapják őket a folyosón csak úgy, hogy beszéljenek velük Verespatakról. A helyzet úgy jött létre, hogy Brüsszelben is megrendezték a „Mentsük meg Verespatakot" vándor fotókiállítást, amit az EP elnöke nyitott meg. A film miatt azt gondoltuk, hogy jó volna ezt úgy felvenni, hogy Eugene David, az Alburnus Maior képviseletében is ott van a megnyitón, ezért a forgatás költségére kivittük őt és a feleségét. Eugene David tanult ember, bányamérnök volt valaha. Mostanra már farmerként él, mert be akarja bizonyítani, hogy Verespatakon így is meg lehet élni. Amikor megérkeztünk, én nem szóltam egy szót sem, hogy mit csináljanak. Ők elkezdtek kommandózni a folyosókon, én meg csak futottam utánuk a kamerával...

– Mi a következő terv miután leforgatod és elkészíted az Új Eldorádó második részét? Gondolom figyelemmel fogod kísérni a továbbiakban is azt, hogy mi zajlik Verespatakon, de van valami újabb, ökológiai problémát feltáró filmterved?

– Most van egy terv. A mai napig azt gondolom, hogy bizonyos értelemben egy puskaporos hordón ülünk, és vannak ilyen „Verespatakok" például Szlovákiában, Ukrajnában, Horvátországban is. Szeretném megmutatni ezeknek a területeknek a szépségét. A projekt munkacíme: „A Kárpát-medence időzített bombái". Négy tudós elindul egy mikrobusszal, és felfedezik ezeket a pontokat, beszélnek a helyiekkel... Egy kelet európai öko-roadmovie-ra gondolok, néhol játékfilmes elemekkel is átszőve... Ez egy nagy terv, ezen dolgozunk most.

– Jó szó ez az öko-roadmovie... Talán érdemes volna leforgatni Verespatakot a politika szemszögéből is, megmutatva azt, ami a politikusok körében zajlik...

– Igen, az lenne, csak nem állnak kamera elé.

A Füsti Molnár Színi-Stúdió féléves bemutatója

2008. február 11.

Minden évben nagy dilemma a bemutatók tartalmának és helyszínének kiválasztása. Hetente egyszer két órában találkozunk a növendékekkel, s ez a két óra is megoszlik hat tantárgy, azaz ének, báb, zene, vers, tánc és színészmesterség között. Van úgy, hogy egy-egy tanár havonta csak egyszer találkozik a gyerekkel, akik két különböző korcsoportra vannak elosztva: 8 éves kortól 12-13-ig, majd e fölött 20 éves korig.

Ebben az évben tervem a következő volt a színészmesterség tantárgyból a féléves bemutatóra. Filmforgatást akartam játszani a gyerekekkel, ami azt mutatta volna be, hogyha egy jelenetet megismétlünk, lehetőleg helyes és hatékony instrukciók nyomán, hogyan változhat, fejlődhet egy jelenet eljátszása. Lehetett volna, és talán legközelebb meg is tesszük, hogy egy színházi próbát mutatunk be, hiszen egy ugyanolyan kimenetelű prezentációra alkalmas.

Viszont a filmforgatás érdekesebb, izgalmasabb és emellett lehetőséget ad a játékra olyan stúdiósoknak is, akik nem nagyon szeretnek beszélni, gátlásosabbak, így alkalmuk lehet kamerázni, csapót kezelni, mikrofont tartani, stb.

Ebből a bemutatóra annyi maradt, hogy az ifjabbik csoport írt egy forgatókönyvet „T.Ü.K." címmel, azaz Titkos Ügynökök Klubja, melyben a főnököt elrabolják, miközben a többi titkosügynök egy táncversenyen vesz részt. Telefonhívás (ezt én eszközöltem a háttérből), majd futás a főnök megmentésére.

Ennek a kis rövid történetnek azért örültem, mert megírták, koreográfiát készítettek hozzá, próbáltak sokat, de a rendezőt játszó gyerek sosem ismételtette meg a jelenetet – összesen három lett –, mert, mint mondta tetszett neki, meg volt elégedve.

A nagyobb csoport év eleje óta énekórán a „Valahol Európában" c. musicalből énekelt lelkesen, ennek a zenei alapját is az egyik stúdiós hozta.

Először egy dal, aztán kettő, majd három lett belőle. Filmes ötleteket nem hoztak, így jött az ötlet, hogy ezeknek a daloknak a felvezető prózai jeleneteit játsszuk el.

Minden hasonló stúdió, tanfolyam jellemzője, hogy valaki mindig hiányzik, vagyis elég nehézkes próbálni, főleg így, hogy ritkán találkozunk.

Ennek ellenére ez a három darabrészlet nagy meglepetést okozott a bemutatón.

Miután a „közönség" (szülők, testvérek és barátok) hangulata bemelegedett a verselés (blattolás), a báboknak használt fakanalak tánca, az egzotikus ütőshangszerek effekt zenélése után, következett a szívmelengető jelenet, jelmezben sminkkel, énekkel és tánccal.

A táncórákon koreográfia készült, az egyik stúdiós CD-lemezre vágta össze sorrendben az alapokat, sőt még egy robbanás effektet is (!)

A csapat, kis- és nagycsoport együttesen bámulatosan átélte a háború utáni kilátástalanság, szegénység helyzetét, amiből egy művészember, a zene és persze kenyér és szalonna segítségével, adományozásával menti meg őket.

Az utolsó dal éneklése már olyan megható volt, olyan hatású, hogy a nézők többen törölgették a szemüket, majd szűnni nem akaró tapssal jutalmazták a gyerekeket, akik invitálásomra megismételték a dalt. Most már csak

félkörben állva, egymást átölelve, tánc nélkül, egyenesen a nézők szemébe mondták:

„A zene az kell, mert körülölel,
És nem veszünk majd el!
Ha van elég szív, az sokat segít,
Már úgyse adjuk fel!"
Hát ezért érdemes csinálni!

Tanárok:
Ének: Kemény Henriette
Vers: Sólyom Katalin
Zene: Rozs Tamás
Báb: Szabó Zsuzsa
Tánc: Hágen Zsuzsa
Színészet: Füsti Molnár Éva

Hajnal Zsolt

Grace és Gloria – több mint százszor

A Pécsi Nemzeti Színház több mint százéves történetében a Grace és Glória az egyetlen prózai előadás, amelyet száznál többször adtak elő. A jubileumi előadás után beszélgettünk Füsti Molnár Évával és Sólyom Katalinnal.

– A nyugati kultúrában a halálnak van egyfajta misztériuma. Mégis egy amerikai szerző művéből készült az előadás, melyre sírva-nevetve dolgozza fel ezt a témát.

– S.K.: Úgy gondolom, a halál és az elmúlás már kezd a tabutémából kilábalni, de való igaz, hogy az utóbbi időkig, ha valaki súlyos beteg volt, még az orvosok sem mondták meg a betegnek, és a hozzátartozóknak is csak nagyon későn,. Nem tudom miért, de ez titkolnivaló téma volt a társadalomban és bele is ivódott az emberekbe, hogy a haláltól félni kell és jobb nem tudni előre, hogy mikor következik be. Ilyen szempontból jó, hogy kezdünk kinyílni és a természetes dolgok felé közeledni, hiszen a halál ugyanúgy hozzátartozik az élethez, mint a születés. Ahogy a darabban is mondja Grace, azok akik ott élnek a természet közelében hozzászoktak a halálhoz, akik viszont nagyvárosi kultúrkörnyezetben, azoknak távoli és misztikus dolog és amikor megérinti őket, ezt csak az utolsó pillanatban tudják meg és rohannak be a kórházba, hiszen az emberek többsége, nem a családja körében, hanem kórházban hal meg. Kevesen és keveset törődnek velük és a kórház valójában gyógyító intézmény és nem alkalmas arra, hogy a halál előtt álló betegekkel törődjön és felkészítse őket a halálra.

A darab rendezője Füsti Molnár Éva, de ez valóban hagyományos rendezés volt, vagy inkább közös munka?

S.K. Abban az értelemben nem volt rendezőnk, hogy valaki kívül van és onnan kényszerít ránk dolgokat, mi a Kekével (Füsti Molnár Évával) teljesen együtt voltunk és közösen „csináltuk meg" a darabot.

F.M.É.: Mivel én nem tudtam magamat kívülről rendezni, ezért jelentős önkontrollra volt szükségem. Nekem annyiban rosszabb volt, mint a Katinak, hogy a premierre sokkal nehezebben készültem el. Nagy segítség volt, hogy a darab nagyon jó és így lehetett rá támaszkodni.

– Hogy találkoztak a darabbal?

F.M.É. A Kati bátyja látta Amerikában a darabot és ő küldte el nekünk, de ennek már legalább tíz éve. Természetesen mi magunk is sokat dolgoztunk a darabon, csiszolgattuk és „magyarítottuk" a szöveget. Láttam a darab filmváltozatát, amely jellegzetesen hollywood-i alkotás. A filmben Grace kuckója egy hatalmas ház, ő pedig rózsaszín pongyolában, frissen mosott hajjal fogadja a látogatókat, ugyanis a filmben személyesen is megjelennek a szereplők. Mi sokkal inkább ironikusra és keserédesre vettük a darabot.

A darab jól és abszolút profin van megírva, lehet rá támaszkodni. A darabról és az előadásról mondta Molnár Gál Péter: „A darab egy ötös dolgozat és Ti szégyelljétek magatokat, mert én a vén, öreg kritikus sírtam."

– A szereposztás adott volt már az első pillanatban?

F.M.É. Az egyértelmű volt, hogy én rendezem, de akivel szerettem volna Gloria-t eljátszatni, az időközben elszerződött Pécsről. A darab szerint Gloria fiatalabb, mint én, de a próbák során a saját életkorunkra formáltuk át a szereplőket.

S.K. Én nem is gondoltam más szereposztásra, amikor odaadtam a Kekének a darabot, számomra egyértelmű volt, hogy mi ketten játsszuk el.

F.M.É. A legnagyobb élmény számomra az volt, hogy rettegtünk a darabtól, hiszen ez egy sírós darab, amely a halálról szól. De miután elkezdtük olvasni és szinte végigröhögtük az egészet, rájöttünk, hogy ez a darab nem is olyan rémes.

S.K. – *Mennyit változott az előadás a bemutató óta?*

F.M.É. Valaki mondta, hogy látta a premiert és látott egy későbbi előadást is, szerinte nagyon sokat változott a darab, méghozzá előnyére. Mi is így érezzük, hiszen folyamatosan tudunk

még hozzátenni, nem hagyjuk rutinossá válni. A premieren nagyon izgultam, arra is figyelnem kellett, hogy egyáltalán a szöveget tudjam. Néhány hónappal később megnéztem a premiert és annyira élveztem, hogy elfelejtettem, hogy ezek mi vagyunk. Furcsa és hihetetlen élmény volt. Nagyon szeretjük ezt a darabot, soha nem mozogtam olyan otthonosan egy darabban sem, mint ebben.

Mindig változik, de a századikra külön is készültünk és az más lett, mint a többi. Fegyelmezett és nagyon pontos akart lenni.

– A darab bemutatója publicitást és nyilvánosságot jelentett a pécsi hospice mozgalomnak is, sőt Önök a Hospice Egyesület alapítótagjai is lettek.

S.K.: A Pécs-Baranyai Hospice Egyesület nagyon örült a bemutatónak, amely 2003. februárjában volt, hiszen bár voltak tanfolyamaik és volt már hospice ellátás, de egyesületi formában 2003. ősze óta működnek. De ez kölcsönhatás volt, hiszen ők is szerveztek közönséget az előadásainkra, sőt több előadást meg is vettek. Ez nekünk is nagyon jó volt, hiszen így szélesebb körben terjedt el az előadás híre.

– Ezek szerint a darab közelebb is hozta az embereket a hospice mozgalomhoz, hiszen valószínűleg nem is tudták miről szól ez a mozgalom.

S.K.: Így van, bár az emberek jelentős része a mai napig sem tud sokat a mozgalomról. Hiszen az emberek még a mai napig sincsenek beavatva, báér Polcz Alaine-nek megjelent néhány könyve erről a témáról, amely kicsit megismertette az embereket a mozgalommal.

– Mennyire volt nehéz érzelmileg eljátszani Grace szerepét?

S.K. Amikor 2002. decemberében elkezdtük a próbákat, ő 96 évesen ágyhozkötött volt és én mindennap etettem, tisztába tettem, gyakorlatilag azt végeztem mint egy hospice-ápoló. Nekem ez a helyzet már természetes volt, hiszen pár év alatt beletanultam. Ahogy haladtunk előre a próbákkal, az édesanyám fokozatosan épült le, de „megvárta" még a bemutatót és utána egy hónap múlva halt meg. A premier utáni bankett nálunk volt, még bemutattam édesanyámat a vendégeknek: „Íme itt van az igaz Grace". És ez nem volt rossz, hiszen úgy halt meg, hogy ott volt körülötte az egész család és én fogtam le a szemét. Ott történt minden a szemünk láttára és szinte egyidőben a próbák folyamatával. Ha egyáltalán lehet azt mondani, hogy a halál szép, akkor édesanyám haláláról ez elmondható. Ő segített nekem ezt a darabot megcsinálni.

– A közönség hogy fogadja a darabot?

S.K. Erre mit mondjak, ha egy darab megél több mint száz előadást, akkor valószínűleg jó a fogadtatása. A darab végén – én mindig nézem a távozó nézőket – sírva-mosolyogva hagyják el a színházat.

F.M.É. Volt olyan, hogy az előadás végén egyszerre nyíltak a táskák, és mindenki vette elő a zsebkendőjét. Az előadásnak megvannak azok a pillanatai, amikor egyszerre kerülnek elő a zsebkendők. Az egyik ilyen pont, amikor Grace megkéri Gloriát: „Nézd meg, nem hideg a lábam?" Van aki sír ennél a pillanatnál, van aki nevet.

– Összességében elmondhatjuk, hogy ez az előadás nem a halálról, hanem az életről szól.

Így van, hiszen az élethez hozzátartozik a halál is. Az előadás leginkább annak jelent katartikus élményt, aki a közelmúltban ment végig hasonló dolgokon és elveszített valakit, aki közel állt hozzá.

– Mivel az előadás kétszereplős és nem túl díszletigényes, így viszonylag könnyen utaztatható.

S.K. A darabot bárhol be tudjuk mutatni, akár egy kis sufniban is, csak egy ágy, egy asztal és két szék kell hozzá. Nagyon szeretnénk, ha minél több helyre, minél több nézőhöz jutna el az előadás.

A Nemzeti Civil Alapprogram pályázatairól beszélgettünk...

A Nevelők Háza Egyesület az NCA törvény elfogadása óta kiemelt feladatának tekinti a megye, sőt a régió civil szervezeteinek informálását az Alapprogramról, a változásokról, eseményekről. Civil Szolgáltató Központot működtető szervezetként a pályázati tanácsadás kiemelt feladatként szerepel a szolgáltatásaink között.

2004 óta minden évben tartottunk pályázati tájékoztató napot, növekvő érdeklődéssel. Az alkalmakra meghívtuk az aktuális Kezelőszerv képviselőit, valamint a regionális és szakmai kollégiumok helyi tagjait. Ezek fórumok minden kiegészülnek egyéni konzultációs lehetőséggel is. 2007-ben az ESZA Kht, mint új kezelőszerv szerződést kötött a civil szolgáltató központokat működtető civil szervezetekkel fórumok tartására és tanácsadásra. 2008-ban is megállapodás született, melynek keretében Pályázati Fórumra hívtuk a megye civil szervezeteit. A programon vendégünk Polák Enikő az ESZA Kht. programvezetője, valamint Farkas Tamás és Kárpáti Árpád a NCA Dél-dunántúli Regionális Kollégiumának két tagja.

Az ESZA Kht. munkatársa bemutatta a kezelőszerv működését a Nemzeti Civil Alapprogram helyét a szervezeti hierarchiában. Beszélt az elektronikus pályázati rendszerről, közismert nevén az EPER-ről. Ismertette a regisztrációs folyamat lehetséges formáit. 2008-tól minden szervezetnek, aki pályázni kíván függetlenül, attól, hogy ezt papír alapon, vagy elektronikus úton kívánja megtenni, regisztrálnia kell magát a rendszerben. A regisztrációt évente meg kell újítani, a kinyomtatott regisztrációs nyilatkozatot pedig legkésőbb a

pályázat beadásával egyidőben be kell küldeni a kezelőszervnek. Ennek elmulasztása a pályázat azonnali elutasítását vonja maga után. A szervezeteknek van még lehetősége papíralapon pályázni működési költségre, de csak 1,2 millió pályázati összegig, afelett ez már csak elektronikus úton lehetséges.

A formai tájékoztatást követően a kollégium tagjai beszéltek szakmai elvárásaikról, a tipikus hibákról, a pályázatok elvárható tartalmi elemeiről. Az előadásban felhívták a figyelmet a változásokra, valamint a költségvetés körültekintő tervezésére. A program után lehetőség nyílott egyéni konzultációra is.

Fűri Ildikó
(Fotó: Mihály László)

Dr. Kanizsai Péter

A természetgyógyászatról

Klinikusként *ex offo* „vegyszerdoktorként" vagyok kénytelen tevékenykedni, hiszen mondjuk egy bonyolultabb csontműtét érzéstelenítéséhez vajmi kevés lenne a macskagyökér-kivonat. Ez persze nem jelenti azt, hogy nem vallom magaménak: fűben, fában van orvosság. Elsős egyetemistaként (múlt millennium vége felé…) orvosi latinból azt tanította nekünk galamblelkű latintanárnőnk, hogy „Medicus curat, natura sanat". Minthogy klásszikus műveltségem hagy maga után némi kívánnivalót, a fordítás pontosságáért felelősséget vállalni nem tudok, de a mondat annyit tesz, hogy „az orvos kúrál, a természet gyógyít". S hogy ebben mennyi igazság van, az megkérdőjelezhetetlen, persze napjaink receptfelíró-automatái aligha gondolkodnak el ezen.

A baj – ha egyáltalán van valami baj – ott kezdődik, hogy gyakorta keverik e témában is a szezont a fazonnal. Hiszem, hogy a hagyományos medicina karöltve a természetgyógyászattal csodákra képes és fordítva. Ugyanakkor azt is hiszem, hogy külön-külön egyik sem annyira effektív, mint együtt. Sosem szerettem a végleteket, így nem is fogadom el egyik tábor extrém érvelését sem. Sihederként emlékszem, amikor az általam nagyra becsült (ez persze nem jelent sokat, de nemzetközileg is elismert) Szentágothai professzor gyakorlatilag „alulmaradt" a Celladamról szóló TV-vitában. Ennek oka az volt, hogy ő minden érvet az egzakt tudomány eredményeivel alátámasztva fogadott csak el, míg SejtÁdám a tapasztalatairól beszélt, eredményeiről, melyek sehogy sem voltak magyarázhatók az akkori tudományos felfogással. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy a Celladam nem váltotta be a hozzá fűzött nagy reményeket, Szentágothai pedig meglehetősen maradandót alkotott.) Ezután a TV vita után kristályosodott ki számomra, hogy célszerű fenntartásokkal fogadni a téma „nagy igazságait".

Mert gondoljunk csak bele: hány csodaszer látott már napvilágot, hány tudományosnak tűnő magyarázattal a háttérben? Emlékszünk még a manilai csodadoktorokra? Azokra a frenetikus kézügyességgel megáldott kis csirkefogókra, akiknél a csirkefogó szó szerint értendő, hiszen véres csirkehús darabokkal csináltak úgy, mintha „kioperálták" volna a rosszat a betegekből. A TV is egyenesben közvetítette a „műtéteket" és emlékszem az volt a hülye, aki nem hitte el. A vicces csak az, hogy utána nem jelentkeztek azok, akik bedőltek ennek a gyenge trükknek, hogy bocs, de én voltam a félkegyelmű.

Azt azért nem árt tudni, hogy a mai napság alkalmazott gyógyszereink java része még mindig valamiféle növényi alkaloid. Itt van például a gyűszűvirág kivonata, a digitálisz, ami az egyik legelfogadottabb szívgyógyszer. Vagy az örök győztes morfin, a mákgubó, azaz a *Papaver somniferum* alkaloidja. Tán meglepő, de a fájdalomcsillapítás arany standardja a mai napig és hajlok rá, hogy sokáig az is marad. S hogy harciasabb témákat is érintsünk, az indián nyílméreg a kuráre – amit némileg továbbfejlesztve, de alapjaiban változatlanul hagyva alkalmaztak bonyolultabb műtétek relaxációjához, azaz izomelernyesztéshez (gondoljunk csak bele, hogy szitkozódna az amúgy sem cizellált modoráról híres sebész, ha a beteg műtét közben hasizmát feszegetné, vagy esetleg egy jóízűt harapna a doki kezébe, no nem haragból, csak úgy reflexből).

Ugyanakkor mérhetetlenül károsnak tartom egyes természetgyógyászok hozzáállását, főleg ami a daganatos betegeket illeti. Azt hiszem kimondható: a sebészi beavatkozás elmaradása egyikmásik természettudor tanácsára jópár életet követelt már és követel majd a jövőben is. Nincsenek panáceák, így nincsen mindenható természetgyógyász, de nincsen mindenható sebész sem. Meggyőződésem, hogy kettejük kooperációja sikeres lehet kellő tisztelet és elismerés mellett.

Végezetül álljon itt egy személyes élmény: hatodéves szigorlóként szert tettem egy vidám fertőző májgyulladásra. A kór nem tudta, hogy „szakmabéli" vagyok, s tán ezért derékba is kapott. Túlzás nélkül állíthatom, hogy rezgett a léc. Egyik nap, mikor már semmilyen infúzió, gyógyszer és kegyszer nem segített kikerics színemen és egekbe szökő májfunkciós értékeimen, elém állt egy idős doktorbácsi, aki azt tanácsolta: fiam, reszelj répát mézbe, edd meg szépen és soksok lekvárt végy be szájon át, mert a májnak szénhidrát kell a gyógyuláshoz. Minthogy anorexiában sosem szenvedtem (csak a könyvek tanúsága szerint hiszem el, hogy létezik egyáltalán e kórkép..) lelkesen fogtam ebbe a Norbi update-nek egyáltalán nem nevezhető diétába. Pár nap múlva kifakultam, megszűnt a bőrviszketésem, elkezdtem tervezgetni a közeljövőt (hiszen január végére a kórházi kezelés miatt meg is volt már egy szigorlatom az akkorra szükséges háromból). Na, ez volt az a mozzanat, amikor én is csatlakoztam ahhoz a csapathoz, aki hiszi: ha nagy a baj, egyél mézet. Ennyi méh nem tévedhet!

Az Uniós források hatékony kihasználása

A februári számban a pályázatok megvalósításánál használatos szakkifejezéseket tisztáztunk. Beszéltünk a projektről, projekttípusokról, a menedzsment szerepéről és tettünk némi történeti kitekintést is. Ezúttal a projektmenedszer feladatkörét járjuk körbe, valamint a projekt szakaszait és életciklusát.

A projektmenedzser szerepe

Első látásra a projektmenedzser szakma könnyen leírható. Elméletileg így is van, viszont a gyakorlati meghatározás már sokkal nehezebb, mivel a projektmenedzser szerepe és felelőssége szervezetenként változik.

A projektmenedzser munkájához tartozik a célok, kockázatok, költségvetés meghatározása és a felhasználandó projektmenedzseri eszközök, módszerek kiválasztása.

Nagy jelentőséggel bír a *megelőzés*, ezért hangsúlyt kell fektetni a következőkre is:

- Előrelátás, hogy meg tudjuk határozni, mi is történhet
- Előrelátás, az esetleges katasztrófák megelőzésére
- Olyan lehetséges események felleltározása, amelyeket nem tudunk elkerülni, valamint olyan terv kidolgozása, amely a kockázati tényezőket próbálja csökkenteni.

Miután a projekt elkezdődött, a menedzser sikeresen kell hogy *irányítsa*, „kézbentartsa", ellenőrizze az egész munkát, ami a következőket feltételezi:

- A projekt folyamán jelentkező problémák felismerése, követése és megoldása
- A projekttel kapcsolatos információk szórása
- A projekt kockázati tényezőinek azonosítása, elemzése és ellensúlyozása
- A megoldások minőségi biztosítása
- A projektcél megvalósításának folyamatos követése
- A munkafeladatok meghatározása, koordinálása, ellenőrzése, valamint a projekt lefolyásának monitorizálása a minőségi eredmények elérése érdekében
- A munkafolyamatok vezetése, a munkafeladatok elosztása, betartva az előre megtervezett időintervallumokat és költségeket.

A szükséges interperszonális képességek

Az emberekkel való kapcsolattartás – legyenek azok felettesek vagy beosztottak – különleges adottságokat, képességeket feltételez, amit általában interperszonális képességeknek nevezünk. Mindenki használja ezeket a képességeket, amikor másokkal kapcsolatba kerül, amikor meg akarja őket győzni arról, hogy valamit elvégezzenek, amikor tárgyal, vagy amikor egy kialakult konfliktust akar megoldani.

Kommunikációs készség

A jó kommunikációs készség a sikeres projektmenedzser egyik legfontosabb tulajdonsága. Figyelembe véve a projektek folyamán megjelenő különböző érdekeket, a környezetben történő gyors változásokat, a kommunikációs tévedések lehetősége egyre nő. Különleges érzék, tehetség szükséges a sikeres kommunikációhoz, amely biztosítja az információk közvetítését a projekt folyamán, befolyásolva így az összes tevékenységet. Különösen az optimális információáramlásra kell figyelmet szentelni, a megfelelő kommunikációs csatornák megválasztására és kialakítására az emberek, valamint az intézmények között.

A kommunikáció része a meghallgatás is. Nagyon fontos a releváns személyek és események által leadott „halk/ gyenge" jelzések hallása és értelmezése.

Tárgyalási készség

A tárgyalás az a folyamat, amelynek során egy projekt szükségletei (egy csapat, egy részleg igényei) megegyezés vagy kompromisszum árán beteljesednek. Egy projektben a menedzser a tárgyalások, a szükséges adatok és információk begyűjtése során olyan emberekre kell hogy alapozzon, akiknek nem közvetlen felettese vagy beosztottja. A tárgyalás mindig két vagy több fél között zajlik.

Amikor valaki egy tárgyaláson vesz részt, a kiindulási helyzet (arra nézve, hogy mit tart ő ideális eredménynek) mellett létezik egy „tartalék" elképzelés is, amely az erőforrásokat birtokló számára a maximális engedményt jelenti, viszont a projekt munkatársainak a szükséges minimum, ahonnan el lehet indulni.

Egy projektmenedzser nagyon sokféle dologról folytat tárgyalásokat: erőforrások, munkálatok beütemezése, prioritások, standardok, minőségkövetelmények, munkamódszerek, költségek, valamint a munkaerővel kapcsolatos szempontok.

Csapatszellem kialakítása

A projektmenedzserek munkájuk során több személytől is függnek, akik segítik őket a változások megvalósításában. Néha összeforratlan csapatról, máskor pedig egy hivatalosan megteremtett projektcsapatról van szó. Függetlenül az induló csapat milyenségétől, a menedzser képes kell hogy legyen egy egészséges csapatszellem kialakítására, és arra, hogy a várt eredmények elérése érdekében közös munkára ösztönözze a csapattagokat .

Befolyásolási képesség

A projektmenedzser tényleges hatásköre nagymértékben függ az ún. befolyásolási

képességétől, ami nemcsak beosztottjaira, hanem a vele egyenrangúakra és a feletteseire is kiterjedhet. A meggyőzőerő, befolyásolási képesség vagy amit „jó marketing"-nek nevezünk, szemléltetik az interperszonális és vezetői készségeket, amelyek nem hiányozhatnak egy jó menedzser kommunikációs eszköztárából.

A projektmenedzsernek induláskor gyakran nem túl nagy a tekintélye, az elismerést tudásával, tapasztalatával, megva-

lósításaival, meggyőzőerejével, kitartásával kell kiérdemelnie, egyszóval használnia kell befolyásolási képességét.

„Feladat-átruházás"

Akárcsak a befolyásolási képesség, a „feladat-átruházás" a projektmenedzsment nagyon fontos eleme. A menedzser legyen képes arra, hogy pontosan meg tudja határozni, és el tudja fogadtatni céljait. A „feladat-átruházás" révén tisztázódnak a szerepkörök a csapaton belül. Egy alprojekt-, munkafázis-, tevékenység átruházásánál a felelősség mellett az eszközöket és a döntéshozói hatáskört is át kell ruházni az illető személyre/személyekre.

Problémamegoldás

Ez a képesség problémafelismerő készséget feltételez, amely a döntéshozói képességgel társul. A probléma-felismerés során különbséget kell tenni az okok és a tünet között, a döntéshozás során pedig elemezni kell a lehetséges megoldásokat, valamint ki kell választani ezek közül a legmegfelelőbbet. A meghozott döntéseket életbe kell léptetni. Legkevesebb két év szükséges ahhoz, hogy valakiből jó projektvezető, és négy-öt év, hogy tapasztalt projektmenedzser váljon. Ezt az időszakot folyamatos gyakorlat jellemzi. A felkészítésben az elméleti képzés nagy fontossággal bír, de ez nem elégséges, társítani kell a közvetlen, konkrétan lebonyolított projektek keretében szerzett szakmai gyakorlattal.

A projekt szakaszai és életciklusai

Miután áttekintettük a szakmai terület fejlődését, a projekttípusokat, a projektmenedzser szerepét, a következő lépés a projekt életciklusának a bemutatása. A projektek egyes folyamatai bemenetelek és kimenetelek révén csatlakoznak. A *bemenetel*ek azok az információk és dokumentumok, amelyek alapján dolgozunk, a *kimenetel*t pedig a projekt eredményeit leíró dokumentumok és információk jelenítik meg. A projektmenedzsment megköveteli a standardizált módszerek és rendszerek használatát, amelyek biztonságot nyújtanak a lebonyolítás során, segítenek a problémák komplexitásának csökkentésében, ugyanakkor hozzájárulnak a költségek könnyebb ellenőrzéséhez, a határidők betartásához és a minőség biztosításához. A folyamat több konkrét eredménnyel záruló szakasz összessége, amelyek között összefüggés van, és ezek együtt vezetnek a projekteredményhez. A projektek tiszta struktúrákban, szakaszokban való levezetése csökkenti a bizonytalanságot, lehetőséget ad döntési pontok bevezetésére az egyes

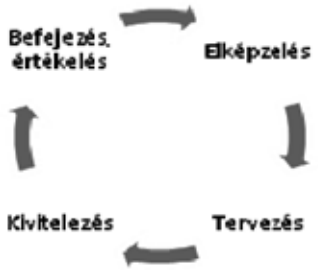
szakaszok végén, lehetővé téve az ellenőrzést és a költségek hatékonyabb elosztását. Ezeknek a szakaszoknak az összességét nevezik a ***projekt életciklusá***nak (project cycle). Minden szakaszt egy kézzelfogható végtermék jellemez, például: egy megvalósíthatósági tanulmány, egy összefoglaló dokumentáció, egy prototípus stb. Minden szakasz végén elemzik az elért eredményeket és döntenek a projekt folytatásáról vagy leállításáról, azonosítják az esetleges hibákat, meghatározzák az alkalmazandó korrigáló akciókat. Függetlenül attól, hogy a projekt milyen területen zajlik, a lebonyolítás és a projekt szakaszai többnyire mindegyiknél ugyanazok, csak a részleteikben különböznek. A projektek a következő szakaszokon mennek át:

- az elképzelés-, az ötlet kidolgozásának szakasza
- az elképzelést, a rendszert megvalósító szakasz
- a tulajdonképpeni felhasználási szakasz

A projektmenedzsment pedig a következő **lépések**ben valósul meg:

- Elképzelés
- Tervezés
- Kivitelezés
- A projekt lezárása, kiértékelése

A projekt-életciklus leghagyományosabb felfogása a következő:

Más szakemberek a projektek életciklusának hat szakaszát különböztetik meg:

- ötlet/elképzelés,
- tervezés/projektötlet kidolgozása,
- projekt elindítása/csapat kialakítása,
- kivitelezés,
- monitorizálás,
- projekt befejezése.

A projektciklus logikai folyamata:

Pályázati ajánló

NCA PÁLYÁZATOK

Kollégium	Pályázat	Kód	Határidő	Beadás módja	Példányszám
NCA-Dél-dunántúli Regionális Kollégium	Működési	NCA-DD-08	4/9/2008	papír, 1,2 M Ft felett elektronikus	1 eredeti, 2 másolat
NCA Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma	Részvételi demokrácia és a demokratikus intézményrendszer feltételeinek támogatására	NCA-ÖNSZ-08	3/28/2008	papír vagy elektronikus	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Magyarországi civil szervezetek nemzetközi szervezetekkel való együttműködésének támogatására	NCA-NK-08-A-P	4/21/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Nemzetközi tapasztalatok hazai elterjesztésének támogatására	NCA-NK-08-B-P	4/21/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Civil szervezetek határon átnyúló civil kapcsolatainak támogatására (C1-C4)	NCA-NK-08-C-P	4/28/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Civil szervezetek EU integrációs tevékenységének támogatására	NCA-NK-08-D-P	5/9/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és EU Integráció Kollégiuma	Nemzetközi szervezetekben való tagság támogatására	NCA-NK-08-E-P	5/19/2008	papír	1 eredeti, 3 másolat
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Civil szervezetek kapacitásfejlesztésének támogatására	NCA-CIV-08-A	4/14/2008	elektronikus	
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Települési/kistérségi szintű civil érdekérvényesítést és a társadalmi nyilvánosságot szolgáló projektek támogatására	NCA-CIV-08-B	4/14/2008	papír, elektronikus	1 eredeti, 3 másolat
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Tanácsadói szolgáltatások létrehozásának és működtetésének támogatására	NCA-CIV-08-C	4/14/2008	elektronikus	
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Civil szervezetek szakmai tanulmányútjának támogatására	NCA-CIV-08-D	4/14/2008	papír vagy elektronikus	1 eredeti, 3 másolat
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Nyomtatott sajtótermék fejlesztésének és létrehozásának támogatására	NCA-CIV-08-E	5/21/2008	papír vagy elektronikus	1 eredeti, 3 másolat
NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium	Civil szervezetek stratégiai tervezésének támogatására	NCA-CIV-08-F	5/21/2008	elektronikus	

Pályázók köre: a szakmai pályázatokra a 2007. január 1 előtt nyilvántartásba vett közhasznú vagy kiemelten közhasznú civil szervezetek nyújthatnak be pályázatot.

További információk:

A pályázati kiírás és a pályázati útmutató elektronikus úton letölthető a www.esf.hu valamint a www.nca.hu honlapról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára.

Ügyfélszolgálat:

- ESZA Kht: 9-15 óra között az ingyenesen hívható 80/204-453 számon, illetve e-mailben az info@nca.hu e-mail címen.
- **Civil Közösségek Háza:** 9-16 óra között személyesen vagy a 72/215-543 ill. 72/511-815 telefonszámokon

A pályázati kiírás emellett személyesen is átvehető 9.00 és 16.00 óra között az ESZA Kht. (1134 Budapest, Váci út 45. C épület II. emelet), valamint a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.)

Fénymásolók kiosztása

Kiíró: Biogreen Alapítvány

Beadási határidő: 2008. május 20.

Pályázók köre: nonprofit szervezetek, közhasznú társaságok, egyesületek, cégek, intézmények, önkormányzatok és egyéni vállalkozók.

Szponzorunk lévén lehetőségünk nyílt nagy mennyiségű Canon típusú fénymásoló ingyenes kiosztására. A gépek használtak, A4 /A3 formátumúak. A gépek tökéletesen alkalmasak irodai feladatok ellátására, teszteltek. Egy pályázó legfeljebb két fénymásoló gépre pályázhat.

Pályázati díj: 3500 Ft támogatás, mely összeget a BIOGREEN ALAPÍTVÁNY, Unicredit bank Szeged, 10918001-00000015-37640004 számlájára kérünk átutalni. Vagy Rózsaszín postai csekken a BIOGREEN ALAPÍTVÁNY 6723 Szeged, Gáspár Zoltán. u. 2. címre feladni A pályázók rövid bemutatkozása szükséges, hogy miért pályáznak és mire használják a fenti eszközöket. Pályázati adatlap nincs. A pályázatokat, és a befizetésről szóló igazolást, átutalást, postai csekket, az alábbi címre kérjük postai úton elküldeni: BIOGREEN ALAPÍTVÁNY, Szeged, Gáspár Zoltán u. 2. (6723). A pályázok a pályázat beadását követő 60 munkanapon belül érdeklődhetnek a biogreen@tvnetwork.hu e-mailcímen. **További információ:** E-mail: biogreen@tvnetwork.hu, web: http://www.biogreenfoundation.org

Magyar Kézművesség – 2008 és a reneszánsz korának kézműves hagyományai

A Magyar Kézművességért Alapítvány az IPOSZ-szal, a MOMKE-vel és a BKIK Kézműipari Tagozatával együttműködve kettős, nyílt pályázatot hirdet, amelynek válogatott anyaga idén is a főváros egyik legszebb, leghangulatosabb helyszínén: a városligeti Vajdahunyadvárban, a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban kerül bemutatásra.

A pályázaton hazai és határon túli magyar alkotók, kézművesek, népművészek, iparművészek; egyéni jelentkezők és alkotóközösségek egyaránt részt vehetnek: természetes alapanyagok felhasználásával készült maximum 3 olyan alkotással, amelyek más országos pályázaton még nem szerepeltek. (Az összetartozó tárgy-együttes, készlet, garnitúra 1 alkotásnak számít.)

A pályázat első részével napjaink kézművességének legújabb, legszebb produktumait (népművészeti és kézműves iparművészeti alkotásokat; egy-egy tájegység motívumkincsét, forma- és színvilágát hűen tükröző vagy a hagyományokra épülő, de napjaink igényeinek is megfelelő, ill. egyéni tervezésű használati tárgyakat, lakberendezési, lakásfelszerelési eszközöket, dísztárgyakat, viseleteket, ékszereket, hangszereket, játékokat, fegyvereket stb.); továbbá ritka vagy kihalófélben lévő mesterségeket, kézműves szakmákat, ill. ezek tárgyait szeretnénk bemutatni. A pályázat második részére a Reneszánsz Évéhez – Mátyás király trónra lépésének 550. évfordulójához – kapcsolódva a reneszánsz korának kézműves tárgykultúráját idéző tárgyakat, alkotásokat várunk.

Beadási határidő: 2008. május 16.

A jelentkezéshez nevezési lapot kell kitölteni, és az Alapítvány titkárának, Gergely Imrének a fenti határidőig visszaküldeni; ezzel egyidejűleg a nevezési díjat az Alapítvány OTP Bank Rt.-nél vezetett 11705008-20436209 sz. számlájára befizetni. **Az anyaggyűjtés várható időpontja: 2008. május 24-25-26. További információ** és nevezési lap Gergely Imrétől kapható. Postacím: Gergely Imre, IPOSZ, AMKA 1392 Bp. 62., Pf. 289 Személyesen (telefonon történt egyeztetést követően): Bp., V. ker. Kálmán I. u. 20. IV. 403. 0Tel.: 354-3146; mobil: 06-30/394-6010; e-mail: amka@chello.hu web:

„Családbarát Munkahely 2008" Díj

Kiíró: Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Az idén kilencedik alkalommal kerül meghirdetésre a Családbarát Munkahely pályázat, melyben a pályázók, hat kategóriában, egy adatlap kitöltésével tudnak számot adni azokról az intézkedésekről, melyeket a munka és magánélet összeegyeztetése tekintetében ismernek, alkalmaznak. A pályázati adatlap és a pályázatot bemutató részletes tájékoztató letölthető: www.szmm.gov.hu, a www.munka-maganelet.hu , a www.csaladbarat.eu honlapokról.

További kérdések esetén forduljanak dr. Makár Orsolyához (csbm2008@szmm.gov.hu, telefon: 06 1 475-79-89)

Pályázhatnak:

1. Mikrovállalkozások
2. Kisvállalatok:
3. Középvállalatok
4. Civil szervezetek

A pályázat benyújtása postai úton és párhuzamosan elektronikusan történik. Az elektronikus formában nem elérhető mellékletek megküldése postai úton lehetséges.

Postacím: Szociális és Munkaügyi Minisztérium, „Családbarát Munkahely 2008" pályázat 1054 Budapest, Akadémia utca 3. Elektronikusan: csbm2008@szmm.gov.hu Beküldési határidő (postai bélyegző): 2008. május 31.

További információ: www.szmm.hu

Reneszánsz életérzés a kortárs fotóművészetben

Kiíró: Magyar Fotóművészeti Alkotócsoportok Országos Szövetsége

Beérkezési határidő: 2008. május 1.

Pályázók köre: A fotópályázaton bárki részt vehet, életkortól, foglalkozástól és lakóhelytől függetlenül. Egy szerző maximum 10 egyedi papírképet küldhet be. Aki sorozattal pályázik, a nevezési lap minden sorába a sorozat egy felvételének címét írhatja be, de így elfogadja azt is, hogy a zsűri az egyes képeket bírálja el és szabadon választ azok közül. A papírképek mérete 21x30 cm (+-10 milliméter megengedett eltéréssel). Elkészítésük technikája és technológiája nincs korlátozva, mint ahogyan az alkotói szabadság sem, a képmódosítások tekintetében. A fotók hátoldalán – a nevezési lappal egyezően – szerepeljen a szerző neve, a kép sorszáma és a kép címe. **Díjazás:** a zsűri javaslata alapján öt pályázó oklevelet és egy-egy 3000 Ft értékű, fotóművészeti albumot kap ajándékba. **Beküldési, beadási cím:** MAFOSZ, 1011 Budapest, Corvin tér 8. **Nevezési lap és további információ:** e-mail: gyoril@mmi.hu, web: http://www.mmi.hu

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

Könyvek könyve

Irodalmi összeállítás a „Biblia Éve 2008” alkalmából a Versmondó Pedagógusok Műhelye előadásában.

Az egy órás műsorban részletek hangzanak el a Bibliából Károli Gáspár fordításában (Mózes könyvétől a János jelenések-ig), valamint a magyar költészet szentíráshoz kapcsolódó verseiből, prózáiból (Ady Endre, Babits Mihály, Juhász Gyula, Dsida Jenő, Reményik Sándor, Sík Sándor, Mécs László, József Attila, Pilinszky János, Weöres Sándor, Csorba Győző ...)

Előadásunkat szeretettel ajánljuk minden érdeklődőnek, különösen a középiskolásoknak.

Sólyom Katalin

Információ:
Civil Közösségek Háza
Pécs, Szent István tér 17.
Tel: 72/215-543
E-mail: hajnal.zsolt@civilhaz-pecs.hu

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....
Irányítószám: ..... Település: .....
Utca, házszám: .....
Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....
Irányítószám: ..... Település: .....
Utca, házszám: .....
Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsett koncertezik a The Hilliard Ensemble!

„Hortus Conclusus” címmel adnak műsort

a Bazilikában

2008. október 10-én 19.30 órakor

BARANYAI

Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM 4. SZÁM 2008. MÁJUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁJUSI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2008. április 30-tól május 30-ig Bicsár Vendel „MAJÁLIS”** című fotó és rajz kiállítása. A tárlatot megnyitja: Domokos János, filmrendező.

- **2008. június 5-14-ig** a MKE és a KEMFK látványtervezőinek kiállítása a POSzT Ifi Géniusz az Aulában sorozatában

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2008. április 29-től május 16-ig dr. Boda Miklós „Földtörténet”** című kamara-kiállítása
- **2008. május 20-án, 18.30-kor** nyílik **Kiss Imre** (MF) kamara-kiállítása. Megnyitja Tillai Ernő MFIAP fotóművész

A kiállítások megtekinthetők 9 órától 19 óráig.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁJUSI PROGRAMJA

Minden hétfőn 14.30 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI -MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Május 5-én, hétfőn 15.30 órakor
Spanyolország a XXI. század küszöbén. Spanyol-magyar kapcsolatok
Előadó: **Rafael Valle Garagorri** - a Spanyol Királyság budapesti nagykövete.
A **PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG** rendezvénye a IX. IBERO-AMERIKAI hét keretében

Május 13-án, kedden 17.30 órakor
Bérces Emese zongora szakos hallgató koncertje
Műsoron Händel, Chopin, Liszt és kortárs művek

Május 13-án, kedden 18 órakor
Nagy Gábor: Nőszőfüvek a Mecseken
Érdekességek kevésbé ismert virágainkról
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Május 13-án, kedden 18.30 órakor
Festői fotócsendéletek – Tillai Ernő MFIAP fotóművész előadása
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 14-én, szerdán 17 órakor
„Könyvek könyve” – irodalmi összeállítás a „Biblia éve 2008” alkalmából
Az egy órás műsorban részlétek hangzanak el a Bibliából Károli Gáspár fordításában (Mózes könyvétől a János Jelenések-ig), valamint a magyar költészet szentíráshoz kapcsolódó verseiből, prózáiból (Ady Endre, Babits Mihály, Juhász Gyula, Dsida Jenő, Reményik Sándor, Sík Sándor, Mécs László, József Attila, Pilinszky János, Weöres Sándor, Csorba Győző ...)
Előadják a **VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYÉNEK** tagjai
Művészeti vezető: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész
Előadásunkat szeretettel ajánljuk minden érdeklődőnek.

Május 16-án, pénteken 16.00 órakor
Petőcz Zsuzsanna növendékeinek zongora-koncertje

Május 16-án, pénteken 20 órakor
A Tractus együttes jubileumi koncertje, fennállásuk 10. évfordulója alkalmából
A Tractus együttest négy színházi zeneszerző alapította (Keszég László, Kovács Márton, Márkos Albert és Weber Kristóf) 1998-ban azzal a céllal, hogy *minimal free* zenei stílusban kompozíciós és improvizációs folyamatokat hozzon létre, figyelembe véve a zenetörténet irodalma és a kortárs zenei irányzatok eredményeit.
Az elmúlt tíz évben Magyarország több városában koncerteztek. Az együttes célkitűzései közé tartozik színházi és filmes jelenetek zenével történő összehangolása. A koncertekre általában meghívnak egy vendégművészt, így a *Tractus* vendége volt már mozigépész, operatőr, disc és video jockey, táncművész. Az együttes szöveget is feldolgoz éneklés, monológ vagy recitativo formájában, elsősorban a már elhunyt vajdasági költő, Szíveri János verseit.
Tíz éves fennállásuk évfordulóján a gyermek–zeneszerzés és gyermek–zenélés problémakörét fogják feldolgozni. Terveik szerint vendégük lesz egy tíz éves zeneiskolás, aki a Tractus zenekar megalakulása idején született.

Május 17-én, szombaton 14 órakor
Domokos Lehel, gitár szakos hallgató **diplomahangversenye**

Május 20-án, kedden 14 órakor
Információs nap a **„CIVIL SZERVEZETEK ÉS AZ ANTI-DISZKRIMINÁCIÓS TÖRVÉNY VÉGREHAJTÁSA”** című új pályázati felhívásról anti-diszkriminációs, esélyegyenlőségi területen dolgozó civil szervezetek számára

Május 20-án, kedden 18.30 órakor
Papírkép-pályázat – 1. kötetlen téma, 2. Mediterrán Pécs
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 23-án, pénteken 18 órakor
Barta László, gitár szakos hallgató **diplomahangversenye**

Május 24-én, szombaton 14 órakor
Horváth Orsolya, fuvola szakos hallgató **diplomahangversenye**

Május 27-én, kedden 17 órakor
„A Csibésziskola” – fejezetek a 138 éves pécsi Felsővámház úti Általános Iskola történetéből. Előadó: Wellish Katalin, tanár
A **PÉCSI VÁROSVÉDŐ ÉS VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET** rendezvénye

Május 28-án, szerdán 17.30 órakor
Székely Gábor, a PTE-BTK Finnugor Szeminárium tanára a manysik között végzett öt gyűjtőútja tapasztalatairól számol be.
A **PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG** rendezvénye

Május 31-én, szombaton 16 órakor
GITÁRKLUB

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543, Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

CIVIL KREATÍV

„A fehéreket gazdagsággal és a pénzzel azonosítják” 4

IDŐMOZAIK

„Benne kellett lenni” 6

KULTÚRA

Tajvani képeslap 9

Színházi beszélgetés 10

KIÁLLÍTÁS

Shakespeare, Csehov és Csáth 12

CIVIL ÉLET 13

EU TIPPEK

Az Uniós források hatékony kihasználása 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Csontváry Képzőművészeti Stúdió Egyesület „Különös világok” című kiállítása a Pécsi Gyermekotthonban élő gyermekek és fiatalok alkotásaiból

Gyermekotthonban élő gyerekekből és fiatalokból álló alkotóközösségünket 1987-ben alapítottuk a Pécsi Gyermekotthonban. Az emberi lét egy különös világát képviseljük a művészet nemes eszközeivel megjelenítve: egészséges családi háttér nélküli, intézeti világban nevelkedő gyerekek és fiatalok önkifejező szubkultúráját, sajátos lelkivilágát. Alkotásaikban a modern kor problémái, konfliktusai a serdülőkori lélek szűrőjén keresztül művészetté nemesül, szelídül. Őszinte, szókimondó világ ez, ugyanakkor elemi erejű önkifejező eszközei segítségével lelkünk mély rétegeit szólítja meg.

E gyerekek és fiatalok a társadalom perifériájáról, szociális problémákkal küszködő családokból kerülnek ki. Már kicsi gyermekkorukban súlyos családi drámák, konfliktusok szenvedő részesei. Életük gyakori velejárója a hányattatottság, a szeretethiány, az érzelmi sivárság, az alacsony kulturális szint, agresszív légkör. Minden napjuk velejárója a kudarcélmények sorozata, a kisebbrendűségi érzés. Az iskola verseny-és teljesítménycentrikus légkörben állandó tanulmányi nehézségekkel küszködnek, mivel a traumák okozta lelki terhek miatt kisebb a teljesítőképességük a normál családban élőkéhez képest.

A Csontváry Képzőművészeti Stúdió mégis a bennük rejlő értékek, képességek kibontakoztatását, fejlesztését vállalja fel. Egy olyan sajátos művészetterápiás módszert alkalmaz, amely képes a bennük lévő feszítő szorongást előidéző lelki traumákat előhívni, hogy azt a képzőművészet nemes eszközeivel szimbolikusan megjeleníteni tudják. Így a bennük lévő lelki problémákból, gondokból művészeti értéket tudnak létrehozni. Megélhetik, bennük is van érték, és hogy az értéktelenségből is lehet értéket létrehozni. Egyben az alkotóműhelyben folyó alkotás öröme az önkifejezés lehetősége, mely artikulált formába önti belső szorongásaikat, konfliktusaikat, valódi sikerélményt biztosítanak, ezért- terápiás értékűek, énerősítő hatásúak. Alkotásaik különleges esztétikai értéket hordoznak. E gyermekek nehéz életükből adódóan az emberi lét sokszor legmélyebb problémáit jelenítik meg különös szimbolikus módon.

Az eredendő kifejezésmód egy velünk született képesség, mely a bennünk rejlő ősképek segítségével lehetőséget ad önmagunk, az emberi közösséggel és a világmindenséggel való viszonyunk megfogalmazására. Ez a képesség a kisgyermek és óvodás korban bontakozik ki. Az emberi kultúrában eredményei a népművészetben, a törzsi művészetben és az ősi művészetekben maradt fent. Sajnos az európai típusú modern kultúránkban az iskolás korban a gyermeki ábrázolásból fokozatosan eltűnik ez a képesség. Szerencsére nem irtódik ki az emberből, hanem visszahúzódik a lélek legmélyére, a tudattalan világába. A műhelyfoglalkozásokon, olyan művészetterápiás módszerekkel alkotunk, amelyek képesek az eredendő kifejezésmódot, a belső látást újból előhívni. A módszer mint iskoláskorú gyermekeknél, mint érett felnőtteknél igen eredményesen alkalmazható. Így újból tudják használni belső látásukat, mely előhívja a lélek tudattalan belső tartalmait. Az ősképek segítségével meg tudják fogalmazni, és fel tudják ismerni önmaguk belső világát, jobban meg tudják érteni a népi műveltség, rejtett üzeneteit. A módszer egy ősi, több mint ezer évvel ezelőtti kelet-ázsiai taoista rajzpedagógiai eljárásra épül. Az így előhívott belső látás segítségével először a személyiség rejtett világa fogalmazódik meg, rajzi „személyes mítoszok” formájában.

Művészeti programunk kibővül a népművészetre és a természet változásrendjére és ősi természet mitológiára épülő rajzi feladatokkal.

Platthy István
művészeti vezető
művészetterapeuta

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tálos András, Tóth Krisztina, V. Tarr Judit
Címlap: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Tálos András

„A fehéreket gazdagsággal és a pénzzel azonosítják”

Afrika távoli, de tán annál vonzóbb nem kis szeglete Glóbuszunknak. Tele problémákkal, feszültségekkel, de természeti kincsekkel, szinte érintetlen területekkel – él egy átlagos európai fejében a homályos, általános kép. Ezen élesítünk most, Sifter Lívia segítségével, aki több mint egy évet töltött, önkéntesként Mozambikban.

– Feltehetően a tanulmányaid alapján választottad a területfejlesztéssel kapcsolatos önkéntes, segítő munkát. De miért pont Mozambik? Alapvetően vonzódsz az Afrikai kontinenshez?

– Igen, az érdeklődési köröm határozta meg a területet, amivel foglalkozni akartam, és nem, nem tartozom az Afrika-imádók közé. Nem volt bennem olthatatlan vágy, hogy eljussak a fekete kontinensre, de örülök, hogy így történt. Van egy olyan érzésem, hogy azok az emberek, akik régóta dédelgetett álmokkal vágnak bele hasonló dolgokba, személyiségüktől függően nagyon nagyot csalódhatnak, illetve nehezebb nekik reálisan és eléggé nyitottan megélni az ottani valóságot. Számukra a szervezett turistautak valók, ahol a pénzükért nagy valószínűséggel azt kapják, amit várnak és kielégíthetik vágyaikat, kíváncsiságukat.

Az, hogy Mozambikban kötöttem ki, valamilyen szinten tudatos volt. Összesen 18 hónapot szántam az életemből erre a programra, úgy gondoltam, hogy olyan területen végzett önkéntes, segítő munka mellett, ahol a leghasznosabbnak érzem magam, az is egy érdekes feladat, hogy ha csak egy picit is, de megismerkedek a portugállal, az egykori gyarmatosítók nyelvével.

– Mit kellett ahhoz megtenned, hogy végül kikerülj Mozambikba?

– Az út, amit végigjártam, csak egy a sok lehetséges közül. Utólag – ismerve a többi változatot -, azt kell mondanom, hogy a lehető legnagyobb kitartást, ellenálló-képességet igénylőt választottam. Négy hónapot dolgoztam az angliai iskola (CICD) használtruha-gyűjtési projektjében, amivel ledolgoztam a program „beugró” összegét. Majd elkezdtem a hat hónapos DI (Development Instructor) képzést Dániában, ami megelőzte a 6+2 hónapos afrikai tartózkodásomat.

A dániai időszak leginkább az iskola magazinjának utcai árulásával az adománygyűjtésről szólt, de a közösségi programokra való felkészülést és részvételt, valamint a leendő afrikai projektre hangolódást is magába foglalta. Ismerek olyan önkéntest, aki nagyon könnyen élte meg ezt az időszakot, ám a csoportom számára ez a fundraising miatt, nem volt ilyen egyszerű. Nem volt felhőtlen időszak, de nekem fontos volt, hogy tiszta lelkiismerettel, az egyéniségemhez és gondolkodásomhoz illően végezzem el a feladataimat és örülök, hogy ehhez egész dániai idő alatt tartani is tudtam magam.

– Milyen volt az első benyomás?

– Nem közvetlenül jutottunk el Mozambikba, a repülőnk Johannesburgba (Dél-Afrikai Köztársaság) vitt minket. 2007 februárja volt, így elsőként a dániai hideg magunk mögött tudásának örültünk. Az első benyomásom az volt, hogy Dél-Afrika egy modern, gazdag, drága és egyben veszélyes ország, ahol fejlett ipar, mezőgazdaság és jó minőségű autóutak vannak. Tehát számomra egy kis csalódásként a modern, természetpusztító, a fenntarthatóságot csak felkapott fogalomként ismerő fogyasztói társadalom köszönt vissza afrikai kiadásban. Nos, ebből az országból jutottunk el az első, de messze nem az utolsó maratoni buszozásommal Mozambikba. Arra a helyre, ami a majd 150 éves portugál gyarmati időknek köszönhetően merőben más, ahol egy másfajta világ van és kívülről nézve mindenben kicsit a káosz uralkodik.

– Mi volt a konkrét feladatod, hol s mennyi időt töltöttél kint?

– Chimoio városban, Mozambik Manica nevű tartományának központjában töltöttem el hat hónapot. Az önkéntes munkám a Humana People to People szervezet helyi tanárképzőjében, az azzal együtt működtetet GAIA project-ben való segédkezést, valamint egy három hetes kutatómunkát takart. Azok a főbb feladatok, programok, amikben dolgoztam: kézi– és szélhajtású szivattyúk építése és kihelyezése, új kézi kútfúró eljárások kipróbálása, kútásás és falazás, csöpögtető öntözőrendszerek kialakítása, kihelyezése, egy olajos magvú növény helyi viszonyok közötti alkalmazásának tesztelése.

Az utolsó két hónap, az ún. Camp Future időszak az összegzést és ismeretátadást célozza. Esetemben az első három hét Durban-ban (Dél-Afrika) az ottani önkéntes-képzőben zajlott, ahol megírtam az addig elvégzett munkám összefoglalóját, előadást tartottam a helyieknek majd megszerveztem az utolsó pár hetemet, amit végül Nacalában, Mozambik észak-keleti részén egy szakképző iskolánál töltöttem el. Felhasználva az addigi tapasztalataimat az iskola szakképző farmján kútásás és szivattyúkészítés megszervezésében segédkeztem.

– Milyenek voltak a mindenapjaid, hogyan éltél?

– Az infrastrukturálisan jól ellátott tanárképző területén vannak az önkénteseknek kialakított lakrészek, ami három lakó, egy fürdő és egy konyhai bungalóból áll. A hétköznapjaimon reggel 7.30-tól, délután 4-ig dolgoztam a helyi, fekete munkatársaimmal. Amikor az egyik kollégámmal a megépített szivattyúkat helyeztük ki a helyszínre jutás és visszajutás és az ott végzett munka tette ki a napunkat. A munkanapokon tanárképzősös diákoknak és az ott dolgozóknak készült ételeket ettük, a többiről magunk gondoskodtuk, de a piac nincs messze és a városban egy

nagy szupermarket is van, így ez nem okozott semmi gondot. A saját vízforrásnak köszönhetően az ivóvíz biztosított volt.

Saját mariás élményekről nem tudok beszámolni, de a többi, más projectekben velem együtt lakó önkéntesek némelyike többször is megfertőződött, ezért mindig bennem volt a félsz, hogy én leszek a következő. Szerencsére nem így történt, bár mást nem, csak homeopatikus cseppeket, esténként moszkitóhálót és riasztót használtam szúnyogok ellen és a malária-megelőzésre. A megfázásban és a sok gyümölcsnek, nyers zöldségnek köszönhetően gyomor-, hasfájásban azonban gyakran volt részem.

– Mennyire számítottál fehérként különlegesnek azon a vidéken?

– A portugálok a múltban, a néhány állandó lakos, a Zimbabwéból átjövők, a kevés turista és önkéntes a jelenben képviseli a fehéreket, így a helyiek számára nagy különlegességet nem jelent. Ami általános az az, hogy a fehéreket gazdagsággal és a pénzzel azonosítják. Úgy vettem észre, hogy a fehérek általában elkülönülnek és csak a munkájuk kapcsán állnak kapcsolatban a feketékkel, de a gazdag, művelt feketék sem haverkodnak mindenkivel. Én szabadon mozogtam és beszélgettem az emberekkel, betartva a „sötétedés után nem mászkálunk, ha nem muszáj" szabályt és általánosságban jó tapasztalataim vannak, de persze volt alkalmam találkozni gátlástalanul próbálkozó vadidegenekkel, gyerekekkel akik bár nem koldusok voltak, de amint megláttak egy fehér embert automatikusan pénzt kértek.

– Meglátásod szerint melyek a legégetőbb problémák Mozambikban?

– Az átlagember problémái egyszerűek: akar egy (de nem meglepő, ha több) nőt/férfit, gyerekeket, ételt és mindehhez pénzt. Az ország ügyei összetettek, nem látok bele, és nem hiszem, hogy hivatott lennék megfogalmazásukra.

– Mennyiben más a valódi Afrika attól a képtől, amely egy átlagos fehér európai fejében él?

– A szegénység nagy, ha közgazdaságilag és egy európai szemével és igényeivel próbáljuk az ottani életet értékelni. Könnyen lehet, hogy pl. egy kis közösségben a helyi viszonyok mellett már jómódú és elégedett családot a fejlett nyugat még a szegények kategóriájába sorol.

Afrika nem mindenhol és mindig száraz és forró, a zokniban töltött éjszakáim erre megtanítottak! A betegségekre még mindig sokan a helyi kuruzslótól várják a gyógymódot, ami sokszor elég, de ez a szemlélet sajnos a tabuként kezelt HIV/AIDS esetében csak a betegség terjesztéséhez járul hozzá. A korrupció tényleg lépten-nyomon jelen van, kis összegek szerepelnek az átlagemberek szintjén, majd ez az ügykomolyságától és az érintett emberek státuszától függően emelkedik.

– Mire lenne az országnak a legnagyobb szüksége?

– Bármilyen furcsán hangzik, számomra az ottani élet, a nagyobb városokét leszámítva a

természettel harmonizálónak tűnt. Bár mivel a természeti értékeket a hasznosságuk alapján ítélik meg ez a harmónia nem jelenti, hogy az ő életstílusuk ne veszélyeztetne ősi természeti élőhelyeket, és ezzel pl. vadállatokat, de még így is fenntarthatóbb mint amit bárhol máshol tapasztaltam. A szükségleteiket ki tudják elégíteni, de ha „nyugati" mércével mérem, akkor nagyrészt elmaradott, iskolázatlan, nem megfelelő oktatási és egészségügyi körülmények között, a létminimum alatt élő emberek milliói alkotják az ottani lakosságot.

– Mennyire érzed azt, hogy az országot az önállósodás után a civilizált nyugat magára hagyta volna?

– Mivel az ország természeti kincsekben, nyersanyagokban gazdag és piacnak sem utolsó, a befektetők jelen voltak és vannak. Nyilvánvalóan az önállósodás után Portugáliával a viszony átértékelődött. Az egykori és jelen vezetőinek politikáját a nemzetközi hitelek felvételéről és ezzel az ország eladósításáról nem próbáltam meg átlátni, de a megélt tapasztalataim alapján nem érzem úgy, hogy Mozambikot magára hagyták volna és a helyiektől sem hallottam hasonló véleményt, ezért ha kívülről így is tűnik, az átlagember másként élte meg. Az ottaniak büszkék a kivívott önállóságukra és a nagypolitikába amúgy sem látnak bele.

– Mozambik melyik utat követi? A lassan zsákutcába torkolló, nyugati mintájú, természetromboló, hedonizmusba hajló fenntarthatatlan fejlődés útját vagy sokkal inkább élnének/élnek természetközelibb módon, mint nekünk sikerült?

– Ahogy már említettem, az, amit ott tapasztaltam merőben más, mint a fejlett országokban. Sajnos annak, hogy tudatosan kerüljék a nyugati életmintát és az abból nyilvánvalóan következő és számunkra még megelőzhető problémákat, még csak a nyomait sem láttam. A „fejlődés" jeleit tapasztalni lehet és a politikai, gazdasági fejlesztési törekvések is ezt támogatják. Bár furcsának tűnhet, mégis azt remélem, hogy az ottaniak életstílusa és hozzáállása miatt ezek a fejlesztések lassan fognak lezajlani és ezzel az élhető környezetben okozott visszafordíthatatlan, illetve nehezen visszafordítható károk csak később jelentkeznek.

– Kérnek-e ők belőlünk, a mi életvitelünkből vagy köszönik szépen, de nem szeretnék, ha rájuk erőltetnénk a mi értékrendünket, iparainkat stb.?

– A mozambiki egy nagyon befogadó nép, ami annyit tesz, hogy mindent elfogadnak amit kapnak és a saját hitviláguk, mindennapi életükbe olvasztva hasznosítanak. Persze ebből furcsa egyvelegek, kettősségek tudnak születni (elég, ha csak a vallást említem). Bízom benne, hogy a „globalizációs-agymosás" nem törli ki azt az életstratégiát, amivel eddig túléltek és szerintem egy közeljövőben bekövetkező világválságot is nagyobb gond nélkül túlélnének.

– Milyen személyes, belső hozadéka van a kint eltöltött időnek a Te életedben?

– Életre szóló élményt jelentett ez az időszak privát és szakmai szempontból is. Sokszor csak egy-egy beszélgetésben döbbenek rá, hogy az olvasott, művelt de mégiscsak felületes hozzászólásokkal szemben milyen megnyugtató és mekkora előny, ha megélt és reálisan értékelt tapasztalatokra építhetek. Hazaérkezésem óta számos lehetőségem adódott, hogy megosszam élményeimet, ami egyrészt örömet okoz, hiszen életem meghatározó időszakát újra és újra felelevenítem, másrészt minden alkalommal elgondolkodtat és újraértékelésre, újragondolkodásra késztet, ami szintén frissen, letisztultan tartja az emlékeimet és megerősít, hogy jól döntöttem, amikor életemből több mint másfél évet erre a programra áldoztam!

A cikk a Periszkóp Rádió (Pécs fm 97.1 www.periszkopradio.hu) Civil Kreatív műsorában 2008 január 22-én elhangzott interjú szerkesztett változata.

„Benne kellett lenni”

Kisfaludy András: A Kalef (magyar dokumentumfilm, 2006-2007)

Kisfaludy András legújabb dokumentumfilmje A Kalef címmel, az idei Magyar Filmszemlén került bemutatásra. A budapesti vetítések után a film és a rendező a Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZaIK DOKUMENTUMfilmklubjának vendége volt, ahol Kisfaludy Andrással Zalán Vince filmtörténész, filmkritikus beszélgetett.

Zalán Vince

– Mit jelent a „Kalef” szó?

– Azok a srácok, akikről ez a film szól, az ötvenes évek végétől a hetvenes évek közepéig a Moszkva téren találkoztak, mondhatni ott éltek, ám azt, hogy „Moszkva tér”, soha nem voltak hajlandók kiejteni a szájukon. A Moszkva tér régebben Széll Kálmán közlekedési miniszter nevét viselte. A Kálmán becézett alakja a „Kalef”, ezért ők elnevezték a Moszkva teret „Kalefnak”, önmagukat pedig „kalefosoknak”. Már pusztán ez az autonóm, a hivatalostól szándékosan eltérő elnevezés is provokációnak minősült az akkori hatóságok számára.

Kisfaludy András

– Ez a gesztus valóban egyértelmű üzenetet hordoz, mint ahogy a hatalom is egy nyilvánvaló üzenetet fogalmazott meg, amikor az egyik központi terét politikai szövetségesének fővárosáról nevezte el. A térnek mint orientációs pontnak, közösségszervező erőnek a szerepe ugyancsak magától értetődő, azonban a téma, amelynek ezzel a filmeddel a nyomába eredsz, rendkívül szerteágazó. Még számodra is, aki pedig a szereplőid között élsz, lévén, hogy magad is „kalefos” voltál, tevékeny résztvevője ennek a közösségnek. Volt valami különös apropója annak, hogy a témával filmesként is elkezdtél foglalkozni?

– Számomra nagyon fontos az, hogy szakemberekkel, szakértőkkel dolgozzak együtt, hiszen minden történeti feltáró dokumentumfilm hátterében nagyon alapos történészi kutatómunka kell, hogy álljon. Amikor Markó György történésszel, a Történeti Levéltár egykori alapítójával a Kalef előtt forgatott Scampolo (2006) című dokumentumfilmemet készítettük elő, akkor mivel az 1963-tól 1965-ig létezett Scampolo zenekar közönsége nagyrészt a Kalef tagjaiból tevődött össze, elkezdett érdekelni bennünket, hogy pontosan kikből is állt ez a társaság, hogyan alakult a története. Markó György rengeteg érdekes dologra bukkant és miközben én filmeztem, ő két rendkívül alapos és izgalmas könyvet is összeállított mindazokból az anyagokból, amelyek nagymértékben segítették a film megszületését (A Kalef. A Moszkva téri galeri 1964-1965 [H&T Kiadó, 2005]; Egy zendülő a Kalefról. A Moszkva téri galeri 1966-1968. [H&T Kiadó, 2006]).

– Markó György könyveit elolvassuk. Ellenben a te munkád egy film, amelyben élő emberek szólalnak meg és beszélnek egymásról, az élményeikről. Szereplőid közül sokakat személyesen is jól ismersz. Rendezőként nehéz lehetett mérlegelni, hogy a már kész szakmunka állításait alapul véve beszéltesd-e őket vagy az általuk elmondottakra hagyatkozz, olyan történetekre, amelyekről esetleg még a könyvekben sem lehet olvasni. Ide kapcsolódik, hogy a forgatást megelőzően te beszélgetsz-e a szereplőiddel, a filmben elhangzó történeteiket illetően? Sok dokumentumfilmes ugyanis kifejezetten elutasítja, hogy előzetes interjúkat készítsen, mivel úgy vélik, hogy a szereplőjük ugyanazt, ugyanolyan intenzitással egymás után többször nem tudja elmondani. Milyen viszonyban áll a szakanyag és a film? Milyen módszerrel dolgoztál?

– Ezek között az emberek között nőttem fel, mindenkit személyesen ismertem. Két generációról van szó, hat-nyolc év korkülönbséggel.

– Ez látszólag csekélység, azonban a kérdéses időszakra vonatkoztatva rendkívül fontos. Ugyanis az első generáció ötvenhatot már kamaszfejjel élte meg, ráadásul mindennek hatvannyolcig van egy kifutása.

– Ráadásul ez a néhány év az ifjúsági kultúrát olyannyira meghatározó zenei hatások szempontjából is döntő. Hatvankettő-hatvanhárom még a rokendroll nagy korszaka, de aztán már jönnek a Beatles, a Rolling Stones. Óriási a váltás tehát a zenében is, de az ízlésben, a vágyakban, a táncban, a tudatban és a kapcsolatokban úgyszintén. A rokendrollban még figurák voltak, kemény gyakorlással elsajátítható mozdulatok. A rá következő korszak tánca viszont már az egyénibb, a szabadabb, az ösztönösebb formákról szólt. Én mind a mai napig szeretek rokendrollozni: annak lelke van, azt akárki nem tudja csinálni. A rokendrollban kötöttségek vannak, tempó, amit fizikailag is bírni kell, a rokendroll nem a pszichedelikus lebegésről szól. És igen, nagyon jelentős tapasztalati különbségek is voltak e két generáció tagjai között. Akik később kerültek bele a társaságba, azok nem is voltak teljesen tisztában vele, hogy mi minden történt például ötvenhét és hatvanöt között. Mivel én csaknem mindenkit személyesen ismertem, filmesként talán könnyebb dolgom volt, de ugyanakkor nyilvánvaló, hogy a többlettudásom, a személyes érzelmeim is meghatározóak voltak a filmkészítés során – és ezt szintén kezelnem kellett. Mindenesetre annyira bensőséges, rejtett viszonyok határozták meg a Kalefot, hogy akinek nincs effajta személyes érintettsége, és rálátása erre, talán meg sem tud csinálni egy ilyen filmet. Az egész csoportot, a történeteknek ezt a burjánzó hálózatát a maga egészében és valamelyest belülről is kellett ahhoz szemlélnem, hogy ábrázolni tudjam. Ehhez még Markó György nagyszerű könyvei is csak részben nyújthattak számomra segítséget. Ebben benne kellett lenni. Ez nem egy olyan történet amit meg lehetne tanulni, amiből fel lehet készülni.

– Többszörös érintettségedet viszont módszertanilag kezelned kellett...

– Mint dokumentumfilmesnek nekem egyáltalán nem a háttéranyagokból és a saját történeteimből kellett kiindulnom, hanem csakis abból, amit leforgattam. Én nem azt a metódust követem, hogy minden szereplőm egyből a kamera előtt fogalmazza meg a mondandóját. Először mindig magnó-interjúkat készítek, sokat beszélgetünk. Ez gyakran furcsa helyzeteket is szül, hiszen előfordul, hogy olyanokkal, akiket ▶

egyébként már harminc-negyven éve is ismerek, órákra leülünk és én közösen átélt eseményekről teszek fel kérdéseket. Viszont az ilyen beszélgetések során, afféle filmes-krónikás Tinódiként, én már valamiféle történeti perspektívát is megpróbálok kialakítani. Ezek azok a pillanatok, amikor az egyéni történetek síkja fölött olyan átfogóbb, történeti síkok is létrejönnek, amelyeket még maguk a beszélők sem képesek a maguk számára megfogalmazni. A Kalef-filmben megszólalók közül például tízből kilenc azt mondta, hogy egyáltalán nem érdekelte őket a politika, csak a tánc, a kaja, a pia és a lányok. Viszont a beszélgetéseink során egyre-másra merültek fel az olyan utalások, hogy például az egyikük magánál hordott akkoriban egy rozsdás pisztolyt, amit ugyan nem lehetett használni semmire, de a rendőrség megtalálta és ült miatta négy évet. Aztán volt olyan is akiről kiderült, hogy különféle terveket szőtt arra vonatkozóan, hogy az ötvenhatos forradalom tíz éves évfordulójára miképpen szerezzen fegyvereket. Vagy volt egy Hebi becenevű srác, akit kirúgtak ferencesektől és teherautó sofőr lett. Ő kidolgozott egy rendszert arra, hogy hogyan kell felrakni a téglákat a teherautóra, hogy a bozsoki osztrák határátkelőn át tudjon hajtani teljes gázzal, úgy hogy közben ne kaphasson golyót, megvédjék a téglák. Végül lassacskán kiderült, hogy mindannyiuk számára valamiképpen az egyik legmeghatározóbb élmény ötvenhat volt, akkor is ha gyerekként, akkor is ha kamaszként élték át. Szinte soha nem beszéltek róla, de mégis mindannyiuk számára jelen volt. Miután viszont mindnyájuk csak legyintett arra, hogy politikai motivációik is lettek volna akkoriban, én mindössze arra kértem őket, hogy egyenként mondják el, hogy milyen kapcsolatuk van ötvenhattal. Kiderült, hogy ezek a gyerekek az ötvenhat utáni megtorlások után nem sokkal, maguk is eljátszották, hogy kivégzik őket. Játszottak a halállal, játszottak az élettel, de utólag mégsem ez maradt meg a fejükben. Amikor azonban én elkezdtem emlékeztetni őket, előjöttek az ilyen emlékek is.

– Kétségtelenül jó az, hogy te ebből a különleges pozícióból, mint a közösség egykori tagja készíthetted el ezt a filmet a Kalefról, de pontosan ez a körülmény – hogy tudniillik ti mintegy fél szavakból is megértitek egymást –, nem okozott-e számodra legalább akkora problémát? Arra gondolok, hogy köztetek minden egyértelmű, vannak dolgok amikről nem kell beszélni és ezért nem is fogják neked mindezeket kimondani. És ez lehet, hogy pont az a réteg, amelyből felmerülnek a rozsdás pisztolyok, vagy a téglával megrakott golyóálló teherautók, ezek különös játékok, az ötvenhatos emlékek. Barátok között könnyen eltolódhat a hangsúly a privát, az egyéni történetek, életutak felé, miközben a mai néző számára inkább a sajátos társadalmi miliő, ezeknek az embereknek a közös szocializációja az igazán érdekes. Ezt rendezőként hogyan lehetett kezelni?

– Válaszként hadd idézzem egy korábbi közös filmtervünk főszereplőjének gondolatát: „Nem arra emlékezem, amit látok, hanem azt látom, amire emlékezem." Ők a mindennapi életben valóban nem foglalkoztak evidenciákkal. Azonban kimondatlan vágyaik és a hatalommal szembeni talán nem is tudatos ellenállásuk mögött, mindenesetre ott motoszkáltak ezek az életüket a végsőkig meghatározó kérdések. Amikor az előzetes interjúk során már sokadszorra tértünk vissza bizonyos történetekre és én fáradhatatlanul elsősorban a motivációkra, az okokra kérdeztem, akkor lassacskán felderengtek számukra az evidenciáink mögött rejtőző emlékek. Ha viszont én minden előkészítés nélkül rájuk rontok a kamerámmal, akkor nem biztos, hogy a leglényegesebb dolgokat sikerül elmondaniuk. A dokumentumfilmezés alapja számomra mindig a rendkívül mély, sok esetben személyes kapcsolat.

– Foglalkoztatott-e valaha az a dramaturgiai lehetőség, hogy egyetlen ember drámáján keresztül mutass be valamiféle nagyobb egészet? Hiszen egyetlen ember történetében mindezek a finomságok, véletlenek és az ilyesfajta sorsszerűség talán határozottabban a napfényre kerülnek, s ezáltal személyes, humánus értelemben kerekebb történetet kapunk…

– A *Kalef* esetében a történet súlya éppen abban rejlik, hogy ötven-hatvan vagy még annál is több egymással nagyon laza kapcsolatban lévő ember rendszeresen találkozott egymással, akiknek bár tudtukon kívül, és sokszor csak közvetve, de igen fontos szerepük volt az ötvenhat utáni időszak független, szabadgondolkodó ifjúságának életében. Mindezen mikrotársadalmi kérdéseket feszegető filmjeim mellett, persze több olyan portrét is készítettem, amelyek csupán egyetlen emberről szólnak. Mindegyiket nagyon fontos munkámnak tartom. Ilyen például a Tassy Jenőről készült portrém – most halt meg szegény – róla két filmet is készítettem. De ugyanígy büszke vagyok a Kásás Andorról készült portréra, akár a többi portréfilmemre is.

Kérdés a közönség soraiból: Mi vetett véget a Kalefnak?

– Ahogy nem lehet megmondani pontosan, hogy a Kalef mikor és hogyan kezdődött, úgy azt sem, hogy mikor és pontosan hogyan is lett vége. Ebből a társaságból sokan az Ifjúsági Parkba mentek, közülük verbuválódott az úgynevezett Nagy Fa galeri. Talán leginkább arról lehet szó, hogy a hetvenes évek közepére megváltoztak a problémák, átalakult a környezet, nem az volt már a központi kérdés, hogy „legyen kégli", nem a házibuli volt az egyetlen találkozási lehetőség. Jöttek a koncertek, más irányokba tolódott el a hangsúly. Ha durván akarok fogalmazni, akkor azt mondanám, hogy az egész ifjúsági kulturális élet „elvendéglátóipariasodott". És ez a folyamat mind a mai napig tart. Egy zenegép – ennyi maradt belőle. Nincs többé az a fajta személyes viszony, ami ezeket a marginális kis csoportokat összehozhatná, és a lázadás vágya is sokkal kiszámíthatatlanabb és esetlegesebb utakat talált.

– Mint ahogy a Kalef egykori tagjainak az útja is sokfelé ágazott. Filmed legerősebb képei kétségtelenül azok a fotók, amiken a fiúk eljátsszák saját kivégzésüket. Ki készítette a fényképeket?

– Egyetlen fényképalbum maradt meg. Totya, aki most Stockholmban él, őrizte ezeket a Várban készült fotókat és mindazokat az amatőr filmeket, amiket a filmbe bevágtunk. Mindezeket ő készítette. A fotósorozat azért is különösen érdekes, mert amikor én a képen szereplő embereket megkérdeztem erről, akkor ők nem akarták elismerni, hogy ez nemcsak egy játék volt részükről, hanem egy nagyon is komoly üzenettel bíró akció…

– Másik nagy szerencse, hogy a filmedbe ugyancsak beemelt híradófelvételbe belefutottál. Több szempontból is különös hatást tesz a nézőre, ahogy Thaiföldön arról nyilat-

kozik az az egykori kalefos, hogy a cunami elvitte a szállodáját. Erre a felvételre hogy akadtál rá?

– Sokat kerestük előzőleg ezt az embert, de jóformán alig emlékezett rá már valaki. És akkor egyszer csak Markó György barátom meglátta az Este című műsorban, amint egy a thaiföldi cunamiról tudósító magyar stábnak nyilatkozik a természeti katasztrófáról...

– *Számos filmet csináltál már a hatvanas évekről. Azonban a magyar dokumentaristák ezt az időszakot, a te kivételeddel kevéssé preferálják. Ötvenhat talán kellő hangsúlyt kap, némileg az ötvenhat előtti időszak is, aztán a rendszerváltást követő időszakról is készülnek jó filmek. A hatvanas évek viszont kimarad. Mintha valamiféle magányos leletmentést végeznél a filmjeiddel. A személyes érintettségről és a rokendroll szeretetéről már volt szó, de mégis miért izgat téged ennyire ez a korszak?*

– Rám kivételes hatással voltak Ottlik Géza művei. Minden könyvét olvastam és igyekeztem a magamévá tenni azt a szemléletet, amit a valóság és a művészet, a valóság és az író viszonyát illetően újra és újra, rendkívüli pontossággal megfogalmazott. Ottliknál a leglényegesebb mozzanat talán az, hogy soha semmi olyasmiről nem írt, amihez ne lett volna személyesen is köze. A valóság fáradhatatlan kutatása, a különféle nézőpontok kíméletlen azonosítása és egymást kiegészítő jelenléte... minél közelebb kerülünk a tárgyhoz, egyre több részlet világosodik meg, lefejlenek az emlékezés pontatlanságai. Én, aki dokumentumfilmmel foglalkozom, szebb útravalót nem is kaphattam volna mástól, mint Ottliktól. A hatvanas évekről készült első filmem a Törvénytelen Muskátli, a Váci utcában lévő Muskátli Presszóban ötvenhét után összegyűlő értelmiségi és művész fiataloknak a körét mutatta be. Fontos, hogy tanuljunk abból, hogy ők abban az elképzelhetetlen vákuumban hogyan léteztek és alkottak: egy képzőművész kiállítóterem nélkül, egy zenész hallgatóság vagy egy színész közönség nélkül. Szobaszínházat rendeztek, a lépcsőház vagy a cselédszoba volt a galéria, és mondanom sem kell, hogy több később jelentős személyiség, művész, tudós ebből a körből érkezett. Ezután arról a Kex együttesről készítettem filmet, amelyben alapítótagként doboltam. Aztán visszanyúlva a Muskátlihoz egy halálosan beteg barátomról csináltam filmet, aki haldoklása közben találta meg, amit egész életében keresett. De fontos a Kovásznai Györgyről készült filmem is – vele még az animációs filmgyárban dolgoztam együtt, és szintén a hatvanas éveknek volt az egyik jellegzetes figurája. Csodálattal figyeltem, hogy ezek az emberek egyszerűen tudták, hogy egy-egy helyzetben miként kell cselekedniük. Nekem, aki fiatalabb voltam, sokkal nehezebb volt megtalálnom a választ az élet különböző nagy kérdéseire. Őket viszont mindig is kész embereknek láttam, olyanoknak, akik már húszéves korukban is kész emberek és kész művészek voltak. Az ilyen embereket kerestem, kutattam, és próbáltam róluk minél jobb filmeket csinálni. De csináltam filmet Radics Béláról is, aztán a Scampoloról és most pedig a Kalefról. Van nyolc-tíz filmem erről az időszakról, dokumentumok egy olyan korszakról, amelyről még írásos anyag is alig található.

„A doboknál: Kisfaludy András." – eddig világos a történeted. Mert ezek a zenekarok nem csak zenéltek. Jobban mondva éppen hogy nem csináltak mást csak zenéltek. De mégis, vajon miért volt ott mindig a rendőrség, miért törtek ki botrányok, amikor például a zenekarod, a Kex színpadra lépett? Korántsem állítom, hogy minden zenész entellektüel lett volna, de azt igen, hogy mindez a hatvanas évek intellektuális életébe ágyazódott bele. A filmjeid pedig már magáról a társadalmi folyamatról is szólnak, hiszen mindennek nem csak azért lett vége, mert akik megcsinálták azok kiöregedtek, hanem azért is, mert megváltozott körülöttük a világ. Ők mindannyian elkötelezettek voltak valami mellett. Az avantgard mellett, a nyílt és őszinte beszéd mellett, a művészet szabadsága mellett. Egyáltalán nem arról volt szó, hogy milyen virtuóz módon zenéltek, ez valami más volt – bizonyos szempontból jóval több ennél...

– Ez egy életforma volt. Az ember belekeveredett, belesodródott ezekbe a körökbe. És még csak azt sem mondhatnám, hogy túlságosan műveltek voltunk. A kortárs képzőművészet és a zene kivételesen erős hatással voltak ránk, az akkori magyar irodalom talán kevésbé. Habár még jelen voltak az előző generáció legnagyobb személyiségei, az élő klasszikusok. Emlékszem rá, hogy mennyire boldog voltam, amikor a Fényes Adolf Teremben ahol úgynevezett tűrt, vagy egyenesen tiltott kiállításokat is megrendeztek, találkoztam Kassák Lajossal, Korniss Dezsővel, Weöres Sándorral és más fantasztikus emberekkel. De a mi ifjúsági életformánk mégiscsak egy szubkultúrából nőtt ki. Nem volt műveltségünk, de Herbert Marcuse elképesztően fontos volt számunkra, csakúgy mint Wittgenstein, vagy Hamvas Béla akkoriban még hozzáférhetetlen művei. Írógéppel lekopogtatott, fáradságos munkával sokszorosított formában jutottak el hozzám például a Tabula Smaragdina és más olyan művek, amelyek csak néhány évvel ezelőtt jelenhettek meg a Hamvas-összesben. Sokat olvastunk, de nem volt arra igazán érkezésünk, hogy teszem azt Marcuse új esztétika dimenzióit mérlegeljük. De olvastunk fáradhatatlanul és kézről-kézre adtuk David Riesmann-t, Vance Packard-ot, vagy Marshall McLuhan-t akiknek a munkái mind a mai napig alapműveknek számítanak. De mégis a zene volt a mindenek előtt meghatározó: ez egy ösztönös életforma volt.

– *Egyetértek az „ösztönös" kifejezéssel, de azért nem csekély tudatosság is volt ebben. Képzeljük csak el, hogy a ma született hosszú kéziratokat legépeli valaki több példányban és odaadja a barátainak, hogy együtt elolvassák és megbeszéljék. A te filmedben megismert világ még nem hatvannyolc forradalmi valósága, hanem mindaz, ami hatvannyolcat előkészítette. Az épült valamire. Hogy mást ne mondjak Franz Kafka magyarországi befogadása is ekkor, a hatvanas évek elején történik meg. És szerintem, bármilyen furcsán is hangzik, ez az ami igazán a mához szól ebből a korszakból. Mindez hova lett?*

– Az az állandó és közös fenyegetettségérzés a besúgás miatt összeadódott a bennünk, fiatalokban meglévő kitárulkozási vággyal. Egymás féltése és szeretete hozta létre a közösségeinket. Voltak köztünk hangadók, voltak saját értékeink, megvoltak a könyveink, a szamizdatok, amelyek számunkra oly fontosak voltak. Ha valaki a társaság és a társalgások részévé szeretett volna válni, akkor mindezeket a könyveket elolvasta, a zenéket pedig meghallgatta. A folyóiratok közül például rendkívül fontos volt számunkra az Új Symposion. Az az újvidéki kör, amelyik ezt akkoriban szerkesztette, fordította, írta, sokkal tájékozottabb, műveltebb volt nálunk, mérföldekkel előbbre jártak, mint mi. Olyan írások jelentek meg ott, olyan könyvekről, szerzőkről, művészeti irányzatokról olvashattunk, amelyeknek még csak a híre sem juthatott el más csatornákon Magyarországra. Az Új Symposion egy-egy száma kézről-kézre járt a társaságban, három naponta adtuk át egymásnak és olvastuk, igyekeztünk belőle minél többet magunkba szívni. De ugyanilyen elevenen él bennem az is, amikor Wittgenstein Tractatus-a megjelent, ami ugye mind a mai napig nem nevezhető egy lektűrnek, akkor az szintén négy-öt naponként cserélt gazdát, az emberek másolták, részleteket írtak ki belőle. Kisebb-nagyobb közösségek, baráti társaságok voltak ezek, amelyekben együtt lélegeztünk, együtt éltünk és számot tudtunk adni olyan nagyon különböző szintű és jellegű közös értékekről, amelyek minket meghatároztak. Miközben talán tényleg nem is csináltunk mást, mint presszókba és kocsmákba jártunk, vagy fogtuk magunkat és a barátnőinkkel lestoppoltunk a Balatonra.

Szerkesztette: Fenyvesi Kristóf

Kutnyánszky Csaba

Tajvani képeslap

A pécsi UniCum Laude énekesei a közelmúltban tértek haza 12 napos tajvani koncertkörútjukról. Az együttes a Spring Vocal Festival 2008. díszvendégeként adott hangversenyeket négy nagy városban (többek közt Taipeiben is), ezen felül főiskolákon és egyetemeken tartottunk bemutatókkal egybekötött előadásokat.

Az első helyszín Chia Yi volt, ahol az egyetem Zenei Tanszéke hívta meg az együttest, hogy a hallgatói számára bemutató előadást tartson. Az európai kóruszene történetéről, a kortárs zenei irányzatokról, a hangképzésről és az együttes színes repertoárjáról alkothattak képet a hallgatóság soraiban helyet foglalók. Az előadások végén kérdéseket is feltehettek, melyekre az együttes tagjai válaszoltak.

A koncertek legtöbbjén a felkérés gospelek, spirituálék és popzenei átiratok megszólaltatására vonatkozott. Taipeiben egy csokor madrigál és néhány kortárs mű is megszólalt a koncerten. A közönség igazi rajongással vette körül az énekeseket, a koncerteket követően majd egy órán keresztül kellett állniuk a tagoknak az autogramkérők rohamát.

A szállodában egy kis izgalmat is át kellett élnünk, hajnalban egy kisebb földrengésre riadtunk fel, mely szerencsére nem okozott károkat.

Még mindig a déli területeken találhatón Yuan Lin városában a helyi egyetem és kórusa számára tartottunk bemutató előadást. A másnapi nagy sikerű koncert után gasztronómiai kalandozásokban is volt részünk.

A szervezők különös figyelemmel és előzékenységgel vették körül az együttest, ugyanakkor a programok roppant szervezetten követték egymást. A koncertek másnapján minden esetben pihenőnapot kaptunk, ilyenkor volt módunk Tajvan megismerésére. Ellátogattunk az Alishan Nemzeti Parkba, megtekintettük Tajvan legjelentősebb kegyhelyét, a Ma-tsu templomot, Taipeiben megnéztük a Palota Múzeumot és a világ (jelenleg még) legmagasabb épületét, a 101 emeletes felhőkarcolót – felülről is...

A szakmai kapcsolatok mélyítésén túl is eredményes volt az út: az együttes sikerének köszönhetően maghívást kaptunk Sanghajba és Szingapúrba is.

Fotó: Dobos László

Színházi beszélgetés

Háy János: A Pityu bácsi fia című ördögjátékát a Pécsi Harmadik Színházban láthattuk a Beregszászi Illyés Gyula Magyar Nemzeti Színház és a Thália Színház közös produkciójában. Az előadás után P. Müller Péter beszélgetett Háy Jánossal, Bérczes Lászlóval (a darab rendezőjével), Trill Zsolttal (Pityu bácsi), és Vincze Jánossal (a Pécsi Harmadik Színházban rendezte Háy: Gézagyerek című művét).

„Háy nem először és valószínűleg nem utoljára időzik el annál a saját használatára kialakított drámatípusnál, amely a legegyszerűbb hétköznapi történések álcájában elvont létkérdésekre keresi a választ. A Pityu bácsi fia kevesebb dramaturgiai ötlettel, de különös elmélyültséggel ered a kérdések nyomába, s a beregszászi Illyés Gyula Színház, illetve a Thália Színház közös produkciójaként bemutatott előadás is a legjobb az általam korábban látott Háy-produkciók közül. Hogy ez a rendező Bérczes László pontos elemzésének vagy a szinte optimális szereposztásnak köszönhető-e, nem tudom; a legvalószínűbb, hogy a kettőnek együtt. Bérczes szűkszavúan és gazdaságosan jeleníti meg a stúdióban a darabot. ... A terhet a színészek viszik. Trill Zsolt, akit a belterjes színházi közfelfogás kirekeszt, ahelyett, hogy az értékén nevezné, elképesztően jó Pityu bácsiként. Tétova, töprengő, befelé figyelő, szorongva fogódzót kereső figura. Megáll a kezében a félig levett orkánkabát, amikor rámerednek az ijesztő összefüggések. Tekintete űzötté, mozgása bizonytalanná válik, ahogy rákérdez a legegyszerűbb, az ő szemében a végtelen transzcendenciáig táguló dolgokra. Bravúros alakítás. Igen jó a falusi házaspárt játszó Szűcs Nelli és Tóth László is, nemkülönben a magyar színpadon általában elviselhetetlen gyerekek, főként Fehér László és Bíró Gyula....”

(Koltai Tamás)

– P. Müller Péter: Háy János drámái a történetek idősorrendjében: a Senák a 60-as években játszódik, a Pityu bácsi fia a 70-es években, a Gézagyerek valamikor a rendszerváltás utáni időszakban, a Herner Ferike faterja pedig azt követően, valamikor a közelmúltban. A szerző – aki költő és prózaíró – egy érdekes szerkesztői módszert alkalmaz a könyveiben: a dráma előtt egy vagy két novella, tehát kisprózai előzmény szerepel, melynek általában ugyanaz a címe, mint a drámának. Mi vitt Téged arra, hogy színdarabot írj?

– Háy János: Nem gondoltam arra, hogy amit drámaként írok, valaha is bemutatják. A színháztól két okból is idegenkedtem: féltem a színészektől, mert azt gondoltam, hogy nagyképűek, másrészt a színházat gyanús terepnek gondolom, a művészetek közül a legingatagabbnak, mivel ki van szolgáltatva a közönségnek, és ezért sokszor olyan színdarabot látok, ami művészileg nem elég jó minőségű. Tehát ilyen szempontból a színház egyáltalán nem érdekelt, viszont izgatott, hogy lehet úgy művet létrehozni, hogy abban a műben csak a dialógusok beszélhessenek. A drámában – ez a különbség a próza és a dráma között – nincs semmi más eszköze a szerzőnek, csak az, hogy a dialógus pontosan legyen megírva. Az jellemzi a szereplőket, a szituációt. Mivel előtte két történelmi tárgykörben játszódó regényt írtam, aminek a textus-formálása picit barokkos, tehát sok leírás és látványos stilisztikai gesztusok vannak benne, ezért különösen érdekes volt számomra, hogy milyen az, amikor ezekkel a stilisztikai lehetőségekkel nem élhetek. Egyszerűen szakmailag izgatott a dolog. Úgy gondoltam, a drámai szöveg úgy néz ki mint a regény, de nyelviségében valahol közel áll a költészethez, tehát egy nagyon szigorú, koncentrált nyelvnek kell lennie. A Gézagyereket nem is úgy írtam, mint egy szokvány drámát, hanem mint egy hosszú, avantgard költeményt, szabad verset. Nem arra figyeltem, hogy színpadilag rendben legyen, hanem hogy akusztikailag legyen rendben, megvan-e a megfelelő ritmusa. Nem tekintettem dialógusokra szétszabdalt szövegnek. Ez a dolog teatralis része, a kevésbé teatralis az, hogy kaptam egy ösztöndíjat és mint tisztességes ember úgy gondoltam, hogy a munkát is el kell végezni – így született a Gézagyerek. Teljesen meglepődtem, amikor a debreceni színházból felhívtak, nem is értettem, miért akarják bemutatni.

– P. Müller Péter: A két rendezőtől kérdezem: teremtődött egy distancia a színház és az irodalom között. Mit találtak érdekesnek ezekben a művekben, és miért választották Háy darabjait? Mi volt az, ami számukra izgalmas volt?

– Vincze János: Én azért próbálok előadásokat létrehozni, mert valamit szeretnék mondani. Én a színházi viszonyok közepette hiszek abban, hogy nagyon jó, ha egy jó alapanyaggal dolgozunk. Az kétségtelen, hogy a színház anyaga elsősorban a színész, de amilyen előadásokat én létrehoztam, ott nagyon fontos volt a mögötte lévő írói anyag. Nekem a Herner Ferikével kezdődött a kapcsolatom a Háy-drámákkal. A kezdetektől nagyon érdekelt az a világ, amiben élek, és ez a világ rettenetesen erősen jelenik meg a Háy-drámákban. Az a nagyszerű ezekben a drámákban, hogy minden szereplő gondolatokkal teli ember. Ezek a gondolatok olyanok, amilyenek – emberi gondolatok. Ez a mélységes emberi gondolat-, és filozófiaközpontúság az, ami engem a János drámáihoz közelített. Ezenkívül azok a sajátos magyarországi viszonyok, amikben éltünk és élünk.

– Bérczes László: Én olyan önzésből állítok színpadra egy darabot, hogy jelentkezzek, hogy én vagyok, méghozzá milyen vagyok – mint a Revizorban Dobcsinszkij és Bobcsinszkij. Ha az én szempontomból jól sikerül egy előadás, akkor én olyan vagyok, amilyen az előadás. Ha rosszul sikerül, akkor ügyetlen voltam, és nem tudtam elmondani, hogy ki vagyok. Nem tudtam a revizorra rábízni az üzenetet, hogy számoljon be rólam. Nézek a világba, és aki ott van, az is ugyanígy fog nézni a világra. A Pityu bácsi fiának szereplőit, mondatait ismerem, a Hamletét például nem.

– Háy János: Van egy alkotói akarat, mely az énből jön. A darab lényege, hogy van egy intenzív alkotói akarat, láttatni akarom, amit úgy gondolom, hogy látni kell. Viszont mivel előadást láttunk, egy másik alkotói akarat jön mellé, amelyik ugyancsak a saját énjét akarja exponálni. Ha ezek az alkotói akaratok és az ez által jól instruált színészi akarat egy irányba húz, akkor történik valami a színpadon. És ezért iszonyú esendő, mert sokszor valamelyik akarat félrevisz. Hogy miért rendezte meg a Laci ezt a darabot? Ültünk egy presszó teraszán, és mondta a Laci, hogy

nem annyira jó ez a dráma. A Gézagyereket nem rendezi meg, mert már Debrecenben megvolt, a Herner Ferikét meg már a Vincze megcsinálta Pécsett, (a Senákot meg még nem írtam meg). Kérdezte, nem írok-e egy másikat? Hát nem. Legközelebb mondta, hogy már jobban tetszik, de nem olyan jó, mint a Gézagyerek... Végülis így maradt a Pityu bácsi fia.

– Bérczes László: Most már nem így érzem. Ezt az ismerősséget nagyon fontosnak tartom, és nem azért, hogy beazonosítsuk bármelyik figurát is. Trill Zsolt is az egész szerepet az apjából építette fel, az apja trikója van rajta. Nekem azért volt nagyon jó Beregszászon dolgozni, mert egy csomó dolgot felesleges lett volna magyarázni, hiszen Beregszász környékéről származik mindenki, tudnak valamit, nincs miről beszélni, mert egyből hozzák.

– P. Müller Péter: Mind a négy dráma hasonló helyszínből indul ki, Szob és környéke. A bennük megjelenő társadalmi kör egy homogén világ, ugyanakkor ezek az emberek mindig filozofálnak, a maguk módján rákérdeznek az élet értelmére. Ezt nagyon humoros módon teszik és mi azon nevetünk, hogy ők mennyire hülyék. Az egyik benne van egy gondolatmenetben, a másik pedig nem ahhoz kapcsolódva beszél, hanem a saját gondolatmenetében van benne. Van köztük egy ritmus-elcsúszás.

– Háy János: Az egészben én vagyok benne, de nem úgy, ahogy te mondod. Az embernek vannak emlékei, gondolatai, persze, hogy volt Pityu bácsi, csak nem fia volt, hanem lánya. De a műben felépített valóság egy teremtett világ, és ebbe invitálja meg a nézőt, vagy olvasót, hogy fogadd el ennek a teremtett világnak a keretrendszerét, és akkor meg fogod találni azokat a gondolatokat, amik téged is izgatnak. A műnek van egy reális alapja, valahonnét foghatóvá kell tenni ahhoz, hogy valahogy a léted mélyére tudj nyúlni. De ha pusztán csak ábrázolnám, hogy lesüllyedt Magyarország vidéki része, az publicisztika lenne. De nem erről van szó, én hívom a nézőt, olvasót, hogy nézzétek meg, engem ezek a gondolatok foglalkoztattak. Én pont olyan hülye vagyok, mint ők. Nem felülről ábrázolom őket, hanem dialógusban vagyok velük. Én is szeretném megtudni, amit ők megtudnak.

– P. Müller Péter: Rendkívül erős a szövegek humora. Hogyan kell ebből a színpadon humort csinálni? Elég, ha elmondják ezeket a vicces dolgokat, vagy pedig valamilyen más jelrendszerrel ki kell egészíteni?

– Bérczes László: Úgy gondolják biztos, hogy ez rendezői lelemény. Pedig nem így van, a színészek nélkül semmi nincs. Nem tudom már, hogy az a táska, vagy kabát hogy került oda. Amikor a végeredmény megvan, elfelejtődik a kiinduló pont, hogy melyik dolog kitől származik. Ez így jó, hogy engem dicsérnek, mint rendezői lelemény – biztos van olyan is – de szerintem nem az a legfőbb feladat, hogy ezek az apróságok eszembe jussanak, hanem hogy tudok-e olyan helyzetet teremteni, hogy ezek megszülessenek a maguk természetességében.

– Vincze János: Nekem nem volt olyan nagy nevetni való kedvem, de nagyon billeg nálam ez a dolog a sírás és nevetés határán. Mindkét próbafolyamatban akkor történt valami, amikor ezen a penge-éles dolgon jártunk. Nem helyzetkomikumokról van szó, hanem sokkal mélyebb, emberi dolgokról, és ezeknek a kettősségéről. Én az öntörvényű világba beleértem a játékteret. A Herner Ferikét én olyan játéktérbe képzeltem el, hogy a színpad egy földtömeg, de nem tudtam megcsinálni, pedig fontos lett volna. Ez az, amire a János öntörvényű világa inspirál, de a színházban nem tudjuk kivitelezni, mert rettenetesen filmes. Azért tetszett ez az előadás, mert nagyon jól oldottátok meg azt a játéktéri problémát, amit én nagyon nagy kihívásnak érzek, és ami nagyon fontos az öntörvényű világhoz, mert a színháznak is meg kell teremteni. Ebben a világban érzem különösnek a nevetés-kérdést. Akkor hiteles az előadás szerintem, ha állandóan érezzük, hogy ennek a nevetésnek van tétje.

– Bérczes László: Én a szövegbe kapaszkodom borzasztóan, Trill Zsolt pedig türelmetlenül azt kérdezgette, hogy mikor kezdünk már el húzni? És ez náluk nem szavakat, hanem oldalakat jelent.

– Trill Zsolt: Az orosz iskolában egy másfajta világban éltünk, ott az irodalmi anyag nem szentírás, hanem egy kiinduló pont. Ha leírják, hogy nézd csak, ott van valami, én egyszerűen odanézek, és odairányítom a nézők figyelmét. Azért mondtam, hogy ideje húzni, mert sok mindent el lehet játszani, és az ugyanolyan izgalmas tud lenni, mint a szöveg.

– P. Müller Péter: János pedig úgy írta meg, mint egy verset, abból pedig nemigen szoktunk húzni... Annak ritmusa van, egy zárt struktúra, de a színházi gyakorlat tényleg nem így működik, ott lehet ritkítani.

– Trill Zsolt: Az a legzseniálisabb, hogy amikor elolvasom, maga a szöveg mindent diktál, nekem nem kell sokat filozofálnom. Van egy hihetetlen ritmusa, ha én azt el tudom csípni, tud működni. Rettenetesen egymásra vagyunk utalva. Nekem ezek hihetetlenül hiteles figurák, minden városban, faluban megvannak. Ez a csodálatos, hogy ugyanolyan emberek, csak sokkal érzékenyebbek, mint a legintellektuálisabbak. Én azért szeretek hazajárni az én falumba, mert amikor ránézek ezekre az emberekre, akkor valahogy felébresztenek. Úgy érzem, valami nagyon fontosat hordoznak a világból, amit pillanatok alatt el tudok veszíteni, ha nem megyek haza. Sokkal közelebb vannak a földhöz, „földszagúak".

– P. Müller Péter: Az életforma vidéken is úgy átformálódik, hogy ez a fajta világkép eltűnik.

– Bérczes László: Nekem nem a nosztalgia a lényeg, hanem ezek az emberek, és az ő föld közeliségük és ártatlan, naiv, hülye kérdésfeltevésük megtörténik-e. Ki fogja ezeket a mondatokat mondani? Nem jó, ha ez eltűnik, mert akkor elfelejtjük ezt az egészet.

– Háy János: Nem fog eltűnni, sosem hagyja az ember, hogy ne kérdezzen rá önmagára. Biztos látszik, hogy egy kicsit túltápláltam magam filozófiából. Egyszer azt kellett megtapasztalnom, hogy még a kedvenc filozófusaim (Nietzshce, Schopenhauer) szöveganyaga is inkább gondolati jelegű, mint anyagszerű. Az volt a célom, hogy ezeket a gondolatokat létélményként elevenné tegyem. Egyszerűen visszaragasztottam Kantot a valósághoz. Ha egy filozófus végigolvassa ezeket a szövegeket, pontos citátumokat találhat klasszikus filozófiai művekből. Én nem hiszek abban, hogy egyre felületesebb világban élünk, hogy egyre kevésbé gondolkodnak az emberek, szerintem minden nap feltesszük magunknak ezeket a kérdéseket. Attól, hogy folyamatosan sulykolja a média, hogy legyél laza és könnyed, még nem tudunk azok lenni, mert igenis vannak fájdalmaink, csalódásaink, nem tudunk kibújni az emberi lét alap terhei alól.. És amíg nem tudunk kibújni, gondolkodás lesz a világon.

– P. Müller Péter: Mit értesz ezeken a megjelöléseken, hogy istendráma, ördögjáték?

– Háy János: Amikor a debreceni bemutató műsorfüzete készült, felmerült a kérdés, hogy mi legyen a műfaj megjelölés. Az egyik Shakespeare-kötet a Királydrámák, ebből a ritmusból jött, hogy az ember egy pici mikrokörnyezetben mégis csak istenként is létezik, és ezekben a darabokban, főleg a Gézagyerekben nagyon adekvát volt ez a megnevezés. Aztán volt egy praktikus célja is, hogy ha erre egy rendező ránéz, csak elgondolkodik. Amikor erre a darabra készültünk a Tháliával, nem adhattam ezt a megjelölést, mert bár elég rosszindulatú vagyok az istennel, de azt, hogy gyereket gyilkoljon, a világon a legkegyetlenebb dolognak tartom. Nem adhattam azt, hogy istendráma, és így beúszott az ördög a képbe.

– P. Müller Péter: Minden drámád végén meghal valaki, ez dramaturgiai eszköz?

– Háy János: Így alakult, nem volt semmi eleve elrendeltség. A Senák imitálja a klasszikus tragédiát központi hőssel, a mai világban a Herner Ferikénél nincs centrális figura, nincs olyan központ, amelyhez képest ki tudom a világot építeni. A mai világot inkább úgy látom, hogy bolyongunk benne, jelzőoszlopok nélkül és vergődünk ide-oda. A világhoz való mai viszonyunk a strukturálatlanság, visszafordulás a teremtés előtti világba, egy széttartó világ. Ezért a Herner Ferike az abszolút hős nélküli, centrum nélküli világ. A Gézagyerekben ugyan van egy beteg fiú, de mégis hozzá mérten meg tudom határozni, hogy én ki vagyok a világban.

Szerkesztette: Pusch Gizella

(Fotó: Tóth László)

Shakespeare, Csehov és Csáth

A MKE és a KEMFK látványtervezőinek kiállítása a POSzT Ifi Géniusz az Aulában sorozatában

Kiállításmegnyitó: június 7. 18.00

Megtekinthető: június 13-ig

Idén nyolcadik alkalommal rendezik meg Pécsett a Pécsi Országos Színházi Találkozót. Ennek szerves részét képezi a fiatal egyetemistákból és főiskolásokból álló *Ifi Géniusz az Aulában* programsorozat.
A fesztivál kezdete óta állandó kiállítóhelyünk (ha éppen nem kerül oda versenyprogram) a Civil Közösségek Háza. Mióta renoválták, még szebb lett, ezért kitüntetett helyet foglal el kiállításaink között.
Tavaly ez volt az a hely, ami összegyűjtötte, egy helyre tömörítette a különböző egyetemek hallgatóit, akiknek valamilyen mondanivalójuk volt a *könyv* témakörben. Fontos és kivételes esemény volt ez a tárlat, hiszen nem csak a saját alkotásukra, de egymásra, sőt egymás munkáira is figyelniük kellett, akár közösen vagy installálni.
Idén is hasonlóra törekszünk, de most hasonló területről érkező hallgatók munkái kerülnek egymás mellé: a budapesti Magyar Képzőművészeti Egyetem és a Kaposvári Egyetem Művészeti Főiskolai Karának látványtervező szakos diákjai állítják ki Shakespeare, Csehov és Csáth szövegekre készül díszlet– és jelmezterveiket.

az illusztráció a KEMFK látványtervező szakos hallgatói

„Csehovozás" 3-3-3-6 – MKE

„A szavaknak szűk lett a tér, a gondolatoknak pedig tágas."– Gorkij Csehovról...

3 rendező (Ascher Tamás, Ács János, Keszég László), 3 mester (Csanádi Judit, Jánoskúti Márta, Khell Zsolt), 3 Csehov darab (Cseresznyéskert, Sirály, Három nővér) és 6 diák (Balog Zsófi, Sántha Borbála, Zelenka Nóra, Kutas Diana, Takács Lilla, Sebő Rózsa).

„Tömörség nélkül nincs művészet."– Csehov...

Csáth és Shakespeare – 1 helyen 1 időben – MKE

Hogyan lehetséges ez? A MKE másodéves látványtervező hallgatói **Shakespeare *Macbeth*** és **Csáth Géza *A Janika*** című drámáját dolgozták fel ebben az évben. Az ezekhez készült díszlet és jelmeztervek valamint marionettek kerülnek kiállításra egy időben és egy helyen.
Kiállítanak: Balázs Juli, Egyed Zoltán, Kalácska Gábor, Kendra Bea, Lisztopád Krisztina, Miareczky Edit, Opra Szabó Zsófia, Paráda Zsolt
Mesterek: É Kiss Piroska, Horgas Péter, Jánoskúti Márta, Orosz Klaudia, Szlávik István, Zeke Edit
Tanszékvezető: Csanádi Judit

Shakespeare – KEMFK

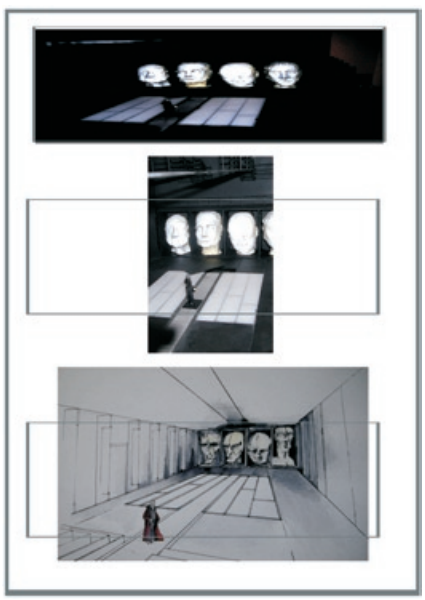
A kaposvári egyetem Látvány tervező szaka 2003-ban indult, ez az a második évfolyam, akik itt végeznek. A szak fő profilja a színházi díszlet– és jelmeztervezés, emelet grafikát, festészetet, szobrászatot és számítógépes látványtervezést is tanultunk.
A másodikos (2005.) Shakespeare-félév munkái láthatók majd a kiállításon.
Mestereink: Menczel Róbert, Gyarmathy Ágnes, Csík György, Ács János, Székely László, Matyi Ágota, Kádár János Miklós, Bujdosó Ernő, F. Dózsa Katalin

A kiállítás megnyitó után a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Aula Kamarakórusa ad koncertet.

Shakespeare és egyéb kortárs dalok

Az Aula Kamarakórus évekkel ezelőtt jött létre énekes barátokból.
A kórus repertoárja vegyes: szenvedélyes reneszánsz madrigálok, barokk egyházi művek, 20. századi zenei játékok, de leginkább különböző népek zenéinek kórusra való átiratai,
köztük kirobbanó magyar népdalfeldolgozások szerepelnek az előadott művek listáján.
A kórus többszörös kategória győztese különböző nemzetközi kórusversenyeknek.

Hippolyt vagy hipodrom?

A választ mindazok megtudhatták akik április 20-án az egyesületünk szervezésében részt vettek a Pécsi Nemzeti Színház szenzációs előadásán. Azt a lehetőséget kihasználva, hogy a 2006 évi adóik 1 % át, támogatóink átutalták a Szemely Holnap Egyesület javára, közgyűlésünk egybehangzóan kulturális célra, színházlátogatásra kívánta fordítani. Az ötlet igen jónak bizonyult. A rendelkezésünkre átutalt 72.370. Ft-ot kipótolva, egyesületünk tagjai, családtagjai és még néhány szemelyi lakos, összesen 56 fő juthatott el falunkból e csodálatos vasárnap délután színházba. A kitűnő előadás mindannyiunk számára óriási élményt vidám perceket-órákat szerzett.

Köszönetet szeretnénk mondani mindazoknak akik adóik 1 %-ával támogattak bennünket, azoknak akik saját gépkocsijukkal segítették, hogy eljuthassunk a színházig és mindazoknak kik a szervezésben a program lebonyolításában résztvettek.

Az elnökség nevében:
Fenyvesi Árpád elnök

SZEMELY HOLNAP EGYESÜLET

Demnet

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

A Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány (DemNet) a „**CIVIL SZERVEZETEK ÉS AZ ANTI-DISZKRIMINÁCIÓS TÖRVÉNY VÉGREHAJTÁSA**” címmel - a Szociális és Munkaügyi Minisztérium valamint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség Központi Pénzügyi és Szerződéskötő Egysége megbízásából - ismét pályázati felhívást tett közzé anti-diszkriminációs, esélyegyenlőségi területen dolgozó civil szervezetek támogatására.

A pályázatról regionális információs fórumok keretében ad tájékoztatást a program lebonyolításban közreműködő szervezet.

A Baranya Megyei Civil Szolgáltató Központot működtető Nevelők Háza Egyesület a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány felkérésre 2008. május 20-án, kedden a dél-dunántúli régió érdeklődői számára szervezi meg az információs fórumot, amelyre ezúton meghívjuk Önt!

A fórum helyszíne:	**Civil Közösségek Háza** 7624 Pécs, Szent István tér 17.
A fórum időpontja:	2008. május 20. (kedd) 14.00 óra
A fórum programja:	1. Tájékoztatás a program szakmai céljairól (30’) 2. Tájékoztatás a pályáztatás eljárási rendjéről és a pályázat adminisztratív szabályairól (30’) 3. A pályázattal kapcsolatos kérdések megválaszolása (30’)

A rendezvényen való részvétel ingyenes, de a fórumon való részvétel szándékát kérjük, jelezze a részt venni kívánó szervezet/intézmény nevének és elérhetőségének megadásával a Civil Közösségek Házában személyesen, vagy Megyesi Schwartz Évánál a 72/ 215 543-as telefonszámon, vagy a jelentkezes@civilhaz-pecs.hu e-mail címen.

A pályázati kiírás és bővebb információ:
Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány
1052 Budapest, Apáczai Csere János u. 1. IV/40.
Tel: (+36-1) 411-0411, 411-0444, Fax: (+36-1) 328-0874
Email: palyazat@demnet.org.hu
Web: ***www.demnet.org.hu***

Az Uniós források hatékony kihasználása

Az elmúlt év őszén indítottuk EU-s tippek címmel új rovatunkat. Az eltelt időszakban beszéltünk a pályázatírásról, annak tartalmi és formai követelményeiről, tisztáztunk fogalmakat (projekt, projektmenedzsment). Ebben a számban a tervezésről olvashatnak bővebben, valamint bemutatunk egy új finanszírozási formát, a Norvég Alapot.

A projektciklus második szakasza a tervezés. Miután az előbbi szakaszban beazonosítottuk a szükséges projekteket, következik a tervezés, melynek a pénzalapok bevonása/ megszerzése is szerves része. Külső források bevonása esetén a projektet, a finanszírozó által kért pályázati űrlapon kell megjeleníteni.

A tervezési szakaszban nagyon fontos az információgyűjtés, amelynek során más, az országban vagy külföldön lebonyolított hasonló projektekről gyűjtünk adatokat.

A tervezési szakaszban a következő **tevékenységek**et kell elvégezni:

a) a célok és eredmények meghatározása
b) a tevékenységek meghatározása
c) a projekthez szükséges erőforrások beazonosítása
d) a végső forma elképzelése és a projekt beütemezése

A projekt további sikerességének titkai, amelyet itt még elemeznünk kell:

- A szervezet felépítése megfelel a projekt csapatának
- A projekt csapata részt vesz a tervezésben
- A projekt csapata maga készíti a tevékenység programozását
- A projekt csapata készíti a reális költségvetést
- A projekt csapata a bürokrácia, a politikák és a létező eljárások figyelembevételével dolgozik és nem „harcol" feleslegesen
- A projekt csapata egyetért a projekt célkitűzéseit illetően
- A célcsoportot is bevonják a kezdetektől a munkába

a) A célok és eredmények meghatározása

A **cél** egy elképzelt jövőbeli helyzet, amelyet tudatosan kiválasztottunk, és amelynek megvalósítása egy sor tevékenység révén érhető el:

- Átfogó cél – megmagyarázza, hogy a projekt miért fontos a társadalom számára, milyen hosszú távú hasznot termel a szűk és tág célcsoport számára. Az általánocél segít a projektet behelyezni a regionális/ágazati politikákba.
- K onkrét cél – az a cél, amit a projekt kivitelezése révén kívánunk elérni. A konkrét cél egy központi probléma megoldása, amely fenntartható hasznot biztosít a célcsoportnak.

Sokan aszerint az elv szerint dolgoznak, hogy ha nem határozzák meg világosan a célokat, akkor a későbbiekben rugalmasabban tudnak a felmerülő problémákhoz viszonyulni. Ez azonban hibás felfogás, hiszen ha a célok nincsenek tisztán megfogalmazva, akkor akármilyen eredmény helyesnek tűnhet. Mindenki másképp képzeli el a megoldást, aszerint, hogy kinek mi az előnyösebb, így biztosan lesznek nézetkülönbségek a haszonélvezők és a kivitelezők között.

A cél meghatározása sokszor nehézkes folyamat, mert a projektben érintett személyek különböző álláspontokat képviselhetnek. A célokat az érintettek részvételével kell megfogalmazni, hogy a későbbiekben ők is tudjanak azonosulni azokkal, és idejében kiderüljenek az akadályok, amelyek ezek elérését gátolhatják. Egy sikeres projekt lebonyolításához elengedhetetlenül szükséges, hogy minden érintett személy megértse és elfogadja mind a szervezet célkitűzéseit, mind pedig a projekt céljait. A célok pontosak, mérhetőek és ellenőrizhetőek kell hogy legyenek. Ezért először a minőségi célokat határozzák meg, és csak utána a mennyiségieket. A szervezet céljait és a fejlesztési célokat az intézmény/szervezet vezetősége fogadja el, ezek képezik a szervezetben folyó mindennemű tevékenység alapját. A projektcélokat a vezetőség a projektmenedzserrel együtt határozza meg, ebben részt vehetnek a projekt munkatársai is. Ha a projektet egy külső megrendelőnek készítjük, tehát nem egy „belső projektről" van szó, akkor a célokat a megrendelő határozza meg, vagy legalábbis részt vesz azok megfogalmazásában.

A célok meghatározásakor jelentkező tipikus problémák:

- A célok nem felelnek meg minden érintettnek
- A célok túl merevek, nem lehet a változó prioritásokhoz alkalmazni őket
- Nincs elég idő a célok pontos és egyértelmű megfogalmazásához
- A célok nincsenek megfelelően számszerűsítve
- A célok nincsenek megfelelően dokumentálva
- A személyzeti költségek magasak

A projekt célkitűzéseinek megfogalmazásakor figyelembe kell venni a **SMART** alapelvet, amely szerint a projekt célja legyen:

- Sajátos (Specific – angolul)
- Mérhető (Measurable)
- Kézzelfogható (Achievable)
- Releváns / lényegre-törő (Relevant)
- Időben behatárolt (Time-based)

Az **eredmények** elérése jelenti a célkitűzések megvalósítását, ezért nagyon fontos, hogy még az elején meghatározzuk a projekt végrehajtása utáni várt eredményeket.

A projekt tevékenységeinek meghatározása

A tevékenységek a tervezés, ellenőrzés és a projektteljesítmény mérésének alapjait képezik. A projekt tevékenységeinek előkészítése átfogó és strukturált kell hogy legyen ahhoz, hogy a projektmenedzser meg tudja határozni a költségvetést, és ellenőrizni tudja a feladatok végrehajtását. Az eredményesség érdekében egy részletes akciótervet kell készíteni, amely magába foglalja a szükséges erőfeszítéseket, meghatározza a felelősségeket, határidőket és a költségeket. Ennek a tervnek az elkészítése a projektmenedzser feladata, őt segíti a projekt csapata.

A tevékenységek jellemzői:

- Minden tevékenységnek megvan a felelőse (természetesen a felelősség mellé döntési hatáskört is rendelni kell)
- A tevékenységek függetlenek, vagy csak kismértében függnek egymástól, vagy kereszteznek más folyamatban levő tevékenységet
- A tevékenységek integrációja révén, a folyamat végén egy összefüggő egészet kapunk
- A tevékenységeknek mérhetőnek és számszerűsíthetőnek kell lenniük

Az olyan komplex szervezeti formákban, mint egy intézmény vagy cég, a vezetőség nem tud minden lépést ellenőrizni és mindenben dönteni. A vezető tisztségeket betöltő személyek bizonyos feladatokat és felelősségeket beosztottjaikra ruháznak át. Ez abban az esetben lesz lehetséges, ha minden terület jól szervezett és illeszkedik a rendszerbe. Ezért minden szintnek, szervezési egységnek külön meg kell határozni a szerepét és a célkitűzéseit, ezek összhangban kell legyenek egymással, hogy a szervezet/ intézmény hatékony működését biztosíthassák. Miután a tevékenységi terv elkészült, szükség van az egyes tevékenységekhez szükséges erőforrások számbavételére.

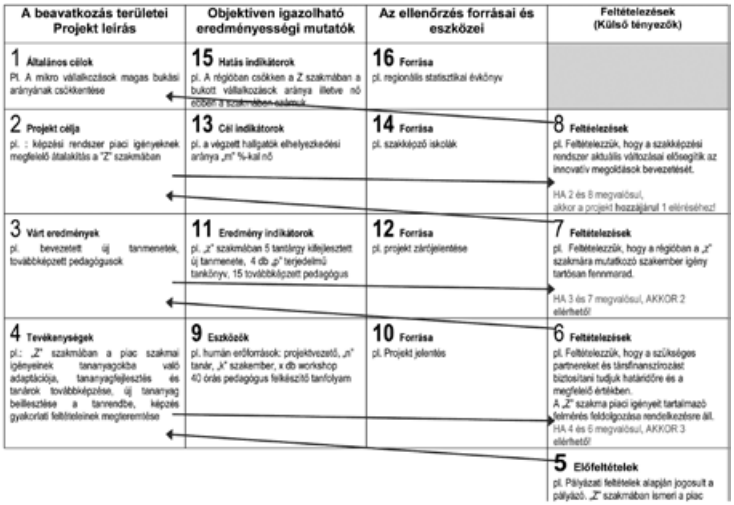
A projekthez szükséges erőforrások beazonosítása

Egy projekt lebonyolításához többféle erőforrás szükséges (anyagi, emberi vagy pénzügyi). A projekt céljai és a szükséges erőforrások között szoros összefüggés van. Az erőforrások megtervezésénél figyelembe kell venni a költség– és az időtényezőt. A nagyobb létszámú csapat felgyorsíthatja az egyes tevékenységek lebonyolítását, de rend-

szerint a költségeket is növeli. A költségek számszerűsítése a költségvetésen keresztül történik.

A költségvetés jellemzői:

- A költségvetés a tevékenységeket számszerűsíti, vagyis pénzben kifejezett értéket rendel mellékük
- A költségvetés úgy irányítja a kiadásokat, hogy az erőforrások csak a kitűzött célok elérése érdekében legyenek elköltve
- A költségvetés azonosítja a szükséges erőforrásokat és megmutatja, hogy mikor van rájuk szükség
- A költségvetés lehetővé teszi a célok és tevékenységek elemzését az aktuális költségek függvényében
- A költségvetés tisztázza a projekt végrehajtásához közvetlenül szükséges költségek és a beruházási, valamint a fenntartási költségek közötti arányt (ezt az arányt többnyire a pályáztató meghatározza, melytő eltérni nem lehet!)
- Egy valósághű és naprakész költségvetés lehetővé teszi a projekt pénzügyi értékelését.

A költségvetésben szereplő összegek „őszinték/ normálisak" kell legyenek. Például a fizetések esetében az országos jövedelemszinteket kell használni, és amennyiben egy tevékenység nem igényel különleges szakembert, nem irányozhatunk elő jóval az országos átlagon felüli fizetést.

A végső forma elképzelése és a projekt beütemezése

Ebben a szakaszban, miután konzultáltunk minden döntéshozó tényezővel és a projekt haszonélvezőivel, kezd kialakulni a projekt végső formája.

A projektírásnál vegyük figyelembe a mellékletekben levő hasznos tanácsokat.

Ki kell töltenünk a **logikai keretmátrix**ot („*logical framework*" – LKM), ami a fejlesztési

projekteknél használatos projekttervezési és -vezetési eszköz. Ezt a módszert az USAID dolgozta ki a 70-es évek elején észak-amerikai fejlesztési projektek keretében és az EU programjai is ezt használják a projektek elemzése során. A logikai keretmátrix olyan hatékony eszköz, amely tartalmazza a projekt fontos elemeit és a következő kérdéseket rendszerezi:

- Mit akarnak a projekttel elérni?
- Hogyan szeretnék a kívánt eredményeket elérni?
- Milyen külső feltételek szükségesek a sikeres projekthez?
- Melyek az elért célokat jelző mutatók?
- Milyen módszerekkel lehet mérni, ellenőrizni a projekt mutatóit?
- Milyen lehetséges problémák adódhatnak?
- Hol találhatók a cél eléréséhez szükséges eszközök és források?

Ez a LKM a projektnek egy olyan ábrázolási módja, amely lehetővé teszi a projekt céljainak logikus és rendszerezett kiválasztását. Az előkészítési fázisban kell elkészíteni, de nagyon fontos szerepet játszik a projekt összes többi szakaszában is (beleértve a kivitelezést és az értékelést is). A **logikai keretmátrix** egy négy oszlopos és négy soros táblázat, amely összeköti a projekt lényeges elemeit és megmutatja a közöttük fennálló összefüggéseket. Átlátható, segíti a minél pontosabb, konkrétabb és reálisabb tervezést.

A logikai keretmátrix kiindulási pontot jelent más tervezési eszközök kifejlesztéséhez, mint például:

- Részletes költségvetés
- A felelősségek elosztása
- Kivitelezési terv
- Monitorizálási terv

Norvég Alap

Az **EGT Finanszírozási Mechanizmus** a 2004. május 1-jén életbe lépett EU-EGT szerződésre épül, melynek értelmében az EGT nem EU-tag országai (Norvégia, Liechtenstein és Izland) díjat fizetnek a belső piaci részvételért. Ez a befizetett hozzájárulás képezi ennek a támogatási formának a pénzügyi alapjait. A támogatás teljes összege 5 éven keresztül – a tíz újonnan csatlakozott országra (továbbá Spanyolországra, Portugáliára, Görögországra) – évi 120 millió euró, ebből Magyarország részesedése 10%, tehát évente mintegy 12 millió euró.

E mellett, Norvégia a tíz újonnan csatlakozott ország részére kétoldalú szerződésekkel létrehozta a **Norvég Finanszírozási Mechanizmus**t (Norvég Alap), melynek teljes összege 5 éven keresztül évi 113 millió euró, amelyből Magyarország részesedése 13%, azaz évi 15 millió euró.

A fenti alapokból Magyarország 5 éven keresztül összesen évi 27 millió euró (kb. 6 milliárd forint) támogatást kap. A két támogatási alap eljárásrendje egységesnek tekinthető, mivel egységes szabályrendszer vonatkozik rájuk, és egységes intézményrendszer is kezeli őket.

Az Ökotárs Alapítvány az Autonómia Alapítvánnyal, a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal (DemNet) és a Kárpátok Alapítvány-Magyarországgal együttműködve pályázatot hirdet az **EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus Civil Támogatási Alapjának keretében** magyarországi civil szervezetek támogatására az alábbi négy témakörben:

- környezetvédelem és fenntartható fejlődés;
- civil szervezetek kapacitásfejlesztése;
- szociális kohézió, gyermek– és egészségvédelem;
- kulturális örökségvédelem.

A program általános elvei alapján a fenti témakörökön belül az Alap olyan projekteket kíván támogatni, amelyek:

- innovatívak, korábban még nem vagy csak más területen alkalmazott megközelítést, módszert kívánnak alkalmazni, illetve a problémák gyökereire rendszerszemléletű megoldásokat kínálnak a szokásos megközelítések helyett (vagy az alkalmazott megközelítés a bevont célcsoport esetében újszerű);
- konkrét és életképes elképzeléssel rendelkeznek a projekt eredményeiről, és az elindított tevékenység, szolgáltatás projekt-időszakon túli fenntartásáról;
- a megvalósított projektben érvényre jutott társadalmi értékek (szolidaritás, esélyegyenlőség, környezettudatosság, fenntartható fejlődés, jó kormányzás stb.) széles körű és hatékony kommunikációját valósítják meg;
- erősítik a civil szervezetek mozgalmi jellegét, közvetlen akciókkal érik el céljaikat;
- növelik a szervezetek társadalmi bázisát, tagságát, lakossági kapcsolataikat, társadalmi elismertségüket;
- fokozzák az együttműködést a civil szervezetek és a társadalom más szereplői (egyéb non-profit szervezetek, az állami, önkormányzati és üzleti szektor) között;
- a helyi közösségben meglévő, de eddig ki nem használt potenciálra építenek, a helyi erőforrások, valamint a célcsoportok bevonásával valósulnak meg;
- túlnyomórészt vidéki térségekben valósulnak meg és hátrányos helyzetű közösségek fejlesztését célozzák.

Pályázati ajánló

EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus Civil Támogatási Alap

Kiíró: Ökotárs Alapítvány, Autonómia Alapítvány, Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány, Kárpátok Alapítvány

Beadási határidő: 2008. június 9., 2009. március 31.

Pályázók köre: magyarországi civil szervezetek

Az Ökotárs Alapítvány az Autonómia Alapítvánnyal, a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal és a Kárpátok Alapítvány-Magyarországgal együttműködve pályázatot hirdet az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus Civil Támogatási Alapjának keretében magyarországi civil szervezetek támogatására az alábbi négy témakörben:

- környezetvédelem és fenntartható fejlődés;
- civil szervezetek kapacitásfejlesztése;
- szociális kohézió, gyermek- és egészségvédelem;
- kulturális örökség védelem.

Pályázni kis és nagy projekt kategóriában lehet:

- a nagyprojektekre elnyerhető összeg minimum 25 000, maximum 80 000 euró (a projektek időtartama legalább 12, legfeljebb 24 hónap lehet);

- a kisprojektekre elnyerhető összeg minimum 5000, maximum 25 000 euró (az első évben beadott pályázatok időtartama legfeljebb 24, a második évben legfeljebb 12 hónap lehet (alsó határ nincs). A pályázó szervezetnek a teljes költségvetés legalább 10%-át kell önrészként biztosítania, ami lehet részben természetbeni hozzájárulás is, az elszámolható költségek legfeljebb 8%-áig.

Pályázni a http://www.norvegcivilalap.hu űrlapkitöltő programján keresztül lehet, a pályázati adatlap és költségvetési táblázat kitöltésével, a szintén ott található útmutató szerint. Ezeken kívül más kötelezően benyújtandó dokumentum nincs.

A program során két körben lehet pályázatokat beadni: 2008. április 10. és június 9. között kis- és nagyprojektekre egyaránt, 2009. február 1. és március 31. között csak kisprojektekre. Egy szervezet egy körben összesen egy pályázatot nyújthat be (főpályázóként). A második körben csak még nem támogatott szervezetek pályázhatnak.

További információ: www.norvvegcivilalap.hu

Kérdésekkel, felvilágosításért minden témakörben az adott téma gazdájához kell fordulni az alábbi elérhetőségeken:

- Környezetvédelem és fenntartható fejlődés - Ökotárs Alapítvány, Tel: (1)411-3505, email: kornyezet@norvegcivilalap.hu

- Humán erőforrás, kapacitásépítés és szabadságjogok - Demokratikus Jogok Fejlesztéért Alapítvány (DEMNET) Tel: (1)411-0410, email: humaneroforras@norvegcivilalap.hu

- Szociális ügyek, egészség- és gyermekvédelem - Autonómia Alapítvány, Tel: (1)237-6023, email: szocialis@norvegcivilalap.hu

- Kulturális örökség védeleme - Kárpátok Alapítvány-Magyarország, Tel:(36)516-750, email: kulturalisorokseg@norvegcivilalap.hu

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS a környezet- és természetvédelmi céllal létrejött társadalmi szervezetek környezet- és természetvédelmi célú programjainak támogatására

Kiíró: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KvVM)

Pályázók köre: a Magyarországon bejegyzett, az **alapító okiratban/alapszabályában rögzítetten**

környezet- és természetvédelmi céllal létrejött társadalmi szervezetek és alapítványok. Közalapítványok és közhasznú társaságok nem pályázhatnak.

A pályázat célja:

A civil társadalom projektjeinek támogatása, aktív részvételének biztosítása a második Nemzeti Környezetvédelmi Program - alábbi - tematikus akcióprogramjai célkitűzéseinek megvalósításában, továbbá a Minisztérium 2008. évi kiemelt szakmai programjaival összhangban megvalósuló környezet- és természetvédelmi feladatok megvalósításában:

1.1 Környezettudatosság növelése
1.2 Éghajlatváltozási
1.3 Környezetegészségügyi és élelmiszerbiztonsági
1.4 Városi környezetminőség
1.5 Biológiai sokféleség védelme és tájvédelem
1.6 Vidéki környezetminőség, terület- és földhasználat
1.7 Vizeink védelme és fenntartható használata
1.8 Hulladékgazdálkodási
1.9 Környezetbiztonság.

A pályázatok megvalósítási határideje legkésőbb: 2009. augusztus 31.

Az igényelhető támogatás maximális mértéke: pályázatonként 4 000 000 Ft

Egy szervezet a tárgyi pályázati felhívásra összesen 3 db pályázatot nyújthat be.

Egy pályázatban 1 támogatási célt (pl. 1.5 – Biológiai sokféleség védelme és tájvédelem) lehet megjelölni.

Beadási határidő: 2008. május 31.

További információ: www.kvvm.hu

A munkaerőpiac nem állami szerveződései számára tervezett szakmai rendezvények és kiadványok 2008 elnevezésű program támogatása / PÁLYÁZAT NP-K 2008

Kiíró: Országos Foglalkoztatási Közalapítvány

Beadási határidő: 2008. június 30.

Pályázhat: minden belföldi székhelyű nonprofit szervezet, azok ernyőszervezete, alapítvány, közalapítvány, szövetség, egyesület és más társadalmi szervezetek (kivéve a pártokat és a biztosító egyesületeket), egyház, felekezet, közhasznú társaság, amelyeknek jogerős bírósági nyilvántartásba vétele vagy bírósági bejegyzése 2007. december 31-e előtt megtörtént.

A támogatási program célja: lehetőséget biztosítani olyan rendezvények megtartására, és/vagy kiadványok elkészítésére, amelyek biztosítják

- a foglalkoztatáspolitika törekvéseinek a megismertetését,

- a nonprofit szervezetek gyakorlati munkájának elméleti alátámasztását, a megszerzett tapasztalatok tágabb szakmai környezetben történő értékelését és terjesztését,

- a munkanélküliség tendenciáinak feltárását, a nonprofit szervezeteknek vállalható feladataikra való felkészítését, fejlesztését,

- a nők és férfiak közötti társadalmi esélyegyenlőség megvalósításának lehetőségeit, az egyenlőtlenség okainak feltárását, megoldások keresését,

- a munkanélküliség csökkentésében szerepet játszó helyi szervezetek egymásra találásának elősegítését és együttműködésük megalapozását.

Pályázatot lehet benyújtani

Legfeljebb három napos rendezvény, konferencia előkészítéséhez és lebonyolításához szükséges költségek támogatására, valamint a program anyagát bemutató kiadvány megjelentetésének támogatására, Olyan kiadvány, információ-hordozó megjelentetésének támogatására, amely a foglalkoztatás kérdéseihez kapcsolódó:

- hazai kutatási anyagokat, tanulmányokat tartalmaz, vagy
- külföldi kiadványok magyar nyelvű fordítását, vagy
- magyar nyelvű tanulmányok más nyelvre való fordítását.

A kiadvány lehet nyomtatott, elektronikusan vagy más módon rögzített és terjesztett munka.

A támogatható tevékenységek:

- konferencia, rendezvény megrendezése (max. 3 napos)
- konferenciához, rendezvényhez kapcsolódó kiadványok készítése
- önálló kiadványok készítése

A támogatás kizárólag eseti, egyszer megjelenő kiadványok megjelentetését szolgálja. Periodikák, újságok, műsor- és programfüzetek, hírlevelek kiadását nem támogatja az OFA.

A pályázó rendezvényre és/vagy kiadványra nyújthat be pályázatot.

További információ: www.ofa.hu ; e-mail: info@ofa.hu; tel: 1/555-2900

Public Art - műalkotások vidéki nagyvárosokban való megjelenése

Kiíró: Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus

Beadási határidő: 2008. június 2.

Pályázók köre: minden olyan, a public art iránt érdeklődő alkotó, aki szívesen kísérletezik a kortárs képzőművészet új formáival.

A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus a Reneszánsz Év - 2008 keretében és támogatásával 2008 áprilisában országos, nyílt pályázatot hirdet public art munkák vidéki nagyvárosokban való megvalósítására.

Keretösszeg: 30 millió forint

A public art magyarországi megjelenései eddig - csekély kivételtől eltekintve - Budapestre korlátozódtak, ezen kíván a Lektorátus a pályázat segítségével változtatni. Ezzel is szeretné elősegíteni, hogy a vidéki nagyvárosokban is szerepet kapjanak azok a műalkotások, melyek a kortárs magyar kultúrában szellemi frissülést, a kortárs művek befogadása terén pedig új befogadói szemléletet hozhatnak. Korunkban ez a sajátos művészeti műfaj inspirációt adhat arra, hogy az adott városok urbánus kiépített környezete miként újulhasson meg. A partnervárosokkal közös előkészítés alatt álló pályázat célja, hogy 2008 szeptemberében olyan kortárs képzőművészeti alkotások kerüljenek Pécs, Debrecen, Eger, Győr, Miskolc, Szeged, Szombathely, Dunaújváros utcáira, tereire, amelyek az „utca emberét" próbálják megszólítani. A két-három hétig látható public art művek a kortárs művészet eszközeinek segítségével kíséreljenek meg közérdeklődésre igényt tartó kérdéseket felvetni, a művek által teremtett szituációk révén elgondolkodtatni. A projektek törekedjenek a párbeszéd ösztönzésére, amelynek segítségével a helyi társadalom különböző szegmenseit véleményformálásra, és együttgondolkodásra ösztönözhetik.

A pályázati felhívás elérhető a http://www.lektoratus.hu valamint a http://www.reneszanszev2008.hu honlapokon.

Európa a polgárokért: Állampolgári projektek és kísérő intézkedések

Kiíró: Európai Bizottság – Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2008. július 1.

Kiíró: Európai Bizottság

Pályázatkezelő: Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA)

A program célja, hogy különböző háttérrel rendelkező polgárok számára nyújtson lehetőséget arra, hogy európai témákban kifejthessék véleményüket, és erről tájékoztassák a helyi döntéshozókat.

2008 kiemelt európai témái:

- kultúrák közötti párbeszéd,
- nők részvétele a politikai életben,
- az aktív polgárság és a társadalmi integráció előmozdítása a sport révén,
- a kreativitás és innováció európai éve – 2009.

A pályázásra jogosultak köre:

- állami szerveknek vagy **jogállással** és **jogi személyiséggel** rendelkező, nonprofit szervezetek
- a természetes személyek, azaz magánszemélyek nem támogathatók
- a támogatható országok valamelyikében kell székhellyel rendelkezniük
- a projektnek **legalább négy különböző, a pályázó országától eltérő országból származó** partnerszervezetet kell összefognia

Támogatható tevékenységek:

– az állampolgárok véleményének összegyűjtése az Európát a jövőben érintő néhány lényeges kihívásról (lásd a témákat);

– állandó módszer bevezetése az állampolgárok közötti aktív párbeszéd és vita ösztönzésére az uniós politika egyes, a mindennapi életüket érintő területeiről;

– olyan mechanizmusok megteremtése, amelyek révén az európai polgárok fejlesztik civil kompetenciájukat, és az európai szintű politikai döntéshozókhoz intézett ajánlások formájában tudják megfogalmazni véleményüket az európai integrációs folyamatról;

– az európai polgárok és az EU intézményei közötti párbeszéd ösztönzése, a polgárok részvételével az EU politikái és azok hatása terén, valamint biztosítva a polgárok véleményének megfelelő utókövetését az EU intézményeinek részéről.

A projekt időtartama:

A tevékenységeket 2008. december 1. és 2009. február 28. között kell elkezdeni. A tevékenységeknek kötelezően 2009. december 31. előtt kell befejeződniük. A projekt időtartama legfeljebb **10 hónap** lehet.

A támogatás mértéke:

A megítélt támogatás mértéke nem haladhatja meg a projekt támogatható költségei teljes összegének 60%-át. A támogatás összege minden esetben 75 000 EUR és 150 000 EUR között lesz.

Részletes pályázati felhívás és további információ:

Tempus Közalapítvány: http://www.tpf.hu/pages/content/index.php?page_id=781

Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA): http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

További információk: Tempus Közalapítvány, 1093 Budapest, Lónyay u. 31., Infóvonal: (06 1) 237 13 20

E-mail: info@tpf.hu, Web: www.tka.hu

Kábítószer-fogyasztókkal és kábítószer-prevencióval foglalkozó szervezetek komplex megelőző és egészségfejlesztési programjainak támogatása KAB-PR-08-A/B

Kiíró: ESZA Kht

Beadási határidő: 2008. szeptember 16.

A pályázat célja, kategóriái:

A pályázat célja a helyi közösségi színtereken zajló drog-prevenciós és egészségfejlesztési tevékenység elősegítése, illeszkedve a „Nemzeti Stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására" című dokumentumban megfogalmazott célokhoz.

A pályázat keretében a helyi közösségi résztvevők együttműködésen alapuló olyan komplex, az egészségmegőrzés/egészségfejlesztés különböző színterein (pl. család, gyermekvédelmi intézmények, információs társadalom, szórakozóhelyek, büntetés-végrehajtási intézetek, szabadidő stb.) megvalósuló programok támogatására van lehetőség, amelyek kapcsolódnak a kábítószer-fogyasztás megelőzéséhez, a kábítószer-használattal szemben pozitív mintát nyújtanak, valamint amelyek a prevenciós tevékenység keretében jelenítik meg az ártalomcsökkentő szemléletet. Ebben a kategóriában nem támogathatók az iskolák pedagógiai programjára, illetve az iskolai drogstratégiára épülő programok.

A pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató, továbbá az internetes pályázati adatlap együtt képezik a pályázati dokumentációt és tartalmazzák a pályázáshoz szükséges összes feltételt. A pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató letölthető a http://www.esf.hu, a http://www.szmm.gov.hu honlapokról, vagy beszerezhető a Pályázatkezelő 1134 Budapest, Váci út 45. „C" épület címén. A pályázattal kapcsolatban **további információkat** a 9.00-16.00 óra között hívható (1) 273-4250-es telefonszámon, valamint a hazaitamogatas@esf.hu e-mailcímen kaphatnak a Pályázatkezelőtől.

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

Egy ballagás margójára

„Oldani vágyom és oldódni vágyom.
Üdvözíteni vágyom és üdvözülni vágyom.
Nemzeni vágyom és megfoganni vágyom.
Dalolni vágyom és dalláválni vágyom.
Mind táncoljatok!"

Tisztelt Igazgató Úr, Ciszterci Atyák, kedves Szüleink, Tanáraink, meghívott Vendégeink, kedves Diáktársaim!

Az imént Weöres Sándor A teljesség felé című kötetének bevezető gondolatait idéztem. Olyan érzésekkel állunk itt mi is, mint e sorok ismeretlen szerzője: álmokkal, reményekkel teli szívvel, ugyanakkor elkészülve a búcsúra, és felkészülve az újra. Hiszen mi már érezzük az eljövendő ismeretlen borzongató örömét, a benne rejlő csapdát és lehetőséget egyaránt. Lehetőséget arra, hogy kilépve a kapun megmutassuk, kivé érlelt bennünket e négy illetve hat év, és az itt szerzett értékeket felhasználva, személyiségünket kiteljesítve legyünk formálói s egyben alkotói világunknak.

Ám mielőtt tovább indulnánk, hálát kell mondanunk. Hálát, mindenek előtt a Gondviselésnek, aki óvja lépteinket, segíti döntéseinket, s alakítja utunkat életünk minden percében. Köszönettel tartozunk szüleinknek, családunknak, akik megélték velünk a gimnáziumi évek terheit éppúgy, mint örömeinket. Hálásak vagyunk tanárainknak, akik nemcsak tantárgyi, hanem szellemi- lelki tudásukat is átadták nekünk, akik egyszerre voltak oktatóink és nevelőink: bölcs világszemléletet és szilárd értékrendet kaptunk tőlük.

És végül köszönetet mondunk az Iskolának. Annak az intézménynek, ami mindig bizalommal fogadott minket, és biztonságot nyújtó szigetként rendet s harmóniát teremtett a világ zűrzavaros forgatagában. A ciszterci szellemiség komoly derűje lengte be az egész épületet. S nemcsak a fekete-fehér reverendás atyák suhogó lépteiben volt fellelhető, hanem minden és mindenki ezt árasztotta. A termek, a boltíves folyosók, a szobrok, a padok és fotelek, amik szinte sosem voltak üresek, az udvar, az önfeledt beszélgetések, a nevetés, a különböző mecscsek és versenyek, az osztálykirándulások hangulata, a közös misék, a lelkigyakorlatok, az ünnepi műsorok, előadások, a karácsonyi koncertek, az énekben eggyé váló hangok mind e melegséget sugározták. De érezni lehetett a kézszorításokban, a bíztató szavakban, a köszönésekben, s látni az iskoláját képviselő diák arcán, legyen az bármilyen megmérettetés. Benne volt miden tekintetben, minden mosolyban, tanulóéban, tanárében, portásában, takarító néniében egyaránt. Meghittség érződött az esti üres és sötét rendházi folyosók csöndjében is, amiken esti kóruspróbák szüneteiben gyakran sétálgattunk.

Egyszóval: boldogság és büszkeség volt ebbe a közösségbe tartozni. Jó volt „lajosistának" lenni. De hiszem, hogy a kötelékek soha nem szakadnak el, s hogy az iskola szellemisége valahol mélyen egy életre összefont bennünket.

Minden mosollyal, kedves szóval hitet, szeretetet és törődést kaptunk. Mindezek által pedig önmagunk megismerését, s egyben eszközt arra, hogy amit itt megtanultunk, mindannyiunk javára váltsuk, és egykoron továbbadjuk. Ugyanis ez az igazi kincs: befogadni és átadni. Erre kell törekednünk még akkor is, amikor az életünket végig kísérő lépcső fokai áthághatatlanul magasak tűnnek. De ne feledjük: *„ha Isten velünk, ki ellenünk?"* Merjünk tehát álmodni, merjünk tehát táncolni! S kérjük az Atyát, miként Széchenyi István gróf is tette napról napra: *„Mindenható Isten, hallgasd meg mindennapi imádságomat. Töltsd el szívemet angyali tisztaságú szeretettel embertársaim iránt, hazám iránt és honfitársaim iránt! Világosíts meg egy kerub szellemével és gondolkodó erejével; engedd a jövendőbe pillantanom; a jó magot a rossztól megkülönböztetnem. Sugalld nekem, mit és hogyan kell kezdenem, hogy egykoron a tőkével, melyet reám bíztál elszámolni tudjak. Gondolkodni és dolgozni akarok, éjjel-nappal, életem fogytáig. Gyarapítsd, ami jó – tiporod el születésekor, ami netán rossz gyümölcsöt*

teremne. Segíts nekem, hogy minden szenvedelmet elfojthassak magamban. Engedd, hogy a világon mindent lelkem igaz alázatával szemlélhessek, és kezdhessek – és engedd, hogy az angyal ki engem megvilágosít, békességben és csendes boldogságban éljen!

Ez imádságom ne mondassék, hanem szüntelen cselekvés által küldessék az égbe."

Vincze Réka

Elhangzott 2008. április 30-án a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának ballagási ünnepségén

A Pécsi Hársfa Egyesület, a Borostyán Egyesület és a Baranya Megyei Falugondnokok Egyesületének 2007. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu weblapon.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

„Hortus Conclusus” címmel
a Hilliard Ensemble ad koncertet a Bazilikában
2008. október 10-én 19.30 órakor.

A koncert az UniCum Laude Vokálfesztivál kiemelt rendezvénye.

Szervezők: Nevelők Háza Egyesület, UniCum Laude Énekegyüttes

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA
2010

BARANYAI Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM – 5. SZÁM 2008. JÚNIUS-JÚLIUS

CivilTech – szoftver- és hardveradományok civil szervezeteknek

Már a magyar közhasznú szervezetek számára is elérhető a Microsoft és a Cisco termékadományait közvetítő adományozó program a www.civiltech.hu portálon keresztül. Regisztrálja most szervezetét és jogosultság esetén rendeljen az adományozók által ingyenesen felajánlott közel 200 terméktípusból. A rendeléskor csupán a szoftverek és hardverek értékének max. 4-8%-át kitevő, a szolgáltatáshoz és megrendeléshez kapcsolódó költségeket fedező díjat szükséges téríteni.

Röviden a programról:

A közhasznú minősítéssel rendelkező civil szervezetek a Microsoft és a Cisco szoftver- és hardveradományaiban részesülhetnek a NIOK Alapítvány CivilTech programján keresztül. A szervezetek a www.civiltech.hu portálon regisztrálhatnak és a pályázat benyújtását követően – amennyiben tevékenységük megfelel az adományozó partner által meghatározott kritériumoknak – rendelhetnek a civiltech.hu katalógusából, jelenleg közel 200 terméktípusból. Az eddigi tapasztalatok szerint a jelentkezők kb. 85%-a jogosult az adományokra, a regisztráció és a rendelés pedig egyszerűen lebonyolítható a portálon keresztül, de ebben a helyi Civil Szolgáltató Központok segítségére is számíthatnak az érdeklődő szerveztek, akár technikai kérdésekben akár az adománykérési folyamattal kapcsolatban. A szoftverek és a hardverek ingyenesek, azonban a rendeléskor a szervezeteknek egy egyszeri szolgáltatási díjat kell megfizetniük, amely a megrendelt szoftverek értékének max. 4-8%-a és az adományozói portál működtetésével valamint a megrendeléssel kapcsolatos kiadások fedezésére szolgál.

Az adománykérés lépései:

1. Regisztráció és a pályázat beküldése

- Olvassa el a jogosultsági útmutatót a www.civiltech.hu oldalon, és ha úgy találja, hogy szervezete megfelel a kritériumoknak, regisztrálja a szervezetet a civiltech.hu portálon található űrlap kitöltésével, majd küldje be az előírt dokumentumokat és az egyoldalas pályázati űrlapot.
- Ha bizonytalan abban, hogy jogosult-e a szervezet az adományokra, akkor is nyugodtan regisztráljon – munkatársunk minden esetben küld visszajelzést, ill. segít a szervezet tevékenységi körének meghatározásában.
- Az eddigi tapasztalatok szerint a jelentkező szervezetek 85%-a jogosult adományra, tehát nagy esélye van az Ön szervezetének is!

2. Megrendelés

- Ha a jogosultságról visszajelzést kapott, a termékkatalógusból válassza ki a kívánt termékeket!
- A megrendelés leadása előtt olvassa el a megrendelési útmutatót, amely tájékoztatást ad a minimum és maximum korlátokról ill. az időkorlátokról. Rendelését a rendszer automatikusan ellenőrzi, tehát nem fordulhat elő, hogy többet, vagy kevesebbet rendel a megengedettnél.
- Javasoljuk, hogy alapos tervezés után küldjék el kérésüket, mivel adományozó partnereink általában szervezetenként évente egy adománykérést teljesítenek. Viszont mivel a rendszer lehetőséget ad arra, hogy egy év múlva újra rendeljenek, így érdemes a megrendelést időben elindítani, és a második körben megrendelni a még hiányzó termékeket.

3. Milyen termékeket lehet rendelni?

A Microsoft termékek közül a legnépszerűbbek az operációs rendszerek (Windows XP Professional Upgrade, Windows Vista Business Upgrade), a szerverek (Small Business Server 2003 Premium Edition R2) és az irodai alkalmazások (Office Professional Plus 2007, Office Professional 2003).

A Cisco termékek közül leginkább a hálózat irányításáért és az adatforgalom elosztásáért felelős routerek (pl. Cisco Biztonsági Router), illetve a részletesen paraméterezhető biztonsági beállításokkal és tűzfalakkal felvértezett biztonsági eszközök (pl. Cisco ASA 5505 Biztonsági alkalmazás) a legnépszerűbbek.

4. A megrendelés teljesítése

- A rendelés után számlát küldünk, amely nem a termék ára (hiszen azt az adományozók ingyenesen bocsátják a szervezetek rendelkezésére), hanem a szoftver értékének 4-8%-át kitevő szolgáltatási díj, amely az adományozói portál működtetésével, az elbírálással, valamint a szoftverek szállításával kapcsolatos kiadások fedezésére szolgál a programot működtető civil szervezetek részére.
- A rendelés leadásakor a szervezet beküldi az adományozáshoz kapcsolódó szerződéseket, amelyet eljuttatunk az adományozó partnerhez aláírásra.
- A szerződés aláíratását ill. a számla kiegyenlítését követően történik meg a termékek szállítása általában a fentiek beérkezését követő 30-90 napon belül.

További információ:

Felmerülő kérdéseivel keresse a NIOK Alapítvány munkatársát az info@civiltech.hu címen vagy a 1/ 315 3151 telefonszámon, vagy a Nevelők Háza Egyesületet, mint a Baranya Megyei Civil Szolgáltató Központot a 72/ 215 543 telefonszámon.

Amennyiben technikai információra van szüksége az igényelni kívánt termékkör összeállításában, munkatársaink szívesen állnak rendelkezésére.

Részletesebb információt továbbá az alábbi linkeken talál:

Regisztráció:
http://www.civiltech.hu/node/365

Rendelés:
http://www.civiltech.hu/placing_an_order

Szolgáltatási díj:
http://www.civiltech.hu/getting_started/why_admin_fee

CivilTech jogosultsági kritériumok
http://www.civiltech.hu/eligibility_criteria

Cisco jogosultsági kritériumok, rendelési feltételek
http://www.civiltech.hu/eligibility_criteria/cisco_eligibility_criteria

Microsoft jogosultsági kritériumai, rendelési feltételek
http://www.civiltech.hu/eligibility_criteria/microsoft_eligibility_criteria

TARTALOM

SZERINTEM

Valóban fenntartható-e a fejlődés? 4

Muzsikáló értelmiségiek 8

KULTÚRA

Impressziók kórusra 5

Tutti, tutti 14

CIVIL KREATÍV

Családdá válni 6

KÖZELRŐL

Színház, mint csapatsport 9

PROHÁLÓ

Berlin fölött az ég 10

KIÁLLÍTÁS

Kinetikus művészet (RADARART) 12

EU TIPPEK

Az uniós források hatékony kihasználása 13

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA NYÁRI NYITVATARTÁSA:

2008. július 7-28-ig és augusztus 18-22-ig hétköznapokon 9-15 óráig vagyunk nyitva.

2008. július 28-tól augusztus 17-ig a Civil Közösségek Háza nyári szünetet tart.

A szünet 3 hete alatt szerdánként 8-12-ig postai ügyeletet tartunk.

2008. augusztus 25-től a szokásos nyitvatartással várunk mindenkit, hétköznapokon 8-20 óráig.

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Megint nyár

*Ny*ár: pihenés, utazás, barátok, meleg (néha hideg), sátrazás a kertben. Nekem elsőre ezek a fogalmak jutnak eszembe a nyárról, ami nyilvánvalóan mindenkinél más és más. Persze idesorolható még a két és fél hónap szabadság, a tanulásmentes időszak (már annak, aki nem bukott), a hajnalig tartó bulik. De egy dolog szinte mindenkinél megjelenik. A fesztiválok. Első és talán a legfontosabb a még iskolaidőben kezdődő POSZT. Évről-évre egyre több fiatal érdeklődik az évente Pécsett megrendezésre kerülő színházi fesztivál iránt. Idén már második éve a pécsi Leőwey Klára Gimnázium is bekapcsolódik az alkotói beszélgetésekbe, melyre több mint húsz diákot szerveztek be, akiknek lehetőségük nyílik személyesen is beszélgetni a három előre egyeztetett darabról. Sajnos ezekre az előadásokra sem mind tudtunk bejutni, mert a jegyszedő nénik nem szívesen engedtek be minket. A kellemes élmények mellett sok bosszúságot is okozott ez a „kis" probléma. A Nagyszínházba nem engedtek be egy kitűzőst sem, pedig a karzat teljesen üres volt, de azt az utasítás szerint le kellett zárni, hogy még véletlenül se jusson be az ember a darabokra, amire már nem lehetett jegyet kapni, mert elkapkodták. Viszont legalább a szakma látta egymást. Eljön például ide Pécsre egy budapesti szakember és beül a másik fővárosi előadásra, hiszen kényelmesebb itt megnézni, mint a saját városában elmenni a darabra. Az a sok ember, akinek meg nem jár tiszteletjegy, nem jut be, mert megtelik a szakmával, nem érdekes. Számomra rendkívül meglepő volt, hogy a pécsi versenydarabban szereplő színészeket is kiküldték a színházból, mondván, hogy ide egy kitűzős sem jöhet be a rendező utasítása szerint – ami, mint később az alkotókkal történő beszélgetésen megtudtuk, nem is igaz. Nesze neked kultúra! Bár néha azért a sok lúd disznót győz elv is érvényesült.

*Á*ltalában ilyenkor nyáron utazik a legtöbb ember egy kis kikapcsolódásra, rendszerint a tengerre. Horvátország még mindig nagyon népszerű, sok fiatal is ide utazik pihenni. Vagy inkább bulizni. Mindegy. A kettő megy egyszerre is. De nem csak külföld a célpont. Sokan választják a hétvégi, vagy hétköznapi üdülést valamelyik közeli kis településen, vagy a Balatonon, ahol nem zavar a nagyvárosi forgalom és zaj. Ideális környezet a hajnalig tartó buliknak. De ha már nem férünk el a házban, akkor sátrat is verhetünk az ingatlan kertjében. Persze csak az vállalkozzon ilyenre, aki nem fél éjszaka, sem az esetleges betörőktől, sem a vihartól. És lányoknak ajánlatosabb fiúkat is beszervezni, akik nem riadnak meg a hallani vélt zajoktól.

*R*égen várt utazgatások és fesztiválok kapnak helyet ezen a nyáron. Az ide nyári szünidő összesen 79 nap pihenést tartogat a diákoknak, hogy feltöltődjenek a következő év nehézségeire. Szeptemberre mindenki bepótolhatja a tavalyi lemaradást, vagy a pótvizsgán bizonyíthatja tudását, ami vagy létezik, vagy csak képzelt dolog. Akik meg külföldre mennek pár évre tanulni, azokra is nehéz hónapok várnak az új környezet és nyelv miatt. De reméljük mindenki a legjobb tudását hozza, bárhol is legyen a világban. A kapcsolatok meg már szerencsére tarthatók interneten keresztül is. A nyár végéig meg mindenki legyen rossz!

Hajnal Zsófia

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tálos András
Címlap: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Valóban fenntartható-e a fejlődés?

Gondolatfolyam Tálos András tollából

A kérdésre a válasz: nem. Legalábbis a jelen, nyugat-európai berendezkedés, metódus, életvezetés biztos, hogy nem. Sőt, a brundtland-féle kifejezés is csak egy önbecsapás, önnyugtatás, egy újabb kiskapu, lehetőség, hogy fejlődjünk csak szépen nyugodtan tovább (motorizálódjunk, lustuljunk, zabáljuk fel a Föld erőforrásait, merítsük ki készleteinket), mint eddig. Nincs itt különösebb baj, maximum csak egy-két környezetvédelmi előírást kell betartanunk. De ha nem, az sem baj, legfeljebb fizetünk egy kis büntetést, úgyis busás a profit, sőt zsebekbe is lehet csúsztatni a vastagon bélelt borítékokat. Akkor inkább már a Meadows-féle zéró növekedés! Na és eme, szinte már-már mély-ökológiai elképzelés az a pont, ahol korunk értelmesebb embere elgondolkodik, és feloldhatatlan ambivalenciába fúl. Meg a saját mocskába. Mert ugye én is szeretek vezetni, megnyitom a csapot, sőt kultúrlényhez illőn öltözködöm is. Meg naponta minimum háromszor kajálok. Nos, ha én ezeket mind végig gondolom, hogy mindehhez mennyi energia, különböző erőforrás és víz kell, akkor jön el a korareggeli öngyilkossági gondolat. De persze a dolgok összetettebbek, s talán mélyebbre kell ásnunk. A probléma eredendő okait alapvetően a nyugati kultúrkör gyökereiben kell keresni. Igen, valahol ott az eredendőben. A vallásban, a keresztény kultúrkörben. Arról van szó ugyanis, hogy mifelénk úgy tartják, hogy Isten

a kezünkbe adta a Földet, hogy használjuk. Jól le is használtuk. Annak madaraival, vízben élő halaival, növényeivel együtt. Sőt, mi vagyunk a teremtés koronái! A teremtő magára formázott meg minket. Kiemelt. Kiválasztott. És valóban, számunkra a legfőbb, legszentebb védendő érték nem más lett, mint az élet. A gubanc ott van, hogy nem az Élet „in general", hanem csupán az emberi élet. Ezért szívesen el is taposunk bármit, ami nem két lábon jár, és nem beszél emberül. Kiemeltük (?) magunkat az egészből, úgy érezzük, elhitetjük magunkkal, hogy mi nem vagyunk az egész része (hívjuk azt természetnek vagy jelöljük azt bármely transzcendens kifejezéssel). Mindezt jól meghintjük egy nagy adag felsőbbrendűséggel. Ez természetesen a jól ismert kiüresedéshez, eltávolodáshoz, elidegenedéshez vezet a nagy űrben. S ekkor elkezdünk kapkodni, megpróbálunk belekapaszkodni valamibe. Bármibe. No és mibe másba, mint a keleti kultúrkör gondolatvilágába, mert azt hisszük, úgy tudjuk, ők ott még az egészet hirdetik. A harmóniát. Az egésszel. A természettel. Vagy hívjuk, aminek akarjuk. Mert ők nem azt tanítják, hogy harcoljuk le a saját életadónkat, a környezetünket, a természetet, hanem, hogy – mivel mi is a részei vagyunk – éljünk harmóniában vele. Gondolja mindezt, a spirituálisan kiüresedett, saját hitével a jelen problémák sokaságára választ nem találó nyugati ember. De ezzel párhuzamosan észrevehetünk egy másik jelenséget is: a keleti ember elkezdett kacsingatni nyugat felé: „A fenébe! Én is autóval akarok járni. Én is akarok egy TV-t magamnak." És bizony, India például vígan integrálja az ősi, „harmonikus" kultúrát, a nyugati tömegtermékkel, bóvlival. Gondoljunk csak a bollywood-i álomgyárra és sztárokra. Japánban járva az emberben felcsillan a remény: talán össze lehet csiszolni a természetet és a civilizációt. De mégis gyanús marad, sántítani kezd a gondolat a tokiói metró fehérkesztyűs tologató embereit vagy a négy évesen „europanizáló" vagy inkább „amerikanizáló" szemműtéten átesett japán kislányt látván. Itthon is egyelőre még csak a hedonizmus korszakát éljük. Mindenki zabálni akar. Mintha lemaradnánk valamiről. Nyomjuk a gázt. Gázolunk a zebrán. Beszólunk a bringásoknak. Rohanunk a teszkóba, mintha a fogyasztás boldoggá tenne. De ez már egy jó szint! Ha a kerítésen belül elkezdünk szépítkezni, odafigyelni a környezetünkre. Csak attól tartok, kifutunk az időből, s mire túllátnánk a saját kerítésünkön, hogy mondván én idebent már elég jól élek a három LCD monitorral, nézzük meg mi is

van odakint; már csak a lepusztított látvány fogad. De ez sem fekete vagy fehér. Látunk ugyanis generációkat felnőni, akik tényleg szinte kizárólag a fogyasztásban lelik egyetlen örömüket, illetve az határozza meg identitásukat (konzumidióták), de látunk értelmes kezdeményezéseket is (szelektív hulladékgyűjtés, kritikus tömeg). Azonban sajnos van, mikor egy alapvetően értelmes kezdeményezés is durva ellentmondásba keveredik, amikor például egy környezetvédelmi konferenciára rántják össze a világ népeit, persze repülőgépekkel és ötcsillagos szállodákba, ahol naponta cserélik a szappant és mossák a törölközőt. Ráadásul az egész végül is egy nagy tivornyába fúl, mert zuhanás közben a legjobb dáridózni, ahogy Bogár László mondja. Kérdés, ki lehet e vonulni, mind Henry David ▸

Thoreau tette az a Waldenben. Tudjuk, DDT, PCB, CFC's, és dioxin. Tehát akkor, mégis csak itt kell élni. Együtt. Ezekkel és velük. Velünk. Mert senki el nem bújhat se a felelőség elől, bár arról a legtöbbje tudomást sem vesz, sem a következmények elől. Tessék kimenni a napra! 20 perc alatt bőrrákot kapsz! Ami gyerekkorodban nem volt probléma. Vagy csípesd meg magad a jól bepermetezett, GMO-s szúnyoggal. Hatszorosára dagad a csípés. Ami gyerekkorodban nem volt probléma. Lisszabonban és más nyugat-európai nagyvárosban egymást „ölik" az emberek a benzinért. Közben újabb, a civilizációtól még érintetlen törzset fotóznak repülőről. Szóval óriási a feszültség, ha tudod, mi a jó és mi nem. Ha tudod, hogy kéne élni, s hogy nem. De csak beülsz az autóba. Mintha nem lenne lábunk. A jó az lenne, ha terjedne az ige, miszerint bőrüléses luxus dzsipben egyedül ülni a városban ciki: kerekesszék, rokkant kocsi. Persze az egészben van egy jó adag paráztatás is. Mert a félelem remek üzlet! Csak megvesszük azt a naptejet, meg az öregedés ellenit, sőt a bébinek is a csíramentes palackos vizet, mert persze felszíni és felszín alatti vizeink már-már ihatatlanok. Sőt az EU-ban nem egy lobby szervezet váltani akar: a vízre, mint gazdasági árura, stratégiai termékre gondol. A VKI-s ökológiai gondolat veszni látszik. Úgy néz ki, egyenlőségjelet tehetünk a jólét és a természet leigázása közé. És akkor még nem is beszéltem a légkondicionálókról, az atom-tengeralattjárókról, a műanyagokról vagy a szegénységről. Mely utóbbiról Romániát járó Budapesten dolgozó eredetileg olasz barátom, Roberta Calcina megjegyzése jut eszembe: „so much property but poverty and racism, don't feel tenderness for their country, and who has money doesn't care." Globális felmelegedés ide vagy oda, csodálom türelmét s csoda, hogy még nem kaptunk egy nagy pofont. Mi emberek. Tőle. Mert véleményem szerint csak az apokalipszis segíthet. Rajta. Nekünk meg nagyon sürgősen azon kell elgondolkodnunk és természetesen cselekednünk is érte, hogy hogyan tehetjük elviselhetővé a hajdan paradicsomi állapotokat „ontó" bolygónkat.

Dr. Kutnyánszky Csaba

Impressziók kórusra

A 2004-ben napvilágot látott *Laudes organi* címet viselő, Kodály orgonakíséretes vegyeskarait megszólaltató lemez után a Tillai Aurél vezette Pécsi Kamarakórus új CD-t jelentetett meg *Magyar és francia kórusmuzsika a XX. századból* címmel. A Do-La Stúdió által rögzített korong tisztelgés Marcel Corneloup, az Europa Cantat alapítója és első elnöke, s egyben a francia kóruskultúra előtt is. A lemez sokszínűségét a műsorszerűen sokszor egymáshoz nehezen illeszthető művek ugyanakkor vitathatatlanul nagyigényű válogatása adja.

A CD nyitódarabja Debussy 1898-ban elkezdett, de a második tétel révén csak tíz évvel később teljessé vált *Három chanson*ja. Repertoárdarabról lévén szó, a felvétel az összehasonlításra is lehetőséget ad. Az újrafogalmazott chansonok – csakúgy mint Marc de Rance *Il court, il court* kezdetű darabja – ezúttal egy nyugodtabb, tagoltabb arcukat mutatják. Debussy művének második tételében szólistaként Meláth Andreát hallhatjuk, aki csodálatos színgazdagsággal és kifejezőerővel szólaltatja meg Debussy chansonját.

Érdekes egybeesés, hogy Bartók Béla 1930-ban írt *Négy magyar népdal* című különösen nehéz négy tételes vegyeskarát az éppen készülő Bartók-összkiadás felvételeivel egy időben énekelte immár harmadszor lemezre a Pécsi Kamarakórus. A négy tételes darabban a világosabb hangzáskép mellett mindvégig színes és meggyőző képi ábrázolást hallhatunk. A gördülékeny kórusparlando legszebb pillanatait hallhatjuk a 2. tételben (*A bujdosó*), a házasodástól ódzkodó nagyszájú lány indulatosságát a 3. tételben (*Az eladó lány*), vagy a féktelen örömöt a 4. tételben (*Dal)*.

Francis Poulenc 1936-ban, Rocamadourban tett zarándoklata gyökeres változást hozott lelki életében, mely alapvetően befolyásolta művészi pályáját is: katolikus hite megerősödött és innen kezdve sorra írta egyházi műveit. Az 1938-39-ben írott *Négy bűnbánati motetta* nehézsége az életműben is rövidnek számító motivikus sorok formálásában és illesztésében, a szélsőséges dinamikájában, valamint drámai színeiben rejlik. A szerző így ír: „amint az én vallásos és világi kóruszenéim ismertebbé válnak, a nagyközönség is árnyaltabb képet kap a személyiségemről, s látni fogják, hogy én nem csak a *Les Biches*, a *Mouvement pepétuels* és hasonló művek könnyed szerzője vagyok". Nos, a *Négy bűnbánati motetta* meggyőzően formált, világosan tagolt, egységes képet mutat, s beteljesíti Poulenc vágyát. A négy motetta lágy oldása és visszhangja Florent-Schmitt *Önért bánatban* című dala.

A magyar szerzőket Bartók mellett Vass Lajos versmegzenésítése, Orbán György és Vajda János egy-egy motettája képviseli. Különösen Vajda János *Sequentia de Virgine Maria* című Mária-himnusza számít különlegesnek, hiszen hangfelvétel első alkalommal készült a darabról.

Tillai Aurél szerzőként két művel képviselteti magát a lemezen. Az *Et dixit Sion* (Ésaiás próféta könyvéből) nem csak szövegválasztásában követi a korabarokk és romantikus német szerzők legszebb hagyományait, de drámai kifejezőerő és a szövegmegjelenítés révén is a lemez egyik különlegessége. Janzsó Ildikó csellószólója ebben mindvégig nagyszerű partnere a kórusnak. A *Tüke-mise* emblematikus darabja a lemeznek, egyben Tillai Aurél zeneszerzői hitvallása is, melyben a példaképek: a romantikus mesterek, a XX. század fordulójának francia és olasz szerzői, de mindenek előtt Kodály hatása érezhető. A különleges hangszerelés (mely olykor nagyzenekari hangzásideálokat is követ), valamint a drámai színeket sem nélkülöző, de alapvetően pasztorális hangvétel mellett a formálás mutatja a szerző különleges, szeretetteljes kötődését szülővárosához.

Pusch Gizella

Családdá válni

Bodor Andrea dúla. Lehet, hogy sokaknak ismeretlen, mit is jelent ez. A dúla görög eredetű szó, azt jelenti, hogy szolgálatban. Asszonytárs-segítő, aki a szülésnél, és az azt megelőző, illetve követő időszakban segíti az asszonyt, illetve a családját.

– Nem egy elterjedt és közismert foglalkozás a dúla. Te hogy lettél az?

– Régen, amikor az asszonyok szültek, mindig volt velük egy másik nő, aki tapasztalt volt, lehet, hogy volt már egy vagy több gyermeke, és a jelenlétével támogatta a kismamát a szülés során. Ezt a hagyományt szerettük volna újraéleszteni, hiszen volt a szülészetben 50-60 év, amikor bekerült a szülés a kórházakba, és az asszonyok a sok egészségügyi személyzet között egyedül hozták világra gyermekeiket, de magányosak, kiszolgáltatottak voltak. A 90-es évek óta terjedt el újra, hogy vannak nők, akik szeretnék, ha egy tapasztalt asszony lenne velük. Van, aki a barátnőjét, vagy az édesanyját hívja el, de van, aki nem szeretne ezekkel a lehetőségekkel élni, és úgy gondolja, hogy jó lenne, ha egy dúla lenne jelen a szülésénél. Ez nem zárja ki az apás szülést, senki nem veszi el a másik feladatkörét. Hogyan lehet dúlává válni? Ez egy folyamat. Nem úgy keltem fel, hogy holnap ez leszek, hanem egy hosszú út volt. Mindkét lányom megszületett, a tapasztalatok – várandósság, szülés – mellett én is megismerkedtem dúlákkal. A második szülésemnél volt is egy nagyon kedves dúla velem. Nagyon megfogott az ő jelenléte, és később úgy gondoltam, hogy én is tudnám úgy támogatni a nőket. Amúgy is ezen a területen dolgoztam. Úgy gondoltam, hogy sok mindent meg lehetne előzni, ha már a várandósság, illetve a szülés körül ki tudok alakítani egy kapcsolatot azzal a nővel, aki szülni fog. És kapcsolatban mindig sokkal könnyebb segíteni, mintha valakit csak 10 perce ismerünk. Maga a hosszú kapcsolat, hogy tud róla mindent, sokat számít. Fontos a bizalom. Személyes döntés: ha valaki szeretne dúlát a szüléséhez, mindig szimpátia alapján dől el. Nem mindenkit enged be a szüléséhez az ember, az egy nagyon intim esemény. Ahány ember, annyiféle stílus, a tudásról már nem is beszélve. Pécsett is több dúla van. Akinek van ilyen irányú indíttatása, nyugodtan keressen. Több képzés is folyik a témában Magyarországon, a www.szules.hu , www.module.hu honlapokon is lehet tájékozódni.

– Csak otthon tudtok segíteni, vagy kórházban is részt vehettek a szülésnél? Hogy fogad titeket a hivatalos egészségügyi személyzet?

– Mindenkinél személyes döntés, hogy hol szeretne szülni. Nem csak otthon, hanem kórházi körülmények között is tudunk segíteni. Ez is változik, eleinte furcsállották, hogy ott van egy másik asszony is. Pont azért, mert segítjük az asszonyt az informálódásban, döntéshozásban, néha kicsit rossz szemmel néztek a dúlákra. Sokszor úgy érezték a szakemberek, hogy a dúla akadályozza az ő munkájukat. De ha belegondolunk, ha az asszony tájékozottabb, és jó döntést tud hozni, illetve a természetesség mellett tud maradni, akkor sokkal kevesebb komplikáció lesz, jobban fogja megélni a szülést, és tulajdonképpen az egészségügyi szervezet is abban érdekelt, hogy jobbá váljanak a szülések, tehát hosszú távon mindenképp fontos az együttműködés. Úgy gondolom, ez is személyfüggő. Sok konfliktust el lehet kerülni, ha megbeszéli a kismama az orvosával, hogy ő szeretné, ha a dúlája bent lenne. Akkor nem egy ismeretlen rossz érzés, hogy ki van még itt bent és nem ismeretlen senkinek sem a helyzet, és az asszonynak sem lesz rossz érzés, hogy vajon mit fog szólni az orvosa. A kommunikáció nagyon fontos ezen a területen is.

Marshall Klausék vizsgálták először a jelenlét hatását. Úgy vizsgálták, hogy bent volt valaki végig az egész vajúdás alatt. Megfigyelték, hogy ezeknél az asszonyoknál sokkal alacsonyabb az epidurális érzéstelenítés, a császármetszés aránya, lerövidült a szülések hosszá, csökkent a vákuum és fogó használata is 50 %-kal. Maga az állandó jelenlét sokat számít, hogy valaki állandóan ott van és nem ki-be mászkál. Mert 1 szülésznő lehet, hogy éppen 5 szüléshez megy be és nem ismeri, ki van ott bent, így nem alakul ki ez a kapcsolat. Ez vajúdáskor zavaró tényező, főleg, ha még műszakváltás is van és megint egy új szakember jön be. Tehát már maga a jelenlét pozitív hatással lehet a szülés kimenetelére. És ehhez pluszban jönnek a kényelmi intézkedések, tájékoztatás, masszírozás, borogatás. Lelki támaszt nyújt az anyának.

– Érdekes, mi játszódhat le a szervezetben, ha még a császármetszés is kevesebb.

– A hormonok játéka a szülés is, ha nem az ijedtség van előtérben, hanem a nyugalom, biztonságérzet, akkor a komplikációk aránya is sokkal alacsonyabb. És ez a folyamatos jelenlét talán ezzel tud segíteni, hogy bízik a másikban, egy kedves szó, egy pillantás, tehát nem kell nagy dolgokra gondolni, ez mind segíti a vajúdást, szülést, és lehet, hogy éppen ennyin múlik, hogy az ember kitart és türelmesebb. A babának is sokat számít, hogy milyen beavatkozások érik. A kutatási eredmények sok rövid és hosszú távú hatásról tudnak beszámolni. Pl. milyen lélektani hatásai vannak a császármetszésnek, vagy a fájdalomcsillapítóknak, amiket vajúdás során az asszony kap, milyen hatással van a szoptatásra, vagy az első időszakra. Ilyenkor sokkal fáradékonyabbak, aluszékonyabbak a babák, lehet, hogy emiatt.

– Milyen hatással van a császármetszés a babára? Nagyobb trauma neki?

– Ha egy élettani szülést nézünk, az a normális, hogy áthalad a szülőcsatornán. Az ember ösztönei, reflexei úgy alakultak, hogy át fog haladni ezen a szülőcsatornán. Olyan hormonok szabadulnak fel, ahogy áthalad a baba, hogy a tüdeje utána könnyebben veszi a levegőt. A légzéssel vannak is a császármetszés során problémák, nagyobb az ▸

esély asztma kialakulására. Császármetszéses szülésnél más az anya oxitocintermelése, és általában rövidebb a szoptatás hossza. És a szoptatásnak nemcsak biológiailag, hanem lélektanilag is fontos szerepe van az anya-baba kapcsolat kialakításában. És nyilván nehezebb is egy nagy sebbel szoptatni, több segítségre van szükség. Hosszabb távon lélektanilag milyen hatásai vannak? Végeztek egy olyan kutatást, hogy óvodásoknál 3 méter hosszú, másfél méter széles alagúton kellett átmenni a gyerekeknek, ez a szülőcsatornát szimbolizálta. El lehetett különíteni, kinél volt valamilyen komplikáció, császármetszés a szülésnél. Eltérő volt, hányszor ment át a gyerek az alagúton, átmente egyáltalán, milyen arckifejezése volt, hogy érezte magát, illetve utána rajzoltak és beszélgettek a szülőkkel, tényleg hogyan született a gyermek. Akinél komplikáció, vagy császármetszés volt, az a játékban is kiderült: sokszor át sem ment az alagúton. Ha a felnőtt kort nézzük, akár karaktervonásokban is lehet különbség. Az ilyen emberek általában várják, hogy megmentsék őket, kevésbé önállóan küzdenek a problémákkal. Érdemes ezekre odafigyelni, amikor ilyen magas a császármetszések aránya. Lassan minden harmadik gyermek így születik Magyarországon, ez nagyon magas arány.

– Van ebben valami divattendencia is?

– Olyan nincs, hogy a kismama kéri, mivel ez egy nagyon komoly műtét. De például a fájdalomtól való félelem már indoka lehet, akkor már elvégzik. Vizsgálatok alapján meglepően magas a programozott császár aránya. Egy 20-30 fős kismamacsoportot vizsgáltak meg, 100%-ból 60% programozott császár volt, 40 % pedig sürgősségi császár. Meglepően magas szám. Más külföldi tanulmányok is ezt erősítik.

– Mennyire támogatjátok az otthon szülést?

– Ez is személyfüggő. Én úgy gondolom, ahol az asszony biztonságban érzi magát, ott tartom én is biztonságosnak. Van akinek ez az otthona, van, akinek a kórház, vagy klinika. Ha valaki a kórházat tartja biztonságosabbnak, annak biztosan nem lesz jó az otthonszülés, mert nem fog előre haladni, félni fog attól, hogy bármi probléma történhet.

– Kórházi körülmények között megvalósítható a háborítatlan szülés?

– Igen, bár nyilván vannak határai. Ha sürgölődés-forgolódás van, állandóan próbálunk beavatkoznia szülésbe, az nyilván nem lesz háborítatlan. De ha az ott lévő emberek ismerik egymást, próbálnak mindent megtenni, hogy az asszony biztonságban érezze magát, és elfogadják az érzéseit, akkor lehet erről szó. Az a szerencse, hogy Magyarországon lehet orvost, szülésznőt választani, tehát meg tudja választani a kismama, hogy kik azok a személyek, akikben ő megbízik.

– Tartasz szülésfelkészítést „másképp". Mitől más?

– Nemrégóta létezik szülésfelkészítés nálunk, csak az utóbbi 20 évben. Ezeken általában az előadó tájékoztatja a hallgatóságot, nem nagyon van visszakérdezési lehetőség. 30 ember előtt nem kérdeznek meg intim dolgot. A legfontosabb az interaktivitás hiánya. Mi egy holland szülésfelkészítő pártól tanultunk, ott ez egy szakma. Fontos, hogy ismerjem a csoportdinamikát, ha valamit szeretnék, hogy tudom játékosan megoldani, hogy legyenek benne mozgásos dolgok, filmvetítés, beszélgetés, önismereti-, és párkapcsolat-erősítő játékok. Kifejezetten együtt szülésre próbálunk felkészíteni, hiszen ma nálunk nagyon magas az apás szülés aránya, és sokszor váratlan helyzetből kerülnek oda az apák. Nem biztos, hogy részt tudnak venni egy 8 alkalmas szülés felkészítőn, ami nem is kifejezetten nekik szól. A párkapcsolat erősítő és önismereti játékok segítenek abban, hogy együtt tudjanak erre az eseményre felkészülni és az azt követő időszakra is tudjunk hasznos dolgokat mondani, mutatni. Nagyon sok lehetőséget adunk a kérdezésre. Az apák a skandináv országokban sokkal jobban részt vesznek a babák körüli teendőkben, 1 hónapos szülési szabadságra mennek. Mi is ebbe az irányba tolódunk, de nem nagyon vannak hagyományaik ebben a mai férfiaknak, így ebben is próbálunk segíteni, hogy ez nekik is természetessé váljon. Nekik is rengeteg kérdésük van és félelmeik. Fontos, hogy az asszony is tudja ezt, hiszen utána egymásra tudnak számítani az örömökkel és néha nehézségekkel teli úton.

A cikk a Periszkóp Rádió (Pécs fm 97.1 www.periszkopradio.hu) Civil Kreatív műsorában 2008 június 10-én elhangzott interjú szerkesztett változata.

Megjelent a proHáló ÉRTÉK

– a proHáló hálózat – időszakos kiadványának II. évfolyamának 1. száma.

A tartalomból:

AJÁNLÓ
A proHáló tagszervezeteinek kiadványai
A film
A Hálózatfejlesztés, mint az együttműködés fejlesztésének eszköze

NYILVÁNOSSÁG
Civilek, nyilvánosság és egyszázalék
A nyilvánosság, a civil társadalom éltető kerete

KÓSTOLÓ
Regionális Civil Központ Alapítvány
Mozgáskorlátozottak Egymást Segítők Egyesülete
UNITED WAY - Vértes Vidéke Alapítvány

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS
A közösségfejlesztés története dióhéjban
Élő, mozgó, változó valami...
Közösségfejlesztő képzés a proHálóban
Közösségi munka – tematika

proAKTÍV
Ismertté és elismertté válni
Hogy tudatos legyen közösségünk önmaga ismerete, saját akarata és lehetőségei vonatkozásában

Fiatalok Lendületben

Berlini és pécsi fiatalok együttműködésével 2008. június elsejével elindult a „KJP – Gyermek- és Ifjúsági Parlament" című európai csereprogram. Az Ifjúsági Demokrácia Projekt általános célja a fiatalok aktív részvételének fokozása a helyi, regionális és nemzeti közösségük életében, illetve nemzetközi szinten azáltal, hogy támogatják a fiatalok részvételét a képviseleti demokrácia mechanizmusában. További célja erősíteni a fiataloknak azt az érzését, hogy európai polgárok és segít nekik megérteni, hogy milyen szerepük van Európa jelene és jövője részeként.

A másfél éves program során a berlini és pécsi fiatalok betekintést nyernek a demokratikus mechanizmusokba, megismerik a helyi folyamatokat, felmérik saját környezetük, városuk ifjúsági problémáit, ezekre megoldási lehetőségeket keresnek, párbeszédet kezdeményeznek. A 11 pécsi és 12 berlini fiatalból álló csoport a másfél év során 2 hetet tölt közös munkával, először 2008. őszén Berlinben, majd 2009. tavaszán Pécsett. A tapasztalatcserék során közös pontokat keresnek, hogy együtt, egymástól tanulva tudjanak tenni saját közösségükért, megismerjék egymást és egymás kultúráját, nemzetközi workshopokon vesznek részt.

A célok megvalósítását Reinhard Neumann, Charlottenburg-Wilmersdorf városrész és Dr. Tóth Bertalan Pécs alpolgármestere segítik a program védnökeként.

A pécsi fiatalok első találkozójára június közepén került sor, melynek elsődleges célja a csapatépítés volt, de hála a résztvevők aktivitásának már az érdemi munka is elkezdődött. A csoport a nyár folyamán filmet készít berlini társaiknak, melyben bemutatják magukat, a várost és rámutatnak az ifjúsági demokrácia helyi problémáira. Egyidejűleg a német csoport is ugyanezt teszi, így az októberi közös találkozóig némileg megismerhetik egymást.

Dr. Kanizsai Péter

Muzsikáló értelmiségiek

Ugyan napjainkban a felsőfokú végzettség korántsem azonos az értelmiségi léttel, mégsem nehéz olyan – talán nem is csodabogarakról – írnom, akik nem „profi" zenészek, de mindennapjaikat áthatja a muzsika, annak éltető és gyógyító ereje munkájukkal kapcsolatban, vagy csak úgy, minden látszólagos összefüggés nélkül.

Emlékszem,még „Mátyásos" időmben hallottam Borogyinról, aki priméren orvosnak tanult, praktizált is, majd így lett zeneszerző, nem is akármilyen. Aztán, hogy csak az „ötöknél" maradjunk, sem Muszorgszkij, sem pedig Rimszkij-Korszakov kezében nem kottapapírral fut neki az életnek, katonai tanulmányokat végeznek, majd később lesznek zeneszerzők.

Napjainkban is meglepően sok muzsikusról nem tudjuk, mi is a civil foglalkozása. Emlékeznek még Hacky Tamásra, aki annyi előnnyel indult füttyös életútján, hogy fül-orr-gégész révén egészen jól ismerte a fonáció minden csínját-bínját? Vagy hogy a táncdal-zeneszerző Dobos Attila is eredetileg orvos volt? Aztán Albert Schweitzer, aki kiváló orgonista hírében állt amellett, hogy életművéről csakis szuperlativusokban beszélhetünk?

S hogy nem menjünk túlságosan messze, számos orvoskollégámról tudom, hogy muzsikál, de legalábbis aktív zenész volt korábban. Gyerekkori barátommal annak idején az egyetemen alapítottunk egy vonósnégyest. Brácsásunk nem volt, így kénytelen voltam magam megtanulni a hangszert, legalább alapfokon, s így összejött – saját szórakoztatásunkra s mások elborzasztására – a Medikus vonósnégyes, állandó „rajongótáborral" és pár, szakmailag tán feledhető, de nékünk annál nagyobb élményt nyújtó koncerttel. Tán ez az, ami miatt oly sokan fordulnak a muzsikához – az ugyan gyorsan múló, de akár alapszinten is katartikus élményért, az alkotás szépségéért.

Orvosként ugyan próbálom hárítani a felelősség mítoszát, hiszen senki nem kényszerített a pályára – azonban nincs jobb kikapcsolódás egy nehezebb periódus után, mint leülni muzsikálni egy kicsit, pláne ha ezt régi cimborákkal, vagy a tesómmal, újabban pedig fiaimmal és unokaöcséimmel tehetem. Így volt ez nálunk annak idején is, vasárnap délutánonként összeállt a család és zenéltünk. Akkor nem értettem miért mondják kicsit irigykedve: de jó nektek, tudtok együtt muzsikálni. Most már tudom mit jelentett: útravalót, szellemi táplálékot.

Évekkel ezelőtt vette kezdetét a „Muzsikáló orvosok" mozgalom. Előbb szűk keretek közt, majd egyre szélesebb körben szerveztek találkozókat. Magam is részt vettem pár alkalommal ezeken és döbbenettel tapasztaltam egyik-másik előadás profizmusát. Volt, aki orgonakoncertet adott, volt olyan is, aki énekelt, de úgy, hogy sok „profi" muzsikus elbújhatott volna mellette.

Ide kívánkozik még, hogy megemlítsem családi barátunk dr. Muskát József nevét, Jóska bácsiét, aki időjárástól függetlenül minden szerdán öt órakor megjelent nálunk és Anya zongorakíséretével „örömzenélt". Jóska bácsinak szép tenorja volt (s van is, hál Istennek) és emlékszem, amikor először hallottam lemezen a Dichterliebe-t, szentül meg voltam róla győződve, ez nem lehet más, mint ő, hiszen ez a szerda esti program, csakis Jóska bácsi énekelheti. Márcsak azért is meghatározó élmény ez nékem, mert gyakorta adott orvosi tanácsokat is, melyeket Anya megerősítésével be is kellett tartanunk. Gyerekként persze, főképp az akkor influenza prevencióként farba adott, méregdrága, de teljesen hatástalan gamma-globulin miatt énekes orvos semmiképpen sem szerettem volna lenni, de természetes volt, hogy a két hitvallás nem áll távol egymástól. A gyógyítás is egy picit művészet. A mai napság oly sokszor emlegetett evidencia alapú orvoslás ugyan némileg rombolóan hat az „ars medicinae"-re, azonban azt megölni semmiképp sem tudja. S minthogy nincs két egyforma akkord, úgy nincs két egyforma betegség sem. Közös még talán az élmény múlandósága is. A fülembe cseng Anya szava, aki egyik koncertje után azt mondta: milyen szomorú, hogy így eltűnik, leütöm az utolsó hangot, az még cseng egy kicsit, aztán mindenki megy a maga dolgára. Van benne némi igazság. De a hang most is hallható: zenélni szép, mert könnyebbé teszi a lelket. Erre pedig oly nagy az igény a mi világunkban.

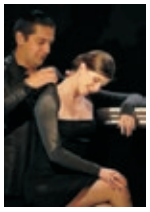
Hajnal Zsófia

Színház, mint csapatsport

Miközben befelé igyekszem a városba, hogy interjút készítsek Csányi Sándorral, arra gondolok, hogy most engem rengeteg nő irigyel. Már, amikor említettem, hogy ki lesz a következő interjúalanyom, kapásból húsz „önfeláldozó" nőnemű személy jelentkezett, hogy elkísér. Hát igen. Talán nem véletlenül jutott be a POSZT-ra Térey János Asztalizene című előadása…

– Tudom, hogy sokan kérdezik, mi a véleményed a POSZT-ról?

– A világon mindenhol vannak színházi fesztiválok, és ezek mindig tök jók szoktak lenni. Én nyilván belülről látom, hogy a színészeknek mi a jó. Találkozol emberekkel, akiket nem láttál

évek óta, vagy csak itt a POSZT-on futsz össze velük. Meg azt gondolom, hogy azért ez egy színészi továbbképzés is. Ahogy az orvosoknak szükségük van arra, hogy szakmai lapokat olvassanak, úgy a színészeknek is szükségük van arra, hogy megnézzék egymást, most éppen hol tart a magyarországi színház. Én például jobban szeretném, ha lenne több olyan része a színháznak, ami nem kőszínház, hanem egy másik vonal, amiket nem nagyon lehet látni. Ez a fesztivál azért is jó, mert az ember folyamatosan játszik, és ritkán jut el mondjuk Egerbe, vagy Debrecenbe. Ezek jó alkalmak arra, hogy megnézzük, ki merre tart.

– Az Asztalizenében egy negatív szereplőt alakítasz. Mit éreztél, amikor először elolvastad, hogy fogsz tudni azonosulni vele?

– Először azt gondoltam, milyen jó, hogy játszok egy olyan embert, aki teljesen távol áll tőlem és egy igazán negatív, szemét disznó. Aztán menet közben rájöttem, hogy egyáltalán nem áll távol tőlem, én legalább ennyire szemétláda vagyok, csak nem merem megtenni. Azt bírom a színészetben, hogy emberek – akiket egyébként elítélnénk első körben – attól, hogy elkezded próbálni, tulajdonképpen megismered őket, megérted az indokait, hogy mit miért tesz, vagy hogyan védekezik, milyen önhazugságokkal csapja be saját magát. És kiderül, hogy egyáltalán nem áll olyan messze tőled. Ezért volt fura, hogy azt mondtad, negatív. Persze, azt gondolom, hogy egyértelműen ez egy negatív csávó, de én közben belülről meg azt hiszem, hogy egyáltalán nem az, mert teljesen igaza van. Ő egy ilyen önimádó barom, meg rengeteg olyan dolgot csinál, ami nem fair. De én nem úgy élem meg, hogy ő egy negatív szereplő.

– Más darabokat is láttál most a POSZT-on?

– Tegnap jöttem, és a Krétakör Hamletét láttam, pont a századikat és fantasztikus előadás volt. Nagyon bírom a Süsüben (Schilling Árpád), hogy lejár gimnáziumokba is. Gyerekeknek csinálni a Hamletet, úgy, hogy ők azt megértsék, szeressék, és ne gondolják azt, hogy a kultúra egy rettenetes, ijesztő tudomány. Iszonyatosan szórakoztató előadás, nagyon szellemes, pont úgy, ahogy a gimnazista gyerekeknek kell szólni.

– Hogy érzed, a fiatalok elszoktak a színháztól?

– Nem, én nem panaszkodok erre. Most volt évadzárónk a Radnótiban, ahol mondta Bálint András, hogy 108%-os a látogatottság. Pótszékeken ülnek, az Asztalizenénél folyamatosan állnak a lépcsőn, jobbára fiatalok. Azt gondolom, hogy mindig megvan az a réteg, akit érdekel. A színház az egy teljesen más, egy szeánszszerű dolog. Egyszerre történik a nézővel és a színésszel. Ez más, mint a mozi. Én is szeretem nagyon a Vígszínházat, de az egy másik állapot elmenni oda, mint egy ilyen kamaraszínpadon játszani. Nyilván nem az előadást minősíti, magát az imidzset, mert szükségük van arra az embereknek, hogy felöltözzenek szépen, elmenjenek egy ilyen szép színházba és megnézzenek egy előadást, ami remélhetőleg jó és szórakoztató. Egészen másként hat a színház, és attól, hogy élőben van, sokkal erősebb a hatása, mint a mozinak, vagy a dvd-nek.

– Van esetleg olyan a mostani, vagy a régebbi szerepeid közül, amiket szívesebben játszol, vagy különösen kedvenced?

– Most abszolút az Asztalizene a kedvencem. Nagy Ervinnel, Kovács Patríciával és Wéber Katával vagyunk négyesben, akiknek sok közünk van egymáshoz. De például az Ervinnel ez nagyon jó találkozás volt nekem. Ismertem, mert fölöttem járt főiskolára, de nem dolgoztunk még soha együtt és ez most nagyon jó volt. Nem volt olyan féltékenykedés, mint amikor két kiskakas bemegy egy szemétdombra. Ez nagyon jó szerintem, hogy ha a partnerem nagyon jó, akkor nekem az jó. Akkor én is jobb vagyok. Nem egymás ellen játszunk, hanem minél jobb lesz ő, annál jobb leszek én is. Ráadásul ő dobja fel nekem a labdát, amiket le kell ütni. Nagyon egyben vagyunk. Ugyanaz, mint egy csapatsportban, nincs értelme rivalizálni, hiszen minél jobb emberekkel vagy körülvéve, annál jobb lesz a te teljesítményed is.

– Volt olyan rendező, akivel nagyon jó volt együtt dolgozni?

– Bagossy Lászlóval jó volt, de nagyon bírom még Lukács Andort és Gothár Pétert is. Ők mind jók és máskor is viszonylag jó rendezőkkel dolgoztam. Most legutoljára a Bagossy volt, akit nagyon bírtam.

– Színház, vagy filmszerep?

– Más, de a színházi fesztiválon mit mondjak? Film. Inkább egyébként. Az közelebb áll hozzám. De nem tudom. A színházat is nagyon szeretem. De ha már nagyon választani kell, akkor az azt hiszem eggyel közelebb áll.

Berlin fölött az ég

– egy rendhagyó proHáló napló –

Hajnal Zsolt

A tavalyi sikeres francia tanulmányút folytatásaként idén májusban Berlin felé vette az irányt a proHáló hálózat csapata. Vendéglátónk, dr. Siegfried Zimmermann invitálására érkeztünk a német fővárosba, ahol a sokrétű és érdekes szakmai programok mellett, számos kulturális és turisztikai látnivaló színesítette a programot.

Hétfő

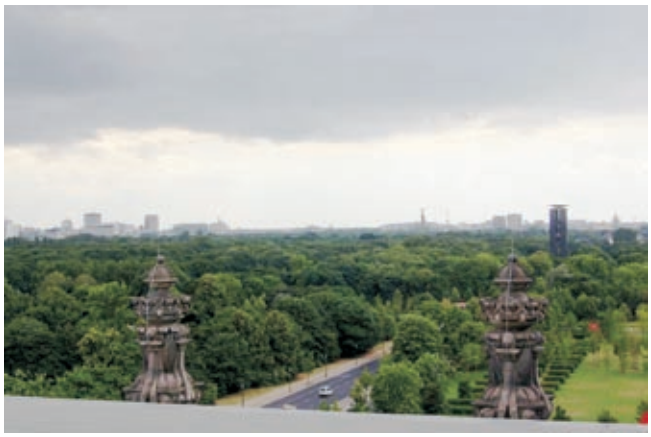
A kora délutáni érkezést követően részt vettünk egy városnéző sétahajózáson a Spree folyón, ahol a város számos nevezetességét csodálhattuk meg, mind a keleti, mind a nyugati oldalon. A keleti oldal csodái közé tartozott az is,

hogy egy épület építéséhez hogyan lehet elképzelhetetlen mennyiségű betont és vasat felhasználni. A hajókirándulás után következett a vacsora Charlottenburgban – az egykori

Nyugat-Berlin központjában – a több, mint száz éves Hoeck sörözőben, ahol olyan érzésünk volt, mintha néhány törzsvendég már az 1892-es megnyitás óta ott lenne. A klasszikus berlini ételek után barátkozhattunk a Berliner Pils-szel és az érdekes ízű – búzasör, málnasziruppal – Berliner Weiss-szel (én személy szerint ezt inkább kihagytam).

Kedd

Elkezdődtek a szakmai programok, elsőként az Opera Socialis Közhasznú szervezet vezetője, egyben házigazdánk Herr Zimmermann ismertette a szervezet történetét, felépítését, eddigi tevékenységét és céljait. Érdekes volt összehasonlítani a német és a magyar civil szervezetek helyzetét, működését és a politikához fűződő kapcsolatukat. Bemutatta a nemzetközi konzorciumban működő Computeria Alapítványt, melyben magyar szervezet is képviselteti magát a Nevelők Háza Egyesület révén.

Ezt követően egy rövid látogatás a Magyar Nagykövetségen – mely jó érzékkel az Egyesült Államok, Oroszország, az Egyesült Királyság, Franciaország és az Európai Unió nagykövetsége mellett található, ahogy egyikünk találóan jegyezte meg: „a nagyhatalmak árnyékában húzódik meg". A nagykövetségen Kozlik Erika első követségi titkár ismertette a visszafogottan elegáns épület történetét és az ott folyó munkát. A nagykövetség a Brandenburgi Kapu közvetlen szomszédságában található, ahol számos szovjet és amerikai egyenruhába bújt fiatal emlékeztetett a múlt eseményeire, mint a Checkpoint Charlie-ra, vagy a szovjet zászló kitűzésére a Reichstagra.

A nap „hivatalos" programjának befejezéseként a berlini Nemzeti Galéria kiállítását tekintettük meg.

Szerda

Belecsaptunk a lecsóba. Szakmai programok sokasága. Előbb a Charlottenburg-Wilmersdorf-i Önkormányzat Ifjúsági Hivatalának vezetője ismertette a civil szervezetekkel kapcsolatos törvényeket, valamint a kormányzat és a civil szervezetek kapcsolatrendszerét, majd a Szociális Hivatal vezetője mutatta be a német szociális állam törvényi és adminisztratív felépítését. Ismertette a helyi szociális ellátórendszert, amely finoman fogalmazva is humánusabb, mint a magyar ellátórendszer. Bár ebben az anyagi háttér is jelentős szerepet játszhat.

Délután következett a Reichstag megtekintése. Az épület a múlt és a jövő keveréke, ahol olvashattuk a szovjet ka-

tonák '45-ből keltezett szénnel írt üzeneteit, beülhettünk a Bundestag képviselőinek széksoraiba, majd a hiper-modern kupolába felsétálva megcsodálhattuk a várost és, hogy milyen Berlin fölött az ég.

A nap zárásaként a növekedés és egészség – esélyegyenlőség, verseny és fogyasztói szuverenitás témakörben vettünk részt egy konferencián, ami valószínűleg érdekes volt, attól az apró szépséghibától eltekintve, hogy a rendezvény németül folyt és nem volt tolmácsolási lehetőség, így a kötőszavakon kívül szinte semmit nem értettünk. Bár ez néhány magyar konferencián is előfordul.

Csütörtök

Délelőtt a berlini fal emlékhelyénél jártunk, ahol a korabeli újságcikkek, fotók, dokumentumfilmek és híradó-bejátszások hitelesen mutatták be a fal történetét az 1961-es építéstől az 1989-es lebontásig. A megdöbbentő élményt fokozta, hogy minden kordokumentumhoz emberi sorsok is társultak

A nap hátralevő részét Charlottenburgban töltöttük, elsőként a helyi Önkormányzat fenntartásában működő „Próba-lakás projektet" mutatták be, melynek lényege, hogy a hajléktalansággal fenyegetettek szociálpedagógusok és szociális munkások segítségével tanulhatják meg az önálló háztartás vezetését.

Ezt követően elmentünk a „Binger Club-ba", amely az önkormányzat és egy non-profit szervezet közös fenntartásában működik. A Club lényege, hogy az előbb említett lakóegységek egy részében pszichés betegek integrálására alakítottak ki helyet.

A nap szakmai programjának zárásaként a helyi népfőiskola igazgatója mutatta be a német népfőiskolai rendszer történetét, funkcióját és törvényi hátterét. Tájékoztatást kaptunk a Volkshochschule Charlottenburg-Wilmersdorf szervezeti felépítéséről, partner kapcsolatairól és az általuk nyújtott képzések elismeréséről és elismertségéről.

A szakmai programokat követően következett a közös vacsora a már jól ismert Hoeck sörözőben, ahol ki-ki érdeklődési köre és vérmérséklete szerint megnézte, vagy végigszurkolta a német-horvát focimeccset.

Péntek

Reggel indulás a reptérre, majd onnan hazautazás.

Elmondható, hogy a berlini tanulmányút nemcsak szakmai szempontból volt hasznos és tanulságos, nemcsak érdekes volt egy kozmopolita nagyvárost megismerni, de ugyanolyan fontos volt az is, hogy egy évek óta együtt dolgozó, összeszokott csapat tagjai még mindig új arcukat tudják mutatni a többieknek.

Fotó: Csathó Tibor

Kinetikus Művészet (RADARART)

július 4– augusztus 24

Kinetikus művészet (kinetic art)

A kinetikosz görög szó, jelentése mozgással kapcsolatos. Ez a meghatározás a valóságos vagy látszólagos mozgást megtestesítő művészet megnevezése. A „kinetic art" ötlete a 20-as években merült fel először, de főleg az ötvenes évek végétől kialakuló nemzetközi irányzat, amely az op-art illuzionista kinetikus hatását valódi térbeli-fizikai mozgásformákká fejleszti. A kinetikus művészet lehet teljesen egyszerű vagy összetett. A terminus azokra a műalkotásokra is alkalmazható, amelyek fényeffektusokkal teremtik meg a szemlélő számára a mozgás illúzióját.

Op-art

Az op-art (az „optical art" rövidítése) „az emberi szem becsaphatóságát használja ki". Ez egy absztrakt művészeti irányzat, amely a hatvanas években induló, tisztán illuzionista, nonfiguratív irányzatnak az elnevezése, ahol az alkotó tevékenysége célját dekoratív, érzékcsaló vizuális játékok és vizuális ritmusok szervezésére szűkítette. Az alkotás során a festő játszik a nézővel: olyan képeket alakít ki, amelyek vibrálnak és pulzálnak,mely alkotásban a felhasznált színek és mértani formák a mozgás optikai illúzióját keltik.

A kalocsai születésű SCHÖFFER Miklós (1912-1992) a harmincas évek közepén telepedett le Párizsban és haláláig élt ott. Először festőként, majd u. n. kinetikus szobrászként meghatározott alkotói időszakot követően – szakítva a korábbi tevékenységével – az akkori kor ipari technológiájának, kutatásainak eredményeit felhasználva sajátos avantgarde műveket hozott létre,melyeket nagyméretű, villogó, mozgó objektként városi terekbe képzelt. A kibernetikus művészetről szóló írásai és a párizsi Képzőművészeti Főiskolán tartott órái a modern vizuális művészet megújulásáról szóltak. Gépszobrai, interaktív szerkezetei új, korábban ismeretlen látványelemeket hoztak létre, egyedi vizuális élményt lehetőségét teremtve. A kinetikus művészet európai hatású művészeként magyarországi követőkre is talált, akik a mesterhez méltó szellemességgel, technikailag magas színvonalú megoldásaikkal egyesek a mozgásra, egyensúlyi helyzetekre helyezték a hangsúlyt, mások a Bauhaus alatt kibontakozó fénykinetika technikai, művészeti eszközeit használva módosítják vagy próbálják módosítani látásmódunkat!

Ez a szellemi örökség követhető a Pécsi Galéria kiállításán, mely programban a hazai kinetikus művészet már nemzetközileg is kiemelkedő tudású képviselői találhatók. Más-más formában, megoldásokkal ugyan, de mindegyik azonos céllal teszi dolgát, befolyásolni akarják látásunkat minden valóságos emberi élmény legfontosabbikát.

A kiállító művészek :

BALOGH László, CSÁJI Attila, CSÖRGŐ Attila, DARGAY Lajos, DOHNÁL Áron, DOHNÁL Tibor, GALÁNTAI György, HARASZTY István, LANTOS Ferenc, LOIS Viktor, MENGYÁN András, MÓDER Rezső, Dr. NEMCSICS Antal, OROSZ István, PÓCSY Ferenc, TILLES Béla, ZIELINSKI Tibor.

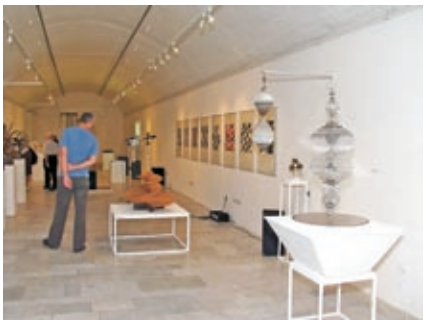
A bemutatandó tárgyak jól modellálják a műfaj sokszínűségét. Megtalálhatók itt a stílusfajták között az Op-art és fénymű-vészeti alkotások, kibernetikus művészet,, függő mobilok, álló mobilok, mobilgépek, hangszobrok, továbbá más video és holografikus alkotások. Mind-mind a műfaj meghatározó alkotásai, de a megnyitó is tartogat meglepetéseket, hiszen néhány a bemutatott műtárgyak közül nem csak látványban, hanem hangjával, megszólalásával ad audio-vizuális élményt.

Ennek a programnak létrejöttében nagy szerepet vállalt HANGYEL Orsolya és SZILÁGYI Pál, velük és a RadarArt Egyesülettel és Galériával talán egy sorozat indulását segítettük.

Fűri Ildikó

Az Uniós források hatékony kihasználása

Az európai uniós szabályozás is a korábbinál szigorúbb és pontosabb kommunikációs kötelezettségeket határoz meg mind a tagállamok, mind az uniós támogatások kedvezményezettjei számára. Országos szinten a cél a támogatott beruházások eredményeinek bemutatásán keresztül az európai uniós tagság előnyeinek kézzelfoghatóvá tétele. A kedvezményezetteknek, saját szintjükön, szintén tájékoztatni kell a nyilvánosságot arról, hogy projektjük európai uniós támogatásból valósult meg.

A pályázónak a projekt jellegétől és méretétől függően előírt kommunikációs kötelezettsége áll fenn. Ezek mellett azonban a **jól megtervezett és megvalósított kommunikáció számos lehetőséget és előnyt** is nyújthat a kedvezményezettnek, és érdemben hozzájárulhat a projekt szakmai eredményességéhez. A szakmai munka és a pénzügyi hatékonyság mellett a szervezet kommunikációs képességét nevezik a sikerhez vezető út harmadik alappillérének. Profiltól és mérettől függetlenül minden szervezet (projekt) számára elengedhetetlen, hogy folyamatos kapcsolatban legyen szűkebb és tágabb működési környezetével, partnereivel, ügyfeleivel, munkatársaival, valamint a tevékenységét kívülről vagy belülről befolyásoló véleményvezérekkel. Sokan úgy gondolják, hogy a kommunikáció egyenlő a reklámozással vagy – bővebben – az értékesítésösztönzéssel. Pedig ennél jóval több. **Minden szervezet kommunikál, akár tudatosan teszi, akár nem.** Már a tervezés fázisában számos információt bocsát ki magáról, gondoljunk az engedélyek beszerzésére, a beruházás előkészítésére, az esetleges építkezésre, a munkatársak felvételére, a partnerek megkeresésére. Egy rosszul kommunikált, elhúzódó beruházás már akkor negatív képet fest a projektről, mielőtt egyáltalán elkezdődött volna a szakmai munka. **Jól tervezett és kivitelezett kommunikációval azonban komoly előnyt biztosíthatunk magunknak.** Határozzuk meg, hogy kit akarunk elérni, mit akarunk kommunikálni, és hogyan akarjuk kommunikálni. A tervezés legelső lépése, hogy pontosan azonosítsuk a célközönségünket. Ezt követi a célok kijelölése, az eszközök megválasztása, majd a kampány végén (és esetenként közben is) a kommunikációs munka mérése és értékelése. Fontos, hogy mindig **nálunk legyen a kommunikációs kezdeményezés**, azaz elsősorban mi alakítsuk saját ismertségünket vagy imidzsünket.

Célcsoport alatt legtöbbször meglévő és leendő ügyfeleinket értjük, továbbá minden olyan személy vagy szervezet, amelyeket tevékenységünkkel kapcsolatban állnak. Ide tartoznak többek között a munkatársak, ügyfelek, partnerek, beszállítók, alvállalkozók, szakmai érdekképviseleti szervezetek, civil szervezetek, szakmai véleményvezérek, felügyeleti szervek, engedélyt kiadó szervek, helyi önkormányzat, helyi környezet, lakosság stb.

A kommunikációs céljainkat a szakmai célok alapján határozzuk meg. Általában a legelső és legfontosabb feladat a szervezetünk vagy projektünk bemutatása, és annak világos kommunikálása, hogy a felhasználónak vagy rászorulónak milyen előnyöket nyújt, azaz miért és hogyan vegye igénybe. A célok a projekt életciklusának függvényében változhatnak.

A kommunikáció széles tárházzal rendelkezik. Az eszközök tervezésénél mindig az adott kommunikációs céloknak és célcsoportoknak legjobban megfelelő, leghatékonyabb eszközöket kell megtalálni és kiválasztani. A kommunikációs eszközrendszer része többek között a public relations, a sajtómunka, a rendezvényszervezés, a reklám, az online kommunikáció és a személyes kommunikáció.

Mivel a kommunikációs munka általában hosszú távon fejti ki hatását (a negatív hatását is!), a kommunikációs kampányok után szükséges az **egyes elemek mérése és értékelése**.

Az értékelésre időt kell szakítani, nemcsak azért, hogy az elvégzett munkát értékeljük, hanem, azért is, hogy **a visszajelzéseket folyamatosan beépítsük a további kommunikációnkba**.

A kommunikációt soha nem önmagában kezeljük. **A kommunikáció tervezése része a projekt szakmai tervezésének. A kommunikációs feladatokat mindig a szakmai feladatok határozzák meg. A két terület között szoros összhang szükséges**, a jól tervezett és előkészített kommunikációs munka jelentősen segítheti a projekt sikerességét, a hibás, félresiklott kommunikáció ugyanakkor nagyban gyengítheti azt.

A kommunikáció első lépése a kutatás és tervezés. Általános igazság, hogy jó terv nélkül nincs jó kommunikáció. A tervezés viszont kutatási adatokra épül. Még kis volumenű egyszerű projekteknél is ismernünk kell a működési környezetet, a piaci szereplőket, a versenytársakat és a célközönséget, valamint saját magunk piaci helyzetét. A projekt szakmai tervével összhangban előzetes elemzést kell végezni arról, hogy *kihez, miért és hogyan akarunk szólni*. Bonyolult, összetett projektek esetében érdemes és javasolt a gyengeségeinket, erősségeinket, a piaci veszélyeket és lehetőségeket összefoglaló SWOT analízist készíteni.

A hatékony és eredményes sajtókapcsolatok alapja a **jó sajtólista** *(találjuk meg azt az újságírót, aki a mi területünkkel foglalkozik: hívjuk fel az újságokat és kérdezzük meg, hogy melyik újságíró a téma felelőse, és ne közvetlenül a szerkesztőket, főszerkesztőket célozzuk meg)*, a **nyílt, őszinte, kétoldalú kapcsolat** *(gondolkodjunk az újságírók fejével, neki milyen információra van szüksége a munkájához, az olvasók érdeklődésének kielégítésére)* és az **elérhetőség** *(ne csak akkor legyünk nyitottak, ha nekünk fontos, hanem akkor is, amikor az újságíróknak az – értékelni fogják)*.

Fényképekkel jól és látványosan dokumentálható egy projekt kivitelezése. Számtalan helyen fel lehet használni. Jó minőségű és komponálású professzionális minőségű képeket s Jól fotózni nem könnyű, számtalan körülményre oda kell figyelni: kompozícióra, látószögre, fényviszonyokra, árnyékokra, mélységélességre stb., amelyhez megfelelő kamera, objektívek, derítők, lámpák, állványok, fóliák stb. kellenek. Egy beruházás gyakran felülről fotózható a leglátványosabban. Ezt szintén meg kell szervezni. Ezért egy komoly fotódokumentáció elkészítését érdemes és javasolt hivatásos fotósnak kiadni.

A kedvezményezett honlapján (amennyiben van ilyen) folyamatosan utalni kell az uniós támogatásra mind szövegesen, mind pedig a logó elhelyezésével. Bármely nyomtatott vagy elektronikus kommunikációs felületen, ahol a projekt megjelenik a kedvezményezett köteles az EU támogatására folyamatosan felhívni a figyelmet.

A logót és az egyéb formai és tartalmi követelményeket az arculati kézikönyv előírásai tartalmazzák.

A beruházás befejezése, a projekt hivatalos átadása nagyon jól kommunikálható alkalom.

Ez a csúcspontja az eddigi kommunikációs tevékenységnek, ez fogja össze és zárja le a beruházás szakaszában alkalmazott kommunikációs elemeket. A korábbi üzeneteket és eszközöket használjuk fel: összefoglalhatjuk az eddig kommunikált üzeneteket, összehasonlíthatjuk a korábbi látványterveket a kész projekttel, bemutathatjuk a beruházás különböző szakaszairól készült fotódokumentációt stb.

A kommunikációs kötelezettségek projektenként változhatnak, de ezek tartalmát a szerződés, illetve az ÚMFT Arculati Kézikönyv tartalmazza, melyet már a pályázat beadásakor, illetve a projekt megkezdése előtt alaposan tanulmányozzunk át. Ebben az esetben is igaz, hogy vannak területek, melyek megvalósításhoz vegyük igénybe szakember segítségét.

Tutti, tutti

Lerchné dr. Egri Zsuzsa

A nagyhírű (e lap hasábjain is többször emlegetett) komlói Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola május 24-én ünnepelte fennállásának 70., a zenetagozat megalakulásának 50. évfordulóját. Bekerült hát éves programjába a dátum, és elkezdődött az alapos felkészülést, szervezést igénylő aprómunka. Mindenki magától értetődően vette ki belőle a részét, készen arra, hogy még többet vállaljon. Miközben csökkentették az énekórák számát, sok településen iskolákat vontak össze, zenetagozatot szüneteltettek vagy zártak be, miközben a sajtó tanárverésekről, gyermek-megalázásokról, kényszerpályára szorult pedagógusokról adott sokkoló hírt..., itt ellenszolgáltatás nélkül, egymást segítve tették a dolgukat a nemzet mai napszámosai. Tették és teszik, mert így tanulták s mert maguk is így látják helyesnek.

Piano.

Hosszabb és rövidebb távú tervek készültek a tantestületben, amellett megszakítás nélkül tanítottak, dolgozatokat írattak, javítottak, erdei táborba, kirándulásra, versenyre készítették fel és kísérték el a gyerekeket, óvodásoknak, leendő elsősöknek és szüleiknek mutatták be az intézményt, kompetenciát mértek. Egyszer a hátrányos helyzetű Jóskáért, Pannikáért, másszor saját munkahelyükért, netán az ünnepség sikeréért izgultak – a hosszabb időre betegszabadságra kényszerült igazgatónő távollétében a mindenessé előlépett helyettes iskolavezető irányításával. A korábban is jó csapat még igazabb közösség lett. Ötletek merültek föl és enyésztek el, miután kiválasztották közülük a legjobbakat. Hogy alig pár napja már hagyományosnak számító műsorral mutatkozott be az iskola a színházban, hogy alig néhány hét van a tanév lezárásáig és a XIX. kórusfesztivál kezdetéig? – Nem probléma! Megy minden a maga rendjében.

Crescendo.

Elmentek a meghívók, visszaérkeztek az örömteli jelentkezések, összeállt a műsor, felbolydult méhkas a tanoda. „– Tudom a szólamomat, bár a hangom jóval mélyebb, mint akkor volt. Azt nem lehet elfelejteni, ahogy a biciklizést sem" – hallható lépten-nyomon. Amerikából, Németországból, Írországból váltottak jegyet a nagy alkalomra. Kata három kicsijével csak azért jött el, hogy részt vehessen Feri bácsi délelőtti próbáin, jóllehet a koncertre már nem tud maradni. Gyöngyi és Kinga sokat autóztak, hogy találkozhassanak a többiekkel. A színész Vókó János Egerből vonatozott idáig, hogy felléphessen egykori tanárai, osztálytársai előtt. Sásdon már elszorult a szíve, úgy érezte, az elszaladt negyven év után újra ITTHON van, és ez maga a boldogság... A magánénekes Sárkány

Kázmér meghallva a hírt, egy pillanatig sem tétovázott, nem keresett, pedig bőven talált volna távolmaradására kibúvót. Ehelyett operaházi fellépéseit tetette át más időpontra, mert Komló hazavárta messzire került, de lélekben soha el nem szakadt fiát. És jött a

Liszt-díjas fuvolaművész, Gyöngyössy Zoltán, aki míves szavakkal köszöntötte a számára szellemi közeget jelentő zenetagozatot, az iskolát, amelyben – kagylóhoz hasonlóan – a hétköznapok megfeszítő munkája révén nemegyszer igazgyöngy született. Vallomása szerint itt kapta, innen vitte tovább magyarsága tudatát, innen erednek erőt adó gyökerei, innen datálódnak hagyományai, itt élte át először a zene örömét, itt lakik az édesanyja és itt áll (remélhetőleg még sokáig) az őt elindító ISKOLA. Szabaddá tette magát erre az estére a világot járó zongora– és orgonaművész, egyetemi docens, a szintén Liszt-díjas Király Csaba, aki a zene és a saját humorát is megcsillogtatta ifjú partnerével, Fuchs Diánával előadott négykezesben.

Forte.

A díszvendégeket, Kodály Zoltánné Péczely Saroltát és édesanyját, dr. Péczely Lászlóné Sárika nénit már a belépésükkor megtapsolta közönség. Az ő egykori pécsi zeneestéiken kezdődött minden. Ott találkozott a Mesterrel az akkor még nagyon fiatal Tóth Ferenc,

hogy szülőhelyén megmutassa, igenis lehet valaki próféta a saját hazájában is. Szorgalommal, szaktudással, tehetséggel, hittel, a zene iránti mélységes alázattal, gyermekszeretettel, a bányászváros nyújtotta biztos háttérrel. Az évtizedek erőfeszítései beértek. Kitűnő tanítványának, dr. Makráné Kónya Melindának nyugodt szívvel adhatta át stafétabotot. A nagykórus jó kezekbe került...

Az igazgatóhelyettes Cseke Gabriella áttekintette a tündérléptekkel elsuhant évtizedeket, az alpolgármester Jégl Zoltán meleg szavakkal ismerte el a törekvéseket, de virágai még azoknál is többet mondtak a címzetteknek és a közönségnek. A gratulációk és laudációk közül érdemes kiemelni néhányat. Tillai Aurél ny. főiskolai tanár Liszt-díjas karnagy szerint zenével könnyebb az élet nehézségeit elviselni. Vadász Ágnes, a KÓTA titkára, aki mindig, de most különösen otthonosan érezte magát Komlón, azt javasolta a jelenlévőknek, hogy kövessék Feri bácsi példáját.

Fortissimo.

A többórás műsor csak egy pillanatnak tűnt. Ahol valamennyi fellépő egykori kodályos, ott minden flottul megy. Növendék volt a színészetre készülő budapesti szakközépiskolás Korbuly Kata, a műsorközlő. Elég végigsorolni a fellépőket, hogy az Olvasó sejthesse, mi történt akkor szombaton a komlói színházban. Bobály Viktória, a Nemzeti Táncjáték Fesztivál különdíjasa A szivárványon túl című koreográfiával örvendeztette meg a nézőket.

Utána művészeti szakközépiskolások szerepeltek: Fór Zoltán trombitán, Fuchs Diána zongorán játszott, Plesz Barbara, több országos népdalverseny győztese népdalokat énekelt, DVD-ről pedig a Kaposvári Csiky Gergely Színházhoz szerződött Mózes Balázs szavalt .Őket követték a "nagyok", a már említett Király Csaba, Gyöngyössy Zoltán, a magánénekes Kopjás Éva, Sárkány Kázmér, majd Vókó János szerzett kellemes perceket Tevjeként. Sikert aratott Feri bácsi fia, Tóth Gábor, aki barátaival közösen népdalokat interpretált jazz-feldolgozásban. Mit tagadjam, nagy sikerük volt!

A dobogón álló nagykórust olyan énektanár-karnagyok vezényelték, akik egykor szintén itt tanultak. Elsőként a most diplomázó Tóth Sarolta dirigált, akinek "kezdőként fantasztikus élményt jelentett ez a lehetőség." A Villőt Lakatos Judit hívta életre, a sásdi normál kórus irányítója. Dr. Gállné Gróh Ilona, Forrai Katalain-díjas énektanár is itt kapott a zenei alapok mellé emberi tartást, mintát egy életre helytállásból, tisztességből, következetességből. Itt tanulta meg lelkéből kitörölhetetlenül, mi a jó, mi a rossz. Őt követte Pauza Viktória a Picinyek kórusának, Pleszné Fényes Edit az iskola Kiskórusának karnagya, akik ezúttal szintén a felsősöket dirigálták. Feri bácsi a máshol ritkán hallható Harasztosi legénynek című művet vezényelte, melyet 1962-ben komponált az iskola tanulóinak Kodály Zoltán.

Vivace.

Az est egyik legmeghatóbb pillanataként bizonyára az a kép marad meg a jelenlévők emlékeiben, amelyben két idős ember, két barát, a képzőművész Soltra Elemér és a zenész Tóth Ferenc összeölelkezett. Soltra Elemér ugyanis itt adta át azt a bronzplakettjét, melynek egyik oldalán Feri bácsi arcképe, a

másikon érzékeny vezénylő keze látható. A mesterpéldány az iskoláé, alapja lesz a később készítendő nyomatoknak. Okos felhasználásukról a testület dönt. A művész úr szerint Feri (bácsi) múlhatatlan érdeme, hogy "világgá röpítette a város hírét. Csoda ez? – Bizony nem, hiszen a valamikori közös próbák alatt megtanulták, "hogyan kell a partitúrában a saját szólamukat követni, egyszersmind a másikra figyelni, mert csak így szólhat hitelesen a mű". A parabolát a mindennapokra lefordítva: egymás nélkül kevesek vagyunk...

Andante maestoso.

S mi más lehetett volna méltóbb befejezés, mint a Tóth Ferenc Liszt-díjas karnagy . vezényletével felhangzó Pünkösdölő? A színpad egyre kisebbé vált, miután sok régi tag elfoglalta a maiak közt a helyét. Az egykori "kicsikék" pedig ezúttal közösen énekelték a szólót. A záró számba – Feri bácsi kérésére – a közönség nagy része is bekapcsolódott, így együtt énekeltek nagyszülők, szülők, gyerekek, unokák, illetve tanárok és diákok:

„Nem sokaság, hanem

Lélek s szabad nép tesz tesz csuda dolgokat." – zengett messzire, aztán elcsendesedve mélyen beivódott a szívekbe Berzsenyi szövege és Kodály dallama.

Tutti, tutti.

Fotó: Rákos Ildikó

Pályázati ajánló

Gyermekek és fiatalok integrációs programjai - TÁMOP 5.2.5

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2008. augusztus 10.

A sikeres iskolai karriernek meghatározó hatása van a későbbi munkaerő-piaci életpályára, ezért minden gyermek számára biztosítani kell a jól hasznosítható tudás, képességek és készségek megszerzését. Ezt akadályozhatják a különböző családi problémák, illetve – a gyakran ezek következményeként kialakuló – iskolai kudarcok, csavargás, lemorzsolódás, amelyek a devianciák irányába veszélyeztetetté teszik a gyerekeket.

Az A komponens keretében a társadalmi integráció növelése érdekében a hátrányokkal küzdő iskoláskorú gyermekek, fiatalok és családjaik számára válhatnak elérhetővé a szülői szerepet erősítő, a családi konfliktusokat rendező, a családi kohéziót erősítő, valamint az oktatási rendszeren kívüli integrációs, prevenciós programok.

A pályázat B komponensének célja, hogy segítse a fiatalok, különösen a hátrányos helyzetű fiatalok életminőségének javítását, egyéni és/vagy közösségi kompetenciáik fejlesztését, minőségi információkkal történő ellátását.

A pályázat célrendszerében – C komponens – kiemelt helyet foglal el az illegális szerfogyasztók és sérülékeny életkorban lévők számára olyan alternatív szolgáltatások biztosítása, mely szolgáltatások a érintettek számára könnyen megközelíthető környezetben, mindennapi tevékenységük szerves részeként jelennek meg

További információ: www.nfu.hu

Kábítószer-fogyasztókkal és kábítószer-prevencióval foglalkozó szervezetek komplex megelőző és egészségfejlesztési programjainak támogatása KAB-PR-08-A/B

Kiíró: ESZA Kht

Beadási határidő: 2008. szeptember 16.

A pályázat célja, kategóriái: a pályázat célja a helyi közösségi színtereken zajló drogprevenciós és egészségfejlesztési tevékenység elősegítése, illeszkedve a „Nemzeti Stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására" című dokumentumban megfogalmazott célokhoz.

A pályázat keretében a helyi közösségi résztvevők együttműködésen alapuló olyan komplex, az egészségmegőrzés/egészségfejlesztés különböző színterein megvalósuló programok támogatására van lehetőség, amelyek kapcsolódnak a kábítószer-fogyasztás megelőzéséhez, a kábítószer-használattal szemben pozitív mintát nyújtanak, valamint amelyek a prevenciós tevékenység keretében jelenítik meg az ártalomcsökkentő szemléletet. Ebben a kategóriában nem támogathatók az iskolák pedagógiai programjára, illetve az iskolai drogstratégiára épülő programok.

Ebben a pályázatban a prevenciós hangsúlyú alternatív jellegű, valamint a szórakozóhelyek, bevásárlóközpontok színterén biztosított programok esetében kizárólag a már korábban valamilyen formában működő programok támogatásra, fenntartására van lehetőség, Szolgáltatásfejlesztésre, modellprogramok kialakítására az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében biztosított források révén nyílik lehetőség 2008-ban.

Pályázati kategóriák:

„A" kategória: Program megvalósítási ideje: 2008. június 1. és 2008. december 15. közötti időszak

„B" kategória: Program megvalósítási ideje: 2008. december 16. és 2009. május 31. közötti időszak

Jelen pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató, továbbá az internetes pályázati adatlap együtt képezik a pályázati dokumentációt és tartalmazzák a pályázáshoz szükséges összes feltételt. A pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató letölthető a http://www.esf.hu, a http://www.szmm.gov.hu honlapokról, vagy beszerezhető a Pályázatkezelő 1134 Budapest, Váci út 45. „C" épület címén.

A pályázattal kapcsolatban **további információkat** a 9.00-16.00 óra között hívható (1) 273-4250-es telefonszámon, valamint a hazaitamogatas@esf.hu e-mailcímen kaphatnak a Pályázatkezelőtől.

A Visegrádi Négyek kulturális együttműködése

Kiíró: International Visegrad Fund

Beadási határidő: 2008. szeptember 15.

Pályázható összeg: 4000 EUR-tól lehet kérvényezni egy konkrét standard pályázatra.

A jóváhagyott költségvetés és a rendelkezésre álló források szerint az Alap pénzügyi forrásai különféle tevékenységek támogatására fordíthatók, az alábbi területeken:

1. kulturális együttműködés
2. tudományos eszmecserék és kutatások
3. oktatás
4. diákcsere
5. határokon átnyúló együttműködés
6. turizmusra fordító támogatás.

Az Alap pénzügyi hozzájárulása nem haladhatja meg a projekt összköltségének az 50%-át, beleértve a pályázó saját természetbeni hozzájárulását, vagy más, társfinanszírozó alanyok természetbeni hozzájárulását. A költségvetést 12 hónapra tervezik, még ha a pályázat a tervek szerint tovább is tartana. Az Alap előnyben részesíti azokat a pályázatokat, melyekben a V4-es országok mindegyike részt vesz.

További információ: http://www.visegradfund.org

Indul a MaLomparádé! – Pályázat a hulladékhegyek ellen

Kiíró: Hulladék Munkaszövetség (HuMuSz)

Beadási határidő: 2008. október 30.

Az Ökocsiga Játszóház és a Hulladék Munkaszövetség pályázatot hirdet magánszemélyeknek, civil szervezeteknek, iskolai, óvodai csoportoknak, baráti közösségeknek.

A pályázat célja, hogy ötleteket gyűjtsünk

- olyan játékokhoz, melyek hulladékból készülnek – A kategória
- olyan játékokhoz, melyek segítenek a környezeti nevelés hulladékos témáiban (megelőzés, szelektív gyűjtés, komposztálás, tudatos vásárlás, stb.) – B kategória

A pályázati anyagokat folyamatosan várjuk 2008. október 30-ig az Ökocsiga Játszóház címére (7030 Paks, Eötvös u.22 vagy okocsiga@gmail.com). A játékötleteket honlapunkon folyamatosan közzétesszük, 2008. novemberében pedig a Ne vásárolj semmit! Nap alkalmából játszóházat szervezünk belőlük.

Csak olyan játékokat, ötleteket várunk, melyek nem állnak szerzői jogi védelem alatt!

További információ www.malomparade.mlap.hu, Sáfrány Szilvia, Ökocsiga Játszóház okocsiga@gmail.com, Mozsár Gabriella, HuMuSz mozsargabi@gmail.com

Pályázati felhívás számítógépek és monitorok igénylésére

Kiíró: Vodafone Magyarország Alapítvány

Határidő: Folyamatos

Pályázók köre: magyarországi székhellyel és működési engedéllyel rendelkező bejegyzett, működő civil szervezetek, egyesületek, alapítványok, közalapítványok, közhasznú társaságok ▶

A Vodafone Magyarország Zrt. lehetőséget biztosít nagy mennyiségű számítógép és monitor ingyenes igénylésére. A felajánlás használt P4-es Compaq és HP típusú számítógépekre és használt HP, LG és Compaq 17 colos monitorokra vonatkozik. A gépek teljesítménye 400, 533, 600, 800, 1200 MHz., 256 MB – 1GB DDR memória, 20GB – 80GB ATA HDD, DVD-olvasó, FDD nincs bennük, billentyűzet. A gépeken semmilyen operációs rendszer nincs telepítve. A gépek alkalmasak irodai, illetve internet feladatok ellátására. Pályázatot nyújthatnak be magyarországi székhellyel és működési engedéllyel rendelkező bejegyzett, működő civil szervezetek, egyesületek, alapítványok, közalapítványok, közhasznú társaságok. Középfokú oktatási intézmények csak abban az esetben nyújthatnak be pályázatot, ha saját alapítványuk van.

További információ: Kapcsolattartó – Halász Gábor, tel.: 06-1-288-4767, fax: 06-1-288-4385, gabor.halasz@partners.vodafone.hu http://www.vodafonealapitvany.hu

Pályázatok elbírálása: folyamatos. Minden beérkező igényt igyekszünk kielégíteni, de erre csak a rendelkezésre álló készlet erejéig van lehetőségünk.

Felhívás a „10 000 lépés program" 2008. évi szabadidős programjának szervezésére, programszervező feladatkörre

Kiíró: Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Határidő: Folyamatos

Pályázók köre: Önkormányzat, egyesület, köztestület, alapítvány, közalapítvány, sportszövetség

A pályázat célja: programszervezők bevonása a „10 000 lépés program" szabadidős programba (a továbbiakban: Program), annak érdekében, hogy a programszervezők gyaloglóklubokat hozzanak létre.

A klubok létrehozásához az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Sport Szakállamtitkársága 10 000 lépés programcsomagokat biztosít ingyenesen, a jelen pályázati kiírás 4. pontjában meghatározottak szerint.

A programszervezők feladata:

- gyaloglóklub(ok) létrehozása, vagy
- meglévő közösségek tevékenységének gyaloglással, mint mozgásos tevékenységgel való kiegészítése. Ennek érdekében a programszervezőnek arra kell törekednie, hogy 2008. április 1. és 2008. december 15. között legalább 20 alkalommal gyalogló esemény(eke)t szervezzen vagy ilyen esemény(ek)hez szervezetével csatlakozzon.
- a 10 000 lépés program-csomagoknak a célközönség részére történő átadása,
- a Program népszerűsítése a célközönség részére,
- események szervezése a célközönség tagjai számára,
- a szervezetben rendszeresen gyaloglókról és a kötelező 20 alkalommal résztvevőkről hiteles regisztrációs lista vezetése és elküldése az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Sport Szakállamtitkársága részére 2008. december 15-ig.

A Program célközössége: idős emberek, életmódfüggő betegségben szenvedők /cukorbetegek, szív és érrendszeri betegek/, kismamák, gerinc és izületi problémákkal élők és nők. **További információ** kérhető a tizezerlepes@otm.gov.hu, retai.gabor@otm.gov.hu e-mailcímeken.

A pályázati adatlap letölthető a http://www.otm.gov.hu, a http://www.ksr.sportolonemzet.hu, honlapokról.

Segíthetek? MOL Tehetséggondozásért díj

Ön is ismeri, emlékszik rá

– azt az áldozatkész, lelkes tanárt, szakembert, aki gyermekét jó tanácsokkal látta el és külön szakkörökön segítette az iskolai felkészülésben vagy a tanulmányi versenyeken?
- azt az edzőt, aki jó szemmel kiemelte és a neki legmegfelelőbb sportágba segítette készségei, képességei fejlesztésében gyermekét?
- arra a szeretett tanárára, aki elindította a pályán, akihez később is mindig fordulhatott jó tanácsért, szakmai támogatásért?

Segítsen nekünk megtalálni őket! Szeretnénk a fiatal tehetségeket felfedező tanárokra, nevelőkre, edzőkre felhívni a közvélemény figyelmét. Ők, akik a háttérből segítik tanítványaik első lépéseit, áldozatvállalásuk, munkájuk nagyban hozzájárul egy-egy fiatal képességeinek kibontakozásához. Ösztönzik, mellettük vannak, keresik számukra a továbblépés lehetőségét, felkészítik őket a versenyekre, pályázatot nyújtanak be helyettük. Tudásuk továbbadása több generációt segít újabb és újabb eredményekhez. Munkájuk ritkán kerül előtérbe, nevüket ritkán említik az eredmények mellett. Külön munkájuk általában sem erkölcsileg, sem anyagilag nem kapja meg a szükséges elismerést. A legérdemesebb jelöltek közül évente egyszer az Új Európa Alapítvány kuratórium 4-4 személyt választ ki a sport, valamint a művészet-tudomány-kultúra területeiről és a „Segíthetek? MOL Tehetséggondozásért" díjban részesíti. A Tehetséggondozásért díj anyagi és erkölcsi elismerés, a díj értéke 500 000 forint személyenként. A jelölések benyújtása folyamatos, a jelöltek közül évente egyszer választ az Új Európa Alapítvány kuratóriuma. **2008-ban az október 15**-ig beérkezett jelöléseket tudjuk figyelembe venni.

További információ: http://www.ujeuropaalapitvany.hu, http://www.mol.hu

Esély/2008 – Esélyegyenlőség a munka világában

Kiíró: Országos Foglalkoztatási Közalapítvány – OFA

Beadási határidő: 2008. július 31.

Pályázat célja:

- A program célja, a foglalkoztatás területén az esélyegyenlőség előmozdítása a nem állami szervezetek részvételének erősítésével, fejlesztésével, új programok, szolgáltatások életre hívásával.
- A program keretében olyan programok, szolgáltatások megvalósításához, (ön)segítő eszközök fejlesztéséhez nyújtunk támogatást, mely segíti a munkavállalót, álláskeresőt az őt ért diszkriminációs hatás felismerésében és leküzdésében, illetve befolyást gyakorol a vállalatok és szervezetek humán stratégiájára, elsősorban a munkaerőfelvétel, előmenetel, GYES/GYED/GYET utáni reintegráció, valamint a bérezés területén előforduló (rejtett) diszkriminációs gyakorlatok feltárásának korrekciójával, a vállalaton illetve szervezeten belüli esélyegyenlőség előmozdításával.

Pályázók köre: egyesületek, alapítványok, kht-k, melynek létesítő okiratában szerepel, hogy: a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítését végzi és ehhez kapcsolódó szolgáltatásokat nyújt, vagy hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítését végzi, vagy emberi és állampolgári jogok védelmével foglalkozik; valamint szakszervezetek.

Keretösszeg: 100 millió forint

A projekt megvalósításának legkorábbi kezdő időpontja 2008. október 1. lehet, és a projektnek legkésőbb 2009. november 30-ig be kell fejeződnie. A projekt futamideje 12 hónap kell, hogy legyen.

További információ: www.ofa.hu; info@ofa.hu; 1/555-2900

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

Idén is lesz **Tuttu Mikka- Makka Tábor!** Ismét lesz mesejáték, méta, kézműves foglalkozás új technikákkal, fürdés, kirándulás, sport, nagyon sok játék és reméljük, hogy **Ti is ott lesztek!**

Az első tábor időpontja: 2008. 06. 30. – 07. 06.
Helyszín: Sikonda, Tölgyfa utca 4.
Részvételi díj: 23. 000 Ft

A második tábor időpontja: 2008. 07. 21. – 07. 27.
Helyszín: Balatonfenyves, Kölcsey utca 3.
Részvételi díj: 26. 000 Ft

A részvételi díj tartalmazza a szállást, a napi 3-szori étkezést és az összes program költségét. Szállás kőházakban, 4-6 fős szobákban.

Jelentkezni lehet, **Borvári Lilinél** a **06-30/740-4368**-as telefonszámon, a táborozó neve, életkora, címe és szülő telefonszáma megadásával. A tábor díját két részletben kell befizetni, az első részletet csekken 10.000 Ft – ami a végleges jelentkezés feltétele. A második részletet személyesen kell befizetni a táborba érkezéskor.

Mindenkit szeretettel várunk, szólj barátaidnak, osztálytársaidnak!

A 3. Szektor Alapítvány, a Pécsi Szemle Várostörténeti Alapítvány, a Tuttu Mikka- Makka Gyermek és Ifjúsági Egyesület és a Gárdonyi Géza Alapítvány (Dombóvár) 2007. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

A Szőnyi Ottó utcai Német Nemzetiségi Óvoda Gyermekeiért Egyesület (KINDI Egyesület) 7633 Pécs, Szőnyi Ottó u. 3. , Adószám: 1 8318371-1-02

tagsága ezúton köszönetet mond mindazoknak, akik 2006. évi jövedelemadójuk 1%-t nekünk ajánlották 355.723.-Ft értékben.

Az összeget cd lejátszós hangszóró, udvari gyermekjátékok, egyensúlyozó mászóka, mérleghinta, labdabedobó vásárlására fordítottuk.

Az Egyesület vezetősége köszöni a támogatást és bízik a támogatók további pártfogásában.

Lamperth Gáborné
Elnök

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

„Hortus Conclusus” címmel
a Hilliard Ensemble ad koncertet a Bazilikában
2008. október 10-én 19.30 órakor.

A koncert az UniCum Laude Vokálfesztivál kiemelt rendezvénye.

Szervezők: Nevelők Háza Egyesület, UniCum Laude Énekegyüttes

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA
2010

BARANYAI
125 Ft
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
IV. ÉVFOLYAM - 6. SZÁM
2008. AUGUSZTUS

Ismét (mi) választunk!?

Ismét elérkezett az idő arra, hogy jelölteket állítsunk és képviselőket válasszunk a Tanácsba és a kollégiumba. De tudatosodott-e bennünk ennek súlya, célja és fontossága? A Nemzeti Civil Alapprogram mindenképpen egy nagyon fontos előrelépés a magyar civil társadalom fejlődése terén, ezért folytatása, továbbfejlesztése és forrásainak jövőbeli növelése szükségszerű.

Annak ellenére is az, hogy számos zavaró momentum terheli ezt az intézményrendszert. Először is az állami finanszírozási rendszer átalakulóban van, csökkennek a források. Az NCA-s kormányzati stratégia egy deklarált szándék szintjén maradt, nem került jogi elfogadásra. Feszültség tapasztalható a korábbi évekhez képest, ami nem a pályázatok növekvő száma, hanem a források szűkülése miatt jelentkezett. Folyamatosan csökkennek a szakminisztériumi és egyéb források. Ezen kívül a szűkítés miatt az egyedi döntésekkel adott támogatások egy része átkerül a pályázati döntésekkel adott támogatásokhoz, és ez belső feszültséget okozott.

Az NCA rendszerét kívülről is nyomás éri. A szervezetek egy része a panasszal közvetlenül a miniszterhez megy, nem a Tanácshoz vagy a kollégiumokhoz, és ez tovagyűrűző hatást válthat ki. A lobbi kapcsolatok útján megjelent egy általánosan, rossz hangulat a források elosztásával kapcsolatban. Nehezíti a helyzetet, hogy az NCA szereplőin kívül a háttérben gyakran ott van a politika és a gazdasági szektor is. Ez egy alakuló rendszer rendkívül erős állami kontrollal. A Tanácsnak döntései meghozatalakor folyamatosan figyelnie kell a jogszabályi hátteret, emiatt a Kollégiumokkal is feszültség alakul(hat) ki.

A jelenlegi elektori rendszer problémát jelent a legitimitás tekintetében. 50 ezer közötti az NCA-ra jogosultak száma, de körülbelül csupán néhány ezer az elektorok száma. Mivel az érdekelteknek csak egy töredéke választ, felmerülhet a kérdés a megválasztott képviselők legitimitását illetően. Az elektori rendszernek szélesebb bázison kell(ene) nyugodnia.

A tanács és a kollégium választott képviselőkből álló testületek feladata a törvényes forrás szétosztása a régiók között, illetve annak eljuttatása a civil szervezetekhez. Kérdés, hogy milyen jelöltet tudunk, akarunk választani? 2006-ban a Tanácsba megválasztott jelöltünk a 2006-2008 között tartott 24 ülésből mindössze 10-ben vett részt, míg végül május végén lemondott. Egyeztetést, kooperációt ígért a megyék között és intenzív kapcsolatot a Kollégiummal, azonban ebből nem lett semmi. Én 2008 júliusától vettem át elődöm helyét, aki után „romhalmaz", megtépázott regionális tekintély, hiányzó formális kapcsolat maradt. A kevés hátralévő időben megpróbáltam közvetíteni a Minisztérium, az ESZA Kht, a Tanács és a kollégium között. Intenzíven vettem részt az összeférhetetlenségi szabályok kidolgozásában és vitájában, azért hogy valóban átlátható, a szervezetek bizalmát élvező intézményt hozzunk létre. Mert ez a miénk, becsüljük meg és tegyünk érte mindannyian.

Dr. Kákai László
Pólusok Társadalomtudományi
Egyesület elnöke
NCA Tanács tagja

Szakmai önéletrajz
Dr. Kákai László

Személyes adatok

Név: Kákai László
Születési hely: Pécs
Születési idő: 1964. 08 24.
Lakcím: 7627 Pécs, Diós dűlő 5/2.
Munkahely tel.: (72) 503-600/4545
Fax: 72/503-600/4605
E-mail: kakail@btk.pte.hu

Egyetemi Tanulmányok

1989-1994 ELTE Szociológiai és Szociálpolitikai Továbbképző Intézet
Szociológus diploma
1991-1994 ELTE Állam és Jogtudományi Kar
Politológus diploma

További tanulmányok

1995- ELTE Állam és Jogtudományi Kar Politológia Tanszék
PhD. (doktori) képzés doktori téma: „Pártok és civil szervezetek a helyi önkormányzatokban"
2000-ben PhD. abszolutórium
2001. PTE Regionális TQM Központ, Belső minőségügyi auditor tanfolyam (azonosító: 36/2001)
2004 PhD. disszertáció címe: „Pártok és civil szervezetek a helyi önkormányzatokban" (summa cum laude)
2005. PTE Regionális TQM Központ, Vállalati (belső) minőségügyi auditor tanfolyam (azonosító: 21/2005)

Nyelvtudás

❖ Angol Pitman nyelvvizsga Intermediate "Pass"
❖ European Language Certificates Stage 2 Angol Középfokú Komplex (C) nyelvvizsga
❖ Olasz alap komplex (C) nyelvvizsga

Szakmai életút

❖ 1994. szept.- 1995. jan. óraadó tanár, JPTE BTK Politikai Tanulmányok Tanszéke
❖ 1995. márc.- 1995. dec. tudományos munkatárs JPTE BTK Politikai Tanulmányok Tanszéke
❖ 1997. szept.-2001. jún. 30. egyetemi tanársegéd JPTE BTK Politikai Tanulmányok Tanszéke
❖ 2001. július 1.- egyetemi adjunktus PTE BTK Politikai Tanulmányok Tanszéke

Szakmai szervezeti tagság

* Magyar Közgazdasági Társaság
* Magyar Politikatudományi Társaság

Oktatói gyakorlat

* Politikai átalakulás Magyarországon Lakitelektől napjainkig I-II.
* Régiók Európája
* Bevezetés a szociológiába I-II.
* Önkormányzatok változó szerepe az egységesülő Európában
* Helyi önkormányzatok I-II.
* Civil Társadalom I-II.

Tudományos, szakmai tanácsadó tevékenység

- Kutatási szakértő Miniszterelnöki Hivatal Civil Kapcsolatok Főosztálya 1999. november 5-től – 2002. május 31-ig.
- Kutatási vezető Századvég Civil Akadémia 2004 szept-2005. december
- Nemzeti Civil Alapprogram Országos Tanácsának Dél-Dunántúli tagja 2008-2009

Felhívás a Nemzeti Civil Alapprogram civil jelöltállítási rendszerében való részvételre

Azok a civil szervezetek, amelyek bejelentkeznek az NCA civil jelöltállítási rendszerébe, egy-egy képviselőjükön keresztül elektori gyűléseken választhatják meg a Nemzeti Civil Alapprogram Tanácsának és kollégiumainak civil delegált tagjait. Erről a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény 12-13. §-ai, valamint a törvény végrehajtási rendeletének, a 160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet 1-5. §-ai rendelkeznek. A civil jelöltállítási rendszerbe azok az országos (legalább hét megyére kiterjedő) és regionális (legalább egy megyére kiterjedő) hatókörű civil szervezetek jelentkezhetnek be és állíthatnak elektort, amelyek szándékukat e felhívásban meghatározott módon jelentik be.

Az érvényes bejelentkezéshez szükséges dokumentumok:

1. a civil szervezet hatályos létesítő okiratának egyszerű másolata (erre záradékként rá kell vezetni a szervezet képviselőjének aláírásával hitelesített nyilatkozatát arról, hogy a másolati példány az eredetivel mindenben megegyezik),
2. a civil szervezet székhelye szerinti megyei (fővárosi) bíróság által a szervezet hatályos adatairól kiállított 30 napnál nem régebbi bírósági kivonat (eredeti példány),
3. valamint a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény végrehajtásáról szóló 160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet melléklete szerinti, megfelelően kitöltött nyilatkozat (eredeti példány). Az adatlap kitölthető és benyújtható a www.nca.hu honlap „elektori rendszer" menüpontjára kattintva.

A felsorolt dokumentumokat postai úton kell eljuttatni az ESZA Kht. 1590 Budapest Pf. 102. címre. A borítékra írják rá: „NCA ELEKTOR".

A postára adás határideje: 2008. szeptember 30.

A határidőn túl postára adott jelentkezések nem fogadhatók el. A jogszabályban foglaltaknak megfelelő módon bejelentkezett civil szervezetek bejelentkezésük érvényességéről, valamint az elektori gyűlés helyéről és idejéről értesítést kapnak.

Felhívom azon civil szervezetek figyelmét, amelyek 2005-ben bejelentkeztek a civil jelöltállítási rendszerbe, hogy elektoruk mandátuma lejár a Tanács megválasztására összehívott elektori gyűlések összehívását megelőző napon. A 160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet 4.§ (1) bekezdése értelmében a civil szervezetek civil jelöltállítási rendszerben történő részvétele csak a 2008. évi ismételt bejelentkezés elfogadását követően lehetséges.

A bejelentkezéshez szükséges nyilatkozat és annak kitöltését segítő program megtalálható a www.nca.hu honlapon, ahol a civil jelöltállítási rendszer további információi is folyamatosan elérhetőek. További információ kérhető az ESZA Kht. Ügyfélszolgálatától is a 06-80-204-453 vagy a 06-1-273-4250 telefonszámon és az info@nca.hu e-mail-címen.

2008. augusztus 13.

Szűcs Erika sk.
szociális és munkaügyi miniszter

A jelentkezéssel kapcsolatos információk az alábbi honlapon megtalálhatóak:
http://www.nca.hu/?page=elektor/list
A NCA civil jelöltállítási rendszerébe történő bejelentkezést támogató program elérése:
http://www.nca.hu/elektor/?page=formfill&form_id=3
Letölthető dokumentumok:
160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet melléklete szerinti nyilatkozat:
http://www.nca.hu/download.php?fil_id=7213
Kitöltést segítő nyilatkozat minta: http://www.nca.hu/download.php?fil_id=7215

Gyakran Ismétlődő Kérdések NCA civil jelöltállítási rendszer 2008

1. Hogyan lehet bejelentkezni a civil jelöltállítási rendszerbe?

A Nemzeti Civil Alapprogram társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelőseként, a szociális és munkaügyi miniszter 2008. augusztus 13-án közzé tette felhívását, amelyben a regionális (legalább egy megyére kiterjedő hatókörrel működő)és az országos (legalább hét megyére kiterjedő hatókörrel működő) civil szervezeteket a civil jelöltállítási rendszerben történő részvételre, bejelentkezésre hívja fel. A jogszabályi kritériumoknak megfelelő civil szervezeteknek 2008. szeptember 30-ig van lehetőségük a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény (továbbiakban: NCAtv.) szerinti bejelentkezésre. (A 2008. szeptember 30-án postára adott bejelentkezés még határidőben feladottnak minősül.) A szabályszerű bejelentkezéshez postai úton kell benyújtani: az NCAtv. végrehajtásáról szóló 160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet melléklete szerinti nyilatkozat egy eredeti, kitöltött példányát (a nyilatkozat megtalálható honlapunkon (www.nca.hu/elektor) letölthető pdf formátumban, valamint annak elektronikus kitöltésére és azonnali elküldésére is lehetősége van a bejelentkezni kívánó civil szervezeteknek; természetesen valamennyi nyilatkozatot továbbra is postán kell beküldeni a felhívásban megjelölt postacímre), a szervezet létesítő okiratának (alapszabály, vagy alapító okirat) egyszerű másolatát (erre záradékként rá kell vezetni a szervezet képviselőjének aláírásával hitelesített nyilatkozatát arról, hogy a másolati példány az eredetivel mindenben megegyezik), valamint a civil szervezet székhelye szerinti megyei (fővárosi) bíróság által a szervezet hatályos adatairól kiállított 30 napnál nem régebbi bírósági kivonatot (eredeti példány). A fenti jogszabályokban foglaltaknak megfelelően bejelentkezett szervezetek igazolást kapnak bejelentkezésük érvényességéről, valamint értesítést az elektori gyűlés helyéről és időpontjáról.

További információ kérhető az ESZA Kht. Ügyfélszolgálatától a 06-80-204-453 vagy a 06-1-273-4250-es telefonszámokon és az info@nca.hu e-mail-címen.

2. Ki lehet elektor és mi a feladata?

A civil jelöltállítási rendszerbe bejelentkezett civil szervezet nyilatkozatában elektorként megjelölt személy vehet részt az eektori gyűléseken. Minden civil szervezet csak a nyilatkozatában megjelölt, működésével érintett szakmai terület vagy régió elektori gyűlésére küldhet szavazati joggal rendelkező elektort.

Az elektor feladata az elektori gyűlésen jelölt személyek közül megválasztani az NCA testületeinek, a Tanácsnak, illetve a kollégiumoknak a tagjait.

3. Több szervezet jelölheti-e ugyanazt a személyt elektornak?

Egy elektor csak egy szervezet által jelölhető érvényesen, amennyiben egymást követően több szervezet jelölte ugyanazt a személyt, az időben előbb érkezett érvényes jelölést fogadja el az NCA Miniszteri Titkársága.

4. Egy civil szervezet jogi személyiséggel rendelkező tagszervezetei bejelentkezhetnek-e?

Igen, az ún. származtatott jogi személyiségű civil szervezetek is bejelentkezhetnek a civil jelöltállítási rendszerbe. Az ő esetükben a származtatott jogi személyiséggel rendelkező tagszervezet hatályos adatairól kiállított, 30 napnál nem régebbi bírósági kivonat szükséges.

5. Eltérhet-e a civil szervezet levelezési címe a székhelyétől?

Igen, eltérhet. A nyilatkozat I.3. pontjában a szervezetnek lehetősége van feltüntetni levelezési címét is.

6. Mi a teendő, ha a szervezet adataiban a nyilatkozat beküldését követően változás történik?

A létesítő okirat, valamint a bírósági kivonat adataiban történt változást a változás bejegyzését követő 30 napon belül kell a miniszterhez írásbn bejelenteni. A bejelentéshez mellékelni kell az adatváltozást igazoló dokumentumoknak a szervezet képviselője által hitelesített egyszerű msolatát, és a szervezet székhelye szerinti megyei (fővárosi) bíróság által kiállított, a szervezet hatályos adatait tartalmazó 30 napnál nem régebbi kivonatot. A szervezet egyéb, létesítő okiratot, valamint bírósági kivonatot nem érintő adataiban történt változást a szervezet képviselőjének a miniszterhez írásban be kell jlentenie, a változást követő 30 napon belül.

7. Kötelező-e a képviselő, illetve az elektor minden adatát kitölteni (név, lakcím, telefonszám, faxszám, e-mail cím)? Mit tegyen akkor, ha valamelyikkel nem rendelkezik? Ha a civil szervezet képviselője és a szervezet által jelölt elektor egy és ugyanaz a személy, akkor az illető személynek a nyilatkozatot mind képviselőként, mind elektorként alá kell írnia?

A szervezet képviselője természetesen nem köteles megadni telefonszámát, faxszámát, e-mail címét. Az elektor nevét és lakcímét igen, azonban a telefonszám, e-mail cím és faxszám megjelölése nem kötelező, különösen abban az esetben, amennyiben az elektor nem rendelkezik egyikkel sem.

Az elektor aláírásával nyilatkozik arról, hogy elfogadja a jelölést. A képviselő, illetve az elektor aláírásával hozzájárul ahhoz, hogy a nyilatkozatot, annak I./6-8. alpontjaiban (elektor esetében: II./2-5.alpontjaiban) szereplő adatok kivételével a Nemzeti Civil Alapprogram internetes honlapján nyilvánosságra hozzák, és az abban foglalt adatokat az Alapprogram testületei civil delegáltjainak megválasztására szervezendő elektori gyűlések szerezése céljából a választásokat előkészítő szervezet kezelje.

Amennyiben a civil szervezet képviselője és a szervezet által jelölt elektor egy és ugyanaz a személy, akkor mind a képviselő, mind az elektor számára megjelölt aláírás helyen alá kell írnia a nyilatkozatot.

8. Mit jelent a regionális, illetve az országos hatókör?

Regionális hatókörű az a civil szervezet, amely a létesítő okirata szerinti tevékeny-

ségét legalább egy megyére kiterjedő hatókörrel végzi. Országos hatókörű az a civil szervezet, amely létesítő okirata szerinti tevékenységét legalább hét megyére kiterjedő hatókörrel végzi.

A hatókör igazolására a civil szervezetnek meg kell neveznie azokat a magyarországi településeket, megyéket, amelyekre kiterjedően 2007-2008. évi tevékenységét végzi, valamint néhány mondatban be kell mutatnia tevékenységét, az általa 2007. évben megvalósított programokat.

9. Megjelölhető-e egyszerre a regionális és országos hatókör?

Nem. Értelemszerűen kizárja egymást a két hatókör egyszerre történő megjelölése.

10. Megjelölhető-e egyszerre több régió a regionális hatókörű szervezeteknél? Az országos hatókörű szervezeteknél megjelölhető-e több szakmai terület? Milyen részletességgel kell a működési hatókört bemutatni a nyilatkozatban?

Regionális hatókörű szervezetek csak egy régiót, az országos hatókörű szervezetek pedig a működésükre leginkább jellemző, maximum egy szakmai területet jelölhetnek meg a nyilatkozatukban. Minden szervezet a működési területe szerinti legjellemzőbb kategóriába sorolja be magát. Fentiektől eltérő tartalmú nyilatkozatok esetén az NCA Miniszteri Titkársága az adatok pontosítása érdekében hiánypótlásra hívja fel az érintett civil szervezetet.

A kötelezően előírt, 160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet melléklete szerinti nyilatkozat egy eredeti, kitöltött példányát, a szervezet létesítő okirat (alapszabály, vagy alapító okirat) egyszerű másolatát (erre záradékként rá kell vezetni a szervezet képviselőjének aláírásával hitelesített nyilatkozatát arról, hogy a másolati példány az eredetivel mindenben megegyezik), valamint a civil szervezet székhelye szerinti megyei (fővárosi) bíróság által a szervezet hatályos adatairól kiállított 30 napnál nem régebbi bírósági kivonatát (eredeti példány) szükséges beküldeni a miniszteri felhívásban megjelölt postacímre. A felsoroltakon túl a hatókör igazolása külön dokumentumokkal nem szükséges, elegendő annak rövid bemutatása.

11. A nyilatkozat IV/2. pontjában, a szervezet működési hatókörének bemutatásánál mit jelent a területi szempontonkénti bontás?

A társadalmi szervezet taglétszámának területenkénti megoszlását, a társadalmi szervezetek szövetsége esetében pedig a tagszervezetek területi elhelyezkedését, létszámát jelenti. Ha például egy egyesület országos hatókörű, és tagsággal rendelkezik több megyében, az egyes megyékben a tagok létszámának megjelölését jelenti, társadalmi szervezetek szövetsége esetén pedig az egyes tagszervezetekét.

12. Milyen részletességű kell, hogy legyen a tevékenység bemutatása?

Röviden, elég néhány mondatban bemutatni a szervezet tevékenységét, mely elektronikus kitöltés esetén legalább 20, legfeljebb 600 karakter hosszúságú szöveget jelenthet. Amennyiben a nyilat-

kozat eredeti aláírásokat tartalmazó, IV. pont nem kerül érdemben értékelhető információkkal kitöltésre, az NCA Miniszteri Titkársága hiánypótlásra hívja fel az érintett civil szervezetet.

13. A nyilatkozatban megjelölt hatókörnek meg kell egyeznie a létesítő okiratban megjelölt hatókörrel?

A nyilatkozatban azt a hatókört kell megjelölnie a civil szervezetnek, amelyre kiterjedően a létesítő okiratban megjelölt tevékenységét végzi. A nyilatkozatban megjelölt hatókört tartalmaznia kell a szervezet létesítő okiratának és ezt a tevékenységeiről szóló nyilatkoatnak (IV. pont) is alá kell támasztania.

14. Elegendő-e egy tanú aláírása és adatai?

Nem, a nyilatkozat alján a megjelölt helyen két tanúnak kell aláírásával és lakcímével ellátni a nyilatkozatot. A tanúk aláírásukkal igazolják a képviselő, illetve az elektor személyazonosságát, illetve, hogy a nyilatkozat(ok) aláírása előttük történt.

15. Hol kell kérni a bírósági kivonatot?

A szervezet hatályos adatait tartalmazó, 30 napnál nem régebbi bírósági kivonatot a civil szervezet székhelye szerinti megyei (fővárosi) bíróság állítja ki.

16. Csatolni kell-e a bírósági kivonatot a nyilatkozathoz?

A 160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet alapján, valamint a közzétett miniszteri felhívásnak megfelelően az érvényes bejelentkezéshez a civil szervezetnek nyilatkozatához csatlnia kell a 30 napnál nem régebbi bírósági kivonat eredeti példányát.

17. Honnan kell számolni a 30 napot a bírósági kivonat esetében?

A 30 napot a nyilatkozat postára adásának napjától, a postai bélyegzőn szereplő dátumtól kell számolni.

18. Milyen dokumentumokat kell csatolni a nyilatkozathoz a bírósági kivonaton kívül?

A bírósági kivonaton kívül szükséges a szervezet hatályos létesítő okiratának egyszerű másolatát is csatolni, melyet a szervezet képviselőjének hitelesítenie kell, vagyis arra rá kell vezetnie, hogy a másolat az eredetivel mindenben megegyezik. A csatolt bírósági kivonat azonban csak eredeti lehet.

19. 2008. szeptember 30-a beérkezés, vagy a postára adás dátuma?

A nyilatkozatok postára adásának határideje szeptember 30. Amennyiben a postai bélyegzőn ez a dátum szerepel, a bejelentkezés még határidőben érkezettnek minősül.

20. Mi történik a határidőn túl postára adott nyilatkozatokkal?

A határidő elmulasztása jogvesztéssel jár, ezért a miniszteri felhívásban megjelölt postacímre, határidőben (2008. szeptember 30.) postára adott nyilatkozatok minősülnek érvényesnek.

ESZA Kht tölti ki!	**Jelentkezés főszáma:**	

Nyilatkozat[1]

a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény (a továbbiakban: NCA) szerinti civil jelöltállítási rendszerben történő részvételhez

I. A civil szervezet bírósági nyilvántartás szerinti adatai

1. A civil szervezet neve

2. A civil szervezet székhelye

Irányítószám:	Település:	Utca, házszám:

3. A civil szervezet levelezési címe

Irányítószám:	Település:	Utca, házszám:

4-8. A civil szervezet képviselőjének adatai

Név:		
Irányítószám:	Település:	Utca, házszám:
Telefonszám[2]:	Faxszám[2]:	E-mail cím[2]:

9. A civil szervezet nyilvántartásba vételét elrendelő bíróság megnevezése

10. A nyilvántartásba vétel bírósági végzés száma

11. A jogerőre emelkedés időpontja

12. A civil szervezet adószáma

☐☐☐☐☐☐☐☐-☐-☐☐

[1] Kitöltés előtt kérjük, hogy a Tájékoztatót figyelmesen olvassa el!

[2] A megadott adat a Nemzeti Civil Alapprogram internetes honlapján nem kerül nyilvánosságra hozatalra. Az adatokat az Alapprogram testületei civil delegáltjainak megválasztására szervezendő elektori gyűlések szervezése céljából a választásokat előkészítő szervezet kezeli.

II. A civil jelöltállítási rendszerben a szervezetet képviselő elektor adatai [3]

Az elektor neve:		
Irányítószám[4]:	Település[4]:	Utca, házszám[4]:
Telefonszám[4]:	Faxszám[4]:	Email cím[4]:

III. A civil szervezet működésének hatóköre [5] (A megfelelő részt kérjük aláhúzni!)

1. Regionális *(a létesítő okirata szerinti tevékenységét legalább egy megyére kiterjedő hatókörrel végzi)*
A működésével érintett régió [az Országos Területfejlesztési Koncepcióról szóló 35/1998. (III. 20.) OGY határozat 5.2. pontjában meghatározott tervezési-statisztikai (nagy) régiók közül]:

a) *Nyugat-Dunántúl (Győr-Moson-Sopron megye, Vas megye, Zala megye)*
b) *Közép-Dunántúl (Veszprém megye, Fejér megye, Komárom-Esztergom megye)*
c) *Dél-Dunántúl (Baranya megye, Somogy megye, Tolna megye)*
d) *Közép-Magyarország (Budapest, Pest megye)*
e) *Észak-Magyarország (Heves megye, Nógrád megye, Borsod-Abaúj-Zemplén megye)*
f) *Észak-Alföld (Jász-Nagykun-Szolnok megye, Hajdú-Bihar megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye)*
g) *Dél-Alföld (Bács-Kiskun megye, Békés megye, Csongrád megye)*

Vagy

2. Országos *(a létesítő okirata szerinti tevékenységét legalább hét megyére kiterjedő hatókörrel végzi)*
A működésével érintett szakmai terület [a NCA 12. § (1) bekezdésében megjelölt szakmai területek közül]:

a) *egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, rehabilitációs foglalkoztatás, hátrányos helyzetű rétegek segítése*
b) *kulturális tevékenység, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel, valamint a határon túli magyarsággal kapcsolatos tevékenység*
c) *természetvédelem, állatvédelem, környezetvédelem, műemlékvédelem*
d) *gyermek- és ifjúsági érdekképviselet, gyermek- és ifjúságvédelem, sport, szabadidő*
e) *közrend és közlekedésbiztonság védelme, önkéntes tűzoltás, mentés, katasztrófaelhárítás, emberi és állampolgári jogok védelme, fogyasztóvédelem, euroatlanti integráció elősegítése, nonprofit szervezeteknek nyújtott szolgáltatások, egyéb nonprofit tevékenységek*

---

[3] A civil szervezet által a 160/2003 (X.7.) Kormányrendelet 3. §. (1) bekezdése szerint elektorként megjelölt személy adatai.

[4] A megadott adat a Nemzeti Civil Alapprogram internetes honlapján nem kerül nyilvánosságra hozatalra. Az adatokat az Alapprogram testületei civil delegáltjainak megválasztására szervezendő elektori gyűlések szervezése céljából a választásokat előkészítő szervezet kezeli.

[5] A megfelelő rész aláhúzandó. Minden szervezet a működési területe szerinti legjellemzőbb kategóriába sorolja be magát! Csak egy régió vagy csak egy szakmai terület jelölhető meg. Ennek megfelelően minden szervezet jelölje meg, hogy tevékenységét országos, vagy regionális hatókörrel végzi. A regionális hatókörű szervezetek jelöljék meg a működésükkel érintett régiót is, az országos hatókörű szervezetek pedig a működésükkel érintett szakmai területet.

IV. A III. pontban tett nyilatkozatnak megfelelő működési hatókör bemutatása

1. Az előző naptári év azon programjainak, eseményeinek, szolgáltatásainak adatokkal alátámasztott rövid bemutatása, amelyek a fentiekben megjelölt tevékenységi hatókört igazolják.

2.1. Társadalmi szervezet[6] esetében a taglétszám és annak területi szervezeti egységenként történő bontása (tárgyév január 1-jei állapot szerint):

2.2. Társadalmi szervezetek szövetsége[6] esetében a tagszervezetek száma és a tagszervezetek területi (megyei, regionális) megoszlása, illetve azok taglétszámai (tárgyév január 1-jei állapot szerint):

2.3. Alapítvány[6] esetében a nyújtott szolgáltatások igénybe vevőinek száma, valamint ezeknek területi szervezeti egységenként vagy területi programonként, szolgáltatásonként történő megoszlása (az előző naptári évre vonatkozóan):

[6] Csak az adott szervezeti típus megjelölése esetén kell kitölteni.

V. Záradékok

1. Büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a fenti nyilatkozatban írt adatok a valóságnak megfelelnek.
2. [7] A civil szervezet képviselőjeként hozzájárulok ahhoz, hogy e nyilatkozatot – a nyilatkozat **I.** pontja **6-8.** alpontpontjaiban szereplő adatok kivételével – a Nemzeti Civil Alapprogram internetes honlapján nyilvánosságra hozzák, s az abban foglalt adatokat az Alapprogram testületei civil delegáltjainak megválasztására szervezendő elektori gyűlések szervezése céljából, a választásokat előkészítő szervezet kezelje.
3. A civil szervezet által jelölt elektorként aláírásommal hozzájárulok ahhoz, hogy e nyilatkozatot - a nyilatkozat **II.** pontja **2-5.** alpontpontjaiban szereplő adatok kivételével - a Nemzeti Civil Alapprogram internetes honlapján nyilvánosságra hozzák, és az abban foglalt adatokat az Alapprogram testületei (a Tanács és a Kollégiumok) civil delegáltjainak megválasztására szervezendő elektori gyűlések szervezése céljából, a választásokat előkészítő szervezet kezelje.

Kelt: .....

.....	.....
a civil szervezet által jelölt elektor aláírása	a civil szervezet képviselőjének aláírása

Előttünk, mint tanúk előtt:

1.	2. .....
név	név
.....	.....
lakcím	lakcím
.....	.....
aláírás	aláírás

TÁJÉKOZTATÓ

A Nemzeti Civil Alapprogram civil jelöltállítási rendszerébe történő bejelentkezéshez a fenti nyilatkozat írógéppel vagy számítógéppel kitöltött, aláírt és két tanú által hitelesített egy példányát kell beküldeni a miniszter ez irányú felhívásában megjelölt határidőn belül, az ott megjelölt címre. A határidő utolsó napján postára adott nyilatkozatot határidőben megküldöttnek kell tekintetni. A határidőn túl benyújtott vagy téves címzés miatt határidőn túl megérkező nyilatkozatok nem fogadhatóak el.

A nyilatkozathoz csatolni kell:

1. A civil szervezet hatályos létesítő okiratának az egyszerű másolatát, a szervezet képviselőjének arra irányuló nyilatkozatával (rávezetett záradékával) együtt, hogy a másolati irat az eredetivel mindenben megegyezik.
2. A civil szervezet bírósági nyilvántartásba vételéről szóló jogerős bírósági végzésnek az egyszerű másolatát, a szervezet képviselőjének arra irányuló nyilatkozatával (rávezetett záradékával) együtt, hogy a másolati irat az eredetivel mindenben megegyezik.
3. A civil szervezet székhelye szerinti megyei (fővárosi) bíróság által a szervezet hatályos adatairól kiállított 30 napnál nem régebbi kivonatot.

A hiányosan, ellentmondásosan kitöltött, avagy mellékletek nélkül megküldött nyilatkozat érvényes bejelentkezésként nem fogadható el.

[7] Amennyiben ezt a nyilatkozatot a civil szervezet megtagadja, nem jogosult a civil jelöltállítási rendszerben való részvételre!

Döntés a Nemzeti Civil Alapprogram Dél-dunántúli Regionális Kollégiuma által civil szervezetek működésének támogatására kiírt pályázati kategóriában

Teljes név	Székhely - település	Megítélt összeg
„Helyiérték" Gondolkodók és Alkotók Regionális Egyesülete	Balatonboglár	2000000
Babócsai Sport, Tömegsport, Kulturális és Szabadidő Egyesület	Babócsa	700000
Barcsi Diabetesz Egyesület	Barcs	220000
Barcsi Környezetvédelmi Egyesület	Barcs	221000
Barcsi Nőegylet	Barcs	150000
69. Harckocsi Ezred Nyugdíjas és Baráti Kör	Nagyatád	900000
Majsi Kulturális Egyesület	Majs	180000
Kölesdi Közéleti Egyesület	Kölesd	500000
Kaposméről "ARAMIS" Polgári Lővész Egylet	Kaposmérő	300000
Kaposvári Sportlövész Klub	Kaposvár	500000
Pécsbányáért Egyesület	Pécs	350000
Magyar Teleház Szövetség Dél-Dunántúli Regionális Tagozat	Alsómocsolád	600000
Pécsi Bőrgyár Természetjáró Club	Pogány	120000
Önkéntes Tűzoltó Egyesület Majs	Majs	180000
Vadvirág Alapítvány	Kaposvár	1200000
HŐSZIG - Szigetvári Birkózó Sport Egyesület	Szigetvár	400000
Alsómocsoládi Polgárőr Egyesület	Alsómocsolád	120000
Majsi Magyar-Német Kulturális Egyesület	Majs	400000
Kortársoktatók Pécsi Egyesülete	Pécs	1000000
Alapítvány Alsómocsoládért	Alsómocsolád	400000
Bátai „Sárköz" Néptánc Együttes	Báta	300000
Úszósportért Szülői Egyesület ANK Úszóklub	Pécs	1000000
Borostyán Egyesület	Pécs	150000
Forma Fitt SE	Pécs	250000
Somogy Megyei Néptáncszövetség	Kaposvár	500000
Alsómocsoládiak Baráti Köre	Alsómocsolád	150000
Zöld Völgyért Egyesület	Bükkösd	200000
Gondviselés Alapítvány	Balatonszemes	750000
Lovasakadémia Sport Club	Kaposvár	400000
Baranya Megyei Repülő és Ejtőernyős Klub	Pogány	300000
Pécsi Repülő Alap	Pécs	100000
Informatikai és Könyvbarát Egyesület	Csurgó	800000

Siófok-Netanya Magyar-Izraeli Baráti Társaság	Siófok	100000
SZÍNKÉP Alapítvány	Balatonberény	500000
Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület	Pécs	1400000
Reménysugár Egyesület	Pécs	150000
Könyvvel Anyanyelvünkért Alapítvány	Pécs	400000
Reflektor Kulturális Közhasznú Egyesulet	Pécs	420000
Nagyszékelyi Közhasznú Ifjúsági Egyesület	Nagyszékely	210000
Istenkúti Közösségért Egyesület	Pécs	1710000
Együtt a Kémes Körzet Gyermekeiért Alapítvány	Kémes	800000
Nyitott Világ Alapítvány	Szekszárd	1100000
Pécs-Baranyai SZ .Ú .V .K.	Pécs	250000
Szervátültetettek Dél-dunántúli Egyesülete	Pécs	1500000
Családok Kulturális és Szabadidősport Közhasznú Egyesülete	Kozármisleny	100000
Szekszárdi Kerékpáros S.E.	Szekszárd	500000
Izomsorvadásos és Mozgássérültek Egyesülete	Versend	150000
Fehérlófia Sportegyesület	Szekszárd	200000
Kajdacsi Gyermekekért és Ifjúságért Alapítvány	Kajdacs	1000000
Dél-Dunántúli Regionális Kutatási és Projektfejlesztési Egyesület	Pécs	100000
Esélyegyenlőségért Alapítvány	Szekszárd	900000
Adria Szigó Kultúrális Táncsport Egyesület	Szigetvár	300000
Völgyhíd Alapítvány a Fiatalokért	Pécs	400000
Ifjúsági Unió Pécs	Pécs	900000
Nagyatádi Triatlon és Szabadidő Sportegyesület	Nagyatád	600000
Nyugdíjasok Körzeti Egyesülete	Pécsvárad	900000
Harmónia Szabadidő és Sport Egyesület	Pécs	750000
Diákközéletért Alapítvány	Pécs	1000000
Mernye – Geszti Kertbarátok Közhasznú Egyesület	Mernye	200000
Mernyéért Somogyért Dél-Dunántúlért Közhasznú Egyesület	Mernye	1000000
Misina Néptáncegyüttes Egyesület	Pécs	650000
Nevelők Háza Egyesület	Pécs	3900000
Pécsi Vasutas Sportkör	Pécs	3800000
Baranya Megyei Falusi Turizmus Közhasznú Szövetség	Pécs	1220000
Őcsényi Repülőklub Sportegyesület	Őcsény	700000
Nők Kaposvárért Egyesület	Kaposvár	1200000

ÉLETÚT Kistérségi Közhasznú Családsegítő Egyesület	Bonyhád	250000
Bethánia Rehabilitációs Otthon Alapítvány	Pécs	900000
Mernyei Fiatalokért Közhasznú Alapítvány	Mernye	590000
Porrog és Környéke Egészség Egyesület	Porrogszentkirály	750000
Mágusok Egyesület	Kaposvár	160000
Bányász Kulturális Szövetség	Pécs	2250000
Diák és Öntevékeny Körök Egyesülete	Komló	490000
Skola Regum Alapítvány	Regöly	150000
Táncművészetért Alapítvány	Szigetvár	1050000
Szigetvári Kultúr- és Zöld Zóna Egyesület	Szigetvár	1450000
TÁMASZ Alapítvány	Pécs	1400000
Kerek Világ Jóléti Szolgálat Alapítvány	Pécs	1850000
Kecelhegyi Lovassport Közhasznú Egyesület	Kaposvár	360000
Magyaregres Szabadidő Egyesület	Magyaregres	150000
Pusztakisfaluért Egyesület	Lovászhetény	133400
Bajnok Fókák Sportegylet	Pécs	100000
Központi Hallgatói Szolgáltató Iroda Egyesület	Pécs	600000
Dél-Pannon Fiatalok Európáért	Pécs	300000
Rímek és Ritmusok Mecsekaljáról	Pécs	1200000
Educationis Oktatási Alapítvány	Nagyberény	1100000
DIABELLI Művészeti és Oktatási	Kozármisleny	1500000
Szent Erzsébet Karitász Alapítvány	Szekszárd	1100000
Szomszédvárak Egyesület - A Kelet-Európai Kultúrák Baráti Köre	Kozármisleny	320000
Somogy megyei Ifjúsági Jogvédő Alapítvány	Kaposvár	458000
Balatonkeresztúr-Balatonmáriafürdő községek sport és kultuirális egyesülete	Balaton-keresztúr	400000
Tolna Megyei Siketek Sportegyesülete	Szekszárd	300000
Élet-esély Autistákat Segítő Egyesület	Kozármisleny	1500000
BATÉI SPORTEGYESÜLET KÖZHASZNÚ SZERVEZET	Baté	350000
Harmónia Énekegyüttes Kórusegyesület	Csurgó	250000
Asztmások, Allergiások Baranyai Egyesülete	Pécs	280000
Mérföldkő Egyesület	Kovácsszénája	2200000
KANGA Egyesület	Pécs	480000
Kereskedelmi, Pénzügyi és Vendéglátóipari Dolgozók Közművelődési Alapítványa	Pécs	200000
Pécsi Kajak Kenu Club	Orfű	600000
Vízisport és Vitorlás Egyesület Balatonföldvár	Balatonföldvár	200000
Szekszárd Sportklub Mozgásművészeti, Kulturális és Sport Egyesület	Szekszárd	300000

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Környezet és Energia Operatív Program keretében

Az erdei iskola hálózat infrastrukturális fejlesztése pályázatos projektek támogatására

Kódszám: KEOP-3.3.0.

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

A TÁMOGATÁS CÉLJA, RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ FORRÁS

Alapvető cél

Az erdei iskolák infrastrukturális fejlesztésével és a kapcsolódó képzés és tananyagfejlesztés támogatásával az erdei-iskola szolgáltatás színvonalának növelése.

A főbb célok:

- A természetvédelem fontos stratégiai kérdésének, a környezeti nevelésnek a támogatása.
- A minősített erdei iskolai szolgáltatás infrastrukturális hátterének javítása és tartalmi fejlesztésének támogatása a hatékonyabb környezeti nevelés érdekében.

Rendelkezésre álló forrás

A projektfejlesztésre és megvalósításra rendelkezésre álló forrás:

A konstrukció keretében projektek megvalósítására 1 milliárd forint áll rendelkezésre a 2007-2008. időszakban.

Jelen pályázati kiírás forrását az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Magyar Köztársaság költségvetése társfinanszírozásban biztosítja.

Pályázók köre (Jogi forma)

- Központi költségvetési szerv és intézménye (pl. nemzeti park igazgatóság) (311, 312)
- Köztestületi költségvetési szerv (341, 342)
- Helyi, helyi kisebbségi önkormányzati költségvetési szerv és intézménye (321, 322, 323, 324)
- Állami erdőgazdasági Zrt-k; (114)
- Alapítvány (beleértve a közalapítványt) (561, 562, 569)
- Egyesület (522, 523, 529)
- Egyház, és egyházi intézmény (551, 552, 553, 554, 559)
- Közhasznú társaság (571)
- Közhasznúvá minősített non-profit gazdasági társaságok (114)
- Valamint a fentiek konzorciumai **(a konzorcium maximálisan három tagból állhat, amelyből egy konzorcium vezető, kettő partner lehet)**

Fenti szervezetek közül azok pályázhatnak, akik legalább előminősített szolgáltatást nyújtanak, továbbá rendelkeznek saját ingatlannal.

Abban az esetben, ha az erdei iskola szolgáltató nem rendelkezik saját ingatlannal, konzorciumi együttműködésben kell állnia egy, a fent említett körből kikerülő szervezettel, mely rendelkezik az erdei iskola szolgáltatás nyújtásához szükséges ingatlannal.

Projekt területi szűkítése (földrajzi terület)

Magyarország (kivéve a Közép-Magyarországi Régiót)

PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

Támogatás formája

Vissza nem térítendő támogatás.

Támogatás mértéke

A projekt elszámolható költségeinek maximum 100%-a.

Támogatás összege

Minimum 10 millió Ft, maximum 80 millió Ft.

A pályázatok benyújtása 2007. december 12-től folyamatosan lehetséges.

A pályázatok elbírálása szakaszosan történik úgy, hogy az értékelések kezdő dátumai az adott napig beérkezett pályázatok esetén az alábbi időpontok:

- 2008. március 3.
- 2008. május 5.
- 2008. szeptember 15.
- 2008. november 3.
- 2008.december 1.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

a Környezet és Energia Operatív Program keretében

„A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok (szemléletformálás, informálás, képzés)"

c. pályázati konstrukció támogatására

Kódszám: KEOP-2008-6.1.0/A, KEOP-2008-6.1.0/B

A projektek az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósulnak meg.

A TÁMOGATÁS CÉLJA, RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ FORRÁS

Alapvető cél

A fenntartható életmód és az ehhez kapcsolódó viselkedésminták elterjesztése információs eszközök (szemléletformálás, tájékoztatás, képzés stb.) segítségével. Így cél a fogyasztók környezettudatosságának, környezetkultúrájának és környezet-etikájának fejlesztése, főleg a mindennapi élet területén (táplálkozás, háztartás, munkahely, közlekedés és szabadidő), a fenntarthatóbb választási lehetőségekről szóló információs kampányokkal, közösségi együttműködések megvalósításával. A pályázat konkrét célja a kompetens és felelős fogyasztói magatartás elterjedésének segítése, a fenntartható életmód értékeinek és eszközeinek széleskörű elterjesztése, a környezeti tanácsadók módszertani kultúrájának korszerűsítése, és jobb hozzáférés biztosítása a fenntarthatóság tanulásának nem iskolai formáihoz. A civil szféra, az oktatási szektor, a tudományos szféra együttműködésének eredményeként a legszélesebb körben kell tudatosítani a fenntarthatóság értékrendjét, ismertté tenni a fenntartható alternatívákat, használatuk módját, és megismertetni a fogyasztás környezeti hatásait.

Rendelkezésre álló forrás

A pályázat meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg

Támogatási összeg (2008. év):	618.000.000 Ft
A komponens:	200.000.000,- Ft
B komponens:	418.000.000,- Ft
A támogatott pályázatok várható száma	
A komponens:	minimum 40 - maximum 200 db
B komponens:	minimum 9 - maximum 40 db

PÁLYÁZÓK KÖRE

Jogi forma

A pályázati kiírásra pályázhatnak közoktatási és felsőoktatási feladatokat ellátó intézmények, költségvetési szervek és intézményeik, non-profit szervezetek, (részletes jogi forma szerinti osztályozást lásd a pályázati útmutatóban a KSH besorolás alapján).

PÁLYÁZAT TARTALMA

Támogatható tevékenységek köre

A pályázat keretében támogatható tevékenységek rövid felsorolása

„A" komponens:

I. Tájbejárás sorozat szervezése és lebonyolítása
II. Fenntarthatósági tematikájú rendezvény/rendezvénysorozat szervezése és lebonyolítása
III. Nem fenntarthatósági tematikájú kulturális vagy közösségi rendezvényen való megjelenés szervezése és lebonyolítása

„B" komponens:

I. Térségi komplex kampányok megtervezése és lebonyolítása
II. Fenntarthatósági tematikájú rendezvény/rendezvénysorozat szervezése és lebonyolítása
III. Nem fenntarthatósági tematikájú kulturális vagy közösségi vagy közösségi rendezvény(ek-)en való megjelenés szervezése és lebonyolítása
IV. Lakossági tanácsadó hálózatok fejlesztése
V. Tájbejárás sorozat szervezése és lebonyolítása (Önállóan nem, kizárólag másik kampánytípussal együtt támogatható!)

Projekt területi korlátozása

A fejlesztés megvalósulásának területe Magyarország, kivéve a Közép-Magyarországi Régiót.

D. PÉNZÜGYI FELTÉTELEK ÉS AZ ÁLLAMI TÁMOGATÁSI SZABÁLYOK

A támogatás odaítélésének feltételei

Támogatás mértéke

- **A komponens:** Támogatás intenzitás minden esetben 90%
- **B komponens:** Támogatás intenzitás minden esetben 95%

Támogatás összege

A jelen pályázat keretében elnyerhető támogatás mértéke:

- **A komponens:** Minimum 1 millió Ft, maximum 5 millió Ft.
- **B komponens:** Minimum 10 millió Ft, maximum 50 millió Ft.

A pályázati feltételekkel, tudnivalókkal kapcsolatban információkat az NFÜ honlapján (www.nfu.hu) talál, felvilágosítást pedig a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség telefonos ügyfélszolgálata nyújt.

Az NFÜ telefonos ügyfélszolgálatának kék száma: 06-40-638-638.

A pályázatok benyújtása 2008. június 30-tól folyamatosan lehetséges, a kiírás felfüggesztéséig.

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium –

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tálos András
Címlap: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

„Hortus Conclusus” címmel
a Hilliard Ensemble ad koncertet a Bazilikában
2008. október 10-én 19.30 órakor.

A koncert az UniCum Laude Vokálfesztivál
kiemelt rendezvénye.

nka
Nemzeti Kulturális Alap

Szervezők:
Nevelők Háza Egyesület,
UniCum Laude Énekegyüttes

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA
2010

BARANYAI

Civil Forró

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM – 8. SZÁM 2008. NOVEMBER

Fotó: Nedjalkov Iván

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA – HOUSE OF CIVIC COMMUNITIES

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA NOVEMBERI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2008. október 28-án 18 órakor nyílik **Cseh László** (1914-1992) **Emlékkiállítása**. A tárlatot megnyitja Dr. Pandur József művészettörténész. A kiállítás megtekinthető december 2-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2008. október 28-án 18 órakor** nyílik **Körtvélyesi László „Színház az egész világ”** című kamara kiállítása. Megtekinthető november 28-ig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

November 4-én, kedden 18 órakor
Aktuális irányzatok az esküvői fotóban
A beszélgetést vezeti Lévai Gábor
MECSEKI FOTÓKLUB

November 7-én, pénteken 14-18 óráig és 8-án, szombaton 9-17 óráig
A Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület akkreditált továbbképzése. A képzés célja, hogy az óvodás és kisiskolás korosztállyal foglalkozó szakemberek időben felismerjék a tanulási zavar veszélyeztetettség tüneteit. (Információ: 72/412-242, du)

November 7-én, pénteken 16 órakor
Erdély-járók klubjának összejövetele

November 11-én, kedden 18 órakor
Wágner László: Téli madáretetés
A környezetünkben télen előforduló madarakról és azok gondozásáról hallunk és látunk hasznos tanácsokat és tippeket, amiket akár azonnal kipróbálhatunk.
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

November 11-én, kedden 18 órakor
Diaporáma est a klubtársak anyagaiból
MECSEKI FOTÓKLUB

November 12-én, szerdán 17.30 órakor
„A Szovjetunióban tanultam” c. sorozat keretében Pfeiffer Márton Pécs ex tűzoltó parancsnokával beszélget Koósz Margit
A Pécsi MAGYAR-ORSZ TÁRSASÁG összejövetele

November 12-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
További információ: Esélyek Háza 72/210-794
Szerelmem Szarajevó
színes feliratos osztrák-német filmdráma
16 éven aluliak számára nem ajánlott
Rendező: Jasmila Zbanic

November 18-án, kedden 17.30 órakor
Mánfai György fotóművész előadása
A BASTEI Egyesület rendezvénye

November 18-án, kedden 18 órakor
Tillai Ernő fotóesztétikai előadása
MECSEKI FOTÓKLUB

November 21-23-ig
„Szólj hozzá” – tréning
A BARANYA IFJÚSÁGÁÉRT NONPROFIT KFT rendezvénye

November 24-én, hétfőn 16.30 órakor
Szirtes Gábor előadása; Könyvbemutató
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

November 25-én, kedden 17 órakor
A II. Világháború utáni diktatúra ostorcsapásai a pécsi orvos egyetemen.
Előadó: Dr. Schmidt Pál, egyetemi adjunktus
A PÉCSI VÁROSVÉDŐ ÉS VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET rendezvénye

November 25-én, kedden 18 órakor
Őszi képpályázat (min. 13×18 cm papírkép)
MECSEKI FOTÓKLUB

November 26-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
További információ: Esélyek Háza 72/210-794
Ösztön
színes magyarul beszélő amerikai akciófilm
16 éven aluliak számára nem ajánlott
Rendező: Jon Tortelaub

November 26-án, szerdán 17 órakor
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG összejövetele

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden csütörtökön 17-19 óráig
JÓGA

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI - MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor (első óra október 3-án)
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

Közösségfejlesztés

Közösségi házban közösségként 4

Világjáró

Izraelben jártam... 6

Kiállítás

Üres bálványaink 8

Az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelye jubileumi kiállítása 12

Közelről

Katonából angyal 10

EU tippek

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programról 13

Élményműhely

Az Ars GEometrica és az elefántcsonttoronyból alászállt művészet 14

Pályázati ajánló 16

A lap megjelenését támogatja:

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Megjelent 2008. október 31-én

ISSN: 1787972-8

Halottak napja

A halottak napja jóval későbbi eredetű, mint a mindenszentek ünnepe. A holtakért való imádkozás szokása 998-ban kezdődött Franciaországban, és a XIV. században vált általánossá.

A november 2-i halottak napja Sz. Odiló clunyi apáttól (962-1048,) ered. Ő ezt az emléknapot a Cluny anyaegyház alá tartozó minden bencés házban bevezette. Ez a rendelete (998) mindmáig fennmaradt. Hamarosan pedig a bencés renden kívül is megünnepelték, a 14. századtól Róma is átvette.

E napon gyertyákat, mécseseket gyújtunk elhunyt szeretteink emlékére. Ehhez a szokáshoz azonban több népi hiedelem is kapcsolódik. Némelyik szerint ennek az a célja, hogy a világosban a „véletlenül kiszabadult lelkek" újra visszataláljanak a maguk sírjába, ne kísértsenek.

Magyar területeken szokás volt ilyenkor a sírok megtisztítása, rendbe hozása is. Ilyenkor fel is díszítik a sírokat, virágokat, koszorúkat visznek az elhunytak tiszteletére. A néphit szerint azért kell megszépíteni a sírokat, hogy a halottak szívesen maradjanak lakhelyükben. Mivel sokáig úgy tartották, hogy a halottak ilyenkor hazalátogatnak, ezért sokfelé szokás volt, hogy számukra megterítettek, kenyeret, sót, vizet tettek az asztalra. Egyes vidékeken a temetőbe vitték ki az ételt, s a sírokra helyeztek belőle, a maradékot pedig a koldusoknak adták. Szeged környékén „mindönszentek kalácsa", „kóduskalács" néven üres kalácsot ajándékoztak a szegényeknek. Székely népszokás szerint egész kemencére való cipót sütöttek, amelynek Isten lepénye vagy halottak lepénye volt a neve. Ezt kiosztották a templom előtt gyülekező szegények között.

Egy néphit szerint, aki virágot szakít a sírról, azt elviszi a halott. Az égő gyertyát nem szabad más sírra tenni, mert annak a halottnak a bűne, akinek a sírjáról elvették, átszáll a másik lelkére. Többfelé úgy tartották, hogy Mindenszentek és Halottak napja közti éjszakán a halottak miséznek a templomban, és amíg a harang szól, hazalátogatnak szétnézni. Ezért minden helyiségben lámpát gyújtottak, hogy az elhunytak eligazodjanak a házban.

Erre a hétre munkatilalom is vonatkozott. Nem volt szabad mosni, meszelni, a földeken dolgozni, mert mindez bajt hozhat a ház népére.

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András

Címlap: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Közösségi házban közösségként

Fűri Ildikó

„A közösség nem adódik magától, és nem is lehet rá szert tenni leszállított áron"
(M. Scott Peck)

A Civil Közösségek Házát működtető Nevelők Háza Egyesület 1993-ban alakult. Megalakulása, valamint annak előzménye is egyfajta közösségfejlesztő folyamat eredménye volt. Mit is értünk a közösségfejlesztés fogalma alatt? Ez az átalakítási folyamat valóban közösségfejlesztő folyamat volt-e? Vizsgáljuk meg a Budapesti Nyilatkozatban leírtak tükrében:" A közösségfejlesztés a helyi közösségek képessé tételére törekszik, beleértve a földrajzilag meghatározott, a közösös érdekek vagy azonos identitás, illetve a konkrét témák és kezdeményezések alapján szerveződő közösségeket is. A közösségfejlesztés a közösségi csoportokon, szervezeteken és hálózatokon keresztül fejleszti az emberek képességét arra, hogy aktív tagjai legyenek a társadalomnak, valamint felkészíti az intézményeket az állami, magán és nem kormányzati szervezeteket arra, hogy párbeszédet alakítsanak ki a lakossággal az őket érintő változások közös meghatározásában és végrehajtásában."

A 90-es évek elején a rendszerváltoztatást követően a szakszervezetek kivonultak a kultúra és közművelődés támogatásából egyrészt a finanszírozás hiánya, másrészt a szakszervezetekben elinduló átalakulás folyamat miatt. Magyarországon többszáz művelődési ház, közösségi tér, könyvtár maradt fenntartó nélkül, az ingatlanok tulajdoni viszonyai tisztázatlanok voltak (néhány körül még napjainkban is peres ügyek zajlanak). Pécsett a Pedagógus Szakszervezet által működtetett Nevelők Háza is hasonló helyzetbe került. A Pécs Belvárosában álló régi polgári hagyományokat idéző épületben több tucat öntevékeny művészeti csoport, együttes, baráti társaság, klub tevékenykedett magas színvonalon. Igényes, a kor szellemétől eltérő kultúrpolitikát követve. Az érintettekben közös gondolatként fogalmazódott meg, hogy nem szabad ezt az igényes szellemi műhelyt veszni hagyni. Az érintettek már akkor közösségként tudtak gondolkodni önmagukról, egyesületet hoztak létre. A megalakult egyesület elsődleges feladata a meglévő, felhalmozódott értékek megtartása és az ehhez szükséges források megszerzése volt, valamint

„• A pedagógus és egyéb lakossági önszerveződő közösségek tevékenységének támogatása, segítése,
- az oktatást, képzést, átképzést segítő programok, tanfolyamok, fórumok szervezése, ezen tevékenységek befogadása alkalmankénti bérleti díj felszámolásával az egyesület céljai megvalósítása érdekében;
- kulturális és művészeti alkotótevékenység és művészeti műhelyek működtetése."

(Nevelők Háza Egyesület Alapszabálya)

Az ösztönös közösségfejlesztő folyamat eredményeként jöhetett létre a Nevelők Háza Egyesület, felvállalva egyfajta segítő-fejlesztő-támogató attitűdöt, valamint az akkoriban még szinte ismeretlen, meg nem fogalmazott inkubátor funkciót. Az egyesület tagjai - magán, majd később jogi személyiségű - tagsági viszonyukon kívül közösséget is alkottak „közösös érdekek vagy azonos identitás, illetve a konkrét témák és kezdeményezések alapján szerveződő közösséget"(Budapesti Nyilatkozat).

A közösségi lét első nagy próbatétele az ingatlan egyházi kézbe történő visszaadása volt.

„A közösségfejlesztés a közösségi csoportokon, szervezeteken és hálózatokon keresztül fejleszti az emberek képességét arra, hogy aktív tagjai legyenek a társadalomnak, valamint felkészíti az intézményeket és az állami, magán és nem kormányzati szervezeteket arra, hogy párbeszédet alakítsanak ki a lakossággal az őket érintő változások közös meghatározásában és végrehajtásában."(Budapesti Nyilatkozat)

A közösség tagjai, az érdekeltségi körükbe tartozók, a város lakosságának egy része ált az ügy mellé, szembekerülve, párbeszédet kezdeményezve az önkormányzattal. Közös érdek és cél volt az intézmény egybetartása, a közösségnek a hagyományokhoz méltó elhelyezése.

1995-ben néhány házzal odébb, egy kihasználatlan, rossz állapotban lévő, de kiváló adottságokkal rendelkező önkormányzati épületbe költözött az egyesület és vele együtt a Házhoz tartozó csoportok, körök, civil szervezetek.

„Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata 1996. (XI.7.) sz. határozata, valamint a két fél által kötött megállapodás alapján a Szent István tér 17. sz. ingatlan, egyrészt Civil Közösségek Házaként (mint civil közösségek inkubátorháza), másrészt - a Nevelők Háza Egyesület fentiekben vállalt célkitűzései megvalósítását is biztosító - a helyi lakosság közművelődési tevékenységét támogatandó közösségi színtérként történő működtetése." (Nevelők Háza Egyesület Alapszabálya.)

Az épület 1996-ban pályázat forrásból felújításra kerül, 1997-ben felveszi a Civil Közösségek Háza nevet és az országban először hivatalosan is a civil közösségek inkubátorháza lesz. Ezt a folyamatot a szervezet nem tudta volna végig vinni, ha nem áll mögötte annak a közösség támogatása, melyet képviselt.

A Civil Közösségek Házában jelenleg több mind hatvan civil szervezet, jogi személyiség nélküli csoport működik rendszeresen és további szervezetek kapcsolódnak alkalmilag. A szervezeteknek csak elenyésző része tagja az egyesületnek és így keveset tud a Civil Közösségek Házában zajló munkáról, folyamatokról, programokról. Nem ismerik a Ház működési mechanizmusát és az ehhez szükséges forrásokat. Gyakorta tapasztaljuk, hogy a csoportok nem tudnak egymás programjairól, nem működnek együtt, nem figyelnek egymásra. Röviden a Civil Közösségek Háza nem működik közösségként.

A Nevelők Háza Egyesület elért egy olyan fejlettségi szintet, hogy egyrészt szervezeti, tágabban a Ház szintjén is szükségessé vált egy fejlesztő folyamat elindítása. Egy jól együttműködő közösség nemcsak a közösség tagjai számára jelent előnyt, de az őket körülvévő környezet, város számára is. A Budapesti Nyilatkozat alapján:

„A közösségfejlesztés oly módon erősíti meg a civil társadalmat, hogy a közösségi cselekvést és a közösségi perspektívákat helyezi előtérbe a társadalmi, gazdasági és környezetvédelmi irányelvek kialakítása során."

Egy jól működő, civil szervezeteket összefogó közösség jó alapja és kiinduló pontja lehet egy városi szintű civil összefogásnak. Módszertani bázisként, mintaprojektként működhet, eredményeként létrejöhet egy városi szintű civil érdekképviselet.

Kiindulásként szükséges feltérképezni a Civil Közösségek Házában működő szervezeteket. Két fő csoportot különíthetünk el: rendszeres kapcsolatot tartók és a lazán, alkalmilag kapcsolódók. Első körben a rendszeres kapcsolatot tartó szervezetekkel érdemes foglalkozni és esetleg később becsatlakoztatni a folyamatba a többieket.

Az első csoportba tartozók egy része alakulása óta (esetleg még a korábbi időszakban is) tagja, vagy valamilyen szinten kapcsolódik az egyesülethez, Házhoz. Jellemző rájuk az érzelmi kötődés, a közös múlt, a közösen megharcolt eredmények. Erős identitás tudat. „ Mi már több mind 10 éve idejárunk és mindig kedden voltak a programjaink." Ugyanakkor vélt erős pozíciójukból fakadóan az elkényelmesedés. (10-15 éve alakult, nem modernizálódott szervezetek.) A többi szervezet általában szakmai programok, vagy területi elhelyezkedése miatt kapcsolódott a Civil Közösségek Házához. Nincs közös múlt és nem túl erős az érzelmi kötődés. Ezek a szervezetek önállóak, jobban szervezettek, de nincsen közösségi élményük.

Kezdeti lépésként szükségesnek ítéljük a szervezetekkel történő személyes kapcsolat felvételt. Ennek legideálisabb színtere egy közgyűlés, vagy elnökségi, kuratóriumi ülés lehet. A Házban működő szervezetek mindegyike helyben tartja ezeket az alkalmakat. A tájékoztatás keretében elmondani, hogy egy folyamatot szeretnénk elindítani a Házban, rávilágítani szükségességére és kihangsúlyozni, hogy megvalósítása csak közösen, együttgondolkodva lehetséges. A folyamat sikerességének záloga a közös akarat.

Nem szabad megfeledkeznünk a közösségben rejtetten meglévő társadalmi tőke nagyságáról.

James Coleman szociológus rámutat: „A tőke más formáihoz hasonlóan a társadalmi tőke is produktív, lehetőséget teremt olyan célok elérésére is, amelyek nélküle elérhetetlenek volnának..." A sikeres együttműködés egy bizonyos ügyben kapcsolatokat és bizalmat épít – olyan társadalmi vagyont, amely megkönnyíti a jövőbeni együttműködést más, az eredetivel össze nem függő feladatoknál is. A hagyományos értelemben vett tőkével ellentétben, a társadalmi tőke „közjó", ami azt jelenti, hogy nem személyes tulajdona azoknak, akiknek hasznára válik. A társadalmi tőkét általában nem magánszemélyek biztosítják. Ez azt jelenti, hogy a társadalmi tőkének gyakran más társadalmi tevékenységek melléktermékeként kell megjelennie. A társadalmi tőke tipikusan kötelékekből, normákból és bizalomból áll össze, amely átvihető az egyik társadalmi környezetből a másikba. [1]

A kezdeti időszakban szervezetenként egy fő részvételére számítunk. Nem szükséges, hogy a szervezet vezetője legyen, fontosabbnak ítéljük, hogy aktív, a programjaikat, célkitűzéseiket, hosszútávú stratégiájukat ismerő személy, aki szívesen részt vesz egy fejlesztő folyamatban. A szervezetek tevékenységük, programjaik alapján csoportokban oszthatók. A csoportokkal külön-külön szükséges egy „közösségi beszélgetést" kezdeményezni. Fontos lenne, hogy a csoportokba képviseltessék magukat a régi, erős identitással rendelkező szervezetek és az újabb, de talán rugalmasabban gondolkodók is. A múlt eseményei, küzdelmei mindenki számára ismerté válnának.

A közösségi beszélgetések tartalmi váza az alábbi lehet:

- Ismerjük meg egymást! - A szervezetek bemutatkozása.
- Miért pont a Civil Közösségek Házában „dolgozom"!
- Mi a jó, mi a rossz itt?
- Mit szeretnék, mi változzon!
- Mit tudok tenni a változásokért.
- Milyen programokat hoznék ide.
- Mihez keresek partnereket.
- Miben kérem a Civil Közösségek Háza segítségét.

A csoportokban lezajlott közösségi beszélgetések eredményeiből, a felvetett kérdésekre adott válaszokból kialakul egy közös álláspont, valamint körvonalazódik a cselekvési terv.

A cselekvési terv kidolgozásában a csoportokból az aktív „közösségi munkásként" tevékenykedő tagok, valamint a Nevelők Háza Egyesület közösségfejlesztésért felelős munkatársai esetleg külső szakértő vehetne részt. Az elkészült anyagról véleményt, valamint további javaslatokat újabb csoportokra osztott közösségi beszélgetés keretében mondhatnak a szervezetek.

Kit kellene tartalmaznia cselekvési tervnek?

- A szervezetek tevékenység szerinti csoportosítását,
- Csoportonként felelősök kijelölését
- A feladatok meghatározását

Lehetséges feladatok:

- Rendszeres kapcsolattartás a szervezetek között, valamint a befogadó Civil Közösségek Háza között
- A programok egyeztetése, elkerülve a párhuzamosságokat és a programok torlódást (arányos elosztás mindennapra)
- A lehetséges, a közösség számára hasznos erőforrások összegyűjtése.

Ebben szerepelhetnek: konkrét tevékenységre felajánlott humánerőforrás, szaktudás, kapcsolati tőke, társadalmi munka

A végleges cselekvési terv ismertetésére, a megvalósításhoz szükséges személyek bemutatására azonban már a Civil Közösségek Házában működő szervezetek közös találkozóján kerülhet sor.

Fontosnak tartjuk, hogy megfogalmazódjon egy konkrét cél és feladat, melyet a szervezetek el kívánnak érni, melyhez kapcsolódhatnak a tevékenységek, valamint, hogy a megjelölt cél- ▶

nak legyenek „kézzelfogható” produktumai, melyet a közösség tagjai egyenlő feltételek mellett használhatnak.

Kialakuljon a „MIÉNK” tudat.

Milyen eredményeket várunk a folyamattól?

Aktívabb, a Civil Közösségek Háza pozícióját megerősítő közösséget, ahol a szervezetek alkalmanként a „közügyet” saját érdekeik elé tudják helyezni. Erős bizalmon alapuló kapcsolatokat, mely együttműködések túlmutatnak a befogadó ház keretein. Egy olyan partnerségi viszony kialakulását, mely kihatással van a város civil életére és mintaként szolgálhat hálózatok, együttműködések kialakulásához. A közösségfejlesztés két kulcsfogalma a mozgásba hozni és képessé tenni. A tervezett folyamatot ezzel a két szóval lehet leginkább jellemezni. Felrázni egy „Csipkerózsika álmát” alvó közösséget és annak tagjait, valamint képessé, érdekelté és elkötelezetté tenni őket, hogy ne csupán élvezői és használói, hanem a közjóért tevékenykedő, aktív résztvevői legyenek a Ház életének.

[1] *In: The American Prospec, Inc. Preferred Citation: Robert D. Putnam, „The Prosperous Community” The American Prospect vol. 4 no. 13, Marc 21, 1993.*
A prosperáló közösség. A társadalmi tőke és a közélet Fordította: Vargha Tamás

Felhasznált irodalom:

- The American Prospec, Inc. Preferred Citation: Robert D. Putnam, „The Prosperous Community” The American Prospect vol. 4 no. 13, Marc 21, 1993.
- A prosperáló közösség. A társadalmi tőke és a közélet (fordította: Vargha Tamás)
- Orbán Annamária és Szántó Zoltán 2005: Társadalmi tőke. In: Erdélyi Társadalom 2005/2. 55-70.o.
- Vercseg Ilona dr. : Közösségfejlesztő leckék kezdőknek és haladóknak (Módszertani füzet) 2004.
- www.igazikozosseg.hu

Az írás a proHáló Hálózat által szervezett közösségfejlesztő képzés záródolgozata

Trebbin Ágost

Izraelben jártam...

Izraeli kirándulásom után több ismerősöm kérdezte, jártam-e a Szentföldön? „Igenis és nem is!” – volt a válaszom. Tág értelembe véve Izraelben szinte minden helynek van „szent története”. Próféták, királyok, szent emberek, rabbik az Ókorban mindenhol megfordultak. Az Ó- és Újszövetség nem győzi sorolni a számtalan megszentelt helyet.

A szűkebb értelemben vett Szentföldön, ami alatt felénk Betlehemet és Galileát értik – Jeruzsálemet kivéve – nagy bánatomra, tényleg nem voltam. De azért láttam olyan gyönyörű helyeket, mint amilyen Jaffa, Zichron Yaakov, Herzlya, Jeruzsálem és a varázslatos Latrum.

Jaffa, a szépséges...

Ragyogóan szép, verőfényes napon találkoztunk. Nem voltunk sokan: Jaffa ősi városa, a türkizkék Földközi tenger és én. Csend, nyugalom és béke... Előttem, szinte karnyújtásnyira meredeztek Tel-Aviv csillogó felhőkarcolói. A tengerparti minaret felől a müezzin kántáló éneke birkózott a csenddel. Kecsesen, szinte gőgösen nyújtogatták ég felé levéllegyezőiket a karcsú pálmák.

Szinte semmi nem zavarta meg a káprázatot, csak valahol a tudatom mélyén lapult meg az ijesztő, torz rettenet. A béke szigetétől nem egészen száz kilométerre, talán éppen most is hozzám hasonló emberek halnak meg, gyermekeket silányítnak nyomorékká egy életre az értelmetlenül kilőtt rakéták.

Hallani vélem a jaffai sziklaszirtekhez láncolt szépséges Andromeda szívhez szóló sóhaját, aki rettegve várja a tengeri szörny megjelenését. A történet szerencsére happy enddel végződött, a délceg Perseusz királyfi előbb érkezett, mint a végzet.

Feszülten várom, hogy a vaskos kőfalak mögül, egyszerre csak elém toppanjon torzonborz szakállával, dacosan égre emelt fejével Jónás próféta, aki nem volt hajlandó az Úr szavára Ninivébe menni.

A Salamoni idők forgalmas kikötője mára már csendes idegenforgalmi látványossággá szelídült. Apró kikötőjének smaragdzöld vizén bölcs nyugalommal hintáznak a modern sport jachtok, és a kicsiny halászbárkák. Néha a játékos

szellő felkap egy kis apró hullámocskát, hogy azután szikrázó gyémántzuhataggá zúzza szét az egykor oly félelmetes sziklazátonyokon.

Jaffa sorsa mindenkor szorosan kapcsolódott az innen 52 kilométerre fekvő szent városhoz, Jeruzsálemhez. A jaffai kikötő fogadta a világ minden tájáról érkező emberek sokaságát. Jöttek ide egyiptomiak, jebuziták, filiszteusok, zsidók, görögök, rómaiak és a rettegett keresztesek.

Jaffa város története változatos, helyenként igazán döbbenetes. Vér, kegyetlenség, rombolás... Jaffa drámai sorsát nehéz távirati stílusban összefoglalni.

Az eredetek messzire nyúlnak. I.e. 1350-ben az amarnai levelekben már felbukkant a kikötőváros neve.

Jeruzsálem, és kikötője Jaffa, a történelem forgatagában gyakran cserélt gazdát. A zsidók kánaáni honfoglalása után Józsue a törzsek között szétosztotta az országot. Jaffa városát Dán törzse kapta meg.

Jaffa fénykorát Salamon király idejében élte. Az árukkal és építőanyagokkal megrakott gályák végeláthatatlan sora kígyózott a part felé, hogy átadják értékes rakományukat az ott várakozó társzekerek sokaságának. Azután az anyagok a jeruzsálemi Moria hegyén templommá nemesültek. Salamon király i.e. 964-ben felépíttette az Örökkévaló Szentélyét, az Első Templomot. Később a Salamont követő uralkodók továbbra is fontos városnak tekintették Jaffát.

I.e. 586-ban II. Nabukodonozor babiloni király félelmetes hadserege élén elfoglalta, kifosztotta és porig égette Jeruzsálemet. Feltételezhetően ez a sors várt Jaffára és lakóira is. Majd a visszatelepülés nehéz évei...

Jaffa kikötője pár száz éven át a föníciaiak fennhatósága alatt állott. Azután a hellén hódítok következtek. Újabb és újabb harcok, megaláztatások, amelyek végül Júdás Makkabeus lázadásához (i.e. 167-160) vezettek.

Jaffa is megszabadult a szeleukida zsarnokok uralmától, és közel száz évig a függetlenség kiváltságának előnyeit élvezhette.

I.e. 63-ban Pompeius római légiói keltettek rettegést Jaffa lakóinak szívében, majd Heródes és Pilátus szeszélyeit tűrte az agyonsanyargatott nép.

Azután i.sz. 70-ben megérkezett a vészhír, Titus császár elfoglalta Jeruzsálemet. Iszonyú rombolást végzett, esztelen dühében nem kímélte a Második Templomot sem.

Változik a történelmi díszlet, újabb szereplők lépnek be a jaffai drámába.

I.sz. 395-638 között keresztény emlékeket kereső bizánci császárok érkeztek a „Szentföldre".

I.sz. 638-ban más, félelmetes keleti hódítók jelentek meg: Omár kalifa hadigályái úsztak be a jaffai kikötőbe

1099-1187 között a keresztény hit nevében hirdették gyűlölet-hatalmukat a keresztesek, kétségbeesve menekült előlük a zsidó, arab és keresztény lakosság.

Lassan Jaffa elvesztette kulcsfontosságú szerepét. Új, kedvezőbb adottságú kikötővárosok szorították háttérbe: Caesarea, Akko, Haifa és Asdod.

Majd később, hosszú évszázadokra Allah félholdjának sápadt fénye borult Jaffára.

1799-ben, egyiptomi hadjárata során Napóleon is tett egy rövid látogatást Jaffán.

1917-ben megjelentek a gyarmatosító angolok.

Az idő kereke ismét nagyot fordult, és a XX. századra úgy adódott, hogy a muzulmánok számára sem jelentett többé menedéket a jaffai sziklaszirt.

1948. tavaszán fegyverropogástól voltak visszhangosak a jaffai kikötő nagy időket megért bástyái. Véres, de rövid küzdelem után felhangzott a győztesek diadalmasan szép, könnyeket rejtő himnusza, a „Hatikva". A viszonylagos béke nyugalma borult a golyók által megszabdalt, régi arab házakra.

A muszlim lakosság egy jelentős része nem tudta elképzelni életét a megváltozott körülmények között, és örökre elhagyta otthonát.

Ma Jaffa belvárosa, tengerparti sétánya szebb, mint valaha. A romok eltűntek, és visszasuhant a középkor romantikája.

A legtöbb épületben neves izraeli művészek élnek, akik olyan feltétellel kapták meg az ingatlant, hogy az eredeti hangulatot megtartva alakítják ki lakásaikat, műtermeiket.

Hazafelé a repülőről megpróbáltam még egy búcsúpillantást vetni Jaffára, de csak a mindent elfedő közönyös ködfátylat láttam, ami vigasztalhatatlan szürkeséggel takarta el előlem álmaim felejthetetlen tündérvilágát.

Terebess Gábor

Üres bálványaink

– Polgár Ildikó kerámiái –

Polgár Ildikó kerámiakiállításain, idolok és csendéletek között, váratlanul szemünk elé tárul egy szülő nő. Törzse felrepedezett vörös agyaghéj; feje, háta, végtagja nincsen. Nemlétező combja közt fekszik világra hozott porcelán magzata: a halottfehér, töredezett, torz test csonkban végződik, mintha a lábak bentszakadtak volna. Az önmagára eszmélt, kiforrott művész első alkotása ez. A szülőszoba. Soha nem csinált még egyet, hasonlót. Évtizedes keserűségét és dacát, tehetetlenségét és vajúdását fojtotta agyagba-porcelánba.

Polgár Ildikó 1942-ben született Szombathelyen. Tehetsége és szorgalma zökkenőmentes pályát biztosított számára a pesti művészeti gimnáziumon át a kerámia szakig. Addig. Az Iparművészeti Főiskoláról kikerülve egy évig a pécsi képzőművészeti gimnáziumban tanított, majd művészettörténeti órákat adott egy budapesti középiskolában. Miközben két gyereket szült, nevelt, s a megélhetés mellett lakásra, kemencére, műhelyre kuporgatott, igyekezett bérben égetett kerámiáit nemcsak a zsűrik, boltosok és vásárlók, hanem saját művészi ízlése számára is elfogadhatóvá tenni. Mint önállóan dolgozó kerámikusaink zöme, a népi fazekasság kezdetleges technológiai és az iparos kerámia sablonos formai színvonalára kényszerült. Egyfelől a magas tüzű égetéshez szükséges nyersanyag és felszerelés beszerezhetetlensége, másfelől a tömegek feltételezett ízlését kiszolgáló hivatalnokok szemlélete és gyakorlata miatt. Hogyan lehet eredeti, modern művészetet művelni ilyen keretek között?

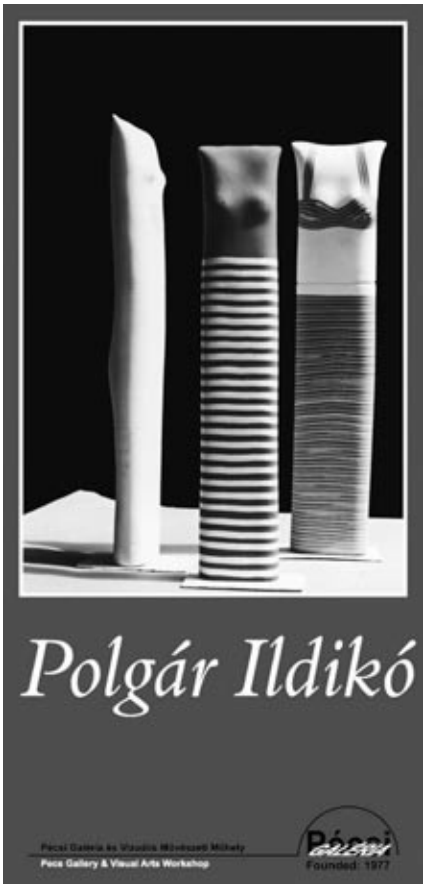
Picasso példája ösztönözte, aki szakképzett keramikusnak ugyan közepes – nem igazodik az anyag lehetőségeihez, a mázat festéknek tekinti –, de festőnek kerámiáiban is zseniális. A kiforrott művész merészségével nyúl az agyaghoz, nem törődik a mesterségbeli buktatókkal. Ezt a merészséget, szabadságot csodálta meg Polgár Ildikó. Fehér alapmázzal leöntött vázáira, tálaira rajzolni kezdett. Villámgyorsan kellett a karctűvel haladnia, míg a száradó máz nem pereg, porlik, s a rajz elkészültével a még mindig nedves alapot azonnal áttetsző ólommázzal fednie, hogy égetésnél fel ne hólyagosodjon. Fényesre olvadó fazekasmázakat kevert finom színekké, melyek alatt a bekarcolt vonal, ahol a cserép téglavöröse előbukkant, besötétedett. Van, amelyikbe egy-egy üvegcserepet is olvasztott, mintha csak odapottyant volna. Ezek a kerámia-grafikák mentesek – már a technológia folytán is – minden aprólékosságtól, mesterkéltségtől – könnyedek, közvetlenek, játékosak. A formálás is felszabadult a főiskolán tanított kisiparos módszer alól, amely a bőrkeményre szikkadt edényt újra feltapasztotta a korongra és kiesztergálta; közelít a népi fazekasság élőbb, a korongról levágott edényt máris késznek, teljesnek valló gyakorlatához.

Bár Polgár egyébbel is próbálkozott – groteszk figurákat formált, gipszbe vésett mintával csempeképeket nyomott –, a mázas cserép rossz álmából nem menekülhetett, s az álmon belül nem volt megoldás. Talán ma is itt tartana, itt kellene tartania, ha nem hívják meg az 1976-os siklósi szimpozionra.

Fazekasagyagból gyúrt, fazekasmázzal agyoncsapott kis bábuit, bohócait megvalósíthatta matt porcelánból, nagy méretben. Több mint egy évtizeddel a főiskola befejezése után, életében először nyílt erre alkalma. Soha nem volt hajlamos a nosztalgiára, romantikára, ez a nyers és kemény anyag felelt meg egyéniségének. Nem tudott többé visszailleszkedni, kiharcolta magának, hogy azon a télen az elhagyatott siklósi kolostorban folytathassa nyári munkáját, készülődhessen legközelebbi kiállítására. Akkor készült a szülőszoba, Polgár máig legmegrázóbb alkotása.

Azon a télen szálfaegyenes női idolokat is hajtogatott. Porcelánlapokat nyújtott és a népboltban összevásárolt süteményszaggatókkal mintákat vágott ki belőlük, aztán a kimetszett mélyedéseket vörösbarna városlődi agyaggal tömte be. Ezt az agyagberakást japán szóval misimának hívja a szaknyelv, a koreaiak és japánok lélegzetelállító tökélyre vitték technikáját. De Polgár már nem törődik a technikával: a különböző nyersanyagok más-más száradási idejével, zsugorodásával, égetési hőjével, sem a porcelán repedékenységével, vastagságával, rogyásával. Nem érdekli, hogy néha el-elválnak, kiesnek berakásai. Ellentétesen

dolgozik a betanult fogásokkal, úgy érzi, többet tud, mint amennyit tanult. Van mondanivalója, s felismerte, hogy az igazi művésztől nem mesterségbeli tudását, hanem kifejezőerejét kérik számon. A csíkos, vagy ismétlődő és párhuzamos, sűrűsödő és ritkuló, szűkülő és táguló, folytatódó és megszakadó mintákkal berakott porcelán lapjait felső végükön ékbe nyomott hengerekké formálta. Nőiességüket, egyéniségüket a változatosan elhelyezett keblek adják. Ezek nem őskori idolok, az anyajogú társadalom jelképei. Eleve torzónak készültek, fejetlenül, karok nélkül. Nincs kultikus, csak kiállítási értékük, hogy Walter Benjamin formulájával éljünk.

1977-ben a Faenzai Nemzetközi Kerámiaversenyen megkapta idoljaiért az Olasz Köztársaság elnökének aranyérmét. Felvették a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségébe is. A faenzai siker óta Polgár Ildikó számos kiállítására (1978: Varsó, Tihany, Freiburg, Pécs, Vallauris, Nagoya, Siófok, Zánka; 1979: München, Budapest, Kőszeg) finomítja, variálja, fejleszti, hol egyszerűsíti, hol bonyolítja mintáit – hajtja-hajtogatja az idolokat. Hiszen ezt vették észre, ezt díjazták, ezzel azonosították. De hol van már az eredeti indulat? Az egyre hatalmasodó fogkrémtubusokat inkább merev lapból hajlított, bevarrt ujjú és nyakú, fetisizált zsákruhának nézzük, semmint női alaknak. A két keblet pedig, ahogy szemmagasságból mered ránk – két repedezett kitüremkedés –, valami fantasztikus regényből életre kelt cső-lény szemgo-

lyóinak. A bálvány elvesztette nőiességét: a pop intarziás gönc, a frivol nyakék (gúnyos?) dekoratív lepel lett a férfiasság óriás és üres oszlopán.

Polgár Ildikó csendéleteit az Egyesült Államokban a hatvanas évek elején kibontakozott, a tárgyak liliputi világán kérődző, ún. object-oriented ceramic movementhez kapcsolhatjuk. Az amerikai mozgalom legjellegzetesebb darabjai James Melchert „a" betűi, Robert Arneson terített asztalai, Peter Vanden Berge zöldségei, David Gilhooly békaországa, Rodger Lang almáspitéi, Verne Funk emberajak szájú edényei, Marilyn Levine hiperrealista bőrtáskái, Kenneth Vavrek lövegei, Chris Unterseher könyvtámaszai, Bill Stewart madarakat sétáltató kígyói, Jack Earl tájképes és virágszedő pingvinjei. De hiába a technikai virtuozitás, az ötletek sziporkázása, a mögöttük meghúzódó gondolatvilág kicsinyes és beszűkült. Ha némelyikük politikai mondanivalót próbál is kicsikarni tárgyaiból, agyagzöldség a környezetszennyezés, löveg a vietnami háború ellen - szamárbőgés az égre.

Polgár nem akart ilyen ügyes vagy szellemes lenni, csendéletsorozata – melyet első pillantásra az amerikai kerámia gyenge visszfényének látunk – éppen ezért válhatott egyetemesebb jelentőségűvé. Az át-átragadt és a teáskanálból kicsorgó matricavirágokat leszámítva, nemigen zavarja geg a többé-kevésbé esetlegesen összehordott tárgyak puszta jelenlétét. Polgár nem nyújt mást – régit, ritkát –, csak amink úgyis van: egy bárholi, bármilyen asztalt, ahonnan bármit el lehet venni, ahova bármit le lehet tenni. Kereste a kólákhoz és káposztákhoz, a csészékhez és csomagokhoz való viszonyát, eljátszott a színes porcelánnal, tett-vett, festmény-is-szobor-is csendéleteket rendezett, s közben egészen más eszközöket talált az elidegenítéshez, mint női attribútumokkal felruházott phalloszainál. Nőiségéből is, férfiúságából is kiforgatott, olcsó dekorativitású, üres bálványaink mellé jellegtelen tárgyainkat is felsorakoztatja.

Milyenek hát ezek a mechanikusan leképezett tárgyak? A porcelán massza zsugorodása következtében több mint egy hetedükkel kisebbek az eredetieknél, tehát nem egy az egyben kapjuk őket. Varratok bontják meg felületüket – sorjázatlanok. Színeik tompák és fáradtak, néha szinte penészszerűek, a magas tűzön megfakultak, mint a színes fénykép a napon. Az anyagában színezett, matt porcelán elvesztette áttetszőségét, gipsznek vagy agyagnak tűnik inkább. Ezek a használatuktól, színüktől, fényüktől, anyaguktól, méreteiktől, felületüktől – néha már a felismerhetetlenségig – megfosztott, műtárggyá emelt (vagy alacsonyított?) hétköznapi tárgyak: zöldségek-gyümölcsök, palackok-poharak, torták-kekszek, edények-terítők, gyufásdobozok-cigaretták, újságok-konzervek, kalapok-kesztyűk időn kívüliek, nem lehet hozzájuk érni, megenni, használni őket, csak szemlélni múzeumi emelvényeiken. Tárgyak halotti maszkjai. Mindig ugyanazok, nem élteti és pusztítja őket a romlás, a használat. Sorjázatlanságukban félkészek, befejezetlenek maradtak, mint minden emberi munka. Élettelenek és abbahagyottak. Alakjukat kivéve minden saját tulajdonságukból kivetkőztek. A megszokás által reflexszerűvé vált, automatizált észleléseink idegenül, megrökönyödve járják körül e

teljesen ép, de sóbálvánnyá változtatott tárgyvilágot.

De ember és tárgy elidegenült viszonyán túl, Polgár Ildikó azt is megmutatta, a magyar kerámiaművészetben először meggyőzően, hogy nemcsak (a gépek feltalálása óta indokolatlanul felértékelt) kézműves munkával, hanem a nagyiparban is készülhet – a nyomdatechnika, matricák, ipari nyersanyagok és kemencék, gyári gipszminták és öntés felhasználásával – egyéni és egyedi kerámia alkotás.

Hajnal Zsófia

Katonából angyal

Dóri István neve valószínűleg ismerősen hangzik a Pécsi Balett kedvelőinek, hiszen a fiatal táncos idén már a negyedik évadja koptatja a színpadot a nézők örömére. A Budapestről érkezett balett-táncos már rengeteg szerepet tudhat maga mögött, legújabban angyalként tündököl – szerencsére még mindig Pécsett.

– Hogy kerültél kapcsolatba a tánccal?

– Már gyerekkoromban is táncoltam, társastánccal kezdtem, anyukám íratott be kezdőre, haladóra, majd versenytáncra. A kezdő végén volt egy verseny, azokkal szemben, akikkel együtt tanultam. Azt megnyertem, utána a haladóra kerültem. Az oktatóm hatására elkezdtem versenyezni. Hat éves koromtól, 15éves koromig csináltam. Budapesten a Balettintézettel szemben laktunk, ahol felvételit hirdettek. Elmentem és felvettek. 10 éven keresztül voltam ott, akkor abba kellett hagynom a versenytáncolást. Egy darabig még csinálgattam, de nem volt rá időm. Körülbelül ennyi, hogy hogyan lettem táncos. Nem akartam én balett táncos lenni, nem néztem gyerekkoromban a tv-ben. Mivel ott laktunk a Balettintézettel szemben, így láttam a próbákat és érdekesnek találtam, de nem gondoltam, hogy nekem ezzel kellene foglalkoznom. Az évek alatt, ahogy jöttek a mestereim, megszerettem. Utána, amikor befejeztem az iskolát, felvettek az Operaházba, ott dolgoztam két évig, megszereztem a diplomámat is. Igazgatóváltás volt, addig Keveházi Gábor – aki mesterem is volt – Pécsen töltötte be a balett igazgatói posztot. Nem adott nekem szerződést a következő évadra, hanem mondta, hogy jöjjek le Pécsre, jobb lesz itt nekem. Én akkor ezt nagyon rosszul éltem meg. Úgy éreztem, mintha kirúgtak volna, nem tudtam mi, hogy lesz. Aztán lejöttem ide, majd két hónap után rájöttem, hogy nekem ezt kell csinálnom, jobban is szeretem ezt a műfajt, közelebb áll hozzám, mint a modern tánc. Azóta itt vagyok. Közben nagyon sok helyen voltam külföldön az Operaházzal is: Mexikóban, Sang Hai-ban. Iskolából is küldtek kurzusokra nyaranta. Rengeteg helyre eljutottam és ezért is szeretem ezt a szakmát, mert imádok utazni.

– Van különbség más országok nézőközönsége között?

– Hihetetlen nagy különbség van. Ha Európában elmész egy előadásra és fenn táncolsz a színpadon, akkor ül a néző, nézi és kifejezi a tetszését. Kínában végig dumálják az egészet, ha lehalkul a zene, akkor hallod, ahogy mindenki beszélget. Mexikóban olyanok voltunk, mint az amerikai sztárok. Kijöttünk előadás után és jöttek fényképezkedni, meg aláírásért. Akármilyen kisvárosba is mentünk, szinte mindig tele volt. Néhányszor volt, ahol nem, de ott is csak azért, mert 5000-6000 férőhelyes volt a színház és voltak 4000-4500an. Mindenki nagyon szereti, a nagyon gazdagoktól kezdve a nagyon szegényekig, mindenki.

– Táncoltál a Spartacusban Pesten és Pécsen is.

– Pesten az Operaházban 110 táncos van. Ott, mint kezdő, nem táncoltam nagyobb szerepet, akkor római katona voltam. Persze nagyon sok és fontos dolgom volt, viszont csak egy-két rövidebb szóló feladatot végeztem. A két Spartacust nem lehet összehasonlítani. Már ahogy néztem gyerekként a Spartacust, tudtam, hogy nekem az az álomszerep, ha egyszer eltáncolom, akkor elértem, amit akarok. Most itt sem vagyok Spartacus. Nem vagyok az a karakter. Hatalmas dolog ez is, nincs kis szerepem és nagyon élvezem.

Nehéz olyan modern stílusú ruhákban táncolni?

Rendkívül nehéz. Rajtam egy motoros mellény van. Sok mozgást felsőtesttel végzünk és segít, mert így rá tudok segíteni a lábmunkámra is. Viszont az sem elhanyagolható, hogy négy kilogramm körülbelül a mellény. Amikor leveszem előadás után, úgy érzem, mintha repülnék. Emellett nagyon sok mindenben akadályoz is. Fent a teremben, amikor próbáltunk az erőszakos jelenetet Flaviaval (Lázár Eszterrel) meg tudtam csinálni, bár mellény nélkül sem könnyű, utána már kapkodtam a levegőért, és erre még rájön a mellény is. Előadáson, amikor kimegyek a színpadról, nem tudom, hogy hol vagyok, kell 2-3 perc, hogy magamhoz térjek. Szerencsére ez az utolsó feladatom az első felvonásban, így van időm kipihenni magam. Viszont ha még vissza kellene mennem és csinálni valamit, akkor azt nem biztos, hogy végre tudnám hajtani. Vannak jelmezek, melyek segítik a munkádat, és vannak, amik elrontják. Ez olyan szempontból nem segíti a munkámat, hogy nehéz, kényelmetlen, merev, nem tudok benne úgy mozogni, ahogy szeretnék. Kívülről, látványilag viszont olyan erősséget ad, ami nélkül nem lenne olyan hatásos. Nem egyszerű, de azért jó.

– Most táncolsz a Carmina Buranaban, ami klasszikus, a Spartacus zenéje viszont nem. Mennyire más?

– Most lehet, hogy lesz a Kamara balettunkban nagyon klasszikus zene is. A Carmina Burana is klasszikus ugyan, de azt mindenki ismeri, ráadásul volt is itt már Pécsen is a 90-es évek végén. Egy hihetetlenül jó zene szerintem, nem hiába játsszák a világon mindenhol. De nagyon szeretem a Spartacusét is, azt nekünk írták és egy kicsit filmzenés hangzása van. Ismerni kell a zenét, főleg, amikor az egész kar egyszerre táncol, hiszen akkor könnyebben meg tudod csinálni. Ha viszont egyedül táncolsz a színpadon, akkor senki sem vesz észre, ha két számolással el vagy csúszva. Azt te tudod, hogy módosítanod kell a tempón, hogy akkor, amikor van esetleg egy ritmusváltás, odaérj időben. Én mind a két fajta zenét szeretem. Nem tudnék választani közülük.

– A Carmina Burana-ban angyal vagy. Hogyan érezted magad ebben a szerepben?

– Próbálok mindent kihozni magamból, viccesnek lenni és szerethetőnek. Viszont eddig mindig gonosz szerepem volt, ilyen szempontból ez új volt számomra. A Notre Dame– i toronyőrben is és a Spartacusban is negatív karakterem van. A Bonnie és Clyde-ban Clyde voltam, ő rossz is, meg jó is egy bizonyos szempontból. Kihívás volt, hogy egy kedves, kis aranyos angyalkát kell eljátszanom, aki vicces is, részeg is. A részeget táncolni nehéz, berúgni nem lehet, tehát el kell táncolni. Nagyon sok apró gesztust kell eljátszanom benne, nem a testemmel, hanem az arcommal. Ez nagyon nagy kihívás is, hogy, amit eljátszok az arcommal, azt a néző akkor fogja megérteni, ha van mögötte gondolat. Amellett, hogy az angyalban táncolom kell, végig kell vezetnem a történetet, mintha az egészet elmesélném, ahhoz, hogy hiteles legyen. Élvezem nagyon. Nem annak örülök, hogy végre nem gonosz karaktert alakítok, mert a gonoszság is színpadi mű. Nem vagyok én a szerepem miatt gonosz. Vannak emberek, akik nagyon csúnyán néztek rám a Spartacus után, amikor nagyon gonosz dolgokat művelek a színpadon. De hát, ha az előadáson azt kell játszanom, akkor azt játszom el. Ilyen szempontból kicsit könnyebb dolgom van az angyalban, mert ott édes vagyok...

– A Spartacusban mennyi idő alatt készítik el a hajad?

– Az egy parókafélleség. Egy vékony bőr pánt van a fejemen, meg két-három keresztben, amik jobban ráerősítik. Annak a közepére van ráfogva ez a haj, ami már eleve kék. Annyi dolgom van csak vele, hogy felveszem a fejemre, lemegyek a fodrászokhoz és ott belakkozzák. Megpróbáljuk, hogy

egyenesen fölfelé álljon végig, mert annyit mozgok benne, hogy akarva-akaratlanul is az előadás végére egy kicsit lekonyul. Oldalt még kicsit hozzáfújnak a hajamhoz, hogy ott is kicsit kék legyen. Minthogyha beleolvadna, hogy úgy látszódjon, mintha a sajátom lenne.

– Most dolgoztok valamilyen új darabon?

– Jelenleg a Spartacust próbáljuk. Vannak új beállók, valamint lesérült egy kollégánk, az ő helyére be kell állni. Jött egy új kolléga is, neki is be kell tanítani a helyét, meg vannak az iskolából is páran, ők is most tanulnak bele. De lassan majd elkezdődnek a próbák a Spartacussal, mert októberben megyünk fel Pestre, a Művészetek Palotájában lesz előadásunk. A lányok próbálják a Bolerót, amit előadnak a II. Pécsi Nemzetközi Tánctalálkozón. Új darabot is fogunk majd csinálni, csak egy kicsit később. Egyelőre a régieket javítgatjuk, dolgozzuk ki.

– Hogy tervezed, Pécsen maradsz?

– Addig mindenképpen, amíg jól érzem magam. Úgy jöttem ide, hogy egy-két évig leszek csak, utána elmegyek. Ez a negyedik évadom, beleszerettem a városba és a színházat is nagyon kedvelem. Szeretek itt lenni. Nem gondoltam még arra, hogy esetleg tovább kellene menni. Gyerekkoromban az volt minden álmom, hogy külföldön dolgozzak, de rájöttem, hogy előbb itthon kell valamit elérni. Én legalább-is azt szeretném, utána lehet külföldre is menni. Jelenleg nem szeretnék elmenni, de még nem tudom, hogy hozza az élet.

Az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelye jubileumi kiállításának megnyitójára 2008. december 5-én 17.30 órakor kerül sor a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában.
A kiállítás megtekinthető 2009. január 5-ig, munkanapokon – a programoktól függően – 9 órától 19 óráig.

Kiállítók:

Ágoston Zsuzsanna – Bencsik Éva – Bíróné Varga Györgyi – Cziráky Gabriella – D. Szabó Margit – Domonkos Imre – Dr. Futó László Pál – Huszár Ferenc – Husztiné Jakab Erzsébet – Kapoli Ilona – Keszthelyi Gyula – Kindlovics Katalin – Kormos Erzsébet – Kutnyánszky Géza – Molnárné Lénárd Éva – Dr. Orbánné Zsoldos Anna – Szakácsné Kozári Piroska – Takács Dezső – Tőth László – Tóthné Karczagi Emőke – Varga Mariann – Wellisch Katalin

Művészeti vezető:
Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna

A Pécsi Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelye 1978-ban alakult és azóta is aktívan működik a Nevelők Házában (jelenleg Civil Közösségek Háza).

Megalakulásuk óta céljuk összefogni azokat a rajztanárokat, pedagógusokat, kiknek közös az érdeklődési körük és akik a tanítás mellett a képzőművészet valamelyik ágát művelik. A tagok grafikusok, festők, de van, aki tűzzománcot, batikot is készít. A többség pécsi, öten a megyéből kapcsolódnak hozzánk (Véménd, Harkány, Szigetvár, Komló, Orfű). A kollektívát 20 művésztanár és egy virágszobrász alkotja.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programról

Folytatva az elmúlt évben megkezdett EU-s tippek sorozatunkat, ezúttal az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program – ÚMVP 2007-2013 – civil szervezetek számára is elérhető, illetve a későbbiekben megpályázható intézkedéseivel szeretnénk megismertetni olvasóinkat.

Az elkövetkező években a magyar mezőgazdaság és vidékfejlesztés nagy lehetőségek előtt áll. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) keretében 2007-2013. között hazánk mintegy 1 300 milliárd forint támogatás felhasználására jogosult, amely teljes egészében a mezőgazdaság és a vidék fejlesztésére fordítható.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv (ÚMVST) az Európai Tanácsnak az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) finanszírozott támogatásokról szóló rendelete alapján elkészített, a 2007-2013. közötti időszakra vonatkozó hazai vidékfejlesztési program stratégiai kereteit tartalmazza. Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) ezen stratégiai terv továbbrészletezett változata, amely intézkedés-szinten tartalmazza az említett fejlesztési időszak mezőgazdaságra és vidékfejlesztésre vonatkozó prioritásait. Ezen prioritások az alábbi felsorolás szerint foglalhatók össze:

- A mezőgazdasági, az erdészeti és az élelmiszer-feldolgozási szektorok versenyképességének javítása, a termelési szerkezetváltás elősegítése;
- A versenyképes agrárgazdaság humán feltételeinek megteremtése, különös tekintettel az innovációs készség és a piacorientált szemlélet terjesztésére
- A fenntartható gazdálkodás garanciáinak erősítése;
- A vidéki foglalkoztatási gondok enyhítése, a jövedelemszerzési lehetőségek bővítése, az életminőség javítása, a szolgáltatásokhoz való hozzájutás könnyítése;
- Helyi közösségek fejlesztése.

A felsorolt prioritások végrehajtása érdekében az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (ÚMVP) az alábbi négy támogatási tengelyt fogalmazza meg:

ÚMVP I. tengely: A minőség és a hozzáadott érték növelése a mező- és erdőgazdaságban, valamint az élelmiszer-feldolgozásban;

ÚMVP II. tengely: A földhasználat racionalizálása a környezeti és természeti értékek figyelembevételével;

ÚMVP III. tengely: A vidéki foglalkoztatás bővítése, a tevékenységek diverzifikálása;

ÚMVP IV. tengely: Helyi közösségek fejlesztése.

A civil szervezetek szempontjából talán a IV. tengely lehet érdekes. Két prioritás szeretnénk kicsit részletezni.

4.3.3. A turisztikai tevékenységek ösztönzése

A helyi turisztikai szolgáltatások bővítése és minőségének fejlesztése révén a települések vendégfogadó-képességének javítása . A mezőgazdasági termelés és helyi értékesítés összekapcsolása a falvak turisztikai kínálatával, a falusi értékek megőrzése és hasznosítása, valamint a táji, természeti értékek bemutatása és az aktív időtöltés feltételeinek megteremtése. Minőségi szolgáltatásokat nyújtó falusi szálláshelyek létrehozása, a már működő szálláshelyek és szolgáltatások felújítása, korszerűsítése és fejlesztése, valamint a piacra jutásuk segítése. Az intézkedés célja továbbá a térségi turisztikai vállalkozások, szolgáltatók együttműködésének támogatása, az ehhez szükséges informatikai fejlesztések, minősítési, minőségbiztosítási szabványok bevezetésének ösztönzése.

Kedvezményezettek köre:

Magyarországon regisztrált helyben lakó természetes személyek, egyéni vállalkozók és helyben székhellyel rendelkező mikro- vagy kisvállalkozások, települési önkormányzatok vagy azok társulásai,

megyei bejegyzésű és helyben székhellyel rendelkező egyesületek, alapítványok és más non-profit szervezetek, valamint az előzőleg felsoroltaknak az 1959. IV. törvény (Ptk.) alapján a közös fejlesztésre létrehozott társulásai.

Az intézkedés tartalma:

Az intézkedés a vidéki turizmus-formák közül a fenntartható falusi- és agroturizmus, továbbá a természeti környezet adottságaira épülő aktív turizmus infrastrukturális feltételeit és szolgáltatásait fejleszti. Lehetővé teszi a vidéki turizmus kínálatának és piaci részarányának bővülését, új falusi szálláshelyek létrehozását, a működő szálláshelyek és szolgáltatások modernizálását. Előnyben részesítendők az intézkedés keretében több tevékenységet összefogó és egy adott térségre vonatkozópályázatok (integrált projektek) támogatása.

Az intézkedés részterületei (alintézkedések, tevékenységek):

- Kis kapacitású, minőségi szálláshelyfejlesztés, beleértve az új és már működő szálláshelyeket és az ezekhez tartozó szolgáltatásokat
- Szálláshelyhez nem kötött agroturisztikai szolgáltatások kialakítása, mezőgazdasági, népművészeti és kézműves tevékenységek és termékek bemutatása, „örökségporták" kialakítása (bemutató gazdaságok, saját termék kínáltatás, kézműves bemutató műhelyek),
- borturisztikai szolgáltatások (borvidékek településein borutak részét képező borospincék vendéglátás céljára történő fejlesztése),
- horgászturisztikai szolgáltatások (horgásztavak környezetének kialakítása, stégek, csónakok, szemetes stb. kivéve a halállomány telepítését),
- lovasturisztikai szolgáltatások (lovasudvar és eszközök pl. kocsi, szán, stb. lovarda nem támogatható),
- Kollektív turisztikai termékmarketing, beleértve rendezvények szervezése, turisztikai szakvásárokon való részvétel, szóróanyag stb. és információs-kommunikációs technológiai fejlesztések támogatása
- Kis léptékű turisztikai infrastruktúrafejlesztés: turisztikai látnivalók kitáblázása, túraútvonalak „kiépítése" gyalogos, kerékpáros és lovastúrákhoz, természeti látnivalók látogathatóságának biztosítása (utak, pihenőhelyek, szemetesek, menedékek, megfigyelő és információs pontok stb.)

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program teljes szövege, a hozzátartozó mellékletekkel, illetve a pályázati kiírások az alábbi internetes oldalakon érhetőek el:

http://www.umvp.eu;
http://www.mvh.gov.hu
http://www.fvm.hu

összeállította: Fűri Ildikó

Kovács Gábor

Az Ars GEometrica és az elefántcsonttoronyból alászállt művészet

A 2007-ben indult Pécs – Ars GEometrica (P-AGE) nemzetközi program és az ANK (Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ, Pécs) együttműködésével érdekes kezdeményezésnek lehettünk tanúi ez év szeptemberében. Az ÉlményMűhely-ként meghirdetett kreatív iskolanap keretében a tudomány és a művészet neves szakemberei bemutató órákat, műhelyfoglalkozásokat tartottak a téma iránt érdeklődő tanulók és pedagógusok számára.

A tudomány – ezen belül is elsősorban a geometria és a matematika – ötvözése a képzőművészettel nem új keletű dolog, az absztrakt formanyelvhez való vonzódás már a 20. sz. első évtizedeitől kezdve jelen volt a korai avantgárd művészetben. Hazai vonatkozásban elég, ha csak a Kassák által szerkesztett MA folyóiratra, a Bauhaus eszmeiségét közvetítő Moholy-Nagy munkásságára, Schöffer Miklós kibernetikus szobraira vagy éppen Victor Vasarelyre, a geometrikus formatörekvések és az op-art úttörőjére gondolunk. Ehhez az absztrakciós formakultúrához mint forráshoz a hatvanas évektől kezdve többek között olyan alkotók fordultak, mint Bak Imre, Haraszty István, Lantos Ferenc és Keserű Ilona. A kilencvenes évek elejétől pedig számos kortárs művész csatlakozott az 1946-ban Buenos Airesben létrejövő s jelenleg is működő MADI-mozgalom nemzetközi aktivizmusához. Ez utóbbi vonzáskörébe tartozik többek között Saxon-Szász János és Dárdai Zsuzsa is, akik személyesen is részt vettek az ANK-ban rendezett ÉlményMűhelyben.

Ahhoz, hogy némi fogalmat alkothassunk a kreatív iskolanap tartalmi vonatkozásairól feltétlenül meg kell említenem az előadók nevét és az általuk választott jellegzetes témákat. A programkínálat tehát ezúttal a következő volt: Erdély Dániel (Spidron Team, P-AGE): Spidronok a pedagógiában, Dr. Lénárt István (ELTE): Összehasonlító geometria síkon és gömbön – nagyobbaknak és kisebbeknek, Dr. Stettner Eleonóra (KE): Gráfok mindenütt, Saxon-Szász János (MADI) és Szabó Ildikó (ANK): Barangolás a Poliuniverzumban, Dr. Szendrei Julianna (ELTE): Térbeli építések – geometriai fogalmak (pedagógusoknak), Dr. Szilassi Lajos Az Euler3D dinamikus térgeometriai számítógépes program, mint a kreativitás és térszemlélet fejlesztés (egy lehetséges) eszköze. A párhuzamos műhelyekben közreműködtek még Hamburger Antalné (ANK): Geometria az irodalomban, a művészetekben és a természetben (origami), Kovács Gábor (ANK): Bevezetés az iszlám díszítőművészetbe, továbbá Vörös László (ANK): Platoni testek építése Zometool építőjátékkal. E változatos programsorozatot egészítette ki a Dr. Klein Sándor (PTE) vezette Rogers-beszélgetés, amelyen az esemény valamennyi résztvevője megoszthatta a délelőtti foglalkozások során szerzett tapasztalatait. A nap záróakkordjaként pedig érdekes élmény volt megismerni Erdély Dániel interaktív términtáját, „művészeti-tudományos csemperendszerét", amelyet gyerekek-felnőttek együttesen próbálhattak ki, illesztgethettek össze az aula műköves padlózatán.

A pedagógusok körében rendszerint megoszlanak a vélemények arra kérdésre vonatkozólag, hogy fogadóképes-e a mai oktatási reformokkal küszködő, nem egyszer krónikus eszközhiányoktól sem mentes közoktatási rendszer a kortárs tudományok és a művészetek komplex gondolkodásmódjára, s ennek kapcsán

adott esetben a vizuális (nyelvi) érzékenységet megcélzó látásmódra. Tapasztalataim szerint e kérdésre adandó válasz, feltétlenül igen. Az „elefántcsonttoronyból" alászállt művészetre és tudományra talán soha nem volt nagyobb szükség mint manapság. Ékes bizonyíték erre a geometrikus absztrakció alkotói elveinek hosszú távú sikere és töretlen népszerűsége, amely nem utolsó sorban abból a tényből fakad, hogy az absztrakt művészet formanyelve – a szintézisteremtésen kívül – mindig is jó alapot adott a kötetlen játékosságra és a kreativitásra, aminek persze a gyerekek is örülnek.

Ami egyébként a közoktatás iskolai reformjait illeti, nem titok, hogy a

kompetenciafejlesztés gyakorlatában sok a bizonytalan elem, így talán még nem késő a vizuális nyelvi olvasásra, illetve kifejezésre is gondot fordítani ezzel kapcsolatban. Annál is inkább,

mivel az egyre nagyobb teret hódító konzervativizmus csak bizonyos távolságból tudja elfogadni a tudományok és a művészetek élő, kortárs képviselőit. A kreatív iskolanap rendezői, Fenyvesi Kristóf (Pécsi Kulturális Központ), Erdély Dániel (Spidron Team, P-AGE) és Szabó Ildikó (ANK) nyilván tudatában voltak ennek a ténynek, s tudatosan törekedtek arra, hogy az ilyenkor szokásos csapdákat kikerüljék.

Annak eldöntése, hogy egy oktatási intézmény mennyire konzervatív, persze viszonyítás kérdése is. Jelen esetben

jó példát szolgáltatott erre a Dr. Klein Sándor vezette Rogers-beszélgetés, aminek hozadékai legalábbis elgondolkodtatóak voltak sokunk számára. A társadalmi feszültségekkel együtt járó általános türelmetlenség sajnos az iskolákat sem kíméli. Legfőképpen ezért fontos, hogy az alapfokú közoktatás – olykor szükségszerűen – a családi hátteret is pótló személy-központúság színtere legyen. A Pécs peremén működő ANK-ban megrendezett ÉlményMűhely minden esetre számos tanulsággal szolgált arra vonatkozólag, hogy érdemes az ilyen és ehhez hasonló – egyelőre még rendhagyónak számító – interaktív programokat rendszeressé tenni.

FOTÓ: CSIZMADIA SÁNDOR

Köszönet az 1%-ért

A Pécsi Magyar-Spanyol Társaság (Pécs, Szent István tér 17. adószám: 18304031-1-02) ezúton köszöni tagjainak és támogatóinak az 1 %-os felajánlását.
Ezt az összeget a Társaság működésének adminisztrációs kiadásaihoz, előadóinak munkájának elismeréséhez használtuk fel.

Önzetlen segítségüket köszönjük!

A Baranya Megyei Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány (7621 Pécs Megye u.21., Tel: 72/211-179, adószáma: 19030957-2-02) ezúton köszöni az 1 %-os felajánlásokat.
A 2006. évi SZJA 1%-át – 102 858,-Ft – hátrányos helyzetű gyermekek üdültetésére és a számukra szervezett programok megvalósítására használta fel Köszönjük, hogy támogatták közalapítványunkat.

Tasnádiné Hardy Judit
alapítványi titkár

A Pécsi Szemle Várostörténeti Alapítvány (adószám: 18319138-1-02) köszöni támogatói 2007. évi 1%-os SZJA felajánlását. A 104 812.- forintot a Pécsi Szemle várostörténeti folyóirat kiadására fordítottuk.

Dr. Romváry Ferenc főszerkesztő

A Modern Geográfus Alapítvány (7621 Pécs, Szent István tér 17., adószám: 18324053-1-02) köszönetet mond mindazoknak, akik adójuk 1%-val céljait támogatták. A befolyt 127.407 Ft-ot hallgatók és oktatók szakmai tevékenységének támogatása fordítottuk.
Köszönettel: a Modern Geográfus Alapítvány Kuratóriuma

A Pro Pannonia Kiadói Alapítvány (7621 Pécs, Király u. 33.; adószám: 19031903-2-02) köszönetet mond mindazoknak, akik 2007-ben személyi jövedelemadójuk 1%-ával az alapítvány működését támogatták, amelyet az Irodalmunk forrásai sorozat kiadására fordítottunk. (A köszönet 2008. október 29-től olvasható a www.propannonia.hu honlapon.)

A Borostyán Egyesület a 2006 évi adóelszámolás során ismét fogadta a befizetett adók 1 %-át. A 2007-ben átutalt 358535 Ft segítségével a nagycsaládos táborozás és gyermekprogramjaink (budapesti kirándulás, gyerektábor) résztvevői költségeit tudtuk csökkenteni. A megsegítettek nevében is köszönjük támogatásukat.

A Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre (7622 Pécs Nagy Lajos király útja 9., adószám: 19031202-1-02) köszönetet mond mindazoknak, akik a személyi jövedelemadójuk 1%-ával támogatták az egyesületet. 2008-ban ezen felajánlásokból 60.264 Ft folyt be, mely összeget a 2008. május 30.-án megtartott nemzetközi nemzetiségi konferencia megrendezésére fordítottuk.

Matkovits Kretz Eleonóra
Elnök

Az Első Lions Club Pécs (7624 Pécs, Budai Nagy Antal u. 1. adószáma:19031192-1-02) ezúton mond köszönetet támogatóinak, akik az SZJA 1 %-át a Club részére ajánlották fel.
Az összeget a nagycsaládban élő gyermekek karácsonyi támogatására fordítottuk.

Lions üdvözlettel: Mudry Judit
kincstárnok

Pályázati ajánló

Kábítószer-problémával kapcsolatos vizsgálatok, kutatások támogatása /KAB-KT-M-08

Kiíró: ESZA Kht.

Beadási határidő: 2008. december 17.

Pályázók köre: belföldi székhellyel rendelkező: kutatóintézetek; gazdasági társaságok; nonprofit gazdasági társaságok; közhasznú társaságok és intézményeik; társadalmi szervezetek (kivéve pártok, szakszervezetek); köztestületek; alapítványok; közalapítványok; egyházak; egyházi fenntartású intézmények; oktatási, nevelési, szociális, egészségügyi intézmények.

A pályázat célja: a kábítószer-problémával kapcsolatos társadalomtudományi

elemzések, vizsgálatok, kutatási programok támogatása. A Támogató célja olyan alkalmazott kutatások támogatása, amelyek következményesen konkrét megoldási javaslatokat tartalmaznak a „Nemzeti Stratégia a kábítószer-probléma visszaszorítására" című dokumentumban megfogalmazott célok elérése érdekében.

Igényelhető támogatás: pályázaton legalább 500 000 Ft, azaz ötszázezer forint vissza nem térítendő támogatás igényelhető.

Támogatási időszak: a pályázó által a pályázatban megjelölt, 2008. november 1. és 2009. október 30. közé eső időszak.

A pályázatok benyújtásának módja: a pályázatot kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani a Pályázatkezelő által működtetett EPER rendszeren, a kérdésekre választ adva és az ott megjelölt elektronikus mellékletek becsatolásával kell benyújtani. A pályázat benyújtását megelőzően minden pályázónak a http://www.esf.hu honlapon regisztrálnia kell magát az EPER-ben, melyhez rendelkeznie kell egy érvényes elektronikus levélcímmel (e-mail cím).

További információ: Jelen pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató, továbbá az internetes pályázati adatlap együtt képezik a pályázati dokumentációt és tartalmazzák a pályázáshoz szükséges összes feltételt. A pályázati felhívás és a Pályázati Útmutató letölthető a http://www.esf.hu, a http://www.szmm.gov.hu honlapokról, vagy beszerezhető a Pályázatkezelő 1134 Budapest, Váci út 45.

„C" épület címén. A pályázattal kapcsolatban további információkat a 9.00-16.00 óra között hívható (1) 273-4250-es telefonszámon, valamint a hazaitamogatas@esf.hu e-mailcímen kaphatnak a Pályázatkezelőtől.

Civil szervezetek 2008. évi személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó megyei vagy országos szintű kampányának kidolgozása ésmegvalósítása / NCA-CIV-08-G

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

Beadási határidő: 2008. december 15.

Pályázhat: mindazon társadalmi szervezetek és alapítványok, amelyek közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú minősítéssel rendelkeznek, és amelyeket a bíróság 2007. január 1. előtt jogerősen nyilvántartásba vett és az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket

ténylegesen folytatják

A pályázat célja: Jelen pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek működését segítő közhasznú tevékenységek támogatása, a 2008. évi személyi jövedelemadó-bevalláshoz és 1% felajánláshoz kapcsolódó megyei, illetőleg országos szintű kampányok lebonyolítása.

Pályázat benyújtására **két kategóriában** van lehetőség:

G/1. kategória: Magyarország egy meghatározott megyéjére kiterjedő kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

G/2. kategória: Országos szintű, célzott tömegkommunikációs eszközt alkalmazó kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

Jelen pályázat keretében azon szervezetek támogathatók, amelyek a hatékony, egységes arculatú kampány érdekében vállalják, hogy a kiíró Kollégium által korábban elkészíttetett, és a nyertes pályázók

rendelkezésére bocsátandó kreatív koncepció mentén valósítják meg kampányukat. A koncepció kötelezően alkalmazandó elemei a http://eper.esf.hu címen a Dokumentumok (Egyéb, 2008) menüpontban megismerhetőek, azokat adaptálható formában a nyertes pályázóknak a

Kollégium biztosítja.

A támogatásra rendelkezésre álló forrás mértéke: az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma az arra érdemes pályázatok között összesen 122 932 550 Ft-ot továbbá a pályázat értékeléséig még befolyó bevételnek a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény 11. § foglalt összegét oszthatja szét.

A benyújtás módja: a pályázat benyújtását megelőzően minden pályázónak a http://www.esf.hu

honlapon regisztrálnia kell magát az internetes pályázatkezelő rendszerben (EPER), melyhez rendelkeznie kell egy érvényes elektronikus levélcímmel (e-mail cím

További információ: A pályázati kiírás elektronikus úton letölthető a http://www.nca.hu, valamint a http://www.esf.hu honlapokról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára. A pályázattal kapcsolatban további információkat az ingyenesen 9.00-15.00

óra között hívható 80/204-453 vagy a (06-1) 273-4250-es telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mailcímen is kaphatnak.

A Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégium pályázatai

Kiíró: NKA

Beérkezési határidő: 2008. december 4.

Altéma kódszáma: 2712

A Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégium pályázatot hirdet a műemlékvédelem és régészet elméletét, történetét, gyakorlatát, valamint megvalósulásának konkrét példáit tárgyaló kiadványok, szakkönyvek hagyományos formában, vagy elektronikus, illetve digitális adathordozón történő

megjelentetésére vissza nem térítendő támogatás formájában.

További információ: www.nka.hu, igazgatosag@nka.hu; info@nka.hu

Karácsonyi pihenés a Fecskepalotában 2008

Kiíró: Szép Jelen Alapítvány

Beadási határidő: 2008. december 10.

További információ: www.fecskepalota.hu, fecskepalota@fecskepalota.hu

A pályázat érdekeltségi köre: sérült, fogyatékossággal élő, hátrányos helyzetű gyermekcsoportokat támogató szervezetek, intézmények

A pályázat célja: hátrányos helyzetű gyermekközösségeket támogató szervezet hozzásegítése ahhoz, hogy támogatottjainak közösségfejlesztő és felejthetetlen karácsonyi élményt szerezhessen a Fecskepalotában, 2008. karácsonyán.

Pályázók köre: Magyarországon bejegyzett nonprofit szervezet (alapítvány, egyesület), vagy önkormányzati-állami-egyházi fenntartású intézmény lehet, amely hátrányos helyzetű gyermekcsoportok támogatásával foglalkozik. Jelen támogatás felhasználásakor biztosítani tudja a gyermekcsoport mellé a kísérőszemélyzetet, a gyermekek sérültségi fokától függően, de minimum 5 főt.

Lakcímke 2009 Kampány

Kiíró: Energia Klub Környezetvédelmi Egyesület

Beadási határidő: 2008. december 5.

Az Energia Klub pályázati felhívást tesz közzé Magyarországon működő civil szervezetek számára az ún. Lakcímke kampányban (www.lakcimke.hu) történő részvételre. A pályázat célja a lakossági ismeretterjesztés országos megvalósításába együttműködő partnerek bevonása. A részvétel 3 különböző típusú rendezvény szervezésének és lebonyolításának felvállalásával valósulhat meg.

A projekt célkitűzése, hogy elősegítse az épület energetikai tanúsítvány bevezetését, pozitív fogadtatását. Az Energia Klub akkor tekinti a projektet sikeresnek, ha

a Lakcímke kampány hatására a lakosság fokozottabban fog törekedni egy tudatosabb energiafogyasztói magatartásra és ingatlana energetikai korszerűsítésére.

További információ: www.energiaklub.hu, energiaklub@energiaklub.hu

Írd velünk a hegy történetét!

Kiíró: Vylyan Pincészet

Beadási határidő: 2009. január 8.

Pályázhat: bárki

A Vylyan Pincészet Classicus borcsaládja 2008 őszétől megújult címkékkel jelenik meg, és ez alkalomból a Vylyan nyereményjátékra hívja a lelkes (vagy leendő) borfogyasztókat. A címkeváltással egy régi villányi monda elevenedik meg, az új ruhába öltöztetett borok az Ördögszántotta hegyről (Szársomlyó) mesélnek. A borok ugyanúgy, mint az Ördögszántotta hegy mondájának szereplői, együvé tartoznak, azonos történet részei - mégis más és más karakterűek. Ezt fejezik az új ruhába öltöztetett classicus borok, címkéiken a monda egy-egy szereplőjével. A borok illatukkal, zamatukkal, a monda szereplői pedig az ősi mesével ajándékoznak meg bennünket.

A feladat egyszerű: a monda szereplőit felhasználva egy „új monda" megírása. A téma szabad: szólhat a szőlőről, a borról, a pincészetről, ...A történetben azonban szerepeljen Harka a szép leány, az Ördög és a

Boszorkány, a Kecskét senki se felejtse, a Kakast, s a Macskát is szerepeltesse.

Szárnyaljon hát az alkotó fantázia! A történet lehet bús, vagy komikus, (esetleg tragikomikus), verses vagy regényes. Műfaji, terjedelmi korlát nincsen, korra, nemre való tekintet nélkül bárki nevezhet.

Beküldés az alábbi e-mail címre: vylyan@vylyan.hu

Az Ördögszántotta hegy mondája, s a címkék megtekinthetők a http://www.vylyan.hu weboldalon.

A legjobb művet értékes classicus borcsomaggal jutalmazzuk, valamint a nyertes (másodmagával) meghívást kap a Vylyan Pincészet január 17-i Vince-napi rendezvényére.

Az eredményről mindenkit e-mailben értesítünk.

A zsűri tagjai: Bächer Iván, író, újságíró, publicista László Ágnes, újságíró, Méhes Károly, költő, író, újságíró, Nagy Bandó András, humorista, író, Nagy Sebestyén, műsorvezető, Pécsi Borozó magazin

További információ: Iványi Emese, 72/579-731; 30/458-11-08; vylyan@vylyan.hu

42. ORSZÁGOS KÖZÉPISKOLAI FOTÓKIÁLLÍTÁS

A Simonyi Károly Szakközépiskola és Szakiskola fotókiállítást rendez Pécsett, az iskola aulájában a beküldött és a zsűri által kiválasztott képek felhasználásával.

A képek beérkezésének határideje: 2009. február 15. 24:00 óra

Nyilvános képbírálat az iskolában: 2009. március 7. 10:00 óra

A kiállítás ünnepélyes megnyitója és a díjak kiosztása: 2009. április 8.11:00 óra

A pályázaton részt vehet minden rendszeres középfokú oktatásban részesülő tanuló, személyenként legfeljebb öt darab (országos pályázaton még nem díjazott) - fekete-fehér, színes, vagy monokróm- egyedi, vagy sorozatnak tekintett - digitális képpel. A sorozat minden tagja külön képnek számít.

További információ kérhető a 06-72-550-715 (Böröcz István) telefonszámon, illetve a http://www.simonyi.sulinet.hu/foto/ honlapon. Minden egyéb felmerülő kérdésben a bíráló bizottság határoz, melynek döntése végleges, ellene fellebbezésnek helye nincs. A résztvevők a képek elektronikus úton történő beküldésével alávetik magukat a kiállítás feltételeinek.

Az oldalt összeállította: Megyesi Schwartz Éva

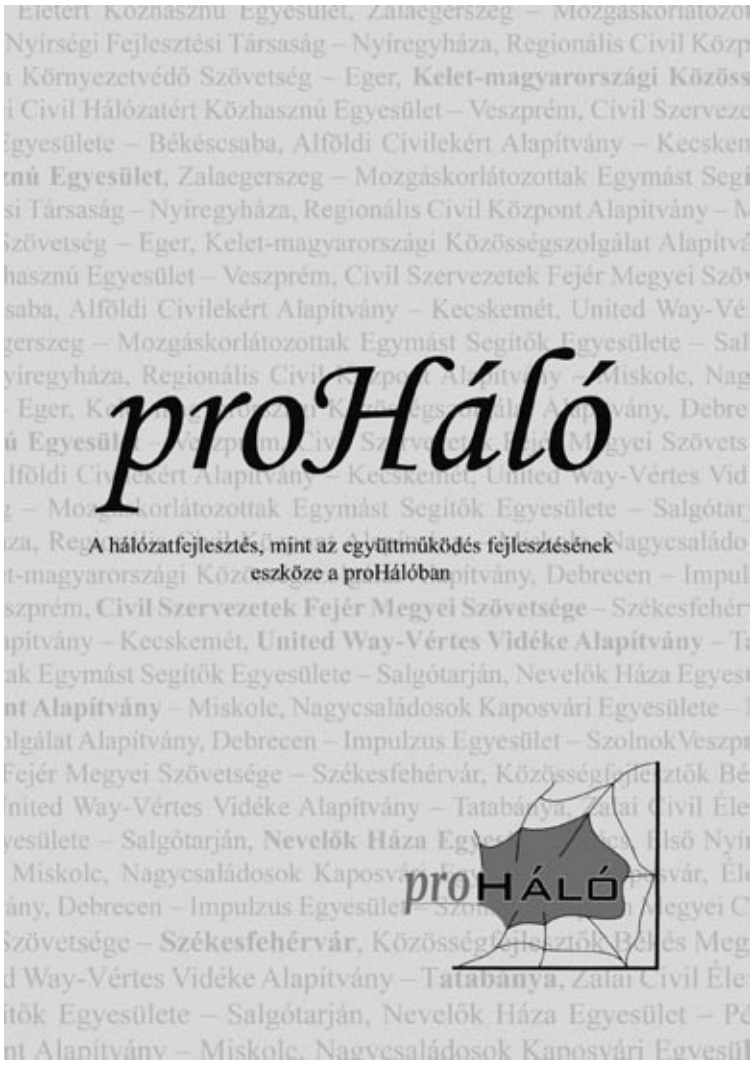
A Pécs-Egyházmegyei Katolikus Caritas Alapítvány és a Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre 2007. év közhasznúsági jelentése megtekinthető a www.civilhaz-pecs.hu

A Hálózatfejlesztés, mint az együttműködés fejlesztésének eszköze

A proHáló hálózat szerkesztésében és kiadásában eddig két kiadvány jelentet meg. A hálózat célja az volt, hogy időről időre egy kicsit megálljanak és összegezzék elért eredményeiket és megosszuk tapasztalataikat a nonprofit szervezetek széles körével. Most arra készülnek, hogy a hálózatuk fejlesztése érdekében tett törekvéseiket mutassák be, amely során az információs hálózattól eljutottak az együttműködési hálózatig. Az egyes szakaszokat az elvégzett munkájuk elemzésével, továbbá dokumentumokkal mutatják be, így remélhető, hogy tanulságaik gyakorlati alkalmazása is könnyebb lesz. 2003-ban, amikor ezt a munkát elkezdték, valójában ösztönösen terveztek, szerették volna megtartani és megerősíteni az addigi együttműködést.

Később vált világossá, hogy az elnevezésen túl, csak akkor válhatnak hálózattá, ha ez a munka tudatos, minden tag részvételére, véleményére, cselekvő készségére és képességére épülő folyamat lesz.

A proHáló tevékenységét a tagjai hitelesítik helyi tevékenységükkel, a hálózati együttműködésnek abban van meghatározó szerepe, hogy tagjait segítse, bátorítsa, új ismeretekkel és kapcsolatokkal gazdagítsa. Hogy ez hogyan sikerült, milyen módszereket és formákat alkalmaztak – erről szól majd a közeljövőben megjelenő kiadványuk.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Adományportál és adományozási adatbázis civil szervezeteknek

A magyarországi adományozási kultúra fejlesztése érdekében a Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány 2008 januárjában útjára indítja az ADHAT.HU nevű adományportálját.

A portál célja, hogy egy helyre gyűjtsön össze minden olyan szükséges információt és tudnivalót, és technikai segítséget mely mind az adakozóknak, mind pedig az adományokat fogadó civil szervezeteknek hasznos lehet.

Egy-egy civil szervezet az adatlap kitöltésével immáron két portálon is bemutatkozhat: szerepelni fog a nonprofit.hu Nonprofit Önarcképében, valamint az új adományportál adományozási adatbázisában, így mostantól nem csak az 1%-os felajánlásokat tudjuk segíteni, hanem lehetővé tesszük, hogy egyéb adományokat (pénz, tárgy, vagy szolgáltatás) is könnyebben tudjanak a potenciális adományozók felajánlani a civilek számára.

Az adatbázisba való bejelentkezés ingyenes!

www.adhat.hu

BARANYAI

Civil Forró

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IV. ÉVFOLYAM - 9. SZÁM 2008. DECEMBER

Fotó: Pusch Gizella

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA – HOUSE OF CIVIC COMMUNITIES

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA DECEMBERI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2008. december 5-én 17.30 órakor nyílik az **Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének 30. jubileumi kiállítása**. A tárlatot megnyitja Dr. Koltai Dénes a PTE Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karának dékánja. A kiállítás megtekinthető 2009. január 5-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- 2008. december 2-án 18 órakor nyílik az **Örökifjak – a Magyar Fotóművészek Szövetsége SENIOR Alkotócsoportjának kiállítása**. Megtekinthető 2009. január 5-ig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

December 2-án, kedden 14 órakor
Vöröskereszt Véradó ünnepség

December 2-án, kedden 17 órakor
„Üzenet – Angyalsúgás"
Szakácsné Kozári Piroska mutatja be legújabb novelláskötetét. Háziasszony: Dr. Véghné Török Klára; Közreműködik: *Dévényi Ildikó* – színművész; *Erdélyi Zoltán* – hegedűművész, *Janzsó Ildikó* – gordonka

December 5-én, pénteken 9-15 óráig
„Szólj hozzá!" – tréning fiataloknak
A BARANYA IFJÚSÁGÁÉRT NONPROFIT KFT rendezvénye

December 5-én, pénteken 18-19 óráig
A Lengyel Kisebbségi Önkormányzat nyílt napja

December 6-án, szombaton 15 órakor
Fenyőünnepély: Gyed Moroz és Sznyegorocska megajándékozzák a gyerekeket
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG karácsonyi ünnepsége

December 7-én, vasárnap 18 órakor az Evangélikus templomban (Dischka Gy. u. 4-6)
Zenei áhítat – a Pécsi Kamarakórus koncertje
Műsoron: Kodály, Schubert, Brahms, Schütz művei. *Vezényel: Tillai Aurél*
A belépés díjtalan.

December 9-én, kedden 18 órakor
Horváth Zoltán: Fekete gólyák állományvizsgálata Belső-Somogyban 1984-2008 között. A mindenki által közismert fehér gólya rejtőzködő, ritkán szem elé kerülő rokona a fekete gólya. Róluk tudhatunk meg sok érdekességet.
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

December 9-én, kedden 18 órakor
Pécs ősszel – nyílt fotópályázat a régió fotósai számára. (Ködös, esős, havas, őszi napfényes képeket várnak)
MECSEKI FOTÓKLUB

December 10-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
További információ: Esélyek Háza 72/210-794
Az élet nélkülem
színes magyarul beszélő kanadai-spanyol filmdráma
12 éven aluliaknak számára nagykorú felügyelete mellett ajánlott
Rendező: Isabel Coixet

December 12-én, pénteken 19 órakor
EBU Karácsonyi Hangverseny a Bazilikában
Fellépnek: Bartók Béla Férfikar, Pécsi Kamarakórus, UniCum Laude Énekegyüttes
A koncertet a Magyar Rádió rögzíti.

December 13-án, szombaton 16.45 órakor
A szabadkai **Pro Musica Kamarakórus ad koncertet** a Bazilikában a Pécsi Kamarakórus vendégeként.
Felcsendülnek többek közt Mozart, Schütz, Mendelssohn, Caldara művei.
Közreműködik: a szabadkai Szent Teréz székesegyház Szent Teréz Kamarazenekara.
Vezényel: Paskó Csaba

December 13-án, szombaton 14-18 óráig
Mikkamakka játszóház

December 16-án, kedden 17.30 órakor
Karácsonyi piknik
A BASTEI Egyesület rendezvénye

December 16-án, kedden 18 órakor
Klub-események képeinek vetítése, karácsonyi borozás
MECSEKI FOTÓKLUB

December 17-én, szerdán 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

December 17-én, szerdán 17 órakor
Pikkujoulu – Kiskarácsony kicsiknek és nagyoknak
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG rendezvénye

December 18-án, csütörtökön 19 órakor
A Pécsi Kamarakórus karácsonyi ünnepsége

December 19-én, pénteken 15.30 órakor
A Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának karácsonyi ünnepsége

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden szerdán 18 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden csütörtökön 17-19 óráig
JÓGA

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor (első óra október 3-án)
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Ezúton hívjuk fel figyelmüket, hogy a Civil Közösségek Háza 2008. december 20-tól 2009. január 4-ig zárva tart.
Boldog Ünnepeket kívánunk!

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

CIVIL HÍREK

Az NCA törvény módosításairól 4

KÖZELRŐL

Hiánypótló kötet a digitális kultúráról 5

SZERINTEM

A pazarlásról 6

KULTÚRA

Sansz Filmklub 7

HATÁRTALANUL

Magyar vagyok, nem éhes! I. 8

KIÁLLÍTÁS

Babák felvidéki viseletekben 12

EU TIPPEK

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programról 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

„A kapcsolataikban gazdagabb, színesebb egyénekből, közösségekből álló társadalom feltétlenül emberibb hely a benne élők számára" (Dr. Czike Klára)

Gondolatok az önkéntességről az Önkéntesek Nemzetközi Napja apropóján

A korai kereszténység idején a jótékonykodás és könyörületesség a kereszténység eszméiből fakadó felebaráti szeretteten alapult. A középkorra jellemző mélyen vallásos légkör kihatott az élet minden területére, így a jótékonykodásra is. A feudalizmus korában a céhek voltak a szervezett önkéntes tevékenység fő színterei. Bár a politika több alkalommal megakasztotta az önkéntes szerveződések működését, egy-egy felszabadultabb politikai korszak jótékony hatással volt a „civilségre". Az önkéntes szerveződések ilyenkor mindig új lendületet kaptak, és lehetőség nyílt egyéni és közösségi célok megvalósulására.

Érdekes megfigyelni, hogy az önkéntesség jelentéstartalma és formái a társadalmi körülményekkel együtt folyamatosan változnak. Ez annak ellenére igaz, hogy az önkéntesség a különböző alapokon szerveződő társadalmak természetes velejárója, segítője; motivációs hátterében a szolidaritás mint emberi alapérték nevezhető meg, illetve megjelenése és megítélése egy adott társadalomban a történelmi helyzetek, a politika, a vallás és a kultúra függvénye.

Nemzetközi és belföldi tapasztalatok és kutatások szerint napjainkban az önkéntesség egyaránt érint szélesebb korosztályokat és társadalmi rétegeket, a társadalom különböző szintjein kiemelten fontos szerepet tölt be. Akár a híd szerepének betöltésére is alkalmas lehet a különböző generációk között, hiszen közelebb hozhatja egymáshoz az időseket és a fiatalokat, a különböző etnikai csoportokat: az egészségeseket és fogyatékkal élőket, mindazokat, akik között most, a magyar társadalomban nagy szakadék tátong.

Önkéntesség? Számomra ez a fogalom az egyénből kiinduló cselekvési szándékot jelent egy ügyért, egy közösségért, egy másik emberért és saját magáért. Az utóbbi években sokan tettek egyének és szervezetek azért, hogy terjesszék az önkéntesség kultúráját, és annak elfogadását. Magyarországon jelenleg 9 nagyvárosban működnek önkéntes központok, melyek célja az önkéntesség kultúrájának terjesztése, valamint a hazai társadalmi környezet pozitív befolyásolása az önkéntesség elfogadása érdekében. Hiszünk abban, hogy a közösségi kezdeményezéseket továbbra is fejleszteni kell ahhoz, hogy valóban jelentős társadalmi változást hozzanak létre.

Hiszen már Bibó István is felhívta a figyelmet arra, hogy az alkati vonások, a nemzeti jellegzetességek tudatosításánál is fontosabb azt nyomatékosítani egy közösségben, hogy mennyi eredményt hozhat ki egy közösségből a valóság helyes érzékelése, a tehetetlenség, a hazugság és a félelmek zárt köreiből való kitörés, a feladatok vállalása, az értük való helytállás, a közös erőfeszítés és a közösségi teljesítmény.

A fentiek szellemében úgy gondolom, igazán példaértékűvé nőheti ki magát az Pécs2010 Európa Kulturális Főváros projekt önkéntes mozgalma, hiszen eddig több mint 300 regisztrált önkéntes és több civil kezdeményezés fejezte ki a program iránti elkötelezettségét. Reményeink szerint a mozgalom tovább bővül, és 2010 után is folytatja Pécs városáért végzett önzetlen segítségét, támogatását.

Knyihár Éva
Pécsi Önkéntes Központ

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Az NCA törvény módosításairól

December 1-jén az Országgyűlés elfogadta az NCA törvény módosítását. A teljesség igénye nélkül egy rövid kivonattal szeretnénk felhívni a figyelmet a változásokra, melyek egy része jelentős befolyást gyakorolhat a közelgő NCA választásokra.

Az NCA célja a „klasszikus" civil szervezetek támogatása. Az Alapprogram több mint 4 éves működése azt igazolta, hogy a kedvezményezettek körét módosítani, illetve a szabályokat pontosítani kell.

A kedvezményezettek köréből ki kell szűrni azokat a szervezettípusokat, amelyeknek támogatása nem egyeztethető össze az Alapprogram szellemiségével. Az NCA törvény által meghatározott kedvezményezetti körben ugyanis vannak olyan szervezetek, amelyek a törvényben rögzített normatív feltételeknek megfelelnek ugyan, támogatásuk azonban ellenkezik az Alapprogram támogatási céljával. Ilyen szervezeteknek tekinthetők a gazdasági érdek-képviseleti tevékenységet ellátó szervezetek. A Javaslat értelmében a munkaadói és munkavállalói érdekképviseletek mellett a létesítő okirat szerint gazdasági érdekképviseleti tevékenységet is ellátó szervezetek nem minősülnek civil szervezetnek, így támogatást sem igényelhetnek az Alapprogramból.

Az NCA törvény preambuluma megfogalmazza, hogy az NCA pártpolitikától mentes forrás kíván lenni. Erre tekintettel az Alapprogram függetlenségének biztosítása érdekében indokolt a pártok által létrehozott civil szervezetek támogatási lehetőségének megszüntetése.

A Javaslat az értelmező rendelkezések között kimondja, hogy a törvény alkalmazásában nem minősül civil szervezetnek a pártok által alapított alapítvány és a párt részvételével létrehozott társadalmi szervezet.

Az NCA törvény 3. §-ának (3) bekezdése szerint nem jogosult az Alapprogram működési támogatására az a civil szervezet, amely a tárgyévben a költségvetési törvény alapján közvetlenül, nevesítve részesül működési támogatásban a központi költségvetésből.

Ezt a rendelkezést pontosítja a Javaslat aszerint, hogy az a civil szervezet nem jogosult működési támogatásra, amely a tárgyévben a költségvetési törvény alapján nevesítve részesül támogatásban, és a támogatást az erről szóló támogatási szerződés szerint működési célra kapja.

A Javaslatban a felülvizsgálati rendszer átalakításra kerül. A kifogásokat a döntés közzétételétől számított 30 napon belül lehet benyújtani. A miniszternek a kifogás benyújtását követően 30 nap áll rendelkezésére, hogy a Tanácsot felhívja a jogszabálysértés megszüntetésre. Amennyiben a Tanács a felhívásnak nem tesz eleget, a miniszter a jogszabálysértő döntést megsemmisíti.

A civil szervezet által benyújtott, támogatás felhasználásáról szóló beszámoló tárgyában hozott kollégiumi döntés ellen a Tanács tagja, a döntést hozó Kollégium tagja, illetve a beszámolót benyújtó civil szervezet a döntés közzétételétől számított 30 napon belül nyújthat be kifogást a Tanácshoz.

Míg a miniszter a Tanács döntését törvényességi szempontból vizsgálja meg, a Tanács jogosult a Kollégium döntését megvizsgálni abból a szempontból is, hogy elvi irányító jogkörében hozott döntésével a Kollégium döntése összhangban áll-e. Amennyiben a Tanács úgy ítéli meg, hogy a kollégiumi döntés jogszabálysértő vagy a Tanács döntésébe ütközik, felhívja a Kollégiumot az összeütközés megszüntetésére. Ha a Kollégium a felhívásnak 30 napon belül nem tesz eleget, a Tanács a Kollégium döntését megsemmisíti. Ha a kifogás tárgyában hozott tanácsi döntés sérti a döntéssel közvetlenül érintett pályázó érdekeit, az érvénytelenített döntés bírói felülvizsgálatára a nemperes eljárások szabályai szerint van lehetőség.

A törvény hatálybalépését követően a létrehozott Kollégiumok létszámának felső korlátja 9 főre csökken, ezzel egyidejűleg – a működőképesség biztosítása érdekében – az alsó korlát 7 főre emelkedik. A miniszter a Kollégiumokat 3 évente a Tanács javaslatára alakítja meg. Ennek során Kollégiumot megszüntethet, és új Kollégiumot hozhat létre. A Tanács javaslata a Kollégiumok számára, létszámára vonatkozhat, a Kollégium összetételére nincs ráhatása, hiszen a testület civil tagjait az elektorok választják a civil jelöltállítási rendszer keretében.

A testületek folyamatos megújulása, új szereplők, szempontok bekapcsolódásának biztosítása érdekében a Javaslat arról rendelkezik, hogy a tag legfeljebb 2 ciklust tölthessen el egyhuzamban az NCA rendszerében, egy ciklus „kihagyását" követően azonban újra jelölhető.

Az NCA pártpolitikától való függetlenségének biztosítása érdekében szükséges az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályok bővítése. A Javaslat értelmében a következő NCA-választásoktól kezdődően nem lehetnek az NCA testületeinek tagjai azok a személyek, akik országgyűlési, megyei (fővárosi) közgyűlési, települési önkormányzati képviselői, polgármesteri tisztséget töltenek be.

A Javaslatban az összeférhetetlenségre vonatkozó eljárás is módosításra kerül. A Tanács és a Kollégium tagja megbízásakor nyilatkozik, hogy nem áll fenn vele szemben kizárási ok. A tagnak a kizárást megalapozó körülmény felmerülésétől számított 30 napon belül meg kell szüntetnie az összeférhetetlenséget. Amennyiben ezt elmulasztja, a kizárási okot a miniszterhez bárki bejelentheti, a miniszter a bejelentés megalapozottsága esetén dönt a tag megbízásának visszavonásáról.

Jelenleg a testületi tagoknak az NCA rendszerét érintő érdekeltségei nem célzottan nyilvánosak. A civil szféra képviselői részére ugyanakkor biztosítani kell az átláthatóságot. A Javaslat alapján nyilatkozatot kell tenni az érdekeltségi körbe tartozó szervezetekről. A nyilatkozatot a honlapon közzé kell tenni.

A közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény (Knyt.) meghatározza azt a szervezeti kört, amely a döntés-előkészítésben közreműködővel, döntéshozóval fennálló kapcsolata miatt nem pályázhat, illetve nem részesülhet támogatásban. A Javaslat a Knyt.-vel összhangban kívánja meghatározni a testületi tag érdekeltségi körébe tartozó civil szervezeti kört. Ennek megfelelően a civil szervezet a Tanács és a Kollégium tagjának érdekeltségi körébe tartozik, ha a tag vagy közeli hozzátartozója a civil szervezet tisztségviselője, szervezetének tagja, vagy a civil szervezettel munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll, továbbá a tag tekintetében e feltételek az érdekeltségi kör vizsgálatát megelőző 3 éven belül bármikor fennálltak.

A Knyt. 6. §-ának (3)–(4) bekezdése értelmében a Tanács elnökének másik Kollégiumot kell kijelölnie, ha érdekeltséggel érintett szervezet nyújt be pályázatot. A Knyt. 15. §-a meghatározza a jogkövetkezményt arra az esetre, ha a Knyt. szerinti ösz- ▶

szeférhetetlenségi szabályok megsértésével nyújtanak közpénzekből támogatást. A Javaslat e jogkövetkezményeket rendeli alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy az érdekeltségi szabályok megsértését a miniszterhez is be kell jelenteni, aki a bejelentés megalapozottsága esetén dönt az érintett kollégiumi tag megbízatásának visszavonásáról.

A 6. §-hoz:

A Javaslat értelmében a civil jelöltállítási rendszerben megválasztott tanácsi, kollégiumi tagok megbízása megszűnik a testület soron következő tagjainak az NCA törvény 13. § (1) bekezdése szerinti megválasztását követő megbízásával.

A Javaslat értelmében az NCA testületeiben zárt ülés elrendeléséhez a testület jelen lévő tagjai kétharmadának egyetértése szükséges.

Az NCA törvény rendelkezik a Tanács elnökének tájékoztatási kötelezettségéről a miniszter felé, valamint a miniszter beszámolási kötelezettségéről az Országgyűlés kijelölt szakbizottsága felé. A Kollégiumok és a kezelő szerv beszámolási kötelezettségét a törvény végrehajtásáról rendelkező 160/2003. (X. 7.) Korm. rendelet 13. §-a rendezi. A rendelkezések átláthatóvá tétele érdekében indokolt a testületek beszámolási és tájékoztatási kötelezettségét egységesen a törvényben szabályozni.

A civil szervezetek részéről felmerülő igény alapján a Törvény bevonja a nők és férfiak esélyegyenlőségének védelme területén működő civil szervezeteket a civil jelöltállítási rendszerbe.

A törvény kimondja, hogy a civil jelöltállítási rendszerben jelölt csak a civil szervezetek által delegált személy lehet. Ennek kimondása a reprezentativitás érvényesítése érdekében szükséges.

Szakmai szempontból fontos annak rögzítése, hogy a jelölt csak egyetlen testület esetében lehessen póttag. Ha a jelöltet több testületbe is jelölik, de egyikbe sem választják tagnak, a választást követően nyilatkoznia kell, hogy mely testületben kíván póttag maradni.

A Törvény értelmében a miniszter felhatalmazást kap arra, hogy a Tanács és a Kollégiumok tagjai díjazásának szabályait, valamint az Alapprogram nyilvánosságával kapcsolatos részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg. Garanciális okból azonban továbbra is szükségesnek tartjuk azt, hogy a civil jelöltállítási rendszer működésének a szabályait kormányrendelet rögzítse.

A törvénymódosítás teljes szövege a www.parlament.hu internetes lapon olvasható.

Összeállította: Fűri Ildikó

Gerner András

Hiánypótló kötet a digitális kultúráról

Elbeszélés, játék és szimuláció a digitális médiában címmel, nemrég került a boltokba a Kijárat Kiadó által gondozott „Narratívák", a hazai irodalomelméleti könyvkiadás egyik legnívósabb sorozatának hetedik kötete. Szerkesztői Fenyvesi Kristóf és Kiss Miklós.

Ezúttal Fenyvesi Kristóffal beszélgettünk.

– Van-e és ha igen, akkor mi a könyv célközönsége? Szakkönyv-e vagy bárki számára érdekes lehet?

– Az Elbeszélés, játék és szimuláció a digitális médiában című kötetnek Magyarországon egyelőre nincs célközönsége. A hazai diskurzus egy olyan, legkevesebb 8-10 éves lemaradásának a csökkentéséhez szeretnénk ezzel a könyvvel hozzájárulni, amely pillanatnyilag jóformán csak az újdonságok iránt érdeklődő körökben érzékelhető hiány, azonban egyre élesebben jelentkezik. A kötet tanulmányai az úgynevezett digitális kultúráról szólnak, amelynek a miénknél kedvezőbb helyzetben lévő akadémikus közegben már hatalmas irodalma van és tanszékeket, sikeres oktatási programokat működtetnek e tárgyban. A könyvben kiadott tanulmányok összegyűjtését Finnországban végeztük el, a Jyväskylä-i Egyetemen, ahol az újmédia tanulmányok skandináv iskolájának néhány világszerte mérvadó szaktekintélye is dolgozik. Tekintettel arra, hogy Magyarországon is egyre kevésbé lehet elkerülni a nemrégiben még csak a tudományos-fantasztikum világából ismert jelenségekkel történő találkozást, előbb-utóbb elkerülhetetlen lesz számunkra is, hogy felvegyük ezt az egyelőre még csak a glóbusz tehetősebb részein gombolyított fonalat. A Thomka Beáta professzorasszony által irányított Narratívák-projekt több éves hagyományaihoz híven, mi ezt az irodalomelmélet felől kíséreljük meg. De nem csak a digitális irodalom vagy képzőművészet leendő kutatói és alkotói, hanem mindazok a számítógépes játékokkal játszó, vagy játékokat készítő emberek is haszonnal forgathatják majd a könyvet, akik mélyebben szeretnék megismerni mindazokat a tárgyakat – esetenként „szenvedélyük" vagy munkájuk tárgyait –, amelyek mindannyiunk életének fontos részét képezik.

– Milyen szakmai szempontokat kellett figyelembe venni a szerkesztéskor?

– Egy bevezető jellegű tanulmány-kötetet szerettünk volna összeállítani, amely amellett, hogy részletesen is elemezhetővé tesz egy problémát, azt is érzékelteti, hogy milyen magas szintű és milyen változatos megközelítések várnak követőkre, kritikára, sarkallnak újabb és újabb felismerésekre az újmediális jelenségeket illető, e pillanatban mérvadó globális tudományosságban. Fontos szempontunk volt, hogy azokat az utóbbi években, illetve alig valamivel a kötet összeállítását megelőzően megjelent, a terület kutatói által alapvető hivatkozási pontokként kezelt tanulmányokat gyűjtsük össze, amelyek fogalomkészletéhez, szemléltető példáinak nagy részéhez a hazai érdeklődők is kapcsolódhatnak. Remélhetőleg olyan tanulmányok ezek, amelyekkel sok, különféle területeken jártas kutató, érdeklődő bocsátkozhat párbeszédbe, és megállapításaik hozzájárulhatnak egyéni nézőpontjuk kialakításához.

– Miért és miben egyedi ez a kötet?

– Az újmedialitás és a játéktudományok bemutatására még egyetlen magyar nyelven megjelent gyűjtemény sem vállalkozott. Néhány esetben fordítóinkkal, a Pécsi Tudományegyetem oktatóival és doktori hallgatóival vállvetve kellett egy-egy szakkifejezés magyar megfelelőjét megalkotnunk. Mindenesetre bízunk benne, hogy hamarosan egyre több releváns hazai munka lát majd napvilágot, és ha „elsőségét" nem is, de talán egyedülállóságát hamar el fogja veszíteni ez a most megjelent kötet. Az újmedialitás művészete, vagy a digitális médiumoknak az élet egyéb területein történő felhasználása – a legártatlanabb játékoktól az esetleg ugyanarra a technológiára építő hadiipari alkalmazásokig – egy új világot teremt. Valamit, amit mi hozunk létre, azonban egyáltalán nem ismerünk. De az embernek nem csak az alkotáshoz kell értenie, hanem meg is kell tudnia érteni saját alkotásait.

(fotó: Csizmadia Attila)

dr. Kanizsai Péter

A pazarlásról s a nemtörődömségről

Rendesen fel is húztam magam, pedig még el sem kezdtem a szösszenetet – csupán belegondoltam, hogy mióta kíséri és kísérti mindennapjainkat ez a két szomorú dolog. Lehet tudatos, lehet tudattalan, de mindenképp árt és nemcsak a maga materiális, hanem etikai minőségében is.

Ahogy öregszem kezdem egyre szenzitívebben kezelni azokat a társadalmi és egyéni anomáliákat, amikre ifjonc fejjel csupán legyintettem. Csakhogy ha belegondolok, a pazarlás és nemtörődömség nem feltétlenül az én jövőmet érinti, sokkal inkább a fiaimét és leendő unokáimét. S hogy mégsem hat mindenkire a felismerés a döbbenet erejével, szinte érthetetlen – persze ha az ember őszinte magával (márpedig ez egy olyasféle bizalmi szerep, amit ripacskodni nem érdemes), akkor meg kell vallani, hogy sok víznek le kellett folyni a Dunán ahhoz, hogy amúgy is későn érő módon idáig eljussak. De sebaj, itt vagyok és dühöngök!

Számos példát vehetünk a mindennapokból is, de azért a legkirívóbb mégiscsak az eszetlen nemtörődömség, amivel hagyjuk természetes életterünket pusztulni, mitöbb, aktívan segédkezünk is benne. Nyugdíjas Apámmal álltunk a minap egy forgalmas út mentén és ő hívta fel a figyelmemet arra, hogy a legtöbb autóban egy, maximum két ember ül. Tudom, igen, a pécsi tömegközlekedés úgy ahogy van hasznavehetetlen, ezen még egyetlen ígéret sem javított, de a baj fő forrása nem is ez. Gyanítom, az autósok zöme el sem gondolkodott alternatív megoldáson, megszokta, hogy a jól bevált vassal megy munkába, vagy ki tudja hova, mégha nem is lenne muszáj. Az megint más lapra tartozik, hogy kicsiny hazánkban a zöldkártya nevű vicc pénzért vásárolható, így a honpolgár lelke nyugodt, hogy az ő verdája ugyan nem szennyezi a környezetet. Már aki belegondol, ugye?

A világ mai napság hangos a recesszióról szóló hírektől, vége a hurráoptimizmusnak, még az amúgy „mindenalegnagyobbrendbenvan" kormányunk is aggódó arculatot vett fel, de a bankok hirdetéseit látva nem hiszek a szememnek. Az egyik fájdalomdíjas reklám szerint „Mozart zongorát venn. És ön?". Ezzel konkrétan több bajom is van. Honnan a retekből tudják, hogy Mozart zongorát venne? És ha van neki? A következő aprócska zavaró tényező, hogy az a bank ajánlja kölcsön a pénzét, amit konszolidáltak külhonban. Hogy is van ez?? Belepumpálunk egy rahedli summát valamibe, hogy utána újra eladhassuk? Lehet csak az én emlékezetem hagy ki, de ha valaki emlékszik arra, hogy bárhol is konszolidáltak volna egy vidéki kórházat, akkor szóljon, nagyon kérem, mert akkor én is sorbanállok némi alamizsnáért! Ez az én olvasatomban mérhetetlen pazarlás. És egyben kapitális pofátlanság.

Samu kutyát sétáltatva gyakorta járok a Mecsek „szegénynegyedei" közelében. Ugyan a recessziónak és dübörgő gazdaságunk egyre halkuló morajának köszönhetően kissé meglassult ütemben szaporodnak a házak, mit házak, paloták – megvallom tetszetősek is, de van pár ágaskodó kérdőjel működésüket és létüket illetően. Ki a bánatnak kell akkora ház, aminek a fűtésszámlája az én havi fizetésem? És ha elromlik a számítógép vezérelte redőny, akkor majd besüt a nap az ablakon akkor is, amikor nem szeretném?

Nehéz a mai kontrasztos világban úgy szólni, hogy az embert ne érje a demagógia vádja. De vastagon elkeseredek, ha belegondolok abba, hogy mennyi koldus és földönfutó tengeti napjait az utcákon és mennyi étel-ital vész kárba már egy közepes étterem működése során is. Volt is nagy felháborodás Angolhonban, amikor egy nagy üzletláncról kiderült, bezúzza a lejárt szendvicseket, amiket egyébként pár órával korábban még 3-4 fontért értékesített. Amikor megkérdezték az „illetékest", miért nem adják oda a rászorulóknak, gyakorlatilag az volt a válasz, hogy nincs törvényes lehetőségük rá. Mert ugye a törvényeket be kell tartani. De a törvények alkotói nem rendelkeznek a pazarlás visszaszorításáról, mitöbb, úgy fest, nem is figyelnek fel rá, hiszen persze, kényelmesebb így, még a végén a törvényhozóknak magukon kéne kezdeni az átalakítást. Ez meg parlamenti demokráciában, legalábbis a mi kis magyar parlamenti demokráciánkban egészen biztosan kiverné a biztosítékot.

Így hát nem marad más, mint apró lépéseket tenni. Otthon például notóriusan lekapcsolgatom a villanyt, a Fiúkkal is hangosan pörölök, ha az utcát fűtik, vagy világítják. Legutóbbi megfigyeléseim szerint az ember gyalog is mehet WC-re, nem kell hozzá kocsi.

Egyvalamit nem szabad elfeledni, mégha történelmileg ennek ellenkezőjét láttuk is. Bár rém egyszerűnek tűnik, mégsem mindig emlékszünk rá, hogy a közös tulajdon védelme mindannyiunk felelőssége. A százszor elátkozott tévék reklámjainak zöme a *homo consumex* boldogságideálját hirdeti, az agymosottak meg el is hiszik azt. Óriási a rombolás és óriási a felelősség is. Szélmalomharcnak tűnhet, de a Kiskórházban, ahol dolgozom, most tanuljuk, hogy az ésszerűen megspórolt áram, fűtés, gyógyszer, kötszer tehermentesíti a büdzsét. Meglepve tapasztalom, hogy még a legelkötelezettebb pazarlók is beadják a derekukat, ha az ember konzekvensen végiggondolja, hol, mit lehet megtakarítani. Senki nem tévedt még el a setét folyosón és semelyik betegnek nem kellett még kamu gyógyszert adni eszetlen spórolás miatt. Rajtunk ne múljon – ez a mottó. A többi meg akarat és jószándék kérdése.

SANSZ FILMKLUB

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)
A belépés díjtalan.
Szervezők: Civil Közösségek Háza, Pécsi Esélyek Háza, FEEK Társadalmi Befogadás Szakkollégium, Dialógus-kör

2009. január 7. 17:00
Tizenkét dühös ember (Rendező: Sidney Lumet)
fekete-fehér amerikai filmdráma, 100 perc, 1957
A tizenkét esküdtnek látszólag sima gyilkossági ügyben kell ítéletet hoznia. A vádlott bűnösségét annyi tökéletesen egybevágó tény bizonyítja, hogy az egyik esküdtben felmerül a gyanú: a dolog túlságosan is egyszerű, és nem ártana alaposabban megbeszélni a tárgyalóteremben hallottakat. Kezdetben tizenegyen vannak egy ellen, ám a helyzet fokozatosan változni kezd, és percek múlva már nem is egy gyilkossági ügyről szól ez a feszült és izgalmas, eredetileg tévéjátéknak szánt darab, hanem a bennünk lévő előítéletekről, félelmekről, szerepeinkről, vagy éppen rejtegetni kívánt gyöngeségeinkről, egyszóval az Emberről. (www.port.hu)

2009. január 21. 17:00
A United 93-as (United 93) (Rendező: Paul Greengrass)
amerikai dokudráma, thriller, 111 perc, 2006
A film azoknak az embereknek a történetét mondja el, akik 2001. szeptember 11-én a United Airlines légitársaság 93-as járatának fedélzetén utaztak. Ez volt a negyedik eltérített gép azon a napon, amelyen az Egyesült Államok a történelem legsúlyosabb terrortámadását szenvedte el. A nap eseményeit a repülőgépen tartózkodó egyszerű emberek szemével mutatja meg - köztük a személyzet, üzletemberek, feleségek, nagyszülők, diákok, akik San Francisco felé tartottak egy Boeing 757-esben. A valamivel több mint 90 perc alatt, amíg a gép a levegőben volt, a világ odalenn egy új, erőszakos korszak küszöbét lépte át. www.filmkatalogus.hu

2009. február 4. 17:00
Gattaca (Rendező: Andrew Niccol)
amerikai sci-fi, 102 perc, 1997
Vincent azon kevés emberek egyike, akik még „természetes úton" születnek egy új, genetikailag megtervezett világban, ahol már a születéskor meg tudják adni a várható élettartamot és betegségeket. Vincent a daignózis szerint nem tökéletes, és előreláthatólag csupán 30 éves koráig fog élni, ezért nincs esélye arra, hogy karriert csináljon egy olyan társadalomban, ahol elfogadott a gének meghatározta diszkrimináció. Vincent azonban űrhajós akar lenni, ezért üzletet köt Jerome-mal, aki minden szempontból tökéletes, de egy baleset következtében tolókocsiba kényszerült. Vincent Jerome haját, bőrét, vérét és vizeletét használja a tesztek során, hogy beteljesíthesse álmát. Amikor azonban meggyilkolják a Titánra induló program vezetőjét, megtalálják Vincent szempilláját a helyszínen, és megindul a nyomozás a beazonosított személy után. (www.port.hu)

2009. február 18. 17:00
Száll a kakukk fészkére (Rendező:Milos Forman)
amerikai filmdráma, 130 perc, 1975
Patrick McMurphy-t kisebb-nagyobb csínytevései miatt elítélik. Büntetését azonban - antiszociális viselkedése miatt - nem a börtönben, hanem egy zártosztályon kell letöltenie, ahol az ápoltak többsége saját külön zárt világában él. McMurphy megpróbál életet vinni az osztály unalmas hétköznapjaiba, megpróbálja kizökkenteni a betegeket apátiájukból és rádöbbenteni őket arra, hogy még ilyen állapotukban is ragaszkodniuk kell alapvető emberi jogaikhoz. Az ápolók azonban nem nézik jó szemmel a lázadást, és minden eszközt bevetnek, hogy megtörjék McMurphy-t. (www.cinematrix.hu)

2009. március 4. 17:00
Gilbert Grape (Rendező:Lasse Hallström)
amerikai játékfilm, 113 perc, 1993
Gilbert Grape egy a sok kisvárosi huszonéves közül, mégis különleges a helyzete. Egy élelmiszerboltban dolgozik zöldségesként. Ő számít a családfőnek, hiszen túlsúlyos édesanyja már ki sem tud mozdulni a házból. Ráadásul három testvére közül az egyik különösen problematikus eset. Arnie értelmi fogyatékos, túlérzékeny kamasz, aki csak rá hallgat, s akit csak ő tud kihúzni a bajból, amibe folyton belekeveredik. Gilbert és Arnie minden évben megbámulja az országúton tovaszáguldó lakókocsikat, hiszen ők nem mehetnek sehová. Ám egy napon az egyik lakókocsiból kiszáll egy lány, aki mindannyiukat kimozdítja a megszokott körforgásból... (www.port.hu)

2009. március 18. 17:00
Az ismeretlen (La sconosciuta) (Rendező: Giuseppe Tornatore)
olasz thriller, dráma, 118 perc, 2006
A történet egy korunkbeli olasz városban játszódik. „Az Ismeretlen"-t Irenanak hívják. Évekkel ezelőtt Ukrajanából érkezett Olaszországba. Életére ma is rávetül a múlt árnyéka, miközben a helyét keresi a jelenben. A két idősík szoros összefonódásából apránként egy rejtélyes, feszültségekkel teli történet bontakozik ki. Ki is valójában Irena? A lány sok hozzá hasonló társával együtt menekült el Kelet-Európából. Miután túlélte a drámai és kegyetlen utazást, gátlástalan emberek könnyű prédája lett. Kimondhatatlan kegyetlenségekben és megaláztatásokban volt része, amelyeket nem tud kitörölni az emlékezetéből. Csak egyetlen szép emléke maradt: egy melankolikus, szívbemarkoló, régi szerelem. (www.filmkatalogus.hu)

2009. április 1. 17:00
A misszió (Rendező: Roland Joffé)
angol filmdráma, 120 perc, 1986
A XVIII. században, az Amazonas esőerdejének mélyén Gabriel jezsuita atya missziós állomást alapít. Munkájában támogatja egy hajdani rabszolga-kereskedő, Rodrigo Mendoza, aki szakított korábbi életével és menedéket keresve a rendbe is belép. A bennszülöttek elfogadják a jezsuitákat és a készülő telepet. Ám a kapzsiság és a hatalomvágy sötét erői alattomos támadást indítanak a helybéliek ellen. Veszélybe kerül jóhiszeműségük, ártatlanságuk, tisztaságuk. Itt már kevés az ima ereje. Itt már karddal kell küzdeni.(www.port.hu)

2009. április 15. 17:00
Thelma és Louise (Rendező: Ridley Scott)
amerikai filmdráma, 129 perc, 1991
Thelma és Louise nem akart mást csak egy szabad hétvégét távol az unalmas hétköznapoktól és unalmas férfiaktól. Ám az eredmény mégis egészen más lett:hamarosan bújkálniuk és menekülniük kell. Hosszú és kemény út vár rájuk. Olyan, melynek kevés nő merne nekivágni. Olyan, amelyet sosem felejtenek el, amíg élnek. (www.cinematrix.hu)

A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre. • A műsorváltozás jogát fenntartjuk. • Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

További információ: Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda -Pécsi Esélyek Háza
Pécs, Rákóczi u. 55., 72/210-794, 30/9373 992, eselyhazpecs@gmail.com

Hajnal Zsófia

Magyar vagyok, nem éhes! (Hungary, not hungry) I.

Ki vonattal, ki pedig autóval, de végül mind a tizenketten ott álltunk Ferihegy 1-es terminálján, várva, hogy több hónap felkészülés után belevessük magunkat a berlini diákönkormányzatok világába, valamint a repülő testébe, amely október 18-án elvisz minket a Német fővárosba- majd pedig 25-én vissza is hoz.

2008. 10. 18.

Félelmeink ellenére a repülőgép mégsem zuhant le. Ezt meglehetősen örömmel nyugtáztuk, amint földet értünk Schönefelden. De nem volt sok időnk az ujjongásra, ugyanis német „gyerekeink" egy kisebb delegációja már ott várt minket a reptéren berlini koordinátorukkal, Oliverrel. A német fiatalok laza stílusától egy kicsit meglepődve bepakoltuk csomagjainkat Siegfried Zimmermann (a berlini programigazgató) autójába. Így a csomagjaink kocsival, mi pedig egy másfél órás S-Bahn úttal érkezünk meg a szállásunkra, ahol rövid ismerkedés után elindultunk Nyugat-Berlin tv-tornyához. Itt az interkulturális csapat két részre oszlott- németek, magyarok vegyesen- és két turnusban fellátogattunk a torony tetejére, ahol csodás kilátás nyílt a városra, mely a dermesztő hideg és a nem túl enyhe szél ellenére is lenyűgöző volt. Mint ottani társainktól megtudtuk, a tornyot gyakran emlegetik a párizsi Eiffel-torony hasonmásaként. Be kell vallanom, én nem nagyon fedeztem fel hasonlóságokat, csak a „fémes" stílus volt hasonló. A méretbeli különbségeket inkább hagyjuk. Az este további része egy hangulatos, ám nem túl ízletes pizzát kínáló étteremben folytatódott, ahol alkalmunk nyílt (volna) beszélgetni a másik ország tagjaival. Ennek ellenére mindenki a saját anyanyelvét részesítette előnyben...

2008. 10.19.

Másnap reggel thai-chi bácsival indítottuk a napot, aki megmutatta nekünk e sportág néhány fogását, így szabadon üthettük-verhettük egymást! Majd az egész délelőttöt az egyik Charlottenburg-i iskolában töltöttük, ahol megbeszélhettük és bemutathattuk a magyar és a német diákönkormányzatokat, valamint megvitathattuk a különbségeket. Ez egy kicsit sok volt így kezdetnek, ezért nem csoda, hogy a magyarok többségének a mi program koordinátorunk- Vica- csodás szülinapi csokra volt a legemlékezetesebb pont a délelőtt folyamán. Egy gyors, ám nem túl laktató ebéd után, melyre a sarki pékségben került sor, két vegyes csoportra osztva mi, fiatalok elindultunk városnéző vetélkedőre. Itt borítékokban kaptuk a találós kérdés szerű feladványokat, melyek alapján kellett ellátogatni a város különböző nevezetes helyszíneire, majd így kellett odatalálni a vacsorának helyet adó étterembe is. Azt hiszem, mindannyiunk számára meglepő volt, hogy az ottani fiatalok elég keveset tudnak a városukról, hiszen a Chekpoint-Charlie-t sem nagyon tudták a találós kérdés alapján. Mi viszont elmagyarázhattuk nekik, hogy a feladványban szereplő írás oroszul van és még azt is meg tudtuk fejteni, mi van ráírva (mely jelen esetben az amerikai szektor volt). Ennek ellenére jól éreztük magunkat, hiszen sok érdekes dolgot láttunk és tudtunk meg. Ellátogattunk a pályaudvarra is. A törékeny üvegépület több szintjéről is indulnak vonatok, ergo elég erős a szerkezet. Megtekintettük az Alexanderplatz-ot, a Brandenburgi Kaput a német, orosz, francia és magyar nagykövetséggel. Láthattuk a modern épületeiről híres Potsdamer Platzot, majd a már említett Chekpoint-Charlie-t, ahol évekkel ezelőtt az amerikai szektor vége volt. Furcsa érzéssel sétáltunk át a manapság már nem, viszont régebben annál több veszélyt hordozó átlépési tilalmat hirdető tábla alatt. Az utcákon jövet-menet a berlini fal fennmaradt darabjaival találkoztunk a falakon, ami szintén érdekes érzést keltett. A vacsora egy étteremben zajlott, ahol bécsi szeletet ehettünk- és el is fogyott a fárasztó nap után.

2008. 10. 20.

A szokásos reggeli rutin. Thai-chi-bácsival „verekedhettünk" egy fél órát. Ezután el is kellett indulnunk, nehogy elkéssünk a közgyűlésről. Bizony, ilyen fontos emberek lettünk. A charlottenburgi alpolgármesterrel, Herr Naumannal, Tóth Bertalan pécsi alpolgármesterrel (védnök) és Kárpáti Árpáddal a program mentorával oszthattuk az észt és a tapasztalatokat. Ami sikerült is, azt hiszem. A gyűlés végeztével átmentünk a vacsoránk színterére. Igaz, még csak kora délután volt, ám az ilyen fontos emberek vacsorájával nem szabad ám kapkodni. Szóval az egész napunkat a konyhában töltöttük. Mi, magyarok. Merthogy a berlini fiatalok nagy része úgy döntött, hogy ő inkább majd csak vacsira jön visszza. A magyaroknak meg mindegy. Mindenesetre a hatfogásos vacsora rájuk eső részéből is kaptunk pár fogást- evésre és elkészítésre is. Megmutathattuk, hogy a magyarok ügyesen tudnak mosogatni és pakolni, ugyanis ez a feladat is ránk hárult.

2008. 10. 21.

Thai-chi bácsi sikeres reggeli ébresztője után tudtuk meg, hogy Oliver beteg lett. Ezek szerint a workshopnak lőttek és egy egész szabad délután elé nézhetünk, pár hivatalos program után. Egy rövid szabadidő után ellátogattunk a Berlini Parlamentbe, ahol sok mindent megtudhattunk az épület múltjáról (persze kizárólag németül, mert az idegenvezető egy szót sem tudott angolul. Német társaink viszont szívesen segítettek nekünk). Beültünk az ülésterembe is és mindezek után egy politikusnővel is társaloghattunk. Ezzel a lehetőséggel inkább a berlini fiatalok éltek, mi meg csak hallgattuk a gyerekek és a politikusnő között zajló vitát. Ami egy kicsit hosszúra sikeredett. Meg számunkra egy kicsit unalmasra. Utána jött a szabadidő! Mindenki mehetett amerre látott! Ezen az estén vacsit nem kaptunk, azt mondták, majd egyszer odaadják az erre a célra szánt 7 eurót. Addig oldjuk meg. Megoldottuk. Mindannyian jól érzetük magunkat, kihasználva a ritka pillanatok egyikét, hogy nem kell egyik programról a másikra rohanni. Körbesétálunk a városban (persze nem az egészen, csak néhány részén), lefényképeztük az egyik szállodánál parkoló limuzint, ajándékokat vásároltunk és jól éreztük magunkat. Megbizonyosodhattunk a németek becsületességéről is, ugyanis, mikor elhagytam az egyik áruházban a pénztárcámat, nem vitték el, hanem leadták a recepcióra. Így ez a kaland is izgalmasan és pozitívan sült el!

(folytatjuk) ▸

DEUTSCHE
DEMOKRATISCHE
REPUBLIK

Babák felvidéki viseletekben

December 9-től tíz napon át tekinthetik meg a népművészet iránt érdeklődő pécsiek a „Babák népviseletben a Felvidékről" címmel megrendezésre kerülő kiállítást a pécsi Pannon Magyar Házban.

A János utca 22. szám alatt helyt kapó tárlat többek között a Csallóköz, a Mátyusföld, Zoborvidék hagyományos népi viseleteit mutatja be.

A dokumentumértékében és látványában egyaránt pazar gyűjtemény a felvidéki magyarság népviseletét mutatja be, vidékenként, korosztályonként. Az anyag Szabóné Kerekes Eszternek a Szlovákiai Magyar Óvodapedgógusok képviselőjének munkája eredményeképpen született meg. Jelképes, hogy 1996. március 15-én állították ki először az a babákat Komáromban. Azóta Szlovákia, Magyarország, Németország területén több mint száz helyen mutatták be a gyűjteményt. A tájak népművészete, és annak részeként a népviselet „nem magától lett." A helyi természeti adottságok, folyamatosan változó gazdasági, történelmi feltételek alakították. A környező néprajzi tájakkal való kapcsolatok lenyomatot hagytak mindabban, amit egy-egy vidék, település népművészetének nevezünk, a sajátos népművészeti dialektusokban pedig benne tükröződik a lélek. A népi alkotásoknak alapvetően meghatározó célszerűsége, egyszerűsége, és természetessége, a helyi jelleget hangsúlyozó egyedisége és (ön)tudatot meghatározó és fomáló ereje az, ami a jelenből nagyon hiányzik, és amit ha már nem is temészetes formájában és közegében legalább gyűjteményekben még fellelhet az aki ezt keresi. A felvidéki magyar népviselet elemeinek egyenkénti számbavételét segíti a tárlat. Úgymond „véletlenül" került Sopronba, úgy, hogy valahol nem „fogadták" (?). Valahol, így a nagy globalizált egyengondolatokkal, és egyen-elidegenedéssel küszködők megfosztották magukat egy páratlan élménytől. Autentkus forrásanyagra alapozva, az egymástól teljesen különböző alkotóelemeket, részleteket nagy egésszé az az erő teszi, amely a népművészet több évezredes múltjából bontakozik ki. A többnyire harmincas-negyvenes évek-

ből származó munkák két legrégebbi „adatközlje" 1917-ben, illetve 1919-bn született, majdnem kilencven éve. A népművészet erejével közvetített üzenet fejtegetésével egyidőben falvak, vidékek több évtizeden át konokul elhallga(tta)tott nevét ízelgetheti a látogató. Az öltözetdarabok, a díszítőelemek formái, mintái és elnevezésük, a családtagok megszólítása és elnevezése arra a „nagy kompozícióra" utalnak, amely széttöredezettségében, fogyásnak indultan is egy maradt. Egy bácskai magyar mondta nekem: „Nem szeretem azt, ha a magyar elé folyton és elválaszthatatlanul a határontúli jelzőt illesztik. Felejtsék ezt már el, mert ilyen magyar nem létezik!" És a legutóbb egy erdélyi majdnem szó szerint ugyanezt mondta; a népviseletbe öltöztetett felvidéki babák arcán, egyenes tartásán ugyan az idő megállni látszik, de szótlan-mosolygósan ugyanezt mondanák; mi mást mondhatnának?

A kiállítás létrejöttéről így ír Szobiné Kerekes Eszter, a gyűjtemény létrehozója:

A babacsaládok felvidéki népviseletbe öltöztetését és ezzel egy időben a kiállítások szervezését generációkat átívelő összefogással valósítottuk meg. 1996. őszén jelentős létszámcsökkenés mutatkozott óvodáinkban és iskoláinkban. Ezért új utakat kerestünk anyanyelvi iskoláink népszerűsítésére

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetségében Beíratási Művelődési Programot indítottunk. Átérezve gyökereink megismertetésének és nemzeti értékeink átörökítésének fontosságát, a tervezet részeként javasoltam a népviseletekbe öltöztetett babák gyűjtését és közkinccsé tételét. Sokan az első szóra értették szándékunkat, és támogatták a gyűjtőmunkát. Az elinduláskor készségesen segítettek néprajzkutatóink, Méry Margit és Jókai Mária. Ők az összehasonlító elemzés során 11 nagy tájegységet és azon belül 29 népviseleti csoportot határoztak meg.

Felkutattuk a varróasszonyokat, akik még hordták vagy jobbik esetben ünnepi alkalmakkor még most is felveszik, büszkén viselik községük hagyományos ruházatát a Zoborvidéken, a Zsitva és a Garam mentén valamint az Ipoly völgyében.

Rongyszabászatban jártas népművészek megrendelésünkre elkészítették az első héttagú babacsaládokat. Ezeket a babákat elvittük a kiválasztott községekbe, ott a viseleteket még hitelesen megvarrni tudó asszonyok elkészítették nemcsak a felnőtt női és férfi, hanem a gyermekek egykori viseletét is. Az eredeti viselet kicsinyített másaiba öltöztették a család tagjait, a nagypapát, a nagymamát, a fiatalembert, a fiatalasszonyt, a kisbabát, a lánykát és a fiúcskát. A nagyszülők szívesen emlékeztek gyermekkoruk öltözködésére, az eredeti szóhasználatra, anyanyelvünk feledésbe menő szavaira, amelyekkel a ruhadarabokat jelölték.

A segítő összefogás eredményeként a felvidéki 11 nagy néprajzi tájegységből napjainkban már 41 község babacsaládja „vándorol" tájainkon. A gyűjtés közel tíz éve alatt sajnos idősebb adatközlőink közül többen távoztak az élők sorából, ám ránk hagyták örökül népi öltözködési kultúránk pici szeletét. Rajtunk, mindnyájunkon múlik, hogy megőrizzük és továbbadjuk.

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programról

Újságunk novemberi számában Új Magyarország Vidékfejlesztési Program civil szervezetek számára is elérhető intézkedéseivel, pályázataival ismertettek meg olvasóinkat. A sorozat folytatásaként szolgáltatások fejlesztésének lehetőségeire szeretnénk felhívni a figyelmet.

A vidéki lakosság, különösen a kistelepüléseken élők számára nem, vagy nem megfelelő minőségben biztosított az egyes közszolgáltatásokhoz való hozzáférés, hiszen a községek jelentős részében nem található a helyiek által birtokba vehető, közösségi funkciókat ellátó épület, vagy ha létezik ilyen, állapota romos, lepusztult. A kistelepülések körében az alapszolgáltatások gyakran csak úgy működtethetők, ha meg tudják osztani üzemeltetési költségeiket, ezért itt csak a komplex hasznosítású közösségi terek kialakítása biztosíthatja a fenntartható működést a szolgáltatók számára.

A lakosság megtartásához elengedhetetlen a szolgáltatások minőségének javítása és az infrastruktúrafejlesztés, több szolgáltatásnak egyidejűleg helyet biztosító un. integrált szolgáltatói, közösségi terek kialakítását. Ezek a komplex fejlesztések nem nélkülözhetik az együttműködést, a partnerség kialakítását a három szektor között.

4.3.4. A vidéki gazdaság és lakosság számára nyújtott alapszolgáltatások

Az intézkedés célja a vidéki térségek településein az alapszolgáltatások elérhetőségének javítása, a szolgáltatások körének bővítése, minőségének javítása, ezáltal a vidéki térségek népességmegtartó erejének növelése, az életminőség javítása a folyamatos fenntarthatóság mellett.

Az intézkedés alkalmazási területe:

Az intézkedés azon vidéki térségekre koncentrál, ahol a települések lélekszáma nem haladja meg az 10000 főt.

Kedvezményezettek köre:

Az előző pontban meghatározott települések önkormányzatai, amelyek partnerségben a helyi civil szervezetekkel és vállalkozókkal vállalják a pályáztató iránymutatásaiban meghatározottakat.

A vidéki térségekbe tartozó települések önkormányzatai és/vagy társulásai, nonprofit szervezetek

(egyesületek, alapítványok). Szolgáltatások nyújtására pályázhatnak a fentieken kívül természetes személyek, mikro-vállalkozások.

Az intézkedés tartalma:

Az intézkedés lehetőséget teremt az önkormányzatok számára, hogy – partnerségben a helyi civil szervezetek és vállalkozók bevonásával – integrált közösségi és szolgáltató tereket alakítsanak ki, ahol hozzáférhetővé válnak az alapvető info-kommunikációs, hivatali, üzleti, közösségi, szabadidős, kulturális és egyéb, az idősgondozással és a gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatos szolgáltatások, mint például:

- irodai és egyéb szolgáltatások (pl. fénymásolás, hivatalos levélírás, posta stb.)
- Internet hozzáférés
- egyéb szociális ügyintézés (pl. gyógyszerbeszerzés)
- értékesítés (újság, toto-lottó, saját egyedi forgalmazású termékek stb.)
- „charity shop" (adományok gyűjtése és szétosztása, árusítása stb.)
- biztosítási szolgáltatások
- turisztikai információs szolgáltatás
- kulturális szolgáltatások (közművelődési-, könyvtári-, művészeti- és közösségi szolgáltatások)

Az intézkedés az ellátásszervező funkció nélküli kistelepüléseken egészségügyi, szociális és kulturális szolgáltatásoknak egyaránt helyt adó un „életházak" létesítését támogatja. Az „életház" a kistelepülés lakossága számára egymással összefüggő elsősorban közigazgatási, humán, közösségszervezési szolgáltatások nyújtására alkalmas, fizikailag is egységes épület vagy összetartozó épületegyüttes, melyben minden esetben a közösségi programok szervezésével megbízott, legalább egy fő helyi munkaerő is dolgozik. Az életházak hozzájárulnak a lakossági ügyintézés és ellátás színvonalának javításához, a helyi társadalmi élet élénküléséhez, a helyi identitás erősödéséhez.

Az intézkedés részterületei (alintézkedések, tevékenységek):

- Integrált kistelepülési közösségi és szolgáltató tér kialakítása. A kialakítandó szolgáltatások közül kizártak a kötelező önkormányzati funkciók. Telepíthetők többek között közösségi telekommunikációs szolgáltatások, egyes szakmai szolgáltatások ügyfélforgalmának helyi rendszerességgel történő biztosítása, ellátási „végpontok" a kiépítése, továbbá a gyermekek és idősek napközbeni ellátásának, diszkrimináció ellenes és életmódprogramok befogadásának helyi megoldásai, „életházak".
- Az ÁMK intézményeinek külső-belső felújítása, épületegyüttesek funkcióiknak megfelelő
- Az intézkedés keretében önkormányzati és állami tulajdonú, vagy az önkormányzat ill. a magyar állam által bérelt ingatlanban megvalósuló szolgáltatás ellátásához szükséges fejlesztésre, átalakításra és bővítésre igényelhető támogatás.
- Integrált kistelepülési közösségi és szolgáltató tér működtetéséhez szükséges eszközbeszerzés támogatása.
- A helyi közösségek szabadidő eltöltését szolgáló szabadidős és sportlétesítmények (szabadidőparkok, belterületi futó, görkorcsolya útvonalak, mászófalak, akadálypályák, szabadtéri tornapályák, erdei iskolák stb. kiépítése).
- Kulturális tevékenységek és az azokhoz kapcsolódó kis léptékű infrastruktúra fejlesztése (rendezvények, állandó és időszaki kiállítások, szabadtéri létesítmények stb.).
- Személyszállítás helyi megoldásai (pl. nem menetrendszerűen közlekedő, ráhordó, a központokban működő szolgáltatások elérhetőségét biztosító „irány-járatok".
- Kis kapacitású megújuló energiát használó közösségi fűtőművek kialakítása.
- Szociális földprogram kiterjesztése.

Életház", integrált kistelepülési közösségi és szolgáltató tér kialakítása 1000 fő alatti településeken (új építése, felújítás, bővítés) és a szolgáltatások ellátáshoz szükséges eszközök beszerzése, mely az alábbi szolgáltatásoknak nyújthat helyet:

- Időszakos önkormányzati hivatali ügyintézés, gazdaságfejlesztési, mezőgazdasági célú szaktanácsadás.
- Postai szolgáltatások
- Kulturális és szabadidős szolgáltatások
- Közösségi tér (min. 50 m2, klubhelyiség, kiállító- és előadóterem funkcióval), közös irodahelyiség civil szervezeteknek, nyilvános internet elérhetőséget biztosító információs pont, könyvtári szolgáltatás (vagy „bibliobusz"-megálló), esetleg konyhát a rendezvények kiszolgálásához, 5-6 elemű szabadtéri játszótér, füves sportpálya vagy sportudvar kiszolgáló létesítményekkel (ez utóbbi nem feltétlenül az „életház"-hoz fizikailag kapcsolódva).
- Ha a település regionális kerékpáros és víziturisztikai útvonalhoz csatlakozik, akkor a közösségi tér lehetőséget adhat pihenőhely létrehozására is.

- Egészségügy: Felnőtt- és gyermek háziorvosi ellátás, védőnő szolgálat, otthoni szakápolás, prevenció és szűrés rehabilitáció (gyógytornász) számára infrastruktúra biztosítása,
- Szociális ellátás: étkeztetés, házi segítségnyújtás több település közös szervezésében; falu/tanyagondnoki szolgáltatás (pl. gyógyszer-szállítás, ebéd-szállítás, közösségi csoport szállítás); szociális információs szolgáltatás; gyermekjóléti szolgáltatás; családsegítés „bázishelye".
- A helyi körülményektől (pl. megközelíthetőség), szükségletektől- és igényektől függő szolgáltatások: gyermekek napközbeni ellátásai: bölcsőde, vagy egyéb alternatív napközbeni gyermekfelügyelet (nem intézményes forma) biztosítása, idősek nappali ellátása.

Előnyben részesülhetnek azok a projektek, ahol a létesítmények energiaellátását hely alapanyagbázisra építő megújuló energiaforrást használó fűtőművekkel biztosítják. Az infrastruktúra kihasználtságának javítása érdekében preferáltak azok a fejlesztések, ahol az „életház" szolgáltatásainak várható igénybevevői köre legalább 200 fő állandó lakosságot tesz ki.

Kulturális és szabadidős szolgáltatások infrastrukturális feltételeinek megteremtése, javítása 1000 fő feletti településeken:

- Közösségi tér - kulturális ház: klubhelyiség, kiállító- és előadóterem funkcióval, közös irodahelyiség civil szervezeteknek, nyilvános internet elérhetőséget biztosító információs pont, könyvtári szolgáltatás (vagy „bibliobusz"-megálló),
- min. 5-6 elemű szabadtéri játszótér; füves sportpálya vagy közönség által ingyenesen elérhető szabadidőpark, sportudvar kiszolgáló létesítményekkel.
- Ha a település regionális kerékpáros és víziturisztikai útvonalhoz csatlakozik, akkor a közösségi tér lehetőséget adhat pihenőhely létrehozására is.
- Az infrastruktúra fejlesztése mellett támogatható az alábbi szolgáltatások ellátása: falu/tanyagondnoki szolgáltatás (pl. gyógyszer-szállítás, ebédszállítás, közösségi csoportszállítás)
- gyermekek napközbeni ellátásai: alternatív napközbeni gyermekfelügyelet (nem intézményes)

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program teljes szövege, a hozzátartozó mellékletekkel, illetve a pályázati kiírások az alábbi internetes oldalakon érhetőek el:

http://www.umvp.eu;
http://www.mvh.gov.hu
http://www.fvm.hu

Összeállította: Fűri Ildikó

Pályázati Felhívás Civil Szervezetek számára a képzésben való részvételre

A gödöllői Szent István Egyetem, Gazdaság- és Társadalomtudományi kara, az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány „REMENTOR" programjának keretében, négy modulban

REHABILITÁCIÓS MENTOR

képzést indít.

A képzés célja: olyan szakemberek képzése, akik eligazodnak a tartósan akadályozott személyek integrációjának támogatásában, képesek komplex rehabilitációs szolgáltatásokat nyújtani és tájékozottak a célcsoport munkaerőpiaci lehetőségeiben, valamint rendelkeznek a megfelelő kompetenciákkal.

A képzés 120 órás, akkreditált, négy modulból épül fel. Mind a négy modul elvégzése után kapja meg a jelölt a rehabilitációs mentor tanúsítványt.

A képzés moduljai

I. A hátránykezelés európai és hazai koncepciója
II. A komplex rehabilitáció szolgáltatási rendszere
III . Munkaerőpiaci ismertek
IV. A mentori tevékenység (segítő kapcsolat) elmélete és módszertana

A képzés díjazása: ingyenes, térítésmentes (szállást és étkezést is biztosítunk, azonban az utazási költség a résztvevőt terheli). Modulonkénti vizsgáztatás és a tanúsítvány kiállítása is díjmentes.

A képzésre való jelentkezés feltételei

A képzésre civil szervezetek munkatársai és természetes személyek egyaránt jelentkezhetnek, bármelyik régióból, a következő feltételek teljesülése esetében:

- Iskolai előképzettség: érettségi vizsga vagy magasabb.
- Előzetes szakmai gyakorlat: a képzés megkezdésekor a képzésben résztvevő személy *szakterületi munkaviszonnyal*, vagy két éves *szakterületi gyakorlattal* rendelkezzen. A kétéves szakterületi gyakorlat abban az esetben vehető figyelembe, ha erre a képzés megkezdését megelőző öt éven belül került sor.

{Szakterületi munkaviszonyként vagy szakterületi gyakorlatként kizárólag munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó szervezetnél (ÁFSZ intézményei, civil szervezetek, önkormányzatok, rehabilitációt, speciális foglalkoztatást nyújtó szolgáltatók, alapszolgáltatást és/vagy szakosított ellátást nyújtó intézményekben) szerzett munkaviszony, munkatapasztalat számítható be}.

Képzés helyszíne

A képzést **hét magyarországi régióban** tervezzük**.** A csoportok összeállítása a jelentkezés sorrendjében történik.

Képzés időbeli ütemezése

2009. január 12. – 2009. június 18. között
Várhatóan hétfő, kedd, szerdai napokon négy héten keresztül.

Képzés tartalmi jellemzői

- tantermi órák és gyakorlatok (hétfő-szerda)
- ezen felül, a résztvevők saját lakóhelyükhöz közel/megyéjükben szervezett terephelyszíni hospitáláson vesznek részt
- az országos intézmények megismerésére 1 napot Budapesten töltenek terephelyszíni hospitálással.

A részvétel és a tanúsítvány megszerezésének feltételei

A résztvevőknek mind a 4 modul követelményeit teljesíteni kell, ebben a támogatott programban nem lehetséges, egy-egy modulra jelentkezni. A modulok végén záróvizsga van, melynek részleteiről informáljuk azokat, akik belépési szándékukat jelzik.

Egyéb

A képzési programban való részvételt, a könyvek és más tananyagok megvásárlását, valamint az ellátás költségeit az OFA támogatás biztosítja.

Jelentkezés

a mellékelt „Jelentkezési lap" és „Önéletrajz" minta kitöltésével lehet, melyet elektronikus úton kérünk visszaküldeni, a rementor@gtk.szie.hu címre.

Jelentkezési határidő

2008. január 10.

Egyéb információ a következő telefonszámon kérhető

Turi Éva 06-20-263-62-17

A jelentkezés elfogadásának lépései

A jelentkezési lap és az önéletrajz beküldése után

- elektronikus úton értesítést és kérdőívet küldünk
- elektronikus úton kitöltött kérdőív visszaküldése
- a helyszín és csoportbeosztás megküldése
- helyszín és csoportbeosztás elfogadása a jelentkező részéről
- felnőttképzési szerződés megkötése

Pályázati ajánló

Grundtvig: Többoldalú projektek - a felnőttoktatási kínálat javítása és bővítése közös projektmunka révén

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. február 27.

Pályázhat: felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, szervezetek

Pályázhatnak: felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, szervezetek

Az alprogram célja: az európai projektek célja újszerű, fenntartható és terjeszthető eredmények

létrehozása a Grundtvig program prioritási területein belül.

Támogatható tevékenységek: a részt vevő intézményeknek megfelelő szakértelemmel és hatáskörrel kell rendelkezniük a projekt témájában.

Prioritások 2008-2010: 1. Kulcskompetenciák, 2. A felnőttoktatás színvonalának, vonzerejének növelése és jobb hozzáférés 3. A felnőttoktatás népszerűsítése a hátrányos helyzetűek és migránsok

körében 4. Időskori tanulás, generációk közötti tanulás és családi tanulás

A pályázás menete: A többoldalú projektekre vonatkozó pályázatokat közvetlenül az Európai

Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséghez kell benyújtani.

További információ: a pályázati felhívásban és az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségének honlapján: http://eacea.ec.europa.eu/index.htm

Egész életen át tartó tanulás program / Leonardo innovációs projektek

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. február 27.

Pályázhatnak: a szakképzésben érintett intézmények, szakmai oktatással és képzéssel foglalkozó szervezetek

Az alprogram olyan nemzetközi együttműködéseket támogat, melyek a szakmai oktatás és képzés keretében alkalmazandó újszerű tartalmak, módszerek és eljárások kialakításával fejlesztik képzési rendszer minőségét. E projektek előmozdítják a szakképzés megújulását és minőségének

fejlesztését. A pályázatokba mindkét célt be kell építeni oly módon, hogy a projektekben kidolgozott eszközök, módszerek és a konkrét tananyagok is alkalmazhatók vagy adaptálhatók legyenek a változó körülményekhez.

Pályázati feltételek:

- a partnerség minimális mérete: 3 különböző ország, három különböző intézmény
- a támogatás maximális összege: 200 000 euró/év projektenként
- a projekt időtartama minimum 18 hónap, maximum 2 év

A pályázás menete:

A pályázatot az Európai Bizottsághoz kell benyújtani, a pályázati dokumentumok letölthetők az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségének honlapjáról:

http://eacea.ec.europa.eu/static/en/llp/funding_en.htm.

Grundtvig: Hálózatok - Széles körű partnerség, a legjobb gyakorlatok Európában

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. február 27.

Pályázhatnak: felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, szervezetek

A hálózatok célja az újszerű módszerek és jó példák európai szintű értékelése és terjesztése. A hálózatoknak proaktív szerepet kell játszaniuk az ugyanazon a területen vagy témában tevékenykedő Grundtvig projektek közötti szinergia és az együttműködés növelésében, valamint eredményeik terjesztésében. Az Európai Bizottság egy adott témakörben egynél több hálózatot nem támogat.

Prioritások 2008-2010: 1. Nyelvtanulás a felnőttoktatásban 2. Felnőttoktatási kutatások, hálózatépítés 3. A felnőttoktatásban érdekelt felek közötti hálózatépítés

A pályázás menete: a hálózatokra vonatkozó pályázatokat közvetlenül az Európai Bizottság

Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséghez kell benyújtani.

További információ a pályázati felhívásban és az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségének honlapján:

http://eacea.ec.europa.eu/index.htm

A Mezőföld természeti értékei

Kiíró: Magyar Földrajzi Múzeum

Határidő: 2009. április 30.

Pályázhat: bárki

Érdtől Pécs felé a 6-os úton autózva nem is gondoljuk mennyi kincs rejlik a Mezőföldön. Sokunk csak átszalad az Alföld legnyugatibb tájegységén. Valóban első pillantásra egy, az ember által erősen átalakított kultúrtájnak tűnik a Duna, a Sió, a Dunántúli dombság és a Balaton által határolt terület, kevés érdekességet tartogatva a természet szerelmeseinek.

Ahhoz, hogy megismerjük ezt a tájat, sok türelemre van szükségünk, csak az igazán kitartóknak tárulkozik fel a vidék ezernyi szépsége. Pályázatunk célja, hogy egyre többen megismerjék ezt a vidéket akár a fotózás közben, akár a fotókon keresztül.

Témakörök:

1. Tájképek a Mezőföldről
2. A Mezőföld növény- és állatvilága
3. Hagyományos mezőgazdaság

Díjak:

1. díj - Wellness hétvége a Domi Tours Kft. felajánlásából
2. díj - Egy éves The Explorer Magazin előfizetés
3. díj - Érdi Photo Hall ajándéka (fotóalbum, filmelőhívás)

További információ: Magyar Földrajzi Múzeum 2030 Érd, Budai út 4., Tel.: 06 (23) 363-036,

e-mail: foldrajzi.muzeum@vivamail.hu web: http://www.foldrajzimuzeum.hu

Roma szolgáltató (munkaerőpiaci és közösségi) hálózat RMSZ+K/2008

Kiíró: OFA

Baedási határidő: 2009. január 9.

A program pénzügyi forrásai:

A RMSZ+K/2008-8113 program keretében 2009-ben 150 millió forint áll rendelkezésre. A támogatás a Szociális és Munkaügyi Minisztériumtól, a Munkaerőpiaci Alapból származik. **A program célja:** Az elsősorban roma származású népesség munkaerőpiaci esélyeinek javítása, társadalmi befogadásának segítése, munkahelyek létrehozásával, megtartásával; az elsősorban roma származású közösség számára a munkaerőpiaci és közösségi szolgáltatásokhoz való hozzájutás elősegítése, igények generálása szolgáltatás igénybevételére.

A program célcsoportjai: az elsősorban roma származású, általános iskolai végzettséggel vagy azzal sem rendelkező, illetve szakképzetlen, aktív korú személyek és azok családja, akik a programba való belépés napját megelőző egy évben:

- támogatott foglalkoztatásban (közmunka, közhasznú, közcélú programban)
- felnőttképzési programban

- valamint a nyílt munkaerőpiacon foglalkoztatottként nem vettek részt, és erről a programba való belépés időpontjában nyilatkoznak.

A pályázók köre (projektet megvalósító szerveztek):

Minden magyarországi székhelyű és telephelyű non-profit szervezet, cigány kisebbségi önkormányzat, közhasznú társaság, non-profit Kft (kivéve pártok, pártalapítványok, biztosító egyletek, mozgalmak), amely közösségi házat tart fent illetve roma köz, közcélú, közhasznú programot/programokat szervez. A pályázó szervezettel szembeni feltétel, hogy bírósági nyilvántartásba vétele 2007. december 31-e előtt megtörtént, továbbá rendelkezik munkaközvetítői engedéllyel vagy az arra irányuló kérelemmel., valamint a pályázó a pályázatban Roma szolgáltató (munkaerőpiaci és közösségi) iroda működtetését vállalja.

További információ: www.ofa.hu

„Első lépés" - alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programok támogatása TÁMOP 5.3.1/08

Kiíró: ESZA Kht

Beadási határidő: 2009. január 12.

Magyarországon a foglalkoztatási szint uniós összehasonlításban rendkívül alacsony. Különösen rossz helyzetben vannak a romák, a fogyatékkal élők, a szenvedély- és pszichés betegséggel küzdők, illetve a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerülő, munkatapasztalattal nem rendelkező hátrányos helyzetű fiatalok. Most 3,6 milliárd forint jut arra, hogy minél többen visszataláljanak a munka világába.

Pályázók köre: a pályázatokra szociális, gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szervezetek vagy azok fenntartói, illetve olyan non-profit szervezetek pályázhatnak, melyek alapdokumentumában szerepel a szociális és/vagy gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatásnyújtás.

A támogatás tárgya: a pályázati kiírás célja az alacsony foglalkoztatási eséllyel bíró inaktív emberek számára olyan, az öngondoskodási képességet és kulcskompetenciákat erősítő programok, tréningek, képzések, támogató szolgáltatások biztosítása, amelyek erősítik társadalmi integrációjuk esélyét. Azaz: lehetővé teszik, hogy minél előbb álláskeresővé váljanak, és sikerrel kapcsolódhassanak be a hagyományos képzési/foglalkoztatási programokba.

Rendelkezésre álló keretösszeg: 3.060.000.000 forint.

A pályázat keretében elnyerhető támogatás összege legalább 20 millió Ft, de legfeljebb 80 millió Ft lehet. A Közép-magyarországi régió területére a pályázat meghirdetésekor rendelkezésre álló keretösszeg 540.000.000 forint. Az elnyerhető támogatás mértéke minimum 20 millió Ft, maximum 80 millió Ft lehet.

Jelentkezés: 2008. szeptember 15-től 2009. január 12-ig várjuk a pályázatokat a következő címen: Európai Szociális Alap Nemzeti Programirányító Iroda Társadalmi Szolgáltató Kht. (ESZA kht.), 1385 Budapest, Postafiók (csomag küldése esetén raktárbérlet) 818. Figyelem! A pályázati felhívás száma régiótól függően különböző: TÁMOP-5.3.1/08/1 a Közép-magyarországi pályázóknak, illetve TÁMOP-5.3.1/08/2 az ország többi térségéből jelentkezőknek.

www.esf.hu

A közművelődés a nem formális és informális tanulás szolgálatában TÁMOP-3.2.3/08/2

Kiíró: Nemzeti fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2009. január 15.

A pályázat célja: a közoktatási rendszer hatékonyságának a közművelődés eszközeivel történő javítása, ennek keretében a gyermek-és ifjúsági korosztály bevonása a formális oktatást támogató és kiegészítő új tanulási formákba, nem formális, informális tanulási programokba, szolgáltatásokba. A hátrányos helyzetű csoportok bekapcsolása az egész életen át tartó tanulás folyamatába különös jelentőséggel bír azokon a településeken, ahol a formális, intézményes megoldások nem, vagy csak rossz hatásfokkal működnek.

Pályázók köre: Jelen pályázati kiírás keretében az alábbi szervezetek pályázhatnak, önállóan vagy konzorciumban:

- közművelődési intézmények, az 1997. évi CXL törvény szerint, vagy fenntartóik;
- a közművelődési feladatellátásra a helyi önkormányzattal közművelődési megállapodást kötő szervezetek - beleértve a roma közösségi házakat – az 1997. évi CXL törvény szerint, vagy ezek fenntartói;

A pályázat keretében az alábbi komponensek megvalósítása támogatható:

A. Az intézményfejlesztés, a szükséges kapacitások megteremtése érdekében a kulturális szakemberek át- és továbbképzése. Ennek keretében támogatható a kulturális szakemberképzés tartalmi megújítása és a megújuló képzés lebonyolítása; továbbá meghatározott továbbképzések lebonyolítása, illetve a képzéseken történő részvétel.

B. Az oktatást kiegészítő, iskolán kívüli programok lebonyolítása, különösen az ifjúsági korosztálynak szóló képesség- és kompetenciafejlesztő, tehetséggondozó és közművelődési programok.

C. A digitális és nyelvi kompetenciák fejlesztése, a digitális írástudás alapkompetenciáinak megszerzése.

D. A társadalmi tanulási folyamat elősegítése, amely gyermekkortól kezdve az állampolgári részvétel fejlesztéséhez, a részvételi demokrácia erősítéséhez, a hátrányos helyzetű egyének és csoportok jogérvényesítéséhez, a demokratikus kötelezettségek és jogok tudatosításához, a magyar és az európai társadalom demokratikus működésének stabilizálásához és fejlődéséhez járul hozzá.

E. Megtartó képességet segítő közösségi programok támogatása, a helyi értékek korszerű keretek közötti alkalmazását elősegítő közösségi programok támogatásával:

általános és szakmai célú, informális és nem formális képzési programok lebonyolítása.

További információ: www.nfu.hu

Program a közművelődési intézményrendszer felnőttképzési kapacitásának bővítésére TÁMOP-3.2.3./08/1/KMR

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2009. január 30.

Alapvető cél: a humánerőforrás fejlesztése elengedhetetlen ahhoz, hogy javuljon a gazdaság versenyképessége, a foglalkoztathatóság javítása, a munkavállalók ismeretei és képességei megfeleljenek a munkaerő-piaci követelményeknek, s ezáltal a munkaerő kínálata lefedje a gazdaság fejlődése által támasztott újabb és újabb igényeket.

Ezt hivatottak elősegíteni – többek között – a közművelődési intézmények által kidolgozott és lebonyolított képzési programok. Kiemelt jelentőségű, hogy a közművelődési intézmények mind szélesebb körében legyenek elérhetőek, hozzáférhetőek a felnőttek tanulását segítő szolgáltatások, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokra, kistérségekre, és településekre.

A pályázat közvetlen célja, hogy a közművelődési intézmények – az intézményi akkreditáció megszerzését követően – képessé és alkalmassá váljanak a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvényben meghatározott felnőttképzést segítő szolgáltatások nyújtására, képzések szervezésére és lebonyolítására, a képzéseket követően a résztvevők munkaerő-piaci és egyéb kompetencia-változásának vizsgálatára. További cél a közművelődési intézmények által biztosított felnőttképzési szolgáltatások körének bővítése, valamint a közművelődési szakemberek képzése, hogy a felnőttoktatásban résztvevő közművelődési szakemberek is rendelkezzenek megfelelő kompetenciákkal.

A teljes kiírás az NFÜ honlapján található: www.nfu.hu

Összeállította: Megyesi Schwartz Éva

Netrekészen, egyre többen

Aktív közösségek – aktív internethasználat

Információk gyorsan, olcsón, hatékonyan?

Távmunka lehetőség, vagy éppen tanulás otthonról?

Kapcsolattartás távol élő szeretteinkkel, rokonainkkal, vagy másik városban, sőt másik országban tevékenykedő munkatársunkkal?

Minden, ami internet és számítógép nélkül ma már nem elérhető!

Szinte nincs ma már az életünknek olyan területe, amelyben ne lehetne segítségünkre az internet, sőt ma már nélkülözhetetlen ahhoz, hogy lépést tartsunk a világgal.

Ezt ismerte fel a NETREKÉSZ program alapítója és támogatója a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM).

A NIOK Alapítvány az országos CISZOK hálózattal közösen pályázott és nyerte el a NETREKÉSZ támogatását. A program keretein belül civil szervezeti munkatársak és ügyfeleik vehetnek részt informatikai témájú rendezvényeken, klubalkalmakon szerte az országban. A program elsődlegesen az idősebb korosztály igényeit tartja szem előtt.

Az Aktív közösségek – aktív internethasználat elnevezésű programban rendezvények, klubfoglalkozások keretében tanulhatnak, gyakorolhatnak és cserélhetnek tapasztalatot az érdeklődök, akik szeretnénk IT ismereteiket bővíteni, fejleszteni, vagy éppen csak első lépéseiket teszik a digitális világhálóval való ismerkedésükben. Ehhez jelen pillanatban a Civil Szolgáltató Központok Országos Hálózata által működtetett, a Microsoft Korlátlan Lehetőségek programja által is támogatott megyei Közösségi Technológiai Központok (KTK) adnak helyszínt szerte az országban minden megyében. A programhelyek száma 2009 folyamán új partnerek bevonásával bővül, így egyre több helyszín áll, a fejlődni, tanulni vágyók rendelkezésére.

Az információk naprakészen követhetők a www.ecivil.hu oldalon, sőt az aktív és leendő résztvevők maguk is ajánlhatnak témákat, ötleteket azzal kapcsolatban, hogy miről szeretnének tanulni, vagy miben szeretnének tovább fejlődni. A fenti oldalon nemcsak a rendezvények, klubok témájáról, időpontjáról és helyszínéről is tájékozódhatnak az érdeklődők, de lehetőségük van egymással megosztani tapasztalatikat, véleményüket is.

A klubok és rendezvények 2008 tavasza óta zajlanak, egyre nagyobb népszerűséggel. A sok-sok résztvevő, (fél év alatt több mint ezer) számos örömteli élményt osztott már meg a szervezőkkel. Civil szervezetek itt ismerkedtek meg egymással, majd újdonsült tudásukkal felvértezve közösen pályáztak. Volt olyan egyedül élő nyugdíjas nagymama, aki az itt szerzett új ismereteknek köszönhetően tud ma már levelezni az unokájával, de találkoztunk már olyan könyvelővel is, aki pl. táblázatkezelés ügyében nálunk kapott remek ötleteket és tippeket. A klubokat vezető trénerek mindig hangsúlyozzák: ma már elkerülhetetlen, hogy valamilyen szinten ne értsen valaki a számítógépekhez és az internethez, hiszen annyi mindenhez szükséges az életünkben. Elmondásuk szerint elsősorban az idősebb, nyugdíjas korú látogatók vesznek részt a képzéseken, hiszen nekik igen nagy lehetőség az ingyenes, nyitott alkalmakon való részvétel. De megfordult már nálunk fiatal és középkorú tanulni vágyó is, civilszervezeteknél dolgozó munkatárs, vagy más szektorból jövő érdeklődő.

2009-ben is tovább folytatódik a program, így most sem késő jelentkezni.

Információ:

Nevelők Háza Egyesület – Civil Közösségek Háza
Tel: 72/315-679
Email: nevhaz@t-online.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

Az Ifjúsági Unió Szekszárd, **Civilvezetők Klub**ja, a korábbi civilügyintéző képzésünk sikerére alapozva - a Dél-dunántúli civil szektort erősítendő -, a **Nemzeti Civil Alapprogram támogatásával,** 2 napos oktatást indít **Pécsett** ***adományszervező*** témakörében.

Tréning célja: Segíteni a szervezeteket és annak munkatársait abban, hogy a szervezet érdekeltjei, érintettjei (steakholderek) körében tevékenységük minél ismertebb és elismertebb legyen, ezáltal is elősegíteni új típusú források megteremtését.

A tréninget ez alkalommal elsősorban baranya megyei civil szervezetek számára hirdetjük meg!

A tréning időpontja: 2009. január 16-17.

A kiírás és a jelentkezési lap letölthető a www.civilszamado.hu portálról!

Várjuk jelentkezésüket!

Érdeklődni:
Ifjúsági Unió Szekszárd – Civilvezetők Klubja
74/512-073

A Dél-Vidék Kulturális Egyesület 2007. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.delvidek.extra.hu weblapon.

A Magyarországi Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre 2007. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

Az Asztmások, Allergiások Baranyai Egyesülete (Pécs, dr. Veress E. u. 6., adószám: 18307759-1-02).

Egyesületünk tagsága ezúton megköszöni mindazoknak, akik 2006. évben személyi jövedelemadójuk 1 %-át egyesületünknek ajánlották fel, összesen 141.510 Ft értékben.

Az összeg lehetővé tette, hogy klubjaink 2008 nyarán - pályázati összeggel kiegészítve - Szülői Klubunk drávai hajózással egybekötött kiránduláson, míg felnőtt klubjaink Barcson, gyógyfürdő programon vehettek részt.

Közösségi programjainkhoz várjuk és kérjük további felajánlásukat!

Kóczián Erzsébet, egyesületi elnök

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

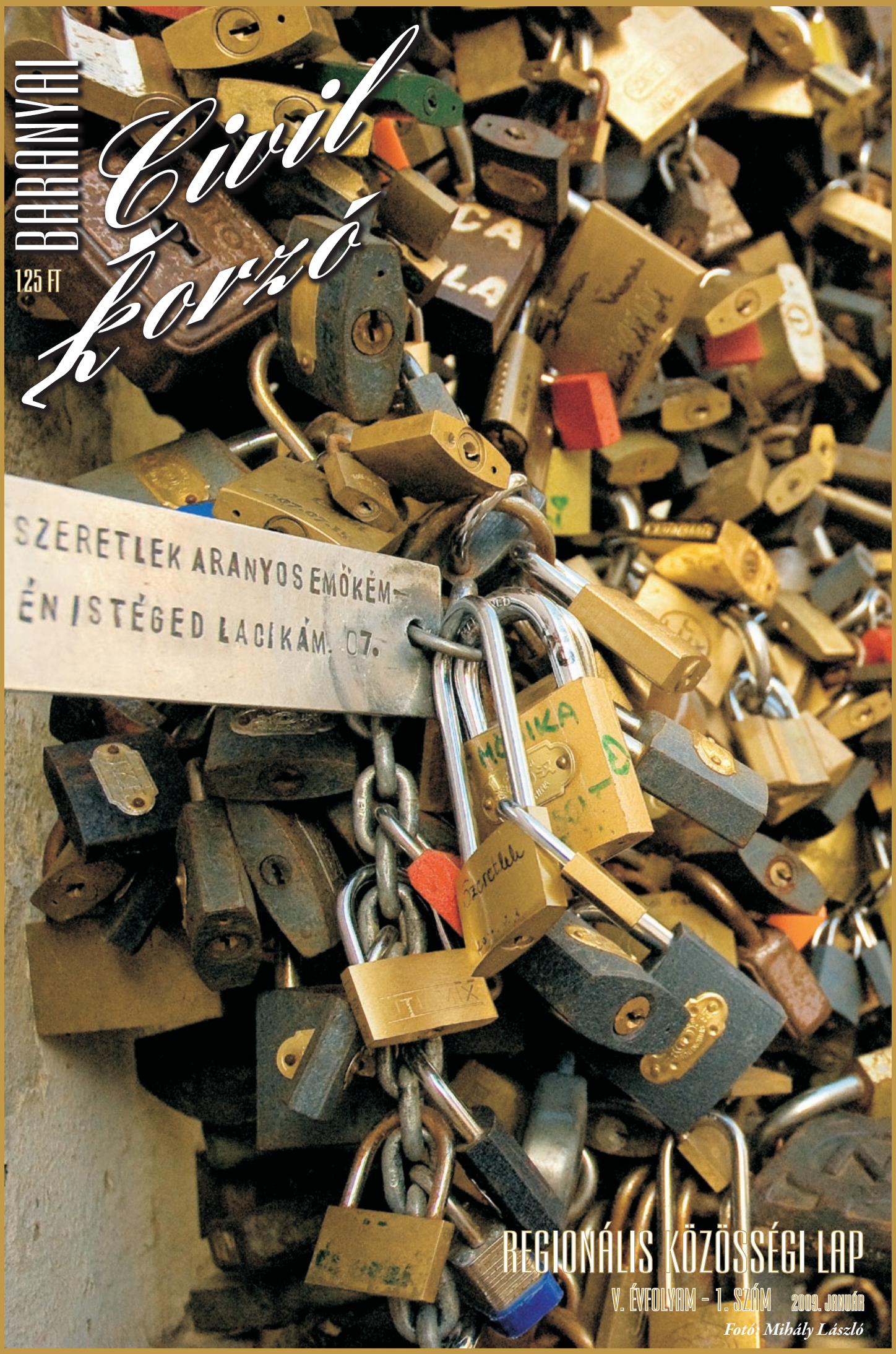
Wass Albert:

Karácsonyi versek II.

(részlet)

Karácsony készül, emberek!
Szépek és tiszták legyetek!
Súroljátok föl lelketek,
csillogtassátok kedvetek,
legyetek ujra gyermekek
hogy emberek lehessetek!

Fotó: Pusch Gizella

BARANYAI Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM 2009. JANUÁR

Fotó: Mihály László

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA – HOUSE OF CIVIC COMMUNITIES

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JANUÁRI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- 2009. január 9-én, pénteken 18 órakor nyílik **Szabó Panni (patchwork), Czipó Ernő és Czipó Ernőné (tűzzománc) „City of Pécs" című kiállítása**. A tárlatot megnyitja Dr. Husz Mária, esztéta. A kiállítás megtekinthető február 3-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- 2008. december 2-án 18 órakor nyílik az **Örökifjak – a Magyar Fotóművészek Szövetsége SENIOR Alkotócsoportjának kiállítása**. Megtekinthető 2009. január 30-ig. (január 7-től új képekkel!)

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

Január 7-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Tizenkét dühös ember
fekete-fehér amerikai filmdráma, 100 perc (1957)
Rendező: Sidney Lumet

Január 9-én, 17.30 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek, minden pénteken 17.30-kor
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

Január 13-án, kedden 16 órakor
„Diplomáciai munkám és élményeim Spanyolországban"
Előadó: Tóth Gábor, a Magyar Országgyűlés Külügyi Hivatalának szakállamtitkára, volt madridi nagykövet.

Január 13-án, kedden 18 órakor
Szekeres Tibor: Baranya rejtett természeti értékei.
Baranya megye közismert természeti kincsein kívül számtalan van, melyekkel csak a terepet járó, mindenhova bekukkantó természetbarátok találkoznak. Ezekből nyújtunk át egy csokorra valót előadásunkon.
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Január 13-án, kedden 18 órakor
Képek, képsorok. Tám László diaporáma előadása
MECSEKI FOTÓKLUB

Január 16-án, pénteken 17.30 órakor
Énekvarázs (lásd jan.9)

Január 16-án és 17-én, pénteken és szombaton 8-16.30-ig
Adományszervező tréning
Az Ifjúsági Unió Szekszárd, Civilvezetők Klubja a dél-dunántúli civil szektort erősítendő, az NCA támogatásával 2 napos ingyenes képzése adományszervező témakörben.
Információ: 74/512-073 ill. www.civilszamado.hu

Január 19-én, hétfőn 17 órakor
Interaktív ötletbörze – fejlesztő játékok, módszerek, eszközök)
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET rendezvénye

Január 20-án, kedden 17.30 órakor
A 2009-es program összeállítása
A BASTEI Egyesület rendezvénye

Január 20-án, kedden 18 órakor
Lightroom műhelytitkok
Lévai Gábor tart gyakorlati képszerkesztés bemutatót
MECSEKI FOTÓKLUB

Január 21-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
A United 93-as (UNITED 93)
amerikai dokudráma, thriller, 111 perc (2006)
Rendező: Paul Greengrass

Január 23-án, pénteken 17.30 órakor
Énekvarázs (lásd jan.9)

Január 26-án, hétfőn 17 órakor
A Pécsi Egyházmegye 1000 éves jubileuma címmel tart előadást **Fazekas Orsolya** a Pécsi egyházmegye kommunikációs referense.
A PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET rendezvénye

Január 27-én, kedden 16 órakor
A NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK előadása

Január 27-én, kedden 18 órakor
Közgyűlés
„War photographer" c. film vetítése
MECSEKI FOTÓKLUB

Január 28-án, szerdán 17 órakor
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG összejövetele

Január 30-án, pénteken 17 órakor
Énekvarázs (lásd jan.9)

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden szerdán 18 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

KÖZELRŐL

Zenekuckó babáknak 4

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS

Néhány gondolat a civil szervezetekről, a közösségfejlesztésről és a hatalomról 6

KULTÚRA

Szabadkai és pécsi jubilánsok találkozói 8

KIÁLLÍTÁS

„City of Pécs” 9

HATÁRTALANUL

Magyar vagyok, nem éhes! II. 10

VILÁGJÁRÓ

Zichron Yaakov 12

SZERINTEM

Miért fontos a közösségi rádiózás? 13

PROHÁLÓ

Kiadvány-ajánló 14

CIVIL HÍREK

Folytatódik a CivilTech Informatikai Adományozó Program 15

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Beköszöntő

Nemzeti Civil Alapprogram, NCA. Bekerült a civil szervezetek szókincsébe. Lehet szeretni, szidni. Egy dolgot nem lehet, tudomást nem venni róla. Évente várjuk a pályázati kiírásokat, dühöngünk a bürokrácián, a megkurtított támogatási összegeken és persze örülünk egy-egy támogatásból megvalósuló jó programnak.

Ez az év több szempontból is érdekes a NCA történetében. 2008-ban a civil szervezeteknek ismét lehetősége nyílott bejelentkezni az elektori rendszerbe, elfogadta a Parlament a törvény módosítását, megalkotta az összeférhetetlenségi szabályokat, újra kell választani a Tanács és a Kollégiumok tagjait. Sok lehetőség, sok feladat és rengeteg szomorúság.

Az elektori rendszerbe való bejelentkezés néhány „sokat látott” civil szakembernek is gondot okozott. Nem gondoltuk volna, hogy a megyei hatókör igazolása max. 500 karakterben megoldhatatlan problémaként jelentkezik majd. Gyakran a konkrét helyszínek, a létszámadatokkal alátámasztott programok sem bizonyultak elégségesnek. A buzdítások, a sok segítség ellenére sok szervezet elvesztette hitét, nem hiánypótolt. Baranya elbukott. A közel 3000 civil szervezet mindössze 70 igazolt elektort tudott csatasorba állítani. Ez a szám a régió elektorainak **23%-a.**

Elgondolkoztató számok, adatok. Okokat, felelősöket keresni lehetne, de talán érdemesebb előre nézni és levonni a megfelelő konzekvenciákat.

Elektoraink egyéb nehézségek elé is nézt(n)ek. Az elektori gyűlések helyszíne ezúttal Kaposvár és már előre felvetődött az esetleges rossz időjárás lehetősége, mely igen megnehezítheti részvételt. Sajnos a sors nem kedvezett. A január 14-én kialakult szinte katasztrofális helyzet végleg megpecsételte helyzetünket. Ezek után azonban nagyon fontos lenne, hogy februárban a kollégiumi tagválasztó gyűlésen elektoraink minél nagyobb számban adják le voksaikat. Nem lenne szerencsés, ha a kollégium baranyai tag nélkül maradna!

Némi öröm az ürömben! Januárban kiírásra kerülnek a 2009. évi működési - és programtámogatások. Az újonnan felálló Regionális Kollégium 430 millió Ft-ot oszthat szét a régió, pályázó civil szervezetei között. Ne feledkezzünk meg arról sem, hogy az EPER Rendszerbe minden évben újra kell regisztrálnunk szervezetünket, majd a Nyilatkozatot aláírva beküldeni a pályáztató ESZA Kht. címére!

Írjunk jó pályázatokat, minél nagyobb számban, hisz így tudjuk bizonyítani jogosultságunkat, civil erőnket, feledtetve a 23%-ot.

Fűri Ildikó
Nevelők Háza Egyesület

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András, Trebbin Ágost

Fotó: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Zenekuckó babáknak

Hajnal Zsolt

Pécsett több helyszínen is működik zenebölcsi, amelynek lényege, hogy a gyermekek a szülőkkel és a többi kisgyerekkel együtt közösen énekelnek, játszanak, fedezik fel a különböző ritmushangszereket. A mondókázás, dalolás és a közös éneklés megteremti azt a szeretetteljes légkört, amelyben a gyerekek szívesen bontakoztatják ki a bennük rejlő zenei képességeket. Ezek a korai zenei hatások egyidejűleg tesznek fogékonnyá a szép befogadására, az érzelmek közvetítésére, és átfogóan segítik a gyerekek személyiségfejlődését. A foglalkozásokat Villuth András és Bogárdi Aliz vezetik. Utóbbival a zenebölcsiben rejlő lehetőségekről beszélgettünk.

– Honnan jött a zenebölcsi gondolata?

– Eredetileg nem hozzám kötődik, ezt előttem már ketten is művelték. Legutóbb Bicsák Eszter, aki visszament a rádióhoz dolgozni – így kerültem képbe én, mint gyakorló anyuka és mint gyakorló zenész. Megtaláltak engem ezzel a feladattal, és én el is vállaltam: „önzésből".

– Mint háromgyerekes anyuka és mint tapasztalt, több zenekarban játszó zenész abszolút hiteles vagy ebben a feladatban is.

– Valóban kulcsszó a hitelesség, hiszen fizikailag is nagyon közel vagyunk egymáshoz a gyerekekkel. Itt nem egy színpadi produkciót kell előadni, fontos, hogy megjegyezzem a gyerekek nevét...Nagyon fontos a személyesség is, hogy minél közelebb kerüljenek a zenéhez, hiszen így lesz számukra élmény.

– Mi a zenebölcsi lényege?

– A lényeg az együtt átélt pillanatokban rejlik, melyek fontosságát a jelenlévő szülő, vagy nagyszülő megerősíti aktív részvételével. Együtt vagyunk tehát, és nem mellesleg képességeket is fejlesztünk: hallás, ritmusérzék, mozgás, koncentrációs készség, figyelem, rendszerben való gondolkodás. Sok dalt újra és újra elénekelünk, mondókázunk, megszámoljuk az ujjakat – vagyis fejlődünk észrevétlenül, úgy hogy közben mókázunk, és jól érezzük magunkat.

– Gondolom a zene megszerettetése is fontos.

– Az, hogy a gyermek ismerkedik közben a zenével, az itt nem cél, hanem eszköz. Úgy érzem, hogy a zene és én ebben az esetben a médium szerepkörét töltjük be. Ők még nagyon picik, nehéz a figyelmüket lekötni, 1-2 éves korban még nem is lehet elvárás, hogy hosszú ideig kitartóan figyeljen a gyermek. A zene belemegy a fülükbe, és bennük is marad. Lehet, hogy ők lesznek a jövő – ha nem is zeneszerzői és zenészei – zenekedvelő és -értő közönsége.

– A szülők aktívan részt vesznek a foglalkozásokon?

– Igen, teljes mértékben. Az egészet úgy kell elképzelni, mint egy terápia, vagy meditáció. Fontos a testi kontaktus, az hogy megérintjük egymást: a szülők ölbe veszik a gyereket, átkarolják, lovagoltatják. Nagyon fontos, hogy a gyerekek többsége először kerül szervezett közösségbe.

– A gyerekek hogy érzik magukat a foglalkozásokon?

– Szerintem jól. Ezt azon tudom lemérni, hogy amikor legközelebb jönnek, akkor már bátrabbak, megmozdulnak a zenére, kíváncsian odajönnek a hangszerekhez, és mosolyogva ki is próbálják őket.

– Egy-egy foglalkozáson hány gyermek vesz részt?

– Lassan-lassan kezdjük kinőni a Tesz-vesz Kuckót, a könyvtárak viszont tárt karokkal várják az érdeklődőket – még elférnénk egy páran.

– Mindemellett három kisgyermek édesanyja vagy és három zenekarban – Intermagyar, Golestan, Zengő – is zenélsz, hogy tudod mindezeket összeegyeztetni?

– Családi segítőháttér. Szupernagyi, szuperférj. A férjem borász, olyan a foglalkozása, hogy amikor a szőlő és a bor engedi, akkor rugalmasan részt tud venni a gyermeknevelésben. Ezenkívül a szervezés mesterének tartom magam, ehhez is az évek tapasztalata szükséges. A környezetem általában toleráns, és segít ebben. A zenekaraim úgy szervezik a próbákat, hogy ne ütközzön más elfoglaltságomba.

– A saját gyermekeidnek is csinálsz ilyen foglalkozásokat?

– Természetesen, de ez magától jön, akár pelenkázás közben, akár amikor a nagyobbak figyelmét akarom elterelni valami őrültségről. Ha elkeseredtek, vagy szomorúak, akkor is zenével, énekkel próbálom felvidítani őket. Vagy ha egyszerűen csak olyanjuk van, hogy megtalálják a hangszereket, és akkor most zenéljünk. Mindenkinek felírnám a zenét receptre.

– Hogy érzed, van bennük muzikalitás?

– Egyértelműen. Az ötéves lányomnál, Zoránál már megmutatkozik, nála az ének-vonal dominál, ő már egy kész kis „énekes". Vincénél majd meglátjuk, hogy mi fog kibújni belőle, és a Petiben is érzem a muzikalitást, ha hall éneket,

vagy ritmikus mondókát, akkor elkezd rá mozogni, és többnyire vigyorog. Persze semmiképp sem akarom a zenét rájuk erőltetni.

Mindez természetesen nem új, hiszen a régebbi korok embere a zenét ösztönösen művelte. Ezt minden szülő és kismama ösztönösen jól csinálja, mikor engedi, hogy a zene és a játék előbújjon belőle. Ha ezt teszi, nagyon sokat segít a gyereknek és saját magának is, hiszen a zene oldja a feszültséget. Fontosak a népi alapok, mert nemcsak az éneklésnek és a zenélésnek, hanem ezeknek, mint közösségi tevékenységeknek is komoly hagyományai vannak a magyar kultúrában. Merjük használni ezeket a

dolgokat, hiszen évszázadokon keresztül alakultak ki, és nagyon jól működnek!

– A zenebölcsiben a népzene az alap?

– Mivel ott vagyok, ezért nagyon erőteljesen jelen van a népzenei vonal, de azért ne feledjük, hogy én is jártam tíz éven keresztül zeneiskolába, ahol klasszikus zenei műveltséget kaptam, mely a mai napig jelen van az életemben. Mindezt együtt próbálom tovább adni. Így természetesen nyitottak vagyunk a klasszikus gyerekdalokra is.

– A gyerekek kézbe is vehetik a hangszereket?

– A foglalkozások életszagúak, hiszen középen vannak a hangszerek, amelyeket a gyerekek kézbe vehetnek, rázogathatnak, ütögethetnek, fújhatnak, pengethetnek.

– Melyik hangszernek van a legnagyobb sikere?

– Azoknak a hangszereknek, amelyeket egyszerű megszólaltatni, ezek a faalapú, csörgő-börgő-zörgő hangot adó hangszerek. Rögtön ott a sikerélmény, hiszen megfogja, megmozdítja, és már hangot is ad. A végén felajánlom a hegedűt és a brácsát is megszólaltatásra.

– Hol és mikor tartjátok a foglalkozásokat?

– Háromszor egy héten, minden alkalommal 10 órától. Hétfőn Meszesen a Csipkefa fiókkönyvtárában (Dobó István utca 91.), szerdán a Tesz-vesz Kuckóban (a Szent Mór és József utcák sarkán), pénteken pedig a Bajcsy-Zsilinszky utcai Csipkefa Gyermekkönyvtárban. Külön kiemelném a könyvtárakat, mint együttműködő partnereket, akik intelligens közeget biztosítanak a zenebonához. A foglalkozások nem ingyenesek: 600 forint a részvételi díj – ebből 100 forint a kísérő belépődíja. Tudni kell, hogy a program mögött az Emberke Családsegítő Alapítvány áll, és az én minimális tiszteletdíjamon – melyet főleg a hangszerekre költök – felüli összeget visszaforgatják a „kuckókba", igényesebbé téve ezt a szolgáltatást.

Kovács Kamilla

Néhány gondolat a civil szervezetekről, a közösségfejlesztésről és a hatalomról

A modern, globalizálódó világban az egyének helyzete, közösségi szerepük és identitásuk egyre inkább kapcsolódik ahhoz és értékelődik azáltal, hogy hova tartoznak. Vannak-e közösségek, lokális szintű mikro-hálózatok amelyek számolnak velük? Van-e „hozzáférésük" az információkhoz, a kapcsolatkereséshez és kapcsolatok építéséhez? Hova és milyen kérdésekben számíthatnak közösségi támogatásra.

Nem véletlen, hogy a közösségfejlesztés hazai gyakorlatában a helyi társadalmak demokratikus önszerveződésére, együttműködésére helyeződik a hangsúly. Az ehhez kapcsolódó közösségi formáknak, tevékenységeknek a generálása, mozgásban tartása vált a közösségi munka hangsúlyos elemévé. Azon túlmenően, hogy, a modern társadalmakról általánosan elmondható, hogy az individualizáltság és a közösségek hiánya jellemzővé vált, a poszt-szocialista országokban még azok a struktúrák sem ismertek a társadalom nagy nyilvánossága előtt, amelyek lehetőséget biztosítanak a részvételi demokrácia aktív megélésére, módot adnak az érdekek artikulálására, a döntések befolyásolására.

Fridrich E. Hayek „Út a szolgasághoz"[1] című könyvében arról ír, hogy a hatalom terveit sokszor a „közjólét" mindent elhomályosító cégére alá rendezi , közel sem közösségi érdekeket szem előtt tartó céljainak végig vitelére. Szerinte a hatalom és a társadalom között csak a módszerekben lehet egyetértés, a célok kialakítása nem indulhat felülről: - amikor tehát az emberek egyetértenek a központi tervezés szükségességében anélkül, hogy a célokban is egyetértésre jutnának – olyan, mintha elköteleznék magukat egy közös utazás mellett anélkül, hogy az úti célban megegyeztek volna, s ez odavezet, hogy mindannyian olyan utazásra kényszerülnek, amit legtöbbjük a legkevésbé sem akart."

Az igény, hogy a közérdekű információkat ne csupán előállítsák, hanem terjesszék is a hatóságok az érintett lakosság körében csak óhaj marad mindaddig, míg a civilek nem vállalják magukra az érdekközvetítést, nem tanulják meg, hogyan kell kapcsolatokat építeni, fenntartani azért , hogy a közösségek ügyeit egyre hatékonyabban tudják képviselni. A civil társadalom csak akkor tudja betölteni ezt a szerepet, ha szervezett.

Helyi közösségfejlesztést bemutató esettanulmányokat olvasva, vagy a folyamatot dokumentáló filmeket nézve szembeötlő, hogy a közösségfejlesztés módszereivel „mozgásba hozott" lokális társadalomban mennyire hasonló folyamatok zajlanak le. Az ott élők a társadalom helyi állapotának függvényében hol gyorsabban, hol lassabban, de nagy lelkesedéssel elkezdik közösséggé szervezni magukat. Közösségfejlesztői segítséggel megismerik saját és a környezetükben élők erőforrásait, véleményét a település problémáiról. Kikristályosodik, hogy melyek a közösséget leginkább foglalkoztató kérdések, min és hogyan lehetne változtatni, milyen cselekvési potenciállal rendelkeznek mindehhez. Konkrét feladatok fogalmazódnak meg, konkrét ütemezéssel. Egymásra találnak az azonos ügy iránt elköteleződni képes emberek. Egyfajta természetes kiválasztódás útján lesznek, akik a szerveződő közösségek élére állnak. Képzések, helyi közösségi tevékenységek indulnak el, formális civil szervezetek alakulnak. Nő az érdekérvényesítési potenciál, külső és belső partneri kapcsolatok alakulnak ki. A megvalósításhoz szükséges forrás biztosítására sikeres pályázati programok születnek. Idáig eljutni több év heroikus munkájának az eredménye, ami bizony sok kudarcot, konfliktust, hatalmi harcot is magában foglal.

Kiemelten fontos hangsúlyozni azoknak a helyi hálózatoknak az erőfeszítését, melyek mintegy „demokrácia erőforrásként" – próbálnak hangot adni a helyi társadalmi szükségleteknek, a problémák megoldásának alternatíváit kínálják fel a döntéshozóknak.

A dokumentált közösségfejlesztési folyamatoknak ezen a pontján a külső szemlélőt (olvasót, mozi nézőt), ideértve jelen dolgozat íróját is, egyfajta meghatottsággal teli büszkeség tölti el, látván hogyan ébred „közösségi öntudatra" egyazon településen élő emberek csoportja. Milyen nagy erejű változásokat képes elindítani, ha az emberek mernek és tudnak is élni demokratikus jogaikkal.

De itt minden esetben megakadt vagy lelassult a fejlődés folyamata és a résztvevők elszánt tenni vágyása is kevésnek bizonyult a folytatáshoz. Néhány gondolat arról, mik lehetnek ennek az okai:

1. Az önkormányzatok sok helyen versenytársnak tekintik a viszonylag jól működő civil szervezeteket. A forrásokért való versenyben, a helyi politika alakításában versenytársnak és nem partnernek tekintik a szervezeteket.

A községekben a helyi társadalom viszonylagos zártsága miatt az önkormányzatok mellett nem tud kialakulni más "hatalmi centrum". Bár valamilyen közösségi feladat ellátására jönnek létre a civil szervezetek, de az önkormányzati hatalom pozíciójában lévők ellenlábast, versenytársat látnak. Különösen „veszélyesnek" érzik azt a civil szervezetet, amely már képes foglalkoztatni, esetleg munkahely-teremtési céllal is jön létre. Általában a falvakban ma nem maradt más jelentősebb foglalkoztató, mint az önkormányzat. Ennek ellenére ahol a személyi kapcsolatok kiegyenlítettek – pl. a polgármester biztos abban, hogy a szervezet képviselői nem kívánnak az ő pozíciójára törni – ott működhet civil szervezet.

Az együttműködést adott esetben politikai szándékok segítik életre. Tehát olyan önkormányzati stratégiák, melynek része volt a civilekkel való együttműködés, a település szinten megvalósított fejlesztési elképzelésekben a civilek szerepének, helyének a megtalálása.. Az okok elég nyilvánvalóak, hogy miért a város képes elfogadni, befogadni már foglalkoztató civil szervezeteket. Elsősorban városi szinten már több hatalmi centrum is működik, így a civil szervezetek csak gyenge ellenerőt jelentenek a mindenkori hatalom számára. Az önkormányzatoknak számos feladata van, melyhez sem anyagi, sem humánerőforrásokkal nem rendelkezik – pl. hajlék-

1 Fridrich E.Hayek: Út a szolgasághoz, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Buddapest1, 991. 94.p.

talan ellátás, idősek ellátása, gondozása, prevenciós programok, szociális és ifjúsági-gyermekvédelmi, környezetvédelmi feladatok - , melyeket szívesen megoszt vállalkozó civil szervezetekkel.

Sokszor csak formális a civilek bevonása a döntéshozói fórumokon. Meghívják őket, de nem igazán kíváncsiak a véleményükre, javaslatukra.

Sajátos intézményi érdekek és valóságos egyéni érdekek akadályozzák racionális stratégiák és együttműködési formák létrehozását.

A civilek nem eléggé felkészültek stratégiailag, politikailag ahhoz, hogy partnerként tudjanak működni. A jobb integrálódáshoz szükséges lenne a szervezetek megerősítése, hogy felkészült tárgyaló partnerek lehessenek.

A szektor szervezeteibe való befektetés, szervezeti megerősítés szükséges ahhoz, hogy a részvételi demokrácia intézményrendszerének kiépítésében valódi szereplőkké váljanak . Több civil kutatás is igazolta, hogy a forrásszervezésben, döntéshozatalban, együttműködésben azok a szervezetek vesznek részt leginkább, akik megfelelő infrastruktúrával, minőségi munkaerővel rendelkeznek és folyamatosan képezik tovább magukat.

2. A forrásokért, feladatokért való verseny helyi szinten sok esetben lehetetlenné teszi az együttműködést civil szervezetek között is.

Azok a szervezetek, amelyek már korábban is stabil helyzetben voltak, kooperáltak egymással és a helyi hatalommal, előnyösebb helyzetbe kerültek. A piaci mechanizmusok is közvetlenül hatnak azokra a civilekre, amelyek közszolgáltatásokat együttműködésben valósítanak meg a helyi önkormányzatokkal. Bevonásuk a döntéshozatali rendszerekbe is többnyire megtörtént. Bár a legtöbb döntéshozói szervezet ebben az esetben is inkább csak formálisan támaszkodik a civilekre.

A civil szolgáltatókra nagy szükség lesz a jövőben is. Különösen olyan településeken, ahol leépül a társadalmi háló, a fiatalok, munkaképesek elköltöznek, a szegregáció fokozódik, a roma lakosság túlsúlyba jut – ezeken a helyeken képtelenség megoldani a társadalmi gondokat pusztán az önkormányzatnak. Főleg a nagyobb településeken növekszik a civil szolgáltatók száma. Sajnos a feltételek nehezen megteremthetők kistelepülésen, ezért az a modell működik, hogy a közeli városokból vállalják a környező települések ellátását is a civilek, ami ellene hat a helyi szerveződéseknek.

A támogató szervezetek, önkormányzatok nem elég érzékenyek a civil szektor fejlesztési kihívásaira. Vannak sikerlistás pályázók, akik mindig, mindenütt nyernek, míg a kevésbé bennfentesek, gyakorlottak nem tudnak forráshoz jutni, holott lehet, hogy a területükön eredményesebbek lennének, a célcsoport, a terület, a régió szempontjából.

Az önkormányzat azokat a feladatokat adja át szívesen, ami neki nyűg, terhes feladat, ugyanakkor szervezeti támogatóként pl. foglalkoztatási programokban akkor jelenik meg, ha nem kell forrást biztosítania mellé.

Vagyis a civil szervezeteket a függő viszony jellemzi**,** eredményességük függ a támogatásoktól. A non-profit szektornak, még az erősnek számító szervezeteknek sem, nincs annyi tartalék forrása, hogy átvészeljék a forráshiányból adódó krízishelyzeteket.

3. A közösségfejlesztés eredményeként létrejött civil szerveződések működése törvényszerűen egyre professzionálisabbá válik, megerősödve a helyi hatalmi struktúrának is részévé válhatnak és ezzel egyidejűleg működésük elveszti spontán, „mozgalmi" jellegét.

Ernst F.Schumacher „A kicsi szép" munkájában leírja a modern társadalom irányithatósága és a szabadság közötti összefüggést: „Minden szervezetben..... bizonyos egyértelműségnek és rendnek kell érvényesülnie. Ha a dolgokon rendetlenség lesz úrrá, semmit sem lehet elvégezni. Mégis , a rend mint olyan - statikus és élettelen. Így hát nagy mozgástérre és cselekvési szabadságra van szükség, hogy ki lehessen törni a szokott rendből, hogy meg lehessen tenni azt, ami még sohasem történt meg, amire a rend őrei sohasem gondoltak, azt , ami újonnan, előre nem látottan és előre nem láthatóan születik az ember alkotó gondolatában."[2]

Tehát a társadalomban kell valami átlátható, szabályszerűségnek munkálkodnia, de ez nem mehet az innováció, a szabadság rovására. Azért mert a társadalomnak állandó megújulásra van szüksége, a benne munkálkodó folyamatos változásnak formálódnia kell, de ezt csak úgy teheti, ha kellő teret enged az alkotó szabadságnak.

Mármost hogyan viszonyuljunk a civil szerveződések alakulásához ebből a szempontból? A társadalmi hálózatok egyrészt a rendet szolgálják, hiszen valaki irányít , valaki összefogja az egyéneket, csoportokat. Másrészt a hálózatok léte mégis élővé teszi a társadalmi működést azáltal, hogy bárkinek van lehetősége létrehozni egy új hálózatot, ami képes új eszméket, új árukat, új embereket bekapcsolni a társadalomba.

A civil közösségek szerveződése azt is jelzi, hogy még van az embereknek szabad akarata, még mernek álmodni, szervezkedni, tiltakozni, lobbizni a közösség érdekében. Vezetőik az igazi, demokratikus véleményirányítók. Képesek embereket mozgósítani közösségi célok érdekében, szabadidejüket felhasználni szervezésre, programokra. Nap, mint nap küzdeni az ellenállással, megharcolni a sikerért , megtanulni együttműködni – szinte mindenáron a fennmaradás miatt – közösségi döntéseket hozni, élni a közösségért.

Nagy általánosságban egy-egy ügy mellett való elkötelezettség kelti életre a civil szerveződéseket, hálózatokat. Sok esetben válhatnak nyomást gyakorló csoporttá, pl. egy-egy stratégiailag fontos ügy menedzselésében, fogyatékos ügy, környezetvédelem. Az együtt dolgozás segít abban is, hogy a szervezetek egymást fejlesztik, viszik előre, vagy éppen a közös út építése az eredménye munkálkodásuknak.

De miután megerősödtek ezek a szervezetek képesek-e megtalálni azt a kényes egyensúlyt, amivel megteremthető, hogy valódi közösségi célokért dolgozzanak és egyidejűleg saját szerveztük előrejutását is biztosítsák.

Nagy jelentősége van mára annak , hogy helyi szinten létezzenek hálózatok, mert a helyi közösségek gondjait, csak helyben lehet megoldani!

Ezek a civil hálózatok is egy nagy rendszer, a helyi társadalom részesei. Működésük, szabályaik, értékeik, együttműködésük mintázata a helyi társadalom hatalmi és erőviszonyainak.

A demokráciát csak kicsiben lehet elkezdeni, annak minden nyűgével együtt. Soha nem a felülről jövő változások alakítják a társadalom finom szövetét, hanem azok, akik képesek a kapcsolatot felvenni egymással, reagálni a történésekre és keresni az együttműködés lehetőségét a közösségért!

Az írás a proHáló Hálózat által szervezett közösségfejlesztő képzés záródolgozata

2 Ernst f.Schumacher, A kicsi szép, Közgazdasági és Jogi könyvkiadó, Budapest, 1991.250.p.

Szauer Dezső

Szabadkai és pécsi jubilánsok találkozói

2008. december 13-án délután a Pécsi Advent sorozat hangversenye a Bazilikában. Az oltár előtti lépcsőn a 30 tagú szabadkai együttes énekel, fiatal karnagy, Paskó Csaba vezényli őket.

Mint konferáló ott ülök legelöl, közel hozzájuk. A szépen előadott motetták (Schütz, Viadana, Gallus) alatt a kedves ismerős arcok láttán felsorakoznak az emlékek:

1976. április Pécs, Liszt-terem – Kamarakórus Fesztivál. A Pro Musica énekel Éltető Gabriella vezényletével. Ez volt az első találkozásunk. Májusban már mi énekelünk a szabadkai Városháza pompás, szecessziós termében. Aztán hosszú ideig levelezgetés, üzenetváltás, hallgatás.

Húsz év múlva egy szép hangú, igen csendes teológus fiú énekelt mellettem a tenorban. Próbák után együtt ballagtunk hazafelé egyre többet beszélgetve. Ő volt Paskó Csaba, a mostani karnagy. A papi hivatásra készülve, karvezetői képzésre is vállalkozott Tillai Aurélnál. Diplomázott, pappá szentelték. Szabadka püspöke Grazba küldte tanulmányai folytatására. Az ottani idő alatt a város magyar lelkésze is lett. Határozott, céltudatos, jól szervező pap-muzsikus vált belőle. Sok teendője közt átvette a Pro Musica vezetését is. 2004-ben a szófiai versenyre utazva, vendégszeretetüket élvezve felléptünk Szabadkán. Felmelegedett a két kórus barátsága.

De folyik a hangverseny tovább. Bemutató következik: Caldara ünnepi miséje. A kéziratot Csaba Bécsben találta. Szép zene, átélt előadás jó szólistákkal, ízléses kiszenekari kíséret, orgona. Aztán Mozart Lorettói litániáját hallgatjuk kecsesen, éretten megszólalva, hasonló apparátussal. S újra az emlékek:

2005. október, Szent Teréz székesegyház, Szabadka. Zsúfolt templom, ott ül a szentély előtt a Szegedi Szimfónikus Zenekar, mögötte ott áll a Vinea Regis Gyermekkórus, a Pro Musica és a Pécsi Kamarakórus, a karmesteri pulpitus mellett Molnár András operaénekes, s aztán fellép az emelvényre Paskó Csaba, most már, mint a székesegyház regens chorija (ezelőtt pár perccel iktatták be). S már indul is Kodály: Psalmus Hungaricus-a. S ez történelmi pillanat: először szólal meg a mű Szerbiában. Csoda-e, ha időnként megáll a levegő, majd felforrósodik. Tomboló ünneplés. (Az est előtt még Zentán és Nagybecskereken is énekeltünk, gyűlt bennünk az érzelmi anyag a Psalmushoz.)

Tovább halad a koncert. Gyönyörű Mendelssohn mű következik, majd Herbeck Pueri concinite-je. Az utolsó két számhoz beáll a Pécsi Kamarakórus is. Szépen szól a meghitt Cesar Franck Panis angelicus, s felizzik a Szép könyörgés, Kodály Zoltán Balassi Bálint versére írt muzsikája.

A mintaszerűen felépített, kidolgozott, szépen megszólaltatott műsor, az egymást felülmúló szólisták (Dulics Tímea, Guzsvány Izabella, Csapó Mónika, Kiss Tivadar, Orendt Gyula) Vizin Kornél, dr. Pecze Andor orgonisták, a hangszeren közreműködők, s nem utolsó sorban az energikus, céltudatos, szépen dirigáló karnagy megérdemelte a vastapsot. Egy hibája volt a koncertnek – s ez a mi hibánk, vendéglátóké – kevesen hallották ezt a szép produkciót. Szerencsére sokan gratuláltak.

Közben fejemben befejeződött a gondolatsor. 2007-ben a Pécsi Nemzetközi Kamarakórus versenyen vegyeskari kategóriában a Pro Musica 2. helyezést szerzett. Tudtuk, hogy jók. Ezért is fogadtuk el 2008. november 23-ára a meghívást: Szent Cecília a zene védőszentje tiszteletére együtt énekeltük Schubert: G-dúr miséjét a Szent Teréz székesegyház kórusán.

S végre a koncert után a Civil Közösségek Házában találkozhattunk, barátkozhattunk. Valamit viszonozhattunk a két pazar, feledhetetlen, szabadkai Magyar Körbeli kiváló cigányzenekaros, nótázós, táncos mulatozásból.

S milyen érdekes (nincs véletlen!): a Pro Musica 40 éves, a Pécsi Kamarakórus 50 éves jubileumát ünnepli. Adja Isten, legyen még közös jubileumunk, legyen tartós a barátságunk.

„City of Pécs” – a Czipó házaspár (tűzzománc) és Szabó Panni (patchwork) kiállítása

a kiállítás megtekinthető 2009. január 9-től 2009. február 3-ig a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában

Hajnal Zsófia

Magyar vagyok, nem éhes! (Hungary, not hungry) II.

Előző számunkban jelentettük meg a Baranya Ifjúságáért Non-profit kft., a Nevelők Háza Egyesület és a berlini Opera Socialis „Youth in Action – Fiatalok lendületben" elnevezésű közös programjának útinaplóját. Most következik a beszámoló második, befejező része.

2008.10. 22.

Most már képzett kung-fu és thai-chi művelőkként egy nagyobb helyen gyakoroltunk, hogy elférjünk egymás ütlegelése közben. A program szerint egész nap két fiatallal tréningeztünk az interkulturális kapcsolatok terén. Hát interkulturálisnak nem volt mondható, mert erről nekik sem szóltak. Inkább egyfajta közösségépítő tréninghez hasonlított, ami reggel 10-től este 6-ig meglehetősen fárasztó volt. Ezen a napon kétszer is „meg akartak ölni minket" a kaja mennyiséggel. Ebédre egy olasz étterembe vittek minket, ahol mindenki azt kért, amit megkívánt, persze bizonyos ár alatt. Vacsoránál már a levessel jól laktunk, ami citromfű krémleves volt. Amikor megláttuk a főételt, azt hittük viccelnek velünk. Mindenkinek jutott egy nagy tál friss zöldségsaláta, egy hatalmas adag sült krumpli és négy féle hús. Ehettünk véres marhahúst, rántott és grillezett csirkét, valamint kolbászt. És még vissza volt a desszert! Egy híres spanyol édességet kaptunk, flant, ami karamella pudinghoz hasonlít. A sok kajától megrakva a hazajutásunk meglehetősen kalandos volt. Herr Zimmermann készségesen felajánlotta, hogy hazavisz minket 7ünket az 5személyes kocsiban. És még városnézésre is elvitt minket. Meglehetősen kalandos volt, de nagyon élveztük.

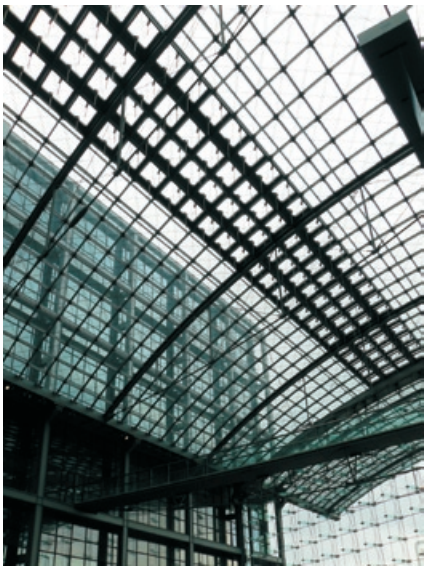

2008. 10. 23.

Thai-chi bácsival kung- fu! Az eredmény egy repedt borda a magyarok részéről. De sebaj, a programnak mennie kell tovább. A workshopon kis vegyes csapatokban próbáltuk kidolgozni, hogy hogyan lehetne hatékonyabbá tenni egy diákönkormányzatot. Ebéd után (amit Siegfried és a mi Vicánk főzött) úgy döntöttek, hogy nem lesz délutáni program, megint csináljunk azt, amit csak szeretnénk. Azzal a különbséggel, hogy most majd később sem fizetik ki nekünk a vacsorát. Hát mi azt csináltunk, amit szerettünk volna. Elmentünk az állatkertbe! Bár csak egy órát töltöttünk ott, sok érdekes állatot láttunk. Természetesen a hely körbejárásához egy nap sem lenne elegendő. Azért a leghíresebb lakót mi is megnéztük. Knutot! Nem nagyon zavartatta magát, a sok bámészkodó ellenére vidáman futkosott ez a hatalmas

jegesmedve, ami nem is fehér. Inkább sárga. De azért még így is aranyos.

2008. 10. 24.

Jó hosszú kung-fuval indítottuk a napot, hogy átismételjük az eddig tanultakat. Ezen a napon az eredmény egy zúzódott csukló, de most a berliniek részéről. Berlin-Pécs: 1-1. Angolul meghallgattunk egy előadást az önkéntességről egyik berlini programvezetőnktől, majd Herr Zimermannal logókat választhattunk egy másik projekthez. Közösen megbeszéltük, ki melyik országgal vállalja a kapcsolatfelvételt, hogy minél több régió bekapcsolódjon ebbe a KJP programba. Valamint a következő találkozásunkig (július közepén érkeznek hozzánk egy hétre) szükséges teendőket. Megbeszéltük az aznapi búcsúbulit – jobb későn, mint soha –, majd ők elkezdték szervezni a saját programjaikat, arra az időre, amikor itt lesznek. Mi ezt egy kicsit rossz néven vettük, mivel fél év alatt a mi ittlétünket nem szervezték meg rendesen, de ők már a sajátjukat szervezik. Végülis megszavazták a kajakozást, amit ők találtak ki és valószínűleg nem sok helyismerettel rendelkeznek.

Délutáni programunk alatt az ifjúsági kiállításra, a YOU- ra mentünk, ahol sokféle stand állt rendelkezésünkre. Volt sport, fizika, politika, katonaság, fiú, lány, orvosi részleg is. Nem is láthattuk mindegyiket, a hatalmas épületet nem volt időnk teljesen körbejárni.

A buli a szállásunkon zajlott, többkevesebb sikerrel. Inkább többel. Minden adott volt a buli hangulatához, a németek még hoztak karaoket is. Igaz azon csak német számok voltak, így ők remekül szórakoztak, mi viszont ennél a résznél kevésbé. De mindenki jól érezte magát végeredményben, majd jött a búcsú pillanata. Másnap a repülőnk ugyanis délelőtt indult, így már nem volt esélyünk velük találkozni. Mindenki mindenkitől elköszönt, ebből számomra az következett, hogy a kisebb-nagyobb különbségek ellenére mindannyian jól éreztük magunkat.

2008. 10. 25.

Elhagyjuk Berlint! Örültünk is neki, meg nem is, hogy vége a „nyaralásnak". Vágytunk már haza, fáradtak voltunk a programoktól és kicsit elegünk is volt a németekből a szervezetlenség, máskor pedig a túlszervezettség miatt. Ugyanakkor tetszett nekünk a város, barátságokat köthettünk más ország fiataljaival.

Korán reggel kellett indulnunk a reptérre. Így hát hajnali 7órakor már lenn vártuk a szállás előtt Siegfriedet, aki a csomagjainkat vitte (volna) ki Schönefeldre. Sajnos ő kicsit elaludt a tegnapi buli után. Így bőröndjeinkkel együtt vágtunk neki az útnak. Megérkezésünk után már csak a becsekkolás volt viszsza. Ahol tőlem megkérdezték, hogy rokona vagyok-e a focista Hajnalnak, aki történetesen a reptéri alkalmazott kedvence. Mondtam, nem rokonom. Viszont a bőröndöm nehezebb volt a megengedettnél, mégsem kellett fizetnem érte. A név kötelez. A végén még Siegfrid is befutott, így tőle is el tudtunk búcsúzni. Aztán már csak a repülés és a hazavonatozás volt vissza és már itthon is voltunk. Igaz Berlinből előbb értünk Pestre, mint a magyar fővárosból Pécsre, de ez már más kérdés. Azóta is dolgozunk a programokon, megpróbáljuk felvenni a kapcsolatot a ránk osztott országokkal és lassan már végre egy skype beszélgetés is összejön. Szóval nincs lazsálás, ez nem csak egy kirándulás volt, tömény munka! Meg szórakozás.

A programban részt vevő magyarok:
Programvezető: Lukács Zoltán (Luki)
Programkoordinátor: Megyesi Schwartz Éva (Vica)
Diákok: Dobszai Szabina, Drótos Renáta, Fischer Krisztián, Hajnal Zsófia, Haszon Zoltán, Miháldinecz Inez, Rucz Gábor, Szegedi Péter, Vincze Réka, Vincze Virág

Trebbin Ágost

Zichron Yaakov

Izraeli tartózkodásom egyik kedves kirándulásaként tartom számon, amikor ismerőseim elvittek a Carmel hegy déli lejtőjén épült Zichron Yaakov nevezetű üdülő városba.
Ezt a kedves kisvárost jellegénél fogva a mi Szentendrénkhez tudnám hasonlítani.

Csend és nyugalom. A főutca gyönyörű, pálmafás sétány. Mindenhol pihenő emberek és rengeteg kirándulócsoport. Az izraeli emberek igen sokat dolgoznak, így azután, ha hozzájutnak egy kis pihenéshez, igyekeznek azt a legjobban kihasználni. A kis belváros igazi békebeli hangulatot áraszt. Egymást érik a kisebb-nagyobb kávézók, melynek teraszai tele vannak vidáman beszélgető emberekkel.

Szinte nehéz elképzelni, hogy az alig több, mint százéves kisváros helyén valamikor ugyancsak elvadult tájék volt. A hegy lejtőit kősivatag fedte, a szomszédos lapályon pedig hatalmas mocsár terpeszkedett, ontva magából a maláriát.

Az 1800-as évek közepén azután történt valami Kelet-Európában. Az elnyomott, kisemmizett és legtöbbször üldözött zsidóság ráébredt, hogy neki is megjár egy önálló ország, ahol otthonra találhat.

A rómaiak Kr. u. 70-ben lerombolták Jeruzsálemet, lakóit megölték, vagy örökös száműzetésre ítélték. Most elérkezett a várva várt pillanat, az évezredes álmot újra lehetett álmodni. Vissza lehet térni Zion hegyéhez, és új hazát lehet teremteni Palesztinában.

Ezer és ezer szegény zsidó ember szájából hangzott el az ősi sóhaj: „Jövőre Jeruzsálemben!"

Az új ország megteremtése azonban hősies feladatatnak bizonyult, hiszen a természeti erők itt ugyancsak mostohán bántak az első pionírokkal.

Ezen a tájon csak télen van némi csapadék, a hosszú meleg évszakban, áprilistól októberig még nyomokban sem mutatkozik az eső. Nedvesség nélkül, a délszaki nap kíméletlen perzselő sugaraitól csakhamar csonttá száradnak a növények.

A síkságokat hínáros mocsarak fojtogatták, melyekből esténként szúnyogfelhők rajzottak ki, hogy halálos mérgükkel megfertőzzenek embert és állatot.

Nem volt gyógyszer, így azután bőséges volt a halál aratása. Hiába próbálkoztak eukaliptuszfák ültetésével, az sem jelentett megoldást. Hamarosan rájöttek, hogy a mocsarak lecsapolása az egyetlen lehetőség.

Az öntözés megteremtéséhez, a mocsarak lecsapolásához rengeteg pénz kellett volna, de a szegény telepeseknek ebből volt a legkevesebb. Nem lehetett mást tenni, az agyongyötört, küszködő emberek kinyújtották sovány karjaikat gazdag testvéreik felé, és segélyért fordultak a módos európai zsidósághoz.

Kopott öltönyös rabbik kopogtattak be az olyan dúsgazdag izraelita bankárok ajtaján, mint amilyenek a báró Rothschildok voltak.

1882. szeptember 28-án a franciaországi főrabbi egy Reb Damuel Mohilever (1824-1898) nevű, Palesztinából jövő másik rabbi társával kereste meg párizsi dolgozószobájában báró Edmond James de Rothschildot (1845-1934), a francia Rothschild bankház teljhatalmú urát.

Az égőszemű aszkéta nem kért, a meglepett bárót csak arra figyelmezette, nézzen a lelkébe.

Rothschild kezdetben nem értette, mit akarnak tőle, hiszen eddig is mindig bőkezű adományokkal segítette szegény hitsorsosait. A báró, aki korának legműveltebb emberei közé tartozott, mélyen elgondolkozott az ortodox rabbi szavain.

És Edmond báró őszintén a lelkébe nézett... Látott maga előtt kétségbe-

esett, csonttá soványodott embereket, akik nap-nap után reménytelen küzdelmet vívnak a természet vad erőivel. Látott rongyosan éhező gyermekeket, akik hiába sírnak a betevő falatért. Látott rongyos településeket, nyomorúságos viskókat, amelyeket körbefon az ellenséges arab törzsek gyilkos gyűrűje. Látott temetőket, amelyek mohón nyelték magukba az egyre szaporodó áldozatokat...

Kik ezek a szerencsétlenek? Az ő hittestvérei, akik reménykedve imádkoznak az Örökkévalóhoz, hogy segítsen rajtuk.

És Edmond James de Rothschild báró bebizonyította, hogy egyaránt helyén van a hite és a szíve is.

Ettől a pillanattól kezdve ő volt a zsidóság visszatelepülésének lelkes támogatója. Segélyezte a már meglévő telepeket, és újak létrehozásában tevékenykedett. Kutakat ásatott, mocsarakat csapoltatott le, egészséges otthonok százainak felépítését segítette.

1882-ben Romániából érkezett zsidó bevándorlók – Rothschild báró anyagi támogatásával – megalapították **Zichron Yaakov** települést. A nevet is ő adta, szeretett apjára, James Mayer de Rothschildra emlékezve (vagyis „Jákob emlékezte"). Egyben gondoskodott, hogy a lakosság meg tudjon itt élni. Nagy fáradsággal és anyagi áldozattal szőlőket telepíttetett a napszítta dombokra. Ma itt termelik Izrael legfinomabb borait, és ezt most már én is személyesen tanúsíthatom...

A báró nem akart kérkedni hatalmas adományaival a világ előtt. A pénzküldemények feladójaként legtöbbször az szerepelt az „Ismeretlen jótevő" (héberül „Nadev Hajeduha").

A zsidóság nem felejtette el az ő jótevőjét. Emlékének adózva 1954-ben egy csodálatos parkot alakítottak ki Zichron Yaakov közelében, a Ramat Hanadiv Memorial Gardens–t. A díszkert közepén, szürke gránit mauzóleumban aluszsza örök álmát Edmond de Rothschild báró és szeretett neje, Adelheid.

A kertet nagyon sokan látogatják. A gyönyörű fák, bokrok és virágok között felnőttek, gyerekek sokasága, mégis mély csend vesz körül bennünket.

Itt most nincs szükség szavakra, nincsenek nyelvi nehézségek. Mindnyájan csendes áhítattal gondolunk Izrael nagy fiára. Nem a dúsgazdag Rothschild bankárra, hanem az égre tekintő, hívő igaz emberre!

Hizsnyik Dénes

Miért fontos a közösségi rádiózás?

A Magyar Köztársaság új médiaszabályozó törvény bevezetése előtt áll, amelyben megmarad a háromosztatú rendszer. Mostmár nevén nevezve a gyereket : közösségiként definiálja a „civil" rádióműsorszórást, így összhangba kerülhet az Európai Parlament által 2008 őszén elfogadott, a közösségi médiára vonatkozó, legkorszerűbb javaslataival (A6-0263/2008).

„...ami a napilapokban, a rádióban jelenik meg, az közvetlenül hat a társadalmi életünkre és visszahat a politikai harcra." – mondta

Kádár János, 1960-ban a politikai bizottság előtt."

Az előző törvényalkotó ennek a gondolatnak a tanulságaiból kiindulva alkotta meg a ma már erősen meghaladott 1996. I. törvény Rttv.-t. Mégis példaértékűt alkotott – létrehozva a „nem nyereségérdekelt „és a „közműsor szolgáltató" kategóriákat is.

A nem nyereségérdekeltség különös feltétele" a lakóhelyi közösség közéleti fórumaként szolgáló műsorszolgáltatás – *A műsorszolgáltatás akkor minősül e kategória szerint, ha az adott közösségben élők számára nyújt lehetőséget a megszólalásra, funkciója a véleménynyilvánítás fórumának biztosítása.*

Lakóhelyi közösség az adott vételkörzeten belül a vételkörzetben élők olyan csoportja, melynek tagjai önmagukat önálló egységként kezelik, egy vagy több közös tulajdonsággal rendelkeznek, törekvésük arra irányul, hogy céljaikat és értékeiket közösen valósítsák meg. Ilyennek tekintendők például a településen belül egy szűkebb lakóhely tagjai (városrész, lakópark, stb.), helyi lakosok önszerveződő közössége, alap-, közép-, vagy felsőfokú képzésben résztvevők csoportja, vallási közösség, tudományos közösség, sportközösség, környezet- és természetvédelmi csoport, kisgyermekes családok és gyermeket nevelők csoportja, nyugdíjasok és idősek közössége."

Mindezen megfogalmazás eltűnik a műsorszórási szerződést megkötő hatósággal együtt. Megmarad viszont az NHH (Nemzeti Hírközlési Hatóság) - amely szervezet hivatott kezelni a honi frekvenciákat. Az új szöveg szerint egy még újabb hatóság - a Nemzeti Médiahatóság is létrejön. Nagyobb szabadság a sajtónak, az adófizetőknek olcsóbb közmédiumok és a mai kor követelményeinek megfelelő szabályozás: ez a kormány célja, de ne feledjük a kádári mondatokat-kampányévek következnek, így sajnos rövidtávú pártérdekekre utaló szövegrészek is bekerülhetnek a törvénybe.

A közösségi szektor további finanszírozása is kérdéses, hiszen az ORTT és intézményei pl.: mint az ORTT Alap megszűnnek. – ebben esetben az eddigi értékek felszámolódása, a nem-nyereségérdekelt és a közműsorszolgáltatási profillal kiépült médiumok felmorzsolódása, de legalábbis függetlenségük elvesztésének komoly veszélye fenyeget.

Létrejönne viszont a Közszolgálati Tanács. Ha valaki közszolgálati tartalmat vállal, (legyen az közszolgálati, kereskedelmi vagy közösségi) – akkor finanszírozza az Állam a műsorát.

A ránk vonatkozó „közösségi műsorszolgáltatási mintaszabályzat"-ot pl.: a Közszolgálati Tanács (KÖT) alkotja meg.

A szöveg kidolgozatlansága miatt „fióktörvények" várhatóak a parlament részéről.

„A támogatásokat illetően alapvetőnek tartjuk, hogy jöjjön létre egy a közösségi média működését és műsorait támogató pénzügyi alap, amely ugyancsak a jelenlegi szabályozáshoz hasonlóan a bevétel meghatározott arányát – javaslatunk szerint 1,5-2%-át képezné. A közösségi, és a szerintünk hiányzó közszolgálati tevékenységet folytatók számára ez a keret kínáljon pályázati formában hozzáférést! Különösen fontosnak tartjuk, hogy elkülönülten nevesüljön ez a pénzalap, mert amennyiben az a közszolgálati médiumokkal együtt szerepel, nagy valószínűséggel azok „forrás-küzdelmeinek" áldozatává válhat. Külön fontosnak, tartjuk, hogy a jelenlegi, ún. működési költség („rezsi") pályázati lehetőség, vagy ahhoz hasonló mechanizmus megmaradjon, E feltételt, minden túlzás nélkül, a szektor megmaradását illető jelentőségűnek gondoljuk. Az eddigi rendszer alapján és ismeretében született és működik a hazai közösségi rádiók többsége" – ez a Szabad Rádiók Magyarországi Szervezetének szakmai véleménye, amelyet eljuttatott a Parlamenthez.

Megjelent a proHáló hálózat időszaki kiadványa, a ph ÉRTÉK 3. száma

A tartalomból:

AKIKRE BÜSZKÉK VAGYUN

Hálózatunk népszerűségét nemcsak tagszervezeteink munkálkodása és eredményei emelhetik, hanem azok az elismerések is, melyeket tagjaink kaptak helyi vagy országos szinten kiemelkedő tevékenységükért. Bízunk benne, hogy új rovatunk a későbbiekben sem marad tartalom nélkül, mert a most említett kollégákon kívül sokan vannak még, akikre a proHáló és a civil társadalom is büszke lehet.

KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS – 2008. február 25. és 29. tartotta közösségfejlesztő képzését a proHáló hálózat. Az akkreditált képzést Kunbábonyban, a Civil Kollégium, a Közösségfejlesztők Egyesülete és az ELTE közreműködésével tartottuk, amelyen proHáló tagszervezetei közül 12 fő képviseltette magát. A képzés végén minden résztvevő záródolgozatot készített. A pH ÉRTÉK következő számaiban az elkészült írásokat mutatjuk be az olvasóknak, ezúttal Kovács Kamilla: Néhány gondolat a civil szervezetekről, a közösségfejlesztésről és a hatalomról c. záródolgozatát tesszük közzé.

KÓSTOLÓ

Rovatunkban szeretnénk ízelítőt adni, mi mindent csinálnak tagszervezeteink, milyen színes a proHáló hálózat. A pH ÉRTÉK minden számában 3-3 szervezet mutatkozik be, mostani számunkban az egri Életfa Környezetvédő Szövetség, a nyíregyházi Első Nyírségi Fejlesztési Társaság és a pécsi Nevelők Háza Egyesület. A szakmai leírásokat a szervezetek tájegységeire jellemző ételek bemutatásával kívánjuk gazdagítani, hogy a kedves olvasó valódi kóstolót kapjon, nem titkolt párhuzamot sejtetve, ha egy ételből akár a legkisebb dolog is kimarad, már nem lesz olyan finom! Hálózatunkról elmondható belső értékelésünk, külső monitorjaing, partnereink, ügyfeleink visszajelzései alapján, hogy „ízletes"-re sikeredett, így csak egyet kívánhatok, az itt található szervezeteket, ételeket és temészetesen a proHálót „fogyasszák" egészséggel!

proAKTÍV

Civil Média Műhely- Webmarketing

A Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület modellértékű programja

ISMERTTÉ ÉS ELISMERTTÉ VÁLNI

A proHáló hálózat 2007 őszén dolgozta ki rövid és hosszabbtavú stratégiai tervét, amelyen fókuszában az alábbiak állnak:

Nemzetközi kapcsolatépítés

A proHáló megerősítése egy nemzetközi kapcsolatrendszer és együttműködés által, azzal a céllal, hogy tanuljunk egymástól, tapasztalatokat cseréljünk és közösen újabb erőforrásokat, tudjunk mozgósítani a hálózati törekvések megvalósításához.

Helyi társadalomfejlesztés, partnerség és hálózatépítés a magyarországi nonprofit szektorban

Építve tagjaink kezdeményező készségére, hálózati támogatást biztosítottuk olyan helyi programok megvalósítására, amely számunkra fontos területen mutatnak be új kezdeményezéseket, és amelynek tapasztalatai megosztása hasznos valamennyi tagszervezet számára.

A proHáló belső hálózatfejlesztő és képző programok kidolgozása és magvalósítása

A tagok által szervezett képzések minőségének fejlesztése olyan „proHálós" képzések kidolgozásával, melyek kiajánlhatók más nonprofit szervezetek számára. Az intézményi akkreditációval rendelkező hálózati tagok révén olyan standard, hálózatszinten is megvalósítható képzést készítünk elő, amelyet minden tagunk képes lesz szolgáltatni saját működési területén is. Kísérleti képzésként a tagszervezetek körében tesztelnénk a kialakított tananyagot, majd bevezetés után megvalósításra ajánlanánk a magyarországi nonprofit szektorban.

A proHáló marketing tevékenysége, a nyilvánosság erősítése

Megjelentetjük a proHálóÉrték időszaki kiadványt, működtetjük a prohalo.hu portált, kidolgozzuk a hálózat rövid és hosszú távú marketing tervét.

A tervező és előkészítő munka szinterei a munkacsoportok, a Hálózati Tanács összehangolja és véleményezi a terveket, majd a tagság egyetértésével hálózati konferencia keretében véglegesítjük azokat.

A proHáló hálózatfejlesztési terveit 2008 júliusától, újabb két évre támogatásra méltónak találta a Charles Stewart Mott Alapítvány.

MENTÜNK, LÁTTUNK, VISSZAMENNÉNK...

Berlin fölött az ég...

Rendhagyó útinapló a proHáló berlini tanulmányútjáról

Hálózatfejlesztés – kiadvány ajánló

Hálózatfejlesztés. Civil Műhely kötetek 2. proHáló – Hálózat a nonprofit szolgáltatások és a nonprofit szolgáltatók hálózatának fejlesztéséért. (Szerkesztette: Groskáné Piránszki Irén) Pécs, 2008. Kiadja a Nevelők Háza Egyesület (Pécs) együttműködésben a Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítványnyal. (Debrecen).

A kiadvány – 2003-tól – 2008-ig – a proHáló hálózat belső fejlesztése érdekében tett törekvéseket mutatja be. Elemezi azt a folyamatot, amely során a tagok az információs hálózat szintjéről eljutottak az együttműködési hálózatig. Az egyes szakaszokat a munka elemzésével, továbbá a fejlesztési folyamat során keletkezett dokumentumokkal mutatják be, remélve, hogy így a tanulságok gyakorlati alkalmazása is könnyebb lesz.

A proHáló tevékenységét a tagjai hitelesítik helyi szolgáltató és fejlesztő tevékenységükkel. A hálózati együttműködés formáinak, és módszereinek abban van meghatározó szerepe, hogy tagjait segíti, bátorítja, új ismeretekkel és kapcsolatokkal gazdagítja. Hogy ez hogyan sikerült, milyen módszereket és formákat alkalmaztak, erről szól a kiadvány.

A proHáló hálózat szerkesztésében és kiadásában eddig két kiadványt jelent meg. A cél az volt, hogy időről időre egy kicsit megállva összegezzék az elért eredményeiket és megosszák tapasztalataikat a nonprofit szervezetek széles körével.

A kiadvány a Dél-dunántúli Régióban a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.) szerezhető be.

Folytatódik a CivilTech Informatikai Adományozó Program

A Nonprofit Információs és Oktató Központ 2008 januárjában indította el programját a közhasznú szervezetek informatikai segítésére. A Microsoft támogatásával induló CivilTech program a vezető technológiagyártó vállalatok szoftver- és hardveradományait juttatja el az arra jogosult szervezeteknek a www.civiltech.hu online adománykérő portálon keresztül.

A CivilTech Informatikai Adományozói program az amerikai TechSoup által működtetett globális adományozó program részeként a Microsoft támogatásával jött létre, annak érdekében, hogy a magyar civil szervezetek is hozzáférhessenek a legnagyobb szoftver- és hardvergyártó cégek adományaihoz. A program, amelyet Magyarországon a Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) működtet, a gyártók által adományozott szoftvereket és hardvereket egy csekély szolgáltatási díj ellenében ingyenesen biztosítja a közhasznú minősítéssel rendelkező és az adományozó partnerek által meghatározott kritériumoknak megfelelő szervezeteknek. A gyártók nagylelkű felajánlásainak köszönhetően a program a helyi civil szervezeteknek nagyobb működési hatékonyságot, költségmegtakarítást, valamint az üzleti adományozókhoz való jobb hozzáférést biztosít, hosszútávon hozzájárulva ezzel a magyarországi civil szektor fejlesztéséhez.

A CivilTech program jelenleg a Microsoft és a CISCO által felajánlott adományokat közvetíti. A TechSoup Globális Adományozó programjának keretében azonban a későbbiekben lehetőség van arra, hogy a többi országban már adományozó programmal rendelkező más vezető technológiagyártók is bekerüljenek a CivilTech rendszerébe, így várhatóan a Microsoft és a CISCO adományozói programjai mellett áprilistól a Symantec termékeit is kérelmezhetik a civil szervezetek.

A CivilTech Program és a www.civiltech.hu portál magyarországi működtetője a NIOK, a civil szervezetek tájékoztatása, a napi kapcsolattartás és az adománykérés folyamatának segítése az országos civil szolgáltató partnerhálózat, a CISZOK-ok együttműködésével valósul meg. A közhasznú szerveztetek a portálon keresztül regisztrálhatnak és jelentkezhetnek a programra, a pályázatok elbírálásának kritériumait az egyes adományozó partnerek programjai határozzák meg, általában a támogatandó tevékenységi körök megadásával. A Microsoft termékek esetében általánosságban elmondható, hogy a legtöbb közhasznú státusszal rendelkező szervezet jogosult a programban való részvételre és egy kétéves rendelési periódus során összesen hatféle terméket igényelhet termékenként maximum 50 felhasználói licenccel. A CICSO támogatási politikája szerint a közhasznú szerveztek egy szűkebb köre pályázhat adományra, elsősorban a szolgáltatásaikkal az alapvető emberi szükségleteket megcélzó szervezetek (pl. lakhatás, étkeztetés stb.) vehetnek részt a programban. A CICSO programjában a rendelhető termékek számát az egy évben kérelmezett termékek után fizetett szolgáltatási díj maximálásával határozzák meg.

A program keretében igényelt szoftverek ingyenesen jutnak el a civil szervezetekhez, de a program hosszú távú fenntarthatósága érdekében a szervezeteknek szolgáltatási díjat kell fizetniük, amely a szoftverek értékének csupán 4-8%-t teszi ki. A díj az adományozói portál működtetésével, fejlesztésével, az elbírálással, valamint a szoftverek szállításával kapcsolatos kiadások fedezésére szolgál.

A Microsoft azon túl, hogy az arra jogosult civil szervezeteknek több, mint 100- féle terméket ajánl fel, támogatásával a TechSoup globális adományozói program fejlesztését is segíti, így hozzájárult a CivilTech program kialakításához is. A globális adományozói program így már a magyar civil szervezetek számára is elérhető és hozzáférhető az Egyesült Királyságban, Írországban, Belgiumban, Spanyolországban, Lengyelországban, Dél-Afrikában, Ausztráliában, Dél-Afrikában és Indiában valamint a közeljövőben további 20 országra terjed majd ki. A Microsoft Szoftveradományozói programja így hamarosan közel harminc ország civil szervezeteihez juthat majd el, köztük nagyon sok olyan kis szervezethez, amelyek saját erőből nem tudnának Microsoft termékeket vásárolni.

További információért, kérjük, látogassanak el a www.civiltech.hu online adományozó portálra, ahol a regisztrációt követően, a jogosultság elbírálása után feladhatják rendelésüket. Az adománykérési folyamattal, az elbírálással vagy a rendeléssel kapcsolatos további kérdéseikkel forduljanak bizalommal a helyi Civil Szolgáltató Központ ill. a NIOK Alapítvány kollégáihoz.

Elérhetőség:
Nevelők Háza Egyesület
Fűri Ildikó
Pécs, Szent István tér 17.
Tel/fax: 72/315-679
e-mail: nevhaz@t-online.hu
web: www.civilhaz-pecs.hu

NIOK Alapítvány 1/315-3151
Makádi Zsófia - CivilTech programvezető info@civiltech.hu
Kereszturi Zoltán – CivilTech informatikai segítségnyújtás rendszergazda@niok.hu

Pályázati ajánló

CivilTech - szoftveradományok közhasznú szervezeteknek
Kiíró: NIOK Alapítvány
Beadási határidő: 2009. február 15.

A Nonprofit Információs és Oktató Központ Alapítvány által működtetett **CivilTech** programon keresztül közhasznú vagy kiemelten közhasznú szervezetek juthatnak hozzá a Microsoft által felajánlott irodai programcsomagokhoz, operációs rendszerekhez, tervező valamint szerverprogramokhoz.

Ki vehet részt a pályázatban?

Olyan közhasznú szervezetek pályázatát várjuk, amelyek már rendelkeznek számítógéppel vagy a közeljövőben tervezik felújítani számítógépparkjukat, de nincsen megfelelő / elegendő számú szoftverük. A pályázatban néhány működési területet kivéve (pl. egyházi szervezetek, amennyiben nem rendelkeznek világi küldetéssel) kb. a szervezetek 80%-a vehet részt. Ha a pályázó tevékenységi köre beletartozik az adományozó partner (jelen esetben a Microsoft) által meghatározott területekbe, akkor jogosult szoftvereket igényelni.

Hogyan történik a pályázás?

A szervezetnek interneten regisztrálnia kell a www.civiltech.hu portálon, és beküldenie egyoldalas pályázatát, a szervezet alapító okiratát vagy alapszabályát, egy 30 napnál nem régebbi bírósági kivonatot valamint a szervezet email címét bizonyító képviselő által aláírt igazolást.

A pályázatok elbírálása 10 napot vesz igénybe, jogosultság esetén a szervezet kiválaszthatja és megrendelheti a számára szükséges szoftvereket, melyhez a rendeléstől számítva 60 napon belül jut hozzá.

A jogosult szervezetek (többek között) a következő szoftvereket rendelhetik meg:

- Operációs rendszerek - Windows 2000, Windows XP, Vista (ezek legális telepítéséhez, rendelkezniük kell egy régebbi legális verzióval)
- Szerverek
- Teljes irodai programcsomagok (Office): adatbázis kezelő programok (Excel, Access) szövegszerkesztő programok (Word), levelező programok (Outlook) prezentációkésztő programok (PowerPoint)
- Honlapkészítő (Sharepoint Designer) és tervező programok (Publisher 2007)

Van-e valamilyen költsége a rendelésnek?

- Az adományozó partnerek által felajánlott termékek ingyenesek.
- A pályázás ingyenes, azonban a rendeléskor licencenként egy egyszeri szolgáltatási díjat kell megfizetni, amely a program fenntartási költségeihez járul hozzá és a rendelt szoftver piaci értékének 4 %-a. (Például jelenleg: 1 db Office Professional 2003 vagy Office Professional Plus 2007 licenc rendelése esetén: 4090 Ft + ÁFA vagy 1 db Windows XP Professional Upgrade licenc rendelése esetén: 1635 Ft + ÁFA, mely árak árfolyamváltozás esetén némileg változhatnak).

További információ: web: www.civiltech.hu email: info@civiltech.hu, Gabula Bettina (NIOK Alapítvány) tel.: 06 1 315-3151 vagy a helyi Civil Szolgáltató Központokban.

Ritka Szépségek Gyűjteménye
Kiíró: Ritka és Veleszületett Rendellenességgel Élők Országos Szövetsége
Beadási határidő: 2009. február 7.

Pályázhat: ritka betegséggel élő alkotók

A pályázat célja: Az Európai Unió által a Ritka Betegségek Napjának nyilvánított február utolsó napjához kapcsolódó 2009. évi Ritka Nap keretében megrendezendő kiállítás anyagának az összegyűjtése, mely a ritka betegségekkel élők művészeti tevékenységét mutatja be a nagyközönségnek és sorstársaiknak.

Témai és technikai megkötés, korhatár nincs!

Várjuk a ritka betegséggel élők életéhez kapcsolódó témában született rajzokat, festményeket, kerámiákat, plasztikákat, szabadon választott technikai megoldással.

Méreti megkötés: maximálisan 100x70 cm-es képméret és 50x50x50 cm-es szoborméret

Pályázati feltétel: Olyan ritka betegséggel élő alkotók munkáit várjuk, akiknek betegsége megfelel a „ritka betegség" általánosan elfogadott meghatározásának, azaz előfordulási aránya kisebb az 1/2000-nél. (További támpontok találhatók a Szövetség honlapján.)

További információ: Kapcsolattartó: Bencsikné Mayer Mónika E-mail: criduchat@freemail.hu, web: http://www.rirosz.hu, telefon: 20/588-3004

A Zenei Kollégium pályázati felhívása
Kiíró: NKA

A Zenei Kollégium pályázatot hirdet, pályázni az alábbi témakörökre lehet:

1. A belföldi komolyzenei hangversenyélet támogatására (Altéma kódszáma: 1434)

Pályázat témája:

1.1.Egyedi hangversenyek, vagy hangversenysorozatok megrendezése
1.2. Koncertszerű rendezvények megvalósítása

Pályázók köre: hangversenyrendező természetes és jogi személyek
A pályázat megvalósításának ideje: 2009. május 1.–2010. június 30.

2. A nemzetközi élvonalba tartozó külföldi művészeknek a 2009/2010. évadban történő meghívására magyarországi komolyzenei hangversenyekre (Altéma kódszáma: 1424)

Pályázók köre: hangversenyrendező természetes és jogi személyek
Pályázni lehet egyedi hangversenyekre és tematikus/bérleti hangversenysorozatokra.

3. A magyar zenetudomány és zenepedagógia képviselőinek 2010. június 30-ig megrendezésre kerülő fontos nemzetközi konferenciákon való részvételére (Altéma kódszáma: 1403)

Pályázók köre: természetes személyek, szakmai egyesületek, intézmények

4. Fiatal magyar művészek és kamaraegyüttesek 2010. június 30-ig külföldi zenei versenyeken való részvételére (Altéma kódszáma: 1423)

Pályázók köre: természetes személyek, zeneoktatási intézmények, zenei egyesületek

5. 2010. június 30-ig megvalósuló mesterkurzusok megrendezésére, jelentős külföldi és/vagy hazai előadók meghívásával (Altéma kódszáma: 1404)

Pályázók köre: olyan jogi személyek, akiknek, vagy amelyeknek ez a tevékenységi körébe tartozik Pályázni lehet egyedi, vagy időben széthúzódó ciklusszerű mesterkurzusokra.

Pályázatot benyújtani csak a 2009. évre kiadott pályázati adatlapon lehet.

Pályázati adatlapot elkészíteni a **www.nka.hu** portálon „pályáztatás" cím alatt található „adatlapok kitöltése" címszónál lehet.

A pályázatok beérkezési határideje: 2009. március 9. kizárólag postai úton az NKA Igazgatóságának postacímére.

A Képzőművészeti Kollégium Pályázati Felhívása
Kiíró: NKA

A Képzőművészeti Kollégium pályázatot hirdet a 2009. május 1.–2010. április 30. közötti időszakra a kortárs magyar képzőművészet alábbi témakörökben benyújtott pályázatai vissza nem térítendő támogatására.

A kollégium egyik altémában sem ír elő kötelező önrészt.

1. Nemzetközi képzőművészeti rendezvények, kiállítások megvalósítására és dokumentálására (Altéma kódszáma: 1603)

Pályázatot nyújthat be az alkotóművész, illetve a szervezőintézmény.

2. Hazai csoportos és egyéni kiállítások megvalósítására, valamint a kapcsolódó katalógus, leporelló, meghívó stb. megjelentetésére (Altéma kódszáma 1606)

Az altémára hivatásos kiállítási intézmény, illetve képzőművészeti szakmai szervezet nyújthatja be pályázatát. Egyéni kiállítás esetén (1 fő) vagy a művész, vagy az intézmény pályázhat.

3. Képzőművészeti alkotótelepek, alkotóműhelyek és szimpóziumok szakmai programjainak megvalósítására, valamint dokumentálására (Altéma kódszáma: 1616)

Pályázatot a program szervezője és/vagy a rendezője, mint jogi személy nyújthat be.

Pályázatot benyújtani csak a 2009. évre kiadott pályázati adatlapon lehet.

Pályázati adatlapot elkészíteni a www.nka.hu portálon „pályáztatás" cím alatt található „adatlapok kitöltése" címszónál lehet.

A pályázatok beérkezési határideje: 2009. február 16. kizárólag postai úton az NKA Igazgatóságának postacímére.

Radnóti Év 2009

Kiíró: Pilisi Alkotó Kaptár Egyesület

Beadási határidő: 2009. március 1. ill. 2009. május 3.

Pályázók köre: művészek, irodalom művelői

A Pilisi Alkotó Kaptár Egyesület Radnóti Miklós születésének 100. évfordulójának a tiszteletére képzőművészeti és irodalmi szabad beadásos alkotói pályázatot hirdet a képzőművészetek valamennyi ágában tevékenykedő művészek részére, valamint az irodalom művelői számára vers - és prózaírás kategóriában.

A pályázat témája:

- Szerelem
- Hazaszeretet
- Az otthon melege
- Erőltetett menet

Egy esetleg két verset, prózát legfeljebb öt oldal terjedelemben fogadunk el pályázónként.

Beadható alkotónként 2 db. műtárgy műfaji és technikai korlátozás nélkül. Az alkotásokat kiállításra kész állapotban kérjük, és olyan műveket várunk, amelyek kizárólag erre az alkalomra készültek.

A pályázatot szabad beadásos rendszerben, a beadott anyag zsűrizésével rendezzük meg. A legértékesebb műveket díjakkal jutalmazzuk. Az Egyesület elnöksége által felkért független szakmai zsűri által kiválogatott alkotásokat 2009 májusában mutatjuk be Pilisvörösváron.

A pályázatra történő előzetes jelentkezés határideje 2009. március 1.

Jelentkezni lehet írásban az Egyesület postacímén (2085 Pilisvörösvár, Hunyadi utca 70.), elektronikus levélben (galeria@czegledigizella.hu) vagy telefonon (26/330-802). A pályázati díj (alkotásonként 3000 forint) a mű beadásakor fizetendő.

A zsűri által odaítélt díjakat a kiállítás ünnepélyes megnyitóján adjuk át. A kiállítást a helyi és a szakmai médiában, körökben népszerűsítjük, ezzel is segítve a kiállító művészek és alkotásaik közönségkapcsolatát.

Ötletpályázat a Kreativitás és Innováció Európai Éve 2009 magyarországi eseményeihez

Kiíró: Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. február 12.

2009 a Kreativitás és Innováció Európai Éve. Az uniós kezdeményezés célja, hogy felhívja az emberek figyelmét arra, milyen fontos szerepet játszik a kreativitás és az innováció saját személyes életükben, önmegvalósításuk és társadalmi jólétük elérésében csakúgy, mint a vállalatok és szervezetek sikerében, Európa versenyképességének növelésében, a fenntartható fejlődés biztosításában.

A Kreativitás és Innováció Európai Éve átfogó kezdeményezés, amely jellegénél fogva számos területre kiterjed: az oktatás és képzés mellett érintett a kultúra, a vállalkozásfejlesztés, a kohéziós politika, a vidékfejlesztés, a kutatás és fejlesztés, a kreatív ipar (beleértve az építészetet is), az audiovizuális szektor és az információs társadalom is.

A Kreativitás és Innováció Európai Évének hazai koordinátora az Oktatási és Kulturális Minisztérium megbízásából a Tempus Közalapítvány.

Magyarországon a Kreativitás és Innováció Európai Éve kapcsán **különösen nagy figyelmet kap:**

- a kulcskompetenciák fejlesztése az egész életen át tartó tanulás folyamatában és
- az innováció a fenntartható fejlődés szolgálatában.

Az Évhez kapcsolódó események lehetnek:

- Konferenciák, workshopok és egyéb rendezvények
- Figyelemfelkeltést szolgáló kampányok, fesztivál jellegű események
- Jó példák összegyűjtése és feldolgozása
- Tanulmányok

Keressük azokat a programokat, amelyek témájukkal és célkitűzéseikkel a Kreativitás és Innováció Európai Évének kezdeményezéséhez illeszkednek.

Az Év programjának része lehet már hagyományokkal rendelkező esemény (pl. évente megrendezett verseny, fesztivál) és új kezdeményezés egyaránt.

A Kreativitás és Innováció Európai Évének keretében a különböző események nagy nyilvánosságot kapnak és kölcsönösen erősítik egymást. A kiválasztott tevékenységek a szakmai elismerés mellett (nem anyagi jellegű) támogatást is kapnak kezdeményezésük megvalósításához.

A beadott javaslatok közül a szervezők **kb. 50 kezdeményezést** választanak ki.

Alapfeltétel, hogy a rendezvények anyagi forrása már biztosítva legyen.

A kiválasztott kezdeményezéseket a Tempus Közalapítványnak pénzügyileg nem áll módjában támogatni.

Pályázni kizárólag a hivatalos pályázati űrlapon lehet, ami az oldal aljáról letölthető.

A pályázatokat elektronikus formában a következő címre várjuk: **eyci2009@tpf.hu**

További információ: www.tka.hu

A Tempus Közalapítvány aktuális pályázati felhívásai: Grundtvig

Grundtvig: Hálózatok - Széles körű partnerség, a legjobb gyakorlatok Európában

Pályázhatnak: felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, szervezetek

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2009. február 27.

A hálózatok célja az újszerű módszerek és jó példák európai szintű értékelése és terjesztése. A hálózatoknak proaktív szerepet kell játszaniuk az ugyanazon a területen vagy témában tevékenykedő Grundtvig projektek közötti szinergia és az együttműködés növelésében, valamint eredményeik terjesztésében. Az Európai Bizottság egy adott témakörben egynél több hálózatot nem támogat.

Prioritások 2008-2010:

1. Nyelvtanulás a felnőttoktatásban
2. Felnőttoktatási kutatások, hálózatépítés
3. A felnőttoktatásban érdekelt felek közötti hálózatépítés

Grundtvig: Kiegészítő tevékenységek - az európai felnőttoktatást támogató egyéb tevékenységek

Pályázhatnak: felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, szervezetek

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2009. február 27.

A Grundtvig program egyéb pályázati lehetőségei által nem támogatott, de a felnőttoktatás európai dimenziójának kialakításához hozzájáruló tevékenységek megvalósítására irányuló pályázati forma. A tevékenységek lehetnek például: konferenciák, szemináriumok megszervezése, népszerűsítő kampányok megvalósítása, kiadványok elkészítése és terjesztése, kutatások lebonyolítása.

Grundtvig: Többoldalú projektek - a felnőttoktatási kínálat javítása és bővítése közös projektmunka révén

Pályázhatnak: felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, szervezetek

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2009. február 27.

Az alprogram célja: Az európai projektek célja újszerű, fenntartható és terjeszthető eredmények létrehozása a Grundtvig program prioritási területein belül.

Prioritások 2008-2010:

1. Kulcskompetenciák
2. A felnőttoktatás színvonalának, vonzerejének növelése és jobb hozzáférés
3. A felnőttoktatás népszerűsítése a hátrányos helyzetűek és migránsok körében
4. Időskori tanulás, generációk közötti tanulás és családi tanulás

A Grundtvig programokban résztvevő országok köre:

- a 27 európai uniós tagország
- a 3 EFTA ország (Norvégia, Izland, Lichtenstein)
- Törökország

A pályázás menete:

Jelen kiírásokra vonatkozó pályázatokat közvetlenül az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséghez kell benyújtani.

További információ a pályázati felhívásban és az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségének honlapján. : http://eacea.ec.europa.eu/index.htm

Megyesi Schwartz Éva

Nyilatkozat

A Dél-Dunántúlon uralkodó katasztrofális út- és időjárási viszonyok miatt lehetetlenné vált az elektorok eljutása, a 2009. január 15-én 11 órára Kaposvárra kiírt választásokra. A megye iskoláiban tanítási szünetet rendeltek el, az illetékes hatóságok pedig nem javasolják az útra kelést.

Baranya megye elektorai úgy értékelik, hogy a kialakult vis major helyzet **megkérdőjelezi a választás legitimitását, nem teljesül a regionalitás elve, és hátrányos helyzetbe hozza a megye civil szervezeteit.**

Kérjük a fentiek figyelembe vételével a választás elhalasztását és új időpont kijelölését!

Pécs, 2009. január 14.

Baranya megye elektorai

A Pécsi Ilco Egyesület (Pécs, Hajnóczy út 21/c adószám:18302572-1-02)

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik 2006. évben személyi jövedelemadójuk 1 %-át javunkra ajánlották fel.

Egyesületünk 2007. 10.17-én 101 083,- Ft, 2007.12.03-án 14 190,- Ft támogatásban részesült.

A támogatásból 14 700,- Ft-ot bankköltségre, 15 966,- Ft-ot postaköltségre, 45 000,- Ft-ot bérleti díjra, 35 600,- Ft-ot kultúrprogramokra és 4007,- Ft-ot útiköltségre fordítottunk.

Régi Sándorné gazdasági vezető

A Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Fesztivál 2009

21. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Egyházzenei Szimpózium

Pécs, 2009. május 28 - június 1.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2010

nka Nemzeti Kulturális Alap

BARANYAI

Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM – 2. SZÁM 2009. FEBRUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA – HOUSE OF CIVIC COMMUNITIES

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2009. február 10-én, kedden 18 órakor** nyílik a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége tagjainak grafikai kiállítása XXI. századi mesék címmel. Megnyitja Kovács Zsófia művészettörténész. Megtekinthető március 2-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- 2009. február 3-27-ig megtekinthető a Fiatalok Fotóművészeti Stúdiójának (FFS) **ÉLETTÉR** című tárlata.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

Február 3-án, kedden 18 órakor
Az ÉLETTÉR című fotókiállítás megnyitója
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 4-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Gattaca
amerikai sci-fi 102 perc (1997)
Rendező: Andrew Niccol

Február 6-án, pénteken és 7-én, szombaton 9-16 óráig
Adományszervező tréning
Az Ifjúsági Unió Szekszárd, Civilvezetők Klubja a dél-dunántúli civil szektort erősítendő, az NCA támogatásával 2 napos ingyenes képzése adományszervező témakörben.
Információ: 74/512-073 ill. www.civilszamado.hu

Február 9-én, hétfőn 17 órakor
A Finn társaság vezetőségi ülése
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG szrevezésében

Február 10-én, kedden 18 órakor
Bank László: A fehér gólya állományváltozásai Baranya megyében 1958-2008 között. A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Február 10-én, kedden 18 órakor
A 2. Eszéki Nemzetközi Fotókiállítás anyagát vetíti Tám László a zsűri tagja
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 12-én, csütörtökön 15 órakor
NCA pályázati fórum
Téma: a 2009-es működési pályázat írása, 2008-as elszámolások

Február 16-án, hétfőn 17 órakor
Lateralitás – a keresztezett dominancia következményei
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET rendezvénye

Február 17-én, kedden 18 órakor
Pécs, Dél-Dunántúl télen – tematikus fotópályázat
Beadható pályázónként max 10 db kép.
Képméret: min 24 cm a hosszabb oldal
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 18-án, szerdán 16.30 órakor
NCA – Elektori fórum
A Baranya megyei elektorok érdekegyeztető fóruma

Február 18-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Száll a kakukk fészkére
amerikai filmdráma 130 perc
Rendező: Milos Forman

Február 20-án, pénteken 15 órakor
A Barátság kórus farsangi mulatsága

Február 24-én, kedden 17 órakor
Baronek Jenő: A Mecsek Egyesület 50 éve
A PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET rendezvénye

Február 24-én, kedden 18 órakor
Tillai Ernő: Fotók, fotófestmények
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 25-én, szerdán 17 órakor
Dr. Andrásfalvy Bertalan, egyetemi tanár tart előadást a Finn Kultúra és a Kalevala napján.
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG rendezvénye

Február 26-án, csütörtökön 17 órakor
A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület közgyűlése.

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.30 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden szerdán 18 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI - MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.30 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek, minden pénteken 17.30-kor
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

CIVIL ÉLET

A betegszervezetek hatékonysága Baranya megyében I. 4

Megújuló energiával a szegénység ellen 6

Netrekészen, egyre többen 7

A Nemzeti Civil Alapprogram Tanácsának 2009. évi támogatási elvei 14

VILÁGJÁRÓ

Latrun 9

50 ÉVES A PÉCSI KAMARAKÓRUS

Tények és személyes emlékek a kórusról 9

„In manibus meis descripsi te…" 10

IDŐMOZAIK

A társadalmi problémáktól az örömzenéig 12

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

A borítón Czipó Rózsa: „Dzsámi, múlt és jelen" című tűzzománca látható

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Villanások

Nagyon szubjektív gondolatok a Pécsi Kamarakórus 50. születésnapján

Ahogyan a kaleidoszkóp tükrei a legapróbb mozdulatra csodaképeket varázsolnak elő, úgy villan az eszembe megszámlálhatatlan emlék a Pécsi Kamarakórussal kapcsolatban.

Kislányként Pécsett töltöttem a rokonságnál a vakációkat. Tartalmas, emlékezetes hetek voltak ezek, 4 unokatestvéremmel remekül szórakoztunk, de maradt mindig idő arra is, hogy valami újat megmutassanak nekem Pécsből. Ismerkedtem a török emlékekkel, a Zsolnay-porcelánnal, kirándultunk a Misinára és a Tettye romjaihoz, és – miután unokatestvéreim is mind zenéltek, akkor hallottam először, hogy micsoda pezsgő kórusélet van Pécsett. Bár még nem is sejtettem, hogy valaha én is a zenei pályán fogok kikötni, de valami mocoroghatott bennem, mert ha zenéről, különösen ha kórusról volt szó, azonnal felfigyeltem. „Tillai Aurél" – tanulgattam ezt a nevet, és emlékszem, az első gondolatom az volt: milyen dallamos! Igazi, zenésznek való név!

Fordul a kaleidoszkóp, új kép ugrik be: Zöldfülű zeneakadémistaként, a hetvenes években hallottam először élőben a Pécsi Kamarakórust a Zeneakadémián. Már nem emlékszem a műsorra, csak a csodálatra, hogy egy amatőr kórussal vajon hogyan lehet ilyen nehéz műveket elénekelni. Akkoriban mint ifjú karvezető-jelölt, az izgatott a legjobban, hogy mitől tud a produkció „nyomot hagyni" az emberben, miben áll az előadás, illetve a karnagy szuggesztivitása, mi a titka a kimagasló előadásnak? S amit láttam, hallottam tőlük, abban semmi külsőségesség, semmi színpadiasság nem volt, viszont a szakmai profizmus mellett éreztem egy olyan kisugárzást, amit megmagyarázni nem tudtam, de valahol nagyon mélyen megfogott!

Újabb villanás: A hetvenes években a Liszt Ferenc Kamarakórus tagjaként állhattam a színpadon a Pécsi Kamarakórus Fesztiválon, ami akkor már fogalom! Nagy tisztesség minden kórusnak, hogy részt vehet. Azt gondoltam: ha lesz egyszer egy saját együttesem ide biztosan elhozom őket majd!

És lám 1992-ben nagy megtiszteltetés ér: elfogadták a jelentkezésünket az ELTE-Nőikarral a fesztiválra. Sosem felejtem el azt a barátságos fogadtatást, a profi szervezést, a fesztiválkoncerten a teltházas Liszt-terem mindennel összehasonlíthatatlan hangulatát, és persze- a nagy büszkeségünket: megnyertük a gyorstanulási versenyt!

Aztán a másik kórusommal, a Musica Nostrával már a versenyt is megpróbáltuk. A nyitókoncert mély nyomokat hagy bennem: a pécsi kórus ezúttal Orbán Missa quartaját énekli Tillai Aurél vezényletével. És bennem ismét megfogalmazódik a kérdés: mi a titka ennek az együttesnek? Mi a titka Tillai Aurélnak, akiből nyugalom árad, ugyanakkor lenyűgöző energiával és belső töltéssel vezényel. A mozdulatai végtelenül célratörőek, semmi feleslegeset nem látni, minden a zenéből indul ki, és a lehető legkevesebb mozgással mégis hihetetlenül szuggesztív tud lenni. Akkoriban kezdtem igazán értékelni a sok éve fennálló kórusok munkáját. Mert egyetlen jó produkciót kihozni egy énekes csoportból, az talán nem is olyan nehéz. De éveken, évtizedeken keresztül megtartani a közösséget, megtartani a kiemelkedő színvonalat, átemelni a kórust a nehézségeken, és mindig megújulni, igen, ez az igazi nagy feladat!

2004-ben a debreceni Bartók Béla Kórusversenyen egy zsűribe kerültünk Tillai Aurállal. Sokat voltunk együtt, többek között meglátogattuk a Déri Múzeumban a Munkácsy-trilógiát. Örök életemre emlékezetes marad ez a közös múzeumlátogatás: azt hiszem egy óra alatt többet tudtam meg Auréltól Munkácsyról, és a trilógia különböző rejtett érdekességeiről, mint valaha az életemben. Lenyűgözött az a nagy tudás, széles körű tájékozottság és kultúra, ami áradt belőle. Ezúton is köszönöm neki a debreceni napokat!

Nagy boldogság volt hallani 2005-ben, hogy megkapta az együttes a Magyar Örökség díjat!

Akkor a 47. évükben tartottak, s lám, már az ötvenedikben járunk!

Kedves Kórus, kedves Aurél! Áldjon meg az Isten benneteket, tartsa meg művészeteteket ugyanilyen magas hőfokon, adjon erőt nektek ahhoz, hogy még sok éven át örvendeztessétek meg muzsikátokkal a közönséget!

Boldog születésnapot kívánok szeretettel:

Mindszenty Zsuzsánna

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András, Trebbin Ágost

Fotó: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Péntek Eszter

A betegszervezetek hatékonysága Baranya megyében I. rész

Bevezető

A tanulmány egy 2008. tavaszán, negyvenkét egészségügyi tevékenységet folytató civil szervezet körében készített interjús kutatás eredményeit mutatja be[1]. A kutatás Budapesten és Baranya megyében zajlott. Vizsgálatunkkal az volt a célunk, hogy megismerjük, a betegszervezetek jelenleg milyen feladatok ellátására képesek, milyen módon tudják javítani közvetlenül vagy a betegek és az intézmények közti kapcsolatok támogatásával közvetett módon az érintettek életminőségét. Az interjús vizsgálat eredményeit felhasználva arra is választ vártunk, milyen területeken lenne szükség a jelenleginél határozottabb állami, önkormányzati, szakmai támogatásra, ahhoz, hogy a civilek még hatékonyabban járuljanak hozzá a betegek által igénybe vehető közszolgáltatások minőségének és az érintett családok társadalmi támogatottságának javításához.

A nonprofit vezetők véleményének, az egyes kérdésekhez való hozzáállásának felderítése az egészségügy átalakítása idején különösen fontos, hiszen ezek a szervezetek képesek leginkább az általuk képviselt társadalmi csoportok érdekeinek artikulálására, azon túl, hogy kiemelkedően fontos szerepet játszanak a szakmai célok körüli partnerség kialakításában. Az egészségügyi civil szervezetek működési sajátosságainak szociológiai elemzése révén azt is megmutathatjuk, menynyire felkészültek az egészségpolitikai döntések befolyásolására, miképp tudnak hozzájárulni a társadalmi, területi egyenlőtlenségek csökkentéséhez, milyen hiányokat képesek pótolni az egészségügyi, szociális ellátás terén, mely területeken jó és hol nem a civilek és tevékenységüket meghatározó partnereik közti kapcsolat.

A kutatás indíttatásáról

Kutatásunkat konkrét gyakorlati indíttatás vezérelte. Az interjús adatfelvétel motivációját az adta, hogy a pécsi Down-munkacsoport[2] találkozói során, a szakmai esetbemutatások, illetve a fogyatékossággal élők és családjaik élethelyzetét bemutató vizsgálatok áttanulmányozása alapján bebizonyosodott, hogy a tartósan beteg, fogyatékossággal élő gyerekek, fiatalok családban maradásában, majd életminőségük javításában fokozott szerepet töltenek be a betegszervezetek. Maga a „megmondás", az első percek, amikor a beteg szembesül betegségével, a család megtudja, hogy beteg gyermeket vár, fogyatékos gyermekük született, vagy a későbbiek során gyermekük beteg lett, kritikus pillanat. Az esetek többségében a nem megfelelő kommunikáció, az információhiány miatt nem kap kellő támpontot és segítséget a család. Vajon miért nem partnerek ebben az egészségügyi dolgozók? Miért nincs együttműködés az egészségügyi intézmények és a civil szervezetek között? Nemcsak az ellátókkal, a szociális, egészségügyi szakemberekkel és az önkormányzattal való együttműködés problémás, hanem a betegszervezetek saját kliensköréével való kapcsolatfelvétele is állandó akadályokba ütközik. A tényleges betegkörhöz képest tagjaik, illetve klienseik nagyon kevesen vannak, nehezen tudják őket elérni, vagy ha el is érik, csak nehezen motiválhatók, nem jönnek el a találkozókra, és nem használják a kínált szolgáltatásokat. Kérdés, mi az oka annak, hogy nem találkoznak azokkal a társadalmi csoportokkal, akiknek megsegítéséért létrejöttek. Vagyis az egészségügyi nonprofitok létezéséről igen, működésük sajátosságairól viszont nagyon keveset tudtunk. A fenti dilemmákra kerestük a választ a szervezetek vezetőivel készített interjúk során.

Feltételezésünk szerint az egészségügyi feladatokat ellátó szervezetek jobb megítéléséhez, a feléjük irányuló bizalom kialakulásához, segítségük, szolgáltatásaik nagyobb arányú igénybevételéhez vezethet munkájuk pontos ismerete, értékelése, ami akkor válik lehetővé, ha megmutatjuk, mit várhatunk el tőlük, ha képessé válunk, és saját maguk is képessé válnak teljesítményük, hatékonyságuk értékelésére.

Jogosan merül fel természetesen a kérdés, hogy miért kellene a betegek számára segítő alapítványoknak, közösséget teremtő egyesületeknek ilyen üzemszerű vállalkozássá válniuk? Látni fogjuk, azért, mert ha nem ezt teszik, néhány év elteltével ellehetetlenülnek. Interjús elemzésünket némileg előre vetítve, itt idézünk egy pécsi betegszervezet vezetőjétől: *„Hát ez sajnos kőkemény üzlet. Ismertem egy szervezetet, hatvanegy éves volt a néni, összefogott öt értelmi sérült, enyhén sérült fiatalt. És hiába akarta, nem ért a számítógéphez, nem értette a különböző pályázati kitöltéseket, és egyszerűen elveszett. Csak egy tollvonás kellett, ha nem tudja beadni a pályázatot, akkor nagyon sajnáljuk, haljon meg."* A kép azért szerencsére ennyire nem tragikus, a szervezetek ma már számos helyről kérhetnek segítséget tevékenységük megszervezéséhez, a pályázati, adminisztratív, jogi útvesztőkben egyaránt. Vizsgálatunk során arra (is) választ kerestünk, hogy milyen segítségre számíthatnak, és milyen további segítségre lenne szükség ahhoz, hogy a szervezetek az őket érő kihívásokra válaszolhassanak.

Mint számos értékelő kutatásnak, vizsgálatunk egyik fő dilemmája az volt, hogy hogyan mérjük a „mérhetetlent"? Vagy ahogy az egyik interjúalanyunk megfogalmazta, *„épp a legfontosabb dolgokat nem lehet sokszor mérni"*. Jóllehet megpróbáltuk a hatékonyság és eredményesség objektív mércéinek felállítását és számításba is vettük kutatásunk során, vizsgálatunk elsődleges célja a vezetők szubjektív véleményének megismerése volt: mit jelent számukra a siker, az elismertség, milyen kapcsolatok fontosak számukra, hogyan gondolkodnak saját vezetői szerepükről, a civilségről stb.

A szervezetek kiválasztásának szempontjai

Interjúalanyaink főleg betegszervezetek vezetői voltak. Alapvető szándékunk ezért a klasszikus értelemben vett, főleg magánszemélyek által alapított civilek működésének megismerése, értékelése volt. A vizsgált szervezetek egyik speciális csoportját egy budapesti ernyőszervezet, a RIROSZ (Ritka és Veleszületett Rendellenességgel Élők Országos Szövetsége) tagszervezetei képezték. Az ernyőszervezet és tagszervezeteinek vizsgálata egyrészt lehetővé tette a civil együttműködésnek, másrészt annak a dilemmának a megfigyelését, miszerint bármilyen felettes szerv kiépítése, amellett, hogy jó eséllyel mozdíthatja elő a hatékony működést és a kiszolgáltatottság csökkentését, nem veszélyezteti-e vajon a szervezetek függetlenségét. A fővárosi szervezetekben tapasztaltak lényeges kontrollt jelentettek Baranya szervezeteinek vizsgálatánál (jóllehet előbbiek jellegüknél fogva nem csak budapesti, hanem országos hatókörűek), kiegészítve a kutatás szempontjait a területiség szempontjával.

Az interjús vizsgálatban a következő szervezetek vettek részt Baranya megyében:

- „Déli Fény" Epilepsziával Élők Dél-Dunántúli Egyesülete
- A beteg újszülöttekért Alapítvány
- Ajak- és Szájpadhasadékos Gyermekekért Alapítvány
- Ápolásért Alapítvány

1 A kutatás a PTE Egészségtudományi Karán működő Down-munkacsoporton belül zajlott, az interjúk elkészítésében közreműködtek: Tóth Rita az ELTE BTK kommunikáció szakos hallgatója, valamint a PTE BTK Szociológia Tanszékének hallgatói.

2 http://www.downparbeszed.atw.hu

- Asztmások, Allergiások Baranya Megyei Egyesülete „A+ABE”
- Baranya Megyei Sclerosis Multiplex Egyesület
- Baranyai Fiatalok Egészséges Életéért Alapítvány
- Dél-Dunántúli Regionális Egészségügyi Szervezet
- Diabetes Baráti Társaság
- Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület
- ÉFOÉSZ Baranya Megyei Szervezete
- Egészséges Városért Alapítvány
- Együtt a Családdal, Gyógyulóra Fel Alapítvány
- Élet-Esély Autistákat Segítő Egyesület Fészek Fogyatékos Otthona
- Én is Ember Vagyok Alapítvány
- Érted Veled Baranyában Alapítvány
- Fénysugár Alapítvány
- Fogadj Szeretetedbe Alapítvány, Mohács
- Gyermekáldás Alapítvány
- INDIT - BMÖ Közegészségügyi, Narkomán Fiatalokat Gyógyító Foglalkoztató Közal.
- Melius Alapítvány
- MEOSZ Baranya Megyei Egyesület Mohácsi Tagszervezete (Mozgáskorlátozottak Mohácsi Csoportja)
- Mozgássérültek Lendület Sportegyesülete
- Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány
- Pécsi Emlőbetegek Klubja Egyesület
- Pécsi Vakok Egyesülete
- Sérülten az Önálló Életért, Értelmi Sérültekért Alapítvány
- Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége Baranya Megyei Szervezete (SINOSZ)
- Szemem Fénye – A Beteg Gyermekekért Alapítvány
- Szervátültetettek Dél-Dunántúli Egyesülete
- Reménysugár Egyesület

A betegszervezetek hatékonysága – ahogy a vezetők látják (az interjús kutatás legfontosabb eredményei)

Alakulástörténetek

Az egészségügyi civil szervezetek alakulástörténete már önmagában nagyon változatos képet mutat, minden történet egyedi a maga nemében. Ha azonban az interjúkban elhangzott legfőbb okokat csoportosítjuk, akkor megközelítőleg a statisztikákból ismert megoszlásokat kapjuk: a vizsgálatban résztvevő szervezeteket leggyakrabban az érintett betegek, fogyatékkal élők és családtagjaik hozták létre, önsegítés céljából. Az általános egyetértés mellett viszont, a betegcsoportok közül úgy tűnt, leginkább a ritka betegséggel élők körében esszenciális.

Általánosan megfigyelhető, hogy az érintettek által létrehozott szervezetek megalakulását (is) egyfajta hiányállapot hozza létre. Ahogy az intézményi alapítású szervezetek esetében az egészségügy krónikus hiányállapotai, az önkormányzati alapítású szervezetek esetében az alapszolgáltatások hiánya, úgy itt, az önsegítő betegszervezetek esetében ezek kombinációja mutatkozik meg. Vagyis hiányoznak, vagy nem megfelelőek a betegek kezelését, gyógyítását, rehabilitációját, oktatását, foglalkoztatását szolgáló ellátások – ennek pótlására, a szolgáltatások igénybevételének elősegítésére vállalkoztak a civil szervezetek.

Külön kihívásként, feladatként jelenik meg a szervezetek előtt megtalálni és bevonni klienseiket, azokat az embereket, családokat, akiknek segítségre lenne szükségük, de nem tudják, kihez fordulhatnának. Onnantól kezdve ugyanis, hogy a család lemond a megszületett vagy még meg sem született beteg, fogyatékos gyerekről, és az bekerül valamilyen intézménybe, elvész a civil szervezet szeme elől. A tájékoztatás sok esetben elmarad, az orvos vagy nem ismeri a szervezetet, vagy nem tartja azt megbízhatónak, vagy nem ritkán az orvosok ellenérdekeltek a tájékoztatásban. Ezt a problémát enyhíti némiképp az a mechanizmus, ami a személyes kapcsolatok, informális hálózatok automatikus kiépülése során lép életbe. A betegek és családtagjaik ugyanis valamilyen módon azért előbbutóbb mégiscsak találkoznak egymással és beszélgetnek az általuk ismert szervezetekről, elérhetőségükről, gyarapítva ezzel a betegszervezetek tagságát.

A hiány mentén létrehozott szervezetek további sajátossága, hogy létezésük célja, amint megoldódni látszanak azok a problémák, amikre szerveződtek – vezetőik szerint – megszűnik, *„a fő cél tehát az volt, hogy ne legyen rá szükség, na ettől még nagyon messze vagyunk. ...A civil szféra bevonása ebbe egy pótcselekvés, szükséges rossz dolog. Ilyennek nem szabadna lenni. A szervezetek a klinika működésének huszonöt százalékát biztosítják, ez abszurdum, ezáltal cinkosként egy rosszul működő rendszert konzerválunk”.* Ezek a meglátások részben a magyar jóléti állam és nonprofit szféra jellemzőire vezethetők vissza. Az egészségügyi ellátás javítása, az ellátásokhoz való hozzáférés elősegítése csaknem minden betegszervezet egyik legfontosabb célja.

A vezetők véleménye a civilségről, az egészségügyi civilek szerepéről

Az alakulástörténetekből egyben arra is választ kaptunk, hogy miként gondolkodnak a betegszervezetek vezetői a civilekről, ezen belül is az egészségügyi civilek szerepéről. Az interjúalanyok megfogalmazása saját szerepükről, civilségükről, identitásukról is színes képet mutatott. Eredeti céljuk, civilségük – önmaguk, illetve valamely társadalmi csoport megsegítése – összeütközésbe kerülhet a feléjük irányuló elvárásokkal. *„Ha ezt tudtuk volna előre, hogy egy nonprofit szervezet vezetése, nemhogy nem ugyanaz, mint egy forprofité, hanem még több cirkusszal jár. Mivel logikus módon közpénzeket használ fel elég sokszor, teljesen transzparensnek kell lenni, nem lehet üzleti titok, és egy csomó egyéb macerának is meg kell felelni, aminek a forprofitoknak nem. Mert ő mondhatja azt, hogy semmi közöd hozzá, és ámen.”*

Önmeghatározásukhoz hozzá tartozik, hogy a betegszervezetek, holott egészségügyiként vannak bejegyezve, jellemzően nem tartják magukat kizárólag egészségügyi szervezetnek. A betegproblémák ugyanis az esetek többségében csoportosan jelentkeznek. Az integrált megoldásokkal a civil szféra – a merev állami szektorral szemben – rugalmasságával, innovatív képességeivel, átjárhatóságával, egyedi megoldásaival úttörő szerepet vállalhat, és jó gyakorlatokat mutathat fel, ha hagyják.

A civil szerepekről kialakított véleményekben a nonprofit szektor kiegészítő (szükség) jellege, valamint a három - állami, piaci, nonprofit - szektor közötti átláthatatlan feladatmegosztás, az elosztási rendszerek kialakulatlansága tükröződik. *„A pénzügyi és állami szektor nagyon hamar rátalált arra, hogy a civileknek leosszák az állami feladatokat, de ehhez semmiféle anyagi támogatás nem jött létre, illetve nem adnak.”* A forráshiány ismert probléma a magyar civil szférában. Az interjúkban elhangzottak alapján elmondhatjuk, hogy bevételük nagyságával a legtöbb szervezet elégedetlen. Ennél is nagyobb gond az, hogy a forrásaik nagysága teljesen kiszámíthatatlan, esetleges, ami megnehezíti nemcsak a hosszú távú, de a rövid távú tervezést is. Feltételezhetően ezzel függ össze az a tény, hogy az általunk megismert szervezetek közül a szervezetek egy kis része tudott csak tudatos pénzügypolitikáról beszámolni, a legtöbben máról holnapra élnek, szolgáltatásaik, céljaik kiszélesítésére, megújítására, megfelelő támogatás, biztos anyagi háttér hiányában nincs lehetőségük. Másrészt, jóllehet az erkölcsi támogatás sok esetben megvan (formális értelemben, érdemérem, kitüntetés alakjában stb. is), az anyagi támogatás hiányát a szervezetek úgy értelmezik, hogy munkájukat nem ismerik el kellőképpen. Úgy tűnt, ez eléggé demoralizáló számukra.

A társadalmi elismerés alacsony szintje mellett az is problémát jelent, hogy – a vezetők szerint – nem átlátható, nem igazságos a támogatások odaítélése. Ez azt az üzenetet közvetíti a civilek felé, hogy munkájukat nem egyformán ismerik el és értékelik. Vannak szervezetek, akik kisebb erőfeszítéssel, múltjuk, méretük, kapcsolataik miatt viszonylag könnyen hozzájutnak a támogatásokhoz, míg mások csak nehezen szerzik meg a működésükhöz szükséges anyagi forrásokat.

(Az elemzés további szempontjait a tanulmány második részében, lapunk következő számában mutatjuk be.)

A szerző a PTE BTK Szociológia Tanszékének oktatója, a PTE BTK Interdiszciplináris Doktori Iskola Politikatudományi Programjának hallgatója.

Megújuló energiával a szegénység ellen – Renewable Energy against Poverty (REP)

4 napos nemzetközi workshop

2009. március 18-21., Pécs, Ormánság

Szervező: Interregionális Megújuló Energia Klaszter Egyesület

Helyszín:

A tudományos program és fórum helyszíne: Pécs, Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, Pécs, Rákóczi u. 80., Aula

A tanulmányi kirándulások helyszíne: az Ormánság több kis települése (Okorág, Kákics, Marócsa)

Időpont: 2009. március 18-21.

A szegénység és a társadalmi szegregáció jelentősen hátráltatja az újonnan csatlakozott EU tagállomak felzárkózását. Magyarországon 3 millió ember él a szegénységi küszöb alatt, ebből 1 millió él ún. mélyszegénységben. A vidéki térségekben a városoktól távol fekvő falvakban élő népesség esetében további problémák is jelentkeznek. A vidéki lakosság hozzáférése a modern energetikai szolgáltatásokhoz és technológiákhoz korlátozott az ezzel járó magas költségek miatt. Így a modern megújuló energiás technológiák felhasználása is rendkívül alacsony ezen népesség körében, nem csak a pénzügyi lehetőségek, hanem a technológiák használatához és fenntartásához szükséges képességek hiánya miatt is. A szegénység nagy mértékben behatárolja az érintettek lehetőségét életük alakítására, a szegénység kialakulásában és fenntartásában pedig meghatározó az energiafogyasztás módja.

Meggyőződésünk, hogy a megfelelő energiahatékonysági módszerekkel, decentralizált energiatermeléssel és egyszerű megújuló energiás technológiák alkalmazásával lehetséges a szegény vidéki térségek energetikai problémáinak megoldása. A decentralizált energiarendszerek napkollektorok, napkonyhák, napenergiás szárítók, kis teljesítményű, közösségi tulajdonú biomassza és biogáz rendszerek segítségével az energia olcsóbb előállítását és munkahelyek teremtését teszik lehetővé.

A workshop elsődleges célja, hogy a vidéki szegénység kialakulásában jelentős szerepet játszó energetikai problémákról való gondolkodást és gyakorlati megoldások keresését kezdeményezze. A program segítségével arra kívánjuk bíztatni az érintetteket, hogy az instant hagyományos megoldások átvétele helyett dolgozzanak ki speciálisan a helyi problémákra alkalmazható technológiákat, rendszereket.

Témák:

- energiafogyasztási szokások
- energiahatékonyság lehetőségei a hagyományos falusi építészet segítségével
- közösségi tulajdonú energiarendszerek
- régi kályhák és tűzhelyek átalakítása a légszennyezés csökkentése és a hatékony energiatermelés elősegítése érdekében (pl: rocket stove, kemencerakás)
- közösségi szintű vagy háztartási biogáz termelés
- egyszerű napenergiás rendszerek (napkályha, napszakács, napkonyha, aszaló, fotovillamos panalek, kollektorok, egyszerű termikus alkalmazások)
- kis teljesítményű szélerőművek és mikrovízerőművek
- társadalmi-gazdasági-környezeti hatások

Résztvevők: A workshopra várjuk a témával foglalkozó vállalkozások képviselői, kutatók, szakemberek, a szociális szférában dolgozók, önkormányzatok képviselői, civil szervezetek és egyéni érdeklődők jelentkezését.

A workshop nyelve: angol, magyar (a tudományos programokon szinkrontolmácsolást biztosítunk)

A program weblapja: www.greenenergy.hu/rep

Szervezőbizottság:

Elnök:

Dr. Somogyvári Márta egyetemi docens,
Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar
Tel: 36 20 9313982
e-mail: somogyv@videant.hu

Tagok:

Dr. habil Kiss Tibor egyetemi docens,
Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar
e-mail: kisst@ktk.pte.hu

Dr. Fülöp László főiskolai tanár,
Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Kar
e-mail: fulopl@pmmf.hu

Dr. Vajda József főiskolai tanár,
Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Kar
e-mail: vajdaj@witch.pmmf.hu

Titkár:

Polyák Lilla
Tel: 36 20 5663136
E-mail: polyak.lilla@videant.hu

Postacím:

IME, H-7621 Pécs, Megye u 21
Tel-fax: 36 72 511-834

Jelentkezés előadóként:

A prezentációk összefoglaló szövegét (absztrakt) kérjük a szervezőbizottsághoz emailben eljuttatni 2009. február 15-ig (az absztraktokat a következő címre kérjük beküldeni: polyak.lilla@videant.hu). A beérkezett anyagokat szakmai bizottság bírálja el és válogatja ki a megfelelő prezentációkat. A válogatás eredményéről 2009. március 1-ig értesítést küldünk. A konferencia anyagát DVD-n is megjelentetjük.

Az előadók részvétele a workshopon ingyenes, valamint ingyenes szállást és ellátást tudunk biztosítani.

Az absztrakt formai követelményei:

- Microsoft Word (2003 vagy korábbi változat)
- angol nyelvű szöveg
- a fájl neve egy szó legyen és ne tartalmazzon ékezetes betűt, vagy szimbólumokat
- a szöveg ne legyen kevesebb, mint 1 A4-es oldal és ne legyen több, mint 5 A4-es oldal
- a szöveg mellett maximum két oldal ábrát, képet tartalmazhat az anyag
- a szöveg A4-es papírméretre legyen formázva
- használjon Times New Roman 12-es betűtípust
- az összes szerző szerepeljen a cím alatt, az előadó neve legyen kiemelve
- a szerzők elérhetősége (cím, telefon, email) szerepeljen szövegben

Jelentkezés résztvevőként:

Jelentkezési díj cégek részére: 10 000 Ft

Egyetemi hallgatók, Phd hallgatók, oktatók és civil szervezetek képviselői részére a workshopon való részvétel ingyenes.

A részvételi díj tartalmazza: a tudományos programokon és a tanulmányi úton való részvételt, a kávészünetet, az ebédet és a DVD kiadványt.

Tervezett program:

március 18. – szerda: plenáris előadások
március 19. – csütörtök: szekciók
március 20. – péntek: tanulmányi kirándulás az Ormánságba (Okorág, Kákics)
március 21. – szombat: fórum: a workshop tapasztalatainak megvitatása

Kapcsolódó programok, felhívások:

Megújuló energiával a szegénység ellen workshop - Csíkszereda, 2009. június 4-5.

A magyarországi workshophoz kapcsolódóan, annak folytatásaként Csíkszeredán 2 napos workshop kerül megrendezésre az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság szervezésében, melynek során lehetőség nyílik a pécsi program tapasztalatainak megvitatására, továbbadására és a helyi problémák, lehetőségek, fejlesztések bemutatására.

Adománygyűjtés

A megújuló energiával a szegénység ellen projekt részeként pénzalapot hozunk létre a szegény családok támogatására, energetikai problémáik megoldására. A pénzalapba befolyt összegből a

workshop során bemutatott megújuló energiás és energiahatékonyságot elősegítő technológiákkal szereljük fel a szegény családok háztartásait (pl: kollektorok, fotovillamos panelek elhelyezése, kályhák beszerelése).

Az Interregionális Megújuló Energia Klaszter Egyesület 2003-ban alapult pécsi székhelyű közhasznú társadalmi szervezet, melynek fő tevékenysége a környezetvédelem. Tagjai között találhatók a régióban működő vállalkozások, a környezetvédelem különböző területein tevékeny társadalmi szervezetek, önkormányzatok, a Pécsi Tudományegyetem több oktatója és magánszemélyek. Az egyesület tevékenységeinek jelentős részét a tagok ingyenesen, társadalmi munkában végzik. A szervezet elsősorban a tájékoztatás, oktatás és tudatformálás területén ért el jelentős eredményeket fennállásának öt éve alatt. 2003 óta 4 megújuló energiákkal kapcsolatos workshopot, ill. konferenciát szervezett, megjelentetett egy multimédiás oktatócsomagot, ill, egy multimédiás DVD sorozatot, valamint több tanulmánykötetet. A fiatalok megújuló energiákkal kapcsolatos környezeti nevelése érdekében ifjúsági táborokat szervezünk és pedagógiai célú pályázatokat hirdetünk meg.

Az egyesület egyik legjelentősebb eredményének tartjuk a Via Futuri konferenciasorozat elindítását, mely 2005 óta évente a szakma és a közönség növekvő érdeklődése és részvétele mellett kerül megrendezésre.

A szervezet célja a következő tevékenységek és folyamatok elősegítése:

- Fosszilis energiaforrások kiváltása, ezáltal a környezetszennyezés mérsékelése, egészségmegőrző és betegség-megelőző hatások elérése,
- Megújuló energiafajták hasznosítási lehetőségeinek feltárása, a levegő CO2 tartalmának csökkentése, az üvegházhatás mérséklése,

A szervezet tevékenysége:

- Széleskörű tudatformálás az új, környezetbarát technológiák meghonosítására,
- Tapasztalatcsere és tudástranszfer az energetika területén működő szervezetekkel,
- Az EU -normáknak megfelelő innovatív, környezetbarát technológiák és megújuló energiafajták alkalmazásával az Euroatlanti integráció elősegítése,
- Részvétel a fenti célokért folytatott interregionális együttműködésben.

Az Egyesület segít és támogat minden olyan gazdasági és műszaki törekvést, kutatást, amely a megújuló energiák fejlesztését, alkalmazását, bel- és külföldi terjesztését irányozza elő. Ezen a téren kapcsolatokat épít ki külföldi partnerekkel, megszervezi a tájékoztatást szolgáló adatbankot. Elősegíti az együttműködést bel- és külföldi gazdasági szervezetek, cégek, vállalkozások között és támogatja fellépésüket harmadik piacon. Megszervezi a folyamatos tájékoztatást ebben a szektorban.

Interregionális Megújuló Energia Klaszter
Egyesület (IME)
H-7621 Pécs, Megye u. 21.
tel/fax:72/511 834
info@greenenergy.hu,
www.greenenergy.hu

Netrekészen, egyre többen Aktív közösségek – aktív internethasználat

Információk gyorsan, olcsón, hatékonyan?

Távmunka lehetőség, vagy éppen tanulás otthonról?

Kapcsolattartás távol élő szeretteinkkel, rokonainkkal, vagy másik városban, sőt másik országban tevékenykedő munkatársunkkal?

Minden, ami internet és számítógép nélkül ma már nem elérhető!

Szinte nincs ma már az életünknek olyan területe, amelyben ne lehetne segítségünkre az internet, sőt ma már nélkülözhetetlen ahhoz, hogy lépést tartsunk a világgal.

Ezt ismerte fel a NETREKÉSZ program alapítója és támogatója a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM).

NETREKÉSZ

A NIOK Alapítvány az országos CISZOK hálózattal közösen pályázott és nyerte el a NETREKÉSZ támogatását. A program keretein belül civil szervezeti munkatársak és ügyfeleik vehetnek részt informatikai témájú rendezvényeken, klubalkalmakon szerte az országban. A program elsődlegesen az idősebb korosztály igényeit tartja szem előtt.

Az Aktív közösségek – aktív internethasználat elnevezésű programban rendezvények, klubfoglalkozások keretében tanulhatnak, gyakorolhatnak és cserélhetnek tapasztalatot az érdeklődök, akik szeretnénk IT ismereteiket bővíteni, fejleszteni, vagy éppen csak első lépéseiket teszik a digitális világhálóval való ismerkedésükben. Ehhez jelen pillanatban a Civil Szolgáltató Központok Országos Hálózata által működtetett, a Microsoft Korlátlan Lehetőségek programja által is támogatott megyei Közösségi Technológiai Központok (KTK) adnak helyszínt szerte az országban minden megyében. A programhelyek száma 2009 folyamán új partnerek bevonásával bővül, így egyre több helyszín áll, a fejlődni, tanulni vágyók rendelkezésére.

Az információk naprakészen követhetők a www.ecivil.hu oldalon, sőt az aktív és leendő résztvevők maguk is ajánlhatnak témákat, ötleteket azzal kapcsolatban, hogy miről szeretnének tanulni, vagy miben szeretnének tovább fejlődni. A fenti oldalon nemcsak a rendezvények, klubok témájáról, időpontjáról és helyszínéről is tájékozódhatnak az érdeklődők, de lehetőségük van egymással megosztani tapasztalatikat, véleményüket is.

A klubok és rendezvények 2008 tavasza óta zajlanak, egyre nagyobb népszerűséggel. A sok-sok résztvevő, (fél év alatt több mint ezer) számos örömteli élményt osztott már meg a szervezőkkel. Civil szervezetek itt ismerkedtek meg egymással, majd újdonsült tudásukkal felvértezve közösen pályáztak. Volt olyan egyedül élő nyugdíjas nagymama, aki az itt szerzett új ismereteknek köszönhetően tud ma már levelezni az unokájával, de találkoztunk már olyan könyvelővel is, aki pl. táblázatkezelés ügyében nálunk kapott remek ötleteket és tippeket. A klubokat vezető trénerek mindig hangsúlyozzák: ma már elkerülhetetlen, hogy valamilyen szinten ne értsen valaki a számítógépekhez és az internethez, hiszen annyi mindenhez szükséges az életünkben. Elmondásuk szerint elsősorban az idősebb, nyugdíjas korú látogatók vesznek részt a képzéseken, hiszen nekik igen nagy lehetőség az ingyenes, nyitott alkalmakon való részvétel. De megfordult már nálunk fiatal és középkorú tanulni vágyó is, civilszervezeteknél dolgozó munkatárs, vagy más szektorból jövő érdeklődő.

2009-ben is tovább folytatódik a program, így most sem késő jelentkezni.

Információ:
Nevelők Háza Egyesület –
Civil Közösségek Háza
Hajnal Zsolt
Tel: 72/315-679
Email: nevhaz@t-online.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

Trebbin Ágost

Latrun

Ha megkérdezik tőlem kedves ismerőseim, melyik nagyszerű látványosságot nem szabad kihagyni egy izraeli látogatás során, gondolkozás nélkül válaszolnám, ez Latrun.

Latrun a Tel-Aviv-ot Jeruzsálemmel összekötő 1-es autósztráda mellett fekszik, mintegy 15 kilométerre északnyugatra Jeruzsálemtől. A remek, tükörsima, iszonyúan forgalmas úton nagyon kell figyelni, nehogy elsuhanjunk a lehajtó ág mellett.

A keresztény hit szerint itt volt a közelben a Szent Bibliából ismert Emmausz is.

Krisztus halála után a megriadt apostolok közül néhányan útra keltek: „Ketten közülük még aznap elindultak egy Emmausz nevű helyiségbe, amely Jeruzsálemtől hatvan stádiumnyi távolságra feküdt." (Lukács 24: 13)

Csak megjegyezni szeretném, hogy Emmausz pontos helyéről megoszlanak a vélemények. Lukács állításának leginkább Kubébe falu felel meg, amely tényleg 60 stádiumnyira (60 stádium = kb. 12 km) északnyugatra van Jeruzsálemtől. Mások Ammaus faluval azonosítják, de leginkább elfogadott az a nézet, hogy Emmausz Amvas helyiséggel azonos. Ezt igazolják a bizánciak is, akik itt, a Titusz (i.u. 70) által Nikopolis –nak nevezett helyen építették fel a 3. században bazilikájukat.

De térjünk vissza az Ajjalon völgyében épült latruni monostorhoz. A festői tájban elhelyezkedő templom és kolostor a 12. században, az egykori templomos rend erődítményének romjain épült 1890-ben. Lakói az örök némaságot fogadott francia trappista rend szerzetesei.

Hadászati szempontból Latrun Jeruzsálem kulcsa. Nem csoda tehát, hogy 1948-ban, a függetlenségi háború idején az izraeliek négy, hatalmas emberáldozatot követelő rohamot is indítottak az angol időkből származó erődöt védő Arab Légió ellen. Végül Latrun csak 1967-ben, a hatnapos háború idején került véglegesen izraeli kézre.

Mára már – szerencsére – a harcoknak semmi nyoma sem maradt. A véres küzdelmek emlékét csak a szomszédos tankmúzeum őrzi. A csodálatos édenkert közepén, narancs ligetektől körülvéve, békésen nyújtózkodnak a hatalmas monostor öles terméskő falai.

A sok megpróbáltatást átélt trappista szerzetesek csendes visszavonultságban végzik napi szorgos munkájukat. A monostor lakói a helyi lehetőséget nagyszerűen kihasználva híres gyümölcs és bortermelők.

A kolostor falán elhelyezett háromnyelvű tábla (angol, ivrit, arab) hirdeti, hogy itt senkinek sem vétő, testvéri közösségben élő, szent emberek élnek.

Az állandó hallgatásba burkolózó, imádkozó, kemény fizikai munkát végző trappista szerzetesek életének egyetlen értelme és célja van, az Isten szeretete.

Természetesen nekik is kell élni valamiből, így külső alkalmazottak árulják boraikat, gyümölcs termésüket. A hívők kis olajfából készült kereszteket, szentképeket vásárolhatnak. A puritán egyszerűséggel berendezett szállójukban zarándokokat látnak vendégül.

A forró napsugarak elől a templomban kerestem némi enyhülést. A bejárat feletti szentkép Jézust és a két emmauszi tanítványt ábrázolja. A templom berendezése igen puritán, nincsenek hivalkodó képek, freskók. A egyszerű padok, térdeplő állványok az áhítatott és nem a kényelmet szolgálják.

Szombatonként a kolostor szomszédságában, a parkolóban vidám társaságok piknikeznek.

A monostor napi láthatósági ideje szigorúan kötött, nagymértékben alkalmazkodik a szerzetesek ima és életviteléhez.

Latrun érzelmi és lelki hatásai alól nehéz szabadulni, még hazafelé az autóban is önkéntelenül lehalkítom hangomat.

A trappista szerzetesek szelíd lelke még sokáig elkísér és úti társam marad...

Szauer Dezső

Tények és személyes emlékek a kórusról

1958. október 22-én a Színházzal szemben, az akkori szakszervezeti művelődési házban összejöttünk huszonnégyen, hogy madrigálokat énekeljünk a magunk kedvére. Csupa fiatal Tillai Aurél tanítványaiból és Dobos László baráti köréből. Az évad végén nagy feltűnést keltett reneszánsz estünk. „Jó ez a fény!" Vecchi-mű zendült fel elsőként az emeleti nagyteremben. Az intézmény vezetői nem tapsoltak „műsorpolitikánknak". Nagykórussá fejlesztésünk és mozgalmi dalokból álló koncertünk elől elmenekültünk a TIT-be (ma Csontváry Múzeum). Hiába jöttek sikeres szereplések, 1961 végén újra utcára kerültünk. Furcsa szelek fújtak akkor a kulturális életben.

De szerencsére 1962. január 1-jével a Nevelők Házába kerültünk a Pedagógusok Szakszervezete védőszárnyai alá. Az igazgató Mohács Antal mindent megtett értünk: lett állandó próbahelyünk, kottánk, igazi otthonunk, de fel kellett vennünk a Nevelők Háza Kamarakórus nevet. Ezt viseltük becsülettel 30 éven át.

Baráti Kört szerveztünk, egy sajátos ismeretterjesztő klubot vonzó témákkal, kiváló előadókkal. 160 fő rendelkezett tagsági igazolvánnyal, belőlük szerveződött törzsközönségünk. Bárdos tanár úrral is ennek révén kerültünk kapcsolatba: nyilvános próbákat tartott velünk, szenzációs előadásokat hallhattunk tőle, megismerhettük lebilincselő egyéniségét. Hatására megváltozott muzsikálásunk, még társasági életünk is.

1963-ban már Budapesten szerepeltünk, 1964-ben az Országos Minősítésen arany fokozatot szereztünk. Ugyanebben az évben kezdeményezésünkre elindult az Országos Kamarakórus Fesztiválok sora, amely 1984-ben nemzetközivé vált, majd kórusversennyé alakult át. 2009-ben már a huszonegyediket szervezzük. E rendezvények sikere hozta Pécsre – a szocialista országok közül elsőként – az emlékezetes 10. Európa Cantat-ot 1988-ban.

1967-ben jutottunk el először külföldre, Finnországba, s 1970-ben nemzetközi kórusversenyre az írországi Corkba, ahol mindjárt nagydíjasok lettünk. Azóta 76 kórusúton 21 országban jártunk, 42 nemzetközi versenydíjat szereztünk.

1978-ban Dobos László, az egyik alapító karnagy más teendői miatt – legnagyobb sajnálatunkra – megvált az együttestől, de a barátság a mai napig fennáll.

Önállóan szervezett koncertjeink mellett a filharmóniai élet állandó szereplői lettünk, s a1988-tól kezdve legtöbbször más Tillai-kórusokkal összefogva, illetve régi társainkat visszahívva oratórikus műveket is énekeltünk, több mint negyvenet.

1980-tól a sikeres nemzetközi szereplések mellett sorra jelentek meg lemezfelvételeink, majd CD-ink, a 14. 2008-ban. Hazai és külföldi rádiók hullámhosszain is sokszor vagyunk hallhatók.

1993-ban a Nevelők Háza átköltözött a Szent István tér 17-be, s önálló egyesületté vált. A kórus maradt ennek égisze alatt. Az épület maga Civil Közösségek Háza elnevezést kapta. Ez most az otthonunk. Büszkék vagyunk rá, hogy a két éve felújított pompás polgárházban énekelhetünk, élhetjük életünket. Köszönet mindenkinek, aki ebben segít, munkálkodik.

Néhány személyes emlék az ötven évről, dióhéjban:

45 évünkről könyv készült, nyolcrészes riportfilmet forgattak rólunk, elkészült a honlapunk – www.pecsikamarakorus.hu – bőséges anyaggal. Óriási mennyiségű hanganyagunk van. De lejegyezhetetlen a mintegy 350 énekes élményanyaga.

Engedjék meg, hogy a magaméból villantsak fel párat, hiszen jómagam a kórus működésének első pillanatától énekelek, valamennyi úton és majdnem minden szereplésen részt vettem.

Éles-pontos tájképek: a szikrázó Monte Bianco, a Meteorák sziklái, a tenger Monte-Carlónál, vagy épp Prevezánál. A napfelkelte hajóról az Ír-tengeren, vagy a busz ablakából a Tiroli hegyekben, a San Sebastian-i öböl.

Városképek: kitekintés a freiburgi csipkecsoda-templomból, séta a milánói dóm tetején, az assisi San Stefanio templom, parányi, középkori belseje, a Kazimierz-i piactér házai, az elzászi Eigisheim virágpompás, kis faváz-házas utcácskái, a lélegzetelállítóan modern párizsi La Défense negyed, barangolás Brugge csatornapartjain, kószálás a barcelonai La Sagrada Familia szeszélyes betonívei alatt. És még millió és millió kép, szinte valóságosan látom valamennyit.

És mennyi emberi kapcsolat! A kedves Jiivonen házaspár, akiknél háromszor is laktam Helsinkiben, a torinói „kolléga-titkár", aki a kedvünkért megtanult magyarul, a Knokke-Heisti rendőrfőnök, aki „civilben" tenort énekelt, a bolgár Dzsurelov, aki minden kérésünket teljesítette, Versailles-i házigazdánk, az öreg, orosz emigráns, akivel hajnalig beszélgettem az anyanyelvén, a táncpartner, a hétéves bájos, francia kislány a Loire partján. A „fényképek" sora itt is megszámlálhatatlan.

És még nem is szóltam kórustársaimról, arról a több mint 350 dalosról, akikről külön-külön tudnék mesélni. Szinte mindegyik rokonlélek, lelki társ. Csak azért nem nevezek meg senkit, nehogy véletlenül kihagyjak valakit. Már ezért érdemes volt ötven évig itt énekelni.

És kifogyhatatlanok a zenei élmények. S ezek a legfontosabbak. Szeretném, ha ezeket „odaátra" is elvihetném. Egyszer már jártam ott, a „határon", akkor velem voltak.

Aki nem énekelt kórusban, nem is tudja, milyen érzés ennyi szépség birtokában lenni. Én ezt semmiért el nem cserélném!

Barcza Zsófia

„In manibus meis descripsi te...”

(„Tenyerembe véstelek Téged”)

„Kórusban énekelek, mert hiszem és vallom, hogy az ének szebbé teszi az életet, az éneklők pedig másokét is!”

„Éneklés (Pécsi Kamarakórus = Nevelők Háza Kamarakórus) Horgászat/vitorlázás/unokák!!”

„Kamarakórusban énekelek, olvasok, zenét hallgatok, könyvtárban dolgozom.”

„Távlovazás, Pécsi Kamarakórus, futás szép helyeken, sütés-főzés, alvás-alvás...”

„Kórusban énekelek, kirándulok, a többi titok”

„Kórusok, olvasás, minden szökőévben varrás”

„Zene, zene, zene és éneklés minden mennyiségben. Mindehhez meg határtalan jókedv!”

A fenti idézetek kivétel nélkül egy közösségi oldalról származnak: különböző korú, nemű, beállítottságú, végzettségű emberek nyilatkozatai az „ezt csinálom, amikor nem dolgozom” rublikában. Vajon mi az oka annak, hogy a legenda részesei múlttól, jelentől és jövőtől függetlenül büszkén vallják magukat a Pécsi Kamarakórus tagjának? Mi a titok, ami elfeledtet esetleges kudarcot vagy negatív élményt?

Úgy kezdek bele a rejtély megfejtésébe, hogy tudom, nem szolgálhatok kielégítő magyarázattal. Nem írhatok le 5000 karakterben olyasmit, ami indokolja egy kívülállónak az örömmel vállalt heti kétszer 2,5 órát, a főpróbákat, a fél 4-re összehívott beénekléseket a 8 órai kezdetű koncert előtt („Mert kérem, az egy lehetetlen dolog, hogy egyesek beéneklés nélkül álljanak föl a színpadra, és mások munkáját tönkretegyék...”), és azt a rengeteg áldozatot, amivel a kórushoz való tartozás jár. Elhinni, tolerálni, támogatni és megérteni lehet, de érezni csak akkor, ha szerves részévé válunk. Ez pedig minden változás és változtatás ellenére, a mai napig kiváltság.

Abban a hátrányos helyzetben vagyok a cikk megírását illetően, hogy nem tudok évtizedek élményeiről, benyomásairól nyilatkozni, hiszen mindössze 3 és fél éve vagyok kórustag. Mégis gyermekkoromtól kezdve végigkíséri életemet a kórus legendája, misztikuma, akkor még mesevilága, ami mára realizálódott, és egy érettebb, felelősségteljesebb, tudatosabb rajongássá alakult át.

Rengetegen írtak már le történeteket külföldi utakról, fellépésekről, hatalmas művek emlékezetes előadásairól vagy éppen az ezeket követő fergeteges bulikról, és bár ez gyakran hű tolmácsolása az adott élményeknek, én most mégsem ezt teszem. Azon kevesek közé tartozom ugyanis, akik már kívülállóként is úgy hallgathatták a Pécsi Kamarakórust, hogy egy kicsit részeinek érezték magukat, így visszaélek ezzel az előnyömmel, és egy sajátos szemszögből mesélem el az eseményt, ami 14 éves koromban visszafordíthatatlanul determinált a leendő tagságra.

2001 őszén a Pécsi Ókeresztény Sírkamrákat a Világörökség részévé fogadták. Anyukám, Stargl Szilvia –mint a legtöbb régi kórustag- meghívást kapott Tillai Aurél Karnagy Úrtól november 16-ra, az avatás időpontjára, amelyen a kórus Kodály Zoltán Budavári Te Deum és Liszt Ferenchez című műveit adta elő. Én akkor már 8 éve Bonyhádon kórusban énekeltem, legtöbbször anyu keze alatt, így ő félve bár, de megkérdezte a Tanár Urat, lenne-e lehetőség arra, hogy én is részt vegyek ebben a nagy feladatban. A Tanár Úr rábólintott, így az előadás napjáig hetente kétszer bejárhattam Pécsre, A KÓRUS próbáira.

Kíváncsian vártam a találkozást, hiszen a Tanár Úrról, Kunos Pityuról, Rab Laciról, Megyesi Pistiről, Alíz néniről, Bencze Enikőről, Pogány Ildiről és a többiekről már rengeteget hallottam anyutól, így szórakoztatónak ígérkezett a színes történetekhez valós arcokat, személyiségeket párosítani.

Az első alkalom hihetetlen volt. Először akadt a kezembe olyan mű, ami nehézségével, hangterjedelmével és hosszúságával minden figyelmemet lekötötte, és olyan kihívást jelentett számomra, amelynek örömmel igyekeztem megfelelni hangról hangra, ütemről ütemre, mert közben egy olyan

csoda bontakozott ki a fülem hallatára, amihez még csak hasonlóval sem találkoztam azelőtt. Ezen kívül az első perctől kezdve éreztem, hogy egy olyan társaságban ülök, amelynek tagjait a zene szeretetén kívül valami magasabb szintű, számomra akkor még felfoghatatlan kapocs köti össze és vonzza oda minden hétfőn és csütörtökön, és csak annyit tudtam, hogy én ezt akarom, még. Hat hétig lehetett akkor részem ebben a „másik dimenzióban", amit egy számomra fergeteges előadás követett. Hét év távlatából már mosolyogva gondolok vissza arra, mennyire sokat jelentett nekem a hatalmas tömeg, a kibővített kórus zengése, a zenekar, a Székesegyház, hiszen azelőtt soha nem voltam részese ekkora volumenű zenei eseménynek. Rajongásom eredményeképp addigra már mind a két művet kívülről énekeltem, és ez hihetetlenül nagy szabadságot adott az előadás közben. Alkalmam nyílt újabb és újabb részekre rácsodálkozni, összehasonlítani a próbák előadásait a felfokozott hangulatú koncerttel, odafigyelni az apró hibák azonnali és profi áthidalására, érzékelni azokat a finomságokat, melyeket csak az adott pillanat tud kihozni egy műből, így egy még árnyaltabb kép tárult elém nem csak a kórus zenei kvalitásairól, hanem a kórusról, mint fogalomról is. Mindemellett azonban az első perctől kezdve bennem volt a keserűség amiatt, hogy ennek ma este vége, és nekem még 5 évet kell majd várnom arra, hogy folytathassam. Olyannyira meghatározó élmény volt, hogy 18 évesen a pályaválasztáskor fel sem merült bennem más egyetemi város, mert elsődleges szempont volt az, hogy csatlakozhassak ehhez a kórushoz.

Bár végül az orvosi pálya mellett döntöttem, kitartott a rajongás, és kitartott volna még akár tíz évig is. Az egyetemen töltött első hónapom után minden bátorságomat összeszedve megjelentem egy csütörtöki próbán, hogy felvételizzek, és bekerülhessek abba a csapatba, ahová tartozni szeretnék, mióta az eszemet tudom. Döbbenetes volt számomra, hogy a kórus egyes tagjai Dezső bácsival és Cicóval az élen megrohamoztak, hogy énekeltem-e már a Psalmus Hungaricust, mert másnap reggel Szabadkára indultak, és kevés szopránjuk volt. Kezdettől fogva olyan bizalom fogadott, amelyre legmerészebb álmaimban sem gondoltam soha, és ami megerősített abban, hogy közéjük tartozni kiváltság és magasabb rendű feladat.

A felvételi azóta is várat magára, mert a Tanár Úr akkor 2001-ben megjegyezte, hogy kívülről énekeltem a műveket, és beérte meghallgatásként egy rövid skálázással, ami után már nyugodt szívvel osztott be a szoprán kettőbe.

Hogy azóta mit jelent a kórus, nehéz megfogalmazni. A zene, mint örömforrás megmaradt, és megmarad mindig, de időről időre bővül, átalakul az a többlet, amit az ember kaphat egy ilyen együttestől. Egyik legfiatalabb tagként talán én érzem leginkább, hogy mennyire szükség van egy helyre, ami felelősségre, csapatmunkára és önfegyelemre tanít akkor, amikor annyira könnyen belecsúszik az ember az egyetemi évek által nyújtott szabadság csapdájába, és veszít el otthonról hozott konzervatív értékrendet, világlátást.

Az elején tartottam attól, hogy nehéz lesz egy olyan egyetemi baráti körrel összeegyeztetni a kórust, amelynek tagjai nem zeneértők, esetleg nem is zenekedvelők. Rövid idő alatt kialakult azonban a rendszer, hogy a hétfő és csütörtök szent, így minden mozizást, csoport bulit, vizsgaünneplést, szülinapozást a hét maradék napjaira szerveztek a barátaim minden előzetes kérés vagy egyeztetés nélkül. Ennek kezdetben pusztán annyi oka volt, hogy tudták, ha ütközik egy program a próbákkal, én csak fél tízkor fogok csatlakozni. Később azonban egyre több meghívásomnak tettek eleget, egyre több művet ismertek meg a kórus előadásában, egyre többször mondtak le ők is más programról egy-egy koncert javára, ma pedig már napokig idegeskednek, ha ki kell hagyniuk egy fellépést, megvannak a saját kedvenceik, és mindenhol ott akarnak lenni.

Sok minden mást említhetünk, ha a „mit jelent számomra a kórus"-kérdésre keressük a választ, de a laikus, kívülálló környezetre gyakorolt hatás mindennél jobban jellemzi és bizonyítja a Pécsi Kamarakórus hatalmát, pozitív értelemben vett fertőző voltát.

Szerencsésnek érzem magam. Nem pusztán azért, mert része lehetek a legendának, amiről gyermekkorom óta rengeteg izgalmas történetet hallottam, hanem azért is, mert ez a színes összetételű társaság olyan többletet ad az egyetemi éveimhez és egész életemhez, amely garantáltan megvéd minden nemű beszürküléstől, kiégéstől és elfásultságtól.

Mint leendő orvos, felírnám receptre a Pécsi Kamarakórust.

Fenyvesi Kristóf

A társadalmi problémáktól az örömzenéig Filmek és filmesek az IDŐMOZaIK-ban

Február 19-én, csütörtökön fél nyolcas kezdettel a Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZaIK DOKUMENTUM filmklubja Gyarmathy Lívia legújabb filmjével nyitja a 2009-es évadot. A vetítésre a Kossuth-díjas filmrendezőnő is ellátogat, akivel immár második alkalommal találkozhat a Dominikánus Házban zajló filmklub közönsége. A Kis halak... nagy halak (2008) és A lépcső (1994) című alkotások megtekintését követő beszélgetést Zalán Vince filmkritikus és egyetemi tanár vezeti.

Zalán Vince

Az IDŐMOZaIK, Pécs város és a régió egyetlen dokumentumfilmklubja 2006-ban indult útjára. Az elmúlt három évben huszonnyolc filmet mutattunk be, és a magyar filmművészet kiemelkedő alakjait láttuk vendégül, köztük *Sára Sándort, Elbert Mártát, Gulyás Jánost, Andor Tamást, Kisfaludy Andrást, Dárday Istvánt* és *Szalai Györgyit*. A vetítéseket követő beszélgetéseknek a neves filmeseken kívül olyan vendégei is voltak, mint *Ilona Keserü Ilona* és *Bencsik István* pécsi képzőművészek, vagy *Bárdos Deák Ágnes*, a Kontroll Csoport zenekar énekesnője. Rendezvényünkből készített már műsort a Magyar Televízió, és a Magyar Dokumentumfilm Rendezők Egyesületének támogatásával zajló szakmai munkát, amely magában foglalja a Pécsi Tudományegyetem és újabban a Szókratész Képzési Centrum kurzusaival történő együttműködést is, kiegészíti az IDŐMOZaIK-ban zajló beszélgetések megjelentetése a *Filmkultúrában,* az Írószövetség *Magyar Naplójában,* az *Echo*-ban és a *Civil Korzó* hasábjain.

Az idei első félév programjában igazi különlegességnek számítanak a magyar dokumentumfilmes világ legújabb alkotásai, amelyek a 2009-es Magyar Filmszemle versenyprogramját követően, Budapest után elsőként a pécsi IDŐMOZaIK-ban kerülhetnek bemutatásra. Gyarmathy Lívia filmjén kívül, ezek közé tartozik a Balázs Béladíjas Kisfaludy András *Az Ormánság senkié se* (2008) című alkotása is, amely az egykor „kincses Ormánságként"

Gyarmathy Lívia

Ormánság

emlegetett, ám most az elszegényedéssel küszködő baranyai tájegység nehéz mindennapjaiba enged bepillantást. A filmben sokak között megszólal Szatyor Győző szobrászművész, Bogdása falu tiszteletbeli polgármestere is. Fontos új film a hajdanában Pécsről indult Litauszki János rendező *Nővérek várólistán* (2008) című darabja is, amely a Kazincbarcikai Városi Kórház privatizációjának eseményein keresztül, a viharos indulatokat kavaró egészségügyi reform gyászos következményeit mutatja be. A *Falfúró* (1985), a *Bolse Vita* (1996) és a *Chico* (2000) című filmekkel forgatókönyvíróként és rendezőként is egyaránt komoly játékfilmes életművet is magáénak mondható Fekete Ibolya, ebben a félévben *Csángók* (2008) című dokumentumfilmjét hozza el Pécsre. A film minden romantikától mentesen ismertet meg a népcsoport mai helyzetével és latolgatja a megmaradás esélyeit. Almási Tamásnak, a nemzetközi filmes világ egyik legismertebb hazai dokumentumfilm rendezőjének *Az út vége* című alkotása, ugyancsak aktuális kérdésekkel, a munkanélküliség kilátástalanságával és az újrakezdés esélyével foglalkozik. A mai magyar társadalom legmélyebb problémáit bemutató filmek között eleven színfoltnak ígérkezik a 10. Ibero-Amerikai Hét és az

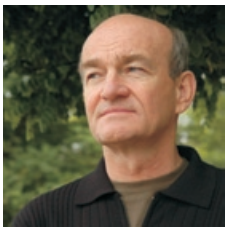
Litauszki János

Nővérek várólistán

Csángók

Almási Tamás

Az út vége

Santostól Sántosig

IDŐMOZaIK összefogásával bemutatásra kerülő Santostól Sántosig című „dokumentum-roadmovie", amely a földkerekség egyik legnépesebb kikötővárosából származó santos-i Essência Brasileira „bossa nova" kvartett örömzenei élményeket kereső utazását mutatja be Pécsről Sántosig – Besencén, Gilvánfán, Versenden, Mánfán és Alsószentmártonon keresztül.

A lépcső

A 2009-es programot tekintve fontos kiemelni a pécsi tematikájú filmeket is. Az MTV körzeti stúdiójának archívumában kutakodva került elő a Metamorfózis és az Újjászülető belváros című alkotás, amit építészekkel, várostervezőkkel vitathat meg a közönség, különös tekintettel a megint átalakuló pécsi városközpontra. A sorozat Pécs irodalmi életét dokumentáló alkotásokkal zárul, amelyeket neves pécsi irodalmárok társaságában nézhetünk meg. A filmklubban zajló beszélgetéseket Zalán Vince filmkritikus és egyetemi tanár, Gerner András újságíró, a Pécs 2010 – Európa Kulturális Fővárosa program sajtófőnöke, és Fenyvesi Kristóf, a Pécsi Kulturális Központ munkatársa vezetik. A filmklub rendezvényein résztvevő diákok beszámolói közül a legjobbakkal, a Civil Korzó olvasói is megismerkedhetnek.

Kis halak... nagy halak

Program:

IDŐMOZaIK DOKUMENTUMfilmklub -
a Magyar Dokumentumfilm Rendezők Egyesülete és az MTV Zrt. szakmai támogatásával
2009. február 19. – 2009. május 14.
Helyszín: Dominikánus Ház (Pécsi Kulturális Központ - 7621, Pécs, Színház tér 2.)

Február 19., csütörtök, 19.30 óra
Vendégünk: GYARMATHY LÍVIA, Kossuth-díjas rendező, a Nemzet Filmművésze
A beszélgetést vezeti: Zalán Vince, filmkritikus, egyetemi tanár

KIS HALAK... NAGY HALAK (2008, 28')
A LÉPCSŐ (1994, 67')

Március 05., csütörtök, 19.30 óra
Vendégünk: KISEALUDY ANDRÁS filmrendező
A beszélgetést vezeti: Fenyvesi Kristóf

AZ ORMÁNSÁG SENKIÉ SE... (2008, 78')

Március 19., csütörtök, 19.30 óra
A beszélgetést vezeti: Gerner András, újságíró

RADÓ GYULA: ÚJJÁSZÜLETŐ BELVÁROS (1984, '42)
RADÓ GYULA: METAMORFÓZIS (1996, '19)

Április 2., csütörtök, 19.30 óra
Vendégünk: LITAUSZKI JÁNOS filmrendező
A beszélgetést vezeti: Zalán Vince, filmkritikus, egyetemi tanár

NŐVÉREK VÁRÓLISTÁN (2008, 52')

Április 16., csütörtök, 19.30 óra
Vendégünk: FEKETE IBOLYA filmrendező
A beszélgetést vezeti: Fenyvesi Kristóf

CSÁNGÓK (2008)
Április 30., csütörtök, 19.30 óra
Vendégünk: ALMÁSI TAMÁS filmrendező
A beszélgetést vezeti: Zalán Vince, filmkritikus, egyetemi tanár

AZ ÚT VÉGE (2002, '58)

Május 4, hétfő, 18.00 óra – Apolló Mozi
A 10. IBERO-AMERIKAI HÉT KERETÉBEN
Vendégünk: BENCSIK RÓBERT filmrendező és FALVAY MÁRK
A beszélgetést vezeti: BUKTA CSABA, újságíró

SANTOSTÓL SÁNTOSIG (2008, '59)

Május 14., csütörtök, 19.30 óra
A beszélgetést vezeti: Gerner András, újságíró

BÜKKÖSDI LÁSZLÓ: HARMINCÖT ÉVES A PÉCSI JELENKOR FOLYÓIRAT (1994, '20)
BABICZKY LÁSZLÓ: DUNÁNTÚLI KÉPEK - IRODALMI BARANGOLÁS BARANYÁBAN (1981)

* * *

Vetítéseinkre a belépődíj 400 forint

Médiatámogató: Baranyai Civil Korzó

Kapcsolat:

Pécsi Kulturális Központ
Dominikánus Ház
7621 Pécs, Színház tér 2.
Tel.: 72-510-644 (Fenyvesi Kristóf)
Fax: 72-510-645
Web: www.pecsikult.hu
E-mail: fenyvesi.kristof@pecsikult.hu

A Nemzeti Civil Alapprogram Tanácsának 2009. évi támogatási elvei 112/2008 számú (2008. dec. 9.) határozat:

Az NCA Tanács törvényben foglalt feladata az Alapprogram működésének elvi irányítása. A támogatási elvek kiadásával a Tanács e szabályozási felhatalmazásnak tesz eleget. A támogatási elveknek megfelelő gyakorlat kialakítása a Kollégiumok törvényben foglalt kötelezettsége.

0. számú támogatási elv:

Működési támogatást kaphat bármely, a 2003. évi L. törvény 3.§ feltételeinek megfelelő civil szervezet.

A tevékenységét legalább 7 megyére kiterjedő hatókörrel végző civil szervezet csak az országos hatókörű szervezetek támogatási kollégiumától kaphat működési támogatást, ennél kisebb hatókörű szervezet pedig csak a székhelye szerint illetékes regionális kollégiumtól.

Civil szakmai kollégiumtól támogatást a törvény 3.§ feltételeinek megfelelő közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú civil szervezetek kaphatnak.

1. számú támogatási elv:

Működési költségként, azok a költségek számolhatók el, melyek a szervezet működését, illetve létesítő okiratának megfelelő tevékenységét szolgálják, s ezt szükség esetén a szervezetnek bizonyítania is tudni kell. Működési költségek elszámolásához csak a Magyarországon kiállított számlák fogadhatók el.

2. számú támogatási elv:

Az NCA által nyújtott működési támogatás nem áll összefüggésben a civil szervezetek egyéb forrásaival, sem pozitív, sem negatív irányban.

3. számú támogatási elv:

Egy szervezet egy évben összesen maximum 18 MFt támogatást kaphat az adott naptári évben kiírt NCA pályázatok forrásaiból, ebből maximum 7 MFt lehet működési költség. A kifizetés ütemezéséről a Kollégium dönt. A támogatási kérelemben az előző évi NCA támogatást külön fel kell tüntetni.

A működési támogatások összeghatára:

Éves korrigált ráfordítás* (költség)*			Igényelhető maximuma
	-	500 eFt	500 eFt
500 eFt	-	3 mFt	500 eFt + az 500 eFt fölötti rész 28 %-a
3 mFt	-	10 mFt	1.200 eFt + a 3 mFt fölötti rész 25 %-a
10 mFt	-		3 mFt + a 10 mFt fölötti rész 20 %-a, de maximum 7 millió Ft

*Az éves korrigált ráfordítás (költség) közhasznú szervezet esetében az előző évi közhasznú tevékenység ráfordításának (költségének) az általa nyújtott támogatások összegével csökkentett adata, nem közhasznú szervezet esetén az alaptevékenység ráfordításának (költségének) az általa nyújtott támogatások összegével csökkentett adata

Előző évnek azt kell tekinteni, amelyre nézve számviteli beszámoló jogszabály szerint rendelkezésre áll, illetve rendelkezésre kellene állnia.

4. számú támogatási elv:

Szövetségek, ernyőszervezetek, érdekképviseletek, civil társulások és szakmai gyűjtőszervezetek jogi személyiséggel rendelkező tagszervezetei a saját működési területük szerint lehetnek az NCA kedvezményezettjei. A szövetség, ernyőszervezet, érdekképviselet, társulás és gyűjtőszervezet csak saját működéséhez, saját dolgozói létszámához, saját költségeihez mérten jogosult a székhelye szerinti kollégiumnál működési támogatásra. Ha a tagszervezet nem jogi személy, akkor működési támogatása szempontjából ahhoz a legközelebbi területi szervezeti egységhez (városi, megyei, régiós, országos) tartozik, amely rendelkezik jogi személyiséggel. Ha egy, a fentiekben felsorolt jellegű szervezet, működési költségre pályázik, akkor pályázatához mellékelnie kell a tagszervezetei listáját, mindegyiküknél feltüntetve, hogy jogi személy-e.

5. számú támogatási elv:

A pályázatok meghirdetésénél és elbírálásánál a kollégiumok által nem érvényesíthető szempontok:

a.) az ágazati-szakmai tevékenységek egymáshoz viszonyított vagy szakmacsoportokon belüli értékelése, rangsorolása;
b.) a civil szervezeti forma szerinti megkülönböztetés;
c.) a megyék szerinti keretek, arányok, sorrendek meghatározása vagy megyék szerinti külön eljárások kialakítása.

6. számú támogatási elv:

Működési támogatás a pályázati kiírásban meghatározott feltételekkel, az ott megjelölt kezdési és befejezési határidő között elszámolt működési költségek és a működéshez szükséges tárgyi eszközök beszerzéséhez használható fel a támogatási szerződésben szabályozott módon, a támogatási szerződés megkötésének időpontjától függetlenül. A működési támogatás elszámolása során csak a támogatási időszakot terhelő számlák számolhatók el (számlán, bizonylaton szereplő teljesítés dátuma), melyek pénzügyi teljesítésének (kifizetésének) az elszámolási időszak végéig meg kell történnie.

Éves díj elszámolása esetén egyszer 12 hónapnyi költség számolható el a támogatás terhére.

Működési támogatásra lehet pályázni akkor is, ha a szervezet az előző évi működési támogatással még nem számolt el, de annak elszámolási határidején belül van; a pályázat alapján megítélt támogatás viszont csak akkor folyósítható, ha a szervezet az előző évi működési támogatással elszámolt és azt az illetékes Kollégium elfogadta.

Azonos támogatási céllal kiírt szakmai pályázati kiírásokon több ízben is támogatásban részesülhet a pályázó szervezet, de a pályázat alapján megítélt támogatás csak abban az esetben folyósítható, ha a szervezet az előző, azonos célú támogatásra megkötött szerződésének elszámolási határideje lejárt és azzal szabályszerűen elszámolt, és elszámolását az illetékes Kollégium elfogadta.

Amennyiben egy szervezet az elszámolását beadta, és a Kezelő szervezet az elszámolás ellen a beadástól számított 30 napon belül nem emelt kifogást, akkor az újabb támogatás kifizetését nem lehet visszatartani.

A Kezelő szervezet a benyújtott elszámolást a beérkezését követő 30 napon belül megvizsgálja. Szabályszerű elszámolás esetén javaslatot tesz az illetékes Kollégium felé annak elfogadására vagy – hibás vagy hiányos elszámolás esetén – saját hatáskörben legfeljebb két alkalommal 15-15 napos határidővel hiánypótlásra szólítja fel a pályázót. A Kezelő szervezet a hiánypótlás beérkezésétől számított 30 napon belül terjeszti az illetékes Kollégium elé az elszámolást és a beszámolót, amelynek elfogadásáról vagy elutasításáról a Kollégium dönt. További hiánypótlásnak nincs helye.

7. számú támogatási elv:

Az NCA szakmai kollégiumai elsősorban a civil szektor egészének fejlődését szolgáló alábbi (nem ágazati jellegű) civil tevékenységeket támogatják:

1. Civil szolgáltató, fejlesztő és információs kollégium (NCA tv. 1.§ (2) bek. b., c., e., f., g., h. és i. pontjaiba foglalt támogatási célok)

- A szektor fejlődését elősegítő helyi, regionális és országos kutatások, felmérések, vizsgálatok
- A helyi társadalom erősítése az állampolgári kezdeményezések, cselekvések támogatásával
- Szervezetfejlesztés
- Települési, kistérségi, regionális és országos szolgáltató rendszerek kiépítésének ösztönzése, erősítése (szolgáltatás-fejlesztés a tanácsadásban, információ-közvetítésben, adatbázis építésben, stb.)
- Konkrét helyi, regionális és országos szolgáltatások nyújtása
- Képzések, tréningek, továbbképzések, s az ehhez kapcsolódó kiadványok, segédletek támogatása
- Tanácsadások, információs szolgáltatások
- Informatikai szolgáltatások, fejlesztések

- A civil szektor nyilvánosságát segítő kiadványok, média megjelenések
- A szektor működésének általános kérdéseit érintő regionális és országos rendezvények, fórumok, tapasztalatcserék, konferenciák
- Civil szervezeti adatbázisok létrehozása és folyamatos karbantartása
- Az 1%-os kampány országos támogatása
- Hazai pályázatok önrészéhez támogatás

2. Civil önszerveződés, szakmai és területi együttműködés kollégiuma (NCA tv. 1.§ (2) bek. b. és k. pontjaiba foglalt célok és hazai együttműködés)
- A települési, kistérségi, regionális, valamint a szakmai együttműködés szervezeti kereteinek és fórumainak létrehozása és működtetése
- A már meglévő hálózati rendszerek együttműködésének elősegítése, új hálózati rendszerek kiépítésének ösztönzése
- A civil szervezetek közös cselekvését elősegítő tevékenységi formák (például kistérségi fórumok) kialakulásának támogatása
- A szektorok közötti együttműködés fejlesztése
- Érdekképviseleti célú civil együttműködések támogatása
- Információs és kommunikációs hálózatépítés
- Önkormányzati és civil együttműködések fejlesztése
- Több szervezet közös hazai pályázatának önrészéhez támogatás
- Önkéntes tevékenység fejlesztésének támogatása

3. Nemzetközi civil kapcsolatok és európai integrációs kollégium (NCA tv. 1.§ (2) bek. b., c., d., h. és i. pontjaiba foglalt célok)
- A magyarországi civil mozgalmak nemzetközi jelenlétének segítése (külföldi konferenciákon, rendezvényeken való részvételt beleértve)
- Nemzetközi szervezetekben való jelenlét, együttműködés és cserekapcsolatok támogatása
- Nemzetközi tapasztalatok hazai elterjesztésének, átadásának segítése, tapasztalatcsere
- Határmenti és határokon átnyúló civil kapcsolatok támogatása
- Magyar civil részvétel elősegítése az EU döntéshozatali folyamatában
- Nemzetközi tevékenységet segítő ismeretbővítés és képzés biztosítása
- EU-s és más nemzetközi együttműködési és pályázati lehetőségek megismertetése, pályázati tanácsadás és segítségnyújtás
- EU-s és nagyobb nemzetközi pályázatok előkészítésének támogatása
- EU-s pályázatok önrészéhez és a program lezárását követő utófinanszírozás megelőlegezéséhez nyújtott támogatás
- Nemzetközi szervezetek tagdíjához való hozzájárulás

8. számú támogatási elv:

Az NCA minden kollégiumának pályázat-elbírálási gyakorlatában érvényesíteni kell az esélyegyenlőség segítésének elvét, megkülönböztetett módon támogatva mindazon civil szervezetek működését és programjait, amelyek a saját források bővítésében akadályozottak vagy korlátozottak. Ilyen hátránnyal küzdő szervezetek különösen a romákat, fogyatékosokat, egészségkárosodottakat, gyermekeket, gyermekeket nevelőket és más, szociálisan hátrányos helyzetű rétegeket segítő szervezetek.

9. számú támogatási elv:

A Nemzeti Civil Alapprogram regionális kollégiumai a működési költség-támogatásra kiírt pályázataik során a következő tartalmi szempontok szerint bírálják el a beérkezett pályázatokat, s e tartalmi bírálati szempontokra vonatkozóan a pályázati dokumentációban kérdést, rovatot kell elhelyezni.

1. A pályázó szervezet tevékenységének társadalmi hasznosulása
   Milyen társadalmi aktivitása és hatása van a szervezetnek? Milyen közösségi szolgáltatást végez? Mekkora a pályázó szervezet tevékenységében közvetlenül részt vevő civilek nagyságrendje? A működés során bevont tagok, önkéntesek száma.
2. A pályázó szervezet előző évi aktivitása és tárgyévi tervei.
   Sikeres programok, szolgáltatások megvalósítása. (tevékenységi referenciák)
3. Az esélyegyenlőség segítésének elve.
   (Előnyben kell részesíteni a támogatás során mindazon civil szervezetek működésének támogatását, amelyek a saját források megteremtésében illetve bővítésében akadályozottak vagy korlátozottak. (Ilyen hátránnyal küzdő szervezetek a különösen romákat, fogyatékosokat, egészségkárosodottakat, gyermekeket nevelőket és más, szociálisan hátrányos helyzetű rétegeket segítő szervezeteket.)
4. A kollégium speciális bírálati szempontjai.
   (Például a költségfelhasználás céljai - első alkalmazott, Internet, jogvédett szoftverek, együttműködésben bérelt helyiség, könyvelő megbízása, stb. - vagy/és a pályázati anyag kidolgozottsági követelményei, a pályázó szervezet együttműködése közvetlen környezetével (más civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, piaci szereplőkkel); a szervezet fejlődésének fenntarthatósága, stb.).

10. számú támogatási elv:

A szakmai kollégiumokhoz benyújtott pályázatok esetében a kollégium támogató határozata során nem ítélhet meg a kért összeg 80 százalékánál kevesebb támogatást. Abban az esetben, ha a kollégium a programot ugyan támogatásra méltónak ítéli meg, azonban erre csak a kért összeg kevesebb, mint 80%-át tartja indokoltnak, úgy támogató határozatában indokolnia kell döntését és meg kell neveznie azt a programelemet vagy költségtípusokat, amelyekre a támogatást megítéli.

11. számú támogatási elv:

A megítélt támogatás felhasználása során az egyes költségvetési sorokon felhasznált összeg legfeljebb 20%-kal térhet el a támogatási szerződésben jóváhagyottól, az egyes fősorok közötti 20%-os mértéket meghaladó átcsoportosítás és új alsor nyitása minden esetben szerződésmódosítás köteles. A Kedvezményezett legkésőbb a támogatási szerződésben rögzített időpontig kezdeményezheti a támogatási szerződés módosítását. A kérelem hiánypótlására nincs lehetőség.

A támogatási összeg erejéig benyújtott pénzügyi elszámolás keretében a Kedvezményezett a támogatási összeg erejéig elkészített részletes költségvetési terv (támogatási szerződés melléklete) egyes költségvetési sorai között a támogatási döntésben jóváhagyottakhoz képest legfeljebb 20%-kal térhet el. Költségvetési sor alatt a pályázati adatlapban meghatározott fő sorokat kell érteni, a 20%-os eltérési határ pedig csak a túllépésre vonatkozik.

Amennyiben egy nevesített költségvetési fősoron a Kedvezményezett nem számolja el a tervezett támogatási összeg 100%-át, úgy azt más nevesített fősorokon az ott eredetileg tervezett összegtől 20%-ot nem meghaladó mértékben eltérő arányban felhasználhatja.

Az eltérés lehetőségét a támogatási szerződésben rögzíteni kell.

12. számú támogatási elv:

Szakmai pályázatok esetén a projekt megvalósításához közvetlenül kapcsolódó, a projekt előkészítéséért, megvalósításáért és/vagy végrehajtásáért tanácsadóknak, szakértőknek kifizetett díjak nem haladhatják meg a költségvetésben igényelt támogatási összeg max. 12%-át.

Jellemzően ebbe a kategóriába tartoznak a 74.14 és 74.87 SZJ szám alá tartozó tanácsadói tevékenységek, amennyiben külső vállalkozóval, szervezettel végezteti el a tanácsadói tevékenységet (vállalkozói szerződés alapján).

Amennyiben a pályázati kiírás értelmében munkaszerződés vagy megbízásos jogviszonyban állók megbízási díja alapján is elvégezhető a tanácsadói tevékenység, akkor a költségvetésben tervezett személyi jellegű ráfordításnak erre vonatkozó összege nem haladhatja meg a költségvetésben igényelt támogatási összeg max. 12%-át.

Kivételt képeznek az olyan szakmai pályázatok, amelyeknek célja a tanácsadói tevékenység támogatása.

A Kincskereső Közalapítvány (7711 Bár, Szabadság u. 62. adószám: 18314580-1-02) köszönetét fejezi ki mindazon magánszemélyeknek, akik a 2007-es évi adó 1%-át az alapítvány javára ajánlották fel.

Az ebből befolyt összeget: 34.548 Ft-ot az alapítvány az alapító okiratban meghatározott célok megvalósítására használja fel.

Kérjük Önöket, amennyiben az idei évben is módjukban áll rendelkezni adójuk 1%-a felett, akkor azt a Kincskereső Közalapítvány javára ajánlja fel.

Schum Zoltánné
K.K.K. elnöke

A Pécsi Székesegyház Nagycsaládos Egyesület (7635 Pécs, Középdeindoli u. 66. adószám: 18304608-1-02) a 2007-ben felajánlott adó 1%-ból kapott támogatást – 237 790 Ft – az egyesület közös nyaralására és a működési költségekre fordította.

Köszönjük a támogatóinknak a felajánlásokat!

Pályázati ajánló

Pályázat tanösvények építésére, felújítására, fenntartására

Kiíró: Zöld Iránytű Alapítvány

Keretösszeg: 6 millió forint (bruttó), tanösvényenként max. 1 millió forint (bruttó) igényelhető

Vissza nem térítendő támogatás igényelhető: Természetes élőhelyek, védett természeti értékek bemutatását célzó tanösvények felújítására, kiépítésére és fenntartására Magyarország egész területén.

Pályázhatnak: mindazok a magyarországi jogi és magánszemélyek, akik eddigi és jövőbeni tevékenységükkel a fenti célokat szolgálják, és azt pályázati anyagukkal megfelelően dokumentálni tudják.

A pályázat beérkezési határideje (a postabélyegző kelte): 2009. március 20. A pályázati **adatlap** beszerezhető és **bővebb információ** kérhető: www.zoldiranytu.hu

Az NCA Dél-dunántúli Regionális Kollégiuma pályázatot hirdet a civil szervezetek működésének támogatására NCA-DD-09

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja szervezetek **működéséhez** való hozzájárulás, mind eszköz, mind infrastruktúra, mind humánerőforrás tekintetében, melyek elősegítik a szervezet fejlődését, működését.

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 433 500 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. március 13.

Pályázatot azon társadalmi szervezetek vagy alapítványok nyújthatnak be,

a) amelyeket a bíróság 2008. január 1. előtt jogerősen nyilvántartásba vett, az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják, és
b) az Dél-dunántúli régióban (Baranya, Somogy, Tolna megyékben) van a székhelyük, valamint
c) az Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerben (EPER) regisztráltak.

A tevékenységét – önbevallás alapján – legalább 7 megyére kiterjedő hatókörrel végző civil szervezet csak az országos hatókörű szervezetek támogatási kollégiumához nyújthat be működési pályázatot, ennél kisebb hatókörű szervezet pedig csak a székhelye szerint illetékes regionális kollégiumokhoz!

Azon szervezetek, amelyek 1 200 000 Ft vagy azt meghaladó támogatási összegre pályáznak, kizárólag elektronikus úton nyújthatják be pályázatukat.

A pályázat benyújtását megelőzően regisztrálniuk kell az internetes pályázatkezelő rendszerben a www.esf.hu honlapon.

A **papíralapú pályázatot és mellékleteit 1 eredeti és 2 másolati,** egymástól külön rendezett és lefűzött példányokban, zárt borítékban vagy csomagban kell benyújtani. Az eredeti példányt „eredeti" felirattal kell megjelölni, és ebben az eredeti adatlapokat kell elhelyezni. A mellékleteken kérjük feltüntetni a pályázó szervezet nevét. A Regisztrációs Nyilatkozatot és a pályázatot együttesen is be lehet nyújtani a Kezelőszervezethez.

Papíralapú pályázatot és a Regisztrációs Nyilatkozatot az alábbi postacímre kell beküldeni:

ESZA Kht. Hazai Programigazgatósága 1590 Budapest, Pf.:102.

Kérjük a borítékon feltüntetni a pályázati kategória kódját! (NCA-DD-09)

A pályázás részletes feltételeit, így a támogatható szervezetek körét, a támogatás formáját és mértékét, a támogatható költségek körét, a pályázat benyújtásával kapcsolatos információkat a pályázati kiírás és a pályázati útmutató tartalmazza.

További információk: a pályázati kiírás és a pályázati útmutató elektronikus úton letölthető honlapunkról, valamint a www.nca.hu honlapról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára.

A pályázattal kapcsolatban további információkat a megyei civil szolgáltató központokban, illetve az ingyenesen, hétfőtől csütörtökig 9.00-15.00 óra között, pénteken 9.00-14.00 óra között hívható 80/204-453 telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mail címen is kaphatnak.

NCA - SZAKMAI PÁLYÁZATOK

Általános kritériumok:

Az alábbi szervezetek nyújthatják be papíralapú VAGY elektronikus pályázatukat:

a) közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú minősítéssel rendelkező társadalmi szervezetek, **alapítványok**, amelyeket a bíróság 2008. január 1. előtt jogerősen nyilvántartásba vett és az alapszabályuknak, illetve alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják. Pályázhatnak a 2008. január 1. előtt jogerősen bejegyzett szervezetek is, amelyek a közhasznúsági nyilvántartásba vételüket a pályázat kiírásának évében kezdeményezték és azt a pályázat benyújtásáig jogerősen elnyerték.
b) az Elektronikus Pályázatkezelési és Együttműködési Rendszerben (EPER) regisztráltak.

Papíralapú pályázatot és a Regisztrációs Nyilatkozatot az alábbi postacímre kell beküldeni:

ESZA Kht. Hazai Programigazgatósága 1590 Budapest, Pf.:102.

Kérjük a borítékon feltüntetni a pályázati kategória kódját! (NCA-ÖNSZ-09-A)

További információk: a pályázati kiírás és a pályázati útmutató elektronikus úton letölthető honlapunkról, valamint a www.nca.hu honlapról, illetve az ESZA Kht. kérés esetén postai úton is eljuttatja az érdeklődő civil szervezetek számára.

A pályázattal kapcsolatban további információkat a megyei civil szolgáltató központokban, illetve az ingyenesen, hétfőtől csütörtökig 9.00-15.00 óra között, pénteken 9.00-14.00 óra között hívható 80/204-453 telefonszámon, valamint az info@nca.hu e-mail címen is kaphatnak.

Az NCA Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma pályázatot hirdet civil együttműködések, érdekképviseleti és egyéb hálózati rendszerek létrehozásának és működtetésének támogatására NCA-ÖNSZ-09-A

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **a civil szervezetek tartós területi és/vagy szakmai együttműködésének előmozdítása, továbbfejlesztése, a hosszú távú kapcsolatrendszerek megalapozása, valamint az ehhez szükséges feltételek javítása, különös tekintettel az érdekképviseleti célú alábbi közhasznú tevékenységek támogatása:**

A/1. Új civil együttműködések, érdekképviseleti és egyéb hálózati rendszerek létrehozása

A/2. Meglévő civil együttműködések, érdekképviseleti és egyéb hálózati rendszerek további működtetése, fejlesztése

A/3. Olyan helyi, kistérségi, esetleg megyei hatókörű szervezetek együttműködésének segítése, amelyek éves bevétele szervezetenként nem haladja meg a 3 millió forintot.

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 322 800 000 Ft

Beadási határidő: 2009. március 4.

Az NCA Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma pályázatot hirdet civil szervezetek belföldi testületekben történő részvételének, illetve szektorok közötti együttműködéseinek támogatására NCA-ÖNSZ-09-B

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **a civil szervezetek tartós területi és/vagy szakmai együttműködésének előmozdítása, továbbfejlesztése, a hosszú távú kapcsolatrendszerek megalapozása, valamint az ehhez szükséges feltételek javítása, különös tekintettel az érdekképviseleti célú alábbi közhasznú tevékenységek támogatása:**

B/1. Hozzájárulás civil szervezetek belföldi döntéshozó, tanácsadó és szakértői testületekben történő részvételéhez

B/2. Szektorok közötti együttműködés támogatása

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 25 000 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. március 04.

Az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma pályázatot hirdet civil szervezetek kapacitásfejlesztésének, képzésének támogatására NCA-CIV-09-A

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **a civil szervezetek kapacitásfejlesztését, szakmai fejlődését, humánerőforrás ellátottságát segítő közhasznú tevékenységek támogatása.**

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 210 000 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. március 18.

Az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma pályázatot hirdet nyomtatott és elektronikus sajtótermék létrehozásának és fejlesztésének, valamint civil szervezetek interneten való megjelenésének támogatására NCA-CIV-09-B

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **a civil szervezetek nyomtatott és elektronikus sajtójának létrehozását, illetve a meglévők folyamatosságát, valamint saját internetes honlapok létrehozását segítő közhasznú tevékenységek támogatása:**

B/1. kategória: Jelenleg is meglevő, vagy hiánypótló országos, regionális és kistérségi civil nyomtatott sajtótermékek kiadása.

B/2. kategória: Jelenleg is meglevő, vagy hiánypótló országos, regionális és kistérségi civil elektronikus sajtótermékek megjelentetése és működtetése.

B/3. kategória: Országosan megjelenő periodika a civil szféra számára, amely ennek a speciális körnek az elméleti problémáit dolgozza fel. A kiadvány úgy ölelje fel a civil közélet, a társadalmi szervezeti lét, valamint a civil kutatások problémakörét, hogy az átlagos érdeklődő és a szakmai közeg egyaránt sikeresen olvashassa.

B/4. kategória: Saját új honlap tervezése, kialakítása, működtetésének beindítása.

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 180 000 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. március 18.

Az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma pályázatot hirdet civil szervezetek stratégiai tervezésének támogatására NCA-CIV-09-C

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja, hogy **hozzájáruljon több szervezetet összefogó (szövetségek, ernyőszervezetek), vagy ágazati, illetve területi szinten egymással együttműködő civil szervezetek kellőképpen átgondolt, kiérlelt, a szervezetek hosszú távú eredményes működését megalapozó közép- és/vagy hosszú távú stratégiájának elkészítéséhez.**

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 60 000 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. március 18.

Az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma pályázatot hirdet civil szervezetek európai integrációs tevékenységeinek támogatására NCA-NK-09-D

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **a civil szervezetek európai integrációs tevékenységét segítő közhasznú tevékenységek támogatása** az alábbi kategóriákban:

D/1 kategória: **Az EU döntéshozatali folyamataiban való civil részvétel elősegítése**

D/2 kategória: **Az EU-s pályázati lehetőségek megismertetése, az EU-s pályázatok előkészítésének támogatása, pályázati tanácsadás, segítségnyújtás**

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 50 000 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: **2009. április 10.**

Az NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma pályázatot hirdet civil szervezetek szakmai tanulmányútjának támogatására NCA-CIV-09-D

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **a civil szervezetek fejlődését segítő következő közhasznú tevékenységek támogatása: az ország területén működő civil szervezetek tapasztalatcseréjét és együttműködését elősegítő szakmai tanulmányutak szervezése, lebonyolítása.**

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 40 000 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. március 18.

Az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma pályázatot hirdet magyarországi civil szervezetek nemzetközi szervezetekkel való együttműködésének támogatására NCA-NK-09-A

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **a civil szervezetek nemzetközi szervezetekkel való együttműködését segítő közhasznú tevékenységek támogatása.**

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 95 000 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. április 01.

Az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma pályázatot hirdet nemzetközi tapasztalatok hazai elterjesztésének támogatására NCA-NK-09-B

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **a civil szervezetek nemzetközi tapasztalatainak hazai elterjesztését segítő közhasznú tevékenységek támogatása** az alábbi kategóriákban:

B/1 kategória: nemzetközi tapasztalatok hazai elterjesztésének és átadásának segítése, nemzetközi tevékenységet segítő ismeretbővítés és képzés támogatása

B/2 kategória: nemzetközi tapasztalatcsere

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 110 000 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: **2009. április 01.**

Az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma pályázatot hirdet magyarországi civil szervezetek határon átnyúló civil kapcsolatainak támogatására NCA-NK-09-C

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **a magyarországi civil szervezetek határon átnyúló civil kapcsolatainak támogatása** az alábbi kategóriákban:

C/1 kategória: Civil szervezetek együttműködése magyar vonatkozású köztéri emlékművek felállítása céljából

C/2 kategória: Civil szervezetek együttműködése magyar nyelvű folyóiratok, kiadványok készítésében, terjesztésében

C/3 kategória: Civil szervezetek együttműködése a 30 évnél fiatalabb korosztály cserekapcsolata céljából

C/4 kategória: Civil szervezetek határon átnyúló szakmai együttműködése

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 225 000 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: **2009. március 25.**

Az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma pályázatot hirdet nemzetközi szervezetekben való tagság tagdíjának támogatására NCA-NK-09-E

Kiíró: Nemzeti Civil Alapprogram

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja **tagdíj-hozzájárulás a civil szervezetek nemzetközi tagságához.**

A támogatásra rendelkezésre álló keret: 15 800 000 Ft

A pályázatok benyújtásának határideje: 2009. április 17.

Összeállította: Megyesi Schwartz Éva

ÉNEKVARÁZS, avagy az ének az élet varázslója mozgalom miértje Gyerekek fejlődése.

A születés utáni első időszak, ismerkedés a külvilággal. Ekkor még sokáig csak az érzelmein keresztül kommunikál, mindenki. Egyértelmű, hogy a környezete által mutatott dolgok, hangok, információk, meghatározók a fejlődésében. Amikor már beszélni is kezd, akkor is inkább a sírásával, mosolyával, egyéb mozdulatokkal hozza tudomására környezetének az éppen szükséges igényét.

Így gondoljuk mi felnőttek, akik elfeledtük ezeket az éveket, legfeljebb a tudatunk mélyén szunnyad valahol, hogy miként éltük át, ezt a kezdeti időszakot. Létezik egy mindenki által használt, de gyakorlatilag alig ismert kommunikáció, s ez pedig az egyéni aura állandó információ küldése, ***„cseréje”.*** Már a kisbaba is sugározza ezeket a jeleket, csak mi nem vagyunk annak megfelelő ismeretében, hogy felismerjük a pontos üzeneteket. Tényként tudom ezt állítani, és fontosnak tartom bizonyos szemléletbeli dolgok felülvizsgálatát. (Talán érdemes belegondolni, miként létezik az, hogy a sok hallott szöveg ellenére a babák első szava általában a „mama”. Hogy lehet az, miszerint egy valamilyen okból kórházba került kicsi túlélése függ attól, hogy a szülei mennyire aktívak a gyógyításában, pedig még beszélni sem tud.)

Amikor a csöppségek előtt bármit teszünk, biztosak lehetünk benne, hogy a látottakat, hallottakat elraktározza. Az anyaméhben, még csak a sejtszinten működő receptorok jóvoltából, születés után, már a külvilágból érkező hírek rögzülnek valamilyen előjellel, azaz pozitív, vagy negatív értelemmel. Mint a szivacs úgy szívja magába az információt. Észrevételeit, igényeit, ő ekkor, a maga módján különböző színű energiasor kibocsátásával műveli. Miért fontos ez? Mert az első értesülés, mindig viszonyítási alapként szolgál mindenkinek. Egész életre kiható dolgokról van szó. Aki nem hiszi, figyelmébe ajánlom a http://enekvarazs.uw.hu weblapomat, ahol kibontom, milyen hatással van ránk a saját, illetve a közös erőtér, amiben élünk.

Írom mindezt annak érdekében, hogy rávilágítsak arra, milyen jelentősége van annak, ha akár az egy-két éves gyerekeket is bevonjuk az általunk végzett dologba. Lásd: közös éneklés, kivetített kotta és szöveg láthatása, a dallam hallgatásával. (Mikor olyant teszünk, ami nem tartozik a picire, hát ne előtte hajtsuk végre.) Ha kellő időben elkezdődik ez a folyamat, már iskolakezdéskor rendelkezni fog olyan ismerettel, mint a dallam, a ritmus, ami jelentősen befolyásolja a későbbi olvasást, írást, szövegértelmezést, matematikai készséget. Ez okból normális önbizalom, önbecsülés, önismeret, megfelelő tartás alakulhat ki. Szükségünk van rá? Gondolom elemi érdekünk!

Mindezt jelentősen megkönnyíti az „ÉNEKVARÁZS, avagy az ÉNEK, az élet varázslója” mozgalomba való bekapcsolódás.

Palacskó József

Énekvarázs minden pénteken 17.30 órakor a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.) – Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Fesztivál 2009

21. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Egyházzenei Szimpózium

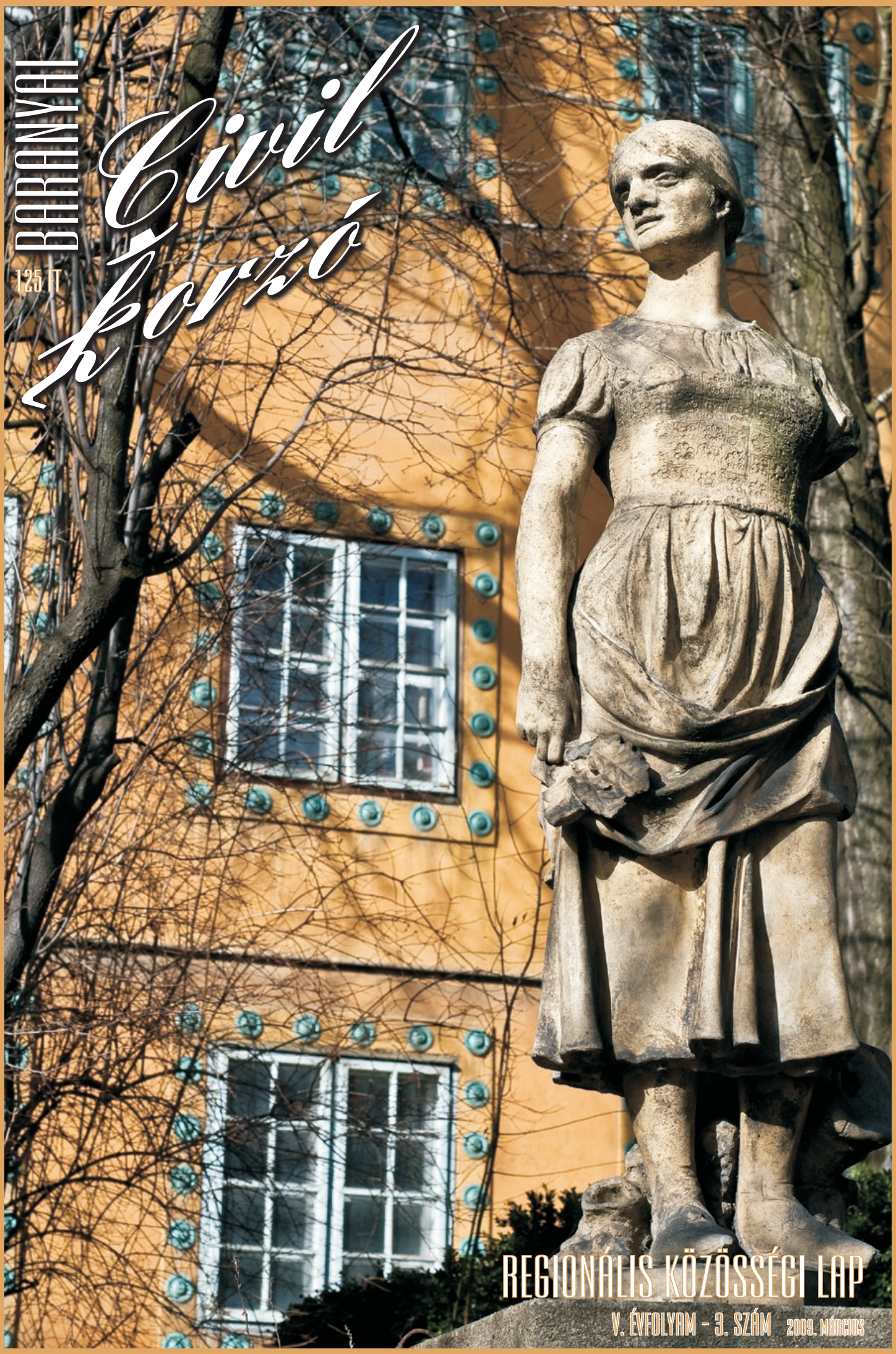
Pécs, 2009. május 28 - június 1.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2010

nka Nemzeti Kulturális Alap

Baranyai Civil Szemle

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM – 3. SZÁM 2009. MÁRCIUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA – HOUSE OF CIVIC COMMUNITIES

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁRCIUSI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2009. március 4-én, szerdán 17.30-kor** nyílik a Pécsi Zománcművészeti Egyesület **„Környezet és egészség”** című kiállítása. (Művészeti vezető: H. Barakonyi Klára) Megnyitja: Pandur József, művészettörténész. Megtekinthető: március 27-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2009. március 3-án, kedden 18 órakor** nyílik Lévai Gábor **MIVÉGRE** című kamarakiállítása: Megnyitja: Hámori Gábor. Megtekinthető: március 31-ig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

Március 3-án, kedden 15 órakor
Örökifjú nyugdíjasok Klubja

Március 3-án, kedden 16 órakor
Farsangi népszokások Ibero Amerikában.
Előadást tart: Dr Antonio Domingo Lilon, egyetemi docens (PTE)
Közreműködik: a Pécsi Flamenco Egyesület tánccsoportja.
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG rendezvénye.

Március 4-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
GILBERT GRAPE
amerikai játékfilm, 113 perc (1993)
Rendező: Lasse Hallström

Március 6-án, pénteken 17 órakor
Író-olvasótalálkozó – Laczka András, Csébi Géza
LENGYEL KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZAT rendezvénye

Március 6-án, pénteken 17 órakor
A Pécsi Erdély-járók Baráti Társaságának összejövetele

Március 7-én, szombaton 17.30 órakor
Az 50 éves Pécsi Kamarakórus jubileumi koncertje a kertvárosi református templomban
www.pecsikamarakorus.hu/jubileumihirek.php

Március 10-én, kedden 11 órakor
Norvég Alap tájékoztató fórum
www.norvegcivilalap.hu

Március 10-én, kedden 18 órakor
Wágner László: A mesterséges madártelepítés eredményei a Mecseken
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye
www.baranyamadar.hu

Március 10-én, kedden 18 órakor
Klubpályázat – kötetlen téma
MECSEKI FOTÓKLUB

Március 11-én, szerdán 17.30 órakor
Kárpátalja I – Rozvány György filmvetítése
PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG

Március 12-én, csütörtökön 11 órakor
Fiatalok Lendületben – pénzügyi információs nap
www.mobilitas.hu

Március 14-én, szombaton 10 órakor (Balatonboglár)
A Civil Segéd Program keretében
„Partnrség és hálózatfejlesztés” workshop

Március 16-án, hétfőn 10-18-ig
és 17-én 9-17-ig
NANE képzés
A Párkapcsolati erőszak természetrajza, és a párkapcsolati erőszak hatása a családban élő gyerekekre.
Info: tothgy@nane.hu
1/337-2865

Március 16-án, hétfőn 17 órakor
A mozgáskoordinációt fejlesztő módszerek, eszközök.
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET rendezvénye

Március 16-17-én, hétfőn és kedden
A proHáló Hálózat Helyi fejlesztési munkacsoportjának találkozója
„Közösségi házban közösségként” közösségfejlesztő program indítása

Március 17-én, kedden 17 órakor
Előadást tart **Dr. Szilárd István a WHO Schengennel kapcsolatos közegészségügyi biztosa**
A BASTEI Egyesület rendezvénye

Március 17-én, kedden 18 órakor
Vendégünk: Nagy Bandó András
A „Vendég a társművészetek köréből” beszélgetéssorozat része
MECSEKI FOTÓKLUB

Március 18-án, szerdán 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE
Művészeti vezető: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Március 18-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
AZ ISMERETLEN (La Sconosciuta)
olasz thriller, dráma 118 perc (2006)
Rendező: Giuseppe Tornatore

Március 20-án, pénteken 14 órakot (Kaposvár)
A Civil Segéd Program keretében
„Munkaerőpiaci ismeretek” workshop és tanácsadás

Március 24-én, kedden 18 órakor
Barangolások Erdélyben – Dr Antos Árpád vetítése
MECSEKI FOTÓKLUB

Március 25-én, szerdán 16 órakor
Szabó Szabolcs előadása. Téma:... (később)
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

Március 28-án, szombaton 16 órakor
Gitárklub – kamarakoncert

Március 31-én, kedden 17 órakor
„A Pécsi Izraelita Hitközség története” című könyv bemutatója
A könyvet ismerteti: Mitzki Ervin
A PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET RENDEZVÉNYE

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.30 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek, minden pénteken 17.30-kor
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

TARTALOM

CIVIL ÉLET

A betegszervezetek hatékonysága Baranya megyében II. 4

Tanulmányúton a Nemzetközi Együttműködés Egyesületénél 8

KULTÚRA

Új zenei-irodalmi alakulat Pécsett: Portéka 7

Lantos Ferenc 80 éves 10

Februári bemutató 13

VÁROSTÖRTÉNET

A pécsi Szentháromság szobor 7

NYILATKOZAT

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának 2009. február 11-én kiadott nyilatkozata a közösségi médiáról 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

Stratégia: világítótornya a szervezetnek

Több mint húsz éve dolgozom olyan közösségekben, amelyek feltett szándéka, hogy jobbá tegyék a világot, alakítsák környezetüket, vagyis hatással legyenek a társadalomra. Társaimmal sok-sok órát szentelünk (és nem áldozunk) arra, hogy értéket teremtsünk. Gyakran – egyre gyakrabban – teszik fel a kérdést, hogy miért? A válasz egyszerűnek tűnik: mert nem szeretnénk olyan világban élni, amelyben nincsenek ilyen emberek, ilyen közösségek, azaz valódi civilek.

Visszatekintve a húsz évre, talán soha nem volt olyan nehéz civilnek lenni, mint ma, és talán soha nem volt akkora szüksége az embereknek a civil közösségekre, mint most. Nagy kihívás, izgalmas feladat áll előttünk! Értéket kell teremtenünk úgy, hogy csak saját magunk építette kapaszkodók állnak biztosan rendelkezésünkre. Ezekből a kapaszkodókból hármat különösen fontosnak tartok: a kihívásokra adandó gyors válaszokat segítő stratégiát, mint civil létezésünk világítótornyát, a szervezetünk lelkét, erejét jelentő önkénteseinket, közösségünk építő tagjait, és azt a partneri kapcsolatot, mely a kölcsönös bizalmon, egymás sikereit kívánó, azt előmozdító együttműködésen alapszik.

Számomra a stratégia nem más, mint a hosszú távú céljainkhoz vezető, pontosan meghatározott út. Stratégiai gondolkodás nélkül, különösen a mai világban, szervezetünk kiszolgáltatottá, könnyen sebezhetővé válik. Kevés esély marad arra, hogy saját magunk irányíthassuk sorsunk. Ha van jól meghatározott hosszú távú stratégiai elképzelésünk, van kapaszkodónk ahhoz, hogy a folyton változó környezet kihívásaira villámgyorsan válaszokat tudjunk adni, ami ma, lássuk be létkérdés. Tisztában vagyok azzal, hogy a stratégiai tervezés komoly ráfordítást igényel a szervezettől, hosszú folyamat, míg beépül a közösség mindennapi életébe és talán külső segítség nélkül nem is megy. De húsz év tapasztalatával a hátam mögött bizton állítom, hogy megéri!

Tagjainkat, önkénteseinket is csak akkor tudjuk megtartani, értékteremtésre sarkalni, ha következetesen (stratégiai vezérfonal mentén) haladunk azon célok felé, melyek mentén szövetségre léptünk. Komoly feladat létrehozni, fenntartani egy olyan jól együttműködő csapatot, amelyben mindenki tudja, hogy mi a feladata, mindenki képes arra, hogy azt megoldja és nem utolsó sorban meg is akarja oldani azokat. Egy civil szervezet legnagyobb lehetősége a céljaiért dolgozó emberekben rejlik! Ki kell aknázni ezt a lehetőséget! Sokat gondolkodtam azon, hogy miért tud ennyi önkéntest mozgatni szervezetünk! A válasz talán az, hogy örömmel vállalják céljainkat, és mindent elkövetünk azért, hogy a közösen elért eredményekre mindenki nagyon büszke lehessen, és tudja, érezze, nélküle ez nem valósulhatott meg. A kudarcok nélküli önmegvalósítás lehetősége sem hagyható figyelmen kívül.

Élni, és élni hagyni! Egyszerű bölcsesség, de mintha a mai létünkben elfeledkeztünk volna róla. Számomra fontos kérdés a partnerség. Vallom, hogy szervezetünk sokkal hatékonyabb, ha rálel, és együtt dolgozik olyan partnerekkel, akikkel egymást kiegészítve és nem eltaposva, közösen haladunk előre. A másik sikereit segítjük, és nem irigyeljük! Kétségtelen, ha azonosak a céljaink, akkor azok elérésében nem versenytársak vagyunk. Mások eredménye a mi céljainkat is támogatják.

A Nemzeti Civil Alapprogram alelnökeként arra vállalok feladatot, hogy mihamarabb egy stratégiai gondolkodású NCA segítse a CIVIL közösségeink fenntartható fejlődési pályáját. Szeretném, ha egy igazán civilbarát szövetségese lenne az Alapprogram a valódi civil szervezeteknek, és Önökkel közösen fellépve képessé válna arra, hogy az ál-civileket kirekessze ebből az együttműködésből. Ehhez tanácstag társaimmal számítunk gondolataikra, ötleteikre, építő kritikájukra (stratégia@nca.hu; gyorfi.gyula@nca.hu).

Györfi Gyula
NCA Tanács alelnöke

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András, Trebbin Ágost

Fotó: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Bornus Nyomda, Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Péntek Eszter

A betegszervezetek hatékonysága Baranya megyében II. rész

Az előző számban megjelent írásunkban, a tanulmány első részeként, a Baranya megyei egészségügyi civil szervezetek körében készített interjús vizsgálat eredményeinek ismertetésébe kezdtünk. Vizsgálatunkkal az volt a célunk, hogy megismerjük, a betegszervezetek jelenleg milyen feladatok ellátására képesek, milyen módon tudják javítani közvetlenül, vagy a betegek és az intézmények közti kapcsolatok támogatásával közvetett módon az érintettek életminőségét. A folytatásban további szempontokra térünk ki: azt vizsgáljuk, miként vélekednek egymásról a betegszervezetek, mit tekintenek munkájuk sikerének, hogyan ítélik meg szervezetük hatékonyságát, végül mi jellemzi a külső kapcsolataikat.

Az egészségügyi civilek egymás között

Vizsgálatunk során kíváncsiak voltunk arra, hogy hogyan ítélik meg egymást a betegszervezetek. Néhány esetben azt tapasztaltuk, hogy a szervezetek egyáltalán nem ismerik egymást. Ezt két okkal indokolták a vezetők: vagy még nagyon fiatal volt a szervezet, és „nem volt idejük" egymás megismerésére, vagy nem tartották fontosnak azt, hogy más mit csinál. Ez az attitűd azonban nem jellemző a civilekre, ehelyett inkább elmondható, hogy élénken figyelik a mások tevékenységét, tudnak egymás sikereiről, és kudarcairól egyaránt. Többször visszatérő elem az interjúk során a személyes ismertség, az informális hálók fontossága, az (összekötő és átkötő) társadalmi tőke szerepe, mely lényeges versenyelőnyökhöz juttathatja a szervezeteket, és mindennapi munkájuknak is elengedhetetlen része.

Egyesek együttműködést sürgetnek, míg mások ezt nem igazán tartják elképzelhetőnek a civilek közötti – a vélt vagy valós – széthúzás, érdekellentétek miatt. Az ellentétek részben abból fakadnak, hogy a szervezetek vezetői szerint sok szervezet versenyez ugyanazokért a forrásokért. *„Én nem ragaszkodom ennyi civilhez, nem hiszem, hogy szükség van ennyi civil szervezetre Magyarországon."* Interjúalanyaink elsősorban nem a közvetlen környezettel való versenyt értékelték negatívan, sőt, ott inkább szerintük az összefogás, az elfogadás jellemző, hanem inkább azt nehezményezték, hogy ugyanazon arénában kell megküzdeniük a forrásokért, a társadalmi elismerésért a tőlük távol álló – a környezetvédelemért, az állatok védelméért, a kultúráért stb. tevékenykedő – szervezetekkel. Ehelyett jobbnak látnák homogenizálni a civilek körét, és ennek megfelelően kialakítani a különböző szegmensekre célzott támogatási, pályáztatási struktúrát.

A növekvő versenykörnyezetre reagáló megoldási stratégiák egy lehetséges módja a hasonló tevékenységű szervezetek összefogása, együtt versengése. Azonban az egy területen működő szervezetek munkájának (egymás) megítélése is nagyon különböző. Alapvetően mindenkinek a saját tevékenysége a legfontosabb, ez teljesen természetes jelenség, amit figyelembe kell venni akkor, amikor civil együttműködést sürgetünk. Ahhoz azonban, hogy véleményt tudjanak formálni egymásról a szervezetek, alapvető szükség lenne egymás tevékenységének megismerésére. Abban egyetértés mutatkozik, hogy a reflektorfénybe kerülő botrányok, rossz példák nem kedveznek a szféra hírnevének.

Egymás munkájának az értékelése (milyen, és mekkora különbséget lát az általa ismert civil szervezetek között, azok eredményessége tekintetében) során a vezetők úgy vélték, nagy a szórás a teljesítmény körül. Ha a véleményeket csoportosítjuk, megállapíthatjuk, hogy első helyen az anyagilag erős, sok bevételből gazdálkodó, számos szolgáltatást biztosító, nagy projekteket megvalósító szervezeteket emelték ki – ellentétben a kisebb szervezetekkel. Másodsorban a megkérdezettek a régi, nagy, „bebetonozott" szervezetek előnyös pozícióit hangsúlyozták, melyek gyakran politikai előnyökből származnak. Néhány civil vezető egy-egy rendezvényt emelt ki, melyeket jó gyakorlatként, követendő példaként említett – ettől tartotta eredményesnek az említett szervezetet. Mások általánosabban fogalmaztak, ők a társadalmi hasznosságuk, tevékenységük jellege mentén különböztették meg az egészségügyi szervezeteket. Volt, aki szerint abban különböznek a betegszervezetek, hogy míg egy részük ismert, híres, sokat szerepel nagy nyilvánosság előtt, addig mások nem. Két szervezet személyes ismerősét említette, mint olyan referencia személyt, akinek munkáját elismeri, és ennek a munkának tudja be szervezet jó működését.

A közvélemény, a lakosság megítélése a nonprofit szféráról is ellentmondásos – a nonprofit vezetők szerint. Tovább rontja a szervezetek megítélését az a tendencia, hogy egyre inkább bevételszerző képességük határozza meg a sikeres működésüket. A „kilincselés", ahogy ők fogalmaznak, sok esetben megalázó, nem kellene, hogy így legyen: *„már nem merem mondani, hogy minek a vezetője vagyok, mert van, hogy úgy néznek rám, hogy úúúú, nonprofit..."*. A magánszemélyektől és a piaci szereplőktől történő támogatások gyűjtése (fundraising) még nagyon gyerekcipőben jár Magyarországon. Az adakozásnak hazánkban nincs olyan kialakult hagyománya, szokás- és normarendszere, mint a nyugati országokban. *„Semmi tudatosság, örülünk, ha valami segítséget kapunk."* Vagyis a „kilincselés" ahelyett, hogy elismertséget, segítséget hozna a szektor életébe, inkább visszájára fordul, és úgy tűnik, nem szívesen állnak szóba a cégek, a vállalatok és a magánszemélyek a nonprofitok képviselőivel. Ez tovább rontja a civilek általános megítélését, hírnevét. Az ún. intézményesült fundraising eszközével (egy adománygyűjtéssel foglalkozó cég szolgáltatásainak az igénybevételével) a megkérdezett szervezetek közül csak egy élt forrásaik gyarapítása céljából. Számukra is ellentmondásos tapasztalatokat hozott az első év, bár a jövőre nézve bizakodóak voltak. A támogatók megnyerése, a forrásszerzés során a dél-dunántúli szervezetek több ízben megfogalmazták „vidékiségükből" adódó területi hátrányukat is a budapesti társaikkal szemben.

A sikerekről

A szervezetek vezetői szerint megpróbálkozhatunk ugyan az eredményesség mércéinek kigondolásával, több-kevesebb sikerrel bizonyára találunk közös nevezőt a sokféle vélemény között, a „siker" fogalma azonban csakis szubjektív lehet

– és valóban, ahány interjú, annyi módon megfogalmazott siker-érzések. Ha mégis szeretnénk kiemelni a legáltalánosabbakat, elmondhatjuk, hogy sikert jelent a szervezetek életében a múlt, hogy annyi évig talpon tudtak maradni. Siker, ha valakinek a szervezete olyat tud felmutatni, ami példaként, mintaként szolgál (ismertek, különféle szakmák érdeklődnek iránta, tanítják, konferenciákon prezentálják stb.). Hasonlóan nehezen megfogható, de ugyanilyen fontos az is, ha egy betegszervezet több empátiát és szolidaritást észlel környezetében tevékenysége következtében. A megfoghatóbb elemek közül sikerként értékelték az alapítványi segítők vagy egyesületi tagok által létrehozott programokat, intézményeket, eredményeket – a szolgáltatások terén. Siker az érdekérvényesítés területén valamilyen előnyös helyzet, jogszabály kiharcolása, vagy egy nemkívánatos döntés ellen való lobbizás eredményessége. Saját sikerükként értékelte egy szervezet az orvosokkal való együttműködés hozadékaként azt, hogy most már nem tíz év múlva, hanem két év elteltével születik meg a pontos diagnózis – amiben valóban nem kevés érdeme van a szervezet munkájának is. Szakmai sikerként élte meg egy ritka szervezet azt, hogy egyre több orvos és gyógypedagógiai szakember tud a betegségről, ami bekerült a főiskolai tananyagba is. Végül ott vannak azok az érzések, amelyek jószerivel le sem írhatók szavakkal, de adott esetben a legnagyobb siker egy betegszervezet életében, ez pedig a betegek, a fogyatékossággal élők vagy családtagjaik visszajelzései, az arcukon megjelenő mosoly, hála, elégedettség.

Mitől függ a hatékonyság?

Az első, talán legfontosabb szempont, amit minden vezető megfogalmazott, *„ha valaki nem szívvel, lélekkel csinálja, akkor megette a fene."* Csakhogy a nonprofit kutatásokból tudjuk, hogy a kezdeti lelkesedést – legyen az bármilyen indíttatású – nagyon nehéz fenntartani a szervezetek életét megnehezítő kihívások mellett. Érthető, hogy több helyütt találkoztunk azzal a véleménnyel, hogy itt bizony „őrültekre" van szükség. A nehézségek hátterében sokszor az áll, hogy nagyon kevés szervezet tud felmutatni fizetett alkalmazottat. E nélkül pedig – ahogy a civilek megfogalmazták – értelmetlen humánpolitikáról, teljesítmény-mérésről és fokozókról beszélnünk, ha minden feladatot társadalmi munkában lát el valaki, önkéntesként. Ez nem azt jelenti, hogy az önkéntes munka nem lehet minőségi, elkötelezett feladatvállalás. Az egyik szervezet esetében tapasztaltuk, hogy még az önkéntesekkel is munkaszerződést kötnek – ami egy kivételes, nagyon magas fokon álló humánpolitikára és stratégiai tervezésre utal. Általában viszont nem ez a jellemző, a vezetők inkább arról számoltak be, hogy az önkéntes munka mellett nem tudnak követelni és számon kérni, sem minőséget, sem határidőt. Sok ezért az ún. egyszemélyes szervezet, ahol a vezetők már meg sem kísérlik a feladatok delegálását, hanem inkább mindent egymaguk csinálnak. A sok feladatba és az egyszemélyes felelősség terhébe azonban nagyon hamar belefáradnak.

Számos civil vezető a felhalmozott tudásban látja az eredményes működés kulcsát. Egy szervezet működtetéséhez kapcsolódó feladatok nagyon sokrétűek, így sokféle kompetenciát igényelnek. Nem elegendő az adott szociális, egészségügyi területen való jártasság, hanem komoly civil alapismeretek kellenek a menedzsment, a forrásszerzés, a külső-belső kommunikáció és a marketing területén, és emellett pályázatírói gyakorlat is szükséges. Aztán nyelveket kell ismerni, mert a külföldi kapcsolatok komoly előnyöket jelentenek, és a számítástechnikai ismeret is elvárás. A hatékony civil működésre vonatkozó elvárások, követelmények többek szerint az üzleti életben működő normákhoz kezdenek hasonlítani.

A kapcsolatok fontossága már többször szóba került, itt, a hatékony működés feltételei sorában is előkelő helyen szerepel. Korábban láttuk, hogy az egészségügyi civil szervezetek döntő többsége alapvetően más – orvos, gyógypedagógus, gyógytornász, szociális stb. – szakemberek segítségére épít. Az együttműködés, a kölcsönösség alapja csak részben az anyagi ellenszolgáltatás: néhány esetben a szervezet fizet szolgáltatásaikért. A jól működő kapcsolat mögött máshol kölcsönös érdekek húzódnak. A nonprofit szervezet sok esetben olyan feladatot lát el, amelyre az egészségügyi intézményekben nincs lehetőség. Ilyen a gyógyszerek, tápanyagok, segédeszközök beszerzése, a betegek felvilágosítása, tanítása, a megfelelő életvitel, táplálkozás stb. kialakítása. Vagy ilyen a prevenció és rehabilitáció területe. Mind-mind fontos elemek az orvossal való együttműködés létrehozása, a gyógyító munka elősegítése érdekében. Vagyis kölcsönös előnyök fűzik össze itt az orvost (egészségügyet) és a civil szférát.

Mérjük-e a hatékonyságot?

„A nonprofit szervezeteknek fel kell hagyniuk azzal az elgondolással, hogy nincs szükség teljesítményük értékelésére. A szervezetek többsége még mindig azt hiszi, hogy a jó szándék és tiszta szív minden, amire szükségük lehet, még mindig nem tekintik magukat felelősnek teljesítményükért és eredményeikért" – véli a nonprofit marketing szakértője[1]. Interjúinkban arra kerestük a választ, vajon hogyan gondolkodnak erről a betegszervezetek vezetői? Mint ahogy a hatékonyság fogalmának értelmezése is nagyon eltérő volt a szervezetek körében, hasonlóan a mérhetővé tétel kérdése is sokféle véleményt tükrözött. Fontos tapasztalatként összegezhetjük, hogy a szakértők által kidolgozott objektív elszámoltathatósági rendszerek és mércék alkalmazhatóságában erőteljesen kételkedhetünk.

Interjúink során azt tapasztaltuk, hogy beszélgetőpartnereinket először meglepte, majd elgondolkoztatta a kérdés arról, hogy szükség van-e szervezetük hatékonyságának a mérésére, és hogyan tudnák azt mérni? *„Külön nem mérem, de nem rossz ez az ötlet, lehet, hogy meg is fogom szervezni."* A vezetők egy része úgy gondolkodik, hogy létük önmagában legitimálja tevékenységüket, nem szükséges azt értékelni, sőt ebben kifejezetten támadó szándékú kezdeményezést látnak. Vagy éppen magától értetődő érték a hatékony működés: *„sérültek esetén százszorosan is igaz, hogy vagy jól, vagy sehogy."* Volt, aki ezt azért nem tartotta szükségesnek, mert úgy vélte, hogy ezt nem ők, hanem inkább a szervezettel kapcsolatban állók végzik folyamatosan. A vezetők többsége azért nem méri tevékenységük hatékonyságát, mert szerintük azt nem lehet mérni. *„Valamit lehet mérni, valamit nem lehet mérni. Hogy tudom mérni, hogy ha egy gyógyíthatatlan betegnek adunk ajándékba egy könyvet, és annak örül, az micsoda? A mi tevékenységünket nem lehet mérni. Azt mérjem, hogy egy nap hányszor kattintok az interneten azt keresve, hogy van-e valamilyen tudományos eredmény? Vagy hány órát fordítok az APEH-ba való járkálásra vagy az idegeim strapálására? Megint csak nem lehet mérni."* Nagyon sokan szükségesnek látják tevékenységük monitorozását és a visszajelzéseket, de nincs ötletük, hogy hogyan lehetne ezt kivitelezni. Volt, aki konkrét indikátorokat próbált keresni, ők a következőkben látták munkájuk eredményeit:

1 McLeish, B.J. (1997): Sikeres marketingstratégiák nonprofit szervezetek részére. Budapest: CO-NEX Kiadó.

„Összehasonlíthatatlanul jobb állapotban vannak azok a gyerekek, akik járnak rendszeresen a heti foglalkozásokra." „A főorvos szerint a halálozási arány az idős emberek között a veseelégtelenség miatt nagymértékben csökkent ebben a csoportban."

Kirajzolódott a civileknek egy olyan köre, akik tevékenységük értékelését egyfajta kötelességként értelmezik, ők főként a pénzügyi elszámolást, a jogszabályoknak való megfelelést tartották az eredményes működés zsinórmértékének. Végül volt néhány olyan vezető, akit nem ért meglepetésként a kérdés. Ők azok, akik tudatos irányítás mellett hosszú távra terveznek, eszközeik között megtalálható egy jól átgondolt menedzsment koncepció, humánpolitika, pénzügypolitika és szervezetfejlesztési elképzelések. Ők azonban azok, akik a kisebb csoportot alkotják, a megkérdezett negyven szervezet közül összesen négy olyat találtunk, akik ilyenfajta stratégiai szemléletet tártak elénk. Ha átfogó értékelési rendszer nem is, de egy-egy jó gyakorlat viszont megtalálható számos szervezetnél. Van, aki elégedettségi kérdőívet töltet ki rendszeresen a kliensekkel. Van, aki egy naplót vezet, a minőség követését segítő eszközként. Ezeket a kezdeményezéseknek is éppoly fontosságot kell tulajdonítanunk, hiszen az előbbi példák bemutatása, a tapasztaltok átadása mindenképp hasznos lehet a többi civil számára is a későbbiekben.

Az elbeszélésekből kiderült, hogy már az is nagy segítség lenne, ha valamilyen formában ösztönzőket kapnának a civilek arra, hogy valós tükörképet lássanak önmagukról, munkájukról, mert ahogy egy szervezet vezetője megfogalmazza, a környezet inkább ennek az ellenkezőjére kényszeríti őket. „A *pályázatok nem erről szólnak, az őszinteségről, hanem hogy sokkal jobbnak add el magad, mint amilyen vagy, különben nem kapod meg."* Ennek a ténynek a felismerése – értékelhetjük talán úgy -, nem áll messze attól a nyugati országokban már jól bevált gyakorlattól, amiben a szervezetek (a költségvetési és a piaci szereplőkhöz hasonló módon) külső tanácsadó segítségét kérik. Sokkal nehezebb ugyanis a gyengeségekről őszintén beszélni, sok szervezet képtelen rá, egy külső megfigyelő viszont valósabb képet mutathat a szervezetről. A hasonló módszerek támogatása, a mellé rendelt anyagi eszközök rendelkezésre bocsátása, a civil szféra ez irányú fejlesztése, a minőségi közfeladat ellátás kialakítása az állam jól felfogott érdeke.

A betegszervezetek kapcsolatai és konfliktusai

Ahogy a harmadik szektoron belül is vannak érdekellentétek, nézetkülönbségek, széthúzások, úgy a betegszervezetek vezetői, tagjai a többi szférával érintkezve is gyakran találják magukat szembe különböző konfliktushelyzetekkel, melyeket kezelniük kell. Számtalan konfliktus adódik a beteg, fogyatékossággal élők kiszolgáltatottságából. Az egészségügyi intézményekben tapasztalt nem megfelelő bánásmód sokszor nem szándékos cselekvés, hanem egyszerű tapintatlanság, amikor – hogy csak egyet említsünk a sok példa közül – a nem látót az asszisztens nem kérdezi meg arról, hogy kísérőjével vagy kísérője nélkül szeretne-e bemenni az orvosi rendelésre.

A konfliktusok kezelésével kapcsolatos attitűdök vizsgálatakor azt tapasztaltuk, hogy néhány esetben megnyilvánul az a komoly dilemma is, amit a civil szervezetek autonómiája és a központi pénzektől való erős függőség közti feszültség jelent. *„Nem engedhetjük meg magunknak, hogy az önkormányzattal, az országos hatókörű szervekkel, a minisztériumokkal szemben a konfliktus helyzetek elmérgesedjenek, mert egy bizonyos értelemben költségvetési támogatástól függünk, és ezt nem szabad veszélyeztetni„.* A civil autonómia korlátozása más területeken is konfliktust okoz. Egyrészt a jogszabály a támogatásokat, normatívákat nagyon szigorú feltételekhez köti, melyek nem mindig összeegyeztethetők a civil innovatív kezdeményezésekkel. Külön konfliktusforrás az, ha a szervezet önkormányzati alapítású, vagy azzal áll ellátási szerződésben. Az újító szándék, az egyedi megoldások szempontjából nézet- és érdekkülönbségek jöhetnek létre a civilek és a betegek/tagok családtagjai között is.

A sok nehézség, a gyakran tapasztalt alacsony tolerancia, a sok zárt ajtó mellett a betegszervezetek hatékony működésének feltétele mégis kapcsolatrendszerük kiszélesítése. Ezt saját maguk is így látják, hiszen a sikerfeltételek között az elsők között szerepelt a sorban az ismertség, a hírnév, a kapcsolatok. Kapcsolatuk bővítéséhez több eszközt is felhasználnak. A szervezetek több mint fele rendelkezik önálló honlappal, azok között, akik nem, pedig van olyan, akiről ismertető olvasható más oldalon. Számos szervezet törekszik minél gyakoribb média megjelenésre, a sajtó, a rádió, illetve tévéműsorok útján. A nem jól sikerült szereplések viszont inkább ronthatják, mint javítják a szervezet hírnevét és ezzel támogatottságát. Több betegszervezet rendszeres konferenciálátogató, bár a külföldi konferenciákat már csak kevesen tudják megfinanszírozni. Az ismertséget, így a kapcsolatokat növelik a szervezetek tevékenységét ismertető füzetek, hírlevelek, kiadványok, hang- és képanyagok – ezek közül valamelyiket szinte majdnem mindegyik betegszervezet készíti. Az sajnos már csak néhány helyen tapasztalható, hogy ezeket minél szélesebb körben terjeszteni is próbálják, többnyire csak a tagoknak, illetve a szűkebb környezetbe tartozóknak továbbítják, bár rajtuk keresztül azért eljutnak ezek az információk messzebb is. Két olyan civil vezető is akadt, aki tudományos írások, publikációk formájában ad hírt működésükről. Mindezek mellett azonban legfontosabbnak mégis túlnyomó többségben a személyes kapcsolatháló bővítését tartották a civilek.

Amennyiben értékelniük is kellett, a megkérdezett civil vezetőknek csaknem fele elégedetlen volt a szervezetük jelenlegi kapcsolatrendszerével, ismertségével, és ennek bővítésére törekszik. A kapcsolati tőke előnyei több oldalon is megmutatkoznak. Nemcsak a jobb pozíció előmozdítása (van, aki képvisel), a mindennapi feladatok olajozottabb működtetése (van kihez fordulni) miatt fontos, hanem a szervezet működését biztosító anyagi háttér biztosítása szempontjából is (van, aki támogat). Az adományokat nyújtókat nem elég egyszer segítségre bírni, a velük való folyamatos kapcsolattartás nélkülözhetetlen a támogatók megtartásában. Ahogy az ügyvitel más aspektusainál már megmutatkozott, ez is egy olyan feladat, melyre általában már nem jut idő, energia, és hozzáértés, mert ahogy egy interjúalanyunk megfogalmazta, a belső és külső kommunikáció egy külön szakma. Vagyis ezen a területen is egy főállású, segítő munkatárs bevonása válna szükségessé.

Összefoglalóként

A tanulmányban a sikerek, az eredmények szubjektív vezetői megítélése mellett a betegszervezetek működését megnehezítő tényezőkkel foglalkoztunk. A betegszervezetek eredményességének, hatékonyságának vizsgálatakor megállapítható, hogy számos tekintetben megtalálhatók a nonprofit szférára jellemző közös jelenségek, sok szempontból azonban a tevékenységből adódóan – például a partnerkapcsolatokban, konfliktusaikban és társadalmi megítélésükben, elfogadottságukban – speciális problémák jellemzőek.

A szerző a PTE BTK Szociológia Tanszékének oktatója, a PTE BTK Interdiszciplináris Doktori Iskola Politikatudományi Programjának hallgatója.

Trebbin Ágost

A pécsi Szentháromság szobor

A török hódoltság idejét leszámítva, valamilyen egyszerű Szentháromság szobor már a középkorban is állhatott a város főterén. Hitelt érdemlően a XVIII. századtól tudunk létezéséről.

A 150 éves török megszállás 1686. szeptember 22-i megszűnése után Pécs városa igencsak lehangoló képet mutatott.

De nem bántak jobban a várossal a „keresztény kurucok" sem, őket csak néhány hónap múlva a rácok múlták felül.

Sándor László (volt pápai kapitány) kuruc hadai 1704. február 1-jén érték el Pécs városát. A mintegy 3000 főnyi sereg először a pécsi jezsuita rendháznak a várostól délre, a siklósi út mentén lévő birtokait pusztította el, majd sorra került a belváros is.

A reguláris hadak és martalócok kegyetlenkedése és fosztogatása után Pécs városa borzalmas látványt nyújtott. Mindenhol romok és elhantolatlan tetemek sokasága. Még a környező falvakból is kellett szekeres parasztokat berendelni, hogy a város utcáin szanaszét heverő rengeteg halottat úgy-ahogy el tudják szállítani. A hevenyészett sírgödrök és tömegsírok még ideiglenes megoldást sem jelentettek.

A lakosság csak lassan szivárgott vissza a „kísértetvárosba". Élelem, ivóvíz csak igen szűkösen állt rendelkezésre. A főtéri török csorgó ivókutak, a sandervárok romokban hevertek. A nyomorúságot tetőzte, hogy a város amúgy is gyér lakosságát súlyos és rendszeresen visszatérő pestisjárványok tizedelték.

Az 1700-as évek első évtizedeiben sem sokat javult a város közegészségügyi helyzete, sőt a pestis egyre több áldozatot követelt. A krónikák különösen az 1709-es és 1739-es évek járványait említik meg, mint legsúlyosabbakat.

A város ismét kezdett néptelenné válni. A mindennapi élet is elviselhetetlenné vált.

Aki egyszer megkapta ezt a szörnyű betegséget, a „Fekete Halált", annak sorsa megpecsételődött.

A korabeli lehetőségek esélyt sem adtak a gyógyulásra. A gyógyfüvek, füstölés, ráolvasás és egyéb primitív módszerek mit sem használtak.

Az emberek kétségbeesett helyzetükben az égiektől kérték a segítséget. A súlyos pestisjárványok után a város polgársága – két esetben is – Szentháromság szobor emelésére tett fogadalmat.

Pécs város Tanácsának 1713. augusztus 25-én kelt határozata alapján, a hajdani piactéren (a mai Széchenyi téren) Szentháromság szobor felállítását rendelték el. A szobor elkészítését Anrath Henrik, pécsi szobrász vállalta.

Az újabb, gazdagabb díszítésű, barokk Szentháromság szobor elhelyezésérére az 1750-es években került sor. Alkotója Benchardt András, ugyancsak pécsi szobrász volt.

A napjainkban látható Szentháromság szobrot Kiss György szobrászművész (1852-1919) mintázta, amelyet 1908-ban szenteltek fel.

A szoborcsoport csúcsát a Szentlélek-galamb koronázza. Alatta az Atyaisten és Krisztus alakjai helyezkednek el. Az alépítményen Szűz Mária, Szent Sebestyén, Szent Rókus, és Páduai Szent Antal álló szobor-alakjai nyertek elhelyezést.

A szoborcsoport mészkőből faragott alakjai az eltelt száz év alatt a többszöri restaurálás ellenére is egyre tompultak. A szelíd szent arcok lassan elmosódottakká váltak. A régi pécsiek a nem kívánatos változások ellenére is ragaszkodnak a kedves, megszokott „ismerősökhöz".

Szomorúan hallom a Széchenyi térrel kapcsolatos átalakítási terveket. A „modernizáció" jegyében eltűnnek a mellvédek, az évszázados pasztellszínű kövek, és a szomorú múltunkat felidéző mécsesek, emléktáblák.

Bizonyára nincs új a nap alatt. Az 1930-as években nagy elkeseredést váltott ki a pécsiekből az a terv, hogy a Széchenyi tér belső részét mellvéddel veszik körül, és felkövezésére az egykori budai-külvárosi temető síremlékeit használják fel. 1956-ban a város értelmiségi köreinek tiltakozása ellenére felállították Hunyadi János lovas szobrát. Most sem örül mindenki egyértelműen a változásoknak.

Fiatalkori emlékképeim között kutatva egy kép jelenik meg. A második világháború borzalmai elől menekülve nem Pécsett éltük meg a szörnyű napokat. Mikor azután ismét viszontláthattam a szeretett várost, az első utam a Széchenyi térre vezetett. Ennyi idő után sem tudom könnyek nélkül visszaadni az a meghatott érzést, amikor láttam, hogy a tér nem sérült meg, képe nem változott!!! Ott voltak a kedves, megszokott épületek, a szentháromság szobor, a megkopott öreg padok...

Kétségtelen, hogy az idős emberek hajlamosak a nosztalgiára és a konzervativizmusra, a fiatalokban pedig ott rejlik az új iránti lelkesedés és dinamizmus. Persze a mai fiatalok is egy idő után szintén elszürkülő, idős emberek lesznek. Talán, ha ebben belegondolunk, jó lenne a jövőben a városrendezési elképzeléseket úgy összehangolni, hogy a város minden lakójának egyaránt örömet szerezzenek vele.

Új zenei-irodalmi alakulat Pécsett: Portéka

Ez a Misi gyerek amolyan hermészi figura: hozza-viszi az információkat, közvetít, és kapcsolatokat sző. Ez a Misi gyerek Mihály is egyben, valóságos arkangyali beütésekkel: szolgálni és vezetni egyszerre akar a maga (földi időszámítás szerinti) 18 évével. Ez a Misi gyerek az én új zenésztársam. Persze „véletlenül" találkoztunk. Korábban egy kulturális egyesület ülésén, az után egyszer csak egy Cseh Tamás-beszélgető délutánon, ahol a bárkás Bérczes dialogizált kedélyesen komolykodva korunk nagy krónikásával.

A KÖZELMÚLT

No, az előtérben összetalálkozott tekintetem Misiével, és elkezdünk beszélgetni. Hogy Unger Pálma és N. Szabó Sándor pécsi színművészek kifejezésével éljek: azóta sem hagytuk abba. Misi elregélte, hogy régi terve a Bereményi-Cseh-dalok feldolgozása, elsajátítása, közvetítése a mai ifjak irányába. (Mondtam, hogy hermészi figura!) Tekintve, hogy a mester gyengélkedik, és nemigen koncertezik mostanában (adná Isten, hogy mégis tenné), úgy éreztem, felvetése helyénvaló és reális. Hiszen olyan kincsekről vagyon szó említett szerzők alkotásait illetően, melyeket generációk őrizgetnek a szívükben, az agyukban, meg a fülükben. Egyáltalán: hol teremnek manapság krónikások, akik legalább nagyjából objektíve tekintenek a világ dolgaira, és erősen önironikusan a saját ügyeikre? Ez a fajta szemlélet leginkább, ami vonzott Misi javaslatában. Valamint a pallérozási lehetőség. Önmagam pallérozásának lehetősége. Zeneileg, tudatilag, érzékenységileg. Így jött létre a Portéka.

A KÖZELJÖVŐ

Közeledik pediglen a Költészet Napja: április 11. Arra gondoltunk, éppen profilunkba vágna egy frappáns előadás zenével, versekkel. Nosza, előkaptuk a Műcsarnok című Bereményi-Cseh-lemezt, mely hemzseg a költőktől. Nekiálltunk. Nem adja magát egykönnyen. Közben bevontunk a munkába további egy zenészt és két színészt is. Valamint két képzőművészt, egy hangászt, egy fényészt, meg egy gyermeket (kutya, gyerek színpadon fél: siker). Összeállt a csapat, csiszolódunk, pallérozódunk, és igyekszünk visszarángatni magunkat a földre. A földet érés időpontja: április 8., szerda, 19 óra – helyszíne: a pécsi Civil Közösségek Háza nagyterme. Reméljük, a nagyterem olyan szívélyesen fogadja majd ama műcsarnoki estén közönségét, mint a Portékát a Civilek a Házból.

Szeretettel elvárjuk a zenei-irodalmi szeánszra,
és maradunk tisztelettel: Portéka (Bogárdi Aliz és Etlinger Mihály)

Bogárdi Aliz

Tanulmányúton a Nemzetközi Együttműködés Egyesületénél

„Te magad légy a változás, amit a világban látni szeretnél" (Mahatma Gandhi) mottóval a pécsi Borostyán Egyesület kibővített csoportja egy németországi civil szervezetnél járt „tanulmányúton".

Egyesületünk közhasznú szervezetként működik 2001. évi megalakulásunk óta. Tagságunk egy kivétellel nagycsaládos szülőkből áll, létszámunk jelenleg 18 fő. Havi-kéthavi rendszerességgel tartunk gyermekeknek, fiataloknak (korosztályos bontásban) és felnőtteknek kulturális ill. sport programokat. Rendezvényeink rendszeres résztvevői (de egyben aktivistái is) a több mint 15 éves közös táborozások során összebarátkozott családok, akik időközben megalapítottak egy nagycsaládos jellegű csoportot, a Gesztenyési Katolikus Közösséget (legfrissebb „népszámlálásunk" szerint 5 nem családos személy és 30 család kötődik ehhez a közösséghez pontosan 100 gyermekkel) Az év során számos teljesen nyilvános programot is szervezünk (pl. családi farsang, ill. hangverseny, betlehemes előadás)

A mienkhez hasonló célokat maga elé tűző csapat sohasem mondhatja, hogy megérkezett. Folyamatosan figyeljük, keressük a továbblépési lehetőségeinket. A „Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit" (Nemzetközi Együttműködés Egyesülete, a továbbiakban GIZ,) német szervezetről eddig is tudtunk, de csak másfél-két éve figyeltünk fel komolyabban arra, hogy sok területen hasonló úton járnak mint mi, és sokrétű tapasztalattal rendelkeznek. Egyesületük elvi hátterét és bázisát szintén egy keresztény közösség, a „Katholische Integrierte Gemeinde" magyarul Katolikus Integrált Közösség adja.

Nagy izgalommal vártuk 2008 nyarát, amikor meghívásuknak eleget téve sikerült megvalósítanunk azt a tapasztalatszerző utat, melynek során a GIZ tevékenységét, elért eredményeit volt módunk „élőben" tanulmányozni. Több autó és kisbusz vitte 2008 július 7-én hétfőn a résztvevő 29 felnőttet és 11 kisgyermeket (azt kértük a részvevőktől csak azokat a gyermekeket hozzák, akik elhelyezését másként nem tudnák megoldani) a bajorországi Urfeldbe, ahol a fogadó szervezet tulajdonában levő Marlene-Kirchner-Házban voltak a helyi programok és a közelben levő Fischer am See Gäste- und Tagungshausban pedig a szállásunk.

Este 19 óra körül érkeztünk meg, esős szeles hideg idő várt bennünket, vendéglátóink fűtött egyszerű szobái és finom vacsorája hamar feledtette velünk eme kellemetlenséget.

Kedden fő programként ismerkedtünk egymással, közülük és közülünk is bemutatkozott néhány család. Ezt követően a Marlene Kirchner Ház részletes történetét mesélte el a GIZ „elöljárója" Dr. Bernhard Anderl építészmérnök-paptestvér, aki jelen volt a ház építésénél és annak bővítéseinél. A házat 1952-ben közösen vették meg a közösség tagjai. Ahogy nőtt az igény az újabb, nagyobb terekre, termekre, annál nagyobb kreativitással toldották meg az épületet egyes oldalait, majd építették be a tetőteret.

A fogadó szervezet tevékenységét, tapasztalatait, az elvi hátteret Prof. Gerhard Lohfink ismertette kedden, szerdán és csütörtökön, egy-egy előadás keretében. Az előadások után mindig hosszan beszélgettünk, válaszoltunk egymás kérdéseire. Szép emlékek maradtak az érdekes vitákról, beszélgetésekről.

Csoportunk német nyelvet nem beszélő többsége az előadásokat, ismertetőket az összes program során kis fülhallgatókon keresztül, szinkrontolmács segítségével hallhatta magyar nyelven.

Már az első est folyamán találkoztak civil szervezeteink vezetői egymással. Kölcsönösen osztották meg működéseikkel kapcsolatos tapasztalataikat, ami nagyon tanulságos volt mindkét fél számára. Itt tudtuk meg, hogy a GIZ a mi fogalmaink szerint egy ernyőszervezet (taglétszáma 10 alatt van) mely tevékenységét több ország (Tanzánia, Olaszország, Ausztria, Izrael) civil szervezetei által (is) végzi. Az alapdöntésekben náluk is minden tagnak részt kell vennie. Az államtól nem kapnak a mi 1%-unkhoz hasonló támogatást, nem pályáznak, viszont az adományokról kiadott nyugták (igazolások) alapján a közhasznúság miatt ott is csökkenthetők az adóbefizetések. Több ingatlannak, így a Marlene Kirchner Háznak és a Fischer am See Gäste- und Tagungshausnak is a GIZ a tulajdonosa, üzemeltetője.

Szerdán Walchenseeben egy különleges vízierőművet néztünk meg. Két, 200 méter vízszint különbségű természetes tavat 6 db nagyátmérőjű csővel kötöttek össze és a csövek aljában a lezúduló víz 8 turbina meghajtásával, évi 320 millió KWh környezetbarát energiát képes létrehozni. A második estét közös énekléssel és haszidikus történetek meghallgatásával töltöttük. Fáradtan, de élményekkel gazdagon tértünk nyugovóra.

Csütörtökön meglátogattuk a dachaui koncentrációs tábort. Sokunk nem járt még hasonló történelmi helyen. Mély benyomást tett ránk, ami szemünk elé tárult:

„Dachaut – ahogy a többi koncentrációs tábort – a magyar közvélemény csak a történelemkönyvekből ismeri, – mondhatjuk: szerencsére. Látogatásunk ezen az emlékhelyen egész embert kíván, nem engedi meg sem a szórakozott nézelődést, sem valamiféle „szuvenír-turista" attitűdöt. Aki belép egy koncentrációs táborba, az kénytelen maga mögött hagyni korábbi képzeteit, pozitív vagy negatív előítéleteit. Bár a helyszín sokat változott 50 év alatt (a barakkokat lebontották), a kínzókamrák, és más helyiségek, eszközök látványa teljesen valóságossá és szinte hétköznapivá teszi a korábbi homályos képzeteinket. Az ember itt ismerheti fel igazán, hogy a Holokauszt közös tragédiája az emberiségnek, nem „zsidó-ügy", hanem arra figyelmeztet, hogy szellemi éberségünk elvesztése milyen katasztrófákkal járhat."

Délután ellátogattunk Bad-Tölzbe, ahol megtekintettük a 400 fő befogadására alkalmas wolfesingi Konferencia Központot. Vendéglátóink finom kávéval és süteménnyel vártak bennünket. Jártunk a Hedwig-Fornander-Hausban (kiadó és szerkesztőség) és megismerhettük annak történetét.

Pénteken a közösség saját üzemeltetésű, Günther Krasnitzkyról elnevezett óvodáját és iskoláját néztük meg

Walchenseeben, majd a szintén saját üzemeltetésű orvosi rendelőikben ámultunk-bámultunk... Orvosi praxisukat saját patikájuk is segíti, ami szintén nagy élményt jelentett.

„Rendkívül tanulságos volt a német orvosi rendelőkben tett látogatásunk. Nem szakemberként is látható volt a kiváló eszközpark, ugyanakkor a „magyar beteg" érdeklődését nem ez keltette fel elsősorban. Sokkal vonzóbb, és a magyar egészségügy szempontjából tanulságosabb volt azt látni, hogy a magánpraxisok nem a nálunk megszokott hideg távolságtartást tükrözték (orvos-beteg között), hanem barátibb, néhol szinte családias légkört idéztek. Ilyen helyre az ember sokkal „szívesebben" tér vissza, illetve, ha baja van, nem húzza-halasztja a dolgot, mert tudja, hogy megértő környezetet talál." (A két benyomást lejegyezte: Ricsi).

Szombaton a Jochberg hegycsúcsra kapaszkodtunk fel Bernhard Anderl vezetésével. Útközben a meredek ösvényről még láthattuk az erőmű mindkét tavát egyszerre, a csúcson azonban két meglepetés is várt: nagyon nagy köd vagy talán egy felhő, és egy nagy kőkereszt körül legelésző sok tehén.

Az esti búcsúestre gyerekeink bibliai történetet ábrázoló, közösen elkészített nagyméretű rajzokkal és egy szép előadással is készültek. A búcsúvacsora igazi meglepetés volt. Gyönyörűen terített asztalok, kellemes szalonzene várt bennünket. Mi egy német dallal próbáltuk megköszönni az egész heti kedvességüket, a sok szép élményt, a beszélgetéseket és figyelmességüket, ami egy percre sem lankadt.

Vasárnap reggel indultunk haza. Fájó szívvel búcsúztunk barátainktól, a szép tájtól. Élményekkel gazdagon tértünk haza. Barátságainkat tovább ápoljuk és várjuk a mihamarabbi viszontlátást. Az ott-tartózkodásunk költségeinek nagyrészét átvállalta a fogadó szervezet, de szerencsére jelentősen tudtuk saját kiadásainkat csökkenteni az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiumához benyújtott eredményes pályázatunk segítségével.

Lejegyezte: Kovács István

Jó lenne olyan világban élni, ahol nincsenek előítéletek? Ahol nem ér hátrány valakit a bőrszíne, vallása, nézetei miatt?

Tennél is ellene valamit?

De tényleg? Mert a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesülete (DUE)
és a nyíregyházi Esélyek Háza pont erre kínál lehetőséget diszkrimináció elleni képzéssorozatán.
Ha diákújságíró vagy, és felemelnéd a szavad a nemzetiségek, fogyatékkal élők és hátrányosan megkülönböztetettek mellett és a diszkrimináció ellen; ha úgy látod, volna kit meggyőzni az előítéletei elfogadhatatlanságáról – akkor **gyere el**!
Képzésünkön egyrészt találkozhatsz olyan fiatalokkal, akik a diszkrimináció áldozatai, és megismerkedhetsz a problémáikkal, másrészt olyan újságírói fogásokat tanulhatsz, amikkel hatékonyan tudod kommunikálni a megoldáshoz vezető utat.
Ha olyan diák vagy, aki áldozata, vagy áldozata lehet a diszkriminációnak (roma származású vagy fogyatékkal élő), és találkoznál olyan fiatalokkal, akik a saját médiumukban felszólalnak a Te érdekedben is – akkor feltétlenül **gyere el**!
Képzéseinken egyrészt személyesen számolhatsz be problémáidról résztvevő diákújságíróknak, másrészt Te is tanulhatsz olyan kommunikációs fogásokat, amikkel hatékonyabban tudod megvédeni magad, és megismerkedhetsz a lehetőségeiddel.

A harmadik képzés 2009. április 3-5-ig lesz Pécsen.
Civil Közösségek Háza
7624 Pécs, Szent István tér 17.

A szakmai képzés ingyenes.

A találkozó idejére szállást és étkezést biztosítunk.
Jelentkezni, illetve érdeklődni a mellékelt jelentkezési lap kitöltésével és visszaküldésével legkésőbb **2009. március 27-ig** lehet a következő elérhetőségeken: antidiszkriminacio@due.hu, Fax: (42) 595-584, Postacím: Esélyek Háza, 4400 Nyíregyháza, Országzászló tér 7. III/29.
Részleteket és a programmal kapcsolatos minden információt megtalálsz: www.due.hu/antidiszkriminacio és a www.eselyhaza.hu oldalon.

Lantos Ferenc 80 éves

Keserü Katalin

Tanárunk és mesterünk, Lantos Ferenc művészete átíveli a 20. század második fele művészetének történetét, úgy a magyarországit, mint az egész nyugati világét. Pécsett él, kissé (olykor, rendszerektől függően, nagyon) távol a művészeti központoktól. Az általa bejárt festői út ugyanolyan egyéni és meghatározó, mint egyetemesen ismert kortársaié, akikkel a korszakot irányzatonként leíró művészettörténeti könyvek fejezeteiben akár együtt is szerepelhetne. A modern művészet egyik érvényben

lévő meghatározása szerint annak koherens hagyománya: az autonómia és a tiszta művészet ideája, a képnek nem a valóság illúzióját keltő, de önálló realitásként való léte inspirálta Lantos pályakezdésekor, a II. világháború után az európai művészetet, s ez az ő műveinek is gyökere és mindvégig mozgató ereje.

A következőkben azért foglalkozom művészetének „egyetemes" összefüggéseivel, mert szégyenletes az, ahogy adósai vagyunk egy-egy életműnek, ma már nemcsak a nemzetközi, de a hazai, méltó színtéren való megmutatásuk elmaradása miatt. A nemzetközi kontextus ismerete nélkül elmarad az egyediség és értékeinek felismerése is.

Miközben amerikai kortársai franciaországi tanulmányútra mentek azért, hogy a párizsi Abstraction-Création csoport tevékenységével megismerkedhessenek, Lantos Ferencnek megadatott, hogy annak Pécsre költözött mestere, Martyn Ferenc mellett érjen festővé. A Párizsban 1946-ban szervezett Salon des Réalités Nouvelles **a konstruktív absztrakciót** a szabad művészi kifejezés formanyelvének, kiindulópontnak tekintette, s az Európa művészeti életében, centrumaiban – Budapesten is – kibontakozó nemzetköziség alapja is a minden nemű absztrakció lett. Ez a II. világháború után általánosan Európai Iskolának nevezett festészet nálunk egy rövid életű művészcsoport tevékenységében bontakozott ki, melynek több tagja is Pécsről vagy a környékéről származott. Noha Pécs még abban a rövid, a diktatúrát megelőző periódusban sem volt központ, mégis, művészeti hagyományaival, Magyarország legeurópaibb városa lehetett. Ahol, a Bauhaus több tanárát és tanítványát is adó városban, Lantos, az iskola Amerikába szakadt tanárához zarándokló fiatalokkal egyidőben, a modernizmus többféle szemléletét őrző légkörben élt, mely az *Op Art* „alapítójának" szülőhelyeként is ismert.

Martyn ottlétének köszönhető – amint Lantos írta később -, hogy akkoriban, **fiatalon megismerkedett a természeti látvány absztrahálásával**. Miként Martyn életművében (vagy a '40-es-50-es évek fordulóján a francia tradíció folytatóinak tekintett Bissiere-nél, Bazaine-nél és Manessier-nél vagy az Európai Iskola pécsi tagjánál, Gyarmathy Tihamérnál), úgy nála is a látott táj egésze határozta meg az elvont képet, részleteinek formáját, színét, rendjét és arányát. A világ egészének összhangját adó körrel és kör-

ívek révén válnak eggyé a táj és a formák már az 1948-ban tussal készült tájrajzain, majd az '50-es évek akvarell tanulmányain, melyek eredményei az 1957-58-ban olajjal vagy temperával készült balatoni vitorlás-sorozatának darabjai. Egyikükön vízszintes sávval és függőlegesekkel teremti meg a kép (kerettel összefüggő) önálló világát, ritmusukkal és tiszta (kék, zöld, piros) színeikkel a belső rendjét. A kép síkjának geszturális ecsetvonások adnak virtuális mélységet – aminek eredetét az 1948-as, szálkás, amorf, mozgásban lévő formák képzetét keltő gyakorlatain kereshetjük, s ami a pályájára 10 éve visszatekintett festő szerint sajátos „keresztmetszet-szemléletének", a függőleges irányú mélyülés elvének korai megvalósítása.

Másutt erőteljes kontúrokkal jelentek meg a formák s a táj struktúrája. Ez a megoldás a képszerűség modern, konstruktivista útját jelzi: a vastag, dinamikus fekete vonalak hamarosan az önálló, a vászon síkjához igazodó, háló- vagy szőnyegszerű képi szerkezet forrásává válnak (*Szénosztályozó*, 1961), a franciákéhoz hasonlóan, akiket egyidejűleg, 1960 körül fedez fel magának Budapesten a világtól való elzártságból ocsúdó Zuglói Kör.

A sík, a színekkel a rácsszerkezetben mégis vibráló, mély teret kialakító képtípushoz Lantosnak megvolt a saját forrása: geometria (épület) és táj Cézanne-os összhangját kereste már 1948-as ceruzarajzain, majd az *Éjszakai város* című festményének szabálytalan hálózatában összegezte a megfestett-konstruált struktúra általa felfedezett lehetőségeit. Lantos absztrakciójának ez azonban csak az egyik útja.

Az egyöntetűnek látszó képi struktúrába ugyanis a vitorlák háromszögének dinamikáját és az íves hajótest egységbe foglaló formáját is elrejti, olykor fordítva (*Fej /Önarckép/*, 1961). Korniss Dezső Európai iskolás *Illuminációi*, Gyarmathy *Golgota*-feje az előképeihez tartozhatnak, de Lantosnál mozgás-képeket (a Pécsi balett inspirációjára készült *Balett*et, a *Sétálók*at, 1965) alapoz meg az erőteljes, elmozduló függőleges.

Fej című festménye más okból is fontos. Egy közelről vizsgált természeti részlet: a sekély vízen áttűnő kövek, kavicsok gömbölyű formavilága tűnik ugyanis fel az 1957-58-as akvarelleken. Ezek nem egyszerű természeti ábrák, hanem az egyedi és univerzális közös jelei. Amint Bazaine megfogalmazta: az érzékenység

ott „kezdődik, amikor a festő felfedezi, hogy (...) a kövek és a saját arca ikertestvérek". Az íves forma Lantosnál ilyen. A *Fej* és a hajótestek, a kavics, a nap íve egy, a képegészt a világegészhez kapcsolni tudó, azok mozgását és a festő saját, belső dinamikáját egybehangoló forma, melynek lecsiszolt, kerékszerű kontúrvonalával és a síkban tartott háttérrel majdhogynem a minimalista festészet új képi világáig jut el a festő (*Kék kép*, 1960).

Az íves, a körforma dinamikájának festészettörténeti múltját is felfedezhette, hiszen a két világháború közt Párizsban élt Martynnak bizonyára megvoltak a Michel Seuphor által szerkesztett, *Cercle et Carré* (Kör és Négyzet) című folyóirat számai. A kör mellett egy másik dimenziójú, új elemmel gazdagodik tájfestészete: 1963-ban készült balatoni akvarelljein színpöttyökből álló, vibráló táj jelenik meg, mely a *Kompozíció körökkel* című festmény (1964) képtájában köszön vissza, vízszintes körsorokkal, körformák szabálytalan rendjével és villódzá-

sával. Ez **a pulzáló, élő, absztrakt képkonstrukció** merőben európai, mégsem hagyhatjuk figyelmen kívül vele kapcsolatban azt, hogy mi történt egyidejűleg a festészet terén Amerikában. Nem mintha Lantos ezt figyelte volna, hanem mivel rokonait ott is megtaláljuk.

Az amerikai művészek közt Robert Rauschenberg, első *combine painting*jein (1954-55), melyekkel mind az életre, mind a művészetre reflektálni kívánt, vízszintes és függőleges sorokba rendezte (és átfestette) élete talált tár-

gyait, mestere, Josef Albers purista geometrizmusára emlékezve, és saját, a világot gigantikus festménynek nevező ars poeticájának megfelelően. A köztük kifektetett kerek esernyővel virtuálisan mozgásba lendítette a kompozíciót. Társa, Jasper Johns első meghatározó képein, a *Zászló*n és a *Céltábl*án (1955) egy-egy sík tárgyat (színsávokat, kört) azonosított a festménnyel, azok kétdimenziós geometriáját csak érzékeny ecsetkezelésével egészítve ki, s majd a *Mihez képest* (According to What, 1964) című festményére – többek között – magát a kerek színmintákat tartalmazó festékes lécet is ráhelyezte, meghatározva vele az összetett képet mozgósító középtengelyt. Mindketten a kortárs művészet legellentétesebb irányaira hatottak. Így az önreferenciális, a *pop art*tól független, a kép valóságát mint önálló valóságot tekintő, „festőiség utáni absztrakció" alkotóira is. Az ebbe foglalható színmezőfestészet, *Hard-Edge* és minimalizmus megteremtői és az *Op Art* művelői az 1950-es évek végén – a '60-as évek első felében, ismét a tisztán festői kérdések felvetéséhez és megoldásához ragaszkodtak, de

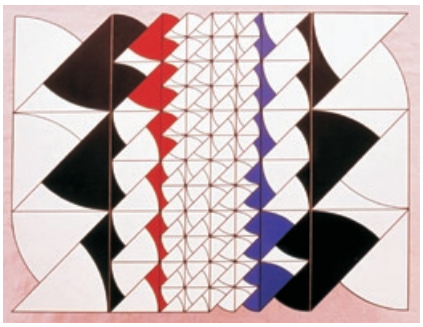

másképpen, mint európai elődeik. Formáikkal, színeikkel a festményen kívüli világgal semmi kapcsolatot nem kívántak tartani, emiatt formalistáknak is nevezik őket, a szó nálunk (a szocializmus idején) meghonosodott pejoratív jelentésváltozata nélkül.

Ezek az alkotók (Ellsworth Kelly és Vlado Kristl 1923, Kenneth Noland, Ivan Picelj és Julije Knifer 1924, Robert Rauschenberg 1925, Francois Morellet 1926, Al Held és Yaacov Agam 1928, Richard Anuzkiewicz, Enrico Castellani, Jasper Johns és Günter Uecker 1930, Bridget Riley 1931, Keserü Ilona 1933, Frank Stella 1936) Lantos Ferenc (1929) generációs társai, kiegészítve sorukat néhány, a Pécshez közeli régióban dolgozó művésszel. Részben tehát a **modernizmus kontsruktivista absztrakciójához, a Bauhaushoz fordultak ismét vissza**, a képsíknak megfelelő négyzet meghatározó képi motívummá emelésével illetve a képpel való azonosításával. Javarészt Albers közvetítésével, aki a képmélységet tisztán a látás törvényeire, a retina érzékenységére bízta, például az *Homage to the Square* című képén. Részben – tanulmányútjaik során – a párizsi *Abstraction-Création* csoport művészetét tanulmányozták, különösen ennek egyik tagja, Auguste Herbin műveit, aki a tiszta absztrakció híveként és Matisse kolorizmusának folytatójaként élénk színű síkmértani formák kiszámított képi rendjét alapozta meg a '40-es években, s így a geometrikus absztrakció racionalitásának és pontosságának hagyományát ültette át az '50-es évek etikai és esztétikai tisztaságra vágyó művészetébe. Herbin már az új generáció nála fiatalabb példaképeire (Vasarelyre) is hatott (s így, Vasarelyn keresztül például Morellet-re). A geometrikus absztrakció hagyományát megőrizve az új festészet alkotóinak mindegyike a saját útján járt.

Noland színmezőfestészete például, a síkra festett koncentrikus körökkel vagy párhuzamos csíkokkal, az egyik legtisztább képviselője a kép mint önreferenciális mező felfogásának. Közép-Európában a horvát Julije Knifer feketefehérre redukált, a négyzetből a meander-motívum segítségével folyamatművé alakított festménye vagy Vlado Kristl tudományosnak tűnő, ámbár kézzel húzott vonalhálói (1961, '62) az új, tiszta, semmi képen kívüli kapcsolattal nem rendelkező kép példái.

Nálunk ekkor az absztrakció folytonossága a feltűnő. Az '50-60-as évek fordulóján Lantos sem határolta el a képet a valóságtól, ami tehát az absztrakció kiindulópontja maradt festészetünkben, a „festőiség utáni festészet" születésé-

nek idején is. **Kassák Lajos** 1961-ben festette új, háromszögekből szerkesztett térrajznak tűnő, geometrikus, a körmotívumot kiemelő képét, megőrizve tehát a kép téri komplexitását. Így tett Lantos Ferenc is. 1965-ben *Martyn Ferenc tiszteletére* készült képén a síkot meghatározó, szabálytalan és színes négyzethálóra nagy formákat és többféle struktúrát: szőnyegszerű és új, „kazettásnak" nevezett rendszert helyezett, az utóbbit kitöltő körmotívumokkal. A kép eltolt középpontjában egy csuklós szerkezet a virtuális mozgás közepe is. Képét összefoglalásnak és elindulásnak is tekinthetjük **egy új képi világ felé**, melynek **fő motívuma épp a kör és ennek dinamikája.** Változatos körök szabálytalan sorai mint költői vagy zenei ritmusok jelennek meg ekkori képein. Talán Martyn megdöbbentően újszerű könyvcímlapja, az irodalmi szöveget hajdan referenciáitól megtisztító *Mallarmé költeményei* (Magyar Helikon, 1964) elő- és hátlapján szereplő amorf, ívelt

formasorok (és persze Herbin *Levegő, tűz* című, említett műve) inspirálták a négyzetekbe festett körök (kazetták) sorait, amik ekkoriban jelentek meg Keserü Ilonának *Vasarely tiszteletére* festett képein is (1967). Lantos *Hat kör* című sorozatában és **akkori tusrajzai sokaságán körök, osztott körök és oválisok, amorf formák váltakoznak.** Ezeket a műveket (és néhány Tót Endre-festményt) nevezhetjük az új absztrakció első képeinek Magyarországon, közelállónak úgy a színmezőfestészethez, mint a ***Hard-Edge*** (az európai konstruktivizmust tanulmányozó Ellssworth Kelly) képi struktúráihoz. (A minimalizmus is felbukkan művészetükben /Keserü: *Rendszer*, 1967, Lantos már említett képe és a *Vibrációk*, 1982/.)

Lantos életében ez a találkozás az új absztrakcióval rövid volt, hiszen még ugyanabban az évben megjelenik az egyszerre fekvő és átlós négyzethálóval is lefedett, így sugaraik mentén osztott körök sora a képein. (Ugyanekkor foglalkozik e lehetőséggel a cseh Zdenek Sykora.) A négyzettel metszett kör ettől kezdve egy új, egyéni, képet generáló elvvé teljesedik ki.

1968-tól oktatói gyakorlatában dolgozta ki azt a vizuális (geometrikus) nyelvet és rendszert, mellyel megismerhetővé válik a világ, az ember és a világ viszonya, a látás törvényein keresztül. Ezért olykor erősen kapcsolódnak munkái az ***Op Art*hoz**. Forrása nemcsak saját festői felfedezése lehetett, hanem a

században vissza-visszatérő igény a művészet nyelvszerűségének feltárására. Az 1965-ös New York-i kiállítás (MoMA), mely *A fogékony szem* címmel intenzív színekkel vagy ellentétes színű mintákkal előidézett, illuzórikus mozgáselményt nyújtó festményeket mutatott be, jelzi problematikájának időszerűségét.

Az *Op Art* ekkor kapta nevét. Előfutárai közül Albers, művelői közül a színmező- és *Hard-Edge* festészet legjelesebbjei vettek részt a kiállításon, európaiak is: a Zero és a GRAV (Vizuális Művészetkutató) csoport tagjai. Éppen ők (mint Uecker, Morellet) voltak azok, akik úgy vélték, hogy egy csoportban névtelenül dolgozva, felhasználva a tudományt, technológiát és ipart, olyan művészi módszert tudnak kidolgozni, térrel, idővel, mozgással és fénnyel, mely által – bevonva az alkotásba az emberek tömegeit – egy jobb világ lesz formálható. A *Nouvelle Tendence* utópiája győzött az 1966-os Velencei Biennálén is. Pécsett pedig az egykori Albers- és Moholy-tanítvány, Victor Vasarely szemet csaló műveinek ismerete, képei sík felületével merőben ellentétes térhatása, matematikai számítások alapján kidolgozott szín- és formatára, a már 1955-ben meghirdetett *cinétisme*, másként a kézi és gépi másolással bárki számára hozzáférhető *„planetary folklore"* lehetett a döntő érv Lantos saját módszerének kidolgozásához.

Az 1970-es években egy kiállítás-sorozatban úgy mutatta be munkáit, mint művészetpedagógus, aki mindenkinek elérhetővé kívánja tenni a képgenerálás módszerét és eszközeit, egyúttal a (kép)látás technikáit és magát a világot. *Természet-látás-alkotás* címen 1972-ben indult a sorozat. A kiállítások egyike a térrel mint a képzőművészet és az ember alapvető és közös elemével foglalkozott. A pozitív és negatív (fekete-fehér) térből kiindulva tér és térillúzió, mozgás és mozgásillúzió eseteit vizsgálta, a vizuális képességek alkotó tevékenységgé fordításával. Mindazokat a lehetőségeket kiaknázta, melyeket az új festészet nem-referenciális képtípusa nyújtott (*A négyzet térhatásának megváltoztatása párhuzamos egyenesekkel és hullámvonalakkal* például Noland vagy Riley műveivel hangzik össze), mintegy folytatva Albers és a Bauhaus látásra alapozott pedagógiáját. Az elmetszett, olykor különböző sugarú negyed- és félkörök pozitív és negatív sorai, ezeknek később **tengelyes és centrális szimmetriával kialakított rendszerei** egyszerre generálják a megismerési és alkotófolyamatokat. Végül **Lantos a költészetre és a zenére is kiterjesztette vizsgálódásait,** s ezek jegyében indult 1986-ban az a Martyn Ferencről elnevezett szabadiskola, melyben **Apagyi Máriával bevezették az interdiszciplináris és kreatív művészetoktatást.**

Saját műveiben, melyeket geometria-interferenciáknak nevez, a kör és négyzet különféle kapcsolataiból származó variációs sorozatokat és rendszereket hozott létre. A képek címei beszédesek (*Fedések és elforgatások*, *Viszonylatok*, majd a '80-as évek *Formainterferenciá*i, az *Összetett kapcsolat*ok). A bennük megfogalmazott képgeneráló módszereknek köszönhetően olykor már alig sejthetők a kiindulópontjukként szolgáló geometrikus formák. Inkább egy ritmikus, táncos karakterű, sodró lendületű formarenddel találkozunk bennük, mely *Ornamentika* névre hallgat, beteljesítve a vizualitás legtisztább küldetését.

Az 1990-es években Lantos visszatért a színmezőfestészet síkszerűség-elvéhez. Korábban tőle sosem látott, tiszta és erős színsávokkal meghatározott képfelületein azonban, mint *Kontraszt* (1997), személyes és puha színfoltok, ecsetvonások jelentek meg, melyek **a zenei inspirációra készült műveiben is oldják az összetett formakapcsolatok geometriáját** (*A terek hangja*i, 1994). Másképpen, a színmezők rendjéhez igazodva is önállósultak és kiteljesedtek a zenei hatások. Előbb *Vonalnagyítás*t hajtott végre (alcíme *Víz-rét-erdő*, 1979-85), majd a hangrezgések tartományait nagyította fel vízszintesen tagolt tájképekként (*Szólamok*, 1992), illetve a zenei improvizációnak megfelelő,a kottaírás soraihoz igazodó képi improvizáció-sorokat „jegyzett le".

Visszatérvén ifjúkora legtöbb képi és látványélményt jelentő helyszínére, a Balaton déli partjára, napjainkban Lantos változatlanul készíti vázlatait és terveit, talán a korábbiaknál nagyobb teret engedve a spontaneitásnak. Olajjal alapozott farostra készült akril képein olykor egyetlen, a régi, ívelt és dinamikus-geometrikus formákat idéző mozdulat eredményeként születik a kép, teret engedve a tájék színeinek, melyekben az egykori utazó a Kelet pompáját vélte felfedezni. S valóban: a kékkel, a türkiz többféle árnyalatával, a lilával festett felületek, olykor dúsítva piros (vagy más) színpöttyökkel, soha nem látott harmóniákat alkotnak. **A felületek lélegeznek – látszanak az ecsetvonások; a tusrajzok fő eleme a növényekből, tájakból elvont ív – az élő világ jele. Feketén vagy fehéren ragyognak a napok és holdak a kivilágosodott kontúrú és meleg színűvé változott vitorlásképeken. Működnek a képek, a festő nézi őket, meditál – a felfokozott munkatempójú évtizedek után van ideje és helye erre.** Csak egy dolog aggasztathatja. Valaha, fiatalon számos rajzot készített a közelében, kórházban meghalt emberekről, a szorongásos álmaiban megjelent szörnyekről, majd a vég nélküli értekezletek degenerált arcairól. **Művészi absztrakciója, nonfiguralitása ezekkel szembe a tiszta gondolkodást, a rendet és erőt állította, hívén ennek a világnak valósággá válásában.** Ez a történet azonban még el se kezdődött. Más irányt vett a vizuális kultúrakutatás is, a „vizuális nevelés" pedig elsorvasztódott, s egyre több gondolatra kerül „utópia" címke, mielőtt feledésre ítéltetne.

Viszont a kép maga mégis valóság.

Fotó: Kőhegyi Zoltán

Februári bemutató

A Füsti-Molnár Színistúdió előadása

Füsti Molnár Éva

A féléves bemutató kissé késlekedett az ifjak rengeteg elfoglaltsága miatt, így nem csak a féléves bizonyítványt, de sítáborokat, iskolai partykat is ki kellett várnunk, hogy az időpontot egyeztetni tudjuk.

Szerény számításaim szerint és tapasztalataim alapján úgy érzem időben nyújtottam át a megtanulandó szövegeket a stúdiósoknak, külön felhíva figyelmüket a hosszú karácsonyi szünetre, valamint unatkozó családtagjaikra, akik kiválóan fognak a szünetben végszavazni, verseket kikérdezni.

De miért ne halmozzuk az izgalmakat bemutató idején? Izgulunk, hogy néznek, hogy hogyan fogunk tetszeni, és még azért is izgulhatunk, hogy el tudjuk-e mondani a szöveget... nagyjából.

Ez ám a kaland és adrenalin!

Tréfából (vagy a biztonság kedvéért) ráírtam a műsor ismertető aljára: „A súgás jogát fenntartjuk!"

Általában a versekkel kezdjük a műsort, mikor még friss a néző figyelme, nem nyomja a szék, hallása kifinomult, szóval, figyel.

Nagy volt a drukk, ráadásul több későnjövő ajtócsapkodása zavarta meg az úgyis zavarban lévő gyermekeket. Többnyire hallható hangon adták elő a roppant szellemes „Friss tinta" c. kötetből válogatott verseket.

Ezután a latin táncban már felszabadultabban rakták lábacskáikat a pezsdítő zenére. Lelkes taps fogadta.

Ezután szünet következett, melyben a kis csoport Pál utcaiakká, a nagyok anatevkai lakosokká, Tevje, a tejesember család és baráti tagjaivá alakultak át

sminkes-fodrász segédlettel és iszonyú hangzavarral kísérve.

Lefújtam a szünetet, majd koromat meghazudtoló fürgeséggel helyet foglaltam középen a földön a nézők lábainál, hogy résen legyek, ha bármikor súgni kell.

Kellett.

De sebaj, mert mindenki a legjobbat hozta ki magából, még a súgásra is úgy mondták a szöveget, mintha ott se lennék, nem zökkentek ki a játékból, és imitt-amott megszülettek apró csodák. Ahogy az egyik nyúlt a gittért (persze rágógumi volt), hogy visszavegye, tényleg nagy érték volt számára a gittegylet, ahogy a zászlót védelmezték, ahogy diadalmasan, hurrázva kirohantak, hogy mégis van gitt, mert Nemecsek a kihallhatás alatt kikapart egy jó darabot, az igazi öröm és igazi győzelem volt.

Aztán, mikor Nemecseket megfürdetik a Pásztorok, (ki volt készítve egy pohár víz, amivel saját magát leöntötte a kisfiú) és végigvonult csepegő vízzel, Áts Feri pedig azt mondja: – Tisztelegj! – megteltek a szemek könnyel.

Az egyik szikla legördült, jöhetett a másik. Ének és tánc, és jelenetek a „Hegedűs a háztetőn"-ből.

Első, második jelenet kicsit döcög, aztán belelendül, jönnek az igazi pillanatok. Igazi kacagás, igazi könyörgés, hogy ne kelljen hozzá menni ahhoz az öregemberhez. Szívszorító, átélhető pillanatok. Aztán nevetés, mert Lázár Wolfnak leesett a szakálla. Szegény gyerek nincs hozzászokva az ilyen tartozékokhoz...

A Jentét játszó leány tényleg látott szellemet, mi is láttuk, de jó!

Ott vibrált a levegőben a szülők és gyerekek közti ellentét. Itt és most megérezték, hogy ez róluk is szól! Ők már másképp látják a dolgokat az életet, mint a szülők. Örökérvényű darab!!!

A végén tánc a „Hagyomány" (Tradition) című dalra, inkább életképek, mint tánc, nagyszerű tánctanárunk, koreográfusunk ötlete, hogy szinte észrevétlenül egymásba kapcsolodnak, körtáncba, kígyóba fonódva a gyerekek egymás vállát fogva, és EGYÜTT, egységként kígyóztak ki. Gyönyörű metaforikus kép.

Legördült a másik szikla.

Vastaps. Meghajlás. Vastaps. Meghatódás. Vastaps.

Kit érdekelnek azok a sziklák!? MEGÉRTE!!!

Füsti Molnár Éva

Tanáraink: Sólyom Katalin – vers
Hágen Zsuzsa – tánc, koreográfia
Kemény Henriette – ének
Móricz Miklós – latin tánc
Füsti Molnár Éva – színészet
Szkaliczky Adél – képzőművészet: év végi bemutatóra!

A Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. képzést szervez
„Rajtunk múlik!"
Hogyan képviseljük érdekeinek lakóhelyünkön?
címmel a Pécs és környékén tevékenykedő civil szervezetek számára.

Tréning időpontja:
2009. április 23-24.
Tréning helyszíne:
Drávafok, **Fodor Kúria**

A képzésen való részvétel ingyenes. A tréninget a Civil Kollégium szakemberei tartják.

További információ és jelentkezés:
NAGY SZIDÓNIA
Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft.
7621 Pécs, Apáca u. 2/1.
Tel.: 72/211-134
mobil: 70/52-77-665
e-mail: nagy.szidonia@tetthely.net

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottságának 2009. február 11-én kiadott nyilatkozata a közösségi médiáról

A nyilatkozatot a Tanács média-sokszínűséggel foglalkozó bizottsága készítette elő – e bizottság tanácskozási jogú tagja a Community Media Forum Europe (CMFE), melynek egyik alapítója és résztvevője a SzaRáMaSzer.

A nyilatkozatnak különös aktualitást ad, hogy a jelenleg érvényes médiatörvény-tervezet kiemelten, külön fejezetben foglalkozik a közösségi médiumokkal.

Egy tagtársunk jóvoltából (*Medvegy Gábor, Rádió MI, Szeged* – köszönet érte) a **Nyilatkozat** első fordítása alább olvasható.

A Miniszteri Bizottság nyilatkozata a közösségi média szerepéről a társadalmi összetartás és a kultúrák közti párbeszéd elősegítésében

(Elfogadva a Miniszteri Bizottság által 2009. február 11-én, a Miniszterek Küldötteinek 1048. találkozóján)

Az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága

– figyelembe véve, hogy az Európa Tanács célja a tagok közti nagyobb egység megvalósítása, azzal a szándékkal, hogy azokat az eszményeket és elveket, melyek közös örökségüket képezik, védelmezzék és megvalósítsák;
– felidézve a demokratikus társadalmak számára azon szabad és független média széles választékának fontosságát, mely képes kifejezni a gondolatok és vélemények sokszínűségét, és hozzájárul a kultúrák közös gyarapításához – ahogyan az megemlítődött „A véleménynyilvánítási és információs szabadság nyilatkozatában" (1982. április 29.);
– újra megerősítve, hogy a média pluralizmusa és a médiatartalmak sokszínűsége alapvető szerepet töltenek be egy demokratikus társadalom működésében, és folyományai a véleménynyilvánítási és információs szabadsághoz fűződő alapvető jognak, melyet az „Egyezmény az Emberi Jogok és az Alapvető Szabadság Védelméről" 10. fejezete garantál (ETS No. 5) – kimondva alapvető szerepüket a vélemények és gondolatok szabad kifejezésének biztosításában, valamint a csoportok és egyének demokratikus folyamatokban való hatékony részvételéhez való hozzájárulásban;
– felidézve a „CM/Rec(2007)2 ajánlást a média pluralizmusáról és a médiatartalmak sokszínűségéről" – felszólítva a tagállamokat, hogy ösztönözzék a különböző médiatípusok kialakulását, beleértve ebbe a közösségi, helyi, kisebbségi vagy társadalmi médiát, melyek képesek hozzájárulni a pluralizmushoz és sokszínűséghez, továbbá teret nyújtanak a párbeszédnek, miközben reagálnak a civil társadalom bizonyos csoportjainak sajátos igényeire és szükségleteire, és a társadalmi összetartás és integráció tényezőiként szolgálnak;
– szintén felidézve a „Nyilatkozatot a média szerepének védelméről a demokráciában, összefüggésben a médiakoncentrációval" (2007. január 31.) – hangsúlyozva azt, hogy azon irányelvek, melyek a non-profit média fejlődését ösztönzik, újabb utak azon független csatornák sokféleségének támogatásához, melyek az információ és a vélemény kifejezésének terjesztését szolgálják, főként olyan társadalmi csoportok számára és csoportok által, melyekre a fősodrú média kevéssé koncentrál;
– nem feledkezve meg a „No. R (97) 21 A médiáról és a kultúra és tolerancia elősegítéséről szóló ajánlásról" – hangsúlyozva azt, hogy a média pozitívan járulhat hozzá az intolerancia elleni harchoz, különösképpen, ha elősegítik a megértést a különböző etnikai, kulturális és vallási csoportok közt a civil társadalomban;
– szintén felidézve a „No. R (97) 20 Ajánlást a »gyűlöletbeszédről«" – javasolva a tagállamoknak, hogy tegyenek megfelelő lépéseket a gyűlöletbeszéd ellen, és biztosítsák, hogy ezek a lépések a jelenséggel kapcsolatos széleskörű szemlélet részét képezzék, és fókuszáljanak a szociális, gazdasági, politikai, kulturális és egyéb eredő okokra is;
– meggyőződve arról ebben az összefüggésben, hogy a tagállamok, miközben tisztelik a szerkesztői szabadság elvét, különösen ösztönözhetnék a médiát a kultúrák közti párbeszéd előmozdítására – ahogyan ezt meghatározza az Európa Tanács „Kiadványa a kultúrák közti párbeszédről" (2008. május) – azon célból, hogy elősegítsék a kölcsönös tisztelet, a pluralizmus, a tolerancia és a megértés előremozdulását, a vitában lehetséges konfliktusok megelőzését, és a személyek szélesebb részvételét a demokráciában, minden etnikai, kulturális, vallási és egyéb közösségből;
– felidézve a „Keretmegállapodás a Nemzeti Kisebbségek Védelméről (ETS No. 157)" fontosságát – különös tekintettel annak elismerésére, hogy a pártoknak kötelességük felismerni azt, hogy a nemzeti kisebbségeknek joguk van kisebbségi nyelven hozzájutni az információkhoz és közölni azokat, valamint biztosítani azt, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek nincsenek diszkriminálva a médiához jutás tekintetében, és adott a lehetőség számukra, hogy létrehozzák és használják saját médiájukat;
– szintén felidézve a „Területi vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Okiratát (ETS No. 148)" – különös tekintettel a pártok azon kötelességére, hogy biztosítsák, segítsék, és/vagy bátorítsák a területi vagy kisebbségi nyelvű médiaintézmények létrehozását;
– nem feledkezve meg a „7. Európai Miniszteri Konferencia a Tömegkommunikációs Stratégiáról" (Kijev, 2005. március) során elfogadott politikai iratokról, melyek – többek közt – aláhúzzák a kultúrák közti párbeszéd média általi elősegítésének szükségét, különös figyelemmel a kisebbségi csoportokhoz tartozó személyek érdekeire, illetve a kisebbségi közösségi médiára; és még inkább arra – az akciótervben közzétett – célra, hogy vizsgálják meg, hogyan játszanak szerepet a különböző médiatípusok a társadalmi összetartás elősegítésében, és valamennyi közösség és nemzedék integrációjában;
– szintén nem feledkezve meg „Az UNESCO Egyezménye a Kulturális Kifejezések Sokszínűségének Védelméről és Elősegítéséről" rendelkezéseiről (elfogadva 2005. október 20-án) – megállapítva a pártok jogát kulturális irányelveik megfogalmazására és teljesítésére nézve, valamint arra, hogy intézkedjenek a kultúraközi párbeszéd és a kulturális kifejeződések sokszínűségének védelme és elősegítése érdekében;
– felidézve az „UNESCO Maputo-i Nyilatkozata a szólásszabadság, az információhoz jutás, és az emberek lehetőségei kiterjesztésének elősegítéséről" rendelkezéseit (elfogadva 2008. május 3-án) – elismerve a média mindhárom ágának (közszolgálati, kereskedelmi és közösségi) kiemelt részvételét a média sokszínűségében, különösen a közösségi műsorszórók szerepét

az alulreprezentált vagy marginalizált népesség információhoz való jutásának segítésében, a kifejeződés és a döntéshozatalban való részvétel által, továbbá hangsúlyozza a szükségét a közösségi média fejlődéséhez szükséges feltételek javításának;

– külön felidézve a „Parlamenti Közgyűlés 1466 (2000) Ajánlását a médiaoktatásról" – mely vonatkozik a különböző résztvevők bevonására a médiaoktatásról szóló aktív párbeszédbe: többek közt oktatási intézmények, szülői szervezetek, médiaszakemberek, internetes szolgáltatók, civil szervezetek, stb.
– felidézve az „Európa Parlament 2008. szeptember 25-i Határozatát az Európai Közösségi Médiáról (INI/2008/2011)" – hangsúlyozva azt, hogy a közösségi média hatásos eszköz a kulturális és nyelvi sokszínűség megerősítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a helyi identitáshoz, ugyanígy a médiapluralizmushoz;
– szintén felidézve „Az ENSZ vélemény– és szólásszabadsági különleges referensének, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet sajtószabadság biztosának, az Amerikai Államok Szervezete szólásszabadsági különleges referensének, és az Emberek és Népek Jogainak Afrikai Bizottsága szólásszabadsági és információhoz jutási különleges referensének együttes nyilatkozatát a műsorszórás sokszínűségéről" (elfogadva 2007. december 14-én) – kijelentve, hogy a közösségi műsorszórást a törvény előtt kifejezetten a műsorszórás egy külön formájaként kell elismerni, a világos és egyszerű engedélyezési eljárás előnyében részesítve;
– megértve azt, hogy a közösségi média (különböző forrásokban feltüntetve még „harmadik szektorként", „kisebbségi médiaként", vagy „társadalmi, polgári médiaként"), a közszolgálati és kereskedelmi médiát kiegészíti, és megjegyezve, hogy a közösségi média számos Európa Tanács-tagállamban és világszerte 115 országban működik;
– meggyőződve arról, hogy a közösségi média, mely meghatározása és valódi természete által is közel áll közönségéhez, számos olyan társadalmi igényt szolgál és olyan tevékenységeket végez, melyeket sem a kereskedelmi, sem a közszolgálati média nem képes maradéktalanul és megfelelően felvállalni;
– felismerve a közösségi média közreműködését a nyilvános vita, a politikai pluralizmus és a vélemények sokszínűségének tudatosítása elősegítésében, elsősorban azáltal, hogy a társadalom különböző – kulturális, nyelvi, etnikai, vallási, és egyéb kisebbségi – csoportjai számára lehetőséget biztosítanak az információhoz jutásra és annak közlésére, az önkifejezésre és a véleménycserére;
– tudatában annak, hogy a mai, gyökeresen megváltozott médiaszíntéren a közösségi média fontos szereppel bír, elsősorban a társadalmi összetartás, a kultúrák közti párbeszéd és a tolerancia elősegítése tekintetében, ugyanígy a közösségek egymásra találásának és demokráciában való részvételének ösztönzésében helyi és regionális szinten, amint azt kutatás bizonyítja;
– felismerve azt, hogy a kisebbségi közösségi média, a közönsége nyelvét használva, képes hatékonyan elérni kisebbségi közönségét;
– tekintettel arra, hogy bár a közösségi média pozitív szerepet játszhat a társadalmi összetartásban és a kultúrák közti párbeszédben, egyes esetekben hozzájárulhat a társadalmi elszigetelődéshez vagy intoleranciához is; ezért tudatában van, hogy ezen kockázat elkerülése érdekében a közösségi médiának minden esetben tiszteletben kell tartania a médiára általánosságban vonatkozó alapvető újságírói értékeket és etikát;
– felismerve azt, hogy a közösségi média döntően hozzájárul a médiaismeretek fejlődéséhez azáltal, hogy az állampolgárokat közvetlenül bevonja a médiatartalmak előállításába és terjesztésébe, ugyanígy a képzési programok szervezése által – ez azt eredményezi, hogy különösen fontosak a digitális környezetben;
– felismerve a közösségi média szerepét az állampolgárok alkotókészségének és innovációjának fejlesztésében, mely szintén életfontosságú a tartalmak sokszínűségének bővítésében;
– megjegyezve, hogy a közösségi médiának – legyen szó a műsorszórásról és/vagy egyéb elektronikus médiaprojektekről, ugyanígy a nyomtatott formájáról – kisebb-nagyobb mértékben a következő tulajdonságokban kell osztoznia: függetlenség a kormánytól, gazdasági és vallási intézményektől, politikai pártoktól; non-profit természet; a civil társadalom tagjainak önkéntes részvétele a műsorok létrehozásában és működtetésében; a társadalom gyarapodására és a közösség hasznára irányuló tevékenység; azon közösségek tulajdonában áll és azok tartoznak felelősséggel érte, amely helyen és/vagy akik érdekeit szolgálják; elkötelezettség a bevonás gyakorlata és az interkulturalitás mellett:

Kinyilvánítja támogatását a közösségi média irányába, azon szemlélettel, hogy segítse őket pozitív szerepük betöltésében a társadalmi összetartás és a kultúrák közi párbeszéd vonatkozásában, és ebben az összefüggésben:

i. A közösségi médiát külön médiaszektorként ismeri el a közszolgálati és magántulajdonú kereskedelmi média mellett – ebben az összefüggésben rávilágít azon kérdés vizsgálatának fontosságára, hogy miképpen teremtsenek olyan jogi kereteket, amelyek lehetővé teszik a közösségi média elismerését, fejlődését és társadalmi funkcióik megfelelő ellátását;
ii. Figyelmet fordít a közösségi média címzett támogatásának kívánatosságára, a lehetséges mértékre, a frekvenciák korlátozott számára mind az analóg, mind a digitális környezetben, és gondoskodik róla, hogy a közösségi műsorszóró média ne kerüljön hátrányba a digitális környezetre való átállás után;
iii. Kiemeli szükségét az oktatási és szakmai programok fejlesztésének és támogatásának minden közösség számára, bátorítva ezzel őket az elérhető technológiai platformok teljes körű kihasználására;
iv. Hangsúlyozza a szükséget
    a. a közösségi média társadalmi értékének elismerésére; azon lehetőség vizsgálatára, hogy a szektor támogatására közvetlenül és közvetve is forrást biztosítsanak nemzeti, regionális és helyi szinten, a pályázati szempontok figyelembe vételével;
    b. a közösségi média helyes használatára vonatkozó vizsgálatok ösztönzésére; az együttműködés és a helyes használat megosztásának megkönnyítésére – ide értve a tapasztalatcseréket a világ más területein működő hasonló médiával, valamint a közösségi média és egyéb érdekelt média közt, például műsorok és tartalmak cseréjével, vagy közös projektek kidolgozásával;
    c. a közösségi média személyzetének megteremtése és képzése megkönnyítésére – például képzési tervek által az élethosszig tartó tanulás és a médiaismeretek keretében, valamint személyzeti és önkéntes cserék révén más médiákkal és szakmai gyakorlati megállapodásokkal, melyek erősíthetik a közösségi média műsorainak minőségét;
    d. a média kultúraközi párbeszédhez való hozzájárulásának bátorítására, olyan kezdeményezések révén, mint hálózat kialakítása az információcsere céljára és olyan támogató kezdeményezések kicserélésére, melyek megvannak ezen a területen Európában;
v. Felhívja a közösségi médiát arra, hogy legyenek tudatában szerepüknek a társadalmi összetartás és a kultúraközi párbeszéd elősegítésével kapcsolatban, és ezt figyelembe véve dolgozzák ki, alkalmazzák, vagy ha szükséges, vizsgálják felül a szakmai etikett, vagy a belső útmutatók rendelkezéseit, és gondoskodjanak azok tiszteletben tartásáról.

Forrás: Szabadradio.hu

Pályázati ajánló

Norvég Civil Támogatási Alap II. kör

Az Ökotárs Alapítvány az Autonómia Alapítvánnyal, a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal (DemNet) és a Kárpátok Alapítvány-Magyarországgal együttműködve nyílt pályázatot hirdet az **EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus Civil Támogatási Alapjának keretében** magyarországi civil szervezetek támogatására. A felhívás alapján pályázatokat az alábbi, az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus prioritásainak megfelelő az alábbi négy témakörben lehet beadni:

- környezetvédelem és fenntartható fejlődés;
- civil szervezetek kapacitásfejlesztése;
- szociális kohézió, gyermekek esélyeinek növelése és egészségvédelem;
- kulturális örökségvédelem.

A lebonyolítást az Ökotárs Alapítvány konzorciumi formában végzi, azaz minden partner egy témakör gazdája. Kérdésekkel, felvilágosításért minden témakörben az **adott témakör gazdájához** kell fordulni az alábbi elérhetőségeken:

- Környezetvédelem és fenntartható fejlődés – Ökotárs Alapítvány, Tel: (1)411-3505, email: kornyezet@norvegcivilalap.hu
- Civil szervezetek kapacitásfejlesztése – DemNet, Tel: (1)411-0410, email: kapacitasfejlesztes@norvegcivilalap.hu
- Szociális kohézió, gyermekek esélyeinek növelése és egészségvédelem – Autonómia Alapítvány, tel: (1)237-6023, email: szocialis@norvegcivilalap.hu
- Kulturális örökség védelme – Kárpátok Alapítvány-Magyarország, Tel:(36)516-750, email: kulturalisorokseg@norvegcivilalap.hu

Pályázók köre: a program keretében **civil szervezetek** pályázhatnak, azaz olyan jogilag bejegyzett, önszerveződő és önkormányzó szerveződések, amelyek függetlenek az állami intézményrendszertől.

Egy szervezet főpályázóként csak egy pályázatot nyújthat be.

Az NTCA első körében támogatást nyert szervezetek már nem pályázhatnak.

Elnyerhető összeg: ebben a fordulóban csak kisprojekt kategóriában lehet pályázni, az elnyerhető összeg **minimum 5 000, maximum 25 000 euró.**

A pályázati költségvetést euróban kell benyújtani (a költségvetés elkészítésekor érvényes árfolyam használatával)**.**

Pályázni a www.norvegcivilalap.hu **űrlapkitöltő programján** keresztül lehet, a pályázati adatlap és a költségvetési táblázat kitöltésével, a szintén ott található útmutató szerint.

Beadási határidő: 2009. április 1.

További információ: www.norvegcivilalap.hu

Táborozási lehetőség a Tisza-tónál

Kiíró: Morotva kemping (Tiszafüred)

Beadási határidő: 2009. június 30.

Pályázhatnak: nagycsaládosok, hátrányos helyzetű családok, nyugdíjas csoportok, iskolák, egyesületek, alapítványok, egyházak, ifjúságsegítő és hátrányos helyzetű embereket segítő szervezetek, ifjúsági sportegyesületek, környezetvédelmi szervezetek csoportjai.

Pályázat célja: a tiszafüredi Morotva kemping kedvezményes táborozási lehetőséget kínál, iskolák, ifjúsági csoportok, egyesületek, felnőtt csoportok, családok és minden pihenésre vágyó vendégei részére. Elsősorban nehéz körülmények között élő segítségre szoruló csoportok és családok jelentkezését várjuk.

Táborozás időpontjai: 2009.05.01-2009.09.30

Táborok turnusai igény szerint választható.

Elhelyezés: 12 db 4 ágyas faház áll rendelkezésre, melyek pótággyal bővíthető. Összesen 54 férőhely biztosított.

Táborozás költsége: Csoportos kedvezmények, korosztály, időszaki és rászorultsági alapon változó.

További információ: www.morotvakemping.gportal.hu; morotvakemping@gmail.com

70/452-5916, Levelezési cím: 5350 Tiszafüred, Húszöles út 78/D.Tel./Fax: 59 511166

Európai uniós pályázati lehetőség a kábítószerügyek területén

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2009. április 8.

Az Európai Bizottság kiírta a Kábítószer-prevenció és információ elnevezésű program „nemzetek feletti" pályázat kategóriáját.

A pályázat az EU kábítószerügyi stratégiájára, illetve Akciótervére épül, fő célja, hogy jelentősen csökkentse a szociális és egészségügyi károkat, amelyeket az illegális kábítószerek használata, és kereskedelme okoz.

A program fő céljai:

- a kábítószer-használat, függés és a kábítószerekhez kapcsolódó károk megelőzése;
- a kábítószerek hatásairól szóló információk terjesztéséhez való hozzájárulás;
- az EU kábítószerügyi stratégiája végrehajtásának támogatása

A program azokat a projekteket, cselekvéseket támogatja, amelyek összefüggésbe hozhatók az alábbi speciális célokkal:

a. Támogatják a nemzetek feletti cselekvéseket, annak érdekében, hogy azok:
   - létrehozzanak olyan multidiszciplináris hálózatotokat amelyek egyértelműen hozzá járulnak a program céljainak megvalósulásához;
   - biztosítsák a tudásbázis bővülését, az információcserét, a jó gyakorlatok elterjesztését, képzések, tanulmányutak, munkatárs csere kapcsán;
   - felhívják a figyelmet azokra a szociális és egészségügyi problémákra amelyeket a kábítószer-használat okoz, illetve elősegítsék a nyílt párbeszéd kialakulását annak érdekében, hogy minél jobban megértsük a kábítószer-jelenséget;
   - támogassák a kábítószer-használat megelőzésére irányuló programokat, ideértve az ártalom-csökkentési és a kezelési eljárásokat, amelyeket a legfrissebb tudományos bizonyítékok igazolnak.

b. Vonják be a civil szervezeteket az EU kábítószerügyi stratégiájának és Akciótervének végrehajtásába, fejlesztésébe.

c. Monitorozzák, elemezzék az EU Kábítószerügyi Akciótervei-nek (2005-2008, illetve 2009-2012) egyes céljainak végrehajtását.

További információ: az ec.europa.eu/justice_home/funding/drugs/funding_drugs_en.htm internetes oldalon. +32/2 299111; address-information@ec.europa.eu; http://europa.eu

Grundtvig: Időskorú önkéntes projektek – Önkéntesség Európában 50+

Kiíró: Európai Bizottság

Pályázhatnak: bármilyen szervezet, amely vállalja az időskorú önkéntesek küldését és fogadását úgy, hogy az önkéntesek tevékenységéből anyagi haszna nem származik

Kiíró: Európai Bizottság
Pályázatkezelő: Tempus Közalapítvány
Beadási határidő: **2009. március 31.**

Az alprogram célja: a Grundtvig időskorú önkéntes projektek célja olyan szervezetek támogatása, melyek egy nemzetközi projekt keretében időskorú önkénteseket küldenek és fogadnak, az önkéntesek külföldi tartózkodását az előkészítésétől a megvalósításon át az értékelésig végigkísérik és segítik. A projektek ideális esetben egy hosszabbtávú, önkéntesek cseréjén alapuló kapcsolatot alapoznak meg a két partner között.

Támogatható tevékenységek: a projekteken belül támogatható minden olyan tevékenység, amely az időskorú önkéntesek küldésével és fogadásával, illetve a partnerek közötti együttműködéssel kapcsolatos.

A partnerek **két év alatt 2-6 önkéntest** küldhetnek egymáshoz **3-8 hetes időtartamra**. Az időkorú önkéntesek olyan tevékenységet végeznek, ami a számukra **tanulási lehetőséget**, a fogadó szervezet (illetve a tágabb közösség) számára pedig **nem anyagi természetű hasznot** jelent. A partnerek a projekt során egy hosszabb távú, időskorú önkéntesek cseréjén alapuló együttműködés alapjait is lefektethetik.

Egy projektben két különböző, az Egész életen át tartó tanulás programban részt vevő országból származó **partner** szerepelhet. Mindkét partnernek vállalnia kell időskorú önkéntesek **küldését és fogadását is**.

A támogatás mértéke:

Az igényelhető költségek magyarországi pályázók esetében a következőképpen alakulnak:

1. A mobilitás (önkéntesként külföldön töltött időszak) megszervezésének költségei, önkéntes küldésének költségei: **600 euró / kiküldött önkéntes (fix összeg, átalánytámogatás)**
2. Nemzetközi utazás költségei: tényleges költség alapján igényelhető támogatás
3. Megélhetési költségek (fogadott önkénteseknek): **550 euró / fogadott önkéntes / hét**
4. Önkéntes fogadásának költségei: **390 euró / fogadott önkéntes (fix összeg, átalánytámogatás)**
5. Speciális igények miatt felmerülő költségek: tényleges költség alapján igényelhető támogatás

A pályázatok előkészítéséhez felhasználható Grundtvig előkészítő látogatás támogatás is: http://www.tpf.hu/pages/content/index.php?page_id=627 .

A pályázás menete:

A pályázatokat Magyarországon a Tempus Közalapítványhoz, mint hazai nemzeti irodához kell benyújtani.

További információ: Tempus Közalapítvány, 1093 Budapest, Lónyay u. 31. Infóvonal: (06 1) 237 13 20, E-mail: info@tpf.hu Web: www.tka.hu

Képzőművészeti pályázat 2009

Kiíró: Honvédelmi Minisztérium, Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus

Beadási határidő: 2009. október 1.

Pályázhat: bárki

A Honvédelmi Minisztérium, valamint a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus 2009-ben pályázatot hirdet képzőművészek számára „...vitéz népednek lelke mennydörög, hogy széjjelzúzza az önkény bilincset-osztó vaskarjait." címmel.

A pályázatot a szervezők Budavár visszafoglalásának 160. évfordulója (1849. május 21.) alkalmából, a magyarságnak a 160 év (1848-49-től napjainkig) során megvívott honvédő szabadságküzdelmeiről való megemlékezés céljából írják ki.

Témája a kor és a 160 év magyar had-, katonatörténelme, a honvédelem szerepe, jelentősége, a katonai erények és erkölcs.

Pályázni festmény, grafika és kisplasztika kategóriában lehet. Egy alkotó 2 db alkotással pályázhat. A pályaművek egyetlen mérete sem haladhatja meg a 110 cm-t.

A pályázattal kapcsolatban további információért a HM Honvéd Kulturális Szolgáltató Kht. munkatársához lehet fordulni. Ügyintéző: Oláh Klára (e-mail: oclara@klubkht.hu, Telefon: 06-1-273-4193, 06- 1-273-4192 , mobil:30/828-0691, http://www.hm.gov.hu)

Civil szervezetek, magánszemélyek, vállalkozók internetes megjelenésének támogatása

Kiíró: King Art Webdesign Stúdio

Beadási határidő: 2009. június 30.

Pályázók köre: társadalmi szervezetek (kivéve pártok, szakszervezetek); köztestületek; alapítványok; közalapítványok; egyházak; egyházi fenntartású intézmények; szociális, egészségügyi, oktatási intézmények; önkormányzatok és fenntartásukban működő egyéb intézmények közhasznú társaságok, egyéni vállalkozók, gazdasági társaságok, magánszemélyek.

A támogatás célja: a pályázat célja a civil szervezetek, vállalkozások és magánszemélyek Interneten való megjelenésének támogatása, illetve teljes körű ügyintézése. Ennek keretében a pályázók saját domain név regisztrációban, egyedi webes megjelenés elkészítésében részesülnek.

A pályázaton igényelhető támogatás formája és összege: a pályázók weblapjának egynyelvű elkészítését, (1 db „hu") ingyenes domain név regisztrációját /www.valami.atw.hu/, saját e-mail címet 5 MB tárhellyel 100%-ban támogatjuk. A weblap tartalmazhat 5 db menüpontot, egyedi megjelenést, valamint egy galériát.

További információ: web: http://www.kingartweb.atw.hu; e-mail: kingartweb@gmail.com, tel: 06/30/393-7092-es telefonszámon

RECLOTHES – Reboot your clothes – RERUHA – Gondold újra a ruhatáradat

Kiíró: Vertigem Associaçao para Promoçao Património, Retextil Alapítvány

Határidő: 2009. május 1.

Pályázhatnak: magánszemélyek, csoportok, amatőrök és profik

A nemzeti szinteken koordináló szervezetek: Retextil Alapítvány (Magyarország), Consello da Xuventude de Galicia (Spanyolország)

A pályázat célja: RECLOTHES – RERUHA" projekt célja, hogy ösztönözze a 3R szemléletet a

résztvevők között (reduce- reuse – recycle), ill. hogy jó gyakorlatokat népszerűsítsen a környezet védelme és megóvása érdekében.

A RERUHA projektre olyan ruhákkal, kollekciókkal lehet pályázni, amelyek reciklikált anyagokból készülnek. A pályaművek a következő anyagokból készülhetnek: textil, bőr, műanyag, gumi.

A beérkezett pályaműveket szakmai zsűri bírálja el nemzeti szinten mindhárom részvevő országban, majd az országonkénti 4 legjobb alkotás közül egy nemzetközi zsűri döntése alapján 4 pályamű 1000-1000 euró díjazásban részesül.

Továbbá a nyertes pályaművek nemzetközi divatshow keretében is be lesznek bemutatva Spanyolországban és Portugáliában, melynek a fővédnöke Celsus (portugál) divattervező lesz.

A pályázati felhívás és bővebb információ magyarul is hozzáférhető: http://www.reciclario.com

További információk: Pataki Erika programvezető, tel.:72-233-459;70-7713577; fax: 72-233-459;

E-mail: retextil@gmail.com; http://www.reciclario.com

Összeállította: Megyesi Schwartz Éva

A Búcsú...

Ismét elment valaki a „nagy Öregek" közül. Egy régi vágású pécsi úriembertől vettünk végső búcsút, aki örökre eltávozott. Valakitől, aki Pécs városához, és hozzánk tartozott. Szerettük és tiszteltük Sugár Győzőt, a Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület helytörténeti előadásainak szervezőjét.

És most nagyon hiányzik. Mindig ő volt az első, aki az előadásokra megérkezett. Igazi házigazdaként ott állt szerény, udvarias mosollyal a lépcsősor tetején. Halk, kedves szóval üdvözölte az érkezőket. Neki valóban csak jó ismerősei és kedves barátai voltak.

Igazi római patríciushoz méltóan, Ő volt a mi Petroniusunk, az Elegancia Nagymestere. Mindig diszkréten, elegánsan öltözködött. A választékos, frissen vasalt öltönyhöz valami utolérhetetlen udvarias, előzékeny modor párosult. Bizony ebben nem lehetett őt felülmúlni.

És most a Civil Közösségek Házának ódon lépcsői halk recsegő sírással búcsúznak a hosszú útra indulótól.

Sugár Győzőt látásból már nagyon régen ismertem. Annak idején, mint a Szigeti Városrész OTP-jének vezetője, sok ügyes-bajos dolgom megoldásában segített. Azután sok év telt el, míg újra találkoztunk. Idős koromban intenzíven kezdtem el várostörténeti témákkal foglakozni. Így kerültem ismét kapcsolatba Vele. Elkezdtem járni azokra az előadásokra, amelyeket a Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület Helytörténeti Szakosztálya keretein belül szervezett. Tisztelettel és ámulattal töltött el, hogyan sikerült mindig valami újszerűt és érdekeset elővarázsolni gondolatai gazdag „csodacilinderéből". Bámulatos érzékkel választotta ki az adott témát legjobban ismerő előadókat.

Hallottam Tőle saját előadást is. Lírai beszámolójában egy borzalmas időszak megpróbáltatásait vázolta fel, amely több, hozzá hasonló magyar fiúnak pályáját végzetesen kettétörte.

Tudtuk, hogy Győző nagy átérzéssel szaval verseket. Ő sokszor emlékezett vissza erre, de én sajnos nem lehetettem része ennek az élménynek...

Hosszú-hosszú évekig zavartalanul ismétlődtek az előadások. Azután megtudtuk Győzőről, hogy súlyos beteg. Mi, akik közelebbről ismertük, tisztában voltunk avval, hogy milyen emberfeletti erőfeszítésekkel jár számára az előadások pontos megszervezése. Többször gondolt arra, hogy lemondja ezt a fáradságos munkát, de a vezetőség ragaszkodott hozzá. És ő örömünkre maradt, szinte az utolsó pillanatig. Már-már úgy látszott, hogy valami csodálatos erő és a kötelességtudat legyőzi az elkerülhetetlent.

Sajnos nem így történt, 2008. októberében jelentősen roszszabbodott egészségi állapota. A lélek ellenállt, de a törékeny test alul maradt a küzdelemben. A novemberi előadáson már nem tudott ott lenni.

A Jó Isten nem hagyja magára a benne bízókat, nem mért hosszú szenvedést a fáradt utazóra.

2009. január 28-án az esti órákban éles telefon csengés szaggatta szét a csendet. Egy szomorú hang közölte a megmásíthatatlan hírt, Győző, a feledhetetlen barátunk, és nagy tudású munkatársunk január 27-én csendesen elhunyt.

Jelen írásommal nem akartam Sugár Győző pályafutását hosszasan méltatni, csak egy jó ember és barát ködfátyolos képét próbáltam magam elé idézni. Egy elmosódó árnyat, amely végén már csak egy könnycsepp ragyog...

Trebbin Ágost

A Borostyán Egyesület és a 3. Szektor Közhasznú Alapítvány 2008. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Fesztivál 2009

21. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Egyházzenei Szimpózium

Pécs, 2009. május 28 - június 1.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2010

nka Nemzeti Kulturális Alap

BARANYAI Civil Forrás

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM – 4. SZÁM 2009. ÁPRILIS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2009. március 31-én**, kedden 18.00-kor nyílik meg a **Baranyafolt** alkotó közösség „ Nyitnikék" című kiállítása. (Művészeti vezető: Szabó Józsefné) Megnyitja: Dr. Husz Mária, esztéta. Megtekinthető: 2009.április 15-ig.
- **2009. április 22-én**, kedden 17 órakor nyílik a **Pécsi Magyar-Finn Társaság** fotóművészeti kiállítása (Boda Miklós). Utána jubileumi ünnepség a Finn Társaság 35 éves jubileuma alkalmából.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2009. április 16-án**, 17 órakor, szerdán nyílik „Országaink, szépségeink felfedezése" című kiállítás *(A Kereskedelmi, Idegenforgalmi és Vendéglátói Szakközépiskola és Szakképző Intézmény szervezésében)*

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

Április 1-én, szerdán 16.30-kor
Dr. Kéry Katalin –*„Hölgyek napernyővel"* című könyvének bemutatója
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG rendezésében.

Április 1-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
A misszió
angol filmdráma,120 perc, 1986.
Rendező: Roland Joffé

Április 7-én, kedden 13 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs)

Április 7-én, kedden 16.30-kor
A Pécsi Spanyol Társaság rendezvénye

Április 8-án, szerdán 10 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Konferenciaközpont és Vendégház (Alsómocsolád, Rákóczi út 12.)

Április 8-án, szerdán 13 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Közösségek Háza (Komló, 48-as tér 1.)

Április 8-án, szerdán 17.30-kor
Kárpátalja II. - Rozvány György filmvetítése
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG rendezvénye

Április 8-án, szerdán 19 órakor
Portéka – zenei-irodalmi szeánsz a **Költészet napja** alkalmából.
http://civilhaz-pecs.hu/programok/559

Április 14-én, kedden 18 órakor
Péterfia Katalin: „Lappföld hegyei között"- finnországi élménybeszámoló
A MAGYAR MADÁRTANI EGYESÜLET BM CSOPORTJA rendezvénye
www.baranyamadar.hu

Április 15-én, szerdán 10 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: MTÁMK Ifjúsági Centrum (Mohács, Széchenyi tér 16.)

Április 15-én, szerdán 13 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Szolgáltatóház – Új Esély Egyesület iroda (Siklós, Köztársaság tér 8.)

Április 15-én, szerdán 15 órakor
Versdélután „Radnóti 100" címmel
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE rendezvénye
Művészeti vezető: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Április 15-én, kedden 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Thelma és Louise
amerikai filmdráma, 129 perc, 1991
Rendező: Ridley Scott

Április 16-án, szerdán 10 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Művelődési Ház (Sellye, Batthyány u. 14.)

Április 16-án, szerdán 13 órakor
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése – tájékoztató fórum
Helyszín: Művelődési Ház és Könyvtár (Szentlőrinc, Templom tér 1-3)

Április 20-án, hétfőn 17 órakor
A beszédészlelési és beszédmegértési zavarok kezelése – Dr. Bihari Nagy Sándor
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET rendezvénye

Április 21-én kedden 17 órakor
Peter Jarvis professzor előadása
„Globalization, knowledge and the Need for Revolution in Learning"

Április 22-én, szerdán 17 órakor
A Pécsi Magyar Film Társaság Jubileumi ünnepsége
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG

Április 28-án, kedden 17 órakor
Tám László előadása
A PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET rendezvénye

Április 29 -én, szerdán 16 .30-kor
Tüskés Tibor előadása. Téma: „Levelezésem Fodor Andrással" – Megemlékezés Fodor András költő születésének 80. évfordulójáról.
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden szerdán 18 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI - MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében
utolsó alkalom: április 3.

Minden pénteken 17.30 órakor
ÉNEKVARÁZS
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek, minden pénteken 17.30-kor
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

TARTALOM

IDŐMOZAIK

Ellenfényben 4

KULTÚRA

Sansz filmklub 6

Fehér feketében 10

KONFERENCIA

A közösségi munka színterei 7

VÁROSTÖRTÉNET

Nemzeti Kávéház 8

KIÁLLÍTÁS

Folt hátán folt 9

BARANYA MEGYEI CIVIL SZERVEZETEK KOMPLEX FEJLESZTÉSE 12

CIVIL ÉLET

Templomot Uránvárosba! 15

Új lendületet hozó szelek fújnak a Mandulásban 15

„Virágos Pécs” 18

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Halálból életre

Nem megfordítva? Az ember eltölt ezen a földön egy bizonyos életkort és aztán bizony ha akarja, ha nem, eltávozik. Megy az életből az elmúlásba. Igen, ez az élet – vagy úgy is mondhatjuk, halál-törvény. Nem vitatható tapasztalatunk ez, mióta ember él a földön. Húsvét viszont egy más megtapasztalásról szól. Majd 2000 éve Jézus sziklasírját az asszonyok üresen találták és azt követően 40 napon keresztül egy-egy embernek, vagy kisebb-nagyobb csoportnak megjelent. Beszélt velük, sőt együtt evett velük, megtapinthatták. Egyszóval kiki kétségkívül meggyőződhetett róla: valóban a nagypénteken keresztre vert názáreti ácsmester újra él. Ezek szerint valóban több mint ács. Az volt, akinek mondta magát: Isten Fia. És az lett, amit előre megmondott: meghalt kínhalállal, de harmadnapra feltámadt.

Nem egyirányú utca az élet, van forgalom rajta visszafelé is, már azokban is megmutatkozott az új „forgalmi rend”, akiket Jézus feltámasztott. Ám ők ismét visszamentek az emberlét szokott útján. Egyedül csak Jézus nem! Ő a halál utáni életéből az Atyához ment.

De szavaiban bízhatunk, hogy Ő nem az egyetlen ezen az úton, hanem csak az első. „Aki hisz énbennem, ha meghal is, él az...én élek és ti is élni fogtok.” Eljön az a feltámadás a Krisztus-hívő ember létében, amelyből már nem lesz újra elmúlás. Sőt! Jézus úgy fogalmazott, hogy aki hisz őbenne, az ezzel *már átment* a halálból az életre. (János 5:24)

Ezért találó az első hallásra játékos, de teljesen evangéliumi megfogalmazás: „ha nem halsz meg, mielőtt meghalsz, meghalsz, amikor meghalsz”. Azaz: ha nem halsz meg bűneidnek még e földi életedben az Isten előtti bűnbánattal és Krisztustól kapott bűnbocsánattal, akkor testi haláloddal lelkileg is meghalsz.

Amit húsvét mindannyiunknak felkínál, az viszont a gyönyörűséges Bach korálra írt Paul Gerhardt szövegezte egyik énekünkben így szól: „Rád nézzek, Rád szünetlen. S ha majd szívem megáll, Öleljen át a lelkem-így halni jó halál”.Jó,-mert Krisztusban van feltámadás.Húsvét: győzött az élet! Áldott ünnepeket kíván szeretettel

Szénási János lelkipásztor

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András, Trebbin Ágost

Fotó: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Druckmodul Kft., Siklós

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Ellenfényben

Beszélgetés Gyarmathy Líviával

Gyarmathy Lívia legújabb dokumentumfilmje, a *Kis halak... nagy halak* egy meg nem nevezett folyó orvhalászainak és vízirendőreinek mikrovilágába enged bepillantást. A folyóban ipari tételben orvhalászó „nagy halak" megússzák, míg a szerény nyugdíjából élő János, az ebéd reményében pecázó „kis hal", horogra akad és elbukik. A történet akár a „nagy magyar univerzum" példázata is lehetne. Akárcsak a rendezőnő tizenöt évvel ezelőtt forgatott, ám mind a mai napig aktuális filmje: *A lépcső*. Ez utóbbi, Rostás Árpád, a hivatal packázásainak kitett asztalos kudarcán keresztül mutatja be az istenáldotta tehetség kiszolgáltatottságát a rendeletek, előírások és zavaros finanszírozási megállapodások útvesztőjében. A filmeket a Pécsi Kulturális Központ IDŐMOZaIK DOKUMENTUMfilmklubja tűzte műsorára. Gyarmathy Líviával a vetítést követően Zalán Vince filmtörténész, kritikus beszélgetett.

Zalán Vince: Rostás Árpád asztalosmesterről szóló filmed, *A lépcső* (1994), egy jóval korábbi alkotásodat, a *Koportost* (1979) is felidézte számomra, amelyben a főszereplőt Rostás Mihálynak hívták...

Gyarmathy Lívia: Pedig a két film között semmi összefüggés nincsen. A

*Koportos*t irodalmi anyagra támaszkodva, Balázs József azonos című kisregényéből készítettem. Ezzel szemben *A lépcső* témájával való találkozásom, akárcsak a legtöbb filmem esetében, teljes egészében a véletlen műve volt. Rostás Árpádot Marcaliban járva, a kastély udvarán pillantottam meg először. „*Gegen*"-ben sütött a nap és azt láttam, hogy egy nagyon fiatal arcú ember ül az épület lépcsőjén és valamit farigcsál. Időnként megringatja az előtte lévő babakocsit, aztán farag tovább. Olyan vizuális erővel hatott rám ez a látvány, hogy valaki gyereket nevel miközben farag, hogy nem volt más választásom: filmet kellett belőle csinálnom. Megtudtam, hogy ő az az asztalos, aki pályázat útján elnyerte a kastélybelső felújításának munkáját. Egyfajta ráérzéssel, naivan álltam neki az eredetileg öt-tíz percesre tervezett portréfilmnek, de időközben egyre súlyosabb konfliktusoknak lettem a tanúja. Világossá vált, hogy Árpádtól el akarják venni a megbízatást, és ennek a hátterében valamiféle becstelenség állhat. Végül elhatároztam, hogy mindezt végigkövetem.

Zalán Vince: *A lépcső* esetében tehát kezdetben volt egy erőteljes képed, a találkozás. A *Kis halak... nagy halak* (2008) című legutóbbi filmedet megnézve, viszont az a benyomásunk alakulhat ki, hogy nem a személyes élmény, hanem sokkal inkább a film szövetéből kibomló, érzékenyen adagolt szimbolika dominált, miszerint „a kis halakat elkapják, a nagy halak megússzák". Mintha ehhez a jellegzetesen rendszerváltás utáni társadalmi tapasztalathoz kerestél volna egy történetet, és magától értetődően kínálkozott a vízivilág.

Gyarmathy Lívia: Ellenkezőleg. A *Kis halak*at is egy személyes élmény határozta meg. Már tíz-tizenöt évvel ezelőtt elkezdett érdekelni, hogy mi történik a vízivilágban. Egyszer aztán lehetőséget kaptam a vízirendőrségtől, hogy elkísérhessem őket egy razziára. Volt velünk egy idősebb halőr is, száguldott a motorcsónak és egy éles kanyarral egyszer csak befordultunk egy olyan szakaszra, ahol rengeteg ember horgászott. Ahogy meglátták bennünket fölugrottak és hanyatt-homlok menekülni kezdtek. Ettől megszólítva érezte magát a halőr és iszonyatos iramban a menekülők után vetette magát. Mindenki kereket oldott, kivéve egy tíz év körüli kisfiút, akinek nem is igazi horgászfelszerelése, csak egy metszett botja volt. Ám a halőr kitépte a gyerek kezéből a botot és darabokra törte. Ez egy olyan erőteljes élmény volt a számomra, amit nem tudtam elfelejteni. Sokszor akaratlanul is előhívódott. Eleinte a halőrökről akartam a filmet megcsinálni, ám elég hamar rájöttem, hogy nekem más irányba kell mennem és végül a rabsicokról kezdtem el forgatni.

Gyarmathy Lívia és Zalán Vince – Időmozaik Dokumentumfilmklub 2009 február 19. Fotó: Guth László

Zalán Vince: Meglátni valamit az ellenfényben, másszor a motorcsónakkal egy éles kanyarral befarolni egy öbölbe: talán még a művész is egy kicsit rabsic ebben az értelemben... De milyen út vezet az alapélménytől az elkészült filmig? Először megvan az élmény, aztán egy bizonyos ponton a történet megemelkedik és elkezd valami többről is szólni?

Gyarmathy Lívia: Igen, a *Kis halak* esetében valóban volt egy olyan pont, ahol megfogalmazódott bennem, hogy úgy lenne érdemes megcsinálnom a filmet, hogy három vagy négy szálon fusson a történet. Legyenek benne olyan emberek, akik nyomorúságuk következtében csak egy-két halat emelnek el és legyen egy olyan karakter is, aki akkor boldog, ha az autójával büntetlenül áthajt a piroson, azaz, ha bolondot csinál a vízirendőrökből. De fel akartam hívni a figyelmet azokra is, akik iparszerűen lopják a halat. És hogy mindez megérjen bennem, ahhoz elsősorban az szükségeltetett, hogy már a legelső alkalommal leforgassuk a film magját. Azt a jelenetsort, amelyben Jánossal, a kisnyugdíjassal visszadobatják a kifogott halakat, a felszerelését elkobozzák és horgászbotjait a parton elégetik.

Zalán Vince: Ez a képsor vált a film erkölcsi fundamentumává.

Gyarmathy Lívia: El kellett kezdenem azon is gondolkodni, hogy miképpen lehetne ezt a mikrovilágot, mint társadalmi metaforát is bemutatnom. Ráadásul úgy, mint egy természeti me-

tafora új, ha tetszik „korszerűsített" változatát. Hiszen az én metaforám már nem úgy szól, hogy „a nagy halak megeszik a kis halakat". Sokkal inkább úgy, hogy a nagy hal megússza, a kis halat viszont elkapják. A legkiszolgáltatottabbat és a legkevésbé rafináltat éri el a hivatali szigor, azt aki a legkevésbé van felkészülve arra, hogy egy ilyen esetben megvédje magát. Ez az új dolog ebben.

Zalán Vince: Mindeközben riporterként végig a háttérben maradsz. A Recsk-filmet (*Recsk 1950–1953, egy titkos kényszermunkatábor története*, 1989) leszámítva, persze te nem is arról vagy híres, hogy tolakvó riporter módjára kérdezel. Ellenben *A Lépcsőben* nem csak lényegretörően, hanem jellegzetes fáradhatatlansággal fogalmazod meg újabb és újabb kérdéseidet. A riporteri részvételed, szerepvállalásod nélkül sok minden nem hangozhatott volna el, nem derülhetett volna ki a filmben.

A lépcső

Gyarmathy Lívia: Jó néhány filmet csináltam már, de olyannyira személyesen még egyetlen filmemet sem vállaltam fel, mint *A lépcsőt*. Ahogy követtem Árpádot és láttam, hogy mi mindenen megy keresztül, teljes mértékben azonosultam vele. Ez az azonosulás olyannyira tökéletes volt, hogy a végén, amikor már annyira elfajult a helyzet, hogy kitiltották őt a kastélyból, akkor egyúttal engem is kitiltottak. Gátlás nélkül meg tudtam tőle kérdezni bármit, amit az ember csak olyanoktól tud megkérdezni, akikkel a legközelebbi érzelmi viszonyba kerül. Árpáddal egyébként mind a mai napig tartom a kapcsolatot. Miután kirúgták, alkalmi munkákból tartotta fenn magát. Azonban az élet rendje szerint, néhány politikai nagyság is látta a filmemet, és elsőként Medgyesi Péter hívta meg őt, hogy hozza rendbe a bútorait. Ezután Árpádot mintegy kézről-kézre adták, végül egy francia iparmágnás, akinek Magyarországon is jól ismert joghurtgyára van, meghívta őt az egyik kastélyába, ahol az intarziákat kellett a bútorain rendbe hoznia. Talán egy évig is dolgozott ott, de mindvégig rengeteg alkalommal hívott telefonon és mind a mai napig sokszor beszélünk egymással. Tanácsokat szokott tőlem kérni, hogy az életben mit, és hogyan csináljon. Ha lehet így fogalmazni, akkor mintegy „tiszteletbeli anyjává" fogadott engem. Azóta is kisebb-nagyobb megbízatásai vannak és sokat szerepel újságokban, televízióban. A lánya egyetemre jár, Michelangelo nevű fia pedig tizenhat éves.

Zalán Vince: Ez az ember esendősége iránti megértéssel telített filmezés, amit te művelsz, *A lépcsőt* **és a** *Kis halakat* egyaránt metaforikussá teszi. De a mai világban vajon ez a metaforikus fogalmazásmód mennyire adekvát? Van-e lehetősége, perspektívája? Befogadják-e az emberek?

Gyarmathy Lívia: Ami egy folyón történik az olyan, mint ami egy országban történik. De tovább is mehetünk, hiszen az olyan is, mint ami Európában vagy ami az egész világon történik. Amikor valaki megcsinál egy filmet és az szimbólummá tud válni, az nagy dolog. Én soha nem úgy kezdek hozzá a munkának, hogy valami szimbolikus tartalmat szeretnék leképezni. Ráérzek arra, hogy mivel érdemes foglalkozni és mivel nem. Egy filmnek mindig túl kell mutatnia önmagán. Az igazi rendező pedig megérzi, hogy melyik az a téma, amely túlmutathat önmagán. Tudat alatt én ezt keresem. Nálam mindez egyfajta belső igényből adódik.

Kis halak... nagy halak...

Zalán Vince: A filmes világ meglehetős határozottsággal az agresszívebb fogalmazásmód irányába megy mostanában. Ehelyett a te filmjeidben valami egészen más tendenciát látunk...

Gyarmathy Lívia: Akár a filmekben, akár az életben, engem az agresszivitás rendkívül taszít. Nem hiszek benne. Ráadásul az én filmjeimben egy erkölcsi nézőpont is érvényesül, ami manapság egyáltalán nem divatos. Nekem nagyon sok mindenről van erkölcsi véleményem. És én erről a magatartásmódról nem is akarok lemondani.

Kérdés a közönség soraiból: Rostás Árpád története a maga komplexitásában került bemutatásra, és a legkevésbé sem arra esett a hangsúly, hogy Rostás Árpád cigány. A kamera minden közhelyet kerülve, egyfajta filmes eszköztelenséggel rögzítette a látens és manifeszt előítéleteknek azt a szövevényét, amelyek Árpádot körülveszik. Mennyiben tudatos rendezői döntés eredménye annak elkerülése, hogy filmje csupán egy legyen az úgynevezett „cigány témájú filmek" közül?

Gyarmathy Lívia: Egyetlen szó sem hangzik el ebben a filmben arról, hogy Árpád cigány. Ez a tény látszik a vásznon, de ez egy másik kérdés. Tudatosan, mégpedig azért csináltam meg ezt a filmet így, mert torkig vagyok azzal a mérhetetlen visszaéléssel, amit azok a rendezők követnek el, akik „cigányfilm" címszó alatt olyan embereket mutatnak be, akik nyilvánvalóan ártanak a társadalomnak. Számomra ez nem kategória. Én nem akarok a filmjeimmel politikai babérokra törni. Rostás Árpád számomra mindenek előtt egy ember. Ha cigány, ha nem cigány, akkor is egy ember, mégpedig egy olyan ember, akinek adott esetben épp a származása miatt sokkal nehezebb megvalósítania azt, amit elhatározott. Egy Rostás Árpádot vagy egy Rostás Mihályt kell bemutatnom ahhoz – visszautalva a beszélgetés elején szóba hozott *Kopor-*

*tos*ra –, hogy filmesként fel tudjak ébreszteni egyfajta társadalmi tiszteletet.

Kérdés a közönség soraiból: A kilencvenes évek első felében mennyiben volt más megcsinálni, szemlére vinni, bemutatni, versenyeztetni egy filmet mint manapság?

Gyarmathy Lívia: Az az időszak még mutatott valamiféle kontinuitást a rendszerváltás előtti helyzettel. A filmes szakmának még megvolt az a fajta határozott arculata, amiből az ember sejthette, hogy milyen irányba érdemes elindulni. Jelenleg azonban olyan pénztelenség uralkodik és olyan mélyen ki vannak téve a filmrendezők annak, hogy biztosítsák a saját túlélésüket, hogy a filmek egyre drasztikusabbak, erőszakosabbak, egyre borzalmasabbak lesznek. Készítőik úgy gondolkodnak, hogy minél jobban meghökkentik a nézőt, annál könnyebben válnak emlékezetessé és kapnak újabb lehetőséget. Miközben persze egyáltalán nem nézik meg többen a filmjeiket annál, mint ahányan annak idején a mi filmjeinket látták.

Kérdés a közönség soraiból: Az Ön számára mi a dokumentumfilm funkciója?

Gyarmathy Lívia: Én alapvetően játékfilmesnek tartom magam. Egész más valamiről játékfilmet vagy dokumentumfilmet forgatni. Különböző erőket kell elkészítésükhöz mozgósítani. A játékfilm rendezője a saját szuverén álmait valósítja meg, bizonyos értelemben olyan, mint maga a Teremtő. Ezért egyszerre nagy kihívás és öröm számomra játékfilmet csinálni. A dokumentumfilm esetében viszont olyannak kell elfogadnom az életet, amilyen. Másrészről tisztában kell lenni azzal is, hogy a filmes minden esetben beleviszi a saját látásmódját, egyéniségét abba, ami létrejön. Ezért nem létezik tiszta dokumentumfilm. Mindaz, ami a filmvásznon kibontakozik, még a dokumentumfilm esetében sem a valóság, csak annak egyfajta személyes leképezése. De a film pontosan ettől válik olyanná, mint a kriminológiai ujjlenyomat. Mindent elmond a készítőjéről. Egy filmet figyelmesen megnézve, például olyan fontos dolgokat is meg tudunk állapítani, hogy az, aki a filmet csinálta, vajon szereti-e az embereket.

Szerkesztette: Fenyvesi Kristóf

SANSZ FILMKLUB

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)
A belépés díjtalan.

Szervezők:

- Civil Közösségek Háza, • Pécsi Esélyek Háza, • FEEK Társadalmi Befogadás Szakkollégium, • Dialógus-kör

2009. április 29. 17:00	**A békés harcos útja** (Victor Salva) színes magyarul beszélő amerikai-német filmdráma, 120 perc, 2006 Dan, a rendkívül tehetséges fiatal tornászigazi hedonista módjára hajszolja az élvezeteket: élete csak versenyekből és bulikból áll, ám egy súlyos sérülés - amely egész karrierjét veszélybe sodorja - és egy véletlen találkozás Szokratésszel, a titokzatos idegennel ráébreszti, milyen keveset is tud az életről. A tragikus balesetet követő hónapokban Szokratész és egy gyönyörű lány, Joy segítségével Dan teljesen újjászületik, maga mögött hagyja zűrös múltját, és új emberré: békés harcossá válik. (www.port.hu)
2009. május 13. 17:00	**Pillangó-hatás** (R: Eric Bress, J. Mackye Gruber) Színes magyarul beszélő amerikai dráma/fantasy/thriller, 113 perc, 2004 A pillangó-effektus elmélet szerint, ha egy pillangó megrebbenti a szárnyát Pekingben, az akár tornádót is gerjeszthet Amerikában. Világunkban minden mindennel összefügg, minden cselekedetünk alapjában változtathatja meg a jövőt. Evan Treborn gyerekkorában naplót vezetett és most, hogy felnőttként megpróbál visszaemlékezni a múltra, a naplója segíti ebben. Miközben Evan lassan feltérképezi saját múltját, rájön, hogy egy különös adottság birtokában van: képes az időutazásra. Így visszatér a múltba, hogy helyrehozzon néhány baklövést, amelyek zsákutcába juttatták szeretetteit. Ám amikor visszatér a jelenbe, rájön, hogy a múlt apró változásai nem javítottak a helyzeten, hanem még nagyobb problémákat okoztak a jelenben. (www.port.hu)
2009. május 27.	**Berlin felett az ég** (R: Wim Wenders) feliratos német-francia filmdráma, 130 perc, 1987 „Történetem hősei angyalok. Igen, munkanélküli őrangyalok, akik a háború befejezése óta Berlinben tevékenykednek, ahogy az Úristen így hátrahagyta őket. Azután egy szép napon az egyik angyal szerelmes lesz. Találkozik egy trapézművésznővel, aki cirkuszban lép fel, angyalszárnyacskákkal a ruháján. Ezt nagyon mulatságosnak találja, és nagyon tetszik neki ez a lány. De ahhoz, hogy beleszerethessen, halandóvá kell válnia, mint minden földi lénynek. Nehéz elhatározás előtt áll..." (Wim Wenders) A nyolcvanas évek közepén még kettészakított Berlinben játszódó - cannes-i rendezői díjjal kitüntetett - film az évtized iskolateremtő alkotásává vált. (www.port.hu)
2009. június 10.	**Amelie csodálatos élete** (R: Jean-Pierre Jeunet) színes magyarul beszélő francia-német romantikus vígjáték, 117 perc, 2001 Amélie, a naiv fiatal lány Párizsban él, a Montmartre-on. Élete egyhangúan telik, egy környékbeli bisztróban felszolgálóként dolgozik, a szomszédokkal pedig olyan bensőséges kapcsolatot tart fenn, mintha egy kisvárosban élne. Ám egy nap váratlan fordulat történik: A lakásának egy titkos zugában kis dobozra talál, amely az előző lakó gyerekkori emléktárgyait tartalmazza. Elhatározza, hogy visszajuttatja a kis dobozt jogos tulajdonosának. Ettől kezdve élete gyökeresen megváltozik, rájön, hogy valami módon képes környezetét boldogabbá tenni.. Szívesen boronál össze magányos embereket, amiből gyakran komoly bonyodalmak származnak. De jótéteményei közepette megismer egy különös fiatalembert (Mathieu Kassovitz) és most már a környezetén a sor, hogy segítsenek rajta... (www.port.hu)

- A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.
- A műsorváltozás jogát fenntartjuk.
- Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

További információ:

Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda -Pécsi Esélyek Háza
Pécs, Rákóczi u. 55., 72/210-794, 30/9373 992
eselyhazpecs@gmail.com

MEGHÍVÓ

Mottó:
„Minden közösségnek vannak elvégzendő feladatai és mindenki szívében benne lakozik az ehhez szükséges erő."
Marianne Williansom

Az Istenkúti Közösségért Egyesület, a Civil Közösségek Háza, a 3. Szektor Közhasznú Alapítvány, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft és a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda - Pécsi Esélyek Háza szeretettel és tisztelettel meghívja Önt és munkatársait

A KÖZÖSSÉGI MUNKA SZÍNTEREI
c. konferenciára

A konferencia időpontja: 2009. május 7-8.
A konferencia helyszíne: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

2009. MÁJUS 7.

10.00 Köszöntők

10.15 Értelmiségi ideák és helyi szükségletek - A közösségfejlesztés jövője
Előadó: Vercseg Ilona Közösségfejlesztők Egyesület elnöke
kérdések, hozzászólások

11.30 - 13.00 Szekciók
A szekciók párhuzamosan zajlanak.

1. Miénk a város!?
   A pécsi modellértékű program bemutatása és tapasztalatai
   Önkormányzatok és a civil szektor együttműködési lehetőségei.
   Moderátor: Koska Éva, Pécsi Esélyek Háza
2. **Az „elég jó" terepgyakorlat**
   Közösségfejlesztők és felsőoktatási intézmények együttműködési lehetőségei
   Moderátor: Scholtz Péter, Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft
3. **Közösségi Házban közösségként**
   A Civil Közösségek Házában működő civil szervezetek közötti közösségfejlesztés lehetőségei
   Moderátor: Hajnal Zsolt, Civil Közösségek Háza

13.00 Szekciók beszámolója

14.30 – 17.00 Filmklub, teaház és beszélgetés

14.30 Közösségi felmérés Szegváron
Közösségfejlesztők Egyesülete
készítette: Látószög Videóstúdió (Wiegmann Alfréd)
Beszélgetőpartner: Vercseg Ilona

15.30 Közösségi munka Istenkúton -A hely szelleme – miért éppen Istenkút
MMI Látószög Stúdió, Szerkesztő-riporter: Kovács Edit, Péterfi Ferenc
Beszélgetőpartner: Peták Péter, Knyihár Éva, Tiesz Angéla

14.30 - 17.00 Kreatív technikák a közösségfejlesztésben – interaktív műhely
Bemutatkozik a

- **Retextil nyitott műhely** (Retextil Alapítvány)
  A „Retextil Nyitott műhelyben" az érdeklődők olyan magyar fejlesztésű módszert kapnak kézhez, mellyel csökkenthetik a környezetükben felhalmozódó háztartási textilhulladék mennyiségét, miközben elsajátítják az ősi kézműves technikákat is (ismeretbővítés, készségfejlesztés és hagyományőrzés).
- **Tetthely játékok** (Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft)
  Ifjúsági közösségépítő játékok bemutatója.
- **Menedék** (Az emberség erejével Alapítvány)
  Az alapítvány elsősorban fiatalok nevelésével foglalkozik. A Menedék részei az interaktív ismeretterjesztő játékok, az Emberek fala, a Sokszínűség jéghegye, a „Demonstráció", puzzle-ök, memória-kártya, dominó és totók az emberi jogok és a méltányos kereskedelem témájában.
- **Érzékek Birodalma** (PTE FEEK Társadalmi Befogadás Szakkollégium)
  A Szakkollégiuma 2007. októberében alakult azzal a céllal, hogy aktív hallgatói munkára épülő előadásokkal, szemináriumokkal, gyakorlati foglalkozásokkal, rendezvények sorozatával elősegítse a magyar társadalom hátrányos helyzetű csoportjaival szembeni passzivitás és ellenállás feloldását.
- Murál Painting Komplex Közösségfejlesztő Módszer
  Komplexitása nemcsak abban rejlik, hogy segítségével bármilyen téma feldolgozható, és a közösségi tudat tükreként egy nagy falfelületen megjeleníthető, hanem a művészi önkifejezésnek is nagyszerű eszköze. Az egész folyamatot végigkíséri a csoportmunkában megvalósuló közösségi munka és alkotás öröme.

18.00 Uránia Mozi filmvetítés
Hétköznapi mennyország színes feliratos svéd filmdráma
Daniel Daréus egy sikeres karmester, pályája éppen a csúcspontján van. Magánélete azonban közel sem hozott számára sikereket: magányos, sőt már-már szánalmas látni, hogy a karrierjéhez vezető út mennyire kicsavarta és kiégette. A szenvedés olyan fizikai és lelki törést okoz benne, ami odavezet, hogy Daniel hirtelen feladja pályáját és visszatér abba az észak svéd kisvárosba, ahol gyermekkorát töltötte. Hírnevének köszönhetően, ahogy az már egy kisvárosban lenni szokott többen csodálattal és kíváncsian, míg vannak akik gyanakvóan figyelik. Aztán egy nap felkérik, hogy vállalja el a város apró templomi kórusának irányítását. És a csütörtökönkénti dalolgatás közben mindenről és mindenkiről sok minden kiderül..
A konferencia résztvevői számára a vetítés ingyenes.

18.00 – 21.00 Közös festés a Murál Morál csoport vezetésével az Uránia moziban

2009. MÁJUS 8.

Előadások

9.30 Közösségi munka cigány családokkal az Ormánságban
Békési Andrea vagy Heindl Péter Szent Márton Caritas Alapítvány
Kérdések, hozzászólások

10.00 „Hétköznapok és ünnepnapok a Vajszlói Roma Közösségi Házban"
Előadó: Petrovicsné Takács Rózsa - DDRFK munkatársa
Kérdésekre válaszol: Pongrácz Yvette - mentor

10.30 Pódium-beszélgetés a szegregációról, városrehabilitációról és a lakossági részvétel lehetőségeiről
Vendégek: Pörös Béla szakértő, Tistyán László szociológus, Péterfi Ferenc közösségfejlesztő szakértő
Moderátor: Peták Péter
Kérdések, hozzászólások

14.30 - 15.00 Kreatív technikák a közösségfejlesztésben – interaktív műhely

13.30 – 15.00 Filmklub, teaház és beszélgetés
16.00 Kertészek vagyunk
Kővári Borz József dokumentumfilmje
Ki mondta, hogy a pesti belváros nem lehet zöld? Mire képes egy bérháznyi lakó? Az elidegenedés tényleg gyógyíthatatlan? Összehozhat-e egy rakás vadidegen embert egy „szabadtéri nappali"? A változtatás elsősorban pénzkérdés?
Beszélgetőpartner: Deák Adrien

15.00 Összegzés, konferencia zárása

További információ:
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Koordinációs Iroda – Pécsi Esélyek Háza
Pécs, Rákóczi u. 55., 72/210-794 30/9373 992,
www.eselyhazpecs, eselyhazpecs@gmail.com

Nemzeti Kávéház

Az 1800-as évek második felében Pécs városában a Nádor és a Bedő kávéházak mellett, a mulatós kompániák legnépszerűbb találkozó helye volt a Főtéri (Széchenyi téri) Nemzeti Kávéház, vagy ahogyan népszerű nevén mindenki ismerte a közszeretetnek örvendő tulajdonos neve után, a Ribay Kávéház.

RIBAY
„Nemzeti kávéháza"
PÉCSETT.
Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint f. hó 20-tól kezdve saját termelésü
kis-szkókoi óboraimat
palaczkozva kávéházamban elárusitom.

Ribay Ferenc 1868-ban nyitotta meg híres főtéri kávéházát.

Most repüljünk vissza az időben, és a képzelet szárnyán lépjünk be az ósdi, dohányfüsttől megbarnult, de mégis oly otthonos falak közé, ballagjunk fel a kikoptatott, meredek garádicsokon az első emeletre, üljünk le egy zöld erezetű márványasztal mellé, és legyünk Ribay bácsi kedves vendégei.

A kávéház központi része két kisteremből átalakított nagyterem volt, benne kényelmesen terpeszkedtek a hatalmas, zöldposztós biliárdasztalok. Innen két kártyaszoba nyílott, ahol hatalmas kéklő füstfellegek közt járta a kor két divatos hazárd kártyajátéka, a tarokk és a kaláber. Estéről-estére hatalmas volt a hangulat és a jókedv, különösen amikor vacsora után Dankó Gyula, később Jónás Jancsi, Darázs Miska, avagy Rácz Guszti bandája keresztbe rakta a vonót. A Ribayban mindenkor a város legkitűnőbb zenekarai húzták az érzelmes keringőket, mazurkákat és a tüzes csárdásokat. Aztán állt a „babiloni éjszaka" kivilágos-kivirradatig.

Nem lehetett vitás, hogy a Ribay Kávéház fő nyári attrakciója az 1873-ban épült, vasoszlopokon nyugvó, főtérre néző nagyméretű erkély volt. A forró nyári nap után boldog, megelégedett pécsi polgárok ültek ki a teraszra, hogy élvezzék a mecseki szellő lágy, frissítő simogatását. A termekből kiszűrődő víg zeneszó, a sejtelmes megvilágítás, a térről felhallatszó zsongó zsivaj, a zamatos pécsi pletykák valami sajátságos bájt adtak ennek a kedves helynek. Hatalmas vonzereje volt a Ribaynak ez a nagyszerű létesítmény. A Nádor és a Bedő kávéház tulajdonosainak nagy szomorúságára, a hosszú évek során sok-sok vendéget hódított el a nyári évadban ez a „varázslatos erkély".

A régi jó idők sajnos elmúltak, az öreg kávéház ideje lejárt. Kezdtek elelmaradozni a vendégek. Már csak a megszokott törzsvendégek ragaszkodtak az ódon „bagolyvárhoz". Azután egyszer csak nem volt tovább... Elérkezett a vég, a fájdalmas búcsú pillanata.

A város vezetősége, no meg a Pécsi Takarékpénztár nagyhatalmú pénzmágnásai eldöntötték, hogy a régi Czindery és Cséby-féle házak több évszázados falainak el kell tűnnie a város főteréről.

Az utolsó estén, amikor főúr bemondta a zárórát, az öreg urak szomorúan szedelőzködtek, és a szemekben könny csillogott. Valami elpattant, valami visszahozhatatlanul tovairamlott a régi Pécs életéből. Elmúlt egy kedves ismerős, könyörtelenül magával ragadva sok víg korhely kávéházi vendég ifjúságának tovareppenő kék madarát.

Másnap reggel megjelentek az épület lebontói, hogy eleget tegyenek szomorú feladatuknak. „Kegyetlenül hozzáfogtak; már a két nagy tetőről leszedték a cserepet pár nap múlva romokban állnak a vén falak, hogy alapjukból díszes, új palota emelkedjék. A Ribay-féle Kávéház ódon, füstös helyiségei, melyekben a város elit közönsége évek hosszú során át oly kellemesen érezte magát; teljesen elhagyatva, üresen áll s szomorú lemondással és megadással várja pusztulását."

A „Pécsi Napló" munkatársa igyekezett optimista lenni:

„De miként a főnixmadár, ismét fel fog támadni halottaiból, s megifjodva áll a közönség rendelkezésére. A takarékpénztár új palotájának az északi és keleti részén, a földszinten nyílik majd meg. Ribay addig visszavonultan él, a várostól megvett Pollack-féle házban, míg a takarékpénztár palotája fölépül; aztán pedig díszes és fényes kávéházat nyit."

Sajnos nem így történt. Ribay Ferenc 1898. május 10-én utánahalt kedves kávéházának.

Az ódon Czindery és Cséby-féle házak helyére felépült Schlauch Imre monumentális alkotása, a Takarékpalota. Az új épülethez már modern kávéház illett.

Ennek a jegyében született meg itt a színvonalas Royal Kávéház, amelyet Berger Lajos 1898. július 15-én nyitott meg.

Trebbin Ágost

Folt hátán folt

A foltvarrás nemzetközileg ismert és szenvedélyesen űzött kézimunka. Szülőhazája ismeretlen, történelem előtti időkbe vész. Otthonát mégis megjelölhetjük: az Amerikai Egyesült Államokban lett belőle mozgalom és népművészet. Feltehetőleg ősanyáink készítették az első szöveteket növényi rostokból, állati szőrökből. A szövés és fonás a világ minden kultúrájában fellelhető. A foltmozaik varrás valószínűleg Kínából, a selyem hazájából ered. Ázsiából Egyiptomba vezet a „foltnyom", egy piramis falfestményén foltmozaik ruhás asszony – feltehetőleg rabszolganő – látható. Egy thébai freskó tanúsága szerint a görögök már háromezer éve ismerték a folton foltot.

Európába a Kis-Ázsiából visszatérő keresztes-lovagok hozták magukkal ezt a technikát. Nem véletlen, hogy éppen Dél-Franciaországban bukkantak föl ez első európai művészi foltmozaikok. A középkorban szerte Európában virágzik a kereskedelem, messzi földről érkeznek a különleges és igen nagy értékű kelmék. Ebben a korban a lovagi tornák nyeregtakaróin, templomi és főúri zászlókon találunk foltokból varrt kézimunkát. Ez a kor vezeti be a tűzést, ami három réteg összedolgozását jelenti. Kezdetben ez volt a „pufajka", majd ebből a praktikus célt szolgáló öltésből fejlődött ki a díszítő tűzés. A reneszánsz már tobzódik a színes selymekben, brokátokban, innen indul hódító útjára Pierott, a színházi figura, aki hagyományosan foltokból varrott ruhát visel.

Az iparosodással a foltmozaik készítés jelentős korába lépünk. A textilgyártással egy időben indult máig tartó útjára a foltvarrás. A gyári munkások feleségét a szegénység vitte rá, hogy apró textil darabokból takarót varrjanak. Villámgyorsan felfedezték hogyan lehet szükségből szépséget teremteni. Különösen szépek és jellemzőek a viktoriánus korban készült munkák. Itt már hímzéssel is díszítenek. Tengerentúlra angol és ír kivándorlók vitték ezt a technikát. Az első telepesek Amerikába érkezésével kezdődött a foltvarrás aranykora. Amerika sokáig angol gyarmat volt, így sikerült megőrizni, hogy az anyaországból érkezzen a drága textil. A telepesek rá voltak kényszerülve, hogy a legapróbb maradékot is felhasználják. A legendás amerikai pionír szellemből hatalmas kézimunka mozgalom bontakozott ki. Szép szokások, hagyományok alakultak. Néhány példa: menyasszonyi takaró, szabadságtakaró a család 20. életévét betöltőjéneknek, búcsútakaró azoknak, akik elhagyták a vidéket, memóriatakaró, amibe neveket, dátumokat hímeztek a családról. Egyik-másik alkotás ma már múzeumok féltett kincse.

Visszatérve az óvilágba, a XX. század háborúi, a nyomorúság, a szenvedés visszavetette a foltvarrást. A nők nem kézimunkáztak, hanem férjeik helyett a gyárakban, a földeken dolgoztak a háztartás mellett. A II. világháború befejeztével piacra kerültek a műszálas anyagok. Ezzel a foltvarrás egyelőre trónfosztott lett. A régi takarókat foltjaikkal a nők szegénységük tanuinak tekintették, eldobták, megsemmisítették. Néhány megszállott mentette, ami menthető. Ma már dollármilliókat érnek gyűjteményeik.

A művészek közül akadtak, akik észrevették ezt az értéket és bátran merítettek belőle. Például Vasarely művei néhány antik takarónak mintha ikertestvére lenne.

Európában sem felejtették el a technikáját, de átütő sikere, akkora tábora sehol sem alakult ki, mint Amerikában.

Napjainkra újjászületett és viharos gyorsasággal terjedt a klasszikus és a modern foltvarrás Európában. Így érkezett el Magyarországra is 1989-ben. Pár asszony, talán egy tucat, Budapesten és Debrecenben csoportot alakított, majd Dolányi Anna vezetésével megalakították a Magyar Foltvarró Céhet. Hazánkban semmi múltja, hagyománya nem volt a foltvarrásnak. Érdekes jelenség, hogy míg Amerikában és Nyugat-Európában a vidék kézimunkája, addig nálunk a nagyvárosokban jöttek létre csoportok, főként értelmiségi körökben. Ma már kisebb településeken is alakulnak csoportok, körök, egyletek. Országos kiállításokat, nyári táborokat, közös varrásokat, régiós találkozókat szerveznek országszerte. A kb. 700 céhtag és a csoporthoz csatlakozók átszövik az egész országot, Kőszegtől Debrecenig.

Pécsett a Civil Közösségek Házában „Baranyafolt" néven jött létre egy kis alkotó közösség. Tagjai Görcsöny, Hosszúhetény, Komló, Szalánta, Pécs településen élő nők. Ma már minden eszköz, anyag, szakirodalom itthon is megvásárolható, de a foltvarráshoz nagy fantázia, sok szabadidő és türelem kell.

Sokféle szinten és szintéren űzzük kedvenc foglalatosságunkat. Van aki saját környezete szépítésére, barátai megajándékozására is varr. Ezek a munkák a tömegtermékek dömpingjével szemben nagyobb értékkel bírnak. Van aki iparművészeti igénnyel készít használati tárgyat, van aki a képzőművészet felé fordulva faliképet komponál. Mindenki a maga szintjén dönt, hogy melyiket részesíti előnyben. Az a legfontosabb, hogy a technikai tudáson túl esztétikai értelemben is fejlődjünk. Talán ez a legnehezebb része. Megpróbáljuk tudatosítani magunkban, mitől találunk szépnek valamit, ami persze szubjektív dolog, mégis vannak alapelvek, színek, harmónia, egyensúly, amit érdemes szem előtt tartani. Számtalan motívumot, geometrikus formát, változatos anyagot – van aki, maga fest – használunk. Így megszámlálhatatlan sokaságú, egyedi alkotás jön létre.

A folton folt hívása és kihívása végtelen lehetőséget ad arra is, hogy működjön az alkotó fantáziája és így egymásra talál a foltmunkában a technika és az eredeti ötlet.

Szabó Józsefné Panni
Baranyafolt Alkotó Közösség

Hajnal Zsófia

Fehér feketében

Az Újvidéki Színház vendégjátékaként láthatta a pécsi közönség a vendégelőadásairól is ismert Harmadik Színház színpadán Frederico García Lorca darabját, a Bernarda Alba háza című művet. A „Határtalan város, Határtalan színház" program keretén belül a színházkedvelőknek lehetőségük nyílik országunkon kívül élő magyarok darabjainak megtekintésére. Biztosíték az új nézőponttal megközelített produkciókra pedig a színház, ahova már évek óta hívják a határon túli magyarok produkcióit – melyek általában sikerrel zárulnak.

A darabot hazánkban már több rendező is színpadra állította, Radoslav Milenković azonban új megvilágításba helyezte a művet. Kihangsúlyozta a jelenkorban is aktuális mindennapos vitákat és élcelődéseket a családokban, melynek segítségével közelebbinek érezhettük a produkciót.

Az előadás kezdőképében az idősebb szolgálónőt, Ponciát, és fiatalabb társát láthatjuk, amint úrnőjük, Bernarda szívtelenségéről beszélnek. Hiszen ők dolgoznak, Bernarda pedig sosincs megelégedve, de nemcsak az ő munkájukkal. Öt lányát nem adja férjez, mert a faluban nincs rangban hozzájuk illő. Bernarda és lányai fekete ruhában és fátyollal az arcuk előtt érkeznek haza, az anya férjének, egyben a négy fiatalabbik lány apjának temetéséről. Az ősi törvények szerint 8 évig tart a gyász, mely alatt az ablakokat fekete függönyök fedik el. A lányok nem járhatnak el sehova, kizárólag a templomba, és hozzájuk sem jöhet senki. A darab teljes egésze egy háló mögött játszódik, mely az előadás során valóban egy ketrec a házban lakók számára, hiszen nem tudnak kitörni onnan. A háló leginkább a börtönrácsokhoz hasonlít, ami egyértelműen mutatja a testvérek érzelmi világát. A lányok férfiakat csak a szobájuk ablakából való leskelődésekkor látnak, ez szinte napi programmá válik.

Bernarda vad szigorral bánik mindenkivel, ő akar uralkodni a körülötte élő embereken. Öt lányát és megbolondult édesanyját is bezárva tartja, utóbbit egy szobába lakatolva, melyből az elővigyázatosság ellenére néha ki tud szökni. Ezen alkalmakkor a bolondok őszinteségével beszél a házban uralkodó áldatlan állapotokról, könyörög, hogy engedjék vissza az ő szülőfalujába, de lánya nem könyörül rajta, a szobában kell bezárva tartani.

Természetesen a lányok szabadulni vágynak szülőházukból, férjhez is szeretnének menni, ám megfelelő férfi híján ez lehetetlennek bizonyul. A legidősebb testvér- és egyben a legcsúnyább is, Angustias számára válik elérhető közelségbe a szabadulás reménye, amikor a jóképű és pénzzel rendelkező falubeli, Pepe el Romano személyében kérője akad. Hiába mondják nővérüknek, hogy csak a hozomány miatt kell a férfinek – hiszen Angustias, aki csak

féltestvére a többieknek – jelentős hozománnyal rendelkezik apja után – őt nem érdekli, tudja, miért kell neki. De a szabadság utáni vágya annyira erős, hogy úgy gondolja, a gazdag nő többet ér, mint a világ legszebbje. Húgai nem a féltés miatt próbálják visszatartani, sokkal inkább a féltékenység az oka. Gyűlölettel készülődnek a lánykérésre, mindegyik lány Pepe felesége szeretne lenni. Ez ki is derül, hiszen a gyenge és csúnya Martirio ellopja nővére képét a férfiról és a párnája alá rejti. Anyja parancsára azonban Poncia megkeresi és meg is találja. Amelia is vágyakozik titkon nővére udvarlója után. Magdalena sokkal inkább kívánná édestestvéreinek Pepét, mint Angustiasnak. Nyilvánvalóan ő sem zárkózna el az ötlettől, ha a férfi őt választaná. Pepe azonban nem szereti leendő feleségét. A szokás szerint ugyan minden éjszaka eljár a legidősebb nővér ablakához udvarolni, akitől viszont hamar búcsúzik is. Ennek ellenére a faluban az a hír járja, hogy a férfi csak hajnalban tér haza. A hőségtől álmatlan nővéreknek is feltűnnek az egész éjszaka hallatszódó szerelmes szavak és suttogások. Legkisebb testvérük, Adela, pedig minden reggel kialvatlanul ébred és fáradt. A nővérek rájönnek, hogy húguk minden éjjel titokban Pepével beszél a saját ablakán át. A szerelem kölcsönös, de nem lehetnek egymáséi, Adelának nincs hozománya. Poncia – egyedüliként a háznál – hiába próbálja rávenni Bernardát, hogy költözzenek másik faluba, hogy a lányok találhassanak rangban is megfelelő kérőt és így kerüljék el a kitörni készülő érzelmi vihart, az asszony hajthatatlan. Nem akarja megsérteni az ősi törvényeket és nem hagyja ott a felmenői által épített házat. Egyik este, a vacsora utáni levegőzés alkalmával a lányok vidáman mesélik, mennyire ragyogó az éjszaka. Anyjuk mosolyogva hallgatja végig lányait. Ezzel bizonyítja szolgálójának, hogy nem készül kitörni semmiféle vihar, az ő életük teljesen normális. A véget azonban nem kerülheti el. Egyik éjjel a nyitva hagyott kapun Adela kiszökik szerelméhez, hogy együtt lehessenek. A titkos találkozó azonban nem marad sokáig rejtve, a család felébred, és Bernarda nem kés-

lekedik cselekedni. A puskával a lovon távozó Pepe után lő, Adelának is megmondják, Pepének vége. Bár Poncia a véget úgy gondolja, hogy a férfi többet nem fog egyik lányhoz sem menni, elijesztették, nem pedig meghalt, Adela félreértelmezi. A lány hiába próbál szabadulni, a gyász börtöne nem engedi. Ledobja ruháit, a rendező mintegy ezzel szemléltetve a szorítás és a kényszer ellen való lázadást. Adela teljesen eldobja magától a családját, majd a puskát felkapva, berohan a szobájába. Ekkor – akárcsak az ókori görög színpadon – Adela a színfalak mögött öngyilkos lesz, halálának hírét Poncia hozza, amikor Bernarda parancsára betör a lány bezárt szobájába. Az anya elhatározza, hogy lányát fehér ruhában fogják eltemetni, akárcsak a szokás szerint a szűzen meghalt nőket. Teljesen elutasítja, hogy lányának volt egy szerelme, nem akarja kivívni a külvilág ellenszenvét. A vihar lecsapott, eredményeképpen pedig, csak egy életre vágyó fiatal lány öngyilkossága maradt.

A darab eseménye többnyire ismert az olvasni kedvelők körében, ám a megírásnak története már kevésbé. Az emberek nem is gondolnák, hogy a híres költő hallgatózott az izgalmas és egyben unalmas életű család vitái során, melyeket később lejegyzett. Bár az eredeti történet főszereplője Frascita Alba, és csak négy lánya volt, akiket viszont ugyanolyan szigor alatt tartott az apjuk halála után, mint a később megírt műben. A legidősebb lány hozománya csalogatta a falubeli Pepét, hogy megkérje a lány kezét. Ám a fiú a legfiatalabbat, Adelát szerette és esténként is inkább hozzá járt, miután kötelességszerűen lerótta tiszteletét a legidősebbnél.

Ugyan ki gondolná, hogy a lányok az ablakból a költő után leskelődtek? Lorca pedig a még jobb hallhatóság érdekében lemászott a kútba apja házának kertjében, mely pontosan az Alba házzal szemközt volt. A költő számára ez kihagyhatatlan alkalom volt arra, hogy mindent lejegyezzen a veszekedésekből, amiket később sikeresen fel is használ a drámájában. Ebből a történetből tisztán látszik, hogy nem mindig kell határtalan fantáziával rendelkezni egy sikeres mű megírásához, elég figyelmesen járni a világban, hiszen annyi ehhez hasonló megírni való történetet csíphetünk el!

Az ellentétet a testvérek között nagyon egyszerűen és hatásosan mutatták, hiszen az öt lány csak nagyon ritkán volt együtt a színpadon, kizárólag az elején, a temetés után, vacsorakor, valamint a drámai végkifejletkor. Mindenki számára egyértelmű volt, miért hiányzik legalább az egyik testvér. A darabban egyedül Poncia volt az, aki tudott a lányok óhajairól, ezért is kérte úrnőjét, hogy költözzenek el. A szolgáló Bernarda gondolatairól is tudott, éppen ezért párhuzamba lehet állítani a commedia dell arte szereplőivel, a zannikkal, akik szintén mindenről tudtak, bár Poncia nem annyira segített a lányoknak kívánságaikban és vágyaikban. Hiszen ezt lehetetlen lett volna megtenni, amikor mind az öt lány ugyanazt a férfit szerette. A bigámia pedig nem volt megengedett. Nézett is volna Bernarda, ha mind az öt lánya ugyanahhoz a férfihoz megy feleségül!

Az előadás alatt a ház egyetlen szobáját láthatjuk, ami egyfajta nappali, innen nyílnak a lányok és a cselédek szobái. A helyiség a darab elején, a temetés után még teljesen üres, később a vacsora helyszíne, valamint itt hímeznek és varrogatnak a testvérek. A rendező talán ezzel az egy szobával azt kívánta szemléltetni, hogy a házban történik minden, és ezzel hangsúlyozta a bezártságot. Az anya számára nem az a lényeg, hogy milyen szerepkört lát el a szoba, hanem, hogy az a házon belül van, mindent meg lehet teremteni a négy fal között.

Egy szereplő feladata viszont nem derült ki többek számára egyértelműen a produkcióban. Egy fiatal lány, aki időnként megjelent, tátogott valamiket, aztán el is tűnt. Talán a falubelieket jelképezte, akiktől Bernarda félt, féltette a család jó hírét. Azonban ezek csak találgatások, konkrét elképzelés nincs.

Ajánlom minden fiatalnak megnézni a darabot, akik lázadni próbálnak a szülői „szigor" ellen. Hiszen manapság ilyen vad szigor már nem létezik és akik a saját szüleiket szidják, próbálnak tőlük szabadulni, talán észreveszik, hogy mennyivel szabadabb világban élünk/élnek, mint nem is olyan régen. Bár azért még akad szép számban az apák közt, akik fontolgatják a vadászpuska-vásárlást, mikor a lányuk már kezd nővé érni. De szerencsére ezt sosem teszik meg!

A fotókat a Pécsi Harmadik Színház bocsátotta rendelkezésünkre.

MEGHÍVÓ

A **Nevelők Háza Egyesület** partnerségben a **Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Közhasznú Társasággal** és a **Maholnap Magyar Jóléti Alapítvánnyal** a II. Nemzeti Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjának „Civil szervezeteknek szolgáltató, azokat fejlesztő szervezetek támogatása" tárgyú pályázati felhívásán pályázatot nyert

BARANYA MEGYEI CIVIL SZERVEZETEK KOMPLEX SZERVEZETFEJLESZTÉSE

címmel.

Tisztelettel meghívjuk a program célkitűzéseit és a tervezett fejlesztő szolgáltatásokat bemutató pályázati fórumunkra, amelyet az alábbi időpontokban és helyszíneken tartunk:

2009. április 7.	13.00	**Civil Közösségek Háza** Pécs, Szent István tér 17.
2009. április 8.	10.00	**Konferenciaközpont és Vendégház** Alsómocsolád, Rákóczi út 12.
	13.00	**Közösségek Háza** Komló, 48-as tér 1.
2009. április 15.	10.00	**MTÁMK Ifjúsági Centrum** Mohács, Széchenyi tér 16.
	13.00	**Szolgáltatóház – Új Esély Egyesület iroda** Siklós, Köztársaság tér 8.
2009. április 16.	10.00	**Művelődési Ház** Sellye, Batthyány u. 14.
	13.00	**Művelődési Központ és Könyvtár** Szentlőrinc, Templom tér 1-3.

Mellékelten megküldjük a pályázati felhívásunkat, a pályázati adatlapot, valamint a szolgáltatási csomag rövid leiratát.

Kérjük, hogy a fórumon történő részvételét előzetesen a **72/215-543**-as telefonszámon, vagy a jelentkezes@civilhaz-pecs.hu e-mail címen jelezze megjelölve a helyszínt, valamint a küldő szervezet és a résztvevő nevét, elérhetőségét.

Megjelenésére feltétlenül számítunk!

Kedvezményezett:

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 72/215-543, e-mail: nevhaz@t-online.hu

Partnerek:

1074 Budapest,
Szövetség u. 43. I.10.

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Kht.
7625 Pécs, Aradi Vértanúk útja 20.

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

Pályázati Kiírás

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztésére

A Nevelők Háza Egyesület (partnerségben a Dél Dunántúli Regionális Forrásközponttal valamint a Maholnap Magyar Jóléti Alapítvánnyal) – az Európai Unio Társadalmi Megújulás Operatív Programja keretében - pályázatot hirdet Baranya megyei formalizált civil szervezetek számára komplex szervezeti fejlesztő programban való részvételre, fejlesztő szolgáltatások igénybevételére

I. A pályázat célja

Jelen pályázat a Baranya megyei formalizált civil szervezetek (egyesületek, alapítványok) társadalmi szerepvállalásának segítését, a hazai és a nemzetközi fejlesztési programokban való aktív részvétel erősítését célozza. A pályázat célja olyan, a szervezetek szükségleteihez igazodó, fejlesztő szolgáltatások (szolgáltatási csomag) biztosítása, mely szolgáltatások igénybevétele elősegíti a szervezetek hosszú távú fenntarthatóságát.
A fejlesztési folyamat kereteket biztosít továbbá olyan közösségi szolgáltatási projektek kidolgozásához is, melyek adott szervezet fejlesztési irányaihoz illeszkedve alkalmasak – konkrét pályázati lehetőségek figyelembevételével – hazai vagy nemzetközi források elérésére.

II. A támogatás

A programba beválogatásra kerülő támogatott szervezetek várható száma: **32 szervezet**
A szervezetenként igénybe vehető fejlesztő szolgáltatások tartalma a szervezeti adottságok és szükségletek alapján összeállításra kerülő, szervezetenként különböző szolgáltatási csomagban lesz elérhető.
A szolgáltatási csomag tartalma szervezetenként: **40 nap fejlesztő szolgáltatás,**
melynek pénzben kifejezett értéke szervezetenként:
1.300.000 Ft
Az igénybe vehető fejlesztő szolgáltatások futamideje:
maximum: **12 hónap;**
A fejlesztés a kiválasztott szervezetek számára ingyenes!
Jelen kiírás elválaszthatatlan részét képezi a **PÁLYÁZATI ADATLAP** és a fejlesztő szolgáltatások rövid leírását tartalmazó tájékoztató.

III. A támogatottak köre

Pályázatot nyújthatnak be a Baranya megyében bejegyzett civil szervezetek, egyesületek, alapítványok.

Nem nyújthatnak be pályázatot
- a pártok;
- közalapítványok
- a munkaadói és munkavállalói érdekképviselet szervezetek;
- közhasznú társaságok, nonprofit kft.-k
- egyházak

Az elbírálás során előnyt élveznek
- a megye hátrányos helyzetű kistérségeiből pályázó szervezetek;
- a hátrányos helyzetű célcsoporttal foglalkozó szervezetek;

A kiválasztás szempontjai
- A kiválasztott szervezet komplex szervezetfejlesztésre alkalmas, illetve alkalmassá tehető szervezet legyen;
- A pályázó jelentkezésében fejlesztési célként megjelölt elképzelések illeszkedjenek a megyei szolgáltatásfejlesztési koncepcióhoz regionális fejlesztési tervekhez és az országos fejlesztési prioritásokhoz.

V. Formai követelmények

1. A hiánytalanul kitöltött **ADATLAP** (Kérjük, hogy az adatlapot számítógépen vagy nyomtatott nagy betűkkel töltse ki. Az elektronikus Word formátum letölthető a www.civilhaz-pecs.hu, a www.maholnap.hu, valamint a www.ddrfk.hu weboldalakról.)

2. Kötelező mellékletek
- Alapító okirat illetve alapszabály (a szervezet vezetője által hitelesített másolati példány);
- Jogerős bírósági végzés a nyilvántartásba vételről (a szervezet vezetője által hitelesített másolati példány);
- A pályázó legfrissebb éves közhasznúsági beszámolója <tartalmi és pénzügyi> (a szervezet vezetője által hitelesített másolati példány), nem közhasznú szervezetek esetén az előző év tevékenységeit bemutató éves beszámoló.

VI. A pályázatok benyújtásának módja, határideje

A pályázati adatlapot **1 eredeti és 1 másolati példányban,** a kötelező mellékleteket pedig 1 másolati példányban kérjük benyújtani.

A pályázatok **beadási határideje: 2009. május 04.**

A pályázati csomagokat postai úton, zárt borítékban ajánlott küldeményként, vagy személyesen kell benyújtani az alábbi címre:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.

Fontos! Az elbíráláskor a postára adás időpontját vesszük figyelembe. A határidő után postára adott pályázatok automatikusan elutasításra kerülnek.

VII. A pályázatok elbírálása, az eredmények közzététele

A pályázatok beérkezését követően a szolgáltatási támogatások odaítéléséről a pályáztató szervezetek vezetősége dönt. A döntés eredményéről, és az igénybevétel feltételeiről a pályázó írásban kap értesítést. A pályázati döntés a beadási határidőtől számított 2 héten belül várható. Az eredmények közzététele a www.civilhaz-pecs.hu; a www.ddrfk.hu és a www.maholnap.hu honlapokon történik. A pályáztató szervezetek nem kötelesek a döntését megindokolni. Pozitív döntés esetén a pályázó levélben megkapja a támogatási szerződés 3 példányát, amely a szerződő felek aláírásával válik érvényessé. A támogatott szervezet köteles a szerződésben rögzített szolgáltatási csomag megvalósításában való együttműködésre.

A pályázattal kapcsolatos további információkat:

A pályázattal kapcsolatos további felvilágosítást a nevhaz@t-online.hu email címen, vagy a 72/215-543-as telefonszámon kaphatnak.

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország Fejlesztési Terv

A program keretében tervezett fejlesztő szolgáltatások < SZOLGÁLTATÁSI CSOMAG > rövid leírása

I. A program keretében tervezett fejlesztő „szolgáltatási csomag" céljai

I.1. Általános cél, hogy a kedvezményezett szervezetek

a) képesek legyenek hazai és regionális együttműködésekben aktívan részt venni;
b) ismerjék a szervezeti- és szolgáltatási működés, menedzsment alapelveit;
c) ismerjék a forrásteremtés és pénzügyi menedzsment módszereit;
d) képesek legyenek kidolgozni és megvalósítani fenntartható és minőségi projekteket és szolgáltatásokat;
e) képesek legyenek olyan szolgáltatásokat működtetni, melyek saját bevételeikből előteremtik a folyamatossághoz szükséges (erő)forrásokat.

I.2. A fejlesztő szolgáltatások konkrét célja

- a fejlesztésbe bevont civil szervezetek a fejlesztési folyamat segítő hozzájárulásának hatásaként kidolgozásra kerülő projektjeikkel minél nagyobb számban célozzák meg az UMFT fejlesztési konstrukcióit;
- a folyamatban résztvevő szervezetek legalább 70%-ának általános hatékonysága ügyfélkörük elégedettségi szintjének növekedésében is kimutatható fejlődést mutasson.

II. A tervezett szolgáltatási csomag elemei

Szervezetenként 26 nap általános fejlesztési beavatkozás és ezt kiegészítő szervezet-specifikus fejlesztő beavatkozások alapján minimum 40 maximum 50 szervezeti fejlesztési napból álló fejlesztési csomag szervezetenként

a/: általános szervezeti fejlesztési
b/: szolgáltatásfejlesztési és
c/: projektfejlesztési beavatkozási (konkrét szervezet-specifikus fejlesztési célok elérését célzó) területeken;

A szervezetenként különböző – szervezetspecifikus - szolgáltatási csomagok fejlesztő szakemberek által a szervezeteknél tett helyzetfeltárást és a szervezeti vezetőkkel való megállapodást követően kerülnek összeállításra.

III. A szolgáltatási beavatkozások módszerei

1. Képzés, tréning;
2. Facilitált csoportmunka;
3. Szervezeti és témaspecifikus csoportos tanácsadások;
4. Coaching.

A fentiekben felsorolt fejlesztési szolgáltatások értéke maximum 1,3 Millió Ft/ kedvezményezett szervezet. A kedvezményezett szervezetek a szolgáltatási csomagot térítésmentesen, támogatásként vehetik igénybe. A szolgáltatások megvalósítási helyszínére való utazási kötségek mindemellett a kedvezményezett szervezeteket terhelik.

IV. A szolgáltatási beavatkozások igénybevételének módja és időintervalluma

a/: A szolgáltatások helyszínei:

1. A képzések és tréningek akkreditált képző helyen DDRFK oktatási helységeiben kerülnek megszervezésre Pécsett;
2. A facilitált csoportmunkák a Nevelők Háza Egyesület székhelyén (Civil Közösségek Háza) vagy a DDRFK oktatási helységeiben valósulnak meg Pécsett;
3. A szervezeti és témaspecifikus tanácsadások és a coachingok helyszíne a kedvezményezett szervezetek által megjelölt szervezeti székhely vagy telephely.

b/: A szolgáltatások igénybevételének időintervalluma: 2009. 07. 01.-2010. 07. 31.

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

Templomot Uránvárosba!

A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület egy különleges kiállítással kíván csatlakozni a 2010-es pécsi programokhoz.

Sokan felvetették az elmúlt évek során, hogy Pécs egyik legnépesebb városrészében – „Uránban" – nincs templom. Az Uránváros történetét ismerve ezen nem is csodálkozhatunk, hiszen amikor létrejött, nem volt „divat" a templomépítkezés. (Az Uránváros egyik tervezőjétől, Tillai Ernőtől származó információ szerint már ki volt jelölve a helye a terveken egy templomnak, de felsőbb utasításra ezt el kellett vetniük.)

Mi úgy gondoljuk, összefogással megvalósítható az, hogy nem is egy templomot, hanem több százat hozzunk el Uránvárosba. Arra kérünk mindenkit, aki csatlakozni szeretne a kezdeményezésünkhöz, hogy küldjön nekünk egy képeslapot a saját településén található templomról. Lehet ez bármelyik egyház szent helye, nálunk

teljes a vallásszabadság. Köszönetet a lapokért úgy mondunk, hogy a 2010 nyarán, az Uránvárosban nyíló kiállításon egy nagy könyvben megtalálható lesz valamennyi beküldő neve. A két hónapig látogatható tárlat után a képeslapokat szépen becsomagoljuk, és árverésre bocsátjuk. A befolyt pénzt pedig felajánljuk a pécsi Szemem Fénye Alapítványnak, a gyógyíthatatlan beteg gyerekek és szüleik számára létrehozandó hospice ház részére. Így a képeslapot küldők nem csak a kiállítás sikeréhez, de egy jótékonysági akcióhoz is hozzájárulhatnak.

Címünk, ahová a képeslapokat várjuk:

Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület
7621 Pécs, Széchenyi tér 1.

Nácsa János
elnök
Pécsi Városszépítő
és Városvédő Egyesület

Új lendületet hozó szelek fújnak a Mandulásban

Elég nehéz felülmúlni azt a helyzetet, amikor éppen összeomlik a fejünk fölött az egész eddigi pénzügyi világ. Csakhogy amint látjuk, az élet azért még megy tovább. A nap ugyanúgy felkel reggelente és este lenyugszik, Ünnepek előtt ismét megtelnek a bevásárló kosarak, gyerekeinket most is elviszszük reggelente óvodába és iskolába, jövünk-megyünk, intézzük ügyeinket, szóval létezünk. És igen, főként most, hogy apró lépésekben beköszönt a tavasz is, egyre több embernek, családnak jut eszébe városunk régóta kedvelt játszó és kiránduló helye, a Mandulás. Kinek így, kinek úgy.

A játszótér és a tornapálya délutánonként és a hétvégeken mind gyakrabban telik meg sétáló, kikapcsolódó családokkal, kirándulókkal, futókkal, és sajnos van, aki csak értelmetlen tombolásra használja a természetet. Erről megrongált tornaszerek, élesen derékba vágott facsemeték tanúskodnak az erdőben.

Néhányan azok közül, akik szeretik és tisztelik ezt a helyet, úgy gondolták, hogy tenni is szeretnének érte. Hogy mindez ne csak ad hoc-jellegű legyen, egy baráti kör létrehozását tervezték. Tavaly októberben ez szinte senkit sem érdekelt.

Talán a tavaszi szelek új lendületet hoznak, és mégis tehetnénk valamit környezetünk, közérzetünk, létezésünk jobbításáért, a sajátunkként használt közösségi tér megőrzéséért, javításáért. Az eddigi tagok áprilisban a játszótér rendbetételével, mandulafák ültetésével, kellemes családi együttléttel szeretnék köszönteni a természet ébredését. Ez egyben jó alkalom is arra, hogy a Mandulás Baráti Kör immár kimondottan is megalakuljon, és a továbbiakban a terület kezelőjével és mindazokkal együttműködésben, akik csatlakozni szeretnének a kezdeményezéshez, tervezzenek és cselekedjenek a Mandulásért. A szervezők minden jó ötletet, támogatást és munkáskezet szívesen fogadnak a helyszínen.

Az akció tervezett időpontja: 2009. április 19. vasárnap délelőtt 9 órától. (mandulasbaratikor@gmail.com)

Reméljük, szép időnk lesz!

Pályázati ajánló

Versenyben az idővel - Pályázati felhívás 50+ generációk részére

Kiíró: www.50plusz.NET

Határidő: 2009. május 30.

Pályázók köre: 50. életévet betöltöttek

Az 50 feletti korosztályok számára hozta létre az Inforum a http://www.50plusz.NET portált, hogy oktatási anyagokkal, egymást támogató lehetőségekkel vértezze fel az idősebbeket az Interneten. A portál lehetőséget nyújt bemutatkozásra, a hobbikhoz társak keresésére, apróhirdetések közzétételére, újságok személyre szabott előfizetésére.

Minden felhasználó publikálhatja digitális visszaemlékezéseit, amelyek között versenyt hirdetünk: „Versenyben az idővel" címmel. Szeretnénk, ha a személyes történelmek publikálása nyomán még több figyelmet kapna az 50 feletti korosztály és megvalósulna (információs) társadalmi bevonásuk. Ezek az alkotások, írások kapnak most lehetőséget az 50plusz.Net portálon nyilvános megjelenésre, ezzel is aktivizálva az 50+-os korosztályt az internet minél szélesebb körű használatára.

A március 24-én induló a Versenyben az idővel digitális emlékkönyvíró versenyben azt kérjük a résztvevőktől, hogy életük szép, drámai, érdekes vagy csak számukra fontos epizódjáról készítsék el visszaemlékezésüket. Ez egy lehetőség mindazoknak, akik szeretnek írni, de eddig nem kaptak arra

esélyt, hogy élményeiket másokkal megosszák.

A beadott műveket történészekből, könyvtárosokból, irodalmárokból álló bizottság fogja elbírálni. Nincs terjedelmi korlátozás, és bármilyen témában várjuk a saját írásokat, és az íráshoz kapcsolódó fotókat, képeket. A zsűri által legjobbnak ítélt munkákat nyereményekben részesítjük.

A jelentkezés módja: regisztrálni a http://www.50plusz.Net oldalon, és a visszaemlékezés elhelyezése a Digitális Emlékkönyvben.

Feltétel: 1. 50. életév betöltése (2009. március 24-ig) 2. Regisztráció http://www.50plusz.NET weboldalon.

Határidő: 1. Az alkotások beadása: 2009. március 24.-2009. május 30. között folyamatosan

2. Elbírálás:2009. június. 3. Díjátadás: 2009. július.

Bővebb információ: Gáspár Andrea, info.inforum@gmail.com, 06-20-473-0553

Hungarian Folk Art - pályázat külföldi kiállításon való részvételre

Kiíró: Art Misszió Nemzetközi Művészeti és Hagyományőrző Kiemelkedően Közhasznú Alapítvány

Beadási határidő: 2009.május 8.

Mottó: „...a nemzet létét, fennmaradásának esélyét kultúrája határozza meg". (Kodály Zoltán)

Pályázat célja: Magyarország tájegységeinek hagyományőrző kézimunka kincseinek nemzetközi szinten kiállítás formájában történő bemutatása, a kézimunka hagyományainak ápolása, továbbadása és megőrzése, az autentikus élő magyar népművészet bemutatása. A vizuális kultúra terén a látogatóknak nyújtandó értékeken kívül a magyar népművészet külföldön történő népszerűsítése.

A pályázatra beérkezett és a szakmai zsűri által javasolt pályamunkák az alábbi helyszíneken és időpontokban kerülnek kiállításra:

„FILLODRAMATICA GALERIA " Rijeka Korzo 28, Horvátország (2009.05.25-06.04.)

„GALERIA LAURUS" Lovran, Trg.Slobode 10, Horvátország (2009.06.06-06.20.)

Pályázati témakörök: vászonhímzések, gyapjúhímzések, egyéb hímzések, tojásfestés, tájegységek viselete, szőttesek, kiegészítők, tájjellegű népművészeti ajándéktárgyak.

Pályázok köre: Hagyományőrző csoportok, egyesületek; Népművészeti egyesületek, szövetségek

Alkotóházak, műhelyek, alkotó közösségek; Non-profit szervezetek, alapítványok; Egyházi szervezetek; Iskolák, művészeti iskolák; Magánszemélyek (iparművészek, népművészek, hobbyművészek hagyományőrző és kreatív egyéni alkotók, stb.)

A pályázaton való részvétel módja és további információ: A pályázatra jelentkezési lap kitöltésével lehet jelentkezni, mely letölthető az Alapítvány honlapjáról: www.artmission.hu „Pályázatok" menüpontja alatt.

„Fiatalok a világban": Együttműködés az Európai Unióval nem szomszédos országokkal EACEA/05/09

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2009. június 1.

Célkitűzés, leírás: a Fiatalok Lendületben Program 3.2. alprogramja révén az Európai Bizottság - az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségen keresztül - olyan projekteket kíván támogatni, amelyek az ifjúságpolitika területén ösztönzik az együttműködést a programban részt vevő országok és az Európai Unióval nem szomszédos partnerországok között.

A pályázati felhívás célkitűzései a következők:

- a fiatalok és a fiatal dolgozók mobilitásának javítása;
- a fiatalok felelősségi köreinek bővítése, aktív részvételük ösztönzése;
- az ifjúsági szervezetek teljesítőképességének előmozdítása a civil társadalom fejlődéséhez való hozzájárulás érdekében;
- az együttműködés, a tapasztalatcsere és a bevált gyakorlatok megosztásának ösztönzése az ifjúságpolitika és a nem formális oktatás területén;
- az ifjúságpolitika, illetve az ifjúsági és önkéntes munka fejlesztésének előmozdítása;
- fenntartható partnerségek és hálózatok kiépítése az ifjúsági szervezetek között.

A hátrányos helyzetű fiatalok részvétele; illetve 2009-ben külön prioritást jelent.

A projekteket a következő témák valamelyikében lehet benyújtani:

1. A civil társadalom (az ifjúsági szervezeteket beleértve), az aktív polgárság és a demokrácia megszilárdítása
2. A rasszizmus és idegengyűlölet elleni küzdelem
3. Kultúrák, etnikai és vallási csoportok közti párbeszéd
4. Konfliktushelyzetet követő rendezés, újjáépítés és rehabilitáció
5. A nők aktív társadalmi részvétele
6. Kisebbségi jogok
7. A fiatalok hozzájárulása a millenniumi fejlesztési célok (1) eléréséhez.

Pályázók köre: nonprofit szervezetek nyújthatnak be. Ezek lehetnek: nem kormányzati szervezetek,

vagy közjogi szervezetek. Ugyanez vonatkozik a partnerszervezetekre.

További információk: a részletes pályázati útmutató és a pályázati formanyomtatványok megtalálhatók az alábbi internetes címen: http://eacea.ec.europa.eu/youth/funding/2009/call_action_3_2_en.php

A pályázatokat az erre a célra készült formanyomtatvány felhasználásával, a megfelelő mellékletekkel és a kért információk megadásával kell benyújtani.

Pályázat az önkéntesség elterjesztéséért, A és B komponens

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2009. május 8.

Az elmúlt években egyre többen vállalkoznak önkéntes munkára Magyarországon. Ők a civil társadalom munkavállalói, akik segítségükért nem kérnek ellenszolgáltatást.

Az önkéntesség a társadalmi tőke fontos építő ereje. A szervezetek többsége ugyanakkor nem talál önkénteseket, vagy nem is ismeri az önzetlen segítők tevékenységét. Rengeteg olyan állampolgár is van, akinek volna ereje és szabadideje is a közjó érdekében tevékenykedni, de nem tudja, hol jelentkezhet. Az alábbi pályázat az ő egymásra találásukat segíti.

Uniós forrás segítségével egy olyan szolgáltató-fejlesztő szervezeti kör kialakítása a cél, amely segít egymásra találnia az önkéntes munkát vállalóknak és a szolgáltatásra igényt tartó szervezeteknek, magánszemélyeknek. A projekteknek köszönhetően nő az állampolgárok önkéntességre való hajlandósága, de egyre több szervezet is alkalmassá válik majd az önkéntesek fogadására. Az önkéntesek bevonásán keresztül nem csak a civil szervezetek, de az állami és önkormányzati intézmények kapacitása is növelhető, így javítható a szolgáltatások minősége.

Támogatás kapható egy országos központ létrehozására, ahol az önkéntesség érdekében összehangolt szakmai, kommunikációs és ügyviteli munkát végeznek.

Cél: az önkéntességgel kapcsolatos hazai módszertan, elektronikus nyilvántartási rendszer megalkotása, az ehhez kötődő menedzsment és adminisztrációs tevékenység. (A komponens), valamint önkéntes tevékenységet segítő megyei, koordináló centrumok létrehozására, működtetésére, szakmai programok megvalósítására is elnyerhető támogatás. (B komponens)

Pályázhatnak: civil szervezetek, egyesületek, alapítványok, Kht-k, non-profit gazdasági társaságok, szociális szövetkezetek, vagy ezen szervezetek alkotta konzorciumok.

A pályázat keretében elnyerhető vissza nem térítendő támogatás összege az A komponens esetében 50-60 millió Ft, a B komponens esetében 22-27 millió Ft között mozoghat.

További információ: www.nfu.hu

Kultúra keretprogram - 2009-es pályázati felhívás

Kiíró: Európa Tanács és Európai Bizottság

Beadási határidő: 2009. május 1.

Meghirdették a Kultúra keretprogram 2009-es évre szóló szóló pályázati felhívását. (KultúrPont)

Közzétették az európai polgárok közös kulturális örökségen alapuló kulturális térségét előmozdító Kultúra keretprogram 2009-es évre szóló pályázati felhívását. A program céljai közé tartozik a kultúra területén dolgozók határokon átívelő mobilitásának elősegítése, a művek, valamint a művészeti és kulturális termékek országok közötti áramlásának támogatása és a kultúrák közötti párbeszéd támogatása.

A pályázati felhívás az alábbi területekre vonatkozik:

- kulturális projektek támogatása;
- többéves együttműködési projektek;
- együttműködési projektek;
- irodalmi fordítási projektek megvalósítása;
- együttműködési projektek harmadik országokkal;
- európai szinten működő kulturális szervezetek támogatása.

A támogatható országok közé tartoznak az EU tagállamai, Izland, Liechtenstein, Norvégia, Horvátország, Törökország és Macedónia, valamint Szerbia. A program teljes költségvetése a 2007–2013 közötti időszakra 400 millió euró. A teljes éves előirányzatok 43 és 58 millió euró között mozognak, 2009-ben ez az összeg 45,37 millió euró.

Bővebb információ: www.kulturpont.hu/eukulturaprogram
http://eacea.ec.europa.eu/culture/calls2008/index_en.htm

Fókuszban Afrika

Kiíró: Európai Bizottság

Határidő: 2009. május 31.

Pályázhatnak: 16 és 18 év közötti diákok

Louis Michel fejlesztési és humanitárius segítségnyújtásért felelős európai biztos pályázatot hirdetett 16 és 18 év közötti diákok számára, „Fókuszban Afrika" címmel. A pályázat nem titkolt célja, hogy ráirányítsák az európai fiatalok figyelmét a fejlesztésügyi együttműködési kérdésekre.

Az EU 27 tagállamából 27 nyertest választanak ki a beérkező pályázatok alapján, amelynek az idei átfogó témája az emberi fejlődés. A 27 győztes Afrikába utazhat 5 napra, ahol a diákok és kísérő tanáraik az együttműködési projektek megismerésén keresztül betekintést nyerhetnek a fejlesztési igazgatóság munkájába.

A szervezők egy posztert vagy egy videó munkát várnak a pályázó osztályoktól az alábbi témákban: „nemek közti egyenlőség", „gyerekek és fiatalok" vagy „kulturális különbségek".

A pályázati feltételekről és további részletekről az ifjúsági díj hivatalos oldalán tájékozódhat:

http://www.dyp2008.org/ww/hu/pub/dyp2008/info/welcome_message.htm

A szeretet mindent elfogad – fotópályázati felhívás

Kiíró: NOSZA 2005 Szociális Alapellátó Közhasznú Társaság

Beadási határidő: 2009. július 1.

Pályázhat: amatőr és hivatásos fotós, életkortól, lakóhelytől és foglalkozástól függetlenül

Nevezni a következő három témakörben lehet:

1. ILYENEK VAGYUNK FOGYATÉKKAL ÉLŐK ÖNMAGUKRÓL
2. ITT ÉLÜNK-ÍGY ÉLÜNK HÉTKÖZNAPI HELYZETEK OTTHON, ISKOLÁBAN
3. NYÍLT KATEGÓRIA MINDEN, AMI A FOGYATÉKKAL ÉLŐKKEL KAPCSOLATBA HOZHATÓ

Bővebb felvilágosítás: a 20/3615192 (NOSZA 2005 kht) mobiltelefon számon vagy a nosza2005kht@gmail.com e-mailcímen kapható. http://www.nosza2005.hu

Grundtvig látogatások és cserék - Egyéni ösztöndíjak tanulmányutakon vagy konferenciákon való részvételre

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. április 30., 2009. szeptember 15.

Pályázhatnak: felnőttoktatással foglalkozó szakemberek, felnőttoktatásba hosszabb kihagyás után visszatérő szakemberek és felnőttoktatói pályára készülő hallgatók.

Az alprogram célja: az alprogram támogatást biztosít konferenciákon, tanulmányutakon, szakmai (csere)látogatáson job-shadowing tevékenységben való részvételre. A kiutazás témájának a pályázó szakmai tevékenységéhez kell kapcsolódnia a felnőttoktatás bármely területén.

A kiutazások legalább 1 naposak, legfeljebb 12 hetesek lehetnek.

Pályázati feltételek: Adott eseményre, azonos időpontban egy intézményből legfeljebb egy fő utazhat. Önállóan kidolgozott munkaprogrammal rendelkező tanulmányútra azonos időpontban egy intézményből legfeljebb két fő utazhat. Felsőoktatási intézményekben dolgozó oktatók csak akkor pályázhatnak, ha kifejezetten a felnőttoktatás módszertanát kívánják tanulmányozni, és bizonyítottan folytatnak felnőttoktatói munkát a felsőoktatási képzésen kívül is. (Tehát pl. a diplomához vezető posztgraduális szinten történő oktatás nem minősül felnőttoktatásnak.)

A felnőttek számára nyelvet oktatók, lektorátusi nyelvtanárok vagy a közoktatásban dolgozó tanárok nem pályázhatnak szakmódszertani kurzuson való részvételre.

Egy személy legfeljebb 24 havonta kaphat Grundtvig felnőttoktatói mobilitás támogatást, de két támogatható minőségű, azonos pontszámú pályázat közül azt kell támogatni, amelyben a pályázó még nem részesült ilyen támogatásban, még akkor is, ha a 24 hónap már letelt a másik pályázó esetében.

További információ: Tempus Közalapítvány 1093 Budapest, Lónyay u. 31. Infóvonal: (06 1) 237 1320

E-mail: info@tpf.hu Web: http://www.tka.hu

Összeállította: Megyesi Schwartz Éva

„Virágos Pécs”

A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület „Virágos Pécs” mozgalmat hirdet a város lakói számára. Egy helység megszépítésének leglátványosabb, leggyorsabb és legolcsóbb módja, ha virágokkal, növényekkel díszítjük erkélyeinket, ablakainkat, ültetjük be tereinket. Most különlegesen fontos számunkra, hogy városunk a legszebb arcát mutassa az ide látogatóknak, hiszen Európa Kulturális Fővárosa leszünk 2010-ben! Hogy milyen hírünket viszik szerte a világba, az tőlünk is függ!

A régi újságok tanúsága szerint Pécs lakói mindig elöl jártak a város virágosításában: a pécsi Mecsek Egyesület éppen 100 éve, 1909-ben ***minden más várost megelőzve***, akciót indított, hogy Pécs ablakai, erkélyei és középületei virágdíszt öltsenek. 1930-ban pedig a fővárosból indult virágosító mozgalomba „szívesen kapcsolódott be Pécs város társadalma is, hogy ne csak a gyönyörű Mecsekünk, hanem a völgyében elterülő városunk is virágdíszben pompázzék” – írta a korabeli újságíró.

Most is várjuk a lakosok jelentkezését, tegyünk közösen azért, hogy városunk szebb, tisztább, virágosabb legyen. Mi, városunkat szerető pécsi polgárok ezzel járulunk hozzá Pécs Európa Kulturális Fővárosa sikeréhez.

A részvétel szempontjai a következők:

- Virágos ablak, virágos erkély (tömbházakban lakóknak)
- Tömbházak körüli területek gondozása, virágosítása
- Virágos kert, előkert (családi házakban lakóknak)
- ABelváros belső kertjeinek, udvarainak virágosítása

A Pécs Holding Zrt. szakemberei szaktanácsokkal segítenek. A jelentkezéseket 2009. április 30-ig a Pákolitz István Közösségi Házba (Pécs, Komjáth Aladár u. 2.) személyesen, vagy postai úton, vagy e-mailben (bkszov@freemail.hu) kérjük elküldeni. Március végétől a különböző városrészekben kedvezményes virágvásárt tartunk

Nácsa János elnök
Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület

A Jubilate Kórus Alapítvány 2008. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Fesztivál 2009

21. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Egyházzenei Szimpózium
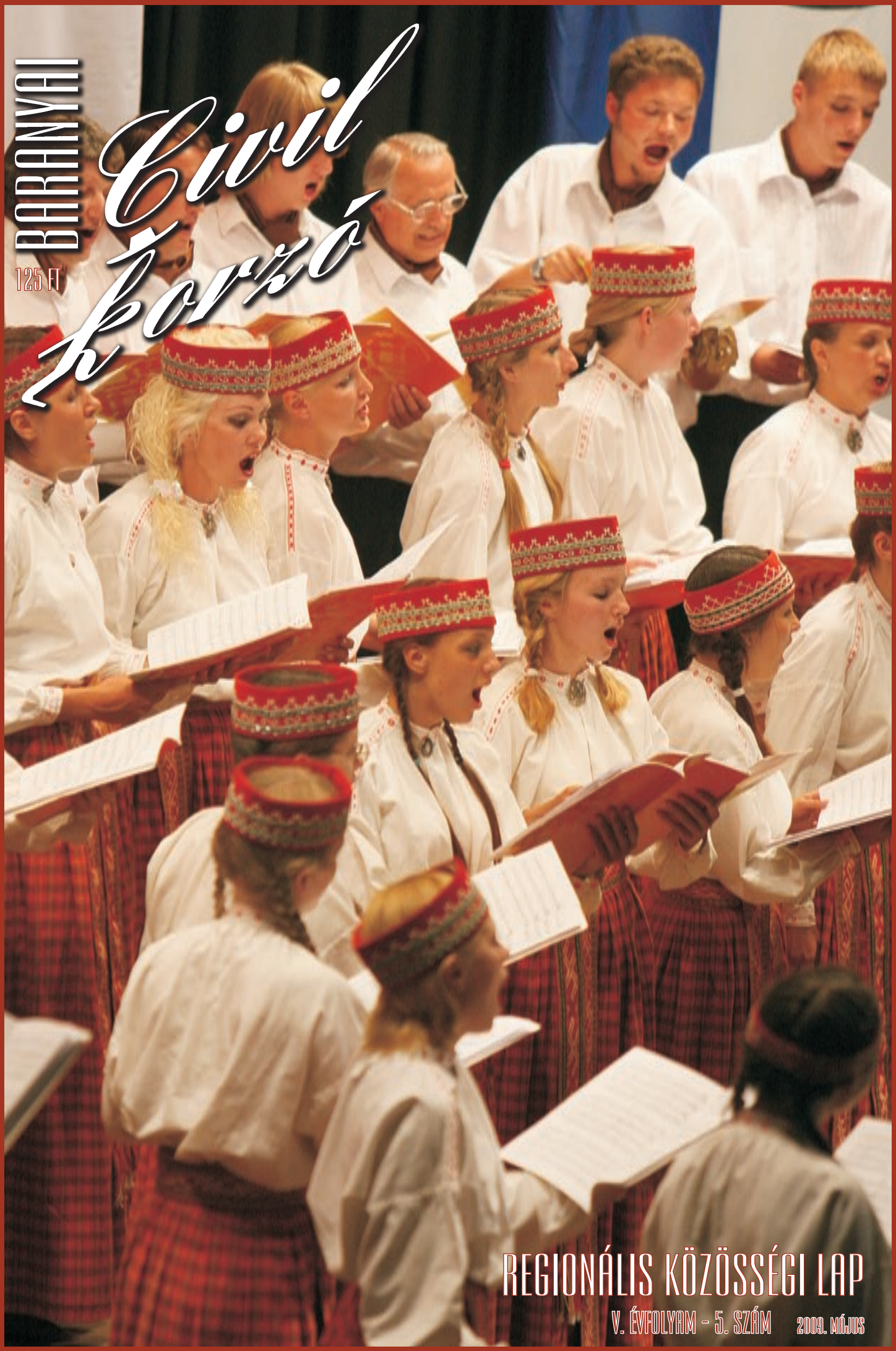
Pécs, 2009. május 28 - június 1.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2010

nka Nemzeti Kulturális Alap

BARANYAI Civil Szemle

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM - 5. SZÁM 2009. MÁJUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁJUSI PROGRAMJA

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2009. május 5- 23-ig látható** az **„Európaiak nézik az Európaiakat”** című képregény kiállítás. Megnyitja: **május 9-én 19 órakor Jean Auquier** a Belga Képregény Központ igazgatója.
- **2009. május 19-én, kedden 18.00-kor** nyílik **Hámori Gábor „(L)Égből kapott”** című kiállítása. Zenél: Takács Eszter. Megtekinthető június 8-ig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

Május 5-én, kedden 18 órakor
Lightroom műhelytitkok – Lévai Gábor gyakorlati képszerkesztés bemutatója
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 7-én és 8-án, csütörtökön és pénteken
A közösségi munka színterei – konferencia
http://civilhaz-pecs.hu/programok/600

Május 9-én, szombaton 17 órakor
Diplomahangverseny
Munkácsi Ádám - fuvola

Május 11-én hétfőn 16.30 órakor
Diplomahangverseny
Jäger Nikoletta – hegedű

Május 12-én, szerdán 16.30 órakor
Diplomahangverseny
Gáblik Judit – hegedű

Május 12-én, kedden 18 órakor
Madas Katalin: Argentína – Buenos Aires
(Argentin élménybeszámoló - első rész)
A MAGYAR MADÁRTANI EGYESÜLET BM CSOPORTJA rendezvénye
www.baranyamadar.hu

Május 12-én, kedden 18 órakor
„Fotók, fotófestmények II.” - Tillai Ernő vetítése
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 13-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Pillangó-hatás
színes ,magyarul beszélő amerikai dráma/ fantasy/thriller,113 perc, 2004.
Rendező: Eric Bress, J. Mackye Gruber

Május 14-én, csütörtökön 17.30 órakor
A Pécsi Művészeti Szakközépiskola növendékeinek hangversenye
Felkészítő tanár: Petőcz Zsuzsanna

Május 15-én, pénteken 18 órától
Operett-est
Közreműködik: Pogány Ildikó, Barcza Zsófia, Tillai Atilla

Május 16-án, szombaton 14 órakor
Diplomahangverseny
Türk Zsuzsa – hegedű

Május 16-án, szombaton 18 órakor
Diplomahangverseny
Taschner Barna – *hegedű*

Május 17-én, vasárnap 13.30 órakor
Diplomahangverseny
Mezei László – *brácsa*

Május 17-én, vasárnap 16 órakor
Diplomahangverseny
Draskóczi Ágnes – hegedű

Május 18-án, hétfőn 16 órakor
Diplomahangverseny
Czeller Krisztina – ének

Május 19-én, 17.30 órakor
Dr. Gouth János „Természetgyógyászat” c. előadása
A BASTEI rendezvénye

Május 23-án, szombaton 18 órakor
Gitárklub

Május 25-én, pénteken 9 órától
Közművelődési Tanács Konferencia

Május 25-én, hétfőn 16.30 órakor
Diplomahangverseny
Csongrádi Krisztina - ének

Május 26-án, kedden 17 órakor
A pécsi repülés története
A PÉCSI VÁROSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET rendezvénye

Május 27-én, kedden 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Berlin felett az ég
feliratos német-francia filmdráma, 130 perc, 1984
Rendező: Wim Wenders

Május 28 –június 1.-ig
21. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Egyházzenei Szimpózium
www.civilhaz-pecs.hu/korusverseny

Június 3-án, szerdán 8-19 óráig
SZÜLETÉSÜNNEP 2009

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden szerdán 18 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor (ősztől tavaszig)
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.30 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek, minden pénteken 17.30-kor
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

SZERINTEM

Civil szervezetek, gazdasági versenyképesség, közösségépítés 4

KÖZELRŐL

(No)ParaTomi! 6

KÓRUS-MUZSIKA

21. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

és Egyházzenei Szimpózium programja 8

A 21. Nemzetközi Kamarakórus Verseny résztvevői 10

CIVIL ÉLET

20 éves a Cigány Kulturális és Közművelődési Egyesület 12

35 éves a Pécsi Magyar-Finn Társaság 13

VÁROSTÖRTÉNET

A pécsbányatelepi „Ezeréves gesztenyefa" emléke 15

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium –

Társadalmi Párbeszéd és

Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

Gondolatok a 21. Nemzetközi Kamarakórus Verseny előtt

Első pesti koncertünket a Filharmónia kamaratermében – Bárdos szavával – a „jégveremben" tartottuk 1963. márciusában. A rossz akusztika ellenére is jól sikerült előadást karnagyi ankét követte, melyet Forrai Miklós vezetett. Itt vetődött fel az akkoriban egyre-másra születő kamarakórusok találkozójának gondolata. A Pécsi Nevelők Háza igazgatója, Mohos Antal felajánlotta, hogy megszervez egy ilyen találkozót, s a következő évben meg is született Pécsett az I. Országos Kamarakórus Fesztivál, mely előbb nemzetközivé bővült, majd az idők folyamán versennyé változott. Dobos László karnagy társammal „kitaláltuk", „megrajzoltuk" a fesztivál arculatát. Akkoriban egy dalostalálkozón kötelező volt, hogy egy mozgalmi dal, egy népdalfeldolgozás, egy klasszikus és egy magyar mű alkossa a műsort. Mi viszont merészen azt kértük, hogy minden karnagy maga dönthesse el, milyen korszak, milyen összeállítás áll hozzá és együtteséhez legközelebb. Választhat csupa reneszánsz, vagy akár romantikus darabot, énekeltethet akár egyházi műveket is (!), bemutathat új magyar darabokat, vagy tetszés szerinti válogathat az európai kóruszene különféle korszakaiból. Legyen a fesztivál olyan, mint egy cserépvásár, mindenki hozhassa a saját legjobb portékáját. Egy kórus kétszer is felléphet az első színpadi szereplés sikerességétől függetlenül (nincs elődöntő), s a zsűri ítélete szerint a legjobbak énekelhessenek a gálán is. Elsőnek vezettük be a közönségdíjat is az országban. Akkoriban ez igen inspirálta a közönséget is. De a legnagyobb újítás az un. „gyorstanulási verseny „ volt. Ez a világon egyedülálló érdekesség: minden kórusnak 75 perc alatt egy teljesen ismeretlen művet kell megtanulnia, s a zsűri és a közönség előtt minél színesebben és hitelesebben előadnia.

Általában hazánk legjobb kamarakórusai mellett Európa számos országából jöttek a kórusok: olaszok, belgák, finnek, csehek, az akkori kelet- és nyugatnémetek, svájciak, lengyelek, észtek, grúzok, erdélyi és felvidéki magyarok és így tovább. Utóbb már amerikaiak, sőt Fülöp-szigetiek is.

Amikor az Europa Canat elnöke, a francia Marcel Corneloup Pécsett járt az egyik fesztiválon, már a nyitókoncerten három dolog ragadta meg. A magyar kóruszene világszínvonala, a Pécsi Kamarakórus művészi megszólalása és városunk miliője. Ekkor fogant meg benne a gondolat: Pécsett kellene megrendezni, először szocialista országban, az Európa Cantatot. Az akkor még lehetetlennek tűnő esemény Pitti zoltán tanácselnök és a kórusszövetség fáradozásai révén 1988-ban megvalósult, 3000 énekes pezsdítette föl dalaival, művészetével a külsejében és lelkiekben is megújult várost. Nem véletlen a dátum: a tíznapos ünnep – zenei kifejezéssel élve – mintegy Auftakt-ja – „felütése" lett a rendszerváltozásnak. És ami a nemzetközi sikert illeti: 3 év múlva Spanyolországban, 6 év múlva Franciaországban mondogatták az ottani Európa Cantatra is eljövő ismerősök: „a pécsi volt az igazi!"

Egy darabig rendszeres vendégei voltak a fesztiválnak zsűritagként Forrai Miklós és Nagy Olivér tanár urak és szereplőként Katanics Mária, Párkai István, Reményi János, Kollár Éva és mások kórusai, s szép száma van azon – ma már befutott – karnagyoknak, akik egykor még karénekesként vettek részt a feledhetetlen nagy eseményeken. Talán ezek is oriemtálták őket későbbi pályájuk felé.

És végül hadd emlékezzünk meg legalább egy mondatban a mindig lelkes szervezőkről is. Mohos Antal után utódai, a Nevelők Háza valamennyi későbbi igazgatója, és a Pedagógus Szakszervezet pécsi titkára mindenkor szívügyének tekintette – olykor megnehezült körülmények között is – a fesztivál ill. verseny kiváló megrendezését, s ugyanígy a mindenkori kórustagok is. E kettős szerepkörben a maiak is: Vincze Csilla, Fűri Ildikó és akiknek magadatott, hogy mind a 21 fesztiválért munkálkodhassanak, Szauer Dezsőnek és e sorok – hálával emlékező – írójának is:

Tillai Aurél

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tálos András, Trebbin Ágost

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Druckmodul Nyomda és Kiadó Kft., Siklós

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Civil szervezetek, gazdasági versenyképesség, közösségépítés

Immár „bőrünkön érezzük" a világméretű pénzügyi és gazdasági válság kibontakozását a Kárpát-medencében. Egyre többen hasonlítják ezt a folyamatot az 1929-1933-as gazdasági világválság kezdeti eseményeihez. A történeti párhuzam jogosságához ma már nem fér kétség. Az igazi kérdés az, hogy most elkerülhető-e az akkori tragikus végkifejlet, aminek egyik alapvető követelménye a gazdasági versenyképesség erősítése a Kárpát- medence országaiban.

Tanulmányunk témája: mi a szerepe a civil társadalomnak és szervezeteinek a versenyképesség erősítésében. Szemléleti közelítésünk lényege, hogy a gazdasági versenyképesség erősítése stratégiai távlatban nem a gazdaság területén dől el, mert nem a gazdaságnak van társadalma, hanem a társadalomnak van gazdasága.

Ez a szemlélet sokszor hiányzik térségünk országaiban, vagy ha nem hiányzik, akkor nem kap kellő hangsúlyt. Miben nyilvánulnak meg a fent említett hiányosságok?

Az első fogyatékosság, hogy a közpolitikai folyamatok szereplői – főleg a politikusok és a köztisztviselők – „dichotom" szemléletben közelednek a társadalomhoz, alapvető különbséget téve két tényező: a magántőkét termelő magánvállalkozások és a köztőkét előállító kormányzat és annak közintézményei között. Ez a szemlélet azonban idejétmúlt. Az elmúlt évtizedben radikális szemléleti változás ment végbe az Európai Unió hagyományos tagországainak, és olyan központi szerepet játszó nemzetközi intézmények, mint a Világbank vezetőinek körében.

Az új szemlélet lényege, hogy a társadalom működése nem „kétlábú", hanem „háromlábú székhez" hasonlítható, amelyben egyenrangú fontosságúak a magántőkét termelő magánvállalkozások, a köztőkét előállító közintézmények és a társadalmi tőkét előállító civil társadalom és annak intézményei. Mondanom sem kell, hogy a háromlábú szék stabilabb a kétlábú széknél.

Ehhez a paradigmaváltáshoz a Világbank keserves és sok pénzt felemésztő történelmi leckék árán jutott el. Évtizedeken keresztül a fejlődő országoknak nyújtott segélypolitika vezérelve az volt, hogy a gazdasági fejlődést kell ösztönözni befektetésekkel, mert ez automatikusan ösztönző hatású a társadalmi jólét kibontakozására. Azonban az előzetes várakozások nem teljesültek, az életszínvonal nem emelkedett, és a befektetések sem térültek meg.

A sorozatos kudarcok paradigmaváltást eredményeztek. Nemzetközileg ismert és elismert közgazdászok – mint Stiglitz és Kaufmann – fogalmazták meg, hogy önfenntartó gazdasági növekedést csak a társadalmi tőkébe történő beruházás eredményezhet.

Köztudott, hogy a társadalmi tőkébe történő beruházás alapvetően két dolgot jelent. Egyfelől olyan intézményfejlesztést, amely emeli a társadalom tagjainak iskolázottsági színvonalát és kultúráltságát, javítja az egyének egészségi állapotát és szociális helyzetét. Másfelől olyan közösségépítést jelent, amelyet olyan értékek orientálnak, dominálnak, mint a közbizalom, a szolidaritás, a konszenzus- és kompromisszumkészség. Ezen a területen az újkeletű felismerés a közösségépítés, a közösségi kapcsolatok minőségének felértékelődése.

Már Robert Putnam kimutatta 1993-ban megjelent munkájában (**Making Democracy Work**), **hogy** Észak-Olaszország és Dél-Olaszország markáns gazdasági fejlettségi szintkülönbségének hátterében értékorientációs eltérés áll. Nevezetesen az, hogy amíg Dél-Olaszországban a domináns integratív tényező a vertikalitás, addig Észak-Olaszországban a horizontális integráció a domináns. Ez az értékorientációs eltérés gazdasági versenyképességi tényező. A modern gazdaságokban ugyanis a gazdasági teljesítmény színvonala meghatározó mozzanata a hálózatépítés, amelyet támogat, megkönnyít a horizontális integráción nyugvó társadalmi háttér. Viszont a dél-olasz vertikális integráció egyenesen akadályozza a hálózatok kiépítését és működtetését.

Douglas North lényegében hasonló okokra vezeti vissza Észak-Amerika és Dél-Amerika gazdasági fejlettségi szintbeli különbségét. Eszerint Dél-Amerika gazdasága azért fejletlenebb, mert ebben a térségben a vertikális integráció dominál.

Releváns-e a paradigmaváltás szükségessége a Kárpát-medence országaiban? Válaszunk egyértelműen igen, amelynek számos sajátos, a térségre jellemző összetevője közül az első, hogy a régió országaiban a piacgazdasági átmenet a '90-es évek elején nem organikus, hanem funkcionális alapon kezdődött el. Ezekben az években a piacgazdasági átmenet külső, gazdasági és katonai késztetés hatására vette kezdetét. A térség országaiban a civil társadalmakat az előző rendszerben felszámolták, a piaci erőknek legfeljebb erősen korlátozott szerep jutott a tervgazdálkodási rendszer keretében. Így a „háromlábú szék" lábai közül a rendszerváltás kezdetén a többpárti demokrácia és a jogállamiság követelményei alapján megújult állam került a középpontba.

Az elmúlt 18 évben a piacgazdasági mozzanatok kibontakozása és a civil társadalom megélénkülése és felszerveződése ellenére az állam maradt a középpontban. Vagyis nagyon is időszerű és szükséges a civil társadalom erősödése, az állammal és a piaccal egyenrangú tényezőként történő megjelenése. Térségünk sajátossága, hogy ez nemcsak a gazdasági versenyképesség erősítésének követelménye. Az átmenet 30-40 évre tehető kiteljesedésének követelménye is az, hogy a civil társadalom lépjen az állam helyébe és a modern, hagyományos Európa Uniós tagországok mintáját követve a civil társadalom működtesse egyfelől a piacot, a magánvállalkozásokat másfelől az államot, a kormányzatot is.

Ezen a ponton két kérdés merül fel:

– **mennyiben támogatja ezt az irányt a** politikai rendszer?

– **mennyiben képesek ilyen irányú** késztetésre a civil társadalom és szervezetei?

Az első számú probléma, hogy a térség országaiban a demokratikus politikai rendszer kifejlődése megrekedt a képviseleti demokrácia szintjén. Persze egyértelműek az eddigi eredmények:

– **a liberális demokrácia jogi és intéz**ményi keretei létrejöttek

– **a jogállamiság működésének keret**feltételei kialakultak.

A képviseleti demokrácia működik, a közvetlen demokrácia eszközeit is alkalmazzák (országos és helyi népszava-

zások), ugyanakkor nem történt meg az átlépés a részvételi demokrácia szintjére. Már pedig a hagyományos Európai Uniós országokban a részvételi demokrácia a mindennapos működési forma. Ez azt jelenti, hogy a demokrácia nem korlátozódik a négy- vagy háromévenkénti választási részvételre, hanem a választások közötti időszakban az érdekvédelmi szervezetek a közpolitikai döntéshozatal intézményes szereplői. Térségünk országaiban a részvételi demokrácia intézményei nem működnek rendszeresen, és sokszor – kardinális kérdések helyett – inkább perifériális kérdésekkel foglalkoznak. Vagyis a demokrácia megrekedt a képviseleti demokrácia szintjén, és nem biztosít intézményes kereteket a civil társadalom beleszólási és részvételi igényeinek. Ennek következménye kifejeződik már a képviseleti demokrácia intézményeivel kapcsolatos bizalmatlanságban, a növekvő passzivitásban, a választási részvételi arányok visszaesésében.

A másik probléma, hogy a civil szervezetek részvétele a közpolitikai folyamatokban aszimmetrikus. A közszolgáltatások nyújtásában a civil szervezetek szerepe számottevő és növekvő mértékű. Ez a részvételi mozzanat azonban nem mindig terjed ki a döntéshozatalra. Más szavakkal: a civil szervezetek bekapcsolódása a közpolitika alkotásába nem teljes körű. Jelentős deficitek mutatkoznak a döntéshozatal területén, ugyanakkor a kormányzatok igénylik és támogatják a civil szervezetek bekapcsolódását a megvalósítási folyamatokba, különösen szociális, egészségügyi és oktatási területeken.

A térség elmaradottsága ezen a területen is szembetűnő az Európai Unió hagyományos tagországaival szemben, ahol a részvételi demokráciát – amely elsősorban olyan hagyományos érdekvédelmi szervezeteknek biztosít beleszólási, részvételi, együttdöntési lehetőségeket, mint a szakszervezetek és a szakmai kamarák – kiegészítették a civil dialógus olyan intézményes formáival, amelyek speciálisan a civil szervezetek számára biztosítanak konzultatív és együttdöntési jogokat. Ebben az esetben az Európai Unió évtizedünkben kibontakozó irányvonala találkozik térségünk közösségeinek, a társadalom tagjainak – sokszor kielégítetlen – igényeivel.

A másik alapkérdés az, hogy mit kell tenniük a civil szervezeteknek azért, hogy kezdeményező szerepvállalásra legyenek képesek a közpolitikában?

Az első probléma a civil szervezetek dualitása. Kuti Éva szerint ez a dualizmus abban nyilvánul meg, hogy adott civil szervezetek esetében nem lehet tudni, hogy a civil társadalom érdekeinek kifejeződései-e, vagy pedig a kormányzati politika, netán valamelyik politikai párt meghosszabbított karjai? Nagyon sokszor előfordul, hogy a kormányzati támogatást a civil szervezet függetlenségének korlátozásával kapcsolják össze. Üdvözlik a közszolgáltatások nyújtásában történő részvételt, de nehezményezik, ha a támogatott szervezet a civil társadalom érdekeinek az érvényesítéséért lép fel. Még élesebb függés tapasztalható akkor, ha a politikai pártok egyike alapít civil szervezetet, vagyis a civil szervezet „trójai falovába" bújva érvényesít pártcélokat. Az alapvető feladat megtalálni-kialakítani a kormányzati támogatás olyan intézményes kereteit, amelyben a támogatás nem kapcsolható össze a civil szervezetek függetlenségének, autonómiájának korlátozásával. Ilyen kísérlet volt Egerben a Civil Kerekasztal, amelynek kedvező tapasztalatait felhasználva országos szinten is létrejött a civil szervezetek képviseletét is magában foglaló Nemzeti Civil Alap, amelynek pénzbeli erőforrásait a Nemzeti Civil Tanács és a Kollégiumok osztják el.

A másik problémakört a civil szervezetek közötti kooperációs hiányosságok alkotják. Ez a civil szervezetek közötti – demokráciában természetes – versengést olyan fragmentációra élezheti, amelynek következtében a civil szervezetek alku ereje meggyengül a kormányzati intézményekhez fűződő partneri viszonyban, sőt szélsőséges esetben a fragmentációt a kormányzati partner a civil szervezetek megosztásával, egymás elleni kijátszásával használhatja ki.

A harmadik probléma, hogy a civil szervezetek nem mindig tudnak hatékonyan a vertikális integráció visszaszorítása érdekében fellépni, és nyomást gyakorolni a társadalom horizontális integrációjának irányában. Ennek oka, hogy gyakran maguk is vertikálisan szervezettek. Ez kiderül akkor, amikor vezetőik – a döntéshozatalban történő részvétel során – magánvéleményüket nyilvánítják ki, a képviselt szervezet érdekei helyett. Ehhez kapcsolódik a civil szervezetek gyakori „belterjessége", amikor családi, „parokiális" jellegű összefonódás alapján intézik a közügyeket. Döntéseik nem nyilvánosak a helyi közösségek előtt, fontos információkat elhallgatnak vagy szelektívvé, teszik az információáramlást.

A problémákat még sorolhatnánk. Helyi ismeretek, tapasztalatok alapján mindenki, aki civil szervezetben dolgozik, hozzá tudna tenni egyet-kettőt.

A lényeg, hogy a civil szervezetek stratégiai távlatú feladata a közösségépítés, amely nem öncél, hanem a civil társadalom „egyenrangúsítását" szolgálja a kormányzat és a magánvállalkozások mellett. Ehhez a civil szervezeteknek aktívan be kell kapcsolódni a társadalmi tőke gyarapításába:

– **egyrészt szolgáltató akciókkal** és programokkal olyan kulcsterületeken, mint az oktatás, a kultúra, az egészségügy és a szociális problémák;

– **másrészt a közösségi kapcsolatok** olyan irányú értékorientációjával, amely erősíti a szolidaritást, a kooperativitást, a horizontális integrációt.

A társadalmi tőke gyarapítása olyan civil szervezeteket igényel, amelyek mindennapi működésük során érvényesítik a következő alapelveket a közösségek irányába: nyitottság és átláthatóság, megbízhatóság és kiszámíthatóság, elszámoltathatóság, hatékonyság és eredményesség.

Ez a Kárpát-medence országai és etnikumai számára közös követelmény.

Jenei Gyögy
Corvinus Egyetem – egyetemi tanár

Felhasznált irodalom

1. Jenei, Gy. Et al. (2005): **Local Governments, Civil Society Organizations and Private Enterprises – Partnerships** In: *Providing Social Services: The Case of Eger*, Hungary. In: *Journal of Comparative Analysis*. Vol 7. No 1. 73-94.
2. Kaufmann, D. (2003): **Rethinking Governance: Empircal Lessons Challenge Orhodoxy**, Discussion draft, 11 March, The World Bank, Washington DC.
3. Kuti, Éva (1996): **The Nonprofit Sector in Hungay**, (Manchester: Manchester University Press).
4. Putnam, Robert D., Leonardi R. and Nanetti, Raffaela Y. (1993): **Making democracy work. Civic traditions in modern Italy**. Princeton University Press, Princeton, NJ.
5. Stiglitz, Joseph (2002): **Transparency in Government**, In: *The Right to Tell: The Role of Mas Media in Ecinomic Development*, The World Bank Publications, Washington DC.

Megjelent a Civil Fórum lap, IX. évf. 4. szám, 2008 október–decemberi számában

Bandi András

(No)ParaTomi!

Kis, tömzsi gyermekként ismertem meg. A fiaimmal együtt kezdte el az úszást az ANK Úszóklubban. Az örökvidám, mindig hamis tekintetű kisfiú benne volt minden turpisságban. Ma, már mindenki sztárolja, ünnepli, avagy éppen irigyli a sikereiért. De azokat nem adják ingyen. Meg kell értük dolgozni. Keményen, fogcsikorgatva, sok lemondást is bevállalva. Ha kissé távolabbról is, de egy páran, szülők és gyermektársai láthattuk, mint lett egy kölyök-bábból pillangó-királyfi.

– Ezelőtt 6-8 évvel történhetett. A 7-es buszon találkoztunk a belváros felé menet. Kérdeztem, hova igyekszel. Edzésre – válaszoltad. De hiszen, akkor ellenkező irányú buszra szálltál – így én. Hamisan mosolyogtál, és megnyugtattál, szándékosan lógsz egy picit az edzésről.

– Hát, igen, volt amikor megpróbáltam elbliccelni pár percet, félórányit az edzésekről. Nagyon nem volt kedvem minden nap ugyanazt csinálni. Nyolckilenc éve úszom, először hetente csak egyszer-kétszer jártam be a Klári néhihez (Reil Józsefné), aztán átvett a Petrov Iván, Tolja bácsi (Petrov Anatolij) fia. Ő szorgalmazta, hogy egyre többször járjak. Talán ő fedezte fel bennem először a tehetséget. Hónapok, évek teltek el a monoton faltól-falig edzésben, aztán az első nagy világversenyen, 2006-ban, egy harmadik helyet sikerült elcsípnem. A továbbiakban ez motivált, adott erőt.

– Az edzéseken a többi úszótársaddal együtt készültetek, vagy nektek, a sérült úszóknak volt egy külön tervetek?

– Nem volt külön úszóprogramunk. Sőt, több ép gyerekek számára rendezett versenyen is részt vettem a vidékbajnokság keretében. Ez nagyon sokat segített nekem. Sajnos, Magyarországon még nem annyira fejlett a paraúszás, hogy külön bajnokságot rendezzenek. Ezeken a versenyeken nem értem el nagyon biztató eredményeket, legtöbbször versenyen kívül kellett úsznom, de így is sokat javítottam az eredményeimen. Én mindig arra törekedtem, ha már a vízbe ugrottam, ép társaimat is legyőzve legyek az első, vagy legalább az elsők között. Később már az idő ellen kellett úsznom, ott is mindig próbáltam faragni egy keveset.

– És lassan-lassan az úszás életcélodda vált?

– 2005 környékén volt, amikor 100 pillangón egy jó időt úsztam. Ebben az időben már kezdtem megkedvelni az úszást, mert jöttek az eredmények. Dél-Afrikában rendeztek egy világversenyt, ahova először engem nem is akartak elvinni, mert nem volt megfelelő kvalifikációs időm, és a paraválogatottba csak a legesélyesebbek férnek bele. Iván, az edzőm, érezte, hogy számomra ez egy „nagy lökés" lenne, így kiharcolta a részvételi jogot. Így lettem világbajnoki harmadik helyezett 100 méteres pillangóúszásban. Tulajdonképpen ekkor kezdtek felfigyelni reám nemzetközi szinten is.

– Milyen a kapcsolatod a többi magyar paralimpikonnal? Van úgy, hogy egymással is összeméritek eredményeiteket, versenyeztek?

– Pécsett mindösszesen hárman-négyen vagyunk. Pesten vannak többen. Országosan sok paraúszó van, de kevesen jutnak el a válogatottig. Pedig ott van a tulajdonképpeni versengés, csak onnan sikerülhet világversenyekre kijutni. Magyarországról még tíz embernél nagyobb paraúszó válogatott nem utazott külföldre, maximum két-három edző kíséretével, pénzhiány miatt. Ha ezt összehasonlítjuk az angol válogatottal, ami akár 200 úszóból is áll, vagy netalán az ausztrál és amerikai válogatottal, akkor tudjuk csak reálisan felmérni az esélyeinket. Ámde, az is igaz, hogy a sok száz közül csak pár sportolójuk eredményére kell odafigyelnünk.

– Szerencsés volt-e az a tény, hogy Pásztóry Dóra előtted már „utat tört", mint első pécsi paralimpikon? Ebből inkább előnyöd, vagy hátrányod származott?

– Én a Dórival nagyon jóban voltam és vagyok. Persze, sokáig ő volt a példaképem. Tudtam, hogy ő is innen indult. Amikor Athénban nyert, én is kint voltam egy kis csapattal, szurkolóként. Talán ez volt az első „löket", ami a pályámon elindított. Ezután kezdtem odafigyelni a nemzetközi szintéren az ellenfeleim eredményére, és fel tudtam mérni, hol tartok hozzájuk képest a felkészülésemben.

– Milyen egy élsportoló mindennapja? Nem monoton nap, mint nap ugyanazokat az úszó mozdulatokat ismételni?

– Dehogy nem! Ötkor kelek, fél hattól fél nyolcig az uszodában edzek, nyolctól iskola. Szerencsére mindez egy épületben van az ANK-án belül. Fél kettőkor érnek véget az óráim, ebédelek, kettőtől pedig újra az uszoda vár. Először száraz, majd vizes edzés ötig. És mindez heti 11 alkalommal, csak a szombat délután és a vasárnap szabad, ha épp nincsenek versenyeim. Este fél hétkor érek haza, és ha még van energiám, tanulok is egy keveset. Épp ezért akadnak bepótolni valóim, elég gyakran. Magántanuló vagyok, de bejárok órákra. Otthon mindenki próbálja tolerálni az életvitelemet. Anyám, nővérem, nagyszüleim sokat segítenek. Az úszásba soha nem szólnak bele, csak a biztos hátteret biztosítják számomra. Anyukám soha nem hajtott, hogy hozzam az eredményeket, sőt ha nem volt

Sors Tamás (S9-es sérültségi kategória) a pekingi paralimpián 100 m pillangón világrekorddal aranyérmes pécsi versenyző május elején a paraúszók bécsi rövidpályás világkupáján két nap alatt összesen két világ- (50 m és 100 m pillangó) és két Európa-csúcsot (50 m és 100 m gyors) javított meg az osztrák fővárosban.

kedvem edzésre menni, akkor sem zaklatott a kérdéseivel. A „hajcsár" az Iván. Anyám inkább azt támogatta volna, hogy többet tanuljak.

– Hátrány volt-e az, hogy vidékről kellett beküzdened magad az élmezőnybe? Sokan azt mondják, hogy a 25 méteres medence is hátrányos egy élsportoló felkészülésében.

– Vidékinek lenni is elég nagy hátrány, de főleg a medence a probléma. Épp ezért próbáltunk meg elmenni minden nagyobb verseny előtt egy edzőtáborba, ahol 50-es medence van. A versenyzők, általában, a rövid uszodákban jobb eredményeket produkálnak, hiszen nagyobb lendületet tudnak szerezni a faltól való elrugaszkodással. Így beidegződik a 25 méter utáni forduló, ezt kell elfelejteni az 50-es medencében. Egyébként egy hét alatt meg lehet szokni.

– Az elért eredményeid azt igazolják, hogy érdemes volt ennyi energiát befektetned.

– A dél-afrikai 1:03-as eredmény után, már tudtam, hogy egy perc alá kell küzdenem magam. Úszásban négy másodperc nagyon sok. 2007 márciusában Sheffieldben az Európa Bajnokságon már 1:01-et úsztam, ami első helyezést hozott, de tudtam, hogy a nagy ellenfeleimet Ausztráliából és Amerikából kell várnom. Aztán sokáig hajszálpontosan egy percet úsztam, Pekingig nem is sikerült egy perc alá jutnom. Ott, az edzőtáborban, sikerült 59:60 körülit úsznom, és tudtam, hogy az amerikai és az ausztrál ellenfeleim is e körül teljesítenek. Egyébként van egy ranglista az Interneten, ezen követtük az eredményeiket. Az ausztrál Mathew Cowdrey-val már találkoztam Dél-Afrikában, sikerült beszélgetnünk is.

– Még egy pillanatra kizökkentelek a közel-múltból és egy, számomra édes-keserű emlékkel szembesítenélek. Kisgyerek versenyzőként egy kaposvári versenyen, emlékszem hogy azért zárt ki a szőrös szívű zsűri, mert nem két kézzel csaptál be beérkezéskor. Törülköződbe burkolódzva keservesen sírtál, hiszen megnyerted a futamodat. Hogyan viselnéd ma az esetleges kudarcokat?

– Valami rémlik, de ezen ma már csak nevetni tudok. Azóta már megedződtem, de lehet, hogy azok a kis kudarcok is segítettek ebben.

– Miután beírtad a neved a nagy úszók névsorába, gondolom már számítottak rád, mint esélyesre, a paralimpikonok között.

– Az egy perc körüli eredményeim már reményekkel kecsegtettek. Válogatott tag voltam 2005 óta, de így is csak hosszú gyűlések után dőlt el a pekingi csapat összetétele. Figyeltem az ép sportolók eredményeit. Ott is benne voltam az országos első ötben. Közben figyeltem a külföldi ellenfelek eredményeit is. Aztán jött a kedvező döntés, utazhatunk. Ami sokat nyomott a latban, az volt, hogy kimehettünk egy egy hetes edzőtáborba Szingapúrba, ahol sikerült átállni az időzónára. Lazító edzéseket végeztem, és próbáltam odafigyelni a súlyomra, hiszen nagyon szeretek nassolni. Szerencsére most épp nem volt szükség mint előtte jó párszor: az edzőtáborban akár 8 kilót is leadnom. Az én versenysúlyom 80 kiló körül van. Ezt simán hoztam.

– És aztán jött az Olimpia. Beérett a sok-sok befektetett munka. Elmesélnéd a sikereid történetét? Hány érmet és helyezést hoztál haza?

– Hát, ugyebár volt egy arany, két bronz, egy negyedik meg egy ötödik helyezésem. Nagyon nagy szerencsém volt. Már az első nap, első versenyszámaként leúsztam a fő számomat, a 100 pillangót 59:34-el. Ugyanezen a napon kellett úsznom a 400 gyorson is, ez pedig nagyon sok energiát vett volna ki belőlem. A sikeres kezdés után már elmúlt a stressz, és minden mindegy alapon a maximálisat próbáltam teljesíteni. Apropó szerencse, a 100 pillangó reggeli elődöntőjében forduláskor lecsúszott a szemüvegem, amit a sapkán kívülre raktam. Szerencsére a nyakamba csúszott, és nem a szájamra. Amikor a döntőben két századdal csaptam be az ausztrál srác előtt, nagy teher gurult le a vállamról. Amiért harcoltam, az megvalósult. A másik napokon a 200 és 400 gyorson már azt gondoltam lesz ami lesz. Felszabadultan próbáltam a mezőnnyel menni, a mellettem lévőkre figyelve. Ez is elég volt két bronzra. Az ötödik helyezést 50 gyorson, a negyediket pedig 200 vegyesben gyűjtöttem be.

– Mit tesz egy élsportoló nyáron, a vakációban?

– Edz, ugyanúgy, mint évközben. Mivelhogy a paralimpia szeptemberben van, az egész nyári ciklust végigcsináljuk. Napi két edzés, a reggelit még eltűröm, de a délutáni... szerencsére, ez csak négyévente van! A vakációt, ha van, azt is Ivánnal, az edzőmmel töltöm Köveskálon egy szerepjátszós táborban. Ott vannak a barátaim, úszótársaim is. Jó kis csapat. Szüleimmel csak kisgyerekkoromban voltam üdülni a dalmát tengerparton.

– Hogyan tovább? Újabb tervek?

– Három-négy év múlva leszek 21 éves, erőm teljében. Ekkor kell majd Londonban akár jobbat is úsznom. A fő számom továbbra is a 100 pillangó, de persze az úszástervben a többi szám is szerepel. Majd ott, az Olimpián látjuk meg ez mire lesz elég.

– Mennyire változott meg az életed Peking óta? Szereted, ha sztárolnak?

– Nagyon nem szeretem a sok hűhót, sem a középpontban lenni. Először jó érzés volt, hogy megkerestek, hogy idegenek is gratuláltak az utcán. De egy idő után már soknak találtam, nem jutott idő a családomra, a barátokra. A bulvárlapok pedig nagyon sok személyes, családi titkomat próbálták kifürkészni. Ezt én nagyon nem kedveltem.

– Egy-két Olimpia még „benned van". Utána vállalnál-e „úttörő szerepet" a parasportok népszerűsítésében?

– Úgy érzem, még túl fiatal vagyok ehhez, 17 évesen még nem érzek erre késztetést. Még sportolni szeretnék. Talán négy év múlva már meggondolom a felkérést, ha egyáltalán érkezik. Egyelőre az érettségire készülök, utána meg bármi jöhet. A pszihológia mindig érdekelt, szeretek emberekkel beszélgetni, rajtuk segíteni.

– Nem tudom, ha emlékszel rá, amikor kiutazásotok előtt pár héttel találkoztunk – és hol másutt, mint a buszon – megkérdeztem milyen eredményt vártok. Erre te, csak úgy szerényen „sorstomisan" rávágtad, hogy érmet hozok a főszámomban.

– Hát, igen, még nem tudtam az érem színét, de az eredmények már biztatóak voltak. Persze, az aranyra vágytam. Lehet, hogy nagyot csalódtam volna, ha nem sikerült volna.

– Most megvan. Londonban sokkal nehezebb lesz, hiszen mindenki téged akar majd legyőzni. Ugye, ezt tudod?

– Persze, tudom, és remélem sikerül megvédenem a címemet.

21. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Egyházzenei Szimpózium

Pécs, 2009. május 28. – június 1.

2009. május 28. csütörtök - Civil Közösségek Háza – Pécs, Szent István tér 17.

EGYHÁZZENEI SZIMPÓZIUM
A pécsi Püspökség alapításának 1000 éves jubileuma alkalmából

Védnök:
Mayer Mihály pécsi megyéspüspök

Levezető elnök:
Szőnyi Erzsébet
nyugalmazott egyetemi tanár, Kossuth-díjas zeneszerző, zenepedagógus

Program

15.30-15.45 **Megnyitó**
Köszöntőt mond *Mons. Garadnay Balázs* általános helynök
15.45-16.20 **A pécsi püspökség 1000 éve**
Sümegi József elnök, Pécsi Egyházmegye Egyháztörténeti Bizottsága
16.20–16.55 **Liszt egyházi kórus muzsikája az „Esztergomi mise előtt"**
Eckhardt Mária zenetörténész és karnagy, a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont tudományos igazgatója"
17.10-17.45 **A reformáció máig élő zenei öröksége**
Berkesi Sándor egyházzene-igazgató, karnagy
17.45-18.20 **Kodály „pécsi" miséje**
Tillai Aurél professor emeritus, karnagy
18.20-18.40 **Zárszó, hozzászólások a nap előadásaihoz**
20.00 **„Dicsérjétek az Urat!"**
Egyházzenei hangverseny a Dómmúzeumban (Pécs, Káptalan u.8.)

Schola Sancti Pauli
Philippe de Vitry: Vos qui admiramini
Salve porta regis glorie – motet
Alleluia – Christus resurgens
Victimae paschali laudes – prosa
Alle psallite cum luya – cantio, motet
Benedicamus Domino – motet
Codex Las Huelgas és Codex Montpellier, XIII. sz.
Vezényel: Fodor Gabriella

A Lyceum templom Szent Erzsébet Kórusa
Johann Sebastian Bach: Jesu meine Freude
Giovanni Croce: Cantate Domino
Charles Gounod: Ave verum Corpus
Maurice Durufle: Ubi caritas
Orbán György: Ave Maria
Gregor Aichinger: Regina coeli
Vezényel: Kócsky Tibor

A Pécsi Evangélikus Gyülekezet Énekkara
Joan Cererois: Zengjetek új dalt
Joseph Haydn: Hálaének
Győrffy István: Ó, Jézus, amikor sokan (régi cseh protestáns ének feldolgozása)
Győrffy I.: Alleluja
Vezényel: Lovászné Balázs Magdolna
Szólót énekel: Tillai Tímea, Kenyeresné Deres Ágnes, Kardos István, Fejér Gábor

Mohácsi Bartók Béla Vegyeskar
1. Claude Goudimel: 42. genfi zsoltár
2. Anton Bruckner: Locus iste
3. Gioacchino Rossini: Quando corpus
4. Szokolay Sándor: Ima rontás ellen
Vezényel: Dr. Hoppál Péter, Véghelyi Ákos
A belépés díjtalan.

2009. május 29. péntek - Civil Közösségek Háza – Pécs, Szent István tér 17.

10.00-10.35 **A pécsi egyházi zene 1000 éve**
Ivasivka Mátyás tanár, karnagy
10.35-11.10 **A magyarság lelki arca szépirodalmunk és népzenénk tükrében.**
Dr. Szabó Szabolcs tanár, karnagy
11.20-10.55 **A magyar protestáns graduálok anyagának középkori kapcsolatai**
Dr. H. Papp Anette - a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tudományos munkatársa, a Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Karának docense.
11.55-12.30 **„Két világ határán" – Joseph Haydn egyházi és világi oratóriumai**
Malina János zenetudós, zeneesztéta
12.30-13.00 **Összefoglalás, zárszó**

21. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Nyitóceremónia
Május 29-én, pénteken 19 órakor a Szent István téren
Fanfár - közreműködik a Daniel Speer Brass Band
A kórusokat és vendégeket *Dr. Páva Zsolt*, Pécs város polgármestere köszönti
Megnyitót mond *Szőnyi Erzsébet* Kossuth-díjas zeneszerző

Összkar:
C. Goudimel: CXLVI. zsoltár
Vezényel: *Dr. Szabó Szabolcs*, karnagy-tanár

Nyitóhangverseny
Május 29-én, pénteken 19.30 órakor a Bazilikában

Műsor
Claudio Monteverdi: Vespro Della Beata Vergine
Közreműködnek:
Kuti Ágnes – szoprán, *Tillai Tímea* – szoprán, *Komáromi Alice* – szoprán, *Marosvári Péter* – tenor, *Szigetvári Dávid* – tenor, *Fátrai János* – basszus, *Dr. Kutnyánszky Csaba* – basszus
Scherer Beáta – csembalo, *Janzsó Ildikó* – cselló, *Balatoni Sándor* – orgona
Pécsi Szimfonietta – koncertmester: *Erdélyi Zoltán*
és a Pécsi Kamarakórus – vezényel: ***Tillai Aurél,*** Liszt és KÓTA-díjas karnagy
Belépődíj: 1200,- Ft felnőtteknek, 600,- Ft diákoknak, nyugdíjasoknak

A Verseny 1. fordulója – Gyorstanulási verseny
Május 30-án, szombaton 10.00 órakor a Leőwey Klára Gimnázium (Pécs, Szent István tér 8.)

A Verseny 2. fordulója
Május 30-án, szombaton 19.00 órakor a Ferences templomban
(Pécs, Ferencesek u. 35-37.)

SCHOLA CANTORUM SOPIANENSIS – Pécs
Johann Sebastian Bach: Ich lasse dich nicht
Csemiczky Miklós: Ave verum corpus
Kunt Nystedt: Veni
Vezényel: Jobbágy Valér

AMADEUS KÓRUS – Budapest
Claudio Monteverdi: Christe, adoramus te
Giovanni Pierluigi da Palestrina: Jesu, dulcis memoria
Maurice Duruflé: Notre Pére
Kodály Zoltán-Weöres Sándor: Norvég leányok
Vezényel: Réger Mónika

A DUNAÚJVÁROSI FŐISKOLA NŐI KARA - Dunaújváros
David Conte: Hosanna
Karai József: Hodie Christus natus est
Kocsár Miklós: Salve Regina
Farkas Ferenc: Ave Maria
Vezényel: Könyves Ágnes
Zongorán kísér: Mazalin Wanda

KOMORNI ZBOR ORFEJ LJUTOMER – Ljutomer (Szlovénia)
Knut Nysted: Kyrie
Ambrož Čopi: Exaudi, Domine
Lars Jansson-Gunnar Erikson: To the Mothers in Brazil
Vezényel: Romana Rek

ALBERTFALVI KÖZÖSSÉGI HÁZ GESUALDO KAMARA-KÓRUSA- Budapest
Felix Mendelssohn-Bartholdy: Im Advent (Sechs Sprüche Op.79/5.)
Kodály Zoltán: A 121. genfi zsoltár
Vulpius Melchior: Am Abend aber desselbigen Sabbats
Vezényel: Stimecz András

ÓBUDAI KAMARAKÓRUS - Budapest
Carlo Gesualdo: Ave, dulcissima Maria
Henry Purcell: Euneral Sentences
Vezényel: Erdős Ákos

A Verseny 3. fordulója (I.)
Május 31-én, vasárnap 15.30 órakor a Dómmúzeumban
(Pécs, Káptalan u. 8.)

KOMORNI ZBOR ORFEJ LJUTOMER – Ljutomer(Szlovénia)
Pavle Merkù(Tone Kuntner): Jablana
Stojan Kuret(folk song): Zrejlo je žito
Z.Randall Stroope:The Conversion of Saul
Moses Hogan(Tradicional spiritual): The battle of Jericho
Vezényel: Romana Rek

ALBERTFALVI KÖZÖSSÉGI HÁZ GESUALDO KAMARA-KÓRUSA - Budapest
Dávid Gyula-Radnóti Miklós: Tavaszi szeretők verse
Alekszandr Porfirjevics Borogyin: Alvó hercegnő
Thomas Tomkins: See, See, the Shepherds' Queen
Vezényel: Stimecz András

A DUNAÚJVÁROSI FŐISKOLA NŐI KARA - Dunaújváros
Orbán György-Weöres Sándor: Ludvércz
Kodály Zoltán: Árva vagyok
Bárdos Lajos: Menyecske
Bartók Béla: Párnás táncdal
Vezényel: Könyves Ágnes

A Verseny 3. fordulója (II.)
Május 31-én, vasárnap 18.00 órakor a Dómmúzeumban

ÓBUDAI KAMARAKÓRUS - Budapest
Giovanni Battista Mosto: Ameni praticelli
Pászti Miklós: Precatio pro pace
Vezényel: Erdős Ákos

AMADEUS KÓRUS – Budapest
Bárdos Lajos-Weöres Sándor: Elmúlt a tél
Claudio Monteverdi: Lasciatemi morire
Kodály Zoltán: Székely keserves
Pászti Miklós: Csángó –magyar szerelmi dalok
Vezényel: Réger Mónika

SCHOLA CANTORUM SOPIANENSIS – (Pécs)
Giaches de Wert: Giuso alla tomba
Guy Ropartz: Nocturne
Orbán György: Sanzonett
Vezényel: Jobbágy Valér

Május 31-én, vasárnap 20.30 órakor
Az UniCum Laude Énekegyüttes koncertje a Hotel Palatinus Bartók termében

Az UniCum Laude Énekegyüttes 1994-ben alakult. Tagjai: Csapó József – kontratenor, Meláth árpád – tenor, Mits Arnold – tenor, Pécsi Csaba – bariton, Kutnyánszky Csaba – bariton, Dobos László – basszus. Az együttes valamennyi tagja magas szintű kórusmúlttal rendelkezik, néhányan szólistaként is vállalnak fellépéseket. A kamaraéneklés igazi kihívás minden énekesnek, hiszen így mód van az egyéni elképzelések megvalósítására.
Az UniCum Laude már nevében is tükrözi műsorpolitikáját, amely a zenetörténet széles rétegeinek ritkán hallható, különleges darabjaira épül. Az együttes repertoárjában megtalálhatók a reneszánsz egyházzene és a madrigálok legszebbjei, csakúgy, mint a modern hangzásokra törekvő kortárs zene képviselői, vagy azok az igényes pop-átiratok, melyek az 1999-ben megjelent első lemezükön hallhatók. Talán különleges az a hangzásvilág is, melyet a hat férfiénekes mutat be.
Több alkalommal rögzítette műsorukat a Magyar Rádió, 1998-ban a Magyar Televízió portréműsort készített az együttessel. 2001-ben jelent meg a karácsonyi válogatást tartalmazó lemezük, 2005-ben a Lamentáció című egyházzenei album, 2007-ben pedig „In concert" címmel adtak ki lemezt.
Az UniCum Laude rendszeres közreműködője a Filharmónia koncertsorozatainak.
Az együttes Ausztria, Lengyelország, Németország, Olaszország, Románia, Szlovénia, Franciaország, Belgium és Tajvan közönsége előtt is bemutatkozott.
Belépődíj: 1000,- Ft. A rendezvény résztvevőinek a belépés ingyenes.

Gálahangverseny és díjkiosztó ünnepség

Június 1-jén, hétfőn 11.00 órakor a Hotel Palatinus Bartók termében
(Király u. 5.)
Közreműködnek a zsűri által felkért együttesek.
A közönség ezek egyikének ítéli oda szavazatával a Közönségdíjat.
Szavazás a szünetben.
Szakmai értékelés – Tillai Aurél, a zsűri elnöke
A verseny díjainak ünnepélyes átadása
Záróbeszédet mond: Dr. Kollár Éva, a zsűri tagja
Záró összkar: Joseph Haydn: Vollendet ist das große Werk – részlet a „Teremtés" c. oratóriumból
Vezényel: Párkai István, a zsűri tagja

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny és Fesztivál 2009

A 21. Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Pécs országhatárainkon innen és túl méltán híres kóruskultúrájáról. Így évtizedek óta országosan és nemzetközileg is elismert esemény a városban az immáron 21. alkalommal megrendezett Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny, amely az idei évben a pécsi Püspökség alapításának 1000. évfordulójának tiszteletére Egyházzenei Szimpózium (május 28-29.) is egyben. A május 28-tól június 1-jéig tartó rendezvény örökös díszelnöke Forrai Miklós karnagy, a verseny elnöke Tillai Aurél Prof. Emeritus, a házigazda együttes pedig a Tillai Aurél vezette Pécsi Kamarakórus lesz.

Ugyan idén a világgazdasági válság ezen kulturális rendezvény látogatottságán is sebeket ejtett, – mint ahogy sajnálatunkra visszamondta jelentkezését többek között a messzi Indonéziából érkező Padjadjaran Egyetem kórusa is – reméljük a hallgatóság érdeklődése ennek ellenére nem hagy alább.

Szeretettel várunk tehát minden zenekedvelőt a Kamarakórus Verseny nyitányaként május 29-én, pénteken este 19.30-kor a Pécsi Bazilikában megrendezett nyitóhangversenyünkre, ahol Claudio Monteverdi: Vespro della beata vergine című zeneműve hangzik el a Pécsi Kamarakórus és a Pécsi Szimfonietta előadásában.

A Kórusverseny ideje alatt egyrészt koncertek, másfelől idegenforgalmi és kulturális programok, városlátogatás keretében figyelmet fordítunk arra, hogy a résztvevő kórusoknak legyen módjuk és idejük egymást és városunkat jobban megismerni. A kategorikus versenyeken kívül az együttesek

Barátság–koncerteken is fellépnek majd a verseny állandó helyszínein. A rendezvény az idei évben sem múlhat el közös éneklés nélkül, június 1-jén a gálahangverseny és díjkiosztó ünnepség végén ismét megszólal majd a záró összkar.

Résztvevő kórusok:

Az Albertfalvi Közösségi Ház Gesualdo Kamarakórusa

A kórus 13 fővel, kis létszámú énekegyütteseként alakult 2000 novemberében, karnagyuk Stimecz András.
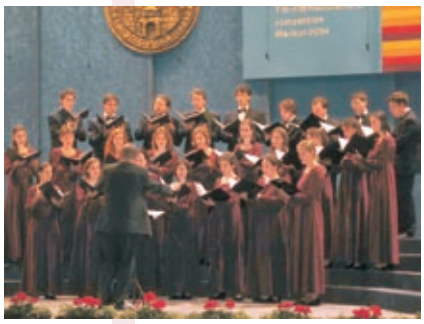

Idővel az együttes létszáma kibővült, jelenleg 20 főre tehető. Repertoárjuk főként a reneszánsz mise-, motetta- és madrigálirodalomból, valamint 20. századi kórusművekből válogat.

A kórus 2003 májusában „fesztiválkórus" minősítést, ugyanezen év decemberében a budapesti III. Kodály Zoltán Kórusversenyen kamarakórus kategóriában 2. helyezést, 2006 novemberében, a IV. Kodály Zoltán Kórusversenyen ezüst diplomát nyert.

Az Óbudai Kamarakórus

A Dr. Erdős Ákos vezette együttes 1986 tavaszán alakult az óbudai Kőrösi Csoma Sándor Gimnázium akkori diákjaiból. A kamarakórus jelenleg 25-30 tagból áll. Az együttes repertoárja a korai reneszánsztól egészen a kortárs zenéig terjed, amelyekben kiemelt helyet foglal el a ritkán hallható művek

előadása. Ezenkívül a kórus több oratorikus mű előadásában vett részt, úgymint Haydn, Mozart, Schubert miséi, Haydn: Teremtés, Mozart Vesperae solennes, Requiem, Carissimi: Jónás, Kodály: Budavári Te Deum, Britten:

Tavasz Szimfónia. Számos nemzetközi kórusverseny I. díjazottja.

Az Amadeus Kórus

A budapesti kórus 1999-ben alakult Réger Mónika vezetésével a Veres Pálné Gimnázium éneklő kedvű, érettségizett diákjaiból. Már kezdetben szép eredményeket értek el, minősítő hangversenyeken nem egyszer kapták meg az „Év Kórusa" címet. A kórus járt Erdélyben, Ausztriában, Németországban és kétszer az Egyesült Államokban. Az együttes többször is megmérettette magát hazai és külföldi versenyeken, 2003-ban a Budapesti Nemzetközi Kórusversenyen, Ifjúsági Vegyeskar kategóriában nyertek arany fokozatot. A Kodály Zoltán Magyar

Kórusversenyen II. díjjal, a 2007 májusában megrendezett 20. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Versenyen III. díjjal jutalmazták őket. A Kórus rendszeres résztvevője a KÓTA Múzeumi Hangverseny sorozatának is.

A Schola Cantorum Sopianensis

A kórus zenész és műkedvelő fiatal énekesekből alakult 1994-ben Pécsett. A Jobbágy Valér vezette együttes pályafutása Cherubini Requiem-jének előadásával indult, mára a kórus Pécs kulturális, illetve zenei életének nélkülözhetetlen részévé vált. Az együttes egyedülálló repertoárjának egy részét az egyházi zenei művek teszik ki, mint például Hans Leo Hassler miséi és motettái, Orlando di Lasso, Palestrina, Cipriano de Rore, Gibbons motettái, illetve Gesualdo responzóriu-
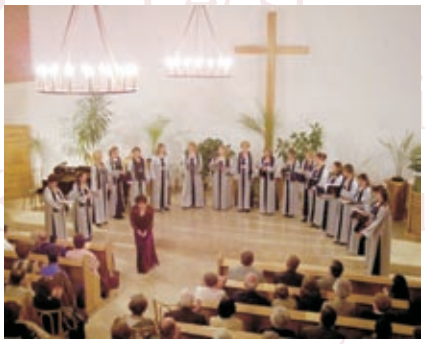

mai. Az énekelt művek másik részét a reneszánsz és barokk kor világi zenéje, valamint a magyar kortárs muzsika jelentős darabjainak előadása képezi.

A Dunaújvárosi Főiskola női Kara

A kórus 1998-ban jött létre, karnagyuk Könyves Ágnes.

A nőikar repertoárja tartalmaz egyházi és világi muzsikát a középkortól napjainkig, acapella hangszerkíséretes műveket, népdalfeldolgozásokat és kortárs zenét egyaránt. A kórus rend-

szeresen részt vesz városa, megyéje hangversenyein, valamint az itthoni és nemzetközi zenei fesztiválokon, kórusversenyeken. A nőikar 2000-ben a Linzi Kórusolimpián nőikari, kortárs zene, illetve folklór kategóriában ezüstérmet, a II. Kodály Zoltán Magyar Kórusversenyen nőikari kamarakórus kategóriában II. díjat nyert. Az együttest 2002-ben Debrecenben, a XX. Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyen nőikari kategóriában II. díjjal, majd 2005–ben a 19. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Versenyen énekegyüttes kategóriában III. díjjal jutalmazták. A kórus nagy sikerrel szerepel különböző zenei fesztiválokon, külföldön és hazánkban egyaránt. (Nemzetközi Művészeti Fesztivál – Alta–Pusteria, Nőikari kórusfesztivál, Szeged, Kapolcsi Művészetek Völgye, Beethoven fesztivál, Martonvásár.)

Az Orfej Vegyeskar

A Szlovéniából érkező együttes Romana Rek vezetésével alakult 1989-ben. Romana Rek a ljubljanai Zeneakadémián végzett zenepedagógia, zongora szakon. A kórusmuzsika iránt Janez Bole egyetemi professzor hatására kezdett érdeklődni. Janez Bole, aki az egyik legnevesebb karmester Szlovéniában 1994-től 2000-ig együtt dolgozott a kórussal. Az együttes széles kórusirodalomból válogat. Repertoárjuk a gregoriántól a vokális polifonián át egészen a kortárs muzsikáig terjed. Koncertjeikről a szlovén népzene, a spirituálék, illetve a jazz muzsika sem hiányozhatnak.

A vegyeskar számos fesztiválon járt Szlovéniában és külföldön egyaránt. Magyarországon 1994-ben, a Zempléni Művészeti Fesztiválon jártak először.

A kórus többször énekelt különböző zenei fesztiválokon Franciaországban, Spanyolországban, Németországban, Olaszországban és Svájcban.

Összeállította: Major Vera

20 éves a Cigány Kulturális és Közművelődési Egyesület

Egyesületünk 20 éve, 1989. tavaszán alulról jövő kezdeményezésre alakult meg, hogy megszervezze a Pécs-baranyai cigányság kulturális, közművelődési, szociális és foglalkoztatási érdekképviseletét.

Az elmúlt időszakban sokat tettünk a cigányság kulturális, oktatási felemelkedéséért. Programjaink többsége színvonalas produkciók, és szélesedő művészeti értékek, ágak bemutatására törekedett (jazz, színházi előadások, filmművészet, komolyzenei koncertek, könyvkiadás, stb.).

Fontosnak tartottuk, hogy programjaink, rendezvényeink a nem cigányokat is elérjék és nagyszámban látogassák azokat.

A Cigány-Magyar Baráti Klub tevékenysége a két nép között feszülő évszázados ellentétek feloldására törekedett, ami napjainkban is időszerű.

Nemzetközi programjainkban, kapcsolatainkban is törekedtünk arra, hogy a cigányságról valós képet adjunk és értékei oldaláról is közelítsük bemutatásukat.

Nemzetközi és hazai kapcsolataink többsége egyéni barátságokból, művészekkel való megismerkedés által szélesedtek ki. Több nemzetközi tábort szerveztünk az Alpok-Adria Alternatív grazi szervezettel közösen, Népek Kultúrája elnevezéssel. A Kultur Kontakt Austria szervezettel magyar és külföldi német tanárok részére szerveztünk a cigány oktatással kapcsolatos konferenciákat. A németországi Henrich Böll Alapítvány támogatásával, Nemzetiségi Hétvégét szerveztünk Közösségi Házunkban.

E kapcsolatok révén a Pécs-baranyai cigány képzőművészeknek több jól sikerült kiállítást szerveztünk külföldön, Egyesületünk több nemzetközi konferencián szerepelt előadóként, több rendezvényen vett részt kulturális produkciókkal, pl. a testvérvárosunk Graz Keppler Gimnáziumában és Kultur Centrumában.

Az elmúlt időszakban több külföldi művésznek adtunk lehetőséget a pécsi bemutatkozásra és a Közösségi Házunk folyamatosan az itt élő más nemzetiségi és nem cigány művészeknek is rendezett kiállításokat.

1989-től Pécs történelmi belvárosában működtetjük a Rácz Aladár Közösségi Házat (Pécs, József u. 4.), mely nyitott szellemiségével szintén hozzájárult, hogy pozitívabb képet alkothassanak rólunk.

Rácz Aladár névadónkkal azt is szeretnénk jelezni, hogy a cigányság az elmúlt évszázadoktól sokat tett az ország hírnevének öregbítéséért, hiszen Ő volt a cimbalom muzsika komolyzenei megteremtője, zeneakadémia tanáraként számos tehetségnek adta át tudását. Első Kossuth-díjas művészként pedig számos cigánynak vált példaképévé. Egyesületünknek és Közösségi Házunknak is ez a mércéje, iránytűje a kezdetektől.

1995. végén a Közösségi Házat rossz műszaki állapota miatt le kellett bontani. Szerencsére a megyében már több civil beruházást támogató Együttműködő Holland Alapítványok – megismerve a Ház eddigi tevékenységét és újabb célkitűzéseit – a Közösségi Ház újjáépítését támogatásban részesítette.

1996-1998 között átmenetileg az Angol Központ és több más intézmény (Ifjúsági Ház, Művészetek Háza) adott helyt a Közösségi Ház programjainak.

1998. október 9-én került sor az új épület ünnepélyes átadására.

A Rácz Aladár Közösségi Ház így a Dél-Dunántúli régió cigányságának szellemi, kulturális és módszertani bázisává válhatott Európai színvonalon.

Jelentős szerepet vállaltunk a cigánygyermekek oktatásának, nevelésének elősegítésében. Az Uniós csatlakozásunkat követően pedig számos átképzési, képzési és foglalkoztatási programban vettünk részt, segítve több száz cigány és nem cigány munkanélkülinek visszatalálni a munka világába.

Munkánk sikeréhez hozzájárultak az együttműködő partnereink, az egyetem, munkaügyi központ, rendőrség, a képzőközpont, cigány és nem cigány civil szervezetek, a regionális sajtó és egyéb kulturális, oktatási intézmények, alapítványok és főhatóságok.

Évfordulónk kapcsán szeretnénk a Baranyai Cigányok Tavaszi Fesztiválja keretében színvonalas programokkal felhívni a gazdasági válságban egymásnak feszülő emberek figyelmét arra, hogy az ország csak közös összefogással, értékeinek, tudásuknak előtérbe helyezésével emelkedhet fel, nyerheti vissza nemzetközi tekintélyét.

Végh József

35 éves a Pécsi Magyar-Finn Társaság

A közelmúltban ünnepelte fennállásának 35. évfordulóját a Civil Közösségek Házában működő egyik legrégibb civil szervezet, a Pécsi Magyar-Finn Társaság. Az 1974. április 25-én megalakult közösség tevékenysége szorosan összeforrt a testvérvárosi együttműködéssel. Sőt: létrejöttét is tulajdonképpen annak köszönheti. Azok egy részében, akik az 1956. évi Pécs-Lahti kapcsolatfelvételt követően hivatalos vagy kulturális és sport küldöttség tagjaként eljuthattak Finnországba, tartós érdeklődés fogalmazódott meg a testvérnép és annak kultúrája alaposabb megismerésére. Ez a vágy, no meg a Lahtiban már 1952 óta szorgosan és eredményesen működő Finn-Magyar Társaság – különösképp Ahti Lamminmäki elnök, Yrjö Koskinen alelnök és Katarina Lievonen titkár – kitartó bíztatására – a legelsők közt az országban – alakult meg az egyesület Pécsi Magyar-Finn Baráti Kör néven. Később – „felsőbb kívánalomra" – Pécsi Magyar-Finn Baráti Klubként működött – csakúgy, mint a más városokban alakult hasonló közösségek – a Hazafias Népfront segítő és gyakran külső támadásoktól óvó támogatásával. A bíróságon is bejegyzett egyesületté 1993 februárjában alakult.

A három és fél évtizeddel ezelőtti alakuló ülésen elnökké Csorba Tivadart, alelnökké Nagy Sándornét, titkárrá Végh Józsefet választották. Csorba Tivadart dr. Márk Tamás (1984-l985), dr. Végh József (1985-2005), dr. Tóth Károly (2005-2006) és Anja Haaparanta (2006-tól) követte az elnöki székben. A Nagy Sándornét követő alelnökök: dr. Márk Tamásné, dr. Balassa László, Szatyor Győző és dr. Tóth Károly. Későbbi titkárok: Győrfi Csabáné, Virányi Zsófia, Péterfia Kata, jelenleg: Böröcz Anikó. Az egyesület kincstárnoka: Vincze Veronika. A közgyűlés dr. Végh Józsefet 2005-ben a Pécsi Magyar-Finn Társaság örökös tiszteletbeli elnökévé választotta.

Az egyesület tagjai közül a hazánk és Finnország kapcsolatainak ápolásában végzett tevékenységükért a Finn Köztársaság elnöke által adományozott elismerésben részesültek: dr. Andrásfalvy Bertalan – Finn Oroszlán Lovagrend Nagykeresztje (1992); Sütő László – Finn Fehér Rózsa Lovagrend Lovagkeresztje (1995); dr. Végh József – Finn Oroszlán Lovagrend I. Fokozatának Lovagkeresztje (1999). Lahtiak magyar részről való elismerésére – sajnos – ritkán került sor. A Pécsi Magyar-Finn Társaság kezdeményezésére 2006. szeptember 1-jén, a Város Napján a „Városháza Emlékérem"-mel tüntette ki Pécs Város Önkormányzata Timo Pohjansalo várostitkárt három évtizedes kapcsolatápoló tevékenységéért.

A pécsi finnbarátok egyesületével kezdettől fogva mindmáig szorosan együttműködő testvérvárosi partnerszervezet, a Finn-Magyar Társaság Lahti Szervezete elnökei: Ahti Lamminmäki, Raimo Hulkkonen, Kari Tavaila, Hannu Jalkanen, Simo Närhi, Ilkka Haapola.

Állandó székhelyük, otthonuk – leszámítva az első 5-6 évet – a Civil Közösségek Háza (korábban Nevelők Háza), de időnként – programjuk témájától és az érdeklődők várható számától függően – a Művészetek és Irodalom Házában vagy a Dominikánus Házban – vagy a szabadban – is rendeznek összejövetelt.

Az egyesület egyike az ország finnbarátainak köreit összefogó, 1989. február 28-án megalakult Magyar-Finn Társaság alapítóinak. Ennek első elnöke dr. Pozsgay Imre volt (most a társaság örökös tiszteletbeli elnöke), a jelenlegi elnök dr. Szíj Enikő.

Már a megalakuláskor fontos célként fogalmazta meg a közösség Finnország, a finn kultúra széles körű megismerését és megismertetését, együttműködést Pécs város vezetésével a testvérvárosi kapcsolatok ápolásában, a finn nyelv iránt érdeklődőknek nyelvtanfolyamok szervezését, a Finnországba utazó csoportok felkészülésének elősegítését.

A – júliust-augusztust kivéve – havonkénti rendszerességgel – időnként még gyakrabban – megszervezett klubesteken és más összejöveteleken Finnországgal, a finn gazdasági, kulturális, társadalmi élettel, a magyar-finn kapcsolatokkal összefüggő előadások hangzanak el, élménybeszámolókat, kiállításokat, filmvetítéseket, zenei bemutatókat rendeznek. A témák rendkívül széles körűek: oktatás, iskola, család, nyelvi és nemzetiségi kisebbségek, választási rendszer, politikai kultúra, adózás, közlekedés, építészet, nyelvrokonság, képzőművészet, zene, irodalom, filmművészet, történelem, helytörténet, gasztronómia stb., hogy csak néhányat említsünk. A klubestek előadói, vendégei: idelátogató finnek, ösztöndíjasként vagy meghívásra kint járt magyar szakemberek, kutatók, politikusok, finn és magyar diplomaták. A Pécsi Tudományegyetem (és jogelődjei) finnugor nyelvészettel foglalkozó oktatói, kutatói – dr. Zemplényi Veronika, Dobó Attila, dr. Fancsali Éva, dr. Székely Gábor és mások – visszatérő vendégek az egyesületben: rendre beszámolnak hazai és

külföldi kutatásaik legújabb eredményeiről. (Itt jegyezzük meg, hogy a nyelvészeti tanszék oktatója, a nyelvtudományok kandidátusa, dr. Márk Tamás néhány évig a Helsinki Egyetem magyar lektora volt. Később dr. Márk Tamásné is ugyanilyen feladatokat látott el.) – Minden évben visszatérően megemlékeznek a Finn Kultúra és a Kalevala Napjáról, a Finn Függetlenség Napjáról, megrendezik a nyárköszöntő ünnepet, a Juhannust, valamint gyermekek és felnőttek nagy örömére a Pikkujoulut, a kiskarácsonyt. 1997 decemberében dr. Páva Zsolt polgármester és az egyesület elnöke közös meghívására – első vidéki városként – Pécset kereste fel a Joulupukki, a finn Mikulás. Ünnepi rendezvényeik rendszeres vendége a Civil Közösségek Házában működő Pécsi Kamarakórus, valamint a Mecsek Kórus. Már 1977-től kezdve háromévenként 20-25 fős csoportot szervez tagjainak az egyesület Lahtiba. A kiváló együttműködő partner, a Finn-Magyar Társaság helyi szervezete fogadja és látja vendégül tagjainál az érkezőket, akik 8-10 napig ismerkednek a testvérvárossal és környékével, a finn nyelvvel, a szokásokkal, a finnek mindennapi életével.

Egy évvel később hasonló program és elhelyezés várja a korábbi házigazdákat Pécsett. Mindkét városban fogadják a csoport tagjait a város vezetői.

Az egyesület életébe az 1990-es években új színt, egyben új lehetőséget hozott, és új feladatokat jelölt ki előbb a déli szomszédainknál rendfenntartó feladatokat ellátó finn IFOR– és SFOR-katonák, majd a finn cégek (alkalmazottak és családtagjaik) Pécsre települése. Az új gyárakban – üzemlátogatásokon – megismerkedhettek az érdeklődők a magas színvonalú finn elektronikai iparral (NOKIA, ELCOTEQ, EIMO). A társaság segítségével az itt ideiglenesen letelepülő finnek – akiknek a száma „csúcsidőben" elérte a százat – megismerték Baranya nevezetességeit, kézműveseit, népművészeit, borkultúráját. – Érdekességként megemlíthetjük: a pécsi finn üzemek „fénykorában" két alkalommal is sor került magas rangú finn közjogi méltóságok pécsi látogatására. 1996-ban Paavo Lipponen miniszterelnök, néhány évvel később Martti Ahtisaari köztársasági elnök kereste fel Baranya „fővárosát". Hasonló szintű lahti látogatásról 1977-ből van adatunk: akkor Lázár György miniszterelnöknek szerveztek programot testvérvárosunkban. – Újabban másfajta „finn letelepülés" van folyamatban. A baranyai Geresdlakon már finn utca is (Liljakatu = Liliom utca) van: közel húsz család – főleg észak-karéliaiak – vásároltak lakóházat, ahol az év több hónapját töltik el. Velük és nekik is rendez programot a pécsi finnbarátok közössége.

A nyitottság, az együttműködési készség régóta jellemzője a Pécsi Magyar-Finn Társaságnak. Kapcsolatot tart az iskolákkal, segíti cserekapcsolatok kialakítását és a kétévenkénti ún. finn témahét megrendezését. – Időnként közös programot szervez a Pécs testvérvárosaiban működő finnbarátokkal (pl. a gráciakkal). – Tevékenységéhez kéri, keresi a Finn Nagykövetség támogatását, amely sohasem marad el. A diplomaták és most már a nagykövetség épületében működő FINNAGORA – finn kulturális, tudományos és gazdasági központ – mindig kiemelt figyelmet tanúsítanak az első testvérváros és a legelsők között alakult magyar-finn baráti közösség iránt.

Előadásokkal, kiállítási anyagokkal, kiadványokkal segítik munkájukat, csakúgy, mint Finnországban a mi nagykövetségünk és „magyar intézetünk" a lahti testvérszervezetét. Ez a segítő és együttműködő készség jellemzi a 2004-ben létesített pécsi finn tiszteletbeli konzulátust is.

A legutóbbi 10-12 évben és jelenleg is újabb települések jelentkeztek, jelentkeznek finn kapcsolatfelvételre. Szigetvár és Imatra együttműködése 1998-ban a Pécsi Magyar-Finn Társaság és a helsinki Magyar Nagykövetség közvetítésével alakult ki. A Pécs környéki Boda, Kővágószőlős, Abaliget, Cserkút kapcsolatai is jól alakulnak. A legfiatalabb baranyai város, Kozármisleny és a szomszédos megye kistelepülése, a somogyi Hetes, Vikár Béla, a Kalevala egyik magyar fordítójának szülőfaluja a társaság és a tiszteletbeli finn konzul segítségét kérte partnerkereséséhez. Közös kérésükre Jari Vilén, a Finn Köztársaság budapesti nagykövete mindkét települést felkereste, és megígérte támogatását.

A Pécsi Magyar-Finn Társaság lahti előkészítő megbeszéléseit, majd Hannu Halinen nagykövet finn EU-elnökség ideje alatti ösztönzését követően a Baranya Megyei Önkormányzat – elsőként a magyar megyék közül – finn régióval, a Lahti székhelyű Päijät-Häme-i települések szövetségével kötött megállapodást. Ennek keretében környezet-védelmi és –technológiai területen szerveztek képzést itthoni és Lahti környéki helyszíneken baranyai kistérségi szakembereknek. Néhány éve Baranyából választották ki a „régió borát", és vásároltak belőle néhány ezer palackkal – 2008-2009-ben – EU-támogatással – az időskorúak ellátásának módszereivel foglalkozó projektben vesznek részt közösen pécsi-baranyai, lahti, olomouci, kovásznai, kolozsi és remsmurri szakemberek.

Az új idők új követelményei új együttműködési formákat kívánnak a testvérvárosi kapcsolatokban is. Ha ezekhez alkalmazkodni tudnak a régi és új partnerek, még sokáig szolgálhatják a partnerségben érintett polgárokat, közösségeket. A most 35 éves Pécsi Magyar-Finn Társaság a maga szerény lehetőségeivel, kapcsolatközvetítő tevékenységével a jövőben is kész részt venni e nemes munkában.

Trebbin Ágost

A pécsbányatelepi „Ezeréves gesztenyefa” emléke

Visszaemlékezve fiatal koromra, mindig nagy örömöm telt a különböző erdei kirándulásokban. Gyakran jártam a Pécsbányát körülölelő mecseki erdők szépséges vadonában is. A zöld körrel jelzett turistaösvény a pécsbányatelepi „Ezeréves gesztenyefától” indult el. Jól emlékszem, mikor megláttam a halálában is döbbenetes óriást, valami furcsa érzés kerített hatalmába. Akkor még nem tudtam megmagyarázni, mit is éltem át. Hetven hosszú évet kellett megélnem, hogy rájöjjek, ott és akkor a magyar nemzet sorsát láttam magam előtt. Jelfát, amelyben benne zokog egy nemzet sorsa.

Próbáltam irodalmi forrásmunkákat felkutatni, hogy megtudjam a fa igazi történetét, de csak emlékfoszlányokat, legendákat, meséket találtam.

A felnövekvő és megöregedő pécsi nemzedékek hosszú-hosszú sora csak így nevezte a vénséget: az „Ezeréves gesztenyefa”.

Több regélő úgy vélte, hogy a fa alatt már Árpád fejedelem vezéreinek egyike is megpihent. A szittya magyar vitézek itt, az erdei rejtek biztonságában gyűjtöttek erőt az újabb portyákra. Hogy ki volt az, aki a fiatal gesztenye suhángot valójában elültette ide, az akkor még rengetegként susogó, városközeli erdő közepébe? Talán a késő római kori Sopianae város egy ábrándos lelkű polgára, aki magányra vágyva, a maga teremtette arborétumában az olasz mediterrán világot próbálta visszaálmodni?

Elmúltak a kalandos idők. Városunk köré szilárd falak nőttek ki a földből. Az öt torony városában már kegyes, hívő lakosok kérték kezdetleges otthonaikra az Úr kegyelmét. Azután változott a történelmi szín. Kegyetlen tatár hordák és borzalmas pestis járványok jöttek, amelyek ellen nem volt védekezés. Az emberek egy részének a mecseki erdők nyújtottak úgy-ahogy védelmet. Ekkor az „Ezeréves gesztenyefa” búcsújáró hellyé lépett elő. Bizonyára volt valami durva kőből felállított kereszt is a fa tövében, de az emberek egy része az akkorára hatalmassá terebélyesedett, magyarokat védő „Jelfa” szellemétől várta a segítséget.

Azután sok-sok század múlott el Pécs felett. Dicső magyar királyok jöttek és vérengző török hordák. Labanckuruc, és ki tudná felsorolni még hányféle uraság féktelen dúlását szenvedte végig az ősi város.

Az „Ezeréves gesztenyefa” csak rejtelmesen hallgatott. Hatalmas gyökérzete mélyen fúródott a Mecsek piros-barna agyagába, neki nem ártottak a viharok. Talán csak erősebb téli fagyokban recsccsentek meg szomorúan, tavaszt váró erős ágai.

1896-ban az ország és Pécs városa fényes külsőségek között ünnepelte a Millenniumot. Nagy dolog ez, ujjongtak a magyarok. Legfeljebb néhány szkeptikus morgolódott: „Szép-szép, de azért itt van a nyakunkon Ferenc Jóska, mármint az a fránya Habsburg császár”.

Az „Ezeréves gesztenyefa” is úgy gondolta, illik ünnepelni. A langy meleg tavaszi szél végigsimogatta az öreg ágakat, és a boldog, szerelmet álmodó matuzsálem virágba borult. A frigy meghozta eredményét, őszre barna gesztenye gyerekek nevettek elő a zöld termés-burkolatból.

Azután történt valami szörnyűséges és megmagyarázhatatlan. Az öreg gesztenyefa egyszerre csak, egyik napról a másikra megdermedt. A körülötte álló fák csendes hangon suttogták, „elment az öreg.”

A kirándulók riadtan adták tovább a hírt. Meghalt az „Ezeréves gesztenyefa”. „Emberek vigyázzunk, valami vész közelít!” De az emberek önfeledten hajszolták az élet kisebb-nagyobb örömeit. „Eljött a boldog békeidő” - emlékeztek még sokáig a régi öregek.

Pedig az Öreg fa „testamentumára” jó lett volna odafigyelni. Jött a szörnyű I. Világháború, a szerb megszállás, a gazdasági válság és az elszegényedés.

És elkövetkezett az országot megcsúfoló szörnyű amputáció. A Nagyhatalmak 1920. június 4-én, a Trianon palotában aláírták a békediktátumot.

Az „Ezeréves gesztenyefa” már nem szenvedett emiatt. Repedezett öreg teste lassan szánalmas múmiává aszalódott, amelyet már csak az örökzöld borostyán tartott magasba.

A kiszáradt „Ezeréves” 1968-ig még tartotta magát, azután halott törzse ismeretlen körülmények között egyszer csak eltűnt. Talán senkinek sem jutott eszébe érdeklődni, hogy kinek a tűzhelyében kötött ki.

Helyét a Mecsek Egyesület 2004-ben emlékkővel és táblával tisztelte meg.

Öregkori álmaimban sokszor megjelenik az öreg, kiszáradt fa sziluettje. Figyelmezet, hogy a világ minden összeharácsolt kincse, anyagi java csak múló szemét. A lelkét vesztő ember csak semmit érő ócska kacattá válik a múló idő süllyesztőjében.

Pályázati ajánló

Anti-diszkriminációs programok támogatása a médiában – A diszkrimináció csökkentésének elősegítése a médián keresztül /TÁMOP-5.5.4.B-09/1

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2009. július 20.

Pályázók köre: a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel kapcsolatos tevékenység, valamint az alábbi KSH besorolás alá tartoznak: egyéb egyesület (KSH 529), közalapítvány (KSH 561), egyéb alapítvány (KSH 569), egyesülés (KSH 591),közhasznú társaság (KSH 57), illetve a 2007. július 1-jét követően átalakulással létrejövő közhasznú tevékenységet folytató nonprofit gazdasági társaságok (Kft., Zrt., Bt., Kkt. (KSH 599, KSH69).

A pályázat célja, hogy a média eszközeinek felhasználásával a diszkriminációval fenyegetett, hátrányos helyzetű társadalmi csoportok (elsősorban a romák, a fogyatékosok, valamint a nők) társadalmi befogadását erősítse, az iránt megnyilvánuló előítéleteket és hátrányos megkülönböztetésüket csökkentse annak érdekében, hogy elősegítse mind a társadalmi, mind a munkaerő-piaci integrációjukat.

Rendelkezésre álló forrás: a pályázat meghirdetésekor a konstrukció keretében a támogatásra

rendelkezésre álló teljes keretösszeg 1 500 000 000 Ft, amelyből a B) komponens tervezett keretösszege: 1 000 000 000 Ft.

A jelen pályázat keretében elnyerhető támogatás összege: legalább 100 millió Ft, de legfeljebb 200 millió Ft lehet.

A pályázatok benyújtása 2009. június 22-től 2009. július 20-ig lehetséges. A pályázatok benyújtása és elbírálása egy szakaszban történik. A pályázati feltételekkel, tudnivalókkal kapcsolatosan információkat az NFÜ honlapján talál (http://www.nfu.hu), felvilágosítást pedig a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség telefonos ügyfélszolgálata nyújt. Az NFÜ ügyfélszolgálatának kék száma: 06-40-638-638.

Európai Menekültügyi Alap 2009 / IRM/TKFO/113-7/2009

Kiíró: Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Beadási határidő: 2009. június 5.

Célkitűzések és a program időtartama: Az Európai Menekültügyi Alapból származó pénzeszközök az alábbi célkitűzésekre használhatók fel: 1) a tisztességes és hatékony menekültügyi eljárás biztosítása;

2) a befogadási feltételek fejlesztése; 3) menekültek és oltalmazottak társadalomba való beilleszkedése; 4) a menekültpolitika fejlesztését, figyelemmel kísérését és értékelését célzó tagállami képességek javítása; 5) áttelepítési program kidolgozásának elősegítése.

A projektek időtartama: 2010. január 1. - 2010. december 31.

A pályázat benyújtása: a pályázók önállóan, de mással társulva is nyújthatnak be pályázatot. Egy

szervezet több pályázatot is benyújthat, illetve többen partnerként vehetnek részt, azonban a pályázatok között átfedés nem lehetséges.

Az alábbi kategóriákba tartozó szervezetek pályázhatnak:

Nonprofit szervezet

Költségvetési szerv és intézménye

Gazdasági társaságok (a projekteknek azonban nonprofit jellegűeknek kell lenniük)

A pályázatok beérkezési határideje 2009. június 5. 12.00 óra

További információ: a pályázattal kapcsolatos további részletek a Pályázati Útmutatóban

találhatók, amely a jelen pályázati felhívás szövegével és a pályázati űrlapokkal együtt az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium honlapján (http://www.irm.gov.hu /Európai Uniós pályázatok/Európai MenekültügyiAlap/Pályázatok/Aktuális információk) olvasható és tölthető le.

További felvilágosítás az alábbi e-mailcímen kérhető: ema@irm.gov.hu

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium kábítószerügyi pályázatai

Kiíró: Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Beadási határidő: 2009. június 3.

A Szociális és Munkaügyi Minisztérium az alábbi pályázati felhívásokat hirdeti meg összesen 695 000 000 Ft értékben:

Pályázat kódja	Pályázat megnevezése	Pályázat keretösszege	Beadási határidő
KAB-AL-09-A/B/C	Szenvedélybetegek alacsonyküszöbű szolgáltatását végző szervezetek támogatása	120 000 000 Ft	2009. május 18.
KAB-IPP-09	Alap- és középfokú nevelési-oktatási intézmények számára iskolai egészségfejlesztési-drogmegelőzési tevékenység támogatása	160 000 000 Ft	2009. május 20.
KAB-KEF-09-A/B/C/D	Kábítószerügyi Egyeztető Fórumok (KEF-ek) megalakulására, valamint működésük fejlesztésére, és a drogprobléma kezelését célzó helyi stratégiák megvalósulásának előmozdítása	90 000 000 Ft	2009. június 3.
KAB-KOM-09-A/B/C	Kábítószer-probléma kezelésével kapcsolatos kommunikációs eszközök fejlesztésének támogatása	25 000 000 Ft	2009. május 20.
KAB-KP-09-A/B/C	A kábítószer-probléma kezelésével kapcsolatos képzési tevékenység támogatása	35 000 000 Ft	2009. május 18.
KAB-KRI-09-A/B	szenvedélybeteg-ellátórendszer kiegészítő működési támogatása	40 000 000 Ft	2009. május 21.
KAB-KT-09	Kábítószer-problémával kapcsolatos vizsgálatok, kutatások támogatása	25 000 000 Ft	2009. május 18.
KAB-PR-09-A/B/C	Kábítószer-fogyasztókkal és kábítószer-prevencióval foglalkozó szervezetek komplex megelőző és egészségfejlesztési programjainak támogatása	150 000 000 Ft	2009. május 22.
KAB-RE-09-A/B/C	Szenvedélybetegek reszocializációját, reintegrációját elősegítő fejlesztések támogatása	50 000 000 Ft	2009. május 20.

A pályázati felhívásokat és útmutatókat a Pályázati felhíváskeresőben tekintheti meg. A pályázás módja minden esetben internetes, vagyis az EPER-ben kell benyújtani a pályázatokat. Az EPER-ben folyamatosan, április 24-ig válnak elérhetővé a pályázati adatlapok.

További információk: A pályázati felhívások és a pályázati útmutatók elektronikus úton letölthetők a www.szmm.gov.hu, valamint a www.esf.hu honlapokról. A pályázatokkal kapcsolatban további információkat az (1) 273-4250 telefonszámon, valamint az hazaitamogatas@esf.hu e-mail címen is kaphatnak a pályázók ügyfélszolgálatunktól.

Európai Nyelvi Díj 2009

Kiíró: Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. június 26.

Az Európai Nyelvi Díj az Európai Bizottság és az Oktatási és Kulturális Minisztérium által támogatott kezdeményezés, amelynek célja, hogy hivatalos elismerésben részesítse az idegen nyelvek tanítása terén megvalósuló, példaértékűnek minősülő és innovatív programokat, folyamato-

kat az oktatás és képzés bármely szintjén. A nyertes pályázatot benyújtó intézmények és megjelölt partnereik oklevelet kapnak, melyet az Európai Bizottság Többnyelvűségi Biztosa, valamint az Oktatási és Kulturális Miniszter lát el kézjegyével. Továbbá használhatják az Európai Nyelvi Díj emblémáját céges dokumentumaikon, kiadványaikon. A díjazottak anyagi támogatásban is részesülnek az Oktatási és Kulturális Minisztérium által biztosított keretből. A Díj átadására ünnepélyes keretek között kerül sor Budapesten.

A pályázásra jogosultak köre: Az Európai Nyelvi Díjra jogosult bármely, az európai nyelvek tanítása terén megvalósuló program, függetlenül attól, hogy annak oktatási, képző- vagy továbbképző intézmény, helyi vagy regionális hivatal, vállalat vagy más, Magyarországon bejegyzett szervezet (illetve ezek önálló szervezeti egysége) ad otthont. Az Európai Nyelvi Díj olyan programnak adományozható, amelynek kidolgozása a közelmúltban zárult le, és amelyet a mindennapok gyakorlatában már alkalmaznak, vagy a program gyakorlati alkalmazását még csak tervezik, de azt alaposan előkészítették.

Prioritások 2009-ben: az Európai Nyelvi Díjra pályázók közül előnyt élveznek az éves prioritások területén működő programok. Az idei évben az alábbi 4 prioritás érvényesül:

- Kultúrák közötti párbeszéd.
- Nyelvek és az üzleti élet.
- Egész életen át tartó tanulást támogató nyelvi programok.
- Tantárgyközi integráció.

A fenti kategóriák nem jelentenek kizárólagosságot a pályázás során, más programok is jogosultak pályázni, amennyiben megfelelnek az Európai Nyelvi Díj egyéb keretrendszerének.

További információ: Pályázni a Tempus Közalapítványtól igényelt űrlapon lehet. Az űrlap letölthető a TKA honlapjáról (www.tka.hu) vagy kérhető az Információs Irodától (T: 06-1-237-1320, info@tpf.hu).

Tematikus hálózatok

Kiíró: Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2009. szeptember 1.

A helyi hatóságok gyakran kerülnek szembe olyan új problémákkal, illetve vesznek részt különböző szakpolitikák végrehajtásában, amelyek sok esetben kapcsolódnak európai szinten megvalósuló szakpolitikai fejleményekhez. A települések között kölcsönös érdeklődést kiváltó témákban kialakuló hálózatok fontos eszközök lehetnek, mivel lehetővé teszik a tájékozott eszmecseréket és a bevált, jó gyakorlatok cseréjét.

A program ezért támogatja a testvérvárosi kapcsolatok keretében, legalább három város részvételével megrendezett konferenciákat és műhelymunkákat.

Pályázati feltételek

A konferenciáknak és a műhelymunkáknak

- összhangban kell lenniük a program célkitűzéseivel
- minden esetben testvérvárosi kapcsolatok keretében kell megvalósulniuk
- legalább négy különböző részt vevő ország (legalább egynek az EU tagállamának kell lennie) négy településéről, összesen legalább **30 személy** részvételével
- a résztvevők legalább **30%-ának** a fogadó várostól eltérő, a részvételre jogosult országokból kell érkeznie.
- részt vevő országok egyikében kell megrendezésre kerülniük
- időtartama maximum **21 nap**, és projektenként legalább három esemény tervezése szükséges
- a projekt időtartama maximum **24 hónap**

Pályázók köre: helyi és regionális önkormányzatok; helyi hatóságokat képviselő szövetségek; non-profit szervezetek vagy helyi hatóságokat képviselő jogi státusszal rendelkező testvérvárosi bizottságok

Támogatás mértéke: a támogatást a konferenciák vagy műhelymunkák résztvevőinek napi létszáma alapján számolják ki, illetve ezt kiegészítheti egy átalányösszegű támogatás, ha a projekt keretében kommunikációs eszközöket is készítenek. A támogatás min. **10.000 EUR/projekt**, maximum **150.000 EUR/projekt**.

Pályázati határidő: 2009. szeptember 1. Megvalósulási időszak: 2010. január 1. - 2010. május 30.

Európa a polgárokért

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2009. szeptember 1.

Az Európai Bizottság új, 2007-től 2013-ig tartó programjának az a szerepe, hogy igazi kapocs legyen a polgárok és az Unió között.

A polgárok aktív részvétele Európa közös építésében elengedhetetlenül szükséges. A program ennek érdekében támogatja különböző országok polgárainak és szervezetinek együttműködését, hogy találkozzanak, közösen cselekedjenek, és együtt alakítsák ki saját elképzelésüket egy nemzeteken túlmutató, de a sokszínűséget tiszteletben tartó európai környezetről.

A program általános célkitűzései:

- Lehetővé tenni a polgárok számára, hogy aktívan részt vegyenek egy hozzájuk közel álló, demokratikus, a világra nyitott, kulturális sokszínűségében egységes Európa alakításában – röviden az európai uniós állampolgárság fejlesztése
- A közös értékeken, történelmen és kultúrán alapuló európai identitás erősítése
- A polgárokban erősíteni azt az érzést, hogy az Európai Unió az övék
- Erősíteni a toleranciát és a kölcsönös megértést az európai polgárok között, tiszteletben tartva és népszerűsítve a kulturális és nyelvi sokszínűséget, ugyanakkor hozzájárulva az interkulturális párbeszédhez

Pályázók köre: helyi hatóságok és szervezetek; európai közpolitikákat kutató szervezetek; állampolgári csoportok; civil szervezetek; nonprofit, nem kormányzati szervezetek; kamarák; oktatási intézmények; önkéntes munkával foglalkozó szervezetek; amatőr sporttal foglalkozó szervezetek

A felsorolás nem kizárólagos, illetve pályázattípusonként eltérő lehet.

Részt vevő országok: az Európai Unió 27 tagállama és Horvátország

Prioritások

- Az Európai Unió jövője és alapvető értékei
- Aktív európai polgárság: részvétel és demokrácia Európában
- Interkulturális párbeszéd
- Jólét Európában: munka, szociális kohézió és fenntartható fejlődés
- Az EU politikák hatása a társadalmakra

2009-es prioritások

- A berlini fal leomlásának 20. évfordulója
- Európa parlamenti választások és intézményi fejlesztések
- A kultúrák közti párbeszéd beépítése: módszertani aspektusok
- A polgárok elköteleződése az EU prioritásait jelentő nagy társadalmi témák iránt, mint amilyen pl. az éghajltváltozás és az energia
- A bevándorlás kihívásai

Pályázati beadási határidők 2009-ben

Testvérvárosi találkozók:

2009. június 1. Megvalósulási időszak: 2009. október 1. – 2010. június 30.

2009. szeptember 1. Megvalósulási időszak: 2010. január 1. – 2010. szeptember 30.

Tematikus hálózatok

2009. szeptember 1. Megvalósulási időszak: 2010. január 1. – 2010. május 30.

Állampolgári projektek

2009. június 1.

Kísérő intézkedések

2009. június 1.

A pályázatokat az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) kezeli. A **2009**-es pályázati felhívás letölthető az alábbi oldalról:

http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/guide/documents/EACEA_2008_0185_HU.pdf

További részletes információ található még az Európai Bizottság honlapján:

http://ec.europa.eu/citizenship/index_en.html

Összeállította:
Megyesi Schwartz Éva

A Pécsi Közművelődési Tanács tisztelettel meghívja Önt
a Civil Közösségek Házában 2009. május 25-én 9-14.30-ig tartó nyilvános ülésére, melynek címe:

Együttműködés a döntés-előkészítésben

A Pécsi Közművelődési Tanács lehetőségei a kulturális érdekérvényesítésben

Találkozónkon a következő kérdésekre keressük a választ:

- Mi a közművelődési tanács, hogyan lehet láthatóbbá tenni úgy a civilek, mint a döntéshozók felé?
- Hogyan működik a kulturális érdekérvényesítés?
- Hogyan látják egymást a döntés-előkészítési folyamat résztvevői?
- A jelen helyzetben hogyan fokozható a civil részvétel az EKF programban?

Program (9 – 14.30-ig)

9 órától

- Köszöntő
- Bemutatkozó kör, majd
- A Pécsi Közművelődési Tanács megalakulásáról, tevékenységéről, céljairól beszél a Tanács előző, jelenlegi és következő soros elnöke, Orcsik Ferenc, Peták Péter, Kis Varga István.
- Word Café I.

12 órától Szendvicsebéd

12.30-tól

-World Café II.
- Zárszó, a nap rövid összefoglalása

***World Café** módszerrel tárgyaljuk meg az alábbi kérdéseket:*

- Mit várnak el egymástól a szereplők (csoportosítsák) (döntéshozó/képviselő, döntéselőkészítő/hivatalnok, civil/tanácstag)
- Mit várnak el a KMT-tól a helyi civilek?
- Milyen előnyei vannak az érintettek részvételének a döntéselőkészítésben?
- Mit tehet a Pécsi Közművelődési Tanács az EKF program sikeréért?

Május 25-én hétfőn 16.30-kor a Kisboldogasszony u. 9/a és 9/1 között (Galamb és Kisállattenyésztő Egyesület székháza) a növényi alapú permetlevekről tart előadást a Noé Bárkája Egyesület. Információ: 20/586-1281

Köszönet az 1%-ért

KINDI Egyesület
7633 Pécs, Szőnyi O. u. 3
Adószám: 18318371-1-02

Egyesületünk tagsága ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik 2007-évi jövedelemadójuk 1%-át nekünk ajánlották fel **387.213.-Ft** értékben.

Az összeget néptánc-hagyományok CD, német nyelvű szakmai anyag, gyermekkönyv, barkács eszközök, barkácsanyagok, gyermeköltöző szekrény, gyermekfektetők vásárlására fordítottuk.

Az egyesület vezetősége köszöni a támogatást és reméli a tisztelt támogatók további pártfogását.

Lamperth Gáborné
Elnök

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

NEM KELL HŐSNEK LENNED

Adód 1%-a is szupernagy segítség.

www.nemkellhos.hu

Készült a NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET megbízásából az NCA NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM támogatásával

Információ a civil szervezetekről a NIOK 06 80 200 074-es zöldszámán és a www.nonprofit.hu/egyszazalek honlapon.

BARANYAI Civil Forró
KÜLÖNSZÁM

Együttműködés a döntés-előkészítésben

Pécs 2009. május 25.
Civil Közösségek Háza

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM - 7. SZÁM 2009. JÚLIUS

Pécsi Közművelődési Tanács - alapítva 2008.
kapcsolat :> kozmuvtan.pecs@gmail.com

Együttműködés a döntés-előkészítésben

A Pécsi Közművelődési Tanács lehetőségei a kulturális érdekérvényesítésben

2009. május 25. – Pécs, Civil Közösségek Háza

Találkozónkon a következő kérdésekre keressük a választ:

- Mi a közművelődési tanács, hogyan lehet láthatóbbá tenni úgy a civilek, mint a döntéshozók felé?
- Hogyan működik a kulturális érdekérvényesítés?
- Hogyan látják egymást a döntés-előkészítési folyamat résztvevői?
- A jelen helyzetben hogyan fokozható a civil részvétel az EKF programban?

A konferencia programja

- 9.00 Köszöntő, Gonda Tibor Pécs Megyei Jogú Város alpolgármestere
- 9.30 A Pécsi Közművelődési Tanács megalakulásáról, tevékenységéről, céljairól beszél a Tanács jelenlegi és következő soros elnöke, Peták Péter, Kis Varga István.
- 10.00 Word Café a Gyökerek és Szárnyak Civil Fejlesztő Műhely lebonyolításában
- 13.30 Zárszó, a nap rövid összefoglalása – Peták Péter, Istenkúti Közösségért Egyesület

***World Café** módszerrel tárgyaljuk meg az alábbi kérdéseket:*

- *Mit várnak el egymástól a szereplők (döntéshozó/képviselő, döntéselőkészítő/hivatalnok, civil/tanácstag)*
- *Mit várnak el a KMT-tól a helyi civilek?*
- *Milyen előnyei vannak az érintettek részvételének a döntéselőkészítésben?*
- *Mit tehet a Pécsi Közművelődési Tanács az EKF program sikeréért?*

Meghívottak:

Pécs M. J. Város Közgyűlése Kulturális Bizottságának tagjai, a Polgármesteri Hivatal illetékes főosztályának munkatársai és pécsi kulturális civil szervezetek (akik még nem tagjai a Közművelődési Tanácsnak)

TARTALOM

A konferencia programja 2

A Pécsi Közművelődési Tanácsról 4

Összefoglaló a Pécsi Közművelődési Tanács nyilvános üléséről 6

Pécs Város Közművelődési Tanács Szervezeti és Működési Szabályzata 14

A közművelődés helyi lakossági képviselete 17

Képes beszámoló a konferenciáról 19

BARANYAI *Civil Korzó*

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A Pécsi Közművelődési Tanácsról

A Pécsi Közművelődési Tanács egy új formája a civil összefogásnak és egy új formája a civil érdekérvényesítésnek városunkban. Egy évvel ezelőtt hozta létre hét pécsi kulturális egyesület, mégpedig a Magyar Népművelők Egyesülete Baranya Megyei Szervezete, az Istenkúti Közösségért Egyesület, a Pécs Baranyai Origo-Ház Egyesület, a Nevelők Háza Egyesület, a Sosam-Art Kulturális Egyesület, Mediátor Egyesület és a Mecsekszabolcsi Környezet és Érdekvédő Egyesület. Maga a Közművelődési Tanács, mint civil szerveződési forma nem új, ugyanis egy 1997-es törvény teszi lehetővé létrehozását és szabályozza működését a közművelődés helyi lakossági képviselete érdekében. Mindenesetre Városunkban ilyenre korábban nem volt példa tehát ez az első Közművelődési Tanács Pécsen. A Tanács elsődlegesen a lakossági igények megjelenítésének, a kulturális érdekérvényesítésnek és a közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásának rendszeres és folyamatos helyi fóruma. (1997. évi CXL. törvény 82.§) A Tanács – a törvényben biztosított felhatalmazás alapján – véleményt nyilváníthat, illetőleg javaslatot tehet a település közművelődési tevékenységével kapcsolatos valamennyi kérdésben, például az önkormányzat által közművelődési célra biztosított pénzügyi támogatás felhasználását és a vagyoni eszközök célszerű használatát illetően is, valamint elősegíti a különböző közművelődési szervezetek együttműködését.

A Pécsi Közművelődési Tanácsot – a tagok által elfogadott működési szabályzat szerint – rotációs rendszerben félévente egy-egy újabb tag képviseli soros elnökként. Az első félévben Orcsik Ferenc elnöksége alatt kialakítottuk működési rendünket és az Önkormányzat Kulturális Bizottságában való részvételünk gyakorlatát. A második – most záruló – félévben én vittem az elnöki szerepet, erőfeszítéseim arra irányultak, hogy bővítsük, újabb tagokkal erősítsük meg a Tanácsot és egyúttal határozzunk meg olyan közös célokat, amelyek révén javaslattételi jogunkkal is élve kezdeményezőként tudunk fellépni az Önkormányzat felé. E két célt egyszerre szolgálta májusi rendezvényünk, a Pécsi Közművelődési Tanács nyílt ülése. Egyrészt további hat pécsi egyesület jelezte belépési szándékát, másrészt a beszélgetések eredményeinek feldolgozása után célokról és azok fontossági sorrendjéről dönthet júniusi ülésén az egyéves Pécsi Közművelődési Tanács. 2009 második félévében Kis Varga István lesz a Tanács megválasztott elnöke, munkájához sok sikert kívánok.

Az önkormányzati együttműködés értékelése

Pozitívumok

- Kialakult a Kulturális Bizottsággal és a Humán Főosztállyal való együttműködés rendje.
- Elektronikus formában megkapjuk a meghívókat, napirendeket, előterjesztéseket.
- A Tanács képviselője útján részt vesz és szót kap a bizottsági üléseken (az SZMSZ-ünk szerinti működés alapján nemcsak a soros elnök, hanem a konkrét ügyben érintett tag is.)
- Az önkormányzati oldalon tudomásul vették a Tanács képviseletének rotációs rendszerét.

Negatívumok

- A meghívók, napirendek, előterjesztések gyakran nagyon későn, akár előző nap érkeznek
- Arra is van példa, hogy előterjesztéseket csak a helyszínen, kiosztásos formában kap kézhez a Tanács képviselője

- Ráadásul ezek mindig éppen a fontos ügyek, mert többnyire ezek sűrgősek
- Általában a kapkodás, tervezetlenség látszatát kelti a bizottsági munka

A fentiek a gyakorlatban ellehetetlenítik a Közművelődési Tanács azon törekvését, hogy előzetesen közös álláspontot alakítson ki bizonyos eldöntendő ügyekben.

Konkrét problémák

- Volt rá eset, hogy „adminisztrációs hiba" miatt nélkülünk tartott ülést a Kulturális Bizottság
- Nem tudtunk megfelelő formában élni a törvényben biztosított jogunkkal a 2009-es költségvetés elfogadása kapcsán. (Ilyen napirend nem volt a Kulturális Bizottság előtt, más illetékes bizottság munkájáról nem volt információnk.) A közgyűlés előestéjén és napján juttattuk el állásfoglalásunkat az illetékes döntéshozóknak a siker reménye nélkül.

Tapasztalatok konkrét ügyekben

EKF ügyben mind programfinanszírozás, mind beruházás-ügyben (Zsolnay-negyed) a bizottság kompetenciahiányában az átláthatatlan felelősségi viszonyok és átláthatatlan döntési folyamatok miatt semmilyen eredményt nem tudtunk elérni.

Ennek illusztrálásaként: a Humán Főosztálynak a Közművelődési Tanácshoz intézett válaszlevele úgy kezdődik, hogy kérdéseinkre a Főosztály nem tud választ adni.

Hogyan tovább?

A Tanács ismertségének, presztízsének növelése érdekében, nyitottságának demonstrálására és további potenciális tanácstagok motiválása érdekében szerveztük meg Együttműködés a döntés-előkészítésben címmel a Közművelődési Tanács nyílt ülését, amelyen képviseltette magát az Önkormányzat, a Pécsi Tudományegyetem, a városi kulturális intézmények és igen nagy számban a pécsi kulturális civil szervezetek.

Ennek a rendkívül eredményes tanácskozásnak az összefoglalóját tartalmazza ez a kiadvány.

Nagy számban és jól strukturált formában kaptunk értékes javaslatokat a Tanács további működésével kapcsolatban, amelyek alapját képezik az elkövetkező időszakra vonatkozó terveinknek.

- Szélesebb társadalmi bázisra való alapozás szükséges
  - tagság bővítése
  - honlap működtetése
  - havi fix tanácsülés a részvételi lehetőség, bekapcsolódás biztosítására
  - a 2009 májusihoz hasonló fórumok szervezése
  - a Tanács ismertségének, presztízsének növelése a fentieken túl kiadvány készítésével és terjesztésével
- Jelentős létszámbővülés esetén újragondoljuk a Tanács működési szabályzatát.
- Annak érdekében, hogy alapítványok is csatlakozhassanak munkánkhoz (a jogszabály szerint nem lehetnek tagok) az SZMSZ-ben bevezetjük a tanácskozási joggal rendelkező társult tag fogalmát. (Végleges megoldás a jogszabály módosítása.)
- Célunk a források bővítése a kulturális területen.

Peták Péter
Istenkúti Közösségért Egyesület

Összefoglaló a Pécsi Közművelődési Tanács nyilvános üléséről

Kerekasztal-beszélgetések az Együttműködés a döntés-előkészítésben konferencia keretében

Civil Közösségek Háza

2009. május 25.

A résztvevők lényegi kérdésekben egyetértenek, sok ötletet hallottunk, tenni akarást tapasztaltunk. Sokan hisznek a Tanács erejében, amennyiben sikerül több szervezetet is bevonniuk a munkába. A World Café módszert hasznosnak, inspirálónak találták, a beszélgetések jól működtek. Természetesen voltak temperamentumosabb és visszafogottabb megnyilvánulások is. A résztvevők szerint a városban a kulturális–közművelődési szcénát az állami intézmények, a politikusok, az egyetem és a civil szervezetek – s rajtuk keresztül a lakosság alakítja – ezek egyben a Közművelődési Tanács legfontosabb partnerei. Most szembetűnő volt a civil résztvevők túlsúlya, ezzel együtt, a résztvevők felismerték az eszmecsere és a közös gondolkodás sokféle hozadékát, születtek új tervek és felajánlások, és nyitottak a folytatásra. Tanulság, hogy résztvevők még sokszínűbb összetétele fontos lehet a jövőben hasonló találkozókon.

A Közművelődési Tanács jelenlegi tagjainak képviselői is nagy számban jelentek meg, s jövőképként a következőket fogalmazták meg: egy erős, jól működő, elszámoltatható szervezet jöjjön létre, ahol mindenkinek meg van a helye (szervezeti struktúra), ahol igényes és felelősségteljes munkavégzés folyik. A következő soros elnök szándéka szerint építhet a konferencián kibontakozó érdemi tartalmakra, melyet a következőkben az asztaloknál feltett kérdések mentén foglalunk össze.

* * *

Mi foglalkoztatja manapság a közvéleményt, melyek a kulturális/közművelődési terület legfrissebb hírei, aktuális ügyei?

- Pénz, pénz, pénz.
- Az együttműködés, az együttműködtetés és a Közművelődési Tanács munkafeltételei.
- A résztvevők egybehangzóan kiemelték az Európa Kulturális Fővárosa 2010 programot. Erre különböző eseményekkel készülnek.
- A jól megszokott, évek óta „bevált” rendezvényeken túl (sétatéri kirakodóvásár, gasztronómiai hetek stb.), újításokra, más színesebb programokra is szükség lenne.
- Több zenei rendezvény, amelyben nagyobb teret kapna a komolyzene is.

– Új kezdeményezésként ki kellene vinni rendezvényeket a falvakba, hogy az ott élő emberek bevonásával az ő életüket is színesebbé lehessen tenni, hiszen ezek az emberek nagyon ritkán jönnek a városba.
– Új terv volt a város köztereinek alternatív használata. (Jókai téri virágkert)
– A kormány biztosít egy új 100 millió forintos alapot az EKF programokra, amiből a civil szervezetek is részesülnek.
– Új felvetés az Ifjúsági EKF 2015-ben.
– Vadaspark-, Állatkert-, Vidámpark-projekt.
– További kihasználható lehetőségek az Egyetemmel való kapcsolat kiépítésében.
– Városi Civil Kerekasztal megalakítása.
– Együttműködési lehetőségek az önkormányzat Humán Főosztályával.
– Milyen feltételek mellett működik a Közművelődési Tanács, milyen költségekkel jár a tagság. Mennyire képes a Közművelődési Tanács ellenőrző funkcióját gyakorolni?

Attól, hogy változott a városvezetés, mi változhat a pécsi kultúrpolitikában?

A résztvevők véleménye ebben a kérdésben megosztott: akik nem hisznek a változásban, akik reménykednek a változásban, és akik biztosak a változásban.

Az első a csoportba, a kételkedők közé tartozók szerint a városban a kultúra egy megadott pályán fut, és ebben nem okoz elkanyarodást a megváltozott városvezetés, például a kulturális stratégia több éve megszületett és 2013-ig van érvényben. Nem hiszik, hogy a mostani vezetés gyökeres változtatást vinne véghez. Hiányzik a bizalom a civil szervezetek felé és kapacitásproblémákkal is sokan küzdenek. Kérdés számukra, hogy vajon nyit-e a városvezetés ebbe az irányba? A mostani vezetés akar-e változtatni, megismerni, irányt váltani?

A reménykedők szerint az EKF eddig burokban volt, de most bízni lehet abban, hogy ezután befogadja a civil szervezeteket is. Kiemelték az összefogást, az EKF megmentését, a rossz kommunikációt, melyen változtatni kell. Hosszú távon kell gondolkodni, nem csak 2013-ig. Szakmai megalapozottság kell, nem pártfüggőség. Hallatni kell a hangot, ebben látják az erőt. Megfelelő szakmai háttér mellett jól működhetne az érdekérvényesítés is. Több támogatás kellene, ami mindenkinek az érdeke lenne.

Az optimisták hisznek a civil mozgalom erősödésében, az összefogás erejében. Az új vezetés nyitottabb lesz a civilekre, mondják azok, akiknek már sikerült elérni néhány pozitív dolgot az új városvezetéssel. A Pécs Baranyai Origo-Ház Egyesület – Öntevékeny Keleti Városrész –, egy olyan írásbeli együttműködési megállapodást kötött, mely többek között magában foglalja, hogy 3 havonta leülnek a Polgármester Úrral, és megtárgyalják az aktuális ügyeket.

Az új városvezetés felé megfogalmazott elvárások:

– Ne azt lássák a civilek, hogy a politika irányít, ne várjanak, hanem fordítsák meg az eddigi folyamatot és adjanak be javaslatokat, hiszen a kultúrát ők irányítják.
– Ne a nagyberuházásokról szóljon az EKF, hanem a város több mint 2000 éves múltjára alapozzon, de ezért összefogással tenni kell.
– Történjen szemléletbeli változás az EKF-el kapcsolatban. (Amit az intézmények nem tudnak ellátni, sok feladatban segíthetnének a civil szervezetek.)
– Jó lenne, ha a szakma előtérbe kerülne, és nem a személyes kapcsolatok befolyásolnák a döntéseket. Sajnos eddig nem feltétlenül a szakmailag jó pályázat nyert.
– Szeretnék, ha változna a bürokrácia, a rengeteg papírmunka elveszi a kapacitást.
– Több lehetőséget szeretnének a civileknek, és hogy a támogatások ne pártmegítélés alapján történjenek.

Ellentmondást lehetett kihallani a kulturális rendezvényhelyszínek kiválasztásával kapcsolatban. Volt, aki szerint hibás döntés ezeket a Belvárosból kiköltöztetni, falak, paravánok közé (Zsolnay Kulturális Negyed), mert akkor a belvárosban nem marad semmi.

Hogyan működne optimálisan a döntés-előkészítő folyamat és az érdekérvényesítés?

Ehhez a témához – részben meglepő módon – főként a Közművelődési Tanács jelenlegi tagjai tudtak érdemben hozzászólni. Jellemző volt a nem tanácstag civilek körében az információk hiánya és az igény az átfogó tájékoztatásra, ezért a beszélgetések rendszerint erre kanyarodtak. A beszélgetőpartnerek igényelték az érdekérvényesítési/döntés-előkészítési folyamat elemi tisztázását, a Közművelődési Tanács mibenlétének, eddigi működésének megismerését. A beszélgetésekből leszűrhető igények alapján kiemelt, jövőbeli feladat lehet a Közművelődési Tanács nagyobb (szakmai) nyilvánosságának megteremtése.

A döntés-előkészítési és érdekérvényesítési folyamat optimalizálására a következő javaslatok születtek:

- „Döntéshozatali térkép” elkészítése, ami meghatározná a különböző döntési folyamatok gócpontjait, így a Közművelődési Tanács megfelelő helyekre tudná az aktivitását koncentrálni.
- Információgyűjtés, ami minél szélesebb körben felmérné a helyi szintű igényeket, valamint lehetőséget biztosít a Közművelődési Tanács bővülésére.

Markánsan megjelenített vélemény volt, hogy ennek előkészítése a város területi szintű felosztásával érhető el.

- Közművelődési ügyeket érintő kérdésekről egy részletes javaslat elkészítése (problémák, megoldási lehetőségek stb.), ami 2009 novemberéig az önkormányzat Humán Főosztályán keresztül a Kulturális Bizottság elé kerül, mint következő évi előterjesztés.
- Jogszabályi változtatás, ami döntési jogot biztosítana a Közművelődési Tanács számára a Kulturális Bizottságon belül. A változtatás jogi hátterének lehetőségeiről nem tájékozott senki.
- Együttműködési megállapodás „kikényszerítése", ami biztosítja az érdekek képviseletét. (Tartalmát illetően nem hangzottak el részletek, viszont példaként előkerült a Pécs-Keletet érintő Páva Zsolt polgármester által aláírt együttműködési megállapodás.)

Hogyan fokozható a civil részvétel az EKF-ben? Mit tehetnek a civilek az EKF-ben és milyen feltételek mellett?

„Több felelősséget kellene adni a civileknek"

A politika rátelepedett az EKF-re, ez az oka sokak szerint a sikertelenségnek. Másrészt 3 év alatt sok csapás érte a városvezetést, ez is gátló ok lehet. Nem volt idő egy, a civil társadalommal való közös koncepció kialakítására.

Többen úgy gondolják, hogy „akkor lesz sikeres az EKF, ha elfogy a pénz". Félő, hogy az történik jövőre, hogy a civilek viszik majd az EKF-et, olyan programokkal, amit amúgy is elvégeznének, és az EKF meg csak ráteszi a pecsétet. Ezért ne támogatást kapjanak a civilek, hanem ellenszolgáltatást a munkájukért. Fel kell dolgozni az elmúlt 2-3 év tapasztalatait és a beruházások fenntarthatóságáról még mindig érdemes vitát kezdeményezni az illetékesekkel.

Változásokat kellene elérni ennek jegyében az alábbi területeken:

- Átláthatatlanok a döntéshozatali folyamatok kulturális ügyekben.
- Nem hatékony a Menedzsment Központ működése, ahol amúgy rendelkezésre áll a szükséges anyagi és szellemi kapacitás.
- Rosszak a tapasztalatok az EKF kommunikációs csatornáiról (megválaszolatlan levelek).
- Eltelt a felkészülési az idő, és a program előreláthatólag csak a belvárosra és környékére koncentrálódik majd sajnos.

Az EKF lehetőségei. Az EKF túldimenzionált abból a szempontból, hogy a turisztikára építene, ez hiú remény marad addig, amíg nincs autópálya, illetve egyéb infrastrukturális feltételek. Turisztikai komplexumok létesülhettek volna

(Vidámpark, Vadaspark), de ennek lehetősége már elúszott. Így a turisták más környékbeli helyekre mennek.

Más vélemények szerint viszont az EKF nem csak a turisztikai ipar fellendítésére szolgál, hanem az EKF cím egy kezdő lökést jelenthet és egyben egy új orientációt egy kulturális alapú gazdasági modell irányába, mely messze nem a turisztikára épít kizárólagosan. Ez Pécs egyetlen lehetősége gazdasága életben tartására. Túl a programéven, az EKF tulajdonképpen egy városi kulturális folyamat, amely nem a programévre koncentrálódik.

Városi közterek kulturális hasznosítása. 40 évvel ezelőtt társadalmi összefogásból születtek meg a ma csak halódó közterek, mint amilyen a Vidámpark, amelynek a sorsa ma ingatlanspekuláció függvénye. Vissza kell adni a városnak a pihenőhelyeket, alternatív kulturális használatra kell azokat bocsátani. (Sokszor fordult elő összehasonlítás más vidéki városokkal, különösen Debrecent, Miskolcot és Szegedet érintik dicsérő szavak az utóbbi évek sikeres városrekonstrukciós beruházásai miatt.)

1. Az önkormányzat nem tudja vállalni ezeknek a területeknek a fenntartását hosszú távon, az őrzésről nem gondoskodik, és az átalakítási munkálatokat nem tudja finanszírozni: ezért nem megoldás számára azok alkalomszerű bérbeadása. Olyan együttműködési konstrukcióban kellene gondolkodni, mondja az önkormányzat munkatársa, amelyben az önkormányzatot nem csak helyszínekért keresik meg, hanem vele közös programszervezésben is gondolkodnak a civil szervezetek.
2. Önkormányzat tulajdonában lévő közterek a Holding kezelési körébe tartoznak, ez utóbbi a hatóság szerepét tölti be az engedélyek tekintetében, és pénzt vár a tulajdonában lévő terekért. Mivel így a közterekhez való hozzáférés az önkormányzat számára is korlátozott, az EKF programévre sem tudnak készülni. Fizetni kell a területért, mert a rajta létesülő legtöbb programnál profitszerzésre is sor kerül (pl. vendéglátás). A Kulturális Biztottságnak nincs ehhez hatásköre.

Hogyan működjön a Közművelődési Tanács? Mik legyenek a következő lépései?

<u>Saját működés:</u>

- Tagok legyenek aktívabbak!
- Részvétel, „Benne lenni a munkában.”
- Operatív együttműködés javítása.
- Feladatok elosztása egymás között, esetleg feladatátvállalás az önkormányzattól.

- Egy évre előre elkészíteni a tervezetet, amit az önkormányzat beépít a programjába.
- Az elnöki szerep, mandátum-idő, feladatok átgondolása (ld. később).

Stratégia, vezetés, finanszírozás alapkérdései:

- Szélesebb társadalmi bázisra való alapozás szükséges.
- Pr, marketing: a Közművelődési Tanács ismertségének, presztízsének növelése.
- Saját identitás meghatározása (ez elvárás is felé).
- A partnerek között prioritásokat meghatározni.
- A Tanácsnak szüksége van stratégiára: a területi és/vagy szakmai felosztás, a tagok bővítése terén, és fontos lenne irányok kijelölése az információk gyűjtésével és feldolgozásával kapcsolatban is. Kihívást jelent, hogy a tagság bővülésével, és ezáltal az érdekek megtöbbszöröződésével együttjárhat a folyamatos stratégia-változtatás szükségessége, így a Tanács jelenlegi állapotában nem lehet egy stabil hosszú távú stratégiát kialakítani. Előreláthatón szükséges lesz az SZMSZ folyamatos változtatása is – mindezt főképp a taglétszám növekedésével kötik össze.
- Az elnöki szerep. Az elnök *képviselő* és/vagy *koordináló (operatív)* szerepe tisztázásra vár, mivel a kettő együttes ellátása a későbbiekben (a taglétszám bővülésével) nehézkessé válhat. Félő, hogy túl nagy hangsúlyt kaphat az elnök személye. Javaslat: a szerepeket és az ezzel járó feladatokat meg kell osztani: vagy további formális tisztségviselőkkel, vagy alkalmi, feladatra szóló személyes vállalásokkal (pl. tanácsban mindenki vállaljon valamilyen feladatot, mert túl sok hárul az elnökre).
- Az elnöki mandátum időtartama. Az elnök mandátumának meghosszabbítása merült fel, mivel az önkormányzat munkatársai és a képviselők személyekhez kötik az egyes intézményeket, így a Tanács folyamatos jelenlétét, hangsúlyozását elősegítené egy személy min. 1 éves jelenléte. E mellett szól, hogy a tanácsot képviselje az (egy hangadó) hosszabb távon, aki erre leginkább alkalmas (magától kialakul vagy választással). Ellenvéleményként elhangzott, hogy az önkormányzatnak nem az elnök személyéhez, hanem a képviselői szerepéhez, jelenlétéhez kellene kötni a Közművelődési Tanácsot, valamint, hogy a tagok szempontjából fontos az elnökségben betöltött szerep folyamatos változása, a demokratikus működés és a szereppel kapcsolatos tanulási folyamat miatt. További javaslat: kettős (leköszönő és soros együtt), avagy hármas (leköszönő, soros és a következő) folyamatosan változó (félévente) elnökség működése.
- Finanszírozás. A Közművelődési Tanács féléves működésének finanszírozása az SZMSZ szerint az elnök szervezetére hárul. Ez olyan különbségeket eredményezhet a Közművelődési Tanács időszakai között, ami a folyamatosságot és a demokratikus működést gátolhatja. Ennek elkerülésére a közös teherviselés (pl. tagdíj formájában) ötlete merült fel.

Szereplehetőségek a Közművelődési Tanács számára:

- **Összekötő/közvetítő/érdekképviselő:** a szervezetek és az önkormányzat között, az érdekérvényesítés programjához kapcsolódóan.
- **Kontroll:** feladata a nyomonkövetés és szükség szerint az elmaradások, hiányosságok miatti felelősségre vonás.
- **Együttműködő, szolgáltató:** meglévő és új feladatok elosztása, átvétele az önkormányzattól (de ezáltal is elősegítve a nyomásgyakorlást).
- **Résztvevő a döntéselőkészítésben:** javaslatok, véleményezések, tanácskozási jog, részvétel a döntéshozatalban.
- **A nyilvánosság biztosítója:** A kultúrát és közművelődést érintő dokumentumok nyilvánosságának biztosítása olyan átláthatóságot eredményezhet, ami alapja a közös érdekképviseletnek, ezzel kontroll szerephez juthat a döntések felett.

Egyik jellegzetes, nagyon érdekes dilemmánk volt, hogy a Közművelődési Tanács jellege szerint inkább érdekképviselet vagy szakértői munka? Mivégre alakult, mi a célja:

Képviselje a csatlakozott tagok különböző érdekeit, az ezekből kialakuló közös irányokat, és/vagy más a Közművelődési Tanácshoz nem csatlakozó civilek és általános civil ügyeket (érdekképviselet), vagy legyen egy független szakértői tanács, amely javaslatokat tesz a Kulturális Bizottság és más döntéshozó testületek felé a közművelődést érintő kérdésekben (szakértői munka). A válaszok szerteágazóak voltak, közös álláspont nem alakult ki.

Mivel foglalkozzon ősztől a Közművelődési Tanács? Milyen ügyeket képviseljen?

Kommunikáció, külső kapcsolatok:

- Kampányolni a többi civil szervezet felé,
- Honlap létrehozása,
- A tagság bővítése,
- Kiadványok szétküldése,
- Rendszeres fórumok,
- Kommunikáció a társadalom felé és a tagok egymás között,
- Kapcsolat kiépítése az egyetemmel (elvárás is),
- Objektivitás az önkormányzat felé (elvárás),
- Megfelelő működtetés–együttműködés az önkormányzattal,
- Felderített információkat be kell csatornázni a Tanácsba.

Soron következő ügyek, feladatok, célkitűzések:

- Annak a szabályozási problémának a többlépcsős megoldása, hogy alapítványok nem vehetnek részt a Közművelődési Tanácsban, ennek megváltoztatására lenne szükség, addig pedig informálisan, de reprezentálható módon, ezeknek is biztosítani kéne a csatlakozás lehetőségét.
- Önkormányzati döntéshozó csoportok, felelősök, bizottságok, döntéselőkészítők. Később ezeket a pontokat be kell csatornázni a Tanácsba.
- A kultúrát és közművelődést érintő dokumentumok nyilvánosságának biztosítása olyan átláthatóságot eredményezhet, ami alapja a közös érdekképviseletnek, ezzel kontroll szerephez juthat a döntések felett.
- Források bővülésének elérése a kulturális területen.

Fejlődési területek:

- Igény van a szakmai fejlődésre, képzésekre az újonnan belépett tagoknak illetve továbbképzés a már tag egyesületeknek.
- (Az átláthatóság biztosításához) szükséges az információk megfelelő feldolgozása, irányítása, amihez szüksége van a szereplőknek egy tanulási folyamatra. Nincsenek meg ehhez a feladathoz a megfelelő feltételek (kapacitás, pénz, idő stb).
- Az önkormányzat, és más állami intézmények működésének megismerése, Tisztázni az EKF és az önkormányzat döntéshozatali rendjét, kompetenciaterületeit (az összemosás részben információhiány miatt van).

Intézmények és civilek. partnerek vagy riválisok?

A város természetesen ragaszkodik saját intézményeihez, de az önkormányzat intézményei sem kapnak az önkormányzattól programokra támogatást, nekik is pályázni kell - ám egyes civil hangok automatizmust vélnek ebben a támogatási rendszerben felfedezni. „Fenn kell tartani az önkormányzati intézményeket, hiszen ezek, mint ‚szociális tér' működnek, különböző társadalmi csoportokat tudnak általuk összekapcsolni" – az intézmények az érintkezési felület fenntartását vállalják. A civilek is elismerik, hogy erre szükség van, azzal a kiegészítéssel, hogy kellenek független kulturális közösségek, akik szintén használhatják ugyanezeket a tereket.

A Zsolnay gyárban működő LABOR Kísérleti Kultúrtér erre egy jól működő példa (számtalan külső programot, alkotócsoportot fogadtak be alkalomszerűen), melyet a város tulajdonában lévő más ingatlanokra, közterületekre is ki lehetne terjeszteni. A város adja az intézményeket, a hátteret, a civilek pedig adják a programot. A civilek is létre tudnak hozni gazdaságilag független intézményeket, egyesületi fenntartással, jó példa a Labor Szociális Szövetkezet.

A civil összefogás, érdekegyeztetés egyik jelentős akadálya, hogy nem ismerik egymás munkáját a társadalmi szervezetek, nincsenek egy szinten aktivitás szempontjából.

Pécs Városi Közművelődési Tanács Szervezetei és Működési Szabályzata

1. Pécs Megyei Jogú Városban a 2008. május 27-én hét pécsi székhelyű, kulturális célú civilszervezet által alapított Közművelődési Tanács a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 82. §-ában foglaltak szerint a helyi lakossági közművelődési igények megjelenítésére, a helyi kulturális érdekérvényesítésre, a helyi közművelődési tevékenységek összehangolására létrehozott fórum.

2. A Közművelődési Tanács alapító tagjai:

- Magyar Népművelők Egyesülete Baranya Megyei Szervezete
  (Képviseli: Orcsik Ferenc)
- Istenkúti Közösségért Egyesület
  (Képviseli: Peták Péter)
- Pécs Baranyai Origo-Ház Egyesület
  (Képviseli: Kis Varga István)
- Nevelők Háza Egyesület
  (Képviseli: Vincze Csilla)
- Mediátor Egyesület
  (Képviseli: Szuhay Márton)
- Sosam-Art Kulturális Egyesület
  (Képviseli: Szolga Hajnal)
- Mecsekszabolcsi Környezet és Érdekvédő Egyesület
  (Képviseli: Czirkos Kelemen)

3. A Tanács szervezetei keretei

a.) A Tanács tanácskozási, véleményformáló, lakossági kulturális érdekképviseleti fórum, a delegált tagok összességének testülete.
b.) A Tanácshoz a vonatkozó jogszabály figyelembe vételével bármely pécsi székhelyű civilszervezet, amelynek alapszabályában kulturális feladatvállalás szerepel, továbbá a helyi közművelődést támogató vállalkozások csatlakozhatnak.
c.) A Tanács vezetőségét az alapító tagok képezik.
d.) A Tanács képviseletét az alapító tagok közül megválasztott elnök látja el. Az elnök egyúttal az ügyvivői és adminisztratív feladatokat is ellátja.
e.) A Tanács elnökének megválasztására az alapító tagok jogosultak. Az alapító tagok az elnöki tisztséget rotációs rendszerben, félévenként új

elnök választásával töltik be. Az következő elnököt a soros elnök megbízatásának lejártát megelőző ülésen meg kell választani.

A Pécs Városi Közművelődési Tanács első elnöke az alapító tagok egybehangzó szavazata alapján: Orcsik Ferenc

f.) Az elnök jogosult a Tanács ülései között a képviseletre, illetve témakörök szerint a Tanács esetenként szakértő képviselőt (szószólót) jelöl ki.

g.) A Tanács tagjainak bármely a Tanács vélemény-nyilvánítási körébe tartozó kérdésben vélemény-nyilvánítási, illetve vétó joga van. A tagok együttes véleményét az elnök, illetve a szószóló az esetleges különvélemény ismertetésével együtt képviseli.

4. A Tanács működési keretei

a.) A közös álláspont kialakításában a Tanács valamennyi tagja egyenlő jogokkal rendelkezik.

b.) A Tanács véleményegyeztetési fóruma internetes kapcsolattartáson alapul. A vélemény-nyilvánítás alapját képező írott előterjesztéseket, szakmai anyagokat a partnerkapcsolat alapján Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala internetes címlista alapján küldi meg a tagoknak, amelyek véleményüket szintén internet útján juttatják el az elnöknek. A vélemény-nyilvánítás a tagok részéről nem kötelező. Az elnök a hozzá írásban beérkezett vélemények alapján képviseli a Tanácsot, illetve kérhet fel képviseletre a Tanács tagjai közül szakértőt. Ha az írásban beküldött vélemények tartalmukban eltérőek, az elnök egyeztetést kezdeményez. Az egyeztetés eredménytelensége esetén az elnök összehívja a Tanács tagjait. A Tanácsnak akkor van közös álláspontja, ha az elnök meggyőződött róla, hogy egyik tagnak sincs ellenvetése.

c.) A Tanács szükség szerint, de legalább negyedévenként ülésezik.
A Tanács üléseit az elnök hívhatja össze, illetve össze kell hívni a Tanácsot, amennyiben a tagszervezetek 1/3-a azt írásban kéri.

d.) A Tanács ülései akkor szavazatképesek, ha a tagszervezetek delegáltjainak 50%-a jelen van.

e.) A tagszervezetek a képviselettel más személyt is megbízhatnak, azonban ezt írásban kell közölniük a Tanács elnökével.

f.) A Tanács ülései nyilvánosak, ezért annak időpontját az ülést megelőzően egy héttel a Tanács internetes honlapján, illetve annak elkészültéig a partner Önkormányzat hirdetőtábláján közzé kell tenni. Az átláthatóság érdekében a Tanács működéséről az elnöki rendszer rotációjának megfelelő ciklusok végén összefoglaló értékelés készül, amelyet a tagszervezetek és a városban működő más kulturális célú civilszervezetek részére a Tanács megküld.

g.) A Tanács Szervezetei és Működési Szabályzata a tagok 2/3-ának jelenlétében egyszerű szótöbbséggel módosítható.

5. A Tanács működése, hatásköre

a.) A Tanács véleményt nyilvánít, illetve javaslatot tesz a település közművelődését érintő minden kérdésben (pl.: az önkormányzat közművelődési feladatellátó tevékenységének hatékonysága, közművelődési tárgyú előterjesztések véleményezése, városi kulturális stratégia, koncepció, illetve közművelődési program elfogadása, közművelődési költségvetési keretek, a rendelkezésre álló eszközök, feltételek hasznosítása, a közművelődési szervezetek együttműködési lehetőségei stb.)
b.) A Tanács a közösségi művelődés érdekeinek képviselőjeként érdekérvényesítő szerepéből adódóan elfogadott, érvekkel alátámasztott véleményéről a helyi döntéshozókat tájékoztatja.
c.) A helyi közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásával törekszik a közművelődési szervezetek, intézmények, és az állampolgárok közösségi művelődésének elősegítésére, hatékonyabbá tételére, elősegíti az együttműködést a helyi kultúra különböző szereplői között.
d.) A Tanács az érdekérvényesítés keretében szakmai fórumokat, találkozókat szervez.
e.) Véleményt nyilvánít az önkormányzatok közművelődési célokra fordított pénzügyi keretének felhasználásáról, a közművelődési tevékenység feltételeit biztosító épületek és technikai felszerelések célszerű és hatékony kihasználásáról.
f.) A Tanács tagjai vállalják és önmagukra nézve kötelező érvényűnek tekintik, hogy a közművelődés lakossági érdekképviseletében sem politikai, sem csoportos, személyes érdekeket nem képviselnek.

6. A Tanács működési feltételei

a.) A törvény alapján a tanács működési feltételeit az abban részt vevő szervezetek saját forrásból biztosítják. A ügyvitel költségeit a soros elnök által képviselt szervezet biztosítja.
b.) A Tanács működése során rendelkezhet közös alap létrehozásáról is, melynek kezelője mindenkor a soros elnök.

7. A Tanács megszűnése, illetve újjászervezése

a.) A Tanács 3 évre, 2008. május 27. és 2011. május 27. közötti időtartamra alakult, a törvényben meghatározott hároméves időtartam után feloszlik.
b.) A Tanács működésképtelenné válik, ha tagjainak száma kettő szervezetnél kevesebbre csökken.

Kelt: Pécsett, 2008. május 27-én

Az alapító szervezetek képviselőinek aláírásai:

Orcsik Ferenc
Magyar Népművelők Egyesülete
Baranya Megyei Szervezete
képviseletében

Peták Péter
Istenkúti Közösségért Egyesület
képviseletében

Kis Varga István
Pécs-Baranyai Origo-Ház Egyesület
képviseletében

Vincze Csilla
Nevelők Háza Egyesület
képviseletében

Szuhay Márton
Mediátor Egyesület
képviseletében

Szolga Hajnal
Sosam-Art Kulturális Egyesület
képviseletében

Czirkos Kelemen
Mecsekszabolcsi Környezet és Érdekvédő Egyesület
képviseletében

A közművelődés helyi lakossági képviselete

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

82. § A közművelődés helyi, lakossági képviselete érdekében településenként, fővárosi kerületenként legfeljebb hároméves időtartamra egy-egy Közművelődési Tanács (a továbbiakban: Tanács) alakítható. A Tanács elsődlegesen a lakossági igények megjelenítésének, a kulturális érdekérvényesítésnek és a közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásának rendszeres és folyamatos helyi fóruma.

83. § (1) A Tanácsot azok a közművelődési célú társadalmi szervezetek hozhatják létre, melyeknek bejegyzett székhelye az adott település, s amelyeknek legfelsőbb szerve írásos határozatban jelzi ez irányú szándékát.

(2) A Tanács megalakítását célzó határozatokat a település jegyzőjéhez kell benyújtani, aki azokat a helyben szokásos módon kihirdeti. A kihirdetéstől számított 30 napon belül az (1) bekezdésben foglaltak szerint további szervezetek nyújthatják be a jegyzőhöz csatlakozási szándékot tartalmazó határozataikat.

(3) A 30 napos határidő lejárta után a jegyző írásban szólítja fel a (2) bekezdés szerinti határozatot benyújtó szervezeteket a Tanács megalakítására.

(4) A felszólítást követő 90 napon belül a határozatokat beküldő szervezetek mint alapító tagok kimondják a Tanács megalakulását, meghatározzák a Tanács szervezeti és működési rendjét, megválasztják képviselőiket. Az erre vonatkozó, az alapító tagok képviselőinek eredeti aláírásával ellátott határozatot benyújtják a jegyzőnek.

(5) A jegyző a Tanács működési idejének lejártát 30 nappal korábban, a helyben szokásos módon közzéteszi.

(6) A Tanács tagja lehet minden jogi személyiséggel rendelkező, helyben működő közművelődési társadalmi szervezet, valamint a helyi közművelődést támogató gazdasági vállalkozás képviselője.

(7) Az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelő szervezetek csatlakozása a Tanácshoz nem utasítható el. Az alapító és csatlakozó tagok jogai egyenlők.

(8) A Tanács

a) véleményt nyilváníthat, illetőleg javaslatot tehet a település közművelődési tevékenységével kapcsolatos valamennyi kérdésben,

b) az önkormányzat által közművelődési célra biztosított pénzügyi támogatás felhasználását és a vagyoni eszközök célszerű használatát a vonatkozó döntések, illetve az éves önkormányzati költségvetési tervezet és a zárszámadás alapján figyelemmel kíséri, véleményezi,

c) elősegíti a különböző közművelődési szervezetek együttműködését.

(9) A Tanács ülései nyilvánosak és a működése során keletkezett dokumentumokba bárki betekinthet és azokról - másolási díj ellenében - másolatot kaphat.

(10) A Tanács működési feltételeit tagjai biztosítják.

(11) A jegyző a Tanács tagjaira, szervezeti és működési rendjére, illetve megszűnésére vonatkozó dokumentumokat

a) a változás bejelentését követő 15 napon belül a helyben szokásos módon közzéteszi,

b) hivatali időn belül a település lakossága számára betekintésre, rendelkezésre bocsátja.

Kapcsolat: kozmuvtan.pecs@gmail.com

www.kmtpecs.wordpress.com

A konferencia megrendezését és a kiadvány megjelenését
a Nemzeti Civil Alapprogram
Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma
támogatta

Szociális és
Munkaügyi
Minisztérium

ESZA EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP
NEMZETI PROGRAMIRÁNYÍTÓ IRODA
TÁRSADALMI SZOLGÁLTATÓ KHT.

NCA
NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM

BARANYAI Civil Forró
KÜLÖNSZÁM

Együttműködés a döntés-előkészítésben

Pécs 2009. május 25.
Civil Közösségek Háza

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM - 7. SZÁM 2009. JÚLIUS

Pécsi Közművelődési Tanács - alapítva 2008.
kapcsolat :> kozmuvtan.pecs@gmail.com

Együttműködés a döntés-előkészítésben

A Pécsi Közművelődési Tanács lehetőségei a kulturális érdekérvényesítésben

2009. május 25. – Pécs, Civil Közösségek Háza

Találkozónkon a következő kérdésekre keressük a választ:

- Mi a közművelődési tanács, hogyan lehet láthatóbbá tenni úgy a civilek, mint a döntéshozók felé?
- Hogyan működik a kulturális érdekérvényesítés?
- Hogyan látják egymást a döntés-előkészítési folyamat résztvevői?
- A jelen helyzetben hogyan fokozható a civil részvétel az EKF programban?

A konferencia programja

- 9.00 Köszöntő, Gonda Tibor Pécs Megyei Jogú Város alpolgármestere
- 9.30 A Pécsi Közművelődési Tanács megalakulásáról, tevékenységéről, céljairól beszél a Tanács jelenlegi és következő soros elnöke, Peták Péter, Kis Varga István.
- 10.00 Word Café a Gyökerek és Szárnyak Civil Fejlesztő Műhely lebonyolításában
- 13.30 Zárszó, a nap rövid összefoglalása – Peták Péter, Istenkúti Közösségért Egyesület

***World Café** módszerrel tárgyaljuk meg az alábbi kérdéseket:*

- *Mit várnak el egymástól a szereplők (döntéshozó/képviselő, döntéselőkészítő/hivatalnok, civil/tanácstag)*
- *Mit várnak el a KMT-tól a helyi civilek?*
- *Milyen előnyei vannak az érintettek részvételének a döntéselőkészítésben?*
- *Mit tehet a Pécsi Közművelődési Tanács az EKF program sikeréért?*

Meghívottak:

Pécs M. J. Város Közgyűlése Kulturális Bizottságának tagjai, a Polgármesteri Hivatal illetékes főosztályának munkatársai és pécsi kulturális civil szervezetek (akik még nem tagjai a Közművelődési Tanácsnak)

TARTALOM

A konferencia programja 2

A Pécsi Közművelődési Tanácsról 4

Összefoglaló a Pécsi Közművelődési Tanács nyilvános üléséről 6

Pécs Város Közművelődési Tanács Szervezeti és Működési Szabályzata 14

A közművelődés helyi lakossági képviselete 17

Képes beszámoló a konferenciáról 19

BARANYAI *Civil Korzó*

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A Pécsi Közművelődési Tanácsról

A Pécsi Közművelődési Tanács egy új formája a civil összefogásnak és egy új formája a civil érdekérvényesítésnek városunkban. Egy évvel ezelőtt hozta létre hét pécsi kulturális egyesület, mégpedig a Magyar Népművelők Egyesülete Baranya Megyei Szervezete, az Istenkúti Közösségért Egyesület, a Pécs Baranyai Origo-Ház Egyesület, a Nevelők Háza Egyesület, a Sosam-Art Kulturális Egyesület, Mediátor Egyesület és a Mecsekszabolcsi Környezet és Érdekvédő Egyesület. Maga a Közművelődési Tanács, mint civil szerveződési forma nem új, ugyanis egy 1997-es törvény teszi lehetővé létrehozását és szabályozza működését a közművelődés helyi lakossági képviselete érdekében. Mindenesetre Városunkban ilyenre korábban nem volt példa tehát ez az első Közművelődési Tanács Pécsen. A Tanács elsődlegesen a lakossági igények megjelenítésének, a kulturális érdekérvényesítésnek és a közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásának rendszeres és folyamatos helyi fóruma. (1997. évi CXL. törvény 82.§) A Tanács – a törvényben biztosított felhatalmazás alapján – véleményt nyilváníthat, illetőleg javaslatot tehet a település közművelődési tevékenységével kapcsolatos valamennyi kérdésben, például az önkormányzat által közművelődési célra biztosított pénzügyi támogatás felhasználását és a vagyoni eszközök célszerű használatát illetően is, valamint elősegíti a különböző közművelődési szervezetek együttműködését.

A Pécsi Közművelődési Tanácsot – a tagok által elfogadott működési szabályzat szerint – rotációs rendszerben félévente egy-egy újabb tag képviseli soros elnökként. Az első félévben Orcsik Ferenc elnöksége alatt kialakítottuk működési rendünket és az Önkormányzat Kulturális Bizottságában való részvételünk gyakorlatát. A második – most záruló – félévben én vittem az elnöki szerepet, erőfeszítéseim arra irányultak, hogy bővítsük, újabb tagokkal erősítsük meg a Tanácsot és egyúttal határozzunk meg olyan közös célokat, amelyek révén javaslattételi jogunkkal is élve kezdeményezőként tudunk fellépni az Önkormányzat felé. E két célt egyszerre szolgálta májusi rendezvényünk, a Pécsi Közművelődési Tanács nyílt ülése. Egyrészt további hat pécsi egyesület jelezte belépési szándékát, másrészt a beszélgetések eredményeinek feldolgozása után célokról és azok fontossági sorrendjéről dönthet júniusi ülésén az egyéves Pécsi Közművelődési Tanács. 2009 második félévében Kis Varga István lesz a Tanács megválasztott elnöke, munkájához sok sikert kívánok.

Az önkormányzati együttműködés értékelése

Pozitívumok

- Kialakult a Kulturális Bizottsággal és a Humán Főosztállyal való együttműködés rendje.
- Elektronikus formában megkapjuk a meghívókat, napirendeket, előterjesztéseket.
- A Tanács képviselője útján részt vesz és szót kap a bizottsági üléseken (az SZMSZ-ünk szerinti működés alapján nemcsak a soros elnök, hanem a konkrét ügyben érintett tag is.)
- Az önkormányzati oldalon tudomásul vették a Tanács képviseletének rotációs rendszerét.

Negatívumok

- A meghívók, napirendek, előterjesztések gyakran nagyon későn, akár előző nap érkeznek
- Arra is van példa, hogy előterjesztéseket csak a helyszínen, kiosztásos formában kap kézhez a Tanács képviselője

- Ráadásul ezek mindig éppen a fontos ügyek, mert többnyire ezek sűrgősek
- Általában a kapkodás, tervezetlenség látszatát kelti a bizottsági munka

A fentiek a gyakorlatban ellehetetlenítik a Közművelődési Tanács azon törekvését, hogy előzetesen közös álláspontot alakítson ki bizonyos eldöntendő ügyekben.

Konkrét problémák

- Volt rá eset, hogy „adminisztrációs hiba" miatt nélkülünk tartott ülést a Kulturális Bizottság
- Nem tudtunk megfelelő formában élni a törvényben biztosított jogunkkal a 2009-es költségvetés elfogadása kapcsán. (Ilyen napirend nem volt a Kulturális Bizottság előtt, más illetékes bizottság munkájáról nem volt információnk.) A közgyűlés előestéjén és napján juttattuk el állásfoglalásunkat az illetékes döntéshozóknak a siker reménye nélkül.

Tapasztalatok konkrét ügyekben

EKF ügyben mind programfinanszírozás, mind beruházás-ügyben (Zsolnay-negyed) a bizottság kompetenciahiányában az átláthatatlan felelősségi viszonyok és átláthatatlan döntési folyamatok miatt semmilyen eredményt nem tudtunk elérni.

Ennek illusztrálásaként: a Humán Főosztálynak a Közművelődési Tanácshoz intézett válaszlevele úgy kezdődik, hogy kérdéseinkre a Főosztály nem tud választ adni.

Hogyan tovább?

A Tanács ismertségének, presztízsének növelése érdekében, nyitottságának demonstrálására és további potenciális tanácstagok motiválása érdekében szerveztük meg Együttműködés a döntés-előkészítésben címmel a Közművelődési Tanács nyílt ülését, amelyen képviseltette magát az Önkormányzat, a Pécsi Tudományegyetem, a városi kulturális intézmények és igen nagy számban a pécsi kulturális civil szervezetek.

Ennek a rendkívül eredményes tanácskozásnak az összefoglalóját tartalmazza ez a kiadvány.

Nagy számban és jól strukturált formában kaptunk értékes javaslatokat a Tanács további működésével kapcsolatban, amelyek alapját képezik az elkövetkező időszakra vonatkozó terveinknek.

- Szélesebb társadalmi bázisra való alapozás szükséges
  - tagság bővítése
  - honlap működtetése
  - havi fix tanácsülés a részvételi lehetőség, bekapcsolódás biztosítására
  - a 2009 májusihoz hasonló fórumok szervezése
  - a Tanács ismertségének, presztízsének növelése a fentieken túl kiadvány készítésével és terjesztésével
- Jelentős létszámbővülés esetén újragondoljuk a Tanács működési szabályzatát.
- Annak érdekében, hogy alapítványok is csatlakozhassanak munkánkhoz (a jogszabály szerint nem lehetnek tagok) az SZMSZ-ben bevezetjük a tanácskozási joggal rendelkező társult tag fogalmát. (Végleges megoldás a jogszabály módosítása.)
- Célunk a források bővítése a kulturális területen.

Peták Péter
Istenkúti Közösségért Egyesület

Összefoglaló a Pécsi Közművelődési Tanács nyilvános üléséről

Kerekasztal-beszélgetések az Együttműködés a döntés-előkészítésben konferencia keretében

Civil Közösségek Háza

2009. május 25.

A résztvevők lényegi kérdésekben egyetértenek, sok ötletet hallottunk, tenni akarást tapasztaltunk. Sokan hisznek a Tanács erejében, amennyiben sikerül több szervezetet is bevonniuk a munkába. A World Café módszert hasznosnak, inspirálónak találták, a beszélgetések jól működtek. Természetesen voltak temperamentumosabb és visszafogottabb megnyilvánulások is. A résztvevők szerint a városban a kulturális–közművelődési szcénát az állami intézmények, a politikusok, az egyetem és a civil szervezetek – s rajtuk keresztül a lakosság alakítja – ezek egyben a Közművelődési Tanács legfontosabb partnerei. Most szembetűnő volt a civil résztvevők túlsúlya, ezzel együtt, a résztvevők felismerték az eszmecsere és a közös gondolkodás sokféle hozadékát, születtek új tervek és felajánlások, és nyitottak a folytatásra. Tanulság, hogy résztvevők még sokszínűbb összetétele fontos lehet a jövőben hasonló találkozókon.

A Közművelődési Tanács jelenlegi tagjainak képviselői is nagy számban jelentek meg, s jövőképként a következőket fogalmazták meg: egy erős, jól működő, elszámoltatható szervezet jöjjön létre, ahol mindenkinek meg van a helye (szervezeti struktúra), ahol igényes és felelősségteljes munkavégzés folyik. A következő soros elnök szándéka szerint építhet a konferencián kibontakozó érdemi tartalmakra, melyet a következőkben az asztaloknál feltett kérdések mentén foglalunk össze.

* * *

Mi foglalkoztatja manapság a közvéleményt, melyek a kulturális/közművelődési terület legfrissebb hírei, aktuális ügyei?

- Pénz, pénz, pénz.
- Az együttműködés, az együttműködtetés és a Közművelődési Tanács munkafeltételei.
- A résztvevők egybehangzóan kiemelték az Európa Kulturális Fővárosa 2010 programot. Erre különböző eseményekkel készülnek.
- A jól megszokott, évek óta „bevált” rendezvényeken túl (sétatéri kirakodóvásár, gasztronómiai hetek stb.), újításokra, más színesebb programokra is szükség lenne.
- Több zenei rendezvény, amelyben nagyobb teret kapna a komolyzene is.

– Új kezdeményezésként ki kellene vinni rendezvényeket a falvakba, hogy az ott élő emberek bevonásával az ő életüket is színesebbé lehessen tenni, hiszen ezek az emberek nagyon ritkán jönnek a városba.
– Új terv volt a város köztereinek alternatív használata. (Jókai téri virágkert)
– A kormány biztosít egy új 100 millió forintos alapot az EKF programokra, amiből a civil szervezetek is részesülnek.
– Új felvetés az Ifjúsági EKF 2015-ben.
– Vadaspark-, Állatkert-, Vidámpark-projekt.
– További kihasználható lehetőségek az Egyetemmel való kapcsolat kiépítésében.
– Városi Civil Kerekasztal megalakítása.
– Együttműködési lehetőségek az önkormányzat Humán Főosztályával.
– Milyen feltételek mellett működik a Közművelődési Tanács, milyen költségekkel jár a tagság. Mennyire képes a Közművelődési Tanács ellenőrző funkcióját gyakorolni?

Attól, hogy változott a városvezetés, mi változhat a pécsi kultúrpolitikában?

A résztvevők véleménye ebben a kérdésben megosztott: akik nem hisznek a változásban, akik reménykednek a változásban, és akik biztosak a változásban.

Az első a csoportba, a kételkedők közé tartozók szerint a városban a kultúra egy megadott pályán fut, és ebben nem okoz elkanyarodást a megváltozott városvezetés, például a kulturális stratégia több éve megszületett és 2013-ig van érvényben. Nem hiszik, hogy a mostani vezetés gyökeres változtatást vinne véghez. Hiányzik a bizalom a civil szervezetek felé és kapacitásproblémákkal is sokan küzdenek. Kérdés számukra, hogy vajon nyit-e a városvezetés ebbe az irányba? A mostani vezetés akar-e változtatni, megismerni, irányt váltani?

A reménykedők szerint az EKF eddig burokban volt, de most bízni lehet abban, hogy ezután befogadja a civil szervezeteket is. Kiemelték az összefogást, az EKF megmentését, a rossz kommunikációt, melyen változtatni kell. Hosszú távon kell gondolkodni, nem csak 2013-ig. Szakmai megalapozottság kell, nem pártfüggőség. Hallatni kell a hangot, ebben látják az erőt. Megfelelő szakmai háttér mellett jól működhetne az érdekérvényesítés is. Több támogatás kellene, ami mindenkinek az érdeke lenne.

Az optimisták hisznek a civil mozgalom erősödésében, az összefogás erejében. Az új vezetés nyitottabb lesz a civilekre, mondják azok, akiknek már sikerült elérni néhány pozitív dolgot az új városvezetéssel. A Pécs Baranyai Origo-Ház Egyesület – Öntevékeny Keleti Városrész –, egy olyan írásbeli együttműködési megállapodást kötött, mely többek között magában foglalja, hogy 3 havonta leülnek a Polgármester Úrral, és megtárgyalják az aktuális ügyeket.

Az új városvezetés felé megfogalmazott elvárások:

– Ne azt lássák a civilek, hogy a politika irányít, ne várjanak, hanem fordítsák meg az eddigi folyamatot és adjanak be javaslatokat, hiszen a kultúrát ők irányítják.
– Ne a nagyberuházásokról szóljon az EKF, hanem a város több mint 2000 éves múltjára alapozzon, de ezért összefogással tenni kell.
– Történjen szemléletbeli változás az EKF-el kapcsolatban. (Amit az intézmények nem tudnak ellátni, sok feladatban segíthetnének a civil szervezetek.)
– Jó lenne, ha a szakma előtérbe kerülne, és nem a személyes kapcsolatok befolyásolnák a döntéseket. Sajnos eddig nem feltétlenül a szakmailag jó pályázat nyert.
– Szeretnék, ha változna a bürokrácia, a rengeteg papírmunka elveszi a kapacitást.
– Több lehetőséget szeretnének a civileknek, és hogy a támogatások ne pártmegítélés alapján történjenek.

Ellentmondást lehetett kihallani a kulturális rendezvényhelyszínek kiválasztásával kapcsolatban. Volt, aki szerint hibás döntés ezeket a Belvárosból kiköltöztetni, falak, paravánok közé (Zsolnay Kulturális Negyed), mert akkor a belvárosban nem marad semmi.

Hogyan működne optimálisan a döntés-előkészítő folyamat és az érdekérvényesítés?

Ehhez a témához – részben meglepő módon – főként a Közművelődési Tanács jelenlegi tagjai tudtak érdemben hozzászólni. Jellemző volt a nem tanácstag civilek körében az információk hiánya és az igény az átfogó tájékoztatásra, ezért a beszélgetések rendszerint erre kanyarodtak. A beszélgetőpartnerek igényelték az érdekérvényesítési/döntés-előkészítési folyamat elemi tisztázását, a Közművelődési Tanács mibenlétének, eddigi működésének megismerését. A beszélgetésekből leszűrhető igények alapján kiemelt, jövőbeli feladat lehet a Közművelődési Tanács nagyobb (szakmai) nyilvánosságának megteremtése.

A döntés-előkészítési és érdekérvényesítési folyamat optimalizálására a következő javaslatok születtek:

- „Döntéshozatali térkép” elkészítése, ami meghatározná a különböző döntési folyamatok gócpontjait, így a Közművelődési Tanács megfelelő helyekre tudná az aktivitását koncentrálni.
- Információgyűjtés, ami minél szélesebb körben felmérné a helyi szintű igényeket, valamint lehetőséget biztosít a Közművelődési Tanács bővülésére.

Markánsan megjelenített vélemény volt, hogy ennek előkészítése a város területi szintű felosztásával érhető el.

- Közművelődési ügyeket érintő kérdésekről egy részletes javaslat elkészítése (problémák, megoldási lehetőségek stb.), ami 2009 novemberéig az önkormányzat Humán Főosztályán keresztül a Kulturális Bizottság elé kerül, mint következő évi előterjesztés.
- Jogszabályi változtatás, ami döntési jogot biztosítana a Közművelődési Tanács számára a Kulturális Bizottságon belül. A változtatás jogi hátterének lehetőségeiről nem tájékozott senki.
- Együttműködési megállapodás „kikényszerítése", ami biztosítja az érdekek képviseletét. (Tartalmát illetően nem hangzottak el részletek, viszont példaként előkerült a Pécs-Keletet érintő Páva Zsolt polgármester által aláírt együttműködési megállapodás.)

Hogyan fokozható a civil részvétel az EKF-ben? Mit tehetnek a civilek az EKF-ben és milyen feltételek mellett?

„Több felelősséget kellene adni a civileknek"

A politika rátelepedett az EKF-re, ez az oka sokak szerint a sikertelenségnek. Másrészt 3 év alatt sok csapás érte a városvezetést, ez is gátló ok lehet. Nem volt idő egy, a civil társadalommal való közös koncepció kialakítására.

Többen úgy gondolják, hogy „akkor lesz sikeres az EKF, ha elfogy a pénz". Félő, hogy az történik jövőre, hogy a civilek viszik majd az EKF-et, olyan programokkal, amit amúgy is elvégeznének, és az EKF meg csak ráteszi a pecsétet. Ezért ne támogatást kapjanak a civilek, hanem ellenszolgáltatást a munkájukért. Fel kell dolgozni az elmúlt 2-3 év tapasztalatait és a beruházások fenntarthatóságáról még mindig érdemes vitát kezdeményezni az illetékesekkel.

Változásokat kellene elérni ennek jegyében az alábbi területeken:

- Átláthatatlanok a döntéshozatali folyamatok kulturális ügyekben.
- Nem hatékony a Menedzsment Központ működése, ahol amúgy rendelkezésre áll a szükséges anyagi és szellemi kapacitás.
- Rosszak a tapasztalatok az EKF kommunikációs csatornáiról (megválaszolatlan levelek).
- Eltelt a felkészülési az idő, és a program előreláthatólag csak a belvárosra és környékére koncentrálódik majd sajnos.

Az EKF lehetőségei. Az EKF túldimenzionált abból a szempontból, hogy a turisztikára építene, ez hiú remény marad addig, amíg nincs autópálya, illetve egyéb infrastrukturális feltételek. Turisztikai komplexumok létesülhettek volna

(Vidámpark, Vadaspark), de ennek lehetősége már elúszott. Így a turisták más környékbeli helyekre mennek.

Más vélemények szerint viszont az EKF nem csak a turisztikai ipar fellendítésére szolgál, hanem az EKF cím egy kezdő lökést jelenthet és egyben egy új orientációt egy kulturális alapú gazdasági modell irányába, mely messze nem a turisztikára épít kizárólagosan. Ez Pécs egyetlen lehetősége gazdasága életben tartására. Túl a programéven, az EKF tulajdonképpen egy városi kulturális folyamat, amely nem a programévre koncentrálódik.

Városi közterek kulturális hasznosítása. 40 évvel ezelőtt társadalmi összefogásból születtek meg a ma csak halódó közterek, mint amilyen a Vidámpark, amelynek a sorsa ma ingatlanspekuláció függvénye. Vissza kell adni a városnak a pihenőhelyeket, alternatív kulturális használatra kell azokat bocsátani. (Sokszor fordult elő összehasonlítás más vidéki városokkal, különösen Debrecent, Miskolcot és Szegedet érintik dicsérő szavak az utóbbi évek sikeres városrekonstrukciós beruházásai miatt.)

1. Az önkormányzat nem tudja vállalni ezeknek a területeknek a fenntartását hosszú távon, az őrzésről nem gondoskodik, és az átalakítási munkálatokat nem tudja finanszírozni: ezért nem megoldás számára azok alkalomszerű bérbeadása. Olyan együttműködési konstrukcióban kellene gondolkodni, mondja az önkormányzat munkatársa, amelyben az önkormányzatot nem csak helyszínekért keresik meg, hanem vele közös programszervezésben is gondolkodnak a civil szervezetek.
2. Önkormányzat tulajdonában lévő közterek a Holding kezelési körébe tartoznak, ez utóbbi a hatóság szerepét tölti be az engedélyek tekintetében, és pénzt vár a tulajdonában lévő terekért. Mivel így a közterekhez való hozzáférés az önkormányzat számára is korlátozott, az EKF programévre sem tudnak készülni. Fizetni kell a területért, mert a rajta létesülő legtöbb programnál profitszerzésre is sor kerül (pl. vendéglátás). A Kulturális Biztottságnak nincs ehhez hatásköre.

Hogyan működjön a Közművelődési Tanács? Mik legyenek a következő lépései?

<u>Saját működés:</u>

- Tagok legyenek aktívabbak!
- Részvétel, „Benne lenni a munkában.”
- Operatív együttműködés javítása.
- Feladatok elosztása egymás között, esetleg feladatátvállalás az önkormányzattól.

- Egy évre előre elkészíteni a tervezetet, amit az önkormányzat beépít a programjába.
- Az elnöki szerep, mandátum-idő, feladatok átgondolása (ld. később).

Stratégia, vezetés, finanszírozás alapkérdései:

- Szélesebb társadalmi bázisra való alapozás szükséges.
- Pr, marketing: a Közművelődési Tanács ismertségének, presztízsének növelése.
- Saját identitás meghatározása (ez elvárás is felé).
- A partnerek között prioritásokat meghatározni.
- A Tanácsnak szüksége van stratégiára: a területi és/vagy szakmai felosztás, a tagok bővítése terén, és fontos lenne irányok kijelölése az információk gyűjtésével és feldolgozásával kapcsolatban is. Kihívást jelent, hogy a tagság bővülésével, és ezáltal az érdekek megtöbbszöröződésével együttjárhat a folyamatos stratégia-változtatás szükségessége, így a Tanács jelenlegi állapotában nem lehet egy stabil hosszú távú stratégiát kialakítani. Előreláthatón szükséges lesz az SZMSZ folyamatos változtatása is – mindezt főképp a taglétszám növekedésével kötik össze.
- Az elnöki szerep. Az elnök *képviselő* és/vagy *koordináló (operatív)* szerepe tisztázásra vár, mivel a kettő együttes ellátása a későbbiekben (a taglétszám bővülésével) nehézkessé válhat. Félő, hogy túl nagy hangsúlyt kaphat az elnök személye. Javaslat: a szerepeket és az ezzel járó feladatokat meg kell osztani: vagy további formális tisztségviselőkkel, vagy alkalmi, feladatra szóló személyes vállalásokkal (pl. tanácsban mindenki vállaljon valamilyen feladatot, mert túl sok hárul az elnökre).
- Az elnöki mandátum időtartama. Az elnök mandátumának meghosszabbítása merült fel, mivel az önkormányzat munkatársai és a képviselők személyekhez kötik az egyes intézményeket, így a Tanács folyamatos jelenlétét, hangsúlyozását elősegítené egy személy min. 1 éves jelenléte. E mellett szól, hogy a tanácsot képviselje az (egy hangadó) hosszabb távon, aki erre leginkább alkalmas (magától kialakul vagy választással). Ellenvéleményként elhangzott, hogy az önkormányzatnak nem az elnök személyéhez, hanem a képviselői szerepéhez, jelenlétéhez kellene kötni a Közművelődési Tanácsot, valamint, hogy a tagok szempontjából fontos az elnökségben betöltött szerep folyamatos változása, a demokratikus működés és a szereppel kapcsolatos tanulási folyamat miatt. További javaslat: kettős (leköszönő és soros együtt), avagy hármas (leköszönő, soros és a következő) folyamatosan változó (félévente) elnökség működése.
- Finanszírozás. A Közművelődési Tanács féléves működésének finanszírozása az SZMSZ szerint az elnök szervezetére hárul. Ez olyan különbségeket eredményezhet a Közművelődési Tanács időszakai között, ami a folyamatosságot és a demokratikus működést gátolhatja. Ennek elkerülésére a közös teherviselés (pl. tagdíj formájában) ötlete merült fel.

Szereplehetőségek a Közművelődési Tanács számára:

- **Összekötő/közvetítő/érdekképviselő:** a szervezetek és az önkormányzat között, az érdekérvényesítés programjához kapcsolódóan.
- **Kontroll:** feladata a nyomonkövetés és szükség szerint az elmaradások, hiányosságok miatti felelősségre vonás.
- **Együttműködő, szolgáltató:** meglévő és új feladatok elosztása, átvétele az önkormányzattól (de ezáltal is elősegítve a nyomásgyakorlást).
- **Résztvevő a döntéselőkészítésben:** javaslatok, véleményezések, tanácskozási jog, részvétel a döntéshozatalban.
- **A nyilvánosság biztosítója:** A kultúrát és közművelődést érintő dokumentumok nyilvánosságának biztosítása olyan átláthatóságot eredményezhet, ami alapja a közös érdekképviseletnek, ezzel kontroll szerephez juthat a döntések felett.

Egyik jellegzetes, nagyon érdekes dilemmánk volt, hogy a Közművelődési Tanács jellege szerint inkább érdekképviselet vagy szakértői munka? Mivégre alakult, mi a célja:

Képviselje a csatlakozott tagok különböző érdekeit, az ezekből kialakuló közös irányokat, és/vagy más a Közművelődési Tanácshoz nem csatlakozó civilek és általános civil ügyeket (érdekképviselet), vagy legyen egy független szakértői tanács, amely javaslatokat tesz a Kulturális Bizottság és más döntéshozó testületek felé a közművelődést érintő kérdésekben (szakértői munka). A válaszok szerteágazóak voltak, közös álláspont nem alakult ki.

Mivel foglalkozzon ősztől a Közművelődési Tanács? Milyen ügyeket képviseljen?

Kommunikáció, külső kapcsolatok:

- Kampányolni a többi civil szervezet felé,
- Honlap létrehozása,
- A tagság bővítése,
- Kiadványok szétküldése,
- Rendszeres fórumok,
- Kommunikáció a társadalom felé és a tagok egymás között,
- Kapcsolat kiépítése az egyetemmel (elvárás is),
- Objektivitás az önkormányzat felé (elvárás),
- Megfelelő működtetés–együttműködés az önkormányzattal,
- Felderített információkat be kell csatornázni a Tanácsba.

Soron következő ügyek, feladatok, célkitűzések:

- Annak a szabályozási problémának a többlépcsős megoldása, hogy alapítványok nem vehetnek részt a Közművelődési Tanácsban, ennek megváltoztatására lenne szükség, addig pedig informálisan, de reprezentálható módon, ezeknek is biztosítani kéne a csatlakozás lehetőségét.
- Önkormányzati döntéshozó csoportok, felelősök, bizottságok, döntéselőkészítők. Később ezeket a pontokat be kell csatornázni a Tanácsba.
- A kultúrát és közművelődést érintő dokumentumok nyilvánosságának biztosítása olyan átláthatóságot eredményezhet, ami alapja a közös érdekképviseletnek, ezzel kontroll szerephez juthat a döntések felett.
- Források bővülésének elérése a kulturális területen.

Fejlődési területek:

- Igény van a szakmai fejlődésre, képzésekre az újonnan belépett tagoknak illetve továbbképzés a már tag egyesületeknek.
- (Az átláthatóság biztosításához) szükséges az információk megfelelő feldolgozása, irányítása, amihez szüksége van a szereplőknek egy tanulási folyamatra. Nincsenek meg ehhez a feladathoz a megfelelő feltételek (kapacitás, pénz, idő stb).
- Az önkormányzat, és más állami intézmények működésének megismerése, Tisztázni az EKF és az önkormányzat döntéshozatali rendjét, kompetenciaterületeit (az összemosás részben információhiány miatt van).

Intézmények és civilek. partnerek vagy riválisok?

A város természetesen ragaszkodik saját intézményeihez, de az önkormányzat intézményei sem kapnak az önkormányzattól programokra támogatást, nekik is pályázni kell - ám egyes civil hangok automatizmust vélnek ebben a támogatási rendszerben felfedezni. „Fenn kell tartani az önkormányzati intézményeket, hiszen ezek, mint ‚szociális tér' működnek, különböző társadalmi csoportokat tudnak általuk összekapcsolni" – az intézmények az érintkezési felület fenntartását vállalják. A civilek is elismerik, hogy erre szükség van, azzal a kiegészítéssel, hogy kellenek független kulturális közösségek, akik szintén használhatják ugyanezeket a tereket.

A Zsolnay gyárban működő LABOR Kísérleti Kultúrtér erre egy jól működő példa (számtalan külső programot, alkotócsoportot fogadtak be alkalomszerűen), melyet a város tulajdonában lévő más ingatlanokra, közterületekre is ki lehetne terjeszteni. A város adja az intézményeket, a hátteret, a civilek pedig adják a programot. A civilek is létre tudnak hozni gazdaságilag független intézményeket, egyesületi fenntartással, jó példa a Labor Szociális Szövetkezet.

A civil összefogás, érdekegyeztetés egyik jelentős akadálya, hogy nem ismerik egymás munkáját a társadalmi szervezetek, nincsenek egy szinten aktivitás szempontjából.

Pécs Városi Közművelődési Tanács Szervezetei és Működési Szabályzata

1. Pécs Megyei Jogú Városban a 2008. május 27-én hét pécsi székhelyű, kulturális célú civilszervezet által alapított Közművelődési Tanács a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 82. §-ában foglaltak szerint a helyi lakossági közművelődési igények megjelenítésére, a helyi kulturális érdekérvényesítésre, a helyi közművelődési tevékenységek összehangolására létrehozott fórum.

2. A Közművelődési Tanács alapító tagjai:

- Magyar Népművelők Egyesülete Baranya Megyei Szervezete
  (Képviseli: Orcsik Ferenc)
- Istenkúti Közösségért Egyesület
  (Képviseli: Peták Péter)
- Pécs Baranyai Origo-Ház Egyesület
  (Képviseli: Kis Varga István)
- Nevelők Háza Egyesület
  (Képviseli: Vincze Csilla)
- Mediátor Egyesület
  (Képviseli: Szuhay Márton)
- Sosam-Art Kulturális Egyesület
  (Képviseli: Szolga Hajnal)
- Mecsekszabolcsi Környezet és Érdekvédő Egyesület
  (Képviseli: Czirkos Kelemen)

3. A Tanács szervezetei keretei

a.) A Tanács tanácskozási, véleményformáló, lakossági kulturális érdekképviseleti fórum, a delegált tagok összességének testülete.
b.) A Tanácshoz a vonatkozó jogszabály figyelembe vételével bármely pécsi székhelyű civilszervezet, amelynek alapszabályában kulturális feladatvállalás szerepel, továbbá a helyi közművelődést támogató vállalkozások csatlakozhatnak.
c.) A Tanács vezetőségét az alapító tagok képezik.
d.) A Tanács képviseletét az alapító tagok közül megválasztott elnök látja el. Az elnök egyúttal az ügyvivői és adminisztratív feladatokat is ellátja.
e.) A Tanács elnökének megválasztására az alapító tagok jogosultak. Az alapító tagok az elnöki tisztséget rotációs rendszerben, félévenként új

elnök választásával töltik be. Az következő elnököt a soros elnök megbízatásának lejártát megelőző ülésen meg kell választani.

A Pécs Városi Közművelődési Tanács első elnöke az alapító tagok egybehangzó szavazata alapján: Orcsik Ferenc

f.) Az elnök jogosult a Tanács ülései között a képviseletre, illetve témakörök szerint a Tanács esetenként szakértő képviselőt (szószólót) jelöl ki.

g.) A Tanács tagjainak bármely a Tanács vélemény-nyilvánítási körébe tartozó kérdésben vélemény-nyilvánítási, illetve vétó joga van. A tagok együttes véleményét az elnök, illetve a szószóló az esetleges különvélemény ismertetésével együtt képviseli.

4. A Tanács működési keretei

a.) A közös álláspont kialakításában a Tanács valamennyi tagja egyenlő jogokkal rendelkezik.

b.) A Tanács véleményegyeztetési fóruma internetes kapcsolattartáson alapul. A vélemény-nyilvánítás alapját képező írott előterjesztéseket, szakmai anyagokat a partnerkapcsolat alapján Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala internetes címlista alapján küldi meg a tagoknak, amelyek véleményüket szintén internet útján juttatják el az elnöknek. A vélemény-nyilvánítás a tagok részéről nem kötelező. Az elnök a hozzá írásban beérkezett vélemények alapján képviseli a Tanácsot, illetve kérhet fel képviseletre a Tanács tagjai közül szakértőt. Ha az írásban beküldött vélemények tartalmukban eltérőek, az elnök egyeztetést kezdeményez. Az egyeztetés eredménytelensége esetén az elnök összehívja a Tanács tagjait. A Tanácsnak akkor van közös álláspontja, ha az elnök meggyőződött róla, hogy egyik tagnak sincs ellenvetése.

c.) A Tanács szükség szerint, de legalább negyedévenként ülésezik.
A Tanács üléseit az elnök hívhatja össze, illetve össze kell hívni a Tanácsot, amennyiben a tagszervezetek 1/3-a azt írásban kéri.

d.) A Tanács ülései akkor szavazatképesek, ha a tagszervezetek delegáltjainak 50%-a jelen van.

e.) A tagszervezetek a képviselettel más személyt is megbízhatnak, azonban ezt írásban kell közölniük a Tanács elnökével.

f.) A Tanács ülései nyilvánosak, ezért annak időpontját az ülést megelőzően egy héttel a Tanács internetes honlapján, illetve annak elkészültéig a partner Önkormányzat hirdetőtábláján közzé kell tenni. Az átláthatóság érdekében a Tanács működéséről az elnöki rendszer rotációjának megfelelő ciklusok végén összefoglaló értékelés készül, amelyet a tagszervezetek és a városban működő más kulturális célú civilszervezetek részére a Tanács megküld.

g.) A Tanács Szervezetei és Működési Szabályzata a tagok 2/3-ának jelenlétében egyszerű szótöbbséggel módosítható.

5. A Tanács működése, hatásköre

a.) A Tanács véleményt nyilvánít, illetve javaslatot tesz a település közművelődését érintő minden kérdésben (pl.: az önkormányzat közművelődési feladatellátó tevékenységének hatékonysága, közművelődési tárgyú előterjesztések véleményezése, városi kulturális stratégia, koncepció, illetve közművelődési program elfogadása, közművelődési költségvetési keretek, a rendelkezésre álló eszközök, feltételek hasznosítása, a közművelődési szervezetek együttműködési lehetőségei stb.)
b.) A Tanács a közösségi művelődés érdekeinek képviselőjeként érdekérvényesítő szerepéből adódóan elfogadott, érvekkel alátámasztott véleményéről a helyi döntéshozókat tájékoztatja.
c.) A helyi közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásával törekszik a közművelődési szervezetek, intézmények, és az állampolgárok közösségi művelődésének elősegítésére, hatékonyabbá tételére, elősegíti az együttműködést a helyi kultúra különböző szereplői között.
d.) A Tanács az érdekérvényesítés keretében szakmai fórumokat, találkozókat szervez.
e.) Véleményt nyilvánít az önkormányzatok közművelődési célokra fordított pénzügyi keretének felhasználásáról, a közművelődési tevékenység feltételeit biztosító épületek és technikai felszerelések célszerű és hatékony kihasználásáról.
f.) A Tanács tagjai vállalják és önmagukra nézve kötelező érvényűnek tekintik, hogy a közművelődés lakossági érdekképviseletében sem politikai, sem csoportos, személyes érdekeket nem képviselnek.

6. A Tanács működési feltételei

a.) A törvény alapján a tanács működési feltételeit az abban részt vevő szervezetek saját forrásból biztosítják. A ügyvitel költségeit a soros elnök által képviselt szervezet biztosítja.
b.) A Tanács működése során rendelkezhet közös alap létrehozásáról is, melynek kezelője mindenkor a soros elnök.

7. A Tanács megszűnése, illetve újjászervezése

a.) A Tanács 3 évre, 2008. május 27. és 2011. május 27. közötti időtartamra alakult, a törvényben meghatározott hároméves időtartam után feloszlik.
b.) A Tanács működésképtelenné válik, ha tagjainak száma kettő szervezetnél kevesebbre csökken.

Kelt: Pécsett, 2008. május 27-én

Az alapító szervezetek képviselőinek aláírásai:

Orcsik Ferenc
Magyar Népművelők Egyesülete
Baranya Megyei Szervezete
képviseletében

Peták Péter
Istenkúti Közösségért Egyesület
képviseletében

Kis Varga István
Pécs-Baranyai Origo-Ház Egyesület
képviseletében

Vincze Csilla
Nevelők Háza Egyesület
képviseletében

Szuhay Márton
Mediátor Egyesület
képviseletében

Szolga Hajnal
Sosam-Art Kulturális Egyesület
képviseletében

Czirkos Kelemen
Mecsekszabolcsi Környezet és Érdekvédő Egyesület
képviseletében

A közművelődés helyi lakossági képviselete

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

82. § A közművelődés helyi, lakossági képviselete érdekében településenként, fővárosi kerületenként legfeljebb hároméves időtartamra egy-egy Közművelődési Tanács (a továbbiakban: Tanács) alakítható. A Tanács elsődlegesen a lakossági igények megjelenítésének, a kulturális érdekérvényesítésnek és a közművelődési tevékenységek önkéntes összehangolásának rendszeres és folyamatos helyi fóruma.

83. § (1) A Tanácsot azok a közművelődési célú társadalmi szervezetek hozhatják létre, melyeknek bejegyzett székhelye az adott település, s amelyeknek legfelsőbb szerve írásos határozatban jelzi ez irányú szándékát.

(2) A Tanács megalakítását célzó határozatokat a település jegyzőjéhez kell benyújtani, aki azokat a helyben szokásos módon kihirdeti. A kihirdetéstől számított 30 napon belül az (1) bekezdésben foglaltak szerint további szervezetek nyújthatják be a jegyzőhöz csatlakozási szándékot tartalmazó határozataikat.

(3) A 30 napos határidő lejárta után a jegyző írásban szólítja fel a (2) bekezdés szerinti határozatot benyújtó szervezeteket a Tanács megalakítására.

(4) A felszólítást követő 90 napon belül a határozatokat beküldő szervezetek mint alapító tagok kimondják a Tanács megalakulását, meghatározzák a Tanács szervezeti és működési rendjét, megválasztják képviselőiket. Az erre vonatkozó, az alapító tagok képviselőinek eredeti aláírásával ellátott határozatot benyújtják a jegyzőnek.

(5) A jegyző a Tanács működési idejének lejártát 30 nappal korábban, a helyben szokásos módon közzéteszi.

(6) A Tanács tagja lehet minden jogi személyiséggel rendelkező, helyben működő közművelődési társadalmi szervezet, valamint a helyi közművelődést támogató gazdasági vállalkozás képviselője.

(7) Az (1) bekezdésben foglaltaknak megfelelő szervezetek csatlakozása a Tanácshoz nem utasítható el. Az alapító és csatlakozó tagok jogai egyenlők.

(8) A Tanács

a) véleményt nyilváníthat, illetőleg javaslatot tehet a település közművelődési tevékenységével kapcsolatos valamennyi kérdésben,

b) az önkormányzat által közművelődési célra biztosított pénzügyi támogatás felhasználását és a vagyoni eszközök célszerű használatát a vonatkozó döntések, illetve az éves önkormányzati költségvetési tervezet és a zárszámadás alapján figyelemmel kíséri, véleményezi,

c) elősegíti a különböző közművelődési szervezetek együttműködését.

(9) A Tanács ülései nyilvánosak és a működése során keletkezett dokumentumokba bárki betekinthet és azokról - másolási díj ellenében - másolatot kaphat.

(10) A Tanács működési feltételeit tagjai biztosítják.

(11) A jegyző a Tanács tagjaira, szervezeti és működési rendjére, illetve megszűnésére vonatkozó dokumentumokat

a) a változás bejelentését követő 15 napon belül a helyben szokásos módon közzéteszi,

b) hivatali időn belül a település lakossága számára betekintésre, rendelkezésre bocsátja.

Kapcsolat: kozmuvtan.pecs@gmail.com

www.kmtpecs.wordpress.com

A konferencia megrendezését és a kiadvány megjelenését
a Nemzeti Civil Alapprogram
Civil Önszerveződés, Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma
támogatta

Szociális és
Munkaügyi
Minisztérium

ESZA EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP
NEMZETI PROGRAMIRÁNYÍTÓ IRODA
TÁRSADALMI SZOLGÁLTATÓ KHT.

NCA
NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM

BARANYAI Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM - 9. SZÁM

2009. OKTÓBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK OKTÓBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2009. október 6-ig** látható az Erfurti Pszichoszociális Intézet Nyitott Műhelyének kiállítása.
- **2009. október 6-án, szerdán 18.00-kor** nyílik a CINE PÉCS kiállítása. Retro-röhögés: filmplakátok a 80-as évekből. Megtekinthető október 12-ig. http://www.cinepecs.eu/hu/programok/kiallitas/
- **2009. október 14-én 18.00-kor** nyílik **Nyilas Márta és Fejős Miklós** „MŰTEREMTÁRSAK" című kiállítása. Megtekinthető: 2009. november 2-ig

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2009. október 16-ig** látható a Magyar Fotóművészek Szövetsége Senior alkotócsoport „ÖREG-SZEM, FRISS LÁTÁS" című fotókiállításának első része.
- **2009. október 20-tól november 20-ig:** az „ÖREG-SZEM, FRISS LÁTÁS" című fotókiállításának második része

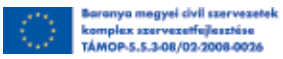
A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

Október 1-én, csütörtökön 14 órakor
EMI Pedagógus fórum
Együttműködő iskola, együttműködő társadalom

Október 3-án, szombaton 10 órakor
EKF KONFERENCIA
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG szervezésében

Október 5-7- ig, 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Együttműködés fejlesztés

Október 6-án, kedden 18 órakor
Photoshop – Dékány Zsolt gyakorlati bemutatója
MECSEKI FOTÓKLUB

Október 7-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Amal - *színes , szinkronizált ,kanadai filmdráma 101' 2007*

Október 8-11
CINE PÉCS – V. Moveast Filmfesztivál

Október 12-én, hétfőn 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Önkéntesség fejlesztése

Október 12-22-ig, hétköznaponként 14-18 óráig
Dyslexia szűrés
Jelentkezni október 1. és 9. között lehet telefonon a 412-242 számon 12:30- 15:00 között.
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET rendezvénye

Október 13-án, kedden 18 órakor
Képbemutató – Tillai Ernő MFIAP fekete-fehér válogatása
MECSEKI FOTÓKLUB

Október 13-án, kedden 18.00 órakor
Laczik Dénes : A vörös vércse program eddigi eredményei
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye
www.baranyamadar.hu

Október 14-én, szerdán 18 órakor
Törzsek Filmklub
A filmklub témája a kultúrák közötti párbeszéd: a kíváncsiság, a megértés és a befogadás. A Törzsek egy dokumentumfilm sorozat, amely 60 perces epizódokban követi Bruce Parry utazásait bennszülött törzsek között szerte a világon.
A FOGD A KEZEM ALAPÍTVÁNY és az EMBERSÉG EREJÉVEL ALAPÍTVÁNY rendezvénye
http://emberseg.hu/?p=226

Október 15-én, csütörtökön 17 órakor
A Mandulás Baráti Kör alakuló ülése

Október 17-én, szombaton 9 órakor
Gitárkurzus

Október 19-20-ig 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Forrásteremtés

Október 19-én, hétfőn 17 órakor
Taggyűlés
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET rendezvénye

Október 20-án, kedden 16 órakor
Zenés élménybeszámoló Katalóniából
– koncerttel egybekötött klubdélután. Közreműködik a Pécsi Kodály Zoltán Gimnázium Bartók Béla Leánykara.
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG rendezvénye

Október 20-án, kedden 18 órakor
„Öreg szem, friss látás"
A magyar fotóművészek Szövetsége Senior alkotó csoport fotókiállítása
MECSEKI FOTÓKLUB

Október 21-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
David Gale élete
Színes szinkronizált amerikai –német filmdráma, 125 perc

Október 26-án, hétfőn 14 órakor
A Pécs Turizmus Egyesület közgyűlése

Október 28-án, szerdán 18 órakor
Törzsek Filmklub
A filmklub témája a kultúrák közötti párbeszéd: a kíváncsiság, a megértés és a befogadás. A Törzsek egy dokumentumfilm sorozat, amely 60 perces epizódokban követi Bruce Parry utazásait bennszülött törzsek között szerte a világon.
A FOGD A KEZEM ALAPÍTVÁNY és az EMBERSÉG EREJÉVEL ALAPÍTVÁNY rendezvénye http://emberseg.hu/?p=226

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden szerdán 18 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden csütörtökön 15.30 órakor (új!)
BELVÁROSI RAJZISKOLA (első alkalom október 15-én). Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI - MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor (nov 6-tól)
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.30 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek, minden pénteken 17.30-kor
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

TARTALOM

CIVIL ÉLET

Túl a pénzeken 4

Közösségi házban közösségként... egy helyi közösségfejlesztő folyamat 6

10 éves a Baranya Megyei Falusi Turizmus Közhasznú Szövetség 10

Jogszabályi változások! 14

KIÁLLÍTÁS

Japánban megöltek egy európait 8

Orfűi Déli Híd 12

Nyitott műtermek 15

VÁROSTÖRTÉNET

140 éves a pécsi zsinagóga 13

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

Állatok világnapja

Október 4. Assisi Szent Ferenc halálának évfordulója, 1931 óta Olaszországból kiindulva az Állatok Világnapjaként mára világszerte elterjedt jeles nap. Szent Ferenc az állatok védőszentje, aki a legenda szerint nemcsak értette az állatok nyelvét, de beszélt is velük.

Vajon mit mondanának neki ma az állatok? Ebben a természeti erőforrásokat kizsigerelő, élőhelyet beszűkítő, haszonelvű világban... Ezt talán jobb ha senki nem fordítja le nekünk, valahol mindenki sejti a választ.

Egy társadalom fejlettségének fokmérője, hogy hogy bánik az állatokkal. Hát kérem szépen itt komoly zűr mutatkozik, tehát ebből kifolyólag a társadalomban sem lehet minden rendben. Azt gondolom, hogy ezt naponta tapasztaljuk. Van aki kozmetikushoz hordja a kutyáját és hűvös időben fel is öltözteti, van aki pedig rövid láncon tartja valahol a hátsó kertben és enni is alig ad neki. Van aki szülinapi partyt rendez házi kedvencének van aki kútba dobja, vagy az erdő szélére teszi ki. A kis nyuszi addig édes, amíg húsvét van, pár nap múlva már unalmas, mert mindig etetni, takarítani kell és szaga is van. Irány a menhely, vagy az állatkert, vagy jobb esetben egy falusi rokon. A sötétzöldek szerint nincs szükség állatkertekre és a vadászatot is be kell tiltani, míg azzal különösebben nem foglalkoznak, hogy házilag tartott állatokat is zárt helyen tartják és még le is ölik csak azért hogy elfogyasszuk őket. Ami manapság még normálisnak tartott dolog, bár egyre többen másként gondolják. Persze otthonról a karosszékből könnyű megmondani a frankót és annak tudatában nyugodtan aludni, hogy ma is valami nagyszerűt tettem az állatok védelméért. Aztán másnap megvásárolja a bontott csirkét valamelyik multiba, ami szegény úgy nőtt föl, hogy napfényt életében nem látott, és pár hónap alatt fújták fel tápokkal, hogy aztán futószalagon feldolgozva és lefóliázva a polcra kerüljön. Álságos.

Az egésszel az a baj, hogy a józan, paraszti ítélőképességét és gondolkodását vesztette el a társadalom egy része. A további probléma az, hogy távol került a valóságtól. Egy nagyvárosban felnevelkedett és vidéki nagyszülőkkel nem rendelkező gyerek úgy nő föl, hogy életében nem lát falusi udvart csirkével, disznóval, kacsával, stb. A vadállatokról nem is beszélve. Éli a virtuális életét a városban, a fél napot a neten lógva a fülében Ipod-dal. A video megosztó oldalakon megnéz egy-két kirívó felvételt állatkínzásról, vagy nem éppen etikusan viselkedő vadászról és máris megvan a véleménye az egészről, ő már innentől kezdve állatvédő lett és harcol a jogaikért, meg mit tudom én miért, ja és ez egyébként is trendi.

Na ebből a fajta állatvédelemből köszönöm szépen de nem kérek. Tartsuk tisztességesen a házi állatainkat, még akkor is ha megesszük őket, mint ahogy tartották őseink is. Gazdálkodjunk ésszel és szeretettel a vadállománnyal és etikusan hasznosítsuk, ne silányítsuk tönkre az élőhelyeket. Ha egy házi kedvenc tartása mellett dönt valaki akkor az gondoljon bele, hogy évekre kötelezi el magát és ezt felelősséggel tegye! Ha józan paraszti ésszel és ítélőképességgel kezeljük az állatokat és foglalkozunk védelmükkel akkor az arany középúton járunk.

Szatyor Miklós

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Trebbin Ágost

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Druckmodul Nyomda és Kiadó Kft., Siklós

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Túl a pénzeken 2.

Helyi fejlesztést helyi forrásokból!

A helyi szintű közösségi kezdeményezések és összefogások fontossága és súlya megnő válság idején. Cikksorozatunkban a közösségi alapítványok világszerte elterjedt koncepciója bemutatásával azt firtatjuk, miként lehet megmozdítani és összeadni a helyi erőforrásokat egy adott közösség életminőségének javítása érdekében a mai Magyarországon.

Egy közösségi alapítvány felállítása és működtetése nem lehet önmagában cél. Csak akkor hasznos, ha hozzájárul a közösség fejlődéséhez, a közösség életminőségének javulásához. Minden korszerű, helyi közösségek fejlesztésére irányuló program alapja az empowerment, azaz a felhatalmazás, a közösség képessé tétele. A végcél egy életképes közösség, mely képes felismerni saját erősorrásait, képességeit és (cselekvési) lehetőségeit, valamint képes párbeszéd kezdeményezésére és fenntartására a közösség különböző tagjai, érdekcsoportjai között. A felhatalmazás e felismerések, dialógusok és döntések során születik meg. A közösségi alapítványok a a korábban bemutatott adománygyűjtő, adományosztó és közösségfejlesztő funkciók gyakorlása során ebben az értelemben járulnak hozzá felhatalmazó módon a helyi közösség egészének fejlesztéséhez.

A közösségi alapítvány egy meglehetősen rugalmas koncepció, ahány közösség, annyiféle megvalósulása lehet. Ugyanakkor megfogalmazhatóak olyan jellegzetességek és alapelvek, melyek együttes megléte (vagy az aktív törekvés erre a gyakorlatban) biztosítja, hogy valóban közösségi alapítványként működik egy szervezet. (Érdekesség, hogy épp az alapítványi szervezeti forma nem kötelező feltétel egy „közösségi alapítvány"-hoz: éppenséggel egy egyesületi formában működő szervezet is lehet közösségi alapítvány)

- A közösségi alapítvány olyan bejegyzett nonprofit szervezet, amely egy meghatározott földrajzi helyen (kerület, város, kistérség, megye stb.) élők egész közösségét szolgálja. Ezért a legtöbb közösségi alapítvány küldetése úgy fogalmaz, hogy az adott közösség életminőségét kívánja javítani.
- Kuratóriumában az adott közösség minden fontosabb csoportja és szereplője képviselteti magát.
- Jól tájékozott a közösség helyzetét, ügyeit, problémáit és a problémák lehetséges megoldásait illetően. Elfogadott, széleskörű kapcsolatokkal rendelkezik a közösségen belül.
- Független szervezet, azaz semmilyen más szervezetnek (önkormányzat, vállalat stb.) vagy egyénnek nincs rá meghatározó befolyása.
- Tevékenysége alapvetően három funkcióban valósul meg: adománygyűjtés, adományosztás és a közösségfejlesztés.
- Átlátható és elszámoltatható módon, az adott ország törvényeinek megfelelően működik. Különösen fontos, hogy a törvényi kötelezettségeken túl mindent megtegyen, hogy a közösség előtt elszámoltatható legyen, döntéseit átlátható módon hozza meg.

Helyi érdekű kezdeményezések finanszírozása

Mivel eddig nem igazán terjedt el nálunk a független és decentralizált adományosztás. A helyi érdekű társadalmi célú civil kezdeményezésekre helyben az önkormányzatok civil alapjainál lehet pályázni vagy a képviselői keretből kilobbizni egyedi támogatásokat, ezentúl vállalati partnerkapcsolatok kiépítésével lehet céges szponzorációkat biztosítani a tervezett programokhoz. Bizonyos szervezetek kisebb-nagyobb összegekhez jutnak tagdíjakból, illetve támogatók adójának 1%-ból is.

Hazánkban a legutóbbi időkig nem nagyon voltak támogatásokat helyi/regionális szinten (tovább)osztó szervezetek sem: a nagy külföldi magánalapítványok támogatásait továbbosztó szervezetek (pl. Ökotárs, Autonómia Alapítvány, Soros) mind-mind országos hatókörűek, vagy országhatárokon átívelő interregionális támogatószervezetként működnek (Kárpátok Alapítvány). Kivételesnek számít, ha nagy cégek saját támogatási programot indítanak helyi szinten.

Az a jellemző, hogy legfeljebb régiós szintre hozták le a döntéseket – például a működési támogatásokról az NCA-ban, vagy regionális kollégiumai vannak a RISZI-nek is. Regionális Operatív Programok is megtörték az országos szimtű forráselosztás hagyományát. A Leader program pedig térségi szinten osztja szét az európai uniós támogatásokat, de a nagyobb városok ebből a lehetőségből kimaradnak.

Nem kell vetíteni?

Rengeteg előnye lehet, ha a támogató szervezet közeli, közvetlen kapcsolatban áll a megvalósítókkal, ha azonos közösséghez tartoznak. Például jelentősen csökkenthető ezáltal a pályázatokkal járó bürokrácia és ezzel a megvalósítók adminisztrációs terhei. Egy közösségi alapítványtól olyan közösségek, csoportok is kaphatnak támogatást, akinek más rendszerekben erre nem lenne esélye: egészen fiatalok, nem bejegyzett csoportok, pályázati tapasztalattal nem bíró, vagy képzetlenebb közösségek társadalmi programjai kaphatnak így támogatást. Vagy éppen az „átlagpályázatokhoz" túl kockázatosnak tűnő vagy túlzottan megfoghatatlan (puha) eredményeket ígérő, a megszokott sémáktól eltávolodó tervek.

Fontos szempont többek között a támogatási összeg megfelelő nagysága (ne kényszerítse eltúlzott léptékű programok megvalósítására, túlzott növekedésre a szervezetet) és a célokhoz szabott időtartam (legyen elég idő, hisz az kapkodás nem kedvez a közösségi részvétel és a konszenzuskeresés folyamatainak). Az elnyert pénz meny-

nyiségénél olykor fontosabb, mennyit kell várni a támogatás megérkezéséig, hogy lehet-e változtatni menet közben a terveken, lehet-e őszintének lenni a támogatóval, lehet-e őt befolyásolni, tanulhatnak-e egymástól?

Egy közösségi alapítványnak működése első éveiben nincs lehetősége milliókat szétosztani, de ha jobb minőségben teszi ezt, mert ismeri a megvalósítók helyzetét, hamar népszerűvé válhat. Erre a támogatottságra közvetlenül építhet, amennyiben további adományokat akar szerezni, új támogatókat készül bevonni munkájába. Az ismertség, az elfogadottság és a hitelesség a közösségi alapítványok igazi tőkéje – ezért általában nagy figyelmet fordítanak arra is, hogy tevékenységeik látszódjanak, programjaikról minél többen tudjanak a közösségben. A lehetséges támogatók és a közösségi programok megvalósítóinak bizalma alapozza meg a közösségi alapítványok hosszútávú sikerét. Azért sem lehetnek ingatagok, bizonytalanok az alapelveket illetően, mert a túlzott kompromisszumkészség hírbe hozhatja a szervezetet, ezért alapszabály, hogy ha nagy a nyomás az adományozói oldalról és dönteni kell, a közösség szempontjai álljanak legelől.

Legyen próféta a saját hazájában

Láthattuk a helyi szinthez közeli támogatásosztás néhány előnyét, de vajon miért érdemes a közösségi alapítványoknak hangsúlyt fektetni a helyi adománygyűjtésre: arra, honnan szerzik meg a pénzt a támogatási programokhoz, alaptőkéjük hízlalásához és a szervezet napi működéshez?

Előfordulhat, hogy könnyebben, gyorsabban szerezhet pénzt külföldről vagy a közösségen kívülről egy közösségi alapítvány? Persze, hiszen – csak egy okot kiemelve – egy gyakorlatilag hazánkban ismeretlen koncepcióról van szó. Ez is járható út, de fontos cél a támogatókat, adományozókat érdekeltté és felelőssé tenni, és elérni azt, hogy jól értesültek legyenek a közösség ügyeiben. Fontos és hasznos lehet például az, hogy megismerjék a pénzükből támogatott közösségeket, és kapcsolatokat építsenek a programokat megvalósító szerezetekkel, önkéntesekkel. Az adománygyűjtés és a filantrópia bátorítása megerősíti a társadalmi kohézót, ez történik amikor közösségi célokra adományokat adnak helyben: néhányan tudatosítják az, hogy ki így, ki úgy veszi ki a részét a közösségi célok megvalósításából – ki pénzzel, ki programok, akciók szervezésével, ki önkéntes munkával.

A közösségi alapítványok azáltal, hogy nem távoli, megfoghatatlan forrásból adományoznak, hanem helyben megtakarított javakat gyűjtenek össze, megfontoltabb gazdálkodásra, felelősebb tervezésre is késztetik a közösségi ügyekben eljárókat, s ezzel is növelhetik a támogatásaik (reál)értékét. Sőt, előfordulhat, hogy a közösségi alapítvány pénzadomány mellett eszközöket, ingatlanhasználatot, kölcsönt vagy vagyoni jellegű jogokat is elfogadhatnak „adományként". S habár kezdetben egyszerűbb lehet a közösségi alapítvány működési költségeit más, külső forrásokból finanszírozni, de ha a közösség fontosnak tartja a szervezet működését, előbb-utóbb áldozni fog rá.

Aranykulcs: a függetlenség és átláthatóság.

Egy jól működő közösségi alapítvány tekintélyét elsősorban feddhetetlen függetlensége, működésének és támogatási döntéseinek átláthatósága alapozza meg. Ha mindhárom szektortól „megfelelő" távolságot tud tartani, mind a három szektor egyformán magáénak tudja érezni és támogatni fogja (annak ellenére, hogy a mi régiónkban jellemzően a civil szektorból indul ki a kezdeményezés a közösségi alapítvány létrehozására). Ezen túl, a szervezeteknek be kell tudni bizonyítaniuk, hogy a közösség fontos szereplőinek társa, és nem versenytársa kíván lenni a közösségi ügyek megoldásában, annak ellenére, hogy maga is forrásokat, kapcsolatokat gyűjt saját megerősödése érdekében. De minden közösség más, ennek megfelelően minden közösségi alapítvány is kicsit máshogy valósítja meg működésében ezeket az alapelveket.

Az idestova tizenöt éves közép-európai tapasztalatok alapján a közösségi alapítványok hármas funkciójukkal (adománygyűjtés, adományosztás, közösségfejlesztés) sokrétűen szolgálták az emeberek boldogulását, számos területen segítették a közösségeket. Növelték az állampolgári aktivitást, támogatásaikkal emberek ezreit motiválták a közösségükben végzett önkéntes munkára. Fejlesztették az adományozást, filantrópiát, növelték a cégek társadalmi felelősségvállalást helyi szinten. Emellett segítetették sok önkormányzat munkáját is, azáltal, hogy részt vállalnak a közösséget érintő problémák feltárásában, az érdekelt felekkel közös megoldások kidolgozásában és megvalósításában, s ennek érdekében további forrásokat vonnak be.

Nem utolsó szempont, hogy közösségi alapítványok építik a társadalmi tőkét, erősítik a helyi identitást, a közösségükért tenni vágyó magánszemélyek és szervezetek összetartozását a közösen szervezett és megvalósított programok által. Ha a közösségi alapítványok hosszabb távon megbízhatóan működnek, erősítik az emberek intézményekbe vetett hitét, táplálják a közbizalmat. Nem utolsó szempont, hogy bővülhetnek a helyi közösség nemzetközi kapcsolatai is, amennyiben bekapcsolódnak a közösségi alapítványok globális mozgalmába.

Minedezek az előnyök miatt mi hiszünk abban, hogy a közösségi alapítványok társdalmilag hasznos munkát tudnának végezni a mai Magyarországon, ezért szeretnénk írásunkkal további gondolkodásra inspirálni az olvasókat a közösségi alapítványok megvalósíthatóságáról saját közösségükben.

A következő számban, a cikksorozat befejező részében bemutatjuk a közösségi alapítványok nemzetközi mozgalmát és annak támogatóit, illetve két, a környező országokban működő közösségi alapítvány munkájáról lesz szó részletesebben. Végül áttekintjük, milyen lépéslehetőségei vanna a tapasztalatok alapján annak, aki közösségi alapítványt szeretne létrehozni saját lakóhelyén.

Benedek Gabriella – Kovács Edit – Scsaurszki Tamás

A cikksorozat első része a Civil Korzó előző számában jelent meg.

Fűri Ildikó

Közösségi házban közösségként... egy helyi közösségfejlesztő folyamat

A Nevelők Háza Egyesület a proHáló Hálózat Helyi fejlesztési munkacsoportjával együttműködve 2009 tavaszán egy új programot indított a Civil Közösségek Házában. A „Közösségi Házban közösségként" elnevezésű program előzménye egy közösségfejlesztő képzést lezáró dolgozat volt.

Civil Közösségek Házában jelenleg több mind hatvan civil szervezet, jogi személyiség nélküli csoport működik rendszeresen és további szervezetek kapcsolódnak alkalmilag. A szervezeteknek csak elenyésző része tagja az egyesületnek és így keveset tud a Civil Közösségek Házában zajló munkáról, folyamatokról, programokról. Nem ismerik a Ház működési mechanizmusát és az ehhez szükséges forrásokat. Gyakorta tapasztaljuk, hogy a csoportok nem tudnak egymás programjairól, nem működnek együtt, nem figyelnek egymásra. Röviden a Civil Közösségek Háza nem működik közösségként.

A Nevelők Háza Egyesület elért egy olyan fejlettségi szintet, hogy egyrészt szervezeti, tágabban a Ház szintjén is szükségessé vált egy fejlesztő folyamat elindítása. Egy jól együttműködő közösség nemcsak a közösség tagjai számára jelent előnyt, de az őket körülvévő környezet, város számára is.

Ezen előzmények, valamint egy belső pályázat hatására indulhatott el egy modell-értékű program Pécsett, mely a következő elemekből állt:

- interjú készítés egy megadott szempontsor alapján a Civil Közösségek Házában működő szervezetek vezetőivel, aktív tagjaival,
- az elkészített interjúk feldolgozása, összegzése
- a lehetséges fejlesztési irányok felvázolása
- visszacsatolás az interjú alanyok, a munkacsoport és a Civil Közösségek Háza dolgozói felé.

Márciusban találkozott ebben a témában először a csoport. A kétnapos találkozó keretében egy belső képzésén vettek rész a tagok, ahol az interjú készítés módszertanáról, valamint ennek alapján még módosultak az interjú témakörei.

Májusban találkozott legközelebb a társaság, amikor további 13 szervezet vezetőjével beszélgettek a munkacsoport tagjai. Egy-egy beszélgetés másfélkét óra időtartamú volt és a következő témákat érintette:

- a csoport múltja, alakulása
- a szervezet tevékenysége, tagjai, létszám
- a szervezet felépítése, feladatkörök, vezetők feladatai
- a szervezet nehézségei, miben várna segítséget,
- sikerek, kudarcok
- hogyan értékeli a közösségi ház és a csoportja kapcsolatát

- milyen területeken lehetne jobban együttműködni és mit vállalni ennek érdekében
- milyen javaslatai lennének az együttműködés módszerét illetően
- milyen csoportokkal áll kapcsolatban (házon belül és kívül), milyen gyakran találkoznak
- milyen további kapcsolatokat szeretne létesíteni.

Az elkészült interjúk lejegyzésre kerültek és a nyár folyamán Pocsajiné Fábián Magdolna a munkacsoport vezetője és Groskáné Piránszki Irén a hálózat szakmai vezetője elkészítette az összegzést, valamint egy „fejlesztési kosarat".

Szeptember végén találkoztak újra az érintettek, immár egy un. közösségi beszélgetés keretében, ahol az interjú ala-

nyok kaphattak visszajelzést az elmúlt hónapok munkájáról.

Néhány javaslat az elhangzottakból:

- programtábla, megállító tábla kihelyezése a közösségek híreivel, programjaival
- évente közös program, valamennyi közösség részvételével
- fórum egymás megismerésére
- a Civil Korzóban bemutatkozhatnának a szervezetek

A közösségi beszélgetésen résztvevő 10 szervezet képviselője elmondta véleményét a folyamatról, a lehetséges együttműködési pontokról. Megfogalmazódott, igényként felmerült egy elektronikus levelezőlista elkészítése. A jelenlévők megállapodtak egy június végi időpontban, amikor megrendezésre kerül a Civil Közösségek Háza udvarán egy közösségi nap, ahol minden szervezet teret kap a bemutatkozásra. Lehetőség nyílik kötetlen beszélgetésre, barátkozásra.

A fejlesztő munka folyamatáról, eredményeiről készül egy kiadvány, melyet minden a programban résztvevő szervezet kézhez kap.

Néhány idézet az interjúkból:

- Jó közösség ez, jók a programok. Szeretjük is egymást.
- Ezt meg kell tanulni újra, hogy közösségben hogy lehet együttműködni, hogy lehet segíteni egymást! Újra meg kell tanulni ezt a civil szolidaritást.
- Ha, 60 egyesületből szervezetenként 10 ember összefogna, 600 ember már egy akkora tömeg lenne...! Ha én kifognék egy aranyhalat az az egy kívánságom lenne, hogy ez a 60 szervezet a Nevelők Házában leljen egymásra.

A program a proHáló Hálózat keretében valósul meg, melynek támogatója a Charles Mott Alapítvány

Az EKF Civil Kuratórium működéséhez és döntéshozatali folyamatához megfogalmazott alapelvek

Készült a kuratórium 2009. szeptember 8-i ülésén hozott egyöntetű döntések alapján 2009. szeptember 14-én

1. A kuratórium autonóm civil testület, melynek valamennyi tagja autonóm civil szakértő. Döntéshozatali mechanizmusát, alapelveit saját maga alkotja meg. A mechanizmusról a tagjait felkérő Polgármestert tájékoztatja, de egyéb beszámolási kötelezettséggel a testület nem tartozik sem felé, sem más szervezet felé.

2. A pályázatok elbírálását követően a kuratórium egy mátrixot tervez nyilvánosságra hozni. Ez a „nyilvánossági mátrix" 3 táblázatból áll, amelyek a nyílt civil pályázatra beérkezett valamennyi pályázatot tartalmazzák – (1) „nyertes", (2) „formai hibás", (3) „(szakmailag) elutasított" elnevezésű táblákban. A „nyertes" táblázatban a nyertes projektek teljes pályázati anyaga és a kuratórium indoklása, a „formai hibás" táblázatban a formai hiba tényét megállapító mondat, a „(szakmailag) elutasított" táblázatban a beadott projekt rövid leírása és a kuratórium indoklása lesz olvasható. E „nyilvánossági mátrix"-szal is az a célja a kuratóriumnak, hogy a döntési procedúra teljes egészében transzparens legyen mindenki számára.

3. A civil kuratórium elvárja, hogy az általa konszenzussal meghozandó támogatottak listáját és a „nyilvánossági mátrix"-ot az előre meghatározott városi döntéshozatali mechanizmus további szereplői, így a Kulturális Bizottság és a Közgyűlés megerősítőleg jóváhagyják. A kuratórium valamennyi tagja kizárólag úgy tudja elképzelni szerepét a civil pályáztatásban – annak első pillanatától az utolsóig bezárólag –, hogy mindvégig a politikai döntéshozók tiszteletben tartják és elfogadják civil szakmai javaslatukat, és a kuratórium által véglegesített lista nem lesz politikai csatározások prédája.

4. A kuratórium üléseiről jegyzőkönyvek készülnek, amelyek mindenki számára nyilvánosak.

5. A kuratórium fontosnak tartja, hogy az objektivitást erősítendő, pontozásos rendszert alakítson ki a bírálat előtt. E pontozásos módszertan elősegíti a lehető legjobb/legmegalapozottabb projektek transzparens kiválasztását.

6. Ugyan egy szervezet több pályázatot nyújthat be, de a kuratórium egy szervezettől egy pályázat támogatását tartja reálisnak.

7. Konzorciális projektnél
- a pályázati kiírás nem zárta ki, hogy partnerségben, a konzorciumban részt vehessenek más városokból szereplők, illetve más típusú szereplők (nem civil)
- a kuratórium a döntés során előnyben részesíti a tisztán pécsi, tisztán civil konzorciumokat

8. Ugyan a kiírás nem zárja ki azokat, akik max. 30%-ig a projektben eszközbeszerzésre pályáznak, a kuratórium előnyben részesíti azon pályázókat, akik nem kérnek e tételre támogatást.

A Civil Kuratórium tagjai:
Kacsányi Éva, Nyári Zsolt, Pásztory Dóra, Tarrósy István, Vincze Csilla

„Japánban megöltek egy európait.”

Rozsda Endre festőművész (1913, Mohács – 1999, Párizs)

Budapest romokban hever, a művészeti élet darabjaira hullott. 1945-öt írunk. Ennek ellenére néhány emberben megszületik az akarat, hogy egy friss, kortárs szellemű közösséget alkosson – összefogjon annak reményében, hogy egy európai színvonalú és összetételű mozgalmat útjára indítson.

„Egy napon felkeresett Pán Imre, s arról beszélgettünk, hogy össze kéne állnunk, s közösen elindítani valamit, ami kimozdítja, felrázza az embereket. Miután az én műtermem alkalmas volt erre, ettől kezdve minden csütörtökön összejöttünk vagy nálam, vagy Pán Imrénél, festők, írók, filozófusok, irodalmat és művészetet szerető polgárok, és beszélgettünk, vitatkoztunk, kiállításokat készítettünk elő. Az a közös törekvés kötött össze bennünket, hogy új utakat kerestünk, újat akartunk mondani. Művészeti központ akartunk lenni”, meséli Rozsda Endre 1995-ben[1].

Ebből alakult ki, született meg „hivatalosan” 1945 októberében az Európai Iskola. Rozsda a kezdetektől részt vett tevékenységében, csoportos kiállításain, és nem utolsó sorban, övé volt az egyik utolsó egyéni Európai Iskolás tárlat (Barta Lajos szobrászművésszel közösen), 1948 tavaszán a Művészházban. Az egyre súlyosabb politikai légkörtől rákényszerülve, a tagok elhatározzák a csoport feloszlatását a Japán Kávéházban 1948 végén, az utolsó összejövetelükön. Másnap a következő hirdetést jelentették meg az újságokban: „*Japánban megöltek egy európait*”[2]. A Rozsdának tulajdonítható kulcsmondat a Japán Kávéházra utalt, mely évtizedekig a magyar művészek és írók - többek között az Európai Iskola tagjai - közkedvelt találkozóhelye volt. Ekkorra mind az Európai Iskolának, mind a Japán Kávéháznak, mind a progresszív kortárs művészeti irányzatoknak teret kellett engedniük a hivatalos szocialista realizmusnak.

Az Európai Iskola működése rövid volt, annál intenzívebb és fontosabb Rozsda életében. Tagjai határozott és hosszú távú terve volt szintézist teremteni Európában, vagyis egy olyan iskolát, amely megfogalmazza „élet, ember, közösség új kapcsolatát”. Ezen eszmény a legváltozatosabb beállítottságú képzőművészeket, írókat, műkritikusokat fogta össze: Anna Margit, Ámos Imre, Barcsay Jenő, Barta Lajos, Kállai Ernő, Kassák Lajos, Korniss Dezső, Mezei Árpád, Pán Imre, Vilt Tibor csak néhány név a számos alkotó közül, akik egy új európai művészetért kívántak tenni. „Magyarországon sose volt művészeti csoport olyan erős, mint az Európai Iskola, befolyásoltunk színházat, mozit, mindenfélét [...], csak ez a három év rettentő kevés volt, harminc évnek kellett volna lenni, akkor lett volna egy európai csoport”, mondja Rozsda egy 1991-es beszélgetés során[3].

Rozsda 1957 elején véglegesen letelepedik Párizsban. Már a világháború előtti ott tartózkodása idején megismerkedett a XX. századi párizsi művészeti élet nagyjaival, rendszeresen összejárt velük. André Breton-nal ’57-ben találkozik, barátsága a „szürrealizmus pápájának” ’66-ban bekövetkezett haláláig kitart. Rozsda ugyanakkor nem dicsekedett ezzel, nem tartotta ezeket lényeges kérdéseknek. A felújított montmartre-i Bateau-Lavoir egyik műtermében alkotott csendben, távol a hangos világtól. 2009-ben tíz éve, hogy „a szürrealista esperes” elhunyt. Művészetének, művészettörténeti örökségének fontosságát ugyanakkor itthon ma még kevesen ismerik.

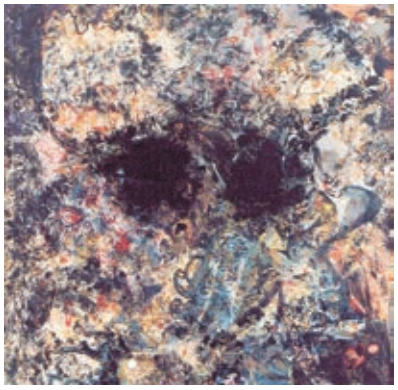
A Várfok Galéria 1999 óta képviseli alkotásait hazai és nemzetközi viszonylatban, és segíti elő Rozsda zsenijének a lehető legszélesebb körben való megismertetését. Rozsda halálának tizedik évfordulója alkalmából, a Várfok Galéria termeiben megrendezett kiállítás-sorozat (2009. április 21 – május 23.), valamint a szabadtéri Galéria19 tárlat reményei szerint sokak számára eljuttatja a festő magával ragadó szürrealista világszemléletét, kaleidoszkópszerűen kibontakozó festményeinek varázsát. A korabeli dokumentumokkal kiegészített szöveges felületek pedig ugyan kevesek ahhoz, hogy Rozsda Endre fordulatokkal teli életét hűen tükrözzék, de talán képet adnak a XX. századi magyar festészet egyik virtuóz mesterének művészi pályájáról.

„Rozsda Endre a szürrealizmus esperese” című kiállítás megtekinthető 2009. szeptember 25-től október 18-ig a Pécsi Kisgalériában

1 Cserba Júlia: Rozsda és bronz – Beszélgetés Rozsda Endrével a festészetről, önmagáról és Barta Lajosról. in: Új Művészet, 1995/6, 53-57.old.

2 Rozsda Endrével beszélget David Rosenberg, in: Rozsda Endre retrospektív kiállítás, Műcsarnok, 1998. május. 39.old.

3 Vágatlan interjú Rozsda Endrével. Párizs, 1991 – Kiadatlan film. Készítette: Római Róbert, Stenszky Gyula, Szakály István.

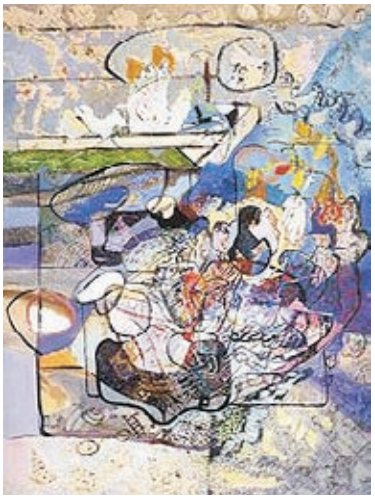

10 éves a Baranya Megyei Falusi Turizmus Közhasznú Szövetség

Az idei évben alapításának tizedik évfordulóját ünneplő Baranya Megyei Falusi Turizmus Közhasznú Szövetség elsődleges célja a baranyai falusi turizmus fellendítésének és fejlődésének elősegítése. A mára 450 taggal együttműködő szervezet – amely napjainkban a dél-dunántúli régió legnagyobb civil szervezete a turizmus területén - céljai elérése érdekében számos eredményes tevékenységeket végzett az elmúlt évtizedben és munkáját a jövőben is folytatni kívánja:

- Információnyújtás: alapítás évétől kezdődően non-profit falusi turizmus információs pontot működtet Pécsett.
- Marketingfeladatot lát el a baranyai falusi turizmus népszerűsítése érdekében: idegenforgalmi kiállításokon jelenik meg, honlapot működtet (www.baranyavidek.hu), falusi turizmus kiadványokat szerkeszt.
- Ellátja a falusi vendégfogadás regionális érdekképviseletét.
- Közreműködik Baranya megye hagyományainak és adottságainak feltárásában, képviseli és bemutatja a megye vidéki turizmus kínálatát különböző gasztronómiai fesztiválokon.
- Képzésekkel és pályázati tanácsadással segíti a falusi turizmusban érdekeltek munkáját a vidéki turisztikai kínálat bővítése és minőségének javítása érdekében.
- Tanulmányutakat szervez tagjai számára belföldre és határon túlra vidéki turizmus szervezetekhez tapasztalatok és információk gyűjtése, illetve együttműködések kialakítása érdekében.
- Együttműködéseket hoz létre vidéki turizmusban működő szakmai szervezetekkel.
- Évek óta az őszi időszakban a falusi turizmus utcafesztiválok szervezését végzi, amelyekből ezúton kínálunk ízelítőt:

„Térjen be a mi utcánkba!"

VII. Falusi Turizmus Utcafesztivál

Pécs, Barbakán tér - 2009. szeptember 27. (vasárnap) 10.00 – 18.00

Az immár hetedik alkalommal megrendezésre kerülő **Falusi Turizmus Utcafesztivál**-on Baranya megye és a Dél-dunántúli régió falusi vendégfogadói, kézművesei, hagyományőrző néptánccsoportjai és kórusai kínálnak ízelítőt a régió vidéki turizmus kínálatából 14 sátorban és a színpadon.

A látogatók részt vehetnek a fellépő táncegyüttesek és kórusok kulturális programjain, kóstolhatnak a baranyai, somogyi, tolnai népi ételekből és finomságokból (pl. lapcsánka, házi rétesek, lakodalmas kalácsok, különböző sütemények, körözöttek, stifolder, sajtok, mézek), ízelítőt kaphatnak a régió boraiból. Az érdeklődők betekintést nyerhetnek a kézművesek alkotásaiba és tevékenységeibe (fafaragás, csuhé és szalmadísz készítés, fazekaskorongozás, bábkészítés, üvegfestés, nemezelés). Az ízek, hangok és látványok közben a közönség információt gyűjthet a régió vidéki turizmus kínálatát megjelenítő kiadványokból.

Falusi Vendégfogadók IV. Országos Sütő-Főző Fesztiválja

Hosszúhetény, 2009. október 3. (szombat)

Az idei évben negyedik alkalommal kerül megrendezésre a Falusi Vendégfogadók Országos Sütő-Főző Fesztiválja. Az országos hatókörű gasztronómiai rendezvénynek Hosszúhetény település nyújt otthont, ahol hazai és határon túli falusi vendégfogadók mérik össze tudásukat sütésben-főzésben, saját kedvükre és a közönség örömére.

A verseny (9.00 – 15.00 óráig) komoly kihívást jelent a résztvevőknek, hiszen minden csapat egy előre összeállított egységes (10 kg-os) nyersanyagcsomagot kap, amelynek összetevőit a csapattagok csak a helyszínen ismerik meg. A nyersanyagcsomagból – annak minden összetevőjét felhasználva – a csapatok egy-egy menüsort állítanak össze. Az elkészített ételekből – a szakmai zsűrizés után – a közönség is kóstolhat.

A csapatok versenyzése közben (10.00-17.00 óráig)

- kulturális programok (hagyományőrző táncegyüttesek, kórusok, gyermekműsorok),
- kézműves bemutatók,
- borkóstolók,
- gyermekjátszóház,
- egészségsátor,
- lovaglás, lovasbemutatók várják az érdeklődőket.

Az eredményhirdetés és díjkiosztás után a Fesztivál utcabállal zárul.

„Térjen be a mi utcánkba!" Minden érdeklődőt szeretettel hívunk, várunk őszi falusi turizmus fesztiváljainkon!

További információ :

Baranya Megyei Falusi Turizmus Közhasznú Szövetség
7623 Pécs, József Attila út 10.
Telefon : 06 72 513 397
Mobil : 06 30 853 1505
E-mail : info@baranyavidek.hu
Internet : www.baranyavidek.hu

Orfűi Déli Híd

I. Nemzetközi Képzőművészeti Szimpózium
2009. szeptember 12-19.

2009. szeptember 12-19. között első alkalommal került megrendezésre az Orfűi Déli Híd – nemzetközi képzőművészeti szimpózium illeszkedve az „Európa Kulturális Fővárosa Pécs 2010" projekt célkitűzéseihez, valamint a „Határtalan város" c. pályázathoz.

Az alkotó tábor szakmai vezetője Miklya Gábor pécsi szobrászművész. Az alkotó tábor egy hete alatt a résztvevők mindegyike lehetőséget kapott az egyéni/egyedi mű alkotására akár a helyszínen kapott, akár otthonról hozott anyagból.

A létrejött alkotásokat 2009. szeptember 19-26 között a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában állítjuk ki.

A résztvevők:
- Ivan Suletic - Belgrád
- Bojana Nikolic – Belgrád
- Adrian Stana Rata – Arad
- Daniela Stana Rata – Arad
- Celestina Vicevic – Rijeka
- Zdenko Radovanic – Eszék
- Miroslav Jovancic és Jasmina Jovancic – Palics
- Claudia Lueke – Gelsenkirchen
- Radoslav Tadic – Banja Luka
- Ilhana Catic – Tuzla

Az alkotótábor főbb célkitűzései:
- Fiatal művészek közötti személyes kapcsolatépítés, szakmai együttműködések kialakítása.
- Egymás kultúrájának jobb megismerése, a kultúrák közötti dialógus erősítése.
- Módszertani, szakmai tapasztalatcsere, az egymástól való tanulás lehetőségének megteremtése.
- Pécs kulturális életének megismerése, kapcsolatépítés a helyi kortárs képzőművészekkel.
- Meghatározott tematika menetén alkotómunka folytatása, gazdagítva ezzel az egyetemes európai kultúrát.
- Az elkészült művek bemutatása Pécsett.

A rendezvény szervezői:
Nevelők Háza Egyesület – Civil Közösségek Háza, Pécs
Orfű Turizmusáért Egyesület
Orfű Község Önkormányzata
Zlatko Prica Alapítvány

Az alkotótábor programja

2009. szeptember 12.
10-16 óra érkezés
16 óra: ünnepélyes megnyitó, bemutatkozások

2009. szeptember 13.
Délelőtt: Kirándulás Pécsre
Híres pécsi vásár (benne a régiség vásárral)
Cella Septichora
Csontváry Múzeum, ahol előadás lesz Csontváry életéről
Délután: Orfűn egyéni alkotómunka

2009. szeptember 14-17.
Egyéni alkotómunka, színes és hangulatos orfűi kiegészítő programokkal

2009. szeptember 18.
Kiállítás rendezés a Civil Közösségek Házában

2009. szeptember 19.
11 óra: Déli Híd I. Nemzetközi Képzőművészeti Tábor kiállításának megnyitója
A kiállítást Szalai Tamás, az EKF Pécs 2010 Kulturális Igazgatója nyitja meg

140 éves a pécsi zsinagóga

Trebbin Ágost

140 éve, 1869. július 22-én avatták fel a Majláth téren (ma Kossuth tér) a zsidó nép szent hajlékát, a pécsi zsinagógát.

A művészien szép zsinagóga főhomlokzatának közepén, az óra feletti félkörben eredeti héber nyelvű bibliai idézet olvasható, amelynek magyar jelentése: „Mert házam, az imádság házának neveztessék minden nép számára."

Szívet, lelket megható, igazi ökumenisztikus eszme. Mennyi értelmetlen szenvedést és könnyet takaríthatott volna meg magának az emberiség, ha szívét áthatja ez a humanista, szép gondolat.

Igen! Az Örökkévaló Istennek minden ember egyformán kedves!

1869. július 22-én Lőw Lipót szegedi főrabbi (1811-1875), Hirschfeld J. H augsburgi főrabbi és Ehrlich Ede pécsi főrabbi (1808-1882) avatták fel az új pécsi zsinagógát.

Megjegyzendő: a Pécsi Hitközség első választott főrabbija 1842-1857 évek között Lőw Izrael volt. Őt követték Dr. Hirschfeld J. H. főrabbi (1858-1863) és Ehrlich Ede főrabbi (1863-1874).

A magyar nyelvű ünnepi beszédet Lőw Lipót szegedi főrabbi tartotta, a németet pedig dr. Hirschfeld J. H. és Ehrlich Ede főrabbik.

A „Pécsi Napló" c. napilap 1929. július 21-i számában így emlékezik meg a pécsi zsinagóga felszentelésének hatvanadik évfordulójáról:

„Igen szép ünnepség volt és drága viszszaemlékezés lesz azon keveseknek, akik ezen az ünnepségen részt vettek és ma még élnek, úgy mint e sorok írója.

Az ünnepség után következett a szokásos bankett.

Másnap este a pécsi zsidó ifjúság fáklyás menettel tisztelgett dr. Hirschfeld előtt. A fáklyás menet a Vadember szállodához tartott, ahol dr. Hirschfeld megszállt, ahol kölcsönös beszédek hangzottak el.

Adja Isten, hogy ebben a szép templomban örökidőkig hangozzanak Isten parancsai, de gondtalanabb, megelégedettebb és boldogabb híveknek, mint a mostani emberek.

Adassék, hogy így legyen!"

A romantikus stílusban épült zsinagóga tervezői Feszl Frigyes (1821-1884), Gerster Károly (1819-1867) és Kauser Lipót (1818-1877) voltak. Az építkezés kivitelezője Ivánkovics István volt.

„Az építést mind pécsi iparosok végezték szolidan, azt bizonyítja, hogy a festés, amelyet a helybeli festő Maxreiter készített, 60 év után is jó karban van." (Pécsi Napló. 1929. július 28.).

Hosszú nélkülözéssel és lemondással tarkított út vezetett a Zrínyi utcai (1803) kis imahelytől, a pompás, reprezentatív pécsi zsinagógáig.

A Pécsi Hitközségnek 1841-ben sikerült a Citrom utcában házat vásárolnia, s itt már lehetőség nyílott egy imaház berendezésére.

Az 1848-49-es magyar forradalom és szabadságharcban a magyar zsidóság tevékenyen részt vett. Ott voltak fiaik a harctéren, de a helyi nemzetőrségnek is számos zsidó tagja volt.

A szabadságharc bukása után a pécsi zsidóság sem kerülhette el a zsarnokság bosszúját. Haynau hazafias magatartásért 5000 arany forint hadisarccal sújtotta Pécsi Hitközséget. Súlyos teher volt ez, mégis felépült 1869-re a zsinagóga, az Isten örömére és a pécsi zsidóság büszkeségére. Csak néhány adat, ami érzékelteti, mekkora volt az a teher, amit a Pécsi Hitközségnek vállalnia kellett, hogy templomuk lehessen. Felépítése 120.000 forintba került; ebből 64.000-t a tagok adtak össze, megvásárolván előre az üléseket, a költségek másik felét pedig kölcsön útján fedezték.

Hosszú-hosszú évek múltak el. A pécsi zsinagóga magába roskadtan, szomorúan siratta a rettenetes halálba menetelő híveit...

A zsinagóga renoválására, felújításra az elmúlt rendszer sem sokat fordított. Az utolsó 20-25 évben azonban örömteli változás következett be. A pécsi zsinagóga külsőleg szinte teljesen újjászületett. Sajnos a belső tér felújítása még várat magára...

A pécsi zsinagóga napjainkban a város egyik fontos idegenforgalmi vonzereje. Nagyon sokan keresik fel felekezetre való tekintetet nélkül. Csodálják impozáns méreteit, szépen felújított külső homlokzatát és azt a különleges órát, melynek első számlapján a fekete mutatók a pontos magyarországi időt jelzik, a belső fekete számlap felett a sárga mutatók visszafele járnak, és a jeruzsálemi időt mutatják.

A harmonikus elrendezésű templombelső nagy értéke, a világ első Angster orgonája.

Májustól ismét látogatható a zsinagóga. Minden városunkat felkereső turistának és városlakónak csak ajánlani tudjuk, hogy keresse fel a pécsi Kossuth téren ezt a szép, 140 esztendős műemlék templomot.

Jogszabályi változások!

Az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998 (XII.30.) Kormányrendelet 81. § (3) és (4) bekezdése szerinti kötelezettség teljesítésének módja került módosításra. **Ennek értelmében támogatási szerződés nem köthető azon szervezettel, mely nem minősül pályázata benyújtásának időpontjában köztartozásmentes adózónak.** A pályázó a pályázati kérelme benyújtásának időpontjában, vagy 30 napnál nem régebben kiállított közokirattal igazolja, vagy a köztartozásmentes adózói adatbázisban való szerepléssel igazolja a köztartozás mentességet.

Ez a kötelezettség nem terheli visszamenőlegesen azon szervezeteket, amelyek 2009. augusztus 6-a előtt megjelent pályázati kiírásra nyújtották be pályázatukat.

Felhívjuk azonban mindazon szervezetek figyelmét, amelyek a most kiírt, NCA-CIV-09-E kódszámú, a civil szférával kapcsolatos vizsgálatok, felmérések és kutatások támogatását célzó felhívásra pályáznak, hogy támogatás megítélése esetén, a szerződés megkötése előtt, a *pályázati kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozóan* szükséges bizonyítaniuk köztartozásmentességüket.

Ezt a kötelezettség a kiírás 11., illetve az útmutató 8. pontjában rögzítésre került.

Javasoljuk a pályázóknak, hogy a fentieknek megfelelő kötelezettség teljesítése érdekében jelentkezzenek be az adóhatóság internetes honlapján megjelenő köztartozásmentes adózói adatbázisba:

http://www.apeh.hu/koztartozasmentes/

1 %

A személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásáról szóló 1996. évi CXXVI. törvény alapján a 9/2008. (IV. 10.) PM-SZMM együttes rendelet határozza meg a közlemény tartalmi és formai követelményeit.

A közleményt 2009. október 31-éig kell eljuttatni elektronikus úton (ügyfélkapun keresztül) az APEH-nek.

A kötelezettség a fenti törvény alapján (6.§ (3) bek. alapján a 4.§ (1) bekezdése szerint) az alábbi kedvezményezetteket érinti:

Azon, az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény szerinti társadalmi szervezet (kivéve a pártot, biztosító egyesületet, munkaadói és munkavállalói érdek-képviseleti szervezetet), amelyet a bíróság a magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább két évvel, és alapítvány, amelyet a bíróság a magánszemély rendelkező nyilatkozata évének első napja előtt legalább két évvel, továbbá kiemelkedően közhasznú alapítvány, társadalmi szervezet és közalapítvány, amelyet a bíróság a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtt legalább egy évvel – vagy ez idő letelte előtt, amennyiben az korábban leírt feltételeknek egyébként megfelel –, kiemelkedően közhasznú szervezetként jogerősen nyilvántartásba vett, és az alapszabálya, illetőleg az alapító okirata szerint a rendelkező nyilatkozat(ok) évét megelőző év első napja óta megszakítás nélkül – a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (a továbbiakban: Ksztv.) 26. § c) pontjában meghatározott – közhasznú tevékenységgel ténylegesen foglalkozik;

b) a Magyar Tudományos Akadémia;

c) az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA);

d) a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 2. és 3. számú mellékletében szereplő országos közgyűjtemény és a következőkben felsorolt egyéb kulturális intézmény:

1. Magyar Állami Operaház,
2. Magyar Országos Levéltár,
3. Országos Széchényi Könyvtár,
4. Magyar Nemzeti Filmarchívum,
5. Neumann János Multimédia Központ és Digitális Könyvtár;

e) az országos szakmúzeumok;

f) az a könyvtári, levéltári, múzeumi, egyéb kulturális, illetve alkotó- vagy előadó-művészeti tevékenységet folytató szervezet, amely a rendelkező nyilatkozat évének első napja előtti három év valamelyikében a helyi önkormányzattól, az országos, illetve a helyi kisebbségi önkormányzattól vagy a központi költségvetéstől egyedi támogatásban részesült és nem tartozik az előző kategóriákba;

g) a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény 1. számú mellékletében meghatározott felsőoktatási intézmény."

Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumának Pro Ludovico Alapítványa (7621. Pécs, Széchenyi tér 11. Adószám: 180069-1-02)

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik 2007.évi személyi jövedelemadójuk 1 %-át javunkra ajánlották fel. Az 1 %-os felajánlásokból számlánkra 3.089.172,- Ft érkezett.

Az előző évben 1.042.725,- Ft-ot tartalékoltunk. Ebből adódóan a felhasználható összeg 4.131.897 Ft volt, ezt a kisebbik kémiaterem és a szinpad felújítására, a technika tantárgy oktatásának támogatására, eszközvásárlásra (bútorok, hangtechnikai felszerelések), rászoruló diákjaink segítésére és a fellbachi cserekapcsolat ápolására fordítottuk.

A Pécsi Szemle Várostörténeti Alapítvány (7626 Pécs, Búza tér 8. adószám: 18319138-1-02) kuratóriuma ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik 2008 évi adójuk 1%-át, összesen 72 442.- forintot felajánlották a Pécsi Szemle Várostörténeti Alapítvány számára, melyet a lap működésének ügyintézésére fordítunk.

A Baranya Megyei Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány (7621 Pécs Megye u.21., Tel: 72/211-179, adószáma: 19030957-2-02)

Az 2007. évi SZJA 1%-át – 76 492,- Ft – hátrányos helyzetű gyermekek üdültetésére és a számukra szervezett programok megvalósítására használta fel. Köszönjük, hogy támogatták közalapítványunkat.

Tasnádiné Hardy Judit
Alapítványi titkár

A Pécsi Szemle Várostörténeti Alapítvány és a A Baranya Megyei Gyermek és Ifjúsági Közalapítvány 2008. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

Nyitott műtermek

Két éve működik az Erfurti Pszichoszociális Központban képzőművészeti találkozók színhelyéül szolgáló nyitott műterem. A 25 négyzetméteres helyiségben hatan foglalhatnak helyet és dolgozhatnak, három festőállvány és különböző anyagok állnak rendelkezésükre. A műterem egyszersmind fotóműhely, ahol digitális fényképeken is lehet dolgozni. Papír és festék használatán kívül lehetőség van továbbá kőfaragásra.

„Nyitott műtermeken" a hetvenes évek vége óta nemcsak olyan művészek kreatív munkahelyét értjük, akiknek ajtaja nyitva áll a látogatók előtt. A fordulat időszakától kezdődően a pszichiátriában is léteznek nyitott műtermek. Ezek – a szakirodalom megfogalmazása szerint – a „klinika, a terápia és a művészet metszéspontján" helyezkednek el, a „külső és a belső világ közötti utazás centrumai", ahol a művészetterápia, a terápiás munka részeként mind nagyobb mértékben járulhat hozzá a gyógyuláshoz. Politikai okokból nem volt folyamatos ez a gyakorlat Németországban. Az egykori NDK-ban csak 1989 őszének fordulata után zajlottak le gyökeres változások a pszichés megbetegedések kezelésében.

Egy ilyen műterem védett környezetet nyújt az embereknek ahhoz, hogy különböző úton-módon szembesüljenek önmagukkal, felfedezzék saját személyiségüket, illetve hogy önmagukra találjanak. A nyitott műterem tehát nem munkaterápia helyszíne, nem az a terep, ahol akadémiai szinten okítanák a rajzolási, festői képességeket, ahol sokféle technikai ismeretekre lehetne szert tenni, vagy dekoratív mintákhoz kellene igazodni.

Senkinek sem kell tehát előzetes ismeretekkel, rajzolási vagy kreatív képességekkel rendelkeznie, csupán némi kíváncsisággal; illetve készséget kell mutatnia ezen tevékenységek iránt. Emellett mindenki maga döntheti el, hogy munka közben mennyire létesít kapcsolatot hasonló gondolkozású társaival, vagy hogy beszélget-e a terapeutával, ami a nyitott műterem fontos eleme.

De mi a haszna mindennek? Az, hogy a megformálással járó küzdelem tudatosuljon az emberekben, amit azután legtöbbjük önnön énjük megerősödéseként él meg. A műterem minden sarka rejteget felfedezéseket. Teret lehet engedni az érzéseknek, megismerni és kifejezésre juttatni őket. Meg lehet nyilatkozni – szavakkal, vagy szavak nélkül. És a formát öltő tevékenység szinte csak úgy mellékesen hozzájárul ahhoz, hogy az ember megszabaduljon a lehangoltságtól, az elszigeteltségtől, az életuntságtól, gyarapítja a társadalmi kompetenciát, a kreatív gondolkodást és cselekvést, segít az indulatok ellenőrzésében, az állhatatosság fokozásában, az önismeretben, a külvilág megismerésében, a stressztűrő képesség erősítésében. Az emberek szóba elegyednek egymással, gondolatot, eszmét cserélnek, ám meglevő hiányosságaik vagy a diagnózisok nem kerülnek terítékre.

Egyéves kemény munka után 2008-ban rendezhettük meg az első házi kiállítást, amelynek mottóját – „De mégis" – a kliensekkel együtt találtuk ki. A tárlat anyagába rajzokon és festményeken kívül éppúgy bekerültek fotós önarcképek, mint saját fogalmazású szövegek, amelyek bepillantást engedtek az egyes ember életébe, a betegséggel folytatott küzdelembe és a kreatív munkába. A bátorság elnyerte méltó jutalmát. Bár a kezeltek szemszögéből eltérőek az eredmények, összességében azonban nyilvánvaló, hogy nőtt mindannyiuk önbizalma, jobban bíznak intézményünkben és mind nagyobb létszámú műtermi közösségünkben. Meglepően élénk és bátorító volt a kiállítás fogadtatása. És a következmény: egyik kezeltünk megrendezhette első önálló kiállítását

az Erfurti Tanácsházán. Mások pedig kedvet kaptak ahhoz, hogy elhagyják a műterem féltve óvott kereteit, és céltudatosan fejleszszék képességeiket festő- vagy rajziskolában. Ami újabb lépés a normális lét felé. És aztán a meglepő fordulat: a meghívás a pécsi Gebauer Galériába.

Idén februártól tervezgettük a mai kiállítási megnyitót. Abban mindenki egyetértett, hogy ne változtassunk a korábbi tárlat alapeszméjén. Pécsett tehát saját kiállításunkból válogattunk képeket, és új munkákat is bemutatunk. Tizenkilenc kezeltünk alkotásai az eddigieknél is sokoldalúbbak. Rajzok és vászonra festett képeken kívül fotók, sőt elsőként kőfaragványok is láthatók. A ki-

állításnak nincs konkrét mottója. A műteremben rendezett szavazás azt az eredményt hozta, hogy a többség ismét meghatározott témákon szeretett volna dolgozni. Ezek közül ötöt választottunk ki: Sebeim, Fény és árnyék, A második arc, Tűz és láng, Az idő céljai. A témák senkit sem köteleztek semmire. A nyitott műteremben megerősödött a bizalom légköre, kezeltjeink türelmesebbek lettek, ami számomra nagy ajándék. És szeretném kifejezni ezúttal is szívből jövő köszönetemet nyitott műtermünk valamennyi látogatójának.

A pécsi kiállításra szóló meghívásban megnyilvánul munkánk nagyrabecsülése és ez bátorítóan hat műtermünk látogatóinak további erőfeszítéseire. Többségük számára ez az első külföldi utazás, néhányuk számára ez életük nagy utazása, másoknak sok-sok év után ez jelenti a viszontlátást. Szívből reméljük, hogy 2010-ben viszonozhatjuk a baráti fogadtatást és a csodálatos pécsi vendégszeretetet. Szeretnénk, ha magyar sorstársak jövőre egy kiállítás keretében elhoznák műveiket Erfurtba.

Karoline Krause
művészetterapeuta, fotós
Pszichoszociális Intézet
ERFURT

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Mutassuk meg Magyarország rejtett kincseit a világnak!

Kiíró: Google Magyarország

Beadási határidő: 2009. október 31.

Pályázhat: bárki

A Google Magyarország fotópályázatot ír ki, melynek célja, hogy hazánk kevésbé ismert természeti, építészeti és kulturális kincseit népszerűsítse. Mondjuk el a világnak, hol találhatók ezek az értékek, hogy még többen gyönyörködhessenek bennük!

A képeket a http://panoramio.hu oldalán töltheti fel.

A zsűri a következő szempontok alapján választja ki először az 50 legjobb képet, majd azok közül a verseny szakmai nyertesét:

- A fotó által bemutatott „kincs" eszmei értéke
- A fotó által bemutatott „kincs" újszerűsége
- A nevezett fotó művészeti kvalitásai.

Díjak: a versenynek két győztese lesz:

- A közönség kedvence címet az a versenyző kapja, akinek képe a 2009. november 7. és 22. között a legtöbb szavazatot gyűjti be. Az ő nyereménye egy kétfős hosszú hétvége egy, a győztes által választott, belföldi 4 vagy 5 csillagos szállodában. A nyeremény felajánlója a Magyar Turizmus Zrt.

- A szakmai díjat a zsűri ítéli oda. Ennek nyereménye egy 200 000 Ft-os, az Extreme Digital üzleteiben levásárolható utalvány, melyet az Extreme Digital ajánlott fel.

A verseny menetrendje

2009. szeptember 29. - október 31. Nevezési időszak

2009. november 1-7. Az 50 legjobb kép kiválasztása a zsűri által

2009. november 9-22. Szavazás

2009. november 23. A győztesek kihirdetése

Hogyan nevezhetek?

Fotózzon le egy vagy több, Magyarországon található rejtett „kincset". A „kincs" lehet építészeti, természeti vagy kulturális érték. Ne feledje, hogy a fotó a Google Térképen fog megjelenni, így fontos, hogy a bemutatott kincs köthető legyen egy helyhez Magyarország területén. A verseny

részletes szabályzatát elolvashatja a http://maps.google.hu oldalon.

Önálló életvitelt elősegítő programok támogatása fogyatékkal élő fiatalok (18-35 év közöttiek) számára

Kiíró: Vodafone Magyarország Alapítvány

Beérkezési határidő: 2009. november 30. éjfél

Pályázhat: egyéb alapítvány, közalapítvány, egyesület, egyesülés, közhasznú társaságok (és nonprofit betéti társasági és nonprofit korlátolt felelősségű társasági formájú jogutódjai) egyéb jogi személyiségű nonprofit szervezet, szociális szövetkezet.

A pályázat célja: a program célja, hogy elősegítse a fogyatékkal élő 18-35 év közötti fiatalok társadalmi életben való részvételének esélyét és az önrendelkezés elvének érvényesülését, az önálló életvitelt segítő lehetőségek biztosításával.

A Szervezet a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény 26. § c) pontja szerinti tevékenységekből az alábbiak valamelyikét végzi: egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása tudományos tevékenység, kutatás nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés gyermek- és ifjúságvédelem, gyermek- és ifjúsági érdekképviselet hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, rehabilitációs foglalkoztatás, munkaerőpiacon hátrányos helyzetű rétegek képzésének, foglalkoztatásának elősegítése és a kapcsolódó szolgáltatások.

A támogatás jellege: egyszeri pénzbeli támogatás, mely a pályázó szervezet bankszámlájára kerül átutalásra. A támogatás elnyeréséhez 10 % önerő felmutatása szükséges. Az egy programra megpályázható minimum összeg 5 millió forint, a maximum összeg (a rendelkezésre álló keret határán belül) nincs meghatározva. A Kuratórium fenntartja magának a jogot, hogy a pályázatban igényelt összegtől eltérő mértékű támogatást nyújtson. A pályázat során kioszthtató összeg maximum 35 000 000 Ft.

További információ: www.vodafonealapitvany.hu Kérdéseiket a foundation.hu@vodafone.com e-mail címre küldhetik, melyeket munkatársaink munkanapokon 9-17 óra között dolgoznak fel.

Kerékpárosbarát Munkahely 2009

Kiíró: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Beérkezési határidő: 2009. október 30. 15 óra

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium és a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztérium meghirdeti kis-, közép- és nagyvállalat, közintézmény és non-profit szervezet kategóriákban **a „Kerékpárosbarát Munkahely 2009" címeket.**

A kerékpározás a leginkább környezetbarát közlekedési eszköz a gyaloglás mellett. Az Európai Unió polgárai közül már ma is nagyon sokan indulnak munkába biciklivel, ahol kerékpárosbarát közösségi közlekedés, intézmények, munkahelyek, lakóházak szolgálják a kerékpározókat. A felmérések szerint Magyarországon évről-évre nő a kerékpárral közlekedők száma, amely egyre inkább tükrözi a hazai lakosság szemléletváltását.

A környezetvédelmi és a közlekedési tárca idén harmadik alkalommal hirdeti meg a „Kerékpárosbarát Munkahely" pályázatot, amely a munkáltatók, intézmények e téren alkalmazott példamutató intézkedéseit és kezdeményezéseit díjazza.

A pályázat elbírálása során az alábbi fő szempontokat vesszük figyelembe:

- a munkahelyi kerékpáros infrastruktúra állapota,
- kerékpározás ösztönzése a munkáltató részéről,
- kerékpározás kommunikációja a munkahelyen.

A pályázatot a teljes cégre vagy annak egy telephelyére vonatkozóan is be lehet adni.

A pályázati adatlap és az információs háttéranyag 2009. augusztus 24-től letölthető az alábbi honlapokról: www.kvvm.hu, www.khem.gov.hu, www.kertam.hu, www.kmsz.hu A pályázatról további információ kérhető a Közlekedésfejlesztési Koordinációs Központnál Szabó Kristóftól (Tel: 06-30-291-9975), szabo.kristof@kkk.gov.hu.

Építő közösségek", közművelődési intézmények az élethosszig tartó tanulásért TÁMOP-3.2.3./09/1/KMR

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2009. november 16.

A pályázat közvetlen célja, hogy a közművelődési intézmények – az intézményi akkreditáció megszerzését követően – képessé és alkalmassá váljanak a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvényben meghatározott felnőttképzést segítő szolgáltatások nyújtására, képzések szervezésére és lebonyolítására, a képzéseket követően a résztvevők munkaerő-piaci és egyéb kompetenciaváltozásának vizsgálatára. További cél a közművelődési intézmények által biztosított felnőttképzési szolgáltatások körének bővítése, valamint a közművelődési szakemberek képzése, hogy a felnőttoktatásban résztvevő közművelődési szakemberek is rendelkezzenek megfelelő kompetenciákkal.

További információ: www.nfu.hu

A Nemzeti Kulturális Alap aktuális pályázati felhívásai

Pályázati adatlapot elkészíteni a www.nka.hu portálon „pályáztatás" cím alatt található „adatlapok kitöltése" címszónál lehet.

Levéltári	október 26.
Táncművészeti – folyóirat	október 27.
Zenei – folyóirat	október 27.
Színházi	október 27.
Színházi – folyóirat	október 27.
Ismeretterjesztés és Környezetkultúra – folyóirat	október 27.
Képzőművészeti – folyóirat	október 28.
Fotóművészeti	október 30.
Fotóművészeti – folyóirat	október 30.
Közművelődési – folyóirat	november 3.
Iparművészeti – folyóirat	november 3.
Műemléki és Régészeti	november 3.
Műemléki és Régészeti – folyóirat	november 3.
Múzeumi – folyóirat	november 3.
Építőművészeti – folyóirat	november 3.
Mozgókép – folyóirat	november 3.
Szépirodalmi – folyóirat	november 5.
Kiemelt Kulturális Programok	november 30.

A Nemzeti Civil Alap aktuális pályázati felhívásai

Civil szervezetek marketing, kommunikációs és PR tevékenységének támogatása NCA-CIV-09-G	október 19.
Civil szervezetek 2009. évi személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó megyei vagy országos szintű kampánya kidolgozásának és megvalósításának támogatása NCA-CIV-09-F	október 19.
Civil szervezetek belföldi döntéshozó, tanácsadó és szakértői testületekben történő részvételének támogatására NCA-DP-09-B	október 26.
Civil együttműködések, érdekképviseleti és egyéb hálózati rendszerek létrehozásának és működtetésének támogatása NCA-DP-09-A	október 26.

További információ: www.nca.hu, www.esza.hu

Betlehemi jászol kiállítás

Kiíró: Magyar Kézművességért Alapítvány

Beadási határidő: 2009. november 7.

Pályázhatnak: hazai és határon túli magyar kézművesek, tárgyalkotó népművészek és kézműves iparművészek, hivatásos és műkedvelő alkotók, egyéni jelentkezők és közösségek.

2009. december 10. és 2010. január 17. között ismét a főváros egyik legszebb helyszínén: a városligeti Vajdahunyadvárban, a Magyar Mezőgazdasági Múzeumban lesz látható a BETLEHEMI JÁSZOL című kiállítás. A 16. alkalommal megrendezésre kerülő kiállításon való részvételre A Magyar Kézművességért Alapítvány - az IPOSZ-szal, a BKIK Kézműipari Tagozatával és a Budai Ciszterci Szent Imre Plébániával együttműködve - nyílt pályázatot hirdet.

A pályázat tematikáját ezúttal is kibővítjük az advent, a karácsonyi ünnepkör tárgyaival, díszítő elemeivel.

Pályázni: természetes alapanyagok felhasználásával készült, legfeljebb 3 népművészeti, képző- vagy iparművészeti jellegű, a betlehemi jelene szereplőit ábrázoló, a betlehemezés hagyományait bemutató, illetve az adventhez, a karácsonyi ünnepkörhöz kapcsolódó alkotással lehet. A Bibliában elmondottakhoz ragaszkodó művek mellett a betlehem mának szóló üzenetét, hozzánk szóló jelentését megfogalmazó kézműves alkotásokat is várunk, amelyek készítésénél figyelembe vették azt a világot, amiben élünk, azokat a körülményeket, személyes, családi, társadalmi igényeket, problémákat, amelyek megválaszolásában a karácsony titka segít.

További információ és nevezési lap Gergely Imrétől kapható. Postacím: Gergely Imre, IPOSZ, AMKA 1392 Bp. 62., Pf.: 289. (Bp., V. ker. Kálmán I. u. 20. IV. 403.) Tel.: 06-1/354-3146; 06-30/394-6010; e-mail: amka@chello.hu; http://www.amka.eoldal.hu

Megyesi Schwartz Éva

Október 8-11: CINE PÉCS – V. Moveast Filmfesztivál

8. CSÜTÖRTÖK

14:00 Szász János: Utóirat/Postscript 36';
Mész András: A túlélés stratégiái/The Strategies of Survival 75'

16:00 Aczél 107'
R.: Varga Ágota:

18:00 Marcela 80'
R.: Helena Třeštíková

9. PÉNTEK/Friday

14:00 Utcaképes/Fit for the street? 93'
R.: Elbert Márta

16:00 Történetek a boldogulásról I–II./Stories Aboaut Surviving I–II 100'
R.: Kőszegi Edit, Szuhay Péter

18:00 Két nővér/Two sisters 58'
Belgium/Belgium R.: Jasna Krajinovic

10. SZOMBAT/Saturday

14:00 Nem mindenki Szabó Géza ám!/You Have to Be Born Géza Szabó 89'
R.: Buglya Sándor – Herbert Dietmar

16:00 Nemes Gyula: Letűnt világ/Lost World 20';
Komár István: Necrophilia 18';
Lugosi Lugó László: Urán/ Uran 13';
Tolnai Szabolcs: Egy ismeretlen naplója Nagy József portré/Diary of An Unknown Man A Portrait of József Nagy 52'

18:00 Havel polgártárs/Citizen Havel 120'
Csehország/Czech Republic R.:Miroslav Janek, Pavel Koutecký"

11. VASÁRNAP/Sunday

14:00 Schiffer Pálra emlékezünk/In memoriam Pál Schiffer
Fekete vonat /Black Train 40';
Mit csinálnak a cigánygyerekek?/What do the Gypsy Kids do? 47';
Faluszéli házak/Houses at the Village End 38'

16:00 Schiffer Pálra emlékezünk/In memoriam Pál Schiffer
Elektra, avagy Bevezetés a kapitalizmus politikai gazdaságtanába/ Elektra Ltd, or Introduction into the Political Economy of Capitalism 84'

18:00 Háború rövidhullámon/Cold waves 108'
Románia/Romania R.:Alexandru Solomon

Belvárosi Rajzműhely

néven október 15-én új rajziskola indul(t) a Civil Közösségek Házában.

Nemerey Péter grafikus-rajztanár vezetésével különböző korú és rajzi képzettségű jelentkezők számára heti rendszerességgel műhelymunka kezdődik.

A Belvárosi Rajzműhelynek több célja van: Az **általános iskolások számára** kreatív színtér szeretne lenni, melyben alkotó készségüket – korosztályuknak megfelelő irányítással – meséken, történeteken keresztül játékos formában valósíthatják meg a rajzoláson, festésen, mintázáson keresztül, s ez megfelelő kiindulást jelenthet a későbbi rajzi műveltség megalapozásához.

A műhely lehetőséget teremt a **középiskolások számára** is a vizuális alkotótevékenységekben való elmélyülésre. A rajz- és festés készség iskolázásával, tanulmányokon és elemző stúdiumokon keresztül a későbbi egyéni alkotómunka alapjait tesszük le.

Célunk továbbá, hogy a Belvárosi Rajzműhely a **felvételre készülők számára** alkalmas színtér legyen a különböző művészeti és építészeti karokra való felvételi folyamat előkészítésére, a kellő rajzi gyakorlat megszerzésére.

Felnőttek számára egyéni stúdiumokat állítunk össze.

Mindenkit várunk korra és tudásra tekintet nélkül, aki szívesen festene és rajzolna!

A Belvárosi Rajzműhely foglakozásainak időpontja:
hétfő és csütörtök 15.30–18.30 h.
Helye: Civil Közösségek Háza Pincegaléria
Jelentkezés telefonon vagy e-mail-en keresztül:
Tel.: 06 70 563 85 69, E-mail: nemerey.peter@gmail.com

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Baranya Megyei Civil Szervezetek Komplex Szervezetfejlesztése

TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Kedvezményezett: Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Konzorciumi partnerek: Maholnap Magyar Jóléti Alapítvány, Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.

Az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás összege **49 996 376 Ft.**

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÚmFt infovonal:
06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

BARANYAI

Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

V. ÉVFOLYAM – 10. SZÁM

2009. DECEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK DECEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2009. december 8-án, kedden 18.00-kor nyílik az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének** kiállítása. Művészeti vezető: *Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna*. Megnyitja: *Dr. Roisz Andrásné*, a BM Kulturális és Idegenforgalmi Központ igazgatóhelyettese

Megtekinthető: 2010. január 4-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2009. december 21-ig** látható az „Öreg-Szem, friss látás" című kiállítás második része.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

HAVI PROGRAM

December 1-én, kedden 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Közösségfejlesztés

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

December 1-én, kedden 16.30 órakor
Kiengesztelődés, vagy új konfrontáció? – Spanyolország 30 évvel a demokratikus átmenet után.
Dr. Harsányi Iván történész, professzor emeritus, a PMST fővédnökének előadása
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG rendezvénye

December 1-én, kedden 18 órakor
Klubpályázat – Kötetlen téma
MECSEKI FOTÓKLUB

December 2-án, szerdán 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Közösségfejlesztés

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

December 2-án, szerdán 11 órakor
A válság hatásai a szociális szférára
A TÁMASZ Alapítvány rendezvénye

December 2-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Hétköznapi mennyország – *magyar, felirat nélküli svéd filmdráma 130' 2004*

December 3-án, csütörtökön 13.30-kor
Megyei Véradó Ünnepség
A MAGYAR VÖRÖSKERESZT RENDEZVÉNYE

December 4-én, csütörtökön 9 órakor
3SZ Országos konferencia
A DDRFK rendezvénye

December 5-én, szombaton 13 órától
Önkéntesek napja – Mecseki Manó programok. Díszvendég a Mikulás
Manófaktúra: nemezelés, gyöngyözés, gipszöntés, dióaranyozás, arcfestés és egyéb Manóságok „Mi a Manó?" – filmklub. ManóNóta – karaoke party
Szervezők: Esélyek Háza, Istenkúti Közösségért Egyesület, Zöld-Híd Alapítvány, Nevelők Háza Egyesület

November 7-én, hétfőn 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Nonprofit marketing

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

December 8-án, kedden 9.30-kor
SZSZE KONFERENCIA

December 8-án, kedden 18.00 órakor
Madas Katalin – Halmos Gergő: Kirándulások Argentinában
A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye
www.baranyamadar.hu

December 8-án, kedden 18 órakor
Egyiptom és Jordánia keresztény emlékei – Tám László audiovizuális estje
MECSEKI FOTÓKLUB

December 9-én, szerdán 18 órakor
Törzsek Filmklub
A filmklub témája a kultúrák közötti párbeszéd: a kíváncsiság, a megértés és a befogadás. A Törzsek egy dokumentumfilm sorozat, amely 60 perces epizódokban követi Bruce Parry utazásait bennszülött törzsek között szerte a világon.
A FOGD A KEZEM ALAPÍTVÁNY és az EMBERSÉG EREJÉVEL ALAPÍTVÁNY rendezvénye
http://emberseg.hu/?p=226

December 11-én, pénteken 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Projekttervezés

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

December12-én, szombaton 10 órakor
A Dél Dunántúli Májbetegek Egyesületének Taggyűlése

December 12-én, szombaton 15 órakor
Fenyőünnepély
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG összejövetele

December 15-én, kedden 17.30 órakor
Karácsonyi piknik
A BASTEI Egyesület rendezvénye

December 15-én, kedden 18 órakor
Klub Karácsony
MECSEKI FOTÓKLUB

December 16-án, szerdán 16 órakor
Pikkujoulu
A PÉCSA MAGYAR-FINN Társaság karácsonyi rendezvénye

December 17-én, csütörtökön 17 órakor
Adventi készülődés
A MAGYAROK SZÖVETSÉGE rendezvénye

December 18-án, pénteken 16 órakor
A Barátság Kórus Karácsonya

December 21-én, hétfőn 15 órakor
Kecskés Anett (cselló) diplomahangversenye

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 18 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ felnőtteknek (új!)
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páratlan) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: Miklya Gábor, szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERSMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden szerdán 18 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt*, fényképész

Minden csütörtökön 15.30 órakor (új!)
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva, Jászai-díjas művész*

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta, lektor*

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor (időpont változás!)
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek, minden pénteken 17.30-kor
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

Ezúton hívjuk fel figyelmüket, hogy a Civil Közösségek Háza 2009. december 22-től 2010. január 3-ig zárva tart.

Boldog Ünnepeket kívánunk!

TARTALOM

CIVIL ÉLET

Túl a pénzeken 3. 4
Itt vagyunk! 6
Az esélyegyenlőségi törvény és a nagyvállalatok 8
Kik is vagyunk Mi? 15

KULTÚRA

SANSZ Filmklub – 5. sorozat 7

SZERINTEM

A csibészségről 9

MŰVÉSZET ÉS TUDOMÁNY

Pécs – Ars GEometrica 2009 Nemzetközi Találkozó és Műhely 10
ÉlményMűhely – II. 12

VÁROSTÖRTÉNET

A félhold fakó fénye Pécs felett 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

Gondolatok Advent idején

„Karácsony ünnepe, az őszinte, a mesterkéletlen, a meleg karácsony már küszöbön állt; a szíves vendéglátás, a tiszta jókedv ünnepe, amikor a szívek megnyílnak; s amikor az óév, mint valami vén filozófus, már maga köré gyűjti barátait, s az ünnepi és lakodalmi cécóban szép csöndesen, nyugodalmasan búcsúzik az élettől. Derült és mosolygó volt az időjárás, derült és mosolygó volt a sok közül legalább az a négy ember, aki itt örömmel várta ezt a napot.

Mert csakugyan, sokan vannak a világon, akiknek a karácsony valóban néhány napi örömet és boldogságot hoz. Sok család, amelynek tagjait messze elsodorta egymástól és szanaszét szórta a nagyvilágban a létért való szakadatlan küzdelem, most újra összekerül és újra összeforr abban a kölcsönös szeretetben és jóakaratban, amelyből a tiszta és zavartalan örömnek olyan bő forrása fakad, s amely olyan összeférhetetlen a világ sokféle bajával és gondjával, hogy a legműveltebb nemzetek vallási meggyőződése és a legvadabb népek durva hagyományai egyaránt a túlvilági élet legfőbb boldogságai közé számítják, az üdvözült lelkek osztály-részének tekintik. Hány régi emléket, hány szunnyadó érzést ébreszt föl bennünk karácsony ünnepe!

Amikor ezeket a sorokat írjuk, soksok mérföldnyire vagyunk attól a helytől, ahol ezt a napot valaha hosszú esztendőkön át vidám és boldog baráti körben töltöttük. Azóta már sok szív megszűnt dobogni, mely akkor még örömtől repesett; sok tekintet kialudt, mely akkor még fényesen csillogott; kihűltek a kezek, amelyeket szorongattunk; mindörökre lecsukódtak a szemek, amelyekbe olyan szívesen pillantottunk; de az ódon ház, a szoba, a nevető hangok, a mosolygó arcok, a tréfa, a kacagás, a legapróbb és leghétköznapibb semmiség is, amelynek valami köze volt azokhoz a boldog órákhoz, valahányszor megjön a karácsony, olyan élénken támad föl bennünk, mintha csak tegnap lettünk volna ott utoljára. Ó, áldott, szent karácsony, amely visszahozza nekünk gyermekkorunk röpke álmait, felidézi öreg szívekben az ifjúságuk szépségét és visszaröpíti házi tűzhelyéhez, csöndes otthonába, ezer meg ezer mérföldnyiről is a világot járó tengerészt meg vándort!”

Charles Dickens:
A Pickwick Klub (részlet)

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Druckmodul Nyomda és Kiadó Kft., Siklós
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Túl a pénzeken 3.

A közösségi alapítvány mozgalom: támogatók és önkéntesek

A helyi szintű közösségi kezdeményezések és összefogások fontossága és súlya különösen fontos a többszörös válságot átélő mai Magyarországon. Cikksorozatunkban a közösségi alapítványok világszerte elterjedt koncepciója bemutatásával azt firtatjuk, miként mozdíthatóak meg és adhatóak össze a helyi erőforrások egy adott közösség életminőségének javítása érdekében.

Mi hiszünk abban, hogy a közösségi alapítványok társdalmilag hasznos munkát tudnának végezni a mai Magyarországon, ezért szeretnénk írásunkkal gondolkodásra inspirálni, szükség volna-e az Önök környezetében is arra, hogy:

- Legyenek a helyben felajánlásra kerülő támogatások helyben felhasználhatóak közmegegyezéssel meghatározott célok megvalósítására?
- Legyen egy közös célokra rugalmasan felhasználható pénzalap, melyhez nem követelmény a „bejegyzett" civil szervezet, melyben nincsenek túlzott adminisztratív követelmények, hiszen a támogató és a megvalósítók közvetlen kapcsolatban állnak egymással?
- Legyen egy olyan megbecsült szervezet, amely a magánemberek, helyi cégek eseti vagy rendszeres támogatásait hiteles és professzionális módon gyűjti, gondosan-okosan kezeli és az adományozó szándékával összhangban elosztja meghatározott közösségi ügyek támogatására?
- Legyen egy olyan támogató, akinek érdeklődése, figyelme, segítsége jobb munkára ösztönzi a közösségi programok megvalósítóit, legyen olyan önkéntes, aki a papírforma eredményeken túl a tapasztalatokra és az esetleges buktatókra is kíváncsi.
- Legyen-e olyan támogató, aki maga is tanul a támogatottak munkájából, partnerei tudásából, tapasztalataiból, saját hibáiból? (És ezt a tanulási folyamatot látni is engedi!)

Mozgalom, világszerte

Elég sokan válaszoltak igent hasonló kérdésekre, majd a tettek mezejére léptek, így alakult ki a közösségi alapítványok nemzetközi mozgalma, s nemsokára megérjük a centenáriumot. Az elsőt 1914-ben alapították Clevelandben (USA), s mára a világ 51 országában közel 1500 szervezet működik hasonló koncepcióval, ezek közül félszáz itt, Közép-Európában (Lengyelországtól Bulgáriáig) – mind magán viseli saját országának jellegzetességeit. Történeti szempontból tehát egy az USA-ból eredő koncepcióról beszélhetünk, mely egy jó elképzelésnek a helyi adottságokra építő egyedi megvalósítása. A közösségi alapítványok támogatására külön szervezetek is létrejöttek, ilyen például a WINGS-CF[1], mely szakmai programokkal, kutatással és a szervezetek alapműködésére fordítható adományokkal támogatja a mozgalom terjedését.

A közösségi alapítványok kelet-európai elterjedésének első hullámában a másik három visegrádi ország mindegyikében létrejött valamiféle „támogató szervezet" amely külön programot indított a közösségi alapítványok fejlődésének támogatására. A támogató szervezetek előadásokat és beszélgetéseket szerveztek a közösségi alapítványok létrehozását tervező közösségekben, közös képzéseket és egyéni konzultációkat biztosítottak a megalakuló alapítványoknak, kiadványokat fordítottak és írtak a közösségi alapítványokról, tanulmányutakat szerveztek, lehetővé tették a felálló közösségi alapítványok közötti tapasztalatcserét, országszerte népszerűsítették a közösségi alapítványokat és persze anyagi támogatást is nyújtottak. A támogató szervezetek kitűnő szakmai munkája és bátorító támogatása kulcsfontosságú volt a közösségi alapítványok sikeres indulásában és kezdeti fejlődésükben más országokban.

Magyarosrszágon az elmúlt években néhány konferencia és szakcikk dolgozta fel a közösségi alapítványok témáját[2], s azóta egy összességében nem túl intenzív, de folyamatos érdeklődés érzékelhető ezirántt a civil szakemberek részéről. De vajon mikor törik meg a jég, vajon elindul-e egy szervezetalakulási hullám a közeli jövőben?

Ugyan egyelőre egyetlen működő hazai közösségi alapítványról sem számolhatunk be, azonban Egerben évek óta készülődnek: az Életfa Környezetvédő Szövetség (a proHáló tagja) nemsokára, elsőként Magyarországon, létrehozza az Egri Közösségi Alapítványt, s Bárdos Ferencék már ezen túl is nagyon sokat tettek a közösségi alapítvány koncepciójának hazai megismertetéséért. Budapesten a Ferencvárosban is elindult egy kezdeményezés, melyben a Gyökerek és Szárnyak Civil Fejlesztő Műhely foglalkozik egy 9. kerületi közösségi alapítvány megvalósíthatóságával, s keresik ehhez helyben a társakat, támogatókat.

A kezdetek Kelet-Közép-Európában

Legelőször Besztercebányán jött létre régiónkban közösségi alapítvány, 1994-ben: egy már működő alapítványt alakítottak át, mely korábban hagyományos módon közösségi programok megvalósításával foglalkozott. Így jött létre a Besztercebányai Egészséges Város Közösségi Alapítvány. Kuratóriumi tagokat úgy válogatták össze, hogy támogatók, adományozók bevonását várták tőlük. Meglévő Közösségi bázisukat sok kisebb helyi program támogatásával és közösségi vezetők támogatásával építették ki. Díjat alapítottak, jó kapcsolatot építettek a helyi médiával. Egyik első támogatási programjuk egy helyi játszótér megépítése volt, az alapítvány így demonstrálta, hogy nem saját programjainak megvalósítása, hanem aktív helyi emberek ötleteinek támogatása a célja. Kiderült, hogy a pénzen túl a közösségi kapcsolatok kialakításának segítése volt az alapítvány legnélkülözhetetlenebb támogatása ehhez projekthez. Sikerült aktivizálni a lakosokat egy helyi közérdekű cél megvalósítására.

A tizenöt éves alapítvány tevékenysége mára három városra, s mintegy kétszázezer emberre terjed ki (ahogy Besztercebánya után Zólyom és Szliács térsége is csatlakozott az alapítókhoz). Befektetései is vannak, melyeknek éves hozama jelentős, ezen túl ingatlanjai hasznosításából szintén bevétele származik, melyet szabadon fordíthat alaptőkéjének növelésére es működési költségeire.

Tízegynéhány évvel később, 2007-ben létrejött az első magyar nyelvű közösségi alapítvány is Székelyudvarhelyen,

1 A szervezet teljes neve Worldwide Initiatives for Grantmaker Support – Community Foundations (www.wingsweb.org)

2 Scsaurszki Tamás a Civil Szemlében két részes cikket írt a közösségi alapítvány modellről (2007/1-2 sz.) A proHáló 2006-ban és 2009-ben szervezett a témában konferenciát, a Kárpátok Alapítvány 2008-ban színvonalas nemzetközi tapasztalatcserét tartott Noszvajon. A közösségi alapítványokkal foglalkozott a Magyar Adományozói Fórum „Adományozók - Egymás közt" című konferenciáján Lekeny Hajnal előadása is.

melyet egy helyi üzletemberekből és civil szervezeti vezetőkből álló apolitikus csoport hozott létre. Megfogalmazásuk szerint céljuk előmozdítani helyben (Székelyudvarhelyen és környékén) a filantróp magatartást és a helyi kezdeményezéseket, más szóval ösztönözni és támogatni kívánják a székelyudvarhelyi lakosokat, hogy aktív és építő szerepet vállaljanak a közösség életében. Honlapjuk magyarul is is olvasható[3].

A szervezők első lépései során ügyesen, kitartó munkával megfelelő nyilvánosságot szerveztek az ügy köré: újságcikkeket írtak, helyi boltokban véleményládákat helyeztek el, nyilvános beszélgetéseket szerveztek a közösséget aktuálisan mozgató helyi ügyek feltérképezésére. Majd e véleményekre építve a jórészt független helyi üzletemberekből álló kuratórium több elkülönített pénzalapot is létrehozott az alapítványon belül, melyek speciálisan fókuszálnak egy-egy ügyre. Így jött létre a „Jó Ötlet Alap", mely azokat a magánszemélyeket és szervezeteket támogatja, akik úgy döntenek, tesznek valamit a város érdekében. Különálló alap lett a „Közösségépítés: Városi Kaláka és Emlék Stúdió", mely lehetőséget kínál az udvarhelyieknek részt venni egy büszke helyi hagyományban, mely kézzel fogható eredménnyel is jár. Saját programokat is működtetnek a közösségi alapítvány népszerűsítésére és az adománygyűjtés érdekében. A „Támogatói Klubjuk" tagjainak például exkluzív eseményeket, előadásokat, rendszeres találkozókat, kapcsolatépítési lehetőséget szerveznek – érzékenyen a vállalkozók saját szükségleteire. Az „Adni öröm: Ön dönt!" kampánnyal a közösségi alapítvány támogatásosztó tevékenységét népszerűsítik: civil szervezetek közcélú projektjei versenyeznek a nyilvánosság előtt – amelyik a legtámogatottabb a lakosok körében (egyik élelmiszerüzletlánc boljaiban lehet szavazni rájuk néhány héten át), azt az ötletgazda szervezettel és az ügyet támogató magánemberekkel és cégekkel közösen megvalósítják.

A besztercebányai és a székelyudvarhelyi közösségi alapítványok mellett a kolozsvári közösségi alapítvány és a szlovákiai, lengyelországi, csehországi szervezetek is viszonylag könnyen elérhetőek Magyarországról. A kapcsolatfelvétel, egy-egy tapasztalatcsere látogatás megszervezése mindenféleképpen hasznos lehet azoknak, akik gondolkodóba estek egy saját közösségi alapítvány létrehozásáról. A visegrádi országok mindegyikében létrehozták az évek során a közösségi alapítványok országos szövetségét, melyek jó kiindulópontok lehetnek a kapcsolatfelvételhez.

Mire építhetünk saját közösségünkben?

Egy közösségi alapítvány létrehozásának tervét több oldalról is megközelíthetjük. Végiggondolhatjuk, milyen már meglévő dolgokra, helyi hagyományokra, értékekre lehet építeni az adott közösségben. De áttekinthetjük a kérdést az érdekek oldaláról is: kinek mi lehet a jó egy helyi közösségi alapítvány létrejöttében?

Az emberi oldalt nézve bízhatunk abban, hogy a kreatív, lelkes emberek ötletei szárnyra kapnak, ha a felelősség hangsúlyozása mellett sikerül megerősíteni a cselekvőképesség érzetét és közös cselekvés örömét is. Számíthatunk a fiatalokra, az idősekre és a családosokra is, akik gyermekeik jövője miatt kiemelten érdekeltek a helyi életminőség jobbításában. Fontos még a helyi vállalkozók, cégek és prominensek véleményének bekapcsolása a kezdetekkor: kulcskérdés, hogyan kezeljük a szervezés során a (kulturális) különbségeket, hogy üzenetünk a közösség legkülönbözőbb rétegeit is megszólítsák (kortól, nemtől, politikai beállítottságtól, iskolai végzettségtől függetlenül).

Tudnunk kell, hogy egy közösségi alapítvány elindításához nem feltétlenül szükséges egy új szervezetet létrehozni, számos példát találunk arra is, hogy meglévő szervezetek funkcióváltása, újrapozícionálása során alakították ki őket. Mindenképpen fontos a meglévő szervezetekre és a szervezetek között meglévő kapcsolatrenszerekre, sikeres együttműködésekre építeni, s új szempontok szerint megismerni a közösséget: a hagyományokat, a kulcs-szereplőket és a közösségi szükségleteket. Ehhez sok beszélgetésre, találkozásra van szükség helyben, de háttértanulmányokat, felméréseket is készíthetünk, készíttethetünk. Egyhamar fontossá fog válni a történések nyilvánossága, ezért a helyi média megnyerése is kulcskérdés (és tisztában kell lennünk a helyi nyilvánosság csatornáival, hogyan terjednek a hírek közösségünkben).

Lépéslehetőségek elinduláskor

A kezdet kezdetén az a legfontosabb, hogy önkéntes és elkötelezett emberek jönnek össze, akik megismerik a közösségi alapítvány koncepcióját és fantáziát látnak benne (például azért, mert úgy ítélik meg, hogy szükség lenne arra helyben, hogy valaki másképpen osszon támogatásokat (gyűjtse és továbbadja), vagy lehetőséget látnak arra, hogy általa összehozzák, aktivizálják a helyi lakosok széles közösségét, vagy más okok miatt) A kezdeményezőket szervezőcsoportnak nevezhetjük, belőlük válnak a közösségi alapítvány első önkéntesei, ők alakítják a közösségi alapítvány arcát az első időben.

Legfontosabb, hogy megértsék, mostantól nem a közösséget szolgáló programok megvalósításán dolgoznak, hanem mások ötleteinek kipattanását, helyi kezdeményezések, programok megvalósulását, új közösségek létrejöttét, ügyek megoldását fogják támogatni: közösségi kapcsolatok építésével, adományszerzéssel, támogatási programokkal. Még a nagy és összetettebb ügyeknek is lehet olyan részlete, vetülete amelyben erős hatást tehet egy-egy a közösségi alapítványok erejének megfelelő támogatás.

A szervezők folyamatosan tanulnak, tájékozódnak a közösségi alapítványok működéséről, és ezzel párhuzamosan széles körben megszólítanak és tájékoztatnak másokat is, mind a három szektorból, ebben is törekedve az egyensúlyra. Odafigyelnek, hogy a tájékoztatás során legyen lehetőség a koncepciójukkal szembeni ellenérzések megbeszélésére, a régi vagy újkeletű konfliktusok kibontására, annak érdekében, hogy a konkurensekkel vagy ellenzőkkel mindenképpen fennmaradjon a nyílt kommunikáció, hogy később ők is partnerré válhassanak.

Ahogy egyre inkább megismerik és megértik a helyi közösséget, keresni kezdik a módját, hogy felhívják ezekre a nyilvánosság figyelmét – a megismert szükségletek alapján közösségi ügyeket fogalmaznak meg, s egy-egy közösségi probléma fókuszba állításával mind a támogatói, mind a program-megvalósítói oldalt aktivizálják. Ezen a ponton különösen fontos elkerülni, hogy a helyi önkormányzat mint aktív kritikusát észlelje a közösségi alapítványt, hanem meglássa benne a helyi problémák megoldásában vele szövetséges új szervezetet.

A szervezőcsoport következő legfontosabb célja egy aktív és befolyásos kuratórium felállítása, amely képes elköteleződni a közösségi ügyek részvételi alapú megoldásai, és az aktív és kiatrtó adománygyűjtés mellett. A kuratórium tagjain keresztül nyílik a kapu a leendő támogatók felé. (A kuratórium összeállításánál is fontos törekedni az egyensúlyra, hogy tükrözze a közösséget és az alapelveket. Az egyik ember közösségen belüli elfogadottsága is nyomhat annyit a latba, mit egy másik lobbiereje, képessége támogatások megszerzésére.)

3 Székelyudvarhelyi Közösségi Alapítvány http://www.szka.org

A közösségi alapítványok esetében tehát egy különlegesen aktív kuratóriumra kell gondolnunk, amely előre meghatározza a támogatásosztás irányelveit és kereteit, valamint a kezdeti támogatási programok prioritásait: döntési helyzetbe kerül az összegyűjtött támogatások felhasználásáról. Ezentúl fontos feladata a szervezőcsoporttal közösen létrehozni a közösségi alapítvány fejlődésének stratégiáját. A kurátorok részt vállalnak az adománygyűjtésből, a támogató nyilvánosság szervezéséből, és a támogatókkal való kapcsolattartásból is. Valószínű, hogy a szevezők mellett a kuratóriumi tagoknak is szüksége lehet valamiféle felkészítésre e komplex tevékenységre.

Sajnos Magyarországon jelenleg nincs a közösségi alapítványok fejlődését kimondottan célul tűző támogató központi szervezet, amely ebben segíthetne, de úgy gondoljuk, hogy ilyen típusú támogatásokra az induló magyar közösségi alapítványoknak is szükségük lenne. Ezért érdemes volna elgondolkodni azon, akár minden érdeklődő szakember bevonásával közösen, hogy miképp lehetne ezeket biztosítani.

Az eddigiekből biztosan kiderült, hogy a közösségi alapítvány egyik jellemzője, hogy a szervezés folyamán és az első években rengeteg önkéntes munkát követel a szervezőktől és a kuratórium tagjaitól, s valószínűleg nem lesz könnyű támogatót találni az kezdeti lépésekre. A tapasztalatok azt mutatják, hogy egy-két évnek legalább el kell telnie, amíg a közösségi alapítvány elég forrást tud összegyűjteni mindennapi működésének finanszírozására, amiből például fizetett munkatársat tud alkalmazni. 5-8 év kemény munka és viszonylag töretlen fejlődés kell ahhoz, hogy a szervezet gyökeret eresszen és elfogadottá váljon a közösségben, és fel tudja mutatni a hosszú távú fenntarthatósághoz elengedhetetlen komolyabb eredményeket.

Éppen ezért sokan úgy tartják, hogy „a közösségi alapítványt a következő generációknak hozzák létre". Ez nagy fokú kitartást, elkötelezettséget, sok önkéntes munkát és reális tervezést kíván a közösségi alapítvány munkájában résztvevőktől. Reméljük, hogy írásunkkal sikerült meghoznunk a kedvet a kérdés közös továbbgondolásához.

2009. november

Benedek Gabriella – Kovács Edit – Scsaurszki Tamás
Gyökerek és Szárnyak Civil Fejlesztő Műhely
ka@rootsandwings.eu

Itt vagyunk!

Az „Itt vagyunk" cím a magyarországi bevándorlókat kutató projekt elnevezését takarja, mely az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium és az Európai Integrációs Alap támogatásával valósult meg. A pécsi székhelyű IDResearch Kft. által 9 hónapig folytatott kutatómunka összegzéseként kéthetente előadások keretében számolnak be a résztvevő oktatók, hallgatók az érdeklődőknek. Az első előadást Szegeden, Budapesten és a PTE jogi karán tartották, novemberben és decemberben pedig további helyszíneken lesznek beszélgetések.

A projekt szakértői a PTE Állam- és Jogtudományi Kar és a PTE Bölcsészettudományi Kar oktatói, munkájuk során az Európai Unió területén élő, harmadik országokból érkező bevándorlókat és szokásaikat vizsgálták. Magyarország tekintetében nem túl meghatározó a jelenség mivel, körülbelül 170.000-re tehető a legálisan bevándorlók (olyan külföldi állampolgárok, akik egy évet meghaladóan, nem turisztikai céllal tartózkodnak egy ország területén) száma, hozzátéve, hogy az illegálisan hazánk területén tartózkodó személyek száma feltehetően 20 százalékkal több.

A program keretében igyekeznek az EU-n kívüli országokból érkezett emberek integrációját megkönnyíteni. Az ő számuk csekély, azonban, ha a demográfiai tényezőket nézzük, azt tapasztalhatjuk, hogy az Unió, és ezen belül hazánk népessége elöregszik, akkor nyilvánvaló, hogy a keresők és az inaktívak aránya meg fog változni, amely visszafordíthatatlan következményekkel járhat. Ezen kívül már most tapasztalhatunk a munkaerő piacon olyan szakmákban, mint építőipar, vendéglátás, vagy kereskedelem huzamosabb ideje fennálló munkaerőhiányt. Ez több mint huszonötezer betöltetlen állást jelent, amely oka részben, hogy a magyar társadalom nem mobil, részben pedig ezek az emberek már nem vállalnak el olyan munkákat, amelyeket a bevándorlók még igen. A kutatásnak biztonságpolitikai része is van, hiszen 2005-ben Franciaországban nyomon követhető volt, hogy a másod, harmad generációs, nagyrészt állástalan bevándorlók elkeseredése milyen veszélyekkel járhat, és a probléma azóta is fennáll Európa több országában, így nem elhanyagolható a prevenció fontossága.

Cél továbbá, hogy a bevándorlók mindennapjait, szokásait bemutassa, és ezen keresztül elfogadóbbá, sztereotípia mentesebbé tegyék társadalmunkat. Hiszen ha ezen emberek integrálása sikeres, akkor hasznos tagjaivá válnak a társadalmunknak, és az együttélés is harmonikusabb lehet. A programról további információ a www.ittvagyunk.eu oldalon található.

SANSZ FILMKLUB – 5. sorozat

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

A belépés díjtalan.

2010. január 13.	**Halálos temetés** **színes, feliratos, amerikai-német-angol vígjáték, 90 perc, 2007** Mikor Daniel és Robert édesapja meghal, az egész elhidegült család összegyűlik, hogy elbúcsúztassák az elhunytat. A család tagjai mellett azonban feltűnik egy idegen férfi is, aki készpénz fejében hajlandó hallgatni egy a megboldogult apával kapcsolatos szörnyű titokról. A két testvér a botrány elkerülése érdekében hajlandó együttműködni a zsarolóval, ám miközben megpróbálják a rejtélyt továbbra is titokban tartani, a temetés lassan, de biztosan káosszá válik. (port.hu)
2010. január 27.	**Mindent anyámról** **színes magyarul beszélő spanyol filmdráma, 101 perc, 1999** Egy görög mondás szerint csak azok a nők látnak tisztán, akiknek könny áztatta a szemét. Manuelára nem igaz ez a mondás. Azon az estén, mikor egy autó halálra gázolja Estebant, a fiát, Manuela minden könnyét kisírja. S ahelyett, hogy tisztábban látna, a jelen és a jövő teljesen összekuszálódik benne. Fia hátrahagyott naplójában az alábbiakat olvassa: „Tegnap anyám egy fényképet mutatott nekem. A fele hiányzott. Úgy érzem, az életemből is hiányzik ez a rész." Az apjáról volt szó. Mauela sosem beszélt róla fiának, nehéz lett volna megmagyarázni, hogy a férfinek nagyobb mellei vannak mint neki, és hogy Lolának hívják. A hallgatás, mint egy szörnyű bűn, úgy nehezedik vállaira. Elhatározza, hogy megkeresi Lolát, hogy elmondja neki, volt egy fiuk, aki már halott. (cinematrix.hu)
2010. február 10.	**Férj és férj** **színes, magyarul beszélő, amerikai vígjáték, 114 perc, 2007** Chuck, a tűzoltó végtelenül hálás Larrynek, a tűzoltónak mivel Larry megmentette az életét egy tűzben. Larry viszont nem szívbajos, és kér cserébe valamit, amikor a bürokrácia ördöge úgy hozza, hogy Larry életbiztosításának nem lehetnek kedvezményezettjei a saját gyermekei. Chucknak mindössze annyit kell tennie, hogy néhány űrlapon Larry élettársának tünteti fel magát. Sima ügy. Soha senki nem fogja megtudni. Ám amikor egy buzgómócsing hivatalnok gyanakodni kezd, a barátok egyezsége pillanatok alatt a címlapokra kerül. Az improvizálásra kényszerített ifjú pár fergeteges szituációkba kényszerül az együttélés során. Miközben túlélik a nászútjukat, és emberfeletti erőfeszítéssel próbálják elhárítani a lebukás veszélyét, a két jó szándékú szélhámos rájön, hogy ami igazán összekovácsol egy családot, az az összetartás a nehéz időkben.(port.hu)
2010. február 24.	**Vakság** 2008-ban bemutatott drámai hangvételű film Fernando Meirelles rendezésében, mely a Nobel-díjas író, José Saramago azonos című regényéből készült. Véletlenül az egész várost megfertőzi valami ismeretlen ragállyal az a férfi, aki éppen hazafelé igyekezik a munkahelyéről. Egyik percről a másikra nagy, fényes fehérséget lát, és mind így jár, akivel csak kapcsolatba kerül. Pár nap alatt mindenki megvakul.(wikipedia.hu)
2010. március 10.	**A mások élete** **színes, feliratos, német dráma, 137 perc, 2006** **16 éven aluliak számára nem ajánlott** Kelet-Berlin, 1983 novembere, hat évvel a berlini fal leomlása előtt: az NDK és állambiztonsági szolgálata még elnyomja a gondolkodókat, és kíméletlen megfigyelő-besúgó rendszere mindenkit behálóz. Ennek a gépezetnek tökéletes fogaskereke Gerd Wiesler százados, akit politikai nyomásra egy sikeres színpadi szerzőre, Georg Dreymanra és élettársára, az ünnepelt színésznőre Christa-Maria Sielandra állítanak. A rendszerhez vakon hű Wiesler, a mások életét figyelve hamarosan ráébred saját élete kisszerűségére.(port.hu)
2010. március 24.	**Bin-jip - Lopakodó lelkek** **színes feliratos dél-koreai-japán romantikus dráma, 88 perc, 2004** A Binjip egy hajléktalan srácról szól, aki minden reggel motorjával járja a várost és szórólapokat tesz ki a házak ajtajára, hogy este betörjön oda, ahol nincsenek otthon – azaz nem mozdították el a kitett hirdetéseket. A cél nem vagyonszerzés, mindössze egy szállás, ahol meghúzhatja magát éjszakára. A fiú a „szíves vendéglátásért" cserébe még fizet is, hiszen másnap reggel a távozása előtt kimos, kitakarít és megjavítja az elromlott háztartási gépeket. Az élete akkor változik meg gyökeresen, amikor találkozik egy gyönyörű nővel, aki egy előkelő házban él, egy tönkrement, boldogtalan házasságban. A fiú megmenti a nőt a férj karmai közül, és furcsa kapcsolat alakul ki kettejük között. Szótlanul járják a nagyváros utcáit, s ugyanazt a rituálét folytatják ketten, amit addig a fiú csinált egyedül. Nem szólnak egymáshoz, nem szólnak máshoz, kapcsolatuk többet ér minden szónál.
2010. április 7.	**Pandora szelencéje** **színes, feliratos, török-francia-német-belga filmdráma, 112 perc, 2008** Amikor egy idős asszony előbb eltűnik, majd megkerülve a szenilitás jeleit mutatja, a család fiatalabb tagjaira hárul a feladat, hogy gondoskodjanak róla. A rokonok az évek során eltávolodtak egymástól, de az összefogás talán ismét segít felfedezni a családi értékeket. (port.hu)
2010. április 21.	**Hölgyek levendulában** **színes, feliratos, angol filmdráma, 103 perc, 2004** Ursula és Janet, a két korosodó nővér egy kis cornwalli halászfaluban él 1936-ban. A hatalmas vihar után sebesült, fiatal férfit találnak a házuk előtt, a tengerparton. Andrea felbukkanása felborítja a két nővér életét. A zsarnokoskodó Janet, a háborús özvegy valósággal kisajátítja az idegent, akibe a visszahúzódó, szerényebb Ursula beleszeret. A férfi egyébként lengyel hegedűművész, aki Amerikába szeretne menni. A helybéliek rossz szemmel nézik az események alakulását, különösen, amikor Andrea összebarátkozik a közelben vakációzó orosz nővel.(port.hu)
2010. május 5.	**Mementó** **színes, magyarul beszélő, amerikai thriller, 110 perc, 2000** **16 éven aluliak számára nem ajánlott** Leonard Shelby életét egyetlen cél vezérli: megtalálni azt, aki megölte és megerőszakolta feleségét, és bosszút állni haláláért. Leonard azonban egy furcsa, gyógyíthatatlan betegségben szenved. Amnéziás és a frissen szerzett élményekre is képtelen emlékezni. Egyetlen dologban biztos csupán: bosszút akar állni. Betegsége azonban különösen megnehezíti ezt. Polaroid képekkel dokumentálja minden lépését, névjegykártyák, dokumentumok, tetoválások segítségével próbálja összerakosgatni élete és a brutális gyilkosság darabkáit. A szálak egyre bonyolódnak, mindenki gyanússá válik, talán még maga Leonard is. A nagy kérdés pedig még mindig nyitva áll: ki a gyilkos?
2010. május 19.	**A rózsa neve** **(színes, magyarul beszélő, olasz-francia-NSZK thriller, 130 perc, 1986)** 1379-ben Baskerville-i Vilmos ferences szerzetes és fiatal kísérője, Adson von Melk felkeresnek egy észak-itáliai bencés kolostort az Appeninek magányos völgyeiben. Útjuk egyházi feladat, egy teológiai vitát kell előkészíteniük. Pápai legátusok és ferences szerzetesek között kell a világi hatalmi törekvések, a földi javak gyűjtése és a krisztusi szegénységi fogadalom figyelembevételével az egyház szerepének kérdését tisztázni. Mielőtt azonban az előkészületeket megkezdhetnék, néhány titokzatos haláleset bolygatja föl a kolostor nyugodt életét. William nyomozni kezd, és a két látogató hamarosan felfedezi, hogy a közösségben az ájtatosság mázа mögött titokzatos és gonosz dolgok történnek és a szerzetesek nem természetes halállal haltak meg.
2010. június 2.	**Az én kis falum** **színes, magyarul beszélő, csehszlovák vígjáték, 98 perc, 1985** A hajnali köd még nem szállt fel a városka házai közül. Kakasszó innen is, onnan is. Egy alacsony, pocakos ember lépked az utcán. Éleset füttyent, mire mellészegődik egy hosszú, nyurga fiú. Megpróbálja felvenni a köpcös férfi lépéseinek ritmusát, aki útközben még megjavítja a doktor úr Skodájának a motorját, s a kocsi nagy durrogások és rángások közepette elviharzik. Mialatt a rádióban a reggeli tornát közvetítik, hőseink már a teherautón zötykölődnek a tüzéptelepre homokért... Ez a nap is úgy kezdődik, mint bármelyik másik, de ki sejtené előre, hogy ma az aranyszívű, ám hirtelen haragú Pavelnek betelik a pohár és szakít félkegyelmű kocsikísérőjével, Otikkal. Pedig minden kalamajkának az oka Otik Pavel úrtól kapott fülvédője.

Az esélyegyenlőségi törvény és a nagyvállalatok

Magyarországon 2001 óta futó Legjobb Munkahely Felmérés 2005-től a következő állítás mentén is vizsgálja a dolgozók elégedettségét: "A vállalat nem tesz nemre, korra, bőrszínre, származásra, stb. vonatkozó megkülönböztetést a munkatársak között.

A fenti állításra adott válasz alapján elmondható, hogy számos vállalat esetében a munkavállalók jó része úgy érzi, hogy vállalatuk diszkriminál. A cégek pozitív hozzáállását önmagában igazolja a tény, hogy egy ilyen felmérésben részt vettek, ugyanakkor ezzel a problémával, vagyis, hogy a dolgozók egy része úgy érzi, hogy diszkriminál a vállalat, a cégek vezetése önmagában foglalkozni komolyabban nem kíván, ellenben úgy tűnik, hogy motiválhatónak tűnik a társadalmi felelősségvállalás problémakörén keresztül.

A Nevelők Háza Egyesület az Autonómia Alapítvány partnereként Európai Uniós támogatással elindított egy projektet, melynek keretén belül láttathatjuk, hogy hol, mely területeken érzik leginkább a diszkriminációt nagyvállalatok munkavállalói.

Úgy gondoltuk, hogy a partneri, jószándékú, segítő hozzáállás célravezetőbb olyan cégeknél, ahol eleve megvan a nyitottság és fejlesztési akarat. A foglalkoztatás területén a piaci érdekek miatt a jó példák legalább annyira kényszerítő erejűek, mint a már elmérgesedett, büntetést maga után vonó antidiszkriminációs esetek precedens értékű perei a notórius törvényszegők esetében.

Az eszköz, amivel a cégek számára vonzóvá tettük a programot az a társadalmi felelősségvállalás ügye. Ma Magyarországon, tapasztalatunk szerint a for-profit szervezetek számára az esélyegyenlőség kérdése nehezen értelmezhető, és semmiképpen sem olyan kérdés, amivel kiemelten foglalkozni szeretnének, vagyis ahhoz, hogy ezen a területen változást érjünk el, mindenképpen bátorítanunk kell őket.

Bizonyos cégméret felett minden tőzsdén jegyzett cégnél kötelező megjeleníteni azt, hogy hogyan járulnak hozzá a társadalmi felelősségvállaláshoz, és ebben az esetben nem törvény határozza meg, hanem a tulajdonosok elvárása.

Épp ezért hiszünk abban, hogy egy hozzájuk közelebb álló területtel, mint amilyen a társadalmi felelősségvállalás kérdése, jobban érdekelté lehet tenni a cégvezetéseket, hogy aktívan részt vegyenek a projektben, és az elkötelezettségüket is könnyebb megteremteni így a marginalizálódott, munkaerőpiacról kiszoruló védett csoportok iránt.

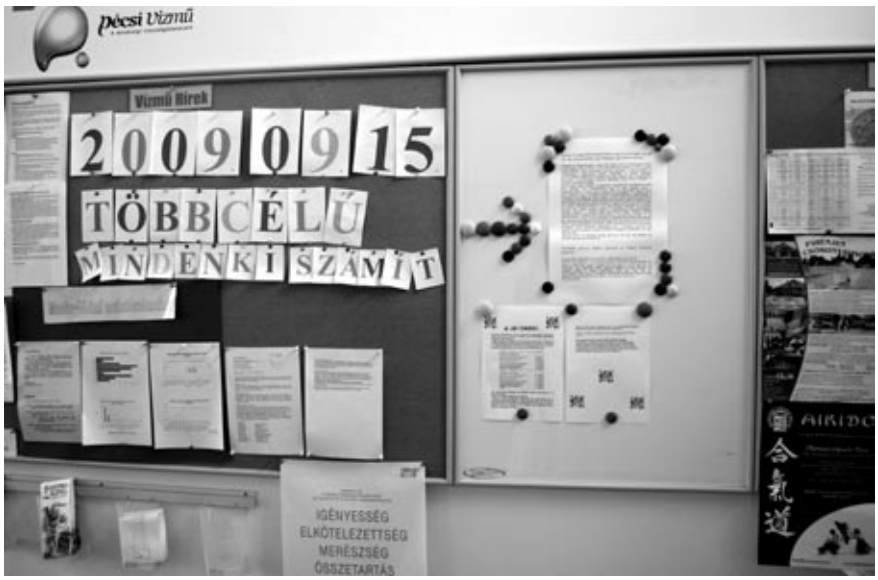
Úgy alakítottuk ki a projekt módszertanát, hogy a társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos fejlesztési, stratégia- és akcióalkotási lépések során esélyegyenlőségi területen is önreflexióra késztessük a munkaadókat. Hiszen nem lehet hiteles egy cég antidiszkriminációs törekvése, ha azt olyan módon dolgozták ki, hogy azzal kapcsolatban nem kérték ki a cég minden dolgozójának véleményét, illetve, ha a cég saját háza táján is volna mit tenni, vagyis a munkavállalók úgy érzik, hogy a "cég bort iszik és vizet prédikál", egyeseket tudatosan vagy akaratlanul diszkriminál.

Azt lehet tapasztalni, hogy az esélyegyenlőséget sértő döntések mögött a foglalkoztatás területén sokszor a tájékozatlanság áll. Nincsenek kellően tisztába az törvény által védett célcsoportok helyzetével, az előítéletek miatt a munkaerő piacról kieső csoportok is értékes tagjaivá válhatnak egy munkaszervezetnek, ha arra esélyt kapnak.

A projekt keretében kérdőíves adatfelvételt végeztünk a cégek teljes dolgozói körében, mely megszondázta, hogy milyen esélyegyenlőségi problémát látnak szűkebb (vállalati) és tágabb környezetükben, melyre alapozva a cég kidolgozhatja középtávú esélyegyenlőségi és társadalmi felelősségvállalási stratégiáját. A kérdőívek eredményeinek feldolgozása után csoportos beszélgetésket szerveztünk a kérdőívre beérkezett válaszok jobb megértésének érdekében, majd tájékoztattuk a felsővezetőket a felmérés eredményeiről, melynek részeként kiválasztódnak azok a marginalizálódott csoportok, amelyek problémáival a cég mélyrehatóbban akar foglalkozni a társadalmi felelősségvállalás keretében, illetve meghatározhatóvá válnak a cégen belüli esélyegyenlőségi problémák.

Ezt követően a kiválasztott területeken az esélyegyenlőségi törvényben meghatározott célcsoportokkal foglalkozó civil szervezeteket látogattunk meg terepen.

A projekt utolsó tevékenységeként az egyes cégek támogatói csoportjai közösen fogalmaztak meg akcióterveket.

Dr. Kanizsai Péter

A csibészségről

Ugyan olyan kort élünk, mikor tudjuk, hogy bármi megtörténhet és annak épp ellenkezője is, anélkül, hogy bárkinek szeme rebbenne az egyre-másra napvilágra pattanó orbitális pofátlanságok hallatán, így hát vagyunk még páran, akik már akkor infarktus vagy agyvérzés közeli állapotba kerülünk, ha a TV távirányítóját a kezünkbe vesszük.

Hosszabb-rövidebb angliai kanlandozásaim során minden egyes hazatérés annak reményében történt, hogy nem lehet annál már úgysem rosszabb, mint akkor, mikor elhagytam kicsi hazánkat. Minden egyes alkalommal tévedtem.

De az a mélység, melynek napjait éljük mindenen túltesz. Szűkebb életteremben – a magyar egészségügyként eufemizált bábeli zűrzavarban – nap mint nap szembesülök érthetetlen, már-már gyomorforgató, indulatokat kavaró csibészségekkel. Az éjszakai ügyeletek egyik apró bája, hogy a napi hajsza után egy cigire leülve olyan dolgokat is megtud az ember a rendszer napszámosaitól, a nővérektől, melyeket a rohanásban nehéz meghallani.

A szakmában már nagy öregnek számító, 38 éves asszistensnőnk mesélte – nem panaszként –, miszerint azért lett nővér, mert beteg ember mindig lesz, az ő munkájára ergo mindig számítanak. Annyit tett még hozzá, hogy azt persze sosem gondolta volna, hogy lesz idő, mikor ez senkit nem érdekel. Nem érdekli a hozzátartozókat, akiket a gagyi percmédia tudatosan megvezetve orvos és nővérellenesnek állít be, nem érdekli a felső vezetést, de persze nagy ívben tesz megbecsületlenségére a multi is, ahova kénytelen betérni megvásárolni a legszükségesebbeket. Egyedül a beteget érdekli, aki – túlzás nélkül állíthatom – emberi mivoltát és méltóságát köszönheti néki. Ez persze nagyon is felemelő, majdnem minden, de mégsem elég ahhoz, hogy pl. a gyerekét megfelelő színvonalon taníttathassa – merthogy be kell látnunk: a csibészség az oktatásügyet sem hagyta magára. Álliberális, szemforgató reformok eredményeként az állami oktatás színvonala egyre mélyebbre süllyed, a túlterhelt és lealázott pedagógusok azokkal sem tudnak törődni, akikben volna még szikrája a tudásvágynak. De miért is beszélünk tudásvágyról abban a világban, ahol őstulok senkik „sztárok" lehetnek? Ahol testületileg elmarasztalt műsorok változatlan formában és igénytelenséggel ontják az eszement példákat. Nincs konzekvencia. Illetve van: rajtunk csattan az ostor, ha mégsem tartjuk be az agymenéses kretének által kitalált szabályokat. Ahol magasrangú politikus inkább milliós pénzbüntést fizet ki, de nem tartja magát a törvényhez. A hétköznapi csibészeknek pedig több sem kell, hiszen ha neki lehet, őnékik miért nem? Tulajdonképpen nincs igazuk? Persze, hogy nincs, de ezt megmagyarázni esélytelen, hiszen nincs ellenpélda. Politikai oldaltól függetlenül lopják ki a szemünket, gondoljunk csak a hamvába halt költségtérítési törvényre. A nagyszerű ígéretekre, s ha valami azokból véletlenül megvalósul, akkor indul az öntömjénezés.

Városunk büszkesége a temérdek építkezés. Nem keresem a logikát az útlezárásokban, lehet nincs is mit kutatnom, de tény: egyirányú utca csak nagyon kevés van azóta. A behajtani tilos tábla mintha kint sem lenne, jönnek a kocsik szembe, keresztül-kasul, s nem feltétlenül a lesötétített terepjárók, hanem rozogább tragacsok is, hiszen nincs következmény. A közterület felügyelet megbüntet, mert a házunk előtt a járdán állok (úgy, hogy azért a babakocsi, vagy kerekesszék elférjen), de szemet huny az egyirányú utcában forgalommal szemben parkoló kocsik felett. Mert megteheti. Erőből, törvény által támogatva. Akárcsak bukott politikusok, akik jól eltúrták, vagy hogy is mondták annak idején? Nincs annál visszataszítóbb, amikor azok osztják az észt, akik bizonyítottan híján vannak annak, görcsösen ragaszkodva hagymázas elképzeléseikhez, miközben a valóságról tán éppen direkt tudomást sem véve élvezik perc-hatalmuk meglehetősen kancsal pillanatait. Hiszen ez nekik jár, törvény szól róla.

Eszembe jut Móricz remekműve, a Rokonok. S az, hogy itt mifelénk Vadkeleten semmi sem változik, azaz valami mégis: a stílus. Ugyanakkor halvány reménysugár is felcsillan: ha így ment közel száz éve, akkor tán van esély még százra, vagy tán kicsivel többre. A TV-t meg be sem kapcsolom. Mert mielőtt a csibészségre történő felhívás úgy terjed, mint a rémes-hírhedett új influenza, érdemes preventív szemlélettel legalább házunk táján alkalmazni valami vakcinát, ami asszem nem más, mint az egyre fogyó és tán éppen a forgalmazó által nehezen elérhető becsület és felelősség.

Lapunk munkatársának, dr. Kanizsai Péternek november 2-án megszületett András János nevű fia. Ezúton gratulálunk és sok boldogságot kívánunk az egész családnak.

Pécs - Ars GEometrica 2009 N
Interakciók és Határátlépések a
(Pécsi Kulturális Közpo

Haász Katalin: Mőbiusz-hologram 1.

Haász Katalin: Mőbiusz-hologram 2.

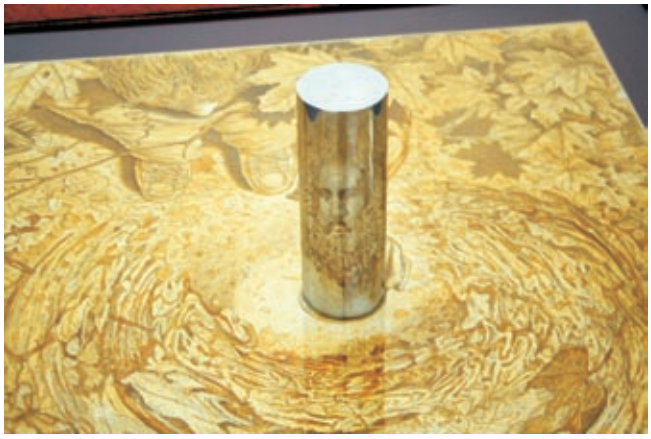
Orosz István kiállítása a Dómmúzeumban, 1.

Orosz István kiállítása a Dómmúzeumban, 2.

Orosz István kiállítása a Dómmúzeumban, 3.

Orosz István: Dionysos Anamorphosis

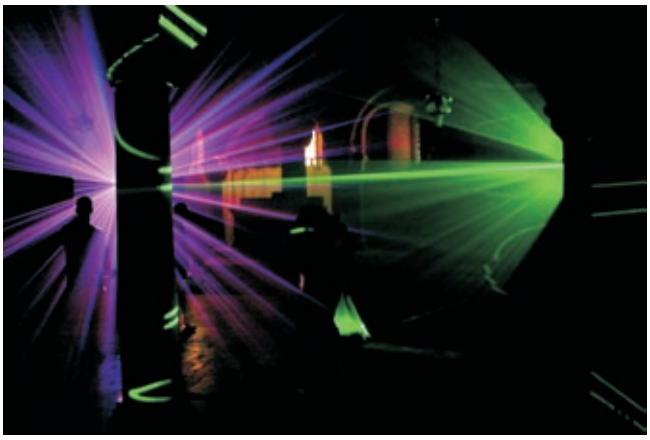
„A Pécs - Ars GEometrica 2009 a Bridges Pécs 2010 Világkonferencia (Pécsi Kulturális Központ, 2010. július 24-28.) előkészítő rendezvénye, a Kreativitás és Innováció európai évének hivatalos eseménye. A Pécs - Ars GEometrica programjainak, kiállításainak kurátora: Fenyvesi Kristóf Fotók: Barkóczi Dávid”

Nemzetközi Találkozó és Műhely
Művészetben és a Tudományban

ont, 2009. június 18-21.)

Orosz István: Öreglik, installáció a Dómmúzeumban

Csáji Attila: Agnus Dei, lézer- és hanginstalláció a Pécsi Bazilika Altemplomában, 1.

Csáji Attila: Agnus Dei, lézer- és hanginstalláció a Pécsi Bazilika Altemplomában, 2.

Csáji Attila: Agnus Dei, lézer- és hanginstalláció a Pécsi Bazilika Altemplomában, 3.

Haász Katalin, Seval Sener és Nejla Alatas (Törökország) és a PTE Művészeti Kar hallgatóinak közös kamarakiállítását megnyitják: Dr. Ole Lislerud (Norvég Művészeti Akadémia) és Ferhan Kiziltepe (Törökország) a Pécsi Kulturális Központban

A PTE Művészeti Kar képzőművész hallgatóinak kurzuszáró kiállítása a Pécsi Kulturális Központban (oktatók: Hegyi Csaba és Fenyvesi Kristóf; kiállítók: Bali Franciska, Erdődy Anita, Kanics Dorottya, Korányi Barna, Nagy Sarolta, Oláh Boglárka, Thorday Filoména)

Szabó Ildikó *(Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ, általános iskolai tanár)*

ÉlményMűhely – II. Kreatív Iskolanap az élményközpontú matematika-oktatásért a pécsi ANK-ban

Ezzel a címmel zajlott le 2009. szeptember közepén Pécsett immár második alkalommal, csaknem ötszáz diák részvételével az a különleges program, amelynek célja, hogy minél több iskola, iskolás, pedagógus, tudós és művész bevonásával tapasztalatokat, közös élményeket kínáljon a művészet és a tudomány kapcsolatára építve.

Az ÉlményMűhely

Az ÉlményMűhely vezető tanárai idén is a Pécs – Ars GEometrica Nemzetközi Találkozó és Workshop, a nyaranta szintén a városban megrendezett eseménysorozat neves résztvevői voltak, akikhez az ÉlményMűhely keretében az ANK 1. Számú Általános Iskola tanárai is csatlakoztak, saját kutatásaikon alapuló innovatív tanóráik, műhelyeik bemutatásával.

Immár második alkalommal tapasztalhattuk, hogy mind a gyerekek, mind a tanárok gyakran átélik a FLOW-élményt a foglalkozások közben. A művészet és a tudomány kapcsolatából születő eredmények pedagógiai alkalmazása pedig elősegíti a gyerekek számára hatékonyabb tapasztalatszerzést, a közös élményeket. Az ÉlményMűhely során a gyerekek, pedagógusok, művészek, tudósok között valóságos párbeszéd jön létre, mely interakció segíti a személyközi, iskolaközi, pedagógusi és munkaközösségi kapcsolatok erősödését, valamint fejleszti a gyerekek kreativitását, és pozitívan hat vissza a hagyományos tanórákra is a közös élményeken keresztül.

A Geometrikus Ugróiskola

A nyári Ars Geometrica konferencián, ahol hallgatóként vettem részt, került kiállításra az a „Geometrikus Ugróiskola" című tárgysorozat, amelyet Bali Franciska készített el a konferenciához kapcsolódó „Interakciók és határátlépések a művészetben és a tudományban" című egyetemi kurzus hallgatójaként. A kurzus teljesítéseként elkészített alkotás nem más, mint a matematikusok és a filozófusok által egyaránt jól ismert, híres öt platóni test nagyméretű modellje, amelynek oldallapjait – egy szellemes megoldás segítségével – síkban kiteríthetjük, és – az ifjú alkotóművész játékos invenciója szerint – az így nyert „geometrikus ugróiskolákat" akár játékként is kipróbálhatjuk. Az alkotás már a konferencián kiállítva előhívta még a felnőtt matematikusokból és művészekből is a mosolyt és a játékosságot. Többen is kipróbálták az ugróiskolát. Ekkor fogalmazódott meg bennem, hogy milyen jó volna az iskolában ezzel az eszközzel megtanítani a sokszor csak nehezen elsajátítható tananyagot, nevezetesen a mértani testek és a hálózat fogalmának összekapcsolását, ami komoly absztrakciós képességeket igényel a gyerekektől.

A második pécsi ÉlményMűhely keretében aztán lehetőséget kaptam arra, hogy harmadik osztályos tanulókkal egy bemutató óra keretében valóban kipróbálhassuk ezt az izgalmas eszközt, amely hatékonyan ötvözi a térszemlélet fejlesztését a játékos tanulás alapelveivel. A bemutató órán résztvevő osztály tanárával, Hajnal Évával közösen megtervezett óra nagyon jól sikerült. A gyerekek a szép, és egyben titokzatos platóni testeket széthajtogatták, és kijártak öt ugróiskolát, miközben megtapasztalták tulajdonságaikat és megtanulták szépen hangzó görög neveiket. A felsős tanulók aztán később a fizika terem vitrinjében látva mindezeket a „kiállítási tárgyakat", a fizikai alapfogalmak összekapcsolására alkalmazták az ugróiskolát, és találtak ki újabb játékszabályokat. Így jött létre a művészet és tudomány közötti valóságos párbeszéd és innováció, amely felébresztette a kreativitást tanárban, diákban egyaránt, egy szép és ötletes interaktív művészi alkotásnak köszönhetően.

Trebbin Ágost

A félhold fakó fénye Pécs felett

Pécs városa a történelem során nagyon sok tragikusan nehéz időszakot vészelt át. Ilyen volt a 143 évig tartó oszmán uralom is. Most mégis visszaforgatom az idő kerekét négy és fél évszázaddal. Nem tagadom, a Kelet varázsa mindig is vonzásában tartott, így azután nem csoda hogy írásaimban gyakran idézem a törökkori Pécs tragikusan izgalmas históriáját.

No, de kezdjük az elején. 1543 júniusában önként megnyitották a kapukat az oszmán sereg előtt. Ahogy ez általában lenni szokott, a gazdagok és az előkelőségek elmenekültek (mivel a város önként adta meg magát, részükre szabad elvonulást biztosítottak a török vezérek).

Az egyszerűbb, magyar városi lakosság és a szegények azonban továbbra is a meghódított városban maradtak. Velük szemben, mai nyelven szólva, a hódítók igazi apartheid politikát vezettek be, vagyis a belvárosból száműzték őket, és az új lakóhelyüket a meredek Havihegy sziklái alatt, a tajtékozva alárohanó Tettye patak partján jelölték ki. Itt azután az ún. Malomszegen (amelyet a középkorban malomsédnek is hívtak) húzták fel nyomorúságos, döngöltfalú, sárral tapasztott, kezdetleges kunyhóikat a kirekesztett páriák.

Jogaik gyakorlatilag nem voltak, életükkel nemigen kellett elszámolni senkinek sem. Ügyes-bajos dolgaikkal a közülük megválasztott elöljáró, a bíró foglalkozott. Az előkelő török kádi csak a törökök ügyében ítélkezett.

A csausz által kihirdetett rengeteg adót – volt belőlük bőven választék – kegyetlenül bevasalták tőlük. Még enyhe büntetésnek számított a megkorbácsolás és a különböző megalázó testi fenyítések alkalmazása. Rosszabb esetben az egész családot rabszolgaként elhurcoltak, hogy azután értékesítsék valamelyik keleti emberkufár piacon.

Pécs belvárosa az itt letelepedett gazdag basák, bégek, kereskedők hasznára és örömére igazi gazdag muzulmán kereskedő várossá alakult át.

A kanizsai vilajet részeként szandzsákbégi székhellyé lépett elő.

Evlia Cselebi (1611-1687) török világutazó és történetíró így látta az akkori pécsi belvárost:

A városban „400 mesterember boltja van. A Sötétség csársi (Karanlik csársi) nevű helyen rőfös boltok (bedesztan dükjánlári) módjára, India és Jemen híres árui találhatók. Noha kevés boltja van, e város mégis felülmúlja a végvidék minden szövetáru csarnokát."

Bolt nem volt sok, de annál híresebbek voltak ebben a korban a pécsi vásárok.

Az első időkben rengeteg készáru cikk jött keletről, mivel a törökök nem foglakoztak kézműiparral.

Evlia Cselebi idejében azonban ez már nem így volt.

„A Budai kapun kívül, a vizek partján egy tímárműhely van, mely mintha az anatoliai Afiun-Karahiszár tímárműhelye volna."

A közelmúltban az Ágoston téren a régészek jóvoltából egy csodálatos, 14. századbeli katedrális és kolostor romjai kerültek napvilágra. Több dolog látszik valószínűnek:

Az Evlia Cselebi által leírt tímárműhely az említett templom lerombolt anyagából került felépítésre.

A török mesterek a Tettye patak vizét használták a bőrök kidolgozása során.

Az itt feldolgozott bőröket azután török lábbeli készítő vargák (csizma, papucs, saru stb.) szabták, varrták kelendő pécsi vásári árucikké.

Erre az időre vezethető vissza a pécsi rézművesség kialakulása is, ugyanis a muszlimok nem használtak nemesfémből készült edényeket.

Keresett cikkek voltak a pécsi vásárokon a török fazekasok színes ólommázzal bevont kerámia edényei is. Az egyszerűbbeket a köznép vásárolta, a díszesebbek, amelyeket cifra, kacskaringós keleti mintákkal láttak el, a török uraságok asztalára kerültek.

Bizonyára a fentieken kívül még sok minden árucikk dicsérte a pécsi török mesteremberek munkáját. Mindenesetre a hódítók kiűzése utáni (1686) városi céhiparnak a török kézműipar vethette meg az alapjait. De ez már egy másik történet.

Kik is vagyunk Mi?

Megannyi mű készült már a nonprofit szervezetek világáról – de java részük monografikus igényű metateoretikus vállalkozás, melyet épp a tárgyalt, épp a tematizált világ lakói nem tudnak igazán használni – mert ugyan Róluk szól, de nem Velük, Értük nyilvánul meg, és nem számukra való ismeretekhez segít. Talán épp ezek hatására ma már az ismétlés veszélye nélkül nehéz olyan területet találni a civil szervezetek világáról, amely az elemzői figyelmet tekintve „érintetlen". Ez a könyv a magyar nonprofit szervezetek rendszerváltás utáni fejlődését mutatja, pontosabban inkább összegzi azt, arra vállalkozik, ami eddig kimaradt, vagy amiről kevés szó esett, azonban máshogy, másképp és főleg más nézőpontból mutatja meg a civil szervezetek szereplőit és tevékenységüket.

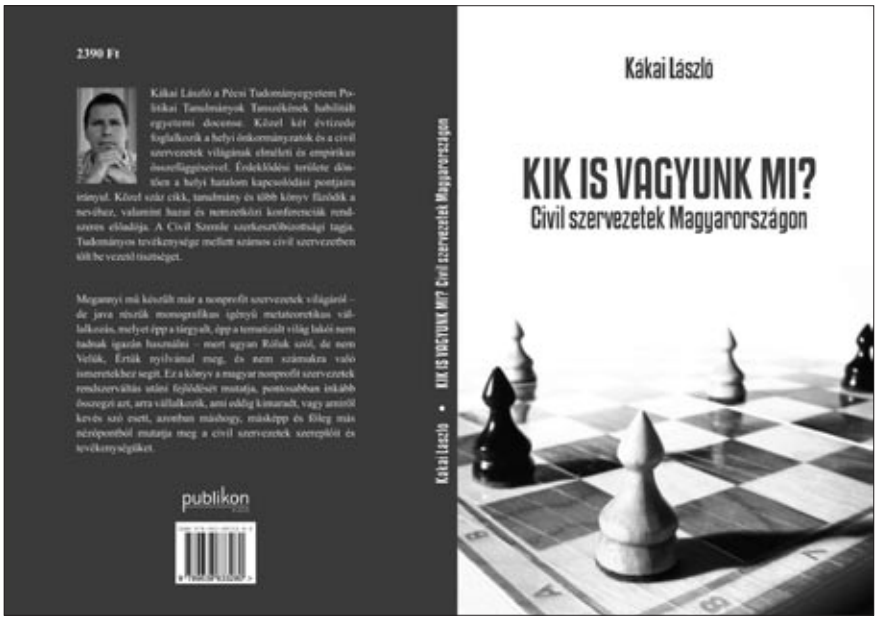
A kilencvenes évek második felére hazánkban is markánsan kirajzolódtak a civil szektor határvonalai, emellett a szektorban mélyreható változások mentek végbe a szervezetek megerősödésével, gazdasági szerepük növekedésével, az érdekcsoportok társadalmi legitimációjának stabilizációjával. A nonprofit szektor számbeli növekedése mögött ugyan még nincs szó a társadalmi cselekvésben elfoglalt stabil hely kialakulásáról, illetve stabilitásáról. A szektor megerősödése, amely következik számbeli növekedéséből, a szektor differenciálódását is magába rejti. Ezt a nehezen lehatárolható és folyamatosan változó „teret" különböző gazdasági, politikai, szakmai- és magánérdekek sokasága alakítja, fejleszti, amelynek elemeiből számtalan kombinációban rekonstruálhatjuk a hazai civil szervezetek világát.

A társadalom-politikai innovációk között kimagasló jelentősége van a civil társadalom szerveződéseinek, azok számának gyarapodásának és terjedésének a településhálózat egyes szintjein. Ezek a közösségi szervezetek egyrészt jelzik a lokális társadalom aktivitását, annak főbb érdeklődési és kötődési pontjait, másrészt érzékeltetik a lakosság fogékonyságát, támogatási képességét a nem gazdasági szférák iránt. A különböző civil szervezetek (pl. gazdasági, szociális, környezetvédelmi, kulturális, oktatási stb.) az európai tapasztalatok alapján alapvető szerepet játszhatnak olyan regionális, megyei szintű gazdasági-társadalmi programok kidolgozásában, végrehajtásában és ellenőrzésében, amelyek csökkentik az egyes településtípusok, társadalmi csoportok, szektorok és vállalkozási formák közötti különbségeket és ellensúlyozzák a társadalmi-gazdasági kirekesztés különböző formáit. A civil szervezetek részvétele a regionális, megyei, városi fejlesztésekben tágabb értelmezési keretbe helyezi a gazdasági fejlesztési programokat, bevonva abba különböző szociális, környezetvédelmi, diszkrimináció-ellenes és egyéb szempontokat. A regionális, megyei, városi civil szervezetek emellett alakítói lehetnek új kapcsolati hálók létrejöttének is. Ezek az új kapcsolati hálók települési- illetve térszerkezeteken belül új típusú együttműködési formák kialakulását segíthetik elő a régiók, megyék, városok állami, gazdasági és civil szereplői között, s tágabban, az országos és a transznacionális-európai színterek szereplői között is.

Mint a fenti rövid bevezető is jelzi, folyamatosan változó, faladatait, funkcióit tekintve sokszínű és feladatú szerveződésekként határozhatjuk meg a civil szervezeteket. Éppen ezért nagyon nehéz pontos képet alkotni a szervezetrendszer egészéről, hiszen ha ezt a „bonyolult" rendszert elemeire bontjuk, akkor inkább lokális kapcsolatokat, problémákat és jellegzetességeket látunk, ami az általános következtetések levonását teszik lehetetlenné. Ezzel szemben, ha a szektort makroszinten vizsgáljuk, akkor a makro-adatok a szektor „puha" összefüggéseit rejtik el, ami szintén rossz értelmezési keretet eredményezhet! Ezért talán a leghelyesebben akkor járunk el, ha az egyes elemeket vizsgálva, jellemezve próbáljuk összerakni világunkat, megérteni azokat az interakciókat, kapcsolatokat, amelyek összefűzik ezeket a szervezeteket nagyobb összetett rendszereket alkotva belőlük.

A kötetben – rendhagyó módon – néhány olyan területen igyekszem bemutatni a civil szervezetek szerepét, funkcióit, kapcsolódási pontjait, amelynek révén talán pontosabb és összetettebb képet kaphatunk a hazai nonprofit szervezetek helyéről, önképéről, erősségeiről és gyengeségeiről.

A kötet adatai: Kákai László: Kik vagyunk Mi? Civil szervezetek Magyarországon. Pécs, Publikon kiadó. Megrendelhető: www.publikon.hu

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

„Izzócsere program" az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklése, az éghajlatváltozás következményeihez való alkalmazkodóképesség javítása, továbbá a klímatudatosság erősítése céljából.

Kiíró: Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Beadási határidő: 2010. január 15.

A pályázat célja: Az ENSZ éghajlat változási keretegyezménye és annak kiotói jegyzőkönyve, a Nemzeti Éghajlat változási Stratégia, a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia, valamint a Nemzeti Környezetvédelmi Program alapvetően jelöli ki a globális klímaváltozásra választ adó, Magyarország középtávú klímapolitikáját meghatározó főbb cselekvési irányokat. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának mérséklését, az éghajlatváltozás következményeihez való alkalmazkodóképesség javítását, továbbá a klímatudatosság erősítését, mely kiemelt kormányzati feladat, jelen pályázati kiírás kívánja elősegíteni. Továbbá cél a szociálisan legsérülékenyebb társadalmi csoportok, és a költségvetési szervek, valamint a nem állami, nem helyi önkormányzati szervek által fenntartott óvodák, – akik számára a kis fogyasztású, energiatakarékos izzók megismerése és azok cseréje saját erőből nehezen megoldható – támogatása.

Pályázók köre: Jelen pályázati forrásból (továbbiakban Kövi) támogatást a Magyarországon 2007. december 1. napja előtt bejegyzett, az 1997. évi CLVI. törvény hatálya alá tartozó, az **alapító okiratban/ alapszabályban rögzítetten** szociális, családsegítési, időskorúak gondozását ellátó, hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítését célzó közhasznú tevékenységet folytató közhasznú alapítványok, egyesületek kaphatnak

- ezen belül is az alapszabályban nevesítetten a nagycsaládosok érdekvédelmét, segítését, támogatását megvalósító,
- valamint az időskorúak gondozását, segítését és érdekvédelmét megvalósító közhasznú szervezetek.

Valamint a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. tv. 24. § (1)-ben foglaltaknak megfelelő, belföldi székhelyű a költségvetési szervek, valamint nem állami, nem helyi önkormányzati szervek által fenntartott óvodák feladat-ellátási helyenként kaphatnak támogatást.

A támogatás formája: Vissza nem térítendő, célzott, előfinanszírozott pénzbeli támogatás energiatakarékos fényforrások (továbbiakban a köznyelv szerint: „izzók") vásárlására. A támogatás keretében vásárolt izzókkal azonos darabszámú működőképes hagyományos gömbizzók begyűjtése és leadása.

A pályázat benyújtása: A pályázati adatlap a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium hivatalos web oldaláról (www.kvvm.hu) tölthető le. A **pályázati adatlapot** számítógéppel maradéktalanul kitöltve (kézi kitöltés nem elfogadható!) és **cégszerű aláírással ellátva, az előírt** - és a pályázó szervezet cégszerű aláírásával ellátott - **mellékletekkel együtt** szkennelt (elsősorban pdf., vagy tif). formátumban, a kitöltött pályázati adatlap Excel formátumú változatával együtt kell benyújtani, az alábbi email címre: **izzocsere@mail.kvvm.hu**

További információ: www.kvvm.hu

Egész életen át tartó tanulás program / Leonardo mobilitás

Kiíró: Európai Bizottság

Pályázatkezelő: Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2010. február 5.

A mobilitási projektek célja a szakmai alap- és továbbképzés európai jellegének erősítése, valamint az elméleti és gyakorlati szakmai tudás és a szaknyelvi készségek fejlesztésének elősegítése. E pályázattípus többek között lehetővé teszi a szakképzés különböző szereplői, így az oktatási és a gazdasági szféra közötti együttműködést.

Támogatható tevékenységek:

A **külföldi szakmai gyakorlat** olyan gyakorlattal és/vagy képzéssel töltött időszak, amelyet a résztvevő (a kedvezményezett) egy külföldi fogadó intézményben (vállalat és/vagy szakképző intézmény) tölt. Ezalatt az időszak alatt a kedvezményezettnek alkalma nyílik munkatapasztalat szerzésére, szakmai tudásának és készségeinek fejlesztésére, valamely idegen nyelv aktív gyakorlására – mindez jelentősen növeli munkaerő-piaci esélyeit.

A **tanulmányutak** képzőintézmények és vállalatok közötti mobilitási tevékenységek, melyek a szakképzésben dolgozók számára nyújtanak lehetőséget arra, hogy tudásukat és tapasztalataikat más országokban, eltérő szervezeti körülmények között hasznosíthassák, illetve azokat tovább gyarapíthassák. A tanulmányutak célja továbbá az oktatási és gazdasági szféra közötti tapasztalatcsere, a technológiai és tudományos újítások átvitele. A program fontos eleme, hogy a külföldi út a kedvezményezettek számára szakmai továbbképzést jelent.

További információ: Tempus Közalapítvány 1093 Budapest, Lónyay u. 31. Infóvonal: (06 1) 237 13 20

E-mail: info@tpf.hu, Web: www.tka.hu

A SozialMarie felhívása

Kiíró: Unruhe Privatstiftung

Beadási határidő: 2010. február 13.

Egy rangos bécsi alapítvány immár hatodik alkalommal fogad be magyarországi pályázatokat is arra, hogy megkeresse a 2010-évi díjára legérdemesebb társadalmi vállalkozókat. Pályázhatnak olyan Magyarországon futó projektek, amelyek valamely égető társadalmi problémára adnak kreatív választ és a hazai körülmények között innovatívak, egyszersmind fenntarthatóak. A kiíró különös hangsúlyt helyez arra, hogy idén a civilvilág és a közigazgatás mellett az üzleti szférából is érkezzenek pályázatok a cégek társadalmi felelősségvállalásának témakörében. A pályázatok anyanyelven is beadhatóak (lehetőség szerint német vagy angol nyelvű fordítás kíséretében). Az Ausztria szerte médiaeseménynek számító díjátadás 2010. május elsején lesz Bécsben. A kiíró szervezet szakmai presztízse okán a nyertesek és helyezettek számára további pályázati lehetőségek nyílnak meg. A pályázati felhívás elolvasható németül és angolul: http://www.sozialmarie.org

Európa a polgárokért program / Civil szervezetek által kezdeményezett projektek

Kiíró: Európai Bizottság

Pályázatkezelő: Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (Brüsszel)

Beadási határidő: 2010. február 15.

Pályázhatnak: nem kormányzati szervezetek, a tevékenységeiket helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten kifejtő jogállással (jogi személyiséggel) rendelkező civil társadalmi szervezetek

Az alprogram célja: Különböző részt vevő országokból származó civil társadalmi szervezetek konkrét projektjeinek támogatása. Különféle helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten létrehozott szervezetek vehetnek részt benne. A projekteknek közérdekű kérdések megismertetésére, illetve az európai szintű együttműködés vagy koordináció révén elérhető konkrét megoldásokra kell törekedniük.

Támogatható tevékenységek:

A különböző országokban működő civil szervezetek projektjeinek tárgya lehet:

egy konkrét tevékenység: pl. szeminárium, tematikus műhelymegbeszélés, kiadvány, információs kampány, művészeti műhely, amatőr sporthoz kötődő tevékenység, képzés, kiállítás, stb.;

vita: bevonva pl. a részt vevő szervezetek tagjait, más civil szervezeteket, egyéb szervezeteket, döntéshozókat, állampolgárokat, stb.;

közös gondolkodás: az európai értékekről, az európai polgárságról és a demokráciáról, bevonva szakértőket, döntéshozókat, polgárokat, pl. egy kollokvium keretében;

hálózatosodás: az adott területen működő több szervezet tartós hálózata.

Részletes pályázati felhívás és további információ: Tempus Közalapítvány: www.tka.hu.

A pályázatokat az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) kezeli.

További információ található még az Európai Bizottság honlapján: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm

Egész életen át tartó tanulás program / Leonardo partnerségek

Kiíró: Európai Bizottság

Pályázatkezelő: Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2010. február 19.

Pályázhatnak: szakképzésben érintett intézmények

A partnerségek átmenetet képeznek a Leonardo mobilitás és az innováció fejlesztés / innovációtranszfer pályázattípusok között. Ezen együttműködések célja az **egymástól tanulás, jó gyakorlatok átvétele, közös tapasztalatok cseréje szakképzési témában**.

A 2 éves projektek során több ország partnerintézményei működnek együtt. Egy adott témára koncentrálva kiutazásokat, partnertalálkozókat szerveznek egymáshoz, ahol a témára vonatkozó megbeszéléseket tartanak, közösen dolgoznak egy kisebb projekteredményen, mely lehet tanulmány, honlap, CD, konferencia, képzési anyag stb. A projekt futamidejének többi részében pedig saját intézményükben dolgoznak az adott témán, majd az elért tapasztalatokat összegzik, értékelik, a tapasztalatokat megosztják, terjesztik.

A korábban már ismert Comenius *„Iskolai együttműködések"* és Grundtvig *„Tanulási kapcsolatok"* projektekhez hasonlóan **adott számú mobilitáshoz kapcsolódóan lehet támogatást igényelni** (átalány összegek, *minimum* 4, 8, 12 vagy 24 kiutazás megvalósítása), a partnerek azonban kisebb „projektterméken", eredményen is dolgoznak („projekttermék" lehet egy tanulmány / honlap / felmérés / CD stb.). A projektekben a szakképzésben tanulók aktív részvételére, tanulók és oktatók közös projektmunkájának megvalósítására, a képzőintézmények és a vállalati szféra kooperációjára is lehetőség van.

A projektek időtartama 2 év, minimum 3 ország 3 intézményének részvétele szükséges.

További információ: Tempus Közalapítvány, 1093 Budapest, Lónyay u. 31. Infóvonal: (06 1) 237 13 20

E-mail: info@tpf.hu Web:www.tka.hu

Grundtvig: Multilaterális projektek - a felnőttoktatási kínálat javítása és bővítése közös projektmunka révén

Kiíró: Európai Bizottság

Pályázatkezelő: Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (Brüsszel)

Beadási határidő: 2010. február 26.

Pályázhatnak: felnőttoktatással foglalkozó intézmények, szervezetek

Az alprogram célja:

Az európai projektek célja újszerű, fenntartható és terjeszthető eredmények létrehozása a Grundtvig program prioritási területein belül.

A programban résztvevő országok köre: a 27 európai uniós tagország, a 3 EFTA ország (Norvégia, Izland, Lichtenstein), Törökország

Támogatható tevékenységek:

A részt vevő intézményeknek megfelelő szakértelemmel és hatáskörrel kell rendelkezniük a projekt témájában.

A pályázásra jogosultak köre:

Felnőttoktatással foglalkozó intézmények, szervezetek.

2010-től ez az akció nyitott az Egész életen át tartó tanulás programban részt nem vevő országokból való partnerszervezetek számára is, azzal a megkötéssel, hogy ilyen szervezet nem lehet a koordinátor intézmény.

A pályázás menete:

A többoldalú projektekre vonatkozó pályázatokat közvetlenül az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséghez kell benyújtani. További információ a pályázati felhívásban és az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségének honlapján. :

http://eacea.ec.europa.eu/index.htm

Európai Drog Megelőzési Díj / European Drug Prevention Prize 2010

Kiíró: Európa Tanács

Beérkezési határidő: 2010. március 31.

Pályázhat: A projektben egynél több résztvevő formális szervezet legyen (dokumentálni kell). A projektgazda lehet kormányzati támogatottságú vagy nem kormányzati (NGO) szervezet, jöhet a privát szektorból vagy helyi szervezetek, illetve önkéntesek köréből. Pályázni 47 tagállamból lehet.

A Pompidou Csoport Európai Drog Megelőzés Díj 2010 címmel pályázati felhívást hirdet. E negyedik alkalommal a Díj kiosztása Strassbourgban a Miniszteri találkozón lesz 2010. november 3-4-én. Első alkalom, hogy az Európa Tanács mind a 47 tagállamából fogadják a pályázatokat.

A projektek aktuálisak legyenek, és lehető leginnovatívabbak legyenek, fiatalok szervezzék gyerekeknek, illetve fiatalok részére. Három ifjúsági projekt lesz jutalmazva, munkájukért egyenként trófeát, diplomát és 5000 eurót kapnak.

A pályázatoknak 2010. március 31-re kell beérkezni a Pompidou Csoport titkárságára. Angolul vagy francia nyelven lehet benyújtani, és a preventionprize2010@coe.int e-mailcímre is el kell küldeni. A pályázati adatalapok is e címről kérhetők.

Pályázati feltételek: 1. A projekt, mellyel a Díjra pályáznak, az Európa Tanács egy vagy több tagállamában folyjon jelenleg is, és e földrajzi határokon kívülről nem lehet pályázni.

2. A projektben egynél több résztvevő formális szervezet legyen (dokumentálni kell). A projektgazda lehet kormányzati támogatottságú vagy nem kormányzati (NGO) szervezet, jöhet a privát szektorból vagy helyi szervezetek, illetve önkéntesek köréből.

3. A projektnek egészében és főként a drog me előzésről kell szólnia. (A drog prevenció fogalma széles körben értelmezhető és elfogadható).

4. A projektben 25 év alatti fiataloknak is részt kell venni. **További információ** a Pompidou Csoport honlapján található: http://www.coe.int/pompidou

Az év akadálymentes épülete 2009

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium

Beadási határidő: 2010. január 29.

Pályázhat: új megvalósítású vagy felújított közhasználatú épület (épületrész) tulajdonosai A Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium Építésügyi és Építészeti Főosztálya „AZ ÉV AKADÁLYMENTES ÉPÜLETE 2009" címmel építészeti nívódíj pályázatot hirdet. A pályázatra olyan új megvalósítású vagy felújított közhasználatú épülettel (épületrésszel) lehet jelentkezni, amelynél az akadálymentes használat feltételeit komplex módon, illetve magas színvonalon biztosították, és amely használatbavételi engedéllyel rendelkezik.

Elismerésben az épületek építtetői, tervezői és kivitelezői részesülnek. A pályázatokat az alábbi címre kell benyújtani, illetve beküldeni: VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. „Az év akadálymentes épülete 2009" építészeti nívódíj pályázat, 1111 Budapest, Budafoki út 59.

A részletes pályázati kiírás és mellékletei hozzáférhetők: http://www.nfgm.gov.hu, http://www.vati.hu, http://www.e-epites.hu, http://www.terport.hu

Megyesi Schwartz Éva

A Pécsi Szemle Várostörténeti Alapítvány (7626 Pécs, Búza tér 8., adószáma: 18319138-1-02) kuratóriuma ezúton mond köszönetet mindazoknak, akik 2008 évi adójuk 1%-át, összesen 72 442.- forintot felajánlották a Pécsi Szemle Várostörténeti Alapítvány számára, melyet a lap működésének ügyintézésére fordítunk.

Az Asztmások, Allergiások Baranyai Egyesülete (Pécs, dr. Veress E. u. 6., adószám: 18307759-1-02) ezúton köszöni meg mindazoknak, akik a 2007. évben személyi jövedelemadójuk 1 %-át egyesületünknek ajánlották fel, összesen 95.110 Ft értékben.
Az összeget az alábbiak szerint használtuk fel:
Jelentős részét, 69.200 Ft-ot a klubok programjaira - a városi és megyei klub tagsága szigetvári gyógyfürdőbe szervezett kirándulásához, autóbuszköltségre (36.000 Ft-ot), Szülői Klubunk által szervezett gyermeknapi, hétvégi (2 napos) családos programunkhoz pályázaton elnyert összeggel együtt (33.200 Ft-ot) használtunk fel.
Fenntartásra 25.910 Ft-ot (telefonköltség, irodaszerek) használtunk fel.
Közösségi programjainkhoz kérjük és várjuk további támogató felajánlásukat.

A Pécsi Magyar-Orosz Társaság (7624 Pécs, Szent István tér 17. adószám: 18311123-1-02)tagjai nevében köszönjük támogatóinknak, hogy 2007 évi szja 1%-val támogattak bennünket. Az adományozott 114.393 Ft-ot kulturális és hagyományőrző programjaink szervezésére, valamint működésünkre fordítottuk. Kérjük, hogy továbbra is támogassák társaságunk tevékenységét.
A PMOT vezetősége

A Baranya – Devon Társaság (adószám: 18306734-1-02) ezúton köszöni támogatóinak az 1%-os SZJA felajánlását.
A felajánlott 48.220 Ft-ból 2.900 Ft-t, működésre fordítottuk a többit tartalékoltuk.

A Baranya Barátainak Köre (adószám: 18312258-1-02) ezúton köszöni támogatóinak az 1%-os SZJA felajánlását.
A felajánlott 219.851 Ft-ból 171.406 Ft-t karitatív célra, 48.445 Ft-t működésre fordítottunk.

Az Endokrin és anyagcsere betegekért Közhasznú Alapítvány (7634 Pécs, Keskeny d. 7. adószám: 18326945-1-02) ezúton szeretne köszönetet mondani minden támogatójának, közöttük azoknak, akik a 2008. évben a SZJA-juk 1%-át, összesen 166.251 Ft-ot felajánlották. A felajánlott összeget az alapítvány az alapító okiratban rögzített céljaira használta fel.
Támogatásukkal hozzájárultak a betegellátás színvonalának javításához. Továbbra is számítunk önzetlen és nagylelkű támogatásukra."

A Pro Pannonia Kiadói Alapítvány (7621 Pécs, Király u. 33.; adószám: 19031903-2-02) köszönetet mond mindazoknak, akik 2007. évi személyi jövedelemadójuk 1%-ával az alapítvány működését támogatták, amelyet az Irodalmunk forrásai sorozat kiadására fordítottunk.

A Pécsi Szemle Várostörténeti Alapítvány és az Endokrin és anyagcsere betegekért Közhasznú Alapítvány 2008. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   - a. jogi, közhasznúsági,
   - b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   - c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   - d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Baranya Megyei Civil Szervezetek Komplex Szervezetfejlesztése

TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Kedvezményezett: Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Konzorciumi partnerek: Maholnap Magyar Jóléti Alapítvány, Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.

Az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás összege **49 996 376 Ft.**

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÚmFt infovonal:
06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

BARANYAI Civil Körző

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM 2010. JANUÁR-FEBRUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK FEBRUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2010. február 9-én, kedden 17 órakor** nyílik a „Változatok a Mona Lisára" című kiállítás, a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete válogatott anyagaiból. A kiállítást megnyitja: Hámori Gábor fotóművész, a Magyar Fotóművészek Szövetsége tagja, a Mecseki Fotóklub elnöke

  Megtekinthető: 2010. február 28-ig

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2010. február 16-tól látható** Dr. Boda Miklós kiállítása „Fotográfiák" címmel.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Február 2-án, kedden 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Pénzügyi Menedzsment

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Február 2-án, kedden 9.30 órakor
Civil Tanácsadó Fórum
A DDRFK rendezvénye

Február 2-án, kedden 18 órakor
Vendég a társművészetek köréből – Lovasi András zenész, előadóművész
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 3-án, szerdán 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés –Pénzügyi Menedzsment

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Február 3-án, szerdán 16.30-kor
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG – elnökségi ülés

Február 4-én, csütörtökön 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés –Pénzügyi Menedzsment

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Február 5-én, pénteken 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés –Pénzügyi Menedzsment

Február 6-án, szombaton 9 órakor
A PÉCS-BARANYAI KÓRUSSZÖVETSÉG ülése

Február 9-én, kedden 18 órakor
Tehetségkutatás
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 9-én 18 órakor
Koláth Zoltán: Csillagos égbolt rezervátum
MAGYAR MADÁRTANI és TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Február 10-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Férj és férj – *színes, magyarul beszélő – amerikai vígjáték*

Február 15-én, hétfőn 17 órakor
Tanulási technikák-avagy: Mit tanácsolhatunk a nehezen tanuló gyermekeknek?
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET rendezvénye

Február 16-án, kedden 16 órakor
Kórusfarsang
A NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK rendezvénye

Február 17-én, szerdán 16 órakor
Megemlékezés Kazinczy Ferenc születésének 260. évfordulóján
Előadó: Dr. Szabó Szabolcs
A NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

Február 23-án, kedden 14 órakor
NCA fórum

Február 23-án, kedden 17 órakor
dr. Debreceni László: Az 1956-os forradalom eseményei és az azt követő megtorlás a Pécsi Egyetemen
A PÉCSI VÁROSVÉDŐ ÉS VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET rendezvénye

Február 24-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Vakság – *filmdráma – José Saramago regénye alapján 2008*

Február 24-én, szerdán 17 órakor
Outi Hassi előadása a Kalevala napja alkalmából
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG rendezvénye

Február 26-án, pénteken 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Projekttervezés

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Február 27-én, szombaton 16.30 órakor
A PÉCSI KAMARAKÓRUS teadélutánja – **kamarakoncert**

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 18 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ felnőtteknek
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páros) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden szerdán 17.30 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden csütörtökön 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
FINN TANFOLYAM kezdőknek
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

CIVIL ÉLET

A civil szervezetek szerepe a vidék metamorfózisában I. 4

Tudjunk teremteni! 6

A Nemzeti Civil Alapról dióhéjban 8

„Keressetek, kutassatok...” 12

„Szárba szökkenő friss hajtásra várva” 14

Felhívás képzőművészeti pályázatra 15

KIÁLLÍTÁS

Változatok a Mona Lisára 9

PÉCS NEVEZETES EMBEREI

Az emberi jóság nagykövete 13

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 15

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Tisztelt Pécsi Polgárok! Kedves Vendégek!

Mi, pécsiek, és mi, magyarok tudjuk, hogy Pécs már régóta Európa egyik kulturális fővárosa! Kétezer éves múltunk, történelmünk, kulturális örökségünk feljogosít bennünket erre a kijelentésre. Jól tudjuk mi ezt, hiszen mindannyian itt élünk, itt alapítottunk családot, ismerjük a várost és értékeit. Ismerjük egyedülálló atmoszféráját, hangulatos utcáit, tereit, parkjait, ízes ételeit és borait.

Néhányan talán azt gondolják, hogy Pécs csak monumentális új épületekkel szimbolizálhatja azt, hogy Európa Kulturális Fővárosa. Ez tévedés, hiszen az épületek – legyenek azok bármily látványosak és fontosak – önmagukban kevesek ahhoz, hogy maradandó élményt nyújtsanak Pécsről. A szellemiség, a tartalom az, amely valójában képes erre, képes kifejezni, miért is a mi városunk 2010-ben Európa Kulturális Fővárosa. Mi, pécsiek azt fogjuk megmutatni, hogy milyen szellemi, kulturális, történelmi és szakrális értékeink vannak, mert a város ezeknek köszönheti, hogy kétezer éve létezik. A pécsiség az, ami meghatározó, és 2010-ben mindenki lehet egy kicsit pécsi, aki ellátogat hozzánk!

Pécs nagyszerű város, a pécsiek pedig nagyszerű, büszke és okos emberek. Fontosnak tartottam, hogy a civilek minél nagyobb teret kapjanak az Európa Kulturális Fővárosa programon belül, ezért különítettünk el 100 millió forintot a pécsi kulturális és civil szféra számára, hogy még inkább bekapcsolhassuk őket a programokba. Ez sikerült, a pályázaton támogatást nyert rendezvények tovább gazdagítják majd városunk programkínálatát, és élményt nyújtanak azoknak, akik ellátogatnak hozzánk.

fotó: Marsalkó Péter

Pécs sokszínű, izgalmas város. Úgy hiszem, e sokszínűség miatt is érdemelte ki az Európa Kulturális Fővárosa címet. Bízom abban, hogy ezt a sokszínűséget a 2010-es programokon keresztül is láttatni tudja majd a város. Azt kívánom, hogy tartalmas, izgalmas és színes hetek, hónapok elé nézzünk mindannyian, váljon mindenki számára kézzelfogható valósággá az Európa Kulturális Fővárosa program.

Hiszem azt, hogy Pécs sikerre viszi e kitüntető címet, és megmutatjuk a világnak, megmutatjuk Európának, megmutatjuk Magyarországnak: Pécs olyan város, amely összeköti az embereket, összeköti a kultúrákat, s ezáltal valódi, a hagyományokon alapuló új értéket teremt.

Páva Zsolt
Pécs polgármestere

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Trebbin Ágost

Fotó: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Druckmodul Nyomda és Kiadó Kft., Siklós

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

A civil szervezetek szerepe a vidék metamorfózisában I.

„A mindenségi élet törvényei a falu mellett döntenek. (...) A hegy oldalában, a folyó partján, a völgy szájában meghúzódó falu a helyes arányú élet. Hegyek, erdők, rétek, szántóföldek, levegő, levegő és házak, emberek. Együtt van mind, aki ismerheti egymást és együtt élnek mind a föld hátán, Isten tenyerén. Művészet, tudomány fejlődhetik köztük. De a föld emlőjéről soha le nem szakítják magukat. Túrják a földet és vetik a magot. Érzik a növekedést. Élik a mindenség életét." Balázs Ferenc

Életünk minden területén érezhető a válsághangulat, és a reálgazdaságba is begyűrűző pénzügyi válság arra késztet, hogy elgondolkozzam a vidéki életet fenyegető veszélyeken, és számba vegyem a László Ervin által „Világváltásnak" nevezett folyamatban rejlő esélyeket, lehetőségeket, melyeket a vidékfejlesztés területén látok. (László, 2008)

Két évtizedes vidékfejlesztési tapasztalatom elszigetelt, rossz infrastruktúrájú és elnéptelenedés által sújtott faluban arra a következtetésre vezetett, hogy a modernizáció minden áron való erőltetése, tulajdonképpen felszámolja a vidéket, mint létformát. A természetközeli életforma újjászületése nem a mezőgazdaság, hanem a tájgazdálkodás – és környezet – irányában történhet meg. Ebben az újjászületésben az elszigetelt térségek esélyesebbek, mint a városok közelében lévő urbanizált és a fogyasztói társadalmi modellbe beszervezett térségek. Az előbbire jellemző erőforráshiányt csak összefogással és magas szintű szellemi felkészültséggel együtt járó jelenléttel lehet pótolni. Ennek a jelenlétnek – és a megélhetéshez nélkülözhetetlen, magas szintű szakmai tudás – biztosításában kulcsfontosságú szerepet töltenek be a civil szervezetek. Az elszigetelt vidéki települések legyőzhetetlennek tűnő szociális problémákkal küzdenek, és a megélhetéshez elengedhetetlen tevékenységek nem folytathatóak gazdaságosan a piacgazdaság szempontjai és elvárásai szerint. Csak értékvezérelt emberek és azoknak önkéntes szerveződései tartják ezt értelmes, emberhez méltó feladatnak. A profitvezérelt piacgazdaság tulajdonképpen a vidék, mint gazdaságtalan létforma felszámolására törekszik. Civil kurázsi kell ezzel a mindent elsöprő erővel szemben cselekedni, és felelősséget vállalni az Életért.

Válságkezelés

A globális kapitalizmus krízise előre jelezhető volt és elkerülhetetlennek bizonyult. (Soros, 1998)

Az egyes kormányok, az Egyesült Államok és az Európai Unió által eddig megfogalmazott válságkezelő programok csak tüneti kezelésre alkalmasak, nem segítik a válság utáni új gazdaság és társadalom kialakulását. Továbbra is a szociális következmények enyhítése a cél, a szociális kérdés megoldása helyett. A fogyasztás élénkítését szolgáló intézkedések, valamint a válság által legsúlyosabban érintett nagyvállalatoknak és bankoknak nyújtandó állami támogatás tovább növeli az állami adósságállományt. Mindezek az azonnali, pánikszerűen megfogalmazott intézkedések tovább erősítik a krízist, és súlyosbítják annak következményeit. A válságra válaszként megfogalmazott, rögtönzött vállalati stratégiák jelentős része a válságot ürügyként használja az elmúlt évek hibás gazdasági döntéseinek korrigálására (tőkeújraértékelés, személyzeti leépítés, költségcsökkentés). Nem kétséges, hogy a válság nyomán sokan újjászületnek majd, radikálisan szakítva az addigi felelőtlen gazdálkodás gyakorlatával. Hogy ezekből az újjászületésekből, a túlélők győzelméből születik-e majd egy új, fenntartható világ, most még erősen kérdésesnek látszik.

A válság – amint a krízis szó eredete is mutatja[1] – tulajdonképpen esélyt hordoz egy más, az eddigitől gyökereiben eltérő gazdaság és társadalom kialakulására. Ehhez azonban fel kell ismerni, és tudatosítani kell, hogy a válság gyökereiben az emberi társadalom morális romlásának következménye[2]. Mert morális romlás az, ahogyan az emberiség a természettel, az élővilággal és önmaga jövőjével, a jövő generációk életével felelőtlenül bánt a fogyasztói társadalom eltelt száz esztendejében. A globális felmelegedés, a fosszilis energiaforrások kimerülése tulajdonképpen az ember minden áron való profithajhászásának, a munka nélküli jövedelemszerzési vágyának és az értelmetlen versengésnek a következménye. A szűkösség gazdaságának – ami csak egy másik formája a kommunisták által bevezetett hiánygazdaságnak – a fenntartása profitszerzés érdekében, a ma már technológiailag lehetséges bőséggazdaság helyett szintén morális kérdés. Morális romlás az is, ahogyan a gazdaságban az értékadó folyamatokat kiengedték a társadalmi és erkölcsi ellenőrzés alól, és a profit növelése érdekében arra buzdították a bankok, hogy elfogyasszuk a várható termelésünk jövedelmeit, eladósítva államokat és polgárokat egyaránt.[3]

A gazdasági válságból egy reális szükségletekre és létező, valamint fenntartható erőforrásokra épülő gazdasági modellel lehet kilábalni. A gazdaság az együttműködés és nem az esztelen verseny területe kell legyen[4]. Együttműködés az emberek közt a szükségletek kielégítésére, az innovációra, hogy megtaláljuk a megoldásokat a problémákra, és biztosítsuk az erőforrásokat a szükséges cselekvéshez. Együttműködés az állatokkal, növényekkel a Föld élővilágának fenntarthatósága érdekében. Együttműködés a jövő nemzedékeivel az emberiség jövőjének biztosítása érdekében.[5]

A vidéki élet leértékelődése

A vidéki élet a modernizáció következtében végveszélybe került. A falvak elnéptelenedtek, a kiöregedett lakosság nem képes, és nem is érdekelt a vidéki tájat fenntartani. A hagyományos paraszti kultúra és társadalom megszűnt létezni, felbomlott a szövete, és helyébe nem alakult ki, nem alakulhatott ki, a

korszerű, ökológiai szemléletű és fenntartható, a tájgazdálkodást felvállaló vidéki társadalom. Spontán erdősödés és garázdálkodó vadak uralják a hajdan művelt vidéki tájat. Társadalmi és gazdasági kirekesztettség, elszegényedés és egyre erősödő bűnözés veszélye fenyegeti a még falun élő emberek életét.

A vidék felszámolását szolgálta számos modernizációs törekvés mind a kapitalista, mind a szocialista modernizáció alatt. A falu bizonyult a gazdasági növekedés számára létfontosságú olcsó és képzetlen munkaerő forrásának. Ezért fogalmaztak meg kormányok többé-kevésbé nyíltan faluellenes gazdaságpolitikákat a húszadik században az egész világon. Az élelmiszertermelés ipari formái szükségtelenné tették a vidéki közösségeket. A modernizációs propaganda sikeresen meggyőzte a falvak lakósságát, hogy a jövendő nemzedékeknek csak a város biztosíthat életet. A Föld számos országában felszámolták, illetve továbbra is naponta számolják fel a vidéki élet keretét adó természetes ökológiai rendszereket, őserdőket, legeltethető pusztákat és hegyvidéket, árgazdálkodásra alkalmas vizes élőhelyeket.

A falu válsága tulajdonképpen jóval megelőzte, és ugyanakkor előrevetítette a jelenlegi világválságot. Az a politika és gazdasági magatartás, mely a vidéket tönkre tette, az juttatta az emberi civilizációt a végveszélybe. Az már most látszik, hogy a gazdasági válság a nagyvárosok lakóit, a globális fogyasztói társadalomtól függő „bérrabszolgák" több százmilliónyi táborát fogja a legsúlyosabban érinteni. Azokat, akik képtelenek saját erőből magukat eltartani. Kevésbé fognak szenvedni azok a vidékek, ahol még létezik az önfenntartás becsülete és tudása. A szabadságnak azon érzése, hogy az ember és családja élete kevésbé függ kiszámíthatatlan és ellenőrizhetetlen tényezőktől, sokaknak bizalmat és pozitív jövőképet fog eredményezni még alacsony jövedelemszintek mellett is.

Romániában egyedi jelenségként a rendszerváltás nyomán szociális indíttatású visszaköltözés indult be városról falura. A globális fogyasztásra termelő vállalatokból elbocsátott munkaerőt azonban a vidék nem tudja befogadni. Nincsen infrastruktúra, hiányzik a vidéki gazdaság és nem is akarnak ezek a munkások mezőgazdasággal foglalkozni. Legtöbb esetben mélyen megvetik azokat, akik „még mindig a földet túrják". Az alapvető válság a fejekben és az értékrendben van. A fogyasztás korlátlan növelésére alapozott gazdasági növekedés ideológiája által agymosott „rabszolgák" fejében a természetközeli élethez szükséges szemlélet kialakulása hosszadalmas és fájdalmas lesz. Az öncélú fogyasztás szenvedélybetegség[6]. A felébredés és a gyógyulás az elvonási tünetek egész sorával fog járni.

A válságból csak az ökológiai szemlélet meghonosodásával tudunk kilábalni. A gazdaság és társadalom érdekeit alá kell rendeljük az ökológiai fenntarthatóság követelményeinek. Ha eddig úgy gondolkodtunk, hogy ami a gazdaságnak jó, az jó kell legyen a természetnek is, ezután úgy kell éljünk, hogy ami jó a természetnek, az kell jó legyen a gazdaságnak is. Az ökológiai egyensúly fenntartása csak természetközeli életformával és tudatos természetvédelemmel lehetséges.

A vidék felértékelődése

Az Európai Unió az elmúlt évtizedben felismerte, hogy az ember által lakott ökológiai rendszerek fenntartása érdekében – az egyébként a második világháború utáni éhezéseket követően prioritást élvező élelmiszertermelésen túl – a vidéki élet támogatásra szorul. Közösségi politikák és vidékfejlesztés céljából létesített támogatási alapok szolgálják a vidék átalakítását, a Corkinyilatkozatban megfogalmazott élhető vidék jövőjét[7]. Az EU vidékfejlesztési politikáját a mezőgazdaság és élelmiszertermelésen túlmenően, a tiszta levegő, az élővilág sokszínűségének megőrzése, valamint esztétikai szempontokat is érvényesítő tájfenntartás motiválja. A vidék felértékelődni látszik, mint az élővilág fennmaradásához elengedhetetlen közjavak előállításának színhelye. A fosszilis tüzelőanyagok elfogyásának perspektívája a vidéket, mint megújuló energiatermelőt is jelentős tényezővé avatta. A jelenlegi intenzív mezőgazdaság kőolajfüggése – a nagy mennyiségben felhasznált üzemanyag, és műtrágyák miatt – komoly technológiai váltást tesz szükségessé. Az organikus, vagy biotermelés azonban nem képes alacsony hozamaival kielégíteni a világ élelemszükségletét. A globális felmelegedés okozta klímaváltozás és a víztartalékok kimerülése élelmezési válságot vetít a gazdasági válság mellé. Mindez újabb kihívást jelent a vidék számára. A megoldás a decentralizált módon, helyi erőforrásokra alapozott ökológiai szemléletű élelmiszer előállítása lehet.

Kolumbán Gábor
Civitas Alapítvány – elnök

A cikket a következő lapszámban folytatjuk

1 A „Krinein" ógörög szó, amiből a krízis szavunk ered, döntést, megkülönböztetést, határozást jelent. Vagyis a krízis mindig magában hordozza a megfelelő döntés, a másként való cselekvés lehetőségét.

2 Konrad Lorenz által megfogalmazott, a civilizált emberiség nyolc halálos bűne: a túlnépesedés, az élettér pusztulása, versenyfutás önmagunkkal, az érzelmek fagyhalála, a genetikai összeomlás, a tradíciók lerombolása, a dogmák ereje, az atomfegyverek. (Lorenz, 2002)

3 Soros György fogalmazta meg nemrég megjelent könyvében: „Arra a következtetésre kell ezen a ponton jutnom, hogy a pénzügyi hatóságok és a pénzpiacok résztvevői alapvető tévedések rabjai a piacok működésével kapcsolatban. A téves hozzáállás miatt képtelenek megérteni, hogy mi is történik valójában, és utat engednek azoknak a szélsőséges piaci eseményeknek, amelyek a jelenlegi kavarodást táplálják. Amellett érvelek tehát, hogy a globális pénzügyi rendszer hamis elképzeléseken alapul... ezek a téves nézetek nemcsak a piacokra jellemzőek, hanem mindenre, amit ember alkotott." (Soros, 2008, p. 28.)

4 Pyotr Alexeyevich Kropotkin már a múlt század elején megfogalmazta azt az evolúcióelméleti felismerést, mely szerint: „Azok az állatfajok, melyek esetében az egyéni küzdelem a lehető legalacsonyabb szintre csökkent, és a kölcsönös segítség gyakorlata a lehető legnagyobb mértékben kifejlődött, változatlanul a legszaporábbak, a legjobban élnek, és a jövőbeni fejlődésre a legesélyesebbek". (Kropotkin, 1902)

5 László Ervin pozitív jövőforgatókönyve szerint egyre többen vállalják az értékek, a jövőképnek és a magatartásformáknak a radikális változtatásával járó megpróbáltatásokat. Ennek hatására kialakulhat az együttműködő világ és fenntartható civilizáció. (László, 2008, p. 22-23)

6 Konrad Lorenz írja: „Az újdonságvágy (neofilia) nagyon is kapóra jön a nagyvállalatoknak, akik a tömegek dogmatizálhatóságának köszönhetően ezt a jelenséget tisztes üzleti haszonná alakítják. A „built – in obsoletion", azaz a „beépített elavulás" elve igen nagy szerepet játszik a ruha és autódivatban." (Lorenz 2002, p. 56)

7 The Cork Declaration – A living Countryside, 1996 November szerint a vidék az európai kulturális örökség része, jelentős gazdasági és társadalmi erőforrásokkal rendelkezik és a korszerű magas életminőség eléréséhez nélkülözhetetlen közjavaknak a fenntartója (táj, tiszta, egészséges természeti környezet, levegő, víz, minőségi élelem, szabadidő és egészség megőrzés).

Megjelent a Civil Fórum
2009/1. számában

Tudjunk teremteni!

A közösségfejlesztésről úgy tartjuk, hogy a kis lépések művészete, olyan folyamat, amely eredményeit csak hosszabb távon mutatja meg. Ez így igaz a *Közösségfejlesztők Egyesületére* is. Kis lépésekkel ugyan, de a húsz éves évforduló kapcsán itt vagyunk és elmondjuk az eltelt évekkel kapcsolatos tapasztalatainkat és érzéseinket.

Elsőként arról szólok, hogyan is találkoztam a közösségfejlesztéssel.

Megjelent 1988-ban egy tanulmány *Szocializáció, szerep, érték a népművelői pályán* címmel, amely egy kutatás összefoglalója volt, s a szerzője (*Vercseg) Ilika*. A kutatási hipotézisben arra keresték a választ, miben áll a népművelői szerep, hogyan határozzák meg ezt maguk a népművelők, és hogy szerepértelmezésük milyen szakmai tevékenységet mozgat. Kicsit meglepődtem, amikor olvastam összegzést. Főként azon, hogy a „megfelelni az irányítás aktuális elvárásainak" tartalom milyen előkelő helyet foglalt el az „alulról jövő kezdeményezések támogatását"-val szemben. Addigi tapasztalataim alapján ezt éppen fordítva gondoltam.

Akkoriban a megyei közművelődési intézményben dolgoztam és a hálózati módszertani munka mellett népművelők képzése volt a munkaköri feladatom. Úgy gondoltam, a képzések révén lehet és kell is a fentebb említett sorrenden változtatni! Ezért aztán a helyi társadalom fejlesztése, a helyi szükségletek feltárása, valamint az ebből építkező cselekvési tervek kerültek képző alkalmaink fókuszába. Tanultunk szemléletet, tanultunk módszert! A pályakezdő népművelők képzésének gyakorlati részét is ennek jegyében valósítottuk meg, ennek részeként indult el a nagyrábéi közösségfejlesztő folyamat. Ekkor ismerkedtem meg a Közösségfejlesztők Egyesületének törekvéseivel és meghatározó személyiségeivel.

Nagyrábén Ilika vezetésével azt tanultuk, hogy mit jelent egy település látleletének elkészítése, milyen módszereink vannak és milyenek lehetnek a látszólag helyi cselekvésre nem mozdulók aktivizálására. Tanultunk egymástól és tanultunk a nagyrábéi emberektől: bölcsességet, a beszédes csend tiszteletét és azt, hogy idő kell ahhoz, hogy megértsük a településen élők lelkületét. És további munkáink során *Konyáron, Bodaszőlőn* megtapasztaltuk, hogy minden település más és más, és másfajta segítői, fejlesztői szerepet vár el tőlünk is.

Az első időkben mindig pontosan szerettem volna értelmezni és tudni, hogy mi is a közösségfejlesztés lényege? Két véglet között mozogtam: nem értem, hogy miről beszélnek és nem érem el kézzel fogható közelségben; máskor meg úgy gondoltam: de hát én mindig is ezt és így tettem, csak nem tudtam, hogy így hívják!

A Közösségfejlesztő Egyesületében több korszakot éltünk meg, amelyek szervesen egymásra épültek. A korszakainkról és legfontosabb történéseinkről következik néhány gondolat, ahogyan én megéltem, s ahogyan az emlékezetemben megmaradt.

A hőskorszakról

A „mélyszántások" időszaka. Így neveztük magunk között azt, amikor egész települést átfogó társadalmi és kulturális fejlesztést indítottunk. Voltak, voltunk, akik azt gondolták, hogy ezt csak így lehet. De hát akkor ez mennyi idő? – kérdeztük rémülten magunktól is. Utólag is azt gondolom: egy ilyen mélyszántás minden közösségfejlesztőnek fontos és elengedhetetlen tanulási folyamat.

Az első, az országos egyesülethez kötődő élményem az a találkozó volt, amelyet *Pálinkásné Julika* szervezett *Cereden*, 1989 decemberében. Arról beszélgettünk, hogy azért szerveződik a Közösségfejlesztők Egyesülete, hogy az ország különböző helyein élő, gondolkodó, cselekvő, a „változtathatatlannak" mondottba bele nem törődőket megtalálja. Hogy az emberekből és közösségekből felszínre hozza a jót.

A tanulás és a szakmai konferenciák, tanulmányutak időszaka

1990-ben elsőként *Hajdú-Bihar megyében* indítottunk bizonyítványt adó *közösségfejlesztő képzést* 10 fő részvételével. Nagy tett volt ez akkor, személyenkénti befektetés és kockázatvállalás, biztos megtérülés nélkül. Átnéztem a résztvevők névsorát, azt látom, ma ebből a körből öten dolgozunk a nonprofit szektorban, nehézségek árán, de megteremtve munkahelyünket is.

„Szinte az egyik napról a másikra alakul közösségfejlesztő szakmai identitásunk, amelynek során környezetünkkel is feszültségekbe kerülünk, néha konfliktusokat is megélünk, de átéljük, hogy valamiféle hőskorszak kialakítói is vagyunk, még ha egyedül is, még ha egzisztenciális bizonytalanságban is. Vonzódunk az ismeretlenhez, ki akarjuk próbálni magunkat, nyelvet szeretnénk tanulni, külföldre utazni, feltöltődni, hogy mindez erőt adjon a hétköznapok nemcsak elviseléséhez, hanem alakításához is" - írtam ezt akkor, egy képzésünket elemző cikkben.

A Közösségfejlesztők Egyesülete 1991-ben szervezte meg a *Képzők Képzőjét Szentendrén*, amely az önképzésünknek új formája volt, kiváló előadókkal, parázs vitákkal. Lehetőséget jelentett a tanulásra, az előadások által az Európában és a világban való tájékozódásra. A kurzus egy részében még nyelvtanulásra és számítógépes ismeretek elsajátítására is volt lehetőség. Igaz, az utóbbi megértése az Erika írógépen nevelkedettek egy részének nem volt könnyű feladat!

A *Nyolcvan Falu* konferencia 1992-ben azért volt jelentős számunkra, mert két megyénkbeli közösségfejlesztő folyamat tapasztalatairól is beszámolhattunk. Bemutattuk a nagyrábéi és a konyári munkánkat.

Az első alkalom, amikor betekintést nyertem az egyesület nemzetközi tevékenységébe, 1992-ben volt, amikor a *CEBSD* tagjaival volt közös konferenciánk *Budapesten* és a *Gyulajon* közös tervező munkánk.

Majd következett 1993 és a *szécsényi konferencia*, amelynek középpontjában a *Közösségi munka Angliában* témakör állt. Egy kis mikrobusznyi megyei csapattal mentünk és hazáig csak az élményeiket és a felfedezéseiket hallgattam. És bíztam abban, hogy most még a korábban kétkedők is elköteleződtek!

Ugyanebben az évben *tanulmányúton* voltunk *Franciaországban*. Vendéglátóhelyünkön a térségi együttműködést tanulmányoztuk. Rácsodálkoztunk a kistérség újraélesztésének formáira, amelyben kitörési pontot a falusi turizmus jelentett.

Magunkat is megerősítve éreztük, amikor vendéglátónk, *Louis (Caul-Futy)* így

magyarázta munkája lényegét: „Készíts egy légi felvételt, tehát lásd és ismerd meg a saját környezeted változatos gazdasági, közigazgatási–hatalmi rendszerét! Találd meg, mi az a speciális, sajátos, ami csak itt van szilárdan, amire egy fejlesztési stratégia ráépíthető! És találj olyan társakat, akik ismernek és elismernek Téged!" – és még sorolhatnám bölcs gondolatait.

A közös munka és közös tanulás élményét hozta a *falufelmérés (village appraisal)* módszerének tanulmányozása *Angliában*, melytől ihletet kapva a *közösségi felmérés* módszerének kifejlesztésére került sor 20 magyar településen. Mi a régióban *Földesen, Fehérgyarmaton és Nagyrábén* voltunk részesei a folyamatnak. Ekkor ismertük meg *Mariont (Horton), Pault (Henderson)* és persze a *Charlie (McConnell)* legénylakásában töltött néhány napot nem felejtjük máig sem!

1995–ban *Edinburgh*ban jártunk Ilikával, *Beke Marcival* a *Válságban az ifjúság* konferencián, amely egy új területre irányította a figyelmet: erőforrásként építeni a fiatalokra!

Önképző alkalmainkra a koronát a yorkshire-i *Barnsley Northern College* felnőttképzési szervezetében a *John (Grayson)* és *Marion* által szervezett *rövid közösségfejlesztő kurzus* (két hét) tette fel, mely tanulási folyamatainak csúcspontja volt, tele élményt adó előadásokkal, találkozásokkal, közösségi hétvégével, ahol még a nyelvi korlátokat is leküzdöttük. Ekkor éltem meg és értettem meg igazán a „tanulni mások tapasztalataiból" gyakran emlegetett felnőttképzési módszer lényegét.

Az intézményesülés időszaka, a „most lehet valamit tenni" érzésével

1992-ben megalakult a *Közösségfejlesztők Hajdú-Bihar megyei Egyesülete*, amely hat évig működött. Hogy mégis vége lett? Hosszasan lehetne keresni a magyarázatot. A lényeg az, hogy akik átélték ezt az időszakot, sok élménnyel és szakmai tapasztalattal gazdagodtak és elköteleződtek a közösségfejlesztés ügye mellett. Volt tagjaink mára közösségfejlesztő folyamatok generálóivá váltak saját környezetükben, településeiken, köréjük közösségek szerveződtek.

1993-at írtunk, amikor hosszú vajúdás és reménytelen forráskeresés után létrejött a *Közösségszolgálat Alapítvány*, amelynek egyik alakítója a Közösségfejlesztők Egyesülete volt. Szerintem ez volt az első közösségfejlesztési szakember hálózat az országban. Tíz főállású helyi fejlesztőt alkalmazott, és együttműködött további szakemberekkel: *Magyarné Rozi, Balázsi Karcsi, Pálinkásné Julika, Kecskeméthyné Lilla, Bihariné Emőke, Keresztesi Józsi, Vattay Dénes, Pósfay Péter, Balipap Feri, Hallgató Éva, Beke Pali, Varga Tamás, Péterfi Feri, Ilika, Kovács Flóri, Huszerl Józsi*. És sokan tartottak velünk más intézményeknél dolgozva: *Pocsajiné Magdi, Polyák Berci, Imre Karcsi, Kenyeres Jutka, Markolt Bandi* és később *Mészáros Zsuzsa*. Örülök, hogy társ voltam ebben a munkában is.

Az ezt követő években szinte havonta találkozunk *Dobogókőn, Balatonalmádiban, Budapesten*. Végiglátogatjuk szinte valamennyi helyi közösségszolgálatot. Megálmodtunk, elindítottunk, kipróbáltunk valamit, ami akkor látszólag elbukott, de mint látjuk, itt vagyunk, tehát most is él!

Ennek a folyamatnak a keretében jött létre *Debrecenben a Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány* 1995-ben, ma is folyamatos tevékenységgel, s informáló, képző és kapcsolatteremtő tevékenysége révén elkötelezett bátorítója a helyi közösségfejlesztő folyamatoknak a régióban.

A *Civil Kollégium* létrehozása a közösségfejlesztők intézményépítési törekvéseit vitte tovább, hiszen részesei voltunk első kurátorként, leendő képzések ötletelőiként, vagy csak a „hozzávalók" beszerzésében vállalt apró szerepekben. És mint látjuk, ez sikeresebb lett, mint előbb említett intézményesülési törekvésünk.

Segítő kapcsolat szándékkal indult 1990-ben a *Parola,* amely máig hiteles társunk, és amiben minden benne van, ami az elmúlt 20 évben történt velünk A mi *Közösségi Adattárunk*ban *Debrecenben* minden száma megtalálható, így ez sokat segített nekem most is a múlt felidézésben.

A Közösségfejlesztők Egyesülete köré, egy-egy időszakban, mindig „csapatok" szerveződtek. És voltak néhányan, akik minden időben ott voltak az egyesület élén, köszönet ezért Nekik! Én magamat a második ilyen nagy csapathoz sorolom, s szubjektív osztályozásom szerint most a negyedik generáció van jelen. Úgy hiszem, minden csapatnak megvolt a saját küldetése, „hőskorszaka" a maga idejében, tettük/teszik a dolgunkat a legjobb tudásuk szerint.

A közösségfejlesztés magyarországi történetét azonban, szerintem, együtt írjuk és együtt jelentjük! És ez már több mint az Egyesület! – de a gyökerek innen erednek.

Ha számvetést készítek, hogy mit is kaptam, tanultam a Közösségfejlesztők Egyesületétől, és az itt megismert emberektől, akkor elmondhatom:

- Szakmai elköteleződést
- Emberi tartást
- Szemléletet
- Élményt adó együttléteket és szakmai utakat, tudást új tartalmakkal
- Barátságokat, szakmai segítő társakat itthon és külföldön egyaránt
- Kitárult a világot, szakmai szabadságot
- Ellesett titkokat: viselkedésben, gondolkodásban, módszerekben
- Követésre méltó példaképeket, elkötelezett embereket
- Megélt pillanatokat az együvé tartozásról, a közösségben végezhető munkáról
- Kudarcokat, amelyek az adott pillanatban lesújtottak, de hosszútávon előbbre vittek, építettek
- Megélhettem egy magyar közmondás igazságtartalmát: „Szükségben ismered meg a jó barátokat"
- Bátorított elindulni egy úton, amelyre félve léptem, és melyen volt idő, hogy botladoztam
- Megalapozta azt, hogy mára saját közösségeimben, de főként a *proHáló hálózatban*, megélem az érdeklődést, a tanulni akarást és a tetteket a közösségfejlesztés szemlélete és cselekvési technikái iránt.

Egy régi feljegyzésemből, 1989-ből, az „Egy település lelki szellemi arculatai" konferenciáról idézem Varga Tamás gondolatait, arról, ahogyan az akkori állapotokat jellemezte: „Leépült a helyi társadalom, a helyi tudat! Akinek nincs szelleme, nem tud teremteni!"

Azt kívánom Mindannyiunknak, hogy legyen egészségünk, szakmai elkötelezettségünk, tudásunk, bátorságunk, hogy tudjunk teremteni!

Az egyesület mindenkori vezetőinek és tagjainak azt kívánom, hogy tudjanak építkezni a múlt gazdag tapasztalat- és tudástárából, tisztelve az elődök munkáját, mert ezzel magukat, és egymást is megbecsülik.

Groskáné Piránszki Irén
Kelet-magyarországi Közösségszolgálat Alapítvány
Debrecen

Megjelent a Parola 2009/4. számában

Fűri Ildikó

A Nemzeti Civil Alapról dióhéjban (a pályázatok margójára)

Az Országgyűlés 2003. június 23-án fogadta el a Nemzeti Civil Alapprogramról (NCA) szóló 2003. évi L. törvényt. Az Alapprogram fő célja a civil szervezetek pályázati támogatások útján történő támogatásával működésük megerősítése, a civil szektor fejlődésének elősegítése.

Az Alapprogramból támogatásban részesülhetnek mindazok a Magyarországon nyilvántartásba vett alapítványok és társadalmi szervezetek, amelyek legalább egy éve ténylegesen működnek. A támogatási összegek felosztásáról a civil szervezetek képviselői közül választott kollégiumok döntenek.

A 2009-es év az NCA rendszerében az új testületek választásának éve volt. Az NCA-ról szóló törvény értelmében a 2009-ben megválasztott testületek mandátuma három évre szól.

A támogatási rendszer működésének alapelveit az Alapprogram elvi irányító testülete, a szintén civil képviselők többségéből álló 17 fős **Tanács** határozza meg.

A Tanács a statisztikai-tervezési régiók alapján hozott létre ún.regionális kollégiumokat (**Közép-magyarországi, Észak-alföldi, Észak-magyarországi, Dél-alföldi, Dél-dunántúli, Közép-dunántúli, Nyugat-dunántúli Regionális Kollégiumok**) a régióban működő civil szervezetek támogatására. A nagyobb, országos szervezetek pályázatairól az **Országos Hatókörű Civil Szervezetek Támogatásának Kollégium**a dönt; míg a három szakmai testület a civil szektor egészének fejlődését szolgáló (nem ágazati jellegű) civil tevékenységeket támogatja a **Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégium, Demokrácia- és Partnerség-fejlesztési Kollégiuma** (korábban Civil Önszerveződés Szakmai és Területi Együttműködés Kollégiuma) **és a Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma**.

2010-ben az Alapprogram rendelkezésre álló forrása **7 milliárd forint**.

2010-ben NCA támogatást csak a bíróság által **2008. december 31. előtt bejegyzett**, működő társadalmi szervezetek vagy alapítványok nyerhetnek.

Meg kell különböztetnünk azokat a civil szervezeteket is a többitől, amelyek tevékenységüket **legalább 7 megyére és 3 régióra** kiterjedő hatókörrel végzik. Ezeket a szervezeteket **országos hatókörű szervezetek**nek nevezzük az NCA rendszerében, s ezen szervezetek kizárólag az Országos Hatókörű Civil Szervezetek Támogatásának Kollégiumához pályázhatnak működési támogatásért. Azt, hogy melyik kollégiumhoz kell a működési pályázatot benyújtani, a hatókör mellett kizárólag a székhely címe határozza meg.

A 2008. évi pályázatok megjelenése előtt az NCA Tanácsa **kötelező EPER regisztráció**ról döntött, melyet a 2010-es pályázatokra vonatkozóan is megerősített és kimondta azt, hogy kizárólag papír alapú pályázatot a Kollégiumok nem írhatnak ki. E döntés azt jelenti, hogy érvényes NCA pályázatot csak az a civil szervezet tud benyújtani, amelyik rendelkezik EPER felhasználónévvel és jelszóval. A regisztrációs nyilatkozatot minden évben újra be kell nyújtani, ennek határideje az első beadott pályázat beadási határideje. A regisztráció díját a Szociális- és Munkaügyi Minisztérium átvállalja a civil szervezetektől. Amennyiben már ezekkel rendelkezik, akkor pályázatát kétféleképpen tudja benyújtani:

Működési pályázat esetén:

A Tanács döntése értelmében a pályázó szervezetek, akik **1,2 millió Ft-ot vagy annál nagyobb összeget igényelnek, működési pályázatot kizárólag internetes módon, az EPER-ben nyújthatnak be** (e-pályázat).

Azok a pályázó szervezetek, akik **1,2 millió Ft-nál kevesebb támogatást igényelnek** – amennyiben az adott kiírás másképp nem rendelkezik – **választhatnak: vagy papír alapon vagy internetes módon (e-pályázatként), az EPER-ben** nyújthatják be működési pályázatukat.

Az Országos Hatókörű Civil szervezetek Támogatásának Kollégiuma esetében a Tanács úgy döntött, hogy 2010-ben kizárólag elektronikus úton lehet pályázatot benyújtani.

2010-től lehetőség van megadni telephely adatokat is a szervezet saját adatainál (EPER-be belépve a Saját adatok menüpontban). Az így bejelentett telephely címre kiállított számlák elszámolhatók a pénzügyi elszámolás során. Fontos, hogy telephely megadása esetén a kinyomtatott Regisztrációs Nyilatkozathoz csatolnia kell a **telephelyről szóló APEH bejelentő másolatát** is.

A **működési** pályázatoknál a Tanács **IV. számú támogatási elvében** határozta meg (a pályázati útmutató tartalmazza a teljes szövegét), hogy az NCA rendszere mit ért a **civil szervezetek „működési költsége"** alatt.

A rendelkezés a kiadástípusokat három nagy csoportba sorolja:

A. Dologi kiadások
B. Foglalkoztatás és emberi erőforrás költsége
C. Tárgyi eszközök, immateriális javak beszerzése

A fenti felsorolásban szereplő kiadástípusokat – összesítő – **fősorok**nak nevezzük a pályázati költségvetésben, melyek mindegyikét **alsorok**ra bontunk.

Például az A. Dologi kiadások fősor alsoraiba tervezheti meg az ingatlan üzemeltetés, a jármű üzemeltetés, az adminisztráció költségit.

Nagyon fontos kitétel, hogy a kiírásban felsorolt költségtípusokra támogatás kizárólag akkor igényelhető, ha azok **a szervezet működését**, illetve **létesítő okiratának megfelelő tevékenységet szolgálnak.**

Mindezeken túl a pályázatok beadásához szükséges ismerni a pályázati kiírás teljes szövegét, valamint a pályázati útmutatót, ugyanis a pályázatokat kiíró kollégiumok rendelkezhetnek a fentiektől eltérően is.

A Dél-dunántúli regionális kollégium működési pályázatának beadási határideje: **2010. március 31.**

Ez azt jelenti, hogy elektronikus pályázat esetén, március 31-én 24 óráig kell a pályázatot véglegesíteni az EPER rendszerben, papíralapú pályázat esetén ez a nap a pályázati csomag postára adási határideje. Papíralapú pályázat esetén tértivevényes, vagy legalább ajánlat küldeményként kell a pályázatot a Kezelőszerv címére elküldeni.

A szakmai pályázatok kiírásai és feltételei elérhetők a Kezelőszerv honlapján az eper.esf.hu-n. A szakmai pályázatokkal kapcsolatban a legfontosabb feltétel, hogy kizárólag közhasznú-és kiemelten közhasznú szervezetek pályázhatnak.

A korábbi évekhez hasonlóan pályázati tájékoztató napot tartunk a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szt. István tér 17.), ahol a Kezelőszerv munkatársai válaszolnak az érdeklődők kérdéseire.

A fórum időpontja 2010. február 23. szerda 14 óra.

Kérdéseikkel, problémáikkal, a fenti időponton kívül, naponta 8-16 óráig várjuk a szervezetek képviselőit a Civil Közösségek Házában.

Változatok a Mona Lisára

„Változatok a Mona Lisára" – Tóth József FÜLES fotóművész a MAOE (Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete) Fotóművészeti Tagozatának vezetője felkért alkotókat portrék készítésére. Egyetlen dolgot határozott meg tematikaként: minden modell a Mona Lisa kéztartását imitálja.

A kiállítást 2010. február 9-én 17.00 órakor Hámori Gábor fotóművész, a Magyar Fotóművészek Szövetség tagja, a Mecseki Fotóklub elnöke nyitja meg a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában (Pécs, Szent István tér 17.)

A kiállítás megtekinthető 2010. február 27-ig, hétköznap 9-19 óráig.

BARANYAI Civil forzó

2010

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Január

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Február

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28

Március

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Április

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Május

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16

Június

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20

17	18	19	20	21	22	**23**
24/31	25	26	27	28	29	30

21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Július

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Augusztus

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	**20**	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

Szeptember

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Október

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	**23**	24
25	26	27	28	29	30	31

November

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

December

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	**25**	**26**
27	28	29	30	31		

„Keressetek, kutassatok...”

Bemutatkozik a Hindu-Magyar Kulturális Alapítvány

A Hindu-Magyar Kulturális Alapítvány 1989-ben jött létre, azzal a céllal, hogy a hindu kultúrát, hagyományt és vallást széles körben megismertesse Magyarországon, illetve az ezzel kapcsolatos irodalmat megjelentesse. A későbbiekben ezekhez a fő célkitűzésekhez közhasznú tevékenységek is kapcsolódtak, többek között egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, tudományos tevékenység, kutatás, nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés, kulturális tevékenységek.

Az Alapítvány Budapesten, Kecskemét mellett Helvécián, az egykori ludastói Iskola épületében, illetve Pécsett működtet Hindu Kultúra Házakat. Az érdeklődők bármikor meglátogathatják ezeket a központokat, ahol állandó és időszakos programok várják őket pl. főzőtanfolyamok, ételkóstolók, filozófiai szemináriumok, jóga oktatás. Céljaink megvalósításáért országszerte megközelítőleg 50 önkéntes végzi munkáját.

Kiemelkedő tevékenységünk a Kagylókürt folyóirat (www.kagylokurt.hu) kiadása, amely 1985-ben jelent meg először. Megjelenésekor egyedülállónak a filozófiával, ökológiával, társadalomkritikával, természetvédelemmel, önismerettel foglalkozó magazin. Az eltelt évek alatt a Kagylókürt szellemi műhellyé érlelődött, amely mind tartalmában, mind formájában a metafizikai gondolkodás és a nemesen egyszerű élet megszólaltatójává vált.

A Kagylókürt szellemiségével rokon a Budapesten szabadegyetemként működő Napkelet Bölcseleti Iskola (www.napkelet.org), ahol 1996 óta rendszeresen zajlanak előadások. Az Iskola bepillantást nyújt India kultúrtörténetébe, a keleti filozófiába, gondolkodásmódba, rávilágít a hinduizmus gyökereire, történetiségére, az alapvető forrásművekre és az indiai magyar hagyományok összefüggéseire. Alapítványunk minden évben hiánypótló, forrásműveket feldolgozó, magyar nyelvű szakirodalmat jelentet meg.

Vegetáriánus ételkóstolók

Pécsett évente két alkalommal kerül megrendezésre a Regionális Egészségnapból kifejlődő Test és Lélek Napja, melyen az egészséges életmódról szóló előadások mellett tanácsadáson és állapotfelmérésen vehetnek részt az érdeklődők, megismerkedhetnek a vegetárius konyhával.

Rendszeresen nyári táborokat szervezünk természet közeli helyszíneken. Így önismereti tábort Pécs közelében, Kisújbányán, Kecskemét mellett egy gyerektábort a Kagylókürt folyóirat olvasótáborának gyermekei számára, és az Indiai Tánctábort, mely táncművészünk vezetésével a Budapesten szervezett Indiai Tánctanfolyamunk részvevői számára került meghirdetésre.

Odisszi szakrális táncbemutató

Vegetárius főzőbemutatókat, ételkóstolókat, főzőtanfolyamokat szervezünk egyes programjainkon annak érdekében, hogy az indiai hagyományok segítségével az egészséges táplálkozás minél szélesebb körben ismertté váljon.

Jó kapcsolatokat ápolunk a Pécsi Tudományegyetemmel, ahol alapítványunk elnöke óraadó tanárként hindu filozófiát és vallástörténetet tanít. Számos alkalommal veszünk részt az egyetem rendezvényein, illetve múzeumok meghívásának teszünk eleget kultúrtörténeti előadások, viselettörténeti bemutatók és filozófiai előadások erejéig. Rendszeres résztvevői vagyunk az egerági Keleti népek fesztiváljának, ahol hindu tűzszertartással és a hozzá kapcsolódó értelmező előadással színesítettük a programot.

Névadó tűzceremóniával

A környező országokban (Bulgária, Horvátország, Ausztria, Olaszország, Szlovénia, Románia) rendszeresen tartott előadások mellett indiai kapcsolataink is vannak. Az Indiából érkező Szádhu Maharádzs számára évente-kétévente szervezünk rendezvényeket. A vendég legutóbbi érkezése a viszontlátogatása volt annak az év elején tett indiai tanulmányútnak, melyen alapítványunk munkatársai vettek részt.

2009. július 25-26-án az Indiai Nagykövetség és az India Baráti Egyesület szervezésében.

Nemzetközi szeminárium volt Szentendrén, melyre meghívást kaptunk. Itt Rácz Géza az alapítvány elnöke tartott angol nyelven filozófiai előadást.

Az indiai nagykövet látogatása

Alapítványunk egyre szélesebb körben tevékenykedik, és örömmel mondhatjuk el, hogy célkitűzéseink megvalósításában számos sikert értünk már el. Egyre többen ismerkednek meg alapítványunkkal, működésünkkel, és ismerik fel, hogy a magyar és az indiai hagyományok hasonló értékek köré szerveződnek. Az elsőre távolinak és idegennek tűnő kultúra sokkal közelebb van a magyarokhoz, mint azt elsőre gondolnánk. Kőrösi Csoma Sándor szavaival élve: „Keressetek, kutassatok, mert az egész világ egyetlen nemzete sem talál annyi kincset kultúrájának gyarapítására, mint a magyar társadalom az ősi indiai kultúra tárházában.”

Védikus esküvő tűzceremóniával

Kenderesi Ilona
önkéntes

A Hindu-Magyar Kulturális Alapítvány a
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026
program résztvevője

Trebbin Ágost

Az emberi jóság nagykövete

„És aki befogad egy ilyen kisgyermeket az én nevemben, az engem fogad be." (Mt 18,1-7)

Dr. Heim Pál gyermekgyógyász professzor valóban ilyen krisztusi missziót vállalt fel példamutató életével, munkásságával. A szeretet magját ültette el az emberek szívében, és szeretet volt az aratása is.

Az első világháborút követő nehéz gazdasági időszak több párhuzamot mutat napjaink súlyos demográfiai gondjaival. Erre vonatkozólag csak néhány gondolatot szeretnék idézni az egykori pécsi sajtóból:

„Azt gondolná mindenki, hogy az emberiség már régen belátta, hogy boldogulása, egészsége, jövője attól függ, hogy egészséges anyák, egészséges gyerekeket szüljenek és neveljenek fel. A testben, lélekben egészséges generáció az abszolút biztosítéka a boldog jövőnek. Így is kellene lenni, ez az örök isteni plánum! De fájdalom a terv keresztülvitele emberek dolga. Az ember jellemző tulajdonságai, közé tartozik a dolgok egyéni, önös szemlélete, s e szemlélet annál erősebben befolyásolja az egyes embert, minél nehezebben szerzi meg a maga számára az életlehetőségeket. A küzdelem a mindennapi kenyérért halála az általános emberi szempontok meglátásának. A törtető, egymást a kenyérért irigylő érzés magasabb, mint az általános jó és szép iránti vágy. Ezeknek a célja: szabadulni minden tehertől, ami még nehezebbé teszi az életet. Kétséget nem szenved, hogy nehéz küzdelem ma az élet, de a ma életének nehézségeit éppen ez az elv okozta, amelyet az önző, rövidlátó, anyagias emberiség, mint a könnyebb megélhetés feltételét állította fel. Ez az elv nemcsak anyagilag sodorta a mai világot katasztrofális helyzetbe, de erkölcsileg is a legmeredekebb lejtőre taszította." [1]

A nehéz korszakban is tovább élt azonban a humanizmus, amikor olyan csodálatos emberek végezték missziójukat, amilyen dr. Heim Pál professzor is volt.

Idézzük fel életének néhány fontosabb mozzanatát.

Heim professzor 1875. november 30-án született Budapesten. Atyja Heim Péter, miniszteri tanácsos volt.

„Heim Pál a középiskolák elvégzése után egyetemi tanulmányait Svájcban, Lausanneban kezdte, de Budapesten doktorált (1897-ben). És mindjárt a hírneves magyar gyermekgyógyász, Bókay professzor mellett kezdte tudományát specializálni.

Azután ismét külföldön folytatta tanulmányait. A boroszlói egyetemen Czerny tanár, a világhírű német gyógyász mellett volt tanársegéd, majd adjunktus. Itt sajátította el Czerny rendszerét, aki a gyermekgyógyászatban egészen új iskolát alapított, Bókay iskolájával szemben. A magyar adjunktus tudományos munkáját itt kezdte megismerni a külföld. Széleskörű tanulmányait újból Lausanne-ban és Parisban (Pasteur Intézet) egészíti ki, ahonnan Budapestre tér vissza, letelepedik, és nőül veszi Klugnak, az élettan professzorának leányát (Jolánt, két gyermekük született, Katinka és Ernő)." [2]

1900-ban már főorvos volt az Irgalmasok budai kórházában. Rövidesen egyetemi magántanárrá képesítették és már igen kiterjedt praxist folytatott.

„1907-ben lett a budapesti egyetem orvosi karán magántanár „A gyermekkori betegségek semiotikája" dolgozatával. Általános haematológia c. könyve 1908-ban jelent meg.

1914. augusztus 2-án bevonul a 31. népfelkelő gyalogezredhez, mint zászlóaljorvos és 1915 májusáig a fronton van, ahol kitüntetik a Signum Laudis-szal, majd megkapja a Károly csapatkeresztet és a Vöröskereszt II. osztályú hadiékítményes tisztkeresztjét is. 1915 májusában az egyik katonai járványkórház parancsnoka lesz. 1916 januárjában Budapestre került, mint a főváros csecsemőkórházának főorvosa, két évvel később, pedig az anya- és csecsemővédelem országos biztosa." [3]

1918. tavaszán nevezték ki a pozsonyi egyetem nyilvános rendes tanárává. Ekkor Pozsonyba költözött, ahol megszervezte az egyetem gyermekklinikáját, de a cseh megszállás miatt csak másfél évig működhet itt. Amikor az egyetem 1919. őszén Budapestre költözött, a Fehér Kereszt gyermekkórházának élére került és az egyetemmel együtt került Pécsre. Az 1921/22. tanévben rektora volt a pécsi egyetemnek.

„Mint orvos, és mint tudós óriási munkát fejtett ki a gyermekhalandóság csökkentése érdekében. A Stefánia szövetség, az anya és csecsemővédelem országos megszervezése terén fáradhatatlan és hatalmas eredményű munkát végzett. Megteremtette az országos védőnői intézményt és ezért a gyermekvédelmi intézmények első országos felügyelőjévé nevezték ki. A természettudósok vándorgyűlésén ő tartotta meg az első Bene Bugat előadást.

Pécsett is alig volt itt, már mindenki ismerte, becsülte és szerette. A neve fogalommá lett. Mint ember a legszeretetre méltóbb, mint orvos a legügyesebb diagnoszta, a legmodernebb rendszerű kezelő és a gyerekeknek szerető atyja, mint tudós szakmájának legalaposabb ismerője." [4]

Dr. Heim Pál professzor a helyi Stefánia szervezeteken keresztül nagyon sokat tett a baranyai és pécsi anyák, valamint gyermekeik védelme érdekében. Ezen a téren valóságos országos és Európa hírű iskolát teremtett. Ugyanakkor Pécs közéletében is nagy szerepet játszott. Soha sem törekedett olcsó népszerűségre, ennek ellenére vezéralakja volt a pécsi közéletnek. Napi és tudományos munkáját csendesen, példamutatóan, mélységes istenhittel áthatva végezte.

„Heim Pál a leghívebb és legodaadóbb munkása volt az Emericánának és a Szent Mór-kollégiumnak. Ez intézmények eszméit magáévá tette és megvalósulásukért mindenkor áldozatra kész volt. Nem kímélte erejét, fáradtságát, egész életén a keresztény, magyar ifjúság nevelésén, boldogulásán dolgozott." [5]

Dr. Heim Pált 1929-ben a fővárosba szólította hivatása, ahol a Pázmány Péter Tudományegyetem tanára és gyermekklinikájának vezetője lett. A sors azonban másképpen rendelkezett. Október első napjaiban súlyos influenzát kapott, majd ennek szövődményeként tüdőgyulladást. Hiába küzdöttek életéért, Dr. Heim Pál professzor 1929. október 23-án elhunyt.

1929. október 24-én a fővárosi és pécsi napilapok főoldalon közölték a szomorú hírt: meghalt dr. Heim Pál gyermekgyógyász professzor. A pécsiek úgy gyászolták, mintha közeli hozzátartozójukat veszítették volna el.

Pécs Európa Kulturális Fővárosaként büszke lehet arra, hogy dr. Heim Pál gyermekgyógyász professzor egykoron itt élt, alkotott szeretett városunkban.

1 Dunántúl. 1930. július 1.
2 Dunántúl. 1929. október 23.
3 Benke József: Az Erzsébet Tudományegyetem Rektorai és Dékánjai. Pécs. 1998.
4 Dunántúl. 1929. október 23.
5 U.o.

„Szárba szökkenő friss hajtásra várva”

Bemutatkozik a Mandulafa Waldorf Iskola

Pécs városában immáron nemcsak a hegyoldalt díszítik a Janus Pannoniushoz köthető, tavasszal elsőként virágzó nemes fák, hanem az oktatási intézmények palettáját is színesíti egy 2009. szeptemberében életre kelt Mandulafa.

A Mandulafa Waldorf Iskola nem véletlenül kapta nevét erről a szép növényről. Ezekre a fákra jellemző, hogy bár a fák közül legelőször borulnak virágba, termést csak sokára hoznak. A névválasztás azt a hosszú és kitartó utat jelképezi, amit egy Waldorf-iskolás gyermek és családja a tanítóval közösen bejár, a kisiskolás kortól egészen a felnőtté válásig (az érettségiig). Minden Waldorf-intézményt a szülők akarata és azon vágya hoz létre, hogy gyermekeik a környezetükkel harmóniában élő, önmagukat megismerni és fejlődni vágyó, a világra és embertársaikra nyitott felnőttekké váljanak. A pécsi Waldorf-kezdeményezés lelkes szülői tábora hosszú és kitartó munkájának gyümölcse az a lehetőség, amit a Mandulafa Waldorf Iskola megalapítása nyújt azon családok számára, akik önmaguk és gyermekeik számára ezt az utat választják.

A Waldorf-iskolát a kéz, a szív és a fej iskolájának is nevezik, mivel a gyermek testi, lelki és szellemi lényét egységben fejleszti, megteremtve ezzel a mozgás, az érzelmek és a gondolkodás harmóniáját. A gyermek belső szükségletei, életkorából fakadó igényei határozzák meg, hogy a tanár mikor, mit és főképp hogyan tanít. A tananyagot nem 45 perces órákon, hanem ún. epochális rendszerben tanulják: 3-4 héten keresztül ugyanazzal a témával foglalkoznak, lehetőséget adva ezzel az elmélyülésre, a problémák sokoldalú megközelítésére.

A Waldorf-iskolákban a tanítás elsősorban nevelést jelent. Az osztálytanító elsőtől nyolcadik osztályig kíséri a gyerekeket, így közte és osztálya között erős érzelmi alapokra épülő személyes kapcsolat jön létre. A gyerekek ebben a bizalmon alapuló, érzelmi biztonságot adó, elfogadó légkörben tanulják meg felfedezni a világot.

A Waldorf-iskola minden család számára nyitva áll – társadalmi és vagyoni helyzettől, politikai vagy vallási meggyőződéstől függetlenül. Így lehetőség nyílik arra, hogy az eltérő képességű, szociális hátterű gyermekek együtt formálódjanak valódi közösséggé, ahol az egyéni értékek összessége adja a közösség erejét.

Milyen is egy nap egy Waldorf-iskolában?

A Waldorf-pedagógia nagy hangsúlyt fektet a ritmusra. A napi tevékenységek, valamint az év és az ünnepkörök, hagyományok adta ritmus a gyermek számára kiszámíthatóságot, biztonságot jelent. Ezt a ritmikusságot az osztálytanító a tanítási nap beosztásának állandóságával, ismétlődő tevékenységekkel valósítja meg. A nap fontos részét képezi a reggeli első találkozás a gyermek és a tanító között, amit kézfogás és egymás köszöntése tesz személyessé. Ez segíti a gyermek lelki megérkezését is az osztályba, amit tovább támogat a reggeli körben ülős, gyertyafényes beszélgetés, mintegy észrevétlenül ráhangolva a gyermeket a további közös munkára.

A főoktatás idején ismerkednek meg a gyermekek első osztályban a számok, hangok, formák, betűk világával, amikről egyetlen, úgynevezett epochafüzetükben készítenek rajzokat méhviasz krétáikkal. A szakórák tárgyát a kézműves tevékenységek, festés, zene, euritmia (mozgásművészet), intenzív testmozgás (játékóra keretében) és az idegen nyelvek adják. Első osztálytól kezdve két idegen nyelvet, illetve furulyázni tanulnak.

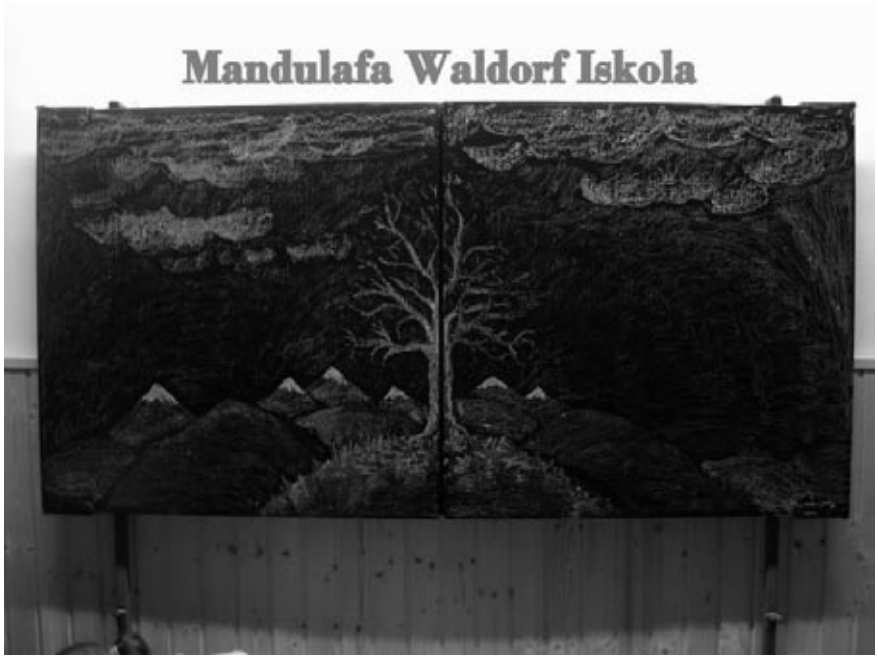
A szakórák után a meseóra biztosítja a korosztály lelki fejlődése számára elengedhetetlen varázslatos meseviláGot, amit a tanító mond a mesefotelből – megidézve ezzel az otthon melegét.

Az oktatás ezzel ér véget, ami után, családonként változóan, ki hazamegy, ki a napköziben marad. Azoknak, akik maradnak, kirándulás, kézműveskedés és mese színesíti a napját. A délutáni tevékenységek is követik a nap megszokott ritmusát, így tartva fenn az állandóságot. A közösen elkészített és elfogyasztott uzsonna, a közös terem kitakarítása erősítik az együttműködést, és formálják a közösséget.

Az iskolai élet szerves részét képezik a családokkal együtt megtartott ünnepek, amelyek a bensőségességen és a keresztény kultúrkör hagyományain nyugszanak. Minden ünnepre, iskolai eseményre (évnyitó, évzáró, stb.) jellemző a meghittségre törekvés, az egymásra és a közösségre figyelés igénye.

A Waldorf-pedagógiában nagy hangsúlyt kap a szülőkkel való együttműködés, ami egy olyan, biztonságot adó burkot nyújt a gyermekek neveléséhez, amelyben minden probléma megbeszélhetővé és ezáltal kezelhetővé válik.

Az új, friss hajtást a Mandulafán a 2010. szeptemberében induló újabb első osztály jelenti. Az érdeklődő családok számára a beiskolázási programsorozattal kívánunk lehetőséget biztosítani a párbeszédre, kérdések, kételyek megfogalmazására, a közös válaszkeresésre. Ezek a szülői estek adott témakörök mentén nyújtanak képet a Waldorf-pedagógiáról

és annak mindennapi kérdéseiről, illetve lehetőség van megtekinteni a jelenlegi első osztály termét, találkozni és beszélgetni a jelenlegi osztálytanítóval, valamint más Waldorf-iskolák tanítóival és a már ide járó gyermekek szüleivel is.

Beiskolázási programsorozat 2010:

- január 26. (kedd) 17:00: Nemerey Péter: Ünnepek az évkörben
- február 16. (kedd) 17:00: Pohl Balázs (a Nyílt Nap keretében): Nyolc év a Waldorf-iskolában
- március 5 (péntek) 17:00: Kulcsár Gábor: Az osztálytanító munkája
- március 16. (kedd) 17:00: Nemerey Péter: Vérmérsékletek
- március 27-28. (szombat, vasárnap): Gyermekfelvételi (közös játék keretében) és szülői beszélgetések
- május 4. (kedd) 17:00: Nemerey Péter: Értékelés a Waldorfban

Helyszín: a Mandulafa Waldorf Iskola osztályterme a Bánki Donát úti Általános Iskola épületében

A programsorozat részét képezi az iskola Nyílt Napja, amikor Pohl Balázzsal, a Waldorf Tanárképzés tanárával beszélgethetnek az érdeklődők a „Nyolc év a Waldorf-iskolában" témakör kapcsán, megismerkedhetnek iskolánk tanáraival, és feltehetik kérdéseiket a beiskolázással kapcsolatban is.

A Mandulafa Waldorf-iskola Nyílt Napja az érdeklődő családok számára:

2010. február 16-án 16.30 és 19.30 között a Mandulafa Waldorf Iskola osztálytermében (a Bánki Donát úti Általános Iskola épületében).

További információk:
www.waldorfpecs.hu
Kertész Vanda: 30-269-47-50

A pécsi Mandulafa Waldorf-iskola 2010-ben induló első osztálya számára osztálytanítót keres!
Jelentkezési határidő február 1.

Felhívás Képzőművészeti Pályázatra

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2010

A NOÉ Bárkája Egyesület és a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság képzőművészeti pályázatot hirdet az állatok védelmének népszerűsítése céljából.

Ezért felhívással fordulunk az általános iskolák felső tagozatos tanulóihoz képzőművészeti pályázat kiírásával, melynek jelmondata:

„ÁLLATOK A KERTBEN"

A körülöttünk élő, védelemre szoruló gerinctelen és gerinces fajok ismeretére kívánjuk felhívni a figyelmet pályázatunkkal. A téma aktualitását az egyes fajok iránt tanúsított gyűjtési szenvedély vagy indokolatlan ellenszenv is adja. **Nem csupán madáretetők, oduk, itató-és fürdőhelyek elkészítését várjuk, hanem, denevérház, sünvár, fátyolkák és fülbemászók, kígyók, békák, lábatlangyíkok téli menedékét is.**

A beküldendő pályamunkák
mérete: **max. 30 cm**
technikája **szabadon választott kisplasztikai technikák**

A beadás határideje:
2010. március 29-én és 30-án 8-tól 16 óráig

helyszíne:
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
Tettye Oktatási Központ
Pécs, Tettye tér 8.

A díjazás egy korcsoportban történik: felső tagozatos korcsoport (11-14 éves)

A beadott pályamunkákon kérjük feltüntetni:

- ***a mű címét***
- ***a pályázó nevét, címét, életkorát***
- iskolájának nevét, címét és telefonszámát
- a pályázat jelmondatát

A díjazott és kiállított munkák alkotóit április 15-ig értesítjük és meghívjuk a Föld Napja alkalmából 2010. április 24-én 11 órakor a Tettyén rendezendő díjkiosztó ünnepségre.

A kiállításon nem szereplő munkákat a díjkiosztó ünnepség után és az azt követő héten lehet átvenni a Duna Dráva Nemzeti Park Igazgatóság Tettye Oktatási Központjában. A kiállított alkotásokat a kiállítás zárása után kaphatják meg készítőik a helyszínen.

Sok sikert kívánunk minden résztvevőnek!

Závoczky Szabolcs sk.
igazgató
DDNPI

Bérces Viktória sk.
elnök
NOÉ Bárkája Egyesület

ÚTMUTATÓ AZ ÁLLATOK A KERTBEN C. PÁLYÁZATHOZ

A kert évezredek óta a természetes élet színterei, az emberi élet fontos eleme volt. A középkori kolostorok, várkertek növényei kijutottak a jobbágyudvarokba is, és népdalaink tanúskodnak a parasztkertek sokszínűségéről.

Ma már egyre többen látjuk be, hogy az ember csak az ökológiai egyensúly megtartásával érheti el többek között táplálkozási céljait.

Aztán az ember egyre inkább felborította ezt az egyensúlyt, ezért nem vihetünk be oda idegen anyagokat (vegyszerek), hanem természetes eszközökkel segíthetjük a megbomlott egyensúly helyreállítását.

Egyesületünk ezért hirdet pályázatot. Kérjük, a **pályázni kívánók** először a biológia, természetismeret tanárok segítségével **ismerjék meg a kertben élő állatokat, azok igényeit, majd a művész tanárok segítségével tervezzék meg, készítsék el a kertben élő állatok búvóhelyeit.**

Ezek a tárgyak készülhetnek **fából, kerámiából, bármely természetes anyagból, műanyagból csak akkor, ha ez újrahasználatot jelent.**

A zsűri azon kívül, hogy az **elkészített tárgy minden szempontból megfeleljen az állatok igényeinek, azok esztétikus kivitelét is értékelik.**

Szeretnénk, ha a gyerekek munkája felhívná a felnőtt társadalom figyelmét is arra, hogy az újra divatba jött kerti tárgyak szépek, és az állatvilág számára is hasznosak lehetnek.

Azok, akik nem rendelkeznek a kivitelezéshez szükséges eszközökkel, külön kategóriában nevezhetnek terveikkel.

A tervek külön feltétele viszont, hogy a későbbiek során kivitelezhetők legyenek.

A díjak között szerepel barlangi belépő, könyvjutalom, illatpárna. A szép és szakszerű műalkotásokat amennyiben az alkotók nem tartanak rá igényt, névvel ellátva kihelyezzük a Pintér-kerti Arborétumba és a NOÉ kertjébe.

A pályázati tárgyak és tervek elkészítéséhez tanácsot kérhetnek :
Wágner László: 06-30-3773412 (DDNPI),
Bérces Viktória: 06-20-586-1281
(Noé Bárkája Egyesület).

Szakirodalmi segítséget a kertészeti folyóiratokban (Pl.: Csodakert 2003 októberi és későbbi számai, illetve biokertészeti szakkönyvek) találnak.

A Noé Bárkája Egyesület a
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026
program résztvevője

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

NCA pályázatok

Pályázat kódja	Kiíró kollégium neve	Pályázat címe	Rendelkezésre álló keretösszeg	Beadási határidő	Pályázat beadásának módja
NCA-NK-10-A	Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai integráció Kollégiuma	Magyarország 2011-es EU soros elnökségének össztársadalmi szintű megismertetésének, valamint a civil szervezeti részvétel elősegítésének támogatása	112 140 000 Ft	2010.02.16.	elektronikus
NCA-NK-10-C	Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma	A Kárpát-medencében megvalósuló civil szervezetek közötti magyar-magyar együttműködés, határ menti és határokon átnyúló civil kapcsolatok támogatása	255 430 000 Ft	2010.02.11.	elektronikus
NCA-ORSZ-10	Országos Hatókörű Civil Szervezetek Támogatásának Kollégiuma	Civil szervezetek működésének támogatása	1 162 000 000 Ft	2010.02.18.	elektronikus
NCA-DD-10	Dél-dunántúli Regionális Kollégium	Civil szervezetek működésének támogatása	392 000 000 Ft	2010.03.31.	vegyes

További információ: www.nca.hu

Európa a polgárokért program / Civil szervezetek által kezdeményezett projektek

Pályázhatnak: nem kormányzati szervezetek, a tevékenységeiket helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten kifejtő jogállással (jogi személyiséggel) rendelkező civil társadalmi szervezetek

Kiíró: Európai Bizottság

Pályázatkezelő: Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (Brüsszel)

Beadási határidő: 2010. február 15.

Az alprogram célja: Különböző részt vevő országokból származó civil társadalmi szervezetek konkrét projektjeinek támogatása. Különféle helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten létrehozott szervezetek vehetnek részt benne. A projekteknek közérdekű kérdések megismertetésére, illetve az európai szintű együttműködés vagy koordináció révén elérhető konkrét megoldásokra kell törekedniük.

Támogatható tevékenységek:

A különböző országokban működő civil szervezetek projektjeinek tárgya lehet:

egy konkrét tevékenység: pl. szeminárium, tematikus műhelymegbeszélés, kiadvány, információs kampány, művészeti műhely, amatőr sporthoz kötődő tevékenység, képzés, kiállítás, stb.;

vita: bevonva pl. a részt vevő szervezetek tagjait, más civil szervezeteket, egyéb szervezeteket, döntéshozókat, állampolgárokat, stb.;

közös gondolkodás: az európai értékekről, az európai polgárságról és a demokráciáról, bevonva szakértőket, döntéshozókat, polgárokat, pl. egy kollokvium keretében;

hálózatosodás: az adott területen működő több szervezet tartós hálózata.

További pályázati feltételek:

- a pályázónak a programban részt vevő országok valamelyikében székhellyel kell rendelkeznie;
- egy projektben legalább két szervezet vesz részt két különböző országból;
- a résztvevők legalább 40%-ának a pályázatot benyújtó szervezet országától eltérő, pályázatra jogosult országból kell érkeznie;
- egy projekt maximális időtartama 12 hónap.

A támogatás mértéke:

Az **„esemény jellegű" projektek** esetén (konferencia, szeminárium, eszmecserék, műhelymunkák stb.) a támogatások kiszámítása átalánydíjak alapján történik. A támogatásokat az eseményeken **részt vevő személyek száma** alapján számítják ki, valamint a **végső termékek** (kiadvány, DVD/CD-ROM, honlap) után **egyösszegű** támogatást ítélnek meg.

A nagyobbrészt **nem esemény jellegű tevékenységekből álló projektek** esetében a kért támogatás nem haladhatja meg az érintett program támogatható költségeinek **60%-át**.

Részletes pályázati felhívás és további információ: Tempus Közalapítvány: www.tka.hu. A pályázatokat az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) kezeli. További információ található még az Európai Bizottság honlapján:http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm

Egész életen át tartó tanulás program / Leonardo partnerségek

Pályázhatnak: szakképzésben érintett intézmények

Kiíró: Európai Bizottság

Pályázatkezelő: Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2010. február 19.

A partnerségek átmenetet képeznek a Leonardo mobilitás és az innováció fejlesztés / innovációtranszfer pályázattípusok között. Ezen együttműködések célja az **egymástól tanulás, jó gyakorlatok átvétele, közös tapasztalatok cseréje szakképzési témában**.

A 2 éves projektek során több ország partnerintézményei működnek együtt. Egy adott témára koncentrálva kiutazásokat, partnertalálkozókat szerveznek egymáshoz, ahol a témára vonatkozó megbeszéléseket tartanak, közösen dolgoznak egy kisebb projekteredményen, mely lehet tanulmány, honlap, CD, konferencia, képzési anyag stb. A projekt futamidejének többi részében pedig saját intézményükben dolgoznak az adott témán, majd az elért tapasztalatokat összegzik, értékelik, a tapasztalatokat megosztják, terjesztik.

A korábban már ismert Comenius *„Iskolai együttműködések"* és Grundtvig *„Tanulási kapcsolatok"* projektekhez hasonlóan **adott számú mobilitáshoz kapcsolódóan lehet támogatást igényelni** (átalány összegek, *minimum* 4, 8, 12 vagy 24 kiutazás megvalósítása), a partnerek azonban kisebb „projekttermékenen", eredményen is dolgoznak („projekttermék" lehet egy tanulmány / honlap / felmérés / CD stb.).

A projektekben a szakképzésben tanulók aktív részvételére, tanulók és oktatók közös projektmunkájának megvalósítására, a képzőintézmények és a vállalati szféra kooperációjára is lehetőség van.

A projektek időtartama 2 év, minimum 3 ország 3 intézményének részvétele szükséges.

Támogatott tevékenységek:

Mobilitási tevékenységek (pl. oktatók, képzési szakemberek, tanulók cseréje stb.) A partnerek közös „projekttermékenen" dolgoznak (rövid tanulmány, konferencia, CD, képzési anyag, honlap stb.) Kooperáció egy adott témakörben (pl. egy speciális képzési módszer tanulmányozása) Kooperáció egy adott szakmára, szektorra koncentrálva

A pályázható összegek Magyarországon:

A Leonardo támogatás kiegészítő támogatás. A támogatás összege a vállalt mobilitások számához igazodik.

Az adott partner min. 4 mobilitást valósít meg a projektben: 7000 €
Az adott partner min. 8 mobilitást valósít meg a projektben: 11000 €
Az adott partner min. 12 mobilitást valósít meg a projektben: 15000 €
Az adott partner min. 24 mobilitást valósít meg a projektben: 21000 €
(1 fő egy kiutazása számít 1 mobilitásnak)

A pályázás menete:

1. A pályázat tartalmát a partnerek közösen egyeztetik. A végleges űrlapot minden partner a saját nemzeti irodájához nyújtja be.

2. A pályázat tartami bírálatát a partnerség koordinátorának adott országában található nemzeti iroda végezteti.

További információ: Tempus Közalapítvány, 1093 Budapest, Lónyay u. 31. Infóvonal: (06 1) 237 13 20 E-mail: info@tpf.hu; Web: www.tka.hu

Grundtvig: Multilaterális projektek - a felnőttoktatási kínálat javítása és bővítése közös projektmunka révén

Pályázhatnak: felnőttoktatással foglalkozó intézmények, szervezetek
Kiíró: Európai Bizottság
Pályázatkezelő: Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (Brüsszel)
Beadási határidő: 2010. február 26.
Az alprogram célja:

Az európai projektek célja újszerű, fenntartható és terjeszthető eredmények létrehozása a Grundtvig program prioritási területein belül.

A programban résztvevő országok köre:

- a 27 európai uniós tagország
- a 3 EFTA ország (Norvégia, Izland, Lichtenstein)
- Törökország

Támogatható tevékenységek:

A részt vevő intézményeknek megfelelő szakértelemmel és hatáskörrel kell rendelkezniük a projekt témájában.

A pályázásra jogosultak köre:

Felnőttoktatással foglalkozó intézmények, szervezetek.

2010-től ez az akció nyitott az Egész életen át tartó tanulás programban részt nem vevő országokból való partnerszervezetek számára is, azzal a megkötéssel, hogy ilyen szervezet nem lehet a koordinátor intézmény.

A pályázás menete:

A többoldalú projektekre vonatkozó pályázatokat közvetlenül az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökséghez kell benyújtani.

További információ: a pályázati felhívásban és az Európai Bizottság Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökségének honlapján: http://eacea.ec.europa.eu/index.htm

Fiatalok lendületben

Kiíró: Európai Bizottság

A Fiatalok lendületben program öt alprogramjában való részvételre hirdet pályázatot az Európai Bizottság ifjúsági csoportoknak, civil szervezeteknek és testületeknek.

Az Európai Bizottság pályázatot hirdet a Fiatalok lendületben program Fiatalok Európáért; Európai önkéntes szolgálat; Fiatalok a világban; Ifjúsági támogató rendszerek; valamint Európai együttműködés támogatása az ifjúságpolitika terén alprogramjaiban való részvételre. A pályázat célja a fiatalok aktív polgári részvételének elősegítése, a szolidaritás fejlesztése, valamint a különböző országok fiataljai közötti kölcsönös megértés elősegítése.

A program állandó célkitűzései mellett a Bizottság az EAC/01/10 számmal meghirdetett pályázatban 2010-re a következő prioritásokat határozta meg: a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai éve; ifjúsági munkanélküliség; valamint a globális kihívások tudatosítása a fiatalokban. A pályázaton nonprofit vagy civil szervezetek; közintézmények; fiatalok informális csoportjai; az ifjúságpolitika terén európai szinten tevékenykedő testületek; nemzetközi nonprofit szervezetek; valamint ifjúsági, sport vagy kulturális rendezvényt szervező profittermelő szervezetek vehetnek részt. A támogatásra szánt keretösszeg 885 millió euró.

Pályázati határidők:

- a 2010. május 1. és szeptember 30. között kezdődő projektekre: 2010. február 1.
- a 2010. július 1. és november 30. között kezdődő projektekre: 2010. április

További információ: Európai Bizottság, Eurodesk, Mobilitás; ec.europa.eu/youth , www.eurodesk.hu/flp , www.mobilitas.hu

Keressük a január fotóját!

Kiíró: Skiculture.hu
Beadási határidő: 2010. február 10.
Pályázhat: bárki

A skiculture.hu a síszezonban keresi a hónap fotóját! Várjuk a sítúrák legszebb, legérdekesebb, legsportosabb fényképeit! Mutassa meg mindenkinek, mely tájakon járt, vagy azt, miért is jó a pályán kívüli síelés, a snowboardozás, vagy épp mitől is lehet fun a funpark! Januárban Ras-Team jóvoltából a nyertes egy sítúrákon is hasznos gurulós bőrönd+hátizsák összeállítást kap. A pályamunkákat a fotopalyazat@skiculture.hu címre 2010. február 10-ig várjuk. Eredményhirdetés február 15.

http://www.skiculture.hu

A Central European Initiative (CEI) pályázati felhívása a Know-how Exchange Program (KEP) keretében

Kiíró: Central European Initiative
Beadási határidő: 2010. március 1.
Pályázhat: magán és nyilvános szerv, nemzetközi és nem-kormányzati szervezet (NGO), mely közösségi érdekeket képvisel, pl. oktatási, helyi szervezet, környezetvédelmi szervezet stb.

A projekteket Ausztria az Osztrák Fejlesztési Ügynökségén keresztül finanszírozza.

Háttér információk:

1. A Central European Initiative (Közép-európai Kezdeményezés) olyan kormányközi szervezet, mely kifejezetten a következő 18 tagállam számára jött létre: Albánia, Ausztria, Fehéroroszország, Bosznia-Hercegovina, Bulgária, Horvátország, Csehország, Magyarország, Olaszország, Macedónia, Moldova, Montenegró, Lengyelország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia és Ukrajna.

A kezdetektől kezdve a Szervezet elsődleges fő célja az, hogy a közép- és kelet-európai tagállamok beilleszkedését segítse az EU-ba. Bár a Szervezet nem a fő támogató szerv, rendelkezik számos alap felett, melyek különböző aktivitású területek projektjeivel foglalkoznak. 2004 és 2007 években történt csatlakozások nyomán a Szervezet a figyelmét a még nem csatlakozott államokra fordíthatta.

2. A Know-how Csere Program (KEP)

E program keretén belül, mely 2004-ben jött létre azzal a céllal, hogy közvetítse az EU-ból legjobb gyakorlatokat és tapasztalatokat az újonnan csatlakozók felé.

A program támogatja a projekteket, melyek összhangban vannak a támogatók prioritásaival, és alkalmazkodik ezek saját fejlesztési stratégiájához. A program a következő területek támogatására irányul elsősorban: munkahelyi továbbképzés, munkatársak alkalmassá tétele kiküldetési megbízásra, tanulmányi utak, technológiai fejlesztések/képzések stb.

Pályázati feltételek:

Minden projekt, mely a CEI KEP által részfinanszírozott, olyan cég felügyelete alatt kell legyen, mely know-how donorként funkcionál a fogadó intézménynél.

1. A know-how donornak CEI-tagnak kell lennie a következő EU-tagállamok közül: Ausztria, Bulgária, Cseh Köztársaság, Magyarország, Olaszország, Lengyelország, Románia, Szlovákia és Szlovénia.

2. A know-how fogadó olyan CEI tag lehet, mely a következő, nem EU tagállamok között szerepel: Albánia, Belorusszia, Bosznia és Hercegovina, Horvátország, Macedónia, Moldova, Montenegró, Szerbia és Ukrajna.

3. Megvalósítási időtartam: a projekteknek 2011. februárjáig meg kell valósulniuk, figyelembe véve azt, hogy a záró jelentésnek 2011. március végéig be kell érkeznie a CEI Titkársághoz (CEI-ES-hoz).

Az előnyben részesített területek:

- Európai integráció, kapacitás növelés és piacgazdaság,
- Infrastruktúra tervezés és fejlesztés,
- Mezőgazdaság, energiagazdálkodás és környezetvédelem

Támogatási összeghatárok: maximális támogatási összeg a teljes projekt 50%-a lehet, mely nem haladhatja meg a 40 000 eurót. Ettől eltérni a Szervezet külön engedélyével lehet körülbelül 100 000 euró összeghatárig.

További információ: http://www.ceinet.org/KEP, birnbaum@cei-es.org

Összeállította: Megyesi-Schwartz Éva

Megjelent a proHáló időszaki kiadványa a pH érték 5. száma

Kedves Olvasó!

Ha ma Magyarországon közösségekről beszélünk, akkor legtöbb esetben a civil szervezetek kerülnek a felszínre, holott számtalan informális, nem bejegyzett közösség működik, amelyek számát nem lehet megbecsülni – gondoljunk csak a szomszédsági, lakótelepi kapcsolatokra, a kalákában végzett munkára, az elnéptelenedett falvakban egymást segítő hálózatokra.

A civil társadalom Magyarországon sok tekintetben nem képes betölteni alapvető funkcióit, ennek fő oka a társadalom önszerveződő képességének gyengesége, az aktív „közpolgárok" és az erős helyi közösségek hiánya. A fenti problémákra, a társadalmi önszerveződés hiányára, a helyi közösségek gyengeségére próbál válaszokat adni a közösségfejlesztés.

Egy tény: a mai nehéz gazdasági helyzetben mind a bejegyzett civil szervezetek és mind az informális közösségek hiánypótló munkát látnak el, hiszen számtalan olyan tevékenységet végeznek, amelyet az állam nem tud felvállalni. Ezen közösségek jelentős társadalmi tőkével rendelkeznek és nagy lehet a szerepük a válság „kezelésében" is, pl. a nehéz helyzetbe jutott emberek mentális és gyakorlati segítésében, a mindennapi helyzetek megélésében.

Erről és még számtalan más – a helyi társadalom építésében bevált új kezdeményezésekről, a határon is átnyúló; nemzetközi kapcsolatokról, rendezvényekről, fejlesztési programokról – tanácskoztak október 9–10-én Gyulán a Hőforrás Hotelban az ország különböző részéből, Békés megyéből és a határon túlról érkező civil szervezetek képviselői a proHáló és a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete által szervezett konferencián.

Az elhangzottak és a tapasztalatok alapján megállapítható, hogy civil társadalom nem „épül csak úgy", szükség van bátorításra, információkra, oktatásra, képzésre, a közösségek anyagi segítésére. Egy-egy helyi fejlesztési folyamat, az állampolgárok aktivizálása minden településen más, hiszen nem egyformák a települések, más múlttal, adottsággal rendelkeznek. Elsajátíthatók viszont olyan, a helyi társadalom fejlesztését elősegítő módszerek, amelyek egyes településeken beváltak és mintaként szolgálhatnak más települések, közösségek számára. Természetesen nem gondolom, hogy a közösségek egyedüli megváltóként fogják megoldani a helyi társadalom ügyeit, csak fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy vannak, léteznek, cselekednek és hogy tevékenységük jelentős erőforrás lehet egy település számára.

A fenti sorok szellemében ajánlom figyelmükbe a proHáló Érték közösségfejlesztési különszámát, amely a konferencián elhangzott előadásokat tartalmazza.

Reméljük hozzájárul az Önök munkájának hatékonyabb végzéséhez!

Pocsajiné Fábián Magdolna
A proHáló helyi fejlesztési munkacsoportjának vezetője

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   - a. jogi, közhasznúsági,
   - b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   - c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   - d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA
2010
EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA
2010

BARANYAI
KÜLÖNSZÁM
Civil forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
2. SZÁM
KÜLÖNSZÁM

„Gyerekvers Főváros 2010” – irodalmi pályázat

„Gyerekvers Főváros 2010” címmel a Nevelők Háza Egyesület Vers-és Prózamondó Pedagógusok Műhelye vers-és meseíró pályázatot hirdetett 2009-ben 6-14 éves gyerekek számára.

A pályázók pécs-baranyai születésű illetve lakosú, vagy itt tanuló gyerekek lehettek.

A pályaművek témája szabadon választható volt, terjedelmük legfeljebb 3 gépelt oldalban került meghatározásra, egy pályázó maximum 2 művel pályázhatott.

Pályázatunknak nem kis írók és költők teremtése volt célja, hanem egy kreatív, összművészeti játékra hívtuk a városban született, élő vagy itt tanuló gyerekeket.

A vártnál is nagyobb volt a gyerekek érdeklődése. Határidőig a megye 16 iskolájából 78 diák pályázott több mint száz alkotással.

Ez a kiadvány bizonyság arra, hogy érdemes volt meghirdetnünk ezt a pályázatot.

Sok kedves vers és mese született, és ha nem is lesz a „kis szerzők” egy-egy Weöres Sándor vagy Lázár Ervin (bár ki tudja) öröm volt látni, hogy ennyi gyerek foglalkozott irodalommal, költészettel.

Örülnénk, ha folytatása is i lenne ennek a nemes versengésnek és az itt élő gyerekek egyre többen foglalkoznának írással, és eközben megismerkednének a köztünk élő írókkal és költőkkel is. Reméljük, hogy ebben segítségükre lesznek – ahogy eddig is tették – a szülők és pedagógusok.

Olvassatok és írjatok tovább sokat-sokat gyerekek!

„Kedvesek, figyelemre méltóak, nemes célokat: a gyerekek önálló tevékenységre ösztönzését, írás és kifejező készségének fejlesztését, az irodalom iránti érdeklődésük felkeltését, elmélyítését szolgálják”

„Öröm, hogy Pécsett és Baranya megyében ennyi iskola részt vett a nem mindennapi versengésben. Elismerés illeti a pedagógusokat, a szülőket, akik lelkesítették, s némely esetben bizonyára segítették is a diákokat.”

Bárdi László

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2010

A „Gyerekvers Főváros 2010” pályázat a Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa program keretében valósult meg.

Havas délután

Kinézek az ablakon,
a kertet már hó fedi.
Szánkók csúsznak le a dombról,
minden gyerek élvezi.

Hógolyózik a téren
Luca, Lola és Juli,
hóembert is építhetnénk,
ha jönne még valaki.

Csöngetnek kinn, megjött anya!
Fáradt arcán kis mosoly,
hozzá bújok, megpuszilom,
minden gondja eloszol.

Vizet forral, teát készít,
várja már a sok gyerek.
Együtt visszük ki a kertbe,
végre én is kinn leszek.

Elkészül a hóember is,
orra répa, szeme szén,
barátaim körbeállják,
de szép évszak ez a tél!

Palka Júlia (2. osztály)
I. hely

A kis kertész

Kora reggel talpon vagyok,
kis kertembe kiszaladok,
várnak énrám a virágok,
rózsák, szegfűk, tulipánok.

Hogyha beszélni tudnának,
tán jóreggelt kívánnának,
hangos szóval köszönnének,
szomszéd kertnek, napnak, szélnek.

De én így is értem őket,
látom, milyen vígan nőnek,
látom, milyen vígan élnek,
színnel, illattal beszélnek.

Este elalszanak fák is,
mind elalszik a virág is,
nincs paplanuk, nincs párnájuk,
mégis mindig szép az álmuk.

Horváth Eszter (12 éves)
II. hely

Az óra

Reggel hatkor meghallom az órát,
Ki szereti ezt a furcsa nótát?
Szinte megfájdul a fejem,
Mikor felébreszt hirtelen.
De ki ne gondolkodna így,
Mikor az álom annyira hív?
Azt mondja: gyere, gyere!
De én nem mehetek vele.
És ki hinné, hogy ez mind az óra hibája?
Amint kiabál, csörömpöl a világra.
Ezt sajnos el kell fogadni,
De nem lehet nem haragudni.
Örökké csörömpöl,
És szerintem örömből.
Ha én lennék az óra,
Sose lenne hat óra.

Mecseki Stella (11 éves)
III. hely

Az én cicám

Fekete, nem hófehér,
Szinte semmitől se fél.
Nyávog és dorombol,

Ezért ő nem komondor.
Akrobata mozgása,
Villámgyors a futása.
Szebbre én nem vágynék,
Az ő neve: Árnyék.

Mecseki Stella (11 éves)
III. hely

Csipesz

Volt egy kicsi pintyem
kalitkába zárva,
kinn volt az udvaron,
a kutyánk vigyázott rája.
Balambér lusta volt és álmos,
odaengedte a macskát
a kalitkához!
Ráugrott a macska,
borult a kalitka,
a kismadár kiröppent alóla.
Felszállott magasra,
a diófa ágára,
onnan csicsergett
a szép szabad világra.

Makkos Balázs (2. osztály)
IV. hely

Ábrándozás

Megmászom az Everestet,
Senki nem állíthat meg.
Ha feljutok a csúcsára,
Én leszek a világ királya.

Ha valaki utánam felmászik,
Egy jó nagyot csúszdázik.
Ha feljön a jeti,
Számomra olyan lesz,
mint egy senki.

Ha feljönnek a hatóságok,
Mindenkit lerázok,
Felszállok egy léghajóra,
És szépen elszállok.

Elszállok egészen a Holdig,
Ott élek holtamig.
Sajnos ez csak egy álom,
De már alig várom.

Merzay Csenge Laura (11 éves)
V. hely

Az eltévedt nyulacska

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy nyúlcsalád. Ebben a családban éltek az erdő legkiválóbb futónyulai. Ma volt a napja a nyúl-nemzetközi futóverseny döntőjének, és a legkisebbi fiú, Rágcsa, aki az iskola leggyorsabb futója volt, izgatottan indult el otthonról. A rajtnál lövés hallatszott, és elkezdődött a verseny. Ahogy Rágcsa elhaladt a többiek mellett, akár a villámcsapás, észrevette, hogy egy darázsraj mellett viharzott el. A darazsak elkezdték kergetni, és Rágcsa, csak rohant körbe-körbe, árkonbokron keresztül, míg meg nem unta őt a darázsraj. Ijedten vette észre, hogy betévedt az erdő mélységes mélyébe. Ahogy szomorúan baktatott egyik fától a másik fáig, egy kis zajt hallott. Elindult a hang irányába. Nagy Szerencséjére meglátott egy hatalmas üreget, amiben egy népes nyúlcsalád élt. Bekopogott:

Kipi-kopp.

– Ki van ott? – kérdezték.

– Egy kis nyulacska vagyok, Rágcsa a nevem. Eltévedtem a futóversenyen, kérlek, segítsetek!

A nyúlcsalád a szomorú események hallatán rögtön ajtót nyitott, mielőtt Rágcsa befejezte volna a mondatát. Bent egy kis takaros üregben leültek az aztalhoz, megvacsoráztak. Nyúl Néni főztje igencsak ízletes volt: répaleves salátakockákkal, titkos házi öntettel. Vacsora után megkérdezte a nyulacska:

– Meg tudnátok mondani, merre van a salátabél utca 40-es szám?

– Sajnos nem tudjuk, mert az erdő mélyén lakunk, és sosem mozdultunk ki az erdő szélére.

Ezután lefeküdtek aludni. Rágcsa reggel megköszönte a vendéglátást, és továbbállt. Ahogy ment-mendegélt, megpillantott egy kis sünikét. A sünike egy óriási almát próbált hazacipelni a hátán. Rágcsa nem volt rest, máris odament, hogy segítsen. Miközben együtt vitték az almát, Rágcsa így szólt a sünihez:

– Kedves sünikém, meg tudnád-e mondani, merre találom a Salátabél utca 40-es számot?

– Ó, kisnyuszi, nem tudom, mert az erdő mélyén lakom, nem az erdő szélén, de szívesen vendégül látlak egy éjszakára vagy akár többre is.

Bementek sünike házába, megették a jókora almát, majd elszenderedtek. Amint felkelt Rágcsa, első dolga az volt, hogy megköszönje a vendéglátást, és folytatta az útját, hogy végre hazataláljon.

Ahogy ment tovább, meglátott egy pislákoló fényt, elindult felé, és amint belépett a széles barlangba, egy akkora medvét látott, hogy olyat még pletykálni sem tudtak volna. Pedig Nyusziréten csak úgy hemzsegtek a locsi-fecsi nyúlasszonyok. Amikor észrevette, hogy a medve sír, együttérzően nézett fel rá.

– Mi bajod, medve koma? – kérdezte remegő hangon Rágcsa, mert a medve óriási volt.

– Jaj, kedves nyuszika, szerettem volna aludni, mert közeleg a tél, de sehogy sem jön Álom a szememre. Most mit tegyek?

– Kedves medve koma, segítek én a bajodon, csak egy kérdésemre válaszolj – mondta a nyuszika már bátrabb hangon. A medve lenézett rá, és megkérdezte:

– Mi lenne az? – kérdezte már csak kicsit szipogva.

A nyulacska megkérdezte, merre találhatja a Salátabél utca 40-es számot. A medvének tátva maradt a szája, amikor meghallotta, hogy hol lakik a kis nyúl. Csodálkozva megkérdezte:

– Nem te vagy az a kisnyuszi, akiről annyit pletykálnak a nyúlasszonyok, hogy eltévedtél, és hogy darazsak kergettek ismeretlen útra? Ez történt veled? – kérdezte a medve.

– Pontosan! – vágta rá a kisnyuszi, már szinte nevető hangon.

A medve aztán gyorsan elmondta, hogy merre lakik a nyuszika.

– Ugye... most vagyunk a... Brumi utca 10-ben – aztán elkezdte olyan gyorsan, olyan Pörgősen, hogy a nyuszinak le kellett írnia. Amikor ki akart lépni, eszébe ötlött az Ígérete:

– Várjunk csak, de hiszen te segítettél, most én is segítek – mondta, és sarkon fordult az ajtónál. Elvezette a medvét az ágyhoz, aki lefeküdt, és azt mondta neki:

– Medve koma, légy szíves csukd be a szemed, gondolj valami szépre, és úgy elnyom az álom, hogy tavaszig ki sem mozdulsz! A medve tényleg nyomban álomba merült, és Rágcsa kisétálhatott. A nyulacska nézte a papírját, amire ráírta a medve utasításait. Így olvasta:

– A nagy tölgyfánál balra. A folyónál jobbra. A vakondtúrásnál előre. A pókhálók

A pókhálók alatt bújj át! A nagy deszkákat ugord át! Lépj egyet jobbra, egyet balra... Így jutott a kicsi nyuszi haza. Amikor hazaért, kissé szédülten a furcsa úttól, de könnyezve ölelte meg szüleit.

Azóta is rengeteg levelet ír az erdő mélyére új barátainak: nyúlcsaládnak, a süninek, de Leginkább a kedves medvének.

Vukman Dominika (3. osztály)
I. hely

Éjjel a könyvtárban

Csörrent a zár. A könyvtáros néni hazament. – Ébresztő, hátalvók! – kiáltotta Szille, a tündér. A polcok felől mozgolódás hallatszott. Sorra ugráltak ki a mesekönyvekből a jó barátok: Micimackó, Malacka, Tigris és Füles. Hófehérke és Hamupipőke is megérkezett.

A kis hableány és Borsószem hercegkisasszony még kicsit álmosan néztek körül.

– Milyen szép telihold van! – ámult el a kis hableány. Ekkor megmozdult a kilincs.

– Valaki be akar jönni, de zárva az ajtó – állapította meg Füles.

– Engedjük be, van itt egy pótkulcs – szólt Tigris.

– És ha valami szörnyű Zelefánt van kint, aki felfal bennünket – rémült meg Malacka.

Micimackó megnyugtatta barátját, hogy az iskolában nem járnak Zelefántok, legfeljebb szigorú portás bácsik. Hófehérke kinyitotta az ajtót. Míra állt ott meglepetten:

– Ti éltek? – kérdezte.

– Csak éjszaka kelhetünk fel. Nappal a könyvekben alszunk. Pontosabban az embereknek tűnik úgy, hogy alszunk, de mi mindent hallunk és látunk körülöttünk – mondta Szille, a tündér.

– Miért jöttél éjjel a könyvtárba? – kérdezte a kis hableány.

– Nappal az uszodában voltam edzésen, és csak este jutott eszembe, hogy holnapra természetismeretből gyűjtőmunkát adott fel Rita néni. Nem csináltam meg, és valószínű nem is leszek készen egyéjszaka alatt – mondta szomorúan Míra.

– Segítsünk neki! – szólt Hamupipőke. Nekem is segítettek a galambok lencsét válogatni.

– Igazán segítenétek? Itt a lista, rajta van amiről írnom kell – mondta Míra.

– A háziállatok jellemzőit én kikeresem – vállalta el Malacka.

– Én segítek Malackának. Ilyen kis állat egyedül nem éri fel a polcon lévő lexikonokat – mondta Micimackó.

A kis hableány a tengeri állatok jellemzőit gyűjtötte ki a könyvekből, Tigris a vadállatokét. Hófehérke a madarakról írta le a legfontosabb tudnivalókat. Neki valószínű a törpék is segítettek, mert Míra néha tüsszentést, néha morgolódást hallott az aztaluktól.

– Még a kert lakóiról kell írnunk – szólt Szille.

– Az is megvan – mondta Borsószem hercegkisasszony és Hamupipőke.

– Miért segítettetek nekem ilyen sokat? – kérdezte Míra.

– Azért, mert ismerünk. Tudod, csak az emberek hiszik, hogy élettelenek vagyunk. Valójában látunk és hallunk titeket. Veled már nagyon sokszor találkoztunk, többször is elolvastad a rólunk szóló könyveket – mondta Szille.

– És mindig nagyon vigyáztál ránk, sose firkáltál össze bennünket – tette hozzá Malacka.

– A többi gyereknek is mondd el, hogy fáj, ha ránkfirkálnak – mondta Füles.

– Elmondom, de hogy köszönjem meg nektek ezt a sok segítséget? – kérdezte Míra.

– Úgy, hogy gyorsan hazamész aludni. Ha pedig nagy leszel, a kislányodnak te is elolvasod ezt a sok szép könyvet, amiben szerepelünk.

– Mesélj majd neki nagyon sokat, és akkor ő is biztosan észreveszi a virágokat, a fákat, meghallja a madarakat, a patakot és a folyót. És mindenre nagyon fog majd vigyázni.

Míra megígérte, hogy sokat fog olvasni a kislányának. Miután hazament, a jó barátok visszapakolták a polcokra a könyveket, majd elaludtak. Álmukban mosolyogtak.

– Amikor éjjel betakartalak, álmodban mosolyogtál – mondta reggel Mírának az anyukája.

– Nagyon szépet álmodtam – felelte Míra, majd megkérdezte:

– Ugye ma is elmehetek az uszodába?

Vadál Míra *(2. osztály)*
II. hely

A nagy találmány

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer három fiú. Éppen a Tejút mellett laktak egy bolygón.

– Unalmas itt! – mondta az egyik fiú.

– Látogassuk meg Fényanyót és az Űrsárkányát! – pattant fel a második fiú.

– Majd ebéd után! – tette hozzá az anyukájuk, Vénusz Viola.

– Csak a legkisebb fiú nem szólt semmit. Ebéd után útra kelt a két nagyobbik fiú, s elúsztak az űrben. A harmadik fiú így szólt ekkor anyjához:

– Nekem is kellene mennem néhány fontos űralkatrészért a legújabb találmányomhoz Henrietta nénihez. Vinnék neki egy kis süteményt is, ugyanis nagyon beteg, nem tud felkelni az ágyából – közölte sajnálkozva.

– Anyja megveregette a hátát, és becsomagolt néhány süteményt. Elindult hát a fiú, de tudta, hogy három próba vár rá a Holdon, csak akkor kapja meg a varázslatos erővel megáldott alkatrészeket. Mikor megérkezett, bement Holdsugár Henrietta kunyhójába, és már mondta is az anyó, mi a három próba:

– Az a feladatod, hogy megmászd a legmagasabb holdsugarat, és elhozd nekem a legfakóbb csillagot. Utána kelj át a Tejúton, fejd meg a legvadabb tehenet, de úgy, hogy a többi tehenet fel ne ébreszd, mert különben úgy leveszel a Tejúton, mintha sosem léteztél volna! Ezek után annyi a dolgod, hogy ellopd Fényanyó sárkányától az alkatrészeket. Ha végrehajtottad a három próbát, megkapod az alkatrészeket, és elnyerd unokám kezét. Persze adok három-három csodaeszközt: egy messzire nyúló sétabotot, egy vödör bort és egy mágnest.

A fiú megköszönte a tárgyakat, s odébbállt. Magával vitt még néhány süteményt meg egy kis mézet, s meg sem állt a Hold legmagasabb sugaráig. Ott aztán ráfolyatta a mézet a kezére, és úgy mászott föl rá. Estére fel is ért a tetejére, de alig-alig látta azt a csillagot, amiről Henrietta néni beszélt. Megfogta a botját, kinyújtotta a csillag felé, majd elkapta, és a zsebébe tette. Lenyalta a mézet a kezéről, és lecsúszott a holdsugárról. Ment tovább, mendegélt, amíg meg nem érkezett a Tejúthoz. A tehenek még nem aludtak, a fiú pedig nem akart várni. Oda volt téve nekik két vályú: az egyik a nyugodt

természetű teheneknek, a másik a vadtermészetű tehénnek, aki épp elment, és ez nagy szerencse volt.

A fiú bort öntött mindkét vályúba, a két tehén ivott az első vályúból, s úgy berúgtak tőle, hogy rögtön húzták a lóbőrt. Nemsokára jött a vadtehén is, majd szomjan halt, így hát kiitta az egész vályúját. Ez éppen elég volt ahhoz, hogy ő is hanyatt vágódjon, így a fiú nyugodtan megfejhette. A harmadik próba igencsak nehézkesnek ígérkezett, az űrsárkány ugyanis feltűnően jó formában volt. A fiú odadobat elé sorba a sütiket, így elterelte a figyelmét, és a mágnessel pedig magához vonzotta az alkatrészeket. Mindezek után sikeresen visszatért a Holdra, és feleségül vette Henrietta néni unokáját. Az alkatrészekből pedig megépítette találmányát, az űrbiciklit, és azzal ment feleségével nászútra. Még ma is élnek, ha meg nem haltak!

Kürti Boglárka (11 éves)
III. hely

Jóból is megárt a sok

Egyszer körülbelül 1980-ban élt egy kisfiú nagy, úri családban. A 7. születésnapján úgy döntött, hogy szervez egy nagy születésnapi bulit, ahova meghívja az összes barátját.

Akkor az édesanyjával megkezdték a szervezkedést. Mindenkit meghívtak, akit ismertek fiút, lányt, kicsit, nagyot, felnőttet, öreget egyszóval sok embert. Aztán jött a bevásárlás. Vettek mindenféle finomságot chipset, csokit, mogyorót, üdítőt persze ez nem volt olcsó, de jómódú emberek voltak. Elérkezett a nagy nap. Csak úgy áramlottak a vendégek, mindenki hozta a szebbnél szebb ajándékot. Volt köztük kicsi, nagy, közepes, hasznos, haszontalan, vicces és unalmas. De persze a kisfiú mindegyiknek nagyon örült. Mindenki evett – ivott, játszottak a gyerekek, beszélgettek a felnőttek és persze voltak programok : foci, kosárlabda, kidobó, bújócska és minden amit az ennyi idős gyerekek szeretnek. Akkor jött a baj, amikor a kisfiú, akit Gróf Pap Lacinak hívtak, az anyukájával beszélgetett. Odajött hozzá az egyik barátja és azt mondta:

– Te Laci! Figyelj légy szíves egy kicsit.

– Várj egy kicsit! Nem látod, hogy beszélgetek?

Ekkor szólt közbe az anyuka:

– Lacika!! Mindig az első a vendég ezt ne feledd!!

– Oké anyu. – mondja a gyerek bűnbánóan. – Bocsi Andris.

– Semmi baj, felejtsük el. – mondta szórakozottan Andris, mivel már máson járt az esze. Azon, hogy ezt még ki is használhatja.

Amikor a cselédlány felszólította, hogy távozzon, annyit mondott:

– Én bizony nem! Első a vendég, és én még nem akarok menni!

Azzal üldögélt tovább és dúlt-fúlt magában. Ekkor befutott Laci:

– Mit csinálsz még itt?

– Itt akarok aludni!

– De nem lehet, vége a bulinak.

– Első a vendég. Vagy szóljak anyukádnak, hogy nem fogadod meg a tanácsát?

– Ne, kérlek.

– Rendben – dörzsölgette a tenyerét Andris.

– Hozz nekem enni valamit.

Mit tehetett szegény Laci? Ő sem tudta, ezért engedelmeskedett, mert első a vendég. Mikor az anyja meglátta, hogy ételt akar felvinni a szobájába, rászólt:

– Mit csinálsz te rosszcsont?! Nem tudtad, hogy tilos a szobádban enni?

Ekkor Laci úgy döntött, hogy színt vall:

– Emlékszel, amikor azt mondtad, hogy első a vendég? Andrisnak annyira fejébe szállt ez a mondat, hogy nem megy haza és mindent kér tőlem amiket meg kell tennem, mert első a vendég.

– Jaj! De buta vagy kisfiam! Ha vége a vendégségnek, akkor már nem számít vendégnek. De most, hogy belementél, nehéz lesz elüldözni. De van egy ötletem.

Ez privát beszélgetés, úgyhogy nem írom le az ötletet, de majd kiderül, hogy mi a terv. Laci szólt a cselédlánynak, hogy csináljon 50 finom szendvicset, és adjon pár jó meleg takarót, valamint néhány matracot. Amikor megkapta, először felvitte az 50 szendvicset, és azt mondta:

– 1 szendvics jó, 2 jobb, és több szendvics még annál is jobb. – Andris nem tehetett mást, megköszönte és evett. Amikor tele volt azt mondta:

– Tele vagyok, nem bírok többet. – De Laci nem hagyta annyiban.

– Ha már kedves voltam, egyél még egyet hálából. – Megette.

– Na még egyet, a szolgálólány megsértődik, hogy nem ízlik. – Azt is megette, és így ment tovább és tovább, amíg el nem fogyott az összes. De Andris addigra az ötszörösére dagadt, és úgy elrontotta a hasát, hogy nem bírt bemászni az ágyba. Laci szólt a szolgálóknak, hogy ha szól, rakják ágyba de előbb:

– Nehogy kényelmetlenül aludj itt, van még egy pár matrac, rakhatjátok az ágyra!

– Nem fázol? Itt egy takaró, de 1 takaró jó, 2 takaró még jobb, és ha annál is több akkor már csak jobb lehet.

Reggel jajgatásra ébredtek, Andris üvöltött a fájdalomtól:

– Te átokfajzat, leestem a matracokról, túl magas volt, és amikor fel akartam kelni, ledőltek! És majd megsültem az éjjel olyan melegem volt, és hányingerem van annyit ettem!

– Első a vendég, de a jóból is megárt a sok. – kacagott Laci.

– Én ide nem jövök többet! – mondta Andris. – A soha viszont nem látásra, kész őrültekháza!

Azzal elment. Kacagott Laci, az anyukája, az apukája és a cselédek. Ha elmentek egy nagy villa előtt és kacagást hallotok, akkor ott laknak Laciék.

Peták Boldizsár

IV. hely

A hóvirág

Fagyos, téli idő volt. Az emberek inkább ki se mentek az utcákra, csak ha nagyon muszáj volt. Aztán egy szép nap arra ébredtek, hogy csiripelnek a madarak. Mindenki örült, hogy végre itt a tavasz.

Pás nap múlva kibújt az első hóvirág. Volt nagy öröm, amikor meglátták a falubeliek, csak nem tudták, hogy ez a hóvirág nem akármilyen virág, hanem egy különleges, varázserejű virág. A szára ás a levelei zöldebbek, a szirmai pedig fehérebbek voltak, mint más hóvirágé. Csak 100 évente egyszer nyílt. Amit a közelében kívánnak, az teljesül. Ez a varázserejű hóvirág a piac szélén nyílt. Mellette egy szegény özvegyasszony árulta a virágait. Egész nap senki még csak a közelébe sem ment. Szegény asszony azt kívánta magában, hogy bárcsak valaki venne tőle legalább egy szál virágot. Mivel pont a hóvirág mellett állt, teljesült a kívánsága. Hirtelen mindenki, aki csak a piacon volt, az özvegyasszonytól akart virágot venni. A néni örömében leszakította a hóvirágot. Ám a hóvirág ekkor elhervadt, így már nem tudott több kívánságot teljesíteni.

Ha a tavasz elején kirándulni mész, és látsz egy hóvirágot, akkor kívánj valamit, hátha teljesül!

Fuller Botond (5. osztály)
V. hely

Csak egy gondolat

Hinni, hogy minden szép,
Hogy az életben
Örökké van remény.
Ha szomorú a kedved
Soha ne feledd,
Hogy boldognak lenni
Sokkal élvezetesebb.
A csodára várni,
A rosszat jónak látni,
Szeretve lenni,
A gondokat feledni,
Egy édes percért,
Mindent feladni.
Úgy élni, mintha
Nem lenne holnap,
Álmodni, mintha
Nem lenne út vissza.
Ez az, ami sosem múlhat el,
Szeretni mindig tudni kell.

Lukács Réka (8. osztály)

Évszakok

Ősszel ködös, nedves minden,
levelet sodor a szél.
Sok diák kedve lankad szépen,
mert suliba visszatér.

Télen az idő fagyos, jeges
hófehér már a táj.
Kandallónál üldögélhetsz,
karácsony ünnepe vár.

Tavasszal éled a természet,
nyílik fa és virág.
Kedved megint visszatérhet,
tán szerelem vár reád.

Nyáron napsugárban fürdesz,
mindenütt forróság.
A vízparton üldögélhetsz,
gondfeledten, kis diák.

Kovács Jadranka (8.osztály)

A nyári szünet

Az iskolának, hurrá, vége,
A tanárok békén hagynak végre.
Nem kell most már tanulni,
És lehet jó sokat aludni.

Meleg nyári nappalok,
A medencébe mindjárt becsobbanok.
Süt a nap, kék az ég is,
Kell-e még több ennél is?

A strandon vagyok,
A nyugágyban napozok,
Nézem a kék eget,
Milyen alakzatúak a fellegek?

Túl élénk a fantáziám,
Kedvencem az álmodozás.
Álmodom egy crossmotorról,
Ahogy száguldok a versenypályákon.

Hirtelen egy hideg zuhany,
Lelocsoltak min a húszan.
Visszatérek a valóságba,
Egy fergeteges bulira várva.

Jönnek már a barátok,
Csapatostól fiúk, lányok,
Kezdődhet a tombolás,
Túl sok volt a tanulás.

Így telik el a nyári szünet,
Hegyezhetem már a fülem.
A sok-sok mindent megtanulom.
A leckéket, ígérem, megírom.

Lippert Klaudia (6.osztály)

Az én apukám

Az apa olyan, mint az anya
gondoz engem éjjel-nappal
betegségben, egészségben.
Néhányszor pirul
és mindig virul.

Ő az én apukám,
ügyes okos igazán!
Az autókat szereti,
A pocakját kedveli.

Biciklizünk a hegyeken
vígan élünk a Mecseken!
Én az apukámat szeretem!

Németh Adél (4. osztály)

Itt van az ősz

Itt van az ősz, jaj de jó!
Örül a mókus, mert van mogyoró.
Színesek a levelek,
benne vaddisznó hentereg.

Beérett a szőlő, örül a gazda,
lesz új bor karácsonyra.
Fújdogál az őszi szél,
a mackó aludni tér.

Nagy Kevin (3. osztály)

Vakáció

Vakáció, nyár, nyaralás,
Minden gyerek hetek óta erre vár.
Becsukjuk a könyvet, táskát,
Balatoni lubickolás vár ránk.
Hajnalban rigó, veréb csicsereg,
Ébresztik a lustálkodó sereget.
Minden délben anya finom főztje vár,
Együtt a család!
Éljen a nyár!

Svinger Petra (3. osztály)

A szivárványlány

Sok kis csillag nézett le a rét felé,
Fényük pislákolt még,
Hiába világított a sok ezüstös
fénynyaláb,
De sötét volt, mert a hold szundikált.

Reggel megvilágította a mezőt
a nap fénye,
S éppen ekkor egy pillangó
szállt a völgybe.
Csinos kis szárnyait megrázta,
Melyen még csillogott pára.

Kék tekintetével felnézett az égre,
Onnan a nap aranylóan
mosolygott feléje,
A nap mellett az égen megjelent
a szivárvány,
A színes, gyönyörű hajú királylány.

Haja szála piros volt, zöld,
lila és sárga,
A szivárvány színeiben
pompázott ruhája,

Intett a napnak s már ment is tova,
Haja szállt utána, mint valami csoda.

Hallani lehetett a cipője kopogását,
mely végigsuhant felhőkön,
s kék égen át.
Táncolt az angyalok muzsikájára,
Csillagokat gyűjtött ajándékba.

Fényesen csillogtak a kiscsillagok,
Akár egy gyönyörű virágcsokor.
Elhaladt legelésző birkák nyája
mellett,
Kik szétszéledtek s a végtelenbe
vesztek.

Elhagyta a völgyet, az aranyló napot,
A pillangót s a völgyben csobogó
kispatakot.
Kinek viszi vajon a sok
szép csillagot ajándékba?
Ki az, akinek ajándékot
visz a szivárványhajú lányka?

Elérte a célját,
A hold sötét udvarát,
Bekopogott a sötét udvar ajtaján.
Kiszólt a hold: Ki jár itt, ahol a madár se jár?

Kinyitotta az ajtót s megpillantotta a szivárványlányt.
Mi van veled holdsugár?
Egy hete nem ragyogott a fényed
már,
Beteg vagy tán?

A hold búsan szólt: Örülök, hogy itt vagy szivárvány.
Nem tudok világítani, mert nem láttalak évek óta már.
Hoztam neked csillagvirágot!
– szólt a lány.
S a hold fénye újra ragyogott sok-sok éven át.

Horváth Réka (7. osztály)

A tél

Ha vége az ősznek,
jön a TÉL,
de a gyerek ettől nem fél!

Szép lesz a táj,
szép fehér,
TÉLAPÓ is ideér.

KARÁCSONY is télen van,
sok ajándék is lesz majd.
Örül minden gyerek
a télnek és az ÜNNEPNEK.

Rácz Dorottya (2. osztály)

A kutyám

Volt nekem egy kiskutyám,
olyan volt, mint a macskám.
Ő csak a vizet itta,
kedvenc játéka volt a hinta.
Volt egy kis ágya,
amin zöld volt a párna.
A kis takaró piros volt,
amit széttépni tilos volt.
Jutifalat járt mindenért,
ha jót tett, akkor azért.
Sétálni hámmal ment,
mert nyakörvvel nem mert.
Volt egy kék ruhája,

meg egy piros sapkája.
Minden este horkolt,
ha nem vittem sétálni, morgott.
Embert nem harapott,
ezért sok szeretetet kapott.
Ha szóltam neki, otthagyott
csapot-papot,
és hozzám futott, ahogy
csak tudott.

Pongrácz Panka (6. osztály)

Az ősz

Mi az ősz, mit csinál?
Sok kis diákot az iskolába vár.
Ott találkozik sok kis diák.

Mi az ősz, mit csinál?
Szőlőt érlel, mustot présel.
Vidámsággal teli a ház.

Mi az ősz, mit csinál?
Az erdőt színesbe festi át.
Telet várva sok madár tovaszáll.

Mi az ősz, mit csinál?
Hideget hoz, havat vár.
Sok kis állat fázik már.

Rádi Nikoletta (3. osztály)

Vers a pincérről

Felszolgálás ezerrel,
A napja ezzel megy el.
Ha egy tányért elejt,
A vendég nem felejt.

De ha a felszolgálás príma,
Már el is úszott a hiba.
Jobbra-balra rohangál,
Mert a vendég hívja már:

– Padlizsánt és virslit –
Ettől a hölgy hízik.
De a pincér nem bánja,
Ebből jön a dohánya.

Ha úgy gondolja, végzett is,
Újra vendég érkezik.
S megint rohangálni kezd,
Ezzel telik el az est.

Gajda Réka (11 éves)

Iskola

Iskola, iskola
Én is járok most oda.
Más emberek a felnőttek,
Mert ők már nem gyerekek.

Keljél kicsim, indul a móka,
Induljál a suliba!
Ott már egy csomó kisember
Tudásra szomjasan ébredt fel.

Milyen óra lesz most?
Kiáltja egy kisleány:
Tán fizika – válaszolja
Egy hang mogorván.

Hirtelen becsengetnek,
Mindenki bevonul a termekbe.
Elkezdődik a tanítás,
A néma csendes tantermekben.

Egyszer csak nagy kopogás:
Megjött a Mikulás?

De nem ám, mert egy tanár bácsi
Jött be hozzánk tanítani.

Mindenki kérdezi:
Hol a tanító néni?
De a bácsi nem d választ,
Mert biztosan fáradt.

A gyerekeknek kell tanulni,
A szülőknek meg dolgozni.
A tudást ingyen nem adják,
A nagy tudósok ezt mind tudják.

Jaczkó Noémi (6. osztály)

Évszakok

Süss ki Nap, süss ki, itt a Nyár!
Végre minden boldog már.
Szárítsd ki a leveleket,
Hogy szép színben fürödjenek.

Leveszik ruhájukat a fák,
Hisz a Télre készülnek már.
Az őszi eső felfrissítő,
Iskolába elkísérő.

Vedd elő a szánkót kiskomám,
Itt van a Tél, bizony ám.
Itt van a karácsony, és utána az Újév.
Kiáltsuk hát együtt, hogy BÚÉK!

Tavasznak hóvirág az előhírnöke,
Vagy talán a meleg napsütés?
Én már tudom, tudom jól,
Mindkettő a Tavaszról szól.

Péterffy Orsolya (11 éves)

Sólyom kering a Mecsek felett

Nem zsákmányra vár, csak
az időt tölti
odafent a magasban,
és le-lenéz a hajdani Tubesra.
Szárnya lebben és a szeme fordul,
a Mecseket nézi, hogy mit lát az utókor.

Mecsek, te olyan szép
vagy fenyvesekkel,
tölgyesekkel és vadvirágos réttel!
Rigó füttyent és harkály kopácsol
a fán,
mókus ugrik és halkan zörren az ág.

Bánáti bazsarózsa nyílik
meggypirosan,
a hajnalpír lepke ezt is beporozza.
Színes virágoktól tarka ez a kép,
a Mecseken ilyen a májusi rét.

Sólyom szeme a távolba kémlel,
és lenéz a gyönyörű Pécsre.
A Mecsek lankáin szép szőlősorok,
ott teremnek a finom pécsi borok.

Mecsek vagy Pécs, fordítva is lehet,
az egyik korona, a másik
ékkő benne.
A kettő együtt csoda, a természeté,
Isten és ember akarata.

Nem zsákmányra vár,
csak az időt tölti
odafent a magasban,
le-lenéz a majdani Tubesra.
Szárnya lebben és a szeme is fordul,
a Mecseket nézi, és a könnye
is kicsordul.

Keszthelyi Nikolett (7. osztály)

Apró tanácsok

Nem szándékozom nagy
dolgokról írni,
csak az élethez apró tanácsokat adni.
nem hozom le a Napot, a csillagokat,
egyszerűen mutatom be
a mindennapokat.

Tudj örülni minden apró, pici jelnek,
melyet életed ajándékoz neked.
Ha bánatod van, gondolj mindig arra,
hogy újabb öröm vár rád holnapra.

Vágyaid szárnyán bátran röpülj,
szálldoss,
légy kitartó, kemény és állhatatos.
Higgy a kitűzött célodnak, de kérlek,
ne engedd, hogy elhomályosítsa élted.

Egyetlen út járható, a szereteté.
A gyűlölködés pedig a vak emberé.
Nehéz szeretni, ki bánt téged nagyon,
de próbáld meg, mert tied a jutalom.

Nem kapsz majd babért ezért a fejedre,
de kívánom, hogy mégis ezt tedd
örökre.
Mert szeretni fognak ám az emberek,
szeretetben élni a legjobb tenekd.

Kovács Jadranka (8. osztály)

Az élet

AZ élet egyszerre
Nehéz és könnyű,
Boldog és szomorú,
Lassú és gyors,
Sötét és világos.
De a legjobb mégis az,
Hogy változatos.

Az életet egyszerre lehet
Élvezni, unni,
Szeretni, utálni,
És nemes egyszerűséggel
Élni.

Az életben egyszerre lehet
Hinni, remélni,
Örülni, sírni,
Félni, hiányolni
És nevetni.

Hisz az élet a tiéd,
Csak a tiéd!
Éld, várd, reméld és köszönd,
Hogy létezel!

Dávid Dalma (7. osztály)

Lovasok

Egész nap a nyeregben
vágtatok az erdőben.
A lovam már fáradt,
de belógnak az ágak.
Megállok és megitatom,
ezt senkivel meg nem vitatom.
Felszállok és hazamegyek,
hogy egy kis gulyást egyek.
Majd megpatkolom a lovamat,
hogy patái ne kopjanak.
Kimegyek és megsütöm az almát,
hogy megvalósítsam a gyomrom álmát.
Megfürdöm és lefekszem,
másnap is majd ezt eszem.

Pongrácz Panka (6. osztály)

Őszi élet

Itt van az őszi színpompa,
nyit újra az iskola.
A diákok sok újat tanulnak,
a falevelek gyorsan barnulnak.

A madarak délre repülnek,
a szőlők a hordóba kerülnek.
Hűvösek már az éjszakák,
búcsúzzunk a nyártól hát.

Turcsán Levente (3. osztály)

Szőr Uszony

Ki Szőr Uszony?
Ő egy kardhal?
Ki kezdene ki e hallal?
Kinek orra ékes karddal?

A homokvárban, ahol élt,
Az élet csendesen mendegélt.
Homokból volt minden szem,
A bástyáján állt két őrszem.

Egyszer, egy sötét éjjel,
Megjelent egy fekete jel.
A váron átsuhant az iszony,
Ki lehet a fekete uszony?!

Az uszony gazdája
Csikó Szilárd mamája.
Miért volt ő oly magason?
Mert a fia elosont!

Szőr Uszony jött nagy karddal,
Dirrel-durral, nagy robajjal.
„Ki az, ki bejöhetett,
Várfalunkra merészkedett?”

Csikó Szilárd előbujt
Szepegve-szipogva,
Mert kis csikónak nem lehet,
Mit Nagy Hal megtehet.

Lehetsz te még dalia,
Csak nem ékes paripa!
Kicsi vagy még, Szilárdka,
Menj a puha homokágyba!

Szilárd belenyugodott,
Többet nem lovagiaskodott.
Most még arról álmodozik,
Táltos lesz ő – ha a víz alatt
nem havazik!

Nagy Ákos Bálint (4. osztály)

Csíkos Pizsi nagy ötlete

Egyszer volt, hol nem volt, a Mecsek vonulatain is túl, élt egy korosodó zebra kis családjával, szerény repterük mellett. Ezt az állatot Csíkos Csabának, feleségét Pizsamás Piroskának, közös gyermeküket pedig Csíkos Pizsinek hívták. Mint mindenki tudja, az évben 2210-et írtak, és Pécs ismét elnyerte az Európa Kulturális Fővárosa címet.

Egy napon Csaba papa úgy jött haza, hogy elbocsátották a munkahelyéről. Szomorkodott otthon a család, hogy ezek után miből fizetik majd a kerozint a Boeing 707-esükbe, és mivel járnak majd be a városba (tudniillik vidéken laktak). Hosszúhosszú napok teltek el várakozással.

Egy alkalommal, amikor Pizsi nem a kedvenc lövöldözős játékával játszott, hanem a világhálót böngészte, rábukkant egy álláskereső oldalra. Csík Csabi (mert így becézték barátai) a következő héten már munkába is állhatott... A kulturális főváros projektben. Ő irányította makulátlan irodájából a fejlesztéseket, ahogy anno 200 éve elődei. A munka lázasan folyt, hiszen a határidő vészesen közeledett... A Széchenyi téri munkálatoknál római kori épületmaradványok mellett térkő kupacokat is találtak, szintúgy a város más részein.

– Na, ezek is biztos a 2010-es munkából maradtak! – jegyezték meg sokszor alkalmazottai, mikor jelentést tettek.

A város apraja-nagyja kivette részét a munkából. Békáék, Csíkék szomszédjai például a szökőkút-projektnél segédkeztek. Boldog volt mindenki, hogy megújul a város, igaz, a közlekedés egyre katasztrofálisabbá vált. Oroszlán polgármester úr alig győzte a tárgyalásokat a Légbusz Zrt.-vel.

Egy napon aztán „Apjuk" bevitte Pizsit a munkahelyére, de alighogy belépett az épületbe, a munka terepre szólította. A fiát elküldte az irodájába. Mivel a fiatalabbik csíkos elég kíváncsi természetű volt, ezért mindent megnézett. Fagyit nyalogatva lépett be a makulátlanul tiszta, csillogó-villogó irodába. Lépett egyet-kettőt, majd megcsúszott, és elhasalt a kínai márvány kellős közepén. Üggyel-bajjal feltápászkodott, de a fagyit már nem tudta megmenteni. Szétfolyt a padlón, és ráadásul Pizsi legújabb, három zebracsíkkal díszített Adidas tornacipőjét is összekente. Ez persze sokkal jobban bántotta, mint bármiféle kár. Szerencsére meglátta a fotel karfáján heverve apja selyem nyakkendőjét. Sikerült vele fényesre tisztítania a sportcipőt. Örömében táncra perdült. Amint a hip-hopot járta, farkával lesodorta a vázákat. Jajj!!! Gertrúd vázái! Gertrúd, az apja kissé korosodó vénkisasszony titkárnője volt, aki az értékeit – rossz szokása szerint – a vázákba rejtette el. Biztos helyre, hogy aztán senki, ő maga se találja meg... Most minden a földön volt: a rúzsok, körömlakkok, kefék, szemöldökcsipeszek... Pizsi kiöntötte Gertrúd reggeli kakaóját apja számítógépének billentyűzetére.

Ránézett a számítógépre, és minden másról elfeledkezett. Apja új projektmunkáját látva szárnyalni kezdett a fantáziája. Lázasan munkához látott. Egész tervrajzot készített arról az ötletről, hogy bicikliutak épüljenek szerte a városban, mindenhol a föld alatt, mint ahogy a metró közlekedik.

Egyszer csak, fütyörészve mit sem sejtvén betoppant Csík Csabi az irodába. Amint meglátta a törött vázacserepeket, a szétfolyt fagyit, a kiömlött kakaót, s a legújabb selyem nyakkendőjét összegyűrve, iszonyú haragra gerjedt.

Épp készült fiát leteremteni, amikor belépett a főnöke. Ekkor Csabi szabadkozni kezdett a romokat illetően, de mivel annyira megrémült, semmit nem lehetett érteni belőle. Főnöke a monitorra pillantva meglepett arcot vágott, majd hirtelen kiviharzott az irodából.

– Na most aztán úgy kiröpítenek innen, hogy patám sem éri a földet! – mondta csak úgy magának Csík Csabi.

Pár percre rá egy egész seregnyi keménykalapos, befolyásos úr lépett be az irodába. Tigrisek, hiúzok, leopárdok, gepárdok. Csabi ott állt szégyenszemre romos irodájában. Nagyon kellemetlenül érezte magát. Mintha összement volna ennyi nagy ember között. Zakóját összehúzta, szemét lesütötte, és várt. Oroszlán polgármester úr előlépett az összecsődült tömegből.

– Gratulálunk! – zengte mély, tiszteletre méltó hangon.

Csabi ekkor merte csak felemelni tekintetét, és hatalmas csodálkozására tengernyi sugárzó arcot látott. mindenki csak őt nézte.

– Elnyerted az új projekt vezetői posztját. – Csík Csabi csak állt, és nem szólt, nem értett semmit.

– Tökéletes tervet készítettél a föld alatti kerékpárútról – folytatta a polgármester –, ami az imént került nyilvánosságra felettesed, Leopár Dezső által. Már most fizetésemelésre számíthatsz, de további fejlesztéseket várunk tőled. Soha senkinek nem jutott eszébe ilyen ragyogó ötlet! Ez az új biciklihálózat óvná a környezetet, nőne a turizmus, é jobb közlekedést biztosítana szerte a városban. Büszkék vagyunk, hogy ilyen remek alkalmazottra tettünk szert. Még egyszer gratulálok az egész társaság nevében. Holnap délután tárgyalásra kerül sor ezzel az új fejlesztéssel kapcsolatban. Addig is viszontlátásra!

Ekkor értette meg, hogy mindez Pizsi érdeme. Odament hozzá (eddig fia a sarokban a kanapén kuporgott), és egy bordaropogtató apai ölelésben részesítette. A csínytevések fölött pedig átsuhant, mintha mi sem történt volna.

Másnap a tárgyalás remekre sikeredett. Egyszerre híres és fontos személy lett Csabiból. A kerékpárút pedig elröpült feladatnak tűnt a felhőtlen boldogságban. Mindezek után pedig még az év zebrája lett, és a Nagy-Z-Eb-Ra díjat is ő nyerte el. E kettő nagy ünnepségre még Csabi apját, a Vasarely Múzeum portását is meghívták, aki nagyon büszke volt fiára és nem utolsó sorban unokájára, hogy zebraként ilyen magas elismerésre tettek szert.

Ez a tanulság mindazok számára, akik nem hisznek abban, hogy a véletlen szerencséből hatalmas siker lehet.

Bollér Krisztián *(8. osztály)*

Miből lesz a cserebogár?

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy bogár a Kerekerdő szélén, aki postásként dolgozott. Ő hordta szét az erdő lakóinak a leveleket.

Nagyon sok barátot számlálhatott, hisz mindenki jól ismerte az erdőben, és tisztelte kedvességéért, pontos, szorgalmas munkájáért. Egyszer azonban egy kis baleset történt, mert véletlenül felcserélte a mókus és az oroszlán levelét. Leó, az oroszlán másnap ráförmedt a kézbesítőre, mert nem vitt neki levelét. A bogár, miután rájött a másnap ráförmedt a kézbesítőre, mert nem vitt neki levelet. A bogár, miután rájött a tévedésére, azonnal végigjárta az egész erdőt, hogy jóvátegye hibáját, és végül a mókusnál megtalálta az elveszett küldeményt. Azon nyomban futott vele a címzetthez. Az útja nem volt egyszerű és akadálymentes. Az erdő közepén haladva egy ijesztő hang majdnem halálra rémítette.

– Hová ez a nagy rohanás? – dörmögte hét medve szinte egyszerre.

– Én csak egy sürgős levelet viszek Leónak, az oroszlánnak – felelte a rémült bogár.

– Nem úgy van az, hogy mellettünk csak úgy elmehetsz. Előbb küzdj meg velünk! – brummogták a fenevadak.

Ekkor a bogárka olyan sebesen végigrohant a szőrös hátukon, hogy azok a csiklandozástól talán még most is hahotáznak. Még azt sem vették észre, hogy mikor repült el. A kis postás továbbhaladt, mikor három vad oroszlán állta útját. Ők is küzdelemre szólították fel.

– Hová ez a nagy rohanás? – bömbölte egyszerre a három fenevad.

– Én csak egy sürgős levelet viszek Leónak, az oroszlánnak – felelte dadogva a rémülettől.

– Nem úgy van az, hogy mellettünk csak úgy elmehetsz. Előbb küzdj meg velünk! – bömbölték az oroszlánok.

A bogár az ő hátukon is futóversenyt rendezett, ugyanúgy, mint a medvéken. Ettől az érzéstől a vadak egymást kergették kínjukban. A bogár újra észrevétlenül továrepült.

Már elég közel járt a céljához, amikor egy nagyszájú, tűzokádó sárkány tartóztatta fel.

– Hogy merészeled megzavarni a nyugalmamat? – fújtatott.

– Én csak egy sürgős levelet viszek Leónak, az oroszlánnak – hebegte remegve a félelemtől.

– Nem úgy van az! Előbb küzdj meg velem, ha már megzavartad a nyugalmamat!

– Rendben van, visszaadom a nyugalmadat.

És ekkor a bogár a sárkány füléhez repülve halk zümmögésbe kezdett. Rövid idő alatt a sárkány mély álomba szenderedett. Csapzottan folytatta útját és közben azon járt az esze, hogy el ne késsen a levéllel, és vajon milyen büntetésben lesz része ezért a

tévedésért? Az oroszlán már türelmetlenül várta a levelét. Végre megpillantotta a postást, aki olyan fáradt volt, hogy a levelet is alig bírta átnyújtani.

– Mi történt veled? – kérdezet Leó.

– Találkoztam hét szilaj medvével, három vad oroszlánnal, egy nagyszájú, tűzokádó sárkánnyal, és meg is kellett küzdenem velük – lihegte, szinte alig érthetően.

– Jó vagy, tehetek érted valamit? – kérdezte sajnálkozva az állatok királya.

– Kicsit elfáradtam, de egy pohár víz jól esne.

– Elhoztad a levelemet? – faggatta kissé türelmetlenül az oroszlán, miközben egy poharat nyújtott neki.

Az oroszlán kíváncsian kibontotta a levelet, melyet a szomszéd erdő oroszlánja küldött. Meghívó állt benne egy közelgő kézfogóra.

– Éppen időben érkezett. A meghívó a jövő hétre szól – fordult megnyugvó tekintettel a postás felé.

– Elnézést kérek, én igazán sajnálom a történteket! – mentegetőzött bűnbánóan a kézbesítő.

– Jól van, felejtsük el az egészet! Régóta megbízható postása vagy az erdőnek – vigasztalta a bogarat.

Leó – barátsága jeléül – kinyújtotta szőrös pracliját, melyre a bogár boldogan rászállt, és megnyugodott.

Ennek a véletlen cserének a következményeként, ha Leó azóta levelet kapott, mindig tréfálkozva megkérdezte: – Ma történt-e csere, bogár?

Így történt, hogy a mi kis mesehősünk már nem csak egy postás bogár, hanem egyszerűen mindenkinek ő a Cserebogár.

Így volt, nem így volt, szívből jövő mese volt.

König Zsófia *(6. osztály)*

Boldogfalva meséje

Nem Baranya megyében, hanem az Óperenciás – tengeren is túl, fekszik ez a megálmodott falucska. Erdő veszi körül, és ameddig szem ellát mezei virágok nyílnak! Fehérek, pirosak, lilák egyszóval csodálatosak, mint egy virágpaplannal borított mező.

Itt nem irtják az erdőt, nem kaszálják a rétet, minden csillog a maga természetes fényében.

Nem ismerik az alkoholt, csak a mezei virágokból főzött gyógyteát, a dohány is idegen nekik, a friss erdei levegőt szívják.

Olyan családok élnek itt, akik boldognak vallják magukat. Boldogok a nagyszülők, a szülők és boldogok a gyerekeik is. Sok-sok állatot tartanak, ők is játékosak és ugyanolyan boldogok. Innen kapta a falucska a nevét Boldogfalva. Az orvos a mezőn nyíló

növényekből készített csodával gyógyít fájdalommentesen. Az iskolában nincs osztályzat, nincs rossz jegy, csak dicséret. A dicséret napfényt, szeretetet hoz a gyerekek szívébe. Dicsekszik is az egyik kisdiák:

– Tanulunk is szívesen, hiszen ha tudunk újból megdicsérnek, és jó hallani a tanár nénitől:

– Jó voltál, ügyes voltál, tanultál. – mondja nevetve.

Tanítás után megkondul a harang. Jókedvű, vidám nevetés hallatszik.

Hurrá, hurrá, ebéd! – kiabálja a sok gyerek. Zöldség, gyümölcs mindig van, de itt a gyerekek a spenótot is szeretik, mert tudják, amit szeretnek abból lehet sokat, de amit kevésbé szeretnek, abból is enni kell, csak kevesebbet.

Majd újból megszólal a kolomp. Győztünk, mehetünk játszani – hangzik a gyerekek szájából. A virágzó rét, mező még színesebbnek tűnik a sok szaladgáló, füzért fonó, labdázó, mosolygó, boldog gyerektől. Boldogfalván reggeltől-estig mosolyognak. Komolyan veszik az iskola falát díszítő tábla szövegét:

„Arcodat istentől kaptad,
Mosolyognod neked kell vele,
A mosoly nem kerül semmibe,
Másokat viszont gazdaggá teszel vele,
Tehát mosolyogj!!!"

Ha valaki szomorú, csak ránéz a táblára, és azonnal nevetni kezd, ez ilyen egyszerű. Ez Boldogfalva története, ez az én mesém, hiszem, hogy valóban létezik az Óperenciás-tengeren túl egy ilyen érdekes falucska, és nem csak álmodtam.

Erb Valentina *(7. osztály)*

Gyűrűfű

Élt egyszer egy nagyon szegény legény Rátót falujában. Se háza, se földje nem volt, így hát elindult, hogy szolgálatot keressen valahol. Ment, mendegélt faluról falura, de munkát sehol sem talált. Egyszer csak a király erdejéhez ért, és egy hangos kürtszót hallott. A király éppen akkor fejezte be a sikeres vadászatot, és lováról leszállva leheveredett a fűbe. A legény egy fa mögül figyelte az eseményeket. Mikor már indulni készült haza a király és a vadászai, egyszer csak felkiált őfelsége:

– Jaj nekem! Eltűnt a leányomtól kapott legkedvesebb gyűrűm! Ez hozta nekem a szerencsét! Aki megtalálná, bizony néki adnám fele királyságom és a leányom kezét! – mondta jajveszékelve.

A vadászok rögtön leszálltak a lovukról, és keresni kezdték a gyűrűt, mert bizony nagy volt még a fele királysága is a királynak, és leánya szépsége is tündöklő volt! A gyű-

rűt azonban nem találta meg senki. A király sírva-ríva vonult el az erdőből. Ekkor előbújt a legény, és ő is keresni kezdte a gyűrűt. Egyszer csak egy fába ütközött. Mikor felemelte a fejét, hát látja ám, hogy a szarka fészkében a fiókák a gyűrűn veszekszenek. Jó magas volt a fa, de a legény megbirkózott vele, és le is szedte a gyűrűt. A gyűrű értéke szinte felbecsülhetetlen volt:

Gyémánt, rubin, zafír, smaragd, ezüst és arany színekben pompázott. Elindult hát a fiú a királyhoz, hogy visszavigye a gyűrűt. Mikor odaért a palotába, a király kisírt szemekkel nézett a szakadt ruhájú legényre:

– Ki ez a paraszt, ki zavarni mer nagy fájdalmamban? – ordított a király.

– Felség! – szólt a legény. – Ha én megmutatom, hogy mi van a markomban, akkor felséged szeméből eltűnnek a könnyek – mondta reszketve a legény, és kinyitotta a markát. A király magából kikelve ujjongott, és bocsánatot kért a legénytől:

– Fiam, mivel elhoztad a legkedvesebb gyűrűmet, ezért fele királyságom és leányom keze a tiéd, éljetek boldogan! – mondta a király meghatottan.

– Királyom! Szeretnék bizony azon a gyönyörű füves területen élni a királylánnyal, ahol ezt a gyűrűt találtam! – mondta a legény.

A király neki ajándékozta az erdőt és a környékét. Azóta hívják ezt a helyet Gyűrűfűnek.

Kürti Havaska *(8. osztály)*

Az arany gyertyatartó

Egyszer volt, hol nem volt, a sötét erdő szélén állt egy apró házikó. A házikó előtt egy kert gazosodott. Itt élt a szegény ember, egyetlen fiával. Egyik nap kertjében négylevelű lóherét talált. Boldogan újságolta a fiának, megtaláltam a szerencsém. Kaptam egy égi jelet, hogy a lóherét tűzzem a vándorbotomra, és itt az ideje annak, hogy mind a ketten elinduljunk szerencsét próbálni. A fia előbb csak kinevette apját, aztán engedelmeskedett neki. Elindultak. Mentek, mendegéltek, amikor az apa vándorbotja elakadt valamibe.

Lenézett a földre, és kérlelte a fiát vegye fel azt a rozsdás vasdarabot. Hiába! Dehogy hajolok le ezért a rozsdás valamiért, úgyis csak messzire hajítanám, hogy elég fáradtak vagyunk már így is, nemhogy még ezt is cipeljük – válaszolta a fia nagyképűen. Az apa ha nehezen is, de lehajolt és felevette. Fiam, hallom elfáradtál, én is pihennék egy keveset, – mondta az apa. Leültek az árok szélére. A fiú nyomban el is aludt, az apa egy talált kődarabbal szorgalmasan tisztította a vasdarabot. Csodák-csodájára egy szép gyertyatartó rajzolódott ki a rozsdából. Nem mutatta meg a fiának, a kabátja belső zsebébe dugta.

Ébresztő, ideje tovább indulnunk – szólt erélyesen az apa. Nagyon hosszú utat megtettek, már mindenük fájt, amikor az apa megpillantott egy táblát „Régiségkereskedés" felirattal. Azonnal bement és igazat mondott az „égi jel" gazdag ember lett belőle, hi-

szen aranyból volt a gyertyatartó. De ezt is titokban tartotta a fia előtt. Majd embert faragok a fiamból, megtanítom arra, hogy tudja kicsit is megbecsülni – gondolta. Cseresznyét és pogácsát vett, a többi pénzt pedig a gyertyatartó helyére tette a belső zsebébe.

Tovább ballagott a fiával. A nap forrón sütötte mindkettőjüket. Éhes vagyok, és szomjas, menjünk haza, ennél még a szegénység is jobb! – zúgolódott a fiú.

– Nem adjuk fel! – mondta most már megnyugodva az apa, és tovább mentek. Ahogy mentek az apa mindig elpottyantott egy –egy szem cseresznyét, a fia mindig lehajolt és felevette, hiszen nagyon megszomjazott. Majd ugyanígy a pogácsákat is egyenként elejtette, ezért is újra és újra lehajolt és felvette, hiszen éhes is volt a fiú.

– Tudod fiam mi ebből a tanulság? „A rest sokszor fárad" Egyszer lusta voltál lehajolni, most a cseresznyéért, és a pogácsáért akár százszor is lehajoltál volna. Megtanultam édesapám nem csak ezt, hanem azt is „Aki a kicsit nem becsüli, a nagyot nem érdemli".

– Őszinte vagy fiam, ezért mindent elmondok neked. Az a rozsdás vasdarab egy arany gyertyatartó volt. Így nagyon gazdagok lettünk, ezentúl kastélyban fogunk élni. A fiú mindent megköszönt az édesapjának, és bocsánatot kért.

Azóta a fiú megnősült, sok unokával ajándékozta meg édesapját. Még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Erb Daniella *(4. osztály)*

A kincs meséje

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy öregapó, aki mesét mondott az unokájának. A mese egy elveszett kincsről szólt. Mikor az unoka felcseperedett elindult, hogy megkeresse az elveszett kincset.

Ment, mendegélt és elért egy szép falusi házhoz, melyben egy öregember lakott.

– Jó estét öregapám! – köszönt a fiú.

– Neked is fiam! – válaszolt az öregember. Utána a fiú elmondta miért jött, az öregember pedig elmesélte neki, hogy a kincs mellett van egy nagy sárkány, aki őrzi a kincset. Ezen kívül az öregember adott neki 7 mágikus virágszálat.

A fiú ment tovább és elért egy nagy várhoz. A vár kapuján hatalmas kopogtató volt. A fiú kopogott. Egy vén anyóka nyitott ajtót.

– Légy üdvözölve bátor lovag! Engem Álom királynőnek hívnak. Köszöntelek a birodalmamban! – kezdte az anyóka – Kérlek, gyere be hozzám egy teára!

A fiú be is ment. 3 napot 3 éjjelt töltött a várban. A 4. nap reggelén így szólt az Álom királynőhöz:

– Én most már indulok királynő, hisz még meg kell keresnem a kincset.

Már indult is tovább. Út közben talált egy érdekes követ, s zsebre vágta. Ment, ment rendíthetetlenül ment tovább.

Hamarosan elért egy rengeteg erdőhöz. Mivel még csak dél volt mikor oda ért, ment is tovább. Az erdőből egy tisztásra ért. Itt letelepedett és neki állt falatozni.

Ahogy ott falatozik, odaállít hozzá egy egér.

– Adj egy falatot 3 hete nem ettem! – kérlelte az egérke a fiút.

A fiú jó szívvel adott volna, de már mindent megevett.

– Ezt még visszakapod! – cincogta az egérke és elment.

A fiú pedig ment tovább. Ment, ment, csak ment és a 6. nap elért egy barlanghoz. A barlang bejáratában egy óriási sárkány ült.

– Nem adtál enni, testvéremnek az egérnek, így most nem engedlek be! – mondta a sárkány.

A fiú nagyon megijedt. Összeszedte minden bátorságát és kihívta párbajra a sárkányt.

– Nem bánom! – válaszolt a sárkány.

Elkezdtek párbajozni. Sokáig viaskodtak, végül a fiú a kővel (ami azóta is ott lapult a zsebében) úgy fejbe vágta a sárkányt, hogy az rögtön szörnyethalt. Ezek után a fiú a barlangban folytatta útját.

Mikor már a barlang felénél járt, hirtelen nagy szakadékot vett észre. Ekkor elővette a 7 szál mágikus virágot és ötfokú létrát készített belőlük, és lemászott rajta a szakadékba. Annak az alján hosszú alagutat talált. Elindult a végtelennek tűnő alagútban. 7 nap, 7 éjjel csak ment, ment és ment. Amikor végre elért egy 7 láb hosszú, 3 láb széles forrást. Ennek a forrásnak az alja tele volt aranyhallal. A fiú kezdte is kimerni a sok aranyat. Egyszer csak a kezébe akadt egy korona. Nézte – nézte a koronát, s mit gondolt, mit nem a fejére tette. Abban a percben megrepedt a barlang fala és elkezdett omlani a teteje is. A fiú mögött már be is omlott a barlang. Így előrefele tudott csak menekülni a teljes sötétségben. Nem tétovázott, már indult is. Futott, futott ahogy csak bírt. Közben lekapta a fejéről a koronát és csak rohant tovább.

Addig rohant, míg el nem érte a barlang legvégét, ahol kijáratot talált. Mikor kiért, csodálatos üvegpalota tárult a szeme elé. Messziről látta a fiú, hogy az egész palota gyászos színbe öltözött. A fiú bement a palotába, ahol gyönyörű lila ruhát viselő királyt és királynét talált. Mindketten nagyon szomorúak voltak.

– Adjon Isten király uram!

– Neked is fiam!

– Miért lepte el ez a nagy szomorúság a palotát? – kérdezte a fiú.

– Azért mert leányom született. – válaszolt a király.

A fiú nagyot nézett. Még nem hallott olyat, hogy a királynak lánya születése probléma lenne.

– Ma már a lányom 12 éves – folytatta a király – meg is mutatom neked.

Bementek a gyönyörű szobába, ahol minden aranyból volt. Egy arany széken olyan ronda lány ült, hogy olyat a fiú még nem látott. Miután a király a lányát bemutatta, kimentek a szobából. A fiú még 6 napig vendégeskedett a királynál. Azután a király egyik griffmadara hazavitte a fiút. Pár nap múlva az otthonukhoz érkezett egy királyfi,

aki nagyon csúnya feleségről álmodozott. Elmesélte a fiúnak, hogy sehol nem talált olyan csúnya lányt, amilyet keresett. A fiúnak eszébe jutott a csúf királykisasszony és elirányította hozzá a királyfit. 6 hónap és 12 nap telte el és már jött is az esküvői meghívó, amely az üvegpalotába szólt. A fiú örömmel felkerekedett és magával vitte a forrásban talált koronát, amelyet nászajándékul szánt.

Így esett, hogy a csúnya királylány is talált magának férjet, a fiú pedig rá jött, hogy a legnagyobb kincs a boldogság.

Gajda Réka *(11 éves)*

A bűvös furulya

Egyszer volt, hol nem volt, élt réges-régen egy öregember, s annak három fia. Egyik reggel adott a legidősebb fiának egy furulyát, majd így szólt hozzá:

– Fogd ezt a furulyát, és menj ki a legelőre. De jól vigyázz, csak annak szólal meg, aki nem szívtelen.

A fiú útnak is indult. Amint kiért a legelőre, leült egy fa alá, és elkezdett falatozni. Ahogy nézelődik, egyszer csak meglát egy kis békát, aki eléugrik, és így szól hozzá:

– Kérlek, adj egy falat kenyeret, nagyon éhes vagyok.

– Nem adok – válaszolta a fiú.

Az ebéd után a legény nagyon elálmosodott, lefeküdt hát, és nyomban elaludt.

Miközben aludt, a béka odament a furulyához, és betömködte a lyukakat. Amikor a fiú hazaért, be akarta terelni a birkákat, de a furulya nem szólalt meg.

– Apám, nem szólal meg a furulya. Mi lehet a baja?

– Ó, te buta! Nem látod, hogy betömték a lyukakat?

Másnap az apa a középső fiát küldte a legelőre. A béka odament hozzá, és őt is kérte:

– Adj egy darab kenyeret.

– Dehogy adok – felelte a fiú, és még egy darab kővel is megdobta a békát. Az pedig, miután a legény elaludt, betömködte a furulya lyukait.

Ő is úgy járt, mint a testvére, nem tudta beterelni a birkákat az udvarba. Az édesapja neki is azt mondta, amit a testvérének.

Reggel a legkisebb fiú indulás előtt azt mondta az apjának:

– Édesapám, egyet se féljen, én is elmegyek a legelőre.

– Menj csak, édös gyermekem – mondta neki az apja.

Hamar kiért a legelőre, leült a fa alá, és ő is elkezdett falatozni, mint a testvérei. A béka hozzá is odament, és így szólt:

– Kérlek, adj egy darab kenyeret.

– Adok én, csak egyél.

– Köszönöm a jóságodat.

Amint a legény hazaért, hangos furulyaszóval beterelte a birkákat az ólba.

Az apjuk így szólt a két nagyobbik fiúhoz:

– Látjátok, az öcsétek megfogadta, amit mondtam neki, ő majd viszi is valamire az életben.

Busa Enikő *(5. osztály)*

Az aranykastély

Egy szép napon Lili elment a nagymamájához, mert a szülei dolgoztak. Lili szeretett itt lenni, ó de mennyire!

– Szeretek itt lenni nálad! – ölelte meg nagymamáját. – Mesélj megint a régi időkről!

Lili a közös sütések, főzések mellett Nagyi meséit szerette hallgatni a legjobban, de nagyi most nem ért rá, ezért Lili felfedezőútra indult a házban. A nyikorgó lépcsőn ment felfelé. A felső szinten voltak a hálószobák, melyeket már jó ismert, de most észrevett a Nagyi hálószobájában egy ajtót. Óvatosan nyitotta ki, és bekukkantott. Azt hitte, hogy gardróbszekrény, de csodálkozva vette észre, hogy egy lépcső megy felfelé a lépcsőn:

– Csak nehogy nagyi észrevegye!

– Ó de sötét van itt! Félelmetes ez a hely!

Mikor már megszokta a szeme a sötétséget, sok-sok sötét árnyékot látott. Kíváncsi lett, mik lehetnek azok.

Lili nagyon meglepődött, mikor meglátta a régi poros ládát, amiben sok dolgot talált. Lili örült a dolognak. Régi fényképeket látott, melyeken fiatal lányok játszottak hosszú ruhában, préselt virágokat, régi rongybabákat, szépen összehajtott leveleket selyemszalaggal átkötve.

Lili a szép képeket nézegetve elképzelte, hogy hercegnő egy régi kastélyban. Már látta is magát gyönyörű ruhában, koronával a fején, amint egy herceggel táncol. A bálteremben sok lámpa volt, és az üvegszekrényekben aranytálak – és poharak sorakoztak.

Amikor vége lett a bálnak, Lili kinyitotta a szemét, és szomorúan látta, hogy ez nem egy igazi bálterem, hanem csak egy poros padlás.

– Talán elaludtam?

Nem vette észre a halk léptekkel felé közeledő Nagyit.

– Lilikém, hát itt vagy?! Már egy órája kereslek!

Lili hátrapillantott, és meglátta Nagyit.

– Nagyi! Nagyi! Képzeld, hercegnő voltam!

– Lilikém, biztos csak képzelődtél!

– Nem Nagyi! Igazi bálban voltam. Még táncoltam is!

– Gyere inkább Lilikém vacsorázni, már nekem is korog a pocakom.

Lili a finom vacsi után megfürdött, lefeküdt aludni, és arról álmodott, hogy ugyanazzal a herceggel, ugyanabban a ruhában, ugyanabban a bálteremben táncol.

Bedő Csenge *(1. osztály)*

Mókus mese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer két jó barát, méghozzá két mókus. Misi és Mici. Sokáig töretlen volt barátságuk, de egy nap…

Amikor egy nap mászkáltak az erdőben Mici hirtelen felkiáltott.

– Hé, nézd Misi! Mi lehet az? – bökött egy esernyőre Mici.

– Nem tudom, de jó néz ki. – válaszolta Misi.

– Nézzük meg közelebbről! – javasolta Mici.

Közelebb ment a két mókus, és vizsgálni kezdte az esernyőt.

– Hé ez olyan ejtő valami lehet, amit a kétlábúak használnak. Esetleg mi is kipróbálhatnánk! – mondta Misi.

– Igazad van – kiáltott fel Mici. – Próbáljuk ki! Megpróbálhatom előbb én?

– Na jó, próbáld!

És Mici kipróbálta. Pompásan sikerült a földet érés. Ezután Misi is kipróbálta. Mintha őstehetség lett volna. Ezután felváltva játszottak, majd eljött a sötétedés, haza kellett menniük. De ki vigye haza az esernyőt?

– Misi, haza kell mennünk! Hazavihetem én az ejtő izét?

– Hogy ne majd te viszed haza, mikor én találtam ki a játékot!

– De én találtam meg az ejtő izét!

– Én is megtaláltam volna!

– Én is kitaláltam volna a játékot!

– Én ezentúl nem ismerlek! Na csá! – azzal Misi elrohant, de az esernyőt otthagyta. Mici pedig megfogta az esernyőt és hazament.

Sok évig nem találkoztak egymással. Míg egy nap…

– Segítség! Segítség!

– Vajon honnan jöhet ez a hang? – gondolkodott Misi.

– És mit keres nála ez az ejtő izé? – tűnődött Misi.

– És miért ló a levegőben? Meg kell mentenem! És Misi cselekedett. Fogott egy indát, csinált belőle egy lasszót, azt meglóbálta párszor, s az rögtön a bajba esett mókusra került.

– Engedd el azt az izét! – kiáltotta Misi. – A mókus elengedte. Misi megfeszítette izmait, s a bajba jutott mókus ott termett mellette.

– Köszönöm! – hálálkodott a mókus.

– Olyan ismerős vagy! Te vagy az, Mici?

– Misi? Igen én vagyok, hát még emlékszel rám?

– Már hogyne emlékeznék rád, egész gyermekkorunkban együtt játszottunk, addig a bizonyos incidensig. – mondta Misi.

– Azóta már rég megbocsátottam neked magamban. Kérdés, hogy te is megbocsátottál-e nekem? – kérdezte Mici.

– Már hogyne bocsátottam volna meg. Amúgy el kell mondanom, nagyon szép lettél mióta utoljára láttalak.

– Köszönöm Te meg mintha edzőterembe jártál volna.

– Hát igen egy kicsit gyúrtam. Izé... szeretnék valamit kérdezni

– Halljuk!

– Mindig is szépnek tartottalak, és azt szeretném kérdezni – Misi letérdelt – hogy... hozzám jönnél-e feleségül?

– Igen!

Akkor délután 3-kor megcsókolták egymást, hazamentek, elújságolták a szülőknek, mi történt, papot hívattak, s összeházasodtak. Egy évre rá három szép kis mókusuk született. Mikinek, Milinek és Mickey-nek hívták őket. Itt a vége, fuss el véle.

Péterffy Orsolya *(11 éves)*

A pingvintúra

Réges-régen élt az Északi-sarkon két pingvin. Pingnek és Vinnek hívták őket. Egy napon észrevették, hogy olvad a hó, és kevés a hal.

– Ping, nézd meg a térképen, létezik-e valahol egy olyan sarok, mint az Északi sark vagy legalább egy hóval borított!

– Vin, ne ess kétségbe! A Sarkok című könyvben biztosan találunk valami jó helyet!

Nézik, nézegetik a könyvet, aztán Vin hirtelen felkiált:

– Nézd Ping, találtam egy jó sarkot!

– Mi a neve? – kérdezte kíváncsian a barátja.

– Hát Édesség-sark! – válaszolta Vin.

– Aha, – biztosan sok ott a finom ennivaló!

– Szerintem is. De most menjünk, mert mire odaérünk, ott is napos ég lesz!

– Jó. Kell egy hátizsák, bele a kötél, távcső, az utolsó maradék hal és persze a ruha – mondták szinte egyszerre.

Még azon a napon elindultak, és másnap reggel is értek a békák barlangjába.

Mindent vastagon borított a békanyál, az egész vidék mocsaras volt. Még jó, hogy húztunk gumicsizmát! – gondolták. A barlang tele volt brekegő békákkal.

– Hát ti kik vagytok? – kérdezte Ping.

– Mi vagyunk a békák – válaszolta a brekegő társulat.

– Meg tudnátok mondani, hol van az Édesség-sark?

– Menjetek egyenesen, aztán forduljatok balra. Ott lesznek a bűzös borzok. De vigyázzatok, nehogy elaludjatok a bűzüktől! Utána menjetek megint egyenesen, majd jobbra. Ott találjátok az őrült majmokat. Vigyázzatok, nehogy megbolonduljatok tőlük!

– Köszönjük a segítségeteket!

Azzal indultak is tovább. Egy óra kellett, míg megérkeztek a borzokhoz. A szörnyű szagtól Ping majdnem elaludt, de Vin nem hagyta, tehát megmenekültek. Az út a majmokhoz sem tartott sokáig. Ezek az állatok viccekkel és őrült viselkedéssel fogadták őket. Ping és Vin már szinte beleőrült a majmok mutatványaiba, ezért utánozták őket. Például ha az egyik emberszabású cigánykerekezett, ők is így tettek. Szerencsére este, amikor a majmok nyugovóra tértek, a pingvinek el tudtak menekülni, és folytatták útjukat. Reggelre megéheztek, ezért ettek pár falatot a maradékból, és továbbmentek. Délutánra elértek az Édesség-sarkra.

– Végre! – mondta Ping. – Csakhogy megérkeztünk! Már nagyon fáradt vagyok.

– De sok finomság! Éhes vagyok – kiáltotta Vin.

– Jaj, csak az a baj, hogy mindjárt kisüt a nap! – jajveszékelt a másik pingvin.

– Dehogyis! – mondták az ott élő frakkosok.

– Hogyhogy? – csodálkoztak Pingék.

– Azért, mert itt mindennap tél van – válaszolták az ott élő állatok.

– Jaj, de jó! Akkor megtaláltuk az otthonunkat. Már csak az a fő, hogy boldogan, békességben éljünk!

És a két kis pingvin azóta is ott él az Édesség-sarkon, boldogságban, békességben.

Gyarmati Zsófia *(6. osztály)*

A két mókus története

Egyszer volt, hol nem volt, volt az Óperenciás-tengeren is túl két mókustestvér. Egy nap nagyon összevesztek, ezért az egyik mókus elment otthonról. Ment, mendegélt, egyszer csak talált egy odút. Úgy látta, hogy nem lakik benne senki, ezért hát beköltözött. De ott lakott egy sündisznó család.

– Bocsánat, bocsánat – mondta a kis mókus. Nem tudtam, hogy ebben az odúban laknak.

Így hát továbbment. Útközben találkozott egy bagollyal. Megkérdezte tőle, hogy van-e a közelben üres odú. A bagoly így válaszolt:

– Van, ott a sarkon, látod?

– Igen, látom, és nagyon köszönöm.

Elindult az üres odú felé. Bement, körülnézett, és elkezdte a takarítást és a bútorok elkészítését. Estére végzett is a munkával.

Másnap reggel kezdte begyűjteni az elemózsiát télire. Amikor végzett körülnézett a környéken. Hamarosan találkozott egy kis őzzel. Gyorsan összebarátkoztak, és mindjárt játszottak is egy jót: bújócskáztak. Amikor besötétedett, hazamentek, és aludtak egyet. De aznap éjjel nagy vihar volt: villámlott, dörgött, és nagyon fújt a szél. A kis mókus elalvás előtt még hallotta, hogy valaki kopog az ajtón.

– Ki az? – kérdezte ijedten. Ki van az ajtó mögött?

– Én vagyok az, testvérkém. Kérlek, engedj be. A szél letörte az ágakat, a villám belecsapott a házamba, és most nincs otthonom. Bemehetek?

– Gyere. Ott a sarokban van még egy hálóhely, feküdj le oda.

A kis mókus lefeküdt. Mielőtt azonban elaludt volna, bocsánatot kért a testvérétől.

– Kérlek, ne haragudj, hogy kiabáltam veled.

– Semmi gond. Az már a múlté.

Mikor ezt megbeszélték, elaludtak, de még megígérték egymásnak, hogy soha többé nem fognak összeveszni.

Máig is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Orbán Nikolett *(5. osztály)*

Artúr

Bemutatom Artúrt: golden retriever kiskutya és frissen került gazdájához. Eleinte nagyon hiányzott neki az anyukája és a testvérei, de szép lassan megismerkedett új birodalmával. A kert tele volt új illatokkal, fákkal, bokrokkal, virágokkal. Artúr mindennel szeretett játszani. Lerágta az ágakat, és hurcolta őket. Beleszagolt a vakondtúrásokba, és megpróbált megismerkedni a lakóikkal, de a vakondok nagyon zárkózott népség, nem kértek Artúr barátságából.

Szép lassan felfedezte a kert minden zegét-zugát, és úgy érezte, lehet, hogy érdemes lenne megismerkedni a kerítésen kívüli világgal.

Birodalma felfedezése közben már régebben észrevette, hogy a kerítésen lyukak vannak, ahol ő, ha nagyon akarja, kifér, de eddig nem volt bátorsága, hogy a biztonságos udvarból kilépjen a nagyvilágba.

Óvatosan kimerészkedett hát az utcára. Nagyon érdekes volt, egész más, mint ahogyan a kerítésen belülről tűnt. Először is nagyon sok fa volt, amelyeknek a tövében idegen kutyák szagát érezte. Ezeket gondosan végigszimatolta, elraktározta az emlékezetében, hogyha összefut a tulajdonossal, tudja, ki is ő. Amint így szaglászott, egyszer csak meglátta a szeme sarkából, hogy valami villámgyorsan elsuhan egy bokor mellett. Nagyon kíváncsi lett, hogy mi is lehet az. Odaszaladt, megszagolta a helyet, és érezte, hogy ez valami idegen, nem ismerős szag. Elkezdte követni, szimatolt, és szimatolt, és egyszer csak eltűnt a szag. Ezt nem értette. Hová lett? Csodálkozva körülnézett, és az előtte lévő kapufélfán felfedezett valakit.

– Hát te ki vagy? Gyere le, meg akarok ismerkedni veled!

– Én egy kiscica vagyok. A nevem Milu.

– Milu? Hát az meg milyen név?

– Nagyon is szép név, ha tudni akarod! Egy nagyfiú a gazdám, és ő adta nekem!

– Hát téged hogy hívnak?

– Artúrnak. Nekem egy kislány a gazdim, és azt mondta, míg kicsi vagyok, addig Gombóc Artúrnak hív, de ha megnövök, olyan leszek, mint Artúr király. Azt ugyan nem tudom, ki ő, de biztosan hatalmas és erős, és én is hatalmas és erős leszek! – és már nem is vagyok annyira kiskutya.

– Azt látom – mondta Milu – innen fentről is egészen nagy kutyának látszol.

– Miért nem jössz le onnan? – kérdezte Artúr – így nem tudunk rendesen beszélgetni. Már egészen elzsibbadt a nyakam!

– Nem szabad lemennem. Anyukám azt mondta, hogy a kutya a macskák ellensége, és ha meglátok egy kutyát, rohanjak, és másszak olyan magasra, ahol már nem érhet el.

– Ne félj tőlem, én nem akarlak bántani, csak játszani szeretnék veled! A szomszédban van egy kutya, de annyi dolga van mindig, hogy nem ér rá velem játszani. Ha összebarátkoznánk, akkor lehetnél te a játszópajtásom. Nem akarsz a barátom lenni?

– Még nem tudom. Ha lemegyek, biztosan nem fogsz bántani?

– Megígérem! Csak meg akarlak szaglászni, mert a kutyák úgy ismerkednek.

– Jól van, de tudd, hogy a macskáknak is van egy erős fegyvere, és az a karmunk! Ha megtámadsz, megismerkedhetsz vele!

Milu óvatosan ereszkedett lefelé, Artúr meg remegett az izgatottságtól.

Végre szemtől-szembe találkozhat a leendő barátjával! Alighogy Milu leért, Artúr már ugrott is, hogy jobban megvizsgálja, de a nagy lendülettel úgy felborította szegény cicát, hogy az bukfencet vetett.

Milu mérgelődött, kiengedte a körmeit, és Artúr orrára csapott.

– Hujjujujj! – visított Artúr. – Hát ezt meg miért kaptam?

– Mert megtámadtál, pedig megígérted, hogy nem fogsz bántani!

– De hát én csak meg akartalak szaglászni! Most nézd meg az orromat! Azt hiszem, vérzik!

– Nagyon sajnálom az orrodat, de meg kell tanulnod, hogy mi, cicák, ijedősek vagyunk, és ha egy hatalmas kutya nekünk ront, akkor bizony nem mérlegelünk, hogy mekkorát csapjunk! Máskor légy óvatosabb!

– Jó, majd vigyázok! De te meg légy kíméletesebb. Elég lesz, ha behúzott karommal csapsz az orromra, én abból is értek. Tudod mit, kergetőzzünk! – és már ugrott is!

Milu eszeveszetten elkezdett rohanni, de Artúr pillanatok alatt utolérte, és leteperte. Milu megint a földön kötött ki, és csupa por lett a bundája. Nagyon mérgelődött.

– Ez egyáltalán nem jó játék! Most nézd meg, milyen lettem! – és nekiállt mosakodni, és elrendezni összezilálódott szőrét. Artúr tanácstalanul nézett rá.

– De akkor mit játsszunk? Te olyan kicsi vagy, hogy bármit teszek, felborulsz!

– Tudod mit? Inkább menjük, és fedezzük fel együtt a világot!

– Ez jó ötlet! Induljunk!

El is indultak végig az utcán. Artúr ment elöl, mindent gondosan végigszaglászott, Milu meg utána. Egyszer csak Artúr azt érezte, hogy valaki megtámadta a farkát. Gyorsan megpördült, hogy lássa, ki lehet, hát Milu volt az.

– Hát te meg mit csinálsz? Most igazán semmi rosszat nem tettem! Milu fetrengett a nevetéstől.

– Jaj, ne haragudj, de ott lengedezett a farkad előttem, mint egy zászló, muszáj volt játszanom vele! És olyan vicces voltál, akkorát ugrottál, mint egy szöcske!

– Jól van – mondta Artúr – de legközelebb szólj, mert a frászt hoztad rám!

– Hát, majd igyekszem, de semmi biztosat nem ígérhetek, annyira mókás a farkad.

Nevetgélve mentek tovább. Egyszer csak éktelen ugatást hallottak. Artúr úgy megijedt, hogy majd kiesett a bőréből, Milu meg hatalmasra borzolta a szőrét, és úgy fújt, mint egy gőzmozdony. Egy hatalmas, mérges kutya ijesztette meg őket a kerítésen keresztül. Artúr még az ijedségtől remegő hangon kérdezte:

– Miért ugattál meg minket?

– Azért, mert én egy komoly, házőrző kutya vagyok és az a dolgom, hogy megugassam az idegeneket, és elzavarjam a betolakodókat!

– De mi nem akartunk bemenni! És ha most idegenek vagyunk, összebarátkozhatnánk, és akkor nem kellene megugatnod minket!

– Még hogy én összebarátkozzam egy kajla kutyakölyökkel! Bah! És egy incifinci kismacskával? A kutyák különben sem barátkoznak macskákkal! Te is megválogathatnád a barátaidat! Különben is, takarodjatok innen, nincs időm fecsegni!

– Akkor ez azt jelenti, hogy nem leszel a barátunk?

– Csakhogy felfogtad! Takarodjatok innen! Ha nem lenne itt ez a kerítés, már miszlikbe szaggattalak volna mindkettőtöket! Tűnés!

Artúr hátrasunyta a fülét, és behúzott farokkal eloldalgott. Milu mögötte ment, lábai még mindig reszkettek az ijedségtől.

– Igazán nagyon undok kutya ez a nagy kutya! Látod, anyukámnak mégis igaza volt! A kutyák a cicák ellenségei!

– Ne mondd ezt, én soha nem bántanálak téged –, aztán eszébe jutott, hogy hányszor felborította a cicát, így hát bűnbánóan hozzátette, hogy – legalábbis nem szándékosan! De ne félj, majd én megvédelek ettől a nagy kutyától!

– Aztán hogy védesz meg, te is úgy féltél tőle, ne is tagadd!

– Az igaz, de ne felejtsd el, hogy ott van köztünk a kerítés! Figyelj csak! Kitaláltam valamit! És elrohant. Nemsokára egyik kedvenc faágát hurcolta. Elbújtak egy kerítésoszlop mögé.

– Maradj csendben! – figyelmeztette Milut. Kilesett az oszlop mögül. Türelmesen várakoztak, míg a nagy kutya elaludt egy diófa árnyékában. Akkor aztán Artúr szájába vette a botot, és elkezdett futni a kerítés mellett, úgy, hogy a bot hozzáérjen a rácshoz, éktelen zajt csapva. A nagy kutya felpattant, és iszonyú dühvel ugrott a kerítésnek. Ar-

túr és Milu elszaladtak, hogy tisztes távolságból nézzék a nagy kutya dühöngését. Majd hanyatt estek, úgy nevettek.

Ettől a naptól kezdve mindennap legalább egyszer elmentek a nagykutya kerítése előtt, és újra és újra bosszantották, ahogy csak tudták.

Aztán egyszer csak ráuntak erre a mókára, sőt néha már lelkifurdalásuk volt miatta. Egy reggel Artúr azt mondta Milunak:

– Azért mégsem szép tőlünk, hogy mindig bosszantjuk. Olyan magányos szegény. Biztos azért ilyen morgós. Próbáljuk meg még egyszer. Hátha mégis összebarátkozhatunk!

– Én ugyan nem! Egy ilyen hatalmas és mérges kutyával én nem akarok semmit! Ha csak ránézek is, remegek, mint a nyárfalevél!

– Hát éppen ez az! Nem lehetünk mindig haragban vele, mert akkor tényleg félhetünk, de ha sikerülne megbarátkozni vele, akkor biztos nem bántana bennünket!

– Hát jó, de azért én biztonságos távolságból figyelek.

Artúr összeszedte minden bátorságát, és odasomfordált a nagy kutya kerítéséhez. A kutya már mogorván, acsarkodva várta.

– Mit akarsz te kis pimasz? Nem bosszantottál még eleget? Gyere csak be az udvaromba, majd megmutatom neked, ki is az erősebb! Könnyű a kerítésen túlról legénykedni!

– Kérlek, ne haragudj rám! Tudom, hogy szemtelen voltam veled, de a múltkor annyira ránk ijesztettél, hogy úgy éreztem, vissza kell vágnom. De már megbántam, és most azért jöttem, hogy kibéküljünk, és összebarátkozzunk!

– Nem barátkozom szemtelen kis tacskókkal! – vetette oda a nagy kutya, és elvonult a diófa alatti pihenőhelyére.

Artúr leforrázva kullogott el, csak mentében szólt vissza:

– Nem is vagyok tacskó! Én golden retriever vagyok! – De azért nagyon szomorú volt.

Ettől kezdve nem bosszantották a nagy kutyát, de nem is keresték a barátságát. Miluval játszottak az utcán. Már megtanulta, hogy tud úgy kergetőzni vele, hogy Milunak ne legyen baja. Néha úgy elkapta őket a játék heve, hogy oda sem figyeltek, merre járnak, csak amikor már a gyomruk jelzett, akkor néztek körül, és keresték a hazafelé vezető utat. Egyik délelőtt is éppen az út közepén hancúroztak, és annyira nem figyeltek, hogy észre sem vették, hogy egy nagy autó közelít feléjük. Már egészen közel járt, de ők csak birkóztak. Egyszer csak egy nagy fekete árnyék vetült rájuk. Artúr csak azt vette észre, hogy valami hatalmas nyakon ragadja, és odébb dobja. A következő pillanatban Milu repült el mellette. Az orra előtt zúgott el a nagy autó. Mikor feleszmélt, akkor látta csak, hogy a nagy kutya rántotta el őket az autó útjából. Ha ő nincs, már egyikük sem él! Nagyon megijedt. Hajszálon múlt az életük, de a nagy kutya megmentette nem csak az ő, hanem a legkedvesebb barátja, Milu életét is. Félszegen mosolyogva ment oda a nagy kutyához:

– Köszönöm, hogy megmentettél bennünket! Ha te nem vagy ilyen bátor és erős, elütött volna bennünket az autó.

– Ugyan, szóra sem érdemes! – mondta a nagy kutya, és már ment is volna a diófa alá. Még a válla fölül odavetette: – Szerencsétek, hogy éppen kint jártam!

– Várj csak! Még a nevedet sem tudom. Mindig csak úgy hívtunk, hogy nagy kutya, de biztos neked is van neved.

– Természetesen! Alex vagyok. Nagyon komoly név!

– Igen, igen! Szerintem is! Pont illik egy ilyen bátor, hősies kutyához! Nem lehetne, hogy mégis barátok legyünk? Látod, szükségünk volna egy bölcs tanítóra, aki segít Milunak, meg nekem, hogy okos felnőttek legyünk!

– Majd még meggondolom! – morogta Alex. Majd hozzátette: – Azért, ha van kedvetek, holnap délelőtt gyertek el hozzám! Átveszünk néhány leckét. De ne késsetek! És elvonult kedvenc pihenőhelye felé.

Artúr nagyon boldog volt. Megmenekült az autó kerekei alól, és végre sikerült a nagy kutya, Alex barátságát is elnyernie. Hát kell ennél több?

Ömböli Gréta *(5. osztály)*

A képzelet ereje

Egy nap, amikor zuhogott az eső és cudar volt az idő, Zoli és én ott ültünk az ablak előtt. Előbb én szólaltam meg:

– Nincs kedved játszani?

– De hát zuhog az eső!

– És?! Nem csak kint lehet játszani!

– Vagy úgy?!

– De mégis mit? – kérdezte Zoli

– Űrhajósat! – válaszoltam.

– De hogyan?

– Az ágyam lesz az űrhajó, az íróasztal pedig a Föld. Ott lesz az irányító központ.

– Jó. Ki legyen az első pilóta?

– Te leszel, Zoli. – válaszoltam.

Megcsináltuk az ágyamat űrhajónak és kezdődött a játék.

– Hallo,hallo. Föld hívja Zolit!

– Itt Zoli! Minden műszer rendben. Készen állok a kilövésre!

– Vettem! Visszaszámlálás indul.

– 10..9..8..7..6..5..4..3..2..1.. KILÖVÉS

SSSSSssssshhh...Repült ki a képzeletbeli űrhajó az űrbe.

– Föld hívja Zolit! Zoli jelentkezz! Hallo, hallo!

– Itt Zoli! A műszerek jók, oxigén is van elég. Melyik bolygóra menjek?
– A Szaturnuszra.
– OK. Merre induljak?
– Északnak indulj! Hozz kőzetmintát a Szaturnuszról!
Zoli elrepült a Szaturnuszra és már visszafelé jövet hívta a földi központot:
– Föld jelentkezz!
– Hallo, itt a Föld! 20 perc múlva eléred a levegőburkot. Készülj fel! 17 perc múlva kapcsold ki a hajtóművet!
– Értettem!
19 perc elteltével megjelent Zoli a levegőben. Az Atlanti-óceán felé tartott. PLOCCS!
– Minden rendben Jöhet a mentőhajó. – hallatszott Zoli hangja.
– Isten hozott a Földön! Küldjük a hajót...
– Gyerekek! Zoli! Megjöttek a szüleid.
– Ó! De kár!
– Holnap repülőset fogunk játszani!
– Látjátok? Pedig csak a képzeletünket használtuk.

A képzelet ereje 2. rész

Eljött a másnap, Zoli megint átjött játszani. Ma véletlenül jó volt az idő.
– Mit játszunk? Menjünk ki az udvarra? – kérdezte Zoli.
– Igen, másszunk fel az almafára!
– Nekem jó.
– Mind a ketten pilóták leszünk, rendben? – kérdeztem.
Feltettünk egy deszkát a fa ágaira ülőhelynek és meg is kezdődött a játék.
– Magasság?
– 9 580 méter.
– Sebesség?
– 855 km/h
– Hányadik légszinten vagyunk?
– A kilencediken. – válaszolta Zoli.
– Akkor még fel kell emelkednünk a 12-re. – mondtam.
A képzeletbeli repülőgép Ferihegyről indult és Franciaországba tart. Nagyon jól szórakoztunk. A repülés 2 órát vett igénybe.
– Már félúton vagyunk. – mondtam.
A felhők között repültünk. Egyikbe bele is mentünk és egy egész órán át benne repültünk.
– Ott a leszállópálya! Ez Párizs, gyönyörű főváros!
– Ott az Eiffel-torony! – mutatta Zoli.

– ...ami az 1889-es világkiállítás szenzációja volt. – mondtam.

Épségben leszálltunk, és képzeletben sétáltunk a városban:

– Nézd! Ott Pompidou-központ gyönyörű szökőkútja! – mutattam.

– A La Defense!

– Ott pedig a Les Halles – a nagy vásárcsarnok, amit Zola Párizsának is neveznek!

– Hányan élhetnek a városban – kérdezte Zoli

– Azt olvastam, hogy 59 494 800 fő. Náluk euro-val fizetnek már.

Így telt el a képzeletbeli egy hét, amíg Párizsban tartózkodtunk.

– Felszállás! – indultunk vissza Magyarországra.

– Fiúk! Itt vannak Zoliért! – hallottuk.

– Aj! Már megint! De nem baj, jót játszottunk. Holnap pedig Forma 1-et fogunk játszani.

– És ma is csak a képzeletünket használtuk.

A képzelet ereje 3. rész

1 hét múlva tudtuk folytatni a játékot. Most Zoliéknál találkoztunk.

– Hol játszunk F1-t? – érdeklődtem Zolitól.

– Szerintem menjünk a fa várba. – válaszolta.

– És mi lesz az autó?

– Hát... – gondolkozott Zoli, majd kis szünet után rávágta:

– Az a rész, ahol a csúszda van! Jó lesz? – érdeklődött barátom.

Egy kis rendezkedés, takarítás végeztével megkezdődött a játék.

– Hol legyen a boksz?

– Itt, ezen a kis résen kell kijönni, az oszlopok között! – mutattam.

– Ez negyon jó ötlet! – dicsért meg Zoli.

Megkezdődött a játék.

– Hajrá Ákos! – így hangzott a közönség bíztató szava. A kockás zászló jelet adott az indulásra.

– Vigyázz a széles kanyarokban! – figyelmeztetett jóbarátom.

– Köszönöm a tanácsod!

A 15. helyről rajtoltam A futam 55 körből áll. Zoli volt az edzőm, a boxban pedig a képzeletbeli csapatom várt. Az idő gyorsan telt. Máris a 15. körben járunk. Jelenleg én vezettem!

– Kopottak a gumijaim! – mondtam a mikrofonba.

– Ne csináld ezt velem, Ákos! Ugye csak vicceltél?!

– Sajnos nem. Ki kell mennem a boksz-ba!

A csapat jól dogozott. Pillanatok alatt kicserélték a kerekeket...

– Ákos! – szólt Zoli anyukája.
– Tudom, tudom. Itt vannak a szüleim...
– Nem, nem. Azt akartam megkérdezni, kértek-e almalevet?
– Most nem kérünk, köszönjük.

Visszamentem a versenypályára. Sajnos csak a negyedik helyre tudtam visszaállni. Még 10 kör volt hátra a versenyből, de nem sikerült előrébb jutnunk. A verseny véget ért. Átadtuk a rajzolt kupát és gratuláltunk a győzteseknek. A csapat nekem is gratulált a szép eredményért. Nem sokon múlott! Legközelebb mi nyerünk!

Ez történt ezen a jó délutánon, de ezúttal nem mentem még haza, hanem még egy jó órát játszottunk Zolival.

Nagy Ákos Bálint *(4. osztály)*

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Körző
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

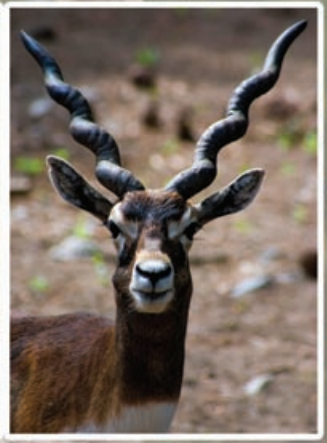
IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia,
dr. Kanizsai Péter, Megyesi-Schwartz Éva,
Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella,
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Zootábor 2010

PÉCS ZOO

Idén is vár a Pécsi Állatkert!
Ha szereted az állatokat, kíváncsi vagy, hogyan működik az állatkert, akkor itt a helyed.
Jó barátokra és szép élményekre tehetsz szert nálunk.

2010. június 21- augusztus 6. heti turnusokban.

72/532-151 ***www.pecszoo.hu***

Baranyai Civil Körkép

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. ÉVFOLYAM - 3. SZÁM

2010. ÁPRILIS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK MÁJUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2010. április 23-tól május 19-ig látható Stein Anna**, festő-és szobrászművész kiállítása.
- **2010. május 19-én, szerdán 17 órakor** nyílik **Grünwald Lászlóné** poszthumusz festészeti kiállítása.

A kiállítás megtekinthető 2010. június 2-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2010. május 19-ig** látható **Tóth Károly** fotóművész, a Mecseki Fotóklub alapító tagja, a Magyar Fotóművészek Szövetségének Életmű díjjal kitűntetett tagjának kiállítása.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Május 3-án, hétfőn 17 órakor
Dávid Veronika gitárkoncertje

Május 4-én, kedden 16 órakor
Ibero Amerikai hét vendége a venezuelai nagykövetség kultúr-attasséja
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG rendezvénye

Május 5-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Memento– *színes, magyarul beszélő, amerikai thriller 110' 2000*

Május 6-án, csütörtökön 16 órakor
VÖRÖSKERESZT VILÁGNAP

Május 8-án, szombaton 10 órakor
Csigaház Program
A PÉCSI PANNON FILHARMONIKUSOK rendezvénye

Május 11-én, kedden 18 órakor
Fazekas Imre: A baranyai lepkefajok, és kutatásuk
A lepkékről legtöbben csak általánosságokat tudunk.
Itt az ideje, hogy több érdekességet is megtudjunk a környezetünkben előforduló fajokról.
MAGYAR MADÁRTANI és TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET rendezvénye

Május 12-én, szerdán 9 órakor
TÁMOP 5.5.3-PR

Május 12-én, szerdán 18 órakor
Társkapcsolat a teljesség felé - a párkapcsolat harmonikus megélése és az abban felmerülő problémák hatékony és tudatos kezelése.
Előadó: **Török Edina** asztrológus

Május 14-én, pénteken 17 órakor
A DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET- Országos Konferencia

Május 15-én, szombaton 10 órakor
A Magyar kertek virágai Népdalverseny
A NOÉ BÁRKÁJA EGYESÜLET szervezésében

Május18-án, szerdán 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Vezetői hatékonyság
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Május 18-án, kedden 16.30-kor
Szakácsné Kozári Piroska festőművész, tanár irodalmi estje
A NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

Május 19-én, csütörtökön 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Vezetői hatékonyság
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Május 19-én, szerdán 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE

Május 19-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
A rózsa neve- *színes, magyarul beszélő olasz-francia-NSZK thriller 130' 1986*

Május 22-én, szombaton 10 órakor
Dávid Veronika - DIPLOMAKONCERT

Május 22-én, szombaton
Test és lélek napja
A HINDU MAGYAR KULTURÁLIS ALAPÍTVÁNY rendezvénye

Május 25-én, kedden 17 órakor
Municipium Sopianae – előadó: Gábor Olivér, régész
A PÉCSI VÁROSVÉDŐ ÉS VÁROSSZÉPÍTŐ EGYESÜLET rendezvénye

Május 26-án, szerdán 16 órakor
Kerekasztal-beszélgetés
TETT-HELY IFJÚSÁGI EGYESÜLET szervezésében

Május 26-án, szerdán 17.30 órakor
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG rendezvénye
A finn-magyar művészeti kapcsolatok – Tuuli Lähdesmäki, a jyväskyläi egyetem kutatójának előadása

Május 27-én, csütörtökön 10 órakor
Norvég Civil Alap tájékoztató fórum
a DEMNET Alapítvány szervezésében

Május 27-én, csütörtökön 15 órakor
Kézműves Foglalkozás Fogyatékkal Élőknek
A NemArt Galéria szervezésében

Május 28-án, pénteken 9 órakor
TÁMOP Szervezetfejlesztés – Vezetői hatékonyság
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 18 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ felnőtteknek
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páros) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden szerdán 17.30 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden csütörtökön 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI - MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
FINN TANFOLYAM kezdőknek
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub
Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

CIVIL ÉLET

A civil szervezetek szerepe a vidék metamorfózisában II. 4
Piactér 6
Elindult a pecsiprogramok.hu oldal 7

KIÁLLÍTÁS

A János vitéz újjászületése Pécsett, avagy „Képek a mélyből” című kiállítás 8
Dinamikus egyensúly 19

KULTÚRA

„...egy szép táncot sörény lábbal, víg orcával járunk magyar módra.” 10
Magyar Bál Stuttgartban 14

SZERINTEM

Uránkaland 12

PÉCS NEVEZETES EMBEREI

Építette és tervezte Schlauch Imre 13

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

Civilek kontra HM, kettő null

A Zengőre és a Tubesre gondolok, ahol a radarellenes civilek sikert értek el a Honvédelmi Minisztériummal szemben. Érdekes, hogy ebben az összefüggésben a civil szó a „nem katona” értelmét is hordozza.

Valójában a Tubes-ügyben a győzelmet jelentő 2010. március 17-i legfelsőbb bírósági döntés felől elemezve a Tubes radarmentességéért folytatott ötéves küzdelmet több győzelemről is beszélhetünk.

- Elértük, hogy az Önkormányzat, a városvezetés következetesen radarellenes lett a választói felhatalmazásnak megfelelően. Ebben döntő jelentőségű volt a jogilag érvénytelen, de politikailag annál jelentősebb helyi népszavazás.
- Bírói döntéssel és nem politikai döntéssel értük el, hogy nem épül radar a Tubesen. A Legfelsőbb Bíróság végzésének indoklása a jogalkalmazás fejlődése szempontjából is nagy jelentőségű.
- Korábban példa nélküli, és ráadásul sikeres tömegmozgalom jött létre Pécsett (Civilek a Mecsekért Mozgalom). Rendszeresen tudtunk többszáz, akár ezer főt mozgósítani, ennek köszönhető a tizenkét- majd tizennyolcezer aláírás és a közel negyvenezer szavazat.

Az informális civil kezdeményezés, az érdekérvényesítés jogintézményei (közmeghallgatás, népszavazás, fellebbezés, bírósági kereset), az önkormányzati politika fókuszába kerülés, a konfrontáció az országos érdeket megjelenítő kormányzati akarattal – ez az az ív, ami a Tubes-ügyet az önrendelkezés ügyévé és példájává teszi.

Peták Péter
Istenkúti Közösségért Egyesület

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Druckmodul Nyomda és Kiadó Kft., Siklós
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A civil szervezetek szerepe a vidék metamorfózisában II.

Előző számunkban közöltük Kolumbán Gábor írásának első részét, amelyben a válsághangulat okán elemezte a vidéki életet fenyegető veszélyeket, a válságkezelés lehetőségeit, valamint a vidéki élet le- és felértékelődését. Az alábbiakban közöljük a cikk második, befejező részét.

A vidék értelmezése

Ahhoz, hogy a komplex világválság által nyújtott lehetőségeket is számba vehessük, szükséges a vidék fogalmának egyértelmű meghatározása. Sajnos jelenleg a vidékfejlesztésben használatos definíciók nem a vidék lényegi elemét, a természetközelséget használják, hanem a vidéki életforma gazdasági és népesedési sajátosságait veszik alapul. Általában mezőgazdasággal foglalkozó és alacsony népsűrűséggel jellemezhető településeket tekintenek vidéki településnek. Ez a meghatározás érvényes a jelenlegi falvak és vidéki kisvárosok jellemzésére, de nem ad lehetőséget más gazdasági sajátosságokkal, pl. fejlett szolgáltató iparral rendelkező térségek vidéki jellegének megőrzéséhez. (Makkai, 2008, Madarász, 2000)

Megközelítésemben a vidéket nem a várostól megkülönböztető jegyekkel kell definiálni: „vidék az, ami nem város". Még nem... – tenném hozzá. Egy ilyen meghatározás magában hordozza az urbanizáció önös célját, mint vidékfejlesztési célt. A jelenleg meghirdetett vidékfejlesztési programok nagy része pont a városéhoz hasonló infrastruktúra létrehozását célozza a falvakban. A modernizációs politikák nagy része tulajdonképpen várossá szeretné alakítani a falvakat, ezáltal megszüntetve a vidéket. Azt ígérik a vidéken élők számára, hogy a városon élő emberekkel azonos életszínvonalon fognak élni. Számomra sokkal hasznosabb a vidék, mint a természettel együttélésre törekvő ember által lakott térség meghatározás. A természetközelség, a természetben élés és a természeti erőforrások fenntartható felhasználása, mint vidéki emberi tevékenység definiálja a vidéket[1]. E meghatározásom szerint minden olyan úgynevezett fejlesztési törekvés, mely a vidék kapcsolatát a természettel gyengíti, vagy megszünteti (mint amilyenek az infrastruktúra fejlesztések nagy része), vagy csökkenti a természeti erőforrások fenntarthatóságát (mint egyes erdőkitermelési gazdaságok telepítése teszi), vagy növeli a falu kiszolgáltatottságát nem saját természetes erőforráskészletének felhasználásával (a földgáz bevezetése falura), tulajdonképpen a vidék felszámolásának lépései. Megközelítésemben a vidéki élet lényege, hogy az ott élő emberek tudatosan törekednek az általuk lakott területen lévő ökológiai rendszerekkel együttműködni, azoknak részévé válni gazdálkodásukkal és fenntartani azokat. A település jellege ebben a megközelítésben következmény. Elvileg elképzelhető akár egy város is, mint vidéki közösség, amennyiben életformáját a természetközeli és ökológiai szempontoknak veti alá. A lakosság népsűrűsége sem meghatározó elem, hanem az ökológiai rendszer embert eltartó képességének az eredménye. Gondolom, világosan látszik, hogy a hagyományos gazdálkodást folytató falusi közösség sokáig megfelelt a fenti elvárásnak, de a modernizáció következményében elveszítette vidéki jellegének számos meghatározó elemét. A mai falu a környezetromboló fogyasztói társadalom melegágya, ahol a média által forgalmazott fogyasztói modell megjelenése és annak befogadása talán visszafordíthatatlan, a természetes élettől elidegenítő változásokat hozott a falvaink életében. A szemét megjelenése szinte mindenhol a patakok mentén és az eldugottabb völgyekben, a mezőről a szappanopera kezdésére hazarohanó emberek, a falutól idegen, sok esetben messzi földről importált ételek fogyasztása, a nagy centralizált ellátó rendszerektől való függés (villany, gáz, csatorna, ivóvíz), mind a vidéki jelleget rombolja. A fogyasztói társadalom civilizációja nem fenntartható, de még újdonság, és rövidtávon az életszínvonal növekedésével kecsegteti a falvak népét. Fájdalmas lecke, amikor a villany, víz és gázszámlák, a DigiTV kifizetésére nem elegendő a háztáji gazdaság – sok esetben csak a tejpénzből álló – jövedelem. A mesterségesen keltett szükségletek ki nem elégíthetősége boldogtalan emberek sokaságát teremti meg a vidéken. Ami eddig elég volt, ma már nem elég. Az emberek rájönnek, hogy ők tulajdonképpen szegények, mert nem élhetnek úgy, mint azt a tévében látták, vagy ahogyan városon élnek a rokonaik. Mivel nincsen választási szabadságuk, ezt a szociális helyzetet kilátástalannak, erkölcsöt rombolónak érzik, ami tönkre teszi a munkakultúrát, és sok esetben az alkohol fogyasztásához vezet, illúziókat kergetve tovább. Falvaink nagy része ma környezet- és önrombolóbb életet él, mint számos város teszi azt.

Ezért van szükség a vidék fejlesztésére, hatékony politikákra. Hogy a vidék, valóban élhető és fenntartható legyen.

A fejlesztés értelmezése

A vidék fogalmának meghatározása után szükséges a fejlesztés kérdésével foglalkoznom. A válság változást fog hozni. A változási szükséglet felismerését változtatási politikák, stratégiák megfogalmazása és cselekvés követi majd. Mindez valamilyen fejlesztési erőfeszítésként fogalmazódik meg. A fejlesztés fogalma azonban nem ideológia. David Korten meghatározása szerint, a fejlesztés egy adott közösség saját erőforrásainak menedzselési hatékonyságának növelésével történik. A saját erőforrás és a fenntarthatóság alapvető követelmény az egyoldalú függőségi viszony elkerülésének és a jövő biztosításának érdekében. A fejlesztés célja az adott közösség elvárásai szerinti életminőség javulása. Az életminőség azonban kultúrafüggő. Teljesen mást jelent egy nyugat-európai faluban, és

mást az Amazonász dzsungelében vagy Énlakán. (Korten, 1990)

Nagy veszélyt hordoz magában az életminőségi fogalmak idegen, távoli kultúrákból való importálása a fejlesztést szolgáló pénzekkel, és az azokat menedzselő szakértőkkel együtt. A kultúraidegen célok megfogalmazásával, tulajdonképpen elveszítjük a helyi közösség bevonásának lehetőségét, a részvételét a fejlesztésben. Az EU által vezérelt vidékfejlesztési politika célrendszere számos ilyen, a helyi kultúrának idegen elemet tartalmaz. Ebben látom az egyik okát a túlzottan bürokratikus ügykezelés mellett, hogy nehezen kerülnek felhasználásra a vidékfejlesztési célzatú források. Az erdélyi falvak fejlesztésének egyik alapvető akadálya pontosan az életminőség megfogalmazásában tetten érhető megegyezéshiány, a több életmodell versenye.

Jövőbeni lehetőségek

A válság a vidék életében kedvező változást is hozhat. A természetközeli és ökológiai szemléletű életforma értékének tudatosítása, és az emberi civilizáció túlélésének feltételeként való megfogalmazása felértékelheti a vidéket, amennyiben a vidék valóban ökológiai szemléletűvé alakul. Közpolitikák és azokhoz rendelt források segíthetik ebben. Ehhez azonban a kormányok tovább kell lépjenek a „vidék, mint olcsó életforma és szociális menedékhely" szemléleten. Azt is be kell lássák, hogy az olcsó – és kétes minőségű – élelmiszereknek az élelem-vegyipar által való előállításával sarokba szorított parasztság, esélytelen az élelmiszertelmelési versenyben. Az egészséges élethez szükséges táplálék és tiszta élhető környezet előállítását pedig nem hajlandó ilyen olcsó áron, szinte ingyen elvégezni. A korszerű tájgazdálkodáshoz szükséges tudás és munka befektetést igényel, amihez nincsen meg a falun élő embernek a pénzforrás. Ezen a helyzeten csakis a vidék termékeinek magasan való értékelése és kellő áron való megfizetése változtathat.

A gazdasági válság a városokról képzett embereket vidéki vagy kettős életformára késztethet. Amennyiben ezek közt a tudatos jelenlétre törekvők száma meghatározó lesz, akkor a visszsza- vagy betelepedők szemléleti váltást hozhatnak a vidéken. Tudásukkal, igényességükkel és nem utolsósorban megtakarított pénzükkel, valamint saját magatartásukkal felértékelhetik, visszaadhatják a vidéki élet méltóságát. A benépesedő és környezetébe akár globálisan integrálódott vidék autonóm problémamegoldó képessége jelentősen növekedhet, ez által növelve az ott élők jövőbe vetett bizalmát. Az élelmiszer előállítása felértékelődik. A szállítási költségek növekedése miatt már gazdaságilag is érdemes lesz a minőségi élelem helyben előállítása és kis távolságra lévő regionális piacokra való szállítása. A pénzhiány megnövelheti a közvetlen árucsere és a gazdasági együttműködés lehetőségeit. Alternatív gazdasági modellek léphetnek működésbe. A kommunikációs költségek csökkenése lehetővé teszi szolgáltató munkahelyek vidékre telepítését. A szép vidéki élet vonzóvá teheti alkotó szakmák művelőinek, művészeknek, kutatóknak, tanároknak vidékre települését. Az ökológiai szemlélet megteremti a decentralizált, alternatív energiaforrások telepítését vidéken. Biogázból előállított villamos- és hőenergia, napkollektorok és szélturbinák jelenhetnek meg a vidéken[2].

Mindezek a lehetőségek azonban csak a vidéken élők jelenlegi szemléletének jelentős változásával történhetnek meg. A vidéki közösségeknek fel kell adják a sok esetben idegengyűlölet formájában is jelentkező zártságukat. Nyitott, befogadó közösségekké kell alakuljanak, új eszmék, kultúrák és emberek fogadására készekké. A hagyományos gazdálkodás helyett tudásalapú, korszerű ökológiai szemléletű, komplex tájgazdálkodást kell megtanulni és művelni.

A vidék helyzete hasonlatos a mesebeli Münchausen báró lehetetlen helyzetéhez, aki önmagát a saját hajánál fogva húzta ki a mocsárból. Honnan vegye a falu embere ma a válság közepette a tőkét a megújuláshoz? Erre a kérdésre a válasz csakis a társadalmi tőke – a bizalom és együttműködés lehet, hiszen a mai domináns gazdasági paradigmában tőke oda nem megy, ahol nincsen rövid távon való megtérülés és profit. A falvainkban a befektetéseket nemzedékek munkájából végezték. Az unoka a nagyapja által épített házba lakott, és a száz éves istállóban tartotta állatait. Az új épületeket helyi anyagok felhasználásával kalákában építették. Napjainkban azonban a mobilitás és a technológiai újítás – nem utolsó sorban az élelmiszerbiztonsági és állategészségügyi elvárások – arra késztetik a gazdálkodó embert, hogy új épületeket és technológiai berendezéseket, gépeket vásároljon. Ezek a befektetések nem tudnak öt, tíz év alatt megtérülni. Lehet, hogy első olvasásra megdöbbentő következmény, de úgy látom, hogy hiteles vidéki életet nem lehet profit alapon élni. Vagyis a vidéki élet csak nonprofit tevékenység lehet. És ezzel a mondattal el is érkeztem a civil szervezetek szerepéhez.

Olyan emberek alkotó tevékenységére van szükség a vidék megújulásához, akik nem kérnek ezért a munkájukért pénzt a faluban, mert ott nincsen pénz, és belátható időn belül nem is lesz. Szponzorok és állami támogatás segítségével tudják elsősorban környezetvédő és szociális téren aktív nonprofit szervezetek ezt a civilizációs váltást segíteni vidéken. Önkéntesek hada kell a szakmai tudást és az élhetőbb jövő reményét a vidékre vigye. Hiteles jelenléten alapuló fejlesztési kísérletek kell megtalálják a gazdálkodás működőképes és fenntartható modelljeit. Ez tulajdonképpen kutatás, fejlesztés vidéki környezetben, és a kutatásra szánt közpénzekből kellene fedezni a költségeit. A bizalom társadalmi szövetét csak a korszerű együttműködés civil technikáinak alkalmazásával, közösségfejlesztéssel lehet fenntartani, építeni. A hozzá nem értés, a felelőtlen kampányszerű beavatkozás csak rontani tud a

1 Nagyon rokonszenves számomra az írásom mottójaként választott, Balázs Ferenc által megfogalmazott ideálkép a faluról. Szintén az ő megfogalmazásában a városi élet: „A nagyvárosok viszont elzárják őt attól, aminek ölelésében kellene élnie: a földtől, a vizektől, az erdőktől és az erdő állataitól. A nagyváros bezárja az embert az embercsordába. Egyebet sem lát az ember, csak embert, embernek munkáját. Az emberről beszél minden körülötte: a házak, az utcák és a villámhárítók. Az ember kiszakította magát a mindenség öleléséből." (Balázs, 2002)

2 Erre irányuló létező törekvések és technológiák tárházát adja Ertsey Attila az autonóm település koncepciójában. *www.ertseyattila.eoldal.hu/oldal/publikaciok*

helyzeten. A hajdani kollektív gazdaságokat kifosztó vezetők emléke még erősen él a falvak tudatában. A szűkös erőforrásokhoz való individualista hozzáférési verseny önzést és bizalmatlanságot szül. Konfliktusokkal teli a farkasveremmé alakult faluközösség. Aki bírja, marja. Aki meg nem bírja, belepusztul. Vagy elmenekül, ha van hová. Együttműködésre és bizalomépítésre van szükség, hogy a gazdasági folyamatok a kölcsönösségen és a hosszú távon való megtérülés reményén újra életre kapjanak.

Kolumbán Gábor
Civitas Alapítvány – elnök

Felhasznált irodalom:

1. BALÁZS Ferenc (2002): **A rög alatt**, Zeusz Könyvek Kiadóhivatala, Budapest;
2. KORTEN David C. (1990): **Getting to the 21th Century**, Kumarian Press;
3. KROPOTKIN Pyotr Alexeyevich (1902): **Mutual Aid: A Factor of Evolution**;
4. LÁSZLÓ Ervin (2008): **Világváltás, A változás harmonikus útja**, Nyitott Könyvműhely, Budapest;
5. LORENZ Konrad (2002): **A civilizált emberiség nyolc halálos bűne**, Cartaphilus Kiadó, Budapest;
6. MADARÁSZ Imre (2000): **Hogyan készítsünk vidékfejlesztési programot?** Agroinform Kiadóház, Budapest.
7. MAKKAI Gergely (2008): **Vidékfejlesztés**, Mentor Kiadó, Marosvásárhely;
8. SOROS George (1998): **The Crisis of Global Capitalism**, Public Affairs, New York;
9. SOROS György (2008): **A 2008-as hitelválság és következményei**, Scolar Kiadó, Budapest.

Megjelent a Civil Fórum
2009/1. számában

Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe

ÖNKÉNTES KÖZPONT ALAPÍTVÁNY

Piactér

a szektorok közötti együttműködések előmozdításáért

Az Önkéntes Központ Alapítvány és a pécsi Önkéntes Központ a Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe támogatásával **Piactér** eseményt szervez 2010. májusában a Civil Közösségek Házába (Pécs, Szent István tér 17.).

Mi is ez a Piactér?

- Két szektor együttműködésére kidolgozott külföldön már sikeresen működő modell, amely lehetőséget biztosít az üzleti és a non-profit szféra találkozására, együttműködések kiépítésére. Az eseményen a társadalmi projektek kereslete és kínálata találkozik egymással egy dinamikus, rövid rendezvény keretein belül, amely a résztvevők konkrét szükségletein alapszik
- A koncepció lényege, hogy az eseményen kötött kapcsolatok eredményeképpen partnerség alakuljon ki a civil és üzleti szféra szereplői között, melynek révén reményeink szerint megállapodásokban rögzített szolgáltatások cserélnek majd gazdát.

Célja:

Tartós és erős kapcsolat jöjjön létre a helyi közösségek és a vállalatok között a non-profit szférán keresztül.

- Ha szeretné hangsúlyosabbá tenné vállalati társadalmi szerepvállalását
- Ha hosszú távú kapcsolatot kíván kialakítani a non-profit szféra szereplőivel
- Ha munkavállalói szívesen részt vennének önkéntes tevékenységekben, de nem tudja, hogyan szervezze meg a projektet
- Ha segítene a rászorulóknak, de nem tudja mik az igényeik, akkor Önnek és cégének itt a helye!

Miért?

- Ma még Magyarországon sok nehézséget okoz az, hogy a for- és non-profit szektor hatékonyan együttműködjön.
- A civil szervezetek még sokszor csak az anyagi támogatást tekintik problémáik egyetlen megoldásának, míg a vállalatok kevéssé ismerik a non-profitok tevékenységét, így támogatásukat nem minden esetben tudják eljuttatni az általuk kívánt helyre.

Milyen előnyökkel jár a részvétel cége számára?

- Rövid idő alatt több non-profit szervezettel alakíthat ki kapcsolatot
- Konkrét megállapodásokat köthet szakmai támogatásról, közösségépítő programokról, munkavállalói önkéntességről

Milyen előnyökkel jár a Társadalmi Felelősségvállalás cégének?

- Értékesítési és piaci részesedés növekedése
- Márkapozícionálás erősödése
- Vállalati imázs javulása
- A munkavállalókra gyakorolt vonzó hatás növekedése, a motiváltság és lojalitás erősödése
- Működési költségek csökkenése
- A vállalat vonzerejének növekedése a befektetők szemében és a pénzügyi piacokon

Ez a Piactér lehetőséget biztosít az üzleti és non-profit szféra találkozására, és a két szektor együttműködésének kiépítésére. Ahhoz hogy az eseményen jól felkészült cégek és szervezetek vegyenek részt, előzetes egyéni konzultáción és egy-egy Workshopon kívánjuk a résztvevőket felkészíteni. Ezeken a felkészítő találkozókon a vállalatokat abban segítjük, hogy meg tudják fogalmazni a saját profiljukkal leginkább harmonizáló támogatandó társadalmi célokat, a támogatott céltól várt társadalmi, környezeti és üzleti eredményt, a civil szervezeteket pedig arra készítjük fel, hogy meg tudják fogalmazni, hogy mik a fontosabb stratégiai céljaik elérésében kik lehetnek a partnereik az üzleti szférából, milyen erőforrást, tudást tudnak felajánlani a for-profit partnerüknek.

Kapcsolat: Knyihár Éva
+36-20/2637-659, Fax.: 72/522-949
e-mail: knyihar@pecs2010.hu

Elindult a pecsiprogramok.hu oldal

Az Pécsi Egyetemisták Egyesület által létrehozott és működtetett www.pecsiprogramok.hu oldal a Pécs2010 Civil Kuratórium bírálatai és javaslatai alapján bekerült a Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa program hivatalos eseményei közé.

A pályázat egy komplex információszolgáltatási webportál kialakítására irányult, mely online információs csatornaként elősegíti a programkeresést. A pecsiprogramok.hu website, a városi rendezvények, programok, események színvonalas megjelenítését szolgálja egy átgondolt, felhasználóbarát webfelületen keresztül.

A pecsiprogramok.hu oldalon a városi rendezvények, programok, események jól áttekinthetően és különböző kategóriákban jelennek meg: KULTÚRA, BULI, KONCERT, MOZI, SZÍNHÁZ, MOZGÁS, SPORT, GASZTRO, CSALÁD, KIÁLLÍTÁS, ELŐADÁS, FESZTIVÁL, PÉCS2010. Minden program önálló aloldallal rendelkezik ahol képek, videók és egyéb tematikus tartalmak segítik elő a tájékozódást

A modern marketingkommunikációs csatornák (online website és hírlevél) segítségével a különböző események, rendezvények ismertsége növelhető. A pecsiprogramok.hu web-oldal képes gyorsan, közvetlenül és kiegészítő információkkal ellátva informálni azon rétegeket is, akik talán kevésbé vagy korlátozottan értesültek korábban a programokról.

A kulturális információtovábbítás ingyenesen történik, a rendezvényeket szervező intézmények programjai automatikusan felkerülnek a web-oldalra és a felhasználók értesítést kap(hat)nak minden, a kulturális fővároshoz kapcsolódó eseményről hírlevél és programajánló formájában. A pecsiprogramok.hu portál állandó és tematikusan felépített rovatokat tartalmaz (a kultúra, szórakozás, gasztronómia, sport, szabadidő témakörétől egészen a buszmenetrendekig), e rovatokban elérhető minden olyan információ, mely érdekelheti a felhasználókat és kötődik Pécs városához.

Szoros együttműködés kialakítására törekszünk a rendezvényszervezésben, a kulturális programkínálat bővítésében nagy szerepet játszó szereplőkkel. Jelenleg is együttműködő partnereink között tudjuk a város kulturális szervezeteinek nagy részét (Nemzeti Színház, Harmadik Színház, Ifjúsági Központ, Pécsi Kulturális Központ, Pécs/Sopianae Örökség Nonprofit Kft., Művészetek Háza, művész mozik, ifjúsági szervezetek), az általuk szervezett programok és rendezvények hírét ingyenesen továbbítjuk.

Reményeink szerint más kulturális szereplők is felismerik, hogy kommunikációs tevékenységük magasabb szintre emelhető és fejleszthető egy együttműködés keretében, ezért várunk minden olyan szereplőt, aki érintett a város kulturális életében, programokat és/vagy szolgáltatást kínál, mivel számos olyan pécsi program létezik, mely segítséget kaphat az ingyenes online információtovábbítás révén. Biztosak vagyunk abban, hogy hatékonyabb kommunikációval e kör még tovább bővíthető.

A pécsi programokról a feliratkozók heti hírlevelet is kapnak, mely figyelemfelkeltő tudósítás és programajánló, folyamatosan változó tartalommal.

Mintegy 20.000 felhasználó a résztvevője online közösségi klubjainknak (iwiw, facebook), akik heti hírlevélben (interneten keresztül elküldött körlevél) információkat kapnak különböző témákban.

A Pécsi Egyetemisták Egyesülete
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026
program résztvevője

Megjelent a pHérték – a proHáló időszaki kiadványának – 6. száma

A tartalomból:

PROAKTÍV

A proHáló hálózat 2009. évi tevékenységének értékelése

A proHáló munkacsoportjainak 2010. I. félévi tervei

A proHáló tagszervezeteinek modellértékű programjai:

- Nyíregyházi Civil Fórum Koncepcionális Stratégiája – Első Nyírségi Fejlesztési Társaság (Nyíregyháza)
- Közösségi házban közösségként... – egy helyi közösségfejlesztő folyamat – Nevelők Háza Egyesület (Pécs)
- Civil Együttműködések – Hogyan lehet a hátrányokból előnyt kovácsolni – Mozgáskorlátozottak Egymást Segítő Egyesülete (Salgótarján)

KÓSTOLÓ

Alföldi Civilekért Alapítvány

Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület

HÁLÓZAT ÉS PARTNERSÉGÉPÍTÉS

Eszmecserék a hálózati együttműködésről

Mit érdemes tudnia a hazai civil szakembereknek a közösségi alapítványokról?

MENTÜNK, LÁTTUNK VISSZAMENNÉNK – Madridban járt a proHáló

A János vitéz újjászületése Pécsett, avagy „Képek a mélyből" című kiállítás

A kiállítás 2010. március 1-jétől 31-ig volt látható a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában.

A tárlat a Pécs2010 – Európa Kulturális Fővárosa programsorozatának részeként került megrendezésére.

Elsőként Dr. Aknai Tamás művészettörténész ajánló gondolatait szeretném idézni a kiállítás képeivel, illetve a háromnyelvű kötettel kapcsolatban.

„Fodor Ildikó az Éltes Mátyás Iskolaközpontban és annak jogelődjében több mint egy évtizede foglalkozik cigány fiatalokkal, dolgoznak együtt képzőművészeti programokon, amelyeknek eredményeit rendszeresen be is mutatták, könyv formájában meg is jelentették. A kisebbségi és hátrányos szociális-mentális adottságok közepette bámulatosan eleven képzőművészeti nyelvet teremtettek, amelynek egyre gazdagabb alakzataival jóleső megismerkedések lehetőségét várjuk.

A speciális helyzetű alkotók tehetségről, gondolatgazdagságról, képességekről, szorgalomról szólnak munkáikban, olyan metszetet biztosítva a kívül álló érdeklődő számára, amelynek láttán illendő kényszerré válik a társadalmi csoporttal kapcsolatos előítéletek átvizsgálása. Ezen kívül azonban az is áttetszővé válik a megmutatott munkákon és a megismert folyamaton keresztül, hogy a társadalom mennyit és milyen formában tesz a leszakadt, vagy a leszakadás közeli közösségek tagjaiért.

A János Vitéz cigány és angol nyelvű kiadása is bizonyítéka volt az ilyen irányú elkötelezettségnek. Fodor Ildikó és a mögötte álló civil szervezet a lényegre törően egyszerű, egyszerűségében szép gondolatformák közreadását célozza az EKF időszakában. Vállalkozásának – meggyőződésem szerint – nem csupán művészi-kulturális mondanivalója magával ragadó, hanem azok a politikai implikációk is figyelemre méltóak, amelyek ma oly szélsőséges formában képesek megmutatkozni. De amelyeket a célzott művészeti akció újabb megvilágítással tesz értelmezhetőbbé. A kiállítandó és még elkészítendő munkákban egy nemzet – a magyar – érzelmi és erkölcsi állapotának mitologikusan sok színnel telített, ideális képlete tűnik fel. Talán a cigányság őrzi még leginkább emlékezetében a mese és a valóság lényegi összetartozásának egyik utolsó és hihető bizonyítékát.

A pécsi művésztanár, egyszersmind terapeuta gondjaira bízott – döntően cigány – alkotók elevenséggel és idézik és alapozzák meg a modern János vitéz újjászületését. Az együttélés, illetve együttesen megélt mindennapok nevelő- és gyógyintézeti valósága, a kirekesztettség, a közlésképtelenség kényszerei mind különös hajlamot fejlesztenek ki a tények „megemelésére", a mesének, mint a költőietlen valóságból megvalósított kiszállás kísérletének megalkotására. A tanárnő segítségével a gyerekek némelyikénél mentális és fizikai állapotukból következő szó és hang és kép-értés kis áteresztő képességű csatornái is teremtő erőt kezdtek szállítani. A rejtőzködő „belső világ" a János vitéz jóvoltából réseket talált ahhoz, hogy ellenállhatatlan erővel törjön a felszínre. Hogy művé válva utaljon a kiválás, a kapcsolatteremtés, maga megmutatás ösztönös szükségleteire. Olyan életformák keretei, olyan fizikai, lelki és szellemi feltételek alakították a képeket, amelyekben egyszerre élhetőek át az archaikus világképek és a modernizáció. A képalkotó fantázia, a képzelet, az ornamentális alakítás késztetésének visszatérő jelei, a hős, az emberi alak és más alakok elhelyezésének rendje visszacsalogat bennünket a művészet megszületésének abba a magával ragadó korszakába, amelyben valóban a létezés valóságának megfejthetetlen hiányait fogalmazta meg semmire nem „használható" funkciójú tárgyakon az ember. A János vitéz felszabadító erejű, nyomában kivilágosodik, ami homályos, sötét volt, formát kap a formátlan, célt talál, ami céltalan keringett önmagába visszatérő pályáin. Fodor Ildikó vállalkozását teljes szakmai és emberi mivoltommal támogatom"

A könyv születésének rövid története:

A János vitézhez készült, – mások szerint is – igényes illusztrációk elkészülte után hamar megfogalmazódott bennem (igaz, sokáig csak titokban), a szélesebb körű, nyomtatott formájú bemutatás igénye.

Az „álom" megvalósulását – számos, sikeres hazai és nemzetközi eredmény után a DEVI ART Alapítvány 1995-ös megalakulása tette lehetővé, mely a hátrányos helyzetű fiatalok művészeti nevelését, szélesebb körű bemutatkozását hivatott segíteni, és pályázati lehetőségeket biztosított számunkra.

Régiónkban a cigány nyelvjárások közül a beás a legelterjedtebb, a nyelv leghitelesebb képviselőjéhez, Orsós Annához fordultam. Anna nagy kihívásnak tekintette – az akkor még úttörő – kezdeményezést.

Két tanítványa: Orsós Sándor tartalmi és Orsós János műfordítását végül ő rendezte össze; az első részt fordította, a többit lektorálta, példa-értékűen igényesen, magas színvonalon.

Az akkor magyar – beás-cigány nyelvű mű kiadása előtt megtudtam, hogy létezik a János vitéz angol fordítása is, mely az amerikai Santa Barbarában élő John Ridland irodalom professzor, költő, és műfordító tollából született. Meseszerűen, mint maga a történet; hétévi küzdelmes munka árán: (magyarul nem tudva), elsőként franciából angolra, majd angolról – szótár és barátok segítségével – angolról magyar nyelvre fordította és a Corvina Kiadó gondozásában jelentette meg 1999-ben.

John Ridland úr – miután kérésemmel levélben megkerestem Amerikában – nagylelkűen, (ilyen gigászi munka után is) jogdíj nélkül rendelkezésünkre bocsátotta fordítását.

Illyés Gyula szerint a mi (csodálatos) magyar nyelvünk nehézsége az akadálya annak, hogy a külhoniak is megismerjék költészetünket, nyelvi kultúránkat.

Az angol nyelvű fordítás lehetővé teszi, hogy nemzeti eposzunkat minél szélesebb körben olvashassák, megismerhessék.

A vizuális nyelv, a képi kifejezés multikulturális üzenetek megfogalmazására képes nyelvtől függetlenül is értelmezhető, így az Európa Kulturális Fővárosa Program keretében Pécsre látogató, különböző országokból érkező emberek számára is fontos üzeneteket közvetít.

A megnyitó ünnepségre meghívtuk az egykori alkotókat, akik immár gyermekből felnőtté lettek.

Többüknek családja van, – jelen nehéz körülmények között is – rendezett életet élnek.

Érzésem szerint valamennyien büszkék a gyermekkorukban alkotott műveikre.

Hiszem, hogy Csonka Hajnalka (Molnár Tiborné), Bogdán Tibor, Kalányos Zoltán, Orsós Sándor, és valamennyiük életének meghatározó élménye volt az egykori alkotás, a sok hazai és nemzetközi siker, amellyel (titkon, vagy nem is annyira titkon) büszkélkednek is hozzátartozóiknak, gyermekeiknek.

Segítette őket abban, hogy személyiségük kiteljesedjen, megtalálják helyüket a felnőtt életben, és teljesebb értékű emberré váljanak. Ennek kutatása, riportok formájában a program folytatását jelentik.

„Megismerni, de nem gátolni, nem szabályozni az én kibontakozását."

Minden ember számára az alkotás, a „teremtés", átélése maga a „csoda"

A személyiség gazdagodását, kiteljesedését, felszabadulását segíti elő.

Különösen azok számára nagy lehetőség, akiknek a kommunikáció egyéb formái korlátozottak.

Az alkotó gyermekek, akik számára a szóbeli közlés nehézségekbe ütközik, virtuóz módon beszélnek a színek és formák nyelvén. Biztonsággal kalauzolnak minket egy olyan világba, amit mi már elveszítettünk felnőtté válásunk során.

Mi mindent logikusan akarunk megmagyarázni, megérteni. Ők a szívükből szólnak, tiszta, szép, csengő hangon.

Reményem, hitem szerint utat találnak a műveiket szemlélő fiatalokhoz és felnőttekhez.

Fodor Ildikó
DeviArt Alapítvány

A DeviArt Alapítvány a
Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026
program résztvevője

Az EKF pályázat – nem titkolt – célja az is volt, hogy a könyv újra-nyomtatásához pénzt szerezzünk. Az Európa Unióban minél szélesebb körben népszerűsíteni nemzeti eposzunkat,hirdetni a kiadvány"kulturális hídként" betöltött szerepének fontosságát.

Egyedül a művészet (tánc, zene, képzőművészet...) képes arra, hogy a folyton nyelvi akadályokba botló, elakadó kommunikációs problémákat, feszültségeket feloldja, elsimítsa, és képes legyen összehozni különböző kultúrájú, nyelvű, etnikai, politikai hovatartozású embereket, népeket, népcsoportokat.

Pedagógiai és emberi hitvallásom Herbert Read művészet-pedagógiai alapgondolata:

„...egy szép táncot SÖRÉNY LÁBBAL, VÍG ORCÁVAL Járunk magyar módra.”

Tóth Krisztina

A Komáromi énekeskönyvből, 1700 tájáról származó szövegrészletet választotta mottóul,és alkotott belőle műsorcímet az 55 éves jubileumát ünneplő Mecsek Táncegyüttes. Az idézet a tánc lényegére: test és lélek harmonikus összjátékára utal, mely kellő temperamentummal és vígsággal párosulva jellemzi a magyar nép tánchagyományait.

Az együttest Simon Antal Erkel-díjas koreográfus alapította, 1955-ben. Tematikus műveivel és táncjátékaival a táncosok már ekkor kivívták a legjelentősebb szakmai elismeréseket és az országos hírnevet. A későbbi évtizedekben Bodai József irányításával bontakozott ki az autentikus előadásmód, visszatérve így a bartóki „tiszta forrás” gondolathoz. A színpadias megoldásokkal szemben ekkortól előtérbe került a néptánc formakincsének eredetiségre törekvő újrafogalmazása. A kilencvenes évektől napjainkig tartó időszakot – ***Molnár János*** művészeti vezetésével – a tánchagyomány még mélyebb megismerése, ugyanakkor a színházi-táncszínházi eszköztár lehetőségeinek kihasználása jellemzi. Autentikus műsorszámai színpadra állításánál az együttes előszeretettel merít a szokáshagyományból, de ***Bognár József*** pécsi koreográfus révén a folklórelemekre épülő táncszínházi darabok is hozzájárultak a közelmúlt sikereihez és szakmai elismeréseihez (különösen a „Tóték” és a „Szorító”, c. alkotásokkal).

Bognár József: Életem filmje (Karinthy Frigyes emlékének)

A csoport nyolc alkalommal nyerte el a „Kiváló Együttes” címet, s mintegy hatvan külföldi vendégszereplés során a Távol-Kelettől Észak-Amerikáig képviselte Pécset és Magyarországot a tradicionális magyar kultúra követeként.

Az együttes múltjáról – Molnár Péter szerkesztetésében – gazdagon illusztrált, szép kötet született még 2005-ben, a Mecsek fennállásának 50. évfordulójára.

A mai tánccsoportot elsősorban értelmiségi fiatalok, illetve egyetemisták alkotják, utánpótlás képzése a – baranyai néphagyományok gyűjtőjéről és kutatójáról elnevezett – Berze Nagy János Alapfokú Művészetoktatási Intézmény keretein belül táncpedagógusok és etnográfusok vezetésével folyik. Az intézményben a különböző életkorhoz szabott, pedagógiai programmal alátámasztott néptáncoktatáson túl a táncos diákok jártasságot szerezhetnek a népi hangszerek, a népi játékok és a magyar néphagyomány szellemi kincsét jelentő folklór világában is, elérve egy olyan komplex tudást, melyben a néptánc eredetileg is élt és fejlődött.

A felnőtt együttes jelenlegi tánckara legalább olyan lelkes, mint vezetői – a nívódíjas Vass Oszkár és a Népművészet Ifjú Mestere, valamint Örökös Aranysarkantyú díjjal kitüntetett Molnár Péter. Szívügyük a néptánc, illetve annak megismertetése, életben tartása, átérezve, hogy az a magyar kulturális örökség egyik Európában is páratlan pillére.

Furik Rita: Szerettelek rózsám

Márciusban a Pécsi Nemzeti Színház adott helyet a hat generációt felvonultató műsornak, amelyen 150 résztvevő lépett színpadra. A táncosok legidősebbje ez alkalommal a 75 éves Dicső Lenke néni volt. A jubileumi est első részében a mai együttes és a két utánpótláscsoport (*Ifjú Mecsek, Lókötők*) lépett porondra. Láthattunk táncokat az elegáns ívű csárdásáról híres Madocsáról, aztán a kisebbek előadásában Dél-Alföldről. Ők farsangi szokásokra fűzve mutatták be, hogyan játszhattak s táncolhattak hajdanán a hasonló korú fiatalok. Majd átlépve a határokat: az erdélyi Vajdaszentiványról, s Ördöngösfüzesről, ahol a faluban harmonikusan együtt élő – már hagyományos viseletüket elhagyó – magyarok és románok tánca is megjelent. Az együttes táncszínházi repertoárjából ezúttal Bognár József: Életem filmje című

Hlinyánszky Tamás: Legénytáncok Bodrogközből

alkotásán szórakozhattunk. A méltán nagy sikert aratott produkció létrejöttét Karinthy Frigyes novellája ihlette, s egyik érdekessége, hogy a visszájára fordított élettörténetet hátra lépések,

Gulyás László-Rábai Miklós: Szatmári táncok

retromozdulatok sokaságával jelenítette meg a hét szereplő. Előadásukban jól érzékeltették Karinthy derűt keltő stílusának jellegzetességeit.

A műsor második részében főként az idősebb, három „öreg" korosztály ropta neves koreográfusok, a maguk idején hatalmas sikerrel táncolt koreográfiáit. Így került bemutatásra a *„Majdnem Öregek"*előadásában egy helyi – baranyai – település táncanyagát feldolgozó mű. Az Olsvay Imre és Timár Sándor alkotta Hosszúhetényi táncok láttán ma is elmondható, hogy kuriózumról van szó, hiszen az országos színpadokon sajnos ritkán látni a Dél-Dunántúl e megyéjének tánchagyományait.

A továbbiakban olyan műsorszámok következtek, melyben több nemzedék is egyszerre mutatkozott be mind a női („Szerettelek rózsám..."), mind a férfi táncok terén. Simon Antal alapító-koreográfus emlékére és tiszteletére állították össze a decsi verbunkot megjelenítő Variációk és generációk című szólista adaptációt, amelyet a valamennyi korosztályt képviselő férfikar prezentált.

A jubileumi műsort több díszvendég is megtisztelte: Claudia Schmied, az Osztrák Köztársaság oktatási, művészeti és kulturális minisztere, Hiller István oktatási és kulturális miniszter, valamint Sebestyén Márta Kossuth-díjas művész is.

A felidéző, emlékező, bemutató műsoron az együttes nemcsak a lelkes közönség, hanem a város vezetősége által is elismerésben részesült. Páva Zsolt, Pécs polgármesterének határozata alapján a Mecsek Táncegyüttest „sikereinek és magas előadóművészeti színvonalának elismeréseként" a Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa program Nagykövetévé avatták. A nagykövetei megbízást Dr. Kunszt Márta, Pécs város alpolgármestere, valamint Ruzsa Csaba, a Pécs2010 Menedzsment Központ ügyvezető igazgatója nyújtotta át. E nemes feladat teljesítésének első állomása Kínába vezeti az együttest, ahol a sanghaji világkiállításon és Hangcsouban, Baranya megye testvérmegyéjének 6,5 millió lakosú fővárosában népszerűsítheti a Pécs2010 Európa Kulturális Fővárosa programot, mégpedig május eleji bemutatkozása alkalmával.

A táncünnepet a Duna Televízió is rögzítette, május első két vasárnapján

Molnár Péter-Vassné Papp Vikória: Húshagyó

műsorára is tűzte (Élő népzene: május 2. és 9.), így annak részese lehet minden érdeklődő itthon és a határainkon túl egyaránt.

A műsort – a nagy sikerre való tekintettel – ismét bemutatják 2010. május 3-án a Pécsi Nemzeti Színházban, július 31-én pedig a Pécsi Szabadtéri Játékok programjaként szerepel.

Isten éltesse a Mecsek Táncegyüttest!

Vendégköszöntő Kalotaszegről

Németh Ildikó-Szabó Szilárd: Madocsai táncok

Olsvay Imre-Tímár Sándor: Hosszúhetényi táncok

Uránkaland

Lehet-e Pécs újra a nehézipar városa? Ezt a kérdést nem Pécs városa, képviselőtestülete vagy a helyi közélet fórumai tárgyalják, hanem egy külső szereplő, az ausztrál Wildhorse Energy tevékenysége és sajtónyilatkozatai vetik föl.

Mélyművelésű uránbányászatot készítenek elő a Pécs és Orfű közötti területen (a bátaszéki helyi kilúgzásos és a dinnyeberki külszíni fejtéses projektjükről már lemondtak). Optimista megnyilatkozásokban gazdag cégről van szó, de vajon ez elég lehet-e egy bányanyitáshoz?

Magánberuházásról lévén szó, több mint meglepő, hogy ez a terv éppen gazdasági, finanszírozási szempontból a legabszurdabb. Az urán ára a világgazdasági válság előtt valóban megyőzően emelkedett, de most nagyjából azon a tartósnak nevezhető szinten van, amelyen annak idején gazdaságtalannak minősítették a további kitermelést. Szóval se hidegháború, se „pénzpiaci buborék" a tőzsdén, a Wildhorse Energy részvényei esnek. Egy teljesen új mélyművelésű bánya megnyitásához pedig nagyon sok pénz kell. De lépjünk ezen túl, tételezzük fel, hogy már megvannak az engedélyeik, az aknáik, az ércdúsító, a meddőhányók, iparvágányok és zagytárolók. Vajon lehet-e olyan gazdaságos a kitermelés, hogy megtérüljenek a bányanyitás költségei és a későbbi rekultiváció milliárdjait is félretegyék belőle? Állítólag ezt a kérdést vizsgálgatják nagy erőkkel és ennek eldöntéséhez szükséges szerintük kutató-fúrások mélyítése is a Remete-rét környékén (8 helyen terveznek fúrást természetvédelmi területen). Korszerű, gépesített bányászati technológiáról beszélnek, azonban a mecseki uránércesedés sajátosságai ennek határt szabnak, ugyanis minél hatékonyabb a fejtés, annál több meddővel hígul az értékes nyersanyag. A tervezett uránbányászat költségeit pedig egyértelműen és jelentősen növeli, hogy a korábbi műveléshez képest még mélyebbre kell menni, a bennmaradt érckészlet 1000 és 1300 méteres mélységben található, ahol a kőzethőmérséklet meghaladja a 60°C-t. Az azóta megszigorodott előírások miatt a környezet- és egészségvédelmi költségek is biztosan jóval magasabbak ma, mint a mecseki uránbányászat szocialista korszakában.

Komoly cég-e az ausztrál beruházó, ha olyat tervez amire nincs pénze és még üzletnek is rossz?

Demagógia a paksi atomerőművel összefüggésbe hozni a pécsi uránt (magyar atomerőműbe magyar uránt!). Az atom-erőműnek nem fémuránra, hanem fűtőelemekre van szüksége, és azt mindenképpen megveszik az oroszoktól, attól teljesen függetlenül, hogy az ausztrálok kinek adják el a pécsi fémuránt. Az atomerőmű inkább ellenérdekelt lehet az itteni bányászatban, mert itt, a felhagyott bányában szeretnék elhelyezni a kiégett fűtőelemeket. A tervezett lerakó biztonsága és elfogadottsága szempontjából pedig nem szerencsés, ha az ausztrálok meg robbantgatni kezdenek a mélyben.

Hamis beállítás az is, amikor a helyi szakértelemre hivatkoznak. Világos, hogy az ausztrál cég által emlegetett szuper, új gépi technológia alkalmazásához nem a rokkantnyugdíjas bányászokra számítanak.

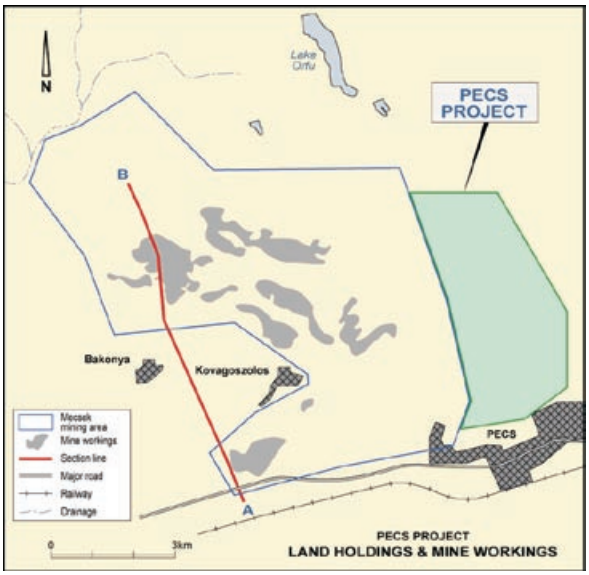
Örüljünk-e a beígért 500 munkahelynek? Zaj, rezgés, por, hőség, huzat és víz, állandó balesetveszély – és a tüdőben lerakódó sugárzó radontermékek. Szerintem nem ilyen munkahelyekre lenne szükség.

Irreális, és egyúttal nosztalgiára építő várakozás, azt remélni, hogy jön egy jól szervezett, profi, környezetkímélő és mégis hatékony vállalat, amelyik majd önzetlenül és szerelemből hozzájárul Pécs fejlődéséhez. Nem lehet annyira eladósodva a Város, hogy bedőljön egy ilyen kimondatlan ígéretnek.

Lássuk inkább a tényeket, amelyeket valójában mindannyian tudunk: az uránbányászat egészségkárosító és környezetromboló tevékenység, veszélyezteti az ivóvíz-bázisunkat, csökkenti Pécs vonzerejét, ipari tájjá teszi a Mecseket.

Elismerve, hogy a Wildehorse Energy neve elegánsan hangzik, érdemes leszögezni, hogy ennek a cégnek bizony egyetlen uránbányája sincsen.

Peták Péter
Istenkúti Közösségért Egyesület

A bányaterület ábrázolása Pécs és Orfű között a WildeHorse Energy honlapján

FELHÍVÁS

A Wildehorse Energy a jelenleg Cserkúton zajló két kutatófúrása mellett a Pécs és Orfű közötti térségben (Natura 2000, helyi védettség, tájvédelmi körzet, vízbázisvédelmi terület) 8 helyszínen szeretne urán kutatófúrásokat mélyíteni, ennek érdekében az előzetes engedélyezési eljárást megkezdte a Zöldhatóságnál. Az engedélyeket a Pécsi Bányakapitányságnál egy ezt követő eljárásban adhatják ki.

Aki ezt nem tartja jó ötletnek, szeretne több információt, esetleg civil szervezetként ügyféli jogát gyakorolva részt venne az eljárásokban kérem keressen meg az uran.mecsek@gmail.com címen.

Trebbin Ágost

Építette és tervezte Schlauch Imre (1840-1904)...

Napjainkban Pécs városa ünnepi lázban ég. Minden okunk megvan erre, hiszen városunk elnyerte a „Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa" büszke címet.

A harsány ünnepi palettán harsogó színei vannak a jelennek, a jövőnek, és csak halvány pasztellszínek jutottak a város múltjának.

Tisztában vagyok azzal, hogy idős városlakóként csak nagyon keveset tehetek. Sokat gondolkodtam, mire van lehetőségem?

Na, de ne legyek hálátlan. Különböző szinteken gyakran emlegetik Zsolnay Vilmos nevét, sőt az egyik fontos kulturális negyed is az ő nevét kapta.

Természetesen nem irigylem Pécs város egyik legnagyobb alakjától a megbecsülésnek ezt a formáját sem. A Zsolnay család mindenkor a legnagyobb tiszteletet érdemli. Sőt az sem von le semmit az értékükből, hogy 1948-ban az államosításkor a Zsolnay leszármazottakat egyik pillanatról a másikra kitiltották saját gyárukból. Csak költői a kérdés, bocsánatot kért-e valaki Tőlük az elszenvedett sérelmekért?

Schlauch Imre

Én most mégis más jeles pécsi személyiségről szeretnék beszélni. A megváltozott arculatú Széchenyi tér keleti oldalán ott áll Pécs egykori büszkesége, a Schlauch Imre által 1902-ben emelt épület (illetve annak megközelítő mása), a Nádor Szálloda. Mióta is van zárva ez az egykor szebb napokat megért vendéglátó ipari egység? Sóhajtok és elárulom: 1988 volt ez a szomorú, emlékezetes dátum. Akárhogy számolom ez 22 év, vagyis egy negyed emberöltő.

A tisztesség úgy kívánja tőlem, hogy megemlítsem, a nagyhírű szálloda nem teljesen üres. Schlauch Imre egykori csodálatos kávéházában egy avantgárd kiállítás várja az érdeklődőket. Ellenérzés nélkül az Interneten keresztül nézegetem az alkotásokat, ugyanakkor a szürkeállományom képernyőjén egy kép jelenik meg. Ott állok pályakezdő szakemberként a „régi Nádorban" (1960-as évek), a remek stílbútorokkal berendezett szállodában, amelynek kényelmét, azóta is emlegeti a valamikor itt megszálló sok ezer neves és névtelen Pécsre látogató turista. A sajátságos hangulatú kupolateremben szmokingos pincérek ezüst tálcákon szolgálták fel az Európa hírű Nádor szakácsok ízletes, magyaros ételkülönlegességeit. A protokoll vendégeknek herendi és meisseni porcelánnal terítettek. Mindenhol kényelem és elegancia. De a fő attrakció természetesen a

Nádor Kávéház volt. Zöld márvány erezetű asztalok, ezüst service eszközök és sok-sok felejthetetlen vendég... Érdekes, egyszerre csak éreztem, hogy elnehezülnek a szempilláim, és valami rossz érzés szorongatja torkomat. Mi is lehetett ez, talán csak nem a sírás...

Shlauch Imréről nem lehet röviden értekezni. Nélküle nem lenne Pécsnek igazi arculata, és csak egy lenne a jelentéktelen vidéki városok sorában. Hogy a jobbára szecessziós jegyeket magunkon viselő épületei szépek-e? Ízlés dolga, a régi pécsieknek tetszettek.

Milyen jellegzetes pécsi épületek fűződnek – a Nádor Szállodán kívül – Schlauch Imréhez? Egy rövidke cikkben erre csak a teljesség igénye nélkül lehet vállalkozni: Püspöki Zeneiskola (1889), Királyi Törvényszék Palotája (1891), Nemzeti Színház (1894), Vigadó (1894), Nemzeti Kaszinó (1895), Belvárosi Katolikus Kör (1895), Szerecsen Patika (1897), Takarék Palota (1898), Schlauch villatelep (1900), Nádor Szálloda (1902) és a Postapalota (1904).

Többször és több helyen írtam már Schlauh Imréről. Ezek után gyakran szólalt meg az íróasztalomon a telefon. Ismerőseim – netán kritikusaim tették fel a teljesen indokolt kérdést. Van-e Pécsett Schlauch Imre utca, egykori pécsi lakóházát jelöli-e emléktábla? Hangzanak-e el város-, illetve építésztörténeti konferenciák Schlauch Imréről? Az Európa Kulturális Fővárosban – a néhány szakemberen kívül – az utcai járókelők tudják-e ki volt Schlauch Imre?

Csak az olvasók fantáziájára bízom a válaszokat.

Önt mit válaszolna a helyemben kedves Olvasó?

Tóth Krisztina

Magyar Bál Stuttgartban

A farsang idején, évenként megtartott rendezvény szép múlttal rendelkezik, hiszen az idei volt immáron a 35. alkalom!

Az első nagyszabású Magyar Bált 1975-ben Fejős Ottó stuttgarti magyar lelkész szervezte meg 400 résztvevővel. Egy évvel később már 800-an mulattak, a következő esztendőkben pedig 1300-an vettek részt a bálon. A bál sikere akkoriban annak volt köszönhető, hogy a magyar emberek hazájuktól távol, elszigetelten éltek és ez volt az egyetlen szórakozási lehetőség magyar környezetben, magyar zene és program mellett.[1]

Az idei jeles eseményre január 30-án került sor Pécs testvérvárosában, Stuttgart – a sváb főváros – szomszédságában lévő Fellbachban, ezúttal 900 bálozóval. A szervező a Szent Gellért Magyar Katolikus Egyházközösség volt.

A jó szervezést bizonyítandó, hogy a bálra a belépő jegyeket elsősorban – a rendezőség honlapján lévő térkép segítségével – elővételben, személyesen vagy telefonon lehetet lefoglalni vagy megvásárolni. A térkép jó tájékozódást biztosított a bálterem különböző kategóriájú jegy, illetve helyei között. A magyarországi báli hagyományoktól eltérően azonban a belépő nem tartalmazta az est folyamán elfogyasztott étel vagy ital árát. A belépők felnőtteknek 10-25, a helyszínen 12-30 €uróba került, a gyerekek 10 éves korig ingyenesen, 14 éves korig féláron léphettek be. A bevétel – mint ahogyan a bál történetében mindig is volt – jótékonysági és „magyar feladatok" (ünnepek megszervezése, könyvtár, stb.) finanszírozását szolgálja.

A bálnak helyet adó Schwabenlandhalle ajtajai 19 órakor nyíltak s előcsarnokában mindjárt a kiállított tombola-nyeremények csalogatták a belépő vendégeket, melyek között magyar borok, korondi kerámiák is szerepeltek. Továbbhaladva az épületben a Magyarországról érkező nívós népzenei együttes, a Dűvő húzott kedvcsinálót az arra fogékony közönségnek. A hivatalos megnyitó előtt itt már jó néhányan ropták – ízelítőt adva pl. a szatmári verbunk elegáns mozdulataiból.

A megjelent közönség elsősorban magyar anyanyelvű vagy magyarországi származású volt, akik a legkülönbözőbb időszakban telepedtek meg önként vagy kényszerítetten Baden-Württemberg tartományban. Ide kell sorolni a 2. világháborút követően kitelepített magyarországi svábok képviselőit is, az 56'-os generációt és azokat is, akik napjainkban teszik át ide ideiglenesen vagy véglegesen lakhelyüket. (Igaz – a beszélgetéseim során az derült ki, hogy nagyon sokan csak átmenetinek tekintik itt tartózkodásukat.) Meg kell említeni az Erdélyből, Pártiumból, Bácskából, a Felvidékről, a Vajdaságból érkezetteket is, hiszen számuk jelentős! (Stuttgartban és környékén kb. 40.000 magyar él). A német autópálya-hálózat következtében az emberek általában mobilabbak, egy-egy magyar rendezvény vonzáskörzete igen széles, így ezúttal is találkoztunk frankfurti és müncheni vendégekkel is (kb. 200 km. mindkét város), no és a magyar ajkúak német barátaival, de hallottunk szerb és román szót is.

A Cserkészek bemutatója

A hivatalos program 20 órakor, a köszöntők sorával indult. Ekkor kapott szót a pécsi delegáció vezetője, dr. Kunszt Márta alpolgármester, aki mint a 2010-es év egyik Kulturális Fővárosának küldötte is üdvözölte a vendégeket. A rendezvényen Hahn Hajnalkával, dr. Véghelyi Erzsébet nemzetközi referenssel és Horváth Józseffel vett részt.

Ezt követően a bált az „Első táncosok" keringője nyitotta meg. A fiatalok tánca után a Stuttgarti Dobó István Cserkészcsapat Széki lakodalmasa következett, melyben több generáció is felvonult. Ahogyan a konferansz fogalmazott: „A cserkészet elsősorban nevelési intézmény, ahol a fiatalokat egészséges testi, szellemi és jellembeli életfelfogásra nevelik. 1970-óta fogadja a magyarságuk iránt érdeklődő gyer-

A Duvo együttes

A föntiekből kitűnhet, hogy minden korosztály képviseltette magát: a gyerekektől kezdve az egészen idős emberekig. S így a báli toalett is nagyon változatos volt: láthattuk a klasszikus

mekeket. Azóta több száz gyermek volt már a tagja. És addig fog emberibb embert, magyarabb magyart nevelni, amíg erre a magyar szülőknek és gyerekeknek szükségük van." A Cserkészek mellett megemlítették a Hétvégi Magyar Iskola érdemeit is, ahol önkéntes tanárok minden 2. hétvégén tanítják a gyerekeket a magyar nyelv és kultúra alapjaira.

A műsort a stuttgarti Csöbörcsök néptánc együttes dél-alföldi koreográfiája zárta.

A megnyitót és a hivatalos programot a két helyszínen zajló mulatság követte. A nagyteremben a Partiumból érkező, szatmárnémeti 4EVER zenekar szórakoztatott, magyar könnyűzenei slágereket, keringőt, „csárdást" muzsikálva, a már említett kisebb térben pedig a salgótarjáni Dűvő együttes négy népzenésze biztosította a hagyományos műfaj kedvelőinek jó kedvét. Igazi táncház kerekedett itt, húztak kalotaszegi, mezőségi, dél-alföldi táncrendet és a szervezők azokra is gondoltak, akik itt kaptak indíttatást ezen táncok elsajátítására, hiszen egy kisebb körben tánctanítás folyt. A nagytermi szünetekkor hatalmas, – a táncolók látványában gyönyörködő – tömeg gyűlt itt össze.

Csikós Walzer

S ejtessék szó a báli ételekről is: választható volt – több más mellett- Gulyás és Bécsi szelet, de a legnépszerűbbek a sütemények voltak talán azért is, mert ezeket a klasszikus magyar édességeket itt, németföldön – más alkalommal nem igen lehet kóstolgatni. A szervezők s valamennyiünk nagy meglepetésére (sokak bosszúságára) a sütemény – így a Krémes, a Dobos torta, a Gesztenye-torta – készlet 21 órára kimerült! Ehhez tudnunk kell, hogy a németországi étkezési hagyomány szerint a tortát és egyéb nyalánkságokat a délutáni kávé mellé fogyasztják, ezért

A pécsi delegáció köszöntője

is volt különös, hogy a 400 darab édesség alig 2 óra alatt elfogyott.

S az idő is hirtelen elszaladt. A mulattság hajnali három óráig tartott, lezárásaként előbb a magyar, majd a Székely Himnuszt énekelve búcsúzott a bálozó magyarság.

S végezetül hadd idézzem dr. Tempfli Imre atya, a Stuttgarti magyar Katolikus Egyházközség vezető lelkipásztorának a bálon elhangzott, köszöntő szavait: „Mindennapi életünk látszólag nem egyéb, mint az anyagiakért való futkosás, stressz, aggodalom. Arcunkról lassan eltűnik a mosoly. Alig van időnk a házastársra, a gyermekekre, a barátokra, az örömre. Isten azonban azt szeretné, ha egészen boldogok lennénk és ezekről sem feledkeznénk meg. Miért rendez tehát egy egyházközség bált? Hogy az örömről, a szórakozásról, a kikapcsolódásról, a lelki feltöltődésről se feledkezzünk meg. Itt letehetjük a mindennapi gondokat! Itt örvendhetünk egymásnak és rámosolyoghatunk egymásra! Itt ismét föleleveníthetjük a régi megkopott vagy megszakadt kapcsolatokat. Egy egyházközség – általában egy közösség! – akkor a legerősebb, a legkisugárzóbb, ha tagjai együtt imádkoznak, dolgoznak – és ünnepelnek!"

Asztali nótázgatás

Dél-alföldi táncok Csöbörcsök módra

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Fiatalok a világban: Együttműködés az Európai Unióval nem szomszédos országokkal

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2010. május 17.

Pályázatot hirdet az Európai Bizottság a Fiatalok Lendületben Program keretében olyan projektek támogatására, amelyek az ifjúságpolitika területén ösztönzik az együttműködést a programban részt vevő országok és az Európai Unióval nem szomszédos partnerországok között. A Fiatalok a világban: Együttműködés az Európai Unióval nem szomszédos országokkal címmel, EACEA/11/10 számmal meghirdetett pályázaton előnyt élveznek azok a projektek, amelyek tükrözik a Fiatalok Lendületben Program prioritásait, például a kulturális sokszínűséget. A támogatásra szánt keretösszeg 2,6 millió euró.

Bővebb információ: EACEA, Európai Bizottság; Avenue du Bourget 1, 1140 Brussel, Belgium I: www.eurodesk.hu/flp , www.mobilitas.hu/flp/hirek/2179; http://europa.eu

Uniós pályázat az önkéntesség elterjesztésére TÁMOP - 5.5.2/10/4

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010. június 18.

Megjelent a TÁMOP 5.5.2./10/4 jelű, „Az önkéntesség elterjesztése" című pályázati kiírás. Az önkéntes tevékenység országos lefedettségét biztosító megyei önkéntes centrumok kialakítására, működtetésére, valamint az ehhez kapcsolódó szakmai programok megvalósítására jelent meg összesen több mint 200 millió forintos keretösszegű európai uniós pályázat az ország nyolc megyéjében.

A pályázat keretében Bács-Kiskun, Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Komárom-Esztergom, Nógrád, Somogy, Tolna és Vas megyében önkéntes tevékenységet segítő megyei, koordináló centrumok létrehozására, működtetésére, szakmai programok megvalósítására, így többek között az önkéntes tevékenységet támogató honlap létrehozására és fejlesztésére, az önkéntesség népszerűsítését szolgáló fórumokon, konferenciákon való megjelenésre, megyei szintű roadshow-k, tájékoztató rendezvények, konferenciák megszervezésére, lebonyolítására, a helyi médiában való megjelenésre, az önkéntesség elterjesztését szolgáló megyei szintű kiadványok megjelentetésére, fogadószervezetek felkutatására, önkéntesek toborzására és közvetítésére, az informális önkéntesség ösztönzésére, fogadószervezetek felkészítésére, kapacitásbővítésére és szemléletformálására igényelhető európai uniós támogatás.

A konstrukció keretében önállóan vagy konzorciumvezetőként Bács-Kiskun, Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Komárom-Esztergom, Nógrád, Somogy, Tolna és Vas megyében székhellyel rendelkező egyesületek és alapítványok, illetve konzorciumi partnerként egyesületek, alapítványok, közhasznú nonprofit gazdasági társaságok és szociális szövetkezetek nyújthatnak be pályázatot. A pályázók körét részletesen a pályázati útmutató tartalmazza. A konstrukció keretében elnyerhető vissza nem térítendő támogatás 22 millió és 27 millió forint között lehet. A támogatás mértéke a projekt összes elszámolható költségének a 100 százaléka.

További információ: www.nfu.hu

A kábítószer-probléma kezelését elősegítő ellátási kapacitások fejlesztése KAB-EL-10-SZ

Kiíró: Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Beadási határidő: 2010. május 3.

Téma: Kábítószer, függőség

Pályázók köre: Bp. Főváros Önkormányzata, Helyi kisebbségi/nemzetiségi önkormányzat, Települési önkormányzat, Megyei önkormányzat, Kerületi önkormányzat, Önkormányzati fenntartású intézmény, Társadalmi szervezet (egyesület, szövetség, stb.), Köztestület (pl. MTA, ORTT), Alapítvány, Közalapítvány, Egyház, egyházi szervezet (pl. parókia), Egyházi fenntartású intézmény, Közhasznú társaság (Kht.), Nonprofit korlátolt felelősségű társaság, Nonprofit betéti társaság

További információ: www.esf.hu

Házi segítségnyújtás fejlesztése TÁMOP-5.4.3-10/1 KMR

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010. június 30.

Alapvető cél és háttér információ

A konstrukció célja a házi segítségnyújtó szolgáltatások fejlesztése az ápolási díjban részesülő személyek részmunkaidős foglalkoztatása által.

Indokoltság: néhány – az elmúlt években végzett felmérésből származó – adat is alátámasztja azt, hogy folyamatosan emelkedik az önmagukat saját otthonukban segítség nélkül ellátni tudó személyek száma, és ezzel együtt folyamatosan növekszik az otthoni ellátás iránti igény is.

– 100 munkaképes korú személyre 2001-ben 48, 2021-ben 68 időskorú jut, az átlagos életéveink 13%-át betegen éljük le, és miden ötödik ember tartósan beteg, vagy fogyatékos;

– A 60 éven felüli lakosság - az életkor előrehaladtával - egyre nagyobb arányban szorul valamilyen szintű segítségre (pl. bevásárlás, takarítás). 70 éven felül már 7% azok aránya, akik a mindennapi tevékenység valamelyik elemét (tisztálkodás, étkezés) nem tudják önállóan ellátni. Ezen népesség fele otthonában teljes, vagy

részleges segítséggel ellátható. Legnehezebben megoldható feladat az önellátásra képtelen betegek felügyelete, annak biztosítása, hogy valaki folyamatosan legyen mellette. A felmérések alapján az ellátási szükséglet mintegy 30%-a szakképzett ápolószemélyzetet igényel, 70%-a gondozó illetve „laikus" segítővel megoldható.

– A hozzátartozójuk gondozását végzők közül sokak számára a munkavállalás elsődleges feltétele lenne a házi gondozás igénybevételének a lehetősége elsősorban nappal, de éjszaka és hétvégén is.

– Egy 2002-es KSH kutatás szerint az otthoni személyi szolgáltatást igénylők kb. egyharmada tudna fizetni – elsősorban kedvezményes térítési díjat – e szolgáltatásokért, kétharmada még azt sem.

A szociális ellátások szempontjából az otthoni ellátás egyik szegmense a házi segítségnyújtó szolgálatok (mint szociális alapellátás) működése, a másik pedig a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos hozzátartozójukat ápolási díj folyósítása mellett ápolók köre, akik a jelen szabályozás szerint pénzbeli szociális ellátásban részesülnek, feladatukat (ápolási-gondozási) szakmai ismeretek hiányában végzik.

További információ: www.nfu.hu

Hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációját segítő programok támogatására TAMOP-5.3.3-10/1 (KMR)

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010. június 30.

A hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának, illetve a foglalkoztatásának elősegítésére, valamint önálló lakhatásuk elérésére és fenntartására jelent meg európai uniós pályázat a számukra szolgáltatást nyújtó szervezeteknek.

A konstrukció keretében többek között a foglalkoztatás és lakhatás elérése és megtartása érdekében, a hajléktalanok bevonásával egyéni, csoportos és közösségi szociális munkaformák alkalmazására, valamint az önálló lakhatás támogatására igényelhető uniós támogatás.

A konstrukció keretében a hajléktalan emberek számára szociális, gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó, 2008. január 1. előtt alapított szervezetek – helyi önkormányzatok, ezek intézmény-fenntartó társulásai, az általuk felügyelt költségvetési szervek, többcélú kistérségi tárulások, egyházi szervezetek és non-profit szervezetek nyújthatnak be pályázatot – utóbbiak abban az esetben, ha az alapdokumentumukban szerepel a hajléktalan emberek számára szociális és/vagy gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatásnyújtás.

Az igényelhető támogatás összege mind a konvergencia régiók, mind pedig a Közép-magyarországi régió tekintetében 21 millió és 210 millió Ft között lehet.

A pályázatok benyújtására 2010. április 1. és 2010. június 30. között van lehetőség.

További információ: www.nfu.hu

CivilJutub.hu Civil Videómegosztó környezettudatos videó-pályázat

Kiíró: Dorogi Környezetvédelmi Egyesület

Beadási határidő: 2010. április 30.

A CivilJutub.hu civil szervezeti videómegosztó (www.civiljutub.hu; működtetik: *Dorogi Környezetvédelmi Egyesület* és *CivilFilm Egyesület*) VIDEÓ-PÁLYÁZATOT hirdet.

Pályázni 2010. január 1. és április 30. között készült környezetvédelmi tudatosságot formáló videókkal lehet.

Pályázhatnak: magyarországi székhelyű civil szervezetek - közül - az egyesületek, alapítványok (illetve azok munkatársai, tagjai, önkéntesei); oktatási intézmények (óvoda, általános iskola, középiskola, felsőoktatási intézmény) osztályai, csoportjai; magyar állampolgárok – HA olyan videót készítenek, amely valamely alapítvány, egyesület környezetvédelmi tudatosságot formáló tevékenységét (annak egy részletét, egy konkrét programját stb.) mutatja be.

A pályázat tematikája: A pályázatra olyan videókat várnak, amelyek témájukban, üzenetükben a környezettudatosság, a környezettudatos szemlélet, életmód, magatartás erősítésére irányulnak.

Környezettudatosság-formáló videó tematikailag lehet: éghajlatváltozás; környezet-egészségügy és élelmiszerbiztonság; városi környezetminőség; fenntartható fogyasztási szokások; biológiai sokféleség és tájvédelem; vidéki környezetminőség; terület- és földhasználat; vizeink védelme és fenntartható használata; hulladékgazdálkodás; környezetbiztonság témákban készült videók.

További információ: http://www.civiljutub.info

Az év támogatottja 2010

Kiíró: Tesco-Global Áruházak Zrt.

Beadási határidő: 2010. május 3. 16.00

A pályázat célja: Hátrányos helyzetű társadalmi csoport(ok) életminőségének javítását és/vagy társadalmi integrációját támogató programok megvalósítása. A kiíró egy nyertes pályázó számára biztosítja a teljes támogatási összeget. A támogatást egy konkrét, már létező, működő program, vagy a jelen pályázathoz igazodva kialakított és ennek keretében új kezdeményezésként megvalósítandó programhoz nyújtja.

Igényelhető támogatás: A támogatás vissza nem térítendő pénzbeli támogatás, melynek folyósítása a szerződéskötést követően, két egyenlő részletben történik.

A Tesco a pályázat nyertese részére nyújtja a támogatást. A pályázatok értékelését a Tesco végzi. A pályázatnak egy nyertese lehet.

A nyertes pályázó köteles:

- a programját 2010. július 1. és 2011. június 30. között megvalósítani;
- a program megvalósítása közben a Tescót rendszeres időközönként, legalább kéthavonta írásban tájékoztatni a program előrehaladásáról, az eredeti tervekhez képesti eltérésekről, az esetlegesen felmerülő problémákról, és az ezek megoldására kidolgozott javaslatokról;
- a program lezárását követően a programról írásbeli értékelést készíteni, amelyben beszámol a program eredményeiről;
- a program lezárását követően személyes értékelő megbeszélésen részt venni a Tesco képviselőivel;
- elősegíteni és aktívan közreműködni a Tesco programmal kapcsolatos kommunikációjában.

Pályázók: Kizárólag országos kapcsolatrendszerrel rendelkező, 2008. január 1. előtt bejegyzett, és azóta folyamatosan, a hatályos jogszabályoknak megfelelően működő, kiemelten közhasznú szervezetek, egyesületek, alapítványok pályázatait várjuk.

További információ: www.tesco.hu

Megyesi Schwartz Éva

Rajzolás jobb agyféltekével – Tanuljon meg rajzolni 4 nap alatt!

Bizonyára sokan hallottak már ehhez hasonló szlogeneket. Hihetetlen? Igen, elsőre valóban annak tűnik. Hogyan tudnék 4 nap alatt megtanulni rajzolni, mikor még a jó öreg „pont, pont, vesszőcske" megalkotása is komoly gondot jelent? Sokan úgy érzik: „erre én képtelen vagyok, nem tudok rajzolni és kész, pedig mennyire szeretnék!" Ez a legegyszerűbb megoldás. Letenni a ceruzát és legyinteni az egészre, „nekem nincs megfelelő kézügyességem."

Pedig a titok a jobb agyféltekénk tudatos használatában rejlik, abban, ahogyan látjuk a világot. A rajzolás ugyanis elsősorban nem a kézügyességen múlik, hanem a látásmódon. A módszert tehát bárki elsajátíthatja, nem szükséges hozzá semmiféle speciális előképzettség.

A jobb és a bal oldali agyfélteke eltérő szerepet játszik az észlelés, a viselkedés, a megismerés és az érzelmi élet vonatkozásában. Alapvetően a bal agyfélteke egyes területei felelősek a beszéd, a beszédértés, a hangfelismerés, az írás-olvasás, stb. funkcióiért, míg a jobb oldali féltekében találhatóak a térleképezés, a szín-, arc- és alakfelismerés, a hangképzés és -felismerés és a tudatos figyelem agyi területei.

Agyunk ezen része irányítja érzelmeinket, képzelőerőnket. Nem a részletekre koncentrál, egészben szemléli a világot. A háromdimenziós tér rajzban való megjelenítésének képessége elsősorban a jobb agyféltekéhez kötött.

Nincs más dolgunk tehát, mint „kikapcsolni" a jó öreg bal agyféltekét és engedni kibontakozni a jobbot.

Mindennek elsajátítására most **Pécsett** is lehetőség nyílik **június 24 és 27 között**. Különleges gyakorlatokon, feladatokon keresztül sajátíthat el egy az Ön számára eddig ismeretlen látásmódot. Garantáltan megtanulja papírra vetni a látott dolgokat saját, egyéni stílusában. A 4 napos intenzív tanfolyamra 15 és 105 éves kor között bárki jelentkezhet, aki úgy érzi, szeretne megtapasztalni valami újat, és megtanulni „látni".

Első nap

Negyedik nap

Bárki számára egyszerűen kivitelezhető gyakorlatokon keresztül a „pont - pont vesszőcskétől" egészen a portré rajzolásig jutnak el a résztvevők.

A tanfolyamot a FAT által akkreditált Intézmény indítja. A költségek a szakképzési hozzájárulás terhére is elszámolhatók.

Jelentkezni név, telefonszám és e-mail cím megadásával az alábbi elérhetőségeken lehet:

Kalász Anna
30/ 254-56-80
katalin.kalasz@skc.hu

Tegyen egy próbát és váljon Ön is művésszé!

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

Dinamikus egyensúly

„Minden bizonnyal a szülőföld erős vonzásában érlelődött Stein Annában a mindenkori hazatérés állandósuló kényszere. Bár Budapesten született, ezer láthatatlan szál köti Pécshez, a múlt elfeledett, de minduntalan felbukkanó, elszakíthatatlan lelki szövevénye. Kétszer hagyta cserben az őt környező világ, előbb kitaszította, majd elszakadásra késztette. Párizsba települt át, ott kezdett új életet, ott lelt megnyugvásra. Itthon hagyva mindent, ami addigi életében e tájhoz, az itteni világhoz kötötte, de nem elfeledve, nem is beletörődve, nem is elátkozva, hanem erőt merítve belőle, újból talpra állva, elindulva az önmegvalósulás, a felnőtté válás útján. Kialakult benne egy kettős identitás, helytállás a jelenben és hűség a múltban rejlő értékek iránt. Sikeres festő lett Párizsban, kitágult előtte szinte az egész világ, de őseitől a génjeiben öröklött tálentumot mindig is hangsúlyozta, hozzátéve a maga tehetségét, szorgalmát, kitartását. Gyermekkorát nagyrészt Pécsett töltötte, története gyökerei itt rejlenek, anyja családja hosszú generációkon keresztül e város értékteremtő lakója volt. Így ha hazalátogat, a város utcáin sétálva elfogja a borzongás, az időrétegek egymásra rakodásának szédülete. Így értelmezte 1978-as pécsi kiállításának kapcsán mindazon nosztalgikus érzelmeket, melyek feltolulnak benne a múlt kútjának víztükrén a hulló kő által felborzolt gyűrűző víztükör láttán. 1986-ban a Nemzeti Galériában állított ki, majd kisebb galériákban és 2010-ben ismét Pécsett, a Gebauer Galériában. Amikor e kiállítás ötlete felmerült és a pécsi felkérés megérkezett hozzá Párizsba, újabb igazolást nyert az a hipotézis, hogy a párhuzamosok valahol a végtelenben találkoznak. A Civil Közösségek Háza, ahol e kiállításra sor kerül, családjának, a jánosi Engeleknek volt az otthona korábban. Hát ilyen kicsi a világ, tág és olykor emberléptékű. Nehéz helyzetben van e sorok írója, akinek képekről, szobrokról kellene most szólnia, kedvet csinálva a látogatónak, értelmezve a látottakat. Nem teszem, mert a kép, a szobor

jelenlevése, szuggesztivitása a reprodukciókból nem olvasható ki. Természetesen van tapasztalati képem Stein Anna festészetéről, pécsi kiállítása alkalmából kértem tőle, adott is két képet a pécsi Modern Magyar Képtár nemzetközi gyűjteményét gazdagítva. Ismerve a művész impulzív személyiségét, emlékezve közvetlen képi élményekre, akár a Pécsett, akár a Budapesten, akár a párizsi műtermében látottakra, olyannyira a művész sajátjának érzem művészetét, olyannyira belőle fakadónak, hogy az a robbanásszerű, expresszív feszültség, amit művei magukból árasztanak, maga az ember, maga az élő valóság, maga Stein Anna. Ezzel a rendhagyó ismertetővel szeretném felkelteni az érdeklődést, bízva abban, hogy hogy minél többen találkoznak az ő varázsos művészetével. ”

Romváry Ferenc

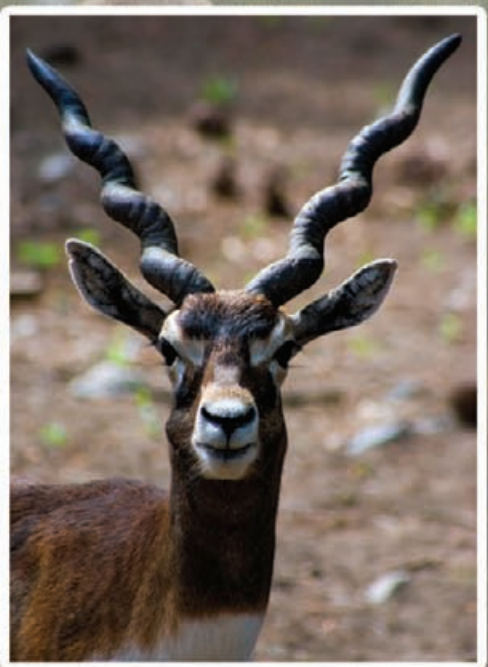
STEIN ANNA festő-és szobrászművész kiállítása a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában, megtekinthető 2010. április 23-tól május 19-ig, hétköznaponként 9-19 óráig
A kiállított alkotások megvásárolhatók a helyszínen.
Támogatja: a Párizsi Magyar Intézet

GEBAUER GALÉRIA

Zootábor 2010

PÉCS ZOO

Idén is vár a Pécsi Állatkert!
Ha szereted az állatokat, kíváncsi vagy, hogyan működik az állatkert, akkor itt a helyed.
Jó barátokra és szép élményekre tehetsz szert nálunk.

2010. június 21- augusztus 6. heti turnusokban.

72/532-151 ***www.pecszoo.hu***

BARANYAI Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. ÉVFOLYAM - 4. SZÁM

2010. MÁJUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JÚNIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2010. június 4-én, pénteken 19.30-kor** nyílik **Elvarázsolt kastély** címmel az Ifi Géniusz az Aulában programsorozat keretében a **Magyar Képzőművészeti Egyetem**, a **Moholy-Nagy Művészeti Egyetem**, a **Pécsi Tudományegyetem** és a **Nyugat Magyarországi Egyetem Alkalmazott Művészeti Intézet** hallgatóinak kiállítása. A kiállítás megtekinthető: 2010. június 11-ig
- **2010. június 15-én, kedden 17 órakor** nyílik **Kovács Attila** grafikai kiállítása. A kiállítás megtekinthető 2010. július 1-jéig.
- **2010. június 15-30-ig** látható az ISPA **Ökotárgyak** pályázat díjazottainak kiállítása a Tükör teremben

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2010. május 25-től június 19-ig** látható **Czink Gabi – Juhász Janka – Nagy Szilvia, TERMÉSZETes EMBEREK** című kiállítása.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Június 1-jén, kedden 18 órakor

Kollektív Képbírálat
MECSEKI FOTÓKLUB

Június 2-án, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Az én kis falum– *színes, magyarul beszélő, csehszlovák vígjáték, 98' 1985*

Június 5-én, szombaton 14 órától

Programok a kertben az „Önkéntesek napja" alkalmából

Június 5-én, szombaton 17 órakor

Kempf Márta diplomakoncertje

Június 8-án, kedden 16.30-kor

Magyar múlt Dél-Amerikában
Előadó: Nagy Sándorné
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG rendezvénye

Június 8-án, kedden 18 órakor

Tematikus pályázat: Pécs az EKF építések előtt
MECSEKI FOTÓKLUB

Június 8-án és 9-én, 9 órakor

TÁMOP 5.5.3 – Településfejlesztés

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Június 9-én, szerdán 10 órakor

Szervezetkutatás-Közösségkutatás workshop
PTE KOMMUNIKÁCIÓ- és MÉDIATUDOMÁNYI TANSZÉK rendezvénye

Június 15-én, kedden 18 órakor

Ön – Kép
A Mecseki Fotóklub tagjai5 perces vetítéssel mutatják be saját munkásságukat
MECSEKI FOTÓKLUB

Június 16-án, szerdán 10 órakor

Véradással egybekötött Civil Kerti Party
a Vöröskereszt szervezésében

Június 24-én, csütörtökön 15 órakor

Kézműves Foglalkozás Fogyatékkal Élőknek
A NEMART GALÉRIA szervezésében

Június 25-én, pénteken 9 órakor

TÁMOP Szervezetfejlesztés – Projekttervezés

Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Június 29-én, kedden 9 órakor

Kreatív városok – Konferencia

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 18 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ felnőtteknek
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páros) keddenként 16 órakor

BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden szerdán 17.30 órakor

FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden csütörtökön 15.30 órakor

BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor

FINN TANFOLYAM haladóknak
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor

FINN TANFOLYAM kezdőknek
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor

REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor

Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

KÖZELRŐL

Szívből jövő képek 4

HATÁRTALANUL

Szülőföld, ahol jól érezzük magunkat! 6

PÉCS NEVEZETES EMBEREI

Dr. Bolgár András igazgató 8

KULTÚRA

Miből lesz a cserebogár? 9

Alfons Mucha a grafika mestere 10

Ifi Géniusz az Aulában 18

CIVIL ÉLET

Somogy megyei civil szervezetek komplex fejlesztése 13

Ez tényleg ilyen egyszerű! 18

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Volt egyszer egy érettségi

Valahol Magyarországon, egy középiskolában, alsóbb évfolyamok kószálnak a termek között. A fiatalok elgyötört arca jelzi, hogy itt van az év vége. Hirtelen feltűnik egy jelenség! Suhan a folyosón, kiskosztümben mosolyog, és mobilját szorongatva reménykedik. Igen! Ő a vizsgázó, a jelölt! Pár másodper múlva szembesítik az általa leírtakkal: „a magyar történelem első koronázása – nagy sándor"! Hősünk tovább mosolyog, miközben inci-finci hangon visszakérdez: „megvan, ugye megvan? Igen! Megvagyunk, Mi így együtt szépen I. Szent Nagy Sándor alapította országunkban, ahol a jelöltek egy része nemzeti királyainkat keveri. Valaki megkérdezte, mi lehet még egy ilyen agyban? Miről maradunk le, mitől foszt meg Bennünket, ha nem hallhatjuk Őt, és nem imádhatjuk rendkívüliségéért? Sok kérdés merül fel bennem. Tényleg mindenkinek érettségit kell adnunk? Alkalmatlan, félművelt emberek állnak készen, hogy letámadják a munkaerőpiacot. Belegondolni is rossz, hogy mennyit ér egy olyan tanuló oklevele, aki egyébként összekeveri a földrészeket, egyetlen memoritert sem tud irodalomból. Egyre többen szóbeliznek matematikából, mert nem érik el a 20%-ot, és hát tudjuk, hogy a magyar történelem ismerete iszonyú mélységekbe emelkedett. Hova süllyed még az ország, és vele együtt a középfokú oktatás? Ki, vagy kik a hibásak, hogy idejutottunk? A fantasztikus tanárképzés, a tévútra tért, pedagógiailag alkalmatlanok, akik elözönlik a pályát, a liberális oktatáspolitika, a szülők, akik maguk fölé helyezték elkényeztetett gyermekeiket, vagy az oktatást elsíboló szélhámosok? Faludy György: Engem még tanítottak c. versének egyik részlete jut eszembe. *„Engem még tanítottak; és te tudod, mit hol keress; korán születtünk; újabban hülyéket nevelnek ki az iskolán."* A környező országokban, több lépcsőben vezették be a kétszintű érettségit. Nálunk egyik pillanatról a másikra ránk erőltették. A kezdeti botrányos időszakot leszámítva a rendszer jól működik, de nem teljesen nyújtja azt, amire létrehozták. A kétszintűség célja az volt, hogy a középiskola elvégzését a középszint, a felsőoktatásba vezető utat az emelt szint biztosítja. Időközben, az üzleti alapon burjánzó felsőfokú képzés felülírta az emelt szint szükségességét. A középszintű érettségi lassan felértékelődött. Fiataljainknak nehéz az emelt szint, vagy a 11-12. évfolyam becsületes elvégzése. Ma, az elégséges és közepes tanulók többsége tömegesen lép át a felsőfokra. Nálunk, még mindig nem a valós szükségletek döntenek, hanem az üzleti lobbi érdekek. Az egyetemi falak között, középiskolai felzárkózatásban részesülnek a diákok, a középiskola pedig a 9. évfolyamot zárkóztatja fel. Mindenki felzárkóztat mindenkit! Amerikanizálódunk! Vajon hol csúsztak el ennyire a dolgok? Ha választ akarunk kapni, vissza kell mennünk az időbe. Walt Disney összeszűrte a levet John Lennonnal. Mindent lehet, nincsenek tilalmak, szabályok, és ha a nebuló nem tanul, nem teljesít, az nem az ő hibája, hanem a környezeté, amelyben él. Infantilis, lebutított társadalmunk azt sugallja, hogy semmiért nem kell felelősséget vállalnunk! Ahol értékválság van, ott az oktatás és a nevelés is válságban van. Nyugaton a helyzet viszont megváltozott. Dr Spock, és Françoise Dolto hívei kezdenek háttérbe szorulni. A liberális oktatáspolitika csődöt mondott szerte a világban, így nálunk is! A „homo digitalis" vegetál. Egy kedves barátomtól hallottam *„mi nem szolgáltatunk, hanem értékeket közvetítünk"*! Születőben van a „homo illustris". Szükség van a tisztánlátásra, az egyetemes értékek helyreállítására. Reménykedhetünk, hogy elembertelenedő társadalmunkban is jelentkezik a megújulási igény. Az érettségi rendszer változásai ezt bizonyítják. Egyre nehezebbek a feladatok, szigorúbbak, pontosabbak a javítási útmutatók. Mindez azt jelenti, hogy jó irányba mozdultak el a dolgok, és a teljes objektivitás felé haladunk. Egyre több egyetemi szak fogalmazza meg az emelt szintet, mint alapfeltételt. Szigorítják a felvételi pontokat és a pluszpont lehetőségeit is. Megfogalmazódott, hogy 200 pont alatt nem juthatnak be a hallgatók. A színvonal tehát emelkedik, és lesznek olyan diákok, akik nem jutnak hozzá az érettségihez sem. Velük kapcsolatban jutott eszembe, Alfred Camus gondolata: *„Senkinek sem kötelessége, Hogy nagy ember legyen, Már az is nagyon szép, Ha valaki ember tud lenni"*

Prucsi Zsolt

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost

Fotó: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Druckmodul Nyomda és Kiadó Kft., Siklós

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

Szívből jövő képek

Pusch Gizella

HANGOSKÉP címmel zenei témájú amatőr, ifjúsági fotópályázatot hirdettek Pécsett. Gábor Zsófi négy fotóból álló sorozatával nyerte meg a pályázatot. A fiatal fotós nem csak a képek nyelvén tudja kifejezni érzéseit, de fantasztikus lelkesedéssel tud mesélni is a fényképezésről. Szinte kérdezni sem kellett…

– Mesélj a képekről, amikkel nyertél!

Az egyik az Ördögkatlan Fesztiválon készült, az Anonym Project frontemberét, Holdosi Zsoltot ábrázolja. A zenekar tagjai nagyon kedves barátok, szeretem a zenéjüket. A másik úriember Bóra Áron dobos, családi barát és hihetetlen átéléssel tud zenélni, ez szintén megfogott. A következő a Zagar együttes énekese, a PEN–en készült a fotó. Mellette a 30Y frontembere, Beck Zoltán. Ez a kép egy olyan pillanatban készült az Ördögkatlan fesztiválon, amikor Zoli bejelentette, hogy Cseh Tamás elhunyt. Ők lelkileg egy hullámhosszon voltak, fontos volt számukra Cseh Tamás és látszott rajtuk, hogy nagy veszteség érte őket és a zenei világot. Megfogott ez a fajta részvét. A bejelentéstől kezdve teljesen más hangulatot vett a rendezvény: elementáris erővel zajlott tovább a koncert, Zoli teljesen átlényegült a színpadon, és ez látszott rajta. Nagyon kifejező számomra ez a kép.

– Van kedvenc témád?

– Általában az emberekről szóló képeket szeretem, a szociofotó mindenképp megfog, a természetfotó nem annyira. Inkább az ellesett pillanatok érdekelnek. Megfigyelő alkat vagyok, azt hiszem, nekem ez megy jobban. Nagyon szeretem a tematikus, illusztratív képeket is, amikor egy elvont témához kell képet kigondolni. Egy tanárom szerint a nők sokkal szociálisabbak és könnyebben ráhangolódnak az ilyesmire – rám ez igaz. Szeretem az embereket fényképezni, és azt sem bánom, ha tiltakoznak miatta.

– Szoktál konfliktusba kerülni a fotózás miatt?

– Vegyesek a tapasztalataim. Van, aki még pózol is, van, aki tiltakozik – senkivel sem vagyok erőszakos. A közösségi oldalakon olyan embereknél is megtalálom a képeimet, akik nem a közeli ismerősökhöz tartoznak. Magam is meglepődöm rajta, hogy szeretik ezeket a fényképeket, és ez sokat jelent, amikor kicsit elcsüggedek – mert sok munka és stressz jár ezzel a tevékenységgel. De ez a stressz visz előre: a maximalizmus, amivel én pörgök, sokszor kibírhatatlanná tesz, de mindig igyekszem a legjobbat kihozni abból, amit csinálok. Ha időbe kerül, ha fáradtságba – nem érdekel, semmi sem foghatós ahhoz az érzéshez, amikor a végén azt mondhatom, hogy ez így most pöpec. A fotópályázatra beadott képeimet így pár hónap távlatából végignézve pedig már be sem adnám.

– Mikor indult nálad ez a fotószeretet?

– Kislány koromban édesapám, aki amatőr fotós, előszeretettel fényképezett engem, mint egyszem gyermekét. Én közben kíváncsiskodtam, hogyan is működik ez a ketyere, ő pedig türelmesen válaszolt. Idővel megkaptam tőle a féltve őrzött gépét. Ezen a filmes gépen tanultam, ami a mai napig megvan és működőképes. Ma már nem csak ezt használom, mert a film kapcsán egy másik jellegű géppel, a Lomo Oktomattal is próbálkozom: ez a gép 8 pici képet exponál egyetlen kockára, ami nagyon izgalmas kísérletezés. Az első digitális tükörreflexes gépemet a ballagásomra kaptam, de később már saját erőből bővítettem a felszerelést.

Érettségi után először megtanultam a szakmát, majd a kiadványszerkesztést Budapesten. Ezután visszajöttem Pécsre, a Pollack Mihály Műszaki Karon médiatechnológus asszisztens képesítést szereztem, ami jó alap, hogy naprakész legyek a szakmában. Aztán a BTK–n kommunikáció és médiatudomány szakra jelentkeztem, most fejezem be az első évet.

Nem zsáner – Zságer

Volt egy fajta vizuális késztetésem, az iskolában jöttek ehhez a gyakorlati dolgok, a műszaki háttér. Engem nem vonz annyira a művészeti iskola, ott kicsit erőltetettnek tűnt a légkör. Hajlok a makacsságra, így nem sajnálom, hogy nem vettek fel, elégedett vagyok.

Vállalkozóként dolgozom, céges és magánmegrendeléseim is vannak, esküvőket és babákat is fotózom felkérésre. Nálam ez még nem rutin, ezek a képek szívből

Játék

jönnek, és soha nem akarom úgy végezni a munkámat, hogy az csak a megélhetésért történjen. Szerencsére vannak olyan munkáim, amik lehetővé teszik az anyagi önállóságot.

– Apukád örül a pályaválasztásodnak?

Szerintem büszke rám. Annak idején nem volt abban biztos, hogy mit tudok majd elérni, de sosem mondták a szüleim, hogy ne csináljam, végig mellettem álltak. Nem mindig értik, hogy miről beszélek, amikor elragad a hév, de sosem vonták kétségbe, hogy ne tudnék ebből hasznos dolgot létrehozni. Én így létezem, ez a fajta látásmód jellemez– akár előttem van a fényképezőgép, akár nincs.

Dolgoztam a PTE lapjának, az UnivPécsnek, ami kemény tanulás volt, de nagyon sokat köszönhetek nekik. Ráhangolódtam a riportfotókra, jó volt látni, hogy tudok kicsit más képet adni egy eseményről, mint mások. A tanulás mellett biztos nem működött volna, hogy fotóriporterként rohangálok, határidőkkel viaskodok, és a nap végére kifekszem. Azt gondolom, hogy nincs még ez a meccs lejátszva: rengeteg perspektíva van még a sajtófotózásban. Ugyanakkor nem csak a fotózásnak köteleztem el magam, hanem a vizuális kommunikációnak is, sőt, a tanítás is érdekel

Sugár János írta a Blaha Lujza téri fényújságon: „Dolgozz ingyen vagy végezz olyan munkát, amelyet ingyen is elvégeznél." – nálam ez így van. Nap, mint nap látom az embereken,(?) hogy menynyire tudnak örülni egy–egy képnek, és engem ez éltet.

Szúnyogok eledele

MŰ-ZENE-KÉP

(Műélvezet, zeneszeretet, képzelet)
2009. október

Mű-Zene-Kép címmel *komplex*, a különböző művészeti ágakat összefogó ***programot*** szervezett a Pécsi Kulturális Központ 2009. októberében a Zenei Világnaphoz kapcsolódóan, a város különböző helyszínein. Céljuk **fiatal alkotók bevonásával** -együttműködve a Pécsi Művészeti Szakközépiskola, a PTE Művészeti Kar, illetve a városban működő művészeti iskolákkal- megszólítani az ifjúságot alkotóként és befogadóként egyaránt egy olyan rendezvénnyel, ahol az ***improvizáció és a kreativitás*** játssza a főszerepet. Az elképzelés ***komplexitása több művészeti ág, stílus, előadásmód találkozását*** tette lehetővé.

Zenei témájú fotópályázatot hirdettek, irodalmi művek feldolgozásaiból válogató kóruskoncert csendült fel a Csontváry Múzeumban, fiatal előadóművészek improvizáltak fiatal fotóművészek alkotásaira, az érdeklődők megismerkedhettek zene és mozgás egymásra hatásával Kokas Klára (1929-2010) zenei nevelésmódszerében, felhangzott Ferenczi György és a Rackajam Petőfi Vándorszínház és a Hangzó Helikon-sorozat Petőfi-estje.

- A program egy amatőr, ifjúsági fotópályázat meghirdetésével indult, melynek témája a ZENE.

A program címe HANGOSKÉP. A legjobb fotókból nyílt kiállítás november elejéig volt látható a Magyarországi Volksbank Zrt. pécsi bankfiók-galériájában (Pécs Király u. 66.-Királyház)

A pályázatot két korcsoportban hirdették meg a tavasz folyamán. (14-18 év, 19-25 év)

A pályázati anyag elbírálására neves szakemberekből álló zsűrit kértünk fel.

Természetesen a kiállításon való megjelenés mellett kisebb díjazásban is részesültek a nyertesek.

A HANGOSKÉP Ifjúsági Fotópályázat díjazottjai

I. korcsoport (14-18 év)
1. helyezett: Novotny Virág kollekcója – Ujjgyakorlat, Ostinato, Tremolo
2. helyezett: Generál Kristóf: Sax
3. helyezett: Erostyák János: Vizizene
különdíj: Kálovics Réka: Készülődés

II. korcsoport (19-25 év)
1. helyezett: Gábor Zsófia kollekcója –
Nem zsáner, Zságer, XY, Játék, Szúnyogok eledele
2. helyezett: Bergics Balázs: Moldovan Stefan a palatkai bandából
3. helyezett: Slabéczi Tamás kollekcója – Death is not glamorous,
Have heart, Newborn
különdíj: Tóth Ádám: Agitato

XY

Hajnal Zsolt

Szülőföld, ahol jól érezzük magunkat!

2010. tavaszán folytatódott a proHáló Hálózat határon átnyúló kapcsolatainak építése. Felvidék és Erdély után ezúttal Kárpátaljára látogatott a hálózat nemzetközi munkacsoportja április 9-10-én. A beregszászi találkozóra az Ukrán-Magyar Területfejlesztési Iroda szervezésében került sor.

A kétnapos találkozó első napján a proHáló Nemzetközi munkacsoportjának tagjai mutatták be a hálózat működését és tevékenységét:

- Bárdos Ferenc (Életfa Környezetvédő Szövetség – Eger) ismertette a hálózat felépítését, működési alapelveit és értékelési rendszerét;
- Hajnal Zsolt (Nevelők Háza Egyesület – Pécs) mutatta be a hálózati PR-t a proHálóban;
- Kovács György (Civil Szervezetek Regionális Szövetsége – Székesfehérvár) mutatta be a hálózat egy modellértékű kistérségi tevékenységét;

ezt követően került sor a proHáló munkacsoportjainak bemutatására:

Hudi Zsuzsa (Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület – Veszprém) a Nemzetközi munkacsoport, Kovács Kamilla (Regionális Civil Központ Alapítvány – Miskolc) a Képzési munkacsoport, Paliczné Pelenczei Szilvia (Első Nyírségi Fejlesztési Társaság – Nyíregyháza) a Helyi Fejlesztési munkacsoport és Varga Endre (Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület – Veszprém) a Marketing munkacsoport tevékenységét ismertette.

A hivatalos programot követően Csobolya József tanár úr (idegen)vezetésével mentünk át szálláshelyünkre a patinás Arany Páva hotelbe. Útközben végigsétáltunk Beregszász főutcáján, megnéztük a város nevezetességeit, magyar emlékeit. Séta közben betértünk a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolába is, amely az egykori Törvényszék épületében működik. Sétánk során megállapíthattuk, hogy Beregszász belvárosa a monarchia hangulatát idézi, néhány a szovjet időket és építészeti stílust idéző épülettel „kiegészítve". A városnézés után megvacsoráztunk, majd azt követően kötetlen beszélgetés kezdődött kárpátaljai vendéglátóinkkal, ahol mindannyian választ kaptunk kérdéseinkre, főként a magyar és az ukrajnai belpolitikai viszonyok, a civil szektor helyzete, az állam/önkormányzat és a civil szervezetek kapcsolata került szóba.

Másnap vendéglátóink bemutatkozásával folytatódott a program:

Homoki Szilvia, Beregdéda jegyzője, a falusi zöldturizmus helyi szervezője beszélt a turizmus fejlesztés nehézségeiről, az állami támogatás hiányáról, valamint arról, hogy Kárpátalja e magyarlakta településén minden idelátogató számíthat a házigazdák hagyományos vendégszeretetére, aki a falusi életformát kívánja megismerni. Egyébként a faluból egész Kárpátalja bejárható csillagtúraszerűen idegenvezető segítségével.

Házigazdánk Tarpai József, az Ukrán-Magyar Területfejlesztési Iroda vezetője ismertette az iroda tevékenységét:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Tanács a Kárpátaljai Megyei Tanáccsal partnerségben 2003-ban indította el az Európai Unió Tacis programjának támogatásával a „Cooperation Bridge 2003" *(Híd az együttműködéshez 2003)* című projektjét.

A projekt elkészítését a két megye gazdasági-társadalmi, természetföldrajzi és történelmi összetartozása, a hasonló problémák, és a gazdasági elmaradás ellen való küzdelem indokolta. Magyarország és Ukrajna időben eltérő EU-s csatlakozásából fakadó hatások kezelése olyan kihívást jelentett a határmenti térségeknek, amelynek megfelelni csak az intézményrendszer fejlesztésével, a gyakorlati tapasztalatok kölcsönös átadásával, az együttműködés ösztönzésével lehetett.

A kihívásokat, problémákat szem előtt tartva a „Cooperation Bridge 2003" projekt „Az ukrán-magyar közös határmenti térségfejlesztési koncepció" átfogó céljának megvalósításához az intézményi háttér megteremtésével, partnerhálózat kiépítésével és a tudás transzfer megteremtésével nyújtott segítséget. A projekt keretén belül a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Fejlesztési Ügynökség mintájára kialakításra került az Ukrán- Magyar Területfejlesztési Iroda.

Az iroda céljai és feladatai:

- Határmenti területek fejlesztésének összehangolása,
- Határmenti együttműködések kialakítása, a meglévők erősítése,
- Az Ukrán – Magyar határmenti együttműködés intézményi hátterének megerősítése,
- A területfejlesztési tudás transzfer révén az Európai Uniós csatlakozásból adódó előnyök kiaknázása és az abból adódó hátrányok leküzdése,
- Projektgenerálás,
- Határmenti együttműködést célzó projektek kidolgozása,
- Információnyújtás.

A projekt fenntarthatósága indokolta azt, hogy a partnerek egy közös szervezet megalapításával folytassák tevékenységüket, amely hosszú távon megteremthei az alapját a határon átnyúló kezdeményezések intézményi hátterének és hozzásegíti a határrégiót az Európai Uniós források hatékony felhasználásához.

Szűcs László, a Beregszászi Járás Csernobil Gyerekszövetség vezetője elmondta, hogy azokat a gyerekeket képviselik, akiknek a szülei likvidátorként vettek részt az 1986-os csernobili katasztrófa után az erőmű megtisztításában (Szűcs Lászlót 1986. decemberében tartalékos tisztként vezényelték a zónába). A gyerekek 18 éves korukig kapnak segélyt, amennyiben bizonyítani tudják, hogy a csernobili katasztrófa miatt sérültek. Jelenleg 125 sérült gyerekkel állnak kapcsolatban, közülük mindössze egy kapta meg e státuszt. A válság miatt az utóbbi két évben minden támogatást megvontak az érintettektől.

Rendezvényeik:

- Április 25-26. a Csernobili katasztrófa évfordulója, melyhez kapcsolódik egy rajzpályázat, melynek eredményhirdetésekor meghívják a gyerekeket, hogy megismerjék Kárpátalját
- Csernobili emlékmű állításban vettek részt Beregszászon, 2008. december 15-én, a likvidátorok napján
- Gyerekeket táboroztattak támogatásból Debrecenben, Egerben és Zánkán

Végezetül **Dants Karolina**, az Ukrán-Magyar Területfejlesztési Iroda munkatársa mutatta be a kárpátaljai civil életet:

Ukrajna függetlenné válása (1991) után rohamosan növekedett a civilek száma.

Arany Páva Szálloda

2008-ban a 8491 szervezetből 6516 politikai szervezet, nonprofit szervezet 1975, ebből 140 szervezetnek van hivatalos bejegyzése a bíróságon. A nem bejegyzett szervezetek működnek, de nem pályázhatnak. Kárpátalján csak 3 fő kell az alakuláshoz, míg Magyarországon 10 fő. A bejegyzett szervezetek munkáját nehezíti a túl sok adminisztráció. A szervezetek taglétszáma 797 804 fő.

A szervezetek bevétel 26 602 000 hrivnya, ebből az állami támogatás 3 853 000 hrivnyát tett ki, de állami támogatást a pártok

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

kapnak (1 hrivnya kb 27 forint).

2004 és 2008 között ugyan megduplázódott a civil szervezetek száma, de sajnos a növekedés mögött igazán nincs tevékenység.

A civil szervezetek jellemzői:

- Sok a nemzetiségi civil szervezet (magyar, román, orosz, ruszin, fehérorosz, örmény)
- Ifjúsági szervezetek: A Szülőföld Alapítvány létrejöttével megszűntek a működési támogatások, hiába pályáznak nem nyernek, csak azok a szövetségek, amelyek intézményhez kapcsolódnak
- Szakmai egyesületek: Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség, Magyar Könyvtárosok Egyesülete, Magyar Újságírók Szövetsége, Magyar Egészségügyi Dolgozók Szervezete, Ruszin Írók Szövetsége
- Vállalkozásfejlesztési Központok.
- Területfejlesztési Ügynökségek és Irodák,
- A környezetvédelmi szervezetek, nem nagyon működnek, nagyon sok Ukrajnában a szemét, sok helyen nincs megoldva a szemét elszállítása
- Az önkormányzati szervezetek nem igazán tevékenykednek, eredménytelenül működnek önkormányzati vezetéssel, ráadásul a politika is hatással van rájuk

A schengeni határok bénító hatására közlekedési nehézségek vannak, meghívó kell ahhoz, hogy Magyarországra mehessünk, magas az elvándorlás, nincs összefogás, tőkehiány van, mind az állami és alapítványi támogatás kevés, bizonytalan a gazdasági helyzet.

Erősségek:

- helyiek igénye a határok által képzett akadályok mérséklésére,
- magas a magyarul beszélők száma,
- a térség az Európai Unió bővülése kapcsán nyugati kapuként funkcionál.

Mindkét fél részére érdekes és hasznos volt a kétnapos találkozó és tapasztalatcsere, hazafelé megállapodtunk abban, hogy érdemes ezt a kapcsolatot ápolni és továbbfejleszteni. Ez már folytatódott is, hiszen a kárpátaljai partnereinktől két munkatárs is részt vett az április végén Felsőtárkányban az Életfa Környezetvédő Szövetség és a proHáló Hálózat megrendezett „Nemzetközi civil szolgáltató hálózatok" konferencián.

Végezetül álljon itt egy idézet a szakmai tapasztalatcseréről, amely mindannyiunkat megfogott és amely választ ad arra a kérdésre, hogy **„civil vagy mit tehetsz?"**

Ha túl kicsinek és gyengének érzed magad ahhoz, hogy álmaidat megvalósítsd, keresd meg azokat az embereket, akik ugyanarról álmodnak. A mi közös álmunk: természet közeli erdők, frisslevegőjű hegyek, tiszta vizű patakok, egészséges városok és falvak, csendes otthon.

Az Ukrán-Magyar Területfejlesztési Iroda fontosabb projektjei:

Projekt	Dátum	Támogató	Fő pályázó
„Fenntartható turizmusfejlesztés az Európai Unió keleti határán"	2005. január-április	EuroClip Közalapítvány	UMTI
„Ukrajnai intézmények felkészítése EU források fogadására"	2007. január-március	International Visegrad Fund	UMTI
„Turisztikai szakemberképzés a Kárpát-medencében"	2006. június-okt.óber	UKKA	UMTI
Turisztikai Információs Központ kialakítása Kárpátalján	2005-2006	HUSKUA 2004-2006	UMTI
A határmenti turizmus fejlesztése a Kárpátok Eurorégió területén	2006.	EuroClip Közalapítvány	UMTI
Út a sikeres Európai Uniós pályázatokig	2007. január-április	EuroClip Közalapítvány	UMTI
Projekt fejlesztési és menedzsment tréning Kárpátalján	2007. július 1. -2008. június 30.	Apáczai Közalapítvány	UMTI
Befektetési lehetőségek feltérképezése Kárpátalján	2008. január-április	EuroClip Közalapítvány	UMTI
A román-ukrán határmenti együttműködés elősegítése Szatmár megye és Kárpátalja megye polgármesteri hivatalai között	2008.november -2009 június	Románia-Ukrajna Szomszédsági Program	Szatmár Megyei Tanács UMTI – partner
Természetvédelem a közigazgatás és a civil szervezetek gyakorlatában"	2007. október – 2008. június	HUSKUA 0502/228/I/2.2/HU	Felső-Tisza Alapítvány UMTI – partner
Idegenvezetői képzés	2008	Ungvári Nemzeti Egyetem	UMTI
Területi tervezés az ukrán-magyar határmenti térség összehangolt fejlesztésének érdekében	2009. január-április	EuroClip Közalapítvány	UMTI
Térségfejlesztés határon átnyúló szolgáltatásokkal: képzések és tájékoztató anyagok révén	2008-2009	Románia-Ukrajna Szomszédsági Program	Szatmár Megyei Önkormányzat UMTI – partner
A kis és középvállalkozások menedzseri képességeinek fejlesztése a környezetédelem területén	2008. március-augusztus	Románia-Ukrajna Szomszédsági Program	Vállalkozók Fóruma Egyesület Szatmárnémeti UMTI – partner
Vizi – és falusi turizmus határok nélkül	2008.	HUSKUA0501/231/J/1.1/HU	Falusi Turizmus Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Szervezete UMTI – partner
Határon átnyúló turisztikai kapcsolatok kialakítása és fejlesztése Szabolcs-Szatmár-Bereg és Kárpátalja megyékben	2008.	HUSKUA 0502/218/I/1.3/HU	Szabolcs-Sz B Megyi Fejlesztési Ügynökség UMTI – partner

Trebbin Ágost

Dr. Bolgár András igazgató

Hosszú életem során sok vezetővel volt dolgom. Voltak közöttük szép számmal olyanok, akiktől tartottam, mert nem tudtam úgy dolgozni, hogy kedvükre tegyek. Persze lehet, hogy belém is szorultak valós és vélt félelmek.

Most viszont egy olyan nagyszerű, humánus igazgatóról szeretnék néhány gondolatot leírni, mint amilyen dr. Bolgár András volt.

Őt szerették közvetlen munkatársai, és rajongott érte a Nádor Szálloda Kombinát mintegy 300 dolgozója.

Mi volt András titka? A lényéből sugárzó természetes kedvesség és figyelem. Nem csinált presztízskérdést abból, hogy csak az ő szava legyen döntő. Megbízott munkatársaiban, de ez korántsem jelentette azt, hogy ne ellenőrizte volna le a kiadott utasításokat. Jaj volt annak, akit mulasztáson, többletszámlázáson ért. A delikvens még ilyenkor kapott egy második esélyt, azután több sansz már nem következett...

A „Dunántúli Napló" c. pécsi napilap (Kéri Tamás) érdekes cikk-interjút készített 1967. októberében Dr. Bolgár Andrással, az akkor még 25 éves szállodaigazgatóval.

Néhány rövid idézet ebből a cikkből:

„Kisregények fülén, üstökösként feltűnt íróknál olvashatunk ilyen hetyke önéletrajzokat.

– Voltam segédmunkás és szállodai üzletvezető, jártam Hollandiában, Franciaországban, a skandináv államokban, beszélek angolul, németül, nappali tagozaton végeztem az egyetemet, este dolgoztam, hogy meg tudjam venni a tankönyveket..."

Majd így folytatódik az interjú:

„1966 februárjától már szállodai szakértő a Belkereskedelmi Minisztérium Vendéglátó és Igenforgalmi Főosztályán, a Nádor Kombinát igazgatójává szeptember elsején (1967) nevezték ki. Az angolon és németen kívül oroszul is beszél, a külföldi utakat szintén tovább kell sorolni. Albánián kívül megfordult az összes európai szocialista országban, Ausztriában, Nyugat-Németországban és Itáliában is, itt ismerkedett meg az amerikai Hilton Intercontinental római szállodájával."

A fiatal, de igen szerény igazgató így összegzi a cikket:

„A Nádor Szálloda vállalat egész dolgozó kollektívája szívügyének tekintette, hogy a vezetőváltás idején különösen rendben menjenek a dolgok, és Bolgár András ma is elégedett munkájukkal. Mint mondja, kitűnő jól képzett munkatársakra talált felső és alsó szinten egyaránt.

– Nekik köszönhető, hogy amikor másodszor pillantottam meg Újmecsekalja épületeit a vonatablakból már úgy éreztem, nem idegen városba jövök."

Dr. Bolgár András igazgató Úr határozott szakmai elképzeléseit céltudatosan valósította meg. Igazgatósága alatt megváltozott, új életre kelt a régi ház. A legtöbb értékesítő helyre új berendezés került. A sor végtelenül hosszú, de itt csak távirati stílusban van lehetőségem néhányat felidézni: Svédrendszerű vendégfogadás, éttermi főnöki rendszer, központi számlázás, különböző felszolgálás színvonalát segítő technikai berendezések (tányérmelegítők, asztali étel melegen tartók stb.), új ét- és itallapok.

38 évvel Pécsről való elkerülése után hosszú idő telt el, és én csak nagyon keveset tudtam róla. Most ebből a mulasztásomból szeretnék valamit jóvátenni, és felidézni abból a töretlenül felfelé ívelő karrierről, amelyet ez a nagyszerű, tehetséges ember befutott.

Élve András felhatalmazásával, életének egyes fontosabb epizódjait leveleiből idézném.

„Szép munka volt: a semmiből egy szállodaláncot csinálni. És nem is akármilyent, hanem olyant, amelyikbe azután a Budapest Hilton, a Margitszigeti Thermal és Nagyszálló, a budapesti Hélia, majd a Gellért, Héviz, Sárvár és a Bük-i gyógyszállodák, és

mások tartoztak. Ezeket meg kellett teremteni, össze kellett állítani, meg kellett találni és kiképezni a megfelelő embereket, tréning programot kellett összeállítanunk és életet kellett lehelni beléjük. Ez olyannyira jól sikerült, hogy a Danubius lett Magyarország vezető szálloda vállalata – igaz hogy mára már jórészt külföldi tulajdonba került. Azonban figyelemreméltó tény, hogy a szállodalánc vezérigazgatója ma is a régi Nádoros Deák Imre!

1985-ben az Egyesült Államokba kerültem 5 éves külföldi kiküldetésre, ami időközben 25-évre sikeredett. Az év jelentős részét az USA-ban töltöm, ahol egy turizmussal foglakozó céget vezetek, amelyiknek egyben a tulajdonosa is vagyok. A 25 év alatt több mint 30 millió USA dollárt küldtünk Magyarországra, és büszkén mondhatom, hogy cégünk (Tradesco Tours) a Közép-Európába irányuló turizmusnak az egyik legismertebb irodájává vált Amerikában."

Dr. Bolgár András emlékei Pécsről annyi év után is frissek, a felejthetetlen Nádoros napok most is ott élnek szívében.

Miből lesz a cserebogár?

Fűri Ildikó

Az ötlet az elmúlt évben fogalmazódott meg Sólyom Katalin színművésznő fejében. Pécsett, Baranyában annyi tehetséges, ügyes gyerek él, miért nem írunk ki számukra egy vers-mese pályázatot. Az EKF2010 Menedzsment Központ által kiírt civil pályázatra beadtuk a projektötletet, majd a pozitív elbírálást követően 2009 tavaszán kiírásra került a pályázat.

Igyekeztünk úgy megfogalmazni a kiírást, hogy a gyerekek a lehető legnagyobb szabadságot élvezzék, kreativitásuk a legnagyobb teret kapja. Baranyában-Pécsett tanuló, vagy itt született 6-14 éves korú gyerekek alkotásit vártuk vers, vagy mese formában téma, illetve egyéb formai megkötések nélkül

A pályázati határidőig, 2009. november 15-ig közel 100 alkotás érkezett 78 diák tollából. A megye 16 iskolájából érkeztek a pályázatok.

Művészetet értékelni sohasem könnyű, hisz nem mérhető, nincsenek objektívan szemlélhető mutatók. Két irodalmi alkotást nem lehet mérlegre tenni, hogy könnyebb, vagy nehezebb, rövidebb, vagy hosszabb.

Ezért gondoltuk, hogy a művek bírálatát nem egy emberre, vagy kisebb csoportra, hanem több egymástól független bíráló körre bízzuk.

Az elsődleges kör a kortárscsoport volt, hisz ők elég kritikusak tudnak lenne, ugyanakkor sokkal jobban megértik a kortársaik gondolat és érzelmi világát. Ezen a szinten a Füsti Molnár Éva színi-stúdió tagjai voltak segítségünkre, akik mint „interpretátorok" is gyakran találkoznak gyermekversekkel, mesékkel. Minden gyerek, minden verset és mesét elolvasott és értékelt.

Második szintként a Nevelők Háza Egyesület egyik kiemelkedő, öntevékeny alkotó művészeti csoportja a Sólyom Katalin Jászai-díjas színművésznő vezette, immár 23-dik éve működő Vers- és Prózamondó Pedagógusok Műhelye kapcsolódott az értékelő munkához.

A vers- és prózamondó pedagógusok köre 1987-ben alakult néhány irodalomszerető tanár és óvónő részvételével. Eredeti céljuk a szép magyar beszéd és az irodalom ápolása és gyakorlása volt, „csupán" saját kedvtelésre. Hamarosan igény támadt arra, hogy munkájukat közönséggel is megismertessék. Évenként egy irodalmi est programját állítják össze főként azzal a céllal, hogy a kortárs magyar irodalom jelentős alakjait bemutassák. Elsősorban azonban pécsi költők műveiből készültek összeállítások. Az előadásokra a szerzőket is meghívják baráti beszélgetésre.

Ők, mint gyakorló pedagógusok, anyák, nagymamák egy egészen új szemszögből tudták az alkotásokat vizsgálni, értékelni.

A harmadik szint, pedig az abszolút értelembe vett szakma volt. Bertók László Kossuth-díjas költő ugyancsak elolvasott minden mesét, verset és itt-ott kedvesen javítgatva értékelte a fiatalok szárnypróbálgatásait.

Ennek a három szintnek, bírálói körnek az ajánlása alapján alakulhatott ki a végleges helyezés. Rendezőként, lebonyolítóként szívem szerint csak díjazottak lettek volna és nem helyezettek, hisz a művészeti alkotásokat nem lehet rangsorba állítani, csak azt mondhatjuk, hogy ez jobban tetszett, ez a másik pedig kevésbé.

Az eredeti elgondolásban szerepelt még egy verses kötet kiadása is az értékelőknek legjobban tetsző alkotásokból, de forráshiány miatt ebből csak egy kiadvány, a Civil Korzó folyóirat 2010. márciusi különszáma lett. Az újságba közel 50 vers és mese került bele.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre végül 2010. április 17-én került a Civil Közösségek Házában. A 10 órás kezdésre 50-nél is több izgatott gyerek érkezett szüleivel, tanárával.

Néhány támogatónak köszönhetően minden pályázó egy emléklappal és néhány apró ajándékkal térhetett haza.

A rendezvény fénypontját jelentette, amikor Bertók László szólt az ifjú nemzedékhez.

És végül egy kis szubjektivitás!

Természetesen nekünk szervezőknek is van kedvenc versünk:

Az óra

Reggel hatkor meghallom az órát,
Ki szereti ezt a furcsa nótát?
Szinte megfájdul a fejem,
Mikor felébreszt hirtelen.
De ki ne gondolkodna így,
Mikor az álom annyira hív?
Azt mondja: gyere, gyere!
De én nem mehetek vele.
És ki hinné, hogy ez mind az óra hibája?
Amint kiabál, csörömpöl a világra.
Ezt sajnos el kell fogadni,
De nem lehet nem haragudni.
Örökké csörömpöl,
És szerintem örömből.
Ha én lennék az óra,
Sose lenne hat óra.

Mecseki Stella (11 éves)

Alfons Mucha a grafika mestere

Első alkotások

Alfons Mucha legkorábbi ismert alkotásait 1875–1878 között készítette. A *Szent Cecília Motetto* zeneműhöz Mucha által készített könyvborító terve, Julius Stantejský barátjával Ústí nad Orlicí városában töltött nyári vakációjából maradt fenn. Korai ismert munkái közül a többi Mucha szülővárosából, Ivančicéből származik, többek közt az ivančicei városi tanács tagja, Julius Fiala által alapított helyi krónika címlapjának terve is. A művész néhány korai műve is ugyanebben az időszakban készült pl. *Orleánsi Szent Johanna és Ivančicei torony.*

A *Zefír és nimfa* című ritka olajfestménye, a Hrušovany nagybirtokon gróf Eduard Khuen-Belasi mecénásnál az 1882–1888 között töltött időszakból való. Az árkádiajelenetet ábrázoló paravánról van szó, mely eredetileg az Emmahof kastélyból származik, és amely Mucha Makart-stílusának legjelentősebb bizonyítéka.

Mucha müncheni akadémiai tanulmányaiból származik néhány bibliai jelenetet ábrázoló szénrajza és az azonos időben készült ritka olajvázlata a bizánci hittérítő *Cyrill és Metód* testvérpárról. Ez egy festménytanulmány, amelyet Mucha az Amerikában élő ivančicei leszármazottak megrendelésére készített az Észak-Dakotában lévő Nepomuki Szent János templom oltárának díszítésére. A kép kompozíciója és színösszeállítása már tapasztalt festőről árulkodik, aki a müncheni Akadémiáról való visszatérés után Párizsban folytatta képzőművészeti tanulmányait.

Femme Fatale – Sarah Bernhardt

Sarah Bernhardtot a világ nyolcadik csodájának, a 19. század második felének és a 20. század elejének egyik legnagyobb párizsi személyiségének, általában a legjobb színházi színésznőnek tartották. Az első valódi női „sztárok" egyike volt. Valójában egy kicsi, csontos, lapos mellű nő volt, aki démoni kisugárzásával, ellenállhatatlan bájával, intelligenciájával, gesztusaival, hihetetlen hangjával és különböző botrányos ügyeivel nemcsak Párizst kápráztatta el, hanem Európát és Amerikát is. 1894 végén Mucha is bekapcsolódott a Sarah Bernhardtról készülő plakátprodukcióba. Az első eredeti plakátot, amelynek címe: *Gismonda, a* Mucha-féle mítosz veszi körül, amely szinte minden a festőről szóló kiadványban valamint a szecesszióról és a plakát történetéről szóló könyvben is megjelenik. A plakát állítólag látomásként hatott. A színésznő elképzeléseit Mucha hiánytalanul megvalósította és ennek megfelelően mutatta be. Mucha mintegy bizánci ikont kreált belőle. Nem is annyira a színjáték jelenetét látjuk, hanem az összbenyomást érezzük. Ez a benyomás – úgy, mint a gazdagon díszített ruha, ékszerek, frizura, testtartás, fejtartás, tekintet – jellemzi a Sarah Bernhardt számára készült összes nagyszerű plakátot, teljesen függetlenül attól, hogy a színésznő történelmi vagy romantikus drámában, antik tragédiában vagy korabeli színdarabban játszotta a főszerepet.

Kereskedelmi és művészi plakátok

1895 táján, amikor Mucha hozzáfogott a plakátkészítéshez, a reklám- és művészi plakát az új nagyipar részévé vált. Mucha alkotói megközelítése a rajzból indult, nem a festékre helyezte a hangsúlyt, ellentétben számos más plakátalkotó festővel. Mucha tökéletességre törekedett, így nem esett nehezére, hogy a nyomdai műhelyekben, vagy otthon a nyomatok korrektúrájával hosszú órákat töltsön el. Mucha plakátjai kereskedelmi célra, vagy a művészi grafika gyűjtői számára készültek, központjában a női alakkal, mint például: a *Biscuits Lefèvre-Utile, Bières de La Meuse, Waverley Cycles és Champagne Ruinart.* Fiatal, attraktív és kétségtelen erotikusan rafinált, kívánatos nőket ábrázolt hosszú arany hajfürtökkel, akik a termékeket kínálták. Mucha reklámplakátjai arról tanúskodnak, hogy értette a reklámot, annak céljait, és hogy képes volt a megrendelők legkülönbözőbb kívánságait teljesíteni. Ezt bizonyítja az is, hogy a divat- és luxustermék-gyártók, forgalmazók, szállítók és kereskedelmi cégek elhalmozták megrendeléseikkel, valamint a művészeti folyóiratok kiadói is, akik csak kivételesen adtak ki kőnyomatos plakátsorozatokat, hogy a művészi grafika szenvedélyes gyűjtőinek kívánságát teljesítsék.

Dekoratív pannók

1896-ban a párizsi Champenois nyomda felkérte Muchát, hogy tervezze meg az *Évszakok* című dekoratív pannóinak első sorozatát. Az évszakok megjelenítésének gondolata attraktív, fiatal nők alakjában nem volt újdonság, ez az embereknek a tárgyak illetve a jelenségek megszemélyesítése iránti vágyából táplálkozott. Mucha ábrázoló képességét Champenois kellőképpen kihasználta, és így megszerezte a dekoratív pannók egyik legjobban eladható sorozatát. Felkérte Muchát, hogy készítsen az első igen sikeres sorozathoz hasonló változatokat, ezen kívül újabb és újabb sorozatokat rendelt. Azonos téma a tetszetős tündérekkel, akik csábító pózban, lobogó hajfürtökkel, éteri ruhákban jelennek meg, Mucha dekoratív alkotásait kimerülésig kíséri ahhoz a határhoz, amelyet *a Napszakok, Virágok, Csillagok, Művészet, Drágakövek* négyes pannók, valamint az *Alkonyat és Napkelte, Gyümölcs és Virág, Borostyán és Babér, Kankalin és Tollszárny, Seprővirág és Bogáncs* kettős pannók prezentálnak.

Pasztellképek és művészi rajzok

Mucha 1897–1900 között készült munkái nagyszámú pasztell- és szénrajzot tartalmaznak. A rajzok drámai, néha már ijesztő jellege közel áll az expresszionizmushoz. Némelyikben Mucha az emberi jellem sötét oldalát, a szenvedélyt és a bujaságot igyekezett kifejezni. Filozófiai elgondolásának megfelelően, valószínűleg szándékában állt pasztell- és szénrajzait a *Hét halálos bűn* témában publikálni. Úgy tűnik, hogy ezirányú ihletét Henri de Toulouse-Lautrec munkájából merítette. A sorozat első pasztellrajzait: *Gőgösség, Irigység és Lustaság* címen, Mucha 1897-ben gyűjteményes kiállításán Salon des Cent-ben mutatta be, de azután már soha többé. A művész fia, Jiří Mucha véleménye szerint közzététele ellentmondott volna

A kiállítás megtekinthető április 30-tól június 6-ig naponta 10-18, vasárnap 12-18 óráig (szünnap: kedd) a Pécsi Galériában (Széchenyi tér)

Mucha azon meggyőződésének, hogy a művészeti alkotásnak a szépségen át kell hatnia, és hogy a művész küldetése a közönségnek egy bizonyos „szépség kánont" bemutatni. Másrészt a rajzainak misztikus beállítása kapcsolódhat a meg nem valósult Emberi pavilonhoz, amelyet Mucha az 1900-as párizsi Világkiállításra tervezett.

Documents Décoratifs

Az 1902-ben kiadott *Documents Décoratifs* összefoglalása mindannak, amivel Mucha a századforduló időszakában foglalkozott, amikor szinte a művészeteknek minden ágát érintette. 72 darab különálló lapról van szó, melyek egyrészt igényes (színes heliogravúra, színes kőnyomat), másrészt a legszokványosabb technikával (fekete-fehér, esetleg színes fénynyomás) készültek. Mivel egy egész sor tervet készített feltehetően azonos célra, amelyek az albumba végül is nem kerültek be; feltételezhető, hogy a *Documents Décoratifs* albumának tartalmasabbnak kellett volna lennie és nyilvánvalóan bizonyos csoportosításban szerkesztve. Lehetséges, hogy néhány motívum a későbbi 1905-ben készült *Figures Décoratives* albumában lett felhasználva. Sok tábla hordoz a plakátokról ismert hasonló, vagy azonos motívumot, más táblák tulaj-

donképpen a ki nem adott plakátok kicsinyített másai, esetleg olyan tervrajzok, amelyek a plakátok számára később alkalmazhatók lehetnének. A táblák egész sora mindennapi tárgyak, egy másik sor bútorok, ékszerek, írásfajták, szövetek, függönyök, tapéták terveit tartalmazza. A jelenlegi szóhasználatban a *Documents Décoratifs* albumot az art nouveau vizuális stílusú kézikönyvének nevezhetnénk.

A szlávok megszemélyesítése

Alfons Mucha már párizsi tartózkodása alatt is egyre intenzívebben foglalkozott azzal a gondolattal, hogy egy olyan monumentális művet alkosson, amellyel a hazájának és a nemzetének szolgálatot tehetne. Ezen életcél alkotó képességének magasabb küldetéséről idővel konkrét formát öltött, a későbbiekben pedig Mucha ezt a *Szláv eposzban* valósította meg.

Mucha gondolatvilágában a szláv népek kölcsönös kapcsolatán keresztül, fokozatosan alakult ki a nemzeti identitás megerősítésének, a cseh népi önrendelkezés alátámasztásának a gondolata egy monumentális képciklus formájában, amely a nemzeti önállóság gondolatát a hatalmas szláv néptörzsek történelmi fejlődése és függetlenségi harca prezentálná.

1909 karácsonyán Mucha végre ígéretet kapott Charles R. Cranea milliomostól, hogy finanszírozza az elképzelését a Szláv eposz monumentális mitológiai-történelmi képek alkotásáról. A következő évben családjával visszatért a hazájába, egy nagy műhelyt bérelt ki a Zbiroh kastélyban, hogy az álmát megvalósítsa.

Mucha a szláv szimbolikát alkalmazta, amelyhez részben Josef Ružička: Szláv mitológia könyvéből merítette az ihletet. A hagyományos szláv szimbólumok alkalmazásán túl saját szláv ikonográfiát is alkotott. Mucha kedvelt allegorikus alakja, amely a szláv mitológiához kapcsolódik, a Szlávia. Alkotásában Szlávia, a szláv nemzetek megszemélyesítője, a trónon ülő uralkodónő vagy mitikus alak formájában az allegorikus és történelmi események hátterében. Különös, hogy Mucha Szlávia első ábrázolásához egy amerikai leányt, a Szláv eposz mecénásának leányát, Josephine Cranea Bradleyt választotta, akinek portréját felhasználta a Slavia Csehszlovák Biztosító Bank plakátján (1907), majd később a csehszlovák százkoronás bankjegyre is felkerült (1919), ill. ugyanezt a motívumot Mucha bekomponálta a prágai Várban lévő Szent Vitus székesegyház ólomüvegablakába (1931).

Nemzeti és karitatív célú alkotásai

1910-ben való hazatérését követően Mucha már visszautasította a kereskedelmi megrendeléseket. Időnként azonban elfogadott olyan grafikai megrendeléseket, amelyek nemzeti vagy karitatív jellegűek voltak, jelentős társadalmi küldetésük miatt közel álltak hozzá, illetve olyanokat, amelyekben Muchát személyes barátság fűzte a megrendelőihez. A karitatív célú megrendelések többségét ingyen készítette, ami nagyvonalú jelleméről, szabadkőműves tagságáról és a keresztény hithez fűződő kapcsolatáról tanúskodik. Mucha régi vágya, hogy a művészetét a cseh nemzet szolgálatába állítsa, a hazatérése után közérdekű megrendelésekben is beteljesült. A prágai Vigadó Főpolgármesteri termének díszítését nemzeti szellemben alkotta meg, az akadémiai allegorikus festmények stílusában. Megtervezte a független csehszlovák állam postabélyegeit, az első csehszlovák bankjegyeket és az állami címert. A csehszlovák függetlenség tizedik évfordulójára rendezett ünnepségsorozaton a prágai Kiállítási Palotában adta át a *Szláv eposz* húsz befejezett festményét.

Pályázati Kiírás
Somogy megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztésére

A „Helyiérték" Gondolkodók s Alkotók Regionális Egyesülete – az Európai Unio Társadalmi Megújulás Operatív Programja keretében – pályázatot hirdet Somogy megyei formalizált civil szervezetek számára komplex szervezeti fejlesztő programban való részvételre, fejlesztő szolgáltatások igénybevételére.

I. A pályázat célja

Jelen pályázat a Somogy megyei formalizált civil szervezetek (egyesületek, alapítványok) társadalmi szerepvállalásának segítését, a hazai és a nemzetközi fejlesztési programokban való aktív részvétel erősítését célozza. A pályázat célja olyan, a szervezetek szükségleteihez igazodó, fejlesztő szolgáltatások (szolgáltatási csomag) biztosítása, mely szolgáltatások igénybevétele elősegíti a szervezetek hosszú távú fenntarthatóságát. A fejlesztési folyamat kereteket biztosít továbbá olyan közösségi szolgáltatási projektek kidolgozásához is, melyek adott szervezet fejlesztési irányaihoz illeszkedve alkalmasak – konkrét pályázati lehetőségek figyelembevételével – hazai vagy nemzetközi források elérésére.

II. A támogatás

A programba beválogatásra kerülő támogatott szervezetek várható száma: **32 szervezet**

A szervezetenként igénybe vehető fejlesztő szolgáltatások tartalma a szervezeti adottságok és szükségletek alapján összeállításra kerülő, szervezetenként különböző szolgáltatási csomagban lesz elérhető.

A szolgáltatási csomag tartalma szervezetenként:

30 nap fejlesztő szolgáltatás,

melynek pénzben kifejezett értéke szervezetenként: **1.300.000 Ft**
Az igénybe vehető fejlesztő szolgáltatások futamideje: maximum: **8 hónap;**

A fejlesztés a kiválasztott szervezetek számára ingyenes!

Jelen kiírás elválaszthatatlan részét képezi a **PÁLYÁZATI ADATLAP** és a fejlesztő szolgáltatások rövid leírását tartalmazó tájékoztató.

III. A támogatottak köre

Pályázatot nyújthatnak be a Somogy megyében bejegyzett civil szervezetek, egyesületek, alapítványok.

Nem nyújthatnak be pályázatot

- a pártok;
- közalapítványok
- a munkaadói és munkavállalói érdekképviselet szervezetek;
- közhasznú társaságok, nonprofit kft.-k
- egyházak

Az elbírálás során előnyt élveznek

- a megye hátrányos helyzetű kistérségeiből pályázó szervezetek;
- a hátrányos helyzetű célcsoporttal foglalkozó szervezetek;

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Somogy megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-09/1-2009-0001

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

A kiválasztás szempontjai

- A kiválasztott szervezet komplex szervezetfejlesztésre alkalmas, illetve alkalmassá tehető szervezet legyen;
- A pályázó jelentkezésében fejlesztési célként megjelölt elképzelések illeszkedjenek a megyei szolgáltatásfejlesztési koncepcióhoz regionális fejlesztési tervekhez és az országos fejlesztési prioritásokhoz.

IV. Formai követelmények

1. A hiánytalanul kitöltött **ADATLAP** (Kérjük, hogy az adatlapot számítógépen vagy nyomtatott nagy betűkkel töltse ki. (Az elektronikusan, Word formátum letölthető a www.helyiertek.hu weboldalról.)

2. Kötelező mellékletek

- Alapító okirat illetve alapszabály (a szervezet vezetője által hitelesített másolati példány);
- Jogerős bírósági végzés a nyilvántartásba vételről (a szervezet vezetője által hitelesített másolati példány);
- A pályázó legfrissebb éves közhasznúsági beszámolója <tartalmi és pénzügyi> (a szervezet vezetője által hitelesített másolati példány), nem közhasznú szervezetek esetén az előző év tevékenységeit bemutató éves beszámoló.

V. A pályázatok benyújtásának módja, határideje

A pályázati adatlapot 1 eredeti és 1 másolati példányban, a kötelező mellékleteket pedig 1 másolati példányban kérjük benyújtani.

A pályázatok beadási határideje: 2010. június 14.

A pályázati csomagokat postai úton, zárt borítékban ajánlott küldeményként, vagy személyesen kell benyújtani az alábbi címre:

„Helyiérték" Gondolkodók és Alkotók Regionális Egyesülete
8630 Balatonboglár, Árpád u. 17.

Fontos! Az elbíráláskor a postára adás időpontját vesszük figyelembe. A határidő után postára adott pályázatok automatikusan elutasításra kerülnek.

VI. A pályázatok elbírálása, az eredmények közzététele

A pályázatok beérkezését követően a szolgáltatási támogatások odaítéléséről a pályáztató szervezetek vezetősége dönt. A döntés eredményéről, és az igénybevétel feltételeiről a pályázó írásban kap értesítést. A pályázati döntés a beadási határidőtől számított 2 héten belül várható. Az eredmények közzététele a www.helyiertek.hu honlapon történik.

A pályáztató szervezetek nem kötelesek a döntését megindokolni.

Pozitív döntés esetén a pályázó levélben megkapja a támogatási szerződés 3 példányát, amely a szerződő felek aláírásával válik érvényessé. A támogatott szervezet köteles a szerződésben rögzített szolgáltatási csomag megvalósításában való együttműködésre.

A pályázattal kapcsolatos további információk:

A pályázattal kapcsolatos további felvilágosítást a civilfejleszto@balatonboglar.eu email címen, vagy a 85/550-063-as telefonszámon kaphatnak.

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Somogy megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-09/1-2009-0001

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

MEGHÍVÓ

A balatonboglári „Helyiérték" Gondolkodók és Alkotók Regionális Egyesülete a II. Nemzeti Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjának „Civil szervezeteknek szolgáltató, azokat fejlesztő szervezetek támogatása" tárgyú pályázati felhívásán pályázatot nyert

SOMOGY MEGYEI CIVIL SZERVEZETEK KOMPLEX SZERVEZETFEJLESZTÉSE

címmel.

Tisztelettel meghívjuk a program célkitűzéseit és a tervezett fejlesztő szolgáltatásokat bemutató pályázati fórumunkra, amelyet az alábbi időpontokban és helyszíneken tartunk:

2010. május 13.	17.00	Varga Béla Városi Kulturális Központ Balatonboglár Árpád u. 17.
2010. május 14.	18.00	Faluház, Buzsák, Fő tér 1.
2010. május 17.	17.00	Kálmán Imre Kulturális Központ Siófok Fő tér 2. Szabadidő terem
2010. május 18.	17.00	Bajor Gizi Közösségi Ház Balatonföldvár, Köröshegyi u. 1.
2010.május 19.	17.00	Marcali Kulturális Központ Marcali, Széchenyi u. 9.
2010. május 20.	17.00	Móricz Zsigmond Művelődési Központ Barcs Bajcsy-Zs. u. 9.
2010. május 25.	15.00	Compass Egyesület Kaposvár, Arany János u. 21.
2010. május 25.	17.00	Pajta Múzeum Kaposmérő Rákóczi u. 27.
2010. május 26.	15.00	Csokonai Vitéz Mihály Közösségi Ház Csurgó Széchenyi tér 1. Kupola terem
2010. május 26.	18.00	Somogyi TISZK Nagyatádi Szakképző Iskolája Nagyatád Baross Gábor. u. 6.
2010. május 27.	16.00	Zichy Mihály Művelődési Központ Tab, Kossuth L. u. 86. Emeleti kamaraterem

Mellékelten megküldjük a csomag rövid leiratát. A pályázati felhívásunk és a pályázati adatlap letölthető a www.helyiertek.hu honlap Civil Fejlesztés menüpontja alatt.

Kérjük, hogy a fórumon történő részvételét előzetesen a 85-550063-as telefonszámon, vagy a civilfejleszto@balatonboglar.eu e-mail címen jelezze, megjelölve a helyszínt, valamint a küldő szervezet és a résztvevő nevét, elérhetőségét.

Megjelenésére feltétlenül számítunk!

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Somogy megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-09/1-2009-0001

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

A program keretében tervezett fejlesztő szolgáltatások – SZOLGÁLTATÁSI CSOMAG – rövid leírása

I. A program keretében tervezett fejlesztő „szolgáltatási csomag" céljai

I.1. Általános cél, hogy a kedvezményezett szervezetek

a) képesek legyenek hazai és regionális együttműködésekben aktívan részt venni;

b) ismerjék a szervezeti- és szolgáltatási működés, menedzsment alapelveit;

c) ismerjék a forrásteremtés és pénzügyi menedzsment módszereit;

d) képesek legyenek kidolgozni és megvalósítani fenntartható és minőségi projekteket és szolgáltatásokat;

e) képesek legyenek olyan szolgáltatásokat működtetni, melyek saját bevételeikből előteremtik a folyamatossághoz szükséges (erő)forrásokat.

I.2. A fejlesztő szolgáltatások konkrét célja

- a fejlesztésbe bevont civil szervezetek a fejlesztési folyamat segítő hozzájárulásának hatásaként kidolgozásra kerülő projektjeikkel minél nagyobb számban célozzák meg az UMFT fejlesztési konstrukciót
- a folyamatban résztvevő szervezetek legalább 70%-ának általános hatékonysága ügyfélkörük elégedettségi szintjének növekedésében is kimutatható fejlődést mutasson.

II. A tervezett szolgáltatási csomag elemei

Szervezetenként 19 nap kötelező fejlesztési beavatkozás és ezt kiegészítő szervezet specifikus fejlesztő beavatkozások alapján minimum 30 maximum 40 szervezeti fejlesztési napból álló fejlesztési csomag szervezetenként

a/: általános szervezeti fejlesztési

b/: szolgáltatásfejlesztési és

c/: projektfejlesztési beavatkozási (konkrét szervezet-specifikus fejlesztési célok elérését célzó) területeken;

A szervezetenként különböző – szervezet-specifikus – szolgáltatási csomagok fejlesztő szakemberek által a szervezeteknél tett helyzetfeltárást és a szervezeti vezetőkkel való megállapodást követően kerülnek összeállításra.

III. A szolgáltatási beavatkozások módszerei

1. Képzés, tréning;
2. Facilitált csoportmunka;
3. Szervezeti és témaspecifikus csoportos tanácsadások;
4. Coaching.

A fentiekben felsorolt fejlesztési szolgáltatások értéke maximum 1,3 Millió Ft/ kedvezményezett szervezet. A kedvezményezett szervezetek a szolgáltatási csomagot térítésmentesen, támogatásként vehetik igénybe. A szolgáltatások megvalósítási helyszínére való utazási költségek mindemellett a kedvezményezett szervezeteket terhelik.

IV. A szolgáltatási beavatkozások igénybevételének módja és időintervalluma

a/: A szolgáltatások helyszínei:

1. A képzések és tréningek, facilitált csoportmunkák a kiválasztott pályázók telephelyétől függően **Balatonbogláron, Kaposváron, Csurgón, igény szerint más helyszíneken történnek**.

2. A szervezeti és témaspecifikus tanácsadások és a coachingok helyszíne a kedvezményezett szervezetek által megjelölt szervezeti székhely vagy telephely.

b/: A szolgáltatások igénybevételének időintervalluma: 2010.12. 01.-2011. 07. 31.

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Somogy megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP-5.5.3-09/1-2009-0001

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

„Önkéntességgel a roma integrációért" - videó-pályázat

A Kurt Lewin Alapítvány videó-pályázatot hirdet Magyarországon élő roma és nem roma emberek együttműködésében megvalósuló önkéntes kezdeményezések filmes feldolgozására.

Jelentkezési határidő: 2010. július 15.

A pályamunkáknak roma és nem roma emberek együttműködésében megvalósuló önkéntes kezdeményezést kell megörökíteniük illetve bemutatniuk, amelyek lehetnek már létező, vagy e pályázati felhívás által életre hívott kezdeményezések egyaránt.

A pályázat nyertesét internetes szavazással a közönség választja ki. A filmeket a hátrányos helyzetű csoportokat újszerű megközelítésben bemutató www.100legszegenyebb.hu weboldalon tesszük közzé, ezáltal elősegítve azt, hogy azok szélesebb körben válhassanak ismertté.

A kezdeményezés célja

A Kurt Lewin Alapítvány az alábbi célokat szeretné elérni a pályázattal:

- Szeretnénk minél több nézőpontból láttatni a társadalmi jelenségeket, problémákat.

- Szeretnénk a különböző csoportok tagjai közötti hasonlóságra, és a közös érdekekre irányítani a figyelmet - az érdekellentétek sulykolása helyett.

- Szeretnénk a cigányság és a többségi társadalom tagjai számára egyaránt pozitív utat mutatni a romák és nem romák együttműködését bemutató jó példák által.

- Szeretnénk felhívni a figyelmet a személyes felelősségvállaláson alapuló együttműködések örömére és hasznosságára.

Díjazás: a www.100legszegenyebb.hu weboldalon lezajlott szavazás során az első három legmagasabb pontszámot elért pályamunkát pénzjutalommal díjazzuk.

Első díj: 250 000 Ft, második díj: 100 000 Ft, harmadik díj: 50 000 Ft

A kiíró fenntartja a jogot, hogy a fentieken kívül különdíjat vagy különdíjakat osszon ki. Egy pályázó csak egy díjban részesülhet. Amennyiben a közönség értékelése nyomán kialakult pontszám alapján ugyanaz a pályázó több díjat is nyerne, a legmagasabb pontszámot elért pályaművet vesszük figyelembe.

További információ: www.kla.hu , videopalyazat@kla.hu, Tel: +36-1-411-0940

Grundtvig Előkészítő látogatások

A Grundtvig előkészítő látogatás támogatás felhasználható **partnerkereső szemináriumon** való részvételre vagy már ismert partnerekkel való egyszeri találkozásra a pályázat (Grundtvig Tanulási kapcsolat, Grundtvig időskorú önkéntes projekt, Grundtvig Többoldalú projekt, Grundtvig Hálózat, Grundtvig Kiegészítő tevékenységek, Transzverzális program keretében megvalósuló projekt, vagy hálózat, melynek célcsoportja nem a szakképzést nyújtó felnőttoktatáshoz tartozik) beadása előtt.

(Nem pályázható támogatás leendő partnerek meghívására, találkozó szervezésére, vendéglátásra.)

A kiutazások **legalább 1, legfeljebb 5 nap**osak lehetnek.

A találkozót szervező intézmény által kiállított fogadási szándékról szóló igazolást a pályázó mellékeli a pályázathoz. Partnerkereső szemináriumon való részvétel esetében a pályázónak nem kell előzetesen felvennie a kapcsolatot a szervezőkkel és fogadónyilatkozatot sem kell mellékelnie a pályázathoz.

A támogatás maximális összege 1000 euró. Támogatás a következő költségekre igényelhető:

előkészítő látogatás esetében: utazás, megélhetés, speciális igény

partnerkereső szeminárium esetében: utazás, részvételi díj, speciális igény

Az előkészítő látogatás **pályázatok beadási határideje folyamatos**. A pályázatokat **legalább 8 héttel a tervezett kiutazás előtt** kell beadni. A partnerkereső szemináriumok esetében az előkészítő látogatás pályázatok határideje a szemináriumra való regisztráció határidejéhez igazodik, ezért eltérhet a nyolchetes főszabálytól. Minden meghirdetett szemináriumhoz külön pályázati határidő tartozik, ami a Partnerkeresés oldalon tekinthető meg.

Bővebb információ: www.tka.hu

Európa a polgárokért program / Állampolgári projektek

Kiíró: Európai Bizottság – Tempus Közalapítvány
Pályázhatnak: állami szervek vagy jogállással és jogi személyiséggel rendelkező, nonprofit szervezek
Pályázatkezelő: Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (Brüsszel)
Beadási határidő: 2010. június 1.
(A projektet 2010. december 1. és 2011. február 28. között kell megkezdeni.)

A program célja:

Az Európai Uniót érintő fontos és aktuális kihívás az európai polgárok és az Európai Unió közötti szakadék áthidalása. Ezzel összefüggésben ez a pályázati típus olyan innovatív módszerek és megközelítések feltárására irányul, amelyek tevékeny európai szintű részvételre serkentik a polgárokat, valamint az európai polgárok és az Európai Unió intézményei közötti párbeszédre ösztönöznek.

Támogatható tevékenységek:

- az állampolgárok véleményének összegyűjtése az Európát a jövőben érintő néhány lényeges kihívásról (lásd a témákat);
- állandó módszer bevezetése az állampolgárok közötti aktív párbeszéd és vita ösztönzésére az uniós politika egyes, a mindennapi életüket érintő területeiről;
- olyan mechanizmusok megteremtése, amelyek révén az európai polgárok fejlesztik civil kompetenciájukat, és az európai szintű politikai döntéshozókhoz intézett ajánlások formájában tudják megfogalmazni véleményüket az európai integrációs folyamatról;
- az európai polgárok és az EU intézményei közötti párbeszéd ösztönzése, a polgárok részvételével az EU politikái és azok hatása terén, valamint biztosítva a polgárok véleményének megfelelő utókövetését az EU intézményeinek részéről.

Pályázati feltételek

- Állami szerveknek vagy jogállással és jogi személyiséggel rendelkező, nonprofit szervezetnek kell lenniük. A természetes személyek, azaz magánszemélyek nem támogathatók.
- A támogatható országok valamelyikében kell székhellyel rendelkezniük.
- A projektben legalább öt részt vevő országnak kell részt vennie.
- A projektbe legalább 200 résztvevőt kell bevonni, és a résztvevők 20%-ának az eseménynek helyet adó országtól eltérő országból kell érkeznie.

A támogatás mértéke:

A megítélt támogatás mértéke nem haladhatja meg a projekt támogatható költségei teljes összegének 60%-át. A támogatás összege minden esetben 100 000 EUR és 250 000 EUR között lesz.

Részletes pályázati felhívás és további információ: Tempus Közalapítvány: www.tka.hu.

Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA): http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/index_en.htm

Európa a polgárokért program

Az Európai Bizottság pályázatot hirdet az Európa a polgárokért program Aktív polgárokat Európának; Aktív társadalmat Európának és Aktív európai megemlékezés alprogramjaiban való részvételre. A pályázat célja, hogy találkozási lehetőséget nyújtson az európai közösségek lakóinak a tapasztalatcserére; elmélyültebb gondolkodást ösztönözzön az európai szintű civil társadalmi szervezeteken belüli együttműködés révén; valamint népszerűsítse az európai értékeket.

Pályázók köre: a pályázaton közszervezetek és nonprofit szervezetek vehetnek részt.

Pályázni a következő alprogramok egyes intézkedéseinek keretében lehet:

- Aktív polgárokat Európának: testvérvárosprogram; állampolgári projektek és kísérő intézkedések;
- Aktív civil társadalom Európában: civil társadalmi szervezetek által kezdeményezett projektek;
- Aktív európai megemlékezés.

A támogatásra szánt keretösszeg 20,4 millió euró.

Pályázati határidők:

- testvérvárosprogram 1.1 intézkedés: 2010. február 1., 2010. június 1.
- testvérvárosprogram 1.2 intézkedés: 2010. február 1., 2010. szeptember 1.
- állampolgári projektek és kísérő intézkedések: 2010. június 1.
- civil társadalmi szervezetek által kezdeményezett projektek: 2010. február 15.
- Aktív európai megemlékezés: 2010. április 30.

További információ: http://europa.eu; address-information@ec.europa.eu

Civil szervezetek 2010. évi személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó megyei vagy országos szintű kampánya kidolgozásának és megvalósításának támogatása NCA-CIV-10-G

Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma

Beadási határidő: 2010. október 4.

A pályázat célja: Jelen pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek számára személyi jövedelemadó felajánlásokat elősegítő alábbi közhasznú tevékenységek támogatása:

A 2010. évi személyi jövedelemadó-bevalláshoz és 1% felajánláshoz kapcsolódó megyei, illetőleg országos szintű kampányok lebonyolítása.

Pályázat benyújtására két kategóriában van lehetőség:

G/1. kategória: Magyarország egy meghatározott megyéjére kiterjedő kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

G/2. kategória: Országos szintű, célzott tömegkommunikációs eszközt alkalmazó kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

További információ: www.esza.hu ; www.nca.hu

Házi segítségnyújtás fejlesztése TÁMOP-5.4.3-10/1 KMR

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010. június 30.

Alapvető cél és háttér információ

A konstrukció célja a házi segítségnyújtó szolgáltatások fejlesztése az ápolási díjban részesülő személyek részmunkaidős foglalkoztatása által.

Indokoltság: néhány – az elmúlt években végzett felmérésből származó – adat is alátámasztja azt, hogy folyamatosan emelkedik az önmagukat saját otthonukban segítség nélkül ellátni tudó személyek száma, és ezzel együtt folyamatosan növekszik az otthoni ellátás iránti igény is.

– 100 munkaképes korú személyre 2001-ben 48, 2021-ben 68 időskorú jut, az átlagos életéveink 13%-át betegen éljük le, és miden ötödik ember tartósan beteg, vagy fogyatékos;

– A 60 éven felüli lakosság - az életkor előrehaladtával - egyre nagyobb arányban szorul valamilyen szintű segítségre (pl. bevásárlás, takarítás). 70 éven felül már 7% azok aránya, akik a mindennapi tevékenység valamelyik elemét (tisztálkodás, étkezés) nem tudják önállóan ellátni. Ezen népesség fele otthonában teljes, vagy

részleges segítséggel ellátható. Legnehezebben megoldható feladat az önellátásra képtelen betegek felügyelete, annak biztosítása, hogy valaki folyamatosan legyen mellette. A felmérések alapján az ellátási szükséglet mintegy 30%-a szakképzett ápolószemélyzetet igényel, 70%-a gondozó illetve „laikus" segítővel megoldható.

– A hozzátartozójuk gondozását végzők közül sokak számára a munkavállalás elsődleges feltétele lenne a házi gondozás igénybevételének a lehetősége elsősorban nappal, de éjszaka és hétvégén is.

– Egy 2002-es KSH kutatás szerint az otthoni személyi szolgáltatást igénylők kb. egyharmada tudna fizetni – elsősorban kedvezményes térítési díjat – e szolgáltatásokért, kétharmada még azt sem.

A szociális ellátások szempontjából az otthoni ellátás egyik szegmense a házi segítségnyújtó szolgálatok (mint szociális alapellátás) működése, a másik pedig a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos hozzátartozójukat ápolási díj folyósítása mellett ápolók köre, akik a jelen szabályozás szerint pénzbeli szociális ellátásban részesülnek, feladatukat (ápolási-gondozási) szakmai ismeretek hiányában végzik.

További információ: www.nfu.hu

Hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációját segítő programok támogatására TAMOP-5.3.3-10/1 (KMR)

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010.június 30.

A hajléktalan emberek társadalmi és munkaerő-piaci integrációjának, illetve a foglalkoztatásának elősegítésére, valamint önálló lakhatásuk elérésére és fenntartására jelent meg európai uniós pályázat a számukra szolgáltatást nyújtó szervezeteknek.

A konstrukció keretében többek között a foglalkoztatás és lakhatás elérése és megtartása érdekében, a hajléktalanok bevonásával egyéni, csoportos és közösségi szociális munkaformák alkalmazására, valamint az önálló lakhatás támogatására igényelhető uniós támogatás.

A konstrukció keretében a hajléktalan emberek számára szociális, gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó, 2008. január 1. előtt alapított szervezetek – helyi önkormányzatok, ezek intézményfenntartó társulásai, az általuk felügyelt költségvetési szervek, többcélú kistérségi társulások, egyházi szervezetek és non-profit szervezetek nyújthatnak be pályázatot – utóbbiak abban az esetben, ha az alapdokumentumukban szerepel a hajléktalan emberek számára szociális és/vagy gyermekvédelmi, gyermekjóléti szolgáltatásnyújtás.

Az igényelhető támogatás összege mind a konvergencia régiók, mind pedig a Közép-magyarországi régió tekintetében 21 millió és 210 millió Ft között lehet.

A pályázatok benyújtására 2010. április 1. és 2010. június 30. között van lehetőség.

További információ: www.nfu.hu

Megyesi Schwartz Éva

Pécsi Országos Színházi Találkozó 2010

Ifi Géniusz az Aulában

Jártatok mostanában elvarázsolt kastélyban? Mikor néztetek bele utoljára a torzítós tükörbe? Össze tudnak még zavarni a mindenhonnan érkező váratlan hatások, a színek-formák-hangok orgiája, a kiszámíthatatlanság? Bolyongás közben fedezd fel újra a lélek feltáratlan bugyrait – ezen a helyen minden megtörténhet, és kétséges, hogy bármi is valódi, vagy, hogy nem tűnik el a következő pillanatban.

Ilyen útvesztővé szeretnénk varázsolni a helyszínt, a pécsi **Civil Közösségek Házát** az idei POSzT-on 2010. június 4-11. között, ahol Az elvarázsolt kastély címen az **Ifi Géniusz az Aulában** programsorozat keretében a *Magyar Képzőművészeti Egyetem*, a *Moholy-Nagy Művészeti Egyetem*, a *Pécsi Tudományegyetem* és a *Nyugat-Magyarországi Egyetem Alkalmazott Művészeti Intézete hallgatóinak* kiállítása látható.

Megnyitó: 2010. június 4-én, pénteken 19.30 órakor

Ez tényleg ilyen egyszerű!

Forróné dr. Déri Sarolta
Szánti Domonkosné

Kedvesek, szorgalmasak, nyitottak, tanulni akarnak: nyugdíjasok,idős emberek akik most tanulják a számítógép használatot.

Már a harmadik csoportnál segítjük önkéntesként a számítógép- és internethasználat alapjait, így elegendő tapasztalat gyűlt össze egy rövid áttekintéshez. A 20 órás (2 héten át napi 2 óra) képzés Billen Tibor vezetésével zajlik, és óriási élmény önkéntes segítőként látni, milyen sokat meg lehet tanítani ebben a 20 órában egy teljesen kezdő, akár 70 éven felüli „tanulónak", ha tisztelettel és segítőkészséggel fordulunk a korunk számítógépes világában annak kezelését megismerni vágyó idős emberek felé. Megfelelően átgondoltan kidolgozott, és a csoport tudásszintjéhez alkalmazott tananyagot oktatunk.

A résztvevők többsége szinte teljesen kezdő, az egérrel való kattintás is problémát jelent az első napon. De elérkezik az első hét vége, amikor már senki nem csodálkozik azon, hogy a mellette ülő idős kolléga színes rajzot készít, rövid ételreceptet ír, vagy esetleg egy levelet a barátjának. A dokumentumait mappákba gyűjti, bármikor megkeresi, áthelyezi, átnevezi, vagyis file- és mappaműveleteket végez. Sőt, neki tetsző képeket tölt le az internetről. Ez már az első hét végére szinte természetes.

A második hét elején szinte észrevétlenül elkezdik használni az internetet, először egymásnak, majd ismerőseiknek küldenek e-maileket, kedvenc képüket, kedvenc internetes oldalukat csatolva a levélhez. És milyen örömmel olvassák a megérkező válaszokat!

Mi oktatók pedig büszkék vagyunk rájuk, és szívmelengető érzés tölt el bennünket, hogy ilyen szintre eljuttattuk őket két hét alatt.

Kedves Nyugdíjasok! Ne higgyétek el senkinek, hogy az internetezés bonyolult, hogy öregek vagytok hozzá, hogy nem nektek való! Higgyétek el, csak el kell kezdeni. A Civil Közösségek Háza nyitva áll előttetek.

Kedvesek, szorgalmasak, nyitottak, tanulni akarnak: nyugdíjasok, akik most tanulták meg a számítógép használatot és akik előtt ezzel kinyílt a világ.

A Nevelők Háza Egyesület ezúton mond köszönetet Billen Tibor, Forróné dr. Déri Sarolta, Szánti Domonkosné Marcsi és Várnai Józsefné képzőknek, akik önkéntesként vettek részt a programban.

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

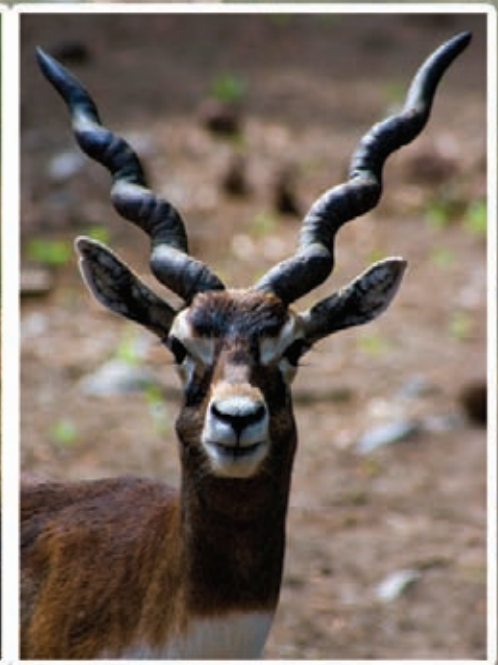
A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Zootábor 2010

PÉCS ZOO

Idén is vár a Pécsi Állatkert!
Ha szereted az állatokat, kíváncsi vagy, hogyan működik az állatkert, akkor itt a helyed.
Jó barátokra és szép élményekre tehetsz szert nálunk.

2010. június 21- augusztus 6. heti turnusokban.

72/532-151

www.pecszoo.hu

BARANYAI Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. ÉVFOLYAM - 5. SZÁM 2010. JÚLIUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JÚLIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2010. július 2-án, pénteken 17.30-kor** nyílik **„Flamenco”** címmel Szentgyörgyi Erika kiállítása, a Pécsi Flamenco Egyesület szervezésében. A kiállítást megnyitja: Nahóczky Judit művészettörténész
  Közreműködik: Inhof Katalin flamenco táncművész
  A kiállítás megtekinthető: 2010. június 14-ig

- **2010. július 23-án, pénteken 19 órakor** nyílik
  – **Csík Jenő** japán fametszet reprodukcióinak, valamint **Krystyna Burczyk** és **Somos Endre** kiállítása „Origami Geometria”-címmel,
  – POLYGON-Töredezett formák címmel a Mobil MADI Múzeum kiállítása
  – SAXON POLIUNIVERZUMA – Saxon-Szász János kiállítása a **Bridges 2010 Világkonferencia – matematikai összefüggések a művészetben, a zenében, a tudományban és a kultúrában** című találkozó keretében.
  A kiállítást megnyitja: Dr. Pandúr József művészettörténész és Dárdai Zsuzsanna művészetkritikus
  A kiállítás megtekinthető 2010. július 29-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2010. augusztus végéig** látható **Czink Gabi – Juhász Janka – Nagy Szilvia**, **„Természetes emberek”** című fotókiállítása.
  A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-17-ig

PROGRAM

Július 5-én, hétfőn 9 órakor
TÁMOP 5.5.3-Pénzügyi menedzsment

Július 6-án, kedden 9 órakor
TÁMOP 5.5.3-Pénzügyi menedzsment

Július 12-én, hétfőn 9 órakor
TÁMOP 5.5.3-Környezetvédelem

Július 13-én, hétfőn 9 órakor
TÁMOP 5.5.3-Környezetvédelem

Július 26-án, hétfőn 13 órakor
Bridges Családi Nap és Matematikai - Művészeti Vásár

Július 30-án, pénteken 9 órakor
TÁMOP 5.5.3-Projekttervezés

AZ ÁLLANDÓ PROGRAMOK SZEPTEMBERIG SZÜNETELNEK

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Kulturális Alap

Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fúri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Tisztelt Olvasó!

Az idei év magyar európai Kultúrfővárosából mi mással kezdheti a beköszöntőt egy volt EKF-pályázatíró, mint azzal, hogy bízni kell a sikerben! Sokszor, sokan, sok helyen mondtuk el az elmúlt években, miért bicsaklott meg az amúgy jól induló EKF-program (miután megnyertük a pályázatot és megkaptuk a kitüntető címet) – nem áll szándékomban ezeken újra és újra végigmenni. Sokkal inkább érdekel az, hogy ténylegesen mit hoz majd ki a város a címmel járó megnövekedett hazai és nemzetközi figyelemből, felszaporodó kapcsolatokból, és persze, az újonnan létrejövő kulturális intézményekből (ezekkel együtt pedig az átalakuló városi intézményrendszerből – mert hisz az nem vitakérdés, hogy a meglévő rendszert az új „elemek" miatt át kell alakítani, racionalizálni szükséges!).

Ahogyan eleddig tettem, most is bízom abban, hogy mégis kiindulópont lehet a 2010-es év egy új fejlődési ív meghúzásánál. Amiben igazán bízom, az a civil erő, a városban megbúvó civil energiák, amelyek felszabadításában legutóbb egy igazi sikertörténetnek lehettem részese: a 2009. év végén lebonyolított EKF Civil Alap pályáztatására, annak bírálatára, és a támogatott civil projektek megvalósulására, hasznosulására gondolok. Büszkeséggel tölt el, hogy az akkori öt fővel dolgozó kuratórium teljesen önállóan tudta kielemezni, véleményezni és rangsorolni a beadott pályaműveket, és mindvégig, szakmai arcát megtartva soha nem látott transzparenciát biztosított a döntéshozatali folyamatnak. Miután e pályáztatás sikerrel zárult, kuratóriumként javasoltuk a városvezetésnek, hogy folytatni kell – sőt, most kell igazán folytatni! Azt jeleztük, hogy a város számára hosszú távon fontos az ilyen megközelítésű civil pályáztatás, amelynek központi célja csak egy lehet: helyzetbe hozni azokat, akik az említett megbúvó energiák birtokosai.

Most ismét részese lehetek a folytatásnak – merthogy van folytatás! Nemrégiben újabb civil pályázat került kiírásra, és ugyan a megpályázható keret most meglehetősen szerény, mégis jelzésértékű. Látható, hogy mindenki a folytatásban gondolkodik, a folytatásban érdekelt. A város csak akkor tud hosszú távon „jól" működni, ha a benne élők alakítják – nem is kis részben – a sorsukat, kulturális életüket, gyermekeik jövőjét. Ma Pécs még mindig rendelkezik azzal az eséllyel, hogy az elkövetkező években helyzetbe hozza az itt élőket, különösen a fiatalokat, akik amúgy – ha nem kapják meg az esélyt – elmennek a városból és annak régiójából. Bízom benne, hogy ezt az esélyt nem tékozolja el a város, hanem egyre inkább helyzetbe jön. Ez ugyanis az egyetlen járható út.

Dr. Tarrósy István
egyetemi adjunktus
PTE Bölcsészettudományi Kar

TARTALOM

CIVIL ÉLET

A Balokány megtisztulása 4

Energiajátékok 2010 6

55 civil szervezet nyílt levele a régiós szintű civil fejlesztési forrásokért 14

KULTÚRA

Flamenco Fiesta 2010 8

PÉCS NEVEZETES EMBEREI

Dr. Bédi Imre, a Nádor Szálloda főkönyvelője 12

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A Balokány megtisztulása

A június 18-án megtartott Civil Fórum résztvevői (39 civil szervezet) megállapodtak abban, hogy minden év június hónap utolsó szombatját a pécsi civil szervezetek és kezdeményezések napjává nyilvánítják. Az első Pécsi Civil Napot június 26-án a Balokány Ligetben tartották, melyen a rossz idő ellenére 14 civil szervezet képviselői vettek részt, így közel 40-en vágtak neki a Liget megtisztításának.

A Balokány Ligetre sokan úgy emlékezhetnek, mint gyermekkoruk jelentős helyszínére, ám mostanra ez a terület egyre inkább feledésbe merült, míg végül épületei veszélyessé váltak a látogatók számára. A növekvő belvárosban egyre nagyobb az igény a zöld területek iránt, sokak hiányolják a parkokat, közösségi tereket. A Balokányban a hétvégén tevékenykedő civil szerveztek ezt a tényt is szem előtt tartották, mikor közös ügyként határozták meg a Liget rendbetételét. Az esős idő ellenére több civil érdeklődő is ellátogatott a Ligetbe, hacsak néhány fotó erejéig is. Egytől egyik arról meséltek, hogy számukra nagy jelentőséggel bír ez a terület, és szeretnék, ha újból régi fényében tündökölne, akár csak néhány köztér, melyeket az idei EKF esztendőben építettek újjá.

A Misina Természet- és Állatvédő Egyesület fűnyírókat és kerti szerszámokat biztosított a résztvevők számára, melyekkel délelőtt 9 órakor kezdődött meg a munka. Kezdetben még mindenki reménykedett a szárazabb időben, de 10 órakor, amikorra az égi áldás mennyisége elérte a tetőfokát, már nem számított, hogy van-e esernyő, vagy nincs. Inkább az esőkabátok voltak hasznosak, hiszen ezek lehetőséget nyújtottak a kétkezi tevékenységhez, így

akinek volt egy felesleges, az átadta annak, aki nem hozott magával.

Hasonlóképpen képzelik el a civil szervezetek a Balokány ügyét a jövőben: most elkezdték a munkát, nyolcvan egynéhány kéz szinte teljesen megtisztította a színpad kövét a betüremkedő fűcsomóktól, minimalizálta a gaz mennyiségét, és egy helyre gyűjtötte a hulladékot. A néhány órahosszás munka ugyan szakszerű és látványos eredményeket produkált, azonban tennivaló maradt még bőven. A megmozdulással bizonyára sokak figyelmét felkeltették, így ismét kézből kézbe kerülhetnek a szerszámok, hogy egyszer a pécsiek újra használatba vehessék ezt a nagy múlttal rendelkező, gyönyörű és nem utolsó sorban kulturális helyszínként is számottevő területet.

Résztvevő civil szervezetek:

Freemobility Egyesület
Ifjúsági Unió Pécs
I Love Pécs kultúrprojekt
Környezetünkért Közalapítvány
Misina Természet- és Állatvédő Egyesület
Ökozóna Környezetvédelmi Egyesület
Pécsi Gastro Klub Egyesület
Pécsi Közgazdász Egyesület
Pécsi Zöld Kör
Tegyünk Egymásért Egyesület
Vadvirág Egyesület
Vasasért Egyesület
...és még sokan mások.

Segítők/támogatók/partnerek:

Biokom Pécsi Környezetgazdálkodási Kft.
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata
Pécs Holding Zrt.
Praktiker
Szigetvári Takarékszövetkezet
Tettye Forrásház Zrt.

Forrás: http://balokany.pecsicivil.hu/

Fotó: Varga Vera

Interregionális Megújuló Energia Klaszter Egyesület
7621 Pécs, Megye u. 21.
Tel/fax.:72/511-834

Energiajátékok 2010

Az Interregionális Megújuló Energia Klaszter Egyesület (IME) 2007 óta megrendezi tematikusan a Nap napját. Az idei évben a program 2010. jún. 21-én hétfőn, a pécsi Mecsextrém Parkban került megrendezésre.

Sajnos a Nap váratott magára, de volt jó szelünk és esővizünk is bőven.

A megújuló energiaforrások használatát népszerűsítő napon egyesületünk mellett a Zöld- Híd Alapítvány, a Szélenergia Társaság, és a Norvég Civil Támogatási Alap is képviseltette magát. A program 10 órakor kezdődött a pécsi Mecsextrém Parkban az energiajátékok pályázat eredményhirdetésével.

Az energiajátékok pályázatot egyesületünk 2010. év januárjában írta ki.

A program célja a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos ismeretterjesztés, használatuk elősegítése, a fiatalok környezeti tudatosságra való nevelése, a környezetükért való felelősségvállalás kialakítása. A pályázat segítségével szerettük volna azt elérni, hogy a fiatalok elgondolkozzanak azon, milyen módon lehet egyszerű szerkezetekkel a különböző megújuló energiaforrásokat felhasználni:

Vajon lehet a nappal zenélni? Hogyan lehet bemutatni a színek és formák változását a napsütés függvényében? Meg lehet mutatni játékos formában azt a sugárözönt, ami folyamatosan éri a Föld nevű bolygót? Hogyan mutathatjuk meg a szél energiáját és milyen játékos ötleteket lehet megvalósítani a széllel? Milyen lehetőségeket rejt a hidrogén, a biomassza, a biogáz? Hogyan lehet demonstrálni és bemutatni azokat az erőket és folyamatokat, amelyeket a megújuló energiák

felhasználása során felhasználunk? Hogyan lehet rádöbbenteni az embereket arra, hogy energiaproblémáink megoldása itt van körülöttünk? Ezen kérdések megválaszolására bátorítottuk a 14-20 év közötti fiatalokat.

A napot Dr. Somogyvári Márta (IME elnöke) nyitotta meg, majd Bognár Szilvia, az Európa Kulturális Fővárosa program sajtómunkatársa köszöntötte a megjelenteket.

A pályázaton első helyezést ért el a Batsányi János Gimnázium és Szakközépiskola (Csongrád) három tanulója: Bálint Karola, Horváth Vanda, Jójárt Alexandra. pályázatuk egy társasjáték, melynek az energiakaland címet adták. Második helyezést ért el Helstáb Dominika, aki a pécsi szent Mór Katolikus Iskolaközpont diákja. Társasjátéka bemutatja a háztartási eszközök környezetterhelő hatását, és a megújuló energiaforrásokban rejlő lehetőségeket. „A játékosokat az összefogás is segíti, mivel ha olyan mezőre lépnek ahol már áll valaki, jutalom napelemet kapnak, mert a Földet csak összefogással menthetjük meg!" Harmadik díjat kapott Helstáb Nóra, ő is egy társasjátékkal pályázott, melynek célja a külvilágtól elzárt teljesen önálló ökofalu létrehozása. Az faluban minden épület és jármű megújuló energiaforrásokra épül.

A rendezvényen bemutatásra kerültek egyesületünk MERSZ (megújuló energiával a szegénység ellen) programjában megépített eszközei: napkonyha, rakétakályha, rakétatűzhely, napbojler, napkollektor. A nap csúcspontja a rakétatűzhelyen megfőtt gulyás elfogyasztása volt.

A rossz idő ellenére a résztvevők jól érezték magukat és nagyon remélik, hogy jövőre is lesz alkalmuk találkozni.

Flamenco Fiesta 2010

Egy hónap a flamenco jegyében – 2010. július 2-31.

A Pécs 2010 Európa Kulturális Fővárosa programba illeszkedő rendezvénysorozatunkkal egy hónapon át a flamenco jegyében ünnepeljük a létezés mindennapjait. A „Fiesta" jelentése: ünnep. A flamenco nem csupán egy „spanyol tánc", sokkal több ennél; tradíció, életforma. A Flamenco Fiesta egy hónapja alatt bemutatjuk a flamenco zenei és mozgásvilágát, az andalúz gasztronómiát, de a filmművészetben, a színjátszásban és a képzőművészetben betöltött szerepével is megismerkedhet az érdeklődő.

A programok összeállításánál szem előtt tartottuk, hogy a flamenco minél több arcát mutathassuk be, olyan előadók, művészek és alkotások segítségével akik/amik a saját területükön professzionálisak és hitelesek.

A Flamenco Fiestát a Pécsi Flamenco Egyesület szervezi. A rendezvénysorozat anyagi forrását a Pécs2010 Európa Kulturális Főváros program által kiírt pályázaton elnyert összeg, valamit szponzorok támogatásai adják. Az egyesület három éve működik, tevékenysége főként tánckurzusok, előadások, rendezvények szervezéséből áll.

A Flamenco Fiestát 2010-ben hagyományteremtő szándékkal hozzuk létre. A jövőben évről évre egyre magasabb színvonalon, egyre több külföldi művész részvételével szeretnénk megrendezni a fesztivált.

Célunk, hogy nagyobb ismertséget és elismertséget vívjunk ki a flamenco számára a pécsi-, valamint a hazai kulturális életben. Szeretnénk hogy a flamenco ne „spanyol néptáncként" éljen a köztudatban, hanem a valós képet tükrözve, kortárs művészeti ágként kerüljön elismerésre, méltó helyet és hangsúlyt kapjon a pécsi és a magyarországi kulturális rendezvények, fesztiválok kínálatában.

Program:

Szentgyörgyi Erika festőművész „Flamenco" című kiállítása
Július 2- 21.
Gebauer Galéria, Civil Közösségek Háza, Szent István tér 17.
Megnyitó: Július 2. péntek 17.30
A kiállítást megnyitja:
Nahóczky Judit művészettörténész
Közreműködnek a
Pécsi Flamenco Egyesület táncosai

Szentgyörgyi Erika festőművész képeinek egyik fő témája a flamenco ábrázolása. A képek különlegessége, hogy a művész maga is amatőr táncos, így képes belülről szemlélve átadni, mit jelent a flamenco, milyen a tánc által nyújtott belső állapot és mi mindent tud kifejezni a tánc. Tíz éve fest flamenco témájú képeket, amelyek a mélyebb megismerésből adódóan sokféle képi stílusban öltöttek testet, közös jellemzőjük az egyéniség, a személyes látásmód.

La Kati Compania (Budapest – Sevilla)
Flamenco Est
Július 3. szombat 21.00
Anna Udvar, Anna u. 17.
Belépőjegy: 1500 Ft
www.pecsiszabadterijatekok.hu

A legtöbb művész úgy nyilatkozik a flamencóról, hogy életstílus, eszköz megérinteni és interpretálni a mindennapos létezést. Így élheti át az előadó és a közönség a „duende-t", a varázslatot, a lélek pillanatát.

„Az előadás, autentikus flamenco jegyeit

őrzi, felvonultatva a flamenco különböző stílusait. A nemzetközileg elismert flamenco táncosnő, Inhof Katalin társulatában neves spanyol flamenco zenészek gondoskodnak a felejthetetlen zenei hangulatról. Előadásában történeteinek elmeséléséhez kifinomult összhangban használja az egyenként is nagyon kifejező kortárs és flamenco táncművészetet, mindig ügyelve arra, hogy a tánc-zene-fényjáték ne öncélú legyen, hanem egy nyelvi többletértéket képviseljen."

(Antonio Fernandez)
Inhof Katalin (tánc)
Manuel Alejandro Montero (gitár)
David Hornillo (ének)

La Sed Gitana (Novi Sad – Szerbia)
Flamenco Est
Július 10. szombat 21.00
Anna Udvar, Anna u. 17.
Belépőjegy: 1500 Ft
www.pecsiszabadterijatekok.hu

A „La sed gitana" 2003 óta létezik. A társulat flamenco és más zenei stílusok keverékét képviselő zenés és táncos darabokat ad elő, repertoárjában egyaránt szerepelnek saját és tradicionális dalok.

„Számunkra a flamenco az érzelmek, a művészet, a barátság az összetartozás élménye, egyben válaszunk arra a tényre, hogy élünk. A flamencoban felismertük, hogy arra figyeljünk ami mélyen bennünk rejlik, hogy higgyünk magunkban, azokban akik előttünk jártak és azokban is akik majd utánunk jönnek. A flamenco a mi kommunikációs eszközünk, univerzális nyelv, melyen társaloghatunk magunkkal és másokkal. Ez a mi utunk az utolsó csepp vérig. Halál és újjászületés. Keresés és válasz. Menekülés éppúgy, mint visszatérés. Kísértés és küzdelem. Megpróbáltatás. Élet és szabadság."

A Novi Sad-ról érkező társulat tagjai: Maja Vukadinović (ének, tánc), Nenad Patković

(gitár), Saša Ignjatović (ütőhangszerek), Toni Bodonji (ütőhangszerek), Arijana Luburić-Cvijanović (ének, tánc), Tijana Dujin (tánc, kasztanyetta), Tamara Verežan (tánc), Milena Verežan (tánc) és Dajana Damjanović (tánc)

Mencori Társulat (Budapest)
…És újra tavasz…
Július 24. szombat 21.00
Anna Udvar, Anna u. 17.
Belépőjegy: 1500 Ft
www.pecsiszabadterijatekok.hu

Négy évszak – négy elem;
Négy szín – négy íz;
Négy hang – négy hangulat;
Négy illat – négy égtáj;
Négy nő – négy karakter;
Négy stílus – négy „pálo”,
és az ötödik – körforgás...

Magas polcról nagy a szabadesés, de az ugrás lendületét a gödör legaljáról vedd!

Magasság és mélység – magasröptű – mélyenszántó?
Sötét és világos – „ibolya-árnyék, gyöngyházfény” – csak együtt létezhetnek.
Átfedés és egymásba hullámzás-körforgás...

A darab nem ábrázol, csak szemlél. Együtt szemléli a nézővel a mindenséget a flamenco tükrében, ahol a tradíció és a XXI. század kavarog-körforog.
szereplők: Böröcz Petra, Mészáros Bernadett, Dr. Móritz Hajnalka, Váncza Dominika, Vámos Veronika
koreográfia: Vámos Veronika és a társulat
kosztüm: Vámos Veronika és Váncza Dominika
fényterv: Dézsi Katalin

Intenzív Flamenco Tánckurzus
– kezdő és haladó szinten – Július 25-31.

Modern tánctechnikákat, flamenco kartechnikát (brazeo), lábtechnikát (zapateado), ritmus-, és mozgáskoordinációs gyakorlatokat, valamint koreográfiákat tanulhatnak a résztvevők. A nap végén kötetlen hangulatú órákon flamenco történettel, zeneismerettel, palmas (taps) és compas (ritmus) valamint interpretációs és improvizációs gyakorlatokkal foglalkozunk.

A kurzust Inhof Katalin flamenco táncművész vezeti, modern tánctechnikákat Burkus Bernadett tanít.

Bővebb információ (órarend, részvételi díj) és jelentkezés: www.flamecopecs.hu

Nagy Eszter 20/466-0900, vagy flamenco.pecs@freemail.hu

Filmvetítések

Július 5. hétfő 21.00 Vengo (2000) r.: Tony Gatlif

Valamennyien mélyen benne élnek saját kultúrájukban. Csak ösztönösen tesznek bármit is. Ízig-vérig andalúzok, a flamencot pedig

az anyatejjel szívták magukba. A Vengo róluk szól: egy kiáltás, egy dallam, egy himnusz az élethez, szerelemhez, a feleslegesen ontott vérhez. Himnusz Andalúziához.

Július 12.hétfő 21.00 Vérnász (1981) r.: Carlos Saura

Carlos Saura első zenés filmjeinek egyike vérbeli spanyol hagyományokat, ezen belül pedig elsősorban a flamencót kelti életre. Federico Garcia Lorca világhírű drámájának táncos adaptációja a szenvedélyes szerelem és a lakodalom világába kíséri a nézőt.

Július 19. hétfő 21.00 Carmen (1983) r.: Carlos Saura

Bizet Carmen című operájának táncos változatát állítják színpadra, de a valóság és a darab története lassan összemosódik. A rendező halálosan beleszeret Carmenbe, de a szenvedélyes szerelmet lassan elpusztítja a féltékenység és a gyűlölet...

Július 26. hétfő 21.00 Flamenco (1995) táncfilm r.: Carlos Saura

Carlos Saura csodálatos filmjében háromszáznál több művész – zenészek, énekesek, táncosok sokasága – idézi fel a flamenco varázslatos világát.

Helyszín: EgzoTee Kertmozi, Király u. 26.
(Ingyenes program)

„Egy Férfi" – Pécsi Flamenco Egyesület és a Játszótér Egyesület közös előadása
Dominikánus Ház, Színház tér 2.
Július 16. péntek 18.00
(Ingyenes program)

Mit tehet egy nő – vagy inkább kettő – ha szerelmesek egy férfiba? És ha ez a Férfi egy és ugyanaz mindkettejük számára? Az egyik feleség, a másik szerető egy olyan történetben, mely soha nem ér véget, talán csak a halál után, vagy még akkor sem... Milyen érzés remény vesztve, elhidegülten küzdeni a már elvesztett szerelemért és könyörtelen elégtételért sóvárogni, vagy épp mindent felperzselő lángba borulni testestől-lelkestől, és szenvedéllyel felégetni a körülöttünk lévő világot és lelkeket?

E három ember, akár egész életet kitöltő gondolatait és érzelmeit írtuk meg a színház nyelvén, Esterházy Péter szövegein, és a flamenco táncmozdulatain keresztül; ahogy mi látjuk, ahogy mi érezzük...

Rendezte: Taschner Ágnes

Andalúz Vacsoraest
Július 8. csütörtök 19.00
Pezsgőház Étterem, Szent István tér 12.
Asztalfoglalás: 72/522-599
Közreműködik: Keck Mária flamenco táncos

Egy andalúz séf tanácsa szerint „miközben főzünk, hagyatkozzunk az érzelmeinkre, és tegyünk az ételekbe egy cseppnyi bolondságot is."

Az andalúz konyha kapcsán a gazpacho és a tapas ugorhat be elsőként, de sokaknak eszébe juthat a paella és a napsütés ízű szőlőszemekből készült sherry is. Ezek a mediterrán ételek-italok és a tradicionális flamenco zene és tánc garantálja az andalúz Tablaokat idéző hangulatot.

Sherry és Flamenco
Július 31. 20.00
Monte Cristo Café, Rákóczi u. 28.

A sherry – spanyolul jerez – szülőhazája Jerez de la Frontera városa, mely a flamenco bölcsőjeként ismert. Ezen az estén Andalúzia két legősibb tradíciója a sherry és a flamenco találkozik Pécsett.

Közreműködik: Schäffer László (gitár)

További információ és interjúegyeztetés a művészekkel:

Nagy Eszter
20/ 466-0900

Dr. Bédi Imre, a Nádor Szálloda főkönyvelője

„Boldogok a tiszta szívűek, mert meglátják az Istent." (Máté 5. 8.)

Sokáig gondolkodtam, mit is írhatnék a bevezető sorokban. Hosszú éveken át ismertem ezt a nagyszerű embert. Édesapám kedves kollégája és vezető társa volt a Nádor Szállodában. Nekem példaképem, akire mindenkor úgy néztem föl, mint az élő lelkiismeret eszményképére. Vészterhes, kegyetlen idők jártak akkoriban a becsületes, keresztény emberekre. Különösképpen nehéz volt ez olyan idegenforgalmilag frekventált helyen, mint amilyen a Nádor Szálloda volt. A vezetők és beosztottak mindenkor magukon érezhették a rendszer lelkeken és egzisztenciákon áthatoló, figyelő tekintetét.

Dr. Bédi Imrét képességei, műveltsége messze az átlag fölé emelték. Egy jobb korban ott lett volna a helye a Pécsi Jogtudományi Egyetem vezetésének az élén, esetleg a város irányításában is szerephez juthatott volna. Dr. Bédi Imre azonban kristálytiszta, becsületes jellemű ember volt, aki ráadásul a legnehezebb időszakban sem tagadta meg a hitét, így azután a megérdemelt karrier elmaradt.

Bédi Imre 1916. szeptember 10.-én született Bácsalmáson, ahol az apai ősei éltek, kimutathatóan is legalább 250 év óta. Rövidesen Orsovára költöztek, majd a történelem előszeleit érezve 1919-ben Pécsre települtek.

Elemi iskoláit Pécsbányatelepen végezte, utána a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumában érettségizett. Az Erzsébet Tudományegyetem Jogi Karán jogtudományi doktori oklevelet szerzett 1939-ben. 1942/43-ban a berlini Coll. Hungaricum ösztöndíjasaként tanult a Humboldt egyetemen.

1933-1944 között a tanulás és a munka mellett, mint sportoló vívott. A PEAC ifjúsági elnöke volt több éven át. Szívesen és sokat túrázott barátaival, turista társaival és a családdal is, elsősorban a Mecsekben. Jó barátja volt dr. Zsolt Zsigmond orvos és helytörténész, akit régészeti kutatásokra is elkísért. A Vörös Meteor Turista Egyesületnek is tagja volt.

A jogi diploma megszerzését követően az egyetem Jogi Karának Kisebbségi Intézetében kezdett dolgozni tanársegédként 1949-ig, az intézet megszüntetéséig. 1951-ig a dékáni hivatalt vezette. Munkaviszonya kényszerű megszüntetése után a Hungária Szálloda Vállalat pécsi Nádor Szállodájában kapott munkát, Kenedi Mihály igazgató jóvoltából.

Kenedi Mihály igazgatót, aki előzőleg a fővárosi Béke Szálloda üzletvezetője volt, 1951. április 27.-én nevezték ki a Nádor Szálloda igazgatójának. Az új igazgató kiváló felkészültségű szállodai szakember volt, aki élvezte a felső politikai és szakmai körök teljes támogatását. Az igazgató általában csak olyanokat vett fel maga mellé közvetlen munkatársnak, akiktől nem kellett féltenie beosztását, ezen felül minimális bérért szó nélkül robotoltak.

Dr. Bédi Imre kiváló szellemi képességekkel megáldott, vasszorgalmú, makulátlan erkölcsű ember volt, és ezt még Kenedi igazgató is méltányolta.

Különböző tanulmányok folytatása után főkönyvelő lett, és ebben a munkakörben dolgozott az 1977. december 31-én történt nyugdíjba vonulásáig.

1972 -1982 között vendéglátó szakértőként is tevékenykedett.

Dr. Bédi Imre főkönyvelő magával és a be-

osztottakkal szemben is szigorú ember volt. A dolgozók nagyon szerették igazságosságáért, de azért tartottak is tőle.

Csak egy esetet említenék: Az egyik üzemrészben kisebb eltérések mutatkoztak a sörcsapolás körül. Az üzletvezető nem attól rettegett, milyen anyagi felelősséggel jár ez, hanem, hogy „mit fog szólni hozzá Bédi kartárs, ha ezt megtudja".

Dr. Bédi Imre angyali szelídségű arca most, cikkem írása közben is itt van előttem. Kék szemei szeretettel simogatták az embert, de ezek a kék szemek villámlani is tudtak, ha valakit úgy igazán le kellett teremteni.

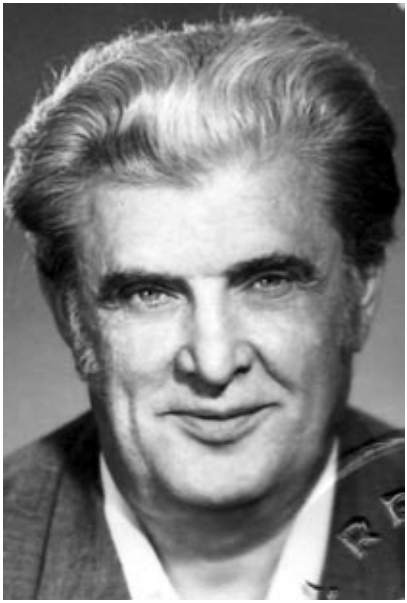
Kenedi Mihályt 1967-ben dr. Bolgár András váltotta az igazgatói székben. Ő már dr. Bédi Imrében nemcsak a főkönyvelőt látta, hanem szinte gyermeki szeretettel várta el Tőle az „atyai" jó tanácsokat.

Jó pécsi tükéhez méltóan, nyugdíjba vonulása után szeretett szőlőjébe járt, azt művelte. Könyvek és előadások alapján tanulta meg a szőlőművelés fortélyait, de az alapokat apósától tanulta meg.

A Pécsi Pannónia ÁFÉSZ-nél is tevékenykedett. A Fogyasztási Szövetkezetek Országos Tanácsa 1989-ben „Kiváló Szövetkezeti Munkáért" kitüntetést adományozott részére.

Aktívan vett részt a Pécsi Városszépítő- és Városvédő Egyesület munkájában, melynek vezetősége ezüst fokozatú oklevéllel ismerte el eredményes tevékenységét.

A rendszerváltást követően nagy lendülettel és sok munkával vett részt a Pécsi Nagy Lajos Gimnázium - és annak egykori ciszterci rendhez tartozó tanárai - történetének megírásában. Társaival útjára indította a „Fehér-Fekete" c. újságot, melynek évekig szerkesztője is volt. Gondos és odaadó munkáját 2000. júniusában oklevéllel ismerték el. A dokumentum büszkén hirdette: „Dr. Bédi Imre, iskolánk öregdiákja az 1999/2000-es

tanév Nagy Lajos emlékérem kitüntetettje az iskolájáért nyújtott önzetlen munkájáért és az erkölcsi értékek ápolásának továbbadásáért."

Jelentős szerepe volt a cserkészélet újraindításában. A megőrzött régi emlékekből és egyéb dokumentumokból különböző összeállításokkal idézte fel ennek a nemes ifjúsági mozgalomnak a pécsi múltját.

A tőle megszokott alapossággal megírta a „Pécsi Egyetem Kisebbségi Intézet" történetét, amely 1994-ben jelent meg könyv alakban. Művében eredeti kortörténeti iratok, és személyes visszaemlékezései segítségével emléket állított az egykoron szeretve tisztelt professzorának, dr. Faluhelyi Ferencnek.

Közvetlenül halála előtt még találkozhattam vele Koller utcai lakásán. Kedvesen elbeszélgetett velem, saját termésű borával és pogácsával kínált. Akkor még nem gondoltam, hogy ez lesz a végső búcsúnk...

Isten Önnel Imre bácsi!

Trebbin Ágost

55 civil szervezet nyílt levele a régiós szintű civil fejlesztési forrásokért

A civil szektor ereje, a civil szervezetek száma és szerepvállalása a demokratikusan működő társadalmak fontos fokmérője. Elvitathatatlan feladatuk van a kisebb-nagyobb közösségek létrehozása és működtetése, az atomizálódás megakadályozása, az önkéntesség, a szolidaritás, az egyenlőség, az önzetlen segítségnyújtás, áldozatvállalás, adományozás, mások értékrendjének tiszteletben tartása, valamint a demokratikus normák elsajátítása terén. Amellett, hogy a civil szervezetek egy része állami feladatokat is átvállal, és partnerként együttműködik az állam és a helyi önkormányzatok közfeladatainak megoldásában, a társadalom tagjai számára ezek a szervezetek jelentik a kikapcsolódást, a hobbitevékenységet, a fontosság és felelősség érzetét, önmaguk kiteljesítését és a valahová tartozás esélyét. Az eltelt évek, évtizedek mára bebizonyították, hogy az elvárt, minőségi munkához hatékonyabban kell támogatni a civil szervezetek kapacitásainak építését, csökkenteni a napi működési problémáikat és az államtól való függés mértékét, különben a civil szektor ma még aktív része sem válik képessé a szükséges mértékű és jogszabályok által előírt társadalmi részvételre a közügyek alakításában.

Az EU jelenlegi költségvetési periódusának kezdete, azaz 2007 óta eltelt négy évben nyilvánvalóvá vált a területfejlesztés hazai rendszerének számos hiányossága. A források túlzott centralizáltsága, szűken értelmezett gazdaságfejlesztési célok, versenyképességi szempontok alapján történő felhasználhatósága, a regionális szinten elérhető források korlátozottsága, a pályázati feltételeknek a civil szervezeti működéstől való idegen volta, stb. – néhány kivétellel[1] – eddig nem tette lehetővé a civil szervezetek számára, hogy a Dél-Dunántúli Operatív Program keretében rendelkezésre álló forrásokat igénybe vehessék céljaik eléréséhez. A civil szervezetek számára rendelkezésre álló hazai források csökkenő mértéke, illetve az egyre nehézkesebb hozzáférés miatt ezt a problémát regionális szinten áthidalni csak úgy lehet, ha a rendelkezésre álló uniós források egy része a civil szervezetek kapacitásainak fejlesztésére, a „részvételre képesítésükre" fordítódik, melynek révén hatékonyabban tudnak részt venni a területfejlesztési döntéshozatalban is.

A régió 2005-ben elfogadott stratégiai célrendszere hosszú távú jövőképként egy otthonos, természet- és emberközeli déli régió vízióját rajzolta meg, ahol íze van az életnek. Előre vetítette, hogy egy évtizeden belül a régió a fenntartható fejlődés céljait szolgáló, a helyi adottságokra építő versenyképes gazdaság megteremtésével az integrációs folyamatok nyertesévé válik, az Európai Unió fejlettségi átlagától való leszakadási folyamat lassul, majd megáll. Ehhez képest az Eurostat legfrissebb jelentése szerint a Dél-Dunántúl is szerepel az Európai Unió húsz legszegényebb régiója között.

Minden eszközt meg kell ragadni ahhoz, hogy ezen a helyzeten javítani lehessen. Meggyőződésünk, hogy a civil szervezeteknek is önálló támogatási lehetőséget kell biztosítani annak érdekében, hogy az Új Magyarország Fejlesztési Terv 2007-2013. közötti megvalósítási időszakában az uniós támogatási keretek minél nagyobb részét lehívhassa a régió.

Mindezek alapján kérjük, hogy a 2011-2013 között kiírásra kerülő pályázatokat megalapozó támogatási konstrukciókat tartalmazó 3. Akciótervben biztosítsanak a civil szervezetek számára rendelkezésre álló, el-

1 A DDOP 1. és 2. prioritása keretében a civil szervezetek részéről érkezett, mindössze 21 pályázat közül az elmúlt négy évben összesen 5 részesült pozitív támogatói döntésben.

különített forrásokat, hogy szakmailag felkészülhessenek a következő Regionális Operatív Programban való eredményes részvételre.

A programot az ÖKOTÁRS Alapítvány támogatja.

Csatlakozó civil szervezetek a „Kampány a civil forrásokért" c. felhíváshoz

1. Pécsi Zöld Kör
2. Trilla Kulturális Közhasznú Alapítvány
3. Retextil Alapítvány
4. Misina Kulturális- és Táncegyesület
5. Együtt a Kémes Körzet Gyermekeiért Alapítvány
6. Vasasért Egyesület
7. Magyarország Németek Pécs-Baranyai Nemzetiségi Köre
8. Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány
9. Új Esély Egyesület
10. Nevelők Háza Egyesület
11. Bányász Kulturális Szövetség
12. Free Mobility Egyesület a Mozgássérültek Szabadabb Mozgásáért
13. Kémesi Nyugdíjasok Klubja
14. Bőközi Polgárőr Egyesület
15. Kémes és Vidéke Horgászegyesület
16. Interregionális Megújuló Energiaklaszter Egyesület
17. Gyűrűfű Egyesület
18. Aranyhíd Alapítvány
19. Zöld Völgyért Egyesület
20. Zöld-Híd Alapítvány
21. Zöld Fiatalok Egyesület
22. Baranya Természeti Értékeiért Alapítvány
23. Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
24. Üszögért Egyesület
25. Misina Természet- és Állatvédő Egyesület
26. Baranyai Emberekért Szövetség
27. Dél-Dunántúli Regionális Természetbarát Szövetség
28. Mentálhigiénés Műhely Egyesület
29. Barcsi Környezetvédelmi Egyesület
30. Somogy Műszaki és Természettudományi Szakemberek Közhasznú Egyesülete
31. Khetanipe a Romák Összefogásáért Egyesület
32. Bányai Panoráma Egyesület
33. Szövetség a Polgárokért Alapítvány
34. Zselica Szövetség
35. Zöld Gondolat Lovagrend Közhasznú Egyesület
36. „Üres Tér" Színházi Egyesület
37. Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete
38. Dél-Pannon Vidékfejlesztő Egyesület
39. Vadvirág Egyesület
40. Dráva Szövetség
41. Somogy Természeti Öröksége Közalapítvány
42. *Lanius Természetvédelmi Egyesület*
43. *Zöldtárs Környezetvédő Közhasznú Alapítvány*
44. *Mecsek Egyesület*
45. *Tolna Megyei Természetbarát Szövetség*
46. *Somogy Megyei Természetbarát Szövetség*
47. *Alsómocsoládiak Baráti Köre*
48. *Öreghegyi Hagyományőrző és Nagycsaládos Közhasznú Egyesület*
49. Gyékényesi Polgárőr és Tűzoltó Egyesület
50. Baranya Megyei Természetbarát Szövetség
51. Kulturális Innovációs Kompetencia Központ Egyesület
52. Szemem Fénye Alapítvány
53. Ifjúsági Unió Szekszárd
54. Mecsekszabolcsi Környezet- és Érdekvédő Egyesület
55. BARKA Alapítvány

További információ és csatlakozás:
Pécsi Zöld Kör
7621 Pécs, Király u. 21.
tel: 72/515-780, 30/366-5639
iroda@pzk.hu

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata felhívása „Civil szervezetek és diákönkormányzatok programjainak támogatása 2010. évben" címmel

1. A felhívás célja

A felhívás a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A felhívás célja a pécsi civil szervezetek és diákönkormányzatok **2010. évi programjaihoz** való hozzájárulás.

2. A támogatásra rendelkezésre álló keretösszeg mértéke: **10.000.000 Ft**.

3. Pályázhatnak

a) Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata illetékességi területén bejegyzett és ott tényleges tevékenységet folytató

- egyesületek,
- szövetségek,
- alapítványok (ide nem értve a közalapítványt),
- diákönkormányzatok

amelyeket a bíróság 2009. január 1. előtt jogerősen nyilvántartásba vett és az alapszabályuknak, illetve az alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják, és

b) azok a civil szervezetek, amelyek ugyan nem pécsi székhellyel kerültek bejegyzésre, ám tevékenységüket Pécs város lakossága érdekében fejtik ki, és amelyeket a bíróság 2009. január 1. előtt jogerősen nyilvántartásba vett, valamint az alapszabályuknak, illetve az alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják.

4. Kategóriák

A pályázók – tevékenységi körük alapján – az alábbi kategóriákban nyújthatnak be pályázatot:

a) sport
b) egészségügyi,
c) szociális,
d) ifjúsági,
e) kulturális,
f) lakóközösségi-érdekképviseleti,
g) természet- és környezetvédelmi,
h) nevelési, oktatási
i) egyéb

5. A pályázaton nem vehetnek részt

- a pártok,
- a munkaadói és munkavállalói érdekképviseleti szervezetek,
- a biztosító egyesületek,
- a közalapítványok,
- nonprofit gazdasági társaságok,
- azok a szervezetek, amelyek az önkormányzat valamely bizottsága, egyéb szerve által az elmúlt években kiírt pályázaton támogatást nyertek, ám annak összegével nem, vagy nem szabályszerűen számoltak el.

6. A támogatás mértéke:

2010-ben egy pályázó csak egy programjának költségeire nyújthat be kérelmet. A programköltségekre elnyerhető támogatási összeg maximum: **500.000 Ft**.

Diákönkormányzatok esetében programköltségekre maximum **100.000 Ft** támogatásra nyújtható be kérelem.

Pályázati önrész nincs.

7. Érvénytelen az a pályázat, amely

- a határidő után érkezett be (2010. szeptember 15.),
- hiányzik az azonosításra alkalmas űrlap,
- a hiánypótlási felhívásra nincs reagálás a megadott határidőig.

Egy pályázó kizárólag egy pályázatot adhat be. Amennyiben a szervezet több pályázatot nyújt be, abban az esetben valamennyi pályázatát érvénytelennek tekintjük.

8. Hiánypótlás

Amennyiben a pályázó hiányosan nyújt-

ja be pályázatát, a kiíró a pályázat benyújtási határidejét követő 5 munkanapon belül a pályázót hiánypótlásra szólítja fel.

A hiánypótlási felhívást a pályázó szervezet kapcsolattartásért felelős személyének az űrlapon megjelölt formában: vagy az e-mail címére, vagy pedig levelezési címére elektronikus formában/papíralapon küldi a kiíró.

A hiányzó dokumentum benyújtására a hiánypótlásra való felszólítást követő 5 munkanapon belül, papír alapon van lehetőség. A borítékra kérjük írják rá: „Hiánypótlás – Civil pályázat 2010" (Cím: Pécs M.J.Város Polgármesteri Hivatal, 7621 Pécs, Széchenyi tér 1.).

9. A támogatás formája

A támogatás a pályázó ***2010. január 1. és 2010. december 20.*** között elszámolt programköltségeihez, az ehhez kapcsolódó tárgyi eszköz beszerzéséhez nyújtott vissza nem térítendő juttatás.

A pályázatban csak a támogatási időszakot terhelő költségekre vonatkozó számlák számolhatók el, melyek **pénzügyi teljesítésének az elszámolási időszak végéig meg kell történnie**.

10. Támogatható kiadások (részletezve a pályázati adatlapon)

- Anyagköltségek
- Igénybevett szolgáltatások
- Bérköltség
- Személyi jellegű egyéb kifizetések
- Tárgyi eszközök

11. Pályázat benyújtásának módja

A pályázatot és mellékleteit **1 eredeti lefűzött példányban**, zárt borítékban vagy csomagban kell benyújtani Pécs M.J. Város Polgármesteri Hivatalába (7621 Pécs, Széchenyi tér 1.).

Ezen kívül a **pályázati űrlapot**, valamint az **1., 2., 3. sz. mellékleteket elektronikus úton is** be kell nyújtani a civil2010@ph.pecs.hu e-mail címre.

Pályázatot kizárólag az erre rendszeresített pályázati űrlapon lehet benyújtani. A borítékon kérjük feltüntetni a „Civil pályázat – 2010 " címet.

Az űrlap hozzáférhető:

- az önkormányzat internetes honlapján (www.pecs.hu) kitölthető formátumban

vagy

- a Civil Közösségek Házában (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

12. A pályázat mellékleteként kell benyújtani az alábbi dokumentumokat:

- **a létesítő okiratnak** (alapítványok esetében alapító okirat, egyesületek esetében alapszabály) a szervezet képviselője által hitelesített másolata
- a Bíróság (60 napnál nem régebbi) **eredeti kivonatát a bírósági nyilvántartásba bejegyzett adatokról**;
- amennyiben közhasznú szervezet pályázik, annak a **2009. évi közhasznúsági beszámolóját**, vagy a szervezet 2009. évi számviteli beszámolóját, amennyiben nem közhasznú besorolású;
- az űrlap végén található **nyilatkozatok** kitöltött példányait;
- nem kötelező jelleggel a pályázóval működési/programrendezési feltételeket közösen biztosító szervezetekkel kötött **megállapodások, referenciák, ajánlások** (ha van ilyen).

13. Pályázat benyújtásának határideje és helye

A pályázatot Pécs M.J. Város Polgármesteri Hivatalába (7621 Pécs, Széchenyi tér 1.), illetve a civil2010@ph.pecs.hu e-mail címre kell benyújtani.

A támogatási kérelmek a felhívás megjelenését követően **folyamatosan nyújthatók be 2010. szeptember 15. napjáig**, illetőleg a rendelkezésre álló keret nagyságáig.

14. A pályázat elbírálásának szempontjai.

A pályázatok elbírálása során megvizsgáljuk:

a) a pályázó szervezet tevékenységének tár-

sadalmi hasznosulását. Ennek körében különösen:

- azt, hogy a kért támogatás milyen mértékben szolgálja a város lakosságát;
- azt, hogy az alapító okiratban foglaltaknak mennyiben felelt meg a szervezet 2009. évi tevékenysége, illetve a 2010. évi tervezett aktivitás mennyiben szolgálja a létesítő okiratban leírtakat.

b) a pályázó szervezet együttműködését

- más civil szervezetekkel
- az önkormányzattal
- az önkormányzat intézményeivel

c) a pályázó szervezet előző éves bevételei alapján a forrásteremtő képességét.

15. A pályázatról való döntés

A pályázat támogatásáról a Dr. Páva Zsolt, Pécs M.J. Város polgármestere dönt az általa felkért, független civilekből álló testület javaslata alapján a ***megjelenéstől számítva a végső beadási határidőig folyamatosan***. A nyertes pályázók listája ***2010. július 15-től*** folyamatosan megtekinthető a www.pecs.hu honlapon. A pályázat eredményéről minden pályázó írásban kap értesítést legkésőbb a döntést követő 15. napig.

16. A pályázati összeggel való elszámolás

Az önkormányzat a nyertes pályázókkal támogatási szerződést köt, melyben részletesen szabályozza a kapott támogatással való elszámolás feltételeit.

A Gárdonyi Géza Alapítvány és a KINDI Egyesület 2009. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon

A Szőnyi Ottó utcai Német Nemzetiségi Óvoda Gyermekeiért Egyesület (KINDI Egyesület - 7633 Pécs, Szőnyi Ottó u. 3., adószám: 1 8318371-1-02) tagsága ezúton köszönetet mond mindazoknak, akik 2008. évi jövedelemadójuk 1%-t nekünk ajánlották 423.079.-Ft értékben.

Az összeget fészek gyermekhinta vásárlására és telepítésére fordítottuk.

Az Egyesület vezetősége köszöni a támogatást és bízik a támogatók további pártfogásában.

Lamperth Gáborné
Elnök

A Gárdonyi Géza Alapítvány (Dombóvár, Kölcsey F. u. l-3. Adószám: 19231622-1-17) Kuratóriuma ezúton mond köszönetet azon kedves szülőknek és magánszemélyeknek, akik személyi jövedelemadójuk 1 %-át az alapítvány számára ajánlották fel.

Az 2008.évi SZJA 1 %-át : 580.302,- forintot a Szent Orsolya Iskolaközpont támogatására (taneszközök vásárlására) fordítottuk.

Köszönetet mondunk támogatóinknak, akik így segítették az alapítványi célok megvalósítását és reméljük, hogy a jövőben is számíthatunk segítő támogatásukra.

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

ISPA Vakond rendezvénysorozat:

„Tervezz tárgyakat újrahasznosítással”

Pécs város ISPA/Kohéziós Alap szennyvízcsatorna- és ivóvízhálózat fejlesztését szolgáló projektje keretében 132 diák készített játékokat újrahasznosított termékekből.

A megnyitó időpontja: 2010. június 14-én 14.30 órától

Kiállítás helye: Civil Közösségek Háza
(7621 Pécs, Szent István tér 17.)

A kiállítás **ingyenes**en látogatható **2010. június 14-től - 30-ig, hétfőtől péntekig 9.00 és 18.00 óra között.**

(Előzetesen tájékozódhatnak a 72/215-543 telefonszámon vagy a nevhaz@t-online.hu e-mail címen).

Szeretettel várjuk Önöket, családtagjaikat, barátaikat a megnyitóra és később a kiállítás meglátogatására!

BARANYAI

Civil Körző

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. ÉVFOLYAM - 6. SZÁM 2010. AUGUSZTUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA SZEPTEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2010. szeptember 1-től** látható a **Csontváry Képzőművészeti Stúdió** felnőtt alkotóinak **„A lelki egészség megőrzése a képzőművészet által”** című kiállítása. Művészeti vezető: **Platthy István** művészetterapeuta
  A kiállításmegnyitó időpontja: 2010. szeptember 6. , hétfő 17 óra
  A kiállítást megnyitja: **Dr.Aknai Tamás**, művészettörténész, a Pécsi Tudomány egyetem tanára
  Megtekinthető: 2010. szeptember 20-ig
- **2010. szeptember 21-én, kedden 17 órakor** nyílik a **Baranyafolt** foltvarró kör patchwork kiállítása **„Indián nyár”** címmel.
  A kiállítás megtekinthető: 2010. október 1-ig

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Szeptember 2-án, csütörtökön 14 órakor
10 éves a Zöld-Híd Alapítvány – jubileumi ünnepség
A ZÖLD HÍD ALAPÍTVÁNY szervezésében

Szeptember 3-án, pénteken 9.30-kor
„Hatékonyan működő és együttműködő egészségügyi civilek a dél-dunántúli régióban” workshop
A FACT ALAPÍTVÁNY szervezésében

Szeptember 3-án, pénteken, 16 órakor
V. TETT-HELY Hálózati Nap
Szervező: BARANYA IFJÚSÁGÁÉRT Nonprofit Kft
További információ: www.tetthely.net

Szeptember 8-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Vaklárma– *színes, magyarul beszélő, amerikai vígjáték 103’ 1989*

Szeptember 9-én, csütörtökön 15 órakor
Mánfai György: A Mediterráneum világa – könyvbemutató
Közreműködik: Horváth István operaénekes, Lipics Zsolt színművész, Straub Tamás gitárművész, Vizin Antal népzenész

Szeptember 9-én, csütörtökön 17 órakor
FÜSTI MOLNÁR SZÍNI STÚDIÓ
– Beíratkozás

Szeptember 11-én, szombaton 8 órakor
Japán nap
Szervező: PÉCS/SOPIANAE ÖRÖKSÉG NONPROFIT KHT.

Szeptember 12-én, vasárnap 15 órakor
Csigaház – Mesefigurák mesésen szép hangszereken
A PANNON FILHARMONIKUSOK rendezvénye
További információ: www.pfz.hu

Szeptember 14-én, kedden 16.30-kor
A 20. század első felének aerodinamikája – Európa és Dél- Amerika
Előadó: Deák Máté
PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG

Szeptember 14-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Szeptember 16-án, csütörtökön 9.30 órakor
Képzőművészetterápiás Konferencia
Előadók: Dr. Aknai Tamás művészettörténész, Platthy István, Komáromi Erzsébet, Bocz Bea művészetterapeuták
A CSONTVÁRY KÉPZŐMŰVÉSZETI STÚDIÓ EGYESÜLET szervezésében

Szeptember 16-án, csütörtökön 9 órakor
63 éves találkozó
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA

Szeptember 17-én, pénteken 9.30-kor
„Hatékonyan működő és együttműködő egészségügyi civilek a dél-dunántúli régióban” workshop
A FACT ALAPÍTVÁNY szervezésében

Szeptember 18-án, szombaton 9 órakor
Országos Napórás Találkozó
Az ASTRA CSILLAGÁSZATI EGYESÜLET szervezésében

Szeptember 21-én, kedden 9.30 órakor
„COMPUTERIA – Intergenerációs tanulás a tudás- és képességfejlesztésért” című Grundtvig projekt zárókonferenciája
Helyszín: a Baranya megyei Közgyűlés Díszterme (Pécs, Papnövelde u. 5.)
A NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET szervezésében

Szeptember 21-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Szeptember 22-én, szerdán 10 órakor
A REIN európai hálózat közgyűlése

Szeptember 22-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub (További információ: Esélyek Háza 72/210-794)
Berlin felett az ég– *színes, fekete-fehér, német-francia filmdráma 130’ 1987*

Szeptember 23-án, csütörtökön 18 órakor
European Borderlines
A PTE BTK szervezésében

Szeptember 29-én, szerdán 9.30 órakor
Pénzügyi átláthatóságot segítő szoftver bemutatása
A TRANSPARENCY INTERNATIONAL rendezvénye

Szeptember 28-án, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái (első próba szeptember 6-án)
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 17 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ felnőtteknek (októbertől)
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái (első próba szeptember 6-án)
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
(szeptember 14-től)
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páros) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása (augusztus 31-től)

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása (szeptember közepétől)
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden szerdán 17.30 órakor
FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola) (várhatóan októbertől)
Vezeti: *Dékány Zsolt,* fényképész

Minden csütörtökön 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA (szeptember közepétől)
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ (októbertől)
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 16.30 órakor
FINN TANFOLYAM haladóknak (szeptember közepétől)
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
FINN TANFOLYAM kezdőknek (szeptember közepétől)
Vezeti: *Anja Haaparanta,* lektor

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB (októbertől)
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs (első alkalom szeptember 3-án)
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax: +36-72/315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4

Élő Könyvtár: „Találkozz az előítéleteiddel!” 5

KULTÚRA

SANSZ FILMKLUB-6.sorozat 6

A jókat raktározzuk el 7

„Lelki egészség megőrzése a művészet által” 18

Rajzpályázati felhívás – „János vitéz újjászületése Pécsett” 18

SZERINTEM

Haldokló foci 8

CIVIL ÉLET

„Zöld-Híd”-on egy környezettudatosabb világ felé! 10

Tájbejárás és tapasztalatcsere a fenntartható életért 12

COMPUTERIA – Intergenerációs tanulás a tudás- és képességfejlesztésért 14

Felhívás Baranya megyei civil szervezetek fejlesztésére 15

PÉCS NEVEZETES EMBEREI

Ki volt Dr. Boros István? 13

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

Miért ne?

Múltkor valaki megkérdezte tőlem: Ti hogy álltok? Bírjátok anyagilag-emberileg ezt a nehéz időszakot? A nagy „kulturális intézményi átalakulás” időszakát itt Pécsett?

Persze – mondtam –, miért ne bírnánk? Természetesen néha mi is aggódunk, mert semmi sem kiszámítható előre, de érzéseim szerint egyre nagyobb igény mutatkozik az ilyen befogadó típusú, komplex közösségi szolgáltatásokat nyújtó központokra. Kicsi, intim terek, hangulatos sarkok, nyugalom, tartalmas együttlétek, közösségi élmények – sommázva ennyi a lényeg. Erre vágynak sokan: a halk beszélgetésekre, egy-egy elgondolkodtató előadás meghallgatására, az együtténeklés örömére, a közös alkotásra... És ez itt mind adott.

A 2010-2011-es időszak is tartalmas lesz számunkra. Kulturális programjaink közül kiemelkedik a Pécsi Kamarakórus karnagyának, Tillai Aurél karnagy úrnak 80. születésnapja alkalmából megrendezésre kerülő koncertje, az EKF jegyében zajló „Pécs-Orfű Déli Híd” – 2. Nemzetközi Képzőművészeti Szimpózium és a házban működő Gebauer Galéria éves kiállítási programja, valamint a 22. alkalommal megrendezésre kerülő Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny. Emellett otthona és befogadói vagyunk több mint 80 civil szervezetnek és közösségnek, akik napi rendszerességgel tartják összejöveteleiket a Házban. Lassan kinőjük a helyet...

Közösségi, nonprofit-civil fejlesztésként hazai és nemzetközi projektek indulnak és zárulnak is egyúttal (TÁMOP, GRUNDTVIG), amelyek új tartalmakat adtak és adnak a civil szervezeteknek.

2010. augusztus 31-gyel zárult a TÁMOP 5.5.3-as konstrukció keretében a baranyai civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése, október végén pedig egy multilaterális, összesen 6 országot bevonó nemzetközi projekt, amely az intergenerációs non-formális tanulás lehetőségeit vizsgálta.

Eközben július 1-jével indult ugyancsak egy TÁMOP konstrukció keretében (TÁMOP-5.5.1) a „SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében” című projektünk, hasonlóan a GRUNDTVIG program keretében megvalósuló nemzetközi börtön-rehabilitációs projekttel. Két NCA-s szakmai program is gazdagítja a palettát.

És amire már régóta vágyunk és távlati célként tűztük ki: reményeink szerint létrejöhet egy, az országban egyedülálló közösségi szolgáltató központ, amely egy tető alá hozza a civil szervezeteket támogató (Civil Szolgáltató Központ), az esélyegyenlőséget szolgáló (Esélyek Háza) és az egyéni önkéntes aktivitásokat koordináló (Önkéntes Központ) funkciókat.

Úgy tűnik, nem unatkozunk idén sem. Jöjjenek és váljanak mindezen események részeseivé!

Vincze Csilla
ügyvezető igazgató

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be *„SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében„* címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/ számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a projekt megvalósítása megkezdődött.

Projektünk célja a helyi érdekek és szükségletek felmérésén, tervezésen alapuló program megvalósítása Baranya megyében, amely széleskörű helyi partneri együttműködéssel, s a helyi társadalom tájékoztatásán és bevonásán alapuló szemléletformálással hozzájárul az előítéletek és diszkrimináció csökkentéséhez, a szociokulturális, és – az ezzel szorosan összefüggő – munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben lévő társadalmi csoportok (re)integrációjának elősegítéséhez, életminőségének javításához.

A projekt **elsődleges célcsoportja** a fogyatékossággal élők, a romák és a nők, ezen belül kiemelt célcsoportok a szociokulturális, s ebből fakadóan munkaerő-piaci hátrányokkal is rendelkező alacsony iskolai végzettségű álláskeresők, vagy munkanélküliséggel veszélyeztettek: 1. 45 év felettiek; 2. pszichiátriai betegek; 3. iskolarendszerből lemorzsolódott, vagy legfeljebb középfokú végzettséggel rendelkező pályakezdő fiatalok; 4. börtönből szabadulók/szabadult és pártfogolt fiatalok.

Másodlagos célcsoportunk a civil szervezetek és az önkormányzati humán intézmények, akik maguk is a hátrányos helyzetű célcsoporttal foglalkoznak. Min. 12 szervezet számára biztosítunk képzést. Továbbá **közvetett célcsoport** a munkáltatói szféra.

Összesen **5 kistérségben** (Pécsi, Sellyei, Siklósi, Mohácsi, Sásdi), **kiemelten 5 településen** (Pécs, Sellye, Kémes, Mohács, Alsómocsolád) valósulnak meg programjaink az elkövetkező 20 hónapban.

A projekt összesen 4 főbb tevékenységet tartalmaz, melyek különböző a helyi igényekre reagáló specifikus programokat tartalmaznak:

1. Módszertani fejlesztés és adaptáció

Modellprogramok megismerése, adaptációja, kipróbálása, értékelése 5 témakörben:

1. pszichoszociális tanácsadás (német modell); 2. akadálymentes turizmus (német modell); 3. környezettudatos, intelligens erőforrások (spanyol modell); 4. börtönből szabadulók reintegrációja (litván modell); 5. a „flexicurity” (EU modellek)

2. Képzés és Tanácsadás

A Célcsoport részére szervezett képzések és tanácsadás:

„Kézenfogott családok” akkreditált képzési program, életminőséget javító komplex képzés a hátrányos helyzetű családoknak

Fiataloknak 3 napos bentlakásos **aktivizáló tréning**, bűnmegelőzés tartalommal

A célcsoporttal foglalkozó humán szolgáltatók (civil, állami és önkormányzati) számára érzékenyítő, ismeretátadó, képessé tevő **tréningek szervezése** (pl. antidiszkriminációs tréning)

Álláskeresők teaháza önsegítő klub működtetése havonta a „végpontokon” is, a célcsoport igényeire épülve

Számítástechnikai alapismeretek (60 órás) képzés a célcsoportnak, a digitális írástudás fejlesztéséért

Célcsoport-specifikus szolgáltatások: egyéni tanácsadás álláskeresőknek; pszicho-szociális tanácsadás kiemelten pszichiátriai betegek számára; társadalmi reintegrációs modell program kipróbálása pártfogolt és börtönből

szabadult fiatalokkal; egyéni tanácsadás munkáltatóknak

3. Kapacitásbővítés és Hálózatosodás

Esélyegyenlőségi végpontok kialakítása és működtetése a megyében. A projekt 5 baranyai helyszínre szervez szolgáltatásokat az egyenlő hozzáférés elősegítése, a hátrányok csökkentése érdekében: Pécs, Mohács, Sellye, Alsómocsolád és Kémes. A programok szervezését, megvalósítását helyi önkéntesek (4-4 fő) segítik.

A végpontok kialakításában együttműködő partnereink: Kémes Körzet Gyermekeiért Alapítvány (Kémes), Szociális Háló Egyesület (Sellye), Mohácsi Városvédő Egyesület (Mohács), Alsómocsoládiak Baráti Köre (Alsómocsolád)

Önkéntesek felkészítése, képzése (20 fő) antidiszkriminációs képzés, facilitált csoportmunka a megvalósítókkal közösen

Helyi szakemberek bevonásával **tapasztalatcsere, jó gyakorlatok átadása, terjesztése** (tematikus szakmai napok, civil fórumok).

4. Helyi akciók

A helyi akciók a társadalmi befogadás elősegítését, a diszkrimináció csökkentését, az esélyegyenlőség megvalósítását célozzák

Esélyegyenlőségi napok a projekt 5 helyszínén, (környezettudatos játszóház, bűnmegelőzés)

Pécsett: akadálymentes turizmus (német modell alapján), ezenkívül „Mural painting"

Kémes: munkaerő-piaci hátrányok, romák esélyegyenlősége, gyermekkori prevenció

Alsómocsolád: intergenerációs szolidaritás, fókuszban az idősekkel

Mohács: környezettudatosság, környezeti fenntarthatóság

Sellye: ifjúsági programok

„Projektmodellező klub": Önkéntesekkel a végpontokon helyi igényeken alapuló projektgenerálás

A projekt kezdetén **2010. július hónapban** megtörtént a támogatási szerződés aláírása, a projektindító találkozó megszervezése és lebonyolítása az együttműködő partnerekkel, s előkészítésre került a tervezett szakmai programokat megalapozó szükségletfelmérés, melynek megvalósítását augusztus-szeptember hónapra, a projekt nyitókonferenciáját szeptember végére tervezzük.

A pályázat előkészítésében, és a projekt megvalósításában részt vevő együttműködő partnereink:

PTE BTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék; Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda - Esélyek Háza; Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet; Baranya Megyei Igazságügyi Hivatal; FACT Gazdaság- és Társadalomtudományi Alkalmazások Alapítvány; Ifjúságért Egyesület; Zöld-Híd Regionális Energiahatékonysági és Környezetvédelmi Alapítványt; Szociális Szolgáltatásokért Egyesület; Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft.

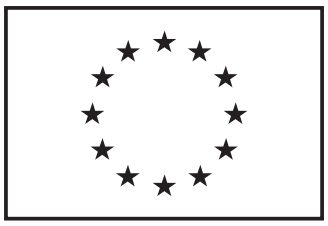
Külföldi partnereink: TIBP GmbH Erfurt, QP Quality Projects S.L. Madrid, Socializacijos ir darbinio mokymo centas Vilnius

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület (gesztor szervezet) 7624 Pécs, Szent István tér 17. Tel.: 0672/511-815 tamop551@civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. (konzorciumi partner) 7625 Pécs, Aradi vértanúk útja 20. Tel.: 0672/514-100

Élő Könyvtár: „Találkozz az előítéleteiddel!"

Szervezők: Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza, Az Emberség Erejével Alapítvány, Nevelők Háza Egyesület

Az Élő Könyvtár úgy működik, mint egy hagyományos könyvtár, érvényes olvasójeggyel lehet kölcsönözni egy-egy könyvet meghatározott időre, a könyvtári szabályok betartásával. Ezek a könyvek azonban élő személyek, sztereotípiáink, előítéleteink „áldozatai", vagyis lehet buddhista, mozgássérült, feminista, volt szerhasználó, látássérült vagy akár homoszexuális. Az „olvasás", vagyis a személyes beszélgetés során olyan kérdéseket tehetünk fel könyvünknek, amire mindig is szerettünk volna választ kapni, csak sosem volt merszünk, vagy lehetőségünk megkérdezni. A szabály csak annyi, hogy az olvasójegyünkkel nyitottságot, kíváncsiságot és némi empátiát is „váltottunk". A kikölcsönzött élő könyv nemcsak válaszol kérdéseinkre, hanem vissza is kérdezhet, így könyv és olvasó, egymás nézőpontját megismerve, saját élményekkel gazdagodva fejezheti be a kölcsönzést.

Az Élő Könyvtárat magyarul nem beszélő olvasók is látogathatják, ugyanis angol és német tolmácskönyv is kölcsönözhető.

A könyvtár a Szent István téren a Szökőkútnál az alábbiak szerint tart nyitva:
Szeptember 17. (péntek) 14-20h
szeptember 18-19. (szombat, vasárnap) 10-20h
Utolsó kölcsönzési lehetőség mindennap 19h-ig.

SANSZ FILMKLUB – 6.sorozat

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) 17 órától

A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.

Szervezők:

- Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda Esélyek Háza
- Dialógus-kör
- Ki-Látás Közhasznú Alapítvány
- Nevelők Háza Egyesület
- és barátaink

2010. szeptember 8.	**Vaklárma** **színes, magyarul beszélő, amerikai vígjáték, 103 perc, 1989** Dave és Wally furcsa páros. Dave süket és újságos, Wally viszont vak és szerencsejátékos valamint Dave alkalmazottja. Amikor az újságos standnál lelőnek egy bukmékert, ők lesznek az első számú gyanúsítottak. Mivel a süket Dave háttal állt az eseményeknek, a vak Wally viszont csak arról tud beszámolni, amit hallott, ketten együttesen is csak csekély információval tudnak szolgálni. Dave látott egy lábat, Wally pedig egy Shalimar nevű parfüm illatát érzi. Kiderül, hogy az áldozatnál volt egy pénzérme, amelyet beledobott Dave borravalós dobozába, amelyet most Wally cipel magával. És ebben az érmében egy olyan microchip van elrejtve, amelyre sokaknak fáj a foga.(port.hu)
2010. szeptember 22.	**Berlin felett az ég** **színes, fekete-fehér, német-francia filmdráma, 130 perc, 1987** „Történetem hősei angyalok. Igen, munkanélküli őrangyalok, akik a háború befejezése óta Berlinben tevékenykednek, ahogy az Úristen így hátrahagyta őket. Azután egy szép napon az egyik angyal szerelmes lesz. Találkozik egy trapézművésznővel, aki cirkuszban lép fel, angyalszárnyacskákkal a ruháján. Ezt nagyon mulatságosnak találja, és nagyon tetszik neki ez a lány. De ahhoz, hogy beleszerethessen, halandóvá kell válnia, mint minden földi lénynek. Nehéz elhatározás előtt áll..." (Wim Wenders) A nyolcvanas évek közepén még kettészakított Berlinben játszódó - cannes-i rendezői díjjal kitüntetett - film az évtized iskolateremtő alkotásává vált.(port.hu)
2010. október 13.	**Hatodik érzék** **színes, magyarul beszélő, amerikai pszichothriller, 108 perc, 1999** 16 éven aluliak számára nem ajánlott Nem minden tehetség áldás... Dr. Malcolm Crowe (Bruce Willis) gyermekpszichológus életének legnagyobb elismeréseként díjat nyer munkásságáért. Ugyanazon az éjjelen majdnem mindent elveszít, mikor a múlt homályából rátör egy régi betege. A kellemetlen találkozás után újra előveszi a régi aktáit és tovább tanulmányozza a ritka kórképet. A kilencéves, zárkózott Cole (Haley Joel Osment) is azt állítja: látja a halottakat, akik segítséget kérnek tőle. A szellemek félelmetesek, de nem gonoszak, csupán igazságot akarnak. Cole túl kicsi még, hogy ezt a súlyt elviselje. A pszichológus egyre több időt szentel kis betege lelkének megmentésére, miközben saját magánélete zátonyra fut... Az utóbbi évek egyik legmeglepőbb thriller-szenzációja. (port.hu)
2010. október 20.	**Ófelsége pincére voltam** **színes, magyarul beszélő, cseh-szlovák romantikus vígjáték, 120 perc, 2006** Jan Ditě-t 14 év és 9 hónap után kiengedik a börtönből és egy olyan elhagyatott faluba küldik, ahonnan a II. világháború után kitelepítették a német nyelvű lakosságot. Ditě megismerkedik szomszédaival, egy idős professzorral és annak asszisztensnőjével. Az idősödő férfit elvarázsolja a lány szépsége, és eszébe jut saját fiatalsága, szerelmei és az is, hogy hogyan lett egyszerű utcai árusból a legszebb prágai étterem pincére. Egész életét két dolog vezérelte: a pénz és a nők imádata. Kéjt keresett és talált ezerféle nőben, mint ahogy pénzt keresett és talált felfelé ívelő karrierjében is. A háború szele már a levegőben van, amikor Ditě megismerkedik egy német lánnyal. Házassága a náci eszméket valló Lizával a rossz oldalra állítja, szembefordítja környezetével. A németek hatalomra kerülése elhozza Ditě idejét, végre bekerülhet a milliomosok régóta csodált világába.(port.hu)
2010. november 3.	**Színes fátyol** **színes, feliratos, kínai-amerikai romantikus dráma, 125 perc, 2006** A középosztálybeli orvos, Walter és az elkényeztetett, felsőosztálybeli Kitty házassága elhibázott döntés volt. Kitty, férje munkája miatt, londoni életét hátrahagyva Sanghajba költözik, ahol rátalál a szerelem a helyi konzul személyében. Miután Walter felfedezi hűtlenségét, büntetésképpen a kolera által legsúlyosabban érintett területen fogad el egy állást, és ragaszkodik hozzá, hogy Kitty is vele tartson. Az utazás a gyönyörű távoli kínai faluba és az ott megélt szörnyűségek értelmet és célt adnak elveszettnek hitt kapcsolatuknak.
2010. november 17.	**Túl a barátságon** **színes, magyarul beszélő, amerikai-kanadai filmdráma, 129 perc, 2005-16 éven aluliak számára nem ajánlott** Ennis Del Mar (Heath Ledger) és Jack Twist (Jake Gyllenhaal) először egy hajnalon találkoznak, Joe Aguirre (Randy Quaid) birtokán, a munkáért sorban állók között. Az a világ, amelybe beleszülettek, hirtelen változni kezd és mégis, szinte alig fejlődik. Mindkettőjüket ehhez a tájhoz kötik céljaik - tartós munkát találni, megházasodni, családot alapítani - és mégis vágynak valami másra, megfoghatatlanra is. Amikor Aguirre pásztorként alkalmazza mindkettőjüket a fenséges Brokeback hegyen, egymásra találnak a barátságban, majd egy ennél is mélyebb kapcsolatban. Nyár végére el kell hagyniuk a Brokeback hegyet és útjaik elválnak. Ennis Wyomingban marad és feleségül veszi szerelmét, Almát (Michelle Williams), aki két gyemeket szül neki. Jackre Texasban felfigyel a rodeo királynője, Lureen Newsome (Anne Hathaway). Kapcsolatuk házassággal folytatódik, egy fiuk születik, Jack pedig apósánál kap állást. Négy év telik el, amikor Ennisnek átad a felesége egy képeslapot, amely Jacktől érkezett, hogy átutazóban lesz Wyomingban. Ennis lelkesen várja barátját, majd egy pillanat alatt világossá válik, hogy az eltelt idő csak erősítette a kettőjüket összekötő szálakat. A következő években Ennis és Jack küzdelmesen igyekszik fenntartani a kettőjüket összekötő titkos kapcsolatot. Évente többször találkoznak. De amikor nincsenek együtt, szembekerülnek a hűség, az elkötelezettség és a bizalom örök problémáival. Végül már csak a természet ereje, a szerelem marad állandó az életükben. (port.hu)

2010. december 1.	**Éjszaka a földön** **színes, magyarul beszélő, francia-angol-német-amerikai-japán vígjáték, 129 perc, 1991** A világ öt nagyvárosában - Los Angelesben, New Yorkban, Párizsban, Rómában és Helsinkiben - egy időben játszódik az öt véletlenszerűen egymáshoz kapcsolódó történet. Főszereplője öt taxisofőr, illetve az utasaik, a téma pedig az út során köztük kialakuló kapcsolat. Ott van például a szórakoztatóiparban dolgozó ügynök, aki be akarja szervezni a csinos sofőrnőt a filmüzletbe, a talpraesett utas, aki megmutatja a kétbalkezes taxisnak, hogyan működik az autó, a vak asszony, aki „többet lát" a fekete sofőrnél, valamint a pap, akit a szexuális szokásaival traktál a nagyszájú sofőr.
2010. december 15. **KÖZÖS VETÍTÉS**	**Casciai Szent Rita** **színes, magyarul beszélő, olasz romantikus dráma, 180 perc, 2004** Rita Lotti, az egyszerű, tisztességes és mélyen vallásos guelf jegyző lánya, a 14. században élt az umbriai Cascia városában, amely ghibellin sziget volt a guelf fennhatóságú vidéken. A környékbeli guelfek rettegtek a saját érdekeiket akár a legkegyetlenebb eszközökkel is érvényesítő, egymással szövetkező, ghibellin Mancini-Cicchi klán bosszúhadjáratától. A szép, nagylelkű, bátor és okos Rita gyakran segített betegeket ápolni a helybéli kolostorban. Egy véres leszámolásról hazatérőben az egyik álarcos lovag apró batyut nyomot a riadt apácák között felháborodottan álló lány kezébe. Egy lázas csecsemő volt benne, akinek sikerült megmenteniük az életét. Rita később rájött, hogy a babát a középső Mancini-fiú, Paolo mentette meg a biztos haláltól, amiből arra következtetett, hogy ő érzékenyebb a többieknél. A fiatalok egymásba szerettek, és családjuk ellenkezését legyőzve összeházasodtak. Noha Rita csalódása elkerülhetetlen volt, mégis hosszú és gyötrelmes harcba kezdett szerelme, majd fiai megmentéséért.(port.hu)

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.
További információ:
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza
Pécs, Rákóczi u. 55., 72/210-794, 30/9373 992
eselyhazpecs@gmail.com

A jókat raktározzuk el

A Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda 2008. májusi újjáalakulása után meglehetősen hamar az esélyegyenlőségi munka vezérfonalává vált a Kompasz Kézikönyvből vett mondat: *„Senki sem követ el nagyobb hibát, mint azok, akik csak azért nem tesznek semmit sem, mert úgyis csak egy kicsit tudnának tenni."* Ezzel az elvvel és az ebből fakadó lelkesedéssel egyeztünk meg a Dialógus Körrel, hogy egy olyan filmklubot indítunk, melynek keretében a kedvenc, tartalmasnak gondolt filmjeinket vetítjük, és utána ezekről beszélgetünk. Az ötletre a Nevelők Háza Egyesület is igent mondott, sőt, csatlakoztak ők is a filmeket kiválasztók, és vetítéseket vezetők sorába. Egy fiatal egyetemistákból álló csoport , a PTE Társadalmi Befogadás Szakkollégiuma is csatlakozott és oszlopos tagja lett a társaságnak. 2008. október 1-jén 17 órától ezen négy szervezet képviselői tartották az első SANSZ FILMKLUB vetítést a Civil Közösségek Házában, ahol a téli rövidebb, és a nyári hosszabb pihenőket leszámítva kéthetente szerdánként bárki belecsöppenhet egy filmvetítésbe, kaphat egy jó teát, és ha kedve és ideje engedi, a film után megoszthatja gondolatait, vagy meghallgathatja másokét.

Az ingyenes filmvetítésekre várjuk a közösségi élményre vágyakozókat, és azokat, akiknek érték a nyitottság, illetve egy-egy film kapcsán szívesen beszélgetnek és gondolkoznak az egyéni és társadalmi felelősségről, a változásról, vagy a változtatásról. A kezdeti nehezebb időszakok után mostanra egy 20-25 fős „kemény mag"-gal büszkélkedhetünk. Ők azok, akik amikor csak tehetik- még a legzordabb időben is, jönnek a vetítésre, és állandó résztvevők. A „kemény mag" néhány tagja idő közben a vetítések lebonyolításába is bevonódott: ők választott filmet, és ők voltak az aktuális délután felelősei. Természetesen töretlenül célunk, hogy az új látogatók is ránk találjanak, szeretettel várunk minden érdeklődőt. Az ismertté tételben nagy segítség, hogy a Pécsi Est rendszeresen megjelenteti az aktuális programunkat.

2009 telén és 2010 nyarán egy kicsit ünnepibb alkalommal zártuk a sorozatokat. Ezekre az alkalmakra olyan filmeket választottunk, amelyek a közösségi léttel kapcsolatosak; és a filmet követő beszélgetés után kértük a résztvevőket, vessenek papírra egy-egy gondolatot, kritikát, benyomást, ami a filmklubbal, és esetleg a jobbá tételével kapcsolatos. Ezek a visszajelzések egyrészt szívet melengetőek: *„Várom a következő előadást! Köszönöm a jó filmeket, a kedves invitálást, a finom teát! További jó munkát!", „Nagyon jó filmek voltak eddig, így nyugodtan rábízhatjuk a további választást Önökre. A hangulat is mindig jó.", „Csak véletlen volt, hogy ide találtunk, de már nem hiszek a véletlenben! Szép volt. Köszönjük.",* másrészt nagyon hasznosak a továbbépítkezésben, mert képet adnak arról, miért szeretik a Sansz Filmklubot a hozzánk látogatók.

„Nem számít, hogy milyen lassan mész abban az esetben, ha nem állsz meg"- szól Confucius mondata. Úgy érzem, mindegyik vetítőtársam nevében írhatom, hogy újabb és újabb ötletekkel igyekszünk egyre jobbá és hangulatosabbá tenni a kéthetente szerdánkénti alkalmakat. Köszönet a vetítőtársaknak: Hajnal Zsoltnak, Kenderesi Ilonának, Koska Évának, Nagy Gál Józsefnek, Dr. Péceliné Hoffmann Erzsébetnek és mindazoknak, akik elhozták már a Sansz Filmklubra kedvenc filmjüket.

2010 őszétől folytatódnak a vetítések. A Sansz Filmklubbal kapcsolatos legfrissebb információkat megtalálja a www.eselyekhaza.hu oldalon, ha Baranya megyére kattint.

Gruidl Zsuzsanna
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda
Esélyek Háza

Haldokló foci

Tóth Krisztina

Elsötétített szoba, behúzott szobaajtó – meccs van. Gyermekkoromra visszagondolva, így zajlottak azok az esték, délutánok, amikor egy-egy labdarúgómérkőzést közvetített a tv. Ilyenkor semmi nem zavarhatta az események zavartalan figyelemmel követését.

Édesapám, aki 25 éves aktív focis múlttal rendelkezik hamar belénk plántálta a foci iránti érdeklődést, mi több ezt láttuk magunk körül: edzések, meccsek, heves értékelő viták egy-egy vereség után az étteremben, a rokonságban, az iskolában....a foci akkor közügy volt, mindennapos beszédtéma lokális és országos szinten egyaránt. Aztán itthon sok minden megváltozott, de a futball világszerte ma is népszerű. Édesapám, *Tóth Szilárd* ügyszeretete is töretlen. Az egykori csatár, majd kapus ma egy diáksport egyesület keretein belül edző, gyerekek sokaságával ismerteti és szeretteti meg a manapság számtalan érből vérző csapatsportot. Vele ezúttal a foci hanyatlásának okairól beszélgettünk a júniusban megrendezett dél-afrikai világbajnokság kapcsán.

– Csodálatra méltóan több száz meccset őriz a memóriád mind a saját, mind a világversenyekből-, villanásokat, gólokat, szinte felfoghatatlan pontossággal idézel vissza. A számodra első chilei, 1962-es világbajnokságok óta pedig már 13 ilyen versenyt rendeztek. Mi a legszembetűnőbb változás az eltelt 48 év folyamán a világbajnokságok illetve a foci történetében?

– Óriásit haladt 1986-ig technikai síkon, de ezután már csak fizikailag fejlődött a labdarúgás. És annak is inkább az atlétikus része: a futás, elrugaszkodás, a párharcok megnyerése. Korábban nem tapasztalt módszerek kerültek előtérbe a labda megszerzése érdekében és ezáltal durvább, színvonaltalanabb lett a játék.

– Mi válthatta ezt ki?

– Ez lett az egyfajta edzői igénytelenség következménye, a szakmai irányítók megálltak, megelégedtek a futás mennyiségével, a párharc egyre durvább megnyerésével, de a szabályos játék így csorbát szenvedett. A futballistát már rég nem képzik ki arra, hogy annak játékában a gyorsaság a technikával ötvöződjön. Taktikai felépítésben sem látni előrelépést, ezen a szinten is áll a foci. A támadó futball pedig hiánycikk lett, nincsenek csatárok.

– Ez azért furcsa, hiszen ezért a szürke fociért lényegesebben több pénzt kapnak manapság a játékosok, de az edzők is, mint a sportág fénykorában. A nézők pedig egyre kevesebbet. Mindez annak ellenére, hogy évről évre nő az érdeklődés a vb iránt, pedig egyre kevesebb szórakoztató és látványos produkcióban részesülhet a szurkoló. A foci óriási üzlet, szinte iparág.

– Ma már nem szakmaiság a dominál, hanem a pénz – minél jobb szerződést kötni – ez lett nagyon sok futbalista vezérelve.

– A pénz mintha megölné a játék szellemét, szellemiségét.

– Részben, a mostani vb 5-6 meccs kivételével unalmas volt. A védekező futball erőszakolása ma már teret nyert, a cél 1-2 gólos előny megszerzése. A cél nem változott: győzni- de hogyan-az mellékessé vált.

– Mi vezetett ide?

– A játékosok ennyire képesek, azaz nem tudnak ma többet, a képzési rendszer nem üt meg ennél magasabb színvonalat, a támadó középpályások képzetlenek, szűk látóterűek a játékosok, másrészt kockázatot sem vállalnak. A csatárok nem mernek egy-egy elleni játékot folytatni, alacsony a rúgótechnikájuk, kevés a távoli kapura-lövés kísérlete, nincs virtuózitás, megelégednek a gépies futballal, hiányzik a kreativitás. Nincs játékosság, a pályán a foci sablonszerű és monoton lett. Ez az oka a kevés gólnak is. Ismétlem: nem számít, hogy milyen játékkal - csak nyerjen egy csapat. Ez aztán nem motivál senkit. A régi foci tele volt váratlan dolgokkal, ma sok meglepetés nem ér bennünket. Én úgy vélem a technikát futással mégsem lehet pótolni.

– A játékosok fáradtsága is talán egy oka a látottaknak?

– A klubcsapatok érdekei előtérben kerülnek, ennek már rég alárendelődtek a nemzeti válogatottak dolgai. Klubszinten óriási elvárások vannak egy-egy játékossal szemben, azt meg is fizetik, így a válogatottra nem marad elég motiváció és energia sem.

– Pedig a foci még sok helyen ma is nemzeti ügy pl. az angoloknál, németeknél. Óriási várakozás előzi meg a nemzeti tizenegy minden megmozdulását. Ennek ellenére sok csapat okozott csalódást a mélyen aluli szereplésével. Kérdés, hogy ezek a csapatok közösségek-e- látva sokszínűségüket, lehetnek-e egységesek pl. egy idegen ajkú edző személyét is figyelembe véve.

– Számomra is érthetetlen, és az eredménytelenségek jegyében állítható, hogy nem szerencsés más nemzetiségű szövetségi kapitánnyal szerepelni ilyen világversenyeken, mert más lehet a csapat és más az edző motivációja. Az sem mellékes, hogy a habitusbeli különbségeket a legprofibb edző sem tudja áthidalni. Gondoljunk az olasz Capellora az angol válogatottnál, vagy egy európai edző, Erikkson esetére az afrikai, elefántcsontparti csapattal.

Másrészt óriási probléma az, hogy a játékosok szerte a világban, szétszóródva játszanak, ezért nincs összeszokottság közöttük. Kihat ez másra is: a dél-amerikai foci jellege talán ezért kopott meg, vagy van eltűnőben, mert a játékosok zöme európai klubbokban játszik. Eltűnt a karaktereséges a nemzeti focinak, nincs „svájci retesz", nincs szikár, kőkemény északi stílus, vagy a felívelős angol foci, de nekem a sokpasszos, virtuóz, kreatív dél-amerikai foci hiányzik a legjobban.

– Sokat emlegeted Pelét, a Fekete Gyöngyszemet mint példaképedet. Mintha hiányoztak volna a nagy egyéniségei ennek a viadalnak?

– A mai futballsztárok játéka Dél-Afrikában, nemcsak a nagy elődöktől, hanem messze önmaguktól is elmaradtak. A mai játékosképzés automatizált figurákból áll, sematikus, egyénieskedésre nincs lehetőség, a mai csapatjáték sem engedi meg, hogy ez kialakuljon. Pedig

nagy szükség volna ma is „szakmailag feltöltött" vezéregyéniségekre. Leginkább talán az olaszoknál érezhettük ennek hiányát, de az argentin Messi is gólképtelennek bizonyult. Pelé vagy Maradona esetében ez korábban elképzelhetetlen tűnt, de a mi Puskásunkra is érvényes volt a permanens megbízhatóság.

– *Az szövetségi kapitányokat ezúttal is sok támadás érte, aztán az eredmények sokszor az aggályoskodókat igazolták. Egyik szembetűnő esete ennek az argentin csapat volt.*

– Maradona óriási játékos múlt-

ja nem garantálta edzői kvalitását. Véleményem szerint mindenkinek végig kell járnia a szamárlétrát, míg végül megkaphatja a legmagasabb beosztást, hiszen az edzősködés rendkívül összetett feladat. Az edző hibák –láttuk- óriási bukásokhoz vezettek.

– *A címvédő olasz kapitány, Lippi nagy múlttal, szép eredményekkel rendelkezett, mégis, mintha kezdőként irányította volna a taljánokat...*

– Az olasz válogatottnál az eltelt négy év alatt nem termelődött ki nemzetközi szintű futballista, másrészt enervált volt az egész csapat.

– *Nem hagyhatjuk a ki a bírók szerepét, akik sokak jogos felháborodását keltették.*

– Valóban sok esetben ők is hozzájárultak a világbajnokság alacsony színvonalához. Láttuk a Brazilia-Elefántcsontpart mérkőzésen azt, hogy ha a bíró nem kellő szigorral kezeli a szabálytalanságokat, a durvaságokat- elfajul, eltorzul a játék és nem biztos, hogy így a csapat valós tudása érvényesülhet. A döntő pl. sokkal hamarabb eldőlhetett volna győztes javára, ha a bíró kellő időben kellő szigorral kiállítja a holland játékosokat.

– *Talán nem akarta ő személyesen eldönteni mindjárt a meccs alakulását.*

– Meg kell tanulni szabályosan játszani és akkor a játékos befolyásolja a meccs alakulását, nem pedig a bíró. A bírónak pedig végeznie kell a dolgát, ha szándékos mellkason rúgnak valakit, annak a következménye egyértelműen a kiállítás! Hiszen így lassan eljutunk ahhoz a kaotikus, groteszk helyzethez, hogy a játékos sisakban és mellvértben megy föl a pályára- a bírói ítélkezés kiszámíthatatlansága miatt...ezt azért mégsem kellene elérni. A szabályok egyértelműek, annak az alkalmazása és betartatása mindig a játékvezető feladata, és kötelessége, csoportmérkőzésen és döntőn egyaránt.

– *A döntő, mint ahogyan 4 évvel ezelőtt is, talán a torna legcsúnyább mecscsére sikeredett, a vesztes hollandok játékát a futball megszégyenítésének vélték sokan. Korábban is jellemző volt ez a jelenség?*

– Mindig feszültséggel teli volt a végső küzdelem, de ennyire barbarikus döntők korábban nem voltak láthatók.

Összeségében a világ fociját tekintve a fő problémának én azt tartom, hogy pénzcentrikussá vált a futball és a pénz oltárán feláldozódott maga a játék.

Szakmailag pedig meg kellene újulni, mert ez a tendencia a labdarúgás elsivárosodásához, majd a sportágtól való elforduláshoz fog vezetni. Ehhez persze szükséges az, is, hogy a játékosok mentalitása is változzon.

– *Miben bízhatunk?*

– Abban, hogy visszajönnek a varázslók, a technikás futballisták, akik ámulatba tudnak ejteni majd bennünket, hogy nőnek új Maradonák, hogy születnek majd Pelé féle misszionárusok. Remélhetőleg rájön majd a szakma, hogy CSAK pénzzel nem lehet ezt a sportágat sem működtetni. Ehhez feltétlenül szükséges a magasabb technikai felkészültség, az alázatosság, a játék-és csapatszeretet. Talán szigorúbb szabályok sem ártanának a klub szintű átigazolások terén-mert az állandó csapatváltás végképp nem használ a sportágnak. Igényesebbeknek kell lenni persze a játékosoknak maguknak is, soha nem hihetik el, hogy már nincs mit tanulniuk.

Az 1970-es világbajnokság után megkérdezték Pelét győztes csapatának sikeréről, aki azt válaszolta, hogy „azért nyertünk, mert nálunk a művészek is cipelték a zongorát." A labdarúgásnak ma bizony nagyon sok ilyen cipekedőre lenne szüksége.

„Zöld-Híd”-on egy környezettudatosabb világ felé!

A **10 éves jubileumát ünneplő Zöld-Híd Alapítvány** Pécsett, a belváros szívében a Széchenyi téren található. Alapítványunk tanácsadó és ismeretterjesztő munkát végez az energetika és környezetvédelem területén. Célunk a figyelem felkeltése e kérdések iránt és az emberek ismereteinek bővítése egy élhetőbb és fenntartható világ érdekében. Meggyőződésünk, hogy mindez akkor valósulhat meg, ha tudatára ébredünk a környezeti kérdésekkel kapcsolatos érintettségünknek, és mindennapi életünkben kisebb-nagyobb változtatásokat hajtunk végre. A Föld erőforrásainak és élővilágának megőrzése saját otthonunkban, hétköznapjainkban kezdőik. Hiszünk abban, hogy megfelelő ismeretek birtokában és a környezet iránti felelősségünk tudatában mindannyian tehetünk Földünk természeti erőforrásainak környezetkímélő felhasználásáért. A Zöld-Híd Alapítvány megalapítása óta törekszik a környezetvédelem, energiahatékonyság területén lakossági tanácsadással, ismeretterjesztő előadások, környezetvédelmi programok, konferenciák szervezésével és egyre nagyobb mértékben a környezeti nevelés eszközeinek alkalmazásával a környezettudatosság népszerűsítésére. Mivel a játékon alapuló részvétel hozzájárul a környezettudatos életforma alakulásához. 2004-től **Interaktív Környezetvédelmi Oktatótermet működtetünk Öko-Kuckó néven**, mely kiállításként is várja a látogatókat. Az oktatóterem célja a környezetünket érintő egyéni felelősségünk tudatosítása, és a városi élet környezetvédelmi problémáinak ismertetése, különböző témák (a Föld, a természet kincsestára, víz, energia, vásárlás - fogyasztás, hulladék) játékos bemutatásával minden korosztály számára elérhetővé tesszük. **Öko-Műhely foglalkozásainkon** néhány környezetünket érintő aktuális problémával ismerkedhetnek meg a gyerekek játékos, kreatív, interaktív formában. Minden tanévben bővítjük kínálatunkat, folyamatosan fejlesztjük foglalkozásainkat, így a visszatérő csoportjaink is kedvükre válogathatnak újdonságainkból. Foglalkozásainkon elsősorban óvodai, általános- valamint középiskolai csoportok vesznek részt, melyhez előzetes bejelentkezés és időpont egyeztetés szükséges. **Újdonság a tevékenységeink között**, hogy 2010. július 1-jén megnyitottuk az **Öko-Kuckó Pécsi Zöld Játszóházat és Gyerekmegőrzőt**, ahol a **4-10 éves gyermekeket** várjuk, hogy zöld szellemben, hasznosan, sok játékkal és vidámsággal tölthessék el a szabadidejüket. A játszóház célja túlmutat a gyermekek felügyeletén. Arra szeretnénk ösztönözni a gyerekeket, hogy elsajátítsák és magukénak érezzék a környezetbarát életformát Az interaktivitáson alapuló ökotudatos játszóházban az Öko-Kuckó Interaktív Környezetvédelmi Oktatóterem bemutató játékain kívül, számos egyedi készítésű, kreatív, illetve környezetbarát játékkal várjuk a gyerekeket. A játszóházban lehetőség van kézművesedésre, a Föld Anya megmentésére óriás társas formájában, napelemes játékok kipróbálására és még sok-sok izgalmas, ökotudatos játékra. Szívesen látjuk a gyermeküket kísérő kíváncsi, játékos kedvű, vagy éppen a környezetért aggódó szülőket is, akik csemetéjükkel együtt fedezhetik fel az Öko-Kuckó játékait vagy lazíthatnak, beszélgethetnek, amíg gyermekük játszik. Ha a kedves szülő mégis úgy döntene, hogy néhány óra alatt elintézi a városban az ügyes-bajos dolgokat, addig szakképzett pedagógusok és környezeti nevelők foglakoznak a gyerekekkel.

Játszóházunk minden délután 14-18 óra között, szombaton pedig előre egyeztetett időpontban (megfelelő létszám esetén) tematikus foglalkozásokkal várja a gyerekeket 800 Ft/fő/óra áron. A játszóház előzetes bejelentkezéshez kötött, regisztráció esetén az első alkalommal ingyenesen vehető igénybe. Környezeti nevelési tevékenységünk hozzájárul ahhoz, hogy a gyermek és fiatal korosztályt tenni akaró, környezettudatos polgárrá neveljük, akik a birtokukba került tudást, készségeket és értékeket felhasználják a fenntartható életvitel kialakításában. Az Öko-Kuckó működtetésén kívül egyéb sokszínű programkínálatunkon keresztül próbáljuk népszerűsíteni a környezettudatos életformát és megszólítani a fiatal és felnőtt nemzedéket. Találkozhatnak velünk Pécsett vagy a környéken szervezett kulturális rendezvényeken, falunapokon ahol környezettudatos játékokkal és kézműves foglalkozásokkal várjuk a gyermekeket és fiatalokat, valamint olyan sikeres programok köthetők az alapítvány nevéhez, mint a „Mural painting – Utcai képzőművészet, életre keltett falak" vagy a ÖTLET Program regionális koordinálása. Programjainkról és szolgáltatásainkról bővebb tájékoztatás található honlapunkon, ahol megtalálható az aktuálisan választható foglalkozásaink listája és naprakész információk találhatók az alapítvány munkájának aktualitásairól.

Valkó Kornélia
Zöld – Híd Alapítvány
Irodavezető: Szabó Zsuzsanna
7621 Pécs, Széchenyi tér 2.
Tel.: + 36 (72) 236-236,
+ 36 (72) 510 – 231
Web: www.zold-hid.hu
E-mail: zold-hid@zold-hid.hu

Tájbejárás és tapasztalatcsere a fenntartható életért

Egyesületünk – az Erdőkerülő Egyesület – a KEOP 6.1.0 pályázati konstrukció keretében nyert támogatás, a fenntartható életmódot bemutató tájbejárások szervezésére. A program során olyan helyeket keresünk fel, ahol *az egyszerű, természetközeli életmód lehetőségét, helyben előállított élelmiszereket, természetes állattartást és növénytermesztést* és különleges, megóvandó *természeti értékeket* mutathatunk be a fiataloknak, illetve ahol a gyakorlatban is kipróbálhatják a környezettudatos életmód egy-egy elemét.

Projektünk célja, a 15-20 éves korú fiatalok szemléletformálása, környezettudatos gondolkodás és magatartásformák kialakítása, fenntartható életmód – minták nyújtása számukra, melyet a következő „részcélokkal közelítünk meg”:

- a fiatal korosztály figyelmének felhívása védett, megóvandó természeti értékeinkre
- a természeti értékek megóvása és az emberi tevékenységek, életmódbeli szokásaink közötti összefüggések feltárása
- fenntartható helyek, közösségek, épületek, lakóterek bemutatása, megismerése, mint követhető, létrehozható minta
- „Helyben maradó” = környezetkímélő, a vidék eltartó képességét növelő megoldások megismerése;
- helyben, környezettudatosan megoldható élelmiszer-előállítás bemutatása, megtanulása
- alkotó, kreatív munka, fenntartható életvitel-tervezés a szerzett tapasztalatok integrálásával, a szerzett ismeretek továbbadása, alkalmazása.

Kampányunk interaktív tanulás a fiatal korosztály számára: tájbejárás sorozat szervezése és lebonyolítása a Dunántúlon, valamint az ott szerzett tapasztalatok, információk gyakorlati alkalmazása, beépítése a résztvevők életébe.

Olyan helyeket keresünk fel, ahol a mindennapi élet területén (építkezés, energianyerés, táplálkozás, fogyasztási javak előállítása, közösségi élet) a fenntarthatóságra tapasztalhatunk meg példákat.

Áprilisban kezdtük a kirándulásokat, melyeken eddig több mint 170 fiatal vett részt, a legtöbben 3-4 helyszínre látogattak el. Jártunk Gyűrűfűn, ahol az ökofalu életébe, való bepillantás mellett megismerkedtünk annak kialakulásával, építésével, megtapasztaltuk, hogyan lehet minimális energiafelhasználással, a természethez közel, azt tiszteletben tartva élni. Hasonló tapasztalatokat szereztünk a Zala megyei Dötkön, az Ökorégió Alapítvány központjában, ahol minden törekvés az „ökológiai lábnyom” nagyságának csökkentésére irányul. A napkollektorok, az esővíz hasznosítása, a természetes vályogtéglás vagy vert falú építkezés, a „naptűzhely” a legtöbb fiatal számára először látott hallott élmény volt. Orfűn a természetes állattartásba pillantottunk be, Kánban pedig a népi építészet, a múltból visszatérő életmód és hagyományok varázsolták el a fiatalokat. Ófaluban a helyi székkészítő

mesterség idős képviselőjével, a falu díszpolgárával, Pausch Anti bácsival beszélgettünk, aki mesterségét munka közben is bemutatta. A faluházban – csakúgy, mint a Zalaegerszegi Göcsej Múzeumban - szembesülhettünk a természetes életmód egyszerűségével, azzal, hogy úgy is boldogan – sőt boldogabban – lehetett élni. A Kelet-Mecsek, Óbánya, a Mura Menti tájak, a vétyemi ősbükkös pedig a tavaszi táj szépségével, a természeti értékek „vigyázz rám” üzenetével ajándékozott meg bennünket.

Programunk a Balatonon, a Kis-Balatonon és Belső-Somogyban folytatódott júniusban.

Programunk az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Trebbin Ágost

Ki volt Dr. Boros István (1891-1980)?

Több ismerősömnek tettem fel a kérdést: tudja-e ki volt Dr. Boros István? Sokáig én sem tudtam, pedig ha valakiről Pécsett utcát neveznek el, pontosan illik tudni ki volt ő, és mivel érdemelte ki ezt a megtiszteltetést.

Lehetne vitatkozni azon, ha már Sarohintól, Tolbuchintól, Engelstől stb. elvettük az utcaneveket, miért neveztünk el Kertvárosban egy jelentős utcát olyan meggyőződéses marxistáról, mint amilyen Dr. Boros István, Pécs város 1945 utáni első kommunista főispánja volt.

Kétségtelenül dr. Boros István kitűnő tudós, humanista gondolkodású, jelentős személyisége volt városunknak. A szó nemes értelmében vett meggyőződéses kommunista volt, de egyben olyan becsületes ember is, aki ennek az eszmének a szellemében végezte el a rábízott feladatokat.

De kezdjük az elején. Írtam egy rövid tanulmányt Marosy László alezredesről, akinek köszönhetően városunk 1944. november 29-én nem vált romhalmazzá. Marosy nemcsak azt tudta a felvonuló szovjet haderő parancsnokainál elérni, hogy kíméljék meg városunkat, de a hadiesemények elvonulása után erélyesen fellépett a köz- és magántulajdon fosztogatói ellen is. Emiatt azután sok kellemetlensége akadt, és nemegyszer csak dr. Boros István közreműködése mentette meg az életét.

Dr. Boros István 1891. szeptember 6-án született a Fejér megyei Sárosdon. Apja vasúti kistisztviselő volt.

A hatgyermekes család csak nehezen tudta előteremteni a taníttatásához szükséges költségeket.

Az elemi iskola elvégzése után, középiskolai éveit a komáromi bencéseknél és a pécsi ciszterciekнél töltötte. 1910-ben érettségizett.

A pécsi gimnáziumi tanulmányai során nagyon sokat köszönhetett Marosi Arnold, tudós ciszterci paptanárnak, – a Pécsi Városi Múzeum megalapítójának – aki ráirányította a tehetséges fiú figyelmét a természetvegytan tudományának szeretetére, egyben kijelölte számára jövő útját is.

Egyetemi tanulmányait a budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészeti fakultásán, természetrajz-vegytan szakon végezte.

Minden körülmény arra utalt, hogy a tehetséges ifjú kiemelkedő alakjává válhat a magyar tudományos életnek.

A kutatások és az elmélyült elméleti munka helyett Borosnak sajnos máshol kellett helytállnia. 1914-ben kitört az I. Világháború. Behívták katonának.

Hadapród őrmesterként és szakaszparancsnokként több véres ütközetben is részt vett. A Dukla-szorosért (Kárpátok) vívott véres harcokban 1915. március 21-én orosz fogságba került.

Több turkesztáni fogolytábort megjárva végül a Közép-Ázsiai Ferganaba került. Egyre jobban elkötelezte magát a szovjetrendszer mellett.

Az itt eltöltött nyolc év meggyőződéses marxistává nevelte Boros Istvánt. Felesége is orosz nő lett.

Szovjet-Oroszországban tevékenyen részt vett az 1918-1920 között zajló polgárháborúban és az intervenciós támadások visszaverésében.

1922-ben hazatért Pécsre. Több helyen olvastam, hogy Borost marasztalták a Szovjet államban. Talán nem járok messze az igazságtól, mikor Boros hazatérésnek idejét Lenin halálos betegségével és Sztálin hatalmi-diktatúrájának bevezetésével hozom összefüggésbe. Gondolom Boros, mint a helyi körülmények ismerője sok mindent előre sejtett. Nyilván azt is tudta, hogy Horthy Miklós Magyarországában nem fogják tárt karokkal fogadni.

Kisfizetésű hivatalnokként, óraadó tanárként tudott csak úgy-ahogy megélni. A hatóságok több esetben is zaklatták elvei miatt. Ennek ellenére (valószínűleg befolyásos közbenjárásra) lehetőséget kapott az I. Világháború miatt megszakadt tanulmányainak folytatására.

1925-ben a pécsi Erzsébet Tudományegyetem Bölcsészeti Karán megszerezte doktori diplomáját.

Életének döntő, meghatározó időpontja lett 1944. november 29., amikor a Vörös Hadsereg elfoglalta Pécs városát.

Dr. Boros István fontos beosztásokat kapott. Baranya és Pécs küldötteként ott volt a debreceni Ideiglenes Nemzetgyűlésen (1944. dec. 14.), ellátási kormánybiztosnak, majd később főispánnak nevezték ki. Több jelentős szociális és népjóléti intézkedés fűződött nevéhez.

1948-ban Dr. Boros Istvánt, mint a magyar-jugoszláv kapcsolatok pártolóját és szakértőjét a magyar külügy alkalmazta. Közben azonban bekövetkezett Moszkva és Belgrád elhidegülése, ez egyben Boros aktív politikai pályafutásának a végét is jelentette.

1949. augusztusában kinevezték a budapesti Természettudományi Múzeum főigazgatójának.

1951-ben segítője és szorgalmazója volt a Baranya Megyei Természettudományi Múzeum létrehozásának (a viszonylag gazdag pécsi természettudományi anyag az I. Világháború idején megsemmisült).

1960-ban nyugdíjba vonult. Tudomásom szerint ezután már nem vállalt sem politikai, sem társadalmi közszereplést. Csendes kutatómunkával és szemlélődéssel teltek napjai.

Dr. Boros István magas kort élt meg. Pécsett halt meg 1980. június 12-én.

Tudományos munkássága, emberi helytállása – pártállásra való tekintet nélkül – tiszteletet és megbecsülést érdemel.

Computeria
intergenerational solution to empower

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Education and Culture DG
Lifelong Learning Programme

COMPUTERIA – Intergenerációs tanulás a tudás- és képességfejlesztésért

142183-LLP-1-2008-1-HU-GRUNDTVIG-GMP

ZÁRÓKONFERENCIA

Baranya Megyei Közgyűlés Díszterme – Pécs, Papnövelde u. 5.

2010. szeptember 21.

09.30-10.00 Regisztráció

10.00-10.10 **Köszöntő**
Vincze Csilla Anna
ügyvezető igazgató
Nevelők Háza Egyesület

10.10-10.30 **Nyitó előadás**
Prof. Dr. Farkas Ferenc
a Nevelők Háza Egyesület elnöke
egyetemi tanár, Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaságtudományi Kar, Gazdálkodástudományi Intézet

10.30-10.50 **Egész életen át tartó tanulás programok – 10 éves a Grundtvig program**
Fekete Éva, Grundtvig programasszisztens
TEMPUS Közalapítvány (Budapest)

10.50-11.10 Kávészünet

11.10-11.30 **Online oktatással a tudatos fogyasztóvá válásért – az EU Dolceta programja**
Dr Pavluska Valéria, egyetemi docens
Pécsi Tudományegyetem, Közgazdaságtudományi Kar, Gazdálkodástudományi Intézet

11.30-11.50 **A Magyar Népfőiskolai Társaság előadása**

11.50-12.10 **Tanuló Régiók**
Dr. Kleisz Teréz, egyetemi docens
Pécsi Tudományegyetem, Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Kar, Kultúratudományi Intézet

12.10-12.30 **A lakosság és a vállalatok részvétele az egész életen át tartó tanulásban**
Dr. Kákai László
egyetemi docens
Pécsi Tudományegyetem, Bölcsészettudományi Kar, Politikai Tanulmányok Tanszéke

12.30-13.20 Ebédszünet

13.20-13.40 **A COMPUTERIA projekt bemutatása**
Vincze Csilla Anna
ügyvezető igazgató
Nevelők Háza Egyesület

13.40-14.00 **Fordítás vagy lokalizálás – a tananyagok adaptálása összetett szocio-kulturális kontextusba Európában**
Ted McMurrich
Association Nationale pour la Formation Professionale des Adultes (AFPA) - Franciaország

14.00-14.20 **Intergenerációs e-learning – Hogyan készítsünk intergenerációs tartalmakat a multikulturális európai társadalomban**
Gonzalo Santamaria /Luis Lizama
QP Quality Projects S.L – Spanyolország

14.20-14.40 Kávészünet

14.40-15.00 **A Computeriák létrehozásának és működtetésének összehasonlítása a különböző országokban (Computeria partnerek)**
Roger Schmidtchen
TIBP GmbH - Németország

15.00-15.20 **Európai Önkéntes Szolgálat a Computeriákban**
Miroslav Nikolov,
Europartners 2000 Foundation - Bulgária

15.20-15.40 A társadalmi szervezetek európai hálózatépítésének jelentősége a regionális és nemzeti fejlődésük tekintetében – a REIN hálózat tapasztalatainak bemutatása a Computeria programon keresztül
Dieter Schulze, REIN-hálózat – Belgium

15.40-16.00 A konferencia zárása

A konferencián való részvétel ingyenes, de regisztációhoz kötött. További információ: Nevelők Háza Egyesület, Megyesi Schwartz Éva – Tel: 72/215-543, e-mail: civilhaz@civilhaz-pecs.hu

Felhívás
Baranya megyei civil szervezetek fejlesztésére

A Nevelők Háza Egyesület a Nemzeti Civil Alapprogram Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma által kiírt pályázat keretében „Szervezetten, szervezettebb szervezetben" („3SZ") címmel civil szervezetek fejlesztő programját indítja 2010-2011-ben.

A program célja:
- a Baranya megyében működő formalizált, vagy bejegyzés előtt álló civil szervezetek (egyesület, alapítvány) társadalmi szerepvállalásának, érdekegyeztető képességének erősítése
- a szervezetek átláthatóbb működésének biztosítása,
- ismerjék meg a forrásteremtés különböző módjait,
- ismerjék meg a szervezeti működés a menedzsment alapelveit,
- képesek legyenek helyi, megyei, regionális szintű együttműködésekben részt venni, együttműködéseket generálni,
- egy konkrét pályázat megírása, illetve egy program projektmenedzsment eszközökkel történő lebonyolítása

Módszertani elemek:
- csoportos műhelymunkák (max. 30%)
- egyéni, a szervezet igényeihez, fejlettségi szintjéhez igazodó egyéni konzultációs alkalmak

A csoportos műhelymunkák tervezett helyszíne a Civil Közössége Háza (Pécs, Szt. István tér 17), illetve a jelentkező szervezetektől függően bármely más település. Az egyéni konzultációs alkalmak a bevont szervezet által megjelölt helyszínen történnek.

A projekt időtartama: 2010. szeptember – 2011. május.

A fejlesztő folyamat ütemezése:
- Felhívás, jelentkezés
- A fejlesztendő területek, lehetőségek feltérképezése
- Fejlesztési tervek elkészítése egyeztetése a szervezetekkel
- Fejlesztő folyamat (kb. 6 hónap, szervezetenként min. 10, max. 15 alkalom)

Jelentkezhet minden Baranya megyében bejegyzett, vagy bejegyzés alatt álló egyesület és alapítvány, aki vállalja a program teljes ideje alatt való aktív, együttműködő részvételt.

A jelentkezés formai követelményei:
- a regisztrációs lap kitöltése
- egy „motivációs levél", mely tartalmaz egy rövid bemutatkozást a szervezetről, a szervezet közép-hosszútávú (3 év) terveit, illetve a számára fontos fejlődési irányokat, fejlesztendő területeket (max. 2 oldal).

A programba bevonható szervezetek száma 24.

Jelentkezni lehet: 2010. szeptember 30-ig a következő címen,
Civil Közösségek Háza
7624, Pécs, Szt. István tér 17.
További információk kérhetők: Fűri Ildikó 72/215-543, vagy furi.ildiko@civilhaz-pecs.hu

Regisztrációs lap:

Szervezet neve:		
Szervezet postacíme:		
telefonszám:		
e-mail:		
A szervezet hivatalos képviselője:		
Képviselő elérhetősége:(telefon, e-mail)		
A bírósági bejegyzés dátuma:*		
A szervezet foglalkoztatottjai:	alkalmazottak száma:	önkéntesek száma:
A szervezet közhasznú fokozata (ha releváns)		

**Bejegyzés alatt áll szervezet esetén, „bejegyzés alatt" szöveg .*

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

A Nemzetközi Visegrádi Alap rendezvényeinek megszervezése

Kiíró: International Visegrad Fund

Beadási határidő: 2010. szeptember 16.

Pályázók köre: a V4-ek országaiban működő szervezetek

A Nemzetközi Visegrádi Alap pályázatot hirdet a V4-ek országaiban működő szervezeteknek a Visegrádi Csoport megalakulásának 20. évfordulója alkalmából rendezendő események megszervezésére.

A következő rendezvények megszervezésére lehet pályázni:

- Quo vadis, Visegrád brüsszeli (Belgium) vitafórum 2011. február 15-én;

- a vitafórumot kísérő kulturális rendezvények.

Az események megszervezésére külön-külön és egyben is lehet pályázni. A pályázatokhoz csatolni kell egy projekttervet, az események költségvetési tervét, a társszervezők szándéknyilatkozatát, valamint egy rövid leírást a jelentkező korábbi tapasztalatairól.

Bővebb információ:

Nemzetközi Visegrádi Alap; - Linda Kapustová Helbichová

E: k.helbichova@visegradfund.org

T: +421 259-203-811, +421 259-203-802

http://visegradfund.org

CSR Hungary Díj 2010 - a hétköznapok felelőssége

Kiíró: CSR Hungary

Beadási határidő: 2010. szeptember 30.

Pályázhat: bárki

2006-ban indítottuk el a CSR Hungary évi konferenciasorozatot, melynek szakmai színvonala, sajtóvisszhangja pozitív folyamatokat generált az országban. Sőt követőkre is találtunk!

Ma már a Konferencia az év vezető csr fóruma ahol gazdaság döntéshozó, kommunikációs vezető, kutató, hallgató cserélheti ki tapasztalatait.

Honlap: http://www.csrhungary.eu

A CSR Hungary Díjak átadására ünnepélyes keretek között kerül sor az

InterContinental Budapest Hotelben, 2010. november 26-án.

A pályázati regisztrációk beérkezésének határideje: 2010. szeptember 30.

A pályázatok beérkezési határideje: 2010. október 15.!

Első lépésben töltse ki a regisztrációs lapot és küldje el a CSR Hungary

faxszámára (061/352-0957) vagy e-mail címére (palyazat@csrhungary.eu).

További információkat lehet kérni a 061/352-0957-es telefonszámon vagy a

palyazat@csrhungary.eu e-mail címen http://www.csrhungary.eu

Pályázat kulturális hálózat létrehozására

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2010. szeptember 17.

Az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatósága pályázatot hirdet a European Expert Network on Culture (Európai Kulturális Szakemberek Hálózata, EENC) felállítására. A hálózat feladata az lesz, hogy segítse a Bizottságot a kultúrpolitikai döntések és azok nemzeti, regionális és európai szintű hatásainak elemzésében. A pályázaton természetes vagy jogi személyek, magán- és közintézmények is részt vehetnek.

Bővebb információ: Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatósága ;

I: http://ec.europa.eu/culture/calls-for-proposals/call2711_en.htm

Svájci Hozzájárulás – Természetvédelmi pályázati felhívások

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010. szeptember 30.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) meghirdette a Svájci Hozzájárulás legújabb pályázati felhívását természetvédelem témakörében. A felhívás keretén belül összesen 5 millió svájci frankra (kb. 945 millió forintra) pályázhatnak az érdeklődők.

A 2010. május 5-én megjelent kiírás a Svájci-Magyar Együttműködési Program Környezeti kezdeményezések, biodiverzitás és természetvédelem prioritási területébe tartozik.

Pályázni egyenként legalább 1 millió svájci frank értékű projektekkel lehet az alábbi területeken:

A komponens: Védett természeti értékekre való figyelemfelhívás tájékoztató kampányok keretében

B komponens: Natura 2000 fajok és élőhelyek megőrzésével kapcsolatos mintaprojektek és tanulmányok

További információ: a pályázati felhíváshoz kapcsolódó teljes dokumentáció megtalálható az NFÜ honlapján www.nfu.hu, valamint letölthető a következő helyről: www.swisscontribution.hu.

Önkéntességért Díj

Kiíró: Önkéntes Központ Alapítvány

Beadási határidő: 2010. szeptember 30.

Az önkéntes munka és a társadalmi felelősség jelentőségét itthon is egyre többen ismerik fel, amellyel szűkebb és tágabb közösségekben egyaránt tehetnek a körülöttük élőkért. Június első szombatja, hagyományosan az Önkéntesek Napja, ennek alkalmából az Önkéntes Központ Alapítvány (ÖKA) idén is meghirdette az „Önkéntességért Díj" pályázatát, melynek támogatója 2010-ben a Budapest Bank, a 2009-es „Az év vállalati önkéntes programja" díj nyertese. A Budapest Bank vállalati kultúrájának szerves része az önkéntes tevékenység támogatása, valamint az esélyegyenlőség érvényesítése. A pénzintézet közel 10 éves múltra visszatekintő önkéntes rendezvénysorozatán, a „Törődés napján" évről évre több száz munkatárs vesz részt országszerte. A bank fontosnak tartja, hogy az önkéntes tevékenység társadalmi szerepét egyre többen felismerjék, ezért is támogatja az Alapítvány célkitűzéseinek megvalósítását.

A pályázati kiírás és az adatlapok a mai elérhetőek az ÖKA honlapján (http://www.onkentes.hu/alap.php?inc=dsp&menu_id=122). A jelöléseket 2010. szeptember 30-ig várjuk. A díjakat a 2010 decemberében adjuk át ünnepélyes keretek között.

Idén az alábbi négy kategóriában nyújthatóak be a pályázatok:

I. Az év önkéntese (magánszemélyeknek)

II. Az év önkéntes programja (állami és önkormányzati fenntartású intézményeknek/ civil szervezeteknek)

III. Az év vállalati önkéntes programja (cégeknek)

IV. A Budapest Bank „Esélyegyenlőségért"különdíja magánszemélyek részére.

További információ: Önkéntes Központ Alapítvány, 1/225-0710, onkenteskozpont@onkentes.hu, www.onkentes.hu

Pályázat hagyományos közművelődési tevékenységek támogatására

Kiíró: Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

Beadási határidő: 2010. október 1.

A pályázat célja olyan hagyományos közművelődési tevékenységek támogatása, melyek kifejezetten a helyi lakosság kulturális alapismereteinek a bővítését szolgálják.

Pályázni lehet:

- művészeti és közművelődési programok megvalósítására,
- a kultúra területén tevékenykedő szervezetek, alkotócsoportok működésének támogatására,
- ismeretterjesztő előadás-sorozattal, amely hozzájárul a település helytörténetének, kulturális értékeinek a bemutatásához,
- a humán műveltség, a művészettörténet, a zenekultúra, az irodalom és a tánckultúra alapismereteinek a megismertetésére.

A pályázaton részt vehetnek civil szervezetek, egyesületek, alapítványok, könyvtárak, faluházak, és művelődési intézmények. Határon túli civil szervezetek csak magyarországi partner szervezetekkel együtt pályázhatnak.

A pályázatokat az MSZA 1035 Budapest, Miklós tér 1. címére kell beküldeni!

A pályázat keretében igényelhető támogatás legmagasabb összege 300.000,- Ft.

Pályázni csak az Alapítvány által kiadott pályázati űrlapon lehet, amely az alapítvány honlapjáról (www.vigado.hu) letölthető, vagy levélben igényelhető a Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány címén (1035 Budapest, Miklós tér 1.) felbélyegzett válaszboríték megküldésével.

A pályázat részvételi díja 4000,- Ft, melyet postai utalványnyal vagy átutalással lehet befizetni az alapítvány 10404065-49565754-56531003 sz. számlájára. Pályázati díj befizetésénél kérjük a pontos számlázási nevet és címet feltüntetni. A részvételi díj elutasított pályázat esetén sem kérhető vissza.

További információ: MŰVÉSZETI ÉS SZABADMŰVELŐDÉSI ALAPÍTVÁNY 1035 Budapest, Miklós tér 1. Tel.: 354-3750, 354-3755, fax: 354-3752 E-mail: iroda@msza.hu http://www.vigado.hu

Pályázat 2010. évre filmklubok támogatására

Kiíró: Magyar Mozgókép Közalapítvány (MMK)

Beadási határidő: 2010. október 14.

Pályázók köre: Pályázó lehet bármely, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Filmiroda Igazgatóság által nyilvántartásba vett személy és szervezet.

A támogatásból elszámolható költségek meghatározása

a) vetítőterem bérleti díja

b) előadók díjazása

c) reklám- és propagandaköltségek

d) műsorismertetők, kiadványok költsége

További információ: www.mmka.hu

Megyesi Schwartz Éva

Kiállítás

„Lelki egészség megőrzése a művészet által" címmel Csontváry Képzőművészeti Stúdió felnőtt alkotóinak kiállítása nyílik. Művészeti vezető Platthy István művészetterapeuta

A kiállítás látható 2010. szeptember 1. - 20.

Megnyitója 2010. szeptember 6-án, hétfőn 17 órakor lesz a Civil Közösségek Házában. A kiállítást megnyitja dr. Aknai Tamás művészettörténész, Pécsi Tudományegyetem tanára.

Képzőművészetterápiás konferencia

2010. 09. 16-án 9.30-16.30-ig Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.) kiállítással egybekötött képzőművészetterápiás konferenciát rendez a Csontváry Képzőművészeti Stúdió Egyesület a Baranya Megyei Múzeumokkal közösen.

Képzőművészetterápiával foglalkozó Csontváry Képzőművészeti Stúdió Egyesület 1998-ban alakult a Pécsi Gyermekotthonban.

Jelenleg két alkotóműhelyt működtet, egy érzelmileg sérült serdülőkből álló, és egy mentálhigiénés jelleggel működő felnőtt csoportot.

A konferencián „Nyers művészetek" címmel előadást tart dr. Aknai Tamás művészettörténész, Pécsi Tudományegyetem tanára, aki egyben konferencia elnöke, továbbá a Csontváry Képzőművészeti Stúdió vezetője Platthy István művészetterapeuta bemutatja az ott folyó tevékenységet, azután pedig Komáromi Erzsébet művészetterapeuta a budapesti Heim Pál Gyermek és Ifjúságpszichiátriai Osztályon folyó művészetterápiás tevékenységet mutatja be, Bocz Bea művészetterapeuta pedig a Tündérhegyi Pszichoszomatikus és Pszichoterápiás-rehabilitációs Osztályon működőt.

Pályázati felhívás

A Európa Kultúrális Fővárosa Pécs 2010 által támogatott „János vitéz újjászületése Pécsett" program keretében rajzpályázatot hirdetünk felső tagozatos általános iskolások és sajátos nevelési igényű tanulókat ellátó intézmények diákjai számára, akiknél nincs felső korhatár.

Témája: Petőfi Sándor János vitéz c. művében olvasott legkedvesebb történetem képi megfogalmazása.
Méret: Ha lehetséges, paszpartuval 50x70 cm, de A/4-es mérettől felfelé mindent elfogadunk.
Technika: tetszőleges (grafika, akvarell, tempera, batik, selyemfestés stb.)
Beadási határidő: 2010. október 10.

Történhet személyesen, az alábbi intézményekben:
- Éltes EGYMI Pécs, 7633 Építők útja 9. Fodor Ildikó nevére
- Baranyai Pedagógiai Szakszolgálatok és Szakmai Szolgáltatások Központja
Pécs, Egyetem u. 6. Görög Gabriella részére

Az alkotásokból kiállítást rendezünk az Éltes EGYMI Iskolában, a megnyitó időpontjáról elektronikus úton értesítjük az alkotókat, vagy alkotó közösségeket.

A legszebb művek készítőit jutalomban részesítjük.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Baranya Megyei Civil Szervezetek Komplex Szervezetfejlesztése

TÁMOP-5.5.3-08/02-2008-0026

Projektzáró rendezvény: augusztus 27.

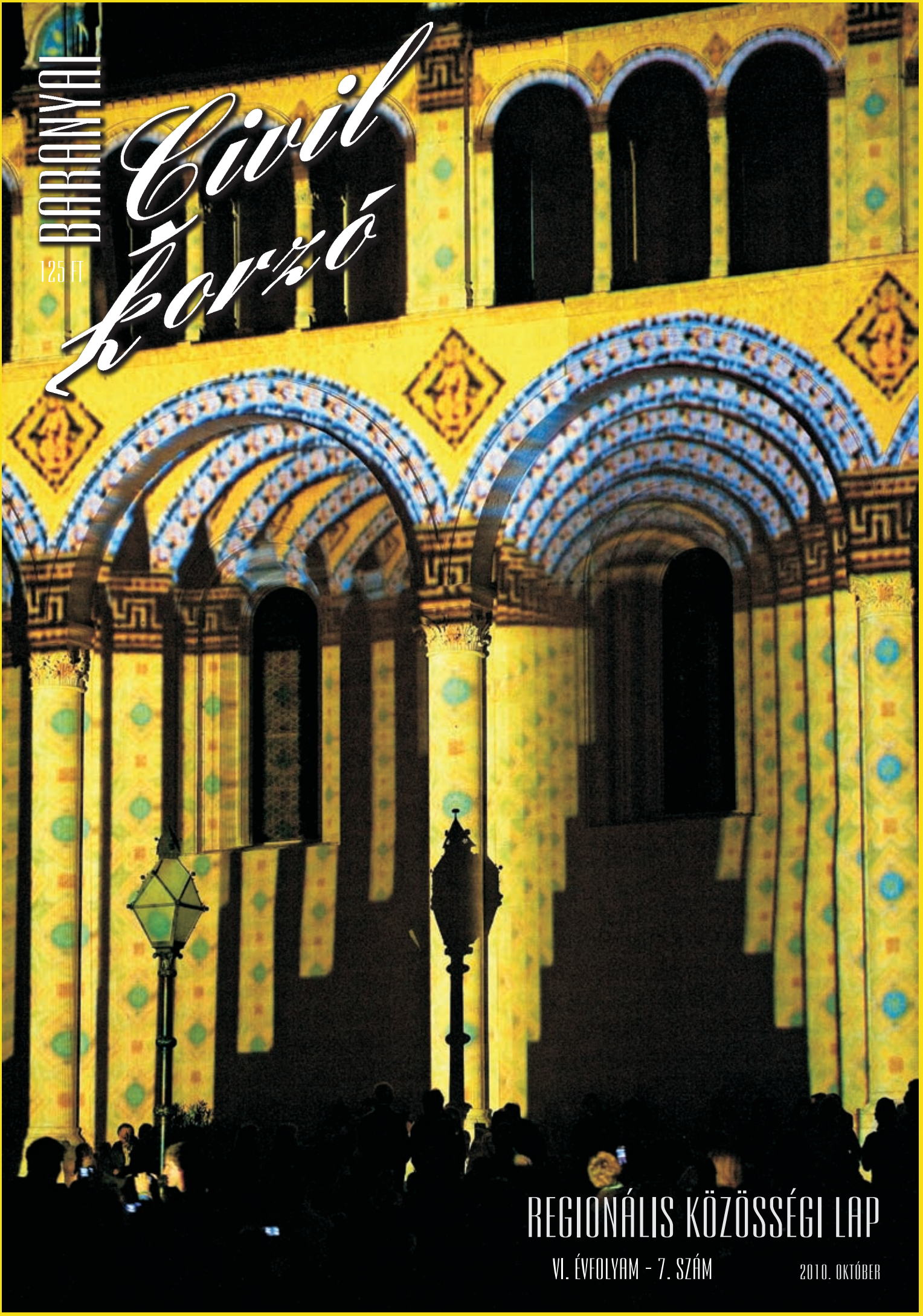
Kedvezményezett: Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Konzorciumi partnerek: Maholnap Magyar Jóléti Alapítvány, Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.

Az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás összege **49 996 376 Ft**.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÚmFt infovonal:
06 40 638 638
nfu@meh.hu • www.nfu.hu

Baranyai Civil Forró

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. ÉVFOLYAM - 7. SZÁM

2010. OKTÓBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA OKTÓBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2010. október 12-én, kedden 17 órakor nyílik Angelo Minuti, Balogh István Péter, Claudine Pots, Gerd Messmann és Josef Hasenöhrl „Együtt”** című kiállítása.
  Megnyitja: Dr. Husz Mária, esztéta
  Megtekinthető: 2010. október 29-ig
- **2010. október 30-án, szombaton 11 órakor nyílik a Zengővárkonyi amatőr gobelin varrók** kiállítása. Megnyitja: Tóth Györgyi a Kodolányi János ÁMK főigazgatója.
  Közreműködik: Arató Gergely (gitár)
  Megtekinthető: november 11-ig

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Október 4-től Október 10 –ig

Cine Pécs Nemzetközi Filmfesztivál
További információ: www.cinepecs.hu

Október 12-én, kedden 18 órakor

Wagner László: Marokkóban madarásztam
A MAGYAR MADÁRTANI EGYESÜLET BARANYA MEGYEI CSOPORTJA rendezésében

Október 13-án, szerdán 17 órakor

„Culture is Culture” – Fórum a táplálkozási kultúráról
Kerekasztal beszélgetés az Olasz Hét keretében

Október 13-án, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub
Hatodik érzék *– színes, magyarul beszélő, amerikai pszichotriller 108’ 1999*

Október 12-én, kedden 18 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Október 16-án, szombaton 15 és 16.30-kor

Csigaház – Mesefigurák mesésen szép hangszereken
A PANNON FILHARMONIKUSOK rendezvénye
További információ: www.pfz.hu

Október 18-án, hétfőn 17 órakor

Előny vagy hátrány?
Biztosított/biztosítható-e az érettségi vizsgán a támogató szakértői javaslatban foglaltak alkalmazása? Hogyan érettségiznek a gyakorlatban az érintett tanulók? Milyen esélyük van a felsőoktatásban? Tapasztalatok, kérdések, kételyek megvitatása meghívott szakemberek részvételével (Önkormányzat képviselője, iskolaigazgatók, érettségi elnökök, a PTE képviselője)
DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET

Október 19-én, kedden 16.30-kor

Óvodások és kisiskolások játékos spanyol és magyar nyelvű dal- és táncháza.
3-12 éves korú gyerekeket várnak
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG és a NÉPI ÍRÓK BARÁTI KÖRE közös programja

Október 19-én, kedden 18.30-kor

Titkok földje: Egyiptom (Egyiptom szent földrajza; Ízisz és Ozirisz: mítosza)
ÚJ AKROPOLISZ KULTURÁLIS EGYESÜLET

Október 20-án, szerdán 17 órakor

Csorba Győző emlékest – a költő halálának 15. évfordulója alkalmából
A verseket válogatta Pintér László, a Csorba-hagyaték gondozója
VERS-ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK MŰHELYE

Október 20-án, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub
Őfelsége pincére voltam *– cseh-szlovák romantikus vígjáték 120’ 2006*

Október 26-án, kedden 17 órakor

Kisdednevelés Pécs városában a 19. században és a 20. század elején
Előadó: Tigyi Zoltánné Pusztafalvi Henriette, adjunktus
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Október 26-án, kedden 18 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Október 26-án, kedden 18.30-kor

A filozófia, mint életforma – Filozófiai és önismereti tanfolyam pszichológiai gyakorlatokkal a mindennapokra
ÚJ AKROPOLISZ KULTURÁLIS EGYESÜLET

Október 27-én és 28-án 8.30-kor

TÁMOP 5.5.1. – SANSZ Nyitókonferencia

Október 29-én, pénteken 9.30-kor

„Hatékonyan működő és együttműködő egészségügyi civilek a dél-dunántúli régióban” workshop
A FACT ALAPÍTVÁNY szervezésében

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 17 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ felnőtteknek (október 11-től)
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páros) keddenként 16 órakor

BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor*, szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

Minden szerdán 17.30 órakor

FOTÓS TANFOLYAM (Barbakán fotósiskola) (várhatóan október végétől)
Vezeti: *Dékány Zsolt*, fényképész

Minden csütörtökön 15.30 órakor

BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: Nemerey Péter

Minden pénteken 9.30 órakor (október 15-től) ÚJ!

ZENÉS BABUSGATÓ
Profil: Zenés-énekes játékos foglalkozás kicsiknek (0-3 éves korig)
A foglalkozásokon a babák szüleikkel együtt élvezhetik a ritmus és dallam harmóniáját
Zenél: Szabó Judit - gitár, furulya, ének és Mulaj Sándor - derbuka, ütőhangszerek

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva, Jászai-díjas művész*

Minden pénteken 18 órakor

REPÜLŐ-KLUB (október végétől)
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor

ÉNEKVARÁZS
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

7624 Pécs,
Szent István tér 17.

Telefon: +36-72/215-543

Telefon/Fax:
+36-72/315 679

E-mail:
nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4

CIVIL ÉLET

Húszesztendős a civil társadalom a posztkommunista országokban 5

Ismét van baranyai az NCA Tanácsban 6

COMPUTERIA – Intergenerációs tanulás a tudás- és képesség-fejlesztésért 9

Kölcsönös előnyök mentén 14

PÉCS NEVEZETES EMBEREI

A pécsi Nagy Lajos Gimnáziumtól a vezérigazgatói székig 7

KIÁLLÍTÁS

Rippl-Rónai József emlékkiállítás 10

VÁROSTÖRTÉNET

Alt és Böhm 13

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram Szociális és Munkaügyi Minisztérium – Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Hálózatban

Nap, mint nap találkozunk hálózatokkal, akár munkáról, szórakozásról, utazásról, vagy egy egyszerű bevásárlásról beszélünk. Az élet minden területét beszövik a hálózatok, legyen szó természetről, társadalomról, vagy az üzleti életről. Tapasztalhatjuk, hogy szinte minden mindennel összefügg és kapcsolatban áll.

Természetesen a hálózatosodás alól a civil szektor sem kivétel.

A Nevelők Háza Egyesület már több mint egy évtizede tagja és résztvevője több hazai hálózatnak – a hálózatok fontosságát felismerve a proHáló hálózat a közelmúltban indított akkreditált civil hálózatfejlesztő képzést –, de úgy éreztük, hogy érdemes bekapcsolódnunk nemzetközi hálózat munkájába is. Ennek első lépéseként több nemzetközi, az Európai Unió által támogatott projektben vettünk részt, kezdetben mint konzorciumi partner, a legutóbbiakban pedig mint gesztorszervezet. Ezekben a projektben EU-s tagországok – Németország, Litvánia, Franciaország, Bulgária, Spanyolország, Ciprus, Svédország, Csehország, Belgium – civil szervezeteivel dolgoztunk együtt. A projektek azt bizonyították, hogy egy nonprofit szervezet számára is sokat jelent, ha az országhatárokon túllépve is építheti a kapcsolatait. Az így szerzett tapasztalatokat természetesen a hazai hálózatokban végzett tevékenységünk során is hasznosítani kívánjuk.

A nemzetközi projektekben szerzett kedvező tapasztalataink is erősítették azt a szándékunkat, hogy részt vegyünk egy nemzetközi hálózat munkájában is. A közelmúltban kértük felvételünket a több mint 15 éve működő REIN Egyesületbe, amely nemzetközi hálózatként dolgozik. A REIN partnere között találhatóak egyesületek, non-profit szervezetek, szakszervezetek és vállalkozások is.

A REIN támogatja, értékeli és dokumentálja az európai társadalmi együttműködést, meghatározza és fejleszti a munkaerőpiac integrálásának módszereit, trénereket képez, valamint biztosítja a kommunikációt és infromációáramlást minden társadalmi és technikai szinten a REIN tagjai számára.

Ez a hálózati tagság nemcsak növeli az Egyesület kapcsolati tőkéjét, hanem további projektcsatlakozási lehetőségeket is generál.

Az itt megismert nemzetközi „jógyakorlatok", tapasztalatok is hasznosulnak a későbbiekben, valamint megismerhetjük más országok civil társadalmának sajátosságait, a döntéshozók és a nonprofit szféra viszonyát és nem utolsósorban erősödik a forrásteremtő képességünk.

Hisszük és valljuk, hogy egy (jól) működő hálózatban a résztvevők tudása és szakmai tapasztalatai nem egyszerűen összeadódnak, hanem megsokszorozódnak.

Hajnal Zsolt
főszerkesztő

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be *„SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében„* címmel a TÁMOP–5.5.1A-10/1-2010-0011 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a projekt megvalósítása megkezdődött.

E rövid írás keretében az elmúlt 2 hónap eseményeiről és az elkövetkező 2 hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

2010. július hónapban a projekt partnereivel történő kapcsolatfelvétel, az együttműködési megállapodások előkészítése történt. Ezzel párhuzamosan a *Pécsi Tudományegyetem BTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék* munkatársai a projekt szükséglet-felmérésének módszertani tervezését végezték a projekt szakmai vezetőjével és módszertani fejlesztőkkel közösen. 2010. augusztus hónapban **szükséglet-felmérés szervezése és lebonyolítása** zajlott 5 kistérségben különböző cél-

csoportokkal. Fókuszcsoportos, egyéni interjú készültek. Pécs városában a fogyatékkal élő, elsősorban mozgáskorlátozottak (az akadálymentes és kulturális) lehetőségeinek feltérképezése céljából a célcsoport bevonásával „próbautat” tettek a város nevezetességei megtekintésével. A kutatás során kapott eredményeket és tapasztalatokat egy összegző tanulmányban olvashatják majd az érdeklődők, emellett a kutatás a projekt előzetes cselekvési tervének konkretizálására, pontosítására, kiegészítésére szolgál. A felmérést a Pécsi Tudomány Egyetem munkatársai végezték az esélyegyenlőségi végpontok területén 5 kistérségben (Pécs, Kémes, Sellye, Alsómocsolád, Mohács) és az együttműködő partnerek közreműködésével.

2010. szeptember 10-11. között a **megvalósítók számára bentlakásos képzést szerveztünk Cserkúton**, kiemelten együttműködő partnerek szakembereinek részvételével. A képzés célja volt, hogy a projekt során együttműködő partnerek és képviselőik, kapcsolattartóik a projekt fő célja és tématerülete (az előítéletek és diszkrimináció csökkentésével a hátrányos helyzetben lévők integrációjához, esélyegyenlőségének előmozdításához) alapján információkat kapjanak, közösen gondolkodjanak és tapasztalatot cseréljenek, s emellett megismerkedjenek egymással. E képzés az **együttműködésről**, a személyes és szakmai kompetenciák erősítéséről és a projekthez közvetlenül kapcsolódó témák – **esélyegyenlőség, antidiszkrimináció** – megismeréséről, feldolgozásáról, a tudás- és tapasztalatszerzésről szólt.

Szeptemberben a módszertani fejlesztők (4 fő) megkezdték munkájukat, ezzel előkészítve a projektben tervezett tanácsadói és adaptációs munkálatokat.

A projekt nyitó rendezvényét és egyben első konferenciáját 2010. október 28-án rendezzük, melyre szeretettel várunk minden érdeklődőt. A konferencia helyszíne: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) A konferencia a pontos programja és meghívója az alábbi honlapon elérhető:

www.civilhaz-pecs.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 0672/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.
(konzorciumi partner)
7625 Pécs, Aradi vértanúk útja 20.
Tel.: 0672/514-100

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Húszesztendős a civil társadalom a posztkommunista országokban

Ebben az évben mindenütt Közép-Kelet-Európában a kommunista diktatúrák megbukását, a berlini fal lebontását, a szabad demokráciák születését ünnepelték. Emlékeztünk a romániai forradalomról, a politikai pártok születéséről. Reményekről, csalódásokról és eredményekről szóló beszédektől volt hangos a közélet.

A politika uralta a húszesztendős évfordulót. Nem hangzott el azonban az alapvető felismerés, hogy civil társadalom nélkül nincsen demokrácia, és az eltelt húsz esztendő egyben a térségben a civil társadalom megszületését is jelentette. Lapszámunkkal erre a szívet és lelket megpezsdítő, a szabadság társadalmi megnyilvánulását jelentő civil születést, öntudatra ébredést ünnepeljük.

Emlékezzünk, hogy a forradalomból, habár a politikum csupán a visszarendeződés, korrupció és felemás megoldásokig jutott el, a civil társadalomnak sikerült megőriznie tisztaságát és a szabadságharc által elindított civil kurázsiját. A forradalomból hozott társadalmi önszerveződés töretlenül folytatódott a térség összes országában.

Erdélyben is már 1990 elején megalakultak az első egyesületek, alapítványok. Emlékszem a bíróságokon folytatott jogértelmezési vitákra. Amikor felfedeztük, hogy az alapítványokra és társadalmi szervezetekre vonatkozó jogszabályt a diktatúra sem merte eltörölni. A két világháború közt érvényben lévő jogszabályt minden egyéb engedély nélkül alkalmazni lehetett. Porából főnixmadárként éledt életre a civil társadalom.

Az erdélyi magyar társadalom önmagára talált ebben a lázas szervezésben. Jogfolytonosságot kerestünk a diktatúra által betiltott vagy ellehetetlenített szervezetekkel. A történelmi egyházaink új életre találtak, beindult az elkobzott vagyonok visszaszerzésének máig tartó küzdelme. Iskolák mögé szerveződtek kulturális egyesületek és alapítványok, hogy az állami befolyást visszaszorítsák és a szellemi, anyagi önállóság, biztonság kereteit megteremtsék. Gombamód jöttek létre hagyományőrző és kulturális szervezetek. Feléledt az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, mint ernyőszervezet. Majd megszülettek a szakmai és a környezetvédelmi szervezetek.

Nyugat-Európából nézve ez a hamuból való feléledés káprázatos mutatványnak tűnhetett. Ott, ahol addig csak elnyomott, anyagilag és szellemileg sanyargatott egyéneket és családokat lehetett látni, létrejöttek a civil társadalom szerveződései. A fiatal demokrácia feltételét látták a civil társadalom megjelenésében, ezért stratégiai prioritásként kezelték azok támogatását. Kormányok és nemzetközi alapítványok bábáskodtak a térség civil társadalmának születésénél. Nagyon hamar kiderült, hogy a fiatalok a legaktívabbak. Megtanulták a nemzetközi kommunikációhoz elengedhetetlen angol nyelvet, és a civil szervezés tudását sajátították el nyugati kollegáiktól. Sokat utaztak és rengeteget kommunikáltak. Az együttműködési készség a feltétel nélküli nyitottsággal társulva lehetővé tette egy új értékrend meghonosítását. A megbízhatóság, elszámolhatóság és az eredményre irányuló hatékonyság jellemezték a civil szervezetek legjavát.

Amikor az első szabad választásokat tartottuk, ébredtünk rá, hogy nincs, akit jelölni a politikába. Megkezdődött a civil szervezetek első erőforrás-elvonása a politika irányába. Akkor még lelkesen biztosítottuk az RMDSZ számára a jelöltek jelentős részét és az infrastruktúrát, a szervező erőt a kampányhoz. Hiszen az RMDSZ is civil szervezet volt. Jogilag bizonyára az.

A politikusaink hamar ráébredtek korlátaikra, megtanulták a „játékszabályokat". Közben többen visszatértünk a civil társadalomhoz. Erőt, hitet és reményt meríteni. Hogy lehet, hogy mégsem veszett el minden az önös érdek, korrupció és globális érdekszférák játékában. Azóta vívja a civil szféra második szabadságharcát a politikummal. A pártokkal, amelyek klientúrát szeretnének építeni, amelyek fedőszervezeteket és háttérországot látnak a civil szervezetekben. Közben a nyugati finanszírozás is más, többnyire globális feladatokat talált támogatásra érdemesnek, és megkezdődött a politikai érdekek alapján történő közpénz osztogatása. Az infantilis politikai szféra majdhogynem megfojtotta a nálánál sok vonatkozásban képzettebben és dinamikusabban megnyilvánuló, serdülő civil társadalmat.

A gazdaság újjászerveződése, a privatizáció, a kezdeti esztendők magas inflációja tovább gyengítette a civil társadalmat. Nemcsak az elszegényedés és az állami szociális védőháló hiányosságai, de a gazdaság átszervezése a magántulajdonon alapuló szabad piacgazdaság irányába is újabb erőforrásokat vont el a civil társadalomtól, és újabb feladatok elé állította azt. A nyugati finanszírozók visszavonulása nyomán az anyagi biztonság érzete megszűnt a civil társadalomban. Többen elvándoroltak a jobban fizető gazdasági szférába, illetve külföldön vállaltak civil munkát. Szakosodással, intézményfejlesztéssel és az önkéntes munka felvállalásával vészelték át ezt az időszakot a civil szervezetek. Már, amelyik átvészelte.

Húsz esztendő után elérkezett a civil társadalom az érettség korába. Számosságában megfogyatkozva, de megerősödve törekszik méltó partneri viszony kialakítására mind a politikummal, mind a gazdasági szférával. A közben beérett partnerek belátták a civil szervezetek fontosságát és hosszú távon fenntartható kapcsolatokra törekednek. Közben EU-tagok lettünk és az uniós támogatások lehetősége felértékelni látszik a civil szervezeteket.

Minden nehézség ellenére bizakodó vagyok. A globális válságok kora szükségessé tette az emberi társadalmak újjászerveződését. Ebben kulcsszerepet játszhat a civil társadalom.

A jövő teremtésénél munkálkodni – mi lehetne szebb hivatás a civil társadalom számára?

Kolumbán Gábor
Civitas Alapítvány – elnök

Megjelent
a Civil Fórum 2010. 1-2. számában

Fűri Ildikó

Ismét van baranyai az NCA Tanácsban

A Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény értelmében az Alapprogram működésének elvi irányítása az NCA Tanács feladata. A Tanács három évre választott 17 fős testület (jelenleg a harmadik tanácsi ciklus tart). 12 tagját a civil jelöltállítási rendszer választja meg (7 régiós és 5 országos elektori gyűlés 1-1- főt), 2 tagját a Parlament illetékes bizottsága, 3 tagját a miniszter jelöli ki. 2010 augusztusában új tagok kerültek a Nemzeti Civil Alapprogram Tanácsába.

Dr.Kákai Lászlóval a Nemzeti Civil Alapprogram Tanácsának frissen kinevezett tagjával beszélgettünk az új összetételű Tanácsról, munkájáról és a szektorra való kihatásáról.

Miért pont most lettek új tagjai a Tanácsnak?

Kormányváltás következett be és az új kormány a miniszteri delegáltak vonatkozásban is élt a változtatás lehetőségével. Ez egy természetes váltási folyamat. Akik az előző kormányzati ciklusban bizalmat élvezetek, hogy képviseljék a kormányzati szándékot a Tanácsban, azok a váltást követően már nem feltétlenül tudnak azonosulni az új irányvonallal.

Szeptember elején volt az első Tanácsülés, amin részt vettél. Milyen volt az új tagok fogadtatása?

A Tanács ezt jól kezeli, tudják, hogy a miniszternek ez törvényi lehetősége, valamint nekik is érdekük, hogy az együttműködés korrekt legyen, hisz a Tanács és minisztérium között így válik hatékonyabbá a munka. Előny lehet, ha a delegáltak rendelkeznek megfelelő szalmai háttérrel és civil szervezeti tapasztalatokkal.

Téged ismerünk, tudjuk, hogy rendelkezel kellő tudással, megfelelő kompetenciákkal egy ilyen típusú feladat elvégzéséhez. A többi frissen delegált tag is hasonló szakmai háttérrel és múlttal került a Tanácsba?

Természetesen nem mindenkinek azonos a szakmai előélete. Vannak civil tapasztalataik, civil szervezeti hátterük a világi, az egyházi civil világból, vagy egyéb állampolgári kezdeményezések által létrejövő formációkból. Az látszik, hogy a civil világ egészére vonatkozóan kevesebb tapasztalatuk van, illetve kevéssé ismerik a Nemzeti Civil Alapprogram működésének jellegzetességeit.

Milyen érzés volt újra a Tanácsban ülni és miként látod a jelenlegi Tanács munkáját?

Miután már voltam egy rövid ideig a Tanács tagja, automatikusan párhuzamot vontam a mostanival. A mostani Tanács összetétele szakmai szempontból kevésbé szerencsés, mint a korábbiaké. Az első találkozás után látszik, hogy szétesettebb a munka. Miután a korábbi elnököt elmozdították gyakorlatilag nincs vezetés. Érezhető egy nagyfokú bizonytalanság, az ülések nincsenek összefogva, az ügyvezetés nem a megfogalmazott működési elvek alapján zajlik. És úgy látom, hogy ezeken a problémákon lehető legrövidebb időn belül változtatni kellene.

Említetted, de a sajtóból is ismeretes jelenleg nincs a Tanácsnak elnöke. A legutóbbi ülésnek napirendje volt, de tudomásom szerint nem döntött ebben a témában a testület.

Ezt a pontot végül levették a napirendek közül, ugyanis a megadott határidőig nem érkezett egyetlen tanácstagtól sem aspiráció erre a posztra. Az elnökválasztásnak feltétele, hogy a posztra aspirálóknak egy szakmai anyagot kell benyújtani a Tanács felé, a terveiről. Miután nem volt jelölt, ezért került le a napirendről. Érdekes maga a helyzet is, hisz másfél évvel a megalakulása után a Tanács visszahívja az elnököt és képtelen új elnököt választani. Ez is mutatja a Tanács bizonytalanságát, hogy milyen irányt válasszon a továbblépéshez, valamint, hogy milyen képet sugározzon önmagáról a külvilág felé.

A kormányváltás, a néhány új tag kijelölésén kívül milyen hatással van a Tanács munkájára? Ha egyáltalán van valamilyen hatás.

Elvileg a kormányváltásnak Tanácsra gyakorolt hatásának normál esetben kicsinek kellene lenni. Akkor jó a rendszer, ha a Tanács kellő hatékonysággal

tudja elvégezni azokat a feladatokat, melyeket a Civil Alapprogramról szóló törvény a Tanács kompetenciájába adott. Ezen a területen látszik a probléma, mert egyre gyakrabban kerülnek elő olyan ügyek, melyek a törvényi szabályozás ellentmondásaiból adódnak. Egy jó összetételű, stabil alapokon működő Tanács képes lenne ezeket a megfelelő módon kezelni, a problémákat átlátni. Egy ilyen helyzetben azonban az ellentmondások jobban kiéleződnek, felszínre kerülnek. A problémáknak egy része nem a Tanács kompetenciájába tartozik, hanem a törvényalkotók feladata, hogy a felmerülő az anomáliákat „kigyomlálja" a rendszerből. 2003 óta, mióta létezik a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló törvény, már megérett a helyzet a Tanács és a Kollégiumok viszonyrendszerének módosítására, hogy egy letisztultabb képet kaphassunk.

A civilekben van egy várakozás a törvényi szabályozással kapcsolatban, akár a Nemzeti Civil Alapprogram, akár a szektor egészét tekintve. Ez a téma felmerül a Tanácsban? Egyáltalán feladata ez a Tanácsnak?

A Tanács bizonyos értelemben mindig szereptévesztésben van ezen a területen. Azt gondolja, hogy neki ez feladata, de a törvényben megfogalmazottak szerint nem. Az Államtitkár azonban, mégis a Tanácshoz fordult segítségért, hogy mutasson irányt abban a tekintetben, hogy a civil szektorban mely területeken és milyen mélységű változásokra lenne szükség. Jól jelzi a Tanács bizonytalanságát, hogy nem tud kardinális kérdésekben konkrétumokat, törvénybe beültethető javaslatokat megfogalmazni.

Megfelelő törvényi szabályozás nélkül nem lehet működni, de mégis a pénz az a kérdés, mely minden civil rendezvény központi témájává válik. Azt látják a szervezetek, hogy a forrás nagysága az elmúlt években nem, vagy csak minimálisan nőtt. A Tanács tesz arra vonatkozóan lépéseket, hogy pozitív irányú változás történjen?

Ebben a tekintetben a tavalyi év különlegesnek mondható, mert először rendelkezhetett a Nemzeti Civil Alapprogram 7 milliárdot meghaladó összeg felett. A törvény szerint ennek most 8-9 milliárd körül kellene lennie. A Tanács tett is lépéseket a jelenlegi kormányzat fele és kérte, hogy a törvényben megfogalmazott teljes összeget biztosítsa a Nemzeti Civil Alapprogram számára. Azonban az ország jelenlegi pénzügyi-gazdasági helyzetében ez elég illuzórikus felvetésnek tűnik.

Kicsit előre tekintve, mi várható a következő ülésen?

A következő októberi ülésen mindenképpen megoldást kell találni az elnök személyére, és ami még ennél is sokkal fontosabb lesz a forrásmegosztás kérdése. A forrásmegosztásnál a különböző kollégiumok eltérő súllyal próbálják az érdekeiket érvényesíteni és nagyon erős „lobby" van a háttérben a kedvezőbb pozíciókért, és a nagyobb összegekért. Ezt próbálják a kicsi kollégiumok kontrolálni. Nagyon nehéz azt a forrásmegosztási elvet megtalálni, ami mindenki számára elfogadható lenne.

Ez struktúra hosszú távon nem tartható fenn. A felszín alatt komoly aránytalanságok húzódnak. A civil világ is kitermelt egy elitet, akik a Nemzeti Civil Alapprogramon keresztül finanszírozzák magukat. Ami azt eredményezte, hogy az Alap nem egy valódi pályázati elv szerinti rendszert működik, hanem valamifajta normatív elosztás irányába mozdult el. Ez a rendszer a világon, ebben a formájában mindenképpen egyedülálló.

Miniszteri delegáltként nem lehetnél elnök, de most egy pillanatra játszunk el a gondolattal, hogy elnök vagy. Milyen irányba próbálnád terelgetni a Tanácsot?

Ezt a Tanácsot belülről nem lehet terelgetni. Mivel szavazat alapján működik és a tagok önmaguk is kedvezményezettjei, haszonélvezői a döntéseknek, nem érdekeltek egy átláthatóbb rendszer működtetésének. Nagy változás csak kívülről lehetséges, amit felszámolja az összefonódásokat, átfedéseket. Akkor lehetne egy valódi pályázati elven működő, a szektort segítő rendszert létrehozni, és elvágni ezt természetellenes, köldökzsinór szerű kapcsolatot.

Lapzárta után érkezett, hogy az NCA Tanácsa dr. Csizmadia Lászlót választotta meg elnöknek.

Trebbin Ágost

A pécsi Nagy Lajos Gimnáziumtól a vezérigazgatói székig

Idősödő emberként egyik kedvenc időtöltésem, hogy visszagondolok azokra a közeli és távoli ismerőseimre, akikkel életem során kapcsolatba, ismeretségbe kerültem.

Vannak köztük, akikre bizony nem szívesen gondolok, de vannak – szerencsére igen sokan – akik emberségére, barátságára annyi év után is szeretettel emlékezem vissza.

Az utóbbi csoportba tartozik dr. Deák Imre úr, a Danubius Hotels Group vezérigazgatója is.

Sokáig gondolkodtam, hogyan is írjak róla. Semmiképpen nem akartam egy hivatalos életrajzot készíteni. Ismerve a Vezérigazgató úr szerénységét, bizonyára tiltakozna is ez ellen.

Valamikor a Nádoros „szép időkben" keresztnéven szólítottuk egymást, talán most sem fog ezért megharagudni rám.

Nohát kezdjünk hozzá...

Imrét már nagyon rég ismertem. Először csak hírből. Az 1960-as években rövid ideig a Szentlőrinci ÁFÉSZ-nál dolgoztam, és Imre édesanyjával minden nap együtt utaztam vonattal Szentlőrincre.

Tőle tudtam, hogy a tehetséges fiú a Nagy Lajos Gimnáziumba jár, és meglehetősen jól beszél angolul. Érdeklődési területe a balett és a filmezés.

A sors azonban más pályát tartogatott a fiatalember számára.

1967. őszén új igazgató került a Nádor Szálloda élére, Dr. Bolgár András. A fiatal, 26 éves igazgató a fővárosból került Pécsre. Elszakadva régi baráti körétől, Pécsett új emberi és társasági kapcsolatokat kellett kiépítenie. Természetes, hogy hozzá korban közeli, hasonló érdeklődésű fiatalokhoz találta meg leginkább az utat. Ekkor kötött egy életre szóló barátságot Imrével is.

András baráti tanácsára Imre – talán meggyőződése ellenére – 1968. szeptember 1-jén beiratkozott felszolgáló tanulónak. A gyakorlati képzés helye

a pécsi Nádor Szálloda volt. Abban az időben az érettségizett felszolgáló tanulóknak másfél év volt a képzési idő. Ilyen rövid idő alatt a szakmát csak igen jó gyakorlati oktató kezei alatt lehetett elsajátítani.

Imre oktatója Kiss Karcsi bácsi lett. A kiváló éttermi szakember gondos és figyelő irányításával Imre – fiatal kora ellenére – kiváló vendéglátóipari szakemberré vált. Szüksége is volt erre, mivel a szakmunkásvizsga után azonnal üzletvezető kinevezést kapott, és abban az időben a Nádor Szállodában nem is volt olyan könnyű ennek megfelelni.

Gyorsan múltak az évek. Ez volt a pécsi Nádor Szálloda talán legsikeresebb időszaka. Svéd estek, nemzetközi gasztronómiai hetek, magas színvonalú helyi és fővárosi rendezvények. Ezekben az években Imre rengeteg szakmai, vezetői és emberi tapasztalatra tett szert.

Csak megjegyezni szeretném: Imrét a Nádor iránti szeretete a mai napig elkíséri. Az, hogy ez a nagy múltú pécsi szálloda a mai napig még mindig zárva tart, nem rajta múlik. Az üzleti világban a szubjektív érzelmeknek sajnos nincs helye, itt csak a pénz számít.

1972-ben dr. Bolgár András a fővárosba került. Nem kisebb feladat várt rá, mint a Danubius Szálloda és Gyógyüdülő Vállalat megalapítása.

Dr. Bolgár Andrásnak az új, felelősségteljes beosztásában is szüksége volt megbízható munkatársakra. Az Ő segítségével Imre karrierje a fővárosban folytatódott.

Imre 1977-ben jelentős feladatot kapott. Kinevezték a Danubius HILTON Szálloda (Kalocsa Terem) üzletvezető helyettesének.

Imre erről hozzám írt levelében így írt:

„Már az étterem nyitása előtt részt vettem tréningeken külföldi Hiltonokban, ez nagyon tanulságos volt, a nyitást megelőző munkákban is nagy hasznomra voltak. A Hilton sztenderdjei alapján kellett mindent csinálni. Minden le volt írva, és minden folyamat be volt szabályozva. Ez akkor itthon a szakmában nagyon szokatlan volt. Sok segítséget kaptunk a Hiltontól, még a Danubius is sokat átvett a korszerű irányítási, marketing és üzemelési területeken, segítve ezzel egy modern vállalat kialakulását.

Ezután jött a keszthelyi Helikon, itt már igazgató lettem, viszonylag fiatalon. Nagyon érdekes munka volt egy egész évben nyitva tartó balatoni szállodában dolgozni. Kitűnő volt a kollektíva is. Két és fél év után, 1980-ban átkerültem a hévízi Thermal-ba, ahol öt évig vezettem a szállodát, megismerve a gyógyturizmust és a gyógyszálloda működését. A keszthelyi-hévízi hét és fél év alatt sokat utaztam hivatalosan, vezettem magyaros heteket távol-keleti luxusszállodákban (Indonézia, Fülöp-szigetek, Thaiföld, Szingapúr) és jártam értékesítési utakon a legtöbb európai országban."

1986-tól azután az amerikai évek következtek:

Imre így gondol erre vissza:

„Aktív voltam a magyar és a nemzetközi szállodaszövetségekben is. Egy ilyen nemzetközi ülésen ismerkedem meg egy amerikai szállodafejlesztővel, akivel azután tartottuk a kapcsolatot. Ennek eredménye lett egy egyéves állásajánlat Kaliforniában, egy ötcsillagos tengerparti szálloda nyitó igazgatói beosztásában. El is vállaltam, ez egy nagyon emlékezetes időszaka életemnek. Az egy évből öt év lett, az egy szállodából kettő, mert miután megnyitottunk, a szállodát eladták, én új munka után néztem, és Los Angelesben lettem egy ötcsillagos szálloda igazgatója. Amerika érdekes volt, tanulságos, jó volt ott élni és dolgozni is."

1989-ben Imre már sikeres és megalapozott nemzetközi idegenforgalmi és szállodai tapasztalatokkal rendelkező, igen értékes szakember volt. Szakmai körökben neve jól ismert belés külföldön egyaránt, egyben szakavatott ismerője a gyógyturizmus speciális feltételrendszerének is.

Úgy érezte eséllyel pályázhatja meg a Danubius Hotels Rt. vezérigazgatói posztját. A választáson minimális aránnyal alulmaradt. Helyette általános vezérigazgató helyettesi kinevezést kapott.

Betegh Sándor, a Danubius Hotels Group volt vezérigazgatója 2006. március elsején nyugdíjba vonult. Helyére – teljesen megérdemelten – dr. Deák Imre került.

Arra a kérdésemre, hogy a sok szakmai siker között mire gondol a legszívesebben vissza, Imre így válaszolt:

„Nekem kedves az, hogy a 90-es évek közepén a Vendéglátó Főiskola keretén belül létrejött az angol nyelvű oktatás, melynek létrehozásában és akkreditációjában nekem is volt némi szerepem. Akkoriban előadásokat is tartottam, az utóbbi években már csak államvizsga elnökként veszek részt az angol nyelvű oktatásban, illetve a Főiskola Szakmai Tanácsadó Testületét is vezetem.

2000-ben lettem tiszteletbeli főiskolai docens. Ha csak egy kicsit is több időm lenne, nagyon szívesen foglalkoznék többet az oktatással, mert elődeimtől, mestereimtől megtanultam ennek fontosságát."

Imre magas beosztásában is megmaradt közvetlen, kedves embernek. Felkérésemre, hogy írja meg a pécsi Nádor Szállodáról szóló könyvem bevezető sorait, készséggel eleget tett.

Kedves Imre! Szívből köszönöm, hogy annyi év után is megmaradtál „Nádoros" kollégának és pécsinek.

COMPUTERIA – Intergenerációs tanulás a tudás- és képességfejlesztésért

Végéhez közeledik az a két éves Grundtvig multilaterális program, amelyet az Európai Unió Élethosszig Tartó Tanulás programja támogat. Pécsett került megrendezésre 2010. szeptember 21-én a projekt záró-konferenciája, amelyen a partner szervezetek képviselőinek projektbemutatatói mellett az európai tanulási szokásokkal, a fogyasztói magatartással, a tanuló régiókkal és a helyi civil társadalom fejlesztésével kapcsolatos kutatásokkal ismerkedhettek meg a résztvevők.

A projekt eredményeiről szubjektíven

A partnerek egyetértésével kiválasztottunk négy fontos témát az európai társadalom fejlesztésének legrelevánsabb problémái és az európai társadalmi integráció fő kérdései köréből, amelyek alapján kidolgozásra kerültek az egyes modulok az élethosszig tartó tanulás és az intergenerációs együttműködés szemszögéből.

Ezek a témák:

- Fenntartható fejlődés – környezettudatos nevelés
- Információs társadalom – digitális műveltség
- Foglalkoztathatóság és mentoring/coaching/útmutatás/tanácsadás
- Kulturális sokszínűség

Céljaink:

– Közvetett:

- A partnerszervezetek által nyújtott szolgáltatások ösztönzik és megtanítják a célcsoportokat az információs és tudásalapú társadalomban való részvételre, és ily módon növelik az egyrészt a munkaerő-piacra, másrészt pedig a társadalmi, kulturális es gazdasági életbe való (újra) beilleszkedés esélyét.
- A konkrét ICT ismereteken és más, a további személyes és szakmai fejlődéshez szükséges kompetenciákon, illetve lehetőségeken kívül e csoportok új társadalmi kapcsolatokat, új életstruktúrát, illetve megfelelő ösztönzést és útmutatást kapnak ahhoz, hogy ismét tanuljanak, és integrálják az élethosszig tartó tanulást új életfogalmukba.
- Tanulási lehetőségek kialakítása a célcsoportok számára, amelyek előmozdítják a civil társadalomban es a munkaerőpiacon való részvételt.

– Közvetlen:

- A projekt számára szükséges kulcsfontosságú kompetenciák és eszközök fejlesztése.
- Az intergeneraciós tanulás különböző modelljeinek felkutatása: idős oktatok + fiatal tanulók, fiatal oktatók + idős tanulók; együttműködés az idősebb es a fiatalabb korosztályok között.
- Tanterv kidolgozása különböző modellek és rugalmas megközelítések alapján, illetve ezek tesztelése a célcsoportokon 4 fókuszcsoport munkáján keresztül.
- Stratégiák kialakítása a tréningek és a tanácsadó szolgáltatások használatának ösztönzésére a tréningen résztvevő fókuszcsoportok által, illetve az élethosszig tartó tanulás támogatása a célcsoport tagjainak körében.
- A projekt eredményeinek es produktumainak terjesztése a helyi közösségek és a szélesebb közönség körében, a nyilvánosság különböző eszközeivel.

E célokkal az a szándékunk, hogy megfeleljünk az Élethosszig Tartó Tanulás Program fő céljainak, és mindenekelőtt támogassuk az innovatív ICT-alapú tartalom, szolgáltatások és gyakorlatok fejlesztését az élethosszig tartó tanulás számára.

Web-oldal: www.mycomputeria.eu

Partnerek: Nevelők Háza Egyesület (HU), Association Nationale pour la Formation Professionelle des Adultes (FR), TIBP GmbH (DE), REIN – Réseau Européen pour l'Insertion Sociale et Professionelle des Personnes Défavorisées (BE), QP QUALITY PROJECTS S.L(ES), Europartners 2000 Foundation (BG)

Rippl-Rónai József emlékkiállítás

Pécsi Galéria, 2010. szeptember 1. – október 17.

A Róma-Villa az 1910-es években jelentős művészeti centrum volt. Rippl-Rónai József egykori otthona, hatszobás emeletes kis kastély Kaposváron egy árnyékos park közepén, európai hírű nevezetesség. Rippl-Rónai Emlékmúzeumként működik, sok ismert Rippl-Rónai festmény látható ott, eredeti környezetben, a művész hiteles lakásberendezésével, bútoraival, a múlt idők személyes tárgyi emlékeivel, dokumentumaival. A Rippl-Rónai Múzeum a pécsi kiállításra elhozta a múzeum legértékesebb részét, a festményeket, abból az alkalomból, hogy 2010-ben Pécs Európa Kulturális Fővárosa lett. A művészettörténelem

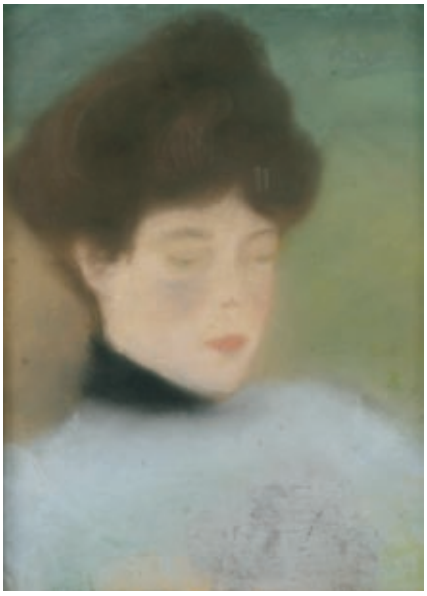
Darvas Lili

Rippl-Rónai Józsefet tekinti az első modern magyar művésznek. Ő volt az első európai magyar, kinek példája nyomán a hazai festőgenerációk a XX. század elejétől immár állandó lépést tartottak a művészet legújabb változásaival.

A Rippl-Rónai kiállítás méltó és nagyszabású esemény a pécsi rendezvények sorában.

Kaposvár déli, dombvidékes részében, a Kapos folyón túl a Csalogány utca meredek kaptatója vezet a Róma hegyre. A dombtetőn, valaha szőlőhegyen, szép panoráma nyílik a városra. Nyáridőben élvezhető mediterrán klímáját, más évszakban lélekemelő, festői szépségét a 19. századi Kaposvár egyik, a maga idejében híres és sikeres művész személyisége, Gundy György (1820–1880) színész operaénekes fedezte fel. Nyaraló céljára épített fel ott 1868-ban egy házat romantikus stílusban, s az örök városról elnevezve, a Róma-villa nevet írta ki a park kapujára. Rippl-Rónai nem ilyen módos és művészien választékos helyre született. Csak negyven évvel később mondhatta a sajátjának az ingatlant. A festészet és az iparművészet terén vállalt stílusújító törekvések kezdeti sikertelensége a XIX. században külföldön élő művészekre jellemző szegénységben tartotta a magyar festőt. Méltósággal vállalta a sorsát, konokul dolgozott és kiállított, mígnem felülkerekedett a hazai intézményekben megtestesült, elavult művészeti szemléletmódon. A bekövetkezett győzelemmel élete utolsó húsz éve sikerekben és elismertségben zajlott. Modernizáló törekvése sok új eredménnyel gazdagította festészetünket. A jómódú életszakaszban élt a Róma Villában. Egyéni életútja és művészi karrierje regénybe illő sikertörténet.

1861-ben született Kaposváron. Apja a város iparostanonc iskolájának nagy tekintélyű igazgatója. Négy fia közül a legidősebb, József, 1881-ben, mint húszéves kaposvári patikus, elhatározta, hogy változtat az életén. Szeretett szüleinek bejelentette, hogy festőművész leszi. Nem tudjuk, kinek a példája volt előtte ismert és követésre buzdító. A vidéki Magyarország művészete akkor még meglehetősen sivár volt, de az igény már ébredezett. Az 1860-as években Kaposváron sorra jelentek meg a művészpályára lépő emberek: Rippl-Rónai József, Vaszary János és Kunffy Lajos. Korábban az orosz cárok udvarában működő Zichy Mihály keltett feltűnést. Az újságok megírták, hogy Zichy 1880-ban visszatért szülőfalujába Zalára, a kis somogyi faluba. Jött és egy évre rá ment is, mert nem tudott itthon megélni. Az elhivatott Rippl-fiú is tudta, hogy külföldre kell indulnia. Elsőként főúri mecénást keresve, grófi gyermekek házitanítójának állását vállalta el. Így készült fel a művészeti akadémia felvételi vizsgájára. A Müncheni Akadémiára kerülvén három éven át rajzolt természet után, emberi modellről. A rajzolás mesterévé vált. Nem próbálkozott festő osztályba iratkozni, mert nem vonzotta a kor akadémikus, történelmi festészete. 1887-ben Párizsba ment. Az ott élő Munkácsy Mihálytól kért tanácsot a további tanulmányokat illetően. Az ünnepelt és hírneves Mester

Molnár Erzsébet portréja

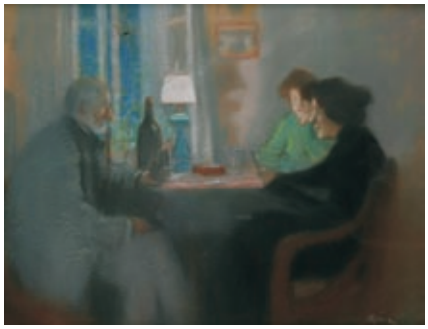
nagy meglepetést okozva, felkarolta a szimpatikusnak talált fiatal honfitársát, magához vette segédnek. A korábban már megfestett, sikerrel eladott képeit másoltatta vele újra, műkereskedelmi célból. A hálára kötelezett Munkácsy-tanítvány huszonnyolc éves korára egy bonyolult lelkiismereti konfliktusba jutott, amelyből mindenáron szabadulnia kellett. Anyagi jóléte az epigonná válást veszélyeztette. Párizsban abban az időben zajlottak a legizgalmasabb festészeti stílusváltozások. A régi, akadémikus és az új művészet bonyolult szövevénye vette körül. A legújabb, jobbára még ismeretlen kör: Gauguin fiatal hívei, a „Nabis", azaz próféták festő csoportja. Rippl úgy döntött, hogy változtat az addig elsajátított felfogásán. Az újrakezdés gondolata vezette a stílusújítók, a művészforradalmárok sorába. A pazar Munkácsy-estélyeken barátkozott össze egy skót festőművésszel, James Pitcairn Knowles-al.

A művelt és jól tájékozott arisztokrata fiatalember szerettette meg vele a Párizsban egyéni utakon járó, különleges művészek, például Whistler festészetét. Baráti körükbe hozta egyik festőiskolai társát, Aristide Maillolt, a későbbi szobrászt. Rippl-Rónai, Maillol és Knowles

barátsága művészi szellemű szövetkezés, egyfajta „nabi-különítmény" volt.

Knowles gyenge művész, de jó ízlésű és mély gondolkodású emberként Rippl-Rónai szellemi támasza volt. Párizs Neuilly városrészében együtt béreltek egy régi, kopott házat. A puritánul berendezett tágas szobákban a bútorzat minimális volt. A festőállványt és a palettát Munkácsytól kapta. Egy szanáláskor utcára tett empire támlás ágy volt a legnagyobb kincs, amit a későbbi otthonaiba is átmentett. A kaposvári művész szegénységében a hazulról küldött élelmiszer csomagok szolgáltak segítségül. Feladója a vasutas foglalkozású Ödön testvér, aki bátyja nyomában művészetértő emberré vált, Kaposvár művészeti életének majdani fontos szereplője lesz.

Az újszerű festői kísérleteket a „fekete-korszakos" képek jelentették. A fekete színre és a rajzi vonalra redukált művek születtek. A fekete színből kiindulva további színekkel, barnákkal, mély kékekkel vált festészete egyénivé. Leggyakoribb képtémája az átszellemült női szépség, a festőtársak és az otthoni rokonok arcképe.

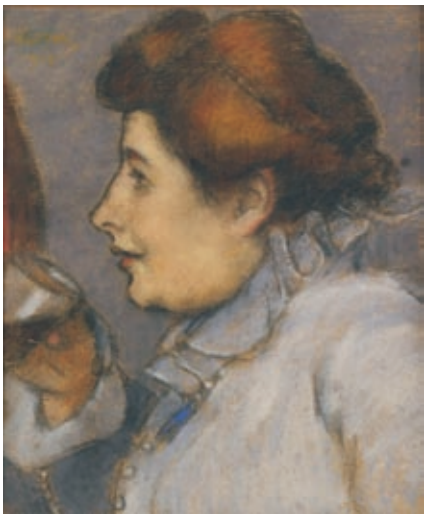

Piacsek bácsi hölgyek társaságában

Együtt élt Lazarine Baudrionnal, későbbi feleségével, aki az újszerű, dekoratív szellemben stilizált hímzésterveknek lett kivitelezője. A **Hímző nők** című kép szereplői, Lazarine és húga, egy odaadó tevékenységben elmerült hangulatban nem csak hímeznek, hanem teremtenek valamit. Fésülik és szövik egy kusza világ harmóniáját megjelenítő vonalait. Rippl-Rónai „rajzos festményei" az alkotás lázát közvetítik. A művész addigi élete során már harmadik alkalommal, egyre magabiztosabb öntudattal tért le a biztosnak látszó útról. – Otthagyta a kaposvári patikát. Eljött a jól megszokott Münchenből. Kivált Munkácsy oltalmából.

A nagy elszakadásokat jelentő lépések után jött egy küzdelmes élet, melyet a későbbi visszaemlékezésében így értékelt: *„Ez az az idő, melyben teljesen átadtam magamat a legszebb gondolatoknak, s a legideálisabban felfogott művészetnek..."* 1892-ben megnyílt az első önálló kiállítása a párizsi Osztrák-Magyar Követségen. A kiállítás a sajtóban is visszhangzó sikert és szakmai elismerést hozott. Két évvel később a Mars-mezei Szalon megnyitójakor francia művészek szólították meg, s gratuláltak az „Öreganyám" című képéhez. Így kapcsolatba került a Nabis festők csoportjával, akik Paul Gauguin dekoratív festői felfogásában, a reneszánsz előtti olasz „primitív" festészetben, továbbá a japán művészetben látták egy a naturalizmussal és az impresszionizmussal szembenálló kibontakozás lehetőségét. Az új stílust „art nouveau"-nak nevezték. Az utókor szimbolizmus – szecesszió néven foglalja össze. Rippl-Rónai ellátogatott Gauguinhoz, amikor az Párizsban épp egy Dél-tengeri bennszülött lánnyal élt együtt. Rippl-t 1895-ben a Mars-mezei Szalon zsűri mentes taggá nevezte ki. A Revue Blanche folyóirat köré csoportosuló fiatal művészek társaságukba fogadták. A modern művészet élvonalába került, s általa a magyar festészet is felzárkózott. Művészünk századvéghez kötődő festményei és iparművészeti munkái a magyar modernizáció megteremtésében úttörő szerepet jelentenek. 1897-ben Bing szalonjában rendezte meg a második párizsi kiállítását. 1899-ben hosszabb időre kimozdult Párizsból. Maillol meghívta a dél-franciaországi hegyekbe, a katalán határvidékre festeni. Attól kezdve nem tudott sokáig egyhelyben maradni. A Franciaországból magyarországi kiállításokra küldött képeit a zsűri idegenül fogadta. Ennek ellenére úgy gondolta, hogy képes lesz majd kivívni az elismerést hazájában. Tizenhárom évi távollét után, 1902-ben Lazarine-nal együtt hazatelepült Kaposvárra. Már nagyon hiányolta a szülők és a testvérek közelségét, a család éltető erejét. Kaposváron kis kertes, falusias építésű házat vett a Fő utca végén. A szomszéd házakban rokonok laktak és átjártak hozzá. Modellt ültek képeihez a szülei, Lajos öccse és annak veje, Piacsek bácsi, édesapjának bátyja, a Kossuth-imádó Rippli-bácsi. Új festői korszakot nyitott. A világlátott ember szemével, tapasztalatával festette a kisváros emberei-nek zárt világát. Ez lett az „enteriőr korszak".

Kétévenkénti rendszerességgel kiállítást rendezett Budapesten. Mivel a rangos múzeumok nem fogadták be képeit, a párizsi példákat követve, szállodákban, különböző társasági találkozó helyeken

Nő pohárral

bérelt kiállító termet. A ledorongoló, rossz kritikák közt lassan akadtak lelkes, biztató szavak is. Lyka Károly írta az olyan női portré ábrázolására, mint a **Mme Dutile arcképe**, hogy *„Eszünkbe jut egynéhány író, aki hősnőjét leírván, beszél elefántcsont színről és kebelről, melyek hasonlatosak a fehér márványhoz. Senki sem akadt még, aki ezeknek az íróknak szemére lobbantotta volna, hogy elefántcsont színű arc, és fehér márványból való kebel nincs a természetben... Rippl-Rónai most megfesti ezt a hasonlatot és íme, kiátkozzák..."*

Az első kaposvári korszak világát szemlélhetjük a **Lazarine a tükör előtt** és az **Ödön negyvenfokos lázban** című művekben. A hétköznapi magánélet intimitásai tárulkoznak fel bennük. Az enteriőr képekkel kibővített alkotásokból, mintegy 314 darabból 1906. február 1-jén kiállítást rendezett Budapesten, a Könyves Kálmán Könyvkiadó szalonjában. Az ott bekövetkezett szenzációs eseményekkel tört meg a jég körülötte. Fordulatot, átütő sikert és anyagi fellendülést eredményezett az, ahogy a sajtó ünnepelte, s a teljes képkollekció vevőre talált. A magyar művészettörténetben először vívta meg sikerrel harcát java életében egy festő. A 45 éves Rippl-Rónai a fiatal művészek példaképe lett. Gyakran forgott társaságokban. Csendes, komoly, szűkszavú és elegáns személyisége miatt megszerették és a pesti képeslapok

képriportot közöltek róla. A „Nyugat" folyóirat megíratta vele és 1911-ben kiadta az „Emlékezéseit". Abból idézünk: *„...Magam is sokszor elcsudálkoztam, hogy hogyan lehetett azt keresztül élni a nagy idegenben, Münchenben, Párizsban, jóformán minden kereset és egyéb pénzforrás nélkül, s így élve nemcsak 'megélni', hanem még igazi művészetre is törekedni – és soha meg nem alkudni."* A modern művészetnek hódoló arisztokraták nyáridőben meghívták a művészt vidéki nemesi kastélyokba festeni. Így készültek a Körtvélyesi kastélyt ábrázoló képek. A módossá vált művészt a vidéki kúriák élete és természet közeli hangulata vonzotta. Nem élte fel tőkéjét egy nagypolgári budapesti ház megvásárlásával úgy, mint sokan, a korabeli tekintélyes akadémikus festők és szobrászok az Andrássy úti palotákkal.

1908-ban vásárolta meg a Róma-Villát. A kellemes környezetben derűje és munkakedve a tetőponra fokozódott.

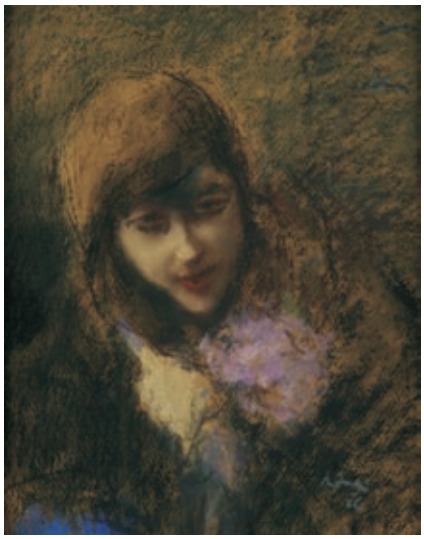
Új otthonában festette az 1908–1918-ig tartó periódus dekoratív képeit mozaikos, illetve az ő vicces titulusa szerint *„kukoricás"* stílusban. *„A színharsogást nyilván mai kedélyállapotom követeli tőlem. Környezetem most ilyen, tehát ilyen irányban hat az is reám. Ilyen*

Társaság asztal mellett

színek vesznek körül bennünket újabb kaposvári házamban, s kertemben. Igen megszerettem a skarlátvörös zsálya, s a piros szimpla muskátli mellett a tisztafehér színű virágokat, de még jobban a chrómsárga cíniákat. Ennél a sárgánál melegebb, hogy ne mondjam, forróbb színt nem ismerek. Ezeket a színeket keresem most, szinte gyűjtöm, lakásomban is, tárgyakon, kendőkön, falakon. A falak színei közt is ezt az egészen világos sárgát szeretem a legjobban. Az egyik oldalán csupa ablak műhelyem falai ezzel vannak befestve, sőt még ilyen szobában alszom is. Ez a sok szín azután természetesen odakerül a képeimre..." – így szól az új festői korszak magyarázata.

A helyszínhez kötött művészi termésről, az ott született festményekről, azok „vad" temperamentumáról kiemelt méltatással kell szólni. A „vad" jelző nem túlzás, Rippl-Rónai kukoricás képeit a *„magyar fauves"* megjelenéseként üdvözölhetjük. Tobzódó színű, mozaikos ecsetrakással készült festmények, a **Meggyfavirágzás**, a **Festő a modellekkel**, a **Kaposvári műterem**, a **Riccardo Vines Roda zongoraművész**, a **Medgyessy olvas** és a **Tavaszi munkák** címűek, harsány és felszabadult életérzést, örök vitalitást közvetítenek. Ez a stílus a keletkezésekor nem aratott sikert. Az utókor ismerte fel értékét, amikor a nagy francia kortársak képeivel vetettük össze. Autonóm színfoltfestészetet, fokozott koncentrálódást, absztrakciót hozták a magyar művészetbe a kukoricás stílusú művek. Budapesten a Kelenhegyi úti műteremházban is volt egy kis lakás. Rippl a téli hónapokat a fővárosban töltötte. Kávéházakba járt, szerepet vállalt a művészeti közéletben. Számos hazai és külföldi kiállításon vett részt, mely alkalommal kitüntetéseket nyert. Barátságban állt a Szépművészeti Múzeum igazgatójával, Petrovics Elekkel. Főműveit a Magyar Nemzeti Galéria őrzi. Rippl-Rónai Ödön, a bátyjára vonatkozó művészeti dokumentumokat és a Rippl-Rónai képeket gyűjtötte. Szorgalmának gyümölcséből egy nagy jelentőségű, vidéki modern magyar festészeti magángyűjteményt hozott létre. Saját házában, 1913-ban megnyitotta a Rippl-Rónai Múzeumot – Rippl-Rónai József és a korabeli modern magyar festők, a nagybányai mesterek és a Nyolcak képeiből. Az első világháború kitörése Franciaországban érte a művészt, amikor felesége rokonainál, egy burgundiai faluban járt vendégségben. Az utcán rajzolgató Rippl-t ellenséges kémnek vélték és rátámadtak. Durva incidenseket és internálást kellett elszenvednie. A több mint fél éves fogság megtörte kedélyét. A hazatérés után, 1916 nyarán az olasz front főhadiszállásán hadifestőként dolgozott, tiszti arcképeket rajzolt távol a csatatértől. A háborús témájú képeket az Ernst Múzeumban kiállítva, újabb népszerűségre tett szert. Abbahagyta az olajképek festését, s csak pasztellel dolgozott. Budapest szép hölgyei versengtek, hogy a bravúros, rafinált, hamvas – púderként kezelt pasztell technikájával megszépítő arcképet készítsen róluk. 1918 után a haláláig tartott a negyedik, az úgynevezett *„pasztell-arcképes"* periódus. Célzatos programban festette a Nyugat folyóirat íróit, például Babits Mihályt, Móricz Zsigmondot, Szabó Lőrincet. A szellemi rokonnak tekintett építész, **Lechner Ödönről** készült arckép fémjelzi a jellegzetesen ripplis portréművészet különleges szépségét.

Zorka

Külön képciklus készült állandó modelljéről Zorkáról. **A Fekete kesztyűs nő – Zorka** képen érződik a művész Zorka iránt érzett gyengéd vonzalma. 1925-től a Mester egészségi állapota megromlott. Háromszor érte agyvérzés. Munkabírására jellemző eset, hogy amikor megbénult ujjai nem tudták már tartani a pasztell rudat, vászoncsíkkal hozzácsavartatta, s így, alig engedelmeskedő, merev karral dolgozott. 1927. november 25-én 66 éves korában, kaposvári otthonában halt meg. Az idő múlása fél évszázados elfeledést, majd lassú felfedezést hozott Rippl-Rónai művészetének. Képei manapság már a reneszánszát élik. Kiállítása mindenütt nagy közönségsiker. A kaposvári Rippl-Rónai Múzeum folyamatosan ápolja a Rippl-Rónai kultuszt.

Horváth János
művészettörténész

Trebbin Ágost

Alt és Böhm

Idős, ráérős emberként sokat időzöm különböző multinacionális nagyáruházakban. Az áruválaszték legtöbbször lenyűgöző gazdagságú.

Minden a megszokott módon történik. Vagyis bevásárló kocsit ragadok és belépek az elárusító térbe. És ekkor több kellemetlen dolog is történik velem.

Illemtudó emberként nagyot köszönök, és nem köszön vissza senki. Pár lépést teszek, és máris ott vagyok az áruval telített gondoláknál. Állok és várok. Egy lélek sem kérdezi meg tőlem: „Tetszik-e valamit kérni?"

Gyermekorom pécsváradi szatócs kereskedései tűnnek elő emlékezetem szivárványos vetítővásznán. Ott vagyok nagymama mellett, éppen belépünk a Kutna- féle boltba. Maga a „tulaj" fogadott mindenkit. Arcán nyájas mosoly: „Csókolom a kezeit. Tetszik parancsolni nagyságos asszony?" Félre ne tessék érteni a „nagyságos asszonyt", ez a megszólítás rangtól függetlenül minden idősebb korú hölgy vásárlónak kijárt. A kedvességből nekem is jutott egy vállveregetés erejéig, és máris ott lapult a zsebemben az ajándék „bocskorszíj" (csak egy kis magyarázat: Negróhoz hasonló ízű, cipőfűző formájú édesség).

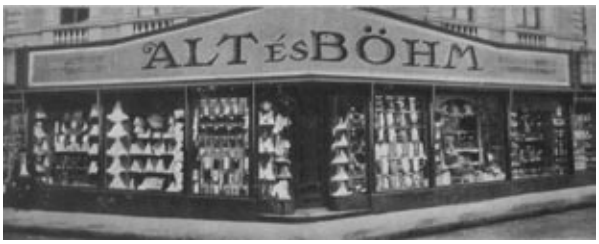
Sajnos keveset tudunk a Pécs városi kereskedők múltjáról, így azután igyekszem valamicskét törleszteni ebből az adósságból.

Talán városunk egyik leghíresebb pécsi rövidáru kereskedése volt a Király utcai „Alt és Böhm" áruház.

Ez a neves üzlet az 1929. évben ünnepelte 60 éves évfordulóját. Ebből az alkalomból a „Pécsi Napló" c. helyi napilap hosszú riportot közölt:

„A pécsi kereskedő világ egyik közbecsülésben és szeretetben álló cége, az Alt és Böhm cég. Az a múlt, ami az ünneplő cég mögött áll, megállítja rövid időre a napok krónikását, hogy néhány sort szenteljen az elmúlt 60 év legjelentősebb eseményeinek, és annak a kereskedői tisztességnek, amely az elmúlt 60 esztendőt a cég mögé sorakoztatta.

1869. április 1-jén új üzlet nyílt meg a Király utca 5. szám alatt, a mai Delka cipőáruház helységében. Tulajdonosai fiatal emberek: Alt Jakab mindössze 23 éves, Böhm Márk 26 éves. Az új üzlet rövid, kötött és szövött áruval látta el a vevőközönséget. A becsületes kereskedői felfogás, az áruk minősége, az alapítók úri modora, az üzleti összeköttetéseket Pécsről rövid idő alatt kiszélesítette Baranya, Tolna és Somogy vármegyék területére. Még tíz esztendő sem telt el, amikor 1877-ben megveszik a mai üzletházat. Hogy az akkori legmodernebb kereskedői elveket érvényesíteni tudják, az üzletházat egy bécsi műépítésszel teljesen átépíttetik. Amikor átköltöznek a mai helységükbe, kibővítik az addig bevezetett üzletágakat díszmű, játék és a hason szakmába vágó üzletágakkal." [1]

Hogy mi mindent árultak? A teljes felsorolásra nincs lehetőségem, ezért csak néhány kiemelt árucikket sorolnék fel az ajánlatból:

Az árlap így indul: „Occasiónk minden versenyen felül áll hallatlan olcsó áraival, remek minőségével! Áraink szigorúan szabottak és hitel vásárlás igénybe vételénél sem változnak!

Úri divat nyakkendő, ing, gallér, kézelő, hálóing, alsónadrág, nadrágtartók, zoknitartók, bokavédők, zsebkendők, férfi harisnyák és zoknik, tricot kötött és bőrkesztyűk, pyjamák, comotcipők, sétabotok, esernyők stb. stb.

Női divat női ingek minden kivitelben, hálóingek, nadrág és szoknya combinék, mindenféle kötények, harisnyatartók, zsebkendők, esernyők, pamut, flór és selyemharisnyák, nyaksálak, comotcipők, tricot, kötött és bőrkesztyűk, csipkék, szalagok, gyöngyök, szabókellékek stb. stb.

Kötött áruk női és férfi mellények minden árban, úgyszintén női és férfi pulóverek, kötött ruha különlegességek: svetterek, hósapkák, vadász szárak és harisnyák. Angol gyapjú harisnya különlegességek. – Valódi teveszőr takarók

Bőrdíszműáruk kézitáskák, actatáskák, berendezett úti necessairek, ridicülök, minden árban és kivitelben, pénztárcák, névjegytárcák.

Parfümerie Manicure és fésűkészletek, gilette, készletek, illatszer permetezők, szappanok, kölni vizek, fog-, haj- és ruhakefék stb. stb.

Díszműáruk Goldschelder-féle fayencok és márványok, nickel és ezüstözött háztartási cikkek, tintatartók, írókészletek, hamutartók, dohányzókészletek, likőrkészletek, óragarnitúrák, vázák, mocca készletek stb.

Játékáruk eredeti Steiff-állatok, Anker, Ideal, Matador és Märklin építő szekrények, gőzgépek, vasutak, társasjátékok, bádogjátékok 100 féle kivitelben képes és mesekönyvek, gummi játékok, autók, byciklik és hajtányok, maché állatok és katonák, berendezett babaszobák és istállók, baba kofferek, konyhák, porcelán, email és alumínium edények stb. stb.

Baba kiállításunk minden képzeletet felülmúl.

1 és 2 pengős áruosztályunk ismét megnyílt souterrain helységeinkben és ezen egységes reklámcikkek árui szenzációsak. – Ezen cikkek egy kis részét kérjük kirakatainkban megtekinteni, hogy állításunk valódiságáról meggyőződést szerezzen!!

HIS MASTERS VOICE Gramophon: A legszebb karácsonyi ajándék. A legjobb világszerte elismert. A legnevesebb világhírű művészek. A legtökéletesebb felvételű hanglemezek. The Gramophonn Comp. Ltd. pécsi és baranyai képviselete.

Habselyem fehérneműj az elegáns nő ideális viselete! Combinék, hálóingek, reform nadrágok, rövid térdnadrágok. Használatban utolérhetetlen!

Askim eredeti norvég hó és sárcipők.

KOLYNOS-világmárka. A legjobb fogápoló szer!" [2]

Tessék, tessék Hölgyek, Urak! Ezt az alkalmat nem szabad kihagyni!

A mellékelt kép a Baranya Megyei Könyvtár tulajdona.

1 Pécsi Napló. 1929. március 31.

2 Dunántúl. 1928. december . 25.

Vincze Csaba

Kölcsönös előnyök mentén

Manapság is ritka jelenségnek számít hazai porondon, ha forprofit szervezet egy alapítvánnyal szövetkezve valósít meg uniós forrásból finanszírozott szervezetfejlesztési projektet. Esetünkben a Príma–Soft Kft és a 3. Szektor Alapítvány jó példát mutat a civil, valamint az üzleti szektor együttműködési lehetőségeire.

A Príma–Soft Kft. a TÁMOP-2.4.2/A-09/1-2009-0042 jelű pályázati kiírásra benyújtott projektjében az alábbiakat kívánja megvalósítani:

„Célunk, hogy cégünket, a Prima-Soft Kft-t egy komplex átvilágítási-szervezetfejlesztési projekt keretében felkészítsük a jövő kihívásaira, a folyamatosan változó piaci-szociális-jogszabályi háttér által generált problémák hatékony kezelésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átvilágítás során feltárjuk azokat a szervezeti-működési problémákat, melyek ismeretében olyan irányú szervezetfejlesztést tudunk megvalósítani, amely lehetővé teszi stratégiai céljaink elérését."

A célkitűzéseket megvizsgálva kijelenthető, hogy a gazdasági társaságok túlnyomó többségének eszébe sem jutna, hogy ne a saját szektorából kiválasztott szervezettől rendelje meg a projekt lebonyolításához szükséges szolgáltatásokat. Logikusnak tűnik, hogy a gazdasági-pénzügyi-marketing stb. elemzésekhez, az ezekhez kapcsolódó stratégiai tervek elkészítéséhez megfelelőbbnek tűnnek a forprofit szolgáltatók. Ugyanakkor például a HR. fejlesztési terv kidolgozása kapcsán már magasabb százalékban felmerülhetnek „alternatív" megoldások is, hiszen vannak már olyan civil szervezetek a piacon, amelyek képesek egy-egy szegmensben felvenni a „kesztyűt" és versenyezni az üzleti szférából érkező ellenlábasaikkal.

A Príma-Soft. Kft. több éve sikeres együttműködést folytat a 3. Szektor Alapítvánnyal a kölcsönös előnyök figyelembe vételével.

A 3. Szektor Alapítvány által tartott tréningeken rendszeresen képviselteti magát a Príma–Soft kft. szakember gárdája, nem csak hallgatóságként, hanem aktív tréneri teendők lebonyolítójaként is. Ilyenformán a munkaerőpiaci tréningeken az üzleti szféra szegmensei is erőteljesebben megjelennek.

Ugyanakkor a Príma–Soft Kft. által szervezett dolgozói tovább képzések rendszeres „vendége„ az Alapítvány. Az általuk tartott tréningek hatékonyan segítik a Príma HR- politikai terveinek megvalósulását.

A TÁMOP 2.4.2.A-09/1 jelű projekt lebonyolítása során a két szervezet az alábbi területeken működik együtt:

- Helyzetfeltáró dokumentum,
- akcióterv – humánerőforrás-fejlesztési terv,
- akcióterv – vezetőkre vonatkozó képzési terv,
- hosszú távú vállalati fejlesztési stratégia rehabilitációs és védett foglalkoztatóknál,
- valamint a projektet lezáró összefoglaló értékelés elkészítése és kidolgozása.

A dolgozói tréningsorozatok lebonyolítása szintén a 3. Szektor Alapítvány feladata.

A projekt állapotáról, előrehaladásáról a későbbiekben tájékoztatjuk olvasóinkat.

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Hátrányos helyzetűeket foglalkoztató
szervezetek fejlesztése
TÁMOP 2.4.2/A-09/1-2009-0042

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Gergely János

2010. szeptember 7-én délután meghalt Gergely János tanár úr.

Gergely János tanár úr – vagy ahogyan később minden hozzá közelebb álló hívta: **a Gergely** – Népi Kollégista volt már középiskolás korában Cegléden, a Dózsa György Népi Kollégiumban, *„...az áldott, átkozott Népi kollégiumban, amelyet annyian elítélnek ma, meg annyira elítélte a Rákosi is, pedig valami nagy dolgot csináltak! Ők csinálták meg a homo politicus-t, a tevékeny embert, a társadalomra nyitott, szolgálni akaró embert...”*, ahol 1949-ben érettségizett és ahonnan Budapestre, a Kőrösi Csoma Népi Kollégiumba került a sikeres egyetemi felvételi után.

Az egyetemen olyan tanárai voltak, mint pl. **Pais Dezső** (1886-1973), **Zsiray Miklós** (1892-1955), **Eckhardt Sándor** (1890-1969), *„aki operaénekesként Balassi és a klaszszicizmus szakértője volt, mellesleg pedig francia szótárt írt...”*, **Győri János** (1908-1973), *„aki balettművészként a Párizsi Operában táncolt és közben a Sorbonne-on tanította a romantikát.”* Vagy **Gyergyai Albert**, *„Flaubert szakértő, akinek Proustot is köszönhettük. Zseniális ember volt, akit úgy ültünk körül, mint a jurtában a mesemondót...”*

1953-ban került Pécsre, először a **Nagy Lajos Gimnáziumban** tanított, de nem sokkal később már – Pais Dezsőnek Temesi Mihályhoz, a **Pécsi Tanárképző Főiskola Nyelvészeti Tanszékének** vezetőjéhez írott levele segítségével – a tanszék **tanára** volt.

Megtartva ezt a munkáját is, **1968-tól igazgatta a Pécsi Tanárképző Főiskola kollégiumát**, ahol úgy próbált dolgozni, hogy a kollégium ne csak alvóhely legyen, hanem élénk szellemi, művészeti központ a leendő értelmiségiek számára, ahol a hallgatók és a lakók mindig találhassanak maguknak fontos és érdekes eseményeket. Az épület egész nap nyitva állt a nem kollégisták előtt is.

„...Gyergyaira csak egy mondattal visszatérve: Amikor én 1968-ban elvállaltam a Tanárképző Főiskola kollégiumának irányítását, akkor bennem az élt, hogy az Eötvös Kollégiumi hagyományokat, a NÉKOSZ-i hagyományokat, a protestáns erdélyi, pataki és debreceni hagyományokat beépítsem az embernevelésbe, mert nem vállonveregető, a lábmosás ellenőrizgető, meg a lányok ölébe világító kollégiumi vezetőkre van szükség szerintem felnőtt korosztályban, hanem olyanokra, akik kinyitják a világra a szemléletüket, mert szerintem a műveltség szemléleti kérdés, nem adattár halmaz birtoklása, hanem minél kevesebb, de hiteles forrásokból szerzett adat alapján olyan világszemlélet, hogy az ember biztonsággal tudjon a végtelenben a maga végességével eligazodni...”

A fenti hitvallás szellemében Gyergyai Albert volt az első vendég 1968. november 30-án azok hosszú sorából, akik a kollégiumban előadásokat tartottak. Az első előadása az Eötvös Kollégiumról, a második pedig az *„Emlékeim a Nyugat költőiről...”* címet viselte.

Gergely tanár úr felkarolta és támogatta a művészeti csoportosulásokat. Így alakult meg a kollégiumban például a későbbi Komlói (majd Pécsi) Spirituálé együttes, amelynek éppúgy volt testnevelés, mint ének szakos tagja és akikkel a későbbiekben nem egyszer léptünk föl közösen.

Mint az ország egyik felsőoktatási intézményének kollégiumi igazgatója rendszeresen részt vett az országos szervezetek találkozóin, továbbképzésein és tanácskozásain, ahol soha nem mulasztotta el ajánlani kollégiumának művészeti csoportjainak produkcióit. Hogy ezt még ha-tékonyabban tegye, azt találta ki, hogy a nagyobb horderejű országos kollégiumi eseményekre elvállalta, hogy megszervezi a kulturális programot úgy, hogy a rendezőknek ez ne kerüljön pénzébe, csak egy néhány fős vacsorába a kollégiumi menzán, és néhány főre szóló kollégiumi szállásba.

Ezeket az egész estét betöltő programokat aztán rendszerint vagy a Spirituálé, vagy a Szélkiáltó együttes adták. Így mondhatjuk azt, hogy az együttes első koncertszervezőjét Gergely Jánosnak hívták. Ily módon rövid idő alatt ismertek és népszerűek lettünk az ország több egyetemi és kollégiumi klubjában Szegedtől, Nyíregyházán és Budapesten át Szombathelyig.

Az idézetek egy vele 2007-ben folytatott beszélgetésünkből valók, amikoris a Szélkiáltó történetét feldolgozó szakdolgozatomhoz gyűjtöttem az anyagot.

Fenyvesi Béla

Gergely János Erdélyből származó, egyszerű munkásemberek gyermekeként született Cegléden, 1930. február 13-án. Az ottani Állami Kossuth Lajos Gimnáziumban érettségizett 1949-ben. A Pázmány Péter/Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán magyar-francia szakon folytatta tanulmányait, közben az Eötvös Kollégium tagja lett. Egyetemi éveiben három éven át demonstrátorként dolgozott Eckhardt Sándor professzor mellett a Francia Tanszéken. 1953. július 15-étől a pécsi Állami Nagy Lajos Gimnázium, 1955. február 15-étől a Pécsi Tanítóképző, illetve Széchenyi Gimnázium tanára.1959. szeptember 1-jétől a Pécsi Tanárképző Főiskola Magyar Nyelvészeti Tanszékén főiskolai tanársegéd, 1963-tól adjunktus, 1971-től docens. 1980. július 1-jétől 1982. augusztus 31-éig a Magyar Nyelvészeti Tanszék vezetője. Ezt követően 1986 novemberéig az 1982-ben létrehozott Janus Pannonius Tudományegyetem első főtitkára, majd öt éven át az egyetem kollégiumainak főigazgatója. 1992 és 1995 között Szekszárdon az Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola – az egyetem mai karának jogelődje – főigazgatójaként dolgozott. Nyugdíjba vonulását követően még évekig oktatott retorikát a PTE bölcsészettudományi és közgazdasági karán, illetve a FEEFI-ben.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Pályázat a 2010-2011. évi közművelődési szakmai tevékenységek fejlesztése és megújítása céljából

Kiíró: Nemzeti Kulturális Alap Közművelődési Szakmai Kollégium

Beadási határidő: 2010. október 25.

A Közművelődési Szakmai Kollégium nyílt pályázatot hirdet a 2010–2011. évi szakmai tevékenységek fejlesztése és megújítása céljából az alábbi témakörökre:

1. A Közművelődési Szakmai Kollégium pályázatot hirdet olyan helyi, hagyományosan több éve megrendezésre kerülő, **gyermek és ifjúsági korosztály részvételével** megvalósuló, amatőr művészeti közművelődési program támogatására, mely 2011. január 1– 2011. április 30. között kerül lebonyolításra.

Altéma kódszáma: 2008

2. A Közművelődési Szakmai Kollégium pályázatot hirdet közművelődési szervezetek tevékenységeinek **online marketing promóciója** támogatására. Interneten terjesztendő, reklám célú videoszpotok készítésére, terjesztésére, melyek a pályázók saját közművelődési programjait, művelődő kisközösségeit népszerűsítik a felhasználói kör(ének) bővítése érdekében. Altéma kódszáma: 2085

További információ: www.nka.hu

Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért TÁMOP 5.1.3-09/2

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010. október 31.

Alapvető cél: a konstrukció alapvető célja az egymásba fonódó területi és társadalmi hátrányok következményeinek, a szegénység mélyülésének, újratermelődésének és területi terjedésének mérséklése, továbbá a mélyszegénységben élők integrációjának előmozdítása azzal az eszközrendszerrel, amelyet a szociális és közösségi munka, a lakosság aktív részvételén alapuló tervezés együtt nyújthat. A konstrukció eme alapvető célját a helyi közösségi kapcsolatok revitalizálásával és fejlesztésével, egyes közszolgáltatásoknak – ilyenek a szociális és egészségügyi ellátások, a gyermekek helyzetét és kitörési esélyeit meghatározó más humán szolgáltatások – a helyi szükségletekhez igazításával, továbbá az érintett települési kör, lakosság kistérségi fejlesztési folyamatba való bekapcsolásával kívánja elérni.

További információ: www.nfu.hu

Fiatalok lendületben: pályázat ifjúsági találkozókra

Kiíró: Európai Bizottság

Beadási határidő: 2010. november 1.

A Fiatalok lendületben program 5.1-es alprogramja keretében megszervezendő ifjúsági találkozók támogatására hirdet pályázatot az Európai Bizottság. (KultúrPont)

Az Európai Bizottság pályázatot hirdet a Fiatalok lendületben program 5.1-es alprogramja keretében ifjúsági találkozók szervezésére. Az alprogram célja, hogy támogassa a fiatalok részvételét az ifjúsági területen folytatott strukturált párbeszédben. A pályázat keretében nemzeti ifjúsági találkozók és nemzetközi ifjúsági szemináriumok szervezése támogatható. A támogatásra nonprofit szervezetek, helyi vagy regionális közintézmények és európai szintű ifjúsági szervezetek pályázhatnak. Az elnyerhető támogatás összege az elszámolható költségek 75%-a, legfeljebb 50 ezer euró.

Bővebb információ: Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat; www.mobilitas.hu/flp/hirek/4784 , www.mobilitas.hu/flp/programismerteto/palyazatiutmutato

Gyűjteményes növénykertek és védett történeti kertek megőrzése és helyreállítása KEOP-2009-3.1.3

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Beadási határidő: 2010. november 5.

A pályázati felhívás és útmutató a Kormány által elfogadott 2009-2010-es időszakra vonatkozó Környezet és Energia Operatív Program Természeti értékeink jó kezelése, valamint Projekt Előkészítési Prioritás akcióterve alapján került kidolgozásra.

Alapvető cél és háttér információ Hazánk kiemelkedő értékei a gyűjteményes és a történeti kertek, amelyek az ember és természet viszonyának élő múzeumai. A kertek értékes nemzeti vagyontárgyak és fontos tájelemek, amelyek kulcsszerepet játszanak a veszélyeztetett növényfajok élőhelyen kívüli ún. „ex situ" védelmében, illetve a természetvédelem területén született nemzetközi egyezmények és EU intézkedések végrehajtásában is.

Gyűjteményes növénykerteknek nevezzük azokat a botanikus kerteket, arborétumokat, amelyek alapfunkciója a tudományos igényességgel nyilvántartott élőnövény gyűjtemények megőrzése és fejlesztése, a kutatás, oktatás és ismeretterjesztés szolgálata.

Történeti kertnek nevezzük a történeti vagy művészeti értékkel bíró, önállóan vagy más műemlékhez kapcsolódóan, illetve a történeti településszerkezet részeként megjelenő kertépítészeti alkotást, zöldfelületet, illetőleg parkot.

A konstrukció egyrészt a védett gyűjteményes növénykertekben található, természetvédelmi szempontból kiemelkedő fajok és élőhelyek megőrzését, rekonstrukcióját szolgálja, másrészt a védett történeti kertek, kertépítészeti, kertművészeti és tájökológiai értékeinek helyreállíthatását célozza.

A konstrukcióból finanszírozott projektek egyszeri beavatkozást jelentenek, egy gyűjteményes növénykert, vagy védett történeti kert (kizárólag helyi vagy országos védettséget élvező) területén valósulnak meg. A konstrukció keretében így lehetőség nyílik egy-egy védett, természetvédelmi szempontból kiemelkedő jelentőségű terület természetvédelmi fejlesztésére.

További információ: www.nfu.hu

CIB-pályázat gyermekegészség-védelemmel foglalkozó közhasznú szervezeteknek

Kiíró: CIB Alapítvány

Beadási határidő: 2010. november 5.

Szeptember végétől egy hónapig várja a CIB Alapítvány azon közhasznú szervezetek pályázati anyagát, amelyek gyermekek egészséges testi és lelki fejlődéséért, ezen belül kiemelten a korai fejlesztésre koncentrálva indítanak egy éven belül lezáruló projekteket. A CIB Alapítvány (www.cibalapitvany.hu) „Tenni tudunk" néven indított, új, pályázati rendszerének megfelelő anyagokat háromfős, független bíráló bizottság fogja egységes értékelési rendszer alapján pontozni. A legtöbb pontot elért 10 pályázó között a kuratórium dönt a támogatás odaítéléséről még ez évben. A CIB Alapítvány bízik abban, hogy a pályázók között olyan is lesz, akivel hosszabb távú, stratégiai partnerséget tud kialakítani.

Szeptember 30-ától **az első témában, a gyermek-egészségvédelemmel, korai fejlesztéssel** kapcsolatban várja a CIB Alapítvány az egy év alatt megvalósítható projektek pályázati anyagát már az új rendszer szerint. A támogatás odaítéléséről még ez év végéig döntés születik. A pályázati kiírást a CIB Alapítvány www.cibalapitvany.hu honlapján olvashatják az érdeklődők. A pályázatok beadási határideje: 2010. november 5., péntek.

A CIB Alapítványnak célja az is, hogy a pályázók közül — akár többel is – a későbbiekben hosszú távú stratégiai partnerséget alakítson ki

A CIB Alapítvány az elmúlt 5 év alatt közel 100 projekthez összesen 238 millió Ft támogatást nyújtott.

További információ: www.cibalapitvany.hu

Civil szervezetek 2010. évi személyi jövedelemadó bevalláshoz kapcsolódó megyei vagy országos szintű kampánya kidolgozásának és megvalósításának támogatása NCA-CIV-10-G

Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma

Beadási határidő: 2010. november 15.

A pályázat célja: jelen pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek számára személyi jövedelemadó felajánlásokat elősegítő alábbi közhasznú tevékenységek támogatása:

A 2010. évi személyi jövedelemadó-bevalláshoz és 1% felajánláshoz kapcsolódó megyei, illetőleg országos szintű kampányok lebonyolítása.

Pályázat benyújtására két kategóriában van lehetőség:

G/1. kategória: Magyarország egy meghatározott megyéjére kiterjedő kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

G/2. kategória: Országos szintű, célzott tömegkommunikációs eszközt alkalmazó kommunikációs kampány kidolgozása és megvalósítása.

Mindkét kategóriára érvényes feltételek:

Jelen pályázat keretében azon szervezetek támogathatók, amelyek a hatékony, egységes arculatú kampány érdekében vállalják, hogy a kiíró Kollégium által korábban elkészíttetett, és a nyertes pályázók rendelkezésére bocsátandó kreatív koncepció mentén valósítják meg kampányukat. A koncepció kötelezően alkalmazandó elemei a www.esza.hu címen a „Hazai segédletek, dokumentumok (Egyéb, 2010)" menüpontban megismerhetőek, azokat adaptálható formában a nyertes pályázóknak a Kollégium biztosítja.

A kampány lebonyolításához a média lehetőségein kívül további hatékony, kreatív, és a jogszabályoknak megfelelő, etikus eszközök is alkalmazhatók.

A kampány mindenképpen a teljes civil társadalom vagy ennek egy nagyobb földrajzi területre eső része anyagi helyzetének javulását támogassa, és nem szolgálhatja kizárólag egy civil szervezet vagy szervezetcsoport anyagi érdekeit. **Ennek keretében az elkészült reklámanyagokon kizárólag a készítő szervezet neve és logója szerepelhet, de adószáma nem.** Hivatkozás, link csak abban az esetben helyezhető el a kampányanyagokon, ha az a potenciális kedvezményezett szervezetek bővebb adatbázisát tartalmazza.

A kampány során hivatkozott, készülő és/vagy frissülő adatbázisnak legalább 500 szervezet nevét és adószámát kell tartalmaznia. Az adatbázisba bekerülő szervezetek adatai közzétételének jogszerűsége biztosításáról (adatvédelem) az adatbázist készítőnek kell gondoskodnia.

Pályázni a fenti kommunikációs kampány feladatok egyes, önmagában egésznek tekinthető csoportjára is lehet. Pályázni lehet együttműködésben, több civil szervezet által önállóan pályázott kampány feladatokkal is, ebben az esetben valamennyi érintett civil szervezetnek ki kell nyilvánítania együttműködési szándékát egy olyan együttműködési megállapodás aláírásával, amely az együttműködő szervezetek adatai mellett az együttműködők közötti világos feladatmegoszlást is részletesen ismertetik.

További információ: www.nca.hu

Pályázat európai fesztiválok támogatására

Kiíró: Európai Unió - Európai Bizottság

Az EU Kultúra programja keretében lehet pályázni európai kulturális fesztiválok támogatására. (KultúrPont)

Az Európai Unió Kultúra programja keretében ezentúl a kulturális együttműködési projektek terület részeként európai kulturális fesztiválok támogatására is lehet pályázni. Az elnyerhető támogatás összege legfeljebb 100 ezer euró.

Pályázati határidő: 2010. november 15.

További információ: www.kulturpont.hu

A világ gyermekei – nemzetközi digitális fotópályázat

Kiíró: Fédération Internationale de l'Art Photographique, Photographic Society of Singapore

Beadási határidő: 2010. november 27.

Pályázók köre: Magyarországon élő alkotók pályázhatnak életkortól, foglalkozástól és szakmai szervezethez való tartozásuktól függetlenül

„A világ gyermekei" témája: a pályázatra szánt képek fókuszában a gyermekek és napi tevékenységük legyen. Portrék, életképek, gyermek a családban, gyermekközösségek stb.

A részvétel feltételei: Mivel a pályázaton a FIAP tagországai vehetnek részt, így a hazai előzsűrizésre csak a Magyarországon élő alkotók pályázhatnak életkortól, foglalkozástól és szakmai szervezethez való tartozásuktól függetlenül. Az előzsűrizést Magyarországon a Magyar Fotóművészeti Alkotócsoportok Országos Szövetsége (MAFOSZ) szervezi, de nemcsak tagszervezetei részére.

Minden nemzeti szövetség egy ország-kollekciót, összesen 20 digitális alkotást továbbíthat Szingapúrba, szerzőnként maximum 2-2 digitális felvételt.

A készülő fotókiállítás meg kíván felelni az UNESCO törekvésének is, mely szerint a képek tíz százaléka a szegény/elnyomott gyermekek helyzetét mutassák be.

A részvétel fontos feltétele, hogy a fotók többsége Magyarországon készüljön.

További információk: www.mafosz.hu

Önkéntes fiatalok akcióban

Kiíró: Raiffeisen Bank Zrt.

Beadási határidő: 2010. november 15.

Pályázók köre: közhasznú vagy kiemelten közhasznú fokozattal rendelkező civil szervezetek

Pályázat témája: Pénzügyi és együttműködési kultúra fejlesztése a családon kívül nevelkedő gyermekek körében önkéntes programok megvalósítása és videós feldolgozása révén.

Pályázat célja/célcsoportja: gyermekvédelmi gondoskodásban élő, családon kívül nevelkedő gyermekek, fiatal felnőttek (10-24 éves korig) szükségleteire és problémáira reagáló csoportos módszerek alkalmazása önkéntes programba integrálva, melynek célja az

- életvezetési készségek fejlesztése,
- a tudatos életvitel kialakulásának elősegítése,
- pénzügyi kultúra fejlesztése,
- személyiségfejlődés elősegítése,
- szociális kompetenciák erősítése,
- aktív állampolgári kompetenciák fejlesztése.

A pályázat keretében megvalósuló önkéntes projektek kedvezményezettjei családon kívül nevelkedő gyermekek, fiatal felnőttek lehetnek.

A pályáztatás lebonyolításában a Raiffeisen Bank szakmai partnere a Kurt

Lewin Alapítvány (http://www.kla.hu).

A pályázattal kapcsolatos bővebb információ: http://www.kozosen.hu; http://www.kla.hu/

Megyesi Schwartz Éva

A Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület taggyűléseinek 2010/11-es tematikája

2010. OKTÓBER:

- ***Előny vagy hátrány?*** Biztosított/biztosítható-e az érettségi vizsgán a támogató szakértői javaslatban foglaltak alkalmazása? Hogyan érettségiznek a gyakorlatban az érintett tanulók? Milyen esélyük van a felsőoktatásban? Tapasztalatok, kérdések, kételyek megvitatása meghívott szakemberek részvételével (Önkormányzat képviselője, iskolaigazgatók, érettségi elnökök, a PTE képviselője)

2010. NOVEMBER:

- ***„Segítő kéz" – szülőtámogató kerekasztal beszélgetés***

2011. JANUÁR:

- ***„Én is tudok valamit!"*** – a művészet hatása a tanulási problémák kezelésére.
- A „Diszlexiások színháza" alkotói folyamatának tapasztalatairól Füsti Molnár Éva színművész és Szabó Zsuzsa bábművész mondják el élményeiket. További vendégünk: Rozs Tamás művészetterapeuta.

2011. FEBRUÁR:

- ***Az otthoni tanulási problémák kezelése*** – kérdőíves felmérés az érintett szülők körében és annak tanulságai.

2011. MÁRCIUS:

- ***Intézménylátogatás Balatonfűzfőre, az Öveges József*** (diszlexiás) ***Szakképző Iskolába***

2011. ÁPRILIS:

- ***Dyslexia c. film vetítése***, majd beszélgetés a filmmel kapcsolatban

2011. MÁJUS:

- ***Kirándulás***

A szervezett programokon való részvétel mindenkor ingyenes. A részletekről további információt a www.dyslexiabaranyaban.hu honlapon olvashat.

A Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület következő taggyűlésének időpontja –, melyet teljes egészében a szülők segítésére szánnunk – 2010. november 15. (hétfő), 17 órától a Civil Közösségek Házában. Várjuk Önöket, felvetéseikre, kérdéseikre is próbálunk választ adni: Kerekasztal beszélgetés a szülők számára.

Az „Endokrin és anyagcsere betegekért közhasznú alapítvány", a Nevelők Háza Egyesület, a Nevelők Háza Kórusalapítvány és a 3. Szektor Közhasznú Alapítvány 2009. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu weblapon.

A Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület 2009. évi közhasznúsági jelentése elérhető a www.dyslexiabaranyaban.hu címen.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Tőlünk színes a világ!

Találkozás Baranya Élő Nemzetiségi Örökségével

BARANYA 2010

www.baranyaikultura.hu

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2010

www.pecs2010.hu

BARANYAI Civil Körző

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. ÉVFOLYAM - 8. SZÁM

2010. NOVEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA NOVEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2010. november 10-ig** látható a **Zengőaljai Amatőr Gobelin Varrók** kiállítása.
- **2010. november 12-én, pénteken 17 órakor nyílik *Imagináció – Teremtő Képzelet*** címmel a **PTE 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola tanulóinak** kiállítása, az iskola 110 éves jubileuma alkalmából. A kiállítást megnyitja: Nyilas Márta, DLA festőművész, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Vizuális Művészeti Intézetének vezetője
  A kiállítást zsűrizte: Odrobina Tamás képzőművész
  Megtekinthető: 2010. november 30-ig

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2010. november 10-ig** látható Szász János „Régen látott képek" című kiállítása.
- **2010. november 12-én, pénteken 17 órakor** nyílik a **PTE 1.sz Gyakorló Általános Iskola Fotósuli** kiállítása az iskola 110 éves jubileuma alkalmából.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

November 2-án, kedden 18 órakor

A filozófia, mint életforma
ÚJ AKROPOLISZ KULTURÁLIS EGYESÜLET

November 2-án, kedden 18 órakor

Szabad Klubest
MECSEKI FOTÓKLUB

November 3-án, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub
Színes fátyol – *színes, feliratos, kínai – amerikai romantikus dráma 125' 2006*

November 9-én, kedden 16 órakor

Emlékezés Prohászka Ottokárra
Előadó: Ivasivka Mátyás tanár, karnagy
A NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA rendezvénye

November 9-én, kedden 18 órakor

Mongólia madarász szemmel
Előadó: Kováts László
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET

November 9-én, kedden 18 órakor

Régi-új Pécs
Tillai Ernő MFIAP fotóművész vetítése
MECSEKI FOTÓKLUB

November 9-én, kedden 18 órakor

A filozófia, mint életforma
ÚJ AKROPOLISZ KULTURÁLIS EGYESÜLET

November 10-én, szerdán 17.30-kor

Beszélgetés egy csésze tea mellett
PÉCSI MAGYAR–OROSZ TÁRSASÁG

November 15-én, hétfőn 17 órakor

„Segítő kéz" – Szülőtámogató kerekasztal beszélgetés
DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET

November 16-án, kedden 18 órakor

Műhelymunka – Képelemzés - kollektív Képbírálat
MECSEKI FOTÓKLUB

November 17-én, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub
Túl a barátságon – színes, magyarul beszélő, amerikai-kanadai filmdráma 129' 2005

November 18-án, csütörtökön 9 órakor

„Nézz a borító mögé"
Tolerancia nap
PÉCSI ESÉLYEK HÁZA

November 23-án, kedden 16.00-kor

„Édenország a másik oldalon, egy másik oldalról"
Előadó: Dr. Csikász Tamás
PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG

November 24-én, szerdán 17 órakor

Turku-2011 Európa Kulturális Fővárosa
PÉCS MAGYAR-FINN TÁRSASÁG

November 27-én, szombaton 12 órakor

Test és lélek napja
HINDU-MAGYAR KULTURÁLIS EGYESÜLET

November 28-án, vasárnap 15 órakor és 16.30-kor

Csigaház program
A zenekar mozdonya-a koncertmester
A PANNON FILHARMONIKUSOK rendezvénye
További információ: www.pfz.hu

November 30-án, kedden 17 órakor

Kényszerített bíró urak
Előadó: Bencze János
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

November 30-án, kedden 18 órakor

Európa kulturális Fővárosai Essen – Pécs – Isztambul biciklivel
Simon Wintermans (MF) vetítése
MECSEKI FOTÓKLUB

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor

A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 17 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ felnőtteknek
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva, Jászai díjas művész*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden hónap első keddjén 15 órakor

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páros) keddenként 16 órakor

BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása
Vezeti: *Szabó Panni*

Minden szerdán 16 órakor

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor*, szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

Minden csütörtökön 15.30 órakor

BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 9.30 órakor (ÚJ!)

Zenés babusgató
Profil: Zenés-énekes játékos foglalkozás kicsiknek (0-3 éves korig)
A foglalkozásokon a babák szüleikkel együtt élvezhetik a ritmus és dallam harmóniáját
Zenél: Szabó Judit – gitár, furulya, ének és Mulaj Sándor – darbuka, ütőhangszerek

Minden pénteken 18 órakor

REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor

Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*
http://enekvarazs.uw.hu

7624 Pécs,
Szent István tér 17.
Telefon: +36-72/215-543
Telefon/Fax:
+36-72/315 679
E-mail:
nevhaz@t-online.hu

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4
Nézz a borító mögé! 5
Élő könyvtár – „Találkozz az előítéleteiddel” 15
„Erő a változáshoz” – segítő munka párkapcsolati erőszak áldozataival és azok gyermekeivel 15
Áldozat vagy partner 19

CIVIL ÉLET

Startállás 6
„Negyedik Partner” program – Regionális érdekképviselet kialakítása 9
Noé Bárkája 12
Tudás-Forrás program – Módszertani együttműködési hálózat kialakítása és működtetése 13
„Civil SZÍN-TÉR Baranyában” 14

VÁROSTÖRTÉNET

A régi pécs-budai temető emlékezete 8

KÖZELRŐL

Aki pécsivé vált 10

A lap megjelenését támogatja:
Nemzeti Civil Alapprogram
Szociális és Munkaügyi Minisztérium –
Társadalmi Párbeszéd és Civil Kapcsolatok Főosztály

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

November a tolerancia és az erőszakmentesség hónapja

Az UNESCO kezdeményezésére 1995 a tolerancia éve volt. Ebben az évben alapították a *Mandanjeet Singh* díjat Mahatma Gandhi születésének 125. évfordulója alkalmából. A kitüntetésben olyan intézmények, szervezetek, személyek részesülnek, akik/amelyek a tevékenységük során előmozdították a tolerancia és az erőszakmentesség értékeit a tudomány, a művészetek, a kultúra, az oktatás és a kommunikáció terén.

1995-ben nagyszabású nemzetközi kampányt szerveztek a tolerancia és az erőszakmentesség jegyében. A TOLERANCIA NEMZETKÖZI NAPJA ebből az eseményből nőtt ki, mint évenkénti alkalom arra, hogy felhívjuk a figyelmet a toleráns viselkedés fontosságára az oktatásban, társadalmi színtereken vagy a politikában, illetve megvitassuk megvalósíthatóságának helyi, vagy globális problémáit. A Tolerancia Nemzetközi Napja november 16-án nyitja a sort néhány, a tolerancia és a méltó együttélés problémáját fókuszba állító, speciális világnap előtt.

November 25-e a NŐK ELLENI ERŐSZAK ELLENES VILÁGNAP, melyet 1981-ben a latin-amerikai és karibi térség első feminista konferenciáján nyilvánítottak a nők elleni erőszak ellenes világnappá. Ezen konferencián a résztvevők határozottan elítélték a nemi megkülönböztetésen alapuló erőszak minden fajtáját a családon belüli erőszaktól, a nemi erőszakon és a szexuális zaklatáson át egészen az állami erőszak különböző formáiig, beleértve a női politikai foglyok kínzását és bántalmazását is. Azért választották november 25-ét, hogy így emlékezzenek meg a Mirabal nővérekről (Patria, Minerva és Maria Teresa), akiket 1960-ban ezen a napon gyilkolt meg brutálisan a Rafael Trujillo vezette diktatúra a Dominikai Köztársaságban. 1999-ben az ENSZ hivatalosan is a Nők Elleni Erőszak Megszűntetésének Világnapjává nyilvánította november 25-ét.

A NANE Egyesület (Nők a Nőkért Egyesület) a hazai koordinátora az 16 akciónap nevű programsorozatnak, melyet 1991. óta világszerte november 25. (a Nemzetközi Nap a Nők Elleni Erőszak Ellen) és december 10. (az Emberi Jogok Nemzetközi Napja) között rendeznek meg civil szervezetek és magánszemélyek, hogy felkeltsék a nyilvánosság figyelmét, és tájékoztatást nyújtsanak a nők elleni erőszakról, kifejezzék szolidaritásukat az áldozatok iránt, és nyomást gyakoroljanak a politikusokra a nők elleni erőszak minden formájának megszüntetése érdekében.

A 16 akciónap zárónapja december 10. AZ EMBERI JOGOK NAPJA. December 10-én a népek és államok világszerte megemlékeznek az *Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának* 1948-as elfogadásáról. Szervezetek és magánszemélyek arra használják fel az Emberi Jogok Nemzetközi Napját, hogy megemlékezzenek ennek a történelmi jelentőségű dokumentumnak az elfogadásáról, és hogy felhívják a figyelmet azokra az alapelvekre, amelyeket a dokumentum felsorol.

Érdemes tudnunk, az ENSZ december 3-át a FOGYATÉKOS EMBEREK NEMZETKÖZI VILÁGNAPJÁvá nyilvánította 1992-ben, hogy felhívja a figyelmet a baleset, betegség, katasztrófa következtében fogyatékossá váltak problémáira.

Tény, hogy a világnapok konkrét cselekvések és előrelépések nélkül üres fogalmak. Rámutatnak bizonyos problémákra, de ez még kevés az előrejutáshoz. A Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda és partnerei vallják, hogy *„Senki sem követ el nagyobb hibát, mint azok, akik csak azért nem tesznek semmit sem, mert úgyis csak egy kicsit tudnának tenni”* (Kompasz kézikönyv), így a tavalyi évhez hasonlóan idén is szeretnénk egy újabb lépést tenni az érzékenyítés és szemléletformálás területén.

November 16-án a Pécsi Tudományegyetemen az ÖKO-Nap keretében kerül megrendezésre immáron 3. alkalommal az ÉLŐ KÖNYVTÁR.

November 18-án „NÉZZ A BORÍTÓ MÖGÉ” címmel nem-formális szakmai szervezünk.

Idén a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda is csatlakozik a 16 akciónaphoz, melynek keretében *november 24-én*, az akciónapok előestéjén ÁLDOZAT VAGY PARTNER? címet viselő filmvetítéssel egybekötött kerekasztal-beszélgetésre várjuk Önöket az Uránia Moziba.

Gruidl Zsuzsanna – Koska Éva
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter,
Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be *„SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében”* címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010-0011 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a projekt megvalósítása megkezdődött.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

2010. október hónapban a módszertani fejlesztés és adaptáció során a pszicho-szociális tanácsadás szakterület keretében 5 napos **külföldi tanulmányúton vettünk részt Németországban, Erfurtban** 8 együttműködő partnerszervezet munkatársaival közösen. Összesen 11 fő vett részt a programon: Brlas Andrea, Müller Mónika, Koncz Katalin, Kárpáti Árpád, Koska Éva, Krsjákné Bodrog Csilla, Boros Julianna, Tóthné Káló Margit, Bugarszky Norbert, Taller Marietta, Tóth Zsófia Kata. **Németországban vendéglátóink** a projektben szintén együttműködő partner szervezet a **Transformation – Innovation – Beratung – Projektentwicklung (TIBP)** munkatársai voltak, akiknek ezúton is köszönjük segítségüket. A tanulmányút során elsősorban a pszicho-szociális tanácsadással, segítéssel foglalkozó programokat, jó gyakorlatok és modelleket volt lehetőségünk megismerni, melyek közül a pszicho-szociális tanácsadás adaptációját kíséreljük meg a projekt keretében esélyegyenlőségi végpontokon. Másrészt az akadálymentes turizmus keretében megismerhettük Erfurt város stratégiáját és annak megvalósítását, részt vettünk a modell kipróbálásában. Különböző területekről érkező szakemberek tartottak előadást és beszéltek pozitív és negatív tapasztalataikról a hátrányos helyzetű, elsősorban pszichiátriai betegek számára biztosított szolgáltatásaikról. Tereplátogatást tettünk a Pszichoszociális Centrumban, ahol különböző foglalkozások, programok működnek, emellett az egyéni igényeknek megfelelő szociális szolgáltatásokat is nyújtanak.

A projekt első konferenciáját **2010. október 28-án** rendeztük, amelyen minden együttműködő partnerszervezet képviseltette magát. Ezúton is köszönjünk a részvételt! A konferencia helyszíne: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) volt. Az előadások témáit tekintve szorosan kapcsolódtak a projektben megjelölt módszertani területekhez. Az első előadás során a projektvezető Krsjákné Bodrog Csilla bemutatta röviden a projekt tartalmát és terveit, majd Molnár Dániel beszélt a szükségletfelmérés eredményeiről. A Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben a fiatalkorú bűnelkövetők számára szervezett reintegrációs programokról részletes tájékoztatást nyújtott Koncz Katalin, vezető nevelő. Később külföldi partnerszervezet vezetője, Roger Schmidtchen és Müller Mónika bemutatták a németországi szociális és munkaügyi integrációs modellt és finanszírozási lehetőségeket. Ezután újabb modellről az Európai Unióban (el) ismert „flexicurity” módszerről kaptunk bővebb információt Vojtek Évától, a PTE munkatársától. A Zöld-Híd Alapítvány által külföldről adaptált „mural painting” módszer bevezetéséről és tapasztalatairól tartott előadást Szabó Zsuzsa, az alapítvány munkatársa. Végül Tóth Zsófia Kata által került bemutatásra a Pécsett működő Kompetencia és Tanácsadó Központ. A konferencia a projekt számára fontos módszertani fejlesztési és adaptációs munkához kapcsolódó témákat dolgozta fel, mely során az érdeklődők bővebb információkat kaptak egy-egy szakterület tekintetében. A konferencia a pontos programja emellett az előadások elektronikus formában elérhetőek az alábbi honlapon: **www.civilhaz-pecs.hu**

2010. december 3-5. között **az önkéntesek számára képzést szervezünk Pécsett**. A képzés célja, hogy a projekt során együttműködő partnerszervezetek támogatást és segítséget kapjanak helyi önkéntes segítőkön keresztül a különböző programok (pl. projektmodellező klub, esélyegyenlőségi nap, stb.) megvalósításában. A hatékony segítségnyújtáshoz szükséges az önkéntesek felkészítése és képzése. Az önkéntesek toborzása október hónapban történik, felkészítésük novemberben, míg a képzésük december elején zajlik. Képzésük célja, hogy megismerkedjenek a projekt fő céljával és témá-

területeivel (az előítéletek és diszkrimináció csökkentésével a hátrányos helyzetben lévők integrációjához, esélyegyenlőségének előmozdításához), melyek alapján információkat kapjanak, közösen gondolkodjanak és tapasztalatot cseréljenek, s emellett megismerkedjenek egymással. E képzés az **együttműködésről**, a személyes és szakmai kompetenciák erősítéséről és a projekthez közvetlenül kapcsolódó témák – **önkéntesség, esélyegyenlőség, anti-diszkrimináció** – megismeréséről, feldolgozásáról, a tudás- és tapasztalatszerzésről fog szólni. 2010. novemberétől kezdődik a tanácsadás és képzési programok előkészítése, a helyi igények alapján a projekt során nyújtott szolgáltatások rendszerének kialakítása és elindítása.

Boros Julianna
a projekt szakmai vezetője

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 06-72/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális
Forrásközpont Nonprofit Kft.
(konzorciumi partner)
7625 Pécs, Aradi vértanúk útja 20.
Tel.: 06-72/514-100

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország Fejlesztési Terv

A „2010 – A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évének" keretében, a Tolerancia Nemzetközi Napja tiszteletére,

2010. november 18-án,

„NÉZZ A BORÍTÓ MÖGÉ"

NEM-FORMÁLIS MÓDSZEREK, KOOPERATÍV TECHNIKÁK A KIREKESZTÉS ELLEN A BEFOGADÁSÉRT AZ IFJÚSÁGI MUNKA TERÜLETÉN

Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

A szakmai napon való részvétel ingyenes.

PROGRAM:

9.00 Regisztráció

9.30 Köszöntők

9.40 Én-határok és csoportközi (v)iszonyok.
Bigazzi Sára, PTE BTK Pszichológia Intézet

10.00 „Tükörben a világ" kiállítás az emberi természetről és a fenntartható fejlődésről
Galambos Attila, Zöld Fiatalok Egyesület (ZöFi) Pécs

15.15 Élő Könyvtár - „Találkozz az előítéleteiddel"
Nyirati András, Az Emberség Erejével Alapítvány, Koska Éva Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza

10.30 Önkéntes jelenlét – jelenlévő önkéntesség
Fehér Angéla, Magyar Máltai Szeretetszolgálat

10.45 „*Fontos Pont a Hegyhát* Ifjúsági Életében"
Harmathné Kisvári Zsuzsanna, Sásdi Városi Önkormányzat

11.00 „Add tovább" Fiatalok a települési közösségekért
Ruszin Rita, PTE FEEK

11.15 -11.30 Fair Trade kávézó és teázó

11.30 Pince Ifjúsági Információs Iroda
Kormos Piroska, Benkő Fruzsina, Pesterzsébeti Szociális és Gyermekvédelmi Központ (Bp)

11.45 „Nagyítós hétvége"
Vlasicsné Bocz Krisztina, Nagyító Alapítvány (Szeged)

12.00 Láthatatlan vacsora és kiállítás
Tóth Péter MásKépMás E.E.Sz. Alapítvány, Dobos Kristófné Kilátás Alapítvány (Pécs)

12.15 „Európai ifjúsági munka: a társadalom- és demokrácia tanulás lehetőségei."
Wootsch Péter ifjúsági szakértő

12.45 Ebédszünet

13.30 Haver Informális Zsidó Oktatási Közhasznú Alapítvány interaktív órája (Bp)

13.30 Város Mindenkié Hajléktalan Érdekvédelmi Csoport rendhagyó osztályfőnöki órája (Bp)

15.00 Melegség és megismerés középiskolai program – Labrisz Leszbikus Egyesület és Szimpozion Egyesület (Bp)

15.00 Utcai Szociális Segítők Egyesületének képzési programja (Tatabánya)

16.45 Kerekasztal-beszélgetés: Nem-formális órák helye és szerepe a közoktatásban

Kísérő programok: „Nézőpontok" Nevelők Háza Egyesület fotókiállítása, Emberi Jogi Tudástár, Humana folyóiratok, NIDA, EVS bemutatása, Módszertani segédanyagok bemutatása: Kompasz, Kiskompasz, Képzők könyve, Kapcsos könyv, Spottok, rövidfilmek, Fair Trade kávézó és teázó

Együttműködő partnerek:

- 3. Szektor Alapítvány
- Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza
- Az Emberség Erejével Alapítvány
- Mobilitás Dél-Dunántúli Regionális Szolgáltató Iroda
- Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft.
- Nevelők Háza Egyesület
- Önkéntes Központ Alapítvány
- Haver Informális Zsidó Oktatási Közhasznú Alapítvány
- Zöld Fiatalok Egyesület
- Magyar Máltai Szeretetszolgálat
- Pesterzsébeti Szociális és Gyermekvédelmi Központ
- Nagyító Alapítvány
- MásKépMás E.E.Sz. Alapítvány
- Kilátás Alapítvány
- Város Mindenkié Hajléktalan Érdekvédelmi Csoport
- Utcai Szociális Segítők Egyesülete
- Labrisz Egyesület és a Szimpozion Egyesület

Rendhagyó osztályfőnöki órák, osztályok és fiatalok csoportjainak jelentkezését is várjuk

A rendezvény támogatója:
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata

Startállás

A 2009. május 1-jén indult a TÁMOP-5.3.1-08/2 „Első lépés – alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő" pályázat keretében elnyert ***Startállás*** c. program, mely 2010. november 1-jén zárul. Az Európai Unió és a Magyar Állam által nyújtott támogatás összege 51.321.931,- Ft.

A projektet a Siklósi Többcélú Kistérségi Társulás az Új Esély Közhasznú Egyesülettel konzorciumban valósította meg széleskörű szakmai partnerségi háló működtetésével.

Az együttműködő partnerek a Munkaügyi Központ, települési önkormányzatok, szociális ügyintézők, családsegítő szolgálatok munkatársai, Kolping támogató szolgálat voltak.

A projekt célja: Siklós központtal, öt mikro-térségi helyszínen, a partnerségi hálózat működtetésével 60 fő, földrajzi, társadalmi, egzisztenciális szempontból halmozottan hátrányos helyzetű munkanélküli ember felkészítése az önálló munkaerő-piaci szerepvállalásra, önálló életvitel kialakítására egy komplex fejlesztési csomag személyre szabott alkalmazásával, amely az elérhető szolgáltatásokat integrálja.

A projekt célcsoportja: alacsony iskolai végzettségű vagy elavult szakképesítéssel rendelkező álláskeresők.

A projekt ***előkészítő szakaszában*** kialakítottuk a dokumentumokat és meghatároztuk az adminisztrációs rendet. Egyeztettünk a partnerekkel, valamint közös szakmai felkészítéseket tartottunk.

A szolgáltatások elérhetősége, az ügyfelekkel való kapcsolattartás megkönnyítése érdekében 5 mikro-térségi csomópontot alakítottunk ki, ahol az esetmenedzserek havi rendszerességgel fogadónapot tartottak.

Végül a toborzás és kiválasztás folyamata során történt meg a 60 ügyfél programba vonása. Ez a folyamat több lépcsőben zajlott. A potenciális ügyfelek értesítést kaptak a Tájékoztató rendezvényről, ahol részletesen ismertettük a projekt tartalmát, feltételeit. Voltak, akik a célcsoport kritériumainak nem feleltek meg, így objektív okokból nem kerülhettek a programba. A következő időpontban történt az első interjú elkészítése, melynek során szinten objektív kizáró tényezőkre derülhetett fény. Újabb időpontban – pszichológus közreműködésével – került sor az érdeklődők kompetencia, értékrend, állapot, képesség, szociális helyzet és motiváció felmérése. A többszöri megjelenést igénylő kiválasztási folyamat hatására érvényesült az önszelekció és mérhetővé vált az érdeklődők együttműködési szándékának mértéke. Ez fontos volt, hiszen a másfél éves projekt során végig ugyanazzal a 60 ügyféllel kellett dolgoznunk.

Végezetül az esetmenedzserek, a pszichológus és szükség szerint a szociális ügyintézők és családsegítők bevonásával megtörtént a 60 fő kiválasztása és programba vonása.

A ***szolgáltatási szakaszban*** valósítottunk meg azokat a tevékenységeket és szolgáltatásokat, melyek a foglalkoztathatóságot akadályozó tényezők feloldására, a munkavállalási készségek fejlesztésére, az egyéni életutak tudatos irányítására koncentráltak. A komplex, átfogó szolgáltatások az egyes ember boldogulását segítve, képessé tették az önérvényesítés, önfenntartás, probléma-kezelés és megoldás, felelősségvállalás készségeire olyan módszerek alkalmazásával, melyek növelték elköteleződésüket, konkrét gyakorlati haszonnal bírtak, távlati célok megfogalmazására sarkallták, s általuk a szórványosan és esetlegesen megjelenő munkaerő-igény kielégítésére alkalmassá váltak.

A szolgáltatások között több innovatív elem szerepelt. Ilyen a ***Gazdálkodj okosan tréning***, a Látóút, a Tudás adatbázis, a szakképzés, a családsegítés és az egészségügyi szűrővizsgálatok támogatása.

Az 5 napos Gazdálkodj okosan tréning az önálló életvitelhez szükséges készségek fejlesztésével, hasznos információk átadásával, tudatos életvitel, életvezetés kialakításával járult hozzá a szociális, társadalmi, családi helyzetet veszélyeztető körülmények elkerüléséhez, a hatékony életvezetéshez. A tréningen részt vevő 30 ügyfél interaktív formában dolgozta föl a háztartásvezetés, a gyermeknevelés, a párkapcsolat, a viselkedés, a környezetvédelem valamint a családi gazdálkodás témaköreit. A további mindennapi életvezetéshez 3 db könyvet ajándékoztunk a résztvevőknek.

A ***Látóút*** során a projekt résztvevők családi gazdaságokba látogatnak el, ahol ösztönzést, új információkat kaphatnak az önellátó gazdálkodás iránt. 2 csoport (30 fő) Bakócára és 2 csoport (30 fő) Bárba látogattak el családi gazdaságokba.

Az ügyfelek személyes értének, tudásának megjelenítését, kapcsolataik bővülését és esetleges pénzforgalom nélküli együttműködésének kialakítását segíti a ***Tudás adatbázis*** kiadvány, melyben mind a 60 ügyfél elérhetőségével, tudásával, szakértelmével szerepel. A kiadványt nagy örömmel fogadták az ügyfelek és reményeink szerint hasznosan föl is használják.

A projekt során 16 fő részére biztosítottunk OKJ-s parkgondozó szakképzést. A 2010.02.15-én induló képzést a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont szervezte. Az 55 napos képzést a résztvevők kitartó és elismerésre méltó hozzáállással végezték el. Az esetmenedzserek folyamatosan figyelemmel kísérték az előrehaladást és rendszeres

korrepetálással készítették föl a vizsgára a résztvevőket. A képzés során utiköltségtérítést, képzési támogatást, ebédet, láthatósági mellényt, könyveket és ágvágó illetve metszőollót nyújtottunk a tanulóknak.

Az egzisztenciális helyzetből, közösségi mintákból és a munkanélküliségi létből fakadóan fokozott a családi problémák jelenléte az álláskeresők körében, ezért terveztük a ***családsegítés szolgáltatást***. Külön eredményként értékeljük, hogy ügyfeleinkkel sikerült olyan bizalmas viszonyt kialakítani, melynek következtében bizalommal fordultak hozzánk és megosztották velünk legbensőbb gondjaikat. A projekttartam alatt 38 fő részére nyújtottunk családsegítő szolgáltatást.

Ismerve, hogy az egészségvédelem, a prevenció kultúrája alacsony szintű és a munkanélküli emberek fokozottan veszélyeztetettek, a projektben támogattuk az ***egészségügyi szűrővizsgálatok*** igénybe vételét személyes motiválással és utiköltségtérítéssel. A projekt során 31 fő vett részt fogászati, nőgyógyászati, látás, vérnyomás szűréseken.

Az Új Esély Egyesület által korábban már megvalósított programok tapasztalatai alapján a szolgáltatási csomag része volt a munkaerő-piaci tréning, az önsegítő csoportfoglalkozások, a KIOSZK kezelésének oktatása.

Az egy hetes ***munkaerő-piaci tréninget*** képzett trénerek tartották 4 alkalommal 3 mikro-térségi csomópontban, melyen mind a 60 ügyfél részt vett. A fejlesztés során a munkaerő-piac széles aspektusait felölve tájékozódhattak az ügyfelek az álláskeresés, a felvételi eljárás, a munkavégzés, a munkajog szabályairól.

20 alkalommal tartottunk ***önsegítő csoportfoglalkozásokat***, melyeken 21 fő vett részt. A foglalkozásokon a hasonló helyzetben lévő emberek társas kapcsolatainak, problémamegoldó készségeinek, önismeretének, önértékelésének, információ hasznosító készségeinek fejlesztése zajlott. Módszerében a pozitív megerősítés, pozitív gyakorlatok bemutatása, tréning elemek alkalmazása valósult meg.

A tréninggel hozzájárultunk a kapcsolati háló bővüléséhez, megtapasztalhatták a személyes támogatottság érzését és jelentősen javult a résztvevők önbecsülése.

Az információszerzés, a hivatali ügyek intézésének ma már elengedhetetlen feltétele a számítógép és internet felhasználó szintű ismerete. A korábbi projektünkben beszerzett KIOSZK rendelkezésre állt ahhoz, hogy az ügyfeleket felvértezzük az egyszerűbb kezelési ismeretek elsajátítására. 40 ügyfél részére nyújtottunk ***KIOSZK kezelési oktatást***.

A személyesen nyújtott szolgáltatások erősítették az ügyfelek elköteleződését a projekthez és a bizalmat az esetmenedzserek iránt. A fogadónapokon a mikro-térségekben valamint a siklósi irodában naponta nyitottan álltunk az ügyfelek rendelkezésére. Személyes szolgáltatások keretében segítő beszélgetést, motivációs beszélgetést, egyéni felkészítés a munkavállalásra, ingyenes irodai infrastruktúra használatának biztosítását, munkába/képzésbe helyezés, nyomonkövetés, átirányítás, kiegészítő szolgáltatást nyújtottunk.

A teljes projekttartam alatt folyamatosan gyűjtöttük a tárgyi (ruha, berendezési tárgy) adományokat, melyeket szétosztottunk a rászorultak között.

A program eredményeként 46 fő munkába helyezése történt meg, 16 fő OKJ-s parkgondozó végzettséget 5 fő egyéb szakképesítést szerzett. Ezen kívül a résztvevők önbecsülése, informáltsága, szakmai tudása nőtt, így helyüket a magán és a társadalmi életében eredményesebben állhatják meg.

A fenntarthatóság és magas szakmai színvonal biztosítása érdekében hangsúlyt fektettünk a stáb és a partnerek közös szakmai felkészítésére, mely az integrációt is erősítette. Partnereinknek 4 alkalommal tartottunk szakmai műhelymunkát a komplex helyzetfeltárás módszereiről, a fejlesztési útvonalak kidolgozásáról, minőségbiztosítás - hatékonyságfejlesztésről. 9 alkalommal kiégés elleni találkozót tartottunk különböző témák mentén (pl. ellenséges ügyfél, lelki egészség-betegség, kapcsolatok, együttműködések). A közös programok segítették az együttműködés és a saját szakmaterületen végzett munka hatékonyságát.

A Startállás projekt záró konferenciáját 2010.október 28-án tartottuk, melyre mind a 60 ügyfelet is meghívtuk.

Kállai Júlia
Új Esély Közhasznú Egyesület
esetmenedzser

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

Trebbin Ágost

A régi pécs-budai temető emlékezete

Idős emberként egyre jobban ragaszkodom a városom múltjához. Pécs az életem részévé vált. Fáj, ha már nem emlékeznek múltjára, de boldogan örülök a jelenlegi sikereknek is.

Áhítatos tisztelettel látogatom a temetőt, ahol kedves hozzátartozóim, és felejthetetlen egykori barátaim nyugszanak.

„Szeretem a temetőket. Egyszerűen és közönségesen szeretem a színeit, az őszi sárgáját, a haragoszöld tónusait, a csendjét... Kezemben egy becsukott könyvvel sétálok és csodálkozom, milyen csendesek egyszerre a lármás emberek, hogy hangzik ki beszédünk a csendbe és az örökkévalóságba." (Kosztolányi Dezső)

A fenti gondolatok jegyében fogant meg a régi Pécs-budai városi temetőre való visszaemlékezésem alapgondolata. A régi temetőt ma már hiába keressük, helyén új modern épület kolosszusok emelkedtek. Többé-kevésbé ezen a területen épült fel Kulturális Fővárosunk büszkesége, a Tudás Központ is.

Reéh György, a régi pécsi világ közismert alakja, a város kiváló ismerője 1928-ban még így írt a régi Pécs-budai külvárosi temetőről:

„Itt járok a régi temetőnek ma már a hervadás, a lombhullásnak gobelin színeiben pompázó cserjéi, bokrai között, s eltűnődöm azon, hogy, mennyi hangulat van a pergő elsárgult falevelek fáradt libegésében, fakó színében – s hogy mily harmonikus ezzel az a magány, amely itt körülvesz.

Egy régi sír kerül elém, s rajta ismerős nevet betűzök ki a mohával fedett feliratból. Eszembe jutnak a régi emlékek. Az ám! Emlékszem a temetésére is, hiszen magam is kikísértem utolsó útján a halottat! Hányat, de hányat temetünk a régi jó ismerősök közül ezek alá a most lombjukat hullató nagy fák alá!

Egyik név után a másik jut eszembe, s rájövök arra, hogy ez az én csendes magányom itt a korhadt sírkeresztek, behorpadt sírok, bedőlt kripták között nem is magány, hisz városunk régi, tekintélyes polgárainak százai vesznek körül!" [1]

Reéh György így folytatja a visszaemlékezését:

„Pedig mily hatalmas bürgerdinasztiák emlékét őrzi még egy-egy csonka síremlék.

Rábel, Ráth, Piacsek, Vogl, Gianone, Madarász, Szontagh, Stirling, Krautszak, Weidinger, Hetl, Rueprecht, Szautter, Aidinger, Bubregh, Lakits, stb. stb., hogy csak egy párnak nevét említsem ötletszerűleg – vajon ezek közül hány családnak van még sarja városunkban? S bár a Farkas Istvánok, Gründlerek, Pucherok is a maguk idejében a város életében hangadó szerepet játszottak, ma legfeljebb egy-egy utca neve, egy-egy alapítvány, vagy a város közgyűlésének akkori időkből való jegyzőkönyve tartja fenn emlékezetüket – vagy egy-egy csonka s mind jobban málló emlékoszlop, egy-egy behorpadt sír felett tanúsítja az alatta pihenőről azt, hogy „fuit" (elmúlt).

Pedig ezek az emberek a város képére az ő korukban az ő egyéniségüknek sajátos stigmáját ütötték! Az a Pécs, amelynek ők voltak a hangadói, menynyivel más volt, mint a mai Pécs!

Igaz, akkor nem volt akkora fény, nem volt akkora kényelem, de szinte egy család volt az egész város. Az éjszakában nem öntötte ugyan villanyfény el az aszfaltot, de azok, akik sötét téli estéken kézi lámpással világították meg maguk előtt a macskafejes kövekkel kirakott görbe utcákat, azok akkor, amikor a baráti kört felkeresték oda szeretetet, kedélyességet vittek – oda vitték a szívüket!" [2]

1929-ben egy másik pécsi várostársunk így írt:

„Itt nyugszik a régi Pécs. A halottak közül sokat átszállítottak más temetőbe és rövid időn belül megszűnik temetőnek lenni, akkor a többi elfelejtett tömegsírba fog kerülni, köztük sok olyan, aki annak idején a pécsi társadalomnak ismert tagja volt." [3]

A régi temető mára már teljesen eltűnt.

„Ismeretes, hogy Pécs sz. kir. város közönsége 1903-ban elhatározta a budai külvárosi temető felhagyását és új temető létesítését. Az új temető a siklósi országút mentén létesült s 1904. november 3-án temették bele az első halottat. A budai külvárosiban 1904. november 2-án temettek utoljára s azóta ez a temető, mely több mint hét évtizeden át fogadta keblébe városunk minden rendű és rangú halottját, megszűnt, hogy paradoxonnal szóljak, megszűnt élni. Maga is elkezdett haldokolni és ez a haldoklás eltart 1934-ig, amikor eltűnik a föld színéről, hogy talán népliget, sétatér vagy ki tudja, mi legyen belőle." [4]

Pécs-Budai temeto hajdani főbejárata

A Széchenyi tér az utóbbi száz évben gyakran borzolta pécsiek kedélyeit. Így volt ez a 1930-as években is, amikor felszámolták a régi Budai külvárosi Temetőt. A síremlékek nagy részét elrombolták, a kőanyagukat a Széchenyi tér felkövezésére használták fel.

Napjainkban ismét változott a Széchenyi tér képe. Szétbontották a számunkra, régi pécsiek számára oly kedves teret. Természetesen el kell fogadnunk az észérveket, a tér már valóban megérdemelte a korszerűsítést. Igaz-igaz, de fiatalságunk és álmaink Széchenyi tere többé már nem lesz olyan, mint amilyen volt. Modern és idegen lesz. Útikönyvek készülnek majd, amelyben a város főtere már egy új, megváltozott arculatát fogja mutatni.

Epilógusként szeretném felidézni egy közelmúltban átélt szomorú élményemet. Néztem a Széchenyi tér felszaggatott kövezetét. Az egykori Budai külvárosi temető síremlékeinek málladozó kövein csak egyen tudtam elolvasni a felírást: „Itt nyugszik...!

„Mi voltunk, mint Ti,
Ti lesztek, mint Mi,
Por és Hamu."
(Nagycenki kripta felirat)

1 Dunántúl. 1928. október 31.

2 U.o.

3 Pécsi Napló. 1929. november 01.

4 Pécs-Baranyamegyei Múzeum Egyesület Értesítője. I. évf. 1908.

„Negyedik Partner” program – Regionális érdekképviselet kialakítása

A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont 2009-től megvalósító partnerként vesz részt a Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetségének TÁMOP 2.5.1. – „Negyedik Partner” programjában. A projekt célja 4 régióban, köztük a Dél-Dunántúlon olyan regionális képviselet kialakítása, mely segíti a civil és nonprofit szervezeteket abban, hogy aktuális információhoz jussanak a foglalkoztatáspolitikai változások, a civileket érintő jogszabályok módosításával, előkészítésével kapcsolatosan. Az együttműködés további célja a különböző típusú szereplőkkel való együttműködés megteremtése, önfenntartását és szakmai fejlődését, innovációját szolgáló képzések, gazdálkodási és vezetési módszerek kidolgozása és elterjesztése, aktuális és praktikus ismeretek átadása, regionális foglalkoztatási érdekegyeztető műhely kialakítása, működtetése.

A „Negyedik Partner” program projekt keretében a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont az alábbi tevékenységeket valósította meg a régióban:

Folyamatos információ nyújtása a foglalkoztatási célú civileknek a tevékenységi területüket érintő aktualitásokról, pályázati lehetőségekről, jogszabály módosításokról és új jogszabályok előkészítéséről. Egyes kiemelt jelentőséggel bíró témákban regionális fórumokat, műhelyeket is szerveztünk, így említenénk néhányat a teljesség igénye nélkül, pl.:

2009. december 9. – A 2010. január 1-től hatályos adó és TB jogszabályok változásai és ennek kihívásai témakörében tartottunk regionális fórumot, melynek aktualitását az éves pénzügyi tervezés, továbbá a pályázati támogatásban részesülő civil és nonprofit szervezetek esetén a változó járulékfizetési kötelezettség projekt költségvetésre gyakorolt hatása adta.

2009. december 15. – Párbeszéd a rehabilitációról címmel regionális konferenciát szerveztünk, melyen a rehabilitációval kapcsolatos aktualitások, jogszabály módosítások kerültek megvitatásra az érintett civil és nonprofit szervezetek, a foglalkoztatók és a minisztérium szakemberei, szakértői részvételével. A konferencia lehetőséget teremtett arra is, hogy a rehabilitációs foglalkoztatással és annak finanszírozásával kapcsolatos gyakorlati tapasztalatokat is megvitassák a résztvevők.

2010. február 2. – A foglalkoztatási civil és nonprofit szervezeteket érintő munkaerő-piaci szolgáltatások szervezetei akkreditációját célul kitűző TÁMOP 2.6.1. programról és annak a várható eredményeiről, valamint a civilekre gyakorolt hatásairól tartottunk regionális konzultációt, a kiemelt projekt vezetőjével közösen.

2010. március 23. – A regionális érdekképviselet témakörében a Dél-Dunántúlon működő Regionális Munkaügyi Tanács, Regionális Szociálpolitikai Tanács, Regionális Civil Egyeztető Fórum, Baranya Megyei Foglalkoztatási Paktum projekt tevékenységéről és eredményeiről hallhattak rövid prezentációkat a résztvevők.

2010. október 20. – A helyi önkormányzatok és a civil szervezetek közötti együttműködések jogi és intézményes háttere és a szolgáltatás tervezés témakörében adtunk lehetőséget az érdeklődőknek az eszmecserére, konzultációra.

A projekt egyik fontos célkitűzése a régióban működő civil és non-profit szervezetek önfenntartását és szakmai fejlődését, innovációját szolgáló képzések, tanulmányutak megszervezése. A szervezetek munkatársai többek között IT, minőségbiztosítás és lobbyképzésen vehettek részt, továbbá a

régióból 3 fő Kassán tanulmányozta a szociális és munkaügyi ellátórendszert és a szolgáltató szervezeteket. A horvát tanulmányút keretében november közepén az Eszéken és Horvátországban biztosított munkaügyi és szociális szolgáltatásokat, szociális gazdaságot tanulmányozzák a résztvevők.

A regionális képviselet egyik fontos eleme egy régiós hálózat kialakítása, melyhez bármelyik foglalkoztatási és/vagy szociális célú civil és non-profit szervezet csatlakozhat, egy együttműködési szándéknyilatkozat kitöltésével. A hálózat folyamatosan bővül, tagjai rendszeresen információt kapnak a projekt keretében megvalósított a képzési lehetőségekről, tanulmányutakról.

A projektről és a hálózathoz való csatlakozás módjáról az alábbi címen kérhető további információ:

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont
Horváth Márta regionális koordinátor
Tel.: 72/514-108
Fax: 72/514-101
Mobil: 06-30-817-22-88
E-mail: horvath.marta@ddrfk.hu

Beléptetés a jövőbe
Új Magyarország Fejlesztési Terv

Aki pécsivé vált

Hajnal Zsolt

Sólyom Katalint, a Pécsi Nemzeti Színház örökös tagját, nemcsak a színházrajongók ismerhetik. Önálló irodalmi műsorokkal lép fel, tanít a Füsti-Molnár Színistúdióban és a PTE Művészeti Karán, versmondó műhelyt vezet, könyveket szerkeszt. A művésznőt szeptemberben Pro Civitate-díjjal tüntette ki a város.

– Hogyan lesz színész az ELTE fizika-kémia szakos hallgatójából?

– Abban az időben a felvételinél két helyet lehetett megjelölni, először orvosnak jelentkeztem, másodszor vegyésznek, mindkét alkalommal jelentkeztem a színművészeti főiskolára is, ahol mindkétszer a harmadik rostán estem ki. A második évben felvettek vegyésznek, de helyhiány miatt átirányítottak az ELTE fizika-kémia szakra. Egy évvel azután, hogy bekerültem az egyetemre, hirdették meg, hogy megalakul az egyetemi színjátszó kör. Természetesen jelentkeztem, így alapító tagja lettem az Universitasnak.

– Legendás volt ez az Universitas, amely mind a színházi, mind az egyetemi életben meghatározó volt.

– Valóban, itt játszott többek közt Jordán Tamás, Fodor Tamás, Hetényi Pali, Kristóf Tibor, akik innen indultak, aztán színészekké váltak. Egy ideig itt szerepelt Székhelyi József és Schütz Ila is. Ruszt József volt az Universitas legemblematikusabb rendezője és, bár mások is rendeztek, ő volt az, aki végig kitartott.

2001-ben, amikor negyvenéves lett az Universitas, a Duna Tv készített velünk egy dokumentumfilmet.

– Azért annak is szerepe lehetett az Universitas legendává válásában, hogy olyan darabokat is előadhatott amit az akkori kultúrpolitika a tűrt, vagy esetleg a tiltott kategóriába sorolt.

– A darabválasztás az egyetem dékánjának – aki abban az időben Nagy Péter irodalomtörténész volt – a hatáskörébe tartozott. Ezek a darabok általában kis szériával – 5-10 előadás – mentek. Ezeket valószínűleg azért tűrte az akkori kultúrpolitika, mert egyfajta szelepként is működtek. Jöttek hozzánk a „nagy színházakból" is előadásokat nézni. Amikor a Yermát adtuk elő – amelyben a címszereplőt játszottam – eljött Ungvári Tamás és Psota Irén megnézni az előadást. Két évvel később bemutatták a Madáchban a Yermát.

– Van-e olyan szerepálma, ami megvalósult és esetleg olyan, amit sajnál, hogy kimaradt a pályafutásából?

– Azokat tudom mondani, amiket nagyon-nagyon szerettem. Ilyen volt a Karnyóné, életem első nagy sikere. Az előadással egész Európát bejártuk, díjakat is nyertem. Ezzel egy időben játszottam Balázs Béla: A kékszakállú herceg várá-ban Juditot. Egymás után, egy előadás keretében játszottuk a két darabot. Nagyon szerettem a Hamlet Gertrúdját – erre a szerepre kaptam a Jászai-díjat.

A szerepálmokról nem szívesen beszélek, emlékszem kezdetben szomorú voltam, ha nem kaptam meg egy-egy olyan szerepet, amit szerettem volna eljátszani. De igazából már nem is emlékszem rájuk. Kifejezetten szerepálmaim nem voltak, mert úgy gondolom, hogy ezeknek nincs értelme. A színésznek el kell fogadni és el kell játszani azt, amit ráosztanak. Azt a szerepet is meg kell csinálni, amihez nincs kedve, vagy úgy érzi, hogy nem rá szabták. Az én felfogásomban színész szerepet vissza nem adhat.

– Műsoron van a színházban önálló estje „Az élet titka" címmel.

Ez az előadás Lázár Ervin „Az élet titka" című meséjének kibontása és továbbgondolása, melyből közel egy órás igazi felnőtt-mesét kerekített Szabó Attila rendező.

Ezenkívül a közeljövőben új előadásban is láthat a közönség. A Grace és Glória kapcsán megkeresett Maros András, egy fiatal író és felajánlotta, hogy ír nekem egy darabot. Először monodrámáról volt szó, de aztán – szerencsére – kétszereplős darab lett belőle „Gyanús mozgások", címmel, amely egy anya-fiú kapcsolatot mutat be.

A darabban a partnerem a fiút játszó Zayzon Zsolt.

– Bár jelentős, sőt korszakos filmekben is játszott, de nem érzi mégis úgy, hogy több filmben is játszhatott volna?

– Játszottam az első Szabó István filmekben – Apa, Álmodozások kora, Szerelmesfilm, Tűzoltó utca 25., – ő az a rendező, aki nem felejti el és visszahívja a régi színészeit, akár csak egy rövidebb szerep erejéig. Így kerültem a Mephisto-ba és a Napfény ízé-be. A Mephisto-nak nagyon örültem, hi-

szen egy Oscar-díjas film és egy jó kis szerep volt, a Brandauerrel közös jelenetben. De nagyon sajnálom, hogy csak „ennyi" jutott a filmezésből, és azt hiszem ezt nagymértékben a „vidékiségnek" köszönhetem.

– Ezzel az egyedi hanggal nem sajnálja, hogy szinkronszerepeket nem kapott?

– Sokaknak tetszik a hangom, sokakat irritál, de mindenféleképpen jellegzetes. Orvosi szemmel nézve ez egy abnormális hang, ugyanis nem zárnak teljesen a hangszalagjaim. Hároméves koromban szamárköhögésen estem át, amiből visszamaradt egy hangszálvastagodás. Ez egész életemen végigkísér. A civil beszédben, ahol az ember renyhébben beszél, mint a színpadon, nem zár igazán a hangszalag és ettől lesz a hangom ilyen fátyolos.

Nagyon szívesen szinkronizáltam volna, de csak saját magamat utószinkronizáltam. Talán jó szinkronszínész is lehettem volna. Nemcsak az vonzott, hogy más bőrébe bújva a hangomat adjam, hanem azok a lehetőségek, amiket a hangommal tudtam volna csinálni. Sokkal nagyobb a lehetőség, mint a színpadon, ahol az ember kötve van a testéhez.

– Rengeteg dolgot csinál a színészeten kívül, gyerekdarabokat ad elő, előadásokat állít össze, verseskönyveket szerkeszt, a Civil Közösségek Házához is több szállal kötődik.

– A Füsti-Molnár Színistúdióban tanítok versmondást és a Versmondó Pedagógusok Műhelyét vezetem, amit mind jobban élvezek, mert egy nagyon jó alkotó közösség jött össze, néha már úgy érzem, hogy én csak mint egy tyúkanyó vagyok köztük.

Ezenkívül tanítok az egyetem Művészeti Kar Zenetudományi Intézetében az ének szakosoknak színpadi beszédet, fél évig verset, fél évig drámát tanulunk.

– Több mint negyven éve van Pécsett. Nem bánta meg, hogy ideszerződött és hogy itt maradt?

– Kétszer mehettem volna el Pécsről, először a Fővárosi Gyerekszínházba – abban az időben sok gyerekdarabban játszottam és sok gyerekműsorral szerepeltem – aztán Szikora János hívott

Győrbe, de akkor már nem akartam elmenni, mert már gyerekeim voltak és úgy éreztem, hogy inkább a biztosat választom és maradok. A színházi pálya iszonyú bizonytalan, én féltem attól az ha egyszer elindul, akkor már nem igazán tud megragadni, hanem mindig tovább kell mennie. Nagyon sok olyan kollégám van, aki végigjárta az országot. Közülük van, aki befutott, de olyan is, akinek ez nem sikerült. Így, hogy maradtam, elmondhatom, hogy pécsi vagyok, már 42 éve itt élek. Talán a mostani díj is azt jelzi, hogy a város is elismeri az itt töltött több, mint négy évtizedet.

– A Pro Civitate-díj hová kerül a kitüntetések között?

– Közvetlenül a Jászai-díj mellé, amely kifejezetten szakmai díj és még mindig a legkedvesebb számomra, de ezután jön a Pro Civitate-díj.

Noé Bárkája

A Noé Bárkája Egyesület 2001.-ben alakult, egy hasonló nevű osztrák egyesület mintájára. Célkitűzéseink megvalósításának módja munka közben átalakult. Míg osztrák barátaink a világ minden tájáról gyűjtik, és nem csak bemutatják, hanem termesztik is a gyógynövények alfajait, mi elsősorban a Mecsek gyógynövényeit mutatjuk be, és termesztés helyett az ismeretterjesztés, a széles körű felhasználási lehetőség – és ezzel a magyar kertészet múltjának, módszereinek felkutatása, újjáélesztése, lett a célkitűzésünk.

Mindezen célok elérése érdekében szervezünk előadásokat, kitelepülünk rendezvényekre, tanácsot adunk, vagy gyakorlatban is kivitelezünk vegyes kultúrás kiskertet, telephelyünkön szakmai könyv- és folyóiratállomány áll az érdeklődők rendelkezésére, és megtekinthető a bemutató kert, mely három részből áll: a Mecsek vadon élő és termesztett gyógynövényei, a magyar kertek virágai, és a vegyes kultúra különböző módszereit bemutató területekből.

Szándékosan nem használjuk a bio kert, bio módszerek kifejezést, mivel ez elsősorban a Németországból érkezett technológiákat jelenti a köztudatban, a valóságban pedig az elmúlt 50-60 évet leszámítva a magyar parasztok és kert-szőlőművelők is a természetközeli módszereket ismerték.

A Mecsek falvaiban is látni vegyes kultúrás előkerteket, ahol még a nagy-dédszülők hagyatékaként ültetik vegyes kultúrába a haszon-dísznövényeket. A gyógynövények beültetése és használata a növényvédelemben sajnos elfelejtődött, célunk ezek felkutatása és ismertetése , bemutatása is. Jó lenne ha a paraszthá zaknál újra parasztkertet telepítenének, és feltámadnának a parkoknak a régi magyar hagyományai is.(A gyep-tuja alkalmazása önmagában tájidegen, fantáziátlan). Az egyházi létesítményeknél – ha nem is teljesen szabályosan és hagyományosan, de újraéledni látjuk a kolostorkerteket, és örömmel látjuk a város parkjaiban megjelenő gyógynövényeket: levendula, rozmaring, orbáncfű.

A kertépítés-önellátás akár 20-25 négyzetméteren, vagy erkélyen, sőt egy „zöld háztetőn” is megvalósítható.

A saját, vegyszermentes kertből származó zöldség-, gyümölcs-, gyógyfűszernövény pénztárcakímélő is, ami a válság éveiben nem elhanyagolható.

Tudatosan fogyasztva egészségünk megőrzésében, a betegségek megelőzésében is fontos szerepe van.

A kert termékei némi kézműves munkával, ötletekkel a lakásdíszitésben is felhasználhatók.

Mindezekről a kérdésekről szól szeptember végén induló előadássorozatunk, ahol a gyakorlat elsajátítására is lehetőségük lesz a résztvevőknek.

Programjaink iránt érdeklődni lehet a 20-5861281-es telefon számon, illetve a noe.kert@gmail.com.email címen lehet.

Bérces Viktória
elnök

TÁMOP 1.4.3. – Tudás-Forrás program – Módszertani együttműködési hálózat kialakítása és működtetése

A Tudás-Forrás programot a 3 megvalósító szervezet: a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont (Pécs), a Humán Fejlesztők Kollégiuma (Debrecen) és a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Esély Szociális Közalapítványa (Szolnok) azzal a céllal dolgozta ki, hogy a három megvalósító szervezet által korábban kidolgozott munkaerőpiaci szolgáltatási módszereket és modelleket közös nevező mentén szakmailag integrálja; majd ennek szélesebb szakmai kör által történő megvitatása után a kiválasztott célcsoportok számára átadja, terjessze, hasznosítsa.

Projektünk területi fókusza Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, és Dél-Alföld, mely a 33 leghátrányosabb, komplex programmal segítendő kistérséget is magába foglalja. Így projektünk keretében lehetőség nyílik a szervezeti – szakmai kapacitások fejlesztésére ott, ahol ezek gyengesége, vagy hiánya miatt a munkaerőpiacon hátrányos helyzetű csoportoknak nincs hozzáférése a személyre szabott, alternatív szolgáltatásokhoz.

A pályázat szakmai céljai és azok megvalósítása:

- A három megvalósító szervezet HEFOP és ROP pályázataiban alkalmazott módszereit egy közös nevező mentén szakmai integráltuk egy „disszeminációs csomag”-ba, mely a megvalósító szervezetek honlapján is elérhető.
- Tapasztalatátadási szakmai műhelyeket tartottunk 20 helyszínen (4 régió 106 kistérségét érintve), ahol a disszeminációs csomagban összegzett módszerek kerültek átadásra.
- Jogszabály módosítási javaslatokat dolgozunk ki a tapasztalatátadó műhelyek keretében gyűjtött javaslatok, tapasztalatok alapján.
- Záró-kiadványt jelentetünk meg, melyben a tapasztalatátadó műhelyek keretében megfogalmazott vélemények, javaslatok is összefoglalásra kerülnek a további hasznosíthatóság/felhasználás céljából (reményeink szerint a rendszerszerű alkalmazást, intézményesítést is biztosítva).

Az átadott módszerek szervezeti adaptációját tanácsadással, konzultációval segítjük elő, és a projekt zárását követően is biztosítjuk annak nyomon követését a felhasználók körében.

A projekt szakmai tevékenységéről és eredményeiről, valamint a workshopok eredményeként megfogalmazott szakmapolitikai ajánlásokról, jogszabály módosítási javaslatokról 2010. november 30-án, Budapesten tartunk beszámolót záró konferencia keretében, melyre minden érdeklődőt szeretettel várunk.

Gyurok Ernőné Dr. Bódi Csilla projektmenedzser regionális műhelymunkán mutatja be a projektet

Dandé István szakmai vezető bemutatja a programot a nyitókonferencián – 2010. április 7. – Budapest

A projektről és a záró konferenciáról további információ kérhető:

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont

Gyurok Ernőné Dr. Bódi Csilla projekt menedzser,
Dandé István szakmai vezető
7621 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 72/514-100, Fax: 72/514-101
E-mail: ddrfk@ddrk.hu
Honlap: www.ddrfk.hu

Konzorciumi megbeszélés – Budapest 2010.08.24.

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

„Civil SZÍN-TÉR Baranyában”

2010. júliusában indult a **„Civil SZÍN-TÉR Baranyában”** című pályázati projekt, mely az Egy Hajóban Gyermek-és Ifjúságvédő Alapítvány valamint a Zöld Híd Alapítvány konzorciumi partnerségében valósulhat meg. A projekt célja, hogy az ún. „horizontális szempontok elvei alapján” elsősorban az esélyegyenlőség, a társadalmi kohézió, a fenntartható fejlődés területén szerzett tapasztalatok, a hazai és nemzetközi jó gyakorlatok minél szélesebb körben való elterjesztése. A szakmai tapasztalatok elterjesztése nem a magánszemélyek körét érinti, hanem a multiplikáló hatást kiaknázván, a sokkal nagyobb társadalmi csoportokat elérő – ezáltal nagyobb hatékonyságot eredményező – civil szervezeteken keresztül történik.

A projekt keretében három területen, a mohácsi, sásdi és komlói kistérségekben vontunk be összesen 34 civil szervezetet a megvalósításba. A kistérségek civil szervezeti képviselőit egy-egy kistérségi koordinátor fogja össze, akiknek feladatuk a bevont civil szervezetek tematizálása, egyfajta „csoportbontás” a szervezetek profilja, érdeklődési köre alapján.

A projekt megvalósítása több lépcsőben zajlik. A konzorcium a civil szervezetek kiválasztásán és igényeik felmérésén van túl, hamarosan következik az aktív munka fázisa. 2010. novemberében számos, a horizontális területen tevékeny és elismert szakterületi szakértő bevonásával elkezdődik a civil szervezetek által delegált képviselők képzése, mely egészen jövő év tavaszáig tart. A képzés akkreditált, így a bevont civil szervezeti delegáltak tanúsítvánnyal rendelkeznek majd elvégzése után a horizontális elvek megvalósítását illetően. Ez minden civil szervezet számára jelentős előrelépés, hiszen az Európai Uniós pályázatokban az esélyegyenlőség és a fenntartható fejlődés kötelező elem a „megálmodott projekt” megvalósítása mellett.

A képzés során nem csupán az EU-s projektekben alkalmazandó elemekkel ismerkedhetnek meg a civil kollégák, hanem a szakértők tapasztalataik révén betekintést engednek egy-egy modell értékű hazai és/vagy nemzetközi program megvalósításába, így a külföldi innovatív jó gyakorlatok hazai adaptálása is lehetővé válik. Ehhez a képzés során megismert szakértői csapat a projekt teljes időszaka alatt rendelkezésre áll, szakmai tanácsaival egyfajta „mentortevékenységgel” segíti a bevont civil szervezeteket a delegáltakon keresztül.

Az öt hónapon keresztül zajló komplex képzés után a civil szervezeti delegáltak egy bentlakásos foglalkozáson vesznek részt. Ennek célja a horizontális elvek alapos megismerése után, a szakértői csapattal közösen ún. akcióprogramok kidolgozása. Ezek a bevont civil szervezetek profilja és a képzés során körvonalazott horizontális szempontok mentén történő érdeklődési terület alapján kerülnek kidolgozásra. A foglalkozások módszere azért bentlakásos, mivel ez a közös szakértői-és civil munka az akcióprogramok kidolgozásán felül a szervezetek hálózat-szerű működését (szakmai és/vagy területi), ill. az együttműködések generálását is szolgálja. Erre kiváló alkalmat nyújt a bentlakásos forma, hiszen a szakmai munkán túl így lehetőség nyílik a „csapat” jellegű közös munkára, az esti órákban a kötetlenebb tapasztalat-cserére, és a közös gondolkodásra is.

Az akcióprogramok megvalósításában az Egy Hajóban Alapítvány és a Zöld-Híd Alapítvány közreműködőként nyújt segítséget a civil szervezetek számára.

A projekt záró szakaszában az akkreditált képzésben részt vevő, a szakmai munka szervezésében tapasztalatot szerzett, ill. a horizontális elvek mentén megvalósított akcióprogramok révén tapasztaltté vált civilek kistérségenként egy-egy workshopot is megvalósíthatnak. Ennek tematikáját és struktúráját a projekt korábbi szakaszaiban szerzett tapasztalatok fogják konkretizálni. Terveink között szerepel a „jó gyakorlatokat” és/vagy ún. „zászlóshajó-projekteket” megvalósító szervezetek képviselőinek meghívása, valamint a nemzetközi innovatív projektötletek „megálmodóinak” vendégül látása a workshopon, ezzel erősítve a civil partnerséget, generálva az együttműködéseket, és elősegítve a területi kohézió hatékony megvalósítását.

A projekt iránt érdeklődők az alábbi telefonszámokon kaphatnak bővebb felvilágosítást:

Szabó Zsuzsanna
(Zöld-Híd Alapítvány) 72/510-231
Valkó Kornélia
(Zöld-Híd Alapítvány) 72/236-236
Molnár Ildikó
(Egy Hajóban Alapítvány)
72/515-059

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország Fejlesztési Terv

A „2010 – A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem európai évének" keretében, AZ ÖKONAP-on az egyetemen:

ÉLŐ KÖNYVTÁR – LIVING LIBRARY „TALÁLKOZZ AZ ELŐÍTÉLETEIDDEL

A könyvtár a Pécsi Tudományegyetem Ifjúság úti Aulájában tart nyitva 2010. november 16-án (Kedd) 10 és 18 óra között.
Utolsó kölcsönzési lehetőség 17 órakor.

Elgondolkodtál már azon, hogy milyen előítéleteid vannak másokkal szemben?
Benned is sok sztereotípia él például a melegekről, romákról, vegetáriánusokról...?
Még sosem volt alkalmad rá, hogy elbeszélgess velük és megtudd, hogy milyen az életük?
Ha kész vagy szembenézni előítéleteiddel, szeretnél szembenézni „sztereotípiáiddal", nézz be az Élő Könyvtárba, ahol a Könyvek beszélni tudnak!

Az Élő Könyvtár alapötlete nagyon egyszerű: „Találkozz az előítéleteiddel!" A gondolat 2000-ben fogalmazódott meg egy dán ifjúsági szervezet tagjaiban, céljuk a fiatalok aktivizálása volt az ifjúság körében megjelenő erőszak megelőzésében. Hiszen az emberi jogokat nem elég dokumentumokban foglalva védeni, hanem szélesebb körben terjeszteni, a való világban is gyakorolni kell azok érvényesítését, toleranciára bírni az embereket. A koncepció azóta is nagy sikerrel működik minden nagyobb ifjúsági fesztiválon Európa-szerte, vagy éppen most az Öko-napon. Az Élő Könyvtár úgy működik, mint egy hagyományos könyvtár, érvényes olvasójeggyel lehet kölcsönözni egy-egy könyvet meghatározott időre, a könyvtári szabályok betartásával. Ezek a könyvek azonban élő személyek, sztereotípiáink, előítéleteink „áldozatai", vagyis lehet buddhista, mozgássérült, feminista, volt szerhasználó, látássérült vagy akár homoszexuális. Az „olvasás", vagyis a személyes beszélgetés során olyan kérdéseket tehetünk fel könyvünknek, amire mindig is szerettünk volna választ kapni, csak sosem volt merszünk, vagy lehetőségünk megkérdezni. A szabály csak annyi, hogy az olvasójegyünkkel nyitottságot, kíváncsiságot és némi empátiát is „váltottunk". A kikölcsönzött élő könyv nemcsak válaszol kérdéseinkre, hanem vissza is kérdezhet, így könyv és olvasó, egymás nézőpontját megismerve, saját élményekkel gazdagodva fejezheti be a kölcsönzést.

Az Élő Könyvtárat magyarul nem beszélő olvasók is látogathatják, ugyanis angol és német tolmácskönyv is kölcsönözhető.

„Erő a változáshoz" – segítő munka párkapcsolati erőszak áldozataival és azok gyermekeivel.

Jelentkezési felhívás háromnapos képzésre Baranya megye

A NANE Egyesület háromnapos ingyenes képzést tart 2010. november 22-24. között Pécsett. A képzésre a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Irodával együttműködve, a Nyílt Társadalom Intézet támogatásával kerül sor.

Célcsoport

A képzés célcsoportját CSÁO-k munkatársai, valamint egyéb, önkormányzati vagy civil működtetésű anyaotthonok munkatársai, valamint a megyében dolgozó gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai (CSSK-k és gyermekjóléti szolgálatok családgondozói). A képzés ezen intézmények olyan munkatársainak szól elsősorban, akik vállalják és akiknek munkahelye lehetőséget ad arra, hogy a képzésen elsajátítottakat munkatársaival megosztja, a bemutatott jó példák alapján az intézmény működését átgondolja. Különösen hasznos lehet a képzés azon segítők számára, akik működtetnek, vagy terveznek működtetni önsegítő vagy támogató csoportot párkapcsolati erőszak női áldozatai vagy túlélői számára.

Célok és eredmények

A képzés célja olyan multiplikátorok képzése, akik hatékonyan tudják az eleddig kevéssé ismert és gyakorolt, az erőszakot megélt nők és az ő gyerekeik speciális igényeit és élethelyzetét figyelembe vevő, emberi jogaikat tiszteletben tartó nemzetközi jó gyakorlatot intézményükben bemutatni, azt elterjeszteni, beleértve a (volt) bántalmazott nők megerősítését és a párkapcsolati erőszakkal kapcsolatos tájékozottságát elősegítő támogató vagy önsegítő csoportok működtetését intézményükben.

A képzés végére a résztvevők:

- Alapvető ismereteket szereznek az ügyfelek emberi jogairól, az erőszak általi elsődleges, és az intézmények által gyakorolt másodlagos áldozattá tételről, a párkapcsolati erőszak mint a családon belüli erőszak egyik leggyakoribb fajtájának és a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés összefüggéseiről.
- Megismerik a nemzetközi jó gyakorlatot a párkapcsolati erőszak miatt otthonukból menekülni kényszerülő nők és azok gyerekeinek ellátásával kapcsolatban.
- Megismerik a hazai releváns jogszabályokat, és a jogalkalmazással kapcsolatos leggyakoribb kihívásokat.
- Megismerik az „Erő a változáshoz" c. kézikönyvben leírt támogató és önsegítő csoport modelleket, és azok alkalmazásának lehetséges módjait.
- Eszközöket kapnak saját intézményük átvilágítására emberi jogi, valamint társadalmi nemi (gender) szempontból.
- Eszközöket kapnak arra, hogy az átvilágítás során talált hiányosságokat közösen kijavíthassák.

Tervezett program, oktatók

A három napos képzés során megismertetjük a résztvevőket a párkapcsolati erőszak jelenségének alapvető fogalmaival, a hatékony segítői válaszokkal, valamint teret teremtünk az együttműködésre kötelezett szakemberek közti párbeszéd fenntartására, beindítására.

Módszerek: A képzés részvételi alapú, kooperatív tanulási módszereket használó kiscsoportos képzés, maximum 20 fő részvételével.

Az oktatók a NANE Egyesület trénerei, akik mindannyian részt vesznek az Egyesület áldozatsegítő munkájában.

A végleges tematika a résztvevők előzetes igényeinek ismeretében kis mértékben változhat.

A képzésen a részvétel **ingyenes**. A szervezők mindhárom napon helyben szendvicsebédet biztosítanak a résztvevőknek.

Helyszín: Civil Közösségek Háza, Pécs, Szent István tér 17.
A képzés 22-én 10-17 óráig, 23-án és 24-én 9-16 óráig tart.
Szervező: NANE (Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen) Egyesület
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0102-06
További információk: Tóth Györgyi, tothgy@nane.hu

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Balassi és a váras városok
Kiíró: Balassi Bálint-emlékkard Kuratórium
Beadási határidő: 2010. december 15.

Pályázatot hirdet Balassi és a váras városok címmel a www.balassi.eu portál önkormányzatoknak és civil közösségeknek a 2011. február 12. és 14. között hatodik alkalommal megrendezendő Bálint-napi Balassi-fesztiválhoz kapcsolódó rendezvény megszervezésére. Olyan zenés irodalmi estek szervezésére lehet pályázni, amelyeken a végvári életet megjelenítő Balassi-versek, valamint Balassi-emlékkarddal kitüntetett költők alkotásai hangzanak el.

Bővebb információ: www.balassi.eu/Festival.htm

Civil szervezetek által kezdeményezett projektek
Kiíró: Európai Bizottság
Beadási határidő: 2011. február 1.

Megvalósulási időszak: 2011. augusztus 1. – 2011. december 31.

Támogatható tevékenységek

A különböző országokban működő civil szervezetek projektjeinek tárgya lehet:

- egy konkrét tevékenység: pl. szeminárium, tematikus műhelymegbeszélés, kiadvány, információs kampány, művészeti műhely, amatőr sporthoz kötődő tevékenység, képzés, kiállítás, stb.;
- vita: bevonva pl. a részt vevő szervezetek tagjait, más civil szervezeteket, egyéb szervezeteket, döntéshozókat, állampolgárokat, stb.;
- közös gondolkodás: az európai értékekről, az európai polgárságról és a demokráciáról, bevonva szakértőket, döntéshozókat, polgárokat, pl. egy kollokvium keretében;
- hálózatosodás: az adott területen működő több szervezet tartós hálózata.

Támogatás

Az **„esemény jellegű" projektek** esetén (konferencia, szeminárium, eszmecserék, műhelymunkák stb.) a támogatások kiszámítása átalánydíjak alapján történik. A támogatásokat az eseményeken **részt vevő személyek száma alapján** számítják ki, valamint a **végső termékek** (kiadvány, DVD/CD-ROM, honlap) után **egyösszegű** támogatást ítélnek meg.

A nagyobbrészt **nem esemény jellegű tevékenységekből álló projektek** esetében a kért támogatás nem haladhatja meg az érintett program támogatható költségeinek **70%-át.** A támogatás mértéke **minimum 10.000 EUR/projekt, maximum 55.000 EUR/projekt.**

További információ a Tempus Közalapítvány (www.tpf.hu) ill. az Európai Bizottság honlapján:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm

A pályázati felhívás letölthető az alábbi oldalról: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/programme/programme_guide_en.php

Pályázati felhívás nonprofit szervezetek számára, kedvezményes Antivírus szoftver beszerzésére
Kiíró: Panda Antivirus Hungary Kft.
Beadási határidő: 2010. december 31.

Ezúton tájékoztatjuk, hogy a **Panda Security** „Nonprofit Antivírus" néven pályázatot hirdet magyarországi nonprofit szervezetek számára saját felhasználású antivírus szoftverek beszerzésére. ***A pályázati támogatás mértéke eléri a 45%-ot!***

A pályázat célja: a nonprofit szervezetek teljeskörű vírus-, spam-, és kémprogram védelem bevezetésének támogatása. A pályázat Panda Security vírusirtó szoftverek kedvezményes beszerzését biztosítja.

A pályázati támogatást megnyerheti minden olyan szervezet mely:

- szerepel a társadalmi szervezetek és alapítványok névjegyzékében
- vagy a Nonprofit Önarckép Adatbázisban,
- és minimálisan 5 db számítógéppel rendelkezik

További információ: www.pandasecurity.com

Társadalmi Integrációs Díj
Kiíró: ERSTE Alapítvány
Beadási határidő: 2010. november 30.

610 000 euró és több mint 1 600 km kerékpáron a társadalmi integrációért!

Összesen 610 000 eurót nyerhetnek a 12 országból pályázó leginnovatívabb és leghatékonyabb társadalmi integrációs projektek. Annak érdekében, hogy az ERSTE Alapítvány megmutassa: *„mindenki képes a változtatásra"*, az alapítvány csapata 1 600 km-t tesz meg kerékpáron, miközben 6 országot szel át és 10 városban áll meg.

A Társadalmi Integrációs Díjat 2007 óta minden második évben hirdetik meg azzal a céllal, hogy a civil társadalom fejlődését támogassák Közép- és Délkelet-Európában. A Díj olyan pályázatokat kíván népszerűsíteni és jutalmazni, amelyek a társadalmi egyenlőség elérését segítő változásokat célozzák meg.

A pályázatokat **2010. november 30**-ig várják olyan nonprofit, közigazgatási és civil szervezetektől, vallási közösségektől, egyéni kezdeményezőktől, valamint a média képviselőitől, amelyek a következő országok valamelyikében vannak bejegyezve: Bosznia-Hercegovina, Csehország, Horvátország, Koszovó, Magyarország, Macedónia, Moldova, Montenegró, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia.

„Az ERSTE Alapítvány olyan közösségeket támogat, amelyek lehetővé teszik, hogy a közjó érdekében minden ember egyenlő mértékben vegye ki a részét és vállaljon felelősséget a társadalmi integrációs változásokra irányuló tevékenységekért. Ez az a magatartás, amelyet a 2011-es Társadalmi Integrációs Díj erősíteni szeretne." – tette hozzá.

A győztes projekteket egy a társadalmi integrációs terület, a civil társadalom, a politika és a média húsz neves személyiségből álló zsűri fogja rangsorolni és értékelni, a díjakat pedig 2011 júniusában adják át Budapesten.

A pénzjutalom csak az egyik előnye ennek a díjnak. Ezen túl mind a száz, az előválogatáson átesett pályázat megfelelő publicitást kap a saját régiójában, hiszen az ERSTE Alapítvány által finanszírozott kommunikációs tanácsadók a

2 éves periódus alatt ezen fognak dolgozni. A pályázatok pozitív példaként felkerülnek az ERSTE Alapítvány Társadalmi integrációs hálózatának honlapjára is: www.socialintegration.org/network.

További információ az ERSTE Alapítvány Társadalmi Integrációs Díjáról illetve a jelentkezés menetéről: www.integrationaward.org

Szabadtéri műalkotás a Pécsi Tudományegyetemre / KKIP-0037-3/2010

Kiíró: Kortárs Művészeti Zsűri

Beérkezési határidő: 2010. december 17. 16 óra

Pályázhat: természetes személy vagy személyek csoportja

A pályázat tárgya: Szabadtéri műalkotás a PTE Rektori Hivatalának díszkertjébe (7621 Pécs,

Vasvári Pál u. 4., hátsó kert): Egy vagy több elemből álló szabadtéri mű megalkotása helyszín és anyagmegkötés nélkül a Rektori Hivatal az épület és a Dohány utca által határolt díszkertjébe. Elvárás, hogy a mű megfeleljen az időtállóság, a közbiztonság és a tisztíthatóság feltételeinek.

A létesítmény tervdokumentációjából a műtárgy megalkotásához szükséges helyszínrajz és fotók mellékleteként a pályázati honlapról http://www.art-universitas.hu letölthetők.

A műalkotás létrehozására és elhelyezésére rendelkezésre álló legnagyobb összeg:

nettó 19 394 608 Ft (Tizenkilencmillió-háromszázkilencvennégyezerhatszáznyolc) forint + 25%áfa.

A regisztrációs díj a Magyar Universitas Program képző- és iparművészeti pályázatok programjában első alkalommal pályázó személyek esetén pályázatonként 15 000 (Tizenötezer) forint, második vagy többedik alkalommal pályázó személyek esetén pályázatonként 10 000 (Tízezer) forint.

A Kortárs Művészeti Zsűri tagjai: Fitz Péter (a zsűri elnöke), Fabényi Júlia, N. Mészáros Júlia, Szipőcs Krisztina, Várkonyi György, Dr. Colin Foster dékán, a PTE képviseletében

További információ: A pályázati kiírás és a tervdokumentáció kivonatai, valamint a pályázati

formanyomtatvány a http://www.art-universitas.hu pályázati honlapon érhető el.

A pályázat lebonyolítója telefonon munkanapokon 10-15 óra között ad felvilágosítást.

Információs telefon: Plótár Fatime, 06-20-563-1692, e-mailcím: info@art-universitas.hu

A tervezett műtárgy helyszíne előzetes egyeztetéssel kísérettel megtekinthető. Illetékes:

Gyöngyi Dániel, a KRAFTSZER képviseletében, telefon: 06-30 663-7713.

Az egész életen át tartó tanulás programja (LLP)

Kiíró: Európai Bizottság

Célkitűzések és leírás: e pályázati felhívás alapját az egész életen át tartó tanulás programjának létrehozásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács által 2006. november

15-én elfogadott határozat (1720/2006/EK határozat) képezi. A program a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozik. Az egész életen át tartó tanulás programja az oktatás, a szakoktatás és a szakképzés minden típusára és szintjére vonatkozik, és a határozat 4. cikkében felsorolt valamennyi jogalany számára elérhető.

A pályázóknak a következő országok egyikében kell élniük:

- az Európai Unió 27 tagállama,
- az EGT- és az EFTA-országok: Izland, Liechtenstein, Norvégia, Svájc,
- tagjelölt országok: Horvátország, Törökország.

Összhangban az egész életen át tartó tanulás programját létrehozó határozat 14. cikkének (2) bekezdésével a Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig, valamint a Transzverzális program kulcstevékenységei alá tartozó multilaterális projektek és hálózatok nyitva állnak azon harmadik országbeli partnerek előtt is, amelyek a határozat 7. cikke alapján még nem vesznek részt az egész életen át tartó tanulás programjában.

Költségvetés és a projektek időtartama: az erre a pályázati felhívásra elkülönített összeg hozzávetőlegesen 1065 millió euró. Mind a megítélt támogatások összege, mind a projektek időtartama eltérhet olyan tényezők függvényében, mint például a projekt típusa vagy az érintett országok száma.

A pályázatok benyújtási határideje: a főbb határidők a következők: Comenius, Grundtvig: Munkahelyi képzés első határidő: 2011. január 14., további határidők: 2011. április 29.,

2011. szeptember 16. Comenius tanárasszisztensi ösztöndíjak - 2011. január 31.

Leonardo da Vinci: Mobilitás (a Leonardo da Vinci mobilitási bizonyítványt is beleértve); Erasmus: Intenzív nyelvi képzések (EILC) – 2011. február 4. Jean Monnet program – 2011. február 15. Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig: Partnerségek; Comenius: Comenius

Regio partnerségek; Grundtvig: Műhelytalálkozók – 2011. február 21. Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig: Multilaterális projektek, hálózatok és kísérő intézkedések - 2011. február 28. Leonardo da Vinci: Innováció átadására irányuló multilaterális projektek -

2011. február 28. Erasmus: Intenzív programok, hallgatói mobilitás tanulmányok és szakmai gyakorlat céljából (az Erasmus konzorciumi hitelesítést is beleértve) és oktatói mobilitás (oktatási megbízások és személyzeti képzés) – 2011. március 11. Grundtvig: Gyakornokság, 50 éven felüliek önkéntességi projektjei - 2011. március 31. Transzverzális program: 1. kulcstevékenység - tanulmányutak – első határidő: 2011. március 31. Második határidő: 2011. október 14. Transzverzális program: minden más tevékenység – 2011. március 31.

A Grundtvig szakmai látogatások és cserekapcsolatok, illetve az előkészítő látogatások valamennyi ágazati programhoz, címekhez országonként különböző határidők tartoznak. Kérjük, további információért az országában működő nemzeti iroda honlapján tájékozódjon.

Részletes információk: „Az egész életen át tartó tanulás programja 2011-2013, általános pályázati felhívás: 2010. évi változat – stratégiai prioritások" teljes szövege, az egész életen át tartó tanulás programjára vonatkozó 2011. évi Útmutató, valamint a pályázati űrlapok elérhetőségére vonatkozó információk a következő internetes címen érhetők el:

http://ec.europa.eu/education/llp/doc848_en.htm

Megyesi Schwartz Éva

A Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda Esélyek Háza és az Uránia Mozi, csatlakozva

A 16 AKCIÓNAPHOZ

2010. november 24-én filmvetítéssel egybekötött kerekasztal beszélgetést szervez.

A **16 akciónapot** 1991 óta világszerte november 25. (**a Nemzetközi Nap a Nők Elleni Erőszak Ellen**) és december 10. (**az Emberi Jogok Nemzetközi Napja**) között rendezik meg civil szervezetek és magánszemélyek, hogy felkeltsék a nyilvánosság figyelmét, és tájékoztatást nyújtsanak a nők elleni erőszakról, kifejezzék szolidaritásukat az áldozatok iránt, és nyomást gyakoroljanak a politikusokra a nők elleni erőszak minden formájának megszüntetése érdekében.

16:30 Áldozat vagy partner?
kerekasztal beszélgetés a párkapcsolati erőszakról

Meghívott szakemberekkel és az érdeklődőkkel a párkapcsolati erőszak stádiumairól, megnyilvánulási formáiról, felismerhetőségéről, és a kitörési pontokról beszélgetünk. Nevezhetjük-e egészségtelen kölcsönös függésnek a pár két tagja között kialakult helyzetet, ahol mindkét fél előmozdítja a fizikai vagy szexuális bántalmazásoktól sem mentes játszmákat? Vagy az egyik fél elnyomott és kiszolgáltatott helyzetével való visszaélés okozza a konfliktusok mélyülését és állandóvá válását?

18:00 Akvárium
színes, feliratos, angol dráma, 123 perc, 2009

Egy egyedülálló fiatalos anya neveli két lányát – pontosabban azok nevelik saját magukat. Az idősebbik lány, Mia a folyamatos otthoni balhék feszültségét saját hiphop-koreográfiájának gyakorlásával vezeti le. (...) Mintha Mia tényleg egy akváriumban élne, ahonnan szemlélve a külvilág az optika csalóka törvényei miatt furcsa-szépnek tűnik. Pedig nem az, és erre ő is ráismer, amint megszárad...

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Tőlünk színes a világ!

Találkozás Baranya Élő Nemzetiségi Örökségével

BARANYA 2010

www.baranyaikultura.hu

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2010

www.pecs2010.hu

BARANYAI

Civil Körző

125 FT

Minden Kedves Olvasónknak
áldott, békés karácsonyt kívánunk!

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VI. ÉVFOLYAM - 9. SZÁM

2010. DECEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JANUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2011. január 7-én, pénteken 18 órakor nyílik az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének** kiállítása.
  A kiállítást megnyitja: Jakab Bernadette
  Művészeti vezető: Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna
  Közreműködik: Szabados Félix, a Művészeti szakközépiskola zongora szakos hallgatója.
  Megtekinthető: 2011. január 27-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2010. december 14-én, kedden 18 órakor nyílik Bergics Balázs és Lévai Gábor** fotókiállítása, **Éjszakai Utazás** címmel.
  A kiállítást megnyitja: Hámori Gábor,
  Zene: Ágoston Béla
  Megtekinthető: 2011. január végéig

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Január 4-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Január 5-én, szerdán 18 órakor
A PTE Magánének Tanszak koncertje
PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

Január 11-én, kedden 16 órakor
Szirtes Gábor Tüskés Tiborról
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Január 11-én, kedden 18 órakor
Találkozás a havasi csókákkal, mormotákkal Dél-Tirolban
Előadó: Majer József
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET

Január 11-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Január 12-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Kikujiro nyara
Színes, magyarul beszélő, japán vígjáték, 117 perc, 1999

Január 18-án, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Január 19-én, szerdán 8 órakor
Szakmaközi együttműködés a prostitúció és az emberkereskedelem visszaszorítása és az áldozatok segítése érdekében
A PÉCSI ESÉLYEK HÁZA és a MONA szervezésében

Január 20-án, csütörtökön 8 órakor
Szakmaközi együttműködés a prostitúció és az emberkereskedelem visszaszorítása és az áldozatok segítése érdekében
A PÉCSI ESÉLYEK HÁZA és a MONA szervezésében

Január 25-én, kedden 16 órakor
PÉCSI MAGYAR – SPANYOL TÁRSASÁG

Január 25-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Január 26-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Az utolsó metró
Színes, magyarul beszélő, francia filmdráma, 130 perc, 1980

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 18 órakor
PÉCSI OROSZ SZÍNHÁZ
Vezeti: Szilágyi Eszter

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páros) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor*, szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

Minden csütörtökön 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 9.30 órakor
Zenés babusgató
Profil: Zenés-énekes játékos foglalkozás kicsiknek (0-3 éves korig)
A foglalkozásokon a babák szüleikkel együtt élvezhetik a ritmus és dallam harmóniáját
Zenél: Szabó Judit – gitár, furulya, ének és Mulaj Sándor – darbuka, ütőhangszerek

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
Társadalmi és Civil Kapcsolatok Főosztálya

Nemzeti Erőforrás Minisztérium

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4

KULTÚRA

Sansz Filmklub 6

Születésnapi emlékezés 12

CIVIL ÉLET

Civil területfejlesztési források lehetősége regionális szinten 8

Fókuszban a szervezetfejlesztés 9

Somogy megyei civil szervezetfejlesztési program 10

Lelki köldökzsinór 15

Civil összefogással megmenekült a könyvtár 18

VÁROSTÖRTÉNET

Mennyből az Angyal... 14

7624 Pécs,
Szent István tér 17.

Telefon:
+36-72/215-543

Telefon/Fax:
+36-72/315 679

E-mail:
nevhaz@t-online.hu

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Gondolatok az önkéntességről

1985. decemberében döntött az ENSZ Közgyűlése arról, hogy minden év december 5-én ünneplik az Önkéntesek Világnapját. Önkéntes munkának tekinthető bármilyen tevékenység, amelyet az azt végző személy szabad akaratából, nem közvetlen anyagi haszon reményében vállal, és amelynek haszonélvezői nem elsősorban az önkéntes családjának köréből kerülnek ki.

2011 az Európai Bizottság kezdeményezésére az Önkéntesség Európai Éve lesz, amelynek négy fő célkitűzését határozták meg:

– az Európai Unión belüli önkéntes tevékenység előtt álló akadályok csökkentése,
– az önkéntes szervezetek megerősítése és az önkéntesség minőségének javítása,
– az önkéntes tevékenységek jutalmazása és elismerése,
– az önkéntesség értékével és fontosságával kapcsolatos tudatosság növelése.

Az önkéntes munkának sokféle motivációja lehet. Ezek lehetnek egyrészt életkori sajátosságok, eltekintve attól a sztereotípiától (amit az amerikai filmek többsége erősít), hogy önkéntes munkát a nagyvárosban lakó, otthonukban unatkozó középkorú nők végeznek. A munkanélküliség tendenciáit figyelembe véve fontos lehet az önkéntes tevékenység a fiatalok és a pályakezdők számára, hiszen munkatapasztalatokat szerezhetnek és bővíthetik kapcsolati tőkéjüket, így nem kényszerülnek már karrierjük kezdetén passzivitásba (még ha pályakezdőt is keres egy munkáltató, akkor is elvárás a néhány éves munkatapasztalat). Idősebb korban is fontossá válhat az önkéntesség, hiszen a nyugdíjasokat motiválhatja a társas kapcsolatok hiánya, a nehezen elviselhető passzivitás és a „számítanak rám" érzése.

Mind fontosabb lesz az önkéntesség a nagyvállalatok filozófiájában is, hiszen ez egyrészt növeli a szervezet társadalmi ismertséget és elismertségét, másrészt a dolgozók megismerkedhetnek egy más típusú szervezeti kultúrával, új kihívások és impulzusok érik őket. Úgy gondolom, a forprofit és a nonprofit szférában működő szervezetek (és természetesen az ott dolgozók) kölcsönösen tanulhatnak egymástól, hiszen a két szférának más-más az erőssége.

2011. január 1-jétől a Civil Közösségek Háza keretein belül működik a Baranya Megyei Önkéntes Központ, amelynek céljai között szerepel:

– a szervezetek és az egyének önkéntességgel kapcsolatos ismereteinek fejlesztése
– az önkéntesekkel foglalkozó nonprofit, állami és forprofit szervezetek felkészítése az önkéntesek foglalkoztatására
– az önkéntesség eszméje értékteremtő eszközként történő beépülése a társadalmi tudatba
– Kistérségi Önkéntes Pontok kialakítása Baranya megyében
– a professzionális és az önkéntes segítés összehangolása, a két terület közötti partnerség kialakítása
– szolgáltató iroda és az önkéntesek által kialakított és működtetett közösség tér a városközpontban.

Bízom benne, hogy Önkéntes Központunk működése is hozzájárul ahhoz, hogy a 2011. év sikerekben gazdag legyen.

Hajnal Zsolt
főszerkesztő

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be *„SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében”* címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010-0011 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a projekt megvalósítása megkezdődött.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

2010. novemberétől a tanácsadás és képzési programok elindításának előkészítése, a helyi igények alapján a projekt során nyújtott szolgáltatások rendszerének kialakítása és elindítása történt. 4 helyszínen (Mohács, Selye, Alsómocsolád, Kémes) tájékoztató fórumot tartottunk, mely során a projektmodellező klub elindításához toboroztuk a helyi szakembereket, civileket. Emellett tájékoztatást nyújtottunk a projektről és a különböző tanácsadási, szolgáltatási lehetőségekről. A következőkben a projekt során megvalósuló tanácsadások kerülnek bemutatásra.

MUNKAERŐ-PIACI SZOLGÁLTATÁSOK, TANÁCSADÁS ÉS MÓDSZERTANI FEJLESZTÉS

A szolgáltatások célcsoportjai:

1. ÁLLÁSKERESŐK

A romák, nők és a fogyatékossággal élők, ezen belül különösen a

- 45 év felettiek
- pszichiátriai betegek és gyógyult szenvedélybetegek
- iskolarendszerből lemorzsolódott, vagy legfeljebb középfokú végzettséggel rendelkező pályakezdő fiatalok
- börtönből szabadulók/szabadult és pártfogolt fiatalok

2. MUNKÁLTATÓK

3. ÁLLAMI, ÖNKORMÁNYZATI, CIVIL ÉS NONPROFIT SZERVEZETEK

I. ÁLLÁSKERESŐK SZÁMÁRA NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

Munkaerő-piaci tanácsadás (személyes)

2010. november - 2011. decemberig

Célunk: összesen 80 fő álláskereső bevonása a programba, 32 fő munkaerő-piaci elhelyezése

Tartalma: Egyéni tanácsadás álláskeresőknek (pályaorientációs, pályakorrekciós, munkaerő-piaci, életvezetési, esélyegyenlőségi). A SANSZ program tanácsadója:

- *Tájékoztatást nyújt* (önkormányzati és munkaügyi szervezetek támogatásairól, munkajogi jogszabályokról, támogatott képzésekről, átképzésekről, álláslehetőségekről).
- Foglalkoztatási, szociális és mentális jellegű *tanácsadást végez* (ügyintézéshez, ellátások igénybevételéhez, személyes hatékonyság elősegítéséhez).
- Elhelyezkedést segítő, *munkára felkészítő tanácsadást ad, álláskeresési technikákra tanít*, segítséget nyújt *munkaközvetítésben*.
- *Segítséget nyújt továbbá:* önéletrajz írásában, interjúra való felkészítésben, egyéb kapcsolódó *személyre szabott fejlesztési tevékenységben*.
- *Delegál* (Interprofesszionális partnerek bevonásával segít, hogy az ügyfél, szükségleteinek legjobban megfelelő szolgáltatásokat vehesse igénybe valamint szükség esetén kompetens segítő intézményhez irányítja.)
- Az ügyfél eredményes elhelyezkedése érdekében *közös cselekvési tervet* dolgoz ki a tanácsadóval.
- *Személyes tanácsadással* megoldást keres a munkaerő-piaci elhelyezkedést és bekerülést gátló egyéni problémákra.

A tanácsadás egy segítő folyamat, melynek legfontosabb állomásai:

1. kopogtató 2. ügyféllé válás, 3. felkészítés, 4. kiközvetítés munkába, képzésbe helyezés, 5. utánkövetés, utógondozás (munkahelyi beilleszkedés segítése), 7. esetlezárás

Álláskeresők teaháza

2010. októbertől 2011. decemberig - havi 1 alkalom/végpontok (tervezett)

Célunk: Álláskeresők teaháza önsegítő klub működtetése az esélyegyenlőségi végpontokon, a célcsoport igé-

nyeire épülő, tematizált témakörök alapján.

Tartalma: Egy olyan klubszerű összejövetel, ahol az álláskeresők csoportjai megbeszélhetik egymással a munkalehetőségekkel kapcsolatos információkat, teendőket, lehetőségeket. Az álláskeresők teaházában a hasonló helyzetűek csoportjai keresik együttesen a megoldásokat olyanok között, akikkel a közös gondolkodás mellett az összetartozás élményét is átélik. A csoport közös célja a munkaerő-piaci életút tervezés.

II. MUNKÁLTATÓK SZÁMÁRA NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

Célunk: A munkáltatói szférának nyújtott szolgáltatásokkal a munkáltatók motiváltabbak lesznek a hátrányos helyzetű munkavállalók foglalkoztatására, (ún. befogadó munkahelyi gyakorlat alakul ki), csökken a diszkrimináció.

Egyéni tanácsadás

- esélyegyenlőségi terv készítése - 5 db
- flexicurity alkalmazása
- munkáltatói támogatások közvetítése
- ingyenes munkaerő-közvetítés (ügyfelek előszűrésével)

Módszertani fejlesztés

- flexicurity alkalmazása
- esélyegyenlőségi terv készítése – 5 db

Anti-diszkriminációs tréning (2-3 napos)

- 10 munkáltatónak
- Célja az előítéletek csökkentése, a befogadó munkahelyi gyakorlat elősegítése.

MUNKAERŐ-PIACI TANÁCSADÓ ELÉRHETŐSÉGE: CSISZÁR TAMÁS, 30/816-9806

PSZICHO-SZOCIÁLIS TANÁCSADÁS ÉS MÓDSZERTANI FEJLESZTÉS

2010. novembertől - 2011. decemberig – összesen 7 alkalom/team

Célunk: Pszichiátriai betegekkel foglalkozó szakemberek számára tanácsadás és módszertani fejlesztés német modell alapján történő adaptáció a végpontokon

Tartalma: Szükségletfelmérésen alapuló tervezés során tanácsadás, pszicho-szociális stratégia kialakítása. Interprofesszionális együttműködés során szakértői team működtetése, támogatása. A projekt során „képessé tevő" szolgáltatásokat (képzés, módszertani fejlesztő tevékenységek, modell-adaptációk)

nyújtunk a célcsoporttal foglalkozó civil, non-profit szervezeteknek, ill. az érintett önkormányzatok, önkormányzati humán intézmények számára.

PSZICHO-SZOCIÁLIS TANÁCSADÓ ELÉRHETŐSÉGE: TÓTH ZSÓFIA KATA, 20/295-7795

PROJEKTMODELLEZŐ KLUB

2010. novembertől - 2011. decemberig – összesen 7 alkalom/végpont

A projektmodellező klub célja, hogy a helyi szervezetek és intézmények együttműködésében új projektek és programok kerüljenek kidolgozásra, melyek segítheti a helyi problémák megoldását. A klub célja, hogy új pályázati lehetőségek kiaknázásával, az együttműködések aktivizálásával, a célok megfogalmazásával közös gondolkodásra ösztönözze a helyi partnereket, együttműködőket.

Tartalma: A célok elérése érdekében szakmai-támogató segítséget nyújtunk a projekt munkatársain és szakembereken keresztül. A végső célt közösen határozzák meg a résztvevők, lehet célként definiálni egy program megvalósítását vagy egy pályázat benyújtását.

2010. december 3-5. között **AZ ÖNKÉNTESEK SZÁMÁRA KÉPZÉST SZERVEZTÜNK PÉCSETT**. A képzés célja, hogy a projekt során együttműködő partnerszervezetek támogatást és segítséget kapjanak helyi önkéntes segítőkön keresztül a különböző programok (pl. projektmodellező klub, esélyegyenlőségi nap, stb.) megvalósításában. A hatékony segítségnyújtáshoz szükséges az önkéntesek felkészítése és képzése. Képzésük célja, hogy megismerkedjenek a projekt fő céljával és tématerületeivel (az előítéletek és diszkrimináció csökkentésével a hátrányos helyzetben lévők integrációjához, esélyegyenlőségének előmozdításához), melyek alapján információkat kapjanak, közösen gondolkodjanak és tapasztalatot cseréljenek, s emellett megismerkedjenek egymással. E képzés az **együttműködésről**, a személyes és szakmai kompetenciák erősítéséről és a projekthez közvetlenül kapcsolódó témák – önkéntesség, **esélyegyenlőség, anti-diszkrimináció** – megismeréséről, feldolgozásáról, a tudás- és tapasztalatszerzésről szólt.

Az elkövetkező 13 hónapban a tanácsadásokkal, szolgáltatásokkal, módszertani fejlesztésekkel összefüggő tevékenységek folyamatosan biztosítva lesznek a projekt ideje alatt.

Boros Julianna
a projekt szakmai vezetője

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet) 7624 Pécs, Szent István tér 17. Tel.: 0672/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu,
www.civilhaz-pecs.hu
Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.
(konzorciumi partner)
7625 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100 www.ddrfk.hu

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

SANSZ FILMKLUB – 7. sorozat

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) 17 órától

A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.

Szervezők:

- Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda Esélyek Háza
- Dialógus-kör
- Ki-Látás Közhasznú Alapítvány
- Napkelet Jógaház
- Nevelők Háza Egyesület
- és barátaink

január 12.	**Kikujiro nyara** színes, magyarul beszélő, japán vígjáték, 117 perc, 1999 Masao kilencéves fiú, s a nyarat, mint mindig, a nagymamájánál tölti. Nincs kivel játszania, egyedül érzi magát. Barátai a tengerhez utaztak a szünidőre. Magányát fokozza, hogy édesanyjával még soha sem találkozott, csak egy fotó van róla, a kép hátulján címmel. Masao nagyon szeretné meglátogatni édesanyját, van egy kis zsebpénze is. De egyedül nem mehet. A nagyszájú és felelőtlen, kisstílű szélhámos, Kikujiro a lehető legvalószínűtlenebb útitársnak tűnik egy túlérzékeny, kilencéves fiúcska számára. Kalandos utazásuk során azonban kiderül, hogy sokkal több közös vonásuk van, mint elsőre gondolták volna.(port.hu)
január 26.	**Az utolsó metró** színes, magyarul beszélő, francia filmdráma, 130 perc, 1980 A film a németek megszállta Párizsban játszódik. Marion Steiner színésznő átvette zsidó férjétől a Montmartre színház igazgatását. Mindenki azt hiszi, hogy a férj Dél-Amerikába menekült, valójában a színház pincéjében rejtőzködik. Marion élelemmel látja el, ő viszont pontos utasításokat ad, hogy miként rendezze a színház új bemutatóját. A szépséges és megközelíthetetlen Marion közben halálosan beleszeret a társulat egyik új tagjába.(port.hu)
február 9.	**Gran Torino** színes, feliratos, amerikai filmdráma, 116 perc, 2008 Walt Kowalski (Clint Eastwood), a nyugdíjas autószerelő csendesen éli mindennapjait: javítgatja a házát, sörözik, és havonta egyszer ellátogat a borbélyhoz. Egykori szomszédai elköltöztek vagy meghaltak, helyükbe délkelet-ázsiai bevándorlók költöztek, akiket a koreai háborút megjárt veterán mélységesen lenéz. Elégedetlen mindazzal, amit maga körül lát: saját, elidegenedett gyerekeivel; a céltalanul lézengő bandákkal; a latin és afroamerikai tinédzserekkel, akik azt hiszik, övék a környék. Ám egy napon olyasmi történik, ami felrázza és megváltoztatja az életét. Egy éjjel valaki el akarja lopni az 1972-es féltett Gran Torino autóját, mely ugyanolyan csillogóan áll a garázsában, ahogy annak idején Walt segítette legördülni a futószalagról. Az ázsiaiak bandája ráveszi a szomszéd fiút Thaót (Bee Vang), hogy próbálja ellopni a kocsit, ám az akció nem jár sikerrel, mert Walt megakadályozza a rablást és megmenti a félénk fiút a bandától. Ezzel kivívja a szomszédai nagyrabecsülését, különösen Thao anyja és testvérei istenítik tettéért. Az idősebb nővér, Sue (Ahney Her) ragaszkodik hozzá, hogy az öccse hálából dolgozzon Waltnak, akinek esze ágában sincs kapcsolatba kerülni ezekkel az emberekkel, végül mégis beadja a derekát. A közös munka különös barátság kezdetét jelenti, és Walt sok mindent megtud - nemcsak a szomszédjában élőkről, hanem önmagáról is. Több közös vonást fedez fel a kegyetlen múltjuk elől menekülő emberekkel, mint a saját családjával. (port.hu)
február 23.	**Szerelmem, Szarajevó** színes, horvát-osztrák-német filmdráma, 90 perc, 2006 Esma egyedül neveli 12 éves lányát Szarajevó Grbavica nevű negyedében. A környék még mindig magán viseli a délszláv háború emlékeit, az emberek még mindig reménykednek abban, hogy halott családtagjaik holtteste egyszer előkerülhet. Az államtól kapott segélyből nehezen tudnak megélni, így Esma kénytelen egy éjszakai bárban munkát vállalni. Az iskolában osztálykirándulást szerveznek és az asszony feltételenül össze akarja gyűjteni a pénzt, hogy a gyereke is utazhasson. A kamaszlány nem érti, hogy anyja miért nem kéri ki azt a hivatalos igazolást a hatóságoktól, ami bizonyítja, hogy az apja hősi halált halt a háborúban, hiszen akkor jelképes összeget kellene csak fizetniük. Anya és lánya kapcsolata egyre feszültebbé válik és Esma nem tarthatja sokáig titokban az igazságot.(port.hu)
március 9.	**Gettó milliomos** színes, feliratos, angol-amerikai filmdráma, 120 perc, 2008 Eljön az igazság pillanata India legnépszerűbb televíziós vetélkedője, a Legyen Ön is milliomos! forgatásán. A stúdióban ülő közönség és a rá világító reflektorok előtt a tizennyolc éves, gettóból származó Jamal Maliknak válaszolnia kell az utolsó kérdésre, ami még elválasztja őt a húszmillió rúpiás főnyereménytől. A show házigazdája, Prem Kumar nem szimpatizál fiatal játékosával. Nem szereti, ha elveszik előle a reflektorfényt, különösen, ha ezt szintén egy utcáról felemelkedett ember teszi. Miután kialszanak a fények és véget ér a show, a rendőrség várja odakint a fiút, mert egyszerűen nem hiszik el neki, hogy tudhatta a választ az eddigi kérdésekre, ezért csalással vádolják. A rendőrségi vallatáson a nyomozó rájön, hogy a fiú is ugyanolyan zavarban van, mint ők a kérdések megválaszolásával kapcsolatban. Egyenként mennek át vele a kérdéseken, és próbálják kideríteni, miképp tudta rájuk a választ. Jamal meséje során kibontakozik előttünk az élettörténete, ami a modern India története is lehetne egyben. Anyja erőszakos halála után bátyjával, és egy árva lánnyal, Latikával nőtt fel, akivel szép lassan egymásba szerettek. Jamal bátyja a fiúval ellentétben gazdagságra és hatalomra vágyik, ezért egy gengszter szolgálatába áll, és miután a fiú eltávolodik Latikától, a gengszterfőnök elveszi a lányt feleségül. Jamal mindent megtesz azért, hogy kiszabadítsa a lányt a házasságból, még ha ezzel végérvényesen el is veszíti őt a bátyjával egyetemben. Vajon meg tudja győzni a nyomozót az igazáról, és visszaengedi őt a férfi válaszolni az utolsó kérdésre? (port.hu)

március 23.	**Las Vegas Végállomás** színes, magyarul beszélő, amerikai-francia-angol filmdráma, 108 perc, 1995 Ben, az egykor sikeres hollywoodi forgatókönyvíró és féktelen alkoholista utolsó tiszta perceinek egyikében úgy dönt, felszámolja addigi életét, búcsút mond mindannak, ami a múlthoz köti, és elindul Las Vegasba, hogy egy gyors meneteléssel bevégezze azt, amit elkezdett: halálra igya magát. Itt találkozik álmai asszonyával, a prostituált Serával. Sorsuk, ha csak rövid időre is, összefonódik, és megtanítja őket arra, ami a legfontosabb itt e földi végállomáson: szeretni az életet és tisztelni a halált.(port.hu)
április 6.	**Felforgatókönyv** színes, feliratos, amerikai vígjáték, 113 perc, 2006 Egy reggel Harold Crick (Will Ferrell), a teljesen átlagos és szemlátomást magányos informatikus arra ébred, hogy egy női hang kommentálja minden mozdulatát, gondolatát és érzését, méghozzá félelmetes alapossággal. Harold precíz élete egyik pillanatról a másikra feje tetejére áll, hisz a narrációt csak ő hallja, s mikor a hang bejelenti, hogy Harold Crick hamarosan elhalálozik, a férfi elhatározza, hogy felkeresi a hang tulajdonosát, aki élete történetét írja, s meggyőzi arról, hogy változtassa meg a befejezést....(port.hu)
április 20.	**Egyre távolabb** színes, feliratos, kanadai romantikus dráma, 105 perc, 2006 Fiona és Grant több mint negyven éve házasok, életük alkonyán rá kell döbbenniük, hogy Fiona rossz memóriája egy súlyosbodó Alzheimer-kór jele, majd a nő hirtelen el is tűnik. Mikor megtalálják, már ő sem vitatkozik: tudja, hogy ellátásra szorul, és egy otthonba vonul. Az otthon szabályai szerint azonban a betegnek egy átmeneti "orientációs" időszakra van szüksége, hogy beilleszkedjen - egy hónapig látogatni sem szabad. Grant soha nem töltött ennyi időt a szeretett nő nélkül, és mikor a harminc nap leteltével meglátogatja, legnagyobb megdöbbenésére a nő nem egyszerűen elfelejtette, de beleszeretett egy másik férfiba. (port.hu)
május 4.	**Marvin szobája** színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 98 perc, 1996 Húsz év telt el azóta, hogy a két nővér, Lee és Bessie útjai elváltak. Lee Ohio-ba ment, hogy a saját életét élje, az idősebb Bessie pedig visszatért Floridába, a szülői házba, hogy gondját viselje agyvérzése óta ágyhoz kötött apjának, Marvin-nak és különc nagynénjének, Ruth-nak. Ám egy orvosi vizsgálat nyomán kiderül, hogy Bessie leukémiás és túlélése attól függ, hogy talál-e olyan rokont, akinek csontvelője megegyezik az övével. Lee-nek megvan a maga baja, ugyanis tinédzser fia, Hank deviáns viselkedése miatt elmegyógyintézetben köt ki. Mégis, amikor Lee megkapja húsz éve nem látott nővére segélyhívását, fogja Hank-et és öccsét, Charlie-t, majd útra kel... A nővérek találkozása erőteljes érzelmek kirobbanásához és megható felfedezésekhez vezet ebben a rendkívül emberi, briliáns színészi alakításokat felvonultató, igényes és drámai témájához képest meglepően mulatságos filmben.(port.hu)
május 18.	**Hollywoodi történet** színes, magyarul beszélő, amerikai vígjáték, 108 perc, 2002 Val Waxman, az egykori sztárrendező túl karrierje fénypontján reklámfilmek készítésével múlatja az időt, miközben végig a nagy visszatérésben reménykedik. Mikor felajánlják neki egy kasszasikernek ígérkező film rendezését, Val kapva kap az alkalmon. A gond csak az, hogy a nagy lehetőség közvetlenül ex-feleségétől és annak szeretőjétől érkezik, akik magánéletben és munkában is sikeres párost alkotva egy filmstúdióban dolgoznak. Feltörő érzelmei és a mardosó féltékenység következtében megtörténik a legrosszabb: Val a forgatás megkezdése előtt idegi alapon átmenetileg elveszti a látását. Barátai azonban, akik hisznek tehetségében, segítenek neki, hogy megpróbálhassa a lehetetlent: vakon megrendezni a filmet. (port.hu)
június 1.	**Benjamin Button különös élete** színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 166 perc, 2008 Nem mindennapi életet él Benjamin Button. Nyolcvan esztendősen született, az idő múlásával pedig egyre fiatalabb lesz. Bár fordított életpályát fut be, egyetlen dologban nagyon is hasonlít a hétköznapi emberekhez: ő sem képes megállítani az időt. Button 1918-ban látja meg a napvilágot New Orleansban, az első világháború befejezésének pillanatában, nevelőszülőknél nő fel, és hosszú élete egészen a huszonegyedik századig tart. A világ számos helyén megfordul, miközben felfedezi és elveszti a szerelmet, megtapasztalja a boldogságot és a szomorúságot.(port.hu)
június 15.	**Bab Aziz** színes, feliratos, svájci-magyar-francia-német-iráni-tunéziai-angol filmdráma, 96 perc, 2005 Két alak rajzolódik ki a homok óceánjában: Ishtar, a bájos kislány, és nagypapája, Bab'Aziz, a vak dervis. Céljuk a dervisek nagy találkozója, melyre harmincévente egyszer kerül sor. Ahhoz, hogy odataláljanak, hitük kell legyen, a szívükkel meg kell hallaniuk a sivatag végtelen csöndjét. Vándorútjuk során különböző emberekkel találkoznak: Osmannal, aki a gyönyörű fiatal nőt keresi, akit egy kút mélyén pillantott meg..., Zaiddal, akinek az éneke elcsábított egy bájos szépséget, akit elveszített..., és ott van a herceg, aki feladta birtokát, hogy dervis lehessen - régi történet, melyet Bab'Aziz mesélt Ishtarnak, miközben céljuk felé igyekeztek. A sivatag a dervis barátja, és a kellő időben felfedi titkát Bab'Aziz előtt: megmutatja az összejövetel helyét. Az idős ember még utoljára megcsókolja unokáját, mielőtt elküldi őt Zaiddel a gyülekezet vad színei és elbűvölő hangjai közé. Bab'Aziz számára eljött az idő, hogy eggyé váljon a sivatag homokjával, hogy része legyen a sok történetnek és legendának, mely ott kavarog a sivatagban, mint álom az álomban, oly végtelenül, ahogy a homokszemek sodródnak.(port.hu)

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.
További információ:
eselyhazpecs@gmail.com, 72/210-794

Civil területfejlesztési források lehetősége regionális szinten

A jelenleg zajló, 2007 és 2013 közötti uniós költségvetési periódus első négy évében, azaz 2007 és 2010 között a régióban működő civil szervezetek csak néhány esetben tudtak részesülni a Dél-Dunántúli Operatív Program (DDOP, illetve Regionális Operatív Program – ROP) keretében rendelkezésre álló, jelentős összegű forrásokból. 2007 óta nagyjából két tucat civil szervezet indult önállóan a meghirdetett pályázatokon, és töredékük jutott végül forrásokhoz (hogy mennyire sikeresen tudták végrehajtani a programjukat, arról még nincs információ).

A Pécsi Zöld Kör kezdeményezésére a Regionális Civil Fórum 2009 végén elhatározta, hogy kampányt indít annak érdekében, hogy a civil szervezetek ne csak a programok és pályázati kiírások kidolgozása, véleményezése során játsszanak szerepet, hanem juthassanak elkülönített uniós forrásokhoz is a DDOP megvalósításának utolsó három évében, azaz a 2011-2013 közötti időszakban. Első körben sor került az elmúlt évek tapasztalatainak összegzésére, majd egy konszenzusos szöveg elkészítésére, amelynek tartalma 2010. május 21-én a Tervezési Bizottság, május 27-én pedig a Regionális Fejlesztési Tanács (DDRFT) ülésén is ismertetésre került. A felhívás 55 civil szervezet aláírásával, nyílt levél formájában is közzétételre került.

A Konvergencia Regionális Fejlesztési Bizottságok Monitoring Bizottságának 2010. június 10-én, Pécsett tartott ülésén döntés született arról, hogy mindazokban a régiókban, ahol a 2007 óta eltelt időszakban nem szerepelt még semmiféle civil konstrukció, ott a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) javasolni fogja az illetékes regionális fejlesztési tanácsoknak, hogy vizsgálják meg ilyen civil konstrukciók kialakításának a lehetőségét. Ennek köszönhetően a Regionális Fejlesztési Ügynökség június végén együttműködésre kérte fel a civileket egy új, önálló pályázati lehetőség közös kialakítására. A Fejlesztési Tanács szeptember végén határozatot hozott a civil pályázati konstrukció elindításának támogatásáról.

A hazai területfejlesztési rendszer anomáliái miatt működési, képzési, szemléletformálási és hasonló típusú tevékenységekre az országos operatív programok (TAMOP, KEOP, stb.) keretében állnak rendelkezésre jelentős uniós források, és mivel nem lehetnek átfedések az országos és a regionális szintű operatív programok között, a Regionális Operatív Programból 2014-ig eleve csak a civil szervezetek (együtt)működéséhez szükséges infrastrukturális feltételek fejlesztését (eszközök, gépek, berendezések beszerzése, nem lakás célú épületek, létesítmények építése, felújítása, bővítése, átalakítása, stb.) támogató pályázati konstrukció elindításának támogatására lenne lehetőség. Oktatási-képzési vagy szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos tevékenységek legfeljebb csak ezek kiegészítőjeként jelenhetnének meg.

Mivel a 2011-13 közötti évekre vonatkozó 3. Akcióterv kidolgozása különböző okok miatt csak jelentős csúszással, és emiatt rendkívül feszített ütemben valósul meg (a tervezett 6 hónapos időtartam mindössze 1 hónapra redukálódott), az igények felmérése érdekében a Fejlesztési Ügynökség a civil szervezetek segítségével október végéig várta az ötleteket, ami alapján a DDOP 3. prioritása („Humán közszolgáltatások fejlesztése") keretében kidolgozásra kerülhet az említett konstrukció. Az október végéig beérkezett több mint 80 adatlap bőven egy milliárd forint feletti forrásigényt tartalmazott.

A Tervezési Bizottság október 27-én a civil konstrukció összegét az NFÜ ROP Irányító Hatósága által javasolt 500 millióról 200 millióra csökkentette, amit a Tanács november 11-én jóváhagyott. Ez a javaslat került tehát a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség elé, amely november 30-án bocsátotta társadalmi egyeztetésre a 2011-2013-ra vonatkozó akciótervek tervezeteit. A dél-dunántúli tervek között azonban már nem szerepel az önálló civil konstrukció, míg a dél-alföldi vagy az észak-magyarországi tervezetekben újdonságként megjelent.

2010. december 15-ig várják az észrevételeket az NFÜ honlapján kialakított Partnerségi Fórumban, reméllhetőleg minél több szervezet jelezni fogja az NFÜ felé ezt a hiányosságot, hiszen a DDOP utolsó éveinek összesen mintegy 45 milliárd Ft-os keretéből a civileknek szánt 200 millió Ft-os keretösszeg arra elegendő lehetne, hogy kísérleti jelleggel néhány szervezet – akár önkormányzati vagy egyéb partnerekkel – sikeres infrastruktúra-fejlesztést valósítson meg.

Már ez is kellő alapot szolgáltathatna ahhoz, hogy a jövőben a ROP tervezése során kellő figyelem háruljon a civil szervezetekre, amennyiben létezik erre irányuló politikai szándék. A szektor lassú fejlődése miatt segítséggel ugyan, de a szociális, ifjúsági, kulturális, környezetvédelmi és számos egyéb céllal működő civil szervezetek és hálózataik képessé tehetők arra, hogy régiós szinten is elérhető uniós források felhasználásával hozzájáruljanak a Dél-Dunántúl fejlődéséhez.

Dr. Pánovics Attila elnök,
Pécsi Zöld Kör

Fűri Ildikó

Fókuszban a szervezetfejlesztés

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjának (TÁMOP) keretében a „Társadalmi befogadás, részvétel erősítés" c. 5 prioritás részeként kiírásra került 2008-ban egy pályázat, mely alapvető irányként a „helyi közösségek, a civil társadalom erősítését jelölte meg. A konstrukció közvetlen célként civil szervezetek komplex szervezet fejlesztését fogalmazta meg, mely fejlesztéssel, megerősödésük, működésük stabilizálása által képesek legyenek hazai és nemzetközi programokban való aktív részvételre.

Az országos szinten összességében 1.000 millió forint kerettámogatásból megyénként 1-1 fejlesztési program került támogatásra.

Mit is jelent ez országos szinten számokban? A 19 megyében és Budapesten, átlagosan 30 szervezet, tehát kb. 600 klasszikus (alapítvány, egyesület) vehetett részt egy komplex fejlesztő folyamatban.

A folyamat nem csupán a fejlesztésben résztvevő szervezeteket mozgatta meg, hanem a projekteket lebonyolító, fejlesztőként közreműködő szakembereket is.

A proHáló Hálózat 12 tagszervezetéből 7 főpályázóként, vagy partnerként közvetlenül is részt vett a 18 hónapos projektben. Ezek a tények hozták az igényt és a lehetőséget, hogy egy országos konferencia sorozatot hirdessünk „Fókuszban a szervezetfejlesztés" címmel. A régiónként megrendezésre kerülő program házigazda szerepét a Hálózat tagjai vállalták.

Észak-Alföld – Első Nyírségi Fejlesztési Társaság – Nyíregyháza

Észak-Magyarország - Regionális Civil Központ Alapítvány – Miskolc

Dél-Alföld – Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete – Békéscsaba

Közép–Dunántúl – Veszprém Megyei Civil Hálózatért Egyesület – Veszprém

Nyugat-Dunántúl – Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület – Zalaegerszeg

Dél-Dunántúl – Nevelők Háza Egyesület – Pécs

A konferenciák legfőbb célja a különböző folyamatok megismerése a szervezetfejlesztés fontosságának hangsúlyozása, jó példák bemutatása. A Dél-dunántúli régióban a szervező Nevelők Háza Egyesület által menedzselt program mellett bemutatásra került a „Tolna megyei CivilSegéd civil szervezetek komplex szervezeti fejlesztése és szolgáltatási hatékonyságának növelése" című program, valamint Somogy megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése.

A konferencia nyitóelőadásában dr. Kákai László egyetemi docens „A szervezetfejlesztés szükségessége a gyakorlat oldaláról" címmel arról beszélt, hogy az együttműködési hajlandóság, illetve az arra való alkalmasság képességének megszerzéséhez nyújthat segítségét és alapot egy szervezetfejlesztés. Beszélt a hálózatokról, azok különböző szintjeiről, valamint a hálózatosodás, a hálózatban való működés fontosságáról.

A tolnai projektet az Ifjúsági Unió – Szekszárd valósította meg konzorciumban a Mentálhigiénés Műhellyel és Civil Társadalom Fejlesztéséért Alapítvánnyal. A programról András Rita vezető tréner, valamint Pócs Margit a Mentálhigiénés Műhely elnöke beszélt, a folyamatban részt vevő szervezetek nevében pedig Kékesi Emma a Polip Ifjúsági Egyesület munkatársa.

Somogy megye az ország legnagyobb területű megyéje, közel 2500 bejegyzett civil szervezettel. Mindezek ellenére ebben a megyében az első körben nem volt támogatásra javasolt pályázat. Így itt 1 évvel később 2010 áprilisában indulhatott csak el a fejlesztési folyamat. Érdekesség még, hogy nem megyeszékhelyen működő szervezet a projektgazda, hanem egy balatonboglári, a „Helyiérték" Gondolkodók és Alkotók Regionális Egyesülete. A partner pedig az Új Esély Közhasznú Egyesület. A fejlesztési folyamatot

Nagy Norbert projekt menedzser mutatta be. Mivel a projekt még kezdeti szakaszban van, itt még komolyabb eredményekről, illetve tapasztalatokról nem lehetet beszámolni. A 32 bevont szervezet a diagnózisokon, valamint egy alapozó műhelymunkán van túl.

A konferencia zárásaként a házigazda Nevelők Háza Egyesület mutatta be a fejlesztési folyamatát. Pécsett egy hármas konzorcium (főpályázó: Nevelők Ház Egyesület, partnerek: Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Szolgáltató Kft. Maholnap Magyar Jóléti Alapítvány) valósította meg a projektet. A csaknem 50 milliós támogatási keretből gazdálkodó program civil szakemberek mellett számos, üzleti vagy tudományos életben kimagasló, többségében megyei szakember bevonásával valósult meg.

A projektet Fűri Ildikó fejlesztő, a Nevelők Háza egyesület munkatársa mutatta be. A résztvevő szervezet közül a Vasasért Egyesület elnöke Berényi Zoltán, valamint Kenderesi Ilona a Hindu-magyar Kulturális Alapítvány képviselője számolt be a fejlesztés hasznosságáról, szervezetükre gyakorolt hatásáról.

A program a Charles Stewart Mott Alapítvány támogatásával valósult meg.

Somogy megyei civil szervezetfejlesztési program

A Helyiérték Gondolkodók és Alkotók Regionális Egyesülete - partnerségben az Új Esély Közhasznú Egyesülettel – 2010. április 1-jén indította el „Somogy megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése" c. programját. A program Uniós forrásból, az Új Magyarország Fejlesztési Terv (UMFT) keretében valósul meg, 47.553.954 támogatási keretből, 18 hónap futamidőben valósul meg. A megvalósító szervezetek a megyében működő több mint 2800 un. klasszikus szervezetből (alapítvány, egyesület) 32 szervezet komplett szervezeti fejlesztését vállalta fel. A csaknem 50 milliós támogatási keretből gazdálkodó program civil szakemberek mellett számos, az üzleti, vagy a tudományos életben kimagasló szakember bevonásával valósul meg.

A fejlesztés az UMFT Társadalmi Megújulás Operatív Program „Társadalmi befogadás, részvétel erősítése". c. 5. prioritás része, mely alapvető irányként jelöli meg „a helyi közösségek, a civil társadalom erősítését". Jelen konstrukció közvetlen célként határozza meg a civil szervezetek komplex szervezeti fejlesztését, elsősorban azon hosszú távú célt elérendő, hogy a fejlesztett szervezetek megerősödésük, működésük stabilizálása által képesek legyenek hazai és nemzetközi programokban való aktív részvételre. Az országos szinten összességében 1.000 millió forint kerettámogatásból megyénként 1-1 fejlesztési program került támogatásra.

Fejlesztési előkészületek

A Helyiérték Egyesület 2010. májusában pályázati felhívást tett közzé a programban való részvételre. A számos kommunikációs csatornán – információs napok keretében, újságokban, interneten is – propagált lehetőség szép számú megyei szervezetet mozgatott meg. A jelentkezők által benyújtott pályázatok alapján a tervezett 32 szervezet helyett összességében 33 szervezek került be a programba. A beválogatott

Balaton Vox Kórus Egyesület
Balatonboglári Evangélikus Templom Alapítvány
Balatonboglári Orgonáért Alapítvány
Balatonboglári „Megértés Nyugdíjas Egyesület
BB Sport Club Balatonboglár
Békevár Alapítvány
Bolhásért Érdekvédelmi Közhasznú Egyesület
Buborék Szabadművészeti Egyesület
Bűnmegelőzési és Önvédelmi Polgárőr Egyesület
Compass Európai Ifjúsági Közösségért Egyesület
Egymásért Egyesület Edde
Etüd Egyesület
Fonyódi Múzeumi és Helytörténeti Egyesület
Fonyódi Vendégvárók Közhasznú Szövetsége
Hátrányos Helyzetű Cigány Gyerekek és Mozgássérült Gyermekek Egyesülete
Karisz Kisebbségi Egyesület
Kishegyi Szabadidő és Lovassport Egyesület
Magyar Madártani Intézet Egyesület Somogy Természetvédelmi Szervezete
Magyar máltai szeretetszolgálat gondviselés háza
Mérföldkő Komplex Szolgáltató Egyesület
Miró Fotóművészeti Alapítvány
Nagyatádi Szív Egyesület
Nagybajomi Ifjúsági Kör Egyesület
Nagycsaládosok Siófoki Egyesülete
Nevelőszülők Érdekvédelmi Egyesületeinek Szövetsége
Osztopánért Kulturális Egyesület
Őszi Fény Otthon Alapítvány
Platán Fürdő Egyesület
Siófoki Egyesületek Szövetsége
Tondó Művészeti Egyesület
Vadvirág Alapítvány a Sérült Gyermekek Integrációjának Támogatására
Zichy Béla Gyermek- és Ifjúsági Közhasznú Alapítvány
Zselic Vidékfejlesztő Közhasznú Egyesület

szervezetek (lsd. alábbi táblázat) rendkívül gazdag képet festve hűen tükrözik a megyei civil élet sokszínűségét.

Az ősz folyamán minden programba beválogatott szervezet szervezeti átvilágításon esett át. Ezzel párhuzamosan, két csoportban, csoportonként 5 napban un. alapozó workshopok zajlottak Balatonbogláron illetve Kaposváron.

A műhelymunkák tapasztalatai és a helyzetelemző átvilágítások alapján a fejlesztésben résztvevő szakemberek olyan szervezeti fejlesztési terveket állítottak össze, melyek szervezetenként 2-3 fejlesztési irány meghatározása mellett aktív módon reagálnak a résztvevők szervezet-specifikus helyzeteire, problémáira.

A fejlesztési szakasz nyitányaként 2011. január 15-én – a fejlesztésben résztvevő valamennyi szervezet jelenlétével – programindító Workshop-ot tartunk, melynek keretében az Open Space módszert használva kreatív, közös gondolkodás segíteti a fejlesztési szakaszra való ráhangolódást.

A fejlesztés szakasza

A konkrét fejlesztési beavatkozások 2011. januárjában indulnak. A beavatkozások 3 fő gyűjtőkategóriába sorolva (szervezeti fejlesztési beavatkozások, szolgáltatásfejlesztési beavatkozások és projektfejlesztési beavatkozások), 5 fejlesztési módszer használatával valósulnak meg. A beavatkozások egy része csoportos, egy része pedig szervezetspecifikus tanácsadás lesz. A csoportos beavatkozások részben oklevelet is adó, a felnőttképzési törvény előírásai szerint szervezett képzések, de a fejlesztés sajátosságait figyelembe véve túlsúlyban vannak a workshop jellegű, visszacsatolási lehetőségeket is biztosító csoportmunkák.

A program saját honlappal rendelkezik, s folyamatban van egy olyan közösségi webfelület létrehozása is, mely mind a fejlesztésben résztvevő szervezetek, mind pedig a fejlesztők munkáját és eligazodását segíti. A csoportos fejlesztési alkalmak képzési háttéranyagait, tematikáit a szélesebb nyilvánosság számára is biztosítani tervezzük, s rendszeresen számolunk majd be a program előrehaladásáról itt, a Civil Korzó hasábjain, illetve a program honlapján, mely elérhető a www.civilfejlesztesek.hu címen.

Nagy Norbert
projektvezető,
Helyiérték Egyesület

Somogy megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése
TÁMOP -5.5.3-09/1-2009-0001

Születésnapi emlékezés

Eck Imre koreográfus, a Pécsi Balett megalapítója 1930. december 2-án született. 2010. december 2-án barátai, tisztelői emlékeztek Eck Imrére, a táncosra, koreográfusra, díszlet- és jelmeztervezőre, az alkotó emberre a Civil Közösségek Házában. Képeiből, rajzaiból válogatás nyílott a ház galériájában.

Pécs Város Önkormányzata 2006-ban hozta létre az Eck Imre Közalapítványt azzal a céllal, hogy megőrizze Eck Imre művészi, szellemi hagyatékát. A közel

háromszáz műből – az egész estét betöltő balett-estektől az egyfelvonásosokig, a néhány perces táncszámoktól az operában vagy musicalben szereplő táncokig – csak néhány található filmen vagy videón, és még kevesebb jó minőségű, élvezhető felvételen. Így tehát továbbra is a régi felvételek felkutatása és digitalizálása az alapítvány legfőbb feladata. Majd a későbbiekben annak bemutatása, egy emlékszoba létrehozása, egyéb tárgyi emlékek kiállítása. Mindehhez szükség van a város támogatására.

Az alapítvány kuratóriumának tagjai egyhangúlag szükségesnek tartották, hogy a Pécsi Balett alapításának ötvenedik, Eck Imre születésének nyolcvanadik évfordulójára a „Pécs – Európa Kulturális Fővárosa 2010” évében méltó módon emlékezzenek. A Civil Közösségek Háza fogadta be az Eck Imre alkotói munkájáról szóló szimpóziumot és képzőművészeti munkáiból válogatott kiállítást.

A konferencia és a kiállítás megnyitója is december 2-án, Eck Imre születésnapján került megrendezésre.

A szimpóziumon négy előadó emlékezett: Fuchs Lívia tánctörténészt, Petrovics Emil zeneszerzőt, Vitányi Iván szociológust és Nánay István színháztörténészt. Hetényi János, a Pécsi Balett ma már nyugdíjas táncosa háromperces részleteket állított össze néhány balettből. A kiállítást Pinczehelyi Sándor festőművészt nyitotta meg. A megnyitó előtti műsorban Herpay Ágnes fagott művész, Vidákovics Szláven színész és a Pécsi Művészeti Szakközépiskola táncos növendékei, illetve Uhrik Dóra táncművész, betanító tanár működött közre.

Az első filmbejátszás egy régi emblematikus darabból, a Pókhálóból való részlet volt. Ezt Fuchs Lívia előadása követte, aki beszélt a háború előtti magyar balettről, az 50-es 60-as évek európai és tengerentúli balett-irányzatairól, valamint a későbbi évek tendenciáiról, a Pécsi Balett helyét keresve a nemzetközi palettán. Petrovics Emil előadása előtt újabb Petrovics-mű hangzott fel, de ezúttal képpel együtt. Eck Salome című darabjának filmváltozatából részlet (rendező Csenterics Ágnes, szereplők Eck Imre, Hetényi János és Uhrik Dóra). Petrovics Emil előadásából sugárzott az őszinte barátság, mely Eck Imréhez fűzte és fűzi még ma is. Beszélt a közös munkákról,

vitákról, arról, hogy aligha maradt kortárs zeneszerző, aki ne írt volna zenét a Pécsi Balettnek, és hogy ez akkor a kortárs komolyzenének fontos megszólalási helye, lehetősége volt. A következő filmrészlet Kodály Felszállott a páva Bretus Máriával a főszerepben. Vitányi Iván szociológus a kort elemzi. 1956 után a művészetekben bizonyosan egy új reformkort említhetünk. Megváltozik az igény és a befogadás a társadalom, illetve a közönség részéről. Nyitottabb a néző a hétköznapi problémák elvontabb megfogalmazására. Ez minden művészeti ágra vonatkozik: színházra, zenére, képzőművészetre és a táncra is. Nánay István színháztörténész előadása előtt Bartók A csodálatos mandarinjának filmváltozatából láthatott a közönség részletet (rendezte Szinetár Miklós, főszereplők: Bretus, Eck). Nánay István a magyarországi színházak repertoárjait vette

Eck Énekek éneke című balettjéből. A szöveget felvételről Végvári Tamás mondta. Megható volt az a fegyelem, pontosság, a helyhez, az eseményhez méltó magatartás, ahogy ezek a tizenéves táncos gyerekek jelen voltak, és teljesítették a nem könnyű feladatot. Végül **Pinczehelyi Sándor festőművész** kedves szavakkal adott hangot annak, hogy örömmel nyitja meg ezt a kiállítást, és hogy sok idő elteltével látja viszont ezeket a képeket, amik úgy tűnik időtállóak. Sajnálta, hogy már nem kérdezheti meg Imrét, mit gondolt, amikor festette vagy rajzolt a képeit, abból lettek a balettek, vagy a balettekből a képek.

A kiállítás-megnyitó után régen látott ismerősök örömmel beszélgettek. Jó volt látni a sok mosolygó embert az otthonos légkörben. Szép nap volt. Igazi születésnapi emlékezés.

Eck Imréné Végvári Zsuzsa
az Eck Imre Közalapítvány
kuratóriumának elnöke

számba abból az időből, amikor Eck első bemutatói születtek.

Érdekes volt hallani, milyen sok és sokféle előadás jött létre a vidéki színházakban. Eck Imre balettjei hatással voltak a színházi rendezésekre is. Végezetül Kodály Szonátájából láthatott részleteket a közönség (előadók: Bretus és Hetényi).

A kiállítás megnyitóján a Gebauer Galéria részéről dr. Husz Mária köszöntötte a nézőket. Majd Vidákovics Szláven olvasta fel Lázár Ervin egy rövid novelláját, A bolond kútásót. A Pécsi Művészeti Szakközépiskola növendékei következtek, két lány és két fiú. Részleteket táncoltak

Trebbin Ágost

Mennyből az Angyal...

Gyermekkorom sok kedves élménye fűződik a Karácsonyhoz. Emlékszem a pécsváradi és hosszúhetényi karácsonyokra, mikor a falubeli fiúk kezdetleges betlehemükkel jártak házról-házra egy-egy finom falat reményében.

Aranyködös emlékeztemben feltűnik a pécsi Ferences templom Betleheme. Életnagyságú szent alakok állták körül a jászolt, amelyben a kis Jézuska aludta az igazak álmát. Ott volt Szent József jóságos hitvesével, Máriával, de nem hiányoztak a birkáikat terelgető pásztorok és a titokzatos háromkirályok sem. Akkor minden olyan igazinak és csodálatosnak tűnt. Élénk fantáziával megáldott gyermekként még a szelíd mosolyt is fel tudtam fedezni a kicsit merev, faragott arcokon.

Múltak az évek. A kis Jézuska engem is megajándékozott két kis aprósággal. Most már ők fogták a kezemet és vezettek a „csendes éj" kicsit misztikusnak tűnő, boldog betlehemi bölcsőjéhez. Engem viszont már az kezdett érdekelni, kik lehettek azok az ismeretlen faragó emberek, akik ezzel az igazi karácsonyi ajándékkal lepték meg a pécsi városlakókat.

Szíves engedelmükkel megosztom Önökkel a megszerzett ismereteket.

A Szentföld első zarándokai terjesztették el a hírt, hogy Betlehemben, egy sziklabarlangban őrzik a kis Jézus bölcsőjét helyettesítő jászol maradványait. Liberius pápa 354-től tudatosan erősítette a karácsonykultuszt: lehetővé tette, hogy a római bazilikában a hívek megtekinthessék a szent családról készült alkotásokat. Három évszázaddal később a betlehemi ereklyéket Rómába vitték. Itt a sziklabarlang mintájára helyezték el a betlehemi titokzatos éj faragott szereplőit, s csakhamar létrehozták a karácsonyi liturgikus misztériumot, melyben „alakoskodók" keltették életre a történetet.

A krónikák úgy tudják, hogy a karácsonyi betlehem állítás szokását, népszerűsítését és széles körben történő elterjedését a XIII. században Assisi Szent Ferenc és szerzetes társai kezdeményezték. A ferences legenda szerint 1223-ban az olaszországi Greccióban készítették el az első betlehemet, innen terjedt el azután egész Itália szerte.

A karácsonyi betlehem állításának tradíciója a XV-XVI. századra már átterjedt több európai országra is.

1929-ben P. Oslay Oszvald ferences provincius, azaz ferences rendi tartományfőnök kezdeményezte egy laikus testvérek által működtetett, munkás-fraternitas létrehozását. Ennek keretén belül a szerzetesi közösségben élő fráterek egy oltárkészítő műhelyben dolgoznának, amely a rend összes ilyen irányú munkálatait elvégezné. Helyéül, mint erre a célra legalkalmasabbat, a pécsi ferences rend kolostorát jelölte ki. Itt jött létre a pécsi Szent József oltárkészítő műhely.

A magyar betlehemállítás gondolatát Hermann Hermenegild Pál (1893-1949) – az 1934-1940 évek közötti ferences rendi tartományfőnök – vetette fel. A kivitelezésre a pécsi Szent József műhely ügyes kezű mesterembereit tartotta a legalkalmasabbaknak. Különösen nagyra értékelte a műhely vezetőjének, Ernő testvérnek a kiváló képességeit (az egykori műbútorasztalos Tóth Ferenc a renden belül ekkorra már komoly nagyrabecsülést vívott ki magának).

A tartományfőnök lehetővé tette, hogy Ernő testvér a helyszínen tanulmányozhassa Itália templomait annak érdekében, hogy onnan merítsenek ihletet a magyar ferencesek betlehemének megalkotásához. A pécsi mestereknek különösképpen a római San Antonio templom betleheme tetszett legjobban.

1940. karácsonyára készült el a Kisjézus, Mária és József alakja. Az életnagyságú szent alakok valóságos baranyai és pécsi kuriózumok voltak, a műhelymunkák a pécsi ferences kolostor fráterеinek munkáját dicsérték, a szobrok anyagát siklósi és mohácsi nyárfa és fűzfarönkök szolgáltatták.

1941. december 21-re készült el a teljes betlehemi jelenetsor. Ezen a Szentestén már jászolban nyugodott a kisded Jézus, mellette Szűz Mária és Szent József. Megérkezetek az angyalok és a pásztorok is. A szelíd idilli képről nem hiányoztak a háziállatok sem (bárány, kutya, stb.). Azután Vízkereszt ünnepére felékesített tevéiken megérkeztek a napkeleti bölcsek is.

Azóta minden évben december 24-én újra és újra felállították a Betlehemet, azon semmit sem változtattak meg.

Sajnos az utóbbi évek vandál rongálói nincsenek tekintettel a karácsonyi hangulatra és békére, ezért ebben az időszakban a templomban több szigorú biztonsági előírást voltak kénytelen bevezetni.

Karácsonykor a ferencesek betlehemét napjainkban is sok felnőtt és gyermek keresi fel. A hajdani ferences testvérek csodálatos alkotása most is békességgel, szeretettel tölti el a látogatók lelkét.

Tekintsük karácsonyi útmutatónak a ferencesek ránk hagyott életfilozófiáját:

„Imádkozzál és dolgozzál!"

Lelki köldökzsinór

Anya-magzat kapcsolatfejlesztő tréning

Dr. Catherine Feidt szülész-nőgyógyász, pszichoterapeuta és Dr. Sasváriné Szabó Klára képzőművészet-terapeuta vezetésével

A 10 alkalomból álló tréning (10×2 óra), célja az anya és a magzat közti kapcsolat fejlesztése, az érzelmi stabilitás növelése. Fontos a megváltozó testkép elfogadása, a terhesség alatti és a szüléssel kapcsolatos félelmek, szorongások feldolgozása, megértése. Az anya és a fejlődő magzat közti kapcsolatot, kommunikációt strukturált technikák segítségével serkentjük. Az érintés-érzelmek összekapcsolásának fejlesztéséhez a fantáziát, a rajzolást, a művészeti alkotást használjuk. Belső képek segítségével ráhangolódunk nőiségünkre. Rajzolunk, alkotunk és beszélgetünk.

Részletes program:

1. Saját születésem, nevem választása.
2. A családom, a környezetem.
3. Tervezett fogantatás, bizonyosság, ehhez kapcsolódó érzéseim.
4. Álmaimban megjelenő születésszimbólumok.
5. A babám első mozgása. Szívhangjai.
6. Testérzeteim. Szorongásaim. Ambivalens érzéseim a terhességgel kapcsolatban.
7. Biológiai programozás. Mikor szülessen a babám?
8. Mindenhova magammal viszem első sírásodat.
9. Közös festmény, rajz a terhességem és az elképzelt születés élményéről.
10. Visszatekintés, csoportzárás.

Csoportfoglalkozás üteme:

- légzőgyakorlat
- relaxáció
- zene, vers
- alkotás
- értelmezés

Időpontok: 2 hetente kedd de. 10 h-tól, vagy du. 15 h-tól (az időpont az igényektől függően változhat)
Helyszín: Civil Közösségek Háza

Jelentkezés folyamatosan, kezdés a jelentkezések függvényében
Költség: 2500,- Ft alkalmanként, amely tartalmazza a foglalkozás alatt használható képzőművészeti eszközök széles repertoárját. (különféle textúrájú papír, por-, pasztellkréták, akvarell, szén.)

A megfelelő, és szakmailag átgondolt perinatális lelki gondozás pozitív hatásai a következőkben jelentkeznek:

1. Alacsonyabb a szülést megelőző és a szülés alatti szorongás, mely számos szülészeti szövődmény hátterében áll.
2. Segíti a pozitív szülésélményt, mely jelentkezik az anya-gyermek kapcsolatban és az új család létrejöttében is.
3. Segíti a korai jó kötődést, az érzelmi azonosulást, az idegrendszer egészséges fejlődését.
4. Növekszik az anyuka és a baba önbizalma és biztonsága.

Röviden a képzőművészet-terápiáról.

A képzőművészet-terápia az ember imaginatív természetéből indul ki. Ezalatt a képi gondolkodásmódot, a fantázia vizuális megjelenését vagy például az álommunkát értjük, mely szintén képekben jelentkezik. A képi kifejezést kevésbé tudjuk kontrollálni, mint a verbálisat, így több lehetőséget ad arra, hogy mélyebben, őszintébben feltárjuk vele pszichés folyamatainkat.

Mit is jelent ez?

Interaktiv csoportos keretek között az alkotásra helyezzük a hangsúlyt. Az alkotás során lehetőségünk van saját megismételhetetlen lényünket megismerni. Arra az alapélményre épít, hogy mindenki saját maga alakítója lehet. A művészi munkában a „belső" és a „külső" összehangolódik, s így mint egy képernyőre kivetülnek lelki tartalmaink. E munka során „belső rendezetlenségeink" is kívülre helyeződnek, s a kész alkotás tárgyiasítja, megtartja érzéseinket.

Ennek egyrészt fájdalom- és feszültségcsökkentő hatása van. Másrészt a folyamat második részében az alkotó és az alkotás kapcsolatba lép egymással, ami különleges lehetőségeket ad arra, hogy rátekintsünk belső tartalmainkra. Az önreflexió segítségével átélni, rendezni és feldolgozni tudjuk belső élményeinket.

Miért jó ez?

A megértett érzéseinknek már nem vagyunk kiszolgáltatottak! Azokat integrálni tudjuk személyiségünkbe és a megélt tapasztalatokkal gazdagíthatjuk életünket. Ebben az esetben minden élmény egy lehetőség. A „negatív" élmény is!

A csoport, a közösség megtartó erejével segíti munkánkat. Intenzívebbé és sokoldalúvá teszi a tükrözést. Különleges ajándéka még a csoportnak, hogy nem vagyunk egyedül élményeinkkel, megértve érezzük magunkat.

A képzőművészet-terápia során az alkotással minden esetben létrehozunk valami újat. Az alkotói folyamat során megnyílunk, egyedi alkotásainkkal megtapasztaljuk önmagunkat, mely hatással van kapcsolatainkra, kreativitásunkra.

Technikailag használunk festéket, tust, krétát, szenet, ceruzát, agyagot stb. A rajzi tudás nem feltétele a részvételnek.

Programunk a gyermekvárás időszakának legfontosabb és leggyakoribb kérdéseit ölelik fel. A szülés és születés folyamatára, a családra, ezen belül az anya-gyermek kapcsolatra kitüntetet hangsúlyt fektetünk. Célunk,hogy a résztvevőkkel egy közös térben, sajátélménnyel egybekötve a művészetterápia eszközének segítségével nyíltan beszéljünk gondolatainkról, kapcsolatainkról, aggodalmainkról, örömeinkről.

Tevékenységünket az SK RELAX Művészetterápiáért Alapítvány részvételével végezzük.

Várjuk az érdeklődőket a következő e-mail címre:
sasvariklari@norven.axelero.net
skrelax@gmail.com

Tel.: +3630 2989862 – Catherine Feidt
+3630 6888901 – Sasvári Klári

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Pályázat műemléki és régészeti célok megvalósítására
Kiíró: Nemzeti Kulturális Alap – NKA
Beadási határidő: 2011. január 28.
A MŰEMLÉKI ÉS RÉGÉSZETI SZAKMAI KOLLÉGIUM PÁLYÁZATI FELHÍVÁSA

A Műemléki és Régészeti Szakmai Kollégium pályázatot hirdet műemléki és régészeti célok megvalósítására.

A támogatás forrása: a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló 2009. évi CXXX. törvény 1. sz. melléklete szerint: LXVII. Nemzeti Kulturális Alap fejezet.

A támogatás formája: működési támogatásnak nem minősülő visszatérítendő támogatás.

A finanszírozás módja: vegyes finanszírozás.

A rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 350 millió Ft.

Pályázatot benyújtani az alábbi 4 témakörben lehet:

1/A Műemlék épületek és építmények állagmegóvásának, részleges, vagy teljes helyreállításának, felújításának, alamint műemlékek elválaszthatatlan részét képező képzőművészeti alkotások restaurálásának támogatására

Altéma kódszáma: 2732

1/B Veszélyeztetett helyzetű műemlék épületek veszély-elhárításának, állagmegóvásának, részleges helyreállításának támogatására

Altéma kódszáma: 2733

2. Régészeti lelőhelyek tudományos célú feltárására és állagmegóvására

Altéma kódszáma: 2731

3. Országos és nemzetközi műemléki és régészeti konferenciák, rendezvények, szakmai továbbképzések megrendezésére, a rendezvény dokumentálására

Altéma kódszáma: 2708

4. Hazai és nemzetközi műemléki és régészeti konferenciákon, rendezvényeken, szakmai továbbképzéseken való részvétel támogatására

Altéma kódszáma: 2704

További információ: www.nka.hu

Pályázat gyermekek és fiatalok táboroztatására
Kiíró: Lakóhelyünkért Alapítvány
Beadási határidő: 2011. január 31.

A Lakóhelyünkért Alapítvány pályázatot hirdet 2011-es gyermek- vagy ifjúsági táborozási programok támogatására. (Pályázatfigyelő)

Pályázatot hirdet Gyermekek táboroztatása 2011 címmel a Lakóhelyünkért Alapítvány 2011. évi gyermek vagy ifjúsági táborozási programok támogatására. A pályázat keretében olyan belföldi táborok támogathatók, amelyek hozzájárulnak a 6 és 25 év közötti gyermekek és fiatalok közösségi élményeinek kialakításához. Az elnyerhető támogatás összege legalább 50 ezer, de legfeljebb 400 ezer forint. A támogatásra szánt keretösszeg 10 millió forint.

További információ: E: pappne.irma@gmail.com

I: www.szallasinfo.shp.hu/hpc/web.php?azonosito=szallasinfo-&oldalkod=1163509976

Pályázat tehetségsegítő programok támogatására
Kiíró: Oktatásért Közalapítvány
Beadási határidő: 2011. január 31.

Az Oktatásért Közalapítvány pályázatot hirdet tehetségsegítő szervezetek és a gyermekvédelmi szakellátás intézményei közötti együttműködés támogatására. (Pályázatfigyelő)

Pályázatot hirdet tehetségsegítő szervezetek és a gyermekvédelmi szakellátás intézményei közötti együttműködés támogatására az Oktatásért Közalapítvány. Az NTP-OKA-XVII/2. kódszámmal meghirdetett pályázat keretében a 6-24 éves korú gyermekek, fiatalok tehetségsegítésének, tehetséggondozásának elősegítése, a tehetségsegítést koordináló, biztosító állami és civil fenntartású intézményekkel közös programok kidolgozása és megvalósítása támogatható. Az elnyerhető támogatás összege legalább 600 ezer, de legfeljebb 1 millió forint. A támogatásra szánt keretösszeg 26 millió forint.

Bővebb információ:

Oktatásért Közalapítvány; 1075 Budapest, Rumbach Sebestyén utca 19-21.

E: info@oktatasert.hu

I: www.oktatasert.hu/ntp-oka-xvii2-tehetsegsegito-szervezetek-es-gyermekvedelmi-szakellatas-intezmenyei-kozotti-egyuttmuk

T: (06 1) 269-4480

Szervezetek / intézmények komplex számítástechnikai infrastruktúra fejlesztése
Kiíró: Civilcom Egyesület
Beadási határidő: 2011. február 1.

A pályázat célja: Az elmúlt években Magyarországon is egyre több multinacionális nagyvállalat jelent meg, melyek számítástechnikai eszközök gyártásával foglalkoznak. Az iparág képviselőinek, az EU követelményrendszerének megfelelően, kötelező jelleggel részt kell venniük a vállalatok „zöld-politikájának" népszerűsítésében, a környezetvédelem és fenntartható fejlődés terén elért eredményeik publikálásával.

A fenti mutatók növelése érdekében a cégek partnerség-kezelő programokkal, kommunikációs kampányokon keresztül segítik a környezetvédelem és fenntartható fejlődés folyamatait, mindehhez kapcsolódva pedig a termelésből származó éves bevételeik meghatározott részét közösségi célokra, így a civil társadalom fejlesztésére, civil szervezetek támogatására fordítják.

A CIVILCOM EGYESÜLET, mint közvetítő ernyőszervezet, ezeket a támogatásokat gyűjti össze és pályáztatás útján juttatja el a nyertes szervezetek / intézmények részére.

Jelen pályázat célja a civil társadalom fejlesztése, a non-profit szervezetek, egyéb intézmények mindennapi munkájának hatékonyabbá tétele a szükséges irodai, számítástechnikai infrastruktúra biztosításával.

A támogatás 2011. május 01. és 2011. október 31. között megvalósuló, a szervezet/intézmény alapszabályában/alapító okiratában megjelölt tevékenységének gyakorlásához, programjának megvalósításához szükséges számítástechnikai infrastruktúra beszerzéséhez nyújtott vissza nem térítendő támogatás.

A pályázatban csak a pályázó által meghatározott támogatási időszakot terhelő költségekre vonatkozó számlák számolhatók el, melyek pénzügyi teljesítésének az elszámolási időszak végéig meg kell történnie.

Jelen pályázati felhívásra egy szervezet/intézmény kizárólag egy pályázatot nyújthat be. Konzorciumban történő pályázásra nincs lehetőség.

A támogatás maximális mértéke a projekt elszámolható összes költségének 100 %-a.

A jelen pályázat keretében igényelhető támogatás összege: legalább 250.000 Ft, de legfeljebb 850.000 Ft lehet.

További információ: www.civilcom.hu

Civil szervezetek által kezdeményezett projektek
Kiíró: Európai Bizottság
Beadási határidő: 2011. február 1.
Megvalósulási időszak: 2011. augusztus 1. – 2011. december 31.
Támogatható tevékenységek

A különböző országokban működő civil szervezetek projektjeinek tárgya lehet:

- egy konkrét tevékenység: pl. szeminárium, tematikus műhely-megbeszélés, kiadvány, információs kampány, művészeti műhely,

amatőr sporthoz kötődő tevékenység, képzés, kiállítás, stb.;
- vita: bevonva pl. a részt vevő szervezetek tagjait, más civil szervezeteket, egyéb szervezeteket, döntéshozókat, állampolgárokat, stb.;
- közös gondolkodás: az európai értékekről, az európai polgárságról és a demokráciáról, bevonva szakértőket, döntéshozókat, polgárokat, pl. egy kollokvium keretében;
- hálózatosodás: az adott területen működő több szervezet tartós hálózata.

Támogatás

Az **„esemény jellegű" projektek** esetén (konferencia, szeminárium, eszmecserék, műhelymunkák stb.) a támogatások kiszámítása átalánydíjak alapján történik. A támogatásokat az eseményeken **részt vevő személyek száma alapján** számítják ki, valamint a végső termékek (kiadvány, DVD/CD-ROM, honlap) után **egyösszegű** támogatást ítélnek meg.

A nagyobbrészt **nem esemény jellegű tevékenységekből álló projektek** esetében a kért támogatás nem haladhatja meg az érintett program támogatható költségeinek **70%-át.** A támogatás mértéke minimum **10.000 EUR/projekt, maximum 55.000 EUR/projekt**.

További információ a Tempus Közalapítvány (www.tpf.hu) ill. az Európai Bizottság honlapján:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm

A pályázati felhívás letölthető az alábbi oldalról: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/programme/programme_guide_en.php

Pályázati felhívás nonprofit szervezetek számára, kedvezményes Antivírus szoftver beszerzésére

Kiíró: Panda Antivirus Hungary Kft.

Beadási határidő: 2010. december 31.

Ezúton tájékoztatjuk, hogy a Panda Security „Nonprofit Antivírus" néven pályázatot hirdet magyarországi nonprofit szervezetek számára saját felhasználású antivírus szoftverek beszerzésére. **A pályázati támogatás mértéke eléri a 45%-ot!**

A pályázat célja: a nonprofit szervezetek teljeskörű vírus-, spam-, és kémprogram védelem bevezetésének támogatása. A pályázat Panda Security vírusirtó szoftverek kedvezményes beszerzését biztosítja.

A pályázati támogatást megnyerheti minden olyan szervezet mely:
- szerepel a társadalmi szervezetek és alapítványok névjegyzékében
- vagy a Nonprofit Önarckép Adatbázisban,
- és minimálisan 5 db számítógéppel rendelkezik

További információ: www.pandasecurity.com

Pályázati felhívás a „Lila Szalag Díj"-ra

Kiíró: Nemzeti Erőforrás Minisztérium

Beadási határidő: 2011. március 8.

A Nők Elleni Erőszak Megszüntetésének Világnapja alkalmából a Nemzeti Erőforrás Minisztérium meghirdeti az immár hagyománnyá vált **Lila Szalag Díj** sajtópályázatát „A magyar sajtó a nőkkel szembeni és a háztartáson belüli erőszak ellen" címmel.

A pályázat célja, hogy a minisztérium megismerje és értékelje azon médiumok munkáját, amelyek hiteles és kiegyensúlyozott tájékoztatással segítik a nők elleni háztartáson belüli és partnerkapcsolati erőszak megelőzését, partnerek a nők elleni erőszakkal szembeni zéró tolerancia elvének érvényesítésében, valamint kritikusan viszonyulnak a nők elleni háztartáson belüli, illetve partnerkapcsolati erőszakról szóló sztereotípiák és tévhitek terjesztéséhez.

A pályázatra valamennyi elektronikus és nyomtatott sajtóorgánum jelentkezését várja a minisztérium.

A pályázás feltétele, hogy a nőkkel kapcsolatos témák feldolgozásában következetesen, folyamatosan az elfogulatlan tájékoztatás normáit kövesse a pályázó. Különös hangsúlyt kap, ha a pályázó nem kampányszerűen foglalkozott a háztartáson belüli erőszak témájával, hanem folyamatosan, több nézőpontból megvizsgálta a problémát.

A pályázat beadási határideje: 2011. március 8.

Eredményhirdetés: 2011. március vége

További információ: www.nefmi.gov.hu; eselyegyenloseg@nefmi.gov.hu

Az egész életen át tartó tanulás programja (LLP)

Kiíró: Európai Bizottság

Célkitűzések és leírás: e pályázati felhívás alapját az egész életen át tartó tanulás programjának létrehozásáról szóló, az Európai Parlament és a Tanács által 2006. november

15-én elfogadott határozat (1720/2006/EK határozat) képezi. A program a 2007-2013 közötti időszakra vonatkozik. Az egész életen át tartó tanulás programja az oktatás, a szakoktatás és a szakképzés minden típusára és szintjére vonatkozik, és a határozat 4. cikkében felsorolt valamennyi jogalany számára elérhető.

A pályázóknak a következő országok egyikében kell élniük:
- az Európai Unió 27 tagállama,
- az EGT- és az EFTA-országok: Izland, Liechtenstein, Norvégia, Svájc,
- tagjelölt országok: Horvátország, Törökország.

Összhangban az egész életen át tartó tanulás programját létrehozó határozat 14. cikkének (2) bekezdésével a Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig, valamint a Transzverzális program kulcstevékenységei alá tartozó multilaterális projektek és hálózatok nyitva állnak azon harmadik országbeli partnerek előtt is, amelyek a határozat 7. cikke alapján még nem vesznek részt az egész életen át tartó tanulás programjában.

Költségvetés és a projektek időtartama: az erre a pályázati felhívásra elkülönített összeg hozzávetőlegesen 1065 millió euró. Mind a megítélt támogatások összege, mind a projektek időtartama eltérhet olyan tényezők függvényében, mint például a projekt típusa vagy az érintett országok száma.

A pályázatok benyújtási határideje: a főbb határidők a következők: Comenius, Grundtvig: Munkahelyi képzés első határidő: 2011. január 14., további határidők: 2011. április 29.,

2011. szeptember 16. Comenius tanárasszisztensi ösztöndíjak - 2011. január 31.

Leonardo da Vinci: Mobilitás (a Leonardo da Vinci mobilitási bizonyítványt is beleértve); Erasmus: Intenzív nyelvi képzések (EILC) - 2011. február 4. Jean Monnet program - 2011. február 15. Comenius, Leonardo da Vinci, Grundtvig: Partnerségek; Comenius: Comenius Regio partnerségek; Grundtvig: Műhelytalálkozók - 2011. február 21. Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig: Multilaterális projektek, hálózatok és kísérő intézkedések - 2011. február 28. Leonardo da Vinci: Innováció átadására irányuló multilaterális projektek – 2011. február 28. Erasmus: Intenzív programok, hallgatói mobilitás tanulmányok és szakmai gyakorlat céljából (az Erasmus konzorciumi hitelesítést is beleértve) és oktatói mobilitás (oktatási megbízások és személyzeti képzés) – 2011. március 11. Grundtvig: Gyakornokság, 50 éven felüliek önkéntességi projektjei - 2011. március 31. Transzverzális program: 1. kulcstevékenység - tanulmányutak – első határidő: 2011. március 31. Második határidő: 2011. október 14. Transzverzális program: minden más tevékenység - 2011. március 31.

A Grundtvig szakmai látogatások és cserekapcsolatok, illetve az előkészítő látogatások valamennyi ágazati programhoz, címekhez országonként különböző határidők tartoznak. Kérjük, további információért az országában működő nemzeti iroda honlapján tájékozódjon.

Részletes információk: „Az egész életen át tartó tanulás programja 2011-2013, általános pályázati felhívás: 2010. évi változat - stratégiai prioritások" teljes szövege, az egész életen át tartó tanulás programjára vonatkozó 2011. évi Útmutató, valamint a pályázati űrlapok elérhetőségére vonatkozó információk a következő internetes címen érhetők el:

http://ec.europa.eu/education/llp/doc848_en.htm

Megyesi Schwartz Éva

Vasasért Egyesület

Levélcím: Pécs-vasas, „C" utca 17/6.
Székhely: Pécs-vasas, „Bencze J. u. 6.
Telefon: 72/267–007
Adóigazgatási szám: 18305434–1–02

Elektronikus levélcím:
vasasert.egyesulet@t–online.hu
Mobil: 20/480-7663
Bankszámlaszám: 50300082–10000166

Civil összefogással megmenekült a könyvtár

A Vasasért Egyesület együttműködve helyi civil szervezetekkel a Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár meszesi fiókkönyvtárát vette át további üzemeltetésre. Ezzel közös erőfeszítéssel a megszűnésre ítélt meszesi könyvtár további működtetése, továbbélése vált biztosítottá. Az átvett állományt, mintegy 4.000 kötetet kiegészítettük további 1.000 kötettel, amit közösen a Maholnap Alapítvány Könyvtámasz pályázatán nyertünk. Terveink szerint ebből az állományból két helyen – Somogyon és Vasason – létesítünk új könyvtárakat. Ennek első lépéseként 2010. december 12-én 14 órakor Vasason nyílik meg a könyvtár, a Berze Nagy János Művelődési házban (Vasas, Szövetkezet u. 13.) amelyet egyben névadó ünnepség is kísér. Köszönettel tartozunk a Csorba Győző Megyei-Városi könyvtár vezetőjének, dr. Szabolcsiné Orosz Hajnalkának és munkatársainak, akik szakmai segítséggel, és bútorokkal járultak hozzá a könyvtár átköltöztetéséhez. Külön köszönet önkénteseinknek, és civil partnereinknek, akik a konkrét munkálatokkal segítették a könyvtárunk mielőbbi beüzemelését.

Berényi Zoltán
elnök

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

Gyuri bácsi karácsonyi receptjei – a főszerkesztő ajánlásával

Kovács Gyurival, székesfehérvári barátunkkal, már évek óta dolgozunk együtt a pro-Háló Hálózatban. Az évek során kiderült, hogy remek szakács, nagyon sok találkozón sütött-főzött nekünk. Az itt következő receptek Tőle származnak, és bátran ajánlhatom az olvasóknak, hiszen már mindegyiket megkóstoltam.

Anyósnyelv

Hozzávalók: - 1 kg liszt (normál, BL55)
- 20 g élesztőpor, ez megfelel 7 dkg tömbélesztőnek
- 1 evőkanál só
- 0,5 dl olívaolaj
- 0,5 dl víz (melegített, de nem forró)

A hozzávalókat össze kell keverni, kellően átgyúrni és kb. 1 órán át pihentetni. A megkelt masszából 4-5 cm átmérőjű rudat kell sodorni, amiből kb. 1 centis korongokat vágunk, melyeket egy irányba kb. 25-30 cm hosszra kinyújtjuk. Sütőpapírra, vagy olajozott sütőlemezre tesszük, tetejüket nagyon vékonyan, olajba mártott ecsettel áthúzzuk és durva, szemcsés sóval, ízlés szerint meghintjük. Meg lehet kenni csípős szósszal is. Forró sütőben, 10-12 perc alatt világosbarnára sütjük. Az olaj miatt hólyagossá válik.

Mártás: Apróra vágott zöldhagyma zöldjét enyhén sózott tejfölbe keverjük.

Csíkos kuglóf

Hozzávalók:
- 35 dkg liszt
- 37 dkg kristálycukor
- 1/8 l. víz (1.25 dl.)
- 1/8 l. olaj (1.25 dl.)
- 6 tojás
- 1 csomag vaníliás cukor
- 1 csomag sütőpor
- 2 evőkanál kakaópor

A hat tojásfehérjét kemény habbá verjük. A hat tojás sárgáját a vízzel simára keverjük, hozzáadjuk a vaníliás cukrot és az olajat, majd összekeverjük a liszttel (előzőleg elkevertük a sütőport és a csipetnyi sót a lisztben). Keverés közben folyamatosan adjuk hozzá a habot.

Mindezt ajánlatos robotgéppel végezni, de kézzel is elvégezhető. Az így elészült masszából kiveszünk kb.1.5 dl-t, és ebbe keverjük el a két evőkanál kakaóport. A nagyméretű kuglófsütőt kizsírozzuk, kilisztezzük és beleöntjük a massza felét, majd a kakaóst körbe öntjük, ezután a maradékot hozzáöntjük, végül a kakaóst is. Forró sütőben sütjük kb. 40 percig. (Ezzel nyertem egy kuglófsütő versenyt.)

Mézes sütemény karácsonyra

Hozzávalók:
- 25 dkg porcukor
- 2 egész tojás
- egy kávéskanál őrölt szegfűszeg
- egy kávéskanál őrölt fahéj
- 25 dkg langyos méz
- 2 dkg szalakáli
- 1 dkg szódabikarbóna
- egy evőkanál zsír
- 2,5 dl forralt tej
- 6 evőkanál baracklekvár
- és 1 kg liszt

A hozzávalókat 80 dkg liszttel összegyúrjuk, egy napig állni hagyjuk a hűtőben. Másnap a maradék 20 dkg lisztet hozzágyúrjuk, három cipót készítünk. Kb 1 cm vastagra nyújtjuk, különböző formákat szaggatva szép világosra sütjük. Cukormázzal díszíthetjük.

Légmentesen lezárva hetekig puha marad.

Isztiméri vajas pogácsa

Hozzávalók:
- 50 dkg liszt
- 25 dkg vaj
- 2 dl tejföl
- 2 tojás sárgája
- 2 teáskanál só
- 2 evőkanál cukor
- egy evőkanál rum
- 5 dkg élesztő

A lisztet a vajjal elmorzsoljuk. A többi alapanyagból egynemű pépet keverünk – az élesztőt a tejfölben oldjuk fel. Az egészet finoman átgyúrjuk. Éjszakára légmentesen lezárva hűtőbe tesszük. Másnap kb. 2 cm vastagra nyújtjuk, tetejét bevagdossuk, apró pogácsákat szaggatunk belőle. Tetejét megkenjük felvert tojással, majd egy fél óra múlva megismételjük. Közepes sütőben szép pirosra sütjük.

Titkos tekercs

Hozzávalók:
- 50 dkg liszt
- 2 evőkanál fagyos zsír
- 6 dkg élesztő 2dl tejben felfuttatva
- 1 teáskanál só

A lisztben a zsírt elmorzsoljuk, majd hozzáadjuk az élesztőt és összegyúrjuk az egészet. Ha kemény a tészta egy kis aludttejet, vagy kefírt adunk hozzá. Három cipót formázunk a tésztából, és fél órát pihentetjük.

Kerek formára kinyújtjuk, nyolc részre osztva felvágjuk (mint a tortát).

A körcikkforma szélesebb végére egy féldiónyi margarint vagy fűszervajat teszünk és felcsavarjuk. Tetejét egy felvert tojással megkenjük, és szezámmaggal, köménnyel vagy sajttal meghintjük. Forró sütőben kisütjük.

Tölthetjük bármivel (dió, mák, darált hús, stb.) de a margarint ne felejtsük el a tésztába tenni.

Tőlünk színes a világ!

Találkozás Baranya Élő Nemzetiségi Örökségével

BARANYA 2010

www.baranyaikultura.hu

EURÓPA KULTURÁLIS FŐVÁROSA 2010

www.pecs2010.hu

BARANYAI Civil Forró

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VII. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM

2011. JANUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2011. január 28-án, pénteken 17 órakor nyílik a Pécsi Zománcműhely „Kapu”** című kiállítása.
  Művészeti vezető: H. Barakonyi Klára képző – és iparművész
  A kiállítást megnyitja: Herczeg László festőművész
  Közreműködnek: Rippert Péter - zongora
  Zimonyiné Czipó Ildikó – vers
  Megtekinthető: 2011. február 18-ig

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2011. február 1-jén, kedden 18 órakor nyílik Kéméndy József (MF) „Kedvenceim”** című kamarakiállítása.
  A kiállítást megnyitja: Hámori Gábor, fotóművész, a Mecseki Fotóklub elnöke
  Megtekinthető: 2011. február 28 -ig

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Február 1-jén, kedden 18 órakor
„Kedvenceim”
Kéméndy József (MF) kamarakiállítása
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 7-én, hétfőn 14 órakor
NCA Fórum

Február 8-án, kedden 16 órakor
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG összjövetele
Vendég az ecuadori nagykövet

Február 8-án, kedden 18 órakor
Trükkök, eljárások a Photoshopban
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 8-án, kedden 18 órakor
Dékány Zsolt: Csak természetesen
Beszélgetés és vetítés madarakról és a természet más csodáiról.
A természetfotók kedvelőinek válogatott össze munkáiból egy csokorra valót Dékány Zsolt.

Február 9-én, szerdán 18 órakor
Vezetőképzés
ESÉLY KÖZALAPÍTVÁNY

Február 9-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Gran Torino
Színes, feliratos, amerikai filmdráma, 116 perc, 2008

Február 15-én, kedden 16 órakor
Haas György: A nemzet reménysége volt – könyvbemutató
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Február 15-én, kedden 18 órakor
Klubpályázat
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 19-én, szombaton 15 órakor
Pécsi Művészkör Írók, Költők Baráti Társasága

Február 21-én, hétfőn 17 órakor
„Én is tudok valamit!” - a művészet hatása a tanulási problémák kezelésére.
A „Diszlexiások színháza” alkotói folyamatának tapasztalatairól Füsti Molnár Éva színművész és Szabó Zsuzsa bábművész mondják el élményeiket.
További vendégünk: Rozs Tamás művészetterapeuta.
DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET

Február 23-án, szerdán 12 órakor
Globális Nevelés Regionális Kerekasztal
ARTEMISSZIÓ ALAPÍTVÁNY

Február 23-án, szerdán 17 órakor
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG

Február 23-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Szerelmem, Szarajevó
Színes, horvát-osztrák-német filmdráma, 90 perc, 2006

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 15.00 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 18 órakor
PÉCSI OROSZ SZÍNHÁZ
Vezeti: Szilágyi Eszter

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente (páros) keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI - MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 9.30 órakor
Zenés babusgató
Profil: Zenés-énekes játékos foglalkozás kicsiknek (0-3 éves korig)
A foglalkozásokon a babák szüleikkel együtt élvezhetik a ritmus és dallam harmóniáját
Zenél: Szabó Judit - gitár, furulya, ének

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Közigazgatás és Igazságügyi Minisztérium
Társadalmi és Civil Kapcsolatok Főosztálya

Nemzeti Erőforrás Minisztérium

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4

CIVIL ÉLET

Tudás-Forrás program 5

Egy különleges csapat, avagy kiből lesz az újságíró? 13

ÖNINDÍTÓ

Az önkéntesség kiemelt szerepet kap 2011-ben 6

„Önindító Program” 7

Önkéntes turné 9

VÁROSTÖRTÉNET

A Vasárnapi Újsággal Pécsett 12

KULTÚRA

FOLKBEATS – ’Ahol a szívem dobban’ 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

7624 Pécs,
Szent István tér 17.

Telefon:
+36-72/215-543

Telefon/Fax:
+36-72/315 679

E-mail:
nevhaz@t-online.hu

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Beköszöntő

Jó úgy kezdeni egy évet, hogy tudja az ember, nagyjából mire számíthat. A múlt év decemberében, az év utolsó közgyűlése keretében a testület elfogadta a Civil Közösségek Háza funkcióbővítésére vonatkozó elképzeléseket. Mit is jelent ez?

A Civil Közösségek Háza működik tovább, ahogy eddig is tette: várja a civil szervezeteket, társaságokat összejöveteleik megtartására, szervezi és befogadja a kulturális programok sokaságát, a koncerteket és előadásokat, és működik tovább a Civil Szolgáltató Központ is annak ellenére, hogy a minisztérium idén „elfelejtette” berakni a költségvetésébe azt a minimális tételt, amit e központok egy évre kaptak. Talán jövőre. Az NCA-s és egyéb közérdekű pályázati, jogi, szervezeti, stb. tanácsadások éppúgy folynak, ahogyan már évek óta. Működik a számítógépes terem is és ingyenes tanfolyamokkal várja továbbra is az érdeklődő idősebb korosztályt. Az önkormányzat idén összesen 3 millió forinttal támogatja az intézményt, ami csökkentett mértékű a korábbi évhez képest, annak ellenére, hogy jelentős mértékű többlet-program kapcsolódik be a ház működésébe. Nem örülünk ennek, de látva a jelenlegi helyzetet, elfogadjuk. Mik is ezek a bővülések?

Az épület hátsó szárnyának utolsó traktusába már az év végén beköltözött az Esélyek Háza, amelyet a NEFMI támogat, igaz ezt a programot is idén már csökkentett mértékben. A korábban a Rákóczi úton működő Esélyek Háza január 1-től már a Szent István tér 17. szám udvari részében fogadja klienseit, s szervezi továbbra is azokat a szemléletformáló programokat, amelyek már eddig is meghatározták a ház profilját. Működésüket teljes mértékben minisztériumi és pályázati forrásokból finanszírozzuk.

Az udvari épületbe – remélhetőleg hamarosan – beköltözik az Önkéntes Központ. Az önkéntesek szervezését, felkészítését és a fogadó szervezetek, intézmények felkutatását végző központ már nem újdonság a pécsiek számára. Az EKF-et megelőzően, s 2010-ben is rendkívül nagy segítséget jelentett a több száz önkéntesből álló csapat, akik a jövőben sem szeretnék ezt a tevékenységet abbahagyni. Elképzelhető, hogy az iskolai oktatásba is bevezetik az önkéntes munkát, amiben a központ sok segítséget tud majd nyújtani. Az Önkéntes Központ működését egy TÁMOP projektből finanszírozzuk, s idén – lévén az Önkéntesség Európai Éve – több pályázatot is nyújtunk be különböző önkéntes projektek megvalósítására.

S mindezen elképzelések megkoronázására a fentieket működtető Nevelők Háza Egyesület megkapta üzemeltetésbe a Szent István tér 17. szám udvarát, a hozzá kapcsolódó nyugati, és a tőle távolabb, a Káptalan utca mögött elterülő északi várfalsétányokat. A nyugati várfalsétány Kultúrkert néven vált ismertté az elmúlt évek során. Több ezer m2 zöldfelület gondozása nem kis feladat, s az önkéntesek itt is majd sokat segíthetnek.

Komoly kihívások előtt állunk tehát 2011-ben, mégsem rettenünk vissza, sőt örülünk annak, hogy Pécs város közössége szereti és hasznosnak találja a ház adta lehetőségeket és programokat. Idén is várjuk a kerteket megtöltő kreatív programokat, az épületeket megtöltő közösségek zsivaját, s a tereket megtöltő szellem és lélek jótékony hatását a pécsiek életében.

Vincze Csilla Anna

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Boros Julianna, Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be *„SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében”* címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010-0011 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a projekt megvalósítása megkezdődött.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

TANÁCSADÁS

2010. novemberétől a tanácsadás és képzési programok elindításának előkészítése, a helyi igények alapján a projekt során nyújtott szolgáltatások rendszerének kialakítása és elindítása történt Mohácson, Mágocson, Pécsett.

Tanácsadók elérhetőségei:

Munkaerő-piaci tanácsadó elérhetősége: Csiszár Tamás, 30/816-9806

Pszicho-szociális tanácsadó elérhetősége: Szabó Kata, 20/295-7795

PROJEKTMODELLEZŐ KLUB

2010. novemberében indult és 2011. decemberig fog tartani.

A projektmodellező klub célja, hogy a helyi szervezetek és intézmények együttműködésében új projektek és programok kerüljenek kidolgozásra, melyek segíthetik a helyi problémák megoldását. A klub célja, hogy új pályázati lehetőségek kiaknázásával, az együttműködések aktivizálásával, a célok megfogalmazásával közös gondolkodásra ösztönözze a helyi partnereket, együttműködőket.

Tartalma: A célok elérése érdekében szakmai-támogató segítséget nyújtunk a projekt munkatársain és szakembereken keresztül. A végső célt közösen határozzák meg a résztvevők, lehet célként definiálni egy program megvalósítását, vagy egy pályázat benyújtását.

2010. december 3-5. között **AZ ÖNKÉNTESEK SZÁMÁRA KÉPZÉST SZERVEZTÜNK PÉCSETT**. A képzés célja, hogy a projekt során együttműködő partnerszervezetek támogatást és segítséget kapjanak helyi önkéntes segítőkön keresztül a különböző programok (pl. projektmodellező klub, esélyegyenlőségi nap, stb.) megvalósításában. A hatékony segítségnyújtáshoz szükséges az önkéntesek felkészítése és képzése. Képzésük célja, hogy megismerkedjenek a projekt fő céljával és tématerületeivel (az előítéletek és diszkrimináció csökkentésével a hátrányos helyzetben lévők integrációjához, esélyegyenlőségének előmozdításához), melyek alapján információkat kapjanak, közösen gondolkodjanak és tapasztalatot cseréljenek, s emellett megismerkedjenek egymással. E képzés az **együttműködésről,** a személyes és szakmai kompetenciák erősítéséről és a projekthez közvetlenül kapcsolódó témák – **önkéntesség, esélyegyenlőség, anti-diszkrimináció** – megismeréséről, feldolgozásáról, a tudás- és tapasztalatszerzésről szólt.

KÉPZÉSEK

Az elkövetkező hónapokban a projekt során különböző képzések indulnak, melyekre várjuk a pécsi, sellyei, sásdi, mohácsi, siklósi kistérségekben élő érdeklődők jelentkezését.

A Célcsoport részére szervezett képzések:

1. **„Kézenfogott családok” akkreditált képzési program**: életminőséget javító komplex képzés a hátrányos helyzetű családoknak
2. **Fiataloknak** 3 napos bentlakásos **aktivizáló tréning**, bűnmegelőzés tartalommal
3. **Antidiszkriminációs tréning:** a célcsoporttal foglalkozó humán szolgáltatók (civil, állami és önk.-i) számára érzékenyítő, ismeretátadó, képessé tevő tréningek szervezése
4. **Esélyegyenlőségi képzés** (antidiszkriminációs tréning): munkáltatóknak, foglalkoztatóknak részére ismeretátadó képzés
5. **Számítástechnikai alapismeretek** (60 órás) képzés a célcsoportnak, a digitális írástudás fejlesztéséért

További információt kaphat a képzésekkel kapcsolatban az alábbi elérhetőségeken:

Kiss Zsuzsanna, közösségszervező
Tel.: 72/511-815
E-mail: tamop551@civilhaz-pecs.hu

SZAKMAI NAPOK

2011. február-június között havonta egy alkalommal szakmai napot tartunk. A szakmai napok során várjuk a szociális és foglalkoztatási célú civil, non-profit, állami és önkormányzati szolgáltatók szakembereit, munkatársait, és munkáltatókat.

A szakmai napok keretében különböző szakmai és módszertani modellek kerülnek bemutatásra. Másrészt különböző szakmai szervezetek és intézmények programjait ismerhetik meg a résztvev ők. Reményeink szerint az adott szakterület képviselői között további együttműködések jönnek létre.

Boros Julianna
a projekt szakmai vezetője
boros.julianna@civilhaz-pecs.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 0672/511-815 tamop551@civilhaz-pecs.hu, www.civilhaz-pecs.hu

A projekt az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával valósul meg.

Tudás-Forrás program – Beszámoló a záró konferenciáról

2010. november 30-án tartotta a TÁMOP 1.4.3. — 08/2-2009-0053. „Tudás-Forrás" – módszertani és együttműködési hálózat kiépítése és működtetése nevű projekt a záró konferenciáját, melyre a projektben részt vevő szervezeteket, továbbá a szociális és munkaerő-piaci szakmai szervezetek szakembereit hívták meg a szervezők.

A Tudás-Forrás projekt alapvető célkitűzése, hogy a megvalósító szervezetek (Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont, Pécs; Humán Fejlesztők Kollégiuma, Debrecen és az Esély Szociális Közalapítvány, Szolnok) az általuk korábban kialakított munkaerő-piaci szolgáltatási módszereket és modelleket közös nevező mentén szakmailag integrálják, majd ennek szélesebb szakmai kör által történő megvitatása után a kiválasztott célcsoportok számára átadják, terjesszék, hasznosítsák.

A projekt keretében 60 alkalommal szerveztek regionális workshopokat, melyeken a három, úgynevezett „diszszeminációs csomagban" összegzett módszer került bemutatásra. A workshopok a résztvevők aktív részvétele mellett arra is alkalmat adtak a megvalósító szervezeteknek, hogy a munkanélkülieket segítő szakemberekkel megvitassák azokat a szakmai kérdéseket és aktualitásokat, melyek segítik, illetve nehezítik a munkájukat, a hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiacra segítésének napi gyakorlatában.

A november végén Budapesten megrendezett záró konferencia célja az volt, hogy bemutassa a projekt-megvalósítás állomásait és a tapasztalat-átadó műhelyek során szerzett szakmai tapasztalatokat, eredményeket. Dandé István szakmai vezető előadásában bemutatta a projekt a megvalósulását, a mérföldköveit, a résztvevő szervezeteket.

Erdős Judit szakértő a Tudás-Forrás projekt szakmai tapasztalatait összegezte a résztvevőknek. Előadásában összegezte a tapasztalatátadó műhelyek helyszíneit, kereteit, a csoportok összetételét és aktivitását, továbbá a szakmai tartalmat. A projekt szakmai tapasztalatainak összegzésekor felhívta a figyelmet többek között az egyszemélyes családsegítő szolgálatok kapacitáshiányára, valamit arra, hogy az állami munkaerő-piaci szolgáltató döntően adminisztratív feladatokat lát el, illetve a családsegítő szolgálatok erőforrás hiányosak és „tömegekkel" küzdenek.

A három megvalósító szervezet további célja volt a konferencia megszervezésével, hogy a projekt eredményeit, tapasztalatait összekapcsolja azon kezdeményezésekkel, melyek szintén

munkanélküliekkel foglalkozó szakemberek felkészítését, szakmai sztenderdek kidolgozását, a munkaerő-piaci szolgáltatások fejlesztését célozzák.

Így bemutatásra került két kiemelt TÁMOP projekt, az egyik a TÁMOP 5.4.1. melynek célja a szociális szolgáltatások modernizációjának, a központi és területi stratégiai tervezési kapacitások megerősítésének, valamint a szociálpolitikai döntések megalapozásának segítése. A projekt 5 pilléréből a konferencia keretében az I. pillér célkitűzéseit, eredményeit és jövőbeni tevékenységét mutatta be Vajda Norbert pillérvezető, a Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet munkatársa.

A másik bemutatott kiemelt projekt a munkaerő-piaci szolgáltatások akkreditációs rendszerének kialakítását célzó TÁMOP 2.6.1. projekt volt. Kiss Imre, az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) projekt vezetője, áttekintést adott az elért eredményekről, a kidolgozott sztenderdekről és a szakértők által kidolgozott akkreditáció folyamatról, mely minden munkaerő-piaci szolgáltató szervezet számára kötelező lesz, amennyiben magyar vagy Európai Uniós támogatást kíván igénybe venni a szolgáltatás nyújtásához.

Nagyné Varga Ilona projektvezető, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Esély Szociális Közalapítvány projektvezetője az OFA - Szociotéka projektet mutatta be, mely a pályakezdő szociális munkások foglalkoztatását és képzését célozza, ezzel is segítve a családsegítő szolgálatok szakmai kapacitásfejlesztését, ezen keresztül pedig a tartós munkanélküliekkel, hátrányos helyzetű emberekkel végzett szociális munka fejlesztését.

Az előadásokat követően a résztvevők az elhangzott előadásokról és a projekt szakmai tapasztalatairól konzultáltak. A záró konferencia keretében a megvalósító szervezetek bemutatták és átadták a projekt záró kiadványát is a megjelent résztvevőknek.

A konferencián elhangzott előadások anyagai (illetve a záró kiadvány) a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont honlapjáról: www.ddrfk.hu letölthetőek.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Az önkéntesség kiemelt szerepet kap 2011-ben

Az Európai Bizottság 2009 júniusában tett javaslata és az Európai Tanács 2009 novemberében hozott határozata alapján 2011 az Önkéntesség Európai Éve.. A 2011-es dátum szimbolikus jelentőséggel bír, hiszen tíz év telt el azóta, hogy az ENSZ a nemzetközi önkéntesség évének nyilvánította a 2001-es évet. A program elindításával azt remélik, hogy az növelni fogja az önkéntesség népszerűségét, segít jobban tudatosítani az abban rejlő társadalmi értékeket, növelni fogja az állampolgári részvételt, és nem mellékesen segíthet a gazdasági válság leküzdésében is.

Egy 2010 májusában készített Eurobarometer tanulmány szerint tízből három európai saját bevallása szerint aktívan vállal önkéntes munkát. A Bizottság becslései alapján az önkéntesség 0,5-5% között járul hozzá az EU GDP-jéhez, míg majdnem 100 millió felnőtt vesz részt valamilyen önkéntes munkában Európában.

A gazdasági válság idején az Európai Unió számára kiemelten fontos az önkéntesség értékének elismerése. Az Önkéntesség Európai Éve „alacsony befektetést igénylő és magas megtérüléssel járó stratégia, amely gyorsítja az európai gazdaság felépülését (a válságból)", mondta el **Marian Harkin** ír európai parlamenti képviselő asszony a program hivatalos bejelentésekor, és úgy vélekedett, hogy az „önkéntességet nemcsak társadalmi értékként, hanem hatékony és fenntartható fejlődési stratégiaként kell szemlélnie Európának".

A Bizottság a vállalatok, a munkáltatók számára is értékessé kívánja tenni az önkéntességet. „Az év során a vállalkozásokhoz is szólunk. A társadalmi elkötelezettség jól mutat egy önéletrajzban és ki akarjuk emelni az önkéntesség értékét a munkáltatók számára is" – mondta el **Viviane Reding**, a jogérvényesülésért, az alapvető jogokért és az uniós polgárságért felelős uniós biztos. Továbbá úgy vélik, hogy az önkéntesség révén az emberek új ismeretekre tehetnek szert, tökéletesíthetik szaktudásukat, kiszélesíthetik társadalmi kapcsolataikat, aminek köszönhetően gyakran új és jobb álláslehetőségekhez juthatnak. Emellett az önkéntesség utat jelenthet az aktív elfoglaltsághoz a munkanélküliség időszakaiban, segíthet gazdagítani a munkakeresői profilt és megkönnyítheti a munkaerő-piaci visszailleszkedést – mindez a gazdasági válság időszakában különösen fontos lehet a társadalomnak.

Az Unió tagállamainak önkéntességgel kapcsolatos hagyományai, felfogása, kultúrája igen eltérő, ezért az önkéntes munkát végzők százalékos aránya is országonként változik. A Bizottság által meghatározottak alapján „nagyon magas" (40%) arányokkal rendelkezik Ausztria, Hollandia, Szlovénia és Nagy-Britannia, azonban Bulgária, Görögország, Olaszország és Lettország lakosságának kevesebb, mint 10%-a vállal önkéntes tevékenységet. Hasonló mondható el a jogszabályi háttérről is, hiszen jelenleg 12 tagállam rendelkezik kifejezetten az önkéntességhez kapcsolódó jogszabályokkal, másik 12 csupán tágabb, általános jogszabályi keretben kezeli azt, a fennmaradó 3 pedig jelenleg dolgozza ki az erre vonatkozó részletesebb szabályozását.

Az Önkéntesség Európai Éve a tervek szerint segít majd csökkenteni az unión belüli önkéntes tevékenység előtt álló akadályokat, erősíti az önkéntes szervezeteket, javítja az önkéntesség minőségét, elismeri és jutalmazza az önkéntes tevékenységeket, valamint növeli a tudatosságot az önkéntesség értékével és fontosságával kapcsolatosan. Ez azért is fontos az Uniónak, mert ahogy Viviane Reding fogalmazott,"az önkéntesség erősíti európai alapértékeinket – a szolidaritást és a társadalmi kohéziót."

Ennek elérése érdekében a Bizottság ösztönözni fogja a legjobb gyakorlatok cseréjét az egyes tagállamok hatóságai és önkéntes szervezeti között, valamint kiemelt figyelmet fordít az önkéntesek képzésére, akkreditációjára, illetve a minőség biztosítására. Ezen túl pedig támogatja az európai szintű hálózati kezdeményezéseket az önkéntes szervezetek és a vállalkozások közötti határon átnyúló cserék ösztönzésével.

Az európai döntéshozók úgy látják, hogy az európai polgárok társadalmi szerepvállalásra való ösztönzése leghatékonyabban a sporton keresztül valósulhat meg (EurActiv 15/11/10) Ezt alátámasztja egy másik Eurobarometer felmérés, amely kimutatta, hogy a sport és a szabadban végzett tevékenységeket gyakorló klubok vonzzák a legnagyobb arányban az önkénteseket (34%), amelyet az oktatás, művészet, zene vagy kulturális tevékenységgel foglalkozó szervezetek (22%) követnek. Ezeknél kevesebb a segélyszervezeteket (17%), valamint a vallási szervezeteket (16%) önkéntes munkával támogatók aránya.

Magyarországon az Önkéntes Központ Alapítvány legutóbbi, 2004-es felmérése szerint (Czike Klára – Kuti Éva: Lakossági adományok és önkéntes tevékenységek; Nonprofit Kutatócsoport Egyesület, Önkéntes Központ Alapítvány, 2005) a magyar lakosság 40 százaléka (mintegy 3,5 millió fő) kapcsolódott be valamilyen önkéntes tevékenységbe. A legtöbbet a lakóhelyi, települési segítségnyújtás, hivatalos ügyek intézése, illetve a szociális, egészségügyi, művelődési területen tevékenykedő szervezetek segítése területén végezték, ugyanakkor legszívesebben a gyermekek számára nyújtanak támogatást, de magas a fogyatékosokat támogató, illetve az idős emberek számára végzett önkéntes tevékenység is.

2010. december 5-én, az Önkéntesség Nemzetközi Napján tartott sajtótájékoztatón Győri Enikő EU-ügyekért felelős államtitkár kiemelte, hogy Magyarország tanácsi elnöksége idején kiemelt szerepet kap az önkéntesség, mivel álláspontja szerint „pusztán gazdasági eszközökkel nem lehet megoldani valamennyi problémát, a polgároknak aktívvá, cselekvőképessé kell válniuk, hogy tegyenek saját, illetve közösségük sorsának jobbra fordulásáért." A magyar tanácsi elnökség kiemelt feladatának tekinti, hogy Európában is bemutassák „a nemzetközi összehasonlításban is páratlan és folyamatos önkéntes tevékenységet, amely a magyarországi közösségekre, civil szervezetekre, egyházakra és egyénekre jellemző." - fejtette ki az államtitkár asszony. Az Önkéntesség Európai Éve 2011 programhoz kapcsolódóan számos programot szerveznek magyar helyszínekre.

Elindult a http://www.onkentesseg2011.hu/ honlap az Önkéntesség Európai Éve, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Társadalmi és Civil kapcsolatok Főosztálya által fenntartott honlapja. A weblapon minden információ megtalálható az évvel kapcsolatosan: dokumentumok, események, pályázatok, médiatár, sajtószemle, jó gyakorlatok.

Összeállította:
Knyihár Éva
Baranya Megyei Önkéntes Centrum
szakmai vezető

„Önindító Program" – Önkéntesség elterjesztése Magyarországon megyei Önkéntes Centrumok létrehozásával

Az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával, és a hazai Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP 5.5.2) keretében megvalósuló program legfontosabb célja, hogy megfelelő infrastruktúra jöjjön létre országosan az önkéntesség elterjesztésére és támogatására. A program távlati célja az önkéntes tevékenységet vállalók számának, valamint az önkéntes tevékenységek hatékonyságának növelése.

A program indítását több éves szakmai előkészítés valamint az ÖKA koordinációjával önkéntes központ fejlesztő munka előzte meg. Az ÖKA 2004 ősze óta dolgozik a megyei hatókörű önkéntes központok fejlesztésén, ennek a munkának az eredményeképpen jött létre az Önkéntes Központ Hálózat, melynek jelenleg 8 tagja van (www.onkenteskozpontok.hu). A most induló program minden megye egy-egy szervezete számára teremt bekapcsolódási lehetőséget, ezáltal még több megyében jöhet létre illetve erősödhet meg a helyi szintű önkéntesség fejlesztésével foglalkozó un. Önkéntes Centrum.

Az önkéntesség hazai fejlődésének fontos záloga egy olyan szervezeti kör kialakulása, mely szolgáltató és fejlesztő funkciói révén a helyi önkéntes programok támogatójává válhat. Az önkéntesek az élet számos területén megtalálhatóak, azonban továbbra is számos olyan terület van, ahol egyáltalán nem, vagy csak alig találkozhatunk velük. Az emberek nagy része még mindig csak ad hoc módon végez önkéntes tevékenységet hazánkban. Az önkéntesség a társadalmi aktivitás egyik legfontosabb megjelenési formája, mely fejlesztésére minden korábbinál nagyobb szükség van, hiszen a hagyományos közösségi támogató funkciók gyengülnek, a társadalomban egyre erősebben jelen van az elmagányosodás. Fontos, hogy e jelenségekkel szemben alternatívákat tudjunk felmutatni és erősödjenek az emberek összefogásán alapuló közösségi, civil kezdeményezések. Annak érdekében, hogy a civil szervezetek, vagy akár az önkormányzati fenntartású intézmények hosszú távú, programokba és szolgáltatásokba is be tudjanak vonni önkénteseket, szükség van a tudatos fejlesztésre. E tekintetben lehet rendkívüli jelentősége az ország számos megyéjében megjelenő Önkéntes Centrumoknak. A hazai és más országokban működő önkéntes központoknak, kivételes katalizátor szerepük van, munkájuk eredményekét az önkéntesek sokkal könnyebben jutnak információhoz, biztonságos módon kerülnek kiközvetítésre, a szervezetek mind adminisztrációs, mind módszertani kérdéseikre válaszokat kaphatnak, így felkészültebben várhatják az önkénteseket.

Az Önkéntes Centrumok a TAMOP 5.5.2 intézkedésnek köszönhetően két körben: 2010 valamint 2011 elejétől kezdik meg felkészülésüket és indítják szolgáltatásaikat a megye civil szervezetei, intézményei és magánszemélyei számára.

„CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése baranyai megyei szakmai hálózatokon keresztül" – a baranya megyei Önkéntes Centrum programja

Pályázati programunk, a Pécsi Önkéntes Központ eddigi működésére és annak tapasztalataira, javaslataira épül, mely központ az Önkéntes Központ Hálózat tagjaként és sztenderdjei alapján működik 2004 óta. A program szempontjából meghatározó jelentőségű – Baranya megyére jellemző sajátosság –, hogy olyan már meglévő formális vagy informális hálózatokra tudjuk építeni Önkéntes Centrumunk hatókörének megyei kiterjesztését és szolgáltatásainak minőségi fejlesztését, amelyek különböző ágazatokban széleskörű kapcsolatrendszerrel rendelkeznek megyeszerte.

Egyesületünknek a Pécsi Önkéntes Központ korábbi kapcsolatépítő tevékenysége és együttműködési programjai eredményeként ezekkel a megyei hálózatokat működtető szervezetekkel megalapozott és reményteli partnerkapcsolata van, amelyet csak elmélyíthet az önkéntesség elterjesztésében végzett közös munka.

Tervezett projektünk kapcsán a már eddig is alaptevékenységként, minimumszolgáltatásként és – elsősorban – Pécs városi hatókörrel végzett

- népszerűsítést,
- információszolgáltatást,
- tájékoztatást,
- közvetítést,
- képzési és érdekérvényesítési tevékenységet

A megyei hálózatokat működtető partnereink aktív hozzájárulásával tudjuk továbbfejleszteni:

- projekt-honlappal,
- kulcsszakértők bevonásával és kiképzésével,

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP-5.5.2./10/4-2010-0010

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

- önkénteseknek és fogadószervezeteknek széleskörű információszolgáltatással, online tanácsadással
- az ügy médiákon keresztüli bemutatásával és népszerűsítésével
- az intézményi szféra bevonásával,
- kampányszerű toborzási akciókkal, fórumokkal
- személyre szabott tanácsadó, orientáló és motiváló szolgáltatással,
- önkéntesek és fogadószervezetek felkészítésével, tapasztalatcseréjével
- vállalati önkéntességgel és innovatív önkéntes programokkal,
- országosan kompatibilis adatbázissal
- helyzetelemzéssel, igényfelméréssel,
- információs kiadványokkal
- a partnerekkel közösen készített megyei önkéntes stratégiával

Pályázati programunk módszertani alapelve, hogy a speciális célcsoportokkal azok a szakmai/ágazati hálózatok lépnek kapcsolatba programunk sikerének előmozdítása érdekében, akik kifejezetten ezekre a célcsoportokra szakosodtak. Programunk, a hálózatokat működtető szervezetek számára szakmai ismeretet, továbbképzési lehetőséget, tapasztalatokat, szakmai vezetést nyújt, amely megalapozza azt, hogy hálózati tevékenységükbe az önkéntesség tudatosan épül be és így válik fenntarthatóvá. Programunk második felében, már partnereink saját tapasztalatokkal felvértezve válnak képessé arra, hogy megyei önkéntességfejlesztési stratégiát alkothassunk egy közös tervezési folyamatban.

Pályázati programunk egy távlati cél reményében kapta CsomóPont nevet, az pedig az, hogy a programidőszak alatt megtaláljunk olyan szervezeteket a fenti hálózatok „csomópontjaiban" amelyek – egy későbbi fejlesztés eredményeképpen – minimumszolgáltatásokat nyújtó Önkéntes Pontokká válhatnak.

A projekt hosszú távú célja, hogy:

- segítse a szervezeteket és egyének önkéntességgel kapcsolatos ismereteinek fejlesztését
- az önkéntesekkel foglalkozó civil-, állami és for-profit szervezetek felkészülten foglalkozhassanak az önkéntesekkel
- az önkéntesség eszméje értékteremtő eszközként épüljön be a társadalmi tudatba
- Önkéntes Pontok (min. 7 db kistérségi) létrehozása a megyében
- megtörténjen a professzionális és önkéntes segítés összehangolása, és a két terület közötti partnerség kialakítása
- szolgáltató iroda és önkéntesek által működtetett közösségi tér a városközpontban

Közvetlen cél megyei szinten:

- adatbázis kiépítése
- minimum 600 önkéntes kiközvetítése
- felkészítő találkozók megszervezése és lebonyolítása
- önkormányzatok, ill. azok intézményei fogadnak önkénteseket – 15 szervezet bevonása
- az Önkéntes Centrum ismertté tétele,
- intézmények, szervezetek elköteleződnek az önkéntesség mellett
- kórházi és otthonsegítő önkéntes munka megismertetése és bevezetése
- hátrányos helyzetű csoportok részvételének növelése az önkéntes tevékenység végzésében (főleg az elmaradott kistérségekben)
- hosszú távú együttműködések megalapozása
- helyi szintű partnerségek és szolgáltatások bővítése és fejlesztése
- lokális szükségletekre reagáló önkéntes program megvalósítása, fejlesztése, fenntarthatóságának megteremtése (potenciális Önkéntes Pontok felkutatása)
- önkéntesek foglalkoztatásának irányelvei kidolgozásának segítése a fogadó szervezeteken belül
- a fogadó szervezetek „képessé tétele" az önkéntesek fogadására
- önkéntes törvény megismertetése és az abban leírtak helyes alkalmazása a fogadó szervezetekkel, önkéntesekkel, partnerekkel
- innovatív programok kidolgozása és beindítása

A programban résztvevő fogadó szervezetek képesek lesznek olyan belső szervezeti rendszereket kialakítani, melyek biztosítják az önkéntesek folyamatos koordinálását és szervezését, így az önkéntesek foglalkoztatását a mindennapi rutin tapasztalati szintjére emelik.

Szakmai partnerek:

- Istenkúti Közösségért Egyesület
- Tetthely Ifjúsági Információs és Tanácsadó Hálózat
- Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda
- Otthon Segítünk Alapítvány pécsi csoportja
- Pécs Színtér Egyesület
- KÉSZI Egyesület
- Szociális Háló Egyesület
- Vöröskereszt Baranya Megyei Szervezete
- Zöld Híd Alapítvány
- 3. Szektor Alapítvány

A Nevelők Háza részéről a programban résztvevő munkatársak elérhetőségei:
Knyihár Éva – szakmai vezető 20/2637-659
E. Megyesi Schwartz Éva – projektvezető 72/511-815

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP-5.5.2./10/4-2010-0010

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

ÖNKÉNTES TURNÉ – 2011. január 12.

Budapesten jártunk

2011 az Önkéntesség Európai Éve, mely egybeesik a magyar Európai Uniós elnökség első félévével. E két esemény együttállásának köszönhetően az önkéntesség Magyarországon kiemelt figyelmet kap, mind társadalmi, mind kormányzati szinten.

Az Önkéntesség Európai Éve 2011 keretében az Európai Bizottság 27 országot érintő turnét indított 2010 decemberében Brüsszelből, melynek idei első állomása Magyarország lett. Az európai turné keretében 2011. január 8-14. között a budapesti Millenáris Teátrumban hét napos programsorozat került megrendezésre ÖNKÉNTES TURNÉ címmel. Az Önkéntes Turné **tematikus napok** révén mutatja be a magyarországi önkéntesség sokszínűségét. A piactéren az adott nap tematikájának megfelelően minden nap más és más szervezetek, intézmények és cégek mutatkoznak be.

Az Önkéntes Centrum – Baranya Megye, a Nevelők Háza Egyesület és a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza 2011. január 12-én két programelemmel színesítette a budapesti forgatag programját: az Élő lexikonnal, és az önkéntes munka élményeit megörökítő fotókészítéssel.

Az Élő Lexikon keretein belül az önkéntesekről és az önkéntességről beszélgethettek önkéntesekkel az érdeklődök. Az Élő Lexikon olyan szócikkekből állt, amelyek az Önkéntes témához kapcsolódtak: kortalan önkéntesség; önkéntességgel a másság elfogadásáért; magyarországi önkéntes törvény, vagy az európai önkéntes szolgálat. A hozzánk érkezők az összegyűjtött szócikkeket olvasva csupán csak gondolatfoszlányokat kaptak, amelyek továbbgöngyölítésére személyes beszélgetések során került sor. És kik voltak az érdeklődők beszélgetőpartnerei? Természetesen a Baranya megyében aktívan dolgozó önkéntesek és a témával foglalkozó szakemberek. 15 lelkes beszélgetőpartner várta az érdeklődőket, és nyugodtan mondhatjuk: nem hiába. A leggyakrabban előkerülő témák mellett- önkéntesség fiatalon, illetve idős korban; önkéntesség a másság elfogadásáért, EVS- érdeklődés mutatkozott az önkéntességet szabályozó jogszabályokkal kapcsolatban is.

A személyes beszélgetésekben a tapasztalatok és a hasznos információk cseréjén túl még egy számunkra nagyon fontos momentum szerepet kapott. Azt tapasztaltuk, hogy sok ember nincs tisztában azzal, hogy élete során mennyi önkéntes munkát végzett eddig, vagy végez napjainkban. Hajlamosak vagyunk megfeledkezni arról, hogy amikor összeszedjük a háztömbünk körül a szemetet, vagy bevásárolunk a szomszéd néninek, mind- mind az önkéntes munka része. A beszélgetések során azon túl, hogy az érdeklődő és beszélgetőpartnere közösen, személyre szabottan összegyűjtötték az érdeklődők által eddig végzett önkéntes munkákat, mód nyílt arra, hogy ezeken a példákon keresztül beszélgessenek az önkéntesség hasznáról, előnyeiről. Azok a bátor vállalkozók, akik érzéseiket vagy élményeiket képekben is meg tudták fogalmazni, egy fotóval térhettek haza.

Gruidl Zsuzsanna
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda Esélyek Háza
Knyihár Éva
Önkéntes Centrum Baranya Megye

BARANYAI Civil Forró

2011

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Január

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

Február

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28						

Március

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Április

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Május

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15

Június

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19

16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Július

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Augusztus

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	**20**	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

Szeptember

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Október

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	**23**
24/31	25	26	27	28	29	30

November

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

December

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	**25**
26	27	28	29	30	31	

Trebbin Ágost

A Vasárnapi Újsággal Pécsett

Az idő téliesre fordulásával az ember már több időt tölt a számítógép előtt, mint a szabadban.

Minap érdekes anyagra bukkantam. Régi, az 1800-as évekből származó, Pesten kiadásra került „Vasárnapi Újság" példányai tűntek elő a képernyőn. Kedves meglepetésként, több Péccsel foglalkozó cikket is találtam bennük.

Az érdekfeszítő várostörténeti leírásokhoz színvonalas, korhű rajzok is tartoztak. Természetesen ezek még a korabeli technikával készültek, de ez talán még fokozta is az élmény nagyszerűségét.

A „Vasárnapi Újság" 1865. augusztus 13-i száma Pécs város törökkori emlékeiről számolt be. A látottakról a szemtanú hitelességével kapunk tudósítást az egykori újságíró kollégámtól, Zombory Sándortól.

Kezdjük a felsorolást a pécsi Belvárosi templomnál, ha úgy tetszik jobban Gázi Kászim dzsámijánál.

„A pécsi parochiális templomról, mely a jezsuiták a török által épített mecsetből alakítatott át katolikus egyházzá, azt mondják, hogy az akkori török birodalom legnagyobb és legszebb mecseteihez tartozott, s két magas karcsú minarettel ékeskedett. Érdekesnek tartjuk itt megemlíteni, hogy Pécsett a török világban nem kevesebb, mint kilenc mecset volt. Már most képzeljünk mindegyikhez legalább egy vagy két minaretet, s a város egész kis Konstatinápoly lehetett.

A török elűzése után a jezsuiták által keresztyén templommá alakították át, szépen kifestették, szentéllyel, sekrestyével, kápolnával és két szép imádkozóval öregbítették. Midőn pedig a jezsuita rend II. József császár uralkodása alatt 1773-ban eltöröltetett, e templomuk a főegyházba kebeleztetett, mely akkor egyúttal plébánia egyház is volt. 1780-ban pedig a plébánia a püspöki templomtól elkülönítttetett s azóta ez szolgál a városnak anyaszentegyházul.

1846-47-ben belseje újra kijavíttatott s a kor kívánataihoz képest feldíszíttetett.

Kupolája igen szép, s oszlop nélkül 87 lábnyi magasságra emelkedik. A minaretek már eltűntek mellőle, s ezek helyett újabb időben egy tornyot építettek a templomhoz, mely azonban ennek építésétől nagyon elüt. A templom előtt elterülő nagy főpiacon szintén a török időkből fennmaradt, s azok által épített csinos nyilvános kút van (sandervar), milyet Pécs városa ezen kívül még hármat bír, u.m. egy másodikat a vármegyeháza alatt, harmadikkal a hajdani siklósi kapu felé és a negyediket a kapucinusok zárdájában."

„Sandervar ügyben" hallgassunk meg egy pécsi visszaemlékezőt, Gosztonyi Gyuláné nagyasszonyt is.

„A tér közepén (Széchenyi tér) sorakoztak a szekerek, a kocsik a régi szentháromság és a sandervar körül. Ez a sandervar török időkből visszamaradt közkút volt. Kb. 4 méteres átmérőjű hatalmas medence tele vízzel, amelyből egy csövön állandóan folyt a víz. Télen egy méter távolságban deszkával vették körül, ebbe friss trágyát hordtak bele, ez melegen tartotta és nem fagyott be. Itt azután összegyűltek a csinos parasztlányok, cselédek hada, volt trécselés, tere-fere, urak kaszinózása távolabb, szemezgetés stb."[1]

Azután folytassuk kis sétánkat tovább a „Vasárnapi Újsággal":

„Általában Pécsett igen sok török emlékre találunk és a mi a legnevezetesebb, az a város nyugati részén található második török mecset, melyet Nesselrode püspök szintén keresztyén templommá alakíttatott át, de a mellette levő szép minaret meghagyatott, s ez hazánkban az egyetlen teljes épségben megmaradt (szerencsére ma már ennél többről is tudunk), még vaskarzata is megvan, melyről a hodzsa az igazhívőket imára hívta fel."

1 Egy pécsi polgárasszony emlékei a városról, Gosztonyi Gyuláné, születetett Pilch Erzsébet visszaemlékezései a 19. és 20. század fordulójáról.

A cikkben közölt várostörténeti adatok egy része felett már elhaladt az idő, de a leírás így is érdekes.

A krónikához hozzátartozik, hogy a Belvárosi templom mai formáját az 1939-1942., illetve 1959. évi átalakítások után nyerte el. A modernizálás során hozzáépített templomhajó falait Gebauer Ernő (1882-1962), pécsi festőművész freskóképei díszítik.

Talán érdemes elgondolkozni a mai pécsi polgárnak is a cikk végén megfogalmazat tanácsról:

„Tiszteljük tehát az emlékeket, mert azok a történésnek megkövült lapjait képezik, melyek századról századokra sokkal jobban hirdetik a múltnak nagyszerű eseményeit, és sokkal, nagyobb hatással vannak az emberi lélekre, mint az írott lapokon hátrahagyott mindes más emlék."

Egy különleges csapat, avagy kiből lesz az újságíró?

(Beszámoló egy bennfentes tollából)

Egy nagyon meleg júliusi délelőttön jött össze a csapatunk. Az a csapat, amit mostanra a maga nemében egyedülállónak lehet nevezni, már úgy összekovácsolódott, mint egy igazi család. Az európai uniós kezdeményezés célja az volt, hogy 15 roma fiatalt újságíróvá képezzenek és az öt legjobbnak segítsék az elhelyezkedését a magyar médiában, ezzel is csökkentve egy kicsit a megkülönböztetést.

A képzés - amely nem kizárólag a szárazon elsajátított tudásanyagon, hanem a változatos élményeken és tapasztalatokon alapszik - felén túl vagyunk, és elmondhatjuk, hogy néhány hónap alatt egy évre is elegendő élménnyel lehettünk gazdagabbak. Első tanulmányutunk Mohácsra vezetett. Egy kisebb sajtótájékoztatót reméltünk a helyi kisebbségi önkormányzat vezetőjével, aki azonban nem vett túl komolyan minket, a rá való várakozás tovább tartott, mint maga a sajtótájékoztató. Mohács azonban megérte, a város nagy élménynek bizonyult. A sajtótájékoztató után tettünk egy rövid sétát a napfényben fürdő sétálóutcán és közben felfedeztük magunknak a patinás szobrokat és lenyűgöző épületeket. A legnagyobb élményt azonban a helyi Halászcsárda jelentette. A sétánk vége ide vezetett. A gyönyörű fekvésű étteremben lefoglalt asztal várt minket. Mikor mindenki elfoglalta a helyét, percekig csak csodálni tudtuk a szinte lábunk előtt hömpölygő Dunát.

A következő utunk pár héttel később Sellyére vezetett. Ez már egy nagyobb vállalkozásnak bizonyult, hiszen elkezdtük a gyakorlati munkát, egy egész újságot terveztünk kiadni a két napos sellyei cigányfesztivál eseményeiről. Az utazás előtt pár nappal mindenki megkapta a saját feladatát. Azt hiszem, ez volt az első olyan pillanat, amelyben egy kicsit valódi újságírónak érezhettük magunkat. Mindenki terveket szövögetett és elképzeléseket gyártott, hogy milyen módon tudja majd a legjobban elvégezni a számára kiszabott penzumot.

Azt hiszem, bátran mondhatom, hogy ez az utazás több szempontból is az eddigi leghasznosabbnak bizonyult. Közelebb hozott minket egymáshoz, az együtt töltött két nap óta, kis csapatunk úgy összekovácsolódott, mintha évek óta együtt lennénk. A másik fontos szempont az volt, hogy valós gyakorlatot szerezhettünk, igazi anyagfelvételeket készítettünk, igazi alanyokkal. A két nap alatt találkoztunk a cigány művészet legszélesebb körű képviselőivel, beszélgettünk festőművésszel, ültünk fafaragó mellett és hallgattuk, ahogy megosztja a tapasztalatait a közelében dolgozó kosárfonóval. Cigány filmeket néztünk, hogy filmkritikát írhassunk belőle és írtunk sok kisriportot az itt fellépő cigány táncegyüttesekről. Sajtótájékoztatón és cigány fórumon vettünk részt, hogy aztán az itt felelevenített hagyományokról szintén beszámolhassunk a MI újságunkban. Mindenki lelkiismeretesen végezte a feladatát, hiszen tudtuk, hogy amit csinálunk, az már valódi munka. Ez volt a célunk, mikor jelentkeztünk újságírónak és ezért is dolgoztunk mindennél keményebben azon a két napon. Természetesen nemcsak ebből állt az az emlékezetes hétvége. Jókat nevettünk, ettünk és ittunk, jó zenét hallgattunk, még beszélgetni is maradt időnk. Voltunk néhányan, akiknek teljesen kimaradt az életéből a cigány kultúra. Úgy tekintettek a fesztivál elé, mint kívülállók, akik semmilyen közösséget nem éreznek a cigány néppel. Ez a két nap egy kicsit őket is megváltoztatta. Nem kezdték el ezek szerint élni az életüket, nem szerettek bele a cigány zenébe és táncokba, de már egy icipicit nyitottabbak lettek, képessé váltak meglátni a szépséget és a saját örökségüket ezekben a dolgokban.

Legutóbbi (de nem a legutolsó) élményünk még csak pár napos. A Pécsi Nemzeti Színházba látogattunk, ahol a Boleyn Anna című három felvonásos operát nézhettük meg. Jegyeink rendkívüli tanári segítség hatására a legjobb helyekre szóltak. Aznap tartottuk az első médiajog óránkat, aminek körülbelül az első felére tudtunk csak odafigyelni, mert mindenki színház-lázban égett. Óra után villámgyorsan száguldottunk vissza a kollégiumba (volt, aki haza), hogy időben elkészülhessünk. A viszonylag váratlan program ellenére mindegyikünk elegáns ruhát kerített magának, de valójában nem ezt éreztük fontosnak. Legtöbbünk még sosem látott operát. Pláne nem rögtön három felvonásosat. A három órás előadásról azt hittük, hogy fárasztó lesz, de tévedtünk. Donizetti zenéje és a karnyújtásnyira zajló „művészet" olyan érdekes és emlékezetes estét nyújtott, amire évekig emlékezhetünk majd. Még az sem zavart annyira, hogy itt-ott nem értettük a szöveget. A szoprán hang áldozatokkal jár, ezt eddig is tudtuk. Összességében különlegesen jó este volt. Jöhetne még több ilyen is.

Mióta bekerültem ebbe az újságíró programba egyfolytában azt érzem, hogy mekkora szerencsém van. Nem kell azzal foglalkoznom, hogy hol alszom, mit eszem, csak arra koncentrálhatok, ami valóban fontos. Hogy újságíró legyek. Amíg nem kezdtem el ide járni, nem is jöttem rá, hogy mennyire az szeretnék lenni. És itt ezt lehetővé teszik. Még egy kis pluszt is kapunk hozzá. Tudom, az, hogy cigányok vagyunk, most nagy előny, de hiszem, hogy nem kizárólag erről szól az egész. Hiszen mi tudunk írni! És szeretünk is! Igazán jó újságíró válik majd belőlünk pár hónap múlva. Az már csak a külvilágon múlik, hogy mit kezd ezzel.

Balatoni Ilona

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A Rólunk van szó" című program keretében 2010 júliusában 15 roma fiatal kezdte meg tanulmányait Pécsett. A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont és konzorciumi partnerei a KISOSZ, a FACT Alapítvány és az RTL Klub közös projektjének távlati célja a romákkal kapcsolatos társadalmi szemléletváltás elősegítése. Azt, hogy ezek a fiatalok a 9 hónapos képzést, és a sikeres vizsgát követően államilag elismert bizonyítványt kapnak, mely újságírói szakképesítésről szól a TÁMOP 5.5.4. A-09/1-2009-0004 kódszámú pályázaton elnyert forrás tette lehetővé.

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

FOLKBEATS – „hol a szívem dobban”

Egy rendhagyó tehetségkutatóról!

Mindaz, ami a kultúrából velünk élő rész, vagyis ami a mindennapjainkat is átszövi, így vagy úgy propagálva van a legkülönbözőbb módokon – az egyszerű társas érintkezéstől a médiáig. A népi kultúrának, azonbelül pedig a népzenének is megvan a helye a modern világban, még ha sokszor nem is olyan minőségben és mértékben kerül terítékre, mint ahogy azt a benne és érte munkálkodók szeretnék.

A népzenei nevelésben jelentős eredmények mutathatók fel, hiszen egyre több, igen képzett fiatal zenész kerül ki táncházas körökből és hangszeres meseterek keze alól. Az ifjú muzsikusok egy része az autentikus népzenében, míg mások a belőle építkező világzenében találják meg az önkifejezés lehetőségeit, vagy akár hivatásukat. A nehezebb szakasz a fiatalok pályára állításával kezdődik, ám még ennél is nagyobb kihívást jelent számukra a pályán maradás. A sok-sok tehetség, akik mind reménykedve kutatják lehetőségeiket, hisznek és bizakodnak abban, hogy szélesebb körben megismerik őket, s a továbbiakban kemény munkájukkal bekerülhetnek műfajuk élvonalába. Ennek ellenére csak töredékük tudja terveit megvalósítani – a legtöbben még azelőtt eltűnnek, hogy a közönség eldönthetné, szükség van-e művészetükre.

Ennek okán, hiánypótló jelleggel jött létre a **Folkbeats Autentikus Népzenei és Világzenei Tehetségkutató**. A fesztiválsorozat mind a szemléletmód, mind a fődíj, mind pedig az utógondozás szempontjából egyedülálló a hazai tehetségkutatók közt. Célja, hogy minél hosszabb, sokrétűbb bemutatkozási lehetőséget biztosítson a zenekaroknak, ezáltal erősítve kapcsolatukat közönségükkel. Így segítve őket a szakmailag magas szintű, s egyben önfenntartó, piacképes működéshez. E mellett a szervezők célkitűzései közé tartozik a kulturális gyökerek, hagyományok ápolása, és a magyar kultúra értékeinek hírül vitele határainkon innen és túl. Összességében ez a programsorozat alternatívája kíván lenni a kereskedelmi televíziókban elterjedt, „sztárcsináló” tehetségkutató műsoroknak.

A fődíj mindkét kategória győztesének egy minimum kéthetesre tervezett észak-amerikai turné a somerset-i (USA, New Jersey állam) Centrum Management Ltd. szervezésében, amely ezen túl többéves menedzsment-szerződést köt a zenekarokkal. A második helyezetteket saját album elkészítésének lehetősége illeti meg. A versenyen további díjak is kiosztásra kerülnek. Továbbá komoly lehetőséget jelent a számos szereplési és megjelenési alkalom, melyek nem érnek véget a győztesek májusi kihirdetésével – a rendezvénysorozat ez után regionális szinten folytatódik majd. A szervezők a kezdeményezést hagyományteremtőnek szánják, s a későbbiekben rendszeresen meg kívánják rendezni azt.

A Folkbeats célkitűzéseinek elismeréseként értelmezhetjük, hogy a hazai kulturális élet jelentős szereplői támogatják, és vállalnak szerepet a rendezvénysorozat levezénylésében. Így a tehetségkutató egyik legjelentősebb médiatámogatója a Duna TV, amely fesztiválsorozat eseményeit nyomon követi, s az élő rendezvényekről is tudósít majd. A Port.hu Zene oldalán keresztül elérhető Folkbeats felületen történik az előadók profiljainak, meghallgatható hanganyagainak tárolása és a szavazás is. Továbbá a Hagyományok Háza és a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszéke is letette névjegyét a kezdeményezés mellett – ők zsűritagokat delegálnak az eseményre (a zsűritagok listáját lásd a cikk végén), illetve az előbbi különdíjat is felajánlott. Nem utolsó sorban pedig, az élő rendezvénysorozatot a nemrégiben Prima Primissima-díjjal kitüntetett Csík Zenekar fogja megnyitni.

A csábító fődíj és a széles körű bemutatkozási lehetőség hívogató szavára közel száz autentikus népzenei és világzenei együttes és előadó jelentkezett az egész országból, sőt a környező magyarlakta területekről is. Jelenleg is tart az előválogatási szakasz, melynek keretében részben a szakmai zsűri, részben pedig a közönség választja ki azokat, akik folytathatják a versenyt. Január 5-én Marton László – zsűritag – kihirdette azt a kategóriánként 15-15 előadót, akik a zsűri szavazatai alapján bejutott a februárban induló döntőkben. További 5-5 helyre pedig az érdeklődő közönség juttathatta be kedvenceit január 15-ig, internetes szavazás útján. A Folkbeats az előválogatási időszak után nagyobb sebességfokozatra kapcsol, ugyanis február 5-én indul az élő rendezvénysorozat, ahol tehát a két kategóriában összesen 40 zenekar fog egymással megmérkőzni! A szervezők a 9 rendezvényre a budapesti Fáklya Klubban rendezkednek

Vizin zenekar

be. Minden alkalom egy-egy vásárral, filmklubbal, neves előadók koncertjeivel, táncházzal, partikkal színesített fesztivál lesz. Az érdeklődők, akik addig is szeretnék élőben hallani az előadókat, az Artkatakombában (Budapest, Margit híd pesti hídfő) Folkbeats klubok keretében szemezetnek közülük.

A Folkbeats Tehetségkutatót érdemes a műfajok helyi kedvelőinek is figyelemmel kísérni, ugyanis a továbbjutók között baranya megyei zenekarok is vannak. Népzene kategóriában a zsűri döntése alapján a pécsi Vizin Zenekar, míg a közönség szavazatai alapján a komlói **Hétpendely** zenekar mutatkozhat be az élő rendezvényeken. Világzene kategóriában pedig a zsűri által beválasztott pécsi – de részben bonyhádi kötődésű – **A Köztársaság Bandája** teheti ugyanezt. Érdemes meghallgatni hanganyagaikat – a többi versenyzőével együtt – a **Port.hu Folkbeats oldalán** és böngészni honlapjaikat a következő koncertdátumok után!

Linkek:

A programokról, részletekről bővebben a *www.folkbeats.hu* oldalon.
A zenekarok hanganyagai:
http://articles.port-network.com/folkbeats/index/index/service_left/260/service_right/261
További hasznos információk napi szinten:
www.facebook.com/folkbeats
Fáklya Klub:
www.faklyaklub.hu/buli/index.html
Artkatakomba:
www.artkatakomba.hu/kezdolap
Vizin Zenekar:
www.vizinzenekar.hu
Hétpendely:
http://pondoly/page.php?17
A Köztársaság Bandája:
www.akoztarsasagbandaja.hu

Februári programok a Fáklya Klubban:

Február 5. : A fesztiválsorozat megnyitója
Nyitókoncert: Csík Zenekar, vendége Ferenczi György
A koncerten új szerzemények, CD sorsolás a jegyvásárlók között!
Délután: első népzenei forduló
Este: táncház

Hétpendely

Február 12.
Koncert: Holdviola
Délután: népzenei forduló
Este: Szinva-völgyi Néptáncműhely táncosainak táncháza

Február 19.
Koncertek: Kerekes Band, Barbaro
Délután: világzenei forduló
Este: Folkbeats Balkán party (dj Draganoise, Bosznia)

Február 26.: Folkbeats Farsang
Koncertek: Parno Graszt (lemezbemutató), Goulasch Exotica
Délután: világzenei forduló
Este: Dj Suefo, Q The Physicist

A Folkbeats-zsűri kemény magja:

Árendás Péter – a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tanszéke képviseletében
Krulik Zoltán – a Makám zenekar vezetője, szerző
Marton László Távolodó – újságíró, a Sziget Fesztivál Világzenei Nagyszínpad főszervezője
Mohácsy Albert – a Hagyományok Háza képviseletében

Fotó: Bergics Balázs
www.kisbergics.hu

A Köztársaság Bandája

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Dél-dunántúli civil szervezetek működésének támogatása (NCA-DD-11)

Kiíró: NCA Dél-dunántúli Regionális Kollégiuma

Beadási határidő: 2011. február 17.

Igényelhető max. összeg: 3 000 000 Ft

Megvalósítás időszaka: 2011. június 1 – szeptember 30.

További információ: www.nca.hu

Az Önkéntesség Európai Évéhez kötődően az önkéntesség fejlesztését szolgáló pályázati programok támogatása (NCA-CIV-11-A)

Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma

Beadási határidő: 2011. február 10.

Igényelhető max. összeg: 1 500 000 Ft

Kategóriák:

A1 – A helyi társadalom fejlesztését célzó önkéntes akciók/programok megvalósítása a helyi közösségből érkező önkéntesek bevonásával.

A2 – Az önkéntesség társadalmi fontosságát hangsúlyozó és népszerűsítő rendezvények, workshopok, kampányok, szakmai műhelyek, konferenciák megrendezése.

A3 – A fogadószervezetek önkénteseket bevonó kapacitásának fejlesztése

További információ: www.nca.hu

Civil szervezetek működését, fejlődését segítő szolgáltatások támogatására (NCA-CIV-11-B)

Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma

Beadási határidő: 2011. február 10.

Igényelhető max. összeg: 2 000 000 Ft

Jelen pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja.

Olyan projektek támogathatók, amelyek az alábbi összes kritériumnak megfelelnek:

- a hazai civil szervezetek területileg jól meghatározott köre számára nyújtanak sokoldalú szolgáltatásokat,
- a nyújtott szolgáltatás célja az azokat igénybe vevők munkájának és működésének segítése valamint hatékonyságának fejlesztése,
- az igények tartalmi es formai szempontból is sokoldalú kielégítésére alkalmas komplex programot nyújtanak be,
- a nyújtott szolgáltatások nem a pályázó saját szervezetének fejlesztésére irányulnak.

További információ: www.nca.hu

Nyomtatott vagy elektronikus kiadvány vagy sajtótermék létrehozásának és kiadásának támogatására (NCA-CIV-11-C)

Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma

Beadási határidő: 2011. március 10.

Igényelhető max. összeg: 1 000 000 Ft

Kategóriák:

C1 – nyomtatott kiadvány vagy sajtótermék kiadásának támogatása

C2 – elektronikus kiadvány vagy sajtótermék kiadásának támogatása

További információ: www.nca.hu

Civil szervezetek kapacitásfejlesztésének, képzésének támogatása (NCA-CIV-11-D)

Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma

Beadási határidő: 2011. március 10.

Igényelhető max. összeg: 2 000 000 Ft

Oktatás, képzés, tréning szervezése, lebonyolítása az alábbiakban megjelölt modulok szükség szerinti kombinációjában: elektronikus ügyvitel; civil tréneri ismeretek, képzők képzése; pályázatírás; projektmenedzsment és/vagy minőségmenedzsment; civil jogi és pénzügyi ismeretek; civil szervezetek marketingkommunikációja; érdekérvényesítés; adományszervezés

További információ: www.nca.hu

Civil szervezetek nemzetközi szerepvállalásának és együttműködésének támogatása (NCA-NK-11-A)

Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma

Beadási határidő: 2011. február 24.

Igényelhető max. összeg: 1 600 000 Ft

Kategóriák:

A1 – A Kárpát-medencében megvalósuló civil szervezetek közötti magyar-magyar együttműködés, határ menti és határokon átnyúló civil kapcsolatok támogatása

A2 – Magyarországi civil szervezetek külföldi és nemzet-

közi szervezetekkel való együttműködése, tapasztalatcseréje, nemzetközi jó gyakorlatok honosítása

További információ: www.nca.hu

A helyi kisközösségek és szakmai összefogások erősítése a civil részvétel és az állampolgári cselekvés támogatásával. A területi valamint a szakmai együttműködések ösztönzése, a civil szervezetek közös cselekvését elősegítő tevékenységi formák támogatása (NCA-DP-11-A)

Kiíró: NCA Demokrácia- és Partnerség Fejlesztési Kollégiuma

Beadási határidő: 2011. február 24.

Igényelhető max. összeg: 1 500 000 Ft

A pályázat célja: a helyi kisközösségek és szakmai összefogások erősítése a civil részvétel és az állampolgári cselekvés támogatásával. A területi valamint a szakmai együttműködések ösztönzése, a civil szervezetek közös cselekvését elősegítő tevékenységi formák támogatása.

További információ: www.nca.hu

Érdekképviseleti célú civil együttműködések támogatása, a civil kontroll erősítése (NCA-DP-11-B)

Kiíró: NCA Demokrácia- és Partnerség Fejlesztési Kollégiuma

Beadási határidő: 2011. február 24.

Igényelhető max. összeg: 500 000 Ft

A pályázat célja: ágazati, esetleg általános civil összefogások, amelyek kifejezetten az állami vagy üzleti szektor adott tevékenységeinek monitorozására, civil kontrolljára, az érdekképviseleti célú civil szervezetek kooperatív (egyeztető – együttműködő) tevékenységére irányulnak.

(pl.: fórumok, találkozók, közmeghallgatásokon való jelenlét megszervezése, képzések, a

civil kontroll erősítésére szolgáló kerekasztal-tárgyalások lebonyolítása)

További információ: www.nca.hu

„Hidat építünk Európában egy éves önkéntes szociális szolgálattal" – Önkéntesség külföldön

Kiíró: Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Beadási határidő: 2011. március 1.

Pályázók köre: 18-26 évesek

Németországba és Franciaországba hívunk magyar fiatalokat fogyatékkal élők, idősek otthonaiban teljesítendő egy éves önkéntes szociális szolgálatra. A program lehetőséget kínál a fiatal önkéntesek számára, hogy jobban megismerjék önmagukat, szociális területen szakmai és munkatapasztalatot nyerjenek, más népet, kultúrát megismerjenek, tágulljon világszemléletük és megismertessék saját kultúrájukat, szellemi értékeinket. A programban más nemzetiségű fiatal önkéntesek is részt vesznek, így több kultúra közeledésére, találkozására és kapcsolatteremtésre nyílik lehetőség.

A programban való részvételhez nem szükséges szakmai előismeret, a nyelvtudás előnyt jelent. Az önkéntesek intenzív szakmai és nyelvi felkészítésen vesznek részt, segítséget kapnak a beilleszkedés, valamint az év során felmerülő problémáik megoldásában is. A kiutazók részére a szervezők szállást, ellátást és zsebpénzt biztosítanak, fizetik egyszeri ki és hazautazásuk költségét, valamint egy, az EU összes tagállamában elfogadott biztosítást. A külföldi tartózkodás időtartama összesen 13 hónap.

További információ: e-mail: kapuvari.zsofia@maltai.hu, Tel.: 06-1-391-4722

Fiatalok Lendületben

Az Európai Bizottság, az Európai Parlament és az Európai Unió tagállamainak megállapodása értelmében létrejött Youth in Action – Fiatalok Lendületben Program célja nemformális nevelési programok támogatása a fiatalok számára. A Program jelentősen hozzájárul a készségek és képességek fejlesztéséhez, és kulcsfontosságú eszközt jelent a fiatalok nem-formális és informális tanulási lehetőségeinek biztosításában.

A Fiatalok Lendületben Program célkitűzései:

- a fiatalok aktív polgári szerepének előmozdítása, különös tekintettel az Európa-polgári szerepükre;
- a fiatalok szolidaritásának fejlesztése, különös annak érdekében, hogy erősödjön a társadalmi összetartás az Európai Unióban;
- a különböző országokban élő fiatalok közötti kölcsönös megértés és tisztelet elősegítése;
- hozzájárulni az ifjúsági tevékenységeket és az ifjúsági területen tevékenykedő civil szervezeteket támogató rendszerek fejlesztéséhez;
- az ifjúsági területen megvalósuló európai együttműködések előmozdítása.

Beadási határidők: 2011. február 1., 2011. április 1., 2011. június 1., 2011. szeptember 1., 2011. november 1.

Alprogramok:

Fiatalok Európáért

Európai Önkéntes Szolgálat

Fiatalok a Világban

Ifjúságsegítők Támogatása

Ifjúságpolitikai Együttműködések

További információ: www.mobilitas.hu

Megyesi Schwartz Éva

Huszonegy felnőtt tanuló vehette át az idősgondozási kompetenciáit tanúsító oklevelet

A Pécs Egyházmegyei Katolikus Karitász Alapítvány szervezésében tartották azt a szemináriumot, mellyel egy két éves képzési program zárult. Az „ECVC Elderly Care Vocational Skill Building and Certification – Idősgondozási Kompetenciafejlesztő Képzés és Tanúsítás" című projektet az EU „Egész életen át tartó tanulás" programja támogatta. A ciprusi, litván, görög és spanyol projektpartnerek mellett Magyarországot a pécsi szervezet képviselte.

Az ECVC képzés gyakorlati tapasztalatokat és – egy DVD-n és Interneten is elérhető távoktatási tananyag segítségével – elméleti ismereteket nyújt az idősek gondozása területén, mely az egyre öregedő európai társadalom kihívásaira kíván választ nyújtani. A képzés nem csak az egészségügyben vagy szociális területen dolgozóknak, hanem önkénteseknek, érintett családtagoknak, munkát keresőknek is hasznos lehet.

A képzés megvalósítása civil szervezetek példamutató összefogásával valósulhatott meg Baranyában: a projektvezető Karitász mellett a gyakorlati képzést a Támasz Alapítvány Hajléktalanok Ápoló Otthona és a SZOCEG Nonprofit Kft. Dr. Raksányi Árpád Integrált Szociális Intézménye biztosította, míg a Civil Információs Központ feladatait a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla Gondviselés Háza látta el.

A programban pécsi, szigetvári és siófoki felnőtt tanulók vettek részt, akik sikeres elméleti és gyakorlati vizsgát tettek, így a nyár végén huszonegyen vehették át a kompetenciájukat igazoló tanúsítást. A képzési program a jövőben is folytatódik, a távlati célok között szerepel a képzés és tanúsítás akkreditáltatása.

Bővebb információk a projektről: www.ecvc.eu.

Education and Culture DG

Lifelong Learning Programme

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny 2011

22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Pécs, 2011. június 10-13.

22nd International Chamber Choir Competition of Pécs

Pécs, 10-13th June 2011

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

BARANYAI
125 FT
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VII. ÉVFOLYAM - 2. SZÁM
2011. FEBRUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁRCIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2011. február 22-től március 14-ig** látható **Tari Eszter** festőművész CETERUM CESNEO című kiállítása.
- **2011. március 16-án, szerdán 17 órakor** nyílik a Képzőművészeti Alkotóműhely **„Válogatás”** című kiállítása.
  Művészeti vezető: Miklya Gábor
  Megtekinthető: 2011. április 6-ig

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2011. március 1-jén, kedden 18 órakor** nyílik **Békési Sándor és Körvélyesi László „Ember, természet, vadászat”** című fotókiállítása.
  A kiállítást megnyitja: Hámori Gábor, fotóművész, a Mecseki Fotóklub elnöke.
  Megtekinthető: 2011. március 28-ig

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Március 1-jén, kedden 18 órakor
„Ember, természet, vadászat”
MECSEKI FOTÓKLUB
Március 1-jén, kedden 16 órakor
Farsang
PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG

Március 1-jén 18.30-kor
Filozófia és önismeret
ÚJ AKROPOLISZ KULTURÁLIS KÖZHASZNÚ EGYESÜLET

Március 2-án, szerdán 14.30 -kor
Tari Eszter – Tárlatvezetés

Március 2-án, szerdán 16 órakor
Farsang
NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK BARÁTSÁG KÓRUSA

Március 8-án, kedden 16 órakor
Káplár János könyvbemutatója
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Március 8-án, kedden 18 órakor
Nyilvános tehetségkutató est
MECSEKI FOTÓKLUB

Március 8-án, kedden 18 órakor
Alföldi Zoltán: Az év madara a széncinege 2011-ben az év madara a széncinege. Leginkább a madáretetőről ismerjük ezt az élénk, emberekhez eléggé bizalmas madarat. Az előadáson most közelebbről is megismerhetjük.
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET BARANYAI CSOPORTJA

Március 9-én, szerdán 10 órakor
Vezetőképzés
ESÉLY KÖZALAPÍTVÁNY

Március 9-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Gettó milliomos
Színes, feliratos, angol-amerikai filmdráma, 120 perc, 2008

Március 10-én, csütörtökön 18 órakor
ÚJ AKROPOLISZ KULTURÁLIS KÖZHASZNÚ EGYESÜLET

Március 19-én, szombaton 15 órakor
Pécsi Művészkör Írók, Költők Baráti Társasága

Március 22-én, kedden 17 órakor
„Szív és a sebészet” – Dr. Szabados Sándor előadása
BARANYA – STEIERMARK BARÁTI TÁRSASÁG

Március 23-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Las Vegas Végállomás
Színes, magyarul beszélő, amerikai-francia-angol filmdráma, 108 perc, 1995

Március 30-án, szerdán 17 órakor
Tallinn – Európa Kulturális Fővárosa 2011-ben
Előadó: dr. Kollmann J. György, a Magyar-Észt Társaság tagja
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 14.30 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*
Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 9.30 órakor
Zenés babusgató
Profil: Zenés-énekes játékos foglalkozás kicsiknek (0-3 éves korig)
A foglalkozásokon a babák szüleikkel együtt élvezhetik a ritmus és dallam harmóniáját
Zenél: Szabó Judit – gitár, furulya, ének

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Közigazgatás és Igazságügyi Minisztérium
Társadalmi és Civil Kapcsolatok Főosztálya

Nemzeti Erőforrás Minisztérium

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4

Mi meséink-alkotások a nyomor széléről 12

CIVIL ÉLET

NCA újabb változások előtt? 6

A „Hatékonyan működő és együttműködő egészségügyi civilek a Dél-Dunántúli Régióban" program tapasztalatairól 8

Ytongból szobrok 13

KULTÚRA

Kulturális időutazás 10

VÁROSTÖRTÉNET

Jön a repülőgép! 14

PÉCS NEVEZETES EMBEREI

Egy örök pécsi: Tihanyi Ferenc 15

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

7624 Pécs,
Szent István tér 17.

Telefon:
+36-72/215-543

Telefon/Fax:
+36-72/315 679

E-mail:
nevhaz@t-online.hu

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

Beköszöntő

Az ókori népek tavaszünnepének, főleg a római szaturnáliá-knak hagyományaiban gyökerező, de a germán Hold s a szláv Perchta ünnepével is megtetézett szokás- és hagyománykör az európai népeknél továbbélt. A téli napforduló után tartott téltemető-tavaszkezdő ünnepségek az egyházi évben a karácsonyi és a húsvéti ünnepkör közé szorult. Mivel azonban a húsvét a tavaszi napéjegyenlőséget követő holdtöltétől függ, az azt megelőző, előkészítő negyvennapos böjt kezdő napja, a hamvazószerda is ennek megfelelően – jó egy hónapnyi eltéréssel – változik. Az előtte levő időszak, a farsang húshagyókeddel végződik. E napnak német neve Fastnacht (böjtelőéj) volt. E szó bajor-osztrák szájon annak idején Vaschanc, ebből pedig nálunk fassang, majd farsang lett. És ez lett a neve a vízkereszttől, vagyis január 6-tól hamvazószerdáig terjedő, rövid-hosszabb időszaknak is.

A farsangi ünnepkör legfeltűnőbb mozzanata hazánkban éppúgy, mint más európai népeknél, a jelmezes-álarcos alakoskodás. A XV. század óta szólnak az adatok a férfi-női ruhacseréről, álarcviselésről, az állatalakoskodások különböző formáiról. A királyi udvartól a kis falvakig mindenütt farsangoltak hazánkban. Már Mátyás király idejében a királynő itáliai rokonsága művészi álarcokat küldött ajándékba a magyar rokonoknak.

A XVI–XVII. században falu, város és a királyi udvar egyaránt álarcot öltött farsangkor, és úgy szórakozott. Nagy farsangolás folyt a tragikus sorsú II. Lajos udvarában is, egészen a mohácsi ütközetig. 1525-ben húshagyókedden álarcos menet jelent meg az udvarban, melyben elefánt is szerepelt. Maga II. Lajos is jelmezesen, ördögálarcban jelent meg az ünnepségeken. A XVI. századtól említik Cibere és Konc, vagyis a Böjti Ételek s a Húsételek tréfás küzdelmét is. E tréfás küzdelmet sok európai nép megszemélyesítve adta elő. Erdélyben még századunkban is említik a szalmabábokkal eljátszott tréfás viadalt.

Farsangi álarcos alakoskodást napjainkig is találunk a magyar falvakban. Míg egyes európai népeknél a farsangi maszkok nagy tömegben, csoportosan vonulnak fel, hazánkban jobban kedvelik a kisebb álarcos csoportok játékát.

Mint a szélvész, repül a szánka
A csillogó fehér havon;
Virgonc ifjakkal ülve rajta
Sok szép menyecske s hajadon.
Farsangol a világ! kinek nincs:
Feleséget keresni jő;
Mellőle megszökik, kinek van...
Oh boldog farsangi idő...!

Tompa Mihály: Farsangban

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Boros Julianna, Fenyvesi Kristóf, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Pusch Gizella, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be *„SANSZ - Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében”* címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010-0011 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a projekt megvalósítása megkezdődött.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

TANÁCSADÁS

Az álláskeresők részére történő *egyéni tanácsadás* helyszínei és időpontjai konkretizálódtak. Az ügyfélfogadás januárban folyamatosan működött és működik a jövőben az alábbi helyszíneken:

Pécs (helyszín: Pécs Keleti Civil Kapcsolatok Háza, időpont: hétfő 12-16 óráig)

Mágocs-Alsómocsolád (helyszín: Gyermekjóléti és *Családsegítő* Szolgálat, időpont: szerda 9-12)

Mohács (helyszín: Duna Irodaház, időpont: csütörtök 9-12 óráig)

Az *álláskeresők célcsoportjának elérése és toborzása* érdekében partnerséget építettünk ki a végpontokon. Mágocson a családsegítő szolgálat és a komlói munkaügyi kirendeltség munkatársai nyújtanak tájékoztatást a SANSZ program által kínált lehetőségekről. A további együttműködések érdekében a többi kistérségben is megtörtént a kapcsolatfelvétel és egyeztetés az információk közvetítése céljából.

Álláskeresők Teaháza önsegítő csoportot indítottunk el Mágocson. Álláskeresők Teaháza szolgáltatás első ízben Mágocson került megrendezésre a SANSZ Program keretében. A sásdi kistérséghez tartozó településen nem működik munkaerő-piaci szolgáltatás, a teaház szolgáltatásra történő igényt a Hegyháti Szociális Alapellátó Központ vezetője, Illés Józsefné is megerősítette. A célcsoport (álláskeresők) toborzásában és delegálásában a mágocsi mikroközpontban dolgozó családgondozó, Tiringer Ernőné vállalt markáns szerepet.

Munkaerő-piaci tanácsadó elérhetősége: Csiszár Tamás, 30/816-9806

PROJEKTMODELLEZŐ KLUB

2011. január hónapban Mohácson a Mohácsi Városszépítő és Városvédő Egyesület, ill. a Van1 Hely Egyesület együttműködésében valósult meg a projektmodellező klub. A résztvevők röviden összefoglalták a szervezetek tapasztalatait, korábbi tevékenységeit, emellett körvonalazódni látszik a tématerület, mely a közös program kidolgozásának alapfeltétele. A következő találkozó várhatóan 2011. március hónapban lesz. *A projektmodellező klub célja,* hogy a helyi szervezetek és intézmények együttműködésében új projektek és programok kerüljenek kidolgozásra, melyek segítheti a helyi problémák megoldását. A klub célja, hogy új pályázati lehetőségek kiaknázásával, az együttműködések aktivizálásával, a célok megfogalmazásával közös gondolkodásra ösztönözze a helyi partnereket, együttműködőket.

KÉPZÉSEK

2011. február 21-22-23. között **antidiszkriminációs tréninget** szervezünk Pécsen a célcsoporttal foglalkozó humán szolgáltatók, civil szervezetek, állami és önkormányzati intézmények munkatársai számára. ***További információt kaphat a képzéssel kapcsolatban az alábbi elérhetőségeken:***

Kiss Zsuzsanna, közösségszervező

Tel.: 72/511-815, E-mail: tamop551@civilhaz-pecs.hu, kepzes@ddrfk.hu

SZAKMAI NAPOK

2011. február-június között havonta egy alkalommal szakmai napot tartunk. A szakmai napok során várjuk a szociális és foglalkoztatási célú civil, non-profit, állami és önkormányzati szolgáltatók szakembereit, munkatársait, és munkáltatókat. A szakmai napok keretében különböző szakmai és módszertani modellek kerülnek bemutatásra. Másrészt különböző szakmai szervezetek és intézmények programjait ismerhetik meg a résztvevők. Reményeink szerint az adott szakterület képviselői között további együttműködések jönnek létre. 2011. február 24-én szervezzük az első szakmai napot **„A munka jövőjének EU-s modellje: „flexicurity”** címmel. A szakmai napra szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Boros Julianna
a projekt szakmai vezetője
boros.julianna@civilhaz-pecs.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 0672/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu,
www.civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.
(konzorciumi partner)
7625 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100; www.ddrfk.hu

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország Fejlesztési Terv

MEGHÍVÓ

A *Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft.* **SZAKMAI NAPOT** szervez **„A munka jövőjének EU-s modellje: „flexicurity"** címmel a *„SANSZ - Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében"* című TÁMOP – 5.5.1/A-10/1-2010-0011 számú pályázat keretében. **A tematikus szakmai napok célja**, hogy a szociokulturális/munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó civil, non-profit szervezetekben, humán intézményekben dolgozó szakemberek és a munkáltatói szféra számára ismerté tegyük a „flexicurity", a rugalmas és biztonságos munkához kötődő külföldi és hazai modell programokat, a projekt során kidolgozott módszertani tanulmányok eredményeit és az összegyűjtött jó gyakorlatokat bemutassuk. A szakmai napok fő célja, hogy az adott szakterületen tevékenykedő munkatársak számára információkat nyújtsunk és tapasztalatcsere történjen.

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT

„SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében"
című pályázat keretében megvalósuló

SZAKMAI NAPRA

Időpont: **2011. február 24.** (csütörtök) **9.00 óra**
Helyszín: **Civil Közösségek Háza**, 7624 Pécs, Szent István tér 17.

SZERETETTEL VÁRUNK MINDEN ÉRDEKLŐDŐT!

A szakmai napon való részvétel ingyenes!
A szakmai nappal kapcsolatos visszajelzéseit, felmerülő kérdéseit az alábbi elérhetőségeken várjuk:
Kiss Zsuzsanna (közösségszervező) E-mail: tamop551@civilhaz-pecs.hu Telefon: 06/72/215-543, 06/20/461-0158

Részvételi szándékát kérjük, jelezze a következő e-mail címen*: jelentkezes@civilhaz-pecs.hu*

Program

8.45-9.00: *Regisztráció*

9.00-9.15: **SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében projekt bemutatása**
Krsjákné Bodrog Csilla, projektvezető, Nevelők Háza Egyesület

9.15-9.35: **A munka jövőjének EU-s modellje, a „flexicurity"**
dr. Szöllősi Gábor, szociálpolitikus, PTE BTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék

9.35-9.55: **A „flexicurity" EU-s modelljeinek gyakorlati szempontú bemutatása, s a hazai megvalósítás lehetőségei**
Vojtek Éva, szociálpolitikus, PTE BTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék

9.55-10.00: **Kérdések és válaszok**

10.00-10.15: *Kávészünet*
Vitaindító előadások:

10.15-10.30: **A „flexicurity" jövője Magyarországon – munkavállalói szemmel**
Kulinyi Márton, Budapest Esély Nonprofit Kft.

10.30-10.45: **A „flexicurity" jövője Magyarországon – munkáltatói szemmel**
Vincze Csaba, ügyvezető igazgató, Primasoft Kft.

10.45-10.50: ***Kérdések, válaszok. workshop alakítás*** *(2 témában a vitaindító előadások alapján)*

11.00-12.30: **Workshopok** *(2 témában a vitaindító előadások alapján):*
1. A „flexicurity" jövője Magyarországon – munkavállalói szemmel – Moderátor: Kulinyi Márton
2. A „flexicurity" jövője Magyarországon – munkáltatói szemmel – Moderátor: Vincze Csaba

12.30-13.00: *Kérdések, reflexiók, zárás*

13.00-13.30: *Ebéd*

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

Dr. Kákai László

NCA újabb változások előtt?

A magyarországi civil szervezetek rendszerváltás utáni történetét tekintve talán minden kétséget kizáróan egyik legérdekesebb kísérlete volt a Nemzeti Civil Alapprogram (NCA) 2003-as megalkotása. Azóta is gyakori vitatéma, hogy m*ilyen „rendszerként" fogjuk fel a szervezetet egy pályázati elven működőét vagy egy pénzeket valamilyen normatív rendszerben szétosztóét?* A törvény preambulumában megfogalmazottak egyértelműen kijelölik a kormányzati prioritásokat. Mely szerint az NCA fő célja a civil szervezetek működésének segítése, azaz *„a civil társadalom erősítése, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítése, a kormányzat és a civil társadalom közötti partneri viszony és munkamegosztás előmozdítása az állami, önkormányzati közfeladatok hatékonyabb ellátása érdekében."*

Az NCA 2004 és 2010 között több mint 80 ezer pályázat megvalósításához biztosított mintegy 55 milliárd Ft támogatást. A törvény szerint ugyan az NCA bevételi forrását az az összeg jelenti, mely megegyezik az előző költségvetési évben az SZJA 1%-nak az állampolgárok által felajánlott és kiutalt összegével, de az Országgyűlés az elmúlt két évben, 2007-ben és 2008-ben eltért a törvényben meghatározottaktól és a felajánlott összegtől függetlenül, attól lényegesen kisebb összegben 6,8 milliárd forintban maximálta az NCA rendelkezésére álló összeget. Az NCA első éveinek tapasztalatai már a kezdet kezdetén ellentmondásosak voltak. A „forrásbővülés" kétségtelenül pozitív hatása mellett az NCA belső ellentmondásai egyre inkább láthatóvá váltak (csökkent az egy pályázatra jutó támogatási összeg, magas maradt a hiánypótlásra szoruló pályázatok aránya, nőtt a döntéshozók érintettségébe tartozó szervezetek támogatási mértéke, szakmai monitoring hiánya, működési költségek értelmezési problémái, támogatások csúszása stb.).

Talán ennek is köszönhetően szinte folyamatosnak nevezhetők bizonyos változások a Tanács támogatás-elosztással kapcsolatos döntéseiben. A lehetséges pályázók körének meghatározásában és a támogatási keretösszeg kollégiumok közötti 2004-es felosztásában igen markánsan fejeződött ki az a szándék, hogy az NCA-támogatások járuljanak hozzá a területi egyenlőtlenségek csökkentéséhez, a központi állami támogatások koncentrációjának mérsékléséhez. Ennek érdekében a működési támogatásokat – közhasznúságtól függetlenül – minden olyan civil szervezet számára elérhetővé tették, amely megfelel a törvényben megszabott kritériumoknak. A közhasznú vagy kiemelkedően közhasznú minősítést csak azoknál a szervezeteknél írták elő követelményként, amelyek a szakmai kollégiumokhoz pályáztak projekttámogatásokért. Valamelyest megemelték a szélesebb körben elérhető működési támogatások keretösszegét is. Ezzel kapcsolatban maga az NCA törvény csak az alsó határt írta elő. Pontosabban azt kötötte ki, hogy a rendelkezésre álló összegnek legalább 60 százalékából a civil szervezetek működési költségeinek fedezését kell támogatni. Hosszas viták után a Tanács úgy határozott, hogy ezt az arányt 65 százalékra emeli, és a területi kollégiumokat bízza meg a működési, a szakmai kollégiumokat pedig a programtámogatások szétosztásával.

A Tanács 2007-re vonatkozóan új támogatási elvet fogadott el. A szakmai kollégiumokhoz benyújtott pályázatok esetében a kollégium támogató

határozata során nem ítélhet meg a kért összeg 80 százalékánál kevesebb támogatást. Abban az esetben, ha a kollégium a programot ugyan támogatásra méltónak ítéli meg, azonban erre csak a kért összeg kevesebb, mint 80%-át tartja indokoltnak, úgy támogató határozatában indokolnia kell döntését és meg kell neveznie azt a programelemet vagy költségtípusokat, amelyekre a támogatást megítéli. A 2008. évi forráselosztásról az NCA Tanács pedig már 2007. október 10-i ülésén úgy döntött, hogy az a korábbi évek támogatási igényei, adatai alapján bizonyos kiigazításokkal állítja össze úgy, hogy abban a 2007. évi igényeket 50%-ban, a 2006-os és 2005-ös igényeket 25%-ban veszi figyelembe.

A változásokhoz tartozik az is, hogy 2007-ben zárult le az NCA-ról szóló törvény módosításának társadalmi vitája is. Az előterjesztés szerint a törvény módosításának célja a pályázati rendszer hatékonyságának előmozdítása és a folyamatok gördülékenyebbé, életszerűbbé tételére irányultak. Így került „terítékre" a költségvetési forrás számítási módjá-

nak átalakítása, a támogatásra jogosult szervezetek körének felülvizsgálata valamint a testületi határozatok elleni jogorvoslat szabályainak módosítása. De említést érdemlő a törvénymódosításnak azon elemei is, amelyek az NCA belső szabályainak módosításával foglalkoztak (pl. testületi tagok díjazása, összeférhetetlenségi szabályok, az Alapprogram nyilvánossági, tájékoztatási, beszámolási kötelezettségei).

Az NCA törvény végrehajtási rendeletének 2008. február 10-től életbe lépő módosítása próbálta kezelni a technikai problémák többségét, és a pályázatokat menedzselő szervezet is változott: a Magyar Államkincstár helyett 2007-től az ESZA Kht. vette át a feladatot. Ezzel párhuzamosan új, elektronikus rendszer (EPER) lépett életbe, mely csökkentette a pályázók adminisztratív terheit, és módosultak a hiánypótlások feltételei is.

2008 második felében több, az NCA további működése szempontjából fontos esemény is zajlott: ősszel zárult az NCA választásokhoz kapcsolódó civil jelöltállítási rendszerbe való bejelentkezés, októberben zajlott az NCA törvény módosításának általános vitája az Országgyűlésben, és ezzel szinte egy időben több, mint ötszáz civil szervezet kérte a pénzügyminisztert, hogy az NCA 2009-ben kapja meg a törvényben meghatározott összeget. (Bár ez végül nem teljesült, a 2009-es évre megállapított összeg magasabb – 7.7 milliárd forint – lett, mint a két korábbi évben.) A Parlament 2008. december 1-i ülésén fogadta el az NCA törvény módosítását (2008. évi LXXXVI. törvény), mely a támogatásra jogosult szervezetek körének felülvizsgálatával, a testületi döntések elleni jogorvoslat szabályainak és az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályok módosításával elsősorban a rendszer hatékonyságának, átláthatóságának előmozdítását célozta.

2010-ben a kormányváltás után újból előkerült az NCA ügye! A költségvetés rossz helyzete valamint az elmúlt időszak a kormány szempontjából megítélt negatív hatások miatt az NCA változások előtt áll. Ennek első lépeseként 2011-re csupán valamivel több, mint 3 milliárd forint szétosztását engedélyezte. És a pályázat összegének felhasználását fél évben maximálta. Az ESZA nonprofit Kft helyett pedig a Wekerle Sándor Alapkezelőt bízta meg az NCA alap kezelésével. *A kérdés, hogy a változások egy valóban átlátható, pályázatai elven működő alapot fognak eredményezni vagy továbbra is megmarad az NCA egy normatív alapon működő pénzalapnak?*

A Nemzeti Civil Alapprogram

Az Országgyűlés 2003. június 23-án fogadta el a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt, melynek fő célja a civil szervezetek pályázati támogatások útján történő támogatásával azok működésének megerősítése, a civil szektor fejlődésének elősegítése.

Az Alapprogramból támogatásban részesülhetnek mindazok a Magyarországon nyilvántartásba vett magánalapítványok és társadalmi szervezetek (ide nem értve a munkaadói- és munkavállalói érdekképviseleteket, pártokat és biztosítóegyesületeket), amelyek legalább egy éve ténylegesen működnek. A támogatási összegek felosztásáról a civil szervezetek képviselői közül választott kollégiumok döntenek. A támogatási rendszer működésének alapelveit az Alapprogram elvi irányító testülete, a szintén civil képviselők többségéből álló Tanács határozza meg.

Az NCA rendszerének újdonsága az állami befolyástól mentes, civil szervezetek általi döntéshozatal. A pályázó szervezetek biztosak lehetnek benne, hogy pályázatukat az általuk választott testületi tagok bírálják el, így a civil szervezetek gyakorlatilag saját maguk döntenek a rendelkezésre álló pénz szétosztásáról.

„Tisztában vagyunk azzal, hogy ez az összeg ahhoz nem volt elegendő, hogy minden szervezet valamennyi célja megvalósuljon, azonban reményeink szerint nagyban hozzájárult sok szervezet működésének megkönnyítéséhez, céljaik megvalósulásához."

A Nemzeti Civil Alapprogram ismertsége az elmúlt öt év során jelentősen nőtt, 2004-ben mindössze 7.750 szervezet nyújtott be támogatási kérelmet az Alapprogramhoz, 2008-ban már 10.575 szervezet pályázott, melyből 9.130 szervezet nyertes lett.

A pályázati sikeresség is jelentősen javult az évek során, hiszen 2004-ben még csak a pályázók fele nyert, 2008-ban azonban már 10 szervezetből több mint 8 nyújtott be nyertes pályázatot.

Péntek Eszter – Kesztyüs Márk (Fact Alapítvány)

A „Hatékonyan működő és együttműködő egészségügyi civilek a Dél-Dunántúli Régióban" program tapasztalatairól

Közel két éve e lap hasábjain mutattuk be azokat a kutatási eredményeket, melyeket a régióban működő egészségügyi civil szervezetek körében készült interjús vizsgálat során kaptunk. Közzétettük, mit gondolnak a szervezetek vezetői és tagjai a sikeres és eredményes működésről, mit jelent számukra a teljesítmény és a hatékonyság, mérik-e ezeket valamilyen módon, ha nem, szükségesnek érzik-e, hogy önmaguk külső és belső értékelését elvégezzék. A vizsgálatot követően a Fact Alapítványban – fő tevékenységükhöz igazodóan – született meg az az elhatározás, hogy ezeket a kutatási eredményeket a gyakorlatban is hasznosíthatóvá tegye, így 2010 tavaszán a Norvég Civil Támogatási Alap jóvoltából 15 dél-dunántúli civil szervezettel kezdődött el az a munka, aminek legfontosabb tapasztalatait gyűjtöttük most össze.

A tíz hónapig tartó program során a civil kapacitásfejlesztés egy új módszerét próbáltuk ki. Célunk az volt, hogy a különböző témákban szervezett műhelymunkák során a tanulás, a fejlődés a szervezetek bevonásával, aktív munkájával valósuljon meg, ahol a tréningeket vezető szakemberek maguk is a tanulási folyamat részeseivé váltak. A civilek motivációit a programban való részvételre láthatóan nem csupán a számukra juttatott ösztöndíj alakította, a műhelymunkák során sorra kaptuk a pozitív visszajelzéseket, miszerint szívesen jöttek és áldoztak erre egy-egy napot, hisz hasznos dolgokat tanultak – mint ahogy mi is tőlük. A résztvevő civil szervezetek a műhelymunkák során folyamatosan megismerték egymás tevékenységét, a jó gyakorlatokat.

A közös munkát a régióban működő egészségügyi civilek regiszterének elkészítése előzte meg, amire egyrészt a programban résztvevő szervezetek kiválasztásához volt szükség, másrészt ahhoz, hogy más egészségügyi civil szervezetek is validált adatbázisból kereshessenek partnereket programjaik megvalósításához. A feladat nem volt egyszerű, tapasztalataink szerint a civil szervezetek jelentős része „rejtőzködik", azaz még a legfontosabb elérhetőségeik sem találhatóak meg az interneten. Az adatbázisban összesen 331 dél-dunántúli egészségügyi nonprofit szervezetet rögzítettünk, amelyek legfontosabb intézményi adatait telefonos egyeztetéssel frissítettük a

program ideje alatt azon szervezetek képviselőivel, akiket sikerült elérnünk. Az adatbázis (mint ahogy a programhoz kapcsolódó minden fontosabb dokumentum) megtekinthető a Fact Alapítvány honlapján:

http://fact.hu/hireink/hatekonyan-mukodo-es-egyuttmukodo-egeszsegugyi-civilek-a-del-dunantuli-regioban.

A műhelymunkákra Pécsett került sor, egy-egy egész napos program, valamint egy zárókonferencia keretében, öt témában:

- a teljesítménymérés, hatékonyságmérés módszerei;
- a népesség egészségi állapota, egészségüggyel, egészségpolitikával kapcsolatos információk, a civilek szerepe az egészségi állapot javításában és az egészségpolitikák alakításában;
- a civilek közti hatékonyabb együttműködés és kommunikáció, akcióterv készítése az együttműködéssel összefüggésben meghatározott célok megvalósításáról és a civil hálózat működtetéséről;
- sztereotípiák előítéletek, toleranciaerősítés, érzékenyítés.
- külső kommunikáció: média tréning;

A tényleges „fejlesztő" tevékenység, a megbeszélt feladatok megvalósítása a szervezetek egy részénél már mérhető, de többüknél még fejlesztésre szorul. A média-tréning során kiderült, hogy a programban résztvevő civil szervezetek sem fordítanak figyelmet a nyilvánosságban való megjelenésükre, illetve a láthatóságukra, ennek jelentőségét ezidáig csak kevesen ismerték fel, vagy kevésbé találtak erre lehetőséget, teret. Azt tapasztaltuk, hogy a civil szervezetek saját teljesítményük mérését „idegen", nem a céljaik, működésük lényegéhez tartozó tevékenységnek tekintik. Úgy érzik, hogy kompetenciáik hiányosak e tevékenységhez, de az új ismeretek megszerzésére irányuló nyitottságuk is különbözik.

Céljaink közt szerepelt a résztvevők folyamatos segítése a saját szervezetükben elvégzendő feladatokban, a szervezetek között kialakított kapcsolatok életben tartása emlékeztető e-mailekkel, segédanyagokkal való támogatással, valamint információkkal a civil szférát érintő változásokról, pályázati lehetőségekről, egymás projektjeiről. A program eredményeként elkészültek a civilek együttműködését segítő akciótervek, valamint a képzés reprodukálhatóságához szükséges tananyagok és módszertani útmutató, melyek a Fact Alapítvány honlapján rendelkezésre állnak valamennyi civil szervezet számára. Az együttműködés a civil szervezetek között már a program alatt megkezdődött közös pályázat benyújtása, információk átadása révén, s remélhetőleg tovább folytatódik.

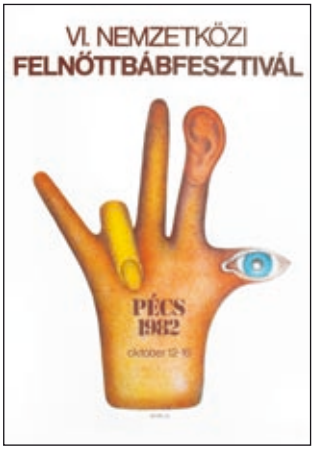
Megvalósító:
Fact Alapítvány, www.fact.hu
Támogató: Norvég Civil Támogatási Alap (programszám: NCTA-2009/2-C06413

Kulturális időutazás

Nosztalgikus visszatekintésre invitál a Pécsi Galéria és Vizuális Művészeti Műhely. Az elmúlt 35 év közművelődési, kulturális és művészeti plakátjaiból ad válogatást a Pécsi Kisgalériában nyílt tárlat. A bemutatott alkotások tervezői az alkalmazott grafika határainkon túl is elismert művészei, Bagossy László, Bognár József , Deák Zsuzsa, Gellér B. István , Pinczehelyi Sándor. A kiállításon szereplő szitanyomatokat Csizmadia László grafikusművész készítette. A Kisgalériában (Pécs, Szent István tér 4.) március 6-ig tekinthetők meg a plakátok a keddi szünnap kivételével naponta 10-18, vasárnap 12-18 óráig.

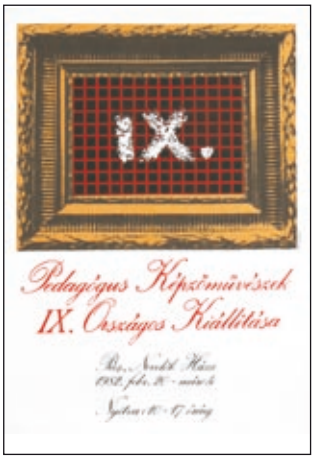

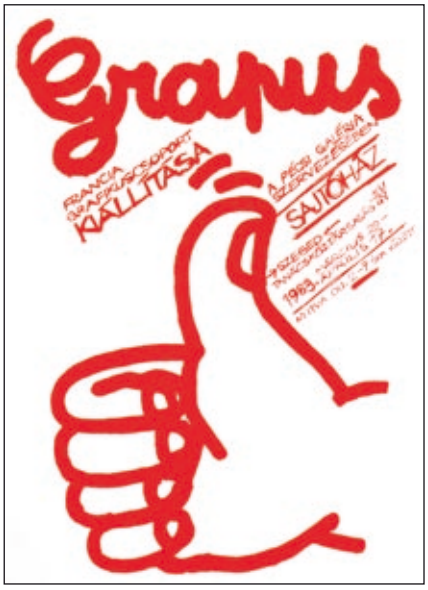

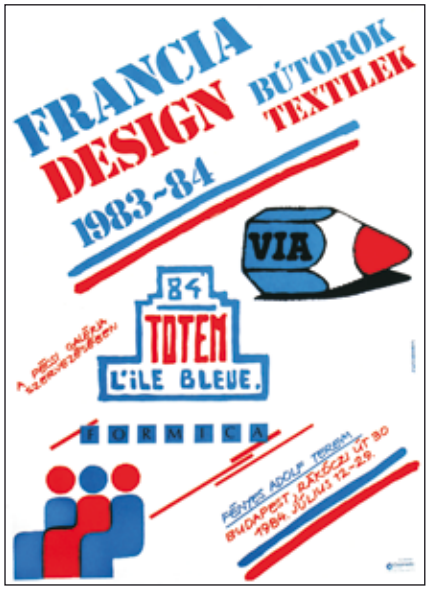

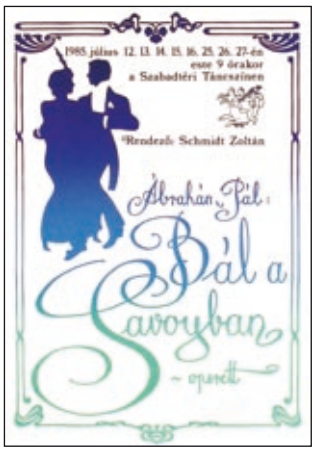

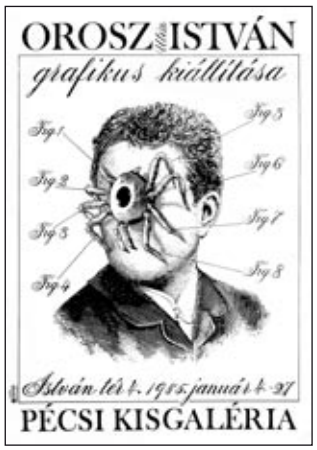

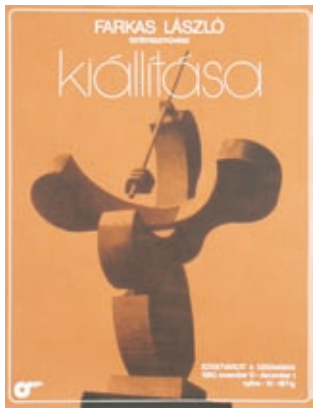

1985. július 12. 13. 14. 15. 16. 25. 26. 27-én
este 9 órakor
a Szabadtéri Táncszínen
Rendezte: Schmidt Zoltán
Ábrahám Pál:
Bál a Savoyban
– operett

OROSZ ISTVÁN
grafikus kiállítása
Fig.1
Fig.2
Fig.3
Fig.4
Fig.5
Fig.6
Fig.7
Fig.8
István tér 4. 1985 január 4–27
PÉCSI KISGALÉRIA

1985. július 2, 3, 4, 5-én este 9 órakor
a Szabadtéri Táncszínen:
ODÜSSZEUSZ
táncjáték
ECK IMRE
PÉCSI BALETT
EAST EGYÜTTES

gyermeknap

FARKAS LÁSZLÓ
kiállítása

EDWARD GAYE

A TERMÉSZET
THE NATURE

SZENTISTVÁNNAPI
BÚCSÚ

SAM SHEPARD

Színház téri
NAPLÓ

Színház téri
NAPLÓ

PÉCSI
NEMZETKÖZI
KAMARAKÓRUS
FESZTIVÁL
1984
április 4–8

Stúdió 79
Fiatal Képzőművészek Stúdiójának kiállítása
Pécs 1979
december 2-30
PÉCSI GALÉRIA • SZÍNHÁZ TÉR • IFJÚSÁGI HÁZ

Mi meséink – alkotások a nyomor széléről

2011. február 10-től 2011 március 3-ig látható az Uránia Moziban a Mi meséink-alkotások a nyomor széléről című kiállítás. A tárlaton a berettyóújfalui Igazgyöngy Alapítvány és Művészeti iskola kisdiákjai által készített rajzokat és festményeket láthatjuk. A képek témáját a közösen elmondott-felolvasott mesék adták. A gyerekek közül sokan élnek mélyszegénységben. Az Alapítvány a tehetséggondozáson túl, a mindennapi nehéz élethelyzetek megoldásában is aktív szerepet vállal.

A február 10-ei megnyitón részt vevők megtekinthették az Örvény című angol-magyar dokumentumfilmet, melynek rendezője Szekeres Csaba. A film főhőse egy tizenkét éves fiatal lány, Lulu, aki folyton megszökik az iskolából. Az osztálytársai között idegenül érzi magát, a családjában pedig egy feladat vár rá minden nap: ellátni a kisebbeket. Jelene sivár, jövője kilátástalan. Olga, aki a közeli gyermekjóléti szolgálat részéről látogatja a családot, tehetetlennek érzi magát. Lulu története akkor vesz döntő fordulatot, amikor nemcsak az iskolából, hanem a faluból is elszökik.

A film során felmerülő gondolatokat egy kerekasztal beszélgetés keretében tudták megvitatni a résztvevők. A témában dolgozó szakemberek- L. Ritók Nóra (Igazgyöngy Alapítvány), Csovcsics Erika (*Számá* Dă *Noj Egyesület),* Gajdócsi Edit (Esztergár Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat), és Fehér Angéla (Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét program) ,Békési Andrea (Szent Márton Caritas Alapítvány), Hódosi Cecília, Lencsés Lídia (Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány) – tapasztalatukat osztották meg a mélyszegénységben élő gyermekek segítésével kapcsolatban.

A program partnerségben valósult meg. Együttműködők: Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda, Uránia Mozi, Kupé Egyesület, Igazgyöngy Alapítvány, Pécsi Önkéntes Centrum, Nevelők Háza Egyesület, Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ

Ytongból szobrok

„Ha hajót akarsz építeni, ne azzal kezd, hogy a munkásokkal fát gyűjtetsz és szó nélkül kiosztod közöttük a szerszámokat és rámutatsz a tervrajzra.

Ehelyett először keltsd fel bennük az olthatatlan vágyat a végtelen tenger iránt."

Antoine de Saint-Exupéry

Ezért alakult a **Buborék Szabadművészeti Egyesület** is 2007 augusztusában, hogy civilként tudjon működni a kulturális szegénység ellen. Abban az időszakban vonták vissza az állami támogatásokat a művészeti oktatásban, kultúrában. Tíz éves hobbi nőtte ki magát, hogy megmutassa e generációnak, lehet még a digitalizált világban így is eltölteni egy kis időt, alkotni valamit. Mindegy, hogy mit, legyen az egy dobókocka, egy kisegér, vagy egy teknős, tanuljuk játékosan, beszélgessünk róla. Hisszük és valljuk, amiben felnőttünk, ha nincs, aki megtegye, tedd meg magad! Hurrikánszerű rendszerváltozás, meg kell még tanulnunk, mit is kezdjünk vele.

Sokat fejlődtünk: országszerte vállaltunk rendezvényhez kapcsolódó kézműves játszóházakat, melyekben mindig sikerrel mutattuk be a legmodernebb hobbi alapanyagot, az Ytong-téglát. Ezt a svéd találmányt az építészetben a fa helyettesítésére fejlesztették ki, természetbarát, és könnyen megmunkálható. De először egy 5 × 5 cm-es dobókocka is kihívást jelent, főleg, ha közben gyakoroljuk, hány oldala is van, és éle, és hogyan is helyezkednek a pöttyök. Meglepő válaszok szoktak felröppenni, innen is látszik, hogy mennyire szükség van az elméleti oktatások gyakorlatba vitelének segítségére.

Persze alkalmak során a művek nagyobbak, részletesebbek lesznek és a térlátás is mérhetően fejlődik. Ezzel az alkotási formával viszont az egyik legjobb módjához is jutunk az önkifejezésnek, mert az formákban és színekben a legkönnyebb. A térszemlélet és térlátás, a forma, a szín, az anyag és a szerkezet ismerete, háttérben a művészetek érzelmi és értelmi intelligencia fejlődésére. A hazai és nemzetközi agykutatói eredmények is bizonyítják, hogy a képzőművészet fejlesztő hatással van a gondolkodásra. Az alkotótevékenységek hatalmas lehetőség a **pedagógusok, programvezetők** kezében a gyermek személyiségfejlesztésében, hiszen egyszerre segítheti a negatív tapasztalatoktól való eltávolodást és a pozitív önértékelés kialakulását.

Feladatunk: megismertetni ezt az alapanyagot és a megmunkálási technológiát, ezzel is elősegítve, hogy a résztvevő átélje az alkotás örömét, így értékelje ezután a saját munkáját, környezetében fellelhető építészeti, művészeti értékeket.

Négy év alatt közel 70 rendezvényen voltunk, budapesti és vidéki művelődési házak, művészeti fesztiválok, gyógypedagógiai központok, balatoni rendezvények referenciáink.

Integrációs adventi programunk saját szervezésben a Kaposvári Egyetem Gyakorló Általános Iskolájában fogadta az ugyancsak kaposvári Duráczky Módszertani Központ siket és nagyothalló, és sajátos nevelési igényű tanulóit, kik a tanulmányaikat is abban a befogadó intézményben fogják folytatni, és erre a két iskola sokszor erőn felüli munkával készül. Ezért fontosnak tartjuk, hogy ezeket az intézményeket segítsük, kiegészítsük szabad szervezésű programokkal, játszóházakkal, ahol ép és sérült gyermek együtt alkothat, akár a verbális kommunikáció hiányában is előtérbe kerül az elfogadás, az egymásért való felelősség tudatosítása.

Kiállításaink: 2010-ben a Kaposvári Megyei és Városi Könyvtár zárórendezvényén 38 meseszoborral készültünk, augusztusban Fekete István szülőfalujában, Göllén nyitottuk meg állandó kiállításunkat életnagyságú állatregény szereplők Ytong-szobraival.

Szívesen együttműködünk az ország bármely pontján más civil szervezetekkel, cégekkel, önkormányzatokkal, intézményekkel. Közös projektekben vállaljuk a fent említett tevékenységeket, mint szobrászat, játszóház, kiállítás.

Távlati céljaink megvalósításához segítséget kapunk civil kollégáktól, akik hivatásuknak tekintik többek közt más civil szervezetek fejlesztését.

Köszönettel tartozunk minden támogatásért, hogy idáig eljuthattunk, és reméljük a jövőben is számíthatunk az együttműködésekre, a közös célok eléréséért.

Nyári Julianna
elnök

Trebbin Ágost

Jön a repülőgép!

Idős korom egyik kedves időtöltése, hogy a könyvtárban nézegetem a régi pécsi újságok elsárgult lapjait. Nagy az örömöm azután, ha valami érdekes eseményre, hírre bukkanok.

Íme egy a sok közül...

1930. április 15-én – nyolcvan évvel ezelőtt – nagy ünnepre virradt Pécs városa.

A Magyar Légiforgalmi Rt. vezetősége úgy döntött, elérkezett az ideje, hogy a Budapest-Mátyásföld-Pécs-Kaposvár vonalon, egy Fokker VIIA típusú gép üzembeállításával megnyissa az ország első belföldi menetrendszerinti repülőgépjáratát.

A város polgársága kitörő lelkesedéssel fogadta a hírt.

Már az érkezést megelőző napon az utcák, terek ünnepi zászlódíszbe öltöztek, mindenfelé izgatott emberek tárgyalták a fontos, érdekesnek látszó eseményt.

A „Dunántúl" c. napilap így tudósította kedves olvasóközönségét:

„A reggeli órákban valóságos népvándorlás indult meg. A köd kilenc órakor már a Mecsek pipázó ormairól is elfüstölgött és kilenc óra után néhány perccel már szikrázó áprilisi napfényben fürdött az a színpompásan tarka kép, amelyet a repülőtér szegélyét és környékét elözönlő tömeg nyújtott. Pótkocsis zsúfolt villamosok, motorkerékpárok, és autók szinte végeláthatatlan sora szállította az érdeklődők ezreit a gyakorlótér felé (amely, mint közismert a jelenlegi Uránváros helyén elterülő hatalmas réten volt)."

A délelőtti órákra már megérkeztek a városi előkelőkelőségek is, élükön Makay István helyettes polgármesterrel és Virág Ferenc megyéspüspökkel.

Már elmúlt a menetrend szerint előírt érkezési idő, de a repülőgép csak nem mutatkozott. A tömegben mindig akadnak kétkedők, akiknek fantázia azon nyomban működésbe lépett. Biztos baj történt és már nem is jön a gépmadár...

Végül is 10 óra 25 perckor egy apró pont tűnt fel a távoli, keleti horizont felett. A tömegben ekkor valaki harsányan felkiáltott: „Ott jön a gép!"

A fejek, mintegy varázsütésre, mind keletnek fordultak.

A pont egyre növekedett, és már szabad szemmel is láthatóvá vált a lassú méltósággal közelgő gépmadár.

„Az aranyságán ragyogó óriási gépmadár méltóságteljes nyugalommal száll át a Makár hegy felett. A motor búgását nem is hallani. A gépmadár csendesen suhan. A téren erős szél seper végig. A Fokker szárnyai mozdulatlanok. Az ablakon meg-megvillan a napfény. Az üvegre fekete fejek kontúrjai rajzolódnak. A Hadapródiskola előtt alig harmincméteres magasságban száll a gép, amely akkor eléri a repülőtér szegélyét, már embermagasságból süllyed a kopottas fűtenger felett. Kis porfelhő száll fel, aztán a gép megfordul és a tér széléig gurul. A nézők sora kiegyenesedik. Minden szemen felfénylik valami büszke, nem titkolt öröm."

Az óra ekkor 10 óra 31 percet mutatott, tehát a Fokker nem érkezett időben.

A 20 perces késés nem a pilóta hibája volt. Paks felett negyven kilométer széles viharzónát kellett átrepülniük, amely a sebességet alaposan lecsökkentette.

A pécsi járat repülőgépét, a 39 éves Fejes István, az egykori Osztrák–Magyar Monarchia kétségtelenül egyik legjobb pilótája vezette.

Az érkező gép felnyíló ajtajában egyenként jelentek meg az előkelőségek: Vitéz Keresztes Fischer Ferenc dr. főispán, herceg Hohenlohe Károly, Apáthy Jenő dr. légiforgalmi igazgató.

A holland gyártmányú Fokker VIIA típus korának egyik legjobb, legmegbízhatóbb repülőgépe volt, amelynek egy-két példánya még a II. Világháború idején is működőképes volt, és sebesültek szállítására használták.

Internetes forrás szerint a Fokker VIIA főbb műszaki paraméterei:

Utasszám: 7-10
Motor: 405 LE
Üres súly: 1950 kg
Startsúly: 3650 kg
Szárny fesztáv: 19,3 m
Hossz: 14,35 m
Magasság: 3,9 m
Szárnyfelület: 58,5 m2
Max. sebesség: 185 km/h
Utazó sebesség: 155 km/h
Hatósugár: 1160 km/h

A viszonylag rövid pécsi ceremóniát villásreggeli követte, majd a gép tovább folytatja útját Kaposvárra.

Az elmúlt nyolcvan év alatt Pécsett több esetben is előtérbe került a belföldi repülés kérdése. Az eredményt röviden úgy lehet összegezni: a repülőgép gyors, kényelmes, de igen drága.

Trebbin Ágost

Egy örök pécsi: Tihanyi Ferenc

A „Civil Korzó” előző számaiban már elkészítettem több egykori Nádoros főnököm, kollégám portréját.

Most egy olyan valaki következik, aki nemcsak főnököm, de – talán ő is úgy emlékezik vissza azokra az időkre – a barátom is volt.

Azután a sors szerencsétlen közjátékaként az élet mást tartogatott számunkra. Feri számára a csillogó karriert, számomra a csendes visszavonulást. Ő a modernséget képviselte a szakmában, én pedig a konzervativizmust.

Tihanyi Ferencről röviden írni ugyancsak embert próbáló feladat. De nekem – sajnos – most többre nincs lehetőségem.

De szeretném az elején kezdeni:

Az 1960-as évek végén három ifjú tehetség merészen felfelé ívelő pályája indult el a Nádor Szálloda öreg falai közül. Név szerint is megemlítve őket: Varga Csaba, Tihanyi Ferenc és Deák Imre.

Dr. Deák Imrét bámulatos életpályája messze röpítette a pécsi Nádor Szállodától, hogy azután Danubius Nyrt. vezérigazgatójaként érjen a vendéglátó szakma csúcsára.

Varga Csabát 1972-ben kinevezték a Nádor Szálloda önálló egység igazgatójává, Tihanyi Ferenc ugyanekkor lett igazgató helyettes. A két vezető egyéniség élete azután több mint egy évtizedre összekapcsolódott.

Tihanyi Ferenc így emlékezik vissza az indulásra:

„Még portásként dolgoztam, amikor Bolgár András 1971-ben megbízott az 1969. szilveszterén nyílt, a Duna Intercontinental-ban rendezendő Baranyai Hét megszervezésével. Ilyen, nemcsak gasztronómiai bemutatkozás a fővárosban mindaddig ismeretlen fogalom volt. Óriási apparátussal, az ipar, a kultúra, a gasztronómia, a megye folklórja stb. felvonultatásával nagy sikert aratttunk, a rendezvény valódi társadalmi eseménnyé vált, melyet az Elnöki Tanács elnökének a látogatása is bizonyít.”

Országos szintű, sikeres gasztronómiai versenyeken sikerrel irányította a Nádor–csapat munkáját.

Sokszínű tevékenységéről – így utólag - nehéz röviden megemlékezni.

Nevét a Nádor Szálloda aranykönyvébe elsősorban a „Nemzetközi Gasztronómiai Hetek” magas szintű szakmai és kulturális rendezvényeinek kiváló és sikeres szervezésével írta be. (Irodalmi-, Muzsikáló Kávéház, Reneszánsz vigasságok, Edith Piaf bemutató a Mecsek Cukrászdában stb.)

1985-ben tizenhárom évi igazgató helyettesi ténykedése után Tihanyi Ferenc úgy döntött, hogy elfogadja a HungarHotels vezérigazgatójának rendkívül megtisztelő felkérését, hogy vállalja el egy, a cég által vezetett 4 csillagos bécsi szálloda igazgatói tisztét, és lásson el gazdasági szaktanácsadói feladatokat a külföldi tulajdonosok által építendő továbbiak üzemeltetésében.

1989-es hazatérése után „kapitalista” gazdasági ismertekkel felvértezve olyan hazai munkahelyet talált, ahol külföldön szerzett tudását kamatoztatni tudta.

Most ismét Tihanyi Ferencé a szó:

„Ezeket a tapasztalatokat értékelte régi kollégánk, Bíró László, a Konzum Rt. első embere is, amikor kereskedelmi igazgatónak átcsábított.

„Gazdaságtörténelmi” idők voltak ezek a rendszerváltás után, a külföldi tőke beáramlása, az „Osteuforie”, déli szomszédaink bevásárló-rohamai közepette a Konzum Áruház előtt... Napi 5 vagon áru hátul be, elöl ki... Az eredmény aztán lerombolt ABC volt, melynek felújítását irányítottam (eredményesen, mert ez a közelmúltig sikeresen szolgálta a pécsi vásárlóközönséget).

Erről az időszakról, ha emlékiratot írnék, azt mondanám, hogy az ország akkor nem volt felkészülve a piacgazdaság fogadására. Mélyen hatottak még a verseny hiányából, a keretgazdálkodásból fakadó reflexek, melyeket akkor a külföldi tőke ki is használt rendesen.

Innen ered kedvenc fordulatom is, amikor a külföldi szállítók szavajárása volt: „Tihanyi úr, mi segíteni jöttünk...” Kérdeztem: Önök a Vöröskereszttől érkeztek? Nem - mondták, hanem az XY cégtől.

Kérdeztem: És tessék mondani az árut ki kell fizetni? Természetesen, válaszolták.

Hát itt akkor szerintem valami üzletről lenne szó. Persze, vágták rá. Hát akkor hol itt a segítség??? Szóval mondják meg, miben utaznak. Innen pedig jött a kemény alku, (melyet „odaát” megszoktam) és amelyhez bizony az akkori tárgyalópartnerek részéről nem nagyon voltak hozzászokva.”

Azután a „Konzum”-ra is nehéz évek vártak.

1997-ben újabb elismerés következett. A Danubius vezetőinek javaslatára a főtulajdonos, Sir Bernard Schreier, a CP Holdings elnöke Tihanyi Ferencet megbízta az akkor alakuló összevont cégcsoport (a Danubius és a Hungaria Szálloda Rt.) beszerzési tevékenységének megszervezésével, vezetésével.

Feri a mai napig ezt a munkát végzi Budapesten.

Az ő szavaival zárom cikkemet:

„Pécstől távol mégsem lettem igazi pestivé. (Szerintem a többi Pécsről érkezett sem igazán.) Viszont élvezem az itteni kulturális életet, a színházat és főleg a hangversenyeket, hétvégeken útközben a kocsiban pedig a komolyzenét. Ezt a végre elkészült M6-os kényelme is elősegíti.”

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Nyomtatott vagy elektronikus kiadvány vagy sajtótermék létrehozásának és kiadásának támogatására (NCA-CIV-11-C)
Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma
Beadási határidő: 2011. március 10.
Igényelhető max. összeg: 1 000 000 Ft
Kategóriák:
C1 – nyomtatott kiadvány vagy sajtótermék kiadásának támogatása
C2 – elektronikus kiadvány vagy sajtótermék kiadásának támogatása
További információ: www.nca.hu

Civil szervezetek kapacitásfejlesztésének, képzésének támogatása (NCA-CIV-11-D)
Kiíró: NCA Civil Szolgáltató, Fejlesztő és Információs Kollégiuma
Beadási határidő: 2011. március 10.
Igényelhető max. összeg: 2 000 000 Ft
Oktatás, képzés, tréning szervezése, lebonyolítása az alábbiakban megjelölt modulok szükség szerinti kombinációjában: elektronikus ügyvitel; civil tréneri ismeretek, képzők képzése; pályázatírás; projektmenedzsment és/vagy minőségmenedzsment; civil jogi és pénzügyi ismeretek; civil szervezetek marketingkommunikációja; érdekérvényesítés; adományszervezés
További információ: www.nca.hu

„Hidat építünk Európában egy éves önkéntes szociális szolgálattal" – Önkéntesség külföldön
Kiíró: Magyar Máltai Szeretetszolgálat
Beadási határidő: 2011. március 1.
Pályázók köre: 18-26 évesek
Németországba és Franciaországba hívunk magyar fiatalokat fogyatékkal élők, idősek otthonaiban teljesítendő egy éves önkéntes szociális szolgálatra. A program lehetőséget kínál a fiatal önkéntesek számára, hogy jobban megismerjék önmagukat, szociális területen szakmai és munkatapasztalatot
nyerjenek, más népet, kultúrát megismerjenek, táguljon világszemléletük és megismertessék saját kultúrájukat, szellemi értékeinket. A programban más nemzetiségű fiatal önkéntesek is részt vesznek, így több kultúra közeledésére, találkozására és kapcsolatteremtésre nyílik lehetőség.
A programban való részvételhez nem szükséges szakmai előismeret, a nyelvtudás előnyt jelent. Az önkéntesek intenzív szakmai és nyelvi felkészítésen vesznek részt, segítséget kapnak a beilleszkedés, valamint az év során felmerülő problémáik megoldásában is. A kiutazók részére a szervezők szállást, ellátást és zsebpénzt biztosítanak, fizetik egyszeri ki és hazautazásuk költségét, valamint egy, az EU összes tagállamában elfogadott biztosítást. A külföldi tartózkodás időtartama összesen 13 hónap.
További információ: e-mail: kapuvari.zsofia@maltai.hu, Tel.: 06-1-391-4722

Fiatalok Lendületben
Az Európai Bizottság, az Európai Parlament és az Európai Unió tagállamainak megállapodása értelmében létrejött Youth in Action - Fiatalok Lendületben Program célja nemformális nevelési programok támogatása a fiatalok számára. A Program jelentősen hozzájárul a készségek és képességek fejlesztéséhez, és kulcsfontosságú eszközt jelent a fiatalok nem-formális és informális tanulási lehetőségeinek biztosításában.
A Fiatalok Lendületben Program célkitűzései:
- a fiatalok aktív polgári szerepének előmozdítása, különös tekintettel az Európa-polgári szerepükre;
- a fiatalok szolidaritásának fejlesztése, különös annak érdekében, hogy erősödjön a társadalmi összetartás az Európai Unióban;
- a különböző országokban élő fiatalok közötti kölcsönös megértés és tisztelet elősegítése;
- hozzájárulni az ifjúsági tevékenységeket és az ifjúsági területen tevékenykedő civil szervezeteket támogató rendszerek fejlesztéséhez;
- az ifjúsági területen megvalósuló európai együttműködések előmozdítása.

Beadási határidők: 2011. február 1., 2011. április 1., 2011. június 1., 2011. szeptember 1., 2011. november 1.
Alprogramok:
Fiatalok Európáért
Európai Önkéntes Szolgálat
Fiatalok a Világban
Ifjúságsegítők Támogatása
Ifjúságpolitikai Együttműködések
További információ: www.mobilitas.hu

Időskorú önkéntes projektek – Önkéntesség Európában 50+
A küldő és fogadó szervezetek együttműködésén alapuló projektek, melyek a nemzetközi önkéntességben rejlő tanulási lehetőségeket kínálják időskorú (50 év feletti) résztvevőknek.
A partnerek **két év alatt 2-6 önkéntest** küldhetnek egymáshoz **3-8 hetes időtartamra**. Az időkorú önkéntesek olyan tevékenységet végeznek, ami a számukra **tanulási lehetőséget**, a fogadó szervezet (illetve a tágabb közösség) számára pedig **nem anyagi természetű hasznot** jelent. A partnerek a projekt során egy hosszabb távú, időskorú önkéntesek cseréjén alapuló együttműködés alapjait is lefektethetik.
Az önkéntesek által végzett tevékenységek nem feltétlenül kapcsolódnak szorosan az oktatáshoz vagy képzéshez. A tanulási lehetőséget az önkéntességre való **felkészülés, a külföldön eltöltött időszak és az ott végzett tevékenység, valamint a tapasztalatok összegzése, értékelése** jelenti.
Egy projektben két különböző, az Egész életen át tartó tanulás programban részt vevő országból származó **partner** szerepelhet. Mindkét partnernek vállalnia kell időskorú önkéntesek **küldését és fogadását is**.
Az igényelhető költségek magyarországi pályázók esetében a következőképpen alakulnak:
1. A mobilitás (önkéntesként külföldön töltött időszak) megszervezésének költségei, önkéntes küldésének költségei: **600 euró / kiküldött önkéntes (fix összeg, átalánytámogatás)**
2. Nemzetközi utazás költségei: tényleges költség alapján igényelhető támogatás
3. Megélhetési költségek (fogadott önkénteseknek): **550 euró / fogadott önkéntes / hét**
4. Önkéntes fogadásának költségei: **390 euró / fogadott önkéntes (fix összeg, átalánytámogatás)**
5. Speciális igények miatt felmerülő költségek: tényleges költség alapján igényelhető támogatás
Magyar pályázókra vonatkozó (adminisztratív) szabályok 2011-ben:
Magyarországon egy időben egy szervezetnek egyszerre csak egy érvényes Grundtvig időskorú önkéntes projektre szóló támogatási szerződése lehet. (Ebből a szempontból nagyobb szervezetek, például felsőoktatási intézmények is, egy szervezetnek minősülnek.)
Pályázati határidő: 2011. március 31. (a postára adás határideje)
A pályázatokat egy eredeti példányban a Tempus Közalapítvány postacímére kell küldeni. (1438 Budapest 70., Pf.: 508)
További információ: www.tka.hu

Állampolgári projektek

Az Európai Uniót érintő fontos és aktuális kihívás az európai polgárok és az Európai Unió közötti szakadék áthidalása. Ezzel összefüggésben ez a pályázati típus olyan innovatív módszerek és megközelítések feltárására irányul, amelyek tevékeny európai szintű részvételre serkentik a polgárokat, valamint az európai polgárok és az Európai Unió intézményei közötti párbeszédre ösztönöznek.

Támogatható tevékenységek

- az állampolgárok véleményének összegyűjtése az Európát a jövőben érintő néhány lényeges kihívásról (lásd a témákat);
- állandó módszer bevezetése az állampolgárok közötti aktív párbeszéd és vita ösztönzésére az uniós politika egyes, a mindennapi életüket érintő területeiről;
- olyan mechanizmusok megteremtése, amelyek révén az európai polgárok fejlesztik civil kompetenciájukat, és az európai szintű politikai döntéshozókhoz intézett ajánlások formájában tudják megfogalmazni véleményüket az európai integrációs folyamatról;
- az európai polgárok és az EU intézményei közötti párbeszéd ösztönzése, a polgárok részvételével az EU politikái és azok hatása terén, valamint biztosítva a polgárok véleményének megfelelő utókövetését az EU intézményeinek részéről.

Pályázati feltételek

- Állami szerveknek vagy jogállással és jogi személyiséggel rendelkező, nonprofit szervezetnek kell lenniük. A természetes személyek, azaz magánszemélyek nem támogathatók.
- A támogatható országok valamelyikében kell székhellyel rendelkezniük.
- A projektben legalább öt részt vevő országnak kell részt vennie.
- A projektbe legalább 200 résztvevőt kell bevonni, és a résztvevők 20%-ának az eseménynek helyet adó országtól eltérő országból kell érkeznie.

Projekt időtartama: maximum 12 hónap.

Támogatás mértéke: a megítélt támogatás mértéke nem haladhatja meg a projekt támogatható költségei teljes összegének 60%-át. A támogatás összege minden esetben 100 000 EUR és 250 000 EUR között lesz.

Pályázati határidő: **2011. június 1.**

További információ: www.tka.hu

Családi történelem

Kiíró: Határon Túli Magyarok Információs Központja Kiemelkedően Közhasznú Alapítvány

Beadási határidő: 2011. március 31.

Pályázhat: bárki

A Határon Túli Magyarok Információs Központja Alapítvány „Családi történelem" címmel pályázatot hirdet. Olyan családi események, életutak bemutatását várjuk amelyek mögött érdekes és fontos 1970 előtti történelmi események különleges részleteit is megismerhetjük.

A történet bármelyik országban játszódhat. Idős emberek elmondásaiból származó régi különleges történeteket szeretnénk összegyűjteni.

A történelmi részeket illetően tárgyilagos leírásokat várunk, kérjük az egyéni minősítéseket, politikai véleménynyilvánításokat kerüljék. A munka készülhet riport formájában, de leíró vagy bemutató formában is. Ha lehetőségünk lesz rá, az összegyűlt anyagokat nyomtatott formában is szeretnénk megjelentetni. Az írásokat a http://www.htmik.hu oldal „Családi történelem" rovatába várjuk.

A témához kapcsolódóan régi fényképeket is várunk.

Eredményhirdetés: 2011. április

A legjobb pályamunkákat beküldők jutalomban részesülnek.

Kispályázatok (Small Grants) - alapvető információk

Kiíró: International Visegrad Fund

A pályázatok beküldésének határideje: március 1., június 1., szeptember 1. és **december 1**.

Egy konkrét pályázatra a kérvényezhető összeg maximum **5000 euró**.

I. Általános információk:

Az Alap pénzügyi forrásai különféle tevékenységek támogatására fordíthatók a jóváhagyott költségvetés és a rendelkezésre álló források szerint, az alábbi területeken:

1. kulturális együttműködés *(pl. fesztiválok, kiadványok)*
2. tudományos konferenciák és kutatások *(pl. konferenciák, kiadványok, kutatás)*
3. oktatás *(pl. szemináriumok, nyári iskolák)*
4. diákcsere *(pl.sport, művelődési és kulturális rendezvények gyermekek és fiatalok számára)*
5. határokon átnyúló együttműködés *(két V4 ország határtérségében lezajló pályázatok, a határvonaltól max. 50km távolságban)*
6. turizmusra fordító támogatás *(pl. turisztikai ismeretterjesztő anyagok, előadások, vásárok)*

Az Alap pénzügyi hozzájárulása nem haladhatja meg a projekt összköltségének az 50%-át, beleértve a pályázó saját természetbeni hozzájárulását, (nem pénzbeli hozzájárulás, pl. saját autóbusz, saját személygépkocsi, saját szállás, saját helyiségek), vagy más, társfinanszírozó alanyok természetbeni hozzájárulását. A költségvetés **6 hónapra** tervezhető, még ha a projekt a tervek szerint tovább is tartana.

Az Alap azokat a pályázatokat részesíti előnyben, melyekben a V4-es országok mindegyike részt vesz. Az Alap nem támogat olyan pályázatokat, melyekben háromnál kevesebb országból vannak résztvevők, kivéve a határon átnyúló együttműködés területén megvalósuló pályázatot.

Az Alap anyagi forrásokat csak konkrét eseményekre biztosíthat és az alábbiakban felsorolt, előzetesen meghatározott tételekre:

1. nyomdai költségek (nyomtatás, kiadványok kiadása, terjesztése)
2. terembérlet és az ehhez szükséges technikai eszközök bérlésének költsége
3. művészek tiszteletdíja
4. szállás és étkezési költségek
5. utazási költségek
6. expertek tiszteletdíja
7. fordítás és tolmácsolás
8. díjak, jutalmak
9. irodai szükségletek és propagációs anyagok
10. reklám (nyomda, rádió, TV, óriásplakát stb.) és propagáció
11. a web oldal kialakítása és aktualizálása

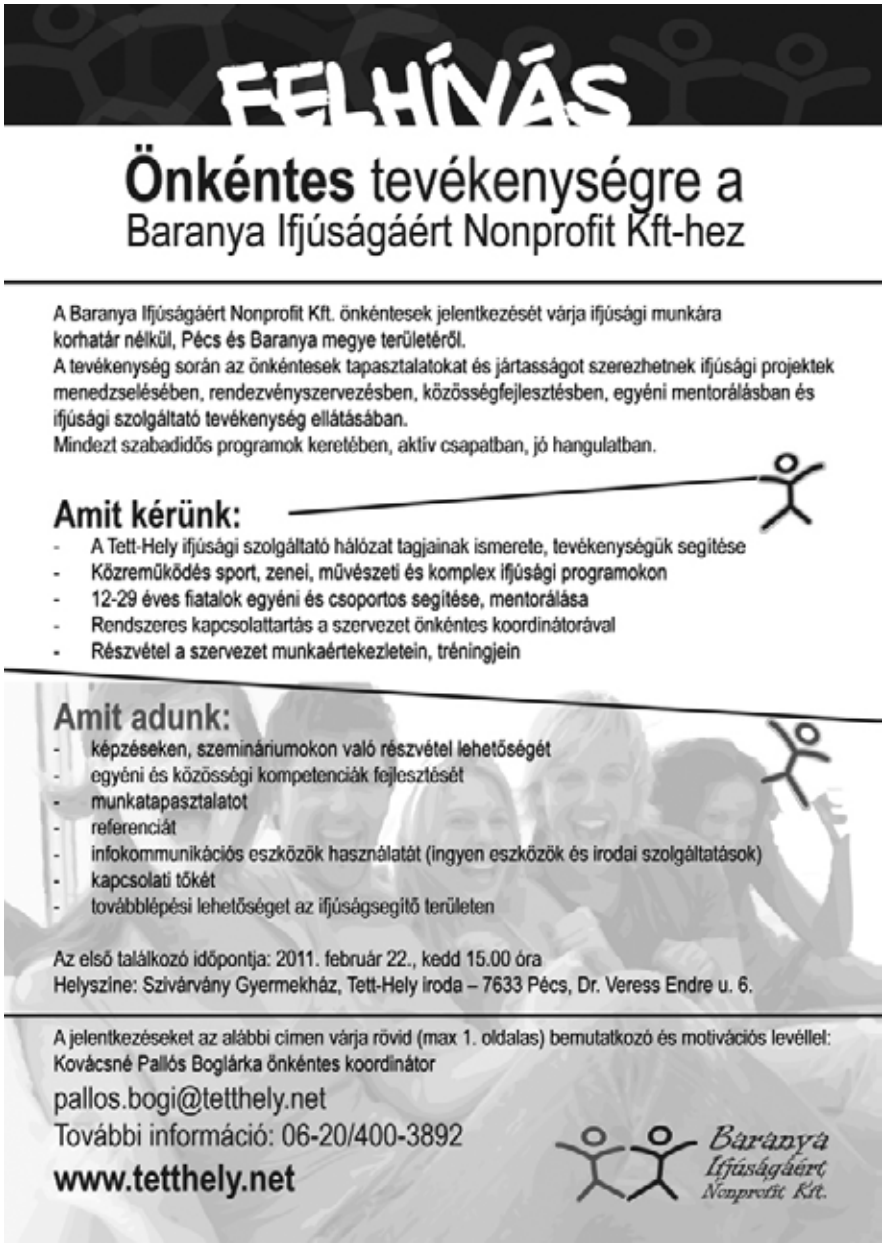
II. A pályázat előkészítése

A kérvényezőnek a pályázati űrlapot on-line kell kitöltenie. Szükség esetén a pályázó csatolva mellékelhet kiegészítő információkat a pályázathoz.

A pályázati űrlapot az előírt formában, **angolul** kell kitölteni és egy nyomtatott példányt postán is el kell küldeni. A pályázati űrlapot a kérvényezőnek saját kezűleg kell aláírnia. Ha a pályázó jogi személy, a pályázati űrlapot csak a szervezet törvényes képviselője írhatja alá.

Minden kötelező érvényű nyomtatvány az elszámolásra vonatkozó részletes utasításokkal együtt letölthető az Alap honlapjáról: http://visegradfund.org

Megyesi Schwartz Éva

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny 2011

22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Pécs, 2011. június 10-13.

22nd International Chamber Choir Competition of Pécs

Pécs, 10-13th June 2011

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

BARANYAI
125 Ft
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VII. ÉVFOLYAM - 3. SZÁM
2011. MÁRCIUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2011. április 15-ig látható** a Képzőművészeti Alkotóműhely **„Válogatás”** című kiállítása.
  Művészeti vezető: Miklya Gábor
  Megtekinthető: 2011. április 15-ig
- **2011. április 15-én** nyílik **Völgyi Gábor** festőművész kiállítása.
  Megtekinthető április 29-ig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Április 5-én, kedden 16.30 órakor
PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG
986 nap háború – a spanyol polgárháború 75. évfordulója
előadó: dr. Harsányi Iván

Április 5-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Április 6-án, szerdán 10 órakor
Vezetőképzés
ESÉLY KÖZALAPÍTVÁNY

Április 6-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Felforgatókönyv
Színes, feliratos, amerikai vígjáték, 113 perc, 2006

Április 12-én, kedden 16 órakor
Emlékezés Veres Péterre, halálának 40. évfordulója alkalmából
Szalay Lajos református lelkipásztor előadása
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Április 12-én, kedden 18 órakor
Müller Nándor: Barangolások a Mecsekben
Mecseki kirándulásainkhoz kapunk jó tippeket, hasznos tanácsokat az előadáson. Olyan helyekkel is megismerkedhetünk, amelyek nem annyira közismertek, mégis érdemes felkeresni őket.
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET BARANYAI CSOPORTJA

Április 16-án, szombaton 15 órakor
Pécsi Művészkör Írók, Költők Baráti Társasága

Április 19-én, kedden 17.30 -kor
Indiai élmények – diavetítéses élménybeszámoló
BARANYA – STEIERMARK BARÁTI TÁRSASÁG

Április 19-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Április 20-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Egyre távolabb
Színes, feliratos, kanadai romantikus dráma, 105 perc, 2006

Április 26-án, kedden 17 órakor
Az élő fák, az élő erdőségek eltartottjai vagyunk
Tiltakozás a Mecsek erdőtlenítése ellen
Előadó: Dr. Kellermayer Miklós professzor
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Április 27-én, szerdán 17 órakor
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG tisztújító közgyűlése

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 14.30 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél,* Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Minden szerdán 16 órakor
KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÓ MŰHELY foglalkozása
Vezeti: *Miklya Gábor,* szobrászművész

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI -MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva,* Jászai-díjas művész

Minden pénteken 9.30 órakor
Zenés babusgató
Profil: Zenés-énekes játékos foglalkozás kicsiknek (0-3 éves korig)
A foglalkozásokon a babák szüleikkel együtt élvezhetik a ritmus és dallam harmóniáját
Zenél: Szabó Judit - gitár, furulya, ének

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium
Társadalmi és Civil Kapcsolatok Főosztálya

Nemzeti Erőforrás Minisztérium

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4

Véget ért az EQUAL Plusz 12

Átadták a Special Pécs információs irodáját 13

Szegény Cigányok- Szegény Cserehát 18

ÖNINDÍTÓ

TÁMOP 5.5.2. CSOMÓPONT program kulcsszakértői 6

Kötelező önkéntesség – avagy hogyan vegyük el a diákok kedvét a hasznos közösségi munkától 7

CIVIL ÉLET

A civil szervezetek jövője Magyarországon(?) 8

Tudás-Forrás program 15

KULTÚRA

Miklya Gábor Alkotóköre 10

VÁROSTÖRTÉNET

Király a Zsolnay Gyárban 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

7624 Pécs,
Szent István tér 17.

Telefon:
+36-72/215-543

Telefon/Fax:
+36-72/315 679

E-mail:
nevhaz@t-online.hu

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

Méltóság Mezeje

Bár a legtöbb embernek az a kívánsága, hogy otthonában halhasson meg, egyre általánosabb az intézményben bekövetkező halál. Németországban például az összes haláleset mintegy 80 százaléka ápolási otthonokban, kórházakban vagy egyéb intézményekben következik be.

Bár az európai országok túlnyomó részében hasonló a helyzet, vannak kivételek, mint például a balti országok és Hollandia, ahol az emberek általában otthon halnak meg. Hollandiában a daganatos haldoklók 65 százaléka tölti utolsó óráit az otthoni ismerős környezetben. A haldoklás helyszíneinek tanulmányozásakor azonban nem helyénvaló tendenciákat felállítani és általánosítani, mert az országok ellátási struktúráiban sok különbség mutatkozik.

Egy dologban azonban mindenhol érvényes: a szükségszerű elmúlást mind a haldoklónak, mind a családjának nehéz elfogadni, ám azt segítheti, ha szakmailag és emberileg egyaránt felkészült szakember segít csökkenteni a fájdalmat.

A palliatív ágyak definíciója országonként is különbözik, korlátozva ezzel az összehasonlíthatóságot. Míg néhány országban az olyan idősek otthonában vagy ápolási otthonokban lévő ágyak, ahol palliatív ellátás folyik, hospice ágyaknak számítanak (pl. Norvégia), addig ugyanezeket más országokban nem veszik bele a statisztikákba (pl. Németország).

Azokban az országokban, ahol jól kiépített ambuláns struktúrák működnek – illetve ahol a családtagok által történő ápolás még természetesebb – kevesebb hospice ágyra van szükség, mint ahol alig működnek ambuláns rendszerek.

A palliatív és hospice ellátás európai fejlődését alapvetően két tendencia határozza meg napjainkban. Egyrészt az egész Európát érintő öregedési folyamat, másrészt az egészségügyi rendszerek ezzel párhuzamosan kialakuló krízise.

Az európai lakosság 65 éven felüli tagjainak aránya 2000-ben 16,1 százalék volt, ami 2025-re 22, majd 2050-re 27,5 százalékra növekszik. 2050-ben majdnem minden tizedik európai ember 80 évesnél idősebb lesz. A születésszám csökkenésével együtt drámai változások várhatók, különösképpen Kelet-Európában, ahol a palliatív terápia ismertsége - és elismertsége - gyerekcipőben jár.

Egy 16 európai országra kiterjedő kutatásban Lengyelország és Lettország kivételével a vizsgált kelet-európai országok messze a legrosszabb eredményeket mutatták.

Egy manapság általánosan elfogadott mérőszám alapján 1 millió lakosonként 50 palliatív ágyra lenne igény, ezzel szemben Kelet-Európában ez az arány jelenleg 16,69. A kutatásban szereplő nyolc kelet-európai ország közül Lengyelországban található az összes ilyen ellátást nyújtó ágy közel kétharmada. Ha a viszonylag jobb helyzetben lévő lengyeleket nem vesszük figyelembe, az átlagos ágyszám mindössze kilenc.

A Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány 2004 tavaszán alakult azzal a céllal, hogy városunkban, régiónkban a végső stádiumú betegeknek és családjuknak komplex segítséget és támogatást nyújtson. Az Alapítvány a betegeket életük utolsó szakaszában otthonukban, szeretteik körében ápolja, gondozza.

A „Méltóság mezeje" programjuk lényege, hogy az őszi nárcisz virághagymák közös elültetésével és a tavaszi nárciszvirágzáshoz kapcsolódó kampánnyal hívják fel a figyelmet az aktív kezelésben nem részesülő rákbetegekre. A nárcisz a rákbetegeket, rákban haldoklókat gondozó szervezetek gyakori szimbóluma, az életnek, a reménynek, a halál legyőzésének, a szeretetnek, a ragaszkodásnak a kifejezője. Céljuk, hogy a társadalom minél szélesebb rétegei megismerjék a hospice ellátás lényegét, szeretnék felhívni a lakosság figyelmét az életvégi ellátás fontosságára, és arra, hogy az emberi méltóság az utolsó pillanatig megőrizhető.

A Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány szeretettel meghívja Önt és kedves családját a Magyar Hospice Alapítvány által kezdeményezett országos Méltóság Mezeje program rendezvényére 2011. április 9-én, szombaton 11:00 órára az Északi Várfal belső sétányára.

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Boros Julianna, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Knyihár Éva, Major Vera, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be „SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében” címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010-0011 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a projekt megvalósítása megkezdődött.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

ÁLLÁSKERESŐK TEAHÁZA

Mágocson az álláskeresők teaháza interaktív keretek között zajlott, a résztvevők kérdéseik mentén haladt a témafeldolgozás, mely során konkrét segítséget, iránymutatást kaptak, hogy az őstermelői igazolvány kiváltásának ügyintézéséhez. Továbbá információt nyújtottunk az önfoglalkoztatáshoz kötődő támogatási lehetőségekről. A tervezett témákon túl, feldolgozásra kerültek az elhelyezkedést akadályozó területi sajátosságok, tényezők is (tömegközlekedés nehézségei, gyermekek iskolaidőn kívüli felügyelete stb) melyekre a családsegítő szolgálat munkatársának segítségével, megoldási alternatívák kerültek előtérbe. A gyermekek után igénybe vehető támogatásokon kívül, a Bérpótló Juttatás jogosultsági feltételeiről, igénylésének módjáról, valamint a szociális földprogramról is szó esett. Az őstermelői igazolvánnyal végezhető tevékenységek közül a méhészethez, a csiga, dió, gomba, termesztés,- és szedéshez kaptak pontos információkat a meghívott előadótól, az első lépésektől a termék értékesítéséig, az igénybe vehető támogatásokra, pályázati lehetőségekre is kitérve.

TANÁCSADÁS

Az álláskeresők részére történő egyéni tanácsadás keretében az ügyfélfogadás folyamatosan működött és működik a jövőben az alábbi helyszíneken:

Pécs (helyszín: Pécs Keleti Civil Kapcsolatok Háza, időpont: hétfő 12-16 óráig)

Mágocs-Alsómocsolád (helyszín: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, időpont: szerda 9-12)

Mohács (helyszín: Duna Irodaház, időpont: csütörtök 9-12 óráig)

Munkaerő-piaci tanácsadó elérhetősége: Csiszár Tamás, 30/816-9806

PROJEKTMODELLEZŐ KLUB

2011. február hónapban Mohácson a Mohácsi Városszépítő és Városvédő Egyesület, ill. a Van1 Hely Egyesület együttműködésében valósult meg a projektmodellező klub. A résztvevők röviden összefoglalták a szervezetek tapasztalatait, korábbi tevékenységeit, emellett körvonalazódni látszik a tématerület, mely a közös program kidolgozásának alapfeltétele. A következő találkozó várhatóan 2011. március hónapban lesz. A projektmodellező klub célja, hogy a helyi szervezetek és intézmények együttműködésében új projektek és programok kerüljenek kidolgozásra, melyek segíthetik a helyi problémák megoldását. A klub célja, hogy új pályázati lehetőségek kiaknázásával, az együttműködések aktivizálásával, a célok megfogalmazásával közös gondolkodásra ösztönözze a helyi partnereket, együttműködőket.

KÉPZÉSEK

2011. február 21-23. között anti-diszkriminációs tréninget szerveztünk Pécsett a célcsoporttal foglalkozó humán szolgáltatók, civil szervezetek, állami és önkormányzati intézmények munkatársai számára.

A képzés célja és tartalma: a képzés amellett, hogy szembesít a különböző csoportokkal szembeni előítéleteinkkel és segít azok leküzdésében, elősegíti a megfelelő vállalati, intézményi szervezeti kultúra megteremtését. Ha megtanulunk nyitottak lenni más csoportok felé, ha alkalmazzuk az előítélet-mentes kommunikációt, ha meghallgatunk olyan véleményeket is, amelyekkel nem értünk egyet stb. akkor nemcsak mindennapi életünk válik könnyebbé, hanem a munkahelyi konfliktusok, nehézségek kezelése is egyszerűbbé válik, hiszen ezek nagy része szintén az emberek, esetleg kultúrák különbözőségéből fakad. Ha megtanulunk elfogadni, eltérő kultúrájú társadalmi csoportokat, akkor munkatársainkat, ügyfeleinket is könnyebben fogjuk elfogadni, megérteni.

A képzés főbb témakörei:

- A tolerancia-erősítés és a multikulturális környezet előnyei a munkaadók és a munkavállalók szempontjából

- Az egyenlő bánásmód és az antidiszkrimináció vonatkozó európai és hatályos hazai szabályozása
- Az előítéletek szociológiai, pszichológiai, szociálpszichológiai háttere
- Előítéletekkel, hátrányos megkülönböztetéssel sújtott csoportok
- Diszkrimináció a mindennapi életben: „mindenki kisebbségi"
- A munkahelyi diszkrimináció típusai, felismerésük, kezelésük
- Az empátia fogalma, gyakorlata

SZAKMAI NAPOK

2011. február-június között havonta egy alkalommal szakmai napot tartunk. 2011. február 24-én szervezzük az első szakmai napot „A munka jövőjének EU-s modellje: „flexicurity" címmel. A tematikus szakmai nap célja volt, hogy a szociokulturális/munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó civil, non-profit szervezetekben, humán intézményekben dolgozó szakemberek és a munkáltatói szféra számára ismerté tegyük a „flexicurity", a rugalmas és biztonságos munkához kötődő külföldi és hazai modellprogramokat, a projekt során kidolgozott módszertani tanulmányok eredményeit és az összegyűjtött jó gyakorlatokat bemutassuk. A szakmai napok fő célja, hogy az adott szakterületen tevékenykedő munkatársak számára információkat nyújtsunk, és tapasztalatcsere történjen. A szakmai nap keretében az alábbi előadásokat hallhattuk a flexicurity témakörében:

1. SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében projekt bemutatása Krsjákné Bodrog Csilla, projektvezető, Nevelők Háza Egyesület
2. A munka jövőjének EU-s modellje, a „flexicurity" dr. Szöllősi Gábor, szociálpolitikus, PTE BTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék
3. A „flexicurity" EU-s modelljeinek gyakorlati szempontú bemutatása, s a hazai megvalósítás lehetőségei Vojtek Éva, szociálpolitikus, PTE BTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék
4. A „flexicurity" jövője Magyarországon – munkavállalói szemmel Kulinyi Márton, ügyvezető igazgató, Budapest Esély Nonprofit Kft.
5. A „flexicurity" jövője Magyarországon – munkáltatói szemmel Vincze Csaba, ügyvezető igazgató, Primasoft Kft.

A szakmai nap keretében részleteiben is tárgyaltuk a munkavállalók és a munkaadók szempontjából a flexicurity megvalósulását Magyarországon. A workshop zárásaként a következő megállapítások születtek: A munkavállalói szempontokat vizsgáló workshop résztvevői zárásként megállapították, hogy az egyén életében a munkahelyek közötti rugalmasság tekintetében nem egyszerűen leírható folyamatokról van szó, hanem különböző korlátok és ösztönzők együttes hatásáról. A belső és külső korlátok és ösztönzők gyakran függvényei egymásnak, s emiatt a döntés, vagy a változás dilemma helyzetet jelent az egyén számára. S e változást, vagy rugalmasságot segítheti elő a befogadó munkahely és az atipikus foglalkoztatási formák.

A munkaadók szempontjait vizsgáló workshop résztvevők véleménye szerint forráshiány miatt nem várható, hogy az elkövetkezendő években a munkaerő-piaci helyzet változni fog, vagyis, hogy megnövekedne a munkaerőpiacon résztvevők száma. Mindenki egyetértett abban, hogy nem lehet külön vizsgálni a munkavállalók és a munkáltatók érdekeit és szempontjait, mert csak összehangolt közös munkával lehet megteremteni az „új típusú" foglalkoztatási formákat.

Következő szakmai napot 2011. március 25-én tartjuk „Akadálymentes Turizmus Napjainkban" címmel a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.).

A tematikus szakmai nap célja, hogy a szociokulturális/munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó civil, non-profit szervezetekben, humán intézményekben dolgozó szakemberek és a munkáltatói szféra számára ismertté tegyük az akadálymentes turizmushoz kötődő külföldi és hazai modell programokat, módszertani tanulmányok eredményeit és az összegyűjtött jó gyakorlatokat bemutassuk. A szakmai napok fő célja, hogy az adott szakterületen tevékenykedő munkatársak számára információkat nyújtsunk és tapasztalatcsere történjen. A szakmai napon való részvétel ingyenes!

A szakmai nappal kapcsolatos visszajelzéseit, felmerülő kérdéseit az alábbi elérhetőségeken várjuk: Kiss Zsuzsanna (közösségszervező projektasszisztens) E-mail: tamop551@civilhaz-pecs.hu Telefon: 06/72/215-543, 06/20/461-0158

Részvételi szándékát kérjük, jelezze a következő elérhetőségen: jelentkezes@civilhaz-pecs.hu

Boros Julianna
a projekt szakmai vezetője
boros.julianna@civilhaz-pecs.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 0672/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu,
www.civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális
Forrásközpont Nonprofit Kft.
(konzorciumi partner)
7625 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100
www.ddrfk.hu

A program az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

TÁMOP 5.5.2. CSOMÓPONT program kulcsszakértői

A pályázatban vállalt sokszínű szakmai program megvalósítását, valamint a különböző célcsoportok elérését kulcsszakértők bevonásával kívánjuk elérni, mely kulcsszakértőket a programok lebonyolításában résztvevő és szorosan együttműködő szakmai szervezetek delegálták, napi munkájukat kifejezetten az adott szakterületen végzik.

Ezek a szakmai területek: ifjúsági munka, közösségfejlesztés, képzés, környezetvédelem, esélyegyenlőség, vállalati szféra

A következő elvárások voltak a kulcsszakértőkkel szemben:

- tapasztalat önkéntesek bevonásával megvalósuló programok lebonyolításában szervezeti és/vagy intézményi szinten
- Baranya megye ismerete
- kiterjedt kapcsolati rendszer az adott szakterületen
- civil szervezetnél szerzett legalább 2 éves munka vagy projekttapasztalat
- hálózati és szektorközi együttműködési tapasztalat
- hajlandóság a kulcsszakértői tevékenységgel kapcsolatos képzésre és mobilitásra
- felsőfokú végzettség

A Baranya Megyei Önkéntes Centrum kulcsszakértői:

Szabó Zsuzsanna – „zöld" kulcsszakértőt a Zöld Híd Alapítvány delegálta. „Egy csepp fenntarthatóság!" kistérségi programok keretében megyei Zöld Önkéntes Hálózat létrehozását segíti.

Kovács Orsolya – közösségi programok kulcsszakértője a Pécsi Szín-Tér Egyesület tagjaként a kistérségi szintű közösségi programok szervezését támogatja.

Kovácsné Pallós Boglárka – ifjúsági kulcsszakértőként ifjúsági korosztálynak szóló önkéntes programok lebonyolítását segíti, koordinálja.

Izsák Mónika – vállalati programok kulcsszakértőjeként cégek, vállalatok bevonásával vállalati önkéntes programokat szervez és koordinál.

Kiss Zsuzsanna – képzési kulcsszakértő a programban megvalósuló felkészítő találkozók és egyéb képzések koordinálását végzi.

Gruidl Zsuzsanna – esélyegyenlőségi kulcsszakértő a Pécsi Esélyek Házával a „Lépj át az előítéleteiden!" kistérségi programsorozatokat koordinálja.

Felhívás!

A Baranya megyei Önkéntes Centrum a megye területéről várja azon szervezetek/intézmények jelentkezését, akik önkéntes programot szeretnének elindítani.

Jelentkezés és bővebb információ:
Knyihár Éva szakmai vezető
tamop552@civilhaz-pecs.hu
20/2637-659
www.onkentescentrumok.hu

A program az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP-5.5.2./10/4-2010-0010

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország FEJLESZTÉSI TERV

Kötelező önkéntesség – avagy hogyan vegyük el a diákok kedvét a hasznos közösségi munkától

2014-től az érettségi vizsgára bocsátás feltétele lenne a 60 órányi önkéntes munka.

„Az érettségi vizsgára jelentkezésnek feltétele a középiskolai végbizonyítvány megszerzése, amelynek tartalmaznia kell, hogy a tanuló 60 óra közösségi szolgálatot végzett." – Olvashatjuk a 2010-ben elkészült új közoktatási törvénytervezet vitairatában, mely várhatóan 2014-ben lép majd érvénybe, kísérleti kipróbálást követően.

Az indítvány hatalmas visszhangot váltott ki a szakemberek, a pedagógusok és a diákok köreiben is. Annak ellenére, hogy többen is kifejezték aggályukat a tervezet kapcsán, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium Oktatásért Felelős Államtitkárság irányába, a szakértőkre jórészt a kezdeményezés támogatása a jellemző.

Már első olvasatra is számos probléma felmerül a program kapcsán:

Hogyan lehet kötelezővé tenni az önkéntességet? – Tehetjük fel a kérdést kétségektől legkevésbé sem mentesen.

Az önkéntes munka kötelező jellege egyfajta önellentmondásban van magával az önkéntesség fogalmával. – Olvashatjuk a DIA szakmai állásfoglalásában, a törvénytervezet kapcsán.

Az önkéntes tevékenység lényege pont abban gyökeredzik, hogy valamilyen motivációtól hajtva, avagy szolidaritásból elvállaljam olyan munkának az elvégzését, mellyel másokon segíteni tudok. A kötelező jelleg erősítésével egyfajta negatív hozzáállás érhető el a diákok körében, mely a program céljával ellentétes eredményre fog vezetni, vagyis nemhogy lelkes munkavégzésre sarkallná őket, inkább elutasítást fog kiváltani belőlük. – Gondoljunk itt épp csak a kötelező matematika órákra. – Éppen ezért fontos a közösségi munka választható jellegének a hangsúlyozása, melyre ösztönözni lehetne a fiatalokat, például pluszpontokkal, melyek előnyt jelenthetnének a felsőoktatási felvételin.

Milyen területeken lehet majd tevékenykedni?

A fiatalok motiválása szempontjából elengedhetetlen lenne, hogy az iskolák képesek legyenek a tanulók számára érdeklődési körüknek megfelelően széles spektrumot biztosítani az önkéntes tevékenységhez, lehetőségekhez mérten az élet minden területén, így például: oktatási, kulturális, szociális, környezetvédelmi, szabadidős, vagy esetleg az egészségügyi szférában is. Erre azonban lehetőségek híján nem lesz minden település alkalmas.

Nem jelent veszélyt a tanulókra nézve, ha olyan szituációkkal találják szembe magukat, amihez életkorukból kiindulva nincsenek felkészülve?

Szükséges lenne meghatározni, hogy melyek azok az intézmények, amelyek alkalmasak a diákok fogadására, s melyek azok, ahol fizikai vagy lelki veszélynek vannak kitéve, s ebből adódóan nem tartozhatnak a fogadószervek körébe. – Ugyanis gondoljunk csak bele, milyen következményekkel járna az, ha egy-egy érzékenyebb lelkületű tanuló olyan megrázó esetekkel találkozna például az idősgondozás-, vagy egészségügy területén, melyekre még nincs felkészülve. Ehhez kapcsolódóan érdemes azt is figyelembe venni, hogy bizonyos feladatkörök elvégzéséhez 14-15 éves korban a gyermekek még nem elég érettek, s az előbbihez hasonló esetekben például lelki sérüléseket is szerezhetnek.

Miért pont 60 óra?

Annak ellenére, hogy a 60 óra nem tűnik soknak, nem látszik indokoltnak, ilyen magas óraszámot kitölteni önkéntes tevékenységgel, legfőképpen, ha azt is figyelembe vesszük, hogy a világ több országában is 40 órányi közösségi szolgálat a bevált és az elfogadott. Ezért érdemes lenne elsődlegesen a kevesebb óraszám meglétét szorgalmazni, melyet később akár emelni is lehetne. – Olvashatjuk az ÖKA és a DIA észrevételeiben is.

Kik fogják felkészíteni a mentorokat és a fogadószerveket?

Sem a pedagógusok, sem az intézmények nincsenek felkészülve ekkora diákseregek irányítására és befogadására sem. – Így mégis ki fogja a program gördülékeny menetét garantálni? Sok problémától megóvhatóak lennének a programban résztvevő felek, ha erre irányuló képzések indulnának, a pedagógusok és a szervezetek számára is. Ehhez kapcsolódóan a diákok is megismerkedhetnének a hazai és a nemzetközi példákkal is, melyek a társadalmi munkával kapcsolatos ellenérzéseket is gyökereikben fojthatnák el.

Mindettől függetlenül üdítő látni a kezdeményezést, mely a közösségi szféra irányába egyfajta előrelépést jelent. Mindez fontos és elengedhetetlen is annak érdekében, hogy a tanulókkal már fiatal korban megismertessék a szociális tevékenység pozitívumait, mely nem csak az ő személyiségfejlődésükhöz és gyakorlati tudásuk bővüléséhez járulna hozzá, hanem a társadalom egészére nézve is jótékony hatással lenne, s egyben hozzá is járulna egy, az egész országra kiterjedő önkéntes hálózat kialakulásához.

Freppán Fruzsina
a Csomópont program önkéntese

A Csomópont program
az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósult meg.

Befektetés a jövőbe
Új Magyarország Fejlesztési Terv

Fűri Ildikó

A civil szervezetek jövője Magyarországon(?)

A civil szervezetek jövője Magyarországon címmel tartott konferenciát március 18-án a Nevelők Háza Egyesület és Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata a Városháza Dísztermében.

Az elmúlt hónapokban több hír is sokkolta a civil szervezeteket. Gondoljunk csak a Nemzeti Civil Alapprogram ezévi felemás kiírásaira, a rövid pályázati időszakra! A megkurtított, vagy ki sem írt pályázati keretekre. Bizonytalanság, tanácstalanság van a szektoron belül. Hírek keringenek új törvényi szabályozásról, új szervezeti formákról.

Mindeközben pedig Pécsett is elindult valami. Elkészült Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil koncepciója.

A fentiek generálták az igényt a tisztázásra.

A konferenciát megnyitó dr. Páva Zsolt polgármester kiemelte a pécsi szervezetek pozícióját a hazai civil társadalmon belül, kihangsúlyozta a partnerség fontosságát és az közös célokért való tettek erejét.

Dr. Latorcai Csaba a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium helyettes államtitkára „A magyar civil jogi szabályozás várható változásai" című előadásában rávilágított a szektor egészét érintő anomáliákra, problémákra. Ezek, a szinte minden szervezet napi működését, életét megkeserítő dolgok a bíróság gyakran követhetetlen gyakorlatai, vagy a különböző szerveknek, különböző adattartalmú beszámolási kötelezettségei, a pályázatok gyakran értelmezhetetlen feltétel rendszerei, vagy a számviteli beszámolók mindenki számára ismertek. Ezek önmagukban is elég kellemetlenséget okoznak a napi működésben, de ezek „eredményeként" nem hatékony a működés állami és civil oldalon egyaránt, magasak a költségek a párhuzamos finanszírozások miatt, nem átlátható a jogszabályi környezet és szervezeti működés, valamint hiányoznak megbízható, a szektor tényleges teljesítményét mérhetővé tévő adatok.

Mit tervez a kormányzat ezeknek a felszámolására?

Előkészítés alatt van egy egységes, civil szervezetekre vonatkozó keretjogszabály. Megvalósítás alatt áll egy Civil Információs Portál, melynek célja az elektronikus szolgáltatások fejlesztése civil szervezetek számára. Átalakításra kerül a Nemzeti Civil Alapprogram támogatási rendszere. A Nemzeti Kulturális Alapprogram mintájára várhatóan elkülönített állami pénzalap lesz, mely egyrészt biztosítja a forrás meglétét, ugyanakkor várhatóan nem függ az eredetileg törvényben is megfogalmazott 1 % nagyságától.

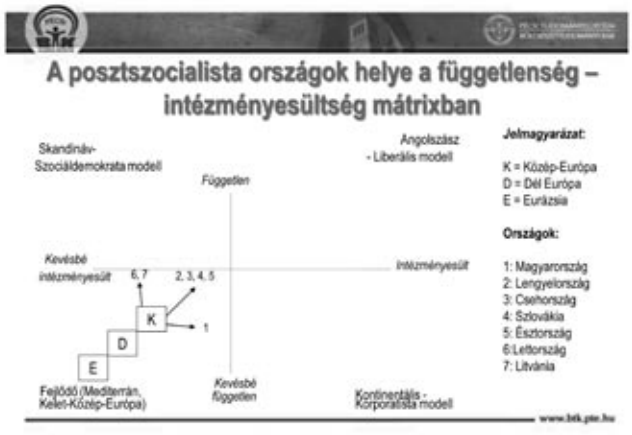
És mindezeket mikor?

2010. július 23.	jogszabályi környezettel kapcsolatos felhívás megjelentetése (civiljog@kim.gov.hu)
2010. augusztus 31.	vélemények, észrevételek beérkezési határideje
2010.szeptember	javaslatok feldolgozásával jogalkotási koncepció elkészítés
2010. IV. negyedév	koncepció megvitatása, kodifikált normaszöveg előkészítése
2011. I. negyedév	NCA: önálló alapkezelő létrehozása jogszabály a Kormány elé terjesztése, társadalmi vita, majd továbbítás a Parlamentnek
2011. II. negyedév	parlamenti vita, majd elfogadás, kihirdetés
2011.	elektronikus rendszer elkészítése és üzembe helyezése felkészülés a jogszabály alkalmazására
2011. július 1.	a jogszabály hatályba lépése
2011. IV. negyedév	NCA testületei megújításának elindítása
2012. I. negyedév	az új testületekkel kiteljesedik az NCA új rendszere

Felmerülhet bennünk a kérdés, hogy miként jutottunk ide? Törvényszerű volt-e az út, amit a magyarországi civil szektor bejárt?

Ezekre a kérdésekre igyekezett válaszokat adni dr. Kákai László a Pécsi Tudományegyetem Politikai Tanulmányok Tanszékének docense a „Civil világ Magyarországon – új irányok vagy tévképzetek?" című előadásában.

Magyarországon a rendszerváltást követően a civil szektor egy nagyon egyedi utat járt be. Elhelyezve a függetlenség–intézményesültség mátrixba azt látjuk, hogy Magyarország nem egy „bejáratott" modellt vett át, hanem a különböző irányzatokból igyekezett összerakni a számára ideálisnak nevezhető formát.

Mindezek ismeretében mit állapíthatunk meg?

A szervezetek száma az elmúlt 20 évben az ötszörösére nőtt, bevételeik megháromszorozódtak, a szektorban foglalkoztatottak száma is dinamikus növekedést mutat. Azonban ez csupán a felszín. Növekedést csak a kisebb városokban tapasztalhatunk, egyébként stagnálás, vagy a főváros esetében csökkenés a jellemző. Valóságban a foglalkoztatottság csak a

vári János képviselő. Az újszerűség abban mutatkozik meg, hogy a koncepcióban az önkormányzat kapcsolódási pontokat fogalmaz meg az struktúrához és a feladatokhoz. A szervezeteket tevékenységük (nem a megszokott kulturális, szociális, oktatási stb.) alapján csoportosítja. (Pl. hobbiszervezetek, célorientált iskolai, vállalati civil szervezetek, lokális, városrészi közösségi civil szervezetek, önkormányzati feladatokat átvállaló, szolgáltató civil szervezetek stb). Ezen a kapcsolódási pontok mentén van lehetőség önkormányzati támogatásokhoz (kizárólag szakmai programok), információkhoz jutni.

Bemutatta az új hivatali struktúrát, melyben a Természeti és Humán Erőforrás Referatúrafeladatai közé sorolódott a civil szervezetek ügyeinek intézése. Március 1-jétől új személy látja el a civil referensi feladatokat is. A civilszervezetekkel való együttműködés szabályai kidolgozásának előkészítését, a civil források elosztásának szabályozását és felügyeletét a Természeti és Emberi Erőforrás Fejlesztési Bizottság látja el.

nonprofit gazdasági társaságok (korábban Közhasznú Társaságok) esetében növekedett, a klasszikus (egyesület, alapítvány) civil szervezeteknél komoly arányban csökkent.

A lakosság társadalmi szerepvállalását jól jelzi, hogy elmúlt 10 évben háromszorosára nőtt a felajánlott 1 % nagysága.

Összességében elmondhatjuk, hogy sok civil kezdeményezés és erős társadalmi felelősségtudat jellemzi Magyarországot. Kialakultak a jogi szabályozás alapjai, bár nem egyértelműek, sok a kijátszható kiskapu. Erős a szakmai identitás, kiváló szakemberek dolgoznak a szektorban. Az erőteljes szolgáltató szerep mellett gazdag szakirodalommal és komoly kutatási háttérrel rendelkezik a szektor. A mindenkori kormányzat támogatói attitűdje, a szervezetek leleményessége komoly sikereket hoz a forrásteremtésben. Az erősségek mellett azért ott találhatjuk az ügyeskedő „magyar virtust", amely bizalomhiányt eredményez a támogatói oldalról. A szervezetek nagy része forráshiányos, aminek egyik fő oka az egyoldalú forrásfüggőség, az egy lábon állás és a mai napig megoldatlan a szektor szintű érdekképviselet.

Egy nappal a konferencia előtt fogadta el a közgyűlés Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának civil koncepcióját. A koncepció tartalmáról, újszerűségéről beszélt Kő-

A konferencia utolsó témája az Önkéntesség és a munkaerőpiac kapcsolata volt. Sasvári Gábor Baranya Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ kirendeltség-vezető helyettes a civil szektorról, mint stratégiai partnerről beszélt, hangsúlyozva az elmúlt évek pozitív gyakorlatait (EKF program, vagy a jelenlegi közfoglalkoztatási program). A program zárásaként Knyihár Éva a Baranya megyei Önkéntes Központ szakmai vezetője az önkéntes munka szerepéről beszélt. Egy eszközről a munkaerő-piaci reintegrációs folyamatban, mely nem csupán társadalmi szerepvállalás, hanem erősítheti az egyén kommunikációs készségét, önbizalmát, javíthatja psizcho-szociális helyzetét.

Az idő rövidsége miatt sajnos kérdésekre, reagálásra nem volt lehetősége a közel száz jelenlévőnek, de az elhangzottakhoz a véleményeket, kérdéseket a civil@civilhaz-pecs.hu elektronikus címre várják az szervezők és az előadók.

Miklya Gábor Alkotóköre

A kreativitás fejlesztésére, az alkotó szándék megtestesülésére vagy a vizuális művészet technikáinak elsajátítására számos lehetőség nyílik, mivel ez kiemelkedő jelentőséggel bír lelki, szellemi fejlődésünk területén. Azonban amilyen természetesen épül be ez az iskolai oktatásba, olyan kevés alkalom nyílik erre később. A mindenkiben ott bujkáló alkotási vágy gyakran sajnos éppen azért nem tud a felszínre törni, mert nem talál megfelelő fórumra, vagy társakra, akik erősítik és támogatják.

Az alkotókör, melyet Miklya Gábor szobrászművész hívott életre 2003-ban, éppen ilyen lehetőséget kínál. A kör tagjai közt a gimnazistától a nyugdíjasig minden korosztály megtalálható. A tagok foglalkozása és tevékenysége igen változatos, de mindnyájukat a művészet szeretete, a tenni akarás jellemezi. A viszonylag kis létszámú, 10-12 fős csapat az évek során folyamatosan változik, mivel a résztvevők más irányú elfoglaltsága is gyakran beleszól a munkába. A létszám limitálása fontos része a személyre szabott munka és kapcsolat kialakítás szempontjából. Mivel a tagok különböző élethelyzetekből, más és más előképzettséggel, vagy éppen anélkül érkeznek hozzánk, minden egyes egyéniség a saját ritmusában, a neki legmegfelelőbb módon és sebességgel haladhat az útján. A mérték mindenkinek önmaga, így a körbe szívesen járnak a felnőttek mellett a képzőművészeti iskolába felvételire készülő diákok is.

A cél, hogy a műhely minél szélesebb körben biztosítson lehetőséget a művészet iránt érdeklődők számára az elméleti és gyakorlati ismereteik bővítésében, elmélyítse a rajzolás és festészet területén szerzett ismeretanyagot és hozzájáruljon egy művészeti közösség kialakulásához, működéshez. Az év folyamán szeptembertől júniusig hetente találkozunk a háromórás foglalkozásokon, ahol a tárgyábrázolás és perspektíva szabályszerűségeinek megismerése mellett, portré és akt tanulmány készítésére van lehetőség. Emellett bepillantást nyerhetünk a különböző technikák, mint például a szén, ceruza, pitt-kréta rajzok műhelytitkaiba, vagy éppen a tollrajz alapjaival ismerkedhetünk meg. Az összejövetelekre bárki elhozhatja legújabb otthon készült alkotásait is, hogy korrektúrát kapjon és megvitassuk a többiekkel, merre, hogyan tovább.

Júniustól szeptemberig alkotótáborokon vesszünk részt. A nyári táborok alkalmával lehetőségünk nyílik az intenzívebb elmélyült alkotásra, inspirációk gyűjtésére, mesterfogások elsajátítására, feltöltődésre, emellett alkalmat ad a plain-air festésre is. A táborok során akvarell, akril, olaj technikákat gyakorolunk.

A kialakult erős közösséget jól jellemzi, hogy a heti találkozókon és a nyári táborokon kívül más közös programokat is szervezünk, melyek rendkívül jól erősítik az alkotókör összetartozását, és feltöltődést nyújtanak további munkához.

Több alkalommal jártunk már Goricán, ahol a természet szívében töltöttünk el néhány vidám napot. Rajzoltunk, festettünk és megpróbáltuk a portrémintázást is, ami számos szép képet és szobrot eredményezett. Egy-egy ilyen kellemes nap után közös vacsorával, kemencében sült finomságokkal zártuk a napot. De voltunk már Palkonyán is festeni, miután a napot egy hangulatos, Villányban töltött estével zártuk. Gyakran szerveződnek programjaink valamely tagunk invitálására is, ami jó lehetőséget nyújt egymás mélyebb megismerésére, és munkájának átfogóbb bemutatására. Minden évben részt veszünk egy kiállítással a Donátusi napokon, ahol a környékről készült képeinket mutatjuk be. Festettük már a Donátusi kápolnát, de a Jankovich villát is. Legutóbb Görcsönyben a kastélyparkban kerestük a vászonra kívánkozó témát, majd egy pellérdi csárdában beszéltük át a nap eseményeit. Minden ilyen alkalomhoz a vidáman eltöltött szép nap emléke és számos fénykép fűződik.

A kiállításokat is gyakran együtt látogatjuk meg, ami mint a témában elmélyülni szándékozó alkotókat inspirál és összehoz bennünket. Természetesen a közösséggel nem csak a művészettel kapcsolatos élményeinket osztjuk meg szívesen, hanem egy-egy érdekes utazást is. A névnapokat, születésnapokat is együtt ünnepeljük.

Az elmúlt nyolc év alatt országszerte több helyen mutathattuk már be munkáinkat, bizonyíthattuk rátermettségünket csoportos és egyéni kiállítások keretében, például: Abaligeten, Pécsett, Nagykanizsán, Sárváron, Szentlőrincen. A műhely tagjai a Baranya Megyei Kulturális Központ által rendezett Amatőr Atrium kiállításon is szép elismerésben részesültek. Közülünk többen az Abaligeti festőkör alapítótagjai.

Akik kedvet éreznek csatlakozni az alkotókörhöz megtehetik, szeretettel fogadjuk és buzdítjuk az újonnan jövőket.

Kiefer Valéria

Véget ért az EQUAL Plusz

A pécsi Kerek Világ Alapítvány egy az Európai Szociális Alap által társfinanszírozott programot valósított meg a közelmúltban.

A program szorosan kapcsolódott a korábban városunkban is működtetett EQUAL programokhoz. Az ott megvalósuló eredményeket sikerült most a TÁMOP 1.4.3-as pályázati program keretében megsokszorozni. Az EQUAL-ben, a megváltozott munkaképességű és fogyatékos embereknek munkaerő-piaci szolgáltatást nyújtó nonprofit szervezetek már megfogalmazták, hogy a jövőben közösen szeretnék érdekeiket képviselni és közös szakmai standardok alapján szeretnék szolgáltatásukat folyamatosan fejleszteni.

A projekt fő célkitűzése az ország különböző helyszínein működő munkaerő-piaci szolgáltatók közösségének a Munkaesély Szövetségnek a bővítése. A Kerek Világ Alapítvány által 23 millió forintból megvalósított fejlesztéssel, a kezdetben 11 tagú szövetség mára 30 tagúra nőt, s elérte az országos lefedettséget. Ez több szempontból is jelentős, ugyanis a fennmaradásukban folyamatosan bizonytalan szolgáltató szervezetek az összefogással sokkal eredményesebben tudják képviselni érdekeiket, valamint a célcsoport számára is egyre tágabb lehetőség nyílik a szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, azaz a munkahely megszerzésére.

A program másik fontos eredménye a jelzett szolgáltatók közös önértékelési és szakmafejlesztési rendszerének kialakítása. A résztvevő szolgáltatók vállalták, hogy közösen megállapított szakmai standardok szerint folyamatosan értékelik tevékenységüket, és fejlesztési terveket is készítenek a következő időszakokra. A projekt része volt ennek érdekében egy internetes felületen működő önértékelési rendszer kialakítása és működtetése is.

Mindezen fejlesztések végső soron azt a célt szolgálják, hogy egyre több megváltozott munkaképességű és fogyatékos ember kerüljön ki az integrált munkaerőpiacra, kezdjen el dolgozni. A Kerek Világ Alapítvány 12 hónapos programja azért oly jelentős, mert a fejlesztett eszközökkel és a kialakított összefogással a célcsoporttal folyó tevékenységek tervezhetővé válnak. Az Európai Unió a Fogyatékos emberek 75%-os foglalkoztatását tűzte ki célul 2020-ra, ha ezt a szintet mi is meg akarjuk közelíteni, akkor az érdekeltek összefogására, tudásuk megosztására, a jó és eredményes gyakorlatok hatékony terjesztésére van szükség.

Átadták a Special Pécs információs irodáját

Március 10-én megnyitotta kapuit a Special Pécs ügyfélszolgálati irodája. A program, amely klaszter formában, több helyi civil szervezet összefogása és közös pályázata révén valósulhat meg, a helyi, fogyatékkal élők életminőségének, társadalmi kapcsolatrendszerének fejlesztéséért, munkalehetőségeik bővítéséért próbál tenni hazai állami és az Európai Unió Szociális Alapjának támogatásával (TÁMOP – 5.5.1/A-10/1-2010-0007) 2010 augusztusától 2012 márciusáig. A Special Pécs az Európai Unió támogatásával az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg, teljes költségvetése 59.532.000 forint.

A Special Pécs összefogás a Pécsett élő fogyatékos emberekért, amelyet civil szervezetek, állami intézmények, piaci szolgáltatók, foglalkoztatók, valamint magánszemélyek alkotnak és szerveznek felismert érdekeik és elismert társadalmi célok szerint. – *Mérföldkő az iroda megnyitása több szempontból is* – mondta Pintér Csaba, a program szakmai vezetője a megnyitón. – *Egyrészt az ezen a területen tevékenykedő helyi szakmai civil szervezetek összefogásának egyik mutatója, másrészt pedig amiatt, hogy a program először szólítja meg jól összefogott, részletesen felépített struktúra mentén a fogyatékosokat érintő szolgáltatókat: civileket, önkormányzati és állami szereplőket, valamint vállalkozásokat, munkáltatókat.* A program során a többi között kitűzött cél, hogy a fogyatékos emberek problémáinak megoldása gyorsabbá és hatékonyabbá váljon majd, valamint várhatóan erősödik a piaci szereplők felkészültsége és motivációja a célcsoport befogadására. Az ügyfélszolgálati iroda – amelynek belső kialakításához előzetesen kikérték fogyatékkal élők véleményét is – a Rákóczi út 55. szám alatt, a földszinten található meg. Ide várják mindazokat, magánszemélyeket, szolgáltatókat, vállalkozásokat, akik érdeklődnek az együttműködési lehetőségek iránt. A program elindította facebook-csoportját is, amelyhez itt lehet csatlakozni: www.facebook.com/specialpecs. Az oldalon a legfrissebb hírekről azonnal értesülhet az érdeklődő.

A Special Pécs

„A Special Pécs" egy klaszter a Pécsett és vonzáskörzetében élő fogyatékos emberekért. Egy összefogás, amelyet a fogyatékos-ügyben érdekelt szervezetek és magánszemélyek alkotnak annak érdekében, hogy élő kapcsolataikkal, tudásuk megosztásával és folyamatos fejlesztésével előmozdítsák a Pécsett élő fogyatékos emberek integrációját. A Special Pécs missziója: egy széleskörű együttműködéseken alapuló, innovatív modell működtetése Pécsett és vonzáskörzetében, amely hatékonyabban segíti a fogyatékos emberek integrációját a társadalmi élet több területén (kultúra, szolgáltatások, oktatás, egészségügy, munkaügy,...), egy egész életen át. Eszközeinkkel, kapcsolatainkkal, az együttműködéssel elérjük, hogy az összes érdekcsoport, a piaci vállalkozásoktól a civil szervezetekig, a közigazgatási intézményektől a magánvállalkozókig felismerik a fogyatékos emberek ügyében való tevékenykedésük közvetlen előnyeit és társadalmi fontosságát.

Kikből áll a Special Pécs és hogyan lehet csatlakozni?

A Special Pécs klasztert 5 szervezet alapította. A Fogd a Kezem Alapítvány kezdeményezésére a szervezet, valamit a Kerek Világ Alapítvány, a Ki-Látás Közhasznú Alapítvány, a Másképmás Esélyegyenlőség Emberközpontú Szemlélettel Közhasznú Alapítvány, valamint a Retextil Alapítvány, szindikátusi szerződést kötött a misszionkban megfogalmazódó célkitűzések megvalósítására. A Special Pécs klaszter tagja lehet minden szervezet és magánszemély, amely, aki felismeri érdekeltségét, felelősségét és szerepét a fogyatékos-ügyben, mint társadalmi probléma megoldásában. A Special Pécs klaszter tevékenységeit a Special Pécs menedzsmentközpont fogja össze. A menedzsmentközpont tagdíjbevételekből, valamint az érdekképviseleti tevékenységgel összeférhetően szervezett saját bevételeiből tartja fenn magát. Jelentkezni kapcsolatfelvétel útján lehet, a lenti elérhetőségeken keresztül eljuttatott üzenet útján.

A Special Pécs menedzsmentközpont szolgáltatásai:

- A szolgáltató iroda működtetése, tudástár kialakítása bővítése, amely egy helyen fogja össze céljaink szerint releváns összes információt
- Egységes kommunikáció, marketing. hirdetési felületek kialakítása
- Társadalmi szemléletformálás, informálás, érzékenyítő rendezvények, készségfejlesztés, képzések szervezése, gyakorlati helyszínek biztosítása
- Konferenciaszervezés a tudásmegosztás támogatása, a céljaink szerint hasznos termékek, eszközök terjesztésének elősegítése
- Adománygyűjtés, pályázatfigyelés
- Önkéntesek szervezése, közvetítése, szolgáltatói partneri kapcsolatok építése, erősítése
- Érdekvédelem, lobby
- Szolgáltató partnerek, ügyfelek, vásárlók közvetítése
- Közös piackutatás, benchmarking, innováció

A Special Pécs klaszter elérhetőségei, információk:

honlap: www.specialpecs.hu
e-mail: info@specialpecs.hu
facebook-csoport:
www.facebook.com/specialpecs
posta: 7621 Pécs, Rákóczi u. 55

A program az Európai Unió és a Magyar Állam támogatásával valósul meg
Programkód:
TÁMOP - 5.5.1/A-10/1-2010-0007

Trebbin Ágost

Király a Zsolnay Gyárban

A „Pécs 2010. Európa Kulturális Fővárosa" projektnek az egyik legnagyobb beruházása a Zsolnay Kulturális negyed. Ha végleges formát ölt, Pécs idegenforgalmának „zászlós hajója" lehet, amely a látogatók tömegét csábíthatja városunkba.

Talán I. Ferenc József császár és apostoli király megsejthetett ebből valamit, mivel az 1800-as évek végén két alkalommal is felkereste az akkor már nagy hírnévnek örvendő Zsolnay porcelángyárat.

Első látogatására 1880. szeptember 24-én került sor, amikor I. Ferenc József őfelsége a monarchia csapatainak pécsi hadgyakorlatának megszemlélésére érkezett városunkba.

Pontosan 11 órakor városi közintézetek, nevezetesebb helyek meglátogatására indult a kíséretével király. A koradélutáni órákban érkezett meg a Zsolnay gyárba.

A nevezetes alkalomra Zsolnay Vilmos leánya, Terézia így emlékezik vissza:

„Atyánk fogadta a virágfüzérekkel, tölgyfalombokkal és zászlókkal díszített kapuban. Júlia meg én fekete selyemruhában, a mellünkre tűzött fehér rózsával vártuk az új raktárban, ahol legszebb dolgainkat állítottuk ki. A király nem győzte csodálni a termékek formagazdagságát és a dekorok sokaságát. Komoly érdeklődést mutatott minden iránt, a gyártási folyamatot is meg akarta ismerni. Végigment a műhelyeken, még a mufolákat és gépeket is megtekintette. A mi szobácskánkban egy külön e célra készült fajansz tollszárral írta be nevét a vendégkönyv Klein által díszített lapjára."

I. Ferenc József újabb pécsi Zsolnay gyári látogatására tizenegy év múlva, 1891. június 22-én került sor.

Zsolnay Vilmos és családja igazi fejedelmi pompával fogadta az uralkodót, amelyről a „Pécsi Figyelő" c. pécsi napilap részletesen beszámolt:

„A gyár zászlókkal és különféle díszítésekkel volt felékesítve. A kaputól jobbra a gyár tűzoltóbandája állott a munkások és a kíváncsi néptömeg által környezve. Ő fölségét a bejáratnál Zsolnay Vilmos gyártulajdonos, továbbá Sikorszky Tádé építkezési művezető és Zsolnay Miklós fogadták. Midőn a király a kocsiból kilépett, szűnni nem akaró lelkes éljenzés hangzott föl.

Erre fölkérte Zsolnay Vilmos gyártulajdonost, hogy mutassa meg neki a gyárat, mire legelőször is az őrlőmalmot tekintették meg. Ő fölsége lassan lépdelt a szemle alatt. Hosszasan tartózkodott egy-egy tárgynál, s még a legkisebb dolog sem kerülte ki figyelmét. Majd Zsolnay Vilmostól, majd ennek fiától, Miklóstól kérdezősködött az egyes őrlőgépek szükségességéről és mibenlétéről, s könnyű léptekkel járt föl a keskeny malomlépcsőkön egyik emeletről a másikra és viszont. Zsolnay úgy vezette legmagasabb vendégét, hogy Ő fölsége fokról-fokra lássa az egyes majolika tárgyak elkészítési módját, elkezdve az őrléstől az utolsó ecsetvonásig.

A helyiségekben mindenütt dolgozó munkások voltak, mindegyik saját mesterségét folytatva; majdnem minden teremben volt Ő fölségének valami kérdezni valója, s főleg abban a teremben kérdezősködött legtöbbet, ahol a majolika edényeket festik és aranyozzák. Innét azon terembe vezetette magát, ahol már a kész majolika tárgyak szemlélhetők, útközben is élénken társalgott

szerencsés kalauzaival, Zsolnay Vilmossal és Miklóssal. Az egyes finom kivitelű tárgyak igen megnyerték tetszését, s különösen az ízléses berendezés fölött fejezte ki megelégedését.

Innen egy kis termen át, ahol a fölség mellszobra volt elhelyezve, egy másik terembe vonultak, a mintaraktárba, a gyár valóságos kincsestárába, amely arról nevezetes, hogy abban nincs két egyenlő tárgy. Itt is hosszasan tartózkodott a fönség, kétszer körüljárva a termet. Frigyes főherceget is rendkívül érdekelték a majolika tárgyak, s szintén mindent tüzetesen megmagyaráztatott magának. Útközben a fölség megemlékezett tíz év előtti látogatásáról is és örömmel jegyezte meg, hogy amennyire visszaemlékezik, azóta nagy

haladást tapasztalt a gyárban, nemcsak a helyiségek szaporításánál, hanem a tárgyak kivitelében is.

Ezután a fölséget felvezették a legfelső terembe, amely igazán fejedelmi fénnyel van berendezve. A terem közepén egy nagy üvegszekrény áll, amelyben a legfinomabb tárgyak vannak miniatűr kivitelben. A termet nehéz perzsaszőnyegek borítják, a falakon mindenütt majolika festmények ékeskednek. A szoba egyik sarkában a fölség mellszobra állt, bársony és selyem díszítésekkel környezve, a szemközti sarokban pedig egy ébenfaasztal, mellette az ez alkalomra készült remekkivitelű karosszék, fölötte pedig széles drapériák. Ezen terem rendkívül meglepte Ő fölségét, s nem győzte eléggé csodálkozását kifejezni a művészien elrendezett tárgyak fölött. E teremben kérte föl Zsolnay Vilmos gyártulajdonos a fölséget, hogy legmagasabb látogatása alkalmából írja be fejedelmi nevét az ezen alkalomra készült albumba. Ő felsége mosolyogva, szívesen engedett helyt a kérésnek; azonnal le is ült az előbb említett pompás karosszékbe, s kezébe véve az aranytollat beírta nevét a gyönyörűen kihímzett album első lapjára Frigyes főherceggel együtt."

Zsolnay Vilmos ezután magas vendégét leánya műtermébe kalauzolta:

„A bejáratánál a fölséget Sikorszkyné sz. Zsolnay Júlia és férje fogadták, kinek kezet is nyújtott. E műteremben Sikorszkyné kalauzolta a magas vendégeket, bemutatván nekik az általa készített rajzokat, melyeket úgy a fölség, mint Frigyes főherceg igen megdicsértek. Az első terem egyik sarkában áll az íróasztal, melyen Sikorszkyt ábrázoló szobrocska áll. Midőn a fölség a szobrot megpillantotta, e kérdést intézte Sikorszkynéhoz: „Nemde az Ön férje?" Mire igenlő választ kapott.

A fölségnek igen megnyerték tetszését a finom női kezek által készített rajzok és Sikorszkyné művészi kezét nem egyszer dicsérte meg. Az egyik terem plafonjáról lecsüngő csillár is igen megtetszett a fölségnek, s ki is fejezte, hogy ilyen kivitelű csillárt még nem is látott. Megjegyezzük, hogy a csillár is apró majolika díszekkel van földíszítve."

A gyárlátogatás befejeztével, a király így búcsúzott Zsolnay Vilmostól:

„Örömmel tapasztaltam gyárában a nagy haladást, s mondhatom szép emlékkel távozom innét."

A Littke Pezsgőgyár falán emléktábla örökítette meg a király látogatását. Most ez a nagyszerű pécsi beruházás is megérdemelné, hogy valamelyik falán tábla emlékeztessen az egykori magas rangú vendég látogatására.

Tudás-Forrás program – Módszertani és együttműködési hálózat kiépítése és működtetése program

A „Tudás-Forrás" projekt alapvető célkitűzése, hogy a megvalósító szervezetek (Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont, Pécs; Humán Fejlesztők Kollégiuma, Debrecen és az Esély Szociális Közalapítvány, Szolnok) az általuk korábban kialakított munkaerő-piaci szolgáltatási módszereket és modelleket közös nevező mentén szakmailag integrálják, majd ennek szélesebb szakmai kör által történő megvitatása után a kiválasztott célcsoportok számára átadják, terjesszék, hasznosítsák.

A korábbi cikkeinkben már bemutattuk a projekt keretében végzett szakmai munkát, most pedig a megvalósítók által összeállított záró kiadvány szeretnénk az érdeklődők figyelmébe ajánlani.

A három Forrásközpont közös gondolkodásának mérföldköve a záró kiadvány. Nem végállomása, mert – bár a megvalósítási környezet egy projektbe illeszkedik – a közös gondolkodás megannyi továbbgondolandó kérdést vet fel.

A kiadvány gerincét a szakmai műhelymunkán résztvevőknek bemutatott, a részükre átadott szolgáltatási módszerek adják. A kiadvány végső formájának kialakításához felhasználásra kerültek a műhelyek során kapott visszajelzések is. A szerkesztők legfőbb vállalása a korábbi szakmai tapasztalataik átadása volt, de a több mint egy év alatt a projektet megvalósító szervezetek is sokat tanultak; így - bár eredetileg csak a szigorúan vett szolgáltatási módszertan bemutatása volt a záró kiadvány célja – a műhelyek gazdag tapasztalatait is közreadják. Teszik mindezt olyan szakmapolitikai ajánlások és jogszabálymódosítási javaslatok megfogalmazásával, melyeket szükségesnek éreztek ahhoz, hogy összehangoltabbak és hatékonyabbak legyenek a társadalmi és a munkaerő-piaci reintegráció érdekében tett állami és alternatív erőfeszítések.

A három megvalósító szervezet és a fontosabbnak tartott szakmapolitikai szervezetek, intézmények bemutatása mellett a kiadványban helyet kapott a tapasztalatátadó műhelyeken legaktívabb résztvevők bemutatása is; ezzel is köszönetet fejezve ki azért, hogy a résztvevők fontosnak tartják saját szervezetük folyamatos megújulását. A TÁMOP 1.4.3.- 08/2-2009-0053. „Tudás-Forrás" program megvalósítói abban a reményben ajánlják kiadványukat olvasásra, hogy annak üzeneteit, dilemmáit az érdeklődők tovább tudják gondolni, és konstruktív válaszokat találjanak rájuk.

A kiadvány ingyenesen letölthető a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont honlapjáról: www.ddrfk.hu

A program az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Fiatalok Lendületben

Az Európai Bizottság, az Európai Parlament és az Európai Unió tagállamainak megállapodása értelmében létrejött Youth in Action – Fiatalok Lendületben Program célja nemformális nevelési programok támogatása a fiatalok számára. A Program jelentősen hozzájárul a készségek és képességek fejlesztéséhez, és kulcsfontosságú eszközt jelent a fiatalok nem-formális és informális tanulási lehetőségeinek biztosításában.

A Fiatalok Lendületben Program célkitűzései:

- a fiatalok aktív polgári szerepének előmozdítása, különös tekintettel az Európa-polgári szerepükre;
- a fiatalok szolidaritásának fejlesztése, különös annak érdekében, hogy erősödjön a társadalmi összetartás az Európai Unióban;
- a különböző országokban élő fiatalok közötti kölcsönös megértés és tisztelet elősegítése;
- hozzájárulni az ifjúsági tevékenységeket és az ifjúsági területen tevékenykedő civil szervezeteket támogató rendszerek fejlesztéséhez;
- az ifjúsági területen megvalósuló európai együttműködések előmozdítása.

Beadási határidők: 2011. február 1., 2011. április 1., 2011. június 1., 2011. szeptember 1., 2011. november 1.

Alprogramok:
Fiatalok Európáért
Európai Önkéntes Szolgálat
Fiatalok a Világban
Ifjúságsegítők Támogatása
Ifjúságpolitikai Együttműködések
További információ: www.mobilitas.hu

Állampolgári projektek

Az Európai Uniót érintő fontos és aktuális kihívás az európai polgárok és az Európai Unió közötti szakadék áthidalása. Ezzel összefüggésben ez a pályázati típus olyan innovatív módszerek és megközelítések feltárására irányul, amelyek tevékeny európai szintű részvételre serkentik a polgárokat, valamint az európai polgárok és az Európai Unió intézményei közötti párbeszédre ösztönöznek.

Támogatható tevékenységek

- az állampolgárok véleményének összegyűjtése az Európát a jövőben érintő néhány lényeges kihívásról (lásd a témákat);
- állandó módszer bevezetése az állampolgárok közötti aktív párbeszéd és vita ösztönzésére az uniós politika egyes, a mindennapi életüket érintő területeiről;
- olyan mechanizmusok megteremtése, amelyek révén az európai polgárok fejlesztik civil kompetenciájukat, és az európai szintű politikai döntéshozókhoz intézett ajánlások formájában tudják megfogalmazni véleményüket az európai integrációs folyamatról;
- az európai polgárok és az EU intézményei közötti párbeszéd ösztönzése, a polgárok részvételével az EU politikái és azok hatása terén, valamint biztosítva a polgárok véleményének megfelelő utókövetését az EU intézményeinek részéről.

Pályázati feltételek

- Állami szerveknek vagy **jogállással** és **jogi személyiséggel** rendelkező, nonprofit szervezetnek kell lenniük. A természetes személyek, azaz magánszemélyek nem támogathatók.
- A támogatható országok valamelyikében kell székhellyel rendelkezniük.
- A projektben legalább öt részt vevő országnak kell részt vennie.
- A projektbe legalább 200 résztvevőt kell bevonni, és a résztvevők 20%-ának az eseménynek helyet adó országtól eltérő országból kell érkeznie.

Projekt időtartama: maximum 12 hónap.

Támogatás mértéke: a megítélt támogatás mértéke nem haladhatja meg a projekt támogatható költségei teljes összegének 60%-át. A támogatás összege minden esetben 100 000 EUR és 250 000 EUR között lesz.

Pályázati határidő: **2011. június 1.**

További információ: www.tka.hu

Kispályázatok (Small Grants) – alapvető információk

Kiíró: International Visegrad Fund

A pályázatok beküldésének határideje: március 1., június 1., szeptember 1. és **december 1**.

Egy konkrét pályázatra a kérvényezhető összeg maximum **5000 euró**.

I. Általános információk:

Az Alap pénzügyi forrásai különféle tevékenységek támogatására fordíthatók a jóváhagyott költségvetés és a rendelkezésre álló források szerint, az alábbi területeken:

1. kulturális együttműködés *(pl. fesztiválok, kiadványok)*
2. tudományos konferenciák és kutatások *(pl. konferenciák, kiadványok, kutatás)*
3. oktatás *(pl. szemináriumok, nyári iskolák)*
4. diákcsere *(pl.sport, művelődési és kulturális rendezvények gyermekek és fiatalok számára)*
5. határokon átnyúló együttműködés *(két V4 ország határtérségében lezajló pályázatok, a határvonaltól max. 50 km távolságban)*
6. turizmusra fordító támogatás *(pl. turisztikai ismeretterjesztő anyagok, előadások, vásárok)*

Az Alap pénzügyi hozzájárulása nem haladhatja meg a projekt összköltségének az 50%-át, beleértve a pályázó saját természetbeni hozzájárulását, (nem pénzbeli hozzájárulás, pl. saját autóbusz, saját személygépkocsi, saját szállás, saját helyiségek), vagy más, társfinanszírozó alanyok természetbeni hozzájárulását. A költségvetés **6 hónapra** tervezhető, még ha a projekt a tervek szerint tovább is tartana.

Az Alap azokat a pályázatokat részesíti előnyben, melyekben a V4-es országok mindegyike részt vesz. Az Alap nem támogat olyan pályázatokat, melyekben háromnál kevesebb országból vannak résztvevők, kivéve a határon átnyúló együttműködés területén megvalósuló pályázatot.

Az Alap anyagi forrásokat csak konkrét eseményekre biztosíthat és az alábbiakban felsorolt, előzetesen meghatározott tételekre:

1. nyomdai költségek (nyomtatás, kiadványok kiadása, terjesztése)
2. terembérlet és az ehhez szükséges technikai eszközök bérlésének költsége
3. művészek tiszteletdíja
4. szállás és étkezési költségek
5. utazási költségek
6. expertek tiszteletdíja
7. fordítás és tolmácsolás
8. díjak, jutalmak
9. irodai szükségletek és propagációs anyagok
10. reklám (nyomda, rádió, TV, óriásplakát stb.) és propagáció
11. a web oldal kialakítása és aktualizálása

II. A pályázat előkészítése

A kérvényezőnek a pályázati űrlapot on-line kell kitöltenie. Szükség esetén a pályázó csatolva mellékelhet kiegészítő információkat a pályázathoz.

A pályázati űrlapot az előírt formában, **angolul** kell kitölteni és egy nyomtatott példányt postán is el kell küldeni. A pályázati űrlapot a kérvényezőnek saját kezűleg kell aláírnia. Ha a pályázó jogi személy, a pályázati űrlapot csak a szervezet törvényes képviselője írhatja alá.

Minden kötelező érvényű nyomtatvány az elszámolásra vonatkozó részletes utasításokkal együtt letölthető az Alap honlapjáról: http://visegradfund.org

<u>Pályázat tanösvények építésére, felújítására és fenntartására</u>

Kiíró: Zöld Iránytű Alapítvány

Vissza nem térítendő támogatás igényelhető természetes élőhelyek, védett természeti értékek bemutatását célzó tanösvények felújítására, kiépítésére és fenntartására Magyarország egész területén.

Beadási határidő: 2011. április 12.

Keretösszeg: 5 millió forint (bruttó), tanösvényenként max. 750 000 forint (bruttó) igényelhető

Pályázhatnak: mindazok a magyarországi jogi és magánszemélyek, akik eddigi és jövőbeni tevékenységükkel a fenti célokat szolgálják, és azt pályázati anyagukkal megfelelően dokumentálni tudják.

További információ: www.zoldiranytu.hu és Baka Éva 06-20-9341-823

<u>Aktív európai emlékezet</u>

Kiíró: Tempus Közalapítvány, Európai Bizottság

Beadási határidő: 2011. június 1.

Pályázhatnak: jogi státusszal és jogi személyiséggel rendelkező nonprofit szervezetek

Az akció célja: az Európai Unió alapvető értékei közé tartozik a szabadság, a demokrácia és
az emberi jogok tiszteletben tartása. Annak érdekében, hogy valóban értékelni tudjuk e fogalmak jelentését, emlékeznünk kell rá, hogyan sértette meg a nácizmus és a sztálinizmus ezeket az elveket.

A támogatandó projektek fő célja, hogy életben tartsák a nácizmus és a sztálinizmus áldozatainak emlékét, hogy a mostani és jövőbeni generációk is tudják és megértsék, mi és miért történt a koncentrációs táborokban és más tömeges kivégzések helyszínein.

A projektek négy témára vagy ezek kombinációira irányulhatnak:

- Megőrzés
- Megemlékezés
- Reflexió
- Hálózat

Projekt időtartama: 2011. december 1- 2012. május 31.

További információ: http://www.tpf.hu

<u>Látogatások és cserék</u>

Kiíró: Európai Bizottság, Tempus Közalapítvány

Beadási határidő: 2011. április 29., 2011. szeptember 16.

Pályázhatnak: felnőttoktatással foglalkozó szakemberek, a felnőttoktatásba hosszabb kihagyás után visszatérő szakemberek, felnőttoktatói pályára készülő hallgatók

A kiutazások legalább 1 naposak, legfeljebb 12 hetesek lehetnek.

Az igényelhető támogatás maximuma 2 hetes kiutazás esetén 2000 euró, 2 hétnél hosszabb kiutazás esetén 4000 euró.

Támogatás a következő költségtételekre igényelhető: utazás, részvételi díj, megélhetés, felkészülés (pl. nyelvi felkészülés), egyéb költségek

További információ: http://www.tpf.hu

Megyesi Schwartz Éva

Szegény Cigányok – Szegény Cserehát

2011. február 22-től március elejéig tekinthették meg az érdeklődők a Művészetek és Irodalom Házában a Szegény Cigányok-Szegény Cserehát című kiállítást. A hasonló nevű kutatáshoz és az ennek során készült fotókhoz mottót is választottak a kutatók/alkotók.

„A szegények, sajnos nem érintkeznek a gazdagokkal, s nehéz elképzelni, hogy ezt az éppoly makacs, mint oktalan vadócságukat belátható időn belül le tudják majd küzdeni. Ami a gazdagoknak a szegényekkel való érintkezését illeti, az már sokkal bonyolultabb feladat, mert a gazdagok elkerülhetetlenül kénytelenek időnként érintkezni a szegényekkel, abból az egyszerű okból, mert szükségük van reájuk, ellentétben a szegényekkel, akiknek nincsen közvetlen és sürgető, mindennapos szükségük a gazdagokra."

„A gazdag szemében a boldogtalanság mindig az attrakció jellegével bír, tulajdon boldogtalanságát úgy szemléli, mintha cirkuszban mutatnák fel neki. (...) A szegény ember boldogtalansága oly természetes és megszokott, hogy már nem fáj különösebben, észre sem veszi, csak él benne, mint az angolok a ködben, s nagyszerűen kiismeri magát benne, éjjel is hazatalál." (Márai Sándor, a Szegénység iskolája)

A kutatás 2010-ben készült Magyarországon, Borsod-Abaúj-Zemplén megye leghátrányosabb kistérségeiben, a Cserehátон. Ez a kiállítási anyag arról a társadalom alsó 5%-ba tartozó rétegéről szól, amelynek tagjairól általában nem készül szociológiai vizsgálódás. Ez a szegénységük okozta elszigeteltséget csak fokozza. A kiállítási anyag elkészítését, a kutatási koncepció kialakítását, a kutatást, az anyag tartalmi és képi feldolgozását a **Pro-Cserehát Egyesület** kezdeményezte, és hajtotta végre. Forrás:http://poor-roma.hu/

A pécsi kiállítás a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza és a Művészetek és Irodalom Háza szervezésében valósult meg.

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny 2011

22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Pécs, 2011. június 10-13.

22nd International Chamber Choir Competition of Pécs

Pécs, 10-13th June 2011

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai Civil Szemle

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VII. ÉVFOLYAM - 4. SZÁM

2011. ÁPRILIS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁJUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2011. május 2-án, hétfőn** nyílik a **Pécsi Origami Kör** kiállítása.
  A kiállítás megtekinthető: 2011. május 20-ig

HALÁSZ REZSŐ GALÉRA

- **2011. május 3-án, kedden** nyílik **Daróczi Csaba** természetfotográfus **PÁR-KÉP-PÁR** című kiállítása.
  A kiállítást megnyitja: Mánfai György (MF) fotóművész
  A kiállítás megtekinthető: 2011. május 30-ig

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Május 3-án, kedden 10 órakor
Környezettudatos, intelligens erőforrások Szakmai Nap – TÁMOP 5.5.1.
SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében

Május 3-án, kedden 16.30-kor
Ibero – Amerikai Hét
PÉCSI MAGYAR – SPANYOL TÁRSASÁG

Május 3-án, kedden 18 órakor
Kiállításmegnyitó
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 4-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Marvin szobája
Színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 98 perc, 1996

Május 4-én, szerdán 17 órakor
„Hová, merre építészet?" – Grátz Antal építészmérnök előadása
A magyar építészet gyökereiről és a lehetséges városfejlesztés alternatíváiról
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Május 5-én, csütörtökön 9.00-kor
SZÜLÉSZET BÁBÁLLAPOTBAN – SZÜLÉSZET ÚJJÁSZÜLETÉSE
A várandóság és a szülés meghatározó egy nő életében, olyan időszak, aminek minden perce izgalmas és egy picit hihetetlen is. Mikor egy gyermek a világra jön, katartikus élmény anyának, apának egyaránt. Ma már választhatunk, eldönthetjük, miként szeretnénk ezt a különleges élményt megélni. Célunk, hogy a várandósok és családjuk, illetve a velük foglalkozó szakemberek minél szélesebb körű tájékoztatást kapjanak választási lehetőségeikről.
A Születés Hete rendezvénysorozat keretében
DéliSale CSOPORT

Május 6-án, pénteken 9 órakor
Pécsi Mami Napok
Interaktív női önismereti mini tréning (Jakab Gyöngyi); Munkába való visszatérés, anyabarát foglalkoztatás (Keveházi Katalin); Online vállalkozások otthonról anyukáknak (Vida Ági); Az anyai álmok valóra váltása (Vidi Rita); Fly-Lady program (Farkas Lívia); Tanácsadás 9-12-ig (jogi, TB)
www.pecsimami.hu

Május 6-án, pénteken
Koncert a győzelem napja alkalmából
PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG

Május 7-én, szombaton 18 órakor
A Siófoki Ifjúsági Kamarakórus koncertje
Vezényel: Timár Cecília, Illés Evelin
Közreműködnek: *Somogyi Adrián – klarinét, Cserbakői Andrea – ének, Cser Nikolett – ének, Winkler Ágnes – ének*

Május 10-én, kedden 16.30 -kor
Dr. Szabó Szabolcs karnagy előadása Mikszáth Kálmán születésének 110. évfordulója alkalmából
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Május 10-én, kedden 18 órakor
Kisbenedek Tibor: Soklábú Marokkó
Számunkra extrém helyszínen, sivatagi körülmények között ismerkedhetünk meg a rovargyűjtés rejtelmeivel és eredményeivel egy marokkói expedíció felidézésekor.
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET BARANYAI CSOPORTJA

Május 10-én, kedden 18 órakor
„Párhuzamos fények"
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 17-én, kedden 18 órakor
„Photoshopos megoldások"
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 18-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Hollywoody történet
Színes, magyarul beszélő, amerikai vígjáték, 108 perc, 2002
Május 21-én, szombaton 15 órakor
Pécsi Művészkör Írók, Költők Baráti Társasága

Május 25-én, szerdán 17 órakor
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG

Május 28-án, szombaton 14 órakor
Test és lélek napja
HINDU-MAGYAR KULTURÁLIS ALAPÍTVÁNY

Május 31-én, kedden 17 órakor
Tüskés Tibor emlékezete – Dr. Szirtes Gábor, a Pro Pannónia Kiadó igazgatójának előadása
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 14.30 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 10.00 órakor
Muzsikás babusgató
Profil: Zenés-énekes játékos foglalkozás kicsiknek (0-3 éves korig)
A foglalkozásokon a babák szüleikkel együtt élvezhetik a ritmus és dallam harmóniáját
Zenél: Szabó Judit - gitár, furulya, ének

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

A lap megjelenését támogatja:

NCA NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM
Nemzeti Civil Alapprogram

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGY MINISZTÉRIUM
Közigazgatás és Igazságügyi Minisztérium
Társadalmi és Civil Kapcsolatok Főosztálya

NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTÉRIUM
Nemzeti Erőforrás Minisztérium

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4

Esélynap 8

CIVIL ÉLET

Mérlegen! 20 éves a magyar nonprofit szektor 6

A Dél-Dunántúli Regionális Civil Fórum véleménye a DDOP 2011-13. évi Akciótervének keretei között kidolgozásra kerülő civil konstrukcióról 14

Családkísérés és alternatív munkaerő-piaci program 15

ÖNINDÍTÓ

TeSzedd! Önkéntesen a tiszta Magyarországért! 7

Segítenék... 13

22. PÉCSI NEMZETKÖZI KAMARAKÓRUS VERSENY 9

VÁROSTÖRTÉNET

Volt egyszer egy Olympia 12

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 16

7624 Pécs,
Szent István tér 17.

Telefon:
+36-72/215-543

Telefon/Fax:
+36-72/315 679

E-mail:
nevhaz@t-online.hu

ISSN: 1787972-8

A pécsi Kamarakórus-verseny elé

„A pünkösdi rózsa kihajlott az útra”

Pünkösdkor ismét kamarakórusok, énekegyüttesek énekelnek, versenyeznek Pécsett, immár huszonkettedszer.

Berlinből, Jekatyeringburgból, Mariborból, Szegedről, Debrecenből, Dombóvárról, Majsról érkeznek, hogy két pécsi együttessel mérhessék össze tudásukat a svéd, szlovén és két magyar tagból álló nemzetközi zsűri előtt három fordulóban: gyorstanulásban, egyházi zenében és világi művek kategóriájában.

Kettős zenei évforduló jegyében zajlik a verseny. 200 éve született Liszt Ferenc, 120 éve Bartók Béla. A két zenei óriás az egész világon a legismertebb magyarok közé tartozik. A nyitókoncerten a Pécsi Kamarakórus rájuk emlékezik.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny 2011

Mi a pécsi fesztivál-versenyek varázsa? Mert van varázsa, ezt mi is érezzük és tudjuk sok résztvevőtől, zenei szakembertől. Pécs hangulata, emberléptékűsége, a zenei események légköre, a rendezés oldottsága, barátságossága, közvetlensége a fő vonzerő. A Nevelők Háza Egyesület Vincze Csillával az élen, valamint a Pécsi Kamarakórus és Tillai Aurél karnagy személye a biztos garancia a sikerre.

Sokáig a mandulavirágzás volt a Fesztivál jelképe, újabban a pünkösdi rózsa.

Szeretettel várjuk a kórusokat és minden kedves érdeklődőt, hallgatót.

Szauer Dezső

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Boros Julianna, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Knyihár Éva, Major Vera, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be „SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében” címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú projekt megvalósítása megkezdődött. Az elnyert támogatási összeg: 42 423 478,-Ft. a támogatás mértéke a projekt elszámolható összes költségének 100 százaléka.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

ÁLLÁSKERESŐK TEAHÁZA

Mohácson második alkalommal került megrendezésre a SANSZ Program keretében. A célcsoport toborzásában és delegálásában a mohácsi családsegítő szolgálat, illetve a Baranya Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja Mohácsi Kirendeltség működött közre, illetve a SANSZ Programban résztvevő munkaerő-piaci tanácsadó. Az előző alkalommal megtörtént az igényfelmérés a második találkozó témái: információforrások használata, érdekérvényesítés, a Munkaügyi Központban induló képzések, a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása, támogatások stb. A résztvevők igényeihez igazodva, konkrét állásajánlatokat, információkat nyújtanak munkatársaink. Ezenkívül saját élményen alapuló non-formális, tapasztalati tanuláson alapuló ismeretátadás módszerével zajlott a teaház szolgáltatás.

Emellett további helyszíneken Sásdon, Pécsen, Mágocson is megvalósításra került a szolgáltatás.

TANÁCSADÁS

Az álláskeresők részére történő egyéni tanácsadás keretében az ügyfélfogadás folyamatosan működött és működik a jövőben az alábbi helyszíneken:

Pécs (helyszín: Pécs Keleti Civil Kapcsolatok Háza, időpont: hétfő 12-16 óráig)

Mágocs-Alsómocsolád (helyszín: Gyermekjóléti és *Családsegítő* Szolgálat, időpont: szerda 9-12)

Mohács (helyszín: Duna Irodaház, időpont: csütörtök 9-12 óráig)

Munkaerő-piaci tanácsadó elérhetősége: Csiszár Tamás, 30/816-9806

PROJEKTMODELLEZŐ KLUB

A projektmodellező klub 4 kistérségben (sásdi, mohácsi, siklósi, sellyei) zajlik. A klub résztvevői helyi szervezetek, intézmények képviselői akik együttműködésük során közös projektötleten dolgoznak. A klubot minden helyszínen a helyi igényeknek megfelelően havonta vagy kéthavonta szervezzük. Ebben a hónapban a projektekhez kapcsolódó pályázati forráslehetőségek miatt a Mobilitás DDRISZI pécsi irodában dolgozó kollégákat kértük fel, hogy tartsanak tájékoztatót pályázati lehetőségekről. S ennek kapcsán Rafa-Gyovai Tibor Alsómocsoládon és Mohácson tartott tájékoztatót a Fiatalok Lendületben Program pályázati lehetőségeiről. A projektmodellező klub célja, hogy a helyi szervezetek és intézmények együttműködésében új projektek és programok kerüljenek kidolgozásra, melyek segítheti a helyi problémák megoldását. A klub célja, hogy új pályázati lehetőségek kiaknázásával, az együttműködések aktivizálásával, a célok megfogalmazásával közös gondolkodásra ösztönözze a helyi partnereket, együttműködőket.

SZAKMAI NAPOK

2011. február-június között havonta egy alkalommal szakmai napot tartunk. 2011. március 25-én szerveztük a második szakmai napot „Akadálymentes Turizmus Napjainkban” címmel.

A tematikus szakmai nap célja volt, hogy a szociokulturális/munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó civil, non-profit szervezetekben, humán intézményekben dolgozó szakemberek és a munkáltatói szféra számára ismerté tegyük az *akadálymentes turizmushoz* kötődő *külföldi és hazai modell programokat*, módszertani tanulmányok eredményeit és az összegyűjtött jó gyakorlatokat bemutassuk. A szakmai napok fő célja, hogy az adott szakterületen tevékenykedő munkatársak számára információkat nyújtsunk, és tapasztalatcsere történjen. A szakmai nap keretében az alábbi előadásokat hallhattuk a *akadálymentes turizmus* témakörében:

1. Köszöntő
   Boros Julianna, szakmai vezető (SANSZ projekt), Nevelők Háza Egyesület
2. **Akadálymentesség és turizmus Pécsett**
   Sztanics Gábor, építész, Pécsi Városfejlesztési Nonprofit Kft.
3. **Akadálymentesség Németországban, modellprogram**
   Roger Schmidtchen, ügyvezető, TIBP GmbH, Erfurt
4. **Akadálymentes Turizmus Magyarországon – tapasztalatok tükrében**
   Zalabai Péterné, fejlesztési igazgató, Motiváció Alapítvány
5. Akadálymentes turizmus helyzete Pécsett – az érintettek szemszögéből
   Körmendy József, Kerek Világ Alapítvány

KEREKASZTAL BESZÉLGETÉS: Akadálymentes turizmus napjainkban: korlátok, lehetőségek és a gyakorlat

Moderátor: **Bognárné dr. habil Erdős Márta,** egyetemi docens, PTE BTK Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék

Felkért hozzászólók:

Bocskai Ágnes (Tapintható Város projekt Kaposvár), **Gyurok Ernő** (ÉFE-SZI), **Ritecz László** (Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége, Baranya), **dr. Tóka László** (Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége

Baranya Megyei Szervezete), **Steiner Lászlóné** (Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége)

Összefoglaló a kerekasztal beszélgetésről

A kerekasztal tagjai röviden bemutatták szervezetüket: a fogyatékkal élők szervezeteinek képviselői valamennyien arról számolnak be, hogy szervezetük az utóbbi években, évtizedekben dinamikusan gyarapodó taglétszámot tudhat maga mögött. Érdekvédelmi tevékenységük kapcsán az akadálymentesítéssel kapcsolatos legfontosabb problémákra, hibás gyakorlatok ismertetésére is azonnal rátértek.

Dr. Tóka László arra hívta fel a figyelmet, hogy az akadálymentesítésnek csak egyik oldala az intézményi környezet elérhetővé tétele. Az infokommunikációs akadálymentesítés terén számtalan olyan személyes használatra kifejlesztett technikai segédeszköz állhatna a vakok és gyengénlátók rendelkezésére, amely mindennapi életüket megkönnyíthetné – a speciális számítógépes programoktól a mobiltelefonokon át az egyéb eszközökig.

Ritecz László a témához csatlakozva elmondta, hogy hasonló nehézségekkel küszködnek a mozgáskorlátozottak is. Steiner Lászlóné a témával kapcsolatban elmondta, hogy a korszerű digitális hallókészülékek beszerzése nehézségekbe ütközik, a hagyományos, analóg készülékek használatát pedig az orvosok sem javasolják. Örvendetes változás volt a siketek és nagyothallók számára, amikor két évtizeddel ezelőtt elfogadták az általuk használt jelnyelvet, azóta számos tanfolyam indult, Baranyában elég jó a helyzet ezen a téren. Problémát okoz azonban a figyelmetlenség, pl. a postán esetleg hat jelnyelvet beszélő munkatárs állna a siketek és nagyothallók rendelkezésére, ám a sorszám-rendszer miatt a siket vagy nagyothalló nem tud a megfelelő ügyintézőhöz kerülni. A probléma megoldása ezúttal sem pénzkérdés, hanem inkább odafigyelésre volna szükség. A korábbi előadásban (Zalabai Péterné) hivatkozott „morális akadálymentesítés" jelentené ilyen esetekben a megoldást.

Gyurok Ernő, az ÉFESZI (Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Életminőség-fejlesztő Szolgáltatások Intézménye) vezetője elmondta, hogy az intézményükben lezajló akadálymentesítés során a munkálatoknál ugyan az előírásoknak megfelelő, ám a kliensek számára gyakran nehezen használható megoldások születtek (pl. az ún. „kórházi WC-k" amelyek a mozgáskorlátozottak számára balesetveszélyesek; rosszul elhelyezett kapaszkodók, kerekesszékkel meg nem közelíthető mosdó stb.) A résztvevők egyetértettek abban, hogy jobban kellene támaszkodni az érintettek saját tapasztalataira, tudására, amikor az akadálymentesítés céljával áttervezik a környezetet.

Dr. Tóka László elmondta, hogy ami az egyik embernek segítség, az másnak esetleg veszély: a mozgássérültek számára akadálymentessé tett járdaszegély infokommunikációs akadályt jelent. A megoldás, hogy amikor akadálymentesítenek, a mozgáskorlátozottak mellett a vakok és gyengénlátók nehézségeivel is számolnak, és beépítenek egy figyelmeztető sávot. Ritecz László a fejlesztések, lehetőségek kapcsán elmondta, hogy az EKF-projekt nagy lendületet adott a fizikai akadálymentesítésnek, és az akadálymentessé tett intézmények átadására őt is minden alkalommal meghívták.

Bocskai Ágnes pozitív példát említve bemutatta a Tapintható Város projektet, amelynek keretei közt vakok és gyengénlátók számára fejlesztettek ki turizmust segítő anyagokat. Ezek Braille-nyelven, tapintható térképpel és digitális formában is hozzáférhető információs anyagok, amelyeket egy vak tanácsadó segítségével állítottak össze. Ezeket a jelenlévők nagy érdeklődéssel fogadták. Bocskai Ágnes jelezte, hogy a siketek és nagyothallók részére is tervezik az infokommunikációs akadálymentesítést.

Összességében, a fogyatékkal élők nehézségei kapcsán felvetődhet a kérdés, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés mellett a „morális" (érzelmi, attitűdbeli) akadálymentesítés terén miképpen léphetnénk előbbre? A fejlesztéseket nyilván akadályozza a pénzhiány (tb. támogatások szűkössége), de a rendelkezésre álló források rossz elosztása is, ami annak tudható be, hogy még mindig nem figyelnek eléggé a célcsoportok igényeire, nem támaszkodnak kellőképpen az ő tudásukra, tapasztalataikra. Fontos tudatosítani, hogy a turizmus nem csupán gazdasági kérdés, hanem a személyes fejlődés és a társadalmi integráció fontos területe is egyúttal.

Következő szakmai napot 2011. április 18-án tartjuk „A pszichoszociális Tanácsadás Múltja, Jelene, Jövője" címmel a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.).

A tematikus szakmai nap célja, hogy a szociokulturális/munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó civil, non-profit szervezetekben, humán intézményekben dolgozó szakemberek és a munkáltatói szféra számára ismertté tegyük a pszichoszociális tanácsadáshoz kötődő külföldi és hazai modell programokat, módszertani tanulmányok eredményeit és az összegyűjtött jó gyakorlatokat bemutassuk. A szakmai napok fő célja, hogy az adott szakterületen tevékenykedő munkatársak számára információkat nyújtsunk és tapasztalatcsere történjen. A szakmai napon való részvétel ingyenes!

A szakmai nappal kapcsolatos visszajelzéseit, felmerülő kérdéseit az alábbi elérhetőségeken várjuk: Kiss Zsuzsanna (közösségszervező projektasszisztens) E-mail: tamop551@civilhaz-pecs.hu Telefon: 06/72/215-543, 06/20/461-0158

Részvételi szándékát kérjük, jelezze a következő elérhetőségen:
jelentkezes@civilhaz-pecs.hu

Boros Julianna
a projekt szakmai vezetője
boros.julianna@civilhaz-pecs.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 0672/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu,
www.civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális
Forrásközpont Nonprofit Kft.
(konzorciumi partner)
7625 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100
www.ddrfk.hu

ÚJ SZÉCHENYI TERV
Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

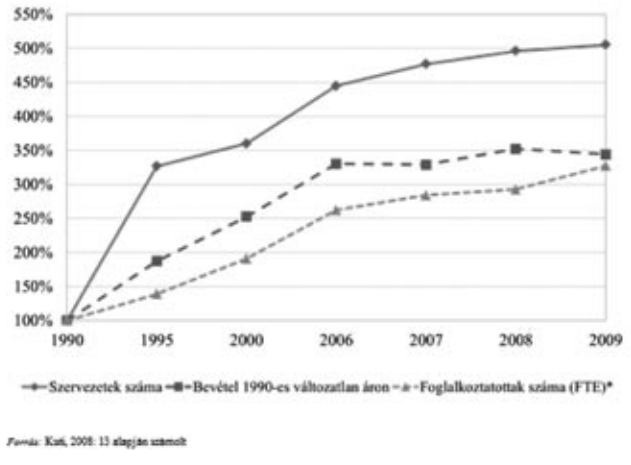
Dr. Kákai László

Mérlegen! 20 éves a magyar nonprofit szektor

Sokan a demokrácia és a rendszerváltás elvitathatatlan nyertesének kiáltották ki a magyar civil társadalom és annak szervezeteinek elmúlt 20 éves történetét. Ugyanakkor nagyon kevesen ismerik és értik azt a rendkívül változatos és gyakran eklektikus folyamatot, amin a hazai civil szektor fejlődése alatt keresztülment.

Ha a számok felöl közelítünk, akkor a hazai nonprofit szektor viszonylag rövid idő alatt nagyon gyors mennyiségi fejlődésen ment keresztül. A mennyiségi változás mellett zárójelben meg kell jegyezni azt a gátló folyamatot, amelyet a volt **állampárti hatalom kettős átalakulása** jelentett. Az állampárt egykori vagyonának „széthordásával" és a korábbi szatelitszervezetek egy részének infrastruktúráján új egyesületek és alapítványok születtek, immár a demokratikus törvények adta legális keretek között. Tisztségviselőik „szétszóródtak", de tovább építhették immár pártkeretek nélkül maradt személyes hálózatukat. Egy részük valóban a független civil társadalom kiépítésén munkálkodott, míg más részük fenntartotta politikai kapcsolatait. Ettől eltekintve és az adatok tanúsága szerint szerint a szektor mérete 1990-hez képest négy és félszeresére növekedett. Ugyanakkor jól látható az is, hogy a szektor bevételének reálértéke és a foglalkoztatotti létszám sokkal lassabban nőtt, mint a szervezetszám. A „trendvonal" megtörése különösen a 2006-2007 valamint a 2008-2009. évi bevételek esetében tűnik jelentősnek.

1. ábra
A nonprofit szektor növekedése: szervezetszám, bevételek, foglalkoztatottak, 1990-2009

Forrás: Kuti, 2008: 13 alapján számolt

A kilencvenes évek második felére hazánkban is markánsan kirajzolódtak a civil szektor határvonalai, emellett a szektorban mélyreható változások mentek végbe a szervezetek megerősödésével, gazdasági szerepük növekedésével, az érdekcsoportok társadalmi legitimációjának stabilizációjával. A nonprofit szektor számbeli növekedése mögött ugyanakkor még nem beszélhettünk a társadalmi cselekvésben elfoglalt stabil hely kialakulásáról, illetve stabilitásáról.

Azonban már ekkor látszott, hogy Magyarország nonprofit szervezeteit nehéz „vegytisztán" besorolni a nyugat-európai, vagy akár a közép-kelet-európai nonprofit modellek valamelyikébe, mint ahogy Bulain Nilda egy tanulmányában kifejti „a magyar civil szektor leginkább önmagára hasonlít". Ennek egyik oka, hogy az elmúlt időszak gazdasági és jogi szabályozása számos átgondolatlanságot és következetlenséget tartalmazott. Ennek köszönhetően a fenti modellek számos eleme visszaköszön a hazai szektor működésében. Ezek elemek a következők:

- a liberális modell szabályozásához hasonló a magyar társas vállalkozások által jutatott adományok adókedvezményei;
- mediterrán, illetve szociáldemokrata elemet jelenítenek meg a magánszemélyek adományainak adókedvezményei, illetve a mediterrán szabályozásból átkerült „1 százalékos törvény";
- a korporatív (kontinentális) modellből származik a közalapítványoknak, a normatív támogatási rendszernek és a társadalmi egyeztetési mechanizmusoknak, valamint a közhasznúságnak a formai kezelése.

A szektorba áramló összes bevétel nominálértéken harmincötszörösére nőtt 1990-hez képest. Ha a bevételek reálértéke alapján vizsgáljuk a szektor változását, akkor azt látjuk, hogy a 90-es évek elején érzékelhetően csökkent, majd nagyon lassan, 1997 után viszont lendületesebben növekedett, s 2000-től 2009-ig (2007 kivételével – meghaladta a szervezetszám növekedési rátáját. Ezzel szemben az egy szervezetre jutó bevételek összegének reálértéke 1990 óta folyamatosan alacsonyabban maradt az évtized elején elért szintnél.

Ha a táblázat adatait nézzük, akkor a szervezetek fejlődése tekintetében elmondható az, hogy a számszerű növekedési

Megnevezés	1990	1995	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Szervezetek száma, db	13 087	42 783	47 144	56 694	58 242	62 407	64 925	66 145
Bevételek folyó áron, millió Ft	31 370	181 916	495 508	854 755	896 244	964 309	1 093 694	1 114 404
Bevételek 1990-es változatlan áron, millió Ft	31 370	58 721	79 243	102 710	103 648	103 259	110 484	108 039
1 szervezetre jutó bevétel folyó áron, ezer Ft	2 397	4 252	10 511	15 077	15 388	15 452	16 799	16 848
1 szervezetre jutó bevétel változatlan áron, ezer Ft	2 397	1 373	1 681	1 812	1 780	1 655	1 702	1 633
Foglalkoztatottak száma (FTE), fő	32 738	45 475	62 522	82 600	85 852	93 009	95 858	107 253
100 szervezetre jutó foglalkoztatotti létszám, fő	250	106	133	146	147	149	148	162

1. táblázat: A nonprofit szervezetek méretének alakulása 1990-2009 *(Forrás: Kuti, 2008: 14 alapján számolt)*

FTE = Full Time Equivalent: A főállásban teljes munkaidőben foglalkoztatottak száma + a főállásban nem teljes munkaidőben és a nem főállásban foglalkoztatottak teljes munkaidősre átszámított létszáma.

ütemhez képest a bevételek reálértéke és a foglalkoztatotti létszám sokkal lassabban nőtt, mint a szervezetszám.

A szervezetszám növekedése és bevételének alakulása mellett szektor foglalkoztatásában játszott szerepe egy merőben más típusú sajátosságra hívja fel a figyelmet. Miközben azt látjuk, hogy az állam folyamatosan vonul ki oktatási, egészségügyi, szociálpolitikai területekről, sokan azt várták, hogy a bővülő szektor egyre jelentősebb szerepet tölt majd be a foglalkoztatásban. A magyar nonprofit szektorban évek óta nő a foglalkoztatottak száma. 1993-ban a nonprofit szektorban az ún. számított főállású foglalkoztatotti létszám[1] 30 234 fő, 2000-ben 56 004 fő, 2003-ban 70 805, 2009-ben pedig 107 253 volt, ami közel négyszeres növekedés az elmúlt években.[2] A 2007. évi adatok alapján tehát 67%-kal magasabbak a számított főállású alkalmazottak aránya, mint 2000-ben, viszont 2009-ben már csak 58%-kal magasabbak a szektor foglalkoztatási adatai 2000-hez viszonyítva[3]. Mielőtt „sikerként" könyvelnénk el a szektor foglalkoztatásban játszott szerepét, rá kell mutatnunk egy más típusú összefüggésre is. A foglalkoztatottal rendelkező szervezetek aránya ugyanis nem túlságosan magas, 2007-ben a szervezetek 15%-nak volt fizetett foglalkoztatottja és az elmúlt közel húsz évben sem haladta meg a 18%-ot (2008-ban 15%-nak). Érdemes egy kicsit az abszolút számok „mögé" néznünk, hogy differenciálni tudjuk az egyes szervezeti formák foglalkoztatásban játszott szerepét. Mint azt az ábra is jól mutatja az 1990-es évek közepétől a szektorban foglalkoztatottak egyre nagyobb mértékben koncentrálódtak a közhasznú társaságoknál. Míg a rendszerváltás utáni időszakban a legtöbb munkavállalót a civil jellegű (egyesületek, alapítványok, érdekképviseletek) szervezetek alkalmazták,[4] addig 2009-re az összes fizetett foglalkoztatott 65%-a (vagyis minden második nonprofit szervezetnél munkát vállaló) már a közhasznú társaságoknál dolgozott.

Magyarországon a gyors gazdasági és alkotmányos változásokat nem követte, nem követhette a polgári társadalom civil kultúrájának kialakulása. A posztkommunista országok politikai elitjének és aktív állampolgárainak döntő többsége még a régi, a kommunista rendszerben szocializálódott. Elvárásaik a paternalizmus, a stabilitás, a jóléti gondoskodó állam felé töretlenek, annak fenntartását várják el a piacgazdaság feltételei mellett is. Ez azt is jelenti, hogy a posztkommunista rendszerekben az újonan formálódó pártok – más nem lévén – a civil társadalomból keletkezve hozták létre önmagukat, de egyben magukban hordozták az 1989 előtt és a rendszerváltás folyamán kialakult kötődéseiket a különböző szintén csak éppen akkor formálódó civil hálózatokhoz, melyeket adott esetben mobilizálni (pro vagy kontra) is képesek. A piacgazdasággal járó racionális verseny, egyéni teljesítményt kikényszerítő, nagyos gyors strukturális átalakulás kényszere redukálta a közösségi kötelékeket, fokozta az atomizálódást, építette le a hagyományos közösségi szolidaritást, s mindezek együtt szűkítették a bizalom hálóját is.

Összességében tehát azt mondhatjuk, hogy a magyar nonprofit szervezeteknek olyan deformált társadalmi környezetben kell működniük, amit a polgári és a civil hagyományok hiánya, gyengesége, gyengülése jellemez, amely megkönnyíti az etatizmus pozícióit még húsz évvel a rendszerváltást követően is. A kommunizmus öröksége ezeken az áttételeken keresztül ivódott be mélyen az individuumok lelkébe, amely talán úgy foglalható össze a legplasztikusabban, hogy a „kommunizmus nem hozta létre stabilan a *„homo sovieticus" társadalmát, de sikeresen számolta fel a prekommunista civil társadalom pozícióit*".

1 Ez a mutató a főállású teljes munkaidős, a főállású részmunkaidős, valamint a nem főállású foglalkoztatottak számát tartalmazza.

2 Ez az összes foglalkoztatotthoz viszonyítva 2,8%-os arányt jelent, ami nemzetközi viszonylatban alacsonynak tekinthető.

3 A változás okát feltehetően a gazdasági válság nyomán jelentkező létszám leépítésekben ragadhatjuk meg.

4 Az összes főállású foglalkoztatott viszonylatában 65%-kot.

Csatlakozzon Ön is Magyarország legnagyobb hulladékgyűjtési akciójához!

TeSzedd! Önkéntesen a tiszta Magyarországért!

2011. május 21-én kerül sor az ország történetének eddigi legnagyobb önkéntes akciójára. *„TeSzedd! Önkéntesen a tiszta Magyarországért"* mottóval a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, valamint a Vidékfejlesztési Minisztérium az Önkéntes Központ Alapítvánnyal együttműködve nagyszabású hulladékgyűjtő akciót szervez, melyben több tízezer polgár mozdulhat meg együtt.

Nem véletlen, hogy az akcióra idén kerül sor, hiszen 2011 az Önkéntesség Európai Éve. A szervezők szeretnék felhívni a figyelmet az önkéntes tevékenységek társadalmi értékeire, valamint arra, hogy kellő odafigyeléssel, összefogással elősegíthetjük környezetünk megóvását.

Számos európai példa igazolja, hogy a környezetünkben fellelhető hulladékok összegyűjtéséből akár valódi közösségi élmény is lehet. Észtországban nemrég 50 ezer önkéntes 10 ezer tonna hulladékot gyűjtött össze mindössze öt óra leforgása alatt, Szlovéniában pedig 273 ezren több mint 20 ezer tonna szemetet szedtek össze. A szervezők most Magyarországon is hasonló lelkesedést remélnek.

Teszedd.hu – ezen az internetes címen találják az érdeklődők azt a regisztrációs felületet, melyen önkéntesnek jelentkezhetnek. A regisztrálókkal személyesen veszik fel a kapcsolatot a TeSzedd! akció helyi szervezői, akik nem csupán a részletekről tájékoztatnak, hanem a hulladékgyűjtő csapatok szervezésében is segítséget nyújtanak. Munkájukat a területileg illetékes vízügyi igazgatóságok segítik az önkéntesek szervezésében és az akció lebonyolításában.

A TeSzedd! szervezői nemcsak a gyűjtésben, hanem a hazánkban található illegális hulladéklerakó helyek feltérképezésében is számítanak a polgárok segítségére. A Teszedd.hu honlapon az emberek közösen állíthatják össze Magyarország első hulladéktérképét.

A regisztrációhoz, illetve a programmal kapcsolatos bővebb információkért látogasson el az akció honlapjára: www.teszedd.hu.

ESÉLYEK HÁZA
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda

ESÉLYNAP

2011. május 14. (szombat)

Nyugati Várfalsétány, Kultúrkert,

Esőhelyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

Esélynap 2011

DÉLELŐTT

10.00–12.00: Játszókert, kézműveskedés: kreatív kreatív technikák és régi mesterségek.

11.00 Lábita Színház- Csernik Szende székely lábbábos

„Az én csóré lábacskámat megcsípte a csihány, s azóta es vakarózik, s addig-addig, míg mára felhúztam a bábukat lábaimra Mókára és Tréfára, hogy ne viszkessenek annyira, hanem járják el a székelynép jóízű mesécskéit."

10.00–12.00: Közösségi festés a sokszínűségről és az esélyegyenlőségről – Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét Programjában résztvevő hátrányos helyzetű gyermekek és önkéntesek közreműködésével.

KORA DÉLUTÁN

13.00–15.00: „Légy Része az Egésznek!": tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok és felnőttek színpadi produkciói.

13.00–15.00: Ingyen ölelés akció – Magyar Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét Program közreműködésével.

13.00–15.00: Sansz filmklub kiküldetésben a Barokk pavilonban: esélyegyenlőségi és emberi jogi spotok, kisfilmek, dokumentumfilmek

13.00–19.00 Önkéntesség Élő Lexikona

Az Élő Lexikon keretein belül az önkéntesekről és az önkéntességről beszélgethettek önkéntesekkel az érdeklődök.

DÉLUTÁN

13.00 – 19.00 Élő Könyvtár

Az Élő Könyvtár úgy működik, mint egy hagyományos könyvtár, a könyvek azonban élő személyek, sztereotípiáink, előítéleteink áldozatai.

15.00 „Egy szoknya – egy nadrág" Vers és novella pályázat díjazott műveinek felolvasása

17.00 Csőke Renáta Quartett

Repertoárukat archaikus, többségében roma és magyar népdalok, balladák alkotják, melyeket az arab és indiai hangzásvilág csakúgy inspirál, mint a jazz vagy a latin zene.

18.00 Romani Design divatbemutató

Varga Erika iparművész ruhái különleges, egyedi értéket képviselnek, megfelelnek a mai kor modern elvárásainak és divatjának, ugyanakkor tovább éltetik a roma kultúra tradícióit, sokszínűségét.

19.00 NeoFolk koncert

A NeoFolk lüktető és érzelemgazdag világzene, különleges hangulatú, néhol a Kárpát-medence, a Balkán, másutt a Közel-Kelet zenei hagyományait idézi. A zenekar 2005-ben alakult, mára Pécs meghatározó színfoltjává vált.

20.00 Erkélyről nézik az életem – A Megálló Csoport Alapítvány crosstalk-találkozója

• William Shakespeare: Rómeó és Júlia

A színházterápia a Megálló életének egyik alappillére. A terápiás munkát a MERLiN Színház szakemberi egészítették ki.

• Zörgő kör koncert, beszélgetés a fellépőkkel

EGÉSZ NAP

10.00–19.00 Esélyliget

Civil szervezetek kitelepülése: bemutatkozás, társasjátékok, közös kézműveskedés, segítő vásárlás.

10.00–19.00 Érzékek szigete: érzékszervi játékok, fogyatékossággal kapcsolatos ismeretek

10.00–19.00 Szociopoly – gazdálkodj, ahogy tudsz! óriás társasjáték

Ebben a játékban bárki kipróbálhatja, mire is elég a segélyből, családi pótlékból, GYES-ből, fekete munkából szerezhető jövedelem.

10.00–19.00 Bemutatkozik a Kulturális Labor Szociális Szövetkezet: VeloSophie bringaműhely, média-, reart-, és instant műhely.

10.00–17.00 „Guruló projekt" – mozgáskorlátozott emberek foglalkoztatását, önálló életvitelét segítő eszközfejlesztő műhely és szolgáltatási hálózat kitelepülése

10.00 –20.00 „Koroltó" fotópályázat szabadtéri tárlata: az 50 év felettiek életét mutatja be.

10.00–20.00 Érzékenyítő labirintus: a Retextil Alapítvány, az Üres tér Társulat és a PTE Művészeti Kar diákjainak közös installációja a Barokk pavilonban

10.00–20.00 Fregoli (Gyárváros / György-telep) Rádóczy Bálint fotósorozata a Civil Ház átjárójában,

10.00–20.00 Fogd a kezem! Alapítvány sérült ellátottjainak festménykiállítása

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

„Készült az Európai Bizottság PROGRESS Közösségi Foglalkoztatási és Társadalmi Szolidaritási Program (2007-2013) támogatásával, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium megbízásából."
http://ec.europa.eu/progress | www.stop-discrimination.info

A SOKSZÍNŰSÉGÉRT A DISZKRIMINÁCIÓ ELLEN

Nemzeti Erőforrás Minisztérium

Esélyek Háza

Veled-Érted Egyesület

„A zene ...lelket kölcsönöz a mindenségnek, szárnyat az élménynek, szállni tanítja a képzeletet, bájt ad a szomorúnak, derűt és életet mindennek. Lényege a rendnek, és útja minden jóhoz, igazságoshoz és széphez vezet, amelynek csak láthatatlan, de kápráztató, szenvedélyes és örökkévaló alakja."

Platón

22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Pécs városa immáron 22. alkalommal ad otthont az országosan és nemzetközileg is elismert híres-neves eseménynek, a Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Versenynek. Az idei évben rendezvényünk egyben a 200 éve született zeneszerző, Liszt Ferenc, egyedülálló munkássága előtt is tiszteleg. Ebből az alkalomból a versenyen egyéb művek mellet a kiváló zeneszerző több kórusműve is elhangzik majd.

Hagyományainkhoz híven a kórustalálkozó nem csupán a magas színvonalú társas éneklés és a vokális zene népszerűsítése. Rendezőként és vendéglátóként fontosnak tartjuk, hogy a kórusművek értő és meggyőző előadása mellett a különböző nemzetiségű alkotók és kórusművészek lehetőséget kapjanak egymás kultúrájába való rövid betekintésre, egymás megismerésére, és mindebben örömüket leljék a három nap alatt. Mindez könnyen megvalósulhat a közös éneklések során, amely a nemzetközi fesztiválok egyik kedvelt programja, és amelyhez a résztvevőkön kívül is bárki csatlakozhat majd.

A 2011. június 10-től június 13-ig tartó Kamarakórus Verseny örökös díszelnöke Forrai Miklós karnagy. A verseny jelenlegi elnöke Tillai Aurél Prof. Emeritus, a házigazda együttes pedig maga az általa vezetett nagy múltú Pécsi Kamarakórus lesz.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny 2011

Idén nagy örömünkre kilenc kórust láthatunk vendégül, amelyek verseny-hangversenyei teljesen nyitottak a hallgatóság számára. Az események helyszínéül a város nemrég megújult terei, illetve a Ferences templom, a Dóm Kőtár, valamint a Palatinus Hotel díszterme szolgálnak majd.

Szeretettel várunk tehát minden zenekedvelőt az esemény nyitányaként elhangzó kis koncertre és köszöntőre pénteken este 19 órakor a Kossuth téren, ahol a kórusok rövid bemutatkozás gyanánt egyenként színpadra lépnek a közönség előtt. Ezt követően pedig tartsanak velünk a 20 órakor a Pécsi Bazilikában megrendezésre kerülő nyitóhangversenyünkre, ahol Kodály Zoltán: Liszt Ferenchez című kórusműve, Bartók Béla: Adagio religioso vegyeskari átirata (a 3. zongoraverseny II. tétele alapján) és Liszt Ferenc 13. zsoltára hangzik el a Pécsi Kamarakórus és a Pécsi Szimfonietta előadásában.

A Pécsi Kamarakórus Versenyen résztvevő kórusok:

Vox Antiqua Kamarakórus (Debrecen)

A Vox Antiqua Kamarakórus 2000 januárjában alakult a nagy múltú *Debreceni Református Kollégiumi Kántus* régi tagjaiból és zeneművészeti főiskolásokból. Az együttes utánpótlását egyrészt ma is ezen intézményekből nyeri, kiegészülve a *Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola*

hallgatóival és más fiatal értelmiségiekkel. Céljuk elsősorban régi korok vokális zenéjének megismertetése a közönséggel, de nem zárkóznak el más korszakoktól, így pl. kortárs zenei alkotások bemutatásától sem. Az elmúlt tíz esztendő számos hazai és külföldi fellépése mellett hangfelvételeket készítettek és több önálló koncertet adtak a Magyar Rádióban, továbbá közreműködtek néhány CD felvételen. Ezen kívül számos nemzetközi kórusversenyen, úgymint 2002-ben a Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyen, 2003 tavaszán a Pécsi XVIII. Nemzetközi Kamarakórus Versenyen, a Kodály Zoltán IV. Magyar Kórusversenyen és a szlovákiai Nagyszombaton rendezett nemzetközi kórusversenyen jutalmazták az együttest első díjjal. A Vox Antiqua kamarakórus művészeti vezetője Kiss Csaba.

Carus Énekegyüttes (Maribor, Szlovénia)

Az együttes alapításakor a tanulmányaikat befejező diákok számára nyújtott kimagasló színvonalú éneklés lehetőségének biztosítása, továbbá a jó hangulat megteremtése lebegett az alapítók szeme előtt. A kórus a barokk és romantikus repertoár mellett előtérbe helyezi a XX. századi szerzők műveinek előadását. Az együttes több versenyen is részt vett, többek között a Mariborban rendezett helyi ver-

senyen, ahol első helyezést ért el, majd 2009-ben a Pozsonyi Nemzetközi Kórusversenyen, ahol ugyancsak két első díjjal jutalmazták őket. Legutóbbi versenyszereplésük a szlovéniai nemzeti kórusversenyen való részvétel volt, ahonnan második helyezéssel tértek haza. Az együttes a Maribori Egyetemen rendszeres fellépőnek számít. Jelenlegi karnagyuk Samo Podbreznik.

Jeunesse Kamarakórus (Berlin, Németország)

Kammerchor Jeunesse Berlin 1990-ben jött létre a berlini Humboldt Egyetemen, a zeneoktatásban résztvevő tanulókból valamint a Neuruppiner Jugendchor korábbi tagjaiból Hans-Peter Shurz professzor közreműködésével. 2007-től a kórus karmestere Stefan Rauh.

Az együttes tagjai foglalkozásuk szerint meglehetősen színes képet alkotnak, ugyan szinte mindegyikük részesült zenei képzésben, illetve énekelt valaha más kórusban.

Az egykoron hallgatókból szerveződő kar mára érett együttessé vált. Repertoárjukban a hagyományos művek mellett megtalálhatók a könnyebb műfaj művészi igényű átiratai is. Emellett a kortárs kóruszenét kiemelt figyelemben részesíti az együttes.

A kórus rendszeres vendégként szerepel a Berlini Filharmonikusok koncertjein, zenei fesztiválon. Az együttes hírnevét tovább növeli, a számos nemzetközi versenyen elért siker. A kamarakórus meghívást kapott több országba is köztük Dániába, Franciaországba, az Egyesült Államokba, valamint Latin-Amerikába.

Lassus Énekegyüttes (Szeged)

1997. júniusában a Lassus Énekegyüttes munkáját 13 énekessel kezdte, melynek művészeti vezetését Éderné Erki Kornélia vállalta el. Az idővel egyre színvonalasabbá és elismertebbé vált kórus kis idő elteltével különböző kiállításokon, konferenciákon, jótékonysági alkalmakon szerepelt és templomi ünnepeken valamint Csongrád-megye számos közéleti eseményén fellépett. 1999-től Géczy Szilvia vette át az együttes irányítását, majd 2001-től ismét Éderné Erki Kornélia keze alatt dolgozott a kórus. Külföldi szereplések: Hebertsfelden (Németország) 2001; Küstnach,

Kaiseraugust és Basel (Svájc) 2002; és Salzburg (Ausztria) 2005.

2006 őszétől – 2008-ig Joó Ete tanár, zeneszerző vezényletével működött az együttes, majd a 2008-as évadban az énekesek Varjasi Gyula karnagyot kérték fel a kórusvezetői feladat ellátására. A kórus részt vett a XXIII. Bartók Béla Kórus Versenyen, majd 2009-ben a Lassus Énekegyüttes minősítő hangversenyén, ahol az „ARS MAGNA" versenyfokozattal tértek haza. 2010 nyarán ismét meghívást kaptak a debreceni kórusversenyre, ahol az egyneműkari kategóriában III. díjat nyertek. Az együttes küldetésének tartja a magyar, elsősorban szegedi zeneszerzők alkotásainak művészi megszólaltatását, népszerűsítését.

After Cantat Énekegyüttes (Pécs)

Az együttes jelenlegi formájában a 2009-es Europa Cantaton szerepelt először, a Lakner Tamás által vezetett népzenei műhelyben. A következő évben a Pécs Cantaton házigazdaként vett részt. Az énekesek pécsi tanulmányaik során ismerkedtek meg egymással. A pécsi verseny ösztönözte az alkalmi formációt, hogy összeálljon állandó együttessé. Feltett szándéka a kórusnak, hogy változatos és igényes repertoárjával méltón képviselje a színvonalas pécsi kóruséletet. A 12 tagból álló együttes jelenlegi karnagya Hoffner Tibor.

Harmónia Énekegyüttes (Majs)

A Harmónia Énekegyüttes 1992-ben alakult énekelni kedvelő lányokból, asszonyokból, azzal a céllal, hogy összegyűjtse és megőrizze Majs és környéke német nemzetiségi népdalait. A kórus tagjai közt pedagógus, gyógyszerész, könyvtáros, banki alkalmazott, szakács egyaránt fellelhető.

Alapítótag és kórusvezető Szabó Zoltánné. Az együttes karnagya 2010-ig Krausz György, majd 2010 szeptemberétől Imre Lajosné Ivánfi Márta vette át a kórus vezetését. Az énekegyüttes repertoárja főként gregorián dallamokból, többszólamú reneszánsz valamint klasszikus kórusművekből áll. Hangversenyeiken azonban a kortárs zene-

szerzők, mint Kocsár Miklós, Tillai Aurél, Karai József művei sem hiányoznak.

Fresco Énekegyüttes (Jekatyerinburg, Oroszország)

A jelenleg 11 tagú nőikar 2004 októberében alakult Jekatyerinburgban. A kis létszámú együttes rendszeres fellépője különböző nemzetközi fesztiváloknak és helyi valamint nemzetközi kórusversenyek győztese. 2006-ban a XIX. Nemzetközi Akadémiai Kórusversenyen a csehországi Pardubice városából két első helyezéssel és népzene kategóriában a legjobb előadás és hangszerelés különdíjával érkeztek

haza. Az elmúlt év novemberében első helyezést értek el a VI. Oroszországi Kórusversenyen. Műsoruk főként egyházi valamint népzenei ihletésű művekből áll, de a repertoárból nem maradhat el a kortárs zene előadása sem. A kórus karnagya Larissa Romodina.

Kapos Kórus (Kaposvár)

A Kapos Kórus 1972 őszén alakult Kovács Ildikó vezetésével, dombóvári fiatalok és tanulók részvételével. A hetvenes évek végétől a városi és városkörnyéki fellépések mellett több emlékezetes koncertet adott a kórus Csehországban, Németországban, Olaszországban, Erdélyben és Szlovákiában. Ezzel párhuzamosan a Magyar Rádió Kóruspódium című műsorában is több alkalommal szerepelt az együttes. 1987-től Kovács Ildikó távozása után Kertész Attila vette át a karmesteri pálcát és 7 éven át dirigálta a kórust. 1994 nyarától lett a kórus karnagya Markovics Gábor.

Az együttes repertoárjában megtalálhatóak egyházi művek, valamint magyar zeneszerzők, így Kodály Zoltán, Bárdos Lajos, Karai József, Kocsár Miklós Orbán György és Tillai Aurél művei is. A kórus a csehországi Olomoucban – 175 ország 7000 résztvevője – között versenyzett először nemzetközi porondon. A zsűri a kiváló produkciót „Ezüst Diplomával" jutalmazta.

A Szent Mór Iskolaközpont Női Kamarakórusa (Pécs)

A Szent Mór Iskolaközpont Női Kamarakórusa hivatalosan, 2010. szeptemberében alakult, Kopjár Anikó vezetésével.

A kórusnevelői munka azonban már a gimnázium első évfolyamában megkezdődött.

Az iskola a diákoknak különböző fellépési lehetőséget biztosított az iskolai hangversenyek, liturgikus szolgálatok alkalmával.

A Kopjár Anikó által vezetett együttes első nagyobb célja a Keszthelyi Helikonon való szereplés, megmérettetés volt. Az ott elért szép eredmények és bíztató szavak hatására folytatta a kórus a munkát. A jelenleg 12 énekesből álló együttes magját egy érettségiző osztály adja, amelyhez csatlakoztak alsóbb éves diákok is.

Major Vera

Trebbin Ágost

Volt egyszer egy Olympia

Természetesen jelen cikkemben nem sportsikerekről számolok be, csupán az egykor oly híres uránvárosi étterem és presszó kombinátnak szeretnék néhány nosztalgikus gondolatot szentelni. Most annak a remek, reprezentatív étteremnek és szórakozóhelynek az emlékképe jelenik meg egy pillanatra előttem, amelyet mi, a 60-as évek pécsi fiataljai annak idején úgy a szívünkbe zártunk.

A pécsi Olympia Étterem 2010. szeptemberében volt ötven éves, ám az Európa Kulturális Fővárosában zajló fergeteges ünnepi sorozat közepette nem nagyon emlékezett meg erről senki.

A remek vendéglátó kombinát tervezője Gádoros Lajos (1910-1991) műegyetemi professzor, az 1960-70-es években jó hírnévnek örvendő fővárosi építészmérnök volt. A tervek eredetileg az 1958-as brüsszeli világkiállítás magyaros éttermének felépítésére készültek. Azután hogy-hogy nem, a városunkban is felépült egy „ikertestvér".

Megnyitására 1960. szeptember 3-án, a X. Bányásznapon került sor. A nyitást hatalmas várakozás előzte meg. Már napokkal előbb kíváncsi szempárok figyelték a lázas készülődést. Mindenki a sikeres premiernek szurkolt.

A „Dunántúli Napló" egykori jó tollú újságírójának, Harsányi Mártának segítségével nézzünk szét a csillogóan új és szép étteremben és presszóban:

„Az I. osztályú presszóban és a II. osztályú étteremben tölgyfa burkolat, sokszínű lámpatestekből ömlő nappali fény, pompásszínű bútorok, intim sarkok, kedves páholyok teszik meghitté a hangulatot. A melegháznak beillő ablakokban délszaki növények díszlenek, a ragyogó parkettát vörös kókusz szőnyeg borítja. Az asztalokon selyemdamaszt abroszok, ezüstözött barokk evőeszközök és herendi porcelán, melyet minden jelentősebb rendezvényre elővesznek."

És mi maradt mára ezekből a fényűző berendezésekből, eszközökből? Talán legjobb, ha az olvasó saját szemével győződik meg a mostani szomorú valóságról.

És a „hátország"?

A kombinát üzemeit a kor legkorszerűbb gépeivel szerelték fel. A belépő vendéget diszkrét, ínycsiklandozó étel és házi sütemény illat fogadta.

És micsoda jól felkészült szakember gárda irányította az Olympia kombinátot? Az akkori Pécsi Vendéglátó Vállalat színe-java. A csúcsvezető Szabó Piroska, üzletvezető társai Horváth Károly és Szélig Viktor voltak.

A konyhát Ferenczi József főszakács, a cukrászüzemet Meláth Ernő főcukrász irányította.

A felszolgálóknak is igen magasra tették a mércét. Az Olympiába kerülni abban az időben nagy kitüntetésnek számított.

1960. szeptember 3-án este nyolc órakor az Olympia Kombinát megnyitotta kapuit a nagyközönség számára. A táncparketten elegáns nyitó párok lejtettek a „Kék Duna" keringő andalító dallamaira.

És el ne felejtsem, az étteremben a népszerű pécsi tánczenekar, a „Tempó-Quintett" húzta estéről-estére a talpalávalót.

És kik voltak a legnépszerűbb vendégek? Csak néhányat említsünk: Simándy József, Gordon Zsuzsa, Szabó Ernő stb.

1961. augusztus 20-án neves személyiséget üdvözölhettek az Olympia étteremben: Jurij Gagarint, az első űrhajóst.

Azóta sajnos sok-sok év telt el. Az Olympia már nem az az „üde színfolt", amely az 1960-as években városunk büszkesége volt.

Az egykori nagyszerű szakemberek többsége is már az égi kávéházban köszönti az őket követő egykori törzsközönséget.

Segítenék...

Évekkel ezelőtt, ösztöndíjas diákként kerültem kapcsolatba az önkéntes beteglátogatók közösségével. Ezek az emberek gyógyult betegek voltak, vagy azok az emberek, akik szeretteiket látogatták, majd gyógyulásuk után hosszabb, rövidebb időre bekapcsolódtak ebbe a munkába. Az egyházak a diakóniai szolgálataik útján végzik a beteglátogatást, mégis kevesen jutnak el a kórházakba.

Alapítványunk – Jó Szó – céljának tűzte ki ennek a munkának a megteremtését a segíteni szándékozó emberek körében. Az első programunk 2004-ben indult, 8 résztvevővel.

2006/7 évben 18-n érdeklődtek a program iránt. 10 egyetemista, 3 gimnazista is része volt a programnak. A következő csoportban csak 4-n voltak. A IV. „Angyalka" programnak, mert így pályáztunk, már 12 résztvevője volt. Az első csoport kivételével mindig képviseltette magát a férfi nem, 1-2 résztvevővel. 2010-ben az NCA pályázat elnyerése biztosította a következő csoport indulását. A résztvevők toborzásához a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány hirdetése is segített, rövid, tömör hirdetésükkel.

A jelenlegi csoport az ötödik, amelynek a Civil Közösségek Háza biztosított helyet. 18 jelentkezőből, 13-n követték végig a 30 órás programot.

Joggal kérdezhetik: mit kell a beteglátogatáson tanulni, megbeszélni? A 30 óra arra szolgál, hogy a segíteni akarás jó szándéka jó szándék maradjon. Az önkéntes megismerje a lehetőségeit, segítségnyújtásának határait. A közvetlen kapcsolat, amit megteremt, segítségére legyen a kórházi személyzetnek, családtagoknak. Bognár Erzsébet ápolónő ismertetett néhány, de nagyon fontos dolgot a beteg mozgatásával kapcsolatban. A főnővérrel való pontos kapcsolattartás is része az önkéntes munkájának.

A szociális támogatás kéréséhez Benkő Eszter szociális munkás/hospice önkéntes adott információt. Az Önkéntes törvény beteglátogatókra vonatkozó szabályit is megismerhettük. Ennek jelentőségét a résztvevők a kompetenciahatáraik betartásának fontosságával határozták meg. Mint segítők, szívesen intézkednének, de nem ez a feladatuk.

A 30 órában gyakorlatok sokaságát végezték a résztvevők. A témához kapcsolódó szakirodalom egyéni tempóban került feldolgozásra. A nagyobb és kisebb csoportban végzett gyakorlatok megbeszélésre kerültek, ahol a csoporttagok megtapasztalhatták egy-egy szituáció sokféleségét. Alkalmanként megfogalmazásra került mi az, ami új, más megvilágítást ad, vagy biztosít, vagy kiegészít egy eddig ismert gondolatot.

Az együtt eltöltött 30 óra lehetőséget adott az önkénteseknek saját képességeik felmérésére, kapcsolatok építésére az önkéntesség és a civil mozgalmak megismerésére is.

A beteglátogatás fontosságát a beteg komfortérzetének biztosítása adja. Az egyre öregedő, betegedő társadalomban a jó szó, az emberhez méltó élet jelentősége felértékelődik. Beszélgetni a beteggel, kívánságait a lehetőségeknek mérten teljesíteni, nem teljesíthetetlen feladat Az önkéntes meghatározott ideig, a törvénynek megfelelően heti 4 órában támogatja azt, aki ezt a szeretetszolgálatot igénybe veszi.

A hospice szolgálatban, az Irgalmas kórház ápolási osztályán dolgoznak már az önkéntesek.

Holland kollegám önkénteseinek száma 3000. Az úttörő munka szépsége és nehézsége kihívás és bizonyítása is lehet annak, hogy nem mindig a pénzorientált dolgok azok, amelyek segíthetnek.

„Jó szót mindenkinek"

Édes Tünde
képző és programszervező

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

önkéntes centrum
Baranya megye

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A Dél-Dunántúli Regionális Civil Fórum véleménye a DDOP 2011-13. évi Akciótervének keretei között kidolgozásra kerülő civil konstrukcióról

A Civil Fórum a civil szervezetek infrastrukturális és működési feltételeinek fejlesztését támogató, 2011-ben kiírásra kerülő civil forráslehetőség hatékony felhasználása érdekében az alábbi észrevételeket fogalmazza meg:

- A támogatás alapvető céljaként a *„lakosság és civil szervezetek számára a régió fejlődése szempontjából kiemelkedő fontosságú szolgáltatásokat nyújtó civil szervezetek infrastrukturális és működési feltételeinek fejlesztése”* kerüljön kiírásra, méghozzá olyan pályázók számára, akiknek *a székhelye a régióban található, tevékenységüket a régióban végzik, és jogerős bírósági bejegyzésükre 2009. január 1-jét megelőzően került sor.*
- A pályázat benyújtására konzorciumi formában is legyen lehetőség, különös tekintettel a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács 2010. szeptember 28-i ülésén elfogadott határozatban foglaltakra (10. sz. előterjesztés a civil konstrukcióval kapcsolatban), melynek végső szövege épp a Civil Fórum javaslatára módosult úgy, hogy kifejezett utalás történt a civil szervezetek közötti együttműködés ösztönzésére is a pályázati feltételek kialakítása során.
- Referenciaként a pályázónak be kelljen mutatnia, hogy a megpályázott tevékenységi területen legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik.
- A civil szervezetek (civil szféra) megjelölés nem tekinthető azonosnak sem a nonprofit szervezetek, sem a közhasznú szervezetek kifejezésekkel. A korlátozott anyagi keret és a várható jogszabályi változások fényében különösen fontosnak tartjuk, hogy *csak olyan szervezetek pályázhassanak, akik a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény 14.§ b) pontja alapján civil szervezetnek minősülnek.* Konzorcium vezetője is csak olyan szervezet lehessen, amely önállóan is jogosult lenne pályázat benyújtására. Amennyiben a pályázati kiírás lehetővé tenné általában a közhasznú és/vagy nonprofit szervezetek (különösen a nonprofit gazdasági társaságok), az egyházak (egyházi intézmények, egyházi jogi személyek) vagy az önkormányzatok (intézményeik, társulásaik vagy szövetségeik) számára a pályázaton történő indulást, meggyőződésünk, hogy *az egész konstrukció értelmét veszítené*. Partnerként azonban az előzőekben említetteken túl más szervezetek (pl. központi költségvetési szervek és intézményeik) is vehessenek részt a pályázó konzorciumban.
- A rendelkezésre álló keretösszeg nagysága nem indokolja a pályázható minimumösszeg *5 millió Ft-os* értékhatár alatt történő meghatározását. Mivel kifejezetten civil szervezeteknek szóló pályázati kiírást a DDOP 2007-08. és 2009-10. évi akciótervei nem tartalmaztak, ezért a 2011-2013 közötti időszakban olyan *mintaértékű fejlesztések* megvalósítására lenne szükség, amelyek sikeres megvalósulása megfelelő kiindulási alapot jelenthet a civil szervezetek számára a következő Regionális Operatív Programban való eredményes részvételhez.
- A pályázat keretében igényelhető támogatási összeg felső határa *30 millió Ft* összegben kerüljön meghatározásra, amennyiben a pályázó, vagy konzorcium esetében a konzorcium vezetésére kijelölt tag utolsó lezárt mérlegének főösszege eléri a 5 millió Ft-ot.
- *Épületek, létesítmények vásárlása ne szerepeljen* a támogatható tevékenységek között.
- Az önállóan nem támogatható, kapcsolódó tevékenységek között szerepeljen a civil szervezetek működésének, tevékenységének helyet biztosító nem lakás célú épületek, létesítmények *akadálymentesítése*, a konstrukció céljaihoz illeszkedő, tevékenységéhez szorosan kapcsolódó, valóban indokolt *eszközök, berendezések beszerzése*, valamint a *nyilvánosság biztosítása* (civil szervezet tevékenységének fenntarthatóságára, szélesebb körű megismertetésére irányuló marketing tevékenység, amennyiben az a célcsoport elérését, adományszervezését szolgálja – kivéve 1% felajánlására irányuló tájékoztatás).
- A lehetséges kiegészítő tevékenységek listája tartalmazza a *kapacitásfejlesztést, a közcélú önkéntes programok megvalósítását, a modellértékű kezdeményezések támogatását.*
- Az *önerő* mértékével kapcsolatban javasoljuk, hogy *önkéntes munka elszámolására legfeljebb 40%-os* mértékben kerülhessen sor, amit *megfelelően dokumentálni kell* (pl. munkanaplóval, önkéntes szerződések megkötésével).
- Az értékelési szempontoknál jelentsen előnyt, ha a *lakosság és/vagy civil szervezetek széles köre által igénybe vehető szolgáltatások* (szemléletformálás, lakossági tanácsadás, programszervezés, stb.) valósulnak meg; a projekt *valós, indokolt és szükséges partnerség keretében* jön létre (meghatározott pályázati összeghatár – pl. 10 millió Ft – felett), illetve a civil szervezet a tevékenység elvégzéséért *ellenszolgáltatást is tartalmazó együttműködési megállapodást* kötött valamely helyi önkormányzattal); a pályázó törekszik a *környezetkímélő, erőforrás-takarékos technológiák, megoldások, valamint a helyi és/vagy természetes anyagok* használatára; a pályázó (partnere) *korábban már hasonló nagyságú és szakmai tartalmú fejlesztést sikeresen megvalósított.*
- A támogatott projektek esetében az igénybe vehető maximális *előleg* mértéke – tekintettel az ESZA-típusú források alacsony arányára – a lehető legmagasabb összeg legyen (*legalább a megítélt támogatás 35-40%-át* érje el).
- Készüljön *tartaléklista* a nyertes pályázatok mellé, ami lehetővé teszi, hogy a támogatást elnyert, de valamilyen oknál fogva mégis meghiúsuló pályázatok esetén is legyen lehetőség más fejlesztés(ek) megvalósulására.

Dr. Pánovics Attila
elnök
Dél-Dunántúli Regionális Civil Fórum

Családkísérés és alternatív munkaerő-piaci program

Az **Ifjúságért Egyesület** 2010. augusztusa óta a **Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.-vel** konzorciumi partnerségben családkísérési és alternatív munkaerő-piaci programot valósít meg Pécs városában uniós finanszírozással.

A két éves program (**TÁMOP-5.-3.1-C-09/2-2010-0032** azonosító számú projekt) neve („Lépésről-lépésre") utal a célkitűzésére is: apró lépésenként, a programba bevont ügyfeleket kísérve nyújt egyénre szabott szolgáltatásokat a foglalkoztathatóság javítása érdekében.

Nemcsak a mi pályázatunk, hanem a pályázati konstrukció célcsoportját is a munkaerő-piaci szempontból leghátrányosabb helyzetű egyének alkotják, akik tartósan munkanélküliek, inaktívak, alacsony képzettségűek, nem rendelkeznek szakképesítéssel, vagy elavult, nem piacképes szakképzettséget szereztek. Az „Első lépés" konstrukció pályázatainak célja szó szerint az első lépés megtétele a munka világa felé.

Projektünk elsődleges célcsoportját a Pécsett és Pécs környékén élő, tartós munkanélküli és inaktív egyének/családok/és háztartások, elsősorban a hátrányos helyzetű fiatalok (pl.: volt állami gondozottak, börtönből kiszabadultak és pártfogoltak), romák és 45 év felettiek (elsősorban nők) és a pszichiátriai betegséggel élők képezik.

Másodlagos célcsoportként jelennek meg a programba bevont családok kiskorú gyermekei, a helyi közösségek, az együttműködésben résztvevő szervezetek és intézmények.

A programban dolgozó szakemberek feltérképezik a munkába állás, munkavállalás akadályait, a kielégített és kielégítetlen szükségleteket és igényeket a szociális szolgáltatások terén, valamint a munkaerő-piaci és szociális jellemzőket, a rászorultságot, és speciális igényeket.

A program hosszú távú célja, hogy a bevont kliensek a program során megszerzett ismeretek birtokában, képesek legyenek megtalálni helyüket a munka világában, így hasznos és megbízható munkaerővé váljanak.

A program rövid távú célja, hogy a bevont célcsoportok nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedési esélyei növekedést mutassanak.

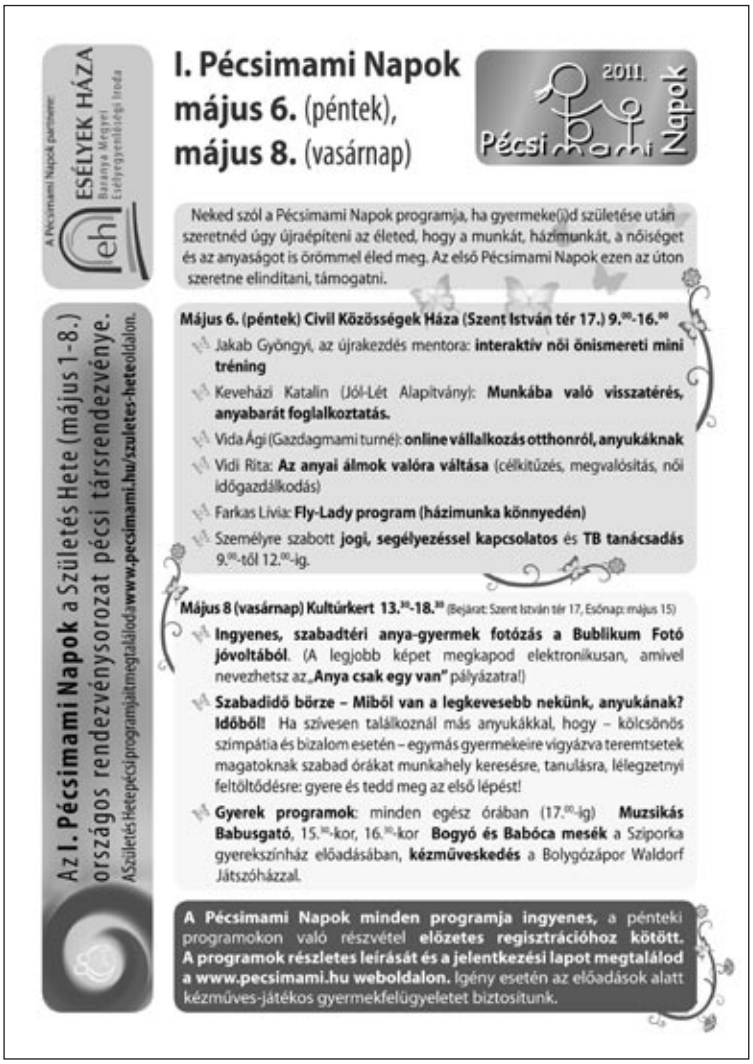
A családkísérés a program egyik fő eleme, mely, mint egyéni esetkezelési módszer az Ifjúságért Egyesület szakmai standardjainak alapján, szociális diagnózisra építve működik. Előzménye az Egyesület Lakáskísérési programjában megvalósított gondozási tevékenység. Ebben kiemelt szerepet kap, hogy a segítés, különösen az első időben a család otthonában és minimum heti gyakorisággal történik. Később a találkozások helyét és gyakoriságát már az egyéni szükségletek határozzák meg. A segítő az egyén, család életének aktív résztvevőjeként, őket kísérve nyújt támogatást a fejlesztési tervben megfogalmazott célok eléréséhez.

A program kezdeti időszakában az ügyfelek toborzásán és annak megfelelő technikáin volt a legnagyobb hangsúly, hogy a sikeres bevonás után megkezdődhessen a komplex szolgáltatás megvalósítása. Ebben az időszakban fontos szerepet kaptak együttműködő partnereink (elsődlegesen a Területi Szociális Központok, pártfogó felügyelők, CsaládsegítőSzolgálat), akikkel eddigi tevékenységeink során már megfelelő támogató hálózatot építettünk ki.

Korábbi eredményeinkre, tapasztalatainkra és a létrejött partnerségre alapozva reményeink szerint ez a projekt is hozzájárul a célcsoport társadalmi integrációjához, valamint a két megvalósító szakmai fejlődéséhez.

Sándor Andrea
szakmai vezető

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

A Legjobb Női Munkahely Pályázat 2010

Kiíró: Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség

Határidő: 2011. május 17.

Pályázhat: Magyarországon működő vállalatok

A 2010-es évre negyedik alkalommal kiírandó, „Legjobb Női Munkahely 2010" kezdeményezés célja, hogy rámutasson az esélyegyenlőségi szempontok mellett a nők foglalkoztatásának gazdasági szükségszerűségére és jó példákat mutasson be, amelyeket más vállalkozások is átvehetnek. A példaként szereplő vállalkozásokban a munkavállalóik érdekeit is figyelembe véve segítik a munka és a magánéletcsalád összeegyeztetését.

A „Legjobb Női Munkahely 2010" Díj elnyerésére a Magyarországon működő vállalatok 2 kategóriában pályázhatnak:

- 20-250 fő munkavállalót foglalkoztató, valamint
- a 250 főnél több munkavállalót foglalkoztató vállalatok.

Az ütemterv:

2011. március 1. - május 10-ig folyamatosan: a pályázatok benyújtása

2011. május 10-17.: a beérkezett pályázatok statisztikai kiértékelése, személyes interjúk végzése, összefoglalók készítése a Bíráló Bizottság részére, döntés.

2011. május 19. (ez a dátum még megerősítendő): A „Legjobb Női Munkahely - 2010" Díjak ünnepélyes átadása

További http://www.legjobbnoimunkahely.hu

Henkel Art.Award 2011

Kiíró: Henkel Magyarország Kft.

Határidő: 2011. június 10.

Pályázhat: A Henkel Art.Award. pályázatra való jelentkezési korhatár: 40 év

A pályázat témája: alkotások a kortárs képzőművészet (festészet, grafika, fotó, videó és installáció) területéről. Az idei kiírásra a Henkel olyan pályaműveket vár a jelentkezőktől, amelyek a kortárs képzőművészet fent felsorolt, valamely területről érkeztek.

Díjak: a zsűri a verseny döntőjén egy győztest hirdet, aki az alábbi díjakban részesül:

- Henkel Art.Award. 2011 díj és 7000 euró pénzjutalom
- a Henkel Art.Award. 2011 nyertesének lehetősége nyílik arra, hogy műveiből 2012-ben egy saját kiállítást rendezzen a bécsi Museum Moderner Kunst Stiftung Ludwig-ban. Alkotásai a kiállítási katalógusban is megjelennek
- a Henkel támogatja egy önálló kiállítás megrendezésében, hazájában is.

A döntőbe, a teljes nemzetközi mezőnyből öt versenyző kerül. Ők meghívást kapnak Bécsbe, hogy a tervek szerint 2011. november 8-án részt vegyenek a Henkel Art.Award. díjátadó gáláján.

Beérkezési határidő: 2011. június 10., péntek 16 óra

Csak 2008. után készült művek dokumentációját fogadja el a zsűri.

A Henkel CEE magyar leányvállalata, a Henkel Magyarország Kft. megbízta a Morpho Communications ügynökséget a pályázat magyar fordulójának lebonyolításával.

E-mail: artaward@morpho.hu; http://www.morpho.hu

Pályázat közhasznú tevékenységek, civil kezdeményezések támogatására

A pályázat célja, olyan közhasznú tevékenységek, civil kezdeményezések támogatása, amelyek humán- és szociális szolgáltatások, a kultúra, a környezetvédelem, az esélyegyenlőség, az életminőség javításáért tevékenykednek. A SOLWorld nemzetközi szakmai hálózat képviseletében a Solutionsurfers Magyarország pályázatot hirdet.

Jelentkezési határidő: 2011. május 9.

A SOLWorld Konferenciára és kapcsolódó workshopjaira a részvételi lehetőség biztosításával a pályázat közvetlen célja, civil kezdeményezések szervezetfejlesztő munkájának támogatása: a megoldásközpontú módszer megismertetése, továbbá alkalmazásképes beépítése a mindennapi tevékenységükbe.

A nemzetközi SOLWorld 2011. konferencia témája: **„Fedezzük fel a szervezetekben rejlő kincseket!"** a megoldásközpontú módszertan egyik alapelvét idézi: minden változás egyik legerőteljesebb mozgatója, ha arra támaszkodunk, ami már jól működik.

Pályázatot nyújthatnak be: Magyarországon ténylegesen működő, bejegyzett nonprofit alapítványok, egyesületek, akik szervezetfejlesztési projektet terveznek, vagy annak kivitelezéséhez keresnek megoldásközpontú támogatást.

Letölthető dokumentumok megtalálhatóak a www.solworld2011.org honlap magyar nyelvű információs felületén http://solworld2011.org/hu/ >> legfrissebb hírek

A Magyar Telekom pályázati felhívása civil szervezetek számára Fenntartható tudatformálás témában

Jelen pályázati kiírással a hello holnap! kuratórium a „Fenntartható tudatformálás" témakörében olyan szemléletformáló pályázatokat vár, melyek megvalósítása során a társadalom minél szélesebb rétegei felismerik a saját közép- és hosszú távú érdekeiket, felelősségüket, a társadalmi és környezeti értékek megőrzésének igényét.

Beérkezési határidő: 2011. május 10.

Olyan szemléletformáló programok pályázhatnak, melyek biztosítják a természeti, társadalmi és gazdasági erőforrások megújulását, hosszú távú használatát.

E cél érdekében a hello holnap! Kuratórium összesen 10 000 000 forint értékű támogatási keret rendelkezésre bocsátása mellett döntött.

Az egy támogatásra adható minimum összeg: 2 000 000 forint.

A pályázat témája: Fenntartható tudatformálás

Olyan gyakorlati példák, mintaprojektek, melyek segítségével a fenntartható fejlődés fogalma ismertté és népszerűvé válik. Jelen pályázat ahhoz kíván hozzájárulni, hogy a társadalom minél szélesebb körében tudatosuljon a fenntarthatóság, mint értékrend, ismertté váljanak a fenntartható alternatívák használatának módjai, a fogyasztás környezeti hatásai, valamint javuljon a különböző fenntartható fogyasztási alternatívák ismertsége, elérhetősége és használata.

Pályázatot nyújthatnak be a támogatásra pályázó program megvalósításában közvetlenül érintett, Magyarországon bejegyzett és működő, kiemelten közhasznú és közhasznú társadalmi szervezetek (egyesületek , non-profit szervezetek)**.** Nem pályázhatnak állami, kisebbségi, vallási, illetve politikai szervezetek.

Pályázni kizárólag a www.helloholnap.hu weboldalon letölthető pályázati adatlappal és az abban foglalt mellékletek megküldésével lehet. A pályázatokat kizárólag elektronikus úton, Word formátumban lehet benyújtani a helloholnap_tematikus@telekom.hu címre.

A pályázat elbírálásának időpontja: 2010. június 10.

A pályázattal kapcsolatos kérdéseiket Márton Csillának (marton.csilla@telekom.hu) és Demeter Mártonnak (demeter.marton@telekom.hu) tehetik fel a megadott elérhetőségen

Az NKA Népművészeti Szakmai Kollégium pályázati felhívása rendezvények szervezésére és kiadványokra

Kiíró: NKA

Beadási határidő: 2011. május 16.

A Népművészeti Kollégium nyílt pályázatot hirdet két altémában.

A támogatás formája: **vissza nem térítendő támogatás.**

A finanszírozás módja: az 1. pont esetében elő-, a 2. pont esetében vegyes finanszírozás.

1. Nemzetközi, országos és regionális szakmai rendezvények, konferenciák, fesztiválok és kiállítások megrendezésére.

A megvalósítás időszaka: 2011. szeptember 1.–2012. április 30.

Altéma kódszáma: 1907

Egy pályázó az altémára egy pályázatot nyújthat be, amely maximum 3 rendezvényre vonatkozhat.

Pályázhatnak: a népművészettel foglalkozó magyarországi és határon túli civil szervezetek, intézmények, nonprofit gazdasági társaságok. Magánszemély nem pályázhat.

Az altéma támogatásának keretösszege: 60 millió Ft.

Az Önkéntesség Európai Évéhez kapcsolódó, az önkéntesség társadalmi hasznát bemutató vagy önkéntesek részvételével megvalósuló népművészeti programok előnyt élveznek. (www.onkentesseg2011.hu)

2. A néphagyomány-népművészet tárgykörébe sorolható, 2012. június 30-ig megjelenő kiadványokra (nyomtatott vagy elektronikus változatra).

Altéma kódszáma: 1912

Pályázatot könyvkiadók, illetve olyan szervezetek nyújthatnak be, amelyek alapító okiratában a kiadói tevékenység fel van tüntetve (a könyvkiadói tevékenységről szóló bejegyzést az alapító okiratban jól láthatóan ki kell emelni).

Pályázni magyar nyelvű új művekkel, illetve négy évnél régebben megjelent művek átdolgozott kéziratával lehet (változatlan kiadások utánnyomásával nem lehet pályázni).

Egy pályázó legfeljebb 3 pályázatot nyújthat be, pályázatonként egy kiadvány megjelentetésére.

Az altéma támogatásának keretösszege: 20 millió Ft.

A pályázóknak a megvalósításhoz szükséges teljes összegből 10%-os önrésszel (saját erő) kell rendelkezniük!

További információ: www.nka.hu

Az Év Fája 2011

Az Ökotárs Alapítvány Magyarországon ismét meghirdeti az Év Fája vetélkedőt, melyre bármilyen magánszemély vagy csoport, szervezet jelölheti kedvenc fáját.

Jelentkezési határidő: 2011. június 20.

Az egész országban meghirdetett Év Fája pályázattal az Európai Év Fája versenyhez kapcsolódunk. A vetélkedő célja, hogy a fák természetben betöltött szerepén keresztül hívja fel az emberek figyelmét a környezettudatosságra.

Az Év fája vetélkedő keretében nem a legnagyobb vagy legöregebb fát keressük, hanem azt, amelyik a jelölőknek valamiért fontos: kapcsolódik hozzá egy helyi történet, találkozási pontot kínál – vagy bármilyen más szerepet tölt be az ott élők mindennapjaiban.

Az Év Fáját egyének és közösségek is jelölhetik, akár baráti társaságok, családok, iskolás csoportok, civil szervezetek, önkormányzatok vagy vállalkozások. A vetélkedőre jelölt fákból az Ökotárs Alapítvány szakmai zsűrije 12-13 döntőst választ (a beérkező jelölések számának függvényében). Ezek közül az ősz folyamán a közönség szavazással választhatja ki kedvencét. Az Év Fája a legtöbb szavazatot kapó jelölt lesz!

A jelölésnek tartalmaznia kell:

- a fa történetét (lehet mítosz, legenda, személyes történet vagy történelmi tény);
- a fa pontos helyét (település, utca, régió, esetleg GPS koordináta);
- egyéb adatait (faj, magasság, kor, átmérő);
- egy fényképet a fáról.

2011-ben először a „**Hős Fa**" kategóriában is várunk nevezéseket. Erre a címre olyan fák jelölését várjuk, melyek élete vagy természetes környezete, élőhelye veszélyben van, és amelynek megmentéséért a jelölők sikeresen küzdöttek vagy küzdenek még most is.

Az Év Fája címet egy fa csak egyszer kaphatja meg, de a versenyben a korábban már jelölt fák is részt vehetnek!

A jelöléseket a **http://evfaja.okotars.hu** oldalon lehet beadni, az ott található adatlapon.

Beadási határidő: **2011. június 20.**

Az Év Fája programmal vagy a nevezéssel kapcsolatban további információt Sólyom Évától kaphatnak (**411-3500, solyom@okotars.hu**)

Testvérvárosi találkozók

Az Európai Bizottság Európa a polgárokért programjának keretében megvalósuló testvérvárosi találkozók célja, hogy összehozzák a résztvevő települések polgárait, biztosítva, hogy az önkormányzati együttműködés mellett erős informális, személyes kapcsolatok alakuljanak ki közöttük.

Beadási határidő: 2011. szeptember 1.

Ezeknek a találkozóknak fontos összetevője

- az európai integráció iránti elkötelezettség: az Európai Unió alapgondolatának, jövőjének és értékeinek megvitatása, az EU demokratikus életében való részvétel megtanulása, tapasztalatcsere az európai integráció konkrét, helyi vagy egyéni szinten tapasztalható előnyeiről, a szolidaritás és az összetartozás kifejezése a testvérvárosok között, stb.;
- a résztvevők között szövődő barátság: személyes kapcsolatok kialakulása a testvérvárosok lakói között, egymás mindennapi életének megismerése, a kulturális sokszínűség és az európai közös kulturális örökség megtapasztalása és megosztása egymással, stb;
- az aktív részvétel: a helyi közösség (egyesületek, iskolák, önkéntes szervezetek, stb.) bevonása a projekt megtervezésébe és végrehajtásába, a résztvevők aktív szerepvállalása (műhelyfoglalkozások, közös kulturális előadások, sportesemények), stb.

Pályázók köre: pályázatot testvérvárosi kapcsolattal rendelkező önkormányzatok, vagy ezek jogi személyiséggel bíró testvérvárosi egyesületei, bizottságai nyújthatnak be. A pályázatot az a település nyújtja be, amely a találkozó helyszíne lesz.

A támogatás formája **átalánydíj,** a résztvevők száma és a találkozó időtartama. A megítélhető támogatás mértéke minimum **5000 EUR/projekt** maximum **25.000 EUR/projekt** lehet.

Pályázati határidők 2011-ben:

2011. június 1. Megvalósulási időszak: 2011. október 1. – 2012. június 30.

2011. szeptember 1. Megvalósulási időszak: 2012. január 1. – 2012. szeptember 30.

A pályázatokat az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) kezeli.

A részletes 2009-es pályázati útmutatót(tájékoztató jellegű, a 2010-es útmutató még nem jelent meg) az EACEA honlapjáról lehet letőlteni: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/guide/documents/EACEA_2008_0185_HU.pdf

További részletes információ található még az Európai Bizottság honlapján:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm

eFestival 2011 - nevezési felhívás

A Magyar Tartalomipari Szövetség idén ismét megrendezi a hazai kreatív ipar kiváló digitális tartalomfejlesztési gyakorlatát bemutató eFestivalt. A verseny célja arra ösztönözni az alkotókat, hogy minél színvonalasabb, minőségi digitális tartalmat állítsanak elő és szolgáltassanak a hazai és külföldi felhasználóknak.

Jelentkezési határidő: 2011. szeptember 25.

Versenyműveket az alábbi kategóriákban lehet benyújtani:

- Kormányzat / Önkormányzat / Intézmény
- Egészség / Környezet
- Tanulás / Oktatás
- Szórakozás / Játék
- Kultúra / Kulturális örökség / Turizmus
- Tudomány / Technológia
- Üzlet / Kereskedelem
- Társadalmi befogadás / Részvételi demokrácia

Nevezni 2011. szeptember 25-ig folyamatosan lehet.

A verseny részletes leírása, a nevezéshez szükséges dokumentumok a www.efestival.hu címen találhatók.

Megyesi Schwartz Éva

Misi bácsitól búcsúzunk

Légy hű mindhalálig és én neked adom az élet koronáját. (Jel 2,10)

2011. március 28-án elhunyt Egyed Mihály, Misi bácsi. Pécs, a kosárlabdasport, a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma, Szigetvár városa egy igazi sportembert, egy nagyszerű pedagógust, kitűnő nevelőt veszített el; magam pedig tanárként példaképet, emberként barátot gyászolok.

Az igazi, közösségi emberek távozását az teszi különösen fájóvá, hogy szembesülnünk kell az űrrel, amit maguk után hagynak. Nincs ez másként Misi bácsi esetében sem: olyan embertől búcsúzunk, akinek munkássága nemcsak az élsportolók által elkönyvelt sikerekben követhető nyomon, hanem egykori tanítványai, a mára már felnőtt, hétköznapjaikat élő férfiak és nők hozzáállásában, eltökéltségében, kötelességtudásában.

Misi bácsi, ahogy magáról vallott, elsősorban tanárember volt. Véleményem szerint ennél sokkal több: igazi példa volt. Példa arra, hogy a szorgalommal végzett munka megelégedést ad, a kitartás eredményt hoz, a jókedv másokat is jókedvre derít.

Amit Misi bácsitól a hosszú évek során láttunk, tapasztaltunk, azt nekünk, ittmaradóknak nélküle kell tovább folytatnunk. Nem lesz könnyű. Hiányozni fog felkészültsége, széles látóköre, tanácsai, évtizedes tapasztalata, segítőkészsége, közvetlensége, sajátos humora. Mindemellett hiszem, hogy a tőle tanult derűvel, optimizmussal és természetes kedvességgel könnyebb lesz szembenézni azzal a pótolhatatlan hiánnyal, ami távozásával ránk maradt. Misi bácsi, nyugodj békében!

Dombi Judit

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny 2011

22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Pécs, 2011. június 10-13.

22nd International Chamber Choir Competition of Pécs

Pécs, 10-13th June 2011

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

BARANYAI

Civil Körző

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VII. ÉVFOLYAM - 5. SZÁM

2011. MÁJUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JÚNIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2011. június 23-ig** látható **Szentgróti Dávid** festőművész kiállítása.
- **2011. június 24-én, pénteken 17 órakor** nyílik **Dobos László** fotókiállítása. A kiállítást megnyitja: Mánfai György fotóművész
  A kiállítás megtekinthető: 2011. július 3-ig

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Június 1-jén, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Benjamin Button különös élete
Színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 166 perc, 2008

Június 7-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Június 7-én, kedden 18 órakor
Puskin est
PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG

Június 8-án, szerdán 17.30-kor
Alvar AAlto művészotthona és munkássága
Koppányi Miklós előadása
PÉCSI MAGYAR – FINN TÁRSASÁG

Június 9-én, csütörtökön 10 órakor
Vezetőképzés
ESÉLY KÖZALAPÍTVÁNY

Június 9-én, csütörtökön 17 órakor
Simply English Gyerekműsor
SPECHEL ANGOL ÉS MAGYAR KULTURÁLIS EGYESÜLET

Június 10-én, pénteken 9 órakor
Vezetőképzés
ESÉLY KÖZALAPÍTVÁNY

Június 10-13-ig, péntektől pünkösd hétfőig
22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny 2011

Június 10. péntek
19.00 Nyitóceremónia a Kossuth téren
20.00 Nyitóhangverseny a Bazilikában

Június 11. szombat
09.30 *1. forduló – Gyorstanulási verseny* a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumában
15.30 *2. forduló (I.) – Versenyhangverseny* a Ferences templomban
18.30 *2. forduló (II.) – Versenyhangverseny* a Ferences templomban

Június 12. vasárnap
15.30 *3. forduló (I.) – Versenyhangverseny* a Dómmúzeumban
18.30 *3. forduló (II.) – Versenyhangverseny* a Dómmúzeumban
20.00 Közös éneklés a résztvevőkkel a Kossuth téren kapcsolódva a XI. POSZT-hoz
20.30 Az *UniCum Laude Énekegyüttes* hangversenye a Kossuth téren

Június 13. hétfő
11.00 Gálahangverseny és díjkiosztó ünnepség a Palatinus Hotel Bartók termében
A Verseny ünnepélyes zárása

Június 14-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Június 15-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub: Bab Aziz
Színes, feliratos, svájci-magyar-francia-német-iráni-tunéziai-angol filmdráma, 96 perc, 2005

Június 18-án, szombaton 15 órakor
PÉCSI MŰVÉSZKÖR ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA

Június 20-án, hétfőn 9 órakor
Vezetőképzés
ESÉLY KÖZALAPÍTVÁNY

Június 21-én, kedden 17.30-kor
„Fényképezés madártávlatból"
Előadó: Hámori Gábor
BARANYA-STEIERMARK BARÁTI TÁRSASÁG

Június 23-án, csütörtökön 10 órakor
Börtönből szabadulók reintegrációja
Szakmai Nap – TÁMOP 5.5.1.
SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében

Június 30-án, csütörtökön 9 órakor
Vezetőképzés
ESÉLY KÖZALAPÍTVÁNY

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor (június 14-ig)
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

Minden csütörtökön 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva, Jászai-díjas művész*

Minden pénteken 18 órakor (ősztől)
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

A lap megjelenését támogatja:

NCA NEMZETI CIVIL ALAPPROGRAM
Nemzeti Civil Alapprogram

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGY MINISZTÉRIUM
Közigazgatás és Igazságügyi Minisztérium
Társadalmi és Civil Kapcsolatok Főosztálya

NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTÉRIUM
Nemzeti Erőforrás Minisztérium

TARTALOM

ESÉLYEGYENLŐSÉG

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4

Program a diszkrimináció ellen 6

Lépj át az előítéleteiden! – esélyegyenlőségi nap Vajszlón 9

Vizsgával zárult a roma újságíróképzés 13

CIVIL ÉLET

„Somogyba járunk...” 5

Négy nap Vilniusban 10

SZERINTEM

Quo vadis Egészségügy? 7

ÖNINDÍTÓ

Közfoglalkoztatás és közérdekű önkéntesség 8

Add az időd 1%-át 8

VÁROSTÖRTÉNET

A pécsi városháza 12

PROGRAMAJÁNLÓ 14

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ 17

7624 Pécs,
Szent István tér 17.

Telefon:
+36-72/215-543

Telefon/Fax:
+36-72/315 679

E-mail:
nevhaz@t-online.hu

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

Beköszöntő

Ragyogóan süt a nap, csiripelnek a madarak, szép, tiszta idő van. Minden a tavaszt juttatja az eszünkbe, a természet újjáéled. Valami pedig éppen most múlik, hiszen ez az időszak mást jelent a végzős középiskolásoknak, mint az emberek többségének.

Már márciusban elkezdődik a visszaszámlálás, hány napot kell még az iskolában tölteni, míg végre végleg el nem búcsúzhatunk. Sajnos a várva-várt ballagással együtt a rettegett érettségik is közelednek. Az idő egyre fogy, és valahogy úgy érezzük, a tudásunk is.

Az időjárásnak kulcsszerepe van a ballagásban, hiszen szinte csak a hőmérsékleten és a csapadék mennyiségén múlik, hogy jól sikerül-e a ceremónia, vagy esetleg a vendégek – megunva az esőben álldogálást – fedett helyre igyekeznek, magukra hagyva a ballagókat. Minden végzős számára az egyik legboldogabb pillanat érkezik el – amire 4, esetleg öt éve várt –, mikor tudatosul benne, most ő miatta állnak sorfalat a kicsik, miatta díszítik a termeket, miatta van itt a sok vendég. Mégis, a számtalan ünnepi pillanat ellenére a legnagyobb örömkiáltás mindig akkor hangzik fel, amikor meghalljuk a bűvös mondatot: „És most műsorunk zárásaként...” Nem kell több iskolai ünnepséget végigállni!

Az írásbelik előtti hétvége mindig különösen gyorsan, szinte fénysebességgel múlik el, és már itt is vannak az érettségik. A tapasztalat azt mutatja, hogy a kívánságokkal vigyázni kell, nem lehet csak egy kéztörés után sóvárogni, mert a végén még bekövetkezik. És mások talán irigykednek, hogy a sérülést szenvedett társuknak nem kell megírni a vizsgákat, kompenzálásképpen nekik dupla szóbelit kell csinálni, ami azért nem éri meg azt a pár napos lazsálást.

A szerencsés szerencsétlenek pedig – akik semmilyen kifogást sem találtak, hogyan ússzák meg nekikezdhetnek az írásbeliknek. És már be is fejezhetik. Mert egyik nap még az osztályfőnök ablaka alatt énekelünk, rögtön utána meg már a történelem érettségineknek is vége. Ezek utána már csak a remény marad, hogy jól emlékeztünk az adatokra, jól értelmeztük a szöveget, jó logikai sorrendet alkalmaztunk.

A ballagás és az érettségik időszaka mindig vegyes érzéseket kelt a végzősökben, hiszen végre elérkezett a búcsúzás, amire már évek óta várunk, de ezzel együtt a társainktól, tanárainktól is elválunk, a megszokott helyett vár ránk a – legtöbbek számára – még ismeretlen önállóság.

A május-júniusi hónapok azonban nem csak a diákoknak, a családnak is megterhelő és feszült: tolerálni kell az írásbeli miatti hisztiket, el kell viselni, amikor a tanulás és a rengetek megjegyzendő adat miatt besokall a gyerek.

Sok kitartást kívánok mind a szülőknek, mind a diákoknak! És senki se felejtse el jól megünnepelni az érettségi időszak végét, és az eredményeit!

Hajnal Zsófia

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Boros Julianna, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Knyihár Éva, Major Vera, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. *e.graphic* stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be „SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében” címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú projekt megvalósítása megkezdődött. Az elnyert támogatási összeg: 42 423 478,-Ft a támogatás mértéke a projekt elszámolható összes költségének 100 százaléka.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

ÁLLÁSKERESŐK TEAHÁZA

Álláskeresők Teaháza önsegítő csoportfoglalkozások az álláskeresők számára szervezett program január óta zajlik. Összesen 3 településen: Mágocson, Mohácson, Sásdon. A résztvevők igényeihez igazodva, konkrét állásajánlatokat, információkat nyújtanak munkatársaink. Ezenkívül saját élményen alapuló non-formális, tapasztalati tanuláson alapuló ismeretátadás módszerével zajlik a teaház szolgáltatás.

Emellett további helyszíneken is tervezzük a szolgáltatás biztosítását: sellyei kistérség, siklósi kistérség.

TANÁCSADÁS

Az álláskeresők részére történő egyéni tanácsadás keretében az ügyfélfogadás folyamatosan működött és működik a jövőben az alábbi helyszíneken:

Pécs (helyszín: Pécs Keleti Civil Kapcsolatok Háza, időpont: hétfő 12-16 óráig)

Mágocs-Alsómocsolád (helyszín: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, időpont: szerda 9-12)

Mohács (helyszín: Duna Irodaház, időpont: csütörtök 9-12 óráig)

MUNKAERŐ-PIACI TANÁCSADÓ ELÉRHETŐSÉGE: CSISZÁR TAMÁS, 30/816-9806

PROJEKTMODELLEZŐ KLUB

A projektmodellező klub 4 kistérségben (sásdi, mohácsi, siklósi, sellyei) zajlik. A klub résztvevői helyi szervezetek, intézmények képviselői, akik együttműködésük során közös projektötleten dolgoznak. A klubot minden helyszínen a helyi igényeknek megfelelően havonta vagy kéthavonta szervezzük. A projektmodellező klub célja, hogy a helyi szervezetek és intézmények együttműködésében új projektek és programok kerüljenek kidolgozásra, melyek segíthetik a helyi problémák megoldását. A klub célja, hogy új pályázati lehetőségek kiaknázásával, az együttműködések aktivizálásával, a célok megfogalmazásával közös gondolkodásra ösztönözze a helyi partnereket, együttműködőket.

KÉPZÉS

A *Nevelők Háza Egyesület* és a *Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft.* konzorciumi együttműködésében benyújtott **„SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében”** című TÁMOP–5.5.1/A-10/1-2010-0011 számú pályázat keretében 2011. július hónapban **antidiszkriminációs tréninget** szervezünk munkáltatók, foglalkoztatók, humán szolgáltatók, civil szervezetek, közigazgatási intézmények munkatársai számára.

A képzés a résztvevők számára **ingyenes**!

Az esetlegesen felmerülő kérdéseket az alábbi elérhetőségeken várjuk:

Kiss Zsuzsa (közösségszervező)
telefon: 06/72/215-543,
E-mail: tamop551@civilhaz-pecs.hu,
Krsjákné Bodrog Csilla (projektvezető)
telefon: 0630/84-66-840.

SZAKMAI NAPOK

2011. február-június között havonta egy alkalommal szakmai napot tartunk. 2011. május 3-án szerveztük a negyedik szakmai napot **„KÖRNYEZETTUDATOS, INTELLIGENS ERŐFORRÁSOK NAPJAINKBAN”** címmel.

A tematikus szakmai nap célja volt, hogy a szociokulturális/munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberekkel foglalkozó civil, non-profit szervezetekben, humán intézményekben dolgozó szakemberek és a munkáltatói szféra számára ismerté tegyük az a környezettudatos, intelligens erőforrásokhoz megismeréséhez kötődő külföldi és hazai modell programokat, módszertani tanulmányok eredményeit és az összegyűjtött jó gyakorlatokat bemutassuk. A szakmai napok fő célja, hogy az adott szakterületen tevékenykedő munkatársak számára információkat nyújtsunk, és tapasztalatcsere történjen.

Következő szakmai napot 2011. június 23-án „BÖRTÖNBŐL SZABADULÓK/ SZABADULTAK ÉS PÁRTFOGOLTAK TÁRSADALMI REINTEGRÁCIÓS ESÉLYEI” címmel **a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.)**.

A tematikus szakmai nap célja, hogy a civil, non-profit szervezetekben, humán intézményekben, közigazgatásban dolgozó szakemberek és a munkáltatói szféra számára **ismertté tegyük a bűnözés veszélyének kitett fiatalok, illetve büntetés-végrehajtási intézetből szabadultak, vagy pártfogoltak társadalmi reintegrációs esélyeivel, lehetőségeivel összefüggő programokat**, módszertani tanulmányok eredményeit és a jó gyakorlatokat bemutassuk.

A szakmai napok fő célja, hogy az adott szakterületen tevékenykedő munkatársak számára információkat nyújtsunk és tapasztalatcsere történjen.

A szakmai napon való részvétel ingyenes!

A szakmai nappal kapcsolatos visszajelzéseit, felmerülő kérdéseit az alábbi elérhetőségeken várjuk: Kiss Zsuzsanna (közösségszervező projektasszisztens) E-mail: tamop551@civilhaz-pecs.hu Telefon: 06/72/215-543, 06/20/461-0158

Részvételi szándékát kérjük, jelezze a következő elérhetőségen: jelentkezes@civilhaz-pecs.hu

Boros Julianna
a projekt szakmai vezetője
boros.julianna@civilhaz-pecs.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 0672/511-815, tamop551@civilhaz-pecs.hu, www.civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft.
(konzorciumi partner)
7625 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100 www.ddrfk.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

„Somogyba járunk...”

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjának (TÁMOP) keretében Somogy megyében 2010 áprilisa óta zajlik egy komplex szervezetfejlesztő folyamat a projektgazda balatonboglári székhelyű Helyiérték Egyesület, valamint a konzorciumi partner Új Esély Egyesület megvalósításával. Az országos program keretében 19 megyében és Budapesten átlagosan 30 szervezet, tehát kb. 600 klasszikus civil szervezet vehetett részt a fejlesztő folyamatban. A Somogy megyében zajló programba bevont 32 civil szervezet is lassan a célegyenesbe ér. A januári programnyitó nagycsoportos workshop után két helyszínen, Balatonbogláron és Kaposváron kezdődtek a facilitált csoportmunkák, valamint a szervezetek székhelyén, egyéni, szervezetre szabott, a szervezet igényeit, fejlettségét figyelembe vevő konzultációk, tanácsadások.

Az öt fejlesztő és a csoportos alkalmakat vezető facilitátor hétről hétre visszatér a szervezetekhez nyomon követve, tanácsaikkal segítve munkájukat.

Egy-egy szervezet esetében 35-40 nap áll rendelkezésünkre a fejlesztési célok megvalósításra. Ez nem kevés, mindenkitől komoly áldozatokat igényel. Nyilván felmerül a kérdés miért is vállalják ezt emberek:

„Hiányérzet volt bennem és kerestem az alkalmat.”

„Minden változik körülöttem, nekem is változtatnom kell.”

„Merre tudnék továbblépni?”

„Pozitív példákat, együttműködési lehetőségeket keresek.”

Engedtessék meg néhány személyes gondolat is. Baranyaiként olyan településeket tanultam meg elhelyezni a térképen, mint Bolhás, Edde, Osztopán, Somogyfajsz. Megismerkedhettem fantasztikus, elhivatott emberekkel, akikkel félszavakból is megértjük egymást.

Füri Ildikó
szervezetfejlesztő

Talán érdekes lehet következő cikk, melynek szerzője maga is részt vesz a munkában:

Kicsit megkésve, de attól teljesen nem elszakadva születnek e sorok.

Támop, pályázat, tanfolyam – nem olyan kifejezések, amire az ember fia, lánya felragyog, s ugrik, hogy „vágjunk bele!”

S voltunk, kiket küldtek, mert az illetékes nem ért rá, nem tudott elmenni, vagy nem tartotta fontosnak, vagy...

Ez történt november közepén.

Akkor, hétfőn reggel füzetekkel, tollal felszerelkezve léptünk be a kultúrházba, s elhatározva, hogy figyelünk az előadásra, jegyzetelünk és tanulunk rendesen. Aztán kiderült, hogy nem ússzuk meg ilyen könnyen. De éppen ez volt a jó.

Szervezeti életciklus – a szakkifejezés mögött pedig mindannyian láttuk, hogy átéltük a szakaszait (vagy megrekedtünk valahol), s hogy mennyire ráillik ez az ember életére is, bátorítás, hogy a bajok néha törvényszerűek. Hogy a változtatást mindig romlás követi, de nem szabad megijedni tőle – csak így vezet felfelé az út. Milyen részei vannak egy szervezetnek, működésének, s hol, mi dől el, hol kell erősíteni vagy módosítani. Ahogy tervezés nélkül bármit elérni jóval nehezebb, de rászánva időt jelentős eredmények érhetőek el. S a projekt. Ami valami bonyolult és távoli, nagy formátumú dolognak hallik, holott az életünk tele van vele, akár a gyerekek reggeli útnak indításáról legyen szó vagy a szüretről.

Nem „beszélgetünk”. Sem magunkról másoknak, sem egymás közt. Nem figyelünk egymásra. Nem ismerjük egymást. Pedig vagyunk páran, aki jót akarunk, többet, szebbnek látni Boglárt, még azon az áron is, hogy személyesen nem profitálunk belőle. Közösség kell. Összefogás – akárhogy is elkoptatták a kampányok ennek a kifejezésnek a szépségét. S nem szabad feladni. Ha először nem sikerül, ugorjunk neki még egyszer, ha úgy sem, hát legközelebb. Meg kell keresni azokat, akik egyedül visznek a hátukon közös ügyeket. Vagy magunk felvállalni sajátunkat, segítőket gyűjtve a sorba.

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Összeültünk novemberben Siófokról, Boglárról, Fonyódról, Szentgyörgyről. Színes társaság, korra, nemre, tevékenységre tekintettel is. S néhány óra alatt, mint barátok – együtt gondolkodtunk, elemeztük a saját, s megfigyeltük mások közösségének felépítését működését, fel tudtuk térképezni a lehetőségeket, hiányosságokat.

Milyen új távlatok nyíltak ott, elképzelve, hogy ez a kis alapozás esetleg új lendületet ad, feléleszt közösségeket, s létrehoz valami új, szép közös jövőt itt, ebben az elszidott-szeretett kis városban.

Szeri Gabi – önkéntes
Balatonboglári Orgonáért
Alapítvány

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Bereczki Lajos

Program a diszkrimináció ellen

Hazánkban súlyos gond a kisebbségekkel – elsősorban a romákkal – szembeni türelem és megértés hiánya. Életünket előítéletek hálózzák be, melyeket sokszor a média is gerjeszt. Ezen kíván változtatni most egy program, amely a sokatmondó „Engedj közelebb” címet viseli.

Sokszor nem is tudjuk, hogy miért, mégis elhúzódunk roma embertársainktól, gyanakvóan tekintünk rájuk, talán a média által közvetített és naponta látott képek miatt? Mindenesetre nem kell nagyon keresgélni ellenkező példák után, sok romát külföldön is elismernek, szeretnek, legyenek ők zenészek, képzőművészek, írók, közéleti személyiségek, vagy sportolók, időnként feltűnnek az újságok címlapján, vagy a televízióban. A jó példa nem csak minket motivál, hanem a szép számmal itt élő cigányságot is. Azonban ezeket az értékeket fel kell mutatni, hogy legyen minta az igazodáshoz, hogy élhető és követhető jövőképet is meg tudjunk mutatni azok számára, akik néha nem hiszik el, hogy ilyen is létezik.

Egy az Európai Unió által is támogatott, TÁMOP–5.5.4.B kódjelű, „A diszkrimináció csökkentésének elősegítése a médián keresztül ” címmel kiírt pályázati komponensen belül a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont (DDRFK) „Engedj közelebb” címet viselő projektje keretében öt, egyenként 13 perces dokumentumfilm, valamint egy negyven másodperces televíziós, és egy szintén negyven másodperces rádiós szpot készül, amelyeket országos és regionális adásban egyaránt, főműsoridőben sugároznak.

– Papp Istvánnal a DDRFK ügyvezető igazgatójával beszélgetünk arról, hogy hol tart most a program, mikor lehet látni, hallani a filmeket és a szpotokat.

– A projekt küldetése az, hogy olyan romákat mutassunk be a többieknek, akik munkájukban kiemelkedő teljesítményt nyújtottak, tanultak és ezáltal sikeresek lettek. Nagyon fontos, hogy megértessük a fiatalokkal, hogy az iskolapadban a helyük, hiszen csak az ott megszerzett tudással lehet a későbbiekben eredményt elérni. A Forrásközpont működtet Pécsett egy speciális iskolát, ahol azt látjuk, hogy a roma gyerekek iskolapadban tartása az egyik legnagyobb feladat. Az oktatásból való kimaradás nem abból ered, hogy a tanulók cigányok, hanem a hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzet miatt alakul így. Így adott egy pedagógiai feladat az ott tanító tanárok számára, akik meg is birkóznak ezzel a feladattal, de ez önmagában nem motiválja eléggé a gyerekeket. Ehhez kellenek a pozitív példák, fel kell mutatnunk azokat a sikeres roma embereket, akik a tanulás, a szorgalmuk és a tehetségük révén elismerést vívtak ki maguknak a többségi társadalom tagjai között is. Az egyik lehetséges eszköz, mellyel mi is élünk az iskolában, az a sport. Közhelynek számít, de ez a tevékenység fegyelemre nevel, kitartóvá tesz és segít olyan emberi kapcsolatok kialakításában, amelyek másképp nehezen, vagy éppen sehogy sem alakulnának ki. Normakövető viselkedési formákat alakít ki, mint például a másokkal szembeni szolidaritás, a segítés, a tisztességes versengés és még hosszan sorolhatnám ezeket. A médiakampányban olyan személyeket mutatunk be, akikre nem csak a cigányok, hanem egész Magyarország büszke lehet.

– A többségi társadalomra is hatni kíván ez a program?

– Ennek az éremnek is két oldala van, ahogy elmondtam. A romáknak elsősorban követendő példákkal szeretnénk szolgálni, a többieknek pedig azt üzeni ez a kampány, hogy a cigány származású honfitársaink között is sokan vannak olyanok, akikre igenis nagyon büszke lehet mindenki. Az országnak tehát nem teher egy kisebbség, hanem érték, különlegesség, ami máshol nincs.

– Mikor láthatjuk a filmeket és a szpotokat?

– Most folyik a partnerek kiválasztása, becslésem szerint másfél hónap múlva az országos televízióban és a rádióban is láthatók-hallhatók lesznek a filmek és a szpotok. Ezek dinamikus, pörgős alkotások lesznek, amelyeket ráadásul fő műsoridőben fognak sugározni, így sokan láthatják majd.

– Mekkora költségvetésből valósul meg mindez?

– Összesen 85 millió forint van a megvalósításra, amely már tartalmazza a sugárzási díjakat is. Ha belegondolunk, egy tévés, egy rádiós szpot, valamint öt tizenhárom perces rövidfilm elkészítését és bemutatását fedezi a költség. Így már nem is annyira sok ez a pénz, nem is beszélve a nem forintosítható társadalmi hatásról. Hadd említsem meg a filmek témáit! Az elsőben a népszerű énekesnő Oláh Ibolya bukkan fel, majd ifjabb Suki András zongoraművészt mutatják be, őt követi Rafa-Gyovai Tibor, aki a Mobilitásban, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium ifjúságpolitikai háttérintézményében dolgozik, Lakatos Krisztiánt egy fiatal és tehetséges ökölvívót mutat be a negyedik film, míg az utolsó alkotás Nótár Ilona alakját villantja fel, aki a SOTE-n tanít, amúgy szülésznő. A filmeket az ismert alkotó Vass Zoltán István rendezi, ami garancia arra, hogy a program valóban célba érhessen. Különös jelentőséggel bír, hogy hazánk tölti be az év első felében az EU elnöki tisztét, ezen belül pedig a roma integráció és az antidiszkriminációs programok nagy súlyt kapnak, nem csak az elnökség alatt, hanem később is. Örülök, hogy egy ehhez szorosan kapcsolódó és azonos irányba mutató projektet indíthatunk el egy olyan időszakban, amely sajnos nem kevés ellentétes előjelű eseménytől terhes. Mindenesetre bízunk a munkánk sikerében, hiszen egyetlen megoldás létezik ebben a kérdésben, amit csak képzésekkel, kulturális és perszonális értékek közvetítésével érhetünk el.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Dr. Kanizsai Péter

Quo vadis Egészségügy?

Immáron egy éve már, hogy elégedett kisvárosi főorvosból frusztrált egyetemi fogaskerékké lettem, mégpedig az addig általam tisztes távolból vizsgált sürgősségi ellátás terén. Ha most megkérdezné valaki, hogy megbántam-e, arra nem lehetne egy szimpla igennel, vagy nemmel felelni. Maradjunk annyiban, hogy sokat öregedtem. Mind testben, mind lélekben, de remélem, hogy a programozott sejthalál némi bölcsességet is csepegtetett számomra. Ugyan azzal nem megyek túl sokra, mert kicsiny országunk egészségügye már nem a tönk szélén áll. Fejest ugrott arról és azért nem látjuk még mekkora a baj, mert nem ért földet. A landolás viszont fájdalmas lesz. Nem is sejtjük mennyire...

Nem kívánom személyes nyűgjeimmel untatni a nyájas olvasót, így hadd szóljak inkább arról, ami mostanság a közvéleményt is egyre jobban foglalkoztatja. A nemzet apró napszámosairól, a rezidensekről lesz szó.

Kapnak ők hideget, meleget, jobbára hideget, hiszen a magyar emlékezet szelektív. Főleg az Orvosegyetem és annak kollégiumai körül lakó, inszomniában szenvedő polgártársak azok, akik lesújtó véleménnyel vannak róluk, mikor csütörtöki buli után dajdajozva szállingóznak hazafelé. Igen, a jövő orvosnemzedékétől nem szép, ha kissé, vagy nagyon részegen rombolja a társadalom által oly nagyon lesajnált státuszát. De sok örömük nincs a fiatal orvosoknak. Én csak azt látom, amit nálunk (az amúgy néha felháborítóan „halálgyárnak" titulált betegelosztó és ellátó helyen) tesznek, de az sokszor emberfeletti. Van, hogy napi 100-110 beteget kell megnézniük a rendszerhiba, értsd ezalatt orvoshiány, azaz szakorvos, vagy még inkább szakorvosjelölt hiány miatt a tegnap még padban ülő, ma már egyszer csak orvossá lett, tapasztalatlan, de lelkes fiataloknak. Legtöbbjük irigylésre méltó kedvességgel és odaadással viszonyul az amúgy nem mindig kedves, érthetően frusztrált és mihamarabb szabadulni, gyógyulni vágyó beteghez. 12 órán át teszik ezt, éjjel, s nappal. Szó nélkül.

Nem csoda tehát, ha elegük lesz. Elegük a terhelésből, elegük a türelmetlenségből, elegük a pénztelenségből és a kilátástalanságból. Nem könnyű maradni, ha minden csábít egy sokkal nyugodtabb világba. Furcsa megoldás ez, nagyon. Hagyjuk, hogy az általunk kinevelt, a mi gyönyörű nyelvünket beszélő és a mi kultúránkat élő tehetséges fiatal orvos, ahogy diplomáján megszárad a pecsét, már menjen is Angliába, Németországba, Ausztriába és a skandináv államokba. Aztán dödögünk, hogy fizesse vissza a képzés árát. Milyen alapon? A hentes, a hegesztő, a tanár, a közgazdász miért ne? És ha hazatér az orvos, ahogyan sokan tettük, ki-ki más okokból, akkor megint visszakapja a pénzt? Hiszen sokan vannak, akik nem akarnak kint letelepedni, csak át akarják vészelni két évig a havi nettó 84.000 Ft-os fizetésből történő tengődés nehéz korszakát. Az elvárások roppant magasak. Nálunk a Sürgősségin el kellene végezni mindenkinek egy 2 napos (!!) kurzust, melynek ára 98.000 Ft. Az Egyetem széttárja a karját, nincs pénz, nem tudja kifizetni (csak elvárni...). De mégis, milyen alapon? Tankönyv: 14.000 Ft. Lehet választani: ebéd, vagy tanulás. Nem, nem túlzok. Akinek szülei nincsenek abban a pozícióban, hogy segítsék a csemetéiket, azok nem tudnak boldogulni. Minap egyik rezidensünk megkeresett, hogy szívesen vállalna plusz ügyeletet nálunk, mert jó a hangulat, lehet tanulni és a pénz sem rossz. Elkerekedett szemmel megkérdeztem tőle, ugyan mennyi az a nem rossz. 8.000 Ft, hangzott a válasz egy mosollyal megtűzdelve. 12 óráért, 6 év egyetem után. Viccnek is rossz. De ő marad. Mert szentimentális és hisz olyan értékekben, amikben mások már nem. És ez a mi egyetlen szerencsénk, no persze elsősorban a betegeké.

Idén eddig 2000 ember hagyta el az egészségügyet. Május vége van, visszavan még 7 hónap. A hirdetések száma, melyek a jobb világról szólnak pedig nem csökken, hanem inkább növekszik. Mikor kapnak észbe a felelősök? Most már látom, hogy későn, de mi kell hozzá? Ha a jogos tiltakozás, melynek kapcsán rezidensek, gyakornokok és szakorvosok beadják felmondásukat úgy nagyjából egyszerre, valósággá lesz, akkor nehéz napok jönnek. Elsősorban a betegekre, de a politikusokra is. Mert mi szóltunk, még időben. Bíztunk abban, hogy az elmúlt nyolc év liberális egészségpolitika rémálmait elfelejthetjük, lesz megoldás, de csak a szóvirágok nyíltak. Csalódtunk, óriásit csalódtunk, mert az néz át rajtunk most, akiben olyannyira bíztunk. Nem akarunk mi ebből politikát csinálni, de úgy látszik nincs más megoldás.

Addig is zuhanunk. Ki-ki a kényszerpálya által meghatározott sebességgel. És bízunk abban, hogy lesz, aki elkap minket s rajtunk keresztül azt a sok szerencsétlen megvezetettet, aki szorgosan fizette a TB-t, aztán most itt marad orvos nélkül. Mert elengedni minket sokkal könnyebb, mint marasztalni, tisztességes megélhetés és életpálya biztosításával. Rövidlátás, ez jut eszembe róla. S hogy orvosi megközelítéssel éljek: ez az, amikor a szembetegség intenzíves sürgősségi állapotot idéz elő. Csak annak megoldására kell az orvos. Egyelőre még. Magunknak már hiányzunk, kíváncsi vagyok, mikor kezdünk hiányozni másoknak is.

Közfoglalkoztatás és közérdekű önkéntesség

2011. május 17-én a délelőtti órákban került sor, Pécsett egy kerekasztal beszélgetésre, melynek keretén belül érintett cégek, szervezetek tárgyaltak arról, hogy hogyan alakul városunkban a közfoglalkoztatás és a közérdekű önkéntesség szervezése.

A megbeszélés apropója az eddigi közfoglalkoztatási program megváltozása volt.

A 2011. évtől kezdődően a *Nemzeti Közfoglalkoztatási Program* keretében az aktív korú nem foglalkoztatott személyek részére megállapított rendelkezésre állási támogatást (RÁT), a bérpótló juttatás (BPJ) váltotta fel, melynek juttatására való jogosultságot évente felülvizsgálják. A folyósítás ideje alatt az arra jogosult személynek legalább 30 munkanap munkaviszonyt – beleértve az egyszerűsített foglalkoztatást, közfoglalkoztatást, közérdekű önkéntes munka-tevékenységet – kell igazolniuk. A jogosultsági feltétel teljesül abban az esetben is, ha az érintett 6 hónap időtartamot meghaladó munkaerő-piaci képzésben, vagy munkaerő-piaci programban vesz részt.

A program legfőbb célja, hogy minél több munkára képes aktív korú ember számára biztosítson munkalehetőséget.

Ehhez kapcsolódóan a szakmai kerekasztal fő témája az önkéntességgel az önkéntesek fogadásával kapcsolatos szakmai kérdések voltak, úgy, mint:

- Fogalmak és jogi keretek tisztázása (önkéntesség, közérdekű önkéntesség)
- A közérdekű önkéntes tevékenység, mint alternatíva a közfoglalkoztatásban
- Az önkéntes tevékenység jellegére és annak igazolására vonatkozó elvárások tisztázása
- Közérdekű önkéntes tevékenységek helyi szintű szervezésére és lebonyolítására vonatkozó ötletek és javaslatok

Pécsett a tavalyi év során, a Pécs2010 Európa Kulturális Főváros program kapcsán több száz önkéntes tevékenykedett, különböző kulturális és közösségi rendezvényeknek. Nekik sincs félnivalójuk, mivel a megbeszélésen azt is megtudhattuk az önkormányzattól, hogy az önkéntesek segítségére ezen túl is számítanak, s már nemcsak a kulturális és a szociális szférában, hanem egyéb területeken is.

ÚJ SZÉCHENYI TERV

A kerekasztal-beszélgetésen arról is szó esett, hogy mi módon tudnának bekapcsolódni önkormányzati tulajdonú cégek, intézmények az önkéntesség rendszerébe, milyen lehetőséget tudnának felkínálni az ellenszolgáltatás nélkül munkát végzők számára.

Csizi Péter alpolgármester kihangsúlyozta, a város szeretné sikerre vinni az önkéntes munkára épülő programot, ezért fontos szempont, hogy nagy hangsúlyt fektessenek a megvalósítók a tájékoztatásra és a szervezésre. Az önkormányzat és hivatalai a Baranya megyei Önkéntes Centrummal szorosan együttműködve igyekeznek azt a célt elérni, hogy az elkövetkezendő hónapokban és években egyre többekben legyen meg a szándék, és a lelkesedés az önkéntes munka iránt.

Knyihár Éva szakmai vezető
Freppán Fruzsina önkéntes
Baranya megyei Önkéntes Centrum

ADD AZ IDŐD 1%-ÁT

Idő-adomány gyűjtése Pécsett

Június 6. - június 10. – 1 hét, amikor az önkéntesek uralják Pécs köztereit. A Baranya Megyei Önkéntes Centrum az önkéntesség népszerűsítésére „Add az időd 1%-át" szlogennel kampányt szervez. Az idén alakult központ – az EKF önkéntesség hagyományait és munkáját folytatva – az Önkéntesség Európai Évének célkitűzéseivel összhangban készül aktivizálni Pécs lakosságát, hogy pénzük helyett az idejük 1%-val támogassák a civil ügyeket.

Az Európai Unió 1983 óta rendezi meg a különféle témákra koncentráló „Európai Éveket". A 2011-ben megjelölt tevékenységi terület, az önkéntesség, mely kapcsán – Európa szerte egységes megközelítést alkalmazó kampánnyal – igyekszik az állampolgárok tájékozottságát növelni, és a nemzeti kormányok figyelmét az adott témakörre irányítani. Június elején az Önkéntesség Európai Évének keretein belül rendezik meg az Önkéntesek Hetét Pécsett. A rendezvénysorozat célja az önkéntes tevékenység népszerűsítése, az elkötelezettség, a valós felelősségérzet növelése a helyi közösségben. A program megszólítja Pécs város minden lakóját, és cselekvésre, tényleges részvételre hívja őket.

A Baranya Megyei Önkéntes Centrum által az Önkéntesek Hetén (június 6. és 10. között) szervezett „Add az időd 1%-át" kampány során a város közterein gyűjtik a résztvevő ügyek javára az „időadományokat". A felajánlott önkéntes munkaórákat a három helyszínen (Kossuth tér, Szent István tér, Széchenyi tér) lehet regisztráltatni, a kampány ideje alatt mindennap 10-18 óra között. Az összegyűlt önkéntes munkaórákat civil szervezetek nyerik el egy-egy közhasznú tevékenység megvalósítására.

Ha úgy érzi, tenne valami jót a közösségért, jöjjön el, és mutassa meg, hogy nem csak a pénz motivál!

Kapcsolódó webcímek:

www.civilhaz-pecs.hu

További információ:

Knyihár Éva, Önkéntes Centrum,
E-mail: knyihareva@gmail.com,
Tel.: 0620/263-7659

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Önkéntes centrum Baranya megye

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Lépj át az előítéleteiden! – esélyegyenlőségi nap Vajszlón

2011. május 10-én került sor Vajszlón a Kodolányi János Szakközépiskola, Szakiskola, Általános Iskola és Óvodában az első *Lépj át az előítéleteiden* elnevezésű programelem, mely a TÁMOP 5.5.2 – Csomópont-Önkéntesség fejlesztése Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül című pályázat keretében a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza közreműködésével valósult meg. Az iskola 7., 8., 9., 10. és 11. osztályos tanulói vettek részt az Önkéntes Cirkuszban. Az osztályfőnökök által szervezett hat 12-15 fős csoport látogatta meg a hat standot, ahol játékos feladványok által ismerkedhettek a diákok az önkéntességgel, az esélyegyenlőséggel és a környezetvédelemmel. A diákokat a csatolmányban található plakáttal invitáltuk a rendezvényre.

- ***Mást-Játszó-Ház – milyen érzés, ha az érzékszerveink közül valamelyik kiesik?***
  Ha rövid időre is de szembesülnek a játékosok a ténnyel, hogy egy-egy érzékszervünk milyen fontossággal is bír – amikor hiányzik – bár a mindennapokban ennek nem vagyunk tudatában, és egyértelműnek vesszük, hogy van. (MásKépMás Esélyegyenlőség Emberközpontú Szemlélettel Alapítvány)
- ***Kikkel élsz?*** *– vetélkedő a Baranya megyében élő nemzetiségek szokásairól, népviseletéről, zenéjéről(Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft.)*
- ***Emberi jogi kaszinó*** *– Ismered-e a jogaidat? ismered-e azokat a hősöket, akik harcoltak/harcolnak a jogokért?(Az Emberség erejével Alapítvány)*
- ***Az Önkéntesség Élő Lexikona*** *– beszélgess önkéntesekkel arról, hogy miért érdemes tenni a közösségért. Hogy küzdhetünk az önkéntességgel a másság elfogadásáért? Bejárnád Európád, de nincs pénzed; mit jelent az európai önkéntes szolgálat? (Baranya Megyei Önkéntes Centrum)*
- ***Mire jó a hulladék?*** *– kézműveskedés olyan miden nap keletkező hulladékokból, melyekről nem is gondolnád, mire lehetnek jók még. Ékszerek, pénztárcák készülnek. pillanatok alatt (Zöld Híd Alapítvány)*
- ***Mit tehetsz a környezetedért?***
  Toborzás a 2011. június 4-ei kémesi akciónapra. Miért érdemes? Jó buli-e? Kivel jössz? (Fenntartható Ormánság Nonprofit Közhasznú Kft.)

A 12.-es végzős osztállyal Koska Éva (Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda-Esélyek Háza) és Nyirati András (Az Emberség erejével Alapítvány) 9 és 11 óra között nem-formális eszközökkel a végzősök jövőképéről és az emberi jogokról tartott csoportfoglalkozást.

Kiemelt eredményként értékeljük, hogy olyan fiatalokkal tudtunk találkozni, és beszélgetni az önkéntességről, akinek ez komoly mobilitási csatornát jelenthet. A vajszlói iskola tanulóinak nagy része hátrányos helyzetű családokból érkezik, így például az EVS önkéntesség sokaknak az egyetlen reális esély arra, hogy külföldi országokkal ismerkedjenek, anyanyelvi

környezetben tökéletesítsék nyelvtudásukat. A rendezvény előkészítő fázisában jó kapcsolatot alakítottunk ki az iskola vezetésével. Nyitottak a további együttműködésre, így fontosnak gondoljuk, hogy évente legalább egy alkalommal eljussunk az iskolába, és tovább buzdítsuk a diákokat.

Gruidl Zuzsanna
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza
esélyegyenlőségi kulcsszakértő

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Hajnal Zsolt

Négy nap Vilniusban

2011. május 19. és 22. között a Nevelők Háza Egyesület csapata – 5 munkatárs és 3 önkéntes – tanulmányútra indult Vilniusba, Litvánia fővárosába. A négy nap során vendéglátónk Danguole Boguseviecienе, a vilniusi Szocializációs Szakmai Képző Központ vezetője volt.

A tanulmányutunknak több célja is volt:

- A magyar és litván civil tapasztalatok összevetése, a 2004-ben lezajlott EU-s csatlakozás óta
- Az egyesületünk által működtetett Civil Szolgáltató Központ program, valamint a közelmúltban befejeződött Baranya megyei civil szervezetek komplex szervezetfejlesztése (TÁMOP 5.5.3.) projekt kapcsán egyaránt találkoz(t)unk szociális és integrációs problémákkal, civil megoldási javaslatokkal, pozitív-negatív példákkal. Hasonló problémák kapcsán megoldási lehetőségek, jó gyakorlatok megismerése litván partnerünknél, valamint a többi civil szervezetnél, akiknél látogatást teszünk.
- Pécs (2010) és Vilnius (2009) egymást követő évben voltak Európa Kulturális Fővárosai. Érdemes összehasonlítani az EKF helyi és nemzeti, esetleg nemzetközi kihatásait, eredményeit, megvizsgálni az elindult fejlesztéseket, a kulturális ipar fejlődését, a civil szektor és az önkormányzat/kormányzat kapcsolatát, együttműködését.
- A meglátogatott szervezetek projektjeinek megismerése, a jó gyakorlatok esetleges átvétele.
- Nemzetközi együttműködési lehetőségek kidolgozása, közös projektek generálása.

A vilniusi reptérre való megérkezést követően elfoglaltuk szállásunkat a belváros közelében, majd ebédelni mentünk. Az ebéd egy civil szervezet által üzemeltetett salátabár jellegű étteremben volt, így különféle salátákat ebédeltünk, és itt kóstoltuk meg először a kvaszt, ezt az alkoholmentes, rozsból erjesztett, jellegzetesen orosz italt. Az ebédet követően tettünk látogatást házigazdánknál a Szocializációs Szakmai Képző Centrumnál (Socializacijos Ir Darbinio Mokymo Centras). Egyesületünk 2008 óta ápol intenzív kapcsolatot a litván partnerrel. 2009-ben egy szakmai tanulmány elkészítésével bízták meg egyesületünket, amely a munkaerő-piaci reintegrációval kapcsolatos európai jó gyakorlatok összegyűjtését célozta, korábban pedig uniós műhelymunkák alkalmával ismerhettük meg egymás tevékenységét, az idei évben pedig egy nemzetközi GRUNDTVIG projektben veszünk részt közösen.

A szervezetet 2002-ben alapították Vilniusban és elsődlegesen tréningek és képzések szervezésével, rehabilitációs szolgáltatásokkal, tanácsadással és munkaerő-piaci projektek menedzselésével foglalkozik, különös tekintettel a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok integrációjára (úgymint idősek, börtönből szabadultak, munkanélküliek). Céljaik érdekében hazai és nemzetközi forrásokra is pályáznak, és az önkéntesek hozzájárulását sem nélkülözhetik.

A Szocializációs Szakmai Képző Centrum az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

- Képzések: szakmai tréningek, találkozók szervezése
- Tanácsadás szociális és üzleti kérdésekben (munkaerő-piaci szegmens)
- Munkaerő-piaci konzultáció és a legális munkavállalás társadalmi promóciója

- Szociális fejlesztési programok, amelyek a hátrányos helyzetűek szociális befogadását segítik
- Szociális szolgáltatások: házi ápolás, idős gondozás,
- Klubok: Női Esélyegyenlőségi Klub, Idősek Klubja, Fiatalok Segítő Klubja

A látogatást követően Vilnius Világörökség részét képező történelmi belvárosában tettünk városnéző sétát. Itt a történelmi és kulturális műemlékek látogatása mellett, – érdeklődés szerint – ki-ki megtekinthette a borostyánékszer-üzletek bőséges kínálatát, vagy megkóstolhatta a helyi söröket és a litván nemzeti italt, a Zalgiris-t.

Másnap, pénteken, a Litván Munkaügyi Szövetségnél kezdtük a napot, amely – általuk – hangsúlyozottan keresztény hátterű szervezet. A Szövetség nem szakmákat, foglalkoztatási ágazatokat képvisel, hanem általános jellegű szervezet. A Szövetség vezetője kiemelte a PR és a média fontosságát a szervezet hatékony működésében.

Ezt követően látogattunk el a Máltai Szeretetszolgálat litván központjába. Itt egy rövid ismertetést kaptunk a Lovagrend történetéről, és megtudhattuk azt is, hogy mi a különbség a Máltai Lovagrend és a Szeretetszolgálat között. A szervezetnek két fő célcsoportja van: az idősek és a hátrányos helyzetű gyerekek. A Szeretetszolgálat 20 alkalmazottat foglalkoztat és közel 70 pedagógus dolgozik náluk önkéntesként. Ennek kapcsán tudtuk meg, hogy bár Litvániában még nincs törvényileg szabályozva az önkéntesek foglalkoztatása, de a szervezetnél erre vonatkozólag belső standardokat állítottak fel.

Innen az Anya- és Gyermekotthonba mentünk, amely önkormányzati intézményként működik, és egy hasonló svéd program ihlette. Az intézmény az alábbi szolgáltatásokat biztosítja: maximum 6 hónapig menedéket nyújtanak a családon belüli erőszak áldozatainak, krízisközpontjukban a nap 24 órájában állnak a rászorulók rendelkezésére. Segítséget elsősorban szociális, pszichológiai, jogi és orvosi területeken nyújtanak. Különböző civil szervezetekkel és más önkormányzati szervekkel együttműködve sikeresen tudják képviselni az áldozatokká vált anyák és gyermekeik ügyét.

Szombat délelőtt érkeztünk a szakmai program utolsó állomásához, börtönbüntetésüket letöltő egykori elítéltek bentlakásos intézményében tettünk látogatást. Érdekes, és a hasonló jellegű magyar programokhoz képest meglepő volt számunkra, hogy

viszonylag lazán kezelik a kimenetet, nincs nyomonkövetés, nincs házirend, minimális a szabályrendszer. Működése leginkább egy klubéra emlékeztet.

Délután kirándultunk a közeli Trakai várába, amely a XIV. században épült, és környezete igazán vadregényes. Tavak, szigetek fenyőerdők övezik. A Vilniusba való visszatérést követően a közeli Belmont szabadidőközpontba érkeztünk, amely néhány évvel ezelőtt egy volt vízimalom épülete körül került kialakításra. Azóta egy hatalmas, multifunkcionális pihenő-, kiránduló- és rekreációs központtá nőtte ki magát. Itt kellemes környezetben, egy ízletes vacsora (nem hiányozhatott a szokásos litván nemzeti étel, a hideg céklaleves), megosztottuk házigazdáinkkal a tapasztalatainkat és beszéltünk a további együttműködés lehetőségeiről.

Vasárnap kora délelőtt még volt időnk egy rövid városnézésre, majd elbúcsúztunk Vilniustól és elindultunk a reptérre.

A tanulmányutat az NCA Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma támogatta.

Trebbin Ágost

A pécsi városháza

A pécsi városháza, vagy ahogy régen nevezték Tanácsháza, mindenkor meghatározó pontja volt a belvárosnak. Történetének kezdete messze-messze nyúlik vissza a régmúlt időkbe.

Városkutatóknak mindig is izgalmas kérdésként vetődött fel, hol és mikor lehetett az első pécsi Tanácsház. Majdnem biztosra vehető – hasonlóan más középkori városokéhoz -, hogy ez a fallal körülvett belváros, az egykori piaci és vásári élet középpontjában, a Főtér (a mai Széchenyi tér) dél-keleti alsó felében helyezkedett el.

Rövid kis cikkemben a török világ megszűnésétől, azaz 1686. évtől teszek kísérletet az épület történetének rekonstruálására.

A város többszöri megostromolása és felégetése után csak az üszkös romhalmazból lehetett következtetni a Tanácsház hajdani helyére. Josef Haüy császári hadmérnök 1687-es térképén a jövendő Tanácsház helyét már berajzolta, amit az 1695-ös összeírásban csak így említenek: „üres telek, a városház céljaira kijelölve".

A városkutatók véleménye alapján biztosra vehető, hogy a török kivonulása utáni első Tanácsháza a Főtér dél-keleti sarkán 1698-ban épült fel. Az épület sajnos igen rövid életű volt,

1700-as évek Városháza

ugyanis a városra támadó rácok 1704-ben felégették. A romokat úgy-ahogy 1710-ben hozták rendbe.

Külsejére nézve Vörös Márton, egykori levéltár igazgató kutatásai alapján kaphatunk leírást:

„Az első Tanácsháza igen hangulatos, egyemeletes barokk épület volt, L alakban, amelynek nyugati szárnya kilenc, a Fő utcára (a mai Király utca) nyíló északi szárnya nyolctengelyes volt az emeletem, míg a földszint ablaksorait egy-egy főbejárat, valamint boltok, és a városi kocsma bejárata osztotta meg. Az északi szárnynak a sarktól számított harmadik tengelye fölött emelkedett a simafalú zömök tornyocska, az óranyílással és a barokk süveggel."

A toronynak igen fontos hivatása volt. Innen éjjel-nappal egy őr vigyázta, nem üt-e ki tűz a város valamely részén.

1722-ben megtörtént a Tanácsház teljes felújítása, bővítése. A tanácsterem és a hivatali szobák új berendezést kaptak.

A sorozatos belvárosi tüzek több esetben veszélyeztették a fontos középületet, ezért 1779-ben a faburkolatú mennyezetet boltívesre alakították át.

1780. áprilisában ennek az épületnek az erkélyéről hirdették ki a szabad királyi városi rang megszerzését.

Az első Tanácsház fölött azonban eljárt az idő. A megkopott, a szűkös hivatali helyiségek már nem elégítették ki a rohamosan fejlődő város igényeit.

A klasszicista második Városháza terveit 1829. évben a bécsi cs. és kir. udvari építészeti hivatal készítette el.

Az 1830-ban beinduló építkezés több pécsi iparosnak biztosított munkaalkalmat:

„A kőműves és földmunkáknál Piacsek József, az ácsmunkánál Ripperger György, kőfaragó munkáknál Vogl Mihály, az asztalos munkánál Regosinszky György, a lakatos munkánál Rosinger Mátyás, az üveges munkánál Hartman Péter, az órás munkánál Piller József, a bádogos munkánál Kaufmann József, a mázoló munkánál Bankó Károly, a kályhás munkánál Kipfel Mihály és a rézműves munkánál Bandler Mátyás." (Pécsi Napló, 1905. június 8.)

Az új kétemeletes, klasszicista jegyeket mutató épület 80.713 forintba került és 1834. április 15-én tartották az első ünnepélyes közgyűlést. A város polgárai lelkes örömmel fogadták az új székházat, mely megnyitásának tiszteletére a város helyőrsége díszsortüzet adott.

Azonban hamarosan ez az épület is a korábbi városháza sorsára jutott. A növekvő lélekszámú Pécs fontosságát az 1870-ben kapott törvényhatósági jogú városi státuszt csak tovább növelte. A megnövekedett közszolgálati feladatok miatt felduzzasztott hivatalnoki apparátus már nem fért el az épületben.

1871-ben a toronyba órát szereltek.

Hiába újították fel 1878-ban a Városházát, és születtek tervek a bővítésre, 1895-ben megszületett a döntés egy újabb városháza építése mellett.

Az 1896. július 30-án, az épület földszinti bolthelyiségében bekövetkezett súlyos robbanás csak siettette a második Városháza elbontását.

Az új városháza avatása 1907

Az 1898. november 28-i közgyűlésen elhatározást nyert, hogy a klasszicista városházát el kell bontani, helyére új városházát kell felépíteni.

A régi városháza nagy tanácstermében 1905. június 7-én utoljára jött össze közgyűlésre a város magisztrátusa. Szomorú és csendes volt az összejövetel.

1905. június 14-én már falragaszok jelentek meg városszerte, amelyben tájékoztatták a város lakosságát a városháza lebontásáról és a közigazgatási hivatalok ideiglenes széttelepítésének rendjéről.

Ezen az estén sok pécsi nem találta otthona nyugalmát. Minden előzetes összebeszélés és szervezés nélkül hatalmas tömeg gyűlt egybe a városháza előtt. A városháza tornyába az öregharang még egy utolsó kondult, mintegy lezárva az elmúlt időszak szépségét és gondjait. Az épület belsejéből felhangzott a városházi dalárda szomorú éneke: „Isten veled, búcsúznunk kell". Egyszer csak sötétség borult a térre, kialudtak a város lámpásai és valahonnan a tömegből halk zokogás hallatszott...

Már a tervpályázat meghirdetése is sok nehézséggel és izgalommal járt. A versenyben csak magyar építészek és mérnökök vehettek részt. A megadott határidőig nem kevesebb, mint 17 pályázó adott be értékes, megfontolásra méltó tervet. A nagy megmérettetésben olyan nagynevű, híres magyar építészek vettek részt, mint például Lechner Ödön, Alpár Ignác, Schlauch Imre, Pilch Andor.

Klasszicista városháza 1830-1905

A győztes tervpályázó végül mégsem közülük került ki. A zsűri úgy döntött, hogy a megbízást Lang Adolf építész kapja meg.

A kivitelezési munkákra a pécsi „Schlauch és Károlyi" cég kapott megbízatást. Bizony a terv kiválasztása, az építész kijelölése erős indulatokat kavart a városban. Többen visszaélést és korrupciót emlegettek

Az alapkő letételre 1905. október 6-án került sor. Sok huza-vonával, de haladt az építkezés, a bokréta ünnepre 1906. április végén került sor.

Ezután megkezdődött a határidő módosítások és kimagyarázkodások kálváriája.

Kezdett az ügy meglehetősen kellemetlenné válni, ezért a Tanács úgy határozott, hogy a még fennálló problémák dacára beköltöznek a városháza új épületébe. Utasítást adtak ki az összes hivatal számára, hogy 1907. április 8-án okvetlenül és haladéktalanul kezdjék meg az átköltözést.

Aztán újabb csúszás: az építést ellenőrző bizottság 1907. április 10-én úgy határozott, hogy a közgyűlési terem és a főlépcsőház elhúzódó építési munkálatai miatt nem veszi át a kivitelezőtől az épületet.

Azután 1907. június 5-én az illetékesek megkönnyebbültem sóhajtottak fel. Megtörtént a városháza ünnepélyes felavatása.

Bereczki Lajos

Vizsgával zárult a roma újságíróképzés

Nemrég adtak számot tudásukról azok a fiatalok, akik kilenc hónappal ezelőtt belefogtak Pécsett az OKJ-s újságíró képzésbe. Az 1000 órás, nagyon komoly tanfolyam záróvizsgáján a tizenöt hallgatóból tizenketten feleltek meg a követelményeknek, így közülük kerültek ki azok a szerencsések, akik az RTL Klubnál kezdhetik meg szakmai pályafutásukat.

A pécsi székhelyű Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont a Roma és fogyatékos személyek média képzése és foglalkoztatása (TÁMOP 5.5.4./A) címmel kiírt uniós pályázaton nyerte el azt a támogatást, amely lehetővé tette a „Rólunk van szó" elnevezésű projekt megvalósítását. A tavaly indult képzésben részt vevő –, az ország különböző részéből érkezett – érettségizett cigány fiatalok a közelmúltban

vizsgáztak. Tanáraik és osztályfőnökük Füzes János vigyázó tekintetétől kísérve tették le a bizottság asztalára szakdolgozataikat és fogak neki a kétfordulós, nagyon komoly követelményeket támasztó megmérettetésnek. A részletekről a projekt vezetőjével **dr. Kaiser Lászlóval**, a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. cégvezetőjével beszélgettünk.

– Hányan mehettek a tanfolyamot lezáró vizsgára és milyen eredménnyel végeztek?

– Tizenöten vágtak neki a képzésnek és el is jutott mindenki a végéig. Vizsgára azonban egy hallgató már nem ment el, mivel a szülei után kiutazott Kanadába, ahol munkalehetőséggel kecsegtették. Sajnos tipikus ez az eset, sok roma hagyta el a térségünkből is az országot és távozott Észak-Amerikába. A vizsgára tehát tizennégyen jelentkeztek, ők szakdolgozatot is készítettek. Közülük azonban ketten nem tudták teljesíteni a gépírás, szövegszerkesztés terén támasztott követelményt, ami a bizonyítvány megszerzésének egyik fontos feltétele volt. Ennek ellenére ők is szóbelizhettek, bár oklevelet nem kapnak, a pótvizsga lehetősége azonban számukra is adott. A többiek átvehették az OKJ-ben „újságíró II. rész-szakképesítés" néven meghatározott bizonyítványukat, amellyel munkát vállalhatnak akár az írott, akár az elektronikus, vagy internetes médiában.

– A szakdolgozatok témáit ki választotta?

– Általában saját ötlettel jöttek a hallgatók, voltak kimondottan a cigányság életével foglalkozó dolgozatok, de akadtak történelmi témájú, vagy a bulvársajtót bemutató elemzések is. Nagyon kreatív merítésekkel is találkoztunk, így a médiában mostanában gyakran feltűnő témák, mint például a világvége és annak várása, vagy a pedofilia is megjelent a szakdolgozat témái között.

– Milyen társadalmi közegből érkeztek ezek a fiatalok?

– Mivel minimum érettségivel kellett rendelkezniük, ez feltételezi legalább az átlagos otthoni feltételek meglétét. Úgy is mondhatnám, hogy a cigány „középosztályból" jöttek a hallgatók. Nem a mélyszegénységből, de nem is a gazdag roma családokból. Természetesen ezek a diákok az átlagosnál jobban kommunikáltak és egyéni elképzeléseik voltak a szakmai tevékenységet illetően is, de ebben ez a szép, hogy jószerivel nem volt két egyforma személyiség köztük.

– Élveztek valamilyen előnyt a vizsga során, hiszen mégis hátrányos helyzetű, roma fiatalokról van szó.

– A legkevésbé sem, hiszen a vizsga tételeit akkor bontották ki a helyszínen egy lezárt borítékból és a vizsgabizottság elnöke is elfogulatlan volt, ő egyenesen Budapestről érkezett. Az írásbeli dolgozatok javítása is egy központi javítókulcs segítségével történt, nem volt lehetőség szubjektív értékelésre, de ez így helyes.

– A társaságból többen munkához is jutnak, ha jól tudom?

– Valóban az RTL Klub vállalta, hogy a legeredményesebben végzett hallgatókat felveszi újságíró gyakornoknak négy plusz négy hónapra. Ez hatalmas lehetőség a fiataloknak gyakorlati ismeretek „éles" alkalmazására, annak elmélyítésére, valamint szakmai kapcsolatok kiépítésére. Nem tudjuk garantálni, hogy a gyakorlat után is lesz állásuk, de egy kis rátermettséggel és szerencsével akár még ez is megtörténhet. Mindenesetre a „tűz közelében" lesznek, rajtuk is múlik, hogy élnek-e ezzel az „ölükbe pottyant" lehetőséggel. Az április eleji munkakezdés óta eltelt egy hónap visszajelzései mindkét oldalról pozitívak, hajdani tanulóink szépen veszik az akadályokat, és mindeközben jól is érzik magukat a kereskedelmi televízió biztosította szakmai környezetben.

– Mi történik a többiekkel, akik nem jutnak ilyen esélyhez?

– Bár számukra hivatalosan vége a programnak, de semmiképpen sem szeretnénk elengedni a kezüket, figyelemmel kísérjük a sorsukat és segítjük a kezdeti lépéseiket. Nyilván többen elhelyezkednek a szakmában a lakóhelyük közelében, akár a roma médiában, de mi is próbálunk lobbizni értük. Sajnos a mai idők nem kedveznek ennek, de azért mindent elkövetünk, hogy mindenkinek legyen munkája. Nyilván a roma származás sok buktatót és hátrányt jelent a számukra, de nekik kell megharcolni és sikerre vinni a saját ügyüket, mi ebben a kezdetekben segíthetünk, de hosszútávon mindenki magát menedzseli majd, ahogy tudja. Rendkívüli és nagyon jó dolog egy ilyen képzés, hiszen az esélyegyenlőség megteremtése csak ilyen és ehhez hasonló programokon keresztül valósulhat meg. A roma kisebbség számára egyetlen járható út van, a tanulás, hiszen ezzel lesznek képesek céljaikat elérni és a diszkriminációt csökkenteni, munkához jutni és boldogulni a társadalomban. Nagy szavak ezek, amelyekhez apró lépések kapcsolódnak, mint ez a képzés, de nélkülük nem fog változni a világ.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SANSZ FILMKLUB PLUSZ

2011. június 2. (csütörtök) 17 óra
Civil Közösségek Házában

KARITATÍV SZERVEZETEK ÉS ÖNKÉNTESSÉG

hazai és külföldi jó gyakorlatok és tapasztalatok
2011. június 3. (péntek) 10 óra
Civil Közösségek Házában

KARITATÍV EXPO

2011. június 3. 14.00 és 19.00 között
Civil Közösségek Házában és az udvarában

„KALEIDOSZKÓP" – ÖNKÉNTESEK HETE PÉCSETT

2011. június 6 – 10.

Kaleidoszkóp Pavilon
Nyugati Várfalsétány – Barokk Pavilon
10:00 – 19:00 óra

„Add az időd 1%-át!"
Minden nap 10:00 – 18:00 óra között,
Pécs városának közterein

„Párbeszéd éjszakája"
2011. június 10. Helyszín: Pécsi Est Cafe

SOKSZÍNŰSÉG AZ EU-BAN

Válogatás az elmúlt 10 év
diszkriminációellenes plakátjaiból
Civil Közösségek Háza udvarában
Pécs, Szent István tér 17.

„AROMA" –
Színek képek és arcok a romák világából című vándorkiállítás

2011.06.15.-21. között, Pécsett,
a Kossuth tér nyugati oldalán

SANSZ FILMKLUB PLUSZ

2011. június 2-án 17 órától a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.) a SANSZ filmklub rendhagyó vetítésére kerül sor, melynek címe

Hétköznapi mennyország

„Daniel Daréus egy sikeres karmester, pályája éppen a csúcspontján van. Magánélete azonban közel sem hozott számára sikereket: magányos, sőt már-már szánalmas látni, hogy a karrierjéhez vezető út mennyire kicsavarta és kiégette. Hírnevének köszönhetően, ahogy az már egy kisvárosban lenni szokott többen csodálattal és kíváncsian, míg vannak akik gyanakvóan figyelik. Aztán egy nap felkérik, hogy vállalja el a város apró templomi kórusának irányítását. És a csütörtök-önkénti dalolgatás közben mindenről és mindenkiről sok minden kiderül..." www.port.hu

A vetítést megelőzően beszélgetésre invitáljuk a nézőket, melynek témája a közösséghez való tartozás fontossága és megtartó ereje, és a közösségért végzett munka.

Beszélgetőpartnerek:
Péceliné Hoffmann Erzsébet, életvezetési tanácsadó
Spiczmüller Péter, Sant'Egidio Közösség tagja

KARITATÍV SZERVEZETEK ÉS ÖNKÉNTESSÉG

hazai és külföldi jó gyakorlatok és tapasztalatok
szakmai nap
2011. június 3. (péntek)
Civil Közösségek Háza
Pécs, Szent István tér 17.

10.00 – 10.30 Regisztráció
10.30 – 10.40 Köszöntők
- Nagy Csaba Pécs Megye Jogú Város alpolgármestere
- Külügyminisztérium képviselője

10.40 Nyitóelőadás: Nyomorterep – A Magyar Máltai Szeretetszolgálat önként vállalt feladatai
Vecsei Miklós Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke

11.10 Karitatív szervezetek szerepe és lehetősége a roma Integrációban
Oross Jolán főosztályvezető-helyettes, Társadalmi Felzárkózásért Felelős Államtitkárság
Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium

11.35 A karitatív civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának alakulása az elmúlt 20 során
dr. Kákai László PTE-BTK Politikai Tanulmányok Tanszék

12.00 Az Önkéntes Diakóniai Év tapasztalatai és jó gyakorlatai
Závodi Emese programvezető, Református Szeretetszolgálat Önkéntes Diakónia Év Programiroda
12.30 Ebédszünet
13.00 – 14.00 Párhuzamos workshopok

- **Nemzetközi önkéntesség: kaland és önkéntes szolgálat** – műhelyvezető: Magdali Csaba irodavezető, Mobilitás DDRSZI
- **Önkéntes munka tapasztalatai egyházi karitatív szervezeteknél** – műhelyvezető: Utasi Katalin a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Csilla Gondviselés Házának vezetője
- **Sikeres önkéntes programok tapasztalatai** (Otthon segítünk pécsi szervezte, Szociális Háló Egyesület, Baranya megyei Vöröskereszt) – műhelyvezető: Knyihár Éva szakmai vezető, Baranya Megyei Önkéntes Centrum

14.00 Közös zárónyilatkozat megfogalmazása

KARITATÍV EXPO

2011. június 3. 14.00 és 19.00 között
Civil Közösségek Házában
Pécs, Szent István tér 17.

14.00 Megnyitó
Köszöntőt mond Jónás Gergely, civil referens,
Pécs Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Természeti és Emberi Erőforrás Referatúra

14.00 – 19.00 karitatív tevékenységgel foglalkozó intézmények, egyházak és civil szervezetek kitelepülése és bemutatkozása

14.00 – 19.00 Patchwork takaró elkésztése a résztvevők közös munkájában, a Retextil Alapítvány közreműködésével. A takaró felajánlásra kerül a „Vadrózsa" Biztos Kezdet gyerekház kisgyermekei számára.

15. 00 – 17.00 Szociopoly – gazdálkodj, ahogy tudsz!
az MTA a Gyermekszegénység Elleni Program társasjátéka
Ma Magyarországon az emberek 15%-a, a gyerekek 20%-a él az uniós szegénységi küszöbnél kevesebb jövedelemből. Minden ötödik gyerek olyan családban nő fel, ahol senkinek nincs rendszeres, bejelentett munkája. Ezek a családok segélyekből, családtámogatásból és alkalmi vagy fekete munkából tartják fenn magukat. Ebben a játékban bárki kipróbálhatja, mire is elég a segélyből, családi pótlékból, GYES-ből, fekete munkából szerezhető jövedelem.

15.00 – 16.00 között pódiumbeszélgetésre invitáljuk a szervezetek képviselőit.

16.40 Romano Glaszo népzenei együttes
16.00 Bóbita Bábszínház: Csillagfiú, mese zenével, dallal 40 percben Író: O. Wilde alapján Sramó Gábor – Kocsis Rozi, Játssza: Kozma Andrea

18.45 „HUNdeground Street Art Theatre („Utcán csellengők") Színház bemutatója

18.00 Barcsi Fiúk koncert és táncház a Színes Gyöngyök Egyesület szervezésében

A rendezvényre érkezők egy térképet kapnak a kertről, illetve arról, hogy melyik szervezet hol található. Aki ellátogat egy-egy standhoz, aláírást kap a szervezettől. Aki a délután végére legalább 6 szervezetet végigjárt, sorsoláson vesz részt (gyűjtőláda a kertben), melyen 10 db mozijegy (beváltható az Uránia Moziban) talál gazdára. Első sorsolásra 16 órakor, a másodikra 19 órakor kerül sor.

„KALEIDOSZKÓP" – ÖNKÉNTESEK HETE PÉCSETT

2011. június 6 – 10.

Kaleidoszkóp Pavilon
(Nyugati Várfalsétány – Barokk Pavilon)
10.00 – 19.00 óra

EURÓPA SZOBA

- **10.00 – 13.00 Europe Direct – Baranya Megyei Európai Információs Pont**
  Az Európai Bizottság által létrehozott és támogatott információs szolgáltatás, melynek küldetése, hogy az állampolgárokat lakóhelyükhöz közel és saját anyanyelvükön tájékoztassa európai uniós kérdésekben.
  Témák: külföldi munkavállalás, karrier tanácsadás, ösztöndíjprogramok, EU-elnökség, nemzetközi kapcsolatok

- **10.00 – 15.00 FH – Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat**
  Nem tudod, mit kezdj magaddal, vagy csak nem találsz csapatot az ötleteidhez? Szeretnél külföldre menni? Szívesen vennél részt önkéntes munkában? Akkor megtaláltad, amit keresel. Az Eurodesk információs hálózat ugródeszka ahhoz, könnyebben találj olyan közösséget, amely szívesen tesz másokért is valamit, ami segít abban, hogy megtaláld a helyed ebben a gyorsan változó világban. A Európai Unió által támogatott Fiatalok Lendületben Program és a Mobilitás segít, hogy feltaláld magad!

TE IS LEHETSZ ÖNKÉNTES!
10.00 – 18.00
Az önkéntesség sokszínűségének bemutatása interaktív, játékos feladatokkal, külföldi vendégekkel, közösségi művészeti akciókkal.
Önkéntesség élő lexikona; Élményfotók készítése; Óriás Memóriajáték
Lebonyolító: Baranya Megyei Önkéntes Centrum

ÁLDOZATSEGÍTÉS
10:00 – 13:00
Bemutatkozik. a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Igazságügyi Szolgálatának áldozatsegítést fejlesztő projekt. Akitől kérdezni lehet: Szilágyi Mónika önkéntes szervező

HOSSZÚ TÁVÚ ÖNKÉNTESSÉG – MUNKATAPASZTALAT – KÖZÖSSÉGI ÉLMÉNY
Kiállítás
A kiállítás célja, hogy 3 megyében (Szabolcs-Szatmár-Bereg, Veszprém, Baranya) a fiataloknak információt nyújtson arról, hogy miért lehet hasznos számukra önkéntes tevékenységet végezni, milyen előnyökkel jár számukra.
Kiállító: Zöld Híd Alapítvány

ÉRZÉKENYÍTŐ LABIRINTUS
„A labirintus olyan, akár az élet. Bármelyik úton indulsz el, sohasem tudhatod, célhoz vezet-e, vagy zsákutcába jutsz...?" Nemere István
Az Élet labirintusa műalkotásokkal, útmutatás a Retextil fonalával.
Partner: Retextil Alapítvány és Malom Társulat

KALEIDOSZKÓP MŰHELYEK ÉS ELŐADÁSOK: NAPONTA 14 ÓRAKOR
- Június 6. hétfő

TÁRS- programok városi tapasztalatai
Meghívott vendégek: a pályázaton nyertes pécsi középiskolák
- Június 7. kedd

ÖTLET program tapasztalatai
Előadó: Szabó Zsuzsanna Zöld Híd Alapítvány
- Június 8. szerda

Fiatalok Európában
Előadók: Kerner Barbara Baranya Megyei Európai Információs Pont vezetője és Magdali Csaba FH-Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda irodavezető
- Június 9. csütörtök

Ifjúsági önkéntes program az Ormánságban
Előadó: Kovács Orsolya programvezető
- Június 10. péntek

Áldozatsegítés fejlesztése önkéntes hálózat kiépítésével Baranya megyében
Előadó: Szilágyi Mónika önkéntes szervező

„ADD AZ IDŐD 1%-át!"
Homokóra segítségével minden nap 10:00 – 18:00 óra között, Pécs városának közterein önkéntesek gyűjtik a lakossági időadományokat közösségi kertek kialakítása céljából.
Helyszínek: Széchenyi tér, Kossuth tér, Szent István tér
IFJÚSÁGI ÖNKÉNTES PROGRAM:
Önkéntes szemétszedő akció az Ormánság különböző településen minden nap 15 és 18 óra között.

„PÁRBESZÉD ÉJSZAKÁJA" – 2011. JÚNIUS 10.
Helyszín: Pécsi Est Cafe
*A program ingyenes, részletek az **www.pecsiestcafe.hu** oldalon.*

DOBOZOKBÓL NYÍLÓ VILÁG – 2011. JÚNIUS 10.
Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar
Érzékenyítő projektünk célja a zártság és nyitottság váltakozó tapasztalatának, a kettő közötti mozgásnak és nézőpontváltásnak a megjelenítése. A résztvevők saját dobozaikat felhasználva a közös tapasztalatszerzés érdekében felépítik, majd az épület által keltett hatást átérezve megvizsgálják létrejövő világukat. A ház lényege a bezáruló, szűkülő; illetve táguló, kiterjedő világ megtapasztalása.

„AROMA" – SZÍNEK KÉPEK ÉS ARCOK A ROMÁK VILÁGÁBÓL CÍMŰ VÁNDORKIÁLLÍTÁS 2011.06.15.-21. KÖZÖTT, PÉCSETT, A KOSSUTH TÉR NYUGATI OLDALÁN

Az „Aroma" kiállítás nem a romák problémáira, hanem speciális látásmódjára, vizuális szemléletére és alkotásaira fókuszált. Az „Aroma" bizonyította: a művészet esszenciáján keresztül képesek vagyunk meghaladni előítéleteinket, és a valóság teljesebb, izgalmasabb arcát mutatja felénk.
A Roma Galéria Egyesület, az Open Society Foundations a Törökfürdő Alapítvány, a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza, a Nemzeti Kulturális Alap, a Poszt Off, a Színes Gyöngyök Egyesület és a Külügyminisztérium együttműködésében.

Megnyitó: 2011.06.15.
13.00 órától kortárs festők festenek a Kossuth téren, így az oda látogatóknak lehetőségük nyílik a személyes beszélgetések mellett, a képzőművészek munkájába is bepillantani.
17.00 ünnepélyes megnyitó
- Köszöntőt mond Stenczer Béla a POSZT ügyvezető igazgatója
- A kiállítást megnyitja Vári Zsolt a Roma Galéria Egyesület alelnöke

17.15 Szilvási Gipsy Folk Band zenél
18.00 „Képmás" Művészek és művészet a rasszizmus ellen –pódiumbeszélgetés
- Réthy Kinga Roma Évtized programvezető, OSI
- Hartyándi jenő, a Mediawave Alapítvány Cafés & Citizenry - The Roma Origins projekt képviselője
- Kelemenné Várnai Anna, a Színes Gyöngyök Egyesület elnöke
- Csonka Anna énekes
- Tóth Olivér költő, a Taktaközi Aranypatkó Alapítvány Elnöke
- Mangult Dorka pszichológus
- Balogh Tibor grafikus

19.00 Limba Nostru koncert

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Testvérvárosi találkozók

Az Európai Bizottság Európa a polgárokért programjának keretében megvalósuló testvérvárosi találkozók célja, hogy összehozzák a résztvevő települések polgárait, biztosítva, hogy az önkormányzati együttműködés mellett erős informális, személyes kapcsolatok alakuljanak ki közöttük.

Beadási határidő: 2011. szeptember 1.

Ezeknek a találkozóknak fontos összetevője

- az európai integráció iránti elkötelezettség: az Európai Unió alapgondolatának, jövőjének és értékeinek megvitatása, az EU demokratikus életében való részvétel megtanulása, tapasztalatcsere az európai integráció konkrét, helyi vagy egyéni szinten tapasztalható előnyeiről, a szolidaritás és az összetartozás kifejezése a testvérvárosok között, stb.;
- a résztvevők között szövődő barátság: személyes kapcsolatok kialakulása a testvérvárosok lakói között, egymás mindennapi életének megismerése, a kulturális sokszínűség és az európai közös kulturális örökség megtapasztalása és megosztása egymással, stb.;
- az aktív részvétel: a helyi közösség (egyesületek, iskolák, önkéntes szervezetek, stb.) bevonása a projekt megtervezésébe és végrehajtásába, a résztvevők aktív szerepvállalása (műhelyfoglalkozások, közös kulturális előadások, sportesemények), stb.

Pályázók köre: pályázatot testvérvárosi kapcsolattal rendelkező önkormányzatok, vagy ezek jogi személyiséggel bíró testvérvárosi egyesületei, bizottságai nyújthatnak be. A pályázatot az a település nyújtja be, amely a találkozó helyszíne lesz.

A támogatás formája **átalánydíj**, a résztvevők száma és a találkozó időtartama. A megítélhető támogatás mértéke minimum **5000 EUR/projekt** maximum **25.000 EUR/projekt** lehet.

Pályázati határidők 2011-ben:

2011. június 1. Megvalósulási időszak: 2011. október 1. – 2012. június 30.

2011. szeptember 1. Megvalósulási időszak: 2012. január 1. – 2012. szeptember 30.

A pályázatokat az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) kezeli.

A részletes 2009-es pályázati útmutatót(tájékoztató jellegű, a 2010-es útmutató még nem jelent meg) az EACEA honlapjáról lehet letölteni: http://eacea.ec.europa.eu/citizenship/guide/documents/EACEA_2008_0185_HU.pdf

További részletes információ található még az Európai Bizottság honlapján:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm

eFestival 2011 – nevezési felhívás

A Magyar Tartalomipari Szövetség idén ismét megrendezi a hazai kreatív ipar kiváló digitális tartalomfejlesztési gyakorlatát bemutató eFestivalt. A verseny célja arra ösztönözni az alkotókat, hogy minél színvonalasabb, minőségi digitális tartalmat állítsanak elő és szolgáltassanak a hazai és külföldi felhasználóknak.

Jelentkezési határidő: 2011. szeptember 25.

Versenyműveket az alábbi kategóriákban lehet benyújtani:

- Kormányzat / Önkormányzat / Intézmény
- Egészség / Környezet
- Tanulás / Oktatás
- Szórakozás / Játék
- Kultúra / Kulturális örökség / Turizmus
- Tudomány / Technológia
- Üzlet / Kereskedelem
- Társadalmi befogadás / Részvételi demokrácia

Nevezni 2011. szeptember 25-ig folyamatosan lehet.

A verseny részletes leírása, a nevezéshez szükséges dokumentumok a www.efestival.hu címen találhatók.

Fekete-fehér

Kiíró: Országút Társulat

Beadási határidő: 2011. július 30.

Pályázhat: bárki

A filmpályázat célja olyan magyar nyelvű (nem feliratozott) filmalkotások létrejöttének segítése, melyek értéknek tekintik keresztény/keresztyén és magyar gyökereinket.

Játékfilm kategória: a fentiek szerinti, 1946-ig íródott magyar novella megfilmesítése.

Dokumentumfilm kategória: életünk méltatlanul elhanyagolt, jobb sorsra érdemes mindennapi

színhelyeinek (épület, utca, szobor, park stb...) hátterét, történetét kibontó, problémafelvető alkotások. Feltétel a források megjelölése.

A filmek időtartama legfeljebb 30 perc lehet. Csak amatőrök pályázhatnak magyar nyelven született, legfeljebb két alkotással.

Mindkét kategóriában a díjazás: I. hely: 25 000 ft, II. hely: 10 000 ft, III. hely: 5000 ft.

A pályázat két lépcsős: először a részvétel szándékát nevezéssel kell érvényesíteni. Ezután a film leadására szeptember 30-ig áll rendelkezésre idő. Csak érvényes nevezéssel rendelkező pályázók filmjeit fogadjuk.

Nevezési határidő: 2011. július 30.

Filmleadási határidő: 2011. szeptember 30.

A pályázati kiírás részletei, nevezési lapok elérése: http://www.orszagut.comze.com

E-mail: orszagut.palyazat@gmail.com

Utazás a világ körül - 2011 - Norvégia és Magyarország

Kiíró: Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus

Beadási határidő: 2011. szeptember 15.

Pályázhat: életkortól, foglalkozástól és lakóhelytől függetlenül bárki

A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus együttműködve a Norvégiai Magyarok Baráti Körével 2011-re meghirdeti nemzetközi digitális fotópályázatát „Utazás a világ körül – 2011 – Norvégia és Magyarország" címmel.

A pályázat célja, hogy az utazás közben szerzett vizuális élményeket minél többen megörökítsék, és egy fotókiállítás keretében másoknak is bemutathassák. 2011-ben erre a pályázatra azokat a felvételeket várjuk, amelyek az elmúlt öt esztendőben Norvégiában vagy Magyarországon készültek.

Ezekből – kellő mennyiség és minőség esetén – kiállítást tervezünk Norvégiában és Magyarországon, illetve egy fotóalbumot jelentetünk meg, amennyiben sikerül fedezetet találni a kiadás költségeire.

További információ kérhető a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus munkatársától, Győri Lajostól. Postacím: 1011 Bp., Corvin tér 8. Tel.: (1) 225-6033, Fax: (1) 225-6030; e-mail: gyoril@mmikl.hu. Nevezési lap ugyanitt igényelhető vagy letölthető a http://www.mmikl.hu címről.

Magyarország az Európai Unióban, az Európai Unió a világban

Kiíró: Külügyminisztérium, Magyar Köztársaság Országgyűlése

Beadási határidő: 2011. szeptember 12.

Pályázhatnak: egyetemek és a főiskolák hallgatói

A pályázaton a felsőoktatási intézmények 30 évnél fiatalabb nappali és levelező tagozatos hallgatói vehetnek részt. A pályázaton PhD hallgatók nem vehetnek részt. Az előző évek pályaműveit nem lehet újból benyújtani.

A pályázatokat az Országgyűlés elnöke és a külügyminiszter által felkért, neves szakértőkből álló bírálóbizottság értékeli. A bírálóbizottság fenntartja a jogot, hogy – a pályaművek minőségére figyelemmel – egyes helyezéseket ne ítéljen oda vagy több helyezettet javasoljon díjazásra.

A pályázat díjazása: I. helyezett: 400 000 Ft II. helyezett: 300 000 Ft III. helyezett: 200 000 Ft, valamint két, egyenként 100 000 Ft-os különdíj.

A pályázat eredményhirdetésére és a díjkiosztásra előreláthatóan 2011. novemberben kerül sor az Országházban. A díjnyertes tanulmányokat az Országgyűlés Hivatala kötetben jelenteti meg.

További információ: www.pafi.hu; http://www.kormany.hu

Megyesi Schwartz Éva

Gyermek mesés kézműves napközi otthon

Kedves Szülők és Gyerekek!

Szeretettel várjuk ***7-12 éves gyerekeket*** a nyári napközis otthonunkba egy kis ügyesedésre Pécsett, az Irgalmasok útja 16. szám alatt található NemArt Galériába ***június 6. – augusztus 12.*** minden héten ***hétfőtől péntekig 8-16:30-ig***.

Hétről hétre újabb technikával ismerkedhetnek meg miközben igazi kulturális élményt kínálunk, ahol a gyerekek maguk keltik életre a mesék világát.

A kézműves foglalkozás során ***egy-egy mese témájára dolgozunk***, ezáltal nemcsak ügyességüket fejleszthetik, hanem rálátásukat is a mese mondanivalójára. A program során mesefilmek vetítése, diavetítés és a mesék ismerete alapján készítünk tárgyakat. Egy-egy elkészült alkotásból emléktárgyakat is készítünk, hogy sok-sok évig örömünket leljük munkájukban.

A „műveket" újrahasznosított anyagokból készítjük el, így mélyítve el a környezettudatos életmódot. (textil baba, figura készítés, batikolás, esetleg alkotás természetes anyagokból: nemez, raffia készítés, Decopuage készítése)

Megismerkedhetnek egy-egy ***kirándulás*** alkalmával növényekkel. Előadás keretein belül pedig elmondjuk azok fontosságát és szerepét a természetben és az emberi társadalomban.

Időpont:
A nyári napközis otthonba: 7-12 éveseket várunk. ***Június 6. – augusztus 12-ig*** naponta ***hétfőtől péntekig 8-16.30*** óráig. Egyéni kéréseket megbeszélés alapján.

Helyszín:
NemArt Galéria Irgalmasok u. 16.

Árak:
450 Ft/óra
Ha egy teljes hetet szeretnének járni, akkor 15 000 Ft
Testvérek esetén a teljes hétre 25 000 Ft

Miért jó a szülőknek?

Kedves Szülők!

Tudjuk, hogy milyen nehéz Önöknek az iskolai nyári szünet, amikor nincs kire bízni gyermeküket! Ezért hoztuk létre ezt a programot, ahol a gyermekük ***szakirányú tanárok*** körében és egymás társaságában ***fejlesztheti kreativitását***. Hasznos lehet gyermeke számára, hogy újabb és újabb közegben ismerkedhet meg más gyerekekkel, ezáltal lesz ***nyitottabb és fogékonyabb minden helyzetre*** az élet későbbi szakaszában. Segítünk ***kreativitásának és szemléletmódjának fejlesztésében*** és javításában, azáltal, hogy meséken keresztül és azok mondanivalója alapján készítjük el a tárgyakat.

Másrészről, ha csak ***pár órára*** szeretné szolgáltatásainkat igénybe venni az ***is megoldható***, hiszen programunk nyitott és ***bárki bármikor becsatlakozhat***.

Ha ***egész napos*** gyermek felügyeletet szeretnének, akkor az ***ebédet az ár tartalmazza***! A reggelit és uzsonnát a gyerekük legyen szíves magával hozni.

Ingyenes nyílt nap július 6-án 8-16:30-ig

Ne habozzanak!
Látogassanak el hozzánk!
Mesés napokat!

Tondó Művészeti Egyesület

A **CIVIL KORZÓ** előfizethető az alábbi megrendelő visszaküldésével (Nevelők Háza Egyesület, 7624 Pécs, Szent István tér 17.) és a díj befizetésével (átutalással a 11731001-20201519 számlaszámra, csekken, vagy személyesen. Igény esetén csekket küldünk. Az előfizetési díj 1250 Ft/év (10 szám).

Megrendelő

Számlázási cím

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Postázási cím (ha más mint a számlázási cím)

Megrendelő neve: .....

Irányítószám: ..... Település: .....

Utca, házszám: .....

Telefon: ..... Fax: ..... Email: .....

Dátum: ..... Megrendelő aláírása: .....

A Nevelők Háza Egyesület szolgáltatásai

7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel./Fax: 72/ 315-679, 215-543
E-mail: nevhaz@t-online.hu, civilhaz@civilhaz-pecs.hu
Web: www.civilhaz-pecs.hu

A Baranya megyei civil szolgáltató központ működtetéséhez kapcsolódó feladatok

1) Elősegíti a civil szervezetek és a megyei, települési, valamint kisebbségi önkormányzatok együttműködését, a civil szervezetek közreműködését az önkormányzati döntés-előkészítésben, döntéshozatalban. Pl. rendszeres, intézményes egyeztető párbeszéd-fórumok, kerekasztalok létrehozásának ösztönzése; a közfeladat-kihelyezés gyakorlatának szorgalmazása, elősegítése; helyi önkormányzati civil referensi státuszok kialakításának ösztönzése.
2) Folyamatos működésű szakmai tanácsadási rendszer megvalósítása:
   a. jogi, közhasznúsági,
   b. pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben,
   c. pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan,
   d. Közösségi Technológia Központ működtetése.
3) Képzések megvalósítása, a helyi civil szervezeteket leginkább érintő témákban (pl. szervezeti, menedzselési kérdések, kapcsolatépítési, szponzorszervezési technikák, pályázatkészítési tudnivalók, EU-s témakörök stb.).
4) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása: adatbázis építése, rendszeres aktualizálása és rendelkezésre bocsátása (együttműködve a többi civil szolgáltató központtal az erre a célra fenntartott intraneten, valamint a civil szolgáltató központ honlapján), különösen a következő területeken:
   a. a megye civil szervezeti regisztere,
   b. pályázati lehetőségek, kiírások, űrlapok biztosítása,
   c. megyei ernyőszervezeti nyilvántartás,
   d. megyei szakértői, előadói lista.
5) Civilszakmai dokumentációtár építése: könyvek, segédanyagok, audiovizuális anyagok gyűjtése, kölcsönzése, valamint az elektronikusan rendelkezésre álló, szabadon terjeszthető anyagok bemutatása a civil szolgáltató központ honlapján.
6) Rendszeres kapcsolattartás a civil szervezetek széles körével elektronikus vagy nyomtatott hírlevél kiadása keretében.
7) Az információ-szolgáltatás keretében a civil szolgáltató központ tevékenységével összefüggő információk közzététele érdekében internetes honlapot szerkeszt, illetve azt folyamatosan aktualizálja. A honlapon fel kell tüntetni a programmal kapcsolatos leglényegesebb információkat, az igénybe vehető szolgáltatásokat, azok helyét, idejét, módját, ellenértékét, egyéb feltételeit.
8) Konkrét tevékenységi együttműködést alakít ki az adott terület egyéb közösségi szolgáltatóival, pl. esélyek háza, regionális ifjúsági szolgáltató irodák, teleházak, kistérségi megbízottak és menedzserek, falugondnokok, európai információs pontok.
9) Hálózati funkció: együttműködik a feladatmegvalósításban a megye hasonló vagy részben hasonló célú civil szervezeteivel, más szolgáltató-fejlesztő szervezeteivel, valamint a többi megyei civil szolgáltató központtal.

Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny 2011

22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Pécs, 2011. június 10-13.

22nd International Chamber Choir Competition of Pécs

Pécs, 10-13th June 2011

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Civil Forrás

BARANYAI

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VII. ÉVFOLYAM - 6. SZÁM

2011. AUGUSZTUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA SZEPTEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

- **2011. augusztus 31-től** látható **Kuti László** szobrászművész **„Diverso”** című kiállítása.
  A kiállítást megnyitja: **Böszörményi István**, szobrászművész Közreműködik: **Weber Kristóf** zeneszerző, muzikográfus
  A kiállítás megtekinthető: 2011. szeptember 16-ig.
- **2011. szeptember 16-án**, pénteken 18 órakor nyílik **Jegenyés Diána** szobrászművész **„Csillagszoba”** című kiállítása a Barokk Pavilonban újonnan nyíló **Barokk Galériában**.
  A kiállítás megtekinthető: 2011. október 7-ig, hétköznaponként 10-18 óráig
- 2011. Szeptember 20-án, kedden 18 órakor nyílik az **Erfurti Pszichoszociális Centrum Nyitott Műhelyének** kiállítása **„A lelkünk színes”** címmel.
  A kiállítást megnyitja: Dr. Grósz Attila Pál, osztályos orvos, közösségi Pszichiátriai ellátás koordinátora
  Zongorán közreműködik: Kanizsai Melinda, zeneterapeuta
  A kiállítás megtekinthető: 2011. október 4-ig
- **2011. szeptember 6-tól** látható a **Mecseki Fotóklub** tagjainak kollekciója a Halász Rezső Galériában.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Szeptember 7-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Az időutazó felesége
Színes, magyarul beszélő, amerikai romantikus dráma, 110 perc, 2009
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Szeptember 5-én, hétfőn 15 órakor
Füsti Molnár SzíniStúdió - Beiratkozás

Szeptember 6-án, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Szeptember 12-én, hétfőn 15 órakor
Füsti Molnár SzíniStúdió - Beiratkozás
Szeptember 13-án, kedden 16.30-kor
„Árpád-házi királyleány, Jolánta, Aragónia királynéja”
A XIII: századi Magyarország, magyar- katalán kapcsolatok
Előadó: Nagy Sándorné, Szilágyi Margit
A rendezvény házigazdája: Dr. Harsányi Iván történész
PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Szeptember 13-án, kedden 18 órakor
Szekeres Tibor: Húsz éves a Hüllő- és kétéltű-védelmi programunk
Az elmúlt húsz esztendő eredményeit foglalja össze a program vezetője, felelevenítve néhány vidám pillanatot is.
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET

Szeptember 13-án, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Szeptember 14-én, szerdán 13.30-kor
Pedagógiai oktatónap
ITALOS KARTON KÖRNYEZETVÉDELMI EGYESÜLET

Szeptember 19-én, hétfőn 16.30-kor
III. Babahordozó Napok

Szeptember 20-án, kedden 17 órakor
Az író hitvallása a magyarságról és az értelmiségről
Megemlékezés Németh Lászlóról születésének 110. évfordulója alkalmából
Előadó: Dr. Neszmélyi Károly c. egyetemi tanár
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Szeptember 20-án, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Szeptember 21-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Rosencrantz és Guildenstern halott
Színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 117 perc, 1990
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Szeptember 22-én, csütörtökön 18.30-kor
Simply English Klub

Szeptember 27-én, kedden 17 órakor
Zsolnay Vilmos emlékezete
Előadó: Dr. Vargha Dezső főlevéltáros
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

Szeptember 27-én, kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Tisztelt Olvasó,

Nyári szünet után, kissé megváltozott külsőben jelenik meg a Civil Korzó. A változás oka az a sokak által ismert és tapasztalt tény, hogy a civil szervezetek számára mind nehezebb feladatot jelent a működéshez és a programokhoz, szolgáltatásokhoz szükséges források előteremtése. Szűkösen csordogálnak a hazai források, a közvetlen Uniós pályázatok eredményeit végignézve azt tapasztalhatjuk, hogy jelenleg inkább a nálunk is rosszabb gazdasági helyzetben lévő, államcsőd előtt álló országokba kerül a támogatások jelentős része, a forprofit szférából pedig eddig sem tolongtak a jelentkezők azért, hogy támogassák a civil szervezeteket.

A korábbiakban már írtunk arról, hogy az idei év elején jelentős változások történtek a Nevelők Háza Egyesület életében. A Civil Közösségek Háza mellett az Esélyek Házát és az Önkéntes Centrumot is működtetjük, amelyek így a Civil Szolgáltató Központtal egy komplex szolgáltató egységet alkotnak, valamint mi üzemeltetjük a Szent István tér 17. szám alatt található Kultúrkertet, a nyugati és az északi várfalsétányokat Tapasztalataink szerint már nem csak a Civil Közösségek Házát, hanem a szabadtéri helyszíneket is mind több közösség és civil szervezet használja és tölti meg programokkal.

Mint nyilvánvaló és elvárható volt, eddig is mindent megtettünk, hogy minél magasabb színvonalú programokat és szolgáltatásokat tudjunk biztosítani; ez eztán sem lesz másképp. A megváltozott helyzet ellenére azok a szolgáltatásaink, mint a Civil Szolgáltató Központ – amely már több mint tíz éve ad tanácsokat a civil szervezeteknek –, az Internetes Közösségi terem, a Számítógépes tanfolyam, vagy a Sansz Filmklub az eddigiekhez hasonlóan továbbra is térítésmentesen állnak az érdeklődők rendelkezésére, de immáron önfinanszírozással biztosítjuk ezeket a szolgáltatásokat. Mindemellett ahogy eddig, úgy a továbbiakban is helyet adunk a civil szervezetek összejöveteleinek, rendezvényeinek.

Hajnal Zsolt
főszerkesztő

TARTALOM

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 3
Pécs, pünkösdi kórusverseny, hársfaillat 7
A 22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny díjai 8
Esélynap 10
Sansz Filmklub 12
Beszélgetés dr. Kellermayer Miklós emeritus professzor úrral 14
Pályázati ajánló 16
Esélyegyenlőségi nap Sellyén 18

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében

TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be „SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében” címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú projekt megvalósítása megkezdődött. Az elnyert támogatási összeg: 42 423 478 Ft a támogatás mértéke a projekt elszámolható összes költségének 100 százaléka.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

ÁLLÁSKERESŐK TEAHÁZA

Álláskeresők Teaháza önsegítő csoportfoglalkozások az álláskeresők számára szervezett program január óta zajlik. Összesen 3 településen: Mágocs, Mohács, Sásd. Szeptember hónaptól pedig a sellyei kistérségben is elindul. A résztvevők igényeihez igazodva, konkrét állásajánlatokat, információkat nyújtanak munkatársaink. Ezenkívül saját élményen alapuló non-formális, tapasztalati tanuláson alapuló ismeretátadás módszerével zajlik a teaház szolgáltatás.

TANÁCSADÁS

Az álláskeresők részére történő egyéni tanácsadás keretében az ügyfélfogadás folyamatosan működött és működik a jövőben az alábbi helyszíneken:

Pécs (helyszín: Pécs Keleti Civil Kapcsolatok Háza, időpont: hétfő 12-16 óráig)

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Mágocs-Alsómocsolád (helyszín: Gyermekjóléti és *Családsegítő* Szolgálat, időpont: szerda 9-12)

Mohács (helyszín: Duna Irodaház, időpont: csütörtök 9-12 óráig)

Munkaerő-piaci tanácsadó elérhetősége: Csiszár Tamás, 30/816-9806

PROJEKTMODELLEZŐ KLUB

A projektmodellező klub 4 kistérségben (sásdi, mohácsi, siklósi, sellyei) zajlik. A klub résztvevői helyi szervezetek, intézmények képviselői akik együttműködésük során közös projektötleten dolgoznak. A klubot minden helyszínen a helyi igényeknek megfelelően havonta vagy kéthavonta szervezzük. A projektmodellező klub célja, hogy a helyi szervezetek és intézmények együttműködésében

új projektek és programok kerüljenek kidolgozásra, melyek segítheti a helyi problémák megoldását. A klub célja, hogy új pályázati lehetőségek kiaknázásával, az együttműködések aktivizálásával, a célok megfogalmazásával közös gondolkodásra ösztönözze a helyi

partnereket, együttműködőket. 3 kistérségben (mohácsi, sásdi, siklósi) az együttműködő partnerek döntése alapján a kidolgozott projektötlet felhasználásra kerül, vagyis szeptember hónapban a projektmodellező klub keretében létrejött projektek benyújtásra kerülnek az éppen aktuálisan meghirdetett pályázati konstrukciókba.

KÉPZÉS

Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. konzorciumi együttműködésében benyújtott **„SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében„** című TÁMOP–5.5.1/A-10/1-2010-0011 számú pályázat keretében 2011. július hónapban **antidiszkriminációs tréninget** szervezünk munkáltatók, foglalkoztatók, humán szolgáltatók, civil szervezetek, közigazgatási intézmények munkatársai számára. A képzés sikeresen lezárult. 2011. augusztus hónapban fiatalok számára aktivizáló tréninget szervezünk Alsómocsoládon, mely bentlakásos képzés keretében valósul meg. A tréning a résztvevők számára **ingyenes!**

A képzésekkel kapcsolatban felmerülő kérdéseket az alábbi elérhetőségeken várjuk: Kiss Zsuzsa (közösségszervező) telefon: 06/72/215-543, E-mail: tamop551@civilhaz-pecs.hu,

Krsjákné Bodrog Csilla (projektvezető) tel.: 0630/84-66-840.

SZAKMAI NAPOK

2011. február-június között havonta egy alkalommal szakmai napot tartunk. 2011. június 23-án szerveztük az ötödik s egyben utolsó tematikus szakmai napot **„BÖRTÖNBŐL SZABADULÓK/SZABADULTAK ÉS PÁRTFOGOLTAK TÁRSADALMI REINTEGRÁCIÓS ESÉLYEI"** címmel.

A tematikus szakmai nap célja, hogy a civil, non-profit szervezetekben, humán intézményekben, közigazgatásban dolgozó szakemberek és a munkáltatói szféra számára **ismerté tegyük a bűnözés veszélyének kitett fiatalok, illetve büntetés-végrehajtási intézetből szabadultak vagy pártfogoltak társadalmi reintegrációs esélyeivel, lehetőségeivel összefüggő programokat**, módszertani tanulmányok eredményeit és a jó gyakorlatokat bemutassuk. A szakmai napok fő célja, hogy az adott szakterületen tevékenykedő munkatársak számára információkat nyújtsunk és tapasztalatcsere történjen.

Az előadások után kerekasztal-beszélgetést tartottunk, melynek keretében a résztvevők elmondhatták véleményüket és javaslataikat az adott célcsoport problémáival és a megoldási javaslatokkal kapcsolatban. A beszélgetés során célként megfogalmazódott, hogy az elítéltek reintegrációjának megvalósulását akadályozza a speciális eszközrendszer hiánya, módszer, protokoll, az ellátó rendszer hiányossága és az intézményi elem is hiányzik (félutasház vagy valamilyen „köztes" ellátó börtön és társadalom között). Megfigyelhető, az érintettek, szolgáltatók együttműködési hajlandósága, szándéka. Sokan, sokfélét nyújtanak, de a szálak, információk nem futnak össze egy helyen.

A kerekasztal keretében elhangzott ötletek és javaslatok:

- mozgó irodák, melyek lehetővé tennék a fogvatartás ideje alatt a hivatalos, szükséges okmányok előteremtését
- utógondozás jelentősége nagy, kidolgozandó protokoll szükséges
- mentorok („kéz amit megfoghat") nagyobb szerepet kellene, hogy kapjanak

- konkrét segítség kell célcsoportnak (munkahely, pénz, stb.)
- munkaadók felé kapcsolatépítés, hálózatosodás
- tranzit, ugródeszka jellegű foglalkoztatás (referencia nyújtása, munkatapasztalat szerzése)
- tranzit ellátás, **FÉLUTAS HÁZ**
- rendszeres pénzbeli támogatás, juttatás szabadultaknak
- közösségi kapcsolódás
- családgondozás, családi kapcsolatok rendezése
- önkéntesek és önkéntesség szerepe
- esetkonferencia, rendszeres találkozók
- szolgáltatók ismerjék meg egymást, együttműködés
- sikeres esetek gyűjtése, multiplikáló hatás
- önsegítő kultúra honosítása

ESÉLYEGYENLŐSÉGI NAPOK

A projekt során 2011. szeptember-október hónapokban együttműködő partnereinkkel Baranya megyében 5 helyszínen helyi akciót, esélyegyenlőségi napot valósítunk meg. Az esélyegyenlőségi napok helyszínei: Alsómocsolád, Pécs, Sellye, Mohács, Kémes. Jelenleg a helyi akciók előkészítése, szervezése zajlik. Az esélyegyenlőségi napok (mint helyi akciók) a társadalmi befogadás elősegítését, a diszkrimináció csökkentését, az esélyegyenlőség megvalósítását célozzák, tudatos, tervezett, széleskörű PR tevékenység egészíti ki.

Minden helyszínen más lesz a központi téma, amely köré épülnek a nap rendezvényei, tevékenységei.

1. Pécs: akadálymentes turizmus (német modell alapján), Mural Painting (az EKF projekthez kötődve, fiatalok együtt kézlenyomatot hagynak)
2. Kémes: munkaerő-piaci hátrányok, romák esélyegyenlősége, gyermekkori prevenció
3. Alsómocsolád: intergenerációs szolidaritás, fókuszban az idősekkel
4. Mohács: környezettudatosság, környezeti fenntarthatóság
5. Sellye: ifjúsági programok

Tervezett időpontok és együttműködő szervezetek:

1. 2011. szeptember 03. (szombat) Alsómocsolád – Mocsolád-Civilház Nonprofit Kft.
2. 2011. szeptember 09. (péntek) Sellye – Szociális Háló Egyesület
3. 2011. szeptember 17.(szombat) Pécs – Esélyek Háza
4. 2011. szeptember 24. (szombat) Mohács – Mohácsi Városvédő Egyesület és a Van1Hely Egyesület
5. 2011. október 7. (péntek) Kémes – Kémes Körzet Gyermekeiért Alapítvány

Programjainkra mindenkit szeretettel várunk!

Boros Julianna
a projekt szakmai vezetője
boros.julianna@civilhaz-pecs.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 0672/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu,
www.civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont
Nonprofit Kft. (konzorciumi partner)
7625 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100 www.ddrfk.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

PÉCS, PÜNKÖSDI KÓRUSVERSENY, HÁRSFAILLAT

Koranyári derűs időjárással, hársfaillattal várta látogatóit az ünneplőbe öltözött, megújult város a 22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Versenyre 2011. június 10-13. között. A pünkösdi hétvégére megtelt a város vendégekkel: a kamarakórus versenyen kívül a Pécsi Országos Színházi Találkozó rendezvényei is nagy közönséget vonzottak. A megnyitó ünnepségen Dr. Páva Zsolt polgármester köszöntőjében reményét fejezte ki, hogy a kulturális főváros évének múltával nem múlik el a város kulturális életének pezsgése, szellemi életének vonzása, és ez a kórusversenyhez hasonló rendezvényeknek is köszönhető. A polgármester úr köszöntő szavait Tillai Aurél *Viva la musica!* c. művével viszonozták Véghelyi Ákos vezényletével az egybegyűlt résztvevő énekkarok.

A Magyar Örökség díjas Pécsi Kamarakórus nagyszerű ünnepi nyitóhangversenyével indult a verseny zenei esemény-sorozata. A műsor Liszt Ferenc születésének 200., Bartók Béla születésének 130. évfordulójára emlékezett, méltó keretét Kodály Vörösmarty ódájára írt kórusa, a *Liszt Ferenchez*, és Liszt hatalmas *XIII. zsoltár*a adta. A hangversenyen közreműködött a kitűnő Pécsi Szimfonietta, a zsoltár tenor szólóját Molnár András énekelte. A hangversenyt követő fogadás alkalmával a Civil Közösségek Házában az első forduló sorsolása is megtörtént.

A pécsi kórusverseny különlegessége a gyorstanulási forduló: a kórusoknak 75 perc áll rendelkezésükre, hogy egy új, ismeretlen művet megtanuljanak és előadják a zsűri és egymás előtt. Tillai Aurél ez alkalomra írt *Dies irae*-jét vegyes- és egyneműkari változatban is elkészítette, hogy a különböző kórusok azonos feltételekkel indulhassanak. Ez a feladat leginkább a kórustagok egyéni kottaolvasó képességét, és a kórusvezető képzettségét veszi igénybe. Majdnem minden kórus végigénekelte az igényes darabot, kiemelkedő teljesítményt a debreceni Vox Antiqua kamarakórus és karnagya, Kiss Csaba nyújtott, akik szinte koncertképes minőségben mutatták be a művet.

Délután következett a szakrális művek fordulója, ennek keretében kellett megszólaltani a kötelező művet. Az egyneműkaroknak Liszt: *Oh salutaris hostia*, a vegyeskaroknak Liszt: *Ave Maria* c. kórusa volt a kötelező mű. A sok szép produkció közül a „Fresco" fehérorosz női énekegyüttes *Oh salutaris hostia*-ja volt a legmeggyőzőbb, akik emlékezetből, teljes azonosulással adták elő Liszt művét. A pécsi Ferences templom gyönyörű, egységes barokk berendezésével és nemes akusztikájával méltó helyszínül szolgált a művek igényes megszólalásához. A legemlékezetesebb produkciókat a zsűri a gálahangverseny műsorába szerkesztette. Az After Cantat fiatal pécsi együttestől Zdenek Lukas *Sanctus*-át, a szegedi Lassus (női) énekegyüttestől Orbán György *Horae*-jét választották. A harmadik forduló vasárnap délutáni műsora a szabadon választott művekből állt. Ennek helyszíne a Dóm Múzeum volt. Itt mutatkozott meg igazán a program változatossága, sokszínűsége. A berlini Jeunesse Kamarakórus által előadott ausztrál Stephen Leek: *Kondalilla* c. avantgard műve éppúgy a gálaműsorba került, mint Tillai Aurél *Frühlingsboatschaft*-ja – a Szent Mór Iskolaközpont Női Kamarakórusa énekelte. Johann Hermann Schein bibliai szövegű madrigálja: *Da Jakob vollendet hatte* a debreceni Vox Antiqua előadásában sokak szerint a verseny művészi csúcspontját jelentette.

A négytagú zsűri svéd tagja, Bo Aurehl (Stockholm) karnagy összefoglaló értékelésében kiemelte a verseny oldott, baráti légkörét, fesztivál-hangulatát. Sajnáltuk, hogy a legfelszabadultabb közös éneklésekben – lévén a zsűrinek adminisztratív feladata – nem vehettünk részt, csak hírét hallottuk a jókedvű szabadtéri dalolásnak, amelyet Lakner Tamás vezetett, s lemaradtunk az Unicum Laude

nagysikerű programjáról is. A zsűri magyar tagjai Hartyányi Judit (Budapest), Ordasi Péter (Debrecen) mindvégig élvezték azt a mindenre kiterjedő figyelmet, amellyel Tillai Aurél zsűrielnök és főként a Pécsi Kamarakórus tagjaiból álló rendezőként is abszolút profi csapata körülvették a résztvevőket.

Tillai Aurél azonban nemcsak elnöke a Pécsi Kamarakórus Versenyeknek, hanem több mint félévszázados karnagyi munkájával a lehetőség megteremtője, megálmodója, megszervezője, zeneszerzője és spiritus rectora, fáradhatatlan motorja e különleges, szép fesztiválnak. Igényessége, derűje, hite inspirálója és mércéje minden munkatársának, énekesének, kollégájának. Adjon az Isten nekik számos közös munkával töltött évet, nekünk pedig alkalmat, hogy örvendezhessünk a méltó folytatásnak!

A folytatáshoz azonban szükséges még az anyagi támogatás is, amelyet a 2011-es rendezvényhez a következő intézmények biztosították:

Balassi Intézet
Nemzeti Erőforrás Minisztérium
Nemzeti Kulturális Alap
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata

Köszönjük!

Ordasi Péter karnagy, főiskolai docens
A 22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus
zsűrijének tagja

A 22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny díjai

VEGYESKAR

I. díj **Vox Antiqua Kamarakórus – Debrecen**
Karnagy: Kiss Csaba
92,8 pont

Vox Antiqua

II. díj **After Cantat Énekegyüttes – Pécs**
Karnagy: Hoffner Tibor, Balatoni Sándor
84,5 pont

III. díj **Jeunesse Kamarakórus – Berlin – Németország**
Karnagy: Stefan Rauh
83,5 pont

Jeunesse

EGYNEMŰKAR

I. díj **Fresco Énekegyüttes – Jekatyerinburg – Oroszország**
Karnagy: Larisa Romodina
93 pont

Fresco

II. díj **Lassus Énekegyüttes – Szeged**
Karnagy: Varjasi Gyula
86,5 pont

III. díj **A Szent Mór Iskolaközpont Női Kamarakórusa – Pécs**
Karnagy: Kopjár Anikó
82,5 pont

Szent Mór Iskolaközpont Női Kamarakórusa

Lassus

Carus

KÜLÖNDÍJAK

Modern magyar mű kiemelkedő előadásáért	A Nemzeti Erőforrás Minisztérium és az Editio Musica díja
Orbán György: Horae	Lassus Énekegyüttes – Szeged Karnagy: Varjasi Gyula
Különdíj a Ravel-mű kiváló előadásáért	A Baranya megyei Önkormányzat és az Editio Musica díja Carus Énekegyüttes – Maribor – Szlovénia Karnagy: Samo Podbreznik
Kötelező Liszt-mű legjobb előadásáért	A Pécsi Püspökség díja Fresco Énekegyüttes – Jekatyerinburg – Oroszország Karnagy: Larisa Romodina
Gyorstanulási Verseny első helyezettje	Vox Antiqua Kamarakórus– Debrecen Karnagy: Kiss Csaba
Karnagyi különdíj – Kiemelkedő hangképző és kórusnevelő munkájáért	Kopjár Anikó
Közönségdíj	A Szent Mór Iskolaközpont Női Kamarakórusa – Pécs Karnagy: Kopjár Anikó

ESÉLYNAP

FALUNK

(Közösségi falfestés pécsi börtönprojekt keretében)
dokumnetumfilm-vetítés és kerekasztal-beszélgetés a projekt résztvevőivel
2011. szeptember 15. (csütörtök) 17 óra
Civil Közösségek Háza

SANSZ – ESÉLYLIGET

(TÁMOP 5.5.1. SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program
Baranya megyében című projekt keretében)
2011. szeptember 16. (péntek), 14 és 19 óra között
Pécs, Szent István tér, a Szökőkút közelében.

- **HÉTPRÓBA AZ ESÉLYLIGETBEN**
  Az esélyegyenlőség, az emberi jogok tudatosítása, a környezettudatosság és az önkéntesség területén tevékenykedő szervezetek bemutatkozása és játéka gyerekek és felnőttek számára.
  Kitelepülő szervezetek: Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza, Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Emberség Erejével Alapítvány, Zöld-Híd Alapítvány, MÁsKépMás EESZ Közhasznú Alapítvány, Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft., Pécsi Zöld Kör, KuPé Közhasznú Egyesület, Mobilitás DDRSZI, Színes Gyöngyök Egyesület, Nevelők Háza Egyesület, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla Gondviselés Háza, Alternatíva Ifjúsági Iroda, Kanga Egyesület, Ifjúságért Egyesület, Faág baráti Kör Egyesület.

- **ÉLŐ KÖNYVTÁR**
  Elgondolkodtál már azon, hogy milyen előítéleteid vannak másokkal szemben? Vagy azon, hogy mások mit tartanak rólad? Sok sztereotípia él-e benned például a romákról, zsidókról, (ex-)hajléktalanokról, feministákról és leszbikusokról, fogyatékkal élőkről, vagy a környezetvédőkről? Még sohasem volt alkalmad rá, hogy elbeszélgess velük és megtudd milyen az életük? Ha kész vagy szembenézni saját előítéleteiddel, és szeretnél személyesen találkozni 'sztereotípiáddal', akkor iratkozz be az Élő Könyvtárba, ahol a könyvek beszélni tudnak!

- **SZOCIOPOLY – GAZDÁLKODJ, AHOGY TUDSZ! ÓRIÁS TÁRSASJÁTÉK**
  Ebben a játékban bárki kipróbálhatja, mire is elég a segélyből, családi pótlékból, GYES-ből, fekete munkából szerezhető jövedelem. A játék során egy átlagos hónap napjain haladunk végig. A játékosoknak a tartósan munka nélkül lévők jövedelmi viszonyai között kell túlélnie a hónapot.

- **MURÁL PAINTING (közösségi falfestés) módszer bemutatkozása** és közösségi szabad festés a programon résztvevőkkel, Katona Krisztina vezetésével.

- **AKADÁLYMENTESSÉG ÉS TURIZMUS** (16 és 17 óra között a fák alatt, esőhelyszín Civil Közösségek Háza) – civil fórum a az eredményekről és a lehetőségekről

JÁTÉK A VÁRFALON – MÁST-JÁTSZÓHÁZ

2011. szeptember.17-én (szombaton) 13-18 óra között

A Nyugati várfalsétány kertjében illetve az itt található Barokk Pavilonban
A 3. Szektor Alapítvány, az Egyensúlyban Élni Egyesület, a MásKépMás E. E. Sz. Közhasznú Alapítvány és az Pécsi Esélyek Háza szervezésében.

A Program:

- Kézműves foglalkozás
- Játszóház
- A Barokk Pavilonban fogyatékossággal élő alkotók bemutatkozása

Erfurti Pszichoszociális Intézet Nyitott Műhelye alkotásainak kiállítása
Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájába (Pécs, Szent István tér 17.)
Megnyitó: 2011. szeptember 20-án, kedden 18 órakor

A „műhelyben" olyan lelki problémákkal küzdő emberek találkoznak, akik szeretnék magukat kreatívan kifejezni és ehhez védett környezetre van szükségük. Mindenkinek más a célja, mindenkit más motivál. Amit nekik a festés, alkotás jelent, és amire mindez kihat, azt szemléltetik a résztvevők képei és alkotásai, némi életrajzi betekintéssel.
A kiállítás 2011. szeptember 20. és október 4. között tekinthető meg.

SANSZ FILMKLUB – 8.sorozat

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) 17 órától

A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.

Szervezők:

- Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda Esélyek Háza
- American Corner-Pécs
- Dialógus-kör
- Ki-Látás Közhasznú Alapítvány
- Napkelet Jógaház
- Nevelők Háza Egyesület
- és barátaink

2011. szeptember 7.

Az időutazó felesége – színes, magyarul beszélő, amerikai romantikus dráma, 110 perc, 2009
Henry, a chicagói könyvtáros ritka genetikai rendellenességben szenved. Egyfajta időutazóként a legváratlanabb pillanatokban más-más idősíkban találja magát. Az egyetlen biztos pont az életében Clare. A férfi harmincéves volt, amikor találkoztak, a lány hat. A férfi harmincéves volt, amikor összeházasodtak, a lány huszonkettő. Különös kapcsolatuk során megélik a fiatalságukat, öregségüket, a szerelem téren és időn át is összeköti őket. Boldogságukat csak két dolog árnyékolja be. Vajon a gyermekük is örökli apja betegségét? És meddig térhet vissza Henry, akit láttak meghalni. Audrey Niffenegger regényéből.

2011. szeptember 21.

Rosencrantz és Guildenstern halott – színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 117 perc, 1990
Két olyan emberről szól a történet, akik soha sem jönnek rá, miért ölik meg őket, s hogy ez menynyire mulatságos. Belekeveredtek egy történetbe, mely számukra éppolyan rejtélyes, mint a nézőnek. Két lóti-futi mellékszereplő, akik parancsra főszerepre kényszerülnek. Hamlet királyfi áruló barátai. Kockáznak, fülelnek, túllihegik a parancsokat. Ármány, szerelem, összeesküvés, bosszú és gyors halál, s ők semmit sem értenek az egészből... Tom Stoppard, a neves színműíró első filmjében saját darabját dolgozta át a filmvászonra. Shakespeare Hamletjének sajátos parafrázisában a darab két gyászos végű mellékfiguráját állítja a középpontba, miközben az eredeti dráma főalakjai csak a háttérben jelennek meg. A film 1990-ben elnyerte a velencei fesztivál nagydíját, az Arany Oroszlánt.

2011. október 5.

Candy – ausztrál romantikus dráma, 104 perc, 2006
Dan költő szeretne lenni, Candy pedig festő; elsöprő, szenvedélyes szerelmük a legnagyobb boldogság szabadságával ajándékozza meg őket. Hogy még teljesebben éljék meg szerelmük és érzékeik szabadságát, a fiú bevezeti a lányt a kábítószerek világába. Candy nem hajlandó szüleire hallgatni, akik szerint Dan egy igazi vesztes, hanem egyre jobban sodródik a fiúval és erősödő drogfüggőségükkel. Nem kell sok idő ahhoz, hogy a heroin legyen az egyetlen motiváció az életükben. Egyre jobban lecsúsznak, és nincsen annyi pénzük, hogy beszerezzék a szükséges adagokat. Először csak pénzt kérnek kölcsön, majd amit tudnak, elzálogosítanak. A lejtőn nincs megállás: a fiú lopni kezd, a lány pedig prostituáltként végzi. De amikor Candy teherbe esik, a két szerelmes a legfájdalmasabb szenvedésnek teszi ki magát, hogy megszabaduljon a heroin fogságától egy jobb élet reményében.

2011. október 19.

Egy fiúról – színes, magyarul beszélő, angol-amerikai-francia-német romantikus film, 97 perc, 2002
Will egy gyógyíthatatlanul menő 38 éves londoni fickó. Gazdag, nőtlen, gyermektelen, és egész nap semmi más dolga, mint hogy laza legyen, kerülje a felelősséget - és csajozzon. Egy egyedülálló anyával kialakított futó viszonya után rájön, hogy fektethető nők felhajtására remek terep a magányos szülők klubja. Nosza, ki is talál hamarjában magának egy Ned nevű kisgyereket, a róla szóló mesékkel felfegyverkezve csatlakozik a helyi klubhoz, és minden szépen halad afelé, hogy elcsábítsa az egyik anyát, Susie-t, amikor becsöppen az életébe a lány barátnőjének fia, Marcus. Marcus fura 12 éves srác, akinek zűrjei vannak otthon és az iskolában egyaránt. Anyja, Fiona hippi és depressziós, a suliban pedig a me-

nőbb gyerekek halálra szekálják a fiút, mert más, mint a többiek. Aznap, mikor Will és Marcus először találkoznak, Fiona öngyilkosságot kísérel meg, és noha Will csak véletlenül épp ott van, Marcus benne látja a megoldást a gondjaikra.

2011. november 2.

Fedezd fel Forrestert! – színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 136 perc, 2000
A Pulitzer-díjas regényíró, William Forrester mindig is izgalmas személyiség volt. A semmiből bukkant fel negyven évvel ezelőtt, és nagysikerű regénye megírása után ugyanolyan gyorsan el is tűnt a nyilvánosság elől. A környék remetéjeként ismert őszes hajú író különc viselkedése mindenki számára talány. Amikor az afro-amerikai Jamal bemászik Forrester lakásába és véletlenül ott hagyja saját irományaival teli hátizsákját az események mindkettőjük számára nem várt fordulatot vesznek. Túljutva kölcsönös előítéleteiken Jamal Forresterben irodalmi munkássága első hívére és későbbi pártfogójára lel. Forrester pedig hosszú évek óta először lát okot arra, hogy feladja önként vállalt magányát.

2011. november 16.

Precious – A boldogság ára – színes, feliratos, amerikai filmdráma, 109 perc, 2009
Precious Jones, a zárkózott harlemi gimnazistalány élete nem tündérmese. A túlsúlyos lányt az iskolában kiközösítik, otthon pedig kegyetlen anyja terrorizálja. Mindezek tetejébe még terhes is immáron második gyermekével. Precious nem üldöz elérhetetlen álmokat - csupán boldog szeretne lenni, mint mi mindnyájan -, így amikor felcsillan a lehetősége annak, hogy átkerüljön egy alternatív iskolába, ahol végre emberszámba veszik, a lány azonnal kap az alkalmon. Önző édesanyjának azonban más tervei vannak vele.

2011. november 30.

Légyott a Hetesen – színes, magyarul beszélő, francia vígjáték, 90 perc, 2000
Az igaz történeten alapuló vígjáték a 7-es főút mellett található mozgássérült otthonban játszódik. A film főhőse az ötvenéves, izomsorvadásos René, gonosz, ingerlékeny, nem fukarkodik alpári sértegetéseivel. Undok, rossz természete miatt közutálatnak örvend. Fárasztja a személyzetet és a lakótársakat is. Julie-nek, a tapasztalatlan, kezdő gondozónőnek rögtön egy ilyen kiállhatatlan beteget kell ellátnia. René szobája pornográf képekkel van kiplakátozva. Egyre öntudatosabban és harsányabban hirdeti az egyik legalapvetőbb emberi szükséglethez, a szexhez való jogát. Julie-nek adja ki a feladatot, hogy intézkedjen. Julie végigjárja a hivatalos utat, de mindenhol értetlenségbe és ellenállásba ütközik. Azonban nem adja fel. Hiszen közel a 7-es főút, ahol hivatásos hölgyek állnak rendelkezésre... René álma végre valóra válik, s az utálatos alakból egy csapásra elragadó személyiség válik. Mozgássérült társai, akik értetlenül szemlélik furcsa átváltozását, megpróbálják kideríteni, mi okozhatta ezt a különös fordulatot. Hamarosan rájönnek, miért tűnik el René időnként olyan titokzatosan. Persze jobb lett volna, ha a dolog titokban marad... Jean-Pierre Sinapi kényes, provokatív témához nyúl, de mindezt sok humorral, tapintatosan és gyöngéd szeretettel teszi. A 2002-ben Cannes-ban Arany Pálmát nyert Olivier Gourmet (A fiú) a mozgássérült férfi szerepében pedig rendkívül hiteles, sőt, lenyűgöző!

2011. december 14.

Simon mágus – színes, magyar-francia filmdráma, 100 perc, 1998
Az egész úgy indul, mint egy rövidhír az esti lapokból. Párizs. Bűneset, semmi nyom. A rendőrség tanácstalan. Ahogy azt titokban sokszor megteszik, egy „extraszenz" segítségéhez folyamodnak. A különleges képességű ember külföldi, keletről jön és úgy nevezi magát, Simon. Ahogy megérkezik, megjelennek körülötte a csodavárók, a paparazzik, egy tanítvány, s felbukkan egy régi rivális, egy másik mágus is. Ő Párizsban él, sikeres és kifinomult, de titokban érzi, hogy Simon az igazi, ezért „mágus-párbajra" hívja ki. Három napot kell eltölteniük a föld alatt, s harmadnapra „feltámadni".

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.

További információ: Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza
Pécs, Szent István tér 17. 20/4333423 – eselyhazpecs@gmail.com
Filmleírások forrása:port.hu

Trebbin Ágost

Beszélgetés dr. Kellermayer Miklós emeritus professzor úrral

Dr. Kellermayer Miklós professzor urat Pécsett szükségtelen külön bemutatni. Őt nagyon sokan ismerik, szeretik, nem csak városunkban, de az országban, sőt a világban is.

Jelen cikkemben nem törekedtem a professzor úr személyes adatainak ismertetésére, hiszen ez az interneten bárki számára hozzáférhető. Nem voltam arra sem hivatva, hogy ennek a kiváló tudósnak a tudományos munkásságáról beszéljek. Azt a számtalan magas elismerést, kitüntetést, amelyet élete során kapott, meg sem próbálom felsorolni, hiszen erre egy rövid cikk nem adna lehetőséget.

A professzor úr belső szubjektumára voltam kíváncsi. Néhány gondolattal szerettem volna közelebb kerülni ennek a nagyszerű humanista tudósnak az eszmeiségéhez, mélységes és tudatosan vállalt elkötelezett Isten hitéhez. Kérdéseket fogalmaztam meg, melyekre a professzor úrtól tanári pontossággal meghatározott válaszokat kaptam.

Nekem sok fejtörést okoz és meg nem értést a kettős igazság, aminek manapság, mintha újra reneszánsza lenne. Persze lehet, hogy mindig is divatban volt. Mi is az igazság – vetődik fel Pontius Pilátus óta az örök kérdés. Talán a Tízparancsolaton alapuló emberi normáknak a kidolgozása? Vagy talán létezik az a paradoxon, hogy én gyilkolhatok, te nem gyilkolhatsz, én rabolhatok, te nem rabolhatsz? Tehát elfogadható ez a már-már begyökerezett ítéletrendszer?

Professzor Úr, hogyan látja a kettős igazság problematikáját?

„Nagyon könnyen lehetséges, hogy ez a „kettős igazság" teória rejtélye annak, hogy az ember újra bálványimádó lett. Ugyanis az igazságnak az a természete, hogy abszolút, tőlünk független. A Nobel-díjas Szent-Györgyi Albertnek van egy csoda mondása, hogy: „A többségnek mindig igaza van, akkor is, ha egyedül van". Ezen nagyon el kell gondolkozni, hogy a többségnek akkor is igaza van, ha nem is képviseli azt. Valójában ez azt jelenti, hogy az igazság nem függ attól, hányan képviselik, mert az abszolút. Akkor is érvényes, ha csak egy képviseli, vagy akkor is érvényes, ha azt nem is képviseli senki.

Na most ha így van, akkor ennek az igazságnak mindig közlési formája van, hogy történik számunkra az abszolút igazsághoz való hozzáférhetőség. Az abszolút igazság a hívő ember számára maga az Isten, ezt Krisztus maga is így magyarázza:

„Én vagyok az út, az igazság és az élet;" (János 14:6)

Tehát Krisztus maga azt mondja, hogy én vagyok az igazság, az Atya és én egyek vagyunk, tehát a Szentháromságban van az abszolút igazság koncentrátuma, és mi ebből kaphatunk.

Kétszázezer éve van olyan élőlény a földön, mint mi vagyunk, aki meg tudja ölni a testvérét, aki észlelni tud, elnevezni tud, véleményt tud hozzá alkotni, vagyis alkotni is tud és szeretni is tud. Ezek a tulajdonságok jellemzőek miránk emberekre. Tehát mi észlelni tudunk. Ez azt jelenti, hogy a mi észlelésünkkel mi az anyagi világot, a teremtett világot kutathatjuk, és ezáltal tudomást szerezhetünk magáról az alkotóról. Szent Pál is szól erről, hogy igenis a megtapasztalás útján az embernek mindig módja volt az egyetlen teremtő Istenre rátekinteni, megismerni az igazság forrását, de mivel az ember szabad akarattal rendelkezik, teremthetett magának saját istent is.

Az ember valójában minden más élőlénnyel szemben nem törvényfüggő, hanem istenfüggő, de mivel szabad akarata van, ezért vagy rátalál az egy igaz Istenre, vagy magának hoz létre istent. Ugyanakkor az öntörvényű, „saját" isten megalkotása veszélyes és ellentmondásos folyamat, kiszakítja az embert a megtapasztalt világból, önmaga kizsákmányolójává válik. Ezáltal már nem fenntartó őrzője a világnak, hanem kizsákmányolója, kihasználója.

Krisztus földre jöttével viszont megtörtént az a pillanat, hogy van remény, hogy ez ne legyen végzetes. A kétezer évvel ezelőtt élt Krisztus küldetése, prófétiája teljesen aktuális ma is. Az emberi-

ségnek alapvető létérdeke, hogy felfogja, Krisztus nem csak azért jött közénk, hogy nekünk az örök életünk biztosítva legyen, hanem hogy a földi életünk is minőségi változáson menjen át.

Az igazságról való tudomásszerzés egyik lehetősége, hogy az anyagi világot kutathatjuk, és ebből megismerhetjük magát a teremtőt is. Az igazságközlésnek másik vonala a kinyilatkoztatás, tehát Isten az igazságot közvetítők által, és közvetlenül is tudatta az emberekkel.

Fontos megfogalmazás: három igazságközlés van, közvetett – vagyis a mi megtapasztalásunk által, illetve szóbeli, aminek két formája van: közvetítők általi és közvetlen. A közvetlen igazságközlés letéteményese pedig maga Krisztus.

Tehát összegezve:

A kettős igazság onnan ered, hogy a megtapasztalt igazságból bálványistent gyártunk, és ezért kettős lesz a világunk. Ezért van alapja a kizsákmányolásnak, ezért van alapja a halálcivilizációnak, tehát ez az amit le kell leplezni az emberiségnek. Az emberiségnek ilyen értelemben nincs más alternatívája, mint lényegileg megtérni, de ahhoz az igazság világhoz, amit Krisztus közvetített. Tehát az emberiség tekintetében egy krisztológiai új világrendről kell a tudomány legmagasabb szintjén is beszélni. Hogy hány mártír lesz még, hányat fognak ezért megölni, aki ezt ki meri nyilvánítani, az még egy ideig eltart. Azonban olyan dübörögve jön a baj, hogy ez a kettő utoléri egymást, ugyanis nagy bajban van már a sátáni kizsákmányoló ellenállás, teljesen elgyengül. Amikor elsüllyed a nagy hajó, akkor megváltozik minden. A hajón utazók addig dáridóznak.

Menekülés az emberiség süllyedő „Titanic"-járól.

Az 1912-ben elsüllyedt „Titanic" hajó végzete több szempontból is szimbolikus példája az emberiség jelenlegi helyzetének. A sebezhetetlennek hitt, híres óceánjáró jéghegynek ütközik, a rettenetes katasztrófa elkerülhetetlen. Az utasoknak és a személyzetnek a megmenekülésre csak minimális esélyei maradtak. A hajó kapitánya és a személyzet tisztában van, hogy elérkezett a vég. Ennek ellenére jól megfontolt üzleti érdekből, vagy talán azért, hogy a pánikot elkerüljék, még az utolsó pillanatig próbálják menteni a látszatot, vagyis össze-vissza hazudoznak. Valószínűleg elhangzott a más hasonló szituációkban is sokat hallott blöff: „Hölgyeim és uraim, nincs semmi ok a pánikra, uraljuk a helyzetet!" A félelemtől reszkető pincérek még hordják a bódító italokat, és még játszatni kényszerítik a halálsápadt zenekart.

Sokkal többen megmenekülhettek volna a Titanicról, ha attól a pillanattól kezdve, mikor a lék megnyitotta a kaput a gyilkos, jeges víznek, tervezetten szálltak volna a mentőcsónakokba. Jelenleg tehát ugyanez a helyzet: még tart az áltatás, még játszik a zenekar. Csak észre ne vegye senki sem, hogy milyen nagy a baj. Azért vannak ezek az áldz háborúk a kőolajért, az utolsó csepp kőolajért. Végül is előkerülnek a szűkre szabott mentőcsónakok. A mentőcsónakba szállás az egy különös helyzet. Azért különös, mert a mentőcsónakban még nincs ott a halál.

A mentőcsónakba be tud költözni a remény. Először is azért, mert ebben a döntő pillanatban prioritást kell adni a lényeges, meghatározóan fontos dolgoknak. Mi fér el egy végveszélybe került utas belső zsebében, minek ad prioritást?

Nem viheti senki sem magával utazóbőröndjét, öt rend ruháját, a szmokingját. A hely szűkre szabott! Marad a rajta lévő ruha, felesége féltve őrzött fényképe, talán egy biblia, a talmi földi életét jelképező tarokk kártya, vagy az utolsónak vélt „mentsvár", a lapos pálinkás üveg.

A második nagyon fontos dolog, hogy eltűnik a gyűlölködés. A mentőcsónakban hiába ül melletted egy néger, vagy egy zsidó, egy arab, vagy egy bárki, ez eltűnik, ott mindenkinek húzni kell a lapátot.

És a harmadik, talán a legfontosabb a dolog. Ott nem protekció alapján van a vezető. Tehát ott nem a kapitánynak az unokaöccse a mentőcsónakban az, akit követünk, hanem az a matróz, aki el tudja hitetni, hogy tudja, merre van a part. És mivel a part Krisztus, ezért a mentőcsónakban az vezet, aki tudja, hogy merre van az élet, merre van az irány.

A professzor úrral eltöltött idő pillanatoknak tűnt. Még nagyon sok kérdésem lett volna, de nem illett visszaélni egy elfoglalt ember szűkre szabott idejével.

Egy kérdés azonban még az autóbuszban is zaklatott. Mi lett azokkal a szerencsétlen utasokkal, akik már nem fértek a mentőcsónakokba. Nem tudtak, talán nem is akartak menekülni. Mi lesz korunk magára hagyott sok-sok hajótöröttjével? Hiszem és remélem, hogy a válságos, tragikus pillanatokban ott lesz mellettük egy idős, hajlott hátú, jóságos mosolyú árnyalak, aki mindenkit magához ölel, és csak annyit suttog: „Ne féljetek!"

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Pro Cultura Minoritatum Hungariae 2011

Kiíró: Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus

Beadási határidő: 2011. szeptember 30.

Pályázók köre: A program célja: Az elismerést olyan Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbséghez (bolgár, roma/cigány, görög, horvát, lengyel, német, örmény, román, ruszin, szerb, szlovák, szlovén, ukrán) tartozó személyek, szervezetek kaphatják, akik/amelyek kiemelkedő tevékenységet végeztek a Magyarországon élő nemzeti és etnikai kisebbségek körében az anyanyelvű kulturális örökség megtartásáért, fejlesztéséért, s tevékenységükkel hozzájárulnak a Kárpát-medence népeinek együttéléséhez.

A díjak száma maximálisan mindösszesen 8 db lehet.

A díjazásra jelöltek felterjesztése az MMIKL nemzetiségi munkatársai által összeállított jelölőlapon valamint annak mellékleteként maximum 3 oldalnyi indoklással történik.

A díj átadása laudátióhoz kötődik.

Elbírálás szempontjai:

1. szakmai életút/életmű elismerése,
2. adott nemzetiségi közösség folyamatos, tartós működése és a nemzetiség kultúrájában betöltött kiemelkedő tevékenysége,
3. az anyanyelvi kultúra bemutatása és elismertetése Magyarországon, illetve külföldön,
4. nemzetközi kulturális kapcsolatok kialakítása, erősítése.

A felhívás és a jelölőlap letölthető a http://www.mmikl.hu honlapról, vagy igényelhető a 225-6043; 225-6041 telefonszámon.

A jelöléseket szíveskedjenek a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus címére (postai vagy elektronikus úton) legkésőbb 2011. szeptember 30-ig elküldeni:

MMIKL

„Nemzetiségi Gála"

Lukács Mária osztályvezető, e-mail: lukacsm@mmikl.hu

1011 Budapest, Corvin tér 8.

Magyar Pro Bono Díj

Kiíró: PILNet Budapest

Beadási határidő: 2011. október 01.

Pályázók köre: bármely természetes vagy jogi személy

A díjat egy ügyvédi iroda, valamint egy ügyvéd kaphatja meg. Bármely természetes vagy jogi személy jelölhet egy vagy több ügyvédi irodát, illetve ügyvédet, akik az elmúlt évben kiemelkedő pro bono tevékenységükkel a közjót szolgálták. A PILnet a beérkezett jelölések alapján egy listát állít össze, melyet továbbít a Bíráló Bizottság részére. A Bizottság tagjai döntésüket önállóan hozzák meg az alább felsorolt kritériumok alapján. Az egyes kritériumokra 1-10 pont adható. A PILnet a pontokat összesíti és ez alapján a listából kiválasztásra kerül egy ügyvédi iroda, valamint egy ügyvéd, akik tárgyi díjazásban részesülnek.

A Bizottság az alábbi kritériumok alapján értékeli a jelölteket:

a) Jogi szolgáltatások ingyenes (pro bono) nyújtása magánszemélyek, társadalmi kezdeményezések és civil szervezetek részére.
b) Részvétel a civil szektor erősítésében, illetve civil szervezetek létrehozásában és fejlesztésében.
c) Oktatási, képzési és egyéb jótékonysági tevékenységekben való ellenszolgáltatás nélküli (pro bono) jogi közreműködés, mely a civil társadalom, vagy az állampolgári részvétel előmozdítását célozza meg.
d) Részvétel olyan programokban és kezdeményezésekben, amelyeknek célja a hátrányos helyzetű, vagy meghatározott társadalmi csoportok joghoz való hozzáférésének fejlesztése.
e) Szociális vagy jogi jellegű társadalmi tevékenységben elért eredmény.
f) Önkéntesség népszerűsítése, szerepvállalás jogi önkéntes (pro bono) munkában.
g) A szerepvállalás önkéntesen, ingyenesen – ellenszolgáltatás nélkül történt konzultációban, jogi tanácsadásban civil szervezetek részére, vagy civil szervezetek által segített egyéneknek, csoportoknak.

A díjátadás a novemberben megrendezésre kerülő „Ügyvédek Napja" rendezvény keretében, a többi kamarai díj átadásával egyidőben történik.

Postai cím: PILNet Budapest, Budapest, 1061 Paulay Ede utca 50.

Jelöléssel kapcsolatos további információ: http://www.probonougyved.hu

Civil érdekérvényesítés és közösségfejlesztés

Kiíró: Ökotárs Alapítvány

Beadási határidő: 2011. október 10.

Pályázók köre: Magyarországon bejegyzett, tevékenységüket vidéken is kifejtő civil szervezetek

A program célja: a civil szervezetek érdekérvényesítő, érdekképviseleti és a közösségi részvételt szolgáló tevékenységeinek megerősítése és fejlesztése, elsősorban – de nem kizárólag – vidéki településeken, bármely témában vagy ügyben, amennyiben az a köz javát szolgálja.

A felhívás keretében – elsősorban – az alábbi tevékenységekre lehet támogatást kérni:

- civil szervezet(ek) érdekérvényesítő kampányai, akciói konkrét ügyekben
- konkrét ügyekben a civilek érdekérvényesítését szolgáló állásfoglalások, előkészítő és háttéranyagok készítése, illetve (szükség esetén) a bírósági jogérvényesítés
- a helyi és regionális döntéshozatalban való közösségi és társadalmi részvételt szolgáló civil hálózatok, munkacsoportok és más együttműködések létrehozása és/vagy továbbfejlesztése
- a civil szervezet(ek) tagságának, társadalmi bázisának, elismertségének növelése, a szervezet fejlesztése a hatékonyabb érdekérvényesítés céljából
- az érdekérvényesítés és a társadalmi részvétel oktatása, elsősorban a helyi civil és regionális szervezetek ezirányú képzése – konkrétan felmerülő igény kapcsán.

Pályázatot a Magyarországon bejegyzett, tevékenységüket vidéken is kifejtő civil szervezetek nyújthatnak be. A megpályázható felső összeghatár nincs meghatározva, de a korábbi támogatási összegek nagyságrendjéről a honlapon található adományi listákból (http://okotars.hu/palyazoinknak/eredmenyek_nyertes_palyazatok) lehet tájékozódni. Rendelkezésre álló pályázati keretösszeg: 8 760 000 Ft

Indokolt esetben az Ökotárs Alapítvány egy-egy projekt megvalósításához mentori segítséget is tud biztosítani.

Beadás és döntés: Pályázatot az adomanyi.okotars.hu honlap online űrlapkitöltő rendszer használatával lehet beadni.

A döntés eredményét december 1-jén a http://adomanyi.okotars.hu honlapon teszik közzé. A pályázók ezt követően 1-2 héten belül e-mailben kapnak értesítést a döntésről (az esetleges elutasítás indokáról is).

A pályázat benyújtását követően hiánypótlásra minden pályázónak lehetősége van, ezért kérjük, hogy a beadás napját követő hetekben figyeljék a pályázatban megadott email cím postafiókját, mert a hiánypótlást kérő levelet oda fogjuk küldeni.

Elérhetőség:
1056 Budapest, Szerb u. 17-19. VI. emelet
Tel/fax:1/411-3500
E-mail:- tartalmi ügyekben: adomanyi@okotars.hu, technikai ügyekben: solyom@okotars.hu

A kiírás teljes szövege itt olvasható: http://adomanyi.okotars.hu/tartalom/programkiiras

Az áldozattá válás megelőzése, áldozatsegítés TÁMOP - 5.6.1.C-11/2

Kiíró: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
Határidő: 2011. október. 10.
Pályázók köre: Pályázóként jelen pályázati kiírás keretében a 2009. január 1. előtt bejegyzett, önálló jogi személyiséggel rendelkező, önállóan működő és gazdálkodó alábbi szervezetek pályázhatnak:

- Központi költségvetési irányító és költségvetési szervek
- Helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek
- Egyház, egyházi intézmény
- Alapítvány
- Nonprofit gazdasági társaság
- Egyéb egyesület
- Egyéb jogi személyiségű nonprofit szervezet

A projekt közvetlen célja: az állampolgárok áldozattá válásának megelőzését és a már bűncselekmény áldozatává vált személyek sérelmeinek kezelését célzó ellátórendszer hatékonyabbá tétele az állami és nem állami szervezetek helyi együttműködésének kialakításával, az állami és nem állami szervezetek által nyújtott szolgáltatások fejlesztésén és összekapcsolásán keresztül.

Támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás.

Támogatás mértéke: a projekt elszámolható összes költségének legfeljebb 100%-a.

Támogatás összege: A jelen pályázat keretében igényelhető támogatás összege: legalább 60.000.000 Ft, de legfeljebb 150.000.000 Ft lehet.

Az önrész összetétele: jelen pályázati felhívás esetében nem releváns.

A pályázati kiírással kapcsolatos további információk és dokumentumok a http://www.nfu.hu honlapról tölthetőek le.

A Szolgáló Szeretet Alapítvány, a Nevelők Háza Egyesület, a Nevelők Háza Kórusalapítvány, a 3. Szektor Alapítvány, a Gárdonyi Géza Alapítvány és az Endokrin és anyagcsere betegekért közhasznú alapítvány 2010. évi közhasznúsági jelentése megtalálható a www.civilhaz-pecs.hu honlapon.

ÚJ SZÉCHENYI TERV

SANSZ – ESÉLYEGYENLŐSÉGI NAP

SELLYE

IDŐPONT: **2011. szeptember 07. (szerda), 10.00-16.00**
(Eső esetén: 2011. szeptember 14 (szerda))

HELYSZÍN: **Sellyei Strand és Termálfürdő**
7960 Sellye, Fürdő utca 43.

PROGRAM:

10^{00}-11^{00}: Esély a családi gazdálkodásra: termeld meg magadnak, öngondoskodás, önellátás: Ötletek, lehetőségek bemutatása

10^{00}-12^{00}: Gyermek ÖKOjátszóház: „csináld magad a játékaidat", természetes anyagok, a természet védelme, ügyességi játékok

12^{00}-13^{00}: Civil Fórum

13^{00}-16^{00}: SZOCIOPOLY – Gazdálkodj, ahogy tudsz – Ebben a játékban bárki kipróbálhatja, mire is elég a segélyből, családi pótlékból, GYES-ből, fekete munkából szerezhető jövedelem. A Gyermekszegénység Elleni Programiroda társasjátéka, az Esélyek Háza közreműködésével.

CSALÁDI KASSZA – egyéni tanácsadás

13^{00}-16^{00}: Munkaerőpiaci tanácsadás

13^{00}-16^{00}: 5 próba – Játékos feladatok az esélyegyenlőség jegyében
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza Pécs, Ökováros, Ökorégió Alapítvány, Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft., MásKépMás Esélyegyenlőség Emberközpontú Szemlélettel Alapítvány, Ifjúságért Egyesület és a Mobilitás Dél-Dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgálat közreműködésével

14^{00}-16^{00}: Esély az egészségre: vérnyomásmérés, vércukormérés, egészséges táplálkozás, mozgás tanácsadás, közös torna gyógytornász irányításával

15^{00}-16^{00}: Önkéntesség: a közösség szervezése, önmagunk fejlesztése, a Baranya Megyei Önkéntes Centrum bemutatkozása

Zárás és Tombolasorsolás

A STRANDRA A BELÉPÉS A RENDEZVÉNY IDEJE ALATT DÍJTALAN, MINDEN ÉRDEKLŐDŐT BÜFÉVEL VÁRUNK.

Az Esélyegyenlőségi Nap a TÁMOP-5.5.1/A-10/1-2010-0011 SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében c. pályázati projekt keretében valósul meg!

MOBILITÁS ESÉLYEK HÁZA ÖKOTÁRS ZÖLD-HÍD MÁSKÉPMÁS NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden csütörtökön 15 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái (első próba szeptember 5-én)
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor (szeptember 6-tól)
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása (szeptember 13-tól)

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden szerdán 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
(szeptember közepétől)
Vezeti: Nemerey Péter

Minden hétfőn15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva, Jászai-díjas művész*

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB (októbertől)
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
(első alkalom szeptember 2-án)
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Boros Julianna, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Knyihár Éva, Major Vera, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Füri Ildikó, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Civil Közösségek Háza

House of Civic Communities

Kulturális események, koncertek, kiállítások

Több mint 70 bejegyzett szervezet

Civil Szolgáltató Központ

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Baranya Megyei Esélyek Háza

Képzés, közösségfejlesztés, tanácsadás

Cultural events, concerts, exhibitions

More than 70 registered NGOs

Civil Supporting Center

Volunteer Center in Baranya County

House of Equal Opportunities in Baranya County

Training, community development, counseling

A Civil Közösségek Házát
a Nevelők Háza Egyesület működteti
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: +36 72 215543, Fax: +3672 315679
www.civilhaz-pecs.hu

BARANYAI
125 Ft
Civil Forrás
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VII. ÉVFOLYAM - 7. SZÁM
2011. SZEPTEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA OKTÓBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2011. október 7-ig** látható **Jegenyés Diána** szobrászművész „Csillagszoba" című kiállítása a **Barokk Pavilonban** újonnan nyíló Barokk Galériában.
  A kiállítás megtekinthető: hétköznaponként 10-18 óráig
- **2011. október 4-ig látható** az **Erfurti Pszichoszociális Centrum Nyitott Műhelyének** kiállítása **„A lelkünk színes"** címmel.
  A kiállítás megtekinthető: hétköznaponként 9-19 óráig
- **2011. október 5-én, szerdán 17 órakor** nyílik **Angelo Minuti** – szobrász,
  Balogh István Péter – festőművész,
  Claudine Pots – festőművész,
  Gerd Messmann – festőművész és
  Josef Hasenöhrl – festőművész
  „Együtt" című kiállítása
  A kiállítást megnyitja: Husz Mária, esztéta
  A kiállítás megtekinthető: 2011. november 8-ig
- **2011. október 13-án, csütörtökön 18 órakor nyílik a Pécs-Baranya Művészeinek Társasága** – Festészet-napi kiállítása a Barokk Galériában.
  A kiállítás megtekinthető: 2011. november 4-ig
- **2011. szeptember 22-től látható Dozvald János „Aesthetical recycling"** című fotókiállítása.
  A kiállítás megtekinthető: 2011. október 16-ig
  A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Október 1-jén, szombaton 10 órakor
Egészségnap
ALAPÍTVÁNY A DIABÉTESZES GYERMEKEKÉRT ÉS FIATALOKÉRT

Október 4-én, kedden 17 órakor
„A fél perifériától a centrum felé"
Harsányi Iván könyvbemutatója, valamint **Nádor Judit** előadása fél éves dél-amerikai tartózkodásáról
PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG

Október 4-én, kedden 18 órakor
Vendég: **Colin Foster**, szobrászművész, a PTE Művészeti Kar dékánja
MECSEKI FOTÓKLUB

Október 5-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub – Candy
Ausztrál romantikus dráma, 104 perc, 2006
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Október 11-én, kedden 18 órakor
Laczik Dénes: Ciprusi barangolások a macchiától a fekete fenyvesekig
Előadónk áprilisi túrájáról tart vetítéssel egybekötött élménybeszámolót.
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET

Október 11-én, kedden 18 órakor
VIZEK – PARTOK – EMBEREK
Tillai Ernő előadása
MECSEKI FOTÓKLUB

Október 17-én, hétfőn 17 órakor
„Hogyan zajlik a dyslexia vizsgálata?"
Az erről szóló kisfilm betekintést nyújt az érdeklődők számára a vizsgálatok menetébe, segítséget nyújt a tünetek felismeréséhez.
DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET

Október 19-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub – Egy fiúról
Színes, magyarul beszélő, angol-amerikai-francia-német romantikus film, 97 perc, 2002
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Október 25-én, kedden 17 órakor
200 éve született Liszt Ferenc
Előadó: Ivasivka Mátyás
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Október 25-én, kedden 17.30-kor
Ausztria Nemzeti Ünnepe
BARANYA STEIERMARK BARÁTI TÁRSASÁG

Október 25-én, kedden 18 órakor
Ismerjük egymást?
„Vetélkedő": név nélkül vetített képekből a stílus alapján ráismerünk-e egymás képeire?
MECSEKI FOTÓKLUB

Október 26-án, szerdán 17.30-kor
Lahti és Pécs közötti egyházi kapcsolatok
Vendégek: Németh Zoltán, a pécsi evangélikus gyülekezet lelkésze
és Müller Mónika, a gyülekezet másodfelügyelője.
PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG

Október 26-án 17.30-kor
„Idén egy esztendős a Pécsi Orosz Kórus"
Koncert a kórus megalakulása alkalmából
Műsoron orosz népdalok acapella és zongorakísérettel
PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG

Tisztelt Olvasó,

TARTALOM

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 3

Pécs, pünkösdi kórusverseny, hársfaillat 7

A 22. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny díjai 8

Esélynap 10

Sansz Filmklub 12

Beszélgetés dr. Kellermayer Miklós emeritus professzor úrral 14

Pályázati ajánló 16

Esélyegyenlőségi nap Sellyén 18

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében

TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be „SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében” címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú projekt megvalósítása megkezdődött. Az elnyert támogatási összeg: 42 423 478,-Ft a támogatás mértéke a projekt elszámolható összes költségének 100 százaléka.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

ÁLLÁSKERESŐK TEAHÁZA

Álláskeresők Teaháza önsegítő csoportfoglalkozások az álláskeresők számára szervezett program január óta zajlik. Összesen 3 településen: Mágocs, Mohács, Sásd. Szeptember hónaptól pedig a sellyei kistérségben is elindult. A résztvevők igényeihez igazodva, konkrét állásajánlatokat, információkat nyújtanak munkatársaink. Ezenkívül saját élményen alapuló non-formális, tapasztalati tanuláson alapuló ismeretátadás módszerével zajlik a teaház szolgáltatás.

TANÁCSADÁS

Az álláskeresők részére történő egyéni tanácsadás keretében az ügyfélfogadás folyamatosan működött és működik a jövőben a következő helyszíneken:

Pécs (helyszín: Pécs Keleti Civil Kapcsolatok Háza, időpont: hétfő 12-16 óráig)

Mágocs-Alsómocsolád (helyszín: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, időpont: szerda 9-12)

Mohács (helyszín: Duna Irodaház, időpont: csütörtök 9-12 óráig)

MUNKAERŐ-PIACI TANÁCSADÓ ELÉRHETŐSÉGE: CSISZÁR TAMÁS, 30/816-9806

ESÉLYEGYENLŐSÉGI NAPOK

Az elmúlt időszak leghangsúlyosabb esemény 5 helyszínen megvalósuló helyi akciók, un. Esélyegyenlőségi Nap volt. A helyszínek egyben a SANSZ projekt végp[illegible] is: Alsómocsolád, Pécs, Sellye, Mohács, Kémes.

Az esélyegyenlőségi napok (mint helyi akciók) a társadalmi befogadás elősegítését, a diszkrimináció csökkentését, az esélyegyenlőség megvalósítá[illegible]élozzák, az egységes tematikai vázlatot, [illegible]rtnerek a helyi igények figyelembe vételével alakították[illegible]

Minden helyszínen más a központi téma, amely köré épülnek a nap rendezvényei, tevékenységei.

1. Alsómocsolád – 2011. szeptember 3.

- [illegible]rsadalmi integráció és családi szolidaritás – fókuszban a szépkoruak.
- A[illegible]mocsoládi Őszi-Fény Integrált Idősgondozási köz[illegible] bemutatása – válaszok a gyakorlatban
- Főzőverseny

2. Sellye – 2011. szeptember 7.

- Esély a családi gazdálkodásra: termeld meg magadnak, öngondoskodás, önellátás : Ötletek, lehetőségek bemutatása
- Az esélyegyenlőségről a gyerekek, fiatalok nyelvén – közösségi játékok

3. Pécs – 2011. szeptember 16.

- akadálymentes turizmus (német modell alapján)
- Mural Painting (az EKF projekthez kötődve, fiatalok együtt kézlenyomatot hagynak) – a „Falunk" című börtön-dokumentumfilm bemutatása és kerekaszta[illegible]lgetés
- SANSZ – Esélyliget – Szent István tér

4. Mohács – 2011. szeptember 24.

- környezettudatosság, környezeti fenn[illegible]rhatóság
- [illegible]játszóház

5. Kémes – 2011. október 7.

- munkaerő-piaci hátrányok,
- romák esélyegyenlősége,
- gyermekkori prevenció

KÉPZÉS

A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. szervezésében, a végpontot működtető Kémes Körzet Gyermekeiért Alapítvánnyal együtt[illegible]ködve két akkreditált képzés indulhatott el szeptember közepétől Kémesen.

A számítástechnikai alapismereteket nyújtó 80 órás képzésnek a helyi általános iskola ad helyet és az oktatást is sikerült helyi tanárral megoldani. A 16 jelentkező szeptember 15-én kezdet[illegible]november 15-én[illegible]res vizsgát követően kaphatja meg a tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítványt.

A „Kézenfogott családok" – a családokat erősítő komplex képzési program kidolgozásában a bólyi[illegible]dsegítő központ is közreműködött. A képzés célja felkészíteni a családokat az ésszerű gazdálkodásra, az egészséges életmódra, korszerű táplálkozásra, a sikeresebb munkahelykeresésre, illetve a munkahely megtartására. A résztvevők olyan praktikus ismereteket sajátíthatnak el, melyek a mindennapi életet, valamint a változó világban történő eligazodást segíthetik.

A 120 órás képzési programban ezúttal olyan emberek is részt vehetnek, akik nem tudták befejezni általános iskolai tanulmányaikat.

A szeptember 27-én induló 8 fős csoport november végén kaphatja kézbe a tanúsítványt.

És még előttünk áll:

- Projektmodellező Klub Sellyén – a klub célja, helyi problémákra, felvetésekre reagálva megoldások, projektek kidolgozása, melyek megfelelő pályázati kiírás esetén benyújtásra is kerülhetnek
- Tanulmányút Madridba – november – környezettudatosság, intelligens erőforrások használata

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet) 7624 Pécs, Szent István tér 17. Tel.: 0672/511-815 tamop551@civilhaz-pecs.hu, www.civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. (konzorciumi partner)
7625 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100 www.ddrfk.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Önkéntesek Hete Pécsett

2011 az Önkéntesség Európai Éve, ennek keretén belül több önkéntességet népszerűsítő program is megrendezésre került szerte

az országban. Az Önkéntesek Hete idén kiemelt figyelmet kapott. A rendezvény június 4. és 12. között várta az önkéntesség iránt érdeklődőket, hogy kreatív programokkal bővítse ismereteiket, valamint aktív társadalmi részvételre sarkallja őket. Az önkéntesség elismertségét erősítő az ország nagyvárosaiban megrendezésre került program során az egyes önkéntes szervezetek tagjai személyes történeteiken keresztül mutatták be az önkéntes munka lehetőségeit, arra ösztönözve a lakosságot, hogy aktívan kapcsolódjanak be és végezzenek maguk is önkéntes tevékenységeket. A programok megvalósulását segítette elő az a pályázat, melynek keretében a résztvevő szervezetek az Európai Unió által biztosított támogatást nyerhettek a valós igények alapján, önkéntesek bevonásával szervezett akciók lebonyolítására.

A pécsi helyszínen a Baranya Megyei Önkéntes Centrum kínált színes programsorozatot az érdeklődőknek. Az Önkéntesek Hetének nyitó rendezvényén Nagy Csaba Megyei Város alpolgármestere, valamint a Külügyminisztérium képviselője köszöntötte az egybegyűlteket. Ezután a vendégek

különböző előadásokon (*Vecsei Miklós: Nyomorterep – a Magyar Máltai Szeretetszolgálat önként vállalt feladatai; Oross Jolán: Karitatív*

szervezetek szerepe és lehetősége a roma Integrációban; Dr. Kákai László: A karitatív civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának alakulása az elmúlt 20 év során; Závodi Emese: Az Önkéntes Diakóniai Év tapasztalatai és jó gyakorlatai) és workshopokon vehettek részt. A Karitatív Expo lehetőséget adott a karitatív tevékenységgel foglalkozó intézményeknek, egyházaknak és civil szerveteknek a bemutatkozásra. Ennek keretén belül a lelkes látogatók a Retextil Alapítvány közreműködésével

elkészítettek egy patchwork takarót, felajánlásra került a „Vadrózsa" Biztos Kezdet gyerekház kisgyermekei számára. A játékos kedvűek pedig a Monopoly – gazdálkodj, ahogy tudsz! játék során megtapasztalhatták mire is elég a segélyből, családi pótlékból, GYES-ből, fekete munkából szerezhető jövedelem. A programokat olyan előadások is színesítették, mint például a Romano Glaszo népzenei együttes produkciója, a Bóbita Bábszínház Csillagfiú előadása, vagy a Barcsi Fiúk koncert és táncház.

A szakmai ismeretbővítést segítették elő a Kaleidoszkóp workshopok is, melyeken olyan szervezetek tagjai vettek részt, akik maguk is foglalkoztatnak önkénteseket. A program kiváló lehetőséget adott a tapasztalatok cseréjére, a jó gyakorlatok bemutatására, további kapcsolatok építésére, új ötletek és kezdeményezések átbeszélésére.

A Kultúrkert adott helyet a Kaleidoszkóp Pavilonnak, melyben az Europe Direct által berendezett Európa szoba várta a látogatókat. A betérő vendégek informálódhattak a külföldi munkavállalás lehetőségeiről, ösztönd díjprogramokról, az EU-elnökségről, valamint nemzetközi kapcsolatokról. Az FH-Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat előadásán részletesen bemutatásra került a külföldi önkéntes program, mely ugródeszkát jelenthet a fiatalok számára. Emellett a Zöld-Híd Alapítvány kiállítása és a Baranya Megyei Önkéntes Centrum „Te is lehetsz önkéntes!" programja is bővítette az önkéntesség előnyeiről szóló rendezvények sorát.

Az Önkéntesek Hetén egy egész várost megmozgató akcióra is sor került. Az „Add az idő d 1%-át!" időadomány és során lelkes

önkéntesek járták a város utcáit, megszólítva a járókelőket. A program célja az volt, hogy minél szélesebb körben elterjesszék az önkéntességet, valamint minél több embert aktivizáljanak. Az akció során összesen 180 óra

került felajánlásra, különböző szervezetek számára. Emellett a Civil Közösségek Házának udvarán több érzékenyítő projekt is várta az érdeklődőket. Az Érzékenyítő Labirintuson való áthaladás egy teljesen új élménnyel ajándékozta meg a látogatókat. A Gondoskodás Táljával és a benne lévő tárgyak szabad cserélésével az egymásra figyelésre, a közösségi összefogásra és a közösség gondoskodására hívták fel a figyelmet. A Titkok Doboza pedig egy igazi kihívást jelentett a játékosoknak, hiszen csak a „tárgyak" hangjából, súlyából, megérzéssel lehetett következtetni a dobozban rejlő dolgokra. Az építés kedvelői is lehetőséget kaptak egy közös projekt megvalósítására a PTE Pollack Mihály Műszaki és Informatikai Kar udvarán. A „Dobozokból nyíló világ" program során a résztvevők saját dobozaikból építhették meg közös házukat a bezáruló, szűkülő; illetve táguló, kiterjedő világ megtapasztalására.

Az Önkéntesek Hetének keretében a Baranya Megyei Önkéntes Centrum a Pécsi Tudományegyetem több karára is kitelepült, hogy a fiatalok körében is bemutassák tevékenységüket. Emellett közös ifjúsági programot – „Szemétszedő akció az Ormánságban" – is szerveztek a Pécsi Színtérrel és a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft.-vel.

A programkínálatot színesítették a város közterein megvalósuló kiállítások is. Az „AROMA" – Színek, képek és arcok a romák világából című vándorkiállítás a romák speciális látásmódjára, vizuális szemléletére és alkotásaira fókuszált. Az „AROMA" bizonyította: a művészet esszenciáján keresztül képesek vagyunk meghaladni előítéleteinket, és a valóság teljesebb, izgalmasabb arcát mutatja felénk. A Civil Közösségek Házában került bemutatásra a Sokszínűség az EU-ban – Válogatás az elmúlt 10 év diszkrimináció ellenes plakátjaiból, és a Fregoli – Rádóczy Bálint fotósorozata. Az Önkéntesség Európai Éve alkalmából a Pécsi Kulturális Központ és a Baranya Megyei Önkéntes Centrum fotópályázatot hirdetett „Önkéntesen, Pécsért és Baranya megyéért" témakörben, melynek legjobb pályamunkáit kiállította a Széchenyi téren. A kiállítás fő célja volt, hogy óriás fotókon keresztül mutassa be az önkéntesség értékeit és mindazt a pozitív energiát, mely az önkéntességgel jár.

Az Önkéntesek Hetének zárórendezvénye a Párbeszédek éjszakája a Pécsi Est Café-ban került megrendezésre. Az este a magyar virtus jegyében zajlott, a szórakozni vágyók három ingyenes koncerten (Dutar, Folkfree, Goulasch Exotica) vehettek részt.

Ágoston Gabriella
Baranya Megyei Önkéntes Centrum
Önkéntesség Európai Éve 2011 Információs Pont
önkéntes munkatárs

Civilek az Ördögkatlan fesztiválon

Immáron negyedik alkalommal került megrendezésre augusztus elején az Ördögkatlan Fesztivál, melyen számos civil szervezet képviseltette magát. A fesztiválozók egyszerre több helyszínen – Nagyharsány és Szoborpark, Kisharsány és Vylyan terasz, valamint Palkonya – élvezhették a Katlan által kínált programokat. **A Baranya** Megyei Önkéntes Centrum és a **Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza által életre keltett, Nagyharsányban, a Helytörténeti Múzeum udvarában helyet kapott Esélykikötőben olyan szervezetek** *(az esélyegyenlőség, az emberi jogok tudatosítása, a környezetvédelem, az önkéntesség területén)* **kaptak helyet, amelyek szerették volna megismertetni munkájukat a hozzájuk látogatókkal, valamint játékos feladatokkal szórakoztatni az érdeklődőket. Minden vállalkozó kedvű résztvevő kapott egy „útlevelet", amibe a szervezeteknél teljesített feladatok, próbák után egy-egy pecsét, aláírás került. Aki kiállta a 7 próbát, vagyis ellátogatott legalább hét szervezethez, az a nap végén megrendezésre kerülő sorsolásokon a civil szervezetek által felajánlott értékes ajándékokkal gazdagodhatott.**

A fesztivál középpontjában idén az önkéntesség állt, hiszen 2011 az Önkéntesség Európai Éve. Ennek keretében több program is megrendezésre került a Baranya Megyei Önkéntes Centrum szervezésében. Az élményfotózás, a memóriajáték és a keresztrejtvény mellett az Önkéntesség Élő Lexikona lehetőséget adott az önkéntességről való beszélgetésre, a tapasztalatok és élmények megosztására. A látogatók az Olvasóligetben pihenhettek, olvashattak, valamint a KuPé Közhasznú Egyesület folyóiratának munkatársaival beszélgethettek. A fesztivál ellátogatott az Önkéntes Központ Alapítvány által szervezett Önkéntes Roadshow, mely üzenő falként funkcionáló zsebes paravánnal, önkéntes fotókiállítással, baba és illatpárna varrással várta az érdeklődőket. Az elkészült produktumokat pedig fel is ajánlhatták a rászoruló gyermekek számára.

A kitelepült civil szervezetek különböző területeket képviseltek, más-más problémákra hívták fel a látogatók figyelmét. Céljuk volt többek közt a látókörbővítés, az emberek gondolkodásának kiszélesítése, a társadalmi aktivitás élénkítése.

Az esélyegyenlőséggel foglalkozó szervezetek *(Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza, Humana Egyesület, „Fogd a kezem" Alapítvány, Színes Gyöngyök Délvidéki Roma Nőkért Egyesület, MásKépMás Esélyegyenlőség Emberközpontú Szemlélettel Közhasznú Alapítvány, Retextil Alapítvány, Faág Baráti Kör Egyesület, Ködből Palotát Egyesület)* olyan programokkal készültek, melyek által a látogatók betekintést nyerhettek a társadalom által kirekesztettek, a hátrányos helyzetűek, és a fogyatékossággal élő emberek életébe. A játékok kipróbálása után *(szociopoly, társasjátékok különböző témakörökben, hennafestés, illat-hang memory, szájjal-lábbal festés)* az emberek képet kaptak napjaink meghatározó szociális problémáiról.

A környezetvédelemmel foglalkozó **szervezetek** (Baranya Megyei Zöld Kör, Zöld-Híd Alapítvány, Tudatosan a Környezetünkért Alapítvány) olyan kreatív játékokkal várták az érdeklődőket, mint például az ökolábnyom számítás, a tudatos vásárló játék, az ökotudatos játszóház, vagy a különböző fűszerfelismerés.

Kiemelt szerepként nagy hangsúly helyeződött a fiatalokra. Az ifjúság segítését megcélzó szervezetek *(Miért Ne?! Csoport, Baranya Ifjúságért Nonprofit Kft., Van1Hely Kulturális és Szabadidős Egyesület, Mobilitás Dél-Dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda, INDIT Közalapítvány Alternatíva Ifjúsági Iroda)* olyan tematikával készültek a fesztiválra, melyben helyet kapott a kulturális élet színesítése, a közösségfejlesztés, a prevenciós programok, a külföldi lehetőségek és önkéntes programok, a tanácsadás, valamint az információszolgáltatás. Sátruknál a látogatóknak lehetősége nyílt különféle hangszereket kipróbálni és készíteni, kézműveskedni, memóriával nagyméretű társassal játszani, illetve megismerni Európát.

Mindezek mellett a programkínálatot színesítette a Zöld-Híd Alapítvány által szervezett Önkéntes Szakmai Műhelymunka; az Igazgyöngy Alapítvány kiállítása, a Mi-Meséink – Alkotások a nyomor széléről; a Pro-Cserehát Egyesület projektje, a Szegény Cigányok – Szegény Cserehát; a SANSZ Filmklub; valamint a Faág Baráti Kör és a Ködből Palotát Egyesület családi kuckója, valamit a Szent Márton Caritas Alapítvány bemutatkozása, és a Színes Gyöngyök Egyesület délutáni táncórái is. Így a koncertek és színielőadások mellett mindenki megtalálhatta az érdeklődési körének megfelelő programot.

Ágoston Gabriella
Baranya Megyei Önkéntes Centrum
Önkéntesség Európai Éve 2011 Információs Pont
önkéntes munkatárs

Globális tapasztalatcsere

A Zöld-Híd Alapítvány 2011. szeptemberében 5 napos tanulmányúton vett részt Dániában. A „Globális tapasztalatcsere” című projekt megvalósulására az elnyert NCA támogatás teremtette meg a lehetőséget. A projekt célja a magyarországi civil szervezetek külföldi és nemzetközi szervezetekkel való együttműködése, tapasztalatcseréje, nemzetközi jó gyakorlatok meghonosítása. Az általunk megismert dániai civil szervezet, a *Crossing Borders* hasonló célokért küzd, tevékenységeikben számos párhuzamot véltünk felfedezni. A dániai szervezetnek több projektje van, mely nemzetközi szinten működik. A Klíma Nagykövet Program, illetve a Globális Nevelés Program, olyan nagyszabású, sikeres projektek, melyeket szeretnénk adaptálni a hazai gyakorlatba is. Szervezetünk egyik fő célkitűzése a globális nevelés területének hazai, nevelési és oktatási programokba való bekerülésének elősegítése. A globális nevelés fontosságát döntéshozóink már hazai szinten is elismerték, azonban a közoktatásban még nem kapta meg a megfelelő kereteket, többnyire civil szervezetek munkájához köthetők a globális nevelés projektek. A nemzetközi gyakorlatban már nagyobb múltra tekint vissza a globális nevelési projektek megvalósítása. A tanulmányút során az ott tapaszaltak alapján, hasonló projektet szeretnénk megvalósítani, ezáltal elősegítve a nevelési terület létjogosultságának elfogadását, mind az informális, mind a nem-formális, mind a formális oktatásban. A program összeállításánál a globális és környezeti nevelési tevékenység megismerése volt a fő szempont, emellett a környezetvédelemhez, fenntarthatósághoz kötődő intézmények, helyszínek, üzemek megtekintése. Az általunk meglátogatott *Crossing Borders* nevű civil szervezet székhelye a dán fővárostól, Koppenhágától 35 km-re festői környezetben fekvő kikötővárosban, *Humlebaek*. A *Krogerup College*, vagy ahogy ott nevezik *„folkehøjskole”*, azaz *népfőiskola* ad otthont a szervezetnek. Dániában elterjedt a „népfőiskola” intézményrendszere, amit a dánok az élethosszig tartó tanulás egyik fontos

Kornborg-kastély

Ökofalu

állomásának tartanak. Talán kevesen tudják, hogy ezt a nem formális oktatási – nevelési formát *Grundtvig* vezette be a 19. században. A dán kormány által jelentős összegekkel támogatott népfőiskola látogatásának egyetlen feltétele a 18. életév betöltése. Ez az út szabaddá válik a közösségi tanulásra, a felfedezésre és az együtt gondolkodásra. S, hogy az oda érkező, tanulni vágyó, lelkes fiatalok ne csak a lelküket táplálhassák, egy *Krogerup Avlsgaard* nevű ökogazdaság működik a népfőiskola mellett. Az itt megtermelt fűszerek, zöldségek, sajtok garantáltan 100%-ban organikusak. A *Crossing Borders* szervezet vezetője *Garba* ugyan nem mondható tipikus dánnak, hiszen Mauritániából származik, azonban hatalmas élettapasztalatával, pozitív életszemléletével jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy az ott töltött idő felejthetetlen le-

gyen mindenki számára, akit bármilyen okból odasodor az élet. Ha bárkit megkérdeznénk, hogy mi jut eszébe Dániáról, n elsőre a híres „skandináv jóléti modellt”, a „kis hableányt”, az Andersen meséket, Hamlet –et a dán királyfit, a Tuborgot, vagy a LEGO-t említené, ám Dánia ennél jóval több és gazdagabb, főként „zöld szempontból”. Utunk során számos olyan helyszínen jártunk, me-

Népfőiskola

lyekből több ötletet is meríthettünk jelenlegi projektjeinkhez. Talán sokan ismerik a Zöld-Híd Alapítvány Interaktív Oktatótermét, az Öko-Kuckót. Ennek a dániai változata az

Közlekedés kerékpárral

„*Experimentarium*”, ahol egy földrengést is megtapasztalhattunk, mint fizikai, kémiai és biológiai megfigyeléseket tettünk játékos formában. Dánia kulturális szempontból is sok kincset rejt. A Humlebaekben található híres Louisiana Múzeumból amellett, hogy gyönyörű panoráma nyílik Svédországra, számos fenntarthatósággal kapcsolatos kiállítást

Koppenhága

is megtekinthető. A 2000 óta világörökségi területté nyilvánított Kronborg-kastély a modern kor technikai vívmányai segítségével p[illegible] minden korosztály számára élvezetessé teszi a kiállítást. Dánia a világ egyik legzöldebb és legszelesebb állama. Energiaellátásának jelentős részét a szélenergiából fedezi, sőt olyan sziget is található itt, mely 100%-ban megújuló energiára épül. A kerékpározás pedig, mint környezetbarát közlekedési forma a dánok mindennapi életének szerves része. Az út során számos tapasztalattal, élménnyel gazdagodva, új ötletekkel, tervekkel tértünk haza, melyek által színesíthetjük globális nevelési tevékenységünket.

Valkó Kornélia
Zöld-Híd Alapítvány

Nyhavn kikötő

Az eltűnő Pécs nyomában

Trebbin Ágost

Mindig nagy szomorúság tölti el öreg szívemet, amikor egy jól ismert, régi épület tűnik el örökre a város mindennapi életéből. Sajnos az urbanizáció rideg, racionális, és nem tűr érzelgősséget. A fejlődő város érdekei sajnos legtöbbször egyértelműek: ami útban van, annak el kell tűnnie.

Nekem, és a hozzám hasonló, korosodó városi polgártársaimnak azonban nem ilyen egyértelmű az ügy. Mi még hajlamosak vagyunk, hogy nosztalgiával és szeretettel gondoljunk vissza nagyszüleink, szüleink és fiatalságunk kedves városára, a régi Pécsre.

Ezen a főpályaudvar előtti, meglehetősen bűzös, kopár, nyüzsgő forgalmú téren valószínűleg már csak néhány autóbuszra váró embernek jut az eszébe, hogy valamikor, hajdanán állt itt egy kedves, hatalmas vadgesztenyefákkal körülvett vendéglő, a Ketterer. Nagyapáinknak bezzeg nem kellett felidézni, milyen is volt ez a népszerű vendéglő. Legalábbis nagymamának mindig ez volt az inkvizíciós kérdése a netán megkésve hazaérkező nagypapához: „Hol voltál Géza, csak nem a Kettererben?"

Most lépjünk be a virtuális szellemfalak közé, és idézzük fel a már fakuló emlékeket.

A vendéglő belső, éttermi terében, faborítású, fenyőberakással díszített, otthonos terem állt a törzsközönség rendelkezésére. A nagyméretű éttermi asztalok, kényelmes székek tették teljessé a képet.

Kik is alkották a Ketterer vendéglő-étterem törzsközönségét? Helybeli iparosok, kereskedők, kistisztviselők, vonatindulásra váró falusi értelmiségiek és természetesen a vasúti tisztviselői kar jeles képviselői.

A belső helyiséget a külső söntéstől boltíves, ódon, a sok dohányfüsttől megfeketedett tölgyfaajtó választotta el. A söntés falait jól tisztítható, ízléses Zsolnay-csempe borította. A söntés hatalmas forgalmát elsődlegesen a „futó", vonathoz siető vendégek biztosították.

A belső helyiséget kiegészítette még a vendéglő dús lombkoronájú gesztenyefákkal beárnyékolt, kellemes nyári kerthelyisége. A régi világban ez igen kedves tartózkodási helye volt a Ketterert felkereső számos kompániának. A habzó sörrel teli kriglik mellett kellemesen lehetett megbeszélni az érdekes városi pletykákat, és a kerthelyiség sok viszontagságot megélt asztalainál hatalmas snapszli partik zajlottak. A kerthelyiség környéke állandó tekegolyó csattogástól volt hangos. Szombat és vasárnap délután felváltva harsogott a katona- és a cigányzene.

Most nézzünk néhány kronológiai adatot a vendéglő történetéből:

1868-ban, a Pécs-barcsi vasútvonal megnyitása alkalmából megépült jelenlegi helyén az első jelentős forgalmat lebonyolító pécsi főpályaudvar. Az addig elhanyagolt, jobbára gazos térség új életre kelt.

A vasút pezsgő életet varázsolt a környékre. Jövő-menő utasáradat, málháikat cipelő hordárok, hatalmas kosaraikkal piacra sietők, pirospozsgás falusi menyecskék.

Különösképpen nagy volt a felfordulás katonai bevonultatások idején.

A Monarchia 1878. július 29-én hozzálátott az addig török uralom alatt álló Bosznia és Hercegovina megszállásához. Az események kapcsán mozgósították a pécsi csapategységeket is. A régi világban a bakák szerfelett nagy hívei voltak a sörivásnak, így azután nem lehetett csodálni, hogy a főpályaudvar szomszédságában – először csak egy szerény pavilonban – megkezdték a csapolt sörök árusítását. Ez volt a későbbi vendéglő őse.

Pécs a 19. század végére vasúti csomóponttá vált. 1882. novemberében megvalósult a nagy álom. A fővárost és Pécsett vasútvonal kötötte össze.

1896-ban, a Millennium évében Ketterer Gyula, az élelmes pécsi vendéglős szakember elérkezettnek látta az időt, hogy az állomás előtti forgalmas téren állandó, télen-nyáron üzemelő vendéglőt építtessen.

1913. októberében tovább nőtt a „Ketterer" népszerűsége. Előteréből indult a belváros felé a pécsi villamos.

A vendéglő egyre nagyobb forgalmat bonyolított le. 1926-ban, a gazdag tulajdonos, Ketterer Lajos már a szállodaépítés gondolatával foglalkozott. A biztató és hamar megtérülő üzleti vállalkozáshoz a Pannónia Sörgyár Rt. is anyagi kezességet vállalt volna. Sajnos az akkori súlyos inflációs gazdasági helyzet keresztül húzta a számításokat.

A híres vendéglőt Ketterer Lajos és neje több évtizeden át nagy szorgalommal és hozzáértéssel vezette.

1939-ben meghalt Ketterer Lajos. A vendéglőt ezután a tulajdonos özvegye irányította tovább.

1946-ban megváltozott a világ. Az új rezsim felszámolta nagy múltú Ketterer család örökségét, a vendéglőt hamarosan államosították.

Az epilógushoz hozzátartozik, hogy a vendéglő állami kézben is tovább üzemelt, nagy hasznot hajtva a népgazdaságnak.

Az 1970-es évek végén az átszervezett és kibővített városi autóbusz forgalomnak szüksége lett egy új, főpályaudvar előtti csomópontra. Az új menetrend bevezetése a Ketterer vendéglő pusztulását is jelentette.

„Mindenre van megoldás" Prevenciót célzó családkísérési program a Sellyei Kistérségben
TÁMOP-5.3.5-09/1-2010-0001

„Selly(d)e Jó", az Ormánság szívében

Ezen a nyáron került megrendezésre a Sellyei Városi termálfürdőben az a TÁMOP projekt által finanszírozott közösségformáló esemény, mely lehetőséget biztosított a Sellyei Kistérségben élőknek, hogy aktívan kikapcsolódhassanak, koordinált programokon keresztül mélyebben megismerjék egymást, a kistérségben tevékenykedő szervezetek munkáját, valamint munkatársait.

A programok kitalálói és megvalósítói az Ifjúságért Egyesület, a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft., a Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat Sellyei Kirendeltsége és a Szociális Háló Egyesület munkatársai voltak, akik a kitelepülést követően rekreációs tréning keretén belül készültek fel a délben kezdődő programok lebonyolítására és az aktív foglalkozásokra.

A termálfürdő használata és a programokon, tanácsadásokon való részvétel minden érdeklődő számára ingyenes volt. Ennek köszönhetően mintegy 100 család, közel 350 ember érezte jól magát egész délután és vette igénybe a különböző szervezetek szolgáltatásait.

Az eseményen Nagy Attila, Sellye város polgármestere köszöntötte az egybegyűlteket. A strand bejáratánál történő rövid regisztráció után a látogatóknak lehetőségük adódott az egyes szervezetek sátrainál illetve asztalainál, más-más témakörökben információkat gyűjteni, és gazdagítani ismereteiket munkaerőpiaci és egészségtudatos életmóddal kapcsolatos területeken. A szervezők gondoskodtak ételről és italról is, de a résztvevők kóstolhattak helyben termesztett gyümölcsöket, zöldségeket is – az öngondoskodás és önellátás jegyében helyi őstermelők termékeit – és igazi bioínyencségeket, mint a hecsedlilekvár és a sárgadinnyekompót.

Rengetegen voltak kíváncsiak testi kondíciójukra, így szakemberek segítségével megmérhették vérnyomásukat, vércukorszintjüket, testtömeg-indexüket és testmagasságukat. Ezután ki-ki a számokból okulva gerinckímélő tornán vehetett részt, vagy kipróbálhatta a Provident társasjátékának egy, a megvalósító szervezetek által kiegészített alternatív változatát, a „Gazdálkodj okosan"-t, aminek segítségével háztartása pénzbeosztási szokásairól kaphatott átfogó képet.

A programokon résztvevők között a nap záróeseményeként nyereménysorsolásra került sor, amelynek során két számítógép és számos ajándékcsomag talált gazdájára.

Tedd, hisz teHETED! – Az állampolgári részvétel hete

A CEE Citizens Network egy 20 országot összefogó társadalomfejlesztő szerveződés, melynek fő céljai, hogy felhívja a közvélemény figyelmét a kelet-közép-európai állampolgári kezdeményezések potenciáljára és hatására; hogy fejlessze az állampolgárok képességeit, növelje kapacitásait a helyi és országos ügyekben való hatékonyabb részvétel érdekében, és támogassa az alulról építkező közösségi kezdeményezéseket. A CEE Citizens Network 2005. május 12-15-én Belgrádban megtartott konferenciáján, a fenti célok érdekében úgy döntött, hogy szervezetének 17 tagországa, miden év szeptemberében egyidejű akciósorozatot kezdeményez, vagyis megszervezi az Állampolgári Részvétel Hetét. Az ÁRH Magyarország egyik legnagyobb civil eseménysorozata, amelyen több száz szervezet és intézmény, helyi, kistérségi, megyei esemény hívja fel a figyelmet az állampolgári részvétel és a helyi cselekvés fontosságára!

A 2011-es évre vonatkozóan az Állampolgári Részvétel Hete szervezői pályázatot írtak ki a Hét (szeptember 19-25) alatt megvalósuló események támogatására. A Nevelők Háza Egyesület, a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza, a Baranya Megyei Önkéntes Centrum és Az Emberség Erejével Alapítvány a Hét prioritásait szem előtt tartva adta be tervezett programjait a pályázatra, és nyerte el az országos első helyezést Pécsi Szál nevű projektjével. Első programelemünk során Szólj bele! elnevezésű üzenőfalakat helyezünk Pécs köztereire. A járókelőket arra buzdítják a vállalkozó kedvű önkéntesek, írják fel válaszaikat, további kérdéseiket, ötleteiket azzal kapcsolatban, „Milyen demokráciát akarunk?”. Másodsorban a Hét alatt időadományokat is gyűjtünk, melynek célja, hogy felhívja az emberek figyelmét a helyi közügyek kapcsán az önkéntes munkára. A segítő önkéntesek a Mosolymanó Egyesület szeptember 24-ei kertvárosi játszótér felújítási projektjére várják az időt és energiát adakozni tudó emberek vállalásait. Programunk harmadik eleme a A közöny néma? Adj hangot neki! prioritás köré szerveződik. Október 17-én óriás Szociopoly társasjátékot szervezünk. Ebben a játékban bárki kipróbálhatja, mire is elég a segélyből, családi pótlékból, GYES-ből, fekete munkából szerezhető jövedelem. A játék során egy átlagos hónap napjain haladunk végig – némileg meggyorsítva az időt, kockadobások segítségével –, a játékosoknak a tartósan munka nélkül lévők jövedelmi viszonyai között kell túlélnie a hónapot (a bevételek és kiadások összegei hozzávetőleg megfelelnek a mai magyar valóságnak). A köztéren zajló játékra döntéshozókat, a média képviselőit (akik a rendezvény után is hangot adhatnak a szegénységgel kapcsolatos témáknak) és vállalkozó kedvű érintetteket hívunk meg. A nap folyamán több játékalkalmat szervezünk, így minden érdeklődő kipróbálhatja, miként tud gazdálkodni. (A játékot a Gyermekszegénység Elleni Programiroda fejlesztette ki, és engedélyezte a programon való használatát.)

További információ az ÁRH-ról:
http://www.arh.kozossegfejlesztes.hu/

Knyihár Éva
Baranya Megyei Önkéntes Centrum
szakmai vezető

Gruidl Zsuzsanna
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda
programkoordinátor

Pécs Lexikon

A 2007-ben elindított szerkesztői, kiadói munka 2010. decemberében zárult le.
Háromezer példányban megjelent a 4600 szócikket, 2 600 fotót és ábrát tartalmazó, színes, kétkötetes, DVD-vel kiegészített Pécs Lexikon.
Magyarországon a budapesti 1973-as kiadása után a pécsi a második ilyen terjedelmű városlexikon.

A Baranya múltja és jelenje c. kétkötetes, a várost és a megyét bemutató első összefoglaló mű 113 éve jelent meg Várady Ferenc szerkesztésében, mely megelőzte, egyúttal némileg pótolta az Abaúj-Torna megyétől Zemplénig megjelent vármegye monográfiák sorából hiányzó Baranya kötetet. Nem készült a Sopronhoz, Heveshez hasonlatos, feltáró kutatásokat rendszerező Baranya műemléki topográfia. Ennek mintegy pótlására 1956-ban jelent meg a Városképek – Műemlékek sorozatban Dercsényi–Pogány akkori ismereteket rögzítő Pécs könyve. Hosszú ideje készül a Pécs Története Alapítvány gondozásában a nyolckötetes Pécs nagymonográfia.

Mindezen hiátusok pótlására felmerült a Pécs Lexikon kiadásának igénye. Példaként az 1973-ban kiadott Budapest Városlexikon szolgált. A Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara titkára, dr. Síkfői Tamás létrehozta a Pécs Lexikon Kulturális Nonprofit Kft-t Simon Attila vezetésével, hátteret biztosítva ezzel a szakmai munkához. dr. Romváry Ferenc főszerkesztő, a négytagú szerkesztőbizottság és további hat szakszerkesztő irányította a 131 szócikk-író munkáját. A szerzők közt vannak egyetemi tanárok és PhD-hallgatók, középiskolai tanárok, gazdaság-, társadalom-, egyház-, oktatás-, orvos- és sporttörténészek, levéltárosok, könyvtárosok, [illegible]ológusok. A Pécs Lexikon első kiadása a gyomai Kner Nyomdában készült, 3000 példányban, hagyományos és bőrkötéses változatban, 2010-ben, az EKF évében.

A kétkötetes Pécs Lexikon 1050 oldalon a szerzők 4600 szócikkét és mintegy 2600 képet tartalmazza. A lexikon tudományos alapossággal foglalja össze és teszi könnyen áttekinthetővé a kétezeréves Pécs szerteágazó múltját, társadalomtörténetét, [illegible]daság-, ipar- és kereskedelem-történetét, kihangsúlyozva az ezeréves Pécsi Egyházmegye, a nagyjelentőségű szén- és ércbányászat, valamint a Pécsi Tudományegyetem városépítő szerepét. Bemutatja Pécs kulturális életének – irodalom, zene, színház, balett, képző- és iparművészet – gazdag múltját és jelenét, a közgyűjteményeket, az intézményeket, a szervezeteket, a pécsi sport neves alakjait és intézményrendszerét, valamint a jeles pécsi személyeket. A második kötetben elhelyezett DVD melléklet a 400 fotóval és 32 kisfilmmel, filmrészlettel további élményt nyújt az Olvasónak.

A kiadó – **Pécs Lexikon Kulturális Nonprofit Kft. –** minden érdeklődő számára elérhetővé tette az alkotással kapcsolatos információkat (pl.: címszóállomány) a www.pecslexikon.hu internetes oldalon, ahonnan online megrendelés is feladható.

A Pécs Lexikon kiadvány adatai:

- két kötetes, 1050 oldal, színes nyomású, 195×283 mm
- a hagyományos kiadású: keménytáblás kötés, aranyozott szöveggel, védőborítóval
- az exkluzív kiadású: eozin kerámiával díszített, bőrkötésű
- DVD melléklet (400 fotó, 32 film, filmrészlet kb. 40 perc terjedelemben)

Az első kiadásban 2600 példány hagyományos, 400 példány exkluzív kötészettel jelent meg.

A Pécs Lexikon szócikkei és képei a legújabb kutatásokra épülnek, a legfrissebb tartalmat jelentik, amelynek egy jó része az interneten sem érhető el.

A kiadási munkát tevékenyen figyelemmel kísérő Bizottság tagjának, Dr. Szolcsányi János akadémikus[illegible]t idézve:

„A színes képekkel, DVD-melléklettel gazdagon illusztrált kiadvány nem csupán a Pécshez kapcsolódó más lexikonokban nem található számtalan információ tárháza, hanem több kulturális-művészeti-történeti címszónál a tényanyagot meghaladó, stílusában élvezetes műleírást, tudományos vélemény felvázolását is tartalmazza. Így a Pécs lexikon sok helyen kifejezetten olvasmányos, gondolatébresztő, intellektuálisan érdekes, vagyis több annál, mint hogy csupán bizonyos Pécshez köthető adatok megkeresése céljából vegye kézbe az olvasó."

A Pécs Lexikon a Civil Közösségek Házához köthető egyesületek és szervezetek tagjainak számára szeretné a Kiadó könnyebben elérhetővé tenni a művet ezért, a kiadói 10 %-os kedvezményhez további 10 % kedvezményt nyújt a készlet erejéig.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

DDC Zöld Megoldás-pályázat
Kiíró: Duna-Dráva Cement Kft.
Beadási határidő: 2011. október 25.
Pályázók köre: Baranya és Pest megyei civil szervezetek és intézmények

A piacvezető hazai cementgyártó Duna-Dráva Cement Kft. pályázatot hirdet Baranya és Pest megyei civil szervezetek és intézmények számára a beremendi és váci cementgyár vonzáskörzetébe tervezett közösségi programok és környezetvédelmi fejlesztések megvalósítására.

A két térségből érkező pályázatokat két, elismert szakértőkből, helyi értelmiségiekből álló bizottság bírálja el és ennek alapján dönt a társaság, Beremend és Vác körzetében, egyenként 3-3 millió forintos támogatás odaítéléséről.

A DDC építőanyag-gyártóként, környezettudatos kezdeményezések támogatására hozza létre a DDC Zöld Megoldás-pályázatot. A pályázat kiírójának szándéka olyan fejlesztések és programok támogatása, amelyek a beremendi és váci cementgyár környezetében élők által használt közösségi terek, valamint infrastruktúra környezettudatos működését és hatékonyabb hasznosítását segítik elő, az emberek széles csoportjának lehetőséget adva a környezettudatosabb életre, a természeti környezet megismerésére. Fontos, hogy a környezeti nevelés lehetősége, ezáltal a gyermekek életkörülményei is javuljanak a támogatott fejlesztésnek köszönhetően.

A pályázaton elnyerhető összeg 2011-ben, a beremendi és a váci gyár vonzáskörzetében egyenként 3-3 millió forint.

A vállalat saját hatáskörében jogosult eldönteni a támogatott pályázatok számát, de gyáranként és évente legfeljebb három, a kiírásra beérkezett pályázatot támogat összesen 3 millió forint összegig.

A pályázat kiírója az érintett településekhez kötődőnek tekinti azokat a programokat, amelyek megvalósulásának eredményeit a Beremend és Vác térségében megjelölt önkormányzatok lakossága közvetlenül, a megjelölt települések legalább egyikén élvezheti (Alsószentmárton, Beremend, Kásád, Kistapolca, Egyházasharaszti, Old, Siklósnagyfalu, Harkány, Szava, Magyarbóly, Illocska, Kislippó, Lapáncsa, Nagyharsány, Nagytóthfalu, Kisharsány, Siklós, Matty, Villány, Ivánbattyán, Kisjakabfalva, Márok, Palkonya, Villánykövesd).

A pályázaton részt vehetnek konzorciumok is, azonban egy szervezet csak egy alkalommal (vagy önállóan, vagy konzorciumban) pályázhat.

A pályázaton nem indulhatnak pártok és politikai tevékenységet folytató szervezetek, illetve pártok finanszírozásával működő alapítványok, civil szervezetek.

A pályázóknak a pályázati kiírás közzétételét követően 2011. október 25-én

15 óráig kell a pályázatot az illetékes bírálóbizottság felé benyújtaniuk:

DDC Zöld Megoldás-pályázat Beremendi bírálóbizottság

Duna-Dráva Cement Kft., Beremendi cementgyár

7827 Beremend, Pf. 20.

A pályázatot e-mailben – molnarb@duna-drava.hu – és CD-n (vagy DVD-n), valamint ezeken túlmenően postai úton, tértivevényes levélben, nyomtatott formában, egy példányban kell a pályázati kiírásban megadott címre eljuttatni.

A pályázatok személyesen is benyújthatók a DDC beremendi és váci

cementgyárában, 2011. október 25-én kedden 12 és 15 óra között.

További információ: a http://www.duna-drava.hu honlapon

EU forrásokkal a romák integrációjáért
Kiíró: Autonómia Alapítvány
Beadási határidő: 2011. október 16.
Pályázók köre: települések önkormányzatai, roma/cigány kisebbségi önkormányzatai, civil szervezetei

A pályázati programunkban több egymásra épülő elemet tervezünk azért, hogy leküzdjük azokat a nehézségeket, amik megakadályozzák, hogy jelentősebb források jussanak el ezekre a településekre.

A programban egy hosszabb távú együttműködés keretében képzéseket, tanulmányutakat, kis helyi projektek támogatását, nagyobb léptékű projektek/pályázatok helyi előkészítését tervezzük.

A program elemei:

Projekttervező képzés

Hazai tanulmányutak, melyek során a képzésen résztvevők számára már működő, roma integrációt célzó projekteket mutatunk be

Helyi projektek támogatása - meghívásos pályázat a képzésen és tanulmányúton résztvevők számára

Nagyobb léptékű ötletek kidolgozásának segítése hazai és EU-s pályázati kiírásokra, a program által biztosított pályázati szakértők támogatásával

A támogatás keretösszege: 5 000 000 Ft.

A várható nyertesek száma: 5-15 között.

A támogatás teljes egészében vissza nem térítendő adomány.

A pályázatok megvalósításának várható kezdete 2012. első negyedéve, befejezési időpontja 2012. december 31.

Az elbírálás szempontjai a következők:

A projektek

- a roma integráció szempontjából fontos ügyeket céloznak meg
- a helyi szükségletekre és adottságokra építenek
- építenek a megpályázott pénzen túl helyi erőforrásokra (önkéntes munka, civil szervezeti, vállalkozói hozzájárulás)
- biztosítják a romák részvételét a tervezésben és a megvalósításban
- az esélyegyenlőségen alapulnak (nincs kirekesztőhatásuk)

A program résztvevői számára az Autonómia Alapítvány pályázati projektek kidolgozásában járatos munkatársakat biztosít, akik szakmai támogatást nyújtanak a projektek fejlesztéséhez, segítik a jelentkezőket eljutni oda, hogy legyen egy alaposan végiggondolt, felépített és megvalósítható projektjük.

A programban való részvétel, beleértve a képzésekhez és tanulmányutakhoz kapcsolódó úti-, szállás- és étkezési költségeket, a résztvevők számára térítésmentes.

Jelentkezők köre: Mivel a program egyik célja, hogy a települési önkormányzat (vagy annak valamely intézményének) és a roma érdekeket képviselő helyi szervezetek között együttműködés alakuljon ki, minden településről két személy együttes jelentkezését várjuk. Az egyik jelentkező a települési önkormányzat munkatársa/képviselője, a másik egy helyi roma aktivista kell, hogy legyen. A helyi roma aktivista lehet CKÖ, civil szervezet képviseletében, de akár szervezeti háttér nélküli magánszemély is.

Az egész program a résztvevők aktivitására épül, így olyan személyeket várunk, akiknek a kapacitása és motivációja is lehetővé tesz egy több hónapos közös munkát. A program egyéves időszaka alatt a résztvevőknek átlagosan havi kétnapos elfoglaltsággal jár (a képzés és tanulmányutak kivételével ez helyi elfoglaltságot jelent, utazást nem igényel).

A program ütemterve

Képzések - 2011. november

Hazai tanulmányutak - 2012. január-február

Helyi projektek tervezése - 2012. február-március

Helyi projektek beadása/értékelése/szerződéskötés - 2012. április

Helyi projektek megvalósítása – 2012. május - 2013. május

Külföldi- és hazai tanulmányutak – 2012. május-június

Nagyobb léptékű projektek fejlesztése – 2012. május-október

A pályázat beadása

Pályázat benyújtására a kiíráshoz kapcsolódó jelentkezési lappal, és a pályázók által delegált két fő - roma és nem roma - résztvevők önéletrajzával lehet.

A jelentkezési lap valamint az ahhoz kapcsolódó önéletrajzok beküldhető e-mailen vagy postai úton az alábbi címekre **2011. október 16-ig.**

e-mailcím: projektfejlesztes@autonomia.hu

postacím: 1137 Budapest, Pozsonyi út 14. II/9.

Információ: Nun András 06-1/237-6023, 20/801-9073, valamint a http://autonomia.hu honlapon

Ingyenes dyslexia szűrés és tanácsadás!

A Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület ebben a tanévben is megrendezi az „Ingyenes szűrés és tanácsadás”- című programját mindazon 2.-8. osztályos tanulók számára, akik olvasási-, írási-, vagy számolási nehézséggel küzdenek.

Időpont: 2011. október 10.-14.
Helyszín: Mecsekaljai Óvoda és Általános Iskola – Pécs, Bánki Donát u.2.

A vizsgálatra kizárólag előzetes időpont egyeztetéssel lehet jelentkezni:
2011. október 3–7. 12:30 és 17:00 között a 72/ 412-242 telefonszámon

A Dyslexiás Gyermekekért Baranyában Egyesület TAGGYŰLÉSEINEK, 2011/12.évi témái

(melyek állandó időpontja és helyszíne: minden hónap 3. hétfője,
Civil Közösségek Háza - Szent István tér 17., a kezdések időpontja: 17 óra)

1. OKTÓBER 17.:
„Hogyan zajlik a dyslexia vizsgálata?” Az erről szóló kisfilm betekintést nyújt az érdeklődők számára a vizsgálatok menetéről és segítséget nyújt a tünetek felismeréséhez.
Témavezető: Horgas Tamásné

2. NOVEMBER 21.:
„Diszes gyermek a családban „ötletek, tanácsok az otthoni tanulás segítéséhez” címmel hívjuk Schubertné Balogh Zója édesanya előadását is „Egyedül nem ment” címmel, melyet a 2010-es konferenciánkon mondott el.
Témavezető :Barabás Erika és Rozs Ágnes

3. JANUÁR 16.:
t a diszkaluliáról tudni kell „
Meghívott vendég : Dráb Györgyné gyógypedagógus, diszkalkulia terapeuta.
Témavezető: Borbás Andrea

4. FEBRUÁR 20.:
„Mozgó képek” - mozgásfejlesztések
Meghívott vendég: Patói Pálma gyógypedagógus, mozgásterapeuta
Témavezető: Garamfalvi Annamária

5. MÁRCIUS 19. :
Szakmai nap : látogatás Budapestre, az Öveges J.Diszlexiás Gimnáziumba
Kirándulás vezető: Horgas Tamásné

6. ÁPRILIS 16.:
„Fejlesztés a gyakorlatban”- filmvetítés, módszerek, eszközök, ötletbörze.
Témavezető: Gábos Adrienn

7. MÁJUS 21.:
Kirándulás Vágotpusztára vagy Villányba

További információ: www.dyslexiabaranyaban.hu

Gratuláció

Tamara

A Nevelők Háza Egyesület munkatársának:
Megyesi-Schwartz Évának 2011. augusztus 25-én megszületett kislánya Egyed Sára Hanna,
Erdélyi Zoltánnak pedig 2011. augusztus 31-én kislánya Erdélyi Tamara.
Ezúton gratulálunk és sok boldogságot kívánunk az egész családnak.

Sára Hanna

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden csütörtökön 15 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái (első próba szeptember 5-én)
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor (szeptember 6-tól)
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente keddenként 16 órakor
BARANYA FOLT foltvarró kör foglalkozása (szeptember 13-tól)

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész*

Minden szerdán 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
(szeptember közepétől)
Vezeti: Nemerey Péter

Minden hétfőn15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: *Füsti-Molnár Éva, Jászai-díjas művész*

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB (októbertől)
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
(első alkalom szeptember 2-án)
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó Józ
http://enekvarazs.uw.hu

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Boros Julianna, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Knyihár Éva, Major Vera, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Add az időd 1%-át!

Önkéntes centrum
Baranya megye

2011 – az önkéntesség európai éve

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Szolgáltatások:

• népszerűsítő programok •
• tájékoztatás •
• közvetítés •
• önkéntesek, szervezetek felkészítése és képzése •
• kutatás •
• vállalati önkéntes programok szervezése •
• közösségi tér biztosítása •
• érdekérvényesítés és érdekképviselet •
• Önkéntesség Európai Éve 2011 – Információs Pont •

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/Fax: +36 72 315 679
E-mail: tamop552@civilhaz-pecs.hu • www.civilhaz-pecs.hu

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

BARANYAI
125 FT
Civil Körző
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VII. ÉVFOLYAM - 8. SZÁM
2011. OKTÓBER - NOVEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.civilhaz-pecs.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA NOVEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2011. december 2- ig** látható **Mánfai György** diaporáma – és fotóművész kiállítása **„Anatólia csodái"** címmel.
  A kiállítás megtekinthető: 2011. december 2-ig, hétköznaponként 9-19 óráig
- **2011. november 15-én, kedden 18 órakor** nyílik Vajda János **„Hittel – Utakon – Utak mentén"** című fotókiállítása.
  A kiállítás megtekinthető: 2011. december 6-ig
  A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

November 2-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Fedezd fel Forrestert!
Színes, magyarul beszélő amerikai filmdráma 136 perc, 2000
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

November 4-én, pénteken 17 órakor
Trianon és 1956
Előadó: Szidiropulosz Archimédesz, szociológus, a Trianoni Szemle főszerkesztője
Kolczonai Katalin, olvasó szerkesztő

November 8-án, kedden 16.30 -kor
Teadélutánnal egybekötött klubdélután
A városunkba érkező diplomatafeleségek és családtagjaik fogadása
A rendezvény háziasszonya: Nagy Sándorné
PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG

November 8-án, kedden 18 órakor
Mi kering az interneten?
Vetítés – beszélgetés – kritika a „Nagyon szép fotók" tárgyú küldeményekről
MECSEKI FOTÓKLUB

November 8-án, kedden 18 órakor
Stöckler Nándor: Próbálkozásaim a természetfotózással
Egyesületi tagtársunk válogat kedvenc madaras és más természetfotóiból.
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET

November 10-én, csütörtökön 18.30-kor
Triumvirate – költői est
Versek, mesék, balladák
David Hill – költő
Andrew Wright – mesemondó
Andy Rouse – ének
SPECHEL ANGOL ÉS MAGYAR KULTURÁLIS EGYESÜLET

November 11-én, pénteken 8 órakor
Akkreditált Szakmai Továbbképző Nap
ORSZÁGOS VÉRELLÁTÓ SZOLGÁLAT

November 15-én, kedden 16.30 -kor
Kossuth Lajos élete és halála
Káplár János könyvbemutatója
A szerzővel dr. Takács József ny. főiskolai docens beszélget.
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

November 15-én, kedden 18 órakor
„Hittel –Utakon – Utak mentén"
Vajda János kiállításának megnyitója
MECSEKI FOTÓKLUB

November 16-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Precious – A boldogság ára
Színes, feliratos, amerikai filmdráma 109 perc, 2009
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

November 18-án, pénteken 8 órakor
Akkreditált Szakmai Továbbképző Nap
ORSZÁGOS VÉRELLÁTÓ SZOLGÁLAT

November 19-én, szombaton 15 órakor
PÉCSI MŰVÉSZKÖR-ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA

November 21-én, hétfőn 17 órakor
„Hogyan zajlik a dyslexia vizsgálata?"
„Diszes gyermek a családban" – ötletek, tanácsok az otthoni tanulás segítéséhez. Levetítjük Schubertné Balogh Zója édesanya előadását is „Egyedül nem ment" címmel, melyet a 2010-es konferenciánkon mondott el.
DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET

November 22-én, kedden 18 órakor
Fotóesztétikai előadás
Vezeti: Tillai Ernő
MECSEKI FOTÓKLUB

November 29-én, kedden 17 órakor
Ivasivka Mátyás előadása Liszt Ferencről
PÉCSI VÁROSSZÉPÍTŐ ÉS VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET

November 29-én, kedden 18 órakor
Szakmai est
a Fotoplus céggel közös szervezésben
MECSEKI FOTÓKLUB

November 30-án, szerdán 17.00-kor
Finnország aranya – Azonosságok és különbségek a magyar és finn erdőgazdálkodásban
Előadó: Lomniczi Gergely, az Országos Erdészeti Egyesület főtitkára
PÉCSI MAGYAR – FINN TÁRSASÁG

November 30-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Légyott a hetesen
Színes, magyarul beszélő francia vígjáték 90 perc, 2000
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

A zene napjára

Bárdos tanár úrtól hallottam: „Zene nélkül lehet élni, de nem érdemes."

Talán azért, mert szívünk-lelkünk legmélyén hat, talán mert olyat is ki tud fejezni, ami elmondhatatlan.

A zenének hatalma van

Régóta tudjuk ezt, gondoljunk csak az Orfeusz legendára.

Budai Ilonka rádiósműsorában hallottam egy megtörtént esetet. Szerelmi házasságot kötött egy gyönyörű fiatal pár, aztán a férj hűtlensége miatt elváltak útjaik, az asszony hosszú évekre magára maradt. Bánatában csak énekelt, énekelt:

„Úgy fáj az én gyenge szívem,
nem t'om néked fáj-e vagy sem
fáj is annak, mit tud tenni
mikor annak így kell lenni"

A hűtlen egyszer meghallotta ezt a dalt tőle. Úgy, de úgy szíven találta, hogy visszament a párjához.

Ha a zene hatalmáról hallok, mindig ez a történet jut eszembe.

A zene vigasz

Zenélni, énekelni kell a legreménytelenebb helyzetekben is.

Sajnos vagy szerencsére, ezt én is átéltem egy súlyos műtét után. Olvasni, beszélgetni, imádkozni már nem voltam képes, de emlékeimben sorra bukkantak fel dallamfoszlányok. Ezek voltak a kapaszkodóim: „Gondodat bízd az Úrra...", „Der Herr hat mich verlassen", „Refugium peccatorium", „Jesu meine Freude", „Álmomban, jaj de szép volt", „Te vagy örörmöm", „Oly szép így ez az élet", „Kyrie eleison".

Valahogy túléltem.

A zene ünnep

Ehhez mindennek együtt kell lennie: jó akusztikának, bombaformában lévő előadóknak (karmester, szólisták, kórus, zenekar), pompás műnek, fogékony közönségnek.

Az idén szeptember elején a Kodály Központban mindez adott volt Beethoven IX. szimfóniájának előadásán. Ezek az alkalmak az élet ajándékai.

Semmiért nem adnám senkinek.

A zene és Ház

Természetesen a Nevelők Háza Egyesületről és a Civil Közösségek Házáról van szó. 50 éve tartozik össze a Pécsi Kamarakórus és a Ház. 1962. január 1-jével fogadtak be ide bennünket, az eredmény közismert, országos, nemzetközi ismertség, kiváló koncertek, sok rádiószereplés, CD felvétel, bravúros filharmóniai koncertek, számtalan külföldi út, versenysiker, országos és nemzetközi kamarakórus fesztiválok rendezése, kórustalálkozók, fogadások. Több ezer ember ismeri a Házat idehaza és külföldön a Kórus révén is.

Csak maradjon meg ez a szoros kötődés. Ez mindannyiunk felelőssége.

Szauer Dezső

Október 1-jén született Bárdos Lajos, s novemberben lesz halálának 25. évfordulója.

2011. november 17-én 18.00 órakor a Művészeti Szakközépiskolában a pécsi kórusok koncerttel emlékeznek rá.

TARTALOM

„Első lépés" 4

ÖEÉ Információs pontok Magyarországon 5

Új közösségi tér nyílt Györgytelepen 6

A Príma-Soft Kft. szervezetfejlesztési stratégiája az erőforrások allokációjával 7

Segítő munka a párkapcsolati erőszak áldozataival és gyerekeikkel 8

„Esély – Kert" 10

Robbanás a Városházán 12

Kalandra fel! 15

Pályázati ajánló 16

„Első lépés" – alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programjai

TÁMOP-2009-5-3-1-C-09/2

„Lépéselőnyben..." – Kompetencia és Tanácsadó Központ működtetése a Pécsett és kistérségében élő pszichiátriai betegek és családjaik számára

A Szociális Szolgáltatásokért Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. közös pályázatot nyújtott be **„Lépéselőnyben ..." – Kompetencia és Tanácsadó Központ működtetése a Pécsett és kistérségében élő pszichiátriai betegek és családjaik számára** címmel a TÁMOP-2009-5.3.1-C-09/2 számú, „Első lépés" – alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkezők képessé tevő és önálló életvitelt elősegítő programjai elnevezésű pályázati konstrukció keretében.

A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen a projekt megvalósítása 2011. május 1. napjával megkezdődött. Az elnyert támogatási összeg 41.545.454 Ft, a projekt megvalósítása 2013.02.28. napjáig tart.

A projekt célja:

A projekt célja az alább meghatározott célcsoport (pszichiátriai betegséggel küzdők) tagjai, összesen 35 személy a nyílt munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeinek növelése, továbbá egy magas színvonalú, mindenki számára hozzáférhető, hatékony, a pszichiátriai betegekre koncentráló szolgáltató rendszer kiépítése és működtetése.

Célunk továbbá egy olyan szolgáltató struktúra létrehozása és működtetése, ahol komplexen vannak jelen a különböző típusú egészségügyi és szociális szolgáltatások annak érdekében, hogy a társadalmi szereplők (egyén, család, közösség) eltérő problémáikra választ kapjanak.

Hosszú távú célunk, hogy a célcsoport tagjai visszanyerjék azokat a képességeiket és készségeiket, amelyekkel a későbbiekben a munkaerőpiacon megállják a helyüket, illetve hogy interprofesszionális együttműködés keretében szakmai hálózatot működtessünk. Erre azért van szükség, mivel a szakmai elképzelések gyakorlati megvalósulásához elengedhetetlen a hivatalos és hétköznapi hálózatok ismerete, a rendelkezésre álló információk bizalmas kezelése, a szociális munka szakmai nézőpontjának, értékeinek képviselete, végső soron a kliensorientált interprofesszionális szociális munka biztosítása.

A projekt célcsoportja:

Az általunk tervezett projekt célcsoportjának tagjai elsődlegesen a Pécsett és kistérségében élő munkanélküli, vagy munkatapasztalattal nem rendelkező, 18-55 év közötti, pszichiátriai betegséggel küzdő emberek, ezen belül kiemelt célcsoport:

- 18 és 25 év közötti fiatalok,
- 35 és 45 év közötti pszichiátriai beteg nők (nagyobb arányban a nők) és férfiak, valamint
- a duál diagnózissal élők.

Másodlagos célcsoportunk a szociális és egészségügyi szakemberek, szervezetek, valamint az elsődleges célcsoport hozzátartozói, családtagjai, továbbá az egyesület által működtetett Pszichoszociális Munkacsoport tagjai.

Tervezett szolgáltatási tevékenységek:

- Kompetencia és Tanácsadó Központ működtetése
- Közösségi programok szervezése és lebonyolítása
- Személyre szabott fejlesztések egyéni és csoportos formában
- Tréningek, képzések szervezése, lebonyolítása
- Képzésbe, munkába helyezés, munkakipróbálás, utógondozás
- Szolgáltatás- és szakmafejlesztés
- Pszichoszociális Munkacsoport működtetése

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kérhető az alábbi elérhetőségeken:

Szociális Szolgáltatásokért Egyesület
7623 Pécs, Köztársaság tér 5.
Cserhalmi Balázs – projektasszisztens
Tel.: 72/212-020
E-mail: info@szosz.eu
Szabó Kata – esetmenedzser
Tel.: 72/212-020, 0620-295-77-95
E-mail: info@szosz.eu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÖEÉ Információs pontok Magyarországon

2010 decemberében az „Önkéntesség Európai Éve 2011 Információs Pont" cím elnyerésével kapcsolatos pályázati felhívás került kiírásra. A cím elnyerésére e pályázati program keretében 2011. január 1-jétől 2011. december 31-ig szóló időtartamra vonatkozóan volt lehetőség.

Az Önkéntesség Európai Éve Információs Pontjai olyan, pályázat útján minden megyében kiválasztott civil vagy egyházi szervezetek, melyek elsősorban magával az évvel, annak célkitűzéseivel, másodsorban magával az önkéntességgel kapcsolatban állnak az érdeklődők rendelkezésére.

A közösségi célok egyértelmű üzenete, hogy az önkéntesség minden formájával kapcsolatban az állampolgárok a lehető legszélesebb releváns ismereteket szerezhessék meg, hogy ez által maguk is aktív európai polgárrá válhassanak.

A passzív kommunikációs csatornák, valamint az innovatív eszközök mellett azonban szükséges, hogy a társadalom bizonyos csoportjainak eltérő igényeit is figyelembe véve, a költségtakarékosság elvét szem előtt tartva olyan eszköz is kialakításra kerüljön, amely személyes találkozásra, tapasztalatátadásra ad lehetőséget.

Az „Önkéntesség Európai Éve 2011 Információs Pont" címet a Nemzeti Koordináló Testület javaslata alapján a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium az alábbi szervezeteknek ítélte oda Magyarországon:

- Bács-Kiskun megye: Álláskeresők Egyesületeinek Bács-Kiskun Megyei Szövetsége
- Baranya megye: Nevelők Háza Egyesület
- Borsod-Abaúj-Zemplén megye: Regionális Civil Központ Alapítvány
- Békés megye: Békéscsabai Keresztyén Ifjúsági Egyesület
- Budapest: Önkéntes Központ Alapítvány
- Csongrád megye: Talentum Alapítvány az Önkéntesség Támogatásáért
- Fejér megye: Echo Innovációs Műhely
- Győr-Moson-Sopron megye: United Way Kisalföld Alapítvány
- Hajdú-Bihar megye: Életfa Segítő Szolgálat
- Heves megye: Érted Agria Alapítvány
- Jász-Nagykun-Szolnok megye: Contact Mentálhigiénés Konzultációs Szolgálat
- Komárom-Esztergom megye: Majki Népfőiskolai Társaság
- Nógrád megye: Mozgáskorlátozottak Egymást Segítők Egyesülete
- Pest megye: Nonprofit Információs és Oktató Központ Alapítvány
- Somogy megye: Napkerék Egyesület
- Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: Kalamáris Egyesület
- Tolna megye: Mentálhigiénés Műhely
- Vas megye: Szombathelyi „SOTER" Evangélikus Egyesület
- Veszprém megye: Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület
- Zala megye: Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület

A Baranya megyei Információs Pont elérhetőségei:
Nevelők Háza Egyesület Baranya Megyei Önkéntes Centrum – Civil Közösségek Háza (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Hétfőtől csütörtökig:
délelőtt 9:00 – 12:00
délután 13:00 – 6:00
Pénteken 9:00 – 12:00
e-mail: onkentespecs@gmail.com
telefon: 20/2637-659

Knyihár Éva
szakmai vezető
Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Új közösségi tér nyílt Györgytelepen

Immár 4 éve, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elindította a Pécs város peremén elhelyezkedő, erősen szegregált településrésznek számító György-telepen Jelenlét Programját, amely a helyi, mélyszegénységben élő közösség tagjaival együttműködve kívánja elősegíteni a terület rehabilitációját. A folyamatos jelenléten alapuló szociális munkának ezidáig a telep egyik sorházában található 28 négyzetméteres lakás adott otthont, itt folyt két szociális munkás irányításával a közvetlen segítségnyújtás (szociális adminisztráció, hivatalos ügyek intézésében nyújtott segítség, gyermekfoglalkozások, tanulószoba, szabadidős programok). 2010. évben Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata a Szeretetszolgálat rendelkezésére bocsájtott egy négy lakásból álló sorházat tartós bérleményként, melyet a Szeretetszolgálat pályázati és saját erőforrásokból felújított.

Bevezetésre került a víz, kialakításra került az irodahelyiség mellett egy nagyobb, közel 50 fő befogadására alkalmas közösségi tér. A Jelenlét Program munkatársai az eddig bevezetett és megszokott tevékenységeken túl mostantól új szolgáltatásokkal (Baba-mama klub, filmklub, közösségi rendezvények, mosási lehetőség) is várják Györgytelepről és Hősök tere környékéről a hozzájuk forduló rászorultakat. A Vanish a Finish-sel karöltve az idei évben a Magyar Máltai Szeretetszolgálat anyaotthonainak támogatását tűzte ki céljául. Ide soroljuk a pécsi György-telepen élőket is, hiszen a Máltai Szeretetszolgálat Jelenlét programja családokon segít. A Tiszta gondoskodás jótékonysági akció során országszerte tizenkét anyaotthon kap új mosó- és mosogatógépeket. A támogatók adományozott háztartási gépekkel szeretnék segíteni az anyaotthonokban élő édesanyák és gyermekeik hétköznapjait, hogy a házimunka mellett több idejük legyen egymásra. A Vanish és a Finish továbbiakban mosó- és mosogatószereket is felajánl az anyaotthonoknak.

A felújított közösségi tér ünnepélyes megnyitójára és a háztartási gépek ünnepélyes átadására 2011. november 7-én, hétfőn került sor, amely keretében Kozma Imre, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke felszentelte a program új helyszínét.

A Príma-Soft Kft. szervezetfejlesztési stratégiája az erőforrások allokációjával – TÁMOP-2.4.2/A-09/1-2009-0042

A projekt fontos szerepet tölt be cégünk közép- és hosszú távú fennmaradásának biztosításában, versenyképességének javításában, illetve a rehabilitációs foglalkoztatás új modelljének kialakításában. A gazdálkodásra, valamint a szervezeti struktúrára és humán-erőforrásra vonatkozó helyzetfeltárás lehetővé tette, hogy részben a cégen belül, részben pedig külső szakemberek segítségével egy olyan szervezetfejlesztésre kerülhetett sor, melynek segítségével kialakíthattuk a Príma-Soft Kft. korszerű működési struktúráját, javíthattuk a cégen belüli folyamatok költséghatékonyságát, a PR- és marketingtevékenységeket, valamint a rehabilitációs foglalkoztatást új alapokra helyezhettük.

Az akciótervekben kiemelt szerepet kaptak az alábbiak:

- a naprakész gazdálkodási, pénzügyi információk biztosításának lehetséges módjai;
- a külső-belső kommunikáció hatékonyságának javítása;
- az oktatás és képzés közép- és hosszú távú feladatainak meghatározása;
- a munkatársainkra vonatkozó motivációs és értékelő rendszerünk fejlesztése;
- a rehabilitációs szolgáltatásaink magasabb szintre emelése.

Pénzügyi terv – üzleti tervezés

A pénzügyi tervünk elkészítésekor elsősorban arra koncentráltunk, hogy mit várnak el a tulajdonosok a vállalkozás működésétől, milyen pénzügyi eredményt kell a szervezetnek produkálnia.

A pénzügyi nézőpontunkban leggyakrabban előforduló célok főleg a bevételek növelésére, és a költségek csökkentésére irányultak.

Marketing terv

A piackutatás és marketing terv elsősorban a számunkra fontos bérmunka piacok feltérképezésére, a kitörési pontokra, a célzott marketing eszközök alkalmazására koncentrálódott. A terveknek is köszönhetően piaci ismertségünk növekedésével, új partnerek bevonásával 14%-os árbevétel növekedést érünk el a 2010. évre.

HR fejlesztési terv

Az eddigi tapasztalataink, felméréseink, a jelentkező problémák alapján a humán erőforrás állapotának elemzése, illetve az ezzel kapcsolatos szervezetfejlesztés az alábbi területekre koncentrálódott:

- munkakörelemzés;
- munkatársak kompetenciamérése;
- diszfunkciók megszüntetése, az illeszkedés biztosítása;
- a szervezeti struktúra elemzése, javaslat a korrekciókra, változtatásokra, átszervezésekre
- a vezetői kompetenciák mérése, elemzése;
- diszfunkciók megszüntetése, az illeszkedés biztosítása;
- a rehabilitációs tevékenységek átvilágítása, a rehabilitációs folyamatok és az adott munkakörben végzett feladatok, valamint a meglévő készségek, képességek illeszkedésének vizsgálata, korrekciók;
- szervezetfejlesztés, integrált foglalkoztatás, foglalkoztatási modellek vizsgálata, akciótervek, operatív és stratégiai HR tervek elkészítése;
- külső-belső kommunikáció fejlesztése;
- a stratégiai HR terv részeként a rehabilitációs tervek, szolgáltatások továbbfejlesztése;
- a képzések rendszerének kialakítása a stratégiai HR tervbe foglalva;
- motivációs és értékelő rendszer kialakítása;
- a szervezeti és működési szabályzat, valamint a vonatkozó szabályzatok felülvizsgálata, illesztése a HR tervekhez.

Stratégiai terv

Stratégiai tervünk az akciótervek szintéziseként jelent meg a projekt végén:

- tisztáztuk céljainkat, ezzel meghatároztuk tevékenységeink irányvonalát és az elsődleges feladatainkat,
- hatékonyabbá tettük az erőforrások elosztását és felhasználását,
- feltártuk a kritikus pontokat, hiányosságokat, korlátozó tényezőket a Príma-Soft Kft. működésében,
- a stratégiai tervezéssel cégünk működése átláthatóbbá, hatékonyabbá vált,
- növeltük a vezetési, illetve vezetői hatékonyságot,
- javult a munkatársak motiváltsága, a munkakapcsolatok minősége.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

ÚJ SZÉCHENYI TERV

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ESÉLYEK HÁZA Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

NANE Nők a Nőkért Együtt az Erőszak Ellen Egyesület

Az Emberség Erejével Alapítvány

KÉPZÉSI FELHÍVÁS

A NANE Egyesület Budapest a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Irodával (Nevelők Háza Egyesület) és az Emberség Erejével Alapítvánnyal együttműködve meghirdeti 30 kreditpontos akkreditált képzését személyes gondoskodást végző szakembereknek

Segítő munka a párkapcsolati erőszak áldozataival és gyerekeikkel címmel.

Időpont: 2011. november 21., 22., 28., 29., 9-16 óráig (30 óra)

Helyszín: Zenész Ifjúsági OtthoN (ZION)
(7629 Pécs, Zsolnay V. u. 109.)
(2, 2/a, 21, 31, 31/a, 43 busz, Gyárváros megálló
Parkolni a LIDL áruháznál és a ZION épület mellett is ingyenesen lehet)

Segítő munka a párkapcsolati erőszak áldozataival és gyerekeikkel

A NANE Egyesület akkreditált továbbképzése személyes gondoskodást végző szakembereknek

Időpont: 2011. november 21., 22., 28., 29., 9-16 óráig (30 óra)
Helyszín: Zenész Ifjúsági OtthoN (ZION)
(7629 Pécs, Zsolnay V. u. 109.)
(2, 2/a, 21, 31, 31/a, 43 busz, Gyárváros megálló
Parkolni a LIDL áruháznál és a ZION épület mellett is ingyenesen lehet)

Kreditérték: 30 kreditpont

Továbbképzés típusa: szakmai személyiségfejlesztő foglalkozás

Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0102-06
A program engedélyszáma: S-05-038/2010

Részvételi díj: 15 000 Ft per fő

A továbbképzés célja: Felkészíteni a segítőket a párkapcsolati erőszaknak kitett felnőttek és gyermekek támogatására, megerősítésére az eleddig kevéssé ismert és gyakorolt, az erőszakot megélt nők és az ő gyerekeik speciális igényeit és élethelyzetét figyelembe vevő, emberi jogaikat tiszteletben tartó nemzetközi jó gyakorlat alkalmazásán keresztül.

A képzés végére a résztvevők:

- Alapvető ismereteket szereznek az ügyfelek emberi jogairól, az erőszak általi elsődleges, és az intézmények által gyakorolt másodlagos áldozattá tételről, a párkapcsolati erőszak mint a családon belüli erőszak egyik leggyakoribb fajtájának és a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés összefüggéseiről.
- Megismerik a nemzetközi jó gyakorlatot a párkapcsolati erőszak miatt otthonukból menekülni kényszerülő nők és azok gyerekeinek ellátásával kapcsolatban.

- Megismerik a hazai releváns jogszabályokat, és a jogalkalmazással kapcsolatos leggyakoribb kihívásokat.
- Megismerik az „Erő a változáshoz" c. kézikönyvben leírt támogató és önsegítő csoport modelleket, és azok alkalmazásának lehetséges módjait.
- Eszközöket kapnak saját intézményük átvilágítására emberi jogi, valamint társadalmi nemi (gender) szempontból.
- Eszközöket kapnak arra, hogy az átvilágítás során talált hiányosságokat közösen kijavíthassák.

Amennyiben a meghirdetett időpont vagy helyszín Önnek vagy kollégáinak nem alkalmas, de szívesen részt venne ilyen képzésen, csoportos jelentkezés esetén lépjen velünk kapcsolatba az info@nane.hu e-mail címen, ha egyénileg keres más lehetőséget, iratkozzon fel a NANE Egyesület hírlevelére: http://groups.google.com/group/nane_hirek

Tematika

Segítő munka a párkapcsolati erőszak áldozataival és gyerekeikkel
A NANE Egyesület 30 kreditpontos képzése

Bevezetés: Csapatépítés, ráhangolódás
A párkapcsolati erőszak természetrajza A párkapcsolati erőszakkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalók összegzése (gyökerek, dinamika, társadalmi kontextus, hatásai az áldozat viselkedésére, elkövetői tipológia, a bántalmazó és a bántalmazott felismerését/beazonosítását segítő eszközök) – mindezek viszonyulása a résztvevők szakmai tapasztalataihoz.
A bántalmazó kapcsolat a bántalmazott partner szemszögéből 1. A párkapcsolati erőszak áldozatának dilemmái 2. A bántalmazó partner elhagyásának következményei
Segítői szerepek, segítői kihívások 1. A segítő munka céljai párkapcsolati erőszak esetén: biztonságba helyezés, emberi jogok. Az ügyfél és a segítő dilemmái. 2. Fokozatosság a párkapcsolati erőszak folyamatában – fokozatosság az ügyféllel szembeni elvárások terén.
A párkapcsolati erőszak hatása a családban élő gyerekekre 1. Élet egy erőszakos családban a gyermek szemszögéből. 2. A közvetett és közvetlen gyermekbántalmazás tünetei. 3. A párkapcsolati erőszak „három bolygója". Ellentmondások a hatósági és intézményi reakciók terén.
A lelki trauma és a poszt-traumás stressz-zavar (PTSD) 1. A testi és szexuális erőszak pszichés hatásai 2. Kockázati és védelmi tényezők: a segítők szerepe. 3. A „traumás kötődés" kialakulásának megértése, a traumás kötődés állapotában lévő ügyfél helyzetének megismerése, átélése, segítésének lehetőségei
„Erő a változáshoz" - önsegítő és támogató csoportok vezetése és szervezés párkapcsolati erőszak áldozatainak 1. Jogok és szükségletek 2. Határok 3. Nemi sztereotípiák és társadalmi elvárások 4. Szükségletek egy kapcsolaton belül 5. A túlélő érzései: bűntudat, gyász, félelem 6. Önérvényesítés 7. Út az új kezdetek felé 8. Csoportvezetői kompetenciák 9. Informális önsegítő csoportok 10. Biztonsági kérdések: biztonság a csoportmunkában, biztonság két találkozó között
Hogyan tovább? 1. Intézményem az ügyfelek szemével 2. Tanulságok levonása

„Esély – Kert” – Közösségépítő program fogyatékkal élő fiatalok bevonásával

A Zöld-Híd Alapítvány sikeresen pályázott az „Élet-tér” elnevezésű Városi Civil Pályázatra. A megpályázott program ***„Esély – Kert”*** címmel valósult meg 2011. július 1. és november 20. között. A projekt célja elsősorban az esélyegyenlőségi érzékenyítés, az önkéntes munka megismertetése volt, emellett fontosnak tartottuk a város különböző közösségei közti együttműködés megalapozását, a hatékony közös munkát.

A programban résztvevő középiskolások (A Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma és Kollégiuma, József Nádor Gimnázium és Szakiskola) közösen tevékenykedtek az Éltes

Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény diákjaival, örökzöld és virágzó növényekkel ültették be az Éltes Mátyás Iskola Építők útján és a Hajnóczy utcán található épületek udvarát.

A közös ültetést egy játékos ismerkedő foglalkozás készítette elő, melynek a Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma adott otthont. A délután során öt vegyes csoport alakult ki a három iskola diákjaiból. A csapatok környezetvédelmi és ügyességi feladatokat oldottak meg közösen, hogy megismerjék egymást, és felkészüljenek a közös önkéntes tevékenységre.

Október 27-én, csütörtökön került megrendezésre az Éltes Mátyás Iskola udvarán a közös ültetés, mely jó hangulatban telt, a diákok együtt szépítették meg az iskola udvarát. Az ültetés végeztével uzsonna várta a résztvevőket, az Éltes Mátyás Iskola tanulói zenés, táncos műsorral örvendeztették meg a résztvevőket, a Nagy Lajos Gimnázium diákjai népdalokat, kánont adtak elő, a József Nádor Iskola virágkötő tanulói saját készítésű ajtódísszel

ajándékozták meg a többieket. A műsor során a fiatalok megbizonyosodhattak arról, hogy a tehetséget és az értékeket könnyen fellelhetjük egymásban, ha nyitottak vagyunk.

A program célja megvalósult azáltal, hogy a középiskolás és a fogyatékkal élő fiatalok közösen végeztek önkéntes tevékenységet, megismerték egymást, elfogadóbbá, nyitottabbá váltak a közös tevékenység hatására, a közösen szerzett élmények leépítették bennük a sztereotípiákat.

A program megvalósításában a Zöld-Híd Alapítvány munkatársait a résztvevő iskolák pedagógusai (Iszák Ilona – József Nádor Gimnázium és Szakiskola; Lehmann Márta és Ózdiné Erdélyi Györgyi - Éltes Mátyás EGYMI; Somosné Molnár Katalin - Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnázium) segítették, szakértőként Farkas Attila erdőmérnök kapcsolódott be a munkába. A közös prog-

ram megvalósulását a kezdetektől segítették támogatásukkal a közreműködő intézmények igazgatói: Máténé Sej Jolán (Éltes Mátyás EGYMI) és Páva Péter (Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnázium).

Borsós Zsófia
Programvezető
Zöld – Híd Alapítvány

Pécsi katasztrófák nyomában *Trebbin Ágost*

Robbanás a Városházán

Egyik legkedveltebb időtöltésem, ha régi újságok cikkeit böngészve valami korabeli szenzációra bukkanok. Örömmel fedeztem fel az egykori pécsi napilapokban és a fővárosban megjelenő „Vasárnapi Újságban" (amelynek hosszú éveken keresztül volt főszerkesztője Mikszáth Kálmán), a számomra újdonságnak számító, és szeretett városunkkal foglalkozó érdekességeket.

Most néhány olyan pécsi katasztrófának eredtem nyomába, amely annak idején igen élénken foglalkoztatta a pécsi közvéleményt.

1896. július 29-én, a kora délelőtti órákban nagy erejű detonáció rázta meg a forgalmas pécsi belváros mindennapos, megszokott életét.

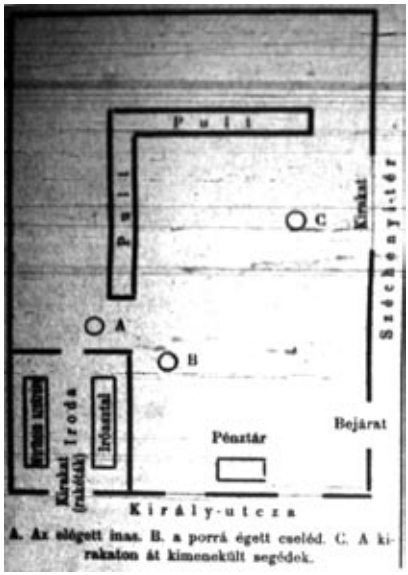
A Városháza épületében levő Köszl János féle fűszerkereskedésből hatalmas lángnyelvek törtek elő az ég felé, melyet sűrű füstköd takart el.

Csak utólag derült ki, mi is történt valójában.

A régi barokk városháza

Köszl János fűszerkereskedő, hogy az adó- és egyéb hatóságok figyelmét elkerülje, az engedélyezettnél nagyobb mennyiségű puska-

A. Az elégett inas. B. a porrá égett cseléd. C. A kirakaton át kimenekült segédek.

A katasztrófa helyszínrajza

port tartott az üzlet Wertheim szekrényében. Sajnos a katasztrófa előtti pillanatokban égő szivarral a szájában közeledett az éppen nyitva lévő páncélszekrény felé. Valószínűleg a szivarból lepattanó szikra lobbantotta lángra az ott tárolt puskaport. És ez azután beindította a végzetes láncreakciót...

A régi pécsi belváros legforgalmasabb üzleti negyede a Király utca volt. Itt voltak a város legelegánsabb boltjai. Az utcában a hét minden napján rengeteg ember fordult meg.

A pécsi piacok és vásárok színhelye évszázadokig a város Főterén, a mai Széchenyi téren volt. A piac ezen a napon is tele volt árussal és vásárlóval. Különösképpen sok em-

ber szokott megfordulni a Városháza előtt felsorakozó húsárusoknál.

Már az első robbanás után elemi erővel tört ki a pánik. De idézzünk a korabeli lapokból:

„Az első nagy dörrenésre rémítő félelem szállta meg a Király utcában lévő lakókat. A második és harmadik fülsiketítő robbanásra megremegtek a házak, a plafonok recsegtek és iszonyú üvegcsörömpölés hallatszott. Pillanat alatt földalatti morajhoz hasonlóan estek le az üzletek vasredői és jajveszékelve lepték el a király-utcai kereskedők és lakók az utcákat és udvarokat. Az első percben senki sem tudta a borzalmas rázkódás okát. Voltak, akik földrengést véltek, mások azt hitték, hogy összeomlik a lakóházuk. Halálsápadtan rohantak le az emeletekről. Kis gyermekeket meztelenül cipelték ki ágyaikból és a remegő gyerekek az udvar közepén órákig alig tudtak magukhoz térni. A kétségbeesett anyák maguk is annyira megrémültek, hogy nem találtak vigasztaló szót remegő gyermekeiknek.

A Király utcában ez alatt százakra menő sokaság gyűlt egybe. A tömérdek kíváncsi nép között emberfeletti erővel törtek maguknak utat a szívet rázóan jajveszékelő apák, anyák kik gyermekeiket, asszonyok kik férjeiket keresték a halottak és sebesültek között."

(Pécsi Napló 1896. július 31.)

„Sok parasztasszony ott hagyta holmiját, sőt pénzét is a piacon, rohanva futásnak eredt vérző sebével s meg sem állt a falujáig. A súlyosabban sérülteket nagyrészt mindjárt ott a piacon, a Szentháromság szobra alatt kötözték be az orvosok; sok sebesült az irgalmas barátok közeli kórházába siettett. Ott 80 sebesültet kötöztek be, kik közül többeket már kórházakba kellett elvinni, a hol három, ú. m. két szobaleány és egy munkás felesége nem sokára meghalt. Emberélet tehát azonnal csak öt esett áldozatul; de sokan voltak, a kik egyes testrészeiken kisebb, vagy nagyobb csonkulásokat szenvedtek."

(Vasárnapi Újság 1896. augusztus 9.)

De nemcsak az emberek rémültek meg, hanem a Széchenyi téren lévő bérkocsisok lovai is. „A nyomorult állatok a detonációra összerázkódtak s horkolva ragadták a kocsikat a Siklósi utca felé. Az istállók legnagyobb része lefele van, s a megrémült állatok haza iparkodtak. Képzelhető miféle zavar támadt erre. Ember-ember hátán nyomult előre. A piacon a kosarakat feldöntögették, úgy menekültek."

(Pécsi Napló 1896. július 31.)

A robbanás súlyosan megsebesítette az éppen a hivatalába siető Aidinger János polgármestert is.

„Éppen közgyűlésre készült a város. A Széchenyi téren lévő piacon nyüzsgött a reggeli vásárra be-özönlött parasztasszonyok, kofák és vásárló cselédek tömege. A tér sarkán éppen Aidinger János, kir. tanácsos, polgármester haladt lassú léptekkel hivatala felé. Ekkor dördült el a szörnyű robbanás Köszl János üzletében úgy, hogy az egész piacot és környéket megreszkettette. Csörömpölve váltak, omlottak össze az üzlet vastag tükörablakai, füst tört elő az üzlet kirakataiból és ajtajából, és mintha a végítélet órája érkezett volna, ropogó rakéták és a puskapor által vele robbant üveg-, fa- és kőtárgyak röpködtek szerteszét a

Robbanás után

széles piacon, megsebesítve mindenkit, a kit az a pusztító, égő förgeteg útjában talált."

(Vasárnapi Újság 1896. augusztus 9.)

A Pécsi Napló 1896. július 31.-i számában így számolt be a polgármestert ért balesetről:

„A mi polgármesterünk, az ő előadása szerint, a Taus-féle szivaros boltból jött ki s ment a városháza felé. A szivaros boltban Vanisz Sándor főszolgabírónak, kivel együtt ment be, azt mondta, hogy megvárja a városház sarkán. Aidinger előre ment lassú léptekkel s várta Vanisz főszolgabírót, de mivel ez soká váratott magára, Aidinger megindult, hogy fölmegy a hivatalába, s átnézi a mai postát. Menés közben, ahogy a Köszl boltja mellett elhaladt abban a pillanatban robbant ki a bolt kirakata s rája zúdult az egész rakétasereg tűzárja."

(Pécsi Napló 1896. július 31.)

Aidingert a robbanás az úttest közepére repítette, s ott ájultan maradt néhány percig. Magához térve besántikált a városházára. Testét számtalan súlyos vágott és égett seb borította. Csak különlegesen erős szervezetének köszönhette, hogy több heti lábadozás és ápolás után ismét talpra tudott állni.

A robbanások nagyon sok embert súlyosan megsebesítettek és sajnos halálos áldozatokat is követeltek:

„A szerencsétlenség borzalmas következményeit csak akkor láttuk a magok teljességében, mikor a vízsugarak eloltották a tüzet és az üzletbe hatoló tűzoltók elővonszolták a felismerhetetlenségig összeégett két hullát. Az egyik az üzlet egyik inasa, a másik pedig egy 13 éves leányka volt, ki vásárolni volt a boltban. A sérültek száma meghaladta a kétszázat."

(Vasárnapi Újság 1896. augusztus 9.)

Köszl János üzlettulajdonos is nagy árat fizetett felelőtlen gondatlanságáért. „Köszl a szerencsétlen, mikor a katasztrófa történt, a pénztár sarkában volt, épp egyik vevővel lévén elfoglalva. Hogy ennek visszaadja a fölös pénzt, sistergést hall, amitől annyira megrémült, hogy kiugrott a boltból. Köszl már abban a pillanatban nagyon tudta, hogy mit jelent az a sistergés. A boltból először ép tudattal menekült ki, ekkor történt a robbanás. Erre újra berohant a boltba, a pénzt akarta kimenteni, vagy más egyébért szaladt vissza.

E percben lángok csaptak az arcába s megperzselték arcát, fejét, ruháját. Erre a földre rogyott. Úgy vonszolták ki s mikor levegőre jutott, nekiiramodott és beszaladt a Városháza udvarára. Mint az őrült tekintett ott körül, aztán belevetette magát az ott lévő nagy hamuládába és eszeveszetten szórta magára a hamut."

(Pécsi Napló 1896. július 31.)

Végül is Köszl fűszerbolt-tulajdonos életben maradt.

Az eset kivizsgálása egyértelműen vetette fel Köszl bűnösségét. Ugyanakkor az elmarasztaló kritikákból bőven kijutott a rendőrségnek is, mivel több esetben csak felületes ellenőrzést tartottak az említett üzletnél. A háttérben – bár erről nyíltan nem beszéltek – felvetődött a sajnálatos eset kapcsán a nagyhatalmú Aidinger János polgármester felelőssége is.

Az 1896-ban bekövetkezett pécsi katasztrófa a mai napig intő példaként szolgálhat a boltokat üzemeltetők és az ellenőrzést végző hatóságoknak egyaránt.

Robbanás után

Kalandra fel!

Major Vera

Gondolkozott már azon mi lehet az a búgóvilágító TV-szerű masina, ami előtt az unokája akár egész délutánokat eltölt? Esetleg modern világunkban egyre többet hallja az informatika vagy számítástechnika kifejezést? Ha eddig úgy vélte mindez oly távoli, és senki sincs, aki útbaigazítást és segítséget adna, akkor örömmel tudatjuk önnel: A Civil Közösségek Házában idén szeptembertől ismét mindenkit szeretettel vár ingyenes számítógépes tanfolyamunk!

A képzéseink kimondottan az idősebb korosztály számára biztosítanak lehetőséget, hogy kellemes környezetben, oktatói segítséggel megismerkedhessen a számítógép és az internet rejtelmeivel. Korábbi tapasztalatainkra támaszkodva elmondhatjuk, hogy a tanfolyamok igen hasznos tudással gazdagítják az érdeklődőket, akik néhány tanóra után megbarátkoznak a korábban gyakran ördöginek tartott masinériával. Miután elsajátították kezelésének tudományát, a megszelídített gép segítségével egészen új lehetőségek tárulnak eléjük.

Az újonnan szerzett tudás a hétköznapi élet különböző területein válhat hasznossá, akár szeretteikkel, ismerőseikkel kívánnak kapcsolatot tartani, levelet váltani, fényképeket kapni és küldeni, illetve a tájékozódást is megkönnyítheti a hírek, érdekességek vagy konyhatitkok világában.

Megfelelő segítséggel bárki rátalálhat érdeklődése, hobbija tárgyára, és újságcikkekkel, beszámolókkal, ismeretterjesztő anyagokkal gazdagíthatja tudását.

Természetesen nem kell megijednie annak sem, aki most hallott először a számítógépről, ugyanis a képzéseinkre a teljesen kezdő szintű érdeklődőket is szívesen látjuk.

A tanfolyamot 2 hetes turnusokban, napi két órában tartják szakképzett önkéntes oktatóink – Billen Tibor, Bernáth Istvánné és Király Albert –, akik a korábbi tapasztalatok alapján jól tudják mekkora sikert érhetnek el, ha megfelelő odafigyeléssel és tisztelettel adják át tudásukat az arra szomjazóknak.

A tanórák során külön figyelmet fordítanak rá, hogy minden egyes résztvevővel külön-külön is tudjanak foglalkozni, így nem kell félni attól, hogy valaki esetleg lemarad a csoporttól.

Két hét alatt a korábban rejtélyesnek vélt masina egyszer csak megszelídül és feltárja titkait az idősebbek számára, a lepel lekerül az e-mail írást és az internet-böngészést körülvevő misztikumról. Mindenki otthonosan mozoghat az internet világában, a levélírás, üzenetküldés szinte gyerekjátékká válik.

Ne hagyja, hogy kétségei vagy idegenkedése felülkerekedjen, hiszen sosem késő újat tanulni! Lelkes oktatóinkat öröm tölti el, hogy idősek számára is elérhetővé tehetik mindazt, ami eddig rejtve maradt előttük. És végül egy jó hír, hogy tervben van a haladó tanfolyam is!

Kalandra fel!

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Módosult az Építő közösségek című pályázat benyújtási határideje

A jogszabályi változások, valamint a megyei fenntartású intézmények fenntartóinak változása miatt módosult az „Építő közösségek" 3. ütem – A) közművelődési intézmények a kreatív iparral kapcsolatos alapkompetenciák fejlesztését elősegítő új tanulási formák szolgálatában című (TÁMOP-3.2.3/A-11/1 kódszámú) kiírás pályázatainak benyújtására rendelkezésre álló időszak, az új időszak: 2012. január 2. – 2012. március 14.

A Pályázati útmutató A3 és F2 pontjaiban feltüntetett dátumok ennek megfelelően változtak, illetve a pályázati felhívásban is átvezetésre kerültek a változások.

A pályázatok benyújtására rendelkezésre álló időszak: 2012. január 2. – 2012. március 14.

A Pályázati útmutató A3 és F2 pontjaiban feltüntetett dátumok ennek megfelelően változtak, illetve a pályázati felhívásban is átvezetésre kerültek a változások.

A pályázatok benyújtásához elengedhetetlen kitöltő program hamarosan megjelenik a honlapon. A pályázati dokumentáció kitöltő programhoz köthető pontosításai a programmal együtt fognak megjelenni.

Támogatjuk a családot

Kiíró: Dr. Oetker Magyarország Kft.
Beadási határidő: 2011. 12. 20.
Pályázók köre: magyarországi óvodák és általános iskolák, illetve ezek támogató alapítványai

A „Támogatjuk a Családot" Program a Dr. Oetker Magyarország Kft. társadalmi célú programja, mellyel célja hogy felhívja a közösségek figyelmét a család, mint egység, jelentőségére, és mindazokra, akik számára a család egy kicsit mást jelent.

2011-ben, Karácsony alkalmából a Dr. Oetker azokra a gyermekekre és családokra szeretné a felhívni a közösségek figyelmét, akik számára a család egy kicsit mást is jelent. A „Támogatjuk a családot" program már évek óta segíti az SOS Gyermekfalvak lakóit. Az SOS Gyermekfalvak azért jöttek létre, hogy otthont és szeretetet nyújtsanak a vér szerinti családjukat nélkülözni kényszerülő gyermekeknek. Céljuk, hogy gondozásunkban a gyermekek szeretetben, tiszteletben nőjenek fel, és kiegyensúlyozott, boldog felnőttekké váljanak.

A „Támogatjuk a családot" Program keretében, a Dr. Oetker országos Rajzpályázatot hirdet óvodák és általános iskolák részére „Rajzolj karácsonyi ajándékot az SOS Gyermekfalvakban élő gyermekek és/vagy családok számára!" címmel.

A Rajzpályázat fődíja 1 000 000 Ft, melyet a Pályázó intézmények egyike nyer meg a Támogatjuk a családot Program zsűrijének véleménye és az online leadott közösségi szavazatok alapján!

A pályázat nemcsak a SOS Gyermekfalvak lakói részére szolgál meglepetéssel, hanem a rajzok beküldői is elismerésben részesülnek! Részletes információk a Pályázati kiírásban, és a http://www.tamogatjukacsaladot.hu /palyazat oldalon találhatók.

1. Résztvevők köre

A pályázaton kizárólag magyarországi óvodák és általános iskolák, illetve ezek támogató alapítványai vehetnek részt. Egyéni, azaz természetes személy által készített és beadott, pályázatot nem áll módunkban befogadni.

Amennyiben az Iskola nem rendelkezik alapítvánnyal, úgy kérjük, hogy ezt a pályázat készítésekor a megfelelő rovatban jelezzék.

Jelen pályázat 2 csoportosításban és összesen 4 kategóriában kerül meghirdetésre:

Korcsoport szerint
- Óvodás korúak
- Általános iskola alsó tagozatosok
- Általános iskola felső tagozatosok

Egyéni és közösségi

2. A pályázat lebonyolítása

A pályázók egy zárt online pályázati rendszer áll a Pályázók rendelkezésére a pályázat elkészítéséhez, ami a http://www.tamogatjukacsaladot.hu oldalról regisztrációt követően érhető el.

Figyelem! A rendszer intézményenként 1, beleértve az adott intézmény alapítványát is, érvényes regisztrációnak enged belépést, hogy az adatvédelmi jogszabályoknak maximálisan megfeleljünk.

3. A jelentkezés lépései

1. Az intézményt a kapcsolattartó regisztrálja a http://www.tamogatjukacsaladot.hu weboldal Pályázat oldalán, a Pályázat gomb, majd a Regisztráció gomb megnyomását követően, a kért adatok megadásával. A kapcsolattartó a regisztrációval elfogadja a Pályázat szabályzatát, melyet a regisztrációkor elolvashat.

2. Az óvoda és/vagy általános iskola, és/vagy a

támogató alapítványának vezetője, és/vagy ezen intézmények bármelyikének kapcsolattartója, a Pályázati rendszer által kért, az intézményekre vonatkozó adatok feltöltését követően az elkészített pályázati anyagokat, online feltölti a rendszerbe.

a. A pályázati anyag kizárólag az oktatási intézmény jelenlegi és leendő saját tanítványaira vonatkozhat, más intézményekbe járók a pályázatból kizártak.

b. Az elektronikus pályázathoz a Pályázónak, az online rendszeren belül, az ott található útmutatás alapján, csatolnia kell legalább 25db gyermekrajzot, a „Rajzolj karácsonyi ajándékot az SOS Gyermekfalvakban élő gyermekek és/vagy családok részére!" témakörben.

3. Az online kitöltött pályázatot a rendszeren belül legkésőbb 2011. december 20-ig „elküldi" - az „Elküld" gomb megnyomásával.

4. Legkésőbb 2011. december 20.-i postai bélyegzővel ellátva 1db eredeti példányban a Pályázati jelentkezési lapot, az online pályázati rendszer tájékoztatása alapján, az összefoglaló pályázati adatlappal együtt a Dr. Oetker Magyarország Kft. részére nyomtatott formában postai úton elküldi a megadott postai címre.

4. Rajzverseny díjazása

A „Támogatjuk a családot" program rajzversenyében egyéni és közösségi díjak kerülnek kiosztásra.

A beérkezett rajzok két úton részesülnek díjazásban:

- a „Támogatjuk a családot" Program zsűrije dönt a díjakról,
- közönségdíjak kerülnek átadásra.

5. Online szavazás

A rajzversenyen beküldött munkák a http://www.tamogatjukacsaladot.hu oldal

Galériájában kerülnek kiállításra, ahol regisztrációt követően lehet szavazni 2012. január 15-ig.

6. A Pályázat leadása

Az online pályázati csomagnak tartalmaznia kell:

- pályázati jelentkezési lap
- online rendszerben (http://www.tamogatjukacsaladot.hu) feltöltött adatok
- és legalább 25 db gyermekrajz

A postai úton beküldött pályázati csomagnak tartalmaznia kell:

- Pályázati jelentkezési lap

A rajzokat nem kell postai úton elküldeni!

Formai követelmények:

A Pályázati jelentkezési lap nyomtatott verziójának minden oldalát szignóval és pecséttel kell ellátni!

A pályázati anyag kizárólag a megadott formátumokban érvényes.

A feltöltött rajzoknak legalább közepes, azaz 5 megapixel felbontásúnak, jpg formátumúnak kell lenniük.

7. Pályázati naptár

(figyelembe véve a téli szünet időpontját)

Pályázati periódus: 2011. november 10 - december 20.

Beküldési határidő: 2011. december 20. (Az ezt követően postára adott pályázatok érvénytelenek! Az online feltöltés 2011. december 20. 24.00 óráig lehetséges)

Hiánypótlás: 2011. december 21- 2012. január 5. (Azok a pályázók, akiknek december 20-ig postára adott, és/vagy feltöltött pályázatuk van, de abban az elbírálás során hiányokat tapasztaltunk, ezen a 3 munkanapon pótolhatják a hiányokat)

Online szavazás: 2011. november 10 - január 15.

Elbírálás: 2012. január 10 - 20.

Eredményhirdetés: 2012. január 26.

Díjak eljuttatása: 2011. január 31 - február 5.

Fődíj átadása: a Nyertes intézménnyel egyeztetett időpontban és módon

8. Pályázat elérhetőségei

A Pályázati jelentkezési lapot postai úton az alábbi címre kell eljuttatni:

Dr. Oetker Magyarország Kft., 1016 Budapest, Mészáros utca 58/b

Kérjük, a borítékra írják rá: „Támogatjuk a családot" Program

További információ: http://www.tamogatjukacsaladot.hu és

tamogatjukacsaladot@tamogatjukacsaladot.hu

<u>Európa a polgárokért program / Civil szervezetek által kezdeményezett projektek</u>

Kiíró: Tempus Közalapítvány, Európai Bizottság, Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség

Beadási határidő: 2012. február 1.

Pályázók köre: civil társadalmi szervezetek

Az alprogram célja: Különböző részt vevő országokból származó civil társadalmi szervezetek konkrét projektjeinek támogatása.

A projekteknek közérdekű kérdések megismertetésére, illetve az európai szintű együttműködés

vagy koordináció révén elérhető konkrét megoldásokra kell törekedniük.

Támogatható tevékenységek:

A különböző országokban működő civil szervezetek projektjeinek tárgya lehet:

egy konkrét tevékenység: szeminárium, tematikus műhelymegbeszélés, kiadvány, információs kampány, művészeti műhely, amatőr sporthoz kötődő tevékenység, képzés, kiállítás;

vita: bevonva a részt vevő szervezetek tagjait, más civil szervezeteket, egyéb szervezeteket, döntéshozókat, állampolgárokat;

közös gondolkodás: az európai értékekről, az európai polgárságról és a demokráciáról, bevonva szakértőket, döntéshozókat, polgárokat, pl. egy kollokvium keretében;

hálózatosodás: az adott területen működő több szervezet tartós hálózata.

További pályázati feltételek:

- a pályázónak a programban részt vevő országok valamelyikében székhellyel kell rendelkeznie;
- egy projektben legalább két szervezet vesz részt két különböző országból;
- a résztvevők legalább 30%-ának a pályázatot benyújtó szervezet országától eltérő, pályázatra jogosult országból kell érkeznie;
- Eseményenként 400 nap/résztvevő (a résztvevők és a napok számának szorzata nem lehet több mint 400) vehető figyelembe;
- egy projekt maximális időtartama 18 hónap.

A támogatás mértéke:

Kétféle költségvetés közül lehet szabadon választani:

Átalányalapú finanszírozás: A támogatás formája átalánydíj, a résztvevők száma és a találkozó időtartama határozza meg.

Költségvetésen alapuló finanszírozás: A támogatás nem haladhatja meg az érintett programra vonatkozó támogatható költségek legfeljebb 70%-át. Ennek megfelelően a teljes becsült támogatható költségek legalább 30%-ának az Európai Unió költségvetésétől eltérő forrásból kell származnia. A megítélt összeg semmilyen esetben sem haladja meg a pályázatban kért összeget.

Részletes pályázati felhívás és további információ:

Tempus Közalapítvány: http://www.tka.hu.

A pályázatokat az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) kezeli.

További információ található még az Európai Bizottság honlapján:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm

További információk:
Tempus Közalapítvány
1093 Budapest, Lónyay u. 31.
Infóvonal: (06 1) 237 13 20
E-mail: info@tpf.hu
Web: http://www.tka.hu

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8

BARANYAI Civil Körző
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Boros Julianna, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Knyihár Éva, Major Vera, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn15 órakor
FÜSTI - MOLNÁR ÉVA SZÍNI STÚDIÓ
Vezeti: Füsti-Molnár Éva, Jászai-díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: Tillai Aurél, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente keddenként 16 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: Molnárné Reich Lívia

Minden szerdán 15. 30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: Nemerey Péter

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 15 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: Gálfiné Magyar Ibolya

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!
Az oktatás két hetes turnusokban folyik, minden délután 14-16 óráig
Jelentkezni a következő telefonszámon lehet: 0672/315-679

Gratulálunk

Boros Julianna, a Nevelők Háza Egyesület „SANSZ – Esélyegyenlőségi program Baranya megyében" korábbi programvezetője és a Civil Korzó munkatársa Junior Príma-díjat kapott a Magyar Oktatás és Köznevelés kategóriában, melyet 2011. október 17-én vehetett át Budapesten.

A Prima Primissima Díjat Demján Sándor a Vállalkozók Országos Szövetségének (VOSZ) támogatásával alapította 2003-ban. Célja a magyar értelmiség eredményeinek megőrzése, a hazai tudomány, művészet és kultúra fejlesztésének erősítése.

A kiemelkedő teljesítményt nyújtó harminc év alatti fiatalok 2007-től a Junior Príma- Díjat érdemelhetik ki. A hétezer eurós díjat 2011-ben 8 kategóriában tíz-tíz tehetséges ifjú veheti át. Az anyagi elismerés mellé a nemzet kiválóságai Kincsemet, a világ talán legismertebb és legsikeresebb versenylovának porcelánszobrát, Schrammel Imre, Kossuth-díjas keramikus művész alkotását kapják.

A díjat évente tíz olyan, 30 év alatti szakember kapja, akik kiemelkedő pedagógiai teljesítményt értek el saját területükön. A díj célja ezen fiatalok elismerése, és a munkájukhoz szükséges feltételek biztosítása annak érdekében, hogy a jövőben is minél több diák számára nyújthassanak követendő példát.

Boros Julianna 2011-ben a Magyar oktatás és köznevelés kategóriában a hátrányos helyzetű fiatalok oktatási lehetőségeinek segítéséért kapta kitüntetését.

Ezúton is gratulálunk, és további sikeres munkát kívánunk!

Civil Közösségek Háza

House of Civic Communities

Kulturális események, koncertek, kiállítások

Több mint 70 bejegyzett szervezet

Civil Szolgáltató Központ

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Baranya Megyei Esélyek Háza

Képzés, közösségfejlesztés, tanácsadás

Cultural events, concerts, exhibitions

More than 70 registered NGOs

Civil Supporting Center

Volunteer Center in Baranya County

House of Equal Opportunities in Baranya County

Training, community development, counseling

A Civil Közösségek Házát
a Nevelők Háza Egyesület működteti
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: +36 72 215543, Fax: +3672 315679
www.civilhaz-pecs.hu

BARANYAI

Civil Forrás

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VII. ÉVFOLYAM - 9. SZÁM

2011. DECEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JANUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2012. január 10-én, kedden 16.30 -kor nyílik az ANK Művészeti Iskola képzőművészeti tagozatának kiállítása „Válogatás" címmel.**
  Megnyitja: **Styrna Katalin**
  A kiállítás megtekinthető: 2012. február 1-jéig
- **2012. január 6-ig látható az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének „Tájak, emberek"** című kiállítása.
- **2012. január 17-én, kedden 18 órakor** nyílik **Balogh Ádám** fotókiállítása **„ A teremtés rózsakertjének éneke"** címmel.
  A kiállítás megtekinthető: 2012. február 21-ig

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Január 3-án, kedden 18 órakor
Könyv – folyóirat est
MECSEKI FOTÓKLUB

Január 10-én, kedden 18 órakor
„Az aranysakál újra Magyarországon"
Az Arany János Toldijából ismert nádifarkas újra megtelepedett hazánkban, és a jelek szerint jól érzi magát.
Nagy Gábor előadása
MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLET

Január 11-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub: Nyócker
Színes, magyar animációs film, 90 perc, 2004
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Január 12-én, csütörtökön 17 órakor
Sétatéri Esték
Sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost
„50 év a Ház és a Kórus szolgálatában"
Szauer Dezső előadása
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Január 16-án, hétfőn 17 órakor
„Amit a diszkalkuliáról tudni kell" –
meghívott vendég Dráb Györgyné gyógypedagógus, diszkalkulia terapeuta
DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET

Január 17-én, kedden 16 órakor
„A legszebb természeti örökségek Spanyolországban"
Évi közgyűléssel egybekötött előadás
Dr. Gyurica László egyetemi docens diavetítése

Január 21-én, szombaton 15 órakor
PÉCSI MŰVÉSZKÖR-ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA

Január 24-én, kedden 16 órakor
Dr. Szirtes Gábor és Pákolitz István előadása
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Január 24-én, kedden 17.30 -kor
Közgyűlés
MECSEKI FOTÓKLUB

Január 25-én, szerdán 17 órakor
Finnugor film vetítése
FINN -MAGYAR TÁRSASÁG

Január25-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Szkafander és Pillangó
Színes, magyarul beszélő, francia-amerikai életrajzi dráma, 112 perc, 2007
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Január 31-én, kedden 18.00 -kor
Fotónyomtatás
MECSEKI FOTÓKLUB

Karácsony

1.

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumba
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme súgna, szállna,
Az én kedves, kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

2.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Oda haza.
De jó volna tiszta szívből
– Úgy mint régen –
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.

De jó volna mindent, mindent,
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretetben üdvözülni.

3.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna
Óh de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgotha nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege,
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra...

Ady Endre

TARTALOM

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében	4
Sétatéri esték	7
SANSZ Filmklub	8
Önkéntesség – közösségi szerepvállalás	10
Aidinger János polgármester, királyi tanácsos	12
Önkéntesség Európai Éve 2011	14
Pályázati ajánló	16

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében

TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

Madridi tanulmányút

2011. november 23-27.

Novemberben lehetőségünk adódott a TÁMOP-5.5.1-10/1-2010-0011 „SANSZ” Esélyegyenlőségi kísérleti projekt Baranya megyében program keretében egy spanyolországi tanulmányúton való részvételre. A tavasszal megrendezett tematikus szakmai napokon részt vett a projekt spanyol együttműködő partnerének (QP Quality Projects S.L. Madrid) a képviselője, bemutatva a szervezetük által megvalósított, környezeti fenntarthatóságot, környezettudatos szemléletet elősegítő tevékenységeiket. A novemberi tanulmányút a spanyol partnerrel való együttműködés eredményeként jött létre.

A tanulmányút célja

A projekt egyik célja és feladata a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek esélyegyenlőségének elősegítése, a befogadó társadalom, valamint a környezettudatos gondolkodásmód elterjedésének segítése hazai és külföldi jó gyakorlatok megismerésével, és a nálunk is hasznosítható programelemek, szolgáltatások összegyűjtésével, megismerésével/megismertetésével és terjesztésével.

A tanulmányút résztvevői

A projekt esélyegyenlőséget elősegítő szolgáltatásait (pl. munkaerőpiaci szolgáltatás, képzések, esélyegyenlőségi napok, fórumok) öt helyszínen biztosítja, Pécs mellett további négy baranyai végponton helyi szervezetek segítségét vesszük igénybe: Alsómocsoládon a Mocsolád Civilház Nonprofit Kft, Mohácson a Mohácsi Városvédő Egyesület, Kémesen az

Együtt Kémes Körzet Gyermekeiért Alapítvány, és Sellyén a Szociális Háló Egyesület együttműködésével valósulnak meg programjaink. A tanulmányúton a projektmunkatársakon kívül részt vettek együttműködő partnereink munkatársai vagy önkéntesei, továbbá az Esélyek Háza és a Zöld Híd Alapítvány képviselője. A tanulmányútról PR film is készült, melyet a projekt februárra tervezett záró rendezvényén mutatunk be.

A program szakmai tartalma

A madridi tartózkodás alatt spanyol partnerünk javaslatára az alábbi programokat tekintettük meg:

1. Látogatás a MONTECARMELO'S URBAN VEGETABLE GARDEN-be. (Carmen Pardo-Valcarce Foundation projektje)

Az Alapítványt 60 évvel ezelőtt hozták létre, és már akkor is a hátrányos helyzetűek segítése volt a célja, a kezdetekben leprásokkal foglalkoztak. Ma 170 fogyatékkal élőt foglalkoztatnak különböző műhelyeikben. A szervezet sokféle tevékenységet végez, mely a fogyatékkal élők számára is lehetőséget teremt arra, hogy a képességeiknek és érdeklődésüknek legmegfelelőbb termelő ágazatba csatlakozzanak be. Így pl. asztalos üzemükben különleges, egyedi bútorokat gyártanak, melyeket a dekorációs részleg munkatársai fejeznek be, nyomdát működtetnek, illetve bedolgoznak a spanyol postának. Mintaboltot üzemeltetnek, és tudatos marketingtevékenységet folytatnak termékeik értékesítésére. Mindemellett iskolát működtetnek fogyatékkal élő gyerekek számára.

Bemutatták mintakertészetüket is, ami számunkra érdekes együttműködés eredménye, és a társadalmi befogadás példája is egyben: a kis (20-30 m^2-es) elkerített kertrészeket fogyatékkal élők művelik. A kertrészeket madridi magánszemélyek bérlik, s a bérleti díj fejében meghatározhatják, milyen termények kerüljenek ki a kiskertből, valamint bármikor kimehetnek ők maguk is pihenni vagy dolgozni a kiskertbe.

2. Ivan Vargas Városi Könyvtár

Megtekintettük Madrid legújabb, építése során a környezettudatosságot szem előtt tartó, intelligens és akadálymentes könyvtárépületet. A könyvtárat és szolgáltatásait Mrs. Pilar Garrido, a könyvtár vezetője mutatta be. Madridban sok könyvtár működik, mivel az a céljuk, hogy a lakosság számára azok könnyen elérhetők legyenek.

3. La Rueca Egyesület

A meglátogatott szervezetek közül a La Rueca Egyesület volt az, amely tevékenységében, munkakörülményeiben a leginkább hasonlított az átlagos magyar civil szervezetekéhez: ők voltak a legnyitottabbak, és a meglátogatott intézmények közül a legszerényebb körülmények között dolgozó szervezet. 1990 óta működnek, 2011-től közhasznú szervezetként. Céljuk a szociálisan leghátrányosabb helyzetű rétegek felzárkóztatása, az életminőség javítása, a társadalmi befogadás elősegítése. Leginkább gyerekekkel és fiatalokkal (prevenciós céllal), illetve bevándorlókkal foglalkoznak, számukra biztosítanak különböző programokat és szolgáltatásokat szo-

ciális és kulturális területen: pl. fiataloknak break és hip-hop műhely, szabadtéri kulturális programok szervezése. Képzéseket szerveznek, melynek célja a szakmatanulás, szakmai továbbképzések, saját dolgozók képzése, vagy bárki számára nyitott az idősek ellátására irányuló képzés. A képzéseket pályázatokból finanszírozzák. A bevándorlóknak spanyol nyelvet és spanyol kultúrát oktatnak. Segítik a munkaerő-piacon való elhelyezkedést, jogi tanácsadás biztosítanak, klubokat, szabadidős programokat szerveznek. 2008 óta jelenik meg náluk hangsúlyosabban az ökológiai, szociális és gazdasági fenntarthatóság, a környezettudatos szemléletet a saját dolgozóik képzésével kezdték, s ezt már igyekeznek minden programjukban megjeleníteni. Szolgáltatásaikat Madrid öt különböző városrészében nyújtják, az épületeket az önkormányzat bocsátja rendelkezésükre.

4. Repsol Alapítvány

A Repsol nevű vállalat a világ egyik vezető olajipari cége. Kitermelést folytatnak Dél-Amerikától egészen Szibériáig, a világ 80 országá-

ban összesen 30 000 embert foglalkoztatnak. A vállalat a társadalmi felelősségvállalás érdekében létrehozott egy alapítványt, mely azokban az országokban nyújt segítséget, melyekben a cég jelen van. Az alapítvány székhelye és elhelyezkedése is azt tükrözte, hogy itt egy gazdag cég áll a háttérben, működése is inkább ehhez volt hasonló. Az alapítvány egyik tevékenysége, hogy a társadalmi problémák analizálása érdekében szociális piackutatást végez. Olajipari cégként fontos számunkra a környezettudatosság, a megújuló energiák hasznosítása, e célból ötlethozókkal, „feltalálókkal" állnak kapcsolatban, és támogatják a számukra ígéretes projekteket. Oktatási tevékenységet is végzenek, melynek témája a megújuló energiák, továbbá CSR tevékenységet folytatnak, melyekből különböző projekteket támogatnak. Érdekes tapasztalat volt a Mr. Bill Gartlanddal folytatott beszélgetés, mely során utastársaink az elhangzottak alapján néhány provokatív kérdést is feltettek, amiből számunkra az derült ki, hogy az alapítvány létrehozását inkább azok az országok kényszerítették ki, ahol a Repsolnak beruházásai vannak, nem pedig a szervezet tudatos felelősségvállalása hozta létre.

A program szervezése és lebonyolítása

A szakmai programokat kulturális programok egészítették ki, történelmi és természeti helyszínek látogatásával, melyeket Madridban járva szinte „kötelező" megtekinteni: a királyi palota, Prado, Retiro park, Plaza Mayor, Sol, Cibeles tér, Debod templom, Moncloa világítótorony, és sorolhatnánk még a múzeumokat, rendezett tereket és épületeket, melyeket igyekezett a csoport „bekebelezni" a szabadidős programok során.

A program eredményei, további együttműködés

A tanulmányút szervezése szakmailag és emberileg is jó színvonalú volt. Az információcsere intézménylátogatások, kerekasztal-beszélgetések, és informális beszélgetések keretében történt. A meglátogatott intézményekben sajnos szinte kizárólag spanyol nyelvű szóróanyagot kaptunk. Szerettük volna a spanyol szervezetek munkatársaival folytatott szakmai beszélgetéseket még interaktívabbá tenni, és több időt eltölteni 1-1 szervezetnél, de a szakmai napok sűrű programja miatt erre kevés idő jutott.

A tanulmányút végén természetesen minden résztvevővel kicseréltük az elérhetőségünket. A spanyol partnerek szívesen megismernék a magyarországi hasonló szervezeteket, programokat, így a beszélgetéseket talán a későbbiekben Magyarországon folytatni tudjuk.

Bodrog Csilla
projektvezető

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:

Nevelők Háza Egyesület (gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 0672/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu,
www.civilhaz-pecs.hu

Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont
Nonprofit Kft. (konzorciumi partner)
7625 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100, www.ddrfk.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Sétatéri esték

2012. januárjától a Nevelők Háza Egyesület új sorozatot indít, havi rendszerességgel, Sétatéri esték címmel. Az előadások elsősorban városunkról, Pécs érdekes történeti eseményeiről, jeles személyiségeiről, egyszóval olyan témákról szólnak, amelyek számot tarthatnak a közérdeklődésre.

A sorozat szerkesztője Trebbin Ágost városkutató, akit a felkérés nem ért készületlenül, hiszen már több mint öt éve szervez várostörténeti előadásokat a Civil Közösségek Házában, és lapunk munkatársaként (is) rendszeresen publikál várostörténeti eseményekről és városunk nevezetes személyiségeiről.

Az első félév programja:

2012. január 12. (csütörtök) 17.00
Szauer Dezső
50 év a Ház és a Kórus szolgálatában

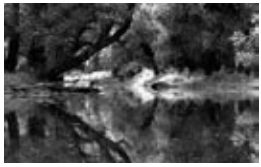

2012. február 16. (csütörtök) 17.00
Komlós Attila, a Duna Dráva Nemzeti Park marketing és kommunikációs menedzsere
Ahol a folyók összekötnek – A Dráva-mente természeti és kulturális értékei

2012. március 13. (kedd) 17.00
Baranyai Pál ny. villamosmérnök
Zsolnay Vilmos emlékkútja 100 éves

2012. április 12. (csütörtök) 17.00
Baumann József, a Mecsek Egyesület osztályelnöke
Fényképezőgéppel a Mecseki tájakon

2012. május 17. (csütörtök) 17.00
Trebbin Ágost, városkutató
Fémbezárt álom – Zetényi Csukás Zoltán, híres pécsi bádogosmester emlékezete

Az előadásokra nagy szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt a Civil Közösségek Házába (Pécs, Szent István tér 17.)

SANSZ FILMKLUB-8.sorozat

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) 17 órától

A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.

Szervezők:

- Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda Esélyek Háza
- Dialógus-kör
- Ki-Látás Közhasznú Alapítvány
- Napkelet Jógaház
- Nevelők Háza Egyesület
- és barátaink

2012. 01.11.	**Nyócker** *színes, magyar animációs film, 90 perc, 2004* A budapesti dzsungel mélyén, a nyolcadik kerületben egy csapat gyerek, cigányok, magyarok, egy kínai és egy arab arra szövetkezik, hogy a lehető leggyorsabban rengeteg pénzt állítson elő. Szegénység, kurvák, stricik, gravitáció, tér és idő nem számít. A kölykök egy zseniális ötlet segítségével visszarepülnek az időben, és a földtörténet őskorában olajat fakasztanak a leölt mamutok hulláiból. A Nyócker alatt így hatalmas olajmező képződik, és a gyerekek pillanatok alatt mesés gazdagságra tesznek szert. Rambo összes DVD díszkiadásban, ötcsillagos sulibüfé, arany rolex mindegyikük kezén. A hirtelen felbukkanó rengeteg olaj zavart okoz a világgazdaság gépezetében, és a nagyhatalmak nyomozásba kezdenek, a Nyócker körül szűkül a kör, de egy biztos: a Nyócker Nyócker marad, amíg világ a világ.
01.25.	**Szkafander és Pillangó** *színes, magyarul beszélő, francia-amerikai életrajzi dráma, 112 perc, 2007* Jean-Dominique Bauby a francia Elle magazin főszerkesztője volt. Negyvenhárom éves korában, 1995 decemberében agyvérzést kapott, és kómába esett. Húsz nap múlva tért magához, ám teljesen lebénult. Egyedül a bal szemét tudta mozgatni, melynek segítségével, speciális jelrendszert elsajátítva kommunikált a világgal. Helyzete ellenére Jean-Do megőrizte humorérzékét, szexualitását, az élet szeretetét. Mindez arra ösztönözte, hogy betűnként, majd mondatonként kifejezze érzéseit és gondolatait, a test csapdájába szorult lélekről, az érzelmeiről, az emberi fantázia szárnyalásáról.
02.08.	**Vak szerelmek** *színes, magyarul beszélő, szlovák dokumentumfilm, 74 perc, 2007* Négy vak ember története Juraj Lehotsky Cannes-i díjnyertes alkotása. Az első történet Peteré, a középkorú zenetanáré, aki vak és gyengén látó gyerekeknek tanít zenét. Feleségével nyugodtan éldegélnek, a lakásukban rend van és tisztaság, teljesen átlagos párnak látszanak, csak az tűnik fel, hogy nem kapcsolják fel a villanyt, ha besötétedik. A második történet hőse egy olyan vak férfi, Miro, aki történetesen még roma is és nagyon szegény, de úgy dönt, hogy csak azért is küzdeni fog a szerelemért. Elena, a harmadik főszereplő éppen kisbabát vár, boldogan és meghatottan készül rá, de tart is tőle nagyon, aggódik, mi lesz, ha nem lesz egészséges a gyereke. Egy műanyag babán gyakorol, mosdatja, öltözteti és szinte átlényegül a boldogságtól már attól is, ha az utcán egy óvodáscsoport halad el mellette. A film negyedik főhőse a gyönyörű kamaszlány, aki új iskolába megy és az ezzel kapcsolatos érzéseit chaten önti ki egy ismeretlen srácnak, aki tetszik neki, de akinek nem árulja el, hogy vak.
02.22.	**Fekete Hattyú** *színes, feliratos, amerikai filmdráma, 108 perc, 2010* A visszahúzódó, anyja árnyékában élő balerina Nina elnyeri a Hattyúk tava előadás címszerepét. A művészeti vezető Leroy tökéletesnek titulája a lányt a szerepre, azonban kétségei vannak a lány képességeit illetően a fekete hattyú megformálásban. Mindkét szerep más egyéniséget igényel, azonban mindkét szerepet ugyanazon táncosnak kell előadnia. Míg a fehér hattyú az ártatlanságot és a kecsességet, a fekete az érzékiséget és csalfaságot hívatott megtestesíteni. Leroy úgy véli egy másik balett-táncos lány, a könnyed és laza Lily jobban képes megformálni a hattyú fekete énjét.

03.07.	**Trainspotting** *színes, feliratos, skót filmdráma, 90 perc, 1996* A kultikus történet Mark Renton-ról szól és az ő „barátairól", akik lázongók, tévelygők, tolvajok és narkósok... sehogy sem tudnak beilleszkedni az őket körülvevő társadalomba. Az igazat megvallva, nem is igyekeznek túlságosan. Megvetik, sőt elvetik minden formáját. Ez a parttalan sodródás saját önpusztításuk gyökere. Az egyedüli menekülési lehetőségük a kábítószer, amelyről úgy érzik, védőpajzsot tart föléjük. Nem veszik, nem is akarják észrevenni, hogy visszavonhatatlanul az önpusztítás ösvényére léptek. A sors még egy utolsó lehetőséget biztosít Mark-nak, hogy visszaforduljon a lejtőn. Csak az a kérdés, hogy ő akarja-e kihasználni ezt az esélyt, érzi-e a lehetőséget? Igényli-e a változást? Látja-e értelmét... újra megválasztani a saját életét?
03.21.	**Hét év Tibetben** *színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 139 perc, 1997* Az izgalmas kalandfilm megtörtént eseményeket dolgoz fel. A világ legnyugodtabb országa zord és mégis fenséges vidéken terül el. Jelenleg csak a hívők szívében él. Tibet önállóságának utolsó éveit tárja elénk a film, amely egy európai ember szemszögéből mutatja be a legendás tájat. 1939-ben, a második világháború előestéjén Heinrich Harrer, a híres osztrák hegymászó elindult, hogy megmássza a Himalája egyik legmagasabb csúcsát, a Nanga Parbatot. A világégés szele utoléri őt és társát, Petert is. Akkor még nem sejtették, hogy egy titokzatos világba csöppennek majd. Útjuk a siker magasából egy angol hadifogolytáborba vezet. Kalandos úton érnek Lhászába, Tibet szent fővárosába, ahol egyedüli idegenekként befogadják őket. A tizennégy éves dalai láma élénk érdeklődést mutat Heinrich iránt. Mivel addig nemigen fordult meg ezen a földön idegen, felkérik az osztrák hegymászót, hogy legyen a láma tanára: tanítsa angolra, földrajzra és a nyugati világ szokásaira. Az önző és arrogáns Heinrich élete is megváltozik a találkozástól...
04.04.	**Good Will Hunting** *színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 126 perc, 1997* Will Hunting még csak húsz éves, de már kilóg a kemény dél-bostoni munkásnegyed környezetéből. Barátaihoz hasonlóan gürcöl, amikor éppen nem a helyi bárban lóg vagy nem keveredik összetűzésbe a törvénnyel. Sohasem járt egyetemre, legfeljebb gondnokként felmosni a padlót. Mégis homályos történelmi utalásokat idéz fel fényképszerű emlékezetéből és szinte azonnal old meg Nobel-díjas professzorokat is zavarba ejtő matekpéldákat. Az egyetlen dolog, amire ez a bámulatosan okos és lehetetlenül dühös fiatalember nem képes, hogy újabb kocsmai verekedése után kidumálja magát a várható börtönbüntetés alól. Egyetlen reménye Sean McGuire, az egyetemi professzorból lett pszichológus, aki csodálja a fiú érzelmi küszködéseit és megérti, milyen az, amikor az ember élete állandó küzdelem.
04.18.	**A velencei kurtizán** *színes, feliratos, amerikai filmdráma, 111 perc, 1998* A XVI. századi gazdag Velencében a képmutató fényűzés uralkodott. Veronica Falco számára eljött a házasodás ideje, de nem mehet hozzá szerelméhez, Marco Venier-hez, mivel nincs elég hozománya. Veronica számára két választási lehetőség adott: apáca vagy kurtizán legyen. Tapasztalt édesanyja leleplezi előtte a titkát, és segítségével a szép Veronica a kurtizánok életét választja. Érzékiségével meg tudja nyerni a francia királyt Velence törökellenes terveihez. Irigyelt kurtizánná válik, egy napon azonban a várost ellepi a Fekete Halál, a pestis. Az egyház üldözni kezdi a kurtizánokat, mint az erkölcsi és egészségügyi fertő fő okozóit. A városba költözik a hírhedt inkvizíciós bíróság, amelynek ítélete elől nincs menekvés.
05.02.	**Happy Happy** *színes, feliratos, norvég vígjáték, 85 perc, 2010* Kaja és Eirik fiatal házasok mégis meglehetősen unalmas életet élnek egy civilizációtól távol eső házban. Nem csoda, hogy alaposan felforgatja az életüket, amikor új szomszédok költöznek a melléjük. Sigve és Elisabeth szinte a tökéletes ellentétjük, érdekesek és sikeresek. Kaja egyszerre irigylik őket és áhítozik a barátságuk után.

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.

További információ: Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza

Pécs, Szent István tér 17. 72/210-794, eselyhazpecs@gmail.com, Filmleírások forrása:port.hu

Önkéntesség – közösségi szerepvállalás

Az Önkéntesek Nemzetközi Napjának pécsi rendezvénye

Az ENSZ Közgyűlésének 1985-ben hozott döntése óta december 5-e az Önkéntesek Nemzetközi Napja. Ezen a napon világszerte sok rendezvényen hívják fel a figyelmet az önkéntesek munkájára, s igyekeznek minél több embert meggyőzni arról, milyen fontos a közhasznú tevékenység.

Európában az idei év az önkéntességről és a társadalmi felelősségvállalásról szólt. 2012-ben az aktív időskor és a generációk közötti együttműködés kap kiemelt figyelmet. Az önkéntes munka hatással van az egyes nemzedéken belüli kapcsolatokra, és a társadalmon belüli, nemzedékek közötti szolidaritásra.

Mik voltak 2011. év tanulságai, tapasztalatai? Milyen kihívások várnak ránk a jövő évre vonatkozóan? E kérdések mentén zajló közös gondolkodásra, beszélgetésekre nyílt alkalom december 5-én az Önkéntesek Nemzetközi Napjának pécsi rendezvényén, a Civil Közösségek Házában.

A rendezvényt Vincze Csilla, a Nevelők Háza Egyesület vezetője nyitotta meg, majd ezután került sor a szakmai programokra. A két szekcióban zajló *„Önkéntesség minden korban!"* műhelymunkák a különböző generációkat állították középpontba. Sokan hiszik, hogy az önkéntesség a középkorú, unatkozó középosztályi háziasszonyok tevékenysége. Az önkéntesség a kutatások és a nemzetközi tapasztalatok szerint azonban sokkal szélesebb korosztályokat és társadalmi rétegeket érinthet. A saját élményű tanuláson keresztül a fiataloknak fejlődik a szociális érzékenysége, és számos olyan kompetenciájuk, amelyek megszerzése elengedhetetlen a tudatos, felelősségteljes állampolgári léthez. Az önkéntes munkavégzés számos kedvező hatást gyakorol az idősebbekre is, és napjainkban túlmutat a hagyományosan az idős korhoz kapcsolt tevékenységeken.

Az egyik szekció, az *„Önkéntesség – közösségi szolgálat"* a fiatal önkéntesekre helyezte a hangsúlyt. Egy olyan korszakban, amikor a társas érintkezést egyre több fiatal számára a pláza székein történő, hallgatag okostelefonozás és facebookolás jelenti, ideje határozottan, de kellő érzékenységgel fellépni a valódi közösségek megmentése, avagy újraszervezése érdekében. A műhelyben szakemberek beszélgettek tapasztalataikról, javaslataikról, fiatalok mondták el véleményüket és meséltek ötleteikről kezdeményezéseikről.

A másik szekció, a *„Rajtunk is múlik"* a *2012 Az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve* jegyében zajlott. Hatvanéves kor felett is sok mindent tartogat az élet, és a társadalom egyre inkább értékeli mindazt, amit az idősebb emberek adni tudnak. Amikor aktív időskorról beszélünk, azon azt értjük, hogy az évek múltával ne kevésbé, hanem még jobban éljünk mindazzal, amit az élet tartogat: a munkahelyen, otthon vagy a társadalomban, közösségekben is. A műhely első felében meghívott szakemberek mutatták be az időskori közösségi szerepvállalás és érdekérvényesítés területén megvalósított sikeres gyakorlataikat, projektjeiket. A műhely második felében pedig lehetőség nyílt a műhelytagoknak tapasztalataik és jövőbeni terveik megosztására.

A műhelymunkák után a *Baptista Szeretetszolgálat Malomvölgyi Szociális Otthon Da-*

lárdájának zenés előadását hallhatták a vendégek, majd a délután folyamán ismételten szakmai programokra került sor. A *„Játszva látszom”* kreatív műhely keretében a résztvevők, mind a fiatalabb, mind pedig az idősebb korosztályból, közös beszélgetés során összegyűjtötték a generációkról kialakult sztereotípiákat, majd ezeket pozitív üzenetekké alakítva szimbolikusan, festéssel rögzítették egy táblára.

Ezen a rendezvényen került sor a *Civil Fórum* megtartására is, amely a „SANSZ - Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében” projekt keretében valósult meg. A program során az alábbi előadásokon vehettek részt a vendégek: SANSZ - Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében projekt bemutatása, „A jövő útjai” – Változások a civil szervezetek működésében a készülő civil

törvény tükrében, valamint „Az esélyegyenlőség és a jog”. A Civil Fórum zárásaként kerekasztal-beszélgetés keretében volt lehetőség a vélemények, tapasztalatok megosztására és megvitatására.

Az egész napos rendezvény utolsó programja az *Év Önkéntese díjátadó ünnepség* volt, amely során dr. Páva Zsolt, Pécs város polgármestere átadta a díjakat három kategóriában. Az idei év kiemelt önkéntesei voltak:

„Év Önkéntese 2011” – Szabolcsi Csilla

„Az év szenior önkéntese” – Fleischmann Lászlóné

„Az év junior önkéntese” – Notheisz Károly, Soponyai Csaba

Az ünnepséget állófogadás zárta, amelyen a jó hangulatról Kiss József gitáros produkciója gondoskodott.

Ágoston Gabriella
önkéntes
Baranya Megyei Önkéntes Centrum
Önkéntesség Európai Éve Információs Pont

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Trebbin Ágost

Aidinger János polgármester, királyi tanácsos (1846-1906)

Az 1906. július 2-án megjelenő „Pécsi Napló" gyászhírben közölte olvasóival, hogy elhunyt Aidinger János polgármester.

Aidinger János jelentős szerepet játszott városunk életében, emléke méltán megérdemel néhány soros méltatást.

Az Aidinger János polgármester életét és munkásságát bemutató cikkek majd mindegyike idézi a „Pécsi Napló" főszerkesztőjének, Lenkei Lajosnak méltató sorait:

„Minden tekintetben hatalmas egyéniség, megbecsülhetetlen jóbarát és kíméletlen ellenfél volt, amiről sokan meggyőződhettek, mivel ellenségben nem szenvedett hiányt." [1]

„1846. májusában született Pécsett. Középiskolai tanulmányait is itt végezte a ciszterek gimnáziumában, majd belépett a rendbe, de a novíciusi év letelte után kilépett onnan, a pécsi jogi lyceumban beiratkozott a jogra.

A jogot befejezve 1869-ben a város szolgálatába lépett, mint aljegyző és csodás karrierrel, 6 évvel később, 1875-ben Pécs polgármesterévé választották, 1881-ben királyi tanácsosi címmel tűntették ki." [2]

Szélsőségektől sem mentes, hívő katolikus volt.

Egy régi vágású pécsi úriasszony úgy jellemezte Aidingert, hogy igazi Jókai típusú „Magyar nábob", aki ráadásul a csinos nők iránt sem maradt érzéketlen.

Mikszáth Kálmán írt egy elbeszélésében egy hasonló oligarcháról, akinek csak egy hűséges „mamelukja" volt, mégis azt történt, amit ő akart. Aidingernek nem egy, de rengeteg mamelukja volt:

Lenkei Lajos így fogalmazott: „Igazi magyar típus volt. Ha kellett ravasz, ha kellett egyenes, de mindenkor jóindulatú volt, és a saját képére teremtette a képviselőtestületet, külön gárdát szervezve az érte tűzbemenő lekötelezett barátokból, akiknek nagy volt a köre." [3]

„Aidinger neve program volt Pécsett. Fiatalon került a polgármesteri székbe, amelyet több mint két évtizeden át töltött be. Erős közigazgatási érzék, komolyság és vasakarat jellemezték. S mindig az az ember volt, aki érvényt is tudott szerezni akaratának. Sokan megvádolták ezért is, erőszakosságot vetettek

1 Lenkei Lajos: Negyven év Pécs életéből. 54 p.

2 Pécsi Napló. 1906. július 2.

3 Lenkei Lajos: Negyven év Pécs életéből. 54-55 p.

szemére, pedig ez csak erős egyéniségének következménye volt." [4]

Aidinger János polgármestersége alatt létesült a Tettyei vízmű (1892), amely biztosította a város számára a folyamatos, egészséges vízszolgáltatást.

„A legfontosabb alkotás, ami nevéhez fűződik, kétségtelenül a vízvezeték, amelyhez a lökést a másfél évtizeddel ezelőtt városunkban pusztító typhus járvány adta meg (1891-ben Pécsett 891 ember kapta el ezt a súlyos betegséget, akik közül 53 fő meg is halt), amely az orvosok egyhangú véleménye szerint a rossz víznek volt köszönhető." [5]

Aidinger János polgármester „A város szépítését is legteljesebb mértékben vitte előbbre, amihez lényegesen hozzájárult a polgármestersége alatt való háromszori királylátogatás (1880, 1891, és 1892-es évek), és míg gyermekkoromban Pécs járhatatlan útjairól, lehetetlen járdáiról volt nevezetes, minden újabb királylátogatást újabb útvonalak aszfalttal való burkolása előzte meg, ami akkoriban még nagy szó volt." [6]

1882-ben megépült a Budapest-Pécs vasútvonal, de ennek is a baranyai szentlőrinciek örülhettek jobban, mint a pécsiek. Pécsből nem lett vasúti gócpont.

Aidinger polgármestersége alatt a városi közlekedés csak minimális mértékben fejlődött. Pedig már 1895-ben felmerült a gondolat, hogy a belvárostól viszonylag távol eső főpályaudvart és a külső városrészeket fontos lenne közúti vasúttal összekötni. Ezek az elképzelések nem váltottak ki a városatyákból lelkesedést, így akkor a tervekből még nem is lett semmi.

Aidinger polgármestersége alatt fejlődött a város ipara és kereskedelme. Jól reprezentálja ezt a Pécsett 1888. augusztus 11. - szeptember 9. között megrendezett Pécsi Általános Mű-, Ipar-, Termény- és Állatkiállítás.

1895. augusztus 3-án lehetőség kínálkozott arra, hogy Pécs saját kezelésébe vonja a város világítását szolgáló légszeszgyárat, de Aidinger ezt nem tartotta fontosnak, így a közgyűlés is nemleges határozatot fogadott el.

Aidinger nagy figyelmet fordított Pécs város iskolaügyeinek rendezésére. A pécsi községi tantestülettől elvárta a magas követelményeket támasztó tanítási színvonalat.

Kiemelt fontosságúnak tartom kiemelni Aidinger János szerepét a város kulturális életének előmozdításában is.

Polgármesterségének egyik jeles emléke, hogy 1895. október 5-én megnyitotta kapuit a város büszkesége, a pécsi Nemzeti Színház.

1884-től kezdve egész 1904-ig, tehát 20 éven keresztül elnöke volt a Pécsi Dalárdának.

1896-ban ment nyugdíjba. Ez év őszén már ott találjuk a választási küzdelmek középpontjában. A Szabadelvű Párt színeiben megnyerte a mandátumot. Ő lett Pécs város országgyűlési képviselője. Ellenfele, Erreth János ügyvéd vereséget szenvedett.

A Szabadelvű Párt 1875. március 1-jén alakult, ez a dátum gyakorlatilag egybeesett Aidinger János pécsi polgármesterré történt megválasztásával.

A további közszereplése korántsem volt már ilyen sikeres. Az 1905-ös választásokon Dr. Wlassics Gyulával szemben vereséget szenvedett.

Ezután kiábrándulva és megfáradva nagykozári birtokára vonult vissza.

1906. július 1-jén meghalt.

Utólagos méltatói sokszor és sok esetben kritikákat fogalmaztak meg. Egy azonban biztos, polgármestersége alatt (1875-1896) Pécs város jelentős fejlődésen ment át.

4 Pécsi Napló. 1906. július 2.
5 Pécsi Napló. 1906. július 2.
6 Lenkei Lajos: Negyven év Pécs életéből

Önkéntesség Európai Éve 2011

Az Európai Tanács a 2011-es tematikus évet az önkéntesség témájának szentelte. A 2011-es dátum szimbolikus jelentőséggel bír, hiszen tíz év telt el azóta, hogy az ENSZ a nemzetközi önkéntesség évének nyilvánította a 2001-es évet. Ennek fényében országszerte megrendezésre kerültek a különféle önkéntességet bemutató és népszerűsítő programok, melyek fő célja az volt, hogy minél szélesebb körben, és minél több társadalmi réteget megszólítva tudatosítsák az emberekben az önkéntesség és az aktív állampolgárság pozitív következményeit. Az Európai Év nemzeti prioritásai a következők voltak: az önkéntesség motivációinak megteremtése, fejlesztése; az önkéntesség szerepe a kompetenciák fejlesztésében és a munkaerőpiacra való beilleszkedésben; önkéntesség a társadalmi kohézióért, az értékek megmentéséért; valamint a környezeti fenntarthatóság érvényesítése.

Az Önkéntesség Európai Évének bevezető programját, a 27 országot érintő Önkéntes Turnét az Európai Bizottság 2010 decemberében indította el, idei első állomása Magyarország volt. A rendezvényt januárban tartották a budapesti Millenárison, az Önkéntes Központ Alapítvány szervezésében. A hétnapos eseményen minden nap más-más téma került terítékre, valamint önkéntességhez kapcsolódó, tematikus, szakmai és kulturális programokkal várták a résztvevőket. Az érdeklődők előadásokon, kerekasztal beszélgetéseken, koncerteken és színházi előadásokon vehettek részt. Ezen felül az adott nap tematikájának megfelelően különböző szervezetek és intézmények is bemutatkoztak. A rendezvényen az Önkéntes Centrum – Baranya Megye, a Nevelők Háza Egyesület és a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza is képviseltette magát. Programjaik közt szerepelt az Önkéntesség Élő Lexikona, mely során az önkéntességről beszélgethettek és kérdezhettek a látogatók, valamint az önkéntes munka élményeit megörökítő fotókészítés is aktivizálta az érdeklődőket.

Az Önkéntesség Európai Éve keretein belül megrendezett fő hazai programsorozat az Önkéntes Roadshow volt. Az esemény szervezői nagy hangsúlyt helyeztek arra, hogy ne csak a fővárosra koncentrálódjanak a rendezvények, hanem megyei szinten is legyenek önkéntes programok. Így a társadalom egésze részt vehetett az Európai Év kínálta lehetőségek kihasználásában és az ismeretek bővítésében. A Roadshow állomásai közt olyan vidéki programok is szerepeltek, mint például a tiszafüredi Halas napok, a veszprémi Utcazene Fesztivál, vagy a szombathelyi Savaria Karnevál. Az Önkéntes Roadshow augusztusban ellátogatott a palkonyai Ördögkatlan Fesztiválra is, melyen a látogatók betekintést nyerhettek az önkéntes tevékenység nyújtotta élvezetekbe, valamint kreatív, helyben végezhető feladatok révén, játékos formában ismerkedhettek meg magával az önkéntességgel. A gyerekek gyógynövénnyel töltött illatpárnát és illatbabát készíthettek, képeslapot rajzolhattak, melyet egy zsebes paravánba helyezve üzenetként közvetíthettek. Az Európai Év

Önkéntes centrum
Baranya megye

2011 – az önkéntesség európai éve

másik, egész országot megmozgató eseménye a „TeSzedd! Önkéntesen a tiszta Magyarországért!" akció volt, mely az emberi környezet hulladéktól való megtisztítását tűzte ki célul. Az ország minden régiójában helyi kezdeményezések indultak a tisztább környezetért.

Júniusban rendezték meg az Önkéntesek Hetét, mely idén kiemelt figyelmet kapott. Az önkéntesség elismertségét erősítő, egy hetes, az ország nagyvárosaiban megrendezésre került program során az egyes önkéntes szervezetek tagjai személyes történeteiken keresztül mutatták be az önkéntes munka lehetőségeit, arra ösztönözve a lakosságot, hogy aktívan kapcsolódjanak be és végezzenek maguk is önkéntes tevékenységeket. A programok megvalósulását segítette elő az a pályázat, melynek keretében a résztvevő szervezetek az Európai Unió által biztosított támogatást nyerhettek a valós igények alapján, önkéntesek bevonásával szervezett akciók lebonyolítására.

Az évente megrendezésre kerülő Állampolgári Részvétel Hetének egyik központi témája is az önkéntesség volt, mint a részvétel első lépcsőfoka. Az ÁRH kampányhét, a közép-kelet európai hálózatok együttes és hangsúlyos megnyilatkozása annak érdekében, hogy az állampolgári részvétel problematikája erőteljesebben jelenjen meg az európai médiában, politikában és a civil társadalomban. Olyan rendezvények sorozatából áll, amelyek harsányan, mindenki által érzékelhetően hívják fel a társadalmi környezet figyelmét a részvételi demokrácia fontosságára. A eseményt idén szeptember 19-25 között tartották, az ország különböző területein változatos programokkal. A pécsi helyszínen figyelemfelkeltő akciókkal szólították meg a közönséget. Az „Önként, szívesen! – Időadományok" projekt keretein belül az önkéntes munkát népszerűsítették, valamint önkénteseket toboroztak egy gurítható homokóra segítségével. Emellett a város különböző közterületein kihelyezett „Milyen demokráciát akarunk? – Szólj Be(le)!" üzenőfalakon gyűjtötték a kérdésre született gondolatokat, javaslatokat, ötleteket, vagy az újabb kérdéseket. A harmadik program – „A szegénység néma? Adj hangot neki! – Szociopoly a döntéshozókkal" – októberben kerül megrendezésre. A felnagyított óriás szociopoly játék célja a játékosok közötti párbeszéd kialakítása, majd a játékot követő fórumon különböző társadalmi rétegből érkező emberek véleményének megszólaltatása.

Az Önkéntesség Európai Évét nem csak országos akciókkal, hanem helyi programokkal is népszerűsítették. Baranya megyében az Önkéntes Centrum több kistérségi programra, valamint fesztiválra is kitelepült, melyeken kreatív módon tájékoztatta a helyieket az önkéntesség fontosságáról és lehetőségéről. A legnagyobb érdeklődést az önkéntes karakterekkel való fényképezkedés váltotta ki, melyen a látogatók különböző személyek bőrébe bújhattak.

Remélhetőleg az önkéntesség iránti érdeklődés és lelkesedés a tematikus év lezárta után is fennmarad, hiszen ez mind az egyének, mind pedig a társadalom számára fontos és hasznos tevékenység.

Ágoston Gabriella
Nevelők Háza Egyesület – Pécs
Baranya Megyei Önkéntes Centrum
Önkéntesség Európai Éve 2011 Információs Pont
önkéntes munkatárs

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Társadalmi Megújulás Operatív Program / Az önkéntesség elterjesztése
TÁMOP-5.5.2-11/2
Kiíró szervezet neve: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
Beadási határidő: 2012.01.16
Pályázók köre: a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvény (NCA törvény) értelmező rendelkezései (14.- b.) között definiált szervezetek:
- Egyéb egyesület (KSH 529),
- Egyéb alapítvány (KSH 569)
- valamint
- önálló egyházi intézmények (KSH 552), és
- az egyház önálló szervezete (KSH 553)

Célok:
- az önkéntes programok szervezésével és lebonyolításával figyelemfelhívás, jó gyakorlatok felmutatása, megvalósításuk módszertanának megismertetése, az önkéntes tevékenység népszerűsítése;
- a civil szervezetek, önkormányzatok, önkormányzati és állami intézmények szociális, egészségügy és oktatás területén biztosított szolgáltatási kapacitásának fejlesztése önkéntesek bevonásán keresztül;
- az önkéntes tevékenységek fejlesztése és az önkéntesek számának a növelése;
- civil szervezetek és helyi önkormányzatok közötti együttműködés elősegítése és megerősítése.

Támogatható tevékenységek köre:
1. A projekt megvalósításával összefüggő menedzsment és adminisztrációs tevékenység
2. Az önkéntes programterv végrehajtásához, az önkéntes program megvalósításához kapcsolódó tevékenységek
3. Önkéntes pontot működtető, az önkéntes tevékenységet támogató, koordináló szervezetek alaptevékenységei
5. ERFA típusú támogatható tevékenységek
5.1 Működési feltételek javításához kapcsolódó tevékenységek
5.2 Az önkéntes program megvalósításával összefüggő tevékenységek
6. Kommunikációs, népszerűsítő tevékenységek
7. Együttműködések kialakítása

Támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás.
Támogatás mértéke: A projekt elszámolható összes költségének 100%-a.
Támogatás összege: A jelen pályázat keretében igényelhető támogatás összege legalább 15 000 000 Ft, de legfeljebb 20 000 000 Ft lehet.
A pályázatok benyújtásának módja, helye és határideje:
A pályázat magyar nyelven, kizárólag a pályázati adatlapon, a felhívásban, valamint az útmutatóban előírt mellékletekkel, elektronikusan nyújtható be. A projekt adatlap kitöltése kizárólag az NFÜ által rendszeresített kitöltő program alkalmazásával történhet.
A kitöltő program letölthető a http://www.ujszechenyiterv.gov.hu honlapról.
Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a kitöltött projekt adatlapot az elektronikus adathordozón szereplő projekt adatlappal megegyező tartalommal, pdf formátumban is be kell nyújtani a mellékelt CD-n/DVD-n. Kézzel írott pályázatok feldolgozására nincs lehetőség.
A pályázatot (kitöltött projekt adatlapot és a felhívásban, valamint az útmutatóban előírt mellékleteket) elektronikus adathordozón (kizárólag egyszer írható, írásvédett CD/DVD lemezen) a pályázati kiírás részét képező, **kinyomtatott és cégszerűen aláírt** nyilatkozattal együtt zárt csomagolásban, ajánlott küldeményként vagy gyorspostai/futárposta (garantált kézbesítési idejű belföldi postai szolgáltatás) szállítás igénybevételével a következő címre kell beküldeni:
Társadalmi Megújulás Operatív Program
Kódszám: TÁMOP-5.5.2-11/2
Közreműködő Szervezet: ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Kft. (ESZA Nonprofit Kft.)
1385 Budapest, Postafiók 818.
A pályázati kiírással kapcsolatos további dokumentumok az http://www.ujszechenyiterv.gov.hu honlapról tölthetőek le. További felvilágosítás az ujszechenyiterv@nfu.gov.hu e-mail-címen, illetve a 06-40/638-638 telefonszámon kapható.
A pályázatok benyújtása pályázat megjelenését követő 10. naptól 2012. január 16-ig lehetséges.

Európa a polgárokért program / Civil szervezetek által kezdeményezett projektek

Kiíró: Európai Bizottság

Pályázatkezelő: Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (Brüsszel)

Pályázhatnak: civil társadalmi szervezetek

Beadási határidő: 2012. február 1.

Projekt kezdete: 2012. augusztus 1. – 2013. január 31. **Az alprogram célja:** Különböző részt vevő országokból származó civil társadalmi szervezetek konkrét projektjeinek támogatása. A projekteknek közérdekű kérdések megismertetésére, illetve az európai szintű együttműködés vagy koordináció révén elérhető konkrét megoldásokra kell törekedniük.

Támogatható tevékenységek:

A különböző országokban működő civil szervezetek projektjeinek tárgya lehet:

egy konkrét tevékenység: pl. szeminárium, tematikus műhelymegbeszélés, kiadvány, információs kampány, művészeti műhely, amatőr sporthoz kötődő tevékenység, képzés, kiállítás stb.; vita: bevonva pl. a részt vevő szervezetek tagjait, más civil szervezeteket, egyéb szervezeteket, döntéshozókat, állampolgárokat, stb.; közös gondolkodás: az európai értékekről, az európai polgárságról és a demokráciáról, bevonva szakértőket, döntéshozókat, polgárokat, pl. egy kollokvium keretében;

hálózatosodás: az adott területen működő több szervezet tartós hálózata.

További pályázati feltételek:

- a pályázónak a programban részt vevő országok valamelyikében székhellyel kell rendelkeznie;
- egy projektben legalább két szervezet vesz részt két különböző országból;
- a résztvevők legalább 30%-ának a pályázatot benyújtó szervezet országától eltérő, pályázatra jogosult országból kell érkeznie;
- Eseményenként 400 nap/résztvevő (a résztvevők és a napok számának szorzata nem lehet több mint 400) vehető figyelembe;
- egy projekt maximális időtartama 18 hónap.

A támogatás mértéke:

Kétféle költségvetés közül lehet szabadon választani:

Átalányalapú finanszírozás: A támogatás formája átalánydíj, a résztvevők száma és a találkozó időtartama határozza meg.

Költségvetésen alapuló finanszírozás: A támogatás nem haladhatja meg az érintett programra vonatkozó támogatható költségek legfeljebb 70%-át. Ennek megfelelően a teljes becsült támogatható költségek legalább 30%-ának az Európai Unió költségvetésétől eltérő forrásból kell származnia. A megítélt összeg semmilyen esetben sem haladja meg a pályázatban kért összeget.

Részletes pályázati felhívás és további információ:

Tempus Közalapítvány: http://www.tka.hu.

A pályázatokat az Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (EACEA) kezeli.

További információ található még az Európai Bizottság honlapján:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/activecitizenship/index_en.htm

További információk:

Tempus Közalapítvány
1093 Budapest, Lónyay u. 31.
Infóvonal: (06 1) 237 13 20
E-mail: info@tpf.hu
Web: http://www.tka.hu

Önkormányzati, állami, egyházi, nonprofit fenntartású bentlakásos intézmények korszerűsítése - TIOP 3.4.2-11/1

Kiíró szervezet neve: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Forrás összege: 5 770 000 000 .- HUF

Beadási határidő: 2012.02.13.

Kedvezményezettek köre:

- Helyi önkormányzat (KSH 321)
- Helyi önkormányzati költségvetési szerv (KSH 322)
- Központi költségvetési irányító szerv (KSH 311)
- Központi költségvetési szerv (KSH 312)
- Jogi személyiséggel rendelkező Területfejlesztési társulás (KSH 364)
- Többcélú kistérségi társulás (KSH 326)
- Egyház (KSH 551) feltéve, ha az 1993. évi III. tv. és az 1997. évi XXXI. tv. szerint egyházi fenntartónak minősül
- Önálló egyházi intézmény (KSH 552) feltéve, ha az 1993. évi III. tv. és az 1997. évi XXXI. tv. szerint egyházi fenntartónak minősül
- Egyház önálló szervezete (KSH 553), amennyiben jogi személyiséggel rendelkezik, feltéve, ha az 1993. évi III. tv. és az 1997. évi XXXI. tv. szerint egyházi fenntartónak minősül
- Non-profit szervezetek (Egyéb egyesület KSH 529, Egyéb Alapítvány KSH 569)
- Nonprofit gazdasági társaság (nonprofit kor-

látolt felelősségű társaság KSH 572, nonprofit részvénytársaság KSH 573)

A támogatható tevékenységek köre:

I. Szükséges engedélyezési dokumentumok, elvi engedélyes- és engedélyes tervek, műszaki tervek és ezek hatósági díjának költségei.

II. Föld- és ingatlanvásárlás, amennyiben az elengedhetetlen az ingatlan létesítéséhez. A pályázónak be kell mutatnia, hogy miért a vásárlás szolgálja legjobban a költséghatékonyságot. Meg kell vizsgálnia a lehetséges alternatívákat stb., és kellően meg kell indokolnia, hogy miért azt választja!

III. A pályázó tulajdonában, vagyonkezelésében vagy használatában lévő szociális és gyermekjóléti alapellátást, szociális és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézmények épületének/helyiségeinek korszerűsítése energiatakarékossá tétele környezet- és energia-hatékony módon, a szükséges bontási munkálatok elvégzése.

1 Az új szolgáltatási egységnek helyet biztosító épület építésének költségei vagy más célra használt, illetve használaton kívüli épület átalakítása vagy ilyen ingatlan vásárlása, illetve a vásárolt ingatlan átalakítása.

2 Az érintett célcsoportok civil, érdekképviseleti szervezeteivel, illetve az ellátást nyújtók szakmai szervezeteivel való együttműködés, szorosan e fejlesztéshez kötődően.

3 Eszközbeszerzés

4 A korszerűsítés idején indokolt esetben az ellátottak időszakos elhelyezésének biztosítása külső szolgáltató által biztosított helyszínen

5 Beszerzett gépek, eszközök használatához kapcsolódó betanítás, ahol szükségszerű

6 Szociális intézményekben a beruházással érintett területeken az ellátottak igényeihez igazodóan akadálymentesség biztosítása

7 Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása.

8 Projekt menedzsment biztosítása.

9 Projekt előkészítés.

10 Szakmai terv, felmérések készítése

11 ESZA típusú tevékenységek

Támogatás mértéke (%): 100

Támogatás minimum összege: 10 000 000.- HUF

Támogatás maximum összege: 180 000 000.- HUF

Támogatható projektek száma: 1 - 100

Kiíró szervezet neve: Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Címe: 1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22

Tel.: 474-9560

Közreműködő szervezet neve: ESZA Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (ESZA Nonprofit Kft.)

Címe: 1134 Budapest, Váci út 45./C

Tel.: 2734250

Fax: 2732580

Honlap: www.esza.hu

Szerkesztette: Szabó Ágnes

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap

Megjelenik havonta

Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)

Felelős kiadó: Vincze Csilla

Főszerkesztő: Hajnal Zsolt

Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.

Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679

Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu

Munkatársak: Boros Julianna, Hajnal Zsófia, dr. Kanizsai Péter, Knyihár Éva, Major Vera, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Tóth Krisztina, Trebbin Ágost

Fotó: Mihály László

Tördelés, nyomdai előkészítés:

Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13

www.edenscript.hu • info@edenscript.hu

Nyomdai munkálatok: Molnár Nyomda és Kiadó Kft., Pécs

Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005

ISSN 1787-9728

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn15 órakor
FÜSTI-MOLNÁR SZÍNI-STÚDIÓ
Vezeti: Füsti Molnár Éva, Jászai-díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: Tillai Aurél, Liszt-díjas karnagy

Minden kedden 18.00 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente keddenként 16 órakor
FOLTVARRÓ KLUB
Vezeti: Molnárné Reich Lívia

Minden szerdán 15. 30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: Nemerey Péter

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 15 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: Gálfiné Magyar Ibolya

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázó-repülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17.00 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
http://enekvarazs.uw.hu

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!
Az oktatás két hetes turnusokban folyik, minden délután 14-16 óráig
Jelentkezni a következő telefonszámon lehet: 72/315-679

Gratulálunk

A Civil Korzó munkatársának és a Nevelők Háza Egyesület „SANSZ – Esélyegyenlőségi program Baranya megyében" korábbi programvezetőjének

Boros Juliannának 2011. december 9-én megszületett kislánya, Mitrovics Anna.

Ezúton gratulálunk és sok boldogságot kívánunk a családnak.

Önkéntes centrum
Baranya megye

2011 – az önkéntesség európai éve

Önkéntesség Európai Éve 2011 Információs Pont

Cím: Civil Közösségek Háza

7624 Pécs, Szent István tér 17.

Tel: +36 72 511 815

Fax: +36 72 315 679

e-mail: onkentespecs@gmail.com

Nyitva tartás: hétfőtől péntekig 8:00-12:00 és 13:00-16:00

Szolgáltatások:

- Tájékoztatás önkéntes lehetőségekről
- Információ az Önkéntesek Európai Éve kapcsán megvalósuló országos/megyei/városi programokról
- Az év kapcsán megvalósuló programok szervezésének támogatása
- Információs pulttal, kitelepülésekkel és fórumokkal folyamatos jelenlét a megyében megrendezésre kerülő rendezvényeken, programokon

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Baranyai Civil Körzó

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VIII. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM

2012. JANUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2012. február 1-jén, szerdán 16.30-kor** nyílik az 50 éves **Pécsi Gyermekotthon** 25 éves Csontváry Képzőművészeti Stúdiójának jubileumi kiállítása.
  Művészeti vezető: **Platthy István**, művészetterapeuta
  Megnyitja: dr. Aknai Tamás művészettörténész, a Pécsi Tudományegyetem tanára
  A kiállítás megtekinthető: 2012. február 22-ig
- **2012. február 21-ig** látható **Balogh Ádám** fotókiállítása **„A teremtés rózsakertjének éneke"** címmel.
- **2012. február 21-én, kedden** nyílik **Havasi Gábor „Pillanat konzerv"** című kiállítása.
  A kiállítás megtekinthető: **2012. március 20-ig.**

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Február-7-én, kedden 18 órakor
A HDR technika
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 7-én, kedden 17 órakor
Molnár László: Az Őrség kapuja
Könyvbemutató
Vas megye délnyugati sarkában, három országhatár találkozásánál érünk a változatos felszínű őrségi tájra...
Hasznosan forgathatják a kötetet az iskolai csoportokat kísérő pedagógusok, a kirándulni vágyók, gyakorló és kezdő idegenvezetők, továbbá mindazok, akik szeretnének többet megtudni erről a megkapó hangulatú magyar vidékről.
A könyv a helyszínen megvásárolható 1200 forintért.

Február 8-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub: Vak szerelmek
Színes, magyarul beszélő, szlovák dokumentumfilm, 74 perc, 2007

Február 9-én, 10.30-kor
Párkapcsolat – gyermekvállalás – munkavállalás
Klubfoglalkozás
Szerelem, párkapcsolat, házasság: párkapcsolati minták, konfliktusok, ezek kezelése, szerepek a párkapcsolatban, döntési helyzetek
„Rendbe hozhatja-e egy gyermek érkezése a szülők megromlott kapcsolatát?", „Kibírja-e a kapcsolatunk a gyermek érkezését?", „Miben változtatja meg a gyermek érkezése a kapcsolatunkat?"
Csoportvezető: **Fehér Angéla** drámapedagógus

Február 14-én, kedden 18 órakor
Az április 24-én nyíló bemutatkozó kiállítás szervezése, megbeszélése.
Minden olyan klubtag részvételére számítunk, akinek még nem volt önálló kiállítása.
MECSEKI FOTÓKLUB

Február 14-én, kedden 17 órakor
Nagyi Börze
Nagymamaként/nagypapaként hiányoznak környezetéből a gyerekek? Unokaként nagyszülőre lenne szüksége? Nagyszülőkereső programunk során lehetőséget biztosítunk az unokára vágyó nagymamák és nagypapák, illetve a nagyira, nagypapára vágyó gyerekek összetalálkozására, hosszú távú kapcsolat kiépítésére.
Keresünk olyan:
• NAGYMAMÁKAT és NAGYPAPÁKAT, akiknek nincs, vagy már felnőtt az unokájuk, és szeretnének maguk körül nyüzsgő gyerekeket látni, vagy besegítenének a gyerekek körüli teendőkbe.
• UNOKÁKAT, akiknek nincs nagymamája/papája és szüksége van egy kis törődésre, szeretetre.

Február 16-án, csütörtökön 17 órakor
Sétatéri Esték – Sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost
Ahol a folyók összekötnek
A Dráva mente természeti és kulturális értékei
Előadó: Komlós Attila, a Duna-Dráva Nemzeti Park marketinmenedzsere
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Február 18-án, szombaton 15 órakor
PÉCSI MŰVÉSZKÖR-ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA

Február 20-án, hétfőn 17 órakor
Mozgásterápiák – mozgásfejlesztések
meghívott vendég: **Patói Pálma** gyógypedagógus, mozgásterapeuta
DYSLEXIÁS GYERMEKEKÉRT BARANYÁBAN EGYESÜLET

Február 21-én, kedden 16 órakor
Kolumbia
Nádor Judit festőművész, antropológus vetített képes előadása
PÉCSI MAGYAR – SPANYOL TÁRSASÁG

Február 22-én, szerdán 17 órakor
Közgyűlés
Megemlékezés az 1952. évi Helsinki Olimpiáról
előadó: **Märcz Róbert** sporttörténész
Az est házigazdája: dr. Bérdi Beatrix, a társaság titkára
FINN -MAGYAR TÁRSASÁG

Február 22-én, szerdán 17 órakor
SANSZ filmklub: Fekete Hattyú
Színes, feliratos, amerikai filmdráma, 108 perc, 2010

Február 28-án, kedden 18 órakor
Tillai Ernő (MF) előadása
MECSEKI FOTÓKLUB

Tisztelt Olvasó,

Hosszú előkészítés, vajúdás, egyeztetés után 2011. december 5-én elfogadta a Magyar Országgyűlés a Civil Törvényt **– a 2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról**.

Már a törvényalkotás időszaka sem volt felhőtlen, hallottunk érveket pro és kontra, olvastunk hivatalos és félhivatalos változatokat, fórumoztunk, beszélgettünk róla, véleményeztük, szidtuk és dicsértük.

2012. január 1-jével hatályba lépett, felváltva az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvényt, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvényt, valamint a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt. Ezekkel összefüggésben módosultak Ptk. egyes paragrafusai, valamint a Számviteli Törvény egyes pontjai.

Mindannyian dühöngtünk már azon, hogy nincs Magyarországon közhiteles, mindenki számára elérhető, ingyenes nyilvántartás a szervezetekről. **2012. június 30**-a után civil szervezetek nyilvántartásának adatai országosan egységes, elektronikus, bárki számára ingyenesen hozzáférhető közhiteles nyilvántartásban lesznek elérhetőek.

Megváltoztak a **közhasznúság** feltételei és megszűnt a kiemelten közhasznú kategória.

„Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett – létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítésére irányuló – közhasznú tevékenységet végző szervezet, amely a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez **megfelelő erőforrásokkal** rendelkezik, továbbá amelynek **megfelelő társadalmi támogatottsága** kimutatható..." (Ctv.32§)

A Nemzeti Civil Alapot felváltja Nemzeti Együttműködési Alap, a NEA.

A törvényről, és annak a szervezetekre gyakorolt hatásáról a Civil Korzó következő számában olvashatnak részletesen. A törvény szövege elérhető a ckh.hu lapon.

Fűri Ildikó

TARTALOM

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében 4
2012 – az Aktív Idősödés és a Generációk Közötti Szolidaritás Európai Éve 7
Motiváció és Tanulás 9
Országos dalárünnepély Pécsett 12
Bűnelkövetők kapnak új esélyt Baranyában 14
Munkahelyi egészségfejlesztés 15
Emberi jogi nevelés az iskolában 15
Pályázati ajánló 16

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében

TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010 márciusában közös pályázatot nyújtott be „SANSZ - Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében” címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú projekt megvalósítása megkezdődött. Az elnyert támogatási összeg: 42 423 478,-Ft a támogatás mértéke a projekt elszámolható összes költségének 100 százaléka.

E rövid írás keretében az elmúlt hónap eseményeiről és a következő hónap tervezett tevékenységeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

ÁLLÁSKERESŐK TEAHÁZA

Álláskeresők Teaháza önsegítő csoportfoglalkozások: az álláskeresők számára szervezett program tavaly január és december között zajlott, összesen 28 alkalommal, 4 településen: Mágocson, Mohácson, Sásdon és Vajszón. Saját élményen alapuló non-formális, tapasztalati tanuláson alapuló ismeretátadás módszerével zajlott a szolgáltatás, de a résztvevők igényeihez igazodva, konkrét állásajánlatokat, ill. munkaerő-piaci információkat nyújtottak munkatársaink. Az Álláskeresők Teaháza szolgáltatásunkon átlagosan alkalmanként 8-10 álláskereső vett részt.

TANÁCSADÁS

Az álláskeresők részére történő egyéni tanácsadás keretében az ügyfélfogadás heti rendszerességgel folyamatosan működött az alábbi helyszíneken:

Pécs (helyszín: Pécs Keleti Civil Kapcsolatok Háza)

Mágocs-Alsómocsolád (helyszín: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat)

Mohács (helyszín: Duna Irodaház).

A munkaerő-piaci tanácsadás programelem decemberben zárult, melynek eredményeként munkaerő-piaci tanácsadónk 86 álláskeresőnek nyújtott a foglalkoztathatóságot javító munkaerőpiaci szolgáltatást, segítségével 33 fő elhelyezkedett a munkaerőpiacon, illetve 5 fő került képzésbe.

PROJEKTMODELLEZŐ KLUB

A projektmodellező klub 4 kistérségben (sásdi, mohácsi, siklósi, sellyei) zajlik. A klub résztvevői helyi szervezetek, intézmények képviselői, akik együttműködésük során közös projektötleten dolgoznak. A klubot minden helyszínen a helyi igényeknek megfelelően havonta vagy kéthavonta szervezzük. A projektmodellező klub célja, hogy a helyi szervezetek és intézmények együttműködésében új projektek és programok kerüljenek kidolgozásra, melyek segítheti a helyi problémák megoldását. A klub célja, hogy új pályázati lehetőségek kiaknázásával, az együttműködések aktivizálásával, a célok megfogalmazásával közös gondolkodásra ösztönözze a helyi partnereket, együttműködőket.

A tavalyi év során három kistérség (mohácsi, sásdi, siklósi) szervezetei nyújtottak be pályázatot a Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat – Fiatalok Lendületben Programirodájához.

Nyertes pályázók, és pályázatok:

- Pályázó: Alapítvány Alsómocsoládért
  - ➢ Pályázat: Ezerarcú Alsómocsolád
- Pályázó: Alsómocsolád Községfejlesztő és Szolgáltató Nkft

Együttműködő partner: Zöld-Híd Alapítvány

- ➢ Pályázat: Globalizáció és lokalizáció – Környezettudatosság a mindennapokban Alsómocsoládon

KÉPZÉS

A *Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft.* szervezésében, a végpontot működtető Kémes Körzet Gyermekeiért Alapítvánnyal együttműködve két akkreditált képzés indulhatott el tavaly szeptember közepétől Kémesen.

A számítástechnikai alapismereteket nyújtó képzésnek a helyi általános iskola adott helyet, az oktatás helyi szaktanár bevonásával történt.

A képzés célja a számítógép-használattal összefüggő előnyök felismertetése, az internet adta lehetőségek iránti érdeklődés felkeltése, a digitális írástudás fejlesztése, az informatikai eszközök használatának készségszintű elsajátítása. Célja volt továbbá, hogy a képzés résztvevői megtanuljanak önállóan állást keresni az interneten, tudjanak önéletrajzot írni, s azt e-mailben elküldeni. E készség elsajátításával biztosítható, hogy a program befejezése után a résztvevők képesek legyenek az önálló álláskeresésre.

A 80 órás képzés 16 jelentkezővel szeptember 15-én indult és november 15-én zárult. A résztvevők egy sikeres vizsgát követően kapták meg a tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítványt.

A „Kézenfogott családok” – családokat erősítő komplex, akkreditált képzési program kidolgozása a Bólyi Családsegítő Központ alapötlete alapján készült, s kidolgozásában is közreműködtek. A képzés célja felkészíteni a családokat a takarékos, ésszerű gazdálkodásra, az egészséges életmódra, a higiénikus és igényes megjelenésre, a korszerű táplálkozásra, a munkahelykeresésre és a munkahely megtartására is, családi értékek védelmére és a gyermeknevelési ismeretek bővítésére, az idősek, a betegek és a gyermekek ápolására, a kulcskészségek fejlesztésére és a digitális írástudásra, a számítógép használatára. A fentiek hiányából eredő hátrányok leküzdését, csökkentését szolgálja a képzési program. A résztvevők tehát olyan praktikus ismereteket

sajátítottak el, melyek a mindennapi életet, valamint a változó világban történő eligazodást segíthetik.

A 120 órás 8 fővel induló képzési program szeptember 27-én indult, és november 27-én zárult. A résztvevők a modulzáró értékelés után kapták meg a tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítványt.

CIVIL FÓRUM

A Nevelők Háza Egyesület szervezésében a projekt végpontjaival együttműködve Civil Fórumokat tartottunk négy baranyai helyszínen, illetve Pécsen. A novemberben és decemberben tartott rendezvényeket egyrészt disszeminációs céllal szerveztük non-profit szervezeteknek a SANSZ projekt jó gyakorlatainak, tapasztalatainak és eredményeinek bemutatásával, másrészt olyan aktuális témák szerepeltek a programban, mint az új Civil törvény hatása a civil szervezetek működésére, az esélyegyenlőség és a jog, továbbá az év jelentős, önkéntességet érintő országos és Baranya megyei programjainak bemutatása, tapasztalatainak összegzése.

És ami még előttünk áll:

- Folytatódik a Projektmodellező klub működése Sellyén és Kémesen – A klub célja, hogy a helyi problémákra, felvetésekre reagálva megoldások, kész projektek szülessenek, melyeket megfelelő pályázati kiírás esetén be lehet majd nyújtani elbírálásra
- A Pszichoszociális tanácsadás folytatódik január-február hónapban Pécsett és Sellyén, melynek célja a pszichiátriai betegekkel foglalkozó szakemberek közti együttműködés és közös gondolkodás létrehozása, jó gyakorlatok átadása.
- Zárókonferencia, melyre február végén várunk minden érdeklődőt.

Az esetlegesen felmerülő észrevételeket, kérdéseket az alábbi elérhetőségeken várjuk: Kiss Zsuzsanna (közösségszervező koordinátor) telefon: 06/72/215-543, E-mail: tamop551@ckh.hu,

Krsjákné Bodrog Csilla (projektvezető) tel.: 0630/84-66-840.

Kiss Zsuzsanna
Közösségszervező koordinátor
kiss.zsuzsi@ckh.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:
Nevelők Háza Egyesület
(gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel.: 0672/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu,
www.civilhaz-pecs.hu
Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. (konzorciumi partner)
7625 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100
www.ddrfk.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

2012 az Aktív Idősödés és a Generációk Közötti Szolidaritás Európai Éve

Az Európai Parlament és Tanács 2012-t az Aktív Idősödés és a Generációk Közötti Szolidaritás Európai Évének nyilvánította. A kezdeményezés arra hívja fel a figyelmet, hogy Európában minden eddiginél hosszabb ideig élnek az emberek, és idősebb éveiket is egészségesebben töltik, mint korábban. Rámutat emellett arra is, hogy mindez lehetőségeket tartogat a számunkra.

Az aktív idősödés és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve 2012

Napjainkban sajnos túl gyakran fordul elő, hogy az öregedésre eredmény helyett fenyegetésként gondolunk. A társadalom fiatalabb fele sokszor teherként tekint az egyre növekvő számú szépkorúra, holott az idősek értékes tapasztalatai és szakértelme a fiatalok számára is hasznosnak bizonyulhatna. Az ellentmondás feloldása az aktív időskorban rejlik, azaz az idő múlásával is aktívnak kell maradni. Az Aktív Idősödés és a Generációk Közötti Szolidaritás Európai Éve tehát nemcsak a fiatalabb korosztályhoz kíván szólni, hanem a szépkorúakhoz is: az előttünk álló évben Európa-szerte sorra kerülő rendezvények és konferenciák arra igyekeznek majd rávilágítani, hogy nem kell félni az idősödéstől, mert 60, 70 vagy 80 évesen is megtalálhatjuk helyünket a társadalomban.

Az aktív időskor lehetőséget ad a mostani és a jövőbeni idősebb embereknek arra, hogy:

- állásban maradjanak és tudásukat továbbadják,
- továbbra is tevékeny szerepet tölthessenek be a társadalomban,
- minél egészségesebb és boldogabb, teljesebb életet élhessenek.

A tevékeny öregkor nagyon fontos a nemzedékek közötti szolidaritás fenntartásában is azokban a társadalmakban, amelyekben egyre több az idős ember.

Az Európai Év arra hivatott, hogy felhívja a figyelmet a tevékeny időskorral kapcsolatos kérdésekre, és bemutassa, melyek a rájuk adható legjobb válaszok. Mindenekelőtt azonban szeretné arra buzdítani a politikai döntéshozókat és az érintett szereplőket, hogy célokat tűzzenek ki maguk elé, és tegyenek is azért, hogy azokat valóra váltsák. A 2012-es évnek az eszmecseréken túlmutatva már meg kell hoznia az első kézzelfogható eredményeket is.

Az Aktív Idősödés és a Generációk Közötti Szolidaritás Európai Évéhez csatlakozva a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza és a Baranya Megyei Önkéntes Centrum közös programokat valósít meg.

A **„Nagyi kerestetik”** program során lehetőséget biztosítanak az unokára vágyó nagy-

mamák és nagypapák, illetve a nagyira vágyó gyerekek összetalálkozására, hosszú távú kapcsolat kiépítésére. Olyan nagymamák és nagypapák jelentkezését várják, akiknek nincs, vagy már felnőtt az unokájuk, és szeretnének maguk körül nyüzsgő gyerekeket látni, vagy besegítenének a gyerekek körüli teendőkbe. Valamint olyan unokák jelentkezésére is számítanak, akiknek nincs nagymamája/papája és szüksége lenne egy kis törődésre, szeretetre. A két fél (nagyik és unokák) egymásra találását, a Nagyi Börzét egy személyes találkozó előzi meg, amelyen lehetőség lesz a felmerülő kérdések tisztázására és a tájékozódásra.

Szintén a 2012-es év célkitűzéseit szem előtt tartó rendezvény a **„Rajtunk is múlik! – szépkorúak érdekérvényesítő műhelye”**. A programra olyan időseket és fiatalokat is várnak, akik fontosnak tartják a szépkorúak ügyét, akik lakókörnyezetükben szeretnének tenni közösségükért és társakat keresnek ahhoz, hogy javaslataik képviselete minél hatékonyabban valósulhasson meg. A műhely során megbeszélésre kerül többek között a *közbizalom, a társadalmi tőke, az önkéntesség, mint közösségi erőforrás, a közösségfejlesztés, az állampolgári részvétel, a képviseleti demokrácia és az érdekképviselet kérdésköre* is.

További, nem közvetlenül az Európai Évhez kapcsolódó program az **„Emberi jogi nevelés az iskolában (és ifjúsági közösségekben)”**. A képzés célja az iskolarendszerű oktatásban és más, főként ifjúsági közösségekben erősíteni az emberi jogi témák, eszmeiség megjelenését. Ehhez szükségszerű, hogy pedagógusok, ifjúságsegítők, szociális szakemberek és civil szervezetekben fiatalokkal foglalkozó szakemberek számára sajátélményű, olyan nem-formális tanuláson alapuló eszközöket biztosítsanak, amelyek kiegészítik az oktatásban, nevelésben és szabadidő strukturált megszervezése során használt módszereket. A képzés során az emberi jogi nevelés jelenleg elérhető módszertanának széles skálájába nyernek betekintést a résztvevők, valamint egy olyan módszertani gyűjteményt is kapnak, amely támogatja jövőbeli munkájukat.

A kismamák, gyesen, gyeden lévő anyukák számára szervezett tematikus klubfoglalkozás, a **„Párkapcsolat – gyermekvállalás – munkavállalás”** célja a sokakat foglalkoztató hasonló dolgok megbeszélése, a felmerülő problémákra való közös megoldáskeresés, illetve a tapasztalatok egymással történő megosztása. A csoportos beszélgetéseken, játékokon és gyakorlatokon keresztül többek között a következő témákat érintő kérdésekre keresik a válaszokat: *Szerelem, párkapcsolat, házasság; Gyermekvállalás; Gyermeknevelés; Női szerepeink; Újbóli munkába állás*.

A programokról részletes információk a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda weboldalán érhetők el.

Ágoston Gabriella
önkéntes
Baranya Megyei Önkéntes Centrum
Önkéntesek Európai Éve Infopont

VADVIRÁG Alapítvány

Motiváció és Tanulás

MEGHÍVÓ SZAKMAI KONFERENCIÁRA

A Vadvirág Alapítvány 2012-ben **„Motiváció és Tanulás”** címmel tudományos konferenciát rendez a Somogy, Baranya és Tolna megyei **nevelési és pedagógiai intézmények munkatársai, valamint a téma iránt érdeklődő szakemberek, gyermekorvosok, pszichológusok, egyetemisták, szülők... számára.**

Fővédnök: Dr. Schablauerné Dr. Kertész Katalin
nyugalmazott tanszékvezető, főiskolai tanár, KE gyógypedagógiai képzés meghonosítója

A konferencia időpontja: **2012. február 09. csütörtök, 9.00-14.00.**
A konferencia helyszíne: **Kaposvár / Agóra - konferenciaterem, 2.em. (Csokonai** köz, Együd Árpád Kp.)

Program

9:00	**Regisztráció**	
10:00	**Megnyitó**	**Dr. Schablauerné Dr. Kertész Katalin**
10:10	**Vadvirág Alapítvány bemutatása**	**Völgyi Rita**, VA ügyvezető
10:20	**Tanulási nehézségek gyakorisága kisiskolás korban**	*Meghívott előadó*
10:45	**Agyi plaszticitás, avagy egy életen át tartó tanulás; valamint a motiváció neurobiológiai háttere**	**Dr. Rácz Katalin** neurológus, gyermekneurológus, rehabilitációs szakorvos, Nagyatád Kórház
11:10	**A mozgás, mint pedagógiai eszköz a motiváltság elősegítésében.**	**Dr. Prisztóka Gyöngyvér** tanszékvezető egyetemi docens, Pécsi Tudományegyetem TTK Testnevelés- és Sporttudományi Intézet
11:35	**Szünet**	
12:00	**A tanulási motiváció pszichológiai alapelvei.** Hogyan ébresszük fel, tartsuk fenn és erősítsük a belső tanulási motivációt?	**Dr. Bálint Ágnes** egyetemi adjunktus, Pécsi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézet
12:25	**Játék, motiváció, gondolkodásfejlesztés**	**Dr. Páli Judit** klinikai neuropszichológus, Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest
13:00	**Tanulás Könnyítő Program.....hogy a tanulás öröm legyen! A módszer bemutatása**	**Kárpáti Anikó**, VA szakmai vezető
13:30	**Segítség?! Mértékegységek!**	**Kaponya Józsefné**, igazgató, Illyés Gyula Általános Iskola és Óvoda Jutai Tagiskolája
13:45	**Kérdések, zárás**	

A változtatás jogát fenntartjuk!

Jelentkezni a honlapunkon található **Regisztrációs lap** kitöltésével és a megadott címre történő elküldésével, vagy személyesen a központunkban lehet.
konferencia@vadviragalapitvany.hu

Jelképes hozzájárulás az adott időpontig **1.500 Ft**, a helyszínen **2.000 Ft**, amelyet a 11743002-20139641-00000000 bankszámlára történő átutalással, vagy a Vadvirág Alapítvány központjában (Kaposvár, Németh I. fasor 27. sz. fszt.) történő befizetéssel lehet teljesíteni.

Kaposvár, Németh István fasor 27.
Tel.: 82/ 526 093
Honlap: www.vadviragalapitvany.hu

Mobil: 06/ 20 920 61 58
Email: vadviraga@freemail.hu

BARANYAI Civil Körzet

2012

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Január

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

Február

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29				

Március

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Április

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24	25	26	27	28	29

Május

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

Június

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

Július

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

Augusztus

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Szeptember

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Október

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

November

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

December

H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

Országos dalárünnepély Pécsett

Trebbin Ágost

1864. augusztus 15. piros betűs ünnepnapja Pécs város zenei múltjának. Ezen napon került megrendezésre a Pécsi Dalárda zászlóavatási ünnepsége, amely jó alkalmat szolgáltatott arra, hogy az ország tizennyolc dalos egyesülete itt, városunkban adjon találkát egymásnak.

Csak néhány előzményről röviden:

A Pécsi Dalárda hosszú évek szárnypróbálgatásai után 1861. év szilveszterén lépett először a pécsi közönség elé. Majd ezt követte 1862. farsangján a „Hattyú-teremben" fényes külsőségek között megrendezésre kerülő hangverseny.

Hosszú egyeztető tárgyalások után, a városi közvélemény lelkes támogatása mellett megfogalmazták a leendő egyesület alapszabályát.

„A magyar királyi Helytartótanács azonban 1862. március 26-án jóváhagyván a fölterjesztett alapszabályokat, ezeknek alapján most már egybe kellett hívni a tisztújító közgyűlést, amelyet május hó 1-re tűztek ki.

Rendes alapszabályok szerint ekkor alakult meg a Pécsi Dalárda." (Haksch Lajos: A negyvenéves Pécsi Dalárda története (1862-1902) 10 p.)

No, de térjünk rá a nevezetes nap részletes ismertetésére:

„1864. augusztus 14-én az ország minden részéről tizennyolc dalos egyesület érkezik Pécsre, legtöbbje hajóval, akiket Mohácsig eléjük menő bizottság fogad. A vidám dalosokat a gőzkocsi Üszögig hozta, ahonnét kocsikon vonulnak be a városba. A „Hétfejedelem" fogadó előtt díszkapu várta őket s innét gyalog indultak a földíszített főutcán át a

Széchenyi **térre, ahol a vértes-ezred zenekara** játszott az egész fogadási idő alatt." (Haksch Lajos: A negyvenéves Pécsi Dalárda története (1862-1902) 30 p.)

Másnap azután zsúfolásig megtelt a Széchenyi **tér.**

„Katona-zene, harangszó. A pocsolyák szemlátomást fogytak, a nép mind sűrűbben gyülekezett a Széchenyi térre, hol a Nádor-vendéglő közelében egy gazdagon díszített emelvényre fölaggatták az utolsó koszorúkat. A dalárda helyiségéből (azaz Oertzen ház emeleti nagyterme, ma ennek a helyén áll a bíróság) lehangzott egy erős férfikar, az összes dalárdák egyesült hangpróbája. Ismét harangszó és tarackok durrogása. Tíz óra van. A díszmenet megindul a székesegyház felé. Elől a zászlók. A rendező kiáltja: Apatin, Arai, Békés, Buda, Debrecen, Eszék, Fehértemplom, Győr, stb. betűrendes sorban. Így értek 11 órára a székesegyházba, melynek minden talpalatnyi terét elfoglalta a közönség, a dalárok pedig, kivált a Pécsi Dalárda, Wachauer jeles karnagya vezetése alatt, fenn a karon Volkmann gyönyörű miséjét hangoztatták." (Vasárnapi Újság 1864. szeptember 4.)

Azután következett a nap ünnepélyes fénypontja, a Pécsi Dalárda zászlajának felavatása.

A mise után ismét a Széchenyi térre vonult az ünneplő tömeg, ahol a fölállított díszsátor alatt fölavatták az egylet helyiségéből elhozott zászlót, melynek rúdjába saját kezűleg, vagy képviselőjük által a következők verték be a szegeket:

Majláth Györgyné, a zászlóanya, Girk György, pécsi püspök, Isaacson cs. kir. vértes ezredes, Hölzl Ferenc, Felsmann József, Erkel Ferenc, Ruska Dávid, Bánffay Simon, Majlát György, Scitovszky János hercegprímás, Schmidt Péter, a Pécsi Dalárda tiszteltbeli tagjai." (Haksch Lajos. A negyvenéves Pécsi Dalárda története (1862-1902) 31 p.)

Az előkelőségek és díszvendégek után a Pécsi Dalárda működő, valamint pártoló tagjai következtek.

Befejezésként, sűrű tarackdurrogás kíséretében, Majlát Györgyné (báró Prandau Stefánia), a zászlóanya még egy gazdagon díszített szalagot is elhelyezett a zászlón.

Délben 200 fős bankettre került sor a Nemzeti Kaszinóban.

„A délután kirándulásnak lőn szentelve a Tettyére, a város környékének egyik legregényesebb pontjára, hol zöld gallyakkal és zászlókkal díszített emelvényen az egyes dalárdák külön előadásai tartattak. Dal dal után, karének karének után következett, tapsokat s éljent aratva mindegyik; kiváló tetszésben mégis az aradiak működése, leginkább csattanós magyar népdalaik által és Engeszer Mátyás pesti zeneegyleti tanár négyes karéneke részesült, melyet a pécsi dalárdának ajánlt, s ez által történt előadását személyesen vezette. A szüneteket a helybeli bányászok és az itt állomásozó cs. k. vadászok zenekara töltötte ki válogatott zeneművek eljátszása által, a szabad ég alatt végbement ünnepélyt, pedig szép tűzijáték fejezte be." (Vasárnapi Újság 1864. szeptember 4.)

A napot a Nemzeti Kaszinó és vele összenyitott Hattyú-teremben tartott fényes bál koronázta meg.

A Pécsi Dalárda zászló ünnepélye sok esztendőn át emlékezetes maradt a pécsi közönség számára, egyben jó szolgálatot tett az országos dalos egylet megalapításának ügyében.

BŰNELKÖVETŐK KAPNAK ÚJ ESÉLYT BARANYÁBAN

„Tudás–Érték–Tapasztalat" – ezt a címet viseli a most indult program, mely abban segít, hogy a bűnelkövetők vissza tudjanak illeszkedni a társadalomba. 18-40 év közötti pártfogó felügyelet alatt állók előtt nyitja meg az utat affelé, hogy sikerüljön elhelyezkedniük a munkaerőpiacon és rendbejöjjön az életük.

Ez a különleges integrációs program 109.115.550 forintos támogatást nyert egy TÁMOP pályázaton.

Konzorciumi formában három szervezet - a kedvezményezett Ifjúságért Egyesület, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. – bonyolítja le. Más szakmai megvalósítók, képző intézmények és foglalkoztatók közreműködésével 32 hónapon keresztül segítik majd a pártfogoltakat annak érdekében, hogy azok felhagyjanak törvénytelen életmódjukkal, megváltozzanak, visszailleszkedjenek a társadalomba, és idővel munkába álljanak. A program célja továbbá az is, hogy a peremre szorultak és a társadalom ne kölcsönösen ellenségesen viszonyuljon egymáshoz.

A közelmúltban csapatépítő tréningen ismerkedtek meg egymással a hivatásos pártfogók és azok a civilszervezet-képviselők, akik majd a bűnelkövetők pszichológiai-szociális mentorai lesznek – mondta a tréning szakmai vezetője. Scholtz Péter szerint e mentorok szerepe és elkötelezettsége a program hossza és a célcsoport sajátosságai miatt különösen jelentős, ezért volt szükség erre a csapatépítésre is. A következőkben pedig kiválasztják a közös munkába bevonható 50 pártfogoltat, akik számára aztán egyéni fejlesztési terveket dolgoznak ki, valamint csoportos fejlesztő képzést is kínálnak. A résztvevők szociális és életvezetési tanácsokat kapnak, álláskeresési technikákat sajátíthatnak el, s mindezen felül olyan szakmákat tanulnak, amelyekkel jó eséllyel tudnak munkához jutni: a 2-6 hónapos tanfolyamok révén konyhai kisegítő, gyorséttermi és ételeladó, szakács, parkgondozó, takarító, illetve vállalkozó válhat belőlük. A fejlesztést végző szakemberek később a munkahely-keresésben és az ottani beilleszkedésben is segítik majd őket.

Nagy Szidónia projektmenedzser szerint nagy szükség van az olyan programokra, amelyek komplex szolgáltatással segítik a hátrányos helyzetű csoportokat. Ez különösen igaz a TÉT program célcsoportjára, a társadalmi szegregáció szempontjából veszélyeztetett pártfogó felügyelet alatt álló fiatalokra is, akik sok esetben önértékelési zavarokkal, motivációhiánnyal küzdenek. Kulturális és szociális hátrányokkal terheltek és előítélettel viseltetnek a társadalommal szemben. Ahhoz, hogy sikeres legyen a program, nemcsak a célcsoporttal kell foglalkozni, hanem érdekeltté kell tenni a foglalkoztatói szférát is. Így nagy hangsúlyt kap a munkáltatók alapos felkészítése is.

További információ:
Nagy Szidónia projektmenedzser,
Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft.
Tel.: 72 211 134, 70 52 77 665
Email: nagy.szidonia@tetthely.net
Az Ifjúságért Egyesület weboldala: www.ifjusagertegyesulet.hu.
A Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. weboldala: www.tetthely.net.
A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont weboldala: www.ddrfk.hu.
Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencesek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség www.ujszechenyiterv.gov.hu 06 40 638 638 | MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Munkahelyi egészségfejlesztés

SZÉCHENYI TERV

A Príma-Soft Kft. egészségfejlesztő programokat valósított meg miskolci telephelyén. A programelemek a dolgozók igényeit figyelembe véve, a munkahelyi egészségfejlesztési terv elkészítését követően kerültek összeállításra, eredményesen hozzásegítve a résztvevőket az egészséges életmód kialakításához.

A munkavállalók részére az alábbi ingyenes egészségmegőrző és -fejlesztő programkínálat állt rendelkezésre 8 hónapon keresztül:

- gerincvédő torna: havi 4×2 óra
- életmód-tanácsadás: havi 2×2 óra
- pszichológiai tanácsadás: havi 2×4 óra
- fittness klub: folyamatosan
- masszázs: havi 2×8 óra

Ezeken felül 6 egészségnap és 2 nyílt nap szolgálta – az ismeretterjesztés minden eszközét felhasználva – az egészséges életmód felé ösztönzést.

A projekt sikeres megvalósítását a munkavállalók magas részvételi aránya és érdeklődése bizonyítja – bízunk benne, hogy a szemléletformálás elméleti és gyakorlati eszközeit felhasználva, a közös programok során eredményesen közvetítettük dolgozóink felé az egészségesebb életmód fontosságát és jelentőségét a mindennapi életben.

A projekt 100%-os pályázati támogatással valósult meg. A támogatás összege 9 965 829 Ft.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség www.ujszechenyiterv.gov.hu 06 40 638 638 | MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

EMBERI JOGI NEVELÉS AZ ISKOLÁBAN
(ÉS IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGEKBEN)

A Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza (Nevelők Háza Egyesület) szervezésében

A képzés célja az iskolarendszerű oktatásban és más, főként ifjúsági közösségekben erősíteni az emberi jogi témák, eszmeiség megjelenését. Ehhez szükségszerű, hogy **pedagógusok, ifjúságsegítők, szociális szakemberek és civil szervezetekben fiatalokkal foglalkozó szakemberek számára sajátélményű**, olyan **nem-formális tanuláson alapuló eszközöket biztosítsunk**, amelyek kiegészítik az oktatásban, nevelésben és a szabadidő strukturált megszervezése során használt módszereket.

A képzés során az emberi jogi nevelés jelenleg elérhető módszertanának széles skálájába nyernek betekintést a résztvevők, többek között a Kompasz, Kiskompasz és a World of Differences kézikönyvekbe.

A képzés három alkalommal, egyenként 7 órában zajlik, a folyamatvezető tréner Nyirati András emberi jogi képző. A képzés végeztével a résztvevők módszertani gyűjteményt kapnak, ezzel is támogatandó jövőbeli munkájukat.

Időpont: 2012. február 10, 17, 24. (pénteki napokon) 9 és 16 óra között
Helyszín: Zenész Ifjúsági OtthoN (ZION) – 7629 Pécs, Zsolnay V. u. 109.
Jelentkezési határidő: 2012. február 7.
A képzés térítésmentes.

1. alkalom:
Az emberi jogok és én
Én és az előítéleteim – önismeret
Beszéljünk közös nyelvet – fogalmi keretek
Mik azok az emberi jogok? – elhelyezés időben és térben

2. alkalom:
Emberi jogok a mindennapokban
Mindennapi diszkrimináció – rasszizmus, homofóbia, stb.
Agyűlölet piramisa – a viccektől a népirtásig
Cselekedjünk! – mit tehetek a saját környezetemben

3. alkalom:
Az emberi jogi nevelés
Játék és tanulás – nem-formális módszerek
Az emberi jogi nevelés fókuszai – fejlesztendő kompetenciák
Akvárium – gyakorlati kérdések, ötletek

ZION | ESÉLYEK HÁZA

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Harmadik pályázati felhívás magyar-horvát közös határmenti fejlesztésekre

A Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program 2007-2013 keretében, harmadik alkalommal nyílik pályázati lehetőség.

A magyar-horvát határ menti térségben támogatás nyerhető el környezetvédelmi projektekre, gazdasági és társadalmi összefogást erősítő programokra, de akár K+F tevékenységekre vagy határon átnyúló munkaerő-áramlás elősegítését célzó projektekre is, kapcsolódóan a kormány által meghirdetett Új Széchenyi Tervhez. Jelentős támogatás áll rendelkezésre a turizmushoz kapcsolódó fejlesztésekre, beleértve a turisztikai infrastruktúra-fejlesztést, valamint a kulturális örökség megőrzését.

Pályázók köre: Nonprofit szervezetek, többek között helyi önkormányzatok, önkormányzati társulások, alapítványok, egyesületek, oktatási intézmények, kamarák. A pályázó partnerségben legalább egy magyarországi és egy horvátországi partnernek kell lennie a támogatásra jogosult területről.

Támogatás mértéke: A pályázati felhívás keretében összesen 21 036 735,00 euró közösségi forrás áll rendelkezésre.

A pályázatokat a Program Közös Technikai Titkárságához kell benyújtani, Budapestre.

A beérkezés határideje 2012. március 12., 17.00 óra.

A felhíváshoz kapcsolódó pályázati dokumentáció, a pályázatok beadásával kapcsolatos tudnivalók, valamint további, részletes információk a http://www.hu-hr-ipa.com honlapról tölthetők le.

http://www.hu-hr-ipa.com/hu/letoltesek/armadik-palyazati-felhivas

Önkéntesség Európában 50+
Grundtvig Lifelong Learning Programme

A küldő és fogadó szervezetek együttműködésén alapuló projektek, melyek a nemzetközi önkéntességben rejlő tanulási lehetőségeket kínálják időskorú (50 év feletti) résztvevőknek.

A partnerek két év alatt 2-6 önkéntest küldhetnek egymáshoz 3-8 hetes időtartamra. Az időskorú önkéntesek olyan tevékenységet végeznek, ami a számukra tanulási lehetőséget, a fogadó szervezet (illetve a tágabb közösség) számára pedig nem anyagi természetű hasznot jelent. A tanulási lehetőséget az önkéntességre való felkészülés, a külföldön eltöltött időszak és az ott végzett tevékenység, valamint a tapasztalatok összegzése, értékelése jelenti.

Egy projektben két különböző, az Egész életen át tartó tanulás programban részt vevő országból származó partner szerepelhet. Mindkét partnernek vállalnia kell időskorú önkéntesek küldését és fogadását is.

A támogatás a következő elemekből áll:

- A mobilitás (önkéntesként külföldön töltött időszak) megszervezésének költségei
- Nemzetközi utazás költségei
- Megélhetési költségek (fogadott önkénteseknek)
- Önkéntes fogadásának költségei
- Speciális igények miatt felmerülő költségek

A pályázatokat egy eredeti példányban a Tempus Közalapítvány postacímére kell küldeni. (1438 Budapest 70., Pf.: 508)

Pályázati határidő: 2012. március 30.

Bővebb információ: http://www.tpf.hu/pages/content/index.php?page_id=858

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS a Társadalmi Megújulás Operatív Program „Építő közösségek" 3. ütem – A) közművelődési intézmények a kreatív iparral kapcsolatos alapkompetenciák fejlesztését elősegítő új tanulási formák szolgálatában c. pályázati felhívásához

Kódszám: TÁMOP-3.2.3/A-11/1

A pályázati konstrukció – szervesen kötődve az Új Széchenyi Terv általános céljaihoz – a Tudomány – Innováció – Növekedés kitörési ponthoz kapcsolódva, a kreatív iparral termékeinek összefüggő befogadását és előállítását elősegítő kompetenciák, hozzáállások (attitűdök), tudások elsajátítására kínál lehetőséget a gyermek- és ifjúsági korosztály számára, az iskolarendszerű, formális oktatáshoz kapcsolódó, valamint az egész életen át tartó tanulás új tanulási formáit támogató nem formális és informális tanulási alkalmak keretében.

Támogatás mértéke: A projekt elszámolható összes költségének 100%-a.

Támogatás összege: legalább 5 millió Ft, de legfeljebb 30 millió Ft lehet.

Kizárólag Magyarország területén, de a Közép-magyarországi régión kívül megvalósuló projektek támogathatók.

Támogatható tevékenységek köre:

A pályázat keretében az alábbi – kreatív iparhoz kapcsolódó – hét kreatív területen megvalósuló kompetenciafejlesztés támogatható.

1. építészet:
2. kézművesség
3. képzőművészet
4. fotográfia
5. film
6. előadóművészetek (zene, tánc, drámajáték, vers- és prózamondás, színjátszás, bábjáték)
7. elektronikus sajtó

A pályázó számára kötelező:

A projekt tevékenységeit megalapozó tanulmány valamint a kreatív területekhez kapcsolódó tematikák elkészítése

Kreatív területenként legalább két kompetenciafejlesztő foglalkozás-sorozat megvalósítása. A pályázatban minimum két kreatív területen kell és maximum négy kreatív területen lehet a pályázónak fejlesztést megvalósítani.

A pályázónak vállalnia kell, hogy a projekt menedzsmentjének ellátása érdekében az alábbi személyeket a projekt teljes hossza alatt biztosítja:

- 1 fő projektmenedzser,
- 1 fő pénzügyi vezető.

A kedvezményezett a projekt megvalósítása során köteles a hatályos jogszabályokban meghatározott tájékoztatási és nyilvánossági kötelezettségeknek eleget tenni, a projektről és a támogatásról az ott meghatározott módon és tartalommal információt nyújtani.

Csak olyan projekt támogatható, amely hozzájárul az esélyegyenlőség és fenntartható fejlődés biztosításához.

A kiírás keretében a pályázónak kötelezően vállalnia kell az Esélyegyenlőségi szempont érvényesítésére vonatkozó vállalások közül az „Esélyegyenlőségi munkatárs, felelős alkalmazását".

A pályázatok benyújtása 2012. január 2. – 2012. március 14 lehetséges.

A pályázati kiírással kapcsolatos további dokumentumok az http://www.ujszechenyiterv.gov.hu honlapról tölthetőek le. További felvilágosítás az ujszechenyiterv@nfu.gov.hu e-mail-címen, illetve a 06-40/638-638 telefonszámon kapható.

Fiatalok Lendületben Program

Az Európai Bizottság, az Európai Parlament és az Európai Unió tagállamainak megállapodása értelmében létrejött Youth in Action – Fiatalok Lendületben Program célja nemformális nevelési programok támogatása a fiatalok számára. A Program 2007-től 2013-ig fut. A Program jelentősen hozzájárul a készségek és képességek fejlesztéséhez, és kulcsfontosságú eszközt jelent a fiatalok nem-formális és informális tanulási lehetőségeinek biztosításában.

A program pályázati rendszerében néhány változtatást vezet be az Európai Bizottság 2012. január 1-jétől.

2012. év prioritásai:

- a fiatalok munkanélkülisége;
- szegénység és a társadalom peremére kerülés elleni küzdelem;
- kreativitás és vállalkozókészség;
- sport tevékenységek az egészséges életmód népszerűsítése, a társadalmi bevonás és az aktív részvétel érdekében;
- globális környezeti problémák és klímaváltozás.

Beadási határidők 2012-ben:

- Február 1. (a projekt kezdete: május 1. és október 31. között)
- Május 1. (a projekt kezdete: augusztus 1. és a következő év január 31. között)
- Október 1. (a projekt kezdete: a következő év január 1. és június 30. között)

Egyéb változások:

- 5.1 alprogram kapcsán a Strukturált Párbeszéd kiemelt jelentőségű;
- a több projektet átfogó pénzügyi megállapodások (multi-measure projects) megszűnnek;
- a keleti partnerség támogatása külön prioritást élvez.

Az Európai Bizottság honlapjáról letölthető a Fiatalok Lendületben Program 2012. évi pályázati útmutatója, ami a korábbi útmutató helyébe lép:

http://ec.europa.eu/youth/youth-in-action-programme/programme-guide_en.htm

További technikai részletek, letölthető űrlapok www.mobilitas.hu honlapon érhetők el.

„Lépj közelebb!"

Fotó és videó pályázat

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége Ifjúsági Tagozatának pályázata

A pályázatra olyan alkotásokat (fotó vagy videó) várnak, amelyek hétköznapi életképeket mutatnak be, és amelyek szabad gondolattársítással visszaadják azokat a pillanatokat, amikor az együtt végzett tevékenységben megmutatkozik a teljes befogadás, a kölcsönösség és az egyenrangúság.

A kategória – FOTÓ

Egy alkotó három egyedi képpel, vagy egy – maximum hat darabból álló – sorozattal pályázhat. A képeket digitális formában kell feltölteni jpg formátumban, RGB színrendszerben, minimum 5 megapixel felbontásban.

B kategória – VIDEÓ

Tetszőleges műfajú és maximum 20 perces hosszúságú, MAGYAR hangú, vagy MAGYAR feliratos, 2010 és 2012 között készített mozgóképes alkotásokkal lehet pályázni. Egy rendező (vagy szervezet) max. 2 videofilmmel indulhat. Az alkotásból készített 10 másodperces spot feltöltése az internetes oldalon kötelező. A feltöltésre kerülő videó formátuma: szabványos „DVD Video" – MPEG2 program stream (PAL/SD v. HD felbontásban, hangsáv maximum 2x192kbit/sec, maximális fájlméret 2GB). Ettől eltérő fájl formátum, illetve hibás kódolás a pályázatból történő kizárást vonja maga után!

Beadási határidő: 2012. április 2.

A nevezés díjtalan.

A pályázati díjak összértéke 500.000 Ft, amelyet a zsűri oszt meg az alkotók között.

A legjobb fotókból, videókból vándorkiállítást/bemutatót szerveznek, melyet az ország 7 nagyvárosában láthatnak az érdeklődők.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

Edutus Felnőttképzési Partnerségi Program

Az Edutus Felnőttképzési Akadémia az EDUTUS Főiskola keretei között tevékenykedik. Az Edutus Felnőttképzési Partnerségi Program célja országos hálózat kialakítása, amelyben közösen működhetnek önkormányzati, költségvetési és egyéb intézmények, TISZK-ek, szakképzés-szervezési társulások, már működő felnőttképzési intézmények, nyelviskolák, civil szervezetek, alapítványok, egyesületek, oktatással (is) foglalkozó vállalkozások, egészségügyi és szociális intézmények - az Edutus Főiskola által biztosított tartalmi és módszertani környezetben.

Az Edutus Főiskola partnerei számára az OKJ-s képzései bonyolítását ajánlja. A partnerek kihelyezett képzési irodaként működhetnek az Edutus Felnőttképzési Akadémia hálózatában – meghatározott szakmacsoportokban.

Az Edutus Főiskola a Programban való részvételre pályázatot ír ki.

Partnereket keresnek Baranya, Fejér, Hajdú-Bihar, Heves, Győr-Moson-Sopron, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Borsod-Abaúj-Zemplén megyékben.

A pályázóval szemben támasztott követelmények:

- az adott magyarországi megyében állandó irodával rendelkezik,
- a személyi és a tárgyi feltételeket képes biztosítani,
- felnőttképzési nyilvántartási számmal rendelkezik.

A szerződéskötés feltételei a pályázati feltételeken túl:

- a szerződéskötéskor oktatásszervezői kapacitással rendelkezik,
- a szerződéskötés után ügyfélszolgálatot biztosít.

A pályázat benyújtható a szervezet adatainak és elérhetőségeinek pontos feltüntetésével, továbbá a pályázott szakmacsoport és megye megnevezésével.

A pályázat beérkezési határideje: 2012. február 20.

A Főiskola igény szerint pályázati tájékoztatást tart, konzultációs lehetőségeket biztosít a pályázni kívánóknak, amelyeken előzetes bejelentkezés és időpont egyeztetés alapján lehet részt venni.

Bővebb információ: http://www.edutus.hu/efpp_palyazati_felhivas.pdf

Szerkesztette: Szabó Ágnes

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn15 órakor
FÜSTI MOLNÁR SZÍNI-STÚDIÓ
Vezeti: Füsti Molnár Éva, Jászai-díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: Tillai Aurél, Liszt-díjas

Minden kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB
Vezeti: Hámori Gábor

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK Klubja

Kéthetente keddenként 16 órakor
FOLTVARRÓ KLUB
Vezeti: Molnárné Reich Lívia

Minden szerdán 15. 30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: Nemerey Péter

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 15 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: Gálfiné Magyar Ibolya

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
www.enekvarazs.uw.hu

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!

Az oktatás két hetes turnusokban folyik, minden délután 14-16 óráig

Jelentkezni a következő telefonszámon lehet: 72/315-679

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8

BARANYAI Civil Korzó

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: dr. Kanizsai Péter, Knyihár Éva, Major Vera, Megyesi Schwartz Éva, Prucsiné Fűri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Add az időd 1%-át!

Önkéntes centrum
Baranya megye

2011 – az önkéntesség európai éve

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Szolgáltatások:

• népszerűsítő programok •
• tájékoztatás •
• közvetítés •
• önkéntesek, szervezetek felkészítése és képzése •
• kutatás •
• vállalati önkéntes programok szervezése •
• közösségi tér biztosítása •
• érdekérvényesítés és érdekképviselet •
• Önkéntesség Európai Éve 2011 – Információs Pont •

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/Fax: +36 72 315 679
E-mail: tamop552@civilhaz-pecs.hu • www.civilhaz-pecs.hu

Nyitvatartás:

Hétfő-csütörtök: 9.00-12.00 és 13.00-16.00; Péntek: 9.00-12.00

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

BARANYAI
125 Ft
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VIII. ÉVFOLYAM – 2. SZÁM
2012. FEBRUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁRCIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2012. március 12-től látható a Pécsi Zománcműhely kiállítása.**
  Művészeti vezető: **H. Barakonyi Klára** képző- és iparművész
  A kiállítás megtekinthető: 2012. április 11-ig
- **2012. március 20-ig látható Havasi Gábor „Pillanat konzerv"** című kiállítása.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Március 6-án, kedden 18 órakor
Szakmai est a FOTOPLUS cég szervezésében
MECSEKI FOTÓKLUB

Március 6-án, kedden 17 órakor
Molnár László: Az Őrség kapuja
Könyvbemutató
Vas megye délnyugati sarkában, három országhatár találkozásánál érünk a változatos felszínű őrségi tájra...
Hasznosan forgathatják a kötetet az iskolai csoportokat kísérő pedagógusok, a kirándulni vágyók, gyakorló és kezdő idegenvezetők, továbbá mindazok, akik szeretnének többet megtudni erről a megkapó hangulatú magyar vidékről.
A könyv a helyszínen megvásárolható 1200 forintért.

Március 7-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Trainspotting
Színes, feliratos, skót filmdráma, 90 perc, 1996

Március 9-én, pénteken 17 órakor
Sevcsenko-est
Meglepetés koncert hölgyeknek és uraknak
PÉCSI MAGYAR–OROSZ TÁRSASÁG

Március 13-án, kedden 8 órakor
Szép Magyar Beszéd verseny
Városi döntő

Március 13-án, kedden 16.30-kor
Petőfi Sándor élete és halála
Dr. Takács József Petőfi kutató, főiskolai docens előadása
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA
PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG

Március 13-án, csütörtökön 17 órakor
Sétatéri Esték
Sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost
Zsolnay Vilmos emlékkútja 100 éves
Baranyai Pál ny. villamosmérnök előadása
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Március 13-án, kedden 18 órakor
Vendég a társművészetek köréből
MECSEKI FOTÓKLUB

Március 17-én, szombaton 15 órakor
PÉCSI MŰVÉSZKÖR–ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA

Március 20-án, kedden 18 órakor
Negyedévi pályázat kötetlen témára
MECSEKI FOTÓKLUB

Március 21-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Hét év Tibetben
Színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 139 perc, 1997

Március 27-én, kedden 18 órakor
Tóth József kiállításának megnyitója
MECSEKI FOTÓKLUB

Március 28-án, szerdán 17 órakor
PÉCSI MAGYAR–FINN TÁRSASÁG

Tisztelt Olvasó,

Január 1-jén indult a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ és a Baranya Megyei Önkéntes Centrum (Nevelők Háza Egyesület) közös projektje „Magunkért és másokért – Kamasz Önkéntes Program" címmel, amelynek keretében havi tematikus önkéntes projektek megvalósításán keresztül 15 fiatal gondozott fog segítő tevékenységet végezni. A januártól-júliusig tartó programról rendszeresen beszámolunk a Civil Korzóban.

Január 1-jén lépett hatályba a Civil Törvény, amely jelentős változásokat hoz a civil szervezetek életében. A törvénnyel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókról rendezünk műhelybeszélgetést február 22-én a Civil Közösségek Házában „Fókuszban a Civil Törvény – Értsd és alkalmazd!" címmel. A találkozó a proHáló Hálózat országos sorozatának regionális rendezvénye.

Ugyancsak a Civil Közösségek Háza a helyszíne február 23-án a „Sikerek és kihívások a gyermekszegénység elleni küzdelem terén" konferenciának és az „Álom és Valóság" kiállítás megnyitójának. Ez egyben a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza projektzárója is, hiszen a támogatási időszak 2012. február 28-án véget ér. Ez nem jelenti a szolgáltatás megszűnését, hiszen a fenntartó Nevelők Háza Egyesület változatlanul fontosnak tartja az Esélyek Háza fenntartását, így a továbbiakban is biztosítja a működést.

Hajnal Zsolt
főszerkesztő

TARTALOM

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében	4
Sikerek és kihívások a gyermekszegénység elleni küzdelem terén	6
Hap, hap, farsang!	8
Fókuszban a Civil törvény – Értsd és alkalmazd	10
Magunkért és másokért – Kamasz Önkéntes Program	13
Egy szobor emlékére...	14
Pályázati ajánló	16
Gyerekkel a belvárosban	18

SANSZ – Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében

TÁMOP-5.5.1.A-10/1-2010-0011

„Horizontális célkitűzések megvalósítását elősegítő helyi közösségi kezdeményezések, programok támogatása”

A Nevelők Háza Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. 2010. márciusában közös pályázatot nyújtott be „SANSZ - Esélyegyenlőségi kísérleti program Baranya megyében” címmel a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú pályázati konstrukció keretében. A beadott pályázat pozitív elbírálásban részesült, melynek eredményeképpen 2010. július elsejétől a TÁMOP – 5.5.1A-10/1-2010 számú projekt megvalósítása megkezdődött. Az elnyert támogatási összeg: 42 423 478,-Ft a támogatás mértéke a projekt elszámolható összes költségének 100 százaléka.

E rövid írás keretében a projektidőszak szakmai megvalósulásáról és eredményeiről tájékoztatjuk az érdeklődőket.

MÓDSZERTANI FEJLESZTÉS ÉS ADAPTÁCIÓ

A projekt egyik fő célja a módszertani fejlesztés és adaptáció, melynek során 5 különböző témában szakmai programok megismerése történt, s azok hazai adaptációjának előkészítését, kipróbálását, értékelését vállaltuk. Ezek a következők voltak: akadálymentes turizmus, pszichoszociális tanácsadás, flexicurity, környezettudatos, intelligens erőforrások, börtönből szabadultak reintegrációja.

2011. február-június között havonta e témákban tematikus szakmai napot szerveztünk, melynek keretében a programok megismerése, a jó gyakorlatok átadása történt külföldi partnerek és a témák hazai képviselőinek közreműködésével.

A 2010. október 6-11. és a 2011. november 23-27. között zajló tanulmányutak célja a külföldi jó gyakorlatok megismerése és a nálunk is hasznosítható programelemek, szolgáltatások összegyűjtése, megismerése és terjesztése volt.

KÉPZÉS ÉS TANÁCSADÁS

ÁLLÁSKERESŐK TEAHÁZA

Álláskeresők Teaháza önsegítő csoportfoglalkozások az álláskeresők számára szervezett program tavaly január és december között valósult meg, összesen 28 alkalommal, 4 településen: Mágocson, Mohácson, Sásdon és Vajszlón. Saját élményen alapuló non-formális, tapasztalati tanuláson alapuló ismeretátadás módszerével zajlott a szolgáltatás, de a résztvevők igényeihez igazodva, konkrét állásajánlatokat, ill. munkaerő-piaci információkat is nyújtottak munkatársaink. Az Álláskeresők Teaháza szolgáltatásunkon átlagosan alkalmanként 8-10 álláskereső vett részt. A tárgyidőszakban 14 alkalommal találkoztak az érintettek és a szakemberek.

TANÁCSADÁS

Az álláskeresők részére történő egyéni tanácsadás keretében az ügyfélfogadás heti rendszerességgel folyamatosan működött az alábbi helyszíneken:

Pécs (helyszín: Pécs Keleti Civil Kapcsolatok Háza)

Mágocs (helyszín: Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat)

Mohács (helyszín: Duna Irodaház).

A munkaerő-piaci tanácsadás programelem 2011. december 31-én zárult, melynek eredményeként munkaerő-piaci tanácsadónk 86 álláskeresőnek nyújtott a foglalkoztathatóságot javító munkaerő-piaci szolgáltatást, mely segítségével 33 fő elhelyezkedett a munkaerőpiacon, illetve 5 fő került képzésbe.

A pszichoszociális tanácsadás (német modell) folyamatosan működik összesen 3 kistérségben, ill. megyei szintű csoportmunkára, tapasztalatcserére is lehetőséget ad a projekt.

KÉPZÉS

A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. szervezésében, a végpontot működtető Kémes Körzet Gyermekeiért Alapítvánnyal együttműködve két akkreditált képzés indulhatott el tavaly szeptember közepétől Kémesen.

A 80 órás számítástechnikai alapismeretek képzés 11 fővel szeptember 15-én indult és november 15-én zárult. A résztvevők egy sikeres vizsgát követően kapták meg a tanfolyam elvégzését igazoló tanúsítványt.

A „Kézenfogott családok" – családokat erősítő komplex, akkreditált képzési program kidolgozása a Bólyi Családsegítő Központ alapötlete alapján készült, s kidolgozásában is közreműködtek.

A 120 órás, 8 fővel induló képzési program szeptember 27. és november 27. között valósult meg, a résztvevők a tanfolyam elvégzéséről tanúsítványt kaptak.

A projektidőszak alatt összesen Pécsett három alkalommal tartottunk antidiszkriminációs, toleranciaerősítő képzést önkénteseknek, humán területen dolgozó szakembereknek, illetve munkáltatóknak. Fiatalok számára 2011. augusztusában Aktivizáló tréninget szerveztünk Alsómocsoládon.

KAPACITÁSBŐVÍTÉS ÉS HÁLÓZATOSODÁS

A projekt során 5 esélyegyenlőségi végpont kialakítására és működtetésére került sor Baranya megyében. A helyi programok szervezését, megvalósítását együttműködő partnereinknél helyi önkéntesek segítették, akik képzést és felkészítést követően végezték munkájukat.

HELYI AKCIÓK

PROJEKTMODELLEZŐ KLUB

A projektmodellező klub célja, hogy a helyi szervezetek és intézmények együttműködésében új projektek és programok kerüljenek kidolgozásra, melyek segíthetik a területi problémák megoldását, továbbá, hogy új pályázati lehetőségek kiaknázásával, az együttműködések aktivizálásával, a célok megfogalmazásával közös gondolkodásra ösztönözze a helyi partnereket, együttműködőket. A projektmodellező klub 4 kistérségben (sásdi, mohácsi, siklósi, sellyei) zajlott. A klub résztvevői helyi szervezetek, intézmények képviselői voltak, akik együttműködésük során közös projektötleten dolgoztak. A klubot minden helyszínen a helyi igényeknek megfelelően havonta vagy kéthavonta szerveztük.

A közös munka eredményeként az elmúlt időszakban 3 helyszínen 4 pályázat került beadásra, melyből kettő pozitív elbírálásban részesült.

CIVIL FÓRUM ÉS ESÉLYEGYENLŐSÉGI NAPOK

A Nevelők Háza Egyesület szervezésében a projekt végpontjaival együttműködve Civil Fórumokat tartottunk négy baranyai helyszínen, illetve Pécsen. A novemberben és decemberben tartott rendezvényeket egyrészt disszeminációs céllal szerveztük non-profit szervezeteknek a SANSZ projekt jó gyakorlatainak, tapasztalatainak és eredményeinek bemutatásával, másrészt olyan aktuális témák szerepeltek a programban, mint az új Civil törvény hatása a civil szervezetek működésében, az esélyegyenlőség és a jog, továbbá az év jelentős, önkéntességet érintő országos és Baranya megyei programjainak bemutatása, tapasztalatainak összegzése.

2011. szeptember–október hónapban az 5 kistérségben lezajlottak az Esélyegyenlőségi Napok, november-december hónapban pedig a Civil Fórumok az esélyegyenlőségi végpontok, a helyi szervezetek és az együttműködő partnerek bevonásával. Az együttműködő partnerek száma folyamatosan bővül. Az Esélyegyenlőségi Napok előkészítése során a helyi igények, szükségletek és a pályázatban megfogalmazott célok szem előtt tartására, megvalósítására törekedtünk.

A zárókonferencia időpontja és helyszíne: 2012. február 29. Civil Közösségek Háza – Pécs, Szent István tér 17. 10 óra

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

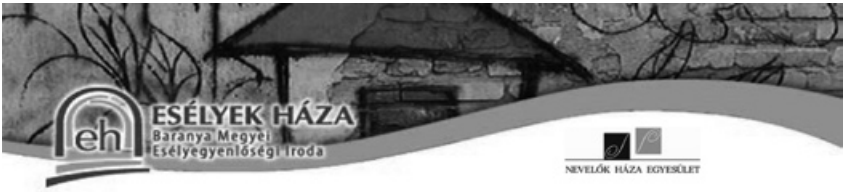
Az esetlegesen felmerülő észrevételeket, kérdéseket az alábbi elérhetőségeken várjuk:

Kiss Zsuzsanna
(közösségszervező koordinátor)
telefon: 06/72/215-543,
E-mail: tamop551@ckh.hu,
Krsjákné Bodrog Csilla (projektvezető)
tel.: 0630/84-66-840.

Kiss Zsuzsanna
közösségszervező koordinátor
kiss.zsuzsi@ckh.hu

A projekttel kapcsolatban bővebb információ kapható az alábbi elérhetőségeken:
Nevelők Háza Egyesület (gesztor szervezet)
7624 Pécs, Szent István tér 17. Tel.: 0672/511-815
tamop551@civilhaz-pecs.hu, www.civilhaz-pecs.hu
Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. (konzorciumi partner)
7621 Pécs, Király utca 8.
Tel.: 0672/514-100 www.ddrfk.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SIKEREK ÉS KIHÍVÁSOK A GYERMEKSZEGÉNYSÉG ELLENI KÜZDELEM TERÉN

Tehetünk-e azért, hogy Magyarországon a hátrányos helyzetű gyerekek és fiatalok a jövőveje jobb legyen?
A Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza projektzáró konferenciája

Időpont: 2012. február 23. (csütörtök)
Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

09.45 Megnyitó
Köszöntőt mond Vincze Csilla Anna, a Nevelők Háza Egyesület ügyvezető igazgatója, az Esélyek Háza projektgazdája és Koska Éva az Esélyek Háza irodavezetője

10.00 A diszkrimináció elleni küzdelem folyamatai és eszközei a Támop 5.5.5. projektben. Társadalmi érzékenyítés és jogtudatosság – innovációk az Egyenlő Bánásmód hatóság szolgáltatásaiban.
Dr. Pánczél Márta, jogász, szociológus, a TÁMOP 5.5.5./08/01 projektvezetője

10.30 Kérdések, hozzászólások

10.40 Egyéni életutak a nyomor széléről – a közösségi média jelentősége a társadalmi párbeszéd kialakulásában
L. Ritók Nóra, pedagógus, képzőművész, nyomorszele.blog.fn.hu szerkesztője, az Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény vezetője

11.10 Kérdések, hozzászólások

11.10-11.30 Kávészünet

11.30 A gyermeki jogok és az integráció érvényesülése a közoktatásban és az iskolán kívüli programokban
Heindl Péter, oktatási szakértő, jogász, pedagógus, a Számá Dă Noj Egyesület jogsegélyszolgálatának vezetője

12.00 Kérdések, hozzászólások

12.10 A szakmaközi együttműködés és átjárhatóság jelentősége a családokkal folyó munka során
Kecskés Éva, szociális munkás, TÁMOP 5.2.1. Wekerle Sándor Alapkezelő-Gyerekesély Program projekt szociális szakértője

12.40 Kérdések, hozzászólások

12:50 „Life is art. Experience it!" A Pécsi Szín–Tér Egyesület, valamint a jelenleg futó IPA nemzetközi (horvát-magyar) projektjének rövid bemutatása
Sátori Diána programkoordinátor, a Pécsi Szín–Tér Egyesület tagja

13:10 Kérdések, hozzászólások

13.20 „ÁLOM ÉS VALÓSÁG GYEREKSZEMMEL” KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ

Az Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény, a Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány és az Egyenlő Bánásmód Hatóság közös kiállítása.
A kiállítás megnyitóján közreműködnek a Szent Márton Caritas Alapítvány gilvánfai tanodájának táncosai és zenészei.
A kiállítás május 20-ig hétköznapokon 8 és 19 óra között látogatható

14.00 Szendvicsebéd

14.30 – 16.30 Alternatív integrációs módszerek (Párhuzamosan futó workshopok)

• Személyiségfejlesztés és közösségteremtés az alkotás révén
(A workshop első része 15 perces felvezetéssel indul, amit beszélgetés követ, a második részben az érdeklődők elsajátíthatnak egy konkrét technikát is.)
Meghívott vendégek: Török Zita, az Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény munkatársa és Kaáli Nagy Zsombor, a Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány munkatársa
Moderátor: Fehér Angéla drámapedagógus, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza Jelenlét program munkatársa
• Az önismeret, az önbizalom és az érdekérvényesítő készség fejlesztése az ifjúsági munka során
Meghívott vendégek: Makó Erzsébet, a Sásdi Többcélú Kistérségi Társulás- Gyerekesély Program mekényesi napközi vezetője
Nyirati András emberi jogi képző, Az Emberség Erejével Alapítvány vezetője
Moderátor: Magdali Csaba, NCSSZI Mobilitás Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda

Együttműködő partnerek:

Az Emberség Erejével Alapítvány
Baranya Megyei Önkéntes Centrum
Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány
Egyenlő Bánásmód Hatóság
Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény
Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza Jelenlét program
NCSSZI Mobilitás Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda
Nevelők Háza Egyesület
Sásdi Többcélú Kistérségi Társulás- Gyerekesély Program
Számá Dă Noj Egyesület
Szent Márton Caritas Alapítvány
Wekerle Sándor Alapkezelő-Gyerekesély Program

A szakmai nap költségmentes, de kérjük részvételi szándékát a jelentkezési lapon jelezze.

A program a Nemzeti Erőforrás Minisztérium támogatásával, továbbá a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet közreműködésével, a „Megyei Esélyegyenlőségi Iroda- Esélyek Háza működtetése és esélyteremtő programok támogatása (OEH –MESI-11)” című pályázat keretében valósul meg.

További információ és jelentkezés:
Koska Éva
eselyhazpecs@gmail.com,
+3672/210794,+3620/4334403

V. Tarr Judit

Hap, hap, farsang!

Temetni jöttem én a telet, nem dicsérni – mondhatná mindenki az ismert szállóige elferdített változatát, aki hét végén Mohácsra látogat a híres, nevezetes busójárásra. Hiszen bármennyire is szereti valaki a telet, a leghidegebb évszak idén bizony komoly próbatétel elé állít mindenkit.

A vízkereszttől (január 6.) hamvazószerdáig tartó farsanghoz a karácsonyi ünnepkör után a leggazdagabb jelesnapi szokáshagyomány kapcsolódik. Ezen belül is a legmozgalmasabb időszak a farsang farka, amely a farsangvasárnapot, farsanghétfőt és húshagyókeddet foglalja magába. 2010-ben ez február 19-20-21.

Az ünnepkör legfeltűnőbb mozzanata a világon mindenütt a jelmezes-álarcos alakoskodás. Az első feljegyzések a XIII. században említik az álarcviselést, férfi-női ruhacserét, s az állatalakoskodás különböző formáit. Királyi udvarokban éppúgy farsangoltak, mint a városokban, a legkisebb falvakban. A karneváli felvonulás egy rituális körmenet, melyen a karnevál hercegének képmását vagy megszemélyesítőjét hordják körbe. Európában általános szokás, hogy a farsangot jelképező óriás bábot nagy jajveszékelés közben máglyán elégetik. Nálunk ezt a szokást téltemetésnek, télkihordásnak nevezik.

Hazánkban gyakori volt az állatalakoskodás is. Az alakoskodók medve-, ló-, kecskevagy gólyaálarcban járták a házakat, s kis jeleneteket adtak elő némi adományért.

A hagyományos figurák közé tartozik a betyár, a cigányasszony, menyasszony és vőlegény vagy öregember és öregasszony pólyás babával. Akik ezeket a jelmezeket öltötték magukra, tréfás halottas játékot vagy lakodalmi jelenetet adtak elő.

Sok helyen külön farsangoltak a lányok, asszonyok. Ennek időpontja általában a farsangvasárnapot megelőző vasárnap volt. A maskarás felvonuláson a férfiakat jégcsappal „megborotválták", s az esti „macskabálba" férfi be nem tehette a lábát.

A farsang gondolatköre elsősorban a termékenység, a házasság témája körül forgott. Azokat a lányokat, akik pártában maradtak, sok helyütt kicsúfolták: tuskót húzattak velük, vagy bekiabáltak az ablakukon.

Télűző, termékenységvarázsló népszokásaink közül a legismertebb a 2009-ben a szellemi, kulturális világörökség részévé vált mohácsi busójárás.

Eredetét kétféleképpen magyarázzák.

Az egyik szerint a farsangolás célja a télűzés, téltemetés volt. Az emberek ijesztő ruhájukkal, a zajkeltéssel a telet próbálták megrémíteni. A jelmezbe öltözött emberek végigjárták a portákat, ahol hamut szórtak szét, hogy a gonosz, ártó szellemektől mindent, s mindenkit megvédjenek. A busók az utcát járva az arra járó nők haját meghuzigálták, hogy az minél hosszabbra nőjön. Az ünnep egyik fénypont-

jaként a főtéren a férfiak viaskodásba kezdtek, ami régen a férfivá avatás jelképe volt. A másik várva várt esemény a telet szimbolizáló szalmabábu elégetése volt.

A másik elmélet talán ismertebb, hiszen valóban meseszerű. Nemcsak a gyerekeket, de a felnőtteket is elbűvöli a törököket előző sokacok ördögöt megjelenítő leleményessége. Több évszázad elteltével is jókat tudunk mulatni a megszálló törökök babonás félelmén, érzünk diadalmas büszkeséget gyáva megfutamodásuk láttán.

A busó ma már mindenkinek egyet jelent az ördögi álarcot viselő, állatbőrökbe öltözött emberrel. A jelmez legjellegzetesebb darabja a vicces vagy félelmetes maszk, amit a kezdeti időkben fűzfából vagy más, puha, könnyű fából faragtak, állatvérrel festettek, szarvat pedig még nem tettek rá. Az arc részletei kevésbé voltak hangsúlyosak a mainál, a szélére általában birkabőrből készült csuklyát varrtak. A ma ismert álarctípus a XX. század elején alakult ki, s erre az időre tehető, hogy a maszkfaragás egyre inkább erre szakosodott mesteremberek kezébe került.

Maga a busójárás minden évben hat nappal húshagyó kedd előtt veszi kezdetét. A csaknem egy hétig tartó vigalom csütörtöktől szombatig tartó első szakasza a kisfarsang. Legjellegzetesebb figurái a Jankelék, a busónövendékek, akik maskarába öltözve járják a várost, riogatják az embereket, meghúzogatják a lányok, asszonyok haját, olykor még lisztet is szórnak rájuk. A Jankelék szerepe eredetileg a gyerekek és az utca népének távoltartása volt a busóktól. Szombaton már megjelennek maguk a busók is. Farsangvasárnap aztán kora reggeltől róják a város utcáit csoportokba verődve, mindenki nagy örömére.

Kora délután a Sokacrévben várja mindenki a téli Dunán ladikokkal átkelő bundás busósereget. Innen városháza előtti térre vonulnak, ahol találkoznak a többi busó csapattal. Itt veszi kezdetét a hajnalig tartó szabad farsangolás, melynek egyik fénypontja az esti máglyagyújtás. A város polgárai, vendégei, s a busók összefogózkodva táncolják körbe a máglyát.

A hétfői nap csendesebb, pihennek a legények. Néhány éve régi szokást elevenítettek fel: házról házra járva köszöntik a busók a város lakóit.

Húshagyó kedden aztán sor kerül a téltemetésre. A vasárnapi máglya helyére újat építenek, erre kerül rá a híres farsangi koporsó, s együtt ég el a tűzzel.

Meghalt a tél, jöhet a tavasz!

Irodalom: Magyar néprajzi lexikon
Dömötör Tekla: Magyar népszokások
www.busójárás.hu

Fűri Ildikó

Fókuszban a Civil törvény – Értsd és alkalmazd

Hosszú előkészítés, vajúdás, egyeztetés után 2011. december 5-én elfogadta a Magyar Országgyűlés a Civil törvényt – **2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról**.

Már a törvényalkotás időszaka sem volt felhőtlen, hallottunk érveket pro és kontra, olvastunk hivatalos és félhivatalos változatokat, fórumoztunk, beszélgettünk róla, véleményeztük, szidtuk és dicsértük.

2012. január 1-jével hatályba lépett, felváltva az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvényt, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvényt, valamint a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt. Ezekkel összefüggésben módosultak a Ptk. egyes paragrafusai, valamint a Számviteli törvény egyes pontjai.

Január 1-jével megszűnik a társadalmi szervezet, mint forma, illetve fogalom, helyette minden esetben az egyesület megnevezés használandó. A törvény meghatározza az egyesület un. különös formáit, a szövetséget, pártot, szakszervezetet. A két utóbbira a törvény egyes paragrafusai érvényesek csak. Nagy segítséget a jelenthetnek a 2.§-ban lévő értelmező rendelkezések.

A törvény rendelkezik a civil szervezetek **csőd-, felszámolási és végelszámolási** eljárásáról:

- a civil szervezetek nyilvántartásában a fenti eljárások megindulását fel kell tüntetni,
- egyszerűsített végelszámolásnak nincs helye,
- a szervezet fizetésképtelensége akkor állapítható meg, ha a teljesítési határidő lejártát követő 60 napon belül nem egyenlítette ki és nem vitatta, és az ezt követő hitelezői írásbeli felszólításra sem teljesítette,
- fizetésképtelenség nem állapítható meg, ha a civil szervezet nem vitatott vagy elismert tartozását meghaladóan állami vagy önkormányzati szerv felé nem vitatott vagy elismert követelése áll fenn költségvetési támogatási jogviszony keretében,
- a bíróság a civil szervezet kérelmére legfeljebb 90 napos fizetési haladékot adhat, és egyben reorganizációs terv készítését rendeli el.

A törvényben egy egész fejezet foglalkozik a **civil szervezetek nyilvántartásával**. Mindannyian dühöngtünk már azon, hogy nincs Magyarországon közhiteles, mindenki számár elérhető, ingyenes nyilvántartás a szervezetekről.

- **2012. június 30**-a után lehetőség lesz a létesítő okirat mintával való alapításra és elektronikus eljárásra, 15 napos elbírálási határidővel.
- **2012. június 30**-a után a civil szervezetek nyilvántartásának adatai országosan egységes, elektronikus, bárki számára ingyenesen hozzáférhető közhiteles nyilvántartásban lesznek elérhetőek.
- Civil Információs Portál – a civil szervezetek nyilvános adatainak, közleményeinek hozzáférését és adatszolgáltatást biztosító honlap.

A törvény hatálybalépése előtt nyilvántartásba vett közhasznú, illetve kiemelkedően közhasznú jogállású szervezetek **2014. május 31.** napjáig továbbra is igénybe vehetik a hatályba lépés előtt megszerzett, valamint a jogszabályok által számára biztosított kedvezményeket, jogállásuk közhasznú. Ennek feltétele: a számviteli beszámoló letétbe helyezése.

A törvény hatálybalépése előtt nyilvántartásba vett közhasznú, illetve kiemelkedően közhasznú jogállású szervezet a törvény szerinti feltételeknek való megfelelése esetén **2014. május 31**. napjáig kezdeményezheti az e törvénynek megfelelő közhasznúsági nyilvántartásba vételét.

2014. június 1. napjától csak az e törvény szerint közhasznúsági nyilvántartásba vett szervezet jogosult a közhasznú megjelölés használatára és a közhasznú jogálláshoz kapcsolódó kedvezmények igénybevételére.

2014. június 1. napjától a szervezet nyilvántartására illetékes szerv törli az e törvény hatálybalépése előtt nyilvántartásba vett közhasznú, illetve kiemelkedően közhasznú jogállású szervezetek közhasznú jogállását, kivéve, ha a szervezet igazolja, hogy az e törvény szerinti közhasznúsági nyilvántartásba vétel iránt kérelmét benyújtotta, és a bíróság megállapítja, hogy a szervezet a törvényi feltételeknek megfelel.

Változások a gazdálkodás, könyvvezetés, beszámolás rendjében:

- közhasznú jogállású szervezet kizárólag kettős könyvvitelt vezethet(!)
- a civil szervezet köteles éves beszámolót készíteni, mely tartalmazza a mérleget, eredménykimutatást, kettős könyvvitel esetében kiegészítő mellékeltet, ill. közhasznúsági mellékletet.
- a civil szervezet köteles a beszámolót az adott üzleti év mérlegforduló napját követő ötödik hónap utolsó napjáig letétbe helyezni és közzétenni, az adatok lekérdezését a Civil Információs Portál számára is lehetővé tenni, illetve – ha van – saját honlapon is közzétenni.

Jelentősége:

- **2012. január 1.** napját követően csak olyan civil szervezet kaphat költségvetési támogatást, amely a jogszabálynak megfelelően letétbe helyezte beszámolóját.

Kivéve:

- közfeladat ellátását célzó támogatást,
- adózó részéről felajánlott szja 1%,
- Unió Strukturális Alapjaiból, Kohéziós Alapból származó támogatott tevékenység fedezete;
- 2012. évi költségvetési forrás terhére nyújtott támogatás tekintetében:
  a) a sportról szóló 2004. évi I. törvény szerinti szervezetekre, illetve
  b) az államháztartásról szóló törvény alapján a fejezetet irányító szerv vezetője által az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben megállapított fejezeti kezelésű előirányzatok kezeléséről, felhasználásáról szóló rendelet által a szabály alkalmazása alól mentesített előirányzatokra.

A legtöbb vitát kiváltó **közhasznúságról:**

„Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett - létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítésére irányuló – közhasznú tevékenységet végző szervezet, amely a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez megfelelő erőforrásokkal rendelkezik, továbbá amelynek megfelelő társadalmi támogatottsága kimutatható…" (Ctv.32§)

Mit kell értenünk megfelelő erőforráson, illetve társadalmi támogatottságon?

Megfelelő az erőforrás, ha az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában:

- az átlagos éves bevétele meghaladja az egymillió forintot

VAGY

- a két év egybeszámított adózott eredménye nem negatív

VAGY

- a személyi jellegű ráfordítási (kiadásai) – a vezető tisztségviselők juttatásainak figyelembevétele nélkül – elérik az összes ráfordítás (kiadás) egynegyedét.

Megfelelő a társadalmi támogatottság, ha az előző két lezárt üzleti év vonatkozásában:

- a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerint a szervezetnek felajánlott összegből kiutalt összeg eléri az 54. § (közfeladat ellátását célzó támogatás, szja 1%, Unió Strukturális és Kohéziós alapból származó támogatás) szerinti bevétel nélkül számított összes bevétel kettő százalékát,

VAGY

- a közhasznú tevékenység érdekében felmerült költségek, ráfordítások elérik az összes ráfordítás felét a két év átlagában,

VAGY

- közhasznú tevékenységének ellátását tartósan (két év átlagában) legalább tíz közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy segíti a közérdekű önkéntes tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvénynek megfelelően.

A közhasznú jogállás nyilvántartásba vételéhez a fenti feltételeknek a kérelmet megelőző két egymást követő, lezárt üzleti évben teljesülniük kell.

A letétbe helyezett beszámoló alapján az illetékes szerv évente felülvizsgálja a feltételek teljesülését, azok hiánya esetén a bíróság megszünteti a közhasznú jogállást és törli a nyilvántartásból az erre vonatkozó adatot.

És végül a **Nemzeti Együttműködési Alapról (NEA):**

2012. január 1-jétől nincs Nemzeti Civil Alap, köznéven NCA.

A NEA terhére az alábbi célokra nyújtható támogatás:

a) civil szervezetek által gyűjtött és elektronikusan bevallott adományok után járó öt százalékos normatív kiegészítés, amelyet a civil szervezet működési költségeinek fedezésére fordít legfeljebb a (2) bekezdés szerinti keret tíz százalékáig;
b) civil szervezet működésének támogatása;
c) civil szervezeteket érintő évfordulók, fesztiválok, hazai és határon túli rendezvények támogatása;
d) nemzetközi civil kapcsolatokban a magyarországi civil szervezetek jelenlétének biztosítása, hazai és határon túli rendezvényeken, fesztiválokon történő részvétel támogatása, nemzetközi tagdíjakhoz támogatás biztosítása, európai integrációt elősegítő programok támogatása;
e) civil szférával kapcsolatos tudományos kutatások, monitoring tevékenység és nyilvántartási feladatok támogatása;
f) civil szférával kapcsolatos szolgáltató, tanácsadó, oktatási, fejlesztő, segítő, illetve esélyegyenlőséget és akadálymentességet elősegítő tevékenység és intézmények támogatása;
g) civil szférát bemutató kiadványok, elektronikus és írott szakmai sajtó támogatása;
h) civil szervezetek pályázati önrészeinek támogatása;
i) adományosztó szervezeteknek szóló juttatás a Nemzeti Együttműködési Alap Tanácsa (továbbiakban: Tanács), illetve a kollégiumok egységes elvek mentén meghatározott, forrásautomatizmus biztosításáról szóló döntései alapján;
j) civil érdekképviseleti tevékenység támogatása;
k) az Alap működtetésével kapcsolatos költségek fedezete.

Egyéb, **a NEA működésével** kapcsolatos információ:

- A források legalább 70%-ára adható vissza nem térítendő támogatás és legalább 10%-ára visszatérítendő támogatás.
- A fenti célok megjelölésével nyilvános pályázatot kell kiírni.
- Csak visszatérítendő működési támogatás nyújtható azon közhasznú jogállású civil szervezetnek, amely a pályázat megjelenését megelőző utolsó lezárt üzleti évben beszámolóval igazolható éves bevétele eléri vagy meghaladja a miniszter rendeletében meghatározott értéket.
- A támogatás kedvezményezettje – az e törvény szerinti egyesület (kivéve szakszervezet és párt) és alapítvány lehet.
- A pályázat kedvezményezetti köre szövetség vagy alapítvány, ill. egyesület lehet.
- Nem jogosult az Alapból működési támogatásra az a civil szervezet, amely a pályázat kiírásának évében a költségvetési tv-ben nevesítve részesül működési célú támogatásban.
- Határon túli civil szervezetek csak Magyarországon nyilvántartásba vett civil szervezettel együttesen pályázhatnak.

Természetesen ez a rövid összefoglaló nem mellőzheti a törvény szövegének teljes és részletes ismeretét. Fontos, hogy tájékozódjunk a törvényhez kapcsolódó rendeletekről, illetve az egyéb a civil szervezetek működését befolyásoló törvények változásairól. A Nevelők Háza Egyesület honlapján (**ckh.hu**) a törvény, illetve az egyéb kapcsolódó jogszabályok, miniszteri rendeletek folyamatosan frissülő tartalommal olvashatóak.

A 2011. december 5-én elfogadott „Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról” szóló törvény jelentős változást hozott a civil szervezetek életében. A proHáló Hálózat régiónként országos konferenciasorozatot szervez „Fókuszban a Civil Törvény – Értsd és alkalmazd!” címmel a Civil törvénnyel kapcsolatos gyakorlati tudnivalókról, melynek regionális rendezvényére 2012. február 22-én 15.00 órai kezdettel kerül sor a Civil Közösségek Házában.

Magunkért és másokért – Kamasz Önkéntes Program

A Raiffeisen Bank több éve folyó társadalmi felelősségvállalási programja a családon kívül nevelkedő fiatalok fejlesztése érdekében második éve fókuszál olyan kezdeményezésekre, amelyekben a fiatalok nem csak támogatottként, hanem felelősséget vállaló, aktív, önkéntes állampolgárokként is részt vesznek. A részvétel és a sikerélmény ugyanis legalább olyan fontos ahhoz, hogy a programban közreműködők boldog felnőttekké válhassanak, mint pusztán a kedvezményezetti szerep megtapasztalása.

A civil szervezeteknek meghirdetett „Önkéntes fiatalok akcióban" pályázat a pénzügyi és együttműködési kultúra fejlesztésére irányul. Az önkéntes projektek a gyermekvédelmi gondoskodásban élő vagy utógondozott családon kívül nevelkedő gyermekek számára nyújtanak segítséget többek között az önálló életvitelhez szükséges tudatosság és a személyiségfejlődés terén. A programok és a megtapasztalt élmények segítségével olyan attitűdök, szociális kompetenciák és készségek erősödnek a résztvevőkben, amelyek hozzájárulnak a munkaerő-piaci integrációjukhoz, önérvényesítésükhöz.

A pályázási folyamat során a jelentkezők kisfilmekkel is bemutatják, hogyan alakult ki a programtervük, valamint a projektek a nagy nyilvánosság előtt is megmérettetésre kerülnek. A Facebook szavazáson mindenkinek a voksa szerepet játszik a legnépszerűbb pályázatok kiválasztásában. A három legtöbb szavazatot kapott program automatikusan támogatásban részesül, a többi projektet pedig szakmai bizottság értékeli.

A 2011-es évben beküldött pályázatok közül a Facebook szavazás eredménye alapján a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ és a Baranya Megyei Önkéntes Centrum – Nevelők Háza Egyesület közös pályázati programja is támogatásra került.

A „Magunkért és másokért – Kamasz Önkéntes Program" a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ gondoskodásában élő gyermekek és fiatalok kezdeményezéséből született programsorozat, amelynek keretében havi tematikus önkéntes projektek megvalósításán keresztül 15 fiatal gondozott fog segítő tevékenységet végezni. A program egyhetes táborral zárul, amikor az élmények kreatív módon – képek formájában – is feldolgozásra kerülnek.

A projektek kiváló lehetőséget biztosítanak arra, hogy az érintett fiatalok képessé tegyék magukat a fejlődésre, az önkifejezésre, kreativitásuk megmutatására.

A havi tematikus önkéntes programok a 2012-es év első felében fognak megvalósulni. A fiatalok

- januárban meleg teát és zsíros kenyeret osztanak a hajléktalan embereknek;
- februárban felolvasásokat tartanak fiataloknak és időseknek egyaránt kórházakban, óvodákban, öregek otthonában;
- márciusban játékgyűjtést szerveznek hátrányos helyzetű gyermekek számára;
- áprilisban húsvéti kézműves játszóházat szerveznek;
- májusban egy lakásotthon udvarát parkosítják és teszik rendbe, hozzájárulva egy szép, kellemes és barátságos közösségi udvar kialakításához;
- júniusban egy hátrányos helyzetű családot vendégelnek meg saját készítésű süteményekkel;
- júliusban pedig egy képzőművészeti tábor keretében dolgozzák fel a hat hónap eseményeit, valamint képekre festik élményeiket (ezek később felajánlásra kerülnek).

Az önkéntes programok megvalósítása során a fiatalok aktívan hozzájárulnak a körülöttük lévő világ alakításához. A projekt minden hónapja különböző témát, társadalmi problémát ölel fel, amelyből a későbbiek folyamán tematikus rádióműsor fog készülni interjúkkal, portrékkal és esettanulmányokkal. A programot az Önkéntes Centrum országos hálózatán keresztül is népszerűsítik.

Ágoston Gabriella
önkéntes
Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Trebbin Ágost

Egy szobor emlékére...

1893-ban avatták fel Négyesi Szepessy Ignác pécsi püspök szobrát

Mindig nagy öröm számomra, ha valamelyik régi, jó nevű folyóiratban ráakadok olyan cikkekre, amelyek szeretett városom, Pécs múltjával, vagy annak valamely hajdani nevezetes polgárával foglalkoznak.

A Vasárnapi Újság 1893. október 15-i száma jeles eseményről tudósítja olvasóit:

„Nyilvános emlékszobraink száma egygyel ismét gyarapodott. Pécs város közönsége szobrot állított egykori nagy püspökének, a ki két oly nevezetes intézménnyel gazdagította Pécset, mint a lyceum és a könyvtár. Négyesi Szepessy Ignác báró volt ez a püspök, a kinek nevéhez ezen kívül is több közhasznú alkotás fűződik." (Vasárnapi Újság, 1893. október 15. 710-711 p.)

„Szepessy maga volt a megtestesült jótékonyság, a ki dús jövedelmeit mind közcélokra fordította s magának úgy szólván mit sem tartott meg. Szepessyt minden tettében a hazaszeretet vezérelte. E század elején alig volt nála lelkesebb hazafi. Már az 1825-27-iki országgyűlésen felszólalt a magyar nyelv érdekében s jelentékeny adománnyal járult a Magyar Tudományos Akadémia felállításához, melynek később igazgatósági tagja lett." (Vasárnapi Újság. 1893. október 15. 710-711 p.)

„Szepessy 1780-ban született Egerben - és bár főúri család sarja volt, nem lépett katonai, vagy politikai pályára, hanem természeti hajlamát követve pappá lett. Pesten végezte a filozófiát, Bécsben a teológiát s már huszonhárom éves korában (külön pápai engedéllyel) pappá szentelték.

A papi pályán gyors előmenetelt tett. Rövid néhány év alatt volt egri szemináriumi tanulmányi felügyelő, érseki szertartó, titkár, majd egri plébános." (Vasárnapi Újság, 1893. október 15. 710-711 p.)

Öt évi plébánoskodás után 1808-ban egri kanonok lett.

„Huszonnyolc éves korában kanonok lett, majd borsodi főesperes, lyceumi szónok, könyvtárőr, és kis-prépost. Alig negyven éves korában erdélyi püspökké nevezték ki. Első dolga volt, hogy lóháton bejárja egyházmegyéje községeit s mindenütt személyesen rendezte az egyházak ügyeit. Majd újjá szervezte a gyulafehérvári papnevelő intézetet s gondoskodott anyagi szükségeiről.

Nyolc évi erdélyi püspöksége után pécsi püspökké (1828) nevezték ki. Tíz esztendeig, 1838-ban bekövetkezett haláláig viselte ezt a méltóságot, mely azonban reá nézve munka volt, mert Szepessy fáradságot nem ismerve dolgozott." (Vasárnapi Újság, 1893. október 15. 710-711 p.)

„Miután 1828-ban a pécsi tanítóképzőt finanszírozási gondok miatt bezárták, 1831-ben saját költségén újat alapított. Az 1785-ben Pécsre költöztetett (II. József császár utasítására) Jogakadémiát királyi rendeletre visszatelepítették Győrbe. Ez ellen a káptalan is tiltakozott a királyi kancelláriánál, de csak 1829-ben kaptak választ, mely értelmében a káptalan, tetszése szerint bölcsészeti tanfolyamot indíthatott. Szepessy püspök ezt a lehetőséget kihasználva a Papnevelő Intézeten belül kétéves bölcsészeti tanfolyamot indított az 1828/29-es tanévben, mely a világi hallgatók számára is nyitott volt. Ezt követően a város támogatásával főiskola szervezésébe kezdett és jogi fakultás létesítésére tett nagy összegű alapítványt. Tehát a bölcsészeti kart továbbfejlesztve jött létre a Püspöki Joglíceum (Jogalkadémia), mely 1833-ban kapta meg a mű-

ködési engedélyét." (A Pécsi Egyházmegye ezer éve, 2008. 144-145 p.)

„Az intézettel kapcsolatban könyvnyomdát rendezett be. A lyceumba helyezte át a híres püspöki könyvtárt, melyet saját nagyszerű gyűjteményével gyarapítva, nyilvános könyvtárrá alakított át. Mindez tömérdek pénzbe került s a pécsiek ma is csodálkoznak azon, hogy miként hozhatott ilyen óriási anyagi áldozatokat a nélkül, hogy egy krajcár adósságot csinált volna.

Bokros egyházi elfoglaltsága mellett is talált időt arra, hogy az irodalmi téren működjék. „Könyörgések és énekek" című munkája mellett legnevezetesebb műve a Szentírás fordítása, melyet Káldi bibliája nyomán több egyházi férfiú segítségével készített és saját költségén kiadott." (Vasárnapi Újság, 1893. október 15. 710-711 p.)

„A pécsiek hálás kegyelettel emlegették mindig a nagy püspököt s arcképét is elhelyezték a város tanács-termében. Más külső jel azonban nem hirdette emlékét." (Vasárnapi Újság, 1893. október 15. 710-711 p.)

A pécsi polgároknak ez kevésnek tűnt. Úgy gondolták, hogy a nemeslelkű püspök emlékét egy szobornak is kell őriznie.

„Elindítója egy alapítvány, Gründler Endre pécsi ácsmester és felesége Horváth Paulina 1872-ben 300 forintot hagyott Szepessy püspök ércszobrának felállítására. 1885-ben a városi közgyűlés határozatot hozott nyilvános gyűjtés, közadakozás megindítására." (Romváry Ferenc: Pécs szobrai 1982. 23 p.)

A szobor megalkotásával a baranyai születésű (Szászvár) Kiss György szobrászművészt (1852-1919) bízták meg, aki több pécsi alkotásával bebizonyította, hogy méltó erre a megtisztelő feladatra. (Csak a rend kedvéért felsorolnék néhányat:

A Pécsi Székesegyház apostol szobrai, a bejárat és a nyugati oldal feletti reliefek (1891), az Irgalmasok templomának bejárata feletti Szűz Mária szobor (1900 körül), a pécsi Nemzeti Színház tetejét díszítő Géniusz szobor (1894), Szentháromság szobor (1908) stb.)

Szerintem a sétatéri Szepesy Ignác szobor egyike a város legszebb szabadtéri műalkotásainak. Monumentális, légies álomalakja nélkül nem tudnám elképzelni a Dóm-teret.

„A jámbor életű főpapot abban a helyzetben örökíté meg, a mint az oltár lépcsőjéről leszállva, kezében evangéliumos könyvet tartva hívei közé megy hirdetni a felebaráti szeretetet. Nemes vonású arcán jóság, szelídség s a hit derűje ül. Magas, nyúlánk termetét püspöki talár és palást födi. A szobor, mely bronzból van öntve, másfélszeres embernagyságban ábrázolja a püspököt.

Az öntvény a budapesti Beschorne-féle műintézetben készült s magassága három méter.

A sziléziai gránitból készült talapzat valamivel magasabb. A talapzatot két dombormű ékesíti. Jobbra van az a jelenet, mikor a lyceum terveit bemutatják a püspöknek s balra az a tisztelgés, mikor Pécs városának díszmagyarba öltözött elöljárói hódolatukat fejezik ki a szeretett főpap előtt.

A szobor, melyet most lepleznek le ünnepélyesen, a város főterén, a bazilika előtt áll, lombos fák között s összhangzásban a remek templommal. Egyike sikerültebb nyilvános szobrainknak, mely Pécs városának is méltó díszére szolgál." (Vasárnapi Újság, 1893. október 15. 710-711 p.)

Tisztelt Olvasók!

Ha néhanapján, ügyes-bajos dolgaikat intézve elsétálnak ezelőtt a nagyszerű szobor előtt, eszükbe jut-e, hogy Szepessy püspök milyen sokat tett városunk felsőbb szintű oktatásának megteremtéséért?

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

A MEDIAWAVE Alapítvány pályázatot hirdet Újrahasznosítás témakörben

Keressük azokat a lózungokon és sztereotip dumákon kívül tenni is tudó és akaró alkotó elméket és kezeket, akik a jelen személyes és környezeti válságokkal terhelt, növekedéskényszeres világából a környezettudatos lét tudatos gyakorlásában látják a kiutat.

Pályázatunktól és az arra jelentkezőktől az újrahasznosítás, mint az egyik lehetséges út minél több irányú, gyakorlati és demonstratív megvalósítását várjuk a 2012. évi **MEDIAWAVE Fesztivál** keretében (április 27-30.). Legyenek a megvalósítás gyakorlati módozatai egyszerűek vagy akár figyelemfelkeltően provokatívak.

Kategóriák:

- képző- és iparművészeti alkotások
- installációk
- fotósorozatok
- performance
- projektek

Pályázók köre:

- egyének
- csoportok/társulatok/baráti körök/egyesületek stb.

Jelentkezési határidő: 2012. március. 14.

Elbírálás határideje: 2012. március 30.

Díj: Kiállítás, bemutatkozási lehetőség a 22. MEDIAWAVE Nemzetközi Film és Zenei Fesztiválon, fesztivál bérlet (http://www.mediawave.hu)

Jelentkezés:

1. A beküldött alkotások kategóriája, címe, technikája, leírása - az újrahasznosítás miként tje
2. A pályázó adatai (név, elérhetőség, e-mailcím, eddigi kiállítások, referenciák stb.)
3. JPG formátumban az alkotások

email: flora@mediawave.hu (az üzenet tárgya: **Újrahasznosítás**)

Meghosszabbításra került az ÚSZT-ZBR-NAP-2011 pályázat

Az október elején meghirdetett 2,97 milliárd forint keretösszegű, napkollektor-rendszer kiépítését támogató pályázati konstrukció beadási határideje **2012. március 31-ig** meghosszabbításra került. Az eddig beadott 1874 pályázat támogatási igénye közel 1,313 milliárd forint, a tervezett fejlesztések összesen 1918 lakóegységet érintenek.

A pályázat célja a meglévő lakóépületek szén-dioxid-kibocsátás csökkentését eredményező valamint energiahatékonyság javítását célzó napenergiát hasznosító rendszerek (használatimelegvíz előállítására, épületek fűtésére, vagy az előbbi célok kombinált, esetleg egyéb hőigények kielégítésesre is szolgáló, többcélú napkollektoros rendszerek) beszerzése és telepítése.

További információ a zbr.kormany.hu oldalon.

A Közművelődés és Népművészet Kollégiuma nyílt pályázati felhívása

A pályázat célja: a közművelődés és népművészet 2012. évi szakmai tevékenységének fejlesztése és megújítása

A támogatás formája: valamennyi altémánál vissza nem térítendő támogatás

1. Közművelődési és népművészeti programok, felmenő rendszerű amatőr művészeti találkozók, szakmai konferenciák, kiállítások, fesztiválok –közművelődési programok esetében városi, kistérségi, megyei és országos, népművészeti programoknál/ eseményeknél/ megyei, országos és nemzetközi hatókörű programok megrendezésére. Altéma kódszáma: 3607

A rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 120 millió Ft

A pályázók köre:

- közművelődési intézmények, megyei közművelődési szakmai tanácsadó és szolgáltató szervezetek, önkormányzatok (melyek közművelődési rendeletük szerint közművelődési színteret működtetnek),
- a 2010. január 1-jén már bejegyzett, az alapító dokumentum szerint alapfeladatként kulturális, közművelődési és népművészeti tevékenységet folytató egyesületek, alapítványok, és nonprofit Kft-k.

2. Művészeti, alkotó jellegű és honismereti nyári bentlakásos (tematikus, naponta legalább 6 órás szakmai tartalommal, nem a pályázó székhely településén megvalósuló, minimum 4 éjszaka időtartamú) közművelődési

célú nyári táborok szakmai programjainak, valamint az élő népművészet (néptánc, népzene, tárgyalkotó népművészet) országos, regionális és megyei hatókörű alkotótáborainak megvalósítására, és mindkét terület szakmai továbbképzéseinek lebonyolítására. Altéma kódszáma: 3604

A rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 60 millió Ft

A pályázók köre:

- közművelődési intézmények, önkormányzatok (melyek közművelődési rendeletük szerint közművelődési színteret működtetnek),
- megyei (fővárosi) közművelődési szakmai tanácsadó, szolgáltató szervezetek,
- bejegyzett, alapfeladatként közművelődési tevékenységet folytató közművelődési célú egyesületek, alapítványok, közhasznú minősítésű és kiemelten közhasznú nonprofit célú gazdasági társaságok,
- a helyi önkormányzattal közművelődési feladatvállalásra megállapodást kötött jogi személyek és egyéni vállalkozók,
- népművészettel foglalkozó magyarországi és határon túli egyesületek, alapítványok és intézmények.

3. Rendszeres (legalább három éve működő), olyan táncházi programokra, amelyek a megvalósítási időszakon belül legkevesebb 6 alkalommal, illetve heti-havi rendszerességgel kerülnek megrendezésre.

Előnyt élveznek azok a táncházak, amelyekhez játszóház és/vagy kézműves foglalkozás kapcsolódik. Altéma kódszáma: 3608

A rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: 20 millió Ft

A pályázók köre:

A népművészettel foglalkozó magyarországi és határon túli:

- egyesületek,
- alapítványok,
- intézmények.

A nevezési díj összege mindhárom altéma esetében 5000 Ft.

A pályázatok 1 példányban **2012. 03. 19-ig** (feladási határidőig) nyújthatók be kizárólag postai úton az NKA Igazgatóságának levelezési címére. (H – 1388 Budapest, Pf. 82).

Pályázattal kapcsolatban felvilágosítást telefonon a (36 1) 327-4444 számon kaphatnak.

Bővebb információ: www.nka.hu

A Balokány-ligetért Egyesület pályázatot hirdet egyéni alkotók vagy alkotói közösségek számára, a Balokány-liget logójának megtervezésére.

A beküldött pályamunkának tartalmaznia kell

- egy darab logótervet, valamint annak színbeli és formai leírását (arculati meghatározását) név nélkül, jeligével.
- a pályázó adatait, pontos elérhetőségeit (cím, postai elérhetőség, telefonszám, e-mail).

Elvárások: A logónak tartalmaznia kell: vizuális jelet + tipográfiát „Balokány-liget" megnevezéssel, színes és monokróm megjelenésben. A logó legyen alkalmas különféle felületeken való megjelenésre.

Elvárás továbbá az egyedi, jól felismerhető, kreatív, szuggesztív megjelenés, amely illeszkedik a http://balokany.hu, valamint a http://www.facebook.com/balokany internetes oldalak arculatához, felhívja a figyelmet a Balokány-ligetre és a terület hasznosítására vonatkozó céljainkra, valamint tükrözi a Balokány-liget megőrzésére irányuló elhivatottságunkat.

Nevezési díj nincs. Egy pályázó több pályamunkával is nevezhet.

A pályázatot digitálisan (min. 300 dpi felbontásban jpg, pdf vagy tif formátumban) kell beküldeni a **logo@balokany.hu** email-címre.

A pályázatok beérkezési határideje: 2012. március 10.

A pályázatok díjazása:

- **I. helyezett:** 50.000 Ft,
- **II. helyezett:** 30.000 Ft,
- **III. helyezett:** 20.000 Ft.

Az ünnepélyes eredményhirdetésre 2012. március 22-én, a Víz Világnapján kerül sor.

A beérkezett pályamunkákat a kiíró bemutatja a fent említett két internetes oldalon, valamint egyéb fórumokon is.

Bővebb információ: http://balokany.hu

Szerkesztette: Szabó Ágnes

Szabó Ágnes

Gyerekkel a belvárosban

Kétéves kisfiammal a belvárosban lakunk. Amikor megszületett, lázasan kutattam kisbabás-kismamás programok, torna, klub, vagy csak egyszerűen bababarát helyek, játszóterek után, de a kínálat elég gyér volt. Aztán kitágult a világ, ahogy cseperedett, eljutottunk az Ifjúsági Házba Ringató mondókás foglalkozásra, a Kilenc Király gyermekkönyvtárba Kerekítőre, kicsiknek való előadásra a Bóbita Bábszínházba. Ezek a helyek azóta mind megszűntek, azaz elköltöztek a Zsolnay Negyedbe, mégsem panaszkodom.

Mióta megújult a pécsi belváros, sokkal biztonságosabb kint sétálni, s főleg a kisgyermeknek motorozni, biciklizni az autómentes Kossuth és Széchenyi téren, a Király utcán és az Irgalmasok utcáján. Azt ne firtassuk, hogyan jutunk el odáig, a Király utca két oldalán futó kis utcák járdái ugyanis minősíthetetlen állapotúak, sokszor a babakocsi sem fér el rajtuk a parkoló autóktól, vagy esetleg a parkolóautomatáktól és egyéb tereptárgyaktól. Ha mégis, abban sincs köszönet, ide-oda bukdácsolnak a kerekek a repedésekben, s a csatornafedelek hiánya is feltűnő. Okos belvárosi anyuka hamar megismerkedik a hordozással, így a gyermekét a hátára kötve kényelmesen eljuthat bárhová, ahol már biztonságos a kicsinek is a közlekedés.

De mi történik, ha az utcán sétálva, motorozva egy kis pihenésre lenne szükségünk, megéhezünk, megszomjazunk, esetleg pelenkázni kell? Február elsejétől mindez nem jelenthet problémát, hiszen a belváros szívében, a Zsinagóga mellett megnyitotta kapuit a Pécsimami Központ. Itt azon túl, hogy bababarát környezet várja az anyukákat, gyerekkönyveket nézegethetünk, érdekes játékokat próbálhatunk ki, beszélgethetünk, kávézhatunk barátnőinkkel amíg gyermekeink biztonságos közegben játszanak, s nem kell minden pillanatban kimenekíteni a kezeik közül valami törékeny tárgyat, ahogy az a kávézókban, éttermekben lenni szokott. A központ minden nap más és más témában érdekelt szülőknek biztosít találkozási lehetőséget, ahol tapasztalataikat megoszthatják egymással, nagycsaládosoknak, allergiás gyermeket nevelőknek, munkát keresőknek.. És ami a legjobb, ezek a szolgáltatások ingyenesek! Délutánonként különböző foglalkozásokon vehetünk részt – ezek nem díjmentesek – amikben az az újszerű, hogy ezek nemcsak gyermekeink igényét elégítik ki, mint a Muzsikás babusgató zenés foglalkozás, hanem a szülőkét is: lesz torna, hastánc, TB tanácsadás, és nem kell megoldanunk a gyermekfelügyeletet, mert a helyiség egyik felében vigyáznak rájuk, míg mi a másik felében végre hastáncolhatunk egy jót.

Fizetős, gyermekeknek szóló programokat máshol is találhatunk a belvárosban, ott van például a Tesz-Vesz Kuckó, ahol zenés foglakozáson vehetünk részt Szabó Judittal és Villuth Andrással (ugyanők a Babák, Dallamok, Könyvtárak házigazdái is) bevezethetjük csemeténket az angol és német nyelv rejtelmeibe.

A Pécsi Életmód Egyesület Mozaik Életmód Háza tavaly novemberben nyitott a Rákóczi úton. Itt kap otthont a Kerekítő Mondókás Móka, a Kreatív Kuckó, babamasszázs és babaelsősegély, asztrológiai tanácsadás.

A Bendegúz-Gyermekzug kínálatának palettája igen színes, megtalálható benne a kézműves, zenés program, társasjáték klub, tanácsadások, fejlesztő gyermekfelügyelet, képességfelmérés. Akinek a pénztárcája engedi, tartalmas, programokon vehet itt részt gyermekével, illetve a gyermek mentális és mozgásos fejlesztésével több olyan problémát előzhet meg, amely esetleg csak később jelentkezne.

A Néprajzi és a Természettudományi Múzeumban, illetve a Művészetek és Irodalom Házában is szerveznek időről időre gyerekprogramokat, például jeles napok alkalmából. Ezekre inkább nagyobbacska gyermekkel érdemes menni, aki már érti és élvezi a készülődést, persze a kisebb testvérek is asszisztálhatnak.

A belváros egy nagy játszótér... a gyerekek kedvükre szaladgálhatnak, gesztenyézhetnek a Szent István téren, pocsolhatnak a megújult tereken, sétálhatnak a várfalsétányon, s ez majdnem feledteti velünk a tényt, hogy valódi játszótérben igencsak szűkölködünk, bár az Eszperantó parkbeli játékokat szépen felújították.

A tavasz és nyár pedig a fesztiválok ideje, ilyenkor pezseg igazán a pécsi belváros, s a színes programok közt mindig találhatunk gyermekünknek valót, s olyat is, amit felnőtt és gyermek egyaránt élvez.

Egyik kedvenc fesztiválprogramom a MárkusZínház előadásai. Az a hír járja, hogy idén állandó otthonra talál Pilári Gábor és Vajda Zsuzsanna színháza, mégpedig a régóta üresen álló Perczel utcai pékség helyén. Már nagyon várom!

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 15 órakor
FÜSTI MOLNÁR SZÍNI - STÚDIÓ
Vezeti: Füsti Molnár Éva, Jászai-díjas művész

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: Tillai Aurél, Liszt-díjas

Minden kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB
Vezeti: Hámori Gábor

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA

Kéthetente keddenként 16 órakor
FOLTVARRÓ KLUB
Vezeti: Molnárné Reich Lívia

Minden szerdán 15.30 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: Nemerey Péter

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: Sólyom Katalin, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 15 órakor
A Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: Gálfiné Magyar Ibolya

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

Minden pénteken 17 órakor
ÉNEKVARÁZS
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: Palacskó József
www.enekvarazs.uw.hu

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!

Az oktatás két hetes turnusokban folyik, minden délután 14-16 óráig

Jelentkezni a következő telefonszámon lehet: 72/315-679

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, dr. Kanizsai Péter, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Major Vera, Prucsiné Fűri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Add az időd 1%-át!

Önkéntes centrum
Baranya megye

2011 – az önkéntesség európai éve

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Szolgáltatások:

• népszerűsítő programok •
• tájékoztatás •
• közvetítés •
• önkéntesek, szervezetek felkészítése és képzése •
• kutatás •
• vállalati önkéntes programok szervezése •
• közösségi tér biztosítása •
• érdekérvényesítés és érdekképviselet •
• Önkéntesség Európai Éve 2011 – Információs Pont •

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/Fax: +36 72 315 679
E-mail: tamop552@civilhaz-pecs.hu • www.civilhaz-pecs.hu

Nyitvatartás:

Hétfő-csütörtök: 9.00-12.00 és 13.00-16.00; Péntek: 9.00-12.00

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

BARANYAI

Civil Forró

125 FT

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VIII. ÉVFOLYAM - 3. SZÁM 2012. KÜLÖNSZÁM

ESÉLYEK HÁZA
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Tehetünk-e azért, hogy Magyarországon a hátrányos helyzetű gyerekek és fiatalok jövője jobb legyen?
A Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza projektjének konferenciája

SIKEREK ÉS KIHÍVÁSOK A GYERMEKSZEGÉNYSÉG ELLENI KÜZDELEM TERÉN

Időpont: 2012. február 23. (csütörtök)
Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

09.45 MEGNYITÓ
Köszöntőt mond **Vincze Csilla Anna** a *Nevelők Háza Egyesület ügyvezető igazgatója, az Esélyek Háza projektgazdája* és **Koska Éva** *az Esélyek Háza irodavezetője*

10.00 A DISZKRIMINÁCIÓ ELLENI KÜZDELEM FOLYAMATAI ÉS ESZKÖZEI A TÁMOP 5.5.5. PROJEKTBEN. TÁRSADALMI ÉRZÉKENYÍTÉS ÉS JOGTUDATOSSÁG - INNOVÁCIÓK AZ EGYENLŐ BÁNÁSMÓD HATÓSÁG SZOLGÁLTATÁSAIBAN
Dr. Pánczél Márta, *jogász, szociológus, a TÁMOP 5.5.5./08/01 projektvezetője*

10.30 KÉRDÉSEK, HOZZÁSZÓLÁSOK

10.40 EGYÉNI ÉLETUTAK A NYOMOR SZÉLÉRŐL – A KÖZÖSSÉGI MÉDIA JELENTŐSÉGE A TÁRSADALMI PÁRBESZÉD KIALAKULÁSÁBAN
L.Rítók Nóra, *pedagógus, képzőművész, nyomorszele blog.hu.hu szerkesztője, az Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény vezetője*

11.10 KÉRDÉSEK, HOZZÁSZÓLÁSOK

11.10 - 11.30 kávészünet

11.30 A GYERMEKI JOGOK ÉS AZ INTEGRÁCIÓ ÉRVÉNYESÜLÉSE A KÖZOKTATÁSBAN ÉS AZ ISKOLÁN KÍVÜLI PROGRAMOKBAN
Heindl Péter, *oktatási szakértő, jogász, pedagógus, a Számá Dá Noj Egyesület jogvégzőjogvédelmének vezetője*

12.00 KÉRDÉSEK, HOZZÁSZÓLÁSOK

12.10 A SZAKMAKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS ÁTJÁRHATÓSÁG JELENTŐSÉGE A CSALÁDOKKAL FOLYÓ MUNKA SORÁN
Kecskés Éva, *szociális munkás, TÁMOP 5.2.1. 'Wekerle Sándor Alapkezelő-Gyerekesély Programprojekt szociális szakértője*

12.40 KÉRDÉSEK, HOZZÁSZÓLÁSOK

12.50 "LIFE IS ART. EXPERIENCE IT!"
A Pécsi Szín- Tér Egyesület, valamint jelenleg futó IPA nemzetközi (horvát-magyar) projektjének rövid bemutatása
Sátori Diána - *program koordinátor, a Pécsi Szín- Tér Egyesület tagja*

13.10 KÉRDÉSEK, HOZZÁSZÓLÁSOK

13.20 „ÁLOM ÉS VALÓSÁG GYEREKSZEMMEL" – KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ

14.00 Szendvicsebéd

14.30 – 16.30 ALTERNATÍV INTEGRÁCIÓS MÓDSZEREK (PÁRHUZAMOSAN FUTÓ WORKSHOPOK)

- **Személyiségfejlesztés és közösségteremtés az alkotás révén**
  (A workshop első része 15 perces felvezetéssel indul, amit beszélgetés követ, a második részben az érdeklődők elsajátíthatnak egy konkrét technikát is.)
  Meghívott vendégek: **Török Zita** *az Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény munkatársai és* **Kaáli Nagy Zsombor** *a Diabeli Művészeti és Oktatási Alapítvány munkatársa*

Moderátor: Fehér Angéla drámapedagógus, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza Jelenlét program munkatársa

- **Az önismeret, az önbizalom és az érdekérvényesítő készség fejlesztése az ifjúsági munka során**
  Meghívott vendégek: **Makó Erzsébet,** *a Sásdi Többcélú Kistérségi Társulás Gyerekesély Program mekényesi napközi vezetője*
  Nyirati András *emberi jogi képző, Az Emberség Enjelvel Alapítvány vezetője*

Moderátor: **Magdali Csaba**, *NCSSZI Mobilitás Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda*

A szakmai nap költségmentes, de kérjük részvételi szándékát 2012. február 20-ig emailben jelezze.

További információ és jelentkezés: Koska Éva
eselyhazpecs@gmail.com, +3672/210794, +3620/4334403

A program a Nemzeti Erőforrás Minisztérium támogatásával, az Állami a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet közreműködésével, a „Megyei Esélyegyenlőségi Iroda-Esélyek Háza működésével és szolgáltatásaival programelemek támogatása (EEKH - MESE-11/" című pályázat keretében valósul meg.

EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREK:
Az Emberség Enjelvel Alapítvány, Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Diabeli Művészeti és Oktatási Alapítvány, Egyenlő Bánásmód Hatóság, Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény, Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza Jelenlét program, NCSSZI Mobilitás Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda, Nevelők Háza Egyesület, Sásdi Többcélú Kistérségi Társulás- Gyerekesély Program, Számá Dá Noj Egyesület, Szent Márton Caritas Alapítvány, Wekerle Sándor Alapkezelő-Gyerekesély Program

Kedves Olvasó!

Kiadványunk apropóját a 2012. február 23-án megrendezésre kerülő SIKEREK ÉS KIHÍVÁSOK A GYERMEKSZEGÉNYSÉG ELLENI KÜZDELEM TERÉN című konferenciánk és az „ÁLOM ÉS VALÓSÁG" címet viselő közös kiállításunk adta.

A különszámban azon szervezetek és projektek mutatkoznak be, melyek szakemberei és önkéntesei aktív szereplői és formálói rendezvényünknek és mindennapi munkájuk során tevékenységükkel hozzájárulnak a gyermeki jogok érvényesüléshez, a hátrányos helyzetű családok esélyteremtéséhez, a programjaikban részvevő gyerekek és fiatalok világban való eligazodásához, iskolai vagy iskolán túli sikereikhez és az együttlét örömteli pillanataihoz.

Természetesen a Civil Korzó különszáma csak bepillantást nyújthat a fenti célokért küzdő szervezet tevékenységeibe és projektjeik megvalósulásába, de hiszem, hogy mások sikerei erőt és lendületet adnak mindazoknak, akiket hasonló célok vezérelnek és a bemutatkozások akár új kapcsolatok és együttműködések kezdetét is jelenthetik.

Szeretném megköszönni az Emberség Erejével Alapítvány, a Baranya Megyei Önkéntes Centrum, a Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány, az Egyenlő Bánásmód Hatóság, az Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza Jelenlét program, az NCSSZI Mobilitás Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda, a Nevelők Háza Egyesület, a Sásdi Többcélú Kistérségi Társulás – Gyerekesély Program, a Számá Dă Noj Egyesület, a Szent Márton Caritas Alapítvány és Wekerle Sándor Alapkezelő – Gyerekesély Program munkatársainak segítségét és közreműködését, mert nélkülük nem jöhetett volna létre sem rendezvényünk, sem különszámunk.

Koska Éva
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda
– Esélyek Háza

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.civilhaz-pecs.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Gruidl Zsuzsanna, Koska Éva
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

IGAZGYÖNGY
Alapítvány
és
Alapfokú Művészetoktatási Intézmény

Az ember olyan, mint a gyöngyhalász. Számtalanszor lemerül és keresi a gyöngyöt. De vajon hányszor találja meg? Hányszor merül hiába, hogy aztán üres kézzel jöjjön fel ismét? Fuldokolva, fogyó oxigénnel, reményvesztetten bukkan ismét a felszínre. Lemondana már, de nem képes rá. Valami vonzza őt a mélybe. Az igazgyöngy... Merül és merül, keres és kutat, eszméletvesztésig..."
Melissa Moretti: Igazgyöngy

IGAZGYÖNGY ALAPÍTVÁNY ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY

Alapítványunk a keleti határszélen, Magyarország 33 leghátrányosabb helyzetű kistérségének egyikében, a berettyóújfalui kistérségben működik 1999 óta. Fő tevékenységünk a tehetséggondozás, személyiségfejlesztés, különös tekintettel a hátrányos helyzetű gyerekekre.

Az alapítványunk által fenntartott Igazgyöngy Alapfokú Művészetoktatási Intézmény sajátossága, hogy a kistérség 6 településén, összesen 23 faluból, 670 gyerek művészeti nevelését végzi, közülük csaknem 70%-ban hátrányos helyzetű, köztük 250 mélyszegénységben élő gyermekét.

Az iskola külön figyelmet fordít a gyermekrajz pályázatokra; évi 450-500 díjat hoznak el tanítványaink hazai és nemzetközi képzőművészeti versenyekről.

Az iskola alternatív módszereit több tankönyv, kiadvány fémjelzi, módszereink iránt nagy az érdeklődés a hazai, határon túli magyar pedagógusok, és más országok szakemberei részéről is. Kiterjedt nemzetközi kapcsolataink Európán is túlnyúlnak.

Alapítványunk az oktatás mellett egy sajátos modellfejlesztésbe is kezdett. Szeretnénk a mélyszegénységben élő gyermekek életesélyeit javítani, számukra jövőképet adni, kompenzálni hátrányukat, segíteni integrációjukat.

Az esélyteremtés három eleme az oktatás, a szociális munka és az intézmények közötti együttműködés.

Ez a modell adaptálható elemeivel segíthet a mélyszegénységben élők helyzetén, más településeken is. Mert hisszük, hogy a gyerekeken keresztül tudunk tenni egy jobb, élhetőbb világért.

Módszerek

Értékelési forma

A művészetoktatási intézményekre egyáltalán nem jellemző, hogy a **szöveges értékelési formát** választanák. Mi élünk azzal a törvény adta lehetőséggel, hogy hatodik évfolyamig a gyerekeket osztályzat nélkül, szövegesen értékeljük. Kicsit nehezen szokták meg a szülők és a gyerekek is ezt az értékelési formát, de mi mindenképpen hasznosabbnak tartjuk. Nemcsak az osztályozás okozta stressz miatt, hanem azért is, mert a pedagógus jóval több fejlesztési területre kell, hogy figyeljen ezzel az értékelési módszerrel.

Kooperatív tanulásszervezés

A csoportépítés miatt elterjedt módszer nálunk a **kooperatív tanulás metódusa**. Ez az a módszer, amelynek segítségével a cigány származású és a „kisegítős" gyerekeket is sikerül elfogadtatni a közösséggel, a munka aktív részesévé tenni.

Iskolánkban a pedagógusok a tanórák legalább 20%-át kooperatív tanulás szervezésével bonyolítják le. Így nagy méretű alkotások készítésére is vállalkozhatunk.

Alkossunk együtt! c. feladatgyűjteményünk kooperatív vizuális feladatokat tartalmaz. A kiadvány az iskolánktól megrendelhető.

Projektek

Sokféle speciális projekttel próbálkoztunk már, melyek sikeresek minden gyerekcsoportnál, különösen a cigány származású tanítványainknál. Így például a gyerekek szerkesztették a Tolerancia füzetek számait, melyekben a kisebbségi lét kérdéseit dolgozták fel. Erre a metódusra épülő projektjeink az „Alkossunk együtt!" és a „Nézzünk körül együtt!".

Az identitásvállalásban nagy lépés volt az „Egy kép – egy arc" projekt, illetve a kiállítási anyag, a cigány mesék, mítoszok feldolgozására irányuló képzőművészeti-dramatikus projekt, a helyi cigányság mesterségeit kutató projekt, a helyi cigány mesék gyűjtésére irányuló projekt, és még hosszasan sorolhatnánk tovább.

Differenciálás

Ahhoz, hogy tanítványainkat a legmegfelelőbben fejleszthessük, egyénre szabott feladatokra van szükség. Olyanra, ami figyelembe veszi a gyerek fejlettségét, hátrányait, nemét, korát, érdeklődését, munkatempóját. Ezért, és a művészeti nevelés önkifejezést segítő funkciója miatt nem képzelhető el, hogy „egyenfeladatokkal" próbálkozzunk. A feladatkiadások mindig az egyénnek szólnak, és ez a megfelelő motivációt is biztosítja.

A pedagógus dolga, hogy a feladatok kidolgozásában összekapcsolja pedagógiai céljait az egyéni specifikumokkal. Mivel a követelményrendszer sosem témaspecifikus, így nagy szabadságunk van ebben. Miért ne keresnénk meg hát azokat, amelyek a gyerekeket is érdeklik?

Egyéni fejlesztés

A differenciálás és a szöveges értékelés természetesen azt is sugallja, hogy egyénre szabott fejlesztéseket végzünk. A tananyag szöveges visszacsatolása az értékelésben mutatja azt is, milyen szinten sajátította el a tanuló a követelményeket. Ezek mellett kiemelten kezeljük a szociális kompetenciák fejlesztését, különös tekintettel az un. „énhatékonyság" érzésre, és az együttműködési képességek fejlesztésére

L. Ritók Nóra
Igazgyöngy Alapítvány / AMI

Cím: 4100 Berettyóújfalu, József Attila u. 11.
Telefon: 06 54 400-131, 06 30 2996-143,
06 30 2996-137
Fax: 06 54-400-131
E-mail: postmaster@igazgyongy.axelero.net

A Nyomor széle blog a HVG online-on

A blog elérhetősége:
http://nyomorszeleblog.hvg.hu/

Nap mint nap tapasztalom közvetlen környezetemben, hogy a mélyszegénységben élőknek esélyük, sőt reményük sincs a minőségi életre. Ismerem az oktatás, a szociális szféra és az egészségügy egymással párhuzamosan futó, egymást erősíteni képtelen programjait. Érzékelem a hivatali és az emberi szemlélet között tátongó mérhetetlen űrt. És látom azt is, sokan milyen könnyen ítélkeznek anélkül, hogy ismernék a helyzetet. Azt akarom, hogy változzanak a dolgok, ezért kezdtem írni ezt a naplót.

L. Ritók Nóra

Pécsi Szín-Tér Egyesület „Life is art – experience it!”

1. Egyesületünk bemutatása

Egyesületünk tagjai évekkel ezelőtt a Pécsi Tudományegyetemen barátkoztak össze, s a hasonló gondolkodás, hasonló célok rengeteg közös projektet generáltak. A baráti és munka kapcsolatokat új tagokkal kibővülve 2010-ben hivatalosan is egységbe kovácsoltuk, s megalakult a Pécsi Szín-Tér Egyesület.

Közösen szervezett programjaink során ismertük fel az ifjúságsegítés, közösségfejlesztés fontos szerepét elsősorban a hátrányos helyzetű fiatalok körében, ezért az egyesület elsődleges céljául tűzte ki hátrányos helyzetű csoportok életminőségének javítását közösségfejlesztő, közösségi művészeti programok, képzések (mural painting, dráma, tánc –és mozgás, zene, egyéb vizuális művészetek) megvalósítása által. E mellett további céljaink közé tartozik ifjúsági kezdeményezések felkarolása, kortárs segítők kinevelése, hazai és nemzetközi szakmai együttműködések kialakítása, tehetséges fiatalok felkarolása, mentorálása, az önkéntesség népszerűsítése és a környezettudatosságra nevelés.

Egyesületünk alapvetően közösségi művészetekkel foglalkozik. Szűkebb-tágabb környezetünk tagjainak bevonásával megvalósuló művészeti tevékenység megvalósítására törekszik.

Munkáik során az adott közösség tagjainak lehetősége nyílik művészeti eszközökkel kifejezni, megközelíteni az őt foglalkoztató, érintő problémákat, és szélesebb társadalmi rétegek számára is láthatóvá tenni e gondolatmenetet.

E közösségi művészeti folyamatban többnyire nem-formális, informális oktatási módszerek kapnak helyet.

Általunk használt közösségi művészeti formák: közösségi színház (pl. fórum színház), cirkusz, karnevál, közösségi rádió/tv, murálfestés, installációs alkotások (pl. retextil vagy hulladékból készült közösségi alkotások), közösségi zene, tánc, természetes szobor.

2. „Exchanging impressions – captivating beauty of environment and culture around us”

IPA pályázat

2011 szeptembere és 2012 augusztusa között a Szigetvári Kultúr és Zöld Zóna Egyesülettel közreműködve vehetünk részt egy horvát- magyar együttműködésen alapuló IPA pályázatban.

Fent említett programhoz, projekthez kapcsolódva a Pécsi Szín-Tér Egyesület, mint alvállalkozó, a program tartalmi összetevőinek megvalósításáért, a szakmai program kivitelezéséért felel.

A program különlegessége, hogy magyar és horvát részről is ötven-ötven – különböző szociális és társadalmi háttérrel rendelkező – fiatal számára nyújt lehetőséget, hogy szűkebb környezetéből kimozdulva, új eszközök, technikák és emberek megismerésével gazdagodva tanulja meg megosztani gondolatait másokkal.

A tizenkét hónap során – mind magyar mind horvát oldalon – több előkészítő kiscsoportos műhelyfoglalkozást követően a fiatalok egy ötnapos tábor keretén belül találkoznak először. Itt workshop élményeik tapasztalataira támaszkodva, az elsajátított ismereteik és kreativitásuk segítségével olyan közös élménynek lehetnek részesei, amelynek során színház és tánc, mural fes-

tés és hulladék-újrafelhasználás témakörében alkothatnak közösen.

A magyar gyerekek táborban készült alkotásaikat egy háromnapos slatinai fesztivál alkalmával mutathatják be a párhuzamosan velük dolgozó horvát gyerekeknek és a szélesebb nagyközönségnek.

A kiállítás anyaga várhatóan június elején Szigetváron is látható lesz.

Eddig megvalósult műhelyek, workshopok:

1. Újrahasznosító tréning

A kémesi általános iskolában tartott találkozások célja az volt, hogy a gyerekek játékos feladatokon keresztül az újrahasznosítás és a szelektív hulladékgyűjtés megismerése mellett megtanuljanak tudatosan bánni a hulladékkal, s kisméretű alkotásokat hozzanak létre azok felhasználásával.

2. Mural tréning

A szabadszentkirályi általános iskolában tartott foglalkozások alkalmával – sok játék, ismerkedés után – a fiatalok amellett, hogy szabadon kipróbálhatták milyen érzés nagyméretben, vagy többekkel kompromisszumot kötve közösen festeni, öt lepedőplakátot készítettek a résztvevők.

3. Színház és tánc

A gyárvárosi iskola és pécsbányai fiatalok bevonásával szervezett műhelyfoglalkozások célja volt, hogy különféle egymást támogató, egymásra épülő drámapedagógiai és mozgástechnikai elemek felhasználásával több – a fiatalokat foglalkoztató – témakör meghatározását követően, rövid – a fórumszínház és a kortárs kontakttánc eszközkészletét felhasználó – jelenetek készüljenek.

Sátori Diána – Pécsi Szín-Tér Egyesület
e-mail: passionfortheearth@gmail.com
http://pecsiszinter.blogspot.com/

Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda

A Nemzeti Erőforrás Minisztérium ifjúságpolitikai háttérintézménye a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet keretein belül működő Mobilitás Országos Ifjúsági Igazgatóság. Ennek Pécsett székhellyel rendelkező egysége a Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda (DDRISZI).

Célja a régió fiataljainak döntéseiben céltudatos, a társadalom aktív és hasznos tagjaiként élő állampolgárokká válásának elősegítése. A szolgáltatásnyújtás elsődleges feladata, hogy a fiatalok rendelkezzenek megfelelő információkkal életpályájuk számukra legmegfelelőbb kialakításához: nemcsak, hogy ismerjék lehetőségeiket, de tudjanak is élni azokkal, hogy a dolgok ne csak megtörténjenek velük, hanem irányítani, befolyásolni, kezdeményezni tudják a változásokat.

Az iroda a rendelkezésére álló eszközökkel és erőforrásokkal támogatja a fiatalok közösségeinek, informális és formális szervezeteinek fejlődését, az önkormányzatok fiatalokra vonatkozó tevékenységének szakmai támogatását annak érdekében, hogy a fiatalok lehetőséget kapjanak arra, hogy a környezetükben létrejövő kezdeményezések aktív részesei lehessenek.

Céljainkat szakmai konferenciák, műhelymunkák, képzések szervezésével, a helyi ifjúsági munka támogatásával, intézményi akkreditált képzések szervezésével, tanulmányok, kiadványok készítésével érjük el.

www.mobilitas.hu
Facebook oldal:
Mobilitás Dél-dunántúli
Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda

Az emberség erejével – CUM VIRTUTE HUMANITATIS Alapítvány

Az Alapítvány 2006-ban alakult, fiatalok kezdeményezéseképp. Elsődleges célunk a társadalmi befogadás, kohézió erősítése, ehhez legfőbb eszközünknek az emberi jogi nevelést tekintjük. Működésünk során olyan eszméknek biztosítunk teret, mint az előítéletek ledöntése, a fiatalok önismerete, a diszkrimináció csökkentése, az aktív állampolgárság, a demokrácia és az önkéntesség. Elsődleges célcsoportunk a gyermek és fiatal korosztály, módszereinkben kiemelten fontosan kezeljük a kortárs hatást. Tevékenységeink között van nem-formális nevelési tevékenység, felkereső ifjúsági munka és érzékenyítő programok, kampányok szervezése.

Nevelés, képzés

2007-ben indítottuk el a „Menedék" műhelyfoglalkozásokat. A 90 perces foglalkozásokat ingyenessé tettük általános és középiskolák számára. A tematikát az intézmények igényeihez igazítottuk. A nevelési programok a 2009-es évben mentek keresztül nagyobb fejlődésen, ekkor hoztuk létre a „Színezők" kortárs képzők hálózatát, valamint 5 témában, modul rendszerűvé tettük tematikánkat. Innentől fogva három alkalomból álló foglalkozássorozattá bővítettük kínálatunkat, a közösségfejlesztés, az előítéletek, a diszkrimináció, az emberi jogok és a globalizációs problémák témáiban. Eddig 10 pécsi oktatási intézményt vontunk be a programba, több helyre évek óta visszajárunk.

Alapítványunk szervezésében került sor immár két alkalommal a Jogok harcosai című emberi jogi vetélkedőre. Ebben a programban 3 fős középiskolás csapatok vehettek részt, akik négy internetes forduló után, a „valóságban" egy döntő keretében mérték össze tudásukat és kreativitásukat. A vetélkedő során a fiatalok kitöltöttek feladatlapot, készítettek esszét, filmet és közvélemény-kutatást, a döntőben pedig képregényt és projekttervet.

2010 novemberében szerveztük meg a „Fess, alkoss, gyarapíts" című programot. ennek lényege, hogy hátrányos helyzetű gyerekek és fiatalok számára tartottunk napközit az őszi szünetben. A napközi-ben sor került fejlesztő foglalkozásokra az előítéletek és a fenntartható fejlődés témájában, valamint a résztvevők a mural painting, közösségi festő módszer keretében készítettek egy körülbelül 10 négyzetméteres falfestményt a Menedék ifjúsági klubban, ezzel is növelve a klub jó hangulatát.

Szervezetünk nemzetközi szinten is folytat nevelési tevékenységet. 2008-ban valósítottuk meg a „Filming in Equalwood" címre keresztelt nemzetközi ifjúsági cserét. Ebben három ország (olasz, román, magyar) 18 fiatalja vett részt egy héten keresztül. A projekt célja a kultúrák közötti párbeszéd megteremtése volt, valamint ezen túl a fiatalokból forgatócsoportokat alakítottunk, akik a stop motion technika segítségével legóból készítettek kisfilmeket a diszkrimináció különböző fajtáiról (homofóbia, rasszizmus, fogyatékkal élők diszkriminációja), valamint illusztrációkat az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatához. Az elkészült anyagokat elérhetővé tettük az interne-

ten. 2010 nyarán az eszéki Local Democracy Agency-vel közösen szerveztünk kétoldalú ifjúsági cserét, „Storytelling that binds us" címmel. A tábor Horvátországban zajlott, a résztvevők egymás kultúrájával ismerkedtek, főként helyi horvát és magyar mondákon keresztül. Az eszéki színház közreműködésével egy közös színdarabot hoztak létre, amelyet be is mutattak a program helyszínén, Erdut-ban, a helyi közösségnek.

Felkereső ifjúsági munka

Egyik fontos szakmai alapelvünk, hogy nem ölbe tett kézzel várjuk a fiatalokat, hogy megtaláljanak minket, hanem oda megyünk, ahol ők vannak. Ezért hoztuk létre a „Menedék" emberi jogi játszóházat, amellyel végigjártuk Magyarország legnagyobb nyári ifjúsági rendezvényeit, fesztiváljait (a teljesség igénye nélkül: Sziget, Efott, Batta Dem, ReggaeCamp, Rockmaraton stb.). A Menedék célja, hogy egy nyugalmas, élhető környezetet teremtsen a programok, koncertek kavalkádjában. A keret egy babzsákos, rongyszőnyeges fair trade teázó, amely meg van töltve társasjátékokkal, könyvekkel, saját készítésű emberi jogi játékainkkal, közösségfejlesztő programokkal, elektronikus emberi jogi tudástárral.

A Menedékből fejlődött ki az emberi jogi kaszinó, abból kiindulva, hogy a Menedéket rövidebb, kisebb rendezvényekre nem érdemes felépíteni. A kaszinóban a különböző emberi jogi töltetű játékokkal (pl.: rulett, diktátorkártya, dominó) emberség zsetonokat lehet nyerni, amelyeket méltányos kereskedelemből származó édességre lehet beváltani. Fontos leszögezni, hogy a Menedék és a kaszinó játékai is az ismeretterjesztést, a kapcsolatfelvételt szolgálják, amelyből egyéni munka, beszélgetés tud kialakulni.

A felkereső ifjúsági munka módszereit alkalmazva indítottuk el a Menedék ifjúsági klubot, ahol egyenlőre heti 1-1 foglalkozással várunk két különböző korcsoportot, egy óvodás-kisiskolás és egy felsős-középiskolás korosztályt. A Menedék ifjúsági klub a Zenész Ifjúsági OtthoN-ban működik. A csoportok 10-15 fővel működnek, a témák pedig széles skálán mozognak a művészettől a sportig. Célunk, hogy egy bizalommal, megtartó közeget biztosítsunk, valamint, hogy értékteremtő szabadidős elfoglaltságot biztosítsunk, ahol lehetőség van kompetencia fejlesztésre is. A klub mellett hétvégi családi programok szervezését is felvállaljuk.

Érzékenyítés

Az érzékenyítő programok célja, hogy az alapítványunk által képviselt eszmeiséggel elérjük a fiatalokat. Erre lehetőséget nyújthat egy jótékonysági rendezvény (pl.: gyűjtés hajléktalanok számára), egy világnap megünneplése (Zenével a raszszizmus ellen), vagy egy teljes programsorozat, amelyet az „emberség" eszméje köt össze (Ember7).

Komoly eredménynek tartjuk, hogy az Európa Tanács partnereként Pécsett is meg tudtunk valósítani élő könyvtárat. Az élő könyvtár lényege, hogy embereket lehet kikölcsönözni egy beszélgetésre, méghozzá olyanokat, akikkel az átlag fiatal nem kerülne egy asztalhoz, vagy olyan csoportba tartozik, akikkel szemben társadalmi előítéletek vannak. A módszer hátterét az adja, hogy kutatások bebizonyították, hogy az előítéletek alapja az ismerethiány és a nem tudásból fakadó félelem. Az élő könyvtár

erre válaszol. Ezeket a programokat a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Irodával közösen szervezzük.

Legfontosabb kampányunk a Tettek mezeje névre hallgat. Célja, hogy az önkéntesség fontosságára felhívja a figyelmet. A résztvevők havonta kapnak egy aktuális, egyszerű, de hasznos küldetést, amelyeket teljesítve önkéntesként részt vehetnek a Rockmaraton fesztiválon a civil falu munkájában. A kampány különlegességét az adja, hogy a promócióba zenekarokat vontunk be és az ő rajongóikat céloztuk meg.

Szakma fejlesztés

Munkánkban a szakmai fejlesztő programoknak is teret adunk. Egyik szervezői vagyunk a nem-formális nevelés napjának Pécsett, jelenleg pedig egy országos gyermekjogi konferencia megvalósításában segédkezünk. Mi szerveztük a nemzetközi emberi jogi képzők képzését Pécsett, ahol öt ország 17 ifjúsági munkása kapott új eszköztárat munkájához. Ezen projekt eredményeképpen a magyar résztvevőkkel megvalósítottunk egy hiánypótló emberi jogi kortárs képzők képzését, ennek pécsi csapatából alakult meg a „Színezők" kortárs képző stáb.

Zenész Ifjúsági OtthoN

Alapítványunk 2009 nyarán csatlakozott a ZION csoporthoz, másodikként az Intermagyar Egyesület után. Fő feladatunknak tekintjük, hogy a névben foglalt „ifjúsági" szót megtöltsük tartalommal. Eddig ez főleg programszervezésben merült ki, valamint segítettük annak a civil bázisnak a kialakítását, amely eredményesen tudja működtetni az intézményt, ezért vontuk be a Zöld Fiatalok Egyesületet és az Üres Tér Egyesületet. Velük alakítottunk ki közös irodát.

A Menedék ifjúsági klub már működik, jelenlegi rövidtávú célunk, hogy elindítsuk a Menedék ifjúsági információs és tanácsadó irodát. Ezen kívül fontosnak tartjuk a saját példánk miatt is, hogy a fiatalok civil szervezetekbe tömörüljenek és így próbálják megvalósítani ötleteiket, elérni céljaikat. Ezért hozzuk létre a Menedék civil inkubátor házat, amely szolgáltatásaival az induló civil kezdeményezéseknek nyújt segítő kezet.

Együttműködések

Az együttműködés területén nagy tapasztalatot halmoztunk fel az elmúlt öt év során. Partnerséget alakítottunk ki Olaszországban, Romániában, Szlovákiában, Horvátországban. Alapítványunk képző tagjai a European Peer Trainers Organisation hálózatának, amelynek Brüsszelben van a székhelye. Partnerei vagyunk a Tett-Hely Ifjúsági Szolgáltató Hálózatnak, valamint tagjai vagyunk a Magyar Szegénységellenes Hálózatnak. Alapítói vagyunk a pécsi Zenész Ifjúsági OtthoN-nak, amely egy alulról jövő civil kezdeményezés, több szervezet összefogásából (Üres Tér Egyesület, Zöld Fiatalok Egyesület, Intermagyar Egyesület) egy hiánypótló ifjúsági közösségi tér létrehozására és üzemeltetésére. Állandó együttműködői vagyunk az Üres Tér Egyesület hátrányos helyzetű fiatalok számára működtetett Jószerencsét Mozi, közösség- és kompetenciafejlesztő programjában a pécsi Hősök terén.

Nyirati András
Emberség Erejével Alapítvány.
Pécs, Zsolnay Vilmos út 109.
Telefon:+36 72 950 684

Kölyökkuckó Napközi Mekényesen

Mekényes település a Sásdi Kistérségben, Dombóvártól 20km-re, Tolna megye határában található. A település lakossága kb. 320 főre tehető. Mekényes a kormegoszlást figyelembe véve öregedő község. A gyerekek száma 2007-ben a Sásdi Kistérségi Tükör adatai alapján 48 fő volt. Ez mára kb. 40 főre csökkent.

A településen nem működik sem óvoda, sem iskola. Az itt élő gyerekek a mágocsi és a dombóvári iskolákban tanulnak. Az önkormányzat célul tűzte ki, hogy helyben tartja a fiatalokat, de ez a munkahelyek hiánya és a rossz infrastruktúra miatt korlátokba ütközik.

A gyerekek számára igazi közösségi tér nem volt, és hiányzott az összefogó erő. Ennek megoldásaként, pályázat útján jött létre a Kölyökkuckó Napközi „Legyen az esély egyenlő – Esélyteremtés a Sásdi Kistérségben" TÁMOP-os program keretében 2011 márciusában. A kezdeti nehézségek ellenére mára a beiratkozott gyerekek létszáma 35 fő. A napköziben 2 fő dolgozik.

A napközi fő tevékenysége a tanulás segítése, ill. különböző programok szervezése, mellyel a szabadidő hasznos eltöltését támogatjuk. Napi rendszerességgel kapnak a gyerekek uzsonnát, ill. a nyári szünetben meleg ebédet is biztosítunk. Az étkeztetés a pályázatnak köszönhetően ingyenes.

A programok lebonyolítása napirend szerint történik.

10h-12h	Délelőtti játszóház
12h-13h	Szervezési feladatok
13h-16h	Tanulóidő
16h-18h	Szabadidős tevékenységek

Rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a mágocsi általános iskolával, így folyamatosan követni tudjuk a gyerekek tanulmányi eredményeit, és a nagyobb dolgozatokról is tájékoztatást kapunk. A tanulóidőn kívül is igyekszünk olyan játékokat, foglalkozásokat beépíteni, melyek a tanulást is elősegítik. Ilyen például az olvasásértés, szójátékok, memóriajátékok.

A szabadidős tevékenységekről havi bontásban éves tervet készítünk és a pályázati tervnek megfelelően bonyolítjuk le. Vannak rendszeres programjaink: havonta tartunk kézműves foglalkozást és táncházat. A pályázatban megnevezett programok mellett saját ötleteink megvalósítására is lehetőségünk van: a fontos, jeles napok is helyet kapnak az eseménynaptárban.

A gyerekeken keresztül a szülők, a lakosság is könnyebben bevonhatóvá válik, így olyan rendezvényeket is szervezünk, ahol mindenki részt tud venni. (Idősek napja, Márton napi felvonulás, Halloween, Karácsony, Családi Vetélkedő, Bolond Farsang)

A pályázatnak köszönhetően a gyermekközösség lényegesen összetartóbbá vált, megismerték egymást, barátságok alakultak ki. Olyan közösség szerveződött belőlük, mely képes célokat kitűzni és elérni. A célok megvalósításán keresztül megismerik az emberi kapcsolatok összetartó erőit, megtanulják és elsajátítják a csapatban való együttműködés szükséges feltételeit, értékeit: kötelesség, felelősség, tolerancia, segítőkészség...

„Nem az a feladatunk, hogy a felnövekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját ítélő erejét, a saját felfogóképességét használja. Tanuljon meg a saját szemével nézni a világban."

/Rudolf Steiner/

Makó Erzsébet
napközi vezető
Kölyökkuckó Napközi Mekényes

Fontos lecke: az oktatási szegregáció jogellenes

Közérdekű igényérvényesítés a hibás gyakorlat felszámolásáért

Megállapodással ért véget az az eljárás, amelyet – roma származású tanulók elkülönített oktatása miatt – közérdekű igényérvényesítőként egy hátrányos helyzetű gyerekek érdekeit képviselő alapítvány kezdeményezett az Egyenlő Bánásmód Hatóságnál. A bepanaszolt iskolát fenntartó önkormányzat végül az egyezségben számos, az esélyegyenlőség iránti tényleges elkötelezettségét bizonyító vállalást tett.

Az ügy előzményéhez tartozik, hogy az alapítvány elnöke egy országos napilapban korábban cikket írt az általuk tapasztalt etnikai szegregációról, amelynek nyomán az Oktatási Hivatal (OH) hatósági ellenőrzést folytatott le az írásban említett általános iskolában. Az OH 2008-ban két határozatot is hozott az ügyben. Egyik határozatában a hivatal rögzítette: az általános iskolában egyes tanulókat jogellenesen különítettek el osztálytársaiktól azzal, hogy külön tanulócsoportban és hetente összesen csak két napon vettek részt a tanítási órákon. Az Oktatási Hivatal szakemberei megállapították, hogy az általános iskola megsértette a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók összevonására vonatkozó törvényi tilalmakat, ugyanis az azonos évfolyamon indult két párhuzamos osztályban számottevő különbséget tapasztaltak a HHH tanulói arány vonatkozásában. Ezen eltérés szintén a szegregált oktatás tényét bizonyította.

Az OH munkatársai szerint az oktatási intézmény megsértette a sajátos nevelési igényű tanulók nyilvántartására vonatkozó szabályokat is: 9 tanuló esetében a napló nem tartalmazta a gyermekek szakvéleményének számát, s a felülvizsgálat időpontját. A határozat kitért arra is, hogy egyes tanulókat magaviseletük miatt egyéni tanrend szerint, az osztályból kiemelve, hetente csupán két napon oktattak. A szakértők azt is kifogásolták, hogy egyes tanulók, akik korábban többször is évfolyamot ismételtek, csökkentett óraszámban fél év alatt sajátították el egy egész tanév anyagát. Ez a gyakorlat kételyeket ébresztett bennük az osztályozó vizsgák tartalma és a számonkérés valódisága tekintetében.

Az Oktatási Hivatal jelentős mértékű felügyeleti bírság kiszabásáról rendelkezett. Határozatában emellett előírta a HHH tanulók összevonásának fokozatos megszüntetését és kötelezte az intézményt, hogy azonnal szüntesse meg bizonyos tanulók tanórákról történő felmentésének gyakorlatát, valamint számolja fel a nevezett tanulók jogellenes elkülönítését.

A hivatal másik határozatában további évfolyamok vonatkozásában is megállapította, hogy egyes tanulókat fegyelmi tárgyalás következményeként az iskola felmentett a rendszeres iskolalátogatás alól és társaiktól elkülönítve, az egyenlő bánásmód követelményét sértő módon oktatta őket.

Az OH határozataival szemben az elmarasztalt intézmény fellebbezést nyújtott be, de a határozatokat mind az oktatási és kulturális miniszter, mind pedig a Fővárosi Bíróság hatályukban fenntartotta.

Bár az Oktatási Hivatal határozatai részben nevesítették a jogellenes elkülönítéssel érintett tanulókat, de a határozatok nem jelölték meg a tanulók védett tulajdonságát (cigány származásukat), amelyre vonatkozóan az intézmény velük szemben megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. Az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz benyújtott kérelem szerint az OH határozataiban nevesített tanulók valamennyien a cigány etnikumhoz tartoztak, ezért a közérdekű igényérvényesítőként fellépő alapítvány annak megállapítását kérte az EBH-tól, hogy a gyermekeket cigány származásuk miatt különítették el jogellenesen. Az alapítvány azt is kifogásolta, hogy az elmarasztalt intézmény nem hajtotta végre az OH határozataiban foglaltakat, azaz a roma tanulók jogellenes elkülönítése folytatódott, illetve egy túlkoros és egy felzárkóztató osztály létrehozásával új formákat öltött, amelyek a roma tanulók elkülönített oktatását célozták.

Egyenlő Bánásmód Hatóság

Az EBH eljárást indított az általános iskolával és a fenntartó önkormányzattal szemben. A fenntartó vonatkozásában a hatóság azt vizsgálta, hogy amennyiben a cigány tanulókat az iskolában jogellenesen elkülönítették, terhelte-e mulasztás az önkormányzatot azzal, hogy a jogsértő helyzetet nem számolta fel, illetve hozzájárult-e tevőlegesen is a jogsértő helyzet kialakításához.

A kérelmező alapítvány az eljárás megindítása után jelezte, hogy nyitott az ügy békés rendezésére és az egyezségkötésre, feltéve, hogy az iskola felszámolja a roma gyermekek jogellenes elkülönítését. A közérdekű igényérvényesítőként eljáró civil szervezet kérését az indokolta, hogy időközben új igazgatót neveztek ki az oktatási intézmény élére, aki nyitott volt az alapítvánnyal való együttműködésre.

Az eljárás keretében az EBH kimutatás elkészítésére hívta fel az általános iskolát. A dokumentummal szemben az alábbi követelményeket fogalmazta meg a hatóság képviselője: az anyag tartalmazza az alapítvány kérelmében foglalt osztályok tanulóinak nevét, lakcímét, hátrányos helyzetét, hogy a tanulók cigány származására vezetéknevükből, illetve lakóhelyükből következtetni lehessen. Ez utóbbi információra azért volt szükség, mert köztudomású, hogy a településen a cigány lakosság szegregáltan él. A kért kimutatást az általános iskola végül nem készítette el, de részletes kimutatást készített a 2010/2011-es tanév osztályösszetételéről, és felvázolta terveit a 2011/2012-es tanév tanulócsoportjainak összetételével kapcsolatban. Az iskolaigazgató elmondta, hogy csak felmenő rendszerben tudnak változtatni az osztályok összetételén, a már működő egységeket nem tudják megbontani.

A tárgyaláson az alapítvány, valamint az eljárás alá vont iskola és önkormányzat a jövőre nézve próbált megoldásokat találni, s az ügy lezárása érdekében egyezségi tárgyalásokba kezdtek. Végül a felek és – az ügybe időközben bekapcsolódott – a cigány kisebbségi önkormányzat (CKÖ) előremutató és példaértékű egyezséget kötöttek. Ennek számos pontja deklarálta az iskola által már megtett intézkedéseket, köztük az egyéni tanrenddel működő, kislétszámú tanulócsoportok felszámolását.

Az egyezségben értelemszerűen az általános iskola vállalásai domináltak. Így például kötelezettséget vállalt arra, hogy a jövőben biztosítja az osztályba besorolás során a roma – nem roma etnikai arány kiegyensúlyozottságát, mely arányok eltérése nem lehet magasabb, mint 15 százalék. Az intézmény elkötelezte magát amellett is, hogy az elsős kisdiákok osztályba sorolásakor érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat, s biztosítja, hogy ezek megvalósulásáról az alapítvány és a CKÖ helyszíni látogatás keretében meggyőződhessen.

Az iskola vállalta azt is, hogy az etnikai arányok kialakításánál a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa által kidolgozott szempontrendszer alapján jár el[1]. A megegyezés szerint az oktatási intézmény a jövőben szorosabb együttműködésre törekszik a CKÖ-vel. Ennek keretében évente legalább három alkalommal konzultálnak a roma gyermekek beilleszkedésével kapcsolatos tapasztalataikról a kisebbségi önkormányzat tagjaival. A vállalásokba azt is belefoglalták, hogy mind az iskola, mind pedig az önkormányzat 2-2 dolgozója részt vesz az EBH által szervezett ingyenes antidiszkriminációs képzésen.[2]

A megállapodást az önkormányzat képviselőtestülete határozatával megerősítette, így az EBH a felek egyezségét jóváhagyta.

Dr. Kegye Adél főreferens (EBH) írása

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

1 http://www.kisebbsegiombudsman.hu/data/files/158627216.pdf

2 http://www.egyenlobanasmod.hu/tamop/kepzesek

Nemzetközi jó gyakorlatok

A hátrányos megkülönböztetés nélküli oktatás mindenkit megillet

Az Emberi Jogok Európai Egyezménye számos fontos alapelvet rögzít, mint például a tisztességes bírósági eljáráshoz, a nyilvános tárgyaláshoz, az ésszerű időn belül történő döntéshozatalhoz és az oktatáshoz való jog, illetve az embertelen, megalázó bánásmód, valamint a diszkrimináció tilalma.

A keretszabályokat azonban a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bíróságának esetjoga tölti meg tartalommal. Az utóbbi években három jelentős szegregációs ügyben hoztak döntést, mindegyik esetben nemzeti-etnikai alapú hátrányos megkülönböztetést sérelmeztek.

A Cseh Köztársasággal szemben benyújtott panasz alapján indult, első precedens értékű ügyben – **D. H. and Other v. Czech Republic** – a 18 osztravai roma diák képviseletében eljáró Európai Roma Jogok Központja (ERRC) 2005-ben fordult a nemzetközi bírósághoz arra hivatkozva, hogy a bepanaszolt állam látszólag semleges intézkedéseivel alacsony színvonalú, szegregált alapfokú képzést nyújt a roma gyerekek számára. Ezzel összefüggésben sérelmezték a csökkentett tantervet, mely nem tette lehetővé a hagyományos iskolákba történő átmenetet (felzárkózást). Az ERRC a helyi jogorvoslati lehetőségek kimerítését követően benyújtott panaszát a megalázó bánásmód tilalmára, a tisztességes bírósági eljáráshoz, az oktatáshoz, valamint az egyenlő bánásmódhoz való egyezményes jogra alapította. Közelebbről azt sérelmezte, hogy a roma diákok oktatására szellemi fogyatékos gyermekek számára fenntartott, alacsony színvonalú intézményekben kerül sor, mely komoly hátrányt, illetve érzelmi károsodást okoz számukra.

A bíróság a kérelemben foglaltakat megalapozottnak találta, és úgy vélte, hogy a Cseh Köztársaság nemzeti-etnikai alapon hátrányos megkülönböztetést alkalmaz az oktatáshoz való hozzáféréssel összefüggésben. Megállapította, hogy nemcsak a konkrét állami aktusok, hanem az állami gyakorlat is megvalósíthatja a diszkriminációt. Ezzel összefüggésben kiemelte, hogy az egyenlő bánásmód követelményéről a szülőket (érintetteket) nem lehet lemondatni, ez minden személynek veleszületett joga. Végezetül kötelezte az érintett államot az integrált oktatás megteremtésére, valamint kártérítés fizetésére. A prágai városi bíróság döntésével összefüggésben pedig arra is rámutatott, hogy az un. prima facia (első látásra elfogadható) ügyekben – a hátrányos megkülönböztetés a tényállás alapján alappal feltehető – a bizonyítási teher megfordul, azaz a bizonyítás a bepanaszolt fél kötelezettségévé válik. Erre különös tekintettel a bíróságoknak kellene ügyelniük.

A döntés kétségkívül kiemelkedő fontosságú, s egybehangzó értékelések szerint akár történelmi jelentőségűnek is tekinthető. A strasbourgi bíróság egyrészt először mondta ki az Európai Emberi Jogi Egyezményt aláíró egyik államról, hogy vétkesnek tekinthető a faji alapú oktatási diszkrimináció terén. Másrészt mint Andi Dobrushi, az ERRC vezető ügyvédje még az ítélet kihirdetése előtt hangsúlyozta – az ügy az első európai szintű jogorvoslati kísérlet azon Közép- és Délkelet-Európában elterjedt gyakorlat ellen, hogy a roma gyerekeket rutinszerűen, a képességeikre való tekintet nélkül a szellemi fogyatékosok számára létrehozott iskolákban helyezik el. Aligha véletlen, hogy 2008-ban a civil szervezetek Európa-szerte egybehangzóan üdvözölték az ítéletet. „A legjobb hír, amit hosszú ideje hallottunk" – mondta Alexandre Marc, a budapesti székhelyű Roma Education Fund (REF) munkatársa. Precedens értékű, ami azt vetítheti előre, hogy más országokban is erő-

södhet a szegregációs gyakorlatokat jogi útra terelő magánszemélyek és szervezetek érdekérvényesítő képessége.

Összességében elmondható, hogy a strasbourgi emberi jogi bíráskodás gyakorlata progresszív, az ítéletek végrehajtása azonban számos esetben problémás, sok időt vesz igénybe, illetve jó néhány ügyben nyomásgyakorlásra is szükség van az eredmény eléréséhez.

Az ítélet következtében a Cseh Köztársaság átnevezte az érintett iskolákat, ám továbbra is csökkentett tanterv alapján, külön finanszírozás keretében működteti őket. A végrehajtási eljárás során az ügyet támogató társadalmi szervezetek között hatékony együttműködés alakult ki, s ezen szervezetek a kormányzatot folyamatos nyomás alatt tartják. A cseh kormány eddig két jelentésben számolt be az ítélet végrehajtásáról, nemzeti akciótervet hozott létre, illetve levelet küldött az érintett iskolák vezetőinek, melyben felhívta a figyelmet arra, hogy beiratkozás előtt megfelelően kell tájékoztatni a szülőket a jogaikról. A szegregáció azonban továbbra sem került felszámolásra, melyet az is bizonyít, hogy a romák aránya a speciális tanintézetekben kiemelkedően magas.

Történelmi lépték

Egy Görögországgal szemben indult ügy – **Sampanis and Others v. Greece (ET.al.)** – hasonló tényállás mellet szintén jogsértést megállapító ítéletet eredményezett. Itt a roma gyermekek az alapfokú oktatás keretében a főépülettől 5 km-re fekvő oldalépületben kerültek elhelyezésre tisztán roma osztályokban. Ezzel összefüggésben a bíróság ismételten felhívta a figyelmet arra, hogy az integrált oktatás a társadalmi integráció előfeltétele.

Végezetül egy Horvátországgal szemben indult eljárásban – **Orsus v. Croatia** – 14 roma diák képviseletében fordultak a strasburgi bírósághoz azzal a panasszal, hogy nyelvi nehézségekre hivatkozva oktatják a roma tanulókat szegregált osztályokban. Ezen túlmenően sérelmezték a csökkentett tantervet, illetve az állítólagos nyelvi nehézségek kiküszöbölését célzó programok hiányát is. A panasz alapjául az elhúzódó eljárást eredményező hazai jogorvoslati rendszerre, az oktatáshoz, az emberi méltósághoz, valamint az egyenlő bánásmódhoz való jogra hivatkoztak.

A bíróság előtt az érintett állam arra hivatkozott, hogy az oktatás azonos épületben történik, az elkülönítésnek ésszerű indoka van, annak alapja nem nemzeti-etnikai alapú megkülönböztetés. A bíróság ítéletében megállapította, hogy a speciális osztályokban történő elhelyezés önmagában nem jogsértő, amennyiben annak oka a tényleges nyelvi nehézségek kiküszöbölése, illetve amennyiben az állam a visszaélések elkerülésére biztonsági garanciákat épít a rendszerbe. Ugyanakkor ezen biztosítékok meglétét ebben az ügyben nem találta kielégítőnek, így megállapította a közvetlen hátrányos megkülönböztetést. Kimondta, hogy a kiskorúaknak az oktatáshoz való joga kiemelten fontos jog, és ismételten rámutatott arra, hogy az egyenlő bánásmódhoz való jogról nem lehet lemondani. Megállapította, hogy a csökkentett tanterv a nyelvi nehézségeket nyilvánvalóan nem orvosolja, így az arra való hivatkozás nem kielégítő. Végezetül felhívta Görögország figyelmét arra, hogy az oktatásban való részvétel fontosságára az érintett kisebbség figyelmét kötelessége felhívni.

Ezen ügy kapcsán is kiemelendő, hogy a roma gyermekek egy része továbbra is szegregált oktatásban részesül, az ítélet végrehajtása tehát lassú, illetve akadozik.

Dr. Kéri Ádám főreferens (EBH) összeállítása

Ott vagyunk az Ön közelében
- problémáival keresse megyei referenseinket!

Egyenlő Bánásmód Hatóság

TÁMOP Iroda • 1024 Budapest, Margit krt. 85. VII. emelet
Telefon: 336-7656 • e-mail: erna.csokas@ebh.gov.hu

Baranya megye
Dr. Gajda Zoltán egyenlőbánásmód-referens
Baranya Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálata
7621 Pécs, Rákóczi út 61.; e-mail: gajda.zoltan@gmail.com
Ügyfélfogadás: hétfő 14.-16.00, csütörtök 14.00-16.00
Tel: 06-72/211-887, 06-70/217-9323

Országos referensi hálózat
www.egyenlobanasmod.hu/tamop

Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Eélyek Háza

Országos Esélyegyenlőségi Hálózat

A magyar állam – európai uniós kötelezettségeinek eleget téve – 2003-ban alkotta meg a diszkrimináció kérdéskörét átfogóan szabályozó, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt (Ebtv.), illetve 2005-ben létrehozta az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző intézményt, az Egyenlő Bánásmód Hatóságot.

Az **Országos Esélyegyenlőségi Hálózat** 2004-ben kezdte meg működését, ma már lefedi az ország teljes területét. Megyénként 1 esélyegyenlőségi iroda (esélyház), a budapestivel együtt összesen 20 működik.

A hálózat legfontosabb célkitűzései:

- Hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációjának elősegítése.
- A NEFMI esélyegyenlőségi szakpolitikájának, esélyteremtő programjainak támogatása.
- A másság, a sokszínűség társadalmi elfogadásának elősegítése.
- A diszkrimináció elleni küzdelem és társadalmi szolidaritás erősítése.

BARANYA MEGYEI ESÉLYEGYENLŐSÉGI IRODA – ESÉLYEK HÁZA

„SENKI SEM KÖVET EL NAGYOBB HIBÁT, MINT AZOK, AKIK CSAK AZÉRT NEM TESZNEK SEMMIT SEM, MERT ÚGYIS CSAK EGY KICSIT TUDNÁNAK TENNI" (KOMPASZ KÉZIKÖNYV)

CÉLCSOPORTJAINK:

Elsődleges célcsoport:

- a nők,
- a gyermekek,
- a romák,
- az idősek,
- a fogyatékossággal élő személyek,
- a hátrányos helyzetű térségekben élők.

Másodlagos célcsoport:

- az elsődleges célcsoportot segítő szervezetek, intézmények.

SZAKMAI TEVÉKENYSÉGÜNK

1. ÜGYFÉLSZOLGÁLAT

- **Jogi tanácsadás, információnyújtás diszkriminációt elszenvedett állampolgárok, helyi közösségek és civil szervezetek részére.**
- **Panaszfelvétel és tanácsadás biztosítása a hátrányos megkülönböztetés áldozatai számára: azon személyek részére, akiket közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetés, zaklatás, jogellenes elkülönítés, megtorlás ért védett tulajdonságával összefüggésben** (bőrszíne, nemzetisége, anyanyelve, fogyatékossága, egészségi állapota, vallási vagy világnézeti meggyőződése, politikai vagy más véleménye, családi állapota, anyasága (terhessége) vagy apasága, szexuális irányultsága, életkora, társadalmi s származása, vagyoni helyzete, foglalkoztatási jogviszonyának vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyának részmunkaidős jellege, illetve határozott

időtartama, érdekképviselethez való tartozása, egyéb helyzete, tulajdonsága vagy jellemzője miatt)
- **Az esélyegyenlőség tárgykörébe tartozó információszolgáltatás, tájékoztatás**

Érdekképviseleti, civil, önkormányzati szervezetek és azok szolgáltatásainak bemutatása, tájékoztatás fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítésről, esélyegyenlőségi terv elkészítéséről, az esélyegyenlőség tárgykörébe tartozó pályázati lehetőségekről, pályázati tanácsadás az esélyegyenlőségi szempontokra fókuszálva.

2. SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉS

- helyi problémák és szükségletek feltárása és közvetítése,
- partnerség építés, hálózatfejlesztés, koordináció,
- képzések, tréningek, szakmai műhelyek, konferenciák szervezése,
- szakmai munkacsoportok működtetése az érdekvédelemmel foglalkozó civil szervezetek, civil és önkormá nyzati szolgáltatók részvételével,
- segítségnyújtás a célcsoportok érdekképviseleti szervezeteinek megalakításában, a célcsoportokat segítő szervezetek, intézmények erősítésében, tevékenységük hatékonyabb ellátásában,
- esélyegyenlőségi modellértékű programok kidolgozása, „jó gyakorlatok" bemutatása.

3. KÖZVÉLEMÉNY FORMÁLÁSA, TÁRSADALMI RÉSZVÉTEL FEJLESZTÉSE

- Szemléletformálás, a nyitott, másságra érzékeny, befogadó attitűd erősítése.
- Széles közvéleményt célzó, szemléletformáló programok megvalósítása, kapcsolódás helyi és országos projektekhez.
- Az EU tagállamokat célzó esélyegyenlőségi kezdeményezéseinek, programjainak helyi szintű megismertetésében és megvalósításában való részvétel.
- A nonprofit és a forprofit szektor érzékenyítése a társadalmi felelősségvállalás iránt.
- Az esélyegyenlőség kommunikálása, megjelenítése a nyilvánosság fórumain – társadalmi és szakmai szinten egyaránt.

Feladataink megvalósítása során egyik fontos vezérfonalunk az **„indirekt" érzékenyítés**. Kulturális és művészeti elemeket tartalmazó programjaink és rendezvényeink eszközként szolgálnak a többségi társadalom szemléletformálásának, attitűdváltozásának elősegítésében.

Munkánkat alapvetően meghatározza **a szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés** elve, így projektjeink során nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy ne kizárólag a hátrányos helyzetű csoportok kirekesztéséről szóljunk, hanem számukra, őket megszólítva is szervezzük programjainkat, előtérbe helyezve az integráció elvének érvényesülését.

Azt gondoljuk, és a már megvalósult programjaink, rendezvényeink során tapasztaljuk, hogy a **közös tevékenységek kontextus- és közösségteremtő ereje** képes áthidalni az emberek közti szakadékokat, és nyitottá, elfogadóvá teszi őket. Érzékenyítő és jogtudatosító küldetésünk során szívesen alkalmazunk **nem-formális tanuláshoz kapcsolódó módszereket az emberi jogi nevelés és az esélyegyenlőségi szemléletformálás terén**, mind a társzakmák képviselőivel, mind fiatalokkal, gyermekekkel végzett munka során.

Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: 72/210-794, 20/4334403
E-mail: eselyhazpecs@gmail.com

A program a Nemzeti Erőforrás Minisztérium támogatásával, továbbá a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet közreműködésével, a „Megyei Esélyegyenlőségi Iroda- Esélyek Háza működtetése és esélyteremtő programok támogatása (OEH -MESI-11)" című pályázat keretében valósul meg.

További információ és jelentkezés:
Koska Éva
eselyhazpecs@gmail.com,
+3672/210794,+3620/4334403

Szent Márton Caritas Alapítvány

Az Alapítvány 2000 tavaszán jött létre azzal a céllal, hogy az Alsószentmártonban évek óta sikeresen működő sokrétű szociális, karitatív és közösségfejlesztő tevékenységeknek intézményi hátteret biztosítson, valamint sikeresen működő programjait - kibővítve és továbbfejlesztve - kiterjessze **Dél-Baranya** más halmozottan hátrányos helyzetű, főként cigányok által lakott településeire. *A apítványunk felekezeti hovatartozástól és politikai meggyőződéstől függetlenül segíti a rászorulókat*.

Alapítványunk céljai:

- A térségben élő, alacsony érdekérvényesítési képességekkel rendelkező, a társadalom perifériájára szorult csoportok – cigányok, tartósan munkanélküliek, veszélyeztetett fiatalok – társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése, hatékonyabbá tétele.
- A halmozottan hátrányos helyzetű térség lakosainak szociális, egészségügyi és kulturális segítése.
- Mozgó jogsegély- és szociális tanácsadó szolgálat működtetése az érintett térség falvaiban.
- Alternatív oktatási programokkal a cigány fiatalok tanulás révén történő társadalmi integrációjának elősegítése.
- Kapcsolattartás a társadalom perifériáján élő családok gyermekei és az őket nevelő, oktató, segítő intézmények, társadalmi szervezetek között.

Programjaink

I. Oktatási programok
  - I.1. Tanoda Hálózat működtetése Dél-Baranyában
  - I.2. Tehetséggondozó programok külső partnerek bevonásával (művészeti és színházi nevelés)

II. Szociális és karitatív programok
  - II.1. Ingyenkonyha
  - II.2. Szociális segítő szolgálat
  - utcai szociális munka
  - tanácsadás, ügyintézés
  - egészségügyi prevenció
  - természetbeni krízistámogatások
  - adományok
  - lelki gondozás, életvezetési tanácsadás
  - II.3. Anonym örökbefogadás

III. Közösségépítő programok
  - III.1. Közösségi Házak működtetése Dél-Baranyában
  - III.2. Gyermek és ifjúsági szabadidős klubok (sport, lovaglás, kirándulás, kézművesség, zene, tánc, stb.)
  - III.3. Hagyományőrző tevékenységek
  - III.4. Rendezvények
  - III.5. Nyári táborok

IV. Antidiszkriminációs programok
  - IV.1. Mozgó jogsegélyszolgálat
  - IV.2. Akkreditált pedagógusképzés
  - IV.3. Továbbképzési programok, tréningek

Az alapítvány elnöke:
Lankó József, római katolikus lelkész
30-940-9000, ☎ 36-72-569-004
fax:36-72-569-005
E-mail: lankoj@freemail.hu

Programmenedzser, programigazgató:
Békési Andrea, szociálpolitikus
30-41-10-468
E-mail: szmca@freemail.hu

ESÉLYEK HÁZA
Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

caritas hungarica

ÁLOM ÉS VALÓSÁG GYEREKSZEMMEL

Az Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény, az Egyenlő Bánásmód Hatóság és a Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány közös kiállítása a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza szervezésében.

Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)
A kiállítás 2012. február 23. és március 13. között, hétköznapokon 8 és 19 óra között látogatható.

·IGAZGYÖNGYÖK

A beretyóújfalu Igazgyöngy Alapítvány, 2000. óta működteti művészeti iskoláját. Tanítványaik több mint 60%-a hátrányos helyzetű. Legfontosabb céljuk, hogy a művészeti nevelés eszközével segítsék a diákok személyiségfejlődését, hátrányaik kompenzálását. Foglalkozásaik igazi, alkotó jellegű műhelyfoglalkozások, ahol az egyéniség és az identitás felvállalása, az önkifejezés áll a középpontban. A művészetet megpróbálják a lehető legtöbb szálon kapcsolni az élethez, hogy meghatározó elemként épüljön be a gyerekek személyiségébe. Tanítványaik rendkívül sikeresek a hazai és nemzetközi gyermekrajzpályázatokon, évente 400-500 díjat hoznak el a világ minden pontjáról. Pedagógusaik rendszeres meghívottjai hazai és nemzetközi szakmai rendezvényeknek.

·ELŐBEN A JÁTSZÓTÉRRŐL

A kiállítás anyaga az Egyenlő Bánásmód Hatóság 2010-ben, TÁMOP 5.5.5./08/01 - A diszkrimináció elleni küzdelem projekt keretében meghirdetett - esélyegyenlőség gyerekszemmel témakörű - ifjúsági akciójára érkezett képzőművészeti alkotásokat tartalmazza. Az alkotók 8 és 18 év közötti diákok, akik a grafika és a festészet formanyelvén fejezték ki a hátrányos megkülönböztetéssel kapcsolatos gondolataikat, érzéseiket.

·VIDÉKI MŰVÉSZET

A Diabelli Alapítvány kozármislenyi, egerági és olaszi gyerekek rajzait és festményeit mutatja be, melyek a műhelyképzések változatos tematikáit, hangulatát tükrözik. Az alkotók sorában jelentős létszámban találhatók hátrányos helyzetű gyerekek, akiknek a színek és formák élménye, életük hétköznapjaiban nem elhanyagolható mértékű többletet jelentenek. Hálájukat munkáikba fektetik. A kiállított képek ezt az érzést közvetítik a nézelődő számára.

További információ és jelentkezés: Koska Éva
eselyhazpecs@gmail.com, +3672/210794, +3620/4334403

EGYÜTTMŰKÖDŐ PARTNEREK:
A Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda – Esélyek Háza projektzáró konferenciája
Nevelők Háza Egyesület
Igazgyöngy Alapítvány és Alapfokú Művészeti Intézmény
Szent Márton Caritas Alapítvány
Diabelli Művészeti és Oktatási Alapítvány
Egyenlő Bánásmód Hatóság

BARANYAI
125 Ft
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VIII. ÉVFOLYAM - 4. SZÁM
2012. ÁPRILIS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁJUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2012. május 15-ig** látható **Farkas Adrienn** Köztes tér című kiállítása.
- **2012. május 16-án,** szerdán 18 órakor nyílik **Isidora Stamatovic** montenegrói festőművész kiállítása. A kiállítás megtekinthető: 2012. május 30-ig

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2012. május 7-ig** látható **Tóth József Füles Fényképek a zártosztályról** című fotókiállítása.
- **2012. május 8-án** nyílik **Mészáros István és Regös István** (MF) fotókiállítása.

A kiállítások megtekinthetők hétköznaponként 9-19-ig

PROGRAM

Május 2-án, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub: Happy Happy
Színes, feliratos, norvég vígjáték, 85 perc, 2010
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Május 2-án, szerdán 17 órakor

Kozári Piroska könyvbemutatója

Május 8-án, kedden 16.30-kor

Népdalok táncban és énekben
vendég: **a Búzavirág nőikar**
karnagy: **Kunváriné Okos Ilona**
NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGA

Május 8-án, kedden 18 órakor

Mészáros István és Regös István (MF)
kiállításának megnyitója
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 9-én, szerdán 18 órakor

2. koncert a Győzelem napja alkalmából
PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG

Május 17-én, csütörtökön 17 órakor

Sétatéri Esték – Sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost
Fémbezárt álom – Zeteny Csukás Zoltán, híres pécsi bádogosmester emlékezete
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Május 15-én, kedden 18 órakor

A 45. Országos Középiskolai Fotókiállítás
Böröcz István, a kiállítás szervezőjének előadása
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 16-án, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub: 8 Nő
Színes, francia-olasz zenés vígjáték, 103 perc, 2002
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Május 22-én, kedden 18 órakor

Min dolgozott az elmúlt évtizedekben?
Lantos Miklóssal beszélgetünk
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 26-án, szombaton 15 órakor

PÉCSI MŰVÉSZKÖR–ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA

Május 29-én, kedden 18 órakor

Fotótechnikai szakmai est
MECSEKI FOTÓKLUB

Május 30-án, szerdán 17 órakor

SANSZ Filmklub: Táncos a sötétben
Színes, magyarul beszélő, dán-német-holland-amerikai-angol-francia-svéd-finn-izlandi-norvég zenés dráma, 140 perc, 2000
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Tisztelt Olvasó,

A tavasz megérkeztével, az elmúlt évekhez hasonlóan, idén is benépesül a Belváros legnagyobb parkja, a Kultúrkert, ahol ismét sokszínű programokkal várjuk az idelátogatókat. A rendezvényeket egyrészt a Nevelők Háza Egyesület szervezi, de lehetőséget adunk, sőt bíztatunk is civil szervezeteket arra, hogy itt tartsák programjaikat.

Április 29-én – a generációk közötti szolidaritás napja alkalmából – az Egyensúlyban Élni Egyesület szervezésében nagyszabású családi nap kerül megrendezésre „Értékünk a család" címmel.

A Barokk Pavilon áprilistól-októberig képzőművészeti kiállításoknak ad helyet, a Pécs-Baranya Művészeinek Társasága szervezésében.

Saját rendezvényeink közül figyelmükbe ajánlom az Olvasóligetet, amely minden korosztálynak kulturális és kikapcsolódási lehetőséget biztosít; a Fűszernövénykertet, amely az ismert és kevésbé ismert fűszernövényeket mutatja be, valamint a „Kedvenc fáink vetélkedőt", melyet az Ökováros-Ökorégió Alapítvánnyal közösen szervezünk.

Április végén nyit a kerthelyiség, ahol nemcsak étellel és itallal várják a betérőket, hanem terveik között szerepel irodalmi estek, komolyzenét népszerűsítő előadások, táncbemutatók, táncházak, családi programok, koncertek és kiállítások szervezése, régiós bor- és pálinkafesztivál, népművészeti vásár, baranyai nemzetiségek estjei, jazz és egyéb élőzenés estek rendezése, valamint a foci EB és az olimpiai játékok közvetítéseinek kivetítése.

Bízunk benne, hogy a kellemes környezet és a sokszínű programok sok érdeklődőt vonzanak.

Hajnal Zsolt
főszerkesztő

TARTALOM

„NEA" – egy új betűszó a civil szervezetek szótárában	4
Nyári programok a Kultúrkertben	6
Elismerés a Civil Közösségek Házának	7
Boldogulj Helyben!	8
Álláskeresők Teaháza	10
Pizza, tea, börtöntörténetek	11
Fejezetek a Széchenyi tér múltjából	12
Bemutatkozik a két évtizedes Határokon Túli Magyarságért Alapítvány	14
Értékünk a család	15
Pályázati ajánló	16
SEGÍTHETÜNK? – Önkéntes Tanácsadói Szolgálat	19

Fűri Ildikó

„NEA" – egy új betűszó a civil szervezetek szótárában

2011. december 5-én elfogadásra került, 2012. január 1-jével hatályba lépett a Civil törvény (**2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról**), felváltva az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvényt, a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvényt, valamint a Nemzeti Civil Alapprogramról szóló 2003. évi L. törvényt. A törvény X. fejezetében az 55.§ -72.§ olvashatunk a **Nemzeti Együttműködési Alap** (NEA) létrehozásáról és működtetéséről. A végrehajtást az **5/2012 (II.13) KIM rendelet** szabályozza.

Mi változott?

A korábbi 8 regionális és 3 szakmai kollégium helyett jelenleg 5 kollégium működik az alábbiak szerint:

Minden kollégiumnak 9 tagja van. Három tagot a civil jelöltállítási rendszeren keresztül

Kollégium elnevezése	Lefedett tevékenységi körök
Nemzeti összetartozás	Az európai integráció és a kárpát-medencei együttműködés, mint a határon túli magyarsággal kapcsolatos nemzetközi tevékenység elősegítése, továbbá a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek, valamint az emberi és állampolgári jogok védelme
Új nemzedékek jövőjéért	A nevelés és oktatás, képességfejlesztés, gyermek- és ifjúsági érdekképviselet, gyermek- és ifjúságvédelem, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, kábítószer-megelőzés, természet- és környezetvédelem
Mobilitás és alkalmazkodás	Az élet és vagyonbiztonság, a közbiztonság, polgári védelem, önkéntes tűzoltás, mentés és katasztrófa-elhárítás, közrend és közlekedésbiztonság védelme, szabadidő, hobbi és sport, a nők és férfiak esélyegyenlőségének védelme
Közösségi környezet	A kulturális tevékenység, közművelődés, tudomány és kutatás, hagyományápolás, audio- és telekommunikáció, informatika, elektronikus hírközlés, szak- és felnőttképzés, ismeretterjesztés, társadalmi párbeszéd, fogyasztóvédelem, a település és közösségfejlesztés területén működő civil szervezetek
Társadalmi felelősségvállalás	Nonprofit szervezeteknek, ernyőszervezeteknek nyújtott szolgáltatások, szakmai és érdekképviselet, adományosztás, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, rehabilitációs foglalkoztatás, hátrányos helyzetű rétegek segítése, egyéb nonprofit tevékenységek területén működő civil szervezetek

választanak meg, három tagot az ágazati szakpolitikai feladatot ellátó miniszter a stratégiai partnerségi megállapodást kötött civil szervezetek ajánlása alapján delegál, három tagot a miniszter saját hatáskörében jelöl ki.

Minden szervezetnek önmagának kell eldöntenie, hogy a létesítő okiratában szereplő tevékenységek alapján melyik kollégiumhoz adja be a pályázatát. A szervezeteknek a működési és a szakmai pályázatokat is ugyanahhoz a kollégiumhoz kell benyújtani. Mivel a szervezetek tevékenysége általában többrétű, így több kollégiumot is megjelölhetnének. Személyes véleményem, hogy a legjellemzőbbet, illetve azt a területet érdemes választani, ahol a szervezet fejlődni, fejleszteni szeretne.

A keretösszeg minden kollégiumnál egyenlő, működési pályázatok esetén kollégiumonként 376 671 883 Ft.

Pályázatot nyújthat be minden olyan civil szervezet, akinek a nyilvántartásba vételéről szóló bírósági határozat **2011. december 31. napjáig jogerőre emelkedett.**

A pályázatokat kizárólag elektronikus úton lehet beadni az EPER-en keresztül. A korábbi évekhez hasonlóan a szervezet képviselője által aláírt regisztrációs nyilatkozatot ismételten be kell küldeni. Ami újdonság, hogy 3000 Ft EPER **költségtérítési díjat** kell fizetni. A pályázatok kezelője a Wekerle Sándor Alapkezelő.

A megpályázható összeg a működési pályázatok esetén 250 000 – 5 000 000 Ft-ig terjedhet. A kollégium természetesen dönthet úgy, hogy az igényeltnél kisebb mértékben támogatja a pályázót. Fontos azonban tudni, hogy ebben az esetben minden egyes költségsorra tervezett összeg arányosan csökken. Azon szervezetek, melyeknek az előző évi bevétele meghaladja az 50 millió forintot, működési célra csak visszatérítendő támogatást igényelhet a NEA terhére.

A költségvetés elkészítésekor nagyon fontos mérlegelni, hogy a megpályázott összeg **10 %-át önerőként** biztosítania kell a szervezetnek, valamint a pályázatok alapvetően **utófinanszírozottak.** A szervezet a pályázattal egyidejűleg benyújthat kérelmet az előfinanszírozásra, melyről a kollégium dönt. A NEA pályázatok esetében formai hiánypótlásra nincs lehetőség, ha a pályázat formai hibát tartalmaz, az Alapkezelő automatikusan elutasítja az igényt.

Fontos változás még, hogy a civil törvény értelmében állami támogatást csak az a szervezet kaphat, aki a számviteli beszámolóját az Országos Bírói Hivatalnál letétbe helyezi. A letétbehelyezést igazoló dokumentumot legkésőbb a szerződéskötésig be kell csatolni az EPER-be.

Ezúton is felhívom a pályázók figyelmét, hogy a pályázat elkészítéséhez nem elégséges a pályázati kiírás, illetve a fenti sorok elolvasása. A pályázati útmutató olyan fontos információkkal szolgálhat, melyek figyelmen kívül hagyása a pályázat elutasítását vonhatja maga után.

Nyári programok a Kultúrkertben

A tavalyi évhez hasonlóan a Baranya Megyei Önkéntes Centrum – Nevelők Háza Egyesület idén nyáron is színes programokkal várja az érdeklődőket a pécsi belvárosban található Kultúrkertben. A kert a helyi közösségi élet egyik fő színtere, így kiváló helyszín a közösséget formáló alkalmak és szórakoztató rendezvények lebonyolítására.

A jó idő beköszöntével ismét elindul a nagy népszerűségnek örvendő Olvasóliget, mely kényelmes pihenési és kikapcsolódási lehetőségeket biztosít mind a fiatalok, mind pedig az idősebbek számára. A gyerekeket különféle játékokkal (kifestők, színezők, kirakó, horgászmedence, gyöngyfűzés, homokozó) várják, a felnőttek pedig kellemes, idilli környezetben beszélgethetnek babzsákfoteleken vagy szőnyegeken üldögélve. Az Olvasóliget felügyeletéről az Önkéntes Centrum önkéntesei gondoskodnak.

Az idei év egyik kiemelt programja lesz egy sakktábla alakú fűszernövénykert kialakítása, melyben különféle ismert és kevésbé ismert növényeket találhatunk majd meg. Az oktatókertként is funkcionáló veteményes lehetőséget biztosít arra, hogy a gyerekek megismerkedjenek a fűszerek világával, valamint bővítsék ismereteiket.

Az ősszel megrendezésre került „Kedvenc fáink vetélkedő" a nagy sikernek köszönhetően idén is folytatódik. Ismételten a Kultúrkertben található, hazánkban honos fákra lehet majd leadni a szavazatokat, a voksolók között pedig ajándékokat sorsolunk ki. A tavalyi évben a legtöbb szavazatot a Páfrányfenyő (Ginko Biloba) kapta, így ez lett a kert legszebb fája. A fa szépségverseny május 19-én a Madarak és Fák Napjának pécsi rendezvényén, a Természetesen Pécs programsorozaton kerül meghirdetésre. A Természetesen Pécs részletes programja az Ökováros-Ökorégió Alapítvány honlapján lesz olvasható.

Ágoston Gabriella
önkéntes
Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Elismerés a Civil Közösségek Házának

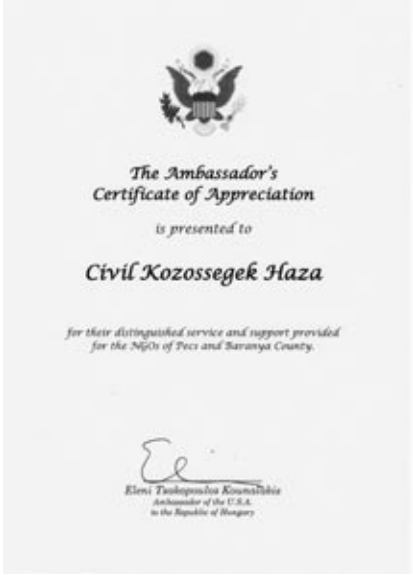
2012. február 29-én városunkba látogatott Eleni Tsakopoulos Kounalakis az Amerikai Egyesült Államok budapesti nagykövete, aki pécsi programja során elsőként a közelmúltban új helyre, a Zsolnay Kulturális Negyedbe költözött Amerikai Kuckót nyitotta meg Páva Zsolttal, Pécs város polgármesterével.

Az amerikai nagykövet az intézmény megnyitása után a több mint hatvan pécsi civil szervezetnek otthont adó Civil Közösségek Házába látogatott, ahol átadta az Aktív Állampolgár Díját Katona Krisztinának, a Murál Morál Mező szakmai vezetőjének.

Az Amerikai Egyesült Államok nagykövetsége januárban indította el új kezdeményezését, melynek keretében „aktív állampolgárokat" ismer el. Az év során a nagykövet szerte az országban olyan magánszemélyeket és szervezeteket tüntet ki, akik azon dolgoznak, hogy pozitív változást hozzanak közösségeikben. Katona Krisztina azzal érdemelte ki a díjat, hogy tevékenysége nyomán az utcai képzőművészet segítségével többnyire hátrányos helyzetű fiatalokból tudott, s tud folyamatosan közösséget építeni.

Ezt követően Eleni Tsakopoulos Kounalakis a nagykövetség elismerő díját adományozta Civil Közösségek Házának a pécsi és a baranyai civil szervezetek kiemelkedő támogatásáért.

Boldogulj helyben!

TÁMOP-5.1.3-09/2-2010-0020.

Tájékoztató a Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza partnerségében megvalósuló programról

A Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza közös programot valósít meg az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával, a szigetvári és a sellyei kistérség 23 településén, 2012. február – 2014. július között.

A „Boldogulj helyben" program célja egy olyan modell kidolgozása, amelyben a halmozottan hátrányos helyzetben élők érdekében ötvözzük és továbbfejlesztjük a szociális, térségfejlesztési és közösségfejlesztési feladatokat, lehetőségeket, módszereket. Az egyéni megközelítés alapján háztartásra szabott fejlesztést nyújtunk a hátrányos helyzetben élő családok számára, a kooperatív tervezés eszközeivel segítjük településfejlesztési stratégiák és települések közötti együttműködések létrejöttét, valamint a helyi aktivitások erősítésével közösségi összefogásokat támogatunk.

A program alapvető, stratégiai céljai:

- A szegénység mélyülésének mérséklése, terjedésének és újratermelődésének megakadályozása.
- Társadalmi és területi hátrányokból fakadó következmények csökkentése.
- A halmozottan hátrányos helyzetben élők társadalmi integrációjának elősegítése, kirekesztettségük megszüntetése.

A programon belül 3 alprogram valósul meg egymással összekapcsolódva, egymást erősítve: egy szociális, egy település- és térségfejlesztő és egy közösségfejlesztő alprogram. Az egyes alprogramok többféle tevékenységet, szolgáltatatást foglalnak magukba. Ezek közül néhányat szeretnénk az alábbiakban bemutatni.

A szociális alprogram keretében többek között az alábbi tevékenységek valósulnak meg:

A háztartási állapotfelmérés során felkeresünk 140 családot, a települési és a kisebbségi önkormányzatok ajánlásával, a falugondnokok segítségével és beszélgetést folytatunk az egy háztartásban élőkkel. Ennek eredményeképpen megszületik 140 háztartás helyzetelemzése.

Háztartásfejlesztési tervek készülnek 80 kiválasztott háztartásra, melyek tartalmazzák a családok helyzetéből kiinduló fejlesztési célokat, a célokhoz rendelhető eredményeket és ezek elérését szolgáló tevékenységeket, feladatokat. A háztartásfejlesztési tervek alapvető célja, hogy reális elmozdulási lehetőséget mutasson a családok számára az önálló életvitel megteremtése felé, munkavégzési alternatívákat, illetve életvezetési támogatásokat nyújtva.

A háztartásfejlesztési tervek végrehajtása során a családsegítők, családgondozók és a falugondnokok 12 hónapon keresztül működnek együtt annak érdekében, hogy a családok azt a segítő támogatást kaphassák meg, ame-

lyik a legnagyobb eséllyel szolgálja életminőségük kedvező változását.

Önálló életvezetésre felkészítő klubokat szervezünk, amelyek témáit a háztartási állapotfelmérések és a fejlesztési tervek alapján a célcsoporttal közösen határozzuk meg. Az előzetes információgyűjtések alapján valószínűsíthető tématerületek a következők: adósságkezelés, családi gazdálkodás, önellátás, családon belüli együttműködések, egészségfejlesztés, tanulássegítés, ifjúsági klub.

Családfenntartó életpályatervek elkészítése történik annak érdekében, hogy további támogatási lehetőségeket nyújtsunk, immár közvetlenül a munkaerőpiac irányába történő előrelépésen keresztül. A program előkészítése során kiemelt hangsúlyt kapott a munkavégzés lehetőségének megteremtése. Az életpálya-tervezéssel azt szeretnénk biztosítani, hogy a munkát kereső igénye és a munkalehetőségek találkozzanak, ezáltal megteremtődjön a munkavégzés lehetősége.

Egyéni és csoportos munkaerő-piaci tanácsadásokat nyújtunk annak érdekében, hogy a munkavállaláshoz és a munkavégzéshez szükséges kompetenciák megszerzésére irányuló feladatokat és az egyén munkaerőpiaci célkitűzéseit minél hatékonyabban támogathassuk.

A térségfejlesztési alprogram keretében többek között az alábbi tevékenységek valósulnak meg:

Települési fórumokat szervezünk mind a 23 településen, amely nyitott valamennyi lakos számára. A fórumok célja egyrészt, hogy megismerjük és összegyűjtsük a szegénység települési/térségi okait, feltárjuk a fejlesztési törekvések kritikus pontjait, gátló tényezőit. Másrészt a helyzetelemzésekből kiindulva a 23 településen a mélyszegénység települési összefogással való mérséklésének 23 akciótervе készül el.

Tematikus műhelyeket hozunk létre a több települést is érintő fejlesztési elképzelések továbbvitelére. A tematikus műhelyek célja a települési fórumok által meghatározott, több települést is érintő fejlesztési elképzelések részletes kidolgozása, program- és projekttervek készítése. Az előkészítés alapján valószínűsíthető lehetséges tematikus műhelytémák: gazdaságfejlesztés, egészségfejlesztés, oktatásfejlesztés, humán infrastruktúrafejlesztés, önszerveződés fejlesztése, prevenciós műhely.

A közösségfejlesztési alprogram keretében többek között az alábbi tevékenységek valósulnak meg:

Közösségi műhelyeket szervezünk, amelyek célja a települési fórumok keretében kitalált közösségi akciók, ötletek gondozása. A közösségi műhelyekben kidolgozott projekttervekhez támogatást nyújtunk a projektgazdáknak települési közösségi akciók lebonyolításához. Minden településen legalább 2 akció/program valósul meg támogatással, vagy közösségi összefogásból.

A programban résztvevő 23 település: Almamellék, Bánfa, Bogdása, Boldogasszonyfa, Botykapeterd, Csebény, Csertő, Dencsháza, Drávafok, Gyöngyösmellék, Katádfa, Kisaszszonyfa, Kistamási, Magyarmecske, Merenye, Molvány, Nemeske, Pettend, Rózsafa, Szentegát, Tótszentgyörgy, Várad, Zádor

Partnereink a programban a 23 település önkormányzata, a kisebbségi önkormányzatok, illetve a szigetvári és a sellyei családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai.

Pontyos Tamás
szakmai vezető

Szervezet neve: Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete
Címe: 7966 Bogdása, Kossuth L. u. 103.
Tel.: 06/73-352-057
E-mail:bmfalu@h-wnet.hu
www.baranyafalu.hu

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Álláskeresők Teaháza

„Lépésről-lépésre" családkísérési és alternatív munkaerő-piaci program Pécs városában TÁMOP-5.3.1-C-09/2-2010-0032

A „Lépésről-lépésre" program megvalósítását az Ifjúságért Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. 2010 augusztusában kezdte meg, azzal a céllal, hogy a Pécsen élő, alacsony foglalkoztatási eséllyel rendelkező embereknek segítséget nyújtson – komplex szolgáltatások biztosításával – a munkaerő-piaci és társadalmi (re)integráció folyamatában.

A projekt keretében a bevont egyének képességei kerülnek fejlesztésre az egyéni és csoportos szociális munkamódszerek alkalmazásával (munkaerő-piaci tanácsadás, családkísérés, képzések és tréningek: munkaerő-piaci tréning, tanulástechnikai tréning, családokat segítő komplex képzési program), azokra a kulcskompetenciákra fókuszálva, melyek a társadalmi (re)integráció során fontosak, de a bevont célcsoport esetében hiányosak.

Álláskeresők Teaháza önsegítő csoportfoglalkozások 2012 januárjától – havi rendszerességgel – zajlanak a projekt végéig (2012. július). A szolgáltatás kiemelt célja az egyéni tanácsadásokon, ill. képzésekben részt vett embereknek közösségi színteret biztosítani, elősegíteni önsegítő csoporttá formálódásukat.

A teaház módszere a tagok informális tapasztalatcseréjét hivatott megosztani, feldolgozni szakmákról, a munkanélküliségről, az álláskeresésről. A családias légkörű foglalkozások segítséget kínálnak a kapcsolatok építésére, az aktuális munkaerő-piaci információk begyűjtésére, valamint arra is, hogy munkára alkalmas állapotba kerüljön az ügyfél, készségekkel, képességekkel, tudással megerősödve jusson ki a munkaerő-piacra, vagy más alternatíva felé. A teaház tehát nem csak a saját élmény feldolgozása, hanem a társadalmi, munkaerő-piaci (re)integrációhoz szükséges alap készségek, képességek kialakítása, fejlesztése, felkészítés, gyakorlati tapasztalatszerzés a csoportban való működéshez, annak érdekében, hogy csoportos összejövetelek után egy fenntartható, valódi önsegítő klubként működjön, funkcionáljon tovább a közösség.

„Lépésről-lépésre" családkísérési és alternatív munkaerő-piaci program Pécs városában
TÁMOP-5.3.1-C-09/2010-0032

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

PIZZA, TEA, BÖRTÖNTÖRTÉNETEK – ÖNSEGÍTŐ CSOPORTTAL SEGÍT A T.É.T.

Önsegítő csoportban cserélnek tapasztalatot pártfogó felügyelet alatt álló baranyai bűnelkövetők. Miután 18-an elvégezték a „Tudás-Érték-Tapasztalat" (T.É.T.) integrációs program kínálta szociális kompetencia-fejlesztő tréninget, havonta találkoznak egymással és segítőikkel Pécsett. Az önsegítő csoport 24 hónapon át, a projekt végéig várja a bűnelkövető életmódjukkal felhagyni kívánó pártfogoltakat.

Kötetlen beszélgetés egy nagy pizza és almás-fahéjas tea mellett – ilyen egy önsegítő klub a T.É.T.-ben. Efféle körülmények között a pártfogoltak percek alatt megnyíltak, őszintén meséltek még a börtönbéli tapasztalataikról is. - Ha mégegyszer be kellene vonulnom a sittre, megbolondulnék! - mondja egy 20 éves fiatal. – Soha többé nem szeretném „bentről" sóvárogva nézni a nyarat! A két és fél év alatt a legrosszabb az volt, amikor ott találkoztam a szintén büntetését töltő bátyámmal. A legdühösebbnek akkor éreztem magam, amikor három teljes napot állva szenvedtem végig a fogdában. A legszebb pedig az volt, mikor szabaduláskor újra belebújhattam a civil ruhámba.

A fiatalember azt mondja, mostanra már komolyan átértékelte az életét, és ezt többek között a T.É.T.-nek köszönheti. Már az egyhetes önismereti tréningen is sok hasznos dolgot tanult. Ha pedig elég kitartó, nyárra akár OKJ-s szakmát is szerezhet - ő konyhai kisegítő szeretne lenni, addig pedig szorgalmasan eljár az önsegítő csoport találkozásaira.

- Hagyjuk őket kibontakozni! Hagyjuk, hogy ők irányítsák a beszélgetést. Szeretnénk, ha megtanulnák: e négy fal közé bármilyen témát, történetet behozhatnak, és az itt is marad! – magyarázza Csizmadia Ildikó ifjúságsegítő, a csoport egyik vezetője. – Másodszor vagyunk itt, s meglepve tapasztaltuk, hogy a pártfogoltak már az első alkalommal mennyi mindent megosztottak egymással és velünk. Bizalmi kapcsolat alakul köztünk – ezt mutatja az is, hogy az első foglalkozás után itt maradtak, s a csocsózásba minket is bevontak.

Vata Jolán szociális segítő, a másik vezető azt emeli ki, hogy a résztvevők itt közösséghez tartoznak, amelynek tagjai megértik egymás gondjait: - Az ún. sorsazonos egyének irányított körülmények között beszélgetnek közös problémájukról – jelen esetben a bűnelkövetésről és annak következményeiről. A társak által elmondottakat a saját történetükre vetítik le, így egymást segítik egyéni megoldásokhoz.

A T.É.T. integrációs program célja, hogy a bűnelkövetők sikeresen visszailleszkedjenek a társadalomba. A 109 millió forintos TÁMOP-támogatás révén a szakmai stáb 32 hónapon át segíti a pártfogoltakat, hogy azok felhagyjanak törvénytelen életmódjukkal, megváltozzanak, idővel munkába álljanak. A program célja továbbá az is, hogy a peremre szorultak és a társadalom ne kölcsönösen ellenségesen viszonyuljanak egymáshoz.

További információ:
Nagy Szidónia projektmenedzser
Tel.: 72 211 134, 70 52 77 665; Email: nagy.szidonia@tetthely.net.
Az Ifjúságért Egyesület (kedvezményezett) weboldala: www.ifjusagertegyesulet.hu.
A Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. (konzorciumi partner) weboldala: www.tetthely.net.
A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont (konzorciumi partner) weboldala: www.ddrfk.hu.

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencesek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projektek az Európai Unió támogatásával valósulnak meg.

Trebbin Ágost

Fejezetek a Széchenyi tér múltjából

Amióta fiatalemberként elolvastam Vörös Márton: A Széchenyi tér regénye c. számomra igen érdekes információkat tartalmazó helytörténeti munkáját, él bennem a vágy, hogy minél többet tudjak meg szeretett városunk főteréről.

Mint már annyiszor, most is a Tudásközpont Helytörténeti Osztályán talált dokumentációs anyagok sietettek segítségemre. A régi elsárgult lapokat olvasva több érdekes anyag került elő.

Az egyiket dr. Cserkúti Adolf, egykori megyei főlevéltáros írta „A Széchenyi tér régi képe" címmel (Pécsi Napló, 1916. október 29.), a másikat dr. Fejes György „Baranyavármegye régi székháza" címmel (Dunántúl, 1928. december 25.) jelentette meg.

A fentieken kívül ide idézném Bezerédy Győző neves várostörténészt is, aki így ír a város főterének múltjáról:

„A városba négy irányból, négy kapun lehetett jutni. A négy főút középütt találkozott, ahol két szabálytalan formájú tér alakult ki. Nem kell felületes szemlélőnek lenni ahhoz, hogy észrevegyük: itt nem egy, de két térről van szó, egy „alsó térről" és egy „felső térről". A középkorban még inkább így volt ez, ugyanis a török kiűzéséig a mai Szentháromság szobor és megyei Tanácsháza között még egy háztömb volt s ennek következtében a két teret egy utca kötötte össze. Ezt az utcát a török időkben Négycsatornya utcának nevezték. Valószínűleg a XVI. századi defterekben említett Piac utca is ugyanez." (Bezerédy Győző: Pécs Széchenyi tér, Baranyai Műemléki Füzetek 2.)

A „felső tér" közepén állt a középkori Szent Bertalan templom, melyet Gázi Kászim pasa pompás dzsámivá építtetett át 1543-1546 között. A dzsámihoz vallási rituális kiegészítőként fürdő is tartozott. Mindkettőről Evlia Cselebi, városunkban járt török világutazó – keleti cikornyás, kicsit eltúlzott – úti beszámolójából nyerhetünk képet.

Történelmi sétánk során mi is ezt a „felső teret" járjuk körül. Utunk a keleti oldalról indul.

„A megye első háza, mely török fürdő volt, a Széchenyi tér északkeleti sarkán, a mai kir. tábla helyén állott. Mikor a megye megkapta ezt a török fürdőt, átalakította, de nem a megyei hivatalok és közgyűlések helyének, hanem a vármegyei rabok börtönének, s akkor hozták ide azokat a rabokat, kik addig a püspöki várban voltak elzárva. Mintegy 30 évig megyei börtönül szolgált ez az épület, míg 1731-ben fel nem épült a megyeház, később az új börtönhelyiség." (Dr. Fejes György.)

Az egykori fürdő romos épületét, a hozzátartozó telekkel együtt 1780-ban a vármegyei hatóságok a városnak adományozták. A város

szemlátomást nem nagyon tudott mit kezdeni a lepusztult épülettel.

„A város egy nagyobb szabású épületet tervezett a megszerzett török fürdő helyén. Sajnos azonban még a szabadkirályi városok sorába való jutása sem valósította meg a szép tervet. A város a szegénységre való hivatkozással Szeifert József polgármestersége alatt 1786-ban elárverezte a török fürdőt 630 négyszögölnyi telkével együtt. A nyilvános árverésen Petrovszky Zsigmond vette meg az épületet 1340 forintért. És ettől kezdve több gazdát cserélt Baranyavármegye első háza, a régi szép török fürdő." (Dr. Fejes György.)

1804-ben Hegedüs György táblabíró vette meg a romokat. Első dolga ezek végleges elbontása volt, helyére díszes palotát építtet. A következő tulajdonos 1814-ben gróf Nitzky János császári és királyi kamarás lett. A reformkorban (1836. évben) már a pécsi Polgári Kaszinó egylet, (Bürgerliche Gesellschaft) tulajdonában volt a ház.

Ezután egy üres telek következett, majd Birichich Antal kereskedő és városi tanácsnok háza (kb. 1710). Hosszabb pereskedés után azonban ezt a házat 1777-ben a város megkapta, amelybe a „régi" plébánia költözött.

A régi plébánia és a Polgári Kaszinó közötti üres telekre 1837-ben új emeletes plébániaházat építtetett a város.

A régi plébániaház alatt, a főtér keleti oldalán meglehetősen rendezetlen állapotok uralkodtak, ahol néhány kisebb szilárd épület mellett (főstrázsamester háza, bazár épület a mázsálóval) apró deszkabódék álltak.

„A piactér keleti oldalának rendezését a város 1845-ben látta szükségesnek. Ekkor a volt Nitzky-ház déli sarkától egyenes vonalat húztak le a főutcáig, miáltal 685 négyszögöl eladásra szánt területet különíttek el. Dollinger Károly polgármester az ekként kijelölt térséget azon év jan. 10-én elárverezte. Littke Lőrinc a fő utca sarkán, a legértékesebb helyen 61 négyszögöles parcellát vett 7341 forintért 16 krajcárért pengő pénzben és erre építette a most u.n. Zsiga-házat. Efölött Zsolnay Miklós kereskedő két egyenlő nagyságú telket vásárolt egyenként 79, összesen 158 négyszögöl kiterjedéssel 7260 forint 22 krajcárért s ezen épült az a két piaci Zsolnay-ház, mely jelenleg a központi takarékpénztáré." (Dr. Cserkuti Adolf)

1844-ben a város eladta a régi és új plébánia házakat, ezek helyén épült azután fel 1845-46 -ban a pécsi Nádor Szálloda.

A főtér nyugati oldalának a leírása már egyszerűbb feladat.

„A házsor lent a Czindery-háznál kezdődik. Kétszáz év előtt Passadi Péter pellérdi uraságé volt ez a ház. Idővel nemcsak a pellérdi uradalom, hanem e ház is a nagyatádi Czinderyeké lett és mint vendégfogadóban benne szállt meg II. József császár is pécsi látgatása alkalmával. Czinderyék a siklósi külvárosban nagy kiterjedésű szép fundusokkal rendelkeztek, azonban a hatalmas vagyon birtokában is eladósodtak." (Dr. Cserkuti Adolf)

„A Czindery-ház és gimnázium közt a Cséby-házat mutatja a kép. Itt valamikor a püspöki prefektus rezideált: Eszterházy Pál gróf püspök a házat 1783-ban eladta Erdődy András nevű prefektusának, kinek leányát: Erdődy Szimforzát nőül vette nagyszigeti Szily Ferenc és ezeknek Teréz nevű leányát Cséby Ignác megyei aljegyző vette el. Így kapta a ház a Cséby nevet.

A fenti két ház helyén (amelyeket 1895-ben bontottak le), áll a Pécsi Takarékpénztár monumentális palotája.

A mai Nagy Lajos Gimnázium déli kapujának helyén erős, széles talpú támasztópillérek nyúltak föl egészen a második emeleti ablaksor alá. Tanárok és tanulók az épület közepén levő kiskapun jártak ki-be és efölött a háztetető gerincén foglalt helyet az iskolai harangtorony. A gimnáziumot a templommal összekötő boltíves fedett folyosó a további kilátást elzárta." (Dr. Cserkuti Adolf)

Az általam írt rövid tanulmányban vázolt néhány várostörténeti érdekesség nagyobb publicitást érdemelne. Nekem most ennyire volt lehetőségem.

Bemutatkozik a két évtizedes Határokon Túli Magyarságért Alapítvány

A Határokon Túli Magyarságért Alapítvány 2012-ben jubileumi programsorozattal ünnepli létrehozásának huszadik évfordulóját. A legnagyobb volumenű rendezvény, a Határon Túli Magyarok Fesztiválja mellett tudományos konferencia, előadások és kiállítások várják az érdeklődőket.

A Kuratórium négy alapító tagja, dr. Bihari Lajos, Bokor Béla, Csörgits József, és Mézes Rudolf az 1980-as évek eleje óta ápoltak határon átívelő kapcsolatokat. Emlékművek állításával, kulturális rendezvények, megemlékezések szervezésével, és háborús menekültek segítésével támogatták akkor még elsősorban a jugoszláviai magyar közösségeket. A hivatalos szervezeti keretek megteremtését 1992-ben a jugoszláviai háború tette egyre sürgetőbbé, hogy evvel is több lehetőség adódjon a határon túl élő magyarság segítésére.

2001-ben az alapítvány lehetőségei még inkább kiszélesedtek. A Baranya Megyei Önkormányzat és Pécs Megyei Jogú Város támogatásával megnyílt a Pannon Magyar Ház, amely bensőséges közösségi tereivel a kulturális élet közkedvelt színterévé vált.

Meggyőződésünk, hogy pártpolitikai megfontolások a legjobb esetben is csak felemás eredménnyel kecsegtetnek, ezért ezeken felülemelkedve, az összmagyarság érdekeit szem előtt tartva kell dolgoznunk. Saját eszközeinkkel azért teszünk, hogy a magyar társadalom valóban anyaként forduljon elszakadt családtagjai felé, figyelemmel kísérje gondjaikat és sikereiket, és szükség esetén a legmegfelelőbb módon segítse őket.

Az egyoldalú segítségnyújtás helyett ma már hálózatszerű partneri együttműködésben gondolkodunk, hiszen az elmúlt két évtized alatt sorra alakultak és erősödtek meg a magyarság kulturális, érdekvédelmi intézményei és szervezetei. Ehhez az együttműködéshez nyújt szilárd alapot a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal, amelynek az alapítvány 2012 januárja óta tagja.

Elsődleges feladatunknak tekintjük, hogy szoros kapcsolatot tartsunk a magyar közösségekkel, valamint közös fórumokat, bemutatkozási lehetőségeket teremtsünk számukra. A Pannon Magyar Ház egyfajta „postaládaként" különböző jellegű és szellemiségű programokat fogad be, amelyen hazai és határon túli résztvevők találkoznak, aktuális kérdéseket vitatnak meg, megismerkednek egymás művészeti életével. Minden év májusában megrendezzük a *Határon túli magyar képviselők és civil szervezeti vezetők találkozó*ját, valamint szeptember folyamán a *Határon Túli Magyarok Fesztivál*ját, amely 1991 óta a Kárpát-medencei magyarság egyik legnagyobb kulturális seregszemléjévé nőtte ki magát.

Az alapítvány munkáját a két évtized során oly sok anyaországi és határon túli civil szervezet, intézmény és önkormányzat segítette, hogy szinte lehetetlen volna valamennyiük felsorolása. A jubileum alkalmából ezúton is köszöntjük partnereinket, és köszönetet mondunk elhivatott és önzetlen munkájukért.

2012.04.29. VASÁRNAP 14:00-18:00

Civil Közösségek Háza, Szent István tér 17.

EGYENSÚLYBAN élni Egyesület

Értékünk: A család

Szeretettel várunk a Generációk Közötti Szolidaritás Világnapja alkalmából megrendezésre kerülő családi napunkra minden érdeklődőt!
Kicsit-nagyot, bölcsődést és kisiskolást, anyukát, apukát, nagymamát és nagypapát…

Véradás 17óráig

Előadások és kerekasztal beszélgetések

Interaktív foglalkozások

17 ÓRÁTÓL CREEP Acoustic koncert

Hordozókendő bemutatása

BELÉPÉS INGYENES

- Élőkönyvtár
- Könyvajánló
- Standok
- Régi és új játékok kipróbálása
- Szülő lettem – társasjáték
- Szociopoly – Gazdálkodj, ahogy tudsz!
- Érzékenyítő és Ökotudatos játszóház
- Mit játszanak a fiatalok a számítógépen?

Találjatok minket a -on is vagy az egyensulybanelni@gmail.com-an

A program védnöke:
Ratgéberné Csák Magdolna
150-szeres válogatott kosárlabdázó

Együttműködő partnereink:

Levendula Női Alkotó Műhely (LUNA) és az Esztergár Lajos Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Támogatóink :

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS a Társadalmi Megújulás Operatív Program Iskolai Tehetséggondozás című pályázatához TÁMOP - 3.4.3-11/2

A konstrukció alapvető céljai:

- a tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás, továbbá az esélynövelést szolgáló tehetséggondozás támogatása,
- az iskolai tehetséggondozás feltételrendszerének fejlesztése, a pedagógusok szakmai-módszertani felkészítése a tehetségazonosításra, tehetség-felismerésre, tehetségsegítésre,
- a szakmaszerzésben eredményes és tehetséges tanulók segítése, a tanulók kreativitását és alkotóképességét fejlesztő szakemberekkel való együttmunkálkodásának biztosítása, vagy a szakmaszerzésben kiválóan teljesítő tanuló egyéb képességeinek, más területen történő lemaradásának segítése, gyenge oldalának fejlesztése.

Támogatás mértéke: 100%

Támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás

Rendelkezésre álló forrás: A pályázat meghirdetésekor az elszámolható közkiadásokra rendelkezésre álló keretösszeg 960 000 000 Ft.

Támogatás összege: A jelen pályázat keretében igényelhető támogatás összege legalább 5 millió Ft, de legfeljebb 20 millió Ft lehet.

Pályázat benyújtásának határideje: 2012. április 15. – 2012. május 15.

Pályázók köre: A pályázatra a költségvetési szervként vagy non-profit gazdálkodó szervezetként működő, az 1993. évi LXXIX. törvény szerinti, jogi személyiséggel, OM azonosítóval rendelkező nevelési, oktatási intézmények, VAGY – amennyiben nem rendelkeznek jogi személyiséggel – a nevelési-oktatási intézmények fenntartói; a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény szerinti közgyűjteményi intézmények közül a könyvtárak; nonprofit szervezetek, ezen belül egyházak és egyházi intézmények, illetve alapítványok.

Támogatott tevékenységek:

A támogatható tevékenységek részben kötelezőek, részben választhatóak.

1.) Pedagógusok tehetséggondozással, tehetség-tanácsadással kapcsolatos továbbképzése.
2.) Tehetségazonosítást, tehetség-felismerést, tehetségsegítést és tehetség-tanácsadást lehetővé tevő programok szervezése, megvalósítása.
3.) Tehetséges és eredményes tanulók támogatása (többek között a tanulás/szakmaszerzés és az utánpótlás/élsport összeegyeztetésével).
4.) Tanítási szünetre szervezett, valamint a tanítási szünetben megvalósított tehetséggondozó programok.
5.) Tehetségsegítő együttműködések kialakítása, térségi hálózatba szerveződésük elősegítése.
6.) Tanulmányi versenyek megszervezése, lebonyolítása (iskolai egyéni, vagy csapat; iskolai, területi fordulós, egyéni, vagy csapat; területi internetes/levelezős és személyes megjelenésű egyéni, vagy csapat).
7.) A versenyeken kiemelkedő eredményeket elérők (tanulók és pedagógusok) bevonása az egymásra épülő tehetségsegítő regionális-, megyei-, körzeti programokba.

A pályázati kiírással kapcsolatos további dokumentumok a www.ujszechenyiterv.gov.hu, vagy a www.nfu.hu/doc/5 honlapról tölthetőek le. További felvilágosítás az ujszechenyiterv@nfu.gov.hu e-mail címen, illetve a 06-40/638-638 telefonszámon kapható.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS a Társadalmi Megújulás Operatív Program A munka és a magánélet összehangolását segítő helyi kezdeményezések A rugalmasságot növelő helyi, innovatív kezdeményezések támogatása c. pályázathoz

Kódszám: TÁMOP-2.4.5-12/3 Konvergencia régiók

Támogatás mértéke: 100%

Támogatás formája: Vissza nem térítendő támogatás

Rendelkezésre álló forrás: A pályázat meghirdetésekor az elszámolható közkiadásokra1 rendelkezésre álló keret összeg a konvergencia régiókban (Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Nyugat- Dunántúl, Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl) 1 000 000 000 forint.

A konstrukció keretében az ESZA és ERFA alapok közötti átjárhatóság alapján az ERFA típusú tevékenységek fedezetére az elszámolható költségek összegének maximum 10%-a, azaz legfeljebb 100 000 000 forint fordítható.

Támogatás összege: A jelen pályázat keretében igényelhető támogatás összege: legalább 10 millió Ft, de legfeljebb 50 millió Ft lehet.

Pályázat benyújtásának határideje: 2012.05.01. – 2012.06.01.

Pályázók köre: A helyi működés kulcsfontosságú szereplői, az önkormányzat és intézményei (pl. helyi oktatási és művelődési intézmények, szociális ellátást végző és szolgáltatást nyújtó intézmények, szervezetek, felnőttképzési intézmények stb.), továbbá a helyi közösségben érdekelt, a közösségi célokért tenni tudó és tenni akaró vállalkozások és non-profit szervezetek pályázhatnak.

Az adott településen lévő olyan intézmények, amelyek nem önálló gazdálkodásúak, a fenntartójukon keresztül pályázhatnak. A fenntartó intézmény projektjébe bevonhatja az intézményeit, a fejlesztéseket az intézményekben is végrehajthatja.

Jelen pályázati kiírásra csak a konvergencia régiók (Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Dél-Alföld, Nyugat-Dunántúl, Közép-Dunántúl, Dél-Dunántúl) területén megvalósuló pályázatok nyújthatók be.

A pályázat célcsoportja: Az adott településen/kistérségben élő lakosok, akik a projekt megvalósításának területén élnek. További célcsoport az adott településre/kistérségbe utazók.

Támogatott tevékenységek: Az alább felsorolt tevékenységek és tevékenység-csoportok nem kizárólagosak, céljuk az iránymutatás, az ötletadás és az orientálás.

1. Előkészítő, megalapozó tevékenységek:

1.1. Részletes és tényleges helyi igényeket felmérő szükségletfelmérés, helyzetfeltárás

2. Tevékenység-csoportok

2.1. Helyi szövetségek kialakítása/kötése/támogatása;

2.2. A helyi szociális infrastruktúra működésének összehangolása és az intézmények közötti együttműködés megerősítése helyi szinten.

2.3. Helyi együttműködések kialakítása és megerősítése gyermekek és gondozásra szorulók munkaidő alatti ellátásával és felügyeletével.

2.4. Új típusú munkakörök kidolgozása.

2.5. Nyitvatartási- és ügyintézési idők racionalizálása, várakozási idők csökkentése.

2.6. Felhasználóbarát szolgáltatásnyújtás kialakítása, szolgáltatások igénybevételének racionalizálása.

2.7. A munka és a magánélet összehangolását segítő lakossági általános informálás.

2.8. Család-, felhasználóbarát hivatalok/intézmények kialakítása.

2.9. Felhasználóbarát települési környezet fejlesztése.

2.10.Közlekedés összehangolása a munkaidővel/tanulással, az intézmények nyitva tartásával.

3. Kapcsolódó, önmagukban nem választható tevékenységek:

3.1. Kommunikációs tevékenység.

3.2. A projekt céljaihoz, a végrehajtáshoz kapcsolódó szolgáltatás (jogi, pénzügyi, mérnöki, szakértői) igénybevétele.

3.3. Közbeszerzéshez kapcsolódó tevékenységek (előkészítéshez is).

3.4. Projektmenedzsment.

3.5. Tájékoztatás, nyilvánosság biztosítása.

A pályázati kiírással kapcsolatos további dokumentumok a www.ujszechenyiterv.gov.hu, honlapról tölthetőek le. További felvilágosítás az ujszechenyiterv@nfu.gov.hu e-mailcímen, illetve a 06-40/638-638 telefonszámon kapható.

PLURAL+ 2012 címmel, az Egyesült Nemzetek Civilizációk Szövetsége (UNAOC) és a Nemzetközi Migrációs Szervezet (IOM) videó pályázatot hirdet migráció, diverzitás és szociális befogadás témakörökben.

Pályázhatnak 9-25 éves korú fiatalok vagy fiatalokból álló csoportok.

A videók hossza max. 5 perc lehet, DVD-n vagy fájlmegosztó oldalon keresztül (MediaFire, YouSendit) lehet beküldeni.

Határidő: 2012. július 1.

Fődíj: három kiválasztottnak 1000 USD, és utazás New Yorkba a díjátadóra.

Információ: http://pluralplus.unaoc.org/

NEMZETISÉGI PÁLYÁZATOK 2012

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium megbízásából a Wekerle Sándor Alapkezelő fenti célokra az alábbi pályázatokat írja ki:

1. Nemzetiségi civil szervezetek költségvetési támogatása, beadási határidő: 2012. április 30.

2. Nemzetiségi kulturális kezdeményezések támogatása: beadási határidő: 2012. április 30.

3. Nemzetiségi táborok támogatása: beadási határidő:2012. április 30.

4. Országos nemzetiségi önkormányzatok által fenntartott intézmények támogatása: beadási határidő: 2012. április 30.

5. Nemzetiségi pedagógus-továbbképzések megvalósításának támogatása: beadási határidő: 2012. június 1.

A pályázati dokumentumok a Wekerle Sándor Alapkezelő oldalán érhetők el.

A nemzeti erőforrás miniszter és a belügyminiszter közös pályázatot hirdet önkormányzatok számára a 2012. évi „IDŐSBARÁT ÖNKORMÁNYZAT DÍJ" elnyerésére.

A legjobbnak ítélt pályaművek benyújtójának a 2012. évi „Idősbarát Önkormányzat Díj"-at adományozza és az Idősek Világnapjához kapcsolódóan díjátadó és kitüntetési ünnepség keretében, díjazottanként 1 000 000 Ft jutalomban részesíti. A pályázó önkormányzatok egyúttal meghívást nyernek az Idősügyi Világnaphoz kapcsolódó központi rendezvényen történő részvételre. A pályázatokat a kiírók által létrehozott bíráló bizottság értékeli, amelynek javaslata alapján a díjakról a kiírók döntenek.

Pályázók köre: bármely helyi (települési, megyei, kerületi, fővárosi) önkormányzat, amennyiben eleget tesz a jogszabályokban előírt ellátási kötelezettségeinek.

Pályázat tartalma: A pályázó önkormányzat bemutatja a helyi idősügyi tevékenységek rendszerét, és a fentiekben meghatározott általános, és az értékelésnél előnyt jelentő szempontok teljesülését. A pályázatban kerüljön bemutatásra a helyi önkormányzat kötelező feladatain felül végzett idősügyi tevékenysége, kiemelt figyelmet fordítva az aktív idősödés és nemzedékek közötti szolidaritás témájára.

A pályaműveket a pályázati űrlap kitöltésével kell elkészíteni, amely a kormányzati portálról (www.kormany.hu/hu/nemzeti-eroforras-miniszterium) letölthető.

A pályázat benyújtásának határideje: 2012. június 5. (kedd) 24.00

Szerkesztette: Szabó Ágnes

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

SEGÍTHETÜNK?

Önkéntes Tanácsadói Szolgálat

„Megmutatjuk az utat az ügyintézés útvesztőjéből”

Célunk egy olyan komplex közösségi szolgáltatás kialakítása, mely során önkéntes tanácsadóink segítséget nyújtanak az ügyintézési nehézségekkel küszködő állampolgároknak.

Programunkhoz keresünk az alábbi témakörökben jártas önkénteseket:

- Hivatali ügyintézés: önkormányzat, földhivatal, APEH, nyugdíjfolyósító, okmányiroda
- Beiskolázás, óvodai beíratás
- Fogyasztóvédelem
- Közüzemi szolgáltatókkal való együttműködés
- Utazás, helyi közlekedés
- Biztosítások
- Egészségügyi ellátások
- Foglalkoztatás

Várjuk mindazok jelentkezését, akik önkéntes tanácsadóként tudásukkal és tapasztalataikkal szívesen hozzájárulnának a közösséget érintő ügyek gördülékenyebb intézéséhez! A tanácsadói szolgálat munkatársainak felkészítését és a szolgálat működését szakemberek segítik.

További információ, valamint jelentkezés az alábbi elérhetőségeken:

Baranya Megyei Önkéntes Centrum – Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Ügyfélfogadás: hétfő-csütörtök 9-12, 13-16 óra
péntek 9-12 óra
onkentespecs@gmail.com
www.bmoc.hu

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, dr. Kanizsai Péter, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Major Vera, Prucsiné Fűri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost, V. Tarr Judit
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Add az időd 1%-át!

Önkéntes centrum
Baranya megye

2011 – az önkéntesség európai éve

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Szolgáltatások:

• népszerűsítő programok •
• tájékoztatás •
• közvetítés •
• önkéntesek, szervezetek felkészítése és képzése •
• kutatás •
• vállalati önkéntes programok szervezése •
• közösségi tér biztosítása •
• érdekérvényesítés és érdekképviselet •
• Önkéntesség Európai Éve 2011 – Információs Pont •

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/Fax: +36 72 315 679
E-mail: tamop552@civilhaz-pecs.hu • www.civilhaz-pecs.hu

Nyitvatartás:

Hétfő-csütörtök: 9.00-12.00 és 13.00-16.00; Péntek: 9.00-12.00

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

BARANYAI
125 FT
Civil Körző
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VIII. ÉVFOLYAM - 5. SZÁM
2012. JÚNIUS-JÚLIUS

„ÉLET-TÉR”
CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: 0620/4333423,
email: elet-ter.belvaros@ckh.hu

CSALÁDI INFORMÁCIÓS PONT

CSALÁDMENEDZSERI SZOLGÁLTATÁSOK:
(Gruidl Zsuzsanna-szociális munkás)

Ügyfélszolgálat: minden szerdán 13 és 17 óra és csütörtökön 9 és 13 óra között vagy előre egyeztetett időpontban

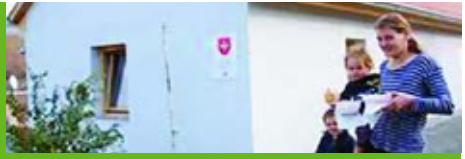
- felvilágosítást nyújtunk az igénybe vehető családi kedvezményekről, és a családot támogató ellátásokról,
- tájékoztatást adunk a kisgyermekes családokat érintő szociális, oktatási, egészségügyi jogszabályokról,
- információt adunk a bölcsődei, óvodai, iskolai beíratással kapcsolatban.

CSALÁDI TANÁCSADÓ várja Önt:
(Galkó Blanka, mentálhigiénikus, mediátor)

Ügyfélszolgálat: minden páratlan hét szerdán 14 és 16 óra között vagy előre egyeztetett időpontban.

- ha úgy érzi nem tud mit kezdeni derűs, ám „ördögien rossz” gyermekeivel,
- ha új helyzetekkel, problémákkal találja magát szemben gyermekei nevelésében, családi életében,
- ha úgy érzi belefásult a családi élet, gyermeknevelés mindennapjaiba és tanácstalan,
- ha olyan élethelyzetben van, hogy kapcsolatait, családi életét újra kell gondolnia, rendeznie,
- ha úgy érzi nem tud együttműködni szeretteivel, konfliktusaik mindennaposak vagy már nincs mit mondaniuk egymásnak
- ha a gyermekneveléssel, családi élettel kapcsolatos kérdése van,
- ha úgy érzi, konfliktus feszül Ön és gyermeke, házastársa, vagy szülei között és nem találja rá a megoldást.

MUNKAERŐ-PIACI TANÁCSADÁS:
(Hajnal Zsolt, HR menedzser)

Ügyfélszolgálat: minden páros hét szerdán 14 és 16 óra között, vagy előre egyeztetett időpontban

- információt és tanácsadást nyújtunk Önnek, ha GYES/GYED utáni munkavállaláshoz és a munkaerőpiacra visszatéréshez,
- ha önfoglalkoztató (egyéni vállalkozó, gazdasági társaság keretében vagy mezőgazdasági őstermelő) szeretne lenni, de nem tudja miként is indulhatna el,
- ha megváltozott munkaképességű vagy tartós munkanélküli.

„MINDENNAPI PRAKTIKÁINK” - KREATÍV KLUB

Minden hónap 2. szerdáján 15 és 18 óra között.
(2012. szept.19., okt.17., nov.21., dec. 19.)

Csoportvezető: Tukora Leona

Kreatív technikák elsajátítása, gyermekjátékok készítése, főzési tanácsadás, receptcserék, háztartási hulladékok újrahasznosítása, ajándékkészítés az ünnepkörök idején.

SANSZ FILMKLUB - TEMATIKUS FILMVETÍTÉS

2012. szept. 19., okt. 3, 17, 31., nov. 14., 28., dec. 12., 17 és 20 óra között.

Filmek az előítéletekről, a nyitottságról, az életet áthatható értékekről, párválasztásról, családi életről, a változásról és változtatás lehetőségéről.
A filmek után egy tea mellett a filmben felvetődött kérdésekről beszélgetnünk.

„ÉLET-TÉR”
JELENLÉT KÖZÖSSÉGI HÁZ

MMSZSZ Pécsi Csoport
7629 Pécs, Györgytelep 15.
Tel: 0630/5808602,
email: elet-ter.jelenlet@ckh.hu

CSALÁDI INFORMÁCIÓS PONT

CSALÁDMENEDZSERI SZOLGÁLTATÁSOK:
(Orsós Anita, szülésznő, szociális segítő)

Ügyfélszolgálat: minden szerdán 12 és 16 óra és csütörtökön, pénteken 10 és 14 óra között

CSALÁDI TANÁCSADÓ:
Ügyfélszolgálat: minden páros hét szerdán 12 és 14 óra között, vagy előre egyeztetett időpontban

MUNKAERŐ-PIACI TANÁCSADÁS:
Ügyfélszolgálat: minden páratlan hét szerdán 14 és 16 óra között, vagy előre egyeztetett időpontban.

BABA-MAMA KLUB ÉS GYERMEKKUCKÓ
Minden hónap 1. és 3. csütörtökön 10.30 és 13.30 között.
Csoportvezető: Fehér Angéla

Beszélgetős foglalkozások, praktikus ötletekkel, tanácsokkal a várandóság, a babaápolás, gyermeknevelés témájában. Szülésfelkészítés, várandóság kísérése.
Találkozzunk kéthetente a Szolgáltató Irodában és töltsünk el együtt pár órát jó hangulatban.

A PROJEKT SORÁN MEGVALÓSULÓ TOVÁBBI PROGRAMOK:

„Újra dolgozunk, sok minden változott!” – csoportfoglalkozás, „Családi fészek” Házasságra felkészítő csoportfoglalkozás, Babaváró szüléstréning, Babusgató anyatréning a szülésfelkészítő tréning folytatása, „Bölcsődés leszek”– csoportfoglalkozás, „Az elég jó szülő”– csoportfoglalkozás, Apának lenni a 21. században – csoportfoglalkozás, Közösségi Önsegítő Hálózat és „Élet-tér” napok. „Szülő lettem” interaktív társasjáték fejlesztése és adaptálása, Közösségi falfestés.

Tisztelt Olvasó,

A Civil Közösségek Háza napjainkban több mint 60 civil szervezet, közösség otthonául szolgál. Emellett a házat működtető Nevelők Háza Egyesület további szolgáltatásokat is biztosít a város és a megye civil szervezetei számára is.

Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy a ház sok esetben szűkösnek bizonyul, ezért időszerűvé vált a bővítés, amelyhez viszont forrásokat kellett biztosítani. Ilyen forráslehetőség volt a „DDOP – Regionális civil szervezetek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése" pályázati kiírás, amelyre sikeres pályázatot nyújtott be az egyesület.

A projekt keretében a Civil Közösségek Háza udvari szárnyának kibővítésével olyan terek kerülnek kialakításra, amelyek bázisául szolgálnak a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokkal foglalkozó helyi civil szerveződések aktivizálásához, fejlesztéséhez. Ezzel a projekt hozzájárul a település foglalkoztatási mutatóinak javulásához, közösségmegtartó erejének növekedéséhez, hiszen olyan fejlesztő programok valósulnak meg, amelyek elősegítik az abban résztvevő szervezetek hálózatosodását és projektgeneráló képességük növekedését.

A program megvalósulásával közösségi teret, valamint fejlődési alternatívákat kínálunk azon civil szervezeteknek, akik a hátrányos helyzetben lévő csoportoknak nyújtanak segítséget, támogatást, képzéseket, szolgáltatásokat.

A projekt keretében nemcsak infrastrukturális fejlesztés történik, hanem olyan programok megvalósítása is – Lakossági Zöld Iroda kialakítása, Közösségi Önsegítő Hálózat létrehozása és működtetése, valamint civil hálózatfejlesztő képzés indítása – amelyek közvetlenül és közvetve is hozzájárulnak a helyi közösségek fejlődéséhez, a hálózatosodáshoz, erőforrásaik aktivizálásához és a közösségi kohézió erősödéséhez.

Hajnal Zsolt
főszerkesztő

TARTALOM

A Nemzeti Együttműködési Alap első féléve a számok tükrében	4
„ÉLET-TÉR" – a családok életminőségének javításáért indult új program Pécsett	7
Menedék közösségi tér	8
Középpontban az önkéntesek	9
Erdélyi szenior önkéntesek Magyarországon	11
Volt egyszer egy Vigadó...	12
„Antal nap" Istenkúton	13
Szenior önkéntesek a helyi közösségekért!	14
Hurcibaba Klub a Civil Közösségek Házában	15
Pályázati ajánló	16

A Nemzeti Együttműködési Alap első féléve a számok tükrében

Az Országgyűlés a 2011. december 5-i ülésnapján fogadta el az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló CLXXV. törvényt. A Civil törvény X. fejezete tartalmazza a Nemzeti Együttműködési Alapra (a továbbiakban NEA) vonatkozó szabályokat.

A törvény 55.§-a értelmében a NEA az Államháztartási törvény szerint a civil önszerveződések működését, a nemzeti összetartozást, valamint a közjó kiteljesítését, illetve a civil szervezetek szakmai tevékenységét támogató központi költségvetési előirányzat.[1] Az előirányzatot a civil szervezetek működésének támogatásához, valamint a civil szférával kapcsolatos szakmai tevékenységekhez biztosítja. A törvény szerint az Alap feletti rendelkezési jogot – ágazati stratégiai döntéseivel összhangban – a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter gyakorolja, és felel annak felhasználásáért.

Az új civil támogatási rendszer egyértelmű célja, hogy a korábbi Nemzeti Civil Alapprogramnál tisztább és átláthatóbb feltételeket nyújtson, ugyanakkor mindez kevesebb adminisztrációs terhet jelentsen a pályázó civil szervezeteknek éppúgy, mint a működésben résztvevő szervezeteknek, testületeknek.

A NEA első pályázatai

A NEA 2012. március 29-én hozta nyilvánosságra első pályázatát.[2] Az Alap keretében 2012-ben 1 906 320 000 Ft-ot oszthatnak szét működési, 953 160 000 Ft-ot pedig szakmai pályázatokra, úgy, hogy az említett összeget egyenlő arányban osztották fel az 5 kollégium között, ami azt jelenti, hogy a működési pályázatokra kollégiumonként 381 264 000 Ft,[3] szakmai pályázatokra pedig kollégiumonként 190 632 000 Ft áll rendelkezésre.

A működési pályázat kiírásával az Alap a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalását szeretné elősegíteni. A pályázat célja a civil szervezetek működéséhez való hozzájárulás. Ez azt jelenti, hogy a projekteket- és szervezeteket megalapozó, kiszolgáló, fejlesztő és adminisztráló, a törvényeknek való megfelelést segítő, valamint a cél szerinti tevékenységek feltételeinek biztosítása érdekében felmerült kiadások elszámolására biztosít forrásokat. Civil szervezet működéséhez támogatás nem nyújtható, ha annak összege nem éri el a 250 000 Ft-ot. A maximálisan igényelhető támogatási összeg 5 000 000 Ft.

A működési pályázatok határidejének lezárulása után kirajzolódtak az egyes kollégiumokhoz pályázó szervezetek tevékenységi kör szerinti összetétele. A NEA első működési pályázata során összesen 8070 darab pályázat érkezett be, az igényelt támogatási összeg 14 600 137 374 Ft-ot tett ki, ami közel nyolcszorosa az eloszthatós keretösszegnek. A beadott pályázatok alapján (formai ellenőrzés előtt) jól látható, hogy a legtöbb pályázat a Közösségi környezet és az Új nemzedékek

1 A NEA nem jogutódja a korábbi támogatási alap funkcióját betöltő Nemzeti Civil Alapnak (NCA), ugyanakkor annak céljával némileg azonos, hiszen az NCA célja szerint olyan alapprogram volt, amely a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését, a kormányzat és a civil társadalom közötti partneri viszony és munkamegosztás elősegítését tűzte ki maga elé.

2 Azóta kiírásra kerültek a szakmai pályázatok is, amiről pontos adatok még nem állnak rendelkezésre, így jelen tanulmányban sajnos ennek feltételeiről és eredményeiről nem tudok információval szolgálni.

3 A Tanács döntése értelmében ennek 15 százalékát 57.189.600 Ft-ot szövetségek részére kell elkülöníteni. Amennyiben a szövetségek részére szétosztható keretösszeg nem kerül felhasználásra, a kollégiumok alapítványok és egyesületek támogatására használhatják azt fel.

jövőjéért kollégiumokhoz érkezett, a legkevesebb pályázat pedig (mindössze 251) a Nemzeti összetartozás kollégiumhoz futott be.

Érdekes megnézni kollégiumonként, hogy milyen tevékenységi körrel rendelkező pályázok adtak be működési pályázatot.

Közösségi környezet	
Tevékenység megnevezése	**Szervezetek száma/db**
audio- és telekommunikáció	11
elektronikus hírközlés	5
fogyasztóvédelem	17
hagyományápolás	325
informatika	1
ismeretterjesztés	98
közművelődés	143
kulturális tevékenység	1446
szak- és felnőttképzés	52
társadalmi párbeszéd	51
település és közösségfejlesztés	364
tudomány és kutatás	111
összesen	2624

A Közösségi környezet kollégiumába beadott pályázatok 81 százaléka három tevékenységi kört érintett. A legnagyobb arányban (55%) a kulturális tevékenységet, település- és közösségfejlesztést valamint hagyományápolást végző szervezetek adták be pályázatukat. A pályázók közül 281 (11%) volt szövetség. A pályázók közel 87 százaléka előfinanszírozott formában adta be a pályázatát. A kért összegek vonatkozásában megállapítható, hogy a pályázó szervezetek 46 százaléka 250 000 és 1 millió forint közötti összegre, 22 százalék pedig 1 és 2 millió forint közötti összegre pályázott. A beadott pályázatok 13%-ban igényeltek 4 millió forintnál nagyobb összeget.

Az Új nemzedékek jövőjéért kollégiumnál kicsit kiegyenlítettebb megoszlással találkozhatunk. Ebben a kollégiumban a beadott pályázatok 70 százaléka koncentrálódik három tevékenységi körre.

Új nemzedékek jövőjéért	
Tevékenység megnevezése	**Szervezetek száma/db**
betegségmegelőzés	32
egészségmegőrzés	254
gyermek- és ifjúsági érdekképviselet	108
gyermek- és ifjúságvédelem	155
gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység	128
kábítószer-megelőzés	30
képességfejlesztés	169
nevelés és oktatás	851
természet- és környezetvédelem	359
összesen	2086

Ezek közül a legnagyobb aránnyal (41%) a nevelési és oktatási tevékenységet végző szervezetek, majd a természet- és környezetvédelemmel (17%) valamint az egészségmegőrzéssel (12%) foglalkozó szervezetek emelhetők ki.

A Mobilitás és alkalmazkodás kollégium úgy tűnik a hobbi- és sportszervezetek elsődleges célpontja, hiszen az ide pályázók 75 százaléka ebből a tevékenységi körből nyújtott be pályázatot.

Mobilitás és alkalmazkodás	
Tevékenység megnevezése	**Szervezetek száma/db**
közbiztonság	103
a nők és férfiak esélyegyenlőségének védelme	17
élet- és vagyonbiztonság	16
hobbi és sport	1413
közrend és közlekedésbiztonság védelme	38

mentés és katasztrófa-elhárítás	25
önkéntes tűzoltás	106
polgári védelem	58
szabadidő	118
összesen	1894

Talán az öt kollégium közül a Társadalmi felelősség kollégiuma tűnik a legkiegyenlítettebbnek. Bár itt is kimagaslik három tevékenységi kör a többitől, azonban az egymáshoz való viszonyukat tekintve kisebb különbségeket mutat, mint a fentebb bemutatott kollégiumok.

Társadalmi felelősségvállalás	
Tevékenység megnevezése	**Szervezetek száma**
adományosztás	14
családsegítés	48
egyéb nonprofit tevékenység	281
hátrányos helyzetű rétegek segítése	244
időskorúak gondozása	27
nonprofit szervezeteknek, ernyőszervezeteknek nyújtott szolgáltatások	71
rehabilitációs foglalkoztatás	11
szakmai és érdekképviselet	177
szociális tevékenység	342
összesen	1215

A legnagyobb arányban a szociális tevékenység (28%), az egyéb nonprofit tevékenység (23%) és a hátrányos helyzetű rétegek segítésével foglalkozó szervezetek pályáztak.

Végül a legkisebb kollégiumot kell megemlítenünk, ahova csupán 251 szervezet pályázott. A pályázatot benyújtott szervezetek döntően két tevékenységcsoport köré szerveződtek. A legnagyobb arányt (63%) az európai integráció és a kárpát-medencei együttműködés képviseli, majd ezt követi (közel 32%) a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségekkel foglalkozó szervezetek.

Nemzeti összetartozás	
Tevékenység megnevezése	**Szervezetek száma**
a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek	80
az emberi és állampolgári jogok védelme	14
európai integráció és a kárpát-medencei együttműködés	157
összesen	251

A kezelőszervezet a formai áttekintés után 7007 szervezet pályázatát minősítette érvényesnek, ami egyben azt is jelenti, hogy 1063 szervezet formai hiba miatt elutasításra került. A támogatási igény összességében valamivel több mint a hatszorosa a rendelkezésre álló keretnek. A legnagyobb (közel tízszeres) eltérés az igényelt támogatás és a kioszthatópénz között a Közösségi környezet kollégiumánál mutatkozik, de közel kilencszeres az Új nemzedékek jövőjéért kollégiumnál és közel nyolcszoros a Mobilitás és alkalmazkodás kollégiumnál. A Társadalmi felelősségvállalás kollégium esetében ez a különbség valamivel több mint ötszörös. A pályázók szempontjából 2012-ben a legjobb választásnak a Nemzeti összefogás kollégium tűnik, hiszen itt mutatkozik a legtöbb esély arra, hogy az érvényes pályázatot beadó szervezetek a legnagyobb valószínűséggel pályázati pénzhez juthassanak, mivel csupán 11 százalékkal érkezett be több igény, mint amit a kollégium szétoszthat a hozzá pályázók között.

Dr. Kákai László
a NEA Közösségi környezet kollégium elnöke

A szerkesztőség megjegyzése: a Nemzeti Együttműködési Alap pályázatairól előreláthatólag augusztus hónapban születik döntés.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

„ÉLET-TÉR”: A CSALÁDOK ÉLETMINŐSÉGÉNEK JAVÍTÁSÁÉRT INDULT ÚJ PROGRAM PÉCSETT

Tanácsot ad, erőforrásokat aktivizál, közösséget épít és szemléletet formál az a pécsi program, melynek most tartották a nyitókonferenciáját. A „Élet-tér” című pályázati projekt középpontjában a fiatalok, a család és a kisközösség állnak. A Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza közös kezdeményezése két éven át, összesen hatszáz embernek igyekszik segíteni.

A két szervezet *„Élet-tér” - komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért* című, *TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322* azonosító számú pályázata nyert támogatást. Közel 45 millió forintot fordíthatnak arra, hogy elősegítsék a fiatalok felelős párválasztását, javítsanak a házasságkötéssel és a gyermekvállalással kapcsolatos általános szemléleten, s hozzájáruljanak a kisgyermekes családok életminőségének javulásához, a munka és a család összeegyeztetésével küzdők problémáinak megoldásához. A konzorciumi partnerek emellett helyi kisközösségek kialakításában, aktivizálásában, összetartó erejük növelésében is szerepet vállalnak. Sőt, további együttműködő szervezeteket, munkáltatókat, a minél szélesebb nyilvánosságot is igyekeznek bevonni a programba, hogy az ezen területeket érintő társadalmi szemléletváltást is előmozdítsák.

Ahogy az a nyitókonferencián is elhangzott, június 1-jétől a következő két éven át komplex szolgáltatást nyújtó családi információs pontok, rendszeres klubfoglalkozások (Baba-Mama klub és Gyermekkuckó, Menedék ifjúsági klub, „Mindennapi praktikáink” klub, valamint Sansz filmklub), tematikus csoportok (szülésfelkészítő tréningtől az „Újra dolgozunk…” foglalkozásig) és közösségi önsegítő hálózatok működnek majd, továbbá „Élet-tér” közösségi napok és közösségi falfestés is szerepelnek a tervek között.

Koska Éva projektmenedzser szerint lényeges elem az is, hogy a főbb programokra Pécs különböző városrészeiben kerül sor: - A belvárosban található Civil Közösségek Háza éppúgy szerepel az állandó helyszínek között, mint a meglehetősen szolgáltatáshiányos keleti városrész: Györgytelep és Gyárváros - mondja. – Biztosan igen különböző szociokulturális hátterű családokkal is dolgozunk majd – ráadásul nemcsak a programok, de a helyszínek közötti átjárhatóságot is szeretnénk megteremteni, vagyis a szóbanforgó családok, kisközösségek egymás problémáit, örömeit és mindennapjait is megismerhetik. Sarokpontja a projektnek továbbá, hogy a szolgáltatások a család minden tagjára irányulnak, így a szociális segítő munka komplexen - a család összetartó erejét növelve - valósulhat meg.

A Nevelők Háza Egyesület ügyvezető igazgatója szerint az „Élet-tér” legfőbb erénye éppen az, hogy itt mindenki az egyes megvalósulási helyszíneken, ugyanazon szakemberektől ugyanazt a szolgáltatást kapja – persze az igényei, szükségletei alapján. Vincze Csilla Anna úgy fogalmaz: azt szeretnék, hogy a két év során bevont fiatalok, családok, kisközösségek minél összetartóbbá váljanak, s amely problémájukat lehet, azt egymást segítve, helyben is meg tudják oldani. De emellett érezhessék azt is, hogy az őket körülvevő közösség, a helyi társadalom, a munkáltatók is elfogadóbban viszonyulnak hozzájuk, mint korábban.

További információ: Koska Éva projektmenedzser (+36 20 433 4403)

Nevelők Háza Egyesület
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Email: elet-ter.belvaros@ckh.hu
www.ckh.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Menedék közösségi tér

Gruidl Zsuzsanna

2012. május 25-én került megrendezésre az „Élet-tér": komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért című, TÁMOP-5-5-1.B-11/2-2011-0322 kódjelű pályázat nyitórendezvénye. A projekt a Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoportjának konzorciumi partnerségében valósul meg, további partnerek bevonásával. Mostani számunkban Az Emberség Erejével Alapítvány projektben vállalt szerepére helyezzük a hangsúlyt. Az Alapítvány munkáját **Tasnádi Zsófia** és **Nyirati András** mutatja be.

„A Menedék egy fiatalos közösségi tér, amely az Emberség Erejével Alapítvány, a Menedék Ifjúsági Egyesület és a Zöld Fiatalok Egyesület szövetségeként jött létre. A Menedék ezeknek az alapító szervezeteknek a hosszú távú együttműködése, de a szövetség természetesen nyitott a hasonló gondolkodású csoportok felé.

Az említett alapító szervezetek 2009 és 2012 között a pécsi ZION – Zenész Ifjúsági OtthoN közösségi házban tevékenykedtek, működtek, ám 2012 tavaszán a finanszírozási gondok és a támogatások hiánya miatt elhagyni kényszerültek az épületet.

A három szervezet – habár alapvető tevékenységeik különbözőek (emberi jogi nevelés, környezetvédelem, ifjúsági munka) – közös tulajdonsága, hogy mindannyian fiatalokkal foglalkoznak, nekik szerveznek különböző szabadidős, szemléletformáló vagy éppen fejlesztő programokat. A szövetség azért tud folyamatosan megújuló és sokszínű lenni, mert tagjai különböző témákban jártasak és különböző eszközökkel kommunikálják azt a fiatalok felé. A tagok folyamatosan tanulnak egymástól is.

A Menedék közösségi tér (Pécs, Felsővámház u. 27.) szellemiségéből fakadóan kiemelt célcsoportként foglalkozik a mélyszegénységben élő fiatalokkal, tekintve, hogy ez az a rizikócsoport, ahol a legnagyobb a valószínűsége az iskolai lemorzsolódásnak, a jövőbeni munkanélküliségnek, a fiatalkorú bűnözésnek és a droghasználatnak. Az említett célcsoportnak korlátozott lehetősége van hozzájutni az aktív, ingerdús, fejlesztő jellegű szabadidős tevékenységekhez is. A Menedék közösségi tér ezért igyekszik minél szélesebb skálán biztosítani a programlehetőségeket, felhasználván a nem formális nevelés legizgalmasabb eszközeit: művészeteket, élménypedagógiát, zenét, sportot. A Menedék szervez ifjúsági klubokat, tematikus műhelyfoglalkozásokat, szakmai képzéseket, táborokat, közösségépítő folyamatokat.

A célcsoporton kívül a Menedék egyre növekvő önkéntes csapatot is foglalkoztat, akik a gimnáziumi vagy egyetemista korosztályból érkeznek, fogékonyak a társadalmi problémák iránt és tevékenyen akarják alakítani a környezetüket.

Jelenleg az Élettér projektben futó programok:

- Menedék Közösségi Tér Ifjúsági Klub - Nyirati András vezetésével
  - minden kedden 14 és 17 óra között Pécsett a Felsővámház u. 27-ben
- Menedék Baba-Mama Klub - Tasnádi Zsófia vezetésével
  - minden hónap első szerdáján 10 és 13 óra között Pécsett a Felsővámház u. 27-ben
  - minden hónap harmadik szerdáján 10 és 13 óra között Pécsett az Álmos u. 1-ben"

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Ágoston Gabriella

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Középpontban az önkéntesek

A tavalyi évhez hasonlóan idén is megrendezésre került az Önkéntesek Hete, melyen az önkéntességre, és magukra az önkéntesekre helyeződött a hangsúly szerte az országban. Pécsett a Baranya Megyei Önkéntes Centrum több programelemből álló rendezvénnyel próbált nagyobb figyelmet fordíttatni az önkéntességre. Az elmúlt év nagyon jó eredménnyel zárult, a több mint 400 regisztrált önkéntes közel 20 ezer munkaórát tevékenykedett, körülbelül 150 különböző típusú városi rendezvényen.

Önkéntesek kirándulása Dobogókőre – 2012. május 28.

A közös szervezésen alapuló dobogókői kirándulás jó lehetőség volt arra, hogy a napi szinten tevékenykedő önkéntesek jobban megismerkedjenek egymással, és közös élményekhez jussanak. A hosszú út alatt lehetőség volt a tartalmasabb beszélgetésekre, melyek során a jövőre vonatkozó megvalósítható ötletek bontakoztak ki.

A 15 lelkes résztvevő külön kisbusszal indult a kora reggeli órákban, a túrán minden generáció képviseltette magát. A terep igazi kihívás volt, de a 78 éves Csöpike is leküzdötte az akadályokat. A kirándulás sikerén felbuzdulva az önkéntesek a jövőben is fognak hasonló programokat szervezni.

Hogyan lehetséges önerőből, lelkes önkéntesek munkájával közösségi helyeket létrehozni és működtetni? Vannak-e Pécsett 'jó gyakorlatok', melyek mintául szolgálhatnak a lelkes közösségszervezőknek?

A június 5-én a Civil Közösségek Házában tartott Városi Civil Kaleidoszkópon többek között ezekre a kérdésekre keresték a választ a jelenleg is aktív vagy éppen születőfélben levő projektek szervezőinek segítségével, akik saját ügyük bemutatása mellett megosztották egymással tapasztalataikat és ötleteiket is. A szakmai fórumot *Fehér Angéla, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoportjának* szociális munkása kezdte meg. Előadása során bemutatta a szervezet Jelenlét Programját, mely egy komplex közösségi rehabilitáció Pécsett az egykori bányászkolóniák területén kialakult telepeken, fő célja pedig a helyszínen nyújtott célravezető segítségnyújtás.

A *Mosolymanó Egyesületet Vörösné Deák Andrea* képviselte, aki a játszótéri önkéntes munkát ismertette a Mi Játszóterünk Mozgalmon és a Játszótéri Családi Napon keresztül.

Olyan sikeres kezdeményezéseket és akciókat ismerhettek meg a résztvevők, melyek a helyi közösségek összefogásával, önkéntes munkájával valósultak meg. Az Egyesület kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a játszóterek biztonságos és barátságos hellyé váljanak, valamint hogy erősítsék a családon belüli és családok közötti kapcsolatokat. A civil fórumon a fiatalok is figyelmet kaptak.

Benke Tímea, a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ szakmai vezetője bemutatta azt a kamaszokból álló színjátszó csoportot, amely elnyerte a Raiffeisen Bank Közösen programjának pályázatát, aminek a keretében

a fiatalok havonta különféle tematikus önkéntes tevékenységet végeznek.

Ezek után *Katona Krisztina, a Murál Morál Mező* szakmai vezetője ismertette az önkéntesek bevonásának lehetőségeit a börtönben és nevelőotthonokban zajló ifjúsági munkába, valamint elmesélte pozitív tapasztalatait a fiatalokkal való közös munka kapcsán.

Szintén az ifjúsági önkéntes munka volt a témája a *Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft.* képviseletében jelen lévő *Kovácsné Pallós Boglárka* előadásának, melyben bemutatott egy olyan önkéntes programot, ami középiskolások körében népszerűsítette az önkéntességet, és lehetőséget nyújtott számukra a kipróbálásra. A program célja az volt, hogy a későbbiekben mintául szolgáljon, miként lehetne a középiskolások számára kötelező közösségi szolgálatot úgy megszervezni, hogy az valóban hasznos legyen a fiatal és a közösség számára egyaránt.

A szakmai fórum első részét *Varga Zsanett* előadása zárta, melyben ismertette a *Pécsi Életmód Egyesület* marketingstratégiáját. Miután a civil szervezetek képviselői bemutatták projektjeiket, és megosztották egymással tapasztalataikat, a résztvevők hasznos tanácsokat kaptak Fábián Mária újságírótól, rádiós szakembertől. Többek között szó volt arról, hogy mikor, hogyan és mit kommunikáljunk; milyen médiát válasszunk üzenetünk célba juttatásához; hogyan tartsuk a kapcsolatot az újságírókkal; mitől lesz egy eseménynek hírértéke. A sok érdekes és hasznos előadás után a jelenlévők megtekintették a „Kertészek vagyunk!" című dokumentumfilmet, mely azt mutatja be, mennyit ér, ha a szakemberi kezdeményezés találkozik a civil akarattal és együttműködéssel, aminek eredményeképp budapesti bérházak belső udvarait parkosítják, látják el növényekkel a házban lakók és a fiatal kertészek.

2012. június 8. – Szociális Mozaikok

A PTE Bölcsészettudományi Kar Szociális Munka és Szociálpolitika Tanszék Értékelő kutatás című kurzusának keretében 4 szociális munkás BA hallgató felmérést végzett 4 pécsi középiskolában a diákok önkéntességhez kapcsolódó motivációiról, melyet aztán a Szociális Mozaikok – Egyetemi Önkéntes Napon egy előadás keretében megosztott hallgató társaikkal és a szakma képviselőivel. A kutatás során arra az eredményre jutottak, hogy a középiskolások nagy része nincs tisztában az önkéntes munka fogalmával, tényleges önkéntes tevékenységet csak kevesen végeztek. Sok válaszadónak nincs ideje, illetve lehetősége az önkénteskedésre, vagy nem szimpatikus neki az „ingyen munka". Megkérdezték a diákok véleményét az új közoktatási törvényről is, mely az érettségi vizsgára bocsátás előfeltételeként rögzíti a közösségi munkát. A válaszadók egy része feleslegesnek tartja az önkéntes munkavégzést, de voltak olyanok is, akik pozitívumként említették a tapasztalatszerzést, a másoknak segítést.

Az Önkéntesek Hetének programjai sikeresen zárultak, a szakemberek új tapasztalatokat szereztek, kapcsolatokat építettek, az önkéntesek csapata pedig összetartóbb közösséggé fejlődött.

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Ágoston Gabriella

Erdélyi szenior önkéntesek Magyarországon

ÚJ SZÉCHENYI TERV

ÖNKÉNTES KÖZPONT ALAPÍTVÁNY

2012 az aktív időskor és a nemzedékek közötti szolidaritás európai éve. Ennek fényében az Önkéntes Központ Alapítvány és a Gyulafehérvári Caritas közös szenior önkéntes program keretében kívánta az időskorra irányítani a figyelmet. Áprilisban hat szenior önkéntes érkezett Magyarországra Erdélyből és ezzel megkezdődött az Európai Unió Egész életen át tartó tanulás programjának keretében zajló Grundtvig Szenior Önkéntes Program magyarországi 3 hetes tanulmányútja.

Az Erdély különböző településiről érkezett önkéntesek megismerhették a magyarországi önkéntes szektort és kipróbálhatták magukat különböző tevékenységekben Pécsett, Szegeden és Zalaegerszegen. A felkészítő és tapasztalatcsere programokat Budapesten tartotta az Önkéntes Központ Alapítvány, melyek során lehetőségük nyílt más magyarországi szenior önkéntesekkel is megismerkedni.

Az erdélyiek három megyei önkéntes centrum közreműködésével (Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Csongrád Megyei Önkéntes Centrum, Zala Megyei Önkéntes Centrum) vehettek részt a sokféle önkéntes tevékenységben. Szegeden mozgáskorlátozottak, szociális rászorulók és kórházi betegek ellátásában segédkeztek, míg Zalaegerszegen hagyományőrző programokban tevékenykedtek, időseknek és fogyatékkal élőknek nyújtottak segítséget.

A Baranya Megyei Önkéntes Centrum két kedves hölgyet fogadott önkéntes csapatába. Annuska és Katalin számos programon vett részt, vidáman és energikusan tevékenykedtek minden eseményen. Látogatásuk első napjaiban Ibolya néni (a helyi önkéntes közösség oszlopos tagja) vezetésével megtekintették Pécs városát, majd különböző kulturális rendezvényeken vállaltak önkéntes feladatokat. A Kultúrkert Barokk Pavilonjában felügyelték az éppen aktuális kiállítást, illetve a Bóbita Bábszínház Bábmúzeumában is végeztek hasonló tevékenységet. Ezeken kívül segédkeztek a hajléktalanoknak szervezett ételosztáson, valamint a Madarak és fák napja alkalmából megrendezett gyerekprogramon is. Önkéntes munkájukkal nagyban hozzájárultak a rendezvények sikeréhez. Örülünk, hogy ilyen vidám tagokkal gazdagodhatott az Önkéntes Centrum csapata.

Oktatás és Kultúra
Egész életen át tartó tanulás program
GRUNDTVIG

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

önkéntes centrum

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Trebbin Ágost

Volt egyszer egy Vigadó...

Schlauch Imre, híres pécsi építész 1894-ben építette fel Schwarz Frigyes híres orvosprofesszor megrendelésére a város egyik legszebb palota-épületét a Színház téren, amely azután a Vigadónak is otthont adott.

A pécsiek kedves „redout"-ja sok-sok színes bálnak adott helyet, kapui a város lakói számára mindenkor nyitva álltak. Nem csoda hát, hogy a nagy igénybevétel megviselte ezt a – ma már – patinás épületet, és 34 éves fennállása után tatarozásra szorult.

Tatarozzák a régi Vigadót („Pécsi Napló" 1928. augusztus 15.)

„Nekünk, deresedő hajú városlakóknak, kik a városunkban eltöltött múltat nem rövid pár évvel, hanem évtizedek hosszú sorával mérjük, vagy éppen itt is születtünk, de sok ifjúkori kedves emlékünk fűződik a régi Vigadóhoz! Abból az időből még, mikor a patriarcha szakállú öreg Vendéglős, a Hirczi bácsi fogadta az általa épített teraszon az akkori aranyifjúságból és spiszbürgerekből (nyárspolgárokból) rekrutálódott vendégeit.

A régi Vigadó! Hatalmas tükörablakai szokatlan nagy méreteikkel, a falak egyszerűségükben is méltóságot lehelő simaságukkal, mit a keskeny arany léckeretek csak imitt-amott szakítottak meg, a mennyezet aranycirádás plasztikája, a mennyezet hatalmas csillárja, a ragyogó villanykörték százaival... hej! de sok fiatal szív lázas dobogásának voltak akkor tanúi! De sok édes remény sarjadt akkor ki közöttük. Ifjúságunk csaknem minden szép emléke fűződik a régi Vigadóhoz!

A múlt század kilencvenes éveitől kezdve itt tartották a legszebb bálokat, hiszen erre más megfelelő terem, eltekintve a Nemzeti Kaszinó dísztermétől nem is volt a városban. A földszinten volt a vendéglő és a söntés, a konyhából liften szállították az ételeket a Vigadó étteremül használt előcsarnokába, a bálterem büféjébe, s míg a fiatalok a nagyteremben járták a keringőt, a mazurt, a polkát, vagy ropták a csárdást, - az öregek itt találtak maguknak társaságot s jó mulatást Hirczi bácsi mindig válogatottan jó borai mellett.

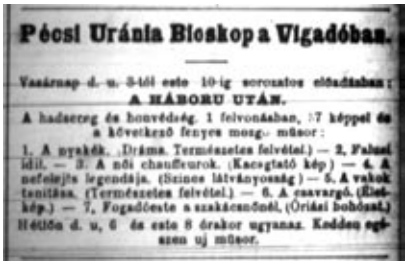

Hogy elmúlt az idő felettünk! Nem csak felettünk, hanem a jó öreg Vigadó felett is. A táncterem közönségét lassan elhódította tőle a Nemzeti Kaszinó, a Nőegylet, a Belvárosi Katolikus Kör, a Budai Külvárosi Katolikus Kör, a Pannónia, a Katolikus Legényegylet díszterme, ezek mindegyike kihasította a maga közönségét a régi Vigadó látogatóiból. A vendéglő is kezdett rosszul menni azok alatt az utódok alatt, akik Hirczi bácsinak, ennek a tősgyökeres vendéglősnek nyomába sem léphettek, s a bálterem a kilencszázas évek elején átalakult mozivá.

Itt volt Winkler József, Tichy Aladár Uránia mozgója. Mikor aztán az Apolló az Urániát magába olvasztotta, akkor a termet már csupán hangversenyek tartására használták fel, amire annál alkalmasabb volt, mert a város dísztermei közül ennek van a legjobb akusztikája. A legnívósabb koncertek itt zajlottak le. (Burmester Villy, Hubermann Bronislav, Schwartström Walborga, Suomen Laulu stb, stb.) A hangversenyek még mindig vonzottak publikumot a mind kopottabbakká váló falak közé. De aztán, hogy felépült a Pannónia nagyterme s ez lett divatos, szegény Vigadó mind jobban csúszott.

A megszállás alatt rövid ideig itt volt a Corso mozi, s itt tartották azokat a népgyűléseket, amelyek később a közönséget teljesen elidegenítették ettől a teremtől, úgy, hogy vé-

gül kefekötő műhely, majd raktárhelyiség lett belőle.

Pécsi Uránia Bioskop a Vigadóban.

Vasárnap d. u. 3-tól este 10-ig szünetlen előadásban:
A HÁBORU UTÁN.
A hadsereg és honvédség. 1 felvonásban, 17 képpel és a következő fényes mozgó- műsor:
1. A nyakék. (Dráma. Természetes felvétel.) — 2. Fabul idill. — 3. A női chauffeurok. (Kacagtató kép.) — 4. A nefelejts legendája. (Szines látványosság.) — 5. A vakok tanítása. (Természetes felvétel.) — 6. A csavargó. (Életkép.) — 7. Fogadőcste a szakácsnőnél. (Örökí bohózat.)
Hétfőn d. u. 6 és este 8 órakor ugyanaz. Kedden egészen uj műsor.

Így lett Pécs egyik legszebb bál- és hangversenytermében raktárhelyiség!

Most azonban úgy látszik új éra virrad a régi Vigadóra. Kovács József tánctanár újra visszaadja a régi hivatásának. Nagy költséggel renováltatja a termet, kifesteti, a mennyezet és a falak plasztikus díszítéseit új fénybe állítja vissza. Renováltatja az előtermet (a régi éttermet) is, melyet most az emeletet tartó pillérek és vasbeton gerendázat szinte tetszetős boxokra osztanak s meghittebbé tesznek. Különös gondot fordít a táncterem ventillációjának megoldására úgy, ahogy külföldön szerzett tapasztalatai alapján ezt szükségesnek látja, s erre annál nagyobb szükség is van, mert a helybeli báltermek ezt a kérdést mind megoldatlanul hagyták.

Az ősszel kezdődő idényben már a régi fényükben álló helyiségekben tartja meg tánciskoláit Kovács s a tél folyamán a bálokat, koszorúcskákat, hangversenyeket megint a régi, kedves, öreg, de újraéledt Vigadóban tartják meg."

A mai napig fennálló Vigadó épületét azóta is különböző célokra használták.

1945 után volt szakszervezeti központ, és jelenleg a pécsi Nemzeti Színház kamaratársulatának ad otthont.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Ágoston Gabriella

„Antal nap" Istenkúton

Az „Élet-Tér" – Közösségi Önsegítő Hálózat keretein belül az Istenkúti Közösségért Egyesület június 17-én vasárnap „Antal nap"-ot szervezett az Istenkúti Közösségi Ház udvarán. A családi napon bemutatkozott a MásKépMás Alapítvány és az Egyensúlyban Élni Egyesület is. A rendezvény főzőversennyel kezdődött, mindenki a kedvenc bográcsételével nevezhetett, az ételek elkészülte után pedig lehetőség volt a kóstolásra is. Eközben a gyerekek kreatív kézműves foglalkozásokon és játszóházakon vehettek részt, valamint kipróbálhatták az arcfestést is. A Forrás közösségi piacon mindenki túladhatott azokon a termékeken, amelyekre már nem volt szüksége, és beszerezhette azokat, amelyekből hiányt szenvedett. A délelőtt folyamán a résztvevők meghallgathatták Gábor Olivér helytörténeti előadását is, a gyerekeknek pedig az EccPecc zenekar zenélt. A közös ebéd után levetítették A hely szelleme – Miért éppen Istenkút?! filmet. Az estet táncházzal zárták, melyen mindenki jól érezte magát.

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Gyulafehérvári Caritas

Oktatás és Kultúra
Egész életen át tartó tanulás program
GRUNDTVIG

ÖNKÉNTES KÖZPONT ALAPÍTVÁNY

Szenior önkéntesek a helyi közösségekért!
Önkéntes csereprogram
Felhívás

2012-ben, az aktív időskor és a nemzedékek közötti szolidaritás európai évében az Önkéntes Központ Alapítvány és a Gyulafehérvári Caritas közös szenior önkéntes programja keretében kívánja az idősek felé irányítani a figyelmet.

Az Önkéntes Központ Alapítvány a nemzetközi Grundtvig szenior önkéntes projekt felhívására azok jelentkezését várja, akik elmúltak 50 évesek és szívesen végeznének önkéntes tevékenységet külföldön.

A **„Szenior önkéntesek a helyi közösségekért!"** című Grundtvig pályázat keretében 50 év felettiek vehetnek részt nemzetközi szakmai tapasztalatcserében. Hat magyarországi önkéntes utazhat Romániába 3 hétre. A program célja az élethosszig tartó tanulás ösztönzése mellett az inaktív idősebb korosztály helyi részvételének erősítése, a társadalomban betöltött szerepük és önképük megerősítése, önkéntes programokon keresztül.

A projekt kezdetén egy kétnapos felkészítő szeminárium ad alkalmat a résztvevőknek az ismerkedésre, illetve a szükséges ismeretek megszerzésére az önkéntességről, az erdélyi fogadószervezetről és az önkéntes programról (igény szerint szállást, és teljes körű ellátást biztosítunk a jelentkezőknek).

A felkészítő szeminárium várható időpontja: 2012. szeptember 13-14.

A magyarországi résztvevők a Caritas Gyulafehérvár több különböző önkéntes programjába (gyermekfoglalkozások, programok szervezése roma gyerekekkel, időseknek szóló rendezvények szervezése, idősklub programjaiban való segédkezés, foglalkozás fogyatékkal élőkkel, bekapcsolódás kulturális programokba) kóstolhatnak bele Marosvásárhelyen, Csíkszeredán és Sepsiszentgyörgyön. A kiutazó önkéntesek párokban látják majd el önkéntes feladataikat napi 6 órában. A részvétel a jelentkezők számára ingyenes, magában foglalja az előzetes felkészítést, a három hetes kint tartózkodás során a szállást és a teljes ellátást, illetve az utazást is.

A projekt résztvevői együtt utaznak a helyszínre, a programot követően pedig lehetőségük lesz a különböző önkéntes tevékenységek végzése során szerzett tapasztalataikat megosztani.

A projekt romániai partnere a Caritas Gyulafehérvár (http://www.caritas-ab.ro/).

A jelentkezési lapok beküldésének határideje: 2012. július 30.

További információért látogassák meg honlapunkat: www.onkentes.hu és vegyék fel a kapcsolatot a programvezetővel, Tornóczi Zsófiával a tornoczi.zsofia@onkentes.hu e-mail címen vagy a 06 1 457 0618-as számon.

A Grundtvig Időskorú önkéntes projekt az Egész életen át tartó tanulás program (LLP) keretében, az Európai Bizottság támogatásával valósul meg.

Bíró Ágota

Hurcibaba Klub a Civil Közösségek Házában

A pécsi civil kezdeményezések sorában egyre ismertebb és rangosabb helyet foglal el a Hurcibaba Klub.

A Hurcibaba névben benne foglaltatik a klub legfőbb törekvése is: az édesanyák merjék felvenni, hordozni gyermekeiket, ami a kötődő nevelés módszerének egyik, de korántsem kizárólagos eszköze. A klub tagjai olyan édesanyák, akik havonta egy alkalommal összegyűlnek, hogy találkozzanak, beszélgessenek, tapasztalatokat cseréljenek, és kipróbálhassák, sőt, ki is kölcsönözhessék a klub egyre bővülő, ortopédiailag helyes tartást biztosító babahordozó eszközökből álló készletét.

Közel ötven hordozót lehet a klubban kölcsönözni. Ezek között megtalálhatóak a sokak által már ismert, különféle anyagokból készülő hordozókendők, sokféle hosszúságban, színben, mintával, de az egyre népszerűbb ázsiai eredetű hordozók a Mei Tai-ok, a párnázott csatos hordozók, a karikás kendők és babaerszények is.

A hordozóeszközök nagyon nagy segítséget jelentenek a kisbabák megnyugtatásában. Pusztán attól, hogy megkapják a számukra szükséges testkontaktust, a babák kiegyensúlyozottabbak lesznek, valamint az édesanya, illetve a hordozó személy (hiszen lehet az édesapa, nagyszülő, vagy bárki, aki vigyáz a babára) maga is sokkal jobban rá tud hangolódni a baba ritmusára. Ha így összeszoknak, az édesanya hamarabb érti, érzi, mire van szüksége a babájának, ami elősegíti a harmonikus baba-mama kapcsolat létrejöttét.

Fontos megemlíteni a hordozásnak a hétköznapi teendők elvégzésében való szerepét: nyugtalan baba mellett a háztartási munkát elvégezni szinte lehetetlen, de ha közben a baba jól érzi magát az édesanyja hátán csücsülve, hamar elkészül a meleg vacsora is. Említsük meg a hordozás másik praktikus oldalát: a városi közlekedés a szűk járdák, lift nélküli társasházak esetében babakocsival sokkal nehezebb, akik pedig kirándulni szeretnének, a természetben is sokkal jobban elboldogulnak egy jól megválasztott babahordozóval, nemcsak a csecsemők, hanem a már a sétálni tudó de folyton fel-lekéredzkedő kisgyermekek esetében is.

A pécsi Hurcibaba Klub 2008 májusában alakult, kezdetben csak egy kisebb baráti társaság találkozójaként, majd egyre bővülve a hasonlóan gondolkodó és hasonló nevelési elveket valló édesanyák összetartó közösségévé vált, ahol igazi klubélet folyik havi egyszeri nagy találkozóval és az évente kora ősszel, a Pécsi Örökség Fesztivál keretein belül megrendezésre kerülő Pécsi Babahordozó Napokkal. Idény nyáron kellemes árnyékos-hűs helyszínt biztosít a klubnak a Civil Közösségek Házának udvara, ahol egy-egy alkalommal kb. 50-60 anyuka és gyermeke(i) vesznek részt a találkozókon.

Ha megtetszett a klub tevékenysége, ajánlják bátran kismama és anyuka ismerőseiknek, látogassák meg honlapunkat és szeretettel várunk a klubba is minden érdeklődőt, aki nyitott a kötődő nevelés és a hordozás iránt.

http://hurcibaba.wordpress.com/

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

A mi kis falunk 2012. – Pályázati felhívás public art művek megvalósítására

A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus (MMIKL) az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával megvalósuló 2012. évi public art projektje keretében A mi kis falunk elnevezéssel országos, nyílt pályázatot hirdet public art munkák megvalósítására.

A Lektorátus 2008-ban elindított programjával a magyarországi public art megjelenési lehetőségeit igyekszik kiszélesíteni. Az első években a vidéki nagyvárosokban, majd a kistelepüléseken és az interneten megvalósuló művek létrejöttének az ösztönzését tűzte ki célul, kiemelten kezelve az új típusú public art munkák megvalósulásának a segítését.

2012-ben a kiíró a pályázóktól a társadalmi nyilvánosság tereihez és azok problémáihoz kötődő, kötetlen műfajú, lehetőleg helyspecifikus és interaktív, de minden esetben kontextusfüggő, az adott közösséget vagy a társadalom egészét érintő kérdéseket tematizáló műveket vár.

A pályázat nyelve: magyar. Műfaji vagy technikai megkötés nincs. A public art mű lehet: akció, performance, installáció, szobrászati tárgy, murális alkotás, integrált design, fényfelirat, kivetítés stb.

Egy pályázó több pályatervet is benyújthat, illetve ugyanazt a pályatervet több helyszínnel is be lehet adni.

Az alkotások működésének / lezajlásának / láthatóságának elvárt minimum időtartama 10 nap, ami 2012. 09. 10. és 2012. 10. 25. közé eshet.

A megvalósítás konkrét helyét, idejét és időtartamát minden pályázatban pontosan meg kell jelölni.

A pályázható összeg megvalósuló művenként maximálisan 1 000 000 Ft, amely összeg sem az áfá-t, sem az esetleges munkáltatói közterheket nem tartalmazza, azokat a pályázatkiíró a megítélt összegen felül fizeti. A teljes pályázható keretösszeg 5 000 000 Ft.

A kiíró a pályázati folyamat nyilvánosságát biztosítandó a kuratórium döntését követően az összes beadott pályázat anyagát közzé teszi a http://www.publicart-eica.hu honlapon.

A pályázónak a public art mű megvalósításán kívül vállalnia kell részletes fotó-, ill. videó-dokumentáció készítését vagy elkészíttetését is a műről, a kuratórium instrukcióinak figyelembevételével. A dokumentáció elkészítésének költségeire a pályázatkiíró művenként maximum bruttó 250.000. Ft-ot biztosít a megítélt felhasználási díjon felül.

A pályamunkák közül előnyt élveznek azok, amelyek már a tervezés-előkészítés folyamán a helyi közösségek bevonására építenek.

A pályázatokat **2012. július 25. (szerda)** 15 óráig beérkezően kell benyújtani az MMIKL Képző- és Iparművészeti Lektorátushoz (1014 Budapest, Úri u. 54-56., levelezési cím: 1250 Bp. 1. Pf. 17.) A mi kis falunk megjelöléssel.

A pályázattal kapcsolatos kérdésekre a lektoratus@lektoratus.hu e-mail címen, ill. a (06-1)-356-7444/107 melléken Józsa Kitty művészeti főtanácsadó válaszol.

Foglalkoztatási megállapodások támogatása c. pályázati felhívás – TÁMOP – 1.4.5-12/1

A konstrukció célja, hogy a működő partnerségek hozzájussanak azon forrásokhoz, melyek segítségével a korábban kialakított stratégiájuk egyes elemeit meg tudják valósítani, melyek a partnerségek tagjai részéről jelentkező szolgáltatási, képzési és foglalkoztatási szükségletekre választ tudnak adni.

A pályázati felhívás részcéljai:

- a projekt célterületén élő, elsősorban hátrányos helyzetű munkanélküliek munkaerő-piaci integrációjának és foglalkoztatásuk bővülésének elősegítése
- a közvetett célcsoport humán erőforrás fejlesztése a munkaerő-piaci integrációjuk és tartós foglalkoztathatóságuk érdekében
- a közvetett célcsoport foglalkoztatásának támogatása
- a pályázó partnerségben részt vevő szervezetek kapacitás-, illetve kompetencia- és szolgáltatásfejlesztése a közvetett célcsoport munkaerő-piaci esélyeinek javítása érdekében
- foglalkoztatási partnerség (paktum) működési tapasztalatainak összegyűjtése, illetve megosztása
- a helyben működő állami munkaerő-piaci szervezetek bevonása a projekt megvalósításába

– a helyi humánerőforrás fejlesztési irányainak, és bővítési potenciájának feltérképezése
– a projektben részt vevő munkáltatók foglalkoztatásának bővítésére, hátrányos helyzetű munkavállalók fogadására való felkészítése

Rendelkezésre álló forrás: A pályázat meghirdetésekor az elszámolható közkiadásokra rendelkezésre álló keretösszeg 1 400 000 000 forint.

Pályázók köre: Jelen felhívásra olyan, igazoltan működő foglalkoztatási partnerségek (foglalkoztatási paktumok) nyújthatnak be pályázatot, melyeknek adott térségben működő állami, nem állami szervezetek, valamint vállalkozások egyaránt tagjai.

A konzorciumi partnerek mindegyike egyben a pályázó által képviselt foglalkoztatási partnerség (paktum) tagja is kell legyen, amelyet az általuk is aláírt foglalkoztatási partnerség (paktum) együttműködési megállapodással kell bemutatni (igazolni).

A konzorciummal szemben támasztott feltételek:

– Konzorciumi tagok minimális száma: 3 db, maximális száma: 8 db
– Egy szervezet hány konzorciumban vehet részt és milyen minőségben: 1 szervezet 1 konzorciumnak lehet a vezetője
– Finanszírozás módja: tagonként történő finanszírozás

A konzorciumok esetében valamennyi konzorciumi tagnak meg kell felelnie a Pályázati Felhívásban meghatározott követelményeknek, minden konzorciumi tag részt vesz a pályázat alapvető céljának megvalósításában, továbbá támogatásban részesül.

A pályázati kiírással kapcsolatos további dokumentumok az http://www.ujszechenyiterv.gov.hu honlapról tölthetők le. További felvilágosítás az alábbi elérhetőségeken kérhető: e-mail: ujszechenyiterv@nfu.gov.hu, Tel.: 06-40/638-638

A pályázatok benyújtása **2012. június 30-tól 2012. július 31-ig lehetséges**. A pályázatok benyújtása és elbírálása egy szakaszban történik.

Az International Visegrad Fund pályázata: Visegrádi Alap 2012. / Small Grants - kispályázatok

A Visegrádi Alap a civil társadalom kiépítését célzó tevékenységeket támogatja.

Az Alap pénzügyi forrásai különféle tevékenységek támogatására fordíthatók a jóváhagyott költségvetés és a rendelkezésre álló források szerint, az alábbi területeken:

1. kulturális együttműködés (pl. fesztiválok, kiadványok)
2. tudományos konferenciák és kutatások (pl. konferenciák, kiadványok, kutatás)
3. oktatás (pl. szemináriumok, nyári iskolák)
4. diákcsere (pl.sport, művelődési és kulturális rendezvények gyermekek és fiatalok számára)
5. határokon átnyúló együttműködés (két V4 ország határtérségében lezajló pályázatok, a határvonaltól max. 50km távolságban)
6. turizmusra fordító támogatás (pl. turisztikai ismeretterjesztő anyagok, előadások, vásárok)

Az Alap anyagi forrásokat csak konkrét eseményekre és előzetesen meghatározott tételekre biztosít:

1. Nyomdai költségek (nyomtatás, kiadványok kiadása, terjesztése)
2. Terembérlet és az ehhez szükséges technikai költségek bérlete
3. Művészek tiszteletdíja
4. Szállás és étkezési költségek
5. Utazási költségek
6. Expertek tiszteletdíja
7. Fordítás és tolmácsolás
8. Díjak, jutalmak
9. Irodai szükségletek és promóciós anyagok
10. Reklám (nyomda, rádió, TV, óriásplakát stb.)
11. A weboldal kialakítása és aktualizálása

Pályázók köre: pályázhat bármilyen szervezet (nonprofit szervezetek, alapítványok, iskolák, önkormányzatok,közintézmények) vagy természetes személy, ha pályázata az Alap célkitűzéseivel összhangban van. Nem pályázhatnak közvetlen állami támogatásban részesülő intézmények.

A pályázatok beküldési határideje: szeptember 1. és december 1.

A pályázati űrlapot elektronikusan és két eredeti példányban postán is el kell küldeni.

Egy konkrét pályázatra a kérvényezhető összeg maximum 6000 euró.

Az Alap pénzügyi hozzájárulása nem haladhatja meg a projekt összköltségének az 70%-át, beleértve a pályázó saját természetbeni hozzájárulását, vagy más, társfinanszírozó alanyok természetbeni hozzá-

járulását. A költségvetést 6 hónapra tervezik, még ha a pályázat a tervek szerint tovább is tartana.
Az Alap azokat a pályázatokat részesíti előnyben, melyekben a V4-es országok mindegyike részt vesz. Az Alap nem támogat olyan pályázatokat, melyekben háromnál kevesebb országból vannak résztvevők, kivéve a határon átnyúló együttműködés területén megvalósuló pályázatot. (Határon átnyúló együttműködés esetén elég két országból való partner együttműködése.)
A pályázat beadásának címe: International Visegrad Fund, Kralovske udolie 8, 811 02 Bratislava, Slovak Republic, smallgrants@visegradfund.org
http://visegradfund.org/grants/guidelines

Európai rövidfilm pályázat
A GreenDependent Intézet az EnergiaKözösségek projekt keretein belül rövidfilm-készítési versenyt hirdet meg Európa 16 országában. Olyan rövidfilmekkel lehet nevezni, melyek a klímaváltozással és a háztartások energiafogyasztásának csökkentésével kapcsolatosak. Mit tudunk tenni mi mindannyian a klímavédelem érdekében? Milyen hatást gyakorol életmódunk a környezetre? Hogyan tudunk otthon is energiát megtakarítani nagyobb beruházás nélkül? Miért kell nekünk is tennünk valamit?
Beküldési határidő: 2012. július 30.

Díj: Az EnergiaKözösségek rövidfilm verseny győztese 2000 euró pénzjutalomban részesül.
Műfajok: kísérleti, dokumentum, animáció, kitalált történet stb.
Pályázók köre: Bárki (diákok, profik, amatőrök stb.) Európában, aki elküldi filmjét.
Hosszúsága: a kész film minimum 20 másodperc hosszú legyen, de nem lehet hosszabb 5 percnél.
A film vetítőkópiájának formátuma: DVD
Nyelv: a film különböző európai országokban kerül levetítésre, ezért némafilm is lehet. Ha a filmben a beszédnek, szónak fontos szerepe van, és nem angol nyelven készült, angol felirattal kell ellátni.
Benyújtás formája: a film vetítőkópiáján kívül, szükség van a kitöltött és aláírt nevezési lapra. A benyújtandó nevezési lap és film csak együtt fogadható be.

A film és a jelentkezési lap benyújtása:
GreenDependent Intézet Nonprofit Közhasznú Kft.
E-mail: info@greendependent.org
Cím: 2100 Gödöllő, Éva u. 4.
Tel.: +36-28-412-855
Mobil: +36-20-334-2889
http://www.energiakozossegek.eu

Szerkesztette: Szabó Ágnes

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Civil Alapprogram

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8

BARANYAI Civil Körző
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@civilhaz-pecs.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, dr. Kanizsai Péter, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Major Vera, Prucsiné Fűri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost, V. Tarr Judit
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

„ ÉLET-TÉR” MENEDÉK
Az Emberség Erejével Alapítvány

Pécs, Felsővámház utca 27.
Kontakt: Tasnádi Zsófia
0630/8309840,
email: menedekifiklub@gmail.com

CSALÁDI INFORMÁCIÓS PONT

CSALÁDMENEDZSERI SZOLGÁLTATÁSOK:
(Gruidl Zsuzsanna-szociális munkás)
Ügyfélszolgálat: minden hónap 1. és 3. szerdán 10 és 13 óra között vagy előre egyeztetett időpontban

BABA-MAMA KLUB ÉS GYERMEKKUCKÓ
Minden hónap 1. szerdáján 10 és 13 óra között Pécs, *Felsővámház u. 27-ben.*
Minden hónap 3. szerdáján 10 és 13 óra között *Pécs, Álmos u. 1-ben. (Gyárváros)*
Csoportvezető. Tasnádi Zsófia

Közös, izgalmas, tartalmas szabadidő babának (pocaklakónak is) és mamának. Praktikák, tanácsok, hasznos tudnivalók, életmód, játékok.

MENEDÉK KÖZÖSSÉGI TÉR IFJÚSÁGI KLUB
Minden kedden és 14 és 17 óra között
Pécs, Felsővámház u. 27-ben.
Csoportvezető: Nyirati András

Gyere, csatlakozz most alakuló szerkesztőségeink egyikéhez, ha …
- nyitott szemmel jársz
- meg akarod ismerni önmagadat, társaidat
- ha szeretnéd megismerni a körülötted élő családokat és szorosabbra fonni velük kapcsolatotokat
- van véleményed a körülötted zajló dolgokról
- érdekelnek a modern, független média nyújtotta lehetőségek: videó, fotó, rádió, kreatív írás, mindez internete keresztül egyszerűen
- szeretnél egy igazi csapathoz tartozni, ahol meghallgatjuk egymás véleményét és megvalósítjuk egymás ötleteit

NAGYIT SZERETNÉK!
Keresünk olyan:
- nagymamákat és nagypapákat, akiknek nincs, vagy már felnőtt az unokájuk és szeretnének maguk körül nyüzsgő gyerekeket látni, vagy besegítenének a gyerekek körüli teendőkbe
- unokákat, akiknek nincs nagymamája/papája és szüksége van egy kis törődésre, szeretetre.

SZÍVESSÉGCSERE KÖZPONT MŰKÖDTETÉSE AZ INGYENES SZÍVESSÉGI FELAJÁNLÁSOK ÖSSZEGYŰJTÉSÉRE

Lehetőség arra, hogy a lakóközösség tagja sokféle tudásukat és képességüket felhasználva önkéntes munkát végezzenek, ingyenes szívességet (gyermekfelügyelet, korrepetálás, háztartási munkában segítés, kertgondozás, egyéb szaktudás) nyújthassanak egymásnak, vagy akár adományokat (tárgyak, bútorok, eszközök, élelmiszerek, saját készítésű termékek) ajánlhassanak fel embertársaik számára.
Ha szívességet szeretnél másoknak felajánlani, vagy szívességet szeretnél kérni, jelentkezz az alábbi elérhetőségek egyikén:
Szervező: Knyihár Éva, B. M-i Önkéntes Centrum
20/62637659, email: knyihareva@gmail.com

A projekt megvalósításában együttműködő partnereink:
Pécs Megye Jogú Város Önkormányzata, Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda - Esélyek Háza, Az Emberség Erejével Alapítvány, Kanga Egyesület, Murál Morál Mező, 3. Szektor Alapítvány, Családi Fészek Tanácsadó, Egyensúlyban Élni Egyesület, Kicsikék Alapítvány, Mosolymanó Egyesület, Üres Tér Egyesület, Szín-Tér Egyesület, MásKépMás Esélyegyenlőségi Emberközpontú Szemlélettel Alapítvány, Istenkúti Közösségért Egyesület.

A PROJEKT ELÉRHETŐSÉGE:
Koska Éva projektmenedzser – Nevelők Háza Egyesület
(7624 Pécs, Szent István tér 17.)
0620/4334403, email: elet-ter.belvaros@ckh.hu
Web: www.ckh.hu

SZÉCHENYI TERV

„ÉLET-TÉR"

KOMPLEX SZOLGÁLTATÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI KEZDEMÉNYEZÉSEK TÁMOGATÁSA A PÉCSI CSALÁDOK JÓLÉTÉÉRT
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

„ A családi közösségi kezdeményezések és programok megerősítése”

A projekt a Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza konzorciumi partnerségben valósul meg.

Élet-Tér

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Add az időd 1%-át!

Önkéntes centrum
Baranya megye

2011 – az önkéntesség európai éve

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Szolgáltatások:

• népszerűsítő programok •
• tájékoztatás •
• közvetítés •
• önkéntesek, szervezetek felkészítése és képzése •
• kutatás •
• vállalati önkéntes programok szervezése •
• közösségi tér biztosítása •
• érdekérvényesítés és érdekképviselet •
• Önkéntesség Európai Éve 2011 – Információs Pont •

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/Fax: +36 72 315 679
E-mail: tamop552@civilhaz-pecs.hu • www.civilhaz-pecs.hu

Nyitvatartás:

Hétfő-csütörtök: 9.00-12.00 és 13.00-16.00; Péntek: 9.00-12.00

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

BARANYAI
125 Ft
Civil Körzó
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VIII. ÉVFOLYAM - 6. SZÁM
2012. AUGUSZTUS

„ÉLET-TÉR”
CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: 0620/4333423,
email: elet-ter.belvaros@ckh.hu

CSALÁDI INFORMÁCIÓS PONT

CSALÁDMENEDZSERI SZOLGÁLTATÁSOK:
(Gruidl Zsuzsanna-szociális munkás)

Ügyfélszolgálat: minden szerdán 13 és 17 óra és csütörtökön 9 és 13 óra között vagy előre egyeztetett időpontban

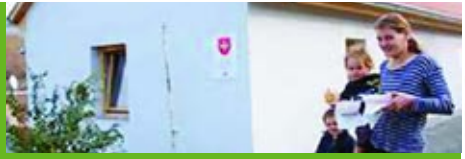
- felvilágosítást nyújtunk az igénybe vehető családi kedvezményekről, és a családot támogató ellátásokról,
- tájékoztatást adunk a kisgyermekes családokat érintő szociális, oktatási, egészségügyi jogszabályokról,
- információt adunk a bölcsődei, óvodai, iskolai beíratással kapcsolatban.

CSALÁDI TANÁCSADÓ várja Önt:
(Galkó Blanka, mentálhigiénikus, mediátor)

Ügyfélszolgálat: minden páratlan hét szerdán 14 és 16 óra között vagy előre egyeztetett időpontban.

- ha úgy érzi nem tud mit kezdeni derűs, ám „ördögien rossz” gyermekeivel,
- ha új helyzetekkel, problémákkal találja magát szemben gyermekei nevelésében, családi életében,
- ha úgy érzi belefásult a családi élet, gyermeknevelés mindennapjaiba és tanácstalan,
- ha olyan élethelyzetben van, hogy kapcsolatait, családi életét újra kell gondolnia, rendeznie,
- ha úgy érzi nem tud együttműködni szeretteivel, konfliktusaik mindennaposak vagy már nincs mit mondaniuk egymásnak
- ha a gyermekneveléssel, családi élettel kapcsolatos kérdése van,
- ha úgy érzi, konfliktus feszül Ön és gyermeke, házastársa, vagy szülei között és nem találja rá a megoldást.

MUNKAERŐ-PIACI TANÁCSADÁS:
(Hajnal Zsolt, HR menedzser)

Ügyfélszolgálat: minden páros hét szerdán 14 és 16 óra között, vagy előre egyeztetett időpontban

- információt és tanácsadást nyújtunk Önnek, ha GYES/GYED utáni munkavállaláshoz és a munkaerőpiacra visszatéréshez,
- ha önfoglalkoztató (egyéni vállalkozó, gazdasági társaság keretében vagy mezőgazdasági őstermelő) szeretne lenni, de nem tudja miként is indulhatna el,
- ha megváltozott munkaképességű vagy tartós munkanélküli.

„MINDENNAPI PRAKTIKÁINK” - KREATÍV KLUB

Minden hónap 2. szerdáján 15 és 18 óra között.
(2012. szept.19., okt.17., nov.21., dec. 19.)

Csoportvezető: Tukora Leona

Kreatív technikák elsajátítása, gyermekjátékok készítése, főzési tanácsadás, receptcserék, háztartási hulladékok újrahasznosítása, ajándékkészítés az ünnepkörök idején.

SANSZ FILMKLUB - TEMATIKUS FILMVETÍTÉS

2012. szept. 19., okt. 3, 17, 31., nov. 14., 28., dec. 12., 17 és 20 óra között.

Filmek az előítéletekről, a nyitottságról, az életet áthatható értékekről, párválasztásról, családi életről, a változásról és változtatás lehetőségéről.
A filmek után egy tea mellett a filmben felvetődött kérdésekről beszélgetnünk.

„ÉLET-TÉR”
JELENLÉT KÖZÖSSÉGI HÁZ

MMSZSZ Pécsi Csoport
7629 Pécs, Györgytelep 15.
Tel: 0630/5808602,
email: elet-ter.jelenlet@ckh.hu

CSALÁDI INFORMÁCIÓS PONT

CSALÁDMENEDZSERI SZOLGÁLTATÁSOK:
(Orsós Anita, szülésznő, szociális segítő)

Ügyfélszolgálat: minden szerdán 12 és 16 óra és csütörtökön, pénteken 10 és 14 óra között

CSALÁDI TANÁCSADÓ:
Ügyfélszolgálat: minden páros hét szerdán 12 és 14 óra között, vagy előre egyeztetett időpontban

MUNKAERŐ-PIACI TANÁCSADÁS:
Ügyfélszolgálat: minden páratlan hét szerdán 14 és 16 óra között, vagy előre egyeztetett időpontban.

BABA-MAMA KLUB ÉS GYERMEKKUCKÓ
Minden hónap 1. és 3. csütörtökön 10.30 és 13.30 között.
Csoportvezető: Fehér Angéla

Beszélgetős foglalkozások, praktikus ötletekkel, tanácsokkal a várandóság, a babaápolás, gyermeknevelés témájában. Szülésfelkészítés, várandóság kísérése.
Találkozzunk kéthetente a Szolgáltató Irodában és töltsünk el együtt pár órát jó hangulatban.

A PROJEKT SORÁN MEGVALÓSULÓ TOVÁBBI PROGRAMOK:

„Újra dolgozunk, sok minden változott!” – csoportfoglalkozás, „Családi fészek” Házasságra felkészítő csoportfoglalkozás, Babaváró szüléstréning, Babusgató anyatréning a szülésfelkészítő tréning folytatása, „Bölcsődés leszek”– csoportfoglalkozás, „Az elég jó szülő”– csoportfoglalkozás, Apának lenni a 21. században – csoportfoglalkozás, Közösségi Önsegítő Hálózat és „Élet-tér” napok. „Szülő lettem” interaktív társasjáték fejlesztése és adaptálása, Közösségi falfestés.

Tisztelt Olvasó,

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (továbbiakban: Civil törvény) 51. § (1) bekezdése szerint a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a civil szervezetek működésének szakmai támogatása, fenntarthatóságuk erősítése, továbbá az államháztartás alrendszereiből nyújtott támogatások szabályszerű felhasználásának elősegítése érdekében civil információs centrumokat működtet. A cím használata 2012. július 1-jétől 2014. december 31-ig tartó időszakra szól. A pályázat nyertesei jogosultságot nyernek Civil Információs Centrum kialakítására az adott megyében és a Civil törvény 52. §-ában foglalt feladatok ellátására.

A címet a Nevelők Háza Egyesület nyerte el Baranya megyében.

Eddig ez egy szimpla sajtóközlemény lenne, de nézzük egy picit a sorok mögé.

A Nevelők Háza Egyesület 1999 óta nyújt „intézményesült" keretek között tanácsadást civil szervezeteknek Baranya megyében. Hívták már Nonprofit Szolgáltató Központnak, Civil Háznak, majd Civil Szolgáltató Központnak és most július 1-jétől Civil Információs Centrumnak.

Az elmúlt 13 évben a folyamatosan változó környezetre és az igényekre reagálva bővült a szolgáltatásaink köre és reményeink szerint emelkedett a színvonala. És persze az elmúlt 13 év alatt változott a finanszírozás módja, nagysága, léte, időnként nem léte, valamint az arculati elemek.

Ami nem változott az a helyszín és a szolgáltatást nyújtó személyek. Aki bejön a Civil Közösségek Házába Pécsett a Szent István téren, vagy felhívja telefonszámunkat, évek óta ugyanazokkal arcokkal, hangokkal találkozhat.

Tehát mit kínálunk biztosan a következő 30 hónapban?

Folyamatos tanácsadást a hét 5 napján jogi, közhasznúsági, pályázati, pénzügyi, könyvviteli, adózási, társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos témákban. Segítünk a szervezeteknek a számítógép-kezelés és informatika területén, valamint a magyar - külhoni magyar partnerségi kapcsolatok kialakításában, ápolásában.

Havi rendszerességgel Partnerségi klubot indítunk Pécsett, melynek tematikáját közösen szeretnénk kialakítani a szervezetekkel. Az elmúlt években kialakított partneri hálózatunkra támaszkodva erősíteni fogjuk a megyei jelenlétet kistérségi/járási kihelyezett tanácsadásokkal, információs napokkal.

A korábbi évekhez hasonlóan minden szolgáltatásunk térítésmentes, a projektet az Európai Unió az ÁROP-1.1.14 konstrukció keretében támogatja. A projektről, a szolgáltatásokról, a tanácsadókról, illetve a szakértőkről hamarosan a ckh.hu/cic internetes lapon tájékozódhatnak.

Fűri Ildikó szakmai vezető
Civil Információs Centrum

TARTALOM

Civil társadalomról, jövő időben	4
Teret a vidéknek!	5
Sansz Filmklub	6
Sétatéri esték	9
Lépj át az előítéleteiden!	10
Határon átnyúló üzleti partnerkapcsolatok fejlesztése az önfenntartó termelési rendszerek kiépítéséért a Dráva Öko-régió kistérségeiben	11
Perczel utca	12
Lezárult a Gyermekvédelmi Központ KÖSZ Programja	14
Sikerrel rajtolt az I. Eurakvilo Regatta	15
Pályázati ajánló	16

Civil társadalomról, jövő időben

Merész vállalkozásnak tűnik a jövőt fürkészni, amikor a jelen válságokkal terhes napjai még a reményt is halványítják. Az emberi civilizáció még nem tudta beteljesíteni globális hivatását, és máris saját létét veszélyeztető folyamatokat gerjeszt. Népességrobbanásról, globális felmelegedésről, klímaváltozás okozta katasztrófákról, élelmezési és ivóvíz válságról szólnak a tudósítások. Kétséges, hogy van-e még elég idő, kreativitás és közös cselekvési akarat, hogy megoldásokat találjunk az Élet számára...

Az emberi társadalom önszerveződési képessége a történelem és az evolúció során egyre bonyolultabb szervezeteket hozott létre a problémák megoldására. A szabad társulás és értékközösségen alapuló civil társadalom sajátos formáival mindvégig élt, amióta emberi civilizáció létezik. Az alapvető emberi szabadságjogok és az ember méltóságának érvényesítéséért a társadalomban soha véget nem érő küzdelem folyt és folyik ma is. Mégis úgy látszik, hogy egyre több feladat hárul az egyre nehezebb helyzetben lévő civil társadalomra. Szegénység és éhezés elleni küzdelem, a károsított természeti környezet és veszélyeztetett fajok védelme, megvédeni a hátrányos helyzetű embereket és egész közösségeket attól, hogy a társadalom peremére csússzanak, mind-mind a civil társadalom feladatai közt található kihívások. Igazságtalan világban, a javak és életfeltételek méltánytalan elosztása mellett kell szeretetet, igazságot és emberhez méltó életet teremteni.

Az igazi kihívás azonban a globalizáció. Sikerül-e a civileknek a rohamosan alakuló globális társadalomban megnövekedett hivatását megfelelően betölteni, a szükséges erőforrásokat megtalálni?

A gazdaság rövid ideig élvezte a globalizáció nyújtotta növekedési lehetőségeket. A minden áron szerzett profit iránti hajszában és kíméletlen versenyben, a moralitástól elszakadva, globális válságot okozott. Ezt követően a politikai szektor által rosszul menedzselt államok sorra kerültek a szuverén adósság krízisébe. A gazdaság és politika mohóságával felélni látszik az emberiség jövőjét. Jövő nem lesz, ha nem sikerül teremteni azt!

Az emberiség jövőjét meghatározó folyamatok globálisak. Az ember egyénként és közösségként is lokális, a helybe gyökerezett. Ezt a lokális és globális közt feszülő távolságot kell a társadalomnak áthidalni. A „gondolkodj globálisan, és cselekedj lokálisan" hagyományos környezetvédő megközelítést ki kell, hogy egészítse a „gondolkodj és élj lokálisan, cselekedj globálisan" magatartás. Miként lehetséges ez a civil társadalom számára?

A globális cselekvés a civil szervezetek nemzetközi együttműködése révén lehetséges. Olyan programokban kell lokális részvétellel cselekedni, amelyeknek van globális hatása is. A kulturális kreatívok kezdeményezései ilyenek. A szociális vállalkozásokat megteremtő civilek szintén a jövő egyik lehetséges szegmentumát építik. A biodiverzitás megőrzésén munkálkodók szintén globális cselekvők.

Az internet elérhető szomszéddá tesz mindenkit, éljen bárhol is a Földön. Meg kell ismernünk egymást, egymás kultúráját, életmódját ahhoz, hogy együttműködve segítsünk magunkon. Akkor lesz a születendő globális társadalomnak civil társadalma, ha minden civil szervezet a globális dimenzió megélésére is képessé válik.

A jövő társadalom civil társadalma globális lesz, és ezáltal tudja majd hatékonyan betölteni helyi küldetését is.

A fiatal nemzedék otthonosan mozog az internet és az okostelefonok világában. Kulturálisan nyitott, és képes a spontán együtt-

működésre. Az „Arab tavasz”, a „Világforradalom”, amiről e lapszámban is olvashatnak, a „Let’s do it, Romania!” és számos közösségi megmozdulás, amit a virtuális közösségek generálnak, élő példa minderre. Ma már számos új típusú civil szerveződés ismeretes, amelyeket többnyire fiatalok és főként az internet segítségével történő kommunikáció, kapcsolattartás és belendítés mozgat. Napjainkban jogi forma nélkül és a virtuális valóságban indul el számos civil önszerveződés és e településeket, régiókat és országhatárokat is felülmúló kapcsolattartás és szervezkedés révén ezres nagyságú embertömegek mozdulnak meg társadalmi, környezetvédelmi, szociális problémák megoldása érdekében.

Az egyén globalizációjának korába jutottunk. Ami azt is jelenti, hogy életünk globális dimenziót is nyer, problémáink megoldásához kilépünk a lokális világunkból, és globális erőforrásokat keresünk. Tudást, partnereket és szponzorokat találunk szerte a nagyvilágban. A jövő civil társadalma a globális szomszédságot fogja megteremteni. Élhetőbbé téve ezáltal az új globális társadalmat.

Kolumbán Gábor
Civitas Alapítvány – kuratóriumi elnök
kolumban.gabor@yahoo.co.uk

Megjelent 2012-ben, a Civil Fórum XIII. évfolyamának 1. számában.

„TERET A VIDÉKNEK!” konferencia

2012. szeptember 28. Kodály Központ

A konferencia a 2010-es fesztivál folytatásaként kerül megrendezésre, témája a helyi gazdaság- és közösségfejlesztés. A szervezők a régió helyi termék előállítói, forgalmazói mellett a civil szervezetek képviselőit, munkatársait is várják az elmúlt évek tapasztalatainak összegzésére, szerepvállalásuk, együttműködési lehetőségeik számbavételére.

A rendezvényen az előadások mellett szakmai műhelyek keretében nyílik mód tapasztalatcserére.

A részvétel ingyenes, előzetes regisztrációra a gesztor szervezet honlapján van mód.

TERET A VIDÉKNEK!
konferencia

Főszervező:	Mecsekvidék Helyi Közösség Egyesület www. mecsekvidek.hu
Társszervező:	Nevelők Háza Egyesület www.ckh.hu

A konferencia kapcsolódik az „Állampolgári Részvétel Hete” programsorozatához

Sansz Filmklub

2008 szeptembere óta kéthetente szerdánként a Civil Közösségek Házába várjuk a nyitottságról, egyéni és társadalmi felelősségvállalásról, változásról és változtatásról eszmét cserélni kívánó filmrajongókat. Az idei őszi sorozat különlegessége, hogy a filmeket egy-egy, főképp az esélyegyenlőséghez kapcsolódó világnap tiszteletére vetítjük.

Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)
Vetítés kezdete: 17 óra

A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.

Szervezők:

- Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda Esélyek Háza
- Dialógus-kör
- Ki-Látás Közhasznú Alapítvány
- Nevelők Háza Egyesület
- 3. Szektor Alapítvány
- és barátaink

2012. szeptember 19. A VETÍTÉSRE GYERMEKEKET IS VÁRUNK!	**Fiú a Marsról** színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 106 perc, 2007 David a közelmúltban vesztette el a felségét. A megözvegyült, magányos sci-fi író örökbe fogad egy kisfiút. Szerinte Dennis különleges képzelőerővel van megáldva, ugyanis azt állítja, hogy a Marsról jött. A gyereknevelés során az újdonsült apuka nem várt nehézségekkel találja magát szembe. Szerencsére a nővérére, Lizre, valamint a barátnőjére, Harlee-re mindig számíthat. Ám amikor egyre több különös dolog történik Dennis körül, David kénytelen elgondolkodni azon, hogy a fiú talán mégis igazat mondott.	Szeptember 20. **A GYERMEKEK VILÁGNAPJA** 1954 óta az UNICEF kezdeményezésére szeptember 20-án tartjuk A GYERMEKEK VILÁGNAPJÁt. E napon felhívást intéznek a világ országaihoz annak érdekében, hogy támogassák és védelmezzék a gyermekek 1959. évi ENSZ-deklarációban megfogalmazott jogait.
2012. október 3.	**A szabadság határai** színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 140 perc, 2009 Nap mint nap ezrek és ezrek próbálnak a jobb élet reményében illegálisan bejutni az Egyesült Államokba a mexikói határon át. Néhány nap alatt a legkülönfélébb emberek sorsa fonódik itt össze, az amerikai Bevándorlási Hivatal hivatalnokaitól kezdve a szövetségi ügynökökön és bűnözőkön át az illegális bevándorlókig. Köztük van az emberséges Max Brogan ügynök, aki megpróbál segíteni egy mexikói édesanyának. A vízumkérelmeket elbíráló Cole Frankel a segítségéért cserébe ellenszolgáltatást vár a fiatal ausztrál színésznőtől. Frankel ügyvédnő egy terroristagyanús muszlim család kitoloncolását próbálja megakadályozni.	Október 2. **az Erőszakmentesség Világnapja** Az ENSZ Közgyűlése május végén Mahatma Gandhi születésnapját, október másodikát az Erőszakmentesség Világnapjává nyilvánította.

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

2012. október 17.	**Blue Valentine** színes, magyarul beszélő, amerikai romantikus dráma, 112 perc, 2010 Cindy és Dean házassága hullámhegyekkel és -völgyekkel tarkított. A kapcsolatuk most megint megromlott, ám úgy tűnik, hogy ezúttal végleg eltávolodtak egymástól. Ebben az is szerepet játszott, hogy míg Dean megmaradt ugyanolyan egyszerű srácnak, mint amilyen egykoron volt, Cindy sok álmát volt kénytelen feladni. Mielőtt azonban végleges elhatározásra jutnának, úgy döntenek, hogy még egy próbát tesznek, hátha sikerül megmenteni a kapcsolatukat. A szívük mélyén talán abban reménykednek, hogy újra felizzik köztük a régi szenvedély.	Október 10. **A LELKI EGÉSZSÉG VILÁGNAPJA** A LELKI EGÉSZSÉG VILÁGNAPJÁról 1992 óta emlékeznek meg minden év október 10-én. A világnapot a Lelki Egészség Világszövetsége kezdeményezte, az elmúlt években világszerte számos szervezet csatlakozott a megemlékezéshez. A Világszövetség 1948-ban alakult az érzelmi és lelki zavarok megelőzésének, megfelelő kezelésének, a mentális zavarokban szenvedők gondozásának és a mentális egészség jobbításának elősegítése céljából. A világnap célja a figyelemfelkeltés, valamint a pszichiátriai problémákhoz és a pszichiátriai problémákkal élőkhöz kapcsolódó előítéletek elleni harc, a lelki egészség középpontba állítása.
2012. október 31.	**Jób lázadása** Színes, magyar filmdráma, 105 perc, 1983 Gyöngyössy Imre Oscar-díjra jelölt filmje a második világháború drámai és fájdalmas időszakáról szól. A zsidó Jób, feleségével, Rózával, egy kis magyar faluban él. Hét gyermeküket a felnőttkor elérése előtt eltemették, ezért a család utód nélkül maradt. 1943-ban örökbe fogadják a katolikus neveltetésű Lackót. Jób úgy akar tekinteni a fiúra, mint a saját gyermekére. A férfi elkezdi tanítani Lackót az élet bölcsességére és a zsidó vallásra. A házaspár nagyon örül, mert a gyermek fogékonynak bizonyul az új hit felvállalására. Egy nap azonban Jóbot és Rózát koncentrációs táborba hurcolják. Vajon mi fog történni a magányos Lackóval?	November 16. **A TOLERANCIA NEMZETKÖZI NAPJA** Az UNESCO kezdeményezésére 1995. a tolerancia éve volt, amikor nagyszabású nemzetközi kampányt szerveztek a tolerancia és az erőszakmentesség jegyében. A TOLERANCIA NEMZETKÖZI NAPJA (november 16-a) ebből az eseményből nőtt ki mint évenkénti alkalom arra, hogy a toleranciára felhívjuk a figyelmet az oktatásban, társadalmi színtereken vagy a politikában, illetve megvitassuk ennek helyi vagy globális problémáit.
2012. november 14.	**Bibliothéque Pascal** színes, magyarul beszélő – feliratos, német-magyar filmdráma, 110 perc, 2010 (18) Mona Paparu egyedül neveli hároméves kislányát. Egy külföldi utazás miatt a gyermeket a nagynénjénél hagyja. A nagynénitől a gyámhatóság elveszi a kislányt. Amikor Mona visszatér, a gyámhatóságon el kell mondania, mivel töltötte külföldön az idejét. A film utazásainak, szerelmének, nyugat-európai kálváriájának a története. Mona Paparu beszámolója.	November 25. **A nők elleni erőszak megszüntetésének világnapja** November 25-én latin-amerikai és karibi térség első feminista konferenciáján, 1981-ben nyilvánították a nők elleni erőszak megszüntetésének világnapjává. A konferencia résztvevői határozottan elítélték a nemi megkülönböztetésen alapuló erőszak minden fajtáját a családon belülitől egészen az állami erőszak különböző formájáig. Azért választották 25-ét, hogy úgy emlékezzenek meg a Mirabal nővérekről (Patria, Minerva és Maria Teresa) akiket 1960-ban ezen a napon gyilkolt meg brutálisan a Rafall Trujillo vezette diktatúra. E napon 1999-ben az ENSZ hivatalosan is a nők elleni erőszak megszüntetésének világnapjává nyilvánította.

2012. november 28.	**Életrevalók** színes, feliratos, francia vígjáték, 112 perc, 2011 Az ejtőernyős baleset után tolószékbe kerülő gazdag arisztokrata, Philippe felfogadja otthoni segítőnek a külvárosi gettóból jött Drisst. Azt az embert, aki most szabadult a börtönből, és talán a legkevésbé alkalmas a feladatra. Két világ találkozik és ismeri meg egymást, és az őrült, vicces és meghatározó közös élmények nyomán kapcsolatukból meglepetésszerűen barátság lesz, amely szinte érinthetetlenné teszi őket a külvilág számára.	December 3. **FOGYATÉKOS EMBEREK NEMZETKÖZI VILÁGNAPJA** Az ENSZ december 3-át a FOGYATÉKOS EMBEREK NEMZETKÖZI VILÁGNAPJÁvá nyilvánította 1992-ben, hogy felhívja a figyelmet a baleset, betegség, katasztrófa következtében fogyatékossá váltak problémáira.
2012. december 12.	**Te jó Isten!** színes, magyarul beszélő, amerikai vígjáték, 98 perc, 1977 Jerry átlagos fickó. Egyszerű és unalmas életet él, a szupermarketben dolgozik, ahol mindenki ismeri és szereti. Jerry meglepődik, amikor Isten kiválasztja egy feladatra. Nem hisz a szemének, amikor kiderül, hogy Isten idős, szemüveges férfi, aki nagyon hasonlít a komikus George Burnsre. Persze először is meg kell győznie Jerryt arról, hogy valóban az, akinek mondja magát. Miközben a férfi egyre közelebb kerül hozzá, úgy távolodik a feleségétől, aki azt hiszi, hogy elment az esze. Hamarosan eljön az idő, amikor Jerrynek a nyilvánosság elé kell állnia az isteni üzenettel.	December 10. **EMBERI JOGOK NAPJA** 1948. december 10-én az ENSZ közgyűlésén elfogadták az emberi jogokról szóló egyetemes nyilatkozatot. Ennek emlékére az ENSZ 1950. december 4-i közgyűlése december 10-ét az EMBERI JOGOK NAPJÁvá nyilvánította.

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.

További információ:
Élet-tér Családi Információs Pont
Pécs, Szent István tér 17. 20/4333423
elet-ter.belvaros@ckh.hu

Filmleírások forrása: port.hu

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Civil Közösségek Háza
7624 Pécs, Szent István tér 17

Sétatéri esték

2012. szeptember 13. csütörtök, 17 óra

100 éve alapították a Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetemet

Előadó: **Pásztor Andrea muzeológus**

2012. október 11. csütörtök, 17 óra

A kőkor élő zenéje és nyelve

Előadó: **Tillai Aurél Liszt-díjas karnagy, professzor emeritus**

2012. november 15. csütörtök, 17 óra

A pécsi 19-es gyalogezred

Előadó: **Raýman János vegyészmérnök**

2012. december 13. csütörtök, 17 óra

A dal ünnepe – 150 éve alakult a Pécsi Dalárda

Előadó: **Tillai Gábor történész**

Közreműködik: **a Pécsi Kamarakórus**

Előadásainkra nagy szeretetettel várunk minden kedves érdeklődőt a már megszokott helyen, a Civil Közösségek Házában. (Szent István tér 17.)

Trebbin Ágost
sorozatszerkesztő

Lépj át az előítéleteiden!

A TÁMOP 5.5.2.-es konstrukcióban a Nevelők Háza Egyesület által elnyert „Csomópont- az önkéntesség fejlesztése Baranya Megyei szakmai hálózatokon keresztül" projektben a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda által vállalt „Lépj át az előítéleteiden!" program utolsó rendezvényére a Siklósi kistérségben megrendezett idei Ördögkatlan Fesztivál keretében került sor. A „Lépj át az előítéleteiden!" program –mint minden eddigi alkalommal, két pillérre támaszkodott. Egyrészt az esélyegyenlőségre, attitűdváltásra, másrészt az önkéntesség népszerűsítésére. Mindkét szempont érvényesüléséről gondoskodtak azok a szervezetek, akik vállalták a három napos munkát a Hétpróba az Esélykikötőben elnevezésű programon.

Az Esélykikötőben olyan szervezetek, Bárkák kaptak helyet (az esélyegyenlőség, az emberi jogok tudatosítása, a környezetvédelem, az önkéntesség területéről), amelyek szerették volna megismertetni munkájukat, és játékos feladatokkal szórakoztatni, illetve későbbi önkéntes munkára invitálni a Bárka látogatóit. Minden szervezet egy-egy Próbát (játékos feladatot) talált ki, amely a profiljába illeszkedik. Minden vállalkozó kedvű Utazó – rendezvénylátogató - kapott egy „útlevelet", ebben kellett összegyűjtenie, a Próbák teljesítését igazoló bélyeget. Az Utazónak minimum 7 próbát kellett teljesítenie az Esélykikötőben ahhoz, hogy sorsoláson vehessen részt és ajándékot kaphasson a Bárkalakók jóvoltából. Kitelepülésünk minden napján (aug. 3-4-5-én) 19.30-kor került sor a sorsolásra, melynek keretében naponta 20 ajándékcsomagot sorsoltunk ki.

A rendezvényen résztvevő szervezetek a következők voltak: Alternatíva Ifjúsági Iroda, Amnesty International Magyarország, Az Emberség Erejével Alapítvány, Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda - Esélyek Háza, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. ,Oltalom Karitatív Egyesület (Csillagszálló lap), Egyensúlyban Élni Egyesület, Fogd a Kezem Alapítvány, Ki-Látás Közhasznú Alapítvány, Kupé Közhasznú Egyesület, Labrisz Leszbikus Egyesület, Lélektér Ifjúságsegítő Alapítvány, MásKépMás Esélyegyenlőség Emberközpontú Szemlélettel Közhasznú Alapítvány, Miért Ne?! Csoport, Nevelők Háza Egyesület: „Élettér" projekt, Ökováros-Ökorégió Alapítvány, Pécsi Zöld Kör, Színes Gyöngyök Egyesület, Szimpozion Egyesület, Tudatosan a Környezetünkért Egyesület, Van1Hely Kulturális és Szabadidős Egyesület.

A „Lépj át az előítéleteiden! - Esélykikötő" program keretében több kiállítást is megtekinthettek az érdeklődők, és kiküldetésben vett részt a Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda - Esélyek Háza által 2008 óta működtetett Sansz Filmklub is. A vetítésre került alkotások a változásról, sokszínűségről, a kirekesztésről és az elfogadásról, a közösségről szóltak. A filmeket követően közös együttlétre, gondolkodásra invitáltuk a nézőket. A meleg nyári délutánokon jó volt megpihenni a nagyharsányi iskola tantermében, a vetítésen. Örömmel tapasztaltuk, hogy voltak mindhárom napra visszatérő vendégeink.

A „Lépj át az előítéleteiden! - Esélykikötő" program szemléletformáló játékokkal is várta a gondolkodni, tapasztani vágyó Katlanlátogatókat. A Szociopoly (a Gyerekesély Egyesület által kifejlesztett társasjáték) során bárki kipróbálhatta, mire is elég a segélyből, családi pótlékból, gyesből, feketemunkából megszerezhető jövedelem. A játék során egy átlagos hónap napjain haladtunk végig – némileg meggyorsítva az időt, kockadobások segítségével –, a játékosoknak a tartósan munka nélkül lévők jövedelmi viszonyai között kellett túlélnie a hónapot.

Népszerű volt a Budapest Esély „Egymásra lépni tilos!" táblás társasjátéka is, ahol az esélyegyenlőséggel kapcsolatos kvízkérdésekre kellett válaszolniuk a vállalkozó kedvűeknek.

Gruidl Zsuzsanna

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Ahol a folyók összekötnek

Határon átnyúló üzleti partnerkapcsolatok fejlesztése az önfenntartó termelési rendszerek kiépítéséért a Dráva Öko-régió kistérségeiben

A projekt célkitűzéséről

A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft., horvát partnerével, a SLAP Egyesülettel 2012. szeptember 1-jén kezdte el új, közös IPA programjának megvalósítását. Ezen projekt fő célkitűzése volt egy olyan program létrehozása, amely egy szervezeti és intézményrendszer felállítása által elősegíti az ökomenedzsmentet és tanulmányozza azt a környezeti, szociális és gazdasági szektor üzleti szereplőinek körében a Dráva menti Ökorégióban. Ebben a térségben a magyar és horvát résztvevő partnerek felkutatásával és összekapcsolásával a kisrégiós önellátó gazdaságszervezési elvek gyakorlatba ültetését tűzték ki célul.

A projekt fejlesztési céljai közé tartozott egy olyan termelési és értékesítési önellátó rendszer létrehozásának elősegítése mely helyi forrásokon alapul, kezdve a megfelelő partnerek szelekciójával egészen az ökomarketingig, maximális toleranciát gyakorolva a természettel szemben. További célok között szerepelt a közös üzleti háttérszolgáltatások fejlesztése is, olyan határon átnyúló struktúra létrehozásával, amely irányítani tudja a mikrorégiós termelési menedzsmentrendszereket. Realizált eredmények közé sorolhatjuk az online fórum (http://www.ipabusiness.eu/index.php/hu/forr) és az Ökorégiós üzleti piactér létrehozását (www.ipamarketplace.hu), valós és virtuális helyi termelési piac és logisztikai rendszer létrehozását, melyek elősegítik az ökotermékek és szolgáltatások cseréjét, különös hangsúlyt fektetve az önellátásra.

A program lebonyolítása során minden esetben törekedtek a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesítésére, első sorban az önellátás, a szükséges és elégséges fogyasztás, a szállítási távolságok csökkentése, az ökologikus termelési elvek érvényesítése, népszerűsítése révén. A célzott partnereket csoportos és direkt ökomarketing módszerekkel érték el, különös hangsúlyt fektetve a környezettudatosságra, az új értékrend szerinti meggyőzésre és befogadásra.

Határon átnyúló hatás

A határon átnyúló kritériumok mindegyikének megfelelt a projekt, mivel csak közös, a teljes hatásterületen végrehajtandó akciókra épült. Teljes mértékben közös fejlesztés történt, mivel az Ökorégió területe a Dráva folyó mindkét partján húzódik, ahol az önellátó célú kisrégiós gazdaságszervezési modell végrehajtásához kerestek a magyar és horvát üzleti partnereket. A közös végrehajtás alapvetően fontos volt, hiszen mindkét oldal célcsoportjait ugyanolyan mértékben fontos bekapcsolni a hálózatépítésbe és az Ökorégió vérkeringésébe.

Dráva Öko-régió

DÉL-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS FORRÁSKÖZPONT

Slap

A projekt a Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Programban, az Európai Unió és Magyarország társfinanszírozásával valósul meg.

Trebbin Ágost

Perczel utca

A közelmúltban több esetben foglalkoztam zetényi Csukás Zoltán, híres pécsi bádogosmester életével, alkotásaival. Talán kevésbé tudott róla, hogy milyen nagy figyelmet fordított szeretett városának közállapotaira.

Csukás 1912 óta lakott a Perczel utcában, így mint legilletékesebbtől kapunk hiteles képet arról, hogy az 1918. évben milyen állapotok uralkodtak itt. Pedig ez az utca már abban az időben is a legszorosabban vett belvároshoz tartozott.

Tapasztalatait a „Pécsi Napló" 1918. december 22-i számában tette közzé:

Csak egy rövid kis figyelmeztetést tett a szerző a cikk elejére: „Csak azok olvassák, a kik nem szeretik a parfümös levegőt!"

„A Perczel-utca a Király-utcával párhuzamosan halad a Széchenyi-tértől kelet felé, egészen a Lyceum utcáig Ez az utca akkor kapta a Perczel-utca elnevezést, mikor a zsebkendőt más célra használták, nem lobogtatásra. Az utca a Széchenyi-tértől a Gábor-utca torkolatáig aszfaltozott, tovább a Lyceum utcáig makadám burkolata van. A Lyceum-utca már szabálytalan alakú mecseki gránit kövezet, itt-ott elterült kristály tavakkal. Hogy mért kétféle burkolattal vannak a pécsi utcák többnyire ellátva, úgy hiszem ez a háztulajdonosok megkülönböztetése végett van.

A Perczel-utca déli részén, kivéve a Lóránt palotát és munkás kaszinót, mindvégig csendes polgári háztulajdonosok és lakók laknak. Az északi részén már több a nevezetesség. Először is ott van a városi székház 4 emeletre emelkedő hatalmas hátsóbejárati kapufrontjával. A rendőrség és tisztaság felügyelők főbejárata és persze kijárata is itt van. Utána a Geltsch és Graff palota hátsó fertálya ékeskedik. Hogy miért nevezem ezt hátsó fertálynak, azt csak azok a kocsisok tudják megmondani, a kik minden nap korán reggel a Littke szőlő felé bebalzsamillatozzák a tiszta üde levegőt. Utána jönnek a Berecz és Reinfeld-féle közönséges régi házak. Ezek a házak azért nevezetesek, mert itt rengeteg patkány ivadék lát napvilágot, mely a szomszéd házak kifolyó csatornáin át meg-meglátogatja az utca összes lakóit. Kaufer Jenő dr. háza szintén régi, csendes ház, azonban mellette a Vigadó épület hátulsó fertálya már nem mondható csendesnek, különben is ez a palota az építészet valóságos remeke.

Az épület belső beosztása ellen csak a bentlakók tehetnek kifogást, de külső részét mindenki megkritizálhatja. A Király-utcai és színháztéri részének külső kiképzésénél igazi nagyvárosi jellege van. A Perczel-utcára nyúló hátsó fertálya a Vigadó feljárattal és a körülfalazott vasajtóval ellátott szemetesládája már a Balkánt juttatja az ember eszébe, vagy legalább a Zidina környéket. Különösen mikor a kocsiszínben összehalmozódó szemét dudva párolog és a miazmákkal telt sűrű levegő az utcán járókelők tüdejét csiklandozza. Hát mikor a dudva alól előtör Tüköriné vizet kereső pálcája nélkül is az az illatterjesztő forrás, mely sokszor napokon és éjjeleken, sőt heteken a kőfalon lévő nyíláson át szépen csergedez a Peczel-utcán végig a Kisfaludy-utcára kanyarodva, a Bercsényi stb. utcákon, míg el nem tűnik. Ide most tegyünk egy pontot.

Következő épület a Nemzeti Színház. Ez is igen szép, világvárosi épület. Mint egy szfinksz úgy helyezkedett el a Király-utcára nézve, hátulját pedig a Perczel-utcába helyezte el olyképpen, hogy mindkét felén az aszfaltban négyszögű vasajtóval ellátott bizonyos gödörbe üríthesse sóhajokkal telt fájdalmas könnyüit. Utána jön a városi bérpalota.

Ez is nagyon sikerült szép épület, de hogy hol van az eleje, azt nem tudom. Csak azt tudom ennek is van hátsó fertálya, mert gyakran láttam, jobban mondva éreztem, a mint esténként nem tudom Mandelbaum vagy Teisingerék vastag tömlőjével nyomják ki az utca vízfolyásába azt a bizonyos sűrű illatos folyadékot. Azután a Maléter ház jön, ez is eltekintve egy kis vakolat szépséghibától, szintén csendes polgári ház.

Mivel magam is azok közé tartozom, kik ebben az utcában laknak, nem egyszer csodálkozva láttam, a mint az Apolló moziból vagy színházból hazatérő publikum mind befogja az orrát és úgy szalad végig a Perczel-utcán. Először azt hittem, hogy ezek a dráma hatása alatt még most is sírnak, vagy nagyon fázhat az orruk, de csakhamar rájöttem magam is, hogy miért tarják be az orrukat. Mi Perczel-utcaiak ezt a szagot már úgy megszoktuk, hogy észre sem vesszük. Azonban mikor azt vettem észre, hogy ez az illat most nem a Vigadóból jön, kezdtem a vízfolyás és a szag eredete után nyomozni. Mit gondolnak, hová vezetett a nyom? A városháza hátulsó kapujához, a hol a rendőrök és tisztaság felügyelők szoktak ki és bejárni. Ezen a kapun át a városháza udvarából vastag tömlőn csak úgy ömlött az illatos folyadék, két ember pedig az udvarban egykedvűen ütemre nyomogatta a Teisinger-féle szivattyút és amikor erről a műveletről tudomást szerzett Tausz Dezső dr., azt mondta: Nekem is van bérpalotám nagy fene éjjelivel, ha a városnak szabad az utcára ereszteni annak a levét, miért ne volna szabad nekem is. És képzeljék hát, ez a folyadék hová folyt? A Perczel-utcába.

Az Apolló mozi tervezőjének annyira megtetszett a színház két utcára szolgáló négyszögű vasfedője, hogy ő is az utcára tervezte ezt kimondhatatlan vasfedelű gödröt.

Két évvel ezelőtt Oberhammer Antal rendőrkapitányt, mikor még több hatalma volt mint most van, személyesen kerestük fel hivatalában Kelemen Mózes dr., Kaufer Jenő dr. és én hasonló szenvedő, hogy szüntesse meg a Vigadó szennyvizének szokássá vált kifolyását. Igaz, hogy akkor megszűnt, de azóta hányszor megindult és ismét megszűnt.

Aidinger János életében, kinek háza és lakása a Mária utcában volt, szomszédja átment hozzá és arra kérte, hogy tisztítassa ki a pöcegödrét, mert az ő szobája falában már kezd felhúzódni a nedvesség. Az én pöcegödröm, felelt Aidinger, tudja szomszéd, hol van az én pöcegödröm? A Perczel-utcában. Ugyanis Aidinger mint sok más, régi elhagyott pincéjét használta fel pöcegödörnek, mely elnyúlt a Perczel-utcáig.

Most pedig áttérek arra, hogy tulajdonképpen miért is árasztotta el a Perczel-utca illatát az egész városba.

Hogy ennek az utcának közvilágítása éppen úgy kifogás alá eshet, mint akármelyik külvárosi és bár a színház körüli sikátorban agyonüthetnek esténként akárkit, ezt nem is akarom említeni, de hogy ez utcának heteken át ne legyen utcaseprője, ezt már szó nélkül nem hagyhatom.

Múlt hét egyik napján, mikor már a házak kifolyó csatornáiból az utca csatornáiban mindkét oldalon a szemét és szenny annyira felszaporodott, hogy a víz szabad folyása az utcatest közepét mosta, egy napon megjelent seprűvel egy napszámos és kisebb-nagyobb rakásokba söpörte az összegyűlt több kocsira való szemetet, mely ezután ott díszelgett sorban, végig az utcán mindaddig, míg a múltheti eső el nem takarította és az egész utcát, meg nem tisztította.

Hát a szemét kihordás? Már több két hónapnál, hogy a szemetes batárokat ezen utcában nem láttam működni, a mit viszont annak tulajdonítok, minthogy egyenes adót fizetni nem szabad, e szerint a házakból a szemetet kihordani sem szabad. Tessék megnézni: nálam az udvar félig megtelt a már több mint két hónap óta összegyülemlő szeméttel, mely a spanyolnátha és egyéb járványos betegségek meggátlására nem a legalkalmasabb óvszer."

Eddig tart Csukás Zoltán mester „nagy utazása" a Perczel utcában, amely egykoron, a 19. század végén még Óposta utca névre hallgatott.

Lezárult a Gyermekvédelmi Központ KÖSZ Programja

A Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ és a Baranya Megyei Önkéntes Centrum – Nevelők Háza Egyesület a Raiffeisen Bank Közösen programjának részeként valósította meg a Magunkért és másokért! - Kamasz Önkéntes Szolgálat projektjét. A Gyermekvédelmi Központ gondoskodásában élő fiatalok kezdeményezéséből született programsorozat keretében havi tematikus önkéntes projektek megvalósításán keresztül 15 fiatal végzett segítő tevékenységet.

Januárban a fiatalok teát főztek és zsíros kenyeret osztottak a hajléktalanoknak a Remény Háza nappali melegedőjében. A gyerekek hamar feloldódtak és megtalálták a közös hangot az ott élőkkel, a nap végére beszélgetések és közös éneklések is kialakultak.

Nagy sikere volt a februári meseolvasásnak is, mely a bólyi Fogyatékos Személyek Otthonában valósult meg. A fogyatékos gyerekek örömmel fogadták az önkénteseket, majd a mesék felolvasása után közösen lerajzolták a történeteket, megtanították a vendégeknek a jelelést és a színkottából zenélést. A következő hónapban a fiatalok a gilvánfai Közösségi Ház javára gyűjtöttek játékokat és könyveket. A cél az volt, hogy a résztvevők képesek legyen felajánlani egy számukra kedves tárgyat egy „még szegényebb" számára, és ezáltal megtanuljanak adni is.

Az áprilisi húsvétváró foglalkozás a Civil Közösségek Házában került megrendezésre. Sok gyerek érkezett a Gyermekvédelmi Központból, de a Kultúrkertbe betérő családok is becsatlakoztak a különböző kézműves foglalkozásokba. Népszerű volt a kőfestés, a hajtogatás, a virág-, csipeszbáb- és üdvözlőlap-készítés. A gyerekek a munka fáradalmait mesenézés közben pihenhették ki.

A májusi program a Hirdi Lakásotthon udvarának rendbetétele, parkosítása volt. Ennek során kialakítottak egy veteményeskertet is, melyet különféle zöldségekkel ültettek tele a fiatalok. Mivel hosszú távon szerették volna rendbe tenni a kertet, facsemetéket és virágokat is telepítettek, melyek még évek múlva is díszíteni fogják az udvart. A következő hónap feladata a süteménysütés volt, illetve az összegyűjtött adományok elszállítása Gilvánfára. Az ott élők nagyon örültek mind a gyerekek gondoskodásának, mind a számukra hasznos ruhaneműknek és játékoknak.

A KÖSZ program a júliusi orfűi táborral zárult, melyen elkészültek a kiállításra szánt képek, illetve a színjátszó csoport idei bemutatójához szükséges díszlet is. A gyerekeknek nagy élmény volt a közös kerékpározás is, hiszen nem rendelkeznek saját biciklivel. A tábor ideje alatt értelmükben akadályozott és lakásotthonos gyerekeket is megvendégeltek, volt közös strandolás, palacsintasütés, valamint megbeszélték a 7 hónap élményeit is. A projektek kiváló lehetőséget biztosítottak arra, hogy az érintett fiatalok képessé tegyék magukat a fejlődésre, az önkifejezésre, kreativitásuk kibontakoztatására. Az önkéntes programok megvalósítása során a gyerekek aktívan hozzájárultak a körülöttük lévő világ alakításához.

Ágoston Gabriella
Baranya Megyei Önkéntes Centrum

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Sikerrel rajtolt az I. Eurakvilo Regatta

Az Eurakvilo Gyermekonkológiai és Gyermekhospice Közhasznú Alapítvány hagyományteremtő szándékkal hívta életre azt a jótékonysági vitorlásversenyt, amelyet 2012. július 28-án rendeztek meg a balatonboglári kikötőben. Az Alapítvány programja ráépült a XVII. International & Schuller Kupára, amely a Balaton nyugati medencéjének egyik legnépszerűbb amatőr vitorlásversenye.

A Kupa befutóját követően került sor az I. Eurakvilo Regattára, amelynek célja, hogy a lelki rehabilitációt elősegítve, egész napos kikapcsolódást biztosítson a Dél-dunántúli régióban élő, gyógyuló, illetve gyógyult daganatos és leukémiás 7 és 18 év közötti gyermekek és családtagjaik részére.

A kezdeményezés már első alkalommal óriási sikert aratott, hiszen csaknem 30 hajó jelezte részvételét a programon. Az esemény sikerében a rendezvény szervezői mellett kiemelkedő szerepe volt Bakóczy Kálmánnak is, aki az SOS Gyermekfalu számára szervezett vitorlásversenyek kapcsán már komoly tapasztalattal rendelkezik a jótékony célú versenyek szervezése terén is. Felhívására hat hajó érkezett a Balaton túlsó feléből a boglári kikötőbe csak azért, hogy a gyermekek számára maradandó emléket biztosítsanak. A kezdeményezés nagy sikert aratott a Kupa mezőnyének körében is, hiszen aki csak tudott, jelentkezett a versenyre. Így nem meglepő, hogy mind a 150 meghívott vendég hajóra talált és részt vehetett a versenyen.

A kicsik programja persze már a XVII. International & Schuller Kupa reggelén megkezdődött, hiszen 10 órától kreatív foglalkozások, és zenés programok szórakoztatták a jelenlévőket, valamint a nemrégiben megnyitott „Balaton" csavargózós múzeumhajó is ingyen fogadta az érdeklődőket. A Balatoni Hajózási Zrt. felajánlásából valamennyi meghívott ingyenesen igénybe vehette a Balatonboglár és Révfülöp között közlekedő menetrendszerinti hajó szolgáltatásait, így a gyermekek és családtagjaik már a vízről tekinthették meg a délelőtti verseny befutóját is.

A Boglár előtti vízterületet kevéssel 15 óra előtt lepték el újra a vitorlások, hogy kezdetét vegye az I. Eurakvilo Regatta.

Hasonlóan az International & Schuller Kupához, az I. Eurakvilo Regattát is eredményhirdetéssel zárták a szervezők, ahol ezúttal minden résztvevő díjazásban részesült.

A jótékony célú vitorlásverseny kétségtelenül nagy sikert aratott mind a vitorlázók, mind a meghívott gyermekek és kísérőik körében, így nem kérdéses, hogy jövőre tovább folytatódik ez a nemes kezdeményezés.

Hosszú Adrienn

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

„Kerékpárosbarát Település 2012" pályázat

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium idén hirdeti meg hatodik alkalommal a „Kerékpárosbarát Település" pályázatot, amely az önkormányzatok e téren alkalmazott példamutató intézkedéseit és kezdeményezéseit díjazza.

Részvételi feltételek:

- Az Önkormányzatok önállóan pályázhatnak,
- Amennyiben az Önkormányzat nem kíván pályázni, a településen működő civil szervezetek is pályázhatnak a település nevében. Ebben az esetben az önkormányzat hivatalos hozzájárulását is mellékelni kell.
- Tárgyévben csak egy pályázat nyújtható be.

A kerékpárosbarát környezet a gyakorlatban többek között, a következőket jelenti:

- a kerékpározás integráns része a település fejlesztési koncepcióinak és területrendezési terveinek, fejlesztési - üzemeltetési rendszereinek
- kerékpáros úthálózat (kerékpársávok, kerékpárutak, kerékpárosbarát közutak),
- kerékpárparkolók, -tárolók megfelelő rendszere,
- a település által fenntartott intézményekben, a településen szervezett eseményeken a kerékpározás oktatása, népszerűsítése folyik,
- a településen támogatott és intenzív kerékpáros közösségi élet folyik,
- a kerékpáros civil szervezetek bevonásra kerülnek az őket érintő döntésekbe,
- a pályázó település együttműködik más önkormányzatokkal is, illetve nemzetközi kezdeményezések részese kerékpáros fejlesztések kapcsán.
- a település különös figyelmet szentel a kerékpáros turizmus szakszerű fejlesztésére;
- a város vezetése élen jár és példát mutat a kerékpáros közlekedésben;

Pályázni az alábbi kategóriákban lehet:

A. megyei jogú város, fővárosi kerület

B. város

C. nagyközség, község

A pályázati adatlap és az információs háttéranyag 2012. július 3-tól letölthető az alábbi honlapokról: http://www.kormany.hu/hu/nemzeti-fejlesztesi-miniszterium, http://www.kertam.hu, http://www.kerekparozz.hu.

A pályázatról további információ kérhető a Kerékpáros Magyarország Szövetségnél, Iványi Dánieltől (telefon: +36-70-552-75-09, e-mail: kermoszov@gmail.com)

A pályázatokat az alábbi e-mail címre kell küldeni elektronikusan: kbt.kbm@nfm.gov.hu

Az e-mail tárgya legyen: Kerékpárosbarát Település 2012

Beérkezési határidő: 2012. szeptember 28.

A mellékleteket és a hivatalos nyilatkozatot postán (elektronikus beküldés esetén is) a következő címre kell elküldeni: „Kerékpárosbarát Település 2012", Iványi Dániel projektvezető

Kerékpáros Magyarország Szövetség, Hungária Körút 194. Budapest 1146

„Kerékpárosbarát Munkahely 2012" pályázat

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium idén hatodik alkalommal hirdeti meg a „Kerékpárosbarát Munkahely" pályázatot, amely

a munkáltatók, intézmények példamutató intézkedéseit és kezdeményezéseit ismeri el a „Kerékpárosbarát Munkahely 2012" cím odaítélésével.

A pályázni az alábbi kategóriákban lehet:

A. mikro- és kisvállalkozás,
B. középvállalkozás,
C. nagyvállalat,
D. közintézmény, nonprofit szervezet.

A pályázat elbírálása során az alábbi fő szempontokat vesszük figyelembe:

- a munkahelyi kerékpáros infrastruktúra állapota,
- kerékpározás ösztönzése, segítése a munkáltató részéről,
- kerékpározás kommunikációja a munkahelyen és azon kívül,
- a vezetők példamutatása, és odafigyelése kerékpárral közlekedő alkalmazottaikra.

A pályázatot a teljes cégre vagy annak egy telephelyére vonatkozóan is be lehet adni.

A pályázati adatlap és az információs háttéranyag 2012. július 3-tól letölthető az alábbi honlapokról: http://www.kormany.hu/hu/nemzeti-fejlesztesi-miniszterium, http://www.kertam.hu, http://www.kerekparozz.hu.

A pályázatról további információ kérhető a Kerékpáros Magyarország Szövetségnél, Iványi Dánieltől (telefon: +36-70-552-75-09, e-mail: kermoszov@gmail.com)

A pályázatokat az alábbi e-mail címre kell küldeni elektronikusan: kbt.kbm@nfm.gov.hu

Az e-mail tárgya legyen: Kerékpárosbarát Munkahely 2012

Beérkezési határidő: 2012. szeptember 28.

A mellékleteket és a hivatalos nyilatkozatot postán (elektronikus beküldés esetén is) a következő címre kell elküldeni: „Kerékpárosbarát Munkahely 2012", Iványi Dániel projektvezető

Kerékpáros Magyarország Szövetség, Hungária Körút 194. Budapest 1146

A Poli-Farbe jótékonysági pályázata

Az idén 20 éves Poli-Farbe Vegyipari Kft., festék- és vakolatgyár jubileuma alkalmából jótékonysági programot hirdet. Közösségi terek (játszótér, óvoda, iskola, orvosi rendelő) felújítását kívánja támogatni saját gyártású termékeivel, festékeivel.

A pályázati lehetőség 2012.szeptember 30-ig tart, illetve a felajánlott jótékonysági készlet erejéig.

A pályázatok festékigényét felmérve, illetve figyelembe véve a jótékonysági program során kibocsátható festékmennyiséget, a pályázatok maximum 50 000 Ft értékben részesülhetnek támogatásban. Kiemelt társadalmi, közösségi cél megvalósítása esetén, a Poli-Farbe egyedi elbírálását követően, a fenti összeghatártól pozitív irányban eltérhet.

Az elbírálás során a helyi közösség elkötelezettségét, a pályázott terület közösségformáló jellegét, valós létezését és adott környéken megvalósítandó pályázatok számát is figyelembe veszik.

A beérkezett nevezéseket egy szakmai zsűri bírálja el.

Bővebb információ: http://polifarbe.hu

Civil Society Prize

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság kihirdette a Civil társadalmi díj (Civil Society Prize) 2012-es témáját, ami a következő: Innováció egy fenntarthatóbb Európáért!

Olyan projektek nyerhetik el a díjat, amelyek bemutatják, hogy a fenntarthatóbb termelés / fogyasztás terén tett innovatív kezdeményezések hozzájárulnak ahhoz, hogy több zöld munkahely jöjjön létre Európában. A díjra az Európai Unió területén alapított civil társadalmi szervezetek pályázhatnak.

Pályázati határidő: 2012. szeptember 30.

További információ: http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-civil-society-prize-2012

Büszke vagyok a nagyszüleimre/unokáimra – video-pályázat

A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus pályázatot hirdet mini filmek készítésére, melynek témája: Büszke vagyok a nagyszüleimre, illetve Büszke vagyok az unokámra.

A pályázat célja, hogy a filmek segítségével az unokák elmondják: nagyszüleik melyik cselekedete, tulajdonsága, speciális tudása, életének melyik fontos eseménye, története az, amelyre ő is büszkeséggel tekint, amelyről barátainak is szokott mesélni, amelyet szeretne megtanulni, másoknak megmutatni.

A nagyszülők meséljék el, hogy unokájuk eddigi eredményei, tervei, tulajdonságai, tettei közül melyek azok, amelyek miatt büszkén mesél róla másoknak, és amelyek miatt bízik a fiatal boldog és sikeres pályafutásában, életében.

A pályázaton résztvevők az első kategóriában 30 év alattiak, a második kategóriában 50 év felettiek lehetnek.

A filmek készülhetnek kamerával, digitális fényképezőgéppel vagy kamerás mobillal, avi vagy mpeg formátumban. Terjedelmük nem lehet hosszabb 3 percnél.

A pályázattal kapcsolatos információkért Terbe Rezső informatikushoz fordulhatnak: terber@mmikl.hu, +36-30-832-3248

A kisfilmeket postai úton CD vagy DVD lemezen, illetve a http://www.youtube.com oldalra feltöltött linkkel (Tárgy: Büszke vagyok a nagyszüleimre/Büszke vagyok az unokámra) kérjük elküldeni a terber@mmikl.hu e-mail címre.

Beérkezési határidő: 2012. szeptember 21.

Postai cím: Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus
1011 Budapest, Corvin tér 8.

További információ: http://www.mmikl.hu

Szerkesztette: Szabó Ágnes

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Nemzeti
Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Gruidl Zsuzsanna, Knyihár Éva, Fűri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

„ ÉLET-TÉR” MENEDÉK
Az Emberség Erejével Alapítvány

Pécs, Felsővámház utca 27.
Kontakt: Tasnádi Zsófia
0630/8309840,
email: menedekifiklub@gmail.com

CSALÁDI INFORMÁCIÓS PONT

CSALÁDMENEDZSERI SZOLGÁLTATÁSOK:
(Gruidl Zsuzsanna-szociális munkás)
Ügyfélszolgálat: minden hónap 1. és 3. szerdán 10 és 13 óra között vagy előre egyeztetett időpontban

BABA-MAMA KLUB ÉS GYERMEKKUCKÓ
Minden hónap 1. szerdáján 10 és 13 óra között Pécs, *Felsővámház u. 27-ben.*
Minden hónap 3. szerdáján 10 és 13 óra között *Pécs, Álmos u. 1-ben. (Gyárváros)*
Csoportvezető. Tasnádi Zsófia

Közös, izgalmas, tartalmas szabadidő babának (pocaklakónak is) és mamának. Praktikák, tanácsok, hasznos tudnivalók, életmód, játékok.

MENEDÉK KÖZÖSSÉGI TÉR IFJÚSÁGI KLUB
Minden kedden és 14 és 17 óra között
Pécs, Felsővámház u. 27-ben.
Csoportvezető: Nyirati András

Gyere, csatlakozz most alakuló szerkesztőségeink egyikéhez, ha …
- nyitott szemmel jársz
- meg akarod ismerni önmagadat, társaidat
- ha szeretnéd megismerni a körülötted élő családokat és szorosabbra fonni velük kapcsolatotokat
- van véleményed a körülötted zajló dolgokról
- érdekelnek a modern, független média nyújtotta lehetőségek: videó, fotó, rádió, kreatív írás, mindez internete keresztül egyszerűen
- szeretnél egy igazi csapathoz tartozni, ahol meghallgatjuk egymás véleményét és megvalósítjuk egymás ötleteit

NAGYIT SZERETNÉK!
Keresünk olyan:
- nagymamákat és nagypapákat, akiknek nincs, vagy már felnőtt az unokájuk és szeretnének maguk körül nyüzsgő gyerekeket látni, vagy besegítenének a gyerekek körüli teendőkbe
- unokákat, akiknek nincs nagymamája/papája és szüksége van egy kis törődésre, szeretetre.

SZÍVESSÉGCSERE KÖZPONT MŰKÖDTETÉSE AZ INGYENES SZÍVESSÉGI FELAJÁNLÁSOK ÖSSZEGYŰJTÉSÉRE

Lehetőség arra, hogy a lakóközösség tagja sokféle tudásukat és képességüket felhasználva önkéntes munkát végezzenek, ingyenes szívességet (gyermekfelügyelet, korrepetálás, háztartási munkában segítés, kertgondozás, egyéb szaktudás) nyújthassanak egymásnak, vagy akár adományokat (tárgyak, bútorok, eszközök, élelmiszerek, saját készítésű termékek) ajánlhassanak fel embertársaik számára.
Ha szívességet szeretnél másoknak felajánlani, vagy szívességet szeretnél kérni, jelentkezz az alábbi elérhetőségek egyikén:
Szervező: Knyihár Éva, B. M-i Önkéntes Centrum
20/62637659, email: knyihareva@gmail.com

A projekt megvalósításában együttműködő partnereink:
Pécs Megye Jogú Város Önkormányzata, Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Baranya Megyei Esélyegyenlőségi Iroda - Esélyek Háza, Az Emberség Erejével Alapítvány, Kanga Egyesület, Murál Morál Mező, 3. Szektor Alapítvány, Családi Fészek Tanácsadó, Egyensúlyban Élni Egyesület, Kicsikék Alapítvány, Mosolymanó Egyesület, Üres Tér Egyesület, Szín-Tér Egyesület, MásKépMás Esélyegyenlőségi Emberközpontú Szemlélettel Alapítvány, Istenkúti Közösségért Egyesület.

A PROJEKT ELÉRHETŐSÉGE:
Koska Éva projektmenedzser – Nevelők Háza Egyesület
(7624 Pécs, Szent István tér 17.)
0620/4334403, email: elet-ter.belvaros@ckh.hu
Web: www.ckh.hu

SZÉCHENYI TERV

„ÉLET-TÉR"

KOMPLEX SZOLGÁLTATÁSOK ÉS KÖZÖSSÉGI KEZDEMÉNYEZÉSEK TÁMOGATÁSA A PÉCSI CSALÁDOK JÓLÉTÉÉRT
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

„ A családi közösségi kezdeményezések és programok megerősítése”

A projekt a Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza konzorciumi partnerségben valósul meg.

Élet-Tér

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Add az időd 1%-át!

Önkéntes centrum
Baranya megye

2011 – az önkéntesség európai éve

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Szolgáltatások:

• népszerűsítő programok •
• tájékoztatás •
• közvetítés •
• önkéntesek, szervezetek felkészítése és képzése •
• kutatás •
• vállalati önkéntes programok szervezése •
• közösségi tér biztosítása •
• érdekérvényesítés és érdekképviselet •
• Önkéntesség Európai Éve 2011 – Információs Pont •

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/Fax: +36 72 315 679
E-mail: tamop552@civilhaz-pecs.hu • www.civilhaz-pecs.hu

Nyitvatartás:

Hétfő-csütörtök: 9.00-12.00 és 13.00-16.00; Péntek: 9.00-12.00

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

BARANYAI
125 FT
Civil
Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VIII. ÉVFOLYAM - 7. SZÁM
2012. SZEPTEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA OKTÓBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRA

- **2012. október 10-én szerdán 17 órakor nyílik Angelo Minuti szobrász, Balogh István Péter festőművész, Claudine Pots festőművész, Gerd Messmann festőművész, Josef Hasenöhrl festőművész** „Együtt" című kiállítása a Gebauer Galériában.
  A kiállítás megtekinthető: 2012. október 29-ig hétköznaponként 9-19 óráig.
- Szabó Panni: A Folt című kiállítása megtekinthető 2012. október 5-ig.

BAROKK ART PAVILON

- **2012. szeptember 25-én kedden, 17 órakor nyílik N. Pintér Mária textilművész „A víz arcai"** című kiállítása a Barokk Art Pavilonban.
  A kiállítás megtekinthető 2012. október 19-ig hétköznaponként 10-17 óráig.
- Erdős János kiállítása megtekinthető 2012. szeptember 21-ig hétköznaponként 10-17-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

- **2012. október 16-án kedden, 18 órakor nyílik Szabó Gábor és Gáspár László** kiállítása. A kiállított munkákat Lantos Miklós mutatja be.
- Mánfai György fotóművész kiállítása megtekinthető 2012. október 15-ig hétköznaponként 9-19 óráig.

PROGRAM

Október 3-án, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
A szabadság határai
színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 140 perc, 2009

Október 11-én, csütörtökön 17 órakor
Sétatéri esték
A kőkor élő zenéje és nyelve
Tillai Aurél Liszt-díjas karnagy, professzor emeritus előadása; Sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost

Október 16-án, kedden 17.30-tól
Baranya – Steiermark Baráti Társaság
Dr. Tóth Csabáné Kupecz Mária előadása Indiáról

Október 17-én, szerdán 16.30-tól
Magyar – Spanyol Társaság
Perui úti élmények – Herr János beszámolója

Október 17-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub
Blue Valentine
színes, magyarul beszélő, amerikai romantikus dráma, 112 perc, 2010

Október 24-én, szerdán 17.30-tól
Magyar – Finn Társaság
Nyári élmények, tapasztalok Finnországban – beszámolók, vetítések

Október 31-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub: Jób lázadása
Színes, magyar filmdráma, 105 perc, 1983

TARTALOM

Székelygyümölcs – egy közösségi és gazdaságfejlesztési modell eredményei és kihívásai 4
Civil „háttérország" – a Baranya megyei Civil Információs Centrum bemutatása 6
Könyv – Jelző 8
Az Állampolgári Részvétel Hete 2012 Baranya megyei rendezvényei 9
Diákcsemege – tanévkezdő fesztivál és Nemzeti Tanévnyitó Pécsett 10
Falfestés a Menedékben 11
Egy nagy ember árnyékában 12
Mindennapi praktikáink 14
Élet-tér Nap a pécsi György-telepen 15
Pályázati ajánló 16

Kedves Olvasó,

A magyar állam – európai uniós kötelezettségeinek eleget téve – 2003-ban alkotta meg a diszkrimináció kérdéskörét átfogóan szabályozó, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt (Ebtv.), illetve 2005-ben létrehozta az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző intézményt, az Egyenlő Bánásmód Hatóságot. Ezt követően jött létre az Országos Esélyegyenlőségi Hálózat, mely által minden megyében elérhetővé váltak az Esélyegyenlőségi Irodák. Pécsett, 2008. és 2011. között a Támogatási Közalapítvány, 2012-től pedig a Nevelők Háza Egyesület vállalta fel az Esélyház működtetését.

Az elmúlt évek során mind állami támogatás, mind EU-s pályázati források biztosították működésünket. 2012 szeptemberében nemcsak elnevezésünkben, de tevékenységi körünkben is változás történt. A **Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház** célcsoportja és tevékenységi köre is kibővült.

Legfontosabb célkitűzésünk a hátrányos helyzetű csoportok társadalmi integrációjának elősegítése, a másság, a sokszínűség társadalmi elfogadásának elősegítése, a diszkrimináció elleni küzdelem és társadalmi szolidaritás erősítése, az esélyteremtés elősegítése és az önkéntesség minél szélesebb körű elterjesztése.

Ügyfélszolgálati munkák keretében feladataink közé tartozik az esélyegyenlőség tárgykörébe tartozó területekkel kapcsolatos informálás és tanácsadás (érdekképviseleti, civil, önkormányzati szervezetek és azok szolgáltatásainak bemutatása, tájékoztatás fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésről, esélyegyenlőségi terv elkészítéséről), a diszkriminációs ügyekkel kapcsolatos panaszfelvétel és delegálás, továbbá a családokat érintő szociális, oktatási és egészségügyi szolgáltatásokról való informálás. Ügyfélszolgálatunk mind magánszemélyek, mind szervezetek előtt nyitva áll.

Szakmai munkánk másik szeletét a szakmaközi együttműködés és generálás jelenti. Képzéseket, tréningeket, szakmai műhelyeket, konferenciákat szervezünk, szakmai munkacsoportokat működtetünk. Részt veszünk esélyegyenlőségi modellértékű programok kidolgozásában, és szakmai rendezvényeik során kiemelt prioritással törekszünk a „jó gyakorlatok" bemutatására.

Munkánk harmadik pillérét a közvélemény formálása, társadalmi részvétel fejlesztése, a befogadás és az esélyteremtés fontosságának kommunikálása jelenti. Szemléletformáló rendezvényeink során szívesen kapcsolódunk helyi és országos programokhoz. Irodánk kiemelt feladatának tekinti, hogy hidat képezzen és közvetítsen a civil, állami és forprofit szektor között

Munkánk során hozzá szeretnénk járulni ahhoz, hogy az esélyegyenlőség és az esélyteremtés szemlélete nemcsak szép eszme és vágyott cél legyen, hanem részévé váljék a mindennapoknak és mind a diszkriminációt elszenvedett emberek, mind a többségi társadalom tagjai részesei és kezdeményezői váljanak a változásnak.

Szakmai rendezvényeinken törekszünk arra, hogy a témában minden érintett és érdekelt szervezet meghívást kapjon és szakmai hozzáértésével és elköteleződésével képviselje az esélyegyenlőség kérdésköré. Szemléletformáló tevékenységünk során prioritást élvez a **partnerségben** történő rendezvényszervezés. Programjaink és projektjeink közös szellemi termékek, melyekben megmutatkozik az együttműködő szervezetek sokszínűsége, szakmai munkájának színvonala és az összefogás hatékonysága.

Feladataink megvalósítása során egyik fontos vezérfonalunk az **„indirekt" érzékenyítés.** Kulturális és művészeti elemeket tartalmazó programjaink és rendezvényeink eszközként szolgálnak a többségi társadalom szemléletformálásának, attitűdváltozásának elősegítésében. Munkánkat alapvetően meghatározza a szolgáltatásokhoz való **egyenlő esélyű hozzáférés elve**, így projektjeink során nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy ne kizárólag a hátrányos helyzetű csoportok kirekesztéséről szóljunk, hanem számukra, őket megszólítva is szervezzük programjainkat, előtérbe helyezve az integráció elvének érvényesülését. Azt gondoljuk - és a már megvalósult programjaink, rendezvényeink során tapasztaljuk -, hogy a közös tevékenységek kontextus- és közösségteremtő ereje képes áthidalni az emberek közti szakadékokat, és nyitottá, elfogadóvá teszi őket. Érzékenyítő és esélytudatosító küldetésünk során szívesen alkalmazunk **nem-formális tanuláshoz kapcsolódó módszereket** mind a felnőttekkel, mind a fiatalokkal, gyermekekkel végzett munka során. Szívesen teszünk eleget olyan megkereséseknek, ahol lehetőségünk van csoporthelyzetben találkozni a fiatalokkal, gyermekekkel. Kiemelten fontos feladatunknak tartjuk az emberjogi nevelést.

Ha Ön úgy gondolja, hogy problémája megoldásában irodánk segítséget nyújthat, vagy szívesen partnerségbe lépne velünk, kérem keressen fel minket az alábbi elérhetőségeinken.

Üdvözlettel:

Koska Éva
irodavezető
Baranya Megyei Család, Esélyteremtési
és Önkéntes Ház
Nevelők Háza Egyesület
Web: www.ckh.hu, www.eselyekhaza.hu
Email: eselyhazpecs@gmail.com
H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +3672/210-794
+3620/433-4403

Székelygyümölcs – egy közösségi és gazdaságfejlesztési modell eredményei és kihívásai

Napjainkban, ha vidékről, vidéki életről beszélgetnek az emberek, többnyire panaszáradat, negatív érzelmek törnek fel. A hajdani élet gazdagságának nosztalgikus felidézése mellett, az elnéptelenedés, elöregedés, a költséges élet, a rossz állapotban lévő hiányos infrastruktúra, a magas adók által kiváltott keserűség az uralkodó érzés.

Ez nem volt mindig így. A vidék elszegényedése elválaszthatatlan a modernizáció folyamatától, a modern, profit-maximalizálásra törekvő globális gazdaság kialakulásától. A modernizáció vesztesei a vidéki közösségek lettek. Mindenütt a fejlett világban az urbanizáció és iparosítás számára az olcsó munkaerőt és a természeti erőforrásokat a falvak biztosították. Ezáltal a falvak közösségei elveszítették az addig fenntartható hagyományos életformájukhoz szükséges emberi munkaerőt. A modern fogyasztói társadalom által keltett vágyak kielégítéséhez szükséges pénz előállítására az alacsony hatékonyságú vidéki gazdaság nem képes. A piacok a városon vannak, és a város visszaél a vásárlási erejével, a vidékről származó áru leértékelésével szerez nagy profitot. A modernizációs paradigma zérósszegű játékban szembeállította egymással a falut és a várost. Amit a város hatékonyságban, gazdagságban és kényelemben, egyszóval életminőségben nyert a fejlődés során, azt a falu elveszítette.

A Corki Nyilatkozat az élhető vidékért (1996) vetette fel először a vidék felértékelődésének lehetőségét, egyben felleltározva a vidék élhetősége érdekében elvégzendő feladatokat. Először mondatott ki a konferencián, hogy a vidéki gazdaság nem lehet és nem is kell, hogy versenyképes legyen a városi gazdasággal. A vidéket megfelelő gazdaságpolitikákkal védelmezni kell a globális gazdasági versenytől. A nyilatkozat által elindított gondolkodás egy új paradigma kiteljesedéséhez vezetett, amely talán az EU következő programozási időszakában, 2014-2020 között érvényesülő agrár- és vidékfejlesztési programjában már jelentős mértékben érvényesülni fog.

Az új paradigma meghatározó elemei röviden

1. A vidék felértékelődik mint az ember számára fontos élettér, mint nélkülözhetetlen környezeti és természeti tényezők (biodiverzitás, levegő, ivóvíz, klímaszabályozás, alternatív energia) fenntartható módon való előállításának helye.
2. A vidék élhetősége érdekében szükséges az életminőség és a jövedelem-generáló képesség növelése.
3. A vidékfejlesztés a természet, gazdaság, társadalom fenntartható integrációjának keretei közt történik.
4. A falu és város együttműködése szükséges az élet számára nélkülözhetetlen feltételek biztosításában. Átállás a „győztes-győztes" játékhelyzetre a vidék-város viszonylatában.

Egy működő jó példa a közösségi vállalkozásra

A Székelygyümölcs Egyesület – építve munkatársai több éves közösségfejlesztői tapasztalatára – az udvarhelyszéki helyi gyümölcstermesztők megtartása és támogatása céljából

kifejlesztett és működtet egy közösségi vállalkozást, mely jó példa lehet hasonló helyi gazdaságfejlesztések számára. A modell ugyanakkor megoldást is nyújt az új vidékfejlesztési paradigmában történő gazdaságfejlesztésre.

A ***Székelygyümölcs*** elnevezésű gazdasági modell Farkaslaka községben valósult meg első lépésben, ezt követően pedig Zetelakán indult útjára a soron következő kezdeményezés. Az egyesület és a Farkaslaki Önkormányzat, illetve a Zetelaki Közbirtokosság közös együttműködése révén létrejött két gyümölcsfeldolgozó manufaktúra, amelyek 2010 októberében, illetve 2012 szeptemberében kezdték meg működésüket. A modell vállalkozás formájában nyilvánul meg, amelynek elindítása és jövőbeni sikerének megalapozása komoly közösségfejlesztési munkán alapszik. A közösségi vállalkozás (angolul Community-Based Enterprise, CBE)[1] egy ***olyan sajátos vállalkozási forma, amely esetén a helyi közösség együttesen létrehozza a vállalkozást, annak infrastruktúráját*** (a mi esetünkben a gyümölcsfeldolgozó manufaktúrát, melynek létesítésében a helyi közösség képviseletében a helyi önkormányzat és/vagy a közbirtokosság biztosította a felújított épületeket, az egyesület pedig a felszerelést), ***és közösen vállalkozva működteti azt, annak érdekében, hogy sajátos közösségi haszonra tegyen szert.*** Ezáltal a közösség egyben vállalkozás és vállalkozó is. Olyan vállalkozást hoz létre, amely a helyi közösségbe beágyazottan és nem attól elkülönítve működik.

A ***Székelygyümölcs*** modell révén lehetőség nyílt arra, hogy akár nagyon elszigetelt vidéki közösségek számára is kiegészítő bevételi források teremtődjenek a gyümölcstermesztésből és -feldolgozásból. Mivelhogy a manufaktúrák úgy kerültek kialakításra, hogy teljesítsék az összes hazai és uniós élelmiszerbiztonsági szabályt, az itt elkészült termékek korlátozás nélkül forgalmazhatóak szabad piaci körülmények között. Ezáltal nemcsak a bevételi oldal növekedésével lehet számolni (és ezzel arányosan a pénzben kifejezett közösségi haszon gyarapodásával), hanem a közösségi vállalkozás ismertségének elterjedésével is. A termékek iránti kereslet növelésének egyik kiemelt eleme a vásárlókkal való folyamatos kommunikáció, amelynek révén tudatosítják, hogy az általuk megvásárolt termékek közvetlenül a vidéki térségek közösségeit segíti, azok helybenvaló megmaradását ösztönzi és a hagyományok, az évezredes tudás érvényesülését teszi lehetővé.

Ennek a gazdasági modellnek a továbbfejlesztése, gyarapítása és kiterjesztése más vidéki térségekre alapvető kihívás, amikor az erdélyi magyarság megmaradásáról és fejlődéséről beszélünk. Köztudott, hogy a tömbmagyarság fele, míg a szórványmagyarság kétharmada vidéken él, sokszor nagyon elszigetelt körülmények között. Ők azok, akiket Romániában kiszorítanak a nemzeti gazdaságfejlődés által nyújtott lehetőségekből, sok esetben csak azért mert etnikai hovatartozásuk alapján nem „engedhető meg" az erőforrásokhoz való szabad hozzáférés. Az előbbiekben vázolt modell célkitűzései között szerepel ennek a hátránynak a leküzdése, illetve az ebből kovácsolható előnyök beazonosítása és hasznosítása.

Hasonló elvek és módszertan figyembevételével további vidéki vállalkozásokat lehet létrehozni akár a gyümölcs akár más mezőgazdasági alapanyagok (zöldség, hús, méz, gyógynövény, tej stb.) feldolgozása és magasabb értékű helyi termékek előállítása érdekében.

Már István
Székelygyümölcs Egyesület – elnök
istvanmar@gmail.com

1 Ana Maria Paredo, James J. Chrisman, Toward a Theory of Community-Based Enterprise, Academy of Management Journal, 31 (2), http://ssm.com/abstract=1190122

Civil „háttérország” – a Baranya megyei Civil Információs Centrum bemutatása

A Nevelők Háza Egyesület 1999 óta végez „intézményesült” keretek között tanácsadást civil szervezeteknek Baranya megyében. Hívták már Nonprofit Szolgáltató Központnak, Civil Háznak, majd Civil Szolgáltató Központnak és most július 1-jétől **Civil Információs Centrumnak.** A cím használata 2012. július 1-jétől 2014. december 31-ig tartó időszakra szól. A pályázat nyertesei jogosultságot nyernek Civil Információs Centrum kialakítására az adott megyében és a Civil törvény 52. §-ában foglalt feladatok ellátására.

Mit nyújtunk az elkövetkező 30 hónapban?

Szolgáltatások a civileknek:

a) jogi, közhasznúsági területen

A jogi tanácsadások az elmúlt évek jól bevált gyakorlata szerint két helyszínen zajlik:

<u>a Civil Közösségek Házában</u>

- az egyszerűbb szervezetalapítás, konzultáció a megfelelő szervezeti forma kiválasztásához,
- az alapításhoz szükséges iratminták, vázlatok biztosítása,
- szervezetátalakítás (közhasznú jogállás megszerzéséhez szükséges teendők)
- alapszabály-módosítás,
- közhasznúsági beszámolóval kapcsolatos jogszabályok betartásával kapcsolatos tanácsadások

<u>az ügyvédi irodában</u>: (Pécs belvárosa)

- a bonyolultabb ügyek tanácsadása zajlik előzetes telefonos bejelentkezés alapján, amely rajtunk keresztül, a mi ajánlásunkra történik

b) pénzügyi, könyvelési, adózási kérdésekben

A tanácsadást mérlegképes könyvelői képesítéssel és évtizedes non-profit könyvelési gyakorlattal rendelkező kollégánk végzi.

Könyvelési kérdésekben elsősorban a kisebb költségvetéssel rendelkező, önmaguknak könyvelő szervezetek igénylik a segítséget. A leggyakoribb megkeresések a közhasznúsági jelentések adattartalmával, a szükséges formanyomtatványokkal kapcsolatban érkeznek. Pályázati időszakokban (lsd. NEA, NKA, stb.) gyakoriak a költségvetéssel, annak módosításával, illetve az elszámolási időszakban a megfelelő formával és a tartalommal foglalkozó kérdések. Az adó fizetési kötelezettségekkel, elektronikus bevallással kapcsolatban is érkeznek rendszeresen kérdések.

c) pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan

A pályázati módszerek, technikák tanácsadást a CKH-ban végezzük. Segítünk a szervezeteknek a megfelelő pályázat kiválasztásban, pályázatírással kapcsolatos kérdések megválaszolásban. Több alkalommal rendezünk különböző pályázatok és források kapcsán (NEA, ÚSZT, nemzetközi források, stb.) tájékoztató fórumot.

d) civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása

Az utóbbi időszakban csupán egy fontos terület jelent meg az együttműködés terén: a projektpartnerség. Az EUs pályázatokban plusz pontként értékelik a civil együttműködő partner meglétét, így érkezett egy-két megkeresés hozzánk ilyen téren.(pl. Norvég Alap, NFT II, ÚSZT) Az Önkéntes Centrummal együttműködve a vállalti önkéntesség elősegítésében igyekszünk segítséget nyújtani a mindkét szférának.

e) forrásteremtési tanácsadás

Ez a tanácsadási terület szoros összefüggésben áll a pályázati tanácsadással, hiszen kisebb civil szervezetek saját bevételt nehezebben tudnak generálni, így a gazdálkodásuk a tagdíj (amennyiben releváns) és pályázati bevételekre korlátozódnak. Alkalmankénti rendezvényeik általában ingyenesek, így a szó klasszikusabb értelmében vett „nonprofit gazdálkodást” csak nagyobb szervezetek tudják megvalósítani. Náluk az 1 % gyűjtése is szervezettebb formában történik. Ehhez és más forrásgyűjtési technikák alkalmazásához nyújtunk segítséget. Általában szervezetfejlesztési tanácsadásaink során alkalmazzuk.

f) számítógép-kezelés

A számítógép-kezelés és internet tanácsadást a CKH-ban végezzük naponta 9-17 óra között, telefonos bejelentkezés alapján. A ház 8-20 óráig tart nyitva, így a gépeket ingyenesen használhatják az internetezni vágyók, és folyamatos segítségnyújtást biztosítunk nyitvatartási időben.

A Közösségi Technológiai Központban (Computeria) naponta 14-16 óra között ingyenes alapfokú ICT-csoportokat szervezünk elsősorban nyugdíjas látogatóink részére kéthetes turnusokban, önkéntesek bevonásával.

g) magyar – külhoni magyar partnerségi kapcsolatok elősegítése

Egyesületünk rendszeresen partner külföldi/határainkon túli magyar önkéntesek fogadásában. A proHáló hálózattal közös munka szintén a határon átnyúló kapcsolatokat erősíti: Erdélyben, Felvidéken több alkalommal szerveztünk közös projekteket, együttműködéseket. Szervezetünk nem csak a külhoni magyar partnerségi kapcsolatokat építi, hanem nemzetközi partnerségekben is rendszeres részvételt vállal.

E projektek sikere nyomán egyre több felkérést kapunk együttműködésekre, partnerségekre. A nemzetközi munkában szerzett tapasztalatainkat és a jó gyakorlatokat a Partnerség Klub összejövetelein megosztjuk az érdeklődő kollégákkal.

II. Információs szolgáltatások

a) Partnerség Információs Nap szervezése

A projektidőszak folyamán havonta egy alkalommal Partnerség Klub szervezését vállaljuk, ahol a megyében folyó projektek, jó példák, hasznos ötletek bemutatásra kerülhetnek. A klub interaktív formában lehetőséget ad a résztvevőknek (civilek, önkormányzatok, cégek, intézmények, hivatalok, külföldi partner szervezetek a meghívottak) a tapasztalatok kicserélésére, partnerségek kialakítására, stb.

b) Kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)

A projektidőszakban félévente egy alkalommal kihelyezett fórummal egybekötött csoportos tanácsadásokat szervezünk az adott időszak aktualitásaiból, pályázataiból együttműködve a kistérségben hálózattal rendelkező partnereinkkel, a helyi önkormányzatokkal, intézményekkel.

c-d) Folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

1993 óta gyűjtjük, különböző tematikák és formátumok szerint a szervezetek adatait. Létezik KSH, APEH, OITH, Bíróság és egyéb szervezetek által összegyűjtött adatbázisunk

- létezik az adatbázisnak szakmai, illetve területi (kistérségenként, településenként) leválogatása,
- ernyőszervezetek nyilvántartása hasonló,
- szakértők listája (nemzetközi),
- regionális szintű programjaink is futottak/futnak, ezért az adatbázisunk regionális kitekintésű, bár ez kevésbe pontos,
- civil referens adatbázis,
- ügyfél adatbázis.

III. Infokommunikációs szolgáltatások

Elektronikus hírlevél megjelentetése – 2 havonta a honlapunkon keresztül (www.ckh.hu), összesen 15 alkalommal. A hírlevelek tartalmazzák az aktuális megyei információkat, futó projektekről számolnak be, jó példákat, pályázatokat, szervezeteket mutatnak be. Emellett a támogatásoktól függetlenül papíralapon is folytatjuk a Baranyai Civil Korzó c. periodikánk kiadását évente 10 alkalommal, 500 pl/hó hasonló tartalommal, de itt elsősorban a kulturális projektek kerülnek középpontba.

Saját honlapon CIC információk és felület létrehozása,(cic.ckh.hu) működtetése, információs tartalmak, hírek közzététele a partnerségek keresése, összekapcsolása a honlapon keresztül.

Információk biztosítása a felelős minisztérium felé.

IV. Képzési és egyéb szolgáltatások

a) A közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése

Az új civil törvénnyel kapcsolatos változásokról, önkormányzati-civil együttműködések bemutatása, nemzetközi önkormányzati résztvevővel zajló projektek jó gyakorlatainak bemutatása, stb. A képzések 2013 első félévében indulnak.

b) CIC partneri hálózati munkában való részvétel

Részvétel a hálózati találkozókon, további közös projektek generálása.

c) Más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés

Közös projekteken keresztül, önkormányzati-civil együttműködések generálása stb.

Szolgáltatásaink térítésmentesen vehetőek igénybe, a projekt az Európai Unió támogatásával az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával az ÁROP 1.1.14 konstrukció keretében valósul meg.

Fúri Ildikó
Civil Információs Centrum
szakmai vezető

MAGYARY PROGRAM

Baranya megyei Civil Információs Centrum működtetése
ÁROP-1.1.14-2012-2012-0002

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Könyv – Jelző

Ágoston Gabriella

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata ez év tavaszán pályázatot hirdetett civil szervezetek támogatására. A kiírás olyan közösségi célok, projektötletek megvalósítására irányult, melyek a pécsi közösségek saját igényeit, szükségleteit elégítik ki környezetük fenntarthatóbbá tétele által, az aktív cselekvés eszközeivel, lakóközösségek, családok, intézmények bevonásával. A pályázat célja a társadalom szemléletformálása, a fenntarthatóság elvei szerinti cselekvés ösztönzése volt.

A **LÉPJ! – Légy Pécs Jövője!** program keretein belül a 3. Szektor Alapítvány Könyv-Jelző projektje is támogatást kapott.

A **Könyv-Jelző** program fő törekvése a hagyományos könyvolvasás népszerűsítése mellett egy városi könyvcsere-mozgalom elindítása, mely három részből áll:

- Az *Olvasóligetek* kialakításának célja megmutatni az embereknek, hogy nem csak a plázákban vásárolva vagy a tévé előtt ülve tölthetik kellemesen a szabadidejüket.
- A *„Veszíts el egy könyvet!”* akció során bárki lehet önjelölt könyvtáros és bárkiből válhat olvasó. A program lényege, hogy a nyilvános helyeken elhagyott könyveket mások megtalálják, elolvassák, majd hasonlóképpen adják tovább.
- A *Csere-bere KönyvPontok* olyan közintézményekben berendezett kis könyvsarkok, ahol az ott elhelyezett könyvekből bárki szabadon elviheti az őt érdeklőt, ha helyette otthagy egy másikat.

Az olvasást népszerűsítő Könyv-Jelző programhoz folyamatosan várjuk a könyvadományokat, köszönjük az eddigi felajánlásokat.

Nagy örömünkre szolgál, hogy már közel 400 mű gyűlt össze, melyek között találhatunk verseket, meséket, regényeket vagy éppen történelmi témájú köteteket. Akadt olyan is, melyhez régi szép emlékek fűznek, illetve már szinte műkincsnek számító régi könyvek is előkerültek.

Akinek van otthon olyan könyve, amelytől nem sajnál megválni, beadhatja a Civil Közösségek Házába (7624 Pécs, Szent István tér 17.). Kérjük, előzetesen telefonon jelezze érkezését (tel.: 72/215-543). Igény szerint segítünk is a könyvek elszállításában.

Az Állampolgári Részvétel Hete 2012 Baranya megyei rendezvényei

1.)„Az élhető vidékért: gazdaság- és közösségfejlesztés" szakmai konferencia 2012. szeptember 28.

A konferencia célja, hogy a térség civil szervezeteit és egyéb közösségi kezdeményezéseinek képviselőit egy valódi közös térbe, egy közös programra invitálva segítse egymásra találni, **gyakorlati információkkal lássa el,** ösztönözze őket abban, hogy saját és egymás sikereit szolgálva közösen tágítsák a „vidék terét", társadalmi és gazdasági potenciálját.

Másik fontos cél, hogy a **termelői**, **vállalkozói** kedvet és **tevékenységet** segítő hasznos, **gyakorlati** információkat nyújtson, lehetőséget adjon a konkrét, helyi tapasztalatok bemutatására, a helyi értékesítési lehetőségek, módszerek és csatornák mind szélesebb körű megismerésére.

Helyszín: Kodály Központ,
Pécs, Breuer Marcell sétány 4.

Szervezők: a konferencia az Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat támogatásával kerül megrendezésre, a Mecsekvidék LEADER Akciócsoport mint gesztor, a Nevelők Háza Egyesület, illetve a Magyar Turizmus Zrt. Dél-Dunántúli Regionális Igazgatósága és több helyi szakmai szervezet együttműködésében.

2.) „Közösséget Építünk"szakmai műhely 2012. szeptember 25-26.

Közösségi munkamódok a települések megismeréséhez és erőforrásainak feltárásához
Módszer: tréning és szakmai műhely
Helyszín: Kovácsszénája Közösségi Faluház
Kovácsszénája, Fő u. 22.
Szervező: Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás

3.) Fotelforradalom a Nappaliban 2012. szeptember 28. 18:00

Közösségek ereje – innovatív megoldások
Beszélgetés közösségi felelősségvállalásról, a közösségek építő erejéről

Meghívott vendégek:

- *"Biobrikettel az energiaszegénység ellen" Igazgyöngy Alapítvány*

A biobrikett száraz mezőgazdasági és faipari hulladékokból, azaz növényi rostokból előállított környezetbarát tüzelőanyag. A nagyipari gyártással ellentétben, egy kézi-prés segítségével jóval alacsonyabb költségekkel, közösségi vagy családi szinten előállítható.

- Fenntartható Ormánság Nonprofit Kft.
- KLUB – nyitott közösségi helyszín a környezeti fenntarthatóság elveinek népszerűsítésére

Helyszín: Nappali
Pécs, Király utca 23.

Szervezők: Nappali, Nevelők Háza Egyesület Baranya Megyei Önkéntes Centrum és Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház

4.) HatArtalan értékek – falfestés és óriástársas a pécsi börtönben 2012. szeptember 27.

(előzetes regisztrációhoz kötött)

A pécsi börtönben készült falfestmény ünnepélyes avatása. Az ünnepség egyben a program keretében a börtönben kreatív kisprojektet megvalósító önkéntesek munkájának bemutatását is szolgálja, akik egy óriási társasjátékot készítettek a fogvatartottakkal az élet kihívásairól.

Helyszín: Baranya Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

Szervezők: Pécsi Szín-Tér Egyesület Murál Morál Mező csoport

5.) Mini Börzike 2012. szeptember 25.

A használt gyerekruhák, játékok cseréjén kívül, szívességek cseréjére is van lehetőség. Lesz ingyenes fülbelövés,(a helyszínen vásárolt fülbevaló esetén), csillám-tetoválás, (500 Ft/db anyagárért), lufihajtogatás (ingyenes 1 darab lufi). Ha tudsz origamizni, esetleg gyöngyöt fűzni, vagy más, gyerekekkel kapcsolatos dolgot megtanítanál a résztvevő családoknak, várunk!

Helyszín: Csontváry sétány
Pécs, Kertváros
Szervező: Mosolymanó Egyesület

Diákcsemege – tanévkezdő fesztivál és Nemzeti Tanévnyitó Pécsett

Ágoston Gabriella

Idén Pécs városa adott otthont a Nemzeti Tanévnyitónak. A szeptember 2-i hivatalos ünnepséget megelőzően egész napos, ingyenes rendezvények várták mindenkit a Szent István téren a Diákcsemege - Tanévkezdő családi fesztiválon. Az esemény célja az volt, hogy változatos, kulturális eseményekkel, ügyességi vetélkedővel, játékos bemutatókkal fűszerezett kellemes programokkal hangolódjanak rá a diákok a tanévre. A hivatalos III. Nemzeti Tanévnyitó ünnepséget a 325 éves Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziumában tartották. A tanévet **Balog Zoltán**, emberi erőforrások minisztere nyitotta meg, beszédet mondott **Hoffmann Rózsa**, oktatásért felelős államtitkár, **Páva Zsolt**, Pécs polgármestere, **dr. Udvardy György**, pécsi megyéspüspök és **Dékány Árpád Sixtus** a Nagy Lajos Gimnázium képviseletében.

A pécsi Szent István téri Diákcsemege – Tanévkezdő fesztivál programjaira ellátogatók találkozhattak Szilágyi Áron olimpiai bajnokkal, a színpadon többek között fellépett a kisgyermekek kedvence, az EccPecc zenekar és a Bóbita Bábszínház, táncházzal egybekötött produkcióval várta az érdeklődőket a Gilvánfai Táncegyüttes, valamint koncertezett a Csillag Születik műsorban országos ismertségre szert tett The Immigrants együttes. Népszerűek voltak a bemutatott izgalmas diáktalálmányok, Győrfi Pál, az Országos Mentőszolgálat szóvivője pedig újraélesztési bemutatót tartott.

A szervezők a színpadi produkciók mellett különböző programokkal várták az érdeklődőket, amelyek között volt ifjúsági olvasmányok vására és csereberéje is, valamint a diákok az Olvasóligetben babzsákfoteleken olvashattak bele a kötelező irodalmakba. A nemzetiségi sátorban a magyarországi nemzetiségek egy-egy versének sorait mondhatták kamerába az arra vállalkozók, amelyek a résztvevőknek köszönhetően aztán ismét egész verssé álltak össze. A fesztiválra ellátogatók több kézműves program közül is választhattak: belekóstolhattak a grafikakészítésbe, hulladékokból hozhattak létre hasznos tárgyakat, fonhattak kosarat és festészeti alkotásban is részt vehettek. Az esélyegyenlőségi élményparkban egy különleges akadálypálya segítségével a fizikai és érzékszervi fogyatékkal élők helyzetébe képzelhették bele magukat a résztvevők, de az örökölt esélyegyenlőtlenséget is megtapasztalhatták egy társasjáték szereplőjeként.

Az egészségfejlesztési standon életmódtotóval és a cigarettázással kapcsolatos kérdőívvel, CO-méréssel, testtömeg-index számítással, testzsírszázalék-méréssel, valamint tanácsadással és információnyújtással várták mindenkit. Egy másik helyszínen az egészséges étkezéssel kapcsolatban kaphattak tippeket és vehettek részt kvízjátékon a diákok és szüleik, de rejtvényt és interaktív, készségfejlesztő feladatokat is megoldhattak. A drogprevenciós standon számos információt, tanácsot kaphattak szülők és gyerekek egyaránt. A különböző sportágakhoz csinált

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

kedvet a Szent István téren kialakított sportpálya, ahol a fiatalok több sportágban is kipróbálhatták magukat. Több infópult is várta a rendezvényre ellátogatókat, egyebek mellett hasznos tudnivalókat kaphattak fiataloknak szóló pályázatokról, családi támogatásokról,

ösztöndíjakról. A gyerekek megismerhették az új mentőautókat és belekóstolhattak a helyszínelők munkájába is. Az eseményen a különböző feladatokat teljesítő diákok értékes ajándékokat nyerhettek, a fődíj egy osztálykirándulás volt.

A Diákcsemege – Tanévkezdő fesztiválra több helyi civil szervezet is kitelepült: a Nevelők Háza Egyesület által működtetett Baranya Megyei Önkéntes Centrum és Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, MásKépMás Alapítvány, Emberség Erejével Alapítvány, Mobilitás - Dél-dunántúli Regionális Ifjúsági Szolgáltató Iroda, Ökováros–Ökorégió Alapítvány, SosemArt Kulturális Egyesület, Egyensúlyban Élni Egyesület, Magyar Máltai Szeretetszolgálat.

Falfestés a Menedékben

Az „Élet-tér” – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért című, TÁMOP-5-5-1.B-11/2-2011-0322 kódjelű pályázat a Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoportjának konzorciumi partnerségében valósul meg, további partnerek bevonásával. A pályázatban a szervezetek több alkalommal szerveznek közösségi falfestést. Ennek első helyszíne volt a projektben egyébként partnerként együttműködő Az Emberség Erejével Alapítvány „Kis Menedéke” Pécsett a Gyárvárosban. A Menedék Ifjúsági Klub a környéken élő olyan gyermekeknek biztosít szabadidő eltöltési lehetőséget, akiknek családjai nem engedhetik meg maguknak a költségesebb gyermekprogramokat. A környéken jellemzően több család, több generáció él együtt vagy szorosan egymás mellett, kisközösségekben. A nyár folyamán Fehér Angéla és Katona Krisztina a rendszeresen a Menedéket látogató gyermekeket és családjukat egy nagy közös falfestésre invitálta. Hetekig készültek rá, hogy végül a klub egyik falára erősített táblákra kerülhessenek a családok által fontosnak tartott értékek. A festés során a résztvevők saját magukat sem felejtették el megörökíteni, ők is felkerültek a Menedék kuckót díszítő közös alkotásra.

Gruidl Zsuzsanna
családmenedzser
„Élet-tér” Családi Infromációs Pont

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Trebbin Ágost

Egy nagy ember árnyékában
Zsolnay Miklós (1857-1922)

Amióta várostörténeti kutatásokkal foglalkozom, mindig is izgalmas kérdés volt számomra, ki is volt valójában Zsolnay Miklós? Még fontosabbnak tartottam a választ arra, hogy milyen volt ez a neves férfiú a magánéletben, a magány perceiben?

Zseniális üzleti vállalkozó, nagyvonalú üzletember, jószívű mecénás, vagy talán a mának élő, könnyűvérű aranyifjú?

Talán így együtt igaz. Regénybe illő téma, de nekem most egy újságcikk kereteibe kell beleszűkíteni a mondanivalómat. Így azután – mint már annyiszor –, mikor már végkép elfogytak ötleteim, az egykori pécsi napilapokat hívtam segítségül.

1922. február 25-én, egy Bécs melletti szanatóriumban elhunyt Zsolnay Miklós. A Dunántúl c. pécsi napilap 1922. február 28. (3. oldal) számában viszonylag részletes nekrológban foglalta össze a város nagy halottjának életrajzi adatait:

„Fájdalmas hírt röpített világgá február 25-én az egyik Bécs melletti szanatóriumból a távíró. Zsolnay Miklós meghalt. Visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Az egész világon, amerre csak kultúrnép lakik, megilletődéssel fogadták a hírt. Mindenütt, ahol megbecsülik az alkotóerőt, a vasszorgalmat és kalapot emelnek az előtt, aki az Istentől neki adott tehetsége révén az emberiség haladását van hivatva előre lendíteni, sajnálják a világhírű Zsolnay Miklós halálát. A halálhír legjobban Pécs városát sújtotta le. Bár a közelmúltban hozzánk eljutott hírek előkészítették a gyászesetre, most hogy a távíró meghozta a gyászos hírt, mindannyian megdöbbenve állunk. Mert Zsolnay Miklós egészen a mienk, mi voltunk rá a legbüszkébbek, mi szerettük a legjobban és az ő világhírre szert tett munkája Pécs városára vetette a legtöbb fényt és ennek a városnak szerzett legtöbb dicsőséget.

Zsolnay Miklós nemcsak Pécs városának, hanem az országnak is nagy halottja. Olyan embert veszített el benne az ország, akinek alkotó erejére és hangya szorgalmára most lett volna a legnagyobb szükség, amikor a magyar munkát kell beállítani a megcsonkított ország újjáépítésére és kifelé megbecsülést szerezni. Zsolnay Miklós neve a becsülést, az elismerést jelentette kifelé és befelé egyaránt.

Zsolnay Miklóst ezerféle szál fűzte szülővárosához, Pécshez. Alig volt köz- vagy magánintézmény, amelynek vezetésében ne lett volna helye és része. Ezek az intézmények most mind gyászba borultan fájlalják halálát. Halálának hírére a városháza, pénzintézetek házaira, valamint a kaszinókra kitűzték a gyászlobogót.

Zsolnay Miklós Pécsett született 1857. november 1-én. Középiskoláit Pécsett és Grácban végezte. Tanulmányai elvégzése után hazajött és nagynevű atyja mellett dolgozott a gyárban. Már 20 éves korában, az 1878. évi párisi kiállításon ő képviselte a gyárat, ahol annak a gyártmányai az első nagy világsikert aratták. Nagyműveltségű, széleskörű ismeretekkel rendelkező férfiú volt. Sokat utazott külföldön, nemcsak nyugaton, hanem bejárta a kelet nagy részét is, többek között közt Kisázsiát és Törökországot és járt Afrikában is. Ez alkalommal a török szultán kihallgatáson fogadta és fölajánlotta hogy alapítson gyárat Törökországban is. Ekkor kapta a török Medjidje rendjelet. Utazásaiból visszatérve, még atyja életében, jórészt ő vezette a gyárat. Ő kezdeményezte a budapesti Fischer-féle Fajansz-gyár megszerzését, amelyet aztán átszerveztek és a Zuglóban felépítve üzembe is helyeztek. Nagy munkabírással és energiával dolgozott nemcsak vállalata felvirágoztatásán, de minden közgazdasági, kulturális és társadalmi mozgalmának az élén állott. Élete legszebb sikereinek egyike volt az a pécsi, 1907. évi országos kiállítás, amelynek elnöke volt és amelynek sikere nagyrészt neki köszönhető. Ekkor állt munkabírásának és munkakedvének tetőfokán. Ettől kezdve nyerte el tulajdonképpen életének legnagyobb kitűntetéseit. Ő lett a Kiállítási Központ Nemzetközi Szövetségének alelnöke és az Országos Magyar Kiállítási Központ munkabizottságának elnöke. Ügyvezető elnöke volt az 1911-iki turini nemzetközi és utóbb a bukaresti kiállítás magyar csoportjának. Pécs városa díszpolgárrá választotta nagy érdemeinek elismeréséül, a kormány részéről, pedig még a pécsi kiállítás után megkapta a Ferenc József-rend középkeresztjét a csillaggal, majd később főrendiházi tag lett. Lovagja volt a III. osztályú vaskoronarendnek és a francia becsületrendnek, tulajdonosa a román Csillag-rend középkeresztjének, az olasz Korona-rend tiszti keresztjének, a belga Lipót-rendnek, a román emlékéremnek és a török művész-éremnek. A számtalan bel- és külföldi intézmények és egyesületek közül tagja volt a Vámügyi Tanácsnak és az Országos Képzőművészeti Tanácsnak, elnöke a Pécsi kereskedelmi és Iparkamarának, a Polgári Casinónak, a Pécsi Atlétikai Klubnak, a Magyar Atlétikai Szövetség dunántúli kerületi bizottságának, a Pécsi Takarékpénztárnak, a Mezőgazdasági sörgyárnak, a Höfler-féle bőrgyárnak – e kettő meglapításában és fölvirágoztatásában igen nagy tevékenységet fejtett ki – a pécsi munkásgimnázium bizottságának és a Pécsi Kereskedelmi és Iparbank felügyelő bizottságának. Alapító elnöke volt a pécsi Nemzeti Casinónak, a Mecsek Egyesületnek, a Magyar Iparművészeti társulatnak, az Országos Magyar Háziipari Szövetségének, a pécsi Irodalmi és Könyvnyomda Rt.-nek, a Pécsi Villamos Vasút részvénytársaságnak és a budapesti Központi Ipari és Kereskedelmi Bank (ma magyar-olasz bank) Rt.-nek.

A háborús idők nehéz gyárvezetési viszonyai azonban lassankint aláásták idegzetét és szervezetét. A szerb megszállás Pécsett érte. 1919. február 15-én néhány napi tartózkodásra, Budapestre utazott. Ekkor hagyta el utoljára Pécset, mert a fővárosban való megbetegedése, majd a később beállott szigorú határzár megakadályozták a hazajövetelét. Az egész kommün alatt Budapesten volt, aztán ott is maradt és vezette az ottani üzletet és gyárat. Ekkor már látszottak rajta a kimerültség tünetei. 1920. januárjában Bécsbe vitte családja gyógykezeltetni, azonban már a leggondosabb orvosi kezelés sem segített rajta és két éves szenvedés után, mely szívós természetét csak nagy nehezen tudta megőrölni, február 25-én a Bécs melletti Reckanwinkl-szanatóriumban meghalt.

Haláláról családja eddig csak egy szűkszavú táviratban értesült. Holttestének Pécsre szállítására megtörténtek az intézkedések. Temetésére közelebbi adatokat még nem tudnak, ez attól függ, hogy mikor érkezik meg a holttest. Tudomásunk szerint a család a gyártelepen való beszentelés után az általa atyja emlékére emelt családi-mauzóleumban fogja örök nyugalomra helyezni."

„MINDENNAPI PRAKTIKÁINK” – KREATÍV KLUB gyerekeknek és felnőtteknek

A program ingyenes és nyitott, folyamatosan csatlakozhatsz hozzánk!

Helyszín: Civil Közösségek Háza
Pécs, Szent István tér 17.
Időpontok: 2012. szeptember 19. (szerda) 15 és 18 óra között
2012. október 17.
2012. november 21.
2012. december 19.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt szeptemberben induló havi klubsorozatunkba, aki szeretne praktikus ötleteket, technikákat elsajátítani a kézműveskedés, az ajándékkészítés, az otthonszépítés és a háztartási hulladékok újrahasznosítása terén, továbbá szívesen megosztaná ötleteit másokkal is.

Klubvezetők:

- **Pataki Erika**
  ReArt Műhely: független alkotók csoportja, akik kreatív újrahasznosítással enteriőr elemeket, táskákat, ékszereket hoznak létre. Egyedi design termékek előállítása mellett a műhely tagjai hangszerek, játékok, közösségi installációk és terek létrehozásával recycling foglalkozásokat tartanak fesztiválkitelepülések formájában is.

- **Tukora Leona**
  Kicsikék Alapítvány: alapítványunk nagy hangsúlyt fektet arra, hogy szoros kapcsolatot alakítson ki a szülőkkel. Fontosnak tartjuk, hogy az általunk alkalmazott kreatív technikákat a szülők megismerjék, elsajátítsák, így a későbbiekben boldog és élvezetes perceket tudnak eltölteni otthon is gyermekeikkel. Alapanyagaink könnyen és olcsó beszerezhetőek.

Együttműködő partnerek: Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Baranya Megyei Család, Esélyteremtő és Önkéntes Ház

A klub ideje alatt – előzetes egyeztetés alapján – gyermekfelügyeletet biztosítunk.

További információ:
***Koska Éva* projektmenedzser,**
Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Tel.: 20/4334403, Email: elet-ter.belvaros@ckh.hu
Web: www.ckh.hu

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Élet-tér Nap a pécsi György-telepen

Közösségi napon búcsúztatták a nyarat a pécsi György-telep hátrányos helyzetű lakosai. Főzőversennyel, táncházzal és gyermekprogramokkal várták őket a szervezők a helyi Máltai Jelenlét Programiroda épületében. Az Élet-tér Napon, melyre pályázat biztosított lehetőséget, György-telep szinte valamennyi lakosa részt vett.

– Jó volt ez a mai nap! Szívesen segítettünk a máltaiaknak a szervezésben is – mondta Bogdán Rózsa, aki tíz éve él György-telepen. – Ugyanis ha segítségre szorulunk, mi is mindig számíthatunk rájuk, legyen szó telefonálásról, ügyintézésről, vagy akár gyermeknevelléssel kapcsolatos dolgokról.

Fehér Angéla, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat György-telepen dolgozó szociális munkása szerint az Élet-tér Nap messze túlmutatott a programon: - Ez igazán jól sikerült, családokat megmozgató közösségi rendezvény volt. Ma fontos lépést tettünk azirányba, hogy a György-telepen élő közösség jobban összetartson.

A Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza *„Élet-tér" - komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért* elnevezésű projektje két éven át, összesen hatszáz embernek igyekszik segíteni: a fiataloknak a felelős párválasztásban, a házasságkötéssel és a gyermekvállalással kapcsolatos általános szemlélet javításán, a kisgyermekes családoknak életminőségük javulásában, valamint a helyi kisközösségek kialakításában, aktivizálásában, összetartó erejük növelésében.

A projekt az Európai Unió támogatásával valósul meg.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

A Magyar Női Karrierfejlesztési Szövetség pályázata „A Legjobb Női Munkahely 2011" cím elnyerésére

A 2011-es évre ötödik alkalommal kiírt „Legjobb Női Munkahely 2011 Pályázat" projekt célja, hogy rámutasson a nők foglalkoztatásának esélyegyenlőségi szempontján túl a nők alkalmazásának gazdasági szükségszerűségére és jó példákat mutasson be, amelyeket más vállalkozások is átvehetnek. A példaként szereplő vállalkozásoknál a munkavállalóik érdekeit is figyelembe véve segítik a munka és a családi élet összeegyeztetését.

A részvétel feltételei:

A Legjobb Női Munkahely Díj elnyerésére a Magyarországon működő vállalatok 2 kategóriában pályázhatnak:

- 20-250 fő munkavállalót foglalkoztató, valamint
- a 250 főnél több munkavállalót foglalkoztató vállalatok.

A részvétel regisztrációs díjhoz kötött.

Értékelési szempontok:

A „Legjobb Női Munkahely" Díj odaítélése az alábbi keretszempontok alapján történik:

- a munka és a magánélet-család összeegyeztethetősége
- tisztességes munkafeltételek;
- a karrierlehetőség, előremenetel biztosítása;
- az egészség és a jó közérzet megőrzésének lehetősége,
- a készségek fejlesztésének lehetősége;
- a személyes interjúkon szerzett információk

Fővédnök:

Járóka Lívia EP Képviselő, a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság alelnöke

A Pályázat beadási határideje:

2012. október 30-ig folyamatosan.

http://www.legjobbnoimunkahely.hu/

Az Önkéntes Központ Alapítvány meghirdeti az Önkéntességért Díj 2012. pályázatot

Az ÖKA egyik alapvető célja volt mikor 2009-ben létre hozta az Önkéntességért Díjat, hogy még többek számára vonzóvá tegye az önkéntes tevékenységet, és hogy az önkéntesség társadalmi megítélését még kedvezőbb irányba mozdítsa.

Az Önkéntes Központ Alapítvány az elmúlt évek hagyományaihoz híven az idén is meghirdeti az Önkéntességért Díj 2012. pályázatot. A díj program megvalósításában az idén az Év Vállalati Önkéntes Programja 2011. díj nyertese a Coca-Cola HBC Magyarország Kft. a partnerünk.

Az Önkéntességért Díj 2012. több újdonságot is tartalmaz: két új díjat adományozunk,

- bevonjuk az érdeklődők széles körét a Facebookon keresztül megvalósuló közönség díj szavazásba.
- Idén az alábbi öt kategóriában kerülnek a díjaink kiosztásra:
- Az Év Önkéntese 2012. (példaértékű önkéntes tevékenységet végző magánszemélynek)
- Az Év Önkéntes Programja 2012. (sikeres önkéntes programot működtető állami, önkormányzati, egy-

házi fenntartású intézménynek vagy civil szervezetnek)
- Az Év Vállalati Önkéntes Programja 2012. (jól működő vállalati önkéntes programot fenntartó cégnek)
- Az Év Hírvivője 2012. (újságíró/riporternek, aki az elmúlt évben a legtöbbet tette az önkéntesség terjesztéséért)
- Az Év Közösségi Kezdeményezése 2012. (közönségdíj)

Pályázat beadási határideje: 2012. október 4.

Részletes pályázati kiírás, szabályzat és az adatlapok elérhetőek az ÖKA honlapján a www.onkentes.hu oldalon, az Önkéntességért Díj menüpont alatt és a facebook.com/OnkentesKozpont címen. A jelöléseket és pályázatokat 2012. október 4-ig várjuk az erre létrehozott facebook alkalmazáson keresztül vagy a dij@onkentes.hu e-mail címre „Önkéntességért Díj jelölés" jeligére.

Magyar civil szervezetek pályázhatnak ismét az ERSTE Alapítvány Társadalmi Integrációs Díjára

Az ERSTE Alapítvány idén negyedik alkalommal hirdeti meg a Társadalmi Integrációs Díjat, melyre Közép-, és Délkelet-Európa 13 országból pályázhatnak civil szervezetek: Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Csehország, Magyarország, Koszovó, Macedónia, Montenegró, Moldávia, Románia, Szerbia, Szlovákia és Szlovénia. A díjra olyan non-profit szervezetek jelentkezhetnek, akik hatékony, innovatív és fenntartható projekttel sikeresen küzdenek valamely hátrányos csoport társadalmi integrációjáért (pl.: etnikai kisebbségek, mozgáskorlátozottak, homoszexuálisak, függőségben szenvedők, gyermekek, idősek, nők, hajléktalanok, romák, bevándorlók, szegények, elítéltek, menekültek stb.).

A pályázatokat szeptember 3. és november 11. között lehet beküldeni, a jelentkezési lap az alábbi linken érhető el: www.socialintegration.org/register

A 610 000 EUR összértékű pénzjutalmon felül a 33 győztes szervezet (30 győztes projekt, a zsűri 2 különdíja, az ERSTE csoport munkatársainak különdíja) 2 évre szóló médiatámogatást kap a helyi PR ügynökségektől. Emellett minden döntős szervezet (kb. 130 szervezet az összes résztvevő országból) felvételt nyer az ERSTE Alapítvány NGO Akadémiájára is. Az oktatási platform célja a szervezeteken belüli, különböző területeket érintő kapacitásfejlesztés: PR és média kapcsolatok, fundraising, társadalmi vállalkozás, szervezetfejlesztés.

A döntős projekteket egy nemzetközi zsűri választja ki, a zsűri magyar tagja Herczog Mária szociológus.

Magyarországon idén második alkalommal hirdetik meg az ERSTE Alapítvány Társadalmi Integrációs Díját. A tavalyi évben 20 magyarországi szervezet került a döntőbe, melyből 5 magyar projektet díjazott a zsűri.

A 2011-ben díjazott projektek voltak: **Bódvalenke Freskófalu** – Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány; **Integráció korlátok nélkül**: Baráthegyi Majorság - Szimbiózis a Harmonikus Együtt-létért Alapítvány, **Retextil, ökológiai és humán recycling program** – Retextil Alapítvány;

Romaprogram nem csak romáknak – Társaság a Szabadságjogokért (TASZ);

Eltitkolt évek – Civil Művek Közművelődési Egyesület.
Az ERSTE Alapítvány 2013-as Társadalmi Integrációs Díjának nyerteseit 2013 júniusában, Bécsben, a díjátadó ünnepségen hirdetik ki.
További információért látogasson el a honlapra: www.socialintegration.org

DESZKTOP – Dél-dunántúli Szervezetek Környezeti Teljesítmény Optimalizáló Programja

A Dél-Dunántúlon tevékenykedő szervezetek versenyképességének és környezeti teljesítményének javítása érdekében a Tudatosan a Környezetünkért Egyesület pályázatot ír ki.
A pályázaton elnyerhető támogatás **szolgáltatás**, melynek során a vizsgált szervezet működését környezeti szempontból felmérő, értékelő és javaslattevő csomagot biztosítunk a nyertes pályázónak. A Támogatottak térítésmentesen vehetik igénybe a környezeti teljesítményértékelő szolgáltatást, melynek piaci értéke a Támogatott tevékenysége, a vizsgálat alá vont terület, a Kiírótól való távolság stb. függvényében 100-150 ezer Forint közé tehető.
A felmérési-értékelési folyamatról további információ nyerhető a pályázati és kutatási projekt honlapján, az alábbi elérhetőségen: https://sites.google.com/site/okoterkepezes/

Pályázók köre

Minden olyan dél-dunántúli székhellyel illetve telephellyel rendelkező szervezet, amely szervezetenként illetve intézményegységenként maximum 25 főt foglalkoztat.
Pályázatok benyújtási időszaka: 2012. augusztus 1. - 2012. november 16.
A támogatható pályázatok várható száma: 25-30 pályázat.
A beadott pályázatok és a Kiíró erőforrásai függvényében a pályázati keret feltöltése után is lehetséges a tartalmi és formai szempontoknak megfelelő pályázatok befogadása.
A pályázatokat elektronikus formában, a pályázati útmutatóban foglaltak szerint, a pályázati adatlap hiánytalan kitöltésével a tudatosanpecs@gmail.com e-mail címre lehet benyújtani. Előnyt élveznek azon pályázók, akik a vizsgált területről vázlatos alaprajzot küldenek, melynek részleteiről az útmutatóban adunk további tájékoztatást. A papírtakarékosság jegyében a teljes pályázati folyamat elektronikus formában zajlik.
A formailag és tartalmilag megfelelő pályázatok között, a támogatható keretet érkezési sorrendbe töltjük fel, ezért kérjük tisztelt pályázóinkat, hogy mielőbb terjesszék be pályázatukat!
A pályázattal kapcsolatban szívesen várunk bármilyen észrevételt, kérdést a tudatosanpecs@gmail.com e-mail címen.
A pályázat a Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) Új nemzedékek jövőjéért kollégium szakmai pályázatának „DESZKTOP - Dél-dunántúli Szervezetek Környezeti Teljesítmény Optimalizáló Programja" című projektjének várható támogatásával valósul meg.
Tudatosan a Környezetünkért Egyesület
Székhely: 7630 Pécs, Deák Ferenc u. 126.
Iroda: 7636 Pécs, Béri Balogh Ádám 3./14.
http://www.tudatosan.eu

Szerkesztette: Szabó Ágnes

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Baráság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: *Molnárné Reich Lívia*

Minden szerdán 16 órakor
Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers- és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti-Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 17 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!
Az oktatás két hetes turnusokban folyik, minden délután 14-16 óráig
Jelentkezni a következő telefonszámon lehet: 72/215-543 (Kiss Zsuzsanna)

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Nemzeti
Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Körző
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Gruidl Zsuzsanna, Knyihár Éva, Fűri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Add az időd 1%-át!

Önkéntes centrum
Baranya megye

2011 – az önkéntesség európai éve

Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Szolgáltatások:

• népszerűsítő programok •
• tájékoztatás •
• közvetítés •
• önkéntesek, szervezetek felkészítése és képzése •
• kutatás •
• vállalati önkéntes programok szervezése •
• közösségi tér biztosítása •
• érdekérvényesítés és érdekképviselet •
• Önkéntesség Európai Éve 2011 – Információs Pont •

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17. • Tel/Fax: +36 72 315 679
E-mail: tamop552@civilhaz-pecs.hu • www.civilhaz-pecs.hu

Nyitvatartás:

Hétfő-csütörtök: 9.00-12.00 és 13.00-16.00; Péntek: 9.00-12.00

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSOMÓPONT – Önkéntesség fejlesztése
Baranya megyei szakmai hálózatokon keresztül
TÁMOP 5.5.2./10/4-2010-0010

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

BARANYAI
125 FT
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
VIII. ÉVFOLYAM - 8. SZÁM
2012. OKTÓBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA DECEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2012. december 3-ig hétköznaponként 9-19 óra között tekinthető meg **Vándor Gábor** képzőművész **Néma szigete** című kiállítása.

2012. december 7-én, pénteken 18 órakor nyílik a **Pécsi Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének** kiállítása.
A kiállítás megtekinthető: 2013. január 8-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2013. január 31-ig hétköznaponként 9-19 óra között tekinthető meg a Mecseki Fotóklub Jubileumi (55 éves) kiállítása.

PROGRAM

December 3-án, kedden 16 órától

Pécsi Magyar-Spanyol Társaság és a **Nép Írók Baráti Társaságának** közös rendezvénye
Megemlékezés József Attila halálának 75. évfordulójáról
Dr. Szabó Szabolcs előadása

December 4-én, kedden 18 órától

Mecseki Fotóklub
Beszélgetés **Marsalkó Péter**rel a Zsolnay című könyvéről

December 11-én, 15 órától

Zöld-Híd Alapítvány
A „Klímavédők" című vetélkedő díjátadója

December 12-én, szerdán 17 órától

Pécsi Magyar – Finn Társaság
Pikkujoulu – karácsonyi ünnepség

December 12-én, szerdán 17 órától

SANSZ Filmklub
Te jó Isten!
színes, magyarul beszélő, amerikai vígjáték, 98 perc, 1977

December 13-án, csütörtökön 17 órától

Sétatéri esték
A dal ünnepe – 150 éve alakult a Pécsi Dalárda
Előadó: **Tillai Gábor** történész
Közreműködik a **Pécsi Kamarakórus**
Sorozatszervezető: **Trebbin Ágost**

December 14-én, pénteken 16 órától

Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Baráti Kórusának hangversenye

December 15-én, szombaton 15 órakor

Pécsi Művészkör

December 18-án, kedden 14 órától

Pedagógusok Szakszervezete
Karácsonyi műsor

December 18-án, kedden 17.30-tól

Baranya – Steiermark Baráti Társaság
Karácsonyi piknik

December 19-én, szerdán 15 órától

Mindennapi praktikáink – kreatív klub
Pataki Erika és Tukora Leona vezetésével
Karácsonyfadíszek és égősor készítése újrahasznosított anyagokból
Adventi és karácsonyi díszek készítése természetes anyagokból

A klub ingyenes és nyitott, mindenkit szeretettel várunk!

Beköszöntő

Október 1-jét az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította az idősek világnapjává. Napjainkban minden eddiginél hosszabb ideig élnek az emberek, és idősebb éveiket is egészségesebben töltik, mint korábban. Az aktív időskor lehetőséget ad mindenkinek arra, hogy:

- állásban maradjon, és tudását továbbadja,
- továbbra is tevékeny szerepet tölthessen be a társadalomban,
- minél egészségesebb és boldogabb, teljesebb életet élhessen.

A tevékeny öregkor nagyon fontos a nemzedékek közötti szolidaritás fenntartásában is. Napjainkban sajnos túl gyakran fordul elő, hogy az öregedésre eredmény helyett fenyegetésként gondolunk. A társadalom fiatalabb fele sokszor teherként tekint az egyre növekvő számú szépkorúra, holott az idősek értékes tapasztalatai és szakértelme a fiatalok számára is hasznosnak bizonyulhatna.

Ki számít idősnek? A statisztikai felmérésekben a 60. életévüket betöltött személyek számítanak időskorúnak, azonban vannak olyan fiatalok is, akik már a 20-as éveikben inaktívak, és nincs kedvük semmihez. A kérdésre nem tudunk konkrét választ adni, aki öregkorában is beengedi az újdonságokat és élményeket az életébe, az kortól függetlenül fiatalnak érzi magát.

A Civil Közösségek Háza több olyan programnak és szerveződésnek ad helyet, melyeknek célközönsége az idősebb korúakból kerül ki. Évek óta nagy népszerűségnek örvend a Computeria – számítástechnika tanfolyam, amely egy kezdő számítógép-kezelői tudást biztosít nyugdíjasok számára. Minden hónap első keddjén összejövetelt tart az Örökifjú Nyugdíjasok Klubja, hétfőnként pedig a Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái zajlanak. Az aktív időskort támogatja az Európai Unió Grundtvig Szenior Önkéntes Programja is, mely az élethosszig tartó tanulás ösztönzésére irányul. Ennek keretében tavasszal két erdélyi önkéntes érkezett Pécsre, illetve ősszel egy helyi önkéntes utazhatott ki Erdélybe.

Az aktív időskor elősegíti a társadalomban betöltött szerep és az önkép erősödését. A közösségben való aktív részvétel hozzájárul az egészségesebb és boldogabb élethez.

Ágoston Gabriella

TARTALOM

Pályázni vagy nem pályázni	4
Ez most nem a könnyebbik vége	7
Elég jó szülő csoport	8
Holland-magyar együttműködés lakhatási megoldásokkal, adóságkezeléssel kapcsolatban	9
Cserkuti Adolf főlevéltáros	10
Együttműködés – munkaerő-piaci modell program a Dráva mentén	11
„Újra dolgozunk, sok minden változott”	12
Gyakorlati tapasztalatok a mélyszegénységről	13
„Surányiból a Surányiba” – Surján Miklós emlékére	14
Pályázati ajánló	16
A média eszköztárának lehetőségei az élménypedagógiában és az ifjúsági közösségi munkában	18

Pályázni vagy nem pályázni

– a 2013. évi NEA pályázatokról –

A pályázat célja

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek működéséhez való hozzájárulás.

A támogatható tevékenységek

A projekteket- és szervezeteket megalapozó, kiszolgáló, fejlesztő és adminisztráló, a törvényeknek való megfelelést segítő tevékenységek, valamint a cél szerinti tevékenységek feltételeinek biztosítása.

A támogatásra rendelkezésre álló keretösszeg mértéke

A rendelkezésre álló forrást az Emberi Erőforrások Minisztériuma biztosítja a „Nemzeti Együttműködési Alap" elnevezésű fejezeti kezelésű előirányzat (ÁHT: 332995) terhére.

A Kollégiumok az arra érdemes pályázatok között összesen a 2013. évi támogatási forrás **60%**-át (az előirányzat teljes összegének 54%-át; a továbbiakban: működési keret) oszthatják szét.

Minden szervezetnek önmagának kell eldöntenie, hogy a létesítő okiratában szereplő tevekénységek alapján melyik kollégiumhoz adja be a pályázatát, de a működési és a szakmai pályázatokat is ugyanahhoz a kollégiumhoz kell benyújtani. A szervezetek tevékenysége általában többrétű, így több kollégiumot is megjelölhetne. Természetesen dönthet úgy, hogy ebben az évben nem ugyanahhoz a kollégiumhoz adja be a pályázatát ahová az elmúlt évben (megváltoztak szervezeten belüli viszonyok, más terület került előtérbe stb.) Személyes véleményem, hogy a legjellemzőbbet, illetve azt a területet érdemes választani, ahol a szervezet fejlődni, fejleszteni szeretne.

A keretösszeg minden kollégiumnál egyenlő.

Pályázatot nyújthat be minden olyan civil szervezet, akinek a nyilvántartásba vételéről szóló bírósági határozat **2012. január 1-jéig jogerőre emelkedett.**

A pályázatokat kizárólag elektronikus úton lehet beadni az EPER-en keresztül. Regisztrációs nyilatkozatot csak abban az esetben kell most benyújtani, ha a szervezet adataiban változás történt, illetve kollégiumot váltott. A 3000 Ft EPER **pályázati díjat** sem felejtsük el. A pályázatok kezelője 2012 nyarától az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő lett.

A megpályázható összeg a működési pályázatok esetén 250 000 – 4 000 000 Ft-ig terjedhet. A kollégium természetesen dönthet

Kollégium elnevezése	Lefedett tevékenységi körök	Támogatási időszak	Beadási határidő
Nemzeti összetartozás	Az európai integráció és a kárpát-medencei együttműködés, mint a határon túli magyarsággal kapcsolatos nemzetközi tevékenység elősegítése, továbbá a magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek, valamint az emberi és állampolgári jogok védelme	2013.02.21. – 2014.02.20	2012.12.10
Új nemzedékek jövőjéért	A nevelés és oktatás, képességfejlesztés, gyermek- és ifjúsági érdekképviselet, gyermek- és ifjúságvédelem, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, kábítószer-megelőzés, természet- és környezetvédelem	2013.03.01. – 2014.02.28	2012.12.11
Mobilitás és alkalmazkodás	Az élet és vagyonbiztonság, a közbiztonság, polgári védelem, önkéntes tűzoltás, mentés és katasztrófa-elhárítás, közrend és közlekedésbiztonság védelme, szabadidő, hobbi és sport, a nők és férfiak esélyegyenlőségének védelme	2013-03.11. – 2014.03.10.	2012.12.10
Közösségi környezet	A kulturális tevékenység, közművelődés, tudomány és kutatás, hagyományápolás, audio- és telekommunikáció, informatika, elektronikus hírközlés, szak- és felnőttképzés, ismeretterjesztés, társadalmi párbeszéd, fogyasztóvédelem, a település és közösségfejlesztés területén működő civil szervezetek	2013.03.21. – 2014.03.20.	2012.12.11.
Társadalmi felelősségvállalás	Nonprofit szervezeteknek, ernyőszervezeteknek nyújtott szolgáltatások, szakmai és érdekképviselet, adományosztás, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, rehabilitációs foglalkoztatás, hátrányos helyzetű rétegek segítése, egyéb nonprofit tevékenységek területén működő civil szervezetek	2013.03.31. – 2014.03.30.	2012.12.11

úgy, hogy az igényeltnél kisebb mértékben támogatja a pályázót. Fontos azonban tudni, hogy ebben az esetben minden egyes költségsorra tervezett összeg arányosan csökken. Azon szervezetek, melyeknek az előző évi bevétele meghaladja az 50 millió forintot, működési célra csak visszatérítendő támogatást igényelhet a NEA terhére.

A költségvetés elkészítésekor nagyon fontos mérlegelni, hogy a megpályázott összeg **10 %-át önerőként** biztosítania kell a szervezetnek, valamint hogy a pályázatok alapvetően **utófinanszírozottak.** A szervezet a pályázattal egyidejűleg benyújthat kérelmet az előfinanszírozásra, melyről a kollégium dönt. A 2012. évi pályázatok tapasztalatai alapján a pályázatok valójában utófinanszírozottak lettek, az elhúzódó támogatási döntések miatt. A NEA pályázatok esetében formai hiánypótlásra nincs lehetőség, ha a pályázat formai hibát tartalmaz, az Alapkezelő automatikusan elutasítja az igényt.

Fontos változás még, hogy a Civil törvény értelmében állami támogatást csak az a szervezet kaphat, aki a számviteli beszámolóját az Országos Bírói Hivatalnál letétbe helyezi. A letétbehelyezést igazoló dokumentumot legkésőbb a szerződéskötésig be kell csatolni az EPER-be.

Néhány statisztikai adat a 2012. évi működési pályázatokról:

„A NEA első működési pályázata során összesen 8070 darab pályázat érkezett be, az igényelt támogatási összeg 14 600 137 374 Ft-ot tett ki, ami közel nyolcszorosa az eloszthatható keretösszegnek. A Kezelőszervezet a formai áttekintés után 7007 szervezet pályázatát minősítette érvényesnek, ami egyben azt is jelenti, hogy 1063 szervezet formai hiba miatt elutasításra került. A támogatási igény összességében valamivel több, mint a hatszorosa a rendelkezésre álló keretnek. A legnagyobb (közel tízszeres) eltérés az igényelt támogatás és a kioszthatő pénz között a Közösségi környezet kollégiumánál mutatkozik, de közel kilencszeres az Új nemzedékek jövőjéért kollégiumnál és közel nyolcszoros a Mobilitás és alkalmazkodás kollégiumnál. A Társadalmi felelősségvállalás kollégium esetében ez a különbség valamivel több, mint ötszörös. A pályázók szempontjából 2012-ben a legjobb választás a Nemzeti összefogás kollégium tűnik, hiszen itt mutatkozik a legtöbb esély arra, hogy az érvényes pályázatot beadó szervezetek a legnagyobb valószínűséggel pályázati pénzhez juthassanak, mivel csupán 11 százalékkal érkezett be több igény, mint amit a kollégium szétoszthat a hozzá pályázók között."

(Civil Korzó VIII évf. 5. szám – dr. Kákai László: A Nemzeti Együttműködési Alap első féléve a számok tükrében)

Fűri Ildikó szakmai vezető
Baranya megyei Civil Információs Centrum (CIC)

MAGYARY PROGRAM

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

SAJTÓKÖZLEMÉNY

EZ MOST NEM A KÖNNYEBBIK VÉGE – MUNKÁT PRÓBÁLTAK KI A BŰNELKÖVETŐK

2012. október 9.

Takarító, parkgondozó, konyhai kisegítő, gyorséttermi eladó vagy szakács válhat azokból a pártfogó felügyelet alatt álló baranyai bűnelkövetőkből, akik bekapcsolódtak a „Tudás-Érték-Tapasztalat" (T.É.T.) elnevezésű integrációs programba. A szakmák tényleges elsajátítása előtt három napon át kipróbálhatták azokat. Ha elég kitartóak, és persze sikeresen le is vizsgáznak majd, akár már év végére OKJ-s bizonyítványt kaphatnak. Annak birtokában pedig nagyobb eséllyel lesz munkahelyük, így a bűnelkövető életmóddal remélhetőleg örökre leszámolnak.

-Úgy érzem, lesz bennem elég kitartás, végig fogom csinálni! – mondja Orsós János, aki úgy döntött, takarítónak tanul. – Azért ezt a szakmát választottam, mert egyáltalán nem értek hozzá, egy teljesen új dologgal ismerkedhetek meg. Sosem gondoltam volna, hogy ennyi fortélyt, ennyi elméleti-gyakorlati dolgot kell tudnia egy takarítónak! A legjobban azt várom, hogy végre a komolyabb takarítógépekkel is megismerkedhessünk.
Azokból pedig akad bőven – magyarázza az oktató -, hiszen a képzett takarítónak tudnia kell, hogy működik egy bevásárlóközpont sorai közt használandó dodzsem – ahogy azt a hallgatói elnevezték -, de például egy wellness-központ takarítójaként is el kell tudnia boldogulni. - A legtöbb ember számára a takarítás otthoni nemszeretem kötelezettséget jelent – mondja Kapitány Attiláné. – Az azonban annál sokkal több, sokkal színesebb! Nem lesz könnyű nekik, hiszen a mozdulatokon és a gépek működésén túl például a vegyszerek használatát is el kell sajátítaniuk. Igyekeztem azonban az első napon úgy bemutatni a hallgatóimnak ezt a szakmát, hogy mindjárt az elején fantáziát lássanak benne.

A tényleges OKJ-s képzések október 8-án indultak, s heti öt nap, körülbelül két hónapon át zajlanak. A végén minden hallgató elméleti és gyakorlati vizsgát tesz. A Baranya Megyei Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatának igazgatója szerint nagyon hatékony a T.É.T. integrációs program, hiszen jól kiegészíti a hatóság tevékenységét. Annak ugyanis arra nincs lehetősége, hogy szakmához – és végső soron akár munkahelyhez is – juttassa a társadalom legrosszabb esélyekkel induló rétegét. - A pártfogó felügyelet mint büntetőjogi intézkedés célja alapvetően a bűnismétlés kockázatának csökkentése – mondja Dr. Szeiberling Tamás. - Ezt a célt a pártfogoltak szükséges mértékű és következetes ellenőrzésével, valamint támogató tevékenységén keresztül éri el. Ez utóbbit egészíti ki a T.É.T. - az elkövetők társadalmi integrációjának alfája és omegája ugyanis a megélhetéshez szükséges feltételek – a lakhatás, az étkezés és a munkalehetőség - biztosítása.

A 109 millió forintos TÁMOP-támogatás révén a szakmai stáb 32 hónapon át segíti a pártfogoltakat, hogy azok felhagyjanak törvénytelen életmódjukkal, megváltozzanak, idővel munkába álljanak. A program célja továbbá az is, hogy a peremre szorultak és a társadalom ne kölcsönösen ellenségesen viszonyuljanak egymáshoz.

További információ:
Nagy Szidónia projektmenedzser
Tel.: 72 211 134, 70 52 77 665; Email: nagy.szidonia@tetthely.net.

Az Ifjúságért Egyesület (kedvezményezett) weboldala: www.ifjusagertegyesulet.hu.
A Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. (konzorciumi partner) weboldala: www.tetthely.net.
A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont (konzorciumi partner) weboldala: www.ddrfk.hu.

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencesek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Elég jó szülő csoport

2012 szeptemberében „Elég jó szülő csoport" indult az Élettér projekt keretében.

A csoport kis- és nagygyermekes szülők számára alakult, anyukáknak és apukáknak egyaránt. Találkozásaink alkalmával lehetőség van családi konfliktusokról, párkapcsolati „gubancokról", gyermeknevelési kérdésekről közösen beszélgetni, azokra együttesen megoldásokat keresni.

Minden párkapcsolat, család életében az örömök és a kellemes élmények mellett előfordulnak nehezebb időszakok, megjelennek eddig ismeretlen problémák, amik megoldásra várnak. Ilyenkor elbizonytalanodhatunk, tanácstalannak érezhetjük magunkat. Ennek a bizonytalanságnak a leküzdésére több lehetőségünk van: várjuk, hogy a helyzet majd magától megoldódik, vagy egyedül keressük a megoldást, esetleg segítség reményében megosztjuk problémáinkat, élményeinket, kérdéseinket egymással vagy egy pszichológussal.

Az „Elég jó szülő csoport" olyan szülők részvételével működik, akik szeretnék megosztani aktuális nehézségeiket, készek foglalkozni azokkal, önmagukkal, egymással. Túl azon, hogy tagjaink válaszokat kapnak kérdéseikre, a másikat meghallgatva, rájuk figyelve sokat tanulhatnak egymástól is.

Minden alkalomnak van egy központi témája, mely mentén haladunk. Eddig két ülésre került sor, az első alkalommal ismerkedtünk és a motivációkat tártuk fel. A második ülésen pedig a párkapcsolat dinamikusan változó életéről, a párkapcsolatok szakaszairól beszélgettünk, az ülés elején néhány percben általánosságban, majd a személyes élményekre, érzésekre, tapasztalatokra fókuszálva.

Egy párkapcsolat is „megszületik", fejlődik, fejlődésének szakaszai (szimbiózis, differenciálódás, gyakorlás, újraközeledés), annak jellegzetességi, megoldandó feladatai vannak. Fejlődésének szakaszai egymásra épülnek, sorrendben követik egymást, és mindegyiknek különböző feladatai vannak. Ezekkel a kihívásokkal azonban sokszor nem sikerül maradéktalanul megküzdenünk, aminek a következtében nehézkes a továbblépés, vagy teljesen legátolja a fejlődést. Feszültséget okozhat az is, amennyiben a pár tagjai nem „egy ütemben" fejlődnek e téren.

A 15 fős csoport hat alkalommal találkozik a Civil Közösségek Házában, alkalmanként 2 órában. Az ülések kettős csoportvezetéssel folynak, két pszichológus közreműködésével. Igény esetén a szervezők gondoskodnak a résztvevők gyermekeinek felügyeletéről is. A részvétel ingyenes.

A hat alkalomból álló sorozat 2013 tavaszán újraindul. Ha a leírtak felkeltették érdeklődését, további információt kaphat, illetve jelentkezhet az tavaszi alkalmakra Goldmann-né Fehér Hajnalkánál a hajnalka.virag.feher@gmail.com e-mailcímen.

Pécs, 2012. 10. 18.

Varga Veronika
pszichológus

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

SAJTÓKÖZLEMÉNY

HOLLAND-MAGYAR EGYÜTTMŰKÖDÉS LAKHATÁSI MEGOLDÁSOKKAL, ADÓSSÁGKEZELÉSSEL KAPCSOLATBAN

2012. október 30.

A lakosság lakhatással kapcsolatos eladósodásának problémája, valamint alternatív lakhatási megoldások keresése – ezekről a központi kérdésekről beszélgettek a szociális szférában dolgozó szakemberek Pécsett. A szakmai műhelymunka apropója egy jubileumi konferencia volt: a pécsi Ifjúságért Egyesület által működtetett úgynevezett ifjúsági lakóközösség éppen húsz éve létezik.

Két évtizeddel ezelőtt – a családok átmeneti otthona elődjeként – Pécsett is létrehozták az első ifjúsági lakóközösséget. Egy korabeli beszámoló szerint szorult helyzetben levő fiatal családok, házaspárok illetve gyermeküket egyedül nevelő anyák költözhettek oda. Vállalniuk kellett, hogy rendszeresen fizetik a rezsit, cserébe másfél éven át ingyen lakhatnak a lakásban. Együtt kellett működniük az Ifjúságért Egyesület szakembereivel annak érdekében, hogy idővel a saját lábukon is meg tudjanak állni.

A húsz év leforgása alatt számos körülmény változott, egy dolog azonban nem: az Ifjúságért Egyesület mindvégig azon dolgozott, hogy segítséget nyújtson a Pécsett és Baranya megyében élő fiataloknak problémáik kezeléséhez. Az egyesület jelenleg is futó kétéves modellprogramja – a *Mindenre van megoldás* elnevezésű – például a sellyei kistérségben élő családokat segíti. Célja, hogy szegénységben élő egyéneknek és családoknak nyújtott komplex támogatással hozzájáruljon hatékony háztartásgazdálkodásukhoz, adósságterheik megfelelő kezeléséhez, adósságaik rendezéséhez, mégpedig úgy, hogy ezzel párhuzamosan munkaerő-piaci helyzetük is javuljon.

A mostani szakmai beszélgetésen részt vett a Baptista Szeretetszolgálat koordinációs igazgatója is. Noéh András hangsúlyozta, a nehézsorsú emberek megsegítésében, lakáskérdéseik, adósságterheik megoldásában egyre nagyobb szerepet kell, hogy vállaljanak a civil szervezetek.

A fórumra külföldről is érkezett szakember: Jürgen Feuerriegel, az Ifjúságért Egyesület holland szakmai partnerszervezetének elnöke példákat hozott arra, hogy az ő hazájában melyek a régóta és jól működő alternatív megoldások a fenti gondokra.

A szakemberek egyetértettek abban, hogy a szociális munkások szerepe nélkülözhetetlen a nehézségek hosszútávú és hatékony megoldásához. Ők ugyanis a szociális ellátórendszer azon szereplői, akik „terepen" szereznek közvetlen tapasztalatokat, gyűjtenek ötleteket. Ezek pedig feltétlenül szükségesek a magasabb szinten megszülető döntések meghozatalához. Éppen ezért fontos a szociális szakma összefogása – akár a mindennapi gyakorlatban, akár a mostanihoz hasonló szakmai rendezvények alkalmával. A szervezők egyébként a sellyei modellprogram szolgáltatás- és szakmafejlesztési vállalásihoz kötődően bonyolították le a szakmai műhelyt, előkészítve ezzel a projekt eredményeinek fenntartását is.

Sándor Andrea, a szervező Ifjúságért Egyesület ügyvezető elnöke elmondta, a beszélgetés végén megfogalmazódott a hazai és külföldi szakemberek közötti együttműködés folytatása: - Fontos, hogy folyamatosan és hosszútávon tudjunk nemzetközi szinten is együttgondolkodni, tapasztalatokat cserélni, konkrét kérdésekre konkrét megoldásokat javasolni egymásnak. Éppen ezért – többek között a lakosság lakhatással is kapcsolatos eladósodásának további kezelésére – ezután is mindenképpen együttműködünk a holland partnerszervezetünkkel, az ottani városvezetéssel, és igyekszünk ebbe bevonni a helyi döntéshozókat is.

A holland szakmai partnerrel való együttműködés egyébként már eddig is hasznosnak bizonyult: a sellyei kistérségben kivitelezett *Mindenre van megoldás* című projekt előzménye, egy Pécsett megvalósított lakáskísérési program, épp egy hasonló holland ötlet adaptálásaként valósult meg.

További információ:
Sándor Andrea szakmai vezető
Tel.: 72/532-009; Email: postmaster@ifjusagert.axelero.net

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencesek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Trebbin Ágost

Cserkuti Adolf főlevéltáros (1859-1928)

„Alkonybibor; sötétlő cipruságon
a nyugvó nap mosolygó fénye reszket...
Valaki jön, mély gyászban, halványon,
és néz, csak néz, néz egy ledőlt keresztet."

(Kosztolányi Dezső: A temetőben)

Várostörténeti munkáim során nagyon sok eszmei és gyakorlati segítséget kaptam a város egykori főlevéltárosától, Cserkuti Adolftól. Ismeretlenül is tiszteltem ezt az igen értékes pécsi várostörténész-hírlapírót. Személyét illetően csak nagyon keveset tudtam, nem tartozott a város agyon favorizált városkutatói közé.

Becsültem benne a szerény, csendes, nagy tudású embert, aki a maga egyszerűségében is – korszaktól függetlenül – példaképe lehetne minden pécsi polgárnak.

Életéről csak nagyon kevés információ állt rendelkezésemre. Így – mint már annyiszor – a régi pécsi napilapokhoz fordultam segítségért. Most ezeknek a hírlapoknak nekrológjaiból idézem fel ennek a nagyszerű történész publicistának az egyre halványuló emlékét.

„Meghalt Cserkuti Adolf volt városi főlevéltáros", adta tovább a „Dunántúl" és „Pécsi Napló" számos olvasójának a szomorú hírt 1928. október 10-i számaiban.

„Egy magába vonuló, csendes élet záródott ma is hosszú betegség után a pécsi klinikán. Meghalt Cserkuti Adolf, aki Pécs városának éveken át volt derék levéltárosa, az újságíró tollnak ügyes forgatója. Érdekes, különc egyéniség volt Cserkuti Adolf. Elavult okmányok, elsárgult levelek társaságában élte le napjait. A letűnt elmúlt világába vonta be magát. A múlt emlékeit szedegette elő régi poros írásokból." (Dunántúl 1928. október 10.)

Cserkuti Adolf, akinek eredeti családi neve Linczáb Adolf volt, Máriakéméndről került be a pécsi iskolákba. A cisztercita főgimnáziumába járt, de befejező iskolai tanulmányait Kalocsán végezte. Eredetileg papi pályára készült. Még fölszentelése előtt nem érzett magában elegendő erőt a papi pályán való megmaradásra, és a hírlapírói pályára lépett.

„Pályafutását Pécsett kezdte. Egy időben püspöki udvarmester volt, majd 15 éven át a városnál napidíjaskodott, míg azután érdekes munkásságával magára terelte a közfigyelmet, s a város főlevéltárosának nevezték ki." (Dunántúl. 1928. október 10.)

A másik újság így emlékezik vissza a pályakezdés éveire:

„Amikor megüresedett a városi főlevéltárosi állás és Cserkuti alapos latin felkészültségével megszerezte a főlevéltári képesítést, Visy László dr. akkori főispán Cserkutit nevezte ki a tisztségre, melynek derekasan megfelelt." (Pécsi Napló 1928. október 10.)

Pályája mindenkor szorosan kapcsolódott az egykori pécsi újságokéhoz. Munkatársa volt a Pécsi Figyelőnek, a Pécsi Közlönynek, mely utóbbinak felelős szerkesztője is volt.

„A Pécsi Közlöny, mely néhai Rézbányai János tulajdonát képezte, Cserkuti Adolfot bízta meg ezen hírlap szerkesztésével, mely tisztességnek nagy odaadással, nagy hozzáértéssel felelt meg." (Pécsi Napló 1928. október 10.)

„A városi levéltárat alaposan fölkutatta és a régi pécsi családokról sok és alapos közleményeket írt a helyi lapokban, főképpen a Pécsi Naplóban. Nagy olvasottság és megbíz-

hatóság jellemezte színes írásait, melyekkel mélyen szántott Pécs krónikájában." (Pécsi Napló 1928. október 10.)

„Az utolsó évekig állandóan dolgozott. A helyi lapokban különösen sok érdekes pécsi vonatkozású cikke jelent meg a Dunántúl hasábjain. Írásait főleg az adatok precizitása jellemezte. Pécs város történelmi szempontból is számos érdekes adatot ásott ki a városi levéltárból. Szorgalmas lelkiismeretes munkaerő volt, akit újságírói foglalkozásában is elsősorban a lelkiismeretesség irányított.

A 69 éves Cserkuti Adolf az agglegények csendes életét élte. Az utóbbi években elkomorult előtte a világ és azután már csak a klinikai élet egyhangúságában pergette le hátralévő napjait.

Temetése október 11-én, csütörtökön délután fél 4 órakor lesz a központi temető ravatalozó terméből, míg az engesztelő szentmise áldozatot a temetés napján, csütörtökön délelőtt 8 órakor mutatják be érte a ferenciek templomában.

Vele Pécs város ismét egy érdekes, eredeti emberrel, egy tehetséges tollforgatóval lett szegényebb." (Dunántúl 1928. október 10.)

Szerettem volna Cserkuti Adolfról írásomhoz képeket mellékelni. Próbáltam arcképet felkutatni, de mivel ez nem sikerült, már beértem volna a Pécsi Köztemetőben nyugvó főlevéltáros sírjának fényképével is. De hát ezzel sem volt szerencsém. A sír fenntartási ideje 1962-ben lejárt, és mivel senki nem váltotta meg, 1970-ben az újraértékesített sírba mást temettek el.

Magyarország-Horvátország
IPA Határon Átnyúló Együttműködési Program

Ahol a folyók összekötnek

IPA Co-Op – Együttműködés – munkaerő-piaci modell program a Dráva mentén

IPA HUHR/1001/2.1.2/0002

A Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. horvát partnerével, a Slap Egyesülettel közösen 2011. június 1-jén kezdte meg új közös IPA programjának megvalósítását. Ezen projekt fő célkitűzése a Dráva menti régióban a határon átnyúló munkaerő-piaci mobilitás elősegítése, új partnerség kialakítása és működtetése volt.
A projekt szakmai célkitűzéseinek megvalósítása érdekében összesen 9 Információs napot szerveztünk álláskeresőknek a határ mindkét oldalán. Műhelymunkák keretében horvát és magyar szakemberek vitatták meg a hátrányos helyzetű munkavállalók integrációjával kapcsolatos témákat, magyar és horvát szakértők tanulmányozták a szomszéd ország foglalkoztatáspolitikáját és munkaerő-piaci jellemzőit, szereplőit.
A 2012. szeptember 30-án lezárult program tapasztalatait és eredményeit a partnerek az Eszéken tartott záró konferencián, továbbá egy záró kiadványban összegezték.

CO-OPERATE
Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont
Slap

A projekt a Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Programban, az Európai Unió és Magyarország társfinanszírozásával valósul meg.

„ÉLET-TÉR” – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért

„Újra dolgozunk, sok minden változott” csoportfoglalkozás

Az első foglalkozás időpontja: 2012. 11. 19. 10 – 12 óráig
Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) Tükör terem

Programunkat olyan kisgyermekes nőknek terveztük, akik szeretnének visszatérni a munkaerőpiacra. A gyermekvállalás után hosszabb időszak kimarad az aktív munkavállalásból, ezért gyakran nehézséget okoz a megváltozott élethelyzet és a megváltozott munkaerő-piaci feltételek miatt a visszatérés a munkába. Segítségünkkel csoportfoglalkozások során készítenénk fel a résztvevőket a munkavállalásra, figyelembe véve az egyének adottságait és az aktuális munkaerő-piaci helyzetet.

Ha úgy érzi, hogy

- **ismeretei elavultak,**
- **kiesett a gyakorlatból,**
- **bátortalanabbul indul állást keresni,**
- **nem tudja összehangolni korábbi munkáját jelenlegi életével,**
- **váltani szeretne,**

ez a tréning segíthet Önnek!

A 6 alkalomból álló csoportos foglalkozáson a következő témákat dolgozzuk fel:

- **személyiség-, önbizalom-fejlesztés**
- **hogyan kommunikáljunk (verbális/nonverbális)**
- **önéletrajzírás**
- **interjúra való felkészülés**
- **helyzetgyakorlatok**
- **realitások, a munkaerőpiac aktuális helyzete**

A csoportfoglalkozások során lehetőség van arra, hogy az egyéneket éppen aktuálisan érintő problémákat átbeszéljük, az őket foglalkoztató munkavégzést elősegítő információkhoz hozzájuthassanak. Gyermekfelügyeletet biztosítunk, a Baranya Megyei Önkéntes Centrum munkatársai által, előzetes egyeztetés alapján.

Kapcsolattartó: Bacskai Irén 70/776-84-37, maskepmas@gmail.com

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Projektmenedzser: Koska Éva, telefon: +3620/4333423
E-mail: elet-ter.belvaros@ckh.hu • Web: www.ckh.hu
ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

GYAKORLATI TAPASZTALATOK A MÉLYSZEGÉNYSÉGRŐL – BUDAPESTI EGYETEMISTÁK LÁTOGATÁSA AZ ORMÁNSÁGBAN

2012. október 20.

Az Ifjúságért Egyesület Sellyei Kistérségben megvalósított „Mindenre van megoldás" című modellprogramja koordinálta azt a kétnapos baranyai terepgyakorlatot, melyen a Corvinus Egyetem hallgatói vettek részt. A 35 magyar és külföldi egyetemista - akik szociológiát, közgazdaságtant, pszichológiát, illetve politológiát hallgatnak a budapesti intézményben - többek között ellátogatott az Ormánságba. A csoport felkereste azokat a településeket is, amelyeken a „Mindenre van megoldás" elnevezésű pályázati projekt segítségével szegénységben élő, adóssággal küzdő egyének, családok igyekeznek úrrá lenni nehézségeiken.

A fővárosban tanuló egyetemistákat oktatójuk kísérte el a terepgyakorlatra. A fiatalok Ladányi János tanár-szociológus szemináriumaira járnak, és a szegénység és etnicitás problematikájával, valamint az úgynevezett társadalom alatti osztályokkal foglalkoznak. A fiatalok pécsi bányászkolóniák után ormánsági településeket látogattak meg. Magyarmecskén az iskolaigazgató, Gilvánfán és Sellyén pedig a polgármesterek, intézményvezetők és a térségben dolgozó civil szervezetek munkatársai adtak rövid tájékoztatást a kistérség helyzetéről, a falvak problémáiról, az ott kezdeményezett programokról, fejlesztési elképzelésekről. A beszámolók kitértek a már említett TÁMOP projektbe bevont háztartások helyzetére és a programban kapott segítséggel történt fejlesztési eredményekre, különös tekintettel az adósságterheik terén tapasztalt kedvező tendenciákra, valamint a pénzkezelési szokásaikban tapasztalható pozitív változásokra. Az egyetemista csoport a helyi lakosokkal is igyekezett kapcsolatba kerülni – annak ellenére, hogy a külföldi hallgatók csak nehezen tudtak kommunikálni az idegennyelvet nem beszélő emberekkel.

Ladányi János szerint nagyon hasznosak az efféle utak, mert az egyetemi tanulmányoknak csak úgy van értelme, ha az elméleti tananyagot a valós életről alkotott kép is kiegészíti. Elmondása szerint hallgatói sok társadalomelméleti és -statisztikai szakirodalmat olvastak már, de mivel még sosem jártak ilyen terepen, megdöbbentette őket a helyi valóság. – Még sosem láttak falusi szegénytelepeket, gettósodó falvakat, ilyen szegénységet, hiszen jobbára jómódú külföldi egyetemistákról van szó. Előre felkészítettem őket arra, hogy az előítéleteiket félretéve hogyan viselkedjenek ezeken a településeken. Mondtam nekik például, hogy csak azokról az emberekről készíthetnek fotókat, akik hozzájárulnak ahhoz. Amint azt valaki ellenzi, azonnal el kell tenniük a fényképezőt.

Ladányi János szerint több értelme is volt a látogatásnak. Egyrészt mindenképpen az, hogy a leendő szakemberek képet kaphattak a valóságról. Másrészt pedig a szociológus hasznosnak tartja, hogy a hallgatói tényleg megvalósítanák a terepgyakorlaton megfogalmazott terveiket. Többen ugyanis úgy döntöttek, szívesen visszatérnének majd az Ormánságba, hogy az ott élőknek nyelvórákat adnak.

Az Ifjúságért Egyesület projektje 58.294.805 forintos támogatásból valósul meg, két éven át. Célja, hogy a szegénységben élő egyéneknek és családoknak nyújtott komplex támogatással hozzájáruljon a hatékony háztartás-gazdálkodásukhoz, adósságterheik megfelelő kezeléséhez, tartozásaik rendezéséhez, mégpedig úgy, hogy ezzel párhuzamosan a munkaerő-piaci helyzetük is javuljon. A projekt megvalósítói a Sellyei Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft., valamint a Szociális Háló Egyesület.

További információ:
Sándor Andrea szakmai vezető
Tel.: 72/532-009; Email: postmaster@ifjusagert.axelero.net

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencesek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Surján Miklós emlékére

„Surányiból a Surányiba"

Ő maga mondta ezt tréfálkozva a további életéről, amikor az Aradi vértanúk útján lebontott házukból a Surányi útra költöztek. (A nem régi pécsiek kedvéért: a temetőt is Surányinak hívták, létrehozójáról elkeresztelve. Az ő fia volt Surányi Miklós, a neves író, akiről az utcát elnevezték.)

Hát igen, így viccel egy tüke, egy pécsi polgár, egy valódi helytörténész. Nem sok van már belőlük. Már csak ezért is szerettük, tiszteltük Miklóst. Sokak által ismert, igazi közéleti személy, istenadta vérbeli könyvtáros volt. Szinte mindenkit, minden épületet, eseményt ismert. Nem véletlen, hogy ő kezdeményezte, szervezte, bővítette a Megyei Könyvtár helytörténeti részlegét. Élmény volt vele a várost járva beszélgetni, mindig eszébe jutott valami, akárhova nézett, akárkivel találkozott.

Itt született Pécsett, s pár gyerekkori évet, egyetemi tanulmányait s rövid kaposvári gyakorló idejét nem számítva itt is élte életét. A családból hozta magával a közéleti aktivitást (gondosan megírt családtörténetét volt alkalmam elolvasni). Még lehetett igazi cserkész, ciszterci kisdiák, énekelhetett a Szent Péter kórusban. Volt honnan ellesni a társasági élet fortélyait. Egyházi közösségekben, s a politikában is aktivizálta magát, de sohasem feltűnősködött. Nyitottságát, segítőkészségét mindenhol elismerték.

S ez az ember énekelt nekünk a Pécsi Kamarakórusban 54 éven át, s nyilván nem véletlenül lett Örökös Elnökünk. Meghatározója, jellegzetes alakja, képviselője volt együttesünknek, mindig udvarias, derűs, bölcs, de kicsit félrehúzódó.

Hogy valódi közösséggé formálódtunk a hatvanas években, jelentős részben neki is köszönhettük. A karnagyok hívták a tagokat a kórusba a barátok illetve a tanítványok köréből, de az ismerkedések, társas összejövetelek, hazai és külföldi kirándulások, műsoros estek kezdeményezésében és szervezésében a Surján házaspár szinte észrevétlenül egyre fontosabb szerepet töltött be. Egyre jobban éreztük (az ötven év távlatából még inkább): egy védett szigetté váltunk az ideológiai zűrzavarok vad világában. Mohos Tóni bácsi és a Nevelők Háza védő szárnyai alatt vidáman énekelhettük, amihez kedvünk volt, és amennyire lehetett, éltük életünket.

Aztán kinyílt előttünk Európa kapuja. 1966 nyarán megismerkedtünk a helsinki egyetemi kórussal, az EOL-lal. Miklós nyelvismeretét, kiváló kapcsolatteremtő képességét latba vetve – maga mellé véve hasonló hozzáállású társainkat – máig élő kapcsolatot teremtett. Három csereút és sok-sok barátság lett ennek eredménye, köztük az első külföldi utazás Helsinkibe. Nehéz meghatódottság nélkül gondolni a kórus tevékeny hozzáállására, lelkesedésére, örömére, teherbírására. Nagyon kellett ide Miklós talpraesettsége!

Ezután már nem volt megállás. Veszprém, Torino, London – Cork, Amszterdam, Tours, Knokke-Heist, Köln, Günzburg, s ki győzi felsorolni a sikereket, győzelmeket. Miklósnak hála, mindenhol szívesen láttak bennünket, s könnyezve búcsúztunk. Boldogan emlegettük: a kórus mindig otthon érezte magát, ha énekestársakat talált.

Persze idehaza is zajlott az élet. Fesztiválok, kórusbarátkozások, fellépések, lemezfelvéte-

lek, a szervezés millió gondja. Miklós mindig készségesen segített. Volt türelme meghallgatni, és sokszor adott okos tanácsokat. Hosszú időn át közel laktunk egymáshoz, így a próbákról hazafelé volt alkalmunk sok mindent megbeszélni. Jobb volt ez számomra minden gyógyszernél. Hiányzik ez is, akárcsak az okos, frappáns köszöntők, kapcsolattartás hivatalos személyekkel, közös ajándékok kitalálása, s még mi minden!

2000 körül kezdte el Miklós a kórusdokumentumok feldolgozását. A kamrájukban állt 12 vastag gyűjtődobozban a sok-sok meghívó, újságcikk, s egyéb emlékek. A számítógéppel megismerkedve hangyaszorgalommal vitte fel az anyagot, esténként dolgozva. „Megírjuk a kórus történetét" – határozta el Miklós. Űzte, hajtotta magát és engem is. Aurállal és velem is sokat viaskodott, de a 45 éves jubileumra elkészült a nagy mű.

„Honlapot készítünk" – állt elő Miki az újabb ötlettel. Tartalmi elképzelések, újabb viták, rengeteg munka. Az 50 éves évforduló óta az interneten a mai napig ott áll a naprakész honlap. lesz-e még valaki, aki ezt szenvedéllyel, odaadással szerkeszti? Kedves Olvasó! Ha meglátogatja a **www.pecsikamarakorus.hu** oldalt, Miklós keze munkájával, ügyszeretetével találkozik.

Nekem megadatott, hogy kórusutakon többször egy szobában lakhattam vele. Kedves vetélkedésünk volt, ki ébred fel előbb, ki készíthet a másiknak kávét.

Miklós! Szívesen készítenék Neked reggel kávét.

Szauer Dezső
a Pécsi Kamarakórus alapító tagja
és egykori szervezője

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Megjelent a Nemzeti Együttműködési Alap 2013. évre vonatkozó működési pályázata, melynek célja, hogy hozzájáruljon a civil társadalom erősítéséhez és a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítéséhez.

A pályázat célja: a pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek működéséhez való hozzájárulás.

Támogatható tevékenységek: a projekteket- és szervezeteket megalapozó, kiszolgáló, fejlesztő és adminisztráló, a törvényeknek való megfelelést segítő tevékenységek, valamint a cél szerinti tevékenységek feltételeinek biztosítása.

A támogatásra rendelkezésre álló keretösszeg mértéke: a rendelkezésre álló forrást az Emberi Erőforrások Minisztériuma biztosítja.

Pályázók köre: az alábbi szervezetek nyújthatják be elektronikus pályázatukat: szövetség vagy alapítvány, illetve egyesület (ide nem értve a szövetséget).

A finanszírozás módja: jelen pályázat keretében visszatérítendő és vissza nem térítendő támogatásra is pályázhatnak a civil szervezetek. Előfinanszírozásra vonatkozó kérelem esetén a támogatásból a támogatási időszak kezdő napjától felmerült költségek finanszírozhatók.

A pályázatok benyújtásának módja és helye: az érvényes pályázat benyújtásának előfeltétele az érvényes, az Alapkezelő által visszaigazolt EPER regisztrációs nyilatkozat megléte, amely a regisztrációs dokumentum megfelelő kitöltésével, nyomtatásával és beküldésével, továbbá a költségtérítés megfizetésével érhető el. A pályázatot kizárólag elektronikusan lehet benyújtani!

A pályázat benyújtását megelőzően minden, regisztrációval nem rendelkező pályázónak a http://eper.hu/webeper/paly/palybelep.aspx honlapon regisztrálnia kell magát az EPER-ben.

Beadási határidő: 2012. december 10, december 11.

Részletek: civil.kormány.hu

Az **Autonómia Alapítvány pályázatot hirdet** települések önkormányzatai, roma/cigány kisebbségi önkormányzatai, civil szervezetei számára, hogy hozzásegítse azokat roma integrációt szolgáló hazai és EU-s forrásokhoz, elsősorban humán fejlesztési területen.

A program elemei:

- Projekttervező képzés, amely során a résztvevők elsajátítják a problémák elemzését és megoldási ötletek kidolgozásának módszereit
- Hazai tanulmányutak, melyek során a képzésen résztvevők számára már működő, roma integrációt célzó projekteket mutatunk be
- Helyi kisprojektek támogatása - meghívásos pályázat a képzésen és tanulmányúton résztvevők számára.

Pályázó szervezet lehet: települési önkormányzat, cigány/roma nemzetiségi kisebbségi önkormányzat, nonprofit szervezet. A pályázat meghívásos, csak azok a szervezetek vehetnek részt rajta, melyeknek képviselői sikeresen elvégezték a program keretében bonyolított képzéseket és részt vettek a tanulmányutakon. A projektek tervezését az Autonómia Alapítvány szakmai stábja helyben segíti, az elkészült pályázatok támogatásáról egy független bíráló bizottság dönt.

A támogatás keretösszege: 8 000 000 Ft.

A várható nyertesek száma: 5-15 között.

A támogatás teljes egészében vissza nem térítendő adomány.

A pályázatok megvalósításának várható kezdete 2013. április, befejezési időpontja 2013. december 31.

A programban való részvétel, beleértve a képzésekhez és tanulmányutakhoz kapcsolódó úti-, szállás-, és étkezési költségeket, a résztvevők számára térítésmentes.

Jelentkezők: Mivel a program egyik célja, hogy a települési önkormányzat és a roma érdekeket képviselő helyi szervezetek között együttműködés alakuljon ki, minden településről két személy együttes jelentkezését várjuk. Az egyik jelentkező a települési önkormányzat munkatársa/képviselője, a másik egy helyi roma aktivista kell, hogy legyen. A helyi roma aktivista lehet RNÖ, civil szervezet képviseletében, de akár szervezeti háttér nélküli magánszemély is.

Azon települések jelentkezését nem áll módunkban fogadni, akik a 2009-2012 időszakban az EU forrásokkal a romák integrációjáért programunk résztvevői voltak!

A pályázat beadása: Pályázat benyújtására a kiíráshoz kapcsolódó jelentkezési lappal, és a pályázók által delegált két fő – roma és nem roma – résztvevők önéletrajzával lehet.

A jelentkezési lap valamint az ahhoz kapcsolódó önéletrajzok beküldhető e-mailen vagy postai úton az alábbi címekre **2012. december 10-ig**.

E-mail cím: projektfejlesztes@autonomia.hu

Postacím: 1137 Budapest, Pozsonyi út 14. II/9.

Ha kérdése van, hívja Nun Andrást – 06 1 237 6023, 06 20 801-9073

A jelentkezési lap és az önéletrajz sablon letölthető az Autonómia Alapítvány honlapjáról: www. autonomia.hu

Pályázat civil szervezeteknek online adománygyűjtő rendszerbe való belépésre

A NIOK Alapítvány és az OTP Bank ismét kiírja pályázatát civil szervezeteknek online adománygyűjtő rendszerbe való belépésre. A www.adhat.hu portálon a programba csatlakozó civil szervezetek számára az adományozók a web-áruházakban használt bankkártyás fizetési módszerrel utalhatnak pénzadományokat.

A programba belépő civilszervezetek saját, a webáruházak esetében is használt, bankkártyás befizetésre alkalmas felületet kapnak, melyen keresztül adományozóik könnyen, gyorsan, minimális tranzakciós díjak mellett utalhatják át pénzbeni támogatásaikat a szervezetek számára. Az átutalási díjak az OTP Bank által kibocsátott Visa, Electron, MasterCard és Maestro kártyával bonyolított tranzakció esetén 1,5%, más bank által kibocsátott ugyanezen kártyák esetén 1,9%, American Express kártyákkal bonyolított tranzakciók esetén 2%.

A programba a szervezetek ingyen, térítésmentesen csatlakozhatnak. A programba ezen pályázati kiírás keretén belül max. 100 szervezet juthat be.

A pályázat beadási határideje: FOLYAMATOS!

A pályázati feltételek teljesülését a NIOK Alapítvány szakemberei bírálják el. A bíráló bizottság 2 havonta értékeli a beérkezett pályázatokat, majd a kiválasztásra került civil szervezeteket írásban (elektronikus levélben) értesíti.

Részletek: www.adhat.hu

Szerkesztette: Szabó Ágnes

MEGHÍVÓ

A média eszköztárának lehetőségei az élménypedagógiában és az ifjúsági közösségi munkában

A műhelymunka célja, hogy olyan projektek segítőinek, mentorainak kínáljon bemutatkozási lehetőséget és tapasztalatcserét, akik a média eszközeit hívják segítségül ahhoz, hogy fiataljaik kifejezhessék véleményüket, gondolataikat, megmutathassák önmagukat, szűkebb és tágabb környezetüket, továbbá kisközösségük tagjaként átélhessék a közös alkotás örömét és értékteremtő munkák létrehozóivá válhassanak. A műhelyre várjuk azokat a pedagógusokat, segítőket, közösségfejlesztőket is, akik szívesen vágnának bele hasonló tematikájú iskolai és iskolán kívüli programokba, illetve szívesen ismernének meg már működő programokat.

2012. november 28. 13.30
Civil Közösségek Háza
(Pécs, Szent István tér 17.)

A workshop programja:

13.30 – 15.00 Meghívott projektek bemutatkozása

- **Értékek Kontra Erőszak (Values Versus Violence/Triple-V)**
  Kárpáti Árpád, Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. (www.triple-v.org)
- **Fotó- és médiafoglalkozások Bagon**
  Kerényi Máté és a projekt önkéntesei, BAGázs Közhasznú Egyesület (www.bagazs.org/hu)
- **Média klub a pécsi Menedékben**
  Tasnádi Zsófia és az Emberség Erejével Alapítvány önkéntesei (www.menedekpecs.hu)
- **TCH - Társadalmi Célú Hirdetések Ormánsági Fiatalokkal**
  Kovács Orsolya, OKISZ, Fenntartható Ormánság Nonprofit Kft. (www.informansag.blog.hu)

15.00 – 16.10 Műhelybeszélgetés és tapasztalatcsere minden résztvevő számára
16.10 – 16.30 Aktuális pályázati lehetőségek a témakörben – Kárpáti Árpád (Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft)
Együttműködő partner: Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház

A workshop ingyenes, de előzetes regisztráció szükséges: Koska Éva (elet-ter.belvaros@ckh.hu)

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Projektmenedzser: Koska Éva, telefon: +3620/4333423
E-mail: elet-ter.belvaros@ckh.hu • Web: www.ckh.hu
ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: *Molnárné Reich Lívia*

Minden szerdán 16 órakor
Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers-és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 17 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!
Az oktatás két hetes turnusokban folyik,
minden délután 14-16 óráig
Jelentkezni a következő telefonszámon lehet:
72/215-543 (Kiss Zsuzsanna)

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

Nemzeti
Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Körző
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Gruidl Zsuzsanna, Knyihár Éva, Fűri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• tanácsadás az alábbi területeken:
o jogi, közhasznúsági,
o pénzügyi, könyvelési, adózási
o pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
o civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
o forrásteremtési tanácsadás
o számítógép-kezelés
o magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• információs szolgáltatások:
o Partnerség Információs Nap szervezése
o kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
o folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• infokommunikációs szolgáltatások
o honlap fenntartása
o hírlevél

• képzési és egyéb szolgáltatások
o a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
o CIC partneri hálózati munkában való részvétel
o más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
o inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

BARANYAI

125 Ft

Civil Forró

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

VIII. ÉVFOLYAM – 9. SZÁM 2012. DECEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JANUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2013. január 9-én, szerdán 17 órakor nyílik **Acélosné Solymár Magdolna Színfoltok** c. kiállítása. A kiállítást megnyitja Dr. Brebán Valéria.

2013. január 7-ig, hétköznaponként 9-19 óráig tekinthető meg a **Pécsi Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének** kiállítása.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2013. január 31-ig hétköznaponként 9-19 óra között tekinthető meg a **Mecseki Fotóklub Jubileumi (55 éves) kiállítása**.

PROGRAM

Január 15-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Hámori Gábor Égből kapott Pécs c. könyvének bemutatója

Január 23-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub – Libanoni keringő
színes, feliratos, izraeli-német-francia animációs lm, 90 perc, 2008

Január 24-én, csütörtökön 17 órától
Lenhardt János, az első magyarországi hárfagyáros
Előadó: Pásztor Andrea muzeológus
Sorozatszerkesztő: **Trebbin Ágost**

Január 24-én, csütörtökön 18.30-tól
Spechel Angol és Magyar Kulturális Egyesület
Klubest

Január 30-án, szerdán 17 órától
Pécsi Magyar–Finn Társaság
Utazás az északi sarkkörön át c. film vetítése, magyar nyelven.
Bemutatja **dr. Dobó Attila**
Az est házigazdája **dr. Tóth Károly**

ÁLLANDÓ PROGRAMOK

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái
Karnagy:

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: , Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti:

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti:

Minden szerdán 16 órakor
Belvárosi Rajziskola
Vezeti:

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers- és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: , Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: , Jászai-díjas művész

Minden pénteken 17 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti:

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!

Az oktatás két hetes turnusokban folyik, **minden délután 14-16 óráig**

Jelentkezni a következő telefonszámon lehet:
72/215-543 (Kiss Zsuzsanna)

„Ha az ünnep elérkezik az életedben, akkor ünnepelj egészen...

Tisztálkodjál belülről és kívülről. Felejts el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata. Az ünnepet nemcsak a naptárban írják piros betűkkel. Nézd a régieket, milyen áhítatosan, milyen feltétlenül, milyen körülményesen, mennyi vad örömmel ünnepeltek! Az ünnep a különbözés. Az ünnep a mély és varázsos rendhagyás. Az ünnep legyen ünnepies... mindenek fölött legyen benne valami a régi rendtartásból, a hetedik napból, a megszakításból, a teljes kikapcsolásból, legyen benne áhítat és föltétlenség. Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme. Készülj föl rá testben és lélekben. S nemcsak a naptárnak van piros betűs napja. Az élet elhoz másféle, láthatatlan ünnepeket is. Ilyenkor felejts el mindent, - gyelj az ünnepre."

y y

TARTALOM

SANSZ Filmklub	4
Éretten másokért! Középpontban a közösségi szolgálat	7
Új eséllyel a munkaerőpiacon – tréning ormánsági munkanélkülieknek	8
Elkészültek az új cigány nemzetiségi tankönyvek	9
Keleti - nyugati, lelki kincsek tárháza	10
A dal ünnepe – 50 éves a Pécsi Dalárda	12
Médiaműhelyek az „Élet-Térben"	16
Pályázati ajánló	17

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Gruidl Zsuzsanna, Knyihár Éva, Fűri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Fotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript K . e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript K . e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A 2013. (11.)

A lmeket a Civil Közösségek Házában (Pécs, Szent István tér 17.) vetítjük, szerdánként 17 órától.

A belépés díjtalan, minden érdeklődőt nom teával várunk.

A vetítések után együtt beszélgetünk a lmekről.

Szervezők:

- Baranya Megyei Család, Esélyegyenlőségi és Önkéntes Ház
- Dialógus-kör
- Ki-Látás Közhasznú Alapítvány
- Nevelők Háza Egyesület
- 3. Szektor Alapítvány
- és barátaink

2013. január 23. **Libanoni keringő** (Waltz with Bashir)

, 90 , 2008

Egy bárban Arinak egy régi barátja elmeséli visszatérő rémálmát: 26 kutya üldözi. Minden éjjel ugyanannyi, éppen 26 feldühödött állat. A két fér arra a következtetésre jut, hogy a különös álom kapcsolatba hozható katonai múltjukkal: mindketten az izraeli hadseregben harcoltak a 80-as évek libanoni háborújában. Ari döbbenten tapasztalja, hogy semmire sem emlékszik ebből az időszakból. Elhatározza, hogy felkeresi régi barátait és bajtársait, hogy általuk újrarajzolja emlékeit a korszakról és önmagáról egyaránt. Ahogyan egyre mélyebbre ás, titokzatos képek formájában előtör a múlt.

A filmet a béke világnapja alkalmából vetítjük, melyet VI. Pál pápa kezdeményezésére ünnepelük **minden év első napján** 1968 óta. Ez a nap arra gyelmeztet, hogy az előttünk álló új évben törekedjünk arra, hogy békében éljünk önmagunkkal, minden emberrel és mindennel az egész világon.

2013. február 6. **Isten hozott az Isten háta mögött** (Bienvenue chez les Ch'tis)

, 106 , 2008

Philippe Abrams egy kedves, dél-franciaországi posta alkalmazottja. Felesége, Julie egy idő óta rosszkedvű és úgy gondolja, hogy egy riviérai állomáshely tenne csak jót romló kedélyének. Férje mindent elkövet, hogy teljesítse felesége kérését, de egy ostobaság miatt nem délre, hanem a távoli északra helyezik. Philippe rettenetesen elkeseredik, de hamar bebizonyosodik, hogy az északkal kapcsolatos összes előítélete helytelen, és Bergues, az új állomáshelye egyáltalán nem hasonlít a pokolhoz.

A filmet a házasság világnapja alkalmából vetítjük, melyet minden évben **február második vasárnapján** ünneplünk. A kezdeményezés 1981-ben indult útjára az Amerikai Egyesült Államokból, és 1983-ban nyerte el a házasság világnapja elnevezést. E napon sokféle eszközt felhasználva próbálják felhívni a társadalom gyelmét arra a tényre, hogy léteznek jó, boldog és tartós házasságok.

2013. február 20. **Víz** (Water)

, 114 , 2005

1938-ban Chuyia, egy gyermekkorban lévő menyasszony, akinek a férje meghalt mielőtt még egybekeltek volna, arra kényszerül, hogy egy indiai vallási közösségben, azaz egy ashramban éljen Varanasiban a többi özveggyel együtt. Az életüket egy idős asszony, Madhumati irányítja, aki prostitúcióért tartja őket. Egy nap azonban egy másik atal özvegy, Kalyani úgy dönt, hogy elszökik tőle, hogy összeházasodjon egy atal ügyvéddel, Gandhi elkötelezettjével, azonban felfedezi, hogy annak apja egykor az ügyfele volt.

A filmet a bűncselekmények áldozatainak emléknapja alkalmából vetítjük. Az Európa Tanács 1990. **február 22**-én tette közzé a bűncselekmények áldozatainak chartáját. E nap azóta a bűncselekmények áldozatainak napja, melyet 1993-tól Magyarországon is megtartanak.

2013. március 6. **Vizsga**

, 90 , 2010

1957. december 24. A zűrzavaros októberi események után az Államvédelmi Osztálynak meg kell győződnie arról, hogy ügynökei közül kiben bízhat meg a jövőben, ezért egytől-egyig próbára teszi azok lojalitását a rendszerhez. A szép karrier előtt álló tartótisztnek, Jung Andrásnak (Nagy Zsolt) éppen a szenteste hozza el ezt a bizonyos vizsgát; nem is sejti, hogy a szemközti ház egyik ablakából többek között atyai tanítómestere, Markó Pál (Kulka János) gyeli, és értékeli minden tettét, minden mondatát. Ha András ezt tudná, valószínűleg nem

éppen ezen a napon találkozna konspirált lakásán az eddig szigorúan titkolt szerelmével, Évával (Hámori Gabriella), és körültekintőbben őrizné a rábízott ügynöklistát is. A névsornak azonban lába kél, András megtudja, hogy Éva egyáltalán nem az, akinek hitte, és lassan az is kiderül, hogy senki sem bízhat meg a másikban.

A filmet a kommunizmus áldozatainak emléknapja alkalmából vetítjük, melyet az Országgyűlés 2000. június 13-án elfogadott határozata értelmében minden év **február 25-én** tartanak annak emlékére, hogy 1947. február 25-én Kovács Bélát, a Független Kisgazdapárt főtitkárát a megszálló szovjet katonai hatóságok jogtalanul letartóztatták és a Szovjetunióba hurcolták, ahol nyolc évet töltött fogságban.

2013. március 20. **Az ajtó**

[illegible], 98 , 2012

Különös szépségű lm az emberi tartásról, a titkokról, az egymás iránti megbecsülésről és szeretetről.

A Szabó Magda önéletrajzi ihletésű regényéből készült lm, két szigorú elvek szerint élő asszony portréja. A házvezetőnő és a ház asszonyának apránként kibontakozó és sokszor viharos kapcsolatának megrendítően szép története.

Magda, az írónő bejárónőt keres. Megismeri Emerencet, a meglehetősen öntörvényű, nyers asszonyt. A kezdetben egymás iránt érzett gyanakvás és közöny helyét, lassanként átveszi az elfogadás és a bizalom. Ahogy Emerencről leválik a ridegség máza, úgy tárul ki egyre jobban a közöttük lévő ajtó.

A filmet a nemzetközi nőnap alkalmából vetítjük. 1857. **március 8-án** New Yorkban 40 ezer textil- és konfekcióipari munkásnő sztrájkolt a béregyenlőségért és munkaidő csökkentésért. Erre emlékezve 1910 augusztusában Koppenhágában Clara Zetkin javaslatára elhatározták, hogy nemzetközi nőnapot tartanak. Magyarországon 1914-ben ünnepelték először.

2013. április 3. **Férfibecsület** (Men of Honor)

[illegible], 129 , 2000

A hírhedt kiképzőközpontba, Bayonne-ba kerül sorkatonaként a fekete bőrű Carl Brashear. Kiképzőtisztje, Billy Sunday az egyik legkeményebb katonának számít a seregben. Déli származása révén gyűlöli a négereket. A fekete búvár azonban a hihetetlen akaraterejével és ügyességével lassan kivívja az elismerését. Carl bevetés közben elveszíti az egyik lábát. Ennek ellenére azért küzd, hogy ne szereljék le. Billy kiáll mellette, magára vonva ezáltal sok bajtársa és felettese gyanúját és ellenszenvét.

A filmet a faji megkülönböztetés elleni nemzetközi küzdelem napja alkalmából vetítjük. 1960. **március 21-én** véres rendőrsortűz dördült el a dél-afrikai Sharpeville-ben a békésen tüntetőkre. Az áldozatok száma feltehetően 72 volt. 1966-ban az ENSZ XXI. közgyűlésén nyilvánították március 21-ét a faji megkülönböztetés elleni nemzetközi küzdelem napjává.

2013. április 17. **A Földkerekség legnagyobb állatparádéja** (e Greatest Wildlife Show on Earth)

[illegible], 59 , 1999

Az új évezred hajnalát köszöntötte David Attenborough ezzel az opuszával, melyet a BBC 1999. december 31-én tűzött műsorra. Attenborough követte a Nap éves ciklusát, ment a fény után tizenkét hónapon át az Egyenlítőtől kezdve az északi féltekén át egészen le délre. Az élet, a harsogó termékenység tanúi lehetünk, ahogy a tavasz és a nyár kibontakozik a Nap erejétől. Az élet élni akar – ezt bizonyítja ez a lm. Az ösztön ott van minden élőben – a szaporodás, a táplálkozás, a gondoskodás ösztöne. Mindezt a Nap, a Hold, az évszakok váltakozása szabályozza.

A filmet a Föld napja alkalmából vetítjük. 1970. **április 22-én** Denis Hayes amerikai egyetemi hallgató mozgalmat indított el a Föld védelmében. Azóta a diákból az alternatív energiaforrások világhírű szakértője lett. Már mozgalmának megindításakor több mint 25 millió amerikai állt mögé, ma pedig szinte az egész Földre kiterjed az általa kezdeményezett mozgalom. Ezernél több szervezet vesz részt benne. A Föld napja célja, hogy tiltakozó akciókkal hívják fel a gyelmet a környezetvédelem fontosságára. Magyarországon 1990 óta rendezik meg.

2013. május 15. **Ragyogj!** (Shine)

[illegible], 101', 1996

A film történetét David Helfgott, a ma élő ausztrál zongorista élete ihlette. A melbourne-i születésű Helfgott gyermekkorában kiugró tehetségű zongoristának indult. David londoni Royal College of Musicban tanul a zongora tanszéken, a legendás professzor, Cecil Parkes kezei alatt, ki szintén excentrikus egyéniség. A professzor felfedezi Davidben a csak a legnagyobbakra jellemző zsenialitás jeleit. Mindent elkövet, hogy a fiúból nagy zongorista váljék. Az ifjú tehetség csodálatos Rahmanyinov interpretációjával elvarázsolja tanárait, barátait és a közönséget. A reményteljes indulás varázsa egyszer csak megtörik, a fiú nem tud megbirkózni családja elvesztésével. Egy fontos koncertjén hatalmas sikert arat, s azt követően idegösszeroppanást kap, így visszatér Ausztráliába. Egy teljes évtizedet tölt különböző elmegyógyintézetekben. Majd egyszer csak, mint a mesékben megtörténik a csoda, s 1984-ben hatalmas sikerrel tér vissza a koncertezéshez, új fejezetet nyitva életében. Azóta turnézott Londonban, Bonnban, Koppenhágában, Bécsben és Budapesten, mindenütt nagy sikert aratva.

A filmet az esélyegyenlőség napja alkalmából vetítjük. A Független Életért elnevezésű nemzetközi szervezet felhívása nyomán 1992-ben rendeztek először akciónapot Magyarországon a mozgássérültek esélyegyenlőségéért. **Május 5.** a mozgássérült emberekre és életkörülményeikre hívja fel a figyelmet. Azóta a nap fókuszába más esélyegyenlőségi célcsoportok is bekerültek.

2013. május 29. **Imák Bobbyért** (Prayers for Bobby)

[illegible], 2009

Mary Griffith (Sigourney Weaver) odaadó keresztényként a presbiteriánus egyház konzervatív tanításai szerint neveli gyermekeit, de mikor kisebbik fiáról, Bobbyról (Ryan Kelley) kiderül, hogy meleg, a család élete egyik pillanatról a másikra gyökeresen megváltozik. Míg Bobby apja és testvérei kezdenek megbarátkozni a fiú homoszexualitásával, Mary meg van róla győződve, hogy Isten ki tudja gyógyítani Bobbyt ebből a „betegségből", ezért aztán arra ösztökéli át, hogy még odaadóbban imádkozzon és vegyen részt minden templomi tevékenységen, hátha attól megváltozik. Bobby bármire hajlandó lenne azért, hogy anyja elfogadja őt, ám az egyház megtagadja magától a homoszexualitást, így Mary is, ennek hatására pedig a fiú egyre mélyebbre merül a depresszióba, míg tragikus elhatározásra nem jut.

A filmet a homofóbia ellenes világnap alkalmából vetítjük. 1990-ben **május 17-én** törölte az Egészségügyi Világszervezet (WHO) a homoszexualitást a Betegségek Nemzetközi Osztályozásából. 2005 óta a világnapot Magyarországon is ünneplik.

2013. június 5. **Szerelmünk lapjai** (The Notebook)

[illegible], 123', 2004

Allie és Noah tizenévesek voltak, amikor találkoztak, és az első pillanattól kezdve rokonszenveztek egymással. Kibontakozó szerelmük hamar beteljesedik. A lány gazdag szülei azonban ellenzik kapcsolatukat, így a két fiatal útja elválik egymástól. Amikor néhány esztendővel később újra találkoznak, a szerelmük újjáéled, és Allie-nek hamarosan választania kell társa és társadalmi rangja között. Történetüket, melynek fontos jelentősége van számára, egy idős úr olvassa fel újra és újra egy hasonló korú hölgynek.

A filmet a család nemzetközi napja alkalmából vetítjük. Az ENSZ 1994-ben nyilvánította május 15-ét a család nemzetközi napjává. A felhíváshoz Magyarország is csatlakozott. A kezdeményezés a figyelmet a családra, a társadalom legfontosabb „intézményére" irányítja.

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.

További információ:
Élet-tér Családi Információs Pont
Pécs, Szent István tér 17. 20/433 3423
elet-ter.belvaros@ckh.hu

Filmleírások forrása: port.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

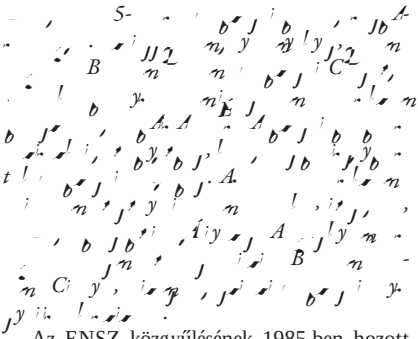
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Civil Információs Centrum Baranya megye

ÚJ SZÉCHENYI TERV

!

Az ENSZ közgyűlésének 1985-ben hozott döntése óta december 5-e az Önkéntesek Nemzetközi Napja. Hazánkban az elmúlt 20 évben a "közérdekű, kötelező felelősségvállalásból", önként, zetés nélkül, valamilyen fajta közjó ellátásáért formális vagy informális keretek között végzett tevékenységgé vált. Önkénteskedni sokféleképpen lehet, egyedül vagy csoportosan, itthon vagy külföldön, alkalomszerűen vagy hosszú-távon, atalon vagy idősen. A lényeg, hogy pénzügyi ellenszolgáltatás nélkül, saját döntés alapján tevékenykedünk úgy, hogy mások hasznára legyünk.

Magyarországon eddig még nem kapott kellő gyelmet az Önkéntesek Nemzetközi Napja, így ezúton is szeretnénk arra ösztönözni az önkéntesekkel dolgozó, önkéntességgel foglalkozó szervezeteket, hogy használják fel ezt az alkalmat arra, hogy még nagyobb elismerést szerezzenek az önkéntességnek és az önkéntesek által elvégzett munkának. Ez a nap egy kiváló alkalom arra, hogy megköszönjék önkénteseiknek segítségüket, hogy együtt ünnepeljék közös sikereiket, és alapot adjanak a további eredményes munkához.

A Köznevelési törvény egyik rendelkezése szerint szeptembertől az iskolai közösségi szolgálat (IKSZ) nem csupán lehetőség, hanem kötelező iskolai feladat, amit minden érettségire felkészítő középiskolában teljesíteni és igazolni kell. Az érettségire készülő diákoknak három év alatt kell összegyűjteniük az ötvenórányi karitatív, közcélú tevékenységet, ami lássuk be, semmilyen komoly megterhelést, inkább izgalmas élettapasztalatot jelenthet a tizenévesek számára.

Az Önkéntesek Nemzetközi Napjának pécsi rendezvényét december 5-én tartották a Zsolnay Negyed É78 termében. Idén az IKSZ került a középpontba. A „Világkávézó" programelem során önkéntes kis lmek vetítését követően tanárok és diákok osztották meg egymással gondolataikat a közösségi szolgálatról. Szó volt az önkéntes tevékenység és az IKSZ közötti alapvető különbségekről, a meglévő és a még hiányos ismeretekről, a diákok és az őket fogadó szervezetek előtt álló kihívásokról, valamint a atalok motivációiról is. A beszélgetéseket követően a diákok személyesen találkozhattak olyan civil szervezetek képviselőivel, amelyeknél lehetőségük lesz önkéntes tevékenységet folytatni. A nap folyamán a atalok és az önkéntesek Mikulás-csomagokat készítettek a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ gondoskodásában élő gyermekeknek. A rendezvény zárásaként Csizi Péter alpolgármester úr kiosztotta az Év Önkéntesei díjakat. Elismerést kapott Bognár Hajnalka (junior kategória), Jónás Istvánné (szenior kategória) és Walcz Ilona (Év Önkéntese kategória).

MAGYARY PROGRAM

ÁROP π1.1.14π2012π2012π0002
Civil Információs Centrum
mÆködtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

SAJTÓKÖZLEMÉNY

ÚJ ESÉLLYEL A MUNKAERŐPIACON – TRÉNING ORMÁNSÁGI MUNKANÉLKÜLIEKNEK

2012. november 14.

Munkaerő-piaci tréninggel készülhettek fel ormánsági munkanélküliek arra, miként kell viselkedniük állásinterjún, hogyan írjanak önéletrajzot, és általában hogyan találhatnak maguknak nagyobb sikerrel állást. Az Ifjúságért Egyesület sellyei kistérségben megvalósuló, „Mindenre van megoldás" című modellprogramja Sámodon kínálta fel e lehetőséget a hátrányos helyzetű embereknek. A képzésen tizenketten vettek részt.

Az önismeret hiánya, a motiválatlanság, valamint a kommunikációs és kapcsolatteremtő készség fejletlensége – ezek voltak a legfőbb gondok, amelyeken a munkaerő-piaci tréning segíteni igyekezett. A sámodi faluházban megrendezett képzésen hátrányos helyzetű helyi munkanélküliek vettek részt.

– Egy fontos szabályt mindjárt a tréning elején kikötöttünk – mondja Niedermüller Renáta, a tréning vezetője. – Leszögeztük, hogy mindenki beszélhet az érzéseiről, de csakis ítélkezésmentesen, egymást nem minősítve! Eközben az volt a jó, hogy mindenki elgondolkodott saját magáról, és felismerhette azokat a jellemzőit, amelyeket erősítenie kell annak érdekében, hogy minél nagyobb esélyekkel indulhasson a munkaerőpiacon. Ami már a tréning során is egyértelműen érzékelhető volt, az az önbizalom és az önbecsülés erősödése - és ezt mi jelentős sikernek tartjuk.

Sikerekre pedig nagy szükség mutatkozik, hiszen a lehetséges munkavállalók munkaerőpiacra való visszatérését számos tényező hátráltatja: a szakemberek tapasztalata szerint a „kisfalusi" álláskeresők jellemzően a lakhelyükön, illetve annak közvetlen közelében keresnek munkát. Ott azonban kevés az álláskeresőket tartósan foglalkoztatni képes vállalkozás, így a lakosság jelentős részének - jobb híján - a közfoglalkoztatási programok és az idényjellegű mezőgazdasági munkák jelentenek megoldást. A tréningen részt vevők azonban bíznak abban, hogy végre jelentősen növelik az esélyeiket, hiszen mostantól kezdve sokkal tudatosabban állnak majd neki a munkakeresésnek. A projekt szervezői pedig remélik, hogy a jelenleg még munka nélkül lévők - jövőképpel a fejükben és kész önéletrajzzal a kezükben - ezután könnyebben juthatnak munkához.

Az Ifjúságért Egyesület *Mindenre van megoldás* elnevezésű projektje 58 294 805 forintos támogatásból valósul meg, két éven át. Célja, hogy a szegénységben élő egyéneknek és családoknak nyújtott komplex támogatással hozzájáruljon a hatékony háztartás-gazdálkodásukhoz, adósságterheik megfelelő kezeléséhez, tartozásaik rendezéséhez, mégpedig úgy, hogy ezzel párhuzamosan a munkaerő-piaci helyzetük is javuljon. A projekt megvalósítói a Sellyei Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft., valamint a Szociális Háló Egyesület.

További információ:
Sándor Andrea szakmai vezető
Tel.: 72/532-009

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencesek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Elkészültek az új cigány nemzetiségi tankönyvek

Kilenc új tankönyvet, illetve munkafüzetet használhatnak mostantól azok az alsó tagozatos diákok, akik az általános iskolában cigány népismeretet, beás és romani nyelvet tanulnak. A gazdagon illusztrált könyvek a „Kompetencia alapú tananyagfejlesztés a Gandhi Gimnáziumban" című pályázati projekt keretében, 27 886 900 Ft forintból készülhettek el. A program a pécsi Gandhi Közalapítványi Gimnázium és Kollégium szervezésében valósult meg.

Radics József és Farkas Mária *Cigány népismeret* című könyve az általános iskola 1-4. osztályos tanulóinak szól. A mű tizenegy fejezeten keresztül foglalja össze a romológiai ismereteket, a kötetet értelmező szótárként használatos kislexikon, fotógaléria és irodalomjegyzék egészíti ki.

Nemes Gizella ***Bájsescsé*** című tankönyvei és munkafüzetei első és második osztályosoknak készültek. Klasszikus nyelvkönyvi funkciójuk mellett megismertetik a gyerekeket a cigány hagyományokkal, a régi és az új életvitellel, ünnepekkel is. A könyvekben kellő hangsúlyt kap a nyelvi kompetencia fejlesztése.

A Rézműves Melinda által kidolgozott tankönyvek és munkafüzetek az első olyan kiadványok a piacon, melyek 1-2. osztályos gyerekek számára a romani nyelv olvasás- és íráskészségét igyekeznek fejleszteni. Esztétikusak, érthetőek, játékosak, és humoros képi anyaggal segítik az ismeretek megértését.

Az új könyvek a cigány kultúra elfogadására nevelnek, fontosnak tartva a kulturális sokszínűséget. Fontos üzenetük az énkép és az önismeret fejlesztése.

– A meghívóban az szerepelt: a ház és az alapítvány arra törekszik, hogy a testi, lelki, szellemi egység egy lehetséges útját mutassa fel, azon a világon keresztül, amit képvisel – kezdte köszöntő beszédét Kővári János, országgyűlési képviselő. – Hívő keresztényként magam is fontosnak tartom, hogy az életünket ne úgy éljük – még, ha „nyomnak" is minket a hétköznapi gondok – hogy ne tudjunk befelé fordulni, utána pedig együtt lenni, tiszta szívvel és örömmel. Köszönöm, hogy önök is ezen fáradoznak! Remélem, hogy közös munkával, szeretettel mégiscsak hozzá tudunk járulni ahhoz, hogy az itt élő magyar közösséget, az országot újjáépítsük, újragondoljuk nemcsak zikai, hanem elsősorban lelki értelemben.

– Régóta készülünk erre a mozzanatra, pillanatra, mintegy húsz esztendeje – következett a megszólalók sorában Rácz Géza, a Napkelet Jógaház szellemiségét megalapozó Hindu – Magyar Kulturális Alapítvány kuratóriumi elnöke. – Húsz esztendővel ezelőtt indult el az első olyan ásram, menedék, amely a lelki értékek kutatóinak oltalmat, kapcsolatot, lehetőséget biztosított. Két évtized után jutottunk el oda, hogy önöket vendégül láthatjuk itt. Együtt törekedve arra, hogy a testi mivoltunk egészséges, a lelki mivoltunk boldog legyen, a szellemi mivoltunk pedig megtalálja örök kapcsolatait. Minél zaklatottabbá válik a világ, annál fontosabb, hogy a belső békénket megleljük. A jóga és a keleti gondolkodásmód évezredes kincsei olyan egyetemes értékek, amelyek felé érdemes lépnünk, nyitnunk. Talán nem véletlen, hogy példamutató keletkutatónk, Kőrösi Csoma Sándor is azt

tanácsolta: „Keressetek, kutassatok, mert a világ egyetlen nemzete sem talál annyi kincset kultúrája gyarapítására, mint a magyar az indiai kultúra kincsestárában.” Az elmúlt húsz évben törekedtünk arra, hogy ezeket az egyetemes értékeket jobban megismerjük, mások számára hozzáférhetővé tegyük.

– Nagy lendülettel indultunk Indiába, gondolván, hogy ott majd úton-útfélen Kathputli játékosokkal fogunk találkozni – vezették fel előadásukat a Márkus Színház tagjai. – Azt reméltük, hogy megtalálunk valami ősi történetet, amiről sokat olvastunk már. Azonban rá kellett jönniük, hogy ezek a történetek ma már nem találhatóak meg mindenütt Indiában. Kevesen tudják órákon keresztül nézni ezeket a műsorokat. Viszont a kinti művészek a Kathputlinak nevezett zsinóros marionett bábokat továbbra is használják, olyan háromöt perces rövid kis etűdöket adnak elő velük, amire még van ideje az ottani embereknek és a turistáknak is. Ezekből adott műsorával ízelítőt a társulat.

Megigéző performanszukat Tóth Gabriella Garima indiai táncelőadása követte. A művésznő a kúcsipúdi táncművészet egyetlen magyar képviselője, Guru Padmabhushan Swapnasundari Rao tanítványa. Már többször volt és a tervek szerint továbbra is gyakran lesz a Napkelet Jógaház vendége, remélhetőleg hétvégi kurzusokat is fog tartani a pécsi kulturális térben.

[illegible] ?

A Jógaház alapvető célja, hogy menedéket nyújtson, tartalmas kikapcsolódási lehetőségeket kínáljon a hétköznapi „robotban” megfáradt embereknek.
A Jógaház nemcsak egy hely ahol mozogni lehet, ahol az egészséges életmód, vagy a szellemi élet őszinte törekvői találkozhatnak, hanem egy olyan központ, fórum, ahol mindenki megtalálhatja a kedvére való feltöltődési, kikapcsolódási lehetőséget. Az itt kínált utak között fellelhetjük a masszázst, az energiakezeléseket, a lozó ával foglalkozó, beszélgetős összejöveteleket, a lelki, életvezetési tanácsadást, a különféle alternatív terápiákat, a vegetáriánus főzőtanfolyamot és még sorolhatnánk.

A 50

A mai felgyorsult világunkban lassan elfelejtünk ünnepelni. Pedig e nélkül sivár szürkévé tompul a való világ. Nagyszüleink még tudtak örülni egy-egy családi, avagy városi jeles évfordulónak, megadták a módját a köszöntésnek.

Rövid bevezetőként szeretnék néhány sort ideidézni **Haksch Lajos: „A negyvenéves Pécsi Dalárda története (1862-1902)”** című könyvéből:

ÉDES HAZÁNK, KEDVES DALUNK:
ÉRTED ÉLÜNK, ÉRTED HALUNK!

„Letettem a tollat, bevallom gyöngeségemet, kimerültem. Tágra nyílt szemekkel nézvén végig ezen a negyvenéves álmon, ahogy elfordulok az előttem elvonult tarka képektől s megint magam körül látom a köznapi valót, a szédület fog el, miként elfogja ez az érzés az embert, mikor a félhomályos nézőtéren ülvén néhány negyedórán át a káprázatos, színes fényben úszó színpadon csüng összes idegeivel, aztán lehull a függöny s megint a rendes világításban látja maga körül szomszédait, meg az egész nézősereget.

Néhány negyedórai játéka a színeknek a színpad kaleidoszkópjában – mi az a káprázat ehhez a negyven éven tartó csudás ragyogáshoz képest!

Történetet írni egyszerűt, mindennapit, festeni benne emberi szemhez simuló lágy színekkel, változatosan itt-ott sötéttel, borongóssal is, s csak néha-néha kivillanó élénk tűzpirossal. Gyerekjáték ez, mely szórakoztat, de csupa fényességet vetni a papírra, a történetírás e vásznára, fényt, amely ha itt-ott alábbszáll is vakító fehér izzó pontról, még elborulásban is csak fény az, mely világit és hevít. Fárasztó munka ez, mely az enyémnél erősebb kézbe való.”

Jeles évfordulót ünnepelt Pécs városa 1912-ben. Ebben az évben töltötte be fennállásának 50. évfordulóját a város büszkesége, a Pécsi Dalárda.

A kor krónikása a **Pécsi Napló, 1912. december 8**-i számában így tudósított a fontos kulturális eseményről.

„Gyermek, majd fér évek tünedező álmai ébredjetek új életre, hogy elvezetessetek újból a gyermekkorba, amikor már a Pécsi Dalárda ringatott a gyermekkor ártatlan álomvilágába! Vezessetek el újból az elmúlt boldog időkbe, amikor az i ú telve sóvárgással, szép reményekkel pillant a jövőbe és amikor csalódások érik az élet szövevényes és kiszámíthatatlan útjain, amikor reggel mindent még rózsaszínben lát, estre kelve pedig sötét fátyol, mintha elhomályosítaná tisztánlátását. Ismét csak a dal az, mely képes helyreállítani a lélek egyensúlyát, hogy el ne ragadja azt a túlságos öröm vagy kétségbeesés a megsemmisülésbe. A dal közvetíti a szívek érzését, és a dal az, mely végigkísér életünkön. Szomorú és vidám, szilaj és elmélázó, eget ostromolva viszi föl a magasba vágyainkat és letaszít reményeink magaslatáról, amikor eljárnak felettünk az évtizedek, kidőlnek mellőlünk legjobb barátaink az életért való nehéz küzdelem, az élet apróbb bűnei, erényei szétválasztják azokat holnap, akiket tegnap még kezet kézbe téve együtt járták a Kálvária-utat és a dal az a nom szövésű eszményi híd, mely ismét összehozza azokat, akiket csúnyául megtréfált az élet. A dal, mely az édesanya ajkán szólal meg, amikor elringatja gügyögő kisbabáját, a dal az, ami megdobogtatja a szerelemre ébredő szíveket és a dal az, mely elkísér utolsó utunkra, amikor – befejeztetett, és búcsút kell mondani minden földi örömnek és fájdalomnak! És ma ünnepeljük azokat, akiket a mi városunkban, Pécsett ezelőtt fél évszázaddal a dal szeretete hozott egy táborba, akik nálunk játszva, minden agresszivitás nélkül, tán maguk sem tudták miként, elvégezték a magyarosítás nem könnyű feladatát, és amikor 1862-ben a Tettye fennsíkján először szólalt meg ajkukon a dal, még a Bach korszak ülte meg városunkat, németajkú volt még a város színe-java, horvát nyelvű a külváros polgársága. És amint múltak az évek, magyarrá vedlett át a dal, magyarrá lett a város lakossága, a német szövegű dal csak arra volt már jó, hogy a germán szellemű dalköltők műveire épüljön föl az új haza saját nyelvével, saját egyéni jellegével. És a Pécsi Dalárda, mint hűséges őr, dallal ajkán öntudatlanul végezte a nagy nemzeti missziót, mely az ország szívében Blaha Lujzának képezte föladatát. Magyar várossá lett Pécs és elemi iskoláink, lelkes tanítómestereink mellett ebben legnagyobb érdeme nálunk a Pécsi Dalárdának volt. Ha más érdeme se lenne arra, hogy meghajtsuk ma a szeretet, az együttérzés lobogóját ezen dalos testületünk előtt, mely él, sőt életerős, büszkesége ma is Pécs városának, mely a Pécsi Dalárdával együttesen ünnepli ma annak félévszázados jubileumát.

Ámde egyoldalú lenne dalosaink tevékenységének méltatása, ha őket csakis, mint a magyarosítás kulturtényezőit ünnepelnők. Arra kell gondolnunk, mily jelentőséget adtak ők városunknak, mint zenevárosnak, amíg egyrészt a vártemplom instrumentális és vokális miséivel egyik nevezetességét képezte az országnak, hová távoli vidékekről özönlött az ájtatos közönség zenét hallgatni a templomba, amíg egy szép napon egyházi szempontok érvényesítésével száműzték templomunkból az instrumentális zenét, ami egyet jelentett a városi zenekar megszűnésével, mely egyik nevezetessége volt városunknak és melynek közreműködésével virágzott nálunk a lharmóniai zene is. Ha visszatekintünk a lezajlott ötven éven és megállapodunk dalos egyesületünk egyes etapjain, mily zeneművészeti alkotások jelzik annak utjait, joggal tölthet el büszkeség, miket alkotott városunk falain belül ezen dalos egyesület. Operaelőadások, nagy oratóriumok, pajzán operettek, a legsúlyosabb föladatú műdalok, népdalok, burleszk vidámság keltésére alkalmas tréfás egyvelegek – nincs az a válfaja az éneknek, dalnak, melyet a Pécsi Dalárda ne művelt volna, és nem létezett az énekművészetnek oly föladata, mely dalosainknál elparlagiasodott volna. Mindig, minden válfajában az éneknek a legnagyobb tökélye felé törekedtek és évtizedeken át a Pécsi

Dalárda volt az, mely az ének ápolása mellett társadalmi téren is kapcsolatot képezett, mely kapcsolat egyesítette a régebben széttagolt német-magyar helyi társadalmat, állás és felekezetre való tekintet nélkül, és nem elég, hogy gondoskodott e város közönségének a szép iránt való érzékének fejlesztéséről, a társadalmi életnek felszínen való tartásáról, elsőrangú tényezője volt közintézményeink megalapozásánál, hisz nehéz lenne egybeállítani annak statisztikáját, milyen vagyonszámba menő jövedelmet énekelt össze városunk kulturális és jótékonysági intézményei részére."

A Pécsi Dalárda országos és Európai turnéi

„Minden a köznek, semmit önmagának és ebben van a magyarázata annak, hogy az ötvenéves dalárda pénztárában olyan állandó az apály, amint félszázados pályafutásán, némi elkerülhetetlen, az énekes anyag természetszerű kicserélése következtében előállt zökkenéstől eltekintve, – állandó volt a dagály. De lekicsinyelnők a mai énekes nemzedéket, a atal, friss erőket, ha csakis a múltat méltányolnók, a Pécsi Dalárda régi hírnevéről, sikereiről zengenénk dicséneket, amikor a Pécsi Dalárda mai struktúrájában is a régi, nem ismeri az alkonyatot, hanem dagadó mellkassal, zenei tudásában követve a régieket, megmaradtak a régi dalárdának, mely miként az anyaföld, mindig megújhodik.

És ha eddig a Pécsi Dalárdát, mint városunk művészi és társadalmi tényezőjét méltattuk, szólnunk kell a mi trubadúrjainkról, mint olyanokról is, akik kivágytak e régi város kereteiből, útra keltek, a távolba mentek és amíg egyrészt az országos dalosversenyekről évtizedeken át hazahozták az első díjakat, és a dalos egyesület lobogója meggörnyedt az arra aggatott ajánló megemlékezések súlya alatt, és ahol dalosaink mint versenyzők megjelentek, ott babér más dalos egyesület részére nem kínálkozott. Végre kikívánkoztak az ország határain túl is, és Ausztriában, német földön, Svájcban, ahol mindenütt emberemlékezet óta melegágya volt a fér karnak, a dalnak, mely nemesít és lelkesít, onnét is csak hírt, dicsőséget, elismerést, babért hoztak haza városunkba, mely mindenkori hazatérésüket ünnepnek, diadalünnepnek tekintette és a város közönsége együtt énekelte dalosainkkal: Mi zengi túl a bérceket, a dal, a hír... Sok

jó napot, sok dicsőséget szereztek dalosaink Pécs városának, de senki büntetlenül nem járhat sokáig babérfák alatt, zengi a német költő. Nem járt mindig rózsákkal telehintett utakon dalárdánk se, melynek dicsőségét, legyőzhetetlen voltát megirigyelték a testvér egyesületek. Megindultak az áskálódások, és ahol nem bírták hanggal, énekkel, ott kezdetét vette a csúnya magyar szokás: az intrika, a féltékenykedés, a kellemetlenkedés, úgyhogy dalosaink jó időkre félreálltak, nem vettek részt országos versenyeken, anélkül azonban, hogy azért egy pillanatra is szem elől tévesztették volna a magasabb hivatást, hanem a Pécsi Dalárda duzzadó vitorláival megmaradt tűzhelyénél mindaddig, amíg csak újabb alkalom nem kínálkozott, hogy életjelt adjon magáról dalos egyesületünk. Ez nyáron történt, az ország szívében, ahol az itt érintett magyarbetegség oly kíméletlen módon ütötte föl fejét éppen a Pécsi Dalárda ellenében, hogy csakis öntudata, tudásában való biztonsága bírta arra, hogy a verseny előtt ott ne hagyja az intrikusokat előre kicsinált győzelmükkel egyetemben, és az a díj, melyet dalosaink mégis elhoztak a fővárosból, méltán sorakozik eddig szerzett babéraihoz, melyeket meg akartak tépdesni, de sikertelenül. Az ötvenéves Pécsi Dalárda volt, van és lesz, és amikor ma este Nemzeti Színházunk színpadán végignézünk a régi gárdának még élő tagjain, amint azok az új generáció mellett, mintegy védőszárnyaikat terjesztve a mai énekes csoportra, és azzal együttesen nyílik dalra ajkuk, és az idő által kikezdett hang régi tűzzel, megújhodó i úsággal cseng, hogy egybeolvadjon a harmóniában azoknak énekével, akik utánuk jöttek... Ennél megkapóbb képet elképzelni sem lehet, ez olyan, mint a régi, épségben élő hatalmas tölgyfa, melyből a régi ágak is még gyümölcsöt hajtanak, de ott vannak az új ágak, valamelyest üdébb leveleivel, de együvé tartoznak és együttesen adják az örök élet problémáját. És amikor a régi derék gárdáról szólunk, senkinek érdemeit nem kicsinyítjük, se élőét, sem holtét, se atalét, se a dalárda vénjeiét, amikor jóleső érzéssel nézzük Ho er Károlyt, a dalosok legkülönbjét, akinek ragyogóan fényes tenorja kiemelkedve az együttesben, fényt árasztott az egész karra, mely magához vonzotta a dalárda többi énekesét is. Az ő tenorja volt a hold, mely körül elhelyezkedtek az éjszakának kisebb csillagai, hogy együttesen törjék át a sötétséget, együttesen hirdessék az örök dal, az örökké szép, az örökké nemes igéjét, és amikor a **Pécsi Dalárda ötvenéves jubileumát ünnepli**, örvendenünk kell annak, hogy ezt a szép napot ő maga is megélhette, aki féltő gondossággal - gyelte mindig a dalárda működését, melynek néhai Wachauer Károly után évek hosszú során át karmestere is volt, amíg a vezénylő pálcát a temperamentumos Haksch Lajosra bízta, aki új erőt, új buzgalmat és új képességet lehelt a mai **Pécsi Dalárdába, melyet a mai jubileumi napon** szívből ajánlunk a közönség szeretetébe, amelyre az mindenkor méltó volt a múltban és az marad a jövőben is."

A Pécsi Dalárda városunkat annak idején a zene városává tette. Milyen kitüntető cím is lehetett ez annak idején!

Horváth Mihály tanár úr „Muzsikáló Pécs" c. könyvében így ír:

„Egy város zeneélete akkor fejlődhetik, virágozhatik igazán, ha valamely nagytekintélyű intézmény vagy egyesülés a társadalom bevonásával maga köré tudja tömöríteni a város összes hivatásos és nem hivatásos művészerőit egyetlen cél, a zenekultúra minél magasabbra fejlesztésének elérésére. A 18. században a székesegyházi ének és zenekar volt hivatva kiváló művészeivel ezen feladat betöltésére. A hatvanas években újjáalakult a Pécsi Dalárda és olyan vezetők kezébe került, olyan nagy művészi sikereket ért el, Pécs város társadalmát olyan lelkesedéssel mozgatta meg, hogy minden egészséges kezdeményezés és ötlet a század második felében a Pécsi Dalárdából indult ki. Nemcsak egyszerű dalos egyesület volt, hanem a város zenei életének kultúrközpontja. Ebben látjuk a Pécsi Dalárda legnagyobb jelentőségét Pécs művészeti életére."

Médiaműhelyek az „Élet-Térben”

A média eszköztárának lehetőségei az ifjúsági közösségi munkában – erről a kérdéskörről cseréltek tapasztalatot fiatalok a pécsi Civil Közösségek Házában. A beszélgetés az „Élet-Tér - komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért” című projekt „Ti hogyan csináljátok” szakmai műhelysorozat részét képezte.

A szervezők az ország különböző pontjain kisközösségekben, fiatalok és önkéntesek által működtetett médiaműhelyek képviselőit hívták meg, hogy bemutassák az elkészült alkotásokat, és megosszák egymással tapasztalataikat, náluk hogyan sikerült jó közösséget kovácsolni a filmezés és fotózás által.

A műhelyen bemutatkozott a BAGázs Közhasznú Egyesület, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft., az OKISZ és Fenntartható Ormánság Nonprofit Kft. és Az Emberség Erejével Alapítvány egy-egy médiacsapata.

A résztvevők egybehangzó véleménye szerint a média eszköztára nagyon is alkalmas arra, hogy a fiatalok kifejezhessék véleményüket, gondolataikat, megmutathassák önmagukat, szűkebb és tágabb környezetüket. Nem utolsósorban pedig igen hatékony közösségépítő módszer, hiszen ha valakik átélhetik a közös alkotás örömét, és együtt hoznak létre értékes alkotásokat, akkor az akár évekig segít összetartani egy kisközösség tagjait.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Európa a polgárokért program – Civil szervezetek által kezdeményezett projektek
Pályázhatnak: nem kormányzati szervezetek; a tevékenységeiket helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten kifejtő jogállással (jogi személyiséggel) rendelkező civil társadalmi szervezetek
Pályázatkezelő: Oktatási, Audiovizuális és Kulturális Végrehajtó Ügynökség (Brüsszel)
Beadási határidő: 2013. február 1.
Megvalósulási időszak: 2013. augusztus 1.-2014. január 31.

Az alprogram célja: Különböző részt vevő országokból származó civil társadalmi szervezetek konkrét projektjeinek támogatása. Különféle helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten létrehozott szervezetek vehetnek részt benne. A projekteknek közérdekű kérdések megismertetésére, illetve az európai szintű együttműködés vagy koordináció révén elérhető konkrét megoldásokra kell törekedniük.

Pályázati feltételek:

- A pályázónak a programban részt vevő országok valamelyikében székhellyel kell rendelkeznie.
- Egy projektben legalább két szervezet vesz részt két különböző országból.
- Egy projekt maximális időtartama 18 hónap.

További információ: Tempus Közalapítvány http://www.tka.hu

SozialMarie 2013 pályázati felhívás
A SozialMarie 2013-ban immár kilencedik alkalommal díjazza a szociális innovációt. Célja, hogy közkinccsé tegyen innovatív szociális ötleteket és megvalósult projekteket, és elősegítse az innovatív kezdeményezések közötti kapcsolatok építését.

2013-ban három SozialMarie **közönségdíj** is lesz, az egyik osztrák, a másik magyar, a harmadik cseh indulók számára. Szavazni **2013. február 26-a és március 25-e között** lehet a SozialMarie honlapján.

A pályázaton indulhatnak mindazok a projektgazdák, akik jövőbe mutatóan foglalkoznak aktuális szociális problémákkal, projektjük kiállta már a gyakorlat próbáját, és van jövője is. Olyan projekttel érdemes tehát pályázni, amely a pályázat benyújtásakor már értékelhető mértékben megvalósult, és a későbbiekben folytatódni fog.
Pályázni lehet:

- a magánszférából,
- a civil szektorból (civil társadalmi kezdeményezések, NGO-k, nonpro t szervezetek, egyesületek) és
- a közigazgatásból

származó projektekkel.
Figyelem: a díj projekteknek, és nem a projektgazda szervezetek általános tevékenységének szól.
A beadási határidő 2013. február 5-e, kedd éjfél.
A pályázati adatlapot a SozialMarie honlapján, online lehet kitölteni. A magyar pályázók magyarul, a cseh pályázók csehül adják be a pályázatot, mellékelve a pályázat német vagy angol nyelvű fordítását is.
A pályázatok értékelésénél és rangsorolásánál a zsűri a következő **kritériumok**at veszi gyelembe:

A projektötlet innovatív jellege - újszerűség
Innováció a célcsoporthoz való hozzáférésben – részvétel
Innováció a megvalósításban – hatékonyság
Innováció a külvilág felé – példaszerűség

A zsűri tagjai: Dr. Josef Hochgerner (Zentrum für Soziale Innovation / Szociális Innovációs Központ igazgatója), Anna Kadeřábková (Innovációs Tanulmányok Központja vezetője, Prágai Közgazdaságtudományi Egyetem), Kovács Éva Judit (MTA Szociológiai Kutatóintézet kutatója), Barbara van Melle (szabadúszó újságíró), Sepp Schmidt (a bécsi városháza korábbi szociális ügyosztályvezetője), Marlies Sutterlüty (szociális munka szakirány oktatója, Fh Campus Wien).
Koordinátor: Petra Radeschnig tréner és coach

A kreativitásukkal, innovációs erejükkel kiemelkedő szociális projektek évente esélyt kapnak a 15 díj egyikének elnyerésére. Az **első díj 15.000 euro**, a második 10.000 euro, a harmadik 5.000 euro értékű, a további 12 díj egyenként 1000 eurót ér.
A nyilvános **díjátadó** ünnepség időpontja **2013. május 1.** (szerda), 18 óra.
Kapcsolat: Somlyódy Nóra SozialMarie koordinátor, sozialmarie@sozialmarie.org, +36 (30) 268 1366

Vigyázz, kész, PÁLYÁZZ, vitázz!

A DIA a Szólj bele! – konzultáció helyben Program keretében pályázatot hirdet helyi vita-események szervezésére.
A pályázati program célja olyan közösségfejlesztő programok pénzügyi és szakmai támogatása, melynek középpontjában a atalok vita- és érdekérvényesítő készségének, kritikus gondolkodásának és vita-kultúrájának fejlesztése, a atalok közösségi részvételének erősítése, valamint a formális vita népszerűsítése áll.

A pályázaton elnyerhető támogatás maximális összege: 180 000 forint. A pályázat elő nanszírozott. A pályázaton biztosítandó önrész a program bruttó összköltségének minimum 30%-a (mely rendelkezésre állhat készpénzben és tárgyi, ill. személyi erőforrásokban). A Pályázati Program keretében kioszthatóösszeg mindösszesen: 5 400 000 forint.
Pályázni olyan közösségi, ataloknak (14-25 év) szóló vitaprojektekkel lehet, amelyek a vitakultúra-fejlesztés módszertanára épülnek, és céljaikat tekintve összhangban állnak a Pályázati Program célkitűzéseivel és a demokratikus párbeszéd alapértékeivel.
A pályázaton részt vehet minden olyan iskolai vagy iskolán kívüli közösség, amely megfelelő szakmai háttérrel rendelkezik egy vitaprojekt lebonyolításához, azaz a vitakultúra-fejlesztéssel kapcsolatban rendelkezik már előzetes tapasztalatokkal. A Pályázati Program lehetővé teszi több közösség együttes pályázását is.
A pályázatok beadási határideje 2013. január 31, vagy a támogatási keret megszűnése. A pályázatok elbírálása folyamatosan történik. A projekteknek 2012. december 1. és 2013. április 30. közötti időszakban kell megvalósulnia.
Bővebb információ: http://3d.i-dia.org/2012/10/vigyazz-kesz-palyazz.html

Az alapítvány 2009 óta dolgozik fő célkitűzéseinek érdekében:
az egész életen át tartó tanulás és európai mobilitási programok népszerűsítése,
nyitottabb világszemléletre nevelés, emberi és kulturális értékek közvetítése, az önkéntesség népszerűsítése.

2012-es projektjeink:

Fiatalok Lendületben 2007-2013.
4.3-as alprogram: Szeminárium
Szeptember 1-8. - Pécs

MAKE IT REAL - Be effective!

Az alábbi országokból érkeztek résztvevők:

Anglia, Finnország, Lengyelország, Románia, Törökország és a Pécsi Szín-Tér Egyesület
Cél: jó példák, módszerek bemutatása
Az alapítvány a 2011-es sikeres "Ifjúsági kezdeményezések" program módszerét ismertette meg a résztvevőkkel.

Projektvezető: Lakos Adrienn

Youth in Action Programme

Alapítványunk a fenti program (FLP) keretében kapcsolódott az **Európai Önkéntes Szolgálat** alprogramhoz küldő és koordináló szervezetként.
A program lehetőséget nyújt fiatalok számára 6-12 hónapos külföldi tapasztalatszerzésre, egy non-profit szervezetnél.
Bővebb információ a programról:
www.mobilitas.hu
Érdeklődni lehet a fenti e-mailcímen

Az egész életen át tartó tanulás program

Lifelong Learning Programme

Grundtvig - Időskori önkéntesség projekt keretében 2 év alatt 6 ötven év feletti önkéntest küldünk és fogadunk 3-3 hétre.

Témák:

- Kisebbségek/bevándorlók helyzete
- Aktív állampolgárság, társadalmi beilleszkedés
- Interkulturális tanulás

Partner:
Deutsch-Ungarische Gesellschaft in MV e.V.
Rostock

DUG

Gratulálunk

A Nevelők Háza Egyesület munkatársának, Major Verának 2012. november 8-án megszületett kis a, Mazán Ákos. Ezúton gratulálunk és sok boldogságot kívánunk a családnak.

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• tanácsadás az alábbi területeken:
o jogi, közhasznúsági,
o pénzügyi, könyvelési, adózási
o pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
o civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
o forrásteremtési tanácsadás
o számítógép-kezelés

BARANYAI
125 Ft
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
IX. ÉVFOLYAM – 1. SZÁM
2013. JANUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2013. február 8-án, pénteken 17 órakor nyílik **Hauser Beáta** kárpitművész Szövedékek című kiállítása.

A kiállítás megtekinthető: 2013. február 25-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2013. február 12-én, kedden 18 órakor nyílik **Szabó Gabriella** (MF) kiállítása

A kiállítás megtekinthető: 2013. március 14-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.

PROGRAM

Február 2-án és 3-án 9-16 óráig
Babaváró szüléstréning
Szülésfelkészítés kicsit másképp. 12 órás intenzív tréning.
Vezeti: **Maróy Ditta** szülésznő, szülésfelkészítő
Információ: +36-20-593-94-27

Február 6-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Isten hozott az Isten háta mögött
színes, magyarul beszélő francia vígjáték, 106 perc, 2008
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Február 8-án, pénteken 17 órakor
Koreai filmklub
Áprilisi hó – színes, feliratos koreai dráma, 105 perc

Február 12-én, kedden 16 órakor
Népi Írók Baráti Társasága
Sándorné Jaksics Etelka szerzői estje

Február 13-án, szerdán 18 órakor
Pécsi Magyar–Orosz Társaság
Ünnepi emlékest F. Saljapin 140. születésnapja alkalmából. Közös program a Pécsi Orosz Központtal.
16 éves a Pécsi Magyar–Orosz Társaság. A PMOT története képekben.

Február 14-én, csütörtökön 18.30-tól
Spechel Angol és Magyar Kulturális Egyesület
Simply English Music Club

Február 19-én, kedden 16 órakor
Pécsi Magyar–Spanyol Társaság
A Rajk per spanyol előzményei
Prof. dr. Anderle Ádám, ny. tanszékvezető egyetemi tanár előadása
Farsangi mulatság, gyermektáncház

Február 19-én, kedden 18 órától
Baranya–Steiermark Társaság
Előadás Afrikáról (Kongó)
Vendégelőadó: **Taróssy István**

Február 19-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Déri Judit (MF) vetített előadása Új-Zélandról

Február 20-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Víz – színes kanadai-indiai romantikus dráma, 114 perc 2005
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Február 21-én, csütörtökön 14 órától
Civil Információs Centrum Partnerségi Információs Nap
- Bemutatkozik a Nemzetközi Visegrádi Alap
- Tájékoztató a közérdekű önkéntes foglalkoztatásról
- A 2012. évi NEA pályázatok elszámolásáról

Február 21-én, csütörtökön 17 órától
Sétatéri esték
Gebauer Ernő, a templomfestő
Komlós Attila, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság marketing menedzserének előadása
Sorozatszerkesztő: **Trebbin Ágost**

Február 25-én, hétfőn 17 órakor
Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület
Emlékeim régi pécsi orvosprofesszorokról, neves orvosokról
dr. Schmidt Pál ny. főorvos előadása

Február 26-án, kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
A fotó és az építészet kapcsolata
Beszélgetés **Dévényi Sándor** Kossuth- és Ybl Miklós-díjas építésszel.

Február 27-én, szerdán 17 órától
Pécsi Magyar–Finn Társaság

A MAGYAR KULTÚRA NAPJA

A Magyar Kultúra Napja, bár nem tartozik a hivatalos, pirosbetűs ünnepek közé, már több, mint két évtizede hívja fel a figyelmet és mutatja be azokat a tárgyi és szellemi értékeket, melyeket méltán érezhetünk magunkénak.

A dátumot ahhoz az eseményhez kötjük, miszerint Kölcsey Ferenc 1823. január 22-én fejezte be Szatmárcsekén a Himnusz megírását. Ennek emlékére 1989-től ezen a napon ünnepeljük a Magyar Kultúra Napját. Jellemző a magyar kultúra századokon keresztül azonosnak mutatkozó helyzetére az a körülmény, hogy ez a mű a megalkotását követően csak hat év után jelent meg az Aurórában, hogy később, a mai napig elismert és közismert legyen. 1844-ben pályázatot írtak ki megzenésítésére, melyen Erkel Ferenc művét választották a legjobbnak. Ugyanebben az évben hangzott el először a Nemzeti Színházban.

Nem szabad elfelejtenünk, hogy a kultúra nemzedékről nemzedékre hagyományozódik, és csak akkor képes a fönnmaradásra, ha minden nemzedék talál benne válaszokat a saját kérdéseire. Ezért minden életerős nemzedék újrafogalmazza a hagyományt a maga igényei szerint. Pontosabban szólva: az a nemzedék bizonyul életerősnek, amelyik képes és hajlandó erre az újrafogalmazásra. Az „írástudók" felelőssége és feladata abban rejlik, hogy folyamatosan fenntartsák az egymást követő nemzedékekben az örökség újraalkotó módon való használatának igényét és képességét.

Ezen a napon kulturális rendezvények emlékeztetnek minket évezredes hagyományainkra, gyökereinkre, múltunkra. Talán ezen a napon sikerül felhívni a figyelmet azokra az értékekre, amelyeket az évszázadok alatt sikerült megteremteni és megőrizni.

„Törekedjél ismeretekre! de ismeretekre, melyek ítélet s ízlés által vezéreltetnek. E vezérlet híjával sok ismeret birtokába juthatsz ugyan, hanem ismereteid hasonlók lesznek a szertelen sűrű vetéshez, mely gazdag növésű szálakat hoz mag nélkül. Ítélet által rendbe szedett s keresztülgondolt ismeret ver mély gyökeret, s őriz meg a felületességtől; ízlés pedig adja azon kellemes színt, mi nélkül a tudomány setét és zordon: mint a cellájába zárkózott remetének erkölcse."

(Kölcsey Ferenc: Parainesis – részlet)

Hajnal Zsolt

TARTALOM

Viszonyítás	4
Családbarát munkahely	7
Nagyobb reménnyel néznek szembe a kihívásokkal	8
Sétatéri esték	9
100% érv, 0% indulat!	10
A régi Pécs életéből: Pécsi rác püspök	12
Lépéselőny – szakmai műhely	13
Megelőzték a teljes eladósodást	14
Mindenre van megoldás	14
Pályázati ajánló	15

Fonai Máté

Viszonyítás

Feltárni a kultúra fogalmát és elemezni minőségi megítélhetőségét ma már elég komplex és bonyolult feladat volna, nehéz lenne objektíven értelmezni. Az ilyen eseményeket vagy előadásokat mindenki összegzi magában, elraktározza, vizsgálja a saját szemlélete alapján, és levonja a megfelelő következtetéseket. Mégis beszélünk magasabb fokú, és ezzel együtt szűkebb körben megjelenő, illetve populárisabb kulturális jelenségekről, eseményekről. Van-e általános befogadó közeg és szükséglet egy általánosnak nevezhető kulturális formára, lásd pop-kultúra, vagy az ember maga választja-e meg a számára legmegfelelőbb, „legmegfoghatóbb" változatát? Egyáltalán választhat-e az ember manapság, vagy akar-e választani, és ha igen, milyen körülmények között ítéltetik meg a lehetőségek száma és a színvonal az adott környezetben?

Mindez viszonyítás, avagy motiváció kérdése, hogy ma, Magyarországon, többek között városunkban, hogyan ítéljük meg a kultúrát, mint fogalmat, vagy éljük meg magát a kultúrát, mint szellemépítő tevékenységet. A viszonyítás onnantól kezdve nyerhet értelmet, ha hazánk fővárosát más lapon említjük, nem volna igazságos a magyar városokat összehasonlítani a lehetőségek tárházát már-már valóban teljesen más mértékben felvonultató Budapesttel. A kérdés azonban fennáll, mennyire támogatott – mind politikailag, ill. társadalmilag – a különböző kisebb-nagyobb településeken, városokban a kulturális fejlődés. Van-e egyáltalán késztetés az adott társadalomban ennek megvalósítására, vagy eljuthatunk-e oda, hogy akiben igen, annak hazát, vagy jó esetben csak szülővárost kelljen váltani ahhoz, hogy tudásuk, képességeik, vagy csak érdeklődésük kiteljesedésre lelhessen. Az ember kreatív lény, az önkifejezés mindennapi feladatunk; ezért fontosnak tartom, hogy minél több formáját megismerjük, érezzük, tanuljuk és tapasztaljuk. Ma Pécsett mindezek megítélése tényleg a viszonyításé, bár kultúrájáról híres a város, akadnak azért itt is hiányosságok, bár az ország helyzetéhez képest sok panaszra ok nem lehet. Ami szembetűnő a lakosságnak, főképp a fiatalabb rétegnek, az a városunkban megjelenő, pezsgő egyetemi élethez mérten ritkaságba menő klubélet, azaz csak hosszasabb utánajárással találhatunk több-kevesebb sikerrel helyiségeket, ahol közösségben lehetünk, összeülhetünk, beszélgethetünk. A belvárosban különböző kávézók, alternatív „kocsmák" és galériák adnak helyet eme igények kielégítéséhez, illetve kisebb-nagyobb kiállításoknak, rendezvényeknek otthont. Ilyen rendezvény például a Pécsett nagyon jól felépített, színvonalasnak mondható, országos rendezvény, a Slam Poetry, ami városunkban legutóbb a Csinos Presszóban került megrendezésre. Többek között e presszó is egyike azon helyeknek, melyek ideális terepet nyújtanak egy-egy ilyen közepes méretű rendezvény lebonyolításához, továbbá a Sufni, a Szoba, az ArTér Kávézó és Klub ad otthont a hasonlatos eseményeknek, vagy a már említett klubélet-keresőknek. Hasonlatos misszió a vidám Improvokál, egy fiatalok-

ból álló társulat, mely évek óta munkálkodik azon, „hogy az improvizáció és a humor legmegfelelőbb elegyével estéről estére mosolyt csaljon vendégei, nézői arcára". Ezen helyek, illetve ezen események igyekeznek egy kicsit felpezsdíteni a kultúra és a szórakozás úgymond hétköznapibb, elérhetőbb formáját, a mindezt kicsit „lazábban emészteni" vágyók számára. Ám nyílván a helyszín is fontos, nem csak maga a program. A már fentebb említett Slam Poetry Zsolnay-negyedbe való egyszeri kiköltöztetése, ha jól tudom, ott és akkor először belépési díjjal, rögtön kevesebb vendéget mozgatott meg, bár a hangulat családiasnak volt mondható, mégis nagyobb publikumot ölel fel e rendezvény a már bevált, belvárosi „rezidenciáján", ahová rögtön vissza is költözött.

Pécsett a kultúra mondhatni él, vagy próbál élni, legalábbis ez a közéleti, kicsit „egyszerűbb" formája. A belvárosi koncerteken rendre nagy tömeg fogadja a fellépőket, közeli példa a nem oly rég megrendezett Pécs Fesztivál, mely az egész városon végigvonuló, zenés kavalkádnak felelt meg, nagy tömegeket mozgatva. A boros és ételes standok is sok embert vonzanak a belvárosba, melyek szezonálisnak mondható jelenségek, bár kultúrának nem szívesen nevezném az össznépi italozást, ahogy ezt manapság egyre többen próbálják magukévá tenni, legalább összegyűlnek az emberek, él akkor a város. Az utóbbi években a már említett klubélet, illetve a belvárosi helységek felpezsdítésén is fáradoztak lelkes vállalkozók, több hely is nyílt Pécsett, a belvárosban, például a Varázskert, a Kino Café, de rövid időn belül a kényesebb belvárosi lakosság kifejezte nemtetszését a környéken zajló éjszakai élet miatt, így a fennmaradás igencsak nehezen lehetett volna megoldható. A nem oly rég megnyitott Zsolnay-negyeddel kapcsolatban is érkeztek észrevételek, bár az intézmény és környezete magával ragadja az odalátogatót, mégis adódtak már kisebb problémák, többek között a környék, mivel ez kijjebb esik a belvárostól, nem mozgat meg annyi embert, sokak nem tartják a legoptimálisabb „úti célnak". A Kodály Központ szintén rengeteg rendezvényt, hangversenyt és ehhez mérten nagy lélekszámot bír el, maximális, és ezzel együtt profitábilis kihasználtságáról azonban nem sok hírt hallani. A jegyek 1-2000 forinttól kezdődnek, ezek viszonylag rövid idő alatt elfogynak, azonban ennél általában csak magasabb árakkal találkozhatunk és több üres székkel. Mint tudjuk, ez az úgymond „magasabb" kultúra nagy része állami, ill. önkormányzati pénzektől függ, többek között a fellépők, ill. zenekarok díja, az intézmény fenntartása, stb. Ahhoz, hogy belássuk, miért is nem mozgat meg manapság ezreket, elsőre nem kéne sokat törni a fejünket, a mai gazdasági helyzet mind állami, és természetesen ezzel együtt társadalmi, polgári szinten sem nevezhető kielégítőnek. Az észrevételek alapján egyre kevesebb ember teheti meg, hogy több ezer forintot adjon ki különféle rendezvényekre, továbbá, nem mellékesen, a fellépők felől is érkeztek panaszok a bérük elmaradásáról, ez nem pécsi, ez országos viszonylat. A „komolyabb" szellemi források igenis költségesek, igenis magasabb köröknek látszik szólni manapság. Valószínű egy hangverseny vagy egy színházi előadás ma nehezen volna elképzelhető az elegáns öltözék, a moderált viselkedés nélkül, mégis ha utánajárunk, találunk azért elég baráti áron jegyvásárlási le-

hetőséget. A Pécsi Nemzeti Színház jegyárai is 1000-3000 Ft között mozognak, ami talán pár havonta egyszer megengedhető lenne még a kevésbé tehetős rétegeknek is. De talán pont a mai színház világa, kultúrája miatt veti el a gondolatát egy magát más rétegekbe soroló ember. Az egyik opció, ha valóban kellemetlenül érzi magát a közegben és nem akar nyitni az efféle épüléshez, a másik, hogy érez tán némi indíttatást, de dacból vagy más okból egyszerűen nem akar ebbe a kategóriába tartozni, nem akarja felvenni az amúgy nem is olyan nagyon régóta kialakult, sok értelemben sznobnak titulált kultúra jellemvonásait. Az azonban csak érdekesség, hogy akár csak 100-200 éve is még a hangversenyeken vagy színdarab közben is megengedett, sőt elvárt volt a közönség véleménynyilvánítása, ezt csak mellékesen jegyezném meg. Ma már nagyon fazonra nyírt a kultúra eme formája, sémák, sablonok, etikett közé lett szorítva, sokszor talán inkább az odalátogató ego-ját növeli, mintsem szellemi fejlődését elősegíti. Itt természetesen az amatőr társulatokra legkevésbé sem gondolok. Értelemszerűen ez az észrevétel vetette fel városunk alkotó-szellemű polgáraiban is a gondolatot, mely szembeállítja kultúrát, mint luxuscikket egy „egyszerűbb", mindenki számára elérhető változattal, azaz vallják, a kultúra nem luxus. Valóban nem, de itt is megjegyezném, illetve kérdezném, hogy mi a kultúra, illetve mi luxus? Azt láthatjuk, hogy egy színházi előadásra, vagy egy komolyzenei koncertre nemigen járnak alsóbb rétegekből, vannak, akik nem is tehetik meg, de amíg a fiatalság nagy része is semmitmondó popslágereken nő fel, és hasonló koncerteket látogat, nehéz elhinni, hogy egyáltalán érdekli az embert egy kicsit mélyebbről jövő, mélyebbre ható dolog. Nyilván manapság nagyon sok dolog a pénz kérdése, de itt félve s halkan jegyezném meg, hogy azt az 1-2 ezer forintot azért a legtöbben nyugodt szívvel elköltik nagyobb, össznépi megmozdulásokon, amikhez ma már igenis úgy látom az italok elengedhetetlen társak lettek a legtöbbek számára. Továbbá azon is érdemes elgondolkodni, hogy mégis akadnak ezrek, tízezrek, akik kifizetik nyaranta a több tízezer-forintos fesztiválbérleteket, hogy hangzavarban töltsenek egy hosszúhétvégét és önfeledten mulassanak. Hányan fordítanak ehhez képest csekély összegeket is egy színházi előadásra, vagy komolyzenei koncertre? Én úgy látom, hogy ma már az igény hiányzik, nem a lehetőségek, egyszerűen beáramlott életünkbe ez a könnyen emészthető, szabadságot, egyszerűséget sugárzó műfaj, ami közvetlen információkat nyújt, közvetlen mondandóval, nem sok esélyt adva az embernek az önálló gondolkodásra, de igazából a fentebb említett keretek miatt a színház és hangverseny világa sem olyan mértékben már, mint ahogy kellene.

Mindezektől függetlenül, panaszra nem lehet ok a felvonultatott lehetőségekkel kapcsolatban. Úgy vélem, alapvetően az ember hajlik egy kicsit egyszerűbb világ felé, de valószínű, hogy ez a tendencia az emberek jelenlegi lelkiállapotának köszönhető. Manapság hazánkban nem épp az emelkedett állapot a jellemző, de meglehet, előbb-utóbb átcsap ez a hangulat majd egy kreatív és gondolkodó szellemiségbe, és ráébredünk, hogy az adott rendezvényen nem a több korsó ital elfogyasztása utáni megemelkedett állapot a kulturális átszellemülés, hanem az ezek nélküli tiszta, igaz, belülről jövő, őszinte tudás és érzelmek.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Hajnal Zsolt

Családbarát munkahely

A munkapszichológiával és az emberi erőforrás menedzsmenttel foglalkozó szakemberek már régóta tudatában vannak annak, hogy a munkáltatók számára is hosszú távú előnyt jelenthet, ha lehetőséget biztosítanak arra, hogy munkavállalóik össze tudják egyeztetni a magánéletet a munkával. Természetesen fontos, hogy ezek a törekvések ne csak elméletben létezzenek, hanem a gyakorlatban is minél szélesebb körben alkalmazzák őket.

Az Európai Unió tagállamaiban a foglalkoztatottság növelésének igénye és a demográfiai egyensúly megőrzése érdekében egyre fontosabbá válik a munka és a magánélet harmonikus összehangolása. A családbarát munkahely tehát nem jelent mást, mint azokat a munkahelyeket, ahol a munkáltatók elősegítik a munka és magánélet összeegyeztetését, a családi - magánéleti és a munkahelyi kötelezettségek összehangolását.

A családi kötelezettségeket tiszteletben tartó, rendezett munkaügyi kapcsolatokkal rendelkező munkahely vonzó az alkalmazottak számára és növeli a vállalat versenyképességét is. Ahol a vállalatvezetés stratégiai szempontja a magánélet és a munka összeegyeztetése, ott nő az alkalmazottak motivációja, munkavégzési hatékonysága, kevesebb a stressz, csökken a fluktuáció, a betegség miatti távolmaradás. Az elkötelezett munkaerő megtartása hosszú távon nyereséges a vállalat számára. A rendezett munkaügyi kapcsolatok, a munkavállalók megfelelő bevonása és tájékoztatása, az emberi erőforrással való jó gazdálkodás a siker kulcsa. Az inaktívak újra munkába állásához, tervezhető életpályák megvalósításához nélkülözhetetlen az esélyegyenlőség megteremtése, a jó példák megismertetése a foglalkoztatás területén.

A korszerű családbarát politikáknak alapvető eleme a nemek közti egyenlőség elősegítése a munkahelyen és a magánéletben egyaránt. A nőket támogató intézkedések mellett elengedhetetlen az egyenlő munkáért egyenlő bért elvének következetes megvalósítása, a rugalmas munkavégzés lehetőségeinek bővítése, a távmunka lehetőségének biztosítása.

Hazánkban a családbarát munkahelyek létrehozásának ösztönzésére hirdeti meg az Emberi Erőforrások Minisztériuma a „Családbarát Munkahely" pályázatot, amelyben négy kategóriában – nagyvállalatok, középvállalatok, kisvállalatok, költségvetési szervek – pályázhatnak a munkáltatók. Az elbírálásnál az alábbi szempontok érvényesülést veszik figyelembe:

- milyen családbarát politikák, intézkedések, programok, projektek és gyakorlatok léteznek illetve működnek a szervezetben
- megvalósul-e a szervezetnél a rugalmas/atipikus foglalkoztatás és munkaszervezés
- a szabadságkiadásnál milyen szempontok érvényesülnek
- a bérstruktúránál megvalósul-e az azonos munkáért azonos bért elve
- a munkavállalóknak milyen lehetőséget biztosít a továbbképzésre a munkáltató
- megvalósul-e a kisgyermekes szülők támogatása a szervezetnél
- segítik-e a férfi munkavállalókat szülői szerepeinek ellátásában
- megoldható-e a gyermekek napközbeni felügyelete
- az idős/beteg hozzátartozók és a már nyugdíjas korábbi munkavállalók támogatását elősegíti-e a szervezet.

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

„Mindenre van megoldás” – prevenciót célzó családkísérési program a Sellyei Kistérségben (TÁMOP-5.3.5-09/1)

NAGYOBB REMÉNNYEL NÉZNEK SZEMBE A KIHÍVÁSOKKAL – ORMÁNSÁGI CSALÁDOKNAK SEGÍTETT A „MINDENRE VAN MEGOLDÁS”

Kilátástalan helyzetből mutatott kiutat mintegy 360 ormánsági családnak a „Mindenre van megoldás” elnevezésű projekt. A sellyei Szociális Háló Egyesület tanácsadásokkal, tréningekkel, változatos foglalkozásokkal segítette őket rendszeresen. Ennek eredményeképp számos felnőtt, fiatal és gyermek élete kapott új lendületet, aminek hatására a jövőben több tudással és nagyobb önbizalommal néznek szembe a kihívásokkal.

Frissen főtt pörkölttel, édességgel, ajándékcsomagokkal és ruhaneművel várta a sellyei Szociális Háló Egyesület a vajszlói közösségi házban azokat a családokat, akiket két éven át patronált a „Mindenre van megoldás” című pályázati program keretében. A kellemes hangulatú összejövetelre tizenegy településről mintegy száznegyven fő érkezett.

– Elégedetten zárjuk a projektet – mondja dr. Rideg Lászlóné, az egyesület intézményeinek igazgatója –, hiszen a két év során a konzorciumban vállalt feladatként 185 sellyei és környékbeli lakosnak nyújthattunk komoly segítséget olyan gondokban, amelyekkel ők maguk nehezen birkóztak volna meg. A projektbe bevont lakosság jellemzője a munkanélküliség, az elszegényedés, és ebből kifolyólag az elkeseredettség, a mentális hanyatlás. Mindez szervi bajok sokaságát okozhatja. Ezeket a nehéz sorsú embereket megismertettük azokkal a tényezőkkel, amelyek az egészségi állapotukat is nagyban befolyásolják, megmutattuk nekik, hogyan ismerhetik meg jobban önmagukat, a saját képességeiket. Ezzel hitet adtunk nekik, és utat mutattunk a problémák megoldásához.

A program kétéves időtartama alatt rendszeresen tartottak különféle tanácsadásokat, valamint érdekesebbnél-érdekesebb foglalkozásokat. A szervezők azt mondják, ezek során egyértelműen megfogalmazták a résztvevők a problémáikat: a fiatalok például azt, hogy nem látják a szüleiket munkába menni, ez a pozitív példa hiányzik az életükből; a nézeteltérések feloldását gyakran hatja át az indulat; a munkanélküliség miatt hiányzik a férfiak családfenntartó szerepe is. A nehézségeket különféle konfliktuskezelési technikákkal, életvezetési, háztartási tanácsokkal igyekeztek a szakemberek orvosolni. Azokat egészítették ki olyan gyakorlati tanácsok, mint például, hogy milyen jogai vannak a betegeknek, hogyan kell egy vállalkozást elindítani, vagy pedig milyen támogatások állnak rendelkezésre ahhoz, hogy valaki messzebbre is el tudjon járni dolgozni, amivel a családját kisegítheti az adósságcsapdából.

– Minden korosztály számára felajánlottuk az önkéntes munka lehetőségét – mondja dr. Rideg Lászlóné. – Elég sokan vállalták! Ez több okból jó: azért például, mert bekapcsolódnak a közösségi programjainkba, könyvtárba, játszóházba járnak. Ami viszont ennél is fontosabb: az önkénteseinknél a mentális állapot egyértelmű javulását tapasztaljuk!

Az Ifjúságért Egyesület „Mindenre van megoldás” című projektje 58 294 805 forintos TÁMOP-támogatásból valósult meg, két éven át. Szegénységben élő egyéneknek és családoknak nyújtott komplex támogatással járult hozzá azok hatékony háztartás-gazdálkodásához, adósságterheik megfelelő kezeléséhez, tartozásaik rendezéséhez – mégpedig úgy, hogy ezzel párhuzamosan a munkaerőpiaci helyzetük is javuljon. A projekt megvalósítói a Sellyei Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft., valamint a Szociális Háló Egyesület.

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencsek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Civil Közösségek Háza
7624 Pécs, Szent István tér 17.

Sétatéri esték

2013. január 24. csütörtök 17 óra
Lenhardt János, az első magyarországi hárfagyáros
Pásztor Andrea muzeológus előadása

2013. február 21. csütörtök 17 óra
Gebauer Ernő, a templomfestő
Komlós Attila a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság marketing menedzserének előadása

2013. március 7. csütörtök 17 órakor
Az elveszett generáció egy pécsi művésze: Stefán Henrik
(Máriakéménd 1896 - Widdenberg 1971)
Mendöl Zsuzsa művészettörténész előadása

2013. március 21. csütörtök 17 óra
Fontana delle Anatre - A kacsás kút
Baranyai Pál ny. villamosmérnök és **Baranyai Bálint** okleveles építészmérnök előadása

2013. április 25. csütörtök 17 óra
Palackbazárt Pécs. A Mecseki gyógyitóka regénye
Trebbin Ágost városkutató előadása

2013. május 23. csütörtök 17 óra
Az energia az élettelen világban, az élőlények világában és az emberi személyek életében
Dr. Kellermayer Miklós emeritus professzor előadása

Előadásainkra nagy szeretetettel várunk minden kedves érdeklődőt a már megszokott helyen, a Civil Közösségek Háza nagytermében.

Trebbin Ágost
sorozatszerkesztő

100% érv, 0% indulat!

Érvek, ellenérvek, cáfolatok – az okos érdekérvényesítés legrafináltabb eszközei!

Vajon a pécsi Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskola vagy a Pollack Mihály Műszaki Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, netán a Leőwey Klára Gimnázium diákjai az ország legjobb szóforgatói? Esetleg egy új csapat lesz a befutó?

Két éve indult el a Szóval?! Országos Vitaverseny, melyet a Külügyminisztérium, az Európai Bizottság és az Európai Parlament hívott életre. A több hónapon és három fordulón át tartó verseny a demokratikus készségek fejlesztéséhez és az európai uniós ismeretek bővítéséhez járul hozzá. A középiskolások háromfős csapatokban tehetik próbára érvelési és cáfolási tudásukat. A tavalyi évben a vetélkedőre közel 150 diákcsapat jelentkezett Magyarország 100 középiskolájából. A versenynek köszönhetően ma már számos iskolában kialakult a disputa-kultúra, és az intézmények saját vita-köröket alakítottak.

2013-ban a Külügyminisztérium, az Európai Bizottság és az Európai Parlament kezdeményezésére újra útjára indul a tanév egyik legizgalmasabb tanulmányi versenye. Idén is érdemes jelentkezniük a középiskolás csapatoknak, hiszen **az első helyezést elérő legjobb disputa csapat tagjainak és felkészítő tanárának nyereménye egy-egy Apple iPad mini tablet. A döntőbe jutott két csapat és a felkészítő tanárok jutalma egy háromnapos szlovákiai tanulmányút lesz a 2013-as év Európai Kulturális Fővárosába, Kassára.**

A tavalyi évben a megyéből öt pécsi iskola is remekelt a versenyen. A Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskola, a Pollack Mihály Műszaki Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium, az Apáczai Nevelési és Általános Művelődési Központ, a Pécsi Tudományegyetem Babits Mihály Gyakorló Gimnáziuma valamint **a Leőwey Klára Gimnázium csapatai is bejutottak a regionális döntőbe. Utóbbiak egészen az országos döntőig jutottak, ahol megszerezték az első helyezést.**

A középiskolás csapatok jelentkezésének és előválogatásának határideje: 2013. február 4., 12.00 óra. Jelentkezés és további információ a www.szoval.eu oldalon található.

A verseny 2013. január elejétől április végéig három fordulón át teszi próbára a résztvevő disputa csapatok vitatudását és EU-s ismereteit. Az egyes fordulókhoz különböző vitatémákat adnak meg a szervezők, melyek mindegyike **az Európai Unióhoz kapcsolódó dilemmákra** vonatkozik. A csapatokat vezető tanárok

ingyenes képzést és folyamatos szakmai támogatást kapnak; ezt idén is a Demokratikus Ifjúságért Alapítvány és a Pillar Alapítvány munkatársai segítik.

Menetrend:

A vitaversenyre jelentkező csapatok összesen három fordulóban vesznek részt:

1. forduló – előválogatás: a csapatok online selejtezője. Az előválogatáson való részvételhez nem szükséges a disputázás terén szerzett tapasztalat. Az előválogatás eredményei alapján minden régióból 8-8 csapat jut tovább a Vitaverseny 2. fordulójába.

2. forduló – regionális döntők: az előválogatáson legjobbnak bizonyult csapatok versenye. A regionális döntőkre 2013. március 18 és 27. között kerül sor. A regionális döntőkön minden csapat 2 vitát játszik, a regionális döntők vitatémáját 2013. február 15-én hirdetjük ki. A regionális döntőkön legjobban szereplő két csapat (minden régióból 2-2) jut tovább a 3. fordulóba.

3. forduló – országos döntő: a Vitaverseny záróeseménye Budapesten, időpontja: 2013. április 27-28. Az országos döntő témáját 2013. március 28-án hirdetjük ki.

A dél-dunántúli regionális döntőre március 23-án kerül sor a Civil Közösségek Házában.

Vajon milyen lehet úgy vitázni, hogy nem szabad a másik szavába vágnunk, hogy csak meghatározott ideig kaphatunk szót? Vajon lehet csapatban vitázni? Milyen lehet olyasmi mellett érvelni, amivel személyesen nem értünk egyet?

A disputa a vitázás szabályozott formája, vagyis azokat a vitákat nevezzük disputának, amelyekben előre meg határozott, hogy ki, mikor és miről beszélhet. Ezek a szabályok nagyon változatos vita-típusokat eredményeznek, amelyeket vitaformátumoknak hívunk. Az egyik legismertebb ilyen, amelyet a világ számos országában is alkalmaznak disputa versenyeken, a Karl Popper vita. A disputa rendszerint közönség előtt zajlik egy konkrét témáról – ezt nevezzük a vita tételmondatának. A disputában a vitázók célja, hogy meggyőzzék hallgatóságukat képviselt álláspontjuk érvényességéről. Egy vitaversenyen a közönség soraiban disputa bírók is ülnek, akik értékelik a vitázó csapatok teljesítményét: az az a csapat nyeri a vitát, amelyik jobban érvelt.

Trebbin Ágost

Cserkuti Adolf történetei

Úgy illik, ha a Civil Korzó egyik előző számban megemlékeztem Cserkuti Adolfról, a tudós városi levéltárosról, most az egykori pécsi újságok hasábjain megjelent cikkei alapján egy kis csokorra valót nyújtsak át a Civil Korzó tisztelt olvasó táborának.

A régi Pécs életéből: Pécsi rác püspök

„Ilyen is volt valamikor – papíron. Mellentejevics Nikánor „pécsi és szigeti görög szertartású püspök" – nek írta magát abban a latin panasziratban, melyet 1711-ben I. József halála (uralk. 1705-1711) után a magyar udvari kancelláriához Bécsbe fölterjesztett, s melyet onnan jelentéstétel végett leküldtek Pécsre.

A panaszirat előadja, hogy Pécsett még a török uralom alatt (1543-1686) a rácoknak a budai külvárosban saját templomuk volt, tulajdon házaikban laktak és boltjaik is voltak. Egyetlen török sem háborgatta őket anélkül, hogy a basa az illetőt szigorúan meg ne büntette volna. A boldogult I. Lipót (uralk. 1655-1705), de I. József császár is pártfogolták, kiváltságokkal megajándékozták a rácokat, ellenben Pécs visszahódítása óta a római katolikus papság, a püspöki prefektus és a polgárság annyira elnyomtak bennünket – így szól a panasz -, hogy kénytelenek voltunk templomunkat, birtokainkat elhagyni és a városnak hátat fordítani.

A nagyméltóságú udvari kancellárhoz fordulok tehát – írja Mellentejevics – méltóztassék a pécsi káptalant, a püspöki prefektust és a polgárságot is utasítani, hogy szabad vallásgyakorlatunkban és kiváltságlevelek által biztosított szabadságunkban minket zaklatni és üldözni ne merészeljenek, mert ha ennek hamarosan vége nem lesz, maga a legfőbb szolgálat, valamint a földesúr is kárát fogja vallani, amennyiben a mi görög hitű nemzetségünk az egész pécsi és szigeti kerületben útra fog kelni és a török birodalomba fog kivándorolni. Ez már meg is történt volna, ha én maradásra és türelmes kitartásra nem beszéltem volna rá népünket.

Ezekre a vádakra válaszolni kellett. A káptalan így felelt a magas kancelláriának: Ha azt gondolja a görög keleti püspök, hogy Pécsett székhelyét tarthatja, tárgyaljon előbb a mi püspökünkkel. Bizonyára azt a választ fogja kapni, hogy valamiként az égbolt két napot, úgy Pécs két püspököt meg nem tűr. Azzal áll elő a görög keleti püspök, hogy az ő hívei is ontottak Pécset vért. Hát igaz, ontottak, csakhogy – a másokét.

Istent káromló módon több római katolikus papot, szerzetest és számos világi polgárt öltek meg, templomainkat kirabolták, szent szerelvényeinket magukkal vitték, még harangokat is elloptak (így a havihegyi kápolnáét is), a szentelt ostyát földre szórták és lábbal taposták, végül a várost külvárosával együtt fölgyújtották (1704-ben). Az az állítás, hogy városunkban való lakhatásra szabadalmuk van, nem igaz. Hogy a török időben Pécsett és Szigeten békén élhettek, szintén valótlan, hiszen egészen nyilvánvaló okok miatt a török sem tudott velük meglenni.

Az okokat, hogy nekünk miért nem kellenek a rácok, elmondhatnók, de jobb, ha elhallgatjuk és egyszerűen I. Lipót 1700. évi augusztus 3-án kelt, Radonay püspökünkhöz (Radonay Mátyás Ignác, akit 1687-ben neveztek ki pécsi püspökké) intézett legfelső rendeletére utalunk, melynek 11. pontja szerint keleti szakadárok Pécs püspöki városban meg nem tűrhetők, ha csak záros határidőn

belül a római katolikus egyházzal nem egyesülnek. Egyesülés helyett inkább Huyn gróf szigeti parancsnokoló tábornok oltalmához folyamodtak, amit meg is kaptak. A tábornok mai napig pártfogásban részesíti őket.

A káptalan e fölterjesztésben nem említi meg, hogy Huyn gróf miért vette oltalmába a derék rácokat. Nem is volt erre szükség. A rácok a rebellis magyar kurucok ellen készséges harcosai voltak a császári seregnek. Ez tette őket követelőkké.

Pécsett mégsem volt maradásuk, kihívó erőszakos viselkedésük miatt sem. Püspökük belátva erőlködésének hiábavalóságát, lefokozta igényeit s nagy szerényen Dunaszekcső községben ütötte fel sátorfáját. Ezt a falut „emelte" székhelyévé. Egy dunaszekcsői rác püspöknek: Gávrilovics Miksának, 1726. évből való sajátkezű levelét ma is őrzi városi levéltárunk.

A „szerb" szó régi írásainkban egyáltalán nem fordul elő, csak a „rác", latinul „rascianus" elnevezés, mely a Novipazáron át folyó és Ráska helységnél az Ibárba ömlő Ráska vizéről ragadt rájuk. Ott lakott az igazi típusuk. A kiáltás: „Jön a rác", a legnagyobb veszedelmet jelentette, mert vérszomjas, vad harcosok voltak, akik előbb raboltak, fosztogattak, befejezésül, pedig gyújtogattak. Az 1704. évi pécsi garázdálkodásuk alkalmával a városház is leégett."

(Dunántúl, 1916. augusztus 2. Cserkuti Adolf: A régi Pécs életéből)

Lépéselőny – szakmai műhely

A Szociális Szolgáltatásokért Egyesület és a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. TÁMOP-5.3.1-C-09/2-2010-0104 „Lépéselőnyben" projektjének kibővített pszichoszociális munkacsoport ülése keretében műhelybeszélgetést szervezett Pécsett, a Nevelők Háza Egyesület székházában „a gyermeket nevelő pszichiátriai betegséggel élő személyek pszichoszociális ellátásának kihívásai és kritikus kérdései" témakörében.

A beszélgetés egyik meghatározó keretét egy, az Ulpius-ház Könyvkiadó által 2003-ban megjelentetett könyv, Véronique Olmi: Tengerpart c. kötete adta. A regény különösen alkalmasnak bizonyult egy mélyebb professzionális diszkussziót megindításához, hiszen számos kényes szakmai kérdést mutat be igencsak eredeti perspektívából: a főhős narratíváján keresztül hívja fel a figyelmet a pszichiátriai betegséggel élő személyek életvilágának és annak megélésének kihívásaira, azok komplexitására.

Az igencsak konkrét és személyes szinten önmagára és a világra - benne a szociális gondozóval zajló interakciókra - reflektáló nézőpont révén betekinthetést nyerhettünk ebbe a sajátos benső világba. A drámai folyamat kibontakozásáról való közös gondolkodást igazán különlegessé tette, hogy Takács M. József, a mű fordítója is résztvevője volt a rendezvénynek, aki irodalmi és esztétikai elemzését nyújtotta az alkotásnak, valamint sikerült mélyebb társadalmi és szerzői biográfiai kontextusban elhelyeznie annak megszületését.

A regény által felvetett provokatív kérdések kiváló alkalmat kínáltak számunkra tapasztalataink megosztására, s azok tanulási tapasztalattá alakítására. A megvitatott kérdéscsoportok sorában felmerült többek között a főhős és szociális gondozója viszonyában zajló interakciók szakmai elemzése, a regény által megjelenített élethelyzethez kapcsolódó gyermekvédelmi és etikai dilemmák, valamint a pszichiátriai betegséggel élő személyeket segítő komplex egészségügyi és szociális szolgáltatásrendszer hazai gyakorlata és kihívásai.

Dr. Csürke József (Metanoia Consulting Kft.)
a műhelybeszélgetés moderátora

„Mindenre van megoldás” prevenciót célzó családkísérési program a Sellyei Kistérségben (TÁMOP-5.3.5-09/1)

Az Ifjúságért Egyesület 2005 óta működteti Pécs MJV Önkormányzatának Lakáskísérési programját. A program az egyesület holland szakmai partnere „VIP”- projektjének adaptálásaként, adósságterhekkel küzdő önkormányzati bérlakásban élők támogatását biztosítja, és a sellyei projekt szakmai előzménye.

A „Mindenre van megoldás” az Ifjúságért Egyesület pécsi Lakáskísérési programjának Sellyei Kistérségben történő adaptálásával egy modellprogram, mely a szegénységben élő egyéneknek és családoknak nyújtott komplex támogatással hozzájárul hatékony háztartásgazdálkodásukhoz, adósságterheik megfelelő kezeléséhez, adósságaik rendezéséhez, úgy hogy ezzel párhuzamosan munkaerő-piaci helyzetük is javuljon. Megvalósítói a Sellyei Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. a Szociális Háló Egyesület.

A program 2013. január végén zárul.

„Mindenre van megoldás” – prevenciót célzó családkísérési program a Sellyei Kistérségben (TÁMOP-5.3.5-09/1)
MEGELŐZTÉK A TELJES ELADÓSODÁST – EREDMÉNYES VOLT AZ ADÓSSÁGKEZELÉSI PROGRAM AZ ORMÁNSÁGBAN

Mintegy 360 család életkörülményei javultak két év alatt jelentősen a sellyei kistérségben azáltal, hogy megoldást találtak a sok éve gondot jelentő közüzemi és egyéb tartozásaik visszafizetésére. A térségben 2011 elején vezették be az adósságkezelési szolgáltatást, mégpedig a „Mindenre van megoldás” című pályázati program adta lehetőségnek köszönhetően.

– A lakossági közüzemi díjhátralékok jellemzően több mint két évtizede, körülbelül a rendszerváltás óta halmozódnak ezeknél az embereknél – mondja a sellyei Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat vezetője. Szekeresné Spang Lívia szerint az emberek hozzászoktak a 90-es évek előtti olcsó energiaárakhoz, sokkal pazarlóbb életmódot folytattak, majd a hirtelen jött, szinte meghatszorozódott rezsiköltségekhez egyszerűen nem tudtak alkalmazkodni. – Az évek során egyre többen adósodtak el, hiszen a közüzemi árak emelkedésével egyidőben mind többen váltak munkanélkülivé. Mivel a sellyei kistérségben élő családok igen jelentős részét érinti ez a probléma, nyilvánvaló volt, hogy annak kezeléséhez külső segítséget kell nyújtanunk.

A Mindenre van megoldás című, megelőzést célzó családkísérési program két éve indult el az Ormánságban – Sellyén és a környező településeken. Célja, hogy a szegénységben élő egyéneket és családokat komplex támogatással segítse abban, hogy megtanulják a hatékony háztartás-gazdálkodást, és végső soron rendezzék adósságaikat. Ahhoz azonban, hogy valaki a projekt keretében bevezetett adósságkezelési szolgáltatásba is bekapcsolódhasson – mondja Szekeresné Spang Lívia – szigorú szabályoknak kellett megfelelnie: Ilyen előírás volt többek között, hogy az adósság meg kellett, hogy haladja az ötvenezer forintot, miközben a fennálló tartozás legalább hathavi volt. Egyéb szűrők mellett csak annak tud segíteni az adósságkezelési szolgáltatás, aki vállalja az adósság és az adósságcsökkentési támogatás közötti különbözet önrészként történő megfizetését, valamint az adósságkezelési tanácsadáson való részvételt.

Az Ifjúságért Egyesület 58 294 805 forint pályázati támogatást nyert a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében ahhoz, hogy a sellyei Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft-vel, valamint a Szociális Háló Egyesülettel közösen segítsen a sellyei kistérségben élő családokon – az adósságkezelésen túl a munkaerő-piaci helyzetük javításával is.

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencsek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

„Hátrányos helyzetű célcsoportok foglalkoztatásának támogatása a nonprofit szervezetek foglalkoztatási kapacitásának erősítésével" (TÁMOP-1.4.1-12/1)

A pályázat célja: a fiatalok foglalkoztatásának, munkatapasztalatuk megszerzésének elősegítése, valamint a civil szervezetek fejlesztése, a szolgáltatói kapacitások megerősítése.

A konstrukció részcéljai:

- fiatal munkanélküliek és pályakezdők munkatapasztalat szerzésének támogatása,
- a civil és nonprofit szervezetek kapacitás bővítése, az általuk foglalkoztatottak létszámának növelése,
- az ország konvergencia régióiban erősödjenek a nonprofit, civil szervezetek, alakuljanak ki számottevő kapacitások e szférában.

Pályázók köre: azon nonprofit szervezetek pályázhatnak, amelyek bejegyzésének dátuma 2011. december 31. előtti vagy átalakulás miatti jogelőd szervezetük bejegyzésének dátuma 2011. december 31. előtti. A jelen pályázati kiírás keretében konzorciumok nem pályázhatnak.

Támogatható tevékenységek köre:

- A célcsoport bevonásával kapcsolatos tevékenységek
- A célcsoport (6-8 órás) 12 hónapos támogatott foglalkoztatása munkaviszony keretében
- Munkába járás támogatása
- A célcsoport képzése
- A célcsoport foglalkoztatásához szükséges eszközök beszerzése (ERFA átjárhatóság alapján)
- A célcsoport beilleszkedését segítő és munkavégzését támogató mentor alkalmazása a projekt teljes ideje alatt (kizárólag a kedvezményezett alkalmazásában álló munkavállaló végezheti a dokumentált mentori feladatokat).
- Projektmenedzsment

Támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás.

Támogatás mértéke: a támogatás mértéke a projekt elszámolható összes költségének maximum a 100%-a, amennyiben a támogatás nem minősül állami támogatásnak az Európai Unió Működéséről szóló Szerződés (továbbiakban EUMSz) 107. cikkének (1) bekezdése értelmében.

Támogatás összege: a jelen pályázat keretében igényelhető támogatás összege legalább 2 000 000 Ft, de legfeljebb 30 000 000 Ft lehet.

A benyújtás határideje: 2013. február 1-től 2013. március 31-ig. A pályázatok benyújtása és elbírálása folyamatosan történik.

Bővebb információ:
Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
Tel: 06-40/638-638
1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.
www.nfu.hu/eugyfelszolgalat

A Tempus Közalapítvány kezelésébe tartozó aktuális pályázatok beadási határidői:

2013. február 15.
- Jean Monnet program

2013. február 21.
- Comenius iskolai együttműködések
- Comenius régió együttműködések
- Leonardo partnerségek
- Grundtvig tanulási kapcsolatok
- Grundtvig felnőtt tanulói műhelyek

2013. február 28.
- Transzverzális programok

2013. március 8.
- Erasmus intenzív programok

2013. március 26.
- Tempus program

2013. március 28.
- Grundtvig időskorú önkéntes projektek
- Grundtvig asszisztensek
- Szakértői tanulmányutak

További információ:
Tempus Közalapítvány
1093 Budapest, Lónyay u. 31.
Infóvonal: (06 1) 237 13 20
E-mail: info@tpf.hu
Web: http://www.tka.hu

Erzsébet-program 2013, a szociális felelősség

Az egy éve működő Erzsébet-program Európa-szerte az egyik legsikeresebb eszköz az állam szociális felelősségének érvényesítésére. Az elmúlt évben 2 milliárd forint induló összeggel hirdette meg első pályázatait a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány. Az Erzsébet-programnak köszönhetően végül közel 3 milliárd forint értékben több mint 100 ezer ember jutott üdülési lehetőséghez tavaly.

Idén az új pályázatok indulási keretösszege 2,5 milliárd forint, amelyből 1,1 milliárd forint értékben szociális üdülési pályázatokat, 1,4 miliárd forint értékben pedig gyermekek táboroztatását, kirándulását támogatja a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány.

Pályázati felhívás nagycsaládosok számára 2013.

Pályázók köre: azon belföldi illetőségű magánszemélyek, aki munkavállalónak minősülnek és a pályázat beadását megelőző hónapban munkaviszonnyal rendelkeztek, valamint akiknek a családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelem nem haladja meg 2013. január 1-jén érvényes minimálbér összegét1, továbbá három vagy több – 20. életévüket a pályázat benyújtásának napjáig be nem töltött – gyermeket nevel saját háztartásában, akik után jogosultak családi pótlékra, valamint aki a fenti adatokat munkáltatói igazolással igazolni tudja.

A pályázat keretében egy adatlapon egy család pályázhat. Amennyiben a pályázó házastársa/élettársa is részt vesz a pályázatban, az adatlapon fel kell tüntetni a házastárs/élettárs adatait is, valamint fel kell tölteni a munkáltatói igazolását is. A támogatás odaítélésénél előnyt élveznek azok a pályázók, akik 2012-ben az Alapítvány által nem részesültek támogatásban.

A pályázat keretösszege: 180 millió forint

A támogatás elnyerése esetén a pályázó és a közös háztartásban élő házastársa/élettársa, valamint a pályázat benyújtásakor a 14. életévét már betöltött gyermeke 5 000 Ft/fő önerő befizetésével; a pályázat benyújtásakor 3-14 életév közötti gyermeke 2 500 Ft/fő önerő befizetésével veheti igénybe a postai úton kiküldésre kerülő Erzsébet Üdülési Kártya segítségével az üdülési szolgáltatást.

Beadási határidő: a támogatás elnyerésére vonatkozó feltételek a pályázati keretösszeg kimerüléséig, de legkésőbb 2013. március 20-ig állnak fenn.

További információ és pályázati adatlap: a www.erzsebetprogram.hu honlapon elérhető.

Pályázati felhívás nyugdíjasok részére 2013.

Pályázók köre: azon belföldi illetőségű, 60. életévét betöltött személy, aki öregségi nyugellátásban részesül, és rendszeres havi teljes összegű ellátása nem haladja meg a 2013. január 1-jén érvényes minimálbér1 másfélszeresét, és más adóköteles jövedelemmel nem rendelkezik.

A támogatás odaítélésénél előnyt élveznek azok a pályázók, akik 2012-ben az Alapítvány által nem részesültek támogatásban.

A pályázat keretösszege: 250 millió forint

A támogatás elnyerése esetén a pályázó 5.000 Ft/fő önerő befizetésével veheti igénybe a postai úton kiküldésre kerülő Erzsébet Üdülési Kártya segítségével az üdülési szolgáltatást.

Beadási határidő: a támogatás elnyerésére vonatkozó feltételek a pályázati keretösszeg kimerüléséig, de legkésőbb 2013. március 20-ig állnak fenn.

További információ és pályázati adatlap: a www.erzsebetprogram.hu honlapon elérhető.

Pályázati felhívás fogyatékossággal élők részére 2013.

Pályázók köre: azon belföldi illetőségű, 18. életévét betöltött fogyatékossággal élő személyek, akik a pályázat benyújtásakor fogyatékossági támogatásban és/vagy vakok személyi járadékában és/vagy magasabb összegű családi pótlékban részesülnek, és havi teljes összegű ellátásuk nem haladja meg a nettó 150.000,- Ft-ot.

A támogatás odaítélésénél előnyt élveznek azok a pályázók, akik 2012-ben nem részesültek a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány által nyújtott támogatásban.

A pályázat keretösszege: 100 millió forint

A támogatás elnyerése esetén a pályázók 5.000,- Ft/fő, azaz ötezer forint/fő önerő befizetésével, míg a kísérők 2.500,- Ft/fő, azaz kettőezer-ötszáz forint/fő önerő befizetésével vehetik igénybe a postai úton kiküldésre kerülő Erzsébet Üdülési Kártya segítségével az üdülési szolgáltatást.

Beadási határidő: a támogatás elnyerésére

vonatkozó feltételek a pályázati keretösszeg kimerüléséig, de legkésőbb 2013. március 20-ig állnak fenn.

További információ és pályázati adatlap: a www.erzsebetprogram.hu honlapon elérhető.

2013. február 12-én indul a második EGT/Norvég Civil Támogatási Alap

Az EGT/Norvég Civil Támogatási Alap átfogó célja, hogy segítse a magyarországi civil társadalom fejlődését, valamint erősítse részvételét a társadalmi igazságosság, a demokrácia és a fenntartható fejlődés alakításában. A támogatók döntése értelmében ezen belül az Alap kiemelt figyelmet fordít a kisebbségi jogokra (etnikai, vallási, nyelvi, valamint szexuális orientáció alapján), a jó kormányzásra és átláthatóságra, a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni harcra, a megkülönböztetés és a társadalmi egyenlőtlenségek, a szegénység és kirekesztés elleni fellépésre valamint a nemek közti egyenlőségre, beleértve a nemi és családon belüli erőszakot. Mindennek érdekében az Alap az **alábbi témakörökben kidolgozott projektekhez nyújt támogatást**:

- emberi jogok és demokrácia;
- női jogok és esélyegyenlőség;
- szervezet- és közösségfejlesztés;
- ifjúsági- és gyermekügyek;
- környezetvédelem és fenntartható fejlődés;
- jóléti szolgáltatások társadalmilag sérülékeny csoportoknak;
- társadalmilag sérülékeny csoportok megerősítése (fókusz: roma integráció).

A pályázati program lebonyolítását az Ökotárs Alapítvány az Autonómia Alapítvánnyal, a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal (DemNet) valamint a Kárpátok Alapítvány-Magyarországgal közös konzorciumban végzi.

Az alap pályázatai várhatóan három körben kerülnek kiírásra. A jelenleg induló első körben az alábbi pályázati felhívások jelennek meg:

1. Makroprojektek

Ennek keretében a pályázatokat két témakörben lehet benyújtani:

- **I. témakör:** az országos szinten működő emberi jogi, jog- és érdekérvényesítő civil szervezetek hosszú távú megerősítése, stratégiájuk, kapacitásaik fejlesztése, munkájuk támogatása ÉS tudásuk, tapasztalataik, képességeik átadása a civil szektor más szervezeteinek a (1) demokrácia és emberi jogok, (2) női jogok és esélyegyenlőség, (3) ifjúsági és gyermekjogok területén.
- **II. témakör:** az országos vagy regionális szinten működő, szervezet- és közösségfejlesztő civil szervezetek hosszú távú megerősítése, stratégiájuk, kapacitásaik fejlesztése, munkájuk támogatása és tudásuk, tapasztalataik, képességeik átadása a civil szektor más szervezeteinek, a szektor megújítása érdekében.

A pályázóknak mindkét témakörben vállalniuk kell, hogy a projekt keretében tudásukat, tapasztalataikat átadják más, kisebb helyi/regionális civil szervezeteknek/csoportoknak, ennek érdekében képzési, mentori, coaching stb. programokat indítanak. Az I. témakörben minden pályázó szervezetnek legalább 10, a II. témakörben legalább 15 szervezettel kell együtt dolgoznia.

Az I. témakörben elnyerhető összeg legalább 50 000, legfeljebb 120 000 €.

A II. témakörben elnyerhető összeg legalább 50 000, legfeljebb 140 000 €.

A projektek támogatására fordítható teljes keretösszeg legfeljebb 3 800 000 €.

A támogatott projektek legalább 24, legfeljebb 33 hónap hosszúak lehetnek.

A pályázatok kétfordulósak, az első fordulós pályázatok beadási határideje: 2013. március 29. (péntek) 18.00 óra.

2. Kisprojektek

A pályázat általános célja civil szervezetek támogatása abban, hogy saját kisebb és nagyobb közösségeik fejlesztéséért dolgozzanak; helyi forrásokat mobilizálva a közös célok elérése érdekében hozzájáruljanak a társadalmi igazságossághoz, demokráciához és fenntartható fejlődéshez. Kisprojektek esetében a már felsorolt területek egyikére nyújthatóak be pályázatok: (1) emberi jogok és demokrácia; (2) női jogok és esélyegyenlőség; (3) szervezet- és közösség fejlesztés; (4) ifjúsági és gyermek ügyek; (5) környezetvédelem és a fenntartható fejlődés; (6) jóléti szolgáltatások társadalmilag sérülékeny csoportoknak, (7)társadalmilag sérülékeny csoportok megerősítése (fókusz: roma integráció).

Az egyes projektekre elnyerhető összeg legalább 1500, legfeljebb 10 000 €.

A projektek támogatására fordítható teljes keretösszeg 1 050 000 €.

A támogatott projektek legfeljebb 12 hónap hosszúak lehetnek.

A pályázatok egyfordulósak, a beadási határidő: 2013. április 29. (hétfő) 18.00 óra.

3. Egyéni ösztöndíjas tanulmányutak

A pályázat célja a magyarországi civil szektor szakemberei tanulmányútjainak támogatása, amelyek keretében lehetőség nyílik az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus támogató országaiban (Norvégia, Izland, Liechtenstein) tevékenykedő civil szervezetek munkájának gyakorlati megismerésére. Az ösztöndíjasok feladata, hogy elősegítsék e szervezeteknek az érdekérvényesítés, a közösségi részvétel, a kapacitásfejlesztés és adományszervezés terén működő jó gyakorlatainak magyarországi adaptációját, illetve hozzájáruljanak a támogató országok és Magyarország közötti kétoldalú kapcsolatok erősítéséhez.

A támogatott pályázók ösztöndíjban részesülnek, amelynek összege a kint tartózkodás időszakára havonta 1500 €, illetve további 1000 €/fő/tanulmányút.

A tanulmányutak támogatására fordítható teljes keretösszeg 150 000 €, beleértve a fogadó szervezetek költségeinek fedezésére fordítható keretet is.

A támogatott tanulmányutak legalább 3, legfeljebb 6 hónap hosszúak lehetnek.

A pályázatok egyfordulósak, beadási határidő: 2013. április 15. (hétfő) 18.00 óra.

A részletes pályázati felhívások és a kapcsolódó dokumentumok 2013. február 12-től letölthetőek a program honlapjáról: **www.norvegcivilalap.hu**

A kiírásokhoz kapcsolódóan a lebonyolítók 2013. március folyamán országszerte tájékoztató fórumokat szerveznek.

A pécsi tájékoztató fórum 2013. március 5-én kerül megrendezésre a Civil Közösségek Házában.

Nemzetközi Visegrádi Alap (International Visegrad Fund) 2013

A közép-európai együttműködés céljából létrehozott **Visegrádi Csoport országai – Magyarország, Csehország, Lengyelország és Szlovákia** – által immár 10 éve működtetett Nemzetközi Visegrádi Alap célja, hogy elősegítse elsősorban a visegrádi országok, de azon túl a közelebbi és távolabbi szomszéd országok közötti szorosabb együttműködést a kultúra, a versenyképesség fejlesztése terén egyéni vagy közös kulturális és tudományos rendezvények támogatásával, az oktatás és a diákcserék előmozdításával, a kölcsönös turizmus fejlesztésével, a határon átnyúló együttműködések, valamint a tagországok civil kezdeményezéseinek és hallgatói mobilitásának támogatásával. Az Alap az általános gyakorlattól eltérően igen vonzó lehetőségeket kínál: részbeni **előfinanszírozást,** egy-egy projekt **költségeinek 70%-ának** fedezését (nyomdai és kiadói, tolmácsolási és fordítási, tervezési és gyártási, az utazási és elszállásolási költségek, szakértői és művészek díjazások stb.); kiszámítható, **tervezhető pályázati menetrendet** (állandó pályázati és elbírálási határidőket); **„egyéb" többletkiadások** elszámolását (5%).

Támogatási programok (pályázatok)

1. kis támogatások (6.000 €-ig)
2. általános támogatások (6.001 €-nál magasabb összeg)
3. Visegrádi Stratégiai Támogatások

Visegrádi Egyetemi Tanulmányi Program a visegrádi országokkal foglalkozó új egyetemi kurzusok és posztgraduális tanulmányi programok támogatására.

VISEGRÁD+ program a Keleti Partnerség és a Nyugat-Balkán országainak állampolgárai részére az illető országok demokratikus átalakulásának elősegítésére.

Pályázók köre: az Alap támogatásaira (az állami költségvetésből közvetlenül finanszírozott intézményeken, szervezetek kívül) gyakorlatilag mindenki pályázhat: nem-kormányzati szervezetek, iskolák, kulturális és kutató intézetek, helyi és regionális önkormányzatok, magánszemélyek, sőt a magánvállalatok.

Pályázat témája lehet: amely a visegrádi országok polgárainak és szervezeteinek aktív közreműködésével elősegíti az együttműködést a kultúra, tudomány és kutatás, az oktatás, az ifjúsági csere, a turizmus és a határokon átnyúló kooperáció terén.

A Nemzetközi Visegrádi Alap pályázati lehetőségeiről bővebb tájékoztató előadást tart Beke Mihály András, az Alap magyarországi megbízottja február 21-én a Civil Közösségek Házában.

Szerkesztette: Szabó Ágnes

Október második felében jelent meg Hámori Gábor pécsi fotóművész albuma Égből kapott Pécs címmel a Panoráma Könyvek – Medicina Kiadó gondozásában. A kötet 170 légifotón mutatja be városunkat. A képek jellemzően kisebb részleteket, tereket, utcarészletet, épületet ábrázolnak. Nem maradnak ki a kötetből Pécs környékének látnivalói sem. Az évszakok hangulatát tükrözik a nyári képek mellett a téli és őszi felvételek.

Hámori Gábornak ez immár a második légifotóalbuma Pécsről. A 2006 elején megjelent Pécs madártávlatból sikerét jelzi, hogy 2-3 év alatt teljesen elfogyott. Az EKF beruházások is arra sarkallták a szerzőt, hogy új albummal jelentkezzen.

Hámori Gábor fotóművész a Magyar Fotóművészek Szövetsége és a MAOE tagja.

1954-ben született Pécsett. 1972 óta tagja, 1998 óta elnöke a Mecseki Fotóklubnak.

Szervezőként és kiállítóként is folyamatosan részt vesz Pécs fotós életében. 1992-től 1994-ig tanított fényképezést a Művészeti Szakközépiskolában. 1980 óta a Pécsi Tudományegyetemen dolgozik.

Eddig megjelent fotóalbumai:
Pécs madártávlatból, Alexandra Kiadó, 2006
Szeged madártávlatból, Alexandra Kiadó, 2007
Budapest madártávlatból Alexandra Kiadó 2008
Debrecen madártávlatból Alexandra Kiadó, 2008

www.hamorigabor.hu
HG@hamorigabor.hu

Helyreigazítás

Előző számunkban tévesen jelent meg Major Vera kolléganőnk kisfiának, Mazán Ábelnek a neve.

Az elírásért elnézést kérünk, és sok boldogságot kívánunk a családnak.

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Gruidl Zsuzsanna, Knyihár Éva, Fűri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Hámori Gábor
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

BARANYAI
125 FT
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
IX. ÉVFOLYAM - 2. SZÁM
2018. FEBRUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁRCIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

A Pécsi Zománcműhely Egyesület Zene formálta tűz-Zománcok – INSPIRÁCIÓ című kiállítása **2013. március 25-ig** tekinthető meg a Gebauer Galériában, hétköznaponként 9-19 óráig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2013. március 19-én, kedden 18 órakor nyílik **Hámori Gábor (MF)** Égből kapott Pécs című kiállítása.
A kiállítás megtekinthető: 2013. április 26-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.

PROGRAM

Március 5-én, kedden 10 órától
EGT/Norvég Civil Támogatási Alap Tájékoztató Fórum (Partnerségi Műhely)
A Baranya Megyei Civil Információs Centrum szervezésében

Március 6-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
A vizsga
színes, magyar thriller, 90 perc, 2010
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Március 7-én, csütörtökön 17 órától
Sétatéri Esték
Az elveszett generáció egy pécsi művésze: Stefán Henrik
(Máriakéménd 1896 – Widdenberg 1971)
Mendöl Zsuzsa művészettörténész előadása
Sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost

Március 8-án, pénteken 18 órától
Pécsi Magyar–Orosz Társaság
Koncert a Nemzetközi Nőnap alkalmából:
Urak ünnepi műsora a Hölgyek részére

Március 12-én, kedden 16 órától
Pécsi Magyar–Spanyol Társaság és a Népi Írók Baráti Társaságának közös rendezvénye
A Perczel család részvétele az 1848/49-es forradalom és szabadságharcban
Dr. Perczel Zita nyugalmazott közjegyző előadása

Március 13-án, szerdán 8 órától
Szép Magyar Beszéd – városi döntő
Péchy Blanka színművésznő 1960-ban tett alapítványa indította el a Kazinczyról elnevezett SZÉP MAGYAR BESZÉD versenyt, amely az eltelt évtizedek során országos mozgalommá vált.

Március 20-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub – Az ajtó
színes, magyar-német filmdráma, 98 perc, 2012
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Március 21-én, csütörtökön 17 órától
Sétatéri esték
Fontana delle Anatre – A kacsás kút
Baranyai Pál ny. villamosmérnök és
Baranyai Bálint okleveles építészmérnök előadása
Sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost

Március 22-én, pénteken 18 órától
Pécsi Magyar–Orosz Társaság és a Pécsi Ukrán Kisebbségi Önkormányzat közös rendezvénye
Tarasz Sevcsenko est az ukrán költő és prózaíró születésének 199-ik évfordulója alkalmából.

Március 25-én, hétfőn 17 órától
Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület
A Zsolnay-család eddig kevésbé ismert dokumentumai
Kehidai László ny. középiskolai tanár előadása

Március 26-án, kedden 14 órától
Partnerségi Információs Nap
„A civil szervezetek új típusú beszámolója az új civil törvény tükrében"
Előadó: **dr. Bódi György** nonprofit szakértő
Baranya Megyei Civil Információs Centrum szervezésében

Március 27-én, szerdán 17 órától
Pécsi Magyar-Finn Társaság
„Nem főzünk kávét?"
A Pentti Saarikoski finn költőtől kölcsönzött címmel **Jávorszky Béla** mutatja be a 2012-ben Janus Pannonius-díjjal jutalmazott Fölmagasodik hirtelen című, 12 finn költő verseit tartalmazó antológiáját.
Az est házigazdája: Tóth Károly

Március 28-án, csütörtökön 16 órától
Mindennapi praktikáink
kreatív klub gyerekeknek és felnőtteknek

Tisztelt Olvasó,

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Első harmadához érkezett a Nevelők Háza Egyesület „A Civil Közösségek Háza infrastrukturális fejlesztése, új szolgáltatások indítása Pécsett a civil segítő hálózatok megerősödéséért” projektje, melynek első lépeseként a Civil Közösségek Háza udvari szárnyának kibővítésével olyan új közösségi terek kerültek kialakításra, amelyek bázisául szolgálnak a formalizált és a nem-formalizált helyi civil szerveződések aktivizálásához, fejlesztéséhez, képzéséhez. A program keretében a Civil Közösségek Háza gazdagodott egy 100 fő befogadására alkalmas konferenciateremmel, egy 40 fős előadóteremmel és egy szolgáltató irodával is.

Az infrastrukturális bővítést követően indul a projekt szakmai részének megvalósítása, melynek keretében olyan szolgáltatásokat és fejlesztő programokat kínálunk, amelyek elősegítik a helyi közösségek szerveződését, a civil szervezetek partnerség- és projektgeneráló képességének növekedését, a szervezeti erőforrások aktivizálását és a közösségi kohézió erősödését.

Az ősz folyamán workshopot szervezünk, melyen a szektorokon belüli és a szektorok közötti együttműködés lehetőségeiről és az együttműködés előnyeiről lesz szó.

Hajnal Zsolt
főszerkesztő

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

A Civil Közösségek Háza infrastrukturális fejlesztése,
új szolgáltatások indítása Pécsett
a civil segítő hálózatok megerősödéséért
DDOP-3.1.3/F-11-2011-0014

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Regionális Fejlesztési Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

TARTALOM

Civil „háttérország” – a Baranya megyei Civil Információs Centrum szolgáltatásairól 4
„Apának lenni a 21. században” 6
„Közérdekű önkéntesség – utolsó esély” 7
Hauser Beáta textilművész Szövedékek című kiállítása 8
Közösségépítés filmekkel 11
Per a Tettye-forrás tulajdonjoga körül 12
Sok jó megoldás született 14
Sosem késő elkezdeni 15
OKJ-s szakmát adott baranyai bűnelkövetők kezébe a „Tudás-Érték-Tapasztalat integrációs program” 16
Pályázati ajánló 17

Fűri Ildikó

Civil „háttérország" – a Baranya megyei Civil Információs Centrum szolgáltatásairól

A Nevelők Háza Egyesület 1999 óta végez „intézményesült" keretek között tanácsadást civil szervezeteknek Baranya megyében. Hívták már Nonprofit Szolgáltató Központnak, Civil Háznak, majd Civil Szolgáltató Központnak és most július 1-jétől Civil Információs Centrumnak. A cím használata 2012. július 01-étől 2014. december 31-ig tartó időszakra szól. A pályázat nyertesei jogosultságot nyernek Civil Információs Centrum kialakítására az adott megyében és a Civil törvény 52. §-ában foglalt feladatok ellátására.

A program indulásáról a Civil Korzó korábbi számaiban már olvashattak. Terveink szerint a projektidőszakban a szolgáltatásokról bővebben is írunk majd, valamint bemutatjuk a tanácsadókat is.

Az elmúlt évekhez képest a szolgáltatások köre egy újszerű elemmel bővült, ez a Partnerségi Információs Napok szervezése. Ilyen típusú napok minden Civil Információs Centrumot működtető szervezet programjai között szerepelnek. A név nem saját, hanem a címpályázat kötelező eleme. A tartalommal való megtöltést azonban minden szervezet saját erőforrásaira, kreativitására bízta a pályáztató.

A szolgáltatásainkat igénybe vevők már megszokhatták, hogy pályázati időszakokban a pályázatokat kiírók, valamint a kezelőszervek részvételével rendszeresen tartottunk fórumokat, információs napokat. Ezek folytatása a havi rendszerességgel megrendezésre kerülő Partnerségi Információs Napok. Hosszútávú tervünk ezek továbbfejlesztéseként egy „szakmai műhely" működtetése, ahol a szervezett programok mellett kötetlen formában beszélgethetnének a részvevők az aktuális lehetőségekről, változásokról, problémákról. A projekt kezdete óta egy szakmai műhely keretében beszélgettünk a társadalmi felelősségvállalásról, önkéntességről, ahol a civil szervezetek mellett az állami és a vállalkozói oldal is képviseltette magát. A regionális fejlesztéspolitikai műhelyben együttgondolkodtunk a 2014-2020 közötti uniós forrásokról. A pályázati tájékoztatókon körbejártuk a

NEA pályázatok beadásával, elszámolásával kapcsolatos legfontosabb információkat, formai és szakmai elvárásokat. Az elmúlt évek gyakorlatához hasonlóan vendégeink voltak a NEA pályázatokat kiíró és elbíráló kollégiumok képviselői, a pályázatokat kezelő Emberi Erőforrás Támogatáskezelő munkatársa. Zárójelben itt jegyzem meg, hogy az EMET képviselője Frikk József mindkét alkalommal Szombathelyről sietett a segítségünkre, mivel Pécsett sajnálatos módon még mindig nincs képviselet.

A Visegrádi Alap pályázatairól viszonylag keveset tudunk, pedig az elhangzottak alapján egy jól tervezhető, kiszámítható pályázati forrás. Növekvő pénzösszeggel (!), előfinanszírozással.

Az egyetlen negatívum, ha ezt annak lehet még nevezni, hogy angolul kell pályázni.

Mire ez az újság az olvasók kezébe kerül már lezajlott a Norvég Civil Alap pályázati tájékoztatója, melyre az előzetes jelentkezések alapján 60-80 ember lesz kíváncsi.

És mi várható még a következő hónapokban?

Március 26-án „A civil szervezetek új típusú beszámolója az új civil törvény tükrében" címmel dr. Bódi György nonprofit szakértő segít eligazodni a mérlegek, eredménykimutatások, közhasznú mellékletek, kiegészítő mellékletek útvesztőiben. Áprilisban a Pécsi Törvényszékről várunk vendéget, aki a közhasznúsággal kapcsolatos változások, a szükséges módosítások formai és tartalmi elemeit teszi érthetőbbé.

Terveinkben szerepel egy szakmai műhely a szervezeti misszió-küldetés és a forrásteremtés kapcsolatáról, az intézményesülés, közfeladat-ellátás problémáiról.

A Partnerségi Információs Napok mindenki számára nyitottak, lehetőséget nyújtanak új információk gyűjtésére, a meglévő tudás megerősítésére és amint a címében szerepel, partnerségi kapcsolatok kialakítására.

Talán nem túl nagy baj, ha az első bemutatkozó tanácsadó a fenti sorok írója lesz. Fűri Ildikó vagyok, 14 éve dolgozom a Nevelők Háza Egyesületnél. 1999 óta foglalkozom civil szervezetek tanácsadásával. Az elmúlt években több uniós programban dolgoztam trénerként, szervezetfejlesztőként, tanácsadóként.
A Civil Információs Centrum szakmai vezetője, pályázati és közhasznúsági tanácsadójaként naponta 8-16 óráig, előzetes egyeztetés alapján ettől eltérő időpontban is várom a szervezetek megkeresését telefonon, elektronikus úton és természetesen személyesen is.

MAGYARY PROGRAM

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

„Apának lenni a 21. században” csoport apáknak és leendő apáknak

Az „ÉLET-TÉR komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért” program újabb elemmel gazdagodik. Az eddigi sokszínű kínálat úgy bővül, hogy most az apák kapnak egy saját, külön bejáratú lehetőséget. Az Apának lenni a 21. században csoport azért jött létre, hogy legyen egy fórum, ahol közösen lehet kérdéseket feltenni, problémákat felvetni és megoldásokat keresni.

A csoport témái nem szolgálnak meglepetéssel a gyakorló apák számára, a felkészülők pedig biztosan nem árt ha előre gondolkodnak. Milyen a jó apa? Mit vár egy apától az anya és a gyermek? Pénz kell pelenkára, vagy szabadidő, amikor apa is része a családi programoknak? Hogy maradjunk egy pár, ha közben megérkezett mellénk/közénk 1-2 gyerek? Ezekre és hasonló kérdésekre keressük együtt a választ. Akik minden tudásukkal és tapasztalatukkal segítenek a keresésben: Juhász Szabolcs pszichológus és Nyirati András közösségfejlesztő, akik mindketten gyakorló apukák.

„Apának lenni a 21. században”

Csoport apáknak és leendő apáknak

Ez a csoport azért jött létre, hogy feltehesd kérdéseidet, felvesd problémáid, melyekre közösen – reméljük – válaszokat találunk.

Témák:

SzuperApu - idealizáció

Munka vs. Család – szerepek, prioritások

Kire ütött ez a gyerek? – nevelési konfliktusok

Gyermekem anyja – párkapcsolat a családban

Haverok, buli, fanta – az eltűnt szabadidő nyomában

Ha felsorolt témák érintenek, vagy csak azt gondolod jobb félni, mint megijedni **AKKOR EZ A TE CSOPORTOD!**

Beszélgetés, kérdés felvetés és közös válasz keresés.

A részvétel ingyenes!

A csoport nyílt, előzetes jelentkezés szükséges.
Időtartam: 6 alkalom, három hetente (6x2 óra)

1. alkalom: 2013. február 28. (csütörtök) 17 óra
Helyszín: Civil Közösségek Háza

A csoport vezetői:
Juhász Szabolcs pszichológus
Nyirati András közösségfejlesztő

Jelentkezés, érdeklődés:
Nyirati András: 06 30-276-2047, nyiroike@freemail.hu

A csoportfoglalkozásokra 3 hetente kerül sor, két órában. A csoport nyitott, tehát bátran lehet csatlakozni, de minden érdeklődőtől azt kérik a szervezők, hogy előzetesen jelentkezzen a következő elérhetőségek valamelyikén: Nyirati András, 06302762047, nyiroike@freemail.hu.

A következő alkalomra február 28-án csütörtökön délután 5 és 7 óra között kerül sor, a csoport állandó helyszínén, a Civil Közösségek Házában.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Ágoston Gabriella

„Közérdekű önkéntesség – utolsó esély”

A Baranya Megyei Önkéntes Centrum – Nevelők Háza Egyesület „Közérdekű önkéntesség – utolsó esély” címen szervezett szakmai kerekasztal-beszélgetést február 19-én a Civil Közösségek Házában. A beszélgetések témája a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultság egyik kritériumát képező közérdekű önkéntes tevékenység és az azzal kapcsolatos tapasztalatok, valamint a felmerülő kérdések tisztázása volt.

Az aktív korú munkanélkülieknek járó foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felülvizsgálják. 2011. december 31. után csak annak a személynek folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző egy évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni. Amennyiben a jogosult számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, és az illető a 30 nap munkavégzést egyéb módon nem tudja teljesíteni (egyszerűsített foglalkoztatás, háztartási munka), akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni.

E téma mentén ültek le egy asztalhoz az érintett szakemberek. A kerekasztal-beszélgetésen képviseltette magát Pécs Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Humán Főosztálya, a Területi Szociális Központok, a Dél-dunántúli Regionális Munkaügyi Központ Pécsi Kirendeltség és Szolgáltató Központ és az Esztergár Lajos Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ Baranya Megyei Módszertani Gyermekjóléti Szolgálata is.

A Baranya Megyei Önkéntes Centrum 2012-től végzi a közérdekű önkéntes tevékenység szervezését, több mint 60 civil szervezettel állnak kapcsolatban. A folyamatos együttműködésnek köszönhetően a 30 napos közérdekű önkéntes tevékenység teljesítésére több formában van lehetőség: több különböző szervezetnél több program keretében (pl.: városi rendezvények, közösségi programok, kulturális rendezvények), vagy egy szervezetnél folyamatosan az adott tevékenység végzésével lehet összegyűjteni a szükséges napokat (pl. kertészkedés, irattár és könyvtárrendezés, múzeumi tárlatfelügyelet, Olvasóliget felügyelete). Az elmúlt időszakban közel 400 fő kereste fel a szervezetet (átlagosan heti 7-8 fő új jelentkező), akik nem tudtak 30 nap munkaviszonyt igazolni, és nem kerültek be a közfoglalkoztatás rendszerébe sem.

A szakmai kerekasztal-beszélgetés célja az volt, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyekkel foglalkozó szakemberek tapasztalatcseréje révén a program működtethetősége hatékonyabbá váljon. A közreműködők közösen körvonalazták az együttműködés lehetőségeit, valamint megfogalmazódtak azok a fejlesztési irányok, amik a jövőben a résztvevők munkáját segítik (egyszerűsített adminisztráció, hatékony információs rendszer, kapacitásbővítés).

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

Hauser Beáta textilművész Szövedékek című kiállítása

Gebauer Galéria 2013. február 8 - 25.

Noha a magyarországi reneszánsz udvarok, nemesi udvarházak díszei között gyakran előfordultak flandriai és francia kárpitok, hazai szövőműhelyek működéséről nincsenek korai emlékek. Tradíciói, követhető elődei és műegyüttesei a huszadik század elejéről valók. A Gödöllőn létrehozott művésztelep vezetői – Körösfői Kriesch Aladár és Nagy Sándor – olyan interieur-öket álmodtak, amelyek az átszellemített emberi környezet ideáját az európai szecesszió és a magyar népművészet stílusegységében, összművészeti értelemben a művészi ipar míves eszközeivel valósították meg. A finom színhangulatú, festői tervek ritkaság értékű szövött reprodukálása azonban nem mutatott a gobelin műfaj öntörvényű kibontakozásának irányába. A magyarországi falikárpit-művészetet Ferenczy Noémi emelte európai rangra.

1945 után jobbára az állami reprezentációt szolgáló megrendelések világosan megfogalmazott történelmi és politikai gondolatok képi kifejezését igényelték.

A hatvanas évek második felére a modernitás megtorpanásának szociokulturális tényezői világszerte a lágy anyagok iránti fokozott vonzódást eredményezték. A textilművészek avantgárdja a tradicionális technikákat és műformákat kitágította és felbontotta. A textilművesség már nemcsak azokat az eljárásokat jelenti, amelyek során a növényi, állati vagy ásványi eredetű fonalakat létrehozzák, majd azokból szövött, fonott, hurkolt, nemezelt textíliát állítanak elő. Korábban ismeretlen technikák és anyagkísérletek során új műnemek és új műformák alakulnak, a művészeti ágak átjárhatóvá válnak. Először háromdimenziós tértextilek majd textilszál-alkalmazások, a szövedék-létrehozás új lehetőségeinek kutatása, s mindezek tagadása következett. A dekorativitást célzó művek háttérbe szorultak az autonóm szellemi kifejezés, a gondolatiság igénye és a konceptualitás szándéka mellett. A hatvanas-hetvenes évek laza diktatúrájában a magyar kísérleti textilművészet az alkotói szabadság ritka lehetősége volt, s nemcsak a textilesek számára.

A hetvenes és nyolcvanas évtized textilművészeti forrongása aztán lassan lecsillapodott. Felerősödött egy mind indítékaiban, mind tartalmaiban nosztalgikus, nem ritkán a századelő szecessziós stíluselemeit a pop art merészen dekoratív koloritjával elegyítő előadásmód. Új generációk rehabilitálták a hagyományos technikákat, és a képi megjelenítést, a posztmodern új szenzibilitással fokozatosan újraéledt a falikárpit, közös, a magasabb szellemiséghez is visszatérő munka folytatódott a textilműhelyekben. A nyolcvanas évek végétől a nagy hagyományú szövött

kárpit posztmodern felélesztése újította meg a tradíciót, korszerű kifejezésmódok kiküzdésével, az ezredforduló pedig az úttörő generáció klasszicizálódását, magabiztosságra, stílusbravúrokra és iróniára épülő újjászületését hozta. Mára nemcsak a textilművészet, kárpitművészet (régebben iparművészeti) fogalma értelmeződik tágan, hanem az eszköztár, a megformálás és a gondolatgazdagság is átjárja a műfajhatárokat.

Hauser Beáta kárpitjai munkásságának minden korszakában sajátkezű munkálást igényeltek. Korábban motívumok plasztikus megjelenítését biztosító optikai csel (a vetülék-szálak különböző vastagságú csíkokká rendeződve futottak végig a kárpiton, melynek képi részleteit ezeknek az egyszínű csíkoknak a szélesedése/összeszorulása adta) festette föl a felületre, a későbbiekben a szövéssel produkált rajzolatosság gesztusrendje nem volt előrajzolható, csak megalkotható.

A képet számára eleinte öreg fotó jelentette. Terveit kitűnő rajztudással igen pontosan készítette el, és a 80-as évek elején a saját maga által felújított technikával, félsoros szövéssel, pont-, csík raszterrel szőtte meg. Sajátos groteszk, nosztalgikus stílust alakított ki, amely azonban soha sem vált negédessé. Az évtized végére Hauser és generációtársai útja szétvált. A többiek nagy része a könnyebb irány felé mozdult el: tradicionális francia gobelinben finom folthatások megjelenítésével sokféle narratív téma jól megfogalmazható az új szenzibilitás divatos festőisége jegyében. Őt a vonal intellektuálisabb, grafikai kifejezési lehetőségei tartották fogva. 1987-88 körül a leegyszerűsített formák és a vonal jutott nagyobb szerephez **Hauser Beáta** kárpitjain. Vonzódik a jelentéktelen, „nem fontos" tárgyak és jelenetek iránt. Ezek a hétköznapi szituációk, semmiségek a szövéstől, vagy az új összefüggésekbe helyezésüktől megváltoztatják eredeti értelmüket, elkezdenek másról szólni, mint ami látszik rajtuk, mint amire az első pillanatban gondolna nézője. Életfilozófiák, szimbólumok világáról.

Korábban is szinte minden munkájára jellemző volt a rajzosság, a vonal erőteljes szerepe, arról nem is beszélve, hogy a rajzot, mint segédeszközt – kartont a kárpitszövésnél – mindig is használta. A vonalak megjelenítése a szövésben kopt elődökig megy vissza. Viszont az, hogy a kilencvenes években önálló grafikákkal is jelentkezett, a hazai mezőnyben szokatlanul hatott, egyik munkájával a salgótarjáni Rajzbiennálén díjat is nyert 2000-ben. Azóta úgy rajzol, mintha szőne, és úgy sző, mintha rajzolna.

Remek példája ennek az oda-vissza kapcsolatnak a 2002-2006-ban készült Utazás című, nagyméretű gobelin. Világos hátérmező előtt – tiszta felület, mint egy papírlapé –, összetartozó, és össze nem tartozó tárgyak és figurák lebegnek: öregasszony botra támaszkodva, kertkapu, szárítókötélen libbenő ruhák, kút és tarisznya, a semmibe vezető egyágú létra, macska, vetélő, drótkerítés, lomb, árnyék és szövedék. Egy eltávozott ember emléke előt-

ti tisztelgés a mű tárgya, de az ábrázolás korántsem tragikus, bár kétség kívül szomorúság lengi körül a nézőt. Életleltár és emlékfoszlány együttese, ahol a dolgok összefüggnek egymással, mégis külön állnak, mintha semmi kapcsolatuk nem lenne egymáshoz. A megformálás magán viseli a grafikai gondolkodásmód tanulságait, miközben a szövés most is, mint minden Hauser textilen, tökéletes. A korábbi művek groteszk iróniája itt nincs jelen, helyette az esetlenség szépsége kapott hangsúlyt. A falikárpit végső soron egy életút lenyomata, a botra támaszkodó öreg néni világának megjelenítése.

Az utóbbi hat évben mikro-tus pont-vonal technikával alkotja rendkívül aprólékos szövedékű egyedi grafikai műveit. Sorsok, emlékek, megszenvedett igazságok sejlenek fel ezeken a puritán drámaiságú, vagy bölcs humorral fűszerezett lapokon.

Végül (2011) című munkája rajzban és gobelinben is él. A keresztről levett, rögös földre kiterített krisztusi alak körvonalai tűnnek elő szürke-barna plasztikus, hullámos háromszög és rombusz mezőből, amely fektetett szövéssel alakult. Hauser Beáta gyakorolt technikája itt az elmúlás artikulálására vált alkalmassá, a fektetett, félsoros szövés igényelte az improvizációt is, mint ahogyan a néző érzelmi aktivitására is számot tart jelentése kibontakoztatásához.

HUSZ MÁRIA

1. Jankovich Júlia bevezető tanulmány. In-Ferenczy Noémi.. Budapest, Corvina Kiadó, 1983
2. Pálosi Judit előszava. Magyar Gobelin 1945-1985 Műcsarnok, Budapest, 1985
3. Husz Mária: A Magyar neoavantgárd textilművészet. Budapest, Dialóg Campus Kiadó, 2001.
4. Kontaktus és új trendek. 2. Textilművészeti Triennále Szombathelyen. In Magyar Iparművészet 2006/3. 12-21.p. és www.netlevel.netpeople.hu/cikk.php?c=287

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS FILMEKKEL – MÉDIA-MŰHELYEK MUTATKOZTAK BE PÉCSETT

A média eszköztárának lehetőségei az ifjúsági közösségi munkában – erről a kérdéskörről cseréltek tapasztalatokat fiatalok a pécsi Civil Közösségek Házában. A beszélgetés az „Élet-Tér – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért" című projekt „Ti hogyan csináljátok" szakmai műhelysorozat részét képezte.

A szervezők az ország különböző pontjain kisközösségekben fiatalok és önkéntesek által működtetett médiaműhelyek képviselőit hívták meg, hogy bemutassák az elkészült alkotásokat és megosszák egymással tapasztalataikat, náluk hogyan sikerült jó közösséget kovácsolni a filmezés és fotózás által.

A Gödöllő és Hatvan között félúton fekvő Bag község mellett található egy cigánytelep – mintegy ötszáz nélkülöző lakossal. Helyi fiatalok és budapesti egyetemisták egymással karöltve azon dolgoznak, hogy a telepen élőket filmek forgatásába vonják be. – Kortárs budapesti és sorstárs bagi mentoraink vannak, akik rendszeresen foglalkoznak a 15-26 év közötti telepi fiatalokkal – mondja Kerényi Máté, a BAGázs Közhasznú Egyesület önkéntese. – Sokféle módon küzdünk azért, hogy a bagi cigánytelepen élő fiatalok célokat fogalmazzanak meg maguknak, azok eléréséért valóban tegyenek is lépéseket, és ezáltal növeljék a választási lehetőségeiket. A filmkészítés nálunk például nagyon bevált eszköz erre. Sok tehetséges fiatalt találtunk, akik igazán élvezik a filmezést. Ők azok, akik hitelesen képesek dokumentálni a telepi életet, hiszen ott élnek. Hisszük, hogy a saját videóinkkal rá tudunk cáfolni a cigánytelepekről szóló negatív média-megjelenésekre.

A műhelyen bemutatkozott a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft Értékek kontra erőszak nemzetközi ifjúsági projekt, melynek keretében készült kisfilmek forgatásában magyar, német, angol és északír fiatalok vettek részt, és az „érték" fogalmát járták körül.

Az OKISZ és Fenntartható Ormánság Nonprofit Kft projektjében Kémes település kisközössége és fővárosi profi filmesek közösen készítettek úgynevezett társadalmi célú hirdetéseket, amelyekben az Ormánságot mutatták be – úgy, ahogy ők látják.

A workshopon bemutatkozott a Médiakommandó fiatal csapata, kik Pécsett, az „Élet-tér" projekt keretében, Az emberség erejével alapítvány által működtetett Menedék Ifjúsági Klub tagjai. Az általuk bemutatott kisfilm Pécs közterein készült. A fiatalok egy kamerával és egy kis zsákkal kimentek az utcára. A zsák cetliken darabokra szedett verseket tartalmazott. Az utcán megszólított emberek kihúztak egy-egy papírt egy rövid versrészlettel, és azt elmondták a kamera előtt. A filmesek sorrendbe vágták az idézeteket, így a költeményeket rengeteg ember együtt „rakta egybe". Az alapítvány tagjai és önkéntesei – a Bagon működő egyesülethez hasonlóan – elsősorban a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára nyújt közösségi élményeket, kreatív szabadidős programokat, segíti személyiségük kibontakozását.

Négy egészen különböző kezdeményezést ismerhettünk meg, és mindegyik példán keresztül kiderült: a média eszköztára nagyon is alkalmas arra, hogy a fiatalok kifejezhessék véleményüket, gondolataikat, megmutathassák önmagukat, szűkebb és tágabb környezetüket – véli Koska Éva szervező, az Élet-Tér programsorozat projektmenedzsere. – Nem utolsósorban pedig igen hatékony közösségépítő módszer, hiszen ha valakik átélhetik a közös alkotás örömét, és együtt hoznak létre értékes alkotásokat, akkor az akár évekig segít összetartani egy kisközösség tagjait.

További információ: Koska Éva projektmenedzser (+36 20 433 4403)

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Trebbin Ágost

Per a Tettye-forrás tulajdonjoga körül

Dr. Cserkúti Adolf városi főlevéltáros (1859-1928) érdekes cikkét olvashatjuk a Dunántúl 1925. szeptember 2-i számában, a Tettye-forrásvíz felhasználásnak viharos és békésnek egyáltalán nem nevezhető történetéről. A cikket olvasva elgondolkoztam: Lámlám nincs semmi új a nap alatt.

„A Tettyeforrás tulajdonjogi kérdésben a felperesi főérdekeltség 17 molnárból állt, ezekhez, mint mellékérdekeltség csatlakozott 25 pokrócos, 10 tímár, 30 lakatos, 15 szűcs, 4 kékfestő, a bocskoros vargák és szíjgyártók céh, valamint több kertész.

Szabó Péter felperesi ügyvéd periratában nagyhangú kijelentések fordulnak elő, mint a tettyei forrás urai és tulajdonosai mi molnárok vagyunk, kik malomjogot egyedül bírjuk s kiktől a vizet semmi ürügy alatt, akármely csekély részben is el nem tulajdoníthatja a város. – Egy másik helyen: a malomeseteknek mi molnárok magunk vagyunk korlátlan tulajdonosai, ha úgy tetszik, földesurai, vagyis a vízregálé a mienk.

Később Dietrich Ignác ügyvéd, a közismert jeles jogász vállalta a molnárok jogi képviseletét. Ő egészen új irányt adott a pernek, a Tettye forrás tulajdonjogának elejtésével, abból indult ki, hogy a molnárok szempontjából nem a víz tulajdonjoga, hanem szabad használata a lényeges, ernnél többre nincs is szükségük. Dietrich az iránt perelt, hogy a város a tettyei forrást teljesen kapcsolja ki a közvízvezetékből, dugaszolják be a vezeték csövét a forrásnál és a víz egész mennyisége a molnároké legyen. Elválasztotta a tulajdonjogot a használati jogtól, a tulajdonjogot a városnak koncendálta ugyan, de hozzátette azonban, hogy a város nem élhet jogával, mert ezzel a malmok vízhasználatának szorgalmi jogát gátolja. Ha egyszer megtörténik az – írja Dietrich – hogy az alperes város a malmok szorgalmi jogát és ezzel szabadon rendelkező tulajdonosává válik, akkor megihatja az egész vizet, ha akarja ott mindjárt a forrásnál.

Dietrich 1867-ben nyomtatott füzetben propagandát is csinált, a tettyei malomjog megváltásának. Nem lehet kívánni, úgymond füzetében, hogy a molnárok vagyonukat, amiből élnek, a közjónak odaadják. Ha ezt kívánni lehetne, akkor a gabonakereskedőknek is ingyen kellene kinyitni a magtárát a szűkölködők számára, mert ezeknek kenyérre van szükségük. Sok ember fázik télen. Melyik polgár adta tűzifáját, melyik szedte le házának gerendáját ingyen tüzelőnek a szegények részére, hogy azután maga fázzék, és födetlen háza elpusztuljon? A városi hatóságnak az a rendelete, hogy az egyes polgárok személyét és vagyonát védelmezze akárkinek a támadása ellen, nem pedig az, hogy maga intézzen támadást bárkinek az érdekében, az egyesek ellen.

A város ellen vezetett perben Dietrich a következő eredményeket érte el:

Pécs szab. kir. város törvényszéke 1870. január 28-án így ítélt:

Felperes molnárok a tettyei forrásvíznek kizárólagos használata iránt indított keresetükből elmozdítatnak, a perköltségek kölcsönösen megszűntetnek, a kincstári illetményeket mégis a felperesnek, mint pert vezetők tartoznak megfizetni.

A pesti királyi ítélőtábla 1871. március 10-én hozott ítélete:

Felperes molnárok nem igazolták azt, hogy a tettyei víz kizárólagosan használati jogát bármely törvényes úton és módon megszerezték volna, azért a város vízhasználatának eltávolítása iránti perben hozott törvényszéki ítélet helyben hagyatik.

A kir. Kúria 1871. szeptember 14-iki ítélete:

A pesti kir. táblának neheztelt ítélete az abban felhozott indokoknál fogva helybehagyatik.

Ezek szerint a molnárok a tettyei víz tulajdonjogára, utóbb csak kizárólagos használatára támasztott jogigényüktől elesvén megmaradt nekik a városi vízvezeték szükségletén felüli fölös víz használata. Miután a népesség szaporodásával a közvezetékbe mindig több és több vizet kellett ereszteni és előrelátható volt az idő, amikor a malompatakokba, s a molnároknak semmi sem jut. A város a malmokat végre megvette és a molnárokat kárpótolta, ami nélkül a mai általános vízvezetéket nem lehetett volna megvalósítani.

A tettyei víz 17 malma közül csak egy volt alulcsapó, a többi 16 felülcsapó, összesen 29 malomkerékkel. Azon elterjedt közhit, hogy a Tettye-forrás régen az időjárástól függetlenül, állandóan ontotta a kiapadhatatlan víztömeget, a valóságnak nem felel meg. A molnárok időről időre újból felpanaszolták a forrás megbízhatatlanságát, a változó csapadék viszonyokhoz való alkalmazkodását. Ilyen panaszok merültek föl a malompatak vízének elégtelensége miatt, például 1789, 1796, 1806, 1812, 1828, 1834 években, tehát a városi vízvezeték javára 1841-ben történt lecsapolás előtt is.

1789-ben a török háború miatt, a napóleoni hadjáratok alatt is katona kincstári gabonaőrlésre voltak a malmok kötelezve, de a vízhiány következtében restanciában maradtak. A rájuk kivetett liszt mennyiséget a kitűzött időre nem tudták szállítani. Igazolásukra Schreyer Ferenc és Wágner Antal pécsi pékmesterek 1812-ben bizonyítványt állítottak ki arról, hogy ők többször falusi molnároktól kénytelenek lisztet vásárolni, mert a tettyei molnárokat a vízhiány akadályozza vállalt lisztszállítási kötelezettségük pontos teljesítésében.

A város tanácsa 1794. június 18-án a molnárok feljelentésére megbírságolta Wéber Mátyás kertészt és két társát, akik a tettyei malomárokból duzzasztás útján vízzel elárasztották kertjüket, s ez által az alattuk következő malmoknak a hajtóerő elpazarolásával kárt okoztak.

A helytartótanács a hosszadalmas francia hadakozás alatt gyógynövények belföldi termelését ajánlotta leiratában. Nendtvich Tamás pécsi gyógyszerész ezen felbuzdulva, 1810-ben egy 276 négyszögöles telket vett Kurtz Ignác bádogostól a Felsőmalom utca nyugati oldalán, Erreth Kálmán mostani földszintes lakásával szemben eső, itt a városi tanácsnak 1810. szeptember 10-én kelt engedélyével gyógynövények termelésére füvészkertet rendezett be. Az öntözéshez a vizet a Malom utca keleti házsorának telkein keresztülfolyt tettyei malomárokból az utca útteste alatt lefektetett csövön vezette be botanikus kertjébe épített ciszternába és ezért évi 5 forintot fizetett a városi pénztárba. Ezen kicsiny terület öntözése miatt a molnárok 5 évig viszálykodtak Nendtvich Tamással, míg csak a helytartótanács 1815. március 28-án véglegesen ki nem mondta, hogy a füvészkert öntözését megtiltani annál kevésbé lehet, mivel a megejtett vizsgálat szerint maguk a molnárok jóval nagyobb kertjeiket ugyancsak a malompatakból öntözi, a gyógynövények termelése pedig van olyan közérdekű, mint a salátáé vagy a káposztáé.

A fölhozott példák eléggé mutatják, hogy a Tettye szárazságkor sohasem bővelkedett vízben. Nedves időjáráskor a fölös víz a malompatakból a vadvízárokba ömlött."

1892-ben pedig véglegesen pont került a történet végére. A Tettye patak vize a város közösségének a szolgálatába lépett. Szilaj, helyenként tajtékozó vize azóta a városi hálózat csöveibe kényszerítve csendes nyugalommal szemléli az idők múlását.

SOK JÓ MEGOLDÁS SZÜLETETT

Véget ért a „Mindenre van megoldás” prevenciót célzó családkísérési program a Sellyei Kistérségben (TÁMOP-5.3.5-09/1)

Többszáz kilátástalan anyagi helyzetben lévő ormánsági családnak adta vissza a reményt a „Mindenre van megoldás”. A két éven át tartó prevenciót célzó családkísérési program eredményeit Vajszlón, a Szociális Háló Egyesület Integrált Közösségi és Szolgáltató Terében értékelték a megvalósítók. A projekt célja az volt, hogy a szegénységben élő egyéneknek és családoknak nyújtott komplex támogatással hozzájáruljon a hatékony háztartás-gazdálkodásukhoz, adósságterheik megfelelő kezeléséhez, tartozásaik rendezéséhez, mégpedig úgy, hogy ezzel párhuzamosan a munkaerő-piaci helyzetük is javuljon.

A zárórendezvényen egybegyűlteket Sellye polgármestere köszöntötte. Nagy Attila köszönetét fejezte ki a projekt megvalósítóinak azért, hogy két éven át elkötelezetten dolgoztak a sellyei kistérségben élő hátrányos helyzetű emberekért. – A Mindenre van megoldás egyik nagy eredményének azt a szemléletváltást tartom – fogalmazott Nagy Attila –, hogy a térségben egykor jellemző ingerszegénység, befogadásra való hiány mára nagyban változott. Az itt élő lakosság elfogadta a projektben együttműködő, és egyébként a szociális szférában fontos szerepet játszó szervezeteket.

A családkísérési program eredményeit és tapasztalatait Sándor Andrea szakmai vezető, az Ifjúságért Egyesület ügyvezető elnöke összegezte: – Négyszáz család részesült valamilyen módon a program kínálta számos lehetőségből. 224 család pénzügyi helyzete azonban a projekt segítségével érzékelhetően is javult: van, akinek sikerült elhelyezkednie, másoknak – például a bevezetett adósságkezelési szolgáltatásnak köszönhetően – csökkent az adóssága. Azt hiszem, a legfontosabb az egészben az, hogy ők mindnyájan visszakapták a reményt!

Az Ifjúságért Egyesület TÁMOP 5.3.5-09/1.2010-0001-es azonosítószámú, Mindenre van megoldás elnevezésű projektje 58 294 805 forintos támogatásból valósult meg. Az egyesület együttműködő partnerei a Sellyei Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft., valamint a Szociális Háló Egyesület voltak.

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencesek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kiss Zsuzsanna

Sosem késő elkezdeni

„Aranyoskám, én analfabéta vagyok a számítógéphez, ugye nem probléma, ettől még jelentkezhetek a tanfolyamra?" „Én már nagyon öreg vagyok, szívesen jönnék az oktatásra, a laptopomat magammal vihetem?" Ilyen és ehhez hasonló kérdésekkel fordulnak hozzám azok a nyugdíjas korúak, akik arra vállalkoztak, hogy megismerkedjenek a számítógép és az internet világával.

Amióta átvettem a kolléganőmtől a tanfolyam szervezésével kapcsolatos feladatokat, az oktatásra jelentkező időskorúak két típusával ismerkedtem meg: azzal a többséggel, akik annak a bizonyos „szürke masina" kezelésével a tanfolyam ideje alatt akarnak megismerkedni, illetve olyan nyugdíjasokkal, akik oktató segítségével szeretnék rendszerezni számítógép és internet kezelési ismereteiket.

Szakképzett önkéntes tanáraink jól felépített, a csoport tudásszintjének megfelelő tananyag alapján két héten át napi két órában kis létszámú csoportokban oktatják számítógép használatra a résztvevőket. Türelmes és segítőkész oktatóink mindenkivel külön-külön is foglalkoznak, ezért nem fordulhat elő, hogy bárki is lemaradna a társaitól.

A kompjúter kezelésével ismerkedőknek a tanfolyam első óráin még az egérrel való kattintás is problémát jelent, azonban felkészült oktatóink segítségével néhány nap múlva már

rajzot készítenek, recepteket, rövid leveleket írnak. Az első hét végére a hallgató saját mappába gyűjti, onnan bármikor megkeresheti, átírhatja és elmentheti a dokumentumait. A következő hét folyamán már levelet, számukra kedves képeket küldenek, érdekes cikkeket ajánlanak egymásnak. A tanulással nehezen haladó nyugdíjasoknak nemcsak az oktató, hanem a többi résztvevő is segít a gyakorlásban, így egymást motiválva tudnak egyre többet és többet a számítógép kezeléséről.

2010 áprilisa óta, amióta elindult a számítógépes oktatásunk, hozzávetőleg 460 nyugdíjas korú vett részt és végezte el a tanfolyamot, aminek sikere – úgy gondolom – nem feltétlenül tőlünk szervezőktől és oktatóktól függ, hanem azoktól a hozzánk jelentkezőktől, akik úgy gondolják, az életkor nem kifogás legyőzni félelmüket a számítógéppel szemben, hanem lehetőség a mára az élet nélkülözhetetlen részévé vált világ megismerésére.

OKJ-s szakmát adott baranyai bűnelkövetők kezébe a „Tudás-Érték-Tapasztalat integrációs program” (TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-0009)

Sikeres parkgondozói vizsgát tett kilenc pártfogó felügyelet alatt álló baranyai bűnelkövető. Mindannyian hisznek abban, hogy friss OKJ-s szakmával a kezükben majd nagyobb eséllyel találnak munkát. A négy hónapon át tartó szakképzést a Tudás-Érték-Tapasztalat (T.É.T.) elnevezésű, TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-009-es azonosítószámú integrációs program tette lehetővé a számukra, melyet a pécsi Ifjúságért Egyesület és konzorciumi partnerei, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. valósít meg.

– Öt éve vizsgáztam utoljára, kicsit zavarban is voltam – mondja a 19 éves Gilikter Erik, akit a négyhónapos előzetes letartóztatása után pártfogója vont be a T.É.T.-be. – Az írásbeli vizsgám majdnem hibátlan lett! A szóbelin a villanymotoros gépek használatáról szóló tételt húztam, mindent tudtam róla. Azt hiszem, ez a bizonyítvány az egész életemet megváltoztatja. A bátyám már szerzett is nekem munkát egy kertészeti vállalkozásnál – hamarosan dísznövénykertben dolgozom majd parkgondozóként. Egyébként pedig már maga a tanfolyam rendszert vitt az életembe: eztán már nem lesz gond reggel korán kelnem ahhoz, hogy nyolcra beérjek a munkahelyre.

A négyhónapos képzés csupán kis ízelítőt adhatott az egyébként igencsak sokrétű szakmából – fogalmaz a parkgondozók oktatója. Farkas Attila erdőmérnök azt mondja, elégedett a csoportja eredményével: - Kilenc embernek sikerült levizsgáznia. Bár nem volt könnyű feladat, mégis szívesen oktattam ezt a csapatot. Igyekeztem minél többet átadni nekik a szakma elméleti és gyakorlati alapjaiból. Most már például azt is tudják, hogyan kell szakszerűen elkészíteni egy virágágyást, vagy a díszcserjéket ápolni.

Azt, hogy a programba bevont pártfogoltak a vállalásaikat valóban teljesítsék, az elvárások és lehetőségek útvesztőjében könnyebben eligazodjanak, szakemberek kísérik figyelemmel. Csiszár Tamás mentor még a vizsgára is elkísérte a rá bízott embereket. – Örülök, hiszen a mentoráltjaim közül ketten sikeresen vették az akadályokat: a mai napon szakképzett parkgondozók lettek. Azt gondolom, hogy a T.É.T.-program azért nagyon hatékony, mert még az elején pontosan felmérte, mire is van valójában szüksége ennek a célcsoportnak - és pontosan ezekre a szükségletekre reagál: tudatosan fejleszti a képességeiket, szakmát ad a kezükbe, és igyekszik munkába helyezni ezeket az embereket.

A program soron következő állomása - a takarítóképzést lezáró vizsgák mellett - a most induló munkaerő-piaci és álláskeresési tréning. Szakemberek segítenek a pártfogoltaknak abban, hogy a majdani állásinterjúkra ne csak bizonyítvánnyal a kezükben, hanem nagyobb önbizalommal, sokkal felkészültebben is érkezzenek.

A 109 millió forintos pályázati támogatás segítségével megvalósuló integrációs program 32 hónapon át segíti a baranyai bűnelkövetőket, hogy azok felhagyjanak törvénytelen életmódjukkal, megváltozzanak, idővel munkába álljanak. A program célja továbbá az is, hogy a peremre szorultak és a társadalom ne kölcsönösen ellenségesen viszonyuljanak egymáshoz.

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencesek u. 42.
postmaster@ifjusagert.axelero.net
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Megjelent a Nemzeti Együttműködési Alap „Civil szervezetek adományok után járó normatív kiegészítése 2013" c. pályázati kiírása (NEA-13-N)

A pályázat célja:

A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek működéséhez való hozzájárulás a társadalmi támogatottságukhoz kapcsolódóan. A civil szervezetek által gyűjtött és elektronikusan bevallott (számviteli beszámoló külön során szerepeltetett) adományok után járó öt százalékos normatív kiegészítés működési támogatásnak minősül.

Támogatható tevékenységek:

A támogatás a projekteket- és szervezeteket megalapozó, kiszolgáló, fejlesztő és adminisztráló, a törvényeknek való megfelelést segítő tevékenységek, valamint a cél szerinti tevékenységek feltételeinek biztosítására fordítható.

Közösségi környezet kollégium – A kulturális tevékenység, közművelődés, tudomány és kutatás, hagyományápolás, audio- és telekommunikáció, informatika, elektronikus hírközlés, szak- és felnőttképzés, ismeretterjesztés, társadalmi párbeszéd, fogyasztóvédelem, a település és közösségfejlesztés területén működő civil szervezetek.

Mobilitás és alkalmazkodás kollégium – Az élet és vagyonbiztonság, a közbiztonság, polgári védelem, önkéntes tűzoltás, mentés és katasztrófaelhárítás, közrend és közlekedésbiztonság védelme, szabadidő, hobbi és sport, a nők és férfiak esélyegyenlőségének védelme területén működő civil szervezetek.

Nemzeti összetartozás kollégium – A Kárpát-medencei együttműködés, mint a határon túli magyarsággal kapcsolatos nemzetközi tevékenység elősegítése és az európai integráció, továbbá a Magyarországon élő nemzetiségek, valamint az emberi és állampolgári jogok védelme területén működő civil szervezetek.

Társadalmi felelősségvállalás kollégium – Nonprofit szervezeteknek, ernyőszervezeteknek nyújtott szolgáltatások, szakmai és érdekképviselet, adományosztás, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, rehabilitációs foglalkoztatás, hátrányos helyzetű rétegek segítése, egyéb nonprofit tevékenységek területén működő civil szervezetek.

Új nemzedékek jövőjéért kollégium – A nevelés és oktatás, képességfejlesztés, gyermek- és ifjúsági érdekképviselet, gyermek- és ifjúságvédelem, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, kábítószer-megelőzés, természet- és környezetvédelem területén működő civil szervezetek.

A támogatási időszak és a támogatás formája: A Kollégiumok a civil szervezetek megadott időszakban felmerült működési költségeihez nyújt vissza nem térítendő vagy visszatérítendő támogatást.

A támogatás mértéke:

A jelen pályázat keretében **nyújtható támogatás** legkisebb összege 10.000,- Ft, legnagyobb összege 250.000,- Ft. Az önrész arányának legkisebb mértéke a támogatási összeg 10 százaléka.

Beadási határidő: 2013. március 25.

További információ:

Pályázati kiírások megtekinthetők: http://civil.kormany.hu/palyazati-kiirasok

A pályázattal kapcsolatban további információkat a 06-1-795-2921 és a 06-1-795-2937 telefonszámokon, a nea@emet.gov.hu e-mail címen, valamint a Civil Információs Centrumoknál kaphatnak.

Megjelentek a Nemzeti Együttműködési Alap Kollégiumainak „Civil szervezetek szakmai programjának támogatása" c. pályázati kiírásai

Valamennyi kollégiumnál pályázhatnak

- szövetségek
- alapítványok
- egyesületek

Nem nyújthat be pályázatot az a közhasznú jogállású civil szervezet, amelynek éves bevétele az utolsó lezárt üzleti évben meghaladja az 50 millió forintot.
Ha a NEA-13-M kiírásra pályázatot nyújtott be, a szervezetnek szakmai pályázatát is ugyanahhoz a kollégiumhoz kell benyújtania. Azok a szervezetek, amelyek nem igényeltek támogatást a működésre a Nemzeti Együttműködési Alaptól, a tevékenységüknek megfelelő kollégiumhoz nyújthatják be a pályázatot.
Beadási határidő: 2013. március 25.
További információ:
Pályázati kiírások megtekinthetők: http://civil.kormany.hu/palyazati-kiirasok
A pályázattal kapcsolatban további információkat a 06-1-795-2921 és a 06-1-795-2937 telefonszámokon, a nea@emet.gov.hu e-mail címen, valamint a Civil Információs Centrumoknál kaphatnak.

Egész életen át tartó tanulás program – Grundtvig időskorú önkéntes projektek
Pályázhatnak: bármilyen szervezet, amely vállalja az időskorú önkéntesek küldését és fogadását úgy, hogy az önkéntesek tevékenységéből anyagi haszna nem származik
Kiíró: Európai Bizottság
Pályázatkezelő: Tempus Közalapítvány
Beadási határidő: 2013. március 28.
A Grundtvig időskorú önkéntes projektek célja olyan szervezetek támogatása, melyek egy nemzetközi projekt keretében időskorú önkénteseket küldenek és fogadnak, az önkéntesek külföldi tartózkodását az előkészítéstől a megvalósításon át az értékelésig végigkísérik és segítik. A projektek ideális esetben egy hosszabb távú, önkéntesek cseréjén alapuló kapcsolatot alapoznak meg a két partner között.
Pályázásra jogosultak köre: Pályázhat bármilyen szervezet, mely vállalja az időskorú önkéntesek küldését és fogadását úgy, hogy az önkéntesek tevékenységéből anyagi haszna nem származik.
Támogatható tevékenységek: A projekteken belül támogatható minden olyan tevékenység, amely az időskorú önkéntesek küldésével és fogadásával, illetve a partnerek közötti együttműködéssel kapcsolatos. A projektpartnereknek 2 év alatt legalább 2 időskorú (50 éves vagy annál idősebb) önkéntest kell külföldre küldeniük, 3-8 hetes időszakra, és legalább ennyi önkéntest fogadniuk is kell ezen időtartam alatt.
A támogatás mértéke: Támogatás a következő költségtételekre igényelhető: a mobilitás megszervezésének költségeire, a nemzetközi utazás költségeire, a fogadott önkéntesek megélhetési költségeire, illetve az önkéntesek fogadásának költségeire.
A pályázat beadási határideje: 2013. március 28.
A részletes pályázati felhívás és a szükséges űrlapok megtalálhatók a Tempus Közalapítvány honlapján: http://www.tka.hu.

Európa Parlament – Miért érdekeljen?
Álmodoztál már arról, hogy beleszólj az európai integrációs folyamatokba? Most itt a lehetőség! Benne vagy? Akkor vegyél részt az Európai Politikai Központ pályázatában, melynek címe: Az Európa Parlament – Miért érdekeljen?
Várják az Európai Unió tagországai valamint Horvátország 18-30 év közötti állampolgárait, hogy újító és meggyőző módon fejezzék ki, miért is fontos számukra az Európai Parlament és miért van szükség mindenki szavazatára a következő Európa Parlamenti választásokon. Írhatsz, énekelhetsz, táncolhatsz, rajzolhatsz, filmezhetsz - vagy bármilyen más kreatív módot felhasználhatsz, hogy kifejezd a véleményed.
Az első húsz nyertes brüsszeli utazást nyer, ahol bemutathatják pályamunkáikat, és közelebbről megismerkedhetnek az Európai Uniós intézmények működésével, valamint hasonlóan gondolkodó kortársaikkal és az EU döntéshozóival is eszmecserét folytathatnak.
A pályamunkák benyújtási határideje: 2013. március 28.
Bővebb információ és jelentkezés: http://www.epc.eu/prog_forum.php?forum_id=30&prog_id=1

szerkesztette: Szabó Ágnes

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság
Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden csütörtökön 10 órától
Hurcibaba klub
Vezeti: *dr. Bereczki Barna Szilvia*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: *Molnárné Reich Lívia*

Minden szerdán 16 órakor
Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers- és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Március 5-től minden kedden 17 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!
Az oktatás két hetes turnusokban folyik, **minden délután 14-16 óráig**
Jelentkezni a következő telefonszámon lehet: **72/215-543 (Kiss Zsuzsanna)**

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Füri Ildikó, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

BARANYAI
125 Ft
Civil körző
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
IX. ÉVFOLYAM - 3. SZÁM
2019. MÁRCIUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁPRILISI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2013. április 3-án, szerdán 17.30-kor nyílik **Orbán Anci a Pillanat varázsa** című kiállítása. Megnyitó beszédet mond H. Barakonyi Klára képző- és iparművész.
A kiállítás megtekinthető 2013. április 22-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.
2013. április 24-én, szerdán 17.30-kor nyílik **Erkki Nurminen** finn festőművész kiállítása.
A kiállítás megtekinthető: 2013. május 13-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2013. április 26-ig megtekinthető Hámori Gábor (MF) Égből kapott Pécs című kiállítása, megtekinthető hétköznaponként 9-19 óráig.

KONFERENCIATEREM

2013. április 11-től április 17-ig tekinthető meg **Róka Róbert Pillanatképek Pécs szegregátumaiból** című kiállítása.
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata, Nevelők Háza Egyesület, Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház és az UNDP közös rendezvénye.

PROGRAM

Április 3-án, szerdán 14 órától
Partnerségi Információs Nap
A civil szervezetek új típusú beszámolója az új civil törvény tükrében
Előadó: **Dr. Bódi György** nonprofit szakértő
A Baranya Megyei Civil Információs Centrum szervezésében

Április 3-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Férfibecsület
színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 129 perc, 2000
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Április 9-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Értékszemlélet a fotográfiában
Tillai Ernő előadása

Április 11-én, csütörtökön 16.30-tól
Pécsi Magyar-Spanyol Társaság
Jaime Barberis Martínez, az Ecuadori Köztársaság Budapestre akkreditált nagykövetének vetített képekkel szemléltetett előadása „Ecuador a XXI. század elején"

Április 16-án, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Mánfai György vetítése Franciaországi pillanatok címmel

Április 17-én, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
A földkerekség legnagyobb állatparádéja
Színes, magyarul beszélő, angol dokumentumfim, 59 perc, 1999
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Április 19-én, pénteken 18 órától
Pécsi Élő Zenés Stúdió (PÉZS) más néven Live Music Group (LMG) bemutató estje

Április 23-án, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Tám László: Beszélgetés a diaporámáról – képek a harmadik dimenzióban

Április 25-én, csütörtökön 17 órától
Sétatéri esték
Palackba zárt Pécs – a Mecseki gyógyitóka regénye
Trebbin Ágost városkutató előadása

Április 25-én, csütörtökön 18.30-tól
Spechel Angol és Magyar Kulturális Egyesület
Simply English Music Club

Április 26-án, pénteken 16 órától
Mindennapi Praktikáink
kreatív klub gyerekeknek és felnőtteknek

Április 29-én, hétfőn 17 órától
Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület
A Zsolnay-család eddig kevésbé ismert dokumentumai
Kehidai László ny.középiskolai tanár előadása

Április 30-án, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Országos Középiskolai Fotókiállítás
Böröcz István

Várakozás

Szürke és szomorú hetek követték egymást az idei télen, nem hiába éreztem az elmúlt hónapokat végtelenül hosszúnak. Monoton, borús napok nehezen tették elképzelhetővé, hogy vége a télnek, azonban a hagyományos Busójárás, majd a böjti időszak kezdete jelezte, a tavasz már kopogtat az ajtón.

A húsvétot megelőző böjt megtartása népszerű lett az utóbbi években. Manapság egyre több emberről lehet hallani, akik más-más céllal ugyan, de hetekig képesek önmegtartóztató életmódot folytatni. Talán a legtöbben vallási okból mondanak le a hús fogyasztásáról, egyre gyarapszik a léböjtkúrát tartók száma, szép számmal vannak azok, akik egyszerűen csak néhány kilótól szeretnének megszabadulni, akadnak olyanok is, úgy érzik, most jött el az idő megszabadulni káros szenvedélyeiktől, talán ebben az esetben nemcsak rövid időre szól a lemondás...

Bármelyik módszerre esik a választás böjtöléssel nemcsak méregteleníthetjük a szervezetünket, hanem lelkileg is megtisztulhatunk. A szellemi megújuláshoz hozzátartozik, hogy őszintén kimondva hibáinkat, szembenézve és elfogadva azokat a cselekedeteinket, amiken már nem lehet változtatni, érett fejjel haladjunk utunkon céljaink megvalósítása felé.

A megújulást hozó évszak beköszöntét sosem vártam annyira, mint idén. Hiszek abban, hogy véletlenek nincsenek az életünkben, ezt tovább erősítette bennem, hogy – néhány év után korábban – március végére esik a feltámadás és az újjászületés ünnepe.

Minden kedves olvasónknak nagyon boldog húsvéti ünnepeket kívánunk!

Kiss Zsuzsanna

TARTALOM

PannoniArt – Kreatív nevelés a hagyományok tükrében	4
Beleadtak apait...	7
Zene formálta tűz-Zománcok – Inspiráció	8
Pécs első postamestere	10
Iskolai közösségi szolgálat	12
Mindennapi praktikáink	14
ÉlményPark?! – műhelyfoglalkozások a hátrányos helyzetről diákoknak	15
Pécs és Kistérsége Foglalkoztatási Megállapodás	16
Pályázati ajánló	17

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Hajnal Zsolt

PannoniArt – Kreatív nevelés a hagyományok tükrében

2012. szeptember 1-jén indult a Nevelők Háza Egyesület és a PTE 1. sz. gyakorló Általános Iskolája közös projektje, melynek keretében 4 kreatív területen – építészet, képzőművészet, fotográfia, előadóművészet – valósulnak meg a fejlesztések.

A projekt központi témája Pécs kreatív iparának megismertetése, valamint a kreatív területeken való jártasság elsajátítása. Fontos szempont a projekten belül, hogy a résztvevő gyerekek helyi művészekkel találkozzanak, helyi alkotásokat, helyi kiállító- és játszóhelyeket ismerjenek meg, ezzel is erősítve kötődésüket a városhoz.

A megvalósításra kerülő tematikák jelentős részben a 2000 éves város építészetén, és a Pécs életében meghatározó szerepet betöltő Zsolnay örökségen alapulnak.

Építészet

Az első szakaszban a résztvevők megismerték a Zsolnay család élettörténetét. A vállalkozó majolikagyáros mindennapi fegyelmezettsége, szigorúsága, puritánsága, a vállalkozásaiban az egyre magasabb minőségre törekvés ma is követendő lehet. A családtagok „bőrébe bújva" mutatták be a gyerekek a három gyermek neveltetését, melyet egyrészt a fogyasztási aszkézis másrészt a kulturális luxus határozott meg. Megismerkedtek a további családtagok és generációk tevékenységével is.

A gyár épületeit először megnézték korabeli képeken, majd a valóságban is egy séta keretében a Zsolnay negyedben.

Fotográfia

A szakkör keretében rendszeresen látogatják a Pécsett rendezett fotókiállításokat. Megismer-

kednek helyi és az ország más részéből érkező alkotók munkásságával.

Újra „feltalálják” a fényképezést. Ennek kapcsán fotogramokat, valamint előhívóval és fixírrel festett képeket készítenek. Már bar-

kácsoltak egy camera obscurát, mellyel fényképeztek is. Rendszeresen járnak fotósétákra, túrákra. Közben ismerkednek a digitális és a hagyományos fényképezés technikájával, tanulják a kompozíciós alapszabályokat.

Előadóművészet

A színjátszó csoportok derekas munkát végeztek a program első felében. Az rövid önismereti szakaszban drámás feladatokkal derítették ki a jelentkezők személyes képességeit, motivációit. Majd színjátszós munkaformák serege következett: itt csiszolgatták a kiállás-

hoz, a megszólaláshoz, a színpadi jelenléthez, a közös színi tevékenységhez szükséges képességeket. Alkalomról-alkalomra bővültek ismereteik, tapasztalataik, amit minden esetben gyakorlat útján szereztek meg. Ezután mindkét csapat szerepet vállalt az iskolájukban hagyományteremtő szándékkal megrendezett Luca-napi komplex tanulmányi nap programjában.

Csoportjaink közül az egyik csapat profilját a népi játékok, hagyományok, a népi színjátszás elemeinek megismerése alakítja. Első fellépésük is ennek jegyében jött létre, hiszen a folklór gazdag hagyományaiból merítve a betlehemezés egy dramatizált változatával álltak a közönség elé. Ennek sikerén felbuzdulva határozták el, hogy anyaintézményük tavaszi műsoros estjén tovább kalandoznak a műfaj keretein belül, így ebből az alkalomból Petőfi halhatatlan vígeposzát, a Helység kalapácsát tűzik műsorukra.

A másik csoport műalkotások színpadi adaptációjának megvalósításán fáradozik. Luca-napon egy vidám krampuszos jelenettel szórakoztatták alsó tagozatos közönségüket. Miután így átestek a tűzkeresztségen, egy nagy, közös elhatározással Szabó Magda: Abigél című művével kezdtek el foglalkozni abból a célból, hogy egyes – a gyerekek fantáziáját megmozgató – részeit színpadra állítsák.

Képzőművészet

A városban alkotó művésztársak közül meglátogatták Ernszt András festőművészt, és a kötetlen beszélgetés kellemes meglepetése volt, hogy meghívást kaptak a szomszéd műterembe is, Nyilas Márta festőművésztől. Ez-

zel a látogatással még adósak, de a tavasszal mindenképp sort kerítenek rá.

Ernszt Andrástól számos, a festői alkotómunkával, technikákkal és munkamódszerekkel kapcsolatos kérdésre kaptak választ. De persze a legérdekesebb kérdés még is csak az volt: Miért és hogyan lesz valakiből festőművész?

Az előkészítő szakaszban azonnal gyakorlati jellegű alkotómunkával kombinálták tevékenységüket, amit aztán természetesen tovább fejlesztettek.

Itt került sor a klasszikus nyomhagyás-, nyomatkészítés értelmezésére, amit azonnal kombináltak kollázs-, és fotomontázs technikával. Ezek a munkák részben a szabadban és a szertárban talált, gyűjtött anyagok segítségével készültek. Az anyagok, a természeti tárgyak java része már elpusztult, de természetesen a digitális fotók megmaradtak, így a mulandó és a megmaradó anyag együtt van jelen az alkotófolyamatban.

Jelenleg kollagráfia/kollázs nyomat, és papírkarc technikákkal foglalkoznak, illetve keresik ezek kombinálásának lehetőségét is. A tervezés, nyomtatás valamennyi fázisát még nem járták körbe, de már kész alkotásaik is vannak.

A további alkotómunkában a síkművészeti munkák és technikák mellett a plasztikai kifejezés lehetőségeit szeretnék kipróbálni.

Több változatot is készítettek a projekt logójára, ezek közül kerül ki a projekt hivatalos logója.

Április 18-án nagyszabású projektnapot rendezünk a Civil Közösségek Házában, amelyen mind a négy kreatív szakkör bemutatkozik. A projektnap keretében kiállítások, színielőadás és a Zsolnay minták felhasználásával készült portfólió várja az érdeklődőket.

PannoniArt – Kreatív nevelés
a hagyományok tükrében
TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0091

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

BELEADTAK APAIT...

KÖZÖSSÉGI MŰHELY ALAKULT ÉDESAPÁKNAK AZ „ÉLET-TÉR" PROJEKT KERETÉBEN PÉCSETT – (TÁMOP-5.5.1.B-11/2-20110322)

Nem könnyű az édesanyáknak, amikor kisbabájuk születik! Viszont számos könyv, cikk és szakember igyekszik segítséget nyújtani nekik. De ki törődik eközben az édesapákkal? Ők vajon kivel oszthatják meg a bennük felmerülő kérdéseket, a feszültségeket és gondokat? Apának lenni a 21. században – vajon ez egyszerűen csak szép, vagy néha nehéz is tud lenni? Erre a központi témára fűzték fel beszélgetéssorozatukat fiatal édesapák Pécsett, a Civil Közösségek Házában. Közösségi műhely indult ugyanis számukra az „Élet-Tér" című projekt keretében.

Egy nő volt az ötletgazdája az *Apának lenni a 21. században* elnevezésű csoport elindításának, annak vezetését azonban már két férfi szakember vállalta. Mindketten maguk is gyakorló édesapák. Az egyikük, Nyirati András szakmája szerint közösségfejlesztő, egyébként pedig egy egyéves kislány édesapja. – Sokféle csoportot vezettem már – mondja András -, de ilyet még soha! Kíváncsi voltam, hogy lesz-e egyáltalán érdeklődés ilyen lehetőség iránt, azaz hogy lesznek-e apák, akik hajlandóak a gondjaikról, örömeikről, érzelmekről egyelőre idegen emberek előtt beszélni. Hangsúlyoznom kell, hogy ez nem „defektes" apák megjavító-csoportja! Viszont nem is arról szól, hogy megfejtjük, hogyan kell a 21. században apának lenni. Egyszerűen azért találtuk ki mindezt, hogy megteremtsük a légkört arra, hogy erről a mindeddig nem túl kivesézett témáról jókat beszélgessünk.

Az első összejövetel elején minden résztvevő röviden elmesélte, miért is jött. Volt, aki arról számolt be, hogy legkisebb gyermeke megszületésekor a családjára addig jellemző harmónia megingott, és rájött, apaszerepével tudatosan is kell törődnie. Volt, aki egy válság kellős közepén épp elköltözött feleségétől és gyermekeitől. Volt olyan is, aki azt mondta, mindennél jobban szereti gyermekeit és a feleségét, és úgy érzi, ennek fenntartásán folyamatosan „dolgoznia kell".

A másik csoportvezető, Juhász Szabolcs pszichológusként dolgozik, és két gyermeke van. – Érdekes kettősség – magyarázza a többieknek –, hogy ezúttal a szakmaiság a személyes élményeimmel keveredik. Mivel az én gyermekeim még kicsik, az apaság útjának elején járok. Attól, hogy pszichológus vagyok, még én magam is csak tanulom ezt a szerepet. Apaságból ugyanis annak idején nem vizsgáztam az egyetemen.

A szervezők bíznak benne, hogy ebben a körben – vagy akár még újabb érdeklődőkkel kibővülve – rendszeresen tudnak majd találkozni. Bár kidolgoztak egy tartalmi vezérfonalat, nem gondolják bajnak, ha attól a beszélgetések során eltérnek. A lényeg, hogy alkalomról-alkalomra mindenki minél több kérdésére választ kaphasson. Nyirati András elmondta, nem csak a csoport vezetői tanítanak, hanem a résztvevők maguk is: saját tapasztalataik megosztásával egymás látókörét szélesítik, és tippeket adnak társaiknak. A vezetők ezt a folyamatot támogatják, miközben ők maguk is válaszokat keresnek – például arra, hogy családja és a munkája mellett hogyan szakíthat egy apa több időt a barátaira.

Az apaklub az *Élet-Tér – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért elnevezésű program (TÁMOP-5.5.1.B-11/2-20110322)* részeként alakulhatott meg. A kétéves projekt megvalósítói a pécsi Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza. A kezdeményezés célja, hogy szakemberek párválasztással, gyermekvállalással, gyermeknevelléssel, családgondozással kapcsolatban tanácsot adjanak fiataloknak, valamint hogy helyi kisközösségeknek segítsenek kialakulni és összetartóan működni.

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Zene formálta tűz—Zománcok—Inspiráció

Tudósítás a Pécsi Zománcműhely Egyesület 2013. február 26-i, Civil Közösségek Háza-beli kiállításmegnyitójáról

A 40 éve alakult Pécsi Zománcműhely Egyesület 2013. február 26-án nyitotta meg idei kiállítását. Az eseményen, amelyet rendkívüli érdeklődés kísért, az egyesület tagjai által bemutatott alkotások nem csupán magas művészi kvalitásukban, hanem zenével való szoros kapcsolatukban, s azáltali ihletettségükben is megegyeztek. A kiállító alkotók közül némelyek a festő-, mások a rekesz-zománc, vagy másnéven ötvös-zománc technikát alkalmazták műveikben, amelyekkel némelyikük halk hárfahangon, mások hangos trombitaszóval hirdették a zene és képzőművészet elvitathatatlan kapcsolatát.

Dr. Husz Mara, a galéria vezetője köszöntője előtt az egyik kiállító művész: Sas Zsuzsa tanítványainak nyolckezes zongorajátéka alapozta meg az este hangulatát, majd Varga Ildikó Rita Anna (VIRA) művésztanár megnyitó beszéde következett, aki Shakespeare szavaival kezdve először a zene hatalmáról és a művészetfilozófusok és teoretikusok általi meghatározásáról beszélt, majd később megemlítette, hogy a valódi művészet jellemzője az, hogy minden esetben mélyről merít, s fajsúlyossága miatt igazán az éri el, illetve érti meg, aki nem csupán a felületet érinti, hallja, éli át. A továbbiakban megjegyezte, hogy mivel Arisztotelész is úgy vélte, hogy a dráma mellett a zene az, ami a leginkább tisztítja a lelket, bizonyára az sem véletlen, hogy a kiállító művészek épp a zene által kaptak inspirációt. A megnyitóbeszédben elhangzott még annak a kísérletnek a rövid bemutatása is, amely során adott zeneművek meghallgatása nem csupán hangulatokat, hanem színe-

ket, adott esetben konkrét képeket is láttattak a felmérés résztvevőivel, s amely kísérlet akár a zene és képzőművészet szoros kapcsolatára is bizonyítékot adhat. Varga Ildikó Rita Anna (VIRA) annak a munkának, és hosszú útnak a méltatásával zárta kiállításmegnyitó eszmefuttatását, amelyet a zománcképek alkotói végeztek el, illetve tettek meg a gondolat megszületésétől a kivitelezésig, amely munka érzelmek, értelem, intelligencia, szakmai tudás, kitartás, szorgalom és a cél elérésének vágya és képessége nélkül nem valósulhatott volna meg.

A megnyitó beszéd után Ázsoth Szilvia, a megnyitó beszédet előadó művésztanár és az Agócsy AMI magánének-szakos diákja énekelt Petőcz Zsuzsanna zongorakíséretével, majd H. Barakonyi Klárának, az egyesület művészeti vezetőjének szakmai értékelését hallhatta a becses és igen hálás közönség.

Az egyesület vezetője értékelését a legifjabbak: Temesi Gréta és Rózsás Alexandra munkái színvonalának méltatásával kezdte, majd Láng Pálma és Varjasné, Éva kompozícióinak újszerűségét, és Szilágyi Edit alkotásának letisztult formavilágát emelte ki. Megemlítette, hogy Sas Zsuzsa hozzáértően festette le a benne élő zenét, Szakonyi Zsuzsa, Major Gáborné Kemény Gizella, Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna, Ujvári Ildikó, és Székelyiné Zsámboki Ilona munkáinak pedig főként a romantikáját kedvelte. Banóné W. Éva, Husztiné Jakab Erzsébet, Pálfalviné Benedek Klára, és Mischinger Erzsébet „Dallam" c. alkotásaiban

a geometrikus rendszer volt a közös, míg számára Benkedné Beke Piroska „Harmóniaközelben" c. zománcképében a szuggesztivitás, Ágostonné Végh Mária: „Ha szól a muzsika" c. képében a költőiség, Blahó Ani „Hegyek tánca" c. kompozíciójában a kísérletezés, Czipó Ernő „Macskák" c. zománcában a kedves humor, Varga Mariann „Hangok", és „Violin" c. alkotásaiban a felismerhető képi kifejezés, és Czipó Rózsa „Muzsikáló színek" és „Kékszakáll" c. munkáiban főként azok mélysége voltak a meghatározók. Halászné Hartmann Zille „Hangokban mozgó formák" c. zománcképében a kifejezési forma kereteit feszegette, míg Hidasi Ágnes „Kék rapszódia" és Bicsai Vendel: „Rekviem" c. zománcképének komoly, művészi érettsége volt az értékelő szerint igazán megragadó.

H. Barakonyi Klára záró szavaiban még elmondotta, hogy az általa kiállított alkotások és az egyesület tagjainak képei színvonala között már nincs nagy különbség, s büszke arra, hogy egy ilyen csapat élére állhatott. Megköszönte alázatukat, lelkes és szeretetteljes munkájukat, s végül elismerően szólt Herczeg László áldozatos támogatásáról is.

Varga Ildikó Rita Anna

Trebbin Ágost

Cserkuti Adolf történetei

Cserkuti Adolf városi főlevéltáros ismét egy érdekes múltbeli utazásra hív meg bennünket. Most az első pécsi postamester történetével ismerkedhetnek a Civil Korzó kedves olvasói.

Pécs első postamestere

Mikor a császári és királyi csapatok által a töröktől visszaszerzett városunk a király kincstárának birtokát képezte és közjövedelmeit ide kirendelt királyi prefektusok vagy másként kamarai adminisztrátorok kezelték, a jog és birtokviszonyokat pedig ide kiszállott udvari kamarai bizottságok rendezték, egyéb újítások és berendezések közt rendes postahivatal fölállításáról is történt gondoskodás.

1690-ben október 1-én kelt adománylevéllel Vincens Keresztély királyi prefektus a báró Tullio Miglio elnöklete alatt működött kamarai bizottság hozzájárulásával Krenner (közönségesen Kröner) Frigyes itt megtelepedett postamesternek a mai Perczel utcában házat adományozott, mely az idegen hódoltság végén Silistar Mehemet nevű török agáé, lovas csapatparancsnoké volt, s a török kiűzetésekor mint uratlanná vált vagyon az udvari kamara rendelkezése alá került. Ezen ház melynek helyén ma Hoffmann Lajos bútorgyáros háza áll, sokáig szolgált postaépület gyanánt.

Krenner ezen kívül adományba kapta:

– A nevezett Silistarnak 30 kaszás rétjét a Siklósi kapun kívül, az Udvard felé vezető út jobb oldalán.

– Egy másik rétet a Basamalomnál.

– A Szigeti kapun kívül, az út bal oldalán, Makár ezredes és a jezsuiták szomszédságában 20 hold szántót.

– A Siklósi út mellett balról, a kőhídtól nem messze 25 hold szántót, mely utóbbi azelőtt Hassan Bég nevű töröké volt.

– A Kürkilián dűlőben (Makár) és a Murat basa (Csoronika) dűlőben egy-egy szőlőt, ezek közül a csoronikait előbb Ali nevű török ember bírta.

Krenner még más ingatlanokat is kapott, s mindezért évi három forint adót tartozott fizetni.

Igaz ugyan, hogy az adományozás idejében, amikor Pécs elhagyatott s néptelen volt, az adományozott ingatlanok tetemes értéket nem képviseltek, de Krenner megérte még az időt, midőn a város jobban benépesedett és a határ kicsisége mellett a fekvő birtok értéke

megfelelően emelkedett. A mai egész Megyer akkor Pécs határán kívül esett, tehát igen kevés termőterületet bírtak a városiak.

Postamesterünket anyagi jólét és tekintély vette körül, mint intelligens, önérzetes és szabadságszerető polgárt pedig a püspök-földesúr hatalmi túlkapásai ellen folytatott hosszú küzdelemben, melyet a város szabadságharcának mondhatunk, a polgárság lelkes vezetői közt találjuk őt. Meg is választották városi tanácsosnak s a város képviseletében Bécsbe is küldték az udvari kancelláriához a püspök elleni ügyben. Gróf Nesselrode püspök, a zsarnoki hajlamú földesúr, ilyen „rebellis" embereket meg nem tűrt a városnál és Krennert, három tanácsbeli társával együtt, a földesúr iránt való engedetlenség miatt, állásából egyszerűen elmozdította.

A város 1716-ik évi perirata erről így emlékezik meg 6-ik pontjában:

„Négyet tanácsosaink közül a püspök, saját kénye kedvére, ok nélkül elmozdított, köztük Krenner Frigyes postamestert azon ál ügy alatt, mert az írás szerint „két urat nem lehet szolgálni" (t.i. postamester és városi tanácsos nem lehet egy személyben), holott a püspök prefektusa ezen prefektusi hivatalán kívül Pécsett egyszersmind a sónak királyi főárusítója, Szigethen pedig királyi vámszedő és az ottani kincstári birtokoknak kormányzója! Az elmozdítottak helyére a püspök a mi tudtunk és megkérdezésünk nélkül másokat erőszakolt a városra, ezek közt két teljesen idegent, akiknek itt semmi vagyonuk nincs."

Krenner gazdag és előkelő ember lévén, leányát, Rozinát Bana János megyei nemes vette el, aki utóbb Baranya táblabírója, majd helyettes alispán lett. Bana a felesége útján pénzhez jutva, megvette Lőwenan Jakab Keresztélytől ennek nagykozári nemesi birtokát., melyet 1702-ben adományul nyert. Ezt a nagykozári Bana-féle birtokot bírta Aidinger János volt polgármester a múlt évben bekövetkezett haláláig.

Ha figyelemmel kísérjük a Perczel utcai postaház későbbi tulajdonosainak változását, látni fogjuk, hogy Krenner háza egyik nemes kezéből a másikéba ment át. És mindig örökösödés útján. A végén azután azon eredményre jutunk, hogy Pécs első postamesterének, Krenner Frigyesnek leányági leszármazói ma is élnek közöttünk.

Bana János és Krenner Rozina házasságából született Bana Mária, akit nagythanyi Thanyi László vett nőül. Ezen házasságból származott nagythanyi Thanyi Zsigmond. Ennek leányát Thanyi Teréziát Répás Lipót vette el, aki Baranyában megyei ügyész, főbíró, később alispán és országgyűlési követ volt és a Perczel utcai Krenner háznak szintén tulajdonosa. A Répás Thanyi házasságból született Répás Franciska, aki férjhez ment Sey Józsefhez megyei főszámvevő s utóbb mohácsi főszolgabíróhoz. A Sey-Répás házaspárnak fia Sey László kir. tanácsos, megyei nyugalmazott árvaszéki elnök, akit minden pécsi ismer. Ennek egyik leányát tudvalevően Aidinger János bírta nőül. A pécsi Aidinger család alapítója Aidinger György magyar szabó, ki Vasmegye Széchen községéből jött ide és a város polgárai sorába felvétetvén 1783. évi október 15-én tette le a tanács előtt a polgári esküt.

Kenner halála után a posta egy időn át még ott maradt az ő házában, később áthurcolkodott ugyanazon sorban a piac felé a második szomszéd házba úgy, hogy csak Asztalos Nándor lakatosmesternek mai háza helyén állott házat ugrotta át. A második postaépület tulajdonosai közül fölemlítem Wangl Gervasiust és utána Klobuchárich Györgyöt. A közbeeső Asztalos ház helyén, a régi és az újabb postaépület közt állott az a ház, melyet a Pécsre költözött Reéh János József kereskedő 1830. évi november 12-én 2.888 forint 24 krajcár pengő pénzért vett meg Khintner Antal özvegyétől. A pécsi Reéh család alapítóját, Reéh János József kereskedőt 1832. február 8-án vette föl a város hivatalosan a polgárok sorába.

(Pécsi Napló. 1907. július 14. Cserkuti Adolf: Pécs első postamestere)

Ágoston Gabriella

Iskolai közösségi szolgálat

A nemzeti köznevelési törvény szerint az érettségi vizsga megkezdésének feltétele 50 óra közösségi szolgálat teljesítése, amelyet első alkalommal a 2016. január 1-je után érettségi vizsgára jelentkező tanulóknak kell igazolniuk.

Magyarország Kormánya a 2011. december 23-án elfogadott nemzeti köznevelési törvénnyel bevezette az iskolai közösségi szolgálatot, mint az érettségi kiállításának előfeltételeként teljesítendő tevékenységet. Ez a tanulók különböző készségeit és kompetenciáit fejlesztő pedagógiai eszköz, mely hozzájárul ahhoz, hogy a középiskolások megismerjék a közösségben való tevékenykedés erejét, az ily módon szerzett tudásukat pedig életük során jól hasznosítsák. Az iskolai közösségi szolgálat sokféleképpen megvalósítható tevékenység, mely az egyén személyiségének fejlesztése mellett a közösség érdekét is szolgálja, valamint a pályaorientációban is fontos szerepet tölthet be.

Mi is az önkéntesség és a közösségi szolgálat közti különbség?

Klasszikus értelemben véve az önkéntesség a közösségi gondoskodás, a társadalmi szolidaritás és ezen belül a karitatív tevékenység része, amely az emberiség fejlődésének alapértékei közé tartozik. Az önkéntességben juthat kifejezésre az állampolgári elkötelezettség és felelősségvállalás össztársadalmi „rehabilitációja" mindazokért, akik a segítségnyújtás érintettjei. Ebből következik, hogy az önkéntes munkavégzés olyan humán erőforrás, amely egyrészt hozzájárul társadalmunk erkölcsi, szociális, kulturális fejlődéséhez, másrészt a gazdaság – nemzeti jövedelemben mérhető – erősödéséhez.

A köznevelési törvény szerint a „közösségi szolgálat (...) szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása".

A közösségi szolgálat és az önkéntesség nem azonos fogalmak. A két fogalom különb-

ségei terén a legfontosabb elem a motiváció, a tevékenység végzésére vonatkozó belső indíttatás kiemelése, hiszen az önkéntes tevékenység a személy szabad akaratából valósul meg, nincsen semmilyen külső kényszerhez kötve, és végzéséért sem várható el semmilyen anyagi előny vagy ellenszolgáltatás. A közösségi szolgálat pedagógiai célzatú kötelezettség, amelynek végzése során csak a tevékenység kiválasztásában valósulhat meg a szabad döntés, ugyanakkor az érettségi előfeltételeként valóban nem érdek nélküli. A közösségi szolgálat lehet kötelező, mert ennek pedagógiai tartalma pontosan a szociális érzékenység erősítése. Nem tekinthető az önkéntesség klasszikus esetének, bár sok elemében azonos azzal. Kiindulópontnak, bevezető lépésnek tekinthető a valódi önkéntes tevékenység végzésének irányába, melynek szerepét nem szabad alábecsülni.

A közösségi szolgálat a következő tevékenységek elvégzésével valósítható meg:

egészségügyi tevékenységek kórházban vagy egészségügyi intézményekben, szociális, oktatási, kulturális, közösségi, környezet és természetvédelmi, katasztrófavédelmi tevékenység, illetve közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idős emberekkel.

A közösségi szolgálat megszervezése és lebonyolítása az iskola és a fogadó szervezetek együttműködésével valósul meg. A projekt során a tanulók nem egyszerűen adnak valamit, hanem sokat kapnak azoktól, akikkel együtt tevékenykednek. Nagyon lényeges eleme a programnak, hogy minden mozzanatában a kölcsönösségre és együttműködésre építsen. Az iskolai közösségi szolgálat a tanulók későbbi önkéntes tevékenységének alapját képezheti.

2006 óta dolgozom a Nevelők Háza Egyesületnél, az elmúlt években több uniós programban vettem részt trénerként, szervezetfejlesztőként és munkaerő-piaci tanácsadóként.
Képzőként a nonprofit szektor és a nonprofit szervezetek fejlesztésén dolgozom, elsősorban az emberi erőforrás menedzsment, szervezeti kommunikáció, hálózatépítés és fejlesztés területén.
A Civil Információs Centrum projektvezetője és a magyar-külhoni magyar partnerségi kapcsolatok tanácsadójaként naponta 8-16 óra között várom a szervezetek megkeresését.

Hajnal Zsolt

MAGYARY PROGRAM

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Mindennapi praktikáink

A Mindennapi praktikáink kreatív klub jó lehetőséget ad a résztvevők számára, hogy praktikus ötleteket, kézműves technikákat sajátítsanak el az otthonszépítés, dekorálás, ajándék- és játékkészítés területén.

A klubot két szervezet egy-egy munkatársa vezeti. Pataki Erika (SosemArt Egyesület) és Torma Zsuzsa (Kicsikék Alapítvány) minden korosztály számára készül ötletekkel. A Kicsikék Alapítvány munkatársai a kisebbeket várják. Nagy hangsúlyt fektetünk a szülőkkel való szoros partneri kapcsolat kialakítására. Elsődleges célunk, hogy az általunk alkalmazott technikákat nemcsak a gyerekek, hanem a szülők is elsajátítsák, így a későbbiekben boldog és élvezetes perceket tudnak eltölteni otthon is gyermekeikkel.

Az alapanyagok kiválasztásánál fő szempontunk, hogy olcsó legyen, ilyen pl. a háztartási hulladékok újrahasznosítása (pl. PET palack, tojástartó karton, stb.)

Az újrahasznosított anyagokból készült játékok, dekorációk készítése egy remek szemlélet-formáló eszköz. Nemcsak a környezettudatos gondolkodásra sarkallja a gyermeket, de a játék készítése maga is játék lesz számára. Fejleszti a koncentráló készséget, finommotorikát, és a családi összetartozást is erősíti. Nincs nagyobb öröm, mint a saját alkotás öröme, ahol kicsi és nagy együtt tevékenykedik.

A gyurma minden kisgyermekes háztartásban fogyóeszköz. Mostani receptünkkel csodaszép színű, jól formázható és olcsó gyurmát készíthetünk:

10 dkg liszt
5 dkg só
1 evőkanál étolaj
1,5 dl víz
1 teáskanál borkősav
1 teáskanál sütőpor
+különböző színű ételszínezékek

A hozzávalókat egy lábosban alaposan összekeverjük, feltesszük főni. Folyamatosan kevergetjük, mert amint felmelegszik szinte rögtön össze is áll. Ekkor a masszát kipotytyantjuk a konyhapultra, 1-2 percet hagyjuk hűlni, összegyúrjuk és kész is. Az ételszínezéket melegen és hidegen is belegyúrhatjuk.

A klubbal kapcsolatban a Civil Közösségek Házában, vagy Gruidl Zsuzsától a 20/433-34-23-as telefonszámon kaphatnak információkat. A belépés díjtalan, várunk minden érdeklődő gyermeket és felnőttet.

Dr. Torma Lászlóné
Kicsikék Alapítvány

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

ÉlménnyPark?! – műhelyfoglalkozások a hátrányos helyzetről diákoknak

2013 márciusában ismét kinyitotta kapuit az ÉlménnyPark?!, ahol diákcsoportok vettek részt érzékenyítő foglalkozásokon a társadalmi előítéletek csökkentése érdekében. Az Élménnypark?!-ot három pécsi szervezet hozta létre, a Baranya Megyei Család Esélyteremtési és Önkéntes Ház (Nevelők Háza Egyesület), a MásKépMás Esélyegyenlőség Emberközpontú Szemlélettel Közhasznú Alapítvány és Az emberség erejével – CUM VIRTUTE HUMANITATIS Alapítvány.

A műhelyek interaktív módon szemléltetik a hátrányos helyzetű emberek, csoportok mindennapjait és reméljük, hogy ezáltal a többségi társadalom érzékenyebbé válik élethelyzeteik, problémáik iránt. Az ÉlménnyPark?!-ban négy témával foglalkozunk, ezek közül választhatták ki a csoportok, hogy őket mi érdekli leginkább. Persze ha idejük engedte, akkor több foglalkozáson is részt vehettek. A 90 perces műhelyek témái: szegénység, rasszizmus, nemek közötti egyenlőtlenség, fogyatékkal élők. A programot előzetes egyeztetés után lehetett igénybe venni, a két hetes nyitva tartás alatt húsz foglalkozást vezettek általános iskolás, középiskolás és egyetemista csoportoknak a közreműködő szervezetek munkatársai és önkéntesei a Civil Közösségek Házában.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

2013. március 11.

A Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. konzorciumi partnerségben a Baranya Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjával és a MIOK a Hátrányos Helyzetű Emberekért Alapítvánnyal projektet valósít meg Pécsett és kistérségében, Pécs és Kistérsége Foglalkoztatási Megállapodás (TÁMOP-1.4.5-12/1-2012-0008) címmel.

A projekt célja: a munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetű emberek foglalkoztathatóságának javításával, valamint a kistérségi, foglalkoztatáspolitikában részt vevő szervezetek együttműködésének ösztönzésével, és hatékonyságának erősítésével a helyi foglalkoztatási és képzési szint növelése.

A projekt közvetlen célcsoportja a foglalkoztatási partnerség (Pécsi Kistérségi Foglalkoztatási Paktum) tagjai, ill. a helyi/térségi szervezetek (állami és civil/nonprofit), és gazdasági szereplők.

A szolgáltatás közvetett célcsoportja a munkaerőpiacon hátrányos helyzetben lévő, aktív korú álláskeresők, ezen belül kiemelten: 15-24 éves munkanélküli fiatalok, tartósan munkanélküli személyek, alacsony iskolai végzettségűek, az 50. életévüket betöltött álláskeresők, a gyes/gyet/gyed-ről visszatérők, a börtönből szabadultak és pártfogoltak, az etnikai kisebbséghez tartozó személyek, a rehabilitációs járadékban részesülők, valamint a megváltozott munkaképességűek.

A projekt által kitűzött célok elérése érdekében az alábbi tevékenységeket valósítjuk meg:

1. A foglalkoztatási partnerség (Paktum) számára nyújtott szolgáltatások:

Paktum Iroda működtetése:

- A paktum szervezetének működtetése és koordinálása.
- Információnyújtás és tanácsadás vállalkozásoknak. Pályázatfigyelés, projektek generálásban és megvalósításában való részvétel, forrásgyűjtés. Rendezvények szervezése.
- Hírlevél készítése a paktum partnerek részére, honlap működtetése, adatbázis létrehozása.
- Felmérések, és esélyegyenlőségi tervek készítése.

2. Munkaerő-piaci szempontból hátrányos helyzetben lévőknek nyújtott, humán fejlesztést célzó tevékenységek:

- Információnyújtás Foglalkozási Információs Pont működtetésével.
- Komplex munkaerő-piaci szolgáltatás nyújtása.
- A munkaerő-piaci re/integrációt segítő csoportos fejlesztések.
- Álláskeresők teaháza önsegítő csoport, és közösségi programok szervezése.
- Vállalkozóvá válás ismeretek tréning szervezése nőknek.

- Szakképzések megvalósítása: államilag elismert kőműves szakképesítés megvalósítása 18 -24 év közötti fiatalok részére, ill. egyéni OKJ-s képzések finanszírozása.

A projekt 2013. január 1-én indult, a megvalósítás 2014. december 31-ig tart.

Szívesen állunk a munkáltatók rendelkezésre a Paktum Irodában dolgozó munkatársaink segítségével, míg az álláskeresők részére a Forrásközpont vagy MIOK HAHE Alapítvány nyújt segítséget.

Honlap: www.pecspaktum.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Norvég Civil Támogatási Alap
Kisprojektek 2013

Az Ökotárs Alapítvány az Autonómia Alapítvánnyal, a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal és a Kárpátok Alapítvány-Magyarországgal közösen pályázatot hirdet magyar civil szervezetek számára az EGT/Norvég Civil Támogatási Alap keretében. Az Alap átfogó célja, hogy segítse a magyarországi civil társadalom fejlődését, valamint erősítse részvételüket a társadalmi igazságosság, a demokrácia és a fenntartható fejlődés alakításában.

A kisprojekt pályázatra civil szervezetek pályázhatnak olyan projektekkel, amelyek célja a saját szűkebb és szélesebb közösségük fejlesztése. E fejlesztések eredményeképpen a szervezeteknek képessé kell válniuk arra, hogy helyi és általános közcélok érdekében saját erőforrásaikat mozgósítsák és ezáltal erősítsék részvételüket a társadalmi igazságosság, a demokrácia és a fenntartható fejlődés alakításában.

Pályázni az alábbi témakörökben lehet:

- A témakör: demokrácia és emberi jogok;
- B témakör: női jogok és esélyegyenlőség;
- C témakör: közösség- és szervezetfejlesztés;
- D témakör: ifjúsági- és gyermekügyek;
- E témakör: környezetvédelem és fenntartható fejlődés;
- F témakör: jóléti szolgáltatások társadalmilag sérülékeny csoportoknak;
- G témakör: társadalmilag sérülékeny csoportok megerősítése (fókusz: roma integráció).

Olyan projektekkel lehet pályázni, amelyek tevékenységei a fenti témakörökbe illeszthetők. A projekteknek figyelmet kell fordítaniuk a Norvég Alapok kiemelt – horizontális – szempontjaira (ezek listája alább, a részletes felhívásban található).

A pályázatra olyan - Magyarországon bejegyzett - civil szervezetek (egyesületek, alapítványok és szövetségek) jelentkezhetnek, amelyek megfelelnek a következő feltételeknek: önkéntes alapon szerveződő, közcélú, nem haszonszerzés céljából alakult nonprofit szervezetek, amelyek függetlenek a helyi, regionális és központi kormányzattól, közintézményektől, köztestületektől, politikai pártoktól, valamint for-profit szervezetektől.

A projektek támogatására fordítható teljes keretösszeg ebben a pályázati felhívásban 1 050 000 €.

Az elnyerhető összeg legalább 1500 € (436 185 forint) és legfeljebb 10,000 € (2 907 900 forint).

A projektek legfeljebb 12 hónap hosszúak lehetnek, minimum időtartam nincs.

Egy szervezet főpályázóként egy pályázatot nyújthat be, és ezen kívül egy pályázatban szerepelhet partnerként.

Beküldési határidő: 2013. április 29. 18 óra.
Információ: www.norvegcivilalap.hu

Vidanet CivilekNet Program

A Vidanet Kábeltelevíziós Zrt. pályázatot hirdet civil szervezetek számára 12 hónapos ingyenes internet-hozzáférés biztosítására. A legmagasabb szintű szolgáltatással szeretnénk a nyertes szervezetek hatékony munkájához hozzájárulni. A támogatás tartalmazza egy vételi hely díjmentes kiépítését, valamint egy belépési díj és havidíjmentes 10/1 Mbit sávszélességű csomag biztosítását 12 hónapos időtartamra.

A támogatás célja, hogy ne csak szolgáltatásainkkal járuljunk hozzá az egyes térségek

jólétéhez, hanem ezen felül segítsük a civil szféra fejlesztését, a társadalmi problémák megoldását, a versenyképesség társadalmi feltételeinek javítását, a kulturális- és sportélet fellendülését, környezetünk, életünk egészségesebbé tételét. Cél továbbá, hogy a minőségi munkát végző civil szervezetek ingyenesen, gyorsan, biztonságosan kommunikálhassanak az interneten, így hatékonyabban végezhessék munkájukat.
A támogatási ciklus a 2013. június-2014. június közötti időszakra vonatkozik. A támogatás megújítható.
A Vidanet CivilekNet Program valamennyi, a Vidanet által lefedett területen működő civil szervezet számára elérhető, amely 2011. 03. 01. előtt jogerősen bejegyzésre került, és a 2011. évi közhasznúsági jelentését nyilvánosságra hozta, az elmúlt két évben társadalmi, oktatási, kulturális, egészségügyi, sport vagy környezetvédelmi témában konkrét megvalósított programjuk, programjaik voltak, amelyeket a pályázati formanyomtatványon bemutatnak.
Civil társaság, párt, szakszervezet, biztosító egyesület, gazdasági társaság, köztestület nem pályázhat.

A pályázatok benyújtásának határideje 2013. április 14., éjfél

E-mail: civileknet@vidanet.hu
Honlap: http://www.vidanet.hu/tarsadalmi-felelossegvallalas/

Ökumenikus Segélyszervezet „TANDEM Fejlesztési Alap"

Az Ökumenikus Segélyszervezet „TANDEM Fejlesztési Alap" néven 2012-ben pályázati programot indított, melynek keretében 2012-2014 között több pályázati körben, vissza nem térítendő támogatásként összesen több mint 200 millió forinttal támogatja a magyarországi szociális szektort. Az első, 2012-es kiírásban 10 darab, családok átmeneti otthonaiban megvalósuló projektet támogattak.

A jelen, 2013. március 14-én nyilvánosságra hozott második kiírásban körülbelül 20 pályázat támogatására lesz mód, és ezúttal családok átmeneti otthonain kívül egyházak és civil szervezetek is pályázhatnak egyéb gyermekfejlesztő programok megvalósítására.
A pályázati program átfogó célja a hátrányos helyzetű gyermekek és családok társadalmi reintegrációjának elősegítése és a magyar szociális ellátórendszer meglévő hiányosságainak pótlása.

Pályázók köre: Családok átmeneti otthonaiban történő megvalósítás esetén olyan civil és egyházi szervezetek, amelyek családok átmeneti otthonát működtetnek, és ott lakó vagy onnan kikerült családok számára kívánnak szolgáltatásokat nyújtani. Olyan civil és egyházi szervezetek, amelyek a pályázatban foglalt tevékenységeket családok átmeneti otthonaiban lakó vagy onnan kikerült családok számára kívánják biztosítani.
Egyéb gyermekfejlesztési program megvalósítása esetén olyan egyházak, amelyeknél a gyülekezeti tevékenységhez szorosan kapcsolódnak olyan típusú roma programok, melyek a hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztését és a családok erősítését szolgálják. Olyan egyesületek és alapítványok, amelyek legalább kétéves tapasztalattal rendelkeznek hátrányos helyzetű családok komplex segítésében, gyermekek fejlesztésében.

A projekt megvalósítására a pályázónak minimum 6, maximum 12 hónap áll a rendelkezésére.

A pályázat keretében igényelhető támogatás mértéke: minimum 2 millió forint, maximum 4 millió forint.

Beküldési határidő: 2013. 04. 22.
Információ: www.segelyszervezet.hu

szerkesztette:
Szabó Ágnes

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden csütörtökön 10 órától
Hurcibaba klub
Vezeti: *dr. Bereczki Barna Szilvia*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: *Molnárné Reich Lívia*

Minden szerdán 16 órakor
Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers-és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden kedden 16 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!
Az oktatás két hetes turnusokban folyik, **minden délután 14-16 óráig**
Jelentkezni a következő telefonszámon lehet: **72/215-543 (Kiss Zsuzsanna)**

Tillai Aurél, a Nevelők Háza Egyesület elnökségi tagja, és a Pécsi Kamarakórus karnagya március 15-e, a Nemzeti Ünnep alkalmából, kiemelkedő művészeti tevékenységéért Érdemes Művész Díjban részesült, melyhez ezúton is gratulálunk.

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Fűri Ildikó, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél
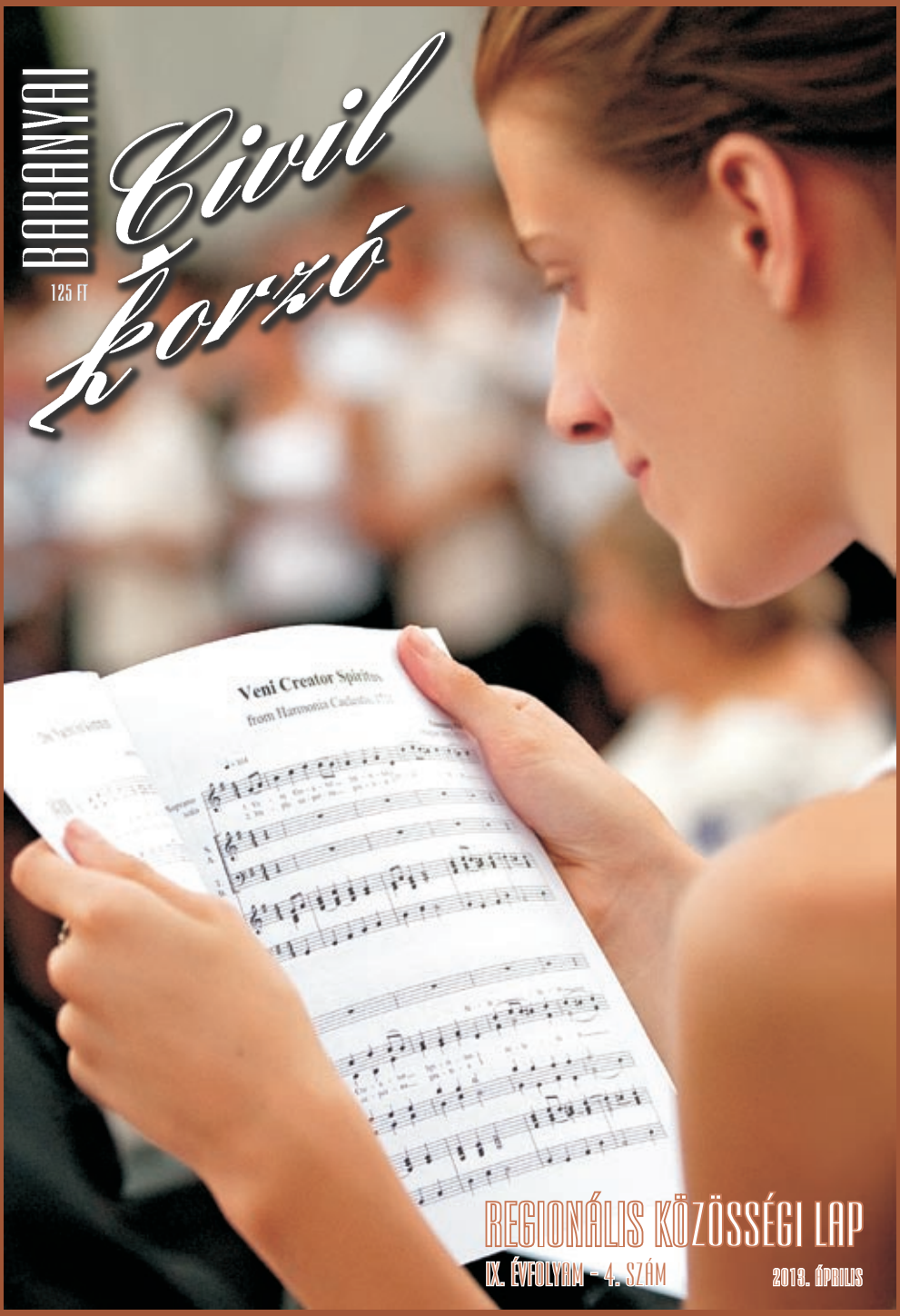
• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

BARANYAI Civil Körző

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IX. ÉVFOLYAM – 4. SZÁM

2013. ÁPRILIS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁJUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2013. május 13-ig megtekinthető Erkki Nurminen finn festőművész Színek és fények (Väriä ja valoa) című kiállítása, hétköznaponként 9-19 óráig.

2013. május 15-én, 18 órakor nyílik **Guido Vedovato** olasz festőművész Rejtőzködő Itália c. kiállítása. *Megtekinthető június 11-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.*

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2013. május 20-ig megtekinthető Hámori Gábor (MF) Égből kapott Pécs című kiállítása, hétköznaponként 9-19 óráig.

2013. május 21-én 18 órától lesz **Boda Miklós** fotókiállításának megnyitója.

A kiállítás megtekinthető hétköznaponként 9-19 óráig.

PROGRAM

Május 7-én, kedden 16.30-tól
Pécsi Magyar-Spanyol Társaság és a Népi Írók Baráti Társaságának közös rendezvénye
Hazám, Venezuela a XXI. század elején
Raul José Betancourt Seeland, a Venezuela-Bolivári Köztársaság budapesti nagykövetének vetített képes előadása

Május 7-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Dékány Zsolt fotótechnikai előadása

Május 8-án, szerdán 18 órától
Pécsi Magyar–Orosz Társaság
A Cirill betű napja

Május 10-én, pénteken 18 órától
Pécsi Magyar–Orosz Társaság
Koncert a Béke napja tiszteletére

Május 13-án, hétfőn 17 órától
Szakácsné Kozári Piroska Életszeletkék c. könyvének bemutatója

Május 14-én, kedden 16.30-tól
Népi Írók Baráti Társasága
Veres Péter: „Mit ér az ember, ha magyar – levelek egy parasztfiúhoz” c. könyvét ismerteti dr. Neszmélyi Károly c. egyetemi tanár, a Népi Írók Baráti Társasága országos elnöke

Május 14-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Aktfényképezés – Módos Gábor előadása

Május 15-én, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Ragyogj!
színes, magyarul beszélő, ausztrál életrajzi dráma, 101 perc, 1996
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Május 15-én, szerdán 17 órától
Vers és Prózamondó Pedagógusok
„Örvendj Pécs” – műsor Weöres Sándor születésének 100. évfordulója alkalmából

Május 17-től 20-ig
23. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Május 23-án, csütörtökön 17 órától
Sétatéri Esték
Az energia az élettelen világban, az élőlények világában és az emberi személyek életében
Dr. Kellermayer Miklós professzor emeritus előadása
Sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost

Május 29-én, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Imák Bobbyért
színes, magyarul beszélő, amerikai életrajzi film, 2009
(További információ: Esélyek Háza 72/210-794)

Május 29-én, szerdán 17 órától
Pécsi Magyar–Finn Társaság
Nyelvrokonaink a lappok, azaz a számik, négy országban a távoli északon
Anja Haaparanta, a PTE Nyelvtudományi Tanszék finn lektorának előadása

Május 30-án, csütörtökön 14 órától
Az Ökotárs Alapítvány és a Civil Információs Centrum közös rendezvénye
Az új civil törvény elemzése és értékelése

Május 31-én, pénteken 16 órától
Mindennapi praktikáink
kreatív klub gyerekeknek és felnőtteknek

Tisztelt Olvasó,

Éppen 50 esztendeje, hogy kamarakórusunk először adott hangversenyt Budapesten, 1963. március 9-én, a Filharmonia Semmelweis utcai kamaratermében – Bárdos szavai szerint „ebben a jégveremben", – igen szép sikerrel. A koncertet követő ankéton, melyet a Népművelési Intézet rendezett, Forrai Miklós fölvetette: az akkor gombamód szaporodó kamarakórusok számára országos találkozót kellene szervezni. A Nevelők Háza igazgatója, Mohos Antal el is vállalta, hogy az első Kamarakórus Fesztivált Pécsett megrendezi. A koncepciót Dobos László barátommal és karnagy társammal mi alakítottuk ki. Ennek egyik fő pontja az volt, hogy minden együttes szabadon olyan programmal érkezhetik, amelyben legjáratosabbnak érzi magát. Mint egy cserépvásáron – írtuk – ahol saját portékájukat rakják ki az árusok. (Akkoriban kezdődött az a gyakorlat, hogy a Sétatéren – a pécsiek inkább így nevezték akkor a „Szent" szótól megfosztott István teret – sátrakat állíthattak a kézműiparosok és népművészek.) Ez igen merész gondolat volt olyan időkben, amikor egy kórus műsorában kötelező volt legalább egy mozgalmi dalt és egy népdalfeldolgozást elénekelni. Így történt aztán, hogy például a Katanics Mária vezette női kamarakórus Kodály és Bartók műveket énekelt, a Liszt Ferenc Kamarakórus Párkai István vezényletével egészen modern magyar és nyugati szerzőket szólaltatott meg, Kollár Éva Monteverdi Kamarakórusa pedig többnyire reneszánsz műsorral jelentkezett. A felsoroltak és mások szinte állandó vendégei lettek a fesztiváloknak. Nagyon szerettek Pécsre jönni, élvezték a várost és a szellemi szabadságot. Aztán, ahogy nemzetközivé vált a fesztivál, Európa különböző kóruskultúrái találkozhattak itt.

A másik különlegesség, amit Dobos Lászlóval kitaláltunk, az az un. „gyorstanulási verseny" volt. Egy bő órányi tanulás után egy mindenki számára ismeretlen művet kellett a kórusoknak megtanulniuk és bemutatniuk. Itt nemcsak tanulási képességük mutatkozhatott meg, de a karnagy interpretációs fantáziája is. Ezeket a „versenydarabokat" általában én írtam egynemű- és vegyeskari változatban úgy, hogy a célnak megfelelőek legyenek.

A fesztiváloknak, s a későbbi versenyeknek mindig ez volt a legérdekesebb része. A zsűri itt már alapvető benyomásokat szerezhetett az együttesekről.

A két évenként megrendezett fesztiválok, majd versenyek köztes éveiben 4-5 alkalommal Pesten, a Zeneakadémián is rendeztek kamarakórus versenyeket. Ezekre zsűritagként Forrai tanár úr engem is meghívott. Itt módomban állt elnöki tevékenységével közelebbről is megismerkedni.

A fesztiválok nyitóhangversenyét mindig a mi kórusunk adta, többnyire a Pécsi Szimfonikusokkal (Pannon Filharmonikusokkal) közösen. A számos régi nagy oratórium mellett egy-két mai szerző műve is teret kapott. Egyik ilyen nyitókoncerten M. Corneloup, az Europa Cantat elnöke is részt vett. Itt szeretett bele Pécs városába, itt kezdődött barátsága kórusunkkal, melynek eredményeként mintegy tízszer jutottunk el Francia- és Spanyolországba az ő jóvoltából. Három lemezünket (Kodály, Bárdos, és egy Bartók–Kodály–Bárdos CD-t) vett föl és készített el a BNL-cég Saint Légerben. De a legfontosabb, ami annak a meglátogatott fesztiváli nyitóhangversenynek a következménye volt – 1988-ban a Pécsi Európa Cantat, 3000 énekes a vasfüggöny mögül!

22 fesztiválnak lehettem boldog résztvevője és egyben szervezője. A fél évszázad során szinte minden valamire való karnagy megfordult itt, és élményekkel gazdagon távozott. Ha összeszámolnánk, rengeteg külföldi együttes és sok ezer magyar és külföldi dalos számára jelentett nagyszerű programot és visszacsalogató élményt a pécsi szereplés.

Most május 17-én veszi kezdetét a székesegyházban a 23. fesztivál és verseny. Én magam talán ugyanolyan izgalommal várom, mint hajdanán az elsőt.

Aki hátratekint, nézzen előre is. Megnyugtató, hogy a folytatás olyanok kezében van, akik először kórustagként gyűjtögették az élményeket, aztán immár évek óta sikeres szervező munkával éltetik és avatottan, nagy kedvvel viszik majd tovább a fesztivált a jövő évtizedekben is.

Tillai Aurél

„Mi is a zene? Ez a kérdés órákon át foglalkoztatott, mielőtt múlt éjjel nyugovóra tértem volna. Maga a zene létezése is csodálatos dolog, mondhatni maga a csoda. A gondolat és a tünemények között elterülő birodalom. Mint egy megfoghatatlan közvetítő közeg, szellem és anyag közt lebeg testetlenül, mindkettőhöz kötődve, mégis különbözve azoktól. Szellem, de szellemként kötődik az idő mérhetőségéhez. Anyag, ám anyagként nélkülözi a teret..."

(Heinrich Heine)

23. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Nagy örömünkre szolgál meghirdetni, hogy idén, ***2013. május 17-20.*** között, 23. alkalommal is megrendezésre kerül városunkban a Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny. E nívós rendezvény 1964 óta a pécsi Nevelők Háza Egyesület és a Pécsi Kamarakórus közös rendezésében valósul meg. Az elején fesztiválként működő kórustalálkozók csak később öltötték fel az egészséges versenyzés formáját, ennek fényében mondhatjuk, hogy a város hetedik alkalommal rendez kamarakórus versenyt a korábbi 16 nagysikerű nemzetközi kamarakórus fesztivál folytatásaként. A 2013-as verseny Francis Jean Marcel Poulenc francia zeneszerző, a „Hatok" csoportja tagjának állít emléket halálának 50. évfordulója alkalmából.

Az idei kamarakórus verseny mintegy felvezetőjeként is szolgál majd a 2 év múlva, 1988 után ismét városunkban megrendezendő, XIX. Europa Cantat világszínvonalú rendezvényének.

Hagyományainkhoz híven a kórustalálkozó nem csupán a magas színvonalú társas éneklés és a vokális zene népszerűsítése. Rendezőként és vendéglátóként fontosnak tartjuk, hogy a kórusművek értő és meggyőző előadása mellett a különböző nemzetiségű alkotók és kórusművészek lehetőséget nyerjenek egymás kultúrájába való rövid betekintésre, egymás megismerésére, és mindebben örömüket leljék a három nap alatt. Az idei versenyen 8 kórus vesz részt, határon innen és túlról is, mint például Svédországból, Szlovéniából és Erdélyből. A rendezvény a Jókai téren, május 17-én, este 19 órakor, a nyitóceremóniával veszi kezdetét. További főbb helyszínek a már ismert Dóm Múzeum, a Ferencesek temploma, és a Palatinus Hotel díszterme lesz.

A Kamarakórus verseny örökös díszelnöke Forrai Miklós karnagy. A rendezvény és a nemzetközi zsűri elnöke Tillai Aurél Érdemes Művész, Liszt-díjas karnagy, professor emeritus, a Pécsi Kamarakórus karnagya.

Tillai Aurél mellett a zsűriben még helyet foglalnak:

- Dr. Mindszenty Zsuzsánna – az ELTE BTK Zenei Tanszékének docense, Liszt- és Artisjus- díjas, a KÓTA elnöke
- Somos Csaba, a Magyar Rádió Énekkarának karnagya
- Rainer Held, a Svájci Kórusszövetség Zenei Bizottságának elnöke

A kórusverseny rendezőségének további feladata a gálaműsor előtti, ún. ajándékkoncert megszervezése a résztvevő kórusok számára. Idén a vasárnap esti hangulatot így a közel 40 éve működő, pécsi Szélkiáltó együttes fogja garantálni, műsorukat a következőképpen fogalmazták meg:

HYMNUS A BORHOZ

A Szélkiáltó együttes verskoncertje

„A borivásnak ugyan nincs múzsája, de ha nincs is, helyesen jó bort csak az tud inni, aki múzsai nevelésben részesült, állandóan költőket olvas, muzsikát legalább hallgat, ha maga nem is csinál, és képekben gyönyörködik., aki múzsai nevelésben részesült, állandóan költőket olvas, muzsikát hallgat és képekben gyönyörködik."

(Hamvas Béla: A bor filozófiája)

A világ számos részén mondják, hogy a magyar borivó nemzet. Ezt igazolja a magyar népdalkultúrában fellelhető sok és szebbnél-szebb népdal, valamint a magyar költészetben található sok olyan vers, amely a borral, a borivással kapcsolatos. A Szélkiáltó együttes műsorában ezek az énekelt versek és a magyar folklór legszebb vidám bordalai hangoznak el a nemes bor dicséretéről.

Az együttesről:

Vers és dallam az idők kezdetén még csak együtt létezett. Ennek az állapotnak egyik legősibb formája a népdal, későbbi megnyilvánulása pedig – például – Balassi Bálint költészetében érhető tetten, amikor a költő a versei elé még odaírta, hogy mely nótára énekelhetők (ad notam).

A különböző kultúrákban eltérő időkben, de végül mindenütt bekövetkezett, hogy a szöveg és zene teljesen szétvált és az együttes most megpróbálja újra közelíteni őket egymáshoz. Munkáikkal ezt a réges-régi hagyományt próbálják megőrizni.

Az együttes tagjai:

Lakner Tamás – hegedű, gitár, ének
Fenyvesi Béla – tamburica, gitár, furulyák, ének
Keresztény Béla – gitár, ütőhangszerek, ének
Rozs Tamás – cselló, gitár, ének

A 23. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Versenyen résztvevő kórusok:

Komorni zbor Orfej/Chamber choir Orfej (Ljutomer, Szlovénia)

A kórus 1989-ben alakult, 1994 óta 'Slovenski madrigalisti' néven is szerepelnek. A kórus jelenlegi karmestere Romana Rek, aki a Ljubjanai Zeneakadémián végezte tanulmányait zene- és zongorapedagógia szakon. Az elmúlt években a kórus számos kitüntetésben részesült, mellyel Szlovénia egyik legkiemelkedőbb kórusává váltak. 2005-ben a kórus arany minősítést kapott a szlovéniai regionális felnőtt kórusversenyen mutatott szerepléséért, ezt 2009-ben megismételte. 2007-ben a Naša pesem nemzeti kórusversenyen 87,7 ponttal a kórus ezüst minősítésben részesült, 2010-ben ugyanezen versenyen elért 93 pontjuk már aranyat minősítéssel ért fel. 2008 nyarán a svájci Neuchatel-ben rendezett nemzetközi versenyen is részt vettek. 2009-ben, a 21. Pécsi Nemzetközi Kórusversenyen értek el kiváló eredményeket, többek között elnyerték a közönségdíjat, második helyen végeztek a vegyeskar kategóriában és megkapták a legjobb előadásért járó különdíjat is. 2010-ben Tolosa városában képviselték hazájukat. Egy évvel később, 2011-ben a kórus Franciaországban és Szerbiában is megfordult, további nagy sikereket produkálva.

Tutti Cantabile Énekegyüttes (Budapest)

A Tutti Cantabile Énekegyüttes 2007-ben a budapesti Eötvös József Gimnázium végzett diákjaiból alakult, énektanáruk, Lánczky Edit vezetésével. Mindnyájan a gimnázium kórusában ismerték meg egymást és szerették meg az éneklést, így szinte nyilvánvalóvá vált, hogy érettségi után közösen folytatják e tevékenységet. Zenei repertoáruk viszonylag széles skálán mozog. A reneszánsz és barokk nem csak egyházi, de világi kórusirodalmából is szívesen énekelnek, továbbá a XX. századi jazz-ihletésű könnyűzene, kortárs a capella zene és spirituálék állnak közel az együtteshez. Számos kisebb szereplés mellett az énekegyüttes évente legalább egy önálló koncertet ad, melyeken mindig más zenei irányzatot mutatnak be (2010-ben régi és új könnyűzene, 2011-ben egyházi zene). 2012-ben Banchieri: Festino című madrigálkomédiáját vitték színpadra. Ugyenezen év novemberében nevezett az együttes a Kodály Zoltán VI. Magyar Kórusversenyre, énekegyüttes kategóriában, ahol kimagasló pontszámmal szerezték meg az Arany Diplomát, és a kategóriagyőztes címet. Az együttes ars poeticaja; „az éneklésben együtt lélegezni a legszebb dolog a Földön."

Alla Breve Vegyeskar
(Székelyudvarhely, Románia)

Az Alla Breve Vegyeskart 1993 februárjában zenekedvelő helyi középiskolás diákok alapították meg Kovács László zenetanár, karnagy felhívására. A helyi Művelődési Ház a kezdetektől felkarolta a kezdeményezést, próbatermet biztosítva az énekelni kívánó diákok részére. Az intenzív, heti 3 alkalommal tartott 2 órás próbák, a kórustagok lelkesedése, munkabírása viszonylag gyorsan meghozta az eredményt, kiállításmegnyítókon, városi rendezvényeken léptek fel, majd környező falvakba, városokba is ellátogattak, és a Marosvásárhelyen évente megrendezett kórusfesztiválokon szintén jelen vannak. Felvették a kapcsolatot számos magyarországi, ill. szlovákiai magyar kórussal, a '90-es évek elejétől évente akár több alkalommal is eleget tesznek a meghívásoknak, illetve ők is szívesen látják vendégül városukban ezen kórusokat. A kórus jelenleg 31 tagot számlál, többségük több, mint 10-15 éve énekel aktívan az Alla Breve-ben. A közös éneklés szeretete mellett kórusuk fő küldetésének tartja a magyar közösségek erősítését, lelkesítését: utazó követekként viszik Kodály, Bartók, Bárdos dalait a székely kisfalukba, a szórvány településekre, a határon túli magyar kisebbségekhez. Kapocsként szolgálnak anyaországi és udvarhelyszéki közösségek között: ismeretségek, hosszan tartó barátságok születnek egy-egy kórustalálkozó, vendégszereplés alkalmával. Vallják, hogy a Kárpát-medencén kívül élő magyar ajkú közösségek ugyanígy, vagy talán még jobban óhajtják a dalt, jövőbeni elképzeléseink között szerepel tehát minél több ilyen irányú kapcsolatot teremteni.

Az Alla Breve többszólamú kórus, de mégis egyszólamú: nyelvében és gondolkodásmódjában. Tapasztalataik szerint a szívből jövő, örömmel előadott dalokat közönségük is értő fülekkel, nyitott lélekkel fogadja, remélik, hogy gyermekeikkel kiegészülve még nagyon sok évig énekelhetnek együtt az Alla Breveben.

Schola Sancti Pauli
(Pécs)

A pécsi székhelyű Schola Sancti Pauli 2001-es megalakulása óta, mindamellett, hogy a pécsi Pálos templom szkólájaként lát el rendszeres liturgikus-zenei szolgálatot, szerves része a Magyar Pálos Rend országos és külföldi eseményeinek is. Gyakori meghívottjai liturgikus, egyházzenei, kultúrtörténeti konferenciáknak, fesztiváloknak.

Többek között 2006-ban részt vettek a Decus Solitudinis, 2008-ban pedig a Pálosok Öröksége nemzetközi rendtörténeti Pálos konferencián. 2009-ben az Arti e Mestieri a Castel Belfiore abruzzói középkori fesztivál – , valamint 2010-ben Pécs Európa Kulturális Fővárosa program nyitóceremóniáján léptek fel. Utóbbinak állandó szereplőiként két éven át gazdagították a város zenei és kulturális életét a Határtalan Misztérium c. koncertsorozatukkal. 2011-ben meghívást kaptak a częstochowai Jasna Gora Nemzetközi Pálos Konferenciára, ahol pálos illetve más magyar forrásokat mutattak be.

A Schola Sancti Pauli arculatát elsősorban a középkori kódexek gregorián és polifon énekeinek előadása határozza meg, amelyeket többnyire közvetlenül a forrásokból keltenek életre, akár liturgiába ágyazva, akár koncerteken. A többi korszak vokális irodalma is helyet kap zenei palettájukon, valamint fontos küldetésüknek tekintik a pálos és a magyar liturgikus hagyomány ápolását is. 2011-ben jelent meg Canticum Angelorum című első hanglemezük.

A Schola Sancti Pauli alapító karnagya Fodor Gabriella, aki zenei tanulmányait a Budapesti Liszt Ferenc Zeneakadémián végezte, ahol 1994-ben zongoraművész, 2008-ban egyházzenész diplomát és 2012-ben DLA fokozatot szerzett. Zongorát, continuo-játékot, gregoriánt és középkori polifóniát oktat a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán. Hangszeres művészként és karnagyként egyaránt tevékenykedik. Doktori disszertációja a XII. századi Codex Calixtinus liturgiájával és többszólamú énekeinek interpretációs lehetőségeivel foglalkozik. Kódex átírásait – némely

tételek polifonikus feldolgozásával együtt – a Schola Sancti Pauli segítségével ülteti át a gyakorlatba.

Rapszódia Énekegyüttes (Zirc)

A Rapszódia Énekegyüttes 2006-ban alakult, azóta rendszeres szereplője a környékbéli kulturális rendezvényeknek. Szép sikerrel szerepeltek többek között a zirci városi ünnepségeken, a pétfürdői, illetve kaposvári Kórustalálkozókon, a Cseszneki Várdalnoki Játékokon, a Keszthelyi Dalosünnepen, a győri Kamillus templomban. Az évente megrendezésre kerülő zirci Apátsági koncerteken immár második éve adnak önálló koncertet. A 2011-ben, Pétfürdőn megrendezésre lerült Regionális Kórustalálkozón Gálakórus minősítésben részesültek. Szívesen énekelnek együtt véndégkórusokkal. Vezetőjük Nagyné Prém Zsuzsanna, aki 2000-ben végzett a Zeneakadémián, mint karvezető, zeneelmélet tanár és ének tanár. Ugyanazon év óta ő a veszprémi Dohnányi Ernő zeneművészeti Szakközépiskola tanára, 2007 óta a zirci Rapszódia Énekegyüttes művészeti vezetője.

Stockholm Singers (Stockholm, Svédország)

A Stockholm Singers vegyes kamarakórus 2005-ben alakult, vezetőjük Bo Aurehl. Az együttes 16-20 amatőr, de motivált énekesből áll, igyekszik életre kelteni a hagyományos kórusműveket a reneszánsztól kezdve napjainkig. A Stockholm Singers folyamatosan vállal fellépéseket és készít felvételeket. Mindemelett turnéztak már Skandináviában és Európa más részein, továbbá a kecskeméti Kodály-intézetben és Dublinban is tartottak mesterkurzusokat.

Karnagyuk, Bo Aurehl, zenetanárként és kórusvezetőként dolgozott a neves Adolf Fredrik Zeneiskolában, továbbá dolgozott még a Malmoi Operaházban és a Deutsche Grammpohon nevű lemezkiadónál. 1994-ben megalapította a Habanera Zenei Produkciós társaságot, mely Svédország legszínvonalasabb zenei rendezvényeiért felelős. 2012 óta Bo Aurehl a Helsingborgi Szimfonikus Zenekar vezérigazgatója és művészeti vezetője. Az 1980as években a a kecskeméti Kodály intézetben végezte tanulmányait, majd később visszatért vezénylést és szolfézst oktani a nemzetközi nyári tanfolyamokon.

Eszterházy Női Kar (Eger)

Az Eszterházy Károly Főiskola Női Kara 2009 óta működik Kabdebó Sándor irányítása alatt. Az együttes tagjai többnyire 19 és 24 év közötti ének-zene szakos főiskolai hallgatók.

A kórus 2006 és 2013 között számos hazai és nemzetközi fesztiválon szerepelt sikeresen, melyek közül a legfontosabbak a következők:

- 2006. június 27. – július 3. Nemzetközi Egyetemi Kórusfesztivál, Pardibice (Csehország). Női karai kategória: ezüst fokozat, folklór kategória: arany fokozat, karnagyi különdíj Vass Mártának.
- 2007. május 5 – 8. Nemzetközi Kórusverseny, Besztercebánya (Szlovákia). Női kari kategória: arany diploma, a kötelező mű legjobb előadásáért járó különdíj.
- 2012. november 15 – 18. VI. Kodály Zoltán Magyar Kórusverseny, Budapest. Női kari kategória: ezüst fokozat, 2. díj.
- 2013. március 27. Budapesti Nemzetközi Kórusverseny női kari kategória: arany diploma.

Nagyon nagy szeretettel várunk minden érdeklődőt, zenerajongót megnyitóünnepségünkre május 17-én pénteken este 19 órától a Jókai téren, majd 20 órától a Bazilikában megrendezendő megnyitó hangversenyre.

Reméljük, hogy ismét magas színvonalon járulhatunk hozzá a rendezvényt megtekintők szellemi és lelki épüléséhez.

Fonai Máté

Orbán Anci A pillanat varázsa című kiállítása

Gebauer Galéria 2013. április 3-22.

Ars poetica

Hiszek abban, hogy a természetben megtalálható alkotóerő bennünk is létezik, mert ez az élet alapja.

Célom: kreatív módon életre kelteni a gondolatot, érzést, hangulatot; megmutatni, ami a szemnek láthatatlan; megragadni a múló pillanatokat.

Véleményem szerint igazak Osho szavai: „A kreativitás a szabadság illata."

Az általános és középiskolát Dombóváron végeztem, és 1964-ben a Gőgös Ignácz Gimnáziumban érettségiztem. Férjhezmenetelem óta Pécsen élek családommal.

1968-ban a Kaposvári Tanítóképző Intézetben tanítói, 1983-ban a Pécsi Janus Pannonius Tudományegyetem Tanárképző Karán rajztanári, majd 2001-ben a Pécsi Tudományegyetemen pedagógia szakos egyetemi diplomát szereztem.

A pedagógusi pályám nagy részében a Pécsi Tudományegyetem 2. számú Gyakorló Iskolájában (jelenleg Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola) tanítottam, majd több évig a Pécsi Tudományegyetem óraadójaként kooperatív tanulásszervezési tréningeket tartottam az egyetemi hallgatóknak. Szakmai könyveket, módszertani segédanyagokat írtam, és szakfolyóiratokban számos publikációm jelent meg.

A tanári pálya lehetőséget adott arra, hogy a pedagógián kívül kedvenc tevékenységi területemmel a rajzolás - festéssel és képzőművészettel is foglalkozhattam. Nagy gondot fordítottam tanítványaim vizuális nevelésére, képességének fejlesztésére. Képzőművészeti szakkört vezettem, kiállításokat rendeztem tanítványaim munkáiból, városi, megyei, országos pályázatokra készítettem fel őket, ahonnan számtalan díjat hoztak el.

Legnagyobb kitüntetésem az Oktatási Minisztérium Arany Katedra-díja (2006).

A rajzolás, festés gyermekkorom óta kikapcsolódás volt számomra, a rajz a kedvenc tantárgyaim közé tartozott. Általános iskolás korom óta szerepeltek rajzaim különböző kiállításokon. A művészi hajlamot anyai ágról örököltem, nagybátyám díszkovácsmester, akinek míves munkái díszítik Pécs városát is.

A Kaposvári Tanítóképző Intézetben jártam először rajz szakkörre, ahol Szirmai Erzsébet tanárnőtől tanultam akvarellel és pasztellel elsősorban csendéleteket készíteni, de néha szénnel portrét is rajzoltunk. Egyik portré rajzommal szerepeltem egy kaposvári kiállításon, amely motiváló erőként hatott. Ettől kezdve, ha valami megragadott, azt igyekeztem lerajzolni, megfesteni. Kedvenc témáimat többnyire a természetből merítettem.

Főiskolai tanáraim: Pandur József, Soltra Elemér, Kozák János voltak.

Pandur József megszerettette velem a művészettörténetet és bevezetett rejtelmeibe, megtanított észrevenni a szépet egy műalkotásban. Soltra Elemér megkedveltette és megtanította értékelni a népművészetet és megismertette a rajzolás –festés alapjait. Kozák János volt a gyakorlatvezető tanárom, változatos követelményrendszere késztetett arra, hogy sokféle technikát megismerjek.

Mesteremnek H. Barakonyi Klárát tekintem, aki megismertetett a grafikai technikák alapjaival, temperafestéssel, linómetszetek készítésével és a kreatív alkotás lehetőségeivel. Bíztató segítő szándéka, motiváló ereje végigkísérte eddigi művészi pályámat. Általa jutottam be a Szatyor Győző vezette Pécsi Grafikai Műhelybe, ahol megismertem a rézkarc technikát, Takács Dezsőtől tanultam kőnyomatot (litográfiát) készíteni. A meglévő linómetszeteim, rézkarcaim és kőnyomataim is ekkor készültek.

A 90-es évek elején a Pécsi Grafikai Műhely megszűnt, vele együtt a rézkarc, litográfia készítésének lehetősége is.

1983-ban csatlakoztam a Takács Dezső rajz szakfelügyelő által irányított Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyéhez, amelyet 1994-től Svasticsné Bogáty Zsuzsanna vezet. A műhely szervezésében alkotó táborokban vettem részt (Zebegény, Sellye, Feked, Dunaszekcső), ahol sokat tanultam tagjaitól a közös megbeszélések és korrektúrák során.

Rendszeresen szerepelek a műhely éves csoportos kiállításain.

Az utóbbi időben ceruza, toll, kréta, akvarell, acryl és olajjal festett képeket készítek.

Első egyéni kiállításomat Harkányban a Futó László Múzeumban tartottam, dr. Kolos Györgyi bíztatására, ő vállalta a kiállítás megnyitását is.

Képeimről

A kiállításra összegyűjtött anyag több éves alkotó munka eredménye. A képek különbözőek, többféle technikával készültek. Másmás élményt, pillanatot, témát, más időben, többféle megvilágításban, helyzetben dolgoztam fel. Ennek egyik oka: az útkeresés, a technikák kipróbálása, a másik ok: az élmény, pillanat kifejezésének legmegfelelőbb keresése. Ez az útkeresés érződik a változatos témák feldolgozásában és a színek alkalmazásában is. Előszeretettel ábrázolom a természet jelenségeit, formáit, a tájat, az erdőt, a falut, utcarészleteket, virágokat, az évszakok változásait, a különleges fényhatásokat, de csendéletet is szívesen festek.

A kisméretű rézkarcaim nyírfákat ábrázolnak, leheletfinom vonalvezetéssel, tónuskontrasztokkal, ugyancsak a portré is.

A barna és fekete festékkel készült kőnyomatok már nemcsak gyönyörködtetni akarnak, hanem elgondolkodtatják a nézőt. Az egyik barna színnel készült kőnyomaton a kidőlt fa jelképesen a múlt, az elmúlás kifejezése, a jelent az erős fa jelképezi, míg a jövő kifejezése a fiatal fa ábrázolásával történt. A másik kép sejtelmes, a nézőre van bízva, hogy mit lát a fa alakjában. A fekete festékkel készült kőnyomatokon szintén generációs téma jelenik meg, csak ember alakokkal. A fatörzsben ábrázolt idősebb és fiatal nő, valamint a gyermek a családi összetartozás és az anyai szeretet kifejezése, az édesanyák, akik gyermeküket előtérbe helyezik. Az erőteljes gyökerű fa a családi gyökereink, alapköveink jelképes kifejezője.

Az akvarellceruzával készült képek különleges formájú bokor részleteket ábrázolnak, amelyeket egy sivatagi élmény alapján alkottam, itt már a lélek mélyebb, tudat alatti rétegei törnek felszínre. A szemlélőre van bízva, hogy mit fedez fel, mit lát a képben, mit gondol róla.

Akvarellceruzával készültek az arab férfit ábrázoló portrék is.

A lavírozott tussal megrajzolt sziklák ábrázolásánál a magasságot és mélységet a tónusok változatosságával érzékeltettem.

A festőtechnikák közül elsősorban akvarellel festettem. Kedvelem a vízparti témákat, parkokat, erdei részleteket. Az utazási élmények kapcsán készültek az utcarészleteket ábrázoló képek.

Kísérletező, az új iránt fogékony vagyok. Az utóbbi időben szívesen festek akrillal és olajjal. Olajjal festettem meg a harkányi, dombóvári templomokat, más nézetből, kissé átírt formákkal és színekkel. Olajjal készültek a legújabb portréim, valamint az évszakok változásait ábrázoló képeim, amelyeken ugyanazt a témát más, az évszakokra jellemző színek visszaadására fordítottam.

Akrillal készültek a vizes sorozat képeim, amelyek a tenger, a folyó, a patak pillanatnyi impresszióját fejezik ki.

Érdeklődéssel tanulmányozom mások műveit, beleértve a korábbi korok nagy festőinek alkotásait ill. a kortárs művészeti alkotásokat is.

Orbán Józsefné

„Modell projekt a társadalmi befogadásért Pécsett" program

2012. novemberében indult el az ENSZ Fejlesztési Programja – United Nations Development Programme (UNDP) és Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának közös projektje, melynek hosszú távú célja egy olyan modell kidolgozása, mely Pécs városának a gyakorlatban megvalósítható modellként szolgál arra, hogyan fejlessze hátrányos helyzetű területeit és az ott élő közösségeket, komplex módon keresve a választ a foglalkoztatás, oktatás, szociális és egészségügyi ellátás kérdéseire.

A projekt célkitűzéseinek megvalósításában olyan helyi szervezetek vesznek részt, mint a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, a Khetanipe a Romák Összefogásáért Egyesület és a Dél-Dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökség. A projekthez a támogatást a Nyílt Társadalom Alapítvány biztosítja.

A projekttevékenységek megvalósítása a UNDP módszertana alapján történik, mely komplex, területi alapú fejlesztést céloz, a fejlesztésben érintett hátrányos helyzetű közösségek aktív bevonásával és részvételének biztosításával, a helyi közösségek megerősítésével, a befogadó társadalom előmozdítása érdekében.

A fenti módszertan alapján kezdték meg a coachok/közösségfejlesztő szakemberek a György-telepen, Hősök tere és környékén a területen élők felkészítését arra, hogy aktívan részt vegyenek a lakhatási feltételek javítását célzó projekt(ek) és a város társadalmi integrációs stratégiájának tervezésében és megvalósításában.

A stratégia tervezés megalapozása és az érintett lakosok jelenlegi élethelyzetének, lakhatási körülményeinek, egészségi állapotának megismerése érdekében részletes kérdőíves felmérést végez a projekt, kutatási szakemberek bevonásával. A projekt módszertanának fontos eleme a fejlesztésekben érintett lakosság folyamatos bevonása és tájékoztatása minden projekttevékenységről, ezért a kutatás megkezdése előtt 2 alkalommal is lakossági tájékoztatót szerveztünk.

Pécs Városa „befogadási" stratégiai koncepciójának tervezése keretében a koncepció vázlatának előkészítése történik, figyelembe véve többek között az Európai Unió 2020 tematikus célkitűzéseit, Magyarország Nemzeti Felzárkóztatási Stratégiáját, Pécs Megyei Jogú Város Integrált Városfejlesztési Stratégia Antiszegregációs Tervét is.

A UNDP területi alapú, helyi erőforrásokra építő és azt fejlesztő módszertana bár nem ismeretlen, a helyi és regionális fejlesztések esetén nem vagy csak igen ritkán kerül gyakorlati alkalmazásra Magyarországon. Ezért a UNDP pécsi projektjének célkitűzései közé tartozik az is, hogy a helyi részvételen alapuló tervezés módszertanát terjessze a fejlesztések kidolgozásában és megvalósításában közreműködő szakemberek között.

Ennek keretében hívta meg a projekt Kjell Roger Karlsson svéd szakembert, hogy Pécsett egy műhelymunka során, előadás keretében bemutassa a UNDP által a projekt megvalósítása során alkalmazott, és az Európai Unió által a jövőben kiemelten támogatott részvételen és partnerségen alapuló, a helyi erőforrásokra támaszkodó tervezést és fejlesztést.

A műhelymunka 2013. március 4-én, a Művészetek és Irodalom Házában került megrendezésre. A svéd szakember előadását követően a résztvevő szakemberek lehetőséget kaptak arra, hogy közösen vitassák meg, hogyan hasznosítható ezen módszer Pécs Város Önkormányzata esetében, különös tekintettel a komplex városrehabilitációs, integrációs kezdeményezésekre.

A műhelymunkán a helyi önkormányzat szociális célú városrehabilitációs fejlesztésekben résztvevő szakemberei, az érintett területeken dolgozó civil és állami intézmények/szervezetek munkatársai vettek részt. A UNDP projekt célterületén élők képviseletében, a helyi, hátrányos helyzetű lakosokból megalakult tematikus munkacsoportok tagjai is bekapcsolódtak a műhelymunkába.

A projektről további információ kérhető:

Horváth Márta projektmenedzser
Email: marta.horvath@undp.org
Tel.: + 36 20 267 4224
Fax: +36 72 533 802
Mobil: +36 20 275 0085
Cím: 7621 Pécs, Széchenyi tér 1.

Partnerek és Támogatók

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

„KISVONAT INDUL PÉCS-KERTVÁROSBÓL PÉCS-KERTVÁROSBA...”

Közösségi nap a szomszédolás jegyében (TÁMOP-5.5.1.B-11/2-20110322)

Dotto, a kisvonat vitte egymáshoz szomszédolni a „régi” és az „új” Kertváros legkisebb lakóit Pécsett, akik azt követően játszóházban próbálhatták ki kézügyességüket. És mindez csak egy kis szelete volt annak a színes programnak, amellyel felnőtteket és gyerekeket egyaránt vártak a szervezők. A Kertvárosi Szélforgó névre keresztelt közösségi nap annak az Élet-Tér elnevezésű programsorozatnak volt része, melynek célja, hogy pécsi közösségeket erősebbé és összetartóbbá tegyen.

A Kertvárosi Szélforgó programjai két helyen zajlottak: míg a családi házas, úgynevezett „régi” Kertvárosban a gyerekeket húsvéti játszóházzal, a felnőtteket ismeretterjesztő előadásokkal vagy épp virágvásárral, könyvbörzével várták, addig az „új”, panel-Kertvárosban barkácsolást, bábelőadást, táncházat, sőt frissen sült kemencés langallót is kínáltak elsősorban óvodásoknak-iskolásoknak.

Kiss Jenőné négy- és hétéves gyermekeivel érkezett a játszóházba. Míg kislányának leginkább az arcfestés tetszett, addig kisfiát a vonatozás kötötte le jobban. A fiatal édesanya azt mondja, amikor csak lehetőségük van rá, részt vesznek az efféle programokon: – Hét éve élünk az „új” Kertvárosban. Sikerült találnunk egy csendes, nyugodt részt, ahol szeretünk lakni. Ám mivel panelben élünk, nagyon igényeljük, hogy sokat legyünk kinn – például a játszótéren. Ott is, és persze az ilyen programokon is szívesen beszélgetek a gyermekeim kis barátainak szüleivel.

A kertvárosi közösségi nap egyik megálmodója a Mosolymanó Egyesület volt. Elnöke, Vörösné Deák Andrea azt mondja, társaival együtt 2009 óta azon igyekeznek, hogy a „panel-kertvárosiak” életét egy kicsit szebbé, jobbá tegyék. Ennek érdekében hetente termelői piaccal, kemencés ételkóstolóval, vagy épp jótékonysági ruhaosztással, használt gyermekholmik vásárával várják az ott lakókat. Szervezetük egyik fontos célkitűzése – mondja Vörösné Deák Andrea -, hogy a környékbeli játszótereket felújítsák: - Azért olyan fontos nekünk, hogy a játszótereink rendben legyenek, mert a panelben élő családok életük jelentős részét tavasztól őszig közterületeken – így többek között játszótereken – töltik. Azt szeretnénk, hogy minél többen felismerjék: fontos ezek rendben tartása. Önkénteseinkkel igyekszünk egyre többeket bevonni ezekbe a közösségi tevékenységekbe – ahelyett, hogy becsukják maguk mögött az otthonuk ajtaját. Egy-egy ilyen rendezvény, mint a mai Kertvárosi Szélforgó alkalmas arra, hogy egyre többen megismerjék az egyesületünket, a kezdeményezéseinket – de természetesen egymást is. A másik célkitűzésünk pedig, hogy a „szomszédainkkal”, a családi házas városrész lakóival is kapcsolatba kerüljünk.

A Kertvárosi Szélforgó másik helyszínén zajló programokat a KertÉsz Civil Közösség szervezte. Küldetésébe tökéletesen beleillett a közösségi nap célkitűzése, hiszen a családi házas negyedben évek óta elkötelezetten működő közösség mindenekelőtt azért küzd, hogy a környék lakossága szeressen a „régi” Kertvárosban élni. Ennek érdekében rendszeresen szervez összejöveteleket, ismeretterjesztő előadásokat, kirándulásokat, kulturális rendezvényeket, de például olyan közösségi napot is, amikor megnyílnak a városrész kapui, udvarai, és az ott élő, nagymúltú kézműves polgárok bárkinek betekintést engednek a mézeskalács-készítés, a bőrös vagy épp a keramikus mesterség kulisszái mögé.

A szomszédolás célja, hogy a különböző élethelyzetű, de egymáshoz tulajdonképpen közel élő családokat egymással összehozza. A szervezők azt remélik, megtették az első lépést afelé, hogy olyan „falusias” hangulatú városrésszé varázsolják Pécs-Kertvárost, ahol az emberek odafigyelnek egymásra, és nem csak az internetes közösségi oldalakon találkoznak.

A Pécs-kertvárosi közösségi nap az Élet-Tér – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért elnevezésű program (TÁMOP-5.5.1.B-11/2-20110322) részeként valósulhatott meg. A kétéves projekt gazdái a pécsi Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza. A kezdeményezés célja, hogy szakemberek párválasztással, gyermekvállalással, gyermeknevelléssel, családgondozással kapcsolatban tanácsot adjanak fiataloknak és szülőknek, számukra különböző csoportfoglalkozásokat szervezzenek, valamint hogy helyi kisközösségeknek segítsenek kialakulni és összetartóan működni.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Nevelők Háza Egyesület
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Email: elet-ter.belvaros@ckh.hu – www.ckh.hu

Trebbin Ágost

Cserkuti Adolf történetei

A „Mátyás Király”-ról

Ezen jóhírű, régi vendégfogadó bontását a tetőcserepek leszedésével megkezdték. A most 120 éves épületnek a telke egy része volt annak a széles várfalnak, amely az egész belvárost annak idején körülvevő várfal külső oldala mentén végighúzódott. Éppen így a Rákóczi út északi sorának összes háza is, a tűzoltó laktanyától a Malom utcáig mind a földdel betömött várárok tetején állnak.

A siklósi várkaput, a várároknak a kapu mellett 256 négyszögölnyi részével a város 1786-ban eladta Pretska Józsefnek 402 forintért. A kaput persze telek nélkül, mert hiszen az az úttesten állt. A kapu fa- és vasalkatrészeit a város fönntartotta magának, a vevőnek tehát csak a kőanyag jutott, melynek lebontásával a város nem akart bajlódni. Pretska a legnagyobb posztókészítő volt akkor a városban, a Felsőmalom és Rákóczi út sarkán levő úgynevezett Mayer-malom az övé, melyet kőfallal bekerített nagykiterjedésű telkével Günsberger fakereskedő vett meg évekkel ezelőtt Erreth János és dr. Erreth Lajostól. A malmot Pretska vámrészért dolgozó molnárnak adta bérbe, míg ugyanott egy másik épületben ő maga posztót készített.

A Mátyás Király fundusát képező várárkot Pretska feltölteni és oda házat építeni volt köteles és előkészíteni a háztelke előtt a piacról jövő víz folyását. Mielőtt azonban oda házat épített volna, meghalt s ennek folytán 1794 sz. üres házhelyet a városkapu nélkül – mely ekkor már el volt távolítva – özvegy Pretska Józsefné szül. Erdész Magdolna eladta 500 forintért Jakobsz Mihály bognár mesternek. Jakobsz a nyugati oldalon folytatólag megvett a várostól egy 156 négyszögölnyi darabot a várárokból, négyszögölet egy forintért s ekként a házhelyet 416 négyszögölre kiegészítette.

A Mátyás Királyt ő építette, de az igazságos királyról való elnevezés sokkal későbbi időből származik. A vendéglő eredeti szerény neve „bognár kocsma”, benne Jakobsz Mihály folytatta a mesterséget és az épületre feltűzte a bognár céhjelvényt.

Jakobsz nem sokáig örvendhetett alkotásának, mert 1806. júniusában 60 éves korában elhalt. Leányát, Jakobsz Jozefát nőül bírta Farkas István bognár mester, ki 1806. augusztus 29-én hagyatéki árverésen 7001 forintért megvásárolta a bognár kocsmát. Farkas István elhunyta után özvegyét, Jakobsz Jozefát elvette Posz József, s attól fogva Posz szerepelt, mint tulajdonos.

Azóta az épület több gazda birtokában fordult meg, volt Kaltwasser Józsefé, újabban özvegy Pintér Gusztávné-é. Pintérné nem költött rá semmit, alaposan elhanyagolta, azért is látszik a ház öregebbnek, mint amilyen a valóságban.

Mivel a Mátyás Király a várfalon kívül épült, a város későbbi új beosztásáig a siklósi külvároshoz tartozott, s ott 1. házszámot viselt, az északi szomszédságában levő, s vele összeépítettnek látszó Citrom-utcai kis ház ellenben a várfalon belül volt és belvárosi házszámot viselt. A két épületet ugyanis a régi városi kőfal elválasztotta egymástól, amely bontásánál esetleg még nem csekély munkát adhat az ott dolgozóknak.

Hogy az eredeti építtető Jakobsz Mihálynak, s leányának Jakobsz Jozefának – férjezett Farkas Istvánnénak – vannak-e még leszámo-

zottjai a városban, erre igennel lehet felelni, amennyiben néhai Piller Béla órásmester még élő leányainak Farkas leány volt az anyjuk, a Mátyás Király–beli Farkas családból.

(Dunántúl. 1920. július 25.)

1914-ben még álltak az öreg falak. Az egykori vendéglő egyik kedves törzsvendége így gondolt vissza a régi szép időkre:

„A Mátyásba már öregapáinkkal is jártunk. Tőlük hallottuk: ha jól akartok enni, inni, mennyetek a Matyiba... Hol van már az idő, amikor Pécs város kapuin kívül csak három csárda volt azok számára, kik a város kapuin kívül maradtak. Az egyik volt a Matyi – menedéke a régi világban kintrekedteknek –, de manapság is még kellemes otthona úgy a pécsieknek, mint a vidéki atyafiaknak. Bármenynyire is igyekszik a modernkor embere pálmaágakkal árnyékolt fehér asztalok mellett jólérezni magát, ahol ezüsttálcán szervírozzák az ételeket, mégis szívesebben és közvetlenebbül érezheti magát (különösen magyar ember) egy régi, de meghitt kis csárdában, ahol a régi mondás járta. Jó bornak nem kell cégér."

(Pécsi Napló. 1914. május 16.)

Civil Információs Centrum Baranya megye

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Megújult a Civil Információs Portál

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága megújította a Civil Információs Portálját a **civil.info.hu**-t.

A portál célja, hogy egy helyen legyenek elérhetőek a minisztériumok és a központi államigazgatási szervek által a világhálón közzétett, civil szervezetekre vonatkozó nyilvános információk. A portál további célja, hogy megjelenítési felületet biztosítson egy országos civil adatbázisnak, amely segítségével a központi államigazgatási szerveknél nyilvántartott, civil szervezetekkel kapcsolatos nyilvános adatok együttesen jelenhetnek meg lekérdezhetően.

A portálon tájékozódhatnak a szervezetek a Nemzeti Együttműködési Alap pályázatairól, azok eredményeiről. Böngészhetnek az érdeklődők a hazai és határontúli civil szervezetek adatbázisában.

A portálon megtalálhatóak a civil szervezetek működésével kapcsolatos legfontosabb jogszabályok, a törvényi szabályozással kapcsolatos legfontosabb dokumentumok, segédanyagok.

MAGYARY PROGRAM

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

Bölcsődék a legkisebbekért

A családok, szülők életében adódhatnak olyan helyzetek, amikor munkavállalás, tanulás, vagy egyéb ok miatt, **kisgyermekük napközbeni ellátását segítséggel tudják csak megoldani**. A **Kisgyermek Szociális Intézmények 10 pécsi bölcsődéje** családias környezetben, magas színvonalú ellátást biztosítva, a **családok igényeihez rugalmasan igazodó szolgáltatásokkal** várja a legkisebbeket.

A **bölcsődei ellátás** modern felfogásában a szolgáltatás funkciója már nemcsak a szülők munkavégzésének támogatása, hanem a **gyermekek egészséges fejlődésének segítése, jóllétének biztosítása, a szocializáció, a közösségi létre való felkészítés, az esélyegyenlítés, és esetenként a környezeti kockázati tényezők felismerése és kezelése is**.

A **bölcsődei ellátásban dolgozó szakemberek** a 0-3 éves korosztályra vonatkozó **sokrétű szakértelemmel** rendelkeznek a kisgyermekek nevelésében-gondozásában. Bölcsődéinkben a gyermek életkori és egyéni sajátosságait, fejlettségét figyelembe véve segítjük a gyermek fejlődését.

Fontos alapelvünk a **pozitívumokra támaszkodás**, ami a gyermek személyiségét elfogadó, pozitív megerősítéseket fókuszba helyező nevelői magatartást jelent, ezzel is támogatva az **aktivitás, önállóság, a tanulást segítő légkör** kialakítását.

Intézményeinkben **a személyi és tárgyi állandóság segíti a kisgyermekek érzelmi biztonságának kialakítását**, amit az állandó, otthonos csoportszobai környezet, a **napirend**, a **rendszeresség** és a **saját kisgyermeknevelő rendszer** biztosít. A gyerekek, az egyéni ütemhez igazított módon, a **fokozatosság elvét követve**, nem siettetve szokhatnak be bölcsődéinkbe, ami az **új helyzetekhez való alkalmazkodás**, az új személyek, tapasztalatok elfogadásához elengedhetetlen a kicsik számára. A fentiek teljesüléséhez olyan **családhoz hasonló**, meleg, **biztonságot nyújtó** légkör, a korosztály fejlettségének megfelelő játékok, **inger gazdag, változatos tevékenységeket biztosító bölcsődei környezet** kialakítására törekszünk, **ahol a gyermek a szülő távollétében is jól érzi magát**, és a testi-lelki-szellemi fejlődéséhez szükséges feltételek rendelkezésre állnak.

Kicsikék, Kiskuckó, Fészek, Napsugár, Zöldliget, Mandula bölcsődéink különös hangsúlyt fektetnek a **gyerekek alkotó kedvének felébresztésére** is, így önálló teret, **„alkotószobát"** hoztak létre intézményeinkben. **Kicsikék** bölcsődénk továbbá **sószobával**, **Napsugár** bölcsődénk **„meseszobával"** segíti az **egészségmegőrzést**, a nyugodtabb, csendesebb, **elmélyültebb foglalkozás lehetőségét**. Bölcsődéinkben **jelentős múltra visszatekintő hagyományokat ápolunk** a kisgyermekek **zenei nevelése**, a **népi játékok, az anyanyelvi kultúra értékeinek megőrzésében**. Különös hangsúlyt fektetünk a **szabad levegőn tartózkodásra**, a **mozgás** lehetőségének biztosí-

tására, több intézményünkben **tornaszoba** is rendelkezésre áll. Bölcsődéink többsége már elköteleződött a **környezeti nevelés** fontossága, a **gyerekek ökotudatos szocializációjának** sürgető feladatai mellett, így legtöbbjük **udvarát már kiskertek** díszítik, amit a gyerekekhez méretezett kerti eszközökkel „művelnek meg", rendeznek a legkisebbek.

Bölcsődéink várják a **másként fejlődő, sajátos nevelési igényű gyerekeket, akiket**

Fészek, Kicsikék, Napsugár, Zöldliget, Kiskuckó bölcsődéinkben felkészült szakemberek fogadnak, **Fészek** bölcsődénkben **gyógyúszásra** is van lehetőség.

Bölcsődéink a **legkorszerűbb táplálási ajánlások figyelembevételével, dietetikus által összeállított étrendet** biztosítanak intézményeinkben, szükséges esetben a **diétás és speciális étkeztetés Cseperedő** bölcsődénkben igényelhető.

A **munkahely és család összeegyeztetésében** – munkahelyi időbeosztásuk miatt **– problémákkal küzdő szülőknek Mezőszél utcai bölcsődénk** nyújt megoldást, **nyújtott nyitva tartásával, 19 óráig**.

„Mocorgó" néven indítottuk útjára **játszócsoportunka**t, melyet pszichológus munkatársunk segít abban, hogy **a** gyermek a **saját tempójában** és a **saját érdeklődésének megfelelően fedezze föl** a **környezetét, ismerjen rá saját lehetőségeire** és bizonyosodjon meg arról, hogy ő **mi mindenre képes.**

Azoknak a szülőknek, akinek csak **pár órára, vagy csak időközönként van szükségük segítségre** gyermekeik napközbeni ellátásában, **gyermekfelügyelettel** és **játszóházzal** állunk rendelkezésére.

Bölcsődei intézményeink többsége **saját alapítvánnyal** rendelkezik, ami teret és lehetőséget biztosít **az alapfeladatok ellátásán túl is gyerekek, családok fejlődését, segítését segítő programok, szolgáltatások, projektek** megvalósítására.

A **májusi 13-14 hivatalos beiratkozást** megelőzően, bölcsődei nyílt napjainkon a **bölcsődeválasztás előtt álló családok** betekintést nyerhetnek intézményeinkbe, kötetlenül tájékozódhatnak kollégáinktól.

Nyílt napjaink időpontjai:

- **2013. 04.26 – Cseperedő**
  7633 Pécs, Ajtósi D. u. 1.
  Tel.: 72/252-399
- **2013. 05.10 – Fészek**
  7633 Pécs, Gosztonyi u. 1.
  Tel.: 72/253-097
- **2013. 05.09 – Hétszínvirág**
  7629 Pécs, Frankel Leo u.32.
  Tel.:72/240-252
- **2013. 04.27. – Kicsikék**
  7632 Pécs, Németh L.u. 6/b.
  Tel.: 72/441-324
- **2013.05.08 – Kiskuckó** - 7633 Pécs, Testvérvárosok tere 3. Tel.: 72/438-089
- **2013.05.06 – Mandula** - 7624 Pécs, Bornemissza G. u. 3. Tel.: 72/ 315-807
- **2013. 05.03 – Mezőszél**
  7623 Pécs, Mezőszél u. 2.
  (tel.: 72/314-718)
- **2013. 05.02 – Napsugár –**7624 Pécs, Budai Nagy A. u. 3.
  Tel.: 72/532-367
- **2013. 05.03 – Törpike**
  7622 Pécs, Varga D. u. 2.
  (Tel.: 72/314-989)
- **2013. 04.26 - Zöldliget**
  7623 Pécs, Köztársaság tér
  Tel.: 72/ 314-994

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

A belügyminisztérium nyílt pályázatot hirdet az európai integrációs alap 2013. évi programjának keretében (BM/3782-1/2013.)

Stratégiai célok:
A) Mind a harmadik országbeli állampolgárok mind a befogadó társadalom aktív részvételének biztosítása az integráció folyamatában.
B) A sérülékeny csoportok (mint például a nők, fiatalok, gyermekek és idősek) különleges szükségleteinek megfelelő integrációs intézkedések hatékonyságának elősegítése.
C) A kormányzat különböző, az integrációs stratégiák és tevékenységek kialakításában szerepet játszó szintjei közötti többszintű együttműködés elősegítése és a helyi cselekvés és az integráció alulról felfelé haladó megközelítésének ösztönzése.
D) Az integrációt támogató indulást megelőző tevékenységek.

Prioritások:
Az Európai Integrációs Alapból származó pénzeszközök az alábbi területeken használhatók fel:
az Európai Unió bevándorlói beilleszkedési politikájának közös alapelvei megvalósításával kapcsolatos intézkedések gyakorlati végrehajtása,
az előrehaladás megállapítására szolgáló mutatók és az értékelési módszerek fejlesztése, a politikák és az intézkedések kiigazítása, valamint az összehasonlító tanulmányozás koordinációs tevékenységének megkönnyítése,
a beilleszkedési politika kapacitásának, valamint a koordinációs és a kultúrák közötti hatáskörök kialakítása a tagállamok kormányainak minden szintjén,
a tapasztalatok, a bevált gyakorlatok és az információ kicserélése a tagállamok között a beilleszkedés vonatkozásában.
A projektek időtartama: A projektek maximális időtartama: 21 hónap.
A megvalósítás lehetséges időtartama: 2013. október 01. – 2015. június 30.
A projektek megvalósításának területi hatálya: 2008/457/EK bizottsági határozat XI. melléklet I.6. pontja.
A pályázat benyújtása: A pályázók önállóan, de mással társulva is nyújthatnak be pályázatot. Egy szervezet több pályázatot is benyújthat, illetve többen partnerként vehetnek részt, azonban a pályázatok között átfedés nem lehetséges.
A pályázatok benyújtásának határideje: 2013. május 21. 12.00 óra. A határidő után beérkező pályázatok nem kerülnek átvételre.
A finanszírozás módja: elő- vagy utófinanszírozás.
További információ: A pályázatok eredményének várható kihirdetése: 2013. III. negyedév. A pályázattal kapcsolatos további részletek a Pályázati Útmutatóban találhatók, amely a jelen pályázati felhívás szövegével és a pályázati űrlapokkal együtt a Felelős Hatóság honlapján (www.solidalapok.hu/Európai Integrációs Alap/Pályáztatás/2013/Európai Integrációs Alap 2013. évi allokáció nyílt eljárási mód, 1. pályázatás) olvasható és tölthető le.
További felvilágosítás az alábbi email címen kérhető: integracio@bm.gov.hu

Európa a polgárokért program – Állampolgári projektek
Az alprogram célja: Ezek a projektek különböző háttérrel rendelkező polgárok számára nyújtanak arra lehetőséget, hogy európai témákban kifejthessék véleményüket, és erről tájékoztassák a helyi döntéshozókat. Az Európai Uniót érintő fontos és aktuális kihívás az európai polgárok és az Európai Unió közötti szakadék áthidalása. Ezzel összefüggésben ez a pályázati típus olyan innovatív módszerek és megközelítések feltárására irányul, amelyek tevékeny európai szintű részvételre serkentik a polgárokat, valamint az európai polgárok és az Európai Unió intézményei közötti párbeszédre ösztönöznek.
Támogatható tevékenységek:
- Az állampolgárok véleményének összegyűjtése az Európát a jövőben érintő néhány lényeges kihívásról.

- Állandó módszer bevezetése az állampolgárok közötti aktív párbeszéd és vita ösztönzésére az uniós politika egyes, a mindennapi életüket érintő területeiről.
- Olyan mechanizmusok megteremtése, amelyek révén az európai polgárok fejlesztik civil kompetenciájukat, és az európai szintű politikai döntéshozókhoz intézett ajánlások formájában tudják megfogalmazni véleményüket az európai integrációs folyamatról.
- Az európai polgárok és az EU intézményei közötti párbeszéd ösztönzése, a polgárok részvételével az EU politikái és azok hatása terén, valamint biztosítva a polgárok véleményének megfelelő utókövetését az EU intézményeinek részéről.

Pályázók köre: civil társadalmi szervezetek, helyi hatóságok

Pályázati feltételek:

- A projektben legalább öt részt vevő országnak kell részt vennie.
- A projektben legalább 200 résztvevőt kell bevonni, és a résztvevők 30%-ának az eseménynek helyet adó országtól eltérő országból kell érkeznie.
- A projekt időtartama maximum 12 hónap.

A támogatás mértéke: A megítélt támogatás mértéke nem haladhatja meg a projekt támogatható költségei teljes összegének 60%-át. A támogatás összege minden esetben 100 000 euró és 250 000 euró között lesz.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2013. június 1.

További információ:
Tempus Közalapítvány
1093 Budapest, Lónyay u. 31.
Infóvonal: (06 1) 237 13 20
E-mail: info@tpf.hu
Web: http://www.tka.hu

Európa a polgárokért program – Aktív európai emlékezet

Az alprogram célja: Az alprogram a deportálásokhoz kapcsolódó főbb helyszínek és archívumok megőrzésére, valamint a nácizmus és sztálinizmus áldozatairól való megemlékezésre irányul. A polgárok emellett részt vehetnek egyfajta közös visszaemlékezésben is, az Európai Unió ötven évvel ezelőtti kezdeteire, az európai integráció történetére, amely által sikerült megőrizni a békét tagjai között, és együtt gondolkozhatnak a jelen Európájáról, a jövő építése jegyében túllépve a múlton.

Támogatható tevékenységek: megemlékezési ünnepség, videóinterjúk, kiállításokhoz végzett kutatások, archívumok digitalizálása, a helyszínek megőrzésére irányuló önkéntes munka, stb. A támogatandó projektek fő célja, hogy életben tartsák a nácizmus és a sztálinizmus áldozatainak emlékét, hogy a mostani és jövőbeni generációk is tudják és megértsék, mi és miért történt a koncentrációs táborokban és más tömeges kivégzések helyszínein.

Pályázók köre: A pályázatot jogi státusszal és jogi személyiséggel rendelkező nonprofit szervezetek nyújthatják be: nem kormányzati szervezetek; túlélők egyesületei, az áldozatok családjának egyesületei, emlékhelyek, múzeumok, helyi és regionális hatóságok, szövetségek, általános európai érdekű szövetségek

Pályázati feltételek:

– A pályázó intézménynek az egyik részt vevő országban kell működnie, és rendelkeznie kell a projekt megvalósításához szükséges megfelelő minősítésekkel, valamint pénzügyi és működési erőforrásokkal.
– A projektnek meg kell felelnie a program célkitűzéseinek, prioritásainak és horizontális jellemzőinek.
– Projekt időtartama 18 hónap. (projekt kezdete: 2013. december 1.- 2014. május 31.)

A támogatás mértéke: Minimális összege 10 000 euró, maximális összege 100 000 euró.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2013. június 1.

További információ:
Tempus Közalapítvány
1093 Budapest, Lónyay u. 31.
Infóvonal: (06 1) 237 13 20
E-mail: info@tpf.hu
Web: http://www.tka.hu

Szerkesztette:
Szabó Ágnes

Gyorséttermi ételeladónak tanultak baranyai bűnelkövetők a „Tudás-Érték-Tapasztalat integrációs programban”

(TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-0009)

Szűk félévnyi, kitartó munka eredményeképp immár két OKJ-s bizonyítványt tarthatnak a kezükben baranyai bűnelkövetők – és ha elég elkötelezettek, hamarosan harmadik szakmájukat is megkaphatják. Először konyhai kisegítőnek tanulhattak a „Tudás-Érték-Tapasztalat” (T.É.T.) integrációs programban részt vevő pártfogó felügyelet alatt állók, néhány nappal ezelőtt pedig a gyorséttermi ételeladó képzést lezáró gyakorlati vizsgát is mindnyájan sikerrel vették. Az eddig megszerzett tudásra építve végül hamarosan szakácsnak tanulhatnak. A program szervezőivel együtt abban reménykednek, hogy szakmákkal a kezükben lényegesen több és jobb lehetőséghez juthatnak majd, amikor munkát keresnek.

Kockás nadrág, fehér póló és sapka – a gyorséttermi ételeladós vizsgán kötelező volt teljes munkafelszerelést viselni. Az egyik 32 éves vizsgázó az elméleti tételét már ki is fejtette a vizsgabizottság előtt. Most arra vár, hogy a tankonyhában szalonnás tükörtojást készítsen, amelyet a szigorú ítészek kóstolnak majd meg: - Imádok főzni! Bárhová is mentünk bográcsozni a barátaimmal, mindig én készítettem el az ételt. A barátnőimet is szívesen elkápráztattam egy-egy finom vacsorával. Most már mindezt tudatosan teszem, sőt, eljutottam odáig, hogy bárhová megyek, egyből azt nézem, hogyan van terítve, hogyan díszítették az ételt, hogyan tálalták azt.

Miközben a vizsgázók a tankonyhában elkészítették az ételt, gondosan megterítették az asztalokat, és a vizsgabiztosoknak fel is tálalták a finomságokat. A tankonyha előterébe varázsolt étteremben az izgatott tanoncok azt is bizonyíthatták, tudnak-e helyesen számlát írni. A vizsga utolsó része pedig szóbeli felelet volt – idegennyelvi alapismeretekből.

– Mindenki maga dönthette el, hogy németül vagy angolul szeretné elsajátítani azt az alapvető szókincset, azokat a nyelvi fordulatokat, amelyek egy-egy éttermi szituációban előfordulhatnak – mondja Szatmári Réka képzési vezető. – A tanfolyamon ezenkívül nagy hangsúlyt helyeztünk a biztonsági, higiéniai és munkavédelmi ismeretekre, az élelmiszer-ismeretre, de természetesen azt is megtanulták, hogyan kell például egy hidegtálat vagy egy meleg reggelit elkészíteni. Úgy érzem, tetszett nekik a képzés eddigi része. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy az egyik kedvenc oktatójuknak búcsúajándékkal kedveskedtek: az egyik pártfogolt lámpát készített neki, amelyhez az alapanyagokra együttesen adták össze a pénzt.

A tanfolyam eddigi és most következő részeinek egyaránt a pécsi Forrás Szakiskola ad otthont. Porvay József igazgató szerint kollégái azért tudnak remekül kapcsolatot teremteni akár bűnelkövetőkkel is, mert gyakran tanítanak hátrányos helyzetű embereket. – Folyamatosan motiválni kellett a tanulóinkat – mondja az igazgató -, hiszen ők régesrég kiestek már a tanulásból. Nagyszerű csapatmunka volt ez, ugyanis különféle szervezetek fogtak össze azért, hogy a szakoktatókon túl minden tanuló mögött egy-egy mentor állhasson. Gyakorlatilag egyénileg foglalkoztunk mindenkivel, és erre itt szükség is volt.

A szakemberek szerint még sok év tapasztalatot kell szerezniük a frissen végzett tanulóknak ahhoz, hogy akár önálló vállalkozásba kezdhessenek. Annyi ismerettel azonban már most rendelkeznek, hogy konyhai kisegítőként vagy gyorséttermi ételeladóként munkába álljanak.

A „Tudás-Érték-Tapasztalat” elnevezésű, TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-009 azonosítószámú integrációs program 109 115 550 forintos pályázati támogatás segítségével valósul meg. A szakemberek 32 hónapon át segítik a baranyai bűnelkövetőket, hogy azok szakmát szerezzenek, munkába álljanak, és végleg felhagyjanak törvénytelen életmódjukkal. A projekt megvalósítói a pécsi Ifjúságért Egyesület és konzorciumi partnerei, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft., valamint számos szakmai együttműködő partner.

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencsek u. 42.
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden csütörtökön 10 órától
Hurcibaba klub
Vezeti: *dr. Bereczki Barna Szilvia*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: *Molnárné Reich Lívia*

Minden szerdán 16 órakor
Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers-és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden kedden 16 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Ingyenes számítógépes tanfolyam indul nyugdíjasoknak!

Az oktatás két hetes turnusokban folyik, **minden délután 14-16 óráig**

Jelentkezni a következő telefonszámon lehet:
72/215-543 (Kiss Zsuzsanna)

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Fonai Máté, Fűri Ildikó, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

A PTE 1. sz. Gyakorló Általános Iskola

MŰVÉSZETI PROJEKTNAPJA

2013.04.18-án az iskola épületében és a Civil Közösségek Házában

Művészeti csoportok bemutatói:

Campanella Gyermekkar

Színjátszó Kör

Grafika szakkör

Fotószakkör

Zsolnay szakkör

Művészeti foglalkozások:

Drámaművészet

Fotóművészet

Grafika

Média

Kreatív hobby

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0091
PannoniArt –Kreatív nevelés a hagyományok tükrében

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Baranyai Civil Forrás

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IX. ÉVFOLYAM – 5. SZÁM 2013. MÁJUS–JÚNIUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JÚNIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2013. június 11-én (kedden) 17 órakor a Jurisics Miklós Utcai Általános Iskolában működő **Dr. Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskola Képző- és Iparművészeti Tanszak tanulóinak munkáiból** nyílik kiállítás a Gebauer Galériában. Szaktanár: Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna.
A kiállítás megtekinthető: 2013. július 11-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.

2013. június 11-ig, hétköznaponként 9-19 óráig tekinthető meg **Guido Vedovato** olasz festőművész Rejtőzködő Itália c. kiállítása.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2013. szeptember 1-ig, hétköznaponként 9-19 óráig tekinthető meg **Boda Miklós** fotókiállítása.

PROGRAM

Június 4-én, kedden 13-tól 16 óráig
Önkéntesek Hete 2013
Miért „kellene" felelősséget vállalnunk?
– középpontban a CSR – mini konferencia
A Baranya Megyei Önkéntes Centrum szervezésében

Június 4-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Balkán – Mánfai György (MF) vetítése

Június 5-én, szerdán 15 órától
Pécsi Magyar–Orosz Társaság
Az orosz nyelv napja

Június 5-én, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Szerelmünk lapjai – (színes, magyarul beszélő, amerikai romantikus film, 123 perc, 2004)

Június 8-án, szombaton 10 órától
Elég jó szülő
Támogató csoport kis- és nagygyermekes szülőknek

Június 14-én, pénteken 17 órától
Koreai Klub – Műhelybeszélgetés. Téma: Szöul.

Június 22-én, szombaton 9 órától
Elég jó szülő
Támogató csoport kis- és nagygyermekes szülőknek

Június 28-án, pénteken 17 órától
Koreai Filmklub – Kesztyű
Színes, feliratos koreai dráma, 144 perc

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Fonai Máté, Fűri Ildikó, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Május...

...a szerelem hónapja. Közhelynek tűnhet a kijelentés, ha több embert megkérdeznénk, mi jut eszébe az év legszebb hónapjáról, életszakasztól függően minden bizonnyal többféle választ is kapnánk.

Gyerkőcként többnyire két nagyon fontos eseményt kötöttünk májushoz, anyák-napját és a várva várt gyereknapot. Iskolásként számomra a tavasz utolsó hónapja nemcsak a tanév végi nagy hajrá időszakát jelentette, hanem az iskola épülete előtt álló szelídgesztenyés virágzását is. Az iskolapadban ülve az ablakon keresztül hétről-hétre figyelemmel kísértem a gesztenyefák átalakulását. Az április közepétől rügyezni kezdő, hetek alatt zöldbe boruló és a fehér virágoktól pompázó ágak látványa összefonódott a vakáció, az önfeledt pihenés idejének közeledtével. Végzős gimnazistaként május már nem a közelgő szünidő, hanem a sötét felhőként felettünk lebegő érettségi vizsgával azonosult. Az egyetemi években ez a hónap gyakorlatilag a szórakozásra fordított idő csökkenésével egyenes arányban növő zárthelyi dolgozatok és a kollokviumok számát jelentette.

Belépve a nagybetűs életbe és egyúttal a munka világba, a várva várt május elsejével járó pihenőnap még értékesebbnek tűnik, mint a diákévekben, kivéve, ha nem hétvégi napra esik. Nem hagyhatjuk ki a sorból az olyan kevésbé rokonszenves határidőket, mint az adóbevallást és a közhasznúsági jelentés elkészítését és időben postára adását.

Ünnepek, vizsgák és határidők ide vagy oda, számunkra sok felejthetetlen és kedves emléket idézhetünk fel, amikor jártunkbankeltünkben randevúzó párokat látunk sétálgatni, vagy ha egyszerűen csak csukott szemmel beleszippantunk egy csokor orgonába, és hagyjuk kizárni gondolatainkat a még hátralévő tennivalóinkról.

Kiss Zsuzsanna

TARTALOM

PannoniArt – Művészeti projektnap	4
Vállalati társadalmi felelősségvállalás	8
Közös alkotás egy szebb világért	10
Színek és fények – Erkki Nurminen kiállítása	12
Wágner városában	14
Caretraining	15
Pályázati ajánló	16
Véget ért a munkaerő-piaci és álláskeresési tréning a „Tudás-Érték-Tapasztalat integrációs programban”	18
Anti-diszkriminációs munka ifjúsági közösségekben	19

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Dombiné Borsos Margit

PannoniArt – Kreatív nevelés a hagyományok tükrében

Nyolcadik hónapja működnek azok a szakköri csoportok a PTE 1. Számú Gyakorló Általános Iskolában, amelyek tevékenységének középpontjában a helyi, pécsi kreatív ipar hagyományainak, jelenének megismertetése és az ezekhez kapcsolódó kreatív képességek, jártasságok kialakítása és fejlesztése áll. A projekt félidejében nagyszabású művészeti projektnap került megrendezésre, melynek több célja volt. Egyrészt eljött az ideje annak, hogy az eddigi eredmények nagy nyilvánosságot kapjanak, a csoportok bemutathassák termékeiket, alkotásaikat, számot adjanak tudás- és képességbeli gyarapodásukról és értékelő visszajelzéseket gyűjthessenek be kortársaiktól a tartalomra és személyes teljesítményükre vonatkozóan. Másrészt a következő évi kreatív tevékenységekre történő jelentkezéseket is szerettük volna könnyebbé tenni, a választásokat megelőző döntést alaposabbá tenni. Harmadrészt szerettük volna az iskola hagyományos művészeti bemutatóját korszerűsíteni, tehát olyan közösségi alkalmat akartunk teremteni, ahol a diákok nézőként, alkotóként és kritikusként is megnyilvánulhatnak, mégpedig minél több művészeti tevékenységbe történő bekapcsolódás során.

A siker várakozásunkat igazolta és felül is múlta. A két helyszín a Civil Közösségek Háza kertje és szinte összes terme, valamint a PTE 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola volt.

Ezen a napon 256 gyerek tekinthetett meg forgószínpadszerű szervezéssel 3 művészeti bemutatót: a két színjátszó szakkör előadását (Petőfi Sándor: A helység kalapácsa, Szabó Magda: Abigél) Papp Zoltán rendezésében, és a Campanella énekkar műsorát Schóber Tamás vezényletével. Ugyanezek a gyerekek a különböző művészeti foglalkozások közül választhattak néhányat, amelyen belekóstolhattak pl. a drámajátékba, a zenélésbe, a papírművészetbe, a fényképezésbe és a fazekasságba. Két kiállítást (fotó és grafika) néztek meg a CKH új és nagyon szép kiállítótermeiben és részt vehettek egy, a Zsolnay család történetével foglalkozó bemutatón is.

Természetesen szerettük volna a foglalkozásokba és az előadásokba történő bevonódásukat minél nagyobb mértékben biztosítani, valamint kíváncsiak voltunk a reflexióikra is. Ezért minden tanulónak egy projektnaplót kellett készítenie, melynek a művészeti projektnapra vonatkozóan változatos tartalmakat kellett dokumentálnia: a látott és átélt dolgokról ajánlást, kritikát, rajzot, térképet, stb. Az alábbiakban ezekből a projektnaplókból idézek.

Színdarabok:

Miután találkoztunk bementünk a Kultúrkertbe. A megnyitó beszéd után az osztálytársaim adták elő az Abigélt. Nagyon tetszettek a bejátszott hangok, és jó volt látni, hogy milyen ügyesek az osztálytársaim.

Mindenkinek figyelmébe ajánlom Szabó Magda Abigél című műve alapján rendezett színi előadást az 1. Számú Gyakorló Általános Iskola diákjainak és tanárainak előadásában. A rendezés jól tükrözi az elkényeztetett kis gimis lány karakterét, felnőtté válását. Ginának otthonától elszakadva kell helyt állnia, a nehézségeken azonban átsegíti őt társai szeretete.

Ez egy szomorú történet volt. De a végén van egy kis boldog pillanat. Hogy miért boldog, azt csak akkor tudod meg, ha megnézed!

Vitay Georgina (Hortay Csenge) nagyon jól játszotta a szerepét. Őt nézve úgy éreztem, hogy én is abba az osztályba járok.

A színészek remekül játszották el a szomorúságot, a dühöt, a kiközösítést.

Petőfi Sándor művét elég viccesen adta elő Zoli bácsi színjátszó csoportja. A fellépők adottságait kihasználták, például, hogy ki magas és ki alacsony. És hát a szemérmetes Erzsókért is megküzdöttek nem hétköznapi módon...

A szereplők beleélték magukat a szerepükbe, legnagyobb átéléssel a Vitéz Csepü Palkót alakító Feiszthammel Brúnó játszott. A jelmezek visszaadták a történet korát. Aki méh nem ismeri Petőfi művét és jól akar szórakozni, okvetlen nézze meg a darabot, nem fog unatkozni

Kézművesség:

A kézműves foglalkozáson sok érdekességet tudtam meg a Zsolnay gyárról és az ott alkalmazott technikáról pl. mázkészítés, színek keverése. Zsolnay motívumokat készítettünk.

Nem vagyok egy olyan típus, aki nagyon oda van az ilyenekért, de ez meglepő módon tetszett. Könnyű volt és a végén az eredmény visszaadta a befektetett munkát.

Tehetség és szorgalom – a Zsolnay család:

A Zsolnay családról nagyon sok információt tudtunk meg. Megismerkedhettünk az agyagozással és a kerámiákkal, sőt a Zsolnay családfát is láthattuk. Nagyon tetszett, hogy mi is készíthettünk hasonló tárgyakat.

Engem nagyon megfogott, mert nem is tudtam, hogy Zsolnay ilyen híres volt. Szerintem minden pécsi iskolának kellene egy ilyen ismertető, mert sokan nem is tudják, milyen nagyszerű ember volt Zsolnay.

Az egyik osztálytársam részt vett az előadásban. Nagyon tetszett, hogy a táblára felírták a fontos információkat. Gréti néni segített a diákoknak. Képeket is mutattak a vetítőn. Mi jut eszedbe a Zsolnay névről? Ezeket a szavakat a közönség mondta: Pécs, váza, kerámia, porcelán, zöld, öt torony, eozin, gyár, Zsolnay Vilmos.

Nagyon tetszettek a Zsolnay motívumok alapján készített tárgyak, játékok, amiket a szakkörösök készítettek.

Zene-bona:

Az ismerős zenészek – iskolatársaink és egyikük édesapja– népi zenét adtak elő, viccesen. Akik hallották, azok jókedvre derültek tőle. És látszott, hogy mindegyik előadó beleélte magát. Nekem nagyon tetszett, mert ez a fajta zene élőben jobb.

Én biztos nem tudtam volna ennyit fejből eljátszani.

„Megmozdul a rajz"

Ez a program hangulatos és vidám volt. Régi és újfajta rajzfilmbejátszásokat láttunk.... A legjobb mégiscsak az volt, hogy saját mozgóképet készíthettünk magunknak.

Campanella:

A kórus nagyon szép műveket adott elő, néha-néha még én is énekeltem velük.

Én ajánlom mindenkinek, hogy egyszer hallgassa meg őket, mert olyan csodálatosan énekelnek, hogy csak na! Számos helyen és versenyen voltak márt és soha nem jöttek haza üres kézzel. Tamás bácsi nagyon büszke rájuk.

Kiállítások:

A rajzkiállításon nagyon szép rajzokat tekinthettünk meg, különböző technikával készülte. A legjobban a Tenger mélyén című tetszett, mert szép színes és ötletes volt.

Keresztes Kitti képe tetszett legjobban: A szivárvány szerint a világ című. Az egész kör alakú, de a közepéből négy szirom jön ki. A színek sötét és világos árnyalatát is megmutatja.

A képek gyönyörűek voltak, de volt egy, ami nagyon szép volt, érdekes, színes és nagyon tetszik: Dudás Réka képe a Tenger mélyén 2012.

A legszebb kép a TV torony. Gyönyörű szép téli légi fotó. A Misina tetőt ez teszi népszerűvé. A fotót a technika tanárom, Hámori Gábor készítette. Erre a toronyra azt mondom, hogy Pécs „felhőkarcolója".

Gyönyörű fotókat láttunk akár olyan egyszerű dolgokról is, mint például egy fákkal benőtt kis utca..

A kedvenc képem Illés Gergőtől A hóvirág (a műnél nem láttam címet, ezért én adtam neki).

Az a véleményem, hogy sok ember fotózza le a hóvirágokat, de ahogy az emberek sem egyformák, úgy a képek sem. Ez a kép engem megérintett. A hóvirág a kedvenc növényem és ez a kép nekem a hóvirág törékenységét, ártatlanságát, védtelenségét, de egyben szépségét és az élethez való erejét is sugározza.

Csodálatos színes és gyönyörűen kidolgozott, gyerekek által készített képek voltak. A kedvencem a Vízi manó című kép, mert sokszínű és szépen megrajzolt kép. Ezt rajzot egy Németh Sára nevű lány készítette. Szerintem igazán tehetséges a rajzolás terén.

Fény – Kép – Ész

Nagyon jó volt, megtudtuk, hogy akár szemétből összeszedett cuccokból is lehet fényképezőt készíteni, hogy mi az az előhívó, és hogyan csinálnak fekete-fehér képből színeset. Ez a foglalkozás volt a legérdekesebbek közt is az első.

Papírművészet:

Azért élveztem ezt a foglalkozást, mert **Margit** néni és Gabi néni nagyon érdekes papírhajtási

technikát mutatott nekünk. Én egy kígyót hajtogattam, aminek a szüleim nagyon örültek.

Az origami nagyon tetszett, ezt a naplót is ott hajtogattam.

A helyszín:

Jó helyszínt választottak.

A Sétatér a város gyöngyszeme, mindenkinek ajánlom, aki egy kis nyugalomra vágyik.

Drámai kóstoló:

Nekem a kedvenc foglalkozásom a drámafoglalkozás volt. Azért mert végig játszottunk és nagyon vicces volt.

Szerintem ez nagyon jó foglalkozás volt, mert itt egy kicsit felszabadultunk.

Általános:

Ez a napló az április 18-án megrendezett projektnapról szól. Ez a projektnap a Civil Közösségek Házában és az iskolánkban zajlott. Két színjátszó csoport eljátszotta Szabó Magda Abigél című darabját és Petőfi Sándornak A helység kalapácsa című művét. Néztünk grafikai kiállítást a rajzszakkörök jóvoltából, belaktuk a Civil Közösségek Házának a szép kertjét, és hallgattunk egy kis „zene-bonát", majd a Campanella kórust. Hámori Gábor bácsi bevezetett minket a fényképezés titkaiba is.

Ez a napló azért fontos, mert ha nem kellene ilyet csinálni, nem biztos, hogy minden diák figyelne.

Szerintem ez a csütörtöki nap ez nagyon jó volt, csak hát ugye kellett jegyzetelni is.

Az idei projekt napon nagyon sok mindent lehetett csinálni. A nagy nagyobb részét Civil Közösségek Házában töltöttük, majd később az iskolába mentünk. Izgalmas és érdekes nap volt.

Mint rendezvényeken általában itt is megnyitóval kezdtek. Mikor Gréti néni és Csilla néni megnyitotta a napot, megtudtuk, hogy a ház 200 éves. Utána megnéztük az Abigélt.

Jó fárasztó nap volt, de megérte. Remélem, jövőre is ilyen jó lesz. Legalábbis pontosan ugyanilyen eseménydús legyen.

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0091
PannoniArt –Kreatív nevelés a hagyományok tükrében

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Ágoston Gabriella

Vállalati társadalmi felelősségvállalás

– pécsi munkacsoport –

2013. április 3-án a Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház kezdeményezésére újszerű együttgondolkodás indult a civil, a vállallati és az önkormányzati szektor közreműködésével, a CSR (Corporate Social Responsibility, vállalok társadalmi felelősségvállalása) helyi szintű minőségi és mennyiségi fejlesztése kapcsán. A megalakult munkacsoport az első alkalommal megalkotta saját CSR értelmezését, a második alkalommal pedig konkrét cselekvési irányt jelölt ki, amelynek következő lépése az „Önkéntesek hete" porgramsorozattal egybekötött szakmai találkozó lesz.

A vállalatok társadalmi felelősségvállalására – *corporate social responsibility* (továbbiakban CSR) definiálására az elmúlt években sokan tettek kísérletet. Számos könyvben és tudományos értekezésben olvashatunk arról eltérő meghatározásokat. Talán a legismertebb definíció mégis B. Carroll (1991) nevéhez fűződik, aki négy dimenzió mentén értelmezte azt:

„A gazdaságos működés minden vállalat alapvető célja, tehát a **gazdasági** kötelezettségek teljesítése és a felelősségvállalás egyaránt kötelező érvényűek; ezen túlmenően a törvények betartása, **jogi** felelősségvállalás; a fair és igazságos működés, más néven **etikai** felelősségvállalás; valamint a **filantróp** felelősség a meghatározó.

A CSR, vállalati társadalmi felelősségvállalás olyan törekvés, melynek értelmében a vállalatok **önkéntes** alapon **üzleti tevékenységükbe integrálnak társadalmi és környezetvédelmi célkitűzéseket** is, és ezen elvek mentén **alakítják kapcsolataikat érintettjeikkel**.

A CSR gazdasági viselkedés, mely túlmutat a jogi elvárásokon, és melyeket egy vállalat önkéntesen vállal, mert úgy ítéli, hogy ez a hosszú távú érdeke. **Összekapcsolódik a fenntartható fejlődés koncepciójával:** a vállalatok integrálják a gazdasági, társadalmi és környezeti hatásukat működésükbe. Nem a gazdasági fő tevékenységek egy választható „kelléke", hanem **a vállalatirányítás egy útja**.

A vállalatok társadalmi felelősségvállalása annak a módja, ahogy az üzleti szféra **figyelembe veszi működésének gazdasági, társadalmi, környezeti hatásait**, vagyis miként maximalizálja az eredményeket, és miként minimalizálja a negatív következményeket. Egy olyan önkéntes tevékenység, amely túlmutat a szabályozói elvárásokon teljesítve a vállalat növekedésével szemben támasztott és a szélesebb társadalmi elvárásokat." Forrás: (http://www.rtg.hu/csr-bovebben.php)

A klasszikus megközelítésen túlmenően az Európa 2020 stratégia a CSR kérdését új keretbe ágyazza, mely legfőbb célja, hogy az Európai Unió gazdasága fenntartható és inkluzív legyen. A vállalkozások felelősségteljesebbé válásának ösztönzése révén fokozza és próbálja fenntarthatóbbá tenni a gazdasági növekedést, s ezáltal a foglalkoztatási célkitűzések eléréséhez szintén hozzájárul.

A társadalmi felelősségvállalás megítélése jelentős mértékben változott az elmúlt években Magyarországon. Bár még sok tekintetben gyerekcipőben jár hazánkban, hiszen korábban hajlamosak voltak a szponzorálás fogalmával azonosítani, így leredukálva szélesen értelmezett lehetőségeit. Mára azonban egyre többen rájöttek arra, hogy a CSR hosszú távú befektetést jelenthet a vállalatok számára, mely növeli a hatékonyságot, a vállalatok reputációját mind a munkavállalói, fogyasztói és partneri oldalon, valamint vásárlóerő-növekedést is indukál. Hozzájárul a fenntarthatósághoz, új kapcsolatok kiépítéséhez. Azonban a nem megfelelően célzott CSR tevékenységek átültetése a gyakorlatban, sok esetben akár hiteltelenné is teheti a vállalatot.

A leggyakrabban megjelenő CSR célok között említhetők az alkalmazottak képzése és képességeik fejlesztése, a környezetvédelem, a kultúra és az oktatási intézmények támogatása, a tehetséggondozás, az esélyegyenlőség előmozdítása, a munkavállalók és családtagjaik számára kialakított programok bevezetése, az adományozás, valamint a vállalatról alkotott pozitív kép kialakítása.

Ez év májusában kezdte meg működését Pécsett a Baranya Megyei Család és Esélyteremtési és Önkéntes Ház kezdeményezésére az a munkacsoport, amely a helyi CSR minőségi és mennyiségi fejlesztését tűzte ki célul. A munkacsoportban résztvevő különböző szereplők (versenyszféra, nonprofit, helyi társadalom) a közös fogalmi alap tisztázását követően konkrét lépéseket fogalmaztak meg arra vonatkozóan, hogyan tervezik a munkacsoport kiszélesítését, az új szereplők bevonását, valamint milyen alkalmak szervezésével színesítsék, népszerűsítsék a csoport munkáját.

Hosszú távon egyik fontos célja a kezdeményezésnek, hogy egyre több együttműködést generálva, támogatva, a jó példákat és tanulságokat összegyűjtse és az eredményeket közzétegye. Ennek érdekében első lépésként minél több információt igyekszik begyűjteni és megosztani a CSR-ről, fórumokat szervez, kapcsolatokat épít, együttműködéseket generál, majd idén ősszel egy minden szereplőt széleskörűen megszólító CSR börze rendezvény megszervezését tervezi.

Pécsett az Önkéntesek Hete központi témájául a szervezők idén a társadalmi felelősségvállalást választották.

Ennek keretében került megszervezésre a ***„Miért »kellene« felelősséget vállalunk? – középpontban a CSR”*** **című minikonferencia** a Civil közösségek Házában 2013. június 4-én. A Nevelők Háza Egyesület által szervezett találkozó a társadalom különböző rétegeiben felelősen gondolkodó és cselekvő embereket hívta össze, hogy megmutassák, hogyan működik a vállalati társadalmi felelősségvállalás a gyakorlatban. Mit tesz, és mit tehet az egyes ember, egy kisvállalkozás, egy civil szervezet, egy nagyvállalat azért, hogy felelősebben éljen, gazdálkodjon, közösséget építsen, befektessen, úgy adjon, hogy ez által gazdagabb legyen?

Húsz éve dolgozom a Nevelők Háza Egyesületnél, mint gazdasági vezető.
A szervezet gazdasági feladatainak ellátásán kívül a TÁMOP, DDOP és ÁROP programok, valamint a nemzetközi projektek – IDA, PRETTY, Flexicurity, EC LLL-Grundtvig Multirateral – pénzügyi vezetése is a munkám része.
A Civil Információs Centrum pénzügyi vezetője és pénzügyi, könyvviteli és adózási tanácsadójaként előzetes egyeztetést követően várom a szervezetek megkeresését.

Kalmár Józsefné (Dóri)

MAGYARY PROGRAM

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

Közös alkotás egy szebb világért

Nagy sikerrel zárult a 23. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny

Közel egy évezred zeneműveiből kaphatott keresztmetszetet az, aki a pünkösdi hétvégén részt vett a 23. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny koncertjein. Négy nap alatt hét helyszínen kétszáz énekes szórakoztatta előadásaival a komolyzene szerelmeseit. A három külföldi és négy hazai együttes produkcióit kiváló szakemberekből álló zsűri értékelte. A fesztivált kétévente rendezik meg a baranyai megyeszékhelyen. Az idei találkozó felvezetője volt a 2015-ben Pécsett megrendezendő XIX. Europa Cantat elnevezésű zenei fesztiválnak.

Díjkiosztóval egybekötött gálahangversennyel zárult pünkösdhétfőn a 23. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny. A Svédországból, Szlovéniából, Erdélyből és Magyarországról érkezett együttesek még utoljára rövid bemutatót adtak versenyrepertoárjukból a Palatinus Hotel Bartók termében. Eseménydús napokat tudhatnak maguk mögött, hiszen előtte háromfordulós megmérettetésen kellett helyt állniuk. Az első kört az úgynevezett gyorstanulási verseny jelentette. Annak lényege az volt, hogy minden kórusnak hetven perc alatt színpadkészre kellett megtanulnia egy számára teljesen ismeretlen művet – ezúttal Tillai Aurél „Cantate Domino" című darabját. A második fordulóban a versenyzők egyházzenei műveket adtak elő, míg a harmadikban a kötelező művet is magában foglaló szabadon összeállított repertoárjukat mutatták be a közönségnek.

Igazán színesre sikerült a verseny – így vélekedett a zsűri, köszönhetően annak, hogy a hazai énekkarok előadásait a külföldről érkezett csoportok más-más árnyalatokkal tették teljessé. Míg a Stockholm Singers (Svédország) a svéd és az európai zenéből merített, addig a Komorni Zbor Orfej (Szlovénia) a szláv zenei világ sajátosságaival színezte előadását. A zsűri kiemelte az Alla Breve Vegyeskar (Románia) műsorát, amelyet többek között a saját hazájukban gyűjtött csángó szerelmi dalok és székely keservesek tettek különösen értékessé. – Az idei verseny különlegessége, hogy közel ezer év zenéje szólalt meg – mondja Tillai Aurél karnagy, a zsűri elnöke. – Találkozhattunk a tatárjárás időszakából származó zenével, miközben rengeteg mai magyar szerző műve is elhangzott. Az, ahogy a kamarakórusok a maguk kifinomult ízlésével megszólaltatják ezeket a műveket, csodálatos! Ez élteti a mai magyar zenét!

A zsűri döntése alapján az énekegyüttesi kategória harmadik helyezettje a miskolci Hassler Énekegyüttes, a második a pécsi Schola Sancti Pauli, míg a győztes a budapesti Tutti Cantabile lett. A vegyeskarok közül a „bronzérmet" a székelyudvarhelyi, a második díjat a szlovén, az elsőt pedig a svéd kórus viheti haza. Utóbbi meglepetéssel is készült: Kodály Túrót eszik a cigány című magyar népdalfeldolgozásával örvendeztette meg a közönségét. Különdíjat kapott a Rapszódia Énekegyüttes, az Alla Breve Vegyeskar, a Tutti

Cantabile vezetője, valamint a svéd kórus. A Közönségdíjat a szlovén együttes kapta.

Egy kórus olyan közösség, amelynek tagjai közösen élik meg az alkotás gyönyörűségét – foglalja össze a 23. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny lényegét Pécs díszpolgára, Andrásfalvy Bertalan, aki énekesként egykor maga is részt vett a találkozón. – Bár a rendezvény neve alapján versenyről van szó, sokkal több ez ennél! A világ fejlődésének velejárója, hogy minden tevékenységnek specialistái lesznek. Vannak azonban olyan emberi szükségletek, amelyeket nem lehet specialistákra bízni, amelyeket mindenkinek magának kell felvállalnia: ilyenek az emberi kapcsolatok, a közösséghez való tartozás és az alkotás. Lehetünk bármilyen gazdagok, ám ha nincs olyan közösség, amelyért örömmel vállalunk áldozatot, vagy ha nem teremtjük ezt a világot alkotásainkkal mindig újra, szegények maradunk. Ebben rejlik e kórustalálkozó igazi értelme!

A 23. Pécsi Nemzetközi Kamarakórus Verseny díjazottjai

Vegyeskar

I. díj Stockholm Singers (Stockholm)
Karnagy: Bo Aurehl92,8 pont

II. díj Komorni Zbor Orfej (Ljutomer)
Karnagy: Romana Rek

III. díj Alla Breve Vegyeskar (Székelyudvarhely)
Karnagy: Kovács László

Énekegyüttes

I. díj Tutti Cantabile (Budapest)
Karnagy: Lánczky Edit

II. díj Schola Sancti Pauli (Pécs)
Karnagy: Fodor Gabriella

III. díj Hassler Énekegyüttes (Miskolc)
Karnagy: Sándor Zoltán

Különdíjak

Különdíj a magyar klasszikus női kari irodalom ápolásáért – a Baranya megyei Önkormányzat díja: Rapszódia Énekegyüttes – Zirc karnagy: Nagyné Prém Zsuzsanna

A legjobb egyházi mű előadásáért (Anton Bruchner: Os justi meditabitur) – a Pécsi Püspökség díja: Komorni Zbor Orfej

A zsűri különdíja a magyar zene határon túli ápolásáért: Alla Breve Vegyeskar

Gyorstanulási Verseny első helyezettje – Stockholm Singers

Karnagyi ösztöndíj – A XIX. Europa Cantat művészeti bizottságának díja: Lánczky Edit

Közönségdíj – Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának díja: Komorni Zbor Orfej

Erkki Nurminen finn festőművész (Gebauer Galéria 2013.

2013. április 24-én a szokásostól kissé eltérő jellegű kiállítás megnyitóban volt részük azoknak, akik ellátogattak a Gebauer Galériának otthont adó Civil Közösségek Házába.

Erkki Nurminen finn festőművész tárlatát dr. Husz Mária, a galéria művészeti vezetője nyitotta meg, majd a geresdlaki Pekka Stavén gitáron Sibelius és Madetoja szerzeményeit játszotta. Köszönet illeti a szorgos háziasszonyokat, akik feketeáfonyás lepénnyel és rebarbarából készült süteménnyel kedveskedtek a vendégeknek.

A megnyitó a Pécsi Magyar–Finn Társaság havonta megrendezésre kerülő klubestjével folytatódott. A Mit jelentenek Geresdlaknak a finnek és mit a finneknek Geresdlak címmel tartott összejövetel témaválasztása nem volt véletlen, hiszen a festőművész szívesen tölti idejét a Baranya megyei településen.

Pécstől 30 km-re, a Pécsvárad és Mohács közötti dombvidéken fekszik a 800 lakosú Geresdlak. Lakosságának többsége sváb, a magyarok kisebbséget alkotnak.

Több mint tíz éve már, hogy az első finnek a faluba érkeztek, és annyira elbűvölte őket a környék szépsége, hogy rögtön házat vásároltak. Nemsokára rokonok, barátok követtek őket Kelet-Finnországból Joensuu vidékéről. Gyorsan növekedett Geresdlak finn lakosainak száma, már vagy húsz ház van tulajdonukban. A nyugdíjasok a tavaszi és őszi hónapokat, a dolgozók és a gyermekes családok inkább nyári szabadságukat töltik a faluban, gyakori, hogy egyszerre akár 40-50 finn család tartózkodik a Baranya megyei településen.

A klubesten Geresdlak polgármesterétől, dr. Habjánecz Tibortól megtudhattuk, a finnek milyen aktívan ki veszik részüket a falu életéből: énekelnek a helyi kórusban, ápolják a hagyományokat, gondozzák és rendben tartják házukat, kertjüket, szőlejüket. Az ide költöző finnek egészséges és aktív életmódja hatással van a falubeliek mindennapjaira, Geresdlakon már több szauna is felépült.

Három finn testvértelepülése van a Baranya megyei falunak, a jó kapcsolatot bizonyítja, hogy Geresdlakról Észak-Karéliába, onnan Geresdlakra gyakran jönnek hosszabb-rövidebb időre a látogatók.

Mauri Vänskä – aki a helyi finn lakosságot igyekszik összefogni – hangsúlyozta, a legfontosabb érték a közösséghez tartozás.

Az első Geresdlakon letelepülő finn elmondta, hogy a lakosok egytől-egyig ismerik egymást, magyarok és finnek úgy élnek egymás mellett, mint még valamikor ötven éve Finnországban. Geresdlak békés és tiszta a falu, akár az édenkert.

Ezután az ELTE doktorandus hallgatója, Heltai Borbála a négy éve folytatott kutatásairól tartott rövid előadást Geresdlak többnyelvűségéről, finnek és svábok nyelvi és kulturális hatásairól a falu életére.

Az est további részében Pekka Stavén gitárjátékát hallgathatták meg a megjelentek.

Ez az este új gondolatokat és távlatokat adott a magyar–finn együttműködéshez.

Anja Haaparanta

Színek és fények c. kiállítása

április 24-május 13.)

Erkki Nurminen finn állampolgár, helsinki lakos, 1944-ben született. Tévérendezőként dolgozott. Sok időt tölt Geresdlakon, ahol 2003-ban vásárolt házat két baráti családdal együtt. Elragadja a magyar táj kedves, meleg hangulata.

Esztétikát tanult a Helsinki Egyetemen. Művészeti tanfolyamokat végzett. Egyéni kiállításai voltak Helsinkiben, Hankóban, Krjaaban, Tammisaariban. Pécsről nézve csupa egzotikum – a finn nyelv varázslatos világába burkolva.

A kiállítás története egyszerű. A Finn–Magyar Baráti Társaság vezetője, Végh József, és Anja Harapanta finn lektor asszony megkérdezte a társaság székhelyén működő galériát, rendezne-e kiállítást egy finn művésznek. Erkki egy szép napon, a maga hatalmas, mackós termetével, mosolygós, de távolságtartó attitűdjével, beállított egy hatalmas szatyor ömlesztett rajzlapon így-úgy kivitelezett vegyes technikájú – akvarell, pasztell, akril, toll, kréta – képpel. Elkezdtük nézegetni, rakosgatni, s lassanként feltárult egy csodálatos, illatos, színpompás világ, az északi fény, tisztaság és derű vonzása alá kerültünk. Magával ragadó szabadság, öröm árad szét a lapokon, emlékképek és képzelet szárnyal, mit sem törődve a művészeti konvenciók béklyóival, de nem felrúgva azokat. Amikor a kiállítás előtti héten viszontláttuk a munkákat, mindegyik gyönyörű előlappal, paszpartuban pompázott, egyenesen a messzi Helsinkiből érkezve, kiállításra készen. Csak a címeket kellett helyben kitalálnia, hiszen ilyen apró részletekkel nem foglalkozott.

A művész sokat utazik, felkereste a világ legjobb múzeumait, rengeteg művészeti albuma van, jól ismeri a művészettörténetet, építészeti részleteket is rajzol, és sokat fotózik. A televíziózás mozgalmas nézőpontja felismerhető ideges, aprólékos vonalain, ám nincsenek modelljei, emberek, ahogyan a művészet virágkoraiban volt. Rendkívül termékeny művész, aki mindig valami újat akar kipróbálni, s aztán megint valami újat. Kifogyhatatlan bölcsességgel rögtönöz, a festés számára kaland, munka közben alakul ki a kép megfelelő formája. Nyugdíjas lévén nem üzleti célból alkot, ismerősöknek, barátoknak ajándékozza műveit. Sok-sok szeretet van kirobbanóan expresszív munkáiban. Bátorságot vesz bármire, ami eszébe jut: az égnek nem kell mindig kéknek lennie. „A szerencse segíti a bátor embereket" – tartja.

Témái négy gondolatkör köré csoportosulnak. A finn táj légköre, a harapható levegő, a tiszta levegőben tündöklő színek feltüzesednek a szeretetteljes tekintettől. A barátságos és kedves magyar táj finn ecsettel apró házakat, dimbes-dombokat jelent. Burjánzó, rezgő falevelek, a melegben tikkadó füvek, bogarak ihletik. Csendéleteit felragyogó kontrasztok, gazdag, pompás hangulat, sugárzó színvilág, harsogó flóra teszik egyedivé és vonzóvá. Absztakt fantáziái pedig a játékosságra épülnek. Térbeli és sík struktúrák alakulnak a szemünk előtt apró elemekből. Szürrealista változataik mesefigurákat, fantázianövényeket keltenek életre.

Ebben a néhány hétben mindenki mosolygott, aki csak látta ezeket a képeket, fényt és barátságot varázsolt elénk Erkki Nurminen, annak a bizonyosságát, hogy milyen jó is élni!

Husz Mária

Trebbin Ágost

Wágner városában

200 éve született Richard Wagner

Nevezetes évforduló megünneplésére készül a világ zenét kedvelő közönsége. 200 éve, 1913. május 22-én született Lipcsében Richard Wagner.

Régi pécsi folyóiratokat néztem át, kíváncsian kutatva, hogy városunkat fűzte-e valamilyen kapcsolat a művelt zenevilág géniuszához, Wagnerhez.

Örömmel fedeztem fel a Pécsi Napló 1913. július 13.-i számában egy pécsi úriember beszámolóját, amelyben leírja Bayreuthban, Wagner városában tett látogatásának nagy élményét:

„Itt vagyok Bayreuthban, a nagy mester, Wagner Richard városában. Igaz, hogy ezidén éppen nincsenek előadások, de azért mindent meg lehet nézni és ihlettel szemlélni azt a helyet, ahol Wagner működött, ahol vágyát elérte, s ahol örök békét talált.

Első utam a Festspielhaushoz vezetett. Hanem milyen szomorú ott most minden! Minden kihalt, árva és csendes, egy lélek sem járkál a Festspielhaus környékén. Az épület maga kolosszális, de nemesen egyszerű stílusú, kívülről is láthatólag minden elképzelhető felszereléssel: hisz ez volt a célja is Wagnernak, hogy „ez az épület egyelőre ne legyen más, mint az a hely,

hol Németország legjava művészi ereje összejöhessen próbákat és előadásokat tartani, és hogy itt az eredeti német művészet érvényesülhessen, amitől a művészeket működési körük netán eltérítené."

A Festspielhaus azonban most alszik. Hosszú téli álmát alussza, hogy két év múlva újra megnyithassa kapuit és befogadja magába a világ minden részéből tódulókat, kik Wagnert „otthonában" akarják csodálni.

A második Wagner emlék a Villa Wahnfried, Wagner lakóháza. Amint a villa előtti parkba beléptem, valami különös ihlet lepett meg, s önkéntelenül is levettem kalapomat. A nagy mester házában nem mertem, csak hajadonfőn járkálni.

A villa homlokzatán Wagner által készített felirat:

„Hier, wo mein Wahnen Frieden fand, Wahnfrieden sei dieses Haus von mir genannt."

(Wahnfriednek nevezem e házat, hol gyötrődésem békét talált.)

Ezen karakterisztikus felírás alatt van Robert Krause drezdai művész allegorikus festménye: Wodan, mint vándorlegény, ki hallgatja két holló beszélgetését és e titokzatos dolgot tudtára adja az őt körülvevő alakoknak. Jobbra a görög tragédia allegorikus alakja, balra pedig a zene, az ifjú Siegfrieddel (Wagner fia), aki a jövő művészetét ábrázolja. A villa előtt a hatalmas és bőkezű pártfogó, II. Lajos bajor király mellszobra.

Az egészen van valami megbűvölő varázs, valami... amit szóval kifejezni nem lehet...

Amint így levett kalappal állok, egyszerre megnyílik ajtó és kilép rajta a nagy mester fia: Wagner Siegfried, a Banadietrich szerzője, az elmaradhatatlan lovaglónadrágban, kezében lovaglópálcával. Mély meghajlással üdvözöltem, mint a ház jelenlegi urát, s ő barátságosan, kalapot emelve viszonozta köszöntésemet: „Guten Tag!" Utána hangosan beszélgetve és tréfálkozva vonult egy nagyobb művésztársaság - köztük megismertem három bécsi operaénekest is.

A villa melletti hallba mentek, „five o clock" teára. Amint utóbb hallottam itt művészkolónia van, művészek és művésznők, kik nyári pihenőt találnak a Wahnfriedben.

Az utolsó stáció volt: Wagner sírja, a Wahnfried mögött. Fönséges és egyszerű, mint Wagner maga is volt. Óriási sima márványlap, közepén kis érckoszorú. Itt találta meg a nagy mester az örök békét, melyet oly sokáig hiába ke-

resett. Emléket is hoztam: egy kis gallyat téptem le a sírra boruló bokorról és eltettem...

Alig léptem ki a Villa Wahnfried kapuján, kocsi gördült ki. Megálltam és megvártam. Amint a bent ülőt megpillantottam, majd kővé meredtem bámulatomban. Azt hittem vizionálok, mert a kocsiban Liszt Ferenc ült, a mi nagy mesterünk... Csak pillanatok múlva tértem magamhoz, mikor eszembe jutott, hogy ez Cosima, Liszt Ferenc leánya, Wagner özvegye. Megtévesztésig hasonlít atyjához: ugyanaz az arc, ugyanazok a hófehér fürtök..."

Bayreuth, 1913. július hó. Ratkóczi János

COMENIUS

PÉCS EGYHÁZMEGYEI KATOLIKUS CARITAS

Lifelong Learning Programme

„HÁZI SEGÍTSÉGNYÚJTÁS TERÜLETÉN DOLGOZÓ GONDOZÓK KÉPZÉSE HELYI EGÉSZSÉGÜGYI KEZDEMÉNYEZÉSEK KERETÉBEN" CÍMŰ EGÉSZ ÉLETEN ÁT TARTÓ TANULÁS PROJEKT

SAJTÓKÖZLEMÉNY

2013. május 14.

Idősödő társadalmunkban egyre nagyon szükség lesz innovatív, valós igényekre alapuló, fenntartható szociális alapellátások nyújtására. Ilyen terület a házi segítségnyújtás is, mely a témája egy belga, lengyel és magyar, idősgondozásban és szakképzésben jártas szakemberek által életre hívott európai együttműködési projektnek, ami a „Caretraining – Házi Segítségnyújtás Területén Dolgozó Gondozók Képzése Helyi Egészségügyi Kezdeményezések Keretében" nevet viseli.

Az „Egész Életen Át Tartó Tanulás – Leonardo da Vinci Partnerségek" program keretében finanszírozott projektben együttműködő szervezetek Belgiumból a projekt koordinátor, a Keresztény Egészségbiztosítási Pénztár (Christelijke Mutualiteit), a Fehér-Sárga Kereszt (Wit-Gele Kruis) nevű, házi segítségnyújtással foglalkozó szolgáltató nemzeti és limburgi szervezete és a Limburgi Katolikus Egyetem Főiskolai Kara (KHLim College). Lengyelországot a Flandria Alapítvány és az Ápolók és Szülésznők Bydgoszcz-i Területi Kamarája, Magyarországot pedig a Pécsi Caritas és a szintén pécsi Comenius Szakközépiskola és Szakiskola – a soron következő partner munkaműhely vendéglátói – képviselik a projektben.

A projekt célja az, hogy olyan, egész Európában alkalmazható képzési programot alapozzon meg, mely az egészségügyi és szociális területen dolgozók és munkaadók valós igényein alapul, és elősegíti a házi segítségnyújtás hatékony, szakszerű és nemzeti sajátságokat is figyelembe vevő módszertanának kidolgozását, a sok évtizedes belgiumi jó példákat alapul véve.

A projekt során fejlesztett kézikönyv fejezetei a szakmai módszertani ismereteken túl olyan témákat érintenek majd, mint a házi segítségnyújtás finanszírozása, a minőségbiztosítás vagy a szervezés, és ezt próbaképzések keretében tesztelni is fogják 2013 őszén. A kézikönyv elérhető lesz az összes résztvevő ország nyelvén, hasznos segítséget nyújtva a szociális területen dolgozó ellátó szervezeteknek, önkénteseket foglalkoztató civileknek, képző intézményeknek, de az érdeklődő laikusoknak is.

A pécsi projekttalálkozón a projektkiadvány egyeztetési anyagán dolgozik a szerkesztőbizottság, ezen túl hazánk demográfiai helyzetét, a szociális alapellátásokat és az egészségügyi és szociális képzés rendszerét bemutató előadások hangzanak majd el a külföldi partnereknek. Intézménylátogatások keretében felkeressük a Szent Lőrinc Gondozóotthont és az Irgalmas Kórházat, hogy a téma gyakorlati aspektusait is megismerhessék vendégeink.

KONTAKT:

ifj. Csonka Pál +36 30 327 1651 feketelyuk@gmail.com

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Pályázati felhívás hivatásos és amatőr fotósok számára

A Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetsége és a Mozgássérültek Fejér Megyei Egyesülete „Fogyatékosok a társadalomban" címmel 2013 szeptemberében egy fotókiállítással egybekötött országos konferenciát szervez és fotópályázatot hirdet hivatásos és amatőr fotósok számára.

A pályázat célja: A konferencia és a fotókiállítás célja: bemutatni, hogyan alakult a fogyatékos emberek élete az elmúlt évszázadok során, hogyan jutottunk el az esélyegyenlőségi törvényhez, milyen ma a fogyatékos emberek élete Magyarországon és Európában.

A pályázók műveikkel segítsenek a megismerésben, az elfogadásban, az előítéletek lebontásában és az iránt érzett szolidaritás erősítésében, egyúttal ösztönözzenek az értük való cselekvésre.

A pályázat feltételei:

- Minden pályázó maximum 4 alkotással pályázhat. (Az összesen 5 képből álló sorozat például egynek számít, de ezt a beküldéskor feltétlenül jelezni kell!)
- A képeket a megszokott, minimum 24 cm-es oldalméretben és a kép méreteit meghaladó minimum 5 cm-es oldalkeretet is tartalmazó fekete kartonra rögzítve, kiállításra kész állapotban kérjük leadni.
- A beküldött képeket zsűri értékeli. Az ő javaslatuk alapján a kiíró szerv képviselői döntenek a díjakról.
- A képek hátulján fel kell tüntetni az alkotó nevét, ha van, a kép címét, és ha lehet, hogy hol készült a felvétel.

Beadási határidő: 2013. június 30.

A pályamunkák postán is beküldhetők a Mozgássérültek Fejér Megyei Egyesülete 8000 Székesfehérvár, Erzsébet u. 20. címre.

A legjobb 50 alkotást 2013 szeptemberében Székesfehérváron a Viktória Rehabilitációs Központban tartandó országos konferencia keretében egy kiállításon mutatjuk be és a díjak átadására is ugyanekkor kerül majd sor.

További információ: http://www.meosz.hu/

Újra elindul az „Életünk" – pályázat 60 év fölöttieknek

A pályázat célja: Az „Életünk" pályázat célja, hogy a sok esetben csupán az elbeszélők emlékei között élő történetek, hagyományok, erkölcsi értékek és élettapasztalatok fennmaradjanak és átörökítődjenek a következő nemzedékek számára.

A pályázat témakörei: életút, pillanatképek, történetek és történelem, a házasság összetartó ereje.

Pályázatot a 60 év fölöttiektől várnak az eletut@ncsszi.hu címre.

A pályázat úgy is benyújtható, ha az idős személy és segítője közösen valósítja meg. Ebben az esetben interjú formájában is elfogadnak pályaművet.

Beadási határidő: 2013. július 4. éjfél

A pályázat eredményének kihirdetése – a beérkezett művek számától függően – 2013. szeptember 30. és/vagy november 30. Összesen 100 pályaművet díjaznak, egyenként 50 000 forinttal.

A korábbi életútírások a http://www.eletut.kormany.hu honlapon olvashatók.

További információ: http://www.ncsszi.hu

Jó embert keresünk – Keressük Magyarország példaképeit

A Médiaunió Alapítvány pályázati felhívása

A Médiaunió Alapítvány 2008-ban azért jött létre, hogy évről évre nyilvánosságot biztosítson valamely fontos társadalmi ügynek. Az alapítványban részt vállaló médiumok önkéntes alapon felületet biztosítanak a kiválasztott téma kommunikációjának.

Pályázók köre: Pályázhat bárki, aki ismer közvetlen környezetében olyan embert, akire

felnéz. Jelöléseket várunk olyan magyar emberekre, akik önzetlenül segítenek egy közösségnek, időt áldoznak arra, hogy mások élete jobb legyen, támogatnak másokat tudásukkal, munkájukkal vagy adománnyal, vagy akiknek életszemlélete, kitartása, a mód, ahogy életüket, saját sorsukat irányítják, tanulságos lehet másoknak, példaként állítható mások elé.
Történeteket, fotót, videót várunk olyanokról, akik személyes példájukkal teremtettek valamilyen társadalmi értéket.
A pályázat során az egyén sikereit állítjuk példaként a középpontba, ám a sikerek mögött esetükben mindig van közösségi, akár virtuális közösségi érték.
A beérkező pályaművekből kiválasztjuk a legizgalmasabb, legszebb, leginkább példaértékű történeteket, és társadalmi célú kommunikációnk során bemutatjuk, hogy mindenki megismerhesse azokat.
Részvételi feltételek: A pályázaton példaképnek jelölhető bárki ma élő, 16 évesnél idősebb magyar állampolgár, vagy külhoni magyar magánszemély.
A pályázni magyar nyelven lehet. Jelölhet személyeket bárki, magánszemélyek, for-profit, vagy non-profit cégek és állami szervezetek egyaránt.
A példaképekre a jelöléseket a http://www.joembertkeresunk.hu honlapon lehet leadni, az ott található jelölési adatlap kitöltésével.
Beadási határidő: 2013. július 31.
További információ: http://www.joembertkeresunk.hu

Kerékpárosbarát Település 2013 és Kerékpárosbarát Munkahely 2013 pályázat

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium közlekedésért felelős tárcája és a Kerékpáros Magyarország Szövetség idén hetedik alkalommal hirdeti meg a pályázatot, amely a **„Kerékpárosbarát Település 2013" és a „Kerékpárosbarát Munkahely 2013"** cím odaítélésével ismeri el a települések és a munkahelyek kerékpározásra ösztönző, példamutató intézkedéseit és kezdeményezéseit. Tárgyévben csak egy pályázat nyújtható be.

Kerékpárosbarát Település
Az önkormányzatok önállóan pályázhatnak, vagy amennyiben az önkormányzat nem kíván pályázni, a településen működő civil szervezetek is pályázhatnak a település nevében. Ez esetben az önkormányzat hivatalos hozzájárulását is mellékelni kell.

A pályázat elbírálása során az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:
- a kerékpáros stratégia (a kerékpározás szerepe a fejlesztési koncepciókban, tervekben, népszerűsítő akciókban, önkormányzati szervezetben),
- a kerékpáros infrastruktúra és szolgáltatások minősége, karbantartása,
- szemléletformálás, a kerékpározás népszerűsítése, promóciója és oktatása,
- a települések elszántságát, hozzáállását a kerékpározáshoz,
- kerékpáros turisztikai intézkedéseket.

Kerékpárosbarát Munkahely
Pályázhatnak a munkáltatók, intézmények a mikro vállalkozástól a nagyvállalatig.
A pályázat elbírálása során az alábbi fő szempontokat vesszük figyelembe:
- a munkahelyi kerékpáros infrastruktúra állapota,
- kerékpározás ösztönzése, segítése a munkáltató részéről,
- kerékpározás kommunikációja a munkahelyen és azon kívül,
- a vezetők példamutatása, és odafigyelése kerékpárral közlekedő alkalmazottaikra

Beadási határidő: 2013. szeptember 30.
Eredményhirdetésre előreláthatólag az év végén kerül sor. A nyerteseket díjazzuk, és oklevéllel ismerjük el. A nyertes pályázók jogosultak a „Kerékpárosbarát Település 2013" „Kerékpárosbarát Munkahely 2013" emblémát egy évig használni.
További információ: http://www.nfm.gov.hu

szerkesztette:
Szabó Ágnes

Véget ért a munkaerő-piaci és álláskeresési tréning a „Tudás-Érték-Tapasztalat integrációs programban” (TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-0009)

Priusszal munkát találni – nem könnyű feladat! Sőt, azoknak a szakembereknek sem kis kihívás, akik a büntetett előéletű embereknek igyekeznek ebben segíteni. A „Tudás-Érték-Tapasztalat” (T.É.T.) elnevezésű integrációs program munkaerő-piaci és álláskeresési tréninget kínált pártfogó felügyelet alatt álló baranyai bűnelkövetőknek. Mi több, mostanra már OKJ-s szakmát is adott a kezükbe.

– Csalásért felfüggesztettet kaptam. Nem hobbiból bűnöztem, a megélhetésem múlott rajta – avat be a múltjába a 24 éves Mariann. – Bár nem vagyok büszke rá, ma már tudom, hogy ha akkoriban nem követem el azt a bűncselekményt, nem vehetek részt a T.É.T. programban, s most nem állna ennyi segítő ember mögöttem, nem venne új irányt az életem.

Mariann a T.É.T.-ben több társával együtt szakmát szerzett – ő például takarítónak tanult, majd kéthetes munkaerő-piaci és álláskeresési tréningen vett részt. A fiatal nő azt mondja, élete lehetősége volt ez, és ennek megfelelően komolyan is vette: – Már az elején, amikor adódott a lehetőség, megfogadtam, hogy ki szeretném tanulni a takarító szakmát, ötösre fogok vizsgázni, és vállalkozó szeretnék lenni. Ez a mostani tréning rengeteg önbizalmat adott nekem. A sok érdekes feladat rávezetett arra, hogy több vagyok annál, amennyinek eddig gondoltam magam. És mostantól például már egy tisztességes önéletrajzot is meg tudok írni – olyat, amelyre a munkaadók is felnézhetnek majd.

A kéthetes tréninget Niedermüller Renáta Johanna tartotta. A szakember azt mondja, először olyan ismereteket igyekezett átadni a résztvevőknek, amelyek segítségével jobban átlátják az aktuális munkaerő-piaci helyzetet, a saját esélyeiket, a munkáltatók elvárásait. Erre a tudásra épült aztán a második blokk, amelynek során a résztvevők többek között önéletrajzot írtak, állásinterjún előforduló helyzeteket gyakoroltak, vagy épp munkajogi ismereteket kaptak. A legfontosabb mégis – állítja a tréner – az önismereti rész volt: – Én nem mentek fel senkit az alól, amit bűnözőként tett, de nálam mindnyájan tiszta lappal indultak. Érezték is ők ezt, hiszen már a legelején oldódott az az érzésük, amihez egyébként ők már hozzászoktak, nevezetesen, hogy mindenki megbélyegzettként néz rájuk. Az egyik legnagyobb meglepetés számomra az volt, hogy kiderítettük: a csoport mintegy 80%-a szociális érdeklődésű, jellemző rájuk a segítő szándékú megnyilvánulás. Klassz volt látni, amint a nagyon nehéz helyzetben lévő segíti a még nehezebb helyzetben lévőt.

A tréning sikerességéhez nagyban hozzájárult, hogy a résztvevők mindnyájan hasonló múlttal rendelkeznek, hasonló közegből származnak. Bátrabban és nyíltabban mertek beszélni az életükről, a börtönben eltöltött időről. Niedermüller Renáta Johanna hozzátette, felkészítette a tréningen résztvevőket arra, hogy a munkaadók valószínűleg nem fogják tárt karokkal várni őket. Azonban azt mondja, hogy a rájuk jellemző, az átlagosnál jobb fizikai erőnlét és kommunikációs készség mindenképpen a javukra válhat a majdani munkahelyükön.

A „Tudás-Érték-Tapasztalat” elnevezésű, TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-009 azonosítószámú integrációs program 109 115 550 forintos pályázati támogatás segítségével valósul meg. Komoly szakembergárda 32 hónapon át segíti a baranyai bűnelkövetőket, hogy azok szakmát szerezzenek, munkába álljanak, és végleg felhagyjanak törvénytelen életmódjukkal. A projekt megvalósítói a pécsi Ifjúságért Egyesület és konzorciumi partnerei, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft., valamint számos szakmai együttműködő partner.

Ifjúságért Egyesület
7624 Pécs, Ferencsek u. 42.
www.ifjusagertegyesulet.hu
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

BARANYA MEGYEI CSALÁD, ESÉLYTEREMTÉSI ÉS ÖNKÉNTES HÁZ

ANTI-DISZKRIMINÁCIÓS MUNKA IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGEKBEN II.

Érzékenyítő foglalkozások tervezése, vezetése (gyakorlatorientált képzés)

A program ingyenes, de előzetes regisztráció szükséges.

A képzés célja az ifjúsági, szociális, oktatási területeken dolgozó szakemberek munkájának támogatása, önismereti gyakorlatokkal, új érzékenyítő módszerek megismerésével és saját élmény alapú tapasztalattal emberi jogi nevelési foglalkozások tervezésében és vezetésében. A résztvevők megismerhetik az érzékenyítő foglalkozások beillesztésének lehetőségeit az iskolai, vagy az ifjúsági szabadidős nevelés kereteibe.

A csoportmunka a nem-formális tanulás módszertanára épül, tapasztalatalapú nevelési eszközökkel dolgozunk (kiscsoportos feldolgozás, szimulációs gyakorlatok, csoportos döntéshozatal, stb.). A képzés során minden résztvevő számára lehetőség nyílik emberi jogi gyakorlat vezetésére és így saját élmény alapú tudás megszerzésére. Ezt a gyakorlati részt a képzés vezetők mentorálással, a többi résztvevő pedig visszajelzésekkel támogatják.

A képzés során az emberi jogi nevelés jelenleg elérhető módszertanának széles skálájába nyernek betekintést a résztvevők. A gyakorlati rész témáit és az alkalmazott tevékenységet a résztvevők választják ki. A megszerzett tudás rendszerezését (pl.: korcsoportok, témák, egymásra épülés, stb. szempontjából) egy háttéranyagokat, szakmai kiadványokat, szemléltető segédeszközöket tartalmazó CD-vel segítjük, amelyet a képzés végeztével minden résztvevő megkap.

A tanulási folyamatot Koska Éva és Nyirati András emberi jogi képzők vezetik.

Időpont: 2013. június 26, 27, 28 (szerda, csütörtök, péntek); 9 és 16 óra között

Helyszín: Civil Közösségek Háza – 7624 Pécs, Szent István tér 17.

A képzés témái:

- az emberi jogi nevelés alapjai (definiálás, témák, módszerek, stb.)
- megismerés, kategorizáció, előítéletek (önismeret)
- diszkrimináció a mindennapokban, rizikó csoportok
- módszerek alkalmazási lehetőségei (iskolában, közösségi házban, stb.)

További felvilágosítás kérhető: Nyirati András, 20/2663588, eselyhazpecs@gmail.com

Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház
Nevelők Háza Egyesület
Web:www.csh.hu, www.eselyekhaza.hu
Email: eselyhazpecs@gmail.com
H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +3672/210-794, +3620/413-4403

Fedezd fel Pécs városát!

Nyári napközis tábor gyerekeknek

Szeretnéd megismerni Pécs nevezetességeit? Felfedezni a város rejtett titkait?
Akkor itt a helyed!

Várjuk azon 8 és 12 év közötti fiatalok jelentkezését, akik játékos és kreatív feladatokon keresztül szeretnék megismerni lakóhelyüket, annak környezeti és történelmi értékeit, múltját és jelenét.

A tábor tematikájának alapja a „Pécs gyerekeknek" kiadvány. Az egyes napokon a következő témák kerülnek terítékre:

- Mi a város? (Városháza, Széchenyi tér…)
- Régi korok épületei a városban (Civil Közösségek Háza, különböző korok épületei…)
- Hol lakunk? (Uránváros, Zsolnay Negyed…)
- Kik laknak a városban? (Felekezetek és nemzetiségek…)
- Város a természetben (TV-torony, természeti kincskeresés, környezetbarát város…)

Időpont: **2013. július 15-19. minden nap 8:00 – 16:30-ig**

A tábor költsége: 20.000 Ft/fő/hét ami tartalmazza a napi háromszori étkezést és a belépők árát. A tábor min. 14 fő jelentkezése esetén indul.

További információ és jelentkezés:
Knyihár Éva tel.: 20/263-7659, e-mail: onkentespecs@gmail.com

BARANYAI

Civil Forzó

125 Ft

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

IX. ÉVFOLYAM – 6. SZÁM

2013. JÚLIUS

TARTALOM

Színjátszóink tavasza	4	Pécs polgármesterei 1848 óta	12
A Nemzeti Együttműködési Alap számokban	6	NoBoMa	13
Együtt, mindent bele, civilek!	9	Pécsett volt látható a „Rejtőzködő Itália”	14
Baba-Mama Klub György-telepen	10	Pályázati ajánló	16
GPS – Alternatív munkaerő-piaci program a Dráva mentén	11	Akiknek két születésnapjuk van	18
		Sétatéri esték	19

Nyár van!

Végre... Minden bizonnyal ez a diákok által legjobban várt évszak. Ha nem is feltétlenül a napsütés és a meleg miatt várják, a tanulás és vizsgák nélküli lét mindenképpen meglehetősen vonzó.

Még legrosszabb esetben is mindegyikőjüknek legalább két hónap áll rendelkezésére, hogy az év közben elképzelt terveket megvalósítsa. A kezdeti szabadságban az elején a főszerepet a bulizás, fesztiválozás tölti ki, ilyenkor van lehetőség, hogy kitombolják magukat, remélhetőleg a maguk mögött tudott sikeres vizsgák után.

A pihenés és bulizás után azonban többségükben felmerül a gondolat, hogy diákmunkát keressenek. Azonban ez sem jelenti feltétlenül azt, hogy hetekig nem fogja magát jól érezni az ember. Szerencsére gyakran megesik, hogy jó társaság jön össze, így pedig az együtt végzett munka is sokkal élvezetesebb lesz. Ha pedig valaki külföldön vállal a nyárra munkát, annak még az a lehetősége is megvan, hogy akár eddig ismeretlen helyekre juthasson el. Az első önálló kereset pedig mindenkit jó érzéssel tölt el. Bár ez az érzés gyakran nem tart sokáig, hiszen többségük a nyári munkával megkeresett pénzt nem hosszútávó befektetésre szánja, hanem saját magára költi, de ez így is van rendjén.

A kezdeti elképzelésből pedig, miszerint a nyár pihenéssel, bulizással, munkával és nyaralással, esetleg olvasással, filmezéssel és egyéb olyan programokkal fog telni, amire évközben nem jut idő, gyakran nem valósul meg minden, hiszen a nyár sem végtelen – sajnos. Így aztán a tervezett programok továbbra is álmok maradnak, vagy legalábbis a következő szünetre tolódnak. De ez nem is baj, hiszen ezek az ábrándok kellenek ahhoz, hogy áthúzzanak mindenkit a tanulás időszakán.

Szép és tartalmas nyarat kívánok mindenkinek!

Hajnal Zsófia

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8

9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Fonai Máté, Fűri Ildikó, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Papp Zoltán

Színjátszóink tavasza

A színpadon szereplő gyermek élettől, izgalomtól sugárzó arcáért, játékba belefeledkezett tekintetéért, az éppen születő produkciót kísérő féltő egymásra-figyelésért érdemes diákszínházat csinálni. Na meg az együvé tartozás mozdulatokból, érintésekből, szavakból, nevetésekből, megrendülésekből szőtt érzéséért. Mert már a születés előtti események is feledhetetlenek: a reménykedő rácsodálkozás, ahogy megfogan az ezt játsszuk ötlete, az első rugdalózások, majd a növekvő bizonyosság a világra jövő darab, mindnyájuk közös gyermekében, ahol mindegy már, milyen nemű lesz a kicsi, a miénk lesz, hogy aztán jöjjön az igazi katarzis, a sokat emlegetett születés, a bemutató napja. A szülés (az előadás) – amatőrök lévén – ugyanúgy egyszeri és megismételhetetlen, mint az ember esetében, de az utód maga a közös élmény, a hozzá vezető út, s mindaz, ami általa a csoport tagjaiban megváltozott.

Saját útjukat járva mindkét színjátszós közösségünk átélte a fenti élményeket. Az első időszak összekovácsoló gyakorlatait, önfeledt improvizációit már a darabok témáinak elemzését, mélyítését, a választott szerepek felépítését, a közös és egyéni ötletek megszületését szolgáló munkaformák váltották fel. A szereposztást szabályos casting keretében végeztük, ahol mindenki kipróbálhatta magát emelve a születő produkciók tétjét, eközben tanultuk a tapintatos értékelést, esetenként a bölcs bírálatot. A folyamat legkényesebb szakasza az utolsó próbák időszaka. Ekkor véget érnek a kísérletezések, az improvizációk rögzülnek, a szöveg kötötté válik, a szerepek állandósulnak, s az addig a gyakorlatokban lubickoló gyerekszínjátszó életkori és szakmai tudatosság híján könnyen elidegenedik a fegyelmezett, alázatot követelő és kitartó csapatmunkát igénylő összpróbáktól. Ha kellő lelkesítéssel, dicsérettel és humorral fűszerezve ezt az időszakot átvészeljük, akkor remélhetjük, hogy ott, ahol a pedagógia lassan véget ér, ott kezdődik valami művészet, valami színház-féle. A tavaszi bemutatóink visszhangja azt jelezte, hogy sikerült megközelítenünk ezt az ideát.

A népi színjátékos hagyományokból építkező első csoportunk keresetlen egyszerűséggel játszotta el Petőfi örökbecsű művét, A helység kalapácsát. A darabválasztást a csoport tagjai között fellelhető tehetséges fiúk egyéni kvalitásai inspirálták. Közülük is kiemelkedik a címszerepet játszó Büki Bence, a tapasztalt, nagy munkabírású színjátszós, aki fellépésével, orgánumával, lendületes alakításával alkata ellenére is képes tartós figyelemre késztetni a nézőket. Fillár Csongor színeivel, rendkívül sokféle arcával, komikus vénájával nagyszerűen alakította az intrikust, Müller Bálint pedig érzékeny, rejtőzködő tónusaival keltette élet-

re a mélabús hősszerelmest. Emlékezetes pillanatokat okozott még Feiszthammel Brúnó vérbőn hadonászó Palkója, Hámory Milán blazírt bírója, Czibolya Zoltán tüsténtkedő

csizmadiája. A lányok a darabbal együtt élve és mozogva falusiak, kikiáltók, narrátorok és rezonőrök sokszínű kavalkádját alkották. A műben fontos szerepet kapott az invokációt megszólaltató erőteljes kar, és a helyszíneket megsokszorozó, némafilmeket idéző árnyjáték.

Nem kevés dramaturgiai munkát jelentett az Abigél színpadra állítása. Míg Petőfi vígeposzát a csapatmunkával megerősített egyéni alakítások megszületésének igénye vitte színre, addig az osztálytársakból szerveződő második csoport szereplését javarészt a folyamatos színpadi jelenlét és az együttes játék jellemezte. Darabunkkal az egyén és közösség viszonyát vizsgáltuk a regény első részét felölelő eseménysor bemutatásával, ami Gina érkezésétől, első botlásain, kiközösítésén át az emlékezetes óvóhelybeli megbocsátásig tart. A drámai sűrítésen kívül a játék közben eltartottuk magunktól a játszók által az életben gyakran megélt helyzetet, s a darab készítése közben Gina tetteinek, gondolatainak értelmezésével rendre reflektáltunk is rá. Vitay tábornok lányának szerepében Nyőgéri Luca és Hortay Csenge is remekelt, mindketten meggyőzően alakították a gyökereit, biztonságát vesztett, a többiek szeretetéért titokban sóvárgó, riadtságában hibázó idegent. Az árkodi leányközösség mindenesének számító Kis Marit hatalmas energiával Vajda Nóra elevenítette meg, a vágyaktól feszített, de rokonától rezignálttá fonnyadt Torma Piroskát a tehetséges Iveszics Vanda alakította a többi lány elsöprő lendületű közös jeleneteitől kísérve. Zsuzsanna testvér alakját a ballagó Dravecz Luca csendes együttérzéssel formálta meg. A regénybeli tanárok szerepébe két legendás régi színjátszós ugrott be Győri Barnabás és Berkes Bence személyében, a lányát remegve szerető tábornokot pedig Lévai Attila tanár úr keltette életre.

A darabokkal háromszor is megörvendeztettük közönségünket. Gyerekkorú nézőink jót mulattak a szélestenyerű helységi kovács kacskaringós kalandjain, és együttérző, feszült figyelemmel követték a Matula Intézet növendékeinek sorsát, mindkétszer társaik játékának hatása alá kerülve. Míg a szülőknek, rokonoknak szánt előadás egyszerre volt a gyermekei tehetségében gyönyörködő és a témaválasztásért hálás közönség hol elérzékenyült, hol zajos ünnepe.

A fényképeket Illés Gergő a fotográfia szakkör résztvevője készítette .

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0091
PannoniArt –Kreatív nevelés a hagyományok tükrében

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

dr. Kákai László

A Nemzeti Együttműködési Alap számokban

Bevezetés

A civil szervezetek támogatása mindig központi kérdése a magyarországi szervezetek működésének. Anélkül, hogy a részletekbe mennénk, jól látható, hogy a gazdasági válság, illetve a 2010. évi parlamenti választás jelentősen átrendezte a viszonyokat. Bár 2011-re összességében 6 milliárd forinttal nőtt az állami támogatás mértéke, ugyanakkor ennek 70 százaléka a nonprofit gazdasági társaságokhoz illetve a közalapítványokhoz került. A klasszikus civil formáknak tekinthető (magán-) alapítványok és egyesületek esetében a központi állami támogatás abszolút értékben is 6 milliárd forinttal esett vissza, és ez a bevételi forma az összes bevételük 31 százalékát tette ki, szemben a 2010. évi 34 %-kal. A csökkenést elsősorban az NCA támogatási keretének 2011. évi szűkítése magyarázza, hiszen a korábbi időszak 6-7 milliárd forintos támogatásához képest először 2,5 majd 3,3 milliárd forintra csökkent az NCA, majd az azt felváltó NEA kerete. Ebből a szempontból érdemes egy kicsit jobban szemügyre venni a Nemzeti Együttműködési Alap 2012. évi pályázatainak néhány érdekes és ugyanakkor számszerűsíthető elemét.

Az Országgyűlés 2011. december 5-i ülésnapján fogadta el az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló CLXXV. törvényt. A civil törvény hozta létre a Nemzeti Együttműködési Alapot.

A törvény 55.§-a értelmében a NEA az Államháztartási törvény szerint a civil önszerveződések működését, a nemzeti összetartozást, valamint a közjó kiteljesítését, illetve a civil szervezetek szakmai tevékenységét támogató központi költségvetési előirányzat.[1] Az előirányzatot a civil szervezetek működésének támogatásához valamint a civil szférával kapcsolatos szakmai tevékenységekhez biztosítja. Az új civil támogatási rendszer egyértelmű célja, hogy a korábbi Nemzeti Civil Alapprogramnál tisztább és átláthatóbb feltételeket nyújtson, ugyanakkor mindez kevesebb adminisztrációs terhet jelentsen a pályázó civil szervezeteknek éppúgy, mint a működésben résztvevő szervezeteknek, testületeknek.

Pénzügyi keretek és következményeik

A NEA 2012. március 29-én hozta nyilvánosságra első szakmai pályázatát. Mint arra korábban utaltam az Alap 2012-ben 1 906 320 000 Ft-ot oszthatnak szét működési, 953 160 000 Ft-ot pedig szakmai pályáza-

1 A NEA nem jogutódja a korábbi támogatási alap funkcióját betöltő Nemzeti Civil Alapnak (NCA) ugyanakkor annak céljával némileg azonos, hiszen az NCA célja szerint olyan Alapprogram volt, amely a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését, a kormányzat és a civil társadalom közötti partneri viszony és munkamegosztás elősegítését tűzte ki maga elé.

tokra[2] úgy, hogy az említett összeget egyenlő arányban osztották fel az 5 kollégium között, ami azt jelentette, hogy a működési pályázatokra kollégiumonként 381 264 000 Ft,[3] szakmai pályázatokra pedig kollégiumonként 190 632 000 Ft állt rendelkezésre. A gazdasági válság nyomán megjelenő költségvetési problémák azonban felülírták a törvény szándékát, hiszen a 1122/2012. (IV.25), valmint az ezt módosító 1152/2012. (V.26) kormányhatározat kimondja, hogy a NEA 2012-es költségvetési törvényben meghatározott civil szervezeteknek szóló támogatását 10%-kal, azaz 338 millió forinttal kell csökkenteni. Ennek értelmében a működési támogatásra rendelkezésre álló keret kollégiumonként 343 137 600 Ft-ra, a szakmai pályázatokra pedig 171 568 800 Ft-ra csökkent.

A működési pályázatok határidejének lezárulása után kirajzolódott az egyes kollégiumokhoz pályázó szervezetek tevékenységi kör szerinti összetétele. A NEA első működési pályázata során összesen 8 070 darab pályázat érkezett be, az igényelt támogatási összeg 14 600 137 374 Ft-ot tett ki, ami **közel nyolcszorosa az elosztható keretösszegnek**. A Kezelőszervezet a formai áttekintés után 7 007 szervezet pályázatát minősítette érvényesnek, ami egyben azt is jelenti, hogy 1063 szervezet formai hiba miatt elutasításra került. A támogatási igény összességében valamivel több, mint a hatszorosa a rendelkezésre álló keretnek.

A szakmai pályázatok tekintetében teljesen más számokat tapasztaltunk. A pályázati határidő lezárulta után 4 097 pályázat érkezett be, melyből 2 966 pályázatot minősítettek érvényesnek, ami azt jelenti, hogy 1132 pályázatot utasított el a kezelő. A pályázók összesen 6,2 milliárd forintnyi támogatási igényt nyújtottak be a rendelkezésre álló 858 millió forintra, ami valamivel több, mint **hétszerese az elosztható összegnek.**[4]

A működési pályázatoknál az összes beérkezett pályázat 41,2 százaléka nyert. A szakmai pályázatoknál pedig csak 16,1 százaléka. Azaz összességében 12.190 pályázat érkezett a NEA-hoz, melyből 3997 (32,78%) pályázat részesült támogatásban. Elsőre talán ebben (ha nem számítjuk azt a lényeges változást, hogy az alap fejezeti előirányzattá változott és az elosztható keretösszeg az NCA-hoz viszonyítva felére esett) mutatható ki a legnagyobb változás a Nemzeti Civil Alapprogramhoz képest, ahol az érvényes pályázatot beadók közel kilencven százaléka nyert is. A NEA ebből a szempontból valóban egy pályázati alapként működik, ahol a szervezetek nem forrásautomatizmus révén juthatnak működési vagy szakmai támogatáshoz.

Ha kollégiumonként vizsgáljuk a nyertes pályázatok arányát, akkor azt látjuk, hogy a működési pályázatok esetében átlagosan 28-35 százalék körül volt a nyertesek aránya. Egy kollégiumnál (Közösségi Környezet) volt egy kicsit 30 százalék alatt. A legnagyobb nyerési esély a Nemzeti Összetartozás kollégiumában volt, ahol a működésre beadott pályázatok 83 százaléka nyert. A Társadalmi felelősség valamint a Mobilitás és alkalmazkodás kollégiumában is viszonylag magas volt a nyerési arány (mindkettőben 47 százalék). Ezzel szemben jóval kisebb arányokat látunk a szakmai pályázatoknál.[5] Ebben a kategóriában lényegében három részre bonthatók a kollégiumok. A Nemzeti Összetartozás és a

2 A 10%-os elvonás következtében működési támogatásra rendelkezésre álló keret 1.715.688.000,- Ft-ra, a szakmai pályázatokra pedig 857.844.000.-Ft-ra csökkent.

3 A Tanács döntése értelmében ennek 15 százalékát 57.189.600 Ft-ot szövetségek részére el kell különíteni, mennyiben a szövetségek részére szétosztható keretösszeg nem kerül felhasználásra, a kollégiumok alapítvány és egyesületek támogatására használhatják azt fel.

4 Ezen belül a támogatott pályázatokon igényelt összeg 4,9 milliárd Forintot tett ki, míg az elutasított pályázatokra 1,4 milliárd forintnyi igény mutatkozott.

5 Ebben szerepet játszik az is, hogy a szakmai támogatás esetén a minimális összeg az igényelt támogatás 3/4-de.

Mobilitás és alkalmazkodás kollégium esetében a nyertes pályázatok aránya közel 30 százalékos. A középmezőnybe az Új Nemzedékek jövőjéért és a Társadalmi Felelősség Kollégium tartoznak, ahol a nyertes pályázatok aránya 16-18 százalék között mozog. Végül a legalacsonyabb aránnyal a Közösségi Környezet kollégiuma zárja a sort, ahol a pályázók mindössze 3 százaléka nyert.

Az adatokat megyei bontásban vizsgálva az látható, hogy a legtöbb pályázatot (az összes pályázat 21,2%-át) a budapesti szervezetek nyújtották be. Őket a pest megyei, a hajdúbihari, a csongrádi, a békési, a borsodi, a szabolcsi szervezetek követik. A baranya megyei szervezetek az összes beadott pályázat kevesebb, mint öt százalékát nyújtották be, amivel a megyék sorrendjét tekintve a nyolcadik helyet foglaljuk el. Ezzel szemben a legkevésbé a hevesi, a komáromi és a tolnai szervezetek éltek a NEA által biztosított pályázati lehetőségekkel.

Más megoszlást és sorrendet kapunk akkor, ha nem a beadott pályázatok alapján vizsgáljuk a megyéket, hanem az elnyert pályázati összegek arányát állítjuk sorba. Ebben a tekintetben az az érdekes, hogy az összes pályázat arányához képest egy-egy megye képes volt-e a saját megyei arányához képest magasabb összeget elnyerni. Példaként említhetjük Budapestet, mint azt említettem a fővárosi szervezetek az összes pályázat 21,2 százalékát nyújtották be, ehhez képest az összes pályázati forrás „csak" 18,6 százalékát kapták meg. A pest megyei szervezetek pedig az összes pályázat 8,1 százalékát nyújtották be, de csak a források 6,35 százalékát kapták meg. Ezzel szemben a csongrádi szervezeteknél a beadott pályázatok aránya 6,3 százalék, míg a megszerzett források aránya 8,85 százalék. A szabolcsi szervezeteknél a beadott 4,99 százalékhoz képest az elnyert források aránya 8,28 százalék volt. Hasonlót tapasztaltunk Békés megyében is, ahol a beadott 6,19 százalékhoz képest az elnyert források aránya 7,75 százalék volt. Baranya megye esetében azt látjuk, hogy a megye szervezetei az összes pályázat 4,83 százalékát nyújtották be, amivel szemben az elnyert források aránya 4,42 százalék volt. Ugyanakkor az is jól látható a megyei adatok tekintetében, hogy Budapestet és Pest megyét leszámítva (amely az összes pályázat közel egyharmadát nyújtotta be) az egyes megyék pályázati aktivitása között lényeges különbségek nincsenek, azaz a pályázó szervezetek aránya 2 és 6 százalék között mozog, amiből azt a következtetés is levonhatjuk, hogy sem a NEA Tanácsa sem annak szakmai kollégiumai nem preferálnak szervezeteket területi elhelyezkedésük alapján.

2010 óta dolgozom a Nevelők Háza Egyesületnél. Eleinte projektasszisztensként dolgoztam egy TÁMOP projektben, jelenleg a Civil Közösségek Háza kulturális programjainak koordinálása, a Gebauer Galéria kiállításainak lebonyolítása, és a számítógépes tanfolyamunk szervezése tartozik a feladataim közé.

A Civil Információs Centrum forrásteremtési tanácsadójaként előzetes egyeztetést követően várom a szervezetek képviselőinek megkeresését.

Kiss Zsuzsanna

MAGYARY PROGRAM

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

EGYÜTT, MINDENT BELE, CIVILEK! A NYUGATI VÁRFALSÉTÁNYON TARTOTTÁK AZ ELSŐ PÉCSI KULTÚRPIKNIKET

(TÁMOP-5.5.1.B-11/2-20110322)

Hogy a beszélgetős befőtt és a parasztmuffin közül melyik az ehető, vagy épp ki a főszereplő a papírszínházban, és vajon mi is az az élménykommandó – nos, mindezt bárki könnyűszerrel megtudhatta, aki ott volt az első pécsi Kultúrpikniken. Tarkabarka forgatag várta az érdeklődőket a nyugati várfalsétányon. A legkisebbektől az idősebbekig bárki megtalálhatta a számára érdekes elfoglaltságot, és mellé a fogára való finomságokat. Pécsi civil szervezetek fogtak össze, hogy az „Élet-Tér" elnevezésű programsorozat keretében civil-művészeti-gasztronómiai-kulturális délutánra invitálják a pécsieket.

Megérkezvén az első pécsi Kultúrpiknikre, az első pillanatban áttekinthetetlen nyüzsgés, temperamentumos zene, színes kavalkád fogadta az embert. Csak a második pillantásra különültek el lassacskán egymástól a program egyes elemei. Mindjárt a bejárat mellett fából faragott kis színfal mögött egy kislány ült. Egy mesét olvasott fel, mégpedig úgy, hogy rajzlapok hátoldalán a mese szövegét látta, miközben a vele szemben ülő közönség a rajzlapok másik felén gyermekkezek munkáit dicsérő meseillusztrációkat nézhetett.

Néhány lépéssel arrébb, a termelői piac standjain finomabbnál-finomabb portékákat kínáltak. Középen cigányzenekar húzta, mögötte pedig egy pécsi alapítvány ingyen lefényképezett bárkit, hogy aztán a kinyomtatott fényképekből este kiállítást rendezhessen. A programkínálat végeláthatatlan volt.

Egy kissé félreeső asztalnál két fiatal nő beszélgetett egy anyukával és annak kislányával. A hölgyek az Egyensúlyban Élni Egyesület képviseletében voltak jelen, mégpedig egy jópofa társasjátékkal. – Ez a játék felnőtteknek szól – magyarázta Deák Lívia –, az egyesületünk maga találta és dolgozta ki. A lényege az, hogy elsősorban leendő, de akár gyakorló szülőkkel is kártyákat húzatunk, amelyeken egy-egy kérdés szerepel. Mindegyik kérdés a gyermekvállalással kapcsolatos. A felnőttek feladata az, hogy minél több kérdést helyesen megválaszoljanak. Aki nagyon ügyes, akár „mesteri szülő" oklevelet is hazavihet tőlünk.

Az egyesület tagjai szinte mind gyermekvédelemben dolgozó szakemberek, akik a munkájuk kiegészítéseként egyesületet hoztak létre. Azt mondták, egyik céljuk meggyőzni a fiatalokat arról – és ez az, amit ezzel a társasjátékkal is hangsúlyozni szeretnének -, hogy gyermeket vállalni öröm, még akkor is, ha a nevelésnek olykor-olykor buktatói is vannak.

No de ennyi kitérő után félre a komolysággal, irány a lángosos! Vagy inkább a kemencében sült finomságok illata legyen az irány? A kemencés ételeket bemutató férfi azt magyarázta, hogyan is készül a parasztmuffin. A kézzel dagasztott kenyértésztában – mutatta - a fehér mellett teljes kiőrlésű liszt van, meg lenmag, napraforgómag és tökmag – mindez minden „parasztos" jóval, például füstölt szalonnával és medvehagymával megtöltve.

- A városban számtalan civil szervezet működik együtt több közös program mentén – mondta a nap koordinátora, M. Balogh Edina, aki egyébként a Kortárs Ellátó Egyesület tagja, amely havonta egyszer alkotói piacot tart Pécsett. – A Kultúrpikniket azért találtuk ki, hogy ezek a szervezetek ez alkalommal mind-mind hozzátehessék a magukét egy nagy közös rendezvényhez a belvárosban. Az egész egy nagy ötvözet! Le lehet heveredni egy pléden a fűben, meg lehet kóstolni egy lekvárt, de rengeteg dolgot ki is lehet próbálni. Az egésznek az a lényege, hogy együtt töltsük el ezt a napot, hassunk egymásra, és alkossunk valami jót közösen.

A Kultúrpiknik az Élet-Tér – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért elnevezésű program részeként, az Európai Unió támogatásával, az Új Széchenyi Terv keretében valósulhatott meg. A kétéves Élet-Tér projekt gazdái a pécsi Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza. A kezdeményezés célja, hogy szakemberek párválasztással, gyermekvállalással, gyermekneveléssel, családgondozással kapcsolatban tanácsot adjanak fiataloknak és szülőknek, számukra különböző csoportfoglalkozásokat szervezzenek, valamint hogy helyi kisközösségeknek segítsenek kialakulni és összetartóan működni.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Nevelők Háza Egyesület
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Email: elet-ter.belvaros@ckh.hu – www.ckh.hu

Fehér Angéla

Baba-Mama Klub György-telepen

„Két kislányom van, gyesen vagyok otthon. Jó kimozdulni hetente egyszer. Kellemes, jó hangulatban telik ez a pár óra. Egy kis szoba, ahol van egy gyereksarok játékokkal. Amíg mi beszélgetünk az anyukákkal, a gyerekeink lefoglalják magukat." (Dombay Cintia)

„Mint nagygyerekes anyuka, már túl vagyok a babás időszakon, de szívesen megosztom a tapasztalataimat másokkal. Jó, hogy adhatok, ilyen formában is." (Orsós Anikó)

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Csilla Gondviselés Háza 2007 óta működteti a pécsi György-telepen a Jelenlét Program Szolgáltató Irodát, ahol egy komplex, segítő jelenléten alapuló, a helyi közösség erőforrásaira építő szociális munka valósul meg. Az évek óta tartó munkafolyamat részeként immár második éve szervezzük meg a helyi édesanyák számára a tematikus, interaktív Baba-Mama Klub foglalkozásait.

„Ezt a jó hangulatot várom! A fiam itt hintázott először, remélem minden alkalommal felkerül a hinta, és élvezheti, mert otthon erre nincs lehetőség!" (Horváth Mónika)

Nagyon fontosnak tartottuk elindítani ezt a programelemet, hiszen a területen élő (György-telep, Hősök tere és környéke) lakosság 40 %-át több gyermekes, fiatal családok alkotják. A telepi lakosok nagy százalékban alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, tartósan munkanélküliek, rossz fizikai körülmények között élnek, megromlott egészségi állapotban. A telepen élő anyukák az átlagos kornál jóval korábban vállalnak gyermeket, nem ritka a fiatalkorban történő családalapítás sem.

„Első gyermeknél nagyon nagy szükségem van tapasztalt anyák véleményére. Én azt várom a klubfoglalkozásoktól, hogy azokra a kérdésekre, amikben bizonytalan vagyok, választ kapok!" (Orsós Teréz)

A György-telepen élő édesanyák életét megkönnyítő, kézzelfogható, használható tudást szeretnénk nekik átadni, tevékenységközpontú klubfoglalkozások keretében. Mindennapi munkánk során tapasztaljuk, hogy a kora csecsemőkori fejlesztés az édesanyák szerves bevonásával nagyban hozzájárul a primer szocializációs tér kiegyensúlyozottságának megteremtéséhez. Szeretnénk ezeket a szolgáltatásokat (babamasszázs, torna, korai fejlesztés) elérhetővé tenni a telepen élő édesanyák és gyermekeik számára akár már a szülés előtti időszakban is, tiszteletben tartva a családok etnikai hovatartozásuk és/vagy szubkulturális sajátosságait, így hozzájárulva a gyermekek harmonikus fejlődéséhez.

„Nem tudom, mit tegyek, ha a gyereknek nem bújik ki időben a foga, nem rág, csak pépeset eszik. Itt a klubban megmutatták nekem, hogyan adhatok puha, omlós kekszet a gyereknek, mivel kenjem be a fogínyét ha fáj neki. Hogyan csillapíthatok lázat és még sok más hasznos dolgot, amiben bizonytalan vagyok." (Szőke Judit)

Mindezt tevékenységközpontú, az anyukák aktív, cselekvő részvételén alapuló, interaktív klubfoglalkozások keretében tesszük, ahol az anyukák gyakorolhatják és elsajátítják a gyermekeik számára fejlesztő tevékenységi formákat, pl. babamasszázs, popsikenőcs-készítés. A klub nyitott a családalapítás előtt álló fiatalok számára is, akik a tudatos gyermekvállalás lehetőségeivel, a születésszabályozással ismerkedhetnek meg itt.

„Bár négy gyerekem van, sok minden bizonytalan a számomra. Minden terhesség más, és minden gyerek más. Ezért jó újra és újra átrágni magunkat a gyereknevelléssel kapcsolatos kérdésekben..." (Szakács Mónika)

„Mindig eljövök. Ha lehet, még a nagyobb lányomat is magammal hozom. Emlékszem, télen a legnagyobb hóban és szélben is eljöttem. Egyedül voltam, de a vezető akkor is megtartotta a foglalkozást. Mindig van kávé, tea és kis sütemény." (Sipos Piroska)

GPS – Alternatív munkaerő-piaci program a Dráva mentén

(IPA HUHR/1101/2.1.2/0006)

Június végén Horvátország is csatlakozott az Európai Unióhoz – ezzel pedig szabaddá vált a munkaerő áramlása hazánk és déli szomszédja között. Hogy e lehetőséget mindkét országban minél többen és jobban kihasználják, március óta egy új pályázati projekt is zajlik. A tizenhat hónapon át tartó program célja az, hogy magyar és horvát álláskeresőket, vállalkozásokat és nonprofit szervezeteket hozzanak össze.

Pécsett és Eszéken megnyitotta kapuit egy-egy szolgáltató iroda. Szakembergárda és bőséges adatbázis várja majd ott mindazon álláskeresőket, nonprofit szervezeteket és vállalkozásokat, melyek lehetőséget látnak abban, hogy a szomszéd országban vállaljanak munkát, illetve onnan fogadjanak dolgozókat. – A munkát keresőket személyre szabott és naprakész tanácsokkal várjuk – mondja Sándor Andrea a projekt szakmai vezetője –, az esetleges munkáltatókat pedig szakértők tájékoztatják többek között vállalkozásfejlesztési és pályázati lehetőségekről, az esélyegyenlőség vagy épp a környezettudatos szemlélet előnyeiről. Azzal számolunk, hogy mindkét országban akár hatszáz-hétszázan veszik majd igénybe valamely szolgáltatásunkat.

Az említett lehetőségeken túl számos egyéb segítséget is kaphatnak álláskeresők és munkáltatók egyaránt ahhoz, hogy a munkaerő-piaci szereplők közti horvát-magyar kapcsolatok mind élénkebbé váljanak. A rendszert működtetők például elektronikus hírlevélben adják közre az aktuális információkat. Ezen kívül a munkanélküliek számítástechnikai tanfolyamra járhatnak, hogy még hatékonyabban kereshessenek magunknak munkát; a nonprofit szervezetek pedig internetes pályázatírási és projektmenedzsment-képzésre jelentkezhetnek. Lesznek továbbá rendszeres időközönként horvát-magyar szakmai műhelyek és videokonferenciák, amelyeken a projekt résztvevői megvitathatják tapasztalataikat.

A szervezők azt remélik, a program tizenhat hónapja elegendő lesz arra, hogy a kezdeményezés jól beinduljon. Abban bíznak, hogy a munkaerő-piaci szereplők között ennyi idő alatt jól működő kommunikáció alakul ki, amelynek segítségével hatékonyabban találkozhat egymással határokon átívelően a keresleti és a kínálati oldal.

A GPS – Alternatív munkaerő-piaci program a Dráva mentén elnevezésű projekt megvalósítói a pécsi székhelyű Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft., az eszéki Vállalkozói Központ (Centar za poduzetnistvo), valamint együttműködő partnerként a Baranya Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja.

További információk hamarosan elérhetőek a projekt hivatalos honlapján: www.ipagps.eu

Centre for Entrepreneurship Osijek
Josipa Jurja Strossmayera 341
31000 Osijek, Croatia
Tel: +385 31 283820, Fax: +385 31 284329
E-mail: info@czposijek.hr

DDRFK Nonprofit Kft.
7621 Pécs, Megye u. 20.
Tel: (72) 514-100, Fax: (72) 514-101
E-mail: ddrfk@ddrfk.hu

A projekt a Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Programban, az Európai Unió és Magyarország társfinanszírozásával valósul meg.

Trebbin Ágost

Pécs polgármesterei 1848 óta

Régi pécsi újságok átnézése közben találtam ezt az érdekes anyagot, amely hiteles áttekintést ad Pécs város 1848-1936 közötti időszakának polgármestereiről.

„Pécs város történetének fontos fejezete a polgármesterek működése és a város mindenkori igazgatása. Nem érdektelen bepillantani a múltba, kik voltak ennek a városnak vezetői. 1848 óta tizenegyszer volt polgármesteri választás illetőleg kinevezés és mégis csak nyolc polgármester működött, mert hármat Luzsevits Lászlót, Aidinger Pált és Nagy Józsefet kétszer választották meg, illetőleg nevezték ki polgármesternek. A múltban legtovább Aidinger János volt polgármester, aki 1875-től 1896-ig, összesen 21 évig vezette a város ügyeit és legrövidebb ideig Chachinovich (Tarai) Endre, aki alig egy évig volt a város feje.

Pécs polgármestereinek sorrendje a következő:

1848. január 3. Luzsevits László telekbírót választotta meg a közgyűlés polgármesterré, még a békés időkben tartott tisztújításnál.

1848. május 28. – 1849. február 17-én Aidinger Pál ügyvédet a szabadságharc után gróf Batthyányi Kázmér kormánybiztos, főispán elnöklete alatt az új szellemben megtartott tisztújításon választották meg polgármesternek 678 szavazattal Bubreg Mihály ügyvéd 161 és Fesztl Rajmar ügyvéd 49 szavazatával szemben. Az ő polgármestersége alatt volt a város és megye legjobban megvédve a császári hadaktól, de ugyancsak akkor érte a legtöbb zsarnokoskodás 1849-ben báró Schottendorf cs. kir. 26-ik gy. ezred őrnagya az 1849. január 28. óta kinevezett városparancsnok részéről. Pécs országgyűlési képviselője is volt, s mint ilyen gyakran távol volt Pécstől. Helyettese Müller Ferenc volt. Később 1849-ben amnesztiált pécsi lakós lett, kiről nyilvántartást vezettek s felügyelet alatt állt.

1849. február 17. – 1853. március 4. között ismét Luzsevits László lett a város polgármestere, akit ekkor a 48-as törvények mellőzésével ifj. Majláth György Pécs és Baranya megye új kormánybiztosa nevezett ki. Közvetlen főnöke Cseh Ede volt megyei alispán, de 1849 augusztusától megyefőnök állandóan császári királyi polgármesternek titulálta hivatalos közleményeiben. A városi közigazgatásnak sok dolgot adott az 1848. évi forradalmi szereplésükkel kompromittált egyének körözése, nyilvántartása, a néphangulat megfigyelése s erről a havi jelentések felterjesztése, a tiltott nyomtatványok, könyvek, röpiratok, az egyletek és az előadásra kerülő színdarabok ellenőrzése stb. Luzsevits polgármestersége alatt 1852. június 28-án látogatta meg először Pécs városát I. Ferenc József király.

1853. március 5. – 1861. január 16. között Nagy József a polgármester, aki baranya megyei császári királyi törvényszéki bíró volt. Kinevezését Albrecht főhercegtől, az országos kormányzótól kapta és Szalay Nikodém királyi biztos adta át neki. A hivatalt Vészics Imre helyettes polgármestertől vette át és az elnyomatás korszakában végig megmaradt a város élén. Évi fizetése 1680 forint volt.

1861. január 16. – 1861. április 24-ig újra Aidinger Pál, a forradalmi polgármester került a város élére, kit Scytovszky főispán a város alkotmányos megszervezésével megbízott királyi biztos elnöklete alatt megtartott tisztújító ülésen választottak meg. Ő volt Pécs első alkotmányos

polgármestere. A polgármesteri székből a halál szólította el, 1861. április 24-én.

1861. december 10. – 1865. december 10-ig újra Nagy József a polgármester a provizórium alatt és újra Szalay Nikodém királyi biztos nevezi ki.

1865. december 11. – 1874. április 27-ig Bubreg Mihályt választja meg a tisztújító gyűlés. Bubreg már 1861. április 24-től december 10-ig helyettes polgármester volt és működött is, mert ez idő alatt nem volt polgármester, minthogy Aidinger Pál április 24-én meghalt és Nagy Józsefet csak december 10-én választották meg.

1874. április 27.– 1875. november 3. Tarai (Chachinovich) Endre két szavazás után Simonfay János 46 szavazatával szemben 54-el győzött. Jelölve volt még Zavaros Péter is, de ő csak az első szavazásnál lett jelölve, mikor is 4 szavazatot kapott. Nánhegyesi Zuber József Pécs első főispánja adta át neki szép beszéd kíséretében a polgármesteri tisztet.

1875. november 3. – 1896. december 22. Aidinger János városi főjegyző, Zavaros Péter városi tanácsnokkal szemben 8 szavazattal győzött. Bonyhádi Perczel Miklós főispán (1887-1892) elnöklete alatt volt a választó közgyűlés. Aidinger polgármestersége idején 1882-1891 években restaurálták a pécsi székesegyházat és 1891. június 22-én I. Ferenc József király jelenlétében szentelték újra fel.

1896. december 23. – 1906. június 18. Majorossy Imre.

1906. június 18-tól fogva Nendtvich Andor dr. a polgármester.

(Fejes György dr.)"

Dunántúl, 1936. június 21.

NoBoMa

caritas hungarica

Mivel Európa „öregszik" – nő az időskorúak aránya a népességben és a várható élettartam kitolódik – az idősgondozásra és olyan rokon szakmákra, mint az otthonápolás, otthoni segítségnyújtás, palliatív ellátás, hospice teamek és támogató szolgálatok munkája, egyre nagyobb igény mutatkozik a jövőben. Az európai munkaerőpiac ugyanakkor jól képzett, rugalmas és sokféle, mégis egységes tudású szakembereket igényel: szociális gondozókat, ápolókat, önkénteseket, közép- és felsővezetőket.

A **Pécsi Caritas** partnerként vesz részt egy ilyen témájú európai együttműködési projektben. A *„No Borders Manual in elderly care to promote mobility, international lifelong learning and the transfer of competences in Eastern, Central and Southeastern Europe"* – NoBoMa elnevezésű innováció-transzfer projektet az Európai Bizottság Leonardo da Vinci programja és az Osztrák Munkaügyi, Szociális és Fogyasztóvédelmi Szövetségi Minisztérium (BMASK) társfinanszírozza, és a bécsi **Institute for Social Science Documentation and Methodology (WISDOM)** koordinálja.

A projekt célja, hogy elősegítse az idősápolási szakma területén elismert készségek és képesítések áttekinthetőségét és elismertetését Ausztria, Bulgária, Magyarország, Románia és Szlovénia területén. A végzettségek és a kompetenciák áttekinthetősége a kulcsa ugyanis annak a folyamatnak, mely során a képzési rendszereket a tudásalapú társadalom igényeihez lehet igazítani. A cél elérése érdekében a projekt során fejlesztett eszközök az Idősgondozási *Kompetenciamátrixok*, és a gyakorlatorientált *Önellenőrző Felmérési Eszköz*. Ez utóbbi segítségével a gondozók felmérhetik saját kompetenciáikat, melyek az idősgondozás területén szükségesek, és a honlap *Továbbképzési Adatházisában* hasznos információkat (mint pl. képzési lehetőségek, szakirodalom, honlapok és hálózatok stb.) találnak hiányzó készségeik bővítésére.

Amennyiben kérdésük lenne a projekttel kapcsolatban, a következő e-mail címen érdeklődhetnek: **caritasp@dravanet.hu**. A projektről és annak eredményeiről bővebben tájékozódhatnak a projekt honlapján, egyelőre angol nyelven, de néhány héten belül már magyarul is, az alábbi címen:

www.noboma.at

Lifelong Learning Programme

bmask

Sándor Zsolt

Pécsett volt látható a „Rejtőzködő Itália”

Igazi kuriózum volt a képzőművészet kedvelői számára az olasz Guido Vedovato kiállítása a Civil Közösségek Házában. Napjaink egyik legismertebb naiv alkotójának egyedi, élettel teli festményeiben a gyermekkor emlékei elevenednek meg, keveredik a valóság a fantáziával, így alkotva egy hívogató, varázslatos, kissé szürreális világot, mely azonnal ámulatba ejti a látogatókat.

Ha az ember az itáliai festészetre gondol, óhatatlanul a reneszánsz legnagyobbjai – Leonardo, Michelangelo vagy épp Botticelli – jutnak az eszébe, de tudnunk kell, hogy az „akadémikus művészettel” párhuzamosan mindig is létezett egy népi, naiv irányvonal is. Ezeknek az alkotóknak a neveit csak a legritkább esetben őrizte meg az emlékezet: ők olyan földművesek, munkások, hivatalnokok – egyszóval hétköznapi emberek – voltak, akik az önkifejezésnek ezt a módját választották. Nem részesültek semmiféle művészeti képzésben, pusztán az alkotás örömeért, szabadidejükben hódoltak a művészeteknek, ám a XX. század elején egyedi stílusukkal és látásmódjukkal nagyon is meghatározóvá, inspirálóvá váltak az újat kereső ifjú „hivatásos művészek” számára.

A naiv alkotók hagyományainak egyik legjelesebb folytatója Guido Vedovato. Pályája a „vasárnapi művészek” szokásos forgatókönyve szerint alakult: édesapja kívánsága szerint közgazdásznak tanult és mellette csak kedvtelésből kezdett festeni. Nagy hatást gyakoroltak rá az Olaszországban az 1970-es években igen népszerű jugoszláv – főként szerb és horvát – „őstehetségek” munkái. Idővel kialakította a saját, semmivel sem összetéveszthető stílusát, megszülettek az egyedi motívumai, témái. Az alkotás kezdetben a hobbija volt, mely mára szenvedélyévé vált.

Az Olasz Alpok lábánál fekvő Vicenzában született, de életének egy meghatározó periódusát a hegyekben töltötte. Itt ismerkedett meg a falusi emberek hagyományos, szinte már archaikus életével és a falvakat körülvevő természeti világgal. Ezek váltak művei témájává és innen merítette főbb motívumait is, mint például a macskát, a kakast és – az éj-

szakai életmódja miatt a naiv művészt szimbolizáló – baglyot is. A festményei mindig apró történeteket mesélnek el a hegyvidék mindennapjairól. Az általunk ismert, mindig pezsgő, nyüzsgő Itália zaja ide már nem ér el. Itt nincsenek kávézóktól és éttermektől zajos piazzák, turistákkal teli corsok, robogók zümmögésétől és autók dudálásától hangos centrok – ez egy másik, egy rejtőzködő Itália. Képei virtuális skanzenként mutatják be az eldugott falvakat, ahol az emberek élik csendes, megszokott életüket, mely alig-alig változott a XX. század folyamán. Vedovato célja, hogy bemutassa ezeket a helyeket, ezeket az embereket és ősi foglalkozásaikat, mielőtt végképp elnyeli őket modern világunk. Figuráiból a parasztok és a hegyi emberek arcai tekintenek vissza, melyeken a barázdákat a kemény munkával töltött élet vájta. Az éj leszálltával viszont egy varázslatos, már-már szürreális fantáziavilág bontakozik ki, ahol titokzatos állatok bújnak elő nappali rejtekeikből, s bölcsen szemlélődve, néma méltósággal uralják a vidéket.

Vedovato tudatosan törekszik az egyszerűségre, az ősi technikák és látásmód továbbvitelére, ars poeticájának szerves része eme művészeti irányzat hagyományainak ápolása és továbbvitele. Ám csupán látásmódját lehet naivnak nevezni, egyedi stílusjegyei és kiváló technikája révén alkotásai rendkívül kifejező, kvalitásos művek, melyek megérintik nézőiket és üzenetük könnyen célba ér, mert a természetesség, az ártatlanság és nem utolsó sorban az őszinteség sugárzik belőlük. Az egyiptomi művészet látásmódját idéző, teret kiforgató festményei megváltoztatják az ábrázolt világ, s benne a lények, tárgyak arányait, eltolja és összekeveri a megszokott térbeli mértékeket, így nézőjét elveszejti bűvös világa mélyén.

Első kiállítása 1986-ban nyitotta meg kapuit Vicenzában, s művei ma már a világ számos múzeumában megtalálhatóak Kanadától Franciaországon át Oroszországig – és nem mellékesen Kecskeméten, a Magyar Naiv Művészek Múzeumában is. Rendszeres résztvevője a naiv művészek nemzetközi találkozóinak, s külön elismerés számára, hogy a számos nyelven, köztük magyarul is megjelent Nathalia Brodskaya: Naiv művészet című könyvében egyetlen kortárs művészként szerepelt, olyan alkotók társaságában, mint Henri Rousseau, Juan Miro, Niko Pirosmani vagy Ivan Generalic.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Az ELMŰ-ÉMÁSZ és az ARC óriásplakát-pályázata

Közös álmunk, az igazi rezsicsökkentés hatékonyan csak hosszú távon és kreatívan teremthető meg. Neked vannak ötleteid arra, hogy hogyan kellene csökkenteni az energiafelhasználást? Döntsd el, találd ki és mutasd meg egy képen nekünk! Küldhetsz fotót, rajzot, szöveget, bármit a kapcsolási rajztól az olajfestményig.

Számít, hogy milyen jövőt teremtünk magunknak, mert abban fogunk élni. Pályázz, és mutasd meg kreatív, ötletes, vicces vagy komoly elképzeléseidet az energiatakarékosság jövőjéről!

Gondolkodj! Alkoss! Nyerj!

A zsűri által legjobbnak ítélt 3, valamint a közönség által kiválasztott 1 pályamű (4 óriásplakát) Budapesten, Pest megyében és Kelet-Magyarországon 100 példányban 2013 októberében, köztéren kerül bemutatásra.

Pályázók köre: Érvényesen pályázhat minden 14. életévét betöltött természetes személy, pályázni csoportosan is lehet.

A pályázat benyújtásának módja: A pályamunka benyújtása elektronikusan, a http://www.arcmagazin.hu weboldalon történik.

Technikai feltételek: A pályaműveket óriásplakát (504×238 cm) formátumban kell elkészíteni, a pályázati kiírás végén található letölthető forma szerint. A pályázónak figyelembe kell vennie az óriásplakáton a kitakart felületet, melyet a kiírók saját információjuk számára tartanak fenn. Ez az üzenet a nyomdai előkészítés során kerül majd fel a bemutatandó plakátokra. Kérjük, tervezéskor a pályázó feltétlenül számoljon ezzel!

- A pályamunkát az elbíráláshoz JPG file, RGB, 1429 pixel x 675 pixel (= 504 mm × 238 mm, 72 dpi) PC/Mac formátumban kell feltölteni.
- Az óriásplakátként való kiállítás érdekében rendelkezésre kell állnia a pályamű számítógépes állományának 504 mm x 238 mm méretben, TIF vagy Illustrator EPS formátumban, 300 DPI, CMYK.
- Az egyedi megvalósítást igénylő pályamunkákkal kapcsolatban a kiíróval kell a pályázat benyújtását megelőzően konzultálni.

A pályázatok leadási határideje: 2013. augusztus 13., kedd éjfél

Díjak: A pályázat kiírói 3, a zsűri által kiválasztott nyertest hirdetnek, valamint a zsűri által kiválasztott 50 alkotásból a közönségszavazás eredményeként 1 nyertest.

1.díj: bruttó 200 000 Ft

2.díj: bruttó 150 000 Ft

3.díj: bruttó 100 000 Ft

Közönségdíj: bruttó 100 000 Ft

A díj további részét képezi, hogy a díjazott alkotások országosan kiállításra kerülnek 2013 októberében, az ELMŰ-ÉMÁSZ köztéri, óriásplakát felületein.

A díjak tartalmazzák a járulékok és adók összegét.

Bővebb információ: e-mailen a palyazz@arcmagazin.hu címen, vagy telefonon a (+36 30) 510 8860-as telefonszámon kérhető.

www.arcmagazin.hu

Fenntarthatósági Nap 6 pályázat

Téma: Mentés.Másként

Mutasd meg, mihez értesz: filmforgatás, fotózás, festés, formatervezés vagy zene? A lényeg, hogy maradj a témánál, ami a fenntarthatóság, és ezen belül mutasd meg, Te hogyan mentesz másként. Azaz mit teszel a környezetért, a közösségért, az etikus fogyasztásért... másként?

Amit nem kérünk: elcsépelt, agyon hangoztatott témákat (mint pl. szelektív hulladékgyűjtés).

Amit kérünk: újdonság, innováció, ötletesség, akár humor. Ja, és kreativitás!

Kategóriák:

– Zene: Írj egy dalt, és add elő! Bármilyen zeneszámmal indulhatsz, ami a saját szerzeményed. A kategórián belül pályázónként max. 3 pályamű indítható.

Fődíj: egy Samsung Galaxy Note 10.1 LTE a Telekom jóvoltából és 40 óra egy hangstúdióban.

– Film: Készíts egy 1-3 perces filmet, amin bemutatod, hogyan lehet másként. A kategórián belül pályázónként max. 3 pályamű indítható

Fődíj: egy Samsung Galaxy Note 10.1 LTE a Telekom jóvoltából és részvétel egy reklámfilm forgatáson.

– Kreatív: Fess, rajzolj, építs, fotózz, tervezz, bármi, csak légy kreatív! A kategórián belül pályázónként max. 3 pályamű indítható.
Fődíj: egy Samsung Galaxy Note 10.1 LTE a Telekom jóvoltából és 1 hét betekintés a HD kreatív műhelyébe.
A zsűri által kiválasztatott legjobb alkotások bemutatásra kerülnek 2013. szeptember 28-én a 6. Fenntarthatósági Napon, amely a díjátadónak is helyet ad. A kiállított alkotások közül pedig az FN6 látogatói szavazhatják meg a legjobbat.
Közönségdíj: egy Wacom digitalizáló tábla és egy 6 fős Pedicab városnéző túra.
Zsűritagok:
Halász Gyula, a HD Group kreatív igazgatója
Novák Péter, zenész, táncos, koreográfus, az FN-ek házigazdája
Rohonyi Gábor, rendező
Szegedi Csaba, kolorista, a MOME tanára
Szomolányi Katalin, a Fenntarthatósági Napok főszervezője
Pályázatok leadási határideje és módja: szeptember 1-ig töltsd fel a pályamunkádat a netre (YouTube, Videa, Flickr...), küldd be a linket, vagy ha nem kell feltölteni, akkor magát a művet a palyazat@fenntarthatonap.hu-ra
Bővebb információ: http://www.fenntarthatonap.hu

A Havasweb Kft. pályázati felhívása alapítványoknak, non-profit szervezeteknek

A Havasweb Kft. innovatív, egyedi webfejlesztéssel, tanácsadással foglalkozik, saját maga által kifejlesztett technológiákkal dolgozik. A pályázat célja, hogy olyan non-profit szervezeteket segítsenek, akiknek eddig nem volt lehetőségük elmélyülni a webes világ tengerében, és így nem tudták maximálisan kihasználni annak előnyeit.
Elnyerhető juttatások:

- Kvíz- és szójáték típusú Facebook alkalmazás készítése a szervezet népszerűbbé tételére
- Saját Facebook oldal elkészítése, hogy a szervezet ezentúl a közösségi médiában is jelen lehessen
- Főoldal és aloldal grafikai terv készítése (logó nélkül)
- Bemutatkozó, egyszerű weboldal készítése
  - honlappal még nem rendelkező szervezeteknek
  - honlappal már rendelkező szervezeteknek külön kampányhoz, programsorozathoz (nyári táborok, téli ajándékgyűjtő program, stb.)
- 10 GB tárhely egy évre a weboldalon megtalálható fájlok, képek tárolására
- 2 órás személyes tanácsadás, hogyan tudják hatékonyabban használni a webes eszközöket, hirdetések szerkesztése, keresőoptimalizálás, weboldal felhasználóbaráttá tétele

Pályázati határidők: A megpályázható juttatások három szakaszban lesznek elérhetők. Egy pályázó akár mindhárom alkalommal pályázhat.
Az első szakaszban a Facebook alkalmazásokra, és Facebook oldalakra lehet csak pályázni, ennek benyújtási határideje **2013. július 31.**
A bemutatkozó oldalra és/vagy a grafikai tervre beadott pályázatok határideje **2013. október 31.**
A harmadik szakaszban a 10 GB tárhelyre, és a személyes tanácsadásra lehet pályázni, ennek benyújtási határideje **2014. január 31.**
Pályázat tartalma: A szervezet bemutatása, alakulásának célja, munkássága, eddig elért eredmények, tervek a jövőre nézve. A szervezet és a pályázásért felelős személy neve, elérhetősége. Pár sorban a pályázás indoklása, milyen célt szolgálna, illetve konkrét ötletek, elképzelések a kivitelezést illetően.
Beadás módja: A pályázatokat a palyazat@havasweb.hu e-mail címre küldjék.
A kiválasztott szervezeteket a megadott elérhetőségen e-mailben, vagy telefonon értesítjük.
A pályázás feltételei:

- Pályázhat minden, Magyarországon bejegyzett alapítvány, közhasznú és non-profit szervezet.
- Egy szervezet akár több juttatásban is részesülhet pályázatuk elbírálása alapján.
- Minden, a juttatás kivitelezéséhez kapcsolódó költség a Havasweb Kft-t terheli, kivéve az utazási költséget személyes konzultáció esetében. A személyes konzultáció a cég Üllői úti székhelyén történik Budapesten, igény esetén Skype-on keresztül.
- A pályázatnak több nyertese is lehet.
- A felek elfogadják az együttműködési szerződést.

Bővebb információ: www.havasweb.hu, palyazat@havasweb.hu

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

AKIKNEK KÉT SZÜLETÉSNAPJUK VAN ÖRÖKBEFOGADOTT GYERMEKEK SZÜLEI CSERÉLTEK TAPASZTALATOT PÉCSETT

(TÁMOP-5.5.1.B-11/2-20110322)

Milyen az „elég jó szülő", ha gyermekét örökbefogadta? Vajon kivel ossza meg szorongásait? Kihez érdemes tanácsért fordulnia? A legkézenfekvőbb megoldásnak szakember felkeresése tűnhet. Ám ennél még jobb is lehet a szakember vezette csoport! Szemben a négyszemközti kommunikációval ugyanis lényegesen több potenciál van abban, ha hasonló örömöket és nehézségeket megélők beszélgethetnek egymással. Az Élet-Tér elnevezésű programsorozat részeként a napokban zárult az a hatalkalmas műhely, amelyen örökbefogadó szülők, egy pszichológus és egy gyermekpszichológus vett részt.

Vajon nehezebb erőpróba elé állítja-e a kamaszkor a gyermeket és a szülőket, ha a csemetét még csecsemőkorában örökbe fogadták? Többek között ez a kérdés foglalkoztatta azt az édesanyát, aki férjével együtt tizenegy éve kapta örökbe gyermekét. Úgy döntött, részt vesz az „Elég jó szülő" elnevezésű foglalkozásokon. Azt mondja, a csoportban válaszokat és megerősítést kapott, a maga élményeit pedig továbbadhatta más, kevésbé tapasztalt szülőknek. – Megosztottam szülőtársaimmal például azt, ahogy nekünk sikerült elmondani és elfogadtatni a kisfiunkkal azt, hogy annak idején örökbe fogadtuk. Rátaláltunk egy mesekönyvre, amely épp erről a témáról szól. Pici korától fogva beleszőttük a mesébe a saját történetünket, és azt hiszem, ezzel megkíméltük őt a traumától. Sőt! Sokáig kétszer ünnepeltük a szülinapját: egyszer a valódit, egyszer pedig annak az évfordulóját, amikor magunkhoz vehettük. Évente kétszer volt tortája, kétszer kapott ajándékot. Ő ezt mindig pozitívan élte meg, és azóta is boldog, jól tanul, jól sportol.

Ahhoz, hogy az örökbefogadó szülők kiegyensúlyozott gyermeket nevelhessenek, az átlagosnál több dilemmával szembesülnek. Mindjárt az örökbefogadás pillanatában el kell például dönteniük, hogy gyermeküknek új keresztnevet adnak-e, vagy pedig megtartják a születési nevét. Aztán amikor a pici felcseperedik, óvodába, iskolába kerül, a szülőknek el kell dönteniük, kivel osztják meg a tényt, hogy nem vér szerinti gyermeküket nevelik. Annál is később pedig minden bizonnyal eljön az a pillanat, amikor gyermekük közli velük, hogy meg szeretné keresni szülőanyját-szülőapját. Ezeket a helyzeteket pedig – véli a csoportot vezető egyik szakember – nem könnyű kezelni.

– Ezek a szülők ki voltak szomjazva arra, hogy végre intim körben beszélhessenek legmélyebb érzéseikről – mondja Fehér Hajnalka gyermekpszichológus. – Itt egymás között voltunk. Nem kellett attól tartaniuk, hogy valaki megbántja, netán megveti őket. Az első pillanattól kezdve nyíltan beszéltek a nehézségekről, krízisekről is, de magától értetődő, hogy elsősorban a rengeteg kellemes élményről esett szó.

Élményekből pedig akadt bőven, hiszen ki-ki élete talán legmeghatározóbb szakaszáról számolt be. Az abban szerzett tapasztalatok azonban személyenként-páronként különbözőek voltak. Volt ugyanis olyan szülő, aki már tizenéves gyermekét neveli, ugyanakkor érkeztek olyan párok is, akik még várnak arra, hogy megkaphassák kisbabájukat. Fehér Hajnalka elmondása szerint régóta foglalkozik örökbefogadott gyermekekkel és azok szüleivel, mégis úgy gondolja, ebben a körben sokkal többet kaptak egymástól és a szakemberektől szülők, mint ha egyedül vagy házastársukkal kettesben keresték volna fel a pszichológust.

Az „Elég jó szülő" elnevezésű csoport az Élet-Tér – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért elnevezésű program részeként, az Európai Unió támogatásával, az Új Széchenyi Terv keretében valósulhatott meg. A kétéves projekt gazdái a pécsi Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza. A kezdeményezés célja, hogy szakemberek párválasztással, gyermekvállalással, gyermeknevelléssel, családgondozással kapcsolatban tanácsot adjanak fiataloknak és szülőknek, számukra különböző csoportfoglalkozásokat szervezzenek, valamint hogy helyi kisközösségeknek segítsenek kialakulni és összetartóan működni.

Nevelők Háza Egyesület
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Email: elet-ter.belvaros@ckh.hu – www.ckh.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Civil Közösségek Háza
7624 Pécs, Szent István tér 17.

Sétatéri esték

2013. szeptember 26. (csütörtök) 17 óra
Rippl-Rónai pécsi kapcsolatai
Dr. Pandúr József festőművész, ny. főiskolai tanár előadása

2013. október 17. (csütörtök) 17 óra
Városimázs muzeológus szemmel
Gondolatok a pécsi Idegenforgalmi Hivatal két világháború közti működéséről
Gál Éva történész-főmuzeológus, osztályvezető (JPM Történeti Osztály) előadása

2013. november 21. (csütörtök) 17 óra
Pécsi orvosportrék történelmi háttérrel
Dr. Schmidt Pál egyetemi tanár előadása

2013. december 5. (csütörtök) 17 óra
„Az ajtóban állok és kopogok!"
Adventi gondolatok a zenében, az irodalomban és a képzőművészetben
Dobos László tanár előadása

2013. december 19. (csütörtök) 17 óra
Baranyai tájak, emberek
Szendrő László fotóművész diaporámás előadása

Előadásainkra nagy szeretettettel várunk minden kedves érdeklődőt a már megszokott helyen, a Civil Közösségek Házában!

Trebbin Ágost
sorozatszerkesztő

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

BARANYAI
125 FT
Civil Körzó
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
IX. ÉVFOLYAM - 7. SZÁM
2013. AUGUSZTUS-SZEPTEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA SZEPTEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2013. szeptember 19-ig, hétköznaponként 9-19 óráig tekinthető meg **Herczeg László Régiképek II.** című kiállítása.

2013. szeptember 24-én, kedden 17 órakor nyílik **Bódix Oxána Útjaim** című kiállítása.

A kiállítás megtekinthető: 2013. október 10-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2013. szeptember 17-én 18 órakor nyílik a **Helios Fotóklub Komarno** kamarakiállítása.

A kiállítás megtekinthető október 18-ig, hétköznaponként 9-19 óráig.

ÚJ GALÉRIA

2013. szeptember 20-ig tekinthető meg az **Igazgyöngy Alapítvány és Művészeti Iskola Álmok** című kiállítása, hétköznaponként 9-17 óráig.

PROGRAM

Szeptember 3-án, 18 órától
Mecseki Fotóklub
A legszebb nyári felvételek (digitális) bemutatása

Szeptember 6-án, pénteken 14 órától
Diabétesz Klub

Szeptember 10-én, 18 órától
Mecseki Fotóklub
Beszélgetés a XXX. MAFOSZ szalonról

Szeptember 12-13-ig, csütörtök-péntek, 9-16 óráig
Lengyel Ifjúsági Egyesület
Nemzet, nemzetiség, állam – Országos tudományos konferencia

Szeptember 13-án, pénteken 16.30-tól
Koreai Filmklub
Műhelybeszélgetés: harcművészet: taekwondo, hapkido, kumdu, tao, tai chi

Szeptember 13-án, pénteken 16.30-tól
Nő az Esély Egyesület
„Modern Fonó" közösség

Szeptember 17-én, kedden 17 órától
Magyar–Spanyol Társaság
Dr. Fischer Ferenc, a PTE BTK dékánja, egyetemi tanár vetítettképes előadása
A chilei katonai diktatúra 40. évfordulója, Chile természeti szépségei, aktualitások

Szeptember 18-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
A nyugtalanság kora
Színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma 2011
(További információ: Esélyek Háza 210-794)

Szeptember 21-én, szombaton 10 órától
Pécsi Művészkör

Szeptember 24-én, 18 órától
Mecseki Fotóklub
Dékány Zsolt képszerkesztési-technikai bemutatója

Szeptember 24-én, kedden 17 órától
Népi Írók Baráti Társasága
Ahogyan a madár énekel – Papp Judit költő, viaszfestő könyvbemutatója

Szeptember 25-én, szerdán 17 órától
Pécsi Magyar–Finn Társaság összejövetele

Szeptember 26-án, csütörtökön 17 órától
Sétatéri esték
Rippl-Rónai pécsi kapcsolatai – Dr. Pandúr József festőművész, ny. főiskolai tanár előadása

Szeptember 27-én, pénteken 17 órától
Koreai Filmklub

Szeptember 28-án, szombaton 10 órától
Hindu–Magyar Kulturális Alapítvány rendezvénye

Szeptember 30-án, hétfőn 17 órától
Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület összejövetele
dr. Pesti János: Pécs utcáinak története a középkortól napjainkig

Szeptember

A naptár szerint még nyár volt, mégis volt egy olyan pillanat, amikor érezni lehetett, hogy valami megváltozott körülöttünk a levegő illata, a fények, az ízek. Talán egyetlen olyan hónapja sincs az évnek, ami magában hordozná a kettőséget, a délutánokban még benne van a nyár varázslata, a hűvös éjszakákat a lusta, lassan melegedő reggelek követik. Minden napsütéses óráért hálásak vagyunk, annak ellenére, hogy nyáron bőven részesülhettünk a kánikulai napokból.

A nyári emlékeket nemcsak fotókon őrizhetjük meg, kis fáradsággal az évszak ízét, zamatát bezárhatjuk a befőttesüvegekbe is. Reneszánszát éli a házi tartósítás, a leleményes háziasszonyok polcain már a lekvárok, savanyúságok várják a hideg, téli napokat, amikor is ízükben felidézik bennünk a nyár zamatát.

A nyári szabadságolások ideje már lejárt, az iskolákban, a munkahelyeken is elindultak a lendületes hétköznapok. A város élettel teli, nyüzsgő térré vált, ami nemcsak a beköltöző egyetemistáknak köszönhető, hanem azoknak a sokszínű programoknak is, amik különféle helyszínekre csalogatnak minket a következő hetekben. Akár az Örökség Fesztiválra, vagy a Pécsi Nemzetközi Tánctalálkozóra, netalán valamelyik környékbeli település szüreti mulatságára esik a választás, minden korosztály megtalálhatja a hozzá közel álló szórakozási, kulturális feltöltődési lehetőségeket.

Bár a következő nyári vakáció még messze van, addig is élvezzük az átalakulást magában hordozó évszak beköszöntét. Ha már nem is kell iskolapadba ülnünk, tekintsünk úgy a szeptemberre, mint egy új kezdetre az életünkben, és kellő elszántsággal vessük bele magunkat céljaink, terveink megvalósításába.

Szeretettel várjuk Önöket állandó és új programjainkon, térjenek be hozzánk a Civil Közösségek Házába!

Kiss Zsuzsanna

TARTALOM

...mert a kép itt marad...	4
Civil „háttérország”	6
„Álmok”- Az Igazgyöngy Alapítvány és Művészeti Iskola kiállítása	7
Hálózatépítés és fejlesztés Baranya megyében	8
70 éve történt Pécsett...	10
SANSZ filmklub	12
Egy kiállítás margójára...	15
Pályázati ajánló	17

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Eszteri Zsolt

...mert a kép itt marad...

(gondolatok egy művészeti szakkör kapcsán alkotásról, alkotókról, közösségről)

Képek vesznek körül mindenhol, mert az ember a képen keresztül tapasztalja és érti meg a valóságot, ami legalább annyira szubjektív és személyes, mint amennyire objektív és kollektív is.

A képzelet összetett folyamat, amely nem csak „belső képeket" foglal magába, hanem a külvilág tárgyaival, eseményeivel kapcsolatos érzéseket és személyes tapasztalatokat is.

Már az ókori tudós, Arisztotelész is a képzeletet a gondolkodás fő közegének tekintette.

(Kognitív térkép, gondolati kép, káprázat, álomképek, testkép, emlék- vagy eidetikus kép, fantom (végtag) kép, képzeleti kép.)

A reproduktív képzeleti működés során képzeletünk újra megalkotja, megrajzolja azt, amit már mások elképzeltek. Például a szépirodalmi művek élvezete lehetetlen lenne e képzeleti működés nélkül.

A produktív képzelet működése során pedig egy új, teljesen önálló képzeleti képet hozunk létre, amely a valóság keretein belül marad. A művészek, feltalálók, alkotók, tudósok munkája lehetetlen lenne a produktív képzelet nélkül. A produktív képzelet segítségével olyan képeket hozhatunk létre, amely a valóság eddig ismeretlen részleteire világít rá.

De hogyan is jön ide ez a pár „tudálékos" mondat?

Több mint 20 éven keresztül működött egy alkotókör, nevezzük szakkörnek, ami az utolsó néhány évben fokozatosan elhalt. Létét veszélyeztette, majd tényszerűen felszámolta a finanszírozás anyagias kényszere és az ezt elfogadó belenyugvás szomorú ténye.

Ez most a Széchenyi Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjának köszönhetően a Civil Közösségek Háza segítségével ismét él, és reményeink szerint életben is marad.

E program támogatásával vágtunk neki ismét egy alkotókör szervezésének elsősorban általános iskolás felső tagozatos diákok részére.

Tapasztalatok voltak bőven, de valamit újra kezdeni nem mindig egyszerű.

Beszereztük a kötelező anyagokat, elindultunk, és azzal a reménnyel tettük ezt, hogy munkánk eredménye egy kiállításban fog majd megjelenni, amire készülünk, izgalommal várjuk.

Mi mindent tanulhatunk egy művészeti alkotókörben, egy baráti közösségben? Miféle mesterségbeli, technikai fogásokat, jellemformáló tapasztalatokat lehet itt elsajátítani?

Nem sorolom részletesen, de sokat és némi malíciával körítve, minél többet látunk, tapasztalunk belőle, annál több lehetőség nyílik meg előttünk.

Alkotómunkát technikai-, mesterségbeli ismeretek, szakmai begyakorlottság nélkül lehetetlen magas szinten végezni. Elköteleződ-

ni, egy kitartást és nem minden pillanatában sikert ígérő elmélyült, nagyon individuális munka mellett, ugyan csak bátor döntés. De a siker és a képzőművészet természete ilyen!

Mégis sok gyerek vállalkozott erre, és bizonyára még többen is jöttek volna, ha a sport, a színjátszás, a zenetanulás, a különórák vagy épp a családi programok el nem vonják őket.

A képzőművész magányos munkát folytat, talán a legmagányosabbat, hiszen rajzolni, festeni, mintázni nem lehet csoportban, de még párban sem. De a mi munkánk arról is szól, hogy néha oda-oda pillantunk a másikra, ellesünk az ügyesebbtől egy technikai fogást, „elcsenünk" egy gondolatfoszlányt, esetleg egy témát, együtt munkálkodunk, beszélgetünk a műveltség e fontos területéről, belepillantunk a múltba, régi mesterek műveibe, és persze megismerjük a jelenkor műveit, alkotóit. És néha persze együtt alkotunk csapatban, mint a régi mesterek és tanítványok.

Voltunk pécsi festőművész műtermében és még készülünk más alkotókhoz is, jártuk a várost, a parkokat, hogy összeszedjünk minden „kacatot" amiből kollázs készíthető, megismertük a nyomdafesték illatát, a présgép működését, a gipsz, az agyag a papír tulajdonságait. Színeket kevertünk, beleszagoltunk a lenolajba és a terpentinbe. Bajlódtunk ragasztóval és fóliákkal, fényképezőgéppel, de még grafikai programokkal is, hogy digitálisan is „modernek" legyünk. Hiszen mi már a 21. század gyermekei vagyunk, akiknek a technikai képalkotás is lételemük.

De mi lesz a tárggyal, képpel, ha elkészült, s a bemutatónak, a kiállításnak is vége van?

A műalkotás, a kép egy idő után saját útját járja, nincs már szüksége mesterére, aki teremtette. Galériában, kiállítótérben, egy lakásban, iskolák, középületek folyosóin, néha egy gyűjteményben vagy múzeumban találja meg végleges helyét. Díszít, üzen, felráz és véleményformálásra késztet. Ahol megjelenik nincs tovább üres tér, mert egy időkapszulaként folyton tudósít, őrzi a pillanatot, amiben létrejött. Az alkotó, de a szemlélő korát is őrzi, és néha a kettő egymásra pillantva, egymást megértve üzen egymásnak.

Altamira festői, a hieroglifák képírói, a katedrálisépítők, a reneszánsz és a barokk nagynevű mesterei, korunk képkészítői, filmrendezői, operatőrei nekünk üzennek.

Mi is megtesszük ezt abban a reményben, hogy a képek, amiket készítettünk, jó szemekre és őszinte szívekre találnak. A kiállításunk még ellőttünk van, 2013 őszén várunk minden nyitott, kíváncsi érdeklődőt.

S akik mindezt elképzelték és megvalósították: Bánáti Marci, Baranyai Andris, Király Lili, Keresztes Kitti, Farkas Virág, Ács Panna, Ruszkai Sári, Dudás Réka, Sárosi Panna, Babity Mira, Németh Sára, Kóta Léna, Bíró Bori, Kengyel Enci, Horváth Luca, Szabó Fanny, Tóth Emese, Kadlicskó Gréta, Vasvári Zénó, Péterffy Bazsi, Hideg Fruzsi, Kőhegyi Patricia, Juhász Míra, Baróthy Beni.

Nos, lehet hogy ez a lista nem végleges, és szeptembertől lesznek még érdeklődők, alkotni vágyó lányok és fiúk, akik csatlakoznak hozzánk és nem felejtik, a képek itt maradnak, és...

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0091
PannoniArt –Kreatív nevelés a hagyományok tükrében

Fűri Ildikó

Civil „háttérország" – a Baranya Megyei Civil Információs Centrum szolgáltatásairól

A Nevelők Háza Egyesület 1999 óta végez „intézményesült" keretek között tanácsadást civil szervezeteknek Baranya megyében. Hívták már Nonprofit Szolgáltató Központnak, Civil Háznak, majd Civil Szolgáltató Központnak és tavaly július 1-jétől **Civil Információs Centrumnak**. A cím használata 2012. július 1-től 2014. december 31-ig tartó időszakra szól. A pályázat nyertesei jogosultságot nyernek Civil Információs Centrum kialakítására az adott megyében és a Civil törvény 52. §-ában foglalt feladatok ellátására.

A program indulásáról, valamint a szolgáltatásokról a Civil Korzó korábbi számaiban már olvashattak.

A kötelező feladatok között szerepel képzések tartása. Személy szerint nem szeretem a képzés szót, mert sok emberben negatív kép alakul ki a szó hallatán. „Persze, képzés. Odamegyek, ülök és hallgatom, hogy valaki mondja a nagy okosságokat."

Pont ezen ok miatt valójában nem is képzéseket szervezünk, hanem szemináriumokat, műhelymunkákat, ahol nem képző lesz, hanem folyamatkövető. A jelenlévők nem hallgatják az „okosságokat", hanem mondják.

Mi a célunk?

A helyi célok, programok kidolgozásához, megvalósításához elengedhetetlenül szükséges a széles körű civil partnerség kialakítása. Ehhez azonban a települési önkormányzatok dolgozóinak, a civil szervezetekben tevékenykedőknek a felkészítése és szemléletformálása is elengedhetetlen. A civil támogatottság, partnerség kialakítása érdekében szükséges a közigazgatásban és a velük partnerségben működők közös képzése az együttműködés fejlesztése érdekében. Fontos, hogy bővüljön a közigazgatás civil szempontú ismereteinek köre, illetve a civil szektor közigazgatási tudása.

Mit kínálunk a fenti célok megvalósítása érdekében?

„Hálózatépítés és fejlesztés Baranya megyében, valamint az ehhez kapcsolódó partnerségi programok generálása és fejlesztése"

Erre a szemináriumra azon civil szervezetek és önkormányzati hivatalok képviselőit, munkatársait várjuk, akik területi, szakmai vagy más elven szerveződő hálózati együttműködésekben vesznek/vennének részt és magasabb szintre szeretnék emelni ezzel kapcsolatos ismereteiket.

A szeminárium időpontja: 2013. szeptember 12-14; szeptember 19-20.

A közszférában dolgozók és a civil szervezetek széles körű partnerségének elősegítése, szemléletformálása érdekében az ősz folyamán **„Az önkormányzat társadalmi támogatottságának fejlesztése"** címmel indítunk egy 5 modulból álló szemináriumot, melynek moduljai önállóan is látogathatóak, de természetesen együtt adnak egy komplex tudásanyagot.

Miről beszélgethetnek majd a részvevők?

Megismerik a civil és önkormányzati szféra alapfogalmait, működését, jogszabályi hátterét, formáit, típusait, jellemzőit, az önkormányzat és civil szektor együttműködésének fajtáit, és lehetőségeit, a két szféra makrogazdasági körülmények közötti működését. Az érdeklődők megismerik a civil és önkormányzati szféra gyakorlatban már kialakult együttműködésének lehetőségeit, a projekttervezés és a projektmenedzsment alapjait, és képessé

válnak önállóan és partnerségben való projekt generálására, és megvalósítására.

Természetesen nem feledkezünk el azokról a szervezetekről sem, akiknél jelenleg még nem merült fel a partnerségben gondolkodás, illetve úgy érzik, hogy a napi működéssel is vannak még problémáik. Számukra **„Általános menedzsment"** címmel indítunk egy műhelymunkát.

A workshopok keretében beszélgetünk majd a pénzügyekről, forrásteremtésről, kommunikációról, irodai menedzsmentről, adminisztrációról.

Kiket várunk ezekre az alkalmakra?

Frissen alakult szervezeteket, civil szervezetek új munkatársait, önkénteseit, illetve azokat az önkormányzati alkalmazottakat, akik szeretnék megismerni és megérteni a civil szervezetek működését.

A „képzések" **térítésmentesek**, a pontos kezdésekről, illetve a feltételekről elektronikus úton tájékoztatjuk az érdeklődőket, illetve a **www.cic.ckh.hu** weblapon olvashatnak róla.

2011 óta dolgozom a Nevelők Háza Egyesületnél, ahol eleinte önkéntesként tevékenykedtem, majd a szervezet égisze alatt működő Baranya Megyei Önkéntes Centrumban önkéntes koordinátorként, valamint a Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Házban esélyegyenlőségi munkatársként dolgoztam.
A Civil Információs Centrum társadalmi felelősségvállalás tanácsadójaként előzetes egyeztetést követően várom a szervezetek képviselőinek megkeresését.

Nyers Szilvia

MAGYARY PROGRAM

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum
működtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

„Álmok"– Az Igazgyöngy Alapítvány és Művészeti Iskola kiállítása

Időpont: 2013. szeptember 2. és 21. között, munkanapokon 9 és 17 óra között látogatható.
Helyszín: Civil Közösségek Háza, Konferenciaterem (Pécs, Szent István tér 17.)

A berettyóújfalui Igazgyöngy Alapítvány és Művészeti iskola kisdiákjai ismét az álmok világába röpítenek bennünket. A kiállításon hátrányos helyzetű családokban élő gyermekek által készített rajzokat és festményeket láthatunk. Az alapítvány által fenntartott alapfokú művészetoktatási iskola a kistérség 6 településén végez művészeti nevelő munkát, ahova 23 faluból mintegy 670 gyerek érkezik, akiknek 70%-a mélyszegénységben él. Az alapítvány munkatársai ezen kívül nagy figyelmet fordítanak a gyerekek családjainak szociális támogatására, a falvak életkörülményeinek javítására is.

Szervező: Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, Nevelők Háza Egyesület

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Hálózatépítés és fejlesztés Baranya megyében

A Nevelők Háza Egyesület „A Civil Közösségek Háza infrastrukturális fejlesztése, új szolgáltatások indítása Pécsett a civil segítő hálózatok megerősödéséért” (DDOP-3.1.3/F-11-2011-0014) c. projekt keretében **Hálózatépítés és fejlesztés Baranya megyében, valamint az ehhez kapcsolódó partnerségi programok generálása és fejlesztése** témakörben szemináriumot rendez.

A szeminárium keretei: 40 jelenléti óra (5 napban).

A szemináriumot **Bárdos Ferenc**, az Életfa Környezetvédő Szövetség (Eger) ügyvezetője, a ProHáló Hálózat hálózati tanácsának tagja tartja.

A szeminárium időpontjai:

- 2013. szeptember 12. (csütörtök) 12.00 – 20.00 óráig
- 2013. szeptember 13. (péntek) 9.00 – 17.00 óráig
- 2013. szeptember 14. (szombat) 9.00 – 17.00 óráig
- 2013. szeptember 19. (csütörtök) 12.00 – 20.00 óráig
- 2013. szeptember 20. (péntek) 9.00 – 17.00 óráig

Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

Kiket várunk?

Azon civil szervezetek és önkormányzati hivatalok képviselőit, munkatársait, akik területi, szakmai vagy más elven szerveződő hálózati együttműködésekben vesznek/vennének részt és magasabb szintre szeretnék emelni ezzel kapcsolatos ismereteiket.

Részvételi feltételek

A szemináriumon való részvétel ingyenes. Minden résztvevő kézhez kapja elektronikus formában a biztosított tananyagot.

További információ: tel.: 72/215-543 email: info@ckh.hu

A Civil Közösségek Háza infrastrukturális fejlesztése,
új szolgáltatások indítása Pécsett
a civil segítő hálózatok megerősödéséért
DDOP-3.1.3/F-11-2011-0014

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Hálózatépítés és fejlesztés Baranya megyében, valamint az ehhez kapcsolódó partnerségi programok generálása és fejlesztése

2013. szeptember
Helyszín: Civil Közösségek Háza – Pécs, Szent István tér 17.

Szeminárium tematika

Foglalkozás időpontja	A téma, tananyag megnevezése	Óraszám
2013. szeptember 12.	• Bemutatkozás • A hálózatok új tudománya • Gyakorlat – a hálózatfejlesztés elmélete - hatlépésnyi távolság • A hálózati kapcsolatok jelentősége • Gyakorlat – ismert hálózatok sajátosságainak felismerése • Szociálpszichológiai alapismeretek, alapfogalmak, kognitív folyamatok • Gyakorlat – szociálpszichológia • Közösség és közösségfejlesztés meghatározása	8 x 45 perc
2013. szeptember 13.	• Közösségfejlesztés cselekvési technikái • Nonprofitok, mint hálózat • Gyakorlat – hálózatok típusai • Civil hálózatok szükségessége, fajtái • Gyakorlat – hálózatok fejlődésének állomásai • Szociálpszichológiai alapismeretek, csoportalakulás, norma, szerep • Gyakorlat – szociálpszichológia • Gyakorlat – közösségi erőforrások felmérése, interjúk a proHáló gyakorlatából	8 x 45 perc
2013. szeptember 14.	• Civil hálózatok kialakulása, fejlesztése • Gyakorlat - együttműködési szabályok • Koordinációs központ, hálózati identitás • Gyakorlat - koordinációs központ működésének sajátosságai • A hálózatok működésén alapuló szükségletfelmérés módszertana, értékelési rendszer • Gyakorlat - a proHáló Hálózat • Közösségfejlesztés cselekvési technikái - tanítana – tanulna • Településem, mint közösség	8 x 45 perc
2013. szeptember 19.	• Civil Hálózatok működése - hálózati komponensek, sikeresség feltételei • Gyakorlat - a proHáló Hálózat működési alapelvei • Civil Hálózatok működése - hálózatépítés gátjai • Gyakorlat - hálózatépítés nehézségei • Kapcsolati háló fontossága • Társadalmi tőke fogalma • Közösségfejlesztés folyamata- Nagyrábéi példa • Gyakorlat - közösségfejlesztési példák a résztvevők tapasztalatai alapján	8 x 45 perc
2013. szeptember 20.	• Civil hálózatok működése - értékelés, monitoring, kontrolling • Gyakorlat - ismert hálózatok értékelési rendszerei • Civil hálózatok marketingtevékenysége • Gyakorlat - arculati kézikönyv készítése • Hálózatok bővülése, a tagfelvételi folyamat • Gyakorlat - a proHáló tagfelvételi rendszere • Munkacsoportok a hálózatban, az operatív munka szervezése • Értékelés - mennyire felelt meg a képzés az elvárásoknak	8 x 45 perc

Trebbin Ágost

70 éve történt Pécsett...

Olvasgatva a régi pécsi napilapokat, egy érdekes cikk ragadta meg a figyelmemet. A Dunántúl 1943. június 8-i száma, az alábbi címen ad hiteles, részletes beszámolót a város fontos ünnepéről.

Pécs vasárnap Krisztus Király városa lett

„Mélységes áhítattal, csodálatosan szép és felemelő ünnepséggel ajánlotta magát az ősi püspöki város keresztény lakóssága Jézus szentséges Szíve oltalmába.

Az Úr vonult végig Pécs utcáin. A szürke felhős, esős napok közé beiktatódott egy ragyogó meleg nap, megmozdult a város apraja-nagyja, zászlók lengtek, gyertyák gyúltak ablakokban, ünneplőbe öltözött ember és ház, utca és tér, mert egy lékekben összetalálkozott város a legnagyobb, legszebb ünnepét tartotta, odaadta magát az Úr Jézusnak, hogy a nagy bizonytalanságban oltalmat találjon. Annál, aki mindig volt, aki mindig lesz, aki mindenkinek jóságos atyja, aki nem kíván mást, minthogy erényesek, becsületesek, igazságosak, emberszeretők és Benne bízók legyünk. Büszkék vagyunk Pécsre, hogy kitárta lelkét az Úr előtt, hogy kis és nagy fia leborult a Legméltóságosabb Oltáriszentségben jelenlévő Üdvözítő előtt, hogy hitet tett arról, hogy Neki élünk, Neki halunk, hogy az Ő szent kezeibe tesszük le ennek a városnak a sorsát, jövőjét! Ennek a fenséges gondolatnak diadalnapján nem a fény, a pompa győzelmeskedett, hanem a lélek. Magunkra találtunk a hullámzó tömegben, testvérekre leltünk egymásban, a nagy érzés, Jézus szeretete font egybe mindnyájunkat, elsimított ellentéteket, különbségeket, mind-mind halandó emberek voltunk, akiknek élete Isten kezében van."

A pécsi családok, polgárok 1943. év nyarára rádöbbentek, hogy katasztrófa előtt áll a város. Arra lehet számítani, hogy talán már a közeljövőben a nem túl jó hírnek örvendő Vörös Hadsereg katonái taposssák az évszázados városunk tereit, utcáit. Általános volt a rettegés és bizonytalanság. A szovjet frontról döbbenetes hírek érkezetek: Sztálingrád, Voronyezs stb. Ekkor már nagyon sok pécsi család őrizte szívében a szeretett apa, rokon elvesztése miatt érzett mély gyászt.

Mit lehet itt és most tenni? A város felelős vezetői – legalábbis a józanabb többség – tisztában volt vele, hogy a háborút a náci Németország szövetségeseként elvesztettük. A következményekért az országnak, a vezetőknek (beleértve a nagy városok polgármestereit is) vállalnia kell a történelmi felelősséget. És ez a felelősségre vonás kegyetlen és igazságtalan lesz...

Mint olyan sokszor a magyar történelem során, ha vérszomjas tatár, török, labanc hordák közeledtek a város felé, a riadt lakosság a templomokban keresett védelmet, menedéket. Ezzel szemben a kíméletlen ellenség nem tisztelte sem a templomot, sem polgári erényeket, sem az emberi értékeket. A templom nem védte meg a sok szerencsétlent.

Valami hasonló analóg gondolatok juthattak a pécsi városvezetőség eszébe, amikor arra gondoltak, hogy ha felajánlják Krisztus Szent Szívének szeretett városukat, majd csak elvonulnak a viharfelhők, és újra kisüt a nap...

A történelemi hűség kedvéért meg kell említenünk, hogy Pécs 1944. november 29-én szinte minden anyagi kár nélkül úszta meg az ellenséges hadak ostormát és elvonulását. De azután...

No, de térjünk vissza a hetven év előtti pécsi nagy ünnepre.

Az ünnepségen az egyházi és városi vezetőkön kívül több neves személyiség is részt vett.

Elsősorban meg kell említeni Angelo Rotta c. érseket, pápai nunciust, aki vasárnap délelőtt a székesegyházban misét pontifikált az összegyűlt hatalmas tömegnek.

Arról, hogy ki volt ez a kiváló diplomáciai érzékkel és nemeslelkűséggel megáldott vatikáni főpap, néhány dolgot igen fontos tudni:

1944–1945-ös tevékenysége nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a semleges erők (Portugália, Spanyolország, Svédország, Svájc, Vatikán) és a Nemzetközi Vöröskereszt budapesti küldöttsége) legalább tizenötezer védlevelet bocsátottak ki a magyar zsidók számára, és ellátták őket keresztségi igazolásokkal.

A diplomáciai feladatoktól 1957-ben vonult vissza. 1997-ben „Világ Igaza" címet adományozott számára a Jad Vasem.

Délután negyed hét tájban a Pius Kollégium „Jézus Szíve" templomától hatalmas menet indult a Széchenyi térre.

„Szárnyalt az ének, lassú mozgással a két oldalt az utcát beszegő emberek ezrei között, zászlódíszes házak, virágba borult, gyertyák fényétől fényes ablakok között vonult az egyre szaporodó menetben a Szentségi Jézus, hogy a Szigeti országúton, a Rákóczi úton és az Irgalmasok utcáján át beletorkoljon abba az embertömegbe, amely már várta a Széchenyi téren és környező utcákban. Az útvonal mentén feldíszített házak és áhítatosra szépült arcú emberek között vonult az Oltáriszentség. Imát mormoltak a szájak, meghajlottak a derekak, földre görbedtek a térdek. Csengett a ministránsok csengője, kábítóan szállt az út felett a kéken derengő tömjénfüst, virágszirmok hullottak az utca kövére: Jézus Szentséges Szíve tartotta diadalmenetét, hogy végtelen szeretetébe és oltalmába fogadja a várost és Krisztus Király hivatalosan is gazdagabb legyen Pécs város önkéntes felajánlásával."

Az ünnepély csúcspontja a felejthetetlen látványt nyújtó Széchenyi tér volt.

„A pécsiek, amíg csak élnek nem fogják elfelejteni azt a mély áhítatot keltő, csodálatosan felemelő és tündéri látványt, amit a Széchenyi tér nyújtott vasárnap este. A tér már este 7 órakor szinte mozdulatlanul álló hívők tízezreivel népesedett be. A palotasorok ablakait, párkányait a mecseki erdők lombfüzérei, a nyár legszebb virágai és drága szőnyegek díszítették. A gyertyák és mécsek is kigyulladtak már és fényük, mint apró kis csillagok szikráznak, köszöntve a keleti égbolton feltűnő esthajnalcsillagot, meg az újhold ezüst sarlóját. Zászlók lengnek a házakon, oszlopokon és szinte csodálkozva néznek alá a tengernyi emberre, Pécs boldog és csillogó szemű lakóira."

Mikor először olvastam a történetet valami furcsa meghatottság vett erőt rajtam. Nem elsősorban a vallási vonatkozása hatott rám, hanem az az egység, amely az akkori Pécs lakóinak egy jelentős részét egy nemes cél érdekében tudta mozgósítani.

Azóta is sokat tűnődtem azon, hogy a mai pécsi polgárokat vajon milyen cél vagy eszme tudná így összefogni?

SANSZ FILMKLUB

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) 17 órától

A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.

Szervezők:

- Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház
- Napkelet Jógaház
- Nő az Esély Egyesület
- Nevelők Háza Egyesület
- 3. Szektor Alapítvány
- és barátaink

2013. szeptember 18.	**A nyugtalanság kora** színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 90 perc, 2011 Különös módon találkozik egymással Enoch és Annabel. A felnőttkor küszöbén álló két fiatal idegenek temetésére jár, és egy gyászszertartás alkalmával ismerkednek meg. Kiderül, mindkettőjüknek oka van arra, miért járnak temetőbe, megérintette őket az elmúlás szele. Annabel ugyanis gyógyíthatatlan rákbeteg, az orvosok szerint csak hónapjai vannak hátra. Enoch pedig árva, nemrég veszítette el a szüleit, és azóta egyetlen barátja Takashi, a második világháborús kamikáze pilóta szelleme. A halál árnyékában bontakozik ki a két fiatal kapcsolata, szerelme.	1954 óta az UNICEF kezdeményezésére szeptember 20-án tartjuk a GYERMEKEK VILÁGNAPJÁt, elsősorban a fejlődő országok gyermekeinek támogatására. E napon felhívást intéznek a világ országaihoz annak érdekében, hogy támogassák és védelmezzék a gyermekek 1959. évi ENSZ-deklarációban megfogalmazott jogait.
2013. október 2.	**Nincs kegyelem** színes, magyar film, 70 perc, 2006 Az eldugott faluban meggyilkolnak egy idős férfit. Az áldozatnál alkalmi munkát végző Suha Dénest tanúként idézik a rendőrségre, de rövidesen már őt vádolják az elkövetéssel. A gyanúsított mindvégig tagad, de a két rutinos vizsgáló tiszt végül is egy besúgó segítségével és szabadulásának ígéretével beismerő vallomást csikar ki belőle. Ártatlansága ellenére neki kell a bíróság elé állnia. Bár az ellene felhozott bizonyítékok nem igazán meggyőzőek, a beismerő vallomás birtokában a bíróság is az ő bűnösségét mondja ki. A jogerős ítélet 8 év börtön. Suha két év négy hónapot tölt a hűvösön, amikor egy véletlen folytán megtalálják az igazi gyilkost. Hazatérhet, de faluja kiközösíti. Munkát nem kap senkitől. Hogy életét fenntartsa, néhány tízezer forintos adósságba keveredik, amit az állami kártérítésből szándékozik megadni. A kártalanítási per azonban egyre húzódik, végül jogorvoslatát elutasítják. Közben hitelezői elveszik házát, már laknia sincs hol. Végső kétségbeesésében felakasztja magát. Suha Dénes senkinek sem kellett, senkinek sem hiányzik, elszámolnia sem kell tehát senkinek egy tönkretett életért.	Az ÍRÁSTUDATLANSÁG ELLENI KÜZDELEM NEMZETKÖZI NAPJÁRÓL az UNESCO 1965. szeptember 8-án, Teheránban tartott világkongresszusa rendelkezett, amelyen ezt a napot (szeptember 8-át) az analfabetizmus elleni küzdelem napjának nyilvánították.

2013. október 16.	**Kávé és cigaretta** fekete-fehér, magyarul beszélő, amerikai-japán-olasz zenés vígjáték, 93 perc, 2003 A Kávé és cigaretta nem más, mint játékfilmnek álcázott rövidfilmek sorozata (vagy talán pont fordítva). Minden egyes különálló jelenet egy-két üldögélő, kávéjukat szürcsölgető és cigarettázó emberek eszmecseréjéről szól, olyan különleges témákról, mint a koffein tartalmú nyalóka, az Elvis-féle összeesküvés elmélet, az angol tea helyes elkészítési módja, Nikola Tesla találmányai, egy SQÜRL nevű képzelt rockbanda, a 20-as évek Párizsa, és a nikotin rovarölőszerként való használata.	A LELKI EGÉSZSÉG VILÁGNAPJÁról 1992 óta emlékeznek meg minden év október 10-én. A világnapot a Lelki Egészség Világszövetsége kezdeményezte, az elmúlt években világszerte számos szervezet csatlakozott a megemlékezéshez. A Világszövetség 1948-ban alakult az érzelmi és lelki zavarok megelőzésének, megfelelő kezelésének, a mentális zavarokban szenvedők gondozásának és a mentális egészség jobbításának elősegítése céljából. A világnap célja a figyelemfelkeltés, valamint a pszichiátriai problémákhoz és a pszichiátriai problémákkal élőkhöz kapcsolódó előítéletek elleni harc, a lelki egészség középpontba állítása.
2013. november 6.	**Ádám almái** színes, magyarul beszélő, dán-német vígjáték, 94 perc, 2005 Az újnáci Adamot 12 hét közmunkára ítélik. A büntetést a jólelkű pap, Iván közösségében kell letöltenie. A csupa furcsa alakból álló társaság kíváncsian tekint a jövevényre, akinek célja felforgató jellegű - a paplak kertjének büszkeségét, az almafát veszi célba, almatortát akar sütni. Ám hiába Ádám eltökéltsége, az almafa termése ki van téve a madarak és a kukacok támadásainak, ráadásul villám is sújtja. Ivan úgy véli, az ördög packázik velük, Adam szerint viszont mindez Isten műve, hiszen a gonosz talán nem is létezik.	Az UNESCO kezdeményezésére 1995 a tolerancia éve volt, amikor nagyszabású nemzetközi kampányt szerveztek a tolerancia és az erőszakmentesség jegyében. A TOLERANCIA NEMZETKÖZI NAPJA, melyet november 16-án tartunk, ebből az eseményből nőtt ki mint évenkénti alkalom arra, hogy a toleranciára felhívjuk a figyelmet az oktatásban, társadalmi színtereken vagy a politikában, illetve megvitassuk ennek helyi vagy globális problémáit.
2013. november 20.	Volver színes, magyarul beszélő, spanyol filmdráma, 121 perc, 2006 Raimunda egy fiatal, keményen dolgozó és igen vonzó édesanya, aki munkanélküli férjével neveli serdülőkorban lévő lányukat. Nővére, Sole viszont igen félénk nő, aki egy illegális fodrászszalonban keresi kenyerét. A férje faképnél hagyta és lelépett egyik ügyfelével. Sole azóta egyedül él. Egy tavaszi vasárnapon Sole felhívja Raimundát, hogy tájékoztassa őt Paula nénikéjük haláláról. Raimunda nagyon szerette nénikéjét, mégsem tud ott lenni a temetésen. Sole egyedül tér vissza szülővárosába, ahol a szomszédok közlik, édesanyja visszatért a túlvilágról, hogy Paula nénikéjének gondját viselje betegeskedő éveiben.	November 25-ét a latin amerikai és karibi térség első feminista Encuentroján nyilvánították a NŐK ELLENI ERŐSZAK ELLENES VILÁGNAPPÁ, 1981 július 18-21 között. Ezen az Encuentron a résztvevők határozottan elítélték a nemi megkülönböztetésen alapuló erőszak minden fajtáját a családon belüli erőszaktól a nemi erőszakon és a szexuális zaklatáson át egészen az állami erőszak különböző formáiig, beleértve a női politikai foglyok kínzását és bántalmazását is. Azért választották november 25-ét, hogy így emlékezzenek meg a Mirabal nővérekről (Patria, Minerva és Maria Teresa), akiket 1960-ban ezen a napon gyilkolt meg brutálisan a Rafael Trujillo vezette diktatúra a Dominikai Köztársaságban. 1999-ben az ENSZ hivatalosan is a Nők Elleni Erőszak Megszüntetésének Világnapjává nyilvánította november 25-ét.
	16 akciónap a nők elleni erőszak ellen – november 25. - december 10. 1991 novemberében rendezték meg először a 16 akciónapot, az USA-beli Center for Women's Global Leadership (Globális női szerepvállalási központ) támogatásával. Az általuk szervezett szeminárium résztvevői javasolták november 25-ét kezdőnapnak - ez a Nemzetközi Nap a Nők Elleni Erőszak Ellen - és december 10-ét zárónapnak - az Emberi Jogok Nemzetközi Napját, hogy szimbolikusan összekössék a nők elleni erőszakot és az emberi jogokat, hangsúlyozva, hogy az előbbi az emberi jogok súlyos megsértése.	

2013. december 4.	XXY színes, argentin-francia-spanyol filmdráma, 86 perc, 2007 Alex egy 15 éves kamasz, akinek súlyos titkolnivalója van a világ előtt. Születése után egyből úgy döntöttek a szülei, hogy elhagyják Buenos Aires-t és egy elhagyatott település közelébe költöznek az uruguayi tengerparton. A család nyugodt élete fordulóponthoz érkezik, amikor Buenos Aires-i barátaik és az ő 16 éves fiuk, Álvaro meglátogatja őket. Álvaro apja plasztikai sebész, akit tulajdonképpen Alex apja hívott meg, és mint orvosnak, számít a véleményére. A két kamasz között kialakuló furcsa kapcsolat mindkettőjük szüleit arra készteti, hogy szembenézzenek a legtitkoltabb félelmeikkel. Mindeközben a faluban megindul a pletyka, és ahogy az kis közösségekben lenni szokott, Alexet torzszülöttnek kiáltják ki és folyamatosan zaklatják.	A TRANSZNEMŰ EMLÉKEZÉS NAPJÁN tisztelgünk azok emléke előtt, akiket a transzneműek iránt érzett előítéletekből illetve gyűlöletből fakadóan megöltek. Az eseményt november 20-án tartják Rita Hester emlékére, akit 1998. november 28-án gyilkoltak meg és halála indította el az "Emlékezzünk a halottainkra" online kezdeményezést, valamint rá emlékezve egy gyertyás virrasztást is tartottak a következő évben San Francisco-ban. Rita Hester ügye a transzgyilkosságok zöméhez hasonlóan a mai napig nem megoldott.
2013.december 18.	Kundun színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 130 perc, 1997 Scorsese filmje Tibet vallási vezetője, a Dalai Láma előtti tiszteletadás és a nyugati civilizáció elragadtatásának gyümölcse a keleti kultúra iránt, továbbá kitűnő példa a buddhizmus bemutatására egy katolikus gyökerekkel rendelkező rendező szemszögéből. A film bemutatja a 14. Dalai Láma életét 1937 és 1959 között. A történet elején egy kétéves gyermeket, Tenzin Gyatsot, elismerik Buddha reinkarnációjának. Figyelemmel kísérhetjük a gyermek felnövését, oktatását, fiatal éveit, majd fokozatos felnőtté válását. A film második felében hősünknek el kell hagynia Tibetet. A kínai megszállás drámai időszaka és az ezt követő felkelés alatt a Lámát igazi lelki vezetőként ábrázolják, aki az erőszak hatására is képes megőrizni vallási tisztaságát és lelki nyugalmát. Kundun - ez a legnagyobb tibeti méltóság, a Dalai Láma (vagyis "a Bölcsesség Óceánja") tibeti neve. A ma is élő Tenzin Gyatso önéletrajzi írásai alapján készült film az eseményeket a főhős gyerekkorától, a magas tisztségre való kiválasztásától követi végig egészen addig a napig, amíg a maoista Kínából kénytelen volt máig tartó száműzetésbe vonulni. Martin Scorsese pompázatos kiállítású, lenyűgözően látványos filmeposza a közelmúlt (és a jelen) történelmének egyik legnagyobb személyiségét hozza közel hozzánk. 1948. december 10-én az ENSZ közgyűlésén elfogadták az emberi jogokról szóló egyetemes nyilatkozatot. Ennek emlékére az ENSZ 1950. december 4-i közgyűlése december 10-ét az EMBERI JOGOK NAPJÁvá nyilvánította.	

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.

További információ:
Élet-tér Családi Információs Pont – Pécs, Szent István tér 17. – 20/433-3423 – elet-ter.belvaros@ckh.hu
Filmleírások forrása: port.hu

Egy kiállítás margójára...

Kovács Károly – nyugalmazott középiskolai rajztanár megnyitója

a Jurisics Miklós utcai általános iskolában működő Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskola Képző- és Iparművészeti Tanszak tanulóinak kiállítása (2013. június 11. – július 9.)

Legelőbb köszöntöm az alkotókat, a Berze Nagy János Alapfokú Művészeti Iskola Képző- és Iparművészeti Tanszakának tanulóit, akik Svasticsné Bogáthy Zsuzsa tanárnő irányítása mellett nagy szorgalommal és figyelemmel a kiállított munkákat készítették.

Köszöntöm a gyermekeik, unokáik, rokonaik, ismerőseik, barátaik tevékenységét figyelemmel kísérő szülőket, nagyszülőket, testvéreket, nagynéniket, nagybácsikat, barátokat és az érdeklődő tanárokat, kollegákat, valamint a kiállítás megnyitó ünnepélyes hangulatát biztosító Népzene Tanszak tanárát, Hunyadi Pétert és tanítványait. A sorban utoljára, de semmiképpen nem utolsóként a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériája vezetőjét.

A kiállított gyermekalkotásokat nem kívánom elemezni, értékelni, mert azok magukért beszélnek azoknak, akiknek van fülük a gyerekhangok meghallására, megértésére. Mert belegondoltak abba, hogy gyermekkorban mit jelent és milyen szerepe van a rajzos tevékenységnek a gyerek emberré, jó emberré válásának útján, aki mindenhol, mindenkor, minden embertársával jó viszonyban van, ahogy a természettel, a világgal, benne a tárgyakkal, az ember alkotta természettel. Használati és munkaeszközeinek létrehozására és elkészítésére az embernek csak akkor van módja, ha jól gondolkodik, gondosan megtervezi, gondolatban megrajzolja a szükséges anyagok tulajdonságit ismerve, majd azt papírra vetve tervet készít.

A fejben való rajzolásra Lyka Károly mond egy szép példát: a fazekas, amikor a korong közepére csapja az agyagot és kezdi felhúzni az edényt, mondjuk egy tejeskö̈csögöt, az alját, a talpát, a hasát, nyakát, száját kialakítandó, akkor tulajdonképpen a térben rajzolja meg a formát. Természetesen tudja, hogy ezt meg kellett tanulnia a mesterétől, aki átadta neki az edénykészítők sok ezeréves tapasztalatát az anyag kibányászásától az előkészítésen át a korongozás módját, fogásait, a mázazás, az égetésig mindent, hogy használható legyen az általa készített edény. Mindez vonatkozik mindenféle mesterségre, mindenféle emberi tevékenyégre. Ebből következik: az ember így nem lesz céltudattal rendelkező élőlény, ami nem adatott meg a többi élőlénynek.

Lényegében arról beszélek, hogy az ember emberben gondolkodik a munkája során, a többi emberhez, az emberiséghez való viszonyát, tehát a maga életének

értelmét, vagyis a békéjét, biztonságát, boldogságát biztosítja.

Ha az anyagokról és tulajdonságaikról szólok, akkor itt a kiállított munkákhoz kapcsolódva kell a figyelmet felhívnom, hogy a tusrajzok, a viaszkarcok, a többféle sokszorosító technikával és a végtelenül sokféle anyaggal és technikával készített apró és nagyobb műveket szemlélve kötelező elgondolkodni azon a nem könnyű kihíváson, amit a tanárnő végzett a tanév folyamán, hogy megismertesse a gyerekekkel, melyik anyag milyen eljárással munkálható meg, mert a tulajdonságaik azt követelik meg. A tanítványok figyelmesek és szorgalmasak voltak, ezért lehetett megrendezni ezt a kiállítást.

Még egy vonatkozását akarom a Képző- és Iparművészeti Tanszak munkájának megvilágítani. A megszületett gyermek az anyanyelv megtanulásáig a sírástól és a gajdolástól, a gügyögésen, az egyes szavak, az egyes szavak kimondásán (mama, papa, baba), majd a tőmondatokon át jut el.

Ha ehhez hasonlítom a rajzi kifejezés elsajátításának útját, akkor van egy nagyon lényeges közös fogalom, amit nem szabad elfelejteni: az őszinteség!

Az én észjárásom szerint az őszinteség feltétele az igazságnak, és az anyanyelv elsajátításának útján a sírástól az első mondatok kimondásáig ugyanúgy, mint az első firkáktól az első emberalak megrajzolásáig mindig őszinte, vagyis az igazságot fogalmazza meg szóban is és rajzban is. Talán emiatt is van, hogy ilyen fogalom is használatos: gyermekművészet.

Azt szeretném és azt kívánom a kiállító gyermekművészeknek, de minden embertársamnak is, hogy az őszinteség, az igazság útjáról soha ne térjenek le.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Abroncsadományozási program

Abroncsadományozási programot hirdetett nonprofit szervezeteknek a Hankook Tire Magyarország: kisebb alapítványok és egyesületek pályázhatnak társaságonként három garnitúra gumiabroncsra csütörtöktől a szervezet honlapján.

A gumiabroncsgyártó azoknak a kisebb közhasznú egyesületeknek és alapítványoknak kíván segítséget nyújtani, amelyek méretükből fakadóan más módon ritkán és nehezen jutnak támogatáshoz. A jelentkező szervezetek legfeljebb tizenkét darab, vagyis három garnitúra gumiabroncsra nyújthatják be igényüket.

Pályázók köre: feltétel, hogy az adományért folyamodó nonprofit szervezetek minimum öt éve tevékenykedjenek, például a vér- vagy szervszállítás, betegszállítás, gyermekmentés, koraszülöttmentés, oktatás vagy bűnmegelőzés területén.

A kedvezményezett szervezeteket a vállalat a program anyagi kerete erejéig és a kért abroncsok elérhetőségének függvényében választja ki, majd elektronikus úton értesíti őket október 1-je után.

Pályázati határidő: 2013. szeptember 25.

A programot a cég 2012-ben indította el a közúti közlekedés biztonságának elősegítésére. Tavaly több mint 1300 téli gumiabroncsot adományoztak három szervezetnek, az Országos Mentőszolgálatnak, a Belügyminisztérium Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságnak és a Magyar Vöröskeresztnek. Az adomány értéke akkor több mint 20 millió forint volt.

Bővebb információ és jelentkezés: (www.hankookadomany.hu)

Online adománygyűjtő program civil szervezeteknek

A Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány és az OTP Bank ismét kiírja pályázatát civil szervezeteknek online adománygyűjtő rendszerbe való belépésre. A http://www.adhat.hu portálon a programba csatlakozó civilszervezetek számára az adományozók a web-áruházakban használt bankkártyás fizetési módszerrel utalhatnak pénzadományokat, az OTP Bank jóvoltából kedvezményes kezelési költség mellett.

A programba belépő civil szervezetek saját, a webáruházak esetében is használt, bankkártyás befizetésre alkalmas felületet kapnak, melyen keresztül adományozóik könnyen, gyorsan, minimális tranzakciós díjak mellett utalhatják át pénzbeni támogatásaikat a szervezetek számára. A programba a szervezetek ingyen, térítésmentesen csatlakozhatnak. A programba ezen pályázati kiírás keretén belül max. 100 szervezet juthat be.

Pályázók köre: Pályázhat közhasznú minősítéssel rendelkező civil szervezet, alapítvány, egyesület amelyet a bíróság 2010. december 31-ig jogerősen nyilvántartásba vett és az alapszabályának, illetve alapító okiratának megfelelő tevékenységet ténylegesen folytatja.

A pályázat beadási határideje: folyamatos

A pályázati feltételek teljesülését a NIOK Alapítvány szakemberei bírálják el. A bíráló bizottság 2 havonta értékeli a beérkezett pályázatokat, majd a kiválasztásra került civil szervezeteket írásban (elektronikus levélben) értesíti.

Bővebb információ és feltételek: http://www.adhat.hu

A Humanitás Szociális Alapítvány szociális pályázatai rászoruló személyek, családok támogatására

- „Szociálisan rászoruló személyek hosszabb távú támogatását célzó pályázatok" pályázat
- „Krízishelyzetbe került, szociálisan rászoruló személyek és családok pályázati úton történő támogatása" pályázat
- „Láthatatlan Angyalok" pályázat

A pályázatok beadási határideje: 2013. október 30.

További információ: Humanitás Szociális Alapítvány – 1075 Budapest, Madách Imre út 5.

Tel.: +36-1-321-5065, postmaster@humanitasalapitvany.t-online.hu
http://www.humanitasalapitvany.hu/palyazatok-dokumentumok

Kerékpárosbarát Település 2013 és Kerékpárosbarát Munkahely 2013 Pályázat

A Nemzeti Fejlesztési Minisztérium közlekedésért felelős tárcája és a Kerékpáros Magyarország Szövetség idén hetedik alkalommal hirdeti meg a pályázatot, amely a **„Kerékpárosbarát Település 2013"** és a **„Kerékpárosbarát Munkahely 2013"** cím odaítélésével ismeri el a települések és a munkahelyek kerékpározásra ösztönző, példamutató intézkedéseit és kezdeményezéseit. Tárgyévben csak egy pályázat nyújtható be.

Kerékpárosbarát Település

Az önkormányzatok önállóan pályázhatnak, vagy amennyiben az önkormányzat nem kíván pályázni, a településen működő civil szervezetek is pályázhatnak a település nevében. Ez esetben az önkormányzat hivatalos hozzájárulását is mellékelni kell.

A pályázat elbírálása során az alábbi szempontokat vesszük figyelembe:

- a kerékpáros stratégia (a kerékpározás szerepe a fejlesztési koncepciókban, tervekben, népszerűsítő akciókban, önkormányzati szervezetben),
- a kerékpáros infrastruktúra és szolgáltatások minősége, karbantartása,
- szemléletformálás, a kerékpározás népszerűsítése, promóciója és oktatása,
- a települések elszántságát, hozzáállását a kerékpározáshoz,
- kerékpáros turisztikai intézkedéseket.

Amennyiben szeretne pályázni, egy elektronikus adatlapot kell kitöltenie

Kerékpárosbarát Munkahely

Pályázhatnak a munkáltatók, intézmények a mikro vállalkozástól a nagyvállalatig.

A pályázat elbírálása során az alábbi fő szempontokat vesszük figyelembe:

- a munkahelyi kerékpáros infrastruktúra állapota,
- kerékpározás ösztönzése, segítése a munkáltató részéről,
- kerékpározás kommunikációja a munkahelyen és azon kívül,
- a vezetők példamutatása, és odafigyelése kerékpárral közlekedő alkalmazottaikra.

Amennyiben szeretne pályázni, egy elektronikus adatlapot kell kitöltenie.

Pályázatok beadási határideje: 2013. szeptember 30.

Eredményhirdetésre előreláthatólag az év végén kerül sor. A nyerteseket díjazzuk, és oklevéllel ismerjük el. A nyertes pályázók jogosultak a „Kerékpárosbarát Település 2013" „Kerékpárosbarát Munkahely 2013" emblémát egy évig használni.

Bővebb információ: http://www.nfm.gov.hu

Nemzetiségekért Díj 2013 – Pályázat a nemzetiségek érdekében tevékenykedők elismerésére

Az Emberi Erőforrások Minisztériumának Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága felhívást tesz közzé a 2013. évi Nemzetiségekért Díj jelölésére.

A pályázat célja: a magyarországi nemzetiségek érdekében a nemzetiségi közéletben, az oktatásban, a kultúrában, az egyházi életben, a tudományban, a tömegtájékoztatásban, a gazdasági önszerveződés területén példaértékű tevékenységet végző személyek, szervezetek és nemzetiségi önkormányzatok elismerése.

Pályázók köre: személyek, szervezetek és nemzetiségi önkormányzatok.

A Nemzetiségekért Díj odaítélése a 2/2012. (VIII. 9.) ME rendelet alapján történik. Az állami elismerés átadására 2013-ban a Nemzetiségek Napjáról (december 18.) történő megemlékezés kiemelt eseményeként kerül sor.

A 2013. évi díjazottakra vonatkozó adatokkal és részletes indoklással ellátott javaslatokat a www.kormany.hu weboldaláról letölthető adatlapon 2013. szeptember 30-áig lehet eljuttatni az Emberi Erőforrások Minisztériumának Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkársága postai (1884 Budapest, Pf. 1.) és a titkarsag.nf@emmi.gov.hu e-mail címére.

A pályázat beadási határideje: 2013. szeptember 30.

További információ: titkarsag.nf@emmi.gov.hu

Szerkesztette: Szabó Ágnes

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és szerdán 17 órától
Jóga
Vezeti: *Szőts Rózsa jógaoktató*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*,
Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden hónap első csütörtökén 10 órától
Hurcibaba klub
Vezeti: *dr. Bereczki Barna Szilvia*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: *Molnárné Reich Lívia*

Minden szerdán 16 órától
Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers- és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden kedden 16 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Szeptember 13-tól kéthetente pénteken 16.30-tól 19 óráig
„Modern Fonó" közösség
A Nő az Esély Egyesület szervezésében

GRATULÁLUNK

Hajnal Zsoltnak, a Nevelők Háza Egyesület munkatársának, a Civil Korzó főszerkesztőjének 2013. augusztus 6-án megszületett kislánya, Hajnal-Dombi Izabel. Ezúton gratulálunk és sok boldogságot kívánunk a családnak.

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Fonai Máté, Fűri Ildikó, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

PÉCSI NEMZETI SZÍNHÁZ | 2013. SZEPTEMBER 19-22.

Szegedi Kortárs Balett

szeptember 19.
csütörtök
19.00 Nagyszínház

STABAT MATER

Pécsi Balett

IDEJE A TÁNCNAK GYEREKEK!

Interaktív táncjáték 6-12 éves korú gyermekeknek

szeptember 20.
péntek
17.00 Eck Imre balett terem

szeptember 20.
péntek
19.00 Nagyszínház

TÁNCKAVALKÁD
A TÁNCTALÁLKOZÓ GÁLAESTJE

Válogatás a hazai táncélet különböző műfajainak legrangosabb képviselőitől

Frenák Pál Társulat

szeptember 21.
szombat
19.00 Kamaraszínház

X&Y BATTEMENT DE COEUR

szeptember 21.
szombat
21.00 Cella Septichora

TESTBESZÉD PROJEKT 4

Győri Balett

KODÁLY

szeptember 22.
vasárnap
19.00 Kamaraszínház

Bozsik Yvette Társulat

TAVASZI ÁLDOZAT

Jegyvásárlás:
a Belvárosi Jegyirodában
és online www.pnsz.hu

pécsi BALETT
pécsi nemzeti színház

7. Pécsi Nemzetközi TÁNCTALÁLKOZÓ

A 7. Pécsi Nemzetközi Tánctalálkozó létrehozását támogatta:
E.ON a Pécsi Balett kiemelt támogatója
Nemzeti Kulturális Alap, Emberi Erőforrások Minisztériuma, Pécs M. J. Város Önkormányzata, Rádió 1, Danubius Hotels Group – Pécsi Szállodák

BARANYAI
125 FT
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
IX. ÉVFOLYAM - 8. SZÁM
2019. OKTÓBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA NOVEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2013. november 5-én 17.30-kor nyílik a „PannoniArt – Kreatív nevelés a hagyományok tükrében" projekt fotó és képzőművészeti szakköréneknek kiállítása. A kiállítást megnyitja Vincze Csilla, a Nevelők Háza Egyesület ügyvezető igazgatója és Kovács Istvánné, a PTE 1. sz. Gyakorló Általános Iskola igazgatója. Közreműködik a Campanella gyermekkar Schóber Tamás karnagy vezetésével.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2013. november 26-án 18 órakor nyílik az I. Mecsek Szalon kiállítás.
2013. november 22-ig megtekinthető Déri Judit és Takács Gábor közös bemutatkozó kiállítása, hétköznapokon 9-18 óráig.

ÚJ GALÉRIA

2013. november 5-től megtekinthető a „PannoniArt–Kreatív nevelés a hagyományok tükrében" projekt fotó és képzőművészeti szakköréneknek kiállítása.

PROGRAM

November 5-én, kedden 14 órától
Partnerségi Információs Nap
A Nemzeti Együttműködési Alap 2014. évi pályázatairól és a 2013. évi pályázatok tapasztalatairól vendég: dr. Kákai László

November 6-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Ádám almái – színes, magyarul beszélő, dán-német vígjáték

November 8-án, pénteken 17 órától
Pécsi Kulturális Kreatívok
Beszélgetés a Balaton-felvidéki Életiskola és a Pécsi Waldorf képviselőivel

November 12-én, kedden 10 órától
Élet-tér szakmai nap

November 12-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Tám László vetítése az Eszéki Fotószalon anyagából

November 13-án, szerdán 18 órától
KÉP-SOR – A Kultúra Értékei Pécsett
Virágba borult csillagok
Platthy István előadása

November 14-én, csütörtökön 17 órától
Ép testben ép lélek – a Lámpás Alapítvány szervezésében
Az egészségvédő életmód nyolc egyszerű alappillére
Tóth Diána élelmiszer-ipari mérnök előadása

November 19-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Skócia, Írország, Wales
Déri Judit vetítése

November 19-én, kedden 18 órától
Baranya–Steiermark Baráti Társaság
A mai Kína magyar szemmel

November 20-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Volver – színes, magyarul beszélő, spanyol filmdráma

November 21-én, csütörtökön 17 órától
Sétatéri Esték
Pécsi orvosportrék történelmi háttérrel
dr. Schmidt Pál egyetemi tanár előadása
sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost

November 21-én, csütörtökön 18.30-tól
Simply English Music Club
RUA Együttes – tradicionális ír tánczene

November 25-én, hétfőn 17 órától
Pécsi Városvédő és Városszépítő Egyesület
Dr. Breuer Pál mesél életéről, Recskről, a recski szövetségről, könyveiről

November 26-án, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
I. Mecsek Szalon kiállítás megnyitása

November 26-án, kedden 17 órától
Pécsi Magyar–Spanyol Társaság

November 27-én, szerdán 17 órától
A Pécsi Életmód Egyesület szervezésében
Kulcs az élethez
Kiss Zoltán Zero számmisztikai előadása

November 27-én, szerdán 17 órától
Pécsi Magyar–Finn Társaság

November 29-én, pénteken 14 órától
Magyar Kodály Társaság konferenciája

November 29-én, pénteken 16.30-tól
Koreai filmklub

Tisztelt Olvasó,

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata 2011-ben új Civil Koncepciót fogadott el. A célok között kiemelt hangsúllyal jelenik meg a helyi kezdeményezések szerepének felkarolása, a lokális közösségek megerősítése. Ennek érdekében a koncepció úgynevezett Civil Kapuk rendszerének felállítását szorgalmazza.

Fontos cél, hogy a város különböző részein működő civil szervezetek ügyeikben minél gyorsabb és hatékonyabb segítséget kaphassanak, számukra elérhető fizikai közelségben. Ezért olyan városi civil szolgáltató hálózat kialakítására van szükség, mely a helyi civil szervezetek bázisán jön létre, a város minden nagyobb területi egységén belül megtalálható, elérhető helyszíneken biztosítja szolgáltatásait, lehetőséget teremtve a helyi hálózatok építésére, a helyi problémamegoldásra, a helyi kezdeményezések közvetlen támogatására, fejlesztésére.

4 városrészben indul el „Civil Kapu" projekt 2013 novemberétől.

- Nyugati városrész (Uránváros, Deindol, Bálics, Donátus, Ürög, Rácváros,),
- Keleti-városrész I. (Pécs-Somogy, Pécs-Vasas, Pécs-Hird, Murom),
- Keleti-városrész II. (Pécs-Újhegy, Gyárváros, Budai Vám, Meszes, Fehérhegy, Szabolcs-falu, Szabolcs, Gyükés, Borbála-telep, Rigóder, Balokány)
- Déli-városrész (Kertváros, Málom, Megyer, Malomvölgy, Postavölgy, Nagyárpád, Árpádváros)

A projektben részvevő civil szervezetek egy előzetes állapotfelmérés, un. diagnózis felvétele után képzésen hálózatépítési folyamatban vesznek részt, valamint egyéni konzultációs lehetőségekkel kezdik meg a munkát a városrészekben.

A pályázatban elvárás, hogy minden Civil Kapu saját, helyi hálózatot is építsen lakókörzetében, formális-, informális szervezetekkel, lakossági öntevékeny körökkel, helyi mozgalmakkal.

A március végéig tartó rövid, de intenzív időszakban a szervezeteknek biztosítani kell a szükséges infrastrukturális hátteret a Civil Kapu működtetéséhez, el kell készíteni a működtetéshez szükséges stratégiát, valamint létre kell hozni a helyi hálózatokat. A projekthez szakmai hátteret a Nevelők Háza Egyesület által működtetett Civil Információs Centrum biztosítja.

Fűri Ildikó

TARTALOM

Csodálatos világ	4
I. CSR Baranya Konferencia	5
Ősztől újra Mindennapi praktikáink kreatív klub	6
Maradandót alkotni	7
100 éve indult el útjára a pécsi villamos...	14
Falra pingált családtörténetek	15
Pályázati ajánló	16

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSODÁLATOS VILÁG!

2013. november 8-án különleges témanap során zárul a PTE 1. Számú Gyakorló Általános Iskola és a Nevelők Háza Egyesület PannoniArt projektje, amely során a résztvevő csoportok a tavaszi sikeres művészeti projektnap után ismét nagyszabású kiállításokkal, kreatív és interaktív bemutatókkal, valamint projektzáró vetélkedővel jelentkeznek.

A pályázat célkitűzéseivel összhangban a helyi értékeket állították kreatív foglalkozásaik, tevékenységeik középpontjába. Innen merítenek témát a fotó- és képzőművészeti csoportok, eköré szerveződik a városismereti szakkör vetélkedője, és ezt mutatják be a Zsolnay szakkör prezentációi. Természetesen gyermekszemmel láttatják mindezt, vagyis a „pécsiség" általuk érvényesnek gondolt tartalmi és é rzelmi elemeit: a szépséget, a tehetséget, a szorgalmat, az évszázadok alatt hagyománnyá szervesülő eredetiséget.

A bemutatókon kívül a kreativitás különböző területeihez kapcsolódó tevékenységeket is szerveznek a csoportokat irányító pedagógusok és kulturális szakemberek: lesz olyan foglalkozás, amelyen a Zsolnay-motívumok felhasználásával készítenek használati és dísztárgyakat. Mások a zenében és a színjátszásban kereshetik az alkotó tehetség megnyilvánulásait. Felhasználva a tavaszi művészeti projektnap tapasztalatait, a diákok véleménye alapján egy hiányzó művészeti területet is bevonnak a foglalkozások sorába, így a táncművészet is helyet kap a kedvcsináló foglalkozások között.

Reményeik szerint ezek a bemutatók, tevékenységek diákjaik és rajtuk keresztül családjaik körében kialakítják, illetve megerősítik a helyi értékek tiszteletét, megbecsülését és erőforrásként történő használatának igényét.

A november végéig látogatható kiállítások ünnepélyes megnyitójára 2013. november 7-én 17.30-kor kerül sor a Civil Közösségek Háza Gebauer Galériájában. A kiállítást a házigazda, Vincze Csilla ügyvezető igazgató (Nevelők Háza Egyesület) és Kovács Istvánné igazgató (PTE 1. Számú Gyakorló Általános Iskola)nyitja meg. A fotó- és képzőművészeti kiállításhoz Eszteri Zsolt és Hámori Gábor művésztanárok (PTE 1. Sz. Gyakorló Általános Iskola) fűznek néhány gondolatot. A kiállítás megnyitóján az iskola Campanella gyermekkara lép fel Schóber Tamás karnagy vezetésével.

Dombiné Borsos Margit

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0091
PannoniArt –Kreatív nevelés a hagyományok tükrében

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

I. CSR Baranya Konferencia

A CSR, azaz vállalati társadalmi felelősségvállalás olyan törekvés, melynek értelmében a vállalatok önkéntes alapon üzleti tevékenységükbe integrálnak társadalmi és környezetvédelmi célkitűzéseket is és ezen elvek mentén alakítják kapcsolataikat partnereikkel.

Az Európai KKV hét (kis- és középvállalkozások hete) keretében a Nevelők Háza Egyesület, a Fivosz Baranya megyei szervezete és az Enterprise Europe Network társszervezésében került megrendezésre szeptember 20-án az **I. CSR Baranya Konferencia** a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében. A rendezvény egy, a helyi önkormányzat, a munkaügyi központ, a non-profit szervezetek és a for-profit szereplők bevonásával készülő, a Dél-dunántúli régióra vonatkozóan kidolgozásra kerülő régiós CSR stratégia egyik induló konferenciája volt. Az érdeklődők száma meghaladta az 50 főt.

A konferenciát **dr. Farkas Ferenc**, a Nevelők Háza Egyesület elnöke, a PTE KTK Gazdálkodástudományi Intézetének professzora nyitotta meg köszöntőjével. Ezt követően előadásokat hallhattak a megjelentek.

Dr. Pavluska Valéria, a PTE KTK egyetemi docense a vállalati társadalmi felelősségvállalás elméleti megközelítését ismertette néhány gondolatban. Erre elsősorban azért volt szükség, hogy a konferencia azon résztvevői, akik számára a találkozó témája a mai napig érintetlen terület volt, betekintést nyerhessenek a CSR alapjaiba. Ezt követően **Vendler Balázs** a MarCon Csoporttól a FORNETTI egészséges életmód jegyében készült országos kampányát mutatta be, amely játékos eszközeivel szándékozik felhívni a gyermekek figyelmét az egészséges életmódra, ezzel elősegítve a gyermekek kielégítő egészségügyi helyzetének fenntartását. **Kővári János** önkormányzati és parlamenti képviselő előadása a pécsi civil pályázatokban rejlő lehetőségekre, valamint a városkooperáció szerepére hívta fel a figyelmet. Azt hangsúlyozta, hogy csak abban az esetben érhet el a város érzékelhető és fenntartható fejlődést, amennyiben Pécs lakói is aktívan kivehetik a részüket a közös projektek megvalósításából.

Tóth Bálint, az Északi Támpont Egyesület elnöke az ALDI Magyarország Kft.-vel és a Helyiérték Egyesülettel közösen kidolgozott egyszerűsített pályázati rendszer mechanizmusát mutatta be, melyen keresztül támogatást nyerhetnek a civil szervezetek. Az általuk kidolgozott pályázati rendszerben olyan kezdeményezések mellé állnak, amelyek kreatív eszközökkel a fiatalok értékteremtő és értékmegőrző munkáját helyezik előtérbe. Az előadásokat követően a **Piactér**en a társadalmi felelősségvállalás megvalósulása érdekében az üzleti szektor (6 cég) és a civil szektor (11 civil szervezet) képviselői találkoztak és a beszélgetések mentén közös együttműködések kezdődtek el. Ennek megvalósulásához szükség volt a két szféra kooperációjára. A megjelent felek felkészültségének köszönhetően a vártnál nagyobb sikerrel zárult az első pécsi Piactér rendezvény és az I. CSR Baranya Konferencia.

Iveszics Inez
Ágoston Gabriella

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Ősztől újra Mindennapi praktikáink kreatív klub

2013. szeptember 26-án a nyári szünet után újra indult a Mindennapi praktikáink kreatív klub a Civil Közösségek Házában. A műhely vezetői – Pataki Erika (SosemArt), Szolga Hajnal (ReArt), dr. Torma Lászlóné (Kicsikék Alapítvány) – továbbra is várnak minden érdeklődőt, aki szeretne praktikus ötleteket, technikákat elsajátítani a kézműveskedés, az ajándékkészítés, az otthonszépítés és a háztartási hulladékok újrahasznosítása terén, továbbá szívesen megosztaná ötleteit másokkal is.

A tavaly szeptember óta nyári hónapok kivételével havonta megrendezésre kerülő klub nemcsak a felnőttek és a nagyobb gyermekek körében népszerű, de a legkisebbek is felfedezhették, hogy számukra is kínál érdekes és izgalmas tevékenységet.

A szeptemberi mindennapi praktikáink foglalkozás az iskolakezdés, illetve az ősz és a hűvösebb idő beköszöntével a lakásban történő játékos kreatívkodások jegyében zajlott. Többek között ceruzatartót készíthettek az érdeklődők, illetve népszerű volt ez alkalommal a papírállatka-készítés. A papírállatkák még a felnőttek körében is nagy érdeklődést keltettek. A legkisebbeknek most is rendelkezésre állt az elmaradhatatlan színes, főzött gyurma. A program minden hónapban megrendezésre kerül. Információ kérhető az eletter.belvaros@gmail.com **címen.**

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Nevelők Háza Egyesület
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Email: elet-ter.belvaros@ckh.hu – www.ckh.hu

Fonai Máté

Maradandót alkotni

Beszélgetés Tillai Aurél tanár úrral, Liszt-, Grastyán-, Janus- és a Pécsi Kamarakórussal Magyar Örökség díjas karnaggyal, Érdemes Művésszel, zeneszerzővel, Pécs város 2013-ban megválasztott díszpolgárával.

– Természetesen a fenti címek a teljesség igénye nélkül lettek megemlítve, van-e Tanár úrnak a szívéhez közelebb álló díj, amire szívesebben emlékszik, hogyan éli meg egy ilyen nagy múltú város most már hivatalos elismerését a sok évtizedes pozitív civil visszajelzések (szeretet) mellett, és milyen érzés ezen évtizedeket átölelve maradandót alkotni?

A kifejezés, hogy 'maradandót alkotni' nem biztos, hogy helytálló, ez elég nehéz egy muzsikus szempontjából. Ugyanis egy-egy koncert élménye megmaradhat, de a megszólaltatott hangok elszállnak és csak az emlék marad, de szerencsére a másfél tucat lemez, amit készíthettünk, őrzi ezeket. Ez a fajta művészet sajnos múlandóbb, mint mondjuk egy szobrász vagy egy építész esetében. Az, hogy én ezt a városi kitüntetést megkaptam kicsit talán a korosztályomnak is szól, akik velem egy időben jártak iskolába, gimnáziumba, és életük olyan periódusában vannak, amikor összegzésről lehet szó. Nehéz eldönteni, hogy az eddigi eredmények közül melyek igazán a magaménak érezhetők, legyen az a tanári munka eredménye, a koncertek vagy felvételek, esetleg az a néhány zenemű, amit komponáltam.

– Hogyan került Tanár úr a zene közelébe, tudatos választás volt-e, érték olyan zenei élmények fiatal korában amik ösztönözték Önt erre a munkásságra?

Nem mondanám, hogy a kezdetektől fogva tudatos lett volna, a szüleim fogékonyak voltak a zenélésre, de sosem kényszerítettek semmilyen pályára és még az érettségi előtt sem voltam biztos abban, hogy mi akarok lenni. Akkoriban nem voltak lemezjátszók, vagy televízió, a rádión keresztül hallgathattunk valamiféle muzsikát. A vasárnap délutánokra emlékszem, mikor édesapám lepihent és hallgattuk a rádión a különböző felvételeket, vagy a vasárnap délelőttökre, mikor a gyermeki istentisztelet után felmentem a Székesegyházba az ottani kórust hallgatni és az orgonistát néztem, ahogyan játszik, ahogy jár keze-lába. Ekkor már megmozdult bennem valami, hogy milyen jó volna hasonlót csinálni. Továbbá emlékszem arra is, hogy az akkori Belvárosi Katolikus Körben öntevékeny muzsikusok zenéltek, énekeltek áriákat, dalokat, melyek ugyancsak tetszésemre voltak. Cserkész koromban jött az a spontán tevékenység, ami talán a karvezetői pályámra is hatással volt, ugyanis a tábortűznél én voltam az összetartó erő a zenei dolgokban, a cserkésztársak mivel tudták, hogy zongorázom, megkértek vezessem az éneklést, indítsam el a hangokat. Ilyen módon, mire karvezetést kezdtem tanulni, valamennyi előnyöm volt a diáktársakhoz képest, hogy az emberek előtt vezetői magatartást tudtam kialakítani.

– Tanár úr 1952-ben végzett a Pécsi Tanárképző Főiskola magyar-ének szakán, majd ugyanebben az évben kezdett itt tanítani. 1954-től 1960-ig ugyanitt a Konzervatórium zeneszerzés és zeneelmélet szakán folytatta tanulmányait. Ez idő alatt, 1958-ban Dobos László tanár úrral megalapítják a Pécsi Kamarakórust. 1964-ben megrendezésre került az első Pécsi Kamarakórus Fesztivál, majd szépen lassan külföldi fellépések és sikerek is követték a kezdeményezést. Mi volt az a mögöttes erő, szándék, amivel létrehozták a kórust, gondolta-e volna Tanár úr, hogy viszonylag hamar, és még sok-sok éven

át ennyire sikeres lesz ez a tevékenység?

Tulajdonképpen barátokból és akkori tanítványokból alakult a kórus, szóval nem csak a zene szeretete, de a sok baráti kapcsolat is éltette. Közös törekvésünk volt, hogy 'jól csináljunk valamit', ez a törekvés mindenkit elfogott és lendületet adott ennek a jóízű tevékenységnek. Nem csak maga a kamarakórus forma volt újszerű akkoriban, hanem azok az önállóan összeállított műsorok is melyekkel szerepeltünk. Mindenki nagy lelkesedéssel vett részt a kórusban, hiszen saját maguk zenélhettek, ennek színvonala pedig igen gyorsan nőtt. Először csak a városban, aztán országosan, majd jöttek a nemzetközi utak. Abban az időben csak 3 évente lehetett külföldre menni, bennünk, mint énekesekben viszont egyre inkább megbíztak és egyfajta kulturális missziónak lehetett tekinteni tevékenységünket, így évente akár 1-2 szer is utazhattunk. Ez nagy motiváció volt. Minden, amivel akkor találkoztunk, friss volt számunkra. Abban az időben pl. madrigált énekelni nemhogy ritka, egyenesen káros foglalkozásnak minősült, és az, hogy valaki nem egy aktuális dallal akar megnyilvánulni valamilyen zenei rendezvényen, hanem a régi zene mestereit választja, következményekkel járhatott. A mi esetünkben először azzal, hogy az akkori székhelyünket, a Fegyveres Erők Klubját el kellett hagynunk. Mindezek mellett ugyanakkor hatalmas élmény volt a 16. század zenéjének felfedezése, és később lehetőségünk volt az egész zenetörténet valamennyi korszakából meríteni, mint például a barokk, a klasszicizmus, a romantika, mai európai és magyar zene, Kodály összes műve, stb.

Itt meg is jegyezném, hogy már a kezdetekben voltak olyan észrevételek, melyek szerint a mi Kodály interpretációnk példaértékű, ami felkeltette a Magyar Rádió figyelmét is és az ebből fakadóan készült lemezeink is segítettek megismertetni minket a közönséggel. Továbbá volt egy érdekes kezdeményezésünk, létrehoztuk a Kamarakórus Baráti Kör-t, ahol a kórustagok barátai, tanítványaim, de az idősebb nemzedék is képviseltette magát és havonkénti zeneesteket tartottunk akkori jeles előadókkal. Csakhogy 1-2 nevet említsek, dr. Németh Antal a neves színházi rendező, Bárdos

Lajos, Vikár László, vagy dr. Barlay Ödön is tartott előadásokat, ill. vezényelt kóruspróbákat. Célunk volt egyrészt önmagunk és a kórus tagjainak nevelése, művészi továbbképzése és az erre alkalmas egyének szerepeltetése, másrészt a kórustagok barátainak, ismerőseinek, tehát a hangversenyek törzsközönségének bekapcsolása a kórus belső életébe, hogy azok ne csak hallgatói, de valamiképpen cselekvő résztvevői legyenek a kórus munkájának. Mindenkit megragadott a pécsiek fogékonysága ezen kezdeményezésekre.

– Amint azt már Tanár úr is említette, igen korán érkeztek a hazai elismerések és sikerek, amit a 60-as évek végétől nemzetközi szintre emelt az együttes, majd 1988-ban Pécsett került megrendezésre a 10. Europa Cantat, egy igen jelentős zenei esemény. Nevezhető-e ez valamiféle mérföldkőnek vagy több évtizedes munka gyümölcsének? Mekkora érdeme volt ebben a kórus sikerességének, milyen hatása volt a városra és az országra ez a megmozdulás?

Tulajdonképpen elég kétoldalú ez a dolog, egyrészt természetesen inspirálta a kórusokat, hogy részt vehetnek egy ilyen eseményen, de maga a tény, hogy egy ilyen színvonalú európai rendezvény ide került, először egy szocialista országba, nemhogy nem Budapestre vagy Debrecenbe, hanem Pécsre, nagyon nagy érdem volt, melyből a Pécsi Kamarakórus is kivette részét. Tudniillik, az egyik alkalommal megrendezett Pécsi Kamarakórus Fesztiválon megjelent az Europa Cantat elnöke, Marcel Corneloup – aki sajnos már nincs köztünk –, és a nyitóhangversenyen elbűvölte őt a Pécsi Kamarakórus éneke, a magyar kórusmuzsika rangja és szépsége, továbbá a város miliője. Ekkor támadt az ötlete, hogy itt kellene megrendezni, először a vasfüggöny mögött a 10. Europa Cantat Fesztivált. Szívügyének tekintette ezt a mozgalmat, szerette volna, ha Európa művészileg és szellemileg is kiteljesedik és az európai országokból érkező ezernyi hang átjut a vasfüggönyön túlra. A kezdetben reménytelennek tűnő terv szívós munkával és ravasz diplomáciával megvalósult a város akkori tanácselnöke, Piti Zoltán és mások lelkes közreműködésével, egy évvel a rendszerváltozás előtt...

Az, hogy ez a rendezvény megvalósult, számunkra is további lehetőségekkel szolgált, hiszen a siker után számos meghívást kaptunk nemzetközi fesztiválokra, továbbá Marcel Courneloup által a 11. Europa Cantat-ra Spanyolországba és további szereplésekre hazájába, Franciaországba. Neki köszönhetjük a BNL lemezkiadóval készített Kodály CD-nket, melyeket a Hungaroton által készítettek követtek.

Összességében tehát ezen esemény valóban nagy jelentőségű volt. Érdekes, vagy talán érdemes tudni, hogy az Europa Cantat bizottsága valami hasonlóképpen keletkezett és épült fel, mint az Európai Unió. Először francia, belga és német alapító tagok által terjeszkedett Nyugat-Európába és mi voltunk az első kelet-európai ország ahová eljutott ez a rendezvény. Olyan szakmai stábot hoztak magukkal, akik értői voltak egy ilyen színvonalú rendezvény lebonyolításának és a hazai önkéntesek, szervezőtársak is dicséretes munkát végeztek. Ahogy Marcel Courneloup is hitte és fogalmazta, ez az esemény kicsit hozzájárulhatott a vasfüggöny leomlásához, továbbá ez a rendszerváltás újdonságot hozott a lakók számára is, új érzés volt a nyugattal való kapcsolat veszélytelensége.

– Láthatjuk és sok észrevétel is igazolja, a pécsi kórus- és zenei élet kiemelkedő. Hogyan látja a város viszonyulását ehhez, lát-e olyan segítő kezdeményezéseket melyekkel fenn tarthatjuk ezt az elismerő képet? Változott-e a város hozzáállása a zenei élethez?

Először is megemlíteném az olyan nagyszabású rendezvényeket, melyeken

a kórusok egymással találkoznak és énekelhetnek, mint például a nemrégiben megrendezett Verdi–Erkel est a csodás Kodály Központban. Minden zeneszerető köszönettel tartozhat, hogy egy ilyen csodálatos hangversenypalotát sikerült megvalósítania a városnak. Ami a kórusok támogatását illeti, ebben lehet pozitív és negatív dolgokat is említeni, de bizakodó vagyok, hogy javulni fog a helyzet. Erkölcsi értelemben azonban rengeteg szeretetet és támogatást kaptunk az elmúlt évtizedek alatt. Ami az emberek vagy akár az énekesek hozzáállását illeti, manapság úgy látom, egyre nehezebb megteremteni az együtt muzsikálás élményét. Míg pár évtizeddel ezelőtt nagyon vonzó dolog volt ez a fajta tevékenység, ma, a fejlettebb technikai eszközök hatására is, egyre inkább háttérbe szorul, az emberek a sok lekötöttség mellett sem tudnak elég időt szakítani az éneklésre.

– A sok utazás és külföldi turné közben soha nem érezte úgy, hogy elvágyódna, milyen kötelék húzta vissza Pécsre, esetleg úgy volt-e vele, hogy úgyis sokat utazik és jó mindig visszatérni?

Inkább az utóbbi áll közelebb az igazsághoz, ugyanis én nagyon szerettem a várost és a munkát, amit itt kifejthettem, a főiskolán és az egyetemen való tanítás is kielégítette az elképzeléseimet. Egy hónapnál többet sosem voltam távol, vágyam sem támadt, hogy máshol tanítsak. Itthon nem csak a tájból vagy építészetből, rokonságból, baráti körből, hanem az egész magyar nyelvből és szellemiségből táplálkozni tudtam és erőt meríteni. A mai fiataloknak vagy középkorúaknak azért más, mert sok a vonzó lehetőség, amit egy külföldi munkavállalás nyújthat, de szerintem ez nagyon meggondolandó. Még nem beszéltem olyannal, aki teljesen elégedett lenne azzal, hogy külföldre költözött.

– Említette Tanár úr, hogy egyre kevesebb idejük jut az embereknek énekelni, egyre több az elfoglaltság. Hogy látja most a kamarakórus helyzetét, van-e jövője, érkezik-e utánpótlás?

Olyan értelemben, hogy ki fog engem követni, sajnos nagy a bizonytalanság. Az énekesek között van utánpótlás, azonban egy kicsit kétes megítélésű a dolog. A fiatalok kapcsolata az idősekkel más, mint mikor mi annak idején elkezdtük a munkát. A fiatalok inkább „klikkesednek", megvan a maguk kis társasága, nekik a legtöbb kórustag már bácsi-néni, nem olyan igazi partnerek, de a kapcsolat természetesen nem ítélhető meg negatívan. A másik szempont, ami talán kicsit aggasztó lehet, a kórus korosodása. Sokaknál a hangok már nem olyanok, mint 1-2 évtizede, továbbá a rengeteg elfoglaltság miatt is nehezebb már teljes értékű próbákat tartani.

– Tanár úr munkásságát, ha nem is kizárólag a kamarakórust, de a gyakorlatokat és tudást azért vannak, akik viszik majd tovább. Sok régi tanítvány ma már elismert zenei szakember, mit gondol, mi játszott fő szerepet ebben, mit próbált Tanár úr átadni és tanítani?

Az ő számukra kezdetekben talán a karének lehetett meghatározó, melyet egyrészt az egyetemen vagy főiskolán végezhettek, de nem csak a karvezetés órák voltak jelentősek, hanem azon műhelyek is, ahol megfordulhattak és megtanulhatták mit kezdjenek egyes művekkel és hogyan mutassák be őket. Sok régebbi tanítványom mára sikeres karvezetővé vált, ami a kórus szempontjából végül is egy dicső veszteség volt, ugyanis ezek a tanítványok a sok lekötöttség mellett eztán már nem tudták folytatni a kamarakórusban az éneklést, azonban mindazon gyakorlatokat, melyeket elsajátítottak, vitték tovább. Ha jól emlékszem, tanítványaim közül van 3 Liszt-díjas, Erkel-díjas és

vannak sokan, akik a zenei pályán még nagyon szép sikereket értek el.

– Természetesen nem csak tanítványok, hanem gyermekei számára is „elkerülhetetlen" volt, hogy mélyebb kapcsolat alakuljon ki a zenével. Tudván, hogy mára ők is elismert zenei szakemberek, mennyire érzi Tanár úr saját hatását az ő munkásságukban, milyen mértékben volt eltervezett az ő útjuk?

A mi családunkban hasonló volt a szülői magatartás, mint annak idején szüleimnél, feleségemet és magamat is beleértve. Ők nyújtották, amit lehetett és hagytak bennünket a saját pályánkon elindulni. Amint már említettem, én érettségi előtt sem voltam még biztos abban, hogy mi akarok lenni, de nem volt semmi szülői hatás, hogy ezt vagy azt kellene csinálnom. Mi sem neveltük kifejezetten zenei pályára gyermekeinket, de hát az a zenélés, ami a családon keresztül folyt - ugyanis mindkét gyermekem rövidebb-hosszabb ideig feleségem iskolai kórusában, majd a Kamarakórusban énekelt - hatással volt rájuk. Azt szoktuk viccesen mondani, „mivel máshoz nem értettek, így zenészek lettek". Természetesen ez nem fedi a valóságot, amilyen elszántsággal ezt a pályát művelik. Lányom a művészeti karon magánének tanár, nagyon szeret tanítani. Sok tanítványa szép sikereket ért el az éneklés terén. Fiam szintén sikeres énekes, jelenleg a Magyar Örökség-díjas Honvéd Férfikarban énekel, egy európai szinten is egyedülálló együttesben.

– Ennyi siker után mi az, ami élteti Tanár úr munkásságát a zene szeretetén kívül, ki tudna-e emelni a három főbb tevékenysége közül egyet is, ami jobban mozgatja a mai napig?

Igazából nagyon szeretem csinálni, amit csinálok, de észre kell venni amikor „veszélyessé" válik. Az egyik észrevételem az, hogy az ember öreg korára sok olyat tud, amit fiatalabban nem tudott vagy nem észlelt, ez egy igazán érdekes és jó tapasztalat. Például fiatalabban esetleg nagyobb a lendület és a beleérző képesség, míg idősebbként talán az elmélyültség és az érzelem. A zene vagy a darab, amiket dirigálok most vagy 30 évvel ezelőtt, ha a hangok ugyanazok is, biztosan más előadás lesz. A tevékenységemmel kapcsolatban igazából azt tudnám mondani, hogy mindegyik tevékenység az időnek a függvénye. Miután az elmúlt években, évtizedekben a saját hivatásomat és foglalkozásomat kellett végezni, így a tanári tevékenység és mellette az előadóművészet, kórusművészet kapták a legtöbb időt. Zeneszerzésre csak a „szabadidőmben" kerülhetett sor, akkor is általában olyan praktikus kívánalmaknak tettem eleget, hogy vagy saját kórusom számára írtam egy művet, vagy barátok kértek fel, hogy számukra írjak valamit. Ezek a praktikus feladatok alakították ki, hogy igyekezzek kórusszerűen írni, hogy el tudjak sajátítani egy olyan technikát, ami megkönnyíti és nem nehezíti az éneklést. Csak példaként említenék egy régi esetet, mikor megkérdeztem a Magyar Rádió karnagyát, hogy miért vannak olyan művek, melyek a kottatárban hevernek és senki nem tudja elénekelni, csak ők, mivel hát profik...

Erre ő azt mondta, hogy „vannak, amiket mi sem tudunk, de amikor felvétel van, felvesszük az első tíz ütemet, majd a következő tíz ütemet és így tovább...

Szerintem ez nem lehet cél, inkább elkeseredést jelent az énekeseknek, ezzel szemben azok a művek, amik jól énekelhetőek és valami érzelem is kapcsolódik hozzájuk, inkább arra csábítják az embert, hogy szívesebben énekeljenek vagy járjanak próbákra.

Szóval elmondható, hogy motivál mindaz, amit hivatásként és foglalkozásként űztem és űzök, továbbá az emberi lélekre gyakorolt pozitív hatás, amire a zene az egyik legcsodálatosabb eszköz.

Tillai Aurél köszönő beszéde a Díszpolgári cím átvétele alkalmából

Igen tisztelt Polgármester Úr!
Tisztelt Képviselők, Hölgyeim és Uraim!

Mélyen meghatva állok itt. Kitüntető megbecsülésük most rám irányítja a Város figyelmét. Magamat is önvizsgálatra késztet: vajon ki vagyok én, s rászolgáltam-e bő 8 évtizedes életemmel, hogy szülővárosom a legmagasabb megtiszteltetésben részesítsen? S ha van netán valami különlegessége nevemnek – azon túl, hogy négy magánhangzó áll benne közvetlenül egymás mellett (A-I-A-U), s három I is segít zeneivé tenni – kiknek köszönhető csengése? Kikkel kellene megosztanom – legalább lélekben – a „Díszpolgár" kitüntetést?

A minap kezembe akadt egy elemi iskolai osztálykép. Meglepődtem: első „kitüntetésem" is leolvasható róla. Középütt ül az igazgató, Csáky tanító úr, egyik oldalán Bán Zoltán, a másikon Tillai Aurél ül. Ez nagy megtiszteltetés!

Tanító úr! Igen, akkor még tanító bácsik is voltak. (Ilyen volt például az ez évben ünnepelt nagy író, Gárdonyi Géza is.) Mire tanítottak? A szülők, a felnőttek tiszteletére, fegyelemre, a tanulás örömére, az olvasás szeretetére (Istenem! Hogy faltuk akkor Verne Gyula, meg May Károly könyveit!) és hazafiságra...(Ó igen, százvalahány külföldi utamon sose maradtam egy hónapnál tovább távol Pécstől, s kórusaimból soha nem disszidált senki...)

Aztán jött a 8 gimnázium. A latin nyelv és Róma világa. A szívet melengető költői szépségek: Vörösmarty, Petőfi, Arany... Jókai! A különleges fizika órák, ahol sok szó esett a csillagvilágról, és Török tanár úr kedvenc zeneszerzőiről, Mozartról és Wagnerről. Cserkésztáborban a tábortűznél vele együtt énekelhettük a „Szöktetés a szerájból" záró kvartettjét, amelyben akkor még szép hangommal én énekeltem kisfiúként a szopránt. Egyetlen volt zenetanáromnak sincs akkora érdeme abban, hogy muzsikus lettem, mint neki.

Azám, a cserkészet! Rajongtunk érte. Egy szebb élet iskolája volt egy visszahúzódó fiú számára. Akkor egy 17 éves őrsvezetőre nyugodtan rá lehetett bízni 7-8 tizenkét-tizenhárom évest. Egymástól csak jót, értékeset lehetett tanulni. Mi ott találkoztunk először a magyar népzenével. Tábortűznél tanultam meg, hogy a népdalok, kánonok vezetésekor hogyan lehet megannyi ember figyelmét lekötni, a jó hangulatot megteremteni. Itt kezdődött – öntudatlanul – karvezetői pályám. Mekkora csapás volt számunkra a mozgalom 1948-as betiltása! Negyven év után nekünk, öregeknek kellett ismét föltámasztanunk.

No és a család. Szüleinktől nem csak a géneket örököltük. Édesapánk még a háború nehéz évei alatt is egyedül tudta biztosítani a család szerény megélhetését. Roppant becsületes és sokirányúan érdeklődő ember volt.

Ma is csodálkozom, hogy ők, édesanyánkkal együtt, kevés eszközzel is sokkal jobban neveltek bennünket, mint ahogy mi tesszük, sok pedagógiai ismeret birto-

kában, utódainkkal. Anyánk nekünk, gyermekeinek élt. Nyugodt, örömteli otthont teremtett számunkra Tőle kellett, hogy örököljünk valami lelki finomságot, érzékenységet. Imádságos szeretetével haláláig kísért bennünket pályánkon. Őt követve fürösztjük meg ma is lelkünket vasárnaponként a Dischka Győző utcában, mint tettük akkor is, amikor ezt tanárként tenni nem volt szabad. Sok erőt ad ez minden helyzetben, sikerben, bánatban, alkotásban egyaránt.

Bátyám, Ernő nyomdokain haladva jártam a gimnáziumban kis-Tillaiként. Csodáltam alkotókészségét: diákkori festményeit, később az általa épített iskolákat, templomokat, művelődési házakat, szállodákat. Büszke voltam sikereire, kitüntetéseire, szellemének még ma is éltető csillogására.

Aztán az édesanya kezéből átkerül az ember a feleségéébe. Eljön a romantika mesés világa. Aztán végigkísér a megértés és a szeretet. Mennyi segítség egy életen át. Az új családban az én világom találkozik egy másikával, és mindkettő gazdagodik, kiteljesül. Immár gyermekeinkért is közösek a céljaink. Mekkora örömforrás a gyermek, s milyen értelmet adó felelősség. Hány fiatal, aki ma nem vállal házasságot, nem vállal gyermeket, nem tudja, milyen üres, kiszikkadt lesz öreg korára az élete. Mint a gyümölcstelen fa...

S hogy hogy történt, nem tudom, nem a mi érdemünk, de akár az én, akár a feleségem életében, ugyanúgy lányunk és fiunk életében is központi szerepet kapott a muzsika, és mindkettőjüknek ez lett a hivatása.

Hálás vagyok tanáraimnak, hajdani idősebb kollégáimnak, akik kedveltek, s egyengették életutamat. És diákjaimnak, akik mindig figyeltek rám, s szívesen követtek. Sok erőt és kedvet adtak, sokat tanultam tőlük is. 62 évig tanítottam, s néha úgy érzem, most kezdenék igazán belejönni.

Tanítványok és kórustagok: nekik köszönhetem, amit karnagyként és zeneszerzőként elérhettem. Ők segítettek, támogattak – a kórusnak végig otthont adó Nevelők Házán keresztül – az eddigi 22 Nemzetközi Kamarakórus Fesztivál és Verseny megrendezésében is, a bel- és külföldi sikerekben, a 69 nemzetközi díj megnyerésében, ők is részesültek és részesítettek engem is a muzsikálás gyönyörűségében...

Sokan, sokan, mindannyian benne vannak ebben a nagy elismerésben.

Most, a kitüntetés átvételekor vetített képek közt az utolsó egy székesegyházunkban tartott oratórium előadását ábrázolta. A Pécsi Kamarakórus és a Pannon Filharmonikusok működtek közre, és én vezényelhettem. Az oratórium szó eredetileg imatermet jelentett, később ezt átvitték a benne megszólaló szakrális zenére is. Sok-sok hangszer, többféle kórusszólam, szólisták, akár még orgona is játszik benne.

Mindegyiknek fontos, önálló szerepe van, mindegyiknek összehangolva, pontosan és jól együttműködve, harmonikusan kell az előadásban részt vennie.

Íme az ideális közösség, mondjuk a város képe.

Az én életem is egy ilyen hangszer- vagy énekszólam volt. Nagyon szerettem a szerepemet és igyekeztem, másokkal együtt, jól és tisztán játszani.

Trebbin Ágost

100 éve indult el útjára a pécsi villamos...

Jeles alkalomról számolt be a helyi napilap, a Pécsi Napló 1913. október 21-i számában. Előző napon – október 20-án – vehette birtokába a pécsi közönség a sárga-kék színekben pompázó, a város címerével ékesített, új villamoskocsikat.

„Amerre az utcán lefektetett sínpár kanyarog, zászlódíszben köszöntötte ma a város a közúti villamos vasút megindulását." Az alkotás munkája – legalább egyelőre – befejeződött.

Milyen is volt az újszülött csecsemő, azaz a pécsi villamos? Koravén volt az már a születés pillanatában is. A Pécs szűk utcácskáin végigkanyargó egyvágányú sínpályát lépten-nyomon kitérők szabdalták meg.

Sajnos a városatyák eredeti pécsi közlekedésfejlesztési koncepciójába több helyen is – gondolom elsősorban a város anyagi lehetősége miatt – hiba csúszott. Az annak idején

megszületett városi közúti villamosvasút tervei még arról szóltak, hogy a nyugat-keleti irányú fővonal végállomásai Rácvároson, illetve Pécsbányán lesznek, a Széchenyi téri és Főpályaudvari szárnyvonal mellett pedig újabbak is létesülnek. Ilyen lett volna például a Széchenyi tér–Köztemetői vonal. A belváros teherforgalmát is a villamossal oldották volna meg.

Az 1913. év után a városra keserves évek vártak. Vesztes világháború, szerb megszállás, súlyos infláció. Átfogó városi közlekedésfejlesztésre többé már nem futotta a város költségvetése.

Az elmulasztott lehetőségekért azután súlyos árat fizetett a város. Az elkövetkezendő ötven év közlekedésfejlesztése már csak a szűkös vegetálásra szorítkozhatott. Az 1913-ban létesített villamosvasút szinte az első pillanattól kezdve nem tudta betöltetni rendeltetését. Tulajdonképpen afféle belvárosi presztízsberuházás színvonalára süllyedt vissza. Sokba került és nem oldotta meg a város közlekedési problémáit.

A vonalak nem kötöttek össze jelentősebb távolságokat. A beszerzett villamoskocsik lassúak voltak. A közel ötven év alatt a vágányok cseréjére alig-alig került sor.

Az 1926-ban megszülető városi autóbuszforgalom sem tudta teljes egészében pótolni a villamosvonalak hiányosságait.

Ennek ellenére mi pécsiek fél évszázadon keresztül ragaszkodtunk hozzá. Szerettük, de azért nem sok gondot fordítottunk rá. Fejleszteni kellett volna, de soha nem volt rá a városnak elég pénze. Bizony, a villamos nem olcsó mulatság.

Az 1959-60-as években, amikor véglegesen felszámolták a pécsi villamost, mi pécsiek mégis nagyon szomorúak voltunk, és könnyes szemmel kísértük utolsó útján végig.

A Dunántúli Napló publicistái mindenkor nagy figyelmemmel kísérték a döcögő pécsi villamos mindennapjait. Bírálták, enyhén szatirikus cikkeket jelentettek meg róla. Kritizálták, de szívük mélyén nagyon-nagyon szerették.

„Emlékezzünk a pécsi villamosra, melyről sohasem lehetett elkésni. Ha lemaradtál valahogy róla a megyeri kitérőnél, könnyűszerrel utolérted a Petőfi mozinál. De hűségesebb is volt náladnál, mert ha sürgős volt az utad és nem szálltál fel, ő sohasem előzött meg udvariatlanul, hanem tisztelettel és egy teljes megállóval mindig mögötted maradt."

Ötven év telt el az óta, de a villamos iránti nosztalgiánk töretlen és makulátlan. Mindenkor szívdobogva olvassuk, ha pécsi médiában itt-ott megjelenik a hír: „Mégis lesz Pécsett villamos!"

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Falra pingált családtörténetek

Óriási festmény díszíti a pécsi Esélyek Háza épületét (TÁMOP-5.5.1.B-11/2-20110322)

Hogy a pécsi Esélyek Háza épülete átlagosan nézne ki? Ezt eztán igazán senki sem állíthatja! Nyár óta ugyanis egyedi falfestmény díszíti azt. Tíz pécsi középiskolás hat délutánon át alkotta meg a művet, az úgynevezett közösségi falfestés módszerével. A festmény hatalmas és tarka – és a legapróbb részletei is élményt nyújtanak. A legkülönlegesebb benne mégis talán az a tény, hogy tíz pécsi fiatal történetét meséli el: azokat az örömeiket és bánataikat, amelyeket otthon, a családjukban éltek meg.

Tíz középiskolás fiatal hat napon át a pécsi Civil Közösségek Háza udvarán töltötte a délutánjait. Munkásruhában, fülig festékesen pingáltak egy körülbelül húsz négyzetméteres falfelületre. Mindössze annyi volt a megrendelők kérése, hogy a majdani alkotás a család és a párkapcsolat fontosságáról szóljon.

A közösségi falfestés kiváló módszer arra, hogy fiatalok rábírhatók legyenek egy adott témával behatóbban is foglalkozni – mondják a módszer szakértői. Az alkotómunkát Fehér Angéla és Katona Krisztina vezették. Szerintük azzal, hogy egy falfestmény elkészül, több hasznos dolog is történik: – Egyrészt az, hogy egy csupasz fehér fal megújul, színes ruhát ölt és szinte életre kel – mondja Katona Krisztina, a pécsi Szín-Tér Egyesület Murál Morál Mező Csoportjának vezetője. – A másik ok pedig talán még ennél is fontosabb: az alkotásban résztvevők felfedezik és felszabadítják önmagukat, kifejezik a magukban és a közösségükben rejlő gondolatokat, érzéseket a közösségi művészet, a szabad alkotás által. Hatalmas festményeken tárják azokat a nyilvánosság elé – és ezzel ugyanakkor másokat is gazdagítanak.

Fehér Angéla projektvezető elmondása szerint a festésben résztvevő fiatalok a város különböző középiskoláiból érkeztek. Mivel nem egy már összekovácsolódott társaságról volt szó, nem is lehetett előre megalkotott ötletük arra, hogyan is nézzen majd ki a falfestmény: – Az első témafeldolgozó alkalmak arról szóltak, hogy ki-ki megfogalmazhatta a maga örömeit és bánatait a családjával, a párkapcsolati tapasztalataival kapcsolatosan. Egyszerűnek tűnő gyakorlatokkal pillanatok alatt belemélyedtek a témába. Például mindenki három percet kapott arra, hogy gondolkodás nélkül, gyorsan lerajzolja a saját családját. Ezután otthoni történeteket meséltek – jókat és rosszakat egyaránt. Ahogy így lassan közelítettünk a témához, fokozatosan kialakult, milyen életképek kerüljenek majd a falra. Számomra az volt a legdöbbenetesebb, hogy a tíz fiatalból hatnak elváltak a szülei. A legérdekesebb pedig a ragaszkodásuk ahhoz, hogy a fájó emlékeik ne jelenjenek meg a falfestményen.

E negatívumoknak valóban nyoma sincs a falon: egy égbe törő fa ölelő gyökerei alatt egy nő és egy férfi együtt tartja kézben újszülöttjét – ez a főmotívum. Emellett kisebb epizódok láthatók: szülők a gyerekeikkel a játszótéren, egy házasuló pár, nagyszülők az unokáikkal vagy épp egy népes család vacsora közben.

Végh Gábor a pécsi MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskolában tanul. Ez már az ötödik közösségi falfestése volt. Azt mondja, újra és újra varázslatos átélni azt az élményt, hogy a teljesen ismeretlenből egyszercsak egy nagy és közös alkotás születik. – Minden részében ott van a kezem nyoma: a fa gyökerében, az almában, és a kisbabánál is egy kevés. Nagyon felszabadultam a munkában! Tudom, hogy ha majd egyszer visszajövök ehhez a falhoz, az nagyon jó érzés lesz. Még akkor is áthat majd, milyen jó volt a többiekkel együtt dolgozni ezen a képen.

A Pécs-belvárosi közösségi falfestés az Élet-Tér – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért elnevezésű program (TÁMOP-5.5.1.B-11/2-20110322) részeként valósulhatott meg. A kétéves projekt gazdái a pécsi Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza. A kezdeményezés célja, hogy szakemberek párválasztással, gyermekvállalással, gyermeknevelléssel, családgondozással kapcsolatban tanácsot adjanak fiataloknak és szülőknek, számukra különböző csoportfoglalkozásokat szervezzenek, valamint hogy helyi kisközösségeknek segítsenek kialakulni és összetartóan működni.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Nevelők Háza Egyesület
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Email: elet-ter.belvaros@ckh.hu – www.ckh.hu

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

2014. évi nemzetiségi támogatások

Új felhívások jelentek meg a Nemzetiségi támogatások keretében. Támogatást négy kategóriában lehet igényelni. A programok célja a Magyarország területén élő nemzetiségi csoportok nyelvének, kulturális hagyományainak, szellemi és tárgyi örökségük méltó ápolásának segítése. 2013-ban a program keretében 863 pályázat összesen 234 997 553 Ft támogatásban részesült.

A nemzetiségi támogatások keretén belül az alábbi célokra lehet pályázni:

Pályázat nemzetiségi kulturális kezdeményezések támogatására 2014 – NEMZ-KUL-14 – A felhívás célja a magyarországi nemzetiségek kulturális és tudományos kezdeményezések támogatása.

Pályázat nemzetiségi civil szervezetek 2014. évi költségvetési támogatására – NEMZ-CISZ-14 – A pályázat célja a nemzetiségi civil szervezetek által ellátott feladatok, főként a nemzetiségek önazonosságának megőrzését, anyanyelvük, hagyományaik, szellemi és tárgyi emlékeik ápolását szolgáló, továbbá nemzetiségi érdekképviseleti célok támogatása.

Pályázat nemzetiségi-, népismereti, művészeti, hagyományőrző és olvasó táborok 2014. évi támogatására – NEMZ-TAB-14 – A pályázat célja a hazai nemzetiségi oktatásban részt vevő tanulók anyanyelvi nyelvismereteinek bővítésének, a nemzetiségi népismeret részét képező, anyaországgal kapcsolatos történelmi, földrajzi, néprajzi ismereteik fejlesztésének támogatása anyanyelvi programok, a nemzetiségi, kulturális tartalmú, kidolgozott tábori programmal rendelkező anyanyelvi hagyományőrző táborok és anyanyelvi hitéleti táborok megvalósítása révén.

Pályázat nemzetiségi pedagógus-továbbképzések 2014. évi támogatására – NEMZ-PED-14 – A pályázat célja az országos nemzetiségi önkormányzatok által közvetlen megállapodás keretében az anyaországban szervezett népismeret, valamint az anyanyelv oktatásával összefüggő pedagógus-továbbképző programok megvalósításának segítése, valamint a közismereti tárgyakat nemzetiségi nyelven oktató pedagógusok számára szervezett szaknyelvi továbbképzések megvalósításának támogatása intézményközi közvetlen együttműködés keretében.

A pályázatok beadási határideje 2013. november 10.

Bővebb információ: http://www.emet.gov.hu/hirek/hirek29/

Megjelentek a Nemzeti Együttműködési Alap 2014. évi pályázatai

Az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő kiírta a 2014. évi Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) pályázatokat. A kiírásokat a Közösségi környezet kollégium, a Mobilitás és alkalmazkodás kollégium, a Nemzeti összetartozás kollégium, a Társadalmi felelősségvállalás kollégium és az Új nemzedékek jövőjéért kollégium megbízásából hirdették meg, és általános működési célú támogatásra, illetve szakmai célú programok támogatására is lehet pályázni.

A 2014. évi NEA pályázatok korai megjelentetésének célja, hogy a civil szervezetek működése kiszámíthatóbbá váljon, a társadalom által elismert és fontosnak tartott munkájukat biztonságban és kiszámítható módon végezhessék.

A támogatásokat a civil szervezetek visszatérítendő és vissza nem térítendő formában igényelhetik.

Működési célú pályázatokon elnyerhető összeg felső határa 3 millió forint, a szakmai célú pályázatok esetén pedig 2 millió forint.

Részletek: civil.info.hu

Európai Társadalmi Innovációs Verseny 2014

Az Európai Bizottság második alkalommal hirdette meg az Európai Társadalmi Innovációs Versenyt (European Social Innovation Competition). A 2014-es verseny címe a "Az állások kihívása". Olyan innovatív projekteket várnak, amelyek segítik a munkaerőpiacra való belépést, valamint az új típusú munkák népszerűsítését.

Pályázók köre: Magánszemélyek, vállalkozások, civil szervezetek, informális csoportok.

Jelentkezési határidő: 2013. december 11.

Részletek: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/social-innovation/competition/index_en.htm

KPMG Felelős Társadalomért Program 2013 – Pályázat ingyenes üzleti, pénzügyi, informatikai szolgáltatásokra és működési támogatásra

A KPMG 2013-ban is meghirdeti Felelős Társadalomért Programját oktatási, egészségügyi és környezetvédelmi területen működő, Magyarországon bejegyzett, közhasznú non-profit szervezetek vagy civil alapítású társadalmi vállalkozások számára.

Pályázók köre: oktatási, egészségügyi és környezetvédelmi területen működő közhasznú non-profit szervezetek vagy civil alapítású társadalmi vállalkozások. Előnyt élveznek a hátrányos helyzetű gyermekek egészségét vagy pénzügyi, gazdasági fejlesztését kiemelten kezelő szervezetek.

A Pályázat nyertese részére a KPMG együttműködési lehetőséget kínál a 2014-es évre, amely az alábbi elemeket tartalmazza:

1. Adomány működési költség támogatására – a KPMG által biztosított támogatási keret: minimum 250 000 Ft, maximum 750 000 Ft. A megpályázni kívánt összeget a pályázónak jeleznie kell a jelentkezéskor, de a támogatás mértékéről a zsűri dönt.
2. Pro bono szolgáltatás – a KPMG a pénzbeli támogatás mellett pro bono – anyagi ellenszolgáltatás nélküli – szakmai szolgáltatást kínál az együttműködő szervezetnek az alábbi területeken:

- Könyvvizsgálat
- Adótanácsadás
- Számviteli tanácsadás
- Üzleti hatékonyság fejlesztése
- Informatikai tanácsadás
- Oktatás, tréning

A pályázat beadási határideje: 2013. december 10.

További információ: Szabó István, CR-menedzser: cr@kpmg.hu, www.kpmg.com

Pályázat ifjúsági és közösségi információs pontok létrehozására és működtetésére művelődési és szabadidős szervezetek részére

A Kreateam Egyesület pályázati felhívást tett közzé közösségfejlesztés szempontjából lényeges szerepet betöltő helyi információs pontok kialakítására és működtetésére közösségi tereknek, művelődési és szabadidős szervezeteknek.

A pályázat célja, hogy már egyéb formában működő vagy kialakítás előtt álló ifjúsági, valamint közösségi információs pontok (KREAPONTOK) alakuljanak, hogy a helyi közösség számára lényeges információk egy helyen, helyi mentor segítségével elérhetőek legyenek.

Pályázók köre: 5000 fő alatti magyarországi települések önkormányzatai, ezek intézményei, illetve az adott településen működő civil szervezetek: egyesületek, alapítványok.

A pályázati konstrukcióban elnyerhető támogatás összege 990 000 Ft, amely az információs pont kialakításának, valamint a projekt időszak (6 hónap) alatti működtetésének szakmai költségeit fedezi.

A támogatás intenzitása 90%, ami feltételezi a pályázói önerő bevonását 10% (99 000 Ft) erejéig. A pályázatokat az értékelő bizottság beérkezés sorrendjében vizsgálja. Várható támogatott pályázatok száma 120 db. A pályázati támogatás keretében a pályázatkezelő a következő szolgáltatásokat biztosítja nyertes pályázóknak:

1. Információs pont kialakításához szükséges KREAPONT bázis (logózott információs asztal és pult)
2. Felhasználói hozzáférés (liszensz) biztosítása az információs pont működtetéséhez szükséges adatbázishoz
3. A projektidőszak alatt (6 hónap) mentori szolgálat biztosítása az információs pont szakmai munkatársa részére

A nyertes pályázók vállalásai

1. Működő közösségi térben legalább 4 m^2 területű szabad tér biztosítása a kialakítandó információs pont számára.
2. Minimum egy darab szélessávú internetkapcsolattal ellátott számítógép biztosítása a helyszínen.
3. Minimum egy fő közösségfejlesztési munkatárs biztosítása a projekt megvalósulási és fenntartási időszaka alatt.
4. A pályázati támogatáshoz szükséges 10% önerő biztosítása (99 000 Ft)

A pályázat beadási határideje: 2013. november 22.

További információ: 06/70-341-5702, **info@kreateamegyesulet.hu**, www. kreateamegyesulet.hu

Szerkesztette:
Szabó Ágnes

Franchise partnereket keresünk társadalmi vállalkozásként működő étterem bővítéséhez!

A Kék Madár Alapítvány (www.kek-madar.hu) az Ízlelő családbarát étterem (www.izleloetterem.hu) hálózatának kiépítéséhez várja forprofit és nonprofit szervezetek jelentkezését.

Egy mintaértékű társadalmi vállalkozásról röviden

A **Kék Madár Alapítvány** egyik kiemelt célja a fogyatékos emberek munkaerő-piaci integrációjának megteremtése. Ezért hozta létre 2007-ben társadalmi vállalkozását, az Ízlelő családbarát éttermet. Az Ízlelő családbarát étterem egy mintaértékű társadalmi vállalkozás: olyan vállalkozói tevékenységet végeznek, amely társadalmi problémák innovatív megoldására jött létre, a gazdasági, társadalmi és környezeti haszon maximalizálása egyaránt fontos számukra, nyereségüket társadalmi céljaik előmozdítása érdekében használják fel.

Az **Ízlelő családbarát étterem**ben különféle fogyatékossággal élő munkatársakat foglalkoztatnak képességeiknek, igényeiknek megfelelő munkakörökben. A vállalkozás működtetésének célja az üzleti szempontokon és a fogyatékos személyek foglalkoztatásán túl az, hogy minél több ember találkozhasson velük, és tapasztalja meg, hogy az akadályozott emberek mennyire sokszínűek, és – megfelelő feltételek megléte esetén – milyen sokrétű munkavégzésre képesek. Mindezek mellett jó minőségű, friss alapanyagokból készült, változatos, egyben megfizethető alternatívát kínálnak az éttermi étkezésre.

A Kék Madár Alapítvány új éttermek nyitását tervezi, csatlakozzon Ön is!

A Kék Madár Alapítvány – a pénzügyi fenntarthatóság szempontjait szem előtt tartva – az Ízlelő családbarát étterem társadalmi hatásának folyamatos növelésére törekszik. Az alapítvány stratégiai célkitűzésként fogalmazta meg az étterem fejlesztését, bővítését és franchise partnerek bevonásával új éttermek létrehozását. Ehhez olyan szakmailag ismert és elismert forprofit és nonprofit szervezeteket keres, amelyek elkötelezettek a fogyatékos emberek társadalmi integrációja iránt, továbbá stabil pénzügyi háttérrel és menedzsmenttel rendelkeznek.

Amennyiben felkeltette érdeklődését ez a modellértékű társadalmi vállalkozás és szeretne a franchise hálózat tagja lenni, szeretettel várjuk november 4-én 10 órától az Eötvös10 Közösségi és Kulturális Színtér 3. emeleti foglalkoztató termébe (1067 Budapest, VI. kerület Eötvös u. 10.), ahol egy fórum keretében részletesen megismerheti a vállalkozást, az abban rejlő lehetőségeket, illetve a partnerekkel kapcsolatos elvárásokat. A fórumon történő részvételét, kérjük, október 28-ig jelezze az abraham.katalin@revitaalapitvany.hu email címen.

Bármilyen további kérése, kérdése van a felhívással kapcsolatban, kérem, keresse munkatársunkat az alábbi elérhetőségek bármelyikén:

Ábrahám Katalin (projektvezető, Revita Alapítvány):
abraham.katalin@revitaalapitvany.hu, +36 70 4156336

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és szerdán 17 órától
Jóga
Vezeti: *Szőts Rózsa* jógaoktató

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden hónap első csütörtökén 10 órától
Hurcibaba klub
Vezeti: *dr. Bereczki Barna Szilvia*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: *Molnárné Reich Lívia*

Minden szerdán 16 órától
Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers- és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden kedden 16 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Kéthetente pénteken 16.30-tól 19 óráig
„Modern Fonó" közösség
A Nő az Esély Egyesület szervezésében

Minden pénteken 18 órakor
Repülő-klub
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Fonai Máté, Fűri Ildikó, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

CSODÁLATOS VILÁG!

A PTE 1. SZÁMÚ GYAKORLÓ ÁLTALÁNOS ISKOLA MŰVÉSZETI PROJEKTNAPJA AZ ISKOLA ÉPÜLETÉBEN ÉS A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZÁBAN

2013. NOVEMBER 8. – A KREATIVITÁS NAPJA

TÁMOP-3.2.3/A-11/1-2012-0091
PannoniArt –Kreatív nevelés a hagyományok tükrében

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

BARANYAI
125 FT
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
IX. ÉVFOLYAM - 9. SZÁM
2013. NOVEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA DECEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2013. december 12-én, csütörtökön 17 órakor nyílik az Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelyének 35. jubileumi kiállítása.
(A kiállítóterem december 23-tól január 1-ig zárva tart.)

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

Megtekinthetők az **I. Mecsek Szalon kiállítás** képei hétköznaponként 9-18 óráig.
(A kiállítóterem december 23-tól január 1-ig zárva tart.)

ÚJ GALÉRIA

2013. december 16-án, hétfőn 17 órától nyílik **Odrobina Tamás Uránvárosi karaoke** című kiállítása.
A kiállítás megtekinthető január 12-ig, hétköznapokon 9-18 óráig. (A kiállítóterem december 23-tól január 1-ig zárva tart.)

PROGRAM

December 3-án, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Balkán II.
Mánfai György vetítése

December 4-én, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
XXY
színes, argentin-francia-spanyol filmdráma, 86 perc, 2007

December 5-én, csütörtökön 10 órától
Emberi Jogok világnapja

December 5-én, csütörtökön 17 órától
Sétatéri esték
Az ajtóban állok és kopogok
Adventi gondolatok a zenében, az irodalomban és a képzőművészetben
Dobos László tanár előadása

December 6-án, pénteken 16.30-tól
Modern Fonó Közösség
Ünnepek-szokások, „receptek" cseréje

December 7-én, szombaton 10 órától
Életmód tanfolyam

December 7-én, szombaton 15 órától
Orosz Mikulás

December 8-án, vasárnap 11.30-tól
Mikulás futás – Adventi vásár

December 10-én, kedden 17 órától
Petrőczi Éva könyvbemutatója
Pro Pannónia kiadó

December 10-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Németország egy mérnök szemével
Regős István vetítése

December 11-én, szerdán 17 órától
Pécsi Magyar-Finn Társaság
Pikkujoulu - Kiskarácsony kicsinyeknek és nagyoknak

December 11-én, szerdán 18 órától
KÉP-SOR
Égi és földi egy-ház építése – Vári Jenő előadása

December 13-án, pénteken 17 órától
Koreai filmklub

December 17-én, kedden 16.30-tól
Népi Írók Baráti Társasága
Erdély aranykora - Bethlen Gábor fejedelemmé választásának 400. évfordulója
Szalay Lajos református lelkész előadása

December 17-én, kedden 17.30-tól
Baranya–Steiermark Baráti Társaság
Karácsonyi piknik

December 17-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Karácsonyi est a klubban
Kőhegyi Zoltán vetítése a klub életéről készült felvételeiből

December 18-án, szerdán 17 órától
Sansz filmklub – Kundun

December 19-én, csütörtökön 17 órától
Sétatéri esték
Baranyai tájak, emberek
Szendrő László fotóművész diaporámás előadása

December 20-án, pénteken 16.30-tól
Modern Fonó Közösség
Újévi fogadalmak helyett – az óév pozitívumainak leltára

December 21-január 1. A HÁZ zárva tart

Élet Fája program

Aki fát ültet, hisz a jövőben. Hisz abban, hogy városunk nemcsak zöldebb, tisztább levegőjű, de hosszútávon fenntarthatóbb, élhetőbb lehet.

Ebben az évben – immár hagyományosan – folytatódik az Önkormányzat faültetési akciója. Az előző évek óvodai és iskolai programjai után idén ismét az Ökováros-Ökorégió Alapítvány koordinálásával és a BIOKOM Kft. szakmai irányításával valósul meg városunkban közösségi fa- és cserjeültetés.

Az Életfa program keretében azt a régi hagyományt kívánják feleleveníteni, amikor minden újszülött érkezésekor elültettek egy fát, mert tudták, hogy a természet és az ember egymásra vannak utalva, és mert hittek a jövőben.

Pécs egyik legforgalmasabb főútja, a 6-os út mellett október végétől egy hónapon keresztül 200 db fát és 5400 cserjét ültetnek el összefogásban civil szervezetek, vállalkozások, cégek, oktatási intézmények. A 6-os úton a légszennyezettség mértéke a mért adatok alapján szinte mindennap meghaladja az egészségügyi határértékeket, ezért is van szükség a növényzet tisztító, szűrő hatására. A program célja, hogy élhetőbbé, egészségesebbé tegyék a várost. Pótolják a korábban kipusztult fákat, emellett azonban nagy mennyiségben újakat is ültetnek a szakemberek által javasolt területekre. A BIOKOM Kft. által elkészített tervek alapján a Tüzér utcától a Zsolnay Negyedig, összesen huszonkilenc helyszínen ültetnek majd cserjéket, illetve fákat.

Az akcióhoz csatlakoztak a Nevelők Háza Egyesület, a Baranya Megyei Önkéntes Centrum és a Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház munkatársai is, akik november 19-én délelőtt 16 fát ültettek el a Centrum parkolóban. A csapat együtt érkezett a helyszínre, ott pedig a BIOKOM munkatársainak segítségével és irányításával kezdődött el az ültetés. A munka jó hangulatban telt, mindenki lelkesen dolgozott a közös ügyért.

Ágoston Gabriella

MAGYARY PROGRAM

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum
működtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

TARTALOM

Csodálatos világ 4
PecsWork – közösségszövetek a városban 6
Pályázati kiírás – Városrészi civil szervezetek és informális közösségek fejlesztő folyamatban való részvételére 7
Babák és mamák első lépései a bölcsődébe 8
Az összefogás jelképe 9
Periférián 10
Egy régi pécsi ház 12
ÉlményPark?! interaktív kiállítás a diszkriminációról 14
Volt csirkefogók és a becsinált csirke 15
Pályázati ajánló 16
X-Mas 18
Mindenki egyért, egy mindenkiért 18

Dombiné Borsos Margit

CSODÁLATOS VILÁG!

2013. november 8-án másodszor került sor iskolánkban az **Összművészeti** témanapra. Ezzel zárult a PTE 1. Számú Gyakorló Általános Iskola és a Nevelők Háza Egyesület PannoniArt – kreatív nevelés a hagyományok tükrében címet viselő TÁMOP-os projektje. A tavaszi sikeres művészeti nap után ismét kiállításokkal, kreatív és interaktív bemutatókkal valamint projektzáró vetélkedővel jelentkeztek a művészeti csoportok és szakkörök. Azok a diákok pedig, akik nem vettek részt az év során a művészeti és kreatív szakkörök, csoportok munkájában, a nap folyamán szervezett foglalkozásokon bepillantást nyerhettek különböző alkotási folyamatokba.

A projektnap már az előző este elkezdődött. Ekkor nyitotta meg Farkas Ferenc, a Nevelők Háza Egyesület elnöke és Kovács Istvánné, iskolánk igazgatója a **Csodálatos világ** című kiállítást a Civil Közösségek Házában. Művésztanár kollégáink, Hámori Gábor és Eszteri Zsolt, akik a kreatív szakköröket vezették, megnyitó beszédükben méltatták tanítványaik munkáit. Fellépett a Campanella Gyermekkar Schóber Tamás karnagy vezetésével. Egyik műsorszámuk, Louis Armstrong híres dalának feldolgozása adta a kiállítás címét is.

A pályázat célkitűzéseivel összhangban a helyi értékeket állítottuk a kiállítások, kreatív foglalkozások és egyéb tevékenységek középpontjába. Innen merítettek témát a Fotósuli tagjai, képeiket a **Jó fényt** címet viselő kiállításukon lehet megtekinteni a Civil Közösségek Házában.

A képzőművészeti szakkör **Ihlet és manifesztáció** című kiállításán, melynek szintén a Szent István téri intézmény adott helyet, ugyancsak a teremtő képzelet szép, olykor meghökkentő, gondolatébresztő darabjait láthatják az érdeklődők.

A kiállításhoz kapcsolódóan Hámori Gábor interaktív kiállítás vezetést tartott, majd **Fotóalbum** című foglalkozásán a nézők a képek megtekintése után elkészíthették saját mini installációjukat, a kiállított képek kópiáinak felhasználásával.

A **(Bel)városismeret** a Nagy Varga Eszter által irányított várostörténeti szakkör projektzáró rendezvénye volt. A verseny lehetőséget teremtett arra, hogy a diákok egy vetélkedő során tesztelhessék tudásukat városunk épített örökségének legkeresettebb belvárosi helyszíneiről. Abban, hogy figyelmük a rejtettebb értékek felé irá-

nyuljon, segítséget nyújtott Szekeres Nikoletta történelem szakos hallgató.

A **Zsolnay szakkör** tagjai a város világhírű és zseniális „fazekasmesterének" és családjának valamint gyárának, művének történetén keresztül próbáltak újabb kötődéseket létrehozni városunk értékei iránt diáktársaikban. Természetesen gyermekszemmel láttatták mindezt, vagyis a „pécsiség" általuk érvényesnek gondolt tartalmi és érzelmi elemeit: a szépséget, a tehetséget, az odaadást, a hűséget, a szorgalmat, az évszázadok alatt hagyománnyá szervesülő eredetiséget. A szakkör Dombiné Borsos Margit vezetésével működik.

A **Zsolnay emlék** címet viselő foglalkozáson Mátrainé Mérő Zsuzsanna irányította a diákokat, akik Zsolnay-motívumok felhasználásával egyszerű ajándékok tervezésében vehettek részt.

A **Zsolnay ajándék** készült Bobánovics Gabriella segítségével. Textiltáskára, pólóra festhettek Zsolnay motívumot, de választhatták a tálka vagy csempelap festését is. Mindezek előtt pedig a 4. osztályos tanulók bemutatták mindazt, amit a Zsolnay negyedben a művészetpedagógiai szakkör keretein belül tanultak.

Újdonság is akadt bőven, ugyanis a kreativitás különböző területeihez kapcsolódó tevékenységeket is szerveztünk a csoportokat irányító pedagógusok és meghívott kulturális szakemberek segítségével.

Eszteri Zsolt, a grafika szakkör vezetője a délelőtt során **Összkép** címmel vezetett művészeti foglalkozást, melynek során az egyéni teljesítmények és tehetségek összeadódtak, és egy közös szalagfríz készült el, melyet a nap végén a folyosón kiállítottak, bár lenyűgöző méretei a helyhiány miatt nem érvényesülhetnek eléggé.

Schóber Tamás **Összhang** című foglalkozásain a gyerekek egy ismert dal kapcsán megtapasztalhatták a zenei hangok egymásra épülésének és közös hangoztatásának különböző lehetőségeit, valamint részesei lettek egy alkotófolyamatnak, amelynek eredményével a záró bemutatón sikerrel szerepeltek is.

Czanikné Dezső Emőke vezetésével 4 osztálynyi gyerek **Össztánc** címmel mini koreográfiát tanult be. A mulatságos pillanatokat sem nélkülöző tevékenységben tapasztalatot szereztek az egyszerű mozgásokból születő alkotás közös létrehozásában, és az örömteli folyamat eredményével gazdagították a záró bemutatót.

Az **Összrím** több mint száz diák számára kínált különleges lehetőséget. Weöres Sándor évfordulójához illeszkedve a Robogó szekerek c. vers közös elmondására került sor a nap végén. A versmondás eme izgalmas módjáról Papp Zoltántól hallhattak és ő segítette a betanulást is.

Az Apolló Kulturális Egyesület munkatársai vezették a **Drámai kóstolót**. Itt a drámajáték a közösségfejlesztés, az ön- és társismeret szolgálatába állítva szerzett vidám és emlékezetes perceket a résztvevőknek.

Reményeink szerint ezek a bemutatók, tevékenységek diákjaink és rajtuk keresztül családjaik körében kialakítják, illetve megerősítik a helyi értékek tiszteletét, megbecsülését és erőforrásként történő használatának igényét.

MAGYARY PROGRAM

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum
működtetése

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET
3. SZEKTOR ALAPÍTVÁNY
Civil Közösségek Háza • 7624 Pécs Szent István tér 17. • Tel.:+36 72/ 215 543 • E-mail: nevhaz@t-online.hu • Web: www.ckh.hu

SAJTÓKÖZLEMÉNY

A Nevelők Háza Egyesület 2013. november 1-jétől PecsWork- közösségszövetek a városban címmel, NCTA-2013-4193-M2 számmal makro projektet indít a Norvég Civil Alap Támogatásával.

A projekt célja Pécs városában és vonzáskörzetében működő városrészi szolgáltató központok és a környezetükben tevékenykedő közösségi alapú kezdeményezések fejlesztése és a fejlesztésbe vont szervezetek hálózati együttműködésének kialakítása annak érdekében, hogy az alulról jövő közösségi kezdeményezések képessé váljanak céljaik, érdekeik artikulálására s a városrészi központok a közösségi igények szolgálatába állva, a helyi szükségleteken alapuló szolgáltatások mentén szerveződjenek.

A projektben együttműködő partnerek: Oslo and Akershus University College of Applied Sciences és a 3. Szektor Közhasznú Alapítvány.

A projekt 2013. november 1. és 2015. október 31. között, 138 286,02 euróból valósul meg.

A fejlesztésbe bevont CIVIL KAPUK bemutatása:

1. Pécsbányai Kulturális Egyesület: a régi bányászcsaládok, a jelentős számú, szegregátumban élő roma népesség és az újonnan betelepült középosztályi réteg által vegyesen lakott Pécsbányatelep városrészben egymásnak feszülő és/v. nehezen kikristályosodó helyi érdekek keresztüzében tevékenykednek –a telep új, közös (akár a városrész névváltoztatásával is együtt járó) identitásának jövőképe mentén.

2. Vasasért Egyesület: széleskörű társadalmi bázison alapuló civil összefogás, mely Pécs keleti városrészében (Somogy- Vasas-Hird), - településrészi kulturális feladatellátó szerepkört felvállalva - megszűnés határára sodródott külterületi kultúrházakat mentett meg a bezárástól. Tevékenységeik az elmúlt időszakban szociális, közösség- és ifjúságfejlesztési programokkal bővülnek.

3. Pécsi Életmód Egyesület: Mindenkori céljuk a prevenciós (megelőző) szemlélet alapján az egészségnevelés, egészségfejlesztés, szemléletformálás, az egészségtudatos magatartás kialakításának segítése, támogatása minden korosztályban, valamint az ehhez szükséges segítségnyújtás, támogatás, a hiteles információk átadása.

4. Mosolymanó Egyesület: Pécs-Kertváros (déli városrész) játszótéri közösségéből szerveződtek, tagjai az Öntevékeny Déli Városrész kezdeményezésnek. Tevékenységük önkéntességre épül. Gyermekek környezettudatos nevelését, gyermekes családok közösségének fejlesztését végzik. Számos helyi mozgalom kötődik nevükhöz – pld.: „Mi játszóterünk Mozgalom, Diszkrimináció Ellenes Mozgalom", „Közösségi piac".

5. Balokány Ligetért Egyesület: A kezdetben informális tömörülésként, majd 26 civil szervezet és vállalkozás összefogása által egyesületként tevékenykedő szervezet a Balokány-liget városi tulajdonként való megtartása, közpark jellegének megőrzése, zöld felületeinek fejlesztése, valamint védett környezeti értékeinek megóvása céljából tevékenykedik. A számos helyi kezdeményezés integrátoraként működő egyesület aktív szerepének köszönhető, hogy a volt Pepita diszkó felújított épülete közösségi, kulturális programok helyszínéül szolgálhat.

PecsWork – közösségszövetek a városban
NCTA-2013-4193-M2
eea grants norway grants EGT és NORVÉG CIVIL Támogatási Alap ökotárs alapítvány

PÁLYÁZATI KIÍRÁS

Városrészi civil szervezetek és informális közösségek fejlesztő folyamatban való részvételére

A Nevelők Háza Egyesület – Norvég Civil Alap Támogatási Program PecsWork – közösségszövetek a városban projekt keretében - pályázatot hirdet pécsi formalizált civil szervezetek és informális közösségek számára szervezeti fejlesztő programban való részvételre, fejlesztő szolgáltatások igénybevételére

I. A pályázat célja

Jelen pályázat Pécs város területén működő formalizált civil szervezetek (egyesületek, alapítványok) és informális közösségek közösségi erőforrásainak tudatosítását, a civil aktivitásának erősítését, a helyi érdekek artikulálásának, közösségi célok megfogalmazásának, képviseletének, közösségi akciók, a projektek tervezésének megvalósításának segítését célozza. A pályázat célja olyan, a szervezetek szükségleteihez igazodó, fejlesztő szolgáltatások biztosítása, mely szolgáltatások igénybevétele elősegíti a szervezetek hosszú távú fenntarthatóságát.

A program 4 városrészben kerül megvalósításra melyekben már a projekt beadáskor kiválasztásra került egy-egy civil szervezet un. Civil Kapu.

Pécs – Kelet: Pécsbányai Kulturális Egyesület
Somogy – Vasas - Hird Vasasért Egyesület
Pécs – Nyugat: Pécsi Életmód Egyesület
Kertváros: Mosolymanó Egyesület
Zsolnay Negyed környéke: Balokány Ligetért Egyesület

A projekt kiemelt célja, hogy városrészenként a Civil Kapuk, valamint jelen pályázat keretében bevonásra kerülő szervezetek/ informális körök között együttműködés, hálózatépítés valósuljon meg.

II. A támogatás

A programba beválogatásra kerülő támogatott szervezetek várható száma: városrészenként 4 szervezet/informális közösség

A szervezetenként igénybe vehető fejlesztő szolgáltatások tartalma a szervezeti adottságok és szükségletek alapján összeállításra kerülő, szervezetenként különböző szolgáltatási csomagban lesz elérhető.

A szolgáltatási csomag tartalma szervezetenként:

- **17 nap fejlesztő szolgáltatás,**
- A Civil Kapuk és a jelen pályázat keretében kiválasztásra kerülő un. Kiskapuk (10-15 fő/kerekasztal) aktív részvételével, a Civil Kapuk által kezdeményezett **5 kerekasztal**. A Kerekasztalokhoz a facilitátort, szakmai segítséget a Projektgazda biztosítja.
- A városrészi kerekasztalok által kezdeményezett és a fejlesztők segítségével kidolgozott **akcióprogramok**. Az akcióprogramok lebonyolításához a Projektgazda 280,000 Ft/akcióprogram szolgáltatási díjat biztosít.

A fejlesztés a kiválasztott szervezetek számára ingyenes!

Jelen kiírás elválaszthatatlan részét képezi a **PÁLYÁZATI ADATLAP**.

III. A támogatottak köre

Pályázatot nyújthatnak be Pécs város területén működő bejegyzett civil szervezetek, működő informális közösségek.

A kiválasztás szempontjai

- A kiválasztott szervezet/informális közösség fejlesztésre alkalmas, illetve alkalmassá tehető szervezet legyen;
- A pályázó jelentkezésében látható legyen a közösségi aktivitás, valamint a szervezeten/közösségen belüli strukturáltság, munkamegosztás;

V. Formai követelmények

1. A hiánytalanul kitöltött ADATLAP (Kérjük, hogy az adatlapot számítógépen vagy nyomtatott nagy betűkkel töltse ki).
2. Két ajánlás. Az ajánló lehet a pályázó lakókörnyezetében kiválasztásra került Civil Kapu, vagy más szervezet, informális közösség, magánszemélyek.

VI. A pályázatok benyújtásának módja, határideje

A pályázati 1 eredeti és 1 másolati példányban kérjük benyújtani.

A pályázatok beadási határideje: 2014. január 15.

A pályázati csomagokat postai úton, zárt borítékban ajánlott küldeményként, vagy személyesen kell benyújtani az alábbi címre:

Civil Közösségek Háza
7624 Pécs Szent István tér 17

Fontos! Az elbíráláskor a postára adás, vagy személyes benyújtás esetén az átadás-átvételi nyilatkozat dátumát vesszük figyelembe. A határidő után beadott, vagy érkezett pályázatok automatikusan elutasításra kerülnek.

VII. A pályázatok elbírálása, az eredmények közzététele

A pályázatok beérkezését követően a szolgáltatási támogatások odaítéléséről a pályáztató szervezet vezetősége dönt. A döntés eredményéről, és az igénybevétel feltételeiről a pályázó írásban kap értesítést. A pályázati döntés a beadási határidőtől számított 2 héten belül várható. A pályáztató szervezet nem kötelesek a döntését megindokolni. Pozitív döntés esetén a pályázó levélben megkapja a támogatási szerződés 3 példányát, amely a szerződő felek aláírásával válik érvényessé.

A pályázattal kapcsolatos további felvilágosítást az info@ckh.hu email címen, vagy a 72-215-543 telefonszámon kaphatnak.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

BABÁK ÉS MAMÁK ELSŐ LÉPÉSEI A BÖLCSŐDÉBE – KLUBFOGLALKOZÁS SEGÍTETTE A BESZOKTATÁST PÉCSETT (TÁMOP-5.5.1.B-11/2-20110322)

Kényelmes benti cipő, tiszta váltóruha és a kedvenc plüssállat – mindez kell, de korántsem elegendő ahhoz, hogy egy kisgyermek elkezdhessen bölcsődébe járni. Jelentős lelki megpróbáltatás az neki, amikor a szülei először bízzák ismeretlen emberekre. Mindamellett pedig maguk a szülők is rengeteg dolgon gyötrődnek ilyenkor: Vajon mennyire pityereg majd? Megeszi a tízóraiját? El tud aludni ebéd után? Hogyan viszonyul a kis társaihoz? Ezekre a dilemmákra fiatal édesanyák és szakemberek közösen keresték a válaszokat az „Élet-Tér" projekten belül létrehozott „Bölcsődés leszek" klubban.

Egyes kisgyerekek már kíváncsian méregetik egymást, miközben mások még kissé bátortalanul bújnak édesanyjukhoz. Akad olyan pici is, aki már belefeledkezve játszik a bölcsődés játékokkal. Eközben pedig az anyukák órák hosszat beszélgetnek: egymással és szakemberekkel osztják meg kérdéseiket, tapasztalataikat, félelmeiket a bölcsődébe szoktatással kapcsolatban. Hamar rájönnek: itt, ebben a klubban nincsenek egyedül a gondjaikkal.

– Végtelenül hasznos volt – meséli a hatalkalmas foglalkozássorozat végén Jeges-Varga Eszter. A fiatal édesanya nagyobbik gyermeke már óvodás, a kisebbik pedig most készül bölcsődébe. – A legjobban az tetszett, hogy bár jobbára problémákról beszélgettünk, mindig minden pozitív végkifejlettel zárult. Nagy szükségem volt erre, hiszen hamarosan visszakerülök a munka világába, a gyermekemet bölcsibe kell adnom, és ez nem könnyű. Azonban a szakemberek – a gyermekpszichológustól a kisgyermeknevelőn át az élelmezésvezetőig – mindnyájan sokat segítettek abban, hogy legyűrjem a félelmeimet. A közösségi élmény, az, hogy egymástól tanulhattunk, teljessé tették mindezt.

A klubfoglalkozásokon másfél-kétéves gyerekek és azok szülei vettek részt. Ők már mindnyájan javában készülnek a bölcsődei életre. Kérdéseiket, bizonytalanságaikat és félelmeiket őszintén tárták egymás és a szakemberek elé. Az étkezési és alvási szokások, a napirend, a szobatisztaság, a beszédfejlődés, az életkori sajátosságokból adódó agresszió, irigység, vagy épp a szülők szorongásai – ezek voltak a klubvezető szerint a leggyakrabban előforduló témák. Ami az interneten hozzáférhető a kisgyermekek nevelésével, a közösségbe szoktatásukkal kapcsolatban, nem minden esetben helytálló – magyarázza Dr. Torma Lászlóné. A pécsi Kicsi Kék Bölcsőde vezetője azt mondja, az efféle személyes beszélgetések szülők és a szakemberek számára egyaránt hasznosak: – Partneri viszonyra törekszünk a szülőkkel. Nem az a célunk, hogy lerohanjuk vagy kioktassuk őket. Sokkal inkább az, hogy helyes mintát nyújtsunk nekik. Azon vagyunk, hogy a családokkal együtt neveljük a gyerekeket, és hogy minden segítséget megadjunk nekik a bölcsődébe való beszoktatáshoz. Minden kisgyermekre külön-külön odafigyelünk. A szülőket megkérjük, gyűjtsék össze a pici mindazon szokásait, amelyekről nekünk is jó tudnunk. Csak egyetlen példát említenék: előfordult, hogy egy kisgyermeket a legnagyobb igyekezetünk ellenére sem tudtunk elaltatni, ám nagy nehezen kiderült: a pici otthon mindig hálózsákban alszik. Amint ehhez az információhoz hozzájutottunk, egy csapásra megoldódott a gond.

Akik részt vettek a foglalkozásokon, maguk is meggyőződhettek arról, hogy gyermeküket minden esetben elfogadó, az önállóságát, az aktivitását és a tanulását segítő, családias légkör fogadja majd a bölcsődében. Azzal, hogy egy kicsit bepillanthattak a bölcsi falai közt zajló életbe, bizalommal engedik át csemetéjüket a gondozónőknek. Ha pedig a szülő nem szorong, a gyermeke is nyugodtabb és kiegyensúlyozottabb – ezzel minden szakemberek maradéktalanul egyetért.

A „Bölcsődés leszek" elnevezésű csoport az *Élet-Tér – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétéért* elnevezésű program részeként, az Európai Unió támogatásával, az Új Széchenyi Terv keretében valósulhatott meg. A kétéves projekt gazdái a pécsi Nevelők Háza Egyesület és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza. A kezdeményezés célja többek között az, hogy szakemberek gyermekvállalással, gyermekneveléssel, családgondozással kapcsolatban tanácsot adjanak szülőknek, és számukra különböző csoportfoglalkozásokat szervezzenek.

Nevelők Háza Egyesület
Cím: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Email: elet-ter.belvaros@ckh.hu – www.ckh.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

AZ ÖSSZEFOGÁS JELKÉPE

ÁTADTÁK A PEPITA CIVIL SZOLGÁLTATÓ HÁZAT PÉCSETT

Ünnepélyes keretek között adták át november 15-én Pécs új civil szolgáltatóközpontját. A létesítmény a Balokány-ligetben található egykori Pepita diszkó felújított épületében kapott helyet. Az évtizedekig romos állapotú, életveszélyes házat civil összefogással, a város erkölcsi és anyagi támogatásával, európai uniós pályázat segítségével, valamint helyi vállalkozások adományaiból sikerült felújítani.

A megújult Pepita már csak jellegzetes formájával, és a belső terekben megőrzött fa gerendáival emlékeztet régi, lerobbant önmagára. Felújítása alig több mint fél év alatt ment végbe. Az építési munkálatokat azonban hosszú hónapok-évek serény munkája előzte meg.

A Pepita Civil Szolgáltató Ház pénteki átadásán minden ünnepi szónok megemlékezett arról, hogy a Balokány-liget és a területén álló épület élettel, programokkal, kultúrával való megtöltése mindenekelőtt a civilek kezdeményezésének köszönhető. Nagy Csaba, Pécs alpolgármestere kiemelte: a pályázati támogatás mellett a helyi és a civil közösségek, valamint a helyi gazdasági társaságok összefogása, illetve a rengeteg társadalmi munkában elvégzett feladat nélkül nem jöhetett volna létre ez a – mint fogalmazott – „helyi csoda".

Dr. Hoppál Péter területi országgyűlési képviselő beszédében az összefogás jelképeként emlegette a Pepitát: – Szép üzenete van annak – hangsúlyozta –, hogy a környéken élő emberekből verbuválódott közösségek voltak azok, akik néhány évvel ezelőtt először megfogalmazták: nem jó, hogy a hajdan jobb időket megélt Balokány-liget ennyire elhanyagolt, és hogy fontos lenne a közösség erejét bevetve javítani ezen az állapoton. A pécsiekben megvan az a civil kurázsi, ami értéket képes teremteni. Bízom abban, hogy a civilek sokáig használják majd ekkora örömmel és lelkesedéssel ezt a helyet.

Dr. Merza Péter, a Pécsi Városfejlesztési Nonprofit Zrt. vezérigazgatója elmondta, igazi kihívás volt a már leromlott állapotban lévő épületet újra funkcióval megtölteni. Amióta Pécs Európa kulturális fővárosa volt, folyamatosan terítéken szerepelt a Balokány, az, hogy a Zsolnay Negyed és a Kodály Központ között fekvő terület vajon milyen szerephez juthat majd. Abbéli reményét fejezte ki, hogy a két szomszédos létesítményt a Balokányban folyó kulturális élet köti majd össze.

Az átadóünnepség végén a civilek nevében Scholtz Péter, a Tett-Hely Ifjúsági Egyesület elnöke beszélt: – Minden segítő szándékú résztvevő iránti hálámat, valamint ezen túl az elégedettségemet szeretném kifejezni. Mindenünk megvan itt: irodákat, illetve olyan helyiségeket alakítottunk ki, amelyekben bármely civil szervezet otthonra találhat, rendezvényeket tarthat. Az érdemi munkára, az igazi összefogásra azonban most lesz igazán szükségünk, hiszen fenn is kell tartanunk a szolgáltatóházunkat. Civil társaimat arra kérem tehát, hogy közösen lakjuk be ezt az épületet.

Az ünnepélyes szalagátvágással hivatalosan is megnyitotta kapuit a Pepita Civil Szolgáltató Ház. Az első rendezvényre már egy nappal az átadóünnepség után, szombaton kerül sor: míg az épületben a Balokány-Pepita projektről szóló kisfilmet mutatnak be, fotókiállítások tekinthetők meg, vetélkedő, kézműves foglalkozás, sőt, különleges divatbemutató is lesz, addig a ligetben többek között veterán autók és motorok felvonulásával, modellvitorlások bemutató versenyével, többféle koncerttel, tűzzsonglőr-bemutatóval és tűzijátékkal várják az érdeklődőket.

A Balokány-beruházás a Dél-Dunántúli Operatív Program keretében meghirdetett, Regionális civil szervezetek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése elnevezésű konstrukcióban, a „Balokány-Pepita" című, DDOP-3.1.3/F-11-2011-0010 azonosítószámú pályázati projekt keretében, 40 640 000 forintos támogatással valósul meg. A főpályázó a Tett-Hely Ifjúsági Egyesület, konzorciumi partnere pedig Pécs Megyei Jogú Város.

Tett-hely Ifjúsági Egyesület
7621 Pécs, Szent István tér 17.
tetthelyegyesulet.mlap.hu
tetthely.egyesulet@gmail.com
www.ujszechenyiterv.gov.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638
MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Periférián

Térségünkben egyre több a rászoruló, társadalomból kirekesztett, reményt vesztett ember, aki a rá zúduló önfelelősséggel nem tud mit kezdeni, önállóan képtelen sorsa kerekén fordítani. Aki az elmúlt években vesztette el munkáját, megélhetését és még piacképes tudással sem rendelkezik mára már mobilitásra sem igen képes. Többnyire felélte minden tartalékát, mind anyagi, mind érzelmi téren és nemcsak a barátai és a családja hagyta el, hanem az egészsége is. „Mélyszegények" mondja a szakma, akik abban reménykednek, hogy ennél mélyebb már nincs is. S ha mégis, akkor kivonulnak és feladják a küzdelmet, mert már erejük sincs a harchoz.

Segítség és támogatás nélkül elveszettek. Kívülről várják a megmentőt, aki támogatást nyújt bajukban, megoldja problémáikat és leveszi legalább időlegesen a terheket. Tél közeledtével a helyzet fokozódik, nincs hajlék, nincs tüzelő, nehezebb élelemhez jutni és a betegségek is támadnak.

Jól jön ilyenkor a segítség és segíteni bárki képes, egy jó szomszéd, egy barát, egy hasonló nehéz helyzetben élő. Sokat jelent a jó szándékú laikus segítés, egymás támogatása, sokszor a „nincs" megosztása is. Ínséges időkben egy tányér leves, egy meleg kabát vagy takaró, néhány forint életet menthet. De a vigasztaló jó szó is adhat olyan erőt, amivel ki lehet bírni a dermesztő hétköznapokat. Társadalmunk szövetének utolsó elrongyolódott szálaival kapcsolódunk egymáshoz, ami nélkül, vagyis a közösségek megtartó ereje nélkül ki sem bírnánk a terheket.

Karácsony közeledtével megnövekszik az adományozási kedv is, sok-sok karitatív és civil szervezet, intézmény rendez gyűjtést a rászorulók javára. És ilyenkor adunk, szinte már kötelességszerűen, hogy könnyítsünk lelkiismeretünk nyomásán, mert nekünk van miből adnunk és afölötti csendes örömünkben, hogy nem mi vagyunk a rászorulók oldalán. Sokszor persze csak egy hajszál választ el minket azoktól, akiknek támogatást nyújtunk, de az hogy adhatunk mégis erősen megkülönböztet, hiszen amikor alamizsnát dobunk a koldusnak mégiscsak mi vagyunk erősebbek. Kutatások igazolják, hogy az adományozók zöme az alsóbb középosztályból kerül ki, azok közül, akik már maguk is megtapasztaltak nehézségeket.

Érdemi segítséget azonban mégiscsak a professzionális szakemberek adnak, hiszen ők azok, akik - mint kavicsot a porból - gyengéden kézbe veszik klienseik sorsát, leporolják, megvizsgálják és megtalálva benne a szépséget, az értéket, mint

féltve őrzött kincset vigyázzák. Fontosságot, értéket, önértéket adnak a rászorulónak, nem hajolnak le hozzá, hanem mellé ereszkednek a porba és a fülébe súgják, hogy ő is számít, hogy van ereje és képes fölállni. Bátorítják, hogy ki fogod bírni, meg tudod csinálni. Miközben támogatják az úton, eszközöket és módszereket adnak a kezükbe, hogy legközelebb már önállóan is képessé váljanak sorsukon enyhíteni. „Empowerment", amikor megtanítunk valakit arra, hogy vegye kézbe saját sorsát és váljon képessé annak irányítására. Akarjon akarni! Valamit, bármit, csak induljon el az úton, akár utolsó ereje árán is. Mert amíg mozgásban van, addig életben is.

Nem könnyű feladat segítőként nap, mint nap alámerülni a kilátástalan sorsok tengerében, amikor a szociális szakembereknek saját személyiségükön, tudásukon kívül más eszköz nemigen áll a rendelkezésére. Nem könnyű heti 40 órában szembenézni a szegénységgel, a nyomorral és a kilátástalansággal. A fűtetlen lakások bűzével, a telepeken élők éhes sóvárgásával és elvinni a reményt, hogy érdemes küzdeni, hogy van jobb élet is.

A szociális munkások, segítő szakemberek klienseikkel együtt a perifériára sodródtak. A közalkalmazottak közül a legalacsonyabb jövedelmi kategóriába tartoznak, sokszor mostoha munkakörülmények között, forráshiányosan, eszköztelenül dolgoznak. Munkájuk fizikailag és lelkileg is nagyon megterhelő, jórészüket a kiégés veszélye fenyegeti. Szakmai tudásuk, erőfeszítéseik elismerése csekély. Pedig a segítés módszertanának repertoárja egyre színesebb. Egyéni, csoportos és közösségfejlesztési módszerek alkalmazásával számos eredményes és sikeres modell működik a környezetünkben. Komplex fejlesztéssel, erőforrások koncentrációjával, szervezeti szintű összefogással lehet változásokat elérni. No, nem tömegméretekben, hanem az egyes ember és kis közösségek életének szintjén.

Fordítsuk figyelmünket nehéz küzdelmeikre, legalább évente egyszer a november 12-én a Szociális Munka Napján. Köszönetet úgyis ritkán kapnak, hiszen a szociális munka azon paradoxonával kell megküzdeniük, ami szerint a jobb helyzetbe került – vagyis jól segített – kliens nem szívesen gondol vissza nehéz helyzetére és ritkán hálás. A segítő, ha „jól végezte dolgát", ügyfele úgy érzi az eredményeket maga érte el és ez így van rendjén, ez volt a cél.

Köszöntsük őket, nemcsak munkájukat, emberségüket, odaadásukat és kitartásukat is, hogy megteszik helyettünk azt, ami mindannyiunk dolga lenne.

Szendrák Dóra
szociálpolitikus
a Regionális Civil Központ Alapítvány
(Miskolc) vezetője

Trebbin Ágost

Egy régi pécsi ház

Helytörténeti kutatásaim során egy igen érdekes cikk akadt a kezembe. Most engedjék meg, hogy nagy tisztelettel megosszam a Civil Korzó olvasótáborával.

„Pécs és Baranya minden röge, minden darab földje, minden épülete, fala, romja kétszeres értékkel bír, mert azok beszélnek, mesélnek, regélnek nekünk, utódoknak, múltról, letűnt időkről, régi emberekről, azok életéről, törekvéseiről.

Pécsett a lüktető élet mindenkor a székesegyház körül, majd a mai Király-utca, előbb Fő-utca – Haupt Gasse – tájékán zajlott le. Különösen az 1600-as és 1700-as évekből sokat tudunk, mely mindarra mutat, hogy Pécs város polgárai főleg arra törekedtek, hogy a Haupt-Gasseban szerezzenek telket, amelyen házat építhetnek."

„Kutatások alapján megállapítható, hogy a Caflisch-féle házat Horváth Ignác városbíró 1780. év előtt építtette magának. Horváth Ignác e földszintes házat 1787. évben eladta 1800 forintért Kutrovátz András kávésnak és kereskedőnek, mert dacára, hogy kétszer is nősült, mindkét korán elhunyt feleségétől gyermeke nem maradt. Közeli rokona se volt, József nevű fivére is idő előtt került a temetőbe. 1789-ben, tehát két év múlva, Kutrovátz András eladta e házat nemes Szieberau Ágoston cukrászmesternek 2836 forintért. Szieberau ebben a házban cukrászüzletet nyitott. Innen datálódik tehát e házban a cukrászüzlet, mely megszakítás nélkül – 186 éven át – máig is fennáll. Az üzletek történetében elég ritka eset. Nemes Szieberau Ágoston hét évig vezethette csak üzletét, 50 éves korában, 1796-ban

meghalt. A jólmenő üzletet özvegye szül. Anglbauer Anna vezette tovább, de csak négy éven át, mert 1800-ban ő is felvette a néhai nevet. A város hatósága még abban az évben, augusztus hóban, a hagyatéki házra árverést tartott, melyen Schreiber György kávéfőző vette meg 3500 forintért. A legtöbbet ígérő Schreiber György, aki cukrászattal is foglakozott, öt év múlva már áruba bocsátotta a házat.

1805-ben Peitler János, a stajerországi Marburgból ide költözködött kávés, vagy amint akkor nevezték, kávéfőző, megvette a házat 5000 forintért. Peitler János kávéházat nyitott itt, hol maga készítette cukrászsüteményeket is árult, tehát a kávéház mellett egyúttal cukrászüzlet is volt. Peitler János 56 éves volt csak, midőn 1828-ban, özvegye pedig 52 éves volt, midőn 1834-ben meghalt. Gyermekeik: Antal, az itt született későbbi váci püspök, János, Aloizia és Amália, anyjuk halála után való évben, 1835-ben eladták a házat ifjú Platz Antal és nejének Szauter Júliának 3600 forintért. Ez eladást hatóságilag megsemmisítették, mert a szomszédot megillető elővásárlási jog alapján, a keletre eső szomszédos ház tulajdonosa Schack Ferenc aranyműves is megadta törvényes időn belül azt az árat, amit ifjú Platz Antal és neje Szauter Julianna adtak a házért.

Schack Ferenc idejében is az üzletet cukrász bírta bérben. Érdemes megemlíteni, hogy Schack Ferenc atyja volt Schack Bélának, aki mint közgazdasági író és tanár a kereskedelmi iskolák főigazgatója, majd a vallás és közoktatásügyi minisztériumban a kereskedelmi oktatási osztály vezetője nagy érdemeket szerzett a magyar kereskedelmi szakoktatás megszervezése körül. 1916-ban udvari tanácsosi címet is kapott.

Schack Ferenctől 1849. augusztus 7-én kelt adásvételi szerződéssel megvette e házat Hügel József és neje, Fetter Katalin 5385 pengőért és az 1860-as évek elején emeletes épületet építtetett a Király-utcára nyíló részre. Hügel József fivére, Hügel Benjamin, Nápolyban kitanult cukrász volt, ő vezette itt a cukrászüzletet.

1865-ben, a Svájcban született és Pécsre került 26 éves Caflisch Kristóf cukrász vette meg az üzletet és vezette azt modernül 22 éven át, amikor 1887-ben 48 éves korában, – életének legszebb idejében – meghalt. Özvegye, a pécsi születésű Murányi Anna vezeti azóta, tehát immár 48 éven át a cukrászüzletet. Caflischné a férjével kötött házasság után került ebbe az üzletbe. Akkor 18 éves volt, most a 83. évet tapossa, tehát 65 év óta él ennek az üzletnek. Az üzleti életben ez is ritkaság. A Hügel-féle ház utóbb Reinhardt-féle ház lett, a háború előtt pedig özvegy Caflisch Kristófné, született Murányi Anna vette meg.

Íme, egy kis regény a Király utca 30. sz. alatti ház története. És mennyi ilyen regény van Pécs város falai között." (Rónaky Kálmán dr.)

Dunántúl. 1935. június 23.

És mit is árult ez a híres pécsi cukrászda az 1800-as évek végén?

Kínált torta különlegességeket: Chambord, Letitia, Eszterházy, Irma, Nougat, Pralineé, Valiera, Hungária, Congo, Tutti-Frutti, Stephanie és József főherceg.

Ajánlott még ezen kívül teasüteményeket, bonbonokat.

De lehetett a cukrászdában kapni eredeti francia konyakokat, likőröket is.

BARANYA MEGYEI CSALÁD, ESÉLYTEREMTÉSI ÉS ÖNKÉNTES HÁZ

ÉlményPark?! interaktív kiállítás a diszkriminációról

2013. december 5–10. Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

2013 decemberében, a fogyatékkal élők és az emberi jogok világnapjai alkalmából immár negyedik alkalommal nyílik meg az ÉlményPark?!. A program célja a fiatalokban lévő előítéletek csökkentése, saját tapasztalati alapú tudás átadása hátrányos helyzetű csoportok tagjainak életéről, mindennapjairól. Az ÉlményPark?! ezúttal egy új témával bővül, ez a párkapcsolati erőszak, ezért idén a kiállítás kapcsolódik a „16 akciónap a nők elleni erőszak ellen" országos rendezvénysorozathoz. A program főszervezői a Baranya Megyei Család Esélyteremtési és Önkéntes Ház, a Nevelők Háza Egyesület és Az emberség erejével Alapítvány, szakmai partnerek a Ki-Látás Alapítvány és a MásKépMás Alapítvány.

A program célcsoportja iskolai osztályok, ifjúsági csoportok a 13-23 éves korosztályból. Az ÉlményPark?! négy modulból épül fel, amelyekből a csoportok érdeklődésük alapján választhatnak. A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges, amelyet az eselyhazpecs@gmail.com címen lehet megtenni november 30-ig.

Az ÉlményPark?! moduljai:

1. Mások élete?! (téma: szegénység)

   Jólét vagy jól lét? Számít-e, hogy hova születtél? Ki a szegény? A szegénység megbélyegez? Van-e kiút a nélkülözésből?

2. Tehetek-e róla? (téma: rasszizmus)

   Erős gyökerek, vagy örökölt hátrány? Hétköznapi rasszizmus: a buszon, a boltban, az iskolában. Egymás mellett vagy együtt?

3. Struccpolitika (téma: párkapcsolati erőszak)

   Milyen párkapcsolatot szeretnél? Konfliktusok erőszak nélkül. A kölcsönös tiszteleten alapuló párkapcsolat. Mit tehetünk?

4. ÉRZÉKetlen (téma: fogyatékossággal élők)

   Kerekes-terepes: az akadályozott mozgás. Szemtelen és Füles: másfajta érzékelés. Érthetetlen?: a könnyen érthető kommunikáció.

A program kapcsolattartója: Nyirati András, 30/2762047, eselyhazpecs@gmail.com

Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház
Nevelők Háza Egyesület
Web:www.ckh.hu, www.eselyekhaza.hu
Email: eselyhazpecs@gmail.com
H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +3672/210-794, +3620/433-6403

VOLT CSIRKEFOGÓK ÉS A BECSINÁLT CSIRKE SZAKÁCSOKKÁ VÁLTAK A BŰNELKÖVETŐK (TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-009)

Szorgalmasan koptatták az iskolapadot, és ennek meg is lett a gyümölcse: kezükbe vehették szakmunkás-bizonyítványukat azok a baranyai bűnelkövetők, akik úgy döntöttek, hogy rendbehozzák az életüket. Az elmúlt két évben ugyanis tréningről tréningre, képzésről képzésre jártak. Az akadályokat sikeresen véve kapták meg az OKJ-s szakmáról szóló okleveleiket – volt, aki képzett takarító, más parkgondozó, konyhai kisegítő vagy gyorséttermi ételeladó lett. Legutóbb a szakácsok végeztek.

– Ízesíteni, összetevőket kalkulálni és olyan ételt alkotni, amit mások jóízűen elfogyasztanak: óriási öröm ez – így foglalta össze szakmája szépségeit az egyik újdonsült szakács. Erős Csaba azt mondja, a Tudás-Érték-Tapasztalat programnak köszönheti, hogy igazi fordulatot vett az élete, hiszen önerejéből aligha szerezhetett volna ilyen rövid idő alatt szakmát – ráadásul nem is egyet: – Végigcsináltam a konyhai kisegítő és a gyorséttermi ételeladó képzést – mondja –, majd legutóbb az azokra épülő szakácsképzést. Sőt, mindehhez még idegennyelv-oktatás is párosult! A tanfolyamok nem volt könnyűek, hiszen nagyon rövid idő alatt rengeteget kellett fejlődnünk, de az a tudat, hogy mindezt sikerült végigcsinálnom, nagyszerű!

Burgonyakrém-leves bacon-chips-szel, bácskai rizseshús káposztasalátával, desszertnek pedig Gundel-palacsinta – ezen ételek elkészítésével igyekezett Erős Csaba meggyőzni a vizsgabizottság tagjait a pécsi Forrás Szakiskola tankonyhájában. – A főzést-sütést egy írásbeli-elméleti vizsgarész előzte meg - magyarázta Fenyősi Gyula mesterszakács, a vizsgabizottság elnöke. – Azt kértük tőlük, hogy röviden írják le a tételben kihúzott menüsor elkészítésének munkafolyamatát; a részleteket aztán a konyhában tegyék hozzá, végül pedig az elkészített ételt „beszéljen". Tegnap a nemzetközi konyha fogásaiból kellett egy-egy ételsort elkészíteniük, ma a magyar konyha remekeiből kértünk tőlük kóstolót. Ez utóbbi talán valamelyest könnyebben ment nekik, hiszen ezeket az ételeket már nyilván többször főzték, illetve fogyasztották, mint például egy török piskótát. Ennek ellenére összességében is ügyesek voltak!

A szakember elmondása szerint a vizsgázóknak négy órájuk volt arra, hogy elkészítsék a vizsga-menüsort. Az utolsó becsinált csirke és almáslepény is időben meglett, a vizsgabiztos pedig arról tájékoztatta a tanoncokat, hogy közepesnél rosszabb eredményt senki sem ért el. Fenyősi Gyula hangsúlyozta, a jó szakácsnak számtalan apróságnak tűnő, ámde fontos dologra oda kell figyelnie. Mindezt azonban a gyakorlatban apránként sajátítják majd el. A kezdő muníciót a képzésen mindenesetre megkapták. A mesterszakács azt mondja, azzal indította útjára az OKJ-s bizonyítványukat átvevő, friss szakácsokat, hogy szívesen találkozna velük a jövőben is – de akkor már nem vizsgán, hanem vendégként egy-egy elegáns étteremben.

Tudás-Érték-Tapasztalat – ez a címe a TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-009 azonosítószámú integrációs programnak, amely 109 115 550 forintos európai uniós pályázati támogatás segítségével valósul meg. Különféle szakemberek 32 hónapon át segítenek baranyai bűnelkövetőknek abban, hogy azok szakmát szerezzenek, munkába álljanak, és végleg felhagyjanak törvénytelen életmódjukkal. A projekt megvalósítói a pécsi Ifjúságért Egyesület és konzorciumi partnerei, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft., valamint számos szakmai együttműködő partner.

További információ:
Scholtzné Nagy Szidónia projektmenedzser
Tel.: +36 72 211 134, +36 70 52 77 665
Email: nagy.szidonia@tetthely.net

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

SozialMarie 2014

A SozialMarie immár tizedik alkalommal díjazza a szociális innovációt. Célja, hogy közkinccsé tegyen innovatív szociális ötleteket és megvalósult projekteket, és elősegítse az újító kezdeményezések közötti kapcsolatok építését. A kitüntetett projektek az új ötletek átvételére vagy folytatására inspirálhatnak másokat.

A pályázaton indulhatnak: mindazok a projektgazdák, akik jövőbe mutatóan foglalkoznak aktuális szociális problémákkal, projektjük kiállta már a gyakorlat próbáját, és van jövője is. Olyan projekttel érdemes tehát pályázni, amely a pályázat benyújtásakor már értékelhető mértékben megvalósult, és a későbbiekben folytatódni fog.

Pályázni lehet: a magánszférából,a civil szektorból (civil társadalmi kezdeményezések, NGO-k, nonprofit szervezetek, egyesületek) és a közigazgatásból származó projektekkel. Jelentkezni Ausztria, Magyarország és Csehország területén működő projektekkel lehet.

Pályázati határidő: 2014. január 21.

A SozialMarie díjra esélyes legfeljebb 35 jelölt listáját 2014 február elején hozzuk nyilvánosságra a www.sozialmarie.org oldalon. A 15 tényleges díjazott nevét szokás szerint csak a május 1-i díjátadón hirdetjük ki. Az első díj 15.000 euro, a második 10.000 euro, a harmadik 5.000 euro értékű, a további 12 díj egyenként 1000 eurót ér.

A nyilvános díjátadó ünnepség időpontja 2014. május 1. (csütörtök), 18 óra. Helyszíne az ORF Radio Kulturhaus nagyterme (Argentinierstraße 30a, 1040 Bécs).

Bővebb információ és jelentkezés: sozialmarie.org

Befogadó magyar település

A Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa által kiírt pályázat 2014.

A Fogyatékos Emberek Szervezeteinek Tanácsa 2011-ben díjat alapított, amelyet kétévente átad azoknak a településeknek, amelyek elkötelezettek a hozzáférhető települési környezet megvalósítása, az esélyegyenlőséget kiemelten kezelő településpolitika folytatása és a fogyatékos emberek helyi szervezeteivel való szoros együttműködés kialakítása mellett.

A pályázat célja: A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ Egyezményben megfogalmazott szemlélet erkölcsi jutalmazása, mely két éven keresztül biztosítja a támogatott számára hivatalos formában a megfogalmazott célban elért eredmények tanúságát.

Díjazás, elismerés: Három befogadó magyar település emlékplakett általi erkölcsi elismerésben részesül. A támogatott két éven keresztül jogosult az emlékplakett hivatalos felhasználására az arculati elemei között. Az emlékplaketteket jelentős sajtóeseményként számon tartott, ünnepélyes díjátadó keretében nyújtja át a pályáztató.

A pályázók köre: A témának megfelelően minden magyarországi település benyújthat pályázatot.

A pályázat benyújtásának határideje: 2014. január 7. 23:59

Bővebb információ és jelentkezés: www.efoesz.hu, feszt@efoesz.hu

Norvég Alap pályázatok - „Egyenlő esélyek a nők számára"

Együttműködés ösztönzése a donor országok és Magyarország között a nemek közti egyenlőség erősítése, illetve a nők elleni erőszak megelőzése érdekében.

A pályázat célja: a hivatás és a családi élet közötti ideális egyensúly megteremtése: a nők munkaerő-piaci helyzetének javítása (rugalmas, hagyományostól eltérő foglalkoztatás és egyéb megoldások), a nők által alapított

és működtetett vállalkozások ösztönzése, a munkahelyi durva bánásmód és erőszak elleni küzdelem.

Támogatási összeg

Az egyes beavatkozási területeken 150.000 euró támogatási összeg áll rendelkezésre (összesen 300.000 euró). A támogatás mértéke: max. 100%

Pályázók köre: Magyarországon jogi személyként létrehozott gazdasági társaság, költségvetési szerv, szövetség, egyesület, köztestület, alapítvány, nonprofit gazdasági társaság, egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet.

Projekt típusok:

Egyszerű kezdeményezéseket célzó utófinanszírozású program (PIERO): A PIERO eseti kezdeményezéseket támogat. Ennek keretében egyszerű, egy konkrét tevékenységből álló projekteket lehet megvalósítani (pl. egy rendezvényen vagy találkozón történő részvétel vagy annak megszervezése). A PIERO típusú pályázatoknál nincs konkrét határidő a pályázatok benyújtására, mivel a pályázati felhívások folyamatosan nyitva maradnak mindaddig, amíg forrás áll rendelkezésre.

Együttműködési program a kétoldalú kapcsolatok erősítéséért (COOPER): A COOPER olyan kezdeményezéseket támogat, melyek célja hosszabb távú, strukturáltabb és intézményesített együttműködések kialakítása (pl. konferencia, rendezvénysorozat vagy a tudatosságot növelő kampányok szervezése, valamint az elért eredmények publikálása). A COOPER típusú pályázatok esetében a pályázati felhívások korlátozott ideig maradnak nyitva.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2014 január. 31.

Bővebb információ és jelentkezés: www.norvegalap.hu

<u>Kezdődik a vidékfejlesztési és turisztikai pályázatok beadása</u>

A turisztikai tevékenységek ösztönzését célzó pályázatra **2013. november 25-től december 20-ig** lehet benyújtani a támogatási kérelmeket a LEADER Helyi Akciócsoportokhoz. A dokumentumot postán kell eljuttatni, hiánypótlásra nincs lehetőség.

Az intézkedés célja a vidéki települések életminőségének javítása, melynek keretében négy célterületen igényelhető támogatás:

- falusi szálláshely és kapcsolódó szolgáltatások kialakításához, már működő falusi szálláshelyek bővítéséhez, korszerűsítéséhez, akadálymentesítéséhez, szolgáltatásaik fejlesztéséhez;
- egyéb szálláshely és kapcsolódó szolgáltatások kialakításához, már működő egyéb szálláshely és kapcsolódó szolgáltatások kialakításához, már működő egyéb szálláshelyek bővítéséhez, korszerűsítéséhez, akadálymentesítéséhez, szolgáltatásaik fejlesztéséhez;
- gyermek- és ifjúsági turizmushoz kapcsolódó minőségi szálláshelyek és kapcsolódó szolgáltatások kialakításához, már működő szálláshelyek bővítéséhez, korszerűsítéséhez, akadálymentesítéséhez, szolgáltatásainak fejlesztéséhez;
- szálláshelyhez nem kötődő agroturisztikai szolgáltató tevékenységhez, lovas turisztikai szolgáltatáshoz, vadászturizmushoz, erdei turizmushoz, horgászturizmushoz, vízi turizmushoz, borturizmushoz kapcsolódó épület, építmény kialakításához, bővítéséhez, átalakításához és eszközrendszer fejlesztéséhez.

A támogatási kérelmeket kizárólag postai úton lehet benyújtani a beruházás helye szerinti illetékes LEADER HACS munkaszervezeti irodájához. Tekintettel arra, hogy a kérelmek benyújtását követően hiánypótlásra nincs lehetőség, ezért összeállítottak egy önellenőrzési listát, melynek segítségével az ügyfél meggyőződhet arról, hogy az összes szükséges dokumentumot csatolta a kérelméhez. A lista MVH közlemény mellékletében jelenik meg hamarosan.

Pályázatok benyújtási határideje: 2013 december 20.

szerkesztette:Szabó Ágnes

Mindenki egyért, egy mindenkiért

Az Ormánságben élő lakosság mentális állapotának és szakképzettségének javítása, egyéni felkészítése a munkavállalásra, helyi közösségek erősítése, tapasztalatszerzés lehetőségének biztosítása, valamint az önfenntartás, a családi gazdálkodás megismerésének segítése – e fő célkitűzések mentén valósul meg a *Mindenki egyért, egy mindenkiért* címet viselő, TÁMOP-5.1.1-11/1B-2012-0055 azonosítószámú pályázati projekt hazánk egyik legelmaradottabb térségében.

A főpályázó Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás mellett a Szociális Háló Egyesület (SZOHE) konzorciumi partnerként vesz részt az európai uniós támogatásból megvalósuló projektben. 2013. január 1-je és 2014. május 31-e között az alábbi szolgáltatásokat kínálja a SZOHE:

Képzés, foglalkoztatás

- pályaorientációs, álláskeresési és vállalkozásfejlesztési segítségnyújtás
- számítástechnikai oktatás
- OKJ-s képzés
- egyéni esetkezelés, mentorálás, pszichoszociális támogatás
- szociális, oktatási és foglalkoztatási közszolgáltatások szakembereinek képzése, foglalkoztatása

Helyi közösségépítés (közösségépítő találkozók, egészségnapok, élményprogramok).

A projekt megvalósítói: a Sellyei Kistérségi Többcélú Társulás és konzorciumi partnerei (a Szociális Háló Egyesület, a sellyei Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat, a Baranyai Kisgazdaságokért Oktatási, Kulturális és Mezőgazdasági Közhasznú Alapítvány és Sellye Város Önkormányzata).

X-Mas

A Baranya Megyei Önkéntes Centrum – Nevelők Háza Egyesület és a Baranyai Pedagógiai Intézet az Önkéntesség Nemzetközi Napjához kapcsolódóan, az iskolai közösségi szolgálat témájában népszerűsítő és tájékoztató szakmai programot szervez.

A köznevelési törvény értelmében a 2016 után érettségiző diákok számára az érettségi bizonyítvány átvételének feltétele 50 óra igazolt iskolai közösségi szolgálat teljesítése.

Helyszín: Zsolnay Kulturális Negyed, E78

Időpont: 2013. december 6. (péntek) 9.00 – 13.00

Az iskolai közösségi szolgálatot népszerűsítő X-Mas rendezvényen a pécsi középiskolák 9. és 10. osztályos tanulói vesznek részt. A program célja, hogy lehetőséget adjon a helyi civil szervezeteknek, hogy felkeltsék a tanulók érdeklődését az iskolai közösségi szolgálati tevékenység iránt és eloszlassák az ezzel kapcsolatos szorongásokat, félelmeket és a „közmunkatudatot".

A rendezvényen két turnusban érkeznek a diákok, a köszöntőt követően a civil börzén ismerkedhetnek a fiatalok a helyi szervezetek tevékenységeivel, programjaikkal és önkéntes lehetőségeikkel. A programon ezen kívül játszóház, büfé, általános információs pult és tanármegőrző várja az érdeklődőket.

A rendezvényen több száz diák vesz részt, és közel 15 helyi szervezet mutatkozik be.

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és szerdán 17 órától
Jóga
Vezeti: *Szőts Rózsa* jógaoktató

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden hónap első csütörtökén 10 órától
Hurcibaba klub
Vezeti: *dr. Bereczki Barna Szilvia*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: *Molnárné Reich Lívia*

Minden szerdán 16 órától
Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers- és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden kedden 16 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Kéthetente pénteken 16.30-tól 19 óráig
„Modern Fonó" közösség
A Nő az Esély Egyesület szervezésében

Minden pénteken 18 órakor
Repülő-klub
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Fonai Máté, Fűri Ildikó, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

BARANYAI
125 Ft
Civil Őrző
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
X. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM
2014. JANUÁR-FEBRUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2014. február 4-én 17 órakor nyílik **László Dániel** festőművész **„Mária út"** című kiállítása.
A kiállítást megnyitja: Bognár Attila, a Pécsi Egyházmegye társadalmi és kulturális kapcsolatok referense.
A kiállítás megtekinthető február 24-ig, hétköznapokon 9-18 óráig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2014. február 11-én, 18 órakor nyílik **Orbók Ildikó** fotókiállítása **„Ablakmesék"** címmel.
A kiállítást megnyitja: Pethes Mária költő, zongorán közreműködik: Mánfai György.
A kiállítás megtekinthető március 14-ig, hétköznapokon 9-18 óráig.

ÚJ GALÉRIA

2014. február 11-től megtekinthető a **Nőkért Egyesület** kiállítása, **A magyar feminizmus története** címmel, mely a magyar nőmozgalmak és nőtörténelem legfontosabb eseményeit mutatja be.
A kiállítás megtekinthető március 11-ig, hétköznapokon 9-18 óráig.

PROGRAM

Február 1-jén, szombaton 14 órától
Mindennapi praktikák
Tervezzünk Vasarelyvel!: Látogatás a Vasarely múzeumban és
közös alkotás a Civil Közösségek Házában.
Február 5-én, szerdán 17 órától

SANSZ Filmklub
Tess – Egy tiszta nő
színes, francia-angol romantikus dráma, 150 perc, 1979

Február 6-án, csütörtökön 17 órától
INTIM VISZONYOK
Biblioterápia Ulickaja művein át Gilbert Edit irodalmár, műfordítóval
Médea gyermekei

Február 11-én, kedden 16 órától
Pethes Mária költő Zenekar c. könyvének bemutatója
Beszélgetőtárs: Bognár Papp Irén

Február 12-én, szerdán 18 órától
KÉP-SOR
A néplélek utazása a népdalaink szárnyán (II. rész)
Szántai Lajos előadása

Február 12-én, szerdán 17 órakor
Az **Agócsy László Zeneiskola** növendékeinek hangversenye

Február 14-én, pénteken 16.30-tól
Egymilliárd Nő Ébredése – One billion rising
Tánc a bántalmazott nőkért

Február 18-án, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Tillai, az építész – Tillai Ernő estje

Február 18-án, kedden 17 órától
Pécsi Magyar-Spanyol Társaság
Argentína természeti szépségei, társadalma, kultúrája, gazdasága és a magyar-argentin kapcsolatok
Az argentin nagykövet előadása

Február 19-én, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
A kör (Dayereh)
színes, magyarul beszélő, iráni filmdráma, 90 perc, 2000

Február 20-án, csütörtökön 17 órától
INTIM VISZONYOK
Biblioterápia Ulickaja művein át Gilbert Edit irodalmár, műfordítóval
Kukockij esetei

Február 22-én, szombaton 9-től 16 óráig
A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoportja ingyenes elsősegélynyújtó tanfolyama önkénteseinek, dolgozóinak, kisgyermekekkel és fogyatékkal élőkkel foglalkozó szakembereknek és érintetteknek

Február 24-én, hétfőn 17 órától
A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület összejövetele
A pécsi repüléstörténet hőskora

Február 25-én, kedden 16.30-tól
Népi Írók Baráti Társasága
Beszélgetés Orcsik Ferenccel, a Boldogság füzetek írójával

Február 25-én, kedden 18 órától
Mecseki Fotóklub
Mánfai Bence természetfotós vetítése

Február 26-án, szerdán 17 órától
Pécsi Magyar-Finn Társaság
Ahol még a falak is ruhát öltenek
A finn textilművészetről (és a ryijyk világáról) beszél Böröndi Alexandra, a PTE nyelv és kultúra szakos hallgatója

Február 27-én, csütörtökön 17 órától
Sétatéri esték
Pécs szerepe a magyar pénztörténetben, az Anjouktól napjainkig
Raýman János vegyészmérnök előadása
sorozatszerkesztő: Trebbin Ágost

Február 27-én, csütörtökön 18.30-tól
Simply English Music Club
Pót-Bálint napi műsor szerelmes dalokkal

Február 28-án, pénteken 16.30-tól
Koreai filmklub
Singidzson – A Mennyek fegyvere

Évkezdet

Sokunk számára január az év legdepresszió-sabb hónapja. Az ünnepek után nehezen indulnak a hétköznapok, bár a naptár szerint több a világos órák száma, mint decemberben, ez a tény egyáltalán nem vigasztal reggelenként, amikor nem a napsugarak, hanem a kintről beszűrődő utcai lámpa fényére ébredek.

Év vége közeledtével a média egyik kimeríthetetlen témája, ki, milyen újévi fogadalmat tesz, mi mindenen szeretne változtatni az életében. December utolsó napjaiban úgy tekintünk az újesztendőre és az új életünkre, mintha nem néhány nap múlva egy hétköznap venné kezdetét, hanem messze, valamikor, egy távoli galaxisban. Bizakodunk, reménykedünk, hogy a következő évben minden megváltozhat, mintha az újévbe átlépve azonnal erő, kitartás járna ajándékba, ha már tavaly nem történt meg.

Panaszkodunk, ha télen esik a hó és hideg a levegő, és akkor is, ha enyhe az idő, mert „bezzeg régen" a tél tél volt, és a rügyező gyümölcsfák elfagyhatnak, ha a tél kis késéssel, de mégiscsak beköszönt.

Panaszkodunk arra is, hogy január milyen hosszú és egyhangú, csak lenne már február, hiszen akkor már szinte egy ugrás a március. A bevásárlóközpontok a már január elején elkezdődő téli kiárusítása is mintha felgyorsítaná az időt, hogy minél előbb véget érjen a tél, és legyen hely a tavaszi kollekciónak.

Kétségtelen, hogy a szürke, egyhangú téli napok helyett, szívesebben örülnék a napsütéses, madárcsicsergős márciusnak, ám úgy gondolom, hogy sokkal jobban érezhetnénk magunkat ebben az időszakban, ha hagynánk magunkat lelassítani a mindennapokban, és bátran élnénk az évszak nyújtotta lehetőségekkel.

Kiss Zsuzsanna

TARTALOM

Civil „háttérország" – a Baranya Megyei Civil Információs Centrum elmúlt 18 hónapja	4
Sétatéri esték	5
SANSZ Filmklub	6
Ingyenes „Zöld bébiszitter" képzés indul Pécsett!	9
Németül öt országból, három kontinensről	10
Új az év, új a név, de a hév a régi	11
Egy pécsi nagyasszony emléke	12
„ÁLMOK" – Esélyteremtő és élménypedagógiai műhely a vizuális nevelés eszközeivel	13
35 éves a Pécsi Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelye	14
Szakmát adott hátrányos helyzetű ormánsági emberek kezébe a SZOHE	15
Már nem a szőnyeg alá söprik	15
Pályázati ajánló	16

Civil „háttérország” – a Baranya Megyei Civil Információs Centrum elmúlt 18 hónapja

Az elmúlt évben több alkalommal is olvashattak a Civil Információs Centrum, egyszerűbben a CIC működéséről. Mint korábban már megírtuk, a Nevelők Háza Egyesület 2012. július 1-jén indította el ezt a programot. Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (továbbiakban: Civil törvény) 51. § (1) bekezdése szerint a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a civil szervezetek működésének szakmai támogatása, fenntarthatóságuk erősítése, továbbá az államháztartás alrendszereiből nyújtott támogatások szabályszerű felhasználásának elősegítése érdekében civil információs centrumokat működtet. Ez a törvényi háttér. A címet az EMMI adományozza, a működtetéshez szükséges forrásokat egy Európa Uniós ÁROP konstrukció biztosítja. A cím használatára, illetve a hozzá rendelt forrásra 2012. július 1. és 2014. december 31. között jogosult a szervezet. A kötelezően ellátandó feladatokat is a törvény szabályozza.

A szabályok, törvények, projektelőírások, indikátorok köré próbál a Nevelők Háza Egyesület egy valós igényekre, elvárásokra reagáló kliensbarát szolgáltatást biztosítani a megye szervezeteinek, magánszemélyeinek, önkormányzatainak. Az egyesület 13 éve nyújt „intézményesült” keretek között szolgáltatást, melynek támogatói, keretei gyakran változtak, de a benne dolgozók, a baráti, családias légkör reményeink szerint nem.

Mit csináltunk az elmúlt 18 hónapban a Civil Információs Centrum keretei között?

Volt közel 1300 óra tanácsadásunk, 700 résztvevőnk a különböző rendezvényeken, 105 képzésbe bevont ügyfelünk, együttműködtünk több tucatnyi civil szervezettel, elmentünk a partneri találkozókra, ahol találkoztunk CIC-t működtető szervezetekkel. Szerveztünk Partnerségi Információs Napokat pályázatokról, a jogszabályi változásokról, önkéntességről, szolgáltatásokról. Képzéseket szerveztünk, hálózatfejlesztés, forrásteremtés, önkéntesség témában. Jártunk kistérségekben/járásokban. Együttgondolkodtunk más szolgáltató szervezetekkel, melynek eredményeként kidolgoztunk egy képzést. Működtetünk egy projekt-honlapot a cic.ckh.hu címen.

Mindezekről félévente-évente szakmai beszámolót, évente munkatervet készítettünk az EMMI-nek. Pénzügyi és szakmai beszámolót 3 alkalommal a MAG Zrt.-nek. Túléltünk egy helyszíni ellenőrzést. Alkalmanként adatot szolgáltattunk civilekről, árvízről, adománygyűjtésről, külhoni magyar kapcsolatokról és még sok másról.

Néhány szubjektív gondolat a szakmai vezető, tanácsadó fejéből. Sokat tanultunk. Főleg a civilektől, az „ügyfelektől”. Odafigyelést, alaposságot, ügyszeretetet. Születtek új és alakultak át régi szervezetek. Megismerkedhettünk fantasztikus ötletekkel, projektekkel és nem utolsó sorban hihetetlenül kreatív, innovatív emberekkel. Igyekeztünk és a továbbiakban is ezen leszünk, hogy ebben az átpolitizált világban megőrizzük függetlenségünket és szakmaiságunkkal bizonyítsuk kompetenciánkat.

Mindeközben pedig szerettük volna a segítő-támogató-fejlesztő attitűdünket megőrizve a megyei civil szervezeteinek mindennapi munkáját megkönnyíteni. A változásokra reagálva szolgáltatásainkat fejleszteni, megőrizve a Nevelők Háza Egyesület, a Civil Közössége Háza befogadó, családias légkörét.

Fűri Ildikó

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Civil Közösségek Háza
7624 Pécs, Szent István tér 17.

Sétatérl esték

2014. január 23. csütörtök, 17 óra
A Hamerli-család szerepe Pécs gazdasági életében
Komlós Attila, a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság menedzserének előadása

2014. február 27. csütörtök, 17 óra
Pécs szerepe a magyar pénztörténetben, az Anjouktól napjainkig
Raýman János vegyészmérnök előadása

2014. március 27. csütörtök, 17 óra
Martyn Ferenc életműve
Dr. Pandúr József festőművész, ny. főiskolai tanár előadása

2014. április 17. csütörtök, 17 óra
A festői Pécs
Tillai Ernő ny. városi főépítész előadása

2014. május 22. csütörtök, 17 óra
A Wienerneustadti katona Akadémiától – Villach-Warmbadig
Egy első világháborús katonatiszt visszaemlékezései
Trebbin Ágost helytörténész előadása

Előadásainkra nagy szeretettettel várunk minden kedves érdeklődőt a már megszokott helyen, a Civil Közösségek Házában!

Trebbin Ágost
sorozatszerkesztő

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

SANSZ FILMKLUB

2014. január 8.
Mi a csudát tudunk a világról? (What the Bleep Do We (K)now!?)

színes, fekete-fehér, magyarul beszélő, amerikai dokumentumfilm, 109 perc, 2004 12
Egyhangú, unalmas életet él Amanda, az elvált fényképész. Ám minden a feje tetejére áll, amikor egy nap az élete – szó szerint – elemeire bomlik, felfedve azokat a sejteket, sőt, molekuláris és kvantumvilágokat, amelyekből áll. Amanda úgy érezheti magát, mint Alice Csodaországban. Különböző személyekkel és különös helyzetekkel találkozik, amelyek arra késztetik, hogy átgondolja emberi kapcsolatait, a férfiakhoz való viszonyát, az élethez való hozzáállását. Eközben tudósok és misztikusok mondják el véleményüket a világról, a vallásról, a tudományról. A film sajátos kísérlet, hogy bejárjuk az emberi öntudat eddig még feltérképezetlen területeit.

2014. január 22.
A vadászat (The Hunt)

színes, feliratos, dán filmdráma, 115 perc, 2012 16
A nemrég elvált Lucas egy vidám baráti társaság megbecsült tagja, gondoskodó apa, megbízható munkatárs. Egy óvodában dolgozik asszisztensként, szereti a munkáját, és a gyerekek, kollégák is kedvelik őt. Egyik kolléganőjével randizni kezd, és úgy tűnik, magánélete is mederbe kerül. A harmonikus hétköznapok azonban egy pillanat alatt omlanak össze egy apró füllentés hatására: az egyik kislány, legjobb barátja gyermeke az óvodában azt mondja, hogy Lucas tett vele valamit. A gyermeki hazugság visszafordíthatatlan károkat okozva szabadul el, a magára maradó, védtelen Lucas pedig értetlenül áll az események előtt.

2014. február 5.
Tess (Egy tiszta nő) (Tess)

színes, hangalámondásos, francia-angol romantikus dráma, 150 perc, 1979 16
Tess apja, egy szegény házaló, megtudja, hogy a család jog szerinti leszármazottja a d'Urberville-nemeseknek. A lányt a nemesi házban ugyanúgy kezelik, mint a többi szegény alkalmazottat. A fiatalúr, Alec erőszakkal szeretőjévé teszi. A távoli gazdaságban Tess és egy pap fia, Angel, egymásba szeretnek. A nászéjszakán azonban, amikor Tess bevallja múltját, a felháborodott férj magára hagyja a fiatalasszonyt. A tragédia elkerülhetetlen.

2014. február 19.
A kör (Dayereh)

színes, magyarul beszélő, iráni filmdráma, 90 perc, 2000 12
Iránban szigorú törvények szabályozzák a nők életét, nincsenek jogaik, szinte kitaszítottként élik életüket. Köztük van Solmaz, aki lányt szül, annak ellenére, hogy az ultrahangvizsgálat fiút mutatott. Az öröm így tragédiába fordul, a férje elhagyja, a család hátat fordít neki. Teherán zsúfolt utcáin – ahol nők nem tartózkodhatnak egyedül – ténfereg Arezou és Nargess. Miután ideiglenesen kiengedték őket a börtönből, szeretnének elmenni a városból, de csak úgy tudnak pénzhez jutni, ha férfiak kedvében járnak. Pari a börtönből szökött meg, hogy elvetesse magzatát. Leverten kóborol, mígnem a régi cellatársaihoz, Monirhoz és Elhamhoz fordul segítségért.

2014. március 5.
Az órák (The Hours)
színes, magyarul beszélő, amerikai romantikus dráma, 114 perc, 2002 (16)
Egy röpke nap óráiba sűrítve három nő megkapó története... 1923: Virginia Woolf (Nicole Kidman), a huszadik századi világirodalom nagy egyénisége, a tragikus sorsú írónő hosszú gyógykezelése után elkezdi írni „Dalloway asszony" című regényét. 1951: Laura (Julianne Moore), az öngyilkossági hajlammal küzdő terhes háziasszony meglepetés bulit akar rendezni férje születésnapjára, de kezébe akad a regény és teljesen belefeledkezik. 2001: Clarissa (Meryl Streep), a leszbikus kiadótulajdonos szintén meglepetés ünnepséget akar rendezni AIDS-ben szenvedő költő barátja tiszteletére. Mindhárom történet alapkérdése saját boldogságunk igazi célja és annak elérése mások életén keresztül. Három nő, egy regény: az egyik írja, a másik olvassa, a harmadik átéli... Világszerte számtalan díjjal méltán jutalmazott alkotás.

2014. március 19.
Leckék az életről (Tuesdays with Morrie)
színes, amerikai filmdráma, 1999
A leckék az életről Jack Lemmon utolsó és egyik legjobb filmje, mely igaz történeten alapul. A történet főhőse, Mitch Albom saját élményei alapján írta meg regényét öreg professzoráról, Morrie-ról, aki még a halál kapujában is az élet szeretetére nevelte őt. A regény óriási sikert aratott és hosszú ideig vezette a bestseller listákat.
A filmben Mitch, a karrierista újságíró munkája miatt teljesen elhanyagolja barátnőjét. Egyik este a tévében egy riportműsorban régi, kedvenc professzorát, Morrie-t fedezi fel, aki gyógyíthatatlan betegségéről beszél. Mitch elhatározza, hogy két évtized után újra találkozik a tanárral. Már az első pillanatban magával ragadja az öreg életszeretete, optimizmusa, bölcsessége. Azon veszi észre magát, hogy nem tudja kivonni magát Morrie hatása alól és élete egyre inkább jó irányba változik.

2014. április 2.
Etűdök gépzongorára (Neokonchennaya pyesa dlya mekhanicheskogo pianino)
színes, magyarul beszélő, szovjet filmdráma, 97 perc, 1977
Fülledt nyári napon játszódik Mihalkov filmje, Vojnyicevék birtokán, ahová lassan megérkezik a zajos, vidám vendégsereg. Kínos robajjal szakadnak ki a köznapi fecsegés semmitmondó szavai, s hullanak alá a semmibe. A csönd beszél a filmen, s az emberek fecsegéssel próbálják túlharsogni. Beszédük, megannyi ostoba tréfájuk azonban állandóan megfeneklik. A tréfa mögött az emberi viszonyok, ambíciók, szerelmek és tragédiák finom szövésű hálója válik láthatóvá. A szereplők életének az a belső, igazi tartalma, amelyet Dancsenko találóan nevezett a Csehov-drámák „víz alatti áramlásának", már elveszett. Platonov kimondja a kimondhatatlant: a „szép és tiszta élet" végleges elvesztését, hazug életük teljes reménytelenségét. „Aki egyetlen egyszer, a legkisebb ügyben is árulást követ el önmagával szemben – kiáltja –, az soha nem tud kikecmeregni az árulások hálójából. Most már biztosan tudom: elég egyszer elárulni azt, akit szeretünk és többé nem szabadulhatunk a hazugságok láncolatától."

2014. április 16.
Vándorút (The Way)
színes, magyarul beszélő, amerikai-spanyol akció-vígjáték, 121 perc, 2010 (12)
Tom fia a Camino de Santiago, vagy más néven Szent Jakab zarándokúton, egy viharban veszítette életét a Pireneusokban. A kaliforniai orvos Franciaországba, St. Jean Pied de Portba utazik a fia maradványaiért, hogy elintézze a formaságokat. Ám ahelyett, hogy ezután hazatérne, elhatározza, hogy beteljesíti a fia vágyát, és végigjárja a zarándokutat. Tom rájön, hogy az utazását tekintve nincs egyedül. A világ minden részéből érkező zarándokokkal találkozik, akik a saját problémáikra, életük értelmére keresik a választ.

2014. május 7.
Apámért (Sof Shavua B'Tel Aviv)
színes, magyarul beszélő, német-izraeli filmdráma, 100 perc, 2008
A palesztin Tarek öngyilkos küldetésre indul Tel Avivba, hogy ily módon szerezze vissza apja becsületét. A merénylet azonban technikai hiba miatt meghiúsul. Amíg a szerkezetet megjavítják, Tarek arra kényszerül, hogy a hétvégét a városban töltse, azok között az emberek között, akiket meg akart ölni. Meglepetésére számos izraelivel kerül kapcsolatba, olyanokkal, akik a társadalom perifériájára szorultak. Köztük van a szép Karen is, aki szakított ortodox családjával és neveltetésével. Valószerűtlen szerelem bontakozik ki a két ember között.

2014. május 21.
Lear király (Korol Lir)
fekete-fehér, magyarul beszélő, szovjet filmdráma, 129 perc, 1970
Hamlet-adaptációjának világkörüli diadalútja után, változatlan stábbal fogott a Lenfilm élő klasszikusának számító rendező Shakespeare egy kései és nem kevésbé örök érvényű drámája, a Lear király megfilmesítéséhez: a siker most sem maradt el.

2014. június 4.
Szitakötő (Dragonfly)
színes, magyarul beszélő, amerikai-német filmdráma, 104 perc, 2002
Dr. Joe Darrow (Kevin Costner) képtelen elfelejteni a feleségét. Emily (Susanna Thompson) önkéntes vöröskeresztesként dolgozott Venezuelában, amikor baleset érte és meghalt. Hiába múlnak az évek, a férfi gyásza nem enyhül: sőt, mostanában egyre többször jut eszébe az asszony. Egyre több jel emlékezteti rá, és ezek a jelek egyre különösebbek. Joe Darrow nyomozni kezd, és eljut egy klinikára, ahol a halálból visszatért gyermekek különös látomásokról számolnak be. Ez azonban csak a kezdet. Megszállott kutatása során mind különösebb, félelmetesebb, és kevésbé evilági dolgokkal találja szemben magát.

Filmleírások forrása: port.hu

Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) 17 órától
A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.

Szervezők:
- Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Háza
- Az emberség erejével Alapítvány
- Ki-Látás Alapítvány
- Napkelet Jógaház
- Nevelők Háza Egyesület
- 3. Szektor Alapítvány
- és barátaink

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.

További információ:
Élet-tér Családi Információs Pont
Pécs, Szent István tér 17.
20/4333423
elet-ter.belvaros@ckh.hu

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SAJTÓKÖZLEMÉNY

Ingyenes „Zöld bébiszitter" képzés indul Pécsett!

(Sajtóközlemény a TÁMOP 5.5.1.B-11/2-2011-0087- azonosítószámú pályázathoz)

A pécsi székhelyű Zöld – Híd Alapítvány 46 951 025 Ft támogatást nyert az Új Széchenyi Terv Társadalmi Megújulás Operatív Programjának TÁMOP 5.5.1.B-11/2 pályázati konstrukciója keretében, az Európai Szociális Alaptól, családi életre neveléssel kapcsolatos tevékenységei megvalósítására. A „Zöld Családi KÖZ-PONT" Zöld Családi erőforrás központ kialakítása és fejlesztése a Pécsi Kistérségben elnevezésű pályázat 18 hónapon át valósul meg, 2013 márciusa és 2014 augusztusa között, a Pécsi kistérségben.

A projekt célja a kistérségben élő családokat támogató gyakorlati szolgáltatások kialakítása, a gyermekvállalás és a munkavallás összeegyeztetését elősegítő, valamint a családi életre neveléshez kapcsolódó szolgáltatások nyújtása a Pécsi kistérség családjai számára.

2014 márciusától 200 órás, **ingyenes, akkreditált „Zöld bébiszitter" képzést** indít a *Zöld–Híd Alapítvány a MIOK DDR KK Nonprofit Kft.-vel közösen*. A képzés két részből áll, a 120 óra elméleti oktatás mellett minden leendő bébiszitternek 80 órányi gyakorlatot kell teljesítenie (pl.: gyermekfelügyelet családoknál, környezetvédelmi programokon vagy játszóházban). Elméleti modulok: szakmai alapismeret, kisgyermekgondozás, környezetvédelem, gyermeknevelés ökotudatos eszközökkel.

A képzés és a hozzá kapcsolódó gyakorlat **2014 márciusa és májusa között** valósul meg.

A jelentkezés módja: a www.zoldbebiszitter.hu weblapról letölthető jelentkezési lapot e-mailben kell elküldeni a zoldbebiszitter@gmail.com e-mail címre.

A jelentkezési határidő: 2014. február 21.

A képzésről és a pályázatról tájékozódhatnak az alapítvány honlapjain (www.zoldhid.hu; www.zoldbebiszitter.hu), illetve következő elérhetőségek valamelyikén:

Telefon: 72/236-236; 20/293-33-23 E-mail: zoldbebiszitter@gmail.com

Zöld – Híd Regionális Energiahatékonysági és Környezetvédelmi Alapítvány
Cím: 7621 Pécs Széchenyi tér 2.
Telefon: +36 72 236-236
E-mail: zold-hid@zold-hid.hu
Honlap: www.zold-hid.hu
wwww.ujszechenyiterv.gov.hu

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projektek az Európai Unió támogatásával valósulnak meg.

Németül öt országból, három kontinensről

Október 19-28-ig Németországban, Solingen városában járt a lánycsóki Liederkranz Énekkar, ahol aktív résztvevője volt a 2. Nemzetközi Német Énekkarok Fesztiváljának.

Ezt a találkozót négyévente rendezik meg. Majd két éves előkészület előzte meg az ideit is. Kellett is ez az idő, mert a felkészülés, a programok, a közös dalok, a szállás, a megfelelő busz, a kiadásokhoz a szponzorok keresése, pályázatok írása, ruhák varratása, stb. megszervezése sok időt vett igénybe. Egy 20 fős kisbusszal, két sofőrrel utaztunk egyfolytában, ami igen fárasztó volt. De mindenki vállalta, amit az ott eltöltött 1 hét kárpótolt. Az öt külföldi énekkar – Chile, Mexikó, Hollandia, Oroszország és Magyarország – mindegyikét két solingeni kórus patronálta, és egy-egy este közösen adtak koncertet a város különböző helyein.

Mi Gräfrath csodálatos zárdatemplomában énekelhettünk 30 percet, ahol az ottani templomi kórus és a Da Capo női kórus is fellépett. Ezenkívül volt még lehetőségünk Wuppertalban egy idősek otthonában bemutatkozni, ahol nagy szeretettek fogadtak bennünket.

Konzert in der Seniorenresidenz „CURANUM An der Oper" in Wuppertal

A Kölni Dómban, külön – előzetes engedély megszerzésével – lehetőségünk volt négy Mária éneket elénekelni. Nagyon felemelő érzés volt, amikor a sok látogató megállt és hallgatta énekünket. Egy idősebb könnyes szemű hölgy meg is kérdezte honnan jöttünk, mert ezeket a régi, szép énekeket már régen hallotta. Mint kiderült erdélyi szász volt.

A záró ceremónia október 26-án, szombaton volt a Konzerthaus-ban, ami 2000 fő befogadására képes. Minden együttes 10 perc műsoridőt kapott. Mivel kívánság volt, hogy magyarul is énekeljünk, így az idő is megfeleződött. Nagy sikerünk volt, nemcsak az énekléssel, de népviseletünkkel is. A gála zárásaként minden énekes – több, mint 400 fő – három dalt énekelt közösen.

Köszönettel tartozunk a „Zentralstelle Solingen" (a világ német énekkari irodája) referensének, Dieter Lein-nek, akivel állandó levelezés, e-mailezés, telefonbeszélgetés révén sikerült megszervezni a találkozást, valamint Ulrich Eick Kerssenbrock ügyvezetőnek, aki szintén tartotta a kapcsolatot a hosszú előkészítő időszakban és köszöntötte, bemutatta külön-külön a csoportokat. A jól szervezett fesztivál a hét minden napjára biztosított programot a vendégek számára. Volt városnézés Solingenben, Düsseldorfban, Kölnben és Bonnban is. A fogadó, vendéglátó énekkarokból pedig mindig nagy szeretettel kísértek bennünket a dalostársak.

Szerkesztette: Fűri Ildikó

SAJTÓKÖZLEMÉNY

ÚJ AZ ÉV, ÚJ A NÉV, DE A HÉV A RÉGI – PEPITA KULTÚRTÉRNEK HÍVJÁK EZTÁN A BALOKÁNYBAN FELÚJÍTOTT CIVIL SZOLGÁLTATÓHÁZAT

2014. január 29.

Új, hívogatóbb nevet visel mostantól a pécsi Balokány-liget területén álló, európai uniós támogatás segítségével nemrég teljesen felújított civil szolgáltatóközpont: Pepita Kultúrtérnek hívják. Már az elnevezés is arra utal, hogy sokszínű programok, a minden korosztályra, minden érdeklődési területre való nyitottság és barátságos környezet várja a rendezvények iránt érdeklődőket. Az idei esztendő első hónapjainak naptára már most sűrű, miközben az ott dolgozók újabb és újabb ötleteket igyekeznek megvalósítani.

– Mivel a felújított épületet csak tavaly ősszel vehettük át, a telet amolyan felfutási időnek tekintjük – mondja Friesz Judit, aki egész nap ötletel, szervezkedik, ügyeket intéz és koordinál a Pepita Kultúrtérben. – Az igazi nyilvánvalóan az lesz, amikor kint a ligetben és bent az épületben majd egyszerre pezseg az élet. Azt szeretnénk, ha a pécsiek és Pécs környékiek minél többen felfedeznék maguknak a Balokányt, megszeretnék a programjainkat, és azonnal az eszükbe jutnánk, amikor hasznos és kellemes szabadidő-eltöltési lehetőség után néznek. A februári programok egyik hívószava kétségtelenül a farsangolás lesz. A tervek szerint még a hagyományos mohácsi busójárás előtt kitérőt tesznek hozzánk a hamisítatlan busók. Velük, tűzzsonglőrökkel, zenével, tánccal és tűzugrással űzzük majd el a telet.

A Pepita Kultúrtér programkínálatát óriási órarend szemlélteti, amely az ott önkénteskedő külföldi fiatalok keze munkáját dicséri. Ők egyébként azt is vállalták, hogy februártól heti két alkalommal, kötetlen beszélgetések keretében, ingyen oktatnak bárkit németre, angolra, spanyolra vagy bolgár nyelvre.

Aki inkább neves sportolókkal, edzőkkel csevegne szívesen, azt ezentúl minden kedden várják a Pepita Kultúrtér sportklubjában. Ezen kívül délelőttönként kismamáknak, valamint nyugdíjasoknak szerveznek összejöveteleket, kéthetente szombaton pedig ügyes kezű hölgyeket várnak a kézműves szakkörbe. – Ez utóbbit úgy képzeltük el, hogy kialakul egy mag – egy állandó kis csapat – fejti ki Friesz Judit. – Átadnák egymásnak mondjuk a nemezelés, a gyertyaöntés, a foltvarrás vagy épp az ékszerkészítés fortélyait, miközben egy kicsit kiszakadva a hétköznapok dolgozós-családos mókuskerekéből jókat beszélgetnének egymással.

Kreatív hölgyek jelentkezése mellett fellépni vágyó amatőr művészeket is várjnak a Pepita programszervezői. Rövidesen útjára indítják ugyanis a Szabad színpad elnevezésű kezdeményezésüket. Ennek célja az, hogy kisebb létszámú együttesek, vagy akár szólisták bemutatkozhassanak a közönségnek. Friesz Judit elmondta, mivel benn, az épületben nem túl tágas a hely, a jó idő beálltáig minden esetben kisebb létszámú rendezvényekben gondolkodnak. Az azonban már most biztos, hogy tavasztól a városi majálistól a rézfúvós fesztiválon át a tájképfestők, 3D-s krétarajzolók találkozójáig számtalan nagyszabású programmal várják a közönséget.

Képzőművészek alkotásainak kiállítására viszont már addig is bármikor nyitott a Kultúrtér: aki nem eladási, hanem pusztán művészeti céllal állítaná ki fotóit, festményeit, rajzait vagy egyéb alkotásait, annyak ingyen átengedik egy időre az épület galériáján található kiállítóteret. A földszinti kávézót pedig bárki kibérelheti céges rendezvényre, baráti összejövetelre, gyerekzsúrra – mégpedig mindössze egy jelképes összegért.

A Balokány-beruházás a Dél-Dunántúli Operatív Program keretében meghirdetett, Regionális civil szervezetek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése elnevezésű konstrukcióban, a „Balokány-Pepita" című, DDOP-3.1.3/F-11-2011-0010 azonosítószámú pályázati projekt keretében, 40 640 000 forintos támogatással valósul meg. A főpályázó a Tett-Hely Ifjúsági Egyesület, konzorciumi partnere pedig Pécs Megyei Jogú Város.

További információ: www.balokany.hu

Trebbin Ágost

Egy pécsi nagyasszony emléke

Napjaink egyik fontos kérdése, hogy mi a nő szerepe a modern kor társadalmában? Idős emberként már nem szeretnék ebben az ügyben konkrétan állást foglalni. Mint annyiszor, mikor nehéz kérdés kapcsán zavarba jövök, a múltat hívom segítségül.

1918. év májusában meghalt Pécs város egyik legtiszteletreméltóbb nagyasszonya, Zsolnay Vilmosné.

„Az egyszerű polgárnők szelíd végzetével 86 éves korában halt meg ma reggel 5 óra előtt Zsolnay Vilmosné, (1832-1918) született Bell Teréz, 18 évvel élve túl nagynevű férje halálát. Pénteken reggel halt meg, mint a férje, a nagy polgár, akinek temetésére szintén vasárnapi mezt ölthetett a munkásság, 1900. március 25-én. Zsolnay Vilmos is reggelre halt meg 7 órára, éppen a munka kezdetére. Azaz hogy akkor még a kétkezi munkások reggel 6 órakor álltak munkába, ami a mostani hadi 7 órának felel meg. Akkor 7 óra után rövid gyári fújás fogadta a szakmunkásságot, ami azt jelentette, hogy letehetik az alig felvett szerszámot, haza mehetnek, mert utolsót dobbant a gyártulajdonos nagy szíve s a munka szünetel a temetés befejeztéig.

Ma háború van, tovább megy a nagy gépezet. Csendes megilletődéssel vettük tudomásul, amire már tegnap előkészültünk, hogy meghalt az öreg méltóságos asszony, akit az újabb generáció munkássága jóformán már alig ismert. Alig lehetett őt látni utóbb a szobán kívül, ritkán adódott szerencse, hogy mi, régebbiek láthattuk, nekünk jól eső látással, elfinomodott matróna alakját, mely az idők során mind inkább megkisebbedett. Rendesen leánya, Mattyasovszky Jakabné, Zsolnay Teréz, a legjobb ápoló Sikorskiné, s a hű Mattyasovszky Sophie kíséretében láthattuk őt, többnyire a gyári parkhoz vezető úton a felső kaputól a virágházig. Szeretetre méltó mosollyal fogadta mindig az üdvözlést. Megállott percekre, igyekezett felismerni a köszöntőt, s igazi, látható benső örömet szerzett neki, ha élénken emlékezett az illetőre, jóleső derű vette őt körül, hogy a közelmúltra és a régmúltra egyforma tiszta látással emlékezve, nézett befelé, de mindig úgy, mint a férje régi jó embereire. Mert az ő szelíd lelke rossz embert, csalfaságot, intrikát, hűtlenséget, alacsonylelkűséget nem ismert.

Az igénytelenségig átlátszó életű lélek belső életét élte mindvégig Zsolnay Vilmosné. Ettől a lélektől távol állott minden mai rafinált összetettség, a modern asszony kifelé élése. S ebből a szempontból is már följegyzendő Zsolnay Vilmosné neve. Az „örök nőiség" jegyében tette naggyá a nagynevű férjet, mint igazi, jó feleség, anélkül, hogy igazán tudott volna róla. Micsoda óriási munkaképességnek és szeretetnek, alkotási vágynak, feltörekvésnek vetette meg alapját a hitvesi gondoskodás, s az anyai gondoskodás tette az apjához hasonlóvá, a még nagyobb akaratú fiút, Zsolnay Miklóst, a mai gyártulajdonost, aki nagyon szerette az édesanyját, s akit éppen az édesanya nagy puritánsága emelt a tisztaságok felé, hogy egész szívvel szeressen embert, munkát, igaz ügyet, közszolgálatot, igaz mértékkel mérve, tehetség szerint, kinek-kinek, ami megilleti. Ma nagyon mélyen sújtotta az anyja elvesztése.

Az ilyen feleségek és az ilyen anyák Zsolnay Vilmosné halálával végképpen kiveszőben vannak, és ezzel mind ritkábban mutatható fel az élet, a jólét, a nyugalom, a meggazdagodás kútforrásául a házi- és háztartási drága összhang, mely a férjnek a szép nyugalmas élet állandó érzését, a szélesen alapozott munkakedvet szerzi meg s a gyermeknek és az unokáknak a nagy jövő perspektíváját bontja ki.

A halhatatlan Zsolnay-név a tiszta csengésű, szerény Bell Teréz névhez fűződik, így kell, hogy róla mindenkor őt megillető elismeréssel és nagyrabecsüléssel emlékezzünk." (Nikelszky Géza)

Pécsi Napló, 1918. május 4. 3-4 p.

Sokáig gondolkodtam, mivel is fejezzem be a cikket, azután rátaláltam Zsolnay Vilmos leányának, Zsolnay Teréznek megható visszaemlékező soraira

„Sohasem állta útját férje nagyra törő terveinek, nem gátolta, bármilyen nagy áldozatot követelt is ez."

BARANYA MEGYEI CSALÁD, ESÉLYTEREMTÉSI ÉS ÖNKÉNTES HÁZ

„ÁLMOK"

Esélyteremtő és élménypedagógiai műhely a vizuális nevelés eszközeivel

Képzők: L. Ritók Nóra és Török Zita
az Igazgyöngy Alapítvány és Művészeti Iskola pedagógusai

Időpont: 2014. március 7. (13-19 óra), március 8. (9-17 óra)

Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

Cél: A vizuális nevelés és az élménypedagógia a személyiségfejlesztés és a hátránykompenzálás egyik fontos eszköze. A műhely keretében olyan módszertant sajátíthatnak el a résztvevők, amelyek a szociális kompetencia fejlesztésére alkalmasak és a kreatív technikák, a gyermeki látásmód megőrzése mellett a vizuális kommunikáció fejlesztését is segítik, továbbá hozzájárulnak a motívumkincs bővítéséhez és finommotorika, figyelemkoncentráció fejlesztéséhez.
A csoport maximális létszáma: 25 fő

Célcsoport: gyermekekkel és fiatalokkal foglalkozó pedagógusok és segítő szakemberek (A műhelyen való részvételnek nem feltétele a művészetpedagógiai szakképzettség, de a tudásátadás folyamatba ágyazott, ezért olyan jelentkezőket várunk, akik mindkét napon vállalják az aktív részvételüket.)

Napok rövid tematikája:

Első nap:
- a vizuális kommunikáció fejlesztése (pont, vonal, folt, mint alapelemek használata)
- a sikerélmény biztosításának útjai
- a gyermeki önkifejezés fontossága (feladatokba ágyazott ismeretátadás)

Második nap:
speciális fejlesztések:
- finommotorika fejlesztés
- más tantárgyak ismeretanyaga a vizuális nevelésben
- sztereotípiáktól mentes gondolkodásmód kialakítása
- személyes kompetenciák fejlesztése
- társas kompetenciák fejlesztése az alkotásban (feladatokba ágyazott ismeretátadás)

A műhely részvételi díja: 3000 Ft/2 nap

A műhely nem akkreditált képzés, ezért szakmai továbbképzés keretében nem elszámolható.
Jelentkezési határidő: 2014. március 3. (További információk a mellékelt jelentkezési lapon találhatóak)
Kontakt: Koska Éva

Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház
Nevelők Háza Egyesület
Web:www.ckh.hu, www.eselyekhaza.hu
Email: eselyhazpecs@gmail.com
H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +3672/210-794, +3620/433-4403

Szakmát adott hátrányos helyzetű ormánsági emberek kezébe a SZOHE

Jelentősen nőtt az esélye a munkaerőpiacon azoknak az ormánsági nőknek, akik nemrég újabb szakmát tanulhattak ki a Szociális Háló Egyesület (SZOHE) jóvoltából. Ezév januárjában ugyanis tizenöten sikeres vizsgát tettek, miután elvégezték az OKJ-s konyhai kisegítő képzés elméleti és gyakorlati tanfolyamait. A Pécsett, illetve az Ormánságban tevékenykedő egyesület több partnerével együtt a „Mindenki egyért, egy mindenkiért" (TÁMOP-5.1.1/11/1/B-2012-0055) elnevezésű pályázati projektje keretein belül többek között azt vállalta, hogy piacképes szakképesítést biztosít hátrányos helyzetű ormánsági embereknek.

35 éves a Pécsi Alkotó Pedagógusok Képzőművészeti Műhelye

Egy pedagógus-továbbképzés alkalmával Takács Dezső művésztársunk megemlítette, hogy lehetőség nyílik számunkra az akkori Nevelők Háza (Szt. István tér 10.) alagsorában létesült Grafikai Műhelyben alkotó munkát végezni. Azonnal mentünk megnézni a műhelyt és az akkor ott dolgozó művészek tevékenységét. Örömmel éltünk ott a hetenkénti alkotó munka lehetőségével. Takács Dezső – aki sokszorosító grafika helyi legkitűnőbb mestere – tanított meg minket a gyakorlatban a linó, fa, rézmetszés, rézkarc és kőnyomat készítés minden technikai fortélyára, amiért mi örökké hálásak lehetünk neki.

A cél az volt, hogy a pedagógusok minél magasabb szakmai szinten tudják átadni tanítványaiknak órán, szakköri foglalkozásokon szakmai tudásukat, mert csak azok tudnak igazán alkotó munkára tanítani, akik maguk is a gyakorlati tudás magas szintjén állnak.

Az ott dolgozó kis baráti társaság – Dani Sándor, Fodor Attila, Jarmetzky István, Lénárd Éva, Maul Ernőné, Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna, D. Szabó Margit, Szakácsné Kozári Piroska, Szatyor Győző, Temesi András, Vogl Henrikné – szerveződött Takács Dezső vezetésével Pécsi Alkotó Pedagógusok Köre néven 1978-ban közösséggé. Tagja lehetett tanár, tanító, óvónő, de kívülálló is.

1986. február 24-én a Nevelők Házában rendezett kiállításán mutatta be a társaság eredményes és színvonalas munkáit, majd igen sok egyéni, csoportos, helyi és országos kiállítási bemutatkozás követte tényekedésüket.

Sajnos a Grafikai Műhely áthelyezése, valamint az alkotók munkahelyi terheltsége, időhiány miatt – mert a sokszorosító grafika türelmet és sok időt igényel – a közben változó, inkább festői beállítottságú társaság elfordult a sokszorosító grafikák készítésétől.

1990-től a jó szervezői adottságokkal rendelkező Svasticsné Bogáthy Zsuzsanna vette át a csoport vezetését. Ezután az alkotó munka egyénileg történt, és a művésztelepeken való részvételeken (Sellye, Zebegény, Tuzsér, Mór, Vác, Siklós, Kőszeg, Esztergom, Zsámbék, Dunaszekcső). A szakmai pedagógus munkát segítette az igen értékes előadások megszervezésén való részvétel, valamint a sokfelé szervezett kirándulások alkalmával megtekintett kiállítások sora. (Kaposvár, Bonyhád, Balatonszemes „Reich Károly nyomában", Kecskemét stb.)

Ma 24 művésztanár alkotja a csoportot, grafikusok, festők, tűzzománckészítők, de van közöttük művészettörténész is. Tizenegyen tagjai a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének, öten tagjai a Magyar Alkotó Művészek Egyesületének (D. Szabó Margit, Kapoli Ilona, H. Barakonyi Klára, Sz. Kozári Piroska, Pandúr József).

Minden évben a Civil Közösségek Háza ad lehetőséget kiállításuk megrendezéséhez, rendszeres alkotó munkához pedig minden héten a helyi Belvárosi Általános Iskola ad helyet.

A sok egyéni és csoportos kiállításaink sikere bizonyítja, hogy értékes színfoltja Pécs képzőművészeti életének a 35 éve tevékenykedő Pécsi Alkotó Pedagógusok baráti közössége.

Szakácsné Kozári Piroska

MÁR NEM A SZŐNYEG ALÁ SÖPRIK… BŰNELKÖVETŐKBŐL LETT TAKARÍTÓNŐK DOLGOZNAK AZ ORFŰI IFJÚSÁGI TÁBORBAN

(TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-009)

Dolgozni kezdtek a TÉT-programban szakmát szerzett egykori bűnelkövetők. Van közöttük olyan is, akinek már alig néhány héttel a tanfolyamok befejeztével sikerült a tanulmányainak megfelelő állást találnia. Párfogó felügyelet alatt álló baranyai bűnelkövetők jobb útra térítése – ez a célja annak az európai uniós támogatás segítségével megvalósuló, „Tudás-Érték-Tapasztalat" elnevezésű integrációs programnak, amelynek keretein belül gyorséttermi ételeladónak, konyhai kisegítőnek, szakácsnak, parkgondozónak vagy takarítónak tanulhattak a résztvevők.

Szekrényeket takarítanak, padlót söpörnek, felmosnak és ágyneműt igazgatnak a takarítónők az orfűi ifjúsági táborban. A mozdulataik határozottak, gyakorlatról tanúskodnak. A szobában pedig pedáns a rend. Az ott dolgozó nők szakképzett takarítók: mindketten a TÉT-program OKJ-s takarítótanfolyamára jártak.
– Három hónappal a vizsga után szólt a projektbeli mentorom, hogy munkát tud szerezni nekem – meséli a 24 éves Orsós Mariann, aki kitűnő elméleti és gyakorlati vizsgával zárta a képzést. – Nagyon örültem a lehetőségnek, hogy végre lesz saját keresetem, és nem otthon kell ülnöm tétlenül.
Mariann azt mondja, a múltjától eltekintve sem volt túl nagy esélye arra, hogy jó állást kapjon. A legnagyobb nehézséget azonban természetesen a büntetett előélete jelentette. Ahogy fogalmazott, „hülyeséget követett el fiatalon", amiért aztán felfüggesztett börtönbüntetést kapott, és pártfogó felügyelet alá helyezték. – Soha többé nem szeretnék bűnöző életet élni – vallja Mariann – Ehhez pedig a TÉT-program volt számomra a kitörési pont. Azelőtt céltalan volt az életem, minden kilátástalannak tűnt. Mostanra tele vagyok tervekkel! A takarítóképzés után olyan tanfolyamon is részt vehettem, amely abban segít, hogy vállalkozóvá válhassak. Én ezt is végigcsináltam. A nagy álmom az, hogy olyan saját vállalkozásom legyen, amelyben magamon kívül más munkát keresőt is foglalkoztatni tudok.

Mariannt kolléganőjével együtt az orfűi tábort működtető Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. foglalkoztatja. Kárpáti Árpád, a Kft. ügyvezető igazgatója azt mondja, nekik nem voltak előítéleteik, örömmel foglalkoztatják a TÉT-ben végzett új szakembereket: – Nem azt néztük, hogy ki milyen volt a múltban, hanem azt, hogy most milyen, és milyen a munkához való hozzáállása. Sajnos már rengeteg tapasztalatot szereztünk olyan emberekkel, akik nem akarnak dolgozni. Azonban Mariannékon már a személyes találkozásunkkor láttam, és mindvégig bíztam benne, hogy mindkettejük munkájával elégedett leszek. És ez szerencsére be is igazolódott. Bízom benne, hogy hosszútávon is munkatársaink lehetnek.

Tudás-Érték-Tapasztalat – ez a címe a TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-009 azonosítószámú integrációs programnak, amely 109 115 550 forintos európai uniós pályázati támogatás segítségével valósul meg. Különféle szakemberek 32 hónapon át segítenek baranyai bűnelkövetőknek abban, hogy azok szakmát szerezzenek, munkába álljanak, és végleg felhagyjanak törvénytelen életmódjukkal. A projekt megvalósítói a pécsi Ifjúságért Egyesület és konzorciumi partnerei, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft., valamint számos szakmai együttműködő partner.

További információ:
Scholtzné Nagy Szidónia projektmenedzser
Tel.: +36 72 211 134, +36 70 52 77 665
Email: nagy.szidonia@tetthely.net

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Pályázat vidéki kulturális és természeti örökség megőrzésének támogatására

Megjelent a „Vidéki kulturális és természeti örökség megőrzése" című pályázati kiírás az **EGT Finanszírozási Mechanizmus Kulturális és természeti örökség megőrzése és megújítása programja** keretében.

Pályázók köre: központi költségvetési szervek,önkormányzatok,non-profit szervezetek,alapítványok,egyházak és egyházi intézmények,non-profit gazdasági társaságok,jogi személyiséggel rendelkező önkormányzati társulások esetén maga a társulás,többcélú kistérségi társulás

A projektek megvalósítása során lehetőség van partnerek bevonására. A projektben partnerként Magyarországon vagy a donor országokban (Izland, Liechtenstein, Norvégia) székhellyel rendelkező szervezetek vehetnek részt.

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló keretösszeg 4 000 000 EUR, azaz 1 133 600 000 Ft. Igényelhető támogatás összege: minimum 200 000 EUR (56 680 000 Ft), maximum 500 000 EUR (141 700 000 Ft)

A felhívás keretében támogatandó projektektől elvárt:

- A fejlesztés során szem előtt kell tartani azt a célt, hogy a helyi közösség megfelelően bevonásra kerüljön különös tekintettel a társadalmilag hátrányos helyzetű csoportokra.
- A fejlesztés eredményeként bemutatásra kerülhetnek a tradicionális vidéki életformához kapcsolódó tevékenységek (mesterségek, kézművesség) és az illeszkedő szellemi örökség.

Támogatás az alábbi tevékenységekre igényelhető:

Az 1-es és 2-es támogatható tevékenységek csoportja választható, azon belül azonban mindkét tevékenység megvalósítása kötelező. Lehetőség van mindkét tevékenységcsoport választására is.

1. csoport:

A hagyományos vidéki életmódhoz, a természetközeli területhasználathoz és tájgazdálkodáshoz kapcsolódó épített örökség és táji környezetének fenntartható módon, a helyi szereplők bevonásával történő felújítása és/vagy helyreállítása valamint a kapcsolódó infrastrukturális fejlesztés.

ÉS

A hagyományos vidéki életmódhoz, a természetközeli területhasználathoz és tájgazdálkodáshoz kapcsolódó örökségi értékek megőrzése és élményszerű bemutatása saját kidolgozású és/vagy külső tanácsadással kialakított tartalomfejlesztésen keresztül.

ÉS/VAGY

2. csoport:

A kunhalmok, földvárak, fülkés sziklák, kulturális örökségi jelentőségű barlangok és környezetük megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint kapcsolódó infrastrukturális fejlesztés.

ÉS

A kunhalmok, földvárak, fülkés sziklák, kulturális örökségi jelentőségű barlangok és az eredeti funkciójának, működésének élményszerű bemutatása saját kidolgozású és/vagy

külső tanácsadással kialakított tartalomfejlesztésen keresztül.

A pályázat benyújtása: A projektjavaslat magyar nyelven, egy rövid angol nyelvű ismertetővel, kizárólag az online rendszerből készült pályázati űrlapon nyújtható be.

Pályázat benyújtásának határideje: 2014. február 21-től 2014. május 21. 24 óráig.

További információ:

NFFKÜ – Nemzetközi Fejlesztési és Forráskoordinációs Ügynökség Zrt.
1037 Budapest Montevideó u. 16/A
e-mail cím: info@norvegalap.hu
telefonszám: +36-1-999-4400

Családbarát közgondolkodás népszerűsítése és a nők és férfiak közötti harmonikusabb együttműködés elősegítése pályázat (Kód: CSP-KÖZG-14)

A pályázat célja: Az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatni kívánja azon:

A komponens

1. helyi közösségi programokat, programsorozatokat, rendezvényeket, amelyek célja a házasság és a család értékének felmutatása, jellemzően családok közösségi együttléte és összefogása, a generációk közötti együttműködés ösztönzése, a gyermeket vállaló és nevelő családokat támogató társadalmi környezet kialakítása, közösségi háló megerősítése a családok lakóhelyén;
2. kommunikációs programokat, melyek népszerűsítik a család intézményét, felhívják a figyelmet a gyermekvállalás fontosságára, segítséget nyújtanak a gyermeknevelléssel, párkapcsolati kérdésekkel kapcsolatban különféle kommunikációs eszközökkel, programokkal (például: tematikus írások és cikksorozatok, egyedi műsorok, műsorblokkok, internetes tartalmak, felmérések, írott és elektronikus kiadványok, kiállítások, stb.);
3. képzési programokat, tréningeket, rendszeres foglalkozásokat, előadássorozatokat, melyek tematikája a gyermeket vállaló és nevelő családok testi-lelki egészségfejlesztése, a fiatalok felkészítése a párválasztásra, házasságra, családi életre, társas kapcsolatokra, a szülők segítése a gyermeknevelésben, a szülők támogatása párkapcsolatuk fejlesztésében (például: házasságra felkészítő tanfolyam, családi életre nevelés, párkapcsolati tréningek, konfliktuskezelés, egészséges életmódra nevelés, szülőképzés, stb.),

B komponens:

1. helyi közösségi programokat, programsorozatokat, rendezvényeket, amelyek a nők és férfiak közösségen belüli harmonikus együttműködésén, valamint a közéleti, a gazdasági és a családi életben való kiegyensúlyozott, a feladatok egyenlő megosztásán alapuló szerepvállalást segítik elő
2. kommunikációs programokat, melyek hozzájárulnak a nők és férfiak közötti harmonikus együttműködéshez, társadalmi egyenlőségük megteremtéséhez és fenntartásához, a munka és a családi élet közötti egyensúly megteremtéséhez, valamint a nők közéleti, társadalmi, gazdasági szerepvállalásának kiterjesztéséhez.
3. képzési programokat, tréningeket, rendszeres foglalkozásokat, előadássorozatokat, melyek tematikája a női és férfi szerepekkel, valamint a munka és a családi élet összehangolásának módjaival áll kapcsolatban A pályázatok között kiemelt figyelmet kapnak az ENSZ Család Év 20. évfordulójához, Családok Napjához, a Népesedési Világnaphoz, a Láthatatlan Munka Napjához, az Anyák

Napjához, a Gyereknaphoz és az egyéb jeles napokhoz kapcsolódó programok.

A pályázók köre: közhasznú jogállású civil szervezetek (egyesületek és alapítványok, kivéve civil társaságok, pártok, pártokhoz kötődő ifjúsági szervezetek, szakszervezetek, közalapítványok), egyházak, egyházi fenntartású szervezetek (pl. plébánia, parókia, gyülekezet), médiatartalom-szolgáltatók, sajtótermék kiadók, internetes tartalomszolgáltatók

A pályázatok támogatására rendelkezésre álló keretösszeg 56 000 000 Ft, azaz ötvenhat millió forint. A pályázaton maximum 800 000 Ft, azaz nyolcszázezer forint vissza nem térítendő támogatás igényelhető.A pályázathoz saját forrás biztosítása nem kötelező.

A pályázat keretében kizárólag a pályázat céljainak megfelelő programokkal kapcsolatos, ténylegesen felmerülő, pénzügyileg teljesített kiadások biztosításához nyújtható támogatás.

Támogatási időszak: 2014. május 1. és 2014. december 31.

Pályázati díj: 2200 Ft. A pályázati díjat a pályázat beadásának napjáig szükséges megfizetni a Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet 10032000-00283841-00000000 számú számlájára, kizárólag átutalással.

A pályázatot kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani. A pályázat benyújtását megelőzően minden Pályázónak a http://www.ncsszi-pr.hu honlapon regisztrálnia kell magát a Pályázatkezelő Rendszerben.

A pályázatok benyújtásának határideje: 2014. február 24. éjfél

További információk: a Pályázati Felhívás és a Pályázati Útmutató letölthető a http://www.kormany.hu/hu/emberi-eroforrasok-miniszteriuma és a http://www.ncsszi-pr.hu honlapokról.

A pályázattal kapcsolatban további információkat az ügyfélszolgálatától kaphatnak az (1) 237 6782-es telefonszámon, valamint a palyazat@ncsszi.hu e-mail címen.

Nemzetközi Visegrádi Alap Strategic Grants

A Nemzetközi Visegrádi Alap pályázatot tett közzé hosszútávú, stratégiai projektek támogatására 2014-ben a Visegrad Strategic Program (Strategic Grants) keretében.

A támogatás célja: A Visegrad Strategic Program célja hosszabb távú, stratégiai karakterrel bíró projektek támogatása, amelyek a projektben résztvevő, mind a 4 visegrádi országból származó intézményeket összekapcsolják.

Pályázók köre: Bármely szervezet vagy magánszemély. Prioritást az intézmények és a civil szervezetek kapnak. A projektben mind a négy visegrádi országból származó szervezetnek kell részt venni.

A maximum elnyerhető támogatás: nincs felső korlát (az átlag 40 000 euró)

A támogatás aránya nem haladhatja meg a projekt összköltségvetésének 70%-át.

A projekt maximális időtartama: 36 hónap.

2014-es prioritások

- A Visegrádi Régió versenyképességének növelése
- Közép-Európa demográfiai változásának 25. évfordulója
- Észak-dél közlekedési kapcsolat egy progresszív Visegrádi Régióért

A pályázat benyújtása: Online pályázati rendszeren keresztül.

A pályázat benyújtásának határideje: 2014. április 15.

További információ: http://visegradfund.org/grants/strategic_grants/

szerkesztette: Szabó Ágnes

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Baráság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden hónap első csütörtökén 10 órától
Hurcibaba klub
Vezeti: *dr. Bereczki Barna Szilvia*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
Örökifjú Nyugdíjasok Klubja

Kéthetente keddenként 17 órakor
Foltvarró Klub
Vezeti: *Szőke Klára*

Minden szerdán 16 órától
Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
Vers- és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 15 órakor
Füsti Molnár Éva Színistúdió
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden kedden 16 órakor
Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Minden pénteken 18 órakor
Repülő-klub
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Ágoston Gabriella, Fonai Máté, Fűri Ildikó, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

BARANYAI

125 FT

Civil Forró

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Jó gyakorlatok

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

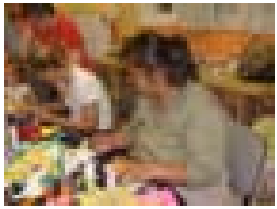
KÜLÖNSZÁM

ÉLET-TÉR – komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések a pécsi családok jólétéért
TÁMOP-5.5.1.B-11/2-2011-0322

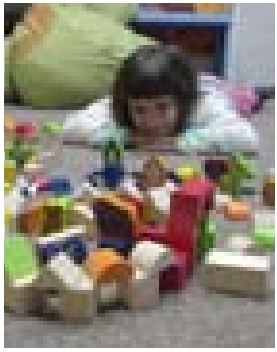
Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

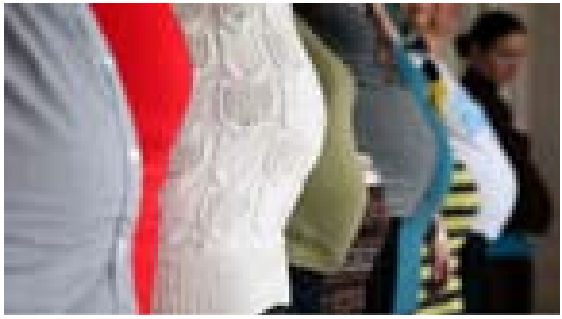
MAGYARORSZAG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Kedves Olvasó!

2012. május 1-én indult és két éven át kínált programokat és szolgáltatásokat az „Élet-tér": komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jólétért (TÁMOP-5-5-1.B-11/2-2011-0322) című projektünk, melynek főpályázója a Nevelők Háza Egyesület, konzorciumi partnere a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Pécsi Csoportja volt.

A projekt több mint félszáz programelemet tartalmazott, szolgáltatásainkkal elsősorban a pécsi szülőket és fiatalokat szólítottuk meg, de rendezvényeinken részt vettek a település agglomerációjában élők is. Projektünkben kiemelt hangsúllyal szerepelt, hogy a programelemeket ne kizárólag a belvárosba telepítsük, jutassuk el Pécs egyes szolgáltatáshiányos városrészeibe is. A belvárosi Civil Közösségek Háza mellett a György-telepen működő Jelenlét Közösségi Ház és a gyárvárosi részen található Menedék Közösségi Ház alkották projektünk 3 fő bázisát. Elkötelezett partnereink közvetítése és együttműködése révén, projektünk részeseivé válhattak azok a családok és fiatalok is, akik – mobilitási vagy erőforrási korlátaik miatt –, másként nem lehettek volna haszonélvezői a programsorozatnak.

A Baranyai Civil Korzó különszámában rövid betekintést szeretnénk nyújtani, azon programjainkba, melyek kapcsán úgy véljük, hogy jó gyakorlatként gazdagították a helyi szolgáltatási palettát, tovább élnek vagy hozadékai a program zárását követően is jelen maradnak és gazdagítják a helyi közösségek életét.

Koska Éva
Projektmenedzser

TARTALOM

A projektről	4
Menedék Ifjúsági Klub középiskolás fiataloknak	7
Élet-Tér napok 7 pécsi városrészben	10
Bölcsődés leszek	14
„Elég jó szülő" háromszor	15
Baba-mama klub és Gyerekkuckó a jelenlét Közösségi Házban	16
„Szülő lettem" interaktív társasjáték	18

A lap megjelenését támogatja:

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Tördelés, nyomdai kivitelezés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A PROJEKTRŐL

A Pécsett élő családok 18 %-ában az egyik szülő egyedül neveli gyermekét. Mind a házaspárok, mind az egyedül élő szülők körében legmagasabb számban az egy gyermeket nevelő család a jellemző. Az összlakosságot tekintve a háztartások 8%-át egyszemélyes háztartások alkotják, a 20-60 év közötti népességen belül a lakosság 28%-a él házasságban, és 28%-a tartós párkapcsolatban. A jelzett korosztály 44%-a egyedül élő.

Az oktatási és a szociális rendszer túlterheltsége miatt a prevenciós munkára a legritkább esetben marad kapacitása a szociális segítőknek. A szociális szférában problémamegoldás folyamatát az egyéni esetkezelés határozza meg. Önsegítő illetve problémamegoldó csoportok egyáltalán nem, vagy kis kapacitással működnek az ellátás keretei között. Az oktatás területén a frontális oktatás dominál, mely nem ösztönzi együttműködésre a diákokat, a jövőről és a felnőtt szerepekről való közös gondolkodás kevéssé van jelen az iskolában.

A városban több helyszínen működnek játszóházak (főként a frekventált belvárosban és bevásárlóközpontokban) és családi napközik (kapacitásuk korlátozott), amelyek a közintézmények mellett kínálnak alternatívát a gyermekfelügyeletre. Az alternatív szolgáltatásokat térítés ellenében vehetők igénybe. Ezek a térítési díjak a hátrányos helyzetű, vagy több gyermeket nevelő családok számára megfizethetetlenek, a meszesi városrészben élők számára elérhetetlenek.A helyi lakóközösségek tagjai - többek közt a városi miliőnek is köszönhetően - egymástól elszigetelten élik mindennapjaikat, a generációk egyre inkább eltávolodnak egymástól, kiaknázatlanok a szomszédsági kisközösségi és civil önszerveződések erőforrásai, kapacitásai.

A Nevelők Háza Egyesület, mint főpályázó és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Pécsi Csoport Csilla Gondviselés Háza konzorciumi partnerségben, további partnerekkel vállalt szerepet a pécsi fiatalok felelős párválasztásának támogatásában, a házasságkötéssel és a gyermekvállalással kapcsolatos, jelenleg kedvezőtlen attitűd megváltozásának elősegítésében; a kisgyermekeket nevelő családok illetve az gyermeküket egyedül nevelő szülők információhoz való hozzájutásának elősegítésében; a munka és a család összeegyeztethetőségét nehezítő problémák kezelésében. A konzorciumi partnerek szolgáltatásaik által segítséget nyújtottak a helyi közösségek kialakulásához, erőforrásainak aktivizálásához, továbbá a közösség kohéziójának erősítéséhez.

A projekt időtartama: 2012. május 1. és 2014. április 30. között.

A projekt célcsoportja:

Közvetlen célcsoport

- 15 év feletti, párválasztás előtt álló fiatalok
- A gyermeket váró párok
- Kisgyermekes családok

- A munkaerőpiacra a gyermekvállalás után visszatérni kívánó nők
- A helyi kisközösségek

Célcsoportunk körébe tartoztak a Pécsett életvitelszerűen tartózkodó, párválasztás előtt álló fiatalok és kisgyermekes családok, továbbá azok a potenciálisan érintettek is, akik Pécs szuburbanizációs övezetében élnek és életvitelük szorosan kapcsolódik a városhoz. Kiemelt figyelmet fordítottunk Pécs keleti szolgáltatáshiányos, szegregálódó városrészein (Meszes, Györgytelep, Gyárváros) élő halmozottan hátrányos helyzetű fiatalokra és kisgyermekes családokra.

A helyi kisközösség aktivizálására irányuló tevékenységeink a város egészét célozták, a projekt megvalósítása során kerültek kiválasztásra a mentorálandó szomszédsági, civil szerveződések.

Közvetett célcsoport

- Célcsoportok jólétéért tevékenykedő és együttműködő partnerek
- Helyi munkáltatók
- A helyi társadalom

A közös rendezvények, tapasztalatcserék és műhelyek lehetőséget teremtettek a közös gondolkodása és a jó gyakorlatok adaptálására.

A projekt tevékenységeinek megvalósulási helyszínei:

- egyrészt a főpályázó által működtetett **Civil Közösségek Háza** (Pécs, Szent István tér 17., Belváros)
- másrészt a konzorciumi partner által működtetett, a györgytelepi szegregátumban található **Jelenlét Közösségi Ház** (Pécs, Györgytelep 15. Keleti városrész),
- harmadrészt Az Emberség Erejével Alapítvány által működtetett **Menedék Közösségi Ház** (Pécs, Álmos u. 1.).
- Az „Élet-Tér" Közösségi Önsegítő Hálózathoz kapcsolódó helyszínek a mentorált kisközösségek területén valósultak meg.

A PROJEKT FŐBB PROGRAMELEMEI:

„Élet-tér" Családi Információs Pontok a Civil Közösségek Házában, a Jelenlét Közösségi Házban és Menedékben

Ügyfélszolgálat és egyéni tanácsadás és közösségi mentorálás működtetése a 3 megvalósulási helyszínen.

- ***Családmenedzseri szolgáltatások:*** Felvilágosítást nyújtottunk az igénybe vehető családi kedvezményekről, és a családokat támogató ellátásokról, tájékoztatást adtunk a kisgyermekes családokat érintő szociális, oktatási, egészségügyi jogszabályokról, információt adtunk a bölcsődei, óvodai, iskolai beíratással kapcsolatban.
- ***Családi tanácsadás:*** családi mentálhigiénés tanácsadás és mediáció biztosítása.
- ***Munkaerő-piaci tanácsadás:*** tanácsadás a GYES/GYED utáni munkavállaláshoz és a munkaerőpiacra visszatéréshez, önfoglalkoztatóvá váláshoz.
- **Közösségfejlesztés és önkéntesek szakmai koordinációja:** „Élet-Tér" – Közösségi Önsegítő Hálózat működtetése.

Rendszeres és tematikus klubfoglalkozások

- ***Baba-Mama klub és Gyermekkuckó*** a Jelenlét Közösségi Házban és a Menedékben
- ***Menedék Ifiklub*** a Menedékben
- ***„Mindennapi praktikáink" kreatív klub*** a Civil közösségek Házában és külső helyszíneken

- ***Sansz filmklub*** a Civil Közösségek Házában

Folyamatba ágyazott, tematikus csoportfoglalkozások:

- ***„Újra dolgozunk, sok minden változott!"*** – a Belvárosban és Györgytelepen
- ***Babaváró szüléstréning és Babusgató anyatréning*** a Civil Közösségek Házában
- ***„Bölcsődés leszek"*** – csoportfoglalkozás a Kicsikék Bölcsödében
- ***„Az elég jó szülő"*** – csoportfoglalkozások a Belvárosban és Györgytelepen
- ***„Apának lenni a 21. században"*** – a Civil Közösségek Házában

„Élet-tér" Napok a Belvárosban, Istenkúton, Györgytelepen, Uránvárosban, Kertvárosban és Gyárvárosban

7 kisközösség mentorálása és közösségi programszervezés Pécs különböző városrészeiben.

„Élet-tér" Közösségi falfestés a Civil Közösségek Házában, a Jelenlét Közösségi Házban és a Menedékben

„Szülő lettem" interaktív társasjáték fejlesztése és adaptálása közösségi rendezvényeken és csoportfolyamatokban.

„Ti hogyan csináljátok" szakmai műhelyek szervezése és tapasztalatmegosztás a programelemekhez kapcsolódóan

A projekt megvalósításában együttműködő partnereink voltak:

Pécs Megye Jogú Város Önkormányzata, Az Emberség Erejével Alapítvány, Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Istenkúti Közösségért Egyesület, Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, Kanga Egyesület, Murál Morál Csoport, 3. Szektor, Alapítvány, , Egyensúlyban Élni Egyesület, Kicsikék Alapítvány, Mosolymanó Egyesület, Üres Tér Egyesület, Szín-Tér Egyesület, MásKépMás Esélyegyenlőségi Emberközpontú Szemlélettel Alapítvány, 3. Szektor Alapítvány, Kortárs Ellátó Egyesület, Pécsi Életmód Egyesület, SosemArt Egyesület, Élménylelő Egyesület

MENEDÉK IFJÚSÁGI KLUB KÖZÉPISKOLÁS FIATALOKNAK

MÉDIA A KÖZÖSSÉG SZOLGÁLATÁBAN

2012. júniusában a Menedék Pécs csapata által indított ifjúsági klub a középiskolás korosztályt szólította meg. A tematikus műhelymunkák során párkapcsolati, kisközösségi és társadalmi kérdéseket, problémákat dolgozunk fel a közösségi média eszközeinek használatával.

A PROGRAM TEMATIKÁJA

A program egy komplex foglalkozás sorozat, amely során a fiatalok elsajátíthatják különböző médiaágazatok alapjait, alapvető technikáit és aktívan bevonódnak társadalmi, közösségi tevékenységekbe. A Menedék Média Klub alapvető célja, hogy a fiatalokat kritikus gondolkodásra ösztönözze, miközben digitális kompetenciáikat is fejleszti. Ezek az ismeretek a 21. században elengedhetetlenek és az élet sok területén megkönnyítik a boldogulást. Elég csak arra gondolni, hogy a felsőoktatásban is már számos szakon elvárják a különböző képi kreativitást és technikai boldogulást egy-egy kurzus teljesítésénél. A korszerű technikák ismerete egyszerű és szabad önkifejezési lehetőséget is biztosít a fiatalok számára, amin keresztül önállóan kiélhetik kreativitásukat, különösebb anyagi nehézségek nélkül.

A média programunk nem elhanyagolható célja a közösségfejlesztés, a csapatmunka és az együttműködési készség fejlesztése. Szeretnénk elérni, hogy a fiatalok szabadidős tevékenységként felismerjék az aktív polgári részvétel és az önkéntesség fontosságát. A program két éve alatt sikerült elérni, hogy a fiatalok a munka izgalmas, kreatív, önkifejező értékei miatt önként vonódjanak be és maradjanak aktívak a média program munkálataiba. Fontosnak tartjuk a kezdeményezőkészség megerősítését, a saját, kritikus gondolatok kifejezésének bátorítását és az őket foglalkoztató társadalmi témák bemutatását a fiatalok szemüvegén keresztül.

A program két éve alatt létrejött egy önműködő, független, fiatalos, alternatív média, ami a kortárshatásra alapozva folyamatosan meg tudja magát újítani, új tagokat bevonni és fejleszteni.

Az információs társadalom korában és felgyorsult napjainkban egyre fontosabbá válik a fiatalok számára is, hogy értesüljenek, lépést tartsanak az aktuális eseményekkel, és hogy azokat kritikusan tudják szemlélni, legyen azokról véleményük, melyet közérthető for-

mában, kreatív módon meg is tudnak fogalmazni. A fiatalok ezen igények kielégítése miatt egyre nagyobb érdeklődéssel fordulnak a közösségi médiákhoz, web kettes eszközökhöz (blogok, közösségi oldalak, videó megosztó portálok). Sajnos ezeken a portálokon sokszor nem ellenőrzött a tartalom és ezáltal nem biztosított a fiatalok kellő mértékű fejlődése. A projekt során megalakult és megszilárdult kis csapat célkitűzése az lett, hogy a közösségi média „ránk eső részét" tartalommal töltsük meg. Fiataloknak beszéljünk komoly témákról, de interaktív és nem-fromális formában, figyelmet keltsünk fel és elgondolkoztassunk, meséljünk és fantáziát mozgassunk meg.

MUNKAFOLYAMAT

Vol. 1. – Közösségi kísérlet egy gyermekdalra

A Menedék fiatal munkatársai tavasszal kezdték meg a toborzást a klubra. A jó időre való tekintettel az utcai felkereső ifjúsági munka eszközeit hívtuk segítségül. Megalakítottuk a Menedék Média Kommandót. A csoport tagjai egyetemista és gimnazista önkéntesek és gyakorlatosok voltak. Kezdő projektünk Varró Dani verseinek közösségi célú feldolgozására irányult. A kiválasztott verseket mondatonként szétválasztottuk, kivágtuk, ezeket összekeverve egy kalapba helyeztük, majd elindultunk Pécs utcáin és fiatalokat kértünk meg, hogy kameránk előtt olvassanak fel egy-egy mondatot a versből. A mondatok természetesen véletlenszerű kiválasztással találtak gazdát, mindenki a kalapból húzhatta ki saját mondatát. Az így elkészült nyersanyagot munkatársaink közösen dolgozták fel, vágták össze és készítettek közösségi videót az eseményből. Minden vállalkozó szellemű szereplő kapott egy flyert, amelyen a videó bemutatójának időpontja szerepelt. A kisfilm bemutató vetítése igazi közösségi esemény volt, ahova sokan eljöttek a szereplők

közül. A videó levetítése előtt munkatársaink beszéltek, meséltek egy kicsit az ötletről, a létrehozás folyamatáról és célunkról is. Elmondtuk, hogy egy olyan ifjúsági klub létrehozása a célunk, melyben a közösségi média eszközeit felhasználva foglalkozik számára érdekes, izgalmas társadalmi kérdésekkel, közösségi témákkal. A felkereső folyamatnak és a premier eseménynek meglett az eredménye. Ősszel egy lelkes, nyitott, érdeklődő és elhivatott középiskolásokból álló csapattal indult el a Menedék Média Klub tevékenysége.

Vol. 2. – Urban Legends

Csoportunk első projektje Pécs városi legendáinak felkutatására fókuszált. Kutató- és tényfeltáró munkával kezdtük el a videó készítésére való felkészülést, mely során Pécs kedvenc és legnépszerűbb városi legendáit vettük sorra.

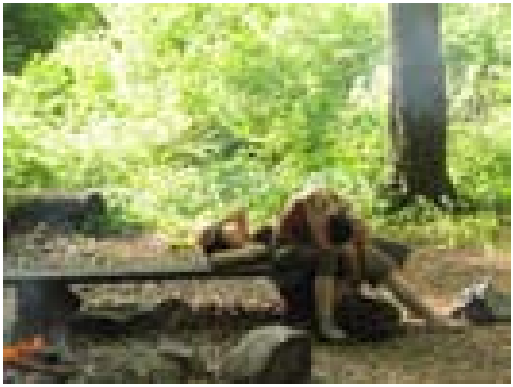
További lépések:

- technikai felkészülés
- inspirálódás, hasonló jellegű munkák megtekintése, elemzése

– legendák csokorba gyűjtés
– videó illusztráció megtervezése minden egyes legendához – story board és forgatási terv készítése
– fogatási folyamatok, interjúk készítése
– utómunkálat

Vol. 3. – Önkéntesség! Téged választalak!

2013. novemberben egy különleges megbízást kaptunk. A Baranya Megyei Önkéntes Centrum megkérte a klubunkat, hogy forgassunk egy kisfilmet, videót, amely az Iskolai Közösségi Szolgálatot népszerűsíti a középiskolás fiatalok között. Az Önkéntes Centrum 2013. december 6-án szervezett nagyméretű önkéntes találkozót és bemutatót az Iskolai Közösségi Szolgálattal kapcsolatban. Erre a jeles alkalomra kértek meg minket, hogy készítsünk egy videót a Közösségi Szolgálat népszerűsítésére. Csoportunk úgy döntött, hogy a témát az önkéntes tevékenység hasznossága szempontjából közelíti meg.

Vol. 4. – Mi is ITT vagyunk!

Készítettünk egy videót az Egyenlő Bánásmód Hatóság által kiírt, Azonos tiszteletettel című rövidfilm pályázatra is. Koncepció szerint a női esélyegyenlőség „mai állását" mutattuk be a nézőknek. Stilizált módon a jelent meg a videóban, a nők sokszor szexuális tárgyként való kezelése, lenézése bizonyos élethelyzetekben, vagy csupán helyzetük kihasználása. A film forgatás során egy egyszerű, de nagyon erős jelzést használtunk a női kizsákmányolás bemutatására: minden a filmben szereplő nő fején egy papír zacskó volt, melyre egy mosolygós arcot festünk.

Vol. 5. – Kerülj közelebb! Vonódj be!

Klubunkat igyekszünk a TÁMOP projekt befejeződése után is fenntartani, továbbgondolni. A Norvég Civil Támogatási Alap akciópályázat felhívására nyújtjuk be rasszizmus ellenes projektötletünket, amely a magyarországi középiskolások cigánysághoz való hozzáállását kutatja és a rasszista reakciókra igyekszik sztereotípia-döntő, gyűlöletbeszéd ellenes reakciót adni. Videó és fotó alapú projektünk első részében azt mérjük föl, hogy milyen a vélekedés a cigánysággal kapcsolatban a pécsi középiskolások körében, valamint arra keressük majd a válaszokat, hogy mik állhatnak a vélekedés hátterében – saját élmények, szülői ráhatás, média hatása, stb. A projekt második etapjában országjárást tartunk, ahol igyekszünk a cigánysággal kapcsolatos, sztereotípia-rombló tevékenységeket feltérképezni. Ezeket a videó és fotó eszközeinek segítségével fogjuk bemutatni. Hazatérve a projekt harmadik részében „road show-t" szervezünk, aminek keretében bemutatjuk „terméseinket", azokat a fotókat, videókat, amelyeket az ország különböző részeiben rögzítettünk. A programhoz szeretnénk egy feldolgozó drámafoglalkozást is kapcsolni, ahol interaktív módon lehet feldolgozni a látott témát a fiatalokkal. „Mi is ITT vagyunk!" videónk az Egyenlő Bánásmód Hatóság - Azonos tiszteletettel című rövidfilm pályázatán második helyezést ért el. https://www.facebook.com/photo.php?v=744261572281928

Tasnádi Zsófia
mentor

ÉLET-TÉR NAPOK 7 PÉCSI VÁROSRÉSZBEN

ELŐZMÉNYEK

Az „Élet-Tér" – Közösségi Önsegítő Hálózat egy alternatív, helyi támogató rendszer, amely a kisközösségek belső erőforrásaira, önkéntes munkájára és helyi autonómiájára épít, így a kölcsönös szolidaritás és önsegítés megerősítését szolgálja. A projekt ideje alatt 7 helyi kisközösség létrejöttét terveztük támogatni, egyrészt a közösségfejlesztő és önkéntes koordinátor szakmai mentorálásával, másrészt közös helyi rendezvények megvalósításával.

A mentorálást követő időszakban minden kisközösség – a pályázó szakmai támogatásával és közreműködésével – helyi „Élet-Tér" családi napot szervezett, melynek pontos programját a helyi elképzelésekre alapozva, széleskörű együttműködés keretében valósította meg, biztosítva a helyben működő civil szervezeteknek és közösségi kezdeményezéseknek a bemutatkozási lehetőséget. Elvárás volt, hogy a már hagyományosan jól működő folyamatokat kiegészítsék új és innovatív megoldások, ötletek.

ANTAL NAP Istenkúton – 2012. június 17.

A helyi egyesület, széleskörű civil összefogással „Antal nap"-i családi napot szervezett az Istenkúti Közösségi Ház udvarán, ami közös főzéssel kezdődött. A nap folyamán a gyerekek kreatív kézműves foglalkozásokon és zenés játszóházakon vehettek részt, a felnőttek pedig helytörténeti előadás keretében beszélgethettek a környék legendáiról, történetéről. A hangulatos „Forrás" közösségi piacon mindenki túladhatott azokon a termékeken, amelyekre már nem volt szüksége, és beszerezhette azokat, amelyekből hiányt szenvedett. Így gazdát cserélt egy-két üveg saját befőzésű befőtt és lekvár, valamint házilag készült sütemény cserélődött virágpalántára. A helyiek saját kertjükből által felkínált adománygyümölcsök hamar elfogytak, a hideg bodza szörp helyi forrásvízzel hígítva pedig kiválóan hűsítette az érdeklődőket. A nyári délutánt élőzene és táncház zárta.

ÉLETT-TÉR NAP György-telepen – 2012. augusztus 25.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat által működtetett Jelenlét Közösségi Ház területén megrendezett program sokszínű szórakozást nyújtott a helyben élőknek és az odalátogató

vendégeknek. A kora reggel induló főzőversennyel párhuzamosan gyermek-és felnőtt programok váltogatták egymást. A kézműves foglalkozások és a bábszínház minden korosztály részéről népszerű volt. A főzőversenyen elkészült ételeket a Csilla Gondviselés Házában dolgozó kollégák értékelték, és az első három helyezett csapat ajándékcsomaggal lett díjazva. Az egész napos családi összejövetelt közös éneklés és fergeteges táncház zárta.

MENEDÉK NAP Gyárvároson – 2012. október 20.

Az egész délutánt betöltő családi program tervezése során a szervezők igyekeztek olyan élményeket és foglalkozásokat felvonultatni, amik nem mindennaposak a környéken, és amelyeken az ott élő családok eddig anyagi akadályok miatt nem tudtak részt venni.

A különböző kézműves, művészeti és sportfoglalkozások mellett az érdeklődők részt vehettek hangszerkészítésben, majd ezt követően közös zenélésben és éneklésben.

Volt arcfestés, csapatversenyek és egyéni versenyek, vászonfestés, ahova szabadon írhattak, rajzolhattak, készíthettek csipeszállatokat és zoknibábokat. A merészebbek részt vehettek egy Ki mit tud? – on, ahol megmutathatták, hogy miben jók.

A délután megkoronázásaként pécsi, feltörekvő zenekarok mutatkozhattak be, ahol a fiatalabbak és az idősebbek is megtalálhatták az ízlésüknek megfelelő zenei stílust. Érkeztek olyan előadók is, aki gyermekverseket zenésítettek meg, de voltak fiatal alternatív performansz zenekarok, sőt blues előadó is.

KERTVÁROSI SZÉLFORGÓ – 2013. március 22.

Az egész napos családi program két helyszínen lett megtartva, abból a célból, hogy a városrész családi házas övezete és panel városrésze közeledjen egymáshoz a közös programszervezés és lebonyolítás révén.

A rendezvénysorozat a családi házas övezet közösségi házában kezdődött, ahová az óvodások és szüleik kisvonattal érkeztek, ahol finomságok és kreatív húsvéti játszóház várta őket. A kisvonat ezt követően a panel városrészbe vette az irányt, mely igazi szenzáció volt, hiszen a városi sétavonat még soha nem járt arra. Itt az érdeklődőket kézműves játszóház várta, ahol például mindenki megvarrhatta magának a saját macikáját, cserepes virágokat ültethetett, tavaszi pillangókat és szélforgókat készíthetett.

Délután már párhuzamosan zajlottak a programok, egyik helyszínen bábelőadást követően népviseletbe öltözött táncosok hívták táncba a gyerekeket és a felnőtteket, a másik helyszínen pedig egy felnőtteknek szóló színházi darabot követően horvát táncházzal zárult a nap.

I.KULTÚRPIKNIK a belvárosban – 2013. június 28.

A program tervezése során, annak hangulatára vonatkozóan a helyiek részéről a „piknik" élmény felelevenítésének igénye merült fel, így esett a választás a helyszínt illetően a a Kultúrkertre, Pécs egyik legromantikusabb belvárosi belső kertjére. A programok szervezésénél fontos szempont volt ennek a hangulatnak a legmegfelelőbb biztosítása.

A kertben kitelepülő különböző kézműves foglalkozások, kreatív műhelyek, művészeti foglalkozások a gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt élvezetes elfoglaltságot biztosítottak. A kert minden zugát kihasználva volt kincskeresés, Olvasóliget, óriás kerti játékok, élmény kommandó, bábszínházi előadás, ze-

nés programok, közös éneklés és táncolás élő zenével.

Gasztronómiai bemutatók keretében a résztvevők különböző ételeket, igazi kemencében sült kenyeret, házi készítésű lekvárokat és szörpöket kóstolhattak végig.

A program bicajozási lehetőséget is biztosított, így a belváros felfedezésének egy új módját ismerhették meg a vállalkozó szellemű résztvevők.

ÉLET-TÉR Sport –és Egészségnap Uránvárosban – 2013. szeptember 28.

Az uránvárosban megvalósuló egész napos családi programmal kapcsolatos javaslatok mérlegelésénél szempont volt a sportolással és annak népszerűsítésével kapcsolatos programelemek és szereplők bevonása. Ennek köszönhetően a napsütéses őszi napon az amatőr football és a streetball mellett nagy részvétellel valósult meg a 3 kilométeres Egészségügyi futás, valamint igazi csemegeként új, olcsó és nem utolsósorban nagyon hatékony sportolási módszerrel, Street workout-tal (utcai edzés) is megismerkedhettek az érdeklődők, valamint különböző sport eszközök kipróbálására is volt lehetőség (kangoo, fitball labda, busu).

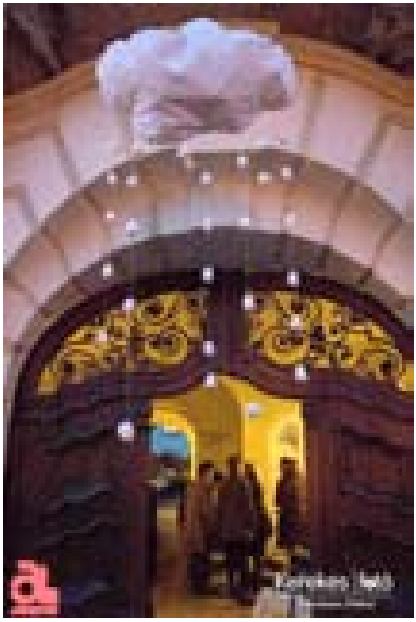
A programot egész napos ingyenes egészségügyi szűrések és különféle diagnosztikai és állapotvizsgálatok egészítették ki, és szakemberek segítségével az érdeklődők táplálkozási és egyéb életmód tanácsadást is igénybe vehettek.

A családokat továbbá különféle kézműves játszóházak, színpadi produkciók, könyvvásár, valamit étel-ital kóstolóval színesített ASZPIK kézműves vásár várta.

I. HÓPIHE FESZTIVÁL ÉS FENYŐÜNNEP a belvárosban – 2013. december 20.

A belvárosi családi, gyermekes rendezvény fókusza az ünnepekre hangolódás volt, kreatív időtöltéssel egybekötve. A számos kézműves foglalkozás témája az ünnepekre való készülődés, a hópihe és a fenyő motívuma volt. Többek között lehetett karácsonyi díszeket és égősort, jelvényt, óriás mesekönyvet, hógömböt készíteni. A délutánt „Dúdolda" zenei foglalkozás és interaktív bábszínházi előadás, valamint az ASZPIK karácsonyi kézműves piac színesítette.

ÖSSZEGZÉS

A rendezvényeket minden esetben megelőzte egy előzetes indító találkozó, mely találkozón lehetőség volt ötletelni, majd részletesen megbeszélni a programjavaslatokat. A kapcsolatok elmélyítésén túlmenően fontos cél volt az új emberek bevonása az előkészítésbe és a megvalósításba egyaránt. Minden esetben elmondható, hogy a főszervezők a helyi aktív anyukákkal, kisgyermekeikkel otthon lévő asszonyokkal közösen készítették elő a programok helyszínét és fogadták a meghívott fellépőket, együttműködőket, és sokat segítettek egész nap, aktívan részt vettek a program lebonyolításában, így például segítettek a helyi önkéntes lakosoknak a különböző műhelyek lebonyolításában, a gyermekek felügyeletében, a versenyek és előadások levezénylésében.

A programsorozat elérte célját, hiszen minden alkalommal a helyi közösség aktív tagjainak részvételével, bevonásával egy komplex családi nap valósulhatott meg. Mindezt magas szakmai színvonalon megvalósuló újszerű, kreatív, sokszínű programok gazdagították. A szervezőket jól eső érzéssel töltötte el az a tapasztalat, hogy sikerült a helyi közösséget aktivizálni és komoly munkafolyamatokba bevonni.

Knyihár Éva
Közösségfejlesztő és önkéntesek szakmai koordinátora

2014-ben újra Bölcsődés leszek csoport

2013 tavaszán került meghirdetésre a TÁMOP-5.5.1.B-11/2 „ÉLET-TÉR": Komplex szolgáltatások és közösségi kezdeményezések támogatása a pécsi családok jóléteért című projekt keretén belül a „Bölcsődés leszek" csoport. A csoport célja, hogy segítséget nyújtson a bölcsődébe kerülő kisgyermekeknek és családjaiknak a bölcsődei adaptáció folyamatának megkönnyítésében. A kisgyermekek bölcsődébe kerülése – mind a gyermek számára, mind pedig a család többi

tagjának – komoly megterhelést, nehézséget okoz. Fontos preventív, mentálhigiénés feladat, e problémák leküzdésében való segítségnyújtás a közösségi erőforrások felhasználásával. A szülők a csoportban elmondhatták a beszoktatással kapcsolatos félelmeiket, problémáikat, segítséget kaphattak egymástól, tanulhattak, megtapasztalhatták, hogy problémáikkal nincsenek egyedül. Ez oldotta feszültségüket.

A szintén az Élettér projekt keretében 2013 őszén megrendezésre kerülő Ti hogyan csináljátok? korgyermekkorral foglalkozó szakmai napon az egyik Bölcsődés leszek csoporton résztvevő szülő mondta el tapasztalatait. A hölgy azzal kezdte, mennyire sokat jelentett számára az, hogy a csoportokon hallottak alapján a nyár során már elkezdhették otthon, apró lépésekkel a bölcsődei napirendhez szoktatást, így az ősz nyugodtabban indult. Nagyon jó érzés volt, hogy amikor az első „éles" napjukat töltötték a bölcsődében, egyrészt a gondozónők is, az épület is, több szülő és gyermek is ismerős volt számára. A Bölcsődés leszek csoportok alatt tudott beszélni kisgyermeke speciális betegségéről, így a gondozók is felkészülten várhatták a kislányt, ő pedig megbizonyosodhatott arról, hogy jó kezekben lesz a gyermeke. Számára a legjelentősebb mégis az volt, hogy roma származásúként születésétől kezdve sok olyan helyzetben volt része, amikor mint „hátrányos helyzetű célcsoport" került bevonásba egy-egy projektbe. A Bölcsődés leszek csoportban szülői szerepében vett részt, egy pillanatig nem kellett gondolkodnia azon, hogy meg merjen-e kérdezni valamit, még ha apróság is. Hálás a felkészítő alkalmakért.

Önmagában a szülők pozitív visszajelzése az indikátorokon túlmutató eredménye a projektnek. Kiemelendő, hogy a bölcsődei dolgozók számára is annyira hasznosnak bizonyult a csoport, hogy 2014-ben is meghirdetésre kerül a szülőket és a gyermekeket és a bölcsődei létet összehangoló munka.

Dr. Torma Lászlóné
csoportvezető

„ELÉG JÓ SZÜLŐ” HÁROMSZOR

Minden gyermeket nevelő pár, család életében az örömök és a kellemes élmények mellet előfordulnak nehezebb időszakok, megjelennek eddig ismeretlen problémák, amelyek megoldásra várnak. Ilyenkor elbizonytalanodhatunk, tanácstalannak érezhetjük magunkat. Ennek a bizonytalanságnak a leküzdésére több lehetőségünk van: várjuk, hogy a helyzet majd magától megoldódik, egyedül keressük a megoldást, vagy segítség reményében megosztjuk problémáinkat, élményeinket, kérdéseinket hasonló élethelyzetben lévő szülőkkel vagy szakemberhez fordulunk segítségért.

Az „Elég jó szülő” csoportok célja volt, hogy szülők számára lehetőséget kínáljunk arra, hogy szakemberek által vezetett csoportban oszthassák meg tapasztalataikat, érzéseiket, problémáikat a gyermekneveléssel kapcsolatban. Túl azon, hogy a szülők válaszokat kapnak kérdéseikre, önismeretük gazdagodik és a másikat meghallgatva, ráfigyelve sokat tanulhatnak egymástól. A csoportmunka csoportonként hat tematikus alkalomból állt.

„ELÉG JÓ SZÜLŐ” CSOPORT A BELVÁROSBAN

2012 őszén került meghirdetésre első ízben az „Elég jó szülő” csoport, mely fókuszában a gyermek-szülő kapcsolat különböző aspektusainak áttekintése, a szülői szerepek megélése, ezzel kapcsolatos bizonytalanságaink feltárása

állt. A csoportfolyamatban főként olyan középosztálybeli szülők vettek részt, akik többségének már volt korábbi csoportélménye és aktív szerepet vállaltak a saját-élmény feldolgozásában.

„ELÉG JÓ SZÜLŐ” CSOPORT ÖRÖKBEFOGADÓ SZÜLŐK SZÁMÁRA

2013. szeptemberében, újonnan jövő szükségletre reflektálva, a 2. „Elég jó szülő” csoport célzottan örökbefogadó szülők részére került meghirdetésre.

A csoport gyermeket nevelő és még gyermekre várakozó szülőkből alakult. Találkozásaink alkalmával lehetőség nyílt családi konfliktusokról, párkapcsolati „gubancokról”, gyermeknevelési kérdésekről közösen beszélgetni, azokra együttesen megoldásokat keresni, különösen nagy hangsúlyt helyezve az örökbefogadás sajátos jelenségeire, specialitásira is. Az ülések kettős csoportvezetéssel folytak, egy pszichológus és egy gyermekpszichológus közreműködésével. Az első alkalommal több kérdést jártunk körül: Kinek mondjuk el és hogyan, hogy gyermekünket örökbe fogadtuk? Az örökbefogadást sokszor körüllengi a TITOK kérdése. Mikor mondjuk el? A második alkalommal azzal foglalkoztunk, mit tegyünk, ha gyermekünk fel szeretné keresni vér szerinti szüleit? Mi teheti biztonságosság a döntést? A harmadik alkalommal a gyermeki „hiszti” kérdését jártuk körül. Hogyan tanulja a gyermek az indulatkezelést? Negyedik alkalommal arról beszélgettünk, hogy mi történik akkor, ha az apa és anya mást helyez előtérbe a nevelésben? Miként hangolhatók össze a nevelési elvek, hogyan oldható fel a konfliktus? Az ötödik, dupla alkalommal arról cseréltünk gondolatokat, hogy vannak-e speciális helyzetek, amikor az örökbefogadott gyermek etnikai származása eltér az örökbefogadó szülőjétől? Vajon a környezet diszkriminálja-e a gyermeket, mert örökbefogadott, vagy mert roma származású? Miképp befolyásolhatja ez az identitás alakulását? A dupla alkalom második felében végigtekintettük azon, milyen utat jártunk be az alkalmakon. Búcsút azonban nem vettek egymástól a résztvevők, mert bár más helyszínen, de a csoport folytatja a közös munkát.

Fehér Hajnalka, Varga Veronika
csoportvezetők

„ELÉG JÓ SZÜLŐ" CSOPORT GYÖRGYTELEPEN

A jelenlét Közösségi Házban megvalósuló csoport a Baba-Mama Klubból nőtte ki magát, mert sok szülő megkeresett minket, hogy a babákon kívül foglalkozhatnánk a nagyobb gyerekekkel kapcsolatban felmerülő problémákkal,

nehézségekkel is. Ezen igénynek mentén hívtuk életre és szerveztük meg, ezt a 6 alkalomból álló foglalkozássorozatot, kettős csoportvezetéssel. Első lépésként próbáltuk meghatározni és rendszerezni a fontosabb témákat, amelyeket szeretnénk átbeszélni a résztvevőkkel, majd az első közös alkalommal ezt pontosítottuk, közösen kiválasztottuk azokat a legfontosabb, komoly nehézségeket támasztó gyermeknevelési momentumokat, amelyeket a későbbiekben mélyrehatóan megtárgyaltunk. Természetesen az egyes alkalmak központi témáján kívül minden ad hoc felmerülő kérdésre is próbáltunk azonnal, kimerítően reflektálni, illetve a csoportműködés lehetővé tette, hogy egymásnak adjanak tanácsot az érintett szülők. A foglalkozások nagyon jó, bizalmi hangulatban teltek és a résztvevőkkel való évek óta tartó aktív kapcsolat lehetővé tette az elmélyült beszélgetéseket. Nagyon egyszerű módszerekkel dolgoztunk, irányított beszélgetés, páros- és kiscsoportos munka, valamint a drámapedagógiából ismert fórumszínházas munkaformákkal. A résztvevők nagyon szerették ezeket a módszereket, mert számukra egyszerű, átlátható menetet adott az együtt töltött óráknak. Nem is állt szándékunkban bonyolultabb, összetettebb módszereket alkalmazni, hiszen figyelembe kellett venni a résztvevők iskolai végzettségét (valamennyiük viszonylag alacsony iskolai végzettséggel rendelkezett). A résztvevők csapata összekovácsolódott a foglalkozássorozat alatt, vannak akik a mai napig összejárnak beszélgetni, tapasztalatot cserélni, ventilálni, noha erre nem volt példa előtte. A kényes, mindenkit érintő témák feldolgozásán kívül, ezáltal a közösségépítésnek is részesei lehettünk ezen a szegregált telepen.

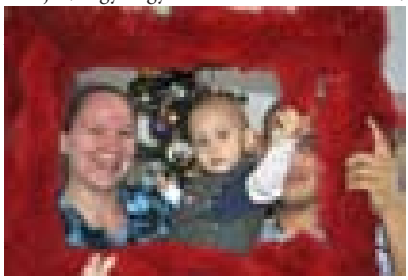
Fehér Angéla, csoportvezető

BABA-MAMA KLUB ÉS GYEREKKUCKÓ A JELENLÉT KÖZÖSSÉGI HÁZBAN

A pécsi György-telepen dolgozva régi vágyunk volt egy, a kismamákat, anyukákat megszólító, mozgósító, ismeretátadó és egyben szórakoztató klubfoglalkozás létrehozása, amely most ebben a programban sikeresen meg is valósulhatott.

Fontosnak tartottuk, hogy azok a telepi fiatal anyukák, apukák is részesülhessenek egy olyan szolgáltatásból, amely a belvárosi, magasabb társadalmi státusszal rendelkező szülők estében a mindennapok szerves része, amelyen gyermekeikkel együtt részt véve tudással, élménnyel gazdagodhatnak.

A Baba-Mama Klub foglalkozásain résztvevő szülők nagy része fiatal, 18-35 év közötti, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, nagy százalékban halmozottan hátrányos helyzetű és szegregált lakókörnyezetben él, a létminimum szintjén, vagy nagyon alatta. Komfort nélküli,

gyon szívesen jöttek és vettek részt a havi egy alkalommal megrendezésre kerülő tematikus foglalkozásokon, amelyek minden alkalommal hasonlóan épültek fel, az állandóság, biztonság jegyében. Az első alkalmat szórólapokon, plakátokon hirdettük, személyesen végigjárva minden érintett családot, elbeszélgettünk velük, meséltünk egy kicsit a programról, valamint azok számára, akik ígérték részvételüket, a személyes találkozó után egy héttel postai úton egy névre szóló meghívót küldtünk. Ez utóbbi lépés na-

gyon erős motiváció volt, mert ritkán kapnak a családok személyes leveleket, így átérezték az ügyben saját maguk fontosságát, amely igen komolyan pozitív irányba befolyásolta a részvételi arányt. Minden anyuka a névre szóló meghívójával érkezett az első alkalomra, ahol nem volt még előre kijelölt téma, hanem az ismerkedésé a további tematika megvitatásáé volt a főszerep. Egy erre az alkalomra készített kérdőív kitöltésével a résztvevő szülők maguk dönthették el, hogy mely témákat dolgozzuk fel közösen, milyen tevékenységeket végezzünk közösen a közel két év során. Nagyon fontosnak tartottuk a módszertan megválasztásánál, hogy semmiképpen se alkalmazzunk frontális, előadási stílust, hanem az adott alkalomra kijelölt témát közös, irányított beszélgetés és az egymástól tanulás módszerével tegyük belsővé. Néhány alkalommal külsős szakembereket hívtunk, hogy egy – egy adott tevékenységet (natúrkozmetikumok készítése, zenés foglalkozás az apróságoknak) ők tanítsanak meg nekünk, ezeknek mindig nagy sikere volt az anyukák, apukák és gyerekek körében. Egy – egy alkalommal átlagosan 6-13 szülő és 9-18 gyermek vett részt, amely egy viszonylag jól kezelhető, kis csoportos munkára fogható résztvevői létszám. Valamennyi alkalommal a szülőknek kávéval, teával, a gyerekeknek egészséges rágcsálnivalóval kedveskedtünk. Nagyon pozitív visszajelzéseket kaptunk a résztvevőktől a program ideje alatt is, többen voltak, akik már a klubfoglalkozás kezdete előtt egy órával ott sétáltak gyermekükkel a helyszín előtt, nehogy elkéssenek. Számunkra az igazi elismerés az volt, hogy minden alkalommal szép számban voltak résztvevők, akikből az együtt töltött hónapok alatt igazi kis közösség formálódott, már nem féltek egymás előtt intimebb témákról beszélni, és szívesen meghallgatták egymás véleményét – ez bizony a foglalkozássorozat kezdetén még nem volt jellemző. Ahogy említettük már, valamennyi alkalom felépítése hasonló volt: köszöntés, aktuális program ismertetése, körkérdések az összehangolódás jegyében, közös mondókázás, éneklés a gyerekeknek, majd az adott téma feldolgozása, zárása és értékelés. Ez az állandóság biztonságot jelentett azon szülők számára, akiknek nem természetes tevékenység, hogy interaktív csoportokban vegyenek részt, egymás előtt beszéljenek családi, belső szokásokról. A feldolgozott témákat lentebb olvashatják.

A legnagyobb sikerélmény számunkra a sok közös emléken, élményen, gyerekmosolyon túl az, hogy a program befejeződésével a klub nem szűnt meg, hanem tovább él és működik, hiszen a kialakult kisközösség ezt fontosnak tartotta és így a Szeretetszolgálat dolgozói módot kerestek és találtak a folytatás biztosítására, a telepen élő anyukák nagy örömére.

Fehér Angéla
klubvezető

„Szülő lettem” interaktív társasjáték

Egy percre játssz el a gondolattal, hogy szülő lettél...
Anya, apa engedd meg, hogy bemutatkozzam:
Én vagyok a gyerek, akinek tekintet minden kérdésénél rátok mered.
Azért jöttem, hogy még boldogabbak legyetek,
S engem egészségben, szeretetben felneveljetek.
Ti tudjátok legjobban mi a jó nekem,
Tanítsátok meg, hogyan éljem az életem.
Remélem, ti már mindent tudtok a világról!
Meséljétek el, amit nekem is tudnom kell!
Miértjeimet fogadjátok türelemmel.
Játszatok az egyensúlyban élni egyesülettel:
Szülők letettek – íme, egy kis ízelítő
Ha megtetszik, e kis játék, tudjátok mi a teendő.

Szülő lettem

Interaktív társasjáték az Egyensúlyban Élni Egyesület közreműködésével

Szívesen kipróbálnád milyen feladatokat kell megoldani egy édesanyának, milyen szituációkkal találhatja szembe magát egy édesapa, vagy szülőként milyen kérdésekre kell majd választ adnod ahogy cseperedik a gyermek? Játékunk vicces és komoly, hétköznapi és meglepő feladatain keresztül most kipróbálhatod velünk, mindazt, amit csak egy szülő élhet át! Ha sikeresen veszed a csecsemő-, kisgyermek- és kamaszkor akadályait akár az Egyensúlyban Élni Egyesület „mesteri szülő” diplomáját is megszerezheted! Sőt, akik úgy döntenek, hogy más párokkal is összemérik erejüket és meggyőzik őket arról, Szükhogy ők a legalkalmasabbak arra, hogy meglátogassa őket a gólya „a világ legjobb szülei” címet is kiérdemelhetik!

Játék menete:

A játékot minimum egy, maximum négy pár játszhatja, persze a bátrabbak egyedül is remekelhetnek. Csak jó, még jobb és mesteri megoldás van, ezt mi garantáljuk.

A szülők húznak minden korosztály minden típusú kérdéséből egyet-egyet és ha mind a 9 lépést megoldják (melyhez a joker-, súgó - és szakember kártyák segítségét is kérhetik) egy boldog vidám fiatallal és egy oklevéllel lesznek gazdagabbak. A mesteri szülő címhez kell egy kis kitartás, a tökéletes bébiszitter oklevél elnyerését, azonban pár perc alatt ki lehet érdemelni.

Elérhető címek:

- **„Tökéletes bébiszitter(ek)”:** Tetszés szerinti három kártya helyes megoldása
- **„Gyakorló szülő(k)”:** Egy kvíz, egy szituációs és egy feladatkártya helyes megoldása bármely korosztályból
- **„Szülők gyöngye(i)”**: Két kvíz, két szituációs és két feladat kártya helyes megoldása két különböző korosztályból
- **„Mesteri szülő(k)”**: Három- három szituációs, kvíz és feladatkártya helyes megoldása az összes korosztály megismerésével.
- **„Világ legjobb szülei”:** 3 vagy 4 pár közös játéka esetén a mesteri szülő(k) címet elért párok legjobbja a többiek szavazatai alapján.

Kvíz kártya: Egy szülőnek mindig tudnia kell a megfelelő választ, vagy azt kihez forduljon. Egy kérdés és csak egy jó válasz, a döntés a szülők kezében van. A joker kártyáddal új kérdést kérhetsz, ha bizonytalan lennél megfelelő válaszban.

Szituációs kártya: Ahány ember, annyi szokás – tartja a mondás. Vajon a gyermeknevelés is ilyen? Te hogyan oldanád meg az adott szituációt? Játszd el és ha elakadnál használd a súgót!

Feladat kártya: A szülő szakácsként készíti az ételt, énekesként dúdolja az altatót és reklámhősként tünteti el a foltokat... szerepek és feladatok – te milyen megoldást javasolnál? Mielőtt kimondod a végleges választ konzultálhatsz egy szakemberrel, vagy éppen a vetélytársaiddal.

Pécs Megye Jogú Város Önkormányzata, Az Emberség Erejével Alapítvány, Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Istenkúti Közösségért Egyesület, Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, Kanga Egyesület, Murál Morál Csoport, 3. Szektor, Alapítvány, , Egyensúlyban Élni Egyesület, Kicsikék Alapítvány, Mosolymanó Egyesület, Üres Tér Egyesület, Szín-Tér Egyesület, MásKépMás Esélyegyenlőségi Emberközpontú Szemlélettel Alapítvány, 3. Szektor Alapítvány, Kortárs Ellátó Egyesület, Pécsi Életmód Egyesület, SosemArt Egyesület, Élménylelő Egyesület

BARANYAI
125 Ft
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
X. ÉVFOLYAM - 3. SZÁM
2014. MÁJUS-JÚNIUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JÚNIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2014. június 5-én, csütörtökön 16 órakor nyílik **Szabados Árpád** kiállítása.
Megnyitja: Husz Mária esztéta, a Gebauer Galéria művészeti vezetője.
A kiállítás megtekinthető július 4-ig, hétköznapokon 9-18 óráig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2014. június 3-án, kedden 18 órakor nyílik **Sere Anikó fotóművész** kiállítása. Megnyitja: Mánfai György fotóművész. A kiállítás megtekinthető június 30-ig, hétköznaponként 9-18 óráig.

ÚJ GALÉRIA

2014. június 16-án, kedden 16 órakor nyílik a POSZT OFF fesztivál keretében **„Világ bölcse"** címmel roma gyermekek által készített meseillusztrációk kiállítása.
A kiállítás megtekinthető június 15-ig, hétköznapokon 9-től 18 óráig

PROGRAMOK

Június 4-én, szerdán 17 órától

SANSZ Filmklub
Szitakötő (Dragonfly)
színes, magyarul beszélő, amerikai-német filmdráma, 104 perc, 2002

Június 4-én, szerdán 15 órától

Pécsi Magyar–Orosz Társaság
Az orosz nyelv napja

Június 10-én, kedden 18 órától

Mecseki Fotóklub
Ausztrália
Mánfai György vetítése

Június 13-14-én, pénteken és szombaton

Arany János Tehetséggondozó Program Művészeti Fesztivál

Június 17-én, kedden 17 órától

Pécsi Kulturális Kreatívok
Útmutató az élethez a Föld nevű bolygón
Both Gábor beszélgetéssel egybekötött előadása Anasztázia legfontosabb tanításairól

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8
9771787 972804

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó
NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Fonai Máté, Fűri Ildikó, Gruidl Zsuzsanna, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László
Tördelés, nyomdai előkészítés:
Edenscript Kft. e.graphic stúdiója – 72/227-350 – 30/500-84-13
www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Pünkösd hava

Napsütés és huszonkét fok ide vagy oda az első falat eper jelenti számomra, hogy beköszöntött a május. A szezon első gyümölcséből finomabbnál finomabb desszerteket, süteményeket készíthetünk és az utóbbi időben az újra divatos lekvár főzésben is kipróbálhatjuk magunkat. Gyerekkorunk egyik nagy kedvence a ropogós, zamatos cseresznye is szinte azonos időben kapható a piacokon, és innen nincs megállás, már vehetünk újburgonyát, a spenótot, a sóskát, a zsenge salátát is. A téli hónapok után a szervezetünk vitaminkészlete kiürül, érthető hogy az asztalra egyre több friss zöldségből, gyümölcsből készült finomság kerül.

Igaz a naptár szerint még tavasz van, a reggeli levegő már olyan, mint júniusban: frissítő és andalító. A május elején nyíló orgona, nem sokkal később a bodza semmivel sem összetéveszthető illata bódít el minket.

Visszavonhatatlanul közeleg a nyár, még zajlanak az érettségi vizsgák, a diákok a tanév végi nagy hajrá időszakában számolják a napokat a vakációig. Küszöbön a strandszezon, hetek óta erre emlékeztetnek a fürdőruhákban pózoló modellek reklámjai a televízióban, és a plakátjaik az utcákon. Talán nem vagyok egyedül azzal, hogy a hirdetés első és még második ránézésre sem hozza meg a kedvet a ruhadarab megvásárlásra, inkább kelt kellemetlen érzést és bizonytalanít el az önértékelésben.

Legyinthetünk is az elvárásokra, de akár egy néhány hetes fogyókúrás csodamódszertől, akár egy huzamosabb ideje tartó életmódváltástól reméljük a megelégedettséget, a legfontosabb hogy tudjuk jól érezni magunkat, és élvezzük ki a májusi, majd az önfeledt nyári pillanatokat.

Kiss Zsuzsanna

TARTALOM

A „nem civil” nonprofitok	4
PecsWork – Oslói tanulmányút	7
Kortalan önkéntesek	11
100. éve tört ki az I. Világháború	13
Kultúra és közösség	14
Sétatéri esték	15
Pályázati ajánló	16
Civil bárkák az Esélykikötőben	19

A „nem civil" nonprofitok

A rendszerváltás hajnalán, amikor a korábbi tiltást követően a nonprofit szervezetek felébredtek Csipkerózsika-álmukból, a szektor egésze a társadalom érdeklődésének középpontjába került. Az alapítványi és egyesületi világ gomba módra indult növekedésnek és az eltelt 25 év alatt hamar elérte a mai mintegy 65 000 ezres számot. (Most, a Rubik kocka 40. születésnapja közelében, érdekességként említhető, hogy a Rubik Alapítvány egyike volt annak a néhány ilyen típusú szervezetnek, amely már a rendszerváltás előtt létre jöhetett.)

Az eltelt negyedszázadnyi idő talán elfelejtette velünk azt a társadalmi közmegegyezést, amely lehetővé tette a magyarországi nonprofit szervezetek nemzetközi kompatibilitását. Ezért talán nem felesleges felidézni a nonprofitoknak a világban széleskörűen (szinte egyöntetűen) elfogadott ismérveit. Ezek szerint a nonprofit kategóriába tartoznak azok a szervezetek, amelyek: (1) intézményesültek; (2) önszabályozóak; (3) közhasznú tevékenységet folytatnak; (4) függetlenek az államtól és a kormánytól; (5) függetlenek a pártoktól és az egyházaktól; (6) önkéntes tagságon alapulnak és (7) nem osztják ki a nyereséget, nem fizetnek osztalékot. Ezen ismérvek érvényesülése nélkül a nonprofit szervezet fogalma és annak használata parttalanná válik, ellehetetlenül a nemzetközi kommunikáció, nincs talaja az összehasonlító vizsgálatoknak. A hazai szektor munkavállalói (mintegy 131 000 foglalkoztatott) és önkéntesei (közel félmillió ember) párbeszéde egymással és a társadalommal folyamatos torzulásnak és meg nem értésnek van kitéve.

Az utóbbi évek megfigyelhető fejleményei, különösen a civil szóhasználat általánossá válása, valamint az új keletű közgazdasági fogalom, a nonprofit közműszolgáltató hivatalossá válása magában hordozza az előbb leírt veszélyeket. Érvényesek-e nonprofit szabályosságok akár a közelmúltban ilyen-olyan hírnevet szerzett „civil szervezetekre", akár a tervbe vett (egy vagy több) nemzeti közműszolgáltató vállalatra? Könnyű felfedezni, hogy nem. A felsorolt hét ismérv közül mindkét típusban több is hiányzik. Sőt, a másodiknak említett szervezeti kategória esetében jószerivel csak az első és a hetedik valósul meg, ezért talán ezek esetében helyesebb (de mindenképpen egyértelműbb) lenne „az osztalékot nem fizető vállalat", vagy még inkább az „osztalékfizetés tilalma alá eső vállalat" elnevezést meghonosítani a nonprofit szóhasználat helyett.

A kérdés az, hogy a szektor szereplői hogyan viszonyulnak a nonprofit fogalom fent leírt relativizálódásához? Az elmúlt két évben lehetőségünk volt egy országos finanszírozású és kiterjedésű kutatás több fázisának

keretében kommunikációs közelségbe kerülni majdnem 1000 hazai alapítvány és társas nonprofit szervezet vezetőjével vagy vezető tisztségviselőjével, írásban, illetve szóban. A válaszadóink által képviselt szervezetek több ismérv (területi megoszlás, jogi forma, főtevékenység fajtája) szerint is megfeleltek a reprezentativitás szabályainak, így a tőlük megszerzett ismereteink a hazai szektor egésze szempontjából is mérvadónak tekinthetőek. A kutatás fő kérdése arra irányult, hogy eddigi tudásunk a szektorról megerősítést nyer-e abban a vonatkozásban, hogy a szektor hagyományos szervezetei és azok vezetői jelentős előrehaladást mutatnak a professzionalizációban. Másrészről pedig, a nagy számú hazai és külföldi (elsősorban EU-s) szervezetfejlesztési program eredményei hogyan és milyen mértékben segítik a szervezeti és egyéni szintű professzionalizációt? A kérdés fordítottja is feltehető: ezek a szervezetek megmaradnak-e a „civilkedés" szintjén, vagy a képesek-e a társadalmi szükségletek kielégítésének magasabb szintjén tevékenykedni? Előljáróban kijelenthető, hogy az általános kép javuló tendenciát mutat. Bár a differenciáltság továbbra is jelen van, a szektorban létezik egy olyan szegmens (klaszter), akik a saját szakmaiságuk állapotát magasra értékelik és ez a fejlettség a szervezetük sikerességében megjelenik.

Ez többek között azt jelenti, hogy:

– nő a helyi és regionális együttműködésben való részvétel képessége,
– új ismereteket szereznek a forrásteremtés és a pénzügyi menedzsment módszerek helyes alkalmazásáról,
– minőségi (nemzetközi kooperáción alapuló) projektekbe való bekapcsolódás esélye nő meg,
– javul a képesség az emberi erőforrások működtetésének területén.

A szervezetfejlesztési befektetések hasznosulása is egyértelmű a kutatási tapasztalatok szerint. Statisztikailag is igazolható erős összefüggés mutatható ki a fejlesztési programokban való korábbi részvétel és a professzionalizáció között. A válaszadók (megkérdezettek) azon negyede, akik már résztvevői voltak szervezetfejlesztési programoknak, a 7-es skálán átlagosan egy egész értékkel feljebb helyezték magukat mind az egyéni, mind a szervezeti professzionalizációban. Ez jó hír azoknak, akik fontosnak tartják a fejlesztési célú pénz források juttatását a szektorba – és rossz hír azoknak, akik ezeknek a forrásoknak a jó helyét kizárólagosan a termelő-szolgáltató (vállalkozási) szférában látják. Az csak látszólagosan a nonprofitok „magán ügye", hogy a szervezeti és egyéni tudás milyen mértékben halmozódik fel a szektor szereplőinek körében. A működési hatékonyság javulása a szolgáltatási színvonal emelkedését eredményezi. Ennek a folyamatnak a támogatása társadalmi (nemzeti) ügy! A tudás pedig ebben a szektorban sem képződik csak úgy magától. A tudás intenzív szervezetekben a siker parancsszóra sem képződik, a valaminek megfelelni akarás is csak akkor lehet értékes jellemző, ha az a va-

lami nem más, mint a közösségi szolgáltatást igénybe vevők elégedettsége.

Tapasztalataink szerint a vizsgált nonprofitok körében mindez evidenciának tekinthető. Kutatói megfigyelések a vizsgálatba vont szervezetek és személyek körében a differenciáltság jegyeit is feltárták. A nagy mintás kérdőívezés (841 válaszadó) jól felrajzolta a hagyományos nonprofit szervezetek és szervezeti vezetők látleleti térképét. A mintában öt sűrűsödési pont vagy mező figyelhető meg az indulás fázisában lévőktől a „vérprofikig". De azzal, hogy lehetőségük volt érdek nélkül megnyilvánulni saját, valamint a szervezetük professzionalizációjának állapotáról, árnyalhatóvá vált a szektorról eddig ismert kép. A kutatás során elkészített száznál is több interjú a szakmaiság általános növekedésének tendenciáját mutatja. Továbbá azt, hogy az egyének e tekintetben önmagukat jobbnak tartják, mint a szervezetüket, a professzionalizációs tartalék jelenlétére utal. Az az átlagosan 14,92 év, amit a válaszadói kör a szektorban már eltöltött, a tudás jobb szervezeti beépülésének záloga lehet. Nemzetközi tapasztalatok is ezt mutatják: kezdetben az egyénbe, majd a szervezetekbe célszerű fejlesztési befektetéseket invesztálni. És csak később, a fejlesztéseknek magasabb szintjén jön el az az állapot, amikor az egyéni kompetencia többszöröződő szervezeti képességgé válik. Véleményünk szerint az is a jó hírek tartományába tartozik, hogy a hazai nonprofit világ képviselőivel ilyen és ehhez hasonló szakmai kérdésekről lehet érdemi beszélgetéseket folytatni.

A nonprofit szervezeti világról készített legújabb felvétel új igényeket és új feladatokat is felvet. Belülről úgy látszik, hogy a szervezetek fejlesztésének súlypontja áthelyeződik. Az igazi profik a szervezet fejlesztését már nem önmagában álló tevékenységnek vagy folyamatnak érzik, hanem közösség- fejlesztésről beszélnek. A jól működő nonprofitok települési közösségszövetek kidolgozásán munkálkodnak. Ehhez keresnek pályázati forrásokat, nemzetközi (például Európai Uniós vagy norvég) partnereket és hasznosítható tudást határokon belülről és kívülről. A szolgáltatási infrastruktúra kiépítése, majd annak megőrzése e szektorban is az egyszerűbb feladatok közé tartozik. A létrehozott kapacitások megtöltése soft elemekkel, mindig a bonyolultabb és (főleg időigényesebb) penzumok közé tartozik. Az alapítványi és társas nonprofit szervezetek világából érkező üzenetek egyrészt időről, türelemről, nyugalomról, másrészt pedig bizalomról szólnak. A szektor szereplői eléggé professzionálisak ahhoz, hogy intézményesülten, önszabályozóan és önkéntesen, államtól és pártoktól függetlenítődve végezzék közhasznú tevékenységüket.

Farkas Ferenc – Dobrai Katalin
egyetemi oktatók

Civil Közösségek Háza • 7624 Pécs Szent István tér 17. • Tel.:+36 72/ 215 543 • E-mail: nevhaz@t-online.hu • Web: www.ckh.hu

PecsWork – Oslói tanulmányút

Norvég Civil Alap Támogatási Program „PecsWork – közösségszövetek a városban" projekt keretében a Nevelők Háza Egyesület öt pécsi civil szervezettel és azok környezetében működő formális és nem formalizált kisközösségekkel hálózatépítésbe fogott. Céljuk: olyan fejlesztő szolgáltatások létrehozása és mindenki által elérhetővé tétele, amelyek megerősítik és hosszú távon életképessé teszik a civil kezdeményezéseket.

Ebben a munkában az Oslói Akershus Egyetem Viselkedéstudományi Intézetével partnerségben vesznek részt. Az ő meghívásukra május 7-10 között tanulmányúton járt Oslóban a projekt szakmai vezetése és a partnerszervezetek képviselői.

Jómagam a Pécsbányai Kulturális Egyesület képviseletében vehettem részt ezen a szakmai programon, amely sok tanulsággal, érdekes ötletekkel, a kreativitás szép példáival szolgált számunkra.

Az érkezést követő napot egymás megismerésével, a kooperáló szervezetek bemutatkozásával indítottuk.

Vendéglátóink, dr. Ingunn Sandaker és dr. Gunnar Ree beszéltek az Akershus Egyetem Viselkedéstudományi Intézetének munkájáról, az ott folyó kísérletekről. Munkájuk célkeresztjében elsősorban a „jó élet" vizsgálata áll. Norvégia lakosai köztudottan jóléti társadalomban élnek. Az anyagi értékek közvetlen elérhetősége azonban gyakran nincs összhangban a minőségi életvitellel. Az azonnal elérhető, megszerezhető igények késleltetése, jó irányba terelése, s a kulturális szokások társadalmi szinten való változtatása komoly stratégiaalkotást igényel a norvég állam részéről, melyhez az egyetem munkája nyújt segítséget.

Küldöttségünk részéről dr. Farkas Ferenc mutatta be a Pécsi Tudományegyetemen folyó munkát, annak kapcsolódását a civil társadalom erősítéséhez.

Füri Ildikó a Nevelők háza Egyesület munkatársa, a „Pecswork–közösségszövetek a városban" projektmenedzsere vázolta az együttműködésben rejlő lehetőségeket, annak hosszú távú elképzeléseit. A pályázati program tavaly kezdődött, s első körben azokat a szereplőket vonta be szorosan a munkába, akik a saját városrészükben aktív közreműködők lehetnek egy civil hálózat kiépítésében. Ezek a Civil Kapuk lesznek a bázisai, vonzásközpontjai azoknak a további – formális vagy non formális – civil szereplőknek, akik a saját lakókörnyezetük napi életét összefogják, meghatározzák.

Az öt Civil Kapu szervezet is kapott egy-egy rövid bemutat-

kozási lehetőséget, aminek keretében beszélt saját szervezetéről, a projektben betöltött szerepéről, s azokról az elképzelésekről, ami alapján vállalták a még előttünk álló folyamatok indukálásának szerepét.

Délután vonatra szálltunk, s ellátogattunk Dramned városba. Ennek a hetvenezres lakosú városnak van egy külvárosi lakótelepi része, amelyet Fjellhagennek hívnak. Ebben a városrészben kapnak átmeneti helyet azok a bevándorló családok, akik Norvégiába érkeznek, 5000 ember a világ minden pontjáról, nagyjából 70 nemzetet képviselve él itt hosszabbrövidebb ideig. Az átmeneti tartózkodás alatt nyelvet tanulnak, magukba szívják a norvég kultúra, életforma, viselkedés alapjait, majd intenzív munkakeresésbe kezdenek. Aki talál magának munkát, az kap az államtól egy életkezdési támogatást és kiköltözik a lakótelepről. A folyamat persze nem jelent automatizmust, sokan évekig parkolnak itt, amíg be tudnak illeszkedni a többségi társadalomba.

A városrész korlátozott önkormányzással rendelkezik, maguk közül választanak tisztségviselőket, s komoly hangsúlyt helyeznek az önkéntes munka vállalására.

Az önkéntes munka lehetősége kétféle haszonnal is jár. Egyrészt a „mindenki ért valamihez" elve alapján a feladatot vállaló értékes tagja lesz a közösségnek, másrészt az önkéntes munkaórákkal a saját rezsiköltségeit csökkentheti.

Értékes tapasztalatokkal gazdagodtunk a fjellhageni önkormányzati vezetővel történt konzultáció során. Norvégiában a bevándorlás okoz társadalmi feszültségeket, a hozott kulturális közeg összeillesztése a többségi társadalom helyi kultúrájával. Magyarországon a társadalmi feszültségek belülről táplálkoznak, ennek ellenére a probléma oldásához sok közös pontot regisztráltunk, melyek a további közös gondolkodást támogatják.

A második munkanap során Harald Stokkeland egyetemi docens rendkívül színes, „életszagú" előadását hallgattuk meg, melybe aktívan be is kapcsolódtunk. Témája a közösségépítés és a közösségekben jelentkező problémák kezelésének gyakorlati módozatai volt.

A délutáni műhelybeszélgetések sok kérdést tisztáztak bennünk, és egyértelmű tanulságul szolgáltak a közösségi összefogásban rejlő lehetőségek kibontása terén.

Az utolsó nap délelőttjén egy kis városnézésre is volt lehetőségünk.

Norvégia igen vonzó, kulturált, tiszta ország, Oslo pedig egy multikulturális metropolisz, ahol az arab, ázsiai, afrikai, európai nemzetek szinte mindegyike képviselteti magát. A közös nevező a norvég kultúra, de a másságot rendkívüli türelemmel, toleránsan kezelik. Az árak toronymagasan a magyar árak felett mozognak, de az életszínvonal is ezekhez az árakhoz mérhető.

A „Pecswork–közösségszövetek a városban" projekt keretében tett látogatás magas színvonalú, komoly tapasztalatcserére adott lehetőséget számunkra, amelyet jövőre Pécsett folytatunk az Oslói Akershus Egyetem munkatársaival.

Vozár Pál
Pécsbányai Kulturális Egyesület

A **Nevelők Háza Egyesület** nyertes NCTA pályázatának jóvoltából egyesületünk képviselője is részt vehetett azon a 2014. május 7-10-ig tartó norvég tanulmányúton, ahol a helyi sajátosságok mellett lehetőségünk nyílt megismerni az Oslo Akershus Egyetem Viselkedéstudományi Intézet vezető munkatársait. A közeli Drammen városba (Fjell külvárosba) is látogatást tettünk és bepillanthattunk a városrész kialakításába. Sok hasznos tapasztalattal és persze rengeteg élménnyel tértünk haza.

A három nap programjai megfeszített tempóban zajlottak, így nem volt időnk unatkozni, minden percünk be volt osztva. A sok hasznos tapasztalat és a tanulságok mellett fontos, hogy megismertük egymást, a civil kapuk képviselői közelebb kerülhettek nemcsak egymáshoz, hanem a másik szervezet munkájához, tevékenységéhez is. Az egyes szervezetek beleláthattak a másik működésébe, megértették nehézségeiket, kihívásaikat annak ellenére, hogy nem ez volt az utazás célja.

Azt gondolom mindannyian úgy jöttünk haza, hogy a kapcsolatok még szorosabbak lettek, jobban megbízunk egymásban, nyitottabbak lettünk a közös munkára, az együttműködésre. Mindannyian bízunk abban is, hogy munkánk hasznos mind az egyén, mind a társadalom számára, hiszen mindannyian szabad időnk nagy részét áldozzuk a közösség javára, önzetlenül, szabad akaratunkból. Hiszünk egy jobb, egy teljesebb világban, ahol értékes minden másik ember és felelősséget vállalunk saját egészségünkért és környezetünk épségének megőrzéséért, az élhetőbb életért és környezetért.

Képes úti beszámolónkat egy kis földrajzzal kezdeném, bemutatva hol is voltunk!

A Norvég Királyság Észak-Európában, a Skandináv félszigeten, az Atlanti óceán, Oroszország, Finnország és Svédország között helyezkedik el, partjait rengeteg jégkorszakbeli fjord szegélyezi. 5,109,056 millió (2014-es adat) lakosa 385 199 km^2-en él, így a népsűrűség elég alacsony, 13,7/km^2. A lakosság közel háromnegyede él a tengerparttól számított 15 km-es sávban szétszórva, kisebb nagyobb településeken, a legtöbben az Oslo-i medencében. Oslo 1,4 milliós lakosának 30-40 %-a külföldi, nagyrészt bevándorlók a világ különböző területeiről (főleg lengyel, pakisztáni, szomáliai, indiai, bangladesi, svéd, srí lankai, vietnami, török, marokkói, iraki, dán, stb.). Ez a színesség már-már zavaró is a főváros központjában. Az utcákon sétálva vagy a villamoson szétnézve alig van két egyforma arc, szinte mindenki más kultúrából származik.

Oslo gyönyörű város, de mint tapasztaltuk is, a világ egyik legdrágább városa (az Economist 2013-as felmérése alapján a 4. helyezett lett). Az ország anyagi bázisa az olaj. A foglalkoztatási ráta magas, mindössze 3 % a munkanélküliek aránya (bevándorlóknál magasabb).

A közlekedés drága, de minden jármű feltűnően tiszta és akadálymentesen lehet felszállni szinte mindre. Gyakorta láttunk két gyermekkel, babakocsival és gyermekbiciklivel felszálló szülőt. A vonat középső részén tévék vannak, amin helyi hírek és időjárás jelentés megy folyamatosan. A megállókban (busz, villamos, vonat) másodpercre pontos előrejelzéssel tudtuk meg mindig mikor érkezik a várt jármű.

Az időjárásról érdemes megemlíteni, hogy nagyon magas a relatív páratartalom, ott jártunkkor 85 % körüli volt minden nap. Hideg volt, de ennek ellenére a norvégok nagyon lazán öltözködtek, volt, aki a 7-8 fokban egyetlen vékony pulóverben, vagy rövid nadrágban várta a villamost. Viszont az üzletekben kifejezetten meleg van mindenhol. A nap hajnali fél 4-kor kelt és este fél 10 után kezdett alkonyodni, ami ugyancsak furcsa volt számunkra (télen, évente közel fél évig, csupán 4-5 órán át van világos).

Az is furcsa volt, hogy nem láttunk nagy hipermarketeket úgy, mint itthon. Két, átlagos nagyságú üzletlánccal találkoztunk, átlagos választékkal (Rami és Kiwi) és a külvárosi, múzeumokkal teli részhez közel feltűnt egy kisebb Spar is. Mindenki, akivel találkoztunk, folyékonyan beszélt angolul (ez általános és nem csak a fővárosban). A norvég fiatalok közel harmada nem érettségizik le, hamar abbahagyja a tanulást, aminek oka lehet például az is, hogy nincs nagy különbség a szakmunkás és diplomás bér között.

Több rendőrt és tengerészkatonát is láttunk, a királyi palotát pedig őrség védte. Furcsaságok e téren is akadtak: a rendőröknek nincs fegyverük, mégis nagy a közbiztonság a kiskatonák feltűnően fiatalok, északi típusúak és mind hatalmas hátizsákkal közlekedtek, a palotát védő katonák pedig gyakorta mosolyogtak és jól viselték a fotózásokat, annak minden vonzatával együtt (mellékük álltak, mutogattak, stb.).

A város nevezetességei közül megnéztünk jó pár múzeumot. A képek magukért beszélnek, ha valaki Oslóban jár, érdemes megnézni a következőket:

- Norvég Néprajzi Múzeum,
- Viking Hajók Múzeuma,
- Framhuset (ahol Fridtjof Nansen és Roald Amundsen sarkkutató hajóját, a Framot állították ki),
- Kon-Tiki Múzeum (ahol Thor Heyerdahl csendes-óceáni expedícióinak dokumentumai láthatók),
- Astrup Fearnley Modern Művészeti Múzeum,
- Oslói székesegyház,
- Királyi palota előtti park.

Aki Norvégiába készül, mindenképpen váltson norvég koronát, mert euróval nagyon kevés helyen lehet fizetni (mi csak a múzeumi shopokban tudtunk fizetni euróval).

Csoportunk a helyi Anker Hotelben lakott, a központtól (és a közeli öböltől, kikötőtől) 3-4 megállónyi távolságra. Ebben a városrészben főleg bevándorlók laktak és a közeli óriás Hostel miatt sok nemzet képviselőivel találkoztunk az utcán. Minden reggel bőséges, helyi specialitásokkal teli reggeliben volt részünk. Különlegességek voltak a kínálatban a háromféle ízesítésű halsaláta, a háromféle halpástétom mellett a barna, karamellás, tejszínes édes ízű sajt (Gudbrandsdalsost), ami szinte mindenkinek különleges ízélményt jelentett, ezt a sajtot valaki rögtön megszereti vagy soha a karakteres íze miatt.

Az ebédünk, ill. vacsoránk többféle salátából, húsokból és tengeri herkentyűs fogásokból állt. Az ízek kicsit emlékeztettek minket Olaszországra, a rákok édeskés mártásban voltak és valami eszméletlen friss ízük volt. Ami nagyon meglepő volt számunkra, hogy az éttermekben sorba kellet állni, akkora tömeg volt, nem csak a központban, hanem a bevásárlóközpontban is egész nap.

Az egész városban nagyon finom a csapvíz, így helyiek kevés ásványvizet fogyasztanak. Alkoholt az éttermekben árulnak, egyébként a boltokban kevés alkohol van és persze drága is. Megkóstoltuk a híres oslói Ringnes sört a helyi Two Dogs Pubban, ahol szinte kizárólag helyiekkel találkoztunk, nagyon jó volt egy kis norvég beszédet hallani.

Nem kérdés még visszamegyünk családilag Norvégiába, mert maradt bőven látnivaló.

Köszönjük Norvégia, köszönjük Nevelők Háza!

Varga Zsanett
Pécsi Életmód Egyesület

PecsWork – közösségszövetek a városban
NCTA-2013-4193-M2
eea grants norway grants EGT és NORVÉG CIVIL Támogatási Alap ökotárs alapítvány

Kortalan önkéntesek

A Senior Activator Program – Learning for best community practices (GRU-SVP-2013-15) egy szenior önkéntes csereprogram, mely keretében a portugáliai Évorából érkezett önkéntes segítők 3 héten keresztül különböző magyarországi önkéntes programokat ismerhettek meg. Nem utolsó sorban pedig kipróbálhatták magukat a legkülönbözőbb önkéntes tevékenységekben.

A projekt keretében az önkéntesek a fővárosban és más vidéki helyszíneken (Kosd, Pécs, Szentendre, Tordas és Zamár di) működő szervezetek munkájába kapcsolódhattak be néhány nap erejéig. Az így szerzett élményeket, tapasztalatokat és jó-gyakorlatokat a későbbiekben, hazatérve is hasznosíthatják majd. A csereprogram keretein belül 2014 szeptemberében lehetőségük nyílik bevezetni és megismertetni a magyar szenior önkénteseket a szféra portugál sajátosságaival.

A portugál önkéntesek – Anya, Isabel, Zé, Levelino, Clara és Dulce – négy napot töltöttek a Nevelők Háza Egyesület égisze alatt működő Baranya Megyei Önkéntes Centrum

munkatársaival és önkénteseivel. Az együtt töltött rövid, de annál tartalmasabb napok során segítettek a Kultúrkert szebbé tételében, valamint a TV-torony Félmaraton Örömfutás előkészületeiben és lebonyolításában. Továbbá képet kaptak a helyi múzeumi önkéntes programokról is.

Felfedezték Pécset és eltöltöttek egy napot Siklóson, mely egy következő generációkat közelebb hozó önkéntes projekt állomása is egyben. Mindemellett az önkéntesek izgalmas prezentációval készültek, mely révén közelebb került hozzánk a portugál mentalitás, valamint maga az ország. Hamar egy nyelvet beszéltünk, és talán az önkéntes munkának is ez az egyik legfontosabb hozadéka. Másodlagossá válnak azok a szempontok, hogy „ki", „honnan", vagy „miért", és még csak nem is az életkorunk lesz a meghatározó. Ha van egy jó ügy, közös cél, amit fontosnak tartunk és tenszünk érte, akkor a lehető leggördülékenyebb a résztvevők közötti együttműködés és működik maga a közösség.

A projekt az Önkéntes Központ Alapítvány és a Fundação Eugénio de Almeida, valamint partnerszervezeteik együttműködésével valósul meg.

Nyers Szilvia
önkéntes koordinátor
Baranya Megyei Önkéntes Centrum

Trebbin Ágost

100. éve tört ki az I. Világháború

Ferencz Ferdinánd trónörökös és felesége halála, Szarajevó, 1914. június 28.
(Korabeli pécsi napilap tudósítások)

„Az egész művelt világ a trónörökös és felesége ellen elkövetett gyilkos merénylet hatása alatt áll. A királyt mélyen megrendítette a merénylet híre, melyet vele még vasárnap délután közöltek, és amikor ezen rendkívüli kiadásunk az olvasó elé kerül, a király megszakítva ischli üdülését, már útban van vissza Schönbrunnba.

A Pécsi Napló vasárnapi kiadásai érthető megdöbbenést keltettek. Mindenhol elnémult a zene, vigasság, elmarad a ma délutáni nagy hadapródiskolai évzáró ünnepély. És amint Pécsett, úgy van ez az egész Monarchiában, melynek minden lakója részt vesz a Habsburg család mély gyászában. A már jelentett részletek kiegészítése és helyesbítéseként közöljük az elmúlt éj folyamán érkezett következő jelentéseket: Vilmos császár táviratilag kondoleált a királynak és a temetésen részt fog venni. Tisza István gróf holnap érkezik meg Budapestre.

Sarajevo. A trónörökös pár elleni galád merénylet pontos és hiteles története a következő:

Vasárnap délelőtt az itteni városházán hivatalos fogadtatás volt a trónörökös pár tiszteletére. Mikor a fogadtatás végeztével Ferencz Ferdinánd és Hohenberg Zsófia automobilon távoztak egy Csabrinovics Medelkov nevű 19 éves nyomdász-segéd bombát dobott a trónörökös pár autójába. Ferencz Ferdinánd karjával ellökte a bombát magától, úgy hogy az már csak a következő automobil előtt robbant fel, amelyben Booz Waldburg gróf és Nerizzi alezredes, a tartományi főnök szárnysegédei ültek, akik mind a ketten súlyosan megsebesültek. A közönség sorából hat embert értek a bomba szilánkjai, néhányan megsérültek. A trónörökös pár gépkocsija megállás nélkül robogott tovább. Amikor a városház útról lefordultak, délelőtt háromnegyed 11 órakor közvetlen a konak közelében egy Princip Gavriló nevű grabovai származású nyolcadikas gimnazista ugrott elő és Browninggal a trónörököst homlokon lőtte, majd Zsófia hercegnőre lőtt, akinek a golyó a gyomrába fúródott. A trónörökös párt kísérete leemelte az autóról és a konakba akarta vinni, azonban még útközben mind a ketten meghaltak. Zsófia hercegnő, valamivel előbb, mint férje. Mind a két merénylőt letartóztatták. Csabrinovics, az első merénylő, a bombavetés után a Miljacka folyóba vetette magát, de kihúzták. A rendőrségen mindketten beismerték, hogy közösen beszélték meg a merényletet."

Pécsi Napló. 1914. június 29. 1 p.

A döbbenetes eseményeknek mintegy záróakkordja volt, amikor a merénylőket Szarajevói börtönükből, vasúton – Gyékényes és Pécs érintésével – a végleges csehországi börtönükbe szállították át.

A trónörökös pár gyilkosai Pécsett.

„A megszokottnál érdekesebb foglyok utaztak át a napokban a pécsi vasúti állomáson, anélkül, hogy erről a közönségnek tudomása lett volna. De amíg a pécsi nagy forgalom mellett háttérbe szorulhatnak egyes foglyok, a gyékényesi állomáson megtudták, hogy a Szarajevóból hozott foglyok között vannak Ferenc Ferdinánd volt trónörökösünk és feleségének Hohenberg Zsófiának gyilkosai, az orosz-szerb gonosz tervek végrehajtói Princip Gavro és Cabrinovics, akiket nem lehetett felakasztani. Az elvetemült gonosztevőket erősen megvasalva hozták. Négy fegyveres börtönőr s egy igazságügyi hivatalnok kísérte őket. A gyékényesi utazóközönség körében villámgyorsan elterjedt a hír, hogy a szarajevói merénylők az állomáson vannak. A kis csoport körül csakhamar nagy tömeg tolongott, mindenki látni akarta a két gonosztevőt (szerb szempontból nemzeti hősöket), akik a világháború borzalmait zúdították Európára. A szánalmas külsejű, durva és közönséges arcú fegyenceken igazán nem látszott meg, hogy millió és millió ember tör most egymás ellen, állig fegyverben ő miattuk. Egykedvű fásultsággal tűrték a kíváncsi tömeg fürkésző, megvető pillantásait. Látszott, hogy megszokták már ezt. A közönség izgalmának a vonat indulása vetett véget. A két gonosztevőt a csehországi Theresienstadtba szállították."

Pécsi Napló. 1914. december 10.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

„KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG”

a Civil Közösségek Háza kultúraközvetítő és közösségfejlesztő hatása az oktatási intézményekben tanulók tanórán kívüli tevékenységére

2013. november 1-jén indult a Nevelők Háza Egyesület projektje, melynek keretében hat oktatási-nevelési intézménnyel együttműködve 5 foglalkoztatási formában 21 heti szakkör, 5 havi szakkör, 37 témanap/témahét, 2 tehetséggondozó csoport és 3 vetélkedő megvalósításával, közel 3000 gyermek és fiatal bevonásával fejleszti a gyerekek kreatív kompetenciáit, közösségi aktivitását és részvételét. A művészeti és a természettudományos területek egyaránt hangsúlyos szerepet kapnak, csakúgy mint a hagyományok és a történelem, a kreatív alkotó folyamatok és a nevelés.

Az esélyegyenlőség jegyében esélynapra, beás nyelvi szakkörre és a másság elfogadását bemutató témanapra is sor kerül.

A projekt biztosítja a tehetséggondozás legnemesebb szempontjait, élményeket és alkotási lehetőséget biztosít a fiatal nemzedék számára. A résztvevők jobban megismerik közvetlen környezetüket, így az remélhetőleg műveltségük, érzékeny emberi kapcsolataik és személyes identitásuk tevékeny részévé is válik.

A projekt hosszútávú céljai között szerepel a résztvevők kulcskompetenciáinak fejlesztése, hiszen rendkívül fontosak azok az ismeretek, képességek és attitűdök, amelyek birtokában hamar és hatékonyan tudnak alkalmazkodni a gyorsan és folyamatosan változó világhoz, valamint a változások irányát és tartalmát cselekvően tudják befolyásolni.

Fontos azon területeknek a fejlesztése, amelyek mindegyik kompetencia részét képezik: a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképesség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

A projekt együttműködő partnerei:
Kővágószőlősi Általános Iskola
PTE 1. sz. Gyakorló Általános Iskola
PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola
PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola
Leőwey Klára Gimnázium
Keleti Városrészi Óvoda dr. Majorossy u.-i Tagintézménye

TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0519
„KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG –
vil Közösségek Háza kultúraközvetítő és közösségfejlesztő
ása az oktatási-nevelési intézményekben tanulók tanórán
kívüli tevékenységére”

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET
Civil Közösségek Háza
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Sétatérl esték
2014. II. félév
2014. szeptember 11. csütörtök, 17 óra
Nem csoda, technika...
Weiling Gábor okl. villamosmérnök előadása
2014. október 2. csütörtök, 17 óra
A legendás pécsi cserkészélet emlékei
Ivasivka Mátyás tanár előadása
2014. november 13. csütörtök, 17 óra
Itáliai majolikaszobrászat
Előképek a Zsolnay kerámiában
Mendöl Zsuzsa művészettörténész előadása
2014. december 11. csütörtök, 17 óra
A Dunagőzhajózási Társaság Pécsett, érmészeti emlékei alapján
Raýman János vegyészmérnök előadása
Előadásainkra nagy szeretetettel várunk minden kedves érdeklődőt a már megszokott helyen, a Civil Közösségek Házában!
Trebbin Ágost
sorozatszerkesztő

PÁLYÁZATI AJÁNLÓ

Pályázat adományok után járó normatív kiegészítésen alapuló támogatásra civil szervezeteknek

A Nemzeti Együttműködési Alap Tanácsának döntése alapján az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő pályázatot írt ki adományok után járó normatív kiegészítésen alapuló működési támogatás nyújtására civil szervezetek részére.

A támogatás célja: A pályázat a civil társadalom erősítését, a civil szervezetek társadalmi szerepvállalásának segítését szolgálja. A pályázat célja a civil szervezetek működésének támogatása a nemzeti összetartozás erősítése és a közjó kiteljesedésében vállalt szerepük segítése érdekében.

A civil szervezetek által gyűjtött, és számviteli beszámolóban feltüntetett (számviteli beszámoló külön során szerepeltetett) adományok után járó öt százalékos normatív kiegészítés működési támogatásnak minősül.

A pályázók köre:

- Szövetségek
- Alapítványok, illetve egyesületek

Támogatható civil szervezetek alapcél szerinti tevékenységi besorolása

- *Közösségi környezet kollégium:* A kulturális tevékenység, közművelődés, tudomány és kutatás, hagyományápolás, audio- és telekommunikáció, informatika, elektronikus hírközlés, szak- és felnőttképzés, ismeretterjesztés, társadalmi párbeszéd, fogyasztóvédelem, a település és közösségfejlesztés területén működő civil szervezetek.
- *Mobilitás és alkalmazkodás kollégium:* Az élet és vagyonbiztonság, a közbiztonság, polgári védelem, önkéntes tűzoltás, mentés és katasztrófa-elhárítás, közrend és közlekedésbiztonság védelme, szabadidő, hobbi és sport, a nők és férfiak esélyegyenlőségének védelme területén működő civil szervezetek.
- *Nemzeti összetartozás kollégium:* A Kárpát-medencei együttműködés, mint a határon túli magyarsággal kapcsolatos nemzetközi tevékenység elősegítése és az európai integráció és a vallási tevékenység elősegítése, továbbá a Magyarországon élő nemzetiségek, valamint az emberi és állampolgári jogok védelme területén működő civil szervezetek.
- *Társadalmi felelősségvállalás kollégium:* Nonprofit szervezeteknek, ernyőszervezeteknek nyújtott szolgáltatások, szakmai és érdekképviselet, adományosztás, szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, rehabilitációs foglalkoztatás, hátrányos helyzetű rétegek segítése, egyéb nonprofit tevékenységek területén működő civil szervezetek.
- *Új nemzedékek jövőjéért kollégium:* A nevelés és oktatás, képességfejlesztés, gyermek- és ifjúsági érdekképviselet, gyermek- és ifjúságvédelem, egészségmegőrzés, betegségmegelőzés, gyógyító, egészségügyi rehabilitációs tevékenység, kábítószer-megelőzés, természet- és környezetvédelem területén működő civil szervezetek.

A rendelkezésre álló forrás: 317 720 000 Ft

- Közösségi környezet kollégium: 63 544 000 Ft
- Mobilitás és alkalmazkodás kollégium: 63 544 000 Ft
- Nemzeti összetartozás kollégium: 63 544 000 Ft
- Társadalmi felelősségvállalás kollégium: 63 544 000 Ft
- Új nemzedékek jövőjéért kollégium: 63 544 000 Ft

Pályázaton elnyerhető összeg: 500 000 Ft

A támogatható tevékenységek:

A támogatás a projekteket- és szervezeteket megalapozó, kiszolgáló, fejlesztő és adminisztráló, a törvényeknek való megfelelést segítő tevékenységek, valamint a cél szerinti tevékenységek feltételeinek biztosítására fordítható.

A pályázat benyújtása: a pályázatot kizárólag elektronikusan lehet benyújtani az alábbi oldalon: www.eper.hu

Beadási határidő: 2014. július 2.

Bővebb információ: További információt a Civil Információs Centrumoktól lehet kapni. Elérhetőségek a pályázati kiírás mellékletében találhatók.

Olvasó nyár 2014

A Változó Világ pályázata

A pályázat célja: az olvasás és szabad könyvpolcmozgalom népszerűsítése.

A pályázaton részt vehet bármely oktatási, kulturális vagy tudományos intézmény, közhasznú, érdekvédelmi vagy szakmai szervezet, önkormányzat, illetve olyan gazdálkodó szervezet, amely oktatási, művelődési vagy tudományos tevékenységet végez, vagy nyári táborok szervezésével foglalkozik.

A pályázatnak ismertetnie kell a pályázó tevékenységét, eredményeit és terveit a pályázati témával

kapcsolatban. Nem feltétel, de kiemelt szempont egy vagy több szabad könyvpolc üzemeltetése vagy felállítása közterületen vagy a pályázó székhelyén, telephelyein.
Beadási határidő: 2014. június 25-ig e-mailben, kötetlen formában. A pályázat indokolt esetben kiegészíthető.
Pályázati díj nincs, de annak a pályázónak, aki 100 ezer forintnál nagyobb értékű könyvadományt fogad be, vállalnia kell munkáját, illetve terveit népszerűsítő egy Facebook-megosztás költségét a Változó Világ Facebook-oldalán.
Értékelés és döntés minden pályázat esetében 3 munkanapon belül.
Az elfogadott pályázatok beküldői részére a kiíró
- minden esetben térítésmentesen:
- oklevelet állít ki,
- egyszeri könyvadományt, illetve egy évig folyamatos könyvkészlet-pótlást biztosít, 10 000 és 1 000 000 Ft közötti értékben,
- egy évig tanácsadást nyújt a pályázat témáiban és könyvkiadási kérdésekben,
- egy évig bemutatja a pályázót a kiíró weboldalán és Facebook-oldalán,
- szakmai és technikai segítséget, igény esetén előadót biztosít az olvasás népszerűsítését szolgáló rendezvényekhez,
- egy évig közvetíti a kiíró együttműködési ajánlatait és partnerkeresését a pályázat témáiban.
A nyertes pályázónak gondoskodnia kell a megnyert könyvadomány elszállításáról 2014. június 30-ig.
Bővebb információ: Változó Világ Mozgalomért Közhasznú Alapítvány (VVMA)
1132 Budapest, Váci út 54., email: vvma@valtozovilag.hu
http://www.valtozovilag.hu

Hankook adományozás programfelhívás

A Hankook Tire Magyarország Kft. abroncsadományozási programot hirdet annak érdekében, hogy segítse azokat az országos és/vagy lokális hatókörű szervezeteket, amelyek tevékenységükkel a társadalom számára fontos szolgálatot tesznek. A 2014-es abroncsadományozási program keretében a Társaság - a nagy, országos szervezetek mellett - olyan kisebb alapítványok és egyesületek számára is segítséget kíván nyújtani, amelyek méretükből fakadóan más módon nagyon ritkán és csak nagy erőfeszítések útján jutnának támogatáshoz.
A pályázat célja: alapítványi és egyesületi formában működő közhasznú szervezetek magyarországi tevékenységének támogatása, közúti közlekedésük biztonságának elősegítése.
A támogatás formája: a Társaság által gyártott gumiabroncsok ingyenes juttatása. Minden szervezet legfeljebb 12 darab, azaz 3 garnitúra gumiabroncsra adhatja le igényét, azonban a pályázott, illetve megítélt garnitúrák száma nem haladhatja meg a szervezet tulajdonában, vagy üzembentartásában levő, és ténylegesen üzemben is levő gépjárművek számát.

A program jelentkezőivel szemben támasztott feltételek

Az abroncsadományozási programra való jelentkezés érdemi elbíráláshoz a jelentkező szervezetnek minimálisan az alábbi feltételeknek kell megfelelnie:

- közhasznú vagy kiemelten közhasznú alapítványi, közalapítványi vagy egyesületi forma,
- alapító okiratában, vagy alapszabályában meghatározott célja megvalósítása érdekében az alábbi tevékenységek valamelyikét látja el (támogatott tevékenység):
- vér vagy szervszállítás,
- betegszállítás,
- gyermekmentés vagy szállítás,
- koraszülött mentés vagy szállítás
- gyermekedukáció
- bűnmegelőzés
- hátrányos helyzetűek segítése
- Legalább 5 évvel ezelőtti nyilvántartásba vétel, és ugyanezen időponttól megszakításmentes, igazolható és jelenleg is aktív működés Magyarország területén.
- Az adományban részesült szervezetek 2 évente pályázhatnak újra az Abroncsadományozási Programban.

Az érvényes jelentkezés minimális tartalma:

- 30 napnál nem régebbi bírósági kivonat a szervezet létezésének és közhasznú státuszának igazolására
- az érintett gépjárművek teljes forgalmi engedélyének másolata,
- a támogatott tevékenység rövid bemutatása, mely minimálisan tartalmazza a szervezet által végzett, támogatott tevékenységfajta megnevezését, ennek földrajzi területét és számszerű eredményeinek rövid bemutatását (pl: használt autók száma, éves futott átlag km, ellátott esetek/érintettek száma)
- a program keretén belül elérhető abroncsok közül az igényelt abroncs méretének és fajtájának (téli vagy nyári) megjelölése (a program keretében elérhető abroncsméretek és fajták köre a program weboldalán található 'Pályázom' menüpont alatt megtekinthető és kiválasztható)

Beadási határidő: 2014. 06. 30.
Bővebb információ: http://www.hankookadomany.hu

Pályázati felhívás - „Segítő diákok 2014."

Pályázat célja: hogy az Iskolai Közösségi Szolgálat működő programjait megismerhessék az érintett intézmények, diákok, pedagógusok és szülők.
Célunk azokat a - szakmai zsűri által kiválasztott - működő példákat bemutató pályaműveket közzétenni, amelyek elősegítik az iskolai közösségi szolgálat bevezetését és megvalósítását, illetve azok széles társadalmi körben való megismertetését.
A pályázat során összegyűjtött, majd értékelt és közzétett alkotások segítsék megismertetni a közösségi szolgálat alapvető céljait, szemléletét, egyénre és társadalomra gyakorolt hatását.
A pályázat további céljai:

- minél nagyobb számban legyenek jelen az OFI http://www.kozossegi.ofi.hu portálon olyan bemutató/bemutatkozó beszámolók, alkotások, hasznos gyakorlati példák, amelyek segítséget jelentenek a közösségi szolgálati tevékenységek szervezésében;
- minél több szereplő, tevékenység és élmény bemutatási lehetőségének megteremtése;
- elősegíteni az érintettek között az egymástól való tanulást, a hálózat-építést;
- minél nagyobb nyilvánosságot kapjon az iskolai közösségi szolgálat programja.

A pályázat kategóriái:
1. Diákok:
„A" téma: Film az Iskolai Közösségi Szolgálatról
A középfokú iskolákban nappali képzésben tanuló 2016. január 1-je után érettségiző diák(ok) által készített 2-4 perces kisfilm, amely a közösségi szolgálat megvalósítását a film eszközeivel mutatja be. Mobiltelefon felhasználásával készített alkotással is lehet pályázni.
„B" téma: Fotók az Iskolai Közösségi Szolgálatról
A középfokú iskolákban nappali képzésben tanuló diák(ok) által készített digitális fotók, amelyek a közösségi szolgálat megvalósítását a fotóművészet eszközeivel mutatják be. Egy pályázatban minimálisan 3, maximálisan 10 darab fotó nyújtható be. A fotók lehetőleg 300 dpi felbontásban, jó minőségben, nyomtatásra alkalmas méretben készüljenek.
2. Pedagógusok:
A középfokú iskolákban az Iskolai Közösségi Szolgálat programban részt vevő, koordináló pedagógus(ok), osztályfőnök(ök) által a megvalósított (megvalósuló, folyamatban lévő) program bemutatása a törvényben meghatározott hét tevékenységi terület valamelyikén. A pályázat kötelező eleme minimum 5 darab, a tevékenységet bemutató megfelelő minőségű és méretű, jogtiszta fotó benyújtása.
3. Fogadóintézmények:
Az Iskolai Közösségi Szolgálat keretében a diákok fogadásában már tapasztalatot szerzett intézmények által a megvalósított (megvalósuló, folyamatban lévő) program bemutatása. A pályázat kötelező eleme minimum 5 darab, a tevékenységet bemutató megfelelő minőségű és méretű, jogtiszta fotó benyújtása.

Jelen pályázati felhívásra egy pályázó csak egy kategóriában pályázhat, de egy kategóriában több (maximálisan 3 darab) pályázat is beadható.
A pályázat szakmai követelményei
A bemutatott pályaművekben (kiemelten a 2. és 3. kategóriákban) kapjanak szerepet az alábbi szakmai elvek:

- Szociális kompetenciák fejlesztésének megvalósulása tapasztalati tanulás útján.
- A kettős cél elve: egyszerre kell a szolgálatjellegnek és az élménypedagógia alapú tanulásnak megvalósulnia.
- A kölcsönösség elve: A segítő és a segítségre szoruló között partnerség, együttműködés, elfogadás teljesül, adott esetben a helyi közösség tagjaival való közös tevékenység során is.
- Szabad választás elve: A diákok - a szülőkkel, tanárokkal való egyeztetés alapján - maguk választhatják ki az általuk végzendő tevékenységeket.

A pályamunkák díjazása:
A szakmai értékelésen legmagasabb pontszámot elért pályamunkák (kategóriánként maximum 1-5 pályázat, azaz összesen legfeljebb 15 pályázat) a kiíró által a pályázat összes díjazottja számára felajánlott 300 000 forint összértékű díjakat nyerhetik meg.
A pályázatok benyújtásának módja és helye:
A pályamunkákat valamennyi kategória esetén elektronikus formában kell benyújtani, „Segítő diákok 2014." jelige feltüntetésével az e-mail címzésében.
Beadási határidő: 2014. július 30.
A pályázatok értékelését az OFI által kijelölt szakmai értékelők végzik.
Az eredményhirdetés várható időpontja: 2014. szeptember 15.
Bővebb információ: - http://kozossegi.ofi.hu kozossegi.szolgalat@ofi.hu
1055 Bp., Szalay utca 10–14.Tel.: (+36-1) 235-7200 Fax: (+36-1) 235-7202

szerkesztette: Szabó Ágnes

CIVIL BÁRKÁK AZ ESÉLYKIKÖTŐBEN
PÁLYÁZATI FELHÍVÁS
csatlakozni kívánó civil szerveztek számára

Helyszín: Nagyharsány, Fő tér, Esélykiköző (megegyezik a tavalyi helyszínnel)
Nyitva tartás:

- *2014. augusztus 7-8. (csütörtök-péntek) 15 és 20 óra között*
- *2014. augusztus 9.(szombat) 11 és 20 óra között*

Kedves Pályázók!

Az Esélykiköző tematikája változatlan: az emberi jogok, az esély- és közösségteremtés, a környezettudatosság és az önkéntesség témaköréhez kapcsolódó szervezetek jelentkezését várjuk. Főként olyan mini projektekben gondolkodunk, amelyek időben, célcsoportban és tevékenységi körben egyaránt strukturáltak.

Az idei évben is a mellékelt adatlap kitöltésével pályázhattok. A részvétel nem automatikus, szervezői csapatunk jóváhagyása szükséges a csatlakozáshoz, melynek legfőbb kritériuma a program profiljához való illeszkedés, interaktív tevékenység, elegendő fizikai tér és a reális jegyigény. Kérjük, azok a szervezetek pályázzanak, akik vállalják az Esélykiköző teljes nyitva tartási ideje alatt az aktív jelenlétet.

A heti támogatotti jegyek darabszáma idén nem sem lesz fiksz. A Fesztivált szervező Ördögkatlan Egyesület dönt az előzetes jegyigények alapján, hogy hány darab ingyenes, a teljes fesztiválidőre szóló jegyet tud felajánlani szervezetenként.

Az Esélykiköző fizikai tere és beosztása az előző évhez hasonlóan alakul. Az utcafronti részt raklap és abroncsbútorokkal szeretnénk hangulatos, színes térré alakítani a Kortárs Ellátó Egyesület közreműködésével, ugyanakkor sok olyan felület van még az udvar belső részében, amelyben szabad a vásár a design tekintetében is.

Technikai feltételek: az osztálytermek asztalai és padjai idén is rendelkezésre fognak állni, de a napi ki-és bepakolást közösen kell megoldanunk, ugyanakkor fontos volna, hogy aki tud, hozzon saját bútort is. Áramot a tantermekből biztosítani tudunk, de elosztóról, hosszabbítóról nektek kell gondoskodnotok. Az eső és a napfény elleni védekezést továbbra is önerőből kell megoldanotok: kérjük sátrakról, napernyőről a szükségleteitek szerint gondoskodjatok. A kitelepülési eszközöket - hasonlóan az előző évekhez - a tanteremben elzárjuk, de az osztályt a következő nap nyitás előtt félórával ki kell ürítenetek.

A jelentkezési határidő 2014. június 30. , A pályázati adatlapot kérjük, emailben küldjétek.
(Az adatlap a felhívás mellékletében található vagy emailben kérhető.)
Kapcsolattartó: Kasko Éva, eselyhozpecs@gmail.com, 20/4334403

Az „elbírálás" a pályázat beérkezését követően, folyamatosan történik. A jóváhagyott programok felkerülnek a Fesztivál weboldalára is.

Szervezők: Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, Baranya Megyei Önkéntes Centrum. Kortárs Ellátó Egyesület, Ördögkatlan Egyesület

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

BARANYAI
125 Ft
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
X. ÉVFOLYAM – 4. SZÁM 2014. OKTÓBER-NOVEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA NOVEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁS

GEBAUER GALÉRIA

2014. november 5-ig megtekinthető HORVÁTHNÉ DR. KOLOS GYÖRGYI – „FÉNY VAGY TE IS" című kiállítása.
2014. november 7-én, pénteken 17 órakor nyílik REZSONYA KATA - „SEMFÜSEMFA" című kiállítása.
A kiállítást megnyitja: Szilágyi Eszter Anna
Közreműködik: Zsin Bence
Megtekinthető december 3-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2014. november 14-ig megtekinthető KOVÁCS NORBERT – „SÁRKÁNYREPÜLŐVEL BARANYA FELETT" című fotókiállítása.
2014. november 25-én, kedden 18 órakor nyílik a II. MECSEK SZALON kiállítása.
Megtekinthető december 19-ig.

ÚJ GALÉRIA

2014. november 5-től megtekinthető a Kővágószőlősi Általános Iskola, a PTE 1. sz. Gyakorló Általános Iskola, a PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola, a PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola, a Leőwey Klára Gimnázium, a Keleti Városrészi Óvoda dr. Majorossy u.-i Tagintézményének közös kiállítása a TÁMOP 3.2.13. projekt zárásaként.
A kiállítás megtekinthető hétköznapokon 9-18 óráig.

PROGRAMOK

November 5-én, szerdán 15 órakor
Közönségtalálkozó – könyvbemutató
Győrei Zsolt és Schlachtovszky Csaba szerzőkkel Brontëről és új könyvükről, az Emmuskáról
moderátor: Rátkai Andrea

November 5-én, szerdán 17 órakor
SANSZ FILMKLUB – Maisie tudja
színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 99 perc, 2012
A Gyermekek Jogairól Szóló Egyezmény 25. évfordulója alkalmából

November 6-án, csütörtökön 16.30 órakor
Találkozás Bertók Lászlóval
A NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK klubestje

November 7-én, pénteken 9-12 óráig
A Pécsi NÓRA-PONT ünnepélyes szakmai megnyitója
A NÓRA-PONT a kismamáknak és kisgyermekes nőknek segít eligazodni a munkába visszatérés útvesztőiben, csoportos tréningek és egyéni tanácsadás keretében. Szeretettel várunk minden érdeklődőt a megnyitó előadásaira, illetve a megnyitó ideje alatt zajló munkaerőpiaci-, TB- és grafológiai tanácsadásokra.
A PÉCSIMAMI rendezvénye

November 10-14-ig
KOREAI Filmfesztivál
Megnyitó november 11-én 17.30-kor

November 10-én, hétfőn 17.30 órakor
KOREAI FILMFESZTIVÁL – Hazafelé
színes, koreai film, 87 perc, 2002

November 11-én, kedden 17.30 órakor
KOREAI FILMFESZTIVÁL – ünnepélyes megnyitó
18 órakor filmvetítés
Hwang Dzsini
színes koreai film. 141 perc (2007)

November 12-én, szerdán 17.30 órakor
KOREAI FILMFESZTIVÁL – Nyomozás 40 percben
színes koreai film, 85 perc (2009)

November 12-én, szerdán 17.30 órakor
KÉP-SOR A kultúra értékei Pécsett
Iskolateremtés – Szabó Gyula előadása

November 13-án, csütörtökön 17.30 órakor
KOREAI FILMFESZTIVÁL – Egy szép tavaszi nap
színes, magyarul beszélő, dél-koreai romantikus dráma, 116 perc (2001)

November 13-án, csütörtökön 17.00 órakor
Ganz vasúti járművek 1920-tól 1959-ig
Szécsey István vasútgépészmérnök
A SÉTATÉRI ESTÉK sorozata. Szerkesztő: Trebbin Ágost

November 13-án, csütörtökön 18.30-tól
Simply English Music Club

November 14-én, pénteken 17.30 órakor
KOREAI FILMFESZTIVÁL – Családi kötelékek
színes koreai film, 113 perc, (2006)

November 15-én, szombaton 15 órakor
A Pécsi Művészkör klubdélutánja
ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA EGYESÜLET

November 17-én, hétfőn 17 órakor
Varga János 'James' koncertje

November 18-án, kedden 17.30 órakor
A BARANYA-STEIERMARK BARÁTI TÁRSASÁG
összejövetele

November 19-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub – Az osztály
színes, magyarul beszélő, francia filmdráma, 128 perc, 2008
A Tolerancia Nemzetközi Napja alkalmából

November 20-án, csütörtökön 17 órakor
A Dunagőzhajózási Társaság Pécsett - érmészeti emlékei alapján
Rayman János vegyészmérnök előadása
A SÉTATÉRI ESTÉK sorozata. Szerkesztő: Trebbin Ágost

November 26-án, szerdán 17 órakor
Manysi nyelvrokonaink az Északi-Urálban (2014)
Mi változott az ivgyeli manysik életében az előadó előző expedíciója (2008) óta?
Előadó: Székely Gábor, PTE BTK Nyelvtudományi Tanszék, Finnugor Szeminárium
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG klubestje

November 28-án, pénteken 18 órakor
Az Agócsy Zeneiskola növendékeinek gitárkoncertje

Kedves Olvasó!

„Ősz húrja zsong,
Jajong, busong
A tájon,
S ont monoton
Bút konokon
És fájón.”

Paul Verlaine Őszi sanzonjának közismert sorai nagyon jól érzékeltetik az ősz hangulatát a sötét, ködös, nyirkos reggeleket, a kabát alá bekúszó, dermesztő hideget, az elmúlást. Kinézve az ablakon a Szent István tér ma valahogy mégsem ezt az őszi arcát mutatja. A fák színesedő leveleit aranyszínűre festi a bágyadt őszi napsütés, amit még hangsúlyosabbá tesz a vakítóan kék ég. Nem az ősz lelassult, az elmúlásra emlékeztető hangulata érzékelhető, sokkal inkább valamiféle aktivitás, mozgalmasság.

A Civil Közösségek Háza őszi-téli évadára sem az elmúlás, a borongás jellemző. A megszokott programok mellett megvillan a palettán néhány új szín is. Koreai filmhét november 10 és 14 között, tarokk verseny, filmvetítések, kiállítások, könyvbemutatók, önkéntesek napja, Mikulás-futás...

Az őszi sötét délutánokon az épület késő estig kivilágított ablakai messziről hívogatnak, valamiféle meleg, családias, befogadó légkört sejtetnek.

A rövidő nappalok valahogy mégis a fény, a világosság, a várakozás felé vezetnek. December elején belépve az adventbe már a feldíszített karácsonyfa árasztja az ünnep semmihez nem hasonlítható illatát, felcsendülnek a jól ismert dallamok és vaníliás sütemény illata lengi be a régi falakat, mint egy igazi nagy családban.

Fűri Ildikó

TARTALOM

A PTE 1. sz. Gyakorló Általános Iskola Tehetségtábora a Civil Közösségek Házában	4
Levél-féle a nonprofit kutatások „fellegvárából”	6
„KÖSZ” – Közösségi szolgáltatásokkal a társadalmi felzárkózásért Baranyában	7
Afrikai képeimből	8
Pécsi színészet az 1730-as években	10
I. Gyermekmaraton	12
A segítség a bűnelkövetőknek is jár	14
GPS – Alternatív munkaerő-piaci program a Dráva mentén	15
Pályázati ajánló	16
Bűnözővé vagy áldozattá válás – a mélybe zuhanás helyett vészfék	18

A lap megjelenését támogatja:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

ISSN: 1787972-8

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Németh-Hubay
Tördelés, nyomdai előkészítés: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója
72/227-350 • www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyomdai munkálatok: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

ÚJ SZÉCHENYI TERV

A PTE 1. sz. Gyakorló Általános Iskola Tehetségtábora a Civil Közösségek Házában

„A tehetség olyan viselkedésformákból áll, amelyek az emberi vonások három alapcsoportjának interakcióját tükrözik. Ez a három alapcsoport az átlagon felüli általános és/vagy specifikus képességek, magasfokú feladat iránti elkötelezettség és kreativitás. A tehetséges viselkedést felmutató emberek azok, akik ezekkel a jegyekkel rendelkeznek, vagy ki tudják őket fejleszteni, és azokat az emberi teljesítmény bármilyen potenciálisan értékes területén hasznosítják. Azok az egyének, akik rendelkeznek ilyen interakcióval vagy képesek annak kialakítására a három terület között, az oktatási lehetőségeknek és szolgáltatásoknak széles skáláját igénylik, és ez utóbbiak gyakran hiányoznak a normál iskolai programból".

A fenti idézet Renzulli majdnem negyven éve megfogalmazott komplex tehetségleírásából származik, és tömören kifejezi, mi volt a projektünk célja.

A nyári szünet első hetére tervezett Tehetségtábor résztvevői 9-10 éves tanulók voltak. Kiválasztásuk osztálytanítójuk javaslata alapján történt. A kiválasztás szempontjai részben egy megelőző tehetségfelismerő megfigyelésen alapultak, másrészt a javaslattevők igyekeztek a tehetségkezdeménynek bizonyuló kisgyerekek közül azokat kiválasztani, akiknél nemcsak egy bizonyos tehetségterület volt megfigyelhető, hanem gondolkodásukra jellemző volt a kreativitás, a problémaérzékenység, a megszokott gondolkodási sémáktól különböző megoldások keresése, alkalmazása.

Azt is igyekeztek figyelembe venni, hogy az ingyenes fejlesztőtáborban való részvételt valódi jutalomnak tekintsék a tanulók, a többiek számára is példa legyen a táborig tartó útjuk: jó/kimagasló teljesítmény egy tehetségterületen – ez a versenyeredményekben volt követhető; elkötelezettség saját fejlődés iránt, szorgalmatosság, kitartás, stb. – ezekről tanítóik nyilatkoztak.

A tábor két képességterület intenzív fejlesztését vállalta: angol nyelv és matematika, logikus gondolkodás. Ezek a foglalkozások a diákok nyilvánvaló tehetségterületének fejlesztésére fókuszáltak. Ugyanakkor komplex hatások érvényesülését kívántuk biztosítani, ezért azon képességterületek fejlesztésére is hangsúlyt és erőforrásokat koncentráltunk, melyekből gyengébben teljesítenek. Ilyen területek: egyrészt az interperszonális kapcsolatok, szociális képességek, kommunikáció, másrészt a kézügyesség, kreativitás kézművességben megnyilvánuló részképességei. Ezért az idegen nyelv és matematika foglalkozások mellett drámapedagógiai játékokban és kézműves tevékenységben való részvételre is módjuk volt a tanulóknak.

A tehetségfoglalkozások és a lazító foglalkozások kapcsolatban álltak egymással, erősítették egymás hatását, mivel a trénerek előzetes terveik alapján foglalkozásaikat összhangba hozták tematikailag.

Az ötnapos tábor foglalkozásai során a gyerekek 10 fős csoportokban naponta 2×45 perces angol és 2×45 perces matematika foglalkozáson vettek részt délelőttönként. Az interperszonális fejlesztést, a kikapcsolódást, feltöltődést, lazítást a kézműves, kreatív tevékenységek biztosították. A képességek fejlesztése mellett a személyiségformálás is szerepet kapott a drámafoglalkozások segítségével. Nagyon fontosnak tartottuk, hogy mindez csodálatos környezetben, pályázati partnerünk, a Nevelők Háza Egyesületnek helyt adó Civil Közösségek Háza történelmi belváros közepén található hangulatos épületében és a gyerekek számára sok kedves percet biztosító csodálatos kertjében történjék.

A Tehetségtábor a „KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG – a Civil Közösségek Háza kultúraközvetítő és közösségfejlesztő hatása az oktatási-nevelési intézményekben tanulók tanórán kívüli tevékenységére" című, TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0519 sz. projekt keretében került megrendezésre.

Dombiné Borsos Margit

TÁMOP-3.2.13-12/1-2012-0519
„KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG –
a Civil Közösségek Háza kultúraközvetítő és közösségfejlesztő hatása az oktatási-nevelési intézményekben tanulók tanórán kívüli tevékenységére"

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Levél-féle a nonprofit kutatások „fellegvárából”

Kedves Pécs-Baranyai Civil Barátaim!

A németországi Münsterből íródik ez a levél, ahol a 12. konferenciáját tartja a nonprofit kutatások művelőinek nemzetközi szervezete, az ISTR. A rövidítésben a T a harmadik szektort jelenti , de a kutatók régen túl vannak már azon, hogy definíciós problémákkal (harmadik, civil, nonprofit, önkéntes, jótékonysági, nem-kormányzati megnevezések) untassák magukat és másokat.

Maga az ISTR megalakulása (1993) óta egyesületként működik, és az első nemzetközi konferenciáját 1994-ben éppen Pécsett tartotta, az akkoriban újraszületi magyar nonprofit szektor nagy-nagy tisztességére. Az egyesületnek ma már közel 600 fizető tagja van. Érdekesség, hogy az éves tagdíj (100-200 USA dollár) az országok gazdagsága szerint különbözik.

Szeretném leírni, miből áll egy ilyen nagy nemzetközi konferencia. Történik-e itt valami fontos lehet a szektor szervezeteinek és szereplőinek számára? Bárhol a világon – akár a Pécs-Baranyai civilekre is gondolva. Elöljáróban leszögezem, igen, történik. Vegyük sorra, mi is lehet ez. Összegyűlt itt 550, a nonprofit szervezetekre irányuló kutatásokkal foglalkozó szakember 5 kontinens 80 országából, hogy több, mint 400 előadás keretében bemutassák az utóbbi 2 évben elért kutatási eredményeiket. Ez 14 idősávra osztva a 3 és fél napot, 139 párhuzamos szekciót jelent és 3 plenáris ülést. Ezen kívül van poszter bemutató, könyvkiállítás és dedikálás, díjak átadása, közgyűlést tart az egyesület, ülésezik a vezetőség és a jelölő bizottság, vannak esti szociális programok és rengeteg személyes beszélgetésre nyílik mód. Külön tanácskozás is van az azonos régióból érkező résztvevők számára, itt néhány „kellemetlen kérdésre” kellett válaszolnunk az újabb magyar civil fejlemények kapcsán. (A 2 fős pécsi minidelegáció részvételét egy akadémiai kutatási program finanszírozta, legalábbis részben.)

Tartalmilag lehetetlen áttekintést adni a bemutatott kutatások sokaságáról. Azonban néhány szakmai tapasztalatot szeretnék megosztani a levél T. Olvasóival. Ezek arról tanúskodnak, hogy a konferencia „történései” kézzel fogható hatással vannak a civil társadalom és szervezetek működésére.

Kitekintve a világba azt láthatjuk, hogy a szektor erősödése töretlenül folytatódik. A kutatók a szektor szereplőinek hangját közvetítik, erős hittel és növekvő szakszerűséggel. Szó sem esik arról, hogy bárki is korlátozni akarná a civil világ szereplőit abban, hogy mit tegyenek és azt, hogyan tegyék.

A kutatott témák között vannak „örökzöldek”, – mint a civil társadalom és a demokrácia viszonya, a kormányzat és a civilek együttműködése, a szervezetek menedzselésének kérdéskörei, a nemzetközi összehasonlítások, a szociális innovációk és sok más kérdés. De vannak újonnan vagy újra fókuszba kerülő kutatási témák is. Ezek sorából csak kettőt említek: a filantrópia és az önkéntesség témakörét.

A filantrópia (az egyéni és szervezeti szintű jótékonykodás) értelmezése jelentős változáson megy keresztül. Az „adni azért, hogy később kapjak” viselkedési forma helyébe más lép, valami ilyen: „tegyük össze az értékeinket a közös haszon, a az együttes eredmény elérése érdekében!” A nonprofit szervezetek pedig a jó célokat, a megfelelő kereteket és a tudást képesek biztosítani a filantropikus jellegű együttműködés számára.

A másik említett témát illetően egyértelmű, hogy a nonprofit szervezetek továbbra is elsősorban önkéntes alapon működnek. De mára a kutatások az önkéntességnek számos veszélyét is felszínre hozták. Ahogy idősödnek a szervezetek, úgy jelenik meg a régi önkéntesek kiégésének problémája, de ilyen „veszélyes ügy” lehet az önkéntesek motivá-

lásának és elismerésének kérdése is. Íme, egy érdekes példa erre. Valahol Bajorországban bevezették a városi önkéntes kártyát a tevékenység ellentételezéseként. Erre egyes önkéntesek elmaradtak a szervezetekből, mert „ők nem akarnak diszkont áron színházjegyet kapni". Ilyenkor (is) szükségeltetik a kutatói tudás és tapasztalat, hogy a jó ne váljon roszszá. Ugye, mindnyájan tudjuk, mennyi tévedés, hibás intézkedés megelőzhető lenne kellő mennyiségű és minőségű informálódással és közös gondolkodással!

Végül, magunk számára bíztatásként álljon itt egy mondat Joachim Gaucktól, a Német Szövetségi Köztáraság elnökétől, abból a levélből, amit a konferencia résztvevőinek írt: Az a potenciál, amivel a civil szervezetek rendelkeznek, gyakran nagyobb, mint ahogy azt mi elképzeljük." Azt kívánom Mindnyájunknak, legyünk továbbra is részesei ennek a növekvő társadalmi erőnek!

Münster-Pécs, 2014. július

Dr. Farkas Ferenc
egyetemi tanár
A Nevelők Háza Egyesület elnöke

A konferencián elhangzott: Katalin Dobrai, Ferenc Farkas, Zsuzsanna Kurucz: „The Relationship Between Individual and Organizational Development – Findings of a Large Sample Research" című előadás

SAJTÓKÖZLEMÉNY

„KÖSZ" – KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÁSOKKAL A TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁSÉRT BARANYÁBAN PROJEKT - DDOP-3.1.3/F-11-2011-0011

A pályázatot megvalósító konzorcium tagjai: Ifjúságért Egyesület, mint gesztor és a Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Szolgáltató Kft.

Az Európai Unió által finanszírozott, pályázati támogatásból megvalósuló projekt 2014. június 30-án fejeződött be. A konstrukció célja a regionális civil szervezetek infrastrukturális feltételeinek fejlesztése volt.

A megvalósítás során a Pécs, Megye u. 20. alatt álló épület 2. emeletén 311,95 m^2 területű szolgáltató tér került kialakításra, s eszközök beszerzése történt a projektben biztosított egyéni, csoportos és közösségi szolgáltatásokhoz.

A projekt kiemelt célkitűzése volt, egy közösségi, új típusú szolgáltatási bázis kialakítása és működtetése, a fejlesztéssel kulturált ügyfélfogadásra és közösségi események szervezésére alkalmas infrastruktúra létrehozása, mely megvalósult, s a pályázat zárását követően is szolgáltatásokkal várja ügyfeleit.

A KÖSZ irodában általános közösségi információs szolgáltatással és tanácsadással, valamint munkaerő-piaci, álláskeresési és szakma/pályaválasztási egyéni tanácsadással állnak munkatársaink a szolgáltatást igénybevevők rendelkezésére. Célcsoportjaink számára ezen kívül a megvalósítási időszakban általános lakhatási információs szolgáltatást, és adóssággal, hátralékkal kapcsolatos szolgáltatásokat (pl. pénzkezelési tanácsadás, adósságmenedzsment) nyújtottunk.

A projekt megvalósításának időtartama: 2012.07.01 – 2014.06.30.
Az elnyert támogatás összege: 40.376.852 Ft
A projektről bővebb információ http://www.ifjusagertegyesulet.hu/Hirek/DDOP-3_1_3_F-11-2011-0011_KOSZ_projekt honlapon érhető el.

Mihály László

Afrikai képeimből

Szerencsésnek mondhatom magam, immár harmadszor jutottam el az oroszlánok földjére „a jó meleg Afrikába", bár oroszlánt ott csak egyszer láttam, úgy tíz évvel ezelőtt és most

még a forróság sem gyötört. Júliusi utazásom során Etiópiában jártam, abban a Kelet-Afrikai országban, ami területileg és népességileg közel tízszer nagyobb hazánknál és a harmadik világ egyik legszegényebbike. Területi nagyságából adódóan a szélsőségek országa mind magasságilag, mind éghajlatilag, csakúgy, mint ökológiai értékei szerint, lakói az egyik leg-

ősibb civilizáció leszármazottjai, 80 fölötti az élő nyelvek száma. Az esős évszak leghidegebb hónapjában (júliusi átlaghőmérséklet 14,6 °C) érkeztem, az etióp naptár szerinti 2006-os évben. Az etióp naptár a Gergely-naptártól nyolc évvel van lemaradva, náluk az év 13 hónapból áll és az újév szeptember 11-én, háromhónapnyi esős, felhős évszak után kezdődik. Hajnali 3 órakor landoltam Afrika legmagasabban – 2500 méteren – fekvő fővárosába, Addisz – Abeba-ba, melynek jelentése „új virág". Afrika harmadik legnépesebb városába, ahol gyakoriak az áramszünetek, hosszas várakozások, a kilátástalan helyzetek, hangosak a vircsaftok, megdöbbentő a káosz melyben ez a 7 milliós fergeteg pulzál. Keveredik az ódon az újjal, az üvegtáblás felhőkarcolókat faállványokról építik, az új utakat negyvenéves autóroncsok használják, cipőpucolók tömege ül porban, sárban. Pár nap akklimatizálódást követően,

utazásom célterülete Etiópia déli része, a kenyai és dél-szudáni határhoz közeli Omo folyó zónájában élő nomád törzsek egyike, a Murszik földje. A murszi népcsoport egyik ismertetőjegye a nők ajaktányérja. Az alsó ajkukat fiatal lánykorukban bemetszik és agyagból készült tányérokkal tágítják, melyeket évről évre nagyobbra cserélnek. A tányérok átlagmérete 10 cm. A férfiak, „festett harcosok" egykori elengedhetetlen eszköze a murszi bot (donga), ám ez manapság a pásztorkodó fiatalok vállán

lógó AK-47-es, a szovjet gyártású Kalasnyikov-gépkarabély árnyékába került. A murszi törzs politikailag és társadalmilag egyaránt

nehéz helyzete, az életterükért folytatott jogi csatározások és a civilizáció pusztító eszközei ellenére a mai napig őrzi ezeréves hagyományait.

Antropológus barátomnak, egyben útitársamnak, Régi Tamásnak köszönhetően megtapasztalhattam a nomádok mindennapjait, kihívássokkal teli napokat tölthettem Bele-én egy murszi faluban. Tamás kutatásai során hosszabb időt élt köztük, így kaphattunk engedélyt, hogy a falu szélén letáborozzunk. A legnagyobb kihívást számomra nem is az áram, víz hiánya, a szükségleteim háttérbe szorítása, a mérges csúszómászó állatok kavalkádja, hanem a Murszik fényképezése jelentette. Ez a nomád törzs ugyanis, szigorú íratlan szabályok szerint, kizárólag pénz fejében áll kamera elé, egy kattintás 1-2 Birr. Összegszerűen magyarra fordítva 20-40 Ft, de sok kicsi sokra megy, ezért próbáltam elkerülni, hogy idő előtt elfogyjon a pénzem, arról nem is beszélve, hogy ilyenkor csak maskarás pózoló mutatványosokat fényképezhetek. A törzsi valóság megörökítésének pillanatait, a több hetes otttartózkodás egy általuk ismert személlyel és a falujuk szélén felvert sátor sem igazán könnyítette meg. Egy-egy meggondolatlan mozdulat könnyűszerrel váltott ki heves, ellenséges, időnként agresszív reakciót. Napok teltek el úgy, hogy alig értem a fényképezőgépemhez, fontosabb volt a bizalmuk megszerzése, hogy ne csak egy újabb „fejőstehenet", egy pénzes fehér turistát lássanak bennem. Eleinte csak a Murszi fiatalok tértek gyakrabban vissza a sátrunkhoz, ők voltak legnyitottabbak az ismerkedésre, majd megjelentek a nők és a harcosok is. Egy idő után, persze leginkább helyiek által „Kolenykivo"-nak nevezett, murszikutató barátom népszerűségének köszönhetően, kedvemre sétálgathattam a falujukban, sőt meghívást kaptam és bekúszhattam a kunyhójukba. Szemügyre vehettem, az általuk legnagyobb becsben tartott állataikat, a zebukat. Ezek a púpos tehenek a fő értékmérőik, mindennapi életük meghatározó elemei. Bár a fényképezés kötött szabályain nem sokat sikerült enyhítenem.

Afrikai képanyagom kiállítását hamarosan megtekinthetik!

Mihály László (1975), a Civil Korzó munkatársa. Geográfus diploma megszerzése után, fényképész végzettséget szerzett, majd fotóriporterként a médiának dolgozott. Jelenleg szabadúszó fotográfus, ha teheti, utazik. Utazásai során az emberközpontú dokumentarista fényképezést kedveli.

Trebbin Ágost

Pécsi színészet az 1730-as években

A régi jó világban mikor az emberek még nagyon igénytelen egyszerűségben éltek, igen rossz idők jártak a komédiásokra. Sokan istenkáromlásnak, veszedelmes istenkísértésnek tartották a színpadi alakoskodást, aminek aztán az volt a következménye, hogy akárhány helyen be se fogadták a festett világvándor népséget. Ilyen hely lehetett az 1730-as években még Pécs püspöki város is, melynek levéltárában az akkor derék színjáték-vállalkozónak egy elkeseredett hangú német instanciáját olvashatjuk, a következő tanulságos tartalommal:

Tek. nemes sombereki Sauska János Antal úrnak, tartományi királyi biztosnak.

Nyomasztó szükségtől hajtva, kényszerülök uraságodnak tudomására hozni, hogy milyen szánalmas nyomorult helyzetben kell nekem most már hónapok óta, július 29-től Pécsett tengődnöm, csupán azért, mert becsületes kenyeremtől megfosztottak, fáradtságos keresetemet lehetetlenné teszik s emellett unalmas tétlenségben föléltem megtakarított kis pénzemet. Ilyen állapotok mellett természetes, hogy fölmerült adósságomat nem tudtam kiegyenlíteni, minek folytán október 28-án tíz mázsányi podgyászom, mely kétszáz forintomban van, s melyet Pécsre érkeztemkor újabb harminc forint erejéig kiegészítettem, bírói zárlat alá került.

Elsajátított sokoldalú tudományomnak (Wissenschaft), melyről bizonyítványaim szólnak, itt hasznát nem vehetem, mert az én szakmám ezen városban még kevéssé ismeretes, a legtöbben meg sem értik, hogy tulajdonképpen mi is az. Minthogy tanult mesterséggel csalásra nem vetemedhetek, elkövettem mindent, hogy produkcióm értelme felől az embereket fölvilágosítsam, ámde az itteni prépost és Fonyó plébános erélyesen tiltakoznak a játszási engedély kiadása ellen, pedig ellenvetésüknek a legcsekélyebb komoly alapja sincsen, mivel egy-egy tragédia vagy épületes történet előadása miatt az Isten haragja még sohase küldött pestist, avagy háborút az illető vidékre, miként ezt különben a jezsuitáknál is láthatjuk, akik deákjaikkal többször produkálnak effajta színjátékokat, végzetes következmények nélkül.

Attól meg éppen nincsen mit tartani, hogy nálam valami botrányos jelenet fordulhatna elő, miután hatósági okmányokkal igazolhatom előadásaimnak kifogástalanságát e tekintetben. Azon tett ellenvetésre, hogy színjátékok alkalmára összeverődnek a léha világfiak (unartige Weltkinder), ez a válaszom: aki bűnt akar elkövetni, az inkább meghúzódik egy rejtett zugban, mint sem hogy tisztességes hallgatóság előtt vonja magára meg nem engedett viselkedéssel a közfigyelmet. Aki sokaság előtt is hajlandó excedálni, az nem színielőadásra, hanem táncvigalomba megy, teszem utolsó farsangi mulatságra. Volt alkalmam saját szemeimmel meggyőződhetni, hogy a pécsiek holmi kétes erkölcsű táncvigalmaktól nem idegenkednek.

Az a kifogás se állhat meg, hogy színielőadások a közönséget vallásos jámborságából kizökkentik. Előadásomat esténkint akarom tartani, tehát mindenki háborítatlanul elvégezheti napközben szokott ájtatosságát, este pedig templom úgy sincsen nyitva s ha valaki ilyenkor otthon szeret imádkozni, bátran megteheti, hiszen én senkit se kényszerítek előadásaim látogatására. Én az ájtatossági al-

kalmaktól egy embert se fosztok meg, sajnos azonban engem akarnak kenyeremtől megfosztani.

Az elhangzott összes kifogásokra cáfolatot adtam át Fonyó plébánosnak, de érdemleges választ hiába várok azoktól, akik siketek és némák (Ohr und Mund verstopfel), ezek még akkor is se hallanak, se beszélnek, ha enyéimmel emiatt éhenhalok és elpusztulok is, mert ezen uraknak meggyőződésük az, hogy Istennek kedves szolgálatot tesznek, ha engem végszükségbe kergetnek, ami mellett egyszerűen megfeledkeznek Lukács evangéliumának 10-ik fejezetéről, ahol ez áll: szeresd felebarátodat, mint önmagadat és a munkás méltó a bérére, a kenyerére.

Én ezen uraknak tovább hasztalan érvelek, ők mindezt nem akarják megérteni és egyre csak azt hajtogatják, hordjam el magamat innét (Von hinnen machen). Dehát, hogyan mehetnék el, mikor ide adósságom köt s így távozásomat szökésnek, szélhámosságnak vehetnék az érdekeltek. Ha ilyesmire képes volnék már rég eltűntem volna és semmi szükségem se lenne az urak bölcs tanácsára. Én szorgalommal elsajátított tudományomból akarok megélni, hanem látom már, hogy pénz, szerencse és az emberek jóindulata nélkül kárba vész minden tudomány.

Azért tekintetességes pártfogásáért esedezem és Krisztus kiontott vérére kérem, hogy fölhozott indokaimat elfogadni s nekem segítőkezet nyújtani szíveskedjék, amely kegyességét a becses jólétéért való méltatlan imáimmal fogom meghálálni.

Alázatos szolgája Berger Péter, komikus

Cserkuti Adolf: Pécsi színészet az 1730-as években PN. 1913. június 22. 2-3 p.

I. Gyermekmaraton

A Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ első alkalommal rendezte meg a Pécs- Vajszló közötti Gyermekmaratont.
Az egyedülálló rendezvényen gyerekek és felnőttek együtt futottak. A teljes távot, félmaratont, váltófutást egyéniben vagy csapatosan teljesíthették. Nagy érdeklődés fogadta a programot, közel 300 futó nevezett és ért célba aznap.

A program célja, hogy felkeltsék a fiatalok érdeklődését a különböző sportok, sportolás és a mozgás iránt, valamint felhívják a figyelmet az akaraterő és a kitartás fejlesztésének fontosságára. A rendezvény fő vonala a maratoni futás volt, de kísérőként több más mozgási lehetőség is várta az érdeklődőket.

Többek között állítottak fel kosárpalánkot, rögtönzött pingpongasztalt, kötélpályát, de meg lehetett csodálni a Bartendaz Hungary bemutatóját, valamint a vállalkozó szelleműek természetesen ki is próbálhatták az eszközöket. Kitelepült ezenkívül a Pécsi Életmód Egyesület, akiknél lehetőség nyílt vércukorszint, vérnyomás és testsúly-, testtömegindex mérésére, illetve tanácsokkal látták el az érdeklődőket a napi mozgás fontosságával és egyéb fontos egészségügyi kérdésekkel kapcsolatban (a bátrabbak megtanulhatták újraéleszteni a gyakorló bábút is).

A futóversenyt egy nagy közös bemelegítés előzte meg, majd végre elrajtolhattak a résztvevők.

A versenyzőket rendőri biztosítás kísérte, és több helyszínen a frissítő pontoknál lehetett akár szusszanni is egyet.

A Vajszlóra érkezőket további programok várták, így a kimerítő futás után jöhetett a jól megérdemelt szórakozás.

Nagy siker lett az I. Gyermekmaraton, a részvevők és az érdeklődők is remekül érezték

magukat a rendezvény két pontján, Pécsen és Vajszlón.

Reméljük sikerül hagyományt teremteni, és minden évben megrendezésre kerülhet az esemény. A szervezők terve, hogy 2015. tavaszán rendezik meg a következő futást.

A rendezvény zavartalan lebonyolítását számos önkéntes segítette a rajttól a célig.

Köszönjük a szervezést a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központnak, és az együttműködést a Nevelők Háza Egyesületnek, a Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Háznak, a Baranya Megyei Önkéntes Centrumnak, valamint a Pécsi Életmód Egyesületnek.

Erdélyi Kíra
gyakornok
Baranya Megyei Önkéntes Centrum

A SEGÍTSÉG A BŰNELKÖVETŐKNEK IS JÁR

SZÁMOS HASZNOS TANULSÁGGAL JÁRT A TUDÁS-ÉRTÉK-TAPASZTALAT PROGRAM

Pécsett a Civil Közösségek Házában tartották a zárórendezvényét annak az integrációs programnak, amely pártfogó felügyelet alatt állóknak segített, hogy szakmát szerezhessenek (ez 36-uknak sikerült), munkához juthassanak (immár 12-en), visszailleszkedhessenek a társadalomba. A Tudás-Érték-Tapasztalat (TÉT) című pályázati projekt 36 hónapon keresztül zajlott, s a lebonyolítói szerint irányt mutat a későbbi hasonló programokhoz is.

– A baranyai bűnelkövetők olyan célcsoportot jelentettek, hogy az élet bizony sokszor felülírta, illetve meghiúsította a terveinket – mondta a zárórendezvényt megnyitó beszédében a projektgazda Ifjúságért Egyesület ügyvezető elnöke. Sándor Andrea szerint ez annak ellenére történt így, hogy egyesületük és konzorciumi partnereik egyaránt felkészülten vágtak bele a programba. Hozzátette: úgy gondolja, valamennyi lebonyolító szervezetnek sikerült sok tudást szereznie, együtt értéket teremtenie, továbbá olyan tapasztalatokkal gazdagodnia, amelyek továbbadásáért felelősséggel tartoznak.

A Tudás-Érték-Tapasztalat integrációs programot Scholtzné Nagy Szidónia projektmenedzser foglalta össze. Beszélt a többi közt a felkészülési szakasz hosszú folyamatáról, a személyiségfejlesztő képzések nehézségeiről is. Mint rámutatott, a mentoroknak és a képzőknek olyan alapproblémákkal is meg kell küzdeniük, mint például annak tudatosítása a pártfogó felügyelet alatt állókban, hogy reggel 8 órára be kell járniuk, hogy délutánig bent kell ülniük, és hogy igen, van értelme végigcsinálniuk ezt. Felidézte, hogy a várakozásokat felülmúlóan fontos segítséget jelentett a bevontak kitartásához – így a projekt sikerességéhez is – az a napi kétezer forint, ami képzési támogatásként járt a résztvevőknek.

A konzorciumi partnerek közül elsőként a megyei kormányhivatal igazságügyi szolgálatának munkatársa kapott szót. Dr. Tóth Gabriella előadásában egyebek mellett általánosságban ismertette, hogyan vezetett a szabadságvesztések hatástalansága, az áldozatokkal való bánásmód megoldatlansága, a börtönök túlzsúfoltsága, valamint a visszaesők nem csökkenő száma az ún. helyreállító igazságszolgáltatáshoz. Krsjákné Bodrog Csilla az OKJ-s képzéseket koordináló Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft. képviseletében a projektben részt vettek számos hálás visszajelzését is felidézte – volt, aki azt köszönte meg, hogy emberszámba vették és új dolgokat tanulhatott; más azt, hogy meghallgatták a véleményét; ismét más pedig azt, hogy ráébresztették: a 8 általános iskolai végzettség kevés a boldoguláshoz. A pártfogó felügyelet alatt állók előrehaladását egyengető mentorok közül Spirk Nikoletta beszélt, számba véve például az ő és társai munkájának erősségeit és eredményeit. E sorban megemlítette a mentorok közi jó kapcsolatot éppúgy, ahogy a kliensek számára a lakhatás rendezését és munkahelyek teremtését; azt, hogy ezek a résztvevők sokszor már a bizalmas információikat is megosztották a mentoraikkal, valamint hogy az érintettek végre felismerték, hogy bántalmazó kapcsolatban élnek.

Scholtz Péter szakmai vezető a projekt szakmai kihívásait és tapasztalatait is részletesen ismertette. Kitért arra is, hogy a „nehéz célcsoport" olyan klienseket jelentett, mint például a program ideje alatt is börtönbe került hajléktalan, vagy épp az, aki ügyes volt, de pánikrohamokkal küzd, prostituált anyával és testvérrel is „megáldott", otthon pedig szexuális erőszak áldozataként él. A tapasztalatok között felsorolta, hogy főállású mentorokkal még hatékonyabbá tehető a segítő munka, valamint hogy a kliensekben már a programba való belépésükkor érdemes tudatosítani a saját felelősségüket. Befejezésképp úgy fogalmazott: a TÉT program bebizonyította, hogy hasonló projektekre szükség van, s azoknak az ilyen szocializációs, habilitációs foglalkozásokra kell fókuszálniuk.

A Tudás-Érték-Tapasztalat című, TÁMOP 5.6.1.A-11/2-2011-009 azonosítójú integrációs program 109 115 550 Ft-os európai uniós pályázati támogatás segítségével valósult meg. A projekt megvalósítói a pécsi Ifjúságért Egyesület és konzorciumi partnerei, a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. és a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Nonprofit Kft., valamint számos szakmai együttműködő partner.

GPS – Alternatív munkaerő-piaci program a Dráva mentén

IPA HUHR/1101/2.1.2/0006

A projektet a pécsi Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft., és az eszéki Centar za poduzetnistvo (Vállalkozói Központ) valósította meg 2013. március 1. és 2014. június 30. között, szoros együttműködésben a BaMKH Pécsi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltségével.

A projekt általános célja a munkaerő szabad áramlásának elősegítése volt a munkanélküliek munkaerő-piaci tájékozatlanságának és információhiányának mérséklésével, a munkanélküliség csökkentésében érdekelt szervezetek közti együttműködés elősegítésével. Kiemelt feladat volt emellett a munkaerő-piaci mobilitás előmozdítása érdekében a vállalkozások információhiányának mérséklése és a szemléletformálás, azaz befogadó társadalmi szemlélet kialakítása, esélyegyenlőség előmozdítása.

A projekt tükörprojektként szakmai partnerségben, hálózati együttműködésben valósult meg, melynek egyik főszínterét a rendszeres partnerségi találkozók jelentették, a folyamatos e-mailes kapcsolattartás mellett.

Mindkét partner komplex és integrált szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató irodát működtetett, öninformációs állomással. A szolgáltató tevékenység alapját a projekt keretében létrehozott adatbázis biztosította. Az irodák információnyújtással és tanácsadói tevékenységgel álltak mind az álláskeresők, mind a nonprofit szervezetek és vállalkozások rendelkezésére. A szolgáltatást összesen 1758 ügyfél vette igénybe: 735 álláskereső, 802 munkáltató, és 221 civil szervezet.

Az információnyújtás kiadványokban és elektronikusan, összesen négy kétnyelvű hírlevél formájában is biztosított volt. A hírlevelekben a projekt bemutatásán kívül fontos információt kaptak a partnerek a vállalkozás alapítás szabályairól Magyarországon és Horvátországban, valamint a civil szervezeteket érintő jogszabályi változásokról.

Az adatbázis a projekt saját honlapjára is feltöltésre kerül (www.ipagps.eu).

Számítástechnikai alapismeretek képzést szerveztünk a határ mindkét oldalán, összesen 40 munkanélkülinek, melynek célja a digitális írástudás fejlesztése volt, az önálló álláskeresés és tájékozódás érdekében.

Pályázatírás és projektmenedzsment e-learning képzést szerveztünk 10-10 nonprofit szervezet számára, annak érdekében, hogy az így elsajátított ismeretek a pénzügyi források megteremtésében segítsék őket.

A nyitó és záró konferencián kívül egyéb szakmai rendezvények is szolgálták az alapvető célkitűzések megvalósítását. Közös horvát-magyar workshopok (összesen négy) és videokonferencia kerültek megszervezésre nonprofit szervezeteknek és vállalkozásoknak szolgáltatásfejlesztés, együttműködések generálása, közös vállalkozásfejlesztés céljából. A videokonferencia az IT-Services Hungary képviselőjének részvételével az IT szektor munkaerő-piaci mobilitásban betöltött szerepét vizsgálta. A workshopok a partnerek által közösen fontosnak tartott témákat dolgozták fel előadók meghívásával és kötetlen beszélgetések formájában. Így szó esett pl. a munkanélküliség pszichológiai aspektusairól, a magyar-horvát határ menti munkaerő-piaci mobilitás történelmi, gazdasági és egyéb meghatározóiról, valamint a civil és kormányzati szektor – foglalkoztatás javítása érdekében történő – együttműködési lehetőségeiről is.

Két tanulmányutat szerveztünk nonprofit szervezeteknek a belišćei ZVONO szervezethez és a pécsi Retextil Alapítványhoz, melyeken a résztvevők nemcsak szakmai kapcsolataikat bővíthették, hanem betekintést nyerhettek a speciális célcsoportokkal foglalkozó szervezetek tevékenységébe is.

A projekt az információnyújtás és tanácsadói tevékenység közvetlen igénybevevői körének segítése mellett a fenti tevékenységekkel hozzájárult a két ország munkaerő-piaci szereplőinek együttműködéséhez, a munkaerő szabad áramlásának elősegítéséhez. A megvalósító és együttműködő partnerek tevékenységeinek hosszú távú fenntarthatóságát az új együttműködések létrejötte, a jó gyakorlatok átadása, valamint az újabb közös projektek tervezése segíti.

Guidance Partnership Services
Alternative labour market program along the Drava

A projekt a Magyarország-Horvátország IPA Határon Átnyúló Együttműködési Programban, az Európai Unió és Magyarország társfinanszírozásával valósul meg.

DÉL-DUNÁNTÚLI REGIONÁLIS FORRÁSKÖZPONT

DDRFK Nonprofit Kft.
7621 Pécs, Megye u. 20.
Tel: (72) 514-100, Fax: (72) 514-101
E-mail: ddrfk@ddrfk.hu

CENTAR ZA PODUZETNIŠTVO

Centre for Entrepreneurship Osijek
Josipa Jurja Strossmayera 341
31000 Osijek, Croatia
Tel: +385 31 283820, Fax: +385 31 284329
E-mail: info@czposijek.hr

Pályázati ajánló

Norvég Civil Alap – Akciópályázat

Az akciópályázati felhívás 2014 szeptemberében került frissítésre.

Az akciópályázat célja rövid kampányok vagy egyszeri megmozdulások, társadalmi akciók és közös fellépések szervezésének és lebonyolításának támogatása. Olyan akció- és kampányötleteket várnak, amelyek a felhívásban szereplő területek valamelyikén jelentkező konkrét és aktuális problémákra hívják fel a figyelmet, embereket motiválnak az ezekkel kapcsolatos fellépésre, és hatékonyan járulnak hozzá a problémák megoldásához, a fennálló helyzet megváltoztatása, javítása érdekében.

Előnyben részesülnek a minél változatosabb, egyebek között modern online eszközöket alkalmazó kezdeményezések és/vagy a más módon kreatív, innovatív megoldások, melyek hatékonyságát a pályázó képes érvekkel alátámasztani. Előnyt jelent továbbá, ha az akció/kampány széles célcsoportokat szólít meg üzenetével, illetve új célcsoportokat képes elérni. Konferenciák, fesztiválok, táborok, évente és/vagy rendszeresen megrendezett események, túlnyomóan sport vagy kulturális, jótékonysági vagy közösségépítési célú rendezvények nem minősülnek akciónak a jelen pályázati felhívás értelmében.

Pályázatot benyújtani a felhívás megjelenésétől **számítva folyamatosan lehet 2015 végéig, illetve a keret kimerüléséig.**

További információ: www.norvegcivilalap.hu

„Óh, én édes hazám, te jó Magyarország" – pályázat a X. Bálint napi Balassi-fesztiválhoz

Kiíró: Balassi Bálint Intézet

Beadási határidő: 2014. december 29.

Pályázhat: önkormányzatok, művelődési intézmények, könyvtárak, civil közösségek, értékőrzők, énekkarok, az elithez tartozó vendéglátóhelyek

A pályázat tárgya: a jubileumi X. Bálint napi Balassi-fesztiválhoz - az európai életérzés ünnepéhez – kapcsolódó rendezvény megszervezése. 2015-ben a fesztivál a költő műveiből a hazaszeretettről szóló verseket állítja az irodalombarátok érdeklődésének fénykörébe.

A pályázat különösen ajánlott az európai értékeket finomító, megújító szervezeteknek, a sok évezredes hagyományt hatásosan fejlesztő civil egyesületeknek, kórusoknak, valamint az igényes vendégvároknak, éttermeknek.

Kiváltképp örömmel látja a kiíró a határon túli közösségek pályázatát.

A pályaművet **2014. december 29-éig** kell a preshaztarsasag@gmail.com címre eljuttatni.

Forrás: http://www.balassi.eu/balint-nap-2/

A Folyóirat-kiadás Kollégiuma pályázati kiírása folyóiratok számára

A Folyóirat-kiadás Kollégiuma pályázatot hirdet kulturális szempontból értékes művészeti, kulturális, társadalmi, tudományos és ismeretterjesztő területekhez kapcsolódó folyóiratok számára

Pályázati határidő: 2014. december 3.

1. Téma:

A Folyóirat-kiadás Kollégiuma pályázatot hirdet kulturális szempontból értékes művészeti, kulturális, társadalmi, tudományos és ismeretterjesztő területekhez kapcsolódó, hagyományos módon megjelentetett folyóiratok számára.

Pályázók köre: országos, vagy regionális hatókörű, továbbá határon túli magyar nyelvű művészeti, kulturális, tudományos ismeretterjesztő nyomtatott folyóiratok.

Nevezési díj: a pályázó nevezési díj címen az igényelt támogatás 1%-át + 27% áfát – a nevezési díj összege 500.000 Ft-nál kisebb összegű igény esetén sem lehet kevesebb 5000 Ft + 27% áfaösszegnél – köteles befizetni a pályázat benyújtásával egyidejűleg az NKA portálján a Pályáztatás/Pályázat beadással kapcsolatos információk „Nevezési díj" pontban leírt feltételeknek megfelelően.

Tervezett keretösszeg: 192.400.000 Ft.

Igényelhető támogatás: Maximum 8.000.000 Ft.

Altéma kódszáma: 3341/322

Megvalósítás időtartama: 2015. január 1.–2015. december 31.

2. Téma:

A Folyóirat-kiadás Kollégiuma pályázatot hirdet kulturális szempontból értékes művészeti, kulturális, társadalmi, tudományos és ismeret-

terjesztő területekhez kapcsolódó, online megjelentetett internetes folyóiratok számára.
Pályázók köre: Országos, vagy regionális hatókörű, továbbá határon túli magyar nyelvű művészeti, kulturális, társadalmi, tudományos és ismeretterjesztő internetes folyóiratok, portálok.
Nevezési díj: a pályázó nevezési díj címen az igényelt támogatás 1 %-át + 27% áfát - a nevezési díj összege 500.000 Ft-nál kisebb összegű igény esetén sem lehet kevesebb 5000 Ft + 27% áfa összegnél - köteles befizetni a pályázat benyújtásával egyidejűleg az NKA portálon a Pályáztatás/Pályázat beadással kapcsolatos információk „Nevezési díj" pontban leírt feltételeknek megfelelően.
Tervezett keretösszeg: 100.000.000 Ft
Igényelhető támogatás: Maximum 4.000.000 Ft.
Altéma kódszáma: 3342/322
Megvalósítás időtartama: 2015. január 1.–2015. december 31.
További információ: nka.hu

Kulturális Innováció Nemzetközi Díj
Kiíró: Centre de Cultura Contemporínia de Barcelona
Beadási határidő: 2015. február 05.
Pályázók köre: 18 éven felüli magánszemélyek nevezhetnek egyénileg vagy csoportosan.
A Barcelonai Kortárs Művészeti Központ pályázatot hirdet a Kulturális Innováció Nemzetközi Díj odaítélésére.
A 2014/2015-ös pályázat témája: Audience/s (Közönség/ek). A díjra 18 éven felüli magánszemélyek nevezhetnek egyénileg vagy csoportosan. Olyan projekttel lehet nevezni, amelyet korábban még nem mutattak be. A díj összege 10 ezer euró.
Bővebb információ: http://www.innovationcccb.org/en_GB/

A Visegrádi Alap standard és kisprojekt pályázatai
Nemzetközi Visegrádi Alap 2014-ben is meghirdette pályázatát ún. kis projektekre
Pályázati határidő: 2014. december 1.
A pályázat tárgya: a pályázat keretében jogi személyiségű szervezetek és magánszemélyek pályázhatnak – pályázattól függően maximum 6000 euró támogatásra, vagy minimum 6001 euró támogatásra kulturális együttműködési, tudományos eszmecserék és kutatások, oktatási, diákcsere, határokon átnyúló együttműködési és turisztikai promóciós projektek támogatására.
A támogatás célja:
A Visegrádi Alap a civil társadalom kiépítését célzó tevékenységeket támogatja. A jóváhagyott költségvetés és a rendelkezésre álló források szerint az Alap pénzügyi forrásai különféle tevékenységek támogatására fordíthatók, az alábbi területeken:
1. kulturális együttműködés
2. tudományos eszmecserék és kutatások
3. oktatás
4. diákcsere
5. határokon átnyúló együttműködés
6. turisztikai promóciók

Pályázók köre: bármely szervezet vagy magánszemély. Prioritást az intézmények és a civil szervezetek kapnak. A projektben legalább három, visegrádi országból származó szervezetnek kell részt venni.
Forrás: civil.info.hu

A rugalmas foglalkoztatás elterjesztése a konvergencia régiókban
Pályázati határidő: 2014. december 31.
A konstrukció kiindulópontja, a munka és a magánélet összehangolását lehetővé tévő megoldások biztosítása. A munka és a magánélet összehangolását elősegítő intézkedések hozzájárulnak a kisgyermeket nevelő szülők, valamint egyéb speciális élethelyzetben lévő csoportok (pl. munka mellett tanulmányokat folytatók, idős vagy beteg családtagot ápolók) foglalkoztatásának növeléséhez.
Jelen intézkedés egyik fő célja a rugalmas foglalkoztatás (atipikus foglalkoztatási formák, rugalmas munkaszervezés) elterjesztése.
A konstrukció kétkörös pályázat keretében valósul meg. Az első kör (A komponens) keretében a felhívás célja a rugalmas/családbarát átvilágítást lefolytató szolgáltatók kiválasztása, melyek a végrehajtás során a vállalkozások átvilágítását ingyenesen elvégzik, és számukra a rugalmas foglalkoztatás növelése érdekében átszervezési tervet készítenek és nyomon követik e tervek megvalósítását.
A későbbiekben meghirdetésre kerülő második kör (B komponens) keretében az átvilágított vállalkozások támogatást igényelhetnek az átszervezési terv alapján a rugalmas foglalkoztatást elősegítő szervezeti, személyügyi és egyéb intézkedések megvalósítására.
Forrás, bővebben: palyazat.gov.hu

szerkesztette: Egyedné Megyesi Schwartz Éva

2014. szeptember 5.
Ifjúságért Egyesület

SAJTÓKÖZLEMÉNY

BŰNÖZŐVÉ VAGY ÁLDOZATTÁ VÁLÁS – A MÉLYBE ZUHANÁS HELYETT VÉSZFÉK

„Vészfék" – ez volt a címe annak a másfél éven át tartó programsorozatnak, amelyet mindenekelőtt olyan fiataloknak szerveztek Pécsett, akikből – szociális hátterükből fakadóan - az átlagosnál nagyobb eséllyel válhat bűnelkövető, vagy épp áldozat. A pécsi Forrás Általános és Szakiskola kilencedik és tizedik, valamint felzárkóztató évfolyamának tanulói nagyjából havi rendszerességgel vehettek részt különféle előadásokon, képzéseken, projektnapokon, táborokon és kirándulásokon. A szervezők e programok mindegyikét úgy állították össze, hogy a diákok a bűnelkövetés következményeiről, az áldozattá válás megelőzésének lehetőségeiről újabb és újabb tudást szerezhessenek. Az európai uniós támogatás révén megvalósult program augusztus végén zárult.

Mennyi időre ad kölcsön az uzsorás, és vajon mennyi a kölcsön kamata? Kik azok, akik ilyenfajta anyagi segítségre szorulnak és annak jellemzően áldozatául esnek? És vajon mi történik akkor, ha a kölcsönkapott pénzt valaki nem tudja visszafizetni? Ez a téma csak egyike volt azoknak, amelyekről az iskola diákjai szakemberekkel beszélgethettek. Főként a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának munkatársai osztották meg a fiatalokkal ismereteiket és tapasztalataikat, mégpedig általában érdekes foglalkozásba csomagolva. Az egyik projektnap során - amelynek mottója így hangzott: „Rabok legyünk vagy szabadok" – például a pécsi büntetés-végrehajtási intézetbe látogathattak el a diákok. Volt olyan is, amikor művészetterapeuta foglalkozott velük, és a zene és a rajzolás eszközeit használva indította el őket az önmegismerés útján. Volt továbbá önvédelmi tréning is, de olyan is előfordult, hogy a fiatalok a szociopolynak nevezett óriás-társasjáték segítségével kipróbálhatták, mire futja az alkalmi munkából szerzett jövedelem, a GYES, a segély vagy a családi pótlék.

- Több olyan programot is szerveztünk, amelyre a fiatalok családtagjait is meghívtuk – mondja a főpályázó Ifjúságért Egyesület ügyvezető elnöke. Sándor Andrea szerint a Vészfék-projektnek mind rövid-, mind pedig hosszútávon kell, hogy legyenek eredményei: - Azt reméljük, hogy a diákok a közösségi élményszerzésen túl önismeretre, önfegyelemre is szert tettek, és ezek birtokában kisebb eséllyel válnak a jövőben bűncselekmények áldozataivá, illetve elkövetőivé. Bízunk továbbá abban is, hogy az iskola és a rendőrség között a projekten túl is megmarad majd a kapcsolat. Azzal ugyanis, hogy a suliban alkalmanként megjelenik egy-egy egyenruhás, aki segíti, támogatja ezeket a gyerek, a tanulók rendőrséggel kapcsolatos attitűdjei is megváltoznak majd.

A *„Vészfék" – közösségi bűnmegelőzési program a Forrás Szakiskola bázisán* elnevezésű program 39.900.000 forintos pályázati támogatás révén valósulhatott meg. A főpályázó Ifjúságért Egyesület projektbéli partnere a Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont NKft. volt, további együttműködő partnerei pedig a Sellyei Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság és a Szociális Háló Egyesület.

További információ:
Sándor Andrea ügyvezető elnök, Ifjúságért Egyesület
Tel.: +36 20 262 2406; e-mail: sandorandrea@ifjusagertegyesulet.hu; http://www.ifjusagertegyesulet.hu/

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor
PÉCSI NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor
PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor
MECSEKI FOTÓKLUB
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden kedden 16 órakor
ÉNEKVARÁZS
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Kéthetente keddenként 17 órakor
FOLTVARRÓ KLUB
Vezeti: *Szőke Klára*

Minden hónap első keddjén 15 órakor
ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA

Minden szerdán 15 órakor
BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden szerdán 9.30-tól
ÉNEKÓRA ANYUKÁKNAK KISBABÁKKAL
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor
VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 9.30-tól
ÉNEKÓRA ANYUKÁKNAK GYERMEKÜKKEL
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap első csütörtökén 10 órától
HURCIBABA Klub
A babahordozás évezredes szokás: abban hiszünk, hogy a hátunkon és mellkasunkon hordozott gyermekeink a legbiztonságosabb helyről szemlélhetik a világot. Hordozókendőinkkel ősi tudást adunk át egymásnak, és szeretnénk a babahordozás technikáját és felemelő érzését minél több szülőtársunknak átadni.
Vezeti: *Dr. Bereczki-Barna Szilvia*

Minden pénteken 15 órakor
FÜSTI MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 18 órakor
REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében
November 7-től

GRATULÁLUNK

Kalmár Dórának, a Nevelők Háza Egyesület munkatársának 2014. június 28-án megszületett unokája, Balla Zsófia Hanna.

Ezúton gratulálunk és sok boldogságot kívánunk a családnak.

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

ÁROP -1.1.14-2012-2012-0002
Civil Információs Centrum működtetése

BARANYAI
125 Ft
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
XI. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM 2015. JANUÁR-FEBRUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA MÁRCIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁSOK

GEBAUER GALÉRIA

2015. március 4-én, szerdán 17 órakor nyílik a **Pécsi Zománcműhely Egyesület** 25 ÉV című kiállítása.
Megnyitja: dr. Óri László, Pécs MJ Város alpolgármestere.
Közreműködnek az Agócsy Zeneiskola növendékei.
Megtekinthető március 26-ig.

2015. március 28-án, szombaton 16 órakor nyílik **Jakab Ferenc festőművész** KAPUK A TÉRRE című kiállítása.
Megnyitja: Konok Tamás, Kossuth-díjas festőművész.
Megtekinthető április 24-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2015. március 31-ig megtekinthető **Zsila Sándor** Nagygyörgy Sándor-díjas fotóművész kiállítása.
A kiállítások megtekinthetők hétköznapokon 9-18 óráig.

PROGRAMOK

Március 2-án, hétfőn 10 órakor
DÚDOLDA ZENEÓVODA 0-4 ÉVES KORIG
„Egy élmény-gazdag, interaktív, sok-hangszeres zenés-játék, melynek elsődleges célja az örömszerzés – mind a résztvevő gyermekek, mind a szülők, nagyszülők számára. A Dúdolda a gyermekek és a zene iránti szeretetem ötvöződése."
Vezeti: *Bende Kornélia*

Március 3-án, kedden 14 órakor
Partnerségi Információs Nap
Tájékoztató a NEA 2015. évi pályázati lehetőségeiről; Beszámoló a 2014. évi pályázatok tapasztalatairól
Regisztráció szükséges: bmcic@ckh.hu

Március 4-6-ig, 9-16 óráig
Antirasszista képzés az ifjúsági, szociális, oktatási területeken dolgozó szakemberek számára
Részvételi díj: 3000 Ft, előzetes regisztráció szükséges: 72/210-794
A BARANYA MEGYEI CSALÁD, ESÉLYTEREMTÉSI ÉS ÖNKÉNTES HÁZ és Az EMBERSÉG EREJÉVEL ALAPÍTVÁNY szervezésében

Március 5-én, csütörtökön 10 órától
HURCIBABA Klub

Március 6-án, pénteken 18 órától
A PÉCSI MAGYAR-OROSZ TÁRSASÁG nőnapi rendezvénye

Március 10-én, kedden 16.30 órakor
„Spanyolországi élményeim 5 éves madridi tartózkodásom időszakából"
Gál-Forró Alexandra egyetemi hallgató előadása
A PÉCSI MAGYAR-SPANYOL TÁRSASÁG rendezvénye

Március 10-én, kedden 18 órakor
Vendég a társművészetek köréből. Beszélgetés *Patartics Zorán* Ybl-díjas építésszel.
A MECSEKI FOTÓKLUB rendezvénye

Március 11-én, szerdán 10 órakor
„Közöd…? avagy hogyan segítsek a diákjaimnak tanulni – módszertani workshop
Műhelyvezető: *Egerszegi Andrea* tanulásmódszertan tanár, tréner
A részvétel ingyenes, de előzetes regisztráció szükséges 72/210-794
A BARANYA MEGYEI CSALÁD, ESÉLYTEREMTÉSI ÉS ÖNKÉNTES HÁZ szervezésében

Március 11-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub – Gyönyörű zöld
színes, francia vígjáték (99 perc, 1996)

Március 13-án, pénteken 18 órakor
A Kerek Világ Alapítvány jótékonysági koncertje

Március 13-án, pénteken 18 órakor
„Elindultam szép hazámból" – irodalmi műsor
Közreműködik: *Székely László* költő, Kazinczy-érmes előadó és *Borsós István* tárogatóművész

Március 16-án, hétfőn 10 órakor
DÚDOLDA ZENEÓVODA 0-4 éves korig
„Egy élmény-gazdag, interaktív, sok-hangszeres zenés-játék, melynek elsődleges célja az örömszerzés – mind a résztvevő gyermekek, mind a szülők, nagyszülők számára. A Dúdolda a gyermekek és a zene iránti szeretetem ötvöződése."
Vezeti: *Bende Kornélia*

Március 17-én, kedden 18 órakor
Pécs az én városom. *Szendrő László* vetítése.
A MECSEKI FOTÓKLUB rendezvénye

Március 19-én, csütörtökön 18.30 órakor
Simply English Music Club
A SPECHEL angol-magyar kulturális Egyesület szervezésében

Március 19-én, csütörtökön 16.30 órakor
Gárdonyi Géza élete és munkássága
Előadást tart: *Dr. Szabó Szabolcs*, középiskolai tanár, karnagy
A NÉPI ÍRÓK BARÁTI TÁRSASÁGÁNAK rendezvénye

Március 21-én, szombaton 15 órakor
A Pécsi Művészkör klubdélutánja
ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA EGYESÜLET

Március 21-én, szombaton 12 órakor
SZPUTNYIK Szociopoly

Március 24-én, kedden 18 órakor
Tillai Ernő esztétikai előadása
A MECSEKI FOTÓKLUB rendezvénye

Március 25-én, szerdán 17 órakor
SANSZ Filmklub – Mechanikus narancs
színes, fekete-fehér angol filmdráma (137 perc, 1971)

Március 25-én, szerdán 17 órakor
A számik hagyományairól és kultúrájáról
Előadást tart: *Anja Haaparanta*, lektor, a Pécsi Magyar- Finn Társaság elnöke
A PÉCSI MAGYAR-FINN TÁRSASÁG rendezvénye

Március 26-án, csütörtökön 17.00 órakor
Horváth Adolf Olivér szellemi és tárgyi hagyatéka –
Kevey Balázs professzor 70. születésnapjára. *Temesi Endre Miklós* ny. gimnáziumi tanár és *Szabó László Gyula* emeritus professzor előadása
A SÉTATÉRI ESTÉK sorozata. Szerkesztő: *Trebbin Ágost* †

Március 26-án, csütörtökön 17.30 órakor
Ősképek és a magyar Szent Korona
Molnár V. József előadása
KÉP-SOR, a kultúra értékei Pécsett

Kedves Olvasó!

Karácsonykor kaptuk a szomorú hírt, hogy eltávozott barátunk, kollégánk Trebbin Ágost. Mindannyiunkat megdöbbentett, hiszen bár tudtuk, hogy kórházban van, de nem gondoltunk arra, hogy ekkora veszteség ér minket.

Ágost évek óta több szállal kötődött hozzánk, mint a Civil Korzó állandó szerzője, a Sétatéri esték szervezője és házigazdája. Tudását, élettapasztalatát és felkészültségét csodáltuk, fiatalos lelkesedése minket is magával ragadott. Hiánya jelentős és fájó űrt hagy maga után, amivel nehéz szembesülnünk.

Személyében egy igazi közösségi embert veszítettünk el, aki nemcsak a kollégánk volt, hanem barátunk is.

Nyugodj békében Ágost!

a Civil Közösségek Háza munkatársai

TARTALOM

Befejeződött a Nevelők Háza Egyesület „KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG” projektje	4
Befejeződött a Nevelők Háza Egyesület „BARANYA MEGYEI CIVIL INFORMÁCIÓS CENTRUM MŰKEDTETÉSE” projektje	5
SANSZ Filmklub	6
Tettye a 19. században	8
Amerikából jöttem, mesterségem címere „önkéntes”	10
Sétatéri esték	13
Mondd, mi a véleményed? Lakossági szemléletformálás diákokkal	14
Fordulópont Program	15
Pályázati ajánló	16

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Nyers Szilvia, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Mihály László

ISSN: 1787972-8

Tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kivitelezés: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
72/227-350 • www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

2015. január 15.
Nevelők Háza Egyesület
CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

SAJTÓKÖZLEMÉNY

BEFEJEZŐDÖTT A NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET "KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG" PROJEKTJE

2013. november 1-jén indult "KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG" címmel a Nevelők Háza Egyesület projektje, melynek keretében hat oktatási-nevelési intézménnyel együttműködve 5 foglalkoztatási formában 21 heti szakkör, 5 havi szakkör, 37 témanap/témahét, 2 tehetséggondozó csoport és 3 vetélkedő megvalósításával, közel 3000 gyermek és fiatal bevonásával fejlesztette a résztvevők kreatív kompetenciáit, közösségi aktivitását és részvételét. A művészeti és a természettudományos területek egyaránt hangsúlyos szerepet kaptak, csakúgy mint a hagyományok és a történelem, a kreatív alkotó folyamatok és a nevelés.

A projekt biztosította a tehetséggondozás legnemesebb szempontjait, élményeket és alkotási lehetőséget biztosított a fiatal nemzedék számára. A résztvevők jobban megismerhették közvetlen környezetüket, így az remélhetőleg műveltségük, érzékeny emberi kapcsolataik és személyes identitásuk tevékeny részévé is vált.

A projekt hosszútávú céljai között szerepelt a résztvevők kulcskompetenciáinak fejlesztése, hiszen rendkívül fontosak azok az ismeretek, képességek és attitűdök, amelyek birtokában hamar és hatékonyan tudnak alkalmazkodni a gyorsan és folyamatosan változó világhoz, valamint a változások irányát és tartalmát cselekvően tudják befolyásolni.

Fontos azon területeknek a fejlesztése, amelyek mindegyik kompetencia részét képezik: a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményezőképesség, a problémamegoldás, az együttműködés, a kockázatértékelés, a döntéshozatal, az érzelmek kezelése, a kapcsolati kultúra, a társas tolerancia.

A "KULTÚRA ÉS KÖZÖSSÉG" – a Civil Közösségek Háza kultúraközvetítő és közösségfejlesztő hatása az oktatási intézményekben tanulók tanórán kívüli tevékenységére című projekt 23 750 000 Ft európai uniós támogatás segítségével valósult meg. A projekt együttműködő partnerei: a Kővágószőlősi Általános Iskola, a PTE 1. sz. Gyakorló Általános Iskola, a PTE Deák Ferenc Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola, a PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola, a Leőwey Klára Gimnázium és a Keleti Városrészi Óvoda dr. Majorossy u.-i Tagintézménye voltak.

A projektről bővebb információ http://www.ckh.hu/projektek/kultura-es-kozosseg-a-civil-kozossegek-haza-kulturakozvetito-es-kozossegfejleszto-hatasa-a alhonlapon található.

További információ:
Nevelők Háza Egyesület – Civil Közösségek Háza
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: + 36 72 215543
email: nevhaz@t-online.hu
honlap: ckh.hu

2015. január 15.
Nevelők Háza Egyesület
BARANYA MEGYEI CIVIL INFORMÁCIÓS CENTRUM

SAJTÓKÖZLEMÉNY

BEFEJEZŐDÖTT A NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET „BARANYA MEGYEI CIVIL INFORMÁCIÓS CENTRUM MŰKÖDTETÉSE" CÍMŰ PROJEKTJE.

A cím használatát, mely 2012. július 01-étől 2014. december 31-ig tartó időszakra szólt, az Emberi Erőforrás Minisztériuma pályázat keretében ítélte oda. A címet a Nevelők Háza Egyesület nyerte el Baranya megyében.

Az eltelt 30 hónapban a Nevelők Háza Egyesület egy valós igényekre, elvárásokra reagáló kliensbarát szolgáltatást igyekezett biztosítani a megye szervezeteinek, magánszemélyeinek, önkormányzatainak. Mit csináltunk az elmúlt hónapokban a Civil Információs Centrum keretei között?

Volt közel 1700 óra tanácsadásunk, több mind 1000 résztvevőnk a különböző rendezvényeken, 200 képzésbe bevont ügyfelünk, együttműködtünk több tucatnyi civil szervezettel, elmentünk a partneri találkozókra, ahol találkoztunk CIC-t működtető szervezetekkel. Szerveztünk Partnerségi Információs Napokat pályázatokról, a jogszabályi változásokról, önkéntességről, szolgáltatásokról. Képzéseket szerveztünk, hálózatfejlesztés, forrásteremtés, önkéntesség témában. Jártunk kistérségekben/járásokban. Együttgondolkodtunk más szolgáltató szervezetekkel, melynek eredményeként kidolgoztunk egy képzést.

Működtetünk egy projekt-honlapot cic.ckh címen.

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs
Szent István tér 17.
cic.ckh.hu

SANSZ FILMKLUB

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) 17 órától
A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.

Szervezők:

- Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Háza
- Az emberség erejével Alapítvány
- Nevelők Háza Egyesület
- 3. Szektor Alapítvány
- és barátaink

2015.január 21.
Köszönjük, hogy rágyújtott!
(színes, amerikai vígjáték, 92 perc, 2005)
Nick egy kellemes, jóképű, elvált karrierista, aki imádja a fiát, munkaidejét pedig a dohányipar szolgálatában tölti. Vezető szóvivőként szinte a lehetetlent kell véghezvinnie: népszerűsíteni a dohányzást a mai világban. Ennek ellenére Nick remekül lavírozott eddig ebben a legkevésbé sem irigylésre méltó munkakörben.

2015. február 11.
Tanár Úrnak szeretettel
(színes, magyarul beszélő, amerikai vígjáték, 111 perc, 2012)
Mark Thackeray mérnökként adja fejét a tanításra, és rögtön egy olyan osztályt kap London hírhedt negyedében, az East End-en, amelyet még egyetlen tanárnak sem sikerült megfegyelmezni. Thackeray abban reménykedve vállalja el a munkát, hogy úgyis hamarosan el tud majd helyezkedni szakmájában és megszabadul a kezelhetetlen csapattól. Ám a mérnöki felkérés csak várat magára, így Mr. Thackeray lassan rájön: muszáj kézbe vennie az osztály neveltetését.

2015. február 25.
Apámért
(színes, magyarul beszélő, német-izraeli filmdráma, 100 perc, 2008)
A palesztin Tarek öngyilkos küldetésre indul Tel Avivba, hogy ily módon szerezze vissza apja becsületét. A merénylet azonban technikai hiba miatt meghiúsul. Amíg a szerkezetet megjavítják, Tarek arra kényszerül, hogy a hétvégét a városban töltse, azok között az emberek között, akiket meg akart ölni. Meglepetésére számos izraelivel kerül kapcsolatba, olyanokkal, akik a társadalom perifériájára szorultak. Köztük van a szép Karen is, aki szakított ortodox családjával és neveltetésével. Valószerűtlen szerelem bontakozik ki a két ember között.

2015. március 11.
Gyönyörű zöld
(színes, francia vígjáték, 99 perc, 1996)
Coline Serreau írta, rendezte és játssza a főszerepet, ő lehelt életet Milába. Az alkotás egész egyszerűen megismételhetetlen és rendkívüli. Lágy humorral és könnyedséggel mutatja be a modern ember természethez való, mindinkább torzuló viszonyát.

2015. március 25.
Mechanikus narancs
(színes, fekete-fehér, angol filmdráma, 137 perc, 1971)
Alex és bandája éjszakánként a város utcáit járja és terrorizálja. A megvadult fiatalok törnek, zúznak, rabolnak és gyilkolnak, mígnem a bandavezért a társai föl nem nyomják a zsaruknak. A börtönben Alex önként vállalkozik egy új átnevelési gyógymódra. A sajátos agymosás célja, hogy kiölje az emberből az agresszivitást. Miután a kezelést követően

gyógyultnak nyilvánítják, szabadon engedik. Alex azonban életképtelenné vált a társadalomban, kiszolgáltatottja lesz egykori áldozatai bosszújának. Végül öngyilkosságot kísérel meg.

2015. április 8.
Együtt élhetnénk
(színes, magyarul beszélő, francia-német vígjáték, 96 perc, 2011)
Jean, a romantikus forradalmár a polgári életmód nyújtotta előnyöket élvezi. Felesége, Annie a gyerekei és az unokái szeretetéért küzd. Albert egyre szenilisebb, míg az amerikai felesége, a tanárnő Jeannie rákbetegségben szenved. Az özvegy Claude még mindig a nőket hajtja, miközben a szívével van gondja. Az öt öreg jó barát ahelyett, hogy nyugdíjas otthonba vonulna, elhatározza, hogy összeköltöznek Jeanék házába. Segítségül felfogadják Dirket, a német diákot, aki a francia népesség elöregedését kutatja.

2015. április 22.
Rekviem egy álomért
(színes, magyarul beszélő, amerikai filmdráma, 100 perc, 2000)
Harry Goldfarb egyetlen pénzszerzési lehetősége, hogy rendszeresen eladja anyja tévéjét, akinek a TV nézés élete egyetlen értelme és legfőbb szórakozása. A pénz heroinra kell, a TV pedig azért jó üzlet, mert Harry anyja úgyis mindig visszavásárolja. Harry édesanyja, Sara egy más világról álmodik. Mindent megtesz azért, hogy bekerülhessen kedvenc TV showjába. Úgy érzi, ezt egyetlen úton érheti el, ha lefogy, és így fel tudja venni a „piros ruhát". Az egyetlen ruhát, amelyben megjelenhet a TV képernyőjén. Fanatikus fogyókúrába kezd, egy gyógyszer segítségével, melyet orvosa írt fel neki. A gyógyszer kezdetben fantasztikus hatással van Sara-ra. Fogyni kezd, feltöltődik, teli lesz energiával és most már egészen bizonyos abban, hogy bekerül a TV show-ba. Aztán elkezdődnek a hallucinációk... Az orvos által felírt gyógyszer gyakorlatilag ugyanolyan kemény drog, mint a heroin.

2015. május 6.
Irina Palm
(színes, magyarul beszélő, belga-luxemburgi-angol-német-francia filmdráma, 103 perc, 2007)
Maggie unokája súlyos beteg, a gyerek életét már csak egy Ausztráliában elvégzendő műtét mentheti meg. Ehhez azonban pénzre van szüksége, ezért éjszakánként egy szex-klubban vállal munkát: férfiakat elégít ki kézzel. A kuncsaftok persze nem látják, hogy a fal másik oldalán ki ápolja őket, ám a csodatevő maroknak hamarosan híre megy Londonban.

2015. május 20.
Magic Mike
(színes, magyarul beszélő, amerikai vígjáték, 111 perc, 2012)
Mike (Channing Tatum) vállalkozó. A több téren is tehetséges és rendkívül sármos férfi azzal tölti a napjait, hogy az Amerikai Álmot hajszolja, a lehető legtöbb módon: tetőkkel és autókkal dolgozik, vagy bútorokat tervez tampai otthonában. Éjszakánként pedig varázslatos ember lesz. Egy csak férfiakat felvonultató revü műsor fő attrakciójaként Magic Mike évek óta vetkőzik a Club Xquisite színpadán, ahol eredeti stílusban előadott, lehengerlő mozdulatokkal káprázтatja el a közönséget. Minél jobban elcsavarja a nők fejét, azok annál több pénzt hagynak a klubban, és Dallas (Matthew McConaughey), a szórakozóhely tulajdonosa ennek csak örülni tud. Miután fantáziát lát egy általa csak Kölyöknek becézett srácban (Alex Pettyfer), Mike a szárnyai alá veszi a 19 éves fiút, és bevezeti a tánc, a bulik, a csajozás és a laza pénzszerzés világába. Nem kell hozzá sok idő, és a klub legújabb alkalmazottja saját rajongókra tesz szert, így a nyár sok-sok szórakozást ígér.

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.

További információ:
Élet-tér Családi Információs Pont
Pécs, Szent István tér 17. 20/4333423
elet-ter.belvaros@ckh.hu

Filmleírások forrása:port.hu

Tettye a 19. században

Trebbin Ágost

Schaurek Bódog dr. ny. jogakadémiai tanár kedves visszaemlékezéseiből az alábbiakban közöljük a Tettye őskorára vonatkozó csevegéseit:

A háború előtt sokat vitatkoztak a Dunántúl hasábjain, hogyan kell írni a Tettyét, Tetyének vagy Tettyének. Bezzeg nem törődtek ezzel a régi pécsiek, akik a fennsíkot valamikor látogatni kezdték, Pulverstammnak hívta még a budai városi bosnyák is. Ennek a névnek az eredete még a törökök kiűzetése utáni időre nyúlik vissza.

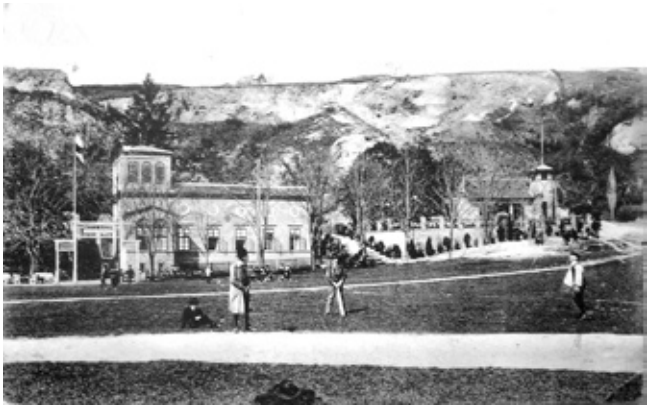
Amikor a törökök kiverése után Savolyai Jenő herceg megépítette az eszéki várat, az építési anyagokat azok a telepesek szállították, aki a Dráva innenső partján kaptak házhelyet és egyenkint néhány hold rétet, ahol a lovaik takarmányát kitermelhessék. Így létesült Jenőfalva, vagy ahogy régen hívták Eugéndörfel. Az eszéki vár arra szolgált, hogy kiinduló pontja legyen az esetleges balkáni operációknak. Ezért nagyarányú depóval, hadianyagokkal és lőpormalommal is felszerelték. A Dráva gyakori áradásai és az ezek után visszamaradó posványok azonban olyan nedves légkört teremtettek, amely nem volt alkalmas a puskaporgyártás céljaira. A régi politikusoknak, különösen az angoloknak kedvenc mondásuk volt: tartsuk szárazon a puskaporunkat. Mivel pedig ezt a mondást itt a szó szoros értelmében sem lehetett követni, a pécsi tettyei fennsíkot szemelték ki a lőporgyártás céljaira.

A XVIII. század elején a mostani romoktól délre, egy pár kőhajításnyira létesült a lőpormalom, amelytől Pulverstamm elnevezést kapott az egész fennsík, az akkor javarészt német pécsi polgárság ajkán. A malom később püspöki tulajdonba ment át. A helyi természeti szépsége, bár mostani kultúrájának nyoma sem volt, mégis minden szemlélőt meglepett. A környék lakói, a Mindenszentek temploma táján lakó bosnyákok külterjes gazdálkodást folytattak, jobbára birka, kecske és sertéstenyésztéssel foglalkoztak. Állataik egész éven át itt legelésztek és gondoskodtak arról, hogy a Mecseknek ezen a részén a természetes erdőképződést megakadályozzák. E budai városi családok doyenja a mai is nagyon elterjedt Gadó-család, amelynek egyes ágait azután Kis, Nagy, Birkás és más melléknevekkel különböztette meg a nép. A mostani víztartó körül három-négy kalyiba is volt, ahol télre elhelyezték a jószágaikat.

Vendéglőknek, villáknak akkor még nyomuk sem volt egészen az ötvenes évek közepéig. A Tettye kultuszára furcsa dolog, de igaz, idegenek hívták fel a pécsiek figyelmét. Amikor a szabadságharc leverése után a Bach-korszakban Pécs városa Kaiserliche königliche Gericht-et, k.k. Finanzdirection-t, k.k. Stuhlrichteramt-ot kapott, az idehelyezett osztrák, stájer, cseh tisztviselők, a Bach-huszárok hozták magukkal a kirándulási kedvet. Kezdetben csak húsvét hétfőjén népesedett be a fennsík az ugyancsak idegenből ideplántált emmauszi kirándulás szokásának gyakorlásával és a szokást a város közönsége is magáévá tette. Ezért hangos még ma is a Tettye húsvét másnapján. A pécsi polgár akkori minden vasárnap délutáni szórakozása a szőlőbeli kirándulás volt. Minden valamirevaló polgárnak volt saját szőlője, amely a szabad természet utáni vágyódását tökéletesen kielégítette.

A Bach huszárok hozták divatba a Tettyét, amikor megalakították a városszépítési egyletet (Stadtverschönerungsverein), amely tulajdonképpen a Mecsek-egyesület ősének mondható. Ők szervezték meg pécsi polgárok bevonásával azt a részvénytársaságot, amely a Tettyére az idő viszontagságai elleni védelemre, de egyúttal szórakozóhelyül is az első vendéglőt létesítette. Az akkori polgárság szívesen járult hozzá. Az építés az ötve-

nes évek közepén történt és megindult vele a Tettye kultusza. A kirándulóhely megkedveltetéséhez különösen hozzájárult a helyőrségi szolgálatot ellátó Csehországból való vadászzászlóaljnak tisztikara. A vadászokat a nép strimfliseknek vagy horvátosan cserepároknak nevezte el, ami ugyanannyit jelent. A tisztikar, hogy a kellemeset a hasznossal összehozza, lövészeti egyesületet alakított. A lövőpálya a romok keleti oldalától egész a kőbányáig, az akkori Misányi-szőlőig terjedt. Itt hetenként kétszer tartottak lőgyakorlatot, amikor a vadászzászlóalj zenekara szórakoztatta a közönséget.

Tettye a 19. század végén

Az eredeti adatok szerint Pécsnek a mohácsi vész előtti püspöke Szatmári György (1501-1525), Magyarország kincstárnoka építette a nyaralót pompás flórenci stílusban, melynek romjai a hatvanas években még olyan jó állapotban voltak, hogyha tetőt helyeztek volna rájuk, a legtöbb helyiség még lakható lett volna.

Amikor 1866-ban a cseh jágerokat áthelyezték, a Tettye iránti lelkesedés is ellanyhult. A részvényeken épült vendéglő néhány nagyobb részvényes nyakán maradt, de olyan keveset jövedelmezett, hogy még a tatarozási költségeket sem fedezte. Sok nehézség után sikerült az adóságokat kifizetni és az épületet polgári kézbe adták át.

Utóbb a megalakult polgári lövészegylet tartotta karban az épületet és a vendéglőt. Később épültek a villák, ültették a nagy fákat, hogy a közönségnek a délutáni órákra pihenő árnyékos helye legyen Ebben az időben halványult el a Pulverstamm elnevezés és jött újra divatba régi név: a Tettye.

Az első jótékonycélú népünnepélyt 1863-ban rendezték a Tettyén. Ez évben a tavasszal nagy árvizek voltak. A Dráva elöntötte Horvátország Podravina nevű részét. A pécsi kaszinó a horvát testvérek felsegélyezésére rendezte egy szép meleg augusztusi vasárnapon a tettyei népünnepélyt. Ennek népies jellege abban is kifejezésre jutott, hogy húsz krajcár volt a belépődíj. Ez volt az első alkalom, amikor elzárták a teret és oda csak belépődíj mellett lehetett bejutni. A népünnepélyen két katonazenekar játszott és voltak egyéb szórakozások is, ha nem is olyan nagy választékban, mint manapság. A rendezés főmunkája Bánfay Simon közjegyző kezében összpontosult, aki a kaszinónak is vezetője volt. A népünnepélyt este tűzijáték fejezte be, ami igen nagy hatást keltett.

A hetvenes években ismét gyengült a Tettye kultusza, A dalárda, a tűzoltók és tornászok rendeztek itt-ott egy ünnepélyt a fennsíkon, de a Tettye virágzása csak a kilencvenes években kezdődött, amikor Reéh György ny. városi tanácsnok agilitása és ötletessége ismét ráirányította a közönség figyelmét. A Tettye fellendítése az ő érdeme. Meg is érdemelte a Tettye koronázatlan királya címet, amelyhez azután ugyancsak az ő ötlete koronát is szerzett.

Dunántúl. 1927. február 6.

Nyers Szilvia

Amerikából jöttem, mesterségem címere „önkéntes”

Önkéntesség a Learning Enterprises program tükrében

A program ötletgazdája és alapítója Tolnay Ádám, aki Amerikában nőtt fel és járt egyetemre. A későbbiekben Magyarországon dolgozott tolmácsként, így meggyőződhetett arról, hogy mekkora szükség van, különösképpen a falvakban, az angol nyelv tanítására. Ezért 1992 nyarán meghívta barátait, hogy magyarországi településeken angol nyelvet tanítsanak, mely mérföldkőnek számított, és az azóta is sikeresen működő Learning Enterprises program előfutárának volt tekinthető. Mára a Learning Enterprises egy olyan nonprofit szervezetté nőtte ki magát, mely évente számos önkéntest/tanárt küld a világ különböző országaiba.

A program a kommunikációs készség, valamint a kreativitás fejlesztésére helyezi a hangsúlyt. A tanulók a megszokott oktatási rendszer keretein kívül, nem mindennapi környezetben gyarapíthatják tudásukat. Mindemellett pedig lehetőséget teremt egymás kulturális hátterének megismerésére, az önkéntesség filozófiájának elterjesztésére. A programban valamennyi tanár, valamint az őket befogadó családok egyaránt önkéntesek. A tanárok többnyire diákok, egyetemisták, vagy tanulmányaikat nemrég befejező fiatalok. A legtöbbjük rendelkezik már valamennyi tanítási tapasztalattal, melyet a közel két hónapot felölelő program orientációs napjain, Budapesten is elsajátíthatnak. Ezt követően utaznak tovább Magyarország egyes településeire, majd pedig Szlovákiába, ahol 3-3 hetet töltenek.

Hazánkban idén 11 település kapcsolódott be a Learning Enterprises programba. **Pécsett** a Baranya Megyei Önkéntes Centrum szervezésében egy befogadó család, valamint számos önkéntes dolgozott együtt azon, hogy a két amerikai tanár – Kacee és Porter – nem formális eszközök segítségével, zavartalanul és hatékonyan taníthasson. A három hét során tudásszintek szerinti bontásban/alap-, közép- és felsőfok/szerveződtek az ingyenes és intenzív angol nyelvi kurzusok. A csoportok diverzitásától függetlenül, mind a tagok, mind pedig az oktatók hamar megtalálták a közös hangot, ha úgy tetszik egy nyelvet beszéltek. Így a képzési tematika is demokratikusan, a diákok igényeihez igazodva került kialakításra.

Kacee és Porter rugalmasan, korporatív módon, a poroszos oktatás eszköztárát mellőzve, tudatosan, ugyanakkor akaratlanul is „tanulókörökre” emlékeztető kis közösségeket hozott létre.

A fiatalok nyitottságát tükrözte, hogy a tanórákon kívül, legyen szó akár kulináris élvezetekről – a magyar ínyenc konyha felfedezéséről, vagy közös főzésről –, egy kirándulásról országhatáron innen és túl, orfűi fürdőzésről, éneklésről, egy kerti partiról, Pécs felfedezéséről, a foci vb-ről, vagy akár a Függetlenség Napjának megünnepléséről; napról-napra közelebb kerültünk egymás kultúrájához.

Manapság az emberek hiába beszélik ugyan azt a nyelvet, mégis sokszor elbeszélnek egymás mellett. Végtére is ez az önkéntesség egyik legfontosabb alapköve; jöhetsz bárhonnan – egy kicsiny faluból, vagy egy metropoliszból – „mi” mindig megértjük egymást!

A 2014-ben sikeresen elindított program idén is folytatódik! A nyár folyamán újabb két lelkes önkéntest látunk vendégül, mely további részleteivel hamarosan jelentkezünk.

KÉPTÁR

AZ ÓRÁK

☺☺☺

MOHÁCS

GAKOVO, PORTER NAGYSZÜLEINEK OTTHONA

SINGING IN THE RAIN...

HAJRÁ AMERIKA!

TV-TORONY

PINTÉR-KERT

A FÜGGETLENSÉG NAPJÁN

ISTENKÚT

GOODBYE AMERICA ☺

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Civil Közösségek Háza
7624 Pécs, Szent István tér 17.

Sétatéri esték

2015. I. félév

2015. január 29. csütörtök, 17 óra
Negyven év a gyerekek gyógyításáért - Dr. Péley Iván docens emléke
Dr. Nagy Jenő nyugdíjas háziorvos és Dr. Varga Levente nyugdíjas gyermekorvos előadása

2015. február 19. csütörtök, 17 óra
Tavasztól tavaszig - Virágok, hangulatok a Mecsek oldalból
Weiling Gábor okl. villamosmérnök zenés diaestje

2015. március 26. csütörtök, 17 óra
Horváth Adolf Olivér szellemi és tárgyi hagyatéka - Kevey Balázs professzor 70. születésnapjára
Temesi Endre Miklós ny. gimnáziumi tanár és Szabó László Gyula emeritus professzor előadása

2015. április 23. csütörtök, 17 óra
Rókus-dombi történetek
Baranyai Pál villamosmérnök előadása

2015. május 14. csütörtök, 17 óra
Egy különleges világ: Új-Zéland
Barakonyi Károly diaporámás előadása

Előadásainkra nagy szeretettettel várunk minden kedves érdeklődőt a már megszokott helyen, a Civil Közösségek Házában!

Trebbin Ágost
sorozatszervesztő

Mondd, mi a véleményed? Lakossági szemléletformálás diákokkal

Támogatást nyert a **Tudatosan a Környezetünkért Egyesület** iskolai közösségi szolgálaton levő diákok bevonásával megvalósuló pályázata, melynek keretében a fiatalok 5 lakossági rendezvényen és ehhez kapcsolódó felkészítésen vehetnek részt.

A MOL Új Európa Alapítványa az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézettel együttműködésben 2014 őszén pályázatot hirdetett Iskolai Közösségi Szolgálathoz köthető projektek támogatására **KÖSZ! Program** címmel.

A pályázat keretében 97 olyan projekt került kiválasztásra, amely helyi igényeket elégít ki és keretében minden résztvevő diák legalább 20 óra – tehát az 50 órás kötelező időtartam közel felét jelentő – közösségi szolgálatot tud teljesíteni.

A pályázatok között a Tudatosan a Környezetünkért Egyesület projektje is támogatásban részesült, ennek segítségével a pécsi Kodály Zoltán Gimnáziumból érkező diákok egy napos felkészítés után, 2015 november végéig 5 pécsi és Pécs környéki lakossági rendezvény környezeti szemléletformáló programjain vehet részt.

A projekt keretében 2015 februárjában zajlanak az első egyeztetések a diákokkal valamint a felkészítő foglalkozás, az első rendezvényre pedig már márciusban sor kerülhet, hiszen március 14-én a Szivárvány Gyermekházban megrendezésre kerülő Zöld Családi Napon a diákok már önálló szemléletformáló foglalkozásokat tarthatnak.

A projekt a KÖSZ! Program támogatásával valósul meg.

Fordulópont Program alternatív munkaerő-piaci szolgáltatás megváltozott munkaképességűeknek

A Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft. Európai Unió által finanszírozott, pályázati támogatásból megvalósuló, TÁMOP-5.3.8.A3-12/1-2012-0013 azonosító számú projektje megváltozott munkaképességűek személyek elsődleges munkaerő-piaci elhelyezését segítő szolgáltató pontot működtet Pécsett, a Megye utca 20. szám alatt.

A „Fordulópont" Program ingyenes szolgáltatásokat nyújt

- megváltozott munkaképességű inaktív és álláskereső személyeknek, valamint
- megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató vállalkozásoknak és szervezeteknek.

Főbb szolgáltatási tevékenységek

- a megváltozott munkaképességűek munkaerő-piaci tájékoztatása, szolgáltató iroda és öninformációs pont működtetésével
- munkavállalásra történő felkészítés, egyéni fejlesztéssel, tanácsadással
- munkaközvetítés
- munkáltatók számára munkakör elemzések készítése
- vállalkozói klub működtetése

Az elnyert támogatás összege: 58.876.696 Ft
A projekt megvalósításának időtartama: 2013.08.01-2015.06.30.
A projektről által nyújtott szolgáltatásokról bővebb információt kaphat a www.ddrfk.hu weboldalon

A projekt megvalósítója és elérhetőségei: Dél-Dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft.

7621 Pécs, Megye u. 20.

Ügyfélfogadás:
H-CS: 9-15 óráig

Tel: 72/514-108,
30/524-5383

E-mail: ddrfk@ddrfk.hu

Pályázati ajánló

Európa a polgárokért – Civil szervezetek projektjei

Határidő: 2015. március 01.

Milyen projekteket támogat?

- a transznacionális partnerségek által előmozdított projektek
- a polgárok közvetlen részvételét biztosító projektek
- az európai szakpolitikákhoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységek keretében különböző háttérrel rendelkező polgárok találkozására alkalmat adó projektek

Ez a projekt valamennyi szakaszában és minden intézményes partnerrel megvalósítható, és az alábbiakra terjed ki:

- menetrend-kialakítási tevékenységek
- érdekképviselet az előkészítési szakaszban és a szakpolitikai javaslatokkal kapcsolatos tárgyalások során
- a végrehajtás alatt álló kezdeményezésekkel kapcsolatos visszajelzés

A program célja:

A projektek a program helyi és uniós szintű prioritási témáival kapcsolatos közös intézkedésre vagy vitára hívják fel a polgárokat.

A jó projektek:

- kiterjednek a program éves prioritási témáival kapcsolatos elmélkedés, viták vagy más tevékenységek ösztönözésére és szervezésére
- európai szintű együttműködés és koordináció eredményeként felmerülő konkrét megoldásokat javasolnak
- konkrét kapcsolatot biztosítanak a fent említett uniós döntéshozatali folyamattal
- nagyszámú polgárt vonnak be a megvalósításba
- arra törekednek, hogy megalapozzák vagy ösztönözzék a területen aktívan működő számos szervezet közötti hosszú távú kapcsolatok kialakítását

A civil társadalmi projekteknek az alábbi háromféle tevékenység közül legalább kettőt tartalmazniuk kell:

- A társadalmi szerepvállalás és a szolidaritás előmozdítása
- Véleménygyűjtés
- Önkéntesség

Pályázók:

Nonprofit szervezetek, ideértve a civil társadalmi szervezeteket, az oktatási, kulturális és kutatóintézeteket.

Partnerek:

Helyi / regionális állami hatóságok vagy nonprofit szervezetek, ideértve a civil társadalmi szervezeteket, az oktatási, kulturális vagy kutatóintézeteket, a testvérvárosi bizottságokat és hálózatokat.

Partnerek száma:

A projektben legalább három támogatható ország szervezeteinek kell szerepelnie, amelyek közül legalább egynek uniós tagállamnak kell lennie.

Költségvetés:

Maximális támogatási összeg projektenként: **150 000 EUR**

A projekt helyszíne:

A tevékenységeket a projektben részt vevő támogatható országok valamelyikében kell megrendezni.

Támogathatósági időszak:

A projektet a vonatkozó támogathatósági időszak során meg kell kezdeni, az adott pályázat beadási határidejétől függően.

A projekt időtartama:

A projekt maximális időtartama: **18 hónap**

Kérjük, a pályázat benyújtása előtt olvassa el figyelmesen az Európa a polgárokért program ismertetőjét is.

Információ: www.tka.hu

IVF kisösszegű támogatások

Határidő: 2015. március 1.

Már lehet pályázni a Nemzetközi Visegrádi Alap 2015. márciusi határidejű, kisösszegű támogatásokra kiírt pályázatán.

Meghirdette 2015. márciusi határidejű, kisösszegű támogatásokra kiírt pályázatát a Nemzetközi Visegrádi Alap. A pályázat keretében legfeljebb hat hónapos projekteket támogatnak. A következő kategóriákban lehet pályázni: kulturális együttműködés; tudományos eszmecserék és kutatások; oktatás; diákcsere; határokon átnyúló együttműködés; idegenforgalom ösztönzése. Az elnyerhető támogatás összege legfeljebb 6 ezer

euró. A támogatásra szánt keretösszeg 640 ezer euró.
Pályázati határidő: 2015. március 1.
Bővebb információ: Nemzetközi Visegrádi Alap; I: visegradfund.org/grants/small_grants/

Stratégiai partnerségek/felnőttoktatási projektek
Határidő: 2015. március 31.
A pályázattípus célja jó gyakorlatok fejlesztésének, átvételének vagy alkalmazásának támogatása intézményi, helyi, regionális, nemzeti vagy európai szinten, a felnőttkori tanulás területén (tágabb értelemben, pl. a munka világát érintő képzések terén is).
A vállalt célok, a várt hatás, a partnerségben részt vevő szervezetek függvényében a projektek méretükben és tevékenységeikben is különbözőek lehetnek.
Támogatható tevékenységek:

- mobilitási tevékenységek: nemzetközi projekttalálkozókon való részvétel;
- mobilitási tevékenységek: indokolt esetben
- a projektbe ágyazottan oktatási, képzési tevékenységek megvalósítása a partner intézmények országaiban, melyek a következők lehetnek:
- vegyes mobilitás, rövid távú (két hónapnál rövidebb) valós mobilitás, virtuális mobilitási tevékenységgel kiegészülve;
- hosszú távú oktatási vagy képzési célú tevékenység, melyben oktatók tréneri munkát végeznek a partnerségben részt vevő bármelyik intézményben minimum 2, de akár 12 hónapon keresztül;
- munkatársak közös, rövid távú képzése, mely keretében a partnerségben részt vevő intézmények oktatói minimum 5 napos, de két hónapnál nem hosszabb közös képzésen vesznek részt;

- helyi tevékenységek: a projektben részt vevő személyek a mobilitási tevékenységek között a projekten dolgoznak saját országukban (pl. adatot gyűjtenek, felmérést készítenek, tananyagot fejlesztenek, fordítanak, a projekt honlapját töltik fel információval stb.);
- helyi tevékenységek: multiplikációs rendezvények szervezése kizárólag innovatív szellemi termékhez kapcsolódóan, annak népszerűsítésére, bemutatására.

Bővebben: tka.hu

IVF: standard pályázatok
Határidő: 2015. március 15.
Meghirdette a Nemzetközi Visegrádi Alap standard támogatásainak 2015-ös első körére kiírt pályázatát.
Pályázatot hirdet a Nemzetközi Visegrádi Alap standard támogatásainak 2015-ös első körére. A következő kategóriákban lehet pályázni: kulturális együttműködések, tudományos eszmecserék és kutatások, oktatás, diákcsere, határokon átnyúló együttműködés, valamint az idegenforgalom ösztönzése. A támogatások legfeljebb 12 hónapos időtartamú projektekre használhatók fel. A projektek legfeljebb 6001 euró támogatást kaphatnak A támogatásra szánt keretösszeg 2,2 millió euró.
Bővebb információ: Nemzetközi Visegrádi Alap; I: www.visegradfund.org/grants/standard_grants/

Építsd saját alkotásoddal a Fesztiválköztársaságot!
Kiíró: Sziget Kulturális Menedzser Iroda Kft.
Határidő: 2015. 03. 10.
Pályázhat: Alkotók, alkotói csoportok
Építsd saját alkotásoddal a Fesztiválköztársaságot! Pályázati kiírás látványos installációk készítésére a SZIGET 2015 Fesztiválköztársaság területére.
Van egy ütős szabadtéri látványötleted vagy egy jó installációd vagy kész terved egy új műalkotásra? Akkor oszd meg velünk, mire gondolsz és hogyan néz(ne) ki, mert a legjobb dizájnerek, képzőművészek, fényszobrászok és labirintustervezők stb. elképzelései testet ölthetnek.
Idén 3 kategóriában pályázhatsz:
I. Kategória
Óriás méretű, látványos installációk
Tervezz látványos, óriás installációt a Szigetre! Legyen az egy világítótorony vagy absztraktabb elképzelés, a lényeg, hogy feltűnő, kiemelkedő és megkerülhetetlen legyen!
A kész alkotás min. 10 m X 10 m alapterületű, minimum 10 m magas és a jövőben többször is felállítható (3 évig).
Pályázati támogatás összege: maximum bruttó 15 000 euró/pályázat

II. Kategória
Nagyméretű, emblematikus látványelemek
Tervezz olyan szobrot, installációt, dekorációs elemet, ami színvonalas érdekessége tud lenni a Fesztiválköztársaságnak! Legyen olyan elbűvölő és impulzív, hogy az ország lakói is elképedve szemléljék és sem ők sem természeti erők ne tudjanak kárt tenni benne! A kész alkotás legyen min. 3m × 3m alapterületű és többször felállítható.
Pályázati támogatás összege: maximum bruttó 5000 euró/pályázat
III. Kategória
Izgalmas művészeti projektek, dekoratív installációk
Pályázz olyan projekttel, ami kis költségvetésből is szép, kedves és figyelemfelkeltő! A legkreatívabb, leglátványosabb, pozitív üzenetet hordozó, könnyen megvalósítható, de nehezen lerombolható munkákat támogatjuk. A kész alkotás legyen min. 1 m X 1 m alapterületű.
Pályázati támogatás összege: maximum bruttó 1000 euró/pályázat
Határidők:
A pályázat beküldési határideje: 2015. március 10.
Zsűrizés: 2015. március 20.
Eredményhirdetés: 2015. március 21.
Építés: 2015. augusztus 1-7.
Fesztivál: 2015. augusztus 10-17.
Bontás: 2015. augusztus 18.
http://sziget.hu/fesztival/info/art_of_freedom_palyazat

Káplár László Jó Ember Díj - 2015
Kiíró: Hetedhéthatár Közérdekű Magazin
Határidő: 2015. 03. 15.
Pályázhat: bárki
Káplár László, a 2003-ban ötvenévesen eltávozott újságíró kolléga, a volt MTI-s, a jó ember, a jó barát nevének és az általa képviselt értékrendnek a megőrzésére jött létre a Káplár László Emlékére Kulturális Alapítvány. A kulturális teljesítmények díjazására az alapítvány a névadó személye előtt tisztelegve 2005-ben létrehozta a Jó Ember Díjat - melyet évente egyszer ad ki a kuratórium döntése alapján.
A kuratórium olyan személyek jelölését várja, akik a szívükkel látva egyszerűen csak teszik a dolgukat önzetlenül, és közben észre sem veszik, hogy milyen sok ember javát szolgálják a széleskörűen értelmezett kultúra területén.
A Hetedhéthatár web-oldaláról - http://www.hetedhethatar.hu/kaplar – elérhető a Káplár László Alapítvány honlapja. A Jó Ember díjra a jelölést levélben az alapítvány székhelyén (7761 Kozármisleny, Mikszáth Kálmán u. 24.), telefonon a 30/575-3997-es számon, e-mail-ben a joemberdij@gmail.com címen lehet megtenni. (Korábbi évben jelölt, de akkor nem díjazott személy ismételt jelölése természetesen lehetséges!)
A díj Judit Hagner, Németországban élő magyar származású szobrászművész alkotása.
A kuratórium tagjai: Bandi András - elnök (Pécs), Borsós István (Pécs), Králik Ivánné (Siklós), L. Csépányi Katalin (Kozármisleny), Tárkányi Béla (Debrecen).
A Jó Ember Díj eddigi kitüntetettjei:
Káplár László posztumusz – 2006
Dr. Rideg Lászlóné (Pécs, Szociális Háló Egyesület) – 2006
Varga Ilona (Budapest, Magyar Rádió) – 2007
Pécsi Géza (Pécs, Kulcs a muzsikához) – 2008
László Károly (Sepsiszentgyörgy, színész, Tamási Áron Színház) – 2009
Gulyás Jánosné és Gulyás János (Kaposvár, énekzenei nevelés, kultúra) – 2010
Zágorhidi Czigány Ákos (Oszkó, Hegypásztor Kör) – 2011
Dalosné Tóth Zsuzsanna (Budapest, MINYATA Egyesület) – 2012
Bodó Imre (Dombóvár, helytörténész, Fekete István-kutató) – 2013
H. Csongrády Márta (Debrecen, fotóművész) – 2014
A díj névadója, Káplár László természetbarátként családjával minden évben elment a Zengőre a bánáti bazsarózsa virágzásának idején, ezért a díjátadás is ehhez az időponthoz igazodik. Ez évben április 25-én, szombaton 11 órakor találkoznak a Zengő lábánál, Pécsváradon a várban a névadóra emlékező rokonok, barátok, tisztelők, valamint a korábbi díjazottak. A díjátadást követően – a hagyományoknak megfelelően – a résztvevők a Zengőn, a bánáti bazsarózsák társaságában köszöntik a 2015. évi jó ember díjast. A rendezvény nyitott, azon minden érdeklődő részt vehet.

szerkesztette:
Egyedné Megyesi Schwartz Éva

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor

PÉCSI NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden kedden 16 órakor

ÉNEKVARÁZS
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Kéthetente keddenként 17 órakor

FOLTVARRÓ KLUB
Vezeti: *Szőke Klára*

Minden hónap első keddjén 15 órakor

ÖRÖKIFJÚ NYUGDÍJASOK KLUBJA

Minden szerdán 15 órakor

BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden szerdán 9.30-tól

ÉNEKÓRA ANYUKÁKNAK KISBABÁKKAL
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 9.30-tól

ÉNEKÓRA ANYUKÁKNAK GYERMEKÜKKEL
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap első csütörtökén 10 órától

HURCIBABA Klub
A babahordozás évezredes szokás: abban hiszünk, hogy a hátunkon és mellkasunkon hordozott gyermekeink a legbiztonságosabb helyről szemlélhetik a világot. Hordozókendőinkkel ősi tudást adunk át egymásnak, és szeretnénk a babahordozás technikáját és felemelő érzését minél több szülőtársunknak átadni.
Vezeti: *Dr. Bereczki-Barna Szilvia*

Minden pénteken 11.30 órakor

BABA-MAMA torna
Vezeti: *Gyarmati Bea*

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Minden pénteken 18 órakor

REPÜLŐ-KLUB
A BM Repülő és Ejtőernyős Klub Vitorlázórepülő Szakosztályának szervezésében

ANTIDISZKRIMINÁCIÓS MUNKA IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGEKBEN
MÓDSZERTANI KÉPZÉS PEDAGÓGUSOK ÉS SEGÍTŐ SZAKEMBEREK SZÁMÁRA

A BARANYA MEGYEI CSALÁD, ESÉLYTEREMTÉSI ÉS ÖNKÉNTES HÁZ ÉS
AZ EMBERSÉG EREJÉVEL ALAPÍTVÁNY SZERVEZÉSÉBEN

IDŐPONT: 2015. március 4., 5., 6. (szerda csütörtök, péntek); 9 és 16 óra között
HELYSZÍN: Civil Közösségek Háza (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
A KÉPZÉS CÉLJA: az ifjúsági, szociális, oktatási területeken dolgozó szakemberek számára idő és tér teremtése az önismeret mélyítésére, az emberi jogi szemlélet megismerésére, a gyakorlati munka során szerzett tapasztalatok megosztására, továbbá az ifjúsági közösségekben alkalmazható módszerek elsajátítására és cseréjére.

A KÉPZÉS RÖVID TEMATIKÁJA:

1. NAP
Ráhangolódás a csoportra és a témára
Kultúra, identitás, előítéletek
2. NAP
Társadalmi sokszínűség, rétegződés
Emberi jogok a mindennapokban
3. NAP
„Hogyan illesszem be mindezt a munkámba?"
Adaptációs lehetőségek
Egyéni és kiscsoportos projekttervezés
Értékelés, zárás.

MÓDSZERTANA:
A képzés a nem-formális tanulás módszertanára épül, a tapasztalatalapú tanulás eszközeivel dolgozunk (kiscsoportos feldolgozás, szimulációs gyakorlatok, csoportos döntéshozatal stb.).
Célunk, hogy a résztvevők képessé váljanak emberi jogi nevelési programok megtervezésére és lebonyolítására.

ADAPTÁCIÓS LEHETŐSÉGEI:
A megtapasztalt módszerek segítségével ösztönözhetjük a fiatalokat véleményük kifejezésére és a kritikus gondolkodásra. A képzés hozzásegíti a szakembereket, hogy az emberi jogi nevelés tárgykörében (pl.: előítéletek, esélyegyenlőség, diszkrimináció, kulturális sokszínűség, állampolgári részvétel és felelősség, demokrácia, erőszakmentesség) csoportfoglalkozásokat, mini projekteket és műhelybeszélgetéseket kezdeményezzenek.

A KÉPZÉSEN MEGSZERZETT TUDÁS JÓL BEILLESZTHETŐ A KÖVETKEZŐ TANTÁRGYAK TANMENETÉBE:
Biológia-Egészségtan; Erkölcstan; Földrajz; Hon- és népismeret; Magyar nyelv és irodalom; Természetismeret; Történelem; Osztályfőnöki óra
A megszerzett tudás rendszerezését egy háttéranyagokat, szakmai kiadványokat, szemléltető segédeszközöket tartalmazó on-line gyűjteménnyel segítjük, amelyhez a képzés végeztével minden résztvevőnek hozzáférést biztosítunk. A képzés nem akkreditált, de elvégzését tanúsítvánnyal igazoljuk.

A KÉPZÉS TÉRÍTÉSI DÍJA: 3.000 Ft, MELY MAGÁBAN FOGLALJA A KÁVÉSZÜNET ÉS A SZENDVICSEBÉD KÖLTSÉGEIT.
Az összeg befizetése a részvétel visszaigazolása után esedékes.

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ: 2015. FEBRUÁR 23.
A jelentkezési lap a linkre kattintva megnyitható:
https://docs.google.com/forms/d/1hkTCmbkTwfXm-s28GOoQQXZocRdNh5cb0ARkIuyWhVM/

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:
Rimai Dávid, esélyegyenlőségi munkatárs
Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház 72/210-794, eselyhazpecs@gmail.com

BARANYAI
185 FT
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
XI. ÉVFOLYAM - 2. SZÁM
2015. MÁJUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JÚNIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁSOK

GEBAUER GALÉRIA

2015. június 26-ig megtekinthető **Böröndi Alexandra** fotókiállítása, melynek címe: **Finnország, egy magyar szemének tükrében**.

ÚJ GALÉRIA

2015. június 3-26-ig megtekinthetőek **Szelényi Károly tablóképei a Szent Koronáról**.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

2015. május 5-én, kedden 18 órakor nyílik **Hámori Gábor „HÁMORI retro"** című fotókiállítása. A kiállítás megtekinthető június 5-ig.
A kiállítások megtekinthetők hétköznapokon 9-18 óráig, programoktól függően.

PROGRAMOK

Június 1-én, hétfőn 16 órakor
A Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának évadzáró koncertje

Június 4-én, csütörtökön 10 órakor
HURCIBABA Klub

Június 8-án, hétfőn 10 órakor
DÚDOLDA ZENEÓVODA 0-4 éves korig
„Egy élmény-gazdag, interaktív, sok-hangszeres zenés-játék, melynek elsődleges célja az örömszerzés – mind a résztvevő gyermekek, mind a szülők, nagyszülők számára. A Dúdolda a gyermekek és a zene iránti szeretetem ötvöződése."
Vezeti: *Bende Kornélia*

Június 9-én, kedden 14 órától
Önkéntes Piknik

Június 10-én, szerdán 17.30-kor
Németh Zsolt: A Szent Korona belső erőinek rendszere
KÉP-SOR – a kultúra értékei Pécsett

Június 11-én, csütörtökön 17.30-kor
Könyvbemutató – Merényi Tamás: Világjáróknak, Kalandozóknak – Azoknak,akik élni akarnak, nem csak megszületnek! A beszélgetést vezeti Cserna György, fordító, szerkesztő

Június 18-án, csütörtökön 17.30-kor
Fel is út, le is út – Eszmecserék az életútról
Az utunk hol egyenes, hol girbegurba, hol „érthetetlenül" ugyanazokra az állomásokra kerülünk vissza, elbizonytalanodunk, hogy biztos jó helyen vagyunk-e, vagy egyszer csak ráeszmélünk, hogy sajnos igencsak eltévedtünk...
A májusban induló 'Fel is út, le is út' egy havi rendszerességű csoportmunka, e témát járja körül.http://hetagfa.weebly.com/blog
A HÉTÁGFA Egyesület szervezésében

Június 20-án, szombaton 15 órakor
A Pécsi Művészkör klubdélutánja
ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA EGYESÜLET

Június 22-én, hétfőn 10 órakor
DÚDOLDA ZENEÓVODA 0-4 éves korig
„Egy élmény-gazdag, interaktív, sok-hangszeres zenés-játék, melynek elsődleges célja az örömszerzés – mind a résztvevő gyermekek, mind a szülők, nagyszülők számára. A Dúdolda a gyermekek és a zene iránti szeretetem ötvöződése."
Vezeti: *Bende Kornélia*

Június 23-án, kedden 18 órakor
Upanisadjazz Ensemble: „Kelet-Nyugat" koncert
Közreműködik: Schrott Péter: ének, gitár, basszusgitár, didgeridoo, Horváth Zsolt: billentyűs hangszerek, Gilinger Ádám: dobok, Dr. Kiss Tamás: vers, próza, furulyák, Táncol: Kiss Franciska – táncművész
A FILO-ART KLUB szervezésében

IMPRESSZUM

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Nyers Szilvia, Szabó Ágnes, Trebbin Ágost
Címlapfotó: Nedjalkov Iván

ISSN: 1787972-8

Tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kivitelezés: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
72/227-350 • www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Kedves Olvasó,

„Az Emberi Erőforrások Minisztériuma 2015. január 8-án hirdette meg pályázati felhívását „Civil Információs Centrum" (továbbiakban CIC) cím elnyerésére. A pályázatokat 2015. január 25-ig lehetett benyújtani. A pályázati felhívás célja az volt, hogy a pályázó civil szervezetek a felhívásban foglalt feltételek teljesítése esetén a CIC címet elnyerhessék. A CIC-ek által ellátandó feladatkör aktualizálásának eredményeképpen – az eddigi feladatokon túl – elvárások kerültek meghatározásra a civil szervezetek érdekvédelmének biztosítása, a közmunkaprogram sikerességének elősegítése és a civil szervezetek hazai- és európai uniós pályázatokon való sikeres részvételének biztosítása érdekében." (civil.info.hu)

A címpályázat baranyai nyertese a Nevelők Háza Egyesület, mely 15 éve nyújt „intézményesült" keretek között szolgáltatást, melynek támogatói, keretei gyakran változtak, de a benne dolgozók, a baráti, családias légkör reményeink szerint nem.

Néhány szubjektív gondolat az irodavezető fejéből. Az eltelt 15 évben sokat tanultunk. Főleg a civilektől, az „ügyfelektől". Odafigyelést, alaposságot, ügyszeretetet. Születtek új és alakultak át régi szervezetek. Megismerkedhettünk fantasztikus ötletekkel, projektekkel és nem utolsó sorban hihetetlenül kreatív, innovatív emberekkel. Igyekeztünk és a továbbiakban is ezen leszünk, hogy ebben az átpolitizált világban megőrizzük függetlenségünket és szakmaiságunkkal bizonyítsuk kompetenciánkat.

Mindeközben pedig csak szeretnénk a segítő-támogató-fejlesztő attitűdünket megőrizve a megyei civil szervezeteinek mindennapi munkáját megkönnyíteni. A változásokra reagálva szolgáltatásainkat fejleszteni, megőrizve a Nevelők Háza Egyesület, a Civil Közössége Háza befogadó, családias légkörét.

Fűri Ildikó

TARTALOM

Civil „háttérország" – a Baranya megyei Civil Információ Centrum bemutatása 4
Szolgáltatásainkról röviden... 6
Átadták a Dél-dunántúli régió Civil Információs Centrumainak a szakmai együttműködési megállapodásokat 8
Civil Információs Centrumok 9
Munka, becsület, igazság 10
Fényfűrkészek felfedező hete 12
Én és mások: önismereti tréning identitásról, társadalmi sokszínűségről és előítéletekről 13
VI. Mosolytenger Gyermekfesztivál 14
FÉNY-FÜRKÉSZET – rajz- és kreatív alkotó pályázat a Fény Nemzetközi Éve alkalmából 15
Pályázati ajánló 16

Civil „háttérország" – a Baranya megyei Civil Információ Centrum bemutatása

A magyar civil szektor nélkülözhetetlen szerepet tölt be a közjót szolgáló feladatok ellátásában, a különböző lakossági csoportok esélyegyenlőségének biztosításában, a társadalmi szolidaritás megerősítésében, az életminőség elemeinek biztosításában, a közéleti értékek fejlesztésében, a demokrácia kiteljesítésében.

Az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Civil törvény) 51. § (1) bekezdése szerint a társadalmi és civil kapcsolatok fejlesztéséért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a civil szervezetek működésének szakmai támogatása, fenntarthatóságuk erősítése, továbbá az államháztartás alrendszereiből nyújtott támogatások szabályszerű felhasználásának elősegítése érdekében civil információs centrumokat működtet.

A Civil Információs Centrum címet elnyert szervezetekkel az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szakmai Együttműködési Megállapodást ír alá.

A Nevelők Háza Egyesület, mint Baranya megyei nyertes, immár 15-ik éve biztosít szolgáltató, tanácsadó tevékenységet civil szervezeteknek. A 2015 február közepétől induló időszakban a szolgáltatások tartalma nem változik jelentősen, inkább a szolgáltatások struktúrája.

A Civil Információs Centrum szolgáltatási struktúrája kialakítása során, a megyei civil szolgáltatások fejlesztése kapcsán kardinális kérdésnek tartjuk, hogy a megye területi sajátosságaihoz igazodva jelölje ki az alapszintű civil szolgáltatásokat és a speciális szolgáltatások körét és segítse a különböző civil szolgáltatások egymáshoz illeszkedését és egymásra épülését a megyében.

Abból indultunk ki, hogy mi a civil szervezetek számára nyújtott szolgáltatások elsődleges funkciója. A civileknek nyújtott szolgáltatásoknak a megyében működő civil szervezetek fejlődését, működését kell elősegíteniük. A civil szolgáltatások konkrét tartalma és célcsoportja az elmúlt 25 évben sokat változott a civil szervezetek helyi közösségben betöltött szerepének, valamint a társadalmi, gazdasági és politikai viszonyrendszerüknek megfelelően. Legfőbb problémák:

- *Fenntarthatóság;*
- *A helyi beágyazottság hiánya;*
- *A korlátozott humán kapacitás;*
- *Az együttműködési kultúra alacsony szintje.*

Annak érdekében, hogy a fenti problémákat a leghatékonyabban lehessen kezelni, szervezeti fejlettségi szinteket szükséges meghatározni, s az egyes szintekhez különböző típusú szolgáltatásokat rendelni, hogy a szervezetek minél komplexebb módon, mégis saját tempójukban fejlődhessenek.

Ennek megfelelően véleményünk szerint három fejlődési szakaszt állíthatunk fel:

1. **Kezdő szervezeti szakasz:** alulszervezettség, képtelen a változások követésére, ezért túlterhelt, elégedetlen, ad hoc

jelleggel működik, vegetál. Motivációja csökkenő. A változás megrémíti, a vezetést belső harcok jellemzik. Általában nincs foglalkoztatott (vagy csak részmunkaidős, max.1 fő). Önkéntes alapon működik a szervezet, jó szándékú, lelkes „amatőrökből" álló közösség. Sokszor kaotikus adminisztráció. Általában nem közhasznú. Nem pályázik, max. csak kisebb helyi forrásokat. Tagdíjból, eseti támogatásokból működik. A baranyai szervezetek zöme (kb. 2000-2100) ebben a fázisban tart.

2. **Mechanikus szervezeti szakasz:** kialakult működés, specializáció, szakmai irány meghatározott, 1-8 foglalkoztatott. Vezethető, koordinálható, de idővel bemerevedik, túlszerveződik. Fejleszthető, követi a változásokat, általában vállalja a közhasznúsággal járó többletadminisztrációt. (kb. 500-600 szervezet). Rendszeresen pályázik (NEA, kisebb-nagyobb hazai EUs pályázatok – bár itt sokszor segítségre szorul, esetleg kisebb nemzetközi projektek). Partnerségben más civilekkel valósít meg projekteket. Általában irodát tart fenn.
3. **Integráló szervezeti szakasz:** a korábbi fázis hibáit felismerő, változásokra nyitott, újraszerveződő, decentralizálódó, stratégiát kialakító, a környezettel szorosan együttműködő, szektorközi megoldásokra nyitott, integráló szervezeti típus. Csapatmunka jellemzi. 10-100 fő feletti foglalkoztatott. E szakasz egy magasabb szintjét jelenti, ha a közösség érdekében képes a környezettel sokoldalú kapcsolat kialakítására. Közfeladat-ellátásra alkalmas, profi adminisztrációt vezet, legtöbbször szerződéses viszonyban áll a helyi önkormányzattal, állami szervekkel. Konzorciumokban pályázik, szektorközi projekteket menedzsel, vagy egyenrangú partnerként vesz részt ezekben. Állami/önkormányzati közbeszerzéseken indul. (max. 40-50 szervezet).

Fontosnak tartjuk a területi hátrányok csökkentését, amely jelenleg a civil szolgáltatások és a forrásfelhasználás szempontjából is erőteljes koncentrációt mutatja a megyeszékhelyen (mely egyben a régió központ is). A területi hátrányok csökkentése érdekében ezért fontos bizonyos szolgáltatások dekoncentrációja és elérhetővé tétele a járási székhelyek zömén, vagy jelentős civil aktivitást felmutató településen, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetben lévő térségekre.

Alapelveink:

- **Egyenlőtlenségek csökkentése;**
- **Együttműködés és partnerség** a civil szervezetek fejlesztése, támogatása ügyében érintett szervezetek, intézmények, szakmai szolgáltató hálózatok között;
- **„Benned a létra…"** tézist alapul véve a civil szervezetek szervezetfejlesztése, szemléletformálására és kompetenciabővítése a szolgáltatások fő célja és nem egyszerűen egyedi problémák kezelése;
- A megyei civil szolgáltatások eredményeképpen létrejövő fejlesztéseknek **összhangban** kell állnia a régió általános fejlesztési programjával, a megyei szintű területfejlesztési koncepcióval, humán fejlesztési stratégiákkal és a Széchenyi 2020 céljaival;
- civil **hálózatok** generálása;

Fűri Ildikó
irodavezető

Szolgáltatásainkról röviden...

Jogi, közhasznúsági tanácsadás: a civil szervezetek alapításának, működtetésével, közhasznú státuszával, illetve az ügyfelek nem pályázati forrásból megvalósuló programjainak, szolgáltatásainak és projektjeinek jogi kérdéseivel kapcsolatos tanácsadás, különös tekintettel a jogszabályi változásokra. A tanácsadás két helyszínen – Civil Közösségek Háza, külső ügyvédi iroda – zajlik.

Pénzügyi, könyvviteli és adózási tanácsadás: a civil szervezetek alapításával, működtetésével, közhasznú minősítésével, be- és elszámolási kötelezettségeivel illetve az ügyfelek nem pályázati forrásból megvalósuló programjainak, szolgáltatásainak és projektjeinek könyvelési és adózási kérdéseivel foglalkozó tanácsadás.

Pályázati tanácsadás: a civil szervezetek számára kiírt hazai és nemzetközi pályázatokkal kapcsolatos tanácsadás (pályázatfigyelés, pályázati feltételek, lehetőségek, veszélyek) egyéni és csoportos formában.

Forrásteremtési tanácsadás: alternatív, nem állami források felkutatása, bevonásának lehetőségei. A civil szervezetek mellett célcsoportnak tekintjük a cégeket, vállalkozásokat, mint lehetséges adományozókat. A tanácsadás szorosan kapcsolódik a pályázati, illetve az általános menedzsment tanácsadáshoz.

Társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos tanácsadás: a megye cégei és civil szervezetei közötti együttműködés elősegítése, az Önkéntes Centrummal együttműködve a vállalati önkéntesség szélesebb körű elterjesztése. CSR munkacsoport működtetése. Kiemelt területként kezeljük a Közösségi Szolgálat kezelést, népszerűsítését.

Számítógép-kezelési és informatikai tanácsadás: a célcsoport tevékenységének ellátásához kötődő, az operációs rendszerekkel, az iroda szoftverekkel, az internet használattal és a levelezéssel, az ügyfélkapuval, elektronikus pályázati rendszerekkel kapcsolatos tanácsadás. Informatikai csoportos tanácsadás önkéntesek bevonásával. Kiemelt célcsoport a civil szervezetekben önkéntesként tevékenykedő „szépkorúak".

Magyar-külhoni magyar partnerségi kapcsolatok elősegítése: határon átnyúló kapcsolatok erősítése, partnerek felkutatása, ajánlása együttműködve a Nemzetiségi Önkormányzatokkal. Előkészítés alatt áll egy Zenta – Eszék – Lendva „korridor" létrehozása.

Partnerség Információs Nap szervezése: a tanácsadási vagy egyéb, a szolgáltatásokkal összefüggő témakör kapcsán, vagy konkrét kérdéshez kapcsolódó (pl. egy adott pályázati kiírás), előre meghirdetett időpontban és helyszínen lebonyolításra kerülő csoportos alkalom.

Járásokban való megjelenés (tanácsadások szervezése és információnapok lebonyolítása): a megye 9 járásában (Pécsen kívül) a helyi partnerszervezetekkel és önkormányzatokkal egyeztetett témákban, a helyi igényekre reagálva kihelyezett tanácsadások és információs napok szervezése.

Ügyfél adatbázis: a CIC szolgáltatásait igénybevevő szervezetek adatbázisa az igényelt szolgáltatás megjelölésével.

Önkormányzati civil referensek adatbázisa a partnerség erősítése érdekében: a meglévő adatbázis aktualizálása megye (elsősorban városi rangú) önkormányzatainak, illetve az önkormányzatok civil ügyekért felelős munkatársainak elérhetőségével. Az adatbázis elérhető a cic.ckh.hu lapon.

Elektronikus hírlevél: havonta elektronikus formában, a folyamatosan frissített adatbázisban lévő szervezeteknek kiküldött hírlevél mely a szolgáltatások mellett aktuális a szektort érintő információkat, pályázati lehetőségeket, valamint a gazdaszervezet programjait tartalmazza
Gyakran ismételt kérdések (GYIK) közzététele saját honlapon: a szervezete honlapján (ckh.hu) működtetett cic.ckh.hu alapon elérhető felület, mely a tanácsadások során leggyakrabban felmerülő kérdéseket, problémákat tartalmazza a válaszokkal, illetve megoldási javaslatokkal.

Saját honlapon CIC információk létrehozása: a szervezet honlapján (ckh.hu) működtetett cic.ckh.hu alap, mely a szervezetek számára érdekes híreket, információkat, pályázati lehetőségeket, illetve a nyilvánossá tehető adatbázisokat, partnerszervezeteket tartalmazó felület. A lapon keresztül elérhetőek a tanácsadók, valamint az on-line tanácsadó felület.

Információk biztosítása az EMMI által működtetett honlap számára: a cic.ckh aloldalon megjelenő helyi, de országos érdeklődésre is számot tartó hírek, események elküldése, folyamatos frissítése.

A közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos képzések szervezése: helyi igényekre, aktuális változásokra reagálva, előre meghirdetett, a Felnőttképzési Törvény hatálya alá nem eső facilitált csoportmunkák, szakmai szemináriumok.

CIC partneri hálózati munkában való részvétel: a találkozókon való aktív jelenlét, közös munkában való együttműködés.

Más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés: egyéb szakmai területeken működő szervezetekkel, hálózatokkal közös projektek generálása, közfeladat ellátásra irányuló civil-önkormányzati megállapodások elősegítése.

Civil szervezetek és munkatársaik számára biztosított érdekvédelmi és érdekképviseleti tevékenység és jogsegély: A megyében működő szervezetek érdekvédelmi-érdekképviseleti tevékenységének támogatása, a szervezetek „képessé tevése" ilyen irányú törekvései megvalósítására. A szükséges fórumok biztosítása, városi, városrészi, települési kerekasztalok létrejöttének támogatása.

Nyilvántartott közfoglalkoztatottak végzettség és/vagy képzettség szerinti munkához jutásának és végleges elhelyezkedésének segítése elsősorban a megye területén működő civil szervezeteknél: Tájékoztatók, partnerségi információs napok a közfoglalkoztatásról, HR tanácsadás együttműködve a NMI-vel és a BM Kormányhivatal Munkaügyi Központjával.

Átadták a Dél-dunántúli régió Civil Információs Centrumainak a szakmai együttműködési megállapodásokat

2015. május 14-én, dr. Deák Imre, az Emberi Erőforrások Minisztériuma civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkára adta át a Dél-dunántúli régióban működő Civil Információs Centrum címet elnyert civil szervezeteknek a Szakmai együttműködési megállapodást Pécsett, a Civil Közösségek Házában.

„A civil szervezetek képesek összegyűjteni a társadalomban meglévő jó szándékú energiákat és oda irányítani, ahol erre a legnagyobb szükség van" – mondta dr. Deák Imre, a régióban működő Civil Információs Centrumok találkozóján. A helyettes államtitkár kiemelte, hogy a civil szervezetek munkáját országszerte 20 Civil Információs Centrum segíti. A civil információs centrumok pályázati , jogi, pénzügyi, forrásteremtési tanácsadással, információszolgáltatással és a határon átnyúló kapcsolatok erősítésével is támogatják a civileket, továbbá feladatuk megfelelő végzettségű közfoglalkoztatottak közvetítése civil szervezetekhez, valamint a civil szervezetektől érkező javaslatok, észrevételek továbbítása a kormány felé. A minisztérium hazai költségvetési forrásból évi 300 millió Ft-ot biztosít a centrumok működésére

A szakmai együttműködési megállapodásokat a Baranya megyei Civil Információs Centrum képviseletében Vincze Csilla a pécsi Nevelők Háza Egyesület ügyvezető elnöke, a Somogy megyei Információs Centrum képviseletében Váli Csilla, a kaposvári Élestár Egyesület elnöke, a Tolna megyei Információs Centrum képviseletében Réger Balázs, a Lakható Szekszárdért Egyesület elnöke vette át.

Civil Információs Centrumok

Bács-Kiskun	Főnix Kulturális és Ifjúsági Egyesület	recic.hu
Baranya	Nevelők Háza Egyesület	cic.ckh.hu
Békés	Cetera Egyesület	
Borsod-Abaúj Zemplén	Esély és Részvétel Közhasznú Egyesület	bazmegye.cic.erke.hu
Budapest	Századvég Politikai Iskola Alapítvány	szazadveg.hu
Csongrád	Kurca Vidéke Polgári Egyesület	recic.hu
Fejér	Echo Innovációs Műhely	www.echoinn.hu
Győr-Moson-Sopron	United Way Kisalföld Alapítvány	civilhazgyor.hu
Hajdú-Bihar	Szülők a Gyermekekért, Egymásért Egyesület	civiltanacsadas.info
Heves	Egri Norma Alapítvány	egrinormaalapitvany.hu
Jász-Nagykun-Szolnok	Contact Mentálhigiénés Konzultációs Szolgálat	contactmksz.hu
Komárom-Esztergom	Bázis Gyermek és Ifjúsági Egyesület	bazispont.hu
Nógrád	A Háztartások Foglalkoztatásáért Alapítvány	nogradicic.hu
Pest	Isten Szolgálatában Református Misszió Alapítvány	cicpestmegye.hu
Somogy	Éléstár Fogyasztóvédelmi és Jogvédő Egyesület	elestaregyesulet.minden-kilapja.hu
Szabolcs-Szatmár-Bereg	Kelet-Magyarországi Fiatalokért Alapítvány	szabolcs-cic.hu
Tolna	Lakható Szekszárdért Közhasznú Egyesület	cicszekszard.hu
Vas	Hegypásztor Kör	vasicivil.hu
Veszprém	Veszprém Megyei Civil Hálózatért Közhasznú Egyesület	civilhazveszprem.hu
Zala	Zalai Civil Életért Közhasznú Egyesület	zalacivil.hu

Munka, becsület, igazság

Visszaemlékezés Dr. Nendtvich Andor polgármesterre

Királyi tanácsos, Pécs város polgármestere (1906–1936), a pécsi Erzsébet Tudományegyetem díszdoktora. A Mecsek Egyesület tiszteletbeli elnöke és még számtalan sok cím birtokosa.

„Íróasztala mögött ott függ a falon a régi városháza képe. Amikor, mint másodosztályú aljegyző először lépte át annak a kapuját egykét évvel múlt csak 20 éves (1889). A városháza körül még nem álltak büszke paloták és az alig 35.000 lakosú város csendben, minden nagyobb események nélkül élte a maga szürke, kisvárosias életét."

„Ez a szellem vezetett akkor, amikor a város vasútközlekedési politikájának megjavításával ki akartam ragadni Pécset elzárkózottságából. A pécs-bátaszéki és a pécs-dolnjimiholjáci vasút megépítésével Pécs utat nyert az Alföld és dél felé. Több mint egymillió koronát áldozott ezekre a város. Ennek folyományaként vasúti gócpont lett Pécs és központi jellegénél fogva megkapta az üzletvezetőséget."

„A felszabadulás után (1921) minden romokban hevert. Súlyos feladatok vártak rám, hogy a város visszanyerje régi képét. A romokat eltakarítottuk és megindult az építőmunka. Meggyorsult a csatornázás, megszűnt a vízmizéria és a lakásínség. Megépült az erdei műút, amely nemcsak az idegenforgalmat lendíti előre, hanem a jövő villanegyed alapjait is biztosítja. Az erdei út folyománya volt az üdülőszálló (vagyis a Dömörkapui menedékház, amelyet 1931. szeptember 13-án avattak fel és a polgármester nevét kapta) megvalósu-

lása is. Megépítettük az iparostanonc iskolát, amely ritkítja párját az országban, megépült a balokányi fürdő és sok minden más, amely a várost ma már kiemeli a vidéki városok sorából. De évtizedes szakadatlan munkám eredményeit mégis abban látom, hogy a város visszakaphatta Nagy Lajos ősi egyetemét. Ez a körülmény nemcsak kultúrszempontból emeli a város értékét, de gazdasági téren is rendkívül sokat jelent."

Dr. Nendtvich Andor polgármester életének egyik legfájóbb emléke az volt, amikor a szerb megszállás alatt felfüggesztették állásából, sőt még Pécsről is száműzték.

„Doktor Sándor dr. felszólított, hogy adjam át a polgármesterséget, miután az új választás eredményeként más városi tisztikar következik. A legerélyesebb hangon visszautasítottam ezt a kérelmet és kijelentettem, hogy egyedül magamnak van jogcíme arra, hogy a város polgármestere legyek.

Ott állt az íróasztalom előtt Linder Béla, akit új polgármesternek akartak. Miután a legerélyesebb hangon tiltakoztam minden törvénytelen beavatkozás ellen Linder Béla felé tekintve ezt mondottam:

Nem akarok más polgármestert látni!

Linder Béla magából kikelve rámkiáltott:

Elég. Ezzel a magatartásával ön szembehelyezkedik a népakarattal, és ezért ezennel letartóztatom.

Felugrottam a székemről és szenvedélyesen rákiáltottam:

Maga? Kicsoda maga? Tiltakozom az ilyen hang ellen.

Azzal erélyesen kiutasítottam a szobából. De ott állt az íróasztal mellett a két szerb detektív is. Az egyik hozzám ugrott és jobb kezével befogta a számat, majd a másikkal együtt megragadott és kituszkoltak a szobából.

Azután úgy, ahogy voltam kiskabátban, minden nélkül, felültettek a városháza előtt már várakozó kocsira és kitoloncoltak a városból. Hónapokig éltem Sásdon."

Hogy mi volt dr. Nendtvich Andor polgármester sikereinek kulcsa?

„Pártpolitikát soha nem engedtem be a közgyűlési terembe. Pártokra sohasem támaszkodtam és nem tömörítettem magam mellé pártot, azért, hogy támogasson. És mert mindenben a város érdekeit kerestem és a város előrehaladására irányuló javaslatokkal álltam elő, mindig megvolt a támogató többségem.

Mindig ez volt jelszavam: Munka, becsület és igazság.

Minden törekvésemmel, tettekkel és nem szavakkal bizonyítottam. Mindig a kiegyenlítést kerestem. Büszkeséggel állapíthatom meg, hogy előterjesztett javaslataim mindig határozatokká váltak."

Dr. Nendtvih Andor Pécs városában egyike volt minden idők legjobb polgármestereinek, emlékezzünk rá tisztelteljes kegyelettel.

(Felhasznált idézetek a Dunántúl pécsi napilap, 1936. október 31-i számából.

Trebbin Ágost

FÉNYFÜRKÉSZEK FELFEDEZŐ HETE

címmel a Fény Nemzetközi Éve alkalmából indít tehetséggondozó tábort a Tudatosan a Környezetünkért Egyesület, a Janus Pannonius Múzeum szakmai közreműködésével, a Nemzeti Tehetség Program támogatásával.

A táborozók a korábbi évek Természetbúvár Táborainak és más természetismereti programjainak legrátermettebb részvevői közül kerülnek ki.

A diákok a hét folyamán a fény témakörét több szakember közreműködésével több tudomány és művészetek nézőpontjából is körüljárhatják. A játékos kísérletek, gyakorlatok, tárlat- és laborlátogatások során a „Fényfürkészek" fizikai, biológiai, csillagászati, környezetvédelemi, képzőművészeti és fotóművészeti megközelítésből is megvizsgálják a fény jelentőségét életünkben.
Programunkban az interaktív és terepi alkalmak között - csillagnézés és a szentjános bogarak rajzásának megfigyelése céljából – „éjszakai túra" is szerepel.

A program záróeseménye a JPM Természettudományi Osztályának
a Múzeumok Éjszakáján (június 20.), a Fény Éve jegyében tervezett programsora.

Részletesebben: www.tudatosan.eu, www.jpm.hu

A projektet a Nemzeti Tehetség Program, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet közös, NTP-MTI-14-0100 azonosítójú pályázatának támogatásával valósítjuk meg.

Én és mások: önismereti tréning identitásról, társadalmi sokszínűségről és előítéletekről /engedélyszám: S-01-031/2014/

KÉPZÉSI FELHÍVÁS

A szakmai továbbképzés célja a befogadó segítői attitűd megerősítése, az előítéletek tudatosításán, kimondásán, közös feldolgozásán keresztül. Tréningünkre gyermekekkel, fiatalokkal és családokkal foglalkozó szakembereket várunk.

A segítő szakmákban különösen fontos, hogy a segítő-segített viszonyt mennyire befolyásolják az első benyomások és az ezekből gyakran kialakuló előítéletek. Nem gondoljuk, hogy létezik előítéletek nélküli ember, célunk az, hogy a meglévő előítéletes gondolatokat és attitűdöket tudatosítsuk, ezáltal lehessen velük dolgozni.

A tréning módszertana a nem-formális tanulásra épül, sajátélményre és tapasztalati tanulásra. Az egyén, a csoport és a trénerek interakcióival dolgozunk, folyamatos teret és időt adva a véleményeknek és visszajelzéseknek.

A továbbképzés felépítése:

I. Ráhangolódás (Mi)
Az eredményes tanulási folyamathoz szükséges keretek megteremtése, egymás megismerése

II. Identitás (Én és Te és Ő)
Ki vagyok én? Miért vagyok ilyen? Milyenek a többiek? Hasonlóság, különbözőség, sokszínűség

III. Előítéletek (Én és Mások)
Viszonyulásom másokhoz, a mássághoz. Kategorizáció, bűnbakkeresés, önbeteljesítő jóslat

IV. Társadalmi folyamatok (Mi és Ők)
Hogyan működik mindez nagy közösségi szinten? Esélyegyenlőség, -egyenlőtlenség, -teremtés

V. Zárás
Mire tudom használni mindezt a hétköznapokban. Értékelés

A továbbképzés trénerei szakmai életútjuk során oktatási és szociális területen szereztek tapasztalatokat az egyéni és csoportos munkában. Trénerek:

- Gruidl Zsuzsanna szociális munkás, mentálhigiénikus
- Koska Éva szociálpolitikus, szociális szakértő
- Nyirati András emberi jogi képző

Részvételi díj: 25.000 Ft

Továbbképzési pontérték: 25 kreditpont

Időpont: 2015. június 2., 3., 4. (kedd, szerda csütörtök); 9 és 18 óra között

Helyszín: KERT Addiktológiai Gondozó (7633 Pécs, dr. Berze Nagy J. u. 7.)

Jelentkezési határidő: 2015. május 26. 23:59

JELENTKEZÉSI LAP: https://docs.google.com/forms/d/1EPl_27R1-dO-w1SI13OEwcRh15xsHt-hVhvL5C36StU/viewform

További információ: emberseg.erejevel@gmail.com

CIVIL SZERVEZETEK ÉS ÖNKÉNTESEK JELENTKEZÉSÉRE SZÓLÓ FELHÍVÁS

(VI. Mosolytenger Gyermekfesztivál – Zenta, 2015. június 14.)

2015. június 14-én, vasárnap 14 és 20 óra között kerül megrendezésre Zentán, a Népkertben egy délvidéki szintű magyar gyermekfesztivál, VI. Mosolytenger Gyermekfesztivál néven.

A fesztiválra a 0-12 éves gyermekeket várjuk szüleikkel. Igyekszünk mindenkinek, de főleg a célcsoportunk számára tartalmas szórakozási lehetőséget biztosítani. Több mint száz helyszínen a legkülönbözőbb játékokat és foglalkozásokat próbálhatják ki, a fesztivál „fizetőeszközét", a garast begyűjtve pedig értékes nyereményeket vásárolhatnak a fabatkaboltban. S mindezt tehetik teljesen ingyenesen!

Felhívjuk az érdeklődő **civil szervezetek** figyelmét, hogy színes, érdekes gyermekprogramjaikkal és játékaikkal, különálló helyszínt alkotva, részt vehetnek a VI. Mosolytenger Gyermekfesztiválon. Az útiköltséget, a helyet és az infrastrukturális szükségleteket természetesen mi biztosítjuk.

Önkéntesek jelentkezését is várjuk, akik részt vennének a rendezvény előkészületeiben és lebonyolításában, **ezzel segítve a Mosolytenger Gyermekfesztivál sikerességét**.

Jelentkezési határidő: 2015. június 5.

Jelentkezni a következő elérhetőségek egyikén lehet: Ci-F Civil Központ, Fő tér 18., 24400 Zenta, +36 62 203 157, +381 24 811 383 vagy iroda@cifi.rs .

További információ is a fenti elérhetőségek valamelyikén kapható.

FÉNY-FÜRKÉSZET – rajz- és kreatív alkotó pályázat a Fény Nemzetközi Éve alkalmából

A pályázat témája: életünk meghatározó, nélkülözhetetlen eleme a fény. Ha kevés van belőle – hiányzik nekünk; ha túl sok van belőle - menekülünk előle. Festményeket nézegetve tapasztaljuk, hogy a fény tulajdonságainak ismerete a képzőművészek számára legalább olyan fontos, mint a fizikusok számára.
Engedjük tehát szabadjára fantáziánkat, és alkossunk műveket, melyek a természetes és mesterséges fény jelentőségét mutatják be életünkben!

Kategóriák:

1. **Éltető fény – rajzpályázat a természetes és/vagy mesterséges fényforrások szerepéről életünkben.**
   - méret meghatározása: max. A/3-as lapméret
   - technikája: szabadon választott
2. **Doboznyi fény – kreatív alkotó pályázat**
   Hogyan jeleníthető meg a fény a térbeliség lehetőségeit kihasználva, egy cipős dobozban vagy akár egy dunsztos üvegben? Max. cipős doboznyi méretű kreatív munkákkal lehet pályázni.

A beadás határideje, helye:
2015. június 10.
JPM Természettudományi Múzeum, Pécs, Szabadság utca 2.
Információ kérhető: varga.agnes@jpm.hu

A díjazás mindkét témakörben három korcsoportban történik:

- alsótagozatos korcsoport
- felsőtagozatos korcsoport
- középiskolás korcsoport

A beadott pályamunkák hátoldalán kérjük feltüntetni:

- az alkotás címét; a pályázó nevét, évfolyamát; a felkészítő intézmény nevét
- a felkészítő pedagógus nevét, e-mail címét

Díjazás: családi belépők a DDNPI Ős-Dráva Látogatóközpontba, kategóriák 1-3 helyezettjei számára kétszemélyes belépő a Természettudományi Múzeum Múzeumok Éjszakája rendezvényére (tematikus programok, játékok és előadások a Fény Éve kapcsán). Tárgyjutalmak, könyvjutalmak, belépők a Chagall-kiállításra, és más időszakos kiállításokra. A nyerteseket június 15-éig kiértesítjük.
A díjkiosztó helyszíne és időpontja: 2015. június 20. szombat délután, JPM Természettudományi Osztály. (Pontos időpontot a kiértesítés során közlünk a pályázókkal)
A legjobb alkotásokból kamara-kiállítás nyílik a Természettudományi Múzeumban, majd további helyszíneken. A kiállított és a kiállításon nem szereplő munkákat a kiállítás zárása után lehet átvenni.
Támogató: ALEXANDRA Kiadó és Könyváruházak, Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság

A projektet a Nemzeti Tehetség Program, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet közös, NTP-MTI-14-0100 azonosítójú pályázatának támogatásával valósítjuk meg.

Pályázati ajánló

Erasmus+ 2015

Beadási határidő: 2015. október 01.

INNOVÁCIÓT ÉS BEVÁLT GYAKORLATOK MEGOSZTÁSÁT CÉLZÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK (KA2)

Stratégiai partnerségek

1. Célja innovatív módszerek fejlesztése és bevált gyakorlatok terjesztése. Ezen kívül a kulcskompetenciák, többek között a vállalkozói készség fejlesztése és új (gazdasági- és társadalmi) vállalkozások létrejöttének segítése. A szervezetek számára szakmai megújulást is jelenthet. Fontos szempont az ifjúsági terület és a munka világának összekapcsolása.

2. Kik pályázhatnak?

Civil szervezetek, egyesületek > oktatási intézmények > közintézmények > informális csoportok > kis-,és középvállalkozások, nagyvállalatok, társadalmi vállalkozások > kulturális központok, képzési központok, stb.

3. Támogatható tevékenységek, példák:

> Innovatív megközelítés: módszerek, eszközök, tanulmányok, képzések, infokommunikációs eszközök használata.
> Együttműködés különböző szektorok (munka világa, közszféra, civil társadalom) között.
> Hálózatépítés, bevált gyakorlatok megosztása, tapasztalatok cseréje.
> Aktív állampolgárság és új társadalmi vállalkozások létrehozása.
> Regionális szintű önkormányzatok együttműködései.
> Képzési, tanítási, tanulási célú tevékenységek (amennyiben hozzáadott értéket képviselnek).

4. Résztvevő országok:

- Program országok
- az Európai Unióval szomszédos partnerországok: csak partnerként, és csakis ha hozzáadott értéket képviselnek.

További részletek a Pályázati útmutatóban (104-180 oldal)

SZAKPOLITIKAI REFORMOK TÁMOGATÁSA (KA3)

> Fiatalok és döntéshozók találkozói >> Strukturált párbeszéd folyamat

1. Célja, hogy a fiatalok hangja eljusson a döntéshozókig. A támogatható projektek a fiatalok és a döntéshozók/ifjúsági szakemberek közötti párbeszédet segítik elő, céljuk olyan események szervezése, amelyek alkalmat teremtenek az érintett felek közötti konzultációra.

2. Kik pályázhatnak?

civil szervezetek, egyesületek > európai szintű ifjúsági NGO-k > helyi közintézmények.

3. Támogatható tevékenységek:

3-24 hónapig tartó projektek

- nemzeti találkozók és nemzetközi szemináriumok, ahol a döntéshozók bevonásával lehetőség nyílik a strukturált párbeszédre, az európai ifjúságpolitika kapcsán felmerülő kérdések megvitatására;
- az Európai Ifjúsági Héthez köthető események, vitafórumok;
- fiatalokkal történő konzultáció az aktív részvételhez szükséges igényekről (online konzultációk, közvélemény-kutatás stb.)
- a demokratikus életben való részvételre épülő, e témához kapcsolódó találkozók és szemináriumok, információs rendezvények, vitafórumok fiatalok és döntéshozók/ifjúsági szakemberek között;
- a demokratikus intézmények működését és az ott dolgozó döntéshozók szerepét szimuláló események.

4. Bevonható országok

- programországok
- az Európai Unióval szomszédos partnerországok.

További részletek a Pályázati útmutatóban (180-188 oldal)!

Pályázati határidők

2015. február 4. 12 óra (brüsszeli idő)
2015. április 30. 12 óra (brüsszeli idő)
2015. október 1. 12 óra (brüsszeli idő)

Forrás, bővebben: eplusifjusag.hu

Semmelweis Garancia Védjegyre pályázhatnak az egészségügyi civil szervezetek

Beadási határidő: 2015. december 31.

A pályázók önkéntes, saját nyilatkozataik szerinti vállalás alapján 2 éves időtartamra ingyenesen igényelhetik a Védjegyet, melynek odaítéléséről az azt

működtető és fenntartó tagokból álló Semmelweis Garancia Védjegy (SGV) Bizottság dönt.
2015. március 23-ától pályázhatnak az egészségügy területén működő civil szervezetek Semmelweis Garancia Védjegyre az Országos Betegjogi, Ellátottjogi, Gyermekjogi és Dokumentációs Központ (OBDK) koordinálásával működtetett www.semmelweisgaranciavedjegy.hu oldalon szereplő feltételek szerint.
A pályázók önkéntes, saját nyilatkozataik szerinti vállalás alapján 2 éves időtartamra ingyenesen igényelhetik a Védjegyet, melynek odaítéléséről az azt működtető és fenntartó tagokból álló Semmelweis Garancia Védjegy (SGV) Bizottság dönt.
A védjegybirtokos a Semmelweis Garancia Védjegyet jogosult kommunikációs tevékenysége során logóként használni, PR és promóciós anyagain, illetve honlapján, az elektronikus és nyomtatott médiában feltüntetni, megjeleníteni.
Az odaítélt Védjegyet megszerző civil szervezet neve a Védjegy honlapján elérhető, segítve ezzel a társadalom tájékozódását.
Forrás, bővebben: semmelweisgaranciavedjegy.hu

<u>Norvég Civil Támogatási Alap Akciópályázatok 2014-15</u>

Beadási határidő: 2015. december 31.

A norvég civil támogatási alap átfogó, általános céljai és várt eredményei
Az EGT/ Norvég Civil Támogatási Alap (NCTA) **átfogó célja**, hogy „segítse a magyarországi civil társadalom fejlődését, valamint erősítse részvételüket a társadalmi igazságosság, a demokrácia és a fenntartható fejlődés alakításában". Az Alap **várt eredményei**:

- a demokratikus értékek érvényesülése, ideértve az emberi jogokat;
- az erősödő állampolgári aktivitás és részvétel a közügyek alakításában;
- az érdekképviseleti tevékenységek erősödése;
- a hálózatokban, szövetségekben működő civil szervezetek együttműködésének fejlődése;
- a civil szervezetek kapacitásának megerősítése, a civil szektort támogató környezet kialakulása;
- jelentősebb hozzájárulás a fenntartható fejlődés eléréséhez;
- a megadott célcsoportok számára alapvető jóléti szolgáltatások fejlődése;
- a társadalmilag sérülékeny csoportok megerősödése.

A pályázati felhívás konkrét célja

Rövid kampányok vagy egyszeri megmozdulások, társadalmi akciók és közös fellépések szervezésének és lebonyolításának támogatása. A támogatható tevékenységek témája kizárólag az NCTA horizontális szempontjainak valamelyike (vagy közülük több) lehet, azaz:

- az emberi, állampolgári és kisebbségi jogok érvényesítése (elsősorban etnikai, vallási, nyelvi, valamint szexuális orientáció alapján) azaz esélyegyenlőség;
- a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus, a homofób viselkedésminták és a szélsőségek visszaszorítása;
- a megkülönböztetés és kirekesztés helyett a tolerancia, a multikulturalizmus, a társadalmi befogadás és sokszínűség erősítése;
- a szegénységből és társadalmi egyenlőtlenségekből adódó problémák megértése, enyhítése, megoldása (különös tekintettel a roma népesség helyzetére);
- a nemek közti egyenlőség elősegítése; továbbá a nemi és családon belüli erőszak, valamint az emberkereskedelem visszaszorítása.

Előnyt élveznek azok a pályázatok, amelyek a fenti ügyeket (közülük egyet vagy többet) a gyűlöletbeszéd és a gyűlöletcselekmények elleni fellépés felől közelítik meg.
Olyan akció- és kampányötleteket várunk tehát, amelyek a fent részletezett területek valamelyikén jelentkező **konkrét és aktuális problémákra hívják fel a figyelmet, embereket motiválnak az ezekkel kapcsolatos fellépésre, és hatékonyan járulnak hozzá a problémák megoldásához, a fennálló helyzet megváltoztatása**, javítása érdekében. Előnyben részesülnek a minél változatosabb, egyebek között modern online eszközöket alkalmazó kezdeményezések és/vagy a más módon kreatív, innovatív megoldások, melyek hatékonyságát a pályázó képes érvekkel alátámasztani. Előnyt jelent továbbá, ha az akció/kampány széles célcsoportokat szólít meg üzenetével, illetve új célcsoportokat képes elérni.
Konferenciák, fesztiválok, táborok, évente és/vagy rendszeresen megrendezett események, túlnyomóan sport vagy kulturális, jótékonysági vagy közösségépítési célú rendezvények nem minősülnek akciónak a jelen pályázati felhívás értelmében.
Az NCTA e felhívás keretében sem támogat politikai szervezeteket vagy azok jelöltjeit, pártpolitikai akciókat és tevékenységeket.
Forrás, bővebben: norvegcivilalap.hu

Európa a polgárokért – Testvérvárosi találkozók

Milyen projekteket támogat?

- amelyek testvérvárosokból érkező polgárok széles rétegei számára szerveznek találkozási alkalmat
- a program célkitűzéseivel összhangban lévő témák köré épülő projektek
- elsőbbséget élveznek az éves prioritásokra irányuló projektek

A program célja:

- helyi és uniós szinten ösztönzi a polgárokat az uniós politikai menetrend konkrét kérdéseiről folytatott vitára
- törekszik a polgárok körében az uniós döntéshozatali folyamatokban való részvétel előmozdítására
- lehetőséget teremt az uniós szintű társadalmi szerepvállalásra és önkéntességre

Testvérváros fogalma:

- valamennyi olyan település, amely testvérvárosi megállapodást írt alá VAGY annak aláírására kötelezettséget vállalt
- azok a települések, amelyek más partnerség formájában erősítik együttműködésüket és kulturális kapcsolataikat

A pályázó és a partnerek:

Városok / települések és testvérvárosi bizottságaik vagy más, helyi önkormányzatokat képviselő nonprofit szervezetek.

Partnerek száma:

A projektben legalább két támogatható ország településeinek kell szerepelnie, amelyek közül legalább egynek uniós tagállamnak kell lennie.

Résztvevők száma:

- A projektben legalább **25 meghívott résztvevő**nek kell szerepelnie.
- A meghívott résztvevőknek a támogatható partner(ek) által delegált nemzetközi résztvevők számítanak.

Költségvetés:

A maximális támogatási összeg projektenként: **25 000 EUR**

A projekt helyszíne:

A tevékenységeket a projektben részt vevő támogatható országok valamelyikében kell megrendezni.

Támogathatósági időszak:

A projektet a vonatkozó támogathatósági időszak során meg kell kezdeni, az adott pályázat beadási határidejétől függően.

A projekt időtartama:

A projekt maximális időtartama: 21 nap

A pályázat benyújtásának határideje:

Intézkedés	Benyújtási határidő	Támogathatósági időszak: a tevékenységeknek kötelezően meg kell kezdődniük
Testvérváros program	**március 1.**	a határidővel megegyező év július 1-je és a határidőt követő év március 31-e között
	szeptember 1.	a határidőt követő év január 1-je és szeptember 30-a között

A pályázatokat legkésőbb a pályázati (benyújtási) határidő utolsó napján, k**özép-európai idő (CET) szerint 12:00 óráig** kell benyújtani. Amennyiben a beadási határidő hétvégére esik, akkor a hétvége utáni első munkanap tekintendő a határidő napjának.

A pályázat benyújtása

1. A pályázatok az online űrlap használatával nyújthatóak be.
2. Az űrlap létrehozásának folyamata során mind a pályázónak, mind a pályázatban részt vevő szervezeteknek meg kell adniuk a részvevő-azonosító kódjukat (Participant Identification Code - PIC). A PIC kódot a szervezetek az oktatási, audiovizuális, kulturális, polgári és önkéntes résztvevői portálon található egységes regisztrációs rendszerben (Unique Registration Facility - URF) történő regisztráció után kapják meg.
3. A szervezet regisztrációjához a pályázónak először regisztrálnia kell az Európai Bizottság felhasználó-azonosítási rendszerében **(European Commission Authentication Service / ECAS)**. A regisztráció segítségével lehet hozzáférni a pályázó szervezetek regisztrálására és a pályázat benyújtására szolgáló az URF portálhoz.
4. Az ECAS regisztráció menetéről részletek itt olvashatóak: **ECAS regisztráció kézikönyv**
5. Ezt követően lehet regisztrálni a szervezetet a résztvevői portálon: **Participant Portal**
6. A szervezet regisztrációjának menetéről részletek itt olvashatóak: **Résztvevői portál regisztráció kézikönyv**
7. A pályázati űrlap a következő oldalról tölthető le: https://eacea.ec.europa.eu/PPMT/

Szerkesztette:
Egyedné Megyesi Schwartz Éva

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor

PÉCSI NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden kedden 16 órakor

ÉNEKVARÁZS
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Kéthetente keddenként 17 órakor

FOLTVARRÓ KLUB
Vezeti: *Szőke Klára*

Minden szerdán 15 órakor

BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden szerdán 9.30-tól

ÉNEKÓRA ANYUKÁKNAK KISBABÁKKAL
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 9.30-tól

ÉNEKÓRA ANYUKÁKNAK GYERMEKÜKKEL
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap első csütörtökén 10 órától

HURCIBABA Klub

A babahordozás évezredes szokás: abban hiszünk, hogy a hátunkon és mellkasunkon hordozott gyermekeink a legbiztonságosabb helyről szemlélhetik a világot. Hordozókendőinkkel ősi tudást adunk át egymásnak, és szeretnénk a babahordozás technikáját és felemelő érzését minél több szülőtársunknak átadni.
Vezeti: *Dr. Bereczki-Barna Szilvia*

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

GRATULÁLUNK

Nedjalkov Ivánnak, a Nevelők Háza Egyesület munkatársának, 2015. március 26-án megszületett kisfia, Nedjalkov Iván Emil.
Ezúton gratulálunk és sok boldogságot kívánunk a családnak.

Civil Információs Centrum Baranya megye

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

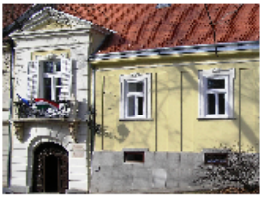
Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

BARANYAI

Civil körkép

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XI. ÉVFOLYAM – 3. SZÁM 2015. SZEPTEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA SZEPTEMBERI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁSOK

GEBAUER GALÉRIA

Tám László „A Pécsi Egyházmegye Millenniumi Ünnepe 2009" című fotókiállítása szeptember 7-ig megtekinthető.

2015. szeptember 8-án, kedden 17 órakor nyílik Jankovics Márta pedagógus festőművész kiállítása.

Megtekinthető október 2-ig

KONFERENCIATEREM

2015. szeptember 7-én, hétfőn 17 órakor nyílik Juhászné Tamási Adél fotókiállítása „Pécs város virágai keresztény szemmel".

Megnyitja: *Győri Róbert*. Közreműködik: *Árvay Kata*

Megtekinthető szeptember 20-ig

A kiállítások megtekinthetők hétköznapokon 9-18 óráig.

PROGRAMOK

Szeptember 4-én, pénteken 14:30-tól
DIABÉTESZ KLUB

Szeptember 9-én, szerdán 17:30-tól
KÉP-SOR, a kultúra értékei Pécsett
Tóth Zoltán József: A Szent Korona-tan
„A Szent Korona-tan, mint a magyar megmaradás, önvédelem eszközrendszere, kialakulása és története. A Szent Korona-tan és a mai magyar alkotmányosság, a globalizációs gyarmati rendszer koordinátái között. Közjogi, történeti és politikai elemezés."

Szeptember 10-én, csütörtökön 10 órakor
DÚDOLDA ZENEÓVODA 0-4 éves korig
„Egy élmény-gazdag, interaktív, sok-hangszeres zenés-játék, melynek elsődleges célja az örömszerzés – mind a résztvevő gyermekek, mind a szülők, nagyszülők számára. A Dúdolda a gyermekek és a zene iránti szeretetem ötvöződése."
Vezeti: *Bende Kornélia*

Szeptember 17-én, csütörtökön, 16 órától
Dr. Szabó Szabolcs előadása Radnóti Miklósról
Népi Írók Baráti Társasága

Szeptember 17-én, csütörtökön, 18:30-tól
Simply English
A SPECHEL angol-magyar kulturális Egyesület szervezésében

Szeptember 18., p, 16:30 – 18:30
Hétágfa Csoport

Szeptember 19-én, szombaton 15 órától
A Pécsi Művészkör klubdélutánja
ÍRÓK, KÖLTŐK BARÁTI TÁRSASÁGA EGYESÜLET

Szeptember 21-től október 2-ig minden hétköznap 14:00-16:00
Számítógépes klub nyugdíjasoknak
Vezeti: Billen Tibor

Szeptember 23-án, szerdán 15 órától
Önkéntes műhely

Szeptember 23-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Büszkeség és bányászélet
színes, magyarul beszélő, angol vígjáték, 120 perc, 2014

Szeptember 23-án sze, 18:00 – 20:00
Filo-Art Klub

Szeptember 24-én, csütörtökön 10 órakor
DÚDOLDA ZENEÓVODA 0-4 éves korig
„Egy élmény-gazdag, interaktív, sok-hangszeres zenés-játék, melynek elsődleges célja az örömszerzés – mind a résztvevő gyermekek, mind a szülők, nagyszülők számára. A Dúdolda a gyermekek és a zene iránti szeretetem ötvöződése."
Vezeti: Bende Kornélia

Szeptember 25-én, pénteken 9 órától
X PIKNIK

Szeptember 28-án, hétfőn 17 órától
Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület
Várostörténeti előadás
beszélgetőtárs dr. Vargha Dezső szakosztályvezető

Szeptember 30-án, szerdán 17:30-tól
KÉP-SOR, a kultúra értékei Pécsett
Tóth Zoltán József: A Szent Korona-tan
„A Szent Korona-tan, mint a magyar megmaradás, önvédelem eszközrendszere, kialakulása és története. A Szent Korona-tan és a mai magyar alkotmányosság, a globalizációs gyarmati rendszer koordinátái között. Közjogi, történeti és politikai elemezés."

Szeptember 30-án, szerdán 17:30-tól
Finn-Társaság
150 éve született a finn művészet aranykorának kiemelkedő festőegyénisége
Pekka Halonen "a finn természet ébredő tavaszának, igéző nyarának, áttetsző őszének, a havas telek varázsának mélyérzésű tolmácsolója".
Életéről, munkásságáról, különleges tuusulai műteremotthonáról és az ott megfordult művésztársakról szóló vetített képes program előadója Koppányi Miklós építészmérnök.

Pécs civiljei aktív, sokszínű életet élnek

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata 2015. évi civil pályázati kiírására összesen 61 pályázat érkezett be 15 alapítvány és 46 egyesület részéről.

A rendelkezésre álló keretösszeg 10 millió forint, míg az összes támogatási igény ennek két és félszerese volt. A Közgyűlés által megválasztott Kuratórium így rendkívül nehéz döntési helyzetbe került, amit legjobb tudása szerint igyekezett megoldani. Végül 24 egyesület és 10 alapítvány nyert el támogatást programjaik megvalósítására.

Sok jó, kiváló elképzeléseket tartalmazó pályázat érkezett be, amely igazolja a Pécsett folyó aktív civil életet. A Kuratórium a Közgyűlés által elfogadott ügyrend alapján hozta meg döntését a pályázati kiírásban is meghatározott prioritások mentén.

Elsősorban azokat a pályázatokat támogatta, amelyek a legnagyobb célcsoportot érik el, és a város fenntartható fejlődését szolgálják.

A Kuratórium nem támogatta – a pályázati kiírásnak megfelelően – a működési költségek finanszírozását, nagy értékű tárgyi eszközök beszerzését, valamint azokat a pályázatokat, amelyek inkább a megvalósítás körülményeire koncentráltak, sem mint magára a projektre (pl. indokolatlanul magas személyi költségek, marketing, stb.).

Kizáró ok volt az is, ha a szervezet közfeladat-ellátási szerződés keretében támogatásban részesül. Nem kaptak támogatást azok a projektek sem, amelyeknél a költségek indokoltsága kérdéses volt, vagy a költségek nem tűntek minden tekintetben megalapozottnak, és emiatt a szükséges költségcsökkentés meghaladta volna a 30 %-ot.

A pályázati anyagok közt sok volt az átfedés, ezért arra tesz javaslatot a Kuratórium, hogy a jövőben, a pályázó szervezetek előzetes pályázati fórumok keretében, előre egyeztessék elképzeléseiket, hogy a civilekre fordítható közpénzek minél hatékonyabban kerülhessenek felhasználásra.

a Civil Kuratórium tagjai

TARTALOM

Óriási közös énekléssel ért véget a XIX. EUROPA CANTAT	4	Mi vagyunk a Fészek Tanodások	10
Sajtóközlemény	5	21 éve a szektorért	11
A kompetenciafejlesztés Kánaánja, avagy mi is az a gyerekmúzeum?	6	Alkotótábor és Juniális Pécsbányán	13
Esélykikötő – Fishing On Orfű 2015	9	SANSZ FILMKLUB	14
		Pályázati ajánló	16

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Megjelenik havonta
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Arató Vilja, Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Nyers Szilvia, Rimai Dávid
Címlapfotó: Mihály László

ISSN: 1787972-8

Tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kivitelezés: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
72/227-350 • www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Óriási közös énekléssel ért véget a XIX. EUROPA CANTAT

Ötezer kórusénekes és több ezer pécsi közös éneklésével ért véget Európa egyik legjelentősebb kulturális eseménye, az EUROPA CANTAT kórusfesztivál augusztus elsején Pécsett. A Pécset 10 napra a kórusvilág fővárosává tévő fesztiválra mintegy 6000 vendég érkezett a világ minden tájáról, több mint 50 országból, ahol nagy sikerrel szerepelt a Pécsi Egyetemi Kórus, mint a rendezvény hivatalos együttese.

A három évente megrendezésre kerülő EUROPA CANTAT nem csupán az európai kórusélet nagyszabású seregszemléje, hanem a kontinens egységének is a szimbóluma 1961 óta. Az egységes, szabad Európa reményét hozta el az 1988-ban Pécsre a X. EUROPA CANTAT, és ugyanezt az üzenetet erősítette meg 27 évvel később az ismét Pécsett belakó XIX. EUROPA CANTAT.

A belakás nem túlzó jelző, hiszen Pécsett és környékén ezen napok alatt minden az éneklésről szólt: a városban 20, a régióban pedig 16 helyszínen zajlottak párhuzamosan a koncertek, amelyek kínálata a klasszikus zenétől a populáris zenei átiratokon át egészen a kortárs kísérleti zenéig terjedt, megmutatva az emberi hang sokszínűségét és változatosságát. A művészeti élmény mellett az EUROPA CANTAT a közös éneklés erejéről is szólt, ennek színterei voltak azok a Közös éneklések, ahol a Dóm téren minden nap több ezren, kórusénekesek, pécsiek és turisták közösen daloltak. A Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Zeneművészeti Intézetének hallgatói minden este a remek hangulatú közös éneklések főszereplői voltak és nagy elismerést arattak.

Az EUROPA CANTAT fő üzenete az összefogás, hangsúlyozta Móczár Gábor, a fesztivál igazgatója, egyben az Európai Kórusszövetség – Europa Cantat elnöke és a magyar vonatkozású zenei program kidolgozásában oroszlánrészt vállaló Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége (KÓTA) társelnöke. Amellett, hogy Európa minden tájáról érkeztek a fesztivál megvalósítását segítő önkéntesek, Pécs is megmozdult, több százan vettek részt minden nappal és minden éjjel az EUROPA CANTAT szervezésében. A pécsiek vendégszeretete, jókedvű segítsége és a város csodálatos adottságai, nemzetközi fesztiválok szempontjából ideális terei és infrastruktúrája nélkül nem lett volna lehetséges ezt az óriási fesztivált megvalósítani, emelte ki Móczár Gábor.

A szombat esti záróünnepségen a Dóm teret teljes egészében megtöltő közönség válogatást hallhatott az EUROPA CANTAT kitűnő szakmai műhelyeinek programjaiból, utolsó alkalommal énekelhetett együtt egész Európával a Záró Közös Éneklés során, és szemtanúja lehetett a zenés staféta átadásnak, amely során a pécsi szervezők az EUROPA CANTAT-ot 2018-ban megrendező Tallinnt üdvözölték. Az esemény súlyának megfelelően mindezt két, a magyar és az észt zenei kultúrát reprezentáló mű ősbemutatója kísérte. A közönséget Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere videón, míg Hoppál Péter kulturális államtitkár és Páva Zsolt, Pécs polgármestere személyesen köszöntötte. Az est zárásaként az EUROPA CANTAT stábja és a több ezer fős tömeg együtt énekelt és táncolt a fesztivál dalára.

2015. június 30.
Nevelők Háza Egyesület
CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

SAJTÓKÖZLEMÉNY

BEFEJEZŐDÖTT A NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET "2LÉPÉSBEN – FIATALOK KÉPZÉSE ÉS FOGLALKOZTATÁSA A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA SZAKMAI PROGRAMJAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁRA" PROJEKTJE

2014. január 1-jén indult "2LÉPÉSBEN – Fiatalok képzése és foglalkoztatása a Civil Közösségek Háza szakmai programjainak megvalósítására" címmel a Nevelők Háza Egyesület projektje, melynek célja pályakezdő és gyermekgondozásról visszatérő fiatalok foglalkoztatásának és a munkatapasztalat megszerzésének elősegítése, ezáltal a Civil Közösségek Háza kulturális és szakmai programjainak, valamint a szervezet szolgáltatói kapacitásának erősítése.

A projekt keretében 3 fő felsőfokú végzettségű közösségi-civil szervező és 2 fő középfokú végzettségű projektasszisztens kezdte meg a munkát 2014. április 1-jével. A projekt időtartama alatt szakképzett mentor segíti a munka világába történő beilleszkedést. A mentor folyamatosan tartotta a kapcsolatot a projekt résztvevőivel, rendszeres találkozók voltak a tapasztalatok és az esetleges problémák megbeszélésre.
A 15 hónapos foglalkoztatás keretében a Nevelők Háza Egyesület szervezeti egységeinél, valamint az együttműködő partnereinknél szerezhették meg a szükséges munkatapasztalatokat. A munkatapasztalat szerzés az alábbi szervezeteknél, szervezeti egységeknél történt:
Nevelők Háza Egyesület - Önkéntes Centrum, Nevelők Háza Egyesület - Esélyek Háza, Pécsi Életmód Egyesület, Mosolymanó Egyesület, Pécsbányai Kulturális Egyesület.
A projekt keretében akkreditált képzést biztosítottunk a résztvevők számára, amelyen a nonprofit szektor és a civil szervezetek működését ismerhették meg.. A képzések 2014. március 1-jén kezdődtek. A két fő projektasszisztensnek 2 * 60 órás, a 3 közösségi-civil szervezőnek 3 * 60 órás képzést biztosítottunk. A képzés moduljai: nonprofit menedzsment a gyakorlatban, személyiségfejlesztő tréning, Európai Uniós projekt menedzsment. A képzés 2014. november 30-án zárult.
A projektről bővebb információ a http://www.ckh.hu/projektek/2lepesben-fiatalok-kepzese-es-foglalkoztatasa-a-civil-kozossegek-haza-szakmai-programjaina alhonlapon található.

További információ:
Nevelők Háza Egyesület – Civil Közösségek Háza
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: + 36 72 215543
email: nevhaz@t-online.hu
honlap: ckh.hu

A kompetenciafejlesztés Kánaánja, avagy mi is az a gyerekmúzeum?

Arató Vilja

A gyermekmúzeum fogalma hazánkban ugyan még csak igen szűk körben ismert, ám az intézmény az Egyesült Államokban már az 19. század vége óta, Nyugat-Európában pedig az 1970-es évek óta az informális tanulás egyik meghatározó helyszíne. Ha megkésve is, de lassan hazánkban is sorban jelennek meg a gyerekmúzeumokhoz hasonló szellemiségű intézmények. Úgy vélem, ezen intézmények újszerű (múzeum)pedagógiai módszerei kétségbevonhatatlan hatást gyakorolnak a múzeumi tanulásról alkotott nézeteinkre, ez a folyamat pedig aktualitást ad a témába való elmerülésnek.

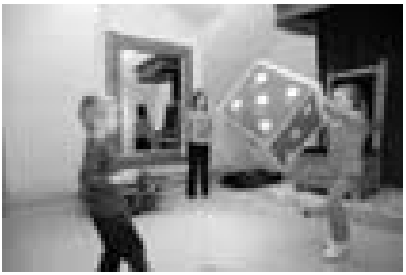
Az Association of Children's Museums nemzetközi szakmai szervezet definíciója szerint „a gyermekmúzeum egy olyan intézmény, amely a gyerekek igényeit hivatott szolgálni,

olyan kiállítások és programok szervezésével, amelyek felkeltik a kíváncsiságot, és tanulásra motiválnak. A gyermekmúzeumok non-profit szervezetként működnek, felkészült szakmai személyzettel, tanítási célzattal nyitva állnak a látogatók számára."

A gyerekmúzeum alapvető újítása tehát, hogy a középpontban maga a módszer áll, a hangsúly a közvetítésen van, a tartalom rugalmas, a befogadótól és a környezettől függ. A múzeum célja, hogy a tanulás élmény legyen, így személyes kötődés alakul ki, és az így létrejött aktív tanulási folyamat során kifejlődik egy sajátos gondolkodásmód, amely elősegíti a további tanulást. A gyermekmúzeum átfogó jellemzője, hogy nem tematikájában gyermeki, és hogy nem egy valóságszeletet dolgoz fel, hanem gyermekbarát módszerekkel az egész világot a maga kulturális komplexitásában. Bár minden ország és minden város gyerekmúzeuma különbözik, más-más, az adott hely számára releváns témákat dolgoz fel, vannak alapvonások, melyek minden gyerekmúzeumnak számító intézmény esetében megjelennek.

Hazánkban csak az utóbbi években kezdődött meg a tudatosan a gyermekmúzeumi koncepció szerint kialakított intézmények alapítása (pl. a budapesti Mesemúzeum, Mini-Polisz), de a hasonló szellemiségű, gyerekeknek szóló interaktív kiállítások elterjedése már a 1990-es években megkezdődött (pl. Csodás Palotája) és napjainkban is intenzíven zajlik.

A magyarországi gyerekmúzeumi kezdeményezések ugyan sok hasonlóságot mutatnak a nyugati gyerekmúzeumokkal, azonban akadnak meghatározó különbségek, hiányosságok. A legszembetűnőbb különbség, hogy hazánkban egyelőre nincs olyan intézmény, amely a természettudományos, művészeti és társadalmi témák feldolgozásával egyidejűleg foglalkozna, pedig ez nagyban hozzájárulna az interdiszciplináris gondolkodásmód fejlesztéséhez. Ezenkívül hiányosság, hogy az eddig létrejött intézményekben a nyugati

példákhoz képest kevés hangsúlyt fektetnek a társadalmi problémák feldolgozására, illetve a helyi sajátosságokra való reflektálásra – pedig ez támogatná a társadalmi érzékenyítést és az erősebb lokális kötődés kialakítását. A legmeghatározóbb különbség azonban, hogy a hazai intézmények esetében a gyerekeket egyáltalán nem vonják be a kiállítások megtervezésébe, ami viszont jelentősen segítené a múzeum világával való közvetlen kapcsolat kialakítását.

A gyermekmúzeumok Magyarországon való megjelenése esetében feltétlenül erősségeik közé sorolnám újszerűségüket, illetve új módszereikből adódó hiánypótló szerepüket. Úgy vélem azonban, hogy az intézmény sikeres elterjedését gátolhatja, hogy – ahogy a múzeumpedagógia általában – hatékonysága igen nehezen kimutatható, és ennek hiányában, mint ismeretlen, új elem könnyen elutasításba ütközhet. Ennek a kiküszöbölésére javasolnám kezdetben az intézménytípus magyar nyelvű szakirodalmának megteremtését, egy hazai gyermekmúzeumi szervezet létrehozását, valamint nemzetközi szervezetekkel való kapcsolatfelvételt, külföldi jó gyakorlatok és hatékonyságvizsgálatok bemutatását a know how elsajátítása érdekében.

Kockázatosnak látom az intézmény hazai kialakítása során, hogy az ország erős centralizáltságából adódóan – amennyiben az sok más új kezdeményezéshez hasonlóan a fővárosból indulna, nehezen jutna el az ország más, távolabbi régióiba, így véleményem szerint érdemes lenne az intézményrendszer kialakítását Budapesten kívül megkezdeni és onnan elterjeszteni az országban.

Véleményem szerint ennek első lépésben két fő pontja lehetne. Mivel a magyar társadalom számára a gyermekmúzeum műfaja még nagyjából ismeretlen, kezdetben nem egy új, komplex gyerekmúzeum létrehozásán kellene dolgozni, hanem országos szinten az egyes múzeumok gyerekrészlegének nagyobb hangsúlyt adni, vagy ilyen részlegeket kialakítani, hogy az emberek az általuk már ismert, elfogadott, megbecsült befogadási formától fokozatosan legyenek átvezetve a gyerekekre specializálódott intézményekbe.

Egy másik illeszkedési pont lehetne egy mozgó gyermekmúzeum létrehozása felzárkóztatási céllal. Magyarországon rendkívül magas az olyan leszakadó régiók, perifériára szoruló társadalmi csoportok száma, akik számára szinte lehetetlennek tűnik a közoktatásban való részvételt (jobb esetben legalább ez adott) bármilyen formában meghaladó fejlesztő, tudományos, művészeti programon való részvétel. Ezért úgy vélem hazánkban különösen nagy lehetőség rejlene a leszakadó régiók gyerekmúzeumi projektbe való felzárkóztató céllal történő bevonásába, például egy úgynevezett mozgó gyerekmúzeum-projekt keretein belül. A mozgó gyerekmúzeum vagy gyerekmúzeum-busz az egyre inkább elterjedőben lévő könyvtárbuszok mintájára mobil kulturális javakat szállító jármű lenne, mely iskolákkal együttműködésben oktatási programok kiegészítéseként, valamint kistérségi rendezvények kiegészítő rendezvényeként működne, és ezen felületeken igyekezne fejlődést elérni a gyerekmúzeumi módszerek segítségével.

Szintén veszélyforrást jelenthet a kulturális szférában lévő forráshiány, illetve forráskivonások problémája, amely megnehezítheti új intézmények létrejöttét. Így a kezdeti elterjedéshez fontos lépés lehet az iskolákkal és más kulturális intézményekkel való szoros együttműködés, a múzeumi programok tananyagba való beágyazása, mivel így lehetőség nyílna közös pályázásra, amely által meg lehetne teremteni az új intézmények anyagi hátterét, valamint a rendszeres foglalkozások hatására hatékonysága is megsokszorozódna, haszna, jelentősége ezáltal könnyebben szemléltethetővé válna. Az anyagi háttér megteremtéséhez érdemes lenne szponzori kapcsolatok kiépítését is megkezdeni. Úgy gondolom, a gyermekmúzeumok ezen kívül kiváló lehetőséget nyújtanának szociális érzékenyítő, esélyegyenlőségi, felzárkóztató, és tehetség-

gondozási programokra, többek közt speciális célcsoportok bevonásával, melyek kapcsán szintén lehetőség nyílna pályázati pénzek elnyerésére.

A közoktatás eredményességét mérő kutatások az utóbbi években kimutatták, hogy az iskolai oktatás (még) sok deficittel rendelkezik a kompetenciafejlesztés terén. Kérdéses, hogy az iskolai képzés elegendő lehetőséget tud-e nyújtani a szükséges készségek fejlesztésére. Mivel egyre komplexebb információkkal, tartalmakkal találkozunk, és az egyes tudományágak közti határok is egyre inkább elhomályosulnak, a sokoldalú impulzusok befogadására sokoldalú tapasztalással lehetne a felnövekvő generációt a legjobban felkészíteni.

A múzeumokban, különösképp a gyermekmúzeumokban zajló tanulásban központi szerepet nyer a kompetenciafejlesztés, mivel a múzeumi tanulásnak elsősorban nem az információátadás, hanem a készségek, képességek fejlesztése, élmények és tapasztalatok szerzése a lényege. Az Európai Tanács 2000-ben meghatározott stratégiai célja szerint az Európai Uniónak arra kell törekednie, hogy a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudás alapú gazdasága legyen, amely képes a fenntartható fejlődésre, jobb munkahelyeket és erősebb társadalmi kohéziót biztosít. Ennek elérése érdekében 2002- ben az Európai Bizottság szakértői csoportja az egész életen át tartó tanulás során elsajátítandó kulcskompetenciákat fogalmazott meg. A kompetenciafejlesztés elsődleges helyszínéül természetesen az iskolákat jelölték ki. Szintén a munkacsoport feladata volt ezen kulcskompetenciák fejlesztésének tervét összeegyeztetni a tantervekkel. Az utóbbi évek felmérései etéren azonban arra engednek következtetni, hogy az iskolákban zajló kompetenciafejlesztés nem megfelelő formában illetve intenzitással zajlik, mivel az eredmények messze elmaradnak az elvárttól. Erre a problémára nyújthatna megoldást az iskolai kereteken belül nehezen kivitelezhető kompetenciafejlesztő programok gyermekmúzeumokban való megszervezése, és a két intézmény munkájának ezúton történő összeegyeztetése, össze-hangolása. A gyermekmúzeumokban történő interdiszciplináris tanulás kiváló terepe a készségek fejlesztésének, mivel azáltal, hogy különböző tudományterületekről származó ismeretanyagokat dolgoz fel különböző módszerek és technikák segítségével, így végeredményben a céljai megegyeznek az Európai Únió által meghatározott kulcskompetenciák fejlesztésének szándékával.

Összefoglalásképp megállapíthatjuk, hogy a gyermekmúzeumokban az élményszerű tanulás a középpontban áll, nem csupán módszer, hanem az intézménytípus alapja, erre épül. Az intézménytípus célja a tanulás természetessé, kellemessé, szórakoztatóvá tétele a gyerekek számára. A klasszikus múzeumoktól eltérő működési struktúrájukból fakadóan nagyban hozzájárulnak a komplex, interdiszciplináris tanulás és gondolkodásmód kialakulásához, ezáltal pedig rendkívül jó belépési pontot jelenthetnek az egész életen át tartó tanulás folyamatába. Kutatásom eredményeit összegezve úgy vélem, a gyermekmúzeum óriási potenciállal rendelkező új, hiánypótló intézménytípus, aminek van jövője Magyarországon.

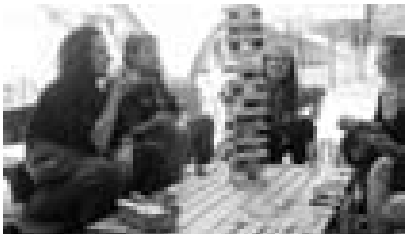

Rimai Dávid

ESÉLYKIKÖTŐ – FISHING ON ORFŰ 2015

Az idei Fishing On Orfű fesztiválon ismét aktívan jelen volt az esélykikötő. A rendezvény június 17-től 20-ig tartott, az Esélykikötő FOO 15 utcája pedig újra megtelt élettel a civil szervezetek programkínálata által.

A Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház már az első naptól fogva várta az érdeklődőket. Sátraink kellemes berendezése otthonos környezetet nyújtott az érdeklődők számára, akik a délutáni off-programok lazítós, gondolkodós, beszélgetős részlegére vágytak. Leginkább esélyegyenlőségi és emberi jogi témájú játékainkat vittünk magunkkal, melyeket 9-99 éves korig, tehát szinte minden korosztály számára kínáltunk.

Legnépszerűbbnek az Esélyegyenlőségi Jenga óriás változata bizonyult, melyet kifejezetten a fesztiválra növeltünk extrém méretűvé. A hagyományos jengától annyiban különbözik, hogy nem csak a torony építésével kell foglalatoskodnia a játékosainknak, hanem különböző, a témáinkban releváns kvíz-kérdésekre kell válaszolniuk. A fesztiválon debütált saját fejlesztésű játékunk a Gyűlölet- Piramis, mely egy mágneses tábla tulajdonképpen, ahol el kell helyezni a hozzátartozó képeket

és fogalmakat a megfelelő mezőkben. Később pedig egy olyan kötetlen beszélgetéshez ad terepet, amelyben a gyűlölet és a gyűlöletkeltés különböző fokozatait tudjuk bemutatni és rávilágítani ezek veszélyességére. További játékainkban főleg az előítéletek ellen (Ki a cigány, Feltalálók) valamint különböző magyarországi szervezetek munkásságát bemutató (Logó-Párosító) témák domináltak, illetve a gyermekjogokra is kitértünk, a Jogok Harcosai, valamint az Ahol a gyerekek alszanak című játékainkkal. Az érzékszerveket sem hagytuk pihenni, tapintós-hallós, valamint az Illat-Memory című program elemeinkkel, melyekkel leginkább azt szeretnénk bemutatni, hogy mennyivel másabb úgy élni, hogy bizonyos érzékszerveink csak korlátozottan vagy egyáltalán nem működnek.

Kreatív Sarkunkban az alkotásé volt a főszerep, itt az egészen kicsik is kipróbálhatták kézügyességüket, felvéve a versenyt a már rutinosabb, alkotószellemű, idősebb társaikkal.

Megérte hozzánk betérni, hiszen kedves, ám ugyanakkor hasznos ajándékokkal vártuk a hozzánk érkezőket. Választásos alapú jutalmaink között a legnépszerűbb a Csillám- Tetoválás volt, melyekkel kollegáink nagy örömmel díszítették a fesztiválozókat. Továbbá világítós kulcstartót is lehetett tőlünk kapni, amely megkönnyítette az esti közlekedést a sátrak között, valamint a kulcsok rendben tartásának segítésére irodánk dizájnjával ellátott pass-tartót is be lehetett tőlünk zsebelni.

A fesztivál idén is nagyon jó hangulatban telt, reméljük jövőre is találkozhatunk ugyanott!

Rimai Dávid

Mi vagyunk a Fészek Tanodások

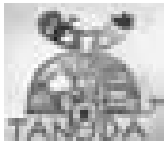
Pécs-Somogy 1954 óta tartozik Pécshez, előtte önálló község volt Vasas és Mecsekszabolcs között, lakóinak száma körülbelül 2000 fő. Somogy rendelkezik egy általános iskolával, mely a Budai Városkapu Iskola Intézményegységéhez tartozik. Az iskola annyiból különleges- a településsel egy idős történetén kívül, hogy minden évfolyamon egy osztályt számlál és 2014. szeptembere óta epochális rendszerben tanítanak. Illetve a 2014-es tanévtől kezdve a Fészek Tanoda is megnyitotta a kapuit.

A Szent Márton Caritas Alapítványhoz tartozó Fészek Tanoda, 2014. szeptembere óta várja, leginkább a Pécs-Somogyi Általános Iskolához tartozó gyerekeket. A tanoda a délutáni idő hasznos kitöltésére, illetve a szabadidős programok színes, értékes kínálatára fókuszál.

Az őszi, téli és a tavaszi időszakban 13.30-tól fogadta a tanoda a tanulókat, 4. osztálytól a 8. osztályosokig bezárólag foglalkozásokkal, műhelyekkel, játékokkal. A rendszeres programok között az alábbi elemekből válogathattak a gyerekek, ki-ki érdeklődése szerint: sport szakkör (kosárlabda, ping-pong, foci, röplabda), kreatív és kézműves műhely, népi játékok, zenei műhely, élménykommandó, média klub, társasjáték klub, drámajáték, rap és slam poetry szakkör, filmklub, valamint nem utolsó sorban a rendszeres tanulássegítés.

A Fészek Tanoda rövidke fennállása óta már rengeteg izgalmon, változáson és sikereken ment keresztül. Hol is kezdjük? – Talán kezdjük a sikerekkel: Elég hamar kiderült, hogy tehetséges sportolók járnak hozzánk és több futóversenyen szép helyezést ért el tanodánk csapata. A Pécs-Harkány Országúti Futóversenyen váltófutásból éremmel érkeztek haza futóink, de nem sokkal később már a Telekom Vivicittá Városvédő Futáson képviselték újra tanodánkat. Az általunk megrendezett tanodák közötti I. Esélylabda Focikupán pedig a dobogó legmagasabb fokáig rúgták a labdát a somogyi tanodások.

Sportolóink mellett a művészi beállítottságú tehetségektől sincs megfosztva a Fészek Tanoda. A zenei műhelyen alakult lánycsapatnak már több fellépése is volt, tehetséges énekes-trió, akik már saját szövegű számokat is letettek az asztalra. Terveik között egy stúdiófelvétel is szerepel. A lányok mellett a fiúktól sem áll távol a szövegírás, nagy kedvencük a mai, magyar underground rapzene és ezen inspiráció által maguk is elkezdtek szövegeket írni, melyeket elő is adtak a Tanodák Éjszakája című rendezvényen, kiállva a Király utcára, sok ember előtt elszavalva.

Továbbá a gyermekjogokban is elmélyült tanodánk zenei műhelyének a csapata. Először a Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, valamint Az Emberség Erejével Alapítvány által rendezett „Érted, hogy ÉRTED?!" elnevezésű gyermekjogi vetélkedőn vettek részt, mely az ENSZ által meghozott Gyermekjogi Egyezmény 25. évfordulója alkalmából került megrendezésre, majd pedig a Nevelők Háza Egyesület által szervezett „Globális Állampolgárság Fényei" (Luces para la ciudadanía global) nemzetközi projektben is képviseltettük magunkat. Illetve ez még nem minden, hiszen az Amnesty International Magyarország is rendszeres látogató-

ja volt tanodánknak, akik azzal jutalmazták a programjukon résztvevő gyerekeket, hogy június végén részt vehettek a Balatonakaliban megrendezett Amnesty táborban.

Tanodánk is rendezett tábort, melyet szintén Balatonon, egészen pontosan Balatonfenyvesen tartottunk meg, és kirándulásokban, programokban, játékokban és strandolásban gazdag öt napot töltöttünk együtt.

Változásokban sem fukarkodott a sors a tanodával, amellett, hogy több dolgozónk cserélődött a rövid fennállásunk alatt, költözködnünk is kellett. A régi helyünk a Bányatelep utcai Közösségi Házban volt, mely praktikusan közel helyezkedett el az Pécs-Somogyi Általános Iskolához. Átépítési munkálatok miatt azonban hirtelen új helyet kellett találnunk, és pár utcával arrébb a KoBeKo – Művelődési Központban találtuk meg új helyünket. A nyáron már korábban, 13 órától várjuk a gyerekeket nap, mint nap. A továbbiakban még sok kirándulást tervezünk a szünidőre, még sok szép és hasznos közös programmal szeretnénk színesíti a somogyi gyerekek mindennapjait.

21 éve a szektorért

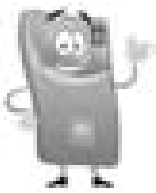
– a Nonprofit Információs és Oktató Központ (NIOK) Alapítvány szolgáltatásai civil szervezeteknek –

A NIOK Alapítvány 21 évvel ezelőtti azért jött létre, hogy a civil társadalom a nonprofit szervezetek munkája által is erősebbé váljék, és kialakuljon egy háttérbázis, mely a nonprofit szervezetek hosszú távú működését elősegíti.

Munkája jelenlegi fókuszában az adományozás és az adományozást segítő szolgáltatások fejlesztése áll annak érdekében, hogy a szervezetek független forrásokat bevonó képessége javuljon.

ADHAT.HU adományportál és online bankkártyás adományozás

Magyarország legnagyobb civilszervezeti adatbázisa és adományozási felülete egy helyen. A www.adhat.hu portál a NIOK Alapítvány adományozást segítő szolgáltatásainak oldala, ahol egymásra találhatnak az adománygyűjtő civil szervezetek és adományozóik. A Magyarországon egyedülálló adományozási portál azért indult el, hogy a hazai alapítványok és egyesületek igényeiknek megfelelő adománygyűjtési eszközt kaphassanak a kezükbe, s az adományozóknak is könnyebb és egyszerűbb legyen jótékonykodni.

A szervezetek az ADHAT Adatlapjukon bemutathatják aktuális adománygyűjtési cél-

jaikat az adományozóknak, akik ezután több féle úton is támogathatják a szervezetet: átutalással, bankkártyás adományozással, vagy akár telefonos (és sms) adományokkal, valamint közösségi adománygyűjtés útján.

Az adhat.hu oldalon elérhető bankkártyás fizető rendszerbe való belépés nem csak pénzt spórolhat egy szervezetnek (mivel ennek lefejlesztése egyébként akár 100 ezres tételekben mérhető), de lehetőséget ad arra is, hogy az adományozók egyszeri, vagy rendszeres (havi szintű) adományokkal támogassák bankkártyájuk segítségével az alapítványokat, egyesületeket.

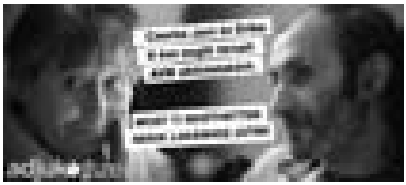
Közösségi adománygyűjtés – adjukössze.hu

A NIOK egyik legfrissebb fejlesztése a www.adjukossze.hu oldal, mely a civil szervezetek közösségi adományozásra alapuló gyűjtését támogatja, ahol a projektek önálló felületeken hirdetik, mi a céljuk és mekkora támogatás szükséges a megvalósításukhoz. Pontosan nyomon követhető az is, hogy eddig hányan és milyen összeggel támogatták őket. Az adjukössze.hu portálon az adományozó biztos lehet benne, hogy valós, működő szervezetek kezdeményezését támogatja, mivel ezek válogatást és konzultációt követően kerülnek fel az oldalra. Könnyen meggyőződhet a megvalósulásról is, hiszen a projekt befejezése után elolvashatja a szervezet beszámolóját a kezdeményezés adatlapján. Az adjukössze.hu szolgáltatás különlegessége, hogy csak olyan kezdeményezés kerülhet fel rá, ami valamilyen formában a közjót szolgálja és tevékenységének társadalmi haszna van. További előnye, hogy a szervezetek segítséget és tanácsadást kapnak projektjeik indításához, a sikeres adománygyűjtő kampányok lebonyolításhoz.

ADHAT Vonal – 13600

A 13600 – Adhat Vonallal egy gyors és kényelmes, mindenki számára könnyen elérhető, kétjegyű mellékeken alapuló adományozási rendszer jött létre. A NIOK Alapítvány hazai távközlési szolgáltatókkal partnerségben működteti a „13600 – Adhat Vonal" adománygyűjtő hívószámot, melyen keresztül közhasznú szervezeteket támogathatnak az adományozók. Működésének lényege, hogy a 13600-as közös telefonszám felhívása után a szervezet kétjegyű mellékének megadásával vagy a kétjegyű mellék SMS-ben történő elküldésével a 13600-as számra 250 Ft adományozható a nonprofit szervezeteknek. Mivel az Adhat Vonal az Invitel, a Magyar Telekom vezetékes és mobil, a Telenor, a Vodafone valamint a Tesco Mobile, Blue mobile és MOL mobile ügyfelei számára elérhető, kiemelkedő lehetőséget biztosít az adománygyűjtő szervezetek számára azzal, hogy rendkívül széles körből kaphatnak adományokat. További információk és csatlakozási lehetőség: www.adhat.hu

Persze mindezen eszközök csak akkor fognak jól működni, és a szervezetek konyhájára „hasznot" hozni, ha jól megtervezve, kampányokban gondolkodva alkalmazzuk őket. A NIOK Alapítvány szükség esetén ebben is segít: a civil szervezetek számára tanácsadással, képzésekkel szolgál annak érdekében, hogy az adományokat gyűjtő alapítványok, egyesületek megfelelően tudják adománygyűjtő tevékenységüket és kommunikációjukat összehangolni. Erről, és további szolgáltatásairól itt lehet olvasni: www.niok.hu

Alkotótábor és Juniális Pécsbányán

Arató Vilja

Június 16-21. között nagy volt a pezsgés a Pécsbányai Közösségi Házban: másodszor tartottunk egész hetes művészeti alkotótábort Pécsbányán, melynek zárónapján minden műhely bemutatta elkészült alkotásait: a fiatal felnőtt férfiak szabadtéri színpadot építettek, Czudar Orsi egy kisebb férfi csapattal indiánsátrat épített bambuszból, a nagyobb lányok és nők divatos ruhákat terveztek és varrtak, a médiaműhely csapata kisfilmet készített a táborról, a színházasok pedig előadtak egy

színdarabot, amit ők írtak a tábor alatt. A médiások kisfilmje betekintést enged a kulisszák mögé, ha van kedvetek keressétek a filmet youtube-on „Alkotótábor Pécsbányán" címmel. Egy biztos, hogy életünk legkiegyensúlyozottabb, legsikeresebb tábora volt ez. Mindenki a helyén volt - gyerekek és felnőttek egyaránt.

A tábor vasárnap a Juniálissal zárult, ahol a műhelyek bemutatták, hogy min dolgoztak egész héten vagy akár már azt megelőzően az év során a DDOP program keretén belül.

A műhelyek bemutatkozásán kívül számos színes programon vehettek részt a Közösségi Házba látogatók: megkóstolhatták a főzőverseny ínycsiklandozó lecsókülönlegességeit, kézműves foglalkozásokon vehettek részt, ugrálóvárazhattak, arcot festethettek, zsonglőrködni tanulhattak, megtekinthettek egy a média műhely legjobb alkotásaiból készült fotókiállítást, este pedig búcsúzóul megtekinthették két meghívott zsonglőrünk tüzes bemutatóját. Úgy hiszem senki nem bánta meg, hogy eljött!

SANSZ FILMKLUB

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) 17 órától

A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.
Szervezők:

- Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Háza
- Baranya Megyei Önkéntes Centrum
- Az emberség erejével Alapítvány
- Nevelők Háza Egyesület
- 3. Szektor Alapítvány
- és barátaink

2015. 09. 23.
BÜSZKESÉG ÉS BÁNYÁSZÉLET
színes, magyarul beszélő, angol vígjáték, 120 perc, 2014
Az Alul semmi hangulatát idéző, szívvel teli angol vígjáték 1984 nyarán játszódik - azaz pontosan akkor, amikor az Egyesült Királyságban az okkal Vasladynek gúnyolt Margaret Thatcher van hatalmon, a Bányászok Szakszervezete pedig sztrájkba fog. A londoni Büszkeség Menete néhány lelkes aktivistája úgy dönt, a bányászok ügye mellé áll, csakhogy van egy kis bökkenő: a konzervatív nézeteket valló szakszervezet bár minden segítségnek örül, de a szivárványzászlós csapattal nem tud mit kezdeni. Az aktivisták ettől azonban nem hátrálnak meg. Éppen ellenkezőleg: megkerülve a bürokráciát egyenesen a bányászokhoz fordulnak. Egy minibuszon útra kelnek egy wales-i bányászfaluba, hogy adományaikat személyesen adják át. A két, egymáshoz látszólag semmiben sem hasonlító közösség találkozása meglepő fordulatokat hoz.

2015. 10. 07.
MR. TŰSAROK
színes, magyarul beszélő, amerikai-angol vígjáték, 107 perc, 2005
Charlie (Joel Edgerton) elhatározza, hogy folytatja a családi vállalkozást, ám hamar rá kell döbbennie, hogy a cipőgyár a csőd szélén áll. A sors gyorsan a segítségére siet egy harsány kabaré sztár, Lola (Chiwetel Ejiofor) személyében, akinek köszönhetően Charlie felfedez egy hatalmas rést a cipőpiacon: nincs a boltokban férfiaknak szánt erotikus női csizma.

2015. 10. 21.
ALABAMA ÉS MONROE
színes, magyarul beszélő, belga filmdráma, 111 perc, 2012
Elise és Didier hét szenvedélyes éve vannak együtt. Elise-nek tetoválószalonja van, Didier bendzsózik egy bluegrass-zenekarban (ami a country egyik változata). A férfi romantikus ateista, a nő vallásos, ámde két lábbal áll a földön. A filmben elénk tárul kapcsolatuk története: ahogyan első látásra egymásba szeretnek, elkezdenek együtt zenélni, még közelebb kerülnek egymáshoz, majd összeházasodnak és boldogságban nevelik kislányukat. Életük tökéletes egységet alkot. A bluegrass eredete és témái összecsengenek a film történetével, melyben az élet, a halál, a születés, a szülői lét és az egymásnak nyújtott vigasz jelenik meg. A filmben elhangzó dalok mentén könnyen átérezhető, mekkora törést okoz, amikor a hatéves kislányuk súlyos beteg lesz. Elise és Didier különbözőképpen reagálnak a fejleményekre, de együtt kell Maybelle mellett állniuk. Szerelmük azonban kockán forog.

2015. 11. 04.
1984
színes, magyarul beszélő, angol filmdráma, 106 perc, 1984
A jövőben járunk. A Föld lakossága egy nukleáris konfliktust követően három országra oszlik, melyek állandó harcban állnak egymással. A totalitárius Óceániát a mindent látó Nagy Testvér kormányozza, fővárosa pedig Londonban van. Az egyéniség bárminemű megnyilvánulását szigorúan üldöző állam egyik polgára, Winston Smith, az Archívumok részlegén dolgozik hivatalnokként. Titokban naplót vezet, melyben leírja titkos vágyait. Egy nap megismerkedik a vonzó Juliával, aki az Igazság részlegén dolgozik. Megbeszélnek egy randevút annak ellenére, hogy ez tiltott tevékenységnek számít. A szerelmesek végül úgy döntenek, megszöknek, de az elnyomó állami apparátus útjukat állja.

2015. 11. 18.
SZEMKÖZTI ABLAK
színes, magyarul beszélő, olasz-angol-török-portugál romantikus dráma, 106 perc, 2003
Bár Giovanna még mindig nagyon fiatal, kilenc éve házasságban él odaadó férjével, Filippoval. A nő számára a hétköznapok meglehetős egyhangúságban telnek: egy baromfiüzemben dolgozik, munka után pedig süteményeket süt a helyi kávézó számára, de még két gyermeke nevelésére is időt kell szakítania. Giovanna úgy érzi, minden felelősség az ő vállára nehezedik. Az asszony terhei azonban tovább nőnek, amikor a jóindulatú Filippo egy emlékezetét vesztett, előkelő idős úrral állít haza. Giovanna kelletlenül igyekszik segíteni a férfin, de mégis egyre több időt tölt vele és lassanként megfejti eltemetett múltjának titkait: kiderül, hogy egy szám van az idős férfi alkarján, és remekül tud süteményeket sütni. Miközben Giovannát egyre jobban irritálja férje szelídsége, az ideális férfiról alkotott fantáziáit a szemközt lakó jóképű, rejtélyes szomszédra vetíti ki, akit abban a reményben figyel, hátha némi izgalomhoz is jut a szürke hétköznapokban.

2015. 12. 02.
SZAVAK NÉLKÜL
színes, feliratos, lengyel filmdráma, 112 perc, 2013
Mateusz egy fiatal fiú, aki 26 éve tolószékben él, és nem tud kommunikálni senkivel, mert agyi sérülése miatt a beszédre képtelen. Egy orvos ki is mondja róla az ítéletet: nem érdemes foglalkozni vele, mert nem több ő, mint egy növény. Ám Mateusz belül mindent átél. Ugyanolyan érzelmei vagy indulatai vannak, mint bárkinek. Nem adja fel a küzdelmet, próbál kommunikálni a környezetével, és be akarja bizonyítani, hogy ő nem egy növény, hanem nagyon is - ember.

2015. 12. 16.
HOSSZÚ ÚT LEFELÉ
színes, magyarul beszélő, angol romantikus film, 96 perc, 2014
Négy elveszett lélek - egy kegyvesztett TV bemondó, egy mocskos szájú tinédzser, egy egyedülálló anya és egy zenészből pizza futárrá avanzsált fiú - ugyan azon a napon akar véget vetni az életének, méghozzá éppen Szilveszter éjszaka. Amikor a kiábrándult idegenekből álló csapat véletlenül összetalálkozik az öngyilkosság helyszínéül választott Toppers Torony tetején, megállapodnak abban, hogy hat héttel elhalasztják tervüket és mint egy szokatlan, furcsa család, együtt keresik tovább az élet értelmét.

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.
További információ:
Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház
Pécs, Szent István tér 17. 20/4333423 - eselyhazpecs@gmail.com
Filmleírások forrása:port.hu

Pályázati ajánló

Norvég Civil Támogatási Alap - Akciópályázat

Határidő: Pályázatot benyújtani a felhívás megjelenésétől számítva folyamatosan lehet, az egész év során 2014 végéig, illetve a keret kimerüléséig.

A program célja:

Rövid kampányok vagy egyszeri megmozdulások, társadalmi akciók és közös fellépések szervezésének és lebonyolításának támogatása.

Kik pályázhatnak?

A pályázatra olyan – Magyarországon bejegyzett – civil szervezetek (egyesületek, alapítványok és szövetségek) jelentkezhetnek, amelyek megfelelnek a következő feltételeknek: önkéntes alapon szerveződő, közcélú, nem haszonszerzés céljából alakult nonprofit szervezetek, amelyek függetlenek a helyi, regionális és központi kormányzattól, közintézményektől, köztestületektől, politikai pártoktól, valamint for-profit szervezetektől, és a pályázat beadása előtt legalább egy (1) éve bejegyzésre kerültek, azóta aktívan működnek, és nincs köztartozásuk. Az egyházi intézmények és politikai pártok nem tekinthetők civil szervezetnek.

Milyen projekteket támogat?

A támogatható tevékenységek témái az alábbiak lehetnek:

az emberi, állampolgári és kisebbségi jogok érvényesítése (elsősorban etnikai, vallási, nyelvi, valamint szexuális orientáció alapján), esélyegyenlőség

a rasszizmus, az idegengyűlölet, az antiszemitizmus, a homofób viselkedésminták és a szélsőségek visszaszorítása

a megkülönböztetés és kirekesztés helyett a tolerancia, a multikulturalizmus, a társadalmi befogadás és sokszínűség erősítése

a szegénységből és társadalmi egyenlőtlenségekből adódó problémák megértése, enyhítése, megoldása (különös tekintettel a roma népesség helyzetére)

a nemek közti egyenlőség elősegítése; továbbá a nemi és családon belüli erőszak, valamint az emberkereskedelem visszaszorítása

Előnyt élveznek azok a pályázatok, amelyek a fenti ügyeket (közülük egyet vagy többet) a gyűlöletbeszéd és a gyűlöletcselekmények elleni fellépés felől közelítik meg.

A teljes pályázati felhívás és útmutató elérhető az NCTA honlapján a Pályázati dokumentumok menüpont alatt.

forrás: https://norvegcivilalap.hu/hu/akciopalyazat

Intercultural Innovation Award - interkulturális projektek nemzetközi díja

Határidő: 2015. szeptember 30. 17:00 (New York-i idő szerint)

A program célja:

Az ENSZ Civilizációk Szövetsége (UNAOC) és a BMW Csoport együttműködése a leginnovatívabb alulról szerveződő projekteket díjazza, amelyek hozzájárulnak az interkulturális párbeszédhez és elősegítik az együttműködést a világ körül.

Kik pályázhatnak?

A díjra olyan nem profitorientált szervezetek jelentkezhetnek, akik az interkulturális megértést segítik, és a következő területeken dolgoznak:

- migráció és befogadás;
- interkulturális tudatosság;
- interkulturális állampolgárságra nevelés;
- olyan szervezetek, akik valamelyik speciális csoporttal dolgoznak az interkulturális megértés terén (pl. hit-alapú, ifjúsági, nők, média, stb.).

A díjat összesen 10 szervezet nyerheti el. A díjazottak 1 éves támogatást és tanácsadást nyernek az ENSZ Civilizációk Szövetségétől (United Nations Alliance of Civilizations - UNAOC) és a BMW csoporttól, ami a projektek hatékonyságának növelését segíti.

További részletek: interculturalinnovation.org

forrás: eurodes.hu

Erasmus+ 2015

INNOVÁCIÓT ÉS BEVÁLT GYAKORLATOK MEGOSZTÁSÁT CÉLZÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSEK (KA2)

Határidő: 2015. október 01.

A pályázat célja:

Célja innovatív módszerek fejlesztése és bevált gyakorlatok terjesztése. Ezen kívül a kulcskompetenciák, többek között a vállalkozói készség fejlesztése és új (gazdasági- és társadalmi) vállalkozások létrejöttének segítése. A szervezetek számára szakmai megújulást is jelenthet. Fontos szempont az ifjúsági terület és a munka világának összekapcsolása.

Kik pályázhatnak?

Civil szervezetek, egyesületek, oktatási intézmények, közintézmények, informális csoportok, kis-,és középvállalkozások, nagyvállalatok, társadalmi vállalkozások > kulturális központok, képzési központok, stb.

Támogatható tevékenységek, példák:

> Innovatív megközelítés: módszerek, eszközök, tanulmányok, képzések, infokommunikációs eszközök használata.

> Együttműködés különböző szektorok (munka világa, közszféra, civil társadalom) között.

> Hálózatépítés, bevált gyakorlatok megosztása, tapasztalatok cseréje.

> Aktív állampolgárság és új társadalmi vállalkozások létrehozása.

> Regionális szintű önkormányzatok együttműködései.

> Képzési, tanítási, tanulási célú tevékenységek (amennyiben hozzáadott értéket képviselnek).

4. Résztvevő országok:

- Programországok

- az Európai Unióval szomszédos partnerországok: csak partnerként, és csakis ha hozzáadott értéket képviselnek.

További részletek a Pályázati útmutatóban:

http://eplusifjusag.hu/ckeditor/uploads/files/erasmus-plus-programme-guide_en%281%29.pdf (104-180 oldal)

Az Etikus Adománygyűjtő Szervezetek Önszabályozó Testülete tagtoborzó pályázatot hirdet civil szervezetek számára.

Határidő: 2015. szeptember 20.

A program célja:

Az Etikus Adománygyűjtők védjegye bizalmat ébreszt, és garanciát jelent, hogy az adott civil szervezet működése és adománygyűjtése megfelel az átláthatósági kritériumoknak. Az Etikus Adománygyűjtő Szervezetek Önszabályozó Testülete abban is segíti tagjait, hogy átláthatóvá és eredményessé tegyék saját adománygyűjtő tevékenységüket.

A Testülethez már csatlakozott és jelenleg tagjelölt szervezetek teljes listája megtalálható:http://www.atlathatosag.eu/etikai_kodex_tagok

A jelen pályázaton nyertes szervezetek a monitorozási költség és az első éves tagdíj megfizetése nélkül csatlakozhatnak az Önszabályozó Testülethez.

A pályázaton kiválasztott szervezetek az Önszabályozó Testület tagfelvételi folyamatának megfelelően, fél éves monitorozási időszak után, az Etikai Bizottság jóváhagyása alapján válhatnak teljes jogú taggá.

Az eljárás alatt fél évig a szervezetet tagjelöltként tarjuk nyilván. A monitorozást a Kezelőszerv vezeti, aki ha szükséges, kiegészítő adatokat kérhet be. A Kezelőszerv képviselője az ellenőrzési időszak végén tapasztalati áttekintést ad az Etikai Bizottság tagjainak. Fél év eltelte után az Etikai Bizottság soron következő ülésén kerül sor a kérelem elbírálására, ahol a Kezelőszerv benyújtja a szükséges dokumentumokat, az Etikai Bizottság pedig többségi szavazással dönt a felvételről.

Kik pályázhatnak?

A pályázaton Magyarországon legalább három éve bejegyezett, és folyamatosan működő civil szervezetek indulhatnak, akik tevékenységük során rendszeresen vagy esetenként adományt gyűjtenek.

A pályázattal kapcsolatos felvilágosítás telefonon kérhető munkanapokon 9-15h között a 06-30-348-20-58-as telefonszámon.

forrás: http://www.atlathatosag.eu/node/48

Szerkesztette: Arató Vilja

Gesztenye Liget Feszitvál

Van sütnivalónk

2015. október 3. szombat
10:00 – 22:00

A Pécsbányai kulturális Egyesület október 3-án hagyományteremtő jelleggel megrendezi a pécsi Gesztenyésben az első Gesztenye Liget Fesztivált. A fesztiválon a látogatók a gyerekprogramok sokasága mellett számos koncertet és színházi előadást tekinthetnek meg, benevezhetnek a „Gesztenyés erős embere versenyre", végigkóstolhatják és értékelhetik az „Év gesztenyés sütemény versenye" finomságait, megtekinthetik a Baranyai Lovasok Ezerésves Futamát és különböző gesztenyés kézműves termékeket vásárolhatnak.

Ízelítő a programból:

- „Találkozások egy fiatalemberrel - Grecsó Krisztián és Beck Zoli(30Y) közös estje. Közreműködik: Sárközy Zoltán (30Y)"
- Band of Streets
- Tökéletes Helyettesek – Kispál és a Borz tribute zenekar
- Harmadik Színház
- Márkus Színház
- Bohócok a láthatáron
- Szoboravatás
- Olvasóliget a Jelenkor és az Önkéntes Centrum közreműködésével
- Élőkönyvtár
- Misina Táncegyüttes
- Kézműves programok
- „Az év gesztenyés sütije" verseny
- „A Gesztenyés erős embere" verseny
- Baranyai lovasok találkozója

Gesztenye Liget

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30-kor

PÉCSI NYUGDÍJAS PEDAGÓGUSOK BARÁTSÁG KÓRUSÁNAK próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

PÉCSI KAMARAKÓRUS próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor

MECSEKI FOTÓKLUB
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden kedden 16 órakor

ÉNEKVARÁZS
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Minden hétfőn 17:30-tól (Szeptember 21-től)

JÓGA
Vezeti: *Nagy András*

Kéthetente keddenként 17:00 órakor (Szeptember 1-jétől)

FOLTVARRÓ KLUB
Vezeti: *Szőke Klára*

Minden szerdán 15 órakor

BELVÁROSI RAJZISKOLA
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden szerdán 9.30-tól

ÉNEKÓRA ANYUKÁKNAK KISBABÁKKAL
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden csütörtökön 9.30-tól

ÉNEKÓRA ANYUKÁKNAK GYERMEKÜKKEL
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap első csütörtökén 10 órától

HURCIBABA Klub
A babahordozás évezredes szokás: abban hiszünk, hogy a hátunkon és mellkasunkon hordozott gyermekeink a legbiztonságosabb helyről szemlélhetik a világot. Hordozókendőinkkel ősi tudást adunk át egymásnak, és szeretnénk a babahordozás technikáját és felemelő érzését minél több szülőtársunknak átadni.
Vezeti: *Dr. Bereczki-Barna Szilvia*

Minden pénteken 15 órakor

FÜSTI MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ
Vezeti: *Füsti Molnár Éva*, Jászai-díjas művész

Gratulálunk

A Nevelők Háza Egyesület munkatársának:
Kiss Zsuzsannának 2015. augusztus 6-án megszületett kisfia Fröhlich Ádám,
Megyesi-Schwartz Évának pedig 2015. augusztus 13-án kislánya
Egyed Borbála Róza.
Ezúton gratulálunk és sok boldogságot kívánunk az egész családnak.

Fröhlich Ádám

Egyed Borbála Róza

Tudatos Nap 2015.

Lépések egy környezettudatosabb világ felé

Egész napos kikapcsolódás a teljes családnak!

BARANYAI
Civil Forró
REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
XI. ÉVFOLYAM - 4. SZÁM KÜLÖNSZÁM 2015. OKTÓBER

PÓLUSOK

MTA Pécsi Területi Bizottság

MTA Pécsi Akadémiai Bizottság Gazdaság- és Jogtudományok
Szakbizottság Politikatudományi Munkabizottsága

Lakossági és közösségi részvétel a közösségi alapú várostervezésben

konferencia

Helyszín: Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.)

Időpont: 2015. október 16. (10:00-12.50)

PROGRAM

10:00-10:30 Harald Stokkeland:
Challenges of Urban Planning and Citizen Involvement
(A városfejlesztés és lakossági bevonás kihívásai)
angol nyelvű előadás

10:40-11:00 Csaba Ders:
A közösségi tervezés kihívásai – A pécsi közösségi tervezés tanulságai

11:05-11:25 Kákai László:
Az önkormányzati és lakossági részvétel színterei

Szünet

11.40-12:00 Patartics Zorán:
Részvétel részvételi kultúra nélkül?

12:05-12:25 Glied Viktor:
Részvétel és egyeztetés "soft és hard" ügyekben

12:30-12:50 Jónás Gergely:
Gyakorlatok a kirekesztettek részvételére

Beköszöntő

A stratégiára alapozott integrált városfejlesztési politika a közösségi fenntartható fejlődés és fejlesztési stratégia végrehajtásának kulcsfontosságú előfeltétele, és mint ilyen, komplex megközelítést igényel, melynek során figyelembe kell venni a helyi sajátosságokat, adottságokat és szükségleteket, valamint társadalmi igényeket. A városfejlesztési beavatkozások egyrészt a város jövőképének formálásához, a területi dinamika megteremtéséhez, az attraktivitás növeléséhez, másrészt a városokban társadalmi-gazdasági problémák oldásához, ezáltal lehatárolt akciótervek, programok kidolgozásához járulnak hozzá. A városok kiemelkedő fejlesztéspolitikai megjelenítését indokolja térségük versenyképességének meghatározásában játszott kulcsszerepük. Ugyanakkor a városfejlesztés esetében kiemelt szempontként kell megjelennie a társadalmi-gazdasági-környezeti értelemben vett fenntarthatóság elvének, mely a várospolitikában az integrált megközelítését igényli, így nem lehet külön kezelni a városi igazgatás, városi kormányzás kérdéskörétől.

A 2013-ban elfogadott Pécsi IVS-ben megjelenő fenntarthatóság szempontjai a lehetőségekhez mérten tervezhető, tudatosan felépített és minden szempontból élhető települések tervezési munkához adnak támpontot, kiemelve a lokalitás fontosságát, azaz a helyi szintekre, helyi közösségekre, helyi gazdasági lehetőségekre, helyi üzleti szereplőkre való támaszkodást, a döntések helyi szinten való kezelését. Azt, hogy mennyiben tud érvényesülni a helyi szint, a lokalitás paradigmája, nagyban meghatározzák az államszervezési, területfejlesztései, szakpolitikai alapelvek, a decentralizáció, a szubszidiaritás és a partnerség. Kitüntetett szerepet kap továbbá a politikatudományban manapság egyre kevésbé körvonalazható és értelmezhető bizalom és társadalmi tőke fogalma, mely az együttműködések, közös célok, a jövő stratégiának alapja lehet.

Pécs mindig is élen járt a civilek-kutatók bevonásában, akár a Pécs2010 projekt kezdetén, akár a Város-kooperáción keresztül a Pécsi IVS és egyéb projektek kapcsán. Ezt az előremutató hagyományt tűzte ki célként a konferencia is.

Az egész napos konferencia célja a civil szervezetek és helyi lakosság intenzitásának növelése és annak vizsgálata, miként tudnak belefolyni a lakók és az érintettek a városfejlesztésbe.

A konferencia előadói voltak:

1. Harald Stokkeland (várostervező, városkormányzási szakember)
2. Csaba Ders (Pécs MJV főépítésze)
3. Kákai László (PTE BTK)
4. Glied Viktor (PTE BTK)
5. Patartics Zorán (építész, városfejlesztő)
6. Jónás Gergely (Magyar Máltai Szeretetszolgálat)

dr. Kákai László
Pólusok Társadalomtudományi Egyesület
elnök

TARTALOM

A változás ügynökének utazásai	4	Az érem három oldala	12
Gyakorlatok a kirekesztettek részvételére	7	Részvétel részvételi kultúra nélkül?	14
Az önkormányzati és lakossági részvétel színterei	8		
Részvétel és egyeztetés „soft és hard" ügyekben	10	Pályázati ajánló	17

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17. • Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Arató Vilja, Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Nyers Szilvia, Rimai Dávid
Címlapfotó: Nedjalkov Iván

ISSN: 1787972-8

Tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kivitelezés: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
72/227-350 • www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Harald Stokkeland

„A változás ügynökének utazásai”

Városi integráció és bevonás

Ez az esszé a Pécsett, 2015.október 16-án tartott előadásom összegzése. Néhány további kiegészítéssel és módosítással szeretnék praktikus tanácsot adni a változáshoz, tanuláshoz és a fejlődési folyamatokhoz. Az előadásnak egyszerre volt célja a közönség oktatása és szórakoztatása azáltal, hogy a hasznos szakmai szempontokat vegyítettem szórakoztató elemekkel, a világ hét különböző helyszínéről.

1. Olaszország, Firenze: Az őrült résztvevő

„Dobjuk el kéziratainkat!” Ez a történet egy kora 80-as években tartott decentralizációval és helyi részvétellel kapcsolatos konferenciáról szól, ahol az egyik résztvevő megkérdőjelezte a találkozók és konferenciák egyirányúságát, mivel szerinte az előre megtervezett tartalom akadályozza a tanulást.

Még, ha nem is értünk egyet ezzel a radikális gondolattal érdemes lehet a tartalom átadására fordított időt csökkenteni, különösen a „prózai beszédekre” fordított időt. Ahogyan Lincoln Duncan mondta: „Szavakra ítéllek”.

A monológok helyett egy interaktív munkamódszer sokkal hatékonyabb lehet, ha a többi résztvevőt is szeretnénk bevonni a folyamatokba.

Megfontolandó gyakorlati ötletek a változási, tanulási és fejlesztési folyamtokban:

- A tartalmat és ötleteket minél rövidebben fejtsük ki.
- Mondandónkat olyan kérdésfeltevésekkel nyomatékosítsuk, melyek a problémák lényegére tapintanak.
- Használjunk ábrákat és illusztrációkat, és kérdezzük meg a résztvevőket, hogy mit gondolnak róluk.
- Együtt értelmezzük a mondandónk lényegét.
- A közös munka során a résztvevők betekinthetnek témába és értelmezhetik azt.

„Az előadás egy olyan folyamat, melynek során az előadó jegyzeteit oly módon adja át a hallgatóság jegyzeteibe, hogy közben egyik fél agyán sem halad át az információ”.

2. Namíbia: „Dú-bi-dú-bi-dú”

Az eset Windhoekban történt – egy szakértőknek és mérnököknek tartott fejlesztéspolitikai konferencián. Egy csoport minisztériumi dolgozó a fejlődés nagy kérdéseiről beszélgetett. Egyszer csak az egyik résztvevő nagyon dühös lett és azt mondta: „Ha maguk mérnökök, akkor miért nem hoznak létre munkahelyeket, ahelyett, hogy azon nyavalyognának, hogy nincs elég munka?”

Ez az állítás fején találta a szeget, az által, hogy az újjal mutogatás helyett kiemelte a személyi felelősség kérdését – ahelyett, hogy a megoldásokért mindig másokra várnánk.

Gyakorlati megfontolandó ötletek a változáshoz, tanuláshoz és fejlődési folyamatokhoz:

Felelősség. Ez a példa saját fejlődésünkkel kapcsolatos felelősségünkről szól: a „magas elméleti szintű” nem-cselekvéstől az „alacsony elméleti szintű” cselekvésig.

- Helyettesítsük a történelem nagy kérdéseit apró, cselekvésre ösztönző kérdésekkel.
- A „miérttől” és a „honnantól” a „hogyanig”
- Sose zárjunk le egy megbeszélést anélkül, hogy a következő három kérdésről döntenénk: ki, meddig, és mit fog csinálni?

3. „Tanzánia: Két város a Kilimandzsáró lábainál

Aztán hirtelen történt valami!”

Ezt a történetet egy kelet-afrikai kollégámtól hallottam, aki a hirtelen változásokat és fejlesztéseket figyelte meg egy tanzániai városkában, ahol különböző növényeket kezdtek termeszteni és a piacokon árusítani. Figyelemreméltó lakossági részvétellel új iskola és templom is épült. De minek volt mindez köszönhető? Barátom gyorsan vázolta a helyzetet: egy új helyi vezető

lépett színre, aki a cselekvés motorjává vált, és bár önmaga nem sokat tudott volna tenni, sikerült energizálnia a helyi embereket, akik követték kezdeményezéseit.

Gyakorlati megfontolandó ötletek a változáshoz, tanuláshoz és fejlődési folyamatokhoz:

A vezetés fontossága és a cselekvők csoportjai.

- Meg kell különböztetni azokat az embereket, akik várnak a történésekre (várakozók), és azokat, akik a cselekvés élére állnak (cselekvők).
- Akárhol is szeretnénk beindítani a folyamatokat, fel kell ismernünk a tehetséget, a cselekvőket és a vezetőket.
- Csoportosítsuk ezeket a személyeket „változás ügynökeinek" csapatában, melyet irányíthatunk
- és később ezek a személyek a csoporton belüli tanulásnak köszönhetően önjáróvá válhatnak így multiplikálva a sikert.
- Lásd el a „változás ügynökeit" (szóbeli, nyomtatott vagy elektronikus) eszközökkel és inspirációkkal.

4. Szerbia - Norvégia: Régi és Új „Nincs új a nap alatt?"

Ebben a történetben két esetet vázolunk fel: a „Samodoprinost" Szerbiából, és a „dugnadot" Norvégiából. A lényeg, hogy a legtöbb társadalom rendelkezik olyan – múltbeli – mechanizmusokkal és tradíciókkal, melyekből a jelenben is profitálhatunk.

A történet lényege rendkívül alapvető és egyszerű: A társadalom helyi csoportjai összegyűlnek, ha valami olyannal találjál szembe magukat, ami az individuum vagy a család számára megoldhatatlan feladatot jelentene. Ez alapvető fontosságú a város- és vidékfejlesztési projektek szempontjából.

Az egyik ok, amiért érdemes odafigyelni a múlt „előfutáraira" a jelen kezdeményezéseinél, hogy a múltban már létező dolgokra kevésbé vagyunk hajlamosak „idegenként" tekinteni.

Megfontolandó gyakorlati ötletek a változási, tanulási és fejlesztési folyamtokban:

Az elfelejtett „know-how-k".

- Fedezzük fel újra a múlt rejtett értékeit.
- Becsüljük és ünnepeljük meg a dolgok eredetét.
- Kérdezzük meg „honnan?"
- Kérdezzük meg, mi olyan jó egy bizonyos régebbi ötlettel kapcsolatban?
- Tervezzük ezeket újra, hogy illeszkedjenek korunk elvárásaihoz.

5. London, Trafalgar Tér: Hova tűntek a galambok?

Ez az eset akkor történt velem, amikor a híres londoni téren jártam, ahol Nelson admirális tekint le a magasból a turistákra. De ezúttal valami nem stimmelt! Egy kis idő elteltével rájöttünk, hogy hiányoznak a térről a galambok. De mi történt?

A válasz sem váratott magára, mely egy ragadozó sólyom formájában jelent meg. A madár a solymász karján ült és puszta jelenlétével megoldotta azt, amit 100 éve képtelen megoldani a városvezetés.

Megfontolandó gyakorlati ötletek a változási, tanulási és fejlesztési folyamtokban:

A megoldásokat a megszokott környezeten kívül érdemes keresni!

- Szervezzünk kreatív workshopokat, ahol a következő kérdéseket tesszük fel: Mi a probléma? Ha valami problémát jelnet, miért az? Hogyan oldhatnánk meg ezt a problémát?
- Vonjunk be a csoportba külső embereket is, mert nekik merőben eltérő vagy éppen kiegészítő perspektívájuk lehet
- Használjunk alapvető kreatív ötletelési technikákat.
- Gondolkodjunk el privát/nem-kormányzati partnerek bevonásán is a probléma megoldásához.

A híres humorista, John Cleese egyszer a következőket mondta egy előadásában:

„Igen, létezik kreativitás az adminisztrációban!"

6. „Valahol": Interjú egy nagykövettel vezetői viselkedésről és gyakorlatokról.

Hogy ne üljünk fel a „magas lóra".

Sokak szerint ez a bizonyos nagykövet országának egyik legsikeresebb tisztviselője, én is egyetértek ezzel az állítással. De mi magyarázhatja sikerét? Ismertem korábbról és tudtam, hogy nagyon precíz vezető, de ez önmagában még nem magyarázza a sikert. A vele készített interjú során is rákérdeztem megérzéseimre, melyek beigazolódtak. A titok, mint kiderült, nem volt más, mint saját egójának megzabolázása. A diplomata egója ugyanis nem homályosította el beosztottjait, sőt, épp ellenkezőleg: úgy tekintett magára, mint egy nagyobb rendszer kiszolgálójára. Valójában a rendszerfelfogása volt az mely meghatározta munkáját és viselkedését.

Sok mindent el lehetne mondani ezzel kapcsolatban, de csupán egy igazán lényeges dolgot szeretnék megemlíteni, melyet úgy neveznek, hogy „nem mindennapi józanész".

A nagy rendszereknek szabályokra van szükségük, de azt is látni kell, hogy ezeknek a szabályoknak is vannak határai. Emberünk egy ponton azt mondta: „Felejtsd el a szabályokat és használd a fejed!" Ezt az erőteljes állítást az „Én egy kis karbantartó vagyok" követte – utalva arra, hogy a dolgok akkor működnek jól, ha van, aki „megjavítja" őket.

Jim Collins jelentős írásai (mint a Jótól a nagyszerűig [From good to great]) is emellett a nem nárcisztikus viselkedés mellett törnek lándzsát.

Megfontolandó gyakorlati ötletek a változási, tanulási és fejlesztési folyamtokban:

- Ha ismered a szereped, akkor a szolgálat vezetést is jelent.
- Szolgáld a rendszered, annak teljes egészét!
- Azáltal vezess és befolyásolj, hogy helyesen és udvariasan jársz el – mint egy szolga.
- Gyakorlatiasan járj el, mint egy karbantartó!
- Nem mindennapi/szokatlan józanész: a nyelv szakmai zsargonoktól való megtisztítása

Utam vége felé találkoztam és csináltam egy interjút a főnökök főnökével, aki egy csomó közigazgatási ágért volt felelős.

7. Botswana: A főnökök főnöke

Valami nagyon másra számítottam, mint amit valójában kaptam ettől a találkozástól. Oroszlánfogakat, meg madártollakat vártam, de e helyett egy öltönyös ember várt rám. A hosszú interjú végén megkérdeztem: „Az ön véleménye szerint leginkább mire lenne szüksége hivatalában?" Válasza teljesen meglepett: „Menedzsment tréningre!"

Maradjon itt ez az állítás egyfajta zárszóként. Úgy gondolom, hogy a legtöbb emberi tevékenység profitálhatna a két lábbal a földön járó, gyakorlati menedzsmentből/vezetői tréningből.

Megfontolandó gyakorlati ötletek a változási, tanulási és fejlesztési folyamtokban:

- A modern munkaszervezetekben található számos szakma kiváló betekintést és eszközöket biztosít a problémamegoldáshoz, mert a szakemberek szakmájuk mestereivé váltak.
- De egyúttal szakmájuk rabjaivá is.
- A generalistának gyakorta kell szembesülnie a szakma korlátoltságával mikor a menedzsmentről, a vezetői készségekről vagy a „szokatlan józanészről" tenne tanúbizonyságot.

Jónás Gergely

Gyakorlatok a kirekesztettek részvételére

A társadalmi kirekesztés a modern társadalmak gyakorlata arra, ahogyan a minőségi létezéshez szükséges erőforrások elosztásán keresztül különbségeket teremtünk a közösségekben. A kirekesztés tudatos cselekvés, emberi döntések eredménye.

Pécsett 2011 és 2015 között az Európai Unió támogatásával pályázati projektek zajlottak a városi szegregátumok problémáinak kezelése, és a társadalmi kirekesztés okozta hátrányok csökkentése érdekében. Pécs a „helyben megoldani" elv alapján a minőségi létezés feltételeit igyekszik elérhetővé tenni a szegregátumban lakók számára, mind az infrastrukturális feltételeket, mind a társadalmi hiányokat ide értve. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat – más konzorciumi partnerek mellett – ebben a programban szociális feladatokat és a közösségfejlesztést látta el. Az ún. Community Coaching módszerével a helyi közösségek életre hívása, aktivizálása történt meg Pécsbányatelepen, Somogy-bányatelepen és a Hősök terei szegregált városrészben. A módszer lényege, hogy a helyi problémákat a helyi közösség tárja fel, az azokra adandó válaszokat maga megfogalmazza, a megoldást pedig a gyakorlatban megszervezi és lebonyolítja. Külső segítséget érintett szervezetektől (önkormányzat, közüzemek, hatóságok, cégek) maga kér. A közösségfejlesztő coach pedig a szereplők egymásra találását és a megértést segíti, de nem végzi el a közösség helyett.

E módszer eszközével a környezet rendezettebb ma a pécsi szegregátumokban, a közösségi érdekek artikulálása befogadhatóbbá, a szolgáltatások biztosítása pedig kiegyensúlyozottabbá vált. A lakóközösségek munkacsoportjai tovább folytatják a tevékenységüket a pályázatok befejezése után is a Máltai Szeretetszolgálat támogatásával.

dr. Kákai László

Az önkormányzati és lakossági részvétel színterei

A településfejlesztési koncepciók – amelyek a települési tervezés korábbi meghatározó formái –, döntően a fizikai környezet megújítását célzó (mérnök-centrikusan kidolgozott) beavatkozások, amelyeknek társadalmi, szociális, közösségi hatásai előre nem felmértek, és csak nagyon ritkán ellenőrzöttek.

A városok építésének, fejlesztésének, megújításának – ahogy ezt soroltuk – különféle szereplői vannak. A szakemberek: építészek, várostervezők; aztán a döntéshozók – az önkormányzat választott testülete; a polgármesteri hivatal alkalmazott tisztségviselői és az érintett helyi lakosság.

A tervezés folyamata, a tervek készítése stratégiai jellegű tevékenység, elvben sok érdekcsoportot együttesen megmozgató települési szintű terv létrehozására irányul, amelynek sikere különösen függ a szereplők közötti párbeszéd és együttműködés minőségétől. Tehát egy összjáték kellene legyen, amelyben a szakértők nem döntéseket közölnek, hanem segítenek a nem szakértőknek megérteni a különféle lehetőségeket, alternatív terveket:

Tehát a várostervezés egy olyan folyamatos beavatkozási tevékenységnek kellene felfognunk, amely a városfejlődésben zajló spontán folyamatokon alapul. E folyamatok közül némelyekre ráerősít, másokat ellensúlyoz, vagy kitérít.

A várostervezés társadalmi célja, hogy az érintett közösség bevonásával – amely egyszerre forrása és kedvezményezettje e tevékenységnek – úgy módosítsa a városfejlődési folyamatokat, hogy javuljon az érintettek társadalmi, pszichés és fizikai közérzete. A városmegújítás a nyilvánosságban zajló, a fenntarthatóságot célzó felelős folyamat.[1]

Mikor lehet sikeres ez a folymat? Akkor ha:

- természetes része a részvétel a társadalom működési - főként döntéshozói - folyamatainak, eljárásainak;
- ha természetes (megszokott) része az adott társadalmi kultúrának;
- ha léteznek társadalmi intézmények, amelyeknek begyakorolt működési formája a részvétel

Ha mindezek nem léteznek, akkor a közösségek kikényszerített lehetőségeket keresnek a részvételre

A részvétel kezdeményeződhet

Alulról, a civil társadalom felől, felülről, a döntéshozásra felhatalmazott szervezetek, intézmények irányából.

A részvétel létrejöttének feltételei:

- egyenrangúnak tekintsenek,
- valódi jogai legyenek az érintetteknek,
- higgyenek a közösségek abban, hogy ebben ők illetékesek, hogy érdemes, hogy van esélye a bekapcsolódásnak, a beleszólásnak,
- információm legyen a kérdésben, s hogy bármikor hozzáférjek a témával kapcsolatosan számomra – számunkra fontos további információkhoz,
- a döntéshozóktól, a helyi közösség tagja-

1. *Jan Gehl:* Az élhető város Megjelenés alatt

itól – tehát az együttműködésben *részt-vevő felek*től – annak a kölcsönös tudása, hogy a másikkal *együtt tudjanak* valamit – többnyire egy-egy folyamatot – *végig csinálni*.
– *A másik szempontjainak a kalkulálása*, számbavétele, elfogadása, „magamra eresztése" – ezek nagy művészetet: kifinomult közösségi tudást jelentenek.

Kinek- és miért éri meg a lakosság, a helyi közösség bevonását magába foglaló folyamat végig vitele?

– A befektető az érintettek bevonásával minimalizálni tudja a fejlesztéssel, beruházással járó konfliktusokat, így a saját kockázatait is.
– A politikus számára az érintett egyének és közösségek elégedettsége a legitim döntés révén nagyobb népszerűséget, valódi sikerességet és akár nagyobb szavazati arányt is biztosít, mint a beruházások átadását kísérő ünnepségek.
– Az állampolgárok és közösségeik az elégedetlenségük kifejezését szolgáló tiltakozó akciók helyett intézményesített eljárásban szerezhetnek érvényt helyi, a társadalmi és környezeti szempontokat számos esetben előtérbe helyező érdekeiknek.

Végül záró gondalatként had utaljak Jan Gehl dán várostervező egy budapesti előadásán mondott gondolatára, hogy a várostervezők és a fejlesztők kezében óriási a felelősség a jövőnket illetően. Arra hivatkozott, hogy a technokrata mentalitású tervezésben „az ember nem része a képletnek", másutt úgy fogalmazza ugyanezt, hogy gyakran „a mesterséges tervekre rákopírozzák a boldog embereket." Azt hangsúlyozta, hogy ne hagyjuk, hogy „fentről gondolkozzanak az emberekről, 'szemmagasságban' kell a tervezési folyamatnak lezajlani".

Dr. Glied Viktor

Részvétel és egyeztetés „soft és hard" ügyekben

Magyarország 2004-es EU-s csatlakozása minden addiginál aktívabb civil szerepvállalást hozott a fejlesztéspolitikában, míg egyes – általuk a környezetre károsnak ítélt, vagy egyéb miatt problémásnak tekintett – beruházások esetén csupán a tiltakozás marad a civilek egyetlen eszköze. Az EU-s programok előkészítésének társadalmi vitájába a civil szektor már mint javaslattevő/döntés-előkészítő aktor vehet részt, különféle formában és különböző eredménnyel. A 2004-2005-től kezdődött részvétel – bár eltérően régiók, települések szerint – kölcsönös tanulási folyamatnak tekinthető, amely komolyabb nyomásgyakorló csoporttá tehette volna a hazai civil szervezeteket, azonban számos ok miatt ez nem történt meg. Fő kérdésként fogalmazódott meg az, hogy a magyarországi civil szektor szereplői – jellegük alapján – képesek-e betölteni hagyományos szerepüket a társadalom és a döntéshozók között, egyúttal szolgáltató-ellátó tevékenységet folytatni és olyan szakértői tudást biztosítani, amely birtokában nem csak szemlélői, hanem formálói és résztvevői lehetnek a társadalmat érintő, a fenntartható fejlődést szem előtt tartó közép- és hosszú távú folyamatoknak. Válaszként elmondható, hogy a civil szektor – fokozatosan kisebb súllyal – résztvevője a döntéshozatali folyamatoknak, de eltérő ügyekben, csupán mérsékelten képes formálni azt és érdekeit érvényesíteni. A sokat emlegetett együttműködési-tanulási folyamat a szereplők állandó cserélődése, a közigazgatásban tapasztalható fluktuáció miatt mintha mindig újra kezdődne, a politikai és gazdasági érdekek pedig egyértelműen elsőbbséget kaptak a bevonással kialakított prioritásokkal szemben. A számos részvételi ajánlás, modell, kutatás ellenére, melyek az ideáltipikus, progresszív részvétel

kialakításában érdekeltek, a részvétel legtöbb esetben formális és csak ún. „soft" ügyekben lehet eredményes, mint stratégiakészítés, tervezés során felmerülő javaslattétel stb. A „hard" ügyekben, azaz a nagy értékű beruházások kapcsán a részvétel már nem kívánatos. Úgy vélem, a részvételről szóló vita önmagában is ilyen soft ügy, hiszen eltereli a figyelmet a valóban fontos ügyekről. Amolyan társadalmi szelepként és gumicsontként is egyaránt funkcionál, kvázi játékteret biztosít a döntéshozók és egyéb politikai szereplők számára.

Az is nyilvánvaló azonban, hogy nem minden társadalmi csoport, szervezet tud részese lenni a döntéshozatali folyamatoknak. Ez két szempontból fontos. Egyrészt a döntéshozók – amennyiben lehetőségük van rá – előszeretettel választanak és alakítanak ki együttműködést számukra ismert, „megbízható" szervezetekkel, akik szimbolizálják a kooperációra való nyitottságot, ugyanakkor a gyakorlatban is működő mechanizmust alakíthatnak ki. Az ilyen fajta kooperációk egyrészt magukban rejtik a minden áron való kompromisszum kialakításának és ezáltal a közérdek sérülésének veszélyét, amely azonban elveszi a függetlenség, civil kurázsi kibontakozásának lehetőségét, beszűkíti az ellenőrzést és elmossa a felelősségi szinteket. Olyan esetekben, ahol a vélemények és a kiindulópontok nagyon eltérő véleményen vannak, szinte lehetetlen a döntést konszenzusra hozni. Másrészt a „laikus szakértelem" megléte és megjelenése a döntéshozatal fázisaiban olyan hozzáadott értéket képviselhet, amely megalapozhatja a döntések eredményességét, vagy csak egyszerűn hozzáadott értéket képviselhet. További kérdés a kommunikáció érvényessége, amely feltételezi a résztvevők egyenlőségét. Az egyenlő felek racionális vitája ideáljának megvalósítása azonban számos gyakorlati nehézséget vet fel. Például a felek nem egyenlők, már csak vitakészségükben, fellépésük határozottságában sem. Hátráltató tényező, hogy mindig vannak olyan csoportok, amelyek kimaradnak az egyeztetési folyamatból, mégpedig a gyengébb érdekérvényesítő képesség, az információ hiánya vagy a laicitás miatt, melyet könnyen kihasználhat a szakszerű érvelés. Egyértelmű hátrányként említhető, hogy a részvétel plusz energia- és időráfordítással jár, amely a 21. századra állandó problémává vált. Főként Közép-Kelet-Európában, az Európai Unióhoz újonnan csatlakozó országok körében megfigyelhető, hogy a részvételre képesítés és maga a részvétel sem a megfelelő minőségben és a megfelelő keretek között zajlik. Sem idő, sem kapacitás nem áll megfelelő mértékben rendelkezésre a döntéshozatal hatékonyságának és ezáltal a döntések minőségének növeléséhez. Többek között ezért is szükséges az aktív hozzáállás, a széleskörű és szabályozott tájékoztatás és az ismeretszerzés lehetőségeinek növelése mind az egyes szereplői csoportokat, mind a potenciálisan érdekelteket tekintve.

Összefoglalóan a hard ügyekben érintő ügyek a tiltakozás és együttműködés kettősségében jelennek meg, ezáltal különböző részvételi formákat valósítanak meg. Magyarországon a bizalom alacsony foka, továbbá a politikai-gazdasági érdekek felülreprezentálása miatt sok esetben látszat részvétel folyik.

A lakossági/civil bevonás a következő problémákkal találkozik:

1. Passzív civilek, érdektelenség;
2. Centralizált döntések;
3. Szűk csoportérdekek, politikai döntések (erős gazdasági lobbi, „kemény" ügyek);
4. Álcivilek és látszategyeztetések;
5. Szakértelem, megfelelő szaktudás hiánya;
6. Kommunikációs és értelmezési problémák;
7. Legitimitási kérdések;
8. Értékvesztés – hajsza a források után;
9. Túlbürokratizált és a civilek számára átláthatatlan rendszer;
10. Túlzott várakozások és csalódottság a bevonásban;
11. Kapacitáshiány;
12. Anyagi függés és átpolitizáltság.

Csaba Ders

Az érem három oldala

Gondolatok a PÉCS 2030 településfejlesztési koncepció partnerségi folyamatának az apropóján

Nagyjából a kulturális főváros eseményeinek a lecsengése után, egy maroknyi ember Bencze Zoli kezdeményezésére megpróbálta tovább gondolni és új irányba terelgetni, a kulturális főváros felkészülési időszakának városfejlesztéssel kapcsolatos civil kezdeményezéseit. Később az a szerencsés helyzet adódott, hogy ez a kezdeményezés tárgyiasulhatott, aktívan befolyásolva a város új településfejlesztési koncepciójának (PÉCS 2030) a tervezési és partnerségi folyamatát. Sok fontos célját a partnerségi folyamat végül nem érte el, de a közös tanulási folyamat során számos olyan hasznos tudás és tapasztalat halmozódott fel, amit érdemes lenne rendszerbe foglalni. Nem csak azért lenne fontos a kellő időbeli és érzelmi távolságból reflektálni erre a folyamatra, hogy a következő partnerségi folyamatokat jobban tervezhessük, hanem azért is, hogy ne csak az idealista elvárásainkhoz, hanem realitásokhoz is mérhessük a partnerségi kísérletünk eredményességét.

Ez a rövid összefoglaló nyilván csak néhány elemét tudhatja ennek felvillantani, és csak a bennem érlelődő gondolatokat, a gondolatmenetet és a cikket magát is nyitva hagyva.

Kikről is van szó?

Talán ott érdemes kezdeni, hogy mivel általában partnerségen a köz- és a civil szféra viszonyát értjük, hajlamosak elfeledkezni a „technokrácia" hozzáállásáról és világképéről. Pedig rajtuk múlik, hogy a partnerségi folyamat érdemi kérdéseket feszeget-e és a párbeszéd legitimmé tud-e válni azzal, hogy az eredményei beépülnek a készülő tervbe. Fontos látni, hogy annak a tervező társadalomnak, aki a mai szakmagyakorlás gerincét adja a tervező ideálja a modernizmus omnipotens építésze, akit a ráció vezérel, a totális tervezésben és az érték- és érdek semleges tervezési döntésekben hisz.

Szerepek és szerepzavarok

A partnerségi együttműködés egyik kulcs kérdése e három szereplői kör szereposztása, amivel kapcsolatban néhány jellemző félreértést érdemes eloszlatni. „Marinéni" lehet, hogy nem tud megtervezni egy buszhálózatot, de profi felhasználóként rálátása van a kialakult szolgáltatás hibáira. A Tervező hiába szakértője a tervezésnek és a tervezési műfajoknak, ha a tervezés során nem sikerül tényleges társadalmi és várospolitikai legitimációt szereznie, akkor a terv semmilyen módon nem fogja alakítani a valóságot. Egy képviseleti demokráciában valóban nem dönthet egy választott képviselő helyett sem „Marinénin", sem a Tervező, de a nélkülük hozott döntések vagy nem tudnak megvalósulni vagy nem a tényleges igényekre reagálnak.

Szervezeti és szervezetlenségi kultúrák

A sikernek azonban csak szükséges, de nem elégséges feltétele a jó szereposztás, hiszen az együttműködés mindennapjait biztosan szétfeszíti majd, ha nem értjük és nem értjük meg, hogy a többi szereplői kör milyen szervezeti kultúra elvei mentén működik: a civil szféra lazán, mellérendelő viszonylatokból építkezve, horizontálisan szerveződik; a közszféra szigorú fölé-alárendeltségi viszonylatokból vertikálisan szerveződik; a technokrácia pe-

dig a ráció logikája mentén funkcionálisan. A partnerségi viszony hétköznapjaiban egy rugalmas civil szervezet rendre nem fogja érteni a közszféra „nehézkességét", a közszféra szereplőinek mindig küzdelem lesz illeszteni a saját formális világukba a civil szervezetek informális működését, a tervezői szervezeteket pedig mindig frusztrálni fogják a „felesleges körök, amik lassítják" a tervezés folyamatát.

Tervezési és partnerségi eszközök rendszere

Miközben a partnerségnek alapvetően a tervezési folyamat igényeit kellene kiszolgálnia, aközben nem sok szó szokott esni arról, hogy a különböző tervezési eszközök valójában más és más partnerségi eszközrendszert igényelnének. A településfejlesztési koncepció, elvont, rendszerszerű kérdéseket feszegető és az egész város közösségét érintő tervezési folyamatához egészen más célközönséget kell egészen más partnerségi eszközrendszerrel megszólítani, mint egy integrált településfejlesztési stratégia területi akciótervének a gyakorlati kérdéseket vizsgáló, közösségfejlesztési eszközökkel belátható léptékű szereplőt érintő tervezési folyamatához. Vagyis nincs olyan partnerségi eszközrendszer, ami minden tervezési eszközt képes lenne eredményesen támogatni.

A tervezés és a partnerség forgatókönyve

Egy másik ehhez kapcsolódó érdekes rendszerszerű kihívás, hogy mivel nincs érdemi tervezéselmélet oktatás Magyarországon, a hazai tervezők rendre nem képesek a tervezés folyamatát kellő részletességgel kibontani ebből fakadóan nem képesek a partnerséggel kapcsolatos elvárásaikat sem megfogalmazni. Ez a tervezéselméleti hiány ennek köszönhetően természetesen a partnerséggel foglalkozó társadalomtudósokból is hiányzik, ezért nehezen tudnak a rendelkezésükre álló eszközökből a partnerséghez szükséges eszközrendszert és forgatókönyvet készíteni. Szakmai szempontból talán az egyik legfogasabb kérdés, hogy létezik-e partnerségi szakértő és ha nem, akkor milyen ismeretekkel kellene felvértezni?

Patartics Zorán

Részvétel részvételi kultúra nélkül?

„A szabályokat a kultúra megeszi reggelire."
Avidor András
BNI Hungary

Az utóbbi évek számomra legizgalmasabb tapasztalata, hogy terv, szándék, szabályszerűség nem működhet, vezethet eredményre abban a közegben, amelybe nem illeszkedik. A kultúra kifejezés nem csupán a művészet világában értelmezhető, hanem sok más kisebb és nagyobb univerzumban is. A részvételi kultúra is ilyen univerzumnak tekinthető. A részvétel szándéka vagy éppen a lehetősége csupán egy-egy tényező a részvétel létrejöttéhez. Mit jelent a lehetőség annak, aki nem tudja, mit kezdhetne a részvétellel, s hogyan viselkedjen? Vagy minek tekintse a részvétel szándékát az a döntéshozó, aki úgy véli, a munkáját minden külső tényező csak akadályozza? És mitől, hogyan alakulhat ki az a részvételi kultúra, amely nélkül részvételről beszélni is nehéz?

Nem vagyok a téma szakértője, nem is tanultam ilyesmit. Építész vagyok, és tervezéssel foglalkozom. Ehhez értek a legjobban. De mindig is elkötelezett voltam abban, hogy a környezetem történéseit befolyásoljam. Hiszek az értelmiségi viselkedés helyénvalóságában, ügyek kezdeményezésének és támogatásának fontosságában. Jó 15 évet töltöttem ilyen ügyekkel, persze a szakmám művelése mellett, jellemzően hobbiból. Fontos volt mind, de ha a hozzájuk fűzött reményeimmel számot vetek, az energiákat bár a vállalkozásomba fektettem volna! Minden tevékeny-

ség legfőbb akadálya a közeg volt, a részvétel, pontosabban a konstruktív részvétel hiánya. A projektek némelyike éppen ezért magát a részvételi kultúra fejlesztését célozta – kissé paradox és idealista módon.

A felsoroltak közül az egyik (Pécs2030) kapcsolódik a konferenciához, hiszen az akkor készülő településfejlesztési koncepció nyilvánosságához kívánt hozzájárulni, kezdetben még a részvétel – a beleszólás – részbeni lehetőségét is biztosítani. Mégsem ezt hozom példának, mert korán ellehetetlenült, és inkább negatív tanulságokkal szolgált. Viszont a részvételi kultúránk állapotát remekül lehet szemléltetni az EL | AWAY projekt tapasztalatain keresztül. A projektet én kezdeményeztem és menedzseltem, de számosan (magánszemélyek és szervezetek) részt vállaltak benne. A PÉCS2010 Európa Kulturális Fővárosa (EKF) évében, és annak eredeti, a civil pályázat célrendszeréhez és tematikájába illesztve szerettem volna megvalósítani egy olyan programot, amely az eredeti civil szándékot láthatóbbá, a város közösségét résztvevővé teheti. Nem titkolom, konstruktív dac is vezérelt.

A téma: a tehetségek elvándorlása. 2010-ben még senki sem gondolta, hogy az elvándorlás ilyen mértékben felerősödik. Mégsem állíthatjuk, hogy általam remélt párbeszédek érdemben létrejöttek volna. A projekt a minőségi elvándorlásra koncentrált, nem a mennyiségire, ugyanis a jövő szempontjából ezt tartom fontosabbnak.

A cél: a helyi közösség, a részvétel, a diskurzus, a készségek fejlesztése, három körülírható területre koncentrálva – (1) párbeszéd kultúra, (2) kezdeményező készség, (3) együttműködési kultúra.

A diskurzus számára két platformot hoztam létre: Egy webes felületet (www.elprojekt.hu), és programok sorozatát. A weboldalt sokan ismerték, látogatták. Viszonylag sokan olvastak egy-egy szöveget, azok mindegyikét azonban kevesen, az írásra, vélemények közzé tételére pedig alig vállalkoztak. A programok esetében az érdeklődők többnyire egy-egy eseményre szavaztak, azok mindegyikére, illetve az egymásutániságukból kirajzolódó folyamatra nem. Így a programok tematikája nem érhette el célját, a probléma komplex körüljárását.

Úgy képzeltem, majd lesz tán ezer ember, aki ír 10 értelmes, átgondolt, a témához kapcsolódó mondatot, s azzal megteremti a közeget, amely magát minőségi módon továbbépíteni képes. Ez idealista elképzelésnek bizonyult, és logikailag hibás feltételezésnek: a készségek megteremtése éppen ezen készségek nem léte miatt nem jöhet létre.

Akik nem voltak hajlandók megnyilatkozni a webes felületen, megállítottak az utcán, és elmondták álláspontjukat, meg hogy sohasem fogják nyilvánosan megírni. Tízszer annyi energiát öltek abba, hogy nekem kifejtsék nézeteiket, mint amennyiből kiizzadhattak volna 10 értelmes mondatot.

Mi lett volna, ha ezren írnak 10 értelmes mondatot? Nos, lenne egy város, amelyben született 10 ezer értelmes mondat. Az egy másik város volna. Egy másik fejlődési szint. Csakhogy ide el kellene jutni valahogy.

A DÖNTÉS NEM MÁSÉ. A TIÉD. Ez lehetne az egyetlen válasz az összes elmondott kifogásra. S hogy MIÉRT ÉRDEMES RÉSZT VENNI?

Mert

- a csoport hatékonyabb az egyénnél
- a céljaid nem egyedül kell elérned
- a munkád jobban hasznosul.

De a mi kultúránkban mindig van egy CSAK... Valamilyen másik körülmény, lehetőleg egy másik szereplő. A döntéshozók a civilekre, a civilek a döntéshozókra mutogatnak. A részvételi kultúra és a civil társadalom állapota aligha választható el egymástól. Építkezni csak alulról lehet, de ehhez a civileket felülről helyzetbe kell hozni. A civil társadalom megerősítése nem csak a civil oldalon jelentkezik előnyként, hanem a kormányzás számára is az lehetne.

A részvétellel az a legnagyobb probléma, hogy nagyon elvont dolog. De vegyünk egy kézzelfoghatóbb példát, mondjuk egy „eldobott" szemetet, a közterületen! Németországban a közterület mindenkié, vagyis az „enyém is". Ugyanez Magyarországon senkié, tehát az „enyém sem".

2013-ban sokszor megfordultam Németországban. Járkáltam, és figyeltem. Nem a szakmai-, hanem a „közállapotok" érdekeltek. Kíváncsi voltam, hogy a németek proaktivitása, problémamegoldó készsége (nem a logikára, hanem a szerveződésre és tudatosságra gondolok itt) megfigyelhető-e. Megfigyelésem egyetlen mondatba tudom sűríteni:

A NÉMETEK EZT NEM KAPTÁK, HANEM CSINÁLTÁK.

EZZEL SZEMBEN NÁLUNK: „A MACSKA FEL VAN MÁSZVA A FÁRA"

Így szenvedő nyelvtani szerkezetben. A macska nem felmászott, hanem felmászódott, ergo fel van mászva. Még a macska is. Vagyis a dolgok nem általunk történnek, hanem velünk. Azokat nem irányítjuk, hanem elszenvedjük.

A European Social Survey 2008-as kutatása szerint a görögök után mi vagyunk a leg(el)szenvedőbbek Európa országainak sorában. A kutatás többek között az országok társadalmának a cselekvő, a szenvedő és a lázadó attitűdjét veti össze. A norvégoknál nagyjából 10-szer vagyunk szenvedőbbek, és tized annyira cselekvők. **A MI KULTÚRÁNK EGY SZENVEDŐ ÉS HÁRÍTÓ KULTÚRA.**

Néhány éve megfejtettem ennek okát. Felismeréseimet egy kis internetes publicisztika formájában is közzé tettem, „A nyafogás öröme" címmel. Arra jöttem rá, hogy a sex, a sport és a csoki mellett a közép-európai lélek számára van egy negyedik „szer" is, amely a szervezetet (az agyat) örömhormonnal jutalmazza. Ez pedig nem más, mint a nyafogás! Különlegessége, hogy minél kevésbé oldjuk meg, ami rossz, annál jobb. Hiszen akkor több örömhormont termelünk, így tehát jó.

A jövő csak akkor fordulhat jobbra, ha döntést hozunk, mindenki a magáét: változtatni és változni. Ehhez pedig az első lépés: dönteni a részvételről. A (1) párbeszéd, a (2) kezdeményezés és az (3) együttműködés készségeinek fejlesztése érdekében. Ezek ugyanis azok az alapkészségek, amelyek révén a részvétel a későbbiekben eredményekhez vezethet el.

Nem lehet lemondani arról, hogy építkezzünk, de arról sem, egymásra reflektáljunk. A kölcsönhatásokat nem kerülhetjük el, az pedig csak a részvétel révén lehetséges. Változni és változtatni egyaránt szükséges. Ha nem történik meg (cselekvőben fogalmazva: ha nem tesszük meg), minden marad a régiben (cselekvőben: hagyjuk, hogy így maradjon).

Van azonban egy olyan érzésem, hogy a magyar társadalom cselekvőképessége, vagy ha úgy tetszik, civilségének állapota jelenleg erősebben függ a döntéshozóktól, mint a civilektől, azaz tőlünk. Pláne: tőlem. Kénytelen vagyok ezt az álláspontot képviselni, hiszen én csak egy civil vagyok. És különben is, miért ne hárítanám a másik oldalra? Hiszen **én is ebben a hárító KULTÚRÁBAN élek.**

Pályázati ajánló

Tanoda programok támogatása - EFOP-3.3.1-15 - hátrányos helyzetű tanulók felzárkózását elősegítő program megvalósítására

Beadási határidő: 2015.decermber 31.

A pályázat célja:

A konstrukció alapvető célja a résztvevő hátrányos helyzetű tanulók körében a végzettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése, a képzettségi szint növelése és az iskolai sikeresség előmozdítása a minőségi oktatáshoz, neveléshez való hozzáférésének elősegítésével extrakurrikuláris tevékenységek megvalósításán keresztül.

A rendelkezésre álló forrás

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg az EFOP 2015. évi Fejlesztési Keretében 5 milliárd Ft.
A támogatott támogatási kérelmek várható száma EFOP keretében: 170 - 200 db.
A felhívás feltételeinek megfelelő projekteket 25 millió Ft - 30 millió Ft közötti vissza nem térítendő támogatásban részesíti a rendelkezésre álló forrás erejéig

Ki pályázhat?

- Egyéb egyesület
- Egyházi jogi személy
- Alapítvány, Közalapítvány, Egyéb alapítvány
- Egyéb, jogi személyiségű nonprofit szervezet
- Nonprofit gazdasági társaság

Forrás: http://www.palyazat.gov.hu

KPMG Felelős Társadalomért Program 2015

Beadási határidő: 2015. november 20.

A pályázat célja:

A közhasznú szervezetek fenntartható, hatékony és átlátható működésének támogatása.

Mit kínál a KPMG a nyertes szervezetek részére?

A Pályázat nyertesei részére a KPMG komplex együttműködési lehetőséget kínál a 2016-os évre, amely az alábbi elemeket tartalmazza:

1. Pro bono szolgáltatás

A KPMG a pénzbeli támogatás mellett pro bono – anyagi ellenszolgáltatás nélküli – szakmai szolgáltatást kínál az együttműködő szervezetnek az alábbi területeken:

- Könyvvizsgálat
- Adótanácsadás
- Vezetési tanácsadás, üzleti hatékonyság fejlesztése
- Informatikai tanácsadás
- Pénzügyi tanácsadás
- Számviteli tanácsadás
- Pályázatkészítés szakértői támogatása, technikai segítségnyújtás
- Belső ellenőrzési, megfelelőségi szolgáltatás
- Fenntarthatósági tanácsadás

2. Adomány működési költség támogatására

A KPMG által biztosított támogatási keret: minimum 250 000 Ft, maximum 750 000 Ft.
A megpályázni kívánt összeget és annak tervezett felhasználását a pályázónak jeleznie kell a jelentkezéskor, de a támogatás mértékéről a zsűri dönt.

3. Lecserélt számítógépek

A KPMG munkatársai által már nem használt, de működőképes eszközök átadása jogtiszta szoftverekkel.

Forrás: kpmg.com

Roma lányok korai iskolaelhagyásának megelőzése címmel új felhívás érhető el

Beadási határidő: 2015. november 25.

A pályázat célja:

Jelen pályázat a hátrányokkal küzdő, elsősorban roma lányok iskolai lemorzsolódásának csökkentését, valamint ehhez kapcsolódóan

továbbtanulási esélyeik növelését célozza. További cél a lemorzsolódással veszélyeztetett lányok tanulási motivációjának és családjaik tanulást szorgalmazó magatartásának erősítése, családalapítási és gyermekvállalási életkoruk későbbre halasztása, egészségi állapotuk javulása, valamint áldozattá válásuk valószínűségének csökkentése.

Célcsoport: olyan 10-18 éves általános iskolás vagy középfokú iskolába járó - elsősorban roma - lányok, akik esetében jelen van valamilyen lemorzsolódási kockázat vagy tünet. Ezek lehetnek pl.: tantárgyi bukás, évismétlés, sok hiányzás, a tanulmányi előmenetel jelentős romlása, több testvér esetén a nagyobbaknál a lemorzsolódás jelenléte, a szülők alacsony – legfeljebb 8 osztályos – iskolai végzettsége, a család lakhatási hátrányai (különösen telepszerű lakókörnyezet) és rossz anyagi körülményei. A bevont lányok családját is célcsoportnak tekintjük, mivel az ő együttműködésük nélkül a célok nem valósíthatóak meg. A célcsoportba korai iskolaelhagyással veszélyeztetett nem roma lányok is bevonhatók, illetve a roma származásról szóló nyilatkozat önkéntes.

A rendelkezésre álló keretösszeg:
A pályázatok támogatására felhasználható keretösszeg 80.000.000 Ft, a támogatás visszaszámítandó támogatás. Az elnyerhető támogatás mértékének alsó határa: 5 000 000 Ft, felső határa 10 000 000 Ft.
Maximális támogatási intenzitás mértéke: 100 %.

Ki pályázhat?

a) helyi önkormányzatok és nemzetiségi önkormányzatok,
b) szociális és gyermekjóléti intézmények, valamint
c) olyan civil szervezetek és egyházi jogi személyek pályázhatnak, amelyek tapasztalattal rendelkeznek a rászoruló, hátrányos helyzetű gyerekek vagy a roma nők esélyeit növelő munkában.

Megvalósítandó tevékenységek:

a) Szükségletfelmérés – a célcsoport kiválasztása tekintetében a lemorzsolódási tüneteket mutató lányok toborzása, szükségleteik beazonosítása;
b) Egyéni és családi mentorálás biztosítása a célcsoport számára;
c) Önkéntesek (a helyi közösségben vagy országosan elismert roma nők) felkészítése és bevonása;
d) Csoport működtetése legalább kétheti rendszerességgel a tapasztalatok megosztása, egymás erősítése, az önismeret fejlesztése érdekében a projektbe közvetlenül bevont (mentorált) gyerekek és mentoraik számára
f) A családi és női szerepekkel foglalkozó csoportok működtetése, szükség szerinti szakértők meghívásával;
g) A családok motiválása a roma lányok lemorzsolódásának megelőzésére, továbbtanulására, családterápiás foglalkozások biztosítása a problémákkal, konfliktusokkal küzdő családoknak;
h) Pályaorientációs foglalkozások, közép- és felsőfokú intézmények, szakképző iskolák, munkahelyek meglátogatása, velük való együttműködés;
i) Sport és egyéb aktív szabadidős tevékenységek:
j) Az iskolai felzárkózást és a tanulást segítő csoportos vagy egyéni foglalkozások;
k) A súlyos szociális hátrányokkal küzdő gyerekek számára természetbeni támogatás biztosítása a továbbtanulás ösztönzése, illetve a lemorzsolódás elkerülése érdekében.

A felhívás elektronikus úton nyújtható be az alábbi felületen:
https://eptk.fair.gov.hu

Forrás: http://www.emet.gov.hu

Szerkesztette: Arató Vilja

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30 órakor

Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 17:30 órakor

TRADICIONÁLIS HATHA JÓGA
Vezeti: *Nagy András*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor

Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden kedden 16 órakor

Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Minden kedden 17:30 órakor

GERINCTORNA
Vezeti: *Molnár Zsuzsanna*

Kéthetente keddenként 17:00 órakor

Foltvarró Klub
Vezeti: *Szőke Klára*

Minden szerdán 15 órakor

Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden szerdán 9.30 órakor

Énekóra anyukáknak kisbabákkal
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

Vers- és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden hónap első csütörtökén 10 órától

HURCIBABA Klub
A babahordozás évezredes szokás: abban hiszünk, hogy a hátunkon és mellkasunkon hordozott gyermekeink a legbiztonságosabb helyről szemlélhetik a világot. Hordozókendőinkkel ősi tudást adunk át egymásnak, és szeretnénk a babahordozás technikáját és felemelő érzését minél több szülőtársunknak átadni.
Vezeti: *Dr. Bereczki-Barna Szilvia*

Minden hétköznap 14.00 órakor

COMPUTERIA - ingyenes informatikai tanfolyam nyugdíjasoknak
Kéthetes kurzusok, naponta 14.00-16.00 óra között. A részvétel térítésmentes minden 55 év feletti örökifjú résztvevőnek.
Vezeti: *Billen Tibor*

Civil Információs Centrum Baranya megye

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP
XI. ÉVFOLYAM - 5. SZÁM
2015. NOVEMBER

LEZÁRULT A MAGAR SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET „AZ ÉN GESZTENYÉSEM" CÍMŰ PROJEKTJE

2015. NOVEMBER 15-ÉVEL BEFEJEZŐDÖTT A MAGAR SZOCIÁLIS SZÖVETKEZET PÉCSBÁNYAI KULTURÁLIS EGYESÜLETTEL EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN MEGVALÓSÍTOTT NCTA-2014-8298-G KÓDSZÁMÚ „AZ ÉN GESZTENYÉSEM" CÍMŰ NORVÉG CIVIL TÁMOGATÁSI ALAP ÁLTAL TÁMOGATOTT KISPROJEKTJE.

2014. november 1-jén indult a MAGAR Szociális Szövetkezet "Az én gesztenyésem" című projektje, melynek célja a pécsbányatelepi közösség társadalmi felzárkóztatása, jövedelemszerző képességének elősegítése, ezáltal a leszakadó városrész munkanélküliségének csökkentése volt.

A projekt keretében 11 helyi hátrányos helyzetű lakos vett részt a MAGAR Szociális Szövetkezet által szervezett 500 órás 5 tananyagrészből álló (Kertészeti alapismeretek, Gyógy-, és fűszernövény ismeretek, Gyümölcs- és zöldségnövények tartósítása, Környezeti, fenntarthatósági ismeretek, Munkavállalói, vállalkozási és jogi ismeretek) Kistermelői Ismeretek Tanfolyamon, közülük heten sikeresen elvégezték a tanfolyamot és tanúsítványt szereztek.

A projekt keretében a helyi lakosok a városrészen található négy különálló terület, a helyi védelem alatt álló szelídgesztenyés, két közösségi kert és egy üvegház mezőgazdasági hasznosításán dolgoztak közösségi alapon, önkéntesen.

A területeken a munkacsoportokban végzett önkéntes munkával illetve a képzés gyakorlati óráinak keretében termelt fűszer-, gyógy- és egynyári növények egy részét a projekt kezdetén kötött megállapodás értelmében a Biokom Kft-vel átvette, a többi növény pedig a Pécsbánya területén került kiültetésre vagy a zöldségekhez hasonlóan a befektetett munkával arányosan az önkéntesek között került kiosztásra.

A pályázat keretében két nagyobb közösségi rendezvény is megvalósult a helyi önkénesekből álló munkacsoportok szervezésében. Az első rendezvény egy három lépésben megvalósuló virágosítási akció volt, aminek során a résztvevők öt virágszigetet alakítottak ki a településrészen, amiket megtöltöttek egynyári- és évelő fűszernövényekkel. A projekt második nagyobb volumenű rendezvénye a Gesztenye Liget Fesztivál volt, ahol a Szelídgesztenyésben és a Pécsbányai Közösségi kertjében gyerekprogramok soksága mellett könnyűzenei programokon, színházi előadásokon, irodalmi programokon vehettek részt a látogatók. A fesztiválon emellett lehetőség nyílt különböző gesztenyés ételkülönlegességek és a képzésben részt vevők gyakorlati képzés során készült termékeinek megkóstolására és megvásárolására is.

A projekt zárásaképp a Gesztenyésben megkezdett munka fenntarthatóságának érdekében szakmai konferencia került megrendezésre a Pécsbányai Közösségi Házban, ahol az ország különböző részeiről érkező Szelídgesztenyével foglalkozó szakemberek a szelídgesztenye és helyi szelídgesztenyés jövőjéről, a benne rejlő lehetőségekről értekeztek.

Erősödő civil aktivitás

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata 2011-ben új Civil Koncepciót fogadott el. A célok között kiemelt hangsúllyal jelenik meg a helyi kezdeményezések szerepének felkarolása, a lokális közösségek megerősítése. Ennek érdekében a koncepció úgynevezett Civil Kapuk rendszerének felállítását szorgalmazza.

Fontos cél, hogy a város különböző részein működő civil szervezetek ügyeikben minél gyorsabb és hatékonyabb segítséget kaphassanak, számukra elérhető fizikai közelségben. Ezért olyan városi civil szolgáltató hálózat kialakítására van szükség, mely a helyi civil szervezetek bázisán jön létre, a város minden nagyobb területi egységén belül megtalálható, elérhető helyszíneken biztosítja szolgáltatásait, lehetőséget teremtve a helyi hálózatok építésére, a helyi problémamegoldásra, a helyi kezdeményezések közvetlen támogatására, fejlesztésére.

2013 őszén 4 városrészben indulhatott el a „Civil Kapu" projekt, melynek működtetői

Pécs - Nyugat (Uránváros, Deindol, Bálics, Donátus, Ürög, Rácváros,) – Pécsi Életmód Egyesület

Somogy–Vasas (Pécs-Somogy, Pécs-Vasas, Pécs-Hird, Murom) – Vasasért Egyesület

Meszes (Pécs-Újhegy, Gyárváros, Budai Vám, Meszes, Fehérhegy, Szabolcs-falu, Szabolcs,) – Bányász Érdekvédelmi Kulturális Egyesület

Kertváros (Kertváros, Málom, Megyer, Malomvölgy, Postavölgy, Nagyárpád, Árpádváros) – Mosolymanó Egyesület

A szakmai koordinációt a Civil Közösségek Házát működtető Nevelők Háza Egyesület látja el.

A projektben részvevő civil szervezetek egy előzetes állapotfelmérés un. diagnózis felvétele után képzéseken, hálózatépítési folyamatban vettek részt, valamint egyéni konzultációs lehetőségekkel kezdték meg a munkát a városrészekben. A Civil

A megvalósuló projekt keretében elkészült a Civil Kapuk közös webfelülete a pck.ckh.hu.

Fűri Ildikó
projekt vezető

TARTALOM

Az én Gesztenyésem	2	Jót adni, s jól érezni magunkat	12
Fiatalokról, fiataloktól	4	Mi is az Állampolgári részvétel?	14
A pécs-somogyi Fészek Tanoda záró eseményei	6	Falvédő akció Pécsbányán – avagy mire képes egy közösség, ha egyet akar	17
Történetek – Nemes Zsuzsa kiállítása	7		

BARANYAI Civil Kapu

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17. • Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Arató Vilja, Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Nyers Szilvia, Rimai Dávid
Címlapfotó: Nedjalkov Iván

ISSN: 1787972-8

Tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kivitelezés: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
72/227-350 • www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Prucsi Zsombor

Fiatalokról, fiataloktól

„Ezek a mai fiatalok”.

Hallhatjuk gyakran a közhelyet, mely évszázadok óta kísérti a mindenkori fiatalságot. Vajon lerázhatjuk e magunkról a gyakori elszólás mondanivalóját annyival, hogy már a szüleinknek is ezt mondták és lám csak ember lett belőlük? Nem kap-e új értelmet a 21. században? A generációs különbségek természetesek egy folyton változó világában. Kinevetjük szüleinket, nagyszüleinket, mikor olyan híreken kezdenek aggódni, amikről mi már távolról tudjuk, hogy csak az internet egy újabb kreálmánya, de vajon mi képesek vagyunk-e a ránk ömlő információ áradatot a helyén kezelni?

Koromból fakadóan még nem büszkélkedhetek nagy élettapasztalattal, de ez nem zárja ki, hogy lássam az információs társadalom ránk néző hatásait, mely arra enged következtetni, hogy képtelenek vagyunk az elmélyült szelekcióra.

„Ismerj meg, mielőtt véleményt formálsz rólam”

Egyik nap a barátnőmmel generációnkhoz híven egy közösségi oldal hírvonalát görgetve néztük, ahogy párok százai élik ki “magánéletüket” az említett oldalon. Ezt látván azt a kérdést kaptam, hogy mi most akkor nem is vagyunk igazi szerelmesek, ha nem osztjuk meg mindenkivel, hogy milyen hihetetlenül szeretjük egymást? A kérdés számomra is abszurdnak tűnt először, majd jobban belegondolva rengeteg ember számára a tökéletes kapcsolat egy része áttevődik az internet világába. Sokan a négy fal közé tartozó momentumokat is szégyentelenül közhírré teszik. Nap, mint nap láthatunk különböző képeket, kiírásokat siránkozó emberektől, hogy nem akarják őket megismerni. Íme az első hátránya annak, ha mindent felfedünk magunkról. Férfiként tudom, hogy sokkal izgalmasabbak azok a lányok, akikről nem tudok mindent már a második randin. Csodálkozunk, hogy a legtöbb kapcsolat előbb véget ér, minthogy valójában elkezdődne?! Előfordul, hogy két ember egyszer csak ráun egymásra, hiszen egy idő után nehéz már újat mutatni magunkból. Ez mindig is így volt, még a mindig jobbnak vélt múltban is. Csak, hogy ez 30-40 év után következett be nem 1 hónap múlva. Egyre többször hallhatunk információval való visszaélésekről és itt most nem államtitkokra gondolok, hanem a saját kis hétköznapi életünkre. Az internet generációjának jobban kéne tudni mindenkinél, hogy ami a hálóra egyszer felkerül, az már ott is marad. Lehetünk bármennyire elkeseredettek, mérgesek, vagy akár boldogok, mindig át kell gondolni alaposan, hogy mit eresztünk szabadjára, mert talán vannak dolgok, amik nem tartoznak másokra.

Meg kéne próbálni az örömöket megélni és kiélvezni abban a pillanatban,

amikor ér bennünket, és ne az legyen az első, hogy rögtön elmondjuk valakinek. Hiszen az érzés gyorsan elillan, de az emlék megmarad, amit később, ha nem bírjuk ki, még mindig elmondhatunk bárkinek.

Akkumulátoros élettárs

Manapság a mindennapok elengedhetetlen kellékévé és státuszszimbólumává vált a mindenki által használt mobiltelefon. Hasznossága vitathatatlan, hiszen nagyban megkönnyíti ügyeink intézését és melyik szülő nem nyugszik meg, mikor felhívja gyermekét este, hogy merre jár éppen. Viszont a dolgoknak mindig két oldala van, hogy egy újabb közhellyel éljek. Az okostelefonok forradalma óta a lehetőségek tárháza folyamatosan bővül. Aktuális hírek, időjárás, könyvek, vagy akár egy fizika képlet, egy pillanat alatt elérhetővé vált, akkor, amikor csak szükség van rájuk. Ez az elmélet, de vajon a gyakorlatban ez, hogyan valósul meg? Mindennapjaim legszörnyűbb képe, amikor bemegyek az egyetemre és mást se látok csak valamilyen képernyő által megvilágított üveges arcokat. Persze ekkor még mindig mondhatnánk azt, hogy esetleg az imént felsoroltak közül mível éppen valamit akkumulátoros kis barátjával. Apró kísérletet végezve azonnal beláthatjuk, hogy 10 emberből jó esetben 1, aki hasznos tevékenységet folytat. Hogy mi hasznos és mi nem azt mindenki maga dönti el. Számomra mások képeinek nézegetése és semmit mondó beszélgetések folytatása, (esetenként a mellettünk ülő emberrel, mert ilyenre is elég gyakran van példa) nem tartozik bele ebbe a körbe. Ezzel még mindig nem lenne semmi baj, ha nem ebből állna a nap minden egyes ébren töltött pillanata. Ki ne érezné magát néha magányosnak. Ilyenkor jó érzés, hogy tudunk beszélni bárkivel, még ha az illető a világ másik végén is van, de jó-e az, hogy olyan emberekkel orvosoljuk magányunkat mindig, akik nincsenek épp ott? Vagy ha idén nyáron nem sikerült elmenni nyaralni, jót teszek-e azzal, hogy mások nyaralási képeit nézegetem? Bár nem vagyok pszichológus, de annyit könnyen beismerhetünk, hogy nagy valószínűséggel ezért nem tudjuk megbecsülni saját életünk és a pillanatok szépségeit. Lehet, hogy a mellettem ülővel egy életre szóló barátságot köthetnék, ha elkezdenénk beszélgetni. Természetesen ezek csak puszta spekulációk, de nem alaptalanok. Csodálkozunk, hogy a mai fiatalok nagy része nem tudja magát kifejezni? Szókincset adó könyvek olvasása és tartalmas beszélgetések nélkül nem csak változatos nyelvünk, de a gondolkodásmódunk is leegyszerűsödik. A "pedig itt van a nyelvem hegyén" mondat mindenki számára ismerős lehet. Telefonunk és az internet segítségével pillanatok alatt megszabadulhatunk a kellemetlen érzéstől, amit úgy hívnak gondolkodás. Hibátlan módja a társadalom gondolkodó részének lezüllesztésének.

Vajon ha abban az 5-10 percben, amíg a buszt várjuk a telefonunk nyomkodása helyett, például saját életünkön merengenénk, itt tartanánk e most?

Rimai Dávid

A pécs-somogyi Fészek Tanoda záró eseményei

Előző számunkban már bemutattuk a Pécs-Somogyban elindított Fészek Tanodát, amely a Szent Márton Caritas Alapítvány egységeként üzemelt. A tanoda délutánonként várta a Pécs-Somogyi Általános Iskolás gyerekeket szakkörökkel, műhelyekkel, különféle tematikus klubprogramokkal valamint tanulássegítő lehetőségekkel. A szabadidő hasznos eltöltése érdekében pedig nagyon sok kirándulás, kulturális programok látogatása, valamint egy nyári tábor is kínálkozott a tanodába beiratkozó gyermekek számára. A tanoda rövid fennállása alatt sok változáson esett keresztül. Az eredeti helyszínről átépítési munkálatok miatt, - mely közel volt az iskolához,- júniusban pár utcával messzebb kellett költözni és a KoBeKo Művelődési Központ adott helyet a kis közösségnek.

A projekt 2014. szeptemberétől, 2015. október 31-ig tartott. Így a tanoda bezárta a kapuit, sajnos a tanoda pályázatok jelenlegi lehetőségei szerint a munka most bizonytalan ideig szünetelni fog, de megpróbáltunk egy méltó lezárást adni az együtt eltöltött időnek egy projektzáró rendezvénnyel, illetve egy utolsó kirándulással.

A záró rendezvényt 2015.október 22-én tartottuk meg, melyre a gyerekeken kívül meghívtuk a családtagokat és az érdeklődőket egyaránt. Rengeteg finomsággal, szendvicsekkel és süteményekkel vártuk az érkezőket, majd pedig Koska Éva projektvezető mondott pár szót, illetve a tanoda dolgozói is beszámoltak élményeikről. Ezt követte egy képvetítés, ahol felelevenítettük a legemlékezetesebb pillanatokat, illetve személyre szóló, kézzel készített ajándékokkal leptük meg a gyerekeket. Ezután a művelődési központ udvarában közösen ültettünk egy fát, hogy jelképesen valami maradandót hagyjunk az utókorra. Bemutatót tartott a zene- és a médiaműhely, folyamatosan üzemelt a kreatív sarok, valamint rengeteg csillámtetoválásra tehettek szert a látogatóink, de ennek a leginkább a kisebbek örültek.

A közös vacsora után a pécsi Junkie Jack Flash zenekar adott egy akusztikus koncertet. Számukra rendhagyó volt egy tanodában, főleg gyerekek előtt játszani, de mind a zenekar, mind pedig a közönség hamar megtalálta a közös hangot és nagyon jó hangulatú buli kerekedett.

Az utolsó közös kirándulásunkat pár nappal később, már az őszi szünetre szerveztük meg. Az első helyszínünk Alsómocsolád volt, amely egy rohamos léptekkel fejlődő falucska Baranya és Tolna megye határában. Amellett, hogy nagyon szép környezet tárult elénk, a szabadidős programkínálat is nagyon színes volt. Jártunk a planetáriumban, a Virtuális Természettudományok Otthonában, kipróbálhattunk egy repülőgép szimulátort, valamint két szabaduló szobának a rejtélyeit is igyekeztünk megoldani, bár ehhez még picit fiatalok voltak tanodásaink. A horgásztavat és az azt körülvevő tanösvényekből álló részt csak futólag, a busz ablakból tudtuk megtekinteni, hisz délután át kellett érnünk Bikalra.

A Bikali Élménybirtok egy tematikus élménypark, amely egyedülálló módon idézi fel középkori Magyarországot. Rövid időutazásunk alatt megtekintettük néhány mester műhelyét, bejártuk a várfalat, találkoztunk udvarhölgyekkel és lovagokkal. A gyerekek nagyon hamar átszellemültek és sok kérdéssel faggatták a középkori városka lakóit, akik készséggel válaszoltak. A nap fő attrakciója egy lovagi torna volt, ahol négy lovag küzdött meg a közönségből választott hölgyek szívéért. Hajmeresztő mutatványokat hajtottak végre lóháton, amelyekhez nem kevés ügyesség és bátorság kellett, így nem csoda, hogy elkápráztattak minket, szinte minden kis tanodásunk igyekezett megörökíteni a lovagi torna mozzanatait.

A tartalmas, élménygazdag kirándulás és a záró rendezvény egy méltó keretet és lezárást adott az együtt töltött időnek. Bízunk benne, hogy a program még folytatódik, de azért bevallhatjuk, hogy addig is hiányozni fog a Fészek Tanoda.

Aknai Tamás

Történetek. Nemes Zsuzsa kiállítása

Pécsi Civil Közösségek Háza (Szent István tér 17., Gebauer Galéria)
2015. november 4. - december 2.

Egyetemi tanulmányai során ismertem meg Nemes Zsuzsát. Doktori kutatásainak elméleti társ-témavezetője voltam, aki nagy örömmel tesz ezúttal eleget annak a kérésének, hogy a kiállításról pár szavas ismertetőt írjon. Személyes vallomással kell kezdenem. Együttműködésünk darabos-szakaszos doktoriskolai tartama alatt jelent meg, vált elűzhetetlen képzetté bennem, hogy van itt néhány művész kolléga, akinek a munkássága nem hagy békén, űz és ébren tart, miközben egyre határozottabban segít megformálni az agyamban egy merőben spekulatív történeti, kvázi tudományos konstrukciót, modellt és tipológiát a 21. század közép-európai-magyar művészetéről. Nem egyeztettem különösebben az érdekeltekkel, merőben titkos és személyes volt a vágy viszont bennem arra vonatkozóan, hogy a megjelölt életművekben, aktuális törekvésekben eredeti hatóerőnek vélt tudás és sejtetések teljes rétegzettségükben mutatkozzanak fel egy majdan megírandó könyv keretei között. Nem viccelek, élénken él bennem egy sok poláros élmény előérzete, aminek bekövetkezését a fiatal kollégák formálódó életműve teljes határozottsággal sejtetik. És a megragadását ígérik. A remélt végeredményben az élet, az eszmék és az idő minden eddigitől eltérő egzisztencia tömörségével, egy nagy nyelvújítás bekövetkeztével kecsegtetnek. Valamiféle „új állandót" ígérnek a lehetséges emberi orientációknak. Ebben a folyamatban tekintettem az elmúlt években már főszereplőnek Nemes Zsuzsát.

Csak látszólag könnyű a dolga a kiállítás szemlélőjének, hiszen semmiféle kétséget nem ébreszt a bemutatott három teremre való festmény afelől, hogy a tehetség és művészi jártasság kéz a kézben hordták ki, és formálták az eredeti nyelvet, annak figuratív és elvont jeleit, az elbeszélés módját (ahol erre volt szükség). Mintha nem volna egyéb tennivalója, mint rácsodálkozni a független, ámde a festői örökség igen tágas körben érdekeltté tett magyar – nemzetközi mintáit is magába foglaló képekre. Kicsikre és nagyokra. Majd rögzíteni az örömérzés vagy a nyugtalanság olykor külön-külön, olykor meg együttesen fellépő hullámait és dönteni afelől, hogy mi engedhető be mindezek közül a vizuális művészetekre vonatkozó emlékeink kamráiba. Mi sem egyszerűbb, mint kijelenteni: nagyon jó munkákat lát, aki ellátogat a Civil Közösségek Házába. Semmi kockázata nincs annak, ha leszögezzük: Nemes Zsuzsanna részben ismeretlen, de igen valószínűen létező Közép-európai színtereken gyűjtött festői és tematikai élmény anyaga rendelkezik még a legválogatósabb figyelem felkeltésének képességével is. És aztán kezelni is kezdjük ezeket a színes valóságmorzsákat. Összevetjük őket nemcsak a kultúrából összegyűjtött kedvünkre való tényekkel, hanem életünk egyes súlyos, tartós, vagy éppen illanékony feladatával, talányaival, a jó érzések körül elrendeződő mellékadatokkal, amelyekkel magunk is szívesen élnénk szükség szerint. Megállapítjuk, hogy mitológiaigényünknek nem kell berzenkednie, a titkok sokasága vár

megfejtésre, kecsegtetnek avval, hogy valószínűsíthető és mesélhető valóság-változatok elképzelése válik természetessé a képek némelyikét nézve. Vannak képek, amelyeket egykor készült családi fényképfelvételek alapján festett. A világ és valóság, amit ezek a régi fotók megörökítettek, csaknem eltűntek. Egy „vegyes típusú" korszakban, mint amilyen a miénk is, a messze előre bátorkodók és a fontolva haladó, félszekkel teli félszegek nyelve összekeveredik, ahogy valamikor Empedoklész mondotta:

„Nem, egymagukban ezek vannak, de ahogy egymáson keresztülfutnak, máskor mássá és mássá válnak és mégis mindenkor egyformák."

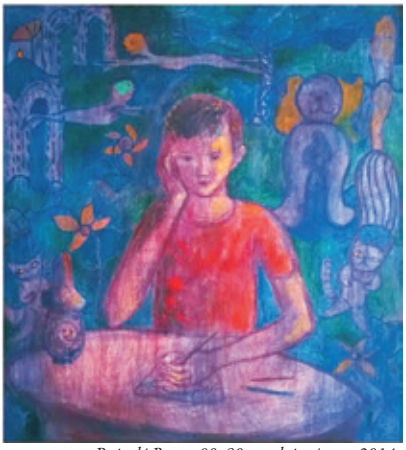
Egymástól távoli helyekről gyűjtötte a festő a fotókat, amik alapján a legkisebb képek készültek. Festményként egyben tartotta őket, a kiállításon egy kis műcsoport ezt hangsúlyozta is, hiszen ha a tényleges történeti idejük nem is kapcsolta a dokumentumokat egybe, a művész észrevette, hogy a kis portrékból álló sorozat mégiscsak egy valóságos és ugyanakkor képzeletbeli kép-családdá alakulhat. Ez a család nem a művész családja és nem is a fényképek hordozta valóság már. Egy színesen elképzelt, önkényesen egyszerűre és befogadhatóvá stilizált világ, amely elsősorban az érzelem és elme, a fantázia műve, és nem az optika vagy fotókémiai lelemény eredménye. Ezeket a parányi képeket fatáblákra készítette tojástemperával. A táblák feszesek, testesek, valószerűségük egyszerre bumfordi, anyagi értelemben szinte megsemmisíthetetlenek. Léptékük a fotókat is felidézheti akár, de a középkori könyvdíszítő odaadása, a felület aprólékos megmunkáltsága, részletgazdagsága, varázslatos kolorit-játéka egy, a modern, nagyméretű festmények szemléjétől eltérő megközelítést követel. Ahogy a művész maga is mondja, az itt bevetni szükséges módszer emlékeztet arra az időre, amikor „gyerekként a földön guggolva, egy kis részletet, apró növények közt mászkáló hangyát figyeltünk csendben, sokáig, mozdulatlanul." Képzetekben gazdag az a terep is, ahol a gondosan megmunkált felületek között kitöltetlenek az arcoknak fenntartott foltok. A képeknek majdhogynem drámai olvasatot kölcsönöz az arcok és az arckifejezések hiánya. Az eltűnő, foszló emlékek ködében már csak nem is derengenek az egykor jelentéssel teli ábrázatok. Ez a múlandóság maga, de éppoly szelíd belenyugvással juttatja eszünkbe a művész, mint majdnem valamennyi jelenetét. Hiszen, ha álom ez az egész, akkor szinte szabályszerű és semmiféle rendszeridegenség nincs abban, ha tárgyak, utcák, mennybolt és vízfenék, az arcok egyszercsak felrémlenek, majd eltűnnek. A képek segítségével ebben a félig fantázia szülte világban úgy közlekedünk, mint valamennyire ismerős tájakon. A képek, arcok, jelenetek a földi időnek egyetlen kötött periódusához nem igazodnak és nem is tapadnak szorosan. A kifejezés szabadságának önkényével szövődnek össze a valószínűnek tetsző, ugyanakkor gazdag fantáziával megformált emlékeink. Nem férfi-képzelet, amivel találkozunk. Nincs benne súlyos szöglet, tompaság, félrenézés, sarkos ítélet. A finomságok fokozatai, a kolorit „hangolásának" szinte rendszerezhetetlen glisszandói közepette lehetetlen nem felfedezni a kedély és méltóság nagy kapacitású, türelemmel művelt kifejezésére tett igyekezetet. És mint a képeken pontosan látjuk: az emlékek az álomban és az emlékezetben is homályosak, finomak, zavarosan hierarchikusak. Nem felcserélt jelentőséget sugallnak, hanem a jelentések egyenértékűsítése irányába fordított eligazításként hatnak.

Nemes Zsuzsa elbűvölő nemtörődömséggel engedi meg magának, hogy festői stílusának formálódásában spekulációk, mintákat tudatosan beépítő műveletek ne érvényesüljenek. Megbecsüli a mestereket, alkotói előképeit, akikből árad a modern és nem modern közötti különbségtétel megvetése. Nyilvánvalónak tűnik ebből a kiállításból, hogy Giotto, vagy L. Cranach (akinek munkáit még másolta is) számára egyenértékű a jelen stílusváltozataiban új nyelvet teremteni szándékozó művészekkel. Mintha egyáltalán nem érdekelné, hogy az igénybe vett festői nyelv változatai éppenséggel osztályozhatók lehetnének a tér, az idő, a divatok szerint, hogy frazeológiájuk alapján elvontnak és naivnak, szürrealistának is keresztelhetők volnának. Nemes Zsuzsa történetesen laikus szempontoknak tekinti ezeket a bevett esztétikai és művészettörténeti skatulyákat és megszívlelendő udvariassággal lépi át a velük kapcsolatban kialakított viselkedési szabályokat. Miért is? Mert tudja, hogy a saját vérmérséklet, műveltség, készség és neveltetés akarva vagy akaratlanul is eredményez egy hihetően személyiség-azonos kifejezési formát a számára. Egy előadásmódot, amelynek segítségével a legkönnyebben el tudja mondani mindazt, ami szándékában áll. Vagy amelyhez azután a maguk törvényei szerint szerveződnek újabb és újabb frázisok és technikák. És a kiállítás nézője számára is teljes bizonyossággal tárul fel a belső élmények, külső benyomások bonyolult, egymást át-meg átszövő és rokon-képzetekkel telített hálójában képeinek közös tulajdonsága: a hangulatokat hordozó elbeszélő elem, és a mindevvel felébresztett emlék érzete. De ha már az emlékezéssel összefüggő kreatív mozdulatokat megidéztük, a Nemes Zsuzsa által többször emlegetett, hivatkozott Gulácsy Lajost is idéznünk kell egyes művei kapcsán. Mert ő is a bensőséges jelzőt használta néhány korai reneszánsz mester munkáival kapcsolatban. (Beato Angelico, Fra Filippo Lippi, Sandro Botticelli). Éppen abban az értelemben, ahogy Nemes Zsuzsa közel engedi magához a teljes hittel, bizalommal, az életet fenntartó pozitív erő és a szeretet gyakorlásának jegyében tevékenykedő művészeket és tanításaikat, akik, és amik különböző időbeli ritmusban és a modern kifejezés követelményeitől is eltérően hatottak rá. Mintává tudtak lenni számára Gulácsy irodalmi ihletésű képei, melyek tökéletesen el tudták kerülni az illusztrativitás veszélyeit, és amelyeken az „átérzés mélysége vibrál". Töpreng ilyenformán azon is, hogy a rokokó ihlette művek miképpen lehetnek a rokokó korszakán messze túl is érvényesek?

Vannak aztán a kiállításon olyan festményei, amelyek közvetlen környezetét, kertjüket, Kecskemétet és Hajdúszoboszlót idézik fel nagy szabadsággal és méltó odaadással. A magyar képzőművészet huszadik századi közelmúltjából az érzelmei által szükségesnek mondott villanásokat éppúgy felidézi, továbbadja munkáin, mint a jelen topográfiai értelemben vett átalakuló mivoltát. Minden városrészben, akár egyetlen utcán belül is akad lakatlan, majd csúful felújított, hatalmas és apró ház, háztömbök közé szorult omladozó házikó. És a kertek is épp ilyenek. A képeken feltűnnek a gondos kezek ápolta, szép öreg kertek, virágágyások, a házak előtt gondosan metszett gyümölcsfákkal. Megjelennek azonban a valaha szépen metszett rózsabokrok helyén felnövekvő gaztengerek.

Különös, de nem meglepő, ahogy Nemes Zsuzsa visszacsalogatja a kiállítás látogatóját az idő szemléletével összefüggő érveihez. Modellszerűen leegyszerűsített

utat rajzol fel, amikor gyerekkorának sok képpel illusztrált történelemkönyvéhez vezet. Felidéz a História című festménye egy könyvbéli ábrát, amely a földbe mélyen elsüllyedt leleteket ábrázolta vázlatosan. Az idő múlása hatásosan érzékelhető az eltűnő csontokkal, kőszerszámokkal, agyagedényekkel. A hozzánk közelebb eső rétegben sírkamra volt kincsekkel, aranyrögökkel, olajos és boros korsókkal, kanopus edényekkel. A kép megfestésekor már kizárólag csak az emlékezetét vette igénybe, kizárólag azt a kíváncsiságot és felidézett borzongást, amit gyerekként megélt.

Rajzoló Bence, 90x80cm, olaj, vászon, 2014 .

Alkonyatkor a Nádas utcán, olaj, vászon, 89x105 cm, 2015.

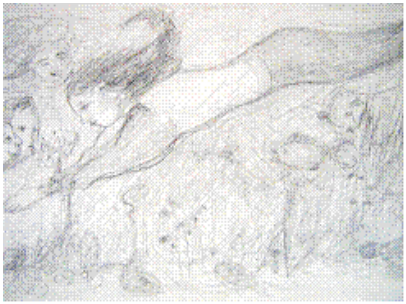

Máriahegy 294, olaj, vászon, 77,5x140cm, 2015.

A meselégkör, és a hozzá tartozó puha, sokszorosan személyesre hangolt kolorit, a jelek lekerekített kontúrja, mármár az ornamentika szabályozottságával rendszerbe álló vizuális elemek ígérnek egy sikerre ítélt alkotói evolúciót. Ennek hitét azonban önmaga is nehezíti nyilvánvaló felismeréseinek közlésével és a kiállításon történő érdekes

Kristálypalota a tengerszem mélyén, olaj, vászon, 100x190 cm, 2015.

Mese, 14,8x21 cm, papír, ceruza

Román ballada II., vászon, olaj, 60x80cm, 2013.

História, 80x90 cm, olaj, vászon, 2014.

Ősz a Máriahegyben, olaj, vászon, 77,5x140 cm, 2015.

kifejezésével. Avval, hogy egyébként pompásan szervezhető stiláris rendszereit nem választja el egymástól. Egymás mellett láthatók így a nagyobb csomópontokban, a főfalakon az oldott és finom zeneiséggel előadott, személyes vízióval színezett látásmód dokumentumai és a realisztikus mintázás hidegebb, tárgyilagosabb formái, amelyek a lineáris perspektíva vázrendszerére épülnek, a fotó-látásnak megfelelő ábrázolások. Ez az egymás mellettiség közvetett üzenetet fogalmaz meg arról az alkotói igényről, hogy a valóság, a világ és önmagunk teljes szemléje közben a „mindent" tartalmazó végpontok egy megtalált „közép" felé törekedve váljanak eggyé.

Nagymama unokával, tojástempera, fa, 13x14,2 cm, 2013.

Varga Zsanett

Jót adni, s jól érezni magunkat

A Pécsi Életmód Egyesület is képviseltette magát a november 5. és 7. között megrendezésre került Egészséges Városok Magyar Nyelvű Szövetségének XXVII. szimpóziumán. Pécsre látogatott és tartott érdekes előadást Dr Agis Tsouros, az Európai Egészséges Városok program vezetője, a WHO Európai Regionális Irodájának Divízió igazgatója (Division of Policy and Governance for Health and Well-being). Egyesületünkből Varga Zsanett az előadásban kitért programunk, tevékenységünk előzményeinek bemutatására valamint az évek alatt kialakított partneri kapcsolatokra. Egészségügyi szűrések, tanácsadások során szerzett tapasztalatokat, statisztikai elemzéseket nagy figyelem kísérte, tevékenyen járulunk hozzá az Egészséges Városok programhoz tagjaink munkája által. Az elmúlt évek során az alábbi tevékenységeinket végeztük:

- egészségügyi állapotfelmérések, szűrések és tanácsadások, Egészségnapok
  Résztvevők: **3800 fő**
- Vércukor mérés
  Résztvevők: **890 fő**
- Elsősegély nyújtási és baleset-megelőzési program
  Résztvevők: **450 fő**
- Streetball, Egészség futás, terem foci
  Résztvevők: **380 sportoló**
- „Szülésfelkészítő, babaváró" tanfolyam
  Résztvevő: **370 fő**
- Elsősegély nyújtási és baleset-megelőzési tanfolyam
  Résztvevő: **350 fő**

Termográf vizsgálatot is végeztünk partnerünk által és sajnos lesújtóak az adatok, az orvosi ***termográf vizsgálat*** a ma ismert egyik legköltséghatékonyabb műszeres vizsgálat az előszűrésben. Segítségével rejtett gyulladások, elváltozások kerülhetnek felszínre. Szinte minden esetben a hát és a vállöv izmaiban fokozott izomfeszesség mutatkozott. Ez az izmok túlzott terhelésére, valamint nagyfokú stresszre utal. A vizsgáltak több mint 80 %-nál a váll fokozott terhelését, gyulladását és a két oldal nem egyenlő terhelését figyelhettük meg. Az esetek 12 %-ban enyhe fokú gerincferdülés a gerinc melletti izmokban szinte minden esetben fokozott a hő kibocsátás volt, ami a gerinc fokozott terhelésére utalhat, de egyéb gerincbetegség sem kizárható. A középiskolások körében is végeztünk állapotfelmérést és ezekről az eredményekről is beszámoltunk az előadás során. Nagyon köszönjük a lehetőséget De Blasio Antonio főtitkár Úrnak és az Egészséges Városok Magyar Nyelvű Szövetségének.

Egyesületünk a következő tanácsadásokat nyújtja előre egyezett időpontban a 7624 Pécs, Budai Nagy Antal u.1. sz. alatt lévő székhelyén.

- jogi, közhasznúsági tanácsadás
- pénzügyi és könyvelési tanácsadás
- nonprofit marketing és PR
- pályázati tanácsadás
- forrásteremtési tanácsadás
- társadalmi felelősségvállalással kapcsolatos tanácsadás
- informatikai tanácsadás
- nemzetközi kapcsolatokkal kapcsolatos tanácsadás
- ágazati szakmai (pl.: szociális, egészségügyi, oktatási, ifjúsági)

Valamint továbbra is rendelkezésre áll a városrészben működő civil szervezetek, öntevékeny körök programjai számára az irodánk.

Elérhetőségeink:

- e-mail: info@eletmodpecs.hu
- mobil: +36-70/322-70-93
- közösségi oldalunk: www.facebook.com/eletmodpecs
- közösségünk: www.facebook.com/pecsieletmodegyesulet.egyesulet

ÚJ SZÉCHENYI TERV

Fordulópont Program – alternatív munkaerő-piaci szolgáltatás megváltozott munkaképességűeknek

TÁMOP-5.3.8-A3-12/1-2012-0013

Dél-dunántúli Regionális Forrásközpont Szolgáltató Nonprofit Kft.

Az Európai Unió által finanszírozott, pályázati támogatásból megvalósuló projekt 2015. szeptember 30-án fejeződött be.

A konstrukció célja a munkaképes korú megváltozott munkaképességű, foglalkozási rehabilitációban részesülő személyek munkaerő-piaci integrációjának elősegítése, az önálló jövedelemszerzésre való képesség javítása munkaerő-piaci szolgáltatások biztosításával.

A projekt célja a megváltozott munkaképességű ügyfelek számára speciális szolgáltatási igényeiknek megfelelő munkaerő-piaci szolgáltatások biztosítása, integrációjuk elősegítése, a tranzit foglalkoztatásuk fejlesztése, elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezése, továbbá az inaktívak bevonása a foglalkozási rehabilitációba.

A projekt keretében négy foglalkoztatási tanácsadó biztosította folyamatosan a szolgáltatásokat, és vettek részt a szakmai együttműködési hálózat munkájában.

Lehetőséget biztosított a projekt arra is, hogy a szolgáltatásokat nyújtó munkatársak belső képzéseken, tapasztalatcseréken vegyenek részt, mely a közös módszertanon alapuló igényes és minőségi szolgáltatások nyújtását segítette elő.

A projektek szakmai támogatását a „RÉV” képzési és szolgáltatásfejlesztési modellprogram támogatta.

A projekt megvalósításának időtartama: 2013.08.01. – 2015.09.30.

Az elnyert támogatás összege: 58.876.696 Ft.

A projektről bővebb információ a http://www.ddrfk.hu/hu/alternativmunkaeszolg/173-tamop-538a3-121-2012-0013-fordulopont-program.html honlapon érhető el.

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

TEdd. hisz teHETED!

Judt Dalma

Mi is az Állampolgári részvétel?

Az Állampolgári részvétel hete (ÁRH) Magyarország egyik legnagyobb civil eseménysorozata, amelyen több száz szervezet és intézmény, helyi, kistérségi, megyei esemény hívta fel a figyelmet az állampolgári részvétel és a helyi cselekvés fontosságára!

A nemzetközi kampányhét legfontosabb célja, hogy minél szélesebb nyilvánosságot teremtsen az állampolgári cselekvések lehetőségének, erejének, általában a civil részvételnek,

- egyúttal az erre a hétre koncentrálódó események súlyukkal felkeltsék a média figyelmét az eseménysorozatra, általában a közösségi részvételre, s hogy
- megszólítsák, felelősségvállalásra buzdítsák a politikusokat, helyi, országos és nemzetközi szinten.

Az elmúlt években összesen több ezer akció/esemény valósult meg a Hét során csak Magyarországon, több-száz településen és több-száz közösség, civil szervezet csatlakozásával azért, hogy megmutassuk, az állampolgárok részvétele nem csak utópia, hanem a legalapvetőbb közös ügyünk. És mindezt 20 országban tesszük! Az ÁRH alapvetően nem „nagy rendezvényekből" áll. Erejét a csatlakozók és akciók/programok sokasága, sokszínűsége adja.

Az előző évekhez hasonlóan, 2015-ben a hét keretében, különböző helyszíneken és témákban, számos program került megrendezésre Pécsett.

ÉrtékTár Kommandó Garén
2015. szeptember 22.

Nemzeti Művelődési Intézet és a Nevelők Háza Egyesület – Baranya Megyei Önkéntes Centrum közös szervezésében a közel 1 éve működő ÉrtékTár Kommandó csoportja Garéra látogatott el, hogy megtekintse a település nevezetességeit. A látogatók a kistelepülésen végigsétálva ismerhették meg a helyi értékeket. Elsőként az 1734-ben épült református templom került megtekintésre, amely külsejében a régmúlt hangulatát idéztemeg. A templom különlegessége, hogy kazettás festmények találhatóak meg benne, amelyek műemlék védettségűek. Ezután a római katolikus műemléktemplomot látogatták meg, ezt követően pedig átsétáltak a nemrég megújult kultúrházba, ahol részletesen megismerkedhettek a közösségi térrel és a benne zajló kulturális programokkal, eseményekkel. Majd a közmunkaprogram keretében zajló helyi gazdálkodás értékteremtő funkciója került bemutatásra, amelynek keretében a közös munka „gyümölcsei"voltak megtekinthetőek. A nap végének lezárása vidám hangulatba történő csoportos tánc volt. Garé vonzereje csendes, vidékies nyugalmában rejlik, amely mellett előnye, hogy Pécshez közel fekszik.

Sansz filmklub
2015. szeptember 23

A Civil Közösségek Házában került levetítésre Büszkeség és Bányászélet című film, amely vidám hangulatát egy forró tea mellett élvezhették a nézők. A film középpontjában a két, egymáshoz látszólag semmiben sem hasonlí-

tó közösség találkozása és összekovácsolódása áll. .A történet miszerint a londoni Büszkeség Menete néhány lelkes aktivistája úgy dönt, a bányászok ügye mellé áll, csakhogy van egy kis bökkenő: a konzervatív nézeteket valló szakszervezet bár minden segítségnek örül, de a szivárványazászlós csapattal nem tud mit kezdeni. Az aktivisták ettől azonban nem hátrálnak meg és a találkozás meglepő fordulatot hoz.

Pécsi CSR munkacsoport partnerépítő piknik
2015. szeptember 23.

A Civil Közösségek Háza belső udvarában egy rendhagyó pécsi CSR munkacsoport találkozóra került sora Nevelők Háza Egyesület – *Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Baranya Megyei család, Esélyteremtési Önkéntes Ház, 3. Szektor Alapítvány* közreműködésével. A találkozó különlegessége abban állt, hogy az udvar, BioBiának köszönhetően piknik helyszínné alakult át, és a „természet ízeit" is meg lehetett kóstolni

A találkozón a részvevőknek lehetősége nyílt, hogy egy kötetlenebb beszélgetés keretében megoszthassák a tapasztalataikat, szakmai kapcsolataikat kiszélesítsék, avagy tovább mélyítsék. Központi témaként szerepelt a Pécsen is hamarosan létrejövő Közösségi Alapítvánnyal való megismerkedés, amely a forrásszerzésnek egy újfajta lehetősége.

A most alakuló Alapítvány célja, hogy a helyi szükségletekre reagáló non-profit szervezeteket összekösse az ún. donorszervezetekkel, azaz a magán, az állami ill. a vállalkozói szereplőkkel, akik közcélú tevékenységre kívánnak adományozni. Az újfajta szemlélet abban érhető utol, hogy az alapítvány működésének egyik legfontosabb szempontja, hogy biztosítja a támogatás felhasználásának a nyomon követhetőségét, az elért célok méltó publikálását a nyilvánosság felé. Újszerűség még, hogy egy szervezeten belül valósulhat meg az adománygyűjtés, ennek elosztása, és a helyi közösségépítés is.

Pódiumbeszélgetés a Nappaliban
2015. szeptember 24.

A pódiumbeszélgetés témaköre „Kinek az erőforrásait használjuk kinek az erőforrásaiért? A függés és függetlenség fokozatai" volt. A meghívott vendégek a civil szférában való tevékenységükről számoltak be, sikerekről és nehézségekről egyaránt. Kovács Gábor közösségfejlesztő a fiatalokkal kapcsolatos munkatapasztalatairól számolt be, ahol kiemelte, hogy a türelem, a fiatalok „fejével" való gondolkodásmód, valamint a szülőkkel való kapcsolattartás elengedhetetlen fontos-

ságú ezen a területen, Bognár Hajnalka a Pécsen alakulóban lévő Közösségi Alapítványról és eddigi fejleményekről, valamint a jövőbeli kihívásokról számolt be. Vörös Zsófia a Mediátor egyesület elnöke a Pécsi Nyitott Udvar kezdeményezésekről, illetve a közelgő programsorozatról számolt be. Idén 12 ház nyitotta meg a kapuját az utca embere előtt, ezzel betekintést engedve a saját közösségük életébe. A közérdekű cél megvalósításában anyagi erőforrások tekintetében Pécsi Holding Zrt. járult hozzá. A közösségfejlesztő program fontos részét képezi a bolhapiac, amely kapcsán a közösségek a saját céljaik elérésére saját maguk teremtik meg az anyagi erőforrásukat. A Budapest Bike Maffia Havas Zoltán személyében képviseltette magát. Ez a civil szerveződés ételeket juttat el a rászorulóknak, amely piaci adománygyűjtésből, „közös lábasos főzésből" valamint közösségi főzésből származik. Az újszerűségük abban rejlik, hogy a szociális munka elemeit ötvözik az önkéntességgel, adományozással, kerékpározással.

50 óra szolgálat egy közösségért – információs nap az iskolai közösségi szolgálatról a pécsi villamoson 2015. szeptember 25.

Szervezők: Nevelők Háza Egyesület – Baranya Megyei Önkéntes Centrum, Baranya Megyei család, Esélyteremtési Önkéntes Ház, Pécs és Térsége Közösségi Közlekedésért Egyesület

Az információs napnak a pécsi sárga villamos adott helyszínt, amely alkalmából létrejött az X megálló, ahol lehetőség nyílt kötetlen formában betekintést nyerni néhány fogadószervezet munkájába, megismerkedni a közösségi szolgálattal, az önkéntességgel, azok különböző formáival és lehetőségeivel. A villamos egyfajta „angolos teadélután" hangulatát keltette, hiszen egy forró tea mellett

projektbemutató zajlott, és kötetlen beszélgetés folyt az önkéntesekkel, iskolai közösségi szolgálatot sikeresen teljesítő középiskolásokkal, fogadószervezetek képviselőivel. Mindeközben a villamos előtt Vizuális Nevelésért Alapítványnak köszönhetően a Képírás Fotószakkör diákjai fényképeket készítettek villamos előtt az önkéntesekről, valamint az érdeklődőkről, amit ezután nyomtatott formában kézhez kaptak az érdeklődők. A program teljes ideje alatt a villamos oldala üzenő falként funkcionált, ahol mindenki a mágneses betűk használatával megfogalmazhatta üzenet formájában, hogy mit is jelent számára az önkénteskedés. A Budapest Bike Maffiát egy bemutatkozó video keretében lehetett közelebbről megismerni majd a pécsi csoport alakításának lehetőségével kapcsolatban indult meg egyfajta párbeszéd Havasi Zoltán és a pécsi „kezdeményezők" között. A program zárásaként a BBM követve a megmaradt ételital szétosztására került sor.

Katona Krisztina

Falvédő akció Pécsbányán – avagy mire képes egy közösség, ha egyet akar

A Murál Morál Mező 2010-ben az Európa Kulturális Fővárosa Program „Majális" programjának keretében került Pécsbányára azzal a küldetéssel, hogy a helyi fiatalok bevonásával egy hatalmas falfestményt készítenek a Közösségi Ház egyik falára. Négy hónap közösségfejlesztő munkával gyakorlatilag a semmiből létrejött a fiatalok helyi közössége és az első falfestmény, mely nemcsak a bányamúltról, a helyi értékekről, hanem a jelenben megtartó és az elképzelt jövőben vágyott dolgokról mesél. A falavató ünnepségen az egymással egyébként nem szimpatizáló helyi civil szervezetek is feladatot vállaltak, az ügy érdekében összekapcsolódtak, egy irányba néztek.

Pécsbányai közösségfejlesztő tevékenységünk aztán 2011-ben már egyesületünk, a Pécsi Szín-Tér Egyesület színeiben tovább folytatódott, s egyre bővült a helyi igényekre, a gyerekek érdeklődésére reagáló ifjúsági szolgáltatásokkal. 2012-ben önkénteseink vezetésével a gyerekek egy következő generációjának részvételével Élménybánya projektünkben elkészült a Közösségi Ház másik falára a második nagyméretű falfestmény, ami az esélyegyenlőség és a környezetvédelem helyi vonatkozásairól szól.

2014/2015-ben Pécsbánya belekerült az önkormányzat településrehabilitációs projektjébe, aminek köszönhetően nemcsak az ifjúsági és szociális szolgáltatások szélesedhettek, hanem a lakhatási körülmények is javulhattak a területen, többek közt a Közösségi Ház is felújításra került.

Az, hogy a Ház „új ruhát" kaphat, és energetikailag hatékonyabban működhet, önmagában is nagy ajándék. Számunkra viszont kezdettől fogva a fő kérdés az volt, hogy a falfestmények maradhatnak-e. (Egyáltalán nem voltunk biztosak abban, hogy a döntéshozók szintjén ez a kérdés egyáltalán felmerül-e bárkiben.)

A felújítási munkák már nagyban zajlottak, a Ház utcafronti falaira már elkezdték rakni a szigetelőréteget, amikor kiderült számunkra, hogy a terv szerint a falfestményeinket is be fogják fedni. Ekkor szembesültünk azzal, hogy mit jelent egy nagyprojekt hierarchikus rendszerében az utolsó láncszemnek lenni, akinek az információkhoz közvetlenül hozzáférése, és a döntésekbe beleszólása nincsen.

A Közösségi Ház vezetője egymaga folytatott „Don Quijote"-harca kevésnek bizonyult, és egy véglegesnek tűnő önkormányzati döntéssel zárult: miszerint a falfestményeket leszigetelik, és támogatnak minket két új falfestménynek a megújult felületen való elkészítésének anyagköltségével.

A kárpótlást tekintve részben humánus megoldásnak tűnhetett akár számunkra is ez a felajánlás, ám a falakhoz fűződő érzelmi kötődés, a falakban rejlő közösségösszetartó erő nehezítette ennek egyértelmű elfogadását.

(Számomra, mint a két falfestő projekt vezetője számára teljes meghasonulást jelentett volna a falak lefedése. Ugyanis a falfestő folyamatainknak az a lényege, hogy a résztvevőkből előhozzuk a – sokszor oly mélyre temetett – kreatív alkotó potenciált, és megerősítsük őket kezdeményező, teremtő képességeikben. Mindez a falfestményben testesül meg – aminek a létrehozásáért a helyi közös-

ség elismeri az alkotókat –, a falak pedig őrzik a térben mindazt a pozitív energiát, ami a közös alkotás során keletkezett és örökre összeköti az alkotókat egymással, a fallal és a térrel. A falfestmények eltüntetésének üzenete nem lett volna más, minthogy: egyáltalán nem fontos, amit csináltok, nem szempont, hogy nektek mi a jó, nem jelent értéket a kezetek munkája.)

De szerencsére nem ez a forgatókönyv lépett életbe!

Megtudtuk, hogy a véglegesnek hitt döntést az önkormányzat egyik munkatársa fogja elmondani a helyi közösségnek. Összehívtuk, hát a falfestésekben érintett fiatalokat és szülőket előző este, hogy együtt készüljünk erre a találkozóra. Hihetetlen volt tapasztalni, hogy pillanatok alatt milyen élessé tudtak válni a közös emlékek, és bebizonyosodott, hogy nemcsak nekünk fontosak ezek a falak – sőt, talán a legérdekesebb momentum az volt, hogy az alkotók számára elképzelhetetlen volt, hogy eltűnjenek. Különös jelentősége volt ennek amiatt is, mert van olyan alkotó fiatal, aki azóta már nincs köztünk, és a festmény az ő kéznyomát is őrzi.

Mindezt személyesen kifejezhették az önkormányzati küldöttnek, s már a találkozó alatt olyan nyitottságot, érzékenységet tapasztalhattunk, hogy felcsillant a remény. Miután minden fél végül közösen tett lépést a mindenki számára megfelelő megoldás felé, az önkormányzat úgy döntött, hogy belülről megoldja a szigetelést, így megmaradhatnak a falfestményeink is.

A közösségi sikert Falünneppel zártuk: képeket, filmrészleteket vetítettünk a két falfestő projekt felidézésére. Izgalmas volt mindenkinek 3-5 évvel ezelőtti önmagával találkozni a képeken. Megfogalmaztunk kívánságokat – ki mit kíván Pécsbányának, a helyi közösségnek –, majd színes lufik segítségével a vágyakat elpostáztuk az égieknek. Végül pedig a szabadtűzön főtt paprikáskrumpliból lakomáztunk, s a tűz mellett zenéltünk, táncoltunk, énekeltünk.

A falainkért folytatott szelíd érdekképviseleti folyamat megmutatta, hogy közösségfejlesztő munkánk nem hiábavaló, és a közös alkotásoknak évek múlva is belső tüzeket ébresztő erejük van. Ez hitet ad a folytatáshoz.

Civil Információs Centrum Baranya megye

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

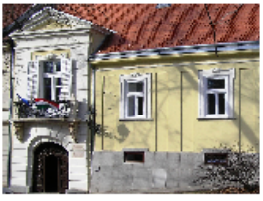
Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

Baranyai Civil Forró

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XI. ÉVFOLYAM - 6. SZÁM 2015. DECEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JANUÁRIPROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁSOK

GEBAUER GALÉRIA

Szilágyi Szilárd „Silaro"
GORGÓK – Among faces című kiállítása
A megnyitó időpontja: 2016. január 13., szerda 17:00
A kiállítást megnyitja: Szilágyi Eszter Anna
A kiállítás 2016. február 16-ig megtekinthető.

ÚJ GALÉRIA

Alakítsd a városod!
Kiállításmegnyitó, eredményhirdetés és beszélgetés:
Időpont: 2016. január 7. 17:00 óra
A beszélgetők:
Tóth Eszter, *kultúrAktív Egyesület*; Horváth András, *a Dél-Dunántúli Építész Kamara elnöke*; Csaba Ders, *Pécs város főépítésze*; Divéki Lili, diák, *PTE Babits Mihály Gyakorló Gimnázium és Szakközépiskola*; Gyergyák János, *építész, településmérnök, oktató PTE PMMIK*
www.kulturaktiv.hu

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

A Mecseki **Fotóklub „III. Mecsek Szalon"** fotókiállítása
A kiállítás megtekinthető: 2016. január 30-ig.
A kiállítások megtekinthetők hétköznapokon 9-19 óráig.

PROGRAMOK

Január 11-én, hétfőn 18:30-tól
Simply English klubest

Január 12-én, kedden 9 órától
Közöd?! – Avagy hogyan segíthetek tanulni?
Tanulásmódszertani műhelysorozat,
Egerszegi Andrea tanulásmódszertan tanárral, trénerrel

Január 12-én, kedden 17:30-tól
Agócsy László Zeneiskola
Tanszaki gitár hangverseny

Január 12-én, kedden 15 órától
Tanulásmódszertan gyerekeknek

Január 15-én, pénteken, 14:30-tól
Diabétesz Barátok

Január 15-én, pénteken 18 órától
Pécsi Magyar-Orosz Társaság
Orosz Újév

Január 19-én, kedden 9 órától
Tanulásmódszertan felnőtteknek

Január 19-én, kedden 15 órától
Tanulásmódszertan gyerekeknek

Január 19-én, kedden 14 órától
Önkéntes műhely előadással
Meghívott vendég: Kovács Orsolya

Január 25-én, hétfőn 17 órától
Pécsi Városvédő és Városszépítő Egyesület
Dr. Majdán János: A baranyai vasútközlekedés története
moderátor: Dr. Vargha Dezső szakosztályvezető

Január 26-án, kedden 9 órától
Közöd?! – Avagy hogyan segíthetek tanulni?
Tanulásmódszertani műhelysorozat,
Egerszegi Andrea tanulásmódszertan tanárral, trénerrel

Január 26-án, kedden 16:30-tól
Spanyol-Magyar Társaság
A decemberi spanyolországi választásokról.
Előadó: Dr. Harsányi Iván

Január 27-én, szerdán, 17 órától
Magyar-Finn Társaság klubestje
Filmvetítés
Jari Halonen: Aleksis Kivi élete
színes, feliratos finn filmdráma (2002, 105 perc)
Aleksis Kivi (1834-1872) írta az első finn nyelvű regényt – A hét testvért – és drámákat is. Ebben a nem szokványos történelmi filmben megelevenedik, hogy a 19. században miként alakult ki a finn identitáseszmény, hogyan született a színház és fejlődött az irodalmi nyelv.

Január 28-án, csütörtökön, 16:30-tól
Népi Írók Baráti Társasága
Dr. Nagy Imre irodalomtörténész, a PTE egyetemi tanára előadása:
„A XVIII: század neves pécsi költője:
Faludi Ferenc/1704-1779/"

Boldog Új Évet kívánunk minden kedves látogatónknak

a Nevelők Háza Egyesület munkatársai

TARTALOM

Tedd magad szabaddá! – Avagy a II. Emberi Jogi Világnap Pécsett! 4
Élménypark?! 5
Lelkes pécsi lakosok útjára indították a Pécs Bike Maffiát (PBM) 6
Dolgaink 2015-ben, Pécs panel városrészének szívében 8
Újra együtt a csapat 10
1%-ról röviden 12
A TEMI 25 éve 14
A Mecseki Fotóklub programja 15
Pályázati ajánló 16
A Népi Írók Baráti Társasága programja 18
A Vasasért Egyesület állandó programjai 18

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17. • Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Arató Vilja, Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Nyers Szilvia, Rimai Dávid
Címlapfotó: Nedjalkov Iván

ISSN: 1787972-8

Tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kivitelezés: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
72/227-350 • www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Rimai Dávid

Tedd magad szabaddá! – Avagy a II. Emberi Jogi Világnap Pécsett!

December 12-én megrendezésre került a II. Emberi Jogi Világnap, a „Tedd magad szabaddá!" című rendezvénysorozathoz szorosan kapcsolódva, amely kezdeményezés a tavalyi évben vette kezdetét Pécsett.

Az emberi jogok világnapját minden év december 10-én ünnepeljük. Ezen a napon fogadta el 1948-ban az ENSZ Közgyűlése az emberi jogok egyetemes nyilatkozatát. A világnapot pedig 1950-ben hozták létre a Közgyűlés 317. plenáris ülésén. Azóta e nap körül a témához kapcsolódóan rendeznek kulturális programokat, magas szintű politikai konferenciákat és találkozókat, kiállításokat a világ minden részén.

Idén a Király utca központi részén elhelyezkedő, hangulatos Nappali Bár adott otthont a rendezvényünknek. Jobban mondva a legelső helyszín, amely már délután 4 óra óta várta az alkotókedvűeket az Itthon Otthon Közösségi Tér volt, amely szintén a Király utcán található. Itt a kisebbek és nagyobbak egyaránt gyárthattak saját készítésű karácsonyi képeslapokat, melyek elkészítéséhez tanácsokkal és alapanyagok biztosításával járultak hozzá kreatív kollégáink.

Este 18 órától startoltak a programok a Nappali Bárban. Elsőként egy kötetlen hangulatú irodalmi talkshow vette kezdetét, ahol Balogh Róbert beszélgetett két nagyon emblematikus személyiséggel, Tengler –TG- Gergely slammerrel és Kiss Tibor Noé íróval.

A következő program felelőse a budapesti székhelyű Amnesty International Magyarország volt. Nagysikerű Emberi Jogi Kocsmakvízüket elhozták hozzánk Pécsre is, amelyet Pénzes Júda vezetett.

Később a színpad átadta a helyét a slam és a zenei produkciónak. A Sopianae Slam Poetry Klub témaként a biztonságot hozta el az estünkre, fellépett Tengler Gergely, Nemes Márk, Tatai Gergő és Mészáros Anikó. A zenei programot a Snétberger Zenei Tehetség Központ diákja, Pázmándi József kezdte meg, aki önálló minikoncertet adott klasszikus gitáron. Utána közvetlenül pedig a Sickpicnic nevű formáció lépett fel, akik zenéjüket etnodzsesszdiszkóként aposztrofálják.

A remek hangulatú, felhőtlen este alatt üzemelt az Élmény Tár Tanoda megsegítése érdekében létrehozott Ezeregy Sütivásár, ahol finom sütemények megvételével egyben adakozni is lehetett a fent említett tanodának. Továbbá lehetett informálódni a Levélíró Maratonról az Amnesty International segítségével, tovább folytatódott a karácsonyi üdvözlőlap-gyártás, valamint lehetett készíteni sajátkezű, vagy emberi jogi témájú kitűzőket, hűtő mágneseket.

Szervezők: Az Emberség erejével Alapítvány, Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház, Nappali Bár, Amnesty International Magyarország, Snétberger Zenei Tehetség Központ, Sopianae Slam Poetry Klub

Élménypark?!

Rimai Dávid

A Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház illetve Az Emberség Erejével Alapítvány által szervezett Élménypark?! című program évek óta sikeresen fut a Civil Közösségek Házában. Az alcíme pedig: „Interaktív esélyórák fiataloknak az emberi jogokról és az esélyegyenlőségről. De mit is takar pontosan ez a hosszú cím, mi is az, hogy Élménypark?!

A program a hagyományokhoz híven egy hetes nyitva tartással várja az általános iskolások 7.-8. osztályos tanulóit, a középiskolás korosztályt valamint a 12-20 év közötti ifjúsági közösségeket (melyek lehetnek ifjúsági közösségek, tanodák vagy akár egyetemi csoportok is). Az Élménypark?! általában egy őszi és egy tavaszi héten tart nyitva hétfőtől péntekig. A program ingyenes, mindössze előzetes regisztrációhoz kötött.

Az Élménypark?! célja az, hogy gazdagítsa az önismeretet, a közösségi együttélésről és a felelősségvállalásról felkeltse a gondolkodást, illetve támogassa és felerősítse a cselekvő attitűdöt. Módszertanát tekintve élményalapú pedagógiai módszerekkel dolgozunk, kooperatív technikával és a nem-formális nevelés módszereit vesszük alapul. Ehhez igazítva általában 5-6 tematikus modulból választhatnak az Élményparkba érkezők, amelyek 90 percesek és minimum 15 fővel tudnak hatásosan működni. A modulok a korábbi évek jól bevált témáiból állnak össze, illetve mindig található köztük új is, ez az éppen közreműködő szervezetektől függ a leginkább. Tehát egy-egy osztály vagy kis közösség akár folyamatosan is látogathatja a programot, hisz újdonság mindig várja az érdeklődőket.

A legutóbbi Élménypark?! 2015. november 23. és 27. között került megrendezésre, moduljai a következők voltak: *1. Előítéletek – Falak helyett hidak*: Ez egy jól bevált modul, amely mint a címe is mutatja, hétköznapi helyzeteket jelenít meg, ismerteti a többség vagy a kisebbség viszonyát, szó esik a kirekesztésről, a bűnbakképzés fogalmáról, esélyek lehetőségeiről, segélyezési rendszerről. *2. A Fogyatékossággal élők* blokk, ezt általában külsős specifikus szervezetek rendezik, akik lehetőséget nyújtanak a személyes találkozásra, az akadályozott helyzetek kipróbálására. *3. A Nemi szerepek blokk*, melyben végig megyünk a biológiai adottságokon, társadalmi elvárásokon és szerepeken valamint a párkapcsolati kérdések is előkerülnek. Felhívjuk a figyelmet a bántalmazó kapcsolatok jeleire, kikerülési módokra. *4. Társadalmi egyenlőtlenségek*. Ebben a blokkban szó esik az örökletes hátrányokról. A „számít-e hogy hova születünk?" kérdéskörrel foglalkozunk, előkerülnek a szegénység arcai, a társadalom „győztesei" illetve „vesztesei." *5. Zsidó identitás:* Ki az, aki zsidó? Számít-e ha valaki zsidó? Illetve ki határozza meg egyáltalán, hogy mi az, hogy ha valaki zsidó? Továbbá most *Élménypark Plusz* címszó alatt egy különleges modul is helyet kapott, melyben egy műanyag fűzőben, egy úgy nevezett korzettben lehetett kipróbálni egy játékot. Ezzel azokra a gyermekekre szerettük volna felhívni a figyelmet, akik gerincferdülésük miatt egy ilyen speciális segédeszközben kényszerülnek leélni kamasz éveiket.

Általában egy-egy ilyen alkalom során 170-200 diák fordul meg nálunk Pécs és a környékbeli célcsoportból. Legutóbbi Élményparkunk együttműködő partnerei voltak: UCCU Roma Informális Oktatási Alapítvány, „GYERE" Gyerekesély Egyesület, , Haver Informális Zsidó Oktatási Közhasznú Alapítvány, Drogprevenciós Munkacsoport, Kerek Világ Alapítvány, Special Pécs, SINOSZ Baranya Megyei Szervezete, PTE Támogató Szolgálat, Vakok és Gyengénlátók Baranya Megyei Egyesülete, Vertebra Alapítvány.

Lelkes pécsi lakosok útjára indították a Pécs Bike Maffiát (PBM)

Pécsi lakosok a Budapest Bike Maffia példájára Pécsett is szeretnék meghonosítani a közösségi főzéseket, mely során különböző civil szerveződésekkel együttműködve készítenek finom fogásokat, aztán szállítják ki a rászoruló családokhoz, két kereken.

A PBM első közösségi akcióján, **„Pécs Bike Maffia Start!"** címmel, november 7-én, 120 adag babgulyást készült, melyet a kerékpáros önkéntesek vittek ki a rászoruló pécsi gyermekes családoknak. A szervezők a főzés helyszínén egész napos programmal várták az érdeklődőket és a támogatókat. A helyi Tanodákból és a Pécsi Gyermekotthonból érkezett gyerekekkel közösen megvalósult délelőtti gyermekprogramot egy közös ebéd zárta. A nyitó program szervezését és lebonyolítását a Budapest Bike Maffia is segítette adományokkal, valamint a délutáni kocsma kvíz játék lebonyolításával. A közös bulin Marcial Bodoo Dj zenélt.

A következő közösségi főzés **„Pécs Bike Maffia Mikulás"** címmel december 5-én került megrendezésre a Búza téri piacon. Ez alkalommal a Mikulás bringások a gyerekeknek a finom étel mellé meglepetéscsomagot is kiszállítottak. Ekkor már két kondérban főtt a finom húsos káposzta, és Simon Wintermansnak köszönhetően több száz holland mini palacsinta is kiosztásra került „melegében".

Decemberben a pécsi „maffiózók" karácsonyra egy formabontó eseménnyel is ké-

szültek, a **„Fogadj örökbe egy családot!"** jótékonysági akcióval, melynek során a helyi éttermek működtetőinek felajánlását, valamint játékadományokat összegyűjtve, közösen ünnepi menüt és ajándékokat „varázsoltak" 70 pécsi család asztalára.

A „Fogadj örökbe egy családot!" program támogatói:

Szinbád Étterem
Barbakán Étterem
Trafik
Polgár Étterem és Panzió
Piazza Del Grano
Kóstolda Lakásétterem
Főnix Pizzéria
Pécsi Vadásztanya Étterem
Szent György Fogadó
Nappali Bár
Nap Hostel
Csinos Presszó
AszPIK Pécs Alkotói Piac
BioBia Porta Pajta
Pécsi Életmód Egyesület
Elefántos Étterem és Pizzéria
Teleky Bistro
Ízes Magyar Csemege Szendvics és Tejbár
Blöff Bisztró
Bellagio Ristorante
Balkán Bisztró
Crystall Étterem
Oliva Étterem
Magyar Vöröskereszt Baranya Megyei Szervezete
Nevelők Háza Egyesület
Baranya Megyei Önkéntes Centrum
Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház
Kistányér Restaurant & Pub
Szabadkikötő
Flexoco Kft.
Karl Mikro-Sörfőzde
Tettye Vendéglő
VS-Net Kft.
Mecsekerdő Zrt.
Arbasüt Kft.
Smart Haus DRBG Engineering

A Pécs Bike Maffia csoportról annyit érdemes még tudni, hogy alaptevékenységük az adománygyűjtés, majd ezeknek az adományoknak kerékpárral való kiszállítása rászorulók családok, és egyének számára. A tervek szerint havonta megrendezésre kerülő főzések és az ezzel párhuzamosan megvalósuló programok során a szociális munka elemeit igyekeznek ötvözni az önkéntességgel, adományozással, kerékpározással.

A helyi „Maffia" fő célja, hogy egy tudatosabban gondolkodó közösséget építsenek az erre érzékeny emberek, csoportok, szervezetek, vállalkozók és ismert helyi művészek bevonásával.

2016. évi közösségi főzések programterve áprilisig:

Január: Balokány-liget, házigazda a Tetthely Ifjúsági Egyesület

Február: Patacs, házigazda a Fogd a Kezem Alapítvány

Március: Meszes, házigazda a Kóstolda Lakásétterem

Április: Kultúrkert, házigazda: Nevelők Háza Egyesület

A csoporttal kapcsolatos egyéb információ: https://www.facebook.com/pecsbikemaffia/

Dolgaink 2015-ben, Pécs panel városrészének szívében

Nem törekszem a teljességre. Ezért elnézést, aki önkénteskent, közösségi szolgálatos diákként, tagként, munkatársként, vagy ami a legfontosabb résztvevőként részt vett egy programon és most nem kerül említésre. Mindannyian részesei voltak a mi 2015-ös évünknek!

Helyszínünk: Pécs, Csontváry út 2. Mosolymanó Családi Központ

1. Társadalmi Felellőség-vállalás – 4 éve

a. Havonta ***Jótékonysági ruhaosztást*** tartunk, mely során az igazoltan rászoruló családok regisztráció után ingyen válogathatnak a helyiek adományaiból, így 30-40 családnak tudunk segítünk. Kulcsszavaink: önként jön hozzánk a család; igazolnia kell, hogy rászoruló; saját maga választja ki, mire van szüksége; helyiek segítenek helyieknek.

b. ***Speciális gyűjtések:*** vetőmagot; élelmiszert, babakocsit, pelenkát, mosóport, babágyat, babahordozót, etetőszéket, mosógépet, hűtőszekrényt, bútorokat gyűjtöttünk, szállítottunk és adtunk át rászoruló családoknak. A Családsegítő, az Anyaotthon, a gyermekorvos és védőnők is küldenek hozzánk családokat. A NEA támogatása révén, javítóműhelyünkből az adományokat (műszaki eszközök, játékok, berendezési tárgyak) működőképes állapotban szállítjuk ki a rászorulóknak.

c. Az Árpád Fejedelem Gimnázium és Általános Iskola tanári, tanulói és szülői közössége gyűjtött a hozzánk járó rászoruló családoknak. Tartós élelmiszer, játék, ruhanemű, édesség jutott 15 család Karácsonyi csomagjába.

d. 2015-ben ***Családegyesítésben*** is részt vállaltunk.

2. Mi Játszóterünk Mozgalom – 6 éves programunk

a. ***Pécs Város Civil pályázata*** révén, 4 játszótéren új eszközök beszerzése is történt. Köszönjük a BIOKOM aktív közreműködését! Játszóterek: Aidinger J. u. 2.; Németh László u.; Wallenstein u.; Maléter Pál u. 2.

b. Fodor Ibolya képviselő asszony támogatásával, a Lahti utcában is megújult egy **játszótér**. dr. Csizmadia Péter képviselő úr támogatásával sikerült egy kombiesztköt vásárolni a Németh László utcába.

3. Falfestés

a. Egy kertvárosi óvoda udvara 3 összefirkált falra nézett. Az Europa Cantat alkalmából Éneklő Falakat hoztunk létre, két magyar népdal szövegével, kottájával és egyedi (Ferling Szonja tervezése) grafikájával.

b. Egy másik óvoda bejáratánál hasonlós falfelület volt. Ezt is sikerült szebbé tennünk az E.ON támogatásával.

4. Állatos programok

a. ***Kutyagumi zászlózás*** – figyelemfelhívás a rossz gyakorlatra. Partnerünk: Kul-

turált Állattartásért és Tiszta Környezetért Egyesület

b. ***Cica és Kutya Örökbeadó Nap*** – a Pécs Környéki Állatmentők szervezésében.

5. **Országos programok: Már több éve csatlakozunk a Házasság Hetéhez, az Állampolgári Részvétel** hetéhez és az Európai Hulladékcsökkentési Héthez.

6. **Helyi kezdeményezéseken szívesen részt veszünk:** Családok Napja, Sütőtök Fesztivál, Faültetés, Mindenki Karácsonyfája, Itthon Otthon.
7. **Sport és Mozgás:** jóga, pingpong, íjászat, ovis torna.
8. **Napi programjaink** keretében, hétfőtől péntekig, 8:30-17:30 között várjuk a látogatókat. Kiemelt figyelmet fordítunk a korai zenei nevelésre (Kerekítő, Dúdolda, Babázó Bogival, ovis néptánc).
9. **Nagyrendezvényeink** Jeles napokhoz kapcsolódva, ingyenes programokkal várjuk az itt lakókat (lovaglás, körhinta, Bábelőadás, kézművesség, agyagozás, zenés gyerekműsor)
10. **A Kertvárosi Babahordozó Klub**ot egyik tagunk vezeti. Kezdeményezésére a városban először, Mosható pelenka klub is indult. Szoptatás támogató csoportunk is az Ő nevéhez kapcsolódik.

11. **Közösségi Piacunk** heti rendszerességgel, már 3. éve működik.

Programjainkat folytatjuk 2016-ban is, mert a Kertvárosban lakunk és szeretnénk gyerekeink, mosolygós sorsának kovácsa lenni!

Mosolymanó Egyesület

Újra együtt a csapat

Nekem minden kiállítás ÜNNEP... Megállunk, abbahagyjuk mindennapi rohanásunkat és egymásra figyelünk. Felidézzük az év legszebb eseményeit:a műhelymunka örömét,a kirándulásokat, a művészettörténeti, szakmai előadásokat. Az 1978-ban alakult társaság azzal a céllal jött létre pedagógusokból, hogy a tanítás mellett művelje a képzőművészet valamely területét. Ez nagyon fontos, mert, aki maga is fest, rajzol, tűzzománcot, kerámiát készít, könnyebben átadja az ismereteket a diákjainak. Ha már nem tanít akkor is szívetlelket melengető tevékenység, és remek, hasznos, t artalmas időtöltés.

„A művészet olyan tevékenység, amelynek az a célja, hogy a legmagasabb és legjobb érzéseket, melyeket az emberek átéltek közölje az emberrel" (L. Tolsztoj)

2003-tól nyaranta Dunaszekcsőre megyünk alkotótáborba. Az idén szó szerint „fényesre" sikerült az ottlétünk. Nemcsak azért, mert oly szép időnk volt, hanem a fény volt a témánk. A természet adta szépségek a víz, a levegő, a környezet, mindannyiunk számára lenyűgöző volt. A napi munka, motívumgyűjtés, rajzolás, festés mellett különböző programokat szerveztünk: kaputárlat, kirándulások, helyi művészek műhelyének látogatása. A tábor zárásaként az Örökségházban nyílt tárlatunk igazi ünnep volt, mert az innen elszármazott, vagy Dunaszekcsőn élő művészek is kiállítottak: Laborcz Mónika – keramikus, Laborcz Flóra – szobrász, ötvös, Gilles Weissmann – festő, Hans Mendler – festő, szobrász, OláhJános – festő, Belák Viktória – festő, Ákos János – festő, valamint fotósok: Puskás Ilona, Balogh Viktória, dr. Kolmann J. György.

A most nyíló kiállításon huszonnégy művésztanár munkáját láthatjuk. A tagok többsége pécsi, de a megyéből is kapcsolódnak hozzánk (Szigervár, Harkány, Orfű, Siklós). Közülünk négyen a Magyar Alkotóművészek

Országos Egyesületének, illetve tizenegyen a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének tagjai. Évente csoportos kiállításokon veszünk részt, de minden tagunknak volt már önálló kiállítása. A dolgok csak akkor léteznek, ha ellentétük is létezik. Ez így van a fénnyel és a sötéttel, az éjszakával és a nappallal,a nővel és a férfival,az erővel és a gyengeséggel is.

Munkáikon a realista ábrázolás mellett, átírt, absztrakt képekkel is találkozunk. A címekből olvashatunk: Megtört fények, Narancsba hajló fények, Holdfény, Tűz, Ég és föld, Levegő, Lemenő Nap fényében, Őszi fények, A Duna bölcsőjénél, Fák napfényben, Nyáron, Parti varázslat,Fény-árnyék...

Örömmel ajánlom figyelmükbe a tárlatot:

„A mosollyal az ember fényt gyújthat önmagában. Reménnyel töltheti el a lényét, s ezt a reményt másokra is átsugározhatja”

Őszintén remélem én is , hogy így lesz!

Fűri Ildikó

1%-ról röviden

A személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint, külön törvényben meghatározott módon és feltételekkel minden adófizetőnek minden évben lehetősége van arra, hogy az összevont adóalapjának a kedvezmények levonása után ténylegesen megfizetett adójából 1-1 százalékot az általa meghatározott egy-egy kedvezményezett javára juttasson. Kedvezményezettet két csoportból lehet választani, de mindegyikből csak egyet-egyet, azaz sem az egyik, sem a másik 1 százalék nem osztható meg, de nem is vonható össze.

1. A kedvezményezettek egyik csoportját egyesületek, alapítványok, közalapítványok, színházak, múzeumok, felsőoktatási intézmények és más, a törvény által egyedileg felsorolt szervezetek alkotják.

Ide tartoznak:

- **egyesületek**[3] (kivéve ebből a pártokat, a biztosító egyesületeket, továbbá a munkaadói és a munkavállalói érdekképviseleteket), ha bírósági nyilvántartásba vételük a **2014. év előtt** már jogerőre emelkedett,
- 2014 év előtt bíróság által nyilvántartásba vett **alapítványok**, közalapítványok,

feltéve, hogy a székhelyük belföldön van és nyilatkozatuk szerint közhasznú tevékenységet folytatnak.

Az egyesületek, alapítványok és közalapítványok akkor lehetnek kedvezményezettek, ha közvetlen politikai tevékenységet nem folytatnak, szervezetük pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújtanak.

Az egyesületek, alapítványok, közalapítványok kedvezményezhetősége szempontjából fontos, hogy milyen tevékenység minősül közhasznúnak.

A Civil tv. 2. § 20. pontja határozza meg a közhasznú tevékenység fogalmát, mely szerint közhasznú tevékenység minden olyan tevékenység, amely a létesítő okiratban megjelölt közfeladat teljesítését közvetlenül vagy közvetve szolgálja, ezzel hozzájárulva a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez.

A kedvezményre igényt tartó, előzőekben említett szervezeteknek a rendelkező nyilatkozatok megszerzése érdekében közölniük kell az adószámukat azokkal az adózó magánszemélyekkel, akiknek a rendelkező nyilatkozatára számítanak. Ez az eljárás alaki kötöttségek nélküli, megvalósítható személyes kapcsolatfelvétellel, szórólapokkal, egyéb - jogszabályba nem ütköző módon történő - figyelemfelhívással, hirdetéssel. A kedvezményezett reklám és marketing célú tevékenységére fordított költségek együttes összege a felhasználás évében nem haladhatja meg a felhasznált összeg tíz százalékát, de legfeljebb 10 millió forintot.

A támogatók toborzásához előzetes adóhatósági engedélyre nincs szükség, így az előzetes engedélykérések, a szórólapok véleményezésre történő megküldése szükségtelen időkiesést jelenthet.

A magánszemély által juttatott pénzösszeg olyan költségvetési támogatásnak minősül, amelynek igénylését és a közcélú tevékenységeknek megfelelő felhasználását az adózás rendjéről szóló törvényben foglaltak szerint az adóhatóság jogosult ellenőrizni.

Amennyiben az ellenőrzés azt állapítja meg, hogy

- a támogatás igénylése jogszabálysértő volt, így például ha a kedvezményezetti feltételek nem állnak fenn, valamint
- a közcélú tevékenység szerinti felhasználás nem valósult meg,

úgy a kedvezményezettnek az adóhatóság határozata alapján az átutalt összeget vissza kell fizetnie.

A civil kedvezményezett akkor használja fel a közcélú tevékenységének megfelelően az 1 százalékos összeget, ha

- az alapítvány, közalapítvány, egyesület alapcél szerinti közhasznú tevékenysége megvalósítására fordítja, illetve
- az 1. pontban felsorolt további szervezetek

a létesítő okiratukban és a rájuk vonatkozó külön jogszabályokban alaptevékenységként meghatározott közcélú, közérdekű, közhasznú tevékenység megvalósítására fordítják azt.

Lényeges arra is ügyelni, hogy a kedvezményezett fenntartásával, működésével kapcsolatos költségként elszámolható összeg együttesen sem haladhatja meg a felhasználás évében felhasznált összeg **25 százalékát, de legfeljebb a 25 millió forintot**. Működési költségként a következők vehetők figyelembe:

a) a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
   - 79. §-a szerinti személyi jellegű ráfordítások,
   - 83. § (3) bekezdése szerinti fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások, a pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai, valamint
   - 86. § (7) bekezdés c) pontja szerint a visszafizetési kötelezettség nélkül átadott, pénzügyileg rendezett, véglegesen átadott pénzeszközök összege,
b) székhely, működési hely – kivéve, ha az valamely alapító, tag, vezető tisztségviselő, alkalmazott vagy ezek hozzátartozója által bármely jogcímen lakás céljára használt ingatlana is egyben – fenntartásával és működtetésével kapcsolatos költségek, így különösen az ingatlan bérleti díja és a kedvezményezettet terhelő közműdíjak,
c) postaköltség, telefon- és internetszolgáltatás alapdíja,
d) – költségvetési szervek esetében – személyi és dologi juttatások.

A civil kedvezményezettnek a javára juttatott összeg cél szerinti felhasználásáról, vagy esetleges tartalékolásáról a nyilvánosság előtt kell számot adnia. 2008. január 1-jétől hatályban lévő fontos szabály az, hogy a kedvezményezett a részére átutalt 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó adatokat **nem sajtóközlemény útján** teszi közzé. Ehelyett a kedvezményezett köteles a részére juttatott összeg felhasználására vonatkozó adatokat az átutalást követő második év május 31-ig (tehát a 2016-ban átutalt összeg esetén 2018. május 31-éig, a 2015-ben átutalt összeg esetén pedig 2017. május 31-éig) az állami **adóhatóság részére, elektronikus formában, tehát az Ügyfélkapun keresztül** megküldeni. A közleményt a NAV által rendszeresített nyomtatványon kell benyújtani[11].

A kedvezményezettet jogutód nélküli megszűnése esetén soron kívüli, jogutódlással történő megszűnése esetén a jogutódot a jogelődre vonatkozó tartalmú és határidejű beszámolási kötelezettség terheli.

A közleményben szerepelnie kell az 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó adatoknak, ezen belül a cél szerinti és működési költségeknek külön-külön és összegszerűen is. Szintén szerepelnie kell a felajánlott összeg esetleges – legfeljebb az átutalást követő második év végéig terjedő – tartalékolására vonatkozó információknak is. A közlemény végén nagyobb terjedelmű szabadon gépelhető rész található, melyben az 1 százalékos összeg felhasználására vonatkozó részletes információk tüntetendőek fel.

Az adóhatóság a közleményben szereplő adatokat átadja az Emberi Erőforrások Minisztériumát vezető miniszter részére, aki az adatokat minisztériuma honlapján közzéteszi. Ezen túl azon szervezetek, amelyek saját internetes felülettel rendelkeznek, a felhasználást követő év május 31-ig kötelesek a közleményt ezen a felületen is közzétenni azzal, hogy a közleményt 1 évig nem lehet onnan eltávolítani.

Amennyiben a kedvezményezett a közleményre vonatkozó szabályoknak

a) nem tett eleget,
b) teljesítése során számszakilag hibás adatot közölt, vagy nem az elszámolandó összeget szerepeltette, és az adóhatóság által az adatok javítására kitűzött határidőt elmulasztotta, vagy
c) teljesítése során valótlan adatot közölt,

az adóhatóság határozatával kizárja a határozat jogerőre emelkedését követő rendelkező évben tett felajánlásokból történő részesedésből.

/Forrás: nav.gov.hu – 26. információs füzet/

A TEMI 25 éve

A rendszerváltás el őtt a szakszervezetek kezelésében és működtetésében, nagyvállalatok támogatásával országosan 250 művelődési ház, könyvtár és művészegyüttes végezte kulturális tevékenységét.

A rendszerváltást követően ezek a fenntartók, működtetők megszűntek, vagy a továbbiakban – igen kevés kivételtől eltekintve – nem vállalták a közművelődési intézmények fenntartását, támogatását, kivonultak ebből a szerepkörből.

1990. november 27-én azzal a céllal alakult meg a **Szakszervezeti és Munkahelyi Művelődési Intézmények Egyesülete** (SZMMIE), hogy a magukra maradt, nem önkormányzati fenntartású, de a lakosság számára is szolgáltatást nyújtó volt szakszervezeti és munkahelyi művelődési intézményeket tömörítse, egységbe szervezze és ellássa kulturális érdekvédelmüket.

Ezek a kulturális szervezetek a nemzeti kulturális örökség részét képező civil és társadalmi szerveződésű, a kulturális törvény által meghatározott alapfeladatokat és szolgáltatásokat ellátó önálló, vagy részben önálló származtatott jogi személyiségű, alapítványi vagy egyesületi formában működő művelődési házak, könyvtárak, művészegyüttesek voltak.

Ezt a törekvést támogatta az állam – és a mindenkori kulturális minisztérium is –, amikor a költség-vetésben elkülönítetten és garantáltan, a volt szakszervezeti és munkahelyi művelődési intézmények számára un. működési támogatást biztosított, s ennek az összegnek pályázati keretek közötti felosztására a Szakszervezeti Munkahelyi Intézmények Egyesületét bízta meg.

Igazán nagy eredmény volt, amikor 1992-ben sikerült elérni, hogy a minisztérium költségvetési fejezetében – külön soron – biztosította az SZMMIE működési támogatását.

Az Egyesület – megalakulása óta – szakadatlan küzdelmet vív a megmaradásért, a művelődési há-zakban, könyvtárakban, művészeti együttesekben felhalmozott kulturális értékek megmentéséért, a szolgáltatások nyilvánossá tételéért, a mélyen beágyazódott kulturális hagyományápolás és őr-zés továbbviteléért, és ezek feltételéért; a közművelődési feladatok financiális hátterének kiszámítható megteremtéséért.

Az intézményekben folyó kulturális tevékenység és szolgáltatások fenntartása hozzájárul a helyi közösségek és civil szervezetek művelődési kínálatához, a települések népességmegtartó erejének növeléséhez.

Számos helyen ma már a mi intézményeink (művelődési házak, könyvtárak, művészegyüttesek) az egyedüli kulturális szolgáltatók, így az egyetlen művelődési lehetőség, a közösségi élet és a közéleti aktivitás még megmaradt színtere.

2000-ben a szervezet nevet változtatott, új neve **Területi Művelődési Intézmények Egyesülete (TEMI)** lett.

Meggyőződésünk szerint a Területi Művelődési Intézmények Egyesülete szervezetei által végzett kulturális tevékenység a magyar kulturális örökség része, és néhány intézmény (már 100-150 éve tartó) működése a szakmai örökség alapintézménye.

1997-ben a TEMI Vezetősége saját díjat alapított, „Közösségi Művelődésért" díj néven, azon kollégák részére, akik tevékenységükkel kiemelkedően szolgálták a korszerű művelődést és a művészeti ízlés fejlesztését.

Ezt a díjat 2015-ben az egyesület meghatározó személyisége Urbán Gyula emlékére, aki 1993-tól 2006-ban bekövetkezett haláláig a TEMI elnökeként fáradhatatlanul tevékenykedett az egyesület létrehozása, majd működése, fennmaradása érdekében – **Urbán Gyula Közösségi Művelődésért Díj** – névre változtatta.

A kitüntetés adományozásában minden évben 3-4 kolléga részesül.

Az egyesülethez tartozó intézmények, bár lecsökkent létszámmal –, de éppoly lelkiismeretes és színvonalas szakmai munkával, mint 25 éve a kezdetekkor – végzik továbbra is a feladatukat, melynek bizonyítéka, hogy évente több mint három és félmillióan látogatják rendezvényeinket, programjainkat.

A TEMI Elnöksége a hozzánk tartozó kollégáknak az eddigiekhez hasonló, további sikeres és eredményes munkát kíván!

Kenese Szilvia
elnök

MECSEKI FOTÓKLUB PROGRAM

2016 ELSŐ NEGYEDÉV

A klubestek időpontja: minden kedden 18:00
A programok nyilvánosak, azon minden érdeklődőt szeretettel látunk!

január 5.	HOGYAN TOVÁBB? **Beszélgetés az Mecseki Fotóklub jövőjéről** a közgyűlés előtt
január 12.	**Beszélgetés, vélemények a III. Mecsek Szalonról**
január 19.	Vendég a társművészetek köréből **Serbakov Tibor** ötvös, szobrászművész
január 26.	**Tisztújító közgyűlés**
február 2.	**Csigó Gergely AFIAP és Lángh Gábor EFIAP** (Soproni Fotóklub) fotóművészek kiállításának megnyitója
február 9.	**Beszélgetés a Soproni Fotóklub tagjainak kiállításáról**
február 16.	Vetítés **Déri Judit: Alaszka**
február 23.	**Negyedéves pályázat** Kötetlen téma. Beadhatók 13x18 - 18x24 cm méretű papírképek.
március 1.	**Az Eszéki Fotóklub kiállítása**
március 8.	**Beszélgetés az Eszéki Fotóklub kiállításáról**
március 15.	Nemzeti ünnep Nem tarunk klubestet.
március 22.	**Képbírálat** Beadható szerzőnként max.10 db digitális kép JPG formátumban, monitor felbontásban
március 29.	**Kiss József klubtársunk bemutatkozása**

Pécs, 2016. január 1.

a
Mecseki Fotóklub elnöksége

MECSEKI FOTÓKLUB
7624 Pécs, Szt. István tér 17.
Email: info@mecsekifotoklub.hu
www.mecsekifotoklub.hu

FOTOPLUS
támogató

XPress-DIGITAL
támogató

Pályázati ajánló

Pályázat könyvkiadási tevékenység 2016. évi fejlesztésére, a magyar könyvkultúra jelentős értékeinek létrehozására

A Könyvkiadás Kollégiuma pályázatot hirdet a könyvkiadási tevékenység 2016. évi fejlesztésére, a magyar könyvkultúra jelentős értékeinek létrehozására az alábbi témakörben.

Határidő: 2016. január 25.

Pályázók köre: Olyan könyvkiadók, amelyek már bizonyították, hogy fontos szellemi műhelyt alakítottak ki, és 2011. és 2015. között évente legalább öt, de ebben az időszakban összesen legalább 25 könyvet adtak ki.

Nevezési díj: Az igényelt támogatás 3%-a, amely magában foglalja a 27%-os áfát is – de minimum 50.000 Ft –, és maximum 100.000 Ft.

Tervezett keretösszeg: 170.000.000 Ft

Altéma kódszáma: 3431/322

Megvalósítás időtartama: 2016. február 1.–2018. június 30.

Benyújtási határidő: 2016. január 25., éjfélig.

forrás, bővebben: nka.hu

SozialMarie 2016

Olyan projektek jelentkezését várják, amelyek a gyakorlatban már bizonyítottak, és van jövőjük is – vagyis amelyek a pályázat benyújtásakor már értékelhető eredményeket hoztak, és lesz folytatásuk.

A részvételi lehetőség nyitott a magánszektorból, a civil szektorból (civil társadalmi kezdeményezések, NGO-k, nonprofit szervezetek, egyesületek) és a közigazgatásból érkező projektek számára, amennyiben azok Ausztria, Magyarország vagy Csehország területén valósultak meg. A Szlovákiában, Lengyelországban, Horvátországban, Szlovéniában és Németországban létrejött projektek közül csak a Bécs 300 kilométeres körzetében működőekkel lehet pályázni.

Határidő: 2016. január 26

Jelentkezés módja, határidők:

A pályázati időszak 2015. november 9-én, hétfőn kezdődik.

A dokumentációt legkésőbb 2016. január 26-án, kedden 23.55-ig lehet a SozialMarie weboldalán feltölteni. Figyelem: a díj projekteknek, és nem a projektgazda szervezetek általános tevékenységének szól. A magyar pályázók magyarul adják be a pályázatot, mellékelve a pályázat angol nyelvű fordítását is.

forrás, bővebben: palyazatok.org

Kiemelkedő kulturális értéket létrehozó és bemutató kulturális – művészeti fesztiválok megrendezésének támogatása

A fesztivál elsődleges célja, hogy a művészeti alkotásokat nemzeti műveltségünk részévé tegye, bemutassa a hazai és nemzetközi élet legtehetségesebb szereplőit. A rendezvény/fesztivál járuljon hozzá az ország/egy-egy régió/város kultúrájának megismertetéséhez, és ezen keresztül a magyar kultúra pozíciójának, rangjának és színvonalának megőrzéséhez, és erősítéséhez.

Filmes, valamint gasztronómiai fesztiválok megvalósítását célzó pályázatokat a kollégium ebben a pályázati kiírásban nem támogat.

Határidő: 2016. január 28.

Támogatás formája: vissza nem térítendő támogatás.

Támogatás forrása: a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény LXVII. Nemzeti Kulturális Alap fejezet.

Rendelkezésre álló tervezett keretösszeg: összesen 250.000.000 Ft

Igényelhető támogatás: maximum 15.000.000 Ft/pályázat

Maximális támogatási intenzitás mértéke: legfeljebb 80%.

forrás, bővebben: nka.hu

Pályázat a nők szerepét erősítő projektek támogatására

A Nőkért Globális Alapítvány (The Global Fund for Women) pályázatot hirdet a nők jogaiért, esélyegyenlőségéért küzdő szervezetek részére.
Határidő: 2016. február 28.
A pályázók köre:
Olyan női csoportok jeletkezését várják, akik minden alábbi feltételnek megfelelnek:

- a szervezet nem az Egyesült Államokban van
- a szervezet elsődleges tevékenységi köre a női egyenjogúságért és a nők jogaiért való küzdelem
- olyan csoport, amelyben nők dolgoznak, önálló jelentkezéseket nem fogadnak
- a szervezetet nők vezetik, irányítják

A pályázat részletei:
A pályázat keretében a nők jogainak érvényesítésén dolgozó szervezetek évente 5.000 – 30.000 USD közötti támogatást nyerhetnek a projektjeik megvalósítására. Amenniyben a pályázó első alkalommal nyeri el a támogatási lehetőséget, úgy általában 5.000-15.000 USD támogatásra számíthat. Tekintettel arra, hogy az Alapítvány hisz abban, hogy a nők tudják legjobban a saját igényeiket felmérni, a problémáikra megoldást találni, ezért a hatékonyság érdekében alapvetően női vezetőséggel rendelkező csoportokat támogatnak.
A pályázat témakörei:

- erőszakmentesség
- gazdasági és poltikai érvényesülés
- szexuális és családalapítással kapcsolatos jogok

forrás, bővebben: contactmksz.hu

<u>Társadalmi célú vállalkozások ösztönzése</u>
Határidő: 2016. február 29.
Társadalmi vállalkozásnak tekinthetőek azon nonprofit és civil szervezetek, amelyek társadalmi célkitűzéseik mellett üzleti területen megvalósítható célkitűzésekkel is rendelkeznek, gazdálkodásuk eredményét a társadalmi cél érdekében visszaforgatják, költségvetésükben és szervezeti működésükben érvényesítik a részvételen alapuló döntéshozatal elvét.
A Széchenyi 2020 keretében megjelent az „Társadalmi célú vállalkozások ösztönzése" című (GINOP-5.1.2 kódszámú) kiemelt felhívás. A Felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 1,3 milliárd forint. A támogatási kérelem benyújtása 2016. január 18 – 2016. február 29 között lehetséges.
Jelen felhívás célja már működő szervezetek bázisán új társadalmi célú vállalkozások létrehozásának segítése, illetve a már működő társadalmi vállalkozások dinamizálása és stabilizálása – piacképes termékek és szolgáltatások előállításának ösztönzése révén, fenntartható üzleti modell alapján – tartós foglalkoztatási lehetőségek létrehozása érdekében.
A kiemelt projekt elsődleges célcsoportját a társadalmi célú vállalkozásokat alkotják.
Társadalmi vállalkozásnak tekinthetőek azon nonprofit és civil szervezetek, amelyek társadalmi célkitűzéseik mellett üzleti területen megvalósítható célkitűzésekkel is rendelkeznek, gazdálkodásuk eredményét a társadalmi cél érdekében visszaforgatják, költségvetésükben és szervezeti működésükben érvényesítik a részvételen alapuló döntéshozatal elvét.
Ennek megfelelően a kiemelt projekt

- nonprofit gazdasági társaságok,
- szociális szövetkezetek, valamint
- alapítványok
- egyesületek

számára biztosítja szolgáltatásait, amennyiben a szervezetek vállalják, hogy társadalmi céljuk érvényesítése érdekében olyan üzleti tevékenységet folytatnak, melynek segítségével hátrányos helyzetűek, munkanélküliek és inaktív emberek foglalkoztatásához járulnak hozzá.
A Felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 1,3 milliárd forint.
A támogatási kérelem benyújtása 2016. január 18 – 2016. február 29 között lehetséges.
A Felhívás és mellékletei elérhetők: www.palyazat.gov.hu weblapon.
forrás: orientpress.hu
forrás: www.nonprofit.hu

szerkesztette: Arató Vilja

A Vasasért Egyesület állandó programjai

Kossuth Művelődési Ház állandó programjai

Jiu – Jitsu edzés:
Időpontok: hétfő, csütörtök, péntek

Taekwondo edzés:
Időpont: kedd, szerda 17:30-20:00

Spinning bike edzés
Időpontok: hétfő, szerda, péntek 17:30-19:30

Somogyi asszonyklub
Időpontok: minden hónap legelső szerdája 14:00-16:00

Szövöde
Időpontok: minden hétfő 16:00-19:00

Könyvtár
Időpontok: minden csütörtök 17:00-18:00

Berze Művelődési Ház állandó programjai

Berze Ifjúsági Programok
Időpontok: hétfő, kedd, szerda 15:00-19:00

Baba-Mama klub
Időpontok: minden csütörtökön 10:00-13:00

Társastánc
Időpontok: minden vasárnap 18:30-21:00

Berze Nagy János népdalkar
Időpontok: minden csütörtök 16:00-18:00

Mazsorett
Időpontok: minden szombat 15:00

Vasasért Egyesület Székház állandó programjai

Tea-Ház gyermek és ifjúsági klub:
Időpontok: kedd-péntek 16:00 – 19:00

Meselámpa
Időpontok: minden hétfő 16:30 – 17:30

Könyvtár
Időpontok: minden szerda 17:30 – 19:00

A Népi Írók Baráti Társasága 2016-os év első félévének programja

2016. január 28. csütörtök du. 16.30 órakor
Dr. Nagy Imre irodalomtörténész, a PTE egyetemi tanára előadása:
„A XVIII: század neves pécsi költője: Faludi Ferenc/1704-1779/"

2016. február 18. csütörtök du. 16.30 órakor
Orcsik Ferenc író „A fehér szikla szerelmesei" című könyvének bemutatója
Könyv-vásár

2016. március 17. csütörtök du. 16.30 órakor
Káplár János költő „Mohács, nemzetünk tragédiája" című verses könyvének bemutatója

2016. április 21. csütörtök du. 16.30 órakor
Dr. Petre András író mini-novelláinak ismertetése

2016. május 19-én, csütörtökön du. 16.30 órakor
Dr. Szabó Szabolcs nyugalmazott középiskolai tanár, karnagy előadása:
„Zrínyi Miklós költő, hadvezér, politikus, a XVIII. századi magyar irodalom legnagyobb alakja. /1620-1664/

Helyszín: Civil Közösségek Háza
(Pécs, Szent István tér 17.)

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30 órakor

Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Barátság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn 17:30 órakor

TRADICIONÁLIS HATHA JÓGA
Vezeti: *Nagy András*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*, Liszt-díjas művész

Minden kedden 18 órakor

Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden kedden 16 órakor

Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Minden kedden 17:30 órakor

GERINCTORNA
Vezeti: *Molnár Zsuzsanna*

Kéthetente keddenként 17:00 órakor

Foltvarró Klub
Vezeti: *Szőke Klára*

Minden szerdán 15 órakor

Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden szerdán 9.30 órakor

Énekóra anyukáknak kisbabákkal
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

Vers- és Prózamondó Pedagógusok Klubja
Vezeti: *Sólyom Katalin*, Jászai-díjas művész

Minden hónap első csütörtökén 10 órától

HURCIBABA Klub
A babahordozás évezredes szokás: abban hiszünk, hogy a hátunkon és mellkasunkon hordozott gyermekeink a legbiztonságosabb helyről szemlélhetik a világot. Hordozókendőinkkel ősi tudást adunk át egymásnak, és szeretnénk a babahordozás technikáját és felemelő érzését minél több szülőtársunknak átadni.
Vezeti: *Dr. Bereczki-Barna Szilvia*

Minden hónap páros csütörtökén 10 órától

Dúdolda
Élmény-gazdag, interaktív, sok-hangszeres játék, zene-műhely, melynek elsődleges célja az örömszerzés – mind a résztvevő gyermekek, mind a szülők, nagyszülők számára.
Vezeti: *Bende Kornélia*

Minden hétköznap 14.00 órakor

COMPUTERIA - ingyenes informatikai tanfolyam nyugdíjasoknak
Kéthetes kurzusok, naponta 14.00-16.00 óra között. A részvétel térítésmentes minden 55 év feletti örökifjú résztvevőnek
Vezeti: *Billen Tibor*

Civil Információs Centrum Baranya megye

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

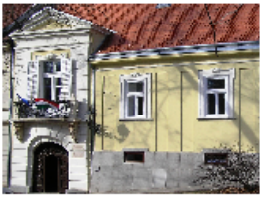
Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

BARANYAI Civil Forró

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XII. ÉVFOLYAM - 1. SZÁM 2016. FEBRUÁR

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁSOK

GEBAUER GALÉRIA

Szilágyi Szilárd „Silaro”
GORGÓK – Among faces című kiállítása
A kiállítás megtekinthető 2016. február 16-ig.

ÚJ GALÉRIA

Art&Me – Szerepváltozások kiállítás
Szerepváltozások című kiállításunkon azt járjuk körbe a közönség bevonásával, hogy napjainkban értelmezhető-e a munka és magánélet harmóniájának mítosza, vagy új alapokra kell-e helyeznünk ezeket a fogalmakat. Tudunk-e kártyázni a szerepeinkkel, mennyire tudjuk kapcsolatainkban és hivatásunkban érvényesíteni az igényeinket,
milyen eszközeink lehetnek erre?
A kiállítás megtekinthető 2016 február 16-ig

Csizmadia Sándor fotókiállítása
A Pécsi Magyar-Orosz Társaság fennállásának 19. évfordulója alkalmából rendezett kiállítás.
A kiállítás megtekinthető február 16 és 19 között.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

Csigó Gergely AFIAP és Lángh Gábor EFIAP (Soproni Fotóklub) fotóművészek kiállítása
A megnyitó időpontja: 2016. február 2. 18.00
A kiállítás megtekinthető: 2016. március 1-jéig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznapokon 9-19 óráig.

PROGRAMOK

Február 3-án, szerdán 16 órától
Tanszaki Hangverseny
Agócsy Zeneiskola

Február 3-án, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
A gyűlölet
fekete-fehér, francia filmdráma, 95 perc, 1995

Február 5-én, pénteken 17 órától
Baltikum
Tám László előadása

Február 9-én, kedden 9 órától
Közöd?! – Avagy hogyan segíthetek tanulni?
Tanulásmódszertani műhelysorozat,
Egerszegi Andrea tanulásmódszertan tanárral, trénerrel

Február 11-én, csütörtökön, 16 órától
Japán Kyudo bemutató

Február 15-én, hétfőn 18.30-tól
SPECHEL

Február 16-án, kedden 9 órától
Tanulásmódszertan felnőtteknek

Február 16-án, kedden 17 órától
BASTEI – Baranya-Steiermark Baráti Egyesület
Valentin napi műsor

Február 16-án, kedden 18.30-tól
Spanyol-Magyar Társaság klubestje
Rio de Janeiro-i úti élmények. Előadók: Dr. Fischer Ferenc és Deák Máté

Február 17-19., 9-18 óráig
Én és mások: akkreditált továbbképzés identitásról, sokszínűségről, előítéletekről
A Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház és Az Emberség Erejével Alapítvány képzése. A részvétel regisztrációhoz kötött!

Február 17-én, szerdán 17 órától
SANSZ Filmklub
Isten hozott!
színes, francia filmdráma, 110 perc, 2009

Február 17-én, szerdán 18 órától
A Pécsi Magyar-Orosz Társaság 19. születésnapja
Csizmadia Sándor kiállítás-megnyitó

Február 18-án, csütörtökön, 16:30-tól
Népi Írók Baráti Társasága
Orcsik Ferenc a Fehér Szikla szerelemesei című könyvének bemutatója

Február 23-án, kedden 9 órától
Tanulásmódszertan felnőtteknek

Február 24-én, szerdán, 17 órától
Magyar-Finn Társaság klubestje
Kerékpárral Lappföldre és még tovább - 8260 kilométer, 89 nap
Vendég: Szinyákovics Béla

Február 27-én, szombaton 17 órától
Tillai Tímea tanítványainak koncertje

Február 29-én, hétfőn, 17 órától
Városvédők
dr. Schmidt Pál ny. főorvos: Híres pécsi orvosportrék a múltból
moderátor: dr. Vargha Dezső

Megalakult a Gesztenye Liget Szociális Szövetkezet Pécsbányán

Január 26-án, kedden tartotta az alakuló közgyűlését a Gesztenye Liget Szociális Szövetkezet. A szövetkezet 20, többségében pécsbányai lakos összefogásával jött létre.

A szövetkezet alapításának ötlete a Nevelők Háza Egyesület Civil Kapuk NCTA projektjének keretében az elmúlt két évben zajló közösségfejlesztési folyamat eredményeképp létrejött Gesztenyés Jövőműhely informális csoport tagjaitól származik, akik a szövetkezet alapító tagjai is egyben.

A Szociális Szövetkezet célja a formálódó közösség által megfogalmazott helyi értékek középpontba helyezésével, megerősítésével, kommunikálásával kimozdítani a városrészt jelenlegi szegregált állapotából, ezáltal a helyi identitás erősítése és pozitív társadalmi folyamatok generálása.

A helyi szelídgesztenyés gondozásával, a mezőgazdasági termeléssel, feldolgozással, értékesítéssel, és az ezekhez kapcsolódó további tevékenységekkel egy új, természetközpontú identitás kialakításába fogunk, melynek meghatározó része a településrészen élő, hátrányos helyzetű munkavállalók, álláskeresők, nemzeti kisebbséghez tartozók, alacsony iskolai státusszal rendelkezők munkahely teremtése, képzése, közösségbe vonása.

Arató Vilja

TARTALOM

A Himnusz születésnapjára 4
Pécs Bike Maffia – ÜSTökösök 7
Helyi forrásokból helyi erőket! 8
GORGÓK - Among faces
Silaro (Szilágyi Szilárd) kiállítása a Gebauer Galériában 10
SANSZ Filmklub 12
Felhívás a Nemzeti Együttműködési Alap (a továbbiakban: Alap) civil jelöltállítási rendszerében való részvételre 15
Pályázati ajánló 16
A Pécsi Orosz-Magyar Társaság 2016. évi programja 18
Igazgyöngy esélyteremtő és élménypedagógiai műhely 19

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17. • Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Arató Vilja, Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Nyers Szilvia, Rimai Dávid
Címlapfotó: Nedjalkov Iván

ISSN: 1787972-8

Tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kivitelezés: Edenscript Kft. e.graphic stúdiója, Pécs
72/227-350 • www.edenscript.hu • info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

A Himnusz születésnapjára

A hagyományösszegzés és hagyománytovábbítás verse – Kölcsey Ferenc: Himnusz

A magyar kultúra napja Kölcsey Ferenc *Himnusz*ának születésnapja. 2016. január 22-én 193 éves lett a vers. Mindenki tudja, mindenki ezerszer hallotta, százszor énekelte, de mennyire értjük?

Az újramegértéshez meg kell próbálni *meglepetést okozni* magunknak, az ismertet vagy ismertnek véltet új fénybe állítani. Az egyik lehetőség erre *a provokatív problémafelvetés*. Ilyen provokáció például, ha a *Himnusz* nemzeti önszemléletét mai kollektív neurózisaink előképeként olvassuk. Ha a versből *a nemzeti önsajnálat és bűntudat* hangjaira figyelünk. Ez esetben célszerű a panaszkodás, önsajnáltatás sokunk által bizonyára gyakorolt vagy megtapasztalt, „tipikusan magyar" magatartásmintáival, „létezéstechnikáival" szembeállítani az ellenkező végletet, az amerikaiak kötelező társasági jókedvét, állandó „keep smiling"-ját. E látványos és a tavaly elhunyt nagyszerű tudós, Hankiss Elemér által részletesen elemzett mentalitásbéli, lelkületi eltérés mögött viszonylag könnyen kimutathatók a történelmi-társadalomlélektani okok. Az ember ott nem szégyell panaszkodni, ahol az egyéni és az áthagyományozott közös tapasztalat szerint senki nem kovácsa igazán saját sorsának, ahol az emelkedés és a süllyedés, a jólét és a nyomorúság az atyáskodó állam vagy a külső, idegen hatalom kényétől látszik függeni. Ott viszont szégyen a bajok, kudarcok fölpanaszolása, ahol a közgondolkodás a sikert és a kudarcot az egyén képességeiből, tehetségéből, akaratából, szorgalmából származtatja.

Hankiss Elemér *A bűntudatról mint társadalmi jelenségről* című tanulmányában himnuszunkat más nemzetek himnuszaival vetette össze. Arra a következtetésre jut, hogy „[n]incs még egy ország, amelynek himnusza bűntudattal küszködnék, amely olyan komor s már-már reménytelen hangot ütne meg, mint a miénk". Konkrétan a *Himnusz* esetében a bűntudat motívumát és a büntetés korszakán való túljutás vágyát visszaköthetjük a reformáció történelemszemléletéhez, illetve a reformkor előtti érlelődés állapotaihoz, de hiába is próbálnánk elvonatkoztatni a kollektív nemzeti bűntudat és önsajnálat jelenünkig vezető „utókori" hagyományától. Nemzeti fohászunk ugyanis – többek között – azért olyan nagy vers, mert a magyar közgondolkodásnak, közérzületnek egyik meghatározó összetevőjét foglalta össze és örökítette tovább.

A *Himnusz* hagyományösszegző és hagyománytovábbító-hagyományteremtő vers. A reformáció korának panaszát és történelemmagyarázatát, a költő Zrínyi diagnózisát és eszményeit, a kuruc költészet szavait, bujdosásélményét, reményeit és reménytelenségét foglalta össze és közvetítette Ady tragikus és bizakodó, nemzeti önsajnálattal és kiválasztottság tudattal színezett, ostorzó és vállaló magyarságélménye felé.

Miért keres a bajba jutott, szenvedéstől sújtott ember a maga múltjában valamilyen bűnt, vétket? Alighanem azért, mert

az értelmetlen, indokolatlan szenvedést nehezebb elviselni, mint azt, aminek okot vagy célt tudunk tulajdonítani. Az elme nehezebben viseli az értelmetlen szenvedést, mint a bűntudattal könnyített s ezáltal racionalizált, ésszerűvé, felfoghatóvá, legalább intellektuálisan megragadhatóvá vált kínt. Ekképpen szüli-tételezi a büntetésként felfogott szenvedés a bűnt mint okot. A reformáció történelemmagyarázata ezt a mechanizmust terjeszti ki a kollektív személyként felfogott nemzetre, s erre az Ótestamentum prófétáinak – például Jeremiásnak – a történelemmagyarázata kínálja a mintát. Ugyanakkor a történelmi bűnnek nem csupán erkölcsi, hanem vallásos fölfogása a remény fényébe állítja a bűnt és a szenvedést: „az eredendő bűnnel" ugyanis egyúttal „létrejön a regenerálódás előképe, az új születés előképe is". „Az ígéret Istene felnyitja a történelmet... Az Isten elé helyezve a rossz az ígéret áramába kerül... *a bűntudat lényegében a jövő felé irányul*" (Paul Ricoeur). (Mennyivel jobb, nemesebb ez, mint ha külső ellenségnek, valamilyen általunk kijelölt külső vagy belső bűnbaknak tulajdonítjuk a nemzet viszontagságait...)

A versben a bűnhődés, az átok serpenyőjébe eggyel több szakasz kerül, mint ahány az áldás és a sikerek serpenyőjébe. Ez mintegy igazolja azt a gondolatot, hogy a jövő bűneit a nemzet előre levezekelte. Erre alapulhat azután a kérés, a remény.

Kölcsey a *Himnuszban* a „kalendáriumok szintjéig lehatolt közhelyeket használt" (Szörényi László). Ha igaz, hogy a vers lényege a történeti visszahelyezkedés révén a „történeti magyarsággal való" „teljes érzelmi azonosulás" (Szauder József), a múlttal való összeforrás, akkor meg kell keresnünk azokat a nyelvi-gondokodási formákat, amelyekbe a beszélő visszahelyezkedett, azt a hagyományt, amelynek részévé és folytatójává emelte-oldotta magányos önmagát. Az azonosulás a 19. századra már divatjamúlt, régies eszközök használata révén történik meg. Kölcsey korában már nem jellemző a himnusznak és jeremiádának, azaz panaszénekek a reformáció és ellenreformáció korában, a 16-17. században virágzó műfaja. A nemzeti (bal)sorsot Isten büntetéseként felfogó bibliai történelemszemlélet is régies. A választott népét az ígéret földjére vezető Isten ótestamentumi motívumát vagy a kuruc költészetre emlékeztető bujdosás-motívumot vagy az újévköszöntőre emlékeztető bőség- és áldáskérést, a rímelés ódonságát (a gyakori ragrímek: pl. bőséggel-ellenséggel; habjai-magzatjai; mezein-vesszein; ajkain-csonthalmain stb.) mind-mind a költészet múzeumából kölcsönzi a szerző.

Tehát Kölcsey a Himnuszban idéző, hozott anyagból dolgozó költő, s lehet, hogy ebben áll váratlan korszerűsége. Hallgassuk csak, hogy mit is mond erről az idéző szerepről Szegedy-Maszák Mihály és az általa idézett Esteházy Péter: „Az író arra hivatott, hogy ápolja a nyelvet. A nemzeti költőnek ilyen értelemben vett szerepkörét vállalta a nyelvtisztító Kosztolányi. Ma hasonló feladatot vállal Esterházy, amikor könyvtárnak tekinti a hazát, s mondatoknak nemcsak kitalálására, de megőrzésére, közkinccsé tételére is törekszik. Erős a gyanúm, hogy napjainkban a »hozott anyagból« dolgozó posztmodern alkotók

korában ez a leginkább vállalható szerep. Így lehet érvényt szerezni a költő ősrégi hivatásának, amelyet Esterházy így fogalmaz meg: »Akik nem tudnak beszélni, azok helyett annak kell beszélni, aki tud« " (Szegedy-Maszák).

*

Évtizedekig makacsul félreértettem a vers egy helyét: az „Értünk Kunság mezein" sort gyermekkoromtól úgy értettem, hogy mi, magyarok értünk, azaz fejlődtünk, növekedtünk a Kunság mezőin, pedig valójában arról van szó, hogy Isten *értünk* lengeti az ért kalászt. Azaz a ragozott névmást igének hittem. A félreértés egyik gyökere nyilván a sorvégi önkéntelen megállás, az áthajlás figyelmen kívül hagyása lehetett: vesszőt képzeltem oda, ahol nem volt. Később azután elkezdtem gondolkodni e félreértés mélyebb okain, s ezek már összefüggenek a vers nyelvének és talán világképének különös szervességével. Egyrészt az „Értünk" azonosan hangzik, összecseng a következő sort indító, a „kalász" jelzőjeként álló „Ért" melléknévi igenévvel. Két jelentéstanilag eltérő, de a hangzás síkján egymással érintkező, egymáshoz hasonló szó kerül egymással kapcsolatba. De ezen túl is jellemző a vers szókincsére a tájnak, földnek és az embernek, az emberhez tartozó dolgoknak valamilyen szerves, növényi összetartozása, amely oka lehetett félreértésemnek. „Árpád hős magzatjai *felvirágozának*", *Isten „plántálá"* „Zászlónk" a „Vad török sáncára", később pedig a „szabadság nem virúl / A holtnak véréből". A misztikus egységnek e talán túlfeszített gondolatától függetlenül is feltűnő a *Himnusz* nyelvi egyneműsége, egy tömbből faragottsága. Kölcsey nyelvének gazdagsága éppen szegénységéből fakad: kevés szó erős megterheléséből, intenzív felhasználásából. A Himnuszban minduntalan ugyanazok a szavak térnek vissza, s e visszatérés nem korlátozódik a keret ismétlődésére és a negyedik versszak mint tengely körüli, a korábbiakat fordított sorrendben újramondó szerkesztéshez, bár természetesen ezek is nagyban hozzájárulnak a nagyfokú belső egyneműség érzetéhez. Csak néhány példa a szavak visszatérésére, erőteljes megterhelésére: a „Nyújts feléje védő kart"-ra a „felé kard nyúl barlangjában" cseng vissza, a „bérc" szó is visszatér, a „magzat" szó a versben háromszor is szerepel, a második szakasz „szép hazát" jelzős szerkezete az ötödik szakasz „szép hazám"-jában tér vissza, a vér szó előbb a „Bendegúznak vére" nemzetségmegjelölésben majd később a „Vérözön" látomásában, végül a „szabadság nem virúl / A holtnak véréből"-feljajdulásban bukkan újra föl. Előbb „Tiszának, Dunának" „*zúgnak* habjai" majd „rabló mongol nyilát/*Zúgattad* felettünk", a „lángtenger" is visszacsendül a zárószakasz „Tengerén kínjának"-sorában. A rímek szabályos visszatérése és az alliterációk viszonylag nagy száma („*M*egbűnhődte *már* e nép/A *m*ultat..."; „nyögte Mátyás *b*ús hadát/*Bécsnek b*üszke vára"; „*m*agzatod *m*iatt/*M*agzatod hamvvedre") is ezt a koherenciát, nagyfokú belső egyneműséget erősíti. A Himnusz szétbonthatatlan egész – közös újraélése összeforrasztja a különállókat.

Arató László
Magyartanárok Egyesülete
elnök

Niczuly Enikő

Pécs Bike Maffia – ÜSTökösök

A Pécs Bike Maffia (PBM) háza táján újabb közösségi főzésre került sor január 16-án. A szerveződés ebben az évben sem adja alább eddigi megnyilvánulásainál, sőt a 2016-os esztendőben magasabbra is teszi a lécet! Kidolgozta az „ÜSTökös" elnevezésű közösségi programot, mellyel a csoport terve, hogy „körbefőzze" és "újrafűszerezze" Pécs városát, és széleskörű együttműködések mentén látványos szemléletformálást érjen el.

Hogy miről is van szó pontosan?

A csoport tagjai a város 7 különböző pontján, havonta egy szombati napon, a helyben felajánlott adomány alapanyagokból üstben 100-130 adag meleg ételt főznek meg, és szállítanak ki kerékpárral a nehéz helyzetben, tartós szegénységben élő családoknak. Így igyekeznek felhívni a figyelmet a szegénységre, mint konkrét helyi és aktuális társadalmi ügyre. Fontosnak tartják ráébreszteni a helyi lakosságot a társadalmi felelősségérzet, a közösségi döntéshozatal, az egymásra figyelés fontosságára.

Ennek érdekében a Pécs Bike Maffia folyamatosan törekszik a városban élő lakosokat, civil és öntevékeny csoportokat, közösségeket megszólítani és bevonni az akcióikba.

Ezzel a szemlélettel megvalósuló programjaik új típusú, széleskörű szektorközi együttműködések mentén generálódnak, hosszú távon komoly és folyamatos elköteleződéseket, valós társadalmi felelősségvállalást jelenthetnek a szervezetnek és tágabb környezetének egyaránt.

A havonta megrendezésre kerülő főzések, és az ezzel párhuzamosan megvalósuló esélyegyenlőségi programok során a szociális munka elemeit igyekeznek ötvözni az önkéntességgel, adományozással, kerékpározással, és programjaikkal szeretnék a fiatalokat is megszólítani.

A helyi „Maffia" fő célkitűzése, hogy egy tudatosabban gondolkodó közösséget építsen; hogy erősödjön az együttműködés, az összefogás, a bizalom a társadalom tagjai és csoportjai között. A megkülönböztetés és a kirekesztés helyébe a tolerancia, a társadalmi befogadás lépjen, valamint növekedjen a kirekesztett csoportokkal való együttműködés lehetőségének esélye.

Legutóbbi főzésüket januárban a Tett-Hely Ifjúsági Egyesülettel karöltve szervezték meg a Balokány-ligeti Pepita Kultúrtérben. Ez alkalommal 120 adag csirkepaprikás készült 20 belvárosi család számára, melyet a biciklis futárok nagy lelkesedéssel szállítottak ki a megadott címekre. A főzés mellett izgalmas biciklis kvíz, sokféle társasjáték és mozizási

lehetőség is várta a kulturális térbe látogatókat. A főzést és a kiszállítást egy közös ebéd zárta, ugyanis a Pécs Bike Maffiánál immár hagyománnyá vált az „együttevés" mozzanata, mint csapaterősítő, közösséget kovácsoló tevékenység.

Céljaik eléréséhez a közösségi média is nagy segítséget nyújt. A közös főzéseket a Pécs Bike Maffia Facebook oldalán hirdetik meg, ahol könnyen nyomon követhetőek és átláthatóak az adományozások, ugyanakkor kiváló felületet biztosít a támogatóknak és a csatlakozni vágyóknak egyaránt. Mindazonáltal tudatosan, és folyamatosan igyekeznek kommunikálni a média különböző felületein keresztül, jó példa erre legutóbbi rendezvényük a Balokány-ligetben, hiszen az eseményt a Pécsi Rádió is felkereste.

A Pécs Bike Maffia további programterve júniusig:

- február 27-én Patacson a Fogd a kezem Alapítvánnyal együttműködve csülkös bableves kerül a kondérba,
- március 12-én a Kóstolda Lakásétterem lesz partnere a főzésben Meszesen, ahol a tervek szerint babos, csülkös káposzta és lángos lesz terítéken,
- április 23-án a Civil Közösségek Házának kertjében kultúrpiknikre készülnek paradicsomos húsgombóccal,
- május 14-én a Pécsbányai Kulturális Egyesület meghívására lecsós csirkét készítenek punyával kiegészítve,
- június 25-én a Múzeumok Éjszakája című programhoz kapcsolódva a Lompos Uszkárban tartják közösségi főzésüket a csoport tagjai.

Helyi forrásokból helyi erőket!

Bemutatkozik a megalakulás küszöbén álló Pécsi Közösségi Alapítvány

Mi az, hogy *közösségi alapítvány*?

A közösségi alapítvány egy adott közösség tagjai által hosszú távú, folyamatos működésre létrehozott sajátos civil intézmény, amely adományokat gyűjt és támogatásokat oszt, s ezáltal szolgálja a helyi közjót és a demokratikus közösségépítést. A közösségi alapítványok esetében a forrásszervezés a közösségépítés eszköze. Speciális helyi célok elérése érdekében a közösségi alapítványok önálló, tematikus alapokba gyűjtik a helyi adományokat.

A közösségi alapítvány munkájának alapja a bizalom növelése, a lakóközösség életének ismerete, a változás kultúrájának és a közösségi tanulás terepeinek erősítése; céljait mindenekelőtt a helyi együttműködés fejlesztésével, a helyi identitás erősítésével, a közösségi összetartozás növelésével, és az aktív állampolgárság eszméjének népszerűsítésével éri el.

Közösségi alapítványok világszerte

A közösségi alapítvány, mint koncepció és szervezeti forma rendkívül népszerű világszerte, százéves múltra tekint vissza az Egyesült Államokban, térségünkben pedig a rendszerváltás óta dinamikusan fejlődnek közösségi alapítványok Lengyelországban, Csehországban, Szlovákiában, Romániában, az elmúlt évtizedben pedig Németországban is igen elterjedtté vált.

Az elmúlt években Magyarországon is létrejött egy közösségi alapítvány Ferencvárosban és ennek nyomán országos támogató szervezet – KÖZÖS ALAPON – annak érdekében, hogy segítse közösségi alapítványok létrehozását.

A Pécsi Közösségi Alapítvány (PKA) indulása

A helyi szervezőcsoport lelkes tagjai közel egy éve tűzték ki célul a Pécsi Közösségi Alapítvány

hivatalos megalapítását és a 2016-os év eleji bejegyzését. Ehhez az első egyik legfontosabb feladatuk az alapító vagyon összegyűjtése. Az Alapítvány több, mint egymillió forintos alapító vagyonát a szervezőcsoport tagjainak saját hozzájárulásából és személyes ismeretségi körünk felajánlásaiból gyűjtötte össze.

A szervező csoportban különböző mértékben, mindannyian különböző háttérrel, tudással, kapcsolatokkal köteleződtek el az eddigiek során.

Első lépésben közös képet alakítottak ki városunk helyzetéről, valamint tájékozódtak a térségünkben működő közösségi alapítványok működéséről (Kolozsvár, Székelyudvarhely, Nagyszeben, Krakkó), megismerkedtek az ország más pontjain kezdeményező szervező csoportokkal és a munkatervet készítettek annak érdekében, hogy pécsi tevékenységük sikeres lehessen.

Pécs helyzete, az alapítvány életre hívásának mozgatórugói

Városunk nemcsak gazdasága, hanem társadalma szempontjából is kritikus helyzetben van: csökkenő népesség, erőteljes elöregedés, területi szegregáció, a közösségi kezdeményezési erő és társulások csekély súlya és mobilizáló ereje.

Miközben Pécs országszerte magas presztízsű, vonzó városként él a köztudatban, a pécsiekre gyakran a rossz közérzet a jellemző. Ez a pesszimista hangulat maga is súlyosan dezintegráló hatású.

Az alapítványi kezdeményezés új szerepeket és új lehetőségek nyújt a helyi közéleti szerepvállaláshoz és mint ilyen hozzájárulhat ahhoz a fajta társadalmi nyilvánossághoz, ami önbizalmat, elismerést ad a civil tevékenységekben résztvevők számára, elősegítheti a helyi társadalom szervezettségi szintjének növekedését.

A Pécsi Közösségi Alapítvány rövid bemutatása

A Pécsi Közösségi Alapítvány (PKA) elsődlegesen helyi erőforrásokra támaszkodva a helyi társadalom fejlesztésére jön létre, tevékenységével a szolidaritás erősödését, a közéleti aktivitás növekedését, a társadalmi egyenlőtlenségek mérséklését szolgálja. Értékei közt hangsúlyosan megjelenik a pozitív helyi identitás és ezzel összefüggésben a társadalmi felelősségérzet és közösségi döntéshozatal. Ennek érdekében a PKA helyi társadalomban megfogalmazódó (egyszerűsítve: civil) kezdeményezéseket támogat és ennek érdekében helyi erőforrásokat gyűjt és teremt, mely esetükben pénzt és emberi erőforrásokat is jelent.

Adománygyűjtő és támogatásosztó tevékenységén túl releváns tudást és tapasztalatokat gyűjt, illetve alkot, szektorokon átívelő kapcsolatokat épít a városban, megszólítva a Pécsről más városokba vagy külföldre elszármazottakat is. Az alapítvány törekszik arra, hogy munkáját hitelesen, tudatosan, elkötelezetten végezze, s ennek kultúráját terjessze a városban.

A Pécsi Közösségi Alapítvány fő céljai, hogy:

- tudatosuljon a pécsi közösség jövőjéért való felelősség
- erőteljesebb legyen az önmagunkon való segítés képessége
- a támogatók közvetlenül lássák városunkban az igényeket és a támogatásuk hatását
- bővüljön a városlakók összefogása és kezdeményezőkedve

Az Alapítvány keresi azokat a támogatókat és cselekedni akarókat, akik nem érzik elegendőnek a megszokott rövidtávú megoldásokat és magyarázatokat, a felszíni enyhet hozó filantrópiát, hanem mélyen törődnek a hosszabb távú jövőt meghatározó társadalmi ügyekkel, emberi léthelyzetekkel, s van víziójuk, amelyhez társakat keresnek, akikkel együtt friss szemléletű közösségi kreativitás-folyamatok hozhatók létre, amelyek képesek energiákat felszabadítani és bővülő körökben hatni.

A szervezőcsoport tagjai:

Balogh Edina
Bognár Hajnalka
Felcser Dávid
Dr. Kleisz Teréz
Knyihár Éva
Konkoly-Thege Júlia
Ódor Zsolt
Peták Péter
Sasvári Gábor
Szép Tamás
Dr. Tistyán László
Wirth Gyula

GORGÓK – Among faces

Silaro (Szilágyi Szilárd) kiállítása a Gebauer Galériában

Szilágyi Eszter Anna: Gorgon

(*Silaro: Gorgók/ Among faces* – kiállítás megnyitóra)

Arra lettem figyelmes, hogy
egyre nagyobb lesz az arcom.

Egy folyamat volt tulajdonképpen
– mindenképp a múltban eredező
aligha tetten érhető lomha esemény. Mialatt
az arcom gyakorlatilag a szélrózsa
minden irányába kiterjeszkedett. Volt
biztosan egy kezdet, amikortól nőni
kezdett, és véget esetleg csak a
halálom szabhat neki. Ez egyben azt is
jelenti, hogy a koponyám többi része, a
tartalmazó, urna-fedezet viszont
csökkenni kezdett. Mindaz eszerint,
ami töltet, tartalom és nevezzük nevén
– agyi kapacitás –, szorul és sorvad. Hát
elgondolkodik az ember – mi oka lehet
szép csendben így megarcosodni, jellem-
fejlődés, bölcsesség helyett pszichoszomatikusan
vagy mi miatt kinyújtóztatni egy puszta
bőrfelületet – csigaszemekkel, libanoni orr-
szerkezettel, túlméretezett csempe
szájjal... Mi oka lehet?

Régen pont akkora volt, régen nem volt
para. Pont akkora – és ez volt
a lényeg. Most belenézek a levesbe, a
jégtükörre nézek, vagy egy elsuhanó
jármű üvegében látom meg – és
megijedek. Magam. Ez volnék én,
köszönöm kérdésed, nem holmi öregségi

dologról beszélek, hogy ereszkedik meg
tágul a bőr, a belakható irha, nem. Hanem
egyre keményebb és növekszik egyre
szigorúbb iramban arcom területe, lassan
több helyet követel a párnán, a tükörben,
és közöttetek.
De mi történt vele?

Nem emlékszem, mikor kezdődött. Hol pattant
el a mérethatár, a háló, amire feszítve tettem
a mindennapi dolgaimat. És így kimondva, hogy
„túl nagy az arcom", úgy
szégyellem magam. Pedig, nézzük csak,
mit tehetek róla én?

Mi lett belőlem?

Épp az, hogy tettem-vettem, talán minden
lében kanál, szóval, hogy túl sok mindenből
vettem ki a részem, nem annyira a
jószolgálati, inkább az *ontológai*
szerepvállalás – ha érted, pusztítja
ki belőlem az emberit.

Úgy képzeltem, hogy egyre lágyabb,
egyre megengedőbb, egyre otthonosabb
leszek itt a bolygón, ahogy előrehalad
elmúlt évek sora velem, a sorozat,
korszakok vonulnak majd, mint
lengőajtók közt a loop folyosón kékben
(micsoda giccs a
jövőt letudni a jelenben)
– de erre nem számítottam.

Az arc, mint pajzs kezd nem is
védeni, de inkább fölém magasodni,
mintha bármi oka vagy joga lenne
fennen hordozni magát -
mert kérdezem, mit tett le, nem
tett le semmit, hogy az asztal
beszakadjon, (különben nálunk
egyszer beszakadt egy tv-asztal, ezen
rengeteget röhögtünk).

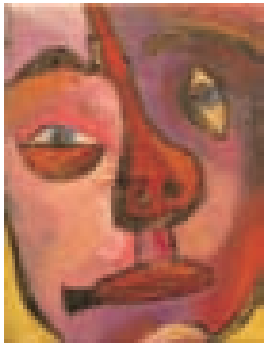
Nem véd semmitől például, pedig
ha már pajzsnak tolja föl magát,
illene védőfunkciókat is ellátnia, de
ő nem. Szabotálja a védelmet téli
szélben és délszaki napon, és lelki
események, harcok közepén is képes
cserbenhagyni és hagyni, hogy
égjek, mint egy nyeretlen kétéves,
nem segít.

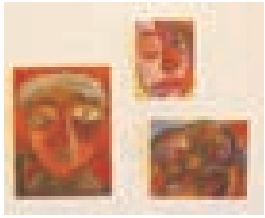
Nem. Inkább büntet, vagy mi, olyasmi
mintha odaállna tüntetni, vagy mint
egy zászló, magát lengetni, csakhogy
nem reprezentál semmi mást, csak
magát. Őt. Ezt a növekvő arcot.
Szépnek senki se mondaná, nem
tudom, van-e egy ilyen önreflexiója,
mert, hogy szellemileg, hogy úgy
mondjam, levált rólam, ő dönt, ő nől,
ő mutogatja magát!

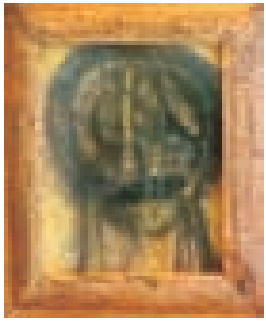
Túl nagy az arcom.
Mit kezd az ember ezzel a
szerénytelen állapottal. Mit kezd
vele e szerénytelen állapot, és ha
kezd, felkészült-e rá, tudja-e
követni ezt az orcát, mint
orákulumot – olyan dűlőutakra,
ahová senki nem lépne különben,
minden szó sivár, megteszi-e
amit más nem tesz meg
helyette?

Minden, de minden, ami
az alatt van - olyan
szerteágazó / mármint az
oltárira nőtt és megvastagodott
arcbőr alatt / hogy képtelenség
egy ülésben rendet vágni
benne, sok-sok ülésben, sok-sok
tévesztéssel és lapocskáról lapocskára
haladva, arcról arcra: hétfői arc, keddi,
szerdai, felhős, reggeli...

Régen volt ez is.
Arról még nem beszéltünk, hogy
nem csak nekünk tűnik föl ez a
megmásulás, a növekmény
és kapillárisok katedrálisa, vagy hogy is
fejezzem ki magam. Föltűnik ám
a többieknek, föltűnik ám a
zsírjában tündöklő hatalmas

pofa, az arcmás !
És nem tudják hova legyenek, kínos
is az egész, mégis most mit
jelenthet, vagy mi a baja
ennek a szegénynek -
dől belőle a huzat

Dől, mint az állat.
Dermesztő öntudat, vagy mi,
igazság-szérum, pofátlan
bénító hatás...

Elfordulhatsz, és behunyhatod a
szemed, de akkor is tudni fogod,
hogy csak egy isten dolgozik
ilyen
szisztematikus redundanciával

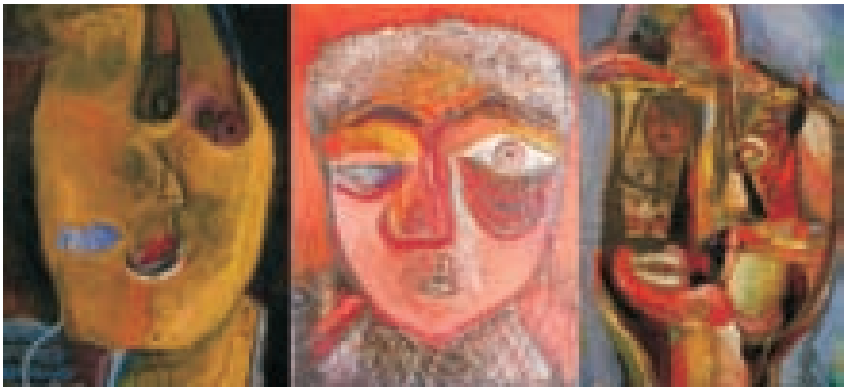
– és én lettem az ára
„gorgonikon" a nagyok
tábláján,

hát ne utálj, hogyha
rám nézve földbe
gyökerezik a lábad,
ez itt az örökkévalóság
– ismerd meg magad!

da capo al fine

Elhangzott 2016. 01.13-án,
a kiállítás megnyitóján

SANSZ FILMKLUB

Civil Közösségek Háza (Pécs, Szent István tér 17.) 17 órától

A belépés díjtalan. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. A vetítéseket követően lehetőség nyílik a filmről való beszélgetésre.

Szervezők:

- Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Háza
- Baranya Megyei Önkéntes Centrum
- Az emberség erejével Alapítvány
- Nevelők Háza Egyesület
- 3. Szektor Alapítvány
- és barátaink

2016. február 3.

A gyűlölet (fekete-fehér, francia filmdráma, 95 perc, 1995)

Sok ember hagyja el a szülőföldjét, és máshol kezd új életet. A legtöbb országban azonban nincs hely a számukra, gettókban élnek. Az ilyen bevándorlók lakta külvárosokban virágzik a gyűlölet. A kilátástalanság, meg nem értettség és az elszigetelődés táplálja, belopja magát minden házba, az emberek lelkébe. A tizenhat éves Abdul kórházba kerül a rendőrökkel való összecsapás következtében. A fiú haverja, Vincent találta meg azt a pisztolyt, amelyet a zavargások során az egyik rendőr elveszített. Arra az elhatározásra jut, hogyha meghal a barátja, akkor az életéért cserébe megöl egy rendőrt.

2016. február 17.

Isten hozott! (színes, francia filmdráma, 110 perc, 2009)

Bilal, a 17 éves kurd fiú átutazott a Közel Keleten és Európán, hogy a nemrég Angliába emigrált barátnőjéhez csatlakozzon. Ám utazása váratlanul megszakad, amikor a Csatorna franciaországi partjához ér. Elhatározza, hogy átúszik, ezért a helyi uszodában edz. Ott találkozik Simonnal, az úszóedzővel, aki épp válófélben van. Simon szeretné visszanyerni felesége szívét és arra jut, hogy ezt talán eléri, ha mindent kockára téve szárnyai alá veszi Bilalt.

2016. március 2.

Fahrenheit 9/11 (színes, amerikai dokumentumfilm, 122 perc, 2004)

Az Oscar-díjas dokumentumfilm-rendező, Michael Moore nem hazudtolta meg önmagát: 2004-ben készült filmje, a Fahrenheit 9/11, melyben a jellegzetes humorú, fáradhatatlan oknyomozó a Bush-adminisztráció külpolitikáját veszi célba.

Kiindulásul véve a sokat vitatott 2000-es választásokat, Moore bemutatja George W. Bush valószerűtlen felemelkedését, melynek eredményeként az olaj-bizniszben tevékenykedő bukott üzletemberből a világ vezető nagyhatalmának első embere lett. Ezt követően Moore felnyitja Bush privát Pandora szelencéjét: bemutatja milyen szoros baráti szálak fűzik a családot és üzlettársaik körét, a Szaúd-Arábiai királyi családhoz és a bin Laden-rokonsághoz.

Az iraki háború kitörésekor Moore mély együttérzéssel és visszafojtott haraggal vizsgálja az emberi szenvedéseket. Miközben az amerikai hátországot elárasztják a háború következményeivel birkózó családok hatásos portréi, az amerikai katonáknak a kiábrándultsággal és az iraki frontvonal valós borzalmaival kell szembenézniük. A helyzet abszurditását és botrányosságát csak fokozza Moore beszámolója arról, hogy az üzleti élet vezetői hogyan igyekeztek hasznot húzni az emberi szenvedésből, az iraki olajból és az amerikai adófizetők véréből és dollárjaiból.

2016. március 16.

Egy egyedülálló férfi (színes, amerikai filmdráma, 99 perc, 2009)

Az Egyesült Államok a múlt század hatvanas éveinek elején. A kubai rakétaválság árnyékában, Los Angelesben, egy személyes dráma zajlik. George Falconer, az ötvenkét éves angol, homoszexuális professzor nyolc hónappal ezelőtt elveszítette a partnerét. Tizenhat esztendőn át élt Jimmel, a halála után nem találja a helyét. Állandóan kísérti a múlt, a Jimmel töltött pillanatok, emlékek idéződnek fel benne. 1962. november 30-án George végül úgy dönt, hogy véget vet az életének. A nap azonban bővelkedik váratlan eseményekben és találkozásokban, amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy George eldöntse, tartogat-e még valamit számára az élet?

2016. március 30.

Biutiful (színes, spanyol-mexikói dráma, 148 perc, 2009)

Uxbal (Javier Bardem) ragaszkodó apa, megkínzott szerető, megtévesztett fiú, alvilági üzletember napjaink Barcelonájában. Az elesettek barátja, szellemek kutatója. Sorsával békülni próbálva igyekszik terelgetni gyermekeit és önmagát a kilátástalanságban. Küzd, nem csak a maga életéért és a megélhetéséért, közben próbál szépen elválni depresszióban szenvedő, goromba feleségétől. Napjai a társadalom perifériáján élők közt telnek, egy olyan európai nagyvárosban, ahol a csodás panoráma mögötti sikátorokban burjánzik a maffiatevékenység, legfeljebb a feketemunka „törvényei" érvényesülnek és az emberélet fogyóeszköz.

2016. április 13.

Fiúk az életemből (színes, amerikai életrajzi dráma, 132 perc, 2001)

1965-ben járunk, amikor Beverly Donofrio (Drew Barrymore) még csak 15 éves, és mint minden tinédzser, ő is merész álmokat szövöget a jövőről: írónő lesz, és New Yorkba költözik. Bev ezzel együtt nem könyvmoly, hanem épp olyan kamaszlány, mint a többiek - pimasz, lázadó, szeszélyes... és a fiúkat lesi. Egy bulin belebotlik egy nem túl eszes, ám vagány 18 éves srácba, és mivel éppen csalódott egy másik fiúban, vele igyekszik vigasztalódni. Nem sokkal később kénytelenek szembenézni az együtt töltött éjszaka nem várt következményével: Bev állapotos. Egy afféle rendes családban, mint az övék, egy lányanya teljességgel elképzelhetetlen, Bev mégis közli szigorú apjával (James Woods) és összetört anyjával (Lorraine Bracco), hogy megtartja a gyereket, otthagyja a középiskolát, és hozzámegy Ray-hez.

2016. április 27.

Juno (színes, amerikai vígjáték, 96 perc, 2007)

Juno (Ellen Page) csinos, okos tinilány, akinek váratlanul mégis azzal kell szembesülnie, hogy osztálytársával, Bleekerrel (Michael Cera) egy túl jól sikerült éjszakán szimpla hülyeségnél sokkal többet csináltak. Az anyai örömök elé néző lány barátnője, Leah (Olivia Thirlby) segítségével nevelőszülőket keres és talál a születendő kicsinek. A tökéletes adoptálók Mark (Jason Bateman) és Vanessa (Jennifer Garner), a tehetős külvárosi szerelmespár, akik már alig várják, hogy a karjukban tartsák a csöppséget. Szerencsére Juno szülei, Mac és Bren MacGuff (J.K. Simmons és Allison Janney) mindenben a legmesszebbmenőkig támogatják lányukat.

2016. május 11.

Ez itt Anglia (színes, angol filmdráma, 101 perc, 2006)

1983-ban járunk: a falklandi háború, Margaret Thatcher, az aerobic, a Blockbusters kvízshow és a bőrfejűek Nagy-Britanniájában. Ahogy a tanév véget ér, hosszú, unalmas hetek várnak a 12 éves Shaunra, aki egy tengerparti kisvárosban él elfoglalt édesanyjával. Apja a Falkland-szigeteken esett el, Shaun azóta hordja a nadrágot, amit tőle kapott - közvetve ez a nadrág hívja fel rá a skinhead-ve-

zér Woody figyelmét, és ettől kezdve a kisfiú körül felgyorsulnak a lomha nyári napok. A bőrfejűek bandája két szempontból is hiánypótlóvá válik életében: egyrészt barátságot, másrészt apamodellt kínál számára. Shaun a csapat benjáminjaként lépésről lépésre kivívja társai tiszteletét, miközben felfedezi az eszelős bulik és az első csók mámorát. Egy nap azután feltűnik a színen Combo, aki frissen szabadult a börtönből, és irányítása alatt a banda célba veszi a helyi kisebbségeket - Shaun számára véget ér az ártatlanság kora és belép a való világba.

2016. május 25.

A bűn hálójában – Boy A (színes, angol filmdráma, 100 perc, 2007)

A film Jack történetét dolgozza fel, akit a fiatalok börtönébe zárnak egy másik gyermek meggyilkolása miatt. Most 24 évesen, fiatalsága nagy részét a rácsok mögött töltve elérkezett a szabadulás pillanata. Egy számára teljesen ismeretlen felnőtt világba csöppen, új nevet vesz fel, új otthont és új munkát szerez magának. Az anonimitás egyszerre áldás és átok számára, bár lassan új barátokat szerez, és Ámor nyila is eltalálja, ám képtelen beszélni a múltjáról és a rettenetes titokról, amit őriz...

2016. június 8.

Nyakunkon a kisfiunk (színes, francia vígjáték, 108 perc, 2001)

Tanguy Guetz egy módos család egyetlen gyermeke. Bár már 28 éves, még mindig otthon lakik, és úgy tűnik, nem is akar elköltözni. Kényelmes élete van, semmiről sem kell gondoskodnia, nem kell számlákat fizetnie, és azzal a két emberrel él együtt, akiket a világon a legjobban szeret. A komfortérzés azonban nem kölcsönös. Amikor szülei megkezdik a költöztessük-el-a-fiunkat hadjáratot, tökéletes kőfalba ütköznek. Tanguy politikatudományokból szerzett diplomát, megtanult japánul, és jelenleg a kínai filozófiát tanulmányozza, így olyan lelki nyugalommal fogad minden ellene irányuló szülői akciót, hogy azt egy százéves kínai bölcs is megirigyelhetné.

Edith, az anyja pszichológussal is konzultál, mivel azt szeretné, ha fia végre a maga lábára állna, ráadásul elege van abból, hogy még mindig ő pátyolgassa Tanguyt. Ezzel együtt lelkiismeret-furdalás gyötri, hogy ilyen érzelmeket tanúsít saját húsa és vére iránt.

Szerencsére Tanguy végre arra az elhatározásra jut, hogy egy ideig Pekingben akar élni. Miközben Edith várja, hogy mi fog történni, természetesen kifelé szerető, mosolygós anyaként viselkedik, miközben lélekben szorong a jövő miatt. De amikor Tanguy közli, hogy disszertációjának megvédését egy évvel elhalasztja, mivel úgy érzi, még nem áll készen rá, Edith összeomlik. Tanguy viszont megdöbben. Hiszen már többször szóba hozta az elköltözést, de úgy vélte, anyját boldoggá teszi, ha még otthon marad.

De Edith nem boldog. Igaz, retteg attól a naptól, amikor Tanguy kiröpül a szülői házból, de most igazán attól fél, hogy fia élete végéig otthon marad. Ezért Edith és férje, Paul összebeszélnek, hogy pokollá teszik Tanguy életét. De miután addig tökéletes szülők voltak, nagyon nehéz feladat megérteti fiukkal, hogy többé nem kívánatos személy otthonukban. Még a törvény sem segíthet a szülőkön, akik lassan az ideg-összeroppanás szélére kerülnek, hiszen manapság egyszerűen nem lehet megszabadulni egy fiútól, különösen ha az illetőt Tanguy Gueztnek hívják.

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.

További információ:
Baranya Megyei Család, Esélyteremtési és Önkéntes Ház
Pécs, Szent István tér 17. • 20/4333423
eselyhazpecs@gmail.com

Filmleírások forrása:port.hu

Felhívás a Nemzeti Együttműködési Alap (a továbbiakban: Alap) civil jelöltállítási rendszerében való részvételre

Azok a civil szervezetek, amelyek bejelentkeznek az Alap civil jelöltállítási rendszerébe, egy-egy képviselőjükön keresztül elektori gyűléseken választhatják meg az Alap Tanácsának és kollégiumainak civil delegált tagjait.

Ezt az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 71-72. §-ai, továbbá a Nemzeti Együttműködési Alappal kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2012. (II.16.) KIM rendelet (NEAr.) 20-24. §-ai szabályozzák. A civil jelöltállítási rendszerbe azok az országos (legalább hét megyére kiterjedő tartós tevékenység) vagy területi (helyi kiterjedést meghaladja, de nem éri el az országos szint követelményeit) hatókörű civil szervezetek jelentkezhetnek be és állíthatnak elektort, amelyek szándékukat e felhívásban meghatározott módon jelentik be.

Az elektori nyilvántartó rendszerben az érvényes bejelentkezéshez szükséges feltétel:

- a civil szervezetnek rögzíteni kell a NEAr. 20. § (2) a)-g) pontjai szerinti adatokat, amely szükség esetén tartalmazza a civil szervezet által javasolt tanácsi, illetve kollégiumi tagjelölt életrajzát;
- a civil szervezetnek csatolni kell az elektori nyilvántartó rendszer által előállított, a NEAr. 20. § (2) a)-g) pontjai szerinti adatokat és a NEAr. 20. § (3) a)-d) pontjai szerinti nyilatkozatokat tartalmazó dokumentum – civil szervezet képviselője és az elektor, valamint két tanú által megfelelően aláírt – oldalhű digitális másolatát (minta: NEAr. 2. melléklete).

Az elektori nyilvántartó rendszer elektronikus elérhetősége:

http://civil.info.hu/web/nea/szervezet

A bejelentkezés határideje: 2016. február 24.

A határidőn túli bejelentkezések nem fogadhatók el. A jogszabályokban foglaltaknak megfelelő módon bejelentkezett civil szervezetek bejelentkezésük elfogadásáról, ezt követően az elektori gyűlés helyéről és idejéről értesítést kapnak a bejelentkezés során megjelölt elektronikus levélcímekre.

A civil szervezeteknek a civil jelöltállítási rendszerében történő részvétele, csak a 2016. február 24. napjáig hiánytalanul teljesített bejelentkezés elfogadását követően lehetséges.

További információ kérhető az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő Ügyfélszolgálatától a 06-1-795-4100 telefonszámon és a nea@emet.gov.hu e-mail-címen. A civil jelöltállítási rendszerrel kapcsolatos információk folyamatosan elérhetőek a www.civil.info.hu weboldalon is.

Pályázati ajánló

Pályázat a nők szerepét erősítő projektek támogatására

Határidő: 2016. február 28.

A Nőkért Globális Alapítvány (The Global Fund for Women) pályázatot hirdet a nők jogaiért, esélyegyenlőségéért küzdő szervezetek részére.

A pályázók köre:

Olyan női csoportok jelentkezését várják, akik minden alábbi feltételnek megfelelnek:

- a szervezet nem az Egyesült Államokban van
- a szervezet elsődleges tevékenységi köre a női egyenjogúságért és a nők jogaiért való küzdelem
- olyan csoport, amelyben nők dolgoznak, önálló jelentkezéseket nem fogadnak
- a szervezetet nők vezetik, irányítják

A pályázat részletei:

A pályázat keretében a nők jogainak érvényesítésén dolgozó szervezetek évente 5.000-30.000 USD közötti támogatást nyerhetnek a projektjeik megvalósítására. Amenniyben a pályázó első alkalommal nyeri el a támogatási lehetőséget, úgy általában 5.000-15.000 USD támogatásra számíthat. Tekintettel arra, hogy az Alapítvány hisz abban, hogy a nők tudják legjobban a saját igényeiket felmérni, a problémáikra megoldást találni, ezért a hatékonyság érdekében alapvetően női vezetőséggel rendelkező csoportokat támogatnak.

A pályázat témakörei:

- erőszakmentesség
- gazdasági és poltikai érvényesülés
- szexuális és családalapítással kapcsolatos jogok

forrás, bővebben: contactmksz.hu

Társadalmi célú vállalkozások ösztönzése

Határidő: 2016. február 29.

A Széchenyi 2020 keretében megjelent az „Társadalmi célú vállalkozások ösztönzése" című (GINOP-5.1.2 kódszámú) kiemelt felhívás. A Felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 1,3 milliárd forint.

Jelen felhívás célja már működő szervezetek bázisán új társadalmi célú vállalkozások létrehozásának segítése, illetve a már működő társadalmi vállalkozások dinamizálása és stabilizálása – piacképes termékek és szolgáltatások előállításának ösztönzése révén, fenntartható üzleti modell alapján – tartós foglalkoztatási lehetőségek létrehozása érdekében.

Társadalmi vállalkozásnak tekinthetőek azon nonprofit és civil szervezetek, amelyek társadalmi célkitűzéseik mellett üzleti területen megvalósítható célkitűzésekkel is rendelkeznek, gazdálkodásuk eredményét a társadalmi cél érdekében visszaforgatják, költségvetésükben és szervezeti működésükben érvényesítik a részvételen alapuló döntéshozatal elvét.

Ennek megfelelően a kiemelt projekt

- nonprofit gazdasági társaságok,
- szociális szövetkezetek, valamint
- alapítványok
- egyesületek

számára biztosítja szolgáltatásait, amennyiben a szervezetek vállalják, hogy társadalmi céljuk érvényesítése érdekében olyan üzleti tevékenységet folytatnak, melynek segítségével hátrányos helyzetűek, munkanélküliek és inaktív emberek foglalkoztatásához járulnak hozzá.

A Felhívás és mellékletei elérhetők: www.palyazat.gov.hu weblapon.

forrás: orientpress.hu

Európa a polgárokért – Civil szervezetek projektjei

Határidő: 2016. március 01.

Az Európa a polgárokért program projektjei a helyi és uniós szintű prioritási témáival kapcsolatos közös intézkedésre vagy vitára hívják fel a polgárokat.

Milyen projekteket támogat?

- a transznacionális partnerségek által előmozdított projektek
- a polgárok közvetlen részvételét biztosító projektek
- az európai szakpolitikákhoz közvetlenül kapcsolódó tevékenységek keretében különböző háttérrel rendelkező polgárok találkozására alkalmat adó projektek

Ez a projekt valamennyi szakaszában és minden intézményes partnerrel megvalósítható, és az alábbiakra terjed ki:

- menetrend-kialakítási tevékenységek

- érdekképviselet az előkészítési szakaszban és a szakpolitikai javaslatokkal kapcsolatos tárgyalások során
- a végrehajtás alatt álló kezdeményezésekkel kapcsolatos visszajelzés

A program célja:
A projektek a program helyi és uniós szintű prioritási témáival kapcsolatos közös intézkedésre vagy vitára hívják fel a polgárokat.
A civil társadalmi projekteknek az alábbi háromféle tevékenység közül legalább kettőt tartalmazniuk kell:

- A társadalmi szerepvállalás és a szolidaritás előmozdítása
- Véleménygyűjtés
- Önkéntesség

Pályázók:
Nonprofit szervezetek, ideértve a civil társadalmi szervezeteket, az oktatási, kulturális és kutatóintézeteket.

Partnerek:
Helyi / regionális állami hatóságok vagy nonprofit szervezetek, ideértve a civil társadalmi szervezeteket, az oktatási, kulturális vagy kutatóintézeteket, a testvérvárosi bizottságokat és hálózatokat.
forrás, bővebben: tpf.hu

<u>Cselekvési támogatás a gyerekekkel szemben alkalmazott testi fenyítés megszüntetését célzó transznacionális projektekre</u>

Határidő: 2016. március 03.
A pályázat célja a gyermekekkel szemben alkalmazott testi fenyítés formájában megjelenő erőszak megelőzése és az azzal szembeni küzdelem támogatása, valamint az erőszak áldozatainak védelme, valamint a gyermekekkel szembeni visszaélésnek, kizsákmányolásnak, embercsempészetnek, valamint az erőszak minden formájának és kínzásnak a megszüntetésére irányuló Fenntartható Fejlődési Cél elérésének elősegítése.

Támogatott tevékenységek

- a testi fenyítésre vonatkozó jogra, a gyermekek védelemhez való jogára, a testi fenyítés veszélyeire, a pozitív fegyelmezés elősegítésére vonatkozó fenntartható képzés és figyelemfelhívás átfogó tervezése és kezdeményezése,
- a releváns (kulcs)szereplők, ügynökségek, szakemberek, képzése és együttműködése,
- részletes iránymutatás készítése és terjesztése.

Kedvezményezett
Ausztriában, Bulgáriában, Horvátországban, Cipruson, Dániában, Észtországban, Finnországban, Németországban, Görögországban, Magyarországon, Írországban, Lettországban, Luxemburgban, Máltán, Hollandiában, Lengyelországban, Portugáliában, Romániában, Spanyolországban, Svédországban valamint Izlandon alapított nonprofit magán- vagy közszervezet, nemzetközi szervezet.
Részvételi forma: Konzorciumban történő pályázás
Konzorcium: Legalább három különböző támogatható országban alapított szervezet partnersége keretében kell benyújtani a pályázatot.
Teljes keret: 1.700.000 EUR
forrás, bővebben: palyazatok.org

<u>Zöld ipari innováció</u>

Határidő: 2016. március 14.
Életre keltek a Norvég Alap befagyasztott pályázatai, immáron újra lehet pályázni a Zöld ipari innováció programjára, azon belül hulladék mennyiségének és a levegő, víz, talaj szennyezésének csökkentésére és a környezetbarát termelési technológiák fokozottabb használatára.

A pályázati alprogramok:

- 1. alprogram: Hulladék mennyiségének és a levegő, víz, talaj szennyezésének csökkentése
- 2. alprogram: Környezetbarát termelési technológiák fokozottabb használata

A pályázati célok megvalósítására rendelkezésre álló teljes keretösszeg 4.790.528 €, melyből az 1. alprogramra 3.309.290 €, a 2. alprogramra 1.481.238 € került meghirdetésre.

Kedvezményezettek köre:

- jogi személyiségű gazdasági társaságok projektgazdaként,
- költségvetési szervek és jogi személyiségű non-profit szervezetek projekt partnerként

A pályázati konstrukció fix határidős, így a meghatározott határidőig benyújtott pályázatok a határidő leteltét követően, egyszerre kerülnek értékelésre.
forrás, bővebben: palyazatok.org

szerkesztette: Arató Vilja

A Pécsi Orosz-Magyar Társaság 2016. évi programja

Január 15. (péntek) 18.00, Civil Közösségek Háza

Batyusbál – Az Újév köszöntése

Február 17. (szerda) 18.00, Civil Közösségek Háza

A Pécsi Magyar-Orosz Társaság 19. születésnapja

Március 8. (kedd) 18.00, Civil Közösségek Háza

Nőnapi ünnepség és Télbúcsúztató / Maszlenyica
Közös rendezvény a Pécsi Orosz Központtal

Április 13. (szerda) 18.00, Civil Közösségek Háza

Beszámoló közgyűlés a PMOT 2015. évi tevékenységéről

Május 9. (hétfő)

10.00 Pécsi Köztemető, Hősök emlékműve
Koszorúzás a **Béke napja** alkalmából.
Megemlékezés a II. Világháború befejezésének 71. évfordulójáról
18.00 Civil Közösségek Háza
Koncert a Béke napja tiszteletére

Június 6. (hétfő) 15.00, Széchenyi tér

Az orosz nyelv napja
Közös rendezvény a Pécsi Orosz Központtal és a Pécsi Ruszin Kisebbségi Önkormányzattal

Június 12. (vasárnap) 11.00

Juniális – Sasliksütés
Közös program a Pécsi Ruszin Kisebbségi Önkormányzattal

Szeptember 9-11., Civil Közösségek Háza

Országos ifjúsági találkozó a magyar-orosz társaságok fiatal képviselői számára

Szeptember 23. (szerda) 18.00
Október 21. (szerda) 18.00
November 18. (szerda) 18.00
Civil Közösségek Háza
Filmklub
Magyar feliratos, orosz film vetítése
Közös rendezvény a Pécsi Orosz Központtal
(Rendezvénysorozat)

December 10. (szombat) 15.00, Civil Közösségek Háza

Fenyőünnepély: **Gyed Moroz és Sznyegurocska** megajándékozzák a gyerekeket.

A műsorváltozás jogát fenntartjuk.

A www.ruspecs.org honlapunkon részletesen tájékozódhat az aktuális programokról.

Igazgyöngy esélyteremtő és élménypedagógiai műhely
- pedagógusok és segítő szakemberek számára a vizuális nevelés módszereivel
február-június között havi 1 alkalommal
Első alkalom: 2016. február 29.,
13.00-15:00
Helyszín: Civil Közösségek Háza, Tetőtér
7624 Pécs, Szent István tér 17.
regisztráció:
eselyhazpecs@gmail.com

Civil Információs Centrum
Baranya megye

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

BARANYAI Civil Forró

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XII. ÉVFOLYAM - 2. SZÁM 2016. JÚNIUS

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA JÚNIUSI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁSOK

GEBAUER GALÉRIA

Incze Mózes festőművész
Tapasztalás című kiállítása
Időpont: június 1. (szerda) 18 óra
A kiállítást dr. Husz Mária esztéta nyitja meg.
A kiállítás megtekinthető június 28-ig.

ÚJ GALÉRIA

Csizmadia Sándor
KÉP és HANG című dalest és fotókiállítás
Időpont: június 3. (péntek) 18 óra
A kiállítás megtekinthető június 24-ig

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

Zsirai Tibor fotós „Visszatérés" című fotókiállítása
A kiállítás megtekinthető 2016. augusztus 31-ig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznapokon 9-19 óráig.

PROGRAMOK

Június 3-án, pénteken 14.30- tól

Diabétesz Klub
Téma: Neuropátia

Június 3-án, pénteken 17 órától

Németh Csenge Fuvola-Zongora Kamaraest
A fuvola - zongora kamaraest műsora:
Aram Khachaturian: Waltz, Adagio, Sabre Dance
Fikret Amirov: Six Pieces for Flute and Piano
Debussy: Beau Soir
Taktakishvili: Sonata II. III.

Június 7-én, kedden 9 órától

Közöd?! – Avagy hogyan segíthetek tanulni?
Tanulás-módszertani műhelysorozat, Egerszegi Andreával (tanulásmódszertan tanár, tréner)

Június 8-án, szerdán 16 órától

Diabelli zongora tanszaki koncert

Június 8-án, szerdán 17 órától

SANSZ Filmklub
Nyakunkon a kisfiunk
színes, francia vígjáték, 108 perc, 2001

Június 9-én, csütörtökön 10 órától

PTE Önkéntes Munkacsoport

Június 9-én, csütörtökön 17 órától

Sétatéri esték újrahangolva
Dr. Vígh Árpád előadása: Mitől francia a francia zene? címmel

Június 16-án, csütörtökön 17.30 órától

Agykontroll klub

Június 18-án, szombaton 15 órától

Művészkör

Június 21-én, kedden 9 órától

Közöd?! – Avagy hogyan segíthetek tanulni?
Tanulás-módszertani műhelysorozat, Egerszegi Andreával (tanulásmódszertan tanár, tréner)

Június 23-án, csütörtökön 14 órától

Special Pécs

Június 24-én, pénteken 16:30-tól

Koreai Filmklub
Megtörve

Sophianae Multicolor

A Baranya Megyei Esélyek Háza – Nevelők Háza Egyesület Sophianae Multicolor című projektjének a célja egy olyan, gyerekek által összeállított és gyerekeknek szóló utazó kiállítás összeállítása, ami a Pécsen élő nemzetiségek kultúráját, hagyományait, szokásait, értékeit mutatja be, a kisebbségek identitását erősíti és rámutat Pécs multikulturalitásában rejlő értékekre.

Az elmúlt három hónapban a projekt keretében együtt dolgoztunk a Miroslav Krleza Horvát Iskolaközpont 6. osztályos és a Koch Valéria Iskolaközpont 8. osztályos diákjaival, akik kis csapatokat alkotva végeztek mikrokutatást a magyarországi horvátok illetve németek kultúrájáról szokásaikról és arról hogyan látják ők és mások az adott csoportot.

A horvát iskola diákjai a magyarországi horvátok kultúrájához kapcsolódó rajzokat, fényképeket, verseket és tárgyakat gyűjtöttek, interjúkat készítettek egymással és rokonaikkal, az összegyűjtött anyagokból pedig egy apró kiállítást állítottak össze, ami először az iskolájukban, majd később a Civil Közösségek Házában is megtekinthető lesz.

A német iskola tanulói interjúkat készítettek az iskola diákjaival és tanáraival arról mit jelent nekik svábnak lenni, hogyan kötődnek ők a magyarországi németekhez, illetve az utca emberével arról, mi jut eszükbe, ha azt hallják sváb, milyen képek élnek a fejükben a magyarországi németekről. Más kiscsoportok németek lakta falvakban készítettek felvételeket, tradicionálisan sváb mesterséget űző rokonaikat kérdezték meg, történelmi szövegeket és képeket gyűjtöttek vagy éppen hagyományos sváb ételeket készítő főzőműsort rendeztek meg.

A projekthez készült videófelvételekből az osztály megválasztott főszerkesztője egy összefoglaló kisfilmet fog készíteni, amit az Apolló moziban fogunk levetíteni a projektben részt vevő másik iskola kisfilmjével együtt.

Arató Vilja

BARANYAI Civil Körző

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17. • Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Arató Vilja, Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Nyers Szilvia, Rimai Dávid
Címlapfotó: Nedjalkov Iván

ISSN: 1787972-8

Tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kivitelezés: Edenscript Kft.
info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Lázár János
Miniszterelnökséget vezető Miniszter Úrnak
1357 Budapest, Pf. 6.

2016. május 2

Igen Tisztelt Lázár János Miniszter Úr,

miközben némi restelkedéssel zavarom, azonközben 1970-től múzeumban tevékenykedő pécsi polgárként, a Csontváry életmű egykori gondnokaként, az Ön híveként nyugtalanul töprengek arról, hogy miként is válhatunk rabjaivá kényszereknek, amelyeket a *miért* ismerete nélkül az ugyanabban a rendszerben számon kért *hogyan* megválaszolása közben élünk át. Válaszokat pedig adnunk kell. Magunknak, közösségünknek. A pécsi Csontváry Múzeum 2010 óta egyre határozottabb és tevékenyebb módon lett kitéve szakszerűtlen és célszerűtlenül érdekvezérelt kulturális-politikai barkácsolási műveleteknek. Amiket a kritikai közvélemény el is látott baljós előjelekkel. Így aztán ma senki előtt nem titok, hogy a Csontváry Múzeum jelentős hányadának elmozdítása – nyilvánosan is meghivatkozott szerződésre támaszkodva – tetszőleges időpontban bekövetkezhet. Az sem, hogy elhelyezésére a Miniszterelnökség ötletpályázatot írt ki, amit a Város kulturális irányítása tehetetlenül szemlél.

Közösségünk számára azonban súlytalan *okok, miértek* ellentételezik csupán a pécsi Csontváry Múzeum mélyreható átalakításának, voltaképpeni megszűnésének esélyét. A művészettörténeti rangú életmű gyűjteménye a létrehozása óta eltelt 43 évben meggyőző folyamatossággal idézte és közvetítette Csontváry Kosztka Tivadar festészetének dokumentumait. A főműveket együtt tartotta, miként tette ezt évtizedeken át életmű megmentője, Gerlóczy Gedeon. 1970-ben, amikor a pécsi múzeum képviselője felkereste a 75 éves szürkehályoggal küszködő építészt, a pécsi Modern Magyar Képtár már jó hírű gyűjtemény volt. Gerlóczy Gedeon szerette volna megérni, hogy élete alkonyán Csontvárynak önálló múzeuma legyen. Évtizedek szomorú tapasztalatai tették belátóvá: a megvalósítás egyetlen helyszínen volt csak lehetséges. Pécsett. A szóba jöhető intézmények döntően ideológiai, kisebb mértékben technikai és esztétikai okok miatt tartózkodtak az elköteleződéstől. Gerlóczy Gedeon Pécset választotta. Pécs városa, Baranya megye 1971-73 között olyant tett, amire Magyarországon akkor senkiben nem volt szándék és képesség. Biztosította a Csontváry életmű egyben tartását, a tervszerű és szakszerű restaurálást, a művek népszerűsítését, mindazt, amit hivatala szerint egy állami gyűjteménynek tennie kell.

1973. október 10-én nyílt meg a Csontváry Múzeum egy nagy múltú belvárosi palotában, a „templom téren" – ahogy Csontváry képcímében is

szerepel. És akkor haladéktalanul elkezdődött Pécsett a veszélyeztetett állapotban lévő Csontváry festmények, rajzok rendbehozatala. Ezt az érdemet a pécsiek ismerik. Másoknak is ismerniük kellene. A páratlan kulturális politikai tettet Pécs múzeumának szakemberei hajtották végre, aminek a jelentőségét nem szabadna, hogy csökkentse a tény, hogy a minisztérium által megvásárolt Gerlóczy letétet időközben az új múzeumi törvényben előírtak szerint a Nemzeti Galéria leltárkönyvébe vezették be. Ez adminisztratív gesztus volt, a művek Pécsett voltak és maradtak mindmáig, egzisztenciájuk egy szerződéskötési kötelezettséggel lett csak gazdagabb. Csontváry Pécsett-létének már akkor is voltak ellenzői, legfőképpen azért, hogy ha látni akarják a képeket, Pécsre kell utazniuk. Ma is szó szerint elhangzik ez a méltánytalan vélemény (oktalanság). 1983-ban bővítettük a Csontváry Múzeumot. A minisztérium is hozzájárult a Csontváry életmű Pécsett maradásához. Az elmúlt évtized során egyébként közel kétmillió látogatója volt ennek a Múzeumnak. És nem igaz a ma hangoztatott tétel sem, hogy Budapesten nem lehetett soha ezt a gyűjteményt látni! 1994. március 11. és május 23. között a Magyar Nemzeti Galériában került sor Csontváry gyűjteményes kiállítására. Majd Stockholm, Rotterdam és München következett. A kiállításon akkor szerepelt valamennyi hazai múzeumban őrzött, magyar, külföldi magántulajdonban lévő, vagy külföldi múzeumokban lévő kép.

Pécs mai depressziós állapotában a városnak az ország kulturális térképén még észlelhető jelenléte ad egyedül reményt az itt élőnek. A végzettsége szerint gyógyszerész festő erővel szólítja meg itt az orvos-, gyógyszerész hallgatót. Kutatott, felfedezett, a „titok" kifejtésére törekedett és erre korának munkamegosztásában a festészetet alkalmasabbnak vélte, mint bármi mást. Mindez Csontváry természettudományokkal fenntartott kapcsolatával függ össze. Életrajzai nagy teret szentelnek a természetvizsgálat kérdésének. Ha azt kívánjuk jelezni, hogy egy organikus-vitalista szemlélet bimbózó, első reprezentációjának megfogalmazásai rejtőznek az életműben, akkor erre is bizonyítékul szolgál. Bölcseleti és festéstechnikai értelemben is gyümölcsözően érvel a kiállítás. Az Általános Orvoskarral közösen folytatott Művészetterápia képzésünk egyik sarokpontja, előadás és szeminárium tárgya a Csontváry életmű. Ahogy írta: feladatának „a teljes igazság felderítését" tekintette. Ha tetszik, az egyetemi város funkcionális jelszava fogalmazódik ebben meg. „Nem lehet zseni, aki különbséget érez az emberi és állati növény között." – írta Csontváry. A természet teljességében élő művész, a kutató morális imperatívusza a megismerő, tudásnak szentelt közösségekben hiteles csak igazán. A Pécsi Tudományegyetem közelében például. A pécsi múzeumban tanulmányok sora született, amelyek Csontváry természetkutatóként és filozófusként elért eredményeit adják közre. A pécsi Művészeti Kar

képzési gyakorlatához tartoznak a múzeumban rendezett művésztelepek. Ezek anyagából kiállítások születtek.

A mostani elképzelések valóra válásával a magyar vidék kulturális ízeiből jelentős minőségek tűnnének el. A veszteségek semmivel nem pótolhatóak. Megvalósíthatóságuk „múzeumsöprés" nélkül kétséges. Miközben nyilvánvaló, hogy a nemzet művészettörténetének folyamatában kellőképpen jelen van Csontváry. A Nemzeti Galéria méltóképpen mutatja be a művészt. A pécsi múzeum Modern Magyar Képtárának tizenkét Csontváry-képe van. Vagyis ezeket, és a vidéki múzeumok képeit is össze kellene gyűjteni az új kiállítóhelyen. Jog szerint megtehető, de káros hatása a lokális gyűjtemények, múzeumok kompetenciájában, a vidéki közösségek kulturális önazonosságának állapotában egyaránt megmutatkozna. A magyar „vidék" önállóságának, kezdeményező és önértékelési készségének csorbulását eredményezné. A „kételyek" pedig akár szavazói átrendeződéseket is okozhatnak. A magángyűjtőkre mindezen kötelmek nem vonatkoznak, de a kialakult „klíma" nem kedvez a kölcsönzési készségnek. A 2015-ös budavári csonka tárlat már intő példa volt, amit a külföldi tulajdonban lévő képek hiánya is fokozott. Nem is szólva a hamis és kétes hitelességű képek szerepeltetéséről...

Csontváry a *Zrínyi kirohanása* (1903) képével pedig még földrajzilag is kapcsolódik térségünk történelmi mitológiájához. A pécsi múzeumi kiállítás szerkezete negyven év alatt alakult finom rendszerré, amely az alkotó személyiség „énjének" felmutatásától (*Mária kútja Názáretben*, 1908) a közösségi élet kérdésén át (*Panaszfal bejárata Jeruzsálemben*, 1904), jut el az idő, tér és történelem (*Baalbek*, 1906), majd a természet evolúciójának (*Tarpatak völgye*, 1904) szemléje után az alkotó, a homo maximus szimbolikájához (*Magányos cédrus*, 1907). A képek együvé tartozása a metafizikai teljesség élményét eredményező és egymáshoz kapcsolódó alapgondolatok következménye. Ennek megbontása az elért gondolati rendszer összeomlását eredményezné. Vagy ez volna a *miért*, az *ok*, esetleg maga a *cél*? Nehezen hihető. A *Napút* festőjét a mediterrán Pécs szereti, a Csontváry Múzeum a helyén van.

Közösségünk nevében tisztelettel és bizalommal kérem, hogy a Csontváry életművel játszadozó kárhozatos próbálkozásokat szíveskedjék értő szakmai ellenőrzés fényében is terhelési próbának alávetni. Megérzésem szerint a várható döntéseknek Pécsett ma van politikai kockázata is, aminek félelemmel elegyes előérzete engem levelem tónusának megformálásában feltétlenül befolyásolt. Figyelmét Pécs város közösségének nevében is hálával köszönöm, nagyrabecsüléssel üdvözlöm:

Aknai Tamás
Németh Lajos-díjas művészettörténész
Professor Emeritus

Csontváry nem lehet senkinek a játékszere

Múzeumban töltött tevékeny évtizedek során életre szóló, tettre serkentő élményt jelentett számomra Csontváry művészetével való találkozás, a vele való, gyönyörrel teli munkálkodás szinte égi adománya. Ez a kötődés énbennem immáron mindhalálig, szinte spirituális kapcsolat formájában van jelen. Egyetemi éveim kezdetén szembesültem először – Tompa Kálmán képekkel, könyvekkel, népi kerámiákkal és szőttesekkel, valamint szellemóriásokkal való ottani találkozásaim során – Csontváry *Római híd Mosztárban* című alkotásával. Remekművek sokasága között engem ez ragadott meg a legjobban. Vonzotta a tekintetemet, a kép szinte sugallta a ráfigyelést, jobb szavam nincs rá, kikövetelte a vele való virtuális azonosulást, a látványból kiindulva a benne rejlő értékek továbbgondolását. Talán ott és akkor éreztem rá a festészet sajátos világára, mely a látottak felismerésén, annak leképezésén túl mélyebb rétegekbe enged bepillantást, más, rejtett mondanivalót is tartalmaz. Megéreztem, hogy nála nem csupán egy vonzó, szemet gyönyörködtető motívum megörökítéséről van szó, hanem ő a látványon túl a természet és ember csodálatos, egymást feltételező szimbiózisát közvetíti.

Múzeumi gyakornokként, Németh Lajos kísérőjeként sok időt tölthettem a Csontváry festmények közelségében. Tőle lestem el az alkotáshoz való viszonyulás mikéntjét, a képelemzés módszerét. 1963-ban Székesfehérvár, mint oly sokunknak, az élmény betetőzését jelentette.

Csontváry élete ma is tele van talányokkal, számos fehér folttal, rögzült féligazságokkal. Társtalan volt, aki profetikus megszállottsággal járta a maga útját, követve az állítólagos belső hang által meghatározott célt, felvenni a versenyt a legnagyobbakkal, feljutni a csúcsra. Mindvégig elszánt küldetéstudattal tette a dolgát, vállalta a sors által rá szabott súlyos penzumot, bekerülni a művészet halhatatlanjai közé, vagyis eljutni a csodatévők halhatatlan birodalmába. Önmegvalósításának számos látszólag zsákutcát jelentő kitérője után érett fővel talált rá az elhivatottság nem mindennapi késztetéssel megjelölt útjára. A sorsfordító nagy élmény, az 1880. október 13-i állítólagos „égi hang" volt, mely végleg kijelölte számára az utat, melynek eredményeként a festészet vált hivatásává, biztosítva hozzá a cél eléréséhez szükséges „energiát". 27 éves volt ekkor.

Vincent van Gogh és Csontváry egyazon évben született, mégsem tekinthetők kortársaknak. De nemcsak születési évük véletlennek is mondható egybeesése kapcsán említődik együtt a két név. Ennek oka, hogy a mai magyar művészettörténet-írás olykor a modern európai piktúra meghatározó triumvirátusának teljesítményéhez, Cézanne, Gauguin, Van Gogh nagyságához méri Csontváry művészetét. Szemben a korábbi, a vámos Rousseau-hoz való rokonítással, amikor is egyfajta felületes vélekedéssel, vagy éppen akadémikus nézőpontból közelítve Csontváryt autodidaktának tartották, művészetét a naivok közé sorolták. Nem áll messze ettől az a vélekedés sem, amely őt provinciálisnak, vagy éppen zseniális dilettánsnak aposztrofálta.

Csontváry „ismeretlensége" számos okra vezethető vissza. Elsőként említendő a művész különös életvitele, tele talányokkal, fehér foltokkal, rögzült féligazságokkal. Társtalan volt, aki profetikus megszállottsággal járta az útját. De a legfontosabb, hogy életműve számszerűségében rend-

kívül kisszámú. Monográfusa, Németh Lajos, mindössze százhuszonkettőben jelölte meg a meglévő és lappangó művek számát. Ma már talán közelíti a 140-et. Bár a képek nem szóródtak szét, képet talán soha nem adott el, legfeljebb csak padlásra száműzte. Műveit mindig együtt tartotta, miként tette azt az életmű megmentője, Gerlóczy Gedeon. Féltő gondoskodása azonban egyfajta karantént is jelentett, ennek, valamint elutasító megítélésének köszönhetően a festmények nem kerülhettek hazai és nemzetközi közgyűjteményekbe, még kevésbé a műtárgyforgalom egészséges vérkeringésébe. Ismeretlenségének másik oka minden bizonnyal az évtizedekig rögzült vélekedés, amely alapvetően művészeten kívülinek állította be az életmű egészét. A hazai műkritika és a művésztársak sokáig nem tudtak mit kezdeni művészetével. A kritikusok éppúgy értetlenül álltak a konvenciókkal gyökeresen szakító festő munkásságával, különc szokásaival szemben, mint a korabeli művésztársadalom. Nem fogtak fel semmit abból a szellemi nagyságból, amit Csontváry művészete képviselt. A konzervatívok túl modernnek, a modernek túl konzervatívnak tartották. Mindenesetre nehéz volt őt bárhová is besorolni.

Gerlóczy Gedeon nagyapai örökségéből vásárolta meg a műteremben várakozó fuvarosok elöl a kocsiponyvának szánt kitűnő minőségű „vásznakat". Megbízta Lehel Ferencet az életmű tudományos feldolgozásával. Az 1922-es Csontváry kismonográfia felkeltette Bálint Aladár, Hevesy Iván, Fülep Lajos és Kállai Ernő, majd Ybl Ervin, Vaszary János és Rabinovszky Máriusz érdeklődését. 1930-ban az Ernst Múzeumban, 1936-ban a Fränkel Szalonban rendeztek Csontváry kiállítást. Az utóbbin már hetven mű szerepelt, míg a festő 1907-ben Párizsban még csak negyven, 1908-ban az Iparcsarnokban ötvenöt, 1910-ben a régi József Műegyetemen negyvenkét művét állította ki. 1931-ben Párizsban jelent meg magyar nyelven Lehel Ferenc újabb könyve, alcíme szerint az ún. második vázlat. A Csontváry iránt megnyilvánuló fokozódó figyelmet jelzi, hogy festészete rajztanári értekezések témájává vált. Gerlóczy soha nem zárkózott el a kutatók elől, François Gachot-nak, Ybl Ervinnek, Pertorini Rezsőnek és Németh Lajosnak is a rendelkezésére bocsátotta a forrásértékű feljegyzéseket. És kezdték már a harmincas években nagy számban hamisítani!

1945-ben Gerlóczy, a Képzőművészeti Főiskola építészettörténész professzora a főiskolán állította ki az öt nagyméretű festményt. 1948-ban Károlyi Mihály rózsadombi rezidenciája számára Gerlóczy kölcsönadott több Csontváry képet, aki vendégének, Jean Cassou-nak, a párizsi Musée National d'Art Moderne igazgatójának akarta Csontváry művészetét bemutatni. Gerlóczy a festményeket saját költségén hozatta rendbe, a szállításhoz ládákat készíttetett. 1948-ban Jean Cassou kifejezett kérésére vitték ki Párizsba a Csontváry-festményeket, ahol a kortárs magyar festészet kiállításán kerültek bemutatásra. Állítólag ekkor hangzott el Gerlóczy jelenlétében Picasso híres mondása: *Nem tudtam, hogy rajtam kívül más nagy festője is volt századunknak,* továbbá hogy *Csontváry egyike a legérdekesebbeknek azok közül, akik a naiv szemléletből művészetet csináltak.* Chagall is elismerőleg nyilatkozott róla. A képeket Brüsszelben is kiállították. 1950-ben a Külügyminisztérium hozatta haza a képeket. A tulajdonos azonban nem kapta vissza, azok hollétét is eltitkolták előle. A képek siralmas állapotban voltak, henger nélkül egymásra feltekerve. A *Magányos cédrus* például a kiálló szö-

gekkel teli vakrámára és díszkeretre lett felcsavarva. A hét hasadás ultraibolya felvételnél ma is kimutatható, így a kép állandó restaurálásra szorul. Az öt nagyméretű festményre 1956 nyarán bukkantak rá a Szépművészeti Múzeum gótikus csarnokában. A késői grafikákat is csak peres úton tudta visszaszerezni a hatvanas években. Véget nem érő szomorú történet, az életmű egészét érte súlyos károsodás a gondatlan kezelés és a feltehetően szándékos rongálás következtében. Az életmű, miként a gondolat, a gondolkodó ember szálka a diktatúra irányítóinak, haszonélvezőinek, kiszolgálóinak szemében, így a hatalmat magához ragadó politikai rendszerben az életmű megsemmisülésre ítéltetett. Szent meggyőződésem, ha a politika veszi át az irányítást, hatalmi eszközökkel próbál rendet vágni, abból semmi jó nem származik. Csontváry kapcsán erre számos példát lehetne a múltból, de a jelenből is felsorolni, akár ártó, akár jobbító szándékkal próbáltak különböző érdekcsoportok nyomán intézkedni. Az illetéktelen beavatkozásnak mindig Csontváry volt a kárvallottja.

Magyarország 1958-as brüsszeli világkiállításon való részvételének feltételeként szabták meg Csontváry szerepeltetésének engedélyezését. A Kádár-rendszernek elemi érdeke volt az '56 utáni nemzetközi bojkott lazulása. Az *50 ans d'art moderne* kiállításon a *Sétalovaglás a tengerparton* a nemzetközi pavilonban Van Gogh és Gauguin közé került a főhelyre! Majd ezt követte az 1962 decemberében világsiker a brüsszeli Palais des Beaux-Arts-ban. Mindez nem történhetett volna meg az 1949-es párizsi Musée d'Art Moderne-ben rendezett kiállítás egyértelmű szakmai sikere nélkül.

Megítélésében azonban a gyökeres fordulópontot, melyet Fülep Lajos szakmai tekintélyének erőteljes latba-vetésével támogatott, Németh Lajos 1964-ben megjelent összefoglaló alapműve jelentette. Ténylegesen azonban az átdolgozott, bővített és továbbfejlesztett második kiadásban, 1970-ben megjelenő nagymonográfiája tekinthető az életmű első, immáron teljes értékű, tudományos igényű megközelítésének.

1963-ban aztán megtört az átok sújtotta varázslat. A Székesfehérvári múzeum – Kovalovszky Márta és Kovács Péter – kezdeményezésére jött létre a kiállítás. A politika azonban itt is közbelépett. Felsőbb utasításra, rapid gyorsasággal elsőként Belgrádban állították ki a képeket a Titóval történő békülékenység jegyében. A Galéria restaurátorainak egy hét állt rendelkezésre a restaurálásnak aligha nevezhető kozmetikázásra. Ez a rapid beavatkozás a későbbiekben rendkívül megnehezítette a pécsi restaurátorok munkáját. Az István Király Múzeum szervezésében rendezett átütő erejű székesfehérvári kiállítás a reveláció erejével hatott. Megtört a jég, repedezett a szakmai féltékenységből is táplálkozó közömbösség burka, foszladozni kezdett az ismeretlenség nimbuszával övezett, képzeletbeli, félreismert, hamis Csontváry-kép. Nemzedékek szembesülhettek végre Csontváry művészetével a maga valóságában. Előítéletek fala omlott le. A hirtelen támadt nem várt sikert láttán központi utasításra, 1963. november 12. és 1964. február 28. között a Szépművészeti Múzeumban állították ki a képeket, ahol egy elmebeteg teremőrnő szándékosan megrongálta a *Sétalovaglás a tengerparton* és a *Jajcei villanymű éjjel* c. festményt és valószínűsíthetően a *Vihar a Nagy Hortobágyon* címűt is egy kemény tárggyal felhasította. Folyt közben a per a *Marokkói tanító* szakszerűtlen restaurálása miatti maradandó károsodás ügyében. Ezt követően döntötte el Gerlóczy Gedeon, hogy bekeményít,

eddig, és nem tovább. A képeket saját lakására szállíttatta, a négy nagy képet pedig letétbe helyezte a azon kikötéssel, hogy a volt Curia, az akkori Magyar Nemzeti Galéria földszinti és emeleti csarnokaiban kerüljenek felállításra, a nagyközönség számára elérhető, a nyilvánosság számára is ellenőrizhető helyen.

A hatvanas évek végén, a hetvenes évek elején egyre inkább érlelődött bennem a szándék. Logikai következtetésből fakadóan ugyanis kézenfekvőnek látszott, hogy az életmű megmentőjével, fél évszázadon keresztüli őrzőjével fel kell vennem a kapcsolatot. Felmértem a helyzetet. Egyetlen leányát, Glóriát 1948-ban Angliába menekítette, aki ma Kanadában él. 1956-ban a bécsi Kunsthistorisches Múzeum kamionja napokig állt a Galamb utcában, a családot és a képeket Bécsbe kimenekítendő. Gerlóczy ezen biztonságot jelentő ajánlatot egyértelműen elutasította azon indoklással, hogy Csontváry magyar művész, műveinek az országban kell maradnia, itt kell kivívni értékének megfelelő méltó helyét a magyar és az egyetemes művészettörténetben. 1970-ben, amikor felkerestem, 75 éves volt és szürke hályog nehezítette a látását. Akkor még nem alakult ki a sok összetevős vélekedés, a 'bezzeg Pécs' szindróma, de a Modern Magyar Képtár már jelentős eredményekkel büszkélkedhetett és híre már terjedni kezdett. A képtárépítés szelleméből fakadó erkölcsi tőke volt az, ami miatt kezdeményező lépésem nem tűnt illuzórikusnak. Tisztában voltam azzal, hogy Csontváry ügyében permanens patthelyzet alakult ki. Amikor az ötletet felvetettem, és belső körökben pedzegettem a bennem is csak halványan felsejlő elképzelést, sokan enyhén szólva is megmosolyogtak. Ekkor tudatosult bennem, csak magamra számíthatok, meg kell keresni, és magam mellé állítani a helyi támogatókat és semlegesítenem a zsigeri ellendrukkereket. A hályogkovács bátorságával hívtam ki magam ellen a sorsot. De nem volt veszteni valóm.

Felhívtam Gerlóczyt telefonon, bemutatkoztam neki, a pécsi múzeum művészettörténésze vagyok, szeretném megnézni a Csontváry képeket. Gerlóczy félbeszakított: hol vagy most? A Régiposta utcában, egy telefonfülkében. Már hallottam rólad, gyere fel, várlak. Galamb utca 3., a lift működik. Barátságosan fogadott, olyan érzésem volt, mintha már számított volna rám. A sorozatos restaurálási botrányok után az öt nagyméretű kép kivételével a többit a lakásán tartotta. Miközben csodálattal nézelődtem, ő a képek hányatott sorsáról mesélt. Szóba hozta, hogy Naphegy utcai lakásukból mily szorongva nézték a félelmetes látványt, a már „felszabadult" Budán a lángokban álló királyi palotát, amit a szovjetek gyújtottak fel. Aztán rátért a várva-várt mondandóra: életem alkonyán szeretném megérni, hogy Csontvárynak önálló múzeuma legyen. Jóllehet tudom, ebben a Budapest-országban, a fővárosban lenne a helye, évtizedek szomorú tapasztalása mondatja velem, de én másutt keresek ennek megfelelő helyszínt. Tebenned megbízom, ezért én Pécset választom.

Összeültek a megyei és a városi vezetők Pécsett, azonban senki sem merte vállalni: Pécs nem áldozhatja fel a nemrég felújított Városi Kiállítótermet. Természetesen Gerlóczy e döntésről hivatalos értesítést nem kapott, ezt nekem kellett vele közölnöm. Hónapokig vártam, abban a reményben, hátha meggondolják magukat. Felutaztam Budapestre, beszámoltam neki a történtekről, majd hozzátettem. Gida bátyám, itt már csak a jóisten, vagy pedig a földi helytartója segíthet. Tudod mit, tárcsázd fel nekem. A helytartó titkárnője fogadta a hívást. Gerlóczy sármos dzsent-

ri modorban annyit mondott: Csontváry ügyben szerettem volna a főnökével beszélni. Másnap Aczél György, feleségével együtt tiszteletét tette Gerlóczyéknál. Gyalog mentek fel a hatodik emeletre, a lift nem működött. Gerlóczy civil kurázsival megszerezte a legfelső támogatást.

A pécsi vezetés „feláldozta" a nagytermet. Kihasználva a kedvező pillanatot, feltételként szabtam két restaurátor státust. Tarai Teréz és Petheő Károly személyében sikerült két elhivatott kitűnő szakembert megnyerni. A hetvenes évek elején kezdődött a Csontváry festmények rendbehozatala. A müncheni szénrajzokat, és a tízes években készült nagyméretű, addig ismeretlen képterveket pécsi megbízásra Hasznosné Szöllős Ilona, az Országos Levéltár nyugalmazott főrestaurátora konzerválta.

1973. október 10-én megnyílt az egytermes Csontváry Múzeum. Azonban már akkor sok ellenzője akadt. Akik addig a kisujjukat se mozdították, most azon háborogtak, hogy ha látni akarják, Pécsre kell utazniuk. Micsoda inszinuáció! A hetvenes években egy televíziós szakmai vitában azzal érveltem, hogy Matthias Grünewald isenheimi duplaszárnyas késő gótikus főoltára sem Párizsban van, hanem Colmarban, egy francia kisvárosban. Pedig ez a remekmű Európa késő középkori-kora reneszánsz festészetének csúcspontja, az egyetemes, egyben a szakrális művészet egyik legnagyobb művészi teljesítménye. Fél napot töltöttem el ámulattal csodálva, szememmel centiről centire letapogatva, agyamba vésve, soha nem feledve a szembesülés során bennem elhatalmasodó katartikus élményt. Ugyanezen logika érvényes Pécsre is, mely Colmarhoz hasonlóan nem éppen világváros, túlzottan sok látványosságban nem bővelkedik így ez szerintem Pécsnek előnyt jelent. Ne feledjük azt sem, hogy 1987-ben amszterdami művészettörténészek is Pécsett figyeltek fel Csontváryra.

1983-ban került sor a Csontváry Múzeum kibővítésére. Előbb azonban nagy küzdelem árán meg kellett változtatni egy már véglegesnek tűnő határozatot. A minisztérium ugyanis eldöntötte, a Csontváry képeket a Magyar Nemzeti Galériában kell kiállítani. A minisztérium berendelte Takács Gyulát, Baranya megyei tanácselnök helyettest, Bereczky Lorándot a Galéria főigazgatóját, Németh Lajost és engem a pécsi múzeum képviseletében. A régész Selmeczi László közölte a megjelentekkel, a képeket Budapesten kell kiállítani. Takács Gyula ellenvéleményét az osztályvezető nem akceptálta, többször is megismételte, a döntés kőbe van vésve. Én az épület alaprajzán felvázolt forgatókönyvvel készültem. Érveimet a kiállítás tervezett programjának képes illusztrálásával adtam elő. A virtuálisan megrendezett kiállítás léptékhelyes fotóit az egyiptomi falfestményekhez hasonlatosan, kihajtható formában ragasztottam a tablóra. Így érzékeltetve, hogy mennyi kép szükségeltetik a megfelelő arányok biztosításához. A Galéria főigazgatója abban volt érdekelt, hogy az állandó kiállítást ne kelljen megbontania, az arányokat megváltoztatni, és ne kelljen a kiállítás rovására egy önálló Csontváry anyagnak helyet biztosítani. Miközben Selmeczi kötötte az ebet a karóhoz, mi már elosztottuk egymás közt a képeket. A prezentációval sikerült Németh Lajost meggyőzni: A Feri oly megfelelő programmal állt elő, hogy én úgy látom, továbbra is jó kezekben marad a Csontváry életmű Pécsett. Ezzel eldöntötte a vitát. Érvelését a minisztérium is kénytelen volt elfogadni. Az elmúlt négy évtized során egyébként közel kétmillió látogatója volt a pécsi Csontváry Múzeumnak.

1994–1995-ben Pécs és Budapest után Stockholmban, Rotterdamban, végül Münchenben került bemutatásra a mai napig a leggazdagabb Csontváry gyűjteményes kiállítás, melyen valamennyi kép, legyen az hazai múzeumban őrzött, magyar vagy külföldi magántulajdonban lévő, vagy külföldi múzeumokban őrzött kép. 1987-ban az amsterdami Magyar Hét keretében rendezett kiállítás záró vacsoráján Peter Schreiber holland miniszteri biztos, feltételezhetően pécsi jelenlevésemnek címezve, kijelentette, addig nem nyugszik, míg Amsterdamban be nem mutatjuk Csontváryt! Hamarosan hivatalos megkeresés érkezett, melyet később holland részről gyakori pécsi látogatások követtek. A Művelődési és Közoktatási Minisztérium kijelölt egy semleges grémiumot. A témában laikus ad hoc bizottság több évig tartó huzavona után méltóztatott engedélyezni Csontváry képeinek külföldi bemutatóját! Ennyi! A hogyan tovább terén azonban lényegi döntés nem született. Megbíztak egy külföldön élő menedzsert, hogy lehetőleg francia és angol, esetleg német kapcsolatot kezdeményezzen. Sikerült is a párizsi Pompidou Center és a londoni Barbican Art Gallery szándéknyilatkozatát kieszközölnie. A hollandok azonban nem tudtak a helyszint illetően dűlőre jutni. Az 1987-ben kandidáló nagy nyugati intézmények ennyi huzavona után természetszerűleg sorra visszaléptek. Pedig a nyolcvanas években a nagy posztimpresszionista életmű bemutatások sorába kerülhetett volna az Európában addig ismeretlen Csontváry. Ennél nagyobb esély talán már soha nem adatik meg.

1991 szeptemberében Fekete György helyettes államtitkár beszámolót kért Németh Lajostól és e sorok írójától a Csontváry kiállítás állásáról (nem voltam tagja a Bizottságnak, ebben a pécsi múzeumot Várkonyi György képviselte), a holtpontról való elmozdulás szándékával. Azt válaszoltam, a teljes életművet először is rendbe kell tenni. Mi ennek a módja? A restaurátoroktól árajánlatot kell kérni. Egy hét alatt ez megoldható? Igenlő válaszomra a kiállítás gondozását a pécsi múzeum körébe utalta és Németh Lajos javaslatára jelen sorok íróját minisztériumi megbízottként teljes intézkedési jogkörrel ruházta fel. Személyi kérdésben nem is lehetett más alternatíva, minthogy azok kapták a megbízatást, akik már évtized(ek) óta magas szinten foglalkoztak Csontváryval, tehát Tarai Teréz, Pethő Károly, és Czakó Ferenc. Többéves késéssel kezdődött az érdemi munka, a festmények szakszerű konzerválása, restaurálása holland és magyar szakmai felügyelet mellett. Az évek multával, személyi változások következtében Párizs és London visszalépett. Szembe kellett néznünk azzal a ténnyel, hogy nem kapkodnak értünk. Nem érdekeltek abban, hogy egy csak Magyarországon ismert művész életművét, száz év késéssel, anyagilag úgymond semmi esetre sem kifizetődő vállalkozás keretében felvállalják. Ehhez személyes ráhangoltság szükségeltetik, ezt pedig Párizs és London esetében sajnos elszalasztottuk. A hatéves készülődés bizonytalansága és az európai színvonalú kiadványok hiányából fakadó ismeretlenség összegződve, együttesen eredményezte az érdeklődés lanyhulását.

2014-ben elterjedt a hír, Csontváry kiállítást rendeznek Budapesten, a Várkert Bazárban. A kiállítócsarnok nem készült el időben, így a kiállítás elmaradt. Mi pécsiek fellélegeztünk. Hisz aki valamelyest ismeri a történéseket, egy múzeum időleges megszüntetése is már jelzésértékű. Pécsett sajnos erre számos példa adódik. A tájékozatlanok persze azt hangoztatják, hogy Pécs hírnevét öregbíti Csontváry

Budapesten! Ismétlem, nem Pécsett, hanem Budapesten! Hisz minden egyirányú út a fővárosba vezet. És nem igen van visszaút. Pécs ismét szegényebb lenne egy a városhoz erősen kötődő látványossággal. És ez immáron megtörténhet, mert megtörténhet.

2015. július 5-én Lázár János miniszterelnökséget vezető miniszter nyitotta meg *A Magányos cédrus – Csontváry géniusza* című időszakos tárlatot. No nem a művészet hagyományos, patinás szentélyében, mondjuk a Műcsarnokban, hanem a romos jellegét megtartó volt Honvéd Főparancsnokság maradvány épületében. A Csontváry kiállítás kapcsán a művészettörténész szakma helyett a Várgondnokság képviselője nyilatkozgatott a közmédiában, az 50 év óta ez az első Csontváry kiállítás Budapesten... hamis információt ismételgetve. Pécset követően 1994. március 11. és május 23. között a Magyar Nemzeti Galériában került sor a Csontváry gyűjteményes kiállítására. Majd Stockholm, Rotterdam és München következett. Valószínűsíthető, nem mindenki szerzett erről tudomást. De talán hallottak már egyet-mást Csontváryról.

A fővárosi „ideiglenes" Csontváry kiállítás azonban nem minden előzmény nélküli. 2010-ben, Pécs Európa Kultúra Fővárosában megtörténhetett az a skandalum, nevezhető ez akár eredendő bűnnek is, hogy a megyei önkormányzat a városvezetés asszisztálásával Csontváryt Isztambulban állította ki, valami megmagyarázhatatlan torz logikából fakadóan. A helyi EKF vezérkar, a város, a megye, a múzeum akkor egyaránt áldását adta ehhez, úgy hírlett, szó nélkül beleegyeztek ebbe, minden bizonnyal a valóság teljes félreértésével. Netán némi kompenzáció reményében? Ma is hallani ilyen szirénhangokat. Az lenne a legfájóbb, ha netán elhitték volna azt az otromba érvet, hogy Csontvárynak Kelet felé kell nyitnunk! Pécs kiemelkedő értékét a 13 milliós megavárosban, jóhiszemű becslés szerint is legalább pár ezer ember látta. De ebből mi haszna volt 2010-ben Pécsnek, Európa Kulturális Fővárosának, és nem utolsó sorban Csontvárynak? Azt vélem, ez a városvezetés próbája volt, egy későbbi döntés tesztelése állt a dolog hátterében. Ez volt a 2015-ös fővárosi bemutató főpróbája. Nem kötném ötletadó személyhez, erre nincs is rálátásom, a tendencia a lényeg. De a felelősöket néven tudnám nevezni.

Ismert tény, a par excellence művészettörténész szakma mellett, de nem annak alárendelve, a világ minden táján a műkereskedelem a mérvadó hatalmasság. Nálunk is egyre nagyobb a befolyása. Úgy gondolom, ezt a fővárosi bemutatót is ők szorgalmazták, a politika csak a hullámot akarta meglovagolni. Ugyanis elsősorban a műkereskedelemnek áll érdekében, hogy forogjon a név, a sajtó ezzel a témával foglalkozzon, ezáltal a művészi érték, no meg mondjuk ki nyíltan, a kereskedelmi árak is minél magasabban szárnyaljanak. Ennek azonban van pozitív olvasata is. Azonban tényként kell megállapítani, a szocializmusban a műtárgyak irreálisan alacsony árszintje immáron tarthatatlan volt. Példaként említeném, 1968-ban a Modern Magyar Képtár első Csontváry szerzeményét, a *Római híd Mosztárban* című festményt 30 ezer forintos vételáron sikerült megszerezni. A rendszerváltást követően a műkereskedelemnek köszönhetően az árak a reális értéket kezdték közelíteni, a valós értékrendhez kezdtek felzárkózni. Az egyes művek művészi értékét ugyan jórészt muzeológusok állapítják meg – régebben legalábbis ez még így volt –, de a műalkotás forgalmi értékét a műkereskedelem szabályozza. A művészi érték

azonban önmagában csupán fikció, ugyanis nem valorizálható, de egy aukción elkelt festmény magas ára már bizonyító erővel bír. Ma a múzeumi szakemberek rendkívül hátrányos helyzetben vannak a műkereskedelem egyébként ma már kiválóan képzett szakembereivel szemben. A múzeumok nagy általánosságban, és nemcsak Pécsett, mintha egyre jobban devalválódnának.

A műkereskedelem volt a fővárosi kiállítás ötletadója, gyakori médiaszerepléseiből ítélve kezdetben legalábbis a parlamenti államtitkárnak volt ebben meghatározó szerepe. Majd átvette tőle a karmesteri pálcát maga a miniszter. Ezzel immár politikai síkra terelődött a Csontváry-ügy. Távoli célként fogalmazták meg, hogy a kiállítást külföldön is be kellene mutatni. Felteszem a kérdést, őszintén kérdem. Felmérte már valaki, hogy van rá igény? 1948-ban volt még esély Csontváry művészetének világszintű elismertetésére, akkor a politika közbelépett. De még a szakma sem volt nálunk erre a kihívásra felkészülve. Sőt a legnagyobb hazai szaktekintély, Bernáth Aurél még az elmebetegek művészetével rokonította az életművet. Ezt követően volt ugyan néhány, leginkább politikai indíttatású meghívás, de 1987 óta érkezett netán hasonló felkérés? Ma előkészítetlenül, egyéni elhatározásból, mi több erőfitogtatásból Csontváryt utaztatni teljes felelőtlenség lenne. Hivatkozási alapul szolgálhat 50 000 pesti turista? Ez ugyanis nem lehet szakmai érv. Ahogy a nyolcvanas években az évi 150–180 ezer pécsi látogató sem lehet ma már hivatkozási alap, de azért ezek a számok beszédesek.

A körülmények ismeretének teljes hiányában tűzzel játszik, aki hívás nélkül nyugati körútra vinné Csontváryt, miként eleink a véres kardot, Európát meghódítandó. Rosszkor, rossz időpontban nem szabad hitegetni önmagunkat, hogy Csontváryt kelet vagy nyugat majd csak felfedezi. Ők, nekünk. Na ne már! Mások e téren a játékszabályok, érdemes lenne ezt behatóan tanulmányozni, előbb tényekkel ismerkedni, szakemberek véleményére támaszkodni. Mielőtt végzetesen rossz döntések születnének.

Szerintem ugyanis Csontváry világnagyság, de nem lesz soha világhírű. Ennek sok összetevője van, a legtöbbet már említettem. Hazai ellenpélda a világnagyság-világhír problematikára. Munkácsy a 19. században világszerte ismert, híres festő volt, egy letűnt korszak rendkívül termékeny szinte utolsó mohikánja. Itthon kritikai realista műveivel, Európában inkább szalonképeivel, nagyhírű párizsi szalonjával, mi több, főúri életvitelével, mai szóval élve amolyan celebként vált világszerte ismertté, de csak nálunk maradt meg nemzeti géniuszként „világhírű". Három nagy klasszikus pannóját már csak az akadémikus festészet heroikus produktumaként jegyzik, ha egyáltalán jegyzik még valahol a nagyvilágban. Mi magyarok persze méltán vagyunk büszkék a trilógiára, de nem elsősorban festői kvalitásai, hanem nemzettörténeti, egyháztörténeti értékei miatt lehetünk rá valóban büszkék.

Ha a mostani kezdeményezők akarata érvényesülne, és a Városligetben vagy másutt kialakítandó múzeumi negyedben önálló pavilonban valósulna meg a Csontváry Múzeum, a kisvárosi előny semmivé foszlana. Megvalósíthatósága is számos sebtől vérzik. A Magyar Nemzeti Galériában kellőképpen volt, van, és remélhetően lesz képviselve Csontváry, azaz Tivadar festő (A művész nevezte így önnön magát, de ő azért nekünk mégiscsak Csontváry Kosztka Tivadar marad. Ahogy az 1918-ban gyűrött borítékra skiccelt elnagyolt, saját múzeumának vázlatát sem lehet a művész végakaratként értelmezni.) Remélhetőleg

marad majd legalább mutatóban a Modern Magyar Képtárban is Csontváry. Avagy a képtár tulajdonában lévő mind a *tizenkét* Csontváry-képet is 'am blok' mind elvinnék Pécsről, a vidéki múzeumoktól és a többit is a Magyar Nemzeti Galériától? 1983-ban kialakult egy optimális arány. A pécsi Csontváry Múzeumban kiállított képek a teljesség képzetét adták. Szinte már egygyel kevesebb is felborítaná a kényes, szinte patikamérlegen kialakított egyensúlyt. Ugyanakkor a Galéria is méltóképpen mutatta be a művész oeuvre-jét. Állami tulajdonra hivatkozva ugyan jogilag megtehető az egyensúly feldöntése. De káros hatása felmérhetetlen lenne. A múzeumok gyűjtési kompetenciáján súlyos csorba esne, beláthatatlan következményekkel járna. Az államosítás múltbéli hírhedett korszaka sejlene fel sokakban. Új fogalommal ismerkedjünk, a múzeumsöprés fogalmával? Ez semmi esetre sem szolgálná a magyar kultúra, sem pedig Csontváry érdekét! Ez a vidék önállóságának, kezdeményező készségének is újabb csorbulását eredményezné.

A magángyűjtőkre azonban mindezen kötelmek nem vonatkoznak. Nem szívesen válnak meg féltett kincsüktől, lám, most még fél évre sem adták kölcsön a képeket. Példa rá a szóban forgó budavári csonka tárlat. Ugyanis nagyszámú magántulajdonban lévő kép hiányzik a tárlatról. Továbbá a külföldi tulajdonban lévő képek! A hamis és kétes hitelességű képek szerepeltetése az így keletkezett űrt nem töltheti be. Találunk rá sajnos példát a várbeli kiállításon, sőt nem is egyet. Ez felveti a Csontváry tárlat kurátorának szakmai felelősségét, mi több, hozzáértését. A kiállításon főszerepet vállaló főrestaurátornak pedig azt kellene végiggondolnia, miért kompromittálja magát a nyilvánosság előtt egy kétségtelenül hamis cédruskép hitelesítési kísérletezésével.

A főművek ma már szinte kivétel nélkül állami tulajdonban vannak, a magántulajdonban lévő mintegy tucatnyi kép pedig védett, elvileg tehát nem kivihető az országból. Külföldön a losonci múzeumon, és a pozsonyi Szlovák Nemzeti Galérián kívül nincs Csontváry kép európai képtárakban. Van ugyan magántulajdonban Prágában, Stockholmban és a Gerlóczy-örökösöknél Kanadában, de ezek nem számottevő művek.

1983-ban Németh Lajos, döntötte el a vitát: a Csontváry Múzeumnak Pécsett van a helye! Tudom, ma is ezt mondaná!

Elhangzott számos képtelen ötlet, többek közt egy Ötletbörze javaslat, hogy a mesterségesen keltett zavarosban az istenadta nép döntsön, a minden szakmaiságot nélkülöző javallatok között. Csontváry állítólagos végakaratához hozzáfűzném Németh Lajos 1970-es nagy monográfiában közölt sorait. *1918-ban, a megbomlott intellektusú, [...] a meg nem értettség, az elmaradt dicsőség miatti fájdalom ellen az őrületbe burkolózó művész már nem tud másról írni és rajzolni, csak saját maga zsenijéről, életműve mámoros ünnepléséről. [...] Beadványok sorát szerkeszti, művei nagyszabású kiállítását tervezi. [...] Az Eskü téren emeltetne műveihez méltó kiállítási csarnokot, vagy a Keleti pályaudvaron mutattatná be festményeit, hogy a „Baalbek"-et, a „Nagy Tarpatak a Tátrában"-t megtekintő, harctérre induló honvédcsapatok az isteni összeköttetés bizonyítékait látván fellelkesülten vessék magukat a harcba*.

Több mint fél évszázados, Csontváryval kapcsolatos munkálkodásom tapasztalatával mondom, kérem, esedezem: Csontváry ne legyen senkinek a játékszere!

Romváry Ferenc
Pécs, 2015. december 1.

Rimai Dávid

KÖNYVTÁRBUSZ PLUSZ – HÚSVÉTI KALANDJÁTÉKOK

A Baranya Megyei Esélyek Háza és a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz programjának közös projektének keretein belül lehetőségünk volt ellátogatni két általános iskolába, még a húsvét előtt, hogy egy alkotónap révén készülhessenek a gyerekek a közelgő ünnepre. A program az NTP-CSSZP-M-15-0016 „Falak helyett Hidak" – a sokszínű tehetségért pályázat keretében valósult meg.

Március 22-én a Bogádmindszenti Általános Iskolában kezdtünk, ahova hozzávetőlegesen 90 gyermek jár, 23-án pedig a Hetvehelyi Általános Iskolában tartottunk egész napos foglalkozást, körülbelül 60 tanulónak.

Mindkét helyen nagyon barátságos közeg fogadott minket, az iskolákban családias légkör uralkodik és nagyon örültek kollegáinknak, mint vendégeknek. A két iskolában nagyjából hasonlóan alakultak az alkotónapok. Egészen reggeltől vártuk a gyermekeket egy olyan kalandjátékra, mely a húsvéti készülődés tematikáját járta körül. Az osztálytermekbe berendezkedve különféle állomásokat hoztunk létre, melyeket a csoportokba szerveződött tanulóknak, tanári kísérettel kellett végigjárniuk. Az állomásokon segítségünkre voltak a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbuszos kollegái, az Élmény Tár Tanoda, Élménykommandó elnevezésű csapata, akik a szokásukhoz híven a mozgásos, ügyességi játékaikat hozták magukkal. A Baranya Megyei Esélyek Háza munkatársaival pedig kézműves, kreatív alkotófeladatokat, ételkészítős programot, esélyegyenlőségi játékokat, drámapedagógiai és zenés feladatokat vittünk a gyerekeknek.

A csoportok forgószínpad-szerűen járták körbe az állomásokat és együtt néztek a szembe a kihívásokkal, így minden kiscsoport kipróbálhatta az összes lehetséges játékelemünket. A csapatszellem növelése érdekében csapatindulókat, címereket és elnevezéseket is adtunk az egyes csoportoknak. A nap végén egy közös jutalmazás keretein belül elmondtuk a gyerekeknek, hogy nem a verseny volt a kalandjátékok lényege, hanem a közös alkotás, a játék és a készülődés öröme volt az, amelyre a fókuszt szerettük volna helyezni.

Könyv Katalin – *Primavera rustica* c. kiállítása – Gebauer Galéria

Köszöntök mindenkit sok szeretettel Könyv Kata *Primavera rustica* c. kiállítás megnyitóján!

A kiállító művész és Kiss Adél képzőművész által bemutatott performansz igazolja azt a meggyőződést miszerint a nő művészekkel leggyakrabban – de inkább korábban – a textil művészetet társították/ják. A *Faciótípia* c. performansz szimbolikus eleme a fonal, ami a krétai királylány Ariadné aranyfonal-gombolyagához asszociálható elsődlegesen, amit Thészeuszának adva segíti ki a szeretett ifjút Minótaurosz labirintusból.

Azonban azt állítom, hogy az itt látható performansz és Könyv Kata munkáinak nőies vonásai mellett ezeket határozottság és erő is jellemzi. Ezzel kapcsoltban fel tudnám idézni az azt a nő művészt, akit ma a legsikeresebb művészként titulálnak a Caravaggio utáni korszakban a barokk festőnő Artemisia Gentileschit, aki nem volt hajlandó a neme elvárása szerint élni – köztudottan abban a korban a nők nem követhettek művészi pályát – és aki azt jegyezte meg valakinek: „Ebben a női lélekben cézár szellem lakik!"

Könyv Kata művészeti szakközépiskolás éveit, gyerekként, Pécset töltötte és a Magyar Képzőművészeti Egyetem elvégzése után tér vissza már tanult festőművészként Pécsre, hogy tovább fejlessze művészi személyiségét a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Doktori Iskolájában.

A kiállító művész sokat gondolkodott azon, hogy milyen címet adjon első pécsi önálló kiállításának. Tavasz latinul *primavera* jelen évszak és az I. éves DLA hallgató doktori tanulmányainak időszakára, kezdetére is utal. A Tudományos és Köznyelvi Szavak Magyar Értelmező Szótára alapján pedig a „rusztikus" szó egyenes fordítása „falusias", de jelentheti még a következőket: paraszti, parasztos, falusiasan egyszerű, darabos.

A fent elhangzottak mellett tapasztalataim szerint a rusztikus szónak még lehetnek másodlagos értelmezési lehetőségei is. Így például a mai közhasználatban *rusztikusnak* nevezhetünk egy olyasvalamit is, aminek összetétele nem egynemű, hanem különböző, heterogén elemekből áll össze. Könyv Kata kiállított munkái **különböző időszakokban** készültek, összességében az utóbbi 10 évben. Vannak olyan festmények kiállítva, amelyek az egyetemi képzés időszakában készültek mint például a „Kisvirág" vagy az „Attack" olyanok amelyek a diplomamunkájának darabjai mint például az „Eclipse", olyanok, amelyek a diploma megszerzése utáni időszakból valók, ilyen a *„Szerelempiruláк"*, „Könyvprés", "Feszültség", valamint egészen friss munkák, amelyek az előző hónapokban, hetekben születtek; itt megemlíteném a „Homo lux" vagy a „Munkahely" címet viselőket.

A *rusztikus* elnevezés ugyancsak találó jelző, hogyha a festmények **témájának sokszínűségét** vesszük figyelembe. A kiállítás darabjai között vannak metafizikusan szimbolikus csendéletek és tárgy reprezentációk. Ilyen a „Feszültség" című festmény, ahol egy íj húrjának feszítettségét fokozza a még többszörösen cikk-cakkban a húrt az íjjal összekapcsoló kötél. A „Könyvprés" c. munkán a prés alatt nem szabályszerűen elhelyezve, hanem éppen összezúzás előtt kinyitott könyv van elhelyezve, amely szimbolikusan és fizikálisan is, most itt egy példányban az emberiség tudásismeret hordozza, és amit a prés éppen megsemmisíteni készül. Ezzel az alkotó a nézőben bűntudatot ébresztett amely érzést tovább fokozza azzal, hogy a könyv egy anatómiai ábránál van kinyitva, ahol feltárt emberi mellkasában egy szívet láthatunk, ami köztudottan a jelenlegi nyugati kultúránkban az emberi létezés lényegének szimbóluma. És ha mind ez nem lenne elég, akkor ez a kép részlet megduplázódik a tükröződés által. A kiállított munkák között vannak társadalomkritikus témájú képek, mint például Az „Attack" és az „Eclipse" c. alkotások, amelyek egy fotóval ellátott újság-

oldal közelképet jelenítik meg rajtuk egy eozin mázos jellegű játék malac van elhelyezve, amelynek testén részben tükröződik az újság szövegének és képének részlete. A malacra köztudottan (hibásan) mint tisztátlan állatra szoktunk gondolni, ami miatt ezt az állatot alacsonyrendűnek és a gúny tárgyának titulálunk. Ez az irónia átruházódik az újság fotóiban látható emberi cselekedetekre a malac testi közelségének köszönhetően tetőzve ezt ráadásul a fényes formáján megduplázódó immár torzult újságkép miatt is. Az „Eclipse" c. festmény még egy utolsó értelmezési csavart is tartalmaz azzal, hogy kisméretben Könyv Katalin saját arcképe is tükröződik a játék malac hátán ezzel a gúny-játék aktív részesévé titulálva önmagát. (Hasonlóan teszi ezt Clara Peters XVII századi alföldi festő, amikor egy konyhai tárgyakból álló csendélet közepén lévő kanna fedélére megfesti az ott tükröződő önarcképét.) A kiállításon van két olyan kisméretű kép, amelyeken az antik motívumok új értelmezéssel gazdagodnak, mint például a „Néma emlék" ahol a cím – nem először – Könyv Kata munkáit illetően támasztják alá a képi kifejezést; vagy a „Töredék" c. festmény, amelyben a figuratívitás váratlanul átváltozik nonfiguratív felületté. Két nagyobb méretű kompozícióban az antik világ motívumai és a szocialista korszakot felidéző elemek, mint az ipari építmények, furcsa hangulatának lírai szürreális elegyét közvetítik. Kissé groteszk, olykor fanyar humorú képek ezek, amelyeket a néző egyszerre tudja objektíven szemlélni, mint egy kor dokumentumot, és amelyek ugyanakkor érzelmileg is megindítók, mint például a „Veszett világ". A „Szív gyárban", a gyártószalagon kitermelt és a melegtől még gőzölgő emberi szívek vonulatának csendes szemtanúja egy az épület falánál kuporgó női alak, aki mintha megkérdőjelezné a szív szimbolikája által az ember gépé válását és ily módon való szemlélését. A „Házi áldás" egy ismert a magyar népi kultúrában üdvözlő szöveget az itt összegyűrt falvédőn egy összetört üveg tárgy társaságában és egy félig elfogyasztott kifli mellett kanonizált üzenetének jelentése és ereje kérdőjeleződik meg. Egy utolsó témát is megemlítenék: az a pszichológiai portrék kategóriáját. Anguissola Sofonisba olasz reneszánsz festőnő az életből elleset pillanatok megörökítéséből mutatta meg tehetségét és ezzel egészen új stílust teremtett: a családi portré festészet terén. A portré tipikus női festészeti téma, és mint ilyen Könyv Kata hozzá a leg közelebb álló nőket: „Timit", „Zsuzsit" és „Évit" festi meg a rájuk leg jellemzőbb testtartásba, színvilágba és/vagy tárgy társságában. Ugyanakkor erős öngúny jellemzi a saját magáról még néhány évvel korábban készült a „Kisvirág"címét viselő munka. Egy fekete női harisnyát húzva fejére, és arcára maszkként használva ezt, szárait megcsomózva, amelyek állat fülekként lógnak le a fej két oldalán, miközben a festő gúnyosan nevet az áttetsző harisnyán keresztül, miközben fürkészően, a dolgokat mérlegelők kétkedéssével tekint ki a maszk résein.

Ugyancsak rusztikusnak nevezném a festőművész sokoldalú **festői eszköztárát** is: munkáin változatos festési modorral jeleníti meg motívumait az akril, de leginkább az olajfesték anyagának tág skálájú viselkedési formáját kihasználva. De Könyv Kata művészete egyben lírai is: személyes megfigyelései spontán és a megszokottnál erőteljesebb érzelmeket fejeznek ki. Számára a festészet a világ feltérképezése és elemeinek finom és részletes rendszerbe állítása, ahol az elemek arra várnak, hogy megfejtsük őket. Jean-Luc Godard francia-svájci filmrendező, nyilatkozata szerint: „a képek az én fejembe más képekből vannak összerakva". Az itt látható festmények túlburjánzó vizuális gondolkodásról árulkodnak, amely gondolkodás nyomán született képek a közlendő szándék által vezérelt leginkább szimbolikus kapcsolatháló által azonban képesek összerendeződni egyetlen képpé.

Megnyitó beszédemben Könyv Katalin munkáira vonatkozó rusztikus jelzőt próbáltam leginkább igazolni. A kiállítás címében szereplő főnévvel kapcsolatban azonban azt kívánom, hogy alakuljon át Könyv Katalin a festészethez való viszonyának állandó jelzőjévé.

Pécs, 2016.04.13.

Civil Információs Centrum Baranya megye

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

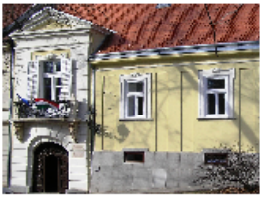
Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu

BARANYAI

Civil Forró

REGIONÁLIS KÖZÖSSÉGI LAP

XII. ÉVFOLYAM – 3. SZÁM 2016. SZEPTEMBER

CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA

H-7624 Pécs, Szent István tér 17.
Telefon: +36 72/ 215 543, 511-815; Fax: +36 72/ 315 679
E-mail: nevhaz@t-online.hu; Web: www.ckh.hu

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA FEBRUÁRI PROGRAMJAI

KIÁLLÍTÁSOK

GEBAUER GALÉRIA

Caffart Képzőművészeti Egyesület pályázati kiállítása
Megnyitó: 2016. szeptember 14. (szerda) 18:00
A kiállítást megnyitja: N. Kovács Zita, művészettörténész
A kiállítás megtekinthető 2016. október 6-ig.

ÚJ GALÉRIA

Faragó Mary, amatőr festő
„Szeretek alkotni" című kiállítása
A megnyitón közreműködnek:
GÜTH ISTVÁN és az IREG együttes
valamint LÉNÁRD JÓZSEF életműdíjas költő.
Megnyitó: Időpont 2016. szeptember 14. (szerda) 17:00
A kiállítás megtekinthető 2016. október 7-ig.

HALÁSZ REZSŐ GALÉRIA

A Vörös Szalon Csoport-Forte Fotóklub Vác kiállítása
Megnyitó: 2016. szeptember 13. 18 óra
A kiállítás megtekinthető 2016. október 10-ig.

A kiállítások megtekinthetők hétköznapokon 9-19 óráig.

PROGRAMOK

Szeptember 2-án, pénteken 14.30- tól
Diabétesz Klub
Klubvezető: Schäfferné Csatári Éva
A vese betegségei

Szeptember 6-án, kedden 9 és 17 óra között
Közösségszervezés és közösségi költségtervezés - mint a közösségi problémamegoldás és a részvételi demokrácia eszközei- Műhelymunka
Műhelyvezető tréner: Sondra Youdelman

Szeptember 9-11. között 18 órától
Pécsi Magyar-Orosz Társaság
Országos Ifjúsági találkozó a magyarországi orosz társaságok fiatal képviselői számára. Előadások, konzultációk, kerekasztal-beszélgetések.
Regisztrálás és további információ a CKH honlapján.

Szeptember 15-én, csütörtökön 17 órától
Összefogás Pécsért Egyesület
Hun őseink hagyatéka
Bárdy László vezette előadás-beszélgetés

Szeptember 15-én, csütörtökön 17.30-tól
Agykontroll klub

Szeptember 17-én, szombaton 15 órától
Művészkör
Irodalmi délután: „Őszi versek- őszi tájak" címmel

Szeptember 20-án, kedden 14 órától
Önkéntes Munkacsoport
Havi összejövetel

Szeptember 21-én, szerdán 18 órától
Pécsi Magyar-Orosz Társaság
Filmklub – magyar feliratos orosz film vetítése
„P" Generáció, (2011) Viktor Ginzburg filmje

Szeptember 26-án, hétfőn 17 órától
Pécsi Városvédő és Városszépítő Egyesület
„Ez történt Pécsett 1956-ban – Emlékezések"
A beszélgetést vezeti dr. Vargha Dezső szakosztályvezető.

Szeptember 27-én, kedden 16.30 órától
Pécsi Magyar-Spanyol Társaság
Nemes Hajnalka előadása: „Önkéntes voltam a Riói Olimpián" címmel

Szeptember 28-án és 29-én 8 órától
Kortárs Világirodalmi Kutatókör
Konferencia - Eltérülő nemiség
A Pécs-decentrum Kulturális Egyesület, a Kortárs Világirodalmi KutatóKör és a PTE kétnapos konferenciát tart szeptember 28-án és 29-én. A rendezvényen napközben szimpóziumszerű (kötött témákról szabadon folyó) kerekasztal-beszélgetéseket, este művészeti programokat vonultatunk fel. A meghívott pécsi, magyarországi és a határon túlról érkező partnerek nyolc szekcióban járják körül a nemiséghez kapcsolódó túlkompenzálás, visszaélés, megalázás, fölény, leigázás és zsarolhatóság kérdéseit, főként az irodalom és más művészetek, a történelem és a pszichoanalízis területén. A konferencia több tudományág termékeny dialógusát kívánja megteremteni, hogy ezzel hozzájáruljon a szexualitás társadalmi/kulturális megítélésének mélyebb megértéséhez.

Szeptember 28-án, szerdán 17.30 órától
Pécsi Magyar Finn Társaság
Koppányi Miklós építészmérnök
„Helsinki arculatának változásai az alapítástól napjainkig" című vetítettképes előadása

Szeptember 30-án, pénteken 16:30-tól
Koreai Filmklub

Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata 2016-ban is kiírta Városi Civil Pályázatát

Két kategóriában lehetett pályázni: Közösségi és Zöld főváros kategóriában nyújthattak be a pécsi civilek ebben az esztendőben pályázatot.

A közösségi célok közt kiemelten szerepelt a közösségi együttműködés, a természeti és kulturális értékek megőrzése, megújítása, a város, mint közös élettér gondolat jegyében. A Közösségi kategória a fenti célokhoz kapcsolódóan kiemelten hangsúlyozta a helyi identitás erősítését.

A Zöld Főváros kategória pedig a természet és a város kapcsolatát, ill. a közterületek állapotának közösségi javítását állította középpontba.

A pályázati kiírásra összesen 70 pályázat érkezett be 23 alapítvány és 47 egyesület részéről.

A rendelkezésre álló keretösszeg 10 millió forint, míg az összes támogatási igény elérte a 28 856 e Ft-ot. A Közgyűlés által megválasztott Kuratórium így rendkívül nehéz döntési helyzetbe került, amit legjobb tudása szerint igyekezett megoldani. Végül 22 egyesület és 16 alapítvány nyert el támogatást programjaik megvalósítására.

A beérkezett pályázatok száma, színvonala, a sokféle elképzelés igazolja, hogy Pécsett változatlanul kiemelkedően aktív civil élet folyik. A Kuratórium a Közgyűlés által elfogadott ügyrend alapján hozta meg döntését a pályázati kiírásban is meghatározott prioritások mentén.

Elsősorban azokat a pályázatokat támogatta, melyek erősítik a sokszínű közösségi értékek egymás melletti létezését, a városi tér felelős használatát, a természeti-környezeti értékek szerepének növelését a városlakók életében, továbbá jelentősen nagy célcsoportot érnek el.

A Kuratórium nem támogatta – a pályázati kiírásnak megfelelően – a működési költségek finanszírozását, nagy értékű tárgyi eszközök beszerzését, valamint azokat a pályázatokat, amelyek inkább a megvalósítás körülményeire koncentráltak, sem mint magára a projektre (pl. indokolatlanul magas személyi költségeket, túlzott marketingkiadásokat céloztak meg, stb.).

Nem kaptak támogatást azok a projektek sem, amelyeknél a költségek indokoltsága kérdéses volt, és emiatt a szükséges költségcsökkentés meghaladta volna a 30 %-ot.

TARTALOM

Közösségszervezés Amerikától Pécsbányáig 4
Sétatéri Esték újrahangolva 7
Könyvtárbusz plusz – a kalandnapok folytatódtak 8
A DEVI ART Alapítvány kiállítása a Civil Közösségek Házában 9
Esélykikötő a Fishing On Orfű fesztiválon 13
Új szelídgesztenyeszobor készül a pécsbányai szelídgesztenyésben 15
Esélykikötő a 9. Ördögkatlan Fesztiválon 16
A Mecskei Fotóklub Programja 18

Katona Krisztina

Közösségszervezés Amerikától Pécsbányáig

A budapesti CIvil Kollégium Alapítvány és a toledói WSOS nevű szervezet immáron hatodik éve hirdette meg Legislative Fellows elnevezésű, közösségekkel tevékenykedők számára kiírt amerikai ösztöndíjprogramját az USA kormányának támogatásával. Az egyéves program célja, hogy elméleti és gyakorlati tudást nyújtson közösségszervezésről olyan közösségekkel foglalkozó szakemberek számára, akik foglalkoznak közösségszervezéssel megvalósuló érdekvédelemmel mint a közösségi problémák egyik hatékony megoldási módjával, és akik a későbbiekben szívesen alkalmazzák csoportjaikkal a tanultakat.

2010 óta vagyok jelen közösségfejlesztőként a Pécsbányán, ahol a Pécsi Szín-Tér Egyesülettel 6 éven keresztül főleg a 7-18 éves korosztállyal foglalkoztunk. Munkánk és szolgáltatásaink eddig a helyi ifjúsági közösség megteremtésére, a fiatalok képességeikben való megerősítésére, önálló kezdeményezéseik felkarolására irányult, amit egyrészt közösségi művészeti módszerekkel (közösségi falfestés, színház, zene, tánc, reart, média), másrészt esélyteremtő programokkal (tanulókör, táborok, kirándulások, nemzetközi cserék, tehetséggondozás) értünk el. A gyerekekkel és fiatalokkal való munkánk során óhatatlanul szorosabb kapcsolatunk alakult ki a családokkal is, s a rengeteg szülőkkel való beszélgetés során egyre pontosabb kép rajzolódott ki a családok életében jelenlévő problémák komplexitásáról. Az is egyre inkább világossá vált számunkra, hogy a családokban mint kis közösségekben és a pécsbányai közösség egészét is tekintve a nők nagyon fontos mozgatói a közösségi életnek: ők a fő kommunikátorok, a problémák megoldásának kulcsai, a legfőbb szervező erő.

Erősödött az az érzés is bennünk, hogy ahhoz, hogy közösségi szinten hatása le-

gyen a munkánknak, a gyerekek fejlesztése mellett a felnőttekkel is foglalkoznunk kellene, hogy hozzájárulhassunk a közösségi szintű problémák megoldásához.

Erre az igényünkre érkezett válaszként a Legislative Fellows Program kínálta lehetőség, amit megpályáztam, és már lassan fél éve részt is veszek benne.

Az ösztöndíjban való részvétel egyik legfontosabb feltétele az volt, hogy legyen egy csoportom, akikkel legalább egy évig dolgozom majd alkalmazva a

program során tanultakat. A választásom a pécsbányai nőkre esett, így februárban a velük készített intenzív interjúmaraton után márciusban létrejött az első találkozónk, melyre 10 nő jött el, és közösen döntöttünk arról, hogy az interjúk során legtöbbször felmerült problémák közül melyekkel kezdünk el foglalkozni. Az Amerikába való elutazásomig –egy hónap alatt- a csoport Nők Összefogása Pécsbányáért névre keresztelte magát, és három jelentősebb megmozdulást valósított meg az utcán kóborló veszélyes kutyák befogatásától a húsvétváró programon keresztül az egyik anyuka beteg gyerekének szervezett kupakgyűjtő kampányig.

Amerikai tartózkodásom alatt csoportvezető társam, Arató Vilja vezetésével további ügyeket és célokat valósított meg a csoport. Áprilisban a Pécsbánya szépítését célzó virágosítási akciót a nők szervezésével sikerült kiterjeszteni azokra az utcákra is, ahol ők laknak, s az utcában lakók aktív közreműködésével színesre festett autógumikból virágtartók készültek, az adományba kapott faanyagból pedig padok. Májusban helyi szervezetek és anyukák bevonásával Gyereknapot szerveztek önkormányzati támogatást is elnyerve a programra, majd a helyi óvoda érdekében kezdtek el szervezkedni, melynek színvonala pénzügyi forrás hiányában csökkent, állapota több éve veszélyezteti a gyerekeket.

Ez idő alatt én és a hathetes amerikai ösztöndíjprogram többi résztvevője kint tartózkodásunk első hetében szakmai felkészítést kaptunk a közösségszervezés amerikai „nagyjaitól” előadások és

workshopok formájában, hogy megfelelő készültségben érkezzünk ahhoz a civil szervezethez, ahol 4 hetes szakmai gyakorlatot töltöttünk. Én New Yorkban a Community Voices Heard nevű 24 éve közösségszervezéssel foglalkozó szervezet munkájába kapcsolódtam be, ahol arról tanulhattam, hogy mi a titka egy egész New Yorkot és a környező megyéket is lefedő szervezetnek. Tanulságos volt megismerni a tagság vezetésére épülő szervezeti struktúrát, látni a közösségi vezetők felelősségvállalásán és a rendszeres kapcsolatépítő beszélgetéseken keresztül elkötelezett embereket, akiknek az erejét minden közösségi találkozó alkalmával érezni lehetett a megszólalásaikból. Ezek az emberek elég nagy tömeget képeznek ahhoz, hogy nyomást gyakoroljanak a helyi döntéshozókra és változásokat érjenek el lakhatási kérdésekben és közösségi költségtervezés útján a közösségeik számára fontos hiányosságok megteremtésében.

Azóta július elején amerikai mentorom, Aaron Jones Pécsre látogatott hozzánk, és a Nők Összefogása Pécsbányáért által szervezett első pécsbányai szomszédünnepen megismerhette a helyi közösséget. A Civil Közösségek Házában közösségszervezésről, közösségi költségtervezésről tartott nyitott műhelye során pedig helyi civilek, iskolák, vállalkozók ismerkedhettek az amerikai gyakorlattal.

Izgalmas szakmai utazás ez számomra, amihez rengeteg hitet ad a sok működő hazai és amerikai példa, és legfőképp a pécsbányai nők lelkesedése és kitartása.

Dr. Vígh Árpád – Sarkadi Eszter

Sétatéri Esték újrahangolva

A korábbi sikeres sorozatot indítottuk el újra a Civil Közösségek Házában ez év tavaszától. Terveink szerint ősztől havi rendszerességgel tartunk történelmi és művészeti témájú beszélgetéseket, előadásokat neves szakemberekkel irodalomról, zenéről, képzőművészetekről. Az első program egy könyvbemutató volt „Székelyföldi erődített templomok" címmel, melynek során Hubert Rossel belga szerző személyesen ismertette könyvét. (Erről külön írásban számolunk be.)

A második alkalommal **dr. Vígh Árpád** egyetemi tanár vezette időutazáson a Napkirály korától a XX. századig kaphattunk képet a francia klasszikus muzsika sajátosságairól.

Az előadás címében feltett **„Mitől francia a francia zene?"** kérdésre a francia nyelvű kultúrák jeles szakembere szerint egyszerűen és röviden is lehetne válaszolni : attól, hogy – ha nem is mindig francia születésű zenészek szerezték (lásd Lully vagy Offenbach), de – mindig Franciaországban, az adott kor

helyi ízlésének megfelelően született. Ám ezzel inkább csak megkerüljük a kérdést, vélekedett Vígh professzor. Közelebb járunk az igazsághoz, ha azt mondjuk: a francia zene évszázadokon át szívesen és más országok komponistáinál feltűnőbben törekedett az ábrázolásra, a megjelenítésre. Ez a megjelenítés nem (csak) bizonyos hangzó jelenségek (madárének, mennydörgés...) naturalisztikus utánzására szorítkozik, a zene sokkal bonyolultabb, sőt elvontabb, de mindig időben lezajló történések érzékeltetésére is képes. Ezt a véleményt ugyan a (németes ihletésű) zeneesztétika nemigen fogadja el, a tények azonban mégis ezt igazolják. Az előadás során zenei példák is segítették az eligazodást. Couperin, Berlioz, Debussy műveiből hallgathattunk részleteket.

Vígh tanár úr szerint a „nagy" **Couperin** több mint kétszáz csembalódarabja között számos olyat találunk, amelyik például kanári énekét, pillangók röptét, hullámok játékát, szélmalom mozgását, vagy éppen sánta ember bicegését imitálja. **Berlioztól** a *Requiem* Offertorium tételét emelte ki, melyben a kórus hosszú perceken át csak két szomszédos hangot énekel (ráadásul ez az A és ez a B csak félhangra van egymástól), miközben a zenekar egyre színesebben szól. A szöveg ismeretében nyilvánvaló, magyarázta az előadó, hogy ezzel az alkotó a purgatórium szűk sötétjében Szent Mihály vezetésével vonuló tömeget érzékelteti, s ezeknek az embereknek a fejében csupán a mennyei táj ígérete ad bíztatást. A monoton vonulást egyszer csak egy kis fuvolahang töri meg: a fény az alagút végén. A tér kitágul, s a holt lelkeket egy hatalmas erő felfelé emeli. **Debussy** zenéjével zárta szemléletes előadását Vígh Árpád, rámutatva, hogy *A tenger* című „szimfonikus vázlatokban" a hullámok hol játékos, hol a szél által hatalmasra duzzasztott tömege miként vágódik sirályok vijjogása közepette a part szikláinak.

Debussy fogalmazta meg egyszer egy interjúban, hogy a francia zene lényege az „érzékenységben megnyilvánuló fantáziában" van. Ezzel kimondatlanul is a szigorú, zárt formák racionalizmusa ellen lázongott, kivívva ezzel kortársai, Saint-Saëns vagy César Franck tanítványai rosszallását, akik vele ellentétben szívesen komponáltak „igazi" szimfóniákat vagy szonátákat is. Vagyis jegyezzük meg végezetül, zárta előadását Vígh tanár úr, hogy a francia zene rendkívül változatos és sokarcú, és ha az ábrázolás sajátosságai közé tartozik is, nem ez az egyetlen jellemzője.

Könyvtárbusz Plusz – A kalandnapok folytatódtak

Rimai Dávid

A Baranya Megyei Esélyek Háza és a Csorba Győző Könyvtár Könyvtárbusz programjának közös projektének keretein belül lehetőségünk volt ellátogatni további két általános iskolába, az NTP-CSSZP-M-15-0016 „Falak helyett Hidak" - a sokszínű tehetségért pályázat keretében megvalósuló programunkkal, folytatva alkotónapjainkat.

Június 15-én a Kémesi Általános Iskola diákjait láttuk vendégül az Ős-Dráva Látogatóközpont udvarán. Az osztályok nyolc állomást végigjárva próbálhatták ki magukat különféle ügyességi, művészeti és vetélkedő jellegű feladatok mentén. Az alkotónapok a „mese" tematikája köré szerveződtek.

A Baranya Megyei Esélyek Háza – Nevelők Háza Egyesület leginkább esélyegyenlőségi, emberi jogi vonatkozású feladatokkal várta a tanulókat (pl.: Esélyegyenlőségi Óriás Jenga), de helyet kapott a megmérettetésekben a drámapedagógia, az örömzene és a kreatív, kézműves foglalkozás is, amely során robotokat építhettek a tanulók. Segítségünkre volt az Élmény-kommandó csapata, akik az ügyességi-mozgásos feladataikat mutattak be, illetve a Könyvtárbusz csapata, akik Activity-vel várták a gyerekeket. A kémesi iskola kollégái, a szülők és a helyi segítők paprikás krumplival lepték meg a vetélkedő során megéhezett diákokat.

Június 29-én hasonló programelemekből építkeztünk Gyöngyfán is, ahol a helyi falunapba illeszkedtünk bele. A kicsit kevesebb létszám miatt sokkal több idő jutott a játékra. Kreatív műhelyünkben mesék állatszeplőit lehetett meghajtogatni, illetve Activity-ből, az Óriás Jengaból, drámapedagógiai játékelemekből és

a közös zene- és szövegalkotásból tevődtek össze állomásaink. A napot velünk töltő gyermekek részt vehettek továbbá a helyi segítők által szervezett lángos-evő és alma-szerző versenyen is. A nap végén pedig csillám-tetoválásokra válthattak a résztvevő csapatok az összegyűjtött pontjaikat.

Mindkét nap remek hangulatban telt, lehetőségünk volt sok mosolygós arcot látni, sok kedves gyermeket és lelkes segítőket megismerni. Az alkotónapok végén összegeztük, hogy a hangsúlyt nem a versengésre, hanem a közös játékra és alkotásra, a csapatszellem kialakítására és az együttműködés örömére helyeztük inkább.

A Devi Art Alapítvány kiállítása a Civil Közösségek Házában

2016. május

Aknai Tamás

A felkészült művész koncentrációjának míves nyomai és a remekül művelt mesterség mutatványai kényeztetnek rendre a Civil Közösségek Háza galériájának rendezvényein. Ebbe a felelősen kialakított „rendbe" izgatóan aktuális „beékelődésként" került 2016 májusában a Pécsi Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Speciális Szakiskolájában működő Devi Art Alapítványnak a kiállítása. Valójában az iskola vizuális művészeti műhelye mutatkozott be, amelynek szakmai vezetője már évtizedek óta Fodor Ildikó képzőművész-rajztanár, résztvevői tanulásban akadályozott fiatalok. A műhely tagjai az elmúlt 28 év alatt, közel 80 kiállításon vettek részt. Városi, megyei, országos és nemzetközi művészeti versenyekről rengeteg díjat hoztak el. Kiemelkedő sikereket szereztek Londonban, Indiában, az egykori Jugoszláviában, Lengyelországban, Izraelben. Számos hazai kiállításuk volt, így a Művészetek Házában, a Kamara Színházban, Zsámbékon. Budapesten a Karinthy Szalonban, a Tölgyfa Galériában, a Műcsarnokban, a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolán, és a budapesti Tanítóképző Főiskolán. Munkájukat bemutatta az 1997-ben megjelent *Félelmek és boldogságok* című kötet, és a 2001-ben megjelent *János vitéz* angol – magyar – beás nyelven, a gyerekek rajzaival. Fodor Ildikót a hátrányos helyzetű gyermekekért folytatott munkájáért 2001-ben Solt Otília díjjal jutalmazták.

A leggyönyörűbb az egészben, hogy nem feltétlenül nyilvánvaló a kiállított munkák gyógyítással összefüggő eredete és, hogy nem is kell efelől spekulálnia annak, aki a munkákat nézegeti, élvezi. Itt nem szempont, hogy a beteg ember megismerésének eszköze lehet a kreativitás bármely eredménye, ugyanakkor a munkákban mégis feltárult egy sor motívum, amely az alkotók lelki „státuszát" megjeleníti. Szép tehát, hogy az eltérések (betegség) létezését nem a klinikai gyógyítás keretei között, hanem a kultúrát teremtő történelmi tények és a civilizációt működtető folyamatokban fedezzük fel. A szépség törvényei és a belső világok igazsága sajátságosan objektív tartalommal ruházzák fel a munkákat, amelyekkel kapcsolatban sommásan megállapítható: igénybe vételük nélkül bizonyosan nem úgy élnénk, mint velük. Az a tevékenység, amit itt terelgetnek (vagy ami terelődik az önkifejezés titkolhatatlan vágyának eleget téve), feltétlenül a gyógyulást és a gyógyítást szolgálja. Az alkotó tevékenység kielégíthet szükségleteket azonban, melyek egyáltalán nem a betegség és terápia képzetköreivel érintkeznek.

A művészet szellemi-fizikai intézményrendszere is ilyen. A legtöbb ember csak azt képes megérteni, ami szavakban is kifejezhető. A művészet viszont nemcsak a verbális közlések rendszereit kínálja. Arra hivatott, hogy valamennyi érzékszervünkön keresztül legbensőbb énünk felismerésének és működésének természetét, – amelyekkel kapcsolatban leginkább csak homályos sejtéseink szoktak lenni – felfoghatóvá tegye. Ennek felszíni kísérőjelensége az érzelmi természetű aktivitás készségének fokozá-

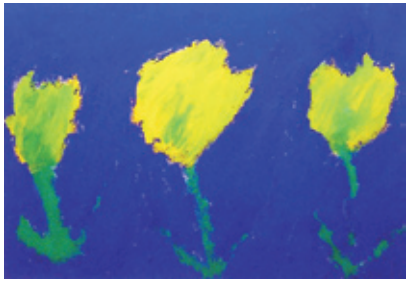
sa, aminek bekövetkeztével olyan érzelmek is előhívhatók, melyek szavakban kevésbé, vagy egyáltalán nem jeleníthetők meg. A művészet – és annak minden megnyilvánulási módja – általában tiszta, őszinte és nem közösít ki. Mintáival és funkcióival a sérült embereknek is kínálja az önkifejezés lehetőségét. Az önkifejezés legkorlátozottabb és legkevésbé teljes értékű folyamataiban is megjelenhet a katarzis élménye.

De általában megjelenik egy személyiség-azonos esztétikai mintázat is, ami a folyamatot megkülönbözteti minden más, hasonló kreatív gesztustól, ekként individuális értékkel rendelkezik. Fennköltebben lelki megtisztulásnak is szokták mondani az eredményes önkifejezés egyik személyes-alanyi eredményét, ez azonban egyszersmind az „épek" számára is lehetővé tesz egyfajta megértést és elfogadást. Minthogy az eredmények objektív rögzítése színek, formák, dallamok, mozdulatok megjelenítését is jelenti, ezekben valóban világszerűen húzódik keresztül az esztétikai alakítás néhány univerzális szabályszerűsége, amelyek révén mindezek valóban „olvashatóvá" válnak, vagyis megismeréses alapon közelebb kerülhetünk hozzájuk, interpretációjuk közelebb vihet a „rejtett dimenziók" megismeréséhez. Miközben a velük való találkozás élmény is.

És akkor itt vannak a művek, amelyek sokféle esztétikai és történeti illeszkedésük mellett szinte minden esetben érzékeltetnek valami, olykor nehezen, máskor könnyen meghatározható üzenetet arról, hogy a tökéletes és ellentmondásoktól teljesen mentesített kifejezés esetükben soha nem lesz lehetséges. Olyan üzenet ez, olyan „felhangokkal" járó szépség, amely talán magasabb fokon tartozik a művészet lényegéhez, mint a begyakorolt, professzionális ékesszólás.

Itt vannak *Szamosi Melinda* vörösben zöld állatképei a maguk nagyhatású szín konfliktusukkal, itt vannak kékben sárgászöld tulipánjainak arabeszkjei, absztrakciói, melyek az érzelmekre közvetlenül ható, mármár melodikus természetű kifejezésnek a forrásai.

Tóth Lívia és *Tóth Sándor* látásmódja a gyermekrajzok ismert megoldásaival, összefogott és rendezett kompozíciójukkal, tematikai rendjükben azonban bonyolult

szervezéssel előadott formacsoportokkal élnek. Az angyalok, állatok és a Szent Család érdekterei egymást formailag kiegészítve „működnek. *Szente Flóra* gondosan tagolt, erős függőleges hangsúlyú rendszereket teremt parányi pillangókból, rovarokból, színes mezei növényekből, hogy aztán ebből a szőttesből előbukkanjanak a szeretet szív motívumai.

Tóth Sándor is szívesen rendezi dekoratív egységekbe a növények és kis állati lények megfigyelésének eredményeit, pillangóinak színes szárnyai az egész világot beterítő derűs kupolaként szolgálnak.

Borzoltabb, zaklatottabb, de dekoratív erejében egyáltalán nem mérsékelt kifejezésmódja van *Halász Péternek*. Nagy felületeinek zaklatott megmunkálása és tematikai egyszerűsége nagyszerű kompiozíciós érzéke nyomán kiegyensúlyozott, egynézetű kompozíciókat eredményez, amelyeken János vitéz és Iluska, de a bibliai Mária és József alakja is felismerhető.

Fodor Ildikó és tanítványai a formálás igaz örömöt sugárzó erejét és a festészet valódi élményátadó értelmét tették megfoghatóvá kis tárlatukon.

Túronyi Helyőrség

A Tenkeshát Értékmegőrző Egyesület Hagyományőrző szakága

Céljaink közt kiemelt szerepet tölt be, a középkori hagyományok felelevenítése, mind hadi, mint kulturális szempontból. Az adott tevékenységeinket, hiteles középkori források alapján gyakoroljuk és mutatjuk be.

Harcászati bemutatóink között említhetjük meg párviadalainkat és íjászbemutatónkat. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy közönségünk is átélje, milyen körülmények között zajlottak bizonyos események a középkorban. Középkori íjászbemutatónkban figyelünk arra, hogy a bemutatott helyzetek, melyekből lövünk hitelesek és hatékonyak legyenek. Harci bemutatóinkban a legelső szempont a biztonság mellett a hiteles harci megmozdulások, és vágások melyet források elemzése alapján jelenítünk meg.

Jövőképünk fő motívuma, hogy saját rendezvénytérrel rendelkezzünk, melynek központja egy hiteles források alapján rekonstruált palánkvár lenne Túronyban. Fontosnak tartjuk még tudásunk tovább adását mind az idősebbeknek, mind a fiatalok számára, mert a tisztességes harc mellett emberséget is tanulhatnak. Ennek érdekében sátortáborokat, rövidebb hangvételű foglalkozásokat szeretnénk szervezni, ahol a korabeli szakmákkal is megismertetnénk a táborozókat, érdeklődőket.

Tálos Tibor: Akcióban a Kreatív Tanoda

A gyermekeké a jövő! A legjobb utánpótlás a saját nevelés.

2016. június 11.-én Pécsen a Civil Közösségek Házában megtartott a nemzetközi piknik elnevezésű rendezvényen a Kreatív Tanoda néhány kis diákja, mint a Túronyi Helyőrség apródjai is részt vettek, és a Tanoda foglalkozásain gyártott zsonglőr poikkal adtak számot a tudásukról. A bátrabbja nem félt a tűztől sem, megpróbálkozott a sima bot után a tüzes zsonglőr bottal is.

„A Helyőrség egyenruháját felölteni büszkeség." mondták a gyerekeknek, akik kérdezgették őket, hogy:

- Mi ez rajtuk? - meg
- Mit csinálnak?

Nagy segítségemre voltak a fegyverek és egyéb felszerelések bemutatásánál is. Az érdeklődőknek lelkesen meséltek az egyes felszerelésekről és büszkén mondogatták, hogy ők is tanulnak vívni és íjászkodni is.

A hasonló dolgok vonzzák egymást, hiszen a fiatalok és gyerekek többen is kérdezték hol van lehetőség nekik is ilyeneket tanulni? Hol csatlakozhatnának az egyesülethez?

Természetesen elmondtuk nekik: hogy egy festői kis völgyben, Pécstől nem messze, Túronyban van a központ, az egyesület szíve. Itt lehet ezeket a dolgokat elsajátítani. A gyerekek beszédbe elegyedtek egymással és a kis apródok elmesélték, hogy ezen kívül milyen sok érdekességet tudnak itt tanulni. A természetről, az állatokról, hagyományokról, és természetesen a sok különféle játékról.

„A tanulást játékként meg lehet szeretni, mert ők oda se figyelve milyen sok mindent meg tudtak tanulni." - lelkendeztek a hasonló korú gyerekeknek.

Így a nap nagy sikerrel zárult. A gyerekek egy valós, saját élményt szerethettek a bemutatkozó rendezvényen. Nagyon jól érezték magukat,és nagyon várják a folytatást.

Edzéseink Túronyban vannak minden pénteken 16:00-tól, valamin Pécsett, szeptember végéig a Civil Közösségek Háza udvarán csütörtökönként 17:00 – 19:00 óra között.

Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Új Szelídgesztenyeszobor készül a pécsbányai Szelídgesztenyésben

A Pécsbányai Kulturális Egyesület idén második alkalommal szervezi meg a Gesztenye Liget Fesztivált. Az első, 2015-ös fesztivál egyik legnagyobb attrakciója a számos zenei fellépőn, gyerekprogramon és gasztronómiai különlegességen kívül a pécsbányai Szelídgesztenyésben kialakításra kerülő szoborpark első, Miklya Gábor, pécsi szobrászművész alkotásának avatása volt.

A szoborpark 2016 őszén újabb darabbal bővül. A Pécsbányai Kulturális Egyesület ez alkalommal nyílt pályázatot hirdetett meg szobrászművészek részére a gesztenyefa szobor megfaragására. A pályázatra az ország több részéről is érkeztek pályázatok, amelyek közül a szakmai zsűri a helyi közösség bevonásával választotta ki a végül megfaragásra kerülő alkotást. A második szelídgesztenye szobrot a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karának két frissen végzett hallgatója Burián Norbert és Kincses Előd faragják majd meg. Az október 8-i Nemzeti Együttműködési Alap támogatásával megvalósuló Gesztenye Liget Fesztiválon átadásra kerülő, „Átváltozás" című alkotás a szarvasbogár fejlődésének három stációját mutatja be. A szobor egyszerre hívja majd fel a figyelmet a Gesztenyés élővilágának gazdagságára és Pécsbánya fokozatos fejlődésére, a területen zajló pozitív folyamatokra.

A szervezők célja a fesztivállal, hogy mind a településrész lakóinak mind a Pécsieknek felhívja a figyelmét Pécsbánya természeti értékeire, és újrahangolja a városrészről kialakult negatív képet.

A Gesztenyés első szelídgesztenye szobra és alkotója, Miklya Gábor

A megfaragásra kerülő fa

A megfaragandó szobor terve

Nemzeti Együttműködési Alap

Rimai Dávid

ESÉLYKIKÖTŐ A FISHING ON ORFŰ FESZTIVÁLON

A megújult *Baranya Megyei Esélyek Háza – Nevelők Háza Egyesület* idén is képviseltette magát a népszerű *Fishing On Orfű Fesztiválon*, amely teljes ideje alatt teltházas látogatottsággal dübörgött Orfűn, a Panoráma Kempingben. A rendezvény június 22.-én vette kezdetét és egészen június 26.-a hajnalig tartott. Az Esélykikötő a már jól megszokott helyén, a fesztivál Civil utcájában volt megtalálható.

A Baranya Megyei Esélyek Háza – Nevelők Háza Egyesülettel a hangsúlyt továbbra is a szemléletformáló, érzékenyítő jellegű, emberi jogi és esélyegyenlőségi kérdésekkel foglalkozó interaktív játékokra helyeztük. A nagy népszérűségnek örvendő, folyamatosan aktualizált *Esélyegyenlőségi Óriás Jenga*-t, valamint a *Ki a cigány?*, a *Gyűlölet Piramisa*, *Logo- és Tárgy- és Illat-Memory, a Feltalálók és az Ahol a gyermekek alszanak* elnevezésű játékainkat idén sem hagytuk otthon. Kiegészítve a már megszokottakat, debütált egy Megismersz? nevű pártaláló játék, amelyben ugyanazokat a személyeket kell megtalálni, csak különféle sztereotip öltözékekben, illetve az *Izmusok* című kirakó, amelyben a rasszizmus, szexizmus, antiszemitizmus, xenofóbia, és a homofóbia definíciói ismeretében kell egy képet kiraknia a játékosoknak, miközben e témák mentén indítunk beszélgetést. Játékainkat az *Emberség Erejével Alapítvány* http://embersegjatszoter.blogspot.hu/ oldala alapján fejlesztettük.

Interaktív elemeink mellett idén is készültünk Kreatív Sarok-kal, amelyben lelkes kollégáink és önkénteseink segítségével mindenki megvarrhatta saját Fesztivál-babáját, kiegészültünk egy *Társasjáték-Sarokkal*, ahol számtalan játékot

ki lehetett próbálni. A fesztivál utolsó napján, egy *flashmob* keretein belül a nagyszínpad tömegében útjára engedtünk a nagyméretű, felfújható labdánkat, amelyre a hozzánk betérőktől kértünk feliratokat a tehetség jegyében.

Idén is törekedtünk sátrunkat kellemesen, otthonosan berendezni és a folyamatos nyüzsgés, aktivitás érdekében a résztvevőinket csillám-tetoválással jutalmaztuk. Remek hangulat jellemezte ezt a négy napot, reméljük jövőre is találkozunk ugyanitt, a Civil utcában!

Rimai Dávid

ESÉLYKIKÖTŐ A 9. ÖRDÖGKATLAN FESZTIVÁLON

Az idei Ördögkatlan Fesztiválon, a megszokott helyszínen, Nagyharsány Fő terén ismét nyitott kapukkal várt mindenkit a Baranya Megyei Esélyek Háza – Nevelők Háza Egyesület által összefogott Esélykikötő, melyben számtalan szervezet képviseltette magát, a legváltozatosabb programok kínálatával augusztus 4-6-a között. Az Élménytér területén, a fesztivál szívében elhelyezkedő programon rengeteg család, gyermek és a játékokra, új ismeretekre, érzékenyítő jellegű kikapcsolódási lehetőségekre fogékony fesztiválozó talált magának elfoglaltságot a délutánokon.

A Baranyai Megyei Esélyek Háza – Nevelők Háza Egyesület sátrában a jól bevált emberi jogi, esélyegyenlőségi játékok elevenedtek meg régi és új önkénteseink közreműködésével. Az Esélyegyenlőségi Jenga, az Izmusok kirakó, a tapintós, hallós, szaglós Érzék-Memory, Kreatív Sarok stb. játékokért cserébe csillámtetoválást és egyéb promóciós ajándékokat lehetett bezsebelni. Az Esélykikötő udvarában megtalálható volt az Alternatíva Ifjúsági Iroda – INDIT Közalapítvány, akik Empátia-Fitnesszel, Koffer-Tárlattal, Média Mágnessel, stb. várták az érdeklődőket. Eljött az Amnesty International Magyarország, akik improvizációs színházi előadásokat, kocsma-kvízt és emberi jogi órabemutatókat hoztak magukkal. Az Eurakvilo Gyermekhospice Közhasznú Alapítvány hozta vitorlásait, a Fogd a Kezem Alapítvány kevert sok-sok Abilimonádét és megnyitották Special Shop-jukat, a Greenpeace Magyarország Egyesülettel az Északi Sarkra lehetett látogatni, a Lélektér Ifjúságsegítő Alapítvány kincsvadászatot szervezett, az Ökográf Egyesület újrahasznosítási technikákról tájékoztatott, a Miért Ne?! Csoporttal hangszereket lehetett készíteni, melyekkel azonnal indulhatott az

örömzene, a Nyitott Ház – Gilvánfai Tanoda cigánytáncokat ropott és tanított be tanodás fiataljaikkal, a PeMeL – Pécsi LMBTQ Közösség szivárvány-labirintusát és egyéb játékai t hozta a sokszínűségről, a SZIA InDaHouse társasjátékokkal várt mindenkit, Színes Gyöngyök Egyesület az ízeken keresztül találta meg az utat a szívekhez, az UCCU Roma Informális Oktatási Alapítvány pedig hozta cigánykerekét és filmjeit a roma-cigány témában.

Az Esélykikötő - Élménytér megtelt élettel, programmal, emberekkel. A rendkívül sok lehetőség, nagyon színes, tartalmas elfoglaltságot biztosított idén is az odalátogatóknak. Reméljük jövőre is hasonló kavalkáddal sikerül előhozakodnunk Nagyharsány Fő terén, az Ördögkatlan Fesztiválon.

MECSEKI FOTÓKLUB PROGRAM

2016 ősz-tél

A klubestek időpontja: minden kedden 18:00

augusztus 26. péntek	***A III. Mecsek Szalon*** *kiállítás másodbemutatója a* ***Nevelési Központban****18:00-kor*
szeptember 6.	**A legszebb nyári képeim** **Csak 2016-ben készült felvételeket kérünk. Szerzőnként beadható max. 10 db digitális fotó monitor felbontásban.**
szeptember 13.	**A Vörös Szalon Csoport -Forte Fotóklub Vác - kiállításának megnyitója**
szeptember 20.	**Juhász Balázs fotóművész előadása**
szeptember 27.	**Tillai Ernő (MF) esztétikai előadása**
október 4.	**Házi papírkép pályázat** **„Pécs" címmel.** Beadható max. 5 db papírkép legalább 13x18 cm-es méretben.
október 11.	**A Kőbányai Fotóklub kiállításának megnyitója**
október 18.	**A IV. Mecsek Szalonra beadandó képek zsűrizése.** A nézőképek mérete: 18 x 24 cm. Szerzőnként 3 db papírkép adható be.
október 25.	**Boda Miklós (MF) - Önkioldó c. kiállításának megnyitója**
november 1.	**Lévai Gábor fotóművész (MF) előadása -** **Trendek és újdonságok a fotótechnika világából**
november 8.	**„Zene és fotó" - Kálmándy Pap Ferenc vetítése**
november 15.	**A IV. Mecsek Szalon kiállítás megnyitója**
november 22.	**A Mecseki Fotóklub 60 éves jubileumi kiállítás képeinek válogatása**
november 29.	**Az amerikai Vadnyugat – Déri Judit (MF) vetítése**
december 6.	**„A polaroid története" – Lengvári István (MF) előadása**
december 13.	**Karácsonyi koccintás. A klubélet eseményei képekben.**

Pécs, 2016. szeptember 1.

a Mecseki Fotóklub elnöksége

MECSEKI FOTÓKLUB
7624 Pécs, Szt. István tér 17.
Email: info@mecsekifotoklub.hu
www.mecsekifotoklub.hu

FOTOPLUS
támogató

XPress-DIGITAL
támogató

A CIVIL KÖZÖSSÉGEK HÁZA ÁLLANDÓ PROGRAMJAI

Minden hétfőn 14.30 órakor

Pécsi Nyugdíjas Pedagógusok Baráság Kórusának próbái
Karnagy: *Gálfiné Magyar Ibolya*

Minden hétfőn és csütörtökön 19 órakor

Pécsi Kamarakórus próbái
Karnagy: *Tillai Aurél*

Minden kedden 18 órakor

Mecseki Fotóklub
Vezeti: *Hámori Gábor*

Minden hétfőn 17:30 órakor

HATHA JÓGA
Vezeti: *Nagy András*

Minden csütörtökön 17:30 órakor

GERINCTORNA

Minden kedden 16 órakor

Énekvarázs
Népdaléneklés énektudástól függetlenül bárkinek
Vezeti: *Palacskó József*

Kéthetente keddenként 17 órakor

FOLTVARRÓ KLUB
Vezeti: *Szőke Klára*

Minden szerdán 15 órakor

Belvárosi Rajziskola
Vezeti: *Nemerey Péter*

Minden szerdán 9.30 órakor

ÉNEKÓRA ANYUKÁKNAK KISBABÁKKAL
Vezeti: *Kopjár Anikó*

Minden hónap harmadik szerdáján 15 órakor

VERS- ÉS PRÓZAMONDÓ PEDAGÓGUSOK KLUBJA
Vezeti: *Sólyom Katalin*

Kéthetente csütörtökönként 10 órakor

DÚDOLDA
Zene műhely kisgyerekeknek
Vezeti: *Bende Kornélia*

Minden hónap első csütörtökén 10 órakor

HURCIBABA Klub
A babahordozás évezredes szokás: abban hiszünk, hogy a hátunkon és mellkasunkon hordozott gyermekeink a legbiztonságosabb helyről szemlélhetik a világot. Hordozókendőinkkel ősi tudást adunk át egymásnak, és szeretnénk a babahordozás technikáját és felemelő érzését minél több szülőtársunknak átadni.
Vezeti: *Dr. Bereczki-Barna Szilvia*

Két hetente induló tanfolyamokkal minden hétköznap 14:00 órától 16:00 óráig

COMPUTERIA – ingyenes informatikai oktatás nyugdíjasoknak
Vezeti: *Billen Tibor*
Érdeklődni a 215-543-as telefonszámon lehet.

Minden pénteken 15:00 órakor

FÜSTI MOLNÁR ÉVA SZÍNISTÚDIÓ
Vezeti: *Füsti Molnár Éva színművész*
12-én és 19-én beiratkozás !!!

BARANYAI Civil Korzó

NEVELŐK HÁZA EGYESÜLET

IMPRESSZUM

Baranyai közösségi lap
Kiadja: a Nevelők Háza Egyesület (7624 Pécs, Szent István tér 17.)
Felelős kiadó: Vincze Csilla
Főszerkesztő: Hajnal Zsolt
Szerkesztőség: 7624 Pécs, Szent István tér 17. • Telefon: (72) 215-543 • Telefon/fax: (72) 315-679
Web: www.ckh.hu, E-mail: civilkorzo@ckh.hu
Munkatársak: Arató Vilja, Fűri Ildikó, Kiss Zsuzsanna, Knyihár Éva, Megyesi Schwartz Éva, Nyers Szilvia, Rimai Dávid
Címlapfotó: Nedjalkov Iván

ISSN: 1787972-8

Tördelés, nyomdai előkészítés, nyomdai kivitelezés: Edenscript Kft.
info@edenscript.hu
Nyilvántartásba vételi szám: 2.9.1/1037-1/2005
ISSN 1787-9728

Civil Információs Centrum Baranya megye

Emberi Erőforrások Minisztériuma

Emberi Erőforrás Támogatáskezelő

Baranya Megyei Civil Információs Centrum

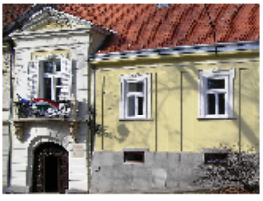
Szolgáltatások:

• *tanácsadás az alábbi területeken:*
– jogi, közhasznúsági,
– pénzügyi, könyvelési, adózási
– pályázati módszerekre, technikákra vonatkozóan
– civil szervezetek és üzleti szféra közötti kapcsolatépítés és együttműködés segítésének, tapasztalatainak bemutatása
– forrásteremtési tanácsadás
– számítógép-kezelés
– magyar-külhoni magyar és egyéb külföldi partnerségi kapcsolatok elősegítése

• *információs szolgáltatások:*
– Partnerség Információs Nap szervezése
– kistérségben való megjelenés (tanácsadások szervezése és információs napok lebonyolítása)
– folyamatos információszolgáltatás biztosítása (adatbázis építése, aktualizálása, elérhetősége)

• *infokommunikációs szolgáltatások*
– honlap fenntartása
– hírlevél

• *képzési és egyéb szolgáltatások*
– a közigazgatás civil szférát érintő aktualitásaival kapcsolatos szemináriumok szervezése
– CIC partneri hálózati munkában való részvétel
– más közfeladatot ellátó civil szolgáltatókkal való együttműködés
– inkubátor funkció – civil szervezetek számára székhelycím és alkalmi infrastruktúra biztosítása a Civil Közösségek Házában.

Elérhetőségeink:

Nevelők Háza Egyesület
7624 Pécs, Szent István tér 17.
Tel: +36 72 315 679
e-mail: bmcic@ckh.hu • www.cic.ckh.hu